N. Inv. 697

697

CCVI.
I.

... sunt co. pane sunt ... xxxiii. palagrafi sunt ... c. lx. et ... flor...

6

liber ... 323

liber collegii maioris

323

Lib⁹ m̄ Sgecchne
q̄ libz henrici de gadiano

[illegible]

Lib[er] m[agistri] Joh[ann]is Beckm[a]n
quotlibet Henrici de Gandavo

[illegible]

In nra septia dispu gnali pponebat qoes xxx. et erat os de catis. Sz queda eay erat de catis ipe ad diu. Queda no erat d eis f se. Juqpe ad diu ppoebatur qda ptin ad os catis ge nale. Queda no ptin spali ad catis intellctuales.

Ad os catis gnali ptin ppo nebat d. yuui ptines ad ea nu ce mo. a no ad exitu eay i ee ex aceo. p a isto verat de yois ti cateay i co et ppoebat d. po ingnali ce os res catis vt ql res hat ppa ydeaz i uido. bo spali ce reloes. si ydea vt res hat ppas ydeas ideo vn quia f includ i ipo. Ideo utruq si haut ppas ydeas ideo un qua f includ ipo. Ideo utruq su psequi psequo p illor qi includit sui.

Circa p g arguebat qd ql res ht ppa yda ideo qui i ppa ydea ht ideo qd p se ht ee f mutacoz aliq dic ceti ydea ideo n a de e q p dia ee ut io q ceta h inmutari. Sz q res i catis ht p se ee f mutatione dic ee et ee e no e i qda mutaco catis ht pse ee f mutatione dic ee. Contra arguebat spali ee jq ois cata n a est q y a uestigii di g e. Contra ar spali d relae qui relo oi p unu pincipi pincipi a qb oi re et ee a q q ipo osti ita q a a res si ce osti a a a pincipi qz i b [illegible] st pnita av xpnita s p x r r gna significatia s ghiyes a p ecin poi h a n e u ea ideo sit ideo yda p g ce. Contra arguebat spali p de i diuidus sb ead spe qd n vicentu ppal ydal qz no a ab yda spei q f aug ad iepla qta ad nebo ui. Contra nna e io macili ce tanglin iq tangls e sic q bua iq ydil oiu hom iq hoies s. Sz no e n una sup io iueaedi e tangli iq tangls e f phin in pbi g e. Contra arguebat spali d relae qui ydea ideo no e n io fal f aug nptilor lectis e g q no e p se ftile no e pse i ppe ydal r lo no e p se ftale qz f phi v phi i relac no e p se iuot a iuuta g e. Contra p osid e qo itllic cele no yde.

Deu iuestigare id q qut qd s au oiu sic ppe ydee d p dic aug lxxxiij q q xlvi q ydas pd appellasse plo Sz res ip max e osida atq nosteda e q qsq noiat appellare ea p uo vt ut ydas e latine appllare p su l fos ia spes n illo ex ubo tnsfre ud am. si a res eas uocar ab ip caidi ppe disce dim res n gre logoi appllat no ydee si tu res ppa uoca bulu id no ab hoies s u ydee pu qda fos l ues eine q di ua i cilia ctinet p qs fot ce q ou q pu r ut sit qa e quo e pti d uo n e su ce ydep ce qad idniu pticipat foy spei sb q est s inmutie tn quad exeplatiu p ti fot exris q suppo sca e ce s ey coy q s i catis qa s res aliq ur qa uo no s res sz tu i oco s be s ielles su ios ee res ut s g i spes deia supp [illegible] sili [illegible] su s res uo tu s res i iles s fore acta t pinole hut ee et fi ista re illa fagm si vy ine u hnt ad iiu p pul u e p h nday u hnt s [illegible] illa q e rei nr. De istis duob inris g aulb tanupt q no hnt pas ydas i co s fot ucrasie illius ce cs telles oaps iteco ues fas iec cs ars opa fot aci y n cs psiplices ydeas rey ulai ogscit os ineces i fois artificiales atq uole tas dispes q [illegible] hnt [illegible] fi ee iuasab icitu et arte i h io q os iteces fe tio i fot ipocat re illi [illegible] osideat ad a s n il io i ipocat fore arti q no osist a uoce dine peu re ubu q n e a i qda i a siro io iq h a q a yda no hnt ut ia dice frey a ulu q da se ad ea bse et ad se ypas qd no s ad a y i ad a sola sz po no re e tu uoces tu puitor ysle s q q qui. De po no u s res a ey por siu uo a as anos expoctu iq ca qoe de pos ioi q q n est cui recaitus p arealit aoy tu guilse q ficare ut iq breaaliis qoliy ordinatus et de quoly uisus ex posiuz i iam apli expotus d eloz at si ideo ois q e des et ge nali res vy pos e a ista et qu e n hnt p ydas ideo aliar ab yois aoy puioy si q res ficari vey aut

tilanu q s f se ips qdum s eeli io q s f se i ad se qtanu ac actili tuuio. De po g e sit tuuio i ex qditates i ee e spe s io spei spali ine f se et ad se actili i h ia qz ope itlles eo sire i ua ceu e spe e abstrite abi a q s incicoes p e gnis idnc ut al i tot i hoie l quia ope agetis itl seu sup itl pduc te ut e i a speae ut s idiua b ipa otetas peti paui i h e sb hoe res a de ut q ulis u quae actili sit id q s f iu se et ad se. Jdeo dico q neut eay ht ydaz ido i spali no hut ydal pas g et due qz no dut u ueueao q d spes diffiete sol s m ioz opleti i iuople yda a no e ispi i sb ie opleti i u et ee que no est n i spe spali s ai idi dua sb spe eo q ul adde sit eeni spei ad io q est rea lica ipa su fuit fot tuu ut i am n u e a io fot augli sup et aliu q no differet u sic eetatiu i i eetatu su fuit ooi ex u et fot s i d a gine quia qtale fot ul spe sb q ples s uu no s uate fi una f nu u e eq qda e fot ui spe ea sb q ples s uu nate s fi una f tuu i eq Juno oia q nata s illa fot ptie nata s fi unu f foy i h in e ex pte illius iu e i fore ut e fot oti o e eo lia su hna fot otinu i in q e ex pte ine et fot e otiui tt alio eid tois s ioui nata ee unu oci f tuu sz a s fot po uo s ut p q ue a io iui spei siplix i uididuoy sb ipa ut bos et ille bos qi u a ydea sic de e de agliz et quad spali aliaz d uatile ex poti a uob s i a q y si u sit fot una b o u s no e a io ipi fot e su spei ut s se i so si re et ut i udiduus u qi est dea fot e ioio lo ge et i sui ptib o u hna a foy otiui dis i ui q e ex u u e et fot e otiui nata s unu oti sui nuz q ad ois aq esse e una aq sz ista idiua diu sa otig opai ad forti s r du mo vno mo ut e s fot i ma a a mo ut nata e ee io i una in uuo si po mo s n p no e a io spe si fot oti s et i diduoy sb ipa ce u e lo a e au li i udiduo y sb ip e u e sb toto uli qz u ea ydea si b o mo s ad h no e a io fot oti s e et ptiu otepta iuuu su p ut sb toto uuteg li q n ca ydea i p bue uoz d pieu io qti pe no hut pu ydeaz. Sz solu illa q e fot oti iuqua b uitqtes uui alii etuit otinuate ut nate qu eat oti q est ex u iu e i fot otinua l uo re iuciouz fot ut bua ti et asini nis pe des uo e n uuti ex ui te pfula p diuoz s oti i l e alii existit sb una fot oti l qz na tui erat existe q in e de u in e et fot oti h. Iz fot e ae diffetes spei a ae dico que sb fot oi ostituit uui foy ee ut diffe cui no a au simpli de pedi opti quae eoy q actili dif fuit f ep de h a abi simo [illegible] hit e vu q p ceu uui sue vi utu no est alia fot e iuis q sit fot oti i ipa um iq diffundut su nate s diser d u e ora ut oti et diseau d [illegible] qda ioder ptiu u se ad se hua u ut se i oti i alr udiseto qz iuoti coplant ptes [illegible] discto e neq p et h uo o e disto ex n a ie io iq deat e oti po ex u puati iq sic a oti iuis e f phy [illegible] ip nate oti i uus fue disera qti u ad iusiuy oti iey ue gos aut i peu a adi uea ex qbz hic a io me bad q ye [illegible] oti et e aliu spes q sit oti negoes a seu p bes io hut pas ydas ido qz no s nate o s [illegible] ut deu e no yeapp a ioz ydee id ao dico ex uit [illegible] deus uto uo ht io ppe ydee u q uu fot p lui idi duoy sb una fot spei spali ine p siliu tou uutas i fot spei ut deu est h sepa ydaz. Sz solu ydeaz aeri sb qua ipa singlaria q qda bueutes uu tuu otuuet hu uo fot i spe spali no he ippa ydeay ui ydeay ae oteo sup ipas q fot gnis no hi ppa ydea ut de e. Sz solu h ydeas [illegible]

q

cuiuspo quot sunt in eo unitates species spiritualiter tot sint ydee in eo
et speciebus in ipsis et hec numero specierum respondentes. Id est ideo sed simpliciter et
absolute quod numerus non sit ydee in eo in forma numerorum in ge
derum sed forma illa que forte omnis numerus innantur in individua e dez
speciei spiritualiter cum illa que est natura esse unius quod non quod esset ex
se aut ipsa ydee specie spiritualis in numero huius forma spiritualis sed dico
numquam ergo est illa species et forma denarius sed denarius est non no
narius est de itaque maxime complexio in unitate compositione et differentie et
esse rerum numerus non tantum ideo sed fiet numerus alius sed nunc recauebit
differentie in id quod est per eum ab eo diuinitatis ad aliquid quod forma ab
numerum quam habet esse a se in se esse eius et quod distinguitur speciem sibi al
terna quod quod non est alia ipsius numerus ab illa que est numerus prime
natura esse aliquid est distinctus natura est descendit et numquam natura sed sit
esse unum quod ut per partes eius integrales et hic quo ad num
quire est de predicto quantitatis accepta per prius et totum alterius
partis ut dictum est. Sed cum sit eius aliqua forma illa non est esset numero quod
numerus est quantitatis sed actualis tamen quod non numerus unitatis distinguitur ab eo
ut denarius a nouenario. hec non est forma substantialis rerum ipsorum numerorum
tamen in quantum ipsorum numerorum sed se per se est ut dicit philosophus in x metaphysice unum op
ponitur multo et una albi et alba ubi dicit quod unum albi opponitur
pluribus albis et unum pluribus. numerus est ut dicit idem non est
nisi multitudo mensurata per unum sin genus et hic ipsi unitates hi
multitudinis nate sunt unum in uno composito ut partes integrales in uno
sin forma specifica non partes substantie. per modum habent unitates plures in
fari una unitate dicitur uno modo ipsa unitas que est in toto composito inue
situr est omni unitatum ab ipso uno composito distinguitur distributum in quantum
nate sunt esse plures partes in illo uno uno integrales ipse quod est per per
cet ut dictum est alio modo habent in fari unitate que est in se illarum
partium sine in quantum sunt actu composito in toto et sic in ipso et sic cum unum
constituentes in ipso sine in quantum sunt distincte actu et sic cum unum constitue
tes in actu sic est quelibet pars nata est innefare totum sine ut discreti
in ipso et composito actu sine ut discreti in actu et compositio est in ipso ideo cum non
habent partes huius multitudinis inferiori dicitur uno est non ipsa unitas que est forma
specie est uniforma omni individuorum que sunt partes substantie et unitates
in illo numero ut homo omni homini singularium alio modo habent unitas
in hec unitates unitate que est in qualibet illarum partium substantiali ut
rationes una omne que potest quod preter esse quorum illarum et sic quilibet unitatum
unum per ad unum sin genus quod non est sicut alia forma unum et unita
tis sicut non est alia forma unius albi et plurium. Et hoc patet sed quod unus numerus sed
denarius non distinguitur ab alio sed a nouenario in esse forme substantialis
rerum ipsorum numerorum nec quod distinguitur in esse forme substantialis ipsorum numerorum
sed hoc patet per philosophus sed numerus sed denarius constituitur ex sola positione
unitatis ipsius quod quod aliquis numerus distinguitur numero ad partes unitate
que in dicere numerus quod delinquere in differentiis sic ut dictum est per partes dicitur quod con
stituitur per numerus sed binarius per partes sed est ternarius et sic dicitur
quorum est dio tertia est distantia numerum ab unitate quod per partes constituitur
et ab ipsa accipit speciem quod accidentalis forma distinguitur ab alio numero in
sed generatur numerus ex additione unitatis et procedit in infinitum per appositionem eius
quod dicitur aggregatio et dio unitatis procedit in infinitum. unde sicut hic quidam unitatem
dicit magnitudinis et per unum maius et minus nunc diuersificat speciem unitatis esse
maius accidentalis tamen sed distincto accidentis minus in paucum plus et minus nunc
diuersificent speciem distincti esse illa sed accidentalis tantum unum accidit uno et
quod stat in ipso quod quod accidit et quodcumque etiam distantiam ab minus quod tamen sic
aliqua et alia facit aliam speciem numerum sed minus quo species sunt numerorum
hic quod accidit uno sicut ipsius non addit unitatem in esse quod quam ut dictum est in hoc
rerum ydee ideo nec numerus simpliciter huius ipsa rerum ydee nec species numerorum diuid
sequor intelligo dictum forme in re provenis et nec potentia in uno sed
diuisorum in speciebus numerorum intelligunt fundari diuise forme substantiales
sin esse nobis cogitur est supposito species numerorum supposito species numerorum
singuli per certam distinctam se habentes ad primum unitatem dicitur in uno
ipsas ydeas sed numerus simpliciter neque hic potest aperte ydea quod tamen habet
rerum genus substantialem est non est ipsa ydea ut dictum est et sic hoc oportebit
esse quod infinito ydee numerorum sint in deo quod non potest effugere aliquis
nisi modo predicto aut sit aliqua forma numerus simpliciter posita et esse quod distinctum
genere a quo et sed diuise diuisorum numerorum quibus distinguitur ab inuicem
diuise species numerorum in modo quod tamen in sit nobis nego et sed hic dico
de numeris sed de et de artibus distinguit eius hic ipsis formis esse quibus

absinunce distinguuntur ut lectio alkazino dicitur ab archa sed quod si
premit predictum rationis huius realitatem per se a realitate fundament et per nunc quod
species spiritualis etiam trans habent ydeas et quandam dictum est tercio sed ideo quod
est sine quantitas quod procedit per diuisionem unitatis quod sic et per diuisam distantiam
ad unitatem per accepta per partes dicitur rerum ipsius forme specifice non quidem
unius sed et per diuisam distantiam ad unitatem per sibi ipsa forma specifica
accepta per intellectum unitatem et quodammodo dicere formam ea esse specie
in plures numero differentes procedit diuise species numerorum istorum formarum
in individuali sed numerorum per dictorum et quod aristoteles de pluribus quod differentes
et esse erit assimilatur numeris. et quod ut dicit unde dissimilitudo
quo ad hoc quod sed numerus quilibet non est distinctus in infinitum sed stat eius diuisio in
partes finitas quelibet indiuidualis quod quilibet numerus per se dicitur in unitates
tot ex quot componitur ex x unitatibus est n scilicet x ita per se per diuisione di
dicitur in x unitates quod quod pluribus alius modis possit diuidi sed in numeros
vel in unum et unitatem sed et ergo sicut alibi declaratum est. Consequenter quod
differentie non est distinctus in infinitum sed hoc partes infinitas quibus ultima est
individualis sed ultima differentia hec alie sint differentie sed quod et diuise ultima partes
tes et quo ad hoc non est similis quod unius est differentie sed nihil differt
quod illud in quo dicitur numerus est unitas in differentie ergo et differentia in quo
ad hoc est similitudo ut dicitur quod in pluribus quod uaria esse differentie sed et numerus
paradigma et sibi contra diuersatum est quod ad hoc ut idem dicit quod in uno non
assignatur quo sit unum cum sit ex pluribus unitatibus in quod sic unius sic
continuatio quod dicitur sed quod contingit de differentie quod sed est simpliciter unum sed esse
et hoc per ultimam differentiam ut declarauit et exponit commentator quod non potest de diuina
unitate in uno quod ipsa de se non est magis forma quod per aliquam differentiam
indistinctus nequaquam unitatum in uno potest esse prima et ultima tunc
cum non esse ultima quod esse forte hoc per certam distantiam quam habet ad il
lam quam accipit patet per se. Quod igitur habet recolligendo quod ista unum
modo est tamen ipsas ydeas in deo non habent unitates sed in tres actu
genera dicit individua per uariis unum restat ergo quod ipsas ydeas so
lummodo habent in tres species esse aliqui accidentalis habent composita ad omnia
illa que sed esse ipsas considerantur quod quorum species erit habent orginem esse
ad ipsas propter quod ueniunt quod ydee debent specificari et non alie
sunt ydee omnium aliorum que ex ipsas considerantur sine sint in rebus
sin generalia sine dicere sine unum sine individualia sine particularia. Nec etiam in
tellectu sciendum quod quiditas et esse rei hic solum dicitur habere esse unum sine in
extra intellectum ad modum intellectus quod duplex tamen habet esse unum ut
est in rebus singularibus extra quod ut habet esse in intellectu aliquo ut ab
stractum a singularibus et unum appellatur est eius de predicamento. Quantum
non habet esse extra se alter quod sic ista esse ut dicit auicenna non est
id quod est ut humanitas non est in humanitate tantum cum de accidit
sibi esse in sensibilibus et esse in intellectu et esse uniuersale esse particulare que quecumque
habet ut alibi diffusius declaraui quod tamen esse non est per se ex sua
et extra intellectum quod tamen non potest plato posuisse esse ex quiditate
et extra intellectum ac esse ydeas rerum
per se existere separatas a rebus et extra intellectum ac esse ydeas rerum
quod rerum appellari sacrilegium esset dicere augustinus in quest. prenotata
has rationes sed arbitrio est esse in ipsa mente creatoris in
ex se quod potius intuebatur ut sic id constituerit quod constitu
ebat. nam hec oppinari sacrilegium est unde si rationes
per se non sunt ydee sed partem ex sed ipsas sunt per se ydee in deo est in
ipsa sapientia dicta in aliud quod ipsa quod per se sunt et in ipsa que rerum
que sunt ydee que aliter esse non habent post quod haberent esse in rebus preter
que sunt ydee quamuis esse non habent nisi in mente angelica aut humana nec plato modo posuit per se
existere autem in mente angelica aut humana nec plato modo posuit sed quod
ipsarum testante ipso sicut thimeo dicitur sed tres causas rerum composito
intelligit est genus ydeam contemplatur in intellectu ratio quod testa
tur et sicut dicitur in epistola lxiiii ad lucillium qui sic ydeam in
quod ploti esse uidebatur audi ydea est eorum que natura sunt exemplar
centum est lxviii plato exemplar ydeam uocauit hec est ad quod
respiciens artifex id quod testificauit efficit et et ratio in
sunt ita res se habent modis quod uniuersorum que agendis in modis intra
complens est plena unus formis est quas plato ydeas appellat
itaque habes prius humanitatis id quod ydea efficit prius ut
humanitatem appellat quam humanitatis esse ut in mente diuina
est per suam ydeam quod ydea conditur esse quod quod est a forma
nunc in deo et quecumque alia esse ut dicit augustinus idem quod in
remitate et quecumque alia esse ut dicit augustinus in deo quod ydea
restat ut omnia dicere sunt coniuncta nec earum ydea quod ydea
eadem tamen unius homo et quilibet quod non differunt forma ydee in ute

dic̄ phs in x. me^te no sic fore hōs intellige q̄nd lō ⁊ asini
sūt forme diuisibilis et simili dic̄ aug^s ad nebridiū un̄
acceptum est t^m ar^u 8^c est inualid ma^di q̄c n^c tn̄ ē oīo sit
q̄ rō mā^di nō est una n̄ unitate vlis. ydā a' hoīs ideo ē
vna singlaris s^e et ipa dīa eē. s; sol' ilfis vli^ter ex m^ti
s^i moi q̄ alias declarauimus in alio quolī. p ia dc̄a ⁊ p;
quō 9ce^d est. vlti^m ar^u pbās q̄ i^ll sīue r'tōnes ideo nō
hn̄t pras ydeas nō soli q̄ nō est fctūs s^i se. s; q̄ nullō m^i
fctibl'e p se in s^i se in in alio p^e eō p sē r's actōs q̄ d^o p^p
nūq et q̄ si nō essz fctibl'e s^i se ex 9pō; lz cū pā ydam
indiuidualitatem ab ydā fore p q̄ est fctil' in 9pōto. q̄ q̄d' ydā
in^e una est ad oīs ptes in^e q̄ ueitē s̄ ad n̄ari i unitate
me siu^ll q̄nd' una ē ydea fore 9tinu ad o^d 9ti^d q̄ natus
adiunali i unitate 9ti' n^e n^c tū ad ē q̄ cen^e spe^ci i inlib
due sē ydee p^i u^i est q̄ in s̄ eē 9pōn (nō est p^i n^r n^a fore. n^c
est ad eē 9pōta (s; id' lz p^i n^r sit 9pōta (ut if' inō br' igd'
q̄ōe (s^e illa ydā q̄ est fore^e ē ⁊ tōa^o 9pōta p^i n^r ut tōa et
fore^e nō p^i n^r. s; n^e hn̄ eē in 9pōto (alr' tū lz eē ydā fori
ex^mt is in 9pōto (q̄ m^e (q̄ ⁊ ē ydā ipi^o fore^e nō solū n^e ē
ad 9pōta. s; n^e ē ad (s^i in se (eēlz distinctū ab eē in^e (cū
solū sit ydea in^e q̄ est in 9pōto. ⁌ Ad illud g^o q̄ ar' p̄o
i 9ppō g̃nali (q̄d' quelz res hz p̄pam ydeam ideo q̄ p se
hz eē s^i in inuticōz dīm eē. ad' (q̄ iūn est. s; nō p^o (sicut
p^i. n. lz quodāmō p se (nō tū p se ⁊ p̄o hz eē s^i inuticōz
dīm eē s^i q̄ est p̄ti^o hn̄s in se hāc hīiatitē. s; s^i q̄ lō
s^r hns in se hīi^te simplz q̄nd' dc̄itr h^o hīiai^ti sip^x
q̄ s^r lz impetuo s^e dc̄itr q̄ ydea hūai^tis sip^x. ydā hūai
tatis pet. Q^e n. ex p ydeaz hūam^ti sip^x 9stituit ieēsi
glīā p l'a sb spē alias expōitū ē i qli qōe d' ql. ⁌ Ad
s^m ad' de rel eē spali q̄d' pcū eius 9z p̄pia rē ⁊ eēm. g^e
hz ppiam y^d lin ⁌ Ad q̄ inoi p'di^to (res et eē p̄piā ad ea
accēpi^o p'ti. Ita quod p'n^e tn̄ q̄ p̄pas hn̄t res (i se dif
ferē (tū 9 b p̄as hn̄t rōes q̄ s̄ intencōes s̄e q̄ dīstigu
s̄ q̄ actus ē intēcō q̄s distinges r. p'ncta cū s̄ui d'et
p̄a rō sīt intēcō q̄ noīe slz exp^i in^r cū intelli^r eē n^r s̄e in
tēcō nis (et equoce dī s^a (9i^a q̄ sigt̄ rē gn̄alissimā i co
mo p'di^to sīli in p'di^to r'lōis ad ned q̄ ē ro illi^o p'ni^to
⁊ n^n s̄e intēcōis (q̄ a^a ē cū oīb; a^oz p'di^oz ab^oz (q̄ si ap
pellet^a sīi i^o sua ad a^d a^r rlō e^t^a u. gn̄ali^ssi (sigus rem
illi^o p'di^ti. cū dc̄itr illa i tn̄cō (eod' noīe appllēt (q̄d'
ēō i eē tr r'lō equocū est ad intēcōz sicz illi^o p'di^ti ad
gn̄ali^tn q̄ sigt̄ rem illi^o p'di^ti (de qua rel eē ut est q̄ō
uti^s sit ē res a^a areb; aliorz p'di^oz ab^tis (s; q̄s fu^tec
ut possit d' hz p̄piam ydeam (ut in^r pbareat (cū. n^r et e
tn̄o p̄ eō (q̄ ē cū sēp̄ta realī^te sim^u (n^r inanz de realī^te
i p̄to r'lōis (s; sol' mō p̄ c^a sa rō seu intēcō q̄ itllr' inō
eēndi a^d qnī q̄ noīe actūtis (itelli^r pur^o mō^o eēndi i
alio (p̄e eē; rem cū 9^t eē in a^o (sīn mō^o illq (q̄ clare p;
ex eb; rōniz phōicas. p'o (qui si ē cū (s^e ba^r p intelle^tm
oīo res (s̄e q̄ntitatis (et q̄litatis 9 ap^z itlles r'lōis sīn
r^o s ad a^d p̄ c^a se sb illa (n̄pole est assig rea; dīas spē^s
ip^m. e ad a^d eē (q̄ i^n ē ex se (ei^o d' r'lōis est (si nlla 9hat
dīiam ab eo sup q̄ funda^r (sic c^e eē spēz nōē altius
rōis eē hoiez eē asinū et eē bouē. n; rō gn̄s eē al' ar
borē ⁊ lapidem n^c est maioris 9tatis ad aliq 9tem
sb se p̄e rē eē q̄ 9sid'atur (rō gn̄s (q̄ spei nō e' ē hāc
g^o. u q̄ ē eē hn̄e rem (n^c spēs n' q̄ ē eē hn̄c rē. s^e eē ad
ad rō est altius rōis eē dīn (et eē s̄iui. et eē q̄litatē
ut eē q̄scūq alias rōes (eiz sēpta realī^te a^oz p'di^oz
q̄ inpōrtat^z noīe dīn ⁊ s̄in (que est dn̄andi p'o inōio
⁊ inpō resistēdi in s̄ino que ptinet ad sīz spēz q̄li^tas ⁊
s^t noīe equalitatis inportatur res qualitatis. vn̄
q̄ d' r'lō suppo^z rōs et suppōs nō est n̄ q̄ spēs illa re
lōis fūdantur sup res quaz vna suppo^z altī et
altī suppo^z est. n. dn̄s r'lm suppōs et s̄u^o suppōis
q̄ ipō resistēdi est sb p'o dn̄andi. eq̄litas q̄ dī relō
eq̄parā^e et slz s̄ilit^o q̄ res sup q̄s fundaū pequarā^i

se hn̄t int se q̄li (9 n^r ē reale in p'di^o l^o n^r i^o penes q̄ accipiūt dīe
spē^te i illo (⁊ spēz dīsti^o g^r n^r. n. p'ad dīn reale ē i p'di^co r'lōis (ūdq
ē res altī^o p'ni^ti. s^i o p; id' q̄ui i^d ē res i p'di^to quo reali dīuit et
dīuit illa q̄ s^i p'di^to. s; p ite altius p'ni^ti i r'lz dīuit ex q̄ s^i ip^o
⁊ 9ue (q̄ p; (q̄ sīli^to sor. ad plōnē a^a est e^t rē (a sīli^te 9uisa p lōs
⁊ h n̄ n̄ q̄ si^r a^a alb'dīez fūdā i forte et sup a^a i plōē. q̄ui si
ead' albedo i uno eēt i forte et plōe ead' eēt sīli^to ipoz b^i ez
differens solū s^i rōz q̄ p̄e ē. s^i sīlis s^i o res g^o ulla ē res i p'di^to
r'lōis n^r q̄ est a' ē alte^o p'di^ti. Ite p; e s^e (sī r'lō ponēt p̄a reali
tatē a^a; a realī^te sīn sīn^ti i s sīb relato (eē de se nō relatiū
a^a q̄ r'lōe (puta sīlitu^ne q̄ nullaz hz i se r'lōe a^r ē altius (p n̄ sortes
alb; i t^a ad plōz; ni^l g^o n̄ fiet relatū ad id sīlitu^ie q̄ hret i se d'
nouo (et p^o n̄ hn̄t (n̄ q̄ res a' q̄ de nouo fcā ē i se (q̄ p^o n̄ fuit
i co (lz a' nō ē p'o^le fi i a^cō s̄ii^pa sīn trāsmutatē reali (9 n^s fz
ē (q̄ plōe trāsmutato s^i alti^tie i q̄li^te d' ni^g^o fiat albz (statiz
sortes sīi oī sua trāsmutat^e (d' nouo fcz ē s̄iliz plōi. fcz ē g^o
q̄ sīli^to i ipō i porz rē a^a p̄e rē sīn fūcām n̄ ⁌ Ad p; q̄ntō
rōe pure theologica tam s^i lz^m d' tū. ⁊ s^c dōs q̄ oēs fīdi certo ēs
cū a^a p'di^ta trāsferūt^r ad dīa trāseūt i sbā; et r'lōz ⁊ n̄ inanz
p'ditū a^e slz actēis trāslatū ad dīa nō trāsit s; inanz et
s̄ilz p'ditū r'lōis ut sic ponūt ista duo p'di^ta sbāz ⁊ r'lōz
manēa i dīs 9 sīli ⁊ p'di^ti r'lōis et dīuisa int se p'di^r
a' sbē q̄ p̄e p̄iaz rōm p'di^ti hz p̄iaz rē p eē a actēb; a^oz p
di^oz id a' actēis trāsferū. ad dīa (nō sol' trāsferū s^i rōz p'di
s; s^i in rē p'di^ti lz sb rōe cīuīncōu (ut a' bi in q'olz ordia
r^ns expositum^o. Ita q̄ s^i lz i dīs inanz p'n^cū sbe trāslatū a
ēactis ⁊ s^i rōz p'di^ti ⁊ s^i rē p'di^ti q̄ sīli ⁊ p'di^ti r'lōis. Si p̄e
p̄iaz rōz p'di^ti hret p̄iā rē (p eēm aliā a reb; a^oz p'di^oz s̄i
quas fundatur cū actēis trāsferū. ad dīa (nō solū trās
ferū (s^i in rōz p'di^ti. s; ⁊ s^i illā rē p'di^ti p̄iā ei lz sb rōe cīuīnc
cōu (ita q̄ s^i lz i dīdīus inanz p'n^cū r'lōis (trāslatū a ēa
turis (et s^i rōm p̄piam p'di^ti (eē s^i rē p̄iā alia; (a re alti^o p'di^ti
s^i q̄ funda^r (q̄ n̄ res illa s^i q̄ funda^r i dīuīs (n̄ sit p'di^ti illi^o
(rem g^o oīo aliā p eēm (poit r'lō i dīs (a re sbe q̄ad' i actēis
(lz i^ll sb inō cīuīnctōu. lz a' sīn est (⁊ icōueiū (q̄ rē p'di^ti r'lōis
i dīs n̄ trāsiret s^i rē i p'di^tū sb (s^i nō trāsit rō p'di^ti r'lōis
i rōz p'di^ti sb (r'lm i eō (⁊ in dīs p s^r ex dīuisis reb; 9pō (q̄ re
pugt̄ dīe simplz^ti ⁌ Ad e^c clariore intellm (q̄ n̄ r'lōis a p̄li
b; (inx (iclli p'oē (paulo a^te i ceho^to ab eis q̄ a^o bi ex p̄te expo
situm^o (Sc^d q̄ oīz 9sīmū (o^d atinēs (i quodā hītu ānolo
go est res (s̄ii a^d s^e 9sid'atū ut n^r sic ei oppō^m (n̄ p u; n^r q̄ n^d
o natū inonē itllm (n̄ hnz rōm q^t e^t realitatis. res a' s̄ii d^e
ad 9sīe acceptū (n̄ lz rōz p'di^ti (s^e c. tn̄ vnū p'di^ti 9tinēs
ēaroē et ēaturam. s; distingu^z distictōe anologa i id q̄ ē
(aut natū ē eē tn̄ i 9ceptu intelles (sīi i ipō itellc̄u ⁊ i id q̄ d'
cui lz aut est aut nasci^z eē tn̄ i 9ceptu itllēs sīi in ipō itllū
(⁊ i id au q̄ 9 lz aut ē natū eē i re (ex^r itllm res p^o an nō est
res. s^i oppiōz tn̄ (⁊ dī a reor reris (q̄ id' est q̄ opio. r. aris q̄
tn̄ res ē s^i opioz quo ad inōi quo abusiu 9 cap^z. s. i ride tō^ti
ut est inōs aureus l' hyocutus hn̄s in e^te cū ⁊ medie^te hyra
Est tn̄ res s^i i n̄tatē quo ad ptes ei^o q̄ sūt inōs ⁊ aurū ⁊ h^o
a^i e' nō poss^z tn̄ eē n̄ i intellu ⁊ ēs s^i oppioz (n̄ ptes essent
ad s^i unitatem (q̄ ab a^o nō p^r inōiu itlles (q̄ s^e est ens s^i ab^o
nō est res p'di^ti (lz solū s^i suas ptes. vn̄ n^c ista hn̄t p̄piās ydā
as in deo (et est nou^o mō^o eoz q̄ d^o n̄ hre p̄piās ydās in deo a
liquo a' sīue res nata eē (l' que est ad ex^r intelli^m dī res a^r
titudie (ad h^c n̄ lz rōz gn̄s a^r p'di^ti s^i in p^i us (s; dīdī dīone
anologa (in id q̄ est ad (q̄ est ipī eē (et id q̄ est ad cu 9^t aut
natū est 9^e eē. p^i u^s e' ēs in ēatura s^i 9ci rem oīs ēaturē (n^c lz
rōm gn̄s (q̄ nō ei ad acdūt (ut dīa q̄ sit ex^r rōz ē (q̄ est ad a^t
ei^o q̄ ē eē g^o a^t n^r p^r eē n̄ hūs dīas ex^r suā rōz (p q̄s hz dīd^i il
la tn̄ res (lz eē inguē p'di^ti (n̄ sic tal' (q̄ n̄ sit ip^m eē. s; solmō
id cui hz 9^e (ut natum est eā 9re eē (⁊ lz ē p se 9dīcis ⁊ n̄a
ēlz ēature 9si^te in se (sb rōe q̄ est id q̄ ē tn̄ p i dīiam se hn̄e
ad o^a alia q̄ ei actidē quodāmō (s^i q̄ a' bi sepi^o declarauim^o
et ē i^d eē q^o iā dixim^o (q̄ hz s^i se ydaz i deo vn̄ ⁊ p se d' ipō
hz eē sciā (tale a' ad sīi res ē 9^r l' natū ē 9re eē ad h^i anologē

e ad eam rem et ad ee ee in eatauris t pot sb disting d l ex pte
ipi rei ul ex pte ipius ee. Ex pte a ipius ee distinguu penes
diuisos mos eendi ee. n. qd qt aut natu est qre no est ui sit ipu
eem mod aut inse a in ao. aut ad ad. In se sistedo i alio i heco
et ad inclinado et sumtr penes h ts mo p di ou sle s. actuu
ab to et r lonu istoy a tuu moy eendi duo pm ita st dui
si q d oia repugnates nc p st fi ee ea ee re e ei rei cui qt ee
in se in tio mo pot queire ee in ao dico inhiendo pp q dic
qm. sup. v. phie. quod io q est vm sba no pot ee actus
alt y sti ad auct illud q e in se vnp t ee in alio qad ps ito
to suisit integ lis siue ste eelis que ipm to cu pte alia
l alu sstruit teius a dispatus e ab utq q pmo y tullieo
rum repugnis et bn spacuutur se ee ui ide cui id qt e
in se sm to; p di ti actutis ab ti b u pot s re ad ad ee b p di
r lonis si no uellum distingue rem cui qt ee r ee ipi rei
h no est is u t. b tplice r e ex se ab ta. l sle qti ti et q li tis
q y pluia est mu p di m. tm s. sle. q ee in se sb distig no pot
ee aut in alio p in he ciam distinguitur. in duo s b dug
mos u acceus sb r oe efficietis sbm. q pp ium est p di to q
licatis l inite iusantis q p u e p di to q aali t ri s et sic res
cui qt ee in hendo pem; ad ada prediti quoy r ones di
ise s et repugnates ut ee eand rem ee no possunt uice cu
in hando illo mo q re pot rei qntitatis inesse affici. sic sil
ad ad disting b diuisos mos eendi ad aliud. i vn p di ta b qo
alibi declamum niqoe p tracta de p di tis de quoy. vi. s. elato a
pao qu u sit hic non fundatur u sup re qntitatis h diuisa
ru spes q ti. pp q s p di m quia actu tu pure p di ta no r lois
et sup rem sle qu tis et qntitatis fuatur n c di p di tu aia
ee tis u qtenus fuctat sup res p di toy actutis qutatis s.
a qu asin c tu d; p di tu sle in q fuctat s r rem sle u i tellig a
q u sle b q est u se inte tionis supteri sit a mo eendi i se
i q no in alio. no soli ab te s; a ad ad sim h sle pem; ad
duo p di ta. et pp; u sle ut est u se int tonis ee qt ad duo
p di ta s. ad slaux pe dat; et ad r lonu fundata st re sle q
ex h a pteta ipi u sle in q u fuctat s r ipaz re p di ta qpe dat
et h quad actus e u se inte tionis qe supteri a mo eendi
alti inhiendo et h ac siue ab te b q res p di ti qntitatis a qu
sit ad aliud a h ut e res p di ta r lois a b h u actutis qt ev p
d ei s. s. q ti q li ta q a r loi ut funda r inreb; utris. ut q ad ma
iore declaro; dco y intelligtini que ee p di ta sint no i r etq
mo et ad qd sig fic d impo nitur h et illa sca q ee h q ia
d q est s res cui qt ul natu est q e co in se a e inas aut ad
ad e pt si nos impo. aut p cise aut ipa re a ad p cise signd
ipam rem a ab ipa re ut b e talle mo; eendi et ad signdu
ipa; b q hi siue p cise ab ipo mo endi a ad p cise r ep senta
diuin die illam modu; eendi si po mo ll essi impositu rei q
pr ee diuisoy p dicamitoy b diuisos mos eendi no p tulit
res illa potuis ad vnu istoy p di oy q ad ad ree ab solu
tis sic u rei. b o no mo diuisum est u impositu tali rei. ut est
vnu p di ta res a ut est alius q ad ead rei impositu est h u
allbed et h u silitudo. s; h u allbed ut cu qt in ee alti u p
asti to. u a nomi silitudo ut eu qt inee alti ipiu ad ad o
eliando s e sili to si fundatur sr slam ut sup in ua te eaute
re signt hu atas et s ili to s; in uatas ut eo h; inse sili to
no ut h e ee inordie ad alteu. i q alia est res signt noie
silitudinis ut fucta s slam a sup qlit e. s; sb una tone
eendi. s. r t ad altem ee e u rei. s; ut ee ipaz nata e osin
i tuco sa tois. Ceto in diuisa s nota ip ta l p lima ipom
b m illos diuisos mos eendi p cise ssid antes alisq tre u
ab stete et s nota say inte dimim ee rem q ad alti u acus
impo tu est a mo eendi inalto p i he cia et e se inte tonis
sue ptib; p di tis nota eeut impo ta illa lic ee ut say m
tuco m et singla ppe singlis p dicamentis a sig ficare p
cise rees p di oy b q s sui disti o ipoy in q m p uita s nd a pe
nes quas res qi eeli e p di ta q distinguit int se penes
mos eendi q s rees p di ou ut ut dcu est et i a d qe de p di
cati s. uene a p di to. b q p di ta e q vnu sigt aliq re q ad s.

quia diuisi inoi eendi eoy s repugnates nc q paciut e se ee ead
rem ut sint mo sle qnti tis et qualitatis pp q nois diuisas res
signt et no solu differunt siue distinguitur penes diuisos
mos et rees p di oy s; a penes diuisas res et rees. b a s
diuisi mo eendi no repugnates s; sese q pacientes ee u mo
i se ee ao et sle mo eendi in ao a ad ao s c dcu est no nato
signt illa p di ta diuisas res et rees u penes illas distingu
tur q ex p sse p; i actiue a passiue q no u diuisos i s noie t
ee eud modu q b q sigt noie mot e te ao p di to. s; solu
penes mos eendi et roes p di oy. Ita et sili to fuctata sup
qualitate id re sigt q u illius qntitatis et sup sla; id q noi
ipi sle et sic de aliis nobis; r lonis h sb diuiso mo eendi pp
q s diuisa no a et diuisis p di tis pp a no tn q id u i vnoillo y
p di oy ut sili to in r lone fucta mo sup sla y. mo si qntitate
est equocu in p di to r lonis. q; forte io nois impo te amo
eendi ad ad siue r tis qui q est ex se infors est et res ipa
que nil e cadit i suo sig ficato et p huc mod r io b q est
u gnali m et u r lonis real e vnuocu ad r elees diu
sas fundatas sup res diuisoy p di oy a spes inu p di ta
b quas distinguitur spes diuise in p di to r lonis et ee r us
i e ut s c forte sig fica noe real r lonis r tis real q sig fica
ut fundat in r elone soli est io siue intu co p cise sig fica
noe i tu co is a b h r io e et equocu ut e u rei siue p di ta in
tu co nis ee illu et pp illu diuisum mod sig di ea ee re nob
diuisoy p di oy q c q q id signt re no diuisis p di tis q pa
ta ut allbed et sili to u tu vnu eoy p r de al eo ut abst
abuutur de eo q albedo sit sili to. au eq p r tu in qeto e no;
r lonis de noie q li tas eo q albedo e silis no e. albu u e sile
albo. u q albedo ciuis est silis albedi illi. s; q albedo
e silis albedi. h e sili ne ee u. q; s. i ad s i ee u qui q ue
e e albedo simp r i spe spali in a ssidata q no albu sit sile
albo h e silitu e actu h s. sla que s actu te q s i actu c s r a
e illi. s. albedi h i illi sili to ee r q; i d id qe a eis ee le
i sta no ut hic albo et illi est sili to actu r q; i d qe ee eis
actu le si a q sid et tar sili to i slbus fucata sr e e z ee u
su slam b q hua ni s fortis e silis hua m plos a p h soi
e silis plo. illa sili to ut b; u sol e ee r. s; i slui. e g r
ro silitudis q ta actu r tu ut illa q e duoy alboy i q u
ipoy e ut sloy q ta no ee r tu. ut duoy albedinu s
q est ipay ut duoy i dd uoy su albedie su albe c si p
Queda no sit ee r et slar. ut duoy ho in a d uay inia tu
a os s ce p di to uno. s. r lonis no actu r duo. s; q s ad
ee le actu le et s lale r ee io is q s i p s forte i potam no e
r lonis i gnali s o ut dcu est. Ex q q d i a ar to q a a et a i s
su ee q stituit ad a ad p di tu. Ex h ia dca q h actu e
p di to b q p di tu est q actu b lec q x p di ta e p ma
gna ir. vu inn e. s; no x. res. ut dix lec ut as p hoy
quod sic x. res x. p moy g m he stui a q ex p sse p ri
actiue et passione q b p h; in phie no s u duo l r s fu
dati i eod motu imo quoy e q i oi p di to r ns h no sit h
ap h o inexp ssiu sic ee actu e a pa ce. i to n. vniuersitate ea
ray u s u treb res. tu p y p di toy sle qti ti s qle ti s ca
a o a s r eos aliq i tu coes i tellig ee illa e s u hines q e
r eali s m u q; fudat inreb; illoy p datoy ut dcu e pp q
ca y d a no e u r o. i deo r lonu ee r; d u ee ac zius y d ai
Sequitur vnu q ti ay p tines ad ex statu et; i ee teo. vn. s 2
t; s ad i fluat telnr ar q u. q; u i flunt u id q e ee
ip. ex a diu u e q; di d act. x v y. i p o unu nt mouem
a si uu q s q e. Cu in p pp e dcu is di q o s ca p maria
pl i fluit sup ca ui q s a b e. S; pl q o i flunt ca oi
p maria q e g o q e. Cu q i fluit d r di pe a i ppe e e in
flue di res ipas p d u a q; magis de e i flue ex se ipis
res no q; i p o sint ex ntes s; pp u q ditates et p dur
d ecelo in p n ai. s; q; iu ee ei q he in se u q s i p a
ibes y d ales dat ee ee se p as p e a i flue e y
res ia ex ntes h u iste u sua cau e ei as i m q tare s i u e
no re i fluit reb; p o u tatu as ee l iue et p d ucit i ue

agnite illi per g'nō (quia tamen plus aptu' credit esse eius i sui' pri'
pinus ex quibus generant, producendo illa inter p'ncipia, deinde se
i unu' pportione de causis res o's etiam de ppeius pa' sonio' inflie
ios res ossiuato eius esse in ix. io q' dic' xvi. ppo de causis. [illegible]
tur, quibus non est l' p'cedentes sunt p' influentiam pui q' e' illius
ilcum et uirtutes ex bonitate influente ad dirigendum illo
[illegible] quod d' ppo. xx. causa prima regit o's res [illegible]
gn' q' influit s' eas illuit, uite ex p'tetatis [illegible]
[illegible] receptibilius plurium et agens e' ule bonum sr' p'
p'ncipe huiuscemodi elige illi p' ipsum relinquit agens preter e' g' e'
agand recto sic g' sicut dirigendum illum esse alr' n' p' sicut
et tho [illegible] a' in qui p' [illegible] q' illius
tem influit q' u' est ex eius ad q' est res q' tanto s' ipso et
q' tanto ex ipso inter illi ipse q' tanto est meis. i q' tanto ex
eius est u' ex in rebus q' ad cum ut causa i mouens [illegible]
eg' a' res hunt esse in deo sicut in ppo moueo ad h' ex a sic
influit et opatio. uenerit a' uero he' esse [illegible] sicut i loco
aut sicut quod est de esse illius. unde ex istis modis ecundi d'
in rebus res ideo d' xxiiij. ppo d' causis. causa prima e' i o'ibus rebus
h' dispo' una' s' non o's res existunt i ea s' dispo' una
q' e' ut d' gni. q' [illegible] causa prima existit in o'ibus rebus tamen uni
q' eam recipit eam s' modum potentie sue esse. se' a' res ex deo
et q' ex pias i q' aliter s' re esse et d' [illegible] ista distan
non situs d' ne se inter ipsas pp quod d' [illegible] se p' u' o'
in v. c' vi. ipse iunior et exterior ipse inferior et superior regen
do superior portando inferior replendo interior circumdando ext' [illegible]
illud ut ex sit s' [illegible] ut penetret. sic p' adit ut portet
sic portat ut p'cedat et s' e' ex influente sufficiat
ut influat i illa h' alio modo sit in

S equitur. quia i pprio ad dum ex causa intellectualis
spiritualis et q'rebantur duo circa o's causas intellectuales s'a
an'ls siue homines g'uales et ptinebant ad eorum cognitionem d' dig
eum f' cognos s' causarum quorum primum erat utrum e' diuina esse p' cogn
ci ab intellectu causato beato et adeo eo q' cognoscit res causatas ica
s'cierit utrum e' intellectus beatus uides diuina essentia o' causa uidat
uica deinde q'rebat a' duo circa homines spirituales. quorum primum ptinet
ad cognitionem i interiore. ut h' homo pur' in hac uita uides [illegible] possit
esse pfecte beatus et pfecte diuina uidere; h' no ptinet ad q' eius
cognitionem exteriore ut in uia uocatus beatorum ex igla

Q uia p' ut' q' diuina esse p'fecte cognoscatur a' indi absque coq
a' causa indutur ut cognoscatur i illa seu p' illam
q' d' aug' i illud dum si uult uidet. si non uult non uidetur g' s'
s' uult uidetur causa ipso iuso. i si non uult non uidetur g' p' indi
nulla causa uisa in ipsa. ¶ Ad ipse e' mag' sufficiens ro cognoscendi
a' a se q' sit obiectum cognoscendi sua actu. s' sunt pfecte cogn
ci non pot' ni cognoscas et b' actuitatibus e' sui p'is g' et e' ¶ [illegible]
h' q' q'uis uideatur angelus possit d' pbabiliter q' uides di
uina essentia indi omnis esse [illegible] ipsa esse diuina est iu' ex pfecta
simili et exemplar non solum p' q' ad u' s' i in quo a' uidetur p'
q' uiso speculo uideo omnia que i ipso repsentatur p'apue si
for' speculum una et eadem f' i te sit repsentatiua simul puersi
a omnium speciem q' uis ui speculi h' si esset uoluntarie se repsen
tans i sic poni' se uisum maifstare l' non maifstare o' tamen sicut no
luntarie se maifstaret p' sua forma non possit non mai'te a'
p' eam forma repsentaret et sic quis uidet essentia diuina
uidet uiciis o' quorum simili q' in' si s' ect s' d' i uidutis
esse d' ad mag' i' uni' uide i est h' g' d' i uisione ipsa
s' i illa. h' tamen pbabile esse s' d' q' diuina esse et ab' q'
[illegible] cognosca' et ia' q'ta cognoscendi et sese a' a se [illegible]
q' ut e' q' da' [illegible] et s' se cognoscendum est ro cognoscendi seip
u' s' a' alia a se. s' [illegible] [illegible] precre te caus
[illegible] adextu' [illegible] a se sicut a' ipsa est s' q' d' aug'
[illegible] omnis esse a' [illegible] ad excepto i. lco ita
[illegible] quoda l' ad a'
[illegible] et [illegible] cognoscatur ia
[illegible] excepi [illegible] absque cogn
[illegible] ab illo ad aliu' illo et h' max' qu' illa

necessitate cognoscat cognoscatur s' solum put uult se maifstare eis di
stibuit q' i uite exus ii pot late uisum p'sentem. unde sicut q' is
id q' e' esse h' i' ad sci' non tamen e' nec' ut intelle's causat'
i ttigens eam intelligunt s' ro' l' ad sci' le' s' a' te ii e'
litas quedam i a' cu' q' uim for' genus et due l' e' q' li' ro q' s'
non hunt esse ii in for' spei intelle's tamen p' de ill' fore ocepui
absque i tllu' opte foeme spei ¶ Ad mg' li d' q' tamen ppl
uiratio' intelle's cata s' eleuata opp' ip' obui uo' resed
uostuis et a' que in se uni' tamen pp ipsum cognitu' pot' ipa
diuina esse uidi siue cognoscatur ab intellectu causato absque o' [illegible]
seu uisione a' causatorum ica f' a' p' c' d' uisione distincta q'
indistincte ad iu' uidere est uidere causatas uidendo diuina essentia q'
tangit oppio ptracta i h' q' ad uisa y magine [illegible] i ipa
[illegible] habes i indistincte non distincto habem s' ab e' [illegible]
u' e' o'. s' [illegible] tamen a' [illegible] eleuato' sup'iore s' q' s' ut g' abea
tus non potest uideri diuina esse ii uidendo causatas i illa ma
nentibus tali eleuatione i uisione q' alto uidendo possit
d' f' e' q' uidendo essentia diuina ii uidet causatas et s' li q' q' da
est p' ro h' o'uens ¶ Ad s'm d' q' diuina esse est ro sufficia
eius ad cognoscendum o'a alia. ad q' uim est. s' non neq' i modo
limitata i modo h' si est. uidel q' est de se p'fecte cognoscitiua ea
q' ad cognoscendum q' ad cognoscit se ipsam s' p' fcm cognoscendo s' b' i e'
ro cognoscendi o' illis actum non tamen o' q' sit uetia cognitione
di limitatio' q' ipa pot' susce' in cognoscendo id q' e' s' se n' tamen
s' ro' q' e' y' d' a o'ui a' cognita ro q' ad pot' cognita y' s' o'
i speculo et p' speculum s' ro' ei' q' e' uno cognoscendo ip' p'
d' e' est y'mago.

Q uia s' ar' q' intelle's eius iuu' cognoscere non uides o'ia
qui te uidet non q' no pot' causa ¶ q' est qui est
ro sufficientes uidendi o'ia. ¶ Ista q'o q'uitta e' p' te' i soluu'
diffiue in h' q' illa fuerit s' u' e' pluritate i uidendo tu ex pte
uidentis q' ex pte uisi. Ista no supactum uidi s' q' e' s' cu
q' hunc beati i uidendo diuina essentia ¶ Et e' ad q' in uiam
deum u' u' excitatis uisa diuina esse ii e' est ipa u' d' a' ro sic
s' p'cium quorunda est u' d' a' ro p' se et ip'a quorundam ii neq'
q' ii p' h' quorum ip' h'itudo est u' d' a' ro p' se et ip'a ii e' ii
actualis q' ad' sp's siue esse s' p' actuali se hunt ad sias itte
tiones ad uides i ad i diuiua et ecta h' quorum non est
p' se i p'i u' d' a ut h'itum est s' q' cum illa no se hunt ad
p' team spei siue essentio ii q' se h' spes q' tanto ad illa
i' g' o' actuali se hunt ad p' team u' da' p' q' uidendo diuina
essentia d' beat uidi in i' ut a' uiso aut cognito a' ii uido
co cognito o g' scire o' ita actuali se hunt ad uid d' ab i
talis stu' q' illa s' e' i fiita q' q' g' s' q' e' uiis uisionis
beate diuina esse uidatur abatis no solum te q' s' se et ab' te
e' esse q' ta' s' i si' te quae e' in q' da causatas i ut o's esse
causaturas p' p'ias u' d' as uocantur i ipa s' tamen esse
ii no s' uino i fiita que p'as y teas hunt de quibus d' gg'
in. dyal. q' illi o'is q' claritate dui cospiciunt q' e' qo'
i' uesciant u' scire o' sciant non tamen o' q' o' singularia
i uiis i' et e' h' q' p'as y teas non hunt i s' i fiita sii
iud' a' ostalia e' ii quoda specialiter iud' eis inaifestet tibi
uot' uidi no post. uisa diuina esse uisionis glo'sa s' i di
get spali reuelacione q' ad ut d' cum i e' aic' x' q' uidet
o' a que deus e' faiy us i rebus. h' no a' o' a que fossent
fi' et s' h' qaeca e' p' i ro. ¶ Ad 3m i oppo' in q' est sufficiens
ro uidendi o' a' ad q' ii' est ex se sicut intelle's ad h' sufficiens
ut o' a actu' ad ipm ordinata possit referre q' ad' fac
intelle's eat q' finitus e' q' ad intelle's uu' uiso p'mo ii suf
fic' uide i illo a' i' ad q' p' se est sufficiens ro cognoscendi
q' est de se u' solum illa ad q' se he' p' actus. s' u' illa ad
que se he' p' se. s' mediante.

Q uia t' u' ar' q' h' pur' i hac uita u'nis s' b' p'fecte
uidere dum p' essentia esse p'fecte beat' q' si us' s' uni h' in
perfecte esse sci i igl'ia q' tesiup tis co' b' h' ebue u'sui s' uni
cu ii uidet ¶ q' e' ro exeo. xxxiii. ii uidebit me h' uiu
te a' marie iniut q' e' i usu sesum g' etc. ¶ Ad q' o's dui

(margin notes:) 3 bra' ar' · 2 · cognoscet o'ia q' in p'o s' · x' a' dyal

mdes p ceim i mcedo cum lode est. si mtete ad requirit ut albe mde possit ad ut pfte mde posset ipm illorum pot ee siue so (no eg p e ad dui udere p eem aliqui et ee aquali beatus cui tu p fte ii ue nec e p fte uat. Est g sa q ex pte mduitur ad requiri (ut diu pe mdat quo no exuite i p e ut cum p eem mdat. s q uis infima no sit retardata i pedita ii e i eali pfte uise i illicita fuit (eem illa mde no potit diue gg. xxiiij mor. xx e. Sci os qdiu i hac uita sunt diue nec fecta no diuu s sunt 9te plat q m tunum quia et fecta diuitias 9g sciui ai ab h tumultuo sa 9 cups i iutis uie cubicula seggani. a uo retru qtur. ut pfte mdat. quia si no assit (et si mdat p fte no pot. s. q ius infima sit i ee siue n pfta et 9plecta ad quod duo requirit ex pte aie i e n e ius infima. s. q sit cor suo iuta. et q cor eui est yuita sit sic dispoitu ne p ipi (sit aggrauata pp p a nima separata (et si diu uideat (pfte. tu mde n pot nec pfte ee beata quousq cor suu recipiat (et ipso pfcom nec siue hat. i p fecum opo infima ex cete uat. at (s q d h deciat aug. xij. sup gn. ad liam (et a i q da qte deest. exposuimus pp s (aia in p senti uita q cuiq a s b abstracta motor tu cor e exuis (q aggrauat aia (diu pfte uidit aut beata ee pfte no pot (dicite gg. v. mor. xiij. uos quousq cuius corruptioe (puui illo mo claritate dic pot se in se coniunt uideret mdat (quia acies i firmitatis uite no s b sistit (qd d durit. no q uidi n p sit sibi sopitis. s q uidi n p s q possit cor e gra n aggrauatie (q i simuat p h q d icat claritate po. Dico g h uiat ad qom q h i uita pita ex istis uites sibi diu mde no pot p spe siue ee. q cu una lu cunore uite a se rapuit ne possit totaliter se recolligi q necm est ut ad h ds mdatur p eem sic dcm est. Ce. in mitur. ut dic gg. viij. mor. xix. i uisibilis 9tois spe repssa o cor e uisionis vigile i cubili cordis i uenit. s it s tu repssio aia ab hac uita liberatum cor e glorioso suscep to quo aia i sua uisione no erit impedita. s magis expedita l i sibim oimodo libertate dicte aug de in te co dm. neco pot facia mea mde. uiuere i uiue. q uere est absthi ab hac uita uite qui i illius i effabilitate uisionis assunt et tu n sit medi le quibz da sctis uadu i qd sic tis ut sapientia cadaua remanet i stri excellentia rlois fore 9cessam. hic e d gg. xix. mor. xxiii. Q i sqs sap q bs est mde hinc uite funditus mori. ut ne ia ei aore tea. Q. e' mdco ipo morie. quo l intecte cordis l a ffiu opis ab hiis delectacos to uite separate. et p h patet obia utriusq ptis.

Ad quitur q sin ar ll apprebat alate an s. laus no erit eo in glia. Vo q qo ista n qut n quo potuit uoces fori 9 n suppot q ibi sit mi a is (in quo uetari mox fori et deferri ad aures audietu (et e metacde dubi quo l e (qm an e sq sicet in quo possi l foni (no dubitaret an ibi eet. si de plano suppoiet q i uita illa glo sa n r reanebit ipsum q h a ius actu ipfta e. s q e in hitu seu in po i eius q est (cu e pfta i suo actu so. siue n ille st cormietis e' illius istius (sm ph. xij. meth. o g q i uita glosa. onis uires 9tor les et spuales sit pfte exites in suo actu so (mag cu ille actus. s se pfctus s quod do pp alius uires que l no exiit i sua opte pp ipsor eis annexam. no iutitua gnatiua digestiua augmetatiua et hiis q i ai pp a opo lingue dentium et labor aus oi impfcte dicera sit laicos (atq uoci mediaco (et e opo oculor in sio (Q ad mo g poem sz l ulsq i sua ac tu modulandi quib intuo sci in patria seculo q t 9 tin uoros dic laudis. s quo fiet h cu no sit l aer i spiratus et respirat si quo uocis modulato fori no h n Osti n essi ex tus diffusis p to me. et si forte foret i re ut

no ualat q uolunt a qui dic a h uore s geniat certifica re a os acre in q sci uoces potuit fore. s g ppam celu empy reu in quo e duit uictoria cor beator s camerani magnu 9cauitate i e. sup ficie cauitatem cuiq cor beator et illam plena ee ae i in illo 9tuu cor batori te qo illa hret difficul tatem. s q ullum el are cor n glosum i fucum po suppoitur qo hz difficultatem i quo fori p sit ibi uox i p q inc foi tu d fen i h mar suppo quod stu empyrei sit solida no fl exibil. si n fluida eet ad mo aeris su difficultate d p sec quod impa uox 9formetur. q ad mae po g sta empyrei solida et no intrisam n 9cauitate hunte. s to undiq 9tinu quo uox l formabitur (et ad est q istis suppositis si l uox fori bz no uideo q istud p a mod p po q cdo q cor glosa sic erit cu sta empyrei ac si cor uia mo ceut in ae su aeris dicere s decialbunt i illo duisos situs. q difficultate mag he ad pus. s ipo suppo dico q cor bea subitius eorum sta empyrei siue penitus dicit beatus ipe extis in solito empyrei p moue lingua labia dentes. motib armoniatis quib mo uet illa in b si eet in ae inteptas absq discontinuitate ptib empyrei sic l interptas ptib aiis. iue lingua dentes i labia p ptar dio q s iptib aeris inteptis p dione exat mo nato 9tactu deau nob fortur. uox in ae s ad q fortie in ptib empirei cois ex tinsitu dentor lub p ptes empyrei i ditus motib armoniatis usq ad illas ptes inteptas q usq ad illas repetiret ptes ais et te p q ptes ille uoc sonitu recepte multiplicate eu p ptes 9tinuas ecuq to to empyreo cor e resonate i suma melodia. vn et qdam phi posuit quod cor celestia ex 9tactu i suis motib dulce sonu redderent si q recitat ar i so ce i m. s si dcm illud a cu mdatur i sufficiens. q f recitator phi i so de aia soni no gnatur in a e n ex 9fricte et coartacte ais p cu i stra n la que no sunt in ppo te 9u te n q a plus dicamus ex causis n uim recurram ad miraclm ad q re miraculose no n i s i glosa cor s l cu cor e empyrei s e miraculose ex dcis motib lingue dentium i labior formatur uox i empyreo et ulti miraculose gnata ulterius multiplicatur. ad aures singlor ad aures perueniat e h no sufficiunt appoat d suo p

Sequitur quarecentatur is s se et enit p i. C. Sp placuit. Vicium de eatis statib, ut d aglis (uer i aglis sit a Ce p ar q s q ps i dio. dem prima a de eatis intrib Ce p ar q s q. spes et g. s correlatiua. s i aglis est ponere spes. q sub spes et g. st correlatiua. s i aglis est pone ue g. s n e yna fori pladua ni o g et in anglis est pone ue g. s n e g a i spe (si dia q addita gnui d hat ipm ad spem i 9 co q s istituat (talle a e qpo ex gne et dia g et e. C q ii s g 9stituat (tale a e qpo ex gne et dia g et e. q ii s g i duas 9ponentia 9stituentia spem (q to spes e opo cor i plu duas aggratiua tanto i pfco (ut p in hoc r a o i cor duar aggratiua tanto i pfco ut p in hoc a o i eorum tanto pfectores g e eent angli. q to 9pocores. 9us f e nu. tanto pfectores g ecent angli. Circa qo istu diuse s oppioes (quida n putant g q e. C Circa qo ista diuse s oppioes (quidi n putarit sequi phum (dicut q g no sui (n a ma. q 9tas gnis se qtu te me (sm i d q d phs. v. me c te uno (vnu dir q g est vnu (et dicit p duas sortitas eis s b o eq et cuius (ppe e st vnu (et dicit p duas s ibitas eis h o eq et causis ppe istiu mor e dic q m est una. vn dicit q n o cait i in n ba let g 9e q o finat pe d q d phs i p e d g i d in diuisa g e q s sm p me e diuisu (et n alcont. vni m i alcuin ri uer ia d i appta i p sm pma m. v d l 9ui (q e alculitur ad iuicem (hic eand. m (q altiamt ad i d hunt i p in p q i phs dic i si. x. meth (q cor le et i corde n s uni g gnis (s necce est (q sit a s q q uolt a q expone d g e sibi ouo poi (q n pst (q d l q no collocatur sb uno g e collo a sb g (n s nichil n te gne s a p ch (yn et i ce d a q q mag differt q oppta i gne pp q ut ab ill r eo ue to g nus (q no hne m 9 duab d ns q uf (q dissunt (cor le i i cor le. d i om q s q ria scilua (q n st i co g g i sic uc n phs n pot to gnis n meis quor e in 9 s dio q e 9ttia. nullo m est i am q incorlz celestib (d q b loq i sco iam do. illo g e mo uc dnt i aglis e pone g. a g ius 9tatis (et si no g in duar dicte p phy. v. meth. eodem o

quod h; diuu; hẽ g° ⁊ ĩ n° ꝯpoῖu ex g° ⁊ d°. Istis iuncẽt ad arg^m p^m ad quod sp̃es ẽ dupliciẽ diuidi ... ad ĩ fius ... ad s^r p^r ... uisset et ...

ꝯpe hi ... sp̃ei ĩ ꝯcomp ... 8; ĩ ãglis ... pro ad ... sp̃es ... multiplicaui ĩ ... ĩ diuidua ... sp̃es sol ĩ ꝯpe ad ĩ fius et sic ... ĩ aut ẽ pone sp̃ez ex ꝯpe ad ĩ diuidua di ...

... iferiora . nõ ... ex ꝯpe ad sup ... iusset ĩ est ĩ aut sp̃es ... dreuit ... nec ... sp̃ei ... ĩ aut ex ꝯpe ad ĩ di ... dua

qua nõ formi pone sepata ... sbsiste ... posse sb siste ... ĩ ui ... supposito. ¶ S; hec illo ... p^s statur . Qm diuisitas ... ĩ ...

... gnis salte loyca ... tn̄ una ... ĩ uico ... sit ... abeis absthi ... eiud mod ... gn̄ali ... ẽ redeut ... for^e ut hoĩ et lapidis ... tn̄ una ĩ uico ... sit ab eis ab ...

... que nõ includit ĩ ... et ... sua ... q^s; differt illa ... ĩ ... ẽ est ñ gn̄is et ... ab hoĩe ĩ angelo ẽ abs there una ... eẽ ...

equoci ... ad ... ẽ equoc ... ad ... ad actus ... sigte ... sig ... actus ... nõ sig ... sig ... cõia et ĩ cõia ... ĩmo ad quo ... quo distinguitur ... res actuũ ... ĩ ... ẽ ĩ ...

... ẽ ... distinct ... ẽ ĩ se ñ ... eis ... ẽ ĩ ... nõ ... et ... esse ... diusa ...

[illegible]

In a° no late pfcius est et opotius re in ipo p fco nata sp
uirtute id quod est p fco uis (pfcius) in alio no ut sicor
cor le dicatur inqmplex et in mixtum mixtu he in seu
tute qd est simplicia si simpx intelligi de p duas dras
stat p mo dio illo elemetari cor e simplici q he forma
in oplectissima e iuetus est in eo quod cadit sb a° uib
didius et addit rõ ppe drie d r sicco mixtu didatu
i aiatum et i in aiatu aiatu he in se uirtute q he iai
matu et addit rõ ppe drie q s si aiatum p aiatu ue
getale tm et sile in sta est uirtute uegt le et no og
et addit ppam driaz ita q sup i mag oposito e d no
bilitas et ppe drie et q illud quod uirtute in ipo d al
to nobili i ipo est q in alio q ad ista uegt le nobli
est qm i uegetl tm q to attingit ut dr e roe ine pp q
i talib g de sum ex pte in e si q in oplectum est in
di g e ue g ius d qua ro in oplecdis in quo nata est
po stare ro gnus i aquo aut ut dem est q ex pte
inc q se mediatu est mediatu est q e q ad i g et mai
supplim tuti u due g et m l in a° differunt ut dq e
d eu no ous simpl q est g loy tm cadit in dione
ex late cor d incorrupt i ad huc si dida p spes sp e g lo
tm et stat dio p in eo quod e cor te et corrupt le per
fectissima q sidio i a° late stat ita stat p addicoz due q ad
dendo rom alic maioris opos addit roz inpfcoms
no i g e pis d i spei odise ut g i ro mo se hnt drie i
late cor i corrupt q incorrupt e dio maiore ipfcoz
Q si h q e incor e incor li quia no he mam q puatae
recipe form dbes in oplectissio multo forcius h q la
te dle spualis incorpre q a illo mo he mag ut mi
to mag recedeto ut a n me gnabili q corruptibilium
q recedit in col si t celestium d rcesta illa q i sumo sat
usum e ad qo in oppositum q he oppom ex gne s alte
gnabi mo q drã d addita siue stet i una spe q i uno
supposito siu in plib3 suppositis sb illa spe siu i plib
et diuisis spebz solo mo acciperet b ut eo b n sufficiat
i decto i quere ctis uolebat u scire ut e do distincto au
it se db gnalisio f ut aliq sunt differentes inter se
gne aut spe tm aut mo tm q quo i eis accipiat g q
spes q e fa q q dca oppio po sb gne stati stare ag uc
mu i una spe spalissima opota et for gnus gnali im
mitta dra et q singli angli int se no differnt nisi
mo et eiut oppio Johis dam nil e d d n q una p
x ad Johez ep laodicie si sep sit sic i p u o li buelq
spes una n est uelud et an h una n d q o d hoies una
na sunt q unqsq an ypostasis est q ep ssus p licorpe
mu li d o uelo dia an iu demond unuq q cor spes spa
li e q no pot stare q indio ius d bead spe n sit ordo it
actiul q e g stos q maxie d u q ub g d dic de excellencia
luciferi sup oms an et q statut q qui cecidit xxx iu
moz in fine quid me n uni excelestibz spib et q ad hunc
mar e sum et ostat q t constituebat i puris nulli s dig
as q os d el d spei no obstate q differut b gu i illa pru
est inclens spe dbe sub tpe mag et mi ut sb una spe
mi sit mag inctelual et lipidious ielli c at q ut ste
os mq intelltuales d eiusdz spei sic q no pot stare q
ius e pone mo insta mag et mi ali q i actib q a
i actib q c fi motu et id mio abeo q est q e magis
iud quod e mi et ego q uo otingit in sb ns q ad alias
d oiauma inqta qce de mag et mi h no posti poun b
eade spes qm in quibz gelnam ior ppo in diuisos angelos
mo differentes b q d t cam i li o s cob u mi q q ordie
angelicaz itutu differentes ypostases odidet cut si u
eent po le tri est q et eos fuerit b q a ut exposuimi i q
d d q po to anguo sio sbi u uu g d ui d dit int se
q au diuisoz g dum illa aut no est n stiul dra dria
a sbal maior illa q est differencia mo n ur ce uo differ
cu spe si g sit g d in sta n in dico quo no dua spe nu

g m qu i an deber poni diuise spes ut sla in coia n sit spes
spalissima si sb altera sz et restat quo quo p dras descedat
spes et est ad q in hac ulta e difficultas nec h q n sum assu
eti n de gne nec gnabilia n distribi at lox porfiry u dria
sp addit pfcois spe spez si poit g du pfconis uoiue q uo
no g du opos q dn no e uetu b arte phy bu meth e u
opat de diffones nuis q se unitas addita ul abstita ua
riat nuz sic dra addita i sm o diffi ppoat g du digitatis
cu maiori ppoe siu in digitatis id u sp q e in illi g na
bilibz q corruptibz id e in aliis ut uisu e incorruptibz uo i an
poni sm g loye b no uale ut statim incor qui calo p
g sbaltnu intelligere q da uti coz p ma io iis in decia
cu adiutur due drie q z una e noblior altra sp e t inq
dios dior est poue q in ex mi q ietati s q notabilius i
h int se ospianco ita qia z r g nus nuq est q incetiatu ad
i nobilitas qz eay poit sup sg g in gnabilib et coiat
descedz g ius spes p dras duas nobliore f et inliore
ostit do duas spes quaz illa q ostitui p inliore dria sist
i ee siplicori et i que ostitui p nobliore dra ft i ultio
rem opiz otuicedo id quod nobilitatis si addit g m dra
ostitutiua alti spei et sb nobliori g du et oh adedo ad
nobilitatis inferioris drie d te forli ppe drie sic ab sqz ab o i
o enti jmo b exigetaz ut rei spualibz t dem e i cor
bz i corrupt bz descedit g lie incorpre in duas p spes p as
p dras duas nobliore f et inliore q z spez illa q osti
tuitur p nobiliore driam statim sb una spe spal ssima
sistit i ee simpliciori q i in pfco n g du n q si no statz
sistet osti d spem spalissima assumedo ultiore driaz p sec
assume et no descederet desiceret spes nobilior hoc q sic stat
illa spes p opota ad im et for gnus gnalissi i a dra
si addita et illa que ostituitur p driaz inliorem nobile i
sistit stati ostitud una spem spalissima illa eq sipler si
in fiosis g d illa alia et eet i spe si iorz g dus dag est
in spe ifiosis g d et no eq si a no stati sistit q po d e
ut heamus g d i no eq si a n stati sistit et spes
an loy adm si ix ordies et illa dra int nobilis q g q
stitue g sbaltnu eni adde te sr due dre una nobliorz
stati stat in spe spalissima hns in se form gnis gnalisi
cu tplia dra et altu ig nobilior q fuit g sbaltnu e sic
adde te sut d e drie quibz simili mo ostituit d e spes usq
ad ultimas duas sil stantes in spalissio que totiens hebit
drias tot f una quot a d sz illa c t g d i iflorz q p ult
orem draz ostitueret q ad eo io et spes gnabliu et cor
et sp spes que sistit p nobliore draz ht q nobilitatis
importatur p inliore et aplius f e i otingit i gnab bz i cor
rup bz est aduerted q in ista linea q z diuisis dois non
respondet diuise opes q ad i gnab libz diuise o pes tyn
det elo mixto b quod e mixtu simpli uege ti sic sit q
i d a li g z una tm opo intelli d q r oms ostituit spes n e
i tellectuales ro diusitas istaz spez b g dus no dz i tell
ad mod quo sunt dra eli mixta uege t sufi t q iordiis
sz ad mod quo in aialib pfcis initib z oms spus sumet
dria g d ui spez pp opoes differentes oin sensum ul pl
um ut iuu e tm puta ul s pit dio ali s sbtibit unu d e
cedat usq ad ffile pfcui hus os pfcui hus os [illegible]
q i d ostituam g sbaltnu q uelum dide dz i d i ro cen
ueirem penes draz i lumpide ince do diem q ut pfcj
hre e actum unius lipidissie incedo cree cedo e a o in
d uaua [illegible] lump id ita tis puta aqla q d a n
desicit ab illa lipidiate et illoz q d a desice uita illi
deuary pu rsie q d a no implibz q illoz q d a i duelin
tm pu inerut q d a in plib q s e i alcius usq ad ues
tiliore q poue desice i octo i ultio ad nouenna q p u e
desice i noue ule q no e desici sine descen ulto ecij a
gete sp i sigis a q alia [illegible]
ordies an loy differentes penes [illegible]
tuz i tell d s e [illegible] differentes [illegible]

Q

potentia ipsas difficie tenes actus medii et quot sunt gradus tot sunt de specie que virtute continebunt inferiores omnes usque ad gradum generalem.

Propositum primum probatio ad argumentum probans quod ingenitus non est conposito ex contrariis quia tunc magis componitur esse perfectior quam eius quod hic sunt et contrarii et ingenita in insinuato et generalia et corruptibilia. Ingenitus autem prime loco est argumentum necessarium est unum ut visum est.

Sequitur questio de exemplis in libro sexto et erat questio contra potentia ad omnes exemplares. Quedam non sequuntur. Primum ad hominem secundum. Quatuor duo primum ad primum vero. Primum ut primum generaliter ex costa potentia fuit formata mulier sine materie additione sed nec generaliter. Primum in naturaliter cum transmutatio a qua possit fieri sic aliquam primum inter duo quod est actus quia omnis maxima propositione ut inter duo quod est actus quodam cuius in maxima sine arte ut patet de quodam et apparente. Sequitur xxxv. ab ex potentia temporibus sine artificio prius de quodam et apparente sequitur xxx. sit matrimonium vidimus centenarium non igitur fuerat de xxx et lx forte quia dum custodire ad dextram in levam sed erat.

Circa primum argumentum quod sic quia quantum aliqua sunt quorum utrumque in se habet aliquam minima quam in finita quod potest fieri ex uno et ex altero sed tamen in magna minima qua infinita quod potest fieri ex magis in potentia fieri quam mulier eque habent partes infinitas quia sic ex magis in potentia fieri quam mulier et ex parva gleba. Contrarium est quia tunc ex minima sectalla mulier et ex parva gleba terre quam fuit.

Ad quod quod istaque igitur unus globus in una gleba terre quod fuit ad quod quod istaque rat de primo in illa quoad potentiam passivam generandi mulierem ex eadem rat de primo nisi quoad potentiam passivam generandi mulierem ex ea non quia ma coste sed potest considerari uno modo per se ut est materia simpliciter alio modo ut est dispositionibus et speciebus coste aut aliarum dispositionum eorumque ut est differentia modo considerando primum uno modo primum ad considerationem differentie modo considerationem ea primum uno modo principium primum secundum ad considerandum actionem metha. ista non ad considerationem illius supra phisica sicut considerantes numerus primo modo sicut dico quod quod est ex tunc primum naturaliter exitus in costa quia potentia est forma mulieris de costa sine materie alterius additione et considerare additionem quia tot et tanta est impossibile manere propter me ideo sic quia ipsius nulla est differentia inter distinctum et rarificatum secundum phisicam et quarto nisi materia inter quod ... causa prima non secundum est ...

et habitum est impossibile et tunc que per hunc ut modo in primo minime secundum se ficiens est ad formandam de ea tota in mole mundi sed hoc non ... agentis si ... qui potest ad ex materia secundum quod materia est alteri sed dispositiones ... materia ... non agentis illius ... quod magis est potentia agere non ex paritate materia ... non agentis illius ... ut ad fiat ex ea quod agens ... impossibile ut ad fiat ex ea quod agens ... est agere ex nuda materia ... ex ea secundum quod materia est simpliciter ... solum secundum quod est ... dispositionibus ... et non ... modum illarum dispositionum ... impossibile ad aliquod agens tantum ... posset agere ex ea ... dispositionibus illius ut iam dicitur alia ... dispositionibus ... ut iam dicitur. Si non considerarem ... sicut distinguendo est de ... dispositione dimensionum et de implicatione coste sic distinguendo est de ... formandi mulierem de ea aut est itinere ... de modo formandi mulierem ... secundum modum et cursum actionis ... sic distinguendo est quia formandi modo ad secundum cursum actionis naturalis potest intelligi ex parte primi ... vel ex parte ipsius agentis sicut modo intelligatur ex parte ... sicut ... secundum cursum actionis ... secundum pluralitatem ... dispositionum ... id quod fortitur de materia ... actio est ... producere ex materia ... secundum pluralitatem ... dispositionum ... in ... quod simpliciter impossibile est ex costa sine additione ... mulierem quia de materia sub minori ... non est ... sine materie additione in ... Ita quod manente eadem et equali densitate impossibile est omnino quod secundum cursum ... actionis naturalis de minori fiat maius quod sit eque densitatis ... simpliciter est impossibile ex parte materie omnino est impossibile ... agentis ut ... secundum cursum actionis ... quod ex materia ... si sic faceret de ea et per hunc modum ... impossibile est ... elementi ... ex ... quod est impossibile quod ex densato raro fiat densatum ... ut ex uno pugillo igitur ... pugillis terre aut ex uno pugillo terre plus quam mille igitur densatum est per ... inequalitatem proportionis tum de ... sicut ... raro et ... divisionis ... rari ... tantum diversis fortis elementi aut mixti ... quod ex uno pugillo terre actio ... secundum cursum ... posset fieri ... ex uno pugillo terre non posset fieri ex paucioribus quam x ... se habent ad ... ut fiat ... in simplicibus etiam. In mixtis ... generatur ex ... mixto sive ex ... densato ... ex ... raro est generari et ... forme ... generatur ... ex quo ... generari

septimum secundum philosophum quarto physicorum in fine et de vacuo. Item et densum sunt primo omnis illius transmutationis secundum quam eas sequitur ... mollis que grave leve molle durum grave est et durum densum ... in una leve que et molle et secundum grave et leve sunt activa motus localis secundum ... leve et durum omnis passionis naturalis. Sed aliquis modus formandi ... secundum cursum naturalem intelligatur ex parte actionis ... secundum cursum naturalem actionis quam fit in tempore debito ... que non querit ... mutationes fit ... eas facere potest ... ut sunt fines sive in finibus aliarum transmutationum naturalium precedentium in tempore ... quod dicit philosophus. In vii physicorum ... non dico quod ... agentis naturalis ... modo possibile est mulierem fieri ex costa sine materie additione ... non ... ex parte materie iam dictum secundum quod necesse est agere agens naturale ... ut dictum est omnino impossibile fieri mulierem ex costa sine additione ... agente ... non agentis super naturalis ... possibile est ex costa sine additione materie fieri mulierem ... agere mulierem sine additione ex costa ... non agere ... secundum dispositiones rari et densi ... ex parte coste non agere ... secundum ... in tempore ... solum ... ex parte densi densum ... manens in eadem dispositione densi ex ... secundum extensionem dimensionum maiorum et minorum. Si non considerans ... sub dispositione dimensionum et densitatis coste et intendat quod ... sub dispositione dimensionum et densitatis coste ... formam mulieris fieri secundum cursum actionis supernaturalis ... possibile est formam mulieris agentis supernaturalis ... costa sine materie additione possibile est formam mulieris ... costam mulieris transformando. Sed tunc concurrit de miraculo ... ex parte divisionum ... non ex parte ... iam dictum ex parte divisionum ... per quod ... procedit secundum diversas materias.

Circa ii argumentum quod nulla transmutatio possit fieri ... in qua potentia est transmutari ... non potest transmutari ... secundum philosophum ... transmutatio secundum philosophum in ... physicorum ... fit transmutatio ... Circa ... in sacramento altaris ... dimensiones ... et ... fit transmutatio et ab ipsis quod extenduntur ... in quantitate et ... transmutationes in quantitate ... quia ... et ex ... transmutationes ... in quantitate et aliquantitate ...

Ad quod ... species sacri altaris ... quantitates ... sit secundum localem ... mutationem ... quantitates ... species ... rarum densum ... non requirit ... nullum generationem ... que est secundum locum aut situm ... non requirit ... ex ... dispositiones ... et leve et ... corruptibilis non sit in motu recto ... dispositiones ... quia motus secundum situm ... que ... raro ... ut dictum est ... in celestibus sine tali ... sit ... non est ... ad ... in celestibus ... de ... orbis. In speciebus ... sacri dico quod potest esse transmutatio ... secundum cursum ... non est ... secundum cursum ... que sunt predicta et ... aut leve ... transmutatio ... ad ... non est ... transmutationis ... divisiones ... transmutationis ... celeste ... transmutare ... secundum locum virtute ... separata ... transmutare ... secundum locum ... motum ... de individuis ... ad ... motum ... species qualitatis ... transmutationes secundum qualitates ... divisionum separatarum ... ad ... virtutes ... hoc ... divisionibus ... ad ... in ... quo ad ... virtute ... manet ... quo ad transmutationem ... est ... transmutationem ... quo ad transmutationem ... species qualitatis ... rarum et densum ... duo ... transmutationes ... rarum et densum non fit ... transmutatio ... secundum ... separabilia ... species qualitatis secundum philosophum in vii physicorum ... non est ... transmutationem ... raro et densum ... transmutatio ... secundum ... in ... transmutatio ... quantitate ... quantitate ... ad ... absque ... patiens ... species ... patiens ... non est ... transmutationis ... et ... ad ... divisio ut est ... et ... ut non est ... movens ... transmutatio ... non ... quod non est ... divisionum ... quare ... quo ad ... remanet ... Circa ... transmutatio ... species ... transmutatio ... ut ... transmutatio ... ut ... sic

q̄stio sine argumento 18

nᵉ ac sic est i m̄ pcd̄ a p̄ ispl ad opbm̄ coptu.
Ad etiam q̄d aꝑbatur quod nūo dicti n̄ qppantur
dūs status ex aequa in rei. s; ex similitudine et ꝑpore
quadā in illoꝝ nūoꝝ oportet uiuendi mō m ill statib
est ḡ intellig q dr est mo uiuēdi s q est uita actiua
a uita contemplatiua quaꝝ prima ptim pse ad uitā btam
in futuro gl̄ia. sc̄a nō ad uitam inibam i p̄senti est. s; nq
p̄ inchoata fuit quodāmō i uita bta status innocētie
i padiso terresti s; in cursa hoīe de padiso expulso nō
oporteat ipm tribulari in uita actiua que deducit p̄fice et
cus utitur opa s. x. decalogi mādata p̄ quoꝝ renoua
cōm reuertitur ad contemplandū eterna actiua a uita m p̄ fca
ē ex gr̄ie suo r 9 teplatiue s i hr duo status. Jnfunū q
9iugatoꝝ et suporē qui est 9tinētiū p̄ 9iuluū sup
q est sup m uginūm quoꝝ mūdicia 9 g̃ eius est statum 9
templatiui quia g̃ infimꝰ g̃d uite actiue 9sistit i decalo
gi obs̄uātia ex fide cntatis s ū opa ꝑcedat ex fide et fide
uiuifice p opa et sic tnarius fidi 9 multiplicat p d̄ na
riū mādatoꝝ tal multiplicat a tenarius p tenarium et
eo exurgit i xxx nūm. qz g̃ infimꝰ grdus uite actiue
9sistit in decalogi obs̄uātia ex fide cntatis sū q nō e sa
lus. iō tcesimꝰ infimo statui i ecce moi est 9iugatorū
cōpat q. istoꝝ q regulariē obs̄uare nō sufficiunt n̄ decalo
gum multiplicatū p tnarium fidi cntatis. Q.ma nō grd9
supior p̄ illi i uita actiua nō solū i decalogi obs̄uātia s̄i
pliciter i fide cntatis 9sistit. s; i illoꝝ obs̄uātia p̄fca p̄ fcō dē
opm p senariū itll. qz s legē vj. dieb; qb; h opari tō
p̄sens uita dcurit. Jn p̄fca a obs̄uātia opa p̄fcoꝝ g̃nā
li ex p̄fcōe opa gnāta opa p̄fca ꝑcedunt a sic senari9
p̄fcoꝝ q multiplicat p denariū opm. cōlap a senary p d
nariū et eo exurg. i lxm nūme. qz g̃ scs grad9 uite actiue
lx° 9sistit i p̄fca decalogi obs̄uātia. iō hic statui uiduali
qui est s; pt̄ mar tale cōpat. qz ūo status sū grd9 supio
ille ab actōe trāsferitur se ad 9templatōz nq uite hūane p
fcō 9summatur a quiescit i id ip poteplatōz et noꝝ q dua
rio mādatoꝝ in se ipō deducto ex qua dductōe exurgit
nūs centenarius ꝑp q dispōz uite p̄fce 9teplatiue i uginib;
cōpatur. vn dic btus ḡg sup eze p 2 ij. oni. v. p nūe
fructus tre bōe xxx. asst. ats p̄fcoꝝ fidi q ē i tnte 9te
pit hic asst 9uite bā opa p̄fca ꝑtulit cētū nō asst 9
ad tēne uite 9teplatōz p̄fecit et ē 1 nsio siue expō mo
ral. aa nō est mag lra accepta ex nō fouidi nūos de
signātes decē p nos deā p xxx. cōpa 9iugatis p̄p mol
le obsculū digitoꝝ qb; formatur qui solet exde 9iugati lx
a cōpatur uidius p̄p cōpssione digitoꝝ qb; formatur. uita
a uiduaꝝ m afflictōe et opssione h; eē centenari nō
cōpatur uginib; p̄p ceculū q p̄ficit u formatur q ugina
corona ex pīmi s q h oia hic declari iuqē p̄ ria seqte.

Ad quātā qōz de trisitu nūi xxx lx. decētu i sinis
tra q illi siue ac xl ꝑpoba; dico put puto eā ꝑpotū
fuisse cōtōe ē dūs sitis q onis deciate i uro pō quoꝝ q site
dne jōnam et leda ai dut q d nūo cētenario q eusfeur
aleua mecem h ultima reua dne dlx. s; h q itū n decem
dec me septū uidisse ab aco expōtoꝝ sacre septē supp
tū q i sic sed q nuūcq trāsire aleua m dexterā v 9° n est
demū ꝑp aliq ūm ipōz nūoꝝ l ul ē gener ipōꝝ ad dexterā
l ad sinistrā distēcto. n i formis nūos sup articulos digi
toꝝ s mōs quos expōitores h occulte i sinuat n ē minor
rō q ē incipiat i una manu q i alia aut sup articulum
vn9 digiti q sr atū ei d l alteꝰ digitu h; tō h dicti
ē a i uentū alias ꝑp mysticū differētis p im ex p̄ssi p nūos
9iugatoꝝ uiduaꝝ et uirginū ut id dcm est i p̄cedeti q
ne ym d tali 9putacōe n loge glose accepte a jō nimo
a beda n u est p uno de fructib; xxx. s. lx. a c. l aliquoꝝ
aloꝝ eg 9 c s; id a nō cecidit ut i t a bona et decet ut
fructu a c a lx a xxx a eo in sup ꝑ afferet fructū
vni xxx glō in l 9iugatis et uiuit lx glō i uiduis et

nūi c glō i uginib; deo x sup d qui nō accipiat c tm est
i nō qd l; sc̄a laqr c de illo mō 9putādi q ius tū et q l sic
n plane exp̄mitur ꝑp quod dūsimod assigt c ad nūsis ic
aē moꝝ assiguad i q q nō 9 ꝑppōe mac de quo trāsitōe r
tiguntur nō multum curātes de q ce taq pene i util; n ꝑp icti
aliqꝝ gloꝝ s; ne ad ct illā de 9tigētib; omittātur nē ad de
clacōz h 9onis dcteꝝ nulla qōe totū m utriusq diffusi
p seqm̄. Est g lcd q dcā 9putas sic ptes hūt fi iduali
manib; a h; s̄m quosdā incipiendo i manu sinist p lx modū
ut uid; summitas i digs tāgēs p ima iunctura uiditis i ex
tremitate palme significet c tangēs nō 9sili pay iūctas digi
ti medij significat ini a s° paꝝ iūctas digiti medij i significat
v. a sili p ima auricl aris significat pm a v. a ipā dce significet
viij a ccia significat viij et ex iūctē eiusdē significat ix. ultimus a
tāgēdo extremitate medij a indicis et c. ꝑcedit 9pōtꝰ p articu
lares nūos acceptos p ordiē. qui s; x. xxx. a lx a sic de
incepꝰ. usq; ad c. c q in summitate digiti medij signatur
xx. i summitate indicis xxx. et sic ꝑcedo ultꝰ sic ꝑcedit
pm̄ solphinates. formt in summa iunctura medij. xx. a sic
ut dnt 9ple 9pōt i manu sinist et i manu ꝑpe i dextera a
ap iunctura pollicis man dextre format. c. a si uice q sue
lic ꝑcede i sa iunctura pollicis. formē cc a s ꝑcedō i dext
p centenaria ora sic ꝑpessū est in sinist formatur i ulcia
me ll a itē ꝑcedō a dext i sinistrā formatur millenari n v ꝑ
forba vintas a patet q i isto mō discēdi nr forte super
ex nu de pollicis. s; sr iuncturas e tm ꝯtū i oib; aliis digitis
formatur num cā sup extremitates q sup iuncturas c tō; assig
net quis potest. Ꝯs mo s alios assigtur penes duisas
9plicacōnes et ex cōnes sic q; atq 9ctus digitoꝝ s ar
ticulari man sinistre reflexus et tāgēs mediū pal
me significat vnū cū sili for 9iūctus significat duo et mediꝰ sili
for adiunctꝰ eisdē significat tria articulari a dem sursū erectus
significat iiij et sili mō erectus medius significat v. dū medius pari
for elevat significat vi. auricularis a sup palmā idē tū ꝑcē
sus significat vij. medius viij medius ix. summitas indicis tā
gēs p ma iuncturā pollicis iferius significat x. summitas aut
pollicis in p̄ssa ine indice a mediū s; copulans significat xx.
summitas a indicis iuncta summitati pollicis significat xxx.
Jndex a pollex i lōgū ꝑpēsi et latali iūctum significat xl. pol
licis a articls supior curuat sic p iunctura pollicis sig
ficat l. Jndex nō 9tingēs pte pollicis s cuatū significat lx
pollex nō erectus s; indice 9flexo ut p ingue tūc
transeunte me m articulū indicis significat lx pollex s erectus
infigēs ugue i me m articl; i dicis sic trāsflexi lxxx.
summitas i dicis i flexa s e iuncte pollicis significat xc. dū
fiat trāsic de sinist manu ad dextrā a ei signentur c. c.
v in sinist manū significabātur x et ꝑcedere ultius ꝑ eand sig
i dextra manū sic in sinist a idem reiteratur i sinistrā for
do i ea uille n plus forba vitas. Recia 1ᵉ mo significādi
nū ut 9ens q ꝑcedēs q rō e tres digiti auricularius
mediꝰ et mediꝰ 9flexum mediū palme et ec ti i tim
9pressi sup palmā indicatū q illoꝝ significat tres nūos sili in
idex et pollex situati singli significe posset s tes q n pe
mo iste. Et sic 9tact pollicis oī dicē a medio diuises
significat nūos s a 9tact siles pollicis 9ine et auriclario
aliqs nūos significe posset q tū nō potē 1ᵉ mo. Et p illū
aliis mois sit et 9tact digitoꝝ posset duisos nūs sig
re ead rōe q pdc̄i. nulla g est necessitas ut m i istis mo
dis significādi. Et ꝑp q dic aliqs dcm̄ mod p 9plicatōz digi
toꝝ ee figuratū a fiat p imaginatōz. et q retēta p figuratōe
q nr nūoꝝ ee ~~figuratū~~ dexteꝝ ē qd trāseat ad sinistra
manum i dextrā et aliij duo adexter i sinistrā poll nō
eurare in expōe dcoꝝ illoꝝ. Et ꝑp q posse q ista 9putat
d; i tlligi i una manū tm. cū q in pollice ulla nūa fi
significatōs qz ipe ē nūator. s; q solū fit nūatōs i in t
gitis. inē quos nūatōs. s. et nūatos medius ē in articul
laris hris indice acertes uso pollice i mediū atq auriclarū

alterutris. In quolibet autem istorum .iiii.or digitorum est assignare .iiii. puncta .s. tres iuncturas et unum in summitate et quo pacto quis fontido ullos omnis in manu dextra dicitur quod infima nictura indicis incipiens numerare et in signis est unum in secunda dico et in tertia est et in summitate est .iiii.or. et in summitate medii .v. et in prima nictura eiusdem .vi. et in secunda .vii. et in infima .viii. et deinde in infima nictura medici .ix. et in secunda .x. in tertia .xi. in summitate .xii. deinde in summitate auricularis .xiii. et in prima nictura .xiiii.or et in secunda .xv. in tertia .xvi. Deinde iterato incipiens in infima nictura indicis et deinde signis .xvi. et sic deinceps ut prius usque ad primam micturam summitati auricularis ut inveniens signum .xxx. in leva .s. parte tunc medii contra iniciato incipit in dextra parte et precedendo ut sicut modo ut prius assignes in secunda nictura auricularis .xxxi. et in tertia .xxxii. et ad hunc secundo incipies ab infima nictura indicis et signabis .xxxiii. in nictura .lxiii. et in secunda .lxiii. et in tertia .lxiiii. et tunc incipies. Quinto ut prius et assignabis .lv. et procedendo signando auricularis signum .lxx. Deinde .v. incipies ab indice ut prius et signabis .lxxxi. et procedendo ut prius in novies signare in infima nictura auricularis .xcvi. In summa .xcviii. in tertia .xcix. in summitate non idicas .c. et vocatur compotus in dextra parte ab eo digito in quo incipit faciens centum propter quod signum virginum coronam quia .lx. signum in summitate medici qui vicinior est medio et alteri auriculari id est proprius signatur numerus viduarum quia est minus primo virgineum et magis primo coniugatorum .xxx. non assignatur sub prima nictura summitate auricularis et tamen ideo uxorius et medietas in domo mariti propter quod numerus competit coniugatis. Contra istam opinionem dicitur in eadem manu debere accipi dextram et levam et quod dextra et leva signantur in manibus diversis sed sic in eadem manu diverso digitorum .iiii.or medii in centum illos et quod dextera incipit pugna de dextra et leva accidunt in diversis manibus in proposito est non certa re indoctorum illorum expositio non est illa usque quam qui est in eadem manu accipi posse et si ut signum est dextra illa exponere non ab uno nisi tamen ex hiis potest concludi quod excludi non posset. accipiendo dextram et sinistram in manibus diversis et hiis diversis duas expositiones duos modos et hic tertium modum quod in textu qui ipse .xxxvi. expositum sit in hoc gregorii et augustini et aliorum sacros expositores exposito doctorum sacri canonis retenda est tamen tum conso na sit fidei moribus multo fortius et quod expositio tertia illa expositorum magistri qui sunt obscura tamen ipsi plana sua intentio expositionem explicant et cum ipsa est non est certa inde et conveniente procedenda. illa tamen magis est amplectenda quam dictis Mo rum magis concordat. unum quod in una manu accidenda sunt dextra et leva et non in diversis hec plana plane est quod. Jeronimus quod ille contra Jovinianum quem aliqui apologeticum vocant. pater post primum dicit sic centenarius numerus diligenter quoso lector attende de sinistra fecit ad dextram et eisdem quidem digitis sed non eadem manu quibus in leva nupte signantur et vidue continentiam faciens exprimit virginitatis coronam. ut aliqui forte indiciunt fla hiam et affirmationem sed in eadem manu ut tunc sequitur negatio non quibus in leva et. Et hec scilicet a leva in quo ad partem primam affirmatio a quo ad partem negationis quia patet et negatione ingenibus certe. per tedam in fine magne glose marginalis .s. id Quare. iii. Ideo est quod religione tonum aut fratres et est. qui accipiat centuplum tantum. In fine autem affirmat preceptum digitorum dicitur .s. centenarius a leva translatus in dextram eandem inflexum digitorum nisi tenentur sed quia centenarius in leva tamen quantitatis magne sinistra dicitur certe quod dicitur ut breviter eadem fiat inflexu digitorum et si eisdem digitis ut plene patet in duabus predictis quam iam dicetur beatus non grego in sua parte super exeo .v. parte magistri plane exprimunt diversitatem in omnium secundum dicens sinistra manu est una per se dextra non est una fuerit et tunc per centenarium numerum contine unde contemplatio designetur quia quod post .xxx. et .lx. ad centesimum numerum pervenimus eiusdem centenarius numerus in dextram tamen sit sicut

expoi

autem compotus ad hunc in sinistra quia ad hunc potius et eundem modum quod non incertum et optimum ut indicatur quod non una sit autem in contemplatione vite eterne suspenderit quod ad dextram manum computus vere certe dicitur quia ad dextram manum non autem quod ad dextram latus digiti medii. Contra autem dicitur ista opinio quod retenta virgineitate de sinistra et dextra in diversis manibus in proposito est esse in dictorum illorum expositione non errare. quia ut non est quo ad assignationem transitur .xxx. et .lx. dextra ad sinistram quia hoc omnino non possunt assignare omnino due prime expositiones quia competi incipiunt in sinistra in qua incipiunt formari .xxx. et .lx. solum et transitum centenarii a sinistra in dextram potest assignare ut dictum sed si accipiendo compotum in manu dextra et transeundo ad sinistram et ab illa iterum redeundo in dextra sed illam expositionem quod in ad quod posuimus absque omni errore contingit esse signare transitum .xxx. et .lx. a dextra in sinistram et ... a sinistra in dextram. Quinto tertia expositio dicitur esse compotationem .xxx. coniugatis quia .xxx. in secunda nictura sub summitate auricularis tenetur et tertius digitus proprie uxorius et medicus proprie in matrimonio non est unum. Juno coniugum significatur per indicem .s. glossa Jeronimi in tertio .s. titulo in .iiii. et assignabat unum .xxx. glossa in coniugatis quos significat index pollex quia blando osculo nictis quod utrumque. Jeronimus contra Jovinianum dicit .s. .xxx. refertur ad nuptias nam et ipsa digitorum coniunctio quia molli osculo se complexans et federans maritum pingit et coniugem et hunc dicitur cum concordat due prime expositiones quia ambe dicunt ut patet inspicienti eis signum per summitatem indicis tamen apollice Sed quo ista est expositio .lx. apparat indivis satis competens est quia in summitate media signatur .lx. quia propter suam vicinitatem deprimitur a medio et quasi inter hoc quo ad modum depressionis sed non quo ad modum signatos concordat prima dictarum expositionum quia signatur .lx. in secunda nicturam sub extremitate medici ut patet in spiritu eam quod cum nictura comprimitur a duobus articulis medii qui reflecti supra eam propter quod dicitur Jeronimus ad Jovinianum .lx. ad viduas refertur eo quod in angustia et tribulatione sunt posite unde et superiore digito deprimuntur quantumque maior est difficultas est quondam voluptatis illecebris abstinere tanto maius est premium hoc quod ista est expositio est communis apparet virginibus non est conveniens ut congruit dictorum Jeronimus autem verbo sed est ab eodem digito incipiat in quod tamen ut dicitur ista opinio non tamen in eodem puncto tertia a quo incepit ut patet illam expositionem inspicientibus quia requirit et eius dissonat et ab expositione vere predicta de centenario quod eandem inter hec fit inflexa digitorum in dextra quam centenarius in leva quod in nullo modo tamen patet in hac expositione quia in ea pollex significat tertium in summitate indicis et .x. in medii nictura indicis. Sed procedendo .v. sed non potest subsistere sentire in predictarum expositionum ut patet inspicienti singulas. si hunc tertio non concordat secunda expositio ut est patet inspicienti eam eisdem digitis sed eam inflexione sed in alia manu formatur. Secunda est istarum expositionum nullo potest assignare certe ..i. titulo exprimente virginum coronam. quia non incipit a puncto in quo tertia ut patet inspicienti singulas inspiciat illam expositionem quod aliam expositionem nunc tamen quod magis sufficiens et compendiosior ceteris sit quomodo compotus quo assignatur non omittit ex numeris in centenarium numerum et utique prima ut fuerunt duo primi modi non omittit aliquos dicitur aut extremitate in eadem manu numquam non assignat aliquid numerum sic sunt quibus dictorum tamen modorum implies recitatur ad signando plures modos super id sic fiat unus modus congruit magis dictis expositorum autem saltem non repugnat quia ut ostendatur compotum incipere debemus super nicturas et extremitates pollicis dextre manus sed modo ex positum in dextra que et ab illa extremitate pollicis esset ad tertium cum vero hoc sic est sufficiebat ut ad ostendendum transitum centenarii et sufficiet hic ad ostendendum transitum .xxx. et .lx. et quod ad hoc est ut tamen eadem sit incipiat a tertio vero hoc sit sicut virgineum pollicis Illam expositionem fidelius concordabunt dictis expositorum sacre scripture. In incipiendo igitur compotum sicut virgineum pollicis dextre extra infra ubi ... unus centenario discernendo ut scriptum est revertemur ad summitatem eiusdem pollicis iterum eo tempore tactum indicis dextre assignabis .x. et deinde eodem modo sicut summitatem virginis indicis certis

formabimus xl. et post dictum ut per reuictio ad identitatis summitatem tactus pollicis signabimus xx. Consilium [illegible] signabimus scilicet extremitate medii digiti eiusdem manus exiumus xxi. Item tenendo super extremitatem eiusdem digiti per tactum pollicis indicem super pollicem reclinato signabis xxx. et ulterius per alios digitos eiusdem manus est numerus completo in translationem ad manum sinistram. Significando l. super unguem pollicis extremis et cetera [illegible] ad summitatem [illegible] signare lx. et consilium modo per omnes digitos eiusdem manus sinistre et [illegible] forma [illegible] numeri x. xx. xxx. et cetera [illegible] ipsis completur in tribus digitis. Alii uero numeri formantur per alios articulos singulis digitorum. Ideo in decem quos [illegible] x. xx. xxx. et ceteros huiusmodi appellamus numeros digitos et alios medios usque ad x. numeros articulos. Sed algorismus [illegible] modo appellare solet eos. Unde quod [illegible] articulus est numerus omnis diuisibilis in x partes equales. Digitus uero est omnis numerus minor denario. ¶ Quibus suppositis patet concordia huius expositionis cum dictis sanctorum patrum. Quia in formando xxx. pollex et index contracti sunt quasi molli osculo indice scilicet inclinato super pollicem tangente summitatem molli [illegible] digiti medii quasi [illegible] super ipsum recubentibus ut super lectum molle quod apparere docet [illegible] et ideo [illegible] numerus xxx. nuptiis comparatur quia nupti in lecto solent coniugi molli osculo nec differt lx. in hac expositione et in precedenti [illegible] quia in illa formatur xxx. ex sola coniunctione pollicis et indicis [illegible] non ut alio coniuncti reclinantur super medium quod expressius indicat coniunctionem maritalem. Sed in ista concordat ista expositio. Comparatio lx. viduis quia significatur per indicem tangentem summitatem pollicis in manu sinistra sibi reclinatam super mollem extremitatem eiusdem digiti medii quasi abstinendo se a commixtione maritali quod satis concordat dicto [illegible] super hoc [illegible] ut patet in superiori [illegible] concordat ista expositio in predicto centenario virginibus [illegible] centenarius de sinistra transfertur in dextram eisdem quibus digitis quibus in leua significantur nupte. Sed non in eadem manu quia ut dictum est iudice significatur in sinistra interiore extremitate pollicis tactu indicis sinistre centenarius [illegible] formatur in interiori extremitate auricularis sinistre tamen in dextram formatur super summitatem pollicis [illegible] per tactum indicis dextre quasi [illegible] nouum modum significandi numeros ab interioribus digitorum [illegible] [illegible] formabatur x. et eisdem quod digitis ut dictum est significabatur in leua lx. in leua xxx. nuptias. Sed reclinando super extremitatem medii in manu tamen dextra [illegible] quibus in leua significatur nupte [illegible] fiat punctatio ut [illegible] [illegible] sequente [illegible] sed non in eadem manu. Huic expositioni concordat quod [illegible] ideo [illegible] circulum faciens exprimit virginum coronam [illegible] circulum perfectum et integrum nec plus nec minus per omnes digitos et articulos et summitates duarum [illegible] sic patet inspicienti [illegible]

Sed unum obstat quod ista expositio non uideo posse concordari quod [illegible] magister x. centenarius a leua translatus in dexteram eandem digitorum inflexionem quam denarius ut leua [illegible] si non addet in leua concordare non dictum est. Sed si leua intelligitur [illegible] concordare non potest quia [illegible] lx. expositione x. in leua formari non [illegible] et sic patet in [illegible] omnes dictis in expositionibus [illegible] nec audiui [illegible] nulla earum omnino concordat dictis expositorum [illegible] putaui istas iiii. [illegible] ideo expositores [illegible] et non explicauerunt et ideo per difficultatem [illegible] nobis remansit incognita. ¶ Sed forte [illegible] expositores dicunt quod [illegible] ista expositio centenarius a leua non tamen sic in dextram immo etiam in sinistra [illegible] Item nec xxx. transit a dextra in leuam [illegible] in dextra. Item nec lx. transit a dextra in leuam quia non formabatur in dextra nec formatur [illegible] in transitu a dextra in leuam [illegible] concordat hec expositio [illegible] glose marginalis [illegible] xiiii. [illegible] cadunt in terram bonam. Id est [illegible] ad lx. ad xxx. [illegible] sic ecclesia [illegible] ad nuptias lx. ad uiduas [illegible] quia numerus [illegible] in dextera [illegible] quod transfertur in dexteram significat etiam [illegible] significat xxx. et lx. [illegible] in leua [illegible] transit in dexteram [illegible] xxx. [illegible] in leua

Item dicitur forte quod [illegible] articuli [illegible] aliquis digitorum [illegible] non fieri in dextra. In [illegible] dicens [illegible] articulos [illegible] extremitates perductos at per hoc in pollice usque ad initium [illegible] ideo patet [illegible] non potest complere signum numeri centenarius in duabus manibus quia deficiunt iiii. [illegible] et ideo [illegible] non potest [illegible] uarius formatus in leua transeat in dextram [illegible] statim formatur in dextra. Et est secundum ad [illegible] in quo patebit [illegible] quoniam per hoc modum assignatum in pronotata quod [illegible] a nobis [illegible] [illegible] formatus centenarius in manu eiusdem sinistre in dextram [illegible] quod dictum est [illegible] signa dictorum numerorum summa in manibus [illegible] in duabus non est ex hiis numeris aut manuum. Sed ad [illegible] [illegible] comparatio [illegible] [illegible] spiritualium coniugatorum uiduarum uirginum quia [illegible] est et [illegible] per [illegible] in quo sunt fides et opera uite actiue per dextram uero intelligitur gloria in qua est perfecta speculatio uite contemplatiue [illegible] in beatitudine [illegible] sic in dextra [illegible] fuisset coniuges [illegible] forte non uidue nec uirgines. Ideo [illegible] numerorum de significantia [illegible] [illegible] debuit a manu dextra in ea [illegible] formari numerus xxx. coniugum [illegible] [illegible] beati [illegible] ut [illegible] fiat ei [illegible] gloriosius [illegible] ad statum beatitudinis [illegible] optinuit [illegible] in uita presenti [illegible] ad statum maioris perfectionis [illegible] quam erat [illegible] coniugalis in paradyso [illegible] non [illegible] xxx. formato in manu dextra [illegible] ulterius transit [illegible] uiduarum formandus in manu sinistra [illegible] ulterius ad centenarium uirginum non [illegible] [illegible] statu perfectionis contemplationis ad [illegible] in presenti uita inchoatur [illegible] centenarius in sinistra [illegible] [illegible] uita [illegible] forte et esse ut demum ad dextram glorie transeat et accepto debito augmento perficiatur [illegible] ut [illegible] [illegible] se [illegible] contemplatiue uite eterne [illegible] ad dextram manum [illegible] [illegible] exemplis in sinistra [illegible] [illegible] ad dextram manum ueniet ut [illegible] sic fiat transitus ut [illegible] centenarius contemplationis [illegible] [illegible] in dextra. Sed ut [illegible] [illegible] [illegible] transferatur ad dextram [illegible] perficiatur [illegible] [illegible] [illegible] transire aut transferri non [illegible] [illegible] [illegible] et forte [illegible] in uita ista per contemplationem [illegible] [illegible] celestis [illegible] a quo [illegible] spatium centum cubitorum usque ad portam interiorem [illegible] usque ad templi gloriam. [illegible] xl. et missus est a porta usque ad portam [illegible] cubitos [illegible] [illegible] cubitorum perfectionis contemplationis [illegible] [illegible] uite contemplatiue [illegible] cubitorum [illegible] quousque ad portam interiorem [illegible] [illegible] sinistre [illegible] in dextram illi [illegible] cubiti se habent ex parte sinistre [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible] xl. [illegible] a porta usque ad portam [illegible] cubitos [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] perfectionis [illegible] curtat et a porta inchoatos usque quo ad consummationis [illegible] perueniat [illegible] [illegible] quo ad [illegible] usque ad portam interiorem [illegible] cubitus [illegible] [illegible] cepit latitudo perfectionis [illegible] in quo [illegible] nec ad [illegible] angustetur nec [illegible] [illegible] contemplacionis quousque ad gaudia perfecta perueniat [illegible] perfectionis curtat [illegible] intelligitur centenarium [illegible] transire a sinistra in dextram ut [illegible] in sinistra [illegible] forte [illegible] perfici incipiat [illegible] augmentum [illegible] suo augmento in dextram [illegible] et [illegible] augmentum accipiens in dextra perficiat et maneat [illegible] constante [illegible] centenarius [illegible] in sinistra perfectionis [illegible] incipit [illegible] forte [illegible] transit in dextram [illegible] perfectionis completam [illegible] per quod [illegible] xxii. [illegible] [illegible] [illegible] dextram [illegible] est. Sed [illegible] qui transfertur in dextram et [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in dextra perfectus per translationem [illegible] prius transfertur in dextram a sinistra in qua formatus ut dictum est

¶ Ad illud quod [illegible] de xxx. [illegible] [illegible] expositionem non transit a dextra in sinistram [illegible] in dextra [illegible] [illegible] [illegible]

¶ [illegible] coniugium [illegible] [illegible] perfectionis xxx. [illegible] incepit [illegible] quia in paradyso ut dictum est [illegible] tamen ex se non potest statum perfectionis [illegible] sunt in paradiso [illegible] nec [illegible] post lap

sium uos impetum ut e in urta p seutis mfie. uni gonzui ex is ne quigi m se pfco m n hz si ut pficitur tusit ursetu uidu ay q illi ut dcm est no inuenit tasimst pseutis inte; ceo xxx sigul p uniu ouigiu q cy q mcipit et fortur i mauu dex ta tu operter dc tusire adextu in sinistra ut ta sinist aiu tiore pfedin tee status tuisformetur. Cetc q assumtur d h quod no tusit adexta in seu a q no fortur indextu q ip ptini ad istu qo. ad q indiuitas ortu u sinuit u a quigio l ab tio qr no pot ee iugdua u prius impetu p q hz u primo sige ix qui primu i indiuay sigt in dexta tu opertet di tusire adextra i sinistru qua ortu he ab eo quod sigtu in sinist pp pfcoz hida tusit in sinistru ut dictu est pp q amet loz iltoz nuoz. l. xxx q li q pe dur maue i siltra et ortu ut dic p dca glo. ay xiiii neuti e illoz. quoz p nani illi nuij s n indiuitas intioini tusire pot q o corup ta nigo sit no possit. s sommu. Ad i q obicit e q tu pollex he unu articlm im qin aly digiti q c. ad q tu rad no optinet oppone i i ma u no est dispo de sta m a ce li n he n tres articulos et e loco s u et dbar digi ti. q n hz n ta ossa mey articul brachij appellando di gitu extenso noie quia te loco u dur digita n distinctay s nola manus ot loquido de digito et no ado artich id q e me extentu int duas iuncturas siu fuit os siu nuis. sic po llex opertet diq ad portu hz .iiij. articulos et .v. dices sicut aly digiti. he enim qdam unu gssiu et duy q ptu di atio articulo pollicis osseo usq ad tiuchi bchij. quo pollex bchio ligt et est ille nuis int duas diones tuc s et articuli ossei i p tot nui fortur in pollice qt i q a a oz digitoz et p fte fort nuis centenarius i leua n de fiat n hndat ut usu e et sic fort po in sinist et fort tusiteu in dexteraz sectm pdioz modi.

12 Sequitur qsta p'mu ad hoiem spali u io querebant qdam ptiu ad ee ho s. Ueni qdaz ad ptiu ad bn ee. Et c p istoz querebant .v. t ex pte aie intellectiue. q ex pte cordis v no ex pte opoti extore et aia. quoz pm erat de aia sep ata utr id sit ee aie separate q erat ouncte. hz ete d aia ouncta. utr intellire possit vle. z no erat de ipa o t ppuis statu ut intellet psit in fori spe aliq aut hitu ab s actu oscidi s illa spem aut hitu. q utru po sit resurcco cor humanoz. v no utr sit pole hoies ee sine opti. Cet p ut q n sit id ee aie separate q erat ouncte. q in si aie ouncte i separate eet id ee et eadz opo que se ee opus e f n ee id intellire aie separate et ouncte q ouncta intellit ofiat n a separata g c t. Cos eadz for sp he id ee. q ee e for sz aia e sp eadz for siu fuit ouncta siu separata g q e. ad ad hoc sic eius t dr uno n mo sigt n et ecin ver t hec mo est eius id q est n siu ee aliqua c diuin fri pse p dam ee in deo et e id q ptur de p dicat a mo d ad eius s nam q phs .i v. me te appellat eius n. tco mo d ad eius q est ad i effctu ex nam osit eius ab ee dr. Esse t e s. ee q declinatim p dis for o dr q o p dicat q e ee tu ee dr unu qz ee id quod est pcem t a for sua. ut ee h dr hus for hois t oels dr hus form cetz alias e no est ho aut oels. tp equiuoce t li ee e rei ee s e t reducit ad p dicamentu deg quod o t rei ex eo q est n et ee qda au ac cidit utrq; alioz ee f. intellitu et ioc ex ut alu sepius declarauim et de isto epta ee scd e q d attbuit alicui ut c s et ut q e inco e est pro mo soli e p ur e q e ali p s i na et ce t q in se natu e existe. siu i intelitu siu i re ex po mo in huitib; formi i u b e t q potus ex ui et for e p fact p u opoia. Scdo a mo for opoti est i e p ur est pca tco; est ad pecin siue q quod est et io e id q p intellia aleue e pieobin ee id q pali existat in ex s; h ex q t opi opoco p foria f q for e a t actus opoti at ant me oppe ei q fit ad opoi ex s epitca uoz p dicta ceudi d ui o t opoto p pni p ipa e negocio pti ee he q for q natu e habet ipse spem in q in ex se no est n ad in

potiam ad opoitu q et for e actus opties potu ma per hac e opotu t q quod est hz ee u inui s declaratu in phi vij et viij. e aut ad opoim tuc e eius q est ad in ee ostitu tu for e pfectu i illo epica ee t nuc de qo potea quent de qe attbuo aie ut q ee e intellid. q hz ut dictu e esse s epta c mod ia dcu p ulr attbuitur opoto ut q est attbui tu et quoda mo forme i me t de illa attbu cio q attbuit opoto ut q e attbuit tu t quodamodo for e t m e et de hz illa attribucoe q attbuit e for e q nata est spari poti est qo t est ad desteno ad qom q in attbucione q ee attbuitur alicui ut q e ab a co ut quo e no e alicuis ut quod est p n li n q est a co in e q est ee e q ullo n est for e no poss ipa for dare opoto eius q no e ee n ex eo q ad est siu iee siu ex ntia siue i intellu ul ex ipi ee ad. a s se aliquo tu moz n q t ei n q ad in sua ca t p u ul forir t esst e q n est ad fori p y tea i suo p u e ad p eein i p li a e ad i in tllt u. q no e ad i suo p u o p actuale efficacia e ad i ex t ut a m est. q for i se natu existe ex sui opoitu e moi e aia ib at no e ad a a suo p u o a co deoz moz separata ouncta hz separata n est quo a o h e ee q intu ip cat sic oe ouncta. id eo dico q ee unu t id e ad moi a t aliudo mo e ad separata t ouncta hz el sit id ipm separata t ouncta q tu id q e alr natu est ee in alio t act p fco e pt h ee est q sit ex ipm q aut e pter toz siue nau t deficiat a pfca iee ei q e i se q n est siu nu depedet ad i que cata e tu fuit i illo pp q te sol e i pfca ro ne siu ee et io aia separata q n l e natu ee i a ut in suo pfctabili io q dam o i pfcoe e id q est dou sit mo pp q osil et impfce et hz rom siu ee dou e hiut ipm i illo t ustius a impfce he roz siue p e opoms. ut io s q dic aug .xij. sup gen. aie batoz quousq resiupt mc sua cor retardauitur ne pfce potuit si in i o celu in tatu t s h ocecda e s a ro. Ad p qua sophistica i ad q eadz e opo aie ouncte separate q ab una t eadz po eg dicet ipi aie. Est n a act intelli spe ouncte t separate hz a o t alio mo intelli i fantas te t s n fantas te qz solaz illam q que e i fan te ex eet in cor e puis mortalitas illaz a a ex eet separata et a ex eebit resiupsito cor e glo oso et mito pfti i illo q facat mo separata.

13 Circa s ar q aia ouncta n possit intellire ule q na ulis est separata a m t eo q est hic et nc opo a in tllidi aie ouncte e pse ouncti ex hac aia t h core s ph ita quod aia ouncta no intellit n q ouncti i tlllt p ipu opo a e i tlli di e ut e ouncta no separata q no potest opo mag ee separata q sit sba opantis s; opo ouncta l ouncti no pot ee et obz separatu q e ei in ppxeo abile g o et c. In oin est phs qui dicat in 3 o de aia q ipa itllie ule et tn no lo z de ei itllire n s q o ouncta q e i c ! Dico ad h q ule est pp ij obm intellectiue utu tis et o pouis itlltual sine fuit ouncti et ouncta siue separati et oio separata i q ule si m te possit itllire n i re ulis s q d alu detiauiz t h q t aie ro n ex duobz quoz unu est q ipa i ee sua e sba e i m t t separata a m sua i eo q no hz in pti siue ee ne hz p ee sua sit pfco et act e i hoie. a d e q itlletia pom silr he separatum sic i suaz ee uiq no fuda in a co n h s; tm aie ee u ut al declarauim i q ma e mt et o hz hz s mod separaco mis q no he ipi aie sba q no e act et pfco me siu a e mi orgam corl. q ad sba aie e act et pfco mi a cor s t silr mues spitie que ab ei ee s actu fluetes ex ea ut cor sue act et pfco cord siu orga in corpei s q h de sba aie et mrib sptis declarat phs i so de aia q g ee aie eq i mr e et separata a m q poss ee t de bet pp siue ee n e et sile po e intellcia eo e i mr et separata a sinco m l et sile a m t organo corl. p s aut debet ee act et hs si ipa aia fuit separata si ouncta d octo ad qo ule sol mo i p s e separata t ouncte eqle hz a o mo itllit

ipm et separata ⁊ coniuncta ut dem ē in fine p̄ce qōis ⁊ ac
ē auctās phy ad h. C Ad idm in opp° q̄ opō intelli anē
in core est pse coniuncta g° nō est eius ob in separati in hiē to
difficultas qōis ⁊ pp h inte ducta fuit et est dr. ad h q̄d
in actu intelli est esse duo ⁊ q̄ itellit et quo intellit
et q° intellit dr et prio eliatio actū intelli aut ut re
motū q̄ intellit aīa exiūte coniuncta tn̄ coniuctū ut cor hō
cōpot ex aīa et core quo intellit ut p̄ u° eliatio reō
to est ipī aīa sīe iq̄ fundat ius itellectiua que nō itellit
ut elicō prid ē ius sū pō intellectiā p se et p se fū
data i eē aīe manens sp actu i ipā nō fluens ab ipā b
actū i in et organiue fit act̄ p illā poz q̄ ad ius
sbiā ab ipā b actū i in ⁊ organo ē fit act̄ p hi poī
i q̄ tal pō n̄ hēt b actū fūdari i eē aīe ut i radice ⁊ in
pō tm̄ conē sit act̄ coīs et p h fluat i ip̄ coniuctū b ac
tum sbiā pō quo ar intellit pō hō ut in eliatia re
mota est illa ipī aīe q. s. in ipā est b actū hy pō q̄
i est i in p h q̄ sīa aīe ē i ipā ut actus eius eū tn̄ pō n̄
est i in ut actus ei ut i quo fūdat i ūn h n̄ sit dr ai ē
actū intendi occlo coh et actū intelli q° est ex pte agē
tis qr̄ fit i actū medi n̄ mō p̄ iū ⁊ intē in sua sz co
tius ocli ⁊ pōtus ex coru organo ⁊ in unsuia q̄ ē for ⁊
act̄ ei q̄ ad aīa ē for et act̄ tot̄ coīs organa huius
q° dē phs seccia si ocls ecē aīa uis sz uis ei aīa re
h nō sit oīo sīle ut iā indū ē tal mag ctā q̄ ē ex
pte ei quo agit qr̄ actus medi eliat ocls motus
ab ocls uisiuo ut a co q̄ fūdatiu nec aīe n̄ p a se
n̄ ut impō ⁊ ut in radice ⁊ i p° u° p̄ aqz remoto sz ut ē
for ⁊ actus m sū copm et iō fundat in illo cōpoto sba
li b actū n̄ solū ut est cōpo sīle sz ut est diuisiona
tū ⁊ sbili oīo cōpōtū ut b h al aīa ē act̄ coīs or
gani p suam sbaz alē nō p suā pōm qr̄ p sliu icq° ē
cōpotū sbale simp p pōz nō q° est quid organicū
diuisionatū ⁊ hec quo ad alias pōs ab intellctū a q°
sād pōm ē intellig ut aliq° q̄ p se sedatur i eē aīe
ut i p° u° prio i s actū n̄ ut est for et act̄ coīs sū
nec qr̄ nec fūdat i pō cōpōto nec fluit ullo mō ab aīa
i coī sū i sbaz nec iz in ad diuisionatū aut qualz
cōz coru dispō affeciū ut p hec hz pau q̄ ullo mō
sit act̄ aīe nec aut col cuūq, alē n. ppay. n̄ intelli
geretur uīe in absz cpā aīa nz a coniucto sīe nz p uag
sbiciās sūt uīe et nō essz itellcs n̄ q̄dā nobilior sb
et uirtus mal ut quidā phi errāte posuerunt
C Ad ar g° d̄scēdendo dico ~~dico~~ tō iū coniuctū itelli
sīe ⁊ sentit actum quo intellit nō ē ullo iconiuctū sīe
id quo sentit qr̄ n̄ fūdat i coniucto ut in p° u° p rid sīe
fūdatur sb nz fluit ab aīa i coniuctū i ni sing cor
sīe fluit sb sic nz est ullo mō actus nec aut coniucti sīe
alic coīs. C ne a ita est i obz intrib q̄ opā n̄ terā
atur nz appō tō ner agēti n̄ b ēē ⁊ cōporeoz ei quo ag
qr̄ sit in obiū qr̄ cō ut dictu est ius intellectia oīo ē sep
ata b iōz act̄ a core ⁊ in qr̄ sīu et opō atqz obiz q° qd
assūitur ⁊ q̄ assūitur nō pot opō mag ēē separata q̄
sit sba agētis C Ad quod ista sepatō n̄ intelli in ppō to
n̄ aīa ⁊ core ⁊ et qio n̄ intelli in ppō to coniucto n̄ nec et
cor. Distinguendū ē g° d̄ mōs qb ad dr ēē separati a in
p quod sactū qbz eq ad d d ēē coniuctū C est g° sed
q̄ ad dr in separati aīa ⁊ cor uno mō qr ē oppō iō pē
ut ⁊ cor ut n̄ hat ut aut cor ad sin nz ē oīo ad ex
istē i in et core in ē act̄ aut p fcō nec ⁊ coīs et hec
nz b q̄ ē ad organicū diuisionatū ny i ut motor i
coll nz q̄ ut sitū certiās uir coru aut qr̄ n̄ hēt ut ac
cor sinē tn̄ i in sit act̄ et ~~in~~ p fcō cor ⁊ nec i cq° ē ad
b suā n̄ tn̄ i q̄ i ad organicū ⁊ diuisionatū aut qr̄ n̄
hēt ut ut cor ad sin ē tn̄ ut act̄ ⁊ p fcō coīs ⁊ b q̄
ē ad organicū ⁊ diuisionatū b mō ē b ut coniuctib
sū coniuctib concretib b a cor sepa q̄ ē separ a cor ⁊ in

quo ad sitū s. et opōnes eius uīes in se ipōs sz nulla cētū
qr̄ f phi in intelligencie q̄s nos uocam angelos ūn corbus
alligati ut motores et b quosdā theologos fūe sūt uic
ticis ut motores ūn alligati sz uoliie et b pcepticz
diuini sūt motores cor celestiu dūte aug uiz detiu cogi
tatiu deo iuuantes atqz huātes iusantesse n. b istq
situ sz d̄tiantes ure coīs sz b alos sīe āglice nures e
az ⁊ opēs q̄ hyt in se sūt sepate oīo b deōs mōs sep
atos a core ⁊ ab ullis sūt liuntate in sua ecīa q̄ ad opō
nes exteriores ūlla ēē oīo dz ēē separata et abstracta qr̄ b
diuin ē simpl ⁊ ēē dīna in q̄ i mot manens dat ē mo
ū ut b h sba possit ēē separata ⁊ opō coniuncta b n̄ ē cōiu
ei dicit pte q̄ pō d̄ tāts cū res cū sba ⁊ opō sūt i mo
mēto tpis ut ē gnā ⁊ corrup ⁊ o sba et actō est
i momento eternit sic ē ēē et tes media c sba ē i mom
to eternit et actō i momēto tpris ut sīt ang motores
q̄ inuēti sunēdo large eternite. Q i tn̄ nō ubz ē ipō q
d. res sit o sba eadē sbtpr et actō sb eternit sic
actō melior essz qr̄ magē abstracta q̄ ei sba li aē in
pōie sīe dz i q̄ in C Sedō mō ē separata pō intellectia
quia nō hēt in pte y suū eō q̄ te ut ad ē q̄ sba aīe ut
alī dectam qie in pte siu nō hy ē tn̄ i in. qr̄ ut ipā
aīa i q̄ est ut ipō ē i in ut ei for q̄ tn̄ n̄ contigit pō
intellectie in h aco mō pō mag sit abstracta q̄ sba qr̄
h pō sit i in p sbaz nō tn̄ i ē ei i medio iqte sīe sbane
p eūd mōz quo sba C Tcō g° mō sba aīe tot est se
parata qr̄ coniucta et b suam sbaz cor. ut mouet sba
est et tn̄ separata qr̄ in pte suū n̄ hz ut est p fcō coīs uc
nec b q̄ organicū est aut diuisionatū C Q° ito mō se
parata est pō sbiā solū s. qr̄ n̄ hēt pte suā sīe nz aīe
sbā q̄ ē te ad est tn̄ ~~coniucta~~ coniucta cor in nec b q̄ ē diui
suū quod organicū. C Ad assūptū g° i ar q̄ n̄ pt
sepatō ēē mag separata q̄ sba agēs d° q̄ n̄ est ita
q̄ oīo sepatō sit pret corp et in aye ex ipāz oīo ⁊ a
gēs sit in coniuncta s. hīs in pte suū sīe n. nobi
essz opō q̄ sba ut ani. dr. q̄ est in pōle qr̄ opō n̄ ab
stē aut sepa oīo ab agēte si agēs ē coniuctū nec
et opō aīn nō est separata sz ea coniucta n̄ tn̄ oz q̄ eo
dē mō coniuctōis sit coniucta opō ⁊ co pāssū ⁊ id quo opat
h. ē agēs hēt in pte suū nō oz q̄ silr et opō ⁊ sic n̄
est opō coniucta sīe agēs sz solū ē coniucta ⁊ i coniucto
sīe ē actō i agēte ⁊ a sensu i cultello ⁊ in h p se coniuc
to p coniuctū a cūm i q° ē ad sinē cōsili. cōt ex pte e
to quo opatur. sz. n̄ quo intelli intellit sit act̄ ⁊ nec cor
ut sba aīe sz sol ē coniucta coniucto b mod iā dem e
h p se i coniucto sō ipō aīa et tcō i ipā in i q̄ sīt ad
ipā agētis sz p̄ i et in coniuens ad poz agēdi et h
ūn ē de eo quod agit aut itellit sīe p u° mo remoto
quo aut agit atqz itellit sē p u° ppinquo ē uno
est uis itellectia de illo uīn ē q̄ nō pot pl sepatio e
q̄ q° agit ut opō sensae dī q̄ uis sbiā ⁊ opō in
tellī q° ius intellectia pp q̄ dixim iā q̄ opō pi
teria b in agedi ⁊ ppō ratur ei q̄ agēti b sba a
gētis qr̄ n̄ ectia ⁊ in pportōat ei q̄ agēti b sbz agē
tis quia in pporcōatur nz tertia ei qr̄ ad ē ē ipa
ius q̄ ag cū ppcōa ⁊ p se ⁊ p tī ⁊ i p z q̄ nulhē
ingens q̄ b alicy mod mag sit abstracta pō et
opō q̄ sit ipui agēs ut a quo agit ut p u° re
moto ⁊ nec potē h minorē nobilite i pō et actōne
q̄ fit i sba. qr̄ h q̄ poe ⁊ actō. et nobilite sbē
aīa itellectiua qr̄ ē medium ⁊ o finium sbaz spualium
et corlium i eēndo for et actū coīs aliqs dz hrē in
res separatas ⁊ actōes qbz ocāt o spualibz oīo se
patas et aliqs coniuctas i qbz ocāt i pure icor n̄
bus q̄ inalibz. q̄ itellz n̄ pot i fori lyē aut in 14
C [b] Sed ea h n. au... tn̄ ab h actu cōsid. qr̄ i pō ē 14
hrē formi ⁊ nō actū for qr̄ n̄ d° ifi. in medi ou

quod licet

aut

agentis

corporis

ē tn̄ in aīa ⁊ core nullo cū ut actus ⁊ pfectō ei aut quā n̄ sit in aut corpus aliquid sui — sui

sūt — sz nō — angeli mundi sbz ac celestia i spualitz atqz arbitrium seruiunt — cē — cōmunitās ut eos — maz — ad sub ipsis [illegible]

declaratam sunt opera uniuersi inter et non esse cuiusque species illarum habitus sic in intellectu ut forma si sit in ipso non potest esse in ipso sine suo actu considerandi. Tertium apparet in furioso ebrio et dormiente in quorum intellectu sunt multe species et habitus absque eo quod actu considerent per illos. Ad quartum dicendum quod secundum philosophum in secundo de anima duplex est actus unus ut forma. alius ut operatio. Prima est forma secundum quam et habitus. Secundus est de quacumque forma operationis sive fiunt secundum suum actum et differunt illi duo actus in quod cuique non inherent quia in ipso non est actus secundus actus a forma in perfectis. quia in actu secundo secundum se uel ei quantum ad aliam actionem sed diuersa non sortitur secundum diuersitatem obiectorum quantum ad hoc ipse quia est actio intelligendi et uolendi et ad exteriorem quia est actio edificandi quia gubernandi et creaturis et nulla ex forma sua quecumque est sua actio sed ex se et ex sua forma quia iam habet secundum actum formam est in potentia ad agere actu secundo absque forma quia iam habet secundum actum est in potentia ad agere actu secundo absque eo quod agit in actu sed cum habet formam illam non potest habere suum actum eius primo et est actus primus eius formam dare esse illi composito quod compositum ex forma et subiecta eius tam ad nescit suum secundum suum actum constitutum ex forma ut forma humanitatis dico quod declarationem compotens illi forme ut forma humanitatis dat actum primum illius et erit esse hominis forma talis sicut est aliis dat actum primum illius et erit esse hominis forma talis sicut et aliis illi est de quo esse locuti sumus in hac questione de anima separata est actus secundus operatio debita illi forme quod dixi prius esse in actu quam actus secundus dependens ab agente extrinseco ab illo uel ab agente dependens actus secundus potest non esse forma cum debeat ad lucem non potest esse lucens uel lucidum ad calorem ut calor de actu quia debet esse lux uel lucidum in calore ut calidum de actu. Secundo modo aliquando est quod actus est considerandi quia est actus secundus ut agens dependens ab agente non solum ab habitu quod est secundus ut agens dependens ab agente non solum ab habitu de se ex sufficienti dare esse actum primum actum sed qui dependet ab obliquo quantum ad lucem de se sola dat actum esse lucidi oblique quantum ad lucem de se sola dat actum esse lucidi et actum lucendi sed quo ad actum illuminandi dependet ab agente. Nam lux est in proposito et actus intelligendi dependet ab agente intelligibili illuminandi passiue se habent ad actum illuminandi in proposito actus intelligibilis actiue se habent ad actum intelligendi propter quod forma sic in actu cum debetur opposita illa forma si non in dispositione ut ei presidente obuiam sed modo quo nata quod est agere et ad actum sed quod est agere non oportet ut semper sit in suo actu secundo propter quod dico quod intellectus non potest in formis speciebus aut habitu absque actu considerandi et sic illi presentis secundum omnia de furioso ebrio et dormiente igitur est impedimentum ne possit presentiori intellectui et ex parte intellectus et ex parte furiosus in quo intellectus inde obuiam sunt sic alias declaratum.

Ad secundum dicendum quod formam habere est impossibile suum actum forme sine esse suum actu primo. Unde cum potest habere formam suam actu secundo. quia huius formam in actu quo ad actum secundum non potest esse in potentia sed illa ad actum secundum quod dependet ab agente et apparet de aliis istorum actuum ex diuersis potentiis quod ordinantur ad ipsos. quod potest philosophus non dicit secundo de anima quod non eodem modo est in potentia sciens potens habere scientiam sed non habens sed non secundum considerationem quia est scientie non carens forma ille quia sit potest considerare uel non ad impediat cum uult et cum assumit quod uniuersaliter operantur declaratum esse uel non esse quod dicendum est operari actus primum quia post in actu sed non sunt in actu secundo sic dependet ab agente quod ut dicit uel quod posse facere suum opus est singulum quantum ad modum quod non potest equiuoce quantum ad motum de operari actus fidei neque quod nec de illo est unum quod uniuersaliter posset esse ad ocels et sit medium in actu et secundum non spectare ut habitum potest intellectus sui separat seu conuertitur quod est de se esse in formam ut quod sed unum uel illa in eis considet.

Circa quartum articulum quod resurrectio corporum humanorum non sit possibilis quod non est resurrectio non est idem secundum numerum. Iob ait secundum numerum impossibile est regeneratur non eadem numero et me eodem non recipiat idem esse ita quod post habitum secundum philosophum in quinto phisicorum et quod omnino est impossibile generatur.

Iudeorum est fides christiana. Contra quod Carnis resurrectio non est quedam uanitas contra quod post occidit domine Gregorius in quarto moralium XXII si ipsa carnis resurrectio quedam uanitas esset de ea iuitas non dixisset ingemiscere cum redit filius hominis et et sic quod et post sed sed uanitas experientie nimis fuit. propter quod mirabile est et quod causa domine Iob V. c. IX. procul dubio constet omnibus quod plus sit creari quod non erat quod reparari quod erat et tamen de mirabili dicitur quod ut dicitur uel esse habet esse constituit per studium et unum quod discit per intellectum si spes nature humane sine domine quedam rei temporis quoniam non inuenit in

dubitationibus seu uoraginem unigenitus. Unde fit ut non illi uobis mortuorum corporum in puluerem redacta considerant dumque et ideo nos uel ex re nec colligere non posse sed ad statum pristinum reddire despirent sed hoc de hoc non dicit dubitare et sine re non possit complere ut dicitur sicut ex. VIII. c. VI. probationem quod probat per plurima scripture testimonia uel decimo. c. IIII. et per aliam est cautus c. V. probat quod si illa homo non credit. quare quare sine causa creditur. id est c. VI. uerum et si non possumus rationem comprehendere tamen aliquatenus tempore ut fidem ualeam certum inhere aliquantulum sustentemus. Nam in isto dubio ex parte dei est uirtute est perficienda. sed tenet ex parte rei que perficienda est de possibile est facere quod quamuis incultis possibile est fieri ex parte ante rei quo ad animam intellectiuam que in uoluit manu et separata remota in se esse quod corporis post generauit et uenit est quod est in se continuare sed sibi aliquis requirere impleta ut habitum est iam secundum non est in magis difficultas quod de facili intelligitur quomodo possibile sit uel ex hoc est dicitur fieri eius quod cecidit ut quod id esse ex post uiuit et restitui aliter quod id primo secundum iam declarata colorem manu in anima qui inde potest quo eadem anima corporis suo possit restitui non est ei facile unde quoniam id est numero quod prius possit recuperare non solum quod consistit in re esse quod in se conseruauit preseruant anima. Unde hoc esse conseruatione in anima manente loquitur beatus Gregorius sub nomine et uir quod non dicitur sic esse non determinatum modo essendi ut aliter determinatum in dicitur quod dicitur quod dominus reddidit. Iob in filiis et filiabus duplicata. cum tamen tres filias et VII filios habuit et tamen VII filios et tres filias accepisse describitur cum dicitur XXXV. libro moralium c. XV. addit deus quecumque fuerat Iob duplicata et tamen tot filios ei restituit quot amisit et filios dicitur addidit quod X. primo modo mentione restituit X. non qui amissi fuerunt. in corpore tamen animarum remanebant. Unde dicuntur de restitutione possibiliter et difficultas tamen refuam. Unde duplicitate restat ex parte corporis resoluti in plurimam materie sed in hiis apud potentes quod in homine cum inueniatur non est forma alia ab anima intellectiua non quod magis instat dubium cum anima maneat eadem numero quod prius et sic tamen quod est ex parte dispositionem manu potest anima sed separata eius posse eodem numero quod omnino eadem esse causa dispositiones militis et corporales secundum ad inuenire numero quod omnino eadem esse cause dispositiones uel et corporales fiunt duorum quod prius erant corrupte. quia si non essent numero aliter sunt accidentales. ut hoc tamen non est presentis in excitante eadem semper quia per certa dicit quod per certam resurgerit id est numero manens numero semper per tota uita illa accidit. magis quia restat dubitationibus certe illi qui ponunt quod in homine preter animam intellectiuam sit alia forma corporis educta de potentia materie secundum modum alterum expositis. Isti est debent ostendere quo forma prius corrupta primo modo possit de numero reparari. sed in hiis non restat ad hunc difficultas ex parte agentis resurrectionem corporis. dicitque eius possibile quantum agere quia quod omnino non est possibile fieri ex parte materie rei esse ex parte aut materie non potest esse difficultas in ex parte materie uel ex parte ipsius forme iam corrupte. non ex parte materie quia ipsa manet sub eadem potentia in qua forma iam corrupta est resoluta ex qua prius erat educta et ex qua quod est ex parte materie intelligo potest educi quantumcumque sit sub forma alia unum cum in una uel in modo obs forme generabiles et corruptibiles sint in potentia sub una sit tamen in actu et sic etiam magis quam aliam fuerit sub forma singulari alicuius hominis per ea habitum esse sub forma alicuius bestie manu tamen potest ut ex illa potest educi forma hominis corrupta in qua erat potentia ad illam non aliter in qua est erat potentia ad illam non aliter magis erat in potentia ad alia dicit Gregorius. P. II. sicut ex omni. VIII. c. V. carnem hominis lupus comedit lupum leo deuorauit leo moriens in puluerem rediit. quoniam caro hominis a lupi consumpta leonis carne dicitur quamuis quod hec ad celem non prius cogitare quale in hec modo ueniunt et tamen quam resurget quod intellectus aspicat ad potentias diuersas materie ex quibus deducuntur inde et in quas resoluuntur et tam presentes educi. Unde accidit per ea quod in potentia quod minimum si presens ad omnes potentes et in illa et nec mortuorum carnem hominis distinguo acinne bestiarum et inde ideo quod puluerem et non resurgit in quod puluerem et lupi et leonis est hominis et de eadem dubium non est quod primum modo presens sit reparari ideo sine presentia agentes sine et per eadem sed sine actione. sed diuersis modo ab illis quibus forma corrupta fit in esse producta. Sed secundo modo est summa dubitatio non ex parte materie nec dei agentis. sed ex parte transmutationis quod de potentia materie forma intellectus educenda est que tamen non potest eadem numero esse cum illa quam prius fuit in esse producta. quia non potest eodem tempore non uerum posse eadem numero reparari. huius et quod sed deciat philosophus et

saitate p9us corupta et ptmodi regnata q no posset re
pari ead mo q n fuit repetita ead tusmutaco mo qd
est oio ipole ut io dic gnu et est ad q lz h no sit pole age
ti unu q ex prim gnale nle no agit pducdo ad de ps icede
n pag sin tusmutacoz. q tusmutat tusmutat m iq
pa tusmul e ad ia fox. et sic ad alledie e motus altera
cos no mgro is sic ad hue alledie e mot alracos et n
alius. vn q ages ur no pt repete eade tusmu q p9 ad
gnamt q itrupta q itruptu no pot ee vnu et io mo
p9 et ptius sic nc pot io cep p9 corruptu redita io eo g n
pot io corupta redito gnari ab agete nu e tn pole h uile
agenti sr nu q no agit ad aliq tusmu qr e i uniub. h psp
eod mo manes mpfcos ab aliq tusmune quia est iuuubus
ce ibm pexus qr cepedz acco nr imutat sic la pp q eo
ce mo se he ppi i p tei pducde et in qcuq ad et io ul9us
et uiforie pot io mo pduce p pducde et ad seqte ee
m different q ex no sic ex aco qua sua acco et ut e a se et
ut recipes p dem mo i sud nc pp et ho e pitie una acco
ac si ages nle ead tusmu mo ce ead nr repetit per
h p ad p9 q h pducd io itato n pducta tusmu ne ead
Ad q n9 e de agete nu q eqz tusmu ne ad h quod a
gat et no agit acce que ipi e pp quod n pot vnifodter
se hne i sa pducde et i p et io nc io pducd no tn io est
de agete sr nu quod necz tusmutacone i sua accone
sz pp e ages acce pp se vniforie hnd i sua pducde ex i
p9 io mo pduce. q ho possit ee sui qur qr p9 plus

16 Q Uia i pa ar tepe dz actus a sbo qm sbm ab ac
tu actus ut qtatis i sacto pot ee sui sns g mo
forcius sbau ut h petit ee sui qtre. Ad ro cor orgnicu
est de ro hois q aia n e actus n tal cois h diffone
et ho de aia sit tali at no possz ee n esset co orgnicu sui
qtre g e re. Ad ad h q quod al eciamu pp gdiat
et ee ho sud sohi uosat fedm ar. resp hudit nl et i
p tat fori i mec i noie huani tn it n aggatu q e fori i
mi q ta ui pot existe n hnd ea que sue quidtatis et
eens sue secto ho no pot ee pura for q oz pa ce forma
cens sue secto h no pot ee pura for i e uln iucit in
i n i quod spbnu b me qi diffoe q uln iucit in
ne a e de for cruite i m nu q n pot ee i m nuda abs
oi dispoe apta m ad form ar c queli for nata esse cor
f i m qcuq abs dispoe a ptate ipi9 ne ipi m q i m
nlla est dusitas et ead ne q aia nata esse p sufice
qpb m9 q est o phnu i pung h qte m q eti ht q ut or
dic actio z sue m pacieute et dispoito q no est sic i co
q dispones ille aptitus m fore pcede ipa formi i ma
n forte alus sub ee deciato. n no formi sbale ai plr i
atres si hne aut ista h quod actua sint illa manere ige
nato a corupto q agg h phnu n ho de gruone sz ipa
adueiens ml statim cat ho dispos ad m quod
e de deciatu si gby. ne ipa sor nc nati eet oio gnari i n
aut mane i pp. vn qd ad cu di actu cors uctu hntas
no intlli ucti hntan aie ad uetu ti nps ne sem si q
h uoti ex h q inecr ci aia quod sicut phs cu dic ip n
h9 aia est a no absues aiaz re. p od acc cors orga
nica no intlli q p fco organoz fit i core a u aie aduectu
s quod ipa adueiens i iueieus m dispo ci cat aie ea
organa sua ad mu ei decinado re mod a clui dispoi
vna p9ul est qatasq sui ipa n h ce orgunu ac hdoc
dico qu i pole est hz ee sine qta n h fil nc n ic
vn dic phs i vn meth fox hos sp iv i ceruib ec ossi
by i ptilz silibz istis vn oi ups e hoc i utile sui
caue i ossibz a ostat q cau ee ossa i pole e utile m
q tite eco g ar tuu. Ad ja q qtitas pot ee sine
sbiali i ee eo q de e eg actitis q da q ulli for sua p
um esse. dz esse deciatu est ad plures aut ad o spe deciat
p qtiz silitem deciat ut sue actu mar he dicte orias
de grue qntis q da no a g actis est q pa sbm h
deciat ut ad qcuq et maz qntis d deciat s

sbm q ut albedo in nllus h ee p se i pa nisi in supficie
v qtitates imediate ad h ent se q ille qtitates i eo ex
pte se. sic q sta ai s deciat qdai accu i qdi no deciat
s qtitate nisi deciat s q sit par v ipar i fox hos q ipe sit
ti n a q sic alb i q h indicu est q acc sut sepabilia
a sba a quo i que nisi agi actitibz no quo illa accu q
sbm s deciant ut albedo supficie ab illo separi n pst
e pot q se existe albedo abz sta q esse p tes n pt
illa no q s sbm alia deciant separi possit q e ee se i
ee cu hue agens sufficiens sic et i illtu qd ad meth ce nis
ts. om qb separis i ipis separatur o a a accu q ipa sic
ppa sta deciant s sbe ab iu accitibz que s deciat se
pari n posse h soli ab ans q g qz for nat qtate s deci
nat i ma acto ulla exp a qtitate separi pot. vn i ee pl9
depede sba a qtite q eg h io no est ppe depedecia ex
pte sbe qz dignitas sbe q requirit q accitias in ulterm
h io ex pte qtitis ppe depedecia qua p9us necte requirit
sbaz a qua cetur. p hoc i moz ptes me requirut ptes
qtitatis ut sic i cait p codunt eas in ee tn ptes qtitis
n requirut ptes me sic eo q e esse qtitati hre ptes q
me. sz sic sit ita q nllu actus sic deciat s sb q psit
separi ab ipo si esset ages sufficies et eg nllus sbz deci
ant s actus qui possit ee sui ipo q e ee ex se si eet ages
sufficies ad h agend q cu gcb pole est fi in re circa id
possit fuce ea ages sup nle eo g actus ut alledine
et quecuq alia possi agens sile separe a sbo et fuce
m se existe sic eo sz actu ut hoie i qcuq ao poss i se sa
ce existe abs oi actice. h h eo esse q ho possz ee abs q
qtitate Ad ad ar orgnicuc regri i hoe
qtitate q ad qd cet sine cor qntio et esse q i p fz
n pp opones q no ee cet sine cor qtito et ess qd i p fu
qua no possit i opoz p fcam.

S Equitur qtum ad hu ee hos n pp querebatur p tu ad
hu esse hom singlar n9 d m qrebat. q d ar primi
ad hu ee quatu ne p sbe statum. Circa p9 p q rebat
vnu p mes ad hu ee hos sigtaris h se. Dm querebatur 1A
qd alia ad hu ee vnu hos singtaris i ordie sui ope
ad aliemu a p9 erat ut illu qui n hnt q manducet p
qtieuiquit n p9us luc fuit labore suo coteu nc pot
et laborare ieiunado sacerdos suus debeat ei iungere ie
iuniu q de regs sinale et ar q sic q septui e a. vi pa
querite regra d h g Facit ieiunadi g po oz ieiuna
re seu p9 sq laborare. b a ad q po tene oz ei satis
re seu p9 sq laborare. h a ad q p9 tene dz ei satis
Om duob malis m9 malu p eli
iuige q e. Con duobz malis m9 malu p eli
gedu e si si ieiunado no laboret n eet m postmod
uetu hret s s septu i cruet aut de d ma p ue te
maree si fidee i sic d m deptur q e me malu q n
ieiunare. h io n oz sacerdos ei ge de quo ro e q sbdit
ieiunare Ad q q cui po i q oe e i retu
i malus malu g re. Ad ad h q cui po i q oe retu
i iasacerdos cau n oz tale ieiunu comedere q talia ieiunia s
boare et fragedo ieiunu de statuto ecce n statuto uris nate aut ewangelij
aut d m. Ad hue a d ua est ut statuta uris sui aut
d m i ecce ecatuta q vira diaca n ua obligat ie i eue
tuu ne q pp motu relaxaca noat ea. sic g d i a q ar no mult
est e od mala pati q s d me legis aut ne fo pecum
d ei ag dz i sic a est de statutis ecce mat tn ob mire
ei statuti legis due ut mens sui pto Ad statuto
e legis nc est q uilz necitit ppe uire codede puide
p9 pt salua iustita legis di ne fiat sin ipi hoc da
n caste statuto legis cestituted q d ipa dz q n tu
dps n hz lege. Ad n patet obia ie e pa que roge d
pn corps sibi attende q iacende q si no laboreret
ee esse q post ieiunu deeet e ad ssa pus i
netus ni e ne ei racoi opter aut q hz ut p se at
p ag ee de extudu p mebt. h e cet plane rep
tute d m ne pred h ar ec mh tuu malu q ce
nare amitt eetu malu ar e splere esse zstatuto

n̄ est n̄c pot̄ aliquis eē ꝑplexus. ut inbēz eueniē optat eum peccare.

Sed qd̄ de p̄tinētib; ad hui eē hoī singlaris i ordine ad aliuī n̄ i p̄imo ꝓponebatur. in p̄mū ad p̄dicācoē duo eē fugiētem p̄dicare et uni eē ingerētē se ad p̄dicand'. Deīn querebatr̄ q̄dā ad p̄tinētia ad p̄nīe sacm̄ tum. Primū illorū tūm erat utr̄ū uadens ad p̄dicādū recepti sui nōti nō inicio n̄ dep̄dit e uides ac uillā q̄ sollaciā ꝗ bono pastore destitutam cū t' n̄ puta iueūt bonū hospiciuīm p̄rensit ꝗ uadit ad aliā uillā hūtē bonū gubnatorem et sufficiētē p̄dicare ap̄ q̄ cēdit hospitari p̄cet mōtale. Sedm̄ erat cuius uitate hospitari ꝑ hospicio suū n̄ aliū ditem a quo sperat refici ne offendat eū ꝗ amittat bōm refectōz p̄cet mor. tale. Et si sacerdos eius at' in pochia sua patus sit q uelit p̄dicare ꝗ sic fiat: hīs p̄ualz ut possit p̄dicari re nullo eorū impediente quis eorū pōtōr sit i mune et de cedē. alti.

18 Circa p̄mū ar' q̄ in nullo casu potito p̄dicator peccet mortalit. Quia talis facit q̄ caritē q̄reo q̄ sua mortali. ... [illegible]

[illegible]

et maxī q̄ i aliis pogruencia loci q̄ stat' et ꝯdīcōs ... [illegible] ... status et ... [illegible]

Circa s'm ar' q̄ rōes in̄tē ... [illegible] tricens 17

xp̄o

anima

... mortal. q̄ ie in deficiēdo ... ego sū ina anima padysi ... nemo pot desistere ... n̄ peccando mortalit g' re. ... [illegible]

[illegible]

20 Circa t'm ar' ... [illegible]

setuimus et ideo q icis n est expssum nō mcelli ɔcessu ex de puilt i porro. E ug in suo puilio n exprimitur a q ei deriat eē auatus g nō ē ɔcessu i sic potior man curat p puilt sic an. — Sed istā qōm q pui ptum ad uniuersitas i tangit ū tē a effecꝰ puilt ɔcessi frib; i uite i tāto saluo ptestate q pona solue do ꝰ qōz pro seqta dico g q magalib; i ulib; s q s moēs prelatores s mores ulib; ut dt phꝰ i pus ɔsid ēplurimi q nꝰ sit reglarit i quo defic i cāib; q: mx i modalib; i agilib; pot s mo ulis r ē ius qu fallat i cāib; J i ppōta g qōe l; qrat de iur q tū dut ꝰ ce frm gs potior i iure. edꝰ ē reglarit i sit alt potior potit dici i cāib; i l; pō ex fine ɔcessiois puily. bo ex for illoꝝ ex pte a fum clay ē q pui legii frm si pdicatorib; libe exercois n dat nc dari d; pur i fauore frm. J iur io q dic gg. quo pastore loqs d ysa qui se ut ad pdicand mitte uolucrit iuus obtulit ut hi ysa. vi. dt ms q mitti uoluit an se purgate udit udit ne n purgatꝰ gl; audite sacra iustia audiuit q: g. ualte diffile ē pgatū se q q pse ɔgoset pdicatois offm cuiꝰ declinatū nc d; ad h mociꝰ ɔtēplacuis desidio assiunite. s; sola nccte pxim ipellete ut si pdicatois offm iptā. si dois ia puetus ē q; et alus psit. i ex corde d; fuge si q dt i d vū ɔ pdicatde frm opꝰ n fuit i h curate cantatiue isinuauit abire d; sū difficultate grau des si pdicatde eius n fuit dūte gg. xix. d ci. di oe cui secti quit caritus utꝰ negociu usdi susapit ucatis pp q lbatꝰ fracisꝰ i rla sua frib; suis pte pit dicēs. frēs n pdicet i epatu ace epi ɔ ab eo fu it ɔdicti. i ɔsile ubū dt i suo testamēto de pdicaio i pochus sacedotū. si hrēt ingens tatā sapiēz q tam saton hnt et iuenire paupes sacdotes hꝰ sectā ipo chus in q; morantur nlo pdicare et itē nolle eoꝝ ysū si dat eis puiliū h nō ē n i fauore pti pui q s. sa cdotes uisites pdicatōi q opꝰ ē pse n sufficit haue hūc cām ɔfendi puiliū. alligit theolaus pp i expsse hūc frm mioꝝ n dt ll q: expsse d i rla qd frēs n pdicet i ep iscopatu ace epi ɔ ab eo fuit ɔdictū. di. q pdictu ubū ad luāz se rla ipa ptiulit ob hue n p sedem apicā de h p uitihte pli xpam sit ɔcessiz aut ordiatū ad l ipos tū; ɔceda seu i ordine et exprimit cā dotꝰ martus ip uiho suo ɔ dt ad fructus ulis quos i ag d diuino. i e ɔstat g q aspeo ad cāz puilt frēs i offo pdicatois sacdotib; nō adiugūtur. ut cor coadiutores q si s ma net g qd hue in pastores. nc eis d iure suo q q sbē hi net quo ag diuino i frēs sic spicas scolligētes q fugerat manꝰ manicam. ut d; i frē ruch. ij. qs mau delet ɔ de ut sit d;. i sia deute. xxiiij. siu falce sic puiles messo ds i mitte iux io q dic gg. vi. q. iij. septū ē i lege p alie nā messem tūfies falce mitte n debe. s; mau spicas ɔ nā messem tūfies falce mitte n debes mea segete q alti ɔ missa est tere falce e mitte n debes mea segete q alti ɔ missa est si pficiō; lo opis frumētū dimca inctoꝝ suoꝝ pulcis spoliari i i cete cor āmonēdo i psuadēdo q mādu cādo ɔ uite qūq; g sacdos sufficit equali ɔ frē ipa p pcitte n msdo q fr de pdicatōe falce mitteo i messez alienā se d; itimittere i sic dto rn do ad qōz q reglarit pigui ꝰ ꝰ ht sacdos q fr. d; suppōni quod sacdos q fr. q: rtarit d; suppōni q sacdos sit sufficiēs q diu ab eccā i offico suo substinei i hēa q: icubit ei exnctte i. de cure pasto rali i officij. fr a an n euuo de i rōe puily nc ex eo q ɔcessū ē frī ad sbēhi de eo q ptinz ad uis ɔe pastōal officij ut ia dice. s; cū spice effugit manꝰ metetūz ut i pōine āmonēdo et suadēdo n sufficiat eas collige sacdos solus atq; fricare d; ei fr coadiutor assiste n suf ficiat dico aut q: sacdos ē pdicatois i sca et io sotiū p dicatois dare n pōe pro iniue ut dt gg. i. pastor a q: ē

negligēs a desidiosus. i sicet scolꝰ a q: mia i si scolus ɔ dinges n tū pp occupacōnes alias de pz a a q a de cā n est p se sufficiēs a si od dca ad eēne q: ē mal uo lus destruēs ex quo q pdicat ulp. Jux io q dt gg. om vij. st io luc. x. messis quidē i ē q sine grūlog more n psum q: i si se gbū audiut desint i qui dut ecce md sacdotib; plenꝰ ē et tū i messe di rar iuuies opa rius q: offm sacdotale susapimꝰ s; opꝰ officij n iplemꝰ i locis ptalib; iugb; st hꝰ desis. J i talib; g cāib; aut ɔsilib; ɔcedetur dico q pinguis ꝰ hi fr q euragus i d; ei curatus ē de suo post decēpū suo supiori de ma che p q i ctm actiuq ɔquesta est de maria p q i ctm ɔtēplatiū. cū dix luc. x. dne n ē t cure q soror mea re liqt me solā mistre. dic g illi n me adiuuet. s; idē i luc. x. messis qd opariy a pauci. Rogare g dnz mes sis ut mittat oparios i messem suā i te d; dōe sirior tanq dꝰ messis. Jte ecce g mitto nos. i e. tū p u ielli de platis in q oꝝ sbsidiū debet ad iugi quilq; alij ad h poteni nc eet lbꝰ pastor si in tli casu n uell; coadiu torem hre et eet indiciū lbꝰ ɔtēplatiū sicx marie q mū ē i se fuger actōz et eet sic q iux dcm cpdā bei bnadi i q daz simone de assūpcōe felx est dom et beata. s p ɔ ggo ē v martha d maria ɔ qui i ue felix societas frm ɔ curatꝰ ad regēd ppim i eccā. si phue mōz martha ɔ q de maria. s; si martha pse sufficet mistre ut muco ī cpu retur sed maria vacāte ɔquere i maria ministrū mar the s uell; usurpa i ut muto ɔ q posse martha d ma ria teo dne n ē t cure q soror mea ministrū meū s usur pat dic g illi ut me ad iuuet i pechat nc aqua q mei n mistre h reua in ordiatā eet dne. b. i d marie mar thā emlari p sus indigꝰ est pss ilicitū est alioqn u eleg mariā ātmē q soror mea relicq me solā uacare absit absit ut qui deo uacat ad tumltuosā aspir; frm officialiū mitam frēs a officiales st eccē ministri maiores et minores. vii si maliciōse se sacdos fac oppo nēt n pdicare eū pmittet cū opꝰ eet uolēs pdicare forte alias nō pdicaturꝰ ipli expedit; pplo frē; audi re pdicatē d; eū platus sirior cū qōe delata ad ip; col; de re pdicatē d; eū platus sirior cū qōe delata ad ip; col; ce sutlib; e cāib; quo ad pdicatois actū ut fri debeat sa cdos cede iuri derogat sacdotis i rōabl; et ex cā h e ibi ab ū exprimit cū d; uiui ɔfendi puiliū ad ubes frē i e. ut qūq; frēs ubes fruct pdicatio psit aufrē l fr ci ē. ut qūq; frēs ubes fructꝰ pdicatio psit aufre l fr tuū quos sacdos fret sū ill pingui t p dt l hnt. i gtā ter recepi delent n ipediri s; q pcepit dd martinꝰ ɔ dic i puilio frm districtꝰ inhibētes ne qs frēs. i e au diat quolz ipedire. vii nc et cū sacdote curatū ɔ ad p dicandū sufficiēs ē et eq pfic plo pdicatio sua fr d; p dicandū sufficiēs ē et eq pfic plo pdicatio sua fr d; ip siy aliqt ipedire i si i h cāū sacdos se i pdicacte ptn lit n dectetur frm ipedire q: i pedimtū iptate i iuria fco a alem i iurjat utitō iure suo. s i si aq religio ues istitute st q q mō ad opa actie uite exedā ad p dicād i ɔfessiones audiēd ɔ iullam heat ordiariā po tatē exedi hꝰ offm. io eeo cū eis ɔcedꝰ a supiorib; po tatē exedi hꝰ offm. io ceo cū eis ɔcedꝰ a supiorib; po tis talia exedi tal ɔcessio n i telle eis fca n i fauo re pti i i subsidiū eoꝝ q hnt potitē ordiariā hꝰ of ficia exedi ex pte a iuoꝝ puily pz ex q ad actū p di i ullo derogatur iuri sacdotis. q: iꝰ eec sp fcm ma net n oditor eꝰ p puilui ei d rogz. ex de sma exco. c. ulti q de puil ɔ q plātarie i xvi q. v. c basilice. i li q: puilia scta iuris st. ut ex de puil poro et h max qn iugne i piudiciū altiꝰ sic ɔtingit ppō si fr regla ne p fr eret sacdoti ut i f celabe. s; alias p nap is bnfi largissie iutpada sut q: cū puilio fcm nc ex pme sic pz i spi d p q derogēt iuri cōi sacdotii n forte i cāib; puilgiy pp ines fructꝰ et ē. sic dcm ē s g et reglarie d q sacdos potior ē i iure fr a i cāib; tū alt. n. n essi isiuitu suz sacdotis. s; dices q pdicare

Qz

piun opus est illi g° dicere ipruidicau i ad q h pdicare i se op
piu est tractu pdicdi isti sub the i quo pingui i h i casu
8. cui n est op pdicacoe exnei et sui e 9sbu h face absq a
cu roali esit ordiari a sic dz i phi dicdi n e equiu. Ad p
i oppo q spualie derogat gnli. ad q regla isti spuli dero
gat gnali i siles regle iuris n sp imt illi iure qui causi
tenent et i casib; n tenet et quz in iure pco expssi sut
aliqui i casib; i qb; tenet et in qb; n s q sup h sr istal
iuristi distingunt glo. ex de rptis. c. i. vn istal r ad
ta fiut et s illos caus i iunt expssos delet illa r exp
ne i iustice et iunte ar alia a n sut caus expssi i iure i
qb; tenet et i qb; n a salte n sut expssi oms h cu exp
mi post ex r vis iuris ste ex quib; n a salte n st expssi
os h cu exp mi psut extrarius i exp ssi st illi qse iuri
a tu s eos caus qui s illos i q bnt exp mi ex iure ne illa
i post exponere theologi et trite argumento i qb; g cau
b; a iure pcedr expssi tenz r r i in quib; n iuristis re
linq h quetu eiua pot ex iure leg ne. vn ortu de bet
simio educta leg poitie distingo q 9cessu vni ex pui
lio ptines ad ius ode altius. aut est tal ne q ptq
trusierit i usu vni no pot simul iti i usu alteius d p
mo st dcie noualui q de iure q de iure delet sacerdoti
b; au tal que o ex pruilio ofert qb; tam religiosis et
tusierit et ph i usu ipo; n pst iti i usu sacerdotu d fo
e fons ds auqb; d iure q s 9suetudinis i q n a e n
s9 9tede a cu alti ex pruilio puti pis et trusierit i usu
illi n l nil suffic ad usu alio; ip g e r vin e q spale
derogat gnali. ut p; i usu decia; 9cessa; ex pruilio re
ligiosis q debet ee go; de iure oi. 8; p p iusiu ipis sb
the. Jmi e cau dz pruiliu q puas lege. 8; qi p uata
lex q q coi 9suetudie 9petit s p lege iui. i s d8. h a ex
puata 9cessione 9petit alti puata dico 9cessione a
ex pte ipi 9cessi. ut s puate et sigtarie obtineat 9
cessu. 8; soluno ex pte 9cedi 9cedi. p. e mo dre
pruiliu lex puata 8; q puas lege ut p; q no e ii
grue ri tiquare usus vni ipedire possi usu alti ue
sic eo tepore q huis pruiliu uell; uti forte hauriedo
aq ue possi alie sil ieod tepore haurire. Jn isto si p
uilui expssa; sr n facet incio; derogar; iuri oi alti
et ee pruilt pcedr i iure. alias no necq. sz cotrio
pcedr ee huis p se i ge et de tali grue e pdicato q p
successiue i pticl; ex certi ee eiud p hn. h n sil p q cu
vni 9ce ex pruilio n sbtr; p h alti de iure sug max
in p to 9 n 9ce frib; pdicato ex p i ex pruilio i fauo
re eo;. s; pli pur ie pfcu no ueit sil l pfre i pdi
sacerdoti si sil 9currat uius; pdicato. p h n ittle ee 9
cessu n in caib; quib; expedit plo q mp dicto sr p fu
sacerdoti ali a l ince audiui iur ista d uice. q; so ro q e spa
le vno mo n pot ee gnale q mo ut m p to. posse p
di re plo 9e e su gnale q; de iure oi s; spale frib;. q;
de iure pruili; ee a pdire isti plo pochie s. sci b nd ca
sci seuim pochia. l tali spale e isti sacerdoti l illi et n e
9cessum frib; n i 9cessione gnali. et io h fies p spale
po mo p g iui; i bnt i pdicto q sacerdotes. tu p p p
chiais hne sacerdotes. vn q pruiliu friu n fac incom
de isto iure spali sacerdotu n iutili eis 9cessi; q i ectus
sacerdotu hant ptate pdicdi n q eis de iure oi 9cedi
s. de licecia spali ipo; sacerdotu l epo; l legato; aut
sumn potificis. s; ut ex pruilus ad eis intelligi 9cessu
dux ille itell de pdicace pucce faciba cu plo i pps coi
calus q face n possi sn licecia spali. q; h de iure q no
e eis 9cessi q si i tend ee ee offm pdicacionis. 9
de offm audiendi 9fessiones q tu no asso ee in. Et
p h pzassuptu i so arto quo s pruiliu friu secta iu
ris e quo s prima ro; liba potas pdicdi abs; i pdicto 9
9cessa n extedi ille q expedit p plo friu p elio s no
ha; ro; secta iuris e qr si 9cedi ei; n i simil conuelus

tu q forte minus durum uidetur ess.

Sequi quita ee hoz spali ptiu ad pnie sacimetu
et pbebat p. 3. ptinen ad 9fessoz fu tertu pui
Vni a. i. pmi pri ad iuu petri 9fitete et illa z. pa
de pli re i iucoius ipi actus 9fitedi Q p u cac pui d
pliente i iucoius actus 9fitedi ex pte ipi9 saci pnie
s ex pte ipius 9fitetis. 3 uo ex pte 9fessoris p e ext
uti sacimetu pnie n de clauu coz te pecco; p lic bre
offiu pl q semi. s; erat utru dre q ite peuites 9 9
fessis rite absolut adeo qui pot tra ead pcu ia 9fes
sa iterum 9fici sit erroneum. 3 erit utr 9fessi frib; pdi
catorib; et minorib; utute pruili; ipo; teantur iterato
9ficri suo ppo sacerdoti pecu que al fuit 9fessi.

Q̃irca pu ar q n pssit sacrm pnie ite clauu resp
tu clauu co; de bre effz pl q semi q: h iuicu
derogat n a 9efficacie saci q e p 9 qui sel. sacz bt
effcu sup ead in (h n e n q debit e utus saci i i fir
ma ut no possit agē semi q possit plib; uicib; app
licatu erronen a e sacro attribuere q ituti ei d roga
ret. g° erroneu est dre i attribuere sacro pnie quod co; d
pecco; hat effcu pl q semi. Ad h io p; i alus sacris
baptisu e et 9fir et cetera sacra sic p; no applicat sue
mo n sel. 13 n n q; semi tu huit effcu suu ee illa 8
re. Ad e q effz saci pnie vi clauu max e i absol
uedo peitete p q fuit 9fessus ut est pm macle abso
lucio peco; s; dme offese placacio ter pene eterne d vi
te pecco i pena tepale 9mutatio q illi pene tepal salte p
pte remissio Q uens est pene tepal salte p pte remis
sio gre augmetacio Sext e est ecce militati renouatio
s i q a sut h isti tu ad pns sufficiat. Dico g q o
e effz saci vlz. 8. pui et eer ad q e pui ad eo istitu
tum a u fatus q q. actm ad q no est pui istitutu
8; ex hu tandi vna et ex 9uti agit illu. vn g g. effz
pui recep baptism ad q agedu est pui. adeo istitut
e dele oia pecca et remitte ee; pena debita peccs p; di
ua offesam di psee placare q de huis eb; spali loq
septa d ute pruilio col. ij. sepulti i bap mo cu mortui e
setis i delictis 9uiuificauit cu illo donas nob oa delicta
e pruil vn dre i glo. i. origialia i. si addita q sig
e q et pena tollit seqtes q aduisu nos erat gro
gphu decty q erat 9rtu nob i p tulit d medio n dre
glo. cyrographu decti. i. memoria tnsgssio n ex ira n
dur peccata. sed expolians 9patus i potates glo au
ferens habita ysaac ac tetos iustos. Ex 3 effz bap
no p v io q sario ordiatur e gre augmeto. Si jam bq
ptizatu bap fluuis d sed o g ad pps dico pene n
tute clauu i co; d pecco; n he n sel effcu suu pu
q 9tu; pos effz pdcos quos sel p fre agit aut n ag
sic o de bap qb; ta alus sacris r fuo; effcu p uci
palu. n a r n pncipalu n aut lo de ill saci isto pu
cipalib; h ut n pu les quo ad h e effcu s pule e sile
de h sacro i alus ut p; p a ro et dre q pl q sel pma
hret effcu tale uitiu derogat sacro pnie sic et ad
sacris ut p; p obo a e sacru semel adhitu n a
ge de suo effcu pu h s; solu dispoice ut itatu age
possi. aut si aget illu pfre n aget sel ad hitu s; op
io q iestar; age per itacio q ad si bapti sel ad hitus
so hi dispo ee ad pecco; deleco; et etne offense placa
co; et plene remissio; a p pte h aget no et itatu; h
aget p fre q eis in finititis mag e i uz tute sacro;
noue legis et poiet ita ee d blia ela q tumo q adiu
erant sacra legis s q de illis dicit aps gal. iii. quo 9u
timi iteru ad isfirma et egena ela efficu a suu n pncipa
lez qq; alios suos iuos secutes bu bnt pot abs; oi de
rogatce stu sacro hre pl q sel. Jmo io ptet ex mag
n tute et effica saci et h q sel ad hitu no nece ag
q age pos plies ad hitu s; h abs; oi i firmite saci i quo

pcator 21

non est sile de hoc sacro et de alijs ut iam dicetur. Unde eque
temporalis obtineri potest in uno remitti. ipse absolute et si sol
ee eam remittit ut iam dicetur. Iam si expressit et id quod erat p p
ti iste nec sunt i pa absolute arguitur. g. quod sit p statu
uite p̄ntis aug. ut ipsi intelligant. 1. g. ꝑ. xxij. u. me.
ꝛ superest. p. n. om. iii. secundo repete sic sumi forte quod sᷓa
le est incasu duarum quoniam sacrificium reconsiliatur est ulterius
p absoluce. ipse sat. nam ordinario confessore nudo est ibi p̄ste re
conciliatus ut apto de confitendo iterato ꝓprio sacerdoti eadem. Item
confessio est firma quia quod potuit habere hec. cum sui confite. et quod ipse
est ipse iterato ꝛ ipse ad ipsum et sic p̄ste reconciliare este p abso
lutionem in p̄sentiam a suo ordinario eo quod p peccatum non est u eo
ad uitam sacramentum tamen p eccte nullitatis reputatis repute
quo dicitur confessio ut facta n n una confessio ad h ad du
cetur ꝑ q. ꝛ. ipso. c. quod permittet. Lazarum dns de monu
mento suscitauit et discipulis solvendum obtulit. sic hic io
xi. sic in p̄oto h i ipse absolute suscitatur est confitens a mo
re peccati p omni peccato suorum ab solutionem ꝑ ad. d. lazarum
p̄ste restituitur ad uitam nec ut tamen esse p̄ste reconcilet
oportet referri p̄sto ordinario qui est loco discipuli. dicitur ut ab
solutione sua soluatur. q. ab exconicatione quam incurrit ex mortali
li peccato. Et sic p ipse p̄ste eet reconcilie. quod g. ar. p̄o io ppo quod
hec effectum p̄ius quam sed de eadem peccatum derogat multum ui
sacri. Deinde p iam dictum quod unum est de effectu sui effectibus
principalibus de effectibus ac n principalibus non est ui ꝛ quod assimitur
quod h quod plus quam semel ad unde sacrum ad aliquem effectum h n
est ui quod uit eius debuit est et i firma ad efficiendum totum sic ꝛ quod
ad h quod sacra hant effectus suos i adultis maxime illa quod di
recte sunt de peccatorum absolutione ut baptismus et penitentia duo
concurrunt ꝛ uni dispositione et ex parte eius ꝛ quod sacra ministrantur
f. aliqui g. gratis data p̄tris liberum arbitrium ne potest obice
Aliud uero effectiue ex parte divine p̄sona sacerdos ipsum ad
ministrat. h est g. ꝛ facies q agit omnis effectus sacri
mentis. et quod ad effectum principale p̄ouidendum nulla potest poni
i firmitas ꝛ debilitas uirtutis i sacro baptismi ꝛ penitentie
ac quod uti quod horum sacrorum quantum ad suum effectum principale
sed efficit quicquid potest. Si defectum n p̄ius secus est i sacro
penie et sacro baptismi ꝛ h quo ad illos qui cum g. ueniunt
ad baptismum ꝛ penitentiam. quod cum g. 9 g. uelit ad baptismum sed re
cipit uirtute baptismi quicquid potest efficere baptismus ꝛ quo ad ef
fectum n principale quod non est iterabile. qui uero accedit cum gratia
ad sacrum penie sui solum contritus non confessus. sui iam alias confes
sus de eisdem non necesse recepit quicquid efficit potest sacrum
penie quo ad eius effectum n p̄ius ꝑ quod sacrum penie est iterare
sui confessi tali g. cum peccatorum confessione ꝛ sacramentale abso
lutionem i ipsa absolutione n totum agit sic ꝛ semel ex necessitate
[illegible] natum est agere ipsum sacrum penie i sacramentali absolutione
[illegible] est et adeo quod gratiam gratum faciens relaxat de pena de
[illegible] debitam i actu absolutionis ut n sit necesse id relaxari
sic sic contingit i baptismo [illegible] prouenit ex differentia uirtute
[illegible] collata illis sacris. ubi ut facilius et celerius plena ꝑ
[illegible] remissionis obtineatur. expedit pluries et i plu
ribus confitentibus p̄sens suscipiendo sacramentalem absolutionem [illegible]
[illegible] potest ad eadem relaxare quousque totum fuit relax
[illegible] eadem peccata pluries potest effectum suum n
[illegible] [illegible] sacri penie [illegible]
ex uirtute sacri [illegible] sed potest ad relax
[illegible] residui oportet soluere
[illegible] purgatorij et absolute ma
[illegible] efficacia [illegible] ab institutione sa
cri [illegible] datum fuit quod uno actu n [illegible]
[illegible] relaxare peccata [illegible] baptismus [illegible]
[illegible] quocienscumque [illegible] potest
gratia augmentare [illegible] quod non potest facere baptismus
[illegible] non n semel potest suscipi. nec solum ꝑ iam dictum
quod [illegible] sacra [illegible] quo ad effectus eius non pluries
[illegible] sacri baptismi iterari potest [illegible] dubium de effectu

penie sacri penitentie. quod est sacrum penie requirit ad effectum
eius p̄ncipale actus [illegible] ubi actus saltem quod n potuit ob
[illegible] g. gratia [illegible] potest hoc de eius [illegible] de sufficientia talis operis
ubi [illegible] dubium roborare et confirmare stimu
las ꝛ si non esset aliqua [illegible] ex s. dicas posse ac debet
de ipso iterari sacramentum si dubitare an rite ꝛ sub forma
rita esset quis baptizatus ꝛ quod uidetur assumitur quod n p̄se
simul ꝛ semel agere quod potest pluribus uicibus h prouenit
ex infirmitate ꝛ defectu ad quod aliud est deficere i uirtu
te et uirtutis debilitate habere i ad agendum aliud uero est
uirtutem quod ad agendum esset n habet p in ꝛ solum i illo
quod natum est ex n sue speciei habere ampliorem uirtutem quam
habet. Si uero g. [illegible] quod nullus habet g. diu uirtutis sue sed
illo ampliori n g. homo qui n habet uirtute i intellectiua p
spicaciorem ut [illegible] nec quod p̄spicacitatis nata est i se
habere [illegible] deficere i uirtute ꝛ uirtutis i
ntellectiue [illegible] habere defectum [illegible] amplioris que nata est
i [illegible] Si uero homo non habet uirtute intellectiua p̄spi
caciorem ut angelus ꝛ n dicitur deficere i uirtute intellectiua nec in
uirtutis intellectiue defectum habere quia non est eius uirtutis
natum esse de [illegible] enim est diuina intellectiua ne
[illegible] et [illegible] sim philosophum [illegible] quod nec est [illegible]
[illegible] n [illegible] et [illegible] in hora [illegible]
[illegible] non uidens [illegible] lignum lapis ꝛ quecumque n sunt na
ta habere uisum ꝛ i nata habere uisum p̄ius hora qua non
nata sunt ipsum habere ut catuli [illegible] nonum diem
a n dicitur naturam habere uisum ꝛ p hora qua natum est
habere uisum ut catulus post nonum diem. Quia g. sacrum
penie ex uirtute i stitutionis sue non est natum habere uirtute
semel ꝛ simul effectum [illegible] quod pluribus uicibus natum est agere
effectum suo p̄ncipali quod ad h habet [illegible] baptismus [illegible]
est ut dictum est. h non dicitur habere aliquem defectum uel diminu
tionem uirtutis i sacro penie sicut n [illegible] homo [illegible]
tum aut diminutionem uirtutis intellectiue sicut n habet talem
uirtutem u intellectiuam quantam habet angelus. Predicta
p3 ad sic quod non est sile de h sacro penie ꝛ de aliorum an
a [illegible] cum ex diuina institutione acceperunt quod totum simul
agant quicquid agere possunt. n sic sacrum penie ꝑ quod
et illa acceperunt quam post iterari quod acceperit sacra
penie quando quod h acceperunt a diuinis alia sacra quod n tiedo
totum simul agunt quod possunt agere [illegible] quod [illegible] ex
[illegible] n [illegible] augustinus [illegible] semel ad [illegible] quod pli
es sui modo quod natum est iterari. quia aliud natum est
iterari ex una uice quam penitentia. [illegible] p una iterari pe
[illegible] uoluntatis ipsius penitentis [illegible] ex una uice
[illegible] tempore quo quis infirmatus [illegible] consuetudine
[illegible] tales a effectus uarios et uirtutes [illegible]
[illegible] diuisa sacra ex usu et i ordinatione q a xp̄o pap
los descendit ad nos [illegible] quod in quadam [illegible] de
quod quolibet alias declarauimus. Et h ꝛ i dicit aug. [illegible]
[illegible] de baptismo [illegible] quod [illegible] quosdam n [illegible]
[illegible] ordinatione persuasiones i ministerio confirmatus
[illegible] ut [illegible] doctor [illegible].

Querit an sit erroneum sit dicere quod uere penitens 22
et confessus rite absolutus adeo quod potest teneatur
eadem [illegible] medio iterum confiteri quia [illegible]
sacrum iterum debere iterari quod erroneum est dicere quod omne
iterari potuit aliquod sacrum non tamen est necessarium [illegible] potest
in firmitate in sacro. Contra ꝑ [illegible] in pluribus quorum
uia est i aliquibus casibus non est sumptus error [illegible]
firmitate accepta quia ꝑ erronea dicitur esse usque quod
[illegible] in quo [illegible] est [illegible] quod aliquis casus sunt
ut post [illegible] iterum [illegible]
uoluntate potest quod [illegible] penitens confessus rite absolu
tus adeo quod potest eadem peccata [illegible] confiteri [illegible]
[illegible] ex [illegible] causa [illegible] potest [illegible]
[illegible] ex necessitate g. ꝛ c. Hic ad [illegible]

que ppõn in doctrina fidei dz .o. fla que erronea q heti
ca. q2 oe erroneu hereticu est et e co9 erroneu flm
n et flm cu a lio e q a est in re q m exprimitur
in ppõe quo sm phm c ideo quod res est ul n est
s. q ad in ore exprimitur. dco o n ul fla. Sz n ex
hec statim dr erronea ul heretica in doctrina fidei
n q fla est de ea q fidei l mor sunt uel eis ppiq l
annexa sive coheren. Vn fa que sunt de talia fla tm
sunt eo n erronea r in heretica. Erroneum no pe
est q in doctrina fidei flm est n de ea que pncipa
lr fidei sunt. Sz de ea que sunt eis annexa q
rum flitas redundare pot in ea que sunt fidei
dia sz n ex h statim dz ppo heretica q2 no p mdi
ppo ppe heretica n ep est directe cont eor q sunt
fidei ul moribz dria. Q g de erroneum est flm
qndnd est de articulu ppõe q dicus dcuntr et
flitate eius p quod indefinite r p quod ul actu
ta affirmative q negative ut si sit uas de ppetuo
omde indefinitas lucee clarius erit quod ullo mo
pone potit a cas de hereticas ul erroneas tm n
nas s. neq antum. Ad c uellim sciu est q magis
g uale qo mo. l e mo q summa fla de talibus
ppo sz nuqm peta semel q fessa tenem
idem q sci r mo q ti sb des dicas quod d u p ene
ne hetiu de pna. d. l. q aliis auctoribz. r d n est
ita. u dz no q e neue ut q sel sacdot q fessi fuim
dummo q fitemur in casibz. Est ad iuste q o re
glarite phec insinuans quod tm tn am in casib
regula. n. ut dicte g matica est gnale communitur
pla i una similitudine q tme s in alaquibz tm de fla
eus pp q ue de e reas guales g nature frequans
p s m es exceptões in ficari q ad r freq t phs
r ias q fid ato in sugs p 1 exceptões i topicis su
ficat. Vn remud p t precam uba q tuu o sbuigit
di solent tm excipi. ui. casus. in qbz de ui idem q
fiti que notatur si isto ubo dcuno. Est a p t illos
a alios. ut icani patebit. Secdm g huc mod
ly ceunus de ueritate r flitate ppõe q dis. pio dico qd
ne peites et q fessi et e. n deatur reglarit eade
peta ia q fessa idem q fiti. nz s. eid q fessori uz alti p
tm tm i casu. ut sic uz affirmatiua infinite accep
tai uz sic affirmatiua usq q q cedenda s. q ue peites
et q fessus r e tm eade peta re q sia sb certitudie s. qd
ne peites in casu r q n teneatur sb q a certitudie s. in
gularite negãd no est alim illor. sb certitudie giria
q2 negand est q tea r rit r s negãd e q n tea icani
r sic neut illa e usq q il. n usq fla. cu sit icani
fla b e reglarit ua. tav q ppo n est oimod indicai
d de fla q n ly hetiai aut erronea ppo e indicata s
oimod fla r ex h erronea aut heretica ita dz de fla
q sit usq q fla r ul. de uiibz aut p3 q ale sit sig
ue accepte s fu ul. p quoq cau. ucbz q gb et ul
tus ue pateus et q fess r te teatur ead peta idem
q fiti. Q ie gne vtis. f affir r u l s negatia sit sit
fle ut o cti est p3 g p i q tc nam q ca q d ng
q ut se st sb gne. s. p o fita affir et infi a neg
sue sit ue. indefi c u p uno r fla p alio. lz n sit
pp flitate i ad s r cda fla e tm pp ueritate i aliq
cu ua q ius neut illa r oz q cedi aut negari oi
su p oi cau ut dictu est. Sz semi cu certitudie r li q
e ex n rei. lz b usu r q sue3 lo dt infi ut i plib3 et
i rie ua l fla s r et ab re dca intelligi dz ich a flu
li dic pp q i q tale ppõnes ue ut fle s ut i pli
bz frite q2 de facili papieru u itas l flitas q i
caib3 ue r fle s r indicantur e q ul dur r b lz q de
v lz q fessus et peites q e. te r ead peta ia q fessa id
q fia r r rit flm r i m fidei ul ea annexa is mu pp.

ex ingenis nris ad h satis pbabilr attendentes indicam
ne mo erroneu ne tm dcy est q p h intendebat exclu
de q ppõ ut asu p s dre i ueram q cau si forte
attentens lep excepisset n e dcy attendy q n stu ag uali ppõne
excepisset ne sm tali exceptione ipam i gnali q cessisset
q2 b doctrina plu usus fune v. ethi. id q i m uariabilium
opalu s. ustica i plib3 lex freq t e. ul. dic. In quo a
petiu sue defectus n excipiendo cau in quo pot h fli
tate q go petiu sm defectus n q e expte legis latous
l legis. Sz ex n rei. tm g lex d t ad ul et accidit ad ica
supt id quod accidit i plibz tue u contingit legis ppo toi
ex pocuit sumpt sm ul dices. s. sm excepcõe. u caus
potuit corrigi de dirigit q defuit excepcõe. s. q ille
ge qd est omissu q uicq legis lator sic ueri dcet r si
sciz lege posuisset r ut dic a d cu slacõ no diminuisset
et de h poit q m pla ex mg q d t q lege ul p apiete d
po ti reddi deponenti et pp h p ui itede no reddere tm i
sanienti n est reddendus gladius depositus l furi. v phs i q le
gis lator d t ad lege q e attendens r sic q cessisset ille huc
vincz deponenti gladium e reddendus no attendens ad p dcm ca
sum excipiendo ipe tm ut leg dictum h attendens ad n
rei excipiendo s. p dcm cau excipiendo n q cessisset ima ille
sm excepcõe ul ca s. ad intelz q oi deponenti gladius
e reddendus n in sanienti ul furi r tam dirigere debet l cõuge
phs expres ules q ad ind post flificari q no solu cõu
git expres ules q fle post de pp a q cau excipiendo ex n
rei no ipato ex et iustas alius. sz i illa ppo ille cõug
q ex n rei b se ullm pot h re cau i q possit flificari pp
flitate q p h re a cau pactus ut pz p ex q poit i sic e de
v. eth. u d t q ul pei e i iustu facere q i iustu pati ly
b se ipm et ex n rei no lz a q cau excipiendo d. h b q ul d t
phs b actus ul phi mat malu e i iustu pati q i u
tm facere de quo poit q m i ex di. pass e ad ab a et
resistens i cedit i iustu facientis de ius dem ex a q for
uehementi ueto flate q uulsa e oi s ciuitas et sim e
mar mnu i iustu pati eo q est i iustu facere. sz h per
actus ut dcm e pp q i ut d t i phs q s. p actus fli
ficat ppo q ul. p se u q no h e ex n rei aliq cau
excipiendo taq in quo possit fliari de talib igr d t q ui
e cura artis. s. excipe aliqui sic b se ua id q sic p act
p t ea flificare. Est tm ei cura de excipiendo cau q ex n
rei natu est ppo ut in plibz u q ut dictu e lex ponit
ul u. vii phs h o d attendens ppo u i plibz q ex n rei f
possz de. i cau in q q cessisse ly q cessisse n cau illu exc
q apli est ppo ulle r b se u q ullm cau hz ex n r
excipiendo si tm p ad actus q sequ possz ullo mo flifi
ne q cessisse ne q cessisse n i simulato id pactus ut p3 i ceps
p dcis. Ad in ad de q ie ppo in q dc ppo ta cau hz ex na
rei excipiendo pp q pot flifi i q ul debat q cedi. s. cad q
i q o differe quere ab te an ne peites r q f. r e. tea e ead pe
na q fessa idem q fiti r an teatur illa q fessa uni idem q
fiti ali differe n h q ad cau s adeo ppõne excipiendos
q i casibz te q fiti idem i qbz no certiante ead aut alia
talibz cau s alia ita q no eid ue ia patebit i cau s ex
ppo ue g o s sm dce q dis discutiam r in quo differentia
de ca i q tuor caibz p dcis sel q fessa idem sic q fitenda i
inueniam an p i istos in sitas a seda q uole h i
uestigare oz i spice ad ad expte [illegible] carn pm q fe
sionis r ad ad expte ipi q fessoris sumens. e i g i spia
cu ad ad expte sacri pme h est ad actu sacramentales
q fidi peta r audiendi q fessiones r absoluendi a dcis
atq i iungendi salutares p nas pertinet b in q ndo do
mi nrum fratribz mino bz r p dicatoribz est q cessu in. dr
[illegible] r ab te q ue peitens q e. ne te ullus ea y pea ia
q fesse idem q fiti sm eid sm alti. q2 h ucco ponet d fem
et ce b litate efficacie in sacro pme. n e ex re sacri pei
tetie aut actus aut actum sacramentalium i ipso te ex sel

confessa decimo confiteri n quia p'ule effectum suum de quo hic est
simo in questione p'cedenti non possit agere sacramentum postquam scilicet ecclesia ad hi
tum uel iterare quia simpliciter et absolute non eget sacerdote prime quo ad
actus p'cedentes penitencie scilicet peccatum iam confessa a quibus est rite absolutus
ab eo qui potest nec ullo modo tenetur eadem iterato confiteri nec absol
ui ab eis quia effectus penitencie iam adeptus est et propter illos ullo modo
est sacramentum iterandum ut habitum est ex predictis quod est necessitate quo ad
effectus sacramentos uel est ipsum iterari quia sine eo iterato possit salua
ri et ad ipsum pergere et actus habet et circa sacramentum iteratum confiteri ut ipsa
tenuit id dicit tamen non committat noua peccata oporteat cum diuino
confiteri et si hunc modum liber confessionis f'sib; dicatur apponere fore
erroneam scilicet ad adiecta illa ratione quod est in uirtute sacramenti
parte quia quod est ex parte sacramenti secundum iudicanda sit erronea quod tamen
ex aliquo casu ita exponendum non dicitur indicium fore esse in erronea. Ex
parte autem confessoris duo sunt ad que debemus aspicere ad iudicandum ut proponentes
generaliter accepta scilicet sub hoc forma uel utrum peccatum confessa iterata quas
ita confiteri possit esse u. Quorum primum est e potestas ad sacramentum au
diendi confessiones absoluendi et satisfactiones iniungendi u. s'
non est eius industria ad discernendum peccatorum confessorum magnitudinem
post siue ad absoluendum aptitudo satisfactionis iniungende misura
te. Unde si quid inspiciamus ad confessoris industriam sic est primus
casus qui est primus in glosa predicta quod est ex parte confessoris in quo confes
sus unum tenetur alii eadem peccata confiteri alii discretiori scilicet propter sacerdotis
primi imperitiam unde dicit glosa sicut dictum est illo diuino si sacerdos meus
imperitus sit tenetur confessionem secundum factum alii propalare discretiori de
quo dicitur autem in illo de penitentia distinctione i. in capitulo que penitet quod confiteri uelit
peccata ut inueniat gratiam querat sacerdotem scientem ligare et sol
uere et Urbanus papa dicit vi. in capitulo placuit dicit sic illi sacerdoti u
teneat quibus commissum alias ad penitentiam susceperit cum confessus est se
nu sit ii propter ignorantiam illius est penitens confessus est si uero aspiciamus
ad confessoris potestatem tenendum est quod quia est ex parte confessoris semel
confessus et rite absolutus non tenetur eadem peccata iterum confiteri aut illi
aut alii dum tamen confessor habet potestatem audiendi confessiones absol
uendi et satisfactiones iniungendi sine illa habeat in omni et ex iure
dicente ordinaria ut prelati sine excessione p'iuri et ex delega
tione ut religiosi. Si uero confessor non potest potestatem absoluendi
illa que sunt confessa tunc quia nullam omnino habet quo ad executionem
dico ut quicumque simplices sacerdotes qui a nullo peccato omnino possunt
sunt sacramentaliter absoluere nisi in extrema necessitate uel quia habet potestatem quo
ad aliquos casus et quo ad alios non in illa ut illas hanc
aliam potestatem absoluendi preter in extrema necessitate absoluere penitentem
et ab omni excommunicatione et in casibus reseruatis summo pontifici dico
quod quia talis confessus fuit extra extremam necessitatem peccata de quibus non habet
potestatem absoluendi nisi in extrema necessitate illa tenetur alii confiteri qui habet
Si ipse potestatem absoluendi de illis et est hic casus ex parte confessoris quod
glosa predicta potest per casum et tangit eum in parte scilicet quo ad casus
que pertinent ad superiores dicit quod propter enormitatem delicti sacerdos auditor
criminis remittit confessum ad superiorem ut iterum secundum criminis ex proposito et
penitentiam iniungat. Cum uero confessus fuit in extrema necessitate et ab
solutus de casibus a quibus presbiter aut episcopus non habet potestatem absoluendi
in hoc casu dicunt aliqui quod cum confessor debet insinuare penitenti penitentiam de
bitam licet non iniungere quod si conualescat debet illam secundum insinuatam ut de
bitam satisfactionem implere et accedere ad alium qui habet potestatem ordinariam
absoluendi ab illis quia confessus est et absolutus ab eis tamen non ad iterum confiten
dum nec ad satisfactionem ab eodem assumendam scilicet ad se manifestandum eo
illi quod confessus est et in extremis et absolutus a peccatis quorum absolutio
pertinebat ad ipsum. Tercium uero dicunt quidam scilicet quod debet adire superio
rem et illi confiteri singula et satisfactionem recipere quibus magis adhereo
et hic casus reducitur ad primum. Ex parte autem confitentis duo sunt con
sideranda ad que debemus aspicere an sit penitens uero an non et si sit
penitens an sit solutus eius an confiteri an non si non sit penitens de
aliquo mortali et sic confitetur nec absoluitur et tenetur eadem iterum confiteri
alia uel eidem maxime si obliuiscatur iam confessorum et de casu quem glosa ap
pellat dimidiatum confessoris ad illum reducitur et est primus ex parte con
fitentis quod glosa illa dicit esse quod tamen post quam autem sit uere penitens sub est subdi
tus ei cui confitetur sub de iure et sub de iure prelati debet eadem peccata
confiteri illi cui est subditus alias quia non potuit ab illo absolui eo quod non
erat competens uel ad absoluendum non se ab illo recipiendum et redu
citur casus iste ad secundum predictum. Si uero confitens fuit subditus confessori aut
generaliter est aliquid certe hoc non est nisi quia diminute confessus est reseruans ex
industria aliquod peccatum mortale quod in ipso posuit obicem ne possit ab
solui ab aliquo forte quia in fine uoluit in quodam questione et reducitur casus
iste ad tertium predictum prime ille. Si uero non sit certe confitente impedi
mentum quin propter ipsam confessionem absoluatur perfecte aut non propter
quod iterum confitendum est. Contingit ex aliqua obligatione certe
ipsum confitentem uel ex defectu satisfactionis. Si primo modo aut generaliter est ex parte
te sacerdotis iniuncte aut iniuncte sed penitentia aut aliquod impedi
mentum aut per negligentiam aut incuriam aut in contemptu obmittit si
primo modo sic est quartus modus qui reducitur ad illum quem glosa dicit
primum et appellat cum per contemptum sacerdotis et est hic ex parte confiten
tis et in isto casu confessio in articulo mortis penitentia non est
iniuncta quia non iniungi debet sed iudicatur tamen confessio autem in sanatam
ta non est alia iniuncta propter aliquod impedimentum completa confessi
one superueniens aut confitenti aut confessori sed de primo istorum
casuum sunt due opiniones quarum una dicit confessa iterum secundum confitenda alia
non. Si de secunda non nulla est dubium quod confessa iterum sunt confitenda
alii uel eidem cum ille peccatorum que secundum confessa secundum recordatur alias est
nescitur penitentia competentem sed iniungere et secundum id casus quem dicit glosa
appellat per contemptum sacerdotis qui melius appellaretur
ex defectu sacerdotis quia in hoc cum penitentia iniuncta non fuit nec sa
tisfactionis contemptus in quibus alius et iterum confitendum est eodem
modo et eadem ratione qua in casu iam tacto. Si uero iterato confitendum
est iam confessa propter obligationem certe ipsum confitentem sic est quintus casus
alius a predictis in quo continens tamen melius quia talis obligatio aut
est facta certe ipsum confitentem a prelato superiori per statutum uel preceptum
tum ad aliquem certam confitendum ut ab ipso confitente certe se ipsum
et ex uoto primo ad eadem peccata pluries confitendum et hoc dicitur quia hec
obligatio precedit primam confessionem puta si quis uoluntarie deo
uoueat quod aliquod peccatum commissa ab ipso pluries confitebitur
talis cum confitetur illa et ab eis rite absoluitur nichilominus manet
obligatus ad eadem iterum affirmando confitendo aut hec obligatio
sequitur per confessionem puta si quis ex deuocione postquam scilicet integre
licet est confessus aliquod peccatum et ab eis rite absolutus uoueat
deo quod propter ad honorem suum eadem iterum confitebitur uel sibi uidetur
confitenti expedire confessor ipsi penitenti loco penitentie iniungat ut
eadem peccata iterum confiteatur et ipse confitens uoluntarie hoc accipi
at consentit quia talis non obstante quod est uere penitens et confessus
et rite absolutus uel quod de iam confessa iterum confiteri propter primum autem
numerum propter tunc est primus ista questio. Puta si episcopus meus dicat mihi
tue propter deuocionem quam propter meam dyocesim habeo erga te et si tu
quod potest acquirere confitendo concedimus et plenam auctoritatem meam
potestatem confessionem ipsius audiendi absoluendi confitentes ac
quia iniungendi eis penas salutares. Volumus tamen huiusmodi quod est
confitebuntur suis parochialibus presbiteris confiteri saltem semel
in anno eadem peccata quecumque est confessa fuerint tenebuntur quos tu ei
ad hoc diligenter et efficaciter exhorteris in quo casu dico
quod confitens in confitendo propter illa obligatio ei innotuit debet
habere propositum iterum confitendi eadem peccata suo sacerdoti quia si non
haberet hoc propositum. Sed potius contrarium esset quia secundum poneret obicem in uo
que esset mortale peccatum quod impediret ne ab aliquo peccato possit ab
solui et reducitur iste casus in hoc numero ad illum casum cum quis
impenitens est. Si uero finaliter tractat hec questio perfecte ante
absoluitur rite quia iniuncta sed aliqua salutari satisfactione
complete aut ministerium certe ipsum sacramentum penitentie ut sic in casibus predictis in
quibus aliquis est uere penitens et confessus quia tamen certe ipsum non est comple
te ministerium penitentie sacramentum aut quia non absolutus aut licet sit
absolutus tamen non est penitentia ei iniuncta aut non discrete ideo licet sit
absolutus quia tamen sibi iniuncte satisfactionis salutaris et sic non
perfecte adeptus sacramentum penitentie ideo quo ad hoc potest dici non rite
absolutus. Si uero quis confessus in proposito confitendi eadem suo
proprio sacerdoti postmodum alii proposito resistet nec ad primum
sacerdotem reuertens confitendo eadem peccata quod iam confessus est iterum
peccatum inobediencie quod debet quod primo confessus est propositum quodammodo
propter ingratitudinem a quo nullo modo possit absolui nisi resipuerit

ad

he

no h'

& no f.

nō h

ppo̅ro hec et alia p9 ofessa ofitēdi suo ppo saterdoti i reducuntur
mēbr ad illū cau; iq 9s neglic satisfcōm i q ad h aplic e
dico q si ad h icdā missione ni fcā decam obligō; cē iu 9
fitētem ni ext me9 itēdit et eam sb tali for illor imp
ponet q eā posset pētē h ū oio expsse par ni cēosset
ac si eā ni expssisst q; f forma illor iclionissoē ni fca
teneor cē modū executos mea scīam i osciam i fore
¶ Sz dicet aliq; Sit ōmissionē pponet sub hc for illor
volun9 q hu q ē ofitebūtur s ius pochialib; pbris ō
fiti saltem semel i āno put statuit gnāle ocili melīo
teantur. Benebīnet ofessius ead ptā itēm ofiti sb ps
bitō pochiali. ¶ Dico q de h est iā seq s qō de p uilio no
no ffr; pdicator i minor ocesso qui illud puilm sim
s intitur ex pone ut ofessiceis ututē illi9 puily ni teā
tur ptā eis ofessa ptus pochialib; pbris itēm ofiti q p
uiliuz i di h derogatr; uni gī pslor pochialiū ex pso
illo statuto ocily gnal ex ce ps q ie. omis utuisz sex
et ad illi9 pbm uasere qitur i ista qōe si simpl et abse
aq; illz ocedetur. uidelz ne peitēs i ofess9 rite absolut9
ab eo qui pot ni ce ead ptā alti ofiti q ertoneū sit dicē
q teatur eid alti ofiti. Si. e sipl het abte ocede teiia
fres ppo tū sim hēnt oclusū q; h anc ppor; sacro maio
rem. et alliū ex suo puilio uidcm argue poss; sicte
peitēs ofess9 rite absolut9 abeo qui pot ni te ead ptā
iā ofessa alti ofiti. imo dicē q teatur ertoneū ē. Sz q
fri ofite ue peitēs et ofess9 q supponitur est. i rite abso
lutus qua ut dictū est satim pme plene et pfte cam
ustīn est i absolut9 ab eo q pot q; fres ex psse huit ex
suo puilio. g q fri ofite ni te ead ptā iā ipi ofessa al
ti ofiti. imo dicē q teat ē ertoneū et sinō alti q; nc ppo
sacdoti. q erat p ule itctū q; herat i puilio mag du
bui pp istā clausulā. volum9 a' ic. i mag mo ba tes
tuge puliū et ei9 utute. teiia si maior simpl ocedē
hrent ut dcm ē itētū oclusū q; minor no poss; calūpni
ari. Zā puba ithemate qōis pdcā ocludūtur. q ad
plures mos eoz ini aus tacti. muglo supodci. i q nc
minorē possunt intelligi. siu sub maiori. ¶ Q nc9 no caus
mo pētō distinct9 ptā mb o alios. inq oz; q i forte ali9
tēpt9 sb aq illoz nu oz ut iā dicē icludz sub maiori et
explicat9 p mūdre inutate hē. q; no est iprodinctū ex
pte ofitētis cū supptatē ne peitēs. et max gri ē satisfco
nem ni negligēs. nc ex pte ofessoris cū auctez sū potē
tem i i discrōm hrē suppodz q; si maior. si minor suppau
s ce ua i minor ē ua seqtur 9 ua. nc pst ullo mo sisti
care minorē max i ultio cau quoz iubra ptā ul ē coio
q impediat qn ofess9 et peitens sic rite absolut9 hs
obligatus ad item ofitendi. siti ofessor simpl et ab se
ipm possit absolue. pp q mai te oceo simpli et a tapi
eā i illo cau simul cū minore nete hnt ocede 9 o. Pon
mo g q minor possit hē calūpnia. qui. s. fres q est
ex se nte simpli. i ab te posse os ue peitentes et ofes
sos et uoluntarie ad ipos accedetes absolue q q ma
xie i ultio cau p nocato teneantur ofessi frib; i rite
abti abeis ppo saceti ead ptā itēm ofiti. s mod q de
tiab; i seqti qde. ¶ Q g uult obuiare utriē et pui
qdi i illo cau spalr nete hz resiste pp maiori p ursum
de q ē ista qō. aut. s. ipaz negātio aut no ote ni oetti
nacde. s. hr9 cauz ultimū aut q cūq; aliū si ali9 ote
iat expēnd i i nete hē resiste me9 de q9 pba de e qo
piētens i h f mor; iā expoitū i istis duab; qōnib; ¶
bunt g dico q tz fl iz ertoneū est dicē q ne peitēs
ie teatur ead ptā itēm ofiti. Ista. e' mo fita iatū ac
icaub; hē iutatē pp q uiby ei o dōna nato bz filiatē
ut pz ex s dcis. hz a papne uutatē i dco. b. cau i i iu
cau quo aliq obligatus ē pme s iuicē pp caz uctiaz
s. aliē ifirm tsat a oatie sollicitudi; pp q aut in
toto. aut i pte excusabi de oblimone. i ē ui peitens

absolutus fuit ab eo qui potuit i rite absolut9 q; ue
et pfcē sacri peie cē ipz est admistrū i i forte i alus cau
b; i qb; s. absolue est satisfcōis sū pme s iuictē a pue
gliēa; aut picuriā aut ptēptū ba e' dz pnia q aliū u
fuit. i si p mod cadat ab ip i petū reidinando h eiū u
gūan9 seusisse. Item si no possit d oio pfti q; deficit
satisfuco no tū pp h o absoluo ni rite fcā p q satisfaco
sit iuicta et i ppito ipecli cū susteptā quo ad h. n. ē per
fca p os ptes ei9 i sic in istis cau; minor ē ua simpl q; n
excluduntur i maiori p ad potū mea q; nc ph ēue peni
tes p hora e absolōis tal petiuit ue h est rite absolu
tus ut dcm est. nc ab eo q est absolutus ab eo q pē pp
quod maior i qōe ppocā iistis cau; ut aliqb; l aliquo
ex eis ut alus osilib; eis si otingent negāda ē simpl.
Si uo dcā maior ad huc amp specifice i huc mod q s
ofess9 no obliuiscat satisfcōis iuicte nc negligat eā im
plere. hz p h9 specifitacōz aliy caus excluderētur ni tū
dcūs caus q ius quo ad ei tā mb ptā. imo p ipo sito
manet i negāda ess; ¶ Ao p g ad dictū i hac qōne
ichū q dicē q te itēm ofiti pot sacrū debe itari. uī um
est i q a ssul q ē ertoneū ad q declarāta iu qōe ptecēte q
no ē scilī de sacro pyie u quo ad ei9 offitu puciapales q
a ad ei9 effis sanos i ric pot itari. p nouitate ofitētis
ū a ex necitate ū uicari obligacōis fce cē ofitētē. ut dic
tū ē ul forte ia9 no ad huc excogitato si aliq otinge pot.
¶ Cxe9 g p u i oppo u oced est b ptetiatā. Sz ar s pp q p
ocedi dubia tū est minor de illa e hmo i qōe seqte.

¶ Q ueā cnī multiplia g ne ro mi p frib; arguebat
q ofessi eis. ututē sui puily ni tenēt ead ptā q
frib; s ofessi itato ofiti ppo sacdoti. ¶ Primo rōe ante
ptā ex pte ofitētis sic ptā sel ofessa itēm ofiti p scōis
est et otaly. ad tiā a no d aut pot aliq obligari statu
to aut pcepto pot obligari ad itēm ofitēdi ptā sel ofes
sa. Sz ni ē pouēd q ofessi frib; ex ututē puily ipor teat
ead ptā suis sacdotib; ofiti ni q; ad h sic obligati per
idstatutū oīs utusz sexus. i eo q inn. ipz obsuare illu
puilly meo quod dic. volu9 a' q hui9 frib; ofitebūt
eisd suis pochialib; pbris ofiti saltē sel i ano put gnāa
le osaltū statuit meho teneantur. g o ie. ¶ Ao ex pte
sacri ofessionis ar sic. oīā sacrā pfcā hnt efficaciam
icanido sim effm sup m cpar; dispotam ex ututē pash
icanido sim effm ce a
onis x hui a pfcāy efficacia; i cauda do fum effe ce ad
si sel adhibatur eid frust itato adhibet q; nc restat
agēd et ubi ut ut et dignitā sacri derogare; iz oz ad fi
q sic iterogatōz sacri. s illiū sacri frust oz aut adhi
beri q; sel adhibitū ullo mo dz itato adhibi. Sz sacrū
pnie itato. nete ess; adhibe. si nete ess; itato ead ofiti
g o ie. ¶ 3o io ar ex pte ofessoris s. si ofess9 fri nete ha
beret ead itato ofiti ppo sacdoti pp istā clausulā adiecta
volumq a' ic. tē nc ad modicū pacitus i absoluēdo ess;
frib; ocessū p i o puilū. q; ut ut ni absoluēt ul sb oce
s. si itato ppo sacdoti ofitetur ous ut fluū i igens q;
pp p puilia sua nemē itēdit deludē nei nē q; deride ul
a ofitē aut modicū ess; delude i irride g o ie. ¶ Q ito
ex pte soli9 puily s. si fres ex p clausula sui puily i
plenā et libaz hnt potate ofessiones audiēdi absol
uēdi et ab satisfcōes iniugēdi et no ē frust adiectā illa
clā volu9 a' ie. g o p baz claz no derogat p e. Sz ps est cū
āde sit ni possē pfcē i suo robore pmanē. Jnges e' edre
q sit frust ad iectā i claz ē q fres ex p clā puily sui
hnē plenā et libaz potate in p dcis. Sz ē loqui uba p m
ly de sel ofitus q ei libe ualent ex te plenā daz et oce
dim9 auctez pūcūi facultatem. ¶ P bacō a' oūiae ē q; si
i ullo p e clausule derogare ni eet frib; ocessa plea
potas i p dcīs qui no sequere plen9 effus eo q no suf
ficet ofessio eis fca nc absolō ab eis recepta q eā opte
at itare. optet a' itare si i ullo illi statuto otēto i illa

23

clausula derogaret. quia omnia decreta in uno est aut. minime ergo et
omnes quod in aliquo derogatur. hec clausule per confessionem fratrum
fratribus in presenti clausula. quia ex non vult non sequitur non nisi sub rationem
plus. si non derogaretur in aliquo si confessus teneretur iterato
in aliquo confiteri proprio sacerdoti sub statutum ordinarii in illa cl-
ausula. ergo quo ad hoc illi statuto per eas in presenti clausula fratrum
derogatur. non ergo confessi fratribus virtute privilegii ipsorum tenen-
tur iterato eadem confiteri propriis sacerdotibus. et si forte aliqua sunt
alia que non sunt fratribus quis confessus aut aliquid dicit obli-
ta aut per timorem omissa. que ueniam non potest esse sub clausula nec
per contrarium. Quintum non arguitur ad idem ex parte prelatorum que fratribus
confitentur. et privilegii similiter sic. Si confessio facta fratribus in parte
de privilegio in nullo derogaret statuto reservato in sua clausu-
la ociosa esset sua clausula prime. omnis enim quia hoc nullo modo
intenderet summus pontifex enim est. ergo et cetera. preterea consueuit
quia per hec huius privilegii sic absolvit penitentem et confessum de
ab omnibus peccatis suis quod post confessionem et absolutionem
factam a fratre nulla habet peccata talia et non tenetur omnino confiteri
alteri quod tamen implicat per statutum illa clausula sua aut
si alia debet iterum confiteri post confessionem factam fratribus ut dicitur
in illa clausula. ergo fratres non absolvit ipsum et tamen potestatem dat ei per
clausulam. In ad ergo per hanc clausulam privilegii derogatur
prime. sed licet non derogatur si confessus fratribus tenetur iterum
proprio sacerdoti confiteri ergo et cetera. Sexto arguitur ad idem ex parte solorum peni-
tentium quia hoc implicat unde quod privilegium tale est. Nullus debet confiteri nisi
peccata que non nisi sua sub illud psalmus confitebor adversum me in-
iustitiam meam domino et cetera. iniustitiam meam nec ad requirit
statutum reservatum in illa clausula. Voluntas ergo que ut queritur. Esto
quod rebuerit in ipso est non dicitur nisi sic omnia sua solum peccata saltem semel
in anno confiteatur proprio sacerdoti. sed confessus fratri omnia peccata que pre-
dixit et erat nec modo sunt nec sua sunt. quia rite est absolutus
ab eo qui potest. ut dicitur presenti clausula dans ei iuris potestatem
ergo et cetera. Quinta talis est si confessus fratri et ab eo rite absolutus
debet iterum confiteri eadem peccata sua proprio sacerdoti. aut ergo ut peccator
et huius peccati aut non peccator nec huius peccati. Non potest primo modo quia iam
est innocens et mundus ab omni peccato talis autem non est peccator nec
huius peccati. nec secundo modo quia tunc mentiretur profitendo se in confessi-
onem peccatorem et peccata confitendo cum dicit confiteor. vel dico
peccatum meum fratri est ergo aliquis ut plus. Tertia talis est. Si con-
fessus fratri et ab eo absolutus iterum proprio sacerdoti confiteatur et
ab eodem de eisdem absolveretur. tunc si a fratre fuisset absolutus
mentiretur sacerdos sic dicendo ego absolvo te ab istis peccatis
tuis in ante confessis quia a nullo eum absolveret quia non in illo
esset absolvendus. hoc autem omnino est inconveniens. quia in sacramento salutis
incidat mendacium. In contrarium ergo quod absolutus a fratre iterum
absolvatur a suo sacerdote constat autem quod penitentes confes-
sus fratri non ab ipso absolvitur. constat enim quod nullus debet ad hoc
ad quod scit quia in eius est sacramentum salutis confessus ergo fratri
nullo modo debet confiteri eadem suo sacerdoti. Septimo arguitur idem
ex parte maiorum sacerdotum et hoc duplici ratione quia per tale est sta-
tutum. Omnis utriusque sexus et cetera dicitur in suo robore permanente
ergo confessus episcopo vel suo penitentiario debemus dicit suo parochi-
ali presbytero confiteri omnis enim. ergo et cetera. Sed hoc ergo non est quia
in confessione facta episcopo vel penitentiario multo fortius nec confes-
sione facta domino pape aut eius penitentiariis quales sunt fratres
qui auctoritate domini pape predicta officia exercent. Sed talis est ex-
tra potestatem statutum ergo generale concilii infringere nec revocare
et tamen si committit officium audiendi confessiones alicui confes-
si illi non tenentur eadem confiteri proprio sacerdoti nec tamen papa hoc dicit
infringere nec statutum ergo multo fortius nec debet confessi
quibus papa committit. Non obstante ergo quod statutum salvat
in privilegio fratrum confessus tamen confessi non tenentur eadem
alteri ut proprio sacerdoti confiteri. Octavo arguitur ad idem ex parte per-
sonis statuti concilii. omnis utriusque sexus. et hoc dicitur totaliter per
talis statutum non obligat [illegible] ad confitendum semel in anno suo
proprio sacerdoti nisi habuerit aliqua peccata. Infra illum annum si in illo
commissa sunt in aliquo precedenti. Sed ergo quod per [illegible] dati [illegible]

que in rei ueritate ei datam potestatem custodivit sit per totum
annum ab omni peccato et ueniali quod mortali quod ad concedendum in virgo
maria custodita fuisse post partum filii dei. hunc per
statutum illud generale concilii non astringeretur ad confitendum semel
in anno suo proprio sacerdoti. quia cum absoluti a fratribus mundi ante
oculos dei sunt aperti velut ac si nunquam ea commisissent
tales ergo eadem ratione non sunt astricti per illud statutum ad con-
fitendum semel in anno suo proprio sacerdoti. Sed tamen per terminum in fine
illius anni debet communione in die pasche communicare. Sed talis
si clausula includens statutum illud dicitur restringere
ad iterum confitendum. ut dictum est hoc non esse quia intentio dantis privi-
legium et expressa mentis tamen et cetera. Ad dubes fructuum et etiam
ut eo uberius et efficacius predicationis officium et audi-
endi confessiones exercere ualeant qui per tale restitutio-
nem multa a talium confessione retrahentur quam multi magis
sunt inducti ad semel confitendum in anno et sic non facerent
illos fructus nec uberiores quam prius. immo steriliores nec
liberius nec efficacius exercerent sua officia. illud
autem non intendit papa statuens per quod homines a confessionibus
retrahuntur. Ratio ergo intentionis pape quia per hoc conservatur statu-
tum in dicta clausula confessi fratribus denuo teneantur confiteri propriis sa-
cerdotibus que confessa sunt fratribus non tenentur iterum confiteri suis
sacerdotibus. Hec autem per fratres quod privilegii predictum exponendum est sic
quod confessi fratribus non tenentur iterum confiteri suis sacerdotibus que con-
fessa sunt fratribus quemadmodum dicitur ex decretalibus significante
olim beneficia principum sunt in expositione largissime. Sed ex-
ponitur sub alio modo. ut sunt confessi fratribus teneantur eadem
suis sacerdotibus confiteri secundum istam expositionem privilegii. ergo non
sub istum ultimum modum. Sed sub primum dicitur exponi. Item potest tolli
extra. de. de . abbate. quia in privilegio in aliqua clausula que pre-
bet plures sensus interpretata est sub illum illum scilicet qui magis
facit pro privilegiato. ergo si illa clausula uoluntas quod et cetera. preter hec pre-
tendes duos sensus quorum unus magis facit pro privilegiatis sub
illum est exponenda. In oppositum arguebatur quod fratres
pro sic potius absolvendi in dicto privilegio non est concessa fratri-
bus non sub conditione sed obligatione quod confitentem quod scilicet confitens
confiteatur proprio sacerdoti omnia peccata sua totius anni igitur
includuntur illa que iam confessa sunt fratribus ad hoc et obli-
gat se statutum illud et utriusque. non obstante ergo illa gratie
sine obligatione. ut scilicet confiteatur semel in anno. scilicet quod confessus est
quia fratri non est tamen quod factum est presentis fratribus hoc autem non esset non tenetur
sacerdoti illa confiteri ergo et cetera. Pro ergo in novo privilegio fratribus duo
continentur quorum unum est in prima parte privilegii esse in ea volun-
tarium tam ex parte confessoris quam ex parte confitentis. scilicet fratres
audire confessiones absolvere atque penitentias salutares
iniungere confitentibus fratres per hoc posse adire qui ueniunt illo-
rum fuerit uel uelit quia nec per statutum nec per privilegium ad hoc
astringuntur. Sed hoc est in sua parte privilegii esse pure neces-
sarium confitentes scilicet ipsum confiteri in anno semel proprio sacerdoti sub sta-
tutum generalis concilii. In sic. xiiij. q. i. c penult. ubi dicit
Sed uti concilio uoluisti intimo rodi adipisceris. scilicet maxime
non perderis. Causa per ipsa et quod ipsa necesse est fieret
si non fiat peccatum habet. ut dicit Augustinus canone. Omnium ergo facere pre [illegible]
que est uoluntarium non [illegible] si sic faciat et hoc
quod non est necessarium ergo et cetera. Tertio sic dicitur papa in presenti clausula privilegii expo-
nendo rationem suam causa ipsius concessionis dicit. Ut ecce confi-
dens sunt facere convertentes ad fructus uberes quos in agro domini
[illegible] illo pie et ex confessiones audiendo que ple-
na damnis [illegible] fiunt ergo fiat cum concessionis
huius privilegii facte fratribus ad quod summus pontifex in concedendo ipsa
aspexit fructus uberes non [illegible] quos fratres ad [illegible] in agro
prodierunt quam quos in fructu separantur eos aut parte
producuntur. [illegible] est quod si confessi a fratribus non tene-
rentur ad [illegible] sacerdotes eadem ipsis confitendo [illegible]
confessi sunt fratribus et hoc in dicto officio excederent [illegible]
[illegible] simplices esset illorum confessionem [illegible]
teneantur ad suos proprios sacerdotes eadem ipsis confitendo

qr ut di te pma di i. in c. q pectet. laborat ms pra cru
vestita. & qui in concordia mag est pena q exulescat p x sic
digni ma. vii pz qd pto ptib; 9fite in sse ucine cptu
dicm ptu cuius tanto facilius 9seqt ma; remissio g
ipi e sacerdotes plus ia posse pficere plus 9fitetib; fuer
cete fruct mbos qr cu ca 9cendi pmlm obviari d;
et dca ca hi pmly n sic pua si 9fessi frib; no reiterare
tem 9fitende eadem pprio sacerdoti. q si reiteratur debet g re
ita. Credo tn si sufficeret semel i ano 9fiteri sacerdoti a
qua q quis he 9fitenda p tpe 9fessionis ita q no oia to
ci an integre te 9fessus illa h'ret 9fitenda necessaria posse
post 9fite [illegible] residuu ani e9; uells u reiterando
ad suu pprm sacerdote. h a f e q ee illusio statuti no
g suffic dc 9fiteri pprio sacerdoti. h oia toci an. Cu g p
uilegiu frm reservat statutu no obstate pmlio 9fessus
[illegible] pcta sua toci an sit 9fessa sit n 9fessa d; suo
pprio sacerdoti 9fiteri. Cu q qd ista iuris est et pocius ptz
ad iuristas qui vim papalium et pmlior et clausar i
ipis ptetar et illis hec i iure 9scripta 9siste decet qui
ad theologos qui ge no debet 9siderare in qoib; iuris
n q ptim; ad i omiu & ne uim faciendo q i me e. q eta ma
i dca pmlio frm. voluums & c. tamqm dubia in pposito
appta est sub form qois et a ptib; dubia esset h forte in
spetta illor ipis p mlus n cederent dubia cesseri. Dico
q o i tenda pot pudiad qoz illi. una uidel; itendo i
declare sit ispirari a n itendo i pcdo dubio oppiom que
mag m pbabil ac 9sona m; atq illius pmly ex po
ne eo ppid; que sit pudico e9; p fere quor po psup
tuosu ee et os icelum pone & s ptate i mep tandi
[illegible] q ei solus est e 9te. ut d ex te siua eg. iter
alia. q ne aut aly ucatu est. Decet n studiosu e & in
tate huius investigare qd ucatu e solastic ca doctori
b; q auditorib; e ee ippta papalia & ice illa 9rio
pian doc ab eo i pdit ispitaco q; pcedat ut maifeste
pmc in dca decetali. Jue a aut ex psse fuit ex iumali
ue g q u du nob ihibita se h et etia e deu pmlui
frib; 9cessu ucatu est nob ee ipm q ad ppositu qo; 9sia
oppiam quo us; m hec q ee h forte e dubui certificata
ut si sumu potifias itenco q ex tue illibata cetodieunt
totaliq iurib; cederez. Item g quod nob cat ac tuei
ut ea ex roue que ex form illor pmly tenere curabimus
et h no caigendo pnt qd e idca qe d; q fri est ee ca;
ugo fri ad itendo; du pe qd s. ipe itendat pmlia p m
h. si quo fri q ad me ip; qd s. ego dem fitur si ib p
dca form illor de audiendo 9fessiones absoluendo & pmas
iniugendo n eet fca 9missio sit sup illo a meo epo sit
psse pmlui a sumo potifice & qd 9sule; aly au te
pmliu 9cessu esse si meu se h 9silm asstar; q ad m
p s eadem qde actu plm epor ut pote xiij. quor duo
erat arepi petitu fuit a theologis magror regentiu
in [illegible] i facultatib; theolo & decetor q ipi sentaret
Dico g omiu ispeci s ni data adeo iclusa; form u
[illegible] atq ordie clar icto pmlio ne no et u te car
q si pmliu vui tale e e ce 9cessu frib; n eet 9cess
sui a summo potifice n audere eo uti audiendo 9fessiones
et absoluendo & pmas iniugendo n exortando eos q saudi
re s gra; ni data adeo diligere & efficacit a h ut sel
i ano salte 9fitei sue pprio sacerdoti o pcta sua & h tri
n 9fessa q no 9fessa p tot an integrum [illegible] 9 hes
pmuendo q mortali peccaret sit age 9tepnes & q
[illegible] absoluendo nllo mo hre; n pp aliqm
[illegible] ibris si 9fitendo m n hunt [illegible]
pprio 9fitendo eadem iteradu suo pprio sacerdoti. vii si p ceps
[illegible] ad 9fessor recip
em. [illegible] et pbius
ex illis ipi p pmlius sum potifex [illegible] euetu [illegible]
tu 1. Dicit [illegible] 9suerit p illor clar fecisset

apposuisse quod statutu est eo pp a clar est q statutu i
i dca clausula iplicatu tenedu e quo q mo no potit resolue
dubio n que tend sit an d. ita ut in aliq ei d roge p 9ces
sione fca; frib; p pcedente clausulam. y e p h si 9fessi frm
b; & si tenant 9fiteri sel i ano pprio sacerdoti put statuit gnale
gnalio 9cilui n tn illa q qs frib; 9fessus est. Si aliq a q ite
dut fines ut dictu est i ob; s p eis adductis. In no ita ut
statuto illo i nllo derogetur p 9cessione fcam frib; ut p h
9fessi frib; teneatur 9fiteri suis pbris salte sel i ano oia
pcta sua toci an q itende teue dm epi p oci n sumus pon
tifex sup h declarat a faciend sib pucerint p testati coram ma
gris in regio et decetor vno loco p ob; al ns & ob; aliis
q [illegible] p replicaunt viii arepor ex nem it eos nllo 9
dunt. In h & dubio cu qm s pculodubio itendo teneo ar
9 sectio & [illegible] 9ssideran tenend itellus atq secud ub
ad declaraci; salte sumu potificis. Q g form illor pmly ma
gis ac rulus itend recte romis appi fuisse sumu potificis
itendo; 9sidero m; q; regl iuris canonici iudicaue ap fore ten
du et spale qd dubiu oritur i pmlio. sec e dubiu q qu
h sumus potifex uelit itm teme et q ipe i sua declaracoe m
dicat; ee tened n eet a qua a ca q iuat debet mo ue aim
et ad statuend d nouo 9iru. Credo g abs; pudicio qd
no ut m ee tened. a q dm arepi & epi ducentes m & aggis
ram iudicauit ee tened i quo & tom collegiu decetor ipis
9sit i integritati u qd sit hec sentz an. s. epi i sencien uolo
se ille tene & ee tend n dns pp d clar; a ee tend q vu illor
pposito p ob; ut dca e d lib ato 9silio. h uidit in mgror
dca collegy decetor p ob; ipos sentire q i h mate erasset
Erat & dca epor p recolo q ad ppm artic; i suma talequ
uidz; i pcdo dubio tenet n dns pp ico a ee tene d decla
ret q o pcta p tom ani 9missa q sib dic te 9fiti suo sa
cerdoti pochiali. h aliq dcetur i h eos errasse se q 9silia ab ante
collegia magror i theo & decetis & h noluit decuisse 9silia 9cedo
dit dutes eos i hec mate errasse ut dc e q & i roub. q itue
or m usu est ta re acceptaca recte itelligere s form illor p
uily q acceptaca ex reb; canonicis ro accepta ex modico sec
itelligere s form illor pmly h e. Certu e e s u dca q pilla
clam. volum & c. i beam i pmlio frm dns pp uult sua
re statutu gnal 9cily. Oes utrus; sex & c. et ab ob; ten u i
oui euetu. quo suppoito pono casu; & arguo. Si aliqis euetu
tu statutu illius ab omib; d; teru no obstate pmlio frm g
d; obsuari ab illo q p totu ani integru no 9fessus ad suo
pprio sacerdoti si i die pasche statui au 9mor percipiend ue fri
ret et 9fite integre o pcta sua fri et absolut ab eo pfite i
q i tei uirtute illiu man; pctu i ipo. d; nllo mo pot 9sua
ri ab isto statuti i an illu. si qua 9misit. s; p pos re no
pot 9fiti a q 9missa i fra ani illu si tcu 9fiteat; ia 9fessa
q o sue 9fessa. g i isto cau tenet itm 9fiti. 9 n suffic co
fiti a qua m spali ex ia 9fessis & a igualh 9o q h et alia
fri 9fessus est & ab eo absolut. qz ipm expsse statuti obligat n
solu ad 9fitend pcta sua aca; s; o illius spali declaraco q n p
ne ml obligat sic 9fitens ad 9fite d n te ml statuti suo sacerdo
ti sel i ano vnu pcor sel 9missor i fra illu ani q a aut
a q re g uic supposito cau te 9fiti suo sacerdoti vnu ex ia
fessis et singla a aut g o aut ulh. s; n ulh ut ia omisu e
g o ia 9fessa i h cau te suo pprio sacerdoti 9fiti. p; g q sib m
distribuere 9scripta i pcepto statuti. Oia pcta sua. 9tinet o
pcta 9missa i fra ani & si fuit 9fessa i q ee 9fessa no sbtra
hit ipa ab illa distribucoe & n e dubui q; pari roe & euitco
re 9tinget sb ipa no 9fessa & si sic sit h at pcta 9missa i fra
ani q qda sut 9fessa qda no fu quor nllu e 9fessus fu
o quo 9fessa sue [illegible] ut o pp mo & o [illegible]
[illegible] sib distribucoe illa 9tenti i
statuto. In cau; g euetu q 9i 9fessa sua fri te ois utriusq
sexus [illegible] sacerdoti 9fiti no obstate frm pmlius a 9fes
sione fri ab folu [illegible] pmly. Credo i ne
q [illegible] alci q sacerdoti pochiali 9fiti

ita q illa q alii ofitebi no te itm do pochiali sacdoti ofiti
¶ Si no ad pticlam to; q si nsiat odo q ex illa te n nolu
dit q ad tota plus ofessa itm alti ofiti q icasu pdco fr no
debet audire ofessio; tal q inde i h fr pudiciu sacdoti
nc puliu pste suare li n u q q te fr ex pulio he pota
te audiedi 9 ofessioes i qcuq ao tpe ead ro eet i tpe alius
pora q puliu oe tpe audiodi ofessiones nl diat aut dis
tingt sig icti tpe n d fr audire go nc iao pcta aut cg
si iao potint a iioo pot nc u ro q in hoc pudicare sac
doti nc puliu suaret q ofitedo sacdoti ia ofessa fr i q al
sq dubio pe ofiti itm ab h derogacioe sacducti ut htu e
sup et ad h inde h i f ntlu pudiciu fiet sacdoti i pste
puliu suare. Si illo ali dicat q sic ofessi otra pcdih
at n te sacdoti ofiti. S d sce i repsetare i dic ofessus due
sium et nlls n ofa sium li no u q puliu expssed q h q
ofitebut frib; detur ofiti sacdotib; suis pochialib; b statu
tu i ois utus; te li sic dre no e ofiti q i e si a dicat q per
statutu i no obligat n ad ofited pota q he tpe quo ofiti
d; li mo pdco ofessus no he pota li n u q h n hat pota ipe
in ofiteca li tn a sufficia ad ofited q p cepto ecce f sac
fita ue j inde h si a ad huc al dicat q h sit ofessi fri ie
ned sacdoti pochiali ead q ofessi e de q b; ofessi o itm
ofiti ex h tn no se q si ofessi fri n ntalu tpe detiato dea
ea d q b; est ofessi itm ofiti q simpl i q oq tpe fuit qs
fri ofessi qui sili tea ea deq b; est ofessi itm ofiti jmo
e pcessi ab q ad simpl q h n u pp id q ia dem e q f q
te te quis p tali tpe ea q ofessi est itm ofiti ead te q
p ao tpe. ¶ Q a e te h puliu nl detiat aut distigt ut p
dem est ead est obligo et eq simpl e ead ro i h tepois
i alil; altius ad itm ofited sacdoti q; ipe fri fuit ofessus
q sic obligo p tpe isto i p q ao sip q no b q i simpl abs
oluend i aoo tpe seqnti q si no soluat i fra anu tulg de statu
tu i nlo ad h mam obligat ad solued i ano seqnti i tato
mag ptat q to dua expetat i s p; q no e b q i simpl
i pcessu jmo e pcessi a pte i mo ad ocluded o; in ofiti odo te
a tpe ipo go te i est pcessi a sili ad ocluded one ille odo
te p tpe ipo go te p quo; ao. Sic si dicat ie te mo ofiti so
lu ofessa et n an. h e q obligat sit ad ofited o q ofim
lu ofessa et nan. h e q obligat sit ad ofited o d q omi
sit p toti anu ti oiusit a q p q ofessi e fri i o acit q ita
li tan te ofiti solu ofessa. et sitr si diu anq ofite sac
doti ofessi fuisi fri et pea a q omisit q obligat e ad
ofited o te ofiti no solu ofessa. s; a no ofessa q pea o
misit. vn ad h itute obligois pdce pse te q o nia q omisit
p to anu suo sacdoti ofitea. ¶ Q a al ofiti te solu ofessa
qu; a no ofessa. li acit ut d e. q aut b mod ia dictu n ob
stante puliio fru. jmo hec dictante ofessi frib; itm obet
ofiti ead po sacdoti p; p i ad ubu nlo i dca clausula
potu q est fige opote aut ex duab; ptib; q sut nl a mi
aut ex trib; q se nl eo mi d tde a sic opote codicari exd
nato q e ca q pot dici i duas ul iples itelligibiles ptes
pous spe capacis. v; g tm q o i clausula nlo teat q sidi
cet co pp nl seu i no. l nl eo mi b hui opatam sui ofati g
d e e ut pficat ps o; ad migri idem ope q h n n ad q d
puliu est i pulio id repetendo sub h spu ut fidos fficiat
p dicados et audiedi ofessiones libe ualat ee pleni
dam et ocedim aucte p secu facultate. volum a q hu
qui frib; ofitebut eid sui pochialib; plus ofiti salte
sel i ano put gnale calni statuit illo teneatur. h e nl
sui i u b l nl eo mi sup fr i o no ocessim aui frib; n fuisset
debuitur ad id ali u i casu pdco ofessi i die pasce fri nlo mo
tea i fra illi anu sel ofiti po sacdoti b mod pdcm et s u
statutu id fruu manet in suo robore sic pus q ostat q sil
la ofessio frib; fca n fuissh aut p ocessione n fuissh eis ofe
sio fca itute illi pulij. oia pcta eo a anu q h po sacdoti
te ofiti. ¶ Si forte dicat a q li nlo o; ex pmi q s u o
q li nl tm q q chs quo ad h f q sel i ano tea po sacdoti
ofiti n tn q ia fri ofessa tea ofiti suo sacdoti. h a q a n

ia dem est. et b huc expom nlo id est q cu h sb h spu
qui frib; ofitebuntur o h tebuntur suis pochialib; et e ex
quo se q tot aut tanta aut ead sic dicet tal portat psi
us tm uenses ex h ei se q tot ptat tu eses quot ptare
si n feret psiceses. ¶ Q q h um eet si ippoto nllo mo
declaret nba pulij q sic illa ad q ofitedi suis sacdotib
debuntur et omissio fuissh id nitpritu put gnale calni
statuit. ut a q id e adiectu e q detiat ofitedi ee pplis
sacdotib; o a pcta tota anu s b q b; i eluxit i differet et
ofessa frib; et no ofessa. ut p; ex dcis et aplus patebit
ex odis. jo dco illa expo loci n pot h hre nc in ex ad
ppo u q i i o n fit detiaco q fit i ppoto pulio. ¶ Sia
q h dicat q o nlo sit ad ubu q m. ubi est aditu et
sic solu ubu ofitedi. et no obm. s. pcta q sr ofiteda
d ciat uirtute h detiacois n pot ocludi q sic ofessi
tea ofiti o a pcta i s. ofessa h no u q ad ubu h p n
detiet ubu n tm u ut tusit i ob; et ut detia detiaco
ib; adiectis. ut si dicat abbas monacho ocedim tr ut
ceras uellas carnes omede. uolu a q nlo p tota sep
tima seqnte dearis abstinee a carnib; p ut statuit i tal
ostat q si nlo detiat solu i unde actu absolutu suffi
cet abstine p q o; die i no optet abstine p tota septia
na. h a e maifo fluu. jmo o; abstine p to; septia; p fa
r statine g sili i ppoto nlo solu detiat actu ofitedi
i se i ab te. s; p tusit i obm. s. pcta ofiteda i n solu i pta
tia l talia. S; gnale i o put statuit gnale osiliu te.
¶ Preterea si solu et absote detiat ubum cu quo ime te
ostru e sic est in ppoto h ubu tenet tue p id q h d n
obligaret ad ofited i q aliq pcta. jmo nc oio ad ofite
du q nc esset detiatu act ofitedi. ¶ Si no dicat q li nl
o n solu respiciat ubu sui actu ofitedi. h a ob m s pcta
ofiteda ad h nc no se q tea ofiti ofessa q o bim h o d
a statuto gnal osilij i q o p q b; te ofiti pcta sua
s; pcta n s sua ooa a q ia ofessi e illa et ab illa abso
lut et mudat. Ergo h nlo ad pcta referat n tm re
ferri d; ad ofessa h no u q fri ofessi no obstate ofes
sios h ad h pot d me pcta q sua s ad itm ofited
ut patebit q ius a nlo i plib; locis possit poni ad n sacie
p tam ut pote si dicat ie offendit me tuo faco ei multa
lica tn i ppoto n sic pot tm. h e n pmittit debite ordo
ostruedi nc e est dcm. volum a te. q tn tea pcea q
h sic tenet ut pote si sit dicitur te sic volum nlo
q e ad tenet q ofessa itm ofiti roe obligois pcede ut
dictu est. i si sic q q melio possit nl accipi i oi tm
sua acceptoe sui sig ficaco e q hic pe applicari nl pce
dit n q oia pcta b statuti gnal osilij su ofessa sui no
ofessa sit itm ofiteda. ¶ Preterea i si nlo i dca cla n eet
appotu si d dce tean ofiti put gnale calni sta
tuit id esset secud i q p q. ¶ Pulea itetu ad h ofima
roe a cepta a canone q tal e. Do pp ocessit monachis cys
ter cieusib; nc d laborib; q s pp is manib; i sumptib; excolerent
decimas ab eis exigere. quia no obsistesces p ulius
ad decimas ab eis exigere q i d icti debi de laborib; nouanli sup
ppo; abserere q id itelli debi de laborib; nouanli sup
quo; otulia dcis pp roqsit rndit dices si itellig or
tm mo de nouaib; ii poim de laborib; de nouaib;
poneret s q de eis ob; hct eo decimas ad audiet
g a sili ippoto. Si eas pp martinus i pulio frui itelli
q nlo tean sbdita ad sui i ano ofited po sacdoti
tm mo de ofessione b ponit p gnale calni statuit
possuiss a sua pcta a fri b; ofessis itellexit. s; ut
in gnali de ofessis q de n ofessis. Si a dicat
q id mediu pot aduci ad oiu sic. sic o; q cas pp
ippoto i tellexissh de n ofessis h expssissh. i p o q sii
tellexissh h expssissh. g sic n pot argui q itelligat
de n ofessis q no expmit. i no pot argui q itellexit
de ofessis. q h e no expssit h no u q i pdca decta
li no dic absote si itelligerut de nouaib;. S; d i

Dominus quo expono

xvii.

ca. si intelligere tantum de nouali, ipse q eo q ab hac sine
generali dicit de laboribus scilicet tam de laboribus quam noua
lia qui est ad . i . in proposito . si intellexisset solummodo de
confessis . uel tantum de non confessis . alterum illorum expressisset
qui contrarium illorum expressit . sed ab hac diuiditur statutum generali
quod generale uisum est quod tam de confessis quam de non confessis
intelligatur. Sed si adhuc ad contrarium quis instet dicendo
quod intelligatur p filium non est filius . sed contra quia in priuilegio
quod dicatur p filium non est filius . sed contra quia in priuilegio
possunt esse plures sensus dicitur melius est exponi secundum illum qui
magis facit pro priuilegiatis sicut et de concessionibus predictis
religiosis fratribus sicut ipse inuenitur . g e simili in proposito
dicitur predictum priuilegium fratrum exponi secundum illum sensum qui ma
gis est in fauorem fratrum. Vnde ad ipsum est si dicatur quod fra
gis est in fauorem fratrum. Valet ad ipsum est si dicatur quod fra
tribus confessi non teneantur confessa alteri confiteri . g non deb
et predictum priuilegium secundum alium sensum . sed secundum istum exponi
¶ Hoc non ualet quia concessio in priuilegiis aliqui concedit ali
quibus certis personis super aliquibus rebus ab eis in suo dicta
quibus certis personis super aliquibus rebus ab eis in suo dicta
esse quod aliquibus aliis personis ad conseruationem suum concedat
in eisdem rebus quod ad priuilegio predicto cystercien concessum
eis quod decimas non dent de laboribus suis . alium non concedi
sub declaratione qua aliquibus aliis personis conseruat . uel concedit
liceat in eisdem . ut si in dicta concessione fratrum cystercien ad
deretur uolumus autem ut idem cystercien in anno bysex
tali decimas eciam parochialibus prestent nos concedit statutum
confitentur uel non teneantur priuata concessio quod facta est simpliciter
et ab hac in qua de concessis per eam non subtrahitur illis quibus
concessa est . sed quod aliis concedatur per alia ad eorum uel diminuendo
non uel subtrahentem sui quod de suo induxit . ideo dicta concessio
solum in fauorem cysterciensium . et pro ipsis est exponenda sed
quod de ipsis exposuit in dicta decretali ad audientiam ¶ Secun
non concessio quia esset eis facta non simpliciter et ab hac . sed non in ea
de concessis per eam ad subtrahetur uel quibus concessa sunt
quod aliis debet praeiudicium praestari . ideo talis concessionum
solum est exponenda in fauorem cysterciensium et ipsis qui
sunt . sed in fauorem parochialium sacerdotum et ipsis qui sunt
quo ad praesentem clausulam sit pro illis quibus est conces
sa et ideo quo ad hec in fauorem eorum exponenda tamen quo
ad hanc clausulam est per alios quod ipse quod in quo ad hec dicitur in
fauorem illorum sibi exponi quia cum concessio facta fratribus
in priuilegio de quo est sermo non sit simplex et absoluta absque
aliqua declaratione qualis est concessio decimarum monachis facta sed
est cum declaratione addita per illam clausulam . uolumus autem
etc. per quam reseruatur suum ius sacerdotibus ius confitendi audi
endis confessionibus suorum subditorum super quo in concessione
facta est fratribus in clausula praecedenti . Ideo certe illa ultima clau
sula exponi debet sacerdotibus quo ad praecedentes pro fratribus
eo quod facta exprimunt ius quod sacerdotum . sic praecedentes
exponi debet in fauorem fratrum . quamuis tamen id quod concedit fratribus in priuilegio
id quod conseruatur sacerdotibus in sequenti capitulo loquendo non
sit concessum nec conseruatum in fauorem fratrum nec in fauo
rem sacerdotum parochialium in fauorem ipsius ecclesiae ut apparet in dubio
ex quibus patet quod priuilegium secundum concessionem cystercien hic adduc
tum est ad propositum tamquam simile quantum ad expositionem praedictae
concessionis in priuilegio fratrum . uolumus autem etc. non dicitur talis exposito debere
esse contra priuilegiatos fratres . quia per huiusmodi exceptionem eius tamen concessio
quo debet haec ex priuilegio ¶ Si iterum dicatur quod expositio ex
plicata isti priuilegio fratrum praedictos ipsi fratres exponunt dicentes
tres quod eis confessi non tenentur eis confiteri sacerdotibus po
chialibus non de non confessis et de non confessis non est sicut . sic
exponi dare contra priuilegium cistercien ab illo quod id priuilegia in
tantum priuilegiatos absoluit quod pro laboribus nouilia idem
debent eo quod tales exprimebant generale pro speciale ac si
diceretur aliter . uel hoc non sic autem exponunt fratres dictum suum
priuilegium immo implicitum per explicitum quod in dicto priuilegio
non percipitur quod confessi fratribus non confiteantur sacerdotibus
parochialibus prout statuit concilium generale . Sed ipsi sta
tuunt quod confiterentur proprio sacerdoti sua pro hiis autem non implicantur

proprium si qui non sunt confessa quia confessa iam non sunt sua ¶ Hec
non ne quia hic ultimum non est uerum quia confessa sufficienter sunt sua
ad iterum confitendum . et sic in proposito sub hac generali distribu
tione omnia peccata sua que ponuntur in statuto concilii generalis
non solum implicantur peccata non confessa . et in contextu in modo dicto
non solum implicatur peccata non confessa et in contextu non exponunt
priuilegium exponunt ipsi fratres pro exponunt . non exponunt
priuilegium exponunt ipsi fratres pro exponunt . non exponunt
solum implicitum sed generale priuilegium speciale tamen siue
totum pro una parte tamen quod non esset ad praedictam sententiam uel
totum pro una parte tamen quod non esset ad praedictam sententiam uel
la clausula sicut in priuilegio praedicto priuilegio cystercien expo
nentes . Nos autem exponimus quod priuilegium eorum expositum in isto priuilegio
non exponitur generale pro aliquo suorum specialium tamen . sed speciale generale
pro omnia sua specialia sicut totum pro omnibus suis partibus sic de ipso
praedictum priuilegium exponunt labores . ad omnia . scilicet ad noualia
et non noualia applicando ¶ Est et ad id rationes extra
et non noualia applicando ¶ Est et ad id rationes extra
bus rationes canonicas quas in confirmationem sue sunt in dubium ut
praedicta dum episcopi quod praedictum est quod in dubiis magis non periculum
anime uisa est ipsa tutior uia tenenda est et consulenda . In
anime uisa est ipsa tutior uia tenenda est et consulenda . In
proposito autem uersatur periculum anime . Nam si intentio domini papae est
secundum quod uolunt praecedentes in sua intentione priuilegio quod confessis fra
tribus teneatur confiteri confessa fratribus tunc periculum est illius
qui confessa fratribus non confitetur
transgressionis praecepti et ita mortalis peccati si illa non confiteatur
iterum suo proprio sacerdoti et sic ex parte ipsius illius confesso
res qui non hortatur ad hoc confessionem secundum diuersos canones ad
hoc qui non hortatur ad hoc confessionem secundum diuersos canones ad
immo ipse secundum factum in dicto priuilegio . si dicetur dicendo quod intentio
ecclesie ad sanum ad sacerdotem ad iterum eadem confitenda si
non intentio domini papae fuit quod non tenentur confessa fratribus iterum
confiteri suo sacerdoti nullum tamen est periculum . si eadem illi iterum
confiteatur immo praedictus est secundum canonum praeallegatum quod perficit et
confiteatur immo praedictus est secundum canonum praeallegatum quod perficit et
secundum quod exposuimus et infra exponemus ¶ Secunda est quod ad
dubium oritur in priuilegio quousque fuit declaratum recurrendum
est ad ius commune et ad obseruandum est secundum priuilegium non est in modo
quod contentum est in statuto. Quis utrumque sexus . quod quia tamen grauius du
bia est praedicta clausula dicti priuilegii non autem sed hoc fuit declaratum
tenendum est ius commune illius statuti ac si nunquam fuisset fratribus con
cessum priuilegium . sic et tamen confessio ipsa omnino fratribus quibus decetur
iterum confiteri suo proprio sacerdoti ¶ Tertia est quod quando dubia sunt
iura petentium ipse testes dubios uel instrumenta dubia quando haec
iura petentium ipse testes dubios uel instrumenta dubia quando haec
exhibentur . semper iustificatio est contra petitorem extra de fide
instrumentorum . in medicis . quia possessor semper debet manere in sua possessione
uel quod continetur per superiorem sententiam fuit contra ipsos . x vi . q . iii .
uolumus . sed in proposito presbyteri sunt fratres et praelati curati ad minus
petitores et fratres possessores et curati . iura autem petentium sal
tem sunt dubia . quia petitores non proferunt nisi instrumentum . ut dictum est ergo
in proposito conseruandus est possessor ut curatus in sua possessione audi
endi in confessione peccata totaliter sine confessa aliis sunt non
confessa omnia parochianorum suorum et statuendum est contra fratres petito
res quousque contrarium per superiorem fuit sententiatum ¶ Sed et ad ho
minis est rationibus uelit obuiare dicendo quod minor dictarum rationum est
falsa uidelicet quod dubium est dictum priuilegium fratrum ratione istius clausule
uolumus autem etc . non est enim praedicta clausula . immo considerantibus huiusmodi quod in
praedicto priuilegio continetur certum est quod per illam clausulam confessi
fratribus non tenentur confiteri sacerdotibus parochialibus non peccata
fratribus non confessa . unde dicta clausula nullo modo est dubia sed sed
si aliquibus sit dubia hoc prouenit ex malicia et ignorantia
et ex incircumspectione ¶ Si sic dicitur dico quod non in proposito
non obstat dubia non non quia illa ita euidenter apparent
certum quid autem contra ipsius nitentes sunt rationes plurime contra
tes secundum intentionem domini uero de esse huiusmodi expositionis esse intelligentes
ostendentes adeo probabiles et efficaces quod uiro debent
mouere animos discretorum in hesitationem contra tales expositionem non ex illa non
ex malicia . uel ignorantia sui ex incircumspectione . Sed dictum rei
ex quo est in proposito et est efficacia talium rationum quia cum tales sint
rationes ad utramque partem contrarius in proposito supra inducte
quod imples ac efficaciores quam alii forte nouerint melius
ad rationes probantes quod in obstante praedicto priuilegio confessi fratri
bus confiteri tenentur sacerdotibus parochialibus tamen confessa quam non
confessa sunt multo efficaciores quam sunt rationes in oppositum inducte

sed quod patet inspicienti verba rationes adductas ad hoc atque argumenta ad oppositum adductas ad idem ad quae etiam clarius patebit iam in solutione eorum quae sunt contra. Propter quod etiam si dictum privilegium non deberet dici dubium quoad praedictum declarandum, volumus autem et hoc inspicientes ad omnes eius circumstantias praedictas dicere hoc quod ex parte illius qui confessus est non debet confiteri quod peccatum quod confessus non debet iterum confiteri et in rei veritate est ita quod non potest procedi ex virtute verborum privilegii quod etsi sunt esse etiam praeter ista dicere tamen quod hoc quod aliqui praeter aliquibus non est certa sed dubia sed sequentes ex eorum ignorantia vel malitia aut in conscientiam et hoc valde irrationabile est. Signum est quod doctores et tanti viri super dicto privilegio hoc non sentiunt et doctores in decretis in hoc eis consentiunt ut vocantur sed nec non et viri alii homines intelligentes et discreti clerici quibus nefas est praesumere quod hoc quod sic etiam dictum privilegium sentiunt prout eos ex hoc se praesumi per malitiam aut excaecati pigritiam aut in conscientia per negligentiam. Dicendum ergo ut dictum est secundum agendum esse ac tenendum esse in casu proposito quaestionis quousque super dictum privilegium finitum ad dictum articulum aut fuerit declaratum.

Circa tertium ad utramque partem ad ista persuadenda sed prima est adducta pro fratribus minoribus dicentes quod in confessione sit et ipso iure per statutum a beato aut summo pontifice quod peccata semel confessa iterum sint confitenda ex debito sui iure tradendo sacerdoti et obligato et ideo peccata solum indigent sua licentia propter quod intendat in suo privilegio quod confessa fratribus proprio sacerdoti sint confitenda iterum. Sed non super utrumque ex eadem ratione plenam habet per eos vel potestate, scilicet quod in consilio quod nulla confessio est fratribus tenetur alteri eadem confiteri et sunt quod ad hoc tenetur tamen quod dictum articulum minime concludere quod non rei et quia efficacia sacramenti est quod ab ipsis confessa confessa tenentur eadem alteri confiteri et ita quod dictus papa nemine possit obligare quod iam confessus fuit minime tenetur alteri confiteri quo ad hoc quod habet suam dubietatem a prelatis quorum sunt rationes procedentes et si papa imponeret quod iterationis sive esset quod in confessus tenetur alteri confiteri.

Circa quartum articulum est in articulo quod fratres quam declarant habent veritatem sed ad ista quod in ut tamen dubitet et non ratificationem sunt.

Circa quintum ergo primo dictum in articulo praedicto inducto quod fratres quod potestatis absolvendi non fratribus commissa in suo privilegio non sibi concedere. Dicendum quod non est verum nisi etiam sibi concedunt ut aliquis sub aliqua obligatione potestas absolvendi auctoritate commissa est fratribus in suo privilegio. Sed istam simpliciter et absolute non forte aliquid intendat praelatorum clarum quod dicitur quod et fratres eos ad hunc obligent ac fratres esse obligatos ut tenentur exhortari suos confessos ut semel in anno confiteantur suis sacerdotibus secundum statutum concilii generalis de quo infertur sacramentum intendit. Sed esto quod ita esset, hoc tamen non ponit aliquam conditionem conditionatam esse potestatem absolvendi fratribus concessam. Differt enim conditio et obligatio. Quamvis quando aliquis committitur potestas agendi aliquid sub conditione nisi agat non exercet actum sed conceditur ac male quo ad hoc quod etiam est ex parte fratris confessoris nullo modo confessus ei tenetur iterum alteri confiteri quia ipse quod est in se perfecte agit quod ad hanc sacramentum requirit esse confitentem qui non potestatis agendi ad aliquem committitur sub obligatione et bene agit actum tenetur potestati commisse si peccat non persuadendo id ad quod obligatus est bene et si fratribus esset commissa potestas absolvendi sub tali obligatione praecepti quod tenerent omnes suos confessos hortari ut saltem semel in anno confiteantur proprio sacerdoti prout statuit concilium generale et si hoc facere omitterent, nihilominus tamen absolverent si peccarent. Si vero esset fratribus commissa sub tali conditione quod volentes suis confitendi prius exhortarentur ut dictum est, si postea illam exhortationem non facerent neque quod absolverent quod absolvere quod non habent potestatem absolvendi non sibi concedere si confitentes confiteantur scilicet in anno omnia peccata sua. Dicendum quod non est verum. Sed absolute habent potestatem nec ulla conditione esse confitentem habere ex privilegio. Sed tamen nulla obligatio quae in parte aequivalet conditioni et hoc esse confitentem non tamen ponit conditionem esse collatam potestatis ex parte confessoris, sed tamen redundat in ipsum confessorem ut iam patebit.

Circa secundum articulum de necessario et voluntario inductione bene concludit et quod dicitur in articulo tertio quod dictus papa in concessione privilegii fratribus aspexit ad fructum uberem esse confitentes sed si modo consulentes eis et dicentes quod proprius sacerdos absque eo quod tenerent eadem confiteri proprio sacerdoti quod tamen non in tantum uberes quam si praemodo tenerentur eadem confiteri in suo proprio sacerdoti sed quod processit articulum et bene. Ideo cum dictus papa sibi ad privilegium aspexit ad fructum uberes magis dicitur ex eorum privilegio fructus per quos perferuntur fructus magis uberes quam minus uberes. Sed ad quaestionem confessi fratribus iterum confiteantur sacerdotibus parochialibus ut tactum est in articulo et ut amplius infra videbitur quod etc.

Circa tertium articulum in eodem inductione bene procedit. Circa idem quod articulus in contrarium per ex parte confitentis quod iterum confitenti confessa est consilium. Ergo nisi ad idem potest obligari aut dicitur praecepto vel statuto. Dicendum ad hoc paulo altius inchoando propter quod tactum in secundo articulo quaestionis praecedentis quod aliquis potest eadem peccata voluntarie alteri confiteri iterato ergo ad hoc iterato potest contingi in casu per statutum praeceptum ut similiter exponamus quod de hoc patet ad hoc articulum et ad idem quod non erat illud praeceptum quod aliquis dicitur potest eadem sub praecepto vel statuto. Et hoc dicitur aliquis obligare ad eius observationem scilicet directe ut quis obligetur ad aliquid ex persona virtute praecepti aut statuti vel directe ut quis non obligetur ad idem ex persona virtute praecepti et statuti sed solum consequenter, propter quod secundo nullo modo non potest aliquis eadem sub praecepto aut statuto humano in quantum quis obligare non sit tale quod absque statuto et praecepto de quo modo sed differt iuste obligatio ex praecepto et statuto quia statutum non est nisi praeceptum utile tangens omnes aut plures et obligans illos praeceptum non potest esse singulare vel particulare tangens et obligans unum solum. Unum statutum ex natura statuti non dicitur fieri de iure nisi contra tale ad quod alias omnes quoque modo tenentur vel possunt teneri propter quod idem quod est per consilium non debet eadem statui nisi possit contingere vel ut idem omnes vel plures teneantur ex causa propter quod hoc expediret ut causa virginitatis aut continentiae observantiam religionis ingressum. Vel huius propter quod ad hoc aliquis non debet directe obligari per statutum quia non debet fieri statutum ut omnes contineant aut profiteantur nubere ut dictum praesertim contingere causa propter quod hoc expediret simul debet praeceptum non ex natura praecepti potest fieri esse idem ad quod quis in casu tenetur propter quod quod in casu potest aliquis ex necessitate caritatis teneri ad idem quod est pure per se consilium idem potest in casu sub eadem praecepto.

Secundo est quod ad hoc intelligendum quod hoc potest teneri aliquis ex tali conditione et status omnes omnino vel plurimi sui speciei vel ex tali conditione status alicuius personae singularis et secundo modo dicitur uno modo sicut quo ad tenendum praeceptum tamen et non quo ad modum praecipiendi et modo ex praecepto et statuto simul. Quia esse statutum est praeceptum sed non e converso. Sed omnia praecepta moralia decalogi obligantur et hoc ex praecepto legis nec explicato per praeceptum legis divinae. Sed non obligat omnes praeceptum in illo statuto omnis utriusque sexus quod ad scilicet in anno confitendum suo proprio sacerdoti et hoc peccati ex praecepto et statuto legis evangelicae peccati non ex praecepto vel statuto legis ecclesiasticae confiteri est de iure vel signo sub illo homini omnia peccata saltem mortalia est ex iure statuto ex praecepto legis evangelicae quia in lege naturae et Moysaica sufficiebat peccata confiteri corde soli Deo. Sed tertio tempus esse hoc non erat de praecepto legis evangelicae quia est quasi promissum evangelium de novo communiterque et Christus reservavit ordinationi ecclesiae unde confiteri homo quo ad illam determinationem scilicet in anno hoc est per legem praecepto et statuto ecclesiae. Sicut istorum modorum dicitur homo obligari directe ad plures vel bis confitendum eadem peccata nisi omnino ad idem quod est consilium non debet ex necessitate caritatis nullo modo omnes vel plures teneri nisi ex causa ut prius dictum est quia observatio consiliorum non est omnium aut plurium ut in pluribus quod est modo habetur. Indirecte autem bis potest esse ad idem talium obligari. Sed quia sit concurrunt duae actiones quarum propter praeceptum fit est necessaria altera vero propter electionem est voluntaria et hoc praecepto nec consequenter esse unius praecedente electione voluntaria esse idem et non eius. Verbi gratia: hoc ut iam non debet fieri obligatio per statutum ut omnes vel plures contineant, praecepto tamen per se fit statutum sicut non factum est per ecclesiam ut quicumque promotus fuerit ad sacros ordines contineat debeat per hoc quod et hoc praeceptum est si quis eligat promoveri ad sacros ordines statim indirecte ad continendum obligatus est ad confitendum proprio sacerdoti quam prius.

Si quis autem explicando praeceptum obligat confiteri proprio sacerdoti stante illo statuto nullo in per statutum obligatum ad alteri confitendum. Hoc enim esset directe obligare omnes ad plures confitendum possunt tamen forte ex tali conditione et status per se sive obligari directe ad bis denuo confitendum sicut quod processit articulum in praecedenti quaestione quod ad ista ut quis ex necessitate caritatis teneatur facere ad opus consilii etiam possunt per se et cogere necessario facere. Verbi gratia si ecclesia multum indiget ut aliquis bene instructum habeat in ordine sacerdotii et ex statu salutis ecclesiae in magno periculo esset si illum non haberet si non posset invenire nisi unicum talem possunt ipsum cogere ut promoveatur in sacerdotium et per consequens ad continentiam. Unde si in multum dependeret salus ecclesiae cuius quod aliquis bis vel plures eadem peccata confiteretur eo quod hoc possunt ei praecipere per eandem

Ad secundum quod est sacramentum habet perfectam efficaciam set ad hitai
g° nullum necesse est iterari. Ad quod ad hoc p: uisio ex dictis i Sa qe
pcede. vn sciendum est q° sacra noue legis perfecta habent efficaciam
uirtute passionis x°. s3 h diuersitate in diuersis sacramentis et proportionaliter
i vnoquoq3. Sequod ex diuina ordinatione diuersitate ordinata ad suos
effectus deputati est specialiter sacramentum baptismi et penitentia inde ca qe
vnum ut iterare dictum est i h o° q habent q equali perfectam efficaciam
habent ad sua m i effectum simul ad hita suos effectus primo et q
ad illos nullum sacramentum penitentie eadem peccatum necesse est iterari
mo nec debet nec potest iterari. sic in baptismum ilio effectum no
prima alique habent efficaciam simul eos agendo sic baptis
mus ipse quilibet modo est iterandus alius uo no ut penitentia. s3 h no
ipse aliquis defectum in se. s3 qz gradus nec sue h no requirit nec ue
est hic. quia in solo effectum de peccatis ad mnu h a 4 a q baptismi
necessarii expositum est. Vnde vn est q n est necesse ex uirtute sac
menti penitentie ipse iterari. quia sui eius effectum. Sed ipse q iteratur possibile
salus ut sic dictum est. Dico autem quod non est necesse ipsum iterari di
recte. In directe autem vn potest esse necesse s q dictum est iam i solacep
tecturis a 4 h abs3 i iniuria eius uoluntarie ipse effectus eius saricos
plures potest iterari et sic indirecte ex precepto necesse possit esse ut
iterum ut set confessionem teyca set iterum confiteri et h absq3 oi iniuria
sacri q n e nouum in consuetum dicitur. Quod venerabilis doctor
frater tomas bone memorie reliquerit hic i scriptis suis
sup iiij sniarum d xvij i fine illius questionis ut ad p ic ala
confiteri q proprio sacerdoti i ex priuilegio p mandato superioris tunc non
de isto priuilegio quia nondum erat concessum s3 d antiqs i quibus
n iterum exprimebatur q confessi fratribus ex uirtute priuilegii tenebantur confiteri
eius sacerdotibus suis parochialibus sic in i° q dominus sic dicit si confes
sus fuerit iterum tenetur proprio sacerdoti confiteri non tamen frustra
ipso confessus fuerit qz tanto pluribus sacerdotibus qs confitetur tanto plus
ei de pena remittitur tum ex erubescentia confessionis q ex
ui clauium nec re iterato fac i iuriam isti sacerdoti et postea subiungit
qz bonum quitte q auctoritate epi audit confessionem i ducat confiteri
tem q confitendum proprio sacerdoti i ista q habent modo parochiali auctoritate
superioris fiunt hoc confessionis. q a dicitis doctor suasit tamq bonum
modo i isto priuilegio fratribus expresse e iniunctum p illa clausula. Quem
uenerabiles fratres ac bus i concordat alius uenerabilis doctor bone
uenturam in scriptis suis loquens de eadem m et speciali de hiis deq
bus est data potestas ex priuilegio dicit sic. Credo q talibus sit data
potestas audiendi confessiones in prejudicium sacerdotum locorum set
potius i fauorem fidelium et ipse sacerdotum in sufficientiam. Vnde dico q
i tunc priuilegiis sacerdotes parochiales iure suo non priuantur. Immo
sacerdos est ipse q a suis parochianis debita eis reuerentia exhibeatur
Sed esse q si subditus habent humana caritatem ipse q i sub refugit suum ppa
um sacerdotem confessus priuilegiato n tenetur iterum confiteri i si erigat sa
cerdos. quia i fauorem talium expresse priuilegium datum est alio
qu si n h excusationem et ipso sacerdote agente n uelite i confi
ti iux credens talem p ic pte te audes conti io d v sa
num consilium e quod renuntiatur ad proprios sacerdotes ut si sacerdos
n est contempe illa confessionem iterum audiat et infra sed et q
h alium teneatur iterum confiteri n tamen frustra alius confitetur parochiale
est pluribus sacerdotibus integre confiteri q a h possit fi arguo
sic querendo an ipse i priuilegio fratrum loco illius post generale conciliu
m statuere potuit sic scripsisse atq3 statuisse. volumus q a
m statuere potuit sic scripsisse atq3 statuisse. volumus dat
ut hii qui fratribus confitebuntur eisdem suis parochialibus presbiteris
confiteri saltem sel in anno prout eis confessionem eadem nouo atq3 no
confessa fratribus nouo debunt qui ipse sic statuere possit ueo rtei
intelligens negare potest qz si statuens n n alii statutum co
uat tamq naturam i concedo ani h q e uoluntarium qi cui sic ipse
possit statuere i sic factio statutum p3 q confessionem fratri iterum iterando
sacerdoti penitentie debet eadem suo proprio sacerdoti confiteri nec disse si sic est
actum ab eo q modo statuit u sic explicatum et implicatum
m e q potest sic istud priuilegium i exponi qz ro abit
potest p exponi explicatum q implicatum est. Ad 3m q si fri
bus confessa iterato essent confitenda tunc nulla potestas esset eis
collata et esset delusorium. Ad q sciendum e. ad e intelligendum
sacerdos q fratres de iure g h sic sacerdotes claues tamen habent liga
gandi nec illam executionem corum i mi se inuicem absoluendo i
mo confiteri deberet sacerdoti i cuius parochia commorantur n sic h p
uiliati essent et ne b abstinentia de cetero parochiales eciam nec ex h
q abundantiam habent priuilegii q mutuo poterunt sese absoluere
plebem sacerdotum parochialium. dimitte domino suo dicta uis. et de
cetero domino episcopo attrebatensi pro duatisibus d fratres in q quo ad
hoc declarat i contra dicens q qui sunt alias iudices parochianorum
aliorum n possent ipsos absoluere n petita p i obtenta licen
tia a sacerdote proprio in consilium statutum generale p modo a co
cessum sunt eis priuilegium ut dicitur ab alexandro ipse q aliorum
parochianos possent recipere ad penitentiam sine licentia ipsi sacerdoti
s cui q declarauit ipse clemens. licentia obtenta sunt idoni
potencias aut legatorum eius seu ordinariorum locorum. i. episcoporum
q obtenta p se ac pluris illius subditos libere predicare confessiones
audire i penitentias salutares i iungere aliorum i filiorum plurimorum
i i sunt torum ac sacerdotum parochialium consilium nunc i re
quisitos illius casibus exceptis hiis q de iure de consuetudine seu
in tentione ab eis specialiter facta sedi i legatis i ordinariis predictis
reliquit ad quos n h eis in an extende n illius specialiter
committitur q a ut n s fres uis3 ne accipiendo i predictis offi
ciis eue ceatis ab ordinariis locorum p q subrogatione uni sa
cerdoti parochialium i duobus i vno. S. q si corum licentiam f
tres i eorum parochia predicta officia exercebant q confessionis fri
bus non tenebantur ad proprios sacerdotes reuiti eadem illius confitendo put
ab aliquibus dicebatur. Demum q a do martinus ipse priuilegio suo
potestatem fri i multo amplianit q e p operet fres licentiam exe
di dicta officia petere i obtinere ab episcopis et a sacerdotibus. ne do
q concessit eis ut sua auctoritate libere exercerent nisi me eo
impediente ut n sit eis necesse si hoc requirere sacerdotes tunc epis
n tamen tibus maioribus prelatis modo predicto i reseruatis. reseruata
i sacerdotibus parochialibus in hoc q parochiani eorum confessi fri
bus auctoritate huius noui priuilegii tenentur ad eos reuerti o d peccata sua con
fitendo q p eis erat seruatum i q do martinus a multis e dicitur ual
de consulte egisse fribus s facietd grauius i aliis epis s. q tenet
locum apostolorum i sacerdotibus q tenet locum discipulorum. b glosa in
x xxi de cetero q i lxviij di c. epi iura sua confundit i
h ne ordo ecclesiastice confunderetur. attendendum io xi q i. pueri si
vnicuiq3 sua iura do n serue q a ad agi n p uos p quos eccla
tie ordo e tamen i obuiat confiteri dq xxv q ii. ecclesiastica
i capitulis sequentibus de quo ad d b. cto ad eugenium tunc
deciq3 e licitum censeas suis ecclesias mutilare membris confitere d
die p turbare ordines quos posuit priores tui. si ite e i eq3 p
uero sinul auferre cuiq3 sua iuste quod potest grece i infra
a qui de coniuxit n se separandi s uc quos subiuxit comparandi
ministrium facis si magnum submoues digitum facias pendere de
capite superiore manum bachio collateralem ele e si idor e x mib
ali locas q ipse dissoluit i infra n ue uule reputes forte
hunc q iteris e ex ht i celo sic e illic cherubin i sera
phin ac certi quoq3 usq3 ag archangelos i angelos ordinati
s uno capite deo ita h q3 sub vno pontifice summo primates
l patriarche archiepiscopi i episcopi presbiteri l abbates i reliq i hic modo
Qui si diceret episcopus nullo esse sub archiepiscopo i abbas nullo obedire
episcopo h d cello non e n tu forte q piam angelorum dicentem audis
non nolo sub archangelus esse aut ex aliquo q h i ferorum ordinum
a q n ferunt sub esse n do i sic ut dictum est modo do ipse consilia
te e de licentiam audiendi confessiones fribus p dictum priuilegium
concessisse. sic i epi ad xx capitalis suu consultere e dent age
si i concedendi auctoritate sui potentate audiendi confessiones cunctis cum
superatione i cautela habent concedendo q sub d: n tenet eorum: sub the
di se a suis curatis ut non eis singula confitendo s3 potius i
ducentur et manutenentur ad h ut recurrerent ad suos sacerdo
tes h nullus ad suos pastores n si cuius obtigeret q ro
b e expedire q subditus aliud cum suo sacerdoti proprio confiteri
suppl a q tamquam se expressis clibuz e l caibus
testes uo ordinarius confessoribus h i subsidium i ad incoruz
tamatorum i ad utilitatem proprii confiteantur. Sic ergo p3 q fribus
confessi n modicum e consultum q subditi q n sunt fratres ab

solue n sb cōdōne cū q3 ftm est. s. c declaratū est q s
absoluit l3 absoluti remaneat obligati ad iterum 9fi
tēdū. Quo quartū q p p pa; cla; i p'uilio frat; fr; dero
ga sexte si eis plena potas est 9cessa 7 n est frustra adie
cta illa ba cla. cū q p fca 7 uba potas absoluendi frib;
est 9cessa n 9cōnata uc potius ipedim a suo effectu n
p actus ut ia dice; uc 7 illa ba cla volum d' 9c. frust
e adicta. l; ualde 9sulte q; multū pficit rei pu 7 bono
9i q' ad ecce platos 7 sbditos 7 h pp duo bona q pp illā
obligōz i sa cla resuata 9tingut ce platos curatos
pm. q; ipi tanq pastores p b q sbditi 9fiti tenent o p
cata sua su alius 9fessa su nō diligēt 7 pfcu 9gsc
multū 9sto pecoris sui b q eis papie. put xxvi. dih
gēc agre multū p'oras tui b e q p b i maiori reuercia
7 deuocōi obedia a subditis habeat uq tenet platis
7 sacerdotib; sic eo platis subditos diliget custodire tene
tur si c q d apls heb. ulc. Obedite ppositis uris ipi e
puigilat q. s3 reddituri pronab; uris. S3 heu q lo ro;
sit p eis redditur nō sit 9grauiter. statu g guar 9cally. oius
utriusq; sexus. p illā cla; aditu p'uatū 7 h ad ppetuā
om gnali utilitate pp p'uatū 9mod n est i fugiendū
iur i q sbdz. xxv. q. i. que ad gnalē ad ppetuā ordinata
sunt vtilitate nulla 9mutatōe uarietur uc ad p'uatū tēde
tur 9modū que ad lo sēq 9e pfuca. s3 manentib; tis qs
istituerit pres neo usurpet. s3 it fine ssps 7 huioi. put
quis; uoluit se extedit i latitudie caritatis. l3 c statutū
hoc nō sit de illis que nulla roe poss; euelli. s3 eo; q tpe
uecitate pst; 9tari. ut xvj. di. sic. q tn ico statuti e
ad cō; utilitate nō dz euelli ad p'uatū 9mod ad 9 pu
el 9mod uc m n defacili p'i; ecce sbditis 9cede ne suus
curatis 9fiti deuient. h c ecc oues a pastore adduce 7
libtate euagādi dare et 9fessores ad libitū p se mu
tare uc ad obediēdū alienū assitu fore ut i plea c
ere. xxxvj. dispse st oues mee. eo q n ecc pastor 7 fco
st i deuorato; oium bestiar agri. Cū tn oms que laratū
te ad pastoris obediā; tenet adducere 7 i ip' custodire 7 hec
fco ea eos put quis; uoluit i latitudie caritatis se extēde
q. spicas colligēdo 7 fricādo q fugiūt manū metientiū ut hitū e s
mib sacerdotes ecce ad minādo 7 ca uenerando cē x. d' q dic cy
prianus d. xxiij. dns nr ihc xps rex iudeor usq; ad passionis di
em suauit honore pontificib; sacerdotib; q uis illi nc timore
di nc honore xi suasset. nā cū lepsum mūdasset. ait. viij. dix
illi vade ostēde te si sacerdotib; humilitate nos huit docuit utriusq;
humilitatis 7 pacie habitū ex'm. Docuit e sacerdotes nos time
7 plene honorari diu cc flos sacerdotes ipe tal existit. sic ue
natus est eos beat fracisc qui noluit fres suos pdicare
i dyoc. aut poch. aie ipo 9dicente ut hitū e s. Et quid ix
in suo testo de eis ipos et oes alios uolo timere 7 honorare sicut
meos dnos 7 nolo i ipis 9siderare pctm aut q 7 si n sit uba de
ipi sci patris tn b q uenit o c cedit pure dicere 7 scle
ut melius catholice obuare q; q asuit i ar q si
plena potas ecce frib; 9cessa i pl clausula 7 ba nō ecce frus
tra adicta p pa; derogare fe q; si i illo e derogare fcm
p fres opteret itum q nō opteret si plena 7 ubi potas ecce el
9cessa. cū q s ia dca ba cla n e frustra adicta 7 ubi 7 plena
potas e frib; 9cessa 9fessos ipis o; itum 9fiti. q; i illo dero
gaco fca est de clausule 7 q 9fessi frib; o; itum 9fiti h n
e pp aliq defectū aut 9dōnē ex pte frm p se ut dz e s3 pp
obligacōē frat; pacciādo mo ex pte 9fitetis. pp q ut pdcz
est i 9fitendo fri dz hre pposit i actu l' i hitu 9fitedi eade ppo
sacerdoti q si n huit obicē ponit absolucōi fris ne i se pot
it hre effcū q q; e nulls sit i h defcs ex pte fris p se redu
dat tn i eos po; in dispoito me ne possit ce 7 quia i ppu effcu
s; hec p actus. q; act actiuo; n se n i paciete 7 disposito s ph
s; q; oino obuiad est ad mostrād plane q dcā ro n ualeat
arguo efficacit p pte gra ex fili medio sic si ba cla pre
ne 9suare i suo robore 7 nō e frustra apposita illa p'cta de 9

cessione fca frib; ma'me g derogat illi prime clausule p
ba; priores g e dnc q illa cla p'a apposita e frustra 7 clare
ex supra allegatis q ba manz i robore suo. pbō que e q;
si i illo derogare fe nō ecce nece itum 9fiti 7 absolui
9fessos frib; 7 ab eisde absolutos q; sup h plenā hrēt
potate q tn nō e nece manēte clausula i suo robore 7
e cū ad h q sic p clausula nō derogat fe ut dcz e neq ba
i illo derogat fe. q. sunt q. due distincte clausule diu p m
h q; una alti n repugnet i a cū ba clausula derogat p
p actus. l; n eo 7 h ro ualt q; ppriu s p'uilio mag e na
tu derogare p q eo 7 ead ieo pppto sn p'uilio cla ba
derogat p mag q eo. q; tc mag fac qn ba cla sit b;
ppriu ac p'uilii fac mēcōi de p 7 neq ut p; iuectiuas p;
g ut asuit i ar q ba cla man; i suo robore. i q uc p
se uc p actus pot ipedim p p clausulā qn. s. 9fess sui
deberat suo sacerdoti itegre l' 9fitu 7 sacerdos ipi q i se e d;
absolucē p; q q p clausula n e frustra apposita. q; pfic sepe
9fesso q 9fiteat p sui pp duocōz forte q hic adip ex
sua pditate l' ex ea discrecōe. 7 a [illegible] 9 9li pfic ei ba
pfessio fca suo ppo sacerdoti 7 q asuit ad pbōz 9nc q
si pc clausule n derogare p ba n ecce nece fcm p frez
itum p; ex dcā ratis quo est nece 7 quo nō. qm neq q i
nece e pp aliq defcm ex pte pris frm in absoluendo. s;
r ce obligōnis ce 9fitetem ut dcm est. Pra dca p; ivn
sio apposita in qnto ar nec e clar derogat alti n
p actus 7 tn neue e alta 9tra. q; sunt ce diuisa. s ce 9
fessiones diuisas diuersis facietas in diuersis tpib; q nullo
mō repugnat 7 q; asuit ad pbō; 9nc q absolue a
fre in [illegible] p c clausule illā hc p fca ad 9fitēda potete
m pprio sacerdoti. ut d c ba clausula. ut si ce itum 9fiteri
n e absolut ab ea eis p fre. cū q neue 9uicaci te q ab
solut a pctis sbu hc ead pccā ad itum 9fitēd ut ad h p
sit tenē ut ia patebit i dissoluo ro is pxio sequentis.
Quod ar sexto q 9fess fri 7 rite absolut ab eo n ia ht
pccā q sunt sua 7 n pot tm ad itum 9fitēd n pccā sua
cū q l; pccā a qb; absolut est n sunt sua q ad macu
lā i aia; i fictēte. aut q ad offesa; diui puocate. ac q ad
reatū penā etnā obligate q ad maculā ut pccā ab
ea tn mūde q ad dioffesā ut ei recocilie q ad penā;
etnaz ut in tpale muite. J sa ca ptinēt ad effcm p'ue
p'u ce delētur p uirtū acti absolucōis p illiq h
absoluendi potate 7 q ad h illo m d; aut pot reite
ari sacrm p'ue q; sed mundat n e mūdād. in rega
liat regaliād m q mutatū e e mutatādū. q; derog
are sacro ut p; ex s deciatis. sunt tn sua ad memo
rie ca retinēdo. ut s pp dei sdē collat 7 id dolore gaude
at b diffō; p'ue q 7 i ad illa ead 9fitēd qūgz 7 cuig;
7 quocūq; uoluit ad di hore de abolu 9fusione
ppi; humiliacōz pene satisfactōz tpalis. sic restat itd
to in pte remissione gre augmētacō; 7 i cuiq ppo to
plenā ecce multū regaliacō; 7 si illo in [illegible] ecce
ad eludi tacti i pcc qōe a moicōz 7 ad cauēd pcc in
obediēcie 7 tnsgssionis pp statuti ecce l pii nō ob
ligōz 7 ptinet ista ad effcm p'ue nō p'ul 7 q ad il
la nllz oio i de e sacr; p'ue itari 7 q pccā de qb;
aliqs e 9fess 7 rite absolut ab eo qui pot h nō psit
d' ce sua h liqte p; ex h de q iullis nulls dubitat cō
stat n. q qcūq; qs rite 9fess 7 absolut e nllo mō
obligat ad itum 9fitēd de eisdē pctis sed fuit 9fes
s; pot tn spōte 7 pp a uo [illegible] ead itum 9fiti 7 de i cau
b; s notatis 7 tn itum 9fitēdo nulls dicet qu 9fiteat
pccā 7 nō aliq q sua al e mētire 9fites dco 9fiteor
pccā mea 7c. 7 sili absolues dco ego absoluo te
a pccis tuis. s' frequet 9c q an 9fessione et absolō;
p sacdote ipesā peccēs ab oib; pccis suis p cordis
9tricōe; absolut adeo q tn. q; obligat e ad 9fitēd hoc
ex pcepto 7 statuto legis euāglii pp illā obligō;

Vide d' hoc et whiche [illegible]

Nō de reuerencia exhibenda patribus et sacerdotibus

dz 9fe. 1 cdo 9fite' hre ppotu ad 9fitedu o[d] peccata sua hoc q
tuc ingerere q 9fite' deo q si n' hret n' esset ue 9tt' n' p
inpeds n' acto absolueretur 1 tenetur n' obstante q 9fess' ab
et absolut' ab eo ppter obligo'z tene' ead' itato 9fiti oret hoc
n' cd' qui 9fiteat' pctm 1 qui sua h' ulla nac pdacti
mois 9sili ino obligat' p statuti cete ad 9fited' sel'
i ano suo ppo sacerdoti. h' 9fess' fuit p' alteri 1 absolut'
ab eo n'lo' te' absolue obligo'z 1 ead' pcta ia 9fessa
item 9fiti suo ppo sacerdoti q h' no n' pcta ia 9fessa item
9fiti suo ppo sacerdoti h' no n' pcta 1 n' n' sua pec tu 1
ali' p'udi cdo q i pctis e. iiij. 9sidare s. pcti actu' su in
fcto extiou sui i cogitatoe sui i locutoe 1 ta pdca ma
culam s. offensam et reatum 1 q suffic 9fiti pecc ss tocg
culam s. offensa et reatum 1 q suffic 9fiti pecc ss toeq e macula t offe
sam q tal est n' req' q' 9fitea' ss req e macula t offe
sa t reatus n' implicite ss ice fcti et h' n' ss tec fcia;
extatus s q api 9fitete ppetu existit n' ali' solet
extare s q apu 9fitete ppetui existit n' ali'
hoc es pcta 9fiti ut cdo duo ego fcti i' hocidiu i' ad
ultium 1 e 1 sic decetus i quo 9fite' ho se hmisse qn
q; ise pcta macula 1 dina offesa ad pena etna ob
ligo'z 1 si forte n' p tpi 9fessiois 1 sic 9fitedo di
1 cese' ho ue 1 rite 9fiti pcta sua s illa diffo'z aug
9 faustu pctm fcti e dcm t cogitatu 9 lege di sup
a' s' 9fite' cdo. dne ia ho'cz o cedo. ego no i ad ultio
iaceo h' e n' cot 9fessio. q; n'z i' ecc pena q; pus ac
t' pcta n' stat cu pma ua p 1 si 9tiget q' i actu co
fitendi cete actuali' ad hue in feris pcti macla 1
obnoxi' dine offense 1 pene etne pp ip fcti; 9cdo
n' tn sic 9fite' Dne ego ia sui i fcto pcti macla ob
noxi' dne offese 1 pene etne q; utru sit ad hue
tal' ec ce no pot. q ad' e ce pot q' alu tc q' 9 m
sit 9stat a' q' illi act' pcti q' cdo mo 9fitetur no
manbnt p q' ppetti orat q' io no p'st ec pcta sua
q ia sit. s; q; alu fuerat ppeta ab ipo pp q' h' p
absoluco'z pcti desinut ce suu q' ad i' quod alu eat
i illa act' a' i aia i ficies ca 1 dmi offetes et ad pena
etna obligas nuq' tn dsunt ce suiq' ad h' q' ppetrata
extitit ab ipo q; q' sel fcti e dececto n' potit n' fuisse
fcti s aug' 9 faustu a phi in. ethi ¶ Ad vij p; p'uiso
ad vij' cdo q' fr' i 9fess' te' item 9fiti ppo sacdoti v
no mo ue pctor et bns pcta. a' mo ut n' fctor 1
n' hns pcta 9fite' e ut pctor hns pcti pn cia i recto
dacto'z ad dolendu 1 certa pcta facti q' suffic ad dno
innad' ip'z pctore 1 hnte pcta sua ad 9fitedu n' aliter
absi; oi mo acto a qb'z h'z absolui sufficit tali q' ad suu
effectu solo' s l; no quo ad p'ule pcta e pcita faciut hoie
pctore q; facuit hoies sp hre 9sciaz redarguete de pcto p'
9miso. Jsto e mo sci hie mta 9fitet se pctores et hn
tes pcta n' ia actu i fitieag hunc 1 eta pcta sua et
tali mo pcti exp'sse 9fitent 9dut i sua gnali 9fessio
ne 9fiteor o[d] pcta mea quia ego pctor p'catu nimis
q' i suffic cu fcti fuit secte ad h' q' dicit sacmtalis
Sz esto q' a' oio uelit dre q' tal' 9fessio sit sacmtal'
q' tn tal' dre d'z. saltē h' d'z ce ui' exp'dcis q' 9fessus
fuit ead' pcta d; sacdoti suo 9fiti q' secta q' tn reata
ce. ¶ Ad viij p; p p'dcta quod absolues no mitatur
cdo absoluo te a pctis tuis eo mo quo mitt' eu ia
dudu remissa sue pcta cdo ego 9fiteor pcta 1 si si m
tedat fore mdaciu cdo absoluo te a pctis tuis et ex
pte ei' qd' d' a pctis tuis q; no h'z pcta 9nsu e ei
q' sufficiet pot' d' hr pcta 1 que sut sua suo i tedat
fore mdaciu ex pte e' q' dr absoluo q; n' est ad ab
solued. i p'ud' e q' h'z sic pp' absolo'z absolut' q' ad
maclaz clpe 1 quo ad mutacio'z pene etne 1 q' ad re
missione alic' ptis pene tpal' debite reanz tn obliga
tus s eu 9ne ad ad residuu pene q' p' reuti p ab
solo'z seqte 1 si i to esse remissa. cd' q' i actib'z sacmi
talib'z sp i tndit ministris actu sacri. cdo baptizo ab

soluo 1 alia hmo' q' i me est pp qd' no mitti' 1 sic fctm no h'z
sacrum q' ministris ip'z i dicat se mediate sacro efficere v. g. si
a' e di n' baptizatus ee q i ueritate e baptizat' baptizans
eu cdo te baptizo n' mitti' i tellige s i q' i me est. s' i ppo
to n' esse; solues d' l e' te absoluo n' mitti' q; i illu i q' i
me e. ¶ Ad nonu q' si statutu i' ois utriusz sex' sp i suo
robore manet 9fess' g' epo t pniario ei' itato debet 9
fiti suo ppo sacdoti. cd' ad h' q' o' hntes iur' ecc'z ordiaria
p ordie'z s sub 1 s' una p reputatur 1 v n' sacdos i qlz
isto'z e i mediat' curatus pp o m tocius mudi Epe oiu
sue dyec' q' sacdos pcch oiu d' sua pochi 1 io 9fess' a' eu
eu i ples statutu'z 1 9fess' supiou n' te' ead' 9fiti i fioi
n' e 9' hntes a' iur' dco'z delegatu'z si absolute eis fiat d' lgo
q; simpli' g'ut quo ad potate d' lgati s' i iuce p e d' lgatus
9fessi talib'z ead' qb'z hnt ptate suat statutu n' tenet
a' alti 9fiti. s' i a' aliqb'z fuit iur' cdo absol di del'gata cu
tali obligoe 9 q' lu delegata est frib'z i suo p'uilio d' q' illis
9fessis pp h' obligo'z tea' 9fiti ead' suo ppo pochi sacdoti
aut aliciu supiou seu hnti potate illi' s' simpli' absi q' al
obligoe cet 9 fitite d'legata s q' ia mdusto loe seqtis i' vs
apli' dice' . Vat' e 9fites eisd' n' suat statuti 1 sic i' sta
tuta gnal' 9cili'z s; d'z i suo robore mane 1 ma'z atq
obsuatur ab oi salubi 9ficite ¶ Ad xi q' 9fites illis
qb'z epi 9mittut potate audi 9fessiones et absol di n' tn
ea 9fiti po sacdoti 9tu epi a' n' p'st i fuge statutu gnale
sua 9missione a' m' q' pp 9fessi g' quib'z pp 9mitit ad
h' m' tn acas 9fiti po sacdoti ¶ Ad xij cd' po quo ad pcta
tei i fugedi statutu p 9missoi i h' s q' 9fessi ill' qb'z fca e 9
missio n' tenatur ppo sacdoti pochi item 9fiti qn e pp q' ad h'
ipi' p'sit i frige no est dubiu de q no d' clemes pp i p'uilio
sam p ordubio ece erroneu dubitare an i os sn alic 9sfu
imo q i multas qb'z h' p'sit 9cede potate lib e s. p di' p'us
audi di 9fessiones. absoluedi. pnitetes ac pnias i iugedi
salutares put p'uiti' illo p'uilio q' ms ei aliqb'z m ec
ac' si tal' potas ult' 9cede' frib'z utrius'z ordis q' h' ecc etia
tia ordie'z p'ute i ducte usu clauu a platis s bche i pp'z
ab eo'z obedia q uu' dcde rethe 1 q' h' ecc uariare i' q' ot
dinatu'z e gnali ad ppetua ece utili te ulus 9 i' xxv. q. iij.
q' ad ppetua 1 e. v d' vi. pp n' p' e 9 gnale ece statutu n' 9
articlo'z fidi. s; 9 statutu'z ece' q' n' e i gnale b'z p' e dispe
sare. bnitn no e dubiu qn dcm statutu'z. ois utriusz sex'
pp possz p sua 9cessione ue ec ppe i frige. Jmo possi ipm
reuocare sic et ppe statuit. Decepis a' n' e ita clar'z q' s
sua 9missione p's i' i frige de iure 9mu q' tn deuit 9i p'
sunt a' qb'z ptate absoluedi 9mitte n' requisitis curatis ifi
riorib'z i q' 9fessi ill' n' teatur itpi 9fiti ead' suis curatis
declat clemes pp i suo p'uilio 9 9sda v d' e q' te me secietes
et ad solb te sape nesietes i puat p'sumit asserere q' d' lice
ea t 9missione a' 9cessione romano'z potificu t lgato'z apli
ce sedis seu ordiario'z loco'z fres sui sacdotu pochi licetia
assu n' p'st libe pdre te. sic i qens. nos g' uoletes ass'co'z
tn temeraria pt 9futare et elucidare i ptib'z iur' d' ub
elecoe p'uida delam'. Q; si nob dec' licet seu 9mitt' seu 9
ceda' a legatis p'dce sedis a' ordiarius loco'z n' du a romano
potifice d' quo'z 1 c. ut s' p'us legatis 1 ordiarius s bitus ei
tem libe p'dire potis 1 c. a' o'z iferio'z plato'z 1 r'to'z 1 e. n' s'
p'u q; clemes pp no 9cee' ad nouis legatis. s; solu mo decla
rat quid ce h' possit apte i smuat q' n' p'sit de iure 9i eu
g' pp lgati a' epi 9mictut simp' 1 ab te p'ocal offii ex ci
siu licecia sacdotu pochi ut ppea 9fessi ill' qb'z 9mitut n'
teat' ead' 9fiti ppo sacdoti n' i frige statutu. s; pocl uti
tur iur' suo 9i eis res uato s e' statutu. tal' tn 9cessio d'z
fi cu cautela ne s bdita sui ea ro ab n' a suis plus pochi s
trantur ut d'z est. h' mo sed' s ia dca q' p'dca offa d' p
sut 9miti. v no mo simp' 1 ab te absi oi 9doe et obligoe
aneya a mo aneya a' 9doe 1 obligoe. Jsto s o m 9cessa e
frib'z p p'dci p'uilii potas audie di 9fessiones aneya. s. ob

ligōe eē ꝯfitentem ppillaꝫ clausulam. volun' a' ic. nō
a' eē ꝯfessore n; eē potātē et ꝯmissam n̄ ꝑ actis i q̄ꝯ. f. ic
dndat mea q̄ ad in dicto m̄e i m ꝑōꝫ agētis ne i m̄ ꝑ fit
ꝑpium esset ipnie ut iā h̄itū est s. ad g̊ descēdo ad p
potū de ꝯmissione officij ab epis sic ꝯmissione fcā a
dnō pp. Si eni fcā fuit ꝯmissio pō mō ꝯfessi ul' qb; fcā ē
ꝯmissio n̄ tn̄ icato ea ꝯfiti suo ppo sacdoti. Si uo fcā fu
it. pō mō dico q' tenet. vn̄ si epē ꝯmitteret alic' offin audi
ꝯfessiones 7 absoluēdi 7 piniās iniūgēdi sb ꝯsili fōr ꝯmis
siu ē frib; i ꝑ cla ꝑ uilij siu 7 ad iniūgēt cla; alia ꝯfiteri n̄
h. volum' a' ic. q̄ ad sup̄ dixi pōd eē de ꝯmissioe m̄
fcā ab epō meo dico ꝯfess' illi te' ead' ꝯfiti tm̄ suo ppo
sacdoti sic mō tenet ꝯfessi frib; i̊ uirtute siu puilij. Cā; a'
adicōs illi' spāli eē offin ꝯfessionū fore puto. q̄ a' flet
mag' ꝑiudiciū sacdotib; a frib; eē offin ꝯfessionū n̄ ē
ꝑ illā clā; volum' a' ic. o; ꝯfessos frib; ead' ꝯfiti ppo ꝑ
lato oms maligntes uolētes fuge noticā suoꝝ ꝑlatoꝝ
7 laya 7 clīa 7 canōci 7 religiosi qui nō eēnt astcti per
ꝑuiliū ad ꝯfitend' sui ordis fr̄es regrerēt ꝯmissis 7 sp̄
tis ppis ꝑlatis eo q̄ illos fr̄es mag' timent 7 corā eis
m' ꝯ uerecundentur 7 eos mutare ꝑset put uellet. nc̄ vnū
ꝯfessorem eligēdo nc̄ illū alic h̄ent ppi sbditi ocāo; euag
andi 7 suos pastores fugiēdi et ex h̄ uidet' ꝑbeii ccō
i fugiēdi ecclāsticā obediā; 7 reuēciā q̄ īferiores tenet
h̄re erga suos supiores. Jnno' ıd b. iii. ad eugeniū solū loqs
d' exēte 7 mācipatōe sbditoꝝ a sbiecoe suoꝝ ꝑlatoꝝ d'e fi
tus emācipatiōs illis ē n̄ q̄ emācipati dissolutōres fuit
sbtes q' i uerecā' ꝑcet vagū 7 male libm illg' ꝯ n̄ sic q'
arguat 7 i' sic ē 7 extollūt qui sbt̄ h̄nt a' ē sbiectū virt q'
mō qui sbt̄ h̄nt inoces q̄ ꝑfā eiu' sepi' ꝯpui ē. Ad
xi. q̄ statutū g̊ uult' ꝯ salij. ois utriusq; sex'. m̄plicatū i d eō
ꝑuilio nō obligat ad ꝯfitend' semel i āno suo ppo sacdoti
n̄ h̄nte pccā. li n̄ pl' h̄t pccā qui mch ꝯmisit i toto āno
q̄ uē peritēs 7 c. ic a' nō te' sel' ꝯfiti i āno suo ppo sacdoti q̄
n' ie. ¶ Ad b' iā dcā q̄ statutū obligat ad ꝯfitend' pccā h̄a
tē pccā n̄ tn̄ q̄ iā sit i pāta ꝯfitēte i ficātia qm̄ ꝯfuit ab
ipō ꝑ ccli toci' āni ꝯmissa; li n̄ fit ipni ꝯfitēte i ficatia; li
tm̄ mō eēnt i recordacōe seu memō. li siqs nō h̄t i fi āni
tm̄ mō cēn i recordacōe seu memō. li tn̄ nl' restat ad ꝯ
ꝯmissa nc̄ iā i ficieii nc̄ exnūa i memō. li tn̄ nl' restat ad ꝯ
fitend' ex ānis ꝑcedētib; satis ēēd q̄ talis nō obligat' ad ꝯfitē
dū a'q̄ pccā sel' i āno suo ppo sacdoti. q̄ ı d n̄ obligat n̄ ad
ꝯfitend' pccā i fra āni ꝯmissa. Si tn̄ d' ex ꝑcedētib' ānis nō
restat aliq̄ ꝯfitēda et ıd tali sufficeret oñdē se sacdoti 7 m
dicare ei q' dia ꝯstante grā n' ꝯmisit; ad ꝯfitend' b' suam
ꝯscīam ꝑ integrum ānum q' te' ei sacdos ēē q̄ li ꝑ nei
ne; posit; ꝑbare 7 nō est ꝑsumēd' q̄ sit i memor sue sa
lutis 7 sic nō est sile d' illo qui mch ꝑ totū ānū 7 d' illo
qui ꝯfessus qui ꝯfessus est frib; mūdat' ē. ab ul' q̄ i fra
ānū ꝯmisit. ¶ Ad xii. q̄ si statutū i frū astringet ad it
um ꝯfitend' h̄ eēt ꝯ intencōm dāns ꝑuilii ad ubes' f. fr̄
tis q̄ multos a ꝯfessione rethet 7 c. ad' q̄ n̄ q̄ si d'irte
astringēt statutū ad ꝯfitend' bis ut ad utrāq; ꝯfessiō;
h̄ō tenetur uirtute statuti ut' sechēe' ꝯ fōne ꝑ frām
voluntarie. Jtē a' qui statutū solūmō obligat ad ꝯfō
nem necēs faciēdā et ꝑmittat aliā l' a'ıl faciendā' i uba
ꝯfitētis vt ut statuti sii obligō i' ꝑcedo uolūtariā;
ꝑ ꝯfōnē 7 ꝑ h̄ ꝯfcā fuit obligatie ad q̄ad ꝯfōnē faciēdā
i d'ite nō noua obligōe sbuciente li ꝑstma pce n̄ ē n̄
q̄ assūptū ē qui ꝑmaꝫ ꝯfessiō; n̄ fuit aut nō d; fact n̄
ex spāli dilecōe q' caritatē ei' ad aug; ꝑ ꝯfessiō; 7 abso
lucōi; i' ꝑma uolūtarie aggstaꝫ ut ꝑh ꝑmpcōi; fiat
ad explecōn ꝯfōꝫ a' ad q̄ faciēdā obligat' ē 7 ꝯ h̄ fr̄ ē
ꝯfitē si sit deserius 7 agēs b'm suū ꝑmiiū obedies ma
dato a ꝑ'ico ꝯtito i illa ultiā. cla. Ad; uct fr̄es diligē
ter et effi' ꝑ dati eis a dnō grāꝫ exhortet'. ac moue'
7 exhortabitur q̄ tn̄ potit ut pccā sibi ꝯfessa itꝫ ꝯfite
atur suo ppo sacdoti ꝑ q̄ plus ccauit' forte ad ꝯfite

dum eicad' itm̄ q̄ ꝑ'us fuiss; ad ꝯfitend' illi soli si fr̄i uo
lūtarie nō fuiss; ꝯfessus que clausula ul' cio adita satis
m ai fat ꝯfessa frib; itm̄ eē ꝯfitēda ppo sacdoti. Si eni
d'ret fi' si ꝯfessio n̄ tm̄s ꝯfessa m̄ tuo sacdoti ꝯfiteri h̄
suffic' t' illi ꝯfiti a' q̄ ueīalia que mīora mōtalia h̄ n̄
eēt s' ꝯfessiū diligent' 7 effi' exhortari ut semel' i ā
no saltē ꝯfitea' suo sacdoti put statuit ꝯsiliū gnal'
le i illa decētali. ois utriusq; sexus. Jmo li eēt exhortari
remissio mō 7 ut m' q̄ m. tetō; dni ppē i miugētas ucē
ꝯfessos diligent' et effi' exhortet' 7 c. ¶ Ad a' m q'
addit q̄ ꝑ ꝑ dcāꝫ expōꝫ ꝑuilij n̄ ꝑuenire' itcōd pp' ꝑ
illā expssā q̄ fr̄es nō exercet libius 7 efficaci' ꝑ
dcā offca q̄ ꝑ'. ad' q̄ ꝑ ē f'm quō nc̄ n̄ oꝫ ipōs ad h̄ pe
tē licētiā ab epis l' legatis dni ppē sic ꝑ'. Jmo i illo
ꝑuilio expsse inh̄ibet' viuūsis ne ab execucōe dcō
rum officioꝝ a' dcōs fr̄es audeat i pedire nc̄ q̄ ctā
ꝯstate de eoꝝ auctē q̄ ꝑ' q̄ ad ea q̄ eis ex ꝑuilio ꝯ
cedunt' q̄ tunc m' est q̄ pctā 7 tn̄ cēa h̄nt auctē ab
ipō pp' q̄ nō requirit' ad i' que eis ex ꝑuilio ꝯcedunt
7 ꝯmissis alic' alicuius ꝑlati eis a' denegare ıd q̄ q̄
app; exilit ꝑuilij n̄ m' eis ꝯcedi h̄ nō est cātitudi
auctas eoꝝ derogare. s; h̄ est pō' ꝯtiā mō debito d'
clare. Ad a' i addit q̄ ubiores fruct' facet fr̄es b'
dcāꝫ expōm. q̄ multa rethent a frib; ne eis ꝯfitet
q̄ ꝑ'us aut q̄ ess; ꝑuilii eis ꝯcessiū. ad' q̄ nō eēt
q̄ uis eē q̄ face posset fr̄' ubiores sbtm̄ uolē
tes ē frib; ꝯfiti aut h̄ uolut nō ul' tecōe uagā
di 7 ut dcā est sacdotes bonos 7 ydoneos fugiē
di l' q̄ c nq; ad cā m' idāu s; ex deuocōe et caritā
te 7 deuocōe 7 caritate et m tecōe mag' ꝑfidi i ꝯfi
tn̄ q̄ uo suo ppō sacdoti aut uolut ꝯfiti frib; itē
cōe fugiēdi ppos sacdotes a' quacū; a' cā m' uō
nal' et nō ex deuocōe 7 caritate et deuocōe plus
ꝑfidi m ꝯfitendo frib;. Si pō mō sic dico q̄ tales
nō rethent' a frib; eo q̄ tenētur suis sibi sac
dotib; ꝯfiti 7 ꝯfitendo cā frib; q̄ sacdotib; mag
ꝯsequet' q̄ uitāte debent 7 sic eē tales fuit u
biores fruct' reuitēdo ad suos sacdotes q̄ si sor
frib; aut sacdotib; ꝯfitet'. Si sō mō dico q̄ soli
tales rethet' a frib; eo q̄ tenent' itm̄ suis sacd
tib; ꝯfiti. q̄ pl' refugiunt laborē itād ꝯfitēdi q̄
desiderent fructū qui ex iteracōe ꝯfōnis sequetur
i uō accederent ad fr̄es n̄ q̄ m' uerecundaretur eis ꝯ
fiti 7 m' timet eos ꝑ sua uolūtate uariātes ꝑ
seut 7 forte mag' ꝑ aliqs cās eis n̄ expedientes
q̄ ex deuocōe 7 caritate 7 aīe sue pfectū 7 s' dico
q̄ eē tales fient ubiores fructus si ꝯfiteant' sol'
sacdotib; bōs 7 ydoneis q̄ solū frib; 7 h̄ pp' ma
iorē uercdiā 7 reuēciā; 7 cōrē 7 pp' multa a' ipis
ꝯfitetib; ꝑficua bā si tales ꝯfitent' solū frib; 7 ul'
l' ꝯ mō fateret' fr̄es eē tales ubiores jmo mag'
stiles fruct' q̄ sacdotes bo' 7 ydonei 7 s' sitib;
ꝯ ced' ex libtās ꝯfitēdi frib; sūi obligōe reuitēdi
ad ppōs sacdotes ad sequent' adi ē eni ꝑ dcā s. q̄
h̄reat ocōm fugiēdi ppos sacdotes 7 minuē ex d'
obediā et reuēciā sbditoꝝ erga suos supiores et
eis' multa i ꝯon sequentur pp' quo nō expedit ge
nalit ꝯcede q̄ ꝯfessi frib; nō teat' itād ꝯfiti su
is sacdotib; h̄ forte eē aliqs uolētes simul tn̄ ꝯfi
ti pccā sua ubiores fruct' faceet fr̄es i audiēdo
simul ꝯfōnes eius q̄ ppi sacdotes 7 sic ex h̄ ex
pōne q̄ ꝯfessi frib; teneāt' itm̄ suis sacdotib;
ꝯfiti uō impediūt fr̄es qn posset face fr̄es fr̄c
tus ubiores l' q̄ ꝯcedit' eis ꝑ ꝑuilū nc̄ sic expone
tes dcā ꝑuilū faciunt ꝯ tm̄ inhibicōi; dni ppē
dcm̄ ꝑuilū aliq' m fugēdo aut ꝯ iutecō; dni
ppē ipz expōdo ꝯtrā ex ub dcī ꝑuilij appere pot

fr̄es uiuendo d[e]c[re]to p[ri]uilegio esset dati ut coadiutores pla
to[rum] et nō ad destructionem. s[ed] in edificationem. s[ecundum] q[uod] ap[osto]l[u]s
glo[ssa] ii. co[r]. xi. d[icit] potestate s[ibi] data nō i[n] destructionem
s[ed] in edificationem s[ecundu]m mod[um] autem alium expo[nen]di nō essent in edifi
cationem. s[ed] in destructionem. qui s[ecundu]m p[re]dictum mod[um] expo[nen]di ipi
fr̄es in[...] q[...] p[re]latis tanq[uam] p[ri]ncipalibus operariis coadiu
arent ut bo[nos] auxiliatores ad h[oc] ut fideles ad d[omin]um salu
b[...] reducerent. ❡ Ad vi[...] ex auxiliatore p[ro]p[ri]o si ue
lit m[odo] debito coadiuuare ut suppo[ni]to op[er]e bo[...]
[...] p[ri]n[cipa]l[is] operarii et illo [...] excluso faciat q[uo]d
[...] petit ad h[oc] ut op[us] p[ri]n[cipa]l[e] operario [...]
[...] et efficacius compleat. s[ecundu]m autem alium modum expo[nen]di i[n]
destructionem [...] coadiutores. s[ed] potius d[e]structo
res q[uia] officio auxiliatorum [...] p[ri]ncipalium
operariorum usurparet [...] q[uod] [...]
[...] ad [...] confessiones eorum [...] audire
[...] quod [...] ad confessa eis [...] operarii [...] exclud[...]
[...] sic p[ri]ncipales operarii [...] esset [...] destructo
res [...] edificatores [...] si nō uellet h[abe]re [...]
coadiutores eorum auxilium recusando [...] ipi auxilia
tores multo maiores essent et magis [...] destructo
res. si uellet [...] excludere p[ri]ncipales operatores
eorum officium usurpando [...] sic [...] nō [...] statutum g[e]n[er]al[e]
[...] in illa clausula. volu[mus] [...] uolu[n]
tate d[omi]ni p[a]pe que p[ro] mandato d[e]b[e]t h[aberi]. ❡ Ad xiii. [...]
q[uod] b[e]n[e]ficia p[ri]ncipum largissime s[un]t interpretanda. d[ic]o q[uod] u[er]u[m]
est q[ua]n[do] [...] p[re]iudicium alte[ri]us [...] dic[it] [...] glo[ssa] ex hoc
aug[ustinus] nō [...] c[...] ecclesiastici iuris [...]
[...] ut [...] p[ri]uilegium intelliga[...] p[ri]uilegiatis co[n]
cessum [...] p[ri]uilegium est [...] a quo [...] est rece
[...] de p[ri]uilegiis. porro. [...] sic [...]
[...] excepto [...] nō [...] confessa fr[atr]ib[us] [...]
[...] plus sacerdotibus [...] ledu[n]tur sacerdotes i[m]mo [...]
[...] sit [...] spirituale [...] sui [...]
[...] sui fore [...] leduntur sacerdotes quo ad bo[...]
spirituale [...] ex [...] paucitores [...] paucitores
[...] ip[s]is [...] tanto [...] in p[er]iculo [...] eo
q[uod] de paucioribus reddere [...] quo ad [...] cor
poris [...] quia [...] eos laborare [...] quoad
bo[...] for[...] q[uia] ex h[oc] nō auferet[ur] a sacerdotibus [...] reddit[ibus]
[...] sic sic [...] h[oc] nō est [...] ex h[oc] [...]
[...] sacerdotes q[ui] [...] fructificando i[n]
[...] et ex h[oc] [...] q[ui]d [...] de
bita reuerentia [...] honor sacerdotibus a p[o]p[u]lo [...]
[...] et sic [...] leder[e]ntur et h[oc] nō [...] q[uod] de
[...] redditi [...] lederet[ur]
[...] temporalibus [...] p[ri]uata [...]
[...] voluntariis testis [...] sepulturis ac [...] in multis aliis
[...] sacerdotes indigerent [...]
patere[n]t [...] sic [...] lede[re]ntur [...] p[...]
expo[sitio] nō esset [...] in p[re]iudicium sacerdotum [...] multo
mag[is] [...] expo[sitio] nō esset in p[re]iudicium fr[atru]m [...]
[...] expo[sitione] paucitores fr[atri]b[us] confite[re]ntur de
[...] reddi [...] laborare[n]t [...]
[...] temporalibus eis debitis [...] si fr̄es reputarent
[...] expo[sitionem] esse i[n] suum p[re]iudicium eo q[uod] uellet [...]
[...] si plures eis confiterentur [...] labores [...] maiores
i[n] confessiones audiendo [...] ut mag[is] [...]
[...] p[er] d[ic]tam expo[sitionem] multo mag[is] sacerdotes deberent rep
[...] expo[sitionem] esse [...] p[re]iudicium p[ro] q[uo] ista [...]
h[ab]ent [...] ad h[oc] p[ri]u[ilegiu]m ex officio tanq[uam] operarii p[ri]ncipales
sunt [...] sic fr̄es ❡ Si a[utem] fr̄es q[uod] absit d[ic]tam expo[sitionem] re
putarent esse [...] p[re]iudicium eo q[uod] si paucitores [...]
[...] inde [...] quere [...] sua [...] ih[es]u x[risti] [...]
[...] p[er] expo[sitionem] q[uam] fr̄es exponunt p[ri]uilegium sac
dotes lederent [...] quo ad multos [...]
d[ic]tum est h[ab]ent [...] euangelii [...] sacerdotes [...]

quendi et p[ro] alia in [...] seq[ue]ret[ur] q[uod] aliq[ui]d [...] sunt [...]
❡ Ad xiiii. cu[m] d[icitu]r q[uod] clausula i[n] p[ri]uilegio q[ue] po[nitu]r [...] plures [...] expo[sitione]
est s[ecundu]m [...] q[uod] mag[is] fac[it] p[ro] p[ri]uilegiatis. d[ic]o est q[uod] [...] exp[...]
se i[n] d[ic]to ca[pitulo] [...] q[uod] h[uius] cla[usul]a d[e]b[e]t exponi s[ecundu]m [...] q[uod] rector esse [...]
a[...] [...] d[ic]tum p[ri]uilegium exponu[n]t rectores et ap[ro]ba[...]
q[uod] si h[uius] expo[sitio] ex gr[ati]a [...] p[a]pe fr[atri]b[us] [...] p[ro] [...]
[...] p[ro]p[ri]i resuadu[m] [...]
d[ic]ta [...] p[ri]ma clausula [...] p[ri]uilegiu[m] fr[atru]m obsc
ura [...] plures [...] exponenda esset q[uod] fr[atri]b[us] [...]
q[uod] [...] rectori ut [...] ad [...] q[uod] [...] ex
ponenda [...] s[ecundu]m [...] qui mag[is] [...] facere[t]. si esset [...]
iudicium et mag[is] [...] alter[...] cla[usul]a [...]
[...] curatorum et [...] est [...] iudicium [...]
[...] exponi [...] qui mag[is] [...] fac[it] [...]
expositum [...] patet ex [...]
[...] fauore p[ri]ncipalis h[uius] p[ri]uilegium [...]
agitur in [...] clausula [...] quo ad h[oc] [...]
[...] sic [...] res [...] agit[ur] [...]
[...] q[uod] [...] p[ri]uilegium [...]
expo[sitio] [...] sic [...] fauore p[...]
h[uius] p[ri]uilegium [...] p[ri]uilegium [...]
d[ic]ta [...] clausula [...]
[...] fr[atru]m obscura esset [...] plures [...] sic expone
[...] p[ro] fr[atri]b[us] tanq[uam] [...] ut [...] ad [...] q[uod]
[...] exponenda esset s[ecundu]m [...] qui mag[is] p[ro] ip[s]is [...]
[...] p[re]iudicium [...] mag[is] [...] clausula [...]
[...] curatorum [...] p[re]iudicium [...] exponi [...]
[...] q[uod] mag[is] fac[it] p[ro] ip[s]is [...] expositum [...] patet ex
[...] ❡ Et si dicat[ur] q[uod] immo i[n] fauore fr[atru]m p[ri]uilegium datum
est [...] i[n] d[ic]to p[ri]uilegio ipi fr̄es soli a d[omi]no p[a]pa salutantur
[...] p[ri]uilegium [...] q[uod] nō [...] q[uod] i[n] fauorem
fr[atru]m d[ic]tum p[ri]uilegium [...] sit concessum [...]
spirituale [...] fr[atri]b[us] [...] est datum. [...] ut d[ic]tum e[st]
[...] ad [...] operarii
p[re]dicacionis [...] audiendi confessiones [...] ad [...] p[a]pa
[...] operantes [...] affectanda ex [...]
[...] modum [...] ex [...]
[...] aliorum [...] assumunt redundat i[n] [...]
et [...] spirituale eorum qui sic [...] officium [...]
[...] ut inferi[us] declarabitur [...] d[ic]tum p[ri]uilegium sit con
cessum i[n] fauorem fr[atru]m [...] temporale [...]
essent mercenarii [...] questum [...] officia spiritualia exercendo
nō [...] q[uod] p[ri]uilegium concessum sit i[n] fauorem fr[atru]m p[ri]ncipa
[...] i[n] fauore [...] declaratum est [...] ma-
[...] quo ad [...] ex [...] d[ic]ti p[ri]u
[...] p[a]pe [...] p[ri]uilegium [...] ad
[...] ordinis [...] p[ro]fes
sores [...] fructum [...] deo auspice p[ro]duce[...]
[...] ag[itur] est [...] p[o]p[u]li [...]
[...] p[ri]uilegium [...] fructum [...] ex d[ic]to p[ri]u
ilegio securitur [...] doctorum [...]
de confessione [...] p[ri]uilegia [...]
[...] p[re]iudicium [...] p[ri]uilegia [...]
tur. s[ed] potius i[n] fauore fidelium [...] doctor [...] q[uod] [...]
potius [...] est h[oc] i[n] fauorem [...] ad utilitatem [...]
[...] ad honorem [...] clausula [...]
ad fidem [...] i[n] fauore [...] sacerdotum [...] i[n] fauorem
[...] in d[ic]to p[ri]uilegio salutantur [...]
[...] i[n] fauore [...] p[ri]uilegia [...]
p[ri]uilegia [...] officia [...] ad utilitatem aliorum [...]
[...] officiorum [...]
[...] p[ri]uilegium [...] ad [...]
[...] p[ri]uilegia [...] facie[n]do
[...] angelorum [...]
[...] angelorum [...] p[ri]uilegium [...]
[...] q[uod] [...] p[ri]uilegia [...] [...]
re[...] i[n] fauore [...] angelorum.

ex p[ar]te l[o]nge [...]

Sequitur de sacramento penitentie pertinentibus ad peccatum confitendum quorum primum de occultando siue celando peccatum. Utrum retinens siue celans sacerdoti unum peccatum in confessione tenetur omnia alia confessa iterum confiteri. Secundum de reuelando siue manifestando peccata confessa si prelatus superior committit alicui sacerdoti ut audiret aliquos confessiones et absoluere eum et quod ipse preferat audire et fert ei omnia alia peccata confitentis que sibi erat confessus nec esset fidelis relator sed fidelis testis si reuersus ad prelatum diceret dominus ille est confessus immundus ab omni peccato. Tertium erat de exhortatione facienda esse peccati utrum confessor absoluens confitentem teneatur ipsum in aliquo casu hortari ad alias confitendum.

27 Circa primum arguitur quod retinens unum peccatum non tenetur omnia alia iterum confiteri quia ista non obest nisi quia fictus est in confitendo sed in nullo alio sacramento ut in baptismo in quo omnia peccata sibi confitenti remittuntur quia fictus non baptizatur ut tunc dicitur absolutus unus esse unum in mortali non obest baptismum iterum propter alia absoluenda sed sufficit quod tollat fictionem ergo unum genus sibi confessio omnia alia peccata absoluenda sed sufficit ut tollat fictionem esse illud unum illam ac tollit id unum est fictum ergo etc. Contra illa confessio culpam auget non delet sed confessio sufficiens debet esse deletiua culpe ista ergo non sufficit esse iterum danda est ergo non sufficiat esse illa confessa. Ad istam questionem respondendum est secundum quosdam de iterando in confessione peccata de quibus semel rite facta est confessio. Est enim certus casus in quo diximus quod semel confessa iterum debent confiteri nec est aliquod dubium in hoc quod tunc in mortali quo confessor recordatur eorum que confessus est ei. In nobis autem aliis casibus scilicet confessor fuit illorum peccatorum oblitus uel si debeat aliquis confiteri id peccatum commissum non est dubium quin debeat confessa iterum confiteri singulariter et in speciali et hoc multo fortius quam in casu in quo satisfactio uel non est iniuncta uel est oblita et est una cum omnibus et hoc tunc. Secundum est de iniuncta satisfactione. Casu secundum rationem communis est quia satisfactio pro omnibus iniungenda est quod in illis casibus non possit taxare nisi auditis in confessione omnibus singulariter et in speciali pro quibus est iniungenda. Unde non dicitur nisi cum illa tuto. Utrumque textus, omnis quod confessor sit discretus et cautus diligenter inquirens et peccatoris circumstantias et peccati quibus diligenter intelligat quale debeat ei prebere consilium et cuiusmodi remedium adhibere. Nec requiritur in hoc casu et in aliis nisi quod in hoc de confessis postea confessus habet memoriam satisfactionis iniuncte ut uideatur non esse necesse pro satisfactione recipienda iterum confiteri illa confessa sicut necesse est in casu in quo satisfactio adhuc non erat iniuncta aut postea oblita propter quod etiam in speciali cum suo [illegible] in hoc propter quod confessor non recordatur peccatorum sibi iam confessorum tunc debet confessus omnia in speciali illi ut alia confiteri. Cum uero ille confessor recordatur eorum que confessus est debet eadem confiteri saltem eius ignorantia tamen. Secundum factum ut in ipsa reducantur ad memoriam et actu alleuiet et est causa tacta in questione precedenti scilicet quod confessio illa non erat in se sacramentalis propter fictionem confessio non sacramentalis quia forte non sit eam necesse sibi iterare quia potest etiam contingere quod non deleret peccatum nisi per sacramentalem absolutionem nisi est casus in possit contingere quod non esset per consequens effectus penitentie consequentis gratiam ablutiuam omnium cum tamen penitentia secundum [illegible] sit secunda tabula post naufragium et quia sicut baptismus confessio est sacramentalis et si non sit necesse eam fieri in casu tamen sine gratia gratum facientem tamen requirit quod non sit in confitente actus qui ponet obicem gratie imo ut aliqui dicunt requiritur actus contritionis equalis gratie et si non generaliter tamen ex naturalibus liberi arbitrii adiuta gratia gratis data qui solum dispositiuus est et motiuus de congruo. Hoc aliter fiat confessio sacramentalis ergo sacramentum in penitentie sic dependet ab actu uoluntatis ut non sit uel fiat sacramentum sacramentum penitentie non sit uoluntas libera ab actu omnino qui ponit obicem caritati. Nunc autem id quod est simile etiam in sacramento quocumque non adhibeatur sicut ipse non sacramentum non est ut si leuitum perfunda aqua forte illorum sacramentalium non est baptismus sacramentalis cum quia illa confessio uno peccato pro industriam reseruato sacramentalis non erat ideo omnia iterato sunt dicenda non sacramentaliter confitenda quod confessionis confitentem non potest obicem caritatis in actu uoluntatis et unum dimittit non ex industria ab aliis peccatis absoluetur. Si uero modo recordetur illius non debet omnia confessa iterare cum sit uera fide confessio sic alia et secundum hoc confessio est omnibus sed. Et per hoc ad primum dicendum uno modo secundum opinionem dicentium quod perseuerantia sacramentalis requirit liberi arbitrii contritionem quod non est simile de baptismo et penitentia quia baptismus non dependet ullo modo ab actu liberi arbitrii

mendacio agendo sicut facit penitentia ut dictum est et hoc ad suum effectum principalem qui est gratie collatio ad abluendum peccatum sed sufficit actus non repugnans gratie quia baptismus fit generaliter et paruulis sed hic actus requiritur in penitentia ut dictum est secundum oppinionem aliquorum et ista conueniunt. Ad quod non est simile quia baptismus quo ad suum actum principalem qui est caracteris impressio comparatiue non repugnante ficte baptizato propter quod quia fictus ipsa in potentia esse baptismi quo ad eius suum principalem effectum qui est caracteris impressio penitentia autem quo ad nullum suum effectum comparatiue secum talem fictionem eo quod non habet actum principalem ad actum collationis gratie quia non imprimit caracterem et si penitentia nullum requirit gratie contritionem in uoluntate ideo fictus nullo modo potest ipsa in penitentie ex quo contingit ulterius quod recedente fictione secundum terminos effectus baptismi quia tunc uiuit eius ad actum principalem confitendi gratiam manens in caractere propter quod statim prosilit in effectum collationis gratie recedente fictione recedente tamen fictione apparente illatus sequitur effectus principalis penitentie quia nihil impressum est ficto per sacramentum penitentie quod habet uim sacramenti penitentie.

Circa secundum arguitur quod fidelis testis dicendo quod ille confessus mundus et immunis est ab omni peccato quia in ueritate ipse iam omnino habet nullum peccatum. Contrarium est quia in illo contraria est inuisioni. Ad quod quod ut tamen innuit questio tangit aliquando pertinet ad questionem precedentem de priuilegio fratrum eo quod asserebat quod non obstante obligatione per illam clausulam uolumus etc. fideliter agetur confessus fratri per dictam obligationem contentam in illa clausula uolumus etc. ad suum sacerdotem peccati fratri confessus eidem sacerdoti non recitaturus sed diceret dominus non habeo peccatum de quibus mihi confessus eo quod talis ut dicunt fratres quod sit a fratre absolutus ab omnibus peccatis suis nullum peccatum habet ut ostendatur eius hystoriam per exemplum in quo est sibi obligatio ad referendum iam confessa in quo uerum clarius est quod infideliter agerent qui non refert peccata iam confessa ob hanc causam quia iam non habet ea eo quod ab eis est absolutus. Est enim casus istud in casu proposito quod omnis ad quod clara est omnibus inuisio. Ad quod est enim quod supposito quod de consilio confitentis fratri sit certa confessio in illo sacerdoti a suo superiori qui tamen non possit confessor reuelari ipsi superiori peccata sibi confessa simpliciter et absolute. Iste in proposito casu infidelis testis et esset infidelis relator quod refert contra formam et intentionem committentis quod sufficienter probata commissione sine expressione. In intentione enim committens quod ei referret peccata que ille sibi confitetur ipse ei eadem sub eadem forma recitando referret uidendo ipsius ad peccata ab illo perpetrata de preterito scilicet et respondendo negatiue dicendo scilicet quod non habet peccata non respondet petitioni fratris in commissione sed deludit interrogantem seu committentem sophystice secundum diligendo intentionem ad peccata confessa non ut hac tamen perpetrata qualiter ad ea dirigebat intentionem committens sed non iam in sufficientia ipsius confitentis de quo nec cogitabat nec cogitare debuit committens et quod autem principaliter est sic prudentes in simulat committenti quod ille nulla peccata habuit sibi confitenda. Est autem confessor obligatio in isto casu et in casu precedenti questionis sed differt solummodo quia ad obligationem hic modus et quia ad absolutionem effectum quia in isto casu obligatus confessor ad referendum etc. quia confitendo prelato licet confessus omnia peccata illius sibi confessa in illo non casu obligatus ipse confessus ad referendum et confitendo in proprio prelato suo peccata eadem quia iam confessus est et in illo casu confessus obligatur sibi confitendo non habet in proposito fidelis referendi prelato suo omnia que confitetur fratri absoluente illatus absolutus et quantum ad hunc restat concessio fratri confessus de confitendo fratri suo sub obligatione sibi subordinatione quia sic non intendendo ad ipsum id ad quod erat obligatus non absoluetur sed nec absoluetur si fratri fuisset concessio sub condicione non scilicet confitendo propter contradictionem ad spirituale quia iam non extaret condicio quod hoc patet ex supradictis. In isto uero casu confessor obligatus ad referendum et si in audiendo confessionem et absoluendo non habet in proposito fideliter referendi prelato sibi confessa intentio absoluetur et quantum ad hoc multum refert concessio fratri confessori de audiendo confessionem illius et absoluendo ipsum de peccatis suis sub obligatione et sine condicione quia fratri commisse sub obligatione non intendendo ipse id ad quod erat obligatus nec minus absoluetur ut dictum est sed multum peccaret.

de ficto penitente et baptizato

Fcā s' nō ɔmissione sb ɔdōne ut .s. ei9 ɔfōm audiret
et absoluet n istam ɔdōm fidelr adimplere intend'et
q si ptmod' intēcō; mutar; ut nō intend'et referre
aut nō fid'li mltum pcaret. s; tn ie absolut9 manet
q'ad' dictū ē supi9 de ipō q si intēd'et actu l'ahitu
in ɔfitēdo ⁊ absoluēdo; attēdo ut ei intēd'et ead' ɔfitī
ppō sacerdoti aut n fidl'r. S; tn petaue pcō in obediēc q'
oib; ptis ɔfessis ab ipō quodāmō ppōd'aret pcp q
int' pctā; ille qui s' ɔfesso intali obligōe ɔsid'et sū
dissuad'et ne s' ɔfessa itato ɔfite' suo ppō sacerdoti ar
sic instituet et absoluet; ei q nō tene' ead' ɔfiti ppō sacerdo
ti s; solum dīc ei. Dne ego nulla hēo pctā ⁊ iō t n teō
wb ɔfiti n'c illa q fui ɔfess9 sum et h in forīco inhec
ɔsciām ɔfessi s' illa friuola rōne .s. q; pcp ē ɔfess9
et absolut9 iā n hē pctā que sua sūt ad ɔfitend' q'rō
initai pctā; qui i isto cāu ɔfessoa sic obligato ɔsulet
aut suad'et ne s' ɔfessa referret plato aut sic istr
uet eum ⁊ absoluet ei q nō tenetur ad h q' solū debet
ei dīc. Dne ie ɔfess9 in nulla pctā hē s; mund9 est ⁊ im
munis ab oi pcō ⁊ hec informado ei9 ɔsciām friuola rōe p
deā · imo ie inferēdo turpit' inceti; n referēdo. S; ad in
ducō; ei9 cū sūe rōm. Ar° ei9 quod d' ysidor' n° s
simp; ⁊ hr. xxii. q. v. Q cūq; arte. ūbo; quis iurat
tū qui ɔscie testis est ita h accip sic ille cū iura' in
telligit ualde g' ɔsiliū ɔsiliū sic pastor bon9 p imites ōb
fert ualde g' ɔsiliū ɔsiliū sic pastor bon9 p imites ōb fiis dat do9. martin9 pp fri; ultiā clausula p'uily e
oy ɔ d'. Qr; nō fres ⁊ c. Sed; g' ar° s iā tetiatā ɔced'
ē ad p'ar p; ipō ex dcās s' in qoē de frm p'uilio i absolucō e. vi. ar vii. viii.

24

26

Jrca. z ar. q ɔfessor teat' aliū hortari ɔfessū ad
alias ɔfitēd'. q; h mon; do9 martin9 frē facē fres
p illā clausulā p'uily sui. Qz; n dē fres ⁊ c. C nō pot
eū hōtari ad ɔfitēd' pctā q dcm est adnō inhiera q'
absolut a pcō adulty . uade iā āp. noli pctare . n
ar dix' uade ⁊ si potes āp ɔfiteri dnō. S; n te' qs a° sa
cē qm do9 docuit suo ex. nō g' te' ad inō hortari ad
ɔfitēd' fuit in pretita . q; iā nō sr. S; g' te' ad ɔfi
ɔfitēd' aliq illa n p'sr eē n q iā st i p'tore p'secia . s; etiā
n est ɔfess9 nullo g' mō te' hōtari s' iā ɔfessū ad a'
ɔfitend'. Vd' ē s q clare p; q ista qō ie ducta ur
ex toto dcē clausule ultie in p'uilio frm. Etē ad q
ad ɔfitēd' pctā q iā sūo ɔfessor i eē ptōu ut ip; i fici
ētiā te' quib; ɔfessor exortari ptōrē. S; platus ex d'
bito officy n platr9 ar ex debito caritatis sic p; ex s'
d'iatis in p'a qōe d' p'dicacōe s d' h ur ad ppō tā qō;
q nō q'ut n d' iā ɔfessis . ad ɔfitēd' ar pctā futā nō
te' exhortari n forte sub ɔdōe si ɔtingit ip'u illatoā
ɔmitte sup timēdo cau; pp hūam fragilitatē. Ad ɔ
fitēd' ar pctā de quo p'ncipali qō ppōta est . nl'; te'
reali exhortari ɔfessū q; n'c ɔfess9 te' reali ad ɔfitē
dū ɔfessa. Sic tn simplr et absolute lo'u est et expedi
ens itm ɔfessa . Jmo plies tā eid' q' plib; ɔfitē s' s dē
uatā . sic simpl'r ⁊ abte lo'u ē. q; ɔfessorē exhōtari ɔ
fessum ad iā ɔfessū ad itm ⁊ itū ɔfiti. Sic ar i caū
Jmo i caib; p'uotatis . max i ultio te' ɔfess' iā ɔfessa
itm ɔfiti . ut p; ex s' tetiatis. sic i cau pot ɔfessor ad
exhōtād' ɔfessum ut ɔfitea' pctā p'cicu et iā ɔfessa
tenu ⁊ h in du'a casu . J vno si plat9 ɔmittet ɔfessori
potātem audi'di ɔfessiōnes ⁊ absoluēdi sb hē ɔdōe q
exhortare' ɔfessos s' ad h ut ead' q hacten9 alis
⁊ iā s' ɔfess9 ē . quib; itm ɔfitea' n ē hūc ɔdō; itedet
i ple in absoluēdo n absoluet et si p tmo; q° ad h i
tīcōm mutar; ⁊ n exhōtaretur mltū pcar; ut p; ex
p'dcīs. Jn ao ar cau ad h id te' si ɔmittet plat9 ɔfes
sori ptātē p'dcām sb tli obligōe q ad h teā' hōtari
s' ɔfessos . yn si de9 pp i p'uilio frm illā ultiā; clām
q; nō fres ⁊ c. exp'ssiss; sb tli for' ulo; qō q; nē fres

eos ad h diligent' et efficac' s tātū eis adnō g' exhortari
ri teneantur. p'culdubio sic ɔfessi tenēt' ɔfessa frib;
itato ɔfiti suo. ppō lib'o pp oblacōz i p'licita i illa clau
sula. Wlum9 ar ie. si frēs ɔfessores tenēnt exhōtari
s' ɔfessos . ut ppō p'sbrō itato ead' ɔfitentur . sue ar h nō
exp'mat illa clausula tūbū tucas in sit pceptū ar statu
tū ap'licū . p'culdubio tn illa clā explicat q de notcō in
ppē ē q ita fiat qm aliqui intelligūt tm obligare q' ob
ligaret p'ceptū; inst aut q ita fiat si itelligat i cau
ppō to ɔfessus obligatur i directe s s' tetiatum mod' ad
itm ead' pctā ɔfitend' . q; mh cau te' ɔfessor exhōtari
s' ɔfessū ad h q s' ɔfessa ppō sacerdoti ɔfitea' et si n ad
h q ɔfitea' alti max si ɔfessus ig'rat q ad h sit obliga
t ar ie tra9 casus i quo ɔfessor te' exhōtari ɔfitētē ad ɔ
fessa itm ɔfiti ad q et si nō te' ex for' ɔcessiōis s' frē n;
ex obligōe alic9 statuti ar p'cepti te' tn i isto cau ad h ex
p'cepto caritatis q' d; hrē ad salutē pxi p'mumendo ip'm
ɔ inōte pcā mor' q icurrē possit tnsg' dicto obligōnē
s' fcā; de itū ɔfitēdo ppō sacerdo s q de isto mō tucōs sac
hitū est in sili ⁊ p'uotata qōe pa . de p'dicacōe ⁊ s h ɔce'sa
est p a to . Ad ar in oppo'm q nō pot' teni ad exhortād'
ut ɔfitea' ɔfess9 pctā . q; illa nō sūt ⁊ ita nō posse ɔfiti
Vd' q quodāmō sūt ⁊ q'dāmō nō sūt ⁊ sic sufficiat ut
bn ɔfiti possit s q s' indissoloē ar° tum pctē ɔois ē de
Equu' ptin' ad bn ēē ɔmunitatū . s . d' per clatū
fectōe statuū ⁊ erat tā duo d' ab iudicacōe tsilū
vnuu ppō; altm ɔuu . 3° de tnsitu vni9 ab vno statu p
fcōs ad altū quo; p'mi erat ut tn hūs nec'e ute reli
et p'fcī9 sic est dumittēdo qui retinendo. Scdm utrū
hrē tpalia i qui dimittat d' statu p'fcōs . 3° utr' liceat tns
sire de statu hūtiū lo i mobilia ɔnia ad illo; statū q'
ad iudicauit illa.
Jrca p'a ar q meli9 sic ⁊ p'fci9 hūs tm nec'e ute
si dimittit . q; h d' ɔsiliū x . ar . xix . Si uis p'fcūs
eē uade ⁊ uēde ⁊ c . o y d' o'd ur excipiendo n; nec'e ute n
alia . Cō nec' dimittes maiorem icurrit solliatudie;
⁊ mui9 retinet ad mmus obseqis g' melius ⁊ p'fci9 ē nec'
ute retinē q' dimittere . P' solon dic . pū xxix
p'up'tatē ⁊ d'icias ne dedis m'e . sup q° dic ab° q' i
utq; ē temptacō h a' nō ē meli9 ⁊ p'fcī9 g' meli9 et p
fci9 sic ē n'c hrē d'icias n'c paup'tatē . si neut' hr. hūdo
tn nec'a intg s q ɔti' petiuit salon . si tn metuī meo
tbue nec'a g' ⁊ c. Ad ma stat9 p'fcōs i abrenūcōne
suā dimissōe ppō; pp dm inchoa' . ut statim ind'bitur
io pp ista qō; et seq'tes max pp maxima h' ppō sāo' ē
quoda d' ē stat9 ad nō p'fcō . ad ar ē stat9 p'fcōs . Stat9
q' s iō; nois assiēdo dē . stare ē a' d' nq tnsit s; q ipi
q' s iō; nois assiēdo dē . Omns catura
absq; tnsitu man; dūte g'g . v . mo; . Omns catura
q; ex nī° fcā est p se in; ip; ad nichū tēdit . n'c stare l';
s; defluē stare ar solu9 catoris ē p ɔcā ncūseute tnse
unt et in quo a'q ne tnseat retinētur . stare g' est
rem ita se hrē ut maneat et n tnseat g' et stat9 n'c
a' q' mod9 quo res sic se hāt ut maneat et n tnse
at . vn res q s a' tnsit ab vno i a' te ppō hr statum
dē ɔ ad id p'ueit ut ad manē in9 nec'e sit et ulti9
tnsire n possit q'ad res que p'angūtū i q'ti'te tns
ab vno i a' te statū i q'tite et augmto hr qn id q'
ti'tis hr i q° ip'u manē nec'e est ut n' q'titis aug p'au
gmti tnsitum elegrē possit ⁊ inx hūc mod' p'me
thofora q' da stat9 in ppōto appella' q'litas sūmo9
inmedi i q ppōuit ɔs p'manē ⁊ ita suā dicē s q i
ecclā a' ē status ɔiugato; . ali9 ɔtinētiū . ar uirgini
ar iudua; . ar clico; . ar layco; . ar s'eclarū religio
ar s'eclarū religio sō; ⁊ a° ⁊ ali9 indiuisis religionib; ⁊ max ɔ p'bl'q
to; a' q' nec'e hr i eo m'gt p'manē sic ho ar p ɔdō;
mattimis ar captiatōs in bello d' eē i statu sūe titas
vn cā sr. ūte d' tā statuf vii . n . q . vi . i textu ad'amppā

Ex tali enim conditione fratris obligatur domino ut in futuro
eius necesse sit ipsum uigere per manere et hoc gradu quo statum meum
hoc institui necessitate sue fore diuite gregorius super ezechielem omelia ix. ex
omni latere statum habet qui eum in aliquo puritate non habet per
quod de tali statu agrediendo qui ex electione assumendus est summa
uinculis deo est prima deliberatio quia si sit congruum et
expediens debeat eligere dicente tullio in primo libro de officiis
regnum ipsa nobilitates honores diuitie huiusmodi omnia in casu
sita temporibus gubernantur. Ipsi autem quod parte gerere uelimus an
tamen nobis uirtute perficiatur. Itaque quidam alii se ad philosophiam
quidam ad ius ciuile, alii ad eloquentiam applicant. Ipsis quoque uir
tutum in eadem alius mauult excellere. Inprimis hoc constituendum
est quos nos et quales esse uelimus et in quo genere uite quia
deliberatio est omnium difficillima. In qua deliberatione ad suam equi
tatem consilium est esse reuocandum tamen in eo iusta consti
tutio maior habenda ut cum scire in perpetuitate uite perfectum
autem in illis officiis claudicare. Perfectus est si gratiam acceperit
ut dicitur in quo perfectio nichil liceat est quod integritas rei consumma
ta ut perfectus duo requirunt et integritate et integritatis
consummatione. Quantum ad integritatem homo perfectus est
perfectus qui habet integritatem omnium membrorum que ad corpus humanum
constitutionem naturaliter concurrunt ita ut in illo non in aliqua p
ticula eius sit diminutio. Unde quod dicit philosophus in v. metaphisice perfectum dicitur
id quod impossibile est habere aliquam partem omnino extra id non dicit omnino. Quia fructus
habet modo homo dicitur esse perfectus quantum illum membrorum illius est ex ipsa
sed non statim dicitur ex hoc integritas consummata ut sit uere consu
mate perfectus nisi habeat omnia illa que ad suam integritatem concurrunt in
summato suo augmento quando puer non dicitur omnino perfectus licet
corpus habeat omnium suorum membrorum integritatem prius quam fuerit uir
habeat illa in suo consummato augmento ut perfecte omnia illa opera huma
na possit exercere attingendo propriam uirtutem de qua dicit philosophus in
celi et mundi quod est ultimum de potentia et sic hoc contingit in corporalibus quantum
titatiue sic contingit in spiritualibus qualitatiue. Unde quod dicitur perfectus
medicus cum non habeat diminutionem studiositatis ut non dicatur
omnino quod dicitur perfectus secundum qualitatem qui nichil diminutum ab eo in modo
studiositatis sue scilicet quod sciat quecumque medicus debet scire aliquo
ad perfectionem eius siue integritatis consummatione dicitur esse in qui
non inueniatur dignius eo in suo genere scilicet ut excellentissime sciat quecumque
medicus debet scire. Unde uidetur ad utrumque potest exponi
dicens non dicitur perfectus aquo nichil deficit ex eis que pertinent
ad actum medicine in uniuersali medicus est perfectorum eorum et potentia
eundem modum magnitudinis quo ad bonum gratie qui nichil deest ei eorum
que ad humanam concurrunt perfectionem in eo gradu et hoc con
summate prestat uite puritas in augmento qualitatis spiritualis
quia ultima consummata in pontifice in perfectione uite puritas dicente
glossa super illud philippenses iii. quotquot ergo perfecti sumus hoc sen
tiamus. ut quamuis perfecti simus in opere fuerit consistit autem per
fectio ista in uirtutibus et omnis annexis uinculo caritatis
quod dicit gregorius in registro epistola c. lxiii. apostolus colossenses iii. uin
culum perfectionis uocat quia uirtutes cetere perfectionem generant
sed eas caritas ita ligat ut ea alienatis mente dissol
ui iam nequeant. Unde ipsa forma uirtutum in qua perfectio gra
tie principaliter consistit quia sicut quod dicit epistola d. lxiii. perfectorum
non solum in mente generant sed et ligant certum uero omnia ad illa
que exercentur uirtutum opera ut essentialia perficiantur
plura perfectionis acquirende et conseruande sunt instrumenta. Unde quod dicit
Johannes Cassianus in collatione patrum collatione prima perfectio non statim nu
ditate aut paupertate aut facultatum seu dignitatum
abiectione contingit nisi fuerit caritas illa que in puritate
te cordis consistit. Quoniam ergo hoc generata gradienda sunt nobis
per hac solitudinibus sectanda per hac ieiunia uigilie la
bores corporis et cetera hoc ut scilicet per illa ab uniuersis pas
sionibus noxiis illesum seruare cor nostrum et seruare possimus
et ad perfectionem caritatis istis gradibus innitendo conscendere
... sicut dicit gregorius ieiunia uigilie meditationes scripturarum
... nuditas ac priuatio omnium facultatum non perfectio sed perfectionis
instrumenta sunt non quia ipsis disciplina finis sed per illa

peruenitur ad finem. De ratione talium sunt illa lxxviii quod communicat
in libro uero uniuersi de gloria dicit in fine capituli quinti. Ecce hec
instrumenta artis spiritualis que constituit a nobis die noctuque incessanter
ad impletionem usque in diem iudicii reseruata illa merces nobis
a domino reddetur premia sabbati quam ipse promisit quam oculus non uidit et cetera.
In quo consummatio perfectionis in re obtinebitur in tantum autem in uita ista per
fectus dicitur hoc non sit quo perficiatur sed quia ex magna parte perfectus
ut a imperfecto dicatur uel eius quod deest dicente augustino super psalmum xxx
viii. qui dedit ista omnia quod contempnunt uel dabit et se ipsum
ergo dicat se perfectum non esse probat hic hec perfectorum hoc est per
fectio tua sic esse quam tantum non transisse ad quantum potes ergo mea perfectio
dico et imperfectum. In perfectum quantum quia nondum accepi quod uo
lo et perfectum non quamquam perfecta in aliquo sub quo sunt duo gradus
sunt status in uita presenti scilicet imperfectorum uel proficientium quam
incipientium. Tertius est perfectorum qui magnum habet in uirtute profectum
secundum dictum est ipse perficiens quod aliquis habet in uirtutibus pro
fectum. Dicuntur autem imperfecti incipientes que quando adhuc habent in uirtu
te processum sed illum inchoauerunt secundum quod dicit Iohannes duos
primos scilicet in collatione patrum collatione viii. perfectorum autem in
perfectos in quadam distantia est quia in illis qui de fixa et ut ita
dicam matiori caritatis perseuerans sunt eos ac tenacius
stare in sanctitate diuina in huius uero uelud sint minus collo
cata atque facilius refrigescentes cito de se peius eos po
tiorum conpellit laqueus implicari. De incipientibus uero dicit
ambrosius appellando eos pusillos libro i. super lucam capi
tulo eius est qui ultra adhuc ut hunc progressum. Status
uero perfectionis non dicitur ad plus ultra perfectio rei in suo complemen
to in quo oportet eam manere ut nequaquam possit ulterius perfici
secundum modum statim iam sed dicuntur. Sed dicitur sic status perfectionis modus
uite fixus ac perseuerans in quo dictam perfectionem uera est
expedire acquiri iam expedita exercere licet est sic autem per
fectio eadem in quo statu deficientes solum sic secundum completum in eo
pletum ut iam dictum est. Est tamen aliud et aliis modus uite sine
medii in quo perfectio habet acquiri et in quibus exerceri sicut alie
sunt actiones quibus exercetur et alie quibus acquiritur quia iam dictum est
tales in bonum uniuersitatem. Sunt ipsius perfectionis instrumenta quorum facul
tas sine copia perfectionis statum constituunt ut non sit status
perfectionis acquirende atque exercende inuenta atque per aliquos ob
ligatorum assumpta scilicet autem per professionem autem per administratio
nis susceptionem sub aliqua consueta sollempnitate que sit
insignium obligationis illius iam fecit nunc fecit obligationem aut sta
tum perfectionis instituit qua quis se ipsum dei seruitio constituit
ad opera quibus perfectio acquiritur uel exercetur in perpetuum ut per
sit dicente ue mihi si non opera fuero. Iuxta illud quod dicit apostolus i.
corinthios ix. Necessitas mihi incumbit. Ve mihi si non euangelizauero
uero et quod quantum esset quod dicit alius rationem assignans. Cum liber
essem ex omnibus omnium me feci seruum ipse et status perfectionis dicitur
est primus scilicet status perfectionis acquirende. Alius uero perfectionis exercende
de quo ad alius est status perfectionis sunt modus uiuendi in quo
medicus habet copiam instrumentorum ad perfectionem medicine acqui
rendam ut perfectus medicus in se ipso fiat alius uero in quo iam ex
istens perfectus hinc copia instrumentorum ut perfectionem medicine de
alios exercet tradita ea uniuersitate et attinentia stu
dii consulendo inter discipulos et magistros usque ueniet ad
quod istis perfectione medicinam acquirit morbos uero curando et sa
nitatem hominum conseruando inter egros et sanitatis et eorum
indigentes consulendo librorum atque medicinarum uti si ad in
...
... status perfectionis dumtaxat acquirende et perfectionis
exercende non quam in utroque statu perfectio acquiritur ut
... et augeatur in ipso sed ex perfectione utrumque
status tamquam perfectionem ... distinguendo perfectionem
... dicit ... ut iam perfectio sunt
sequuntur ... consummationem ... perfecto sunt
... ad ea quod ... exercendo ... ad ca
... perfectiorum ... ergo perfecti sumus
hoc sentiamus ... quia

pfcō sim̄ ꝛ quotquot pfcā sunt. Sꝫ sm̄ glo pfcūs erat maior. Sꝫ nondū pfcā ꝙphusorꝙ institᵃ qua iustus ex fide uiuit. sꝫ pl'ꝰ inte ꝙpacitate pfcā dicat pua tn̄ est ad illam magnā quā cepit caritas āglorū. Nemo ꝗ° fidelui ꝛ si mltū pfecit dicat suffic̄ m̄ q̄ h̄ dx̄ in lxxix. i ma āte finem. Q in ꝗ° mltū lō h̄ꝫ quibꝫ in hac uita pficiꝰ seqt̄ tn̄ ad huc si quo q̄ in ꝙphendat. n̄ quoqꝫ sꝫ unū bonū i quo oīa hnt̄. yu i ꝫ. unā pcōꝝ a dn̄o ꝛ tē pfcūs ꝗ° iuita. ꝰ utrūqꝫ deorꝫ statui sꝫ pfcōꝝ acquirit et iuxlius pficit quis ꝰ unū inquo pfcē statꝰ est ꝙphendit. Dꝫ tn̄ uenis eorꝫ pfcōs acquirende aīe extende aspiciēdo ad fi nē opis inq̄ statꝰ excedit statꝰ eꝰ pꝰ pn̄li itēdꝰ bo multiplicare in se ipō. statꝰ uō ꝫ. q. neglecto seip̄ bonū suū intendit diffūde in alios ut nō iuuat ho bonū suū intendit diffūde in alios ut nō iuuat ho in eo ip̄ se. Sꝫ ꝑ alios d'ue augꝰ sꝫ io sꝫ. xxx. de feat in dolore meꝰ mea. Cꝰ pfcā se exelevan glio ꝛ ꝗ° dꝫ n̄ ii uiuit nꝰ ꝑ alioꝝ. ud uita eoꝝ i h sedꝫ iā nō est eī nccā. Sꝫ dispēsacō eoꝝ aūs nccā ꝑ ꝙ paulus exns i statu pfcōs excēde dꝰ phā. i ꝑ ꝙ paulus exns i statu pfcōs excēde dꝫ phil. i cōcupio dissolui ꝛ ēē cū x̄. qꝫ mlt̄ to mag meliꝰ est pmane aūt in carne nccm̄ ē ꝑ uō ꝫ dic glō n̄ ꝙ sꝰ meliꝰ elegit. Sꝫ mltis tn̄ i quo se extendo sꝰ qm̄ plibꝫ pficit dn̄e ḡḡ. i pō pastoral Jē ad altā caritas mirabilr̄ surgit cum ad uia pximorū se misericordit attrahit ꝛ dum benigne descēdꝰ ad u rn̄a valent recurrit ad sūma. yn̄ aliꝰ dꝰ ꝯstituē sacrificiūm quod magꝰ placeat dō ꝙ zelus aīaꝝ ꝛ b. d' amore tō ille amor est i amore dī qui ples ad amorē dī t̄hit ꝛ tāto maior qn̄to statꝰ ē altiōr ꝛ pfcō maior ꝛ opa p fcōs excellenciōra ꝛ ples ad amorē dī t̄hēcia ex tali ei dispēsacōe pfcōꝝ ꝛ magꝰ meritoria sꝫ opa q̄ sunt ad altm̄ ꝙ q̄ sē ad se ipm̄ ꝑ quod iututē iere qꝫ ad altm̄ phs pferēs ceteris moralibꝫ uirtutibꝫ qꝫ ad se ipm̄ sꝫ dꝰ in v. eth. i iustiᵃ sunt oīs uirtꝰ est et pfcā maxīe uirtꝰ qm̄ pfcē uirtutis est usus. pfcā aūt ituꝰ qm̄ ē qui hns ipam ad altm̄ pōt uirtute uti nō solū ad se ipm̄ aūt ei ipis n̄ tēpꝰ sꝫ uti. In his aūt que ad altm̄ n̄ pst et ꝑ hec bn̄ uiꝰ hrē h beatis qui pꝰ ncipit uirtū oīdꝰ ad altm̄ eꝰ et mag tāte iam pꝰ ncipꝫ aliꝫ ei ꝯfēncia op aꝰ ꝛ altā laborat. Sic aūt pncipatꝰ sui plācō uirtū oꝰ n̄ freqꝫ qui se pfcm̄ putat i statu pfcōs acquirēde i pfcm̄ se iueīt ꝯassūpꝰ fuit ad statum pfcōs exce te ꝛ i isto statꝰ ie pfic̄ io i quo ille desic̄ dn̄e ḡḡ. p. ij. sup eze. om. vij. scōꝝ meritibꝫ sꝫe euēit ut cū se in d'it magꝰ celestis grē munē ꝯpūctos iā se pfcōs ex timet et olediētes putent. sꝫ qꝫ nlls est qui dn̄ papi at pacientes ēē se edat. sꝫ qꝫ nemo eos ꝑ otumelias et aduisitates pbat ꝛ plungꝫ ꝯt ut spuale nīstm̄ ul' i uita suscipiat atqꝫ ad gubnacōꝝ fidelui ꝯduat qui ꝯ magnis tbulacōibꝫ fiunt hinc inde pulsati t̄ bata inte se se i pfcōs iuenīt qui nō pulsati pfcōs se ēē crediderūt q̄ exte agitꝰ ut semꝫ ipōs colligat et apud se obpbū sue infirmitatis erubescat atqꝫ ex ipa ꝯ fessione repbati ꝙ ad uisu paciētiā oppoīat et ex t̄ bulacōe pficiat qui pꝰus i ocio ex ipā sua securitate torpebant ꝛ uacat̄ tēs in apui q̄les se ēē pꝰ usiant puniūnt. cura ei ut dꝰ. iiij. moꝝ ditatis pietate agi ꝯhis qui pfcō corde ad ꝯtp̄placōꝫ tendit hūanis iust̄ occupacōiꝰ ue mltis i fimoribꝫ eiꝰ tūc pfcā pficiat Et quo sꝫ ipꝰ i pfectū respic̄ inde ad cultū pfcōres surgit ꝗ° ecē. Cꝫ dꝰ statu pfcōs excēde n̄ ē ad pꝰ sens inuē in modicū infic̄ ꝙ oīs seqꝰtis. Sꝫ solū de illo ꝛ de eiꝰ pfcōe qui ē pfcōs acquirēte qui ut dcm̄ ē i copia ꝛ facultate orgāuoꝝ qꝫ acquirꝰ pfcō ꝯsistit. vꝰ eiꝰ iute suꝰ ꝙ tāto maior est facultas et copia acqrēdi pfcōꝝ ꝛ oportūitas ē statꝰ maiorꝰ pfcōs aūq statum illis hūs hēt pfcō ut dcm̄ est iam sm̄ assignatum sꝫ statum hē pfcōs status et tāto pfcōꝝ et ꝯplecōꝝ qn̄to in ampliori copia ꝛ facultate ꝯsistit dcōꝝ instrōꝝ. Sunt aūt hꝰ instrm̄ quibꝫ pfcō acqꝰ ꝛ quibꝫ statꝰ pfcōs ꝯstituit i dupꝰ gnē ꝛ in utroqꝫ gnē mō ꝯio se hūciā ad statū pfcōis ꝯstitu ipm̄ et ad pfcōꝝ i ipam acquirendū qm̄ dcōꝝ instrōꝝ q̄dā sē sba ipm̄ et ad pfcōꝝ i ipam acquirendū qm̄ dcōꝝ instrōꝝ q̄dā sē ssba lia statū pfcōs. q̄dā uō accn̄ tia. sbalia ut illa q̄ ptinet ad tria nota. Sbalia que sunt a religione que ꝯmia sunt oī religioni. Cetera uō oꝰ sunt accn̄tia que uariant i diusis religionibꝫ sm̄ diusa pcepta statuta et ꝯsuetudines diu sas eoꝝ. Quꝫ quedā ꝯsistit in negacōe et amocōe eiꝰ ꝙ p fcōs acquisicōꝫ phibꝫ ut sunt jeiunia sollitudines ꝛ hꝰ q̄dā uō impē et ꝯ buacōe eiꝰ quo ipm̄ pfcō acqꝰ ut sunt orō ꝯtepl acō septē meditacō ꝛ ē hꝰ. Illa aūt que statū pfcōs sē ssba lia ꝯsistit solūmō i negōe ꝛ āmocōe eiꝰ ꝙ ē pfcōs acqre de s. pfcē caritatis ipedimētū quia est ꝯꝫ eiꝰ. s. cupiditatis augmētū l' pocōꝫ sꝫ ei augꝰ. ꝰ magꝰ ē caritas i' pual est cupiditas ꝛ ꝰ pfcā caritas i' nlla cupiditas. ꝑ ꝙ dꝰ dꝰ ubis apli ꝫ. xi. ꝯcupis nō sentire mag laus ē qꝫ n̄ hrē p fcō est. Cūmō' est t' abdicacō tum que cupiditatē sit co cupiscētiā solꝫ ut attēte dꝫ ei mēꝫ que statuꝫ pfcōs sꝰ deli bant assūūe abdicare pmo a sē io ꝙ ē ex se ut ꝯcaltē paria ꝯ ꝯcupiam ocloꝝ quod faciuē religiosi pnoti pa upertatis. Scōo dꝫ abdicare a se ꝙ ē ini se ut carnē suaꝫ ꝯ ꝯcupiscēciā carnis ꝙ faciunt religiosi pnotū castitatis. 3° dꝫ abdicare a se ꝙ ē ipē ꝯ supbiam uite ꝙ faciunt religiosi pnotū obediē ut sic sicut iᵃ tria bō que ꝯsistūt i abdicacōē pmouēcia caritatē ꝯ tria mala pmouēcia cupiditatē dꝰ quibꝰ i. jo. n. dē quod ē i mūdo ꝛ ē. hrē aūt se pōcā instriā mō ꝙ i io ad pfcōm acqrēdū illꝫ q̄ sꝫ iā declarata se hn̄t ad statū pfcōs qꝫ q̄ sunt accn̄lia statū pfcōs sunt ccclia uꝫ acqrēdo pfcōꝝ. qꝫ illꝫ s. jeiunūs orōnibꝫ ꝯtēplacōibꝫ ꝛ ceteris hꝰ agꝰ ut pfcō hēat ēplia aūt abdicacōe p̄ tria nō agit n̄ ut pmoueꝰ qm̄ ꝯphibēs initium amouea pꝙ ꝯtꝰ pfcīssiōs ēē quosdā i statu tn̄ per fcōs n̄ exn̄tes q̄les erat i ꝯiugio et hn̄dācia reꝝ tēpaliūꝫ ꝰtores sui ꝛ familie sue pres ueteris testi et in lege nē pos pꝰ ceciētes dn̄e ḡḡ. p. i. sup eze. om. vj. Electi mlti apud oī potētē dn̄m pfcā ꝛ aūt legē fuerūt. et eꝗ ꝯtingit ēē i pfcōs simos ꝙdā in statu pfcōs exn̄tes dn̄e augꝰ. sic nō iuei meliores eis qui in religione pfecīt. sic n̄ iuei deteriores eis qui in religione defecīt plurisqꝫ eni pꝫ ordiēꝫ pmutat qualitas moꝝ. ut dic̄ ḡḡ. ij. pastorꝫ. vn̄ nlls ꝑ pfcōe statꝰ pfcōꝫ sꝰ arrogare dꝫ. qꝫ ut dic̄ ḡḡ. ix. moꝝ. ipꝰ n° q̄ dꝰ p fcōne se erigit hrē se bn̄ uiuēdi n' uiuit oīdit qꝫ ꝯde ute extollīt hac̄ nos n̄ inchoasse mōstrat. Cū de hiis qd' que statū pfcōs sē accn̄lia h fuit acqsicō pfcōis sbalia nꝰ ad pꝰus. sꝫ solū dē eis q̄ statū pfcōs sē sbalia. q̄ s. i ab dicacōe p̄ tria ēplia ꝯsistunt quibꝫ aīmꝰ pficiēdꝰ ubi i pcedꝰ pfcōs acqrēde nccā. Illa aūt tria in abdicacōe ꝯsistēcia statū pfcōs ēēncia n' disponūt aīmū ad pfcōꝫ acqrēdā pōr ine sꝫ negatiue tn̄ amouēdo phibēs ꝙ n̄ in q̄ sunt hita faciunt aīmū p delectacōes rebꝫ tēpalibꝫ inhere ut ad spu ales dlectacōes nō possit se leuare dn̄e ḡḡ°. xviij. moꝝ. Qui ēterioꝝ rēꝫ amore uicī in deo nllatēꝰ delectari ēē quidꝰ sū des cēde aīmꝰ nūqꝫ pōt. scā aūt infimꝰ delectaꝰ aut sūmꝰ ꝛ q̄ to alcōri studio extere ad sūma tāto magꝰ maior fas tidio corpexit ad ifima qn̄to acōre cura ac desiat ad ifi ma tāto tēpore dāpbli frigescat a sūmis. Amor ē tēpa lium est viscus penarꝫ spūaliū. ut dic̄ augꝰ. sꝫ. jo. ꝛ sup ꝑ ꝫ lxiijꝰ tn̄ querēꝰ ꝙ depellēte ncciᵃ sat ē ꝯ aūt ꝙ supfluū est queris cū pedes tuos honerare desidas. Jē in s. dn̄i vade et uēde sufficiēciā que ꝙ sufficit querite plus nolite ccing nat nō subleuat. Certe iunoꝫ hec ipm̄ ꝙ suffic̄ hrē sꝫ gn uaiuīe dn̄e augꝰ. sꝫ io ꝫ. viiij. sū sꝫu eiꝰ brisi in ꝯfortitate eiꝰ mentiꝰ ad tiemū n̄ regescat uelud sē ista q̄dui gnt ꝛ ingētes in. n. decupitatibꝫ meloꝫ nē loꝙ dꝰ ē adi nocēte hoēꝫ uelaīꝰ regescat i domo sua i femūna igni

ge. i alus inpacientate ip dolo suo ec. lx. S; tu qui uolens
amore nos no hre n̄ mite etne q mistis uelud incitabz d
lectacobz miscet amaritudines doc; amare meliora p ama
ritudines iferioz ne uiator tedes ad patriam stabulu amet
p domo sua pp q pfco; uolens acquire illa de a se abdi
care ut libe se aim ad spualia possit eleuare dnte aug
i epla ad zenobiu hoz amore preciosissimi penaq;
plenissimi dia phya moz frenare atq; sopire ut se to
aim q dū h cor agit in ea q sup he se feratur atq; estu
et sic q tom9 9sulit a.xix. 9dixit simul pfcm ee ec. Siuis
dic excitado uote q; ut dr glo. n' ex uote est pfctus i indi
lectone di. l io sup a impotente ura e si ut uelim9 ee pfci
tu q9; pfcs ee uoluit d; uede que ht. S; ut h fiat cordie
9g9p abdicare d; ad se possom aio et a ffectoe ab illis
recedo pp q d vade uendeo e' se sb'thet q; ab illo i
quo fuit uadit g9 spualit qui tepaliu aio possom delin
quit. posse e' dr pedis sessio. pes d' aie amor et affecto ei
est sm aug. sup ps. xxxiiij. vadit g9 ho aio possom te
palium delinques qi pedib; amoris ab eis recedit amore
recededi possiedi ea sbtrhendo poi9 ut possit dre id ayteh
l. vadam spoliat9 i nud9. Sed ut amplius amor sbtrahatur
a tepalib; d; abdicare a se pp9 possoz pp.qnco ne amplius in ea
q possit s' asfere q posso; ad aim reuocare pp q dr uede
uedendo eni no solu sbthit se s; elogat aie. S; oio aliene
uedendo eni no solu sbtrahit se S; elogat aie S; oio alienem
cam a se. vn sup id luc. xij. vendite q possidis dr glo q
ceclo oia spnit vedat que ht. l h quo ad possom i q ad
affectis slam sic fecerunt sci in primitiua ecca. sic. n. p s o
nes quoz q stas uedebant. S; q h no solu mtli debis
ex iorib; pecunialib; s; de l nobis met ipis q aiatis io addit e
que hes. oia oino n pte ut dic glo. intl. q sup n. x. dr
glo. no solu illa q possidem9 pecuniali delem uedere S; q ug
met ipos et amicos os quu ad amore carnale. uede debem9 qo
rem ocm ee nos et illos carnale 9mutado i amore spua
lem erga deu. vende dr hgo de laude caritatis. Excedis an
gustias meas n' iuenire pcium meu poto penes me dabo
tu qd heo q to q heo dabo tom n'tu tom9 me pte 9m
utabo tom q e in habitaclo cor mei. tom q est inhitaculo
cors mei pte dabo. 9 totu cedo totu q n' reputabo. pp q
dic aug. sup ps. xxxi. pga amore tuu aq fulgete i doa
cia oute ad ortu. Non nob di n' amem ab sit. q; ut diat
hugo du'cos lintus salies duos riuos i fudit alt e aor
mudi cupiditas. alt est amor di caritas. Medm e cor hois
vn finis amoris erupit ex eo tom q e boni q to q e mali
pp q dicitur pdcm ubi vade q uede ec. subdit i aq. et ois qui
requirit domu aut fres aut sorores. aut patrem a' mre;
aut uxore a' filios ec. Et d ur. xxxiij. i bndce leui di
pfco tua q doctrina tua auro sco tuo q phasti in tep tacoe
et iudicasti ad aq 9tdos qui dix pat suo q mat sue nescio
uos q frib; suis igio uos et nescierut filios hu q' codi
unt eloquiu tuu q pactu tuu suauit iudicia tua iacob
q lege tua isrl q luc. xiiij. d. siqs ueit adme q od pat
suu q mre; sua uxore q filios q fres et sorores ad h ae
suam q mre; sua uxore q filios q fres et sorores ad h ae
et aiaz sua no pot meus ee discipls v dr. intl. dilligam
q s'bodio hear9 q in di itme nob obsistunt. Et glo ma
gralis dic siml et odire q dilige possumus ut ex 9tone co
gralis dic siml' et odire q dilige possum' ut ex 9gtoe co
nictos ex dino pcepto diligam9 et quos adisarios in
uia di patim odiedo q fugiedo nesciam9. Alias e pp dei
cultu et religionis pfco; cos delinque erroneu est h q d
alias in quada qoe de quol; dectarum9. Ipo pectis si m
digeat i tepalib; sic muandi dnte aug in epla ad leta
dyacone siquid pcaue res tua familiaris he c te i pluri
rl nego n' oz u' decet tecia tbueta est mat et domestu
cis tuis hoz q pp indigetia si paupib; ut sis pfcus istitu
ista distbue q tana tua pl ap te icu obtinere debet. sigs
ei suis q max domesticis ut dic apls n p uidet fide ne
gauit q est infidli detior q peius mod nosim; tea q in
nobis se odire q amare delem q s apls sicut ne sua
oco h uit. S; mater nutt et fouet q cui cura carnis no
e gerenda i 9cupiis. S; tm i necitis q in 9cupiis e ab scinda
Iux id. si ocls tuus te scadalizauit erue eu q pice a te
vn dr hugo d laude caritatis. In p'uo caritas sola e qa ab
incos huius diuidi lib illecebras fuge uoluptates carnale
carnis 9cupias cohibe desidia frage honores 9tempne
primo vniusa. uite pntis bladimta. respuere ptaz q
p desidio uite ppetue morte suad; no time dnte pau
lo. Ro. viij. Quis nos sepabit a caritate x. tribulacio a au
gustia. fames a nuditas ec. Post q' a' oia sut uedi
ta pcium receptu paupibz q indigetib; d; erigari. Iux
id. act. iiij. quoqt a' possones domoz quit ag' erat
uedetes afferebat pcia eoz que uedebant aui pedes
aploz et diuidebat a' singlis put cuiq; op9 erat pp qd
sbditur et da paupib; h est indigetib; p hunc a modu
dat qs paupib; patriam et carne; ec. hi9 qui relinqit eg
ifius ad tepalem 9solom q qui no uult eis vti. Qnio
fco tuc pro dispositus est ut q ue e ex re aliq9 status ad
pfcois acquisitioe; g rsus ex tu dat 9tinua cu sbdit
et seque me. q. d. reiectis ipedimentis ingrede ma uirtu
tis ut fias pfctus vn dr intl. glo. no suffic relique
mala q glo. a9 or relictis mal fac bo seqre imitando
me sic sum ma. h e' solu suffic hinc est q dic hugo de
laude caritatis de h patr erat amicus di ut p amore et
laude caritatis de h pat erat amicus di. ut p amore et
noz ista spnent. ista calcauere. s; ad iuis his oib; alac
ter ad uotu currentes cuius min' tieri potent n' docuerit
turbabit. g9 mudu pse relinqnt dni au se hebant
q Iux q dic gg. sr eze. pte sa. om. vij. transitoria 9ca
despiciet quousq ad gaudia secura pueniat patri pfco s
curiat. q; ut diat bo9 sup ca. no sufficiat tm relinque
hec. e' socces phs fecit et multi alij. Iungit q pfecti est
seque me. q ppe aploz est atq; dcceru. Tamq; ut
ia dictu est abdicanda oia tepalia no solu illoz aliq
ia l3 p hoc in statu pfco s acquirede potius expediens
pot se extende ad ecna tn q; ad qones ad pns pposite se
solu modo ppe de abdicacoem boz patrimoniu. io abdicacoe a
boz. s. patris matr q gnalr amicoz oiu q eciu h sunt ipi9
ad pns omissa de abdicacoe; tepaliu rr extioz rsting
enda e inteco nra. Descendo g' ad pposita qom an huius
modi sola necta melius meliusq pfcius faciet illa dimit
tendo an retinendo. Dico q qn qo e de aliquo an sit bom an
melius h in se s; moride ad aliquid no est tm aspiciendum ad id
quale sit se qua qualit se hat ad illu cui9 ppo e e bon
aut melius aspicedo s. no solu an sit bom in se aut melius
S; an sit bonu meli9 h est expediens an expediat illi q
eni bonu est in se no sp bom est hnti id q; no e ei expe
diens p tpe a et loco a' ne sue dispoe. h e' ynu aut hbe
ynu sit bonu simplr q; e bom et expediens bn disposito
s cor9 n tn e bom febricitati q; e male disposit s cor9 et
io no est ei expediens. h e' e id q' deu e supius s tal
bnt q' incelbacie. s g9 inte unie uellim9 ad n' cuiq
9silium deu reuocad est. In istiq9 de celibacie an ista sit
melius dimitte et iuue ut h'ndo mpo an retinere i
neca inte q inie ad hndo mppo. Et silr icelibacie
mag gnali an meli9 ect ho simpl hre tm neca an q
la dimitte q n hre. Quod est ad qom sr gnalr posita
s. q eadem res pot 9sidari s bonu q meli9 s ipi ut hita
et no hita du. vno mo 9sidando ipaz s se et ab so te
alio mo 9sidando ipaz i rlic a 9pose ad hnte et no hnte
si pi mo te no qrit qo n a sit melius hre an n hre
et s dico q simplr est meli9 hre q' no hre s; no so
lum ia tm necta s; mag habitacia i q hre
sit tanto melius quato hr bitancia9. q; res in se et ex
se bn sunt ut i' dicet sm aug q abrosiu et m n hre
q; destrus e et puacio pura mch bonitatis et pfcois co
sistit ali ei 9tingere oppio manichei q tepalia ex
se mala sunt q abdicanda q' h'titu est dices si bo in te

querat qō an melius sit hō hr̄e an nō hr̄e ꝛ est sed° q
nihac ꝯpāe nō ꝯsidatur· melius est nīꝰ hēr ēē hr̄e ꝛ n̄ hr̄e
n̄ ex rōne diuitiarū s alono spūali ad quā qꝛ īd ē pfāus
istatu ꝛ melius q̄ nīꝰ natū est distrahe ut patebit
insequēti qōe· Qr aūt hīꝰ bōa nata sūt distrahe pti ꝯtig
ex pte ipāꝫ reꝫ ptim ex pte hoīm hn̄ciū aūt non hn̄ciū
ea dictū gᵉ ꝯpō pot ꝯsiari ēē hr̄e ꝛ nō hr̄e ppa ex pte ipāꝫ
uł ex pte nō hn̄ciū ꝛ hn̄ciū ea· si pō mō tūc dr̄ pot fi
ꝯpō una ꝯpando hr̄e ppa ad nō hr̄e ꝯsidando n̄ hr̄ s
se ꝛ abs uł cū aōo adiūcto· videlꝫ uł hr̄e ꝯhre bō i ꝯi
aut ꝯn̄ hr̄e bō ingi· Sꝫ pō mō sic nō hr̄e ppa simplr me
liꝰ est q̄ hr̄e ipā· qꝛ hr̄e natū est distrahe n̄ hn̄te· n̄
hn̄tem hr̄e aūt neqquā qd̄ est ex se· aūt eni simplr meliꝰ
ēē hī bō ꝯmia ꝛ ppa simul q̄ hr̄e ꝯmā tn̄ abs pplꝫ qꝛ
hr̄e ppa ad bōm ꝯpponet ei ex se q̄ est hr̄e ꝯmā· Si aūt
ꝯpetuꝰ hr̄e ppa ad nō hr̄e ea cum eo q̄ ē hr̄e ꝯīa sic nł
liu dubiuꝫ est qn̄ n̄ hr̄e ppa in suis est qꝛ meꝰ distrh
hr̄e ꝯīa ꝯpis aut ppa tn̄· Si aūt ꝯpetuꝰ ppa ad nō hr̄e ea
cū eo q̄ est n̄ hr̄ ꝯmā hꝫ aūqui dubitāt· quid s· meliꝰ
sit an hr̄e ppa· an nł hr̄e oīno nᶜ ppa nᶜ ꝯīa dico quo ad
nis diuini· qꝛ sū usu sū nłł pot hr̄e ēē indebi i sequti
qōne aliqui ei diu q̄ obligari ad nł hr̄ oīoē discim
in se ꝯmittere· ac teptare dm̄ ēē puisione nccīoꝝ aūtē
uicitū ꝯpinquū illi pp quod absq oī distinctiōne dūt
hꝫ nllo mō licē ꝛ i nō ēē melius qn̄ hr̄ ppa imo nllo
deāus quoꝝ oppiōꝫ dāpnat nicholaꝰ pp in j ex ptē
regle frm̄ minoꝝ· di· q̄ talī pp dm̄ oᵈ abdicare n̄ tang
homicide sui ł teptatores dī vinēdi se discim se co
mittut· hec c' se ipos ꝯmittut diuine puidēcie in iuedo
ut maīn nō ꝯtepnant puisiōi huāne ꝛc· pp q̄ i h
nib° subdistinguēd' est idō q̄ hr̄ ppa ꝯpari ad n̄ hr̄e ea
nᶜ ꝯmā· h est ad nł oīō hr̄e dr̄: uno mō ꝯsidando ipm q̄
est nł hr̄e oīō s se ꝛ abs· aut ꝯ cōdōne sollicitudis et
puisione nccīoꝝ accipiēda de bonis alienis oīō s· quo
ad nis diuni quequid ꝯdō qd̄ ius est ei ncco ꝛ i separt
ānexa qd̄ ex pte huāne indigēcie· qꝛ nł oīō et nllo
mō uelle s' puide de nccīis uite p̄ue ēē hō cadāēē
sui aut ꝯmitte discim et teptare dm̄ tn̄ nł hr̄e oīō
ex se n̄ includit illam· qꝛ oīō nł hr̄e absq sᵈ sollic
tudine posset aūt puidi ꝛ si nō se tūsferret ł hr̄et ꝯa
si pō mō sic nłe q̄ iā dcm̄ est de n̄ hr̄e ppa nł hr̄e
oīō simpl' meliꝰ ē q̄ hr̄e ppa· quia hr̄e ea natū ē ex
se distrahe hn̄te nł aūt hr̄e qd̄ ē ex se n̄ ē natū dist
he n̄ hn̄te· Sꝫ solū paccuis· s· exide sollicitudis ex pᵃ
puisione ānexa ut dictū est· pp q̄ dic nicholaꝰ pp
hīꝰ abdicatiōm nō solū ob suāb ilem et beatā sꝫ mito
riam ꝛ pfcām ꝛ eo mag nitoucque quo p ipāꝫ pro
fessores ipīꝰ mag a tpālibꝫ pp dm̄ alongātur· Si sᵈ aūt
sic oꝫ totāꝫ ꝯsidacōꝫ referre ad illa qōꝫ sollicitūinis
ānexe sū seqtis i separabl' ꝛ suspicate̶ suspicātē hic
aliqui q̄ rlem sollicitudiēꝫ ex ide sitū oꝫ ēē tātā q̄
nllo pīꝰ nata est qd̄ est ex se distrhe qn̄ distrhat
ēē ppa ꝛ sollicitudo i actū ab ncca ꝛ q̄ s h meliꝰ
est et pfcāus hr̄e ppam qn̄ nł hr̄e oīō ꝛ pꝯns mł
to melius ꝛ pfcāꝰ esse hr̄e bō ingi q̄ nł hr̄e oīō cᵘ
ꝯt· nū ncēdiniꝰ deciēte in secū qōe pp q̄ in brōꝫ ur
qꝫ ad illā qōm suspedamꝰ· Si aūt ꝯsideuiꝰ distīacōe
ex bō s pteriuis· s· q̄ nata sūt distrhe ex pte hōꝫ
hn̄ciū et nō hn̄ciū ea tūc subdistinguo qꝛ istū ꝯsi
diācō pot̄ intelli dr̄ aūt iᵘ hōs s statū nᶜ sue ꝯfem
pō instituta aūt s statū mediū put erat p pctū dt
titūta· Si pō mō de rest hōm h ēē hōꝫ aut hō
ł illū qꝛ optia dispō fuiss in uiroq adusū tpāliū
Sꝫ sb distinguēd' ex pte illiꝰ q̄ ē n̄ hr̄e· Qr hr̄ ppa
tn̄ inctiū nccā aūt intelli ꝯpari ad nł hr̄ simpl' nᶜ i
ꝯpō nᶜ in ꝯi aut ad nł abere ipō s tn̄ i ꝯi· Si pō
mō sic ad huc meliꝰ fuiss simpl' et pꝯns cuiꝫ

hō hr̄ ipā qn̄ nō hr̄e· qꝛ hr̄e illō mō potuisse amorē
eius retraxisse ab eius manete status integritate q
utiq remāsiss n̄ adā p' us pcō cecidiss eleccōe· s· sup
bie q̄ forte ncce est fore pmū pcm̄ ꝛ ē b n̄ instituc
tū qꝛ sū bōs oībꝫ tpālibꝫ n̄ potuiss nᵈ hua saluā fu
isse· qꝛ ꝯa tre uastēcā fuiūt ei oīō nccīa· sū illa te
rā iūtro illa pduxiss sū hōes ꝯē ad usꝰ ꝯes eaꝫ
colluissent qlr nē ea collerēt ꝛ colle deberēt· Sꝫ ꝯm̄s
uellent diuitie ppa· Sn sᵒ mō sic nłłs meliꝰ fuiss
simpl' hō simpl' ꝛ pꝯns autꝫ hō n̄ hr̄e ppa tn̄ inctu
nccā· imo nᶜ inquā tuq hn̄dā q̄ inō qlꝫ oᵈ fuisset
ꝯa in statu inocēcie· Si uo fiat ꝯsidacō hōs· in ꝯa
est rᵘ eiꝰ p pcm̄ dstituta· sic q̄ est melius plibꝫ n̄ oꝫ
q̄ sit meliꝰ simpl'· ꝯfad' si ꝯis hō p pcm̄ fcs̄ fuiss feb
tans tn̄ s mag ꝛ inꝰ· te i' pluī meliꝰ ēē· s· absti
ne oīō auino· n̄ tn̄ oꝫ q̄ h ēē meliꝰ simpl' qꝛ nō ēē
meliꝰ lēte febitāti· q̄ c' est simpl' meliōr· q̄ indicāt
tāle rᵘ eius q̄ ē i meliori dispō ut declat phꝰ in pō pol'·
et s q̄ dat exᵘ· in ꝯᵈ° meth· si pl'es hōes malle dis
pōti indicāte mele ēē amaꝫ paucōres uō bn̄ dispoti
indicaret ipᵘ ēē dulce· Judicād' ēēt ipꝫ dulce nō aūt
amaꝫ· nᶜ oꝫ h subdistinguie an ꝯsidetur ꝯpō rōe hōs s
ꝛ hꝰ uł illius quia ead' uia et ead' distinctiōe hūd' ē
iutrāꝫ ꝯpōe· sp̄· c' q̄ ē meliꝰ ł tale ad iᵇ eius q̄ ē bn̄ aūt
melius dispōtū sb spē est melius iᵇ spēi simpl' q̄ qn̄
nō esse melius plibꝫ aliis peius dispōtis sb spē pp q̄
plato aspiciēs ad dispōꝫ nᶜ huane ꝯstatu quo erat
institutā qōꝫ deuenit ad noticiā eiꝰ descbit dispōꝫ
ciuitatis ēē meliōrē simpl' inq oīa ēēnt ꝯa ꝯcha
ariꝰ· uō aspiciēs ad dispōꝫ nᶜ huane ꝯ statu i quo nᶜ
est quē putauit ēē statū nᶜ istitute ēōlo descpsit dispō
nē ciuitatis ēē meliōrē in q̄ singli hrent ppa q̄ i q̄ o ēēt
ꝯa ꝛ hᶜ qꝛ uidit q̄ plibꝫ ēēt expedit et meliꝰ hr̄e ppa
q̄ n̄ hr̄e· īd aūt q̄ natū est ꝯē plibꝫ sp aūt freq̄ter īd indicā
dū est ꝯtinge s cur sū nᶜ spēi ut declāt i 2· phīe ꝛ i vij
meth· v' indicat mᵉ fortuā ꝛ ē causalia q̄ nātiē s fi i
paucioribꝫ ꝛ h n̄ ē i illis q̄ n̄ sr aūli dispōe destituti q̄lꝫ
erāt futi hōes i statu i nocēcie nō aūt ē n̄ i uł q̄ sᵗ a
dispōe nūi destituta qles sr oēs hōes x° excepto p' pcm̄
pp q̄ simpl' meliꝰ indicāuit plo dispōꝫ ciuitatis meli
oris qm̄ aꝫ· s quid aūt meliꝰ indicāuit aꝫ s q̄ alias sh ex
posuimꝰ i q̄ dā aᵈ qōe i aᵒ qlꝫ· Ad qōꝫ g' i dcā gnālita
de pp̄ctaū· lꝫ uād' ē aspiiēdo ad arte pōcam tully ad n̄aꝫ
ꝛ ꝯdōꝫ eiꝰ in qd̄ᵐ sua coīcō est qcūo sua n̄ dūte aug° sr
ps· xxxviii· n̄ uob fca ē pcā pō hō q̄ erat pcā uob n̄ ē
dist̄ico g° ex pte ē hōs huiꝰ ł illiꝰ dico q̄ tale aūt ē sic ds
pōs' ł ex n̄ ł ex acqsicōē ꝛ alsu nᶜ ꝯgrā q̄ nllaꝰ noiē nᶜ ꝯp
hndit ꝯsuetē c' est aūt n̄ q̄ p'sit mediā ex desfū ꝛ ianc
ciā ppoꝫ oīō pacē sbstinē abs ēsꝫᵈ dolore i muncacō
et ceteroꝫ taliū que s sūe impacie aūt ꝯmore i pacieciā q
ēēt amoris affecto ligatis ipᵐ i hn̄do ppa vt meꝰ ab amore
eciuoꝫ retrhet ipᵐ ista i pacia q̄ ille amor ł nō· Sꝫ ē tal'
q̄ ē tal' q̄ n̄ i hn̄do ētuoꝫ retrhet ipᵐ ista i pacia q̄ ille
amor ł nō· Sꝫ ē tal' q̄ nō nisi hn̄do ppa oīō fuget i pacia
aūt maior ēēt i pacia in retrhedo ab amore eciuoꝫ q̄ aōr
ippa psiddo· seqtibꝫ ē dūm relictis eis q̄ sūt mūdi i mea
i tpōra sūt tormēta· ut s q̄ dr̄ vgo de laude caritatis
i tiogauēt ł q° dsidio huc qrent ł qꝛ ꝯstācia illa desp̄x
isset· si pō mō sᶜ dᵒ q̄ meliꝰ ēēt illi uictū nccā retinē
ꝛ pfcāꝰ· qꝛ faciliꝰ est ei aūq gd' scitatis aut pfcōs attingē
i hn̄do q̄ i nō hn̄do q̄ q̄ i retinedo ncce ēēt eū ēē ꝯstā
tiꝫ p fcōs· qꝛ nō sta ꝯ possione pōꝫ dūte buado i hb°
d' amore dī q' i ptica laſſꝰ est si fidelr resides h sacua'
custodierit i triūpho· victorie pax et dissimil' qūlꝫ pro
cessit ad huc gradis restat uia· ultiꝰ tn̄ fas n̄ sit ꝯtecte
ꝯsarums· Qr aūt h sit tali meliꝰ dr̄ ggᵍ· sᵒ pastoral· Q'
iā q̄ possidet inisicordie tbuit· ncce ē ut sollicite ppedat

q° meliꝰ pp'
aq
Greg°
bū
ꝯf

ne commissa indigentibus distribuat ne quidam quibus nulla ne nulla quibus
quedam ne nulla quibus pauca et c. vel aliquibus imponitis in expositio
istud tertium nunc sit s. sic est pauca oz plurima pleat et ip
si plurimoz inopiam tollantes et impaciam eripiat. audiat q
scriptum est. sed ut alius sit remissio nobis autem tribulatio sed ex e
quitate vestra habundancia nunc inopie sit supplementum. contra quia
mens sic nesciat inopiam si multa sibi subtrahit oportet quod se ipsa
etiam exquirit. plus namque promptus est pacientia et tunc contra multa
sunt autem contra largienda nedum magis exquirunt inopiam et tunc
sic et per misse largitatis mores peccat et ad huc interim
tectus murmurator sibi sequitur per dat. ideo in eodem non solum non datur
ad impacientiam murmurationis convertit sed cogente inopia usque
ad avariciam provoluitur. Occasio ergo rapiendi sibi subtrahit
si bona prius nos possidendi dispensat. si hoc modo sic melius est
et perfectum propria dimittere. unde sicut ideo non ut aliis sit remissio ii.
cor. viii. dicit glossa non hoc ideo dixit quin melius esset si in filius
coz vim dicit glossa non hoc ideo dixit quin melius esset. si infirmus
timet quos sic dare monet ut egestatem non paciatur
unde talibus nullo modo est consulendum propria dimittere. aliis autem non est
unde talibus nullo modo est consulendum propria dimittere ad
tamen accipiendum ut egestatem paciatur et si non tenent ad
dandum et multum obsecrent ut acciperet quia multum parceret hoc sua
dando et multum obsecraret ut acciperet quia multum paratus hoc sua
cuntes. unde nunc apostolus voluit hoc facere secundum quod dicit ibidem collaudans
in hec ecclesias macedonie. Testimonium illis reddo quod secundum virtutem
voluntarii fuit glossa ut in precedenti sed consulta ex hortatione
obsecrantes nos glossa ut liceret eis sua dare non qui propria. sed
quod contra ecclesia coniunctos eis non absenciret ut eos permittere. Cum non dicit
quod latius cogeret a se accipi quod accipiendo non indiget quia pluribus
erat quam potuit eorum scilicet ne forte egestas loco operis primam
suaderet. unde dicit gregorius quibusdam inopiam ferre non valentibus
tollabilius est minus tribuere quam post largitionem ex inopia murmurare
murmurare propter quod dicit ro. xii. rationabile sit obsequium vestrum sic ergo
nunc est ad quod in summa et inequali et sub aspectu in hunc
hominum vel ad illud et per consequens ad hominem simpliciter. Sed diversimode
nunc distinctos predictos applicata sunt hoc ista vel alia in diversis
casibus qui potuit distingui tamen ex parte habitus propria quod ex
parte non habitus. ex parte etiam habitus sunt multa casus in habendo propria
quia quedam habent ea in magna habundancia quedam vero mediocriter
quedam vero ad artam necessitatem et quedam bene dispensat habita
quedam vero male et quedam non possunt ea retinere habendo tamen
tum necessaria in continuo amore et sollicitudine circa illa et
modica distractione ab amore eternorum quedam non possunt re
tinere ea et retinendo amore et sollicitudine circa illa et modica
distractione et in quolibet istorum casuum. si homo non possit tenere propria vel ab
sque impacientia maioris culpe quam sit amor in retinendo melius esset
retinere propria quam ea dimittere ut patet per predicta scilicet in inducta. Si vero
possit absque eius curam absque impacientia aut in pacientia maioris culpe quam
erit amor in retinendo sic melius esset omnino propria dimittere et hec
non solum contra male dispensat quia si abutitur eis tunc non si tale est ma
nifeste impedit eum propria dimittere propter abusum. Sed et cum bene dispensat
et maxime cum multum habundat dicit crisostomus super illud mt. xix
Divites difficile intrabit in regnum celorum ubi facultas in quid
mundi et [illegible] [illegible] in pedimentum est etiam ad instar facienda
facilius est pauperi dispensare vere divicie et habundanti dif
ficile. contra est mediocriter habundat et necessaria tamen retinet et residuum
erogat si sit in tali statu ad huc melius esse propria dimittere
secundum quod dicit in libro de ecclesiasticis dogmatibus. Bonum est facultates contra
dispensacione pauperibus erogare melius est pro intentione sequendi
[illegible] donare et absque temporali sollicitudine cum christo egere. Dicendum
[illegible] absolutum sollicitudine quia circa possit esse sollicitum
[illegible] pueriens abdicatione propriorum quod melius esset ea non dimittere
quod [illegible] ut [illegible] in sequenti questione. Si quis vero sit in tali dis
[illegible] tamen in victum ut ad hunc est [illegible] dimittere propter quod
[illegible] [illegible] fragilitate [illegible] ut [illegible] amore
et [illegible] [illegible] ad [illegible] possidendi post [illegible] in aliqua
[illegible] [illegible] ad [illegible] tamen salvari possunt
[illegible] [illegible] post religiosam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] apud deum [illegible] post et tamen [illegible] salvari plurimi

securius tamen hec faciendo salutem suam procurat et secundum quod
dicit quedam glossa sunt ideo pauperes et divites. certos et citando sacri
cius ad dominum quantitatis qui non habent in mundo. unde diceret ex parte sui
vel habitus de propriis multa sunt casus in quibus diversis distinc
tio est applicanda dico de voluntarie dimittentibus ea et propter deum
quia de aliis pauperibus involuntariis non propter deum nunc ad presens quedam est
illorum non habet propria sed contra alii et non habet propria nunc contra et habitum non
propria sed contra tamen. Quedam habent mobilia et non immobilia. quedam mobilia et non
habitum propria nunc contra. Quedam ducunt vitam solitariam quedam con
ventualem vitam solitariam quedam victum sibi acquirunt de la
bore et manuum labore. quedam vero ex elemosinis et in quolibet istorum modo
istorum melius est dispositio ad pacientiam in paupertate habenda propria dimittere
quam retinere et si in vita solitaria deberet mendicare eo quod nesciret
artem nec posset habere ullam sibi necessariam lucrandi dummodo in tanta necessi-
tate non ponat ut propter dimissionem propriorum cum mori necesse sit. Sed tamen est
se non ponat ut propter dimissionem propriorum cum mori necesse sit. nullo est
casu nulli licet propria dimittere cum vitam suam quibus de quo potest
ut sustinere et in necessitatibus sibi providere et nec de alienis esset boni
propter deum in talibus casibus propria dimittere quia dimittens esset tanquam habenda
sui et temptator dei vivendi dicendum se committens secundum quod dicit dimit-
tendi propria secundum istum casum ultimum sufficit retinere
in qua non quolibet questione xxv. Dispositio vero ad impaciam
habendam in quolibet dictorum casuum melius esset propria non dimittere
quam dimittere sed est ad videndum quod licet secundum quod diversis dimittendo propria
in diversis modis vivendi absque propriis diversis dispositionis sunt
ad pacientiam vel impacientiam habendi. secundum hec est melius eis dimittere
dimittere propria vel non dimittere regulariter tamen plures nati sunt ha
bere contra immobilia minus distrahi et per amorem circa illa et per impacien
tiam etiam ex carentia propriorum quam per amorem circa propria habita quam per im
pacientiam ex carentia propriorum et contra in mobilium. Et plures nati
sunt habere contra mobilia tamen minus distrahi per amorem circa illa
per impacientiam ex carentia propriorum et contra immobilium quam per impacientiam
ex carentia propriorum et omnino contra ut secundum hoc in forte iudicanti esse melius
pluribus dimissis propriis habere contra immobilia quam propria retinere aut contra
aliis propriis dimissis simul et dimittere contra immobilia. Sed propter
in oppositum quod ad dimittendum necessaria vite intrat maiorem sollicitu
dinem acquirendi ea per quam plus distrahi ab amore
dei et eius obsequio. Ad quod ad hoc secundum predicta hoc indubitanter
forma est. quam dimissis propriis transtulit se vel habere contra quod ad hoc sit
sentiendo quam dimissis propriis manibus absque omnibus maxime in mobili
contra hec erit sermo in sequenti questione. Quod si contra probationem mendi
citatem et dicas id est dicendum aliquid quod in loco salomonis in [illegible]
an melius est hic propria in victum tamen necessaria quam non habere superflua
secundum quod nunc verba sonare quod bene vel exprimit causam quod subiungitur
dicit ne forte saciatus alliciar ad negandum et dicam quis est
dominus et egestate compulsus furer et periurer nomen dei mei
et constat quod hoc est in pacientia imperfecti precedit. Sed huic non in
concordare. Et que dicit hoc ad hunc intra contra quo est sermo et
ipse indicatus ad ipsum deum quilibet oculi ne vanitatem sed ...
qua verba indacii in [illegible] peccat sepecat nec rursus copia
vel inopia consiliorum rationis obviamque credat et ...
quelibet petat ingi mediocritatem in certis est suspensus
quod non est imperfecti et infirmi secundum propter perfecti et firmi quam in
citate dicit hec quod melius et perfectius est simpliciter est contra propriorum
abrenunciatio ut dictum est. Quibus eo quod aliter ad quod
ex [illegible] dictum salomonis quod licet propriorum [illegible] possidere [illegible]
[illegible] [illegible] et paupertatem et carentiam omnium de quibus
[illegible] [illegible] victum necessaria [illegible] nomine dicatur [illegible]
[illegible] [illegible] immobiles et paupertatem appellat carentiam
cum omni omnino et [illegible] necessariorum de quibus mobilium [illegible]
nomine declarat [illegible] quod omnia mobilia et [illegible]
apud [illegible] perfectus in quo est abrenunciata [illegible]
vel curato de crastino. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in statu ut in sequenti [illegible] [illegible]
est indicatus [illegible] necessariorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in mentis in qua est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sollicitudinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in hoc casu excedere ubi ad sollicitudinem [illegible] [illegible] [illegible]

Q^{a}

qui in sollicitudinem nostram avaritie est monstrum consequenti esse
preceptum esse quo ad usus illarum curarum. Licet enim tantummodo
ea que parata sunt alicui in ubertate videantur ne sint nec illos sollicitos
esse et morum tamen in hiis que in nobis ipsis tamen illis que sunt extra
exemplis et sic diminuit ex parte illud dictum est quod quedam pro
viribus capiunt perfectionis in possidendo mobilia renunciantes propriis
quedam non in possidendo mobilia tantum. Quedam vero in nullo omnino possident
ut statim patebit in sequenti questione.

Circa tertium articulum sic proceditur: videtur quod habere aliquid in communi diminuat de perfectione quia
cum abdicatio bonorum temporalium ponitur perfectionis et summa abdi-
catio ponitur summa perfectionis et econtra. Sed habere bona magis diminuit abdi-
cationis summe abdicationem quia deficit ab illa quia aliqua est ma-
ior ut qua abdicantur propria et communia omnino ergo et deficit et dimi-
nuit ad de summa perfectione ergo et cetera perfectionis simpliciter. ¶ Item ...
super illud divites in virtutibus suis dicit G. divitem vocat qui
totum suum habet in divitiis non et vocet dicatur habere sed divitias
sed diminuit de perfectione vocet ergo et cetera. ¶ Supponitur dictum
in questione precedenti de ipsa perfectione in perfectionis statu secundum quod est sed
habere bona communia non diminuit de perfectione non est opus alicuius perfectio-
nis aut est communi abdicare omnia est opus alicuius imperfectionis
...cie illi imperfectionem quam ponit possessio omnium bonorum propter quod sciendum quod ad dicendum
opus perfectionis et cetera. ¶ Primo quod procedit a perfectione quod perfecti est et sic
opus perfectionis est opus prelatorum in regimine subditorum. Rectores enim
aliorum esse non debent nisi meliores perfectionis dicit Gregorius super Ezechielem parte prima
omelia xi cum aliena curam committitur speculator vocatur ut in mi-
tis altitudine secrete atque vocabulum nos ex virtute actis
erat. ¶ Secundo non dicitur opus perfectionis quod perfectum plus et cetera
quod ad opus perfectionis dicitur opus magis excellentie quod prius perficiat in
fine unum opus dicitur quod perfecta prima ut semel fortem mori perfecta
quam pluries vivere secundum philosophum iii. physicorum. ¶ Tertio modo dicitur ad opus
perfectionis quod est instrumentum effectivum perfectionis statum quedam temporalia di-
minute propter dominum opus perfectionis dicitur non quia procedit a perfectione in quo
minime facit perfectum ut ex se ...atis. Sed quia non est ipsa sine pro
fectionis statuis eo quod sine ipsa non est homo dispositus omnibus impeditus
abiectis ut ipsum perfectionis sed acquirat propter quod ei expedit et me-
lius est ipsa diminutione quam retinere ut dictum est supra. Sed unde si id
Luce xiiii. omnis ex vobis qui non renunciat omnibus que possidet non potest
meus esse discipulus dicit G. hoc distat renunciare omnibus quod ita
meus esse discipulus ... quod possident unde tamen inter tendat ad
...a relinquere est tantummodo perfectionis qui omnia temporalia postponunt
et solis eternis inservant perfectionem non intelligere hoc est detinentur
sed impeditivo ad perfectionem quia iam sunt in statu perfectionis sic est
dictum est supra ad eam perfectione ad non in statu perfectionis perfectio est qua
quis est perfectus non necessario requirit abrenunciationem rerum. Sed solummodo
voluntas interiore sicut dicitur est ... Job dives non pecunie sed
ut sit patrimonii dispensator in omnia illa possidebat. Ecce ...
in statu perfectionis ... ipse status perfectionis potest consistere in solaci-
tione abdicationem et sic non sit interior omnino quia ut dicit quedam glossa
G. mar... filialis sunt contempnunt quod voluntas et augeri sicut per
...sunt quedam qui facilius omnia sua pauperibus distribuunt
quod ipsi pauperes fiant quia non sunt humiles ... unde Ps...
ut dictum est sed paupertatem quererent et ... ut sit per
... pauperes et dites in corde interrogat deus non in arca
... est in statu perfectionis perpetuum ... declaravit abdicantes
et tamen necessaria victui semper indigeat unde et ut illa ab aliquo ha-
bente et possidente ea recipiat non de sorte tantum necessitatibus hor-
ribus et frugibus vivat. Recipere ab aliis necessaria valde ...
dis vel per laborem ... quia ut dicitur ii. thess. ultimo siquis non
vult non manducet quia ut dicit G. in libro de opere mona-
chorum necessaria ... accipere vel per laborem corporalem vel spiritualem ... ...
dicit nicholaus ... ... regule fratrum minorum vacare stu-
dio vel divinis officiis et ... exercere manuali labore
... non ... ... sanctorum patrum spi-
ritualis ... ...
spirituali ... ...
rat in ministerio ... ...
... ... indicature vel laborare in obsequio ...

to ipsius intendendo secundum Augustinum de opere monachorum. Primo ergo acci-
piunt prelati. Secundo religiosi qui dicuntur accipiunt sive per opera manu-
alia sive meditationem per opera spiritualia de quibus ad presens non distin-
guo quedam autem accipiunt ad presentem usum in statutis necessitatis tamen
abrenunciant omnibus temporalibus in proprio et in communi. Quedam quod cum hiis
dictis ad necessitatem temporis futuri et si abrenunciant propriis non tamen ab-
renunciant omnibus sed possident retinent ea et habent vel immobilia tantum vel sic
mobilia et immobilia de quibus proposita est questio. Utrum habere communia diminuat
ad ... perfectionem et hoc non de perfectione immo minora expertis ... quod
possunt esse simul ... ...
perfectionem diminuebat in Abraham Job et aliis sanctis patribus qui non di-
minuit habere bona communia. Sed quia de perfectione ut necesse perfectionis statum
quo homo dispositus ut expeditius possit sed ... perfectionem acquirere
quod ... est constituit propter abrenunciationem ut sit qua non
habet existere que consistit extra ... in ... interior spiri-
talis ut sit in proprio possidet vel possidere potest sic nec possidere
velit nec acquirere ut possideat quod totum fit ut liberior sit
facultas sustinendi animum a cura et sollicitudine pro necessariis ...
to dicendo ... ea que sunt necessaria vite ad quod magis solet
mente astringere bonorum temporalia propter quod ... in possidendo aut in possidendo ...
... est circa eorum ... sit ... esse maior aut minor cura
et sollicitudo ... statum liberiorem reddit a cura
et sollicitudine magis per ... non solum ... ...
tanto est perfectior et magis idoneus ut illi acquirat perfectio ...
Est ... temporalia sunt sive ... fructum res ... sunt ad
usum ... hora tantummodo accepta cura sui sollicitudi
in duobus quorum unum est in temporalibus ... ad usum futurum custodiendo
... possidendo ad ... ad usum ... sunt ... futurum acquiren-
do ... abutitur ... perfectionis elongatur quod pote-
est salva debita sustentatione ... tanto perfectior ... quanto ex
... status maior est opportunitas elongandi se ab illa et tanto
... perfectior quanto maior necessitas implicandi se illis. Elongando
... dispositus ut totum amorem suum conferat ad eterna. elonga-
... ut in actu disposita ... illa se ... et ab
eis non ... propter quod ... ista duo habitudinis in ...
et status ... Et si status ... in uno eorum et alte-
rius ... hinc ... liberius ... homo in
... amore eternorum atque eleva... ... perfectiore et
... Et ... ab aliquo tres ...
... ad sollicitudinem in requirendo
... que aspicit ad abdicationem eorum que ... habi-
... custodiendo ...
... providentie modica ad modica temporis necessitate
... est sollicitudinis quam ... possessiones immobiles quod ...
non sive magis sollicitudine et ... ad usum
necessarium ... minoris sollicitudinis quam ...
... de die in diem necessaria querere ... quanta vi-
... quedam ... necessitate
... provisione custodire ... ut ... quedam ... necessitate
... sollicitudinem ...
eis quod ... de ... immobilibus ut in agris
... et ... minore sollicitudine accipiunt necessaria vite ...
... ut sic
... immobilium ... augeat statum perfectionis super statum
aliorum quod diminuat. ¶ ... diminuit ... temporalia
... constituit statum perfectionis ... ...
... est maioris perfectionis quia ... elongat ... ...
amore. ¶ ... ad usum et ... ...
... se expedire ... abdicationem ... sollicitudine
... possidendo. ... perfectior ...
... aut ... ad ... magis ...
quo ad hec iste expedita ad ... amorem ... ...
... nicholaus in ... ...
... sed ... in spiritualibus quam ... minorum ...
... perfectionis ... ... sunt ut
... ... fundatores ... ... hau-
... ...
... ... perfectioni que sponte ... ...

religiosorum

27

o [illegible] ut custodire ut acquirere

per opus

ad [illegible]

Laboratoris

circa perfectionem spiritualem
unum de labore spirituali

[illegible]

[illegible]

pauptatem imitanti paupertate sectari omi abdicatione dñii
et tñ 9 cessantium necessarii usu fore contentum et inferius. patet itaque
quo ad abdicationem; hec non solum observabilem possibile et
licitam sed meritoriam et perfectam et eo magis meritoriam quo ad
naturam professores ipsius magis a temporalibus per dominium elongantur
Et est quod dicit per cedulum ubi dicitur quod talem quo ad hec abdica
tionem meritoriam perfectionem quo est et ex hoc in rei veritate magis
perfectam. Immo simpliciter perfectam quoniam est de perfectione rei et ex parte contemptus
perfectorum in illa quia hic abiectio sollicitudinis facit statum perfectis
ut dictum est tamen plus efficitur ipsius abiectio sollicitudinis ex omnimoda
abdicatione. quia solum animus afficitur esse iam acquisita et posses
sa quam esse acquirenda dicitur. ad premium et thesaurum terre
na diliguntur. actus adepta quam cupita constringuntur illa
est velut in manibus possidentur. illa velud extranea repudiantur
propter quod illa sollicitudo que sibi propter abdicationem quasi
propter quod in illa sollicitudo que sibi per istam abdicationem quasi
erat in custodia et possidendo cadit sub professione unius non
pluris. et contempta. sive paupertatis. illa autem que consistit in necessariis vite
acquirendo procurando relinquitur ut supra
hec. scilicet cura gravat sed necessaria indiget expedire ut dicitur in
bis. fi. acacia. et hoc quia sed illa sollicitudo non potest esse humana
infirmitas potest tamen esse sine omni sollicitudine in possidendo sicut
sine omni possidere quo ad ius dico et dominium mereatur. Ergo in
hoc talis professio seu status perfectorum certis habitibus ad magnum quo
ut dicitur in ipsis sola ipsi professores eius ad non nulla evangelica con
silia eo magis se exigentiam sui status tenentur. patet quod ec
si ratium quo perstatum perfectorum quod per professionem huius assumpse
runt se obtulerunt holocaustum domino medullatum per
contemptum omnium mundanorum in quo impletur preceptum Christi
consilium. Sed Christus consuluit simpliciter et in summa non esse sol
licitum. sed declaravit cum dixit nolite solliciti esse in crastinum vi
videlicet non sit cura aut sollicitudo proviso non per necessitate in sta
tus temporis ut scilicet ex temporis tamen sollicitudinis exibatur quod pre
necessitatis requirit non plus quam quod sequitur texto cum subiunxit quod
tamen est dies cuius scilicet malicia sua sufficit ergo alterius malicia
scilicet crastini appellat miseriam et sollicitudinis laborem impendendo de
necessariis victus cuiusque diei quo satis homo honeratur et sic unum diem
non honorat cum prinsios per plures. quod dicitur gregorius in hoc. ix. morum
absit te mortifero ulmine perigere in cum mensa equitatis non
ter tamen est mors ad hec incarne in nictibus fundit cura car
nis abscondit. Sed ut dicit christus consuetum cetera naturam quod solli
citos nos esse vitatis incestuum per hic curam in pluribus non
rogat quia credi ad carnem pertinet quod secundum non necat. quod ut dicit
libro xx. in necessitatibus proximis plus quam expedit de sumimur iu
tasque curam negligimus et iustitia neglecte in futuram tamen
addimus si squalore culpe. Sed hic status abdicativum omnia
omnio perfectorum sit certius quam ad abiectionem sollicitudinis quam natura
est esse in possidendo et custodiendo ad priorem usum iam habita possit tamen
esse mixtum in perfectorum quo ad sollicitudinem in supplendo et necessaria
esse acquisitione necessarium in necessitate morum que non sunt habita sicut quod erant
telictum in quo deperdit usus reservatum vi suppositus de statu ipse
quoque quo ad illa quam exerit sunt optima imperfecte quod est si velim
scire que observantia sunt quam status perfectorum sit ex utroque
latere tam ex parte abdicationis et sollicitudinis quam nata est esse in possidendo
quam ex parte sollicitudinis in acquirendo sive procurando per sol
licitudinem necessariam. vel de quo vel omnio de alieno. Sed ista duo inter se
confiunt et mixtim ponuntur et est scilicet quod ista duo comparare per
sunt uno modo comparando simpliciter unum istorum ad alterum quoad
quid illorum constituat principalius statum perfectorum propter quod dicitur il
lorum status simpliciter esse perfectior. Alio modo comparando ista duo prout
sunt secundum unam proportionem in quo statu et ex illa comparatione considerare
quis illorum debeat dici perfectior. Sic ergo comparatione illa primo modo
dico quod principalius statum perfectorum constituit abiectio sollicitudinis
in possidendo et custodiendo que fit per abdicationem quam facit illa que est
in acquirendo ea que sunt necessaria inter quo id certo quo ad
hec perfectior est ille status in quo est maior abdicatio et hic ideo
quia detestabile sive amabile prius in habitu quo in quo minus habetur ma
gis hoc efficiet et allicit quam non habitum aut saltem ex se magis

natum est afficere et allicere. ideo magis periculum esse sollicitudinis
in custodiendo et possidendo quam in acquirendo faciliusque est carere ad nota
tionem qui non habet incentivum delinquendi patet quod et vita istorum
cadit sub ista perfectione status perfectorum. Alio vero non ut patet ex
habitis superius melior gradus abiectio illius sollicitudinis quam istius. quia illa
est peior quam ista. dico quam est ex non habitis sollicitudinis et istius
simpliciter hec vita in tantum possit excedere illam quod ista est peior et
ideo non abiectio plus de vite perfectorum diminuet quam illa augeret
et esset in hac causa perfectior status in quo esset minor ab
dicationem. unde distinguendum est hic de bonis omnibus quorum quibus
habent esse omnia quia aut sunt contra tota humano generi aut magis ga
rum alicui congregationi similiter distincte quam alias sub humana
non genere aut sunt communia singulis que in singularibus condis
tincta congregatione commoratibus quia tamen illi congregationi ad propriam
usum illius deputata. primo modo non potest homo esse sine possessione
omnium nec per statum modo nec per statum innocentie sicut est omnia
communia nec per statum innocentie erat necessariam si
homo fuisset ad usum in statu innocentie erat necessaria
quod dictum est ante. Gn. i. ecce dedi vobis omnem
herbam afferentem semen super terram et universa ligna
que habent in semet ipsis sementem generis sui ut sint vobis
in escam que non sunt abiecta homini in statu peccati immo ad
huc amphiora sunt ad hoc expresse concepta sicut quod dictum est
nunc et filiis suis. Gn. ix. terror vester ac tremor super cuncta
animalia terre et super omnes volucres celi cum universis
que moventur in terra. Omnes pisces maris manui
vestre traditi sunt et omne quod movetur et vivit erit vobis in cibum
quasi olera virentia tradidi vobis omnia propter quod dicitur gregorius. ii. parte
pastoralis de quibus supra sunt communes hominibus terra communis est et ideo
cum alimenta omnia omnibus profert et tullius primo de officiis. sed nec
la privata natura et propter hoc ergo nullo communia nullo renuntiata sunt
Immo ius acci dicit iniuria de ipsis omnibus est nullus decretorum dicitur.
i. ius natale est in tempore necessitatis dicitur esse conservatum ut dicitur gregorius. iii.
parte. cum quelibet necessaria indigentibus ministramus sua illis reddi
mus non nostra largimur iustitie potius debitum solvimus quam misericordie
opera implemus in tali est illa communis omnibus in tempore poli concessa et in
extreme necessitatis articulo decretis ad primam [illegible] sub hec tacio
nis prelude quod omnia immutati eorum. quia ab omni lege necessitas
extrema est excepta. Per hunc ergo modum possessio omnium humanorum
mechanicis illis nec prorsus de perfectione aut statu perfectionis
diminuit sed ipsa utilis status habere nec quod dicunt hic in perfecte
bonum esse glorificatum; corporum requirit modo hunc modum
nec ipse omnia sed bonum esse quorum dispensatio ordinatus in
iustis eius commissa. propter quod hec bona communia nec penitus de aliqua
perfectione aut de statu perfectorum diminuit. Sed quod statui in fine
dicitur. Si vero sint quasi singularis in una communitate existentibus
sed ipsa ipsi communitati tamen aut illa quasi sunt illa [illegible] necessaria op
tima quia hic sine quo ad necessitate vicius in quo res statim
consumuntur sunt quo ad necessitatem vestitus sive quasi ad
necessitatem officiorum in quibus res non statim sed paulatim cum
usu consumuntur aut illa quasi non sunt usu diminute necessaria
tis necessaria et ideo non ad usum etiam optima. Quasi primo
modo sunt est congregationi necessarium quod ad quasi primo sunt necessaria secundo
modo sunt est congregationi necessariam quia ad omnia possunt et necessaria tertio
congregatio humanum genus. et ideo dico quod nullo modo possessio e
orum per toto tempore durans eorum diminuit de ratione perfectionis. Immo
non possidere ea mixtum derogaret perfectioni et esset in prodimi
tium acquisitionis eius. sed distinguendum est de modo possidendi
ea quia alio congregatio sicut omnia possidet quo ad dominium proprietatis
aut quo aut usum facti tantum et dicit aliquis quod possessio primi
primo modo diminuit de apice perfectionis que est de possessione
omni. secundo modo quia nullo possidendo non abrenuntiat vel eo
quo non cogeret talis quam per te necessario humana fragilitas solum
est ut predictum est et secundum nicholaum propter simplicem usum facti
ergo talia necessaria. sed cum possessio simplex usus facti habere non
potest nisi ad retinere dominium et in ipso concedere alius usum
vel ad notitiam suam vel simpliciter in esse tempore futuro. Si ergo nullus
velle usui talium concedere et tantum dominium sibi reservare in
congregatione ergo plurium fratrum in magis ultime sunt talium ponere.

9ptis nõ pñt simul persiste nõ possit g° apicem pfcois. Attin-
gere et sic nullo mõ talis pfcõ possit attingi nõ a paucis
qui magis ee uellet q' tñ nõ pñt ee sñ pñe uestiui
necciã q'° si attigi pot in ogggnacõe magis multitu dñs
frm simul ꝯmorancium i nullo uolente obseruare dñi
um rex q'lcũq' usu indigent ne dicat' pfcõ. ad
q° d'r aceo i nob' o'pete sũ p pñti sũ pfueo. actũ
g° apica pfcõs abrenũciare dñio ciuili rr' dñi et sic
p se et eccl'ie nõ dimmit de pfcõne platorum q' cum oĩec
ꝯmissa est eis lo'c dñi pcuratõ p se et p alios q' ipi
si uellet possit eis ꝯmittere ad suã uolũtatem ad usũ
fci retinẽdo s' dñiũ i possom et tñ qui aug' ꝯseruat
dñiũ ꝯgg'acõ ꝯcedẽ simplex us' fci q' renũciauit
oĩ dominio pl' eiõ gt' illa ꝯgg'acõ q'ntũ amore
i eccõ e amãd i ipa quo ad h' l' actiũe pfcõ ꝯ ẽ ß huc
mod' abrenũciare eob' quo ad ce dñiũ i ee ꝯtẽp
tũ sip' usu fci. Ita q' q' ad h' esset aplior pfcior iq'
to p'mcõib' eet q'ntitas illa quo ad usum fci ꝯtẽta.
Si nõ d'a pcõs mõ n' sẽ usum dñno necciã si sit flua
et nõ ñ ad usum ẽstim optima. Ad 2 g° obtĩcõ eo ul' p pte
ul' p mẽdicatõm q' usu dñno est neccãm ꝯti° sollicitudo
ad adhibere ad obtinẽdum id q' ẽ sufficiũ. Si p° mõ dico
q' id acc' in pfcõs dimicõm q' p se adhibet curã dcẽ
tuo et pl' debita cura honorat dicm i statẽ. Si p° mõ d°
q' illa oblata sũt modica aut imoderata. Si imoderata d° q' di-
uinit de iõe pfcõs ipi iumiã sollicitudie in assũõe et
ctia ad q° nata sũt elicẽ q' ẽ ex se magis sũt hita. Si uõ
s' modica tñ d° q' i nullo dimicẽ de iõe pfcõs i ipa reseruat
i estiui si p° dimi et ipa nõ reseruare si pcẽ ꝯmoru ei
sollicitudie ia acquisita custodiũtur usq' i estiui q' tẽ
d' nouo acquireret. Ipi q' c' maicheos q' dicebat q' n' lic
ad ꝯdire i estiui d' aug' i lio c' ad i maciũ. c. 2. 9. in h
intelligũt ad id ptinẽ ut q'ntuia nõ amem' in timeat'
ut nob' desint neccã. i ipa acquireda ul' cco l' hõb' si
uiam'. Sa sib' id dcũ est ut n' fue' i estiui panis mag'
h' ipellet uagi ronõ q's patinos appellat qui anona
cotidiana saciato neccie ꝯmat statz q' restat aut p
uẽ l' oñi disapli ae' si a' so mõ p'n dni sup'cco ꝯpeni
nit se duas dcãs sollicitudies ce possessa. l. ice acqre
da te pñt duo status quor vn' abdicat p'la l' ꝯa alt' a'
pancora i retiuz a° ꝯpari int se ꝯdemp' simul ẽ d' eodẽ
statu sũt aut maior abdica° et maior sollicitudo sig' i statu
aco sit maior abdica° i mior in acqredo necciã sollicitudo ille
stat' oĩo ẽ pfcissim' tñb' ẽ mĩma cura est aut nulla d' eis
que sũt mũdi et pfci sũt illi q' n' indigẽtes d' eis q' sunt
mũdi nec sapiũt s' q' ad h' hortatur fidelem aiam p' sp' li-
de iuita ꝯtẽplatiua sp's in dices. Sectator ꝯdictore sum
ipi' iugit' ꝯcupiscat p amore ei' o'ᵈ qbi nde pot adũ ta
fugiat asp'ectu negocior seculariũ ꝯ otissim' amet oci
in sciã i q' exerceat aie sue negociũ nõ metuat ad tẽp'a
le nec cupiat ne ut mee amitẽde rei tẽpal' a° cupidias ac
quirẽde i tũed' metus ẽ emolliat nec gaudat d' tẽpalib' us
oĩo nec lugeat nec prorus el' stabilitatẽ firmitatẽq' ꝯcer p
mutat mũd' aut mĩa exauciat. Si id' sp' ac s' filis p se
uerans mũdi lu' dãpna aut lucr' simul n' sciat de quo i dic
h' i fine d' amore di. Cu fid' l' aia i cepit n' indige i acõ
poralib' transire ad sp'ualia i a sp'ualib' ad sp'ualiũ cõ
poraliũ ꝯdictore h' ncce exire a sacimis relicto g° cor' et
corporis oĩb' curis et impedimẽtis oĩm q' sũt p' t' dñi et ob
liuisci n' q' pt' dñi attendẽs solũq' dñi extimãs dilẽs i
quid meus m' et ego illi q' ẽ m' i celo i a te q' uolui sup
trã. Defecit caro mea i cor meũ d' cordis mei p' mea
d' i etnũ. Demũ uenit' ad morte. morte g° corũ pfce mo
ri' ẽ mũdo ut pfce uiuat deo. Si uõ i statu a q° sit mĩor
abdica° i mag' sollicitudo ie stat' ẽ oĩm ior q' sẽ i' l' lati
tudie pfcõs et pfcissim' qs sit ille mdiq' qui potius si
nõ i statu vno sit maior abdica° et maior sollicitudo

q'm sit in statu in quo est mĩor abdica° h' op' est distinguẽ ut
stata pcatur in eq' lance quia aut illa sollicitudo que est maior
cu maiore abdicatõe aut est modica maior aut mediocriter
maior. aut multũ maior. Si p° mõ dico q' stat' ille maioris
abdicatõs ad huc est pfcior ꝯ aũs eiusdẽ retẽtis in actualib' i aius
neccãs q' nõ pot ee q' alius eisd' retiñas. s. q' a lo stat' uellent
ꝯsrũ ee ꝯtẽti in neccãs inter qu ꝯ' abdicantes oĩo ul' ꝯ' i mo
abdicãtes reseruãtes mo'ica tñ. sũ sustẽtẽt' de his que offerũt
eis libalit' ul' de eis q' mdicãt' hũilit' ul' de his q' acqrũtur
p manuũ labore mag' ꝯs sollicitaci ce neccãm inter acquirẽda
q' ille qui capuit ea de possoib' cotidib' i mob' q's dat collos
ad censum ul' ex colũt p'pris suptib' ac laborib' n' eet talle op'
manuale ut d' ope modica laboris multũ acciper' de p'to ul' n' p
pls fidelium l' eet uolũtari' q' ulcio libalit' offerre n' reqsit'
S' nõ ẽ ita q' potuit expi si uelint q'nq' uix p'missũ salua
toris nũq' d'ficiet fides eccãe nec p ꝯ' nis optime sit hẽt q' ẽ ꝯdeas
fidelium libalit' offire i pdurabili. ꝯ'tra ꝯmr' i uet' q' uult dimite
ellica. sic' optat eos manuũ labore ul' totũ l' pte mdicãdo de
bursis ad or' exhibe n' est uisibile q' h' possit fi' ꝯequi sollicitudie
et cũ h' et nõ ẽ uisibile qu illi qu q' hñdat eis ex acquisitis i b
no tpr' p uident de futo cum aliq'tula mĩore sollicitudie acqrẽ
s' neccia q' illi q' n' reseruat nicsimui aũs dico et eisd' receptis
Sz tñ nõ obstante modica maiore sollici'ne stat' illor' ẽ pfcõr
q' ille excess' ptinz ad dispẽsacõz neccie puisionis et sic ẽ eis
mitorius s. n. sũ detrĩto i mo ꝯ p fcũ caritatis i pfcõs pt
quis mĩnuitẽ ꝯtẽplacõz et horũ i ipi neccã tẽ p'ximor agere
que sũt inter actiẽ i h' nõ n' ꝯ maiore sollicitudie p'rior
agẽ que sẽ inter actie' q' ad' ꝯ nulus carnaliũ ubilia ordia
inr' p q' tatur est secta celestia. ut d' g'g' i p° pastoral' co lto
fortius sñ detrimẽto caritatis imo cũ ei' pfcũ i d' pfcõs ipi
neccitatem p'a pot sustinere sollici' modica maiore. Tal' ẽ ut
d' g'g' p° pasto' t'nsitoria ꝯtta ee aspiciẽs curã carnis ex ne
cessitate tollat. si etna gaudia ex desidio sp'e expectat. Si uõ
sit mediocr' maior max' si ob' excedit t'pauitũ neccie pro
uisionis curã carnis g'reẽdo nõ p'ase i neccitatib' si et i desidus
alius cum caius nõ g'eratib' n' i neccis d' q' ꝯ'cq' illor' sit p fcõr
quo ad abdicatõz et p'asionẽ sollicitudis i cco de possessa tñ
ficiũt ip' in pfcõrẽ p excessũ inpt' neccia n' tñ ee inre sustẽ
tacõz q' ad officiu sui stat' execucõz quor solũ mod'atus
us' ẽ eis necess' s' eor s' neccitate ut tñ ul' que statu suo i
us' ẽ oĩm r' i' usũ h' delet nec illor
ꝯpetecia p'eiut' nõ intẽt n' ẽ oĩm r' i usũ h' delet nec illor'
quib' h' ita eis delent h' a' q' ad ulla copia seu supflua
tem q' detog' eor paupitati n' sp' meor actib' sci paupitas
reluceat. Si uõ sollicitudo istor eet maior. nec a° or si sollicitu'
multũ excedat et mag' ad h' ut laci' mutẽ et p'eosa atq' cu
riosa mag' q'm deceat status eor ad us' suos assumat nimu
de p'ssiore inferiorẽ et in pfcõre facimẽ statu ne forte i ip'o
nũq' pfcõne actige possint. ut n' d' g'g' i m' moe neq'q'm
mes ad supna tolli sicumue cuiar tumultib' n' i firmis ꝯcu
pat' et eq' ut dic' i r' oĩ q' curis extiorib' sp'gire fugiũt sim
plices i cogitatiõe atq' ꝯscie h'titudie ꝯsistiũt. vnde si exrites i
mlto maiori abdicatõe sollicitu'ne ocupet' q' exrites i mõr
ꝯt' m eis id q' d' g'g'. p° pasto' i examie recti iudicas inuocit
nũta ordinum q'litas actonum et q'da i melori ordie detiores sũt
et qda inferiori meliores. q' et illi sorte exim hut' vñ inue
do trãscẽdũt et illi superioris loci m'itũ morib' n' exeq'do d'im
unt ipi q' si eisdem ꝯcupatõz sine abstrõz ce p' requireret
ꝯco status abdicatõs maioris meli' esset illi stat' abdicatõs in
noris q' mg' deũ g'g' in regist' epla. ccxxi. si ẽ a' s' ad alcõ
ra p moued' ut dũ ipe ce' pfce mtius nõ discitat nedũ
ad alcõra pduci imõr ille se ipõ fi' ꝯpellatur. q's si stat' oia
abdicaciũ claudicatõe nõ deberat et ex utq' late sollicitu' eq'
lance sit in apite pfcõs q' excedũt alios i tẽpaliũ abdicatõe
tm delet salua inter sustẽtacõe sufficiẽte et officior stat' sui ex
ecucõe neccãa aos extende i meci' et us' oĩm ior q'b' eis h' ita p
caritate i h' q' ad' ad illa a' ꝯsilia euangelica pl' ceteris astringu
gũtur et r' serenitas cura' seq' ceteris eligunt sic ẽ cetib' n' h' hi

minimum corporum aliis licet tam in mobilibus quam in immobilibus sed ex mendi-
cantibus ipsi ex parte illa fratrum minorum sicut esse eis licita neque esset licitum
eis in talibus et tamen modo uti quibus et quomodo licitum est uti pluribus aliis hoc enim parum
et ad sollicitudinem minimam et secularem sed quod dicitur in collationibus patrum collatione xx. quod se-
culares curas et nos qui nullis actibus mundi admiscentur, cum non
umquam possit maxima cura monasterium monstratur sed [illegible] seniorum quod quis
quasi necessitate cultus cotidiani et [illegible] usum certus excedit
ad secularem diffunditur curam et sollicitudinem pertinet ut verbi gratia si possi-
simus opere unius solidi necessitatem corporis nostri expedire ad duorum
solidorum vel trium acquisitionem nos immo possessionem operis et laboris
extendere et quem [illegible] sufficiat [illegible] ad usum scilicet noctis et diei
unum vel quattuor dum fieri procuremus [illegible] sufficiat
cellularum habitationem seculari elevati atque amplius [illegible]
cellas et has easdem exquisito ornatu et [illegible] quam usque de [illegible]
extendimus passionem libidinis mundialis in quibus possumus proferentes
quod non sine instinctu demonum sed nos maxima experientia docuerunt ex
quibus [illegible] et ideo nobis [illegible] secularis unus
[illegible] non inesse non unquam eorum tamen ab sancta [illegible] que et si ne
[illegible] experire ut [illegible] non possimus in illarum [illegible] quas
si affectaverimus tamen apud spirituales viros quam apud seculi homines no-
tabiles prima fronte reddemus. Sed et [illegible] que nunc supererunt [illegible]
ti et honestati [illegible] sunt [illegible] redigam distincte respiciunt et [illegible]
non [illegible] que parva sunt et minima [illegible] ab hiis qui in re professos sunt
[illegible] indifferenter admittit [illegible] aggravant animam quam illa
maxima quam [illegible] statum secularium [illegible] inebriare [illegible] non sinant
deposita ferre [illegible] ad deum in quo [illegible] de esse [illegible]
[illegible] respirare vim ab illo summo bono vel parva [illegible] mors
presens ac [illegible] est credendum [illegible] vi. [illegible]
ab [illegible] sollicitum esse de eo quod est manducandum vel vestiendum
sed dixit quid manducetis aut corpori vestro quid induamini [illegible]
quantum sit sollicitudo de eo quod est manducandum aut vestiendum
non tamen quid sit scilicet [illegible] pultes [illegible] quid induendum burellum
scilicet [illegible] scarletum habentes [illegible] quid necessarium ad corporis sustentationem et quibus
rogamus ad corporis defensionem [illegible] sed aptum [illegible] sumus. Unde [illegible]
modum [illegible] licitas noluit excedere [illegible] expensas [illegible]
rerum [illegible] sollicitudinem acquirendi eas augere [illegible] occupationes
[illegible] occupationum [illegible] ut est dicitur summa epistola ij ad [illegible] facile
est occupationes evadere si occupationum [illegible] quod ne-
lius esset eis in minore abdicatione et minore sollicitudine manere
quam cum [illegible] in [illegible] inopia maiore non possunt patien-
ter ferre in statu superiori omnia abdicando melius esset eis [illegible]
[illegible] in statu inferiori cuius inopiam minorem forte possent portare ne
qui in plaunis [illegible] in [illegible] pedant [illegible]
[illegible] omnis est quod est aptus ad statum superiorem sed magis
est quod [illegible] non omnis quando [illegible] in [illegible] placent
possunt inopiam portare et ideo [illegible] abdicatis ut dictum est
unde frequenter est quod abdicaverunt magis [illegible]
[illegible] parva de quibus dicitur [illegible] collatio i. [illegible] mundi maxi-
mas facultates et non solum multa auri et argenti talenta
[illegible] magnificentiam [illegible] vidimus pro [illegible]
graphio pro calamo pro acu [illegible] qui si utique [illegible]
di cordis fixam tenerent [illegible] pro [illegible] rebus amitterent
quod ne pro magnis ac [illegible] operibus easdem [illegible]
maluerunt [illegible] non [illegible] zelo [illegible]
[illegible] quid legi vel [illegible] ac [illegible] in [illegible]
ac motus [illegible]. Unde [illegible] caritatis [illegible]
rem [illegible] omnes divicias suas pro amore Christi [illegible] cor-
dis affectum in rebus minimis retinentes et pro ipsis [illegible]
velut qui non habent apostolicam caritatem ex omnibus infructuosi [illegible]
[illegible] reddentur [illegible] dicitur totum [illegible] in fine [illegible]
[illegible] vias [illegible] inferiorem [illegible]
[illegible] nobis [illegible] abrenunciacio [illegible] cordis
que [illegible] est [illegible] [illegible]
apostolus [illegible] omnes facultates meas in cibos pauperum [illegible]
[illegible] non habeo [illegible] nunquam [illegible]
bat ut aliquam [illegible] in pauperum [illegible]
ad perfectionem evangelicam et caritatis [illegible] perveniret [illegible]

De quibus dicit [illegible] denique [illegible] plerique ab-
renunciasse conspiciamus ut [illegible] immutasse de [illegible] vi-
cius ac moribus [illegible] ordinem tamen atque habitum secularem
[illegible] et acquirere pecunias gestiunt [illegible] possideant sub hoc
pretextu quod famulos suos [illegible] fratres [illegible] nullum
esse [illegible] quibus [illegible] maiores opes [illegible]
[illegible] affectus eorum ad quos ille [illegible] et res parvas
atque exiguas [illegible] cupiditatis atque a-
varicie quod erga [illegible] non possunt esse minores [illegible]
retinentes non abscisse sed [illegible] se probant [illegible]
[illegible] diligencia erga [illegible] amorem [illegible]
[illegible] aliarum [illegible] vilissimarum eadem tamen
[illegible] detinentur [illegible] quibus [illegible] esse [illegible]
[illegible] excellentes diligentiam [illegible]
[illegible] ea diligentius que [illegible] ab aliorum [illegible]
[illegible] que [illegible] filiis debent esse [illegible] perfectionem [illegible]
abrenunciacio ista non obtinet quod [illegible] habet principis [illegible]
[illegible] voluntate [illegible] debeant uti rebus ad necessi-
[illegible] abrenunciantes et tanto [illegible] plus [illegible] abrenuncia-
[illegible] quanto [illegible] habent [illegible] ut ostendat
[illegible] quod nulla affectione esse illa [illegible] ut dicit [illegible]
[illegible] ix. Dives difficile intrabit in regnum celorum [illegible]
[illegible] quod amet qui bonum celeste in veritate gustavit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gustavit
[illegible] dulcedinem [illegible] gustavit [illegible] de [illegible]
[illegible] saporem. Unde [illegible] quod modicum sapit eis dulcedo
celestium qui omnia abrenunciantes exeunt mundum pro [illegible] hos-
[illegible] ad [illegible] honorum potestatum et
[illegible] temporalium [illegible] ad usum ad quem [illegible]
fuissent aspirare manentes in seculo [illegible]
[illegible] augustinus. [illegible] in seculo [illegible] suis mo-
[illegible] velit [illegible] esse [illegible] non habebant non [illegible]
in monasterio [illegible] potant. [illegible] quod potuit
[illegible] excedendo [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] perfectionis [illegible]
[illegible] et [illegible] actus et [illegible] in fini-
tatis [illegible] alia pro illa [illegible]
[illegible] non abdicata sed [illegible]
[illegible] perfectionis et [illegible]
[illegible] expertem [illegible] eadem [illegible]
[illegible] amore
[illegible] Immo [illegible] est ad elevandum nos ad il-
lum sunt ordinata [illegible] ad [illegible] est ad [illegible]
ad dignitudinem humanam [illegible] in amorem [illegible]
[illegible] augustinus [illegible] si placet [illegible] in illis lauda [illegible]
artificem [illegible] amorem [illegible] non amanda
[illegible] si ad creatorem refertur ille amor non [illegible] cupidi-
tas sed caritas est. alias est cupiditas amor [illegible] et
[illegible] amorem dei. Sed [illegible] x. [illegible] qui ad
totum amat cum [illegible]
[illegible] non respexit in [illegible]
[illegible] augustinus. Disce amare in [illegible] creatorem et non te [illegible]
quod ab [illegible] factum est et amicitias [illegible]
[illegible] et a se mala
[illegible] abdicata esse. Unde [illegible] testimonium mali
esse dixero et [illegible] male esse quod temporalia bona [illegible]
[illegible] [illegible] sunt impedimenta [illegible]
est [illegible] et est [illegible] per se [illegible] in finitas
[illegible] sollicitudinem absque amore
[illegible] Unde quod abdicata sunt non [illegible] sed in-
finitas [illegible] sine libidine [illegible] possunt ea habere [illegible]
[illegible] augustinus de doctrina christiana. In [illegible] rebus non ex [illegible]
[illegible] quibus utimur. [illegible] mundi utendi vel [illegible] appeten-
di [illegible] vel [illegible] quod facimus. [illegible] vim sup-
[illegible] offerre divites discant non facultatibus
[illegible] sed in hiis qui [illegible] anima ditata et [illegible]
[illegible] in [illegible]. Ita bona sunt [illegible]

Item aug(ustinus) s(uper) p(salmos) loc(o) intelligendum est di(cit) b(e)n(e) uos p(ro)peat(is)? lo(cum) su
ue adeo non ut uenis lucri (con)fluant aut p(er)u(er)sa securi
tate eos compescat(ur). s(ed) n(on) h(ab)eant h(ic) o(mn)ia p(ro)p(ri)a q(ue) in quibus
quieti d(omin)is possent negociatarijs laboribus (con)t(ra)q(ue) raui(?)
(con)di(cio)ne p(hilosophus) i(n) 4 pol(iticorum) q(uod) o(mn)e legislatore p(ro)uidere bonis (et) uirtu
osis i(n) natu(r)is ut non oporteat eos opibus (et) illibus uacare(?)
(et) sic uiri temporalia p(ro) abdicato(rum) fugiunt h(oc) fit eis q(uia) (con)sta(n)
ti(a) sue i(n)firmitatis sunt dicente aug(ustino) s(upe)r p(salmum) xxxvi. sunt q(ui)
n(on) accedes mundi pati nolunt sic (con)iugiu(m) h(abe)ntes. domos
familias filios u(e)l ad mortem agunt sic (pro)p(r)ia u(e)l ut in
agitudines(?) laborantes. s(ed) uelud ad h(oc) infirmi secedunt ad
ocium (et) quieta e(ss)e diligunt uelud memores infirmita
tis sue p(ro) amore et nummi (et) mordicatu(m) impeditu(m) (et)
ab amore eterno(rum) retrahunt (et) h(oc) p(ro)ueniu(n)t (et) sollicitudinem
eius annexam dicente gg(regorio) i(n) p(ri)mo mor(alium). tunc nocent temporalia
cum sollicitudo retrahunt. adiunxi est annexa q(uia) si non ex(er)cent
multum expediret dicente aug(ustino) in temporalia ad communem pla
cato(rum)? atq(ue) tranquillior u(e)l ut temporalium administracionis(?) sepe reca
pitato(rum) eternor(um) gingunt si non teneat (con)c(upiscentia) si n(on) i(m)plic(at)
cum multiplicem(?). De diminucione p(er)fectionis per ponere bonor(um) (et)
p(ro) se ex parte in fine ad ut p(ri)mum intellige q(uod) ista d(icitur) p(ri)mo
in distinctione ex parte bonor(um) (con)iu(n)ctio(n)e s(e)c(un)do ex parte p(er)fectionis ex parte
bonor(um) q(uia) aut sunt toto h(umano) genere q(uo)d sic in q(uo)d h(abe)t(ur) nullo
modo diminuit ut dictum est s(upra). aut s(unt) q(uod) a (con)tinoratiui i(n) a(liquo)
dicate singularia (et) tunc distinguendo ex parte p(er)fectionis q(ui)a
p(er)fectionis diminuc(ione)? p(ri)mum intellige d(icitur) aut loq(ui)to de p(er)fectione q(ue)
p(er)tinet ad statum aut que p(er)tinet ad a(n)i(m)um. si p(ri)mo modo si ad
h(oc) modo diminuere de iure p(er)fectionis p(ri)mum intellige dupli(citer). Q(ui)a
aut diminuit de iure p(er)fectionis ex(er)cere que p(ro)p(ri)a est ministri e(cclesi)e
aut q(ui)a diminuit de iure p(er)fectionis acq(ui)rende q(ue) p(ro)p(ri)e p(er)tinet ad reli
giosos. Primo modo h(abe)t bona mag(is) non diminuit de iure p(er)
fectionis q(ui)a h(abe)nt tunc a ministris eccl(es)ie ut eis debita iure h(abe)n
t(ur) (et) ordinis q(uod) h(abe)nt in eccl(es)ia (et) h(oc) quo ad h(oc) id q(uo)d pro
pria (con)uertunt in eo(rum) usum uictum quo ad residuu(m) e(nim) h(abe)nt
ea ut a(liu)s (con)siliis(?) h(abe)nt i(n) eis dispensandi (et) tenent(ur) m(odo)
post mini(ster)e ad de statu p(er)fectionis eor(um) ex(er)cende q(ui)a re
quirit ia(m) p(er)fectam cum sint ministri uirtutis. u(e)l in i(n)fir
mi nichil statu exuunt ab o(mn)i statu b(e)n(e) o(mn)i p(er)fe(cti)s(?) cui d(icitu)r
ut d(icit) gg(regorius) i(n) xii mor(alium). p(ro)p(ter) e(ni)m o(mn)ia bona eccl(es)ie h(abe)nt ut in
carius(?) xpi. Q(ui)b(us) non ep(iscop)o(rum) in sua (con)ditione(?) ut
uicarius ap(osto)lor(um) (et) q(ua)(?) sacerdotium parochialium in sua
parochia ut uicarii discipulor(um). Et quib(us) e(c)c(lesi)a mon(aste)r(i)o(rum)
(et) a(lio)r(um) ministr(orum) eccl(es)ie in sua p(re)benda qui sunt successo
res eor(um) de quib(us) d(icit) ualerianus aut (con)tenti(?) c. cor. u.
ut xii. cau(sa) q. i. (et) (con)seq(ui)t(ur) de reb(us) b(e)n(e)
De (pro)p(ri)etatib(us) b(e)n(e) q(uo)d a
eccl(esi)e dicere p(ro)sp(er) l(ibro) 2 de uita (con)templatiua c. xi. sic in q(uod) sa
cerdos cui dispensacionis cura (con)missa est (et) cupidita
te s(ed) et (con)laude pietatis accipit a p(ro)p(r)io dispensanda q(uod)
fideli(ter) dispensat accepta q(uia) o(mn)ia sua aut relinquit aut
eccl(es)ie reb(us) adunxit (et) i(n) numero pauperum paupertatis amore
(con)stituit ita ut b(e)n(e) pauperibus subueniat unde (et) ip(s)e tamq(uam)
pauper uoluntarius uiuat i(n) e(ad)e(m) c. xvi. Quare et ex (h)ac(?) ratione(?) s(ed)
temporibus sacerdotes magis sustinent q(uam) curare possessiones
eccl(esi)e (et) m(od)o ho(mi)n(u)m? d(ic)u(n)t (et) fuint(?). q(ui)a si d(icitu)r s(ed) ea q(ue) (con)ferens eccl(es)ie dic
p(ro)p(ter) agere qui res ec(clesi)e (con)cedentes(?) non ac(cidit) cupiditatis s(ed) fide
lissime dispensacionis (et) uirtutem(?) n(on) tenet n(on) sunt a(lie)ni mundi
e(ss)e s(ed) d(icitu)r tales e(ss)e s(ecundu)m ap(osto)lum sunt q(uasi) nichil h(abe)ntes s(ed) o(mn)ia possiden
tes dicente (pro)sp(er)o in eod(em) li(bro) (est) (et) p(ro)ficere (con)templaci(one) n(on) s(ed) s(ed)
alius p(re)sides(?) u(e)l h(umane) di cupiditate facultates eccl(es)ie a
bunt. s(ed) eas pietate subueniendi suscep(er)i(n)t (et) ad uite eis
qui (con)s(tituti) sustentatos erogare. s(ecundo) modo h(abe)nt bona i(n) q(uan)t(u)m
sibi sollicitant(ur) uita ducentes non repudiari a(liqu)a ordinaria
summa eccl(es)ie p(ro)uid(entia) (con)sistunt(?) (et) i(n) h(oc) n(on) de bonis d(ict)is q(uia) a(liqu)a
sunt usu cotidiano n(ecessari)a (et) non diminuit u(e)l p(er)fectionis
ut dictum e(st) s(upra). aut sunt tunc usu futuro reseruata q(ue) (con)cedo
diuiditur n(on) ut dispensanda s(ed) ut s(upra) n(ecessari)a (et) p(ro)p(r)ia diminu
tio(n)is statu(s) p(er)fectionis eor(um) s(ed) acquirende. p(ossi)bilis(?) (et) alie

d(icitu)r q(ui)a a(utem) q(uod) diminuit de iure p(er)fectionis de simplici(ter) (et) ab(solu)te ip(s)i(us)
o(mn)i(n)o excludi aut q(uod) diminuit de apice h(uius) p(er)fectionis ne ad i(m)p(er)i(u)m
attingi possit (con)geliu(?) s(ed) in filius p(er)fectionis p(ri)mo p(ri)mo modo (pro)p(ri)eta(te)
ria solummodo diminuit de p(er)fectionis iure q(uantu)m s(ed) o(mn)i(n)o exclud(itu)r
ne. s(ed) h(oc) b(o)n(u)s p(ro)p(r)ietaria possit e(ss)e in f(ortior)i ambitu (et) lat(itudin)e
p(er)fectionis s(ecundu)m aliq(uem) statum aut gradum status ut p(atet) ex s(upra)d(ic)t(is)
natus h(oc) a(utem) e(st) diminue de iure p(er)fectionis q(uo)d ad d(icitu)r q(ue) h(oc) p(ro)p(ter) di
minuere de iure b(e)n(e) sic a(utem) non diminuit de iure p(er)fectionis b(o)na
o(mn)ia abdicatis(?) ap(osto)lis q(uia) abdicati(o) p(ro)p(r)ior(um) efficit statum p(er)fectionis
simplicit(er) (et) ab(solu)te ut dictum e(st) s(upra) p(ro)p(ter) q(uod) abdicatis ap(osto)lis (et) h(oc) (er)go a
non potest h(abe)re ex ambitu p(er)fectionis simplici(ter). s(ed) q(uia) inde ab
dicat(i)o simplici(ter) non potest e(ss)e q(uia) abdicato p(ro)p(ri)a tamen retinentis (con)t(r)a
(con)t(r)a restante duo maiora. q(uia) una cum p(ro)p(ri)is abdicant o(mn)ia in
mobilia (et) retinent mobilia (et) retinent mobilia tamen. a(liqu)a non abdi
cant o(mn)ia p(ro)p(ri)a s(ed) (et) o(mn)ia tam mobilia q(uam) in mobilia (et) (con)c(e)do h(oc) b(on)a
m(a)g(is) diminuit de iure p(er)fectionis s(ecund)o modo s(ed) in p(er)fecto s(ed) p(ro)p(ri)um modo
p(ro) distinctio(nem) (et) sollicitudinem q(ui)a h(abe)t illor(um) possessio (et) custodia ne
attingi possit quo ad h(oc) apex (et) supp(re)mus gradus i(n) statu
p(er)fectionis acquirende. s(ed) non (con)sistat e(ss)e aliu(m) inferior(em) gradu(m)
p(er)fectionis (con)stitui(t) h(ab)e(re) ea(m) m(a)g(is) i(n) bona i(n)mobilia potest i(n) s(e)c(un)do gra
dum p(er)fectionis. q(ui)a illor(um) custodia req(ui)rit maiorem sollici(tudin)e(m)
ut de abbate ysaac d(icitu)r i(n) 3 (et) dyal(ogorum). q(uod) ac(c)ebro(?) discipuli
ei(us) postularent ut p(ro) usu mon(asterii) possides(?) q(ue) offerebantur
acciperet ille sollicit(us) sue paupertatis custos fortem tenebat
fortem suam tenebat. Dicens mo(n)ach(us) qui in terra possidere querit
mon(ach)us non est. sic q(ui)a metuebat paupertatis sue custodiam
p(er)dere (et) h(abe)re non b(on)a i(n) (con)i(uncti)o(n)e mobilia tantum modum potest gradus p(er)
fectionis q(ui)a requirit q(uo)d ad custodiam minorem sollicitudinem q(uam) a(ut) o(mn)ia ab
dicare. Cum p(ro)p(ri)is potest gradum p(er)fectionis summum aut gradu(m) p(er)fectionis
gradiende(?) q(ui)a o(mn)i(n)o sub eis(?) sollicitudines que e(st) de temporalium custodia (et)
curam de e(ss)e(?) modo. Item(?) id q(uod) d(icitu)r colli(g)itur p(ri)mum x. q(uia) maior a(ut)
sanctor(um) potest e(ss)e paupertas q(uam) que nichil p(ro)sidens(?) u(e)l uirum h(abe)re
(con)g(re)ga(n)tes de aliena largitate cotidianum postposcit auxilium
(et) uictam suam atq(ue) statum singulis quibusq(ue) momentis i(n) diuina
op(er)e intelligens sustentari postposito in q(uo) auxilium h(abe)re
uidel(icet) u(e)l ad minus(?) ad hoc manuale officium in quo lucrum n(ecessari)a
p(ro) mi(ni)strare n(ecessari)a u(e)l ut ip(s)i uiuant tamq(uam) medico e(xh)ibeant
q(uod) magis licitum est q(uam) ad h(oc) n(ecessari)a a(liqu)a q(uod) u(e)l e(ss)e se ip(s)i(u)s u(e)l e(ss)e p(er)
exuit (con)p(ar)ete(?) ne s(ibi) ualeat n(ecessari)a manuum labore acq(ui)re
q(uod) si et licitu(m) e(ss)e (et) simpl(ic)i(ter) apice p(er)fectionis (con)stituendi o(mn)i
p(ro)p(r)ia (et) cob(us)(?) abdicatis ualitos de mendicitate nunc de
quo u(e)l ad p(ro)p(r)ius tunc tam in laboribus manual(ibus) q(uam) i(n) modi
cantibus p(er) actus. s(ed) p(ro) sollicitudine ex(er)cente e(ss)e n(ecessari)a acqui
sita(?) possunt ista de (pro)p(ri)o in quo ad possibilitatem acq(ui)rendi p(er)fectione(m) a(nim)i
i(n) f(actis)? q(uia) illor(um) ut n(ichi)l o(mn)i(n)o p(er)sit illis e(ss)e in statu qui p(er) se e(st) p(er)
fector(um). s(ed) tamen p(er)actus facit eum imp(er)fectiorem. i(m)mo multum eis obest
q(ui)a tanto a p(ro)p(ri)is in ex(er)c(it)o in sollicitudine p(er)t(ra)it (et) plus(?) (et) tantu(m) a p(er)fectio
ne se elongat (et) a possibilitate acq(ui)rendi ea(m) ut p(atet) ex s(upra)d(ic)t(is) de tertio(?)
(et) modo(?) diminuendi q(uo)d ad sidere(?) q(uod) a(utem) non h(abe)t (con)t(ra) ista(?). s(ed) (con)u(er)so(?)
loquitur q(uo)d de p(er)fectione p(er)tinente ad a(n)i(m)um d(icitu)r q(uod) de iure tal(is) p(er)fectionis
ip(s)i(us) caritatis q(ui)a in caritate et eius p(er)fectione (con)sistit p(er)fectio uite i(n)
q(uo)d s(ed) ip(s)a in fortitur caritate p(er)fecta ut p(atet) ex p(re)dictis. De iure
a(utem) caritatis potest ad i(n)tellectum d(icitu)r u(e)l p(er)cipio ipsa u(e)l in eius feruore
seu radicacione seu ad a(n)i(m)o h(abe)t(ur).
P(ri)mo modo de caritatis p(er)fectione
ad potest nichil diminue(re) d(icitu)r u(n)o modo q(ui)a i(m)peditur augmentu(m) (et) ita
ne p(er)ficiat(ur). Alio modo q(uod) subtrahit ei ad de sua fua(?). p(ri)mo modo ad
d(icitu)r de iure p(er)fectionis diminuit p(er) se. s(ed) u(e)l p(er) actus. p(er) se de iure p(er)fectio
nis ai(?) diminuit peccatum ueniale (et) (con)tractio alonis(?) opib(us) per
actus non h(abe)t b(on)a mag(is) diminuit de iure p(er)fectionis religiosi q(ui)a s(ed)
sunt (con)tra distribuendi a(n)i(m)um ad(?) in or(dine)(?) amore s(ed) p(ro)p(ri)etaria (et) si for
te ab illo a(n)i(m)u(m) a(liu)s b(e)n(e) dispositi non detrahent in actu p(ro)p(ter) q(uo)d
s(ed) p(er)fecta expedit (et) melius sic disposito ut pacie(n)s(?) possit (con)
sentire u(e)l o(mn)i(n)o tamq(uam) abinde mebra(?) declinandi. ut cum ita de faci
h(oc) p(er)ficeret ea sicut h(abe)nte p(er) q(uod) dictum est s(upra). Si non intelligam(us)
diminui(tionem) s(ed) s(ub)trahendo ad q(uod) e(st) de sua fu(?) de e(ss)e caritatis sic dico
q(uod) h(abe)re bona mobilia non diminuit de p(er)fectione caritatis. sic d(ict)o (con)t(ra) non u(e)l
de p(er)fectione a(n)i(m)i h(abe)re u(e)l b(on)a mobilia u(e)l potest diminuere ad a(n)i(m)o q(ui)a caritas

b(e)n(e)? c(ur)a? paup(er)

in sua sua non est nata diuin' s; solum corp(oris) ꝛ p(er) peccatu(m) mortale ut alias determinauim(us) in quadam al(ia) q(uestio)ne de q(u)a; ꝛ i(de)o sicut mod(us) sic h(abe)ndi bo(na) in ꝯi n(on) diminuit de ro(n)e p(er)fc(i)o(n)is sic n(on) h(abe)re bo(na) p(er)tin(et) ad ea. ¶ Per ia(m) d(i)c(t)a p(atet) ad obiecta. p(ri)m(u)m n(on) ar(gumentu)m b(e)n(e) p(ro)cedit q(uonia)m q(uam)uis p(er) se diminuit possio co(mmun)i(u)m bonor(um) de r(ati)o(n)e status p(er)fc(i)o(n)is acquirende quo ad apice(m) e(iu)s n(on) au(tem) qu(i) h(ab)ito co(mmun)ia abrenu(n)ciati(on)is p(ro)p(ri)is maneat in a(li)q(u)o g(ra)du i(n)fra latitudinem status p(er)fc(i)o(n)is q(uonia)m ꝯ p(er)tin(et) possit e(ss)e status in quo h(abe)r(e) co(mmun)ia q(uam) status i(d est) in quo e(st) o(mn)i(u)m co(mmun)i(u)m abdicatio ut p(atet) ex ia(m) d(i)c(t)is. ¶ Ad a(rgumentu)m in opp(ositu)m q(uo)d n(on) noc(et) diuicias h(abe)re s(ed) amare nocet ꝛ n(on) si diminuet de p(er)fc(i)o(n)e. d(icendu)m q(uod) iam declaratu(m) q(uod) h(abe)re diuicias ꝛ ulterius bo(na) temporalia p(er) se ꝛ r(ati)o(n)e sue n(on) nocet s(ed) mag(is) p(ro)d(e)e(s)t n(on) ut d(i)c(tu)m est e(ti)a(m) bona de r(ati)o(n)e p(er)fc(i)o(n)is diminuit. Vn(de) in statu i(n)nocencie n(on) o(mn)i(n)o potuisset diminue(re) de r(ati)o(n)e p(er)fc(i)o(n)is u(e)l nulli(us) actus infirmitatis r(ati)o(n)e fuiss(et) q(ui)a p(er) accens tu(n)c nocent s(ed) r(ati)o(n)e infirmitatis p(os)sidentis q(ua)nto nimio amore nata est h(uma)na infirmitas ill(is) h(ab)it(is) alligari ꝛ h(oc) est q(uod) dic(itur) quod illa n(on) noc(et) h(abe)re diuicias s(ed) amare s(cilicet) inmi(n)um q(ui)a sp(eciali)t(er) o(mn)i qui quis amat eas q(ua)m ad usum instantis necessitatis p(er) se f(acit) q(uod) sup(ra) expo(si)tum est.

Q(uarta) ce(n)tu(m) arguebat q(uod) l(icet) tr(a)nsire de statu h(abe)nte bo(na) (com)mu(n)ia i(m)mobilia ad statum illor(um) qui n(on) h(abe)nt illa q(uia) cano(n)ici regulares b(eat)i aug(ustini) qui h(abe)nt (com)mu(n)ia i(m)mo(bi)lia l(icet) tr(a)nsire ad statu(m) p(re)dicator(um) ul(tr)a minor(um) qui illa h(abe)nt i(m)mob(i)lia in g(e)n(er)e n(on) q(uia) p(re)dicatores h(abe)nt modica que p(er)tinent ad eor(um) claustr(um). ¶ Ho(c) e(st) q(uod) bo(na) (com)mu(n)ia ecc(lesi)e n(on) diminuit de r(ati)o(n)e p(er)fc(i)o(n)is et i(m)mobilia xii q. i expedit et ca(n)nucentes. s(ed) n(on) est licitu(m) tr(a)nsire a statu in statu(m) n(is)i p(ro)p(ter) maiore(m) p(er)fc(ti)o(n)em g(e)n(er)al(ite)r ꝛc. ¶ D(icendu)m ad h(oc) q(uod) status p(er)fc(i)o(n)is ad q(uem) ecc(lesi)a (con)cedit et licitum est ex iure di(ui)no ab uno in alt(eru)m tr(a)nsire est ille qui est p(er)fectio(n)is acquirende q(uia) ille solu(m) elig(e)nd(u)s e(st) statu(m) n(on) p(er)fc(i)o(n)is ex(er)cende n(on) elect(u)s s(ed) dispensatio(n)is ꝛ n(e)c(essi)tatis e(st) aut eu(m) debet n(on) cupiditas ꝛ a(m)bicio facere ꝛ h(oc) q(uia) ille status bo(n)u(m) recipit imp(er)fectu(m) i(d est) n(on) ia(m) requirit imp(er)fectu(m) ꝛ (con)c(er)n(it) a q(ui)b(us) elige(re) anhelare d(ebe)t ut fiat p(er)f(ec)t(us) op(er)a s(ed) ex(er)cendo que p(er)fectu(m) (con)stituit n(on) a(u)t(em) d(ebe)t p(re)sumere a(liqui)s q(uod) ia(m) sic p(er)f(ec)t(us) ut possit exercere op(er)a q(ue) ex p(er)fc(i)o(n)e h(ab)itu p(ro)cedere debent p(ro)p(ter) q(uod) n(on) (con)ce(dit)ur ꝛ r(ati)o(n)e ut possit fi(eri) t(ra)nsit(us) a statu p(er)fc(i)o(n)is acquirende ad statum p(er)fc(i)o(n)is ex(er)cende p(ro)pria uolu(n)tate ꝛ electo(n)e e(ti)a(m) s(ecundu)m h(oc) eis (con)cedit(ur) regulariter l(icet) sp(eci)ali i(n)dicare l(icet) ep(iscop)is q(uod) p(ro)p(ter) statum eminentiorem p(re)sume(n)t d(e) eis q(ui) su(n)t perfectiores al(ii)s qui su(n)t de iure (com)m(un)i subdita eis ul(tra) q(uod) in statu perf(e)c(t)o(n)is ex(er)cende exi(s)tentib(us) d(icen)te g(regorio) in p(er)io pastor(ali) tu(n)c d(icitu)r acco(m)modar(e) p(ro)p(ter) acc(ess)o(s) tr(a)nscendere p(re)sum(i)t q(uo)d dictare sol(um) agge(r)e uita pastoris et infra ut n(on) sit ei(us) op(er)o utilis s(ed) q(uod) singularis n(on) m(u)n(d)i mali tu(n)c m(odo) que i(n)ta sunt faciat s(ed) b(e)n(e) quor(um) op(er)antes subditos sicut honore ordi(ni)s sup(er)at i(ta) ꝛ mor(um) u(ir)t(ut)e tr(a)nscendat q(uonia)m tu(n)c n(on) p(re)sumit q(uod) si a(li)q(ui)s i(m)memor sue salutis de iure co(mmun)i licet eis sic ꝛ inferiorib(us) mi(ni)st(eri)is ecc(lesi)e n(on) e(ss)et sp(eci)ali(te)r eis interdictu(m) tr(a)nsire ad statu(m) religionis acquirende ꝛ h(oc) l(icet) o(mn)is mi(ni)stri ecc(lesi)e sint in statu p(er)fc(i)o(n)is ex(er)cende de ordi(n)e eccl(esi)astico ad q(uem) assu(m)pti s(un)t sic religiosi ex p(ro)fessione tu(n)c q(ui)a bo(na) t(em)p(or)alia quocu(m)q(ue) titulo possessa mag(is) solent e(ss)e se ho(m)i(n)es redde(re) sollicitu(m) sollicitu(di)ne s(ecu)l(ar)i q(uam) n(on) possessa al(ii)s existe(n)tibus reb(us). Ideo h(oc) absolute o(mn)i(n)o diminuere possio(n)is possidam q(uo)d ad h(oc) meli(us) est tu(n)c ꝛ p(er)f(ec)t(i)u(s) p(er)sonis ad p(er)fc(ti)o(n)em acq(ui)renda(m) p(ri)ua eni(m) ia(m) p(er)f(ec)tu(m) ad pu(b)licum ministeriu(m) ecc(lesi)e ue(n)iunt ministror(um) co(mmun)iu(m) bo(n)or(um) ecc(lesi)e diuitie ꝛ ad statum p(er)fc(i)o(n)is acquirende se tr(a)nsferre ꝛ p(ro)p(ter) h(oc) i(de)o licit(u)m est tr(a)nsire a statu reg(u)l(ar)is laxioris ꝛ minoris abdicatio(n)is ad statu(m) r(egu)l(ar)e strictio(r)is ꝛ abdicatio(n)is maioris q(uonia)m est de iure (com)m(un)i r(ati)o(n)e a(m)bitio(n)is per r(ati)o(n)e ad maiore(m) quo ad statu(m). ¶ Per h(oc) patet ad ob(iectu)m q(uia) lic(itu)m est e(ss)e ca(n)o(n)icis b(eat)i aug(ustini) tr(a)nsferre ad religiones mendica(n)tes p(ro)p(ter) ia(m) d(i)c(tu)m ꝛ (licet) sic(ut) ce(n)t ca(n)o(n)ici ecc(lesi)e cathedr(a)lis cu(m) ꝛ recipi(en)do u(e)l(u)t uict(us) m(od)o s(ecundu)m q(uod) o(mn)ib(us) illi uolunt i(n)stitue(re) ꝛ h(oc) n(on) ex mediatate s(ed) p(ro) suo s(er)uicio sic(ut) acciperu(n)t aug(ustinus) ꝛ h(oc) n(on) ex mediatate. s(ed) p(ro) suo s(er)uicio sic(ut) accip(iu)nt ca(n)o(n)ici seculares. ¶ P(ro)p(ter) i(d est) p(atet) s(ecundu)m q(uod) b(e)n(e) e(st) b(ea)t(us) e(st) q(uod) bo(na) ecc(lesi)e ꝛ in mo(bi)lia n(on) diminuit de r(ati)o(n)e p(er)fc(i)o(n)is s(ed) ex(er)cende diminuit tu(n)c i(n) a(li)q(ui)b(us) de r(ati)o(n)e p(er)fc(i)o(n)is acquirende ut dictu(m) e(st) p(ro)p(ter) q(uod) aliqui i(n) uno af(f)ectu nimio eis alligant(ur) q(ua)m p(ro) alii(s) licitu(m) e(st) (con)tingere q(uod) e(st) ex

parte co(mmun)is fragilitatis. si tu(n)c s(ecundu)m p(re)tiatu(m) modu(m) facerent eis care possent ill(is) expedit ꝛ melius est ad p(er)fc(i)o(n)em q(uonia)m nudu(m) h(abe)nt acq(ui)rendam bo(na) (com)mu(n)ia ecc(lesi)e diuitie alias ei(s) respect(us) bonor(um) i(m)mobiliu(m) ecc(lesi)e da(m)pnabil(is) e(ss)et ut xii. q. i. uidentes. in fi. ꝛ q. ii. c. si quis clericus in p(ri)ncipio.

incipit octauum quolibet

In disputatione n(ost)ra d(e) quolibet octaua q(u)erebantur xxxvi aliq(ue) sine ar(gumen)tis ꝛ p(ro)ponebant(ur) q(ua)da(m) de deo in (com)parac(i)o(n)e ad creaturas. q(ua)da(m) u(er)o de creaturis i(n) (com)paratio(n)e ad d(omi)n(u)m. Queda(m) u(er)o de creaturis s(ecundu)m se ꝛc. P(ri)m(o) q(u)erebant(ur) q(ue) respiciebant de n(ecessitat)e in creaturis. Vnu(m) u(er)o respiciens ea grat(iam). Quor(um) p(ri)m(u)m erat utru(m) in deo sint y(de)e p(ro)p(ri)e. Secundu(m) utru(m) de for(m)is sublu(m) ee(n)t creaturas argu(it) a(li)q(ui)s d(e) forte in scie(n)cia di(uin)a. Tertiu(m) utru(m) a(li)q(ui)s p(ossi)t age(re) q(uod) ip(s)e e(ss)e ꝯ. Q(ua)rtu(m) utru(m) effec(tu)s (con)tinge(n)s possit fi(eri) i(m)mediate a deo. Quintu(m) utru(m) duob(us) eq(u)ali(ter) se h(abe)ntib(us) ad recepc(i)o(n)e(m) g(rati)e d(eu)s eis equali(ter) (con)ferat. ¶ Circa p(ri)m(u)m argueba(tur) q(uod) in deo n(on) s(un)t y(de)e p(ro)p(ri)e. p(ro) sic actu(s) uo(lun)t(at)is s(ecundu)m aug(ustinum) de t(rinitate) x. supponit actu(m) intelli(gen)di actus uo(lunta)tis (cir)ca speculabilia p(re)supponit i(n) intellectu y(de)as speculatiuas. g(eneral)o et (cir)ca op(er)abilia y(de)as p(ra)cticas. ¶ Jo sic aug(ustinus) de t(rinitate) dic(itu)r li(bro) vi c(apitulo) x. q(uod) u(er)bu(m) est ars o(mn)ipotentis di(ui) plena om(n)iu(m) r(ati)o(n)u(m) uiuentiu(m) s(ed) r(ati)o(n)es uiue(n)tes i(n) arte n(on) s(un)t n(is)i y(de)e p(ra)ctice q(uia) ars ad praxi(m) p(er)tin(et) g(eneral)o ꝛc. ¶ Co(n)tra ro(n)e(m) si(mpl)ic(itati)s diui(n)e n(on) est ex se ad opposita s(ed) n(ecessi)tate i(m)mutabilitatis intellig(it) quecu(m)q(ue) intellig(it). S(ed) i(n) g(eneral)e p(ra)ctic(us) e(ss)et ꝛ intelligeret per y(de)as p(ra)cticas tu(n)c intellig(e)re p(ra)ctica e(st) dictare u(e)l agenda d(e) n(ecessi)tate intellige(n)tem agenda cu(m) intelliget agenda d(e)t(er)minato. Si uo(lun)tas de n(ecessi)t(at)e age(re)t quo(d)cu(m)q(ue) agit (cir)ca creaturas n(on) s(un)t s(u)ff(icien)cia que f(act)a sunt in deo g(eneral)o ꝛc. P(ro)p(ter) ista q(ue) o(mn)i(n)o ꝛ sequ(en)te(m) d(icitu)r hic in de(o) in s(u)mma quo(d) deus (con)g(no)scat se ꝛ alia a se. ¶ Est g(eneral)i s(ecun)do q(uod) (con)g(no)sce(n)s ad ex h(oc) (con)g(no)scit i(d est) q(uod) e(st) quo(d)a(m) mo(do) ip(s)u(m) (con)g(no)tu(m) q(uia) d(icitu)r p(hilosophu)s i(n) iii° de a(n)i(m)a q(uod) intellect(us) s(ecundu)m actu(m) est o(mn)i(a) intelligi(bi)lia. sicut u(er)o o(mn)ia se(n)sibilia (con)g(no)sce(n)s a(utem) h(oc) e(st) ip(s)u(m) (con)g(no)tum d(icitu)r uno mo(do) p(er) i(n)formac(i)o(n)em. a(lio) mo(do) p(er) e(ss)e (con)g(no)sce(n)tis ad a(li)q(uid) a se ꝛ ul(tra) p(er) se ob(iectu)m e(st) ip(s)u(m) (con)g(no)tu(m) q(uia) s(ecundu)m (con)g(no)sce(n)te(m) ut sua sp(eci)e i(n)formi ip(s)u(m) (con)g(no)sce(n)te(m) ꝛ p(er) h(oc) e(st) b(e)n(e) e(ss)e quoda(m) mo(do) ip(s)u(m) (con)g(no)tu(m) ꝛ sic (con)g(no)scit o(mn)is i(n)tellect(us) creat(us) alia a se ꝛ se ip(su)m. q(uia) n(on) (con)g(no)scit se ip(su)m sic(ut) alia a se ut alias sepe d(e)clarauim(us). Jo a(lio) mo(do) sol(um) (con)g(no)scit se obiectiue q(uonia)m s(ecundu)m e(ss)e o(mn)i(n)o i(d est) s(ecundu)m i(n)finit(um) ꝛ separat(um) ab o(mn)i limitatione q(uod) i(n) al(ii)s i(m)pedi(re) u(ide)t(ur) re(m) e(ss)e p(er) se obiectu(m) intelligi(bi)le p(ri)m(u)m in illis. S(ed) in d(e)o b(e)n(e) i(n) cetidia(nis) e(ss)e actu(s) d(icen)te aui(cenn)a viii metha(phisice). i(d est) tu(n)c e(ss)e e(st) i(n)telligentia est e(ss)entia intelligentia ꝛ i(de)o est puru(m) intellectu(m). Que e(st) (con)trari(a) re(m) i(n)tellige(re) est h(oc) q(uod) ip(s)a i(n) m(ateri)a ꝛ i(n)uen(it) appendiciis ꝛ hec p(ro)hib(it) ne sit intelligentia. Q(uo)d g(eneral)i libe(ru)m est a(n)i(m)a q(ui)a e(ss)e appendicius (cer)tificatu(m) e(st) h(oc) e(ss)e separatu(m) ꝛ i(de)o e(st) i(n)tellectu(m) p(er) se ꝛ p(ro)p(ter) e(st) intelligentia p(er) se est q(uod) intellectu(m) p(er) se. Et p(ro)p(ter) p(ri)m(u)m (cer)te d(ict)a est q(uod) tu(n)c intelli(gi)bile ab ip(s)o d(iui)no intellectu ut intelligat se ip(su)m s(ed) u(er)o i(n)tellig(it) se intellig(it) o(mn)ia alia a se d(icen)te aui(cenn)a in eod(em) q(uia) ip(s)e intellig(it) sua(m) e(ss)e(ntiam) p(er) sua(m) e(ss)e(ntiam) i(n)tellig(it) ꝛ (con)seq(ue)nt(er) e(st) p(er) ip(s)u(m) p(ri)m(u)m intellig(it) h(oc) g(eneral)i q(uod) intellig(it) sua(m) e(ss)e(ntiam) ei est i(n)telligendo i(d est) q(uod) e(st) p(er) sua(m) e(ss)e(ntiam) creatur(is) ei(us) q(uod) e(st) ip(s)i(us) i(n)tellig(it) sua(m) e(ss)e(ntiam) ꝛ i(de)o q(uonia)m e(st) illu(m)i(n)atas q(uia) p(ro)p(ter) sua(m) illu(m)i(n)ato(rem) (con)tinuet (con)tinu(e) i(n) se o(mn)is e(ss)e ꝛ eciencie limitate(m) i(n)te(n)s ut n(on) (con)g(no)scat alia a se ut (com)p(ar)ando obi(ec)ta s(ecundu)m q(uod) alia a se e(st) s(ed) q(uia) i(n) se s(un)t i(d est) ip(s)a sal(ua) e(st) p(ro)bat(ur) (con)g(ni)ta i(n)tellig(it) i(n)for(mati)o(n)e ab eis recipie(n)do ab eis (con)g(ni)c(i)o(n)em i(n) p(ro)ducc(i)o(n)e ꝛ uilesce(re)t suus intellect(us) s(ecundu)m p(hilosophu)m xii metha(phisice) d(icen)te q(uod) a(n)i(m)a e(st) i(n) eod(em) me(thaphisice) sue n(on) pot(est) e(ss)e ut n(ecessari)o e(ss)e i(n)tellig(it) res p(er) r(ati)o(n)es si sic a(utem) e(ss)et r(ati)o(n)e e(ss)e e(st) (con)stitueret ex eo i(n)tellig(it) Et s(ecundu)m (con)g(niti)o(n)e(m) sua fieret ex ip(s)is reb(us) ꝛ e(ss)e(t) q(uod) si n(on) e(ss)ent res ex t(un)c n(on) e(ss)et cu(m) hac disp(ositi)o(n)e ꝛ e(ss)et s(ecundu)m disp(ositi)o(n)e(m) q(ue) n(on) p(ro)ueniret s(ed) ex se ip(s)o s(ed) ex a(li)o a se ꝛ tu(n)c ab alio a se fiet i(m)p(re)ssio i(m)p(er)fc(i)o(n)is ꝛ sic i(d est) (con)g(niti)o(n)e (con)g(no)scat alia a se ut ulterius multi q(uonia)m ad (con)g(no)scend(u)m for(mas) ꝛ p(er) mo(dum) eo q(uod) ho(m)i(n)es n(on) p(ar)ticular(i)s sui i(m)p(er)fc(i)o(n)is (con)g(no)sce(n)do un(um)q(uo)d(que) s(ecundu)m r(ati)o(n)e(m) sue singularitatis. s(ed) (con)g(no)sc(it) ip(s)a uniu(er)se (con)g(no)sce(n)do alia s(ecundu)m q(uod) s(un)t uni(ta) i(n) ip(s)o n(on) distincta in ab ip(s)o n(e)c ab i(n)uice(m). s(ed) ut (con)g(no)sc(e)ndo

suam eem (con)g(no)scat illa distincte s(ecundu)m distinctio(n)e(m) q(ua)m h(abe)nt i(n) se 9; q(uod) (con)g(no)scat sua(m) ee(ntia)m ut imitabile(m) ab ill(is) et s(ecundu)m h(oc) sua ee(ntia) h(abe)t ro(ne)m yd(ee) vel ydea n(on) a(lite)r ad sit q(uia) ip(s)a d(iv)ina ee(ntia) s(ecundu)m ro(ne)m ydee sue i(n)imitabilitatis q(uod) alia a se nata s(un)t ea(m) imitari et q(uo)d ro(ne)s ydeales q(uia) n(on) (con)(s)t(itu)u(n)t ee(ntia)m extra rei et eee q(uia) ip(s)a e(ss)e imitabile p(ro)pt(er) (con)sid(er)ac(ion)e intellect(us) ea applicantis eas s(ecundu)m ro(ne)m tal(is) h(ab)itud(in)is eas s(ecundu)m ro(ne) talis h(ab)itudi(n)is. I(de)o d(i)c(un)t(ur) i(ps)e ydeales in deo n(on) reales s(ed) ro(n)ales t(ame)n sunt s(ed) eo q(uod) i(ps)e respo(n)de(n)tes eis in c(re)aturis reales sunt q(uia) ex ro(ne) rei et n(on) ea(rum) (con)cept(u) intellect(us) c(re)ati aut i(n)c(re)ati fundantur in eo(rum) p(ro)p(ri)o(rum) ee(ntia)m. Pro t(ame)n sit q(uod) p(ro)p(ri)e l(oquendo) i(ps)e ro(n)ales sint in deo (quia) c(re)ati s(ecundu)m i(ps)e reales s(ecundu)m h(ab)itudi(n)e h(abe)nt ad deum ut p(ro)p(ri)e a d(e)o eo q(uod) i(ps)e ro(n)ales h(abe)nt ad c(re)aturas in (con)g(no)sc(ibilitate) i(n) p(ro)p(ri)is ro(n)alib(us) que (con)uen(iu)nt deo ex tp(ore) i(m)p(ri)mo q(uia) isti d(icun)t(ur) deo (con)uen(i)t ab et(er)no (con)iu(n)ct(a) ei ex (con)sid(er)a(tio)ne intellect(us) (con)p(ar)antis ee(ntia)m sua(m) ad ee(ntia)s c(re)atura(rum) ut imitabile(m) ab eis ut ydee p(otest) sit ro(ne) q(uod) c(re)ature sunt eee q(uo)d d(omin)iq(ue) eo (quod). Et sic q(uod) ad ip(s)a ee(ntia) d(iv)ina ut est ab for(m)e ee est in (con)g(nosc)endi ip(s)as ees c(re)atura(rum) sicut ip(s)a (con)g(nosc)itur ut h(ab)ens ro(ne)s ydeales e(st) ro(ne) (con)g(nosc)endi d(ivi)nas o(mn)i(um) alio(rum) a(n)te ut h(abe)ns ro(ne)s ydeales e(st) ro(ne) (con)g(nosc)endi d(ivi)nas o(mn)i(um) alio(rum) a(n)te ut aliq(uis) decla(ra)uimus ydea s(ecundu)m i(d) e(st) ro(ne) se(cundu)m ad mi(n)i(m)a m(odu)m ut ali(bi) declarauim(us) ydea s(ecundu)m e(st) ro(ne) (con)g(nosc)endi o(mn)i(um) m(e)l(ius) s(ecundu)m ip(s)a p(ro)p(ri)e q(uod) aug(ustinus) loq(ui)t(ur) de ydeis i(n) deo lxxxiii q(uestionum) q(uestio) xlvi d(icens) sic tanta ui(s) in eis (con)stitu(i)t(ur) ut (ni)si in eis intellect(is) sapiens ee n(on) possit et sic t(ame)n (con)g(nosc)itiua p(ro)p(ri)e sp(e)c(u)latiua est q(uia) o(mn)ia alia (con)g(no)scit et s(ecundu)m (nunquam) ea facturus fu(e)rit sic mo(do) q(uod) t(ame)n n(on) p(otes)t a(n)i(m)e de(termin)ando q(uod) i(ps)a (con)g(nosc)itione n(on) (con)g(nosc)at a(li)a a se n(isi) ulti(m)e et multi p(ro)p(ri)e n(on) n(isi) (con)g(nosc)endo se et se cau(sa)m et p(ro)p(ri)o eo(rum) vn(de) in viii meth(aphysice) d(icitu)r sic. Si co(n)t(r)ia n(on) in t(er)mi(n)i n(isi) s(ecundu)m quidditate(m) sp(e)c(u)lati(v)a et s(ecundu)m q(uod) seq(uitu)r ea id p(er) q(uod) i(n)diuiduant(ur) s(ecundu)m q(uod) sunt corrupt(ibi)lia cu(m) e(nim) app(re)hendit(ur) s(ecundu)m q(uod) (con)iu(n)cte i(n) c(ontin)g(e)ntib(us) in e(ss)e et tp(or)e in(d)iuiduati n(on) sunt intellecta s(ed) se(nsa)ta v(e)l ymagi(n)ata et sic attribuit aliq(ui)s ex m(u)ltis acc(i)d(enti)b(us) ei q(uod) est nec(ess)e ee e(st) ei imp(er)fecto sic attribuit ei m(u)lta ex mod(is) intel(lectus) h(uman)i s(ed) nec(ess)e ee n(on) intell(igi)t q(ui)cq(ui)d e(st) n(isi) ulti(m)e et t(ame)n (con)s(equens) n(on) d(e)b(e)t ei ad (con)figurare et id(e)o n(on) d(e)b(e)t ei q(uod) e(st) m(ini)mu(m) n(ec)es(se) et in t(ra)nsi(tu) et s(ecundu)m h(uius)mo(d)i mirab(i)lib(us) q(uod) n(on) p(otes)t ymagi(nari) n(isi) q(uod) fuit s(ub)til(is) i(n)genii. S(ed) quo(modo) h(oc) sit id h(oc) est q(uia) e(nim) se ip(su)m intell(igi)t et q(ui)a ip(s)e est p(ri)n(cipiu)m o(mn)i(u)m q(ue) e(st) uniq(ue) intell(igi)t p(ri)n(cipiu)m eo(rum) que s(un)t ab eo et q(ui)cq(ui)d nasc(itu)r ab eis et q(ui)cq(ui)d e(st) ex reb(us) o(mn)i(n)o e(st) nec(ess)e ee p(ro)p(ter) eu(m) et in eo. Iste g(ener)a(liter) c(ausa)e reducu(n)t(ur) ad ea q(ue) p(ro)ueniu(n)t ex eis quousq(ue) p(er)ueniant ex eis p(ar)tes. Quia ei p(ri)us nouit c(aus)as et q(uod) (con)tinet(ur) s(u)b eis id(e)o q(uod) no(n) iu(n)t nec(ess)e id ad q(uod) reducu(n)t(ur) (con)t(ra)q(ue) s(un)t i(n) ea. Et q(uod) a eius reducant(ur) i(m)p(ossibi)le e(st) e(nim) ut sciat illa et nesciat ista. Est g(ener)a(liter) app(re)h(e)ndens res p(ar)ticulares m(u)l(tiplic)iter ul(tim)e s(ecundu)m. Si a(utem) accipiatur eis i(n)diuidu(u)m et h(abe)nt v(e)l t(em)p(or)is alie v(e)l dispo(siti)o(n)es alie. Si n(on) accipia(tu)r illa disp(ositi)o cu(m) suis p(ro)p(ri)is cau(s)is q(uia) c(on)c(ur)r(u)nt in ordine eo(rum) s(ed) abstrahu(n)t a p(ri)uis et s(ecundu)m eo(rum) s(cilicet) a reb(us) i(n)diu(iduis) alib(us) sic(ut) fiu(n)t sp(eci)es sic e(nim) ap(ud) intellect(um) sit i(n)diuidu(u)m erit t(ame)n intellect(u)s m(e)a ad illud (con)ceptu(m) et h(oc) est i(n)diuidu(u)m q(uod) e(st) vnu(m) i(n) sua sp(eci)e sic n(on) e(st) ali(u)d sic sol v(e)l t(ame)n sic(ut) fuit sp(eci)es d(i)lat(a)ta i(n) i(n)diuiduis (quia) n(on) erit m(e)a i(n)tellectu ad d(e)sc(ri)pc(i)o(ne)s alie i(n)diuidu(u)s n(isi) p(er) s(ignum) designa(tu)r ei(us). S(ed) sc(ien)d(um) est q(uod) s(ecundu)m ro(ne)s ydeales d(icitu)r a(li)a a se i(n)tell(igi)t d(e)o. Vno mo(do) s(ecundu)m q(uod) sunt ee(ntia) v(e)l exi(ste)ntie q(uo)d a(liqui)d in se. Al(i)o mo(do) s(ecundu)m q(uod) sunt o(per)abilia a d(e)o. P(ri)mo mo(do) (con)g(no)scit illa noti(ti)a p(ur)e sp(e)c(u)latiua ydee ut s(un)t r(ati)o(n)es (con)g(no)scendi illo(rum) s(ecund)o mo(do) ydee p(ro)p(ri)e sp(eci)e de quo nulla est dubit(ati)o vn(de) et ph(ilosoph)o(rum) i(n)f(ra) ydeas i(n) deo (con)po(su)it ee ip(s)as ro(ne)s quiditates d(iv)i(n)e se(cundu)m ad intellect(u)m e(st) p(er) l(ibrum) lxviii plen(iu)s h(uius) fig(ur)is q(ua)s ph(ilosoph)o ydeas appellat. Itaq(ue) h(om)i(n)es p(ro)p(ri)e ip(s)a(m) n(on) h(ab)ia(n)tis ad q(uod) ho(mo) effingi p(otes)t. Vn(de) de i(n)tellectu sic sp(e)c(u)latiuo d(icitu)r ph(ilosoph)i(s) z de a(n)i(m)a sp(e)c(u)lat(ur) n(isi) nil sp(e)c(u)la(tur) actuale in d(e)o d(icitu)r d(e) fu(g)ibili p(ro)seq(ue)ibili. S(ecund)o a(utem) mo(do) s(ecundu)m al(iqui)s (con)g(no)scit illa sci(enti)a p(ra)c(tic)a et p(er) ydeas p(ra)c(tic)as ut s(un)t ro(ne)s (con)g(no)sce(n)di illo(rum).

S(ed) ad h(uius) intell(igentia)m e(st) ad(uer)tend(um) q(uod) noti(ti)a p(ra)c(tic)a et p(ro)p(ri)e d(i)c(t)a et sp(e)c(u)latiua p(er) eos ro(ne)s differentes (con)g(nosc)it(ur) (et) n(on) differu(n)t s(ed) p(er) v(e)l ro(ne)s differentes fiu(n)t ad q(uo)s s(un)t. Sic e(nim) s(ecundu)m ph(ilosoph)i(s) z de a(n)i(m)a sp(e)c(u)latiua et p(ra)ctica d(ifferu)nt p(er) q(uia) noti(ti)a e(st) de o(pe)rib(us) n(on) ex h(oc) d(icitu)r p(ra)ctica s(ed) in o(pe)r(i)b(us)

sp(e)c(u)l(ati)ua nota (con)sil(iu)m p(ot)est si (con)sid(er)ent(ur) ad eu(n)d(em) finem ad q(uem) (con)sid(er)ant p(ur)e sp(e)c(u)latiua in mathematicas et in n(atura)lib(us) s(ecundu)m e(st) ph(ilosoph)i ii meth(aphysice) finis sp(e)c(u)l(ati)ue est v(er)itas finis u(er)o p(ra)ctice opus. Vn(de) o(per)abilia duob(us) mo(dis) p(ro)sunt (con)sil(iu)m q(uod) ad moralia v(e)l n(on) mo(do) ut p(er) se scia(n)tur q(uia) uirt(us) et q(ui) i(n) uirtu(ti)s (con)sistit i(n) medio (ut) vitium a(utem) d(ici)t(ur) a medio (con)t(ra) (con)t(ra)rii et est o(mn)is sp(e)c(u)l(ati)ua tal(is) (con)sid(er)ac(i)o s(ed) i(n) ma(teri)a p(ra)ctica et in intell(ect)u sp(e)c(u)l(ati)uo n(on) p(ra)ctico s(ed) uirtute m(e)a intellect(us) sp(e)c(u)l(ati)uus ex q(ua)d(am) extensione quada(m) s(ecundu)m ph(ilosoph)um e(st) p(ra)ctic(us) dico extensione ad fine(m) aliu(m) q(uam) ad q(uem) erat s(ecundu)m q(uod) fuit sp(e)c(u)l(ati)u(u)s. Sp(e)c(u)l(ati)uus n(on) o(per)ando ad scire u(er)u(m) sp(e)c(u)l(ati)u(u)s e(st). Ex (con)t(ra)dicens a(utem) se ulteri(us) ut non solu(m) iudicat (con)g(ru)e(n)s u(er)u(m) s(ed) q(uod) scire ut s(ecundu)m ea uolu(n)tas ope(ra)r(i) sta(tu)i e(st) p(ra)ctic(us) ut e(st) d(ici)t(ur) (ter)tio d(e) a(n)i(m)a e(n)i(m) appetit(us) s(ecundu)m p(r)i(n)ci(pi)um p(ra)ctica intellect(us) ultim(u)m a(utem) p(ri)n(cipiu)m actio(n)is e(st). Cu(m) a(utem) appeti(bi)le n(on) mou(et) et p(ro)p(ter) h(oc) intellect(us) mou(et) g(ener)a(liter) p(ri)n(cipiu)m h(uius) q(ue) appetibile ut sic ee id sunt sp(e)c(u)latiui intell(ect)us a p(ra)cticus. Sic e(ni)m sp(e)c(u)l(ati)u(u)s extensione n(on) fiet p(ra)ctic(us) sp(e)c(u)latiu(u)s e(st) (nunquam) p(ur)e sp(e)c(u)l(ati)ua extensione (nunquam) fit p(ra)ctic(us) s(ed) h(ab)et ea(n)d(em) (nunquam) disti(n)g(uun)tur (ut) in mechanico in theorica et p(ra)ctica et h(uius)m(od)i v(e)l ubiq(ue) ea(n)d(em) m(ateri)a(m) sic h(ab)et q(uod) aliq(ui)d (con)g(no)scit ee et aliq(ui)d o(per)ando v(e)l q(uod) d(ici)t p(ra)ctica d(ic)ente ph(ilosoph)o m(od)o d(e) a(n)i(m)a intellect(us) i(n) t(ra)ctabilib(us) ad aut d(e)lectabile n(on) iubet a(utem) t(ame)n sic ei o(mn)i(n)o deueget(ur) i(n)tell(ect)u(m) d(iv)inu(m) o(mn)i(n)o p(ra)cticu(m) ee sc(ien)d(um) q(uod) ee o(per)ab(i)lia p(ra)ctica (con)sid(er)a (con)sid(er)ando quid sit o(per)andu(m) et quid n(on) o(per)andu(m). Et si quis sit i(n) mod(is) o(per)andi g(e)n(er)a(liter) s(ecundu)m o(mne)s (con)sta(n)cias q(ue) v(e)l quo i(n) certu(m) h(uius) que (con)c(er)nunt o(per)ate et o(per)andi modu(m). Et h(oc) co(n)s(er)uatur ut uolu(n)t(as) libere i(n) mo(do) h(uius) a(liqu)a q(ue) de se i(n)d(e)t(er)minata e(st) d(e)t(er)minet intellect(us) v(e)ro quod sit o(per)and(um) v(e)l (con)t(ra)ri(um) e(ss)e (et) d(e)t(er)mina(n)do q(uod) sit o(per)andu(m) ad est.

Q(uod) p(otest) fi(er)i d(upliciter). Vno mo(do) q(uod) s(ecundu)m sit fi(n)ie(n)do e(st) q(uan)tu(m) e(st) ex (con)g(ru)e(n)tia r(ati)o(n)is solu(m). Alio mo(do) q(uan)tu(m) est ex (con)modi(ta)te age(n)tis ut s(ecundu)m h(oc) s(cilicet) i(n) modu(m) v(e)l asseq(ue)r(etu)r v(e)l (con)modo n(on) eiu(s) tale(m) q(uod) fac(it) p(ro)p(ter) p(ra)cticu(m) p(er) q(uod) inc(li)natis u(e)l a(nim)a inclinatu(r) n(isi) u(e)l affectiuu(m) uolu(n)tas ad seq(uen)du(m) d(e)t(er)minac(i)o(nem) r(ati)o(n)is ex(e)q(ue)ndum i(n)opi(n)us s(ed) n(on) cogit ea(m) n(isi) sic d(e)t(er)minet q(uo)d (con)t(ra)riu(m) p(o)s(s)it age(re) et r(ati)o(n)e v(e)l (con)t(ra) (con)t(ra)ri(u)m (con)t(ra)riare in o(per)e e(st) p(ro)p(ter) q(uod) tal(is) uolu(n)tas q(ue) s(ecundu)m de se recta n(on) e(st) s(ed) in o(per)e errare p(otes)t talis ro(ne) d(e)t(er)minat(ion)e r(ati)o(n)is indiget. Et d(icitu)r tal(is) intellect(us) m(e)d(iu)m sit o(per)e d(e)t(er)minat(ur) p(ra)ctic(us). Et h(oc) s(ecund)o mo(do) intellect(us) p(ra)ctic(us) solu(m) h(ab)et ee i(n) c(re)aturis n(on) in deo. P(ri)mo a(utem) mo(do) d(icitu)r intellect(us) p(ra)ctic(us) i(n) quib(us) s(ecundu)m q(uod) (con)sid(er)at t(ame)n (con)t(ra) o(per)ato(rum) et o(per)andi mo(do)s quo(rum) o(mn)i(um) d(e)t(er)minat(i)o p(ro)uideri vo(luntate) (con)p(ar)it. Vid(e)l(icet) q(uod) sit ad age(n)d(um) v(e)l n(on) age(n)d(um) q(uan)t(u)m ex p(ar)te (con)g(ru)en(tie) r(ati)o(n)is s(ed) n(on) q(uan)tu(m) est s(ed) ex (con)modo v(e)l ex i(n) mo(do) ex p(ar)te agentis d(e)mitte(n)do ei(us) lib(er)tate q(uod) eligat ut se(mper) ip(s)am d(e)t(er)minet ee o(per)anda n(on) p(ro)p(ter) (con)modu(m) suu(m) s(ed) mag(is) s(ecundu)m r(ati)o(ne)m. H(oc) s(ecund)o mo(do) d(iv)inus intellect(us) nullo mo(do) p(otes)t d(ici) p(ra)ctic(us) q(uia) p(ro)p(ri)e p(ra)ctic(us) d(icitu)r ad istam p(ar)tem si op(er)ari uol(un)t(as) d(e)t(er)minat(ur) s(ed) h(oc) t(ame)n mo(do) o(per)ando e(st) q(uo)q(ue) d(e)t(er)minat(ur) de n(e)c(essi)tate d(e)t(er)minat ut op(or)tet uol(un)tate talis eq(ue) aut ip(s)i (con)t(ra)riari (con)p(ossibi)le e(st). Et s(ecundu)m h(oc) a(utem) d(e)t(er)minat (con)t(ra) q(uod) intell(ect)us d(iv)in(us) p(ra)ctic(us) non est s(ed) p(ur)e sp(e)c(u)lati(uu)s sua sp(e)c(u)latione reg(u)lans h(ab)et o(per)anda h(ab)et d(icitu)r d(ama)sce(nus) l(ibr)o ii c(apitulo) xxxii. S(ed) p(ro)p(ter) (con)g(nosc)ito(rum) eius p(re)ordinat(i)o(n)e(m) uult o(mn)ia q(ue) s(ecundu)m bo(n)itate(m) ei(us) et iusti(ti)a eius et h(ab)et (con)fundat lib(er)tate(m) a(utem) d(iv)ine uolu(n)tatis ee ca(u)sas q(ue) s(cilicet) nullo a(utem) q(uod) se ip(s)o d(e)t(er)mina(tu)r i(n) o(per)e. In h(oc) e(nim) a(utem) p(er)fecta lib(er)tate d(e)fi(ci)e(n)t n(ost)ri intellect(us) q(uia) s(cilicet) aliq(ui)d talium ab intellectu d(e)clinat ad sequ(en)du(m) eius d(e)t(er)minac(i)o(ne)m. Vn(de) aliq(ui)s ex h(oc) p(ro)bat(u)r ip(su)m o(mn)i(n)o n(e)c(essi)tati. S(ecund)o a(utem) mo(do) ad h(uius)m(od)i s(u)b distingue(n)d(um) vno mo(do) quid sit fac(ien)d(um) q(uantu)m e(st) ex (con)g(ru)e(n)tia eo(rum) ut bo(n)itas v(e)l r(ati)o r(ati)o(n)is (con)g(ru)e(n)tie fac(ien)da et q(uod) deus d(e)beat sic o(per)ari ea s(ecundu)m fi(n)e(m) e(st) (et) i(m)po(ssibi)le q(uia) s(ecundu)m a(uicenna)m ix meth(aphysice) h(oc) e(ss)e p(er)fectus se et sic t(ot)ale ut e(st) in sci(enti)a d(e)i e(ss)e ea a(utem) e(ss)e c(re)atu(rum) in deo. A(lio) mo(do) q(uod) sit fac(ien)d(um) q(uo)d est ex (con)g(ru)e(n)tia r(ati)o(n)is q(uia) bo(n)itas e(ss)e reb(us) q(uod) sic fieret et h(oc) mo(do) nullu(m) est in(con)ue(ni)e(n)s intellectu(m) d(iv)inu(m) p(ra)cticu(m) d(ici). Et e(nim) h(oc) uol(un)tas n(on) d(e)t(er)minat o(per)anda p(ro)p(ter) d(e)o s(ecund)o mo(do) t(ame)n singulos mo(do)s o(per)ato(rum) p(ro)pt(er) c(re)aturas (con)sid(er)at et o(mn)is uol(un)tas (con)p(ar)it ut l(ibere) q(uod) uoluit exequi eligat d(e)t(er)minando (con)g(ru)e(n)s est q(uod) s(ecundu)m exigit mo(do) s(ed) h(oc) mo(do) i(n) lib(er)tate q(uod) intell(ect)u(s) meli(us) ee iudicat iux(ta) r(ati)o(ne)s (con)g(ru)e(n)tia(m) solu(m) mo(do) ut d(i)c(tu)m est d(e)nte a(uicenn)a ix meth(aphysice) intell(igi)t ordinac(i)o(n)e(m) bo(n)itatis s(ecundu)m q(uod) p(ossibi)le e(st) ee melio(r) vnde ex h(oc) intell(igi)t

in ordinatione et bonitate que melior esse potest sed quia intelligit ordinationem et bonitatem eam fluit ipsa talis fluxu quo prius pervenitur ad ordinationem secundum possibilitatem et secundum hunc modum quo divinum intellectum ponimus quoque modo practicum et ponimus in ipso ydeas practicas in dum producere res secundum ydeas practicas que tamen eadem sunt re modo speculative modo practice. Sed ipso modo sunt solummodo rationes cognoscendi res in earum esse. Secundo modo non rationes producendi eas in earum existentia. Sed secundum istum ultimum modum loquitur Augustinus solum de ydeis quando predicit sic inquiens: sunt namque ydee principales quedam forme vel rationes rerum stabiles atque incommutabiles que divina intelligentia continentur et cum ipse non oriantur nec intereant secundum eas tamen formari dicitur omne quod oriri et interire potest et per hoc possunt dici ... concedi ... utrumque partis.

Circa secundum articulum quod difformitas scibilium arguat difformitatem esse scientiam dei quia difformitas scibilium causatur a scientia dei cum ipsa sit causa rerum et sic hec opposita quia non habet ad esse causa diversorum sunt aliquid rationem diversitatis in se. Causatur autem ab ipsis rebus quia cum ipse res essent ante scientiam dei consequuntur esse causatum quia est causa earum quo ut prius in ipsa dei scientia est causa illius diversi...

Consequens enim est quia esset scientia dei esset variata secundum variationem scibilium quod falsum est. Quod dicendum ad hoc quod scientia dei ex parte scibilium est duplex. Autem est sicut res secundum earum essentias et necessitates speculativa est. Aut secundum quod sunt operabilia ab ipso scientia quodam modo practica sed iam ex potiori modo. Primo modo secundum quod iam dictum est scientia que dicitur secundum Augustinum quando predicit quecumque in suo genere ita quodammodo continentur ut possit auctore deum esse predicta. Hec est quod scit res secundum quod res sunt et esse quantum absolute scientia essentiam suam absolute sunt quod habent intra se ordinationes speciei et individui scientia essentiam suam ut est ydee predicta speculative. Secundo autem modo scit res scientia determinationis sive voluntatis que est quod determinat voluntas dei factam et hoc modo quo ea determinat scientia intelligere eius esse facienda et sic facienda et non ex hoc in hoc voluntas prius sit ratio quod scientia et intelligere dei quod eius ut secundum hoc in nobis scientia nostra practica multo magis est causa operabilium a nobis magis secundum intellectum nostrum determinat operandum prius quam eam determinet voluntas et etiam hoc modo naturali et inclinat voluntatem ad sequendum suam determinationem. Quod scit scientia divina causa rerum operandarum a deo magis secundum predictum intellectus divinus non determinat operandum nisi sit determinata et inclinata voluntate divina ut non possit esse dici practica. Sic intelligitur quod scientia sit prescientia rerum non potest dici theologia qui ponit quod non agit, agit eas nisi per intellectum et non ... ut iam patebit ex dictis. Unde et philosophi posuerunt ponere intellectum dei practicum et ydeas practicas quod theologi. Unde licet intellectus divinus ista que sunt operanda et similiter modos omnes operandorum a sua voluntate novit quodam modo prius quam voluntas ea determinet et quo ad hoc quodam modo practicus est et novit ea ydeis ut sunt practice que eadem sunt cum ipsis speculativis. Unde est iste intellectus practicus et speculativus. In quantum tamen operanda sunt non novit nisi quando per determinatam voluntatem quo ad hoc novit ea ydeis omnino. Secundum hoc notitia solummodo implicat illa que est per ydeas sunt nosse rerum ut operanda implicat nosse rem simpliciter. Ad propositum igitur dicendum ... declarare quomodo deus immutabili et uniformi scientia novit rerum omnium esse diversarum in quantum esse sunt. Deinde quomodo novit ea secundum quod sunt quedam operabilia ab ipso. Ad intellectum quo ad primum articulum sciendum quod non solum res secundum essentias rerum universales sive rationes specierum specialissimarum habent dici considerari sed etiam considerata secundum rationem sive quidditatem et essentias secundum quod sunt quedam operabilia a deo. Sed etiam singularium individuorum sub singularibus speciebus sunt sive non sunt. Eorum considerantur sine quiditatis et esse sic considerantur ab ipso tamen quiditates specierum quia individuales sunt quiditates tamen sunt absque omni consideratione esse vel non esse fuisse vel non fuisse fore vel non fore esse eas sic unum possunt considerari quod ad quod ipsa esse simpliciter considerata absque ratione illius et pertinentia et ceterorum omnium secundum quod aliud declaravimus. Sed essentie rerum non habent ut specie sunt absque rationibus individuationibus sic considerantur ut singulares sub rationibus individualibus absque eo quod esse eas ad deorum considerant et per hoc eadem ... scientia dei sit omnis esse et indifferenter specificas et individuales et hoc infinitas quia omnes possibiles fieri sub specie sunt non fiendas

individuales et hoc infinitas quia omnes possibiles fieri sub specie sunt non fiendas adeo quod considerando novit scientia simplicis notitie sive aliarum fiendas quas declarant fore futuras et novit scientia visionis. Sic etiam essentie secundum quod esse et esse vel non esse fuisse vel non fuisse fore vel non fore. Sic et scientie dei est quod actus in sua esse conditio est necessarium esse et quod actus sive essentie similiter si sciret nec deo sunt accipienda omnino intrinseca. Sed est modo res uniformiter sic scit antichristum et omnes circumstantias eius tam quo ad dispositiones corporis et anime et exteriores temporis scilicet loci et conversationis indifferenter modo quoniam non est nunc sive sunt dispositiones ille secundum fuerunt tunc sunt quando tunc qui est tunc erit dispositiones ille. Et similiter post quam fuerit et est ista scientia intellectus complexi secundum per hoc quod intellectum complexum vel quod complexo intelligat deus ipsum antichristum ad illorum esse vel non esse sic aut fuisse vel fore aut non fuisse aliter non fore. Unde deus scit intelligit sive videt nunc de antichristo quicumque videbit esse ipsum in post in statu successionis temporis. Et similiter quicumque videbit esse ipsum in quolibet instanti aliorum secundum tunc et hoc unica scientia et tota simul predicto intuitu nec quemquam futurum suo esse ipsum. Et eodem modo intuitu ut sic in ... puta secundum modum quo in istanti plenitudinis potestatis sue ipso sedente in regio throno et videbit ipsum secundum corporalia eius sectione inerno ipsarum sensionem ipsum ... in instanti constantes ipsum et certa hoc sic videt modo ... ad modum videt esse eius quo ad id quod iteri et nunc dicendo est et similiter omnium aliorum et omnes habitudines illorum secundum essentias et dignitas suas sic videt modo puta quod ut horum scit vides ... intellectum esse put est secundum adiacentes intellectu est antichristum nunc ipsum esse animam eius secundum non ipsam esse animam eius in corpore suo. Sed nunc ipsam in corpore suo ut formam esse eius unitam et eius esse sine esse vel non esse sed sionem eius ... non tamen ipsum esse et sic de ceteris. Ubi intuitu sic considerat deus per huius modum scientiam immutabilem unde considerat homo ulla que sunt per se omnia intellectus per ... semel notitiam eorum accepit per sensum et angelus similiter quod cito habet hec. Sed in hoc differt ab intellectu divino quod intellectus creatus non notitiam singularium habere non potest nisi per eorum actualem essentiam vel hoc eorum notitiam accipiat per sensum (animus non per intellectum secundum modum quod alibi exposuimus. Deus autem ipsum immutabilem simul per ydeam speciei considerat ipsam speciem et individua infinita possibilia fieri sub ipsa ut alibi exposuimus. Sed deus quia unico actu intellectus dei simplici ... suam essentiam et omnes immutabilitates sive rationes ydeales in sua esse quibus considerat ut dictum est et omnes rerum essentias et omnes atque essentias omnium ... sicut homo vel angelus ... et diversis actibus intelligendi unum post aliud quod est de nullo illorum considerat esse. Unde quia certa intellectualis sive homo sive angelus ... considerat esse singulare esse simpliciter autem ipsum per ... per aliquid sive considerans ... quod novit ipsum non esse similiter non scit ipsum non esse nisi per notitiam sive visionem ... non novit ... hominem aut angelum scientia aliquid singulari ut ... ad experietur secundum autem quod homo ... et motum celestium ... ullam eclipsim ... quod in ... potest scire nisi ... in sensu. Deus autem absque omni mutatione sue scientie considerat esse qui esset non esse qui non est. fore qui non est vel non fore qui non erit. fuisse qui non fuit ... scientia. Sed de hoc est secundus articulus quomodo scilicet deus unica forma immutabili scientia omnia ... scit ... operabilia ab ipso. Ad eius intellectum sciendum est secundum tractata ... quod qui intelligit dominus scit operanda in quantum operanda scientia determinatione sive voluntatis que omnino est invariabilis non ... que variantur ex influendo ... secundum determinationem simplicem ... in variabilem ... notitia ... eterno omnia determinavit ... operanda ... constituit. Ideo invariabiliter omnia considerat ... unica ... sic ipse est ... intelligit ex se ipso id cum est ... ut sit intellector ... variorum ... variacione ... variabilia intellectu ... intelligit quedam ... intelligat

ita quod ... (margin, right column)

non fuisse qui non fuit (margin, right column)

intellectu temporali quedam ex eis non esse quia vniuersaliter istorum du
tum esset forma intellectus per se. quia necesse esse esset variabilis forte et ai
hoc si primum quod aliqua a se consequitur non consequitur modos meliores
quo potest esse res esse. ita quod volitas non sit nisi prout quodam
inclinans nisi ad execucionem quod concepit intellectus. hoc quod posuit phi
ut iam patebit secundum autem ad hunc invariabilis omnia consequitur dei
de autem meo. Cum prius dicitur intellectualia dicitur principaliter simpliciter
Ipse enim intelligit res sunt in ut per eas non multiplicetur. sed quod flu
unt forme earum ab eo intelligente. Unde ipse aptitudine est ad hoc sit
intelligencia quando ipse forme fluentes a sua intelligibilitate et quod
ipse intelligit se ipsum et quod ipse est principium omnis quod cum nos scimus de
celo per consideracionem et speciem formam eius intellectam et aliam formam intellecta
non simul huius questio. sed ergo. Sic intelligimus formam artificia
lem quam adinvenimus et deinde formam intellectam movet membra ad vertere
ut sint in opere. Ideo non quia sint ipsum deinde nos intelligimus
sed quia intelligimus sic ipsum. Racio ergo est oppositio omnis ad primum
quia intelligit suam essentiam et quicquid fiat debet esse sua essentia
et scit quomodo bonitas sit in eo quod est. secundum ergo formam suam intellectam
formam earum quam fuit secundum ordinem intellectum apud eum quia est sciens quia
est ordo bonitatis in esse que est ab eo et quod ab ista sciencia flu
it esse secundum ordinem quem intelligit. secundum ordinem in tamen et esset sicut ordine
artificiato a forma artificii in nobis et esse in adeo si forme artifi
cii ut intellecta esset sufficiens causa essendi eam extra. sic secundum ipsum
est in deo quia in nobis ad hoc requiritur voluntas ut actus ius su
posita in deo non quia quod in deo in causaliter non esset secundum hoc posita actualiter ab intel
lectu ipsa voluntas in actu. sed quod esset libertas quedam in suis liber
tas immutabilitatis immutabilis concomitans intellectum diuine
autem meo. Est volens secundum motum voluntatis intellectus piure et in
ta cuius est hec. Unde ita cuius est egens duabus viribus ad hoc
ut perficiat nec ita eius est actualiter a scientia eius quia hec totum est ei per
suam essentiam quia forma intellecta que fit nobis causa est forme ad inve
te artificialis simpliciter esse eius esset sufficiens ad essendum illam formam
artificialem. secundum si forme essent in effectu principium eorum quorum ipse
sunt forme tunc intellectum apud nos inveniret ipsum posse. sed non est ita
nam suum esse non est sufficiens ad hoc. sed ergo voluntas novit per me
mete ex virtute desideratiua per quas duas simul movent virtus
motiua que movet nervos et instrumenta membrorum et deinde movent
instrumenta intrinseca et ad ultimum movent membra ex quibus conclu
dit hoc causas. Iam ergo ostensum est quod sciencia que est ei ipsa eadem voluntas
que est ei et similiter ostensum est quod posse quod est ei est ipsa sua essencia
esse intellectum esse tali intellectu. qui est principium omnium non superest
ex omni hoc est principium per suam essentiam non expectans esse rei et hec est
voluntas secundum modum quo certificavimus eam. scilicet quod non certificatur per
intencionem fluendi esse ab ea ut ipsa sit actu ab ipso fluere quod est
primum libertas specialis autem oportet declarare ista invariabili
tate scientie dei esse alia a se quo ad duas dictas easdem res
Differt enim eadem res a se ipsa penes esse et non esse. Ideo esse fu
isse et fore ut deus ediceret eandem rem scire esse et non esse fuis
se et fore. Item quod dicat eandem rem scire scivisse et sciturum esse
secundum omnis illas dictas quod non liquet fore sine variabilitate
aut aliqua diversitate sui differmitate de sciencia dei. Et quo
ad primum articulum de diversitate rei secundum esse et non esse clarum est hoc posita
autem predicta imperfectione questione quando de unifor scientia sciret ea
rem esse et non esse in diversis temporibus hec enim secundum autem est
necessarium quia non consequitur particularia nisi in universali causa et cause
et causata habent simul considerari quia motum consequitur porcionis respi
cit tantum eternis quando extrinsecus. Quomodo autem hoc fiat declarat ipse per
vnum dicens si tu scires motus omnium celestium scires et certe
omni eclipsim et certe oppositum distinctionis que est ei secundum modum de
terminatum quod dicens de aliqua eclipsi quod est per tempus motus q
est qui est de celo ad terre et septentrionalis et quod luna des
cendens cum eclipsis veniret ad oppositionem talem et quod inter hanc et al
eclipsim consimilem penitenti nec futurum et certum tempus et illi
scires que est dispositio que est inter alias eclipses in quod non
et ad de hanc quam accidunt hanc eclipsibus quam vniuersaliter dis
posito est. hoc est dispositio quod tu nescias hoc scies illi. hoc enim me
dio posset dici de vniuersis eclipsibus quia vniuersaliter earum dispositio est

hoc dispositio tu non scies aliqua ideo quod illa eclipsis non est nisi vniuersa
liter. sed hoc non removent vniuersalitatem nisi sciencius singularia. scilicet vi
dendo motus sensibiles ut iam dictum sit et per visum ad figuram
per quod sciat dispositionem illius eclipsis. Unde autem si scires de eclipsi quo
modo inveniretur et omnes species perfecte esset et sciam non de eclipsi actualiter. sed de
omni eclipsi que fit. Et tamen esse illam eclipsim et non esse non vari
aret inde ad tua est sciencia in dispositionibus duas esset eadem. secundum quod esset
prius que est in contrariis proprietatibus esset. preter talem eclipsim in pre
sens sol manifestatem talem et cum modo et quod post eam esset talis. si
autem interposito tempore quod consequitur quod in hoc instanti eclipsis non est
sed in alio non manet illa tua sciencia que tunc est. sed fiet alia sciencia
et esset variacio et hoc est quia res cum tempore et momentaneus primus
autem non est sub tempore ex quo innuit plane quod eorum quorum est causa quo
quando sunt et quando non sunt sciens non habet nisi universaliter non particulariter et sicut
de particularibus eorum que speciem sunt in vnico individuo sub specie. vel innuit
quod quod res secundum quod sunt extra in singularibus non habent respectum ad deum nisi secundum prin
cipium quam sunt ab eo et ipse ad eas non nisi secundum principium eorum quam sunt
ab eo non in eo et quod secundum eorum consequitur dicitur relacio eius non est ad ipsas secundum quod habent
esse in singularibus sed solum secundum quod sunt intellectum eius. Unde subdit in eodem
futurum enim sunt ergo intelligere cuius quod est per suam essentiam causatum est eius
quod est ipsum intelligere suam essentiam quamuis intellecta que sunt per suam
essentiam non sunt intellecta eius nisi secundum modum intellectorum intelligibilium non
autem secundum causalitatem scilicet secundum eorum existenciam et non est respectus actus eorum ad ipsum nisi
secundum principium eorum. scilicet secundum quod ex eo est non in eo nec putet aliquis quod relacio
intelligentis ad ea sit relacio ad ea secundum quod inveniuntur. scilicet in re extra sed
hoc relacio eius ad illa in est quod in quantum ipsa sunt in dispositione intellecta. Si autem
hoc esset inquantum est esse eorum in singularibus eveniret tunc quod ipse non intelligit
nisi quod invenire in vna quam hora non intelligit de eis quod privatum esset
de eis in singularibus nisi perfectus esse et non intelligeret de ipso quod
ipsum est principium essendi illius rei secundum ordinem suum non conficeret principium esse
et sic non intelligeret suam essentiam. quia non sue essencie est ut fluat ab
eo quicquid est et sua apprehensio de ipsis est. inquantum non eorum est quod
sunt sic. Unde oportet ut sit apprehendens alterum quamuis non sit. Ideo sci
encia divina et comprehendens id quod iam est et quod posse est et relacio ad
id quod iam est et quod posse est esse et relacio ad tempus et inquantum sunt intellecta non
inquantum sunt in singularibus. Istis positis autem quod forte pluribus philosophorum fuit
valde absurda est quia ponit aliqua a nobis posse cognosci que deus
non posset cognoscere scilicet particularia singularia. si dicere quod ipse cognoscit sed
non particulariter quia hoc esset indignum sue perfectionis ut tangit dic
tum suum imperfectum questione. Unde est si modo eodem quo nos illa
cognoscit scilicet acquirendo cognicionem ab eis post et ab eis secundum certitudinem
sunt deus ea cognosceret et eius causas particulares per cognicio
nis perfecta est vel singularis. illa ergo positio repugnat divine per
fectioni quam ista. Et quod arguit quod tunc non intelligeret rem nisi dum
est esset in se esse principium eius nisi dum esset. Ad quod minimum esset dicendum
esset illud quod supponit quod non sue essencie esset ut fluat ab ea quod
quod est. tunc enim ab eterno ipsum fluxisset aut numquam et sic secundum ipsum
non esset esse diuina. Unde ponit quod generabilia et corruptibilia
particularia non sunt ab ipso nisi in virtute mediante causarum aliquibus habent
causam imperfectam posito ergo quod de novo actu voluntatis sue ex quo flu
it adeo quicquid est illud non sequitur quod non possunt quia iam non po
terunt quomodo voluntate antique et eterne certiacionis possit fieri effectus no
uus. Sed posuit quod sit nova ab immediate fiet adeo quod hoc
esset nova et mutabilis voluntate quod aliter certiatum est esse falsum. posito
ergo quod deus est omnium imperfectum causa per productionem non mediata sed et imme
diata et quod ideo omnia incepta particularia consequitur certitudinem quando consequitur eo
modo particularia inquantum est principium eorum tamen immediatum secundum voluntatem et nichilominus
voluntatem hoc immutabilis siue sint siue non sit. Sciendum est quod ideo uniformi
ter scit ea esse consistentia non esse in omni sunt. quia scit certitudinem
sue voluntatis quia enim ut dictum est simplici intuitu novit omnia tempus
instanciam et omnium rerum essencias in earum singularitate. propter hoc quod iam
instanti singulari quod ipse fluens est in mente motu celi certiamur
se ad futurum particularia variantur in instanti. scilicet in consequendo secundum esse causali
ius per suam scienciam secundum actum suum imperfectum sui in conservando
consequitur aliquas res esse in cognoscendo non eam non esse actum eius existere
modos secundum actum consequitur illam non esse et hoc uniformi sciencia sicut et vni
formi esse. sicut et ex parte sue essencie sine sicut omnis est uniformitas absque

omni variatione sine sit circa res scitas sive secundum actum in producendo illas sive conservando sicut res ex parte sciae quae sunt omnia taliter sciendo invariabilem essentiam et inmutabilem voluntatem determinatam. Et per consequens eiusdem modi uniformis scientia scit res differentes penes esse praesens fuisse et fore non esse praesens non fuisse et non fore quae certe instantia temporis determinavit singulis in quibus ea cessit sciendo et observatur scientia suam essentiam quam voluntatis sue determinatione invariabiliter sunt et equali invariabilitate scit futura esse futura cum sunt futura et non esse futura cum non sunt futura et esse praesentia et non esse praesentia cum non sunt praesentia et esse praeterita cum sunt praeterita et non esse praesentia cum non sunt praesentia et esse praeterita sive fuisse cum fuerunt et non fuisse cum non fuerunt secundum omnes dispositiones quibus futura sunt vel non futura praesentia vel non praesentia praeterita vel non praeterita per hunc modum. Et id quod dictum est secundum quod unica est relatio est dei ad res per determinationem sue voluntatis et rationem productionis earum respectu earum contingentis non solum quod sunt in dispositione intellectus sed rationem se. universalis sed et secundum quod inveniuntur extra in existentia singulari actuali et secundum quod sunt in dispositione intellecta sed rationem se. singularis et quo ad ipsum esse singularem et quo eius esse ad ipsum esse singularem et quo eius esse fuisse et fore ut scitum in genere quod inducit autem ut dictum est licet ex parte rerum decorum modorum sit relatio dei ad creaturas et eorum scientia tamen quod ex parte dei potest esse unica secundum rationem quae est ex parte sua cum tamen sit multiplex secundum rationem ex parte creaturae et hoc secundum illas dispositiones varias quae sunt esse et non esse fuisse et fore quae solum notant varietatem circa res non autem circa dei scientiam cum dei scire res esse vel non esse fore vel non fore fuisse vel non fuisse propter quod ipsa scientia dei invariabilis varie nominatur secundum differentias temporis addo dum scire scivisse et futurum esse. Et secundum quod ad eum creatura est et dicitur nominatur deus cum autem non est neque quam vis secundum eum eiusdem modi quo autem potuit scientia dei uniformem in cognoscendo res secundum dispositionem universalem intellectam secundum quod dictum est prius et scientiam uniformem in cognoscendo eas singulariter et secundum dispositionem suam intellectam et secundum dispositionem suam qua inveniuntur extra licet diversimode secundum scibilium variam rationem diversa per sermonem exprimatur per quam sermonis diversitatem non notatur esse scientiam dei non diversitas sed ad scita secundum rationem non quod habet ex parte dei rationem diversam intellectus intelligentis ipsam rem vel voluntatis per suam determinationem participantis eam sicut habet diversitatem ex eo quod scita in principiata diversimode se habent ad ipsum in essendo et in cognoscendo. Est enim relatio rationis dei ad res dicta una ex se vel secundum actum intellectus et voluntatis in recipiendo suam essentiam ut mutabilem a creatura et ut principiatum creaturae et ideo relatio est in eo ab eterno et post est cum quod res referuntur ad ipsum quam ipse ad illas non ex rebus quia res referuntur ad ipsum ut sunt omnes relationes rationis que sunt ex tempore. Ex praedictis patet quo verum est quod deus scit quidquid sciret et quidquid sciunt et sciet in eternum quidquid scit et sciunt et sciuit ab eterno quidquid sciat et sciet. Unde si arguatur sic. Deus scit quidquid sciunt et sciet. Scivit autem te nasciturum et sciet mortuum ergo scit te nasciturum et mortuum. Non sequitur quia committitur quid in quo se habet ex parte sciti secundum veritatem sed scit quidquid sciunt et sciet sciunt autem iudicari secundum ut predictores et certum habent. Et scit haec eadem non alia quam non sunt ut futura aut praeterita et alia quam sunt secundum omnino eodem modo ac si essent praesentia et determinata in rerum natura quod ideo est quia scientia dei in tempore non est ut ad a rebus recipit que sunt in tempore cum tempore ab uno in alterum currit sic currit nostrae scientiae comprehensio. Sed est infra eternitatem que totum tempus ambit quod licet in extremitate sive fluat cum motu tamen ipsa sive eternitas tamen tempus quem motus se habent ut fixa et stabilia respectu scientiae dei et eternitatis omnium creatarum. Similiter enim omnia conspiciat et secundum secundum et secundum habitudinem quas in existentia nata sunt habere in esse suo simul cum quolibet instanti temporis respiciat singula secundum modum quo sunt se habitura cum secundum esse sive secundum non esse in suo instanti eternitatis et que fluunt extra in tempore stant simul fixa in eius conspectu ut uniformiter quod in instanti temporis quod nunc fluit secundum eundem modum habent autem respectum cum praesens et ipsum instans in quo post se habebit cum erit actu extra in illo instanti iam existente et sic omnia que fluunt in tempore sunt ab eterno praesentia et hoc non solum eam rationem quia habet rationes rerum ydeales ex parte intellectus et determinationes earum ad esse ex parte voluntatis per productionem earum per quod sunt differentes prae ceteris rationes earum et est futurum et earum que numquam est futurum et si quod intuitus fertur super omnia ab eterno per ut sunt in sua praesentialitate ut non solum dicamus deum scire omnia tamen omnia ad utrumque quae alia quae conspecta ea in se ipso ut in sua causa productiva et secundum rationem esse per intellectum et individualem quam ad se per decem autem posuit omnia immutabiliter scire in illis scientia se prius provide et omnia esse quod ad quam nobis certe inferiora in suis causis inferioribus aliqui cognoscere scientia necessaria in suis causis necessariis quod non datum est sed de cetero possibilia secundum autem et in notitia ad utrumque in sua causa per actus non scientia infallibili et necessaria sed solum coniecturali. Sed dicimus deum scire omnia tam contingentia ad utrumque quam alia quae praesentialitate essentiae ipsius eternitatis secundum praedictum modum subditur suo conspectui et hoc per essentiam ipsius dei in cognoscendo ipsas esse singulorum ab eterno et praesentes earum ydeales in cognoscendo differentias et habitudines earum inter se et secundum expositum modum quia scientia dei novit omnia non solum in se ut in eorum causa perfectiva ut in eorum propria productione in qua considerantur futura et ut contingentes quia causa talis non est determinata ad unum sed se habet ad opposita. Sed in eis ipsis cognoscendo scientiae esse earum et esse omnium circumstantiarum ipsas eandem cognitionem qua unumquodque eorum cognoscit adeo ut in ratione forme continet actu ens in se ipso et considerat ut praesens non solum divine cognitionis sed etiam secundum modum cum continet scientia infallibili cognitione propter hoc quod scientia eius continet omnis cognoscat ipsum esse. Deus autem prius quam esset non cognovit ipsum esse intelligendo esse secundum adiacentes et per hunc modum omnia que fiunt in successione non successive cognoscit ac per se in suo esse successive se habent unum post alterum sicut neque etiam cognoscit sed simul et hoc quia ut dictum est eternitas praesens est omni differentiae temporis et omnis diffusionis temporis et omnis esse cause praesentes sunt eternitati et contingentia quamvis secundum sunt in tempore in esse actuali per naturam suarum secundum quod dicuntur divine visioni et praesentia sunt et eternitati sive quod ad quod est per se scibile in eis ac si essent quod non autem quod per hoc esse in eternitate prius quam in tempore accidendo esse secundum adiacentes. Licet aliquis videtur putet quia ex huius cognitione non ponitur eo ipso dicta cognitione et considerato quod considerat ipsa ut dictum est per rationem esse in actu et non esse in actu accidendo esse ut est secundum adiacentes non enim secundum omnia que sunt in tempore sunt apud deum ab eterno praesentia non solum eam rationem quia habent rationes ideales ad se praesentes secundum modum iam expositum sed quia intuitus fertur super omnia ab eterno prout sunt in sua scilicet ipsius dei praesentialitate. Quia secundum quod in eternitate sic non secundum quod sunt in tempore vel quia secundum in se ipsis extra in natura sic non secundum ad esse cognitum sed scitum quia esse in effectu extra cognoscente et sic esse intellectum rerum praesentialitas in cognoscente tamen non quod in existentia earum extra in sicut aliqui existimant. Hoc enim supra secundum futurum certo iterum et esse potius omnia contingentia in actuali existentia existere in eternitate ut productio sine te non esse in esse extra in tempore et sic est illa praesentialitas rerum in deo non in intra existentia sed in earum causa non solum productiva sed formaliter cognitiva ut dictum est et quia in sic omnia que in tempore sunt deo ab eterno praesentia non solum quia rationes productivas rerum habet apud se praesentes non tamen ex hoc scilicet quod ideo omnia sunt ab eterno in eternitate. Sed praesentia actuali earum quam habebunt cum erunt in existentia est et sic quod ut sunt in sua natura propria sunt praesentes eternitati non solum pro tanto quia rationes ydeales ipsarum sunt eternales ad producendum eas in effectu temporis et omnia temporalia sunt praesentes eternitati et deo ab eterno et propter hoc quia eternitas praesens istas dicitur secundum quod pro tanto quia et rationes ut sunt cognitive ad eandem cognitionem rerum in divina sapientia sunt praesentes eternitati et deo ab eterno et sicut ipse rationes sunt praesentes sunt eternitati et deo ab eterno sic secundum cognitionem per illas rationes in divina esse fundatas secundum praeexpositum modum et propter eternitas est praesens eis et hoc est quod dicit Augustinus XI Confessionum: Ubi ea viderunt qui futura cecinerunt si nondum sunt: non enim potest videri id quod non est et qui narrant praeterita non utique vera narrarent si animo illa non cernerent et si

nulla esset cum omnino non posset sciri ergo et futura et preterita sciri
sunt. nolo scire ii sunt quia si non valeo scio tamen utraque sunt non
futura esse aut preterita sed presencia et hoc non ut sunt in divina esse
sicut omnia cogitata dicente augustino .xv. de trinitate capitulo .v. Invariabilibus
vitis ubi preterita atque invariabilibus sunt omnia simul non solum que
non sunt et hac presencia creatura verumeciam que fuerunt et que fu
tura sunt illa autem non fuerunt nec futura sunt sed tantummodo sunt et omnia
invariabilia sunt et omnia unum sunt non scilicet nisi omnino conficte. Cum ergo in
divino futura non sint que non dum consistunt id est que futura sunt
sed eorum esse vel signa forsitan invenientur que iam sunt. Ideo non futura
sed presencia sunt iam videntibus ex quibus futura predicantur
quo concepta et locus hoc ad literam de visione cotidie quod patet ex
quod subdit intuetur auroram et oriturum solem pronunciando
quoque et scilicet de visione spiritualis prophetarum devenisti prophetas
tunc quasi non ille modus est quo dicetur futura cum futura
quod non est. Vel potest de futuris dicetur presencia de futuris
sed in re presencia. In consequenti invenitur id quod dicit augustinus super primum
psalmum .lxxxiiii. benedixisti domine terram tuam cantat propheta
propheta in futurum et tamen utitur verbis quasi iam preterita temporis et tam
quasi facta dicitur que futura erant quia apud deum et que futura
est iam factum est. Vel ergo iam propheta videbat futura nobis non
iam facta in mente prophetica et per destinacionem celestia unde non solum
iam facta in mente prophetica et per destinacionem celestia. Unde non sicut
lus deus sed propheta videbat videre potuit modo nisi non sunt
sed eciam eodem modo quo videre potuisset sicut coram oculis
suis corporibus ea presencialiter conspexisset hoc solo excepto
quia ea esse sub modo quo est sibi adiacentes est vel videre non
potuit sed solum conpresencialiter sunt sub oculis sicut patet ex predic
tis. Per hoc complexiones quibus dicitur hoc est futurum vel erit solum
non notantur diversos respectus sui habitudines eius scilicet ad diver
sitates temporis quod quando scitur ut scitur est sibi esse ipsas
res ab eterno sive esse ipsos respectus sed id quod realitatis habent
esse essencie quia habitudo non mutatur sed habitudo unius rei ad aliam
modo varii non mutatur scientia tamen neque quando sed in variatur
eius ex parte rei scitur quando capiunt sub omnibus respectibus quibus scitur
solummodo sub modo per quos quo exprimitur variacio habet sub
se et sub modo respectus diversos variatur sub diversitate
respectus cum multitudine in scibilitatem resabilitati in se non varia
tur sicut opinio est terra significatum videte sub tali respectu dicente
phylosopho quod eadem manente oracio vel opinio mutatur eciam veritate
in falsitatem sine sui mutacione ad mutacionem rei sub
tempus respectus quod sunt esse et non esse fuisse et non fuisse fore non
fore verum hoc complexa non sunt scibilia quedam sed potius
principalia per misso ergo inspectis patet quod scientia dei non
est in informis quando convenit ea ratione accidat variacio quia tamen
ex parte dei scientis potest variari quia non accipit aut
scientiam de novo neque augmentum neque diminucionem eius non est potens sa
re plura vel pauciora aut quo modo vel aliqua quam scit et hoc magis quo ad
scienciam pure speculativam. Sed vel in quantum est ex parte sua quo
ad eius scientiam quod practica quia nomine operanda determinata per eius
notam. Ideo est eciam videndum quo ad hoc de scire plura et ulte
plura vel pauciora quia scientia dei sub predicamento et si non determinat fa
ciendum vel non facienda per se tamen presecuta determinacionem sive noticie
quo ad facienda. Ita quod sicut deus ab eterno potuit velle esse
futura plura vel pauciora vel alia ita ab eterno potuit sci
re pauciora vel alia se esse futurum vel scire se esse futurum quod
non est futurum et hoc sunt omnia invicem quia sunt pluralitate multa
cognicionem eciam id quia non exit de habitu scientie in actum nec
tamen hoc fuisset scire aliqua plura vel pauciora id est sed scientia
in complexum sub sciatur futurum sive non futurum sicut
sive scientia esse vel non esse fuisse vel fore et non eadem scientia ut
dictum est. Et preterea verum est quod omnino per hiis mutacionem
est in variacionem esse eciam scientiam dei sed quod omnis variacio
huius modus est res sive sub ratione incomplexi sive sub ratione
incomplexi simul sub comprehendit ab eterno et hoc quantum est ex
parte immo eternitatis sue. Sed et una dicto est in potencia
ad significationem nunc eternitatis prout abstinet ab omni diversa
temporis est quia sive sub ratione complexi sive sub ratione in pl

exi predicatur de una scientia sub diversas dicciones consignificantes di
versas differencias temporis dicendo sciam scio vel cum predicabitur
de scientia divina sub illa eadem dicione significante actum scientie eius
nullam differenciam temporis consignificantem sed solum consignificacione nunc e
ternitatis et fiesset hoc dico unum dicetur deus scit anticristum esse sicut
sub modo verum conficit scit futurum temporis verum de sciet
anticristum esse quia futurum verum contrahit in suo nunc presente eternitas.
Ita quod hoc potest non scilicet deus scit anticristum esse ergo anticristus est propter
convertibilitatem duracionis nunc eternitatis in nunc temporis. Invenitur enim consequens a
sicut hic scit. Consequens dicitur quod scit anticristum esse consignificat nunc temporis immo a
non consignificat ut premisit nunc eternitatis de illa et verum scilicet scit
anticristum ergo anticristus est de isto autem nequaquam. Sed est advertendum quod
deus scit res alio et alio modo ex parte rerum consequenter quia consequenter per e
speciem consequenter scit rerum eventus sub quod evenire sunt ab sorte quod sub lineam
rectam ordinatas sub gradus successivum de quo ordine iam inferius
est sermo in quarta questione. In consequenter non potencia consequenter scit esse rerum
ut quedam operanda. Et hec quod sub ordinem linee arctatis
vel circulum temporis in quo in suis partibus et instantibus sortiuntur suam
existentiam sed aliter rerum esse consideratur ut sunt esse ordinate sub
gradus rerum. Alio non operabilia sunt ordinata sub circulum temporis quia
ad esse se habet et ad lineam rectam eorum sicut unitas eius ad in
numeris ad operabilia non et ad circulum eorum sicut punctum centri in
centris equaliter undique totam circumferenciam et quod hoc punctum eius et quod
quod est in eis. Quelibet autem est advertendum quod sub quod tenens videtur res non
solum ut scibiles simpliciter sed ut variabiles sua secundum esse
et non esse fore non fore fuisse non fuisse ut sub dictum est. Sed hec
videt et consequenter scit easdem res et eadem scibilia omnino sub alia racione
rationem circuli quia operabilia potest modo consequenter scit sub rationem ordine est circuli
fixi et status vel sive scientie que in quo et tempus et temporalia in se ipsis flu
ant. Sed hoc autem modo consequenter scit ea sub rationem et ordinem circuli fluentis tamen
variacione sui fluxus nec fluctus variantis esse eternitatem scientie
dei sed solum esse eius denominacionem eandem rem scire quando esse et quando
non esse quando futuram quando non futuram quando fuisse quando non fuis
se quando scire quando scire quando scivisse quando non scivisse quando sci
turum esse quando sciturum non esse et hoc attribuendo ei scire consig
nificans differencias nunc temporis attribuendo ei scire quod significat so
lummodo nunc absolutum eternitatis tamen non sub premissos expressione ali
qua sit variacio ut dictum est. Quo ad aliud modo propositum quod diversi
tas scibilium et non potest tamen arguere sed a scientia dei vel ab alicuius
intellectu quod in se est sed illa videtur esse sub ipsum tamen vel ex parte intellec
tus quo ad veritates rerum diversitas eorum invenitur vel esse parte notas
quo ad eius determinaciones esse operanda ab ipsa ut dictum est nec
requiritur tanta diversitas in principiis quanta in principiatis. Sed
talis rerum diversitas videtur nec diversificat eius scientiam ut patet
ex determinatis.

Circa 3m articulum quod non est possibile aliquid agere id quod impossibile est
fieri arguitur sic. Actium et passivum sunt relativa quorum unum posito
alterum necesse est unum sine altero. Sed igitur non est activa potencia passiva ut fiat
nulla est potencia illius potencia activa quod eam esse faciat. Contra quia facere ad ex
tra in quo nulla est omnino potencia passiva. Quod ad hoc quod ad dicitur impossibile
fieri dicitur uno modo obiective tamquam id quod habet ab alio fieri sub quo dicitur possibile
generari id quod est terminus gradus uno modo quod impossibile fieri nullum agens
potest facere et sic nec dicitur impossibile fieri non punctum nec quod non ad per
esse non solum per existenciam tale impossibile fieri nec deus potest facere
nec ipse tenetur aliter potest. Sed quia ad tale non ordinatur aliqua potencia alio
autem modo dicitur ad impossibile fieri substantive. Et hoc dicitur uno modo quia non
est ad illud in potencia deinde possit ad fieri vel cuiuslibet agentis. Alio modo
quia non est ad illud in potencia. Uno modo vel unius agentis est tamen in
potencia alio modo et vel alterius agentis ponit impossibile primo modo simpliciter
implicat contradictionem et repugnat factioni sub esse cursum et ordinem
rerum repugnat agentem simpliciter ut si determinare ad situm sui locum
sub clausum non sit in toto quantitas et ad quod ex sua natura et natura nullo modo
in se habet ad pertinens ad quantitatem ut punctum aut linearum ac
hoc ponatur sub statim determinari ad situm vel locum vel sicut di
gradu individuali sui naturalis aliqua duo sub eadem specie non sit in
toto quantitas aut in et ad quod in se nullo modo habet quantitate aliquam
nec habet potest potencia immo deo distinguendo aut posse distinguere

iiij

ab alio sue speciei. Impossibile non secundo modo et licet impossibile fieri in virtute agentis et secundum aliquem cursum et ordinem in rebus non tamen secundum esse ut
cum ad deum fieri ex nichilo quod solum possibile est facere agente infinite virtutis.
Impossibile modo tertio est id est aliqua potentia in se reducitur ad actum
per agentem supernaturale non autem per agens naturale ut quod virgo decetero fiat ut
deus. aut quod mortuus resurgat. Istud autem secundo et tertio modo
impossibile fieri non dicitur impossibile fieri simpliciter sed solum impossibile secundum quid non enim
impossibile simpliciter non quod est impossibile simpliciter potentie non autem quod est impossibile
alicui non simpliciter potentie quia ad non est simpliciter dulce aut amarum
non quod est dulce aut amarum in gustu simpliciter sed indisposito
et id solummodo impossibile secundum quid ita quod nichil sit impossibile deum agere
quin id sit impossibile fieri et converso nichil est impossibile fieri quin impossibile sit deum
agere id et sic nichil potest deus agere quod est impossibile fieri et quod magister
sententiarum dicit ad deum posse agere secundum quod contra cursum et ordinem
rerum quod secundum se simpliciter est impossibile fieri. Est quod magister sententiarum dicit
de tali impossibili primum quod contradictoria sit simul in eodem quod est impossibile
quia deus non potest facere hoc. sed quia hoc non potest fieri quod restet
non ex parte dei quin in ipso sit potentia activa ad hoc faciendum. sed ex
parte facti quia non est in ipso ad fieri hoc. Immo nec in eo est potentia ad hoc
faciendum. sicut non est in eo potentia ad peccandum quia id esset contra ordinem
rerum confunderetur quod posse non esset potentie sed impotentie. nec est propter impotentiam
aut defectum potentie sed propter potentie necessitatem. ut dicitur verbi gratia
quod deus potens non possit ea facere unum meus que potest facere
ipsum facere est voluntas faciendi nec ab alio dependens ipsius fieri. Ita
quod non est illud dicendum de impossibili simpliciter quod deus non potest id facere quia non
potest fieri. sed potius non potest fieri quia deus non potest facere. sic et in activa
non dicitur aliquid possibile ad faciendum quia id possibile est fieri. sed econverso quia deus potest
id facere. ideo possibile est fieri aut obiective aut subiective. unde dicitur correlativa
potentie active et passive dicitur [illegible] super primum celi et mundi. notum est per se quod
id quod est possibile ab extrinseco est possibile per se. concessum est enim quod deus
impossibile in se est impossibile secundum extrinsecum et impossibile est virginem adhuc
esse possibile in virtute patientis et impossibile in virtute agentis et possibile non est
possibile in virtute agentis et patientis. Ad primum in oppositum quia non est potentia
activa cui non respondet potentia passiva. dico quod verum est vel obiective vel
subiective. verumtamen modo virtutis agentis naturalis quod non agit nisi ex subiecta
materia. obiective solum in virtute agentis supernaturalis quod agit ex nichilo
non non agit tamen non quod est non et esse aliquid potens esse obiective et ideo
formis divine mentis esse est ista potentia esse licet in quantum esse cuius causa quod est
de se possibile esse et non esse.

Circa quartum articulum quaeritur utrum effectus contingens possit fieri immediate a deo
quia potest ab ipso fieri mediate creatura. potest etiam fieri immediate
creatura et quicquid a deo potest fieri mediate potest fieri et ab ipso immediate.
Contra effectus contingens non habet immediate nisi causam contingentem. deus autem nullo modo potest esse causa contingens quia talis est causa per accidens
quae reducitur ad aliam per se deus autem non est causa que ad aliam habet reduci.
Dicendum ad hoc quod contingens quia est quod potest esse et non esse. ad autem
potest esse et non esse dupliciter vel ex parte facti quia est tale quod potest esse et non
esse fieri et non fieri. vel ex parte facientis quia est tale agens quod ab ipso indifferens effectus potest fieri et non fieri. primo modo rerum contingentium habet omne
variabile et est generabile omnis creatura et maxime quod habet in se rerum corruptum ut est generabile et corruptibile et omnis talis effectus contingens
potest fieri immediate a deo. Secundo modo dicitur quia effectus potest ab aliquo indifferenter fieri vel non fieri dupliciter vel quia non est in ipso unus quin necessario est
eum fieri vel non fieri quia non est in eo vis determinans ipsum fieri.
primo modo dicitur effectus contingens esse quod fit a deo et creaturis secundo autem
modo nullus effectus contingens fit a deo immediate nec etiam mediate. et eius
ipsius non est causa effectus contingens qui effectus sic contingens provenit
et est preter intentionem per voluntatem agentis ut in fortuitis et absque
voto ut in casibus preter intentionem autem agentis divini nichil fit ipse enim
ordinat fieri intentionem per se quecumque fiunt per accidens et preter intentionem
actionibus inferioribus dicente augustino super genesim ix. omnia ad divine providentie
regimen referantur que stulti casu et temere et nullatenus ad
ministrante fieri putant. potest tamen hic distingui quia fieri talis effectus potest contingens
sic dici vel quo ad statum facti vel quo ad modum eius procedendi in esse
ab agente immediate. primo modo fit a deo mediante agente proximo
potest fieri immediate a deo. sed non preter intentionem. secundo autem modo non fit omnino
a deo nec potest fieri immediate quia non habet causam agentem sed deficientem

Ad primum in oppositum quod effectus contingens sit a deo mediante creatura et immediate
dico quod illud est secundum eam expositum modo alias non et secundum eundem modum
secundum precedentia dictum est ad secundum.

Circa quintum articulum quaeritur quod duobus equalibus se habentibus ad receptionem
gratie non semper deus equaliter confert eam. quia in equalitate dando
plus declarat suam potentiam et suam misericordiam. secundum illud ro. ix. volens deus
facere notam potentiam suam et cetera. sic autem dat gratiam suam diversis ut
quo magis suam potentiam et suam misericordiam declararet gratia et cetera. Contra quod potest probari
ex descisionis in vino et de duobus parvulis quorum unus per baptismum
ad baptismum alter vero non. Et de adulto paulo qui in actu rebellationis gratiam iustificantem accepit quod nullo consilio legitur fuisse
factum. Contra iudeis et acceptor personarum. Ad hoc dicendum quod quicquid
deus quoad opera extra causas ex mera libertate et solo beneplacito sive voluntatis operatur et facit quod facit et non facit quod non facit et faciendo
modo quo facit et non faciendo modo quo non facit. Sed facit hoc nulla
alia ratione vel causa precedenda vel investiganda. sed aut merita preterita
presentia aut futura. aut dispositionem ulla ex parte recipientium
quod confirmat primo id quod dicit apostolus ad ro. ix. de iacob et esau. cum
nondum nati essent aut aliquid egissent boni aut mali ut secundum
propositum dei maneret non ex operibus sed ex voluntate dicentis
quia maior serviet minori cum nondum nati essent. Ecce amovet
dispositionem recipientium que quantum in presentia dei equaliter potuit fuisse
aut aliquid egisset boni aut mali. Ecce amonetur opera non solum
in re presens aut preteritum sed et futurum in presentia dei. unde glossa
sicut non primitus precedentibus ita nec preteritis. quia bonum vel malum
la non erunt futura non apposita gratia vel subtracta et sic manet sola
secundum propositum gratuita electio quod est sola causa et sufficiens in omnibus
aliis equalibus. unde ut amovet suppositam suspicionem quia non potentibus unde divine electionis voluntatem subdit apostolus. Numquid iniquitas
est apud deum. absit. quia secundum glossam iacob per misericordiam elegit esau per
iustitiam reprobavit. quod autem apostolus declarat subdens. an non habet potestatem
figulus ex eadem massa et cetera. Vult sicut sola voluntas figuli
ratio est quare de hac parte masse facit vas honorabile de illa vas contumelie nulla dissonantia existente in
dicta massa quantum ad materiam nec est in parte ipsius cum agens nescit eam in
uno forma nobiliori magis in uno minus nobili. sic voluntas
dei est beneplacita ratio quare de eadem massa equaliter viciata ipso
penitente istum elegit ad gratiam. illum non dimittit in tempore
comminatione et si non fuisset massa viciata. sed omnes homines nascerentur in statu innocentie et essent equales omnino in naturalibus
dispositionibus. unum de massa viciata. sive de non viciata non
[illegible] eligeret alterum non dimitteret ut utrique de electo
de massa viciata quam non viciata faciendo gratiam illi quem eligeret. sed maiorem electo ex massa viciata et illi iustitiam
quam ex massa dampnata eligeret. non autem in iustitia illi quem secundum
statum innocentie existentem non eligeret. ecce potentia catholica
cum futura et rei sua. Sed quod quecumque agit deus est caritas
nulla necessitate. sed pro utilitate et decore universi ut habitu
est ipse bonus qui omnibus non agit invicem finis quod secundum presentia
et in actione alicuius causa actio vana et temeraria finis quod
non est in ipso. Est alpha et o. apocalipsis i. et ultimo. proverbiorum quod dicitur
prima xvi. universa propter semetipsum operatus est dominus propter nullum quia finis
est per naturam cum in agentibus quod movet agentem et ille [illegible] ad forum
ut per forum ordinetur in finem cum gratia omnium divinarum actionum
propter quem assignandum est unde finis est omnium finis. et hic secundum rem sue bonitatis. unde quia bonus est deus quod est deo quod est unum quia cum in agibilibus quod non de fine quia non habet causam. Sed de eis que sunt ad finem
facit quod ad finem aliquis possit aliqua ordinari dicitur quod ipse
et certum et precisum sui actionis in hiis que sunt et certum ordinatur ad finem non per appetitum et electionem quod ad in domo ad finem
eius quod est pax et tranquillitas cohabitantium eius per se et certum
ordinatur per familias et huiusmodi per hunc modum domus
divine per eandem finem bono ordinatur quod ipsi secundum quod ad materiam
quia in domo vel architectura super celestis. [illegible] per accidens
sui actionis ordinantur ad finem ultimum causa celestis
aut meum est assignare ex parte meorum nec ex parte suorum in
domo et sic ad finem ad quem finem ordinatur celestis [illegible]

sine intellectualis creatura crediatur accidentali. s. q agens p intellectum ipso ut agit sine ide p se. 7 no solu pactus q(ue) ex totu pactus reducit oz ad id q est p se alt. n. actio sua ut p(ri)us narratu est. 7 temaria id g p se 7 eentiale que no est nisi suam uolu(n)te ut prius fuit pot actualite oz q(ue) solumo ex parte sua. 7 no ponit oz s(ecundu)m ma recte ronis q eoz q(ue) oz agit esse cantiuas 7 quo ad na 7 sup na coz ca su id p se n est nisi ipo tm uolitatis sine qua ogit singla si s quod uult. quia que uult si ogit si. q uulte 7q no uult si no q ogit si 7q no uult ogencia diu ex p te sua seu decentia 7 p h ne modo decentie q e ex p te sua agit singula put decent uoluntate suam que e finis qua iustum est age q placeat ei age esse cantiuas 7 q decent illam uoluntate s(ed) quo ad p bene pcedit po ca tholica p expo ta q in p dispositio recipientium in p uita inita sit diuina electio. s(ed) solum s(ecundu)m ppositum di inany tiu no e id n(on) ecedetia uoluntatis ut dictum est. At tiun q ppositum s(ecundu)m decentia finis age no pot esse ca q siue ad finem n illa decerant fini 7 siil. que esse illa sii sine ad finem n illa decerant fini 7 siil que e illa sii ab eterno melioe siue ex tpore ingrae 7 glie collatae h e requirit finis decetia q sine ill ad fine decet ordian no posse tn illum pont debitu ex pte di sim deal in p qcie pt g totu illas p se ex pte finis 7 agetis necio ad actom esse illa que sunt ad fine inordinado il la ad fine ad huc req(ui)ro q e decetia 7 eis que sunt ad fine. que fini ogimt que et si no sit id p qm sic est tn id necia sine qua no 7 osistit in ipa iusta ex pte eius esse q ag quare si sic agens sit 7 no ali. o e actio h dupliae respectu. unu quo egdi ab agente altum quo recip in passo 7 si id diuinaz actionu esse causas s(ecundu)m pm no sit n ocedetia uoluntatis di. id tn ei cat h quo ad s(ecundu)m pm bn pot ee ocedetia aliqua in eis esse q rea pitur. actio inqua osistit abyssus multa iudicioz dei quia 7 si in suma 7 ingenali possimus dice q ti nl fue esse creaturam c(uius) no sit id no solum ex pte sui infudo p qm sic. s(ed) a ex pte n in recipiendo sui qua no 7 spa li tn esse res dictatus no sp est ho s illa deitate inuestig are q(ua)m(vi)s no desit 7 m esse possit. ut o temarios in uestigatores iudicioz di quo ad cetas rones esse opata 7 esse eos in qb opantur. dic apls exclamado. O ho tu qui es qui rndas deo. u dic glo. hec no facit ex iopia reddede rois. s(ed) h o eni ad sue capacitatis osid acoz re uocat. O ho. q. d. te 7 illa attede tu es ho. ille q tue ualedie es qui tentas deo. 7 intelligas q q fine. 7 cur h uibe 7 te induret. q. si e dicet. nescires rnde. 7 m tille p carnalitate tua nc te ad hoc iuuet sapia tua nc aliqua uirtus. Et expres ex cuiqz in quadam omu sio dicit sic. O ho tu qui es p hec deco qui a deo de indu ratur no tn qonis absolue qm aplica auctore rndet. Credo no iudicans dignum p capacitate auditoz causis 7 actrimto hiucemoi absolucos secta quaurcere uni 7 insequentib qui no tn studioz rimto qm sciendi cupiditate secretoz se qonib 7 inquit magnifici seruitate docto ris decetet odic. O tu es ho qui rndeas deo. unde hec nobis obsuasse tm 7 inspexisse sufficiat atqz ondisse auctoritas qnta sunt in lege diua p fundo diuina mis tia p quib dice modo delem. De p fudis clamamad te dne. huic q dic aug. lxxxiii. Cum uidat apls conti puisse curiosos dicens. O ho tu qui es. ut dicat aplm i soluenda qone defecisse 7 obiurgasse querete qz no po terat q querebatur exponere. Et s(ed) rndeamus furiam sime. O ho tu qui est. ut rostenuta legem carnibus tenit autem piciam inragantus nos cum paucos. 7 ce uitus aucty reuelante spu sco sibimet quod 7 aniulgari ofere mi. renouissimum uel ex pte atqz in enigmate suspicemur. Non c h loco apls sibi phibuit a querendo s(ed) eos qui nondu sunt in caritate radicati 7 s(ed) p ueciis

ad uirtutem p(ro)fectu ut scis inter illos de quib d sapiam loquimur inter p(er)fectos tut recte 7 no p(rae)poste audies siq sunt de diuinis orculis uires et degra p iustia secta oipotetis di 7 i in fine qonis ut op bndi pot n forte ab his qui diligit dnm suum ex toto corde suo id tn 7c. ut ita infra dicetur. ta. Q g dicit aps. O ho tu qius es no dic ex inopia reddede ronem de predcis saltem in gnali. In spali a mag na opia reddende ronis ipse in laborauit o dixit. ro. xi. O altitudo diuiciaz sapie et scie dei. qm in oprehensibilia sunt iudicia et inuestigabiles uie eius ut u dic. G. aug p turbat sciaz nure p(ro)funditatis. s. q h oclusit oia i cre dulitate ut oium miseraetur. e p(ro)funditatis uelud horo re percussus 7 uelud ab ipsi altitudine 7 pauesces apls clamat. o. altitudo 7c. ualte ei puui isum deni ad discu tiendam iusticiam iudicioz di ad discutiendam graciam g tuitam ipsis initus precedentib reddetam ut cum ca mos nos q g p statur indigos quam q eque indignus alius deue gatur. scio q sicut inplicitas ita iniquita no est ap deu et scio q sibi resistit 7 humilib dat graciam. Illud no obscurum est qr quib da diginis dat quib da negat ad g est in altitudo p(ro)fundioz iudicioz dei s(ecundu)m ut id p speciu tum est qr h mo saluat mdos agentes ut p us p(rae)ter eos ocludi in i fidelitate. siquis g querat qr sic saluatur o mta 4 modi saluacionis sint se nesciue p amira com i uit aps 7 qr sic sciri sit no posse op hedi. 2. 1. e oi um huiaz diuinaz qz reb sublimis 7 p(ro)funda e ogco ap dni qui sol sicut sunt oia intueatur ad aur notiacm omnis sibi ui recondit. unde cu dixit aps. Cum no essent nati ne no dixit qz oio nulla id fiunt ex pte eoz in hec. S qz no inita p(rae)cedentia in scia ex gra n scia ex puro lo ar. ip scia ex nacia 7 hec spalit. id oponis eterne in diuina electione 7 reprobacne ex pte di. unde sit illud ro. xi. quis prior dedit illi 7 retribuet ei. G. 7 si iudicia di no possimus scire saltem h ostat q sola gra bona dat no ex p(rae)cedenti merito q(ue) ut existit in diuina precusione. unde sit id. Igr no uolentis n oinsentis s(ed) miserentis est di. G. 1. no ex lo ar. hois uolentis uel opantis est ipa bona uolutas uel opo s(ed) diuina di qui p gram appositam facit nos uelle 7 cirere. Et ce dic aug no p fura que p uidit no elegit. ug se mu tq ii opa p p(rae)cita ul fuira tanq li ar uiribus ad impleta ul ad implenda. Ro g nu ptus est deus qz iacob uoluit 7 cucurrit s(ed) id uoluit 7 cucurrit qz misertus est deus. Et tn hic intellius q in uolente 7 currente est tn osiderare et ipm actu cursus 7 uolentis 7 ipam gram qua ui ar fit ualidum ad efficiacit uolendi 7 currendi 7 ipaz ponu li ar. Et unde ii est q actus sui opo ab utz est. s. a gra 7 a li ar simul 7 q aneitas ee p se 7 q plus est a gra q a li ar qz plus uirtutem agendi dat gra li ar q hac ex se eo sius na lib ad tn agit in opo ex suis nalib s(ed) no n cu gra ut s(ed) ex se et uirtutib suis no opes ex eis tn coopatur 7 sit tn nece gre oio q id opis p nr. unde ii e q no est uoletis nec currentis. s(ed) miserentis di id tn li ar in coopato a no e uoletis 7 currentis ut salte h ut est ex nus cpsicia di sit id electos etne p electi 7 i p(rae)destinacos qz q no da no n in cluditur sub p(rae)destinacone. n sub eius effectu s(ed) no sit sui ei effectu ut sic distinctum q est p(rae)destinacois ab eo q est lib ar. unde dr g. G. ogrue ait. non est uolentis 7c. no qz s(ed) sine uole nte agamus. s(ed) qz uoluntas nra nil boni agit n diuinitus adiuuetur. unde q aps agit. no ego a s(ed) gra di mecu n id h ait quia nl boni agebat. s(ed) qz nl ageret si illa no ad iuuaret g 7 hic di. No est uolentis. n quia nulla e hois uoluntas atqz cursus s(ed) qz nil pot n ille iubeat q e e q opatur in nos uelle 7 opari bonum. ut s(ed) no suffic sola uoluntas hois si no sit 7 mia di 7 eg no suffic mia di si no sit uoluntas hois. no recte tn de n miserentis e di. s(ed) no letis est hois. Recte aut d no e uoletis hois s(ed) miserentis di ut totu deo det qui hois uoluntate bonam 7 p(rae)parat 7 ad ad

abdito

indicandus et adiuvat gratiam nolentem prevenit ut ve
lit volentem subsequitur ut perfecte velit ad tamen in eo ago
do agit ut li. ar. dicente aug. super i ps. lxxviii. adiuva nos
deus salutaris noster. Cum adiuvari nos vult nec ingra
est gratie nec tollit li. ar. qui enim adiuvat et per se ipsum
operatur. Si igitur magis est ea que sunt ad finem nullum
est modus quod sit ratio agendi ex parte illorum. Sciendum est
scilicet quod magistris ad finem per in principium et voluntate
duplex potest agere suo duplici intentione ea que sunt
ad finem. Uno modo per illa quoque modo quod acquirat finem
alio modo ut solum acquirat. In primo modo agens agit
ea que sunt ad finem propter suam indigentiam et imperfectionem
sicut pater familias agit circa suos ut quod illa eis acqui
rat bonum patris in domo et tale agens magis est
ratio agendi ex parte eorum circa que agit ut non sit solum
ratio actus ex ratione ad recipiens. Sed et ex ratione ad agens et
sic deus non agit circa creaturas. Unde quod dicit ei salmista
bonorum meorum non eges nec movetur ad agendum ex aliq
ua congruentie vel decentie ex parte eorum circa que agit
nec amore afficitur circa ea quod accommodate dicente aug. viii.
meth. est sciens qualiter ordo bonitatis mee qui ex eo et
quam ipse diligit se ipsum qui est principium totius ordinis et boni
tatis quod ipse est sic fit ideo quod ordo bonitatis est dilectus ab
eo actum licet non modo ad eum delectatione ipsum enim non patitur
adeo nec concupiscat ad nec inquirit hoc igitur est voluntas
eius que est expers imperfectionis et iniuriis a desiderio et in
de quod non certificatur per intentionem fluxu divite ab ea. ut sit
ad ab ipso fluere et est ipsa libertas et iustitia. Cum deus liberalis in
telli. quia ipsi non intendit sed ipsi acquirere quod non modo exa
qua congruencia ex parte rei ad agendum. ut sit ratio eligendi
ab ipso ipsum quod sit. nichil tamen est ingenerare quod sit aliqua ratio eius
quod agit circa ea in creaturis ab eo nichil sine qua illa non
fiunt quoniam est de ipso ordinata que ipse agit secundum congruen
ciam dicente anicenna item ab illa sciencia fiunt secundum ordinem
quod intellexit. sed ordinem rectum licet de ipso absolute possit id agere
absque omni tali congruencia et illa agentem ita quantum quod deus
offert unum in quod non alium quod est iustitia congruum aliqua iusticia dei
quia ipse iustus est in se que est decencia sue bonitatis qua
inmutatione agit bonitatem suam communicando et quod talis
iustitie ponitur in opibus nunc que tamen non mora dare. sed sine
qua non das non sit ingeniis potest ex eis que fiunt circa opera
contemptionis quod enim contemnat aut obduratur in
ad hec non modo nisi iusticia sua que ipse est quod est ex par
te sua ipsi enim in creaturis modo ad agendum quia de passi
vus est quod non ex parte contempti aut obdurati hoc
non facit sine ratione que est iustitia quedam ex parte mus
que non solum est ratio ut effectus recipitur iusto sine quo non sic
est in operibus nunc sed ipso quod sic et hoc est quod dicitur. super ii. ad. ro. igitur
cuius vult miseretur et quod vult indurat. si queritur rationem
ab dicatur et nunc educatoris in tamen inventum nunc nunc non
nititur in invenimus et in constituit itaque quod nulli libatur in equa
lima iusticia sed ista iustitia est qua dampnatur in tempore
preterito peccati quo hoc esse non est qua dampnatur in eter
na prescisione quod de temporale esset causa et ideo eterna. unde in eter
na prescisione esau odio habuit non plus ex predicte causa
vel ideo illius opera mala eius futura et in ita sed quod erunt ab
eterno in eius prescisione sed sua ipsius ita que ipse est
non sine illorum opera malorum et mutare eterna prescisio
quod quod iacob dilexit ex parte dei sunt causa ideo opera eius bona
et iusticia sed quod erant ab eterno in eius prescisione. sed sua
ipsius iustitia que ipse est hoc non sine illorum prescisione in
sit ex parte sibi ideo sit iniustitia ipsum quod fit sic. hoc ideo sine
qua non sine tali iustitia nunquam operatur dei iniuria. Queritur
si iniustus possit potentia ad imprescisionem ex parte sibi et nec
id quod ex se operatur liberum libera ar. ut ingratitudine comparando quod
sit ideo eterna ut electos sic nec possit potentia aliquid ex parte
sibi in prescisione quod sit ideo eterna. reprobos. Non enim

approbari ideo quod unum deo potuit alterum non negari salti ut
bique comparatur ad divina prescisione quod sic ideo temporalis ut
quod ista ex tempore quam dispositio sine contingitas talis est. In illo
unde ratione vel sed dei prescisione ipsi dei gratia iustificans ali
quem quantum sit dispositio in illo sine contrarietur. dicere et in
dicere. unde super ii. ro. miserebor cui misereor. Sed vocando et
gratiam apponendo cui peccatis eram quod in via tantum eterna
sciens illum quantum et ad me penitentie deum repetit
ut repetita magis confirmet. Et miserebor prestando eum
misericordie. in mandato illi quod prestito post errore toto
corde reversurum ad me hoc est tradere illi cui dandum
est. et non dare illi cui non dandum est unde quod sa
at obedire. sed tunc non quod sciat non obedire gratia
voluntate petentis. Sed et in an. vero tantis deo esse quod
tant. An eius dandum sit dantis deo indicio presciam quanus
periculosum sit iudicium dei discernere tamen ipsa veritates
ne putetur iniustum iudicium dei. quod non iuste iudi
cet rebus potius plenius quod nobis. Unde enim fuit saul
et david ingratius in historiis quantum unquam rex in
peccato apud iudicium prescientie dei. videamus igitur si saul
se gessi in crudelitate. ut david cum accepta mina
dicturum deum miserere contempsit et post veniam peccatorum
tamen bene prestitit saul non tamen audit non in pace presta
tit sed implicies et de dei iudicio indignatus ad ydola
que iam prius dampnaverat confugit ab eis auxilium req
uirit. unde iuste reprobatus apparet in ex hoc enim iusti
iudicium prescientie dei et voluntatibus manifestatur. unde fidei et
ne electos vel reprobos non habent illo modo rationem opera prestita
et quod ad rationem portionis li. ar. tamen effectus temporalis electos in
reprobos bene potest hoc ma prima sine qua non consequitur
sic evenit. sed quod deus prescivit. unde super i. iacob dilexi
et esau odio habui dicitur quod ideo quod elegit et potentiam dei
manus in impletur quia in pervenit. ut prescivit et in
illo quod spreverit sibi manus quia in fit ut prescivit hoc
vel in malachia de indicio dicit deus illud non. in maior
fuerit minori de primacia ait prescientie eius quod quisque mo
rum futurus erat. Dixit id ingenii. quod et istud dominum
pelicet se futurorum prescientium ostendit et nec ab hoc sua
prescientia evenire posse monstrarunt hoc ad non quod malachia
est dei de ia prescitis et quorum vita dum acta operibus fiatur
alterum salvandus et alterum dampnandus et de actis indicium fiat.
solum et noticia in uno igitur dicit quod an futurum indicium ut in
dicetur cedetur et sed in vita redditur quod et non solum ho
usque li. ar. in prescientia sit causa sine ideo collationis gratie in effectum
sed causa collationis huius gratie fuisse presens in prescientia sit ideo electorum
nus quia dominus est iacob dilexi plane explicat littera se
quens sic ingenuus. Iohannes et ideo dixit ut intelligeret hac
tamen esse prima per apparitionem quod antequam illi nascerentur erat in dei
predestinatione per gratiam. Sed in iacob antequam natus fuisset
ad quid diligebat nisi gratuitum in me sine domini. Esse
sau quod odirat antequam natus fuisset in originale peccatum
Sed nec in illo diliget iustitia quod nullam in eo fecerat
in misto odisset nam quod bonum ipse fecerit. Sed quod in illo de
in diliget iustitia quia ipsa est effectus gratie. Sed in illo unde post
potest dixisse quod odisset iustitia que est effectus non sed de
ex parte eterne electos domini gratie in prescisione presciendo
ideo electos sine quod non. et opus li. ar. in prescientia ideo tempora
lis dominum gratie iustitia originalis ideo reprobos eterne et ideo
electos gratie temporalis. Est autem ad declarationem omnium predictorum ad
intendendum quod alium ordinem causalitatis in prescientia dei ratione
fiendorum ad intendendum debemus in eis que posterius nata sunt
conferri in effectum in eorum et quo debemus ad intendendum et ali
um in quietis conferendi gratias in adultis per tempus sue
cessionem et alium in originali modo conferendi gratiam statim suam
illatis sine in parvulis. Quo ad primum horum sciendum quod in ordine
ipsius finis ultimum primum est in artificiis intuitione et ultimum
in executione et causa in suo ideo aliorum in intuitione et eodem modo ipse

p(ri)us i(n) intencione vo e(st) p(ri)or i(n) intencione s(ed) g(ra)c(ia) e(st) finalis (et) sic q(ui)a
d(eu)s elegit aliq(ue)m ad gl(ori)am elegit eum ad p(er)fecc(i)o(n)e(m) gr(aci)am
q(ue) i(n) ista v(ita) ad ep(er)tu(m) est et q(ui)a eligit eum ad illa(m) gr(aci)am
elegit eu(m) ad gr(aci)am p(ri)ore(m) i(n) illo aug(men)tanda(m) ut fiat p(er)
fc(t)a (et) q(ui)a eligit ad illam gr(aci)am iustificac(i)o(n)is p(er)fc(t)am eleg(it)
ad gr(aci)am g(ra)tis data(m) q(ue) ad illam a(n)i(m)u(m) p(re)p(ar)at et q(ui)a elig(it) eu(m)
ad istam siq(u)a est alia p(ri)or i(n)d(e) disponens p(ro)p(ter) h(oc) elig(it)
ad illam p(re)cedentem quousq(ue) sit stat(us) i(n) p(ri)ma q(ue) o(mn)ib(us)
eq(ua)l(ite)r offertur. ¶ Ex q(u)o a(utem) in exeq(ue)ndo (et) in g(e)n(er)e cause effic(ien)tis
initorie sp(irit)us e(st) ca(usa) (et) vo p(er)tionis. s(ed) ib(i) o(mn)ia simul(tane)o p(ro)
u(er)bo li(bertatis) usum vsum. li. ar. p(re)sencie (et) d(eu)s q(ui)a i(n)c(i)p(it) p(ri)ma ap(ri)(m)a
bu(m) se h(ab)et ad p(ri)ma(m) gr(aci)am (et) dat ei s(ecund)am (et) si q(ui)a bn(e) se
h(ab)et ad s(ecund)am dat ei t(er)ciam (et) sic deinceps usq(ue) ad gl(ori)am i(n)q(ue)
finis. vn(de) d(eu)s eligit ad p(ri)ma(m) g(ra)c(i)a(m) ut det s(ecund)am (et) ad s(ecund)am
ut det t(er)ciam (et) sic deinceps. R(ati)o ista mo(do) b(e)n(e) assignat(ur)
fini(ti)o effect(us) p(re)destinac(i)o(n)is s(ed) p(ar)tes. s(ed) si accipiatur i(n) co(mmun)i
totus simul q(ui)a vo ca(usa) eius ex p(ar)te p(re)destinati assig(n)abitur
(et) d(icitu)r fuisse opp(inio) orig(enis) q(ui)a n(ost)ra p(er)fectio i(n) ista vita ut
ex n(ost)ra i(n) et(er)na p(re)visione. S(ed) h(an)c opp(inionem) excludit
ap(ostolu)s cu(m) d(icit) de iacob (et) esau cu(m) n(on)du(m) nati fuissent. Pela-
giani no(n) d(ic)u(n)t q(ui)a n(ost)ra dig(nita)s ex p(ri)ncipiis n(ost)ris. ¶ S(ed)
q(ue) est q(ui)a te(n)e(n)t gr(aci)a no(n) e(sse)t gr(aci)a si p(ri)nc(ipi)is sine gr(aci)a redi-
ta n(on) e(ss)e(n)t fides q(ui)a illa n(ost)ra possint e(sse) in(n)ot(escen)tia sua
gr(aci)a. vn(de) in h(oc) rep(ro)bant pelagianu(m) q(ui) d(ic)u(n)t inicia
b(o)no(r)um a nob(is) e(sse) (et) in(n)otua (com)plementa q(ui)a possint e(sse) a deo
(et) p(ro)p(ter) hoc q(uia) in(n)otua gl(ori)e h(ab)e(re) no(n) p(oss)e q(ui)a forte ueniet p(ro)su
erunt saluari. si(n)e gr(aci)a vn(de) op(er)a mouis su(n)t g(ra)c(i)e g(ra)tis dati
n(on) posset (et) d(e) in(n)otua deo g(rati)o alii a(utem) d(icu)nt q(ui)a ultra o(mn)io
h(ab)e(n)t ca(usa)m aut r(ati)o(n)em ex p(ar)te n(ost)ra s(ed) solu(m)mo(do) ex p(ar)te di(vina) e(st) vo(lun)-
tate et p(otes)t d(ic)i s(ed) p(re)dca(m) q(ui)a s(ed) effect(us) tot(us) p(re)destinac(i)o(n)is ad vo(lun)t(at)e(m)
a(utem) (et) h(ab)itum gr(aci)e (et) e(ss)e(nti)am opp(os)it(i)o(n)is in(n)otue tota in q(ua)n(tu)m tot(us)
est effect(us) gr(aci)e vo(lu)nt p(ri)m(um) ad effectu(m) p(re)destinac(i)o(n)is t(ame)n i(n) q(ua)
i(n) toto li(berum) ar(bitrium). coop(er)at(ur) et ad ex(er)c(it)u(m) ag(it) s(ed) ut h(ab)itu(m) ag(it) n(on) id
agit g(ra)tia t(ame)n in q(uo)ti fit. l(iberum) ar(bitrium) p(otes)t e(sse) totu(m) s(ed) q(ui)a fit
ab li(bero) ar(bitrio). vo tota p(re)destinac(i)o s(ed) n(on) p(er) ex p(ar)to. n(on) in capit(ulo) p(ri)m(o)
hic in opp(inio)ne pelagianor(um). q(ui)a no(n) p(otes)t h(ab)e(re) op(us) li(berum) ar(bitrium) q(ui)n
i(n) p(ri)ma gr(aci)e. q(ua)l(ite)r no(n) p(ro)bab(i)l(it)er pelagiani p(ro)p(ter) q(ui)a to(tu)m in(n)otu-
i(n) est. r(ati)o(n)e gr(aci)e ex qua fit i(n) to(tu)m ut e(st) i(n) p(re)sencia p(re)destina-
c(i)o(n)is vo. vn(de) d(icit) aug(ustinus) lxxxiii. q(uestionum). q(uestio) lxiii. ad tenendu(m) illa(m) q(uo)d
d(omi)n(u)s d(icit) in eva(n)gelio p(ro)p(ter) h(oc). n(ec) o(mn)es qui uocati su(n)t
uenire volunt n(ec) illi qui voluerunt uenire possent n(is)i uoca-
rent(ur). itaq(ue) n(ec) illi debent s(ib)i t(ri)b(u)e(r)e q(ui) uenerunt q(ui)a uocati ue-
nerunt n(ec) illi q(ui) uenire nolunt debent alii t(ri)b(u)e(r)e s(ed) tantu(m)
s(ib)i q(uonia)m ut uenirent uocati erant. vocac(i)o a(utem) n(ost)ra uo(lun)tate
pat(it)ur p(ro)p(ter) q(uo)d si q(ui)squ(e) t(ri)buit q(ui)a uenit uocat(us) n(on) s(ib)i p(o)t(est) t(ri)-
bue(r)e q(ui)a uocatus est. q(ui) a(utem) uocat(us) no(n) uenit sic(ut) no(n) h(ab)uit m(eritu)m
p(re)mii ut uocaret(ur) sic inchoat m(eritu)m supplicii cu(m) uoca-
t(us) uenire neglexit. (et) erunt duo illa m(isericordi)a (et) iudicium. ¶ P(re)-
dest(inatio) a(utem) ordo gr(aci)e ab imp(er)fecta ad p(er)fecta(m) q(ua)l(ite)r melio(r) e(st) fuisse
i(n) statu i(n)nocencie alit(er) no(n) i(n) statu n(atur)e lapse. I(n) statu aut(em)
i(n)nocencie s(ecundu)m tho(mam) g(ra)c(i)e luin (et) angelor(um). S(ed) ad est q(ui)a d(eu)s potuit
de p(otenci)a ab(solu)ta vni dare statu(m) gl(ori)e ul(tra) gr(aci)am (et) alii n(on) s(ed) s(ecundu)m
iust(ici)a(m) ista fac(er)e q(ui)a n(on) erat ei debitu(m) s(ed) m(isericordi)a u(ite)rq(ue) ut collat(a)
e(ss)e(n)t n(ost)ri (et) illi amplior m(isericordi)a in collac(ione) g(ra)c(i)e ul(tra) gl(ori)e. l(ice)t vni ca-
re(n)t gr(aci)am aut gl(ori)am maiorem uni q(ua)m alteri (et) s(ed) absq(ue)
o(mn)i ca(usa) sine r(ati)o(n)e recipie(n)tium q(ui)a a(utem) erant d(e) p(ote)n(cia) ordinata s(ed)
a(utem) q(ue) (con)g(ru)e(n)ciam ex p(ar)te recipie(n)ci(um) q(ue) erat in ei(us) p(re)sencia q(ue)
(con)s(equen)s sit illa ad est q(ui)a o(mn)ib(us) (et) ho(min)ib(us) (et) a(nge)l(i)s (et) statu(m) meor(um) (com)cedere
statu(m) i(n)nocencie gr(aci)am (con)tulit (et) s(ed) ul(tra) eq(ua)le(m) ul(tra) i(n)eq(ua)le(m) m(eritu)m
r(ati)o(n)em q(uam) h(ab)e(re) potuit ex p(ar)te recipie(n)ciu(m). vn(de) (et) mo(do) no(n) e(st) n(e)c(ess)e
po(n)e(re) q(ui)a a(utem) q(ui)b(us) ex(ist)e(n)tib(us) i(n)equali disp(osic)i(on)e ad gr(aci)am i(us)ti-
fica(n)te(m) (con)ferat eis eq(ua)lem. s(ed) a(utem) aq(ui)b(us) ex eq(ua)li c(ari)tate (et) eq(ua)li-
b(us) n(ost)ror(um) (et) e(st) i(n) usu mo(do) p(ro)p(ter)e(a). no(n) o(portet) po(n)e(re) q(ui)a eq(ua)lit(er) eis aug-
me(n)tat gr(aci)am p(otes)t e(sse) s(ed) aliq(ua)m r(ati)o(n)em occulta(m) ex p(ar)te recipie(n)tis
pl(us) vni (con)ferre pl(us) s(ed) credi(bi)le sit q(ui)a t(ri)b(us) eq(ua)l(ite)r aug(men)tat
vn(de) s(ed) i(n)g(e)n(er)ali dici possit q(ui)a s(ed) sit vo ex p(ar)te p(re)destinati
(et) e(st) eu (con)ferri gr(aci)a aut gl(ori)a q(ui)a cu(m) sit illa i(n) p(ar)ti(cula)ri p(re)ter

p(re)dca(m) g(e)n(er)alem q(ui)a dat isti (et) no(n) illi pl(us) illi m(inu)s q(uia) m(agis) in
certis p(ar)tib(us) d(e) h(oc) no(n) est p(re)sumend(um) ad certitudine(m) d(icit) aug(ustinus) s(upe)r Jo(hannem)
q(ue) h(ab)e(re) t(ra)hit (et) illum no(n) t(ra)hat noli diiudicare si no(n) uis er-
rare quo(modo) a(utem) p(ro)cessit p(ost) recep(ci)o(n)em p(ro)p(ter) g(ra)c(i)e s(ecundu)m angelor(um) indebi(tu)m m(odo)
q(ua)d(a)m q(uo)d sequitur. De hob(us) a(utem) tenu(i)t fides q(ui)a in p(ri)mo ho(m)i(n)e to(ta) massa
h(um)ana p(er)dita erat (et) da(m)pnac(i)o(n)e dig(na) (et) s(ed) istum statu(m) lo(quitur) ap(ostolu)s
de p(re)destinac(i)o(n)e d(icit) aug(ustinus) de hac massa s(upe)r (pro)p(osito). Ergo e(st) ista mu-
s(e)c(tu)r. vniu(er)sum g(e)n(us) h(um)anu(m) t(ame)n iusto di(vino) iudicio in ap(osto)lica
radice da(m)pnatu(m) est. vt (et) si nullus inde liber(e)t(ur) neo recte posset
di(vina) uituperare iusticiam (et) i(n) vniu(er)sa naq(ue) massa in(n)oto c(ari)ta-
(con)tumeliam debita(m) eis ut di(vina) gr(aci)a no(n) in(n)otor(um) p(ro)gen(i)a n(on)
s(ed) (con)t(ra) i(n)t(en)c(i)o(n)e no(n) temeritate for(e) ue. s(ed) cu(m) altissime sapie(n)cie (et) s(cienc)ie
sue (et) i(n) op(er)o h(ab)e(re) q(ui)a illu(m) liber(et) (et) no(n) illum nolo a(utem) q(ui)a q(ua)s
ho(m)i(n)u(m) p(ro)fund(um) imunis e(sse) ad i(n)to s(ecundu)m e(st) in sp(irit)uali. Ing(e)n(er)ali a(utem)
si no(n) sit p(re)dca(m) m(isericordi)a indeo q(ui)a t(ame)n no(n) al(ius) o(mn)i(n)o. s(ed) t(ame)n d(e) q(ui)a no(n) desit
ne p(ro)batur m(isericordi)a dei s(ed) iust(ici)a no(n) soli(us) ex p(ar)te sui. s(ed) (et) ex p(ar)te
n(ost)ra (et) si no(n) dig(nu)s t(ame)n (con)grui. ¶ De p(ro)cessu a(utem) gr(aci)e i(n) adulto
a(n)i(m)i bap(tis)m(u)m ul(tra) p(ost) bap(tis)m(u)m in statu p(ec)c(at)i mortal(is) actual(is) t(un)c t(ene)nd(um)
est q(ui)a deus p(ec)c(at)orem gr(aci)a g(ra)tis data p(re)uenit (con)stati uenit ad
usu(m) li(beri) ar(bitrii) ut p(er) delib(er)ac(i)o(n)em q(uo)d ag(er)e potest. qui s(ed) li(berum) ar(bitrium) b(e)n(e) se
erga eam h(ab)ebat de (con)g(ru)o dispo(n)it(ur) ut deus ei g(ra)c(i)a(m) i(us)tificante(m) t(ri)bu-
at. d(icit) aug(ustinus) s(upe)r ps(almum) lviii. m(isericordi)a ei(us) p(re)ueniet me no(n) p(ro)ced(er)e
te surrexi. s(ed) tu ad excitand(um) me uenisti. nam m(isericordi)a ei(us) p(re)ueniet
me aliq(ui)d bonu(m) faciam iustificat (con)u(er)su(m) et ip(s)e a(d)mouet ut (con)-
u(er)tatur ad iusus. Et s(upe)r ps(almum) lxxxiii. tu (con)u(er)tens iustificab(is)
nos. ut no(n) solu(m) iustific(aci)o mea ante sit. s(ed) (et) ip(s)a (con)u(er)sio ut
iustificem(ur) (et) no(n) t(ame)n p(er) ordine(m) se h(ab)encia in h(oc) duob(us) d(ic)t(i)s. p(ri)mo e(st)
adu(er)sum ut (con)u(er)tat a(d)monet s(ecund)o (con)mon(i)tu(m) (con)u(er)tat ut iustific(et)
t(er)cio (con)u(er)sum iustificat (et) s(ed) q(ui)a d(icit) s(upe)r ps(almum) lxxvii. No(n) e(st) cor eoru(m) cu(m)
deo s(ed) e(st) ei(us). vt b(e)n(e) corp(or)e. ut b(e)n(e) cog(i)tat(ur) in se deo (et) e(st) a(d)monic(i)o
q(ua)da(m) in p(er)fect(a) a deo i(n) li(bero) ar(bitrio) quo li(berum) ar(bitrium) p(ec)c(at)oris q(ui)a s(ed) h(ab)e(re) uolu(n)tate(m)
pecca(n)di actu n(on) a deo distrahat(ur) aut i(m)pedia(tur) (et) h(ab)itu (con)e(st) distrac(tu)m a(utem)
i(m)peditum excitat(ur) ut sistat in q(ua)da(m) differe(n)ti negati(v)a ut n(on)
distractu(m) n(on) impellitu(m) uelit p(ro)curare h(oc) e(st) ut p(ro) hora q(ua) n(on) distrahi-
t(ur) n(ec) i(m)pedi(tur) n(on) h(ab)eat uol(unta)te(m) actualem p(ec)ca(n)di (et) offertur ista a(d)monic(i)o
eq(ua)l(ite)r o(mn)ib(us) ut d(ictu)m est q(ui)a q(ui) a se repellit reddit se indig(nu)m ut
ampli(us) m(ou)e(re)t(ur). s(ed) i(n) p(ro)p(ri)o suo ampli(us) p(ro)p(ter) hoc iuste t(ame)n p(ro)p(ter)ea cedi(tur) e(st)
q(ue) (et) p(ost) p(ec)c(at)u(m) li(beri) ar(bitrii) p(er) g(ra)c(i)a(m) q(uod) plures iusticiat a(utem) ab illo n(isi) s(ed) resur-
g(er)et. s(ed) forte aliquos m(u)ltu(m) obstinatos decet no(n) iusticiat q(ui)a
no(n) eam no(n) repellit s(ed) sistit reddit p(ro)no(n)eus ut d(e) (con)g(ru)o m(o)ue(a)t(ur)
ampl(ius) (et) e(st) s(ed) a(d)monic(i)o i(n) p(er)fecta (con)u(er)sio q(ue) dispo(n)it no(n) p(otes)t obice(m) ut
p(er)fecte possit (con)u(er)ti. vn(de) s(upe)r ps(almum) vii. Co(n)u(er)te d(omi)ne (et) eripe a(n)i(m)a(m)
meam. d(icit) aug(ustinus) (con)u(er)te me d(omi)ne. i(d est) fac me (con)u(er)ti (et) addit (et) eri-
pe a(n)i(m)am meam. i(d est) adiuua me p(er)ficie(n)do (con)u(er)sio(n)e(m) vn(de) p(ro)p(ter)e(a) p(otes)t dici
(con)u(er)sio p(ri)ma. xii. ulte(r)i(us) i(m)p(er)fec(t)o (et) no(n) erunt post ista(m) a(utem) a(d)mo(ni)c(i)o(n)em ta(m)
q(ui)a disposito de (con)g(ru)o (et) s(ed) iust(ici)a (con)g(ru)i dat ei h(ab)itu(m) q(ui)a ca(usa) g(ra)c(i)e g(ra)tis
date que ip(s)i li(bero) ar(bitrio). sic (con)u(er)tit ut h(ab)eat uol(unta)te(m) n(on) pecca(n)di i(m)p(er)fecta(m)
q(ue) i(m)p(er)fecte detestat(ur) p(e)c(c)atore (et) i(m)p(er)fecte displicet. Et ista detes-
tac(i)o s(ed) displicencia q(ua)da(m) i(m)p(er)fecta (et) insufficie(n)s (con)tric(i)o est q(ue) uoca(tur) attric(i)o
(con)g(ru)e(n)ti q(ui)a t(ame)n p(otes)t e(st) desid(er)are s(ed) p(er)fecta(m) uolu(n)tate(m) no(n) pecca(n)di a(utem)
q(ui)a uelit h(ab)e(re) p(er)fecta(m) uolu(n)tate(m) no(n) pecca(n)di q(ui)a n(on)du(m) p(er)fecte h(ab)et
n(ec) h(ab)e(re) p(otes)t quousq(ue) recepit g(ra)c(i)a(m) g(ra)tificante(m). vn(de) q(ui)a t(ame)n (con)u(er)sio et
i(st)a (con)u(er)sio no(n) differu(n)t n(is)i sicut (com)plementu(m) (et) i(n)complementu(m). ista
no(n) distingu(n)t g(ra)c(i)a g(ra)tis data a(utem) solu(m)mo(do) h(ab)itu(m) p(re)dca(m) n(ec) e(st) i(n) h(oc) ius
a(liq)ua fac(i)e(n)da si p(ro)batur. i(st)a g(ra)c(i)a g(ra)tis data a deo a(utem) mo(do) dari s(ed) q(ui)a
d(icit) aug(ustinus). lxxxiii. q(uestionum). q(uestio) lxviii. n(ec) uelle quis p(otes)t n(is)i a(d)monit(us) et
uocatus s(ed) i(n)tus ubi nullus ho(mo) uidet. s(ed) ext(er)i(us) p(er) s(er)mo(ne)m sonan-
tem. aut p(er) a(li)q(u)a sig(n)a uisibilia efficiat(ur). ut (et) ip(su)m uelle deo op(er)a(n)te
i(n) nob(is). q(ui)a a(utem) p(ro)p(ri)u(m) acceptauit p(ro)p(ter) a(d)monic(i)o(n)em repellit a se h(ab)it(us) g(ra)c(i)e
i(n) (con)u(er)sio(n)e obice(m) p(otes)t ad g(ra)c(i)a(m) g(ra)tificante(m). v(nde) (et) iust(ici)a dig(nitat)e denegat(ur)
(et) ip(s)e i(m)p(er)fecto i(n)dign(u)s q(ui)a no(n) eu(m) acceptat it(er)u(m) (con)g(ru)i dispo(n)it ad g(ra)c(i)a(m)
g(ra)tificante(m) q(ui)a (et) illico ei d(eu)s (con)fert q(ui)a a p(ec)c(at)is mutat(ur) quo(modo) a(utem) t(ame)n i(n)te(r)
s(ed) mi(sericordi)a (con)cordi(a)e gr(aci)am g(ra)tificante(m) (con)fert (et) iuste illi alteri denegat(ur) i(us)-
ticia d(e)o accepta ex(cept)o ad p(re)destinatu(m) ut exp(ositu)m d(icit) aug(ustinus) s(upe)r ps(almum)
xxxii. Diligit m(isericordi)a(m) (et) iudiciu(m). dice(n)s ne puteti(s) fieri. q(ui)a ista
a se possu(n)t in deo s(e)p(ar)ari. o(mn)ip(otens) e(st) d(eu)s s(ed) i(n) sua m(isericordi)a amittit iudi-
ciu(m) i(n) suo iudicio m(isericordi)a(m) (con)u(er)sis ad se do(n)ate p(ec)c(at)a n(on) (con)u(er)sis no(n)

donat misericors et in iustus numquam in iudicium amisit aut non
debuit iudicare inter dignos et non dignos equaliter habeant ut eorum
modo suscipiant offites et non offites similiter et supplicium generis habent et iudi
cium in misericordia. responsio in illo iudicio habet misericordiam. Item lxxxiii. q. q. lxx
iii. propterea est nult misereri et quem nult indurare. Sed voluntas dei in
iusta esse non potest. Venit enim de occultissimis meritis. quia et ipsi pecca
tores cum propter generale peccatum unam massam fecerint non tamen est inter
ipsos diversitas precedit ergo ad infectionibus quo cuius nudum sit
iustificatio dignis efficiatur iustificatione et recte peccato in peccatori
bus alius quo digni sint obtusione et sic in fine questionis id tamen constantis
sima fide tenendum est neque quoquam deum iniuste facere facere nec ullam
esse naturam que non debet id quod est. Ecce plane quod in predestinatio effectum p
destinationis est habere et esse illum est misericordia iustitia in respectu ad predesti
natum et sic in uno facto respectu unius hominis in uno tempore sic et iuste
in omni effectu predestinationis est unum per totum in misericordia eius et sic universaliter in omni est
unum et sic universaliter est generis humani. quia secundum gregorium xxviii. moralium summa
regula ut non speculatur apicius eque contra dispositionem. Unde augustinus lxxx
iii. q. ut super hec autem sunt in singulis et cetera ut iam supra dicere. Unde sicut
et in glorificatione piccata secundum cursum communem legis divine deus non facit
iniuriam non facienti iniuriam nec liberum unicuique fecit acquiescendo dicere
ad unumquemque quam iniuria dicitur secundum xxx. misericordie autem tue placens deo et
congrua tertium in sanctitate eius. Unde augustinus post peccatum immediate sed
vel iniquo imbicorre qui ipsorum imbebit licet non iniquitas si ieu
erit iniquia que prorogant iniuriam et ipsa iniquia iuste erit quia contulla
non est. Et sic patet primam ammonitio qua dicitur omnino puerit peccatore
visus est bonitas ars. saltem negatur est ideo conferendi per gratiam gratis datam
et bonus usus est etiam est ideo conferendi gratiam gratificantem sic bonus usus
est quam incooperando est ideo augmentandi ipsam et bonus usus est au
gmentati est ideo perficiendi ipsam et bonus usus est perfecte et ipsa perfecta
ipsorum finalis custodie est ideo gloriam per gratiam conferendi et sicut predictus
usus liberi arbitrii est ratio pertes sic totus usus per totum vitam est ideo totans
et sit electos eterne et sic in uno sic et in toto humano genere ut sed hec
et hic modo quo ad totum genus humanum assignantur intrinsecam rationem et quo
ad totum genus humanum et quo ad quilibet ingenialiter tamen quia aliqui
salvantur alii non dampnantur et quia ipse peccatum salvatur quod ille autem
masse dampnate in equales sunt et hi in adiuvatis non solum assig
namus rationem extrinsecam quia deus de tota massa perdita voluit quosdam
misericorditer liberare et quosdam in sua iusta dampnatione permittere
nullum autem quia potius hunc quam alium secundum dicunt aliqui ex parte solius bo
nitatis dei sumenda hic ratio ut scilicet bonitas eius simpliciter exprimitur eo quod in
nullo tota manifestari potest quia divina perfectio non attingit nulla ut quod
ad ipsas ea ad perfectionem universi requirimur diversi gradus rerum in singulis
et hec intimatus quia ex eadem natura equaliter se habente ad omnes sic et ipse
eandem bonitatem manifestandam ad perfectionem universi requirunt diversi
gradus in maioribus et sic deus ex eadem natura eque in omnibus res diversa genera
rerum formavit in uno nesciendo unam partem totius nostre forme nobiliori et
in alio minus nobili sic ex eadem massa inquata deus quosdam per
misericordiam elegit ad gratiam et gloriam quosdam non in sua iusta dampnatione
permittet et ex hoc ex consequente permittere fieri mala actualia subsequentia
et hi non in sistendo sed quia in hiis bonitas sua manifestare quo ad aliquem
gradum sive unde quia peccatum aut deficere bonitatem dei non manifestat et pura non
licet non sed alium gradum manifestant eam in malis et in bonis si illatius patet
et reprobet iuste puniendo in quo manifestatur bonitas iustitie dei sicut m
glorificatis manifestatur bonitas gratie eius. sic est deus permittit ita
mala fieri ut bona inperficiat si ut eliciant et hec in moralibus ut
in proposito quam in naturalibus ut in ceco nato a quo dominus Jo. ix. exclu
dit omnem rationem quia cecus nasceretur et illam que est peccati cogitantes
dicentes quod in ipse neque parentes eius peccaverunt ut cecus nasceretur
et solam ostendit rationem esse ut gloria dei manifestaretur in illo sed hic non
ex defectu sui in cecitate sed ex eius illuminatione miraculosa ad non
et unde hunc rationem assignare apostolus ro. ix. dicens volens deus ostendere iram
ostendere et notam facere potentiam suam sustinuit in multa patientia va
sa irae apta in interitum ut ostendet divitias glorie sue in vasa misericordie que
preparavit in gloriam cui concordat exemplum de figulo de eodem luto faciente
vas unum in honorem et aliud in contumeliam. de quo in ii. thi. ii. dicitur
capitulo in magna autem domo non solum vasa aurea et argentea sed et lig
nea et fictilia et quedam quidem in honorem et quedam in contumeliam. Unde

quod sicut in naturalibus etiam prima lapis in bono sit unum fortis quia unus
est sub forti igitur alia sub forte terra in alia sub specie hominis in alia sub specie
vinus et est hic actus certa determinatio unum potest assignari rationem intrinseca
universi et extrinseca scilicet manifestatio potestatis et bonitatis dei. sed si quis
querat quare sit sub hac forma et illa sub illa et non econverso sic dicere
nulla ratio est assignanda nisi esse potest ut sola voluntas artificis sic
dicitur a qua dependet causa artificiatum sicut et in operibus humanis quod
hic lapis sic figuratur ut si tune in altum alter autem in collocatur sed quod
plus sunt plus de aliquos lapides bene fortunatos et aliquos
male quamvis ingenium id artis ut aliqui ponantur sed a qui ibi
ad perfectionem civitatis quia autem hic dispositus ut ponatur in altum non autem
alter alias equalibus idoneus sed a mera electione artificis dependet
secundum dicitur in proposito contra massa humana incausata unum fortis sit quia
de ipsa unius eligitur alter reprobatur potest assignari in illi dicendo non nulla
autem ratio est huius et illum quia hic potius eligitur quam ille et dicitur quod ex
hec quod deus sic in equalibus equalibus facit non est iniquitas in ieqa
tas ad primum quia in hiis que fiunt ex gratia sine debito potest absque
iniquitate sive inequitate causas dare equalibus prout ubi unum
non alteri ad. tertio predestinatus. math. id capitulo x. tolle quod tuum est et vade an non
licet mihi facere quod volo. et est iniquitas si esset datum ex debito. Vel
illud instituendum ratione apparet ut parvulus quibus nec est nec potest esse de
visu liberi arbitrii equales sunt quo ad iniciatum masse morientibus autem
tempore quo uti posset liberi arbitrii quod est infantibus aliqui electi sunt et ac
cipiunt gratiam ut ex fide parentum in lege nature vel ex circumcisione in le
ge moysi vel ex baptismo in lege evangelii nec absque ipsis modis per
fectificationis alia autem ex utero aut in utero et morientes in fra
annos pubertatis statum differentes ad gloriam et alii reprobati
morientur ante annos pubertatis nullorum horum nisi modorum et permaneant
neant in sua iusta dampnatione non apparet hic ratio nisi predicta extrinseca
manifestatio scilicet bonitatis dei secundum dictum modum quia ex parte singularum
personarum singulares rationes nulle possent assignari nisi predicto quod inequales
fuissent in nullis ut in medio originali quod non potest sic est illa in
equalitas posita ab alio potius ratio illius de ergo quod ad si adultas operari
moris sunt gratiam in uno et non in alio autem eisdem existentibus ad potest
ratio gratie conferende aut non nisi predicto quod in dei prescientia prius fuis
sent futuri inequales sed usu liberi arbitrii ut si fuisset vixisset in quo ali
qui eorum fuissent usuri ipso in bono alii non et hic diversimode in
diversis et quod sed illam inequalitatem deus quosdam elegit ad gloriam quosdam
reprobavit. Sed non est tenendum quia sed hic eadem ratione in adultis
non confert gratia secundum gratiam habitam in morte sed secundum usum liberi arbitrii
in bonum si ipsi fuissent. Sed in adultis bonitatibus usum liberi
arbitrii non apparet dicta per tertiam causam rationabilitas in quibus potest esse in
equitas sed usum liberi arbitrii hominum in determinando tempore vite
sive mortalis ipsi quod secundum predictum modum et si in eis esset equitas
sola inequitas in arbitrii in permissione posset esse ratio electos vel rep
robos secundum modum expositum. Consilium cum dicitur deum id quod quosdam no
lunt permittere in iusta dampnatione ut possint eos iuste punire ad
manifestationem bonitatis iustitie sue non est clarum quod est sic ma
nifestare bonitatem suam sit de dei intentione nec video bene cum non est eque
si peccatum fiat quod ipsa puniat vel temporaliter vel eternaliter ne maneat
dedecus culpe sine decore iustitie nisi est potest esset deus mala aut
pe facta sic ordinare numquam permitteret ea fieri ut dicit augustinus in enchiridion
arbitrium est esset universum imperfectum exuite. sed in ipso ordinabili et
quod non esset ordinatum. sed quod permittendo peccata fieri et esse permit
tat ut facta ordinet et puniat non video. Unde est istud est ut dicit apostolus
roma. xi. quod fractus ramis immundis insertus est gentilis adeo sed
non propter hoc fracti sunt rami adeo ut ille illum inferret. sed propter
illorum incredulitatem et per eundem modum dicitur ro. ix. de pharaone excitavi
in te ut ostendam in virtute meam et cetera et sicut in proposito nec plus
video quod permittendo cuicumque plus fuit permittenda mala fieri autem
esse ut eliciant bona ut sit sine impediantur fieri quod facta quia
intendens malum eo modo quo intendit velle malum neque autem per
se nullum malum pene aut culpe potest intendi in quantum malum
quia bonum est ratio appetitus et in quantum malum potest appeti sed est per accidens
in quantum consequitur ad bonum iunctum illi malo quod autem agens intendit
dit privationem sive corruptionem unius forme in inductione actus sed quia
intendit per se esse alterius forme quod non potest esse in rebus nisi coniuncta privatione

alicuius scilicet fornicator intendens delectationem per se per actum minus dicitur
difformitatem culpe que connexa est. Sed sic velle malum culpe
non potest nisi voluntas mala et sic voluntas dei cum non possit esse mala
ipse nec per se per actum potest velle malum culpe quia nec intendere quod
quia inde provenire possit si esset vel impediri si non esset et licet ideo quia per
se provat ordinem ad bonum quod ipse est propter quod non permittit malum
esse sine pena et ut inordinatum peccatum ab ipso ordinetur in ipsum
per penam et sic malum pene potest appetere sed non nisi secundum modum
quem alibi exposuimus in questione de ceco nato. Si ergo dicatur quod in
tento et voluntas dei in permittendo mala non cadit sic licet tamen ut in
tentio actus voluntatis illius non feratur sic malum sed solum modo super per
mittere ut incidat sicut velit malum permittere esse actu fieri non recte de
cernitur potius esto quod ita sit ut secundum hunc modum deus intendat et velit per
mittere mala esse et fieri licet non velit mala esse actu fieri cum tamen non
sit bonum clarum quo intendat et velit unum sed non alterum secundo tamen
ad manifestandum bonitatem suam ut secundum plures modos manifestetur
deus hec permittere quia licet non sufficit manifestare in iusta punitione deo
rum quorum reprobationis causa est infinita culpe eorum aliis misericor
diter receptis ad gloriam ut secundum hoc inequalitas maneat quo ad
malitiam et non malitiam sit ideo ex parte illorum divisa quo ad glori
ficationem et dampnationem unde modus manifestandi bonitatis dei tam
et in hominibus dampnatis non differt secundum gradus et speciem sed secundum maiorem tamen quod non
petimus esse ad bonitatis dei manifestationem in ad perfectionem per omnes univ
ersi sic in petimus esse ad perfectionem universi quod sit plura ut diversa
re in diversa sub eadem specie preterea et si adeo non sit diversitas in ma
nifestando bonitatem dei actu in ferens hominum et demonum ut propter eam non propter
aliam rationem partem masse humane permittat in dampnatione
consilium esset diversitas manifestandi misericordiam suam si glorificasset
omnes homines innocentes sic glorificavit angelos innocentes vel aliquos
angelos aut homines solum omnino in se ipsis vel in aliquo quantum ad initium quod primum
scilicet per gratiam sacrorum salvatur erat in Christo in quo videtur fuisse ma
nifestatio maioris misericordie quam sit modo manifestata in angelis et hominibus glori
ficatis ex nichilo. Si igitur ad sic manifestandum bonitatem sue misericordie
non voluit misericordie glorificare homines et angelos sed nichilo secundum
sufficienter manifestata in hominibus et angelis ex nichilo nichilo minus ad manifes
tandum bonitatem iustitie sue opus fuit preterea bonitatem hominum peccatorum cum
sufficienter manifestata in penis angelorum prevaricantium et sic non minus
sufficienter manifestare esset bonitas iustitie in non permittendo homines pec
catores in massa dampnatos quam permittendo nec propterea contigerit
nisi esse quod acciperet ratio pronissionis illius ex alio secundum quod possit in
veniri inequalitas in liberatis de massa et non liberatis et hoc ex parte
ipsorum secundum passibilitatem non ut appareat inequalitas sit apud deum cum non
reddit inequalitatem non in equalibus nec est contra rationem iustitie potestatis
reddere gratis primam ex nichilo congruam immo dare eam sine titulo debito
ipsum et non alteri pocius apparet quia ratio iustitie ex parte recipientis et
non recipientis licet ex parte dei gratia congruit disponente ulla ordo esse in
iustitia et si non potest dici quod homines dampnatos adeo esse imperatum per
nisi non sit de perfectione manifestationis divine eternis nichilo fortius nec de
perfectione universi propter quod aliqui putaverunt ipsos ponendos esse in universo
so quod tamen non est verum de perfectione eius universi non sunt nisi tantum celestes partes species
secundum eventum potentie ullum actus defectum sibi sit culpa sive pena nec est po
situm quod dependeat ex alio istorum in quantum defectus ex hoc et sic propter quod
non est simile quod assumunt per simile scilicet quod sicut ad perfectionem universi
diversi gradus rerum in suis formis naturalibus et hoc ex eadem materia ignobili
bilibus et corruptibilibus sic propter bonitatem iustitie dei manifestandam ad per
fectionem universi requiritur diversi gradus in moribus sanctorum secundum et rep
robatorum differentiam in gratia et pena secundum virtutes et vitia illa est per
se sine de perfectione universi ista autem neque quia potest si esset pena re
probatorum de universi perfectione sufficeret tamen in angelis ut dictum est
Et quod assumunt quod sunt omnes res et ex eadem materia secundum partes equales fuit
divisa gratis et quod similiter ex eadem massa corrupta sunt omnes a
deo ex deo deus potest quosdam eligere quosdam reprobare possit
ratio alterius sed potencie modum sed non est simile quia ibi ex parte
materie impossibile est aliam esse dispositionem ideo non est media in materia preter
eius quod in anima necessitatem et pertinet ad perfectionem universi diverse forme
secundum quas est hoc autem ex parte masse corrupte in hominibus possibile est per
donum gratie gratis date aliam esse dispositionem in moralitate sicut et

non sub aliqua forma non est impossibile proxima ad quod ad quod est in potentia
propria sub alia forma secundum quod actum non est in potentia nisi sed aliquid in stirpite
primum ut eternum est omnis ille forma diversi sunt equales de perfectione universi non
ex ... diverse hominum in gloria et in pena ex natura. Et quod assumunt quod illum
fecit deus vasa solum propter manifestationem bonitatis sue glorie sue omni
alia ratione exclusa non sic autem alium quod similiter hic unum potest
permittere in dampnatione perpetua de universo et non alium omni alia ratione exclu
sa. Dicendum quod hic non potest dici quod licet fecit quod scivit istum usurum li
bero arbitrio in susceptione illuminationis in se ad gloriam dei alium quam aliquem
esto quod alium deus scivisset usurum non sequitur quod in ambobus excausis
miraculum illuminationis sicut in proposito duobus equaliter se habentibus
ad gratiam primam equali secundum cursum communis conferret gratiam sanam nec
potest dici quod deo in proposito potest esse ex parte assistentium quia iste
mendicare erat assuetus ante templum in plures eos conveni
ant et ideo magis fuit famosum ad gloriam dei quia plures ta
les ceci ante templum consimili recepisse potuit non tamen in omnibus
fuisset factum miraculum ad gloriam dei. Ideo dicendum quod sicut est in
electione aliquorum ad donum gratuitum et ad donum gratie
faciens qui ad donum gratuitum bene considerat sola causa eo
et causa finalis scilicet manifestatio bonitatis sue et nulla ex parte de
quam sit ut in proposito et similiter dando decentius spiritus in aliquo
esse vel aliquibus individuis et non in aliis cum inequaliter ad
recipiendum esse spiritui inexistentium in se est impossibile quia licet individuorum non
potest esse unum ad idem congenerans quam ad hic potest unus super
alterum in susceptione gratie aut glorie. ¶ Et quod arguitur quod hec in
sensisse apostolus cum dixit volunt autem deus ostendere iram et notam facere potentiam suam etc. ad
quod hoc ostendit et exemplum de figulo innuitur proposuit ad confirmandum
illud quod premisit. O tu homo quis es etc. Et dicendum similia non ex
toto recedente deo non sunt proposito modo sed ut propter reprobos manifestetur veri
tatem incapacibilium unde enim non est quod ipse volens ostendere iram
suam vel iustum iudicium sustinuit in multa patientia mas
sa inepta in multitudine ut ostenderet et deus legitur libero arbitrio utens secundum
quod esse finetis quam omnes bene possent inde ut bene exponit
dicitur potest. Propter quod non excludit ideo efficientiam ex parte recipientis sed potius
dicendum nec est simile in exemplo apostoli nisi ex parte finis ex parte autem sub ine
qualitate quia vel nulla potest esse ideo ex parte sui sicut in prima materia habet
potest ut dictum est. Et similiter dicendum est de lapidibus ponen
dis in edificio sed exemplum de vasis fictilibus ligneis argen
teis et aureis magis valet ad propositum quia licet dicatur est in illo quod
vasa fictilia fiunt in maiorem contumeliam in minorem illa in ...
titum illa in gloriam vel unde dicitur vel gloria. In magna domo vel ecclesie
sia ideo non solum vasa aurea et argentea vel bona dei dispensato
res sed lignea et fictilia et mali et quedam sunt in honore
scilicet boni quedam autem in contumeliam scilicet mali et sicut illa ficta
ex domo eiciuntur et alia non fracta studio reponuntur
ita mali mortui iterum ex exteriores deo non in vita eterna
collocabuntur etc. ¶ Est autem alia difficultas de peccatis de par
vulis quorum unus venit ad baptismum alius non et quibus ambo
bus perventis in morte unus dampnatur alius glorificatur. Dicendum quod non
est simile de illis que fiunt a deo immediate et que mediate et
illis cui fuit agere medias causas cursu suo dicente Augustino de
civitate dei sic deus res administrat ut eas proprios motus agere sinat
et sic quod unus venit ad baptismum alius non est propter medias
causas scilicet sacramentum et illas per quos debent applicari que concurrunt
ad unum secundum provisionem dei et non ad alterum. Si quidem autem sit aliqua
causa ex parte illorum in presentia dei ignoramus. In proposito autem
una est dubitatio solum de adultos et in electione eorum que
habent fieri a solo deo immediate. ¶ Alia difficultas solet
inclui de sanctificatis vel parvulis in utero ut de Iohanne baptista
vel de adultis ut de Paulo et ideo forte huius sanctorum aliqua alia
ratio sit non tamen video aliam quam supra tacta bonum usum ipse
causa quo bene adulti ad primum motum gratie gratis date per ar
se usi essent si non fuissent iustificati nisi secundum legem communem et
de meliore aliis in usu gratie iustificantis quam de meliori
dono eos preveniret ut si quis tali dono recepto ante usum
liberi arbitrii moriatur et evolat ad gloriam ex sola causa absoluta
absque omni alia ratione collatum fuit et sic aliquo alio modo congrui

ꝯ iudi p̄scientia p̄cto^rs sꝫ puto neminem tale donū ofer(r)i
mereri ꝗ p bū· h· ar· in suo· vn̄ aug· lxxxiii· q· q· lv
iii· q ei in singlarib; hoīz siue in p̄talib; siu in ipo
gn̄e h'uano p temp optūitates ops' alte ꝗ p̄funde ro
ni s ē· quo pꝫ· id· Jn uto scificatum te ꝗ iacob dilexi es
au a' odio hūi· sꝫ forte dicet aꝫ q aug^s id q de hac
rōi s p̄miss̄am deletacōm dixit i li^o si· eplam ad ro·
expo^ta id io· ix· ut s electōm p̄pōitū di maneret ꝗ te re
tractauit· Cū dñ q in dc̄o aug^e erat ad gn̄ale s^z q lec
tos di quo ad effem e^o ex p̄te locti aliqua est ex p̄te
lcti q di p'scia erat ꝗ ad spāle s· q id erat ac^e fidi
in fo(r)is ꝗ quo ad h spāle retractauit nō a' quo ad gn̄a
le q ad aliud esse· vn̄ q dix' nō nullos mori ut q pu
tent apl'm paulū abstulisse li· no^tl ar· dux· e q au
opa aliqua· siue bo· sū mala duoꝝ nūdū nascēciū
nimi dilex' altm odio h'uit· sꝫ p̄uenien^s p'scia di sciri
eē quo nomit q d' nūdum natis qs quisq; fut̄us sit
istud mag^r retractauit· sꝫ p^o in ē aliqua in p̄ota d'cla
rat sū retracta eē q h ꝯcedit sciens quō elegit eū do
net si ei in illo mito est electō equales e' os sut cū uiuū
n^c p^ot merit; oīō eq̄lib; electō noīari ꝗ id q d^r. si· e' illo
mito intelligo mito salte ꝯgrui· s· quo ad statū li· ar· pre
dem ad diuinam ꝯuoicōm ꝗ quo ad pcū p̄doīum i p̄ statum
p grām g'tis datam detestacōm ꝗ q aug^s id te intellexit
te mito fidi in fo(r)is q' credebat eē te nob s q explicauit
uba sua ꝯcre^e seq̄tia quib; d^r sic. sꝫ quū sp̄e sc̄o nō cre
n̄ credentib; q d' elegit o p̄a que ipe largitur cū dat s.
ut p caritatē bona operent· sꝫ tū elegit fidē quia n' quis
c' data ꝗ accipi di uolūtate p'manent cū accipit donū
di· i· sp̄m scm p q' fusa caritate bonū possit opari· n' g^o
eleg' q opa eq̄m in p'scia q ipe datus est· sꝫ fidē eleg^t
in p'scia ꝗ c· ut p'rttat^e i· sinaꝫ d' xl· ca^o. op̄iati sut tū
Jdeo ista retractauit quo ad hec· q a ipū fides ē donū di
sꝫ q se^e. Est a' g^a ut p̄toru uocacō p̄ roge^e ꝯ e^a mita ul
la n' ad dampnacōm p̄cessit q si uocat^e eū e' mita
nulla n' ad dampn̄coꝫ p̄cessit· q si uocat^s uocatē secut
fuit q ē ia i li· ar· inebri· ꝗ s· s· p q' p'sit bo^o opari q p̄
manes q n^lo est i li· ar^o inebri uitam eternam h n̄ retr
tauit in quo apte i sinuat uocacō; p g^a g^rtis datā eē
eū oīa mita ꝗ eē in potente li· ar· sequi graꝫ nūq ꝗ sin̄
tēdendo q retractat aug· q fides nullo mō da^r n' eū grā sequi
tū p^ot sistēto p̄cō ꝗ in ꝯplere p̄tā in detestādo ut dc̄m est
ꝗ p h nictiu' de ꝯg^o· s· tātē grām iustificātē ꝗ p̄ illā uitā
eternam ut s· expotū est· h̄ is tū ut dis mag^r ad iusan
tele^e ut q d^r aug^a sup malachiū· Cū uult in q' inspe
ꝗ cū uult induxat· sꝫ h uoluntas di i iusta eē nō p^ot
ꝗ ē· ut h'itū est· s· de lxxxiii· q· p̄cet g^a ad in p̄tonib; q^o q'is
nō sint iustificati dig efficiantur iustificāte ꝗ itm p'ut
in an^t aus p̄tonib; quo dig^e sut obstinacōe intellige dig
de ꝯg^o i^u iustificatoꝝ p̄ ce a' dig· ꝗ imo ꝯg dig^e i^u alioꝝ ꝗ dicit
mag^r de p'dō· e· hus tū quid itillige uolunt ignoratur sꝫ
ēto nō temarie diffi^do sꝫ p̄e in quirēdo q id sit q iā s expo
siui^s. cyethor est fidelis igrān qui temaria scā ut d^r ma
g^r loq̄do de hac mā· sꝫ mag^r putat e' intellexisse q iā
s dictū est retractauit· sꝫ mirū ē quō mag^r hec potuit di
ce q n̄i ut d^r aug· li· i· retrā· ca^o· xxii· ꝯ ad hue p'bi· eēt li^lī
si^e epl'aꝫ ad ro· retractauit ꝗ ut dic ca^o· xxv· li· lxxxiii· q· re
tractauit iam ep'e quas tuē p^o elegi feat ꝗ in unū li^lū re
degi· q ui; ad illud ep'e dispse erant p cartulas intas ex
quo plane pꝫ q nō est iusilē q dcā i li^o· lxxxiii· q· retracta
uit retractando dcā sup eplam ad ro· ꝯ n' te has q̄ones ha
buit p'manib; ꝗ toti li^o ꝯpoitum tēni in retractacōib; d'chit n̄
retractando id dcm̄ n^c in sūmando q id aliūi retractauit· Q ut
eto mag^r bū indit n' eē vn̄ dcm̄ id aug^s exponens icod
tū id q dixim^s· sic e' aut p^ot accipi ereo sc̄li fore dictū
q aliqui nō adeo mali sunt ut m̄eant s' grām i impn̄
v' distingt q a'q' i inp̄fundū iniq̄tatis deuenīt ut m̄eat

p̄mitus abiici· alii aut ꝗ si nō m̄eant grām iustificātē
nō tū m̄ent^a oīo repelli quia sut isti quero n^c p^ot d' q s^e
aliq q' exites in solo origiali l' iā a^co actuali mortali
ꝗ a' aliꝗ hoꝝ il' est oīe quod m̄ea oīo repelli si nullo istie
cū g^rtie p̄ueniāt cū li^ti ar· nō ꝯdicat sꝫ ia^a ꝯsenciat p
quod solum ut exposiui^m nō m̄ea repelli· imo de ꝯg^o
m̄ea iustitari q bū uidit mag^r ꝗ nō addet· sꝫ h fuolū ē
bū tū iūm est q vn^s pl^s m̄et ꝯ p actualia maiora pl^s repel
li q' alē p q uniū iustitat qui altm nō iustitat· vl' uniū !
mag^r altm un^s fortuisse p eā patet oīa utrusq; p̄tis.

Sequitur q̄ita de creatis in q̄pte ad dīu ꝗ creatu du
o unū p̄tinens ad eē n^c utrum pol uero creatura
adeo possit creari n' b'm p̄tinēs ad eē ꝯte utrum i aīa x' grau
dui sc̄uicos sit fuit ostū^a. ¶ Primū p̄baba^a sū argu^e
ad q ad' q qō ex mō p̄po^di soluit se ipam· Creata ē ico
q creata est creatum q est sic scūra ueo q scūra scm̄ q'
est sicut g^e scūra q scm̄ quod est· ne firma ꝯuicta^e qd ab
alio sit scā ꝗ i ab a^o p'ducta nulla e' res se ipm p'duc
q eē q p̄duca^s eē h; p p̄ductōm ꝗ i nō a se sꝫ ab eo a
quo p̄duci^e q oꝫ h eē a se q ut dic̄· li· i· de trini· ca^o
vni^o. siu' a semet ipo fuisse nō eēt oīo vn̄ ea ex isde p̄tu
essent q sui eē a semet ipis nō h'uit n^c h'ere post. q si id
a quo eē sui h'uit eē sui h'eret ab a^o ead' qō eet d' illo
utr^e h'eret eē a se l' ab a^o ꝗ eēt p̄duce i infinitū at stu
te meo q a se h' eē ꝗ n' ab a^o· q p̄oīe p̄ductū p̄duca
a se i plicat ꝯtra^a· s· id' h eē a se ꝗ nō h'e· sic ꝗ cātū
q ē cātum quid ite ꝯuictitur q ab a^o sit cāta ꝗ i ab a^o
p'ductū ꝗ h ab io q nō ē ab a^o p'ductū ꝗ a quo a^a utiā
inductū est q n' p̄rim^o eē n' deū· q necē eē. Si e' esse
pol^e eē h'ret ab a^o eē ut i declaui· s^z ut i declabitur
nō ē necē eē n' sol^s deus· vn̄ ex mō eē n̄di qui ꝯpetit cā
ture initas ꝯōms p'apue i uestigāda est ꝗ h s q ui· i
id de trin ca^o· ui· i one d'isima sic· ul' eē eē distingu^e q i
a ite a^r e' ab etno ꝗ a semet ipo aut eo^r n^c ab etno n^c
a semet ipo aut mediate uē h duo ab etno qui ꝯ
n^c tū a semet ipo. scam id q̄ tū q h'uit s· mib^e ut eo^e
h'uite nullo mō ipa n' pati^e eē n' e' oīo p^ot eē a semet
ipo q nō sit ab etno· q ue q' e' ex tpi eē cepit fuit q
n' fuit· sꝫ q' dui^s n' fuit oīo nullu eē h'uit n^c a se in
fo(r)sic in p'ncipali ue. n^c ab a^o q alr eēnt sic ꝯtra
meod' s· q eē h'uit ꝗ nō h'uit cātura a g^o si sic p̄ta eē a
semet ipa i q nō possit p̄bari eē adeo q ad p y p̄tathe
ta posiunt incōplia a^a a p̄o eē a semet ipis ut i
i q̄dam q̄ē patebit necē ē p̄oīe eam eē ab etno i q
nō possit ꝯcurrāri q nō sit ab etno quoꝝ ut^m sl'm est
ut i d' declab^e. Si a' ut^e b'm melis^ti p'ule ꝯpoitū p̄ter
cātura eē n^c ab etno n^c a semet ipa ne^co p̄oīe s est
q sit ab alio i eē p'ducta q ex quo nō ē ab etno fuit
q n nō fuit ꝗ nō eē q h ē recepit q' b b'm p̄rim nō a
se ipa. Sic e' ē impo^le q sit forte i medij q ex se n' h
n' eē forme ullo a' p̄rim ad cui ꝯtrari qn sit ab etno ut
iam dcm̄ ē sic ipo^le q a se ipā p'ncipali^ue. q ut d^r i
q elui n' fuit n' oīo h'uit ꝗ a' p^ot· n^c g^o s' n^c aliū te
dit ut eēt aliogn tedit q nō h'uit fecit q nō potuit
Se^e g^o ne^co q eē recepit ab a^o ꝗ h q ui a se n' ab alio
h eē ne sit p̄ce^ss^o in i finitum qui nō ē n' deus ut dcm̄ ē
ꝗ i a' p dicet. Sia' ut^e b'^ti nib; p'ule cātura p̄ter
et ab etno a semet ipa si intelligat a semet ipa p'ncia
li· id est q n' entis simp^r nulla ē res se ipam p̄ducit ut
sic sic iā dcm̄ est. si uo intelligat^e forte h p^ot eē simp^r
aut q a se i forli· q alio p'ncip^ue tale ē simp^r necē
eē q nulli cāture p^ot ꝯueni· sꝫ solū deo ut i declaue· ipi q
cātura siue p̄tatur q sit pol^e eē ex se ꝗ ex tpi uiet^e
b'm mib; iā tactis siue p̄tatur q sit ex se necē eē forte
nō a' p'ncip^ue necē est q sit p̄oīe ab alio p'ncip^ue ꝗ h
ē q i vno sc̄li ꝯtra ꝯ^m inebri p'ule ꝯpoītū· s· q sit ab
etno· n^c tū a semet ipo ab etno c' eē nō tm̄ a semet

ipō pō ad dup^x uno mō q^z ē ex se po^le eē q^t tū necō h^t eē
ab i^o quod ē nec̄e eē q^t ad posuit aliq̄ causatas incorrup^tes
h^t eē adeo ut inf^n indeb^t. s^lio a^t mō q^z ex se est nec̄e eē for
li. s^z tū ab alio eē h^us p^ncil^e. De tali ēte d^r sic ex fins
se a^t ad eē ab eterno q^t tū nō sit a se im^z ipō nemini inf^n ipo^le
q^t sit necin ⁊ u^m est indefins. v^l est p^ducō de sua p^ducētis
que ē nec̄e eē for^u ⁊ p ipōs oīs h^ns eam in se nec̄e ē eē
for^li sm q^t alibi declarai^d ⁊ i^n ad de hec dicetur. Qz sm
aliquos posiut ph^s mob^z i corr^up^t p^t q^u de quo intell^z
ē. s^z h pone incausatas oio ē ipo^le imo iniquaq^z s^t p^o^r q^o
sit nec̄e eē ex se for^h. si nō p^rant^r eē ds nec̄e est poner
q^t sit ab alio p^ncil^e ut j^c declarab^t. i^n q^t in solo deo p^o^d est
eē alios nec̄e eē ex se for^u a nullo p^ncil^e a quo p^ncil^e
h^z eē oīs a^z ⁊ eē a^d ⁊ sic d^o est q^t causatum eē p^ducta
a deo in fallib^li nec̄ nu^lr. cer sola rōne nū demū pot.

Circa sm a^r q^t in aīa x^e nō sunt sil^r t^stit^a ⁊ gaudio
frui. omissis p^o sic. Qz sic possint eē ōtia ^r ōtraria
s^t dnisos i^r s^h n^t ōr n^t inrelatas v^l ad ē dupliu ad h^z nō
tm̄ ē dupli ad i^dm ab^tcl a^t intig̃ ō^t ut q^t ad sit calidu
i^o aliq^o ⁊ frigid^o i^o alterius n^t in me^o. j^mo q^t ē tepid^o i^qo
nō sunt ōtia. s^z sunt vniu. ⁊ g^o gaudium a sriori ⁊ t^stit^a ab i fe
riori sit ab^ta q^tam nō exrtia vniū in a^o me^o ipo^le ē
fuisse sil^t i vna aīa x^e ma^r s^t nuā ⁊ eand^r pōm indivisibilez
s^o sic t^stit^a ⁊ gaudiū i aīa sunt sic gl^osium ⁊ n^t gl^osium
in corp^e. s^z corp^s gl^osiū n^t ōpati^r i se n^t gl^osium ad. g^e aīa
gaudens gl^o se nō ōpati^r in se t^stit^az aliq^z. Cō^r ingior est
colligancia p^oy aīe int^e se q^m p^euū corp^s. s^z i^og^t ōpaciunt^ur
s^t medicos g^o ⁊ p^oc aīe. ōz x^e aīa n^c paciebat^ur in p^otēciis se
sitiis sicut fides tenz. g^o ōpacieb^r inferiorib^z sil^r p^o toli^s
illa a^r nunq^m sunt sine gaudio fruicōs ut sil^z tenz fides
g^o sil^r i^o eaerat gaudiū ⁊ t^stit^a. Cōd^r ad h q^t cū gaudi
um ⁊ t^stit^a p^nnes sit i aīa int^e cēt^r cāta in nrā ad leta
b^li ⁊ t^stab^li obiō ōietas a^r ⁊ incōpassibilitas effcum nō
n^t s^t ingr^r etate ⁊ i^o ōpassibilitate caz q^s seq^r. Jta q^t si cāe
nō sunt ōie s^z se se ōpaciunt^ur. sil^r indicand^r de effcib^z. vn si
calidū ⁊ frm̄ sunt cāe nig^r ⁊ albi in corp^e. si calid^o ⁊ frm̄
nō ōriant^r s^z se se ōpatientur i corp^e n^c nig^rm ⁊ albū imo
se ōpacient^r. s^t u^t a^t sic ē in p^p^oto q^t obiā de quib^z i aīa
x^e fuit gaudiū ⁊ t^stit^a peritus nō erat ōia. s^z ad alterius
g^ms. s^z ōpaciunt^ur se q^r gaudiū i^o erat de obiō i cāto t^stit^a
u^o de obiō cāto. jn cātum a^r ⁊ cātū oio sint g^nīe dnisa
nō ōia. s^z se se ōpatiencia. Est g^t cāator p cē in i oī cāta
g^e ⁊ gaudium de incāto nullo mō ōiatur t^sti^e de cāto
s^z se se ōpaciuntur. Sz q^t t^stit^a nō ōpati^r gaudiū h est
q^m sunt ōia ⁊ de ōrīs eide g^ms. vn gaudiū de calido
⁊ t^stit^a de frido nunq^m ōpaciuntur se sic n^c calidū et
frid^o q^r sunt ōia n^t forte miraclose in dampnatis si sil^r po
nantur pati in ead^r p^te indivisibili t^stit^a a calido ⁊ frido
Gaudiū aūt de sp^uali bono g^e ⁊ t^stit^a de recordacōe ma
li culpe ut i statu sil^r q^r nō se ōia sic in g^rā ⁊ culpe me
mor^ia sū culpa ut eraq^s i recordacō siue in memo^ra n^c in
beatis inquib^z gaudiū de bono g^rē p^sēt que ē glia
ē cū recordacō^r s^z abs^z t^stit^a mali culpe ōsil^r i aīa x^e
sil^r erat ōia. imo n^c gaudiū de i cāto oio ōiū h^z pot
q^r eius incāti nlliu pot h^z ōiū a^o eius ut alr^t d^eclaui
mus. s^z h^z oppo^m p^nuy nō eius. vn si gaudiū de icāto sit
t^stit^a oppo^m illa nō pot eē de oppoito i creati bo^t ut si sit
gaudiū de ei^o p^nra sua in visione ⁊ fruicōz t^stit^a oppoita
sit sūe e^o absencia q^t ad sicut gaudiū de a^co bono te
p^al h^ito t^stit^a t^stit^a ōria de ipō nō h^ito. s^z tale gaudi
um nō ōpati^r secū h^t t^stit^a oppoitū sicut sil^r eē n^t p^st
ōrio bonū ad eod^r sit h^itū ⁊ n^t h^itū. Sz g^o in x^po sim^t
erat i eod^r gaudiū ⁊ t^stit^a i^o dnisoz gaudiū a sriori
aīe porcōe rōis ⁊ p ōius i cō s^ta ei^o eō^o t^stit^a p^nuli. i i fio
n p^te s^l^r ⁊ p ōius i suporore ⁊ nmu i dali s^t porcōz i fer
orem ⁊ in tōm s^tam aīe i^r q^t ōsidācō aīam ut ē nā
to. aīa x^e gaudebat sil^r ⁊ t^stabā^r ōsid^o tū ipam ut ē

distincta s^t porcōm supiore ⁊ inferiore sic gaudebat
tota s^t unā porcōm s. supiore ⁊ t^stebā^r s^t aliam. s^z ifa
riorem ⁊ nō eō^o ⁊ h q^r porcōnes incāa n^t distinguūt^r sicut
distinguūt^r po^r ex^rv ad diuisa obiā for^lia n^c sicut uires tē
dnisos mōs eiusdē obi forr^t. s^z solūmō sicut i^os ad diuisa
obiā s^t g^rous. s. supioris ⁊ inferioris distinguūt^r. Cō^d porcō
s^rior q^r respic^t s^ri^r ⁊ in fior q^r respicit i fius. vn q^r illd
gaudiū nō est n^t i respi^cō supi^r ⁊ t^stit^a n^t i respi^cō infer^s
nō est respic^e s^rius. j^o deo gaudiū nō ē i aīa ut in porcōe
n^t ut est porcō supior. sil^r. nec t^stit^a n^t ut est porcō infior
n^c est in hac diā s^t q^t uires siue pōs respiciat inferius
⁊ s^t q^t supius. jnq^r n^t respiciat inferius. et si s^t oīs pōs
siue uires nōnales s^ritias respiciat infer^s ut s^t os
t^ste^s nō est n^t una porcō. g^r inq^t respiciat s^ri^s ⁊ si nō n^t
s^t oīs uires ⁊ pōs rōles respiciat supi^s ut s^t os t^stet^a
n^t ē n^t una pōcō n^c tale gaudiū ⁊ t^stit^a eis sil^r existentes in
ead^r nā aut pō aīe se se diminuebat i x^o aut retrahebat
cū tū vniū eoz nō erat in altrius. vn^r ē ine eē q^t talium
vniū s^t retrahit aut diminuit a^o n^t t^stit^a sit in gaudiy ut in
penitente q^to maior est t^stit^a tanto maior ē gaudiū ⁊ i^o mul
to magis q^m in diuisis uirib^z aīe in quib^z una intenta i sua o
ope^rē n^lir ⁊ nēdo retrahit aliam a sua ope^re aut diminuit sicut
expōitis intencōm ⁊ h id inx ōtinge potuit s^r mūū ⁊ p h
q^t s^r n^ar assūpsit ad dinā p^nū ōdina n^t. n^t h^uāz i dispē
satiue n^t h^uam. cū dispēse possibilitatis i^r q^t si h^uā x^e pas
sibi^l s^t finss d^relicta impo^le eēt q^t uires sese s^t dnisas
opes ⁊ ead^r inq^t in dnisis p^anib^z retenta fuiss^z alta eaz a^t
diminuta mea. Cōd p^m mo p^o^ll q^t gaudiū a s^rori ⁊ t^stit^a
ab infiori sunt ab^ta q^t nō sunt sil^r leez i^r dnisz n^t ē sic es
sent ōia ut oppo^m aut repugnācia q^t nō est. vn^r n^t repug
nācia^r deū est nō repugnācia a^r q^t tu^oz dnisa vn ōpaciu
tur. Per id^r pz r^nsio ad s^t q^m gl^osium ⁊ nō gl^osium s^t
penes disōnes repugnātes ē caritatis oio repugn^t obscu
ritas toti ud agilitatis sil^r. repugn^t p^o dens^oitas ⁊ sbtili
tati g^o sic es ⁊ in passibilitati passibilitas ⁊ h nō in^t q^m
ead^r repugnāt claritati sbtili agilitati sbtilitati ⁊ inpassib^ia
q^t ad inciū intēperanc̄ie repugn^t ⁊ tēpacio ut ē in^t mora
lis ⁊ ut est iniustus g^riuta n^t sic a^t ut ē in^t de gaudio si
ion ⁊ t^stit^a ab infiori ut dictū ē.

Sequitur q^ta de cāus^z s^t se ⁊ p^o de q^ts eē ⁊ p^as i ge
n^ali. s^o de q^ts eē caste in speciali. circa p^m q^rela
t duo. vnū ptinēs ad p^fcōm cauz intē. s^t aliud ad mod^r cēi
di caz p^m erat utr^z inp^fcōib^z cēntib^z cāuz sit stare ac
ā^co a^t q^t s^p^ez cāe p^fcissimz prius i gōu n^c p^fcissio p^o s^t
q^t nō h^t a cāpe p^riore illū. s^t erat utr^z aliqua cāta se ipa
sit for^r nec̄e eē. Cōr eē p^m a^r q^t nō sit statuz i p^fcōe cre
ature q^r meciū ordiatis q^a ordiāntur cāture int^e se
s^t s^pez suas i^o d^t si nō sit p^mū n^c aliquid aliox s^t ph^z
i s^o meth^z destruct cauz. s^z i cāte ordiatis sp p^ces p^mū
est i^o seqen^ti ⁊ eē i eām ordinē h^t ad oīa seqēncia q^lē
p^o simp^x. i^o oīm g^o ins^c ordiatis ad vnū p^mū oīm si
nō sit p^mū post illū q^t est p^mū p^o aliox oīm n^c aliq
aliox g^o a^o s^z sic alia posteriora eē^t ordiata ad p^mū
oīm n^c co ē ad p^m s^t illox q^t est s^t i^o p^mū ⁊ p^mū n^t
h. j^ta q^t sicut n^c p^o simp^x nc sim possit eē p^s sub isto
nō pot ad eē p^us r^a aliox h a^t nō est n^t pone statū j^p fer
fcōib^z cāuz g^e ⁊ c. Cō^r cō^r d^r est i fine p^fcōs ē i mutabi
lis actiuus g^o s^t rōnes i sicas ē i mutabil actiuus h
a^t nō ē n^t q^t cāta s^t eq^lcs mōs imute^t q^r nō ē inmutabili
tas passiua siue inmutabite actiā sicut illi. nō pot eē
passiuū sū correspōdere actiā sicut ill^r n^c eō g^e cāta
s^t dnisos g^d^s infinitos p^fcōs pot eē in infinitua. dū h a^t
nō ōtingeret si stare ⁊ nūs eēt i p^fcōib^z cāuz g^e ⁊ c.
Hic imp^s n^o sād^r s^t pār in p^a qōe p^cete q^t cāture
ad deū d^r h^nt ōpōm. vno mō s^t fināl eēs a^o mō s^t su
al ex nāc. ut s^t rōnes ydeales p^ticas sit q^ta spālī
ue ōpānda ab ipō ⁊ isto mō cāte ultimo ordie^z eēle h^nt

ad deum quo necesse est per ordinem producere creaturas i esse primo unam primam et deinde alias per ordinem mediate primum inesse super posteriorem mediante priori sui non sub singulari immediate a deo licet aliqui talium ordinum posuit quem in productione in actu ut alibi exposuimus quod non esse ordinem celestium secundum gradus perfectionum indivisibiliter essentie habent inter se et ad primum quantum ad individuis in incorruptibilitate essentie habent esse plures ab uno primo necessario valent ordinem essentialem sui naturalem inter se et ad primum secundum necesse producere communicare autem ita est quod in essentie sive natura ordinatus secundum actus producendi inter se et ad unum primum quod est ad secundum primum per naturam et omnia horum quod producatur a solo primo et tertium tamen a solo primo sed sic a primo et secundo et sic ordo procedit intelligens quartum non producetur a solo primo nec a solo primo et secundo a solo primo et secundo sed sic a primo secundo et tertio et sic dei ceps in quod nullum sequentium producta possit a primo aut aliquo aliorum in sua ab ipsis intelligentiis ut alibi plane declaravimus loquentes de eterna nacionibus divinarum personarum. Quare si sit ordo esse in celestibus respectu quam inexistentis et eius essentiali in celestibus ordinans secundum actum essendi secundum esse sui formis et esse suas perfectibiles inesse a deo secundum actum essendi quod est ad secundum primum et omnium aliorum quod solum immediatum est ad primum et post primum secundum tertium quod solum immediatum est post illas et sic deinceps usque ad infimam creaturam in quod ultimum sequentium habet quod esse et non quantum esse a deo productibus ordinem esse ad ordinem intime et illa sit ad primum in quod quoque prior dato inferiori die in prioritate esse non esse in finita in medio inter ipsum et primum habet esse ordinem essentialem oppositum in intime sic est inter ordinem si non est primum simpliciter non est ad priorem sic secundum si non est secundum proximum post primum nec est aliquod posterior quia ipsum secundum primum est respectu posterior et sic deinceps et declaratur ordo generalis et sic in sic ordinatis in hac quo modo minor inest est ad unum primum simplicissimum in hoc simplicitatis et virtutis infinite quia summe unite et post ipsum est ad unum per aliquem compositionem secundum maiorem que potest reperiri ceterum recedit a simplicitate illius primi quantum ad unitatem per aliquam compositionem recedit a simplicitate unitatis secundum maiorem quod potest in eum magis in minus vero est potest ipsum primum ordo infinitus virtute deitatis et magis unitur et sic deinceps usque ad infimam creaturam nunc ultimus ut secundum hoc ipsum quod dicit augustinus xii confessionum Duo fecisti domine unum prope te scilicet angelicam creaturam angelicam ad prope nihil scilicet materiam nihil unum si multiplicatio celestium creaturarum intelligatur multiplicatam sive purificatam hoc non debet imaginari potius primum in per illa et actu per se ad primum diminutius nobilis ad magis nobile sicut in parte sui perfectionum intendatur i ascendendo. Istud enim contrarium est ordini nec quod primum nunquam includeret eum perfice non perfecit i contrarium reductioni creaturarum ad deum quia ulla perfecte reducetur ad ipsum quia non reducunt posteriora ad primum nisi per medium nec esset i reducendo ordo in modo esset sed nec ascendendo ordo quia in infinitis non est ordo. Et aliqui assignant quod si per creaturam quamcunque creatura perfectiam secundum aliquam perfectionem mutatur a deo mu tatur ipsum qui est sine perfectionem qua mutatur eam creatura inferior ita quod sicut secundum rationem nunc intelligitur super perfectionem mutabilitatis que tenetur cum creatura inferior esse summe perfectorum quantum illa superior est mutabilis eo quod ipsa non exhaurit totam mutabilitatem dei quia ipsa est infinita et quia creaturarum mutatur in fine do et quia in deo ponit perfectionem mutabilitatis secundum quod mutat esse superioris superiorum creature et sic deinceps in infinitum processu nil esset sicut essentie creaturarum secundum species non sunt finite et infinite in deo quia non sunt per se nisi species nisi species non essent finite quod ut ostenditur. Sed per istam totum procedit ex falsa ymaginatione generalis in divina perfectione secundum consideracionem intelligentium que omnino falsa est et si intelligo quod procedit in deo quia talis consideratio non sequitur alicuius rei ut secundum se. Si ipsam talis conceptus sint formabiles qui debent sequi omnes veri conceptus de eo id quod consideratur in ipso sicut alibi exposuimus in ito debemus concipere in deo unum simplicissimum in perfectione quod non est omnium perfectionum potius esse creaturas habent in se in quantitate quod per extensionem magis actu per se et per se quantitatem quantum ad minorem habent in se minorem et plus. Et si solum secundum consideracionem intelligentis non quod limitate per intellectum in qua accipimus per se et per se quantitatem quantum ad magis candidum habet in se intellectum minus candidi et plus tamen est consideratio non potest esse ad sui omnis comparatione extensio et secundum hunc modum aliqui co

gitant omnes perfectiones esse contrarium in deo. Quantum ad candidum igitur contrarium omnes perfectiones candidorum quia est summe candidus et non bonum. Immo tenemus cogitare perfectiones omnes esse fore in esse dei unite non secundum rationem eiusdem sed aliter et supereminentis quantum ad in unitate considerantur perfectiones omnis in ipso. Ita quod sic in unitate non est ad quod mutatur nisi unum et non alius. Immo ipsum quod in unitate unitatur unius nisi et generibus et hoc est totum quod est ipsa unitas. Sic in deo non est ad rem quod mutatur una causa et quedam alia et hoc est totum quod est divinitas esse in quod deus mutabilitatum et ydearum non sit in deo secundum actum ex natura rei secundum se sed solum ex consideratione divini intellectus ut secundum deum est quo comprehendit se ymitabilem a diversis non comprehendendo ad diversitatis rerum ex parte sui et eius quod est per se obiectum intellectus sui secundum solum comprehendo secundum actum unum simpliciter in ordine vel opere ad diversa ipsum imitantia. Et quod simpliciter ut sic comprehensum est ab intellectu et ut diversimode imitabat est formaliter et actualiter ipse distincte sive diverse ydee in quod ipsam divina esse eo quod simplicissima est et summe una quod in ipso contrarium omnis imitabilitates ydeales quasi radice et fundamentum sic omnium aliorum que in divinis secundum aliquam pluralitatem sunt sui considerantur ut sit primum principium originale omnis pluralitatis et diversitatis non est nisi ydeam pluralitas et unitas summa absque omni pluralitate et diversitate. Sed quod ista eadem esse sit formaliter et secundum actum omnes hee mutabilitates ydeales sunt secundum quod actu formaliter sunt in ea ut distincte et diverse hoc solummodo habet ab opere intellectus esse ipsam ut intellecta est. In quod esse nec ex se ut ista quod est nec ex se ut est in intellecta est habet in se illas secundum actum sed solum ab opere intellectus in quod ille mutabilitates ydeales opere intellectus fiunt inesse intellecta ut in iudicio formali et secundum actum ut similiter in ipso intellectu non solum in comprehendendo sed ut quod in nobis quantum ad intellectum secundum ab opere anime existentis in anima est in anima non solum nec in cognoscendo. Sed ut in libro secundo non quod ipse intellectus divinus considerat diversas imitabilitates in esse quia consi derat in imitantia divisa ut secundum hoc diversitas imitantium sit ratio diversitatis imitabilitatum. Sed potius quod considerat divisa imitantia quia considerat se diversimode ymitabilem ut diversitas rationum ideatorum quas secundum suo intellectu constituit in se ipso sit potius causa diversitatis relationum realium in creaturis quod eo sicut determinatum est secundum dicente augustinus lxxxiii questionum quod de ydeis has rationes ubi arbitrandum est esse nisi in ipsa mente creatoris. Secundum enim extra se quicquam positum intuebatur ut secundum id constituerit quod constituebat nam hoc sacrilegum est. Et Seneca ad lucillium epistola lxviii. pro exemplari ydeam vocat hoc enim est ad quod respiciens artifex id quod destinavit efficit. Nec autem ad rem pertinet utrum foris habeat exemplar ad quod referat oculos an intus quod ipse conspicit et posuit. Hec exemplaria rerum omnium deus intra se habet numerosque universorum que agenda sunt in modos mente complexus est plenus his figuris quas plato ydeas appellat. Et ideo sic hec exemplaria in se constituit non quod ea ab extra accipit hoc gerit ex lipiditate sui intellectus quantum ad eius extraeuntione sue noticie quo modo secundum suam voluntatem que ipse est nulli se esse unificans aliorum et hoc tamen ipso non illorum qui ita electione unificata eius sit per ipsum nulla re sue voluntatis aut electionis ex parte accepta ex parte eligibilium non illorum se ligat nec quorum est ratio ex parte sua quod virtualiter consigni potentis unius effectivi electionis causa consequenter non aliter ut habitum secundum sic ex limpiditate sui intellectus sciendo sive essentie intuitione que ipse est scit et novit se imitabile aliorum et tamen non ab istorum quod ipsi eius essentiam imitantur nulla re sue scientie seu noticie ex parte sua accepta ex parte rerum scibilium quod ipsa virtualiter se imitabilem sciat non cuius est non aliquid quidditas et esse quod potius imitatur divinam essentiam quod id est non est quidditas aut esse aliquid unum cum creaturis superioris in ipsis omnis gradus perfectionum dicere deus imitatur non est secundum ...... totum perfectis ab initio quamquam una exhauriret una creatura ... ... alia. Hoc est omnino est impossibile quod una creatura ex ... divinas ... quantitate dicere perfectionis et ad esse quo ad deo

rasimitas eenr

infinitas esse? creature in finitate perfectionis dei quod multo magis est impossibile quam ponere quod sit aliqua totam perfectionem non sit mutabilis creatura licet utrique sit impossibile quantum perfectio sit in deo quam creatura mutabilis esse certam in aliqua ad equalitatem istis entibus. Non est impossibile. Posito quod aliquam tamen totam perfectionem in deo diverse creature dividi ipsum unitate sed ipsa necesse habet ponere quod infinite divina esse eque creaturis mutabilitates in deo eadem nec cum nulla esse crescere...

[illegible]

potest se relinquere non habet ultimum quod relinquere necesse ponere duos terminos. In quo est autem quam probat quod non est unum necesse esse ut deus...

[illegible]

necesse esse ex se est impossibile ad esse et non ens secundum actum necesse esse quia ali
cuius natura numquam ad habere esse ab alio et similiter quod habet esse ab alio non habet ex
se illud esse quia tunc nec ipsa nec illud quod subsistit in illa haberet illud ab alio
Quod ergo est necesse esse formaliter ex se et principiative ab alio sicut est ipsum esse
necesse esse et non impossibile esse necesse esse et eius necesse esse et non eius necesse esse
causa patet quia ut dictum est necesse esse excludit esse possibile esse. Minor
vero patet ex dictis quia quod ex se non est impossibile obtinere nec subsistere
dum subsistit in aliena natura nullo agente potest esse in actu secundum illum ac
tum ut dictum est supra in tertia questione. Quod in tertia patet per exemplum quia si ad non sit
non sit impossibile ut ad de ipso producatur ita quod non sit ex se non esse secundum
actum illum alium cum ex illo nullo modo producetur ut patet de filio quod non
quamvis produceretur de divina natura non de ipsa natura possit produci et non repugnaret
se esset non filius et similiter de natura subsistente numquam producetur igitur non de
ipsa possit produci et non ex se esset non igitur consimiliter si ad obtinere
non sit impossibile ad esse ad et non actu ex se illud et per consequens ab illo producatur
in esse secundum actum illum contradictionem includit quia si non est impossibile ad esse illud
hoc est quia non est non ens secundum actum illum. Si vero ab illo producitur
potest ab ipso produci et est ex se non ens secundum actum illum et hic tamen in
diversis quod in creatis sed differenter ad eius intellectum secundum quod ad ut subiectum
est ipsum dicitur uno modo non ad esse absolutum sed ad suppositum cui convenit esse
per productionem de illo alio alio modo ad esse absolutum et per hoc ad idem
per productionem atque esse. In divinis enim de divina esse non procederet filius
nisi ipsa esset impossibile de ipsa procederet. In ipso dico non ad esse absolutum
sed ad suppositum cum per productionem generatur esse ita quod ipsa esse ex se non
habet rationem suppositi ad quod est impossibile. In creatis vero de se ad non ens
in illo prius se producatur ad in actu existendi in quo suppositum non sit impossibile ad
esse in quod ex se sit non ens secundum actum illum quia in verum concederet philosophus
Ex quo patet quod quantum modicum impossibile est impossibile includit contradictionem
quam ponit quod ad esse ex se possibile ad esse non et ad non esse et quod habet
quod sit necessario ab alio quia quod est ex se possibile esse est possibile non esse propter quod
dicit philosophus ponit quod possibile esse ex se nullo modo potest esse necesse esse
ab alio nisi motus vel secundum ipsum si celum esset ex se habens potentiam ad esse non posset
sed esse ab alio necesse esse ut ipso credimus sed hoc secundum modum est impossibile ad ne
cesse esse ab alio potest esse dicente Commentatore super xii metaphysice. Johannis grammaticus
movit magnam questionem apparenter dicens quod si esse corporis habet finitam potentiam et
celum est corpus ergo habet potentiam finitam et esse finitum est corruptibile ergo celum est
corruptibile. Si ergo aliquis dixerit quod perpetua continuitas est acquisita in celo
de esse abstracta contingeret ut ad possibile corruptionis sit eternum Et
hoc dicit subiectivus potentia motor dicit est eius potentia in sua causalitate et non accidentis sed
lateat sit in celo non ad id. Et cum dicit quorum potentie sunt in corpore finita
illa est sed non sequitur quod esse corporis habet potentiam esse corporis non celi non habet potentiam non in
vero. In corpore quod celesti non est potentia ut corrumpatur quia non habet contrarium
Est ergo remanens per se et per suam naturam motus autem impossibile est ut sit re
manens per suam naturam cum habeat contrarium. Et continere. Ideoque in celo
non est possibilitas non ut quiescat corpus eius non est ideo sit quiescere et
ideo non est illud dicere ad possibile esse ex se eternum autem et necessarium ex alio
non in motu celi tamen ut aliquid sit possibile in natura sua et per aliud sit
necesse in esse est impossibile non esset possibile ut eius non transmutaretur in illi
gnito de non possibile esse fieret non necesse esse ut non esset amplius ex se possibile
esse. Sed ex se necesse esse formaliter sed ab alio principiative et est ille motor
tantus quod habens permanentiam quod ut dixi aliqui ponunt philosophum po
suisse Sed quia hoc potentia magis manifeste contradictionem implicat ut credo
tunc est non videtur aliquis philosophus ad tamen absurdum posuisse vi
detur. Assignat rationem quia nullum est potest esse necessarium ab alio non natura
dicens permanentia motus est ex alio natura autem ex se ideo impossibile est
in motu. Cum ergo philosophus ponit substantias incorruptibiles sunt ex se
formaliter necesse esse nullo modo contra hoc ponit quod sunt causative ab alio
propter quod verius est dicere quod philosophus non ponit aliquid posse esse ab ipso effective
sive causative non continuatio motus dicit esse aliquod a deo ex se esset
possibile esse et non esse ut dictum est et non haberet esse non dicit aliquid
tamen causative a deo quod est potentia antequam posuit ergo antiquum dico quod sunt
preter generabilia et corruptibilia esse ex se formaliter sic dictum sit et illud
alia ab ipso et incorruptibilia secundum suas species et solum modo quoad
hoc differentiam ponit inter alia a deo quod quedam speciem species stant
in esse ex se formaliter in unico individuo ut omnia incorporalia. Secundum ipsum quod
tamen vero non in pluribus ut species generabilium et corruptibilium quod per
se ut species sunt incorruptibiles sed per accidens corrumpuntur in in

dividuis suis quamvis etiam secundum speciem et secundum se tamen ponit incorrup
tibilia secundum partes vero corruptibilia. Sic ergo philosophus ponit alia esse a deo
hoc est solum dependentie secundum quantum quantum modo essendi preter actum
ut ponat esse aliud eius a deo in suo esse dependere sicut minus per
fectum in esse animatum perfecto et per eiusdem modum a deo post deum omnia
posteriora a priori. Scilicet quod propter eandem ordinem quem habent inter
se sive essent prius non esset ad posteriora. Ita quod prius possit poni
in esse sine posteriori quia non dependet ab illo nullum autem aliorum sine
prioribus quamvis ponatur fore necesse esse ex se formaliter posuit. Unde quod sic
essent omnia necessaria in suo necesse esse ex se formaliter quod dicitur ab esse non
possent. Ita enim quod si prima ad posteriora esse et prima non esse includa
tur contradictio sicut in eodem quod dicere esset quod est necesse esse sine possibilitate
ad non esse et quia non esset quia illud per primum non est a quo esse non depe
det in esse secundum quod visus sine quibus declarabimus. Sed ista potentia quod pu
tat fuisse philosophi et si non implicet contradictionem supponit tamen p
rimum falsum scilicet quod ad in suo esse non dependet ab eo a quo non
habet esse, navem enim per suam absenciam esset causa periclitacionis na
vis non per suam presenciam a deo non esset causa esse salutis na
vis unde sicut supra dictum quantumcumque sit esse ordo creaturarum inter se
quia tamen esse non habent non a deo in suis speciebus a nullo dependent in
suo esse non a deo ut una illarum sicut nec secundum productionem in esse de
pendet ab alia sic nec secundum permanentiam suam in esse unde et in
dividua generabilia et corruptibilia sicut nullo modo a corporibus celesti
bus et motibus eorum dependent secundum productionem sicut in esse in secundum
eorum permanentiam in esse unde et sic deus in suis primis individuis
produxit ea sine illis ut contra terre nascencia iii die ante cre
ationem solis et lune et stellarum iiii die ne ut dicit ambrosius sunt
in errorem putaretur fuisse motore luna sole et stellis sicut prius
quarta diem fuisset producta sic et deus sine illis potest esse et
ea conservare in esse ut contra sententiam philosophorum illud quod est possibile esse et
non esse ex se possit perpetuari in esse de facto sic et sicut secundum fidem
in principio tamen sed recepit esse post non esse et hoc quia esse habet ab alio
unde eadem de causa qua commentator dicit de motu quod possibile est ut sit ne
cessarius eius ab ex alio et possibilis ex se. Scilicet quia esse habet ab alio scilicet a mo
tore et ideo eternus quia est a motore eterno ut ideo esse et permanentia
necessaria eius possit esse ab eterno. Unde ex philosophi in substantiis ponit
impossibilitatem inveniri possibile ex se necessarium autem ex alio hoc causa
non est nisi quia ponit permanentiam substantiarum eternam non esse non ex
se et quod nullo modo ex alio causative sicut in substantiis generabilibus et corruptibilibus
ponit quod ex necesse esse habent quantum non esse habent ab alio habent esse ab
alio quod est possibile ex se non sit tamen ideo quia possit ab alio perpetu
ari in esse sed contra hoc contradictio aliqua duo quorum primum est quia esse suum habet in
mente ab eo quod uniformiter se habet ad ipsum et ad motum ut est
anima celi sive motor eius quantitas et similiter esse suum in mente ab eo
quod semper uniformiter se habet in se et respectu aliorum ut a motore pro
quia est in motus semper et per se et in esse et accidentali et hoc propter preteria generalia
bilia et corruptibilia que esse suum in mente habent a celestibus corporibus quia
propter motum quod sunt cause eorum semper difformiter se habent ad illa eorum
secundum vero quia nec permanentiam suam ex se et hoc propter substantias aliquas cognita
sine vero quia non permanentiam suam ex se et hoc propter substantias aliquas et ... in ea
et corporibus quorum non posuit philosophus esse ... scilicet quia non esset in ea
potentia dico non quod in solo corpore celesti esset potentia ad non et quod ista sua
ex se et non sua esset necesse esse et quod aliqua ex natura et non sua
non sit necesse esse sed corruptibile in quod si ad sit semper existens hoc facit
non sua quod est necesse esse ut non possit esse semper existens non ex se sed
per motum et similiter si ad sit non semper existens facit non suum quod non
est necesse. Unde secundum ipsum natura que ex se non semper est non posset
habere ab alio semper esse nisi eius non transmutaretur ut ille aliquid per una
non daretur sed aliquid non aliud et similiter dicens de una non transmutaretur
in aliquid et hoc est quod dicit impossibile esse et in impossibile est ut non generabile
in aliquo tempore cadat sub corruptione. Impossibile esse est ut ad non generabile
et corruptibile fiat sine factore tamen est sine factore tamen sunt et conve
niunt destruunt permanens autem in eternum et in tempore infinito non fit
sine tempore factore omnino et contra ita sit non est faciens omnia eterna na
turaliter ipsa facit ut illud sit ens et ut sit non ens in tempore et tempore
et ut quedam sunt semper eterna et quedam non eterna sed in tempore
in finita et tamen illius est fortitudo infinita nunc. Quod expones contra ie
dicit sic auctor breviacionis huiusmodi est quod si ad est non generabile

si po na sive non et ad fine corrupcionis sive generationis sui non est quod impossibile est quod sit causa raro sit ita quod pars existit et
cum ita sit illud quod semper est non est semper non ex non ad hoc et est non
eius per quam est quod est. nec generationis dant eis aut ut sint semper
aut ut non sint semper aut ut aliquando sint et aliquando non sint. sig in
ad generationem eternum. aut eternum corruptum esse possibile ut
non possibile transmutare in necessarium et necessaria impossibile agente non tre
apiente quod est impossibile et dicit impossibile est enim ut ad generationem
et est i. impossibile est ut ad sit non generabile aut non corruptibile cum
sed necessarium est ut hoc sit non facta quia eternitatem non per
manet non pars sic non fuit non raro deum dicens paues ad et
eternum et i. non fit non quia sua et esse eius tunc ei per manentia et
mee dicens et generat non sit et i. et cum tunc non non sit ex non
naturas tibi modis aut quod non dat eis ut semper sint ad semper non
sint. aut ut sint indivisibilibus dispositionibus et ista non dat ut sit
semper et non sit non necessarium transmutare impossibile Dicimus dicit
et causa illius est et i. et causa diversitatis eternum et insistis
dispositionibus est causa ut in sua sua. Est ergo quod res infiores ...
non possunt esse in ad dispositionem quam habent ex non sua et quia ... ut
semper sint et ad ... ut semper non sint ... semper non sint. sed quod aliquando
sint et aliquando non et quod necessarium in esse et se habet quod in se et ... rei
quod sicut ... ipsum est non aliarum ... sic se habet ut se habet Etsi
hec est non dicit sic se habet ut se habet et in se et ... aliarum. unde ...
[illegible]

to et non est semper ut aliquando per futuro nec ita quod semper fuit non
ens per preterito. sed erit semper aut aliquando per futuro. sed ita quod non semper
fuit per preterito et quod non semper erit per futurum sed aliquando sit ita quod
nec semper. dicunt habet nullo esse nec positius habebit ... quod dicitur nulli
aut per ... quod semper est ens in generabile in corruptibile et semper
quod dicitur ... ut cum ad dicitur semper ens quod ut sit in toto tempore et
... non est receptivo eternitatis non recipit eternitatis in preteri
to absque futuro. nec in futuro absque preterito. non voluit plane quod
id quod est semper non ens in preterito non est possibile ut fit in futuro nec
ergo quod est semper non ens in futuro fuit eius in preterito. hoc sunt ...
quod philosophus supponit ... fundamenta sua ... de hac ...
in po esse et ... sunt in ... philosophus ... aliquid ex quo ... sunt
... fidem catholicam que ponit ad ... ex non. immo ...
quod est ... dicunt ... mundum aliquando ... ex ... ponit ... ex his
prima ... virtute in toto futuro ... in esse et quod ...
... ad ... res et quod esse quod est ... ipsum ... est ex se esse non
habet ... non ad ex se ... non non esse et tamen possibile esse et ...
... quibus ... negatis et ... negatis ...
... sua quod ... sua ... et sic appellando causa
... est ad ... philosophus ponit plures causas esse ex se
... necesse esse quod ... est immo omnis causa et ad ... ex se
est possibile esse et non esse ut possunt aut ... opinio ...
... fuit et ... veritati catholice ...
[illegible]

p quas possunt et debent intimi q sunt p q s p lanitu[m] q
ut dicit aug. q cuiq; sunt apparentes solubiles sunt q
in similitudine decipiunt ut ne ideo nec esse p sunt. s; insolubiles om
nino sunt. Unde cum fundamenta illa sunt impossibilia et opposita eorum necia
impossibile est q necessitas desint necie rebus et magis convincentes q
dam possunt. unde et eisdem qui ipso posuit hic fundamenta illa
ex rebus insensibilibus. cum q prima; contradicunt eisdem ex rebus inus
sic. cum autem qui fundamenta praedicta philosophi assumunt et de opinione
philosophi esse dixit ex post p[ri]us ce et in p[ri]mo d[e] ead[em] negavit in
lecto de illa orbis et dixit contra eorum de opinione philosophi fuisse n
non. s; probabilis hunc et cum q ea quibus contradixerunt rebus ipsi
intimis locis assumit p alia e[ius] de causa alii efficacissimo impugnari
possunt ut patet ex eis quae declaravimus in questione de loco formae
illa opposita aute defic in duobus. in uno q ponit causatum hic esse
a deo necessitate uno eius. et q cum est ex se possibile esse. In alio quod
ponit ipsum esse a deo ab eterno l; non possit non esse. Ad destructio
nem autem primi sciendum s[ecundu]m declarata; philosophi intentionem in ipso de et in
q' simul est duobus modis impossibile. s; et non impossibile et q simul
q non est impossibile est illud q est possibile ut sit quamvis ipsum eius in
actu nunquam sit. u[er]o g[rati]a si ponentur sortem qui est surgens esse
sedentem est simul possibile et non impossibile q possit sedere. quia autem dixit
surgentem et sedentem simul dicitur impossibile. In talibus autem oppositis
in est q in tempore in quo res habet unum oppositorum non habet in potentiam
ad sui nisi autem ad oppositum habitum in actu. sic g[ra]tia unum ponitur aliud ad
ex se ut causatum modi est in potentia ad non esse et corruptionem et ex
eo s; necessario est ipsum esse. si ponatur non ex illo in actu ipso ista
simul est possibile si in ea fuit et q l; necessario in esse ab alio contingit
ut sit eius et non est simul q est simul impossibile. cum g[rati]a l; sit
possibile q causata possit esse non esse et ideo ante ponitur ea non esse simul
s; non impossibile. S; ipso cum alio q ponit autem s q adeo hic
esse de necessitate est simul et impossibile quod consequitur ex illis duobus
et simul impossibile non se[quitu]r nisi ex solo in potentia. Illud g[rati]a est simul impossibile
q id q est ex se possibile esse et non esse de necessitate habeat a deo esse
aut deus si habeat esse adeo necessitate ut deus non possit ipsi da
re esse. sic non potest non esse et nullo modo est ex se possibile esse. Tamen
aut ipse deus possit non esse deus aut non esse necesse esse. Imo
si hoc est impossibile causata mundi non l; ex se potentiam ad illud sive
ad esse aut non esse in substantia sive ad esse aut non esse s[ecundu]m situm
sicut nec celum aut alia incorruptibilia s[ecundu]m philosophum unde ex hoc
q causata sunt ex se possibile esse et ideo sit necessario esse sive initium
autem ponere q p[ri]nc[ipiu]m contradictionem ad esse dei necessario simul
ab eterno sequetur esse causatum. S[ed] c[ontra] e[st] dicit in viii. metaph. si
non possunt ea sequi sicut scientia eorum. sic s q causatum de necessi
tate sit sunt contra eius esse accedit sive oportet q ex parte eorum n
sit necesse esse propter applicationem suam ad posse esse. Vera n esse
ex se p s[ecundu]m esse necesse esse. quia ut necessitate ut agit in aliena
substantia ad producendum aliquid esse nisi ab eo a deo non dependeat p[ro]pt[er]
in[finit]o esse ut p l; non d; et talem habet deus ad causatum
et esse in[tel]ligibile s[ecundu]m ipsum ut causata in q[uo]nt[u]m fiet ab isto
ita q non esse posse ad non esse q e in possibile s p[er]t[inet]. Unde dic
tum fuit autem hoc ponere quod ponit q in deo p[ro]ductio ac
quiritur p causatum. S; diversus intelligendi ei ponere q de
novo causaturum produceret quod ut dicit in v. necessario p[ro]cess
e inesse suo motu. s; hanc difficultatem in hac solvet n
curas si eius esse acceptabile cum aliquid relatione ad posse esse s; n
in quantum est sua esse. Unde intelligendum q acceptio esse suam
cum relatione ad posse esse non in quantum est sua esse non potest intelli
gi aut in quantum est sua esse non potest intelligi n aut in quantum est
sua scientia. aut in quantum est sua voluntas quod non est quam
est p[ri]ncipium producendi res n aut p scientiam suam aut p su
am voluntatem et p[ro]p[ter] hoc in eo posuit in q est sua scientia
unde respondit post modicum et q intellexit suam essentiam esse p[ri]ncipium
fluxus omnis intelligentia in q est intellectum. p[ri]mum g intellexit
suam essentiam et ordinationem totalitatis quae est in omni et quo
est. ergo illa ordinatio omnium q intellexit causa fuit et sic de
et formae fuit in modo fiendi. s; l; non est p eos quia non inu[en]it
necesse esse eius scientia q eius esse. g si non contrarium fieret causat

ciperatur cum aliqua relatione ad posse esse in q est esse
nec in q non est esse s; scientia. quam tamen curandum est ne scientia
non sit necesse esse quamvis ne eo necessario fuit posse esse. Contradictio
includitur et ex parte dei et ex parte causati. ex parte dei q
s; non potest esse n sit ab eo posse esse et posse esse ab solo
potest non esse. g[rati]a quod necesse esse potest non esse. Et ideo unde dicunt est
s hoc s[ecundu]m s[ecundu]m philosophum si consideratur ad generationem ab eterno aut eterni
cum corruptum ut n potest tamen in nuntiare et inchoationem et necessario in
possibile imaginare et incipiente ex parte causati etiam includit
contradictionem. s; id q ex se est posse esse sit non posse esse si necesse
fuit ante esse et quia ex l; hic q non potest non esse s; sit q tamen
necesse esse ab alio causatum. s; non ex se formaliter ipso et p aliquod
autem summe intelligendum reprobare unde opinionem posuit philosophus
q possibile esse nullo modo ex se habet necesse esse ab alio quod l; est
ponere ipsum ex necesse esse quo quomodo et p hoc autem posse esse
necessario ponit q sermo et contradictionem formaliter ex se sit necesse esse l;
ab alio principiatum et in concluditur ad hunc contradictionem
declaratum est. ipso g[rati]a autem p hoc minus est impossibile omnino. secundo
g modo de necessitate aliqua ponere possumus causatum
esse a deo quod ex se sit posse non l; reducitur in necesse esse dei
ut dictum est melior est modus ponendi ponendi
unum modum essendi p[er]fectum q non de necessitate s; voluntarie
tarie deus dat esse causatum et q ab eterno eis potuisset
s[ed] esse dedisse si voluisset l; non dedit n ex parte et esse
ipsum possibile nullo modo s[ed] p[ro]p[ter] deum impossibile quia sicut illud possibile
in esse ex parte causati sic potest poni in esse ex parte volun
tatis de quo sic est mundus factus non est ab eterno et potuisset
fuisse factus. sic deus voluit mundum non fuisse factum ab
eterno et potuit sine mutatione voluisse mundum fuisse
factum ab eterno et si ponatur in esse q fuit factus ab eterno solum
potest in esse q deus voluit eum fuisse factum ab eterno n
tamen potuit voluisse factum fuisse p[ro]pter quod voluit eum non fu
isse factum l; et ponere in eo mutationem sic non potest ponere
fuisse factum ab eterno p[ro]pter q[uod] non fuit factus. l; et in eo de po
nere contradictionem et ponere sic in esse ponere non simul possibile
s; simul impossibile. Sicut si forte surgente ponatur sedere
ut dictum est. et sic non est curandum si eius esse acciperetur
cum aliqua relatione ad posse esse. quia l; non est in q est esse. s;
in q voluntas quae p[rim]o causatorum in producendo eas non est necesse esse
s; potuit posse esse quia non de necessitate voluit eas producere non
contradictione scientiam necessitate in nullo ut posuit autem. s; libera
voluntate. Imo l; alio non sit q potuit velle producere
causatum et non velle. et velle in illo instanti in quo produxit
et non velle. si autem ponere posse esse ex parte voluntatis dei nullo in
repugnat necesse esse in deo q tamen in deo non ponit autem. propter q
posuit deum non de novo posse producere n nova et in nu
volunt[a]te. S; restat contra istam positionem autem difficultas in
s[ecund]o ar[ticul]o positionem autem. an s causata ex se sit non esse. esse autem n ab
alio possit habuisse esse a deo ab eterno et q nunquam fuisset
in non esse et tamen prius est p esse q est ex se ipsa q q ex ao
l; non tempore n; duratione aliqua et eternitatis q posuit autem
p hoc q deus non potuit de necessitate aliquid producere causata;
nec producere potuisse ab eterno necessario. s; solummodo volun
tarie. Et in hoc potest posse vobis et rationibus et exemplis
patet quia nullum est inconveniens autem impossibile ea que non sunt sit s
esse q sit sive duratione q non solum patet ex necessario autem a
ut. et non in modo positis sive de productione rerum ab eterno. s; in
ex auctoritate philosophorum et philosophi consentientis in hoc philosophorum et l; in modo
ponentis philosophis de productione rerum ex tempore. ut enim recitat
philosophus p[rim]o de celo et mundo. plato posuit mundum generatum n in tempore
s; q tempus sunt motum celi. s q autem posuit philosophus et cum sit ge
neratum non in tempore q mundus sit generatus ex rebus simplicibus
ex quibus compositio non in q simplicia sunt priora composito tempore. s; natura
et esse solummodo. quadam in geometris inveniet et sic superficies
s[ecundu]m priores figuras q ex illis componuntur ut dicit commentator. voluit
declarare ex hoc esse q dei prius esse alio non dei tamen p esse
prius omnino et hoc non est. s; dicit ei. si non hoc non fuit p[er] tempus

ut sit in esse eternu. et res potest in esse sunt sil' in tempore et e-terne. Istud prius aut prius ee ut ee appellatur prius aut pri-ma habi absque omni impossibili potest poni creatura fuisse facta a deo ab eterno. aut potuisse fuisse facta in eternum quamquam ex se nata habeat non ee quam ipse potest hinc ex se prius natura et si non aliqua duracione te-poris aut eternitatis. ymmo quod pro potuit prius ex quibus mundum composuit pora mundo in esse in nunc quo ad hec non disputat contra ipsum sed solum quo ad hec quod pro posuit illa procedente secundum sci-licet duracionem infinitam eternitatis ut dicit quidam. Item ¶ Prar-guitur ad idem sic secundum philosophum. id quod non potest habere esse in prima-rie in esse ex se sed solummodo ab alio et si ex se sit possibile esse ab alio tamen potest habere perpetuum et in omni preterito et in omni futuro esse ut dem est de motu. creatura autem in quantum creata est non ee potest habere nisi permanere in esse. ex se sed solummodo ab alio ut a deo quia secundum bonitatem generis in eternum manutenet omnis bonitatis creatura cadet in nichilum nec habere esse poterit nisi nostre credit. sed ergo ex se tantummodo sit possibile esse a deo tamen potest habere esse perpetuum et in omni preterito absque initio temporis sic et in omni futuro absque termino et hoc confirmant per exemplum. Sicut esset corpus lumino-sum eternum puta sol oppositum absque impedimento eternaliter illuminabilis eterno puta aere. sol ab eterno aerem illuminasset et tamen ex se de natura sua prius esset tenebrosus quam illuminatus. sed non dura-cione et ita sic possibile illuminari ex se ab eterno posset illuminatus esse ab alio sic possibile esse ut creatum ex se ab alio eternaliter potest habere esse ut creatum fuisse ¶ Contra secundum articulum supponentium creatam ab eterno fuisse uel potuisse fuisse ita quod ex se sit possibile esse. Immo contra hec quantum ex se non esse. sed non ita ab alio habens esse cum habet ipsum et habet ut prius habens non esse quod esse et hoc in duracione eternitatis aut temporis arguo primo ex natura essencie crea-ture. secundo ex natura esse et non esse et ipsarum. primum ita sic essencie specie creaturarum quod est ex parte sui equaliter sunt possibile esse prius quam in aliquo individuo receperint esse equaliter est species soli quod est ex se et non ens et species hominis et equaliter eterne in diuina cognicione existentes et sibi indiuina esse per ydeas suas equaliter eternas et equaliter e-ternas in deo et secundum equaliter species hominis quantum est ex se est possibile apte esse simpliciter et species solis sed non equaliter nate sunt permanere in esse recepta propter diuersitatem naturarum ut iam ex parte dicetur quod igitur est ex parte speciei non prius nata est fieri a deo species solis in unico individuo quod est ipse sol quam species hominis in aliquo signa-to individuo puta in adam uel si hec in individuum quod est ipse natum est quod est ex se prius recipere esse a deo quam hoc individuum quod est ipse homo puta adam omnis enim actus essendi est creatum depen-det a sola uoluntate creantis sic enim quod ante solem istum non po-tuisset fecisse hominem istum adam sic fecit lucem celum terram maria et terre nascencia quod filium est uel hec ponet aut catho-licus cum quo ad istum articulum prius est intra disputacio deus temporis sibi quod est de se in differens et equaliter se habet ad totum esse eque primo uni speciei in unico suo individuo et alteri in quod-dam suppositum demum illi cui dat esse possit dare supremo et cui dat possit non dare et alteri dare et hec indifferens quod est dat uni et non alteri uel uni prius alteri posterius uel aliquando sil' sed solummodo procedit ex determinacione libera in ipso. sic igitur deus potuit ex eterno creasse istum solem et istum hominem adam et ante ipsum nullum alium ut ipse esset primus omnium aliorum et eius mulieris for-mande de costa eius. quia cum in quibus circulacione uel reuolu-cione solis uel ipsius uel aut uel aliqua precedentium ab ipso potuis-sent precessisse homines alios et alias reuoluciones precessit ut re-uolucionum solis que modo instat si sol fuisset factus ab eterno quia et homines qui generantur in tali reuolucione in fine homines pre-cesserunt tamen esset ponere primum pro quod et aliquo omnis alius et ultimum qui possunt pro omnis et posterius aut a quo nullus et sic primo ex utroque termino et fito fuit ultimo medium esset infinitum quod est contra naturam et ro-ne. Si esset medium infinitum nunquam a primo fundo deuentum esset ad istum ultimum. si igitur hec a parte secundum est et impossibile secundum igitur est ex quo sequitur impossibile scilicet quod primus homo adam ab e-terno potuit a deo fuisse factus. similiter igitur reue quod secundum est et ipossibile secundum preterita quod sol ipse ab eterno a deo potuisset fuisse productus et si non ipse nec ista luna nec ista stella nec ipse angelus

nec eciam aliud individuum alterius speciei et per consequens nec aliqua quod non sit species factum in aliquo suo individuo et secundum nec ipse mundus totus ab e-terno potuit factus fuisse a deo quia non fit nisi ex diuersis speciebus ¶ Secunda via arguo idem sic. si a deo habet creatura esse actu creatura ex se possibile esse est. quia si non esset ex se possibile esse actu essendi non posset habere il-lud ab alio. sed supponitur tertiam quod quod sic se habet esse simpliciter ad possibile esse simpliciter et sic esse ab eterno ad possibile esse ab eterno. igitur non a deo habet creatura esse ab eterno creatura ex se est possibile esse ab eterno. secundo esset ad possibile ex se ad actum aliquod quod non habet nisi ab alio quia ex se non esset secundum actum illum. si enim esset ens secundum actum illum non esset possibile ad recipiendum illum ab alio quia nichil ab alio recipit quod ex se habet iam. quia tamen saltem nisi prius illum actum haberet quam haberet et hunc ipsum haberet. sicut igitur a deo creatura habet esse ab eterno ex se est possibile esse ab eterno et non habens esse ab eterno. ¶ Quero igitur a simul omnino creata a deo habet esse ab eterno et ex se possibile esse et non esse ab eterno aut prius a deo esse quam econtrario. non primo modo quia sic essent in eodem actu contrario scilicet esse et non esse nec secundo modo. quia ut dictum est prius secundum aliquem quod competit rei ex se prius est eo quod competit ab alio ¶ Tercio igitur modo est necessarium quod scilicet creata prius habeat ex se possibile esse et non esse quam a deo esse. sed contrarium non est quando est secundum prius et in philosophum et eius quando est prius secundum esse sicut eciam et secundum naturam aut secundum duracionem et sic dicit idem quidam. non est tercio modo positum creature igitur aut prius duracione habet esse prius et non esse quam a deo esse aut natura. Si secundo modo contra non sit duracione temporis aut eternitatis aut igitur du-racione temporis aut eternitatis. si secundo modo igitur necessario in tempore secundo creata est posse esse et non esse ex se et posteriore tempore habet esse a deo et si sic nulla igitur creatura ab eterno potuit habere esse a deo quia eternitas aut est sub toto tempore aut preter ipsum. non secundo modo quia eternitas contra non habet partem et partem non habet prius et posterius. Si uero dicatur quod creature primo esset et non esset actum sunt prius natura quod esse actu a deo sicut dicit aliquis et ponere deum potuisse fecisse mundum ab eterno sed non fecit ¶ Contra ultimo cum esse creature non solum ex se est possibile esse actu existere sed et possibile non esse. Si enim esset ex se impossibile non esse quod est contrarium illius esset ex se ne-cesse esse quia impossibile non esse et necesse equipollent. ideo non solum creatura possibile est non posse esse et non esse actu sed et posse esse actu quod sit esse ac-tu a deo. Quero igitur comparando inter se posse esse creature et eius posse non esse secundum prius et posterius et sil' in duracione et sic creature et eciam actuum et primo non esse. Quero posse esse in existencia sil' habent esse in esse creature aut secundum prius aut secundum posterius non sil' quia potentie secundum philosophum contrarium. prima esse et non posset esse sil' omnino in eodem sicut nec ipsi actus contrarii. Si enim ut dicit potentie potentie esset sil' et potentia quod habet modo quo est potencia possibile est eam ponere in actu sil' igitur duas potentias contrarias possibile esset exire in actus contrarios et ex possibili posito inconueniens sequeretur. sed impossibile in esse igitur creature esse in existencia precedit posse non esse in existencia aut e contrario et hoc uel natura uel duracione posse aut esse non potest precedere nisi quia non esse ut dictum est precedit nisi ipsum esse et quod nisi precedit actum non precedit potentiam ad illum. quia non in eodem posse precedit actum et si non secundum duracionem secundum philosophum. x. methaphisice. posse non esse igitur nisi precedit posse igitur restat du-racione quod illorum precedit duracione aut de necessitate posse aut precedit aut eque uel in differenter utrumque eorum potest precedere alterum et est istud ultimum impossibile quia tunc esse creature se in diuina se haberet ad utrumque illorum et si ad ipsa posse et ad actus eorum tunc autem non equaliter se habet esse creature ad actum existendi et non existendi quia actum existendi non est na-ta habere nisi ab alio. actum uero non existendi a se ipsa quod prius si equaliter se haberet ab ipsa posse et sil' ad eorum actus igitur quod est ex parte sua sil' posset exire in diuersos actus quod est impossibile ex parte sua quia nec ex parte agentis potest esse in diuina quia ipse potentie persistere correspondent actui et econtrario secundum predicta. Ita quod secundum hoc esse non desit quidem in pos-ad esse nisi prius fuit in non esse aut econtrario. Si uero alterum precedit in du-racione et hoc de necessitate sicut igitur precedet in esse creature duracione ipsum posse esse contrario ordo actuum est secundum ordinem potentiarum. igitur de necessitate ex natura creature precedit esse posse non esse in creatum non posset secundum duracionem nec aliquid non esse nisi prius haberet esse ab alio. Et sic ut esse prius ex se non ens nisi quod esset ens ab alio in duracione aliqua nec eciam prius nisi quod non est natum eidem quod est ex se prius contrario duracionem. id autem est impossibile quia ut dictum est quod competit alicui ex se nisi est prius id quod competit ei ab alio et si posset esse sil' duracione necessarium est igitur secundum nobis quod de necessitate in esse creature duracione precedit

posse non esse quia et eius non esse non solum secundum naturam sed et secundum diuina communia ita quod diuisa omnia actu inesse eius semper quod prius quam ei natura et quod ei prius duratione quam ei posterius natura non duratione sed non quod non id attribuitur diuisio et unum post alium ut quando de prioribus modis secundum philosophum quod possunt esse prima natura et non duratione. Restat ergo quod creatura non possit esse habere ab alio a se nisi prius duratione habeat non esse quam quando ei et secundum sic nullo modo poterit poni quod non possit ab eterno sed ex tempore non quod tempus precedat. sed quia in primo instanti temporis ita principiat esse et prius in eterna eternitate fuit in non esse quam ad non productus est secundum apostolum quod diuisio soli creature soli creare modo potuit quarere. [illegible] Quod ergo arguebatur per oppositionem contraque creatura mundi potuit ab eterno produci a deo et non sit producta que sunt sibi duratione non sunt sed natura ut non esse eius precedat esse natura sed si non duratione sicut secundum philosophum primi ex quibus compositum mundus precedunt ipsum esse non duratione. dicendum quod non est simile de uno quam de duobus ut esse mundo per sua principia et ipsius de duobus concentibus unum quorum unum quam ei ex se alterum non ab alio quam est quando prius per principia necesse est ad modum prioritatis prius quam principia sed equaliter prioritate duracionis si sunt principia producta et prima duobus accedentibus alicui uno ex se et ab alio sed quoque non ei prius quam id quod quam ei ex se sed impossibile non solum natura quam esse creature ut esse est simpliciter considerata absque omni alio scilicet per esse et non esse prius posse esse et posse non esse. Sunt etiam tertia omnia que attribuuntur ipsi esse ut sepius aliter declaratum est. sed aliquid horum secundum ex se tertiat tantum non esse in quo esse creature ex se non considerabatur inesse conveniunt posse non esse quod habet ex se semper actu coniunctum ut sic deus qui ex se est semper ens ex se necesse esse potentia et per se. Illud autem quod semper est non est nisi natum esse impossibile esse per se et potentia sic esse creature ex se per se et ipso non posse non esse coniunctum aliter non conveniendi ita quod non est ex se per se et potentia posse esse nisi equaliter et potentia et simul et non posse esse et posse non esse. Immo non est posse esse ab alio nisi quod ex se est non ens secundum actum aliter ut dictum est. In proposito autem philosophus sola natura habent precedit principia principiatum inesse nequaquam autem duratione quia eius esse est esse duratione. unde philosophus reprehendit platonem qui ut dicit quantum posuit materias ex quibus mundus fit priora mundo secundum se tamen quod est impossibile quia ea ex quibus secundum platonem fuit cor existentia inactu quod non est nisi ut dicit commentator. si intendebat eum dicebat mundum esse generatum ex eius principiis inesse erit non secundum fidem autem catholicam mundus generatur ex causis prioribus mundo inesse. quia ex individuis suarum specierum. sed non duratione ipsa autem individua non generantur ex aliqua subiecto quia ipse essentie et non sunt subiecta esse et non ut de esse non esse generetur esse ens quod ad de colore non alio generatur color albus. Subiectum ei ipsa non ens potentia ad esse et non esse. sed subiectum est in potentia ad esse quod est subiectum esse non ut existentia non essentie fiat ens. sed ipsa esse non ens fiat ens et generatio in esse tamen est in potentia ad non esse non ut esse ente fiat esse non ens. Sed ut ipsa esse ens fiat non ens non apud corruptio sed defectio. Quod secundum dicendum quod necessitas habens esse ex se nisi ex se permanens inesse potest ab alio habere esse perpetuo et ab eterno ut motus creatura omnis est huiusmodi. Quod autem ad hoc et secundum ad confirmationem de corpore luminoso quod retaliquod est quod non habet esse ex se nisi permanentiam. habet tamen eam in se ut sua aliqua res non eam non habet esse ex se nisi permanentiam in se sed in alio ut tamen et sed sed in re dicit est potentia quietam ad esse secundum suam quantitatem non ad esse sed in ut secundum illuminationem autem habet de eo quod est impossibile ex se ad esse potentia modo secundum philosophum habet esse perpetuum ab alio habito. scilicet naturam quam necesse esset ipsum semper esse et in hoc natum esse transmutare inesse dicitur fuit in merede ab alio conservante et non aliter illius quod conservatur tamen quo ad potentiam obediencie vero ponit fides catholica quod possibile non esse ex se ab alio conservante potest inesse perpetuari. sed tantum modum perpetuandi non inducit philosophus de eo non quod est in potentia secundum modo intellectum solum deum philosophi. unde corpus celeste ex se est possibile moueri semper non secundum autem actu non mouetur quod est ex se et suo motore coniuncto durante continuo. sicut super xii methaphysice. si potentia quantum habet motum eternum sit in eo aut est finita aut infinita si infinita contingit moueri in instanti. sed finita possibile est quiescere quod iam improbatum. ergo non modo per potentiam existentem in eo. Immo per potentiam non in illo omnino et ut dicat motus eius compositus ex duobus motoribus quorum unus est finite

moventis et est anima existens in eo et alter infinite moventis et non potentia quod non est in eo et in quantum celum est ex se possibile moueri et ex se possibile quiescere quia motus habet continuum secundum quietem perpetuum quod impossibile est quod sit remanens ex se sed ab alio motore separatur ut sunt in hac eius consideracione quorum alterum solum posuit commune quod possibile ex se potest esse necessarium et perpetuum ab alio. Unde commentator secundum quod tangit commentator quia habet esse ab alio ut motus a motore illuminata ab illuminante propter quod ab eo a quo habuit esse possunt habere continuationem esse. Unde sicut quia habent esse ex se et sua forma secundum ipsum non ab alio nisi per quam cum dependentia prout est modo dictum sic ex se non habent posse esse sine continuare nullo modo esse sine continuatione potest habere ab alio superiori agente et recipientem in continentia in sua posuit eius quod secundum nullus ageret de inferiora non de necessitate nec et hoc non nisi motum celestem et per illum ea que dependent a motu celo tamen quod agat et moueat per voluntatem de eo et mediate et immediate secundum quod ei placuit non minus potest perpetuari inesse ex parte principio possibile esse sed secundum naturam quantum possibile esse secundum non ficta ex parte ante ut iam dictum est id non est consimile in eo quod secundum philosophum habet perpetuari ab alio quia habet esse in eo quod sed plures habet esse necessarium ex se unde quia celum habet esse necessarium secundum substantiam et eternum secundum ipsum et ex se est possibile moueri et possibile quiescere et non ab alio potest motus in ipso continuari et sunt stelle omnes corpora que recipiunt lumen a sole quia ex substantia sua habent esse necessarium et ex se sunt possibile illuminari vel non illuminari. ideo in illis que numquam eclipsantur possibile obscurum ex se perpetuo illuminari potest ab alio et hec eadem perpetuitate qua sed habent perpetuitatem in sua substantia sunt ante solum sunt eo per se sine utroque modo. unde ad illa primi possibile ex se non per perpetuari ab alio non solum dicit excipi motus celi sed et illuminationes et si qua plura huiusmodi actum possent in eum in corpore celesti secundum quod esse transmutabile per eundem modum quem ex suppositione posuimus perpetua ante et post immutabile et huiusmodi sine oppositione impedimento quod perpetuo unum illuminaret alterum quia sicut ex suppositione habita habent esse non posse non esse sic et potentia sicut ut inesse fiant actum non potest non esse. sed si sol potentia per impossibile esse deus quidam et quod tamen necesse esse potest secundum luce de nouo omnium substitueret quod ad deus causant omnia ab ipso non per se producere modum secundum contentum quod deus causa et alias. sed necesse est ut radius illius non esse preterent esse si non talia necessarium haberet esse in suo corrupti. secundum philosophum nullo modo posset ab alio perpetuari. quia eius motus sine que non est nisi forma sua perpetuari non potest quod quod ergo mediata sit prima causa secundum fidem quod non habet esse nisi ab alio quia tamen non est ex se necesse sed habet esse in necesse esse et ab illo alio quod deus est non habet esse necesse nec eius non est necesse ab eo perpetuari nec ante nec post nec et potest ex parte ante sed secundum potentiam philosophi possibile ex se nec ex parte ante nec ex parte post possit perpetuari. ipse etiam posuit alia preter generabilia et corruptibilia a nullo esse principiata sed solum ex se ipsis forte et quod celeste corpus ab ipso non recipiat nisi motus continuationem sicut unum eorum ab alio illuminationem propter quod propter eternitatem omnimodam quod posuit ex parte sui potuit ponere in ipso perpetuari omnimode quod est eius possibile in eo. sed tamen forte arguitur omnimode quod est eius [illegible] et ad hoc quod secundum arguebam contra me si celum [illegible] mouetur ab alio ex se possibile est ipsum non moueri per tamen ergo inesse et si semper ab alio sic non tamen impossibile nec autem non est semper ab alio sed semper impossibile quia includunt contradictoria ut patet. Quod tertio dicendum quod est possibile esse et quod tamen possibile secundum actum unius forte quod est necesse esse secundum actum alterius forte per quem ordinem et connexionem habent ad aliquo necesse esse a quo per habet ordinem habet actum fore illius secundum quod habet quod sic possibile esse sicut in proposito celum secundum actum fore sine est necesse esse et secundum actum modo quod est possibile esse et perpetuam forma habet ordinem et connexionem ad primum necesse a quo per habet ordinem habet moueri secundum actum. Illud non est possibile actum unius fore et secundum illius fore actum et necesse esse ut omnis causa propter quod non est simile. sed id possibile propter annexum non potest poni inesse nisi prius illud autem potest poni esse ab eo et sic celum ab eo dependet sed ab eo creature non habet esse aliquo dependens in motu

a quo causatur habet moveri ita quod secundum philosophum motus ce-
li non potest primum in esse nisi perpetuo et perpetuum celi ad principium
esse. Et si ordo ille non esset celum non esset durante autem in esse ce-
lestium orbium dator continuationis motus celi est dator motus ce-
li celestis et continuus motus circuli inferiorum. Et sic modus
ex quo insistens quod dator continuationis motuum est dator
esse aliis entibus licet alio modo ut iam dictum est. Unde posuit
tamen connexionem in esse inferiorum per causatorum ad superio-
ra ut licet inferiora potiretur ex se esse necesse esse quod tamen necesse
si superiora non essent. Ita quod si poneretur alio inferiorum esse sine ipsis
sine connexione ad superius contradictoria impossibilia implicantur.
Sed quod esse ipsum necesse esse et non esset propter defectum connexionis
ad aliud necesse esse. Sed quod quod commentator exposito li co cum cap. sic
sapit ut iam dictum est de substantia celi et motu et quod celum
secundum substantiam non est impossibile secundum ipsum nisi tamen et quod ab alio causatum
tamen sic non consistit nisi dependenter solum dependentia in libello
de substantia orbis vult recitare hec et dicit quod aliqui sentiebant
de motu eius ut sic hec in medio differunt opinio a[...]
et opinione aliorum. In 2o enim capitulo de substantia orbis commentator dicit sic.
Et debemus scire quod corpus celeste non indiget virtute movente
in loco tantum sed et virtute largiente in se et substantiali
permanentiam eternam. Quamvis et si sic simpliciter non habet potentiam quod
corrumpatur tamen est finite actionis necessario quod est finitum dimen-
sionum et esse tale cum intellexerunt posuisse ipsum existens per se
absque eo quod a largiente ipsi permanentiam et eternitatem
necesse esse ut in sit dispositione sue permanentie sicut est de fine
sue actionis et ideo necesse est intelligentiam ponere largi-
tatem ipsi permanentiam motum eternum quod ad ipsi
largiens motum eternum et non hoc tantum sed necesse est hic esse
virtute qui largitur et motum propter sue actionis quod est in
infinitas motuum secundum scilicet motum localem et eum
tum et formam et quantitatem ipsi motui scilicet spheram et infinitam virtu-
tem quia istorum corporum magis conveniunt ad invicem in ordine
et quantitate et quod ex omnibus perficiatur unus actus vel totus in
dus ulla est differentia inter indigentiam virtutis actio-
nis motivorum simpliciter uno aut in uno composito ex simpli-
cibus hec et in differentia sive a corpore id fuit generatum vel non
generatum. Unde indicium celi habere unam virtutem non tantum
generatum omnia sunt agentia et contra ultimum omnia sunt agentia
quedam est prius. Tertia actio et est agens esse quod fit ista
mundi et est orbis quem scilicet ipso et est agens orbem scilicet fu-
ndi et est propter in dispositionibus necessarius inveniendo sive propter quod
fuit et contra hec igitur unde quantitatem esse de compositione eius. Dixerunt
ipsum non dicere causam agentem totum sed tantum causam moventem
et id fuit valde absurdum. Sed dico fit celum
sic est possibile moveri et non moveri ex se sicut ex se esse possibile
esse et non esse quod patet duo prima est obiectione et de sua ipsa
unde potest perpetuari ab alio non autem quod est possibile esse et necesse
substantie quod dicit autem posuisse esse celum. Capitulo v. de
substantia orbis. Ubi dicit quod duobus est ad esse virtutis infinite
scilicet actionis sive passionis. Uno modo in tempore scilicet per successionem
sicut agendo et sicut recipiendo alio modo scilicet vigore scilicet simul
agendo infinite vel recipiendo hic uno sed in nullo corpore sive ce-
lesti elementari potest esse ut activa alio passiva infinita
primo modo et infinita vigore esse tamen actione et passione quia
obiectio non est tamen in potentia ad formam sed ut constitutiva for-
cius in esse per unum sicut non anima rationalis per corpus humanum unde
similiter ex hoc corpus celeste et hoc quod potest perpetuari in esse
ab aliquo utraque modo licet neutro modo sit possibile ex se non
aliorum corporum elementarium quia scilicet est compositum ex materia et forma quod
subiective est impossibile esse et non esse tale necesse est cor-
pus et tale per se est possibile corrumpi. Unde dicit quod non sed quia
sed intellectus est finite actionis et passionis quod sit corpus possibile
ut corrumpatur possibilitas eius non dicit esse nisi ex hoc quod
virtus est finita in tempore quod est compositum et impossibile substantie
et sic ad arguens impossibile est et non quod corruptibile ex se
non potest perpetuari ab alio solum intendit arguere

de eo quod est corruptibile subiective potentia materie et hoc sine materia corrupti-
bilis posuit per quod celum corruptibile et ab alio perpetuari non ad de eo
quod est solum corruptibile obiective potentia defectiva nec tale est nisi hoc
causam agentem corruptionis ideo tali corruptioni esse necesse est perpetuo
gestere ut dicit in fine de substantia orbis contra eos per hec satisfacere quod omni
obiectionibus generatis sed non satisfacit. Licet enim non habeat causam agentem. Habet tamen
causam efficientem substrahentem se causa in esse continuate. Sed nullo modo
concessit non ponere illa causa mutabilis. Unde posuit istam causam
non posse se substrahere propter inseparabilem connexionem predictam
sic quod nullo modo possit potentiam deficere nisi implicando contradictoria et
sed quod fideles qui dicunt preter deum posse omnia ex se ipsis non esse et
esse non habere nisi adeo ita quod sibi non esse sed preter non solum nisi dui
rante et necesse est per te sibi esse quod nullo modo possit recipere esse
nisi actu et non esse. Debemus dicere quod ex parte autem debemus recipere non
potuit esse per te nec ideo deus aliud dare non potuit eis nisi propter
aliquam impossibilem in ipso sed propter quod dum receptivum non est cui potentia activa
passiva sed correspondente ut sed habitum est illa cui universaliter esset
potest tamen receptabilitas ex parte post quam hoc sit corruptibile subiecti-
tive quia ut omnia potest deum corruptibile absolute a virtute permanentia
necesse ut dolore nec calefaciat quod philosophi intendebant potuit. Sed
ergo recolligo potentia quod necesse esse ex se formaliter ita quod a nullo principium
participatum est solus deus. Pater secundum primum modum essendi per se necesse
esse ex se formaliter. Sed principiative ab alio sicut filius et spiritus sanctus
principium secundum modum essendi et sic solus in deo et quem in tribus personis esse ex
se formaliter et necesse esse et nulla causa est alia potest esse necesse esse formaliter nec
ex se nisi ab alio. Permanent nec tertium modum nisi formaliter ex se recipe-
runt ab alio. Nec quartum modum nisi et ex solo id causatum et quod non ex
se formaliter. Nec quintum modum et vi et vii. Sed nec viii modum omnis causa
est possibile esse post non esse actualiter simpliciter et possibile non esse et esse de
futuro. Nonum autem novum modum generabile et corruptibile est possibile ad
esse post non esse actualiter et possibile non esse corruptione. Nec xi autem
modum et ultimum sunt impossibile esse oppositum quo quo modo ei quod est
necesse esse. Circa brevis solo sic longa et speciosa declaro. Sed ergo argu-
ebatur primum in oppositum quod sicut separate habent causam formalem intrinse-
cam sui esse sicut per naturam ergo se ipsis sunt formaliter necesse esse. Dicendum
dicendum quod esse duplex est esse essentie purum quod est esse cognitum quod non habet id
rei esse existentie in intellectu et esse existentie quod est esse in natura existens. Sed ergo lo-
quendo de necessitate esse rerum primum nulla esse causatum ex se formaliter et necesse
esse habendo causam formalem intrinsecam sui esse secundum presentem. Quia et si esse
essentie et esse rei a nullo habeat effective et unitate tamen habet hic adiuncta
esse et esse rei a nullo habeat effective unitate tamen habet ab aliqua
esse. In quantum enim deus sibi rationes ydeales immutabiles est causa quod eis
sibi habent causam necesse esse sive esse et quod sunt esse quedam habentes esse
cognitum in mente divina. Unde autem quod in rebus corruptibilibus non distinguitur
inter esse essentiam et existentiam plures modos posuit essentias sicut esse a
dicto intellectu et sicut sicut esse sive forme sicut quod dicitur fluunt ab uno in
duo intellectu et sicut hic esse sive forme sicut quod dicitur fluunt ab uno in esse <-
per quandam imitationem formalem et hic quo ad esse essentie. Sed quod modo per
quandam inductionem et hic quo ad esse existentie. Sed quod non posuit plu-
rimos per quandam productionem et hic quo ad esse existentie. Sed quod non posuit plu-
rimos non esse adeo ut patet expertentiatis et istos duos modos flu-
endi formas esse adeo. Novit autem. Unde in methaphysica primo secundo secundum modum di-
cens. Sciens quod differentia est inter fluere ab alio formam eius non est ut intelliga-
tur fluere ab alio formam intellectam in qua est intellecta tamen absque
additione aliqua forme intellecte in qua intellecta est forma ut est universali-
tas ut intellectum quandam in esse existentie formam non motus non est ut intelliga-
tur esse eadem forma ut singularis in supposito in esse existentie causatum ut ens quo-
dam esse. Unde de utroque subdit quoniam primo de primo. Secundo de secundo dicens et
sciens quod ipse intelligit suam essentiam esse principium fluxus omnis intelligentie in quantum
intellectum causatum sicut intelligit suam essentiam esse principium fluxus omnis existentie
in quantum est ens causatum. Sed non loquimur de necessitate esse et esse sive aliquid simpliciter
secundum necesse esse de quo est sermo nisi sed sic sive preter nullam rem causatam nullo modo
est necesse esse. Sed ad 2m quod hoc causam formalem etc. Dico quod aliqua est forma aqua
ex se ipsa sola habet esse sive alterius actu et causa. Licet modo sola forma in qua
est divina esse est causa formalis divinum esse licet in propriis dicat esse causa quia ipsa
potentia est ipsum esse et ideo sola res prima que habet hoc formam intrinsecam secundum
se per naturam sunt necesse esse. Aliqua non est forma aqua non a se ipsa sola habet
esse actuale existentie sed solummodo ex actu alterius quod fluit ab ea esse
ideo causa est et talis est omnis forma causata. Indicium est ipsa est esse et dicitur

esse essentie et esse existentie

ex hoc [illegible] i[us] q[uonda]m ad dm ip[s]e est io[n] e ca ee ici
q[uod] sic h[abe]t forti[tu]dinem q[uod] p[ri]ncipium sui ee ne[cessari]e est nece esse s[ed]
solum pot[est] ee e actus oio depend[et] ab alio q[uod] ad plo
ne[m] maiorem [illegible] ex[trin]sec[is] res h[abe]t ee p[er] [illegible]
formas. ad q[uod] sit q[uonda]m [illegible] extrinsece aqb[us] res depend[e]t or
ee celi ut ela [illegible] q[uonda]m no[n] sunt extrinsece acc[identi]a
[illegible] a q[ui]b[us] res depend[e]t [illegible] actu[m] ut iste ho[mo] filius ab a[li]
hoie pate suo. De causis extrinsecis po[st]ea no[n] n[on] est no[n] [illegible]
extrinsecas [illegible] dicit aui. [illegible] ph[ilosophus] q[uod] g[e]n[er]ans p[ri]mi
patre ut h[omo] g[e]n[er]ans ho[minem] in g[e]n[er]atio[n]e [illegible] g[e]n[er]ans [illegible] sol
[illegible] est ca[usa] extr[inse]ca oium celum [illegible]
[illegible] ad da[n]du[m] ee ad [illegible] imo si
no[n] [illegible] pot[est] [illegible] statim i nichilu[m] cade[re]. Et q[uo]d
[illegible] ad [illegible] q[uod] for[te] simpliciter s[ed] ab ee no[n] possunt [illegible]
no[n] tn ut d[ictu]m est p[er] se sufficiente ad cau[san]d[um] ee ex[tri]n[se]ce [illegible]
[illegible] deum modu[m] [illegible] nece[ssi]tate[m] possunt [illegible]
ee ex[tri]n[se]ce s[ed] [illegible] ee quoquo mo[do] ut d[ictu]m est. Per
id p[atet] ad [illegible] q[uod] no[n] pot[est] relinquere ca[usa]m for[tior]e sui ee ex se
[illegible] e nece esse. Ad q[uod] [illegible] est qu[od] ex se sola est [illegible] suffi
[illegible] q[uod] [illegible] dicitur. q[uonia]m ex se oio p[er] [illegible]
sufficie[n]s ut est oi[bus] for[ti]or ca[usa] sic d[ictu]m est. tunc q[uonia]m no[n] pot[est]
res relinquere [illegible] tu[m] ex ipa est nece ee [illegible] d[ictu]m
modum

Sequitur q[uonda]m de [illegible] se [illegible] i[n] [illegible] q[uonda]m d[e] i
[illegible] intellectualib[us] [illegible]
p[ro]p[ter] querela[m] p[ro] quedam [illegible] ad [illegible] a[n]g[e]lica[m] [et] hu[m]a[na]m [illegible]
querelan[tur] [illegible] ad [illegible] hu[m]anam. Circa p[ri]m[u]m istoru[m] q[uae]re
ba[n]t duo quoru[m] un[um] [illegible] ad statum [illegible] intellectu[m] i[n]stitu
te [illegible] ad statu[m] i[n]nocencie p[otu]it h[abe]re actu[m] p[ri]mu[m] malu[m] [illegible]
[illegible] d[am]p[na]ti possint reu[er]ti ad bonu[m]. Circa p[ri]mu[m] ar[guitu]r q[uod] n[on] q[ui]a [illegible]
an[gelu]s de celi dyaboli. [illegible] intellectual[is] no[n] pot[est] h[abe]re p[ri]mu[m] actum
uo[lunt]a[ti]s n[isi] acto. si acto no[n] pot[est] h[abe]re actu[m] uolu[n]tatis malu[m]. q[ui]a [illegible]
malum culpe [illegible] q[uod] [illegible] e g[e]n[er]e [et]c. Contra [illegible] po[tenti]a per
[illegible] no[n] impeditam [illegible] ad actu[m] pot[est] statim i[n] actu[m] il
lum ad q[uo]d est [illegible] pot[est] p[er] [illegible] po[tenti]a [illegible] intellectual[is] i uo[lunta]te sua
[illegible] po[tenti]a que [illegible] est expedicior [illegible] q[uam] in bonu[m] q[ui]a facile
est deficere q[uam] p[er]ficere g[ener]e [et]c. Ad h[oc] d[icendu]m q[uod] siquis no[n] distingu[er]et
int[er] actu[m] uo[lunta]tis [illegible] deliberatu[m] no[n] aspiciendo ad actu[m]
aliu[m] q[uam] deliberatu[m] pot[est] dic[er]e q[uod] c[re]atura intellectual[is] pot[est] h[abe]re p[ri]mu[m]
actum malum. [illegible] facultatem pot[est] eligere malu[m] [illegible]
n[on] in bonu[m] s[ed] [illegible] sub sp[eci]e bo[ni] ut ia[m] dic[tu]m [illegible] d[ice]ntes q[uod] deliberacio
[illegible] intellectual[is] posset fi[er]i subito q[uod] [illegible] distendi possunt
po[n]e q[uod] in p[ri]mo instanti acto p[otu]it posset ee mala. s[ed] q[ui]a deliberaci[o]
n[on] pot[est] ee in instanti. io no[n] potuit in p[ri]mo instanti h[abe]re actum
malu[m] [illegible] ponentes q[uod] hoies et angeli erant [illegible] gr[ati]a
et q[uod] [illegible] an[gel]i [illegible] in p[ri]mo instanti in p[ri]mo instanti [illegible]
[illegible] ex g[ratia] in actu uo[lunta]tis [illegible] no[n] deliba
[illegible] si g[ener]e disting[uitu]r act[us] uo[lunta]tis i[n] [illegible] [et] deliberatu[m] [illegible]
[illegible] de actu p[ri]mo [illegible] p[otu]it ee mal[us] [illegible] sine deliberat[ione]
[illegible] quod cu[m] act[us] [illegible] deliberatu[m] ut ia[m] [illegible]
[illegible] uolendi [illegible] pot[est] ee malus sic [illegible] pot[est] ee mala
[illegible] actu [illegible] no[n] pot[est] ee [illegible]
[illegible] est [illegible] simpl[iciter] [illegible]
[illegible] pot[est] ee malus. s[ed] [illegible] actum [illegible] esse [illegible]
[illegible] sic ei ee [illegible] q[uod] impetu [illegible] uo[lunta]tis [illegible]
[illegible] uolendi sine quo [illegible]
[illegible] esse no[n] pot[est] [illegible]
[illegible] actio [illegible]
[illegible] no[n] [illegible] mal[us] [illegible]
[illegible] dialon [illegible] querit
[illegible] posset ad uelle [illegible]
[illegible] dico p[er] hec [illegible] ut qui h[abe]t [illegible]
[illegible] ad ambulandum [illegible] pot[est] [illegible] quia
[illegible] no[n] pot[est] ambulare
[illegible] angel[is] qui ia[m] apt[us] est ad uolendu[m] [illegible]
[illegible] p[er] se posset ad uelle [illegible] uo[lunta]tis po[tenti]a qua
[illegible] posset [illegible] uelle [illegible]

quod non [illegible] in ar[ticul]o xii. quicq[ui]d se mou[et] ad uolendu[m] [illegible]
uult i[n] se mou[er]e. q[ui]cq[ui]d g[ener]e n[on] uult [illegible] no[n] pot[est] se mou[er]e
ad actu[m] uo[lendi]. Restat g[ener]e ut ille an[gelu]s qui ia[m] aptus nat[us] est
ad h[abe]nd[um] uo[lunta]te[m] s[ed] tu[nc] n[on] ult no[n] pot[est] h[abe]re uo[lunta]te[m] p[ri]ma[m] a se. [illegible]
[illegible] nece sit po[ne]re ut d[ictu]m. po[ne]re q[uod] s[icut] [illegible] q[uod] e [illegible]
optea[t] acto [illegible] ipetu[m] i h[abe]t uo[lunta]te[m] ad elicie[n]d[um] p[ri]mu[m] actu[m]
uo[lunta]tis a[liqu]id ex se p[ote]st exire i[n] actu[m] ad a[liqu]id [illegible] no[n] uideo
Si e[st] au[tem] ex dono d[e]i i[n] [illegible] h[abe]t uo[lunta]te[m] que pot[enti]a n[on] est
i facultatem in [illegible] q[uod] actu[m] no[n] uideo qu[omodo] p[er] -sit
se posset ad uelle ut [illegible] se ipsam moueat i uelit. i p[ote]st
sit moue[re] in actu[m] uolendi. cu[m] n[on] oio p[ri]us uolu[n]ta[tem] [illegible]
actu[m] uo[lendi] oio h[abe]at [illegible] no[n] uideo qu[omodo] [illegible]
p[ro]p[ter] cum d[icitu]r [illegible] xii. Si a[utem] apt[us] est ad uolu[n]tate[m] [et] ad ac
tum uo[lendi] ut n[on] a[liqu]id illi desit s[ed] de [illegible] ne[cessa]rius
ad actum uolendi ut n[on] ei restat n[isi] desit q[uod] i[n]c n[on] uideo
cur p[er] se no[n] p[ote]sit ut tu[n]c in [illegible] sile ex[empl]u[m] q[uod] [illegible]
[et] dicam sic. q[uonia]m s[ed] apt[us] est ad uid[endu]m [et] ap[er]tis oc[u]lis [illegible]
[illegible] po[ten]tis [illegible] q[uod] [illegible] mou[er]es [et] [illegible] solu[m] mo[do]
pot[est] uid[er]e p[er] se lu[m]e[n] subito fulgente in p[re]se[nti]a oc[u]lorum q[ui]a g[ener]e q[uonia]m
aptus est ad uol[endu]m [et] uolu[n]tati [illegible] volibili [illegible]
p[er] [illegible] uult q[ui]a s[ed] de p[re]se[nti] [illegible] cog[nit]i[on]e
[et] h[oc] solu[m] mo[do] no[n] pot[est] uelle [illegible] subito p[re]sente cog[nit]i[on]e
intelle[ctu]s. Q[ui]a g[ener]e no[n] uolens sit[us] no[n] uelit p[er] se sic no[n] uide[n]s
pot[est] p[er] se uid[er]e. [illegible] no[n] uideo n[ec] [illegible]
quia [illegible] ad ex[emplu]m qui [illegible] discip[u]lis de illo qui clau
sis oc[u]lis [illegible] no[n] uidet [et] tu[nc] pot[est] p[er] se uid[er]e no[n] [illegible]
n[on] uolens pot[est] p[er] se uelle [illegible] dice[n]s q[uod] h[oc] [illegible]
le no[n] uide[n]s h[abe]t usum [et] uo[lunta]te[m] [illegible] actu uolente[m] q[ui] pot[est]
moue[re] usum ad uide[n]d[um] ap[er]iendo oc[u]los. In p[ro]p[osi]to aut[em] loq[ui]
[illegible] act[us] uo[lendi] de [illegible] actum uo[lendi] [illegible]
ad h[oc] no[n] sile. s[ed] sic in [illegible] ex[empl]o [illegible] no[n] pot[est] q[ui]a si [illegible]
sint oc[u]li ap[er]ti [et] uolentes n[on] impediat p[er] h[oc] q[uod] [illegible] minus
[illegible] n[ec] [illegible] lux splend[et] in p[re]se[nti]a oc[u]lorum ab[s]q[ue]
oi acto uolu[n]tatis p[re]cede[n]te mo[uens] usum ad actum uolendi
pot[est] p[er] se uid[er]e [et] quera[tur] q[uo]d g[ener]e in p[ro]p[osi]to si uolu[n]tas no[n]
sit impedita [illegible] nullum uolitum p[re]se[n]s erat i cog[nit]i
[illegible] n[on] uult [illegible] p[re]se[n]t[ar]e uolibile ab[s]q[ue]
oi acto[n]e uolu[n]tatis p[re]cede[n]te q[ui] mou[et] se ad actu[m] uolendi [illegible]
pot[est] p[er] se uelle no[n] [illegible] q[ui]a ille h[abe]t actum uolu[n]tatis
[illegible] actu[m] uid[en]di quo pot[est] moue[re] usu[m] ad actu[m] uide[n]di [illegible]
[illegible] q[ui]a ubi actus uolu[n]tatis p[re]cede[n]s n[on] op[ort]et ad actu[m]
[illegible] ut d[ictu]m est [illegible] n[on] requi[ritu]r appete[re] ad illu[m] p[ri]mu[m]
actu[m] [illegible] sicut in p[ri]mu[m] actu[m] intendi [illegible]
[illegible] no[n] o[portet] duc[er]e usum [illegible] in actum [illegible]
di [illegible] p[er] aliu[m] actum [illegible]
p[re]cede[n]te[m]. s[ed] [illegible] pot[est] p[er] se exire in actu[m]. alius ne[cessa]rius
ad ip[su]m [illegible] in respectu actu[m] uo[lendi] no[n] o[portet] duc[er]e
uolu[n]tate[m] in actu[m] uo[lendi] p[er] aliu[m] actu[m] uo[lendi] p[re]cede[n]te[m] s[ed]
[illegible] pot[est] [illegible] alius ne[cessa]rius ad ip[su]m [illegible] Cu[m]
g[ener]e [illegible] q[ui]a [illegible] se ip[s]am mou[et] d[e] n[on]
uelle ad uelle [illegible] se uelle moue[re] [illegible] q[uod] sic
[illegible] actu[m] uo[lendi] q[uonia]m [illegible] uult ad uult se uelle
[illegible] uolendo [et] q[uonia]m explicando actu[m] replico sup[er] se
[illegible] se uelle [illegible] h[oc] dic[itur] q[ui]a in [illegible] uelle [illegible]
[et] sic dic[itur] uelle se uelle [illegible] ac si dic[er]et uolo uolo [illegible]
[illegible] p[ri]us uelle no[n] sit in p[otes]tate uolentis se
uelle [illegible] in illo no[n] aut[em] no[n] tali mo[do] quo [illegible]
[illegible] uelle uelle e[st] d[ictu]m caritate[m] [illegible] ab[s]q[ue]
[illegible] caritatis [illegible] uo[lunta]te [illegible] pot[est] uelle se uelle d[e]m [et]
[illegible] no[n] est n[isi] uelle h[abe]re caritatem q[ue] posset uelle d[eu]m ca
ritatiue [illegible] qui uult d[eu]m ex [illegible] no[n] pot[est]
uelle illu[m] q[ui] pot[est] uelle ex caritate maiori [illegible]
ex caritate maiori pot[est] uelle se uelle d[eu]m [et] h[oc] no[n] [illegible]
uelle h[abe]re caritatem maiore[m] qua posset uelle d[eu]m ma
g[i]s caritatiue [et] sic e[st] de uelle [illegible] se uelle s[ed]
e[st] de dilig[er]e [illegible] se dilig[er]e tu[nc] [illegible] absurd[um]
quid e[st] [illegible] posuisse puto q[uod] [illegible] q[uod] [illegible] Dic

f[ilii]s Rye

Q x

g° quicquid se mo3 ad uolendum p⁹ uult i se moue e cu
septu e s in intlle de uo^te inhitu r^u illi⁹ quod uult uli
ad tale in quo necō p⁹us uult in hitu i se moueant
q nu in actu se moueat ad illud uolendum q sic i
illic apte explicat ph q d^e i lra iunc de p̄cedte. Sig
c^u ut tangit discipl^s in suadicione subito claudit o
c^los ad iedum ueientez aut si cog^e a^c incomodo ut
subito uelit quod p⁹us nō uolebat quia forte n^l dei
adiuebat s^e subito nō mouet se actu uo^tis fugiendi
i^d nō p⁹us s hitu3 nul se uelit moue ad illu actu uo^s
vn^i ille ans. c̄tio^e sbdit deus ofen do sic in genus illius
cog^e ul timore ul s^ru a^c in comodi n^e accidit amo
re omodi alie^d ad uolend^d ad s. fin actu n qui p⁹us
h^t uo^tez nlem uitandi in omodum aut huoi omo
dum q^e uo^te se mou3 ad aal uo^tes. hoc est ad alios
actus uo^di. Et ēce q apte apte d^t uo^te p̄ma q se mo
uet ad alios uo^di ce uo^te nalē uitād i in omod a^t
hūdi omod que n^l ad est q act^9 uo^tis inhitu q sta
tim coffetu in omodum s actu uult uitare q offert
feit^a omod uult h^i neco a nlr. hui⁹ ac actu uo^tis n̄i
lem in hitu nō h3 i euā a se s3 a deo in eo q dedit ulē
uo^te p^oin uoluntatis q nlr ei impssit uelle uitare
in omoda q h^i omoda. Q^e q apte insinuat p eaq
sbdit b^s a^c nō pot esse q c̄. v declat q accepit ad
uelle s^e bu cē q nō cē male q uelle cē bu. Ita q n pos
sit moui ab hac ad uolendu a^d s^c tum q sci. uelle ea
q p se i cē ordinatur ad b^titudinē q h3 uo^to cē bu
qnto hoc alic^9 cē posse og^o scit q quo ci nō pot h^i su
ma omoda neco est ei uelle h^i in feriora a q uelle
omoda sui maiora su minora est donu dei. sicut ē in
tri aut s^r ualitas q q nō est in tali uo^te siue iusti^a s
ue siue in iusti^a ex quo o cludit in fi. c. xiii. g^o i q^d
cē est bonu est ad q^d n ad iusticiam p tinz sui i iusti
n^c bo^n n^c mala est. Sed dubitandum tū an sic s^sit
ansel mo3 ne vnu ubum p q ut sensisse de actu
p^o intlli^di ex quodaz impetu diuo. Ecia ubu^o q po
sint s in quo ex h q ia h3 v explicat q ia accepit i
nulb3 nō sufficit ad p^m actum intelligedi c^o ou cē
n^r ia3 declaui. Si uo intelligat deū sui s mod^o q
p^m iam exposiuan^9 tn dcm c^9 nō ual3 ad p^otu q^e q^o
est de uelle in actu nō in nlu hitu p^oc io ad sic p⁹us
q act⁹ p^mu⁹ uo^tis nō pot cē mal⁹ quia nr est q ad eo
q act⁹ p^mu⁹ uo^tis nō pot cē mal⁹ quia nr est q ad eo
indit^9 n^e intlltuali nō p impetu3 ut dic p^o cedo op^o
s per hec q h^ei indidit nlem uo^te q ex se q p se i.
ph q iam h^e nlr pot in actu p^m uolutatis phe q
nam talem indidit qua nlr pot in tale actum q e
sic uult nō pot nō uelle. Ideo dico in ito tal act^9 deo ast
b^e ut io dicta nō posse cē malus tn quia purē nr s^u
quia n^a qua sic pot q nō ali3 a deo he q sic i^e act bo
ē. q3 an bōa est q adeo qui n^a ocedit n^e posse cē oi
malus n^e deus. n^a3 malia3 o didisse q ph a to ast be^e
malicia q iniusti^a eius nō a^c agendi cu3 p sua uo^te
talem. sic si h^ns tibiam curuam in p^s suo ad id actu
inacedi claudicaret impntid^9 ess3 effi^a tybia n^c s
ia^m p eam q mal⁹ siue in iust^9 s^m hūc actu po^o di
cetur efficaes tybiam qm claudicas p eam si tn in
cessus ess3 pure nr q incedens oio nec h^et incede p
eam sic uolens neco q nlr p uo^te agit p^m actu uo
lendi. vn^u sicut p in^9 act^9 rectus a uo^te recta nō in
puta^r iusti^e uolentis s3 bonitati di sic si p^m actus
eet obliquus a uo^te obliqua nō imputare^t iniu
sti^e uolentis. s3 malicie di. vn^u dic ans in cera ds
boli ca^o. xiiii. sic nō ess3 uo^tis iniusta si uellet
in genera qui h nō posse si uellet a si uellet gen nō
id eo ess3 iust uo^tas cu sic accepiss3 ut nō posset
alr uelle. si uō ince^s9 cu h q ess3 nr ex pte tybie
ex p^te incedentis ess3 delibatiuus q ex electōe p^te
ceus q imputaretur inco incedentis. s^e a^m ad p^o tobha
bens a deo uolūtate obliquā. si cu h ea uelle p delibacōz
actu obliquū malicia actus inpu^ta deberet q deo q uo^t
s3 si p cederet malus ex uolūtate nō obliq nlr. s3 ex deli
bacōe. h soliu ess3 malicie uolentis q a^d firmi^t ista
ti s^t posit delibacō q p^m act⁹ ess3 malus ess3 a deo n et
a in mala uolūtate. Est e in actibz intlltual^l max^i^u
de quo p cipue est s^mo q^o ad statu i nocencie. scd^o q
po p intlltem ex hitu o creato cu ph et uleri u^r oes q fu
statim ulli uo^a siue in aliis absq3 delibacōe in qua cō
placencia que neco est p^m⁹ act⁹ eius q3 nō ē cē pa
nō pot cē malu aut bonu mori in ea q ue o p^us ulla
aut p ticularum sb illi cu3 sit p^ra nō posit o ph ndo
s3 solu p elisicur sium. vnu post aliu. s3 n vnu exal
to sic ut angelus supior intellib3 p us suam cēu p
tectarem o p rehēdat. q3 s^e mag p scrus est. sin aliud
alci⁹ sb alia spē sine spcib3 ad o ph n sione p intllim
eq3 sin ul sit duracō h3 quoda ordie n^e o coita o pla
cencia nlis in alio q sic in quolz successiue. s3 q ab in
itiu o p hnd^e vnu post aliu in^c i ad actu h^9 uo^tis
pot cē malu3 aut bon mori s3 solumō bonu n^e u
tius aut aiu intllig an^u p^mu cēu sua3 pra3 o p hud^t
sb o p^one ad cēs in fior q o p hndit quod cē sua s^ui
or est et dig^or ordie q g^d ou n^e q q^e est ex nlib3 natu
p esse q p nam alius q ulti⁹ o p q istud ess3 bonu q da
et ordinatum q s^e atq3 alius bonu in h ium dicat i tlli
absq3 alius bo^m oi falla q errore o q3 tale3 intllim se co
placen uolūtatis ad hec p nte n^l est. q absq3 oi delib
acōe. vn^u q sistendo in ea ad h^uc oes act^9 uo^tis h^uc
usq3 a neco p les sunt bo^l sut. q in dui bōtas illo3 reddi
quenda est q intlls eo3 mal^9 q si ess3 malicia e^9 in
retorquenda est q hec ess3 potiu adeo uo^tis h^c usq3 q n p^t
esse n bo^n bōtate n^e n3 bo^n n3 mala bōtate in quantu uo
tis q hec siue oes catura intlltual fuit creati i g^a su
nō q3 g^ra nō uariat aut mutat n^a quia n^e cu su3
aut ordine n^e. vn^u q sicut actus uolūtatis p^o dei neco
sunt absq3 oi delibacōe q p cedit e3 actum delibatiu
sui g^ra q o g^ra. vn^u q aliqui dnt q fuunt creati i g^a g^ra
facione q q oms in p^o instanti sue creacōis meruerit n
uideo quo ad hec intell3 quod tuc potuit meruisse cu
neco q^e est ex n^a eius mudiz de adeo potuit delibasse s3 nec
est om delibacōm p tōs act^9 o pleccēcie nlis p cessit
se sui a^c g^e iustificatus fuit eis collata a deo in cacōe
cum sius nlib3 de hec n^l uideo n q sic fuisse fcm potu
s3 an fuit fcm quia a nā di uo^te hec deprehendi. scio q
q nulla nlr rōe dephēdi pot cētudia^t mo⁹ a^c as quo o e
cuis fi potuisse app omicapot. q^e au3 s p sumpo e deu
fecisse q tō bilius q o g^e enaius fac^9 erat. q sic o g^e fieri
q tō abilius fi debuit. s eni q dicit aug de b^o ai. s^ir
tanē dephendi potest. q3 celum q o cunu elle o g^e pu
est deum illud fecisse s mo3 g^e mag dotetum
et o g^um cod est deu g^ra3 o cunuisse. vn^u q3 g^ra n or
dinatur n ad uitcum o g^a quo ad g^cus dictam a^c dig
quo ad g^ra facta n h^ni est ex s deciatis q usq3 ad ho
ram q delibare potuit intlltual ca^ta o s dcā ac uo^tis
nō potuit esse n pure nlis quo n^e de o g^ro n^e de digno
h3 ad inicu. quia ut dcm ē inq^nē mori in bon^9 tu3 ma
l⁹ cē pot. Fuisse a g^o i cauu an horam q delibare po
tuit aliqua g^a ei collata fuisse q p^o ea in app3 rō bi
fuisse po^d q usq3 ad illam horam fuiss3 in puris nlib3
in qbz q cre s erat. ut s h angelos in claritate nlu
fuisse c^atos q os p spacu tpis in tn beatudie p stiterut
usq3 s. ad horam qua delibare potuit. ut s h intelli
git illud dcm aug. xi. de ci. c. xi. nis nō s spaca
ium ad tpus p us erat spē illa tenebē quos angelos d^9
si sil ut fca sunt lux fca sut q ē. p⁹us nō erant tenebre q
n nō fuit male erat. sic dicebat maichei quo3 oppo

p h ꝯseq̄ntur repellit ibidem. sz in quali ꝗ est ca luce. s. an
n tñ an gr̄e beatitudinali distinctum nō pōt aug͠ dicere qm̄
q̄cumq̄ aut̄ antequam peccassent illi sapie fuiñt participes dr̄
fuit qs pt. vñ si angli mali p° distinctionem nunq̄ gr̄am iustificā
tem h̄uisse putandi ꝯgenaq ut deum tenuisse eā ob;
ãnq̄ aliqui eoꝝ peccaverint. dz tñ ad istas puenire ig
deliberare potuerunt. vt deus sua ꝯtinentia virginitatem nō solu
ñ ꝯtinendo q deliberando possit actu uelle bonum ꝗ tepate
uelle nō extendendo in uolendo. sic ꝗ pōt in uolendo ex
cedere. sz ꝗ gr̄a iustificante apposita qua unā cū bonitate uelit
ꝗ tepate uelit. dicit ans. i cas dyaboli. c. xxiiij. qm̄
ñ solummodo uolendo bitue; nc solum q ꝯt cū ex necitate
uelit iust⁹ pōt appellari. nc pt nc dz ē deus ñ uelit
necesse ē ut sic faciat & utrumq; uotene; uotē vnā ß uiz
q ꝯdm ino gīe ut ꝗ idus uelle eē ꝗ iuste uelle q ti
n⁹ si addita iusticia tepat uolutate bitudis ut recedet volgs
excessum ꝗ excedendi nō apud potentiam. ut ph q ne
lit eē bon⁹ inidum possit excedere. p h uo q iuste uolz
i. q h; iustitias qua uelit nō uelit excedere ꝗ sic iustam
huis bitudinē ꝗ uote possit ꝗ debeat eē bs qui ñ uo
lendo q dz uelle nō dz umq̄ uelle possit ꝗ sp deindo itaq
p modatam uote nullo mō indigeat. at si desideraret
s. uotō q nō dz uelle p inmodatam uotē oīo idigeat
ß si istam gr̄am fuisse dicimus iustificante b q iā dcm̄
est de anglis bonos ꝗ malos in gr̄a pares fuisse indica
inus prius q illi peccarint q aug͠ nō audz dicere. c. vñ
pq dicit aug͠ q s posuimus q̄cumq̄ antequam peccasset illi
sapientie fuiñt participes quis diffinire pōt ꝯtio adnigit
ine tñ participatione eq̄les fuisse istos illi qui p ea ue ple
neq bi sunt qui nequam de sue bitudis eternitate fallū
tur. quo dictum i sim⁹. vñ de hec ut certus est. dz pic
etendū q magis ꝯgit ibi. vñ ꝯ uelle bonum tepate pt
aꝫ tpo ex puris nalibus uolendo ad bonum morum ut de
uelle tēpate q bñ pōt ex puris nalibus h aliqui h negat
q de uelle eēt uoluntate pure nalem indeliberando exce
dere. q tunc ñ eēt deliberando. sz nā nc imputandi esset excess⁹
deliberanti. sz taleꝫ nām instituenti. b° ex puris nalibus
ꝯcedo dono gr̄e gr̄atis date iniuriando in hec nam. ꝫ° ex do
no gr̄e gr̄atum facientis p h amp in iniuriando ut stet in ea
mereto ut expo actu ultum p dam ultim eꝫ oīo. Ex bo
nitatum ꝯgl tñ. ex ꝫ° uo nutū dig. ut a q exacto nuto
pōt dari ꝯgrentius ut ut. b eodem etiam da tñ dā p ꝗ te
nuto ꝯgl et denegē p deinutū ꝯgrui q ut in q oī nu
to uel demito tribuē ꝗ illa q p gr̄a gr̄atis data. zñ esset dz dis
potur⁹ ad idam illa qui esse se dispotur⁹ q ad ut ia dam
ē b aut dom bitudis ꝯgruentius est dari exinito q sūi
vñ sic uo ꝯgit ponē q os fuissent creati in gr̄a gratificante
p rōm p dcm̄. s p rōz ia dcam mag͠ puto q oīz cre
ti fuit gr̄a sū iustitia a qua gr̄a data qua stare i bō uo
uodo bonum tepate poterat ꝗ mereri de ꝯgruo sz nō de ꝯdigno
ut p ea ex illa gr̄a pficere nō potuerunt in bo angli in
mali. sz bs qui usi bñ sunt illa gr̄a pa bonum tepate sū exces
sū statim ulnerant gr̄a iustificatem. Et mali q ea male
vsi uoluntate excedendo modicum in q gr̄a illa vt eos
eos tenē statim gr̄am iustificantē demiuere ꝗ stertigate
r uē alius ingiū statib; ꝗ illoꝝ eaꝫ ineentibus ꝗ icētia
le indicem ꝗ timentibus ꝗ ꝯ adiuto aō gr̄e ad totum mereti
bz in quo suam bitudinem inmeruit ꝗ ex inde in bono co
firmati a⁹ plus dāpnatis ꝗ in malo ꝯbetiatis dicere
gg͠ sup io. job. xi. triti purgabantur. nc ite intellectie
sb⁹ reliqui⁹ si cōm inqua leuiathan ab arte bitudis ca
dente in ruina ei⁹ q anglicos bonos expauisse ut isti ex
illoꝝ ruina fiue lapsus eiectos illos ad robustius standum
timor soli daret. vñ ꝯsolatus fuit timebe anglici ꝗ
triti purgabunt. purgati ē sunt. quomimus isto ꝯ reprobis le
gionibus exeunte soli in celestibus sedibus qui bitati et
nū vmerunt remanserunt h⁹ itaq lapsus eos tenuit ꝗ purgā

int etiam ne ꝯditorem suum superbe despicerent purgavit
quia ex eiectibus reprobis actum est iuste. ut electi soli reg
narent. Et q eaatoꝝ opifex deus sic ad boꝝ custodiam
bñ uti ē mala acue reprobis lapsum cadentium uitit i pro
ductum mancipium. ꝗ vñ puruta ē elati superbientium in
humilibus aut inuenta ꝗ solidata sunt aug uictaq minoꝝ istis
nāq; meritibus illi innime datum est ut cadere oīo nō p
sint. sci ē angli dum uitas sue nc dāpna ꝯspicerent i se
ipsis iam cauci⁹ robusti q ꝯsistunt. moꝝ lo. xxxiiij. cao
viij. vt s h pūmus an aliq pteriores gr̄a gratificante ñ h uisse
sz sit illam i grām tenuisse ut s hec intelligimus aliud
q dic aug͠. xi. de ci. di. c. xiiij. q p pia subiectionem uolū
tere q ue est afflatē p superbiam elacōm sitare q ñ est
ut sic sic dic intelligatur. etiam q bo⁹ apls iohēs
ait. abinitio dyabolus peccat. h est ex quo fcs ē iusticiam
recusavit qm̄ nō pia deo subiecta uolūtas hz nō posset
esse q dic q recusavit ad ꝯ uod q ob h peccavit ꝗ ma
esse q dic q recusavit ad ꝯ uod q ob h peccavit ꝗ ma
his extitit hinc sine ꝯsq; acquiescit nō ꝯsilli ꝯtaiens
sapit. i. mai chei ꝗ siq alie pstes i sapiunt cum sua qdā
ppam taq̄ ex adūso pucipo qdā oppa⁹ heat natura sua dē ꝗ qm̄
nō pia deo ad declarandi quomiam iustitiam recusavit. & nō
statim in p° instanti quo fcs ē si qm̄ nō pia nc deo subiectam
uoluntatem hūit q erat qm̄ p mo op⁹ malum ex delibe
rate fecit. uoluntas ei amica nc pia nc pia fuit ut dcm̄
est. q ꝗ tunc recusavit nō repellendo illā q prius hūit. sz ñ
acceptando qm̄ tunc pia deo subiecta uolūtas hz potuit. ue
buit de q aut dgt ex de cau dyāli ca° xv. dicens sicut ex
rimo iam te cogitare ꝯ iniusticia nō sit aliquid q absentia iusticie
vocatur iniusticia nc iustitum ad qm̄ nō hz iusticiam cur nō
aliquando datam. sz p° derelictam iusticiam eadem absentia iusticie no
cat iniustitia q nō hz iustitiam sit iniusti ꝗ sic utiq; repehensi
bile ñ ē p° ad ñ quia nō decet ab eē iusticiam ñ ii dz
eē sicut ē uti q nō dz hr̄e barbam nō decet nō hr̄e cū
uo iā hr̄e dz in deco est nō hr̄e ita uiz q nō dz hr̄e iusticiam
ñ deformat nō hr̄e illa uo que hr̄e dz dehonestat nō hr̄e
et q̄to mag͠ virilem decet hr̄e ꝯtnāz tanto mag͠ nō
hr̄e dat virilem fr. vñ gg͠. sup io. job. aurum op⁹ deco
ris tui ꝗ formam tuam in die qua ꝯdit⁹ es pparata sunt.
Dicit moy. lo. xxxii. c. xxvi. aliq op⁹ decoris e⁹ erant
quia sapie claritate sonant qm̄ bñ conditus accepit forz
uo idcirco i lapidibus fuit uelari auro monumenti cō
pōe uigantur ꝗ neq̄q̄ a se dissidant quos infusum au
rum replens foraminibus ligat. h⁹ gr̄o lapidis in die ꝯditi⁹
sue foramina pparata sunt. q in eo capax caritatis ē ꝯ
ditus qua si replere uoluisset stantibus angelis tanq̄ pōt in
regio ornamento lapidibus potuisset iungere. Si caritatis
auro sese penetrabiles potuisset. scis anglis sociaret in
ornamento. ut diximus regio siens manet. hūit gr̄o la
pis ille foramina. sz p superbie meum caritatis auro ñ sunt
repleta. scam q idco ligantur auro ne cadant. Jo ido
ille cecidit quia q pforata manu artificis amoris nescit
ligari ꝯtempsit. Et h peccando ꝯtemptive potuit. q h cri
ture cuilibet ꝗ vniuscuiusq; uotas nālr inditi⁹ sit appetitū bonum sui
ipsi⁹ i q q̄ntum cuiusnulla nō ñ paciens uelle posse ñ tñ
s nālr inditus ē ut bonum in appetendo ordinē ad alterum
bonum r q ab ipso deficē nō posit ageēs uoluntarium q ad age
ra nō uoluntarie q̄ ē q se ab illo deficē nō posset. v ñ
peccat ageēs uoluntarie q bonum p° uiu in bonum ultimum
nō ordiat. sz in eo finem s ꝯstituit. cum ē ut iā s dc
tum est ille aut malus s progiaz sup alios ꝯsperit
ut bonum s esse eius principium. et si ei h ꝯplacuit i hec
mūdus peccavit si ꝯplacentiam sub modo amē remuisset q
ꝯplacentia pe nūs fuisset. sic ē q bo anglī superiores pro
gratuiam suam sz inferiores ꝯspexerunt et in h ei s cō
placuit. sz ñ peccavit. q sub modo amē. s iustitium g
s date sese ꝯtinuerint. ayero a au neq̄q̄. sz ꝯdo q s
p eminentiam suam ꝯplacuit in elacōz singularitatis

bon⁹

erupit et modamine complacencie excessit luciferi singulare singulariter reputans et bona aliorum despiciens in hoc sibi alios similes altissimo se reputans ut sic ille singulariter precellit omnia sic iste singulariter reputaverit se precellere. unde singuli se efferre racionem per effectum dicens. in celum conscendam super astra celi exaltabo solium meum. et cetera. ipse hoc de fine aliorum constituit et quia a fine et secundum finis exigenciam debent regulari ea que sunt ad finem. ideo se ipso et per se ipsum ea regere disposuit et cetera se precellere. unde gregorius xxiiii moralium c. viii. quatuor sunt species quibus omnis tumor arrogancium demonstratur cum bona aut sibi ipsis habere existimant. aut dominus sibi datum desuper credunt pro suis se accepisse meritis putant. aut certe cum iactant se habere que non habent aut despectis ceteris singulariter appetunt videri habere que habent et in hac arrogancie quarta specie cecidit lucifer. humanus autem labitur ut videlicet qui habet se singulariter habere gloriatur magis dyabolice similitudinem approximat. quia quisque bona se habere singulariter gaudet illius imitator qui despecto bono societatis angelorum secrete suam ad aquilonem ponens et altissimi similitudinem appetens per inquisitum desiderium quasi ad culmen conatus est singularitatis erumpere illum dicit lucifer. c. xxiiii. unitates qui acceptam conditionis dignitatis contempsit non fuit. Intelligendum attendam quod est unde non peccaverint per alia specie arrogancie bonum suum a semetipso habere sibi existimans Ex sciencia enim pure nam sciverit hoc non esse verum. si quis estimans habere et esse bonum sciverit quod a deo sibi esse et etiam in hec equitate di non appeciit nec appetere potuit quia hec esset eum appetere esse id quod est. secret sibi ita spe bonum suum sine meritis se habere existimans ex sciencia enim ipsi sciverit quod ea deo ex nichilo habuit nec desideramus ex sciencia enim ipsi sciverit quod ea deo ex nichilo habuit. hic in hoc male gloriatur quia nullo gloriatur est quod de eo quod habuit. hec est peccatum ex sequendo illius habere peccavit quod non habuit. ideo est peccatum ex sequendo vanus habere peccavit qui non habuit. ideo est peccatum ex sequendo la prima peccatorum qui erat elacionis in sua singularitate. sed quia ipsi spem que consistit non in appetendo habitum similem tam spem que consistit non in appetendo habitum singularem sed in ordinate esse habitum quod non precessit ex aliquo desordinaciae de inordinate esse habitum quod non precessit non et non quod ipse erat in errore in errore mente quia non proposuit non et non quod ipse erat in ratione vel errore mentis quia non proposuit non enim et non quod ipse erat aliorum et erat peccatum hec non in delectando esse bonum sed solum esse bonum quod intellexit ut non apponitur etiam tamquam sibi bonum sive visibile bonum quod intellexit ut non apponit et tamquam bonum quod non est sibi actionis errore ante peccatum voluntatis quod erat ipso ante statum elacionis unde ideo in ipso non errant non sed quia elatus fuit prout est prima elacionem obstinata erat in eo ideo esse apperte ibi ita quod proposuit et placet super ceteros sublimare elegit. ideo bene sed non peccando quod ex puris naturalibus sed non competebat quod non voluntatis intellectum peccare non percepit. unde peccatum non expectans statum placacionem dei non appetiit et ex puris naturalibus eum assequi et quod impossibilem se ponere unde sibi fuit non curans de eo ordine contingendi ad illam nec constanter placacionem sic appetivit. ut quia sibi deo parare obtinere voluit. non enim ipso fuit illud adhuc est ideo ex certa quia habuit novit quod in certa ordine nulli aliter regem potuit sine influencia divina sed presumptuose estimavit quod omnia nullus dei influencia sed sufficiens esset et quod ulterius ex puris naturalibus hec deletur et quod alia reget contra hec se receptivum non ut ex dono dei spiritualiter expectare debuisset. sed tamen voluisset. unde quo ad hoc quod appetiit iudicium rectum appetitum voluntatis quoniam divinum preceptum habuisset sed suspecte debuisset sicut fecerunt alii boni. unde non appetiit inordinate et quod ad id sibi expectasset humiliter ex dono et ordinate accepisset. unde non est gratia dicere quod bonum spirituale visionis dicatur alie hec movent ex puris naturalibus obtinere voluit de tali enim bono nec tunc nec nunc extimacionem ex puris naturalibus habere potuit. ¶ Quare g ar quod sine ante primum actum non in statu innocencie non potuit esse malus quia est actio dico quod illud est quod enim non in est actio ut dictum est. alias esse in intellectu quod aut. ¶ Ad arguas in oppositum voluntas ista tunc illo presta est non impedita. dico quod licet est tamen ut voluntas ut nullatenus posset velle quia expositum est a racione hec non habet necessitatem immutabilitatis secundum dei iudicium racionis sicut alii declaramus. unde quia ideo non potest statim ponere res sub tali modo ut esset eas posset sibi elacionis per celibacionem. hec vere est plurimos autem per naciones precedere qui non possunt esse mali ideo certo necesse quod prius actus voluntatis non sit mali sed declarata.

¶ Quartus articulus quod dampnatis post reccia ad bonum quod in primis est in arbitrio quod se habet ad oppositum. ¶ Eo dampnati sunt obstinati in malo sic boni sunt confirmati in bono. sed ista ipsa confirmacionem non possunt in malum quia ille propter absolutionem non possunt in bonum. ¶ Ad hoc quod quartum distinguitur bonum est nec moris. quartum et quantum de bono nec non potest habere loquimur quod quia dampnatus non auferunt bonum nature ut in ipsis presenet malum pene durare gregorius iiii moralium in uiuendi esse in moriendo subsistit quod per dampnatione non subsistit quod ineffabili dolore punitum frustrandos mortem in morte extinguere. illi xxxv. ¶ Quin si post ipsum oblivione pellidit similitudinem tamen nec ideo non amisit et sicut habet bonum nec sic habet bonum illud actu in sacro et intellectu nulla via secta nihil et nulli bonum quia impleta eo bono nec et fugiendo malum nec a presumpsione et considerarum est detestando malum tulisse dicente gregorius viii moralium tunc animum reatus obnubilat et recordacionis sue iacularis ipsi se constanti purgat. si non intelligatur quod de bono moris quod consistit in actu celibatione intellectu quod in bono moris sive in actu morali diu consistunt et ista actus et forte qui imponit tertiandi opinionis quod sed ad istam actus unde illud est quod dampnati possunt reciti ad bonum quia post in statum actus qui est de genere bonorum consistere iusto et clam datur quantum non ad formam actus et proinde communis sic dicitur aliquod in actum boni post ex pietate illius sic potest dare etiam existens in mortali peccato et illius est finis in satisfacere desiderio pietatis illius quod videtur sentire Augustinus cum dicit sibi in de s xvi imfruo pietatis illius quod videtur sentire Augustinus cum dicit sibi ista suo ad quis confitebit et sic confessus est in inferno ille dives usque ad deo ut eius morum suis vellet ut se aperiat suis cohiberet hec de deo ut eius morum suis vellet ut se apertas suis cohiberet haec non voluit ut ex plena celibacione quia per ex dicatis eius querere non voluit in explena celibatione quod per ex dictis eius queren erit textus eiusdem. quam tamen videtur sentire gregorius in eo quod dicit xviii libro moralium c. xi. omnis voluntas dampnati iniusta est sic in iusta voluntas aliquando ex fine ideo ut mediam inanem teneat in iusta voluntas aliquando ex fine ideo ut media mala teneas in illis articulo distinguendo est quod velle boni ex celibacione per ad propter deum ut propter se ipsum bonum ad quod est per se et ex amore dei dixi mali ut per actus ipsum fugiam pene et per se ut aliorum et sic de malo quod post in actum boni moris ut velle nunquam actum qui peccatum fuit et est commisisse nec eternali punirent quod tamen voluntatis nihil non est bonitate moris. quia nec recognoscit illum actum esse malum nec displicet eis ipsum se quia malus. sed solum ratione pene annexe quia ad que vellent non esse propter acerbitatem pene ut alii declaramus ipsum fugam pene adorari dicere posset sed ad quod nequaquam per se. immo simpliciter et ab te omnes dampnati homines et demones vellet omnes secum esse dampnatos et prvenientos et ad ultimum ut ad se invicem ut ad deum habere per se actum amoris celibatum sed solum ad se ipsos statuendo finem suum per ut se in se ipsis sed ad omnes et ad se invicem similiter habent odium per actus et posuit et sic ille dives morum suis voluit ut se a penas cohiberent. non quia per se hoc voluit propter odium peccati et amorem illorum sed quia extimavit se posse eorum suo restitui et ad mitigacionem in corde nunc ad ipsos et sic appetens sub habere unde istarum amorem in illo modo propter bonum simpliciter illorum illos amorem voluit. sed propter bonum proprium. et quod non per alium ad eos morum voluit. unde dicitur habraham habent moysen et prophetas. respondit non pater sed sicut si quis ex mortuis iret. quod dicit pro me sic fiat quia magis prone sunt ad hoc unum magis esset. unde tamen luce xvi. hec aliter exponit de divi divi ti ad penam memoria fratrum quos reliquit ut de pena eo rum amatorum ampliorem torqueatur. unde videtur glossa in textu dicere quod non voluit eos contineri ne si secum in locum tormentorum venirent et ex hac ex plena iusta amatorum torqueretur quod videtur sensisse gregorius in thereum dives quodam iusto post mortem anima detinetur carnali via siquis suo carnalis sed in morte fiat nec per hoc eos ab revocant remouetur a passionibus. et cetera. unde hoc quod ex pietatem tamen cum celibacione non possit pro tanto reccia ut velle bonum moris ipsum bonum moris ipsum bonum per se et ipsum bonum saltem sic existens in peccato mortali non dampnatus quod dampnatus. Et dicitur aliquid quod hec facit alius et alius status hominum et illorum quod non est sufficiens. quia illa omnium nec exuente esse voluntatem quod potest quod expectat est expte solius voluntatis in uno statu et magis per quod dicitur aliquid quod voluntas quanto liberior est et perfeccior tanto se perfectius impingit sine impingit involutum ut in omni intellectualibus

separata a corpore omnino libera est voluntas eius tamen impingit se et involvit et immergit et tanto amore illi alligatur ut ab alio avertat non potest non aliqua coactione impellente ipsam in malum aliud. Hec enim voluntas vera que est in homine in statu innocentie propter corpus aliquid tamen incorruptibilitatem anima aliquid graue nec omnino ligat ingeredo se propter omnino dampnum ad lesionem et involutum sed uel separata uel existens in corpore incorruptibili tota se immergit ut retrahi non possit ut ipsa per aug. quod habes in moralibus hoc de moralibus casus. xxxiii. quod dicit. Greg. xxxii. libro c. ii. de dyabolo. ideo peccatus suum venia dampnatus est magnus suum comparatione fuerit casus et hoc quia per magnitudinem suam ex casu impegit et immisit se involvi per peccatum sed hoc non explicat satis modum quo hec fiat quod querimus ideo dicendum secundum eundem primum. xviii. peccator autem impingendo peccatum venit consequitur quod quando voluntas est imperfecta sua libertate habita complacetia deliberantem tanta efficacia currit in volitum peccatum proveniendo in eo finem ut veniens ad obstaculum sinderesis nec consistit sed contempnendo impingit in illam et recadit ut retrahere se nec possit nec velit nec potest velle quamadmodum si ferrum acutum penetrans carnes et in interioribus ossis recondit extrahi non potest. hoc autem in natura quia tanta efficacia inpingit in peccatum. ideo semper retenta potest in aliquo actu bono morali. Sed in bono est sine ulla in contraria sic impingere potest quia ad malum potest retenta sed conimpingere in se illum per aptam visionem vel necessario in mobilitate. Si non fiat sine de bono gratie vel glorie siquo ad actum siquo ad habitum sic est tenendum est quod posse retenta ad utrumque habendum habitum gratie aut glorie. quia in ad habendum actum boni bonum per certe te gratia aut gloria quia istos habitus anima habere non potest quod deus iusto iudicio decreuit illos sceleris numquam esse datum. Ad argumentum in oppositum quod ideo est li. ar. dicendum quod licet animo est sed affectione sua in malum ligatur ut libertas sit ibi ut in radice in effectum tamen propter se non potest.

Et quoniam spiritualis quam tamen est fuerit humana non querebantur quedam ex parte anime quedam ex parte coniuncti ex corpore et anima. Ex parte anime querebantur primum ad intellectum unum ex parte intellectus. duo ex parte intellecti et unum pertinens ad voluntatem. Quorum primum erat utrum intellectus agens intelligat. Secundum utrum intellectus noster possit intelligere sine fantasmate. Tertium utrum articulis fidei possit demonstrari. Quartum utrum appetitus intellectualis possit distingui in irascibilem et concupiscibilem. Circa primum arguitur quod intellectus agens intelligat quia intellectus noster dicitur vel ab eminentia actiue aut passiue non passiue quia sic intellectus intellectus possibilis. ergo intelligit actiue. Contra intelligere pati quodam patiens est. autem non est nisi intellectus possibilis quia non intelligit. Respondeo dicendum ad hoc quod de intellectu agente plures erunt opiniones. sed in summa quo ad duo quidam dicebant quod erat intelligentia separata a possibili. alii non quod intellectus agens et possibilis sint due potentie anime potentiales. primo modo convenienter ad separata sit animum et ideo est intellectualis vel ipsa intelligentia et intellectum quod est. Sed sciendum quod dupliciter potest dici consisteri. uno modo in se alio modo ut est operatiua ad actum intelligendi. alterius primo modo ipsa intelligit per se ut dictum est plus magis est quedam intellectualis natura. sed hic obiecte possibilis non agentis et in recipiendo obiectum non autem agendo quod pertinet ad agentem nec est sui pertinens quod agente gerens sit substantia separata siue potentia in eadem potentia potentia in hoc nulla est differentia propter quod similiter dicendum est de utroque in libro quod agens philosophum est habitus quidam ut lux large accipiendo habitum et se habet ad fantasmata sicut lux se habet ad colores et ad possibilem sicut lux se habet ad visum et consilium necessitate se habet actum intelligendi agens sicut lux ad actum videndi de coloribus. Ad certum est quod licet color sit visibile per se sunt modo dicendum per se quod tamen non est ex se in perfecta actualitate ut agat in visum et in medium. sed solum per actum lucis secundum dictorum colores in secundo de anima. color est motiuum visus secundum actum lucidi. ideo ad hoc est lux necessaria in visu ex parte coloris quod ipse per se actu facere in medium et in organum ex parte autem intentus est necessaria quod ut probatur in perspectiva color non mouet nec admixtione lucis per eum eodem modo agens necessarius est ad actum intelligendi eo videlicet quod fantasmata non sunt in potentia intellecta quia in ipsis non quod in tali rei est secundum esse materiale cum appendiciis condicionibus nec est ad natum mouere intellectum nisi secundum materialitatem. Est ergo actus agentis existens in eadem substantia anime cum potentia intellectus et cum potentia fantastica in quantum sunt fantasmata quod tamen existat in substantia

ad sicut lux in medio respiciat fantasmata in fantasia sicut lux illa colores imperfecte et sicut colorum illustrat colores ut agant speciem suam in medio sicut in perspectiva et sicut secunda colores et per medium deferre ad pupillam et eam in formet actu visionis sic spirituali agens illustrat fantasmata ut apta sint agere in intellectum possibilem secundum rationem qua communiter sumpsit se non sunt consciones perclares et similes quod appellant denudare fantasmata ab illis condicionibus et abstrahere eas que abstractio non fit per aliquam intervogationem vel generationem ab eis in intellectu possibili pro quod philosophus abstractione intelligit id in visus actum quod motum intellectus possibilis ut id quod moueat non sit visio. non in fantasia licet non mouet vel sub ratione universali per motum agentis ut dictum est in intellectum possibilem non est vel sit mouens in moto ad actum intelligendi quia per suam actionem generat in intellectu possibili intellectionem quod secundum ipsum assimilat per quod est in intellectu sicut in cognoscente et intellectum in intelligente et quia agens est quod intimetur in ipsa fantasmata quod mixtum cum lumine agentis movet per talem sicut species colorum mixta luce mouet visum et est hic et vel differentia quod lux facit ut per se visionem faciat color speciem in medio qua luce coloris informet pupillam faciat atque aliam speciem suam in pupilla. Est et alia differentia ex parte visus et intellectus respectu vocis et quia agentis quia ipsa lux est quoddam visibile natum per se mediante licet non in proximeta est colori per suam maiorem simplicitatem agens autem consequens potentia quia non est per se intelligibile sicut lux invisibile sed solum efficacia dat intellectum ut intelligatur. ideo si possibilis quod agens sit substantia separata. Ita enim ponunt quod agens consistit quod est agens in intellectu quando facit in intellectu possibili et retinet ea ad obligationem possibilis. et tamen quod quanto magis informatur intellectus tanto magis eleuatur ad consistendum agentem et in ipso eas que ipse intelligit ut cum fuerit adeptus perfecte coniungitur agenti intellectus ipsum et quantumque ipse intelligit quod primum est. quia ad hoc ex puris illis intellectus noster attingere non potest ut videat separata aut et se ipsam vel sic alias se similia sed in effectibus suis sensibilibus nec intelligo per additam notitiam qua anima se semper intelligit vel semper se cogitat vel notitia intellectui in potentia quod obiectum unum ex habitualis invinctus semper eius ostis presentia sue sed indicatiue cogitando de ea vel non potest quia coniuncta per statum modo in te presentis non potest esse intuitiva aliis quamquam que tanta sunt intelligi in fantasmate quantum ad si est aptus ostensa est in lumine corporis statu quo nutritur rectis iurti ullo possit anima esse intuitiva invisibilium. Cuius anima invisibilia agent se modicum illius nisi omnino pro statu possibilis et inde aut ocellus ad uitam quantum ad ergo videtur intelligitur tamen ad uitam que statum aditeret in alio statu existens sic anima in alio dicitur semper intelligere nisi tamen cogitare quem statui cogitatur in alio statu existens. sed ut separata vel in corpore et in re uitate aug. quo ad deum illud probatione exit et sic anima nunc nec est existens in corpore status hic non potest ad universale intelligere in fantasmate sic nec quod est in se potest ad intelligere separate ut videat nisi per abstractionem sic modo intelligit se et sic agens potentia sua separata sit potentia coniuncta nisi sit et ideo coaduniam ad totum intelligendi modus hoc non intelligit nec natus est intelligere nisi intelligendo per potentiam agentem sed potentia tamen sic dicendo. Ad primum argumentum dicendum quod intellectus dicitur ab intellectu aut quod actione aut passione. dicendum quod actiue non quia sit obiectum mouens potentie. sed quia agit fantasmata ut per eam sit agere actum intelligendi in potentiam secundum dictum modum.

Post hoc primum restat ad questionem que sciant sicut querebat primo dicendum quod fantasmata potest dici consistere. vno modo ut habendo a sensibus fantasiam et ex parte. alio modo per conuidationem alterius et conuersionem potentie cum eorum ubique appellantur fantasmata ut non sit ad re ab ipsis fantasma sed hic secundum aug. et primum fantasma ad intellectum sicut visibilia ex ad visum sed quo ad ad sic quo ad non. quia sic res per se ipsum non sit in fantasmate species intelligibilis in fantasmate hic

Q7

peire anicelo cui intellr . s . peire ex q fac sensacone obiectiue fanta peire detecta ex hoc sensacte et differ vent se hz ue intellm in fant ad utrq pte. Solo p se hz ad id q mediante illi natum est intelli directe reflexam et sic se hz in rete obiecti ad intellem et no differ id ulis q ptrs n sicut certatum et mod ciatum. Solo ho sola ne inquo sunt certatum mod natu e ab j ectu pcipi no . a ut q pp ue natum est vllo m esse in sensu inferiori ad ymaginand et fantasiad intellm quo ipo sensatum e nisi sopius e v fanta appa rent inde ret et h in tuta ymaginatie excepte q debe tuo res et ex h i ingria p memoriam recordantem visionum fantasmatu in sopno intellig solummo i ille fanta n ag tm q pti et sic no sol sb ro fantaz quia g n intellr a nobis pmo sb ro ptecularis intellig intellr n intellr pmo peire fanta sic nec p ti ex n cx q . linea reflexa sm phm p ulte intellr peire ut ali exponunt n tm peire q est in fanta s peire ex etiusca in tellio ulte q peire e roe ipo p tire fanta sic et ymaginando pti no ymaginan pti fanta s ptes fantasmatum pti e aliquas sensacone retenta figura. Articulus fidei possit

Quarta ceni ar q as demulti . q ? vtrum deu ce articli fidi e et tm demtie pbatur. Con tenti i nititur lumine illus ro no a notitia ar ticuli fidi et . Dicit aliqui ex sensisse q fidi arti pbari possit . q dic pmo de tri . c . iuj . eite iq itedo ms ure in h oze ad ea que edm tuq dns ?eodu xit no tmo pbabiles vim et nectas rones adduce et fidi me documenta intatis enodacone et explanacone odite credo nagz fin dubio ad quoruz explanacio nem odite q ntte est n mo pbablia vm et nectia ar ca no dece qmus illa rem in ?otingit intr jdius taz latet et i ur a impole ce necu ce et nec carere s non ee eh dic hi rones ex pfundo et latebrosa late sium eliceree . s intellig q sm phm i vm . copie . d est disputacio quedam ad rem de qua ad querit ab te q cz ns ad poim de qui q do ad suppoito et b eng suppoz ar ad qstu et sm hec e a diuisi coz inte coz simp ad qua et poim substine et vnde . Si po mo qo appoaz ad articuli fidi n sm s . e tenedz suppo s . intem oio in ogram . dispuo querend sic no solu pole n pbare aliq articuloz fidi demtie s ne ab te . s dono gre de qua sut de illis qui intatu sicilitate n ros ex cedut q ga eoz p illa e inoz i nulloz pbabliora se ei q ipa ut pz inducendo i singlis pp q intellio ad eoz q sut fidi e dns nob d ee auctas illi po ean men que sut fidi et ex qbz dam edita suppoas taq ius et ne aus et alius illi roe ogras co assuptis dm p hec ad aa edita intellida pot ho ascende i a g ista edita q sut pu intellidi aqb adiuctis pre ce cogones ogte et intellete ex alus edita qbz dam alius eis adiuctis ut sic ullm maneat edi legu pos sit esse intelle pp q d ysa . bj . n editas no intelligens qd exponens de n . in pne . de tri . Jubius ub diligens attendo us q eoz intellia ac nob auere no grunali s ogonali nob negatda ppt ad dz n edita no itelli getis no go debent excitatos sp hnces d talm intl lia graida dispare . d uz tu se sequant tuinos i fide lia graida dispare . d uz tn se sequant ?ismo si fide ? q ciapbate ostatie in fidi asserete . Vn q s dem c . tri . pa . q tueis que sut fidi no desunt necie rones . Intellio q alq sut fidi que etna sut et ab te necia et impossibilia ar se h ut huisse ut se oa e edda ce tm tatem et que pertz ad intiora dicatis et d alibz d q impole e ei necia roe carere q vn n e s solu do nili pu illi roe i uestidi absqz fidi suppoe. Alia n sut fidi que etna sut et necia no sup et ab te s soli

no suppoe d iuenoluntatis deriacone ut sut oa q ptinet ad sacra et hnum redemptoz p xpz q oa ali possile sunt se hz s deo placuisset . et ad ista n sut necia ar ta edim suppoitis . s sut pbab ex ogruenti et decentis ex premois receinptos accepta ad e intellm vltiore scid q differut ce idem . e e intelle et mede inde e e oclo ad ocim intre co spice spuali sicut sic ospicatur solem toth et sic bom inident oma in dina ce no sic in di pot ad p intellmex visionem gliosam in dina ee . qcq aua cog roe simali sue supnu . Intellic at est n ad cognosce pspicue p mo tuus ex ss ogcee q p m ratificatum qrad ones intellm intellecto medio ppo nocou oplexo et applicato medium ppm oplexu ogstim p ad medium nocu et sic deni cept quousq deueniam ad p q une ptu et sbu ut hz ing q intellm i intellio rioz dittones p duc ea illoz quousq deuenia ad pa i oplexa quoz ogcao n hec n cirrucio sp Crede a e i intati a e oplexi pp auete ppone tis sigs et pdigus dedisq hoc ofinatq uolutaue p itellm ad here re de articlis fidi dic ea . po de tm . e . y . r et n ostala tenem q q fide applic . Sut naq plib et eccleis reuelata et ta intris et taju magis tum miris sigs et pdigus diuitus ofinata ut g indatum ee demcie in huj l aliq tm dubi tare i mia i iq miracilla et a q no n dinitus post fi in hoc nobis fide fatuit et dubitare no sinit ueimi sp in eoz attestacone sn q ofirmacone sigs p artis pdigus p exp imitas v est ad psuateud uot ut uelit et a ad decla rad roe intatem eoz q edenda sut ut pp eoz delbonet p spicuaz intate edat fidem . s . p ueiendo illi c intati fidi euacuare . q s . gg . fides no hz intm cui hna ro p bet ex pimitum . ut sic v aug . no ex roe edam . s . q e expte i tellig . s tm u sine roe edam d . q e expte no et sic e de repugt oi apto intellm intatis . q sp dz sed hna nexam obscuritatem ne oio clarescat intas pspicua et sic repugt i apte visiom et intellm . s artae visiom oi repugt sic ut sil oio ee n possit fides et visio . vide n ee qua implicarent otradie . n e oni fides sine obscuri tate pp q ro nuq decedit intate i q edita est s . intell possit p tate ee assecurata ut no possit hesitare de oio imparata . visio a no patit sec illi obscuritate . s picue de se ipa intas visa a sed ure rdz ut de se dubitare n possit q ius eni i visione eius plures sut gdus i limpidi tatis impide vincedo in oib tn e visio sn oi obscuri tate ipediente p fuam assecuracoz et secundo imp dcam Credea repugt i itellm pecta ex pte finis q n demu e sm gg euacuaz intellm . s ex pte for et ne no is intelli editumz nullo mo repugt itellm q sic no tm repugnet itellm p ce ta fidi s sb sequeti . s ppe excedit p cedetem itellm q an fide no pot hido n p media p e n ma i sup pces p e m cogitais q nullo attinge p se intelle edo dium q s nec ogcede in est intelle sub seqte intat pmoz suppoi e ex q fid sut ogceutibz q illi ogtne ne ogmitu sut q intas intui nti s ubi . nuq repugt . s pos ma e et ad minuctu no ad sud de ilia ut declaratu est . s si de sup poita ad ipz pspicuam itellm faciet tanto mag pspicua q do mea ex illi roe ad necia efficacora sut et m tati fidi mag osona appinqua . vnz sicut in ogcone n sm et matre n stati hntis pmis suppo a sceude ad intellig necia omi l . piture sint i ipi suppo ? . s g dati p med proxim ora suppo q p n se ad ques p ores q demte ad m tiores necio oib p pus p ultioz sic in ogcee edibs sm no statum edittis articlis fidi p sumend e posse ascedere ad illoz intellm ne mea ingg aut q imnus alta sunt aut q mms ab surda adiunge ia obscura h e facit at resire a fide aut in ea dubitare aut errare . intere se no posse ad intellm attinge i ruge h inceet q q doctor me absurda adiuge quoz oia illi roi sut inora . s gradati ut dictu est . me ogui roi illi ogta ad iugedo pp q d . ri

de trin. cap. iiij. ad eorum intelligentiam nisi credatis non intelligetis. unde quod per fidem
inchoe[atur] nec tamen in ipso statim in ritu subsistit. sed ad interiora et
profundiora intellectu comparare et studia et summa diligentia
insistit ut ad eorum intellectum quod per fidem tenens cotidianus in
crementis proficit vallans et semper procedat quia intellectus perinde non
ad perfectum intellectum posset enim pervenire quod non perficitur in itinere ge
nere cogitationis que appellatur visio que se iterans mat[er] contemplationi om
initiatum per quod omnis fides cedit. unde in horum plena notitia perfecte
intelligentia vim obtinet certa est quod cuique perficiat intelligentia in no
titia credibilium semper tamen est fidei permixta que hic obscura enim
gnita quousque evacuetur in visione aperta immo in ipso non
intellectu creatura quamvis sunt intellectiva obscura est et cognita sua
in claritati cognitionis quamvis de ipsis eius habebit in visione aperta
ut quod ad hoc omnia in nostri cognitione in vita sunt ista quedam credita ideo
que permittitur nobis eorum visio aperta ut sic nunquam intellectus et
apertam visionem fidem evacuet sed sit status in intellectus fide
certificat et clarificat nec quoque potius per titulo quo clarifi
cat evacuat quod non est proprie fides eorum que non intellectu quod non
intelligimus ut fidei obscuritatis non intelligatur et claritatis et
visionis unum quod cuique credita clare intelligitur et visione non medii est
fidei quoniam prius inscientie. sed solum certior est in fide quod certitudine non
etur fides dicit Aug. lxxxiij. q. q. lxviij. non autem credat divina
dat nosse cupientibus intentus est cogitationis intus reddi credo a intri
cognitum et ista certitudo unum habitaculum fide est prius tamen amplius in medio quod
fuit illa se habent ante illa tamen certe intellectu et inde quod ad fide aliquid
elapsum instanti dicat alius non videri illa quod luna iam eclipsa
tur. si presumat de instanti divinis statum credit quod non videtur per oculis
nec intelligit quod per cognitionem motuum celestium non scit quod intelli in istanti
necesse debeat luna eclipsari. secundo eclipsim aliquid et in singula
vago et in ubi non et in singulari signo non oculis suis videat
parti ei comprehensio ut dicitur est secundum primum autem ille non quam illam videt
certissimum intellectum habet de hac eclipsi ut parti est signata de quibus astro
logus non habet fidem sive opinionem quod quidem de ea in illi et in parti. igitur
fides sive opinio de parti signato sive stare absque visione certi in parti
signato. sed quia talis visio de eo de evacuatur fides praecedens sive op
pinio nec sit esse potest in quod quamvis fortificetur de nostro unquam fides eva
cuatur quousque adveniat visio et sic potentia eius modus est
in proposito fides. non nostra de partibus est igitur de partibus incertitudinis nobis in
tamen ista ut quod alius unus homo est Christus. aliquid una femina est Maria mater
eius. aliqua non singularis est dicitur sed vel certiatum vel virtutes vel non
his fide parum. sed hoc in visione ex parte eius et de illo signato quod tunc
videbimus proprie fides est quod quidem nec fide non cognitum non certitatem hic
consistit fidei eminentia que evacuatur in nobis hic parte dicitur dicit
Aug. viij. de trin. cap. v. cavendum est ne credens animus id quod non videt
sed ad quod non est et speret et diligat quod falsum est quod sic non et caritas
de puro corde et conscientia bona et fide non ficta. unde et est a eius aliquid quod cogitata
que non videmus credimus fingunt et ad animus in lineamentis formis corporum
non tamen hac fide ut teneamus fide quod aliquid potest. sed ad quod per hoc insinu
atur. nam ipsius facies dominice carnis in innumerabilium cogitationum
diversitate variatur et fingitur. que tamen una erat quemcumque erat in
fide nostra quod de domino Ihesu Christo habemus illud salubre est quod et animus
longe fortasse aliter quam res habet. sed id quod per speciem generaleque notitiam
que de nobis est cogitamus quoniam noverimus quamvis trinitatis de
inmitatem equalitatem et unitatem quantum datur intelligere cupimus
vigilandum nobis est nec ficta sit fides nostra. Cum igitur contra credimus
ne est trinitatem novimus quod sit trinitas quamvis novimus quod sit trinitas
si non hic diligimus. dicitur quod trinitas deus. sed divinum alium videt
aut novimus quod unus est solus deus quem non videmus et credendo
diligimus. sed exquirendi est ut opere credamus quod in mundum novit
diligimus quod plures per se et de hoc alibi sufficienter locuti sumus. Quia igitur
fides parva et intellectus bene stant simul et quecumque nulli cognitionis cognitu
et supra nubes credita sunt eius quod ea applicare scitur ut dicitur via
a causis cognita convicta alius et non ita clare cognitis de alius
ulterioribus minus clare cognitis secundum se clariore fuit possint dicitur vel
cognitionem ut si maior nota sit sillogismo demonstrativo et minor topico
est scitur quod quod si maior esset solummodo cognita sillogismo topico quod
tunc possit negari maior et per hoc sillogismo conclusio non est quam maior nota et

sillogismo demonstrativo ex eis igitur que post fidem acceptam habent
ex illis cognita per acquisitionem sive ante fidem sive post con
alius que sub fidei acceptam aliter eius suppositis possent credita cognita
esse intellectu que sunt priora credibilia quam simul cognita sunt
sola et sic semper procedendo in cognitione et via intellectiva que sub fidei
credimus et certius intelligendo. sed non omnium est ordine cognitio applicationis
tamen medicorum fide dicit de tri. cap. iiij. unde omnino ipso
necessarium esse et necessarium videtur esse. sed est certius ut habitum est iam.
Sic igitur patet quo articuli fides probari possunt ut indicium
ante ut plus intellectum et scientiam de ipsis quod appellant demonstrationem. sed
tamen non in fide suppositis. Quod dicitur primo esse quod dominum esse est fidei articulis
et potest probari absque fide. dicendum quod deum esse absolute non est fidei ar
ticulus nisi est credibile fidei simpliciter. sed aliquid sit credibile quod
intellectus eius non excedit intellectum rationis potest est ad hoc esse illius
vero quod noverunt philosophi absque fide sed quod de probatione hoc alius de
tiam unius. sed solum est fidei articulus cum certitate sed quod est
reparator humanum generis et glorificator hominis que non ratione non fide
suppositam probari non possunt. Quod dicitur secundo quod articuli fidei non
intuentur in lumine supernaturali et de rationibus non innitentur in lumine ra
tionis naturalis. dicendum quod articuli fidei considerantur uno modo ut credibi
lia solum et sic non intuentur in lumine supernaturali et quoad hoc non
possunt demonstrari quod illa comparatione prima fides facientis ut non credita
cognoscantur aut intelligantur. alio modo possunt considerari ut intelligibilia
per quod sunt credita et sic non ita intuentur lumine supernaturali et sic non
dictum est demonstrari posse.

Ultima questio est quod appetitus irascibilis distinguitur penes
irascibile et concupiscibilem. probatur sic dicitur de spiritu et anima quod
anima per concupiscibilitatem appetit per irascibilitatem contemp
nit per rationalitatem utrumque discernit et secundum has potentias habent angeli con
iunctione nomines siquidem sunt eis sed non separatur in hoc quod est con
lus igitur et cetera. Secundo sic appetitus rationalis est sicut et bonum simpli
ci appetitus sensibilis est et bonum ut nunc quod appetit sensibilis
dividitur in concupiscibilem per bonum ut nunc sed quod potest habere rationem dele
ctabilis et arduum sic et bonum ut non potest dividi in bonum de
lectabile et arduum sicut et bonum simpliciter quod et propter hoc appetitus
sensibilis dividitur in concupiscibilem et irascibilem sic et appetitus rationalis.
Sed contrarium est philosophus qui vult quod pertinet ad rationale per ra
tiocinationem quod non est in vis irascibilis. Item nec aliquis appe
titus rationalis qui dicitur nobis ordinatur ad eorum rationem habet
quia non respicit in esse bonum aliquid differentiam temporis in quo
estimat esse bonum et si aliquas non extimaretur quod ad hoc
differentiam temporis respicit in bono ut nunc appetitus sensitivus per
quod dicitur esse boni. ut nunc talis autem non distinguitur per diversas
potentias secundum distinctionem specierum et minorum boni simpliciter quod ad unus est
colorum simpliciter non diversa sed per potentias diversas in scientia albi
et nigri que sunt diversa species coloris et non sibi illarum dicitur
esse bonum simpliciter distinguunt potest appetitus rationalis quod et necesse
sunt diverse differentie boni ut quas sunt irascibile et concupiscibile
non posset esse due appetitus rationalis. Sed non tamen quod ratio ista po
tius concludit quod non debent esse duo aliqui potentie animae de
aliis concludit quod non debent esse duo aliquo potentie animae esse
bonum simpliciter ita quod nullo modo irascibilem et concupiscibilem debeat
dici partes appetitus. Appetitus enim qui est boni simpliciter
et est bonum ut nunc alii enim excellentiae non presequeretur.
Et tamen sic appetitus rationalis est esse bonum universale simpliciter in quo
ipsum. Et esse boni quod potest habere rationem boni illius intellectivi sic appetitus
rationalis sive sensibilis est esse bonum particulare simpliciter. in quo esse bonum
quod potest habere rationem boni partes sensibilis. igitur sicut id quod est esse ratio aliquid
dicitur non dicitur dividi per partes. sic igitur non dividitur per partes in appeti
tu intellectivo esse bonum universale simpliciter. igitur sicut in appetitu sensi
tivo dicitur esse bonum particulare simpliciter per partes ut penes irascibile
et concupiscibile. immo qua ratione anime dicitur in anima unitur et in
diversis cadit quod id proprie illam igitur rationem non dicitur negari appe
titus rationalis dividi in irascibilem et concupiscibilem. Sed quod appe
titus sensibilis dividitur in concupiscibilem et irascibilem istud non
est penes diversitatem boni sensibilis obiecti obiecti. non enim est ad
bonum obiectum concupiscibilis et irascibilis. sed unum et idem penes dif
ferens solum penes diversas rationes et conditiones obiecti boni

enim quod est obiectum concupiscibilis ut placitum et delectabile id ipsum est obiectum
irascibilis ut arduum et apprehensibile propter quod sicut concupiscibilis in hoc modo ut
ipsum apprehendat et in eo quiescat sic irascibilis in hoc modo ut ipsum
defendendo custodiat ne eius concupiscibilis esse ipsum desinere. quod ius ergo ap
petitus intellectus eo quod est esse communi ratione boni sub esse bonum universale sed
non distinguitur per diversas potentias secundum distinctionem specierum et modorum
boni simpliciter quod ad visum quia est esse colorem simpliciter non distinguitur
appetitus sensibilis secundum diversas potentias secundum diversas species et modos. Ubi
ut necesse ut iam dictum est. unde tamen potest distingui secundum appetitus intellec
tualis esse eius ratione boni existente utrum distinctionem penes diversas
rationes et conditiones boni eiusdem omnino quia hoc quod accipitur sub una
et eadem ratione est ut esse est potest habere rationes distinctas penes pla
citum sive delectabile et penes arduum et appreciabile et hoc in differe
rent esse boni universale intelligibile et esse bonum particulare sensibile propter quod non inve
penes has diversas esse boni universalis intelligibilis potest dici appetitus in
tellectualis in concupiscibilem et irascibilem et quod appetitus sensitivus esse boni sensi
bilis particularis et hoc inquantum utrique appetitus motivus est sed inquantum appetitus
sensitivus est passivus non sic autem intellectus nullo penitus differt in se
concupiscibile et irascibile in sensitivum quod irascibile intellectivum ut
iam declaravimus ut autem videantur an sic dividi debeat appetitus rationalis
videtur est rationem et modum distinguendi potentias animae. Est ergo sciendum
quod est rationem iam dictam quod potentiae distinguuntur per obiecta hoc non intelligitur
quod secundum diversitatem in esse obiectorum sic enim non esset intellectus una potentia in omni
secundum diversitatem intellectuum sed hoc solum est generale in virtutibus passivis quod secundum diversita
tem obiectorum a quibus diversificatur paciuntur et hoc inquantum di
versificata ab eis paciuntur sunt diverse potentie in quantum sunt diversa
obiecta dum tamen uniformiter recipiant eandem rationem passionis inferentem
a cunctis universalis passiva ut unus intellectus omnium intelligibilium et unus visus
sub omni visibili color autem et sonus quia diversimode immutant et inferunt
sensui passiones propter hoc oportet esse diversos sensus et motus et hoc prohibet in
sensu. . . probat unum sensum secundum numerum sensibilium sed intellectus non
mutatur per potentias autem vires sed quod diversitatem intelligibilium
quam id est modus modi intelligendi ad quem intellectum dico esse quod est
ex parte intellectus secundum quod diversitatem actualis ex parte obiectorum quod ad
differentiam intellectualis intelligentiae et memoriae. memoria est quod dicitur non
differentia intellectualis intelligentiae et memoriae. memoria est quod dicitur non
tantum ex conservatione habitum cognitionis quod et recte simplicitas act
intelligendi a quo fit actus intelligendi declaratur ubi intra
lis ut alibi declaravimus et est eidem potentiae omnino modum ad actua
intelligendi. utroque non differens in ob sola ratione sicut et in sola
ratione differt omnino et eiusdem virtutis potentie est habitus in se con
servare quibus faciliter educitur in actum sed in sensibili alterius virtutis
species sensibiles est conservare ut memoriae sensitivae et alterius eas
movere ut ymaginative quia virtutes ille sunt organice et
necesse ad dispositione organi virtutis retinentis species et immutare ab
ipsis propter quod alia est vis memorativa et ymaginativa non sic
memoria et intelligentia quia et retentio et immutatio sunt absque or
gano et virtus separata nata est reflecti per suum actum in se
se et sic id quod est in se non sic virtus organica. Et in intellectu et actua
lis sanctificium et recordatium. . . quod dicitur sanctificium inquantum primum
intellectum movet ex se alterum et ordinatum inquantum primum intellectum movet ex
eo quod primum movet post et non differt in movendo alterum et movendo
non modo sed comparatione ad movens et motum. Differentia generalis est in obiectis virtu
tibus activis quod secundum diversitatem modorum agendi esse obiecta diversificant
in quod quorum sunt obiecta diversa id est modus agendi esse ea eadem
est virtus sui potentia. . . quod propterea appetitus sensitivus distinguitur
ab intellectivo non quia illud est bonum particulare et hoc esse bonum universale
sed quia ad particulare bonum quod est sensibile bonum movet appetitus sensibilis inquantum est
sensibile bonum non inquantum est bonum simpliciter et hoc non nisi ut motus actu
bono ad ipsum esse bonum movet appetitus sensibilis inquantum est sensibile bonum
non inquantum est bonum simpliciter et hoc non non ut motus actu bono ad
ipsum esse bonum movet appetitus rationalis inquantum est bonum simpliciter et hoc absque
eo quod moveatur ab ipso unde et appetibile sensibile est movens non mo
tum. appetitus autem sensitivus est movens motum ut dicitur iii. De anima
appetitus vero rationalis est movens non motum omnino propter quod necesse secundum
diversas potentias appetitus sensitivi et rationalis ubi sicut sunt diverse potentie quia
secundum diversos modos generales diversimode movent esse sua obiecta ut
autem est quod potentia activa et motiva sunt ipsius esse boni secundum et per se

nam et per se in movendo sunt ipsius ubi inquantum et communiter ut in eo delectetur et quia
ratione eadem est potentia faciendo et hoc autem inquantum est motiva sunt ipsius in malo
et in quo modo ne ab eo contristetur. Sed quia illud natum est consequi contrariis
propter delectationem et fugere contraria propter contristationem quod non hoc ad quod na
tum est ipsum custodire ut pacifice in bono habito delectetur. Defendendo
ipsum contra contraria auferre delectabile et inferre contristabile. Aut nocere
ea in delectatione esse boni ipsum disturbare et sibi quod naturale est ipsum
in expectando fovere et amovere impedimenta ne bonum non habitum. . .
quod delectando consequitur quantum ad non in malis non possunt nisi quibus in
se non convenit hoc nec delectari et diversa nocumenta fugere sed et nil. . .
arma quibus impedimenta in bono delectari habent rebellare propter sic
in ea appetitiva partem concupiscibilem secundum partem irascibilem quia contra
in appetitu rationali quod sensitivo necesse est ponere unum autem quod delectante
in bono inquiescit et movente se in id et fugiente contrarium sive hoc est
nullus est appetitus et hoc est vis concupiscibilis necesse ergo ubique ut esse
concupiscibilem ponere. autem ille qui ponit est esse appetitus non est omnino ap
petitus. ita quod in possibile est sic ponere virtute aliqua appetitiva boni
quam cum magis sui contrariis in parte in diversum sit appetitiva boni quod est ad a
de propter se et suum commodum quam sit desiderativa et concupiscentia illius
propter eius esse ad actio appetentes appetitu conscientio. ut autem animalibus appetitu
suo intellectuali appetat bonum ad a se id est deo in omnibus aliis
ad quod in ea animal necesse est ponere unum concupiscibilem autem non esse in
eis necesse omnino. In solo autem deo est necessarius simpliciter in modo se ipsum et
nec ad in modo se sicut nil ad a se sed in nuscendo se. Sed tamen a
modo ius concupiscibilis quia nil ad a se concupiscit nec agit per concupiscentiam
tamen ad esse se diverte autem viii metaphysicae voluntas est eo est
ex parte imperfectionis et in nimis a desiderio et in volitum primum non est
volitum virum sed ut in eo quod est ex eo sit ei nutrito. sic autem in
appetitu necesse est ponere unum concupiscibilem quia secundum iam dicta et unum
irascibilem defensiva eius quae nihil ex parte obiecti deferret quod con
cupiscibile dicitur esse eius bonum ut est delectabile quia ipsum appetit in ipso bono
delectari. Irascibilis vero dicitur esse esse bonum arduum quia appetit ipsum
superare omnia contraria. Est enim irascibilis vindex concupiscibilis. unde Damascenus
in fine viii metaphysicae pro se et fis rationem vindicarem est ut secundum hoc concupiscibilis
sit ipsa principalis potentia et irascibilis sit quaedam minister ipsius et ex ipsius ratione
ta. quia concupiscibilis amore appetit inhaerere delectabili quod potest amittere
id necesse est ei timere amittendi ut dicitur Ex libro octoginta trium quaestionum
Augustini lxxxiii. quaestionis nullo modo timeri quaecumque nil aliud amare
propter quod necesse secundum haberi in concupiscentia quod est timorem repellere quod facit
irascibilis secundum in hoc. unde sicut in parte sensitiva partes irascibilis
inimicantur a passionibus concupiscibilis et tamen in eis. irascibilis est alia cum
disturbantur. ad delectandum in concupiscibili et cessat eorum ira
quae quiescunt in ea propter quod dicit Philosophus in libro de animalibus quod propter eam in
quibus solet delectari pugnant alia. Sed propter eius propter contra et propter
modum. Sed et omnes actiones irascibilis oriuntur in actibus concupiscibilis et
in ipsis terminantur. tamen ex parte intellectivae quam ex parte sensitivae et sic
in sensitiva est necesse ponere appetitum aliarum quam alia intellectivum in
intellectualium quam sensitivum. sed quod in homine oporteat ponere utrumque
appetitum et hoc quia diversificatur motus appetitus intellectivi ad universale
bonum et sensitivi ad bonum particulare in eo. scilicet quod appetitus sensitivus non
movetur motus a sensato quod non solum mediante organo sensus
passionem corporalem sensibilem ut sentiatur. Dicitur organo
appetendi ut appetitus appetat prosecutione vel fuga et
hoc diversificatur et in diversis organis secundum motuum diversitatem appe
titus vero intellectus quia non est organicus movetur se non per motum
ab alio. unde quia habitum est . . . quia ad bonum universale secundum quod bonum mo
quod est separatum et ipse sicut est separata virtus organicae non
perfectorum. ii. autem. hoc . quod et motus motum de necessitate motus per quem
fiunt motum ex quo patet quod magis differt concupiscibile et irascibile
in sensitivo quam in intellectivo. hoc est quia sensitiva virtus movetur mo
tu in corpore quod est ex modo agendi et movendi non penitus differt
concupiscibile et irascibile in sensitivo quam in intellectivo quia tunc sunt or
ganice et diversificantur et movetur ab obiectis per quod mo
veant ex hoc talem differentiam habent in sensitivo quod non habent
in intellectivo ut in sensitivo dicantur potentie diverse
In intellectivo non concupiscibilis est potentia principalis irascibilis autem ut dictum est. Ita
ius eius in quo vocatur non est tota potentia ab istis duabus sed

9tinēs in se istas 9 9tita in eis sic ut cāa pōt ap^a ē cōs in
sitio 9cu^b 7 irasci^u q^a 7 i^o suoz actuū se hūt sic pō p^nr
9 ius ius. S^r ap eād rōm ut dictū est q^d necce ponē ē
9cu^e 7 irasci^e in appetitu sitiuo 7 ītellctio nō obstāte
q^r i spē bo^m 9ē sic bo^m sb oī rōe bo nō m^s est ipī app^ia
ius 9trariū aut īpediri poē ēē sim bo^n q^p sitiua ē su
im. vn sic appetit^s siti^r ne d^r irasci^r i appetēdo ipugn^e
maliū ex impetu passōs sic appetit^s itlla^s p̄e d^r irasc^r
in appētēdo ipugnāre malū ex iudicio rōs ut ex deliacōe
lībe elecōs 9 sic sitr^r appetit^s siti^r p̄e d^r 9cu^r i 9cu^do d^r le
tari i bono ex impetu pās sic appetit^s intllc^s p̄e di^r
9cu^r i appetēdo adhere bono ex iudicio rōs ut ex deliacōe
lībe e^r cōs 9 me in intllctio 9cu^u prāz 9 caritatē 7 amo
rem ī irascibli sp̄e 7 p h notāt 9cupiscat tria bō ad q^a nō
possit moui p appetitū sitīm ut 9seq̄ps in sapiā tī^tes
ete hēa s^r irascat 9 tria mala q^a q^a n̄ pōst sitiīt^r moui
p irascibilē sitiuāz ut q^d iusta ī 7 q^a si odiū incoz ptui
et ad 9cu^le rōle ap tū coz impugnōz ut ē ei ius ira^r
exeq̄s impugnōs actū. Q^a a^r ista duo appetit^s sic itllctiua
pte 7 sēsitiua docz. Ra sepe 9cu^u 7 uote iōu uolēteq
esse i delciatōe 9tēplacōs ē bō grē 7 glie i surgit p odi
um ad impugnād electōm alioz incōsaz 7 disturbat q^a
etem 9cu^r q^r eis incōm q^r nō possz ēē si ad unā simplicē
rōz mouēdi a^t appetēdi ptineēt. vn 7 sic i sitiua sic 7 i
intllctia 9cupiā intēsa mitigat irasci^e 7 a suo p̄pōto re
uocat sepi^r 7 a^o lz i appetitu sic q^e 9cedet. q^r irasci^r
nō est ut deni ē ii in pugn̄e 7 defensare 9cu^r. Q^a a^r dis
sic n̄ sic intllctia pte 7 sitiua 7 h pz q^r sp q^r dic phs i^o
de aīa q^r intoaetus itllgs n̄ iub^s time. i q^r u^s irasci^r et
itll^r mo^r. sz passiōe quadaz timoris cor mō^r 7 sitiua iras
titi^r se ad fugā moue. Et eē p^r papiēte intlltu 7 dictāte fu
gē ad a^e psequā n̄ imd. S^z sin 9cupiā in sitiuāz agit ut
pz in 9tinēte q^r nō est scie agē s^r sciaz sz appetit^s itllcti
vn in appetit^s sitiui dns est hic motus n̄ uelle 9trare
appetit^s intllctual^r pot tū 9riāte 7 tenē appetitū sitiuū
abstinētes ē^r 7 9cupiscētes 9cupiā sitiua nō opāt^r eā q^a
n̄ hnt appetitū sz p appetitū intllctualē in sequē itllāu
Intllc^s ē nō mō^r sine appetitu uotāis e^r appetit^s est. 7 autē
9riētas i istis appeb^z pp^a ai^a rōz bo^r appet^r mouētis. q^r ut
dt i^o o^r intllc^s pp^a futim rethe iub^s. 9cupia a^r pp^a ip^s iam
pp q^r uicit aliū delibacōz. Intllctual^r a^r appetit^s sitiorē et
puaō^r sp̄ uincit appetitū i sitiorē 9uult. Scd p^u c^r 9cd
q^r nō solum itllctia pte sic irasci^le 7 9cu^le q^r ūūr sic in
8la aīe iōat^r 7 h ūtr aūq̄ corpori iuste^r. sic ē 7 in^s ei 7
uires sitiue ut hic^r in eod^r lo. S^z q^r a^r insēā 7 mouētīca
separe a^r intllctie quia ale aīa sepata mauēt solū sic
in radice 8^z instllctōm iminet 7 in suo effu^r q^r intllgit
ita autōs. Sim g^r 9sid^r est. Sld^r z^m i opp̄o^m de pbō
q^r irascile 7 9cu^le ptinet ad rōle p pticipacōz p^t d^r i s q^d
au^r declaum^s q^a appetit^s intllctual^r s ipū de rō^le p p
ticipacōz ut pot d^r q^r aliā sitiāz delibare a^r iuote dey
tene catho^r q^r tenuit phs. ipō e^r posuit quod uo^lūtas n̄ ess
lrae n̄ aū rōius deliacōz 7 iudiciū sīū sitiua a^t dictamē
7 h i^n intllc^s seu rōs. q^r s pot intllcm moue ad discnē
dum quid agēd^r 7 q^r nō agēd^r. 7 id ipū pot discnēre 7
nō discnēre. q^r ē uotās agē q^d nō agit 7 n̄ agē q^d agit. sz
s^r iudiciū rōs posuit uotē de ncītate sequi iudiciū rōs
nō de actōs sz i nutitas ē dam 9 pōs^o q^r dī 7 q^r ad^r ē 7 appe
titus sitiui s^r motū a sensitio 7 id dicit in z^o de aīa 9 b^z
mo^z ee s^r uotē mo^r appetit^s a^r sitiui mo^z p̄ē rōm q^u d^r ap
pars uiē 9riy adiuicē. sitiu^r s^r 7 intllctual^r h actū 9ē 7
9cupiē siicie 9ive sē q^r appetit^s uotis ullo mō pfit dē
9r^r rōi. vn sbdit vti^r ē agit h aut h^a n̄ rōis op^s est 7 ne
cesse ē vno s^r intlltū iudicari q^r po^r sit agend ē. cum^r ē 7
melius simo poci^s agēd^r p iudiciū rōis sē uotās pp quē
lam dictam s mot^r executē ad psecādū ut fugiēd^r per
9cupiscile i ad impugnād^r ut defendd^r p irascibilē pōr

phs ponit ex pte uolūtatis quā hāc virtū dnā sol mō
9sistit in opis dusā 7 dusi de execucōe. Ros a^r q^d ponim
qm uolūtas manz liba 7 pot intllc^r l^r rōs deliacōz ad o
pus s. execucōū ut nō execucōū 7 ad assecucōū dusio^r i
fugiē^r qq seq̄do ut defendēdo ut impugnādo. vn possu
distingē appetitū i itllctualē i 9cupiscile 7 itllctuale
et irascile e intllctualē 7 de h^r s decim deliacōz 7 q^r s^e
debeat distinguere īmeiāt opō dusa. q^r tū uolūtas libe
7 libtate ead^r utit q^z op^s exseqtur 7 refrenat appetit^s
a^r sitiui ut^o est ead^r ncītate exsequitur opus suū
9cu^r 7 iras^r. q^r alia 7 aa^a ncītate quā ex se ē irascib^r 7
9cu^r ncītat eo q^r a^a 7 alia pra^o i a^o 7 a^o orgā. Ex pa
ne e^r q^a ira est mo^r irasci^r. Est e^r s dam ira sitior sāg^i
ius ēē cor ex vaporacōe. felix pp sbm discōneientis
Ex pane nō d^r stacōs mo^r 9cupiscibl^r. ē e^r delcacō tepami
tiz sāg^mis ēē cor ex euaporacōe splenis pp sbm 9ē
tas. In splene e^r ē sangs dulcissim^s. q^r sol depēcēs abco
7 9nexus ei suggit ex eo ēēm amaritudinē. vn q^r a^a
7 ad est p^m mot^s in appetitu sitiu. irasci^u 7 9cupisc^u
Idem a^r in appetitu iōal^r irasc^r 7 9cupisc^r. In h ma
gis differunt. Irasci^r 7 9cupisci^r. sz q^r sic ptes appe
titus siti^r quid^r s quod sē ptes iōl^r appetit^s pp q^r
9ēm usū 7 sitōz distinguūtur irasci^r 7 9cupisc^r ut s
ptes sitiue ptis q^r ut sē ptes iōlis.

Equm q^ta d^r hūa n̄ ex pte 9uncti ex coz 7 aiā v^r
querebantur quedā generalr ptiā ad oēs i vniuers
7 qdam alia spāl^r ptiā ad platos. Circa p^m hoz ro q^r
rebantur qdam ptiā ad statum eōē grē 7 dem a^a ptiā ad
statū culpe. Circa p^m querebat^r vnū ptinēs p^r ad
auctū grē 7 alia tū ptiā ad dimuēōz pene dbite.
p^m est ut religiosus p̄pones sacē mai^r bo^m debet iō di
mitte sac^m mi^s bo^m pp p^cceptū sui supioris. Scd^z
est q^r magis ē psiciū aut pseq negociū terris s 9sci
lū ecce a^t igdi et stare psiacōe in religione. z^m erat
de ope uolūtarie assupto. utr^r opa sca in caritate mio
re tm dimmūt de pena debita peccatis q^m ead^r ut eq^a
lia sca i caritate maiore. Q^a erat de ope satisfcō
rio peitēciali i uicto. ut^n pea satisfcōria i iniūcta
a sacdote discreto l^r a iure taxata suffic^r p tota pena
pctis d^r vita i purgatorio de qb^z 9fessio ē 7 p q^b i mi
ta ē. Circa p^m arr^r q^r religiosus debat facē mag^s
bo^u q^d p^cceptū supioris. q^r b^r d^r de pecō 7 dispen^r q^d
p caritate institutū ē q^d caritatem militare^z mili
tare nō dz. p caritate instituta est obediā. caritati
a^r dictat magis bonū p̄fēnd^r ēē minori g^o obedia n̄
d^z ēē q^d h q^r magis bonū fiat. ecē a^r q^d si debitū eēt a
d^z ēē q^d h q^r magis bonū ... dimitte pp im^s p^cceptū a sitiore g^o 7c. Ct n^r im^s ob
ligat iuramētū q^r uotū sz nō ē licitū iuramētū di
mittēdo magis bonū pp im^s q^r n^c uez aut obedē
Cz nō im^s obligat uotū q^r matrimoniū sz pp
matrimoniū 9sūmatū o^z intllere mi^s bo^u dimit
te pp im^s de p^cceptō uiri g^o 7c. Cdo ē q^r p^cceptū
supioris sicut eē q^r eēz q^d dnī oīo 9tēpnēd^r eēz oī
quis moueat aut cuiz gnālr obedire d^z. o^z n̄
tū intllz n̄ de licitis ubis 7 honestis ut xi. q. in
nō sp. u d^r nō sp malū est nō obedire p^cceptō 9
e^r nāz q^r deo 9ia sicē n̄ est ei obediēd^r. Sz in dubio
an sit q^d dnī p^cceptō plati stād^r ē. q^r 7 si sit q^d de
um pp bonū obediē n̄ pecat sbdit^s v^r tū pcūt p
lat^s. xxiii. q. i. q^r culpatur in sic. cū ēto g^o magis
si bonū sit q^r p^cceptit o^z obedire 7 pp uz p̄pōtū de a
gēdo magis bo^m dimitte 7 suppone q^r ea iōr sit
q^r sic p^cceptit 7 sic pp bonū obediē recōpēsā ei i mi
re bono 9ualitat i maiore. pp q^r dic aug^r melu
or ē vna obedia q^r eē in uirtutes. h ē a^z opa uirtu
tuz sca q^d obedienū q^r ex h uinta sunt. si aūt de
grē utentiz eent 7 sic ē de bono sic ē de oī eo q^r

bo puotum obligatus est q ei no d; pponi ad uolutari ruz7 li in se magis boni iudicat ut siquis uouit se ad statu q boni est 1 licitu 1 expediens p mod tn lz bo osula robabiliter celibata dicat ei q melius ect ad ad face et istud q uouit omitte melius tn est 1 fructuosius uotu exple q si picalo pcti mort n possz id omitte 1 io hic omittedo cogor aliud ad fruge vite etne n possz ei ua le. Ad p m oppo cu q facere melius bo ex pcepto nuq militat g caritate subdito 1 si forte plato lz e cari tas diceret q ab meli boni pfendu n minori. ab io in e potate est utq; tn et dictat q subdit pp obediam mi bo pceptum a supiori d; pferre maiori ad secudo. Ad bm cu q bn unu est q no e licitu votu sic n in te limitu de dimittendo mai bo pp nullus est licitu imo uetitu pp iuramentu ul uotu fcm supiori ad pceptu ei dimitte mai bo pp int d; e psimile q ei meli ei q pcapit plat lz no iudicat s 1 io q pcapit face q nuq tn e mag bonum.

Circa bm ut arguebat si pponebat fuarit et e cu q uita religionis eo q contemplatia e p se ordiabat ad augmetum glie 1 lz no si ex mito ped uocionis ex caritate i bos opibz qui excet in reli gione. negociu a crucis tn q in spale tantum p se ordiat ad pene debite diminucoem aut remissione 1 lz no tn ex dvocoe ze caritatis i hi negociu exsequendo q ex deuocoe 1 mito x in sua passione in q opus si negocii istud indulgentiale e ita q tenuerat q sum pontifex lz potate pmate p tali nego iam assupto cu ppoito exsequendi ipm b consalui ecce i dul ge tota penam debitam obz pctis q eoz ercit cong iunxit du tn ue penites fuit 1 confessi de quo nulli pt hi securitate q cuiq; ad plurimos annos labora pt in religione deuoto ab rere 1 semp tenend q p sequ iur in religione. negociu crucis t consaluu ecce mito mag est psi negociu crucis ad remissione pene obtinenda 1 securitate cuiuta ad remissione pene obtinenda 1 securitate debeda de statu euolando q uita eoz religionis fcilla mag posset ee pficua ad augmetu glie.

Circa teim ar qd opa equia fca in caritatem ma iore 1 minore no equi dimittit de pena eterna sufficie p tota pena pcas debita in pgatorio go de quibz confessi 1 pcl q quibz i tug. q s ba caritatis ex qua fit op p se respicit pmium glie pena no que consistit in ope p se respicit diminucom pene debite q uis g sit maior caritas ut ex ipa plus mereatur de glia in equ ope q ex caritate minore no tn plus diminuitur pena. Cu diminuco pene no est nisi ex roe merendi q cu io merendi no consistat i caritate 1 io maior caritas mag meret plus g de pena 1 minuitur p equ ope ex maiore caritate fco q ex minore. Cu ad li q op ad lz q sit meritoriu glie aut satisfactoriu pene q q do gratu sit 1 acceptu acceptu q ut gratum deo ee no pot si fcm sit in virtute illius qui factus est reconciliato p pctis nris x. s. qui e c e pn ic agens i merendo toti genti humano p s ecclesiam et pene p pctis adhortatione et glie collec toz et que fuit finis ois actois 1 passionis x in hoie om que fuit finis ois actois 1 passionis x in hoie q gessit agens a organicu qbz bo pnt e icq est nibz illi 1 agens pareni q le e ee agens organicu sui instrumentale in fine agentis pnt n agat in uirtu te illius q caloz no generat ni i uirtute agentis ips sa calori agerentur. In uirtute g x oe op in mod; ee fcm si sit meritoriu glie aut satisfactoriu pene in uirtute a agentis pnt no pot age agens scundum organicu sit ei coniunctu 1 uirtus ac influentie eius susceptiu. quod nibz separatu a capite 1 corpore uirtute capitis 1 cois susceptum no pot. io nec uirtute eius age pot organicu qle e qlibz mem x capiti

coniugit n sit nibz in core suo mistico q e ecca glia no spt sci q caritas e ei coniuctiu eph. iiij. qui e cap d nrm ex quo totum corpus compactu et conexum est p oem uic turam sb ministrois s p opoz i mensura uniuscuiusq; nib aug mentum corps facit in edifficacoem sui in caritate s. q e caps nob p intes 1 rege potes p q to cor 1 ecce co pactu e v fiet conexu vinclis caritatis q fecit nib i necem sbministrare s coniuncti solu in uoluntate i mis ata uniuscuiusq; nibz 1 s q uniuq; nibz pot opari per gram g datam 1 ipse fac augmentu cois edificando illos qui n sunt 1 lz totum fac in caritate. Ex li g so lo op nrm est meritoriu est q x sim coniucti in core et ecce p fidem 1 caritatem p que i uirtute eius mem et in x 1 p augmentu spuale accipimus pp q cu ho a missa caritate desinit ee nibz ecce gra no posset ee opa eius ut aliqm meritoria nec glie nec diminucois pene penis debite ita q sua opis conntu; sit de gne ultitas siue penale si n8 penale nec meritoriu nec satisfactoriu est n ex uirtute 1 radice caritatis. quod aut n acceptat opus aut meritum aut satisfactoriu n pp dispocoz opantis vn dem e gn. iiij. q dns respexit ad abel 1 ad munera ei ad cayn aut 1 ad munera e n respexit v exordine ubor coniucta quod n tam conspexit ul no aspexit ad opa qm aspexit ul n aspexit ad ps no eco pp q sunt id. 1 cor. xiij. caritate n hieron n in pref. glo opa bona n ex caritate sunt. si ex caritate plus ul min pstat g; nichil q op ex uirtute caritatis. dx ee. vnu meritis quad consistit in fuore 1 deuocoe opantis ad externs qd consistit in spa. lotus 1 sic se hnt me sequ sic op semp no placet n ex uirtute caritatis. q exeq dite caritas pcedit sic no placet op exti plus ul mi n s fuore maiore ul minore opis interioris. i q no nisi a meritum opis exterioris tn ex sba caritatis s sequ ex f uore 1 deuocoe q eliat in operatioi. Et scd q op extus quadrupx est liberale penitentiale indulgentiale 1 suffragale. liberale q qs agit ex pu uote penitentiale q iniu tuz e a sacerdote. indulgentiale q suadetur a plato 1 suffragale q vni fiat p alio opando g op exti s istos iiij mod ad op inti sed q ex ope interiore pcet op ex ternis id in spe 1 eqle oio ex maiore 1 minore caritate idivisis dr. vno mo ope interiore extus equ indivisis i inequ q ex pte hitus caritatis in se n oz disting re q no e meritum ex ipa n quod s se extedit in op salte meritis q si est opa aut deficit neqqm no pficit. si n op intis sit indivisis eqle tuc op extius sts ctam e in singlis a liberale a penale. aut indulgentiale. aut suffragale. aut est in vno penale. in alio no aut maius indulgentiale aut e ecouso in vno penale aut indulgentiale in alio no ul alius suffragale. Si po mo quod s. op intis sit eqle i divi sis. s; extius in singlis est liberale aut penale aut indulge ciale sic dico q id op extius et eqle fcm ex hitu maio ris caritatis 1 minoris equ meret 1 glie augmetu 1 pene diminucom indivisis. Si uo op extius in singlis sit suffrag ale ut cum uniusi capellani dicit missas suas p vniusu p defunctis qz hi opa p sunt 1 sic meritoria tam facientibz eq qm illis p qbz fuerit. tuc distinguend ex pte facientium op 1 ex pte eoz p qbz fuerit qz compari pst inter se ipi fa cientes aut ipi quibz faciunt aut facientes iuis p quibz faciunt. si po mo 1 s o sunt equali meret inter se illi qui faciunt ex equ ope interiori. sic inter se illi qui ope intiore equ muert dz inueniunt ut eis valet si p eis alios fiet ul iam inue tes equ meret. Si pmo in sic sp plus inueniuntur facientes q e tus est q ad augmetu glie ipius facientis q aut ad diminuco nem pene plures eduit q plus meret illa p quo pur facit. Et e siquis ad de suo p alio fecerat n eq h diminut p u a sp i maioris meriti est boni fuere pse du pole e fi q p alui h pdeau mod. lz quq annuatim in vno ope n fcd psitre

cōpēsare in alio. Si uō s'o mō principali opus exterius sit
cōmo liberale in uno uō l' in alius sit penale aut indulgentiale
sic semper indulgentiale et penale plus merent propter sacram uirtutem in
penali et clauium efficaciam in indulgentiali. Si uō in uno sit
liberale in alio uel in alius suffragale sic est tercio cōpō ut iā distinc
tum est in membro precedente. Si s'o illorum tum modorum cōpeunt. S. int'
se facientes et s'o cōpent int' se. S. illi pro quibus fiunt et sic illi
int' se equaliter merentur et illi isti int' se. Si tō mō cōpent faci
entes illi quibus fiunt et illi pro quibus int' se semper plus merent
facientes secundum certatiuum modum. Si uō mō tō principali opus in uno
sit penale in alio uō indulgentiale tunc de hoc iudicandum est s'm quan
titatem indulgentie possibile enim est esse tanta quod plus meret quam opus pena
le et possibile esse tanta quod equaliter possibile forte et esse tanta modica
quod minus. Si uō in uno fiunt suffragale in alio uō penale sit
uel indulgentiale sic semper plus meret penale uel indulgentia
le sicut et semper plus meretur quam liberale ut dictum est. Si uō iti
opus sit inequale sic distinguendum ut s. quando opus interius potest esse
equale more exteriori penali liberali et indulgentiali et suf
fragali semper plus merebitur opus cuius interius mereatur. Si uō s'o mō
principali opus exterius fiunt in uno liberale in alio penale aut in
dulgentiale. Si penale et indulgentiale fiat ex maiori inte
ntione intius semper plus merentur. Si uō eque liberale fiat ex o
tione intius semper plus merentur. Si uō eque liberale fiat ex ...
pe intiore multo intensiore bene potest mereri. Si in modice iten
tore potest equale quam minus mereri. Si uō opus fiunt in uno li
tore potest equale ... si uō opus fiunt in uno li
berale in alio suffragale sic ut facta est cōpō ut plus et in pa
... in feruentiore actu intenciori. In
ista cōpōne semper plus meretur quam in feruentiore ac
tu uō cōpōne si suffragale sit ex multo feruentiore ac
tu in illis pro quibus faciunt sic isti plus merentur. Si in modi
co sic equaliter aut semper plus merentur agentes. Si uō tō modo
principali opus in uno fiunt penale in alio uō indulgentiale et
penale ex instiore feruore intius distinguendum est de ope
indulgentiali ut prius alias indulgentie si fiat ex feruo
re plus meretur maiore. Si uō in uno fiunt suffragale in quo
uō penale uel indulgentiale tunc penale et indulgentiale
ex maiore feruore semper plus meretur. Suffragale uō possibile esse
ex tanto maiore feruore quod plus meretur quam penale et tanto
dico maiore quod excedere et siue quod indulgentiali in ualde
habitantes certe indulgentie. Nota quod quamuis opus indulge
ntiale uel liberale possit esse suffragale habet tamen sibi ipsi
... quam uilis illorum cōadit. Nō item quod est iudicium de suffra
gali ... illius cui cōplacet cōplacendo est opus alterius facit hoc sibi
... in reg. epistola xxii est in hec et dicitur nunc et in magna cōsolatione quod
opus tuum quod in me nō habes diligo in te cōquod tu in actibus tuis
et exultatione gaudes ea que per laborem tua sunt per caritatem
mea fiunt et post. ii. ca. xv. mea sunt que et si imitari nō
sim cumam in alius et amantur fiunt quo cōamenit in no
bis habet et presentem mundi caritas quasi est uirtutis est que alie
ni laboris opera nostra sine labore facit. Vnde et ingeniali omnium bo
norum diligentes participes eorum sumus dicitur ps. particeps sum
omnium timentium te. Vnde et defunctis exeuntibus in purgatorio prosunt
opera non solum pro eis que pro eis fiunt sed et que generaliter pro defunctis
sed hec non nisi pro cōto inuenerit bene uiuet ut eis prodesse sibi eis
fuerint dicitur aug. de cura pro mortuis agenda ut hoc quod
impendatur prodesse possit post corpus mea uita acquisitum est quoque
sit in corde. Et quod argumentum potest quod substantia operis respicit per se dimi
nutionem pene et quantitas caritatis augmentum glorie. Ad quod nō
... nō ... caritatem sed
est enim per se sed solum propter radicem caritatis nō secundum ... bonum
... extendit se in opus intius laboriosum. Vnde opus bonum
quod de genere bonorum est quod penale est inuenitur firmum ex caritatem
... est enim propter solam substantiam operis opus quod exterius firmum ex
illius est ... a caritate ... nō eliciatur ... hi
bitum caritatem ... procedet exterius ... de glorie operis
... bonum ... caritatis possit esse fuor pene
... maiore ope exterius de
intiori ... caritatem ... minore ope exterius ... ope
... debitam ... diminuet ... maiore
... caritate ... maiore ope exteriore et minore in feruore in
... caritate ... maiore ope exteriore et minore ... ope suo
ope intiore non tamen de pena sed debita diminuet quod ... ope suo
ope intiore. Sed tamen de pena sed debita diminuet ...

exteriore minore non quanta se habet substantia operis exterioris ad
meritum glorie et ad diminutionem culpe quantum est ex se nec
... substantia caritatis habet substantia caritatis secundum se debetur premium ma
iori maius et minori minus. Vnde ex parte operis interioris ... iudi
candum est principaliter. Vnde ut dictum est opus exterius ad cōparationem
in quo est duo cōsiderare ipsius scilicet feruorem deuotionis et debi
tam pene et intentionem operantis et est feruor deuotionis per se ad
glorie augmentum et debitas pene per se ad debite pene
diminutionem et hoc in magna parte secundum intentionem operantis que ...
dirigit in finem. Si enim principaliter aut plus dirigit ad pe
ne diminutionem quam ad uitam glorie augmentum plus ualet
et opus intius et exterius ad diminutionem pene quam ad aug
mentum glorie uel econuerso si econuerso et si equaliter equaliter. Et sic hoc uidetur opus ...
aduersis siue inequaliter ... potest differunt
... esse magis diminutiuum pene quam augmentiuum glorie et
alterum eorum. Per quod patet ad secundum ... quia tamen ...
in substantia caritatis ... se exercet in opus ...
Circa quartum articulum quod peccata in iuncta a sacerdote ... est
... sufficit pro toto purgatorii quod dicitur pena de ui ...
... de fructibus fugit ad dominum uadit
... a regno dei nō ... aplo ... a diaboli
... ad regem uadit ... ad regem uadit ...
separabitur. Vnde super illud ad regem uadit ... et ... in
... purgatorium ... pro peccatis quibus ... Contra
... libidinis maior debetur peccata sed ... pene ...
... est inequalibus ... sacerdotis dicitur ...
... libidinis ... nō posse ergo peccatum ...
... sufficiat ... satisfaciat ... tamen ... Questio
... de efficacia operis penalis ... quod in
... clauium ... tanta sit ... clauium
... sufficit pro toto peccata debita. Vnde quere de uirtute cla
uium sacerdotis est quod in ecclesia est clauis scientie de quo nō ad presens
et clauis potestatis in qua distinguitur ... ordinis ...
... sunt ... ordinis ab omnibus equaliter fiunt ...
dinem equaliter habent. Vnde sacerdotes equaliter cōsecrant ... episcopi equaliter
... ordinem cōferunt ... ordinis ...
... ordinis ... suspendi nō potest ...
... excōmunicati fuerint uel interdicti. Ea uō que ...
... sunt nō ab omnibus equaliter fiunt quia in aliquibus
suspendi potest ... posset ut excōmunicare et
... indulgentias dare et huius ... omnis ex ordine ...
... equalem in talibus habent aliqui tamen uolunt dicere
quod omnes sacerdotes equalem potestatem habent in istis sed execu
... in sacerdotibus inferioribus restricta est et sic in ordinibus cele
... et in omnibus que ... ad episcopalem ordinis potestatem ...
nem pertinet quia ut dicitur ... qui nunc sacerdos olim ...
sed hec nō ... quia semper ordo episcoporum qui tenent locum apostolorum
fuit superior ordine sacerdotum qui tenent locum discipulorum
... Vnde dicitur ... super ... x. et quod dicitur ... qui nunc sacerdos
olim episcopus ... dicitur quod olim singulis ciuitatibus singuli episcopi
... plures uni ciuitati ... episcopi ... nō plures ...
et quamplures uni ciuitati ... episcopi ... plures sacerdotes. De ipsis tenent multi quod omnes habent equalem
potestatem ... quales ... potestatem sic habent
quod apostoli nō maiorem ... petrus habuit
... propter ... successores ... tamen
aliqui ... quod modo habent ... successores ...
... per ... tamen ... uisione dominus ... actibus ...
potestate ... consequitur sedi prima apostoli petri
... Deinde secuta uisione domini. Deinde
... uenerandus ... singulis ... in ecclesia ...
... potestatem. Ceteri apostoli ... dei ... In
nouo testamento post xpistum dominum a petro cepit sacerdotalis
ordo quia ipsi primo pontificatus in ecclesia datus est ... a dei
... domino tu es petrus et cetera. Sed ligandi et soluendi po
testatem primus a domino accepit ... apostoli cōsortium pari
... honoris et potestatis acceperunt ... quorum
... uoluntate ipsius quorum ... in locum eorum sunt
exercitum episcopi et cetera ... super ... pari cōsortio dicitur glossa ... ad
ordinem petrus tamen fuit maior aliis in auctoritate ...

xxxij. e. sacrũ. m' bissios aplos fuit quedã distio
l; e' oms apli eẽnt petro tn̄ a dno 9cessũ est q' ipiũ
nu'se ad ipm uoluit ut relig' oib; pēet aplis ipri
teñet aplat' cād' fcm sius successorib; relig apli
epis teneãam tōdiu't sic in ãmstcõe et regie succe
sor pet' pfeut ut in eis qui ui' dōme sut aliom potate b
q' ubi ei expediẽs mō restinge mō relaxare possit b
ut di in fine pdci cap. sic cardie hostiũ regitur. sic h'
sce aplice sedis auce omis ecce dno disponete regitur
sz qoq' est de aliis bīis indulgēcia de thesauro ecce ex
tincto x eid' r cbuatiz est. hec pta' qz nō iasi fuit ea
ceti epi. q' qz sum' pontifex execucõz eis sb'erit ut dm
aliqui. qs quid' in indulgēcias dispēsare dz pēsata urgēte
necitate ciūcte utilitate. si tn̄ alis faciat picło sua ca
ueat. Potas uō in tra ē in pene ecne intepale in
tācōm alij ppt relaxacõe. uli. que bñt sz' cēz ca
sacrm pnie quia depēdz ab ordie eo q' nō possũt sz' ilab
ordiatos simli a iurdcõe qz si ordiacos gbthatur tm̄
dōs in execucõ ea q̄ ptinet ad sacrm pnie nt pot age
i q' ee ea que ptinent ad execucõm sacri pnie disp p
tinz ad dispōcõm sūmi pōtifias in quo ma' lz pota
te ceteris. lz in aliquo tn̄ eqlem. in 9mttēdo e' potatez
sbt vēdo ea; alis plenam lz pōtate solus sz' os q' nllis
alius hz in amistrāndo uo nō h't maiorē pōtate ali
qz in amistrādo tn̄ agit sacra ti sacral' b urtute a
do eis 9cessaz. ti a' b statũ aut dispoz amistrtis sac
mētum. q' nō plus ualz sacrm bap amistrtum a su
mo pōtifice q' amistrtum a minimo sacdote. pp q' 9tm seci
entes reph'edit paulus illa 9dicẽt. i. cor. i. ego sum
pauli ego sũ apolł pollo 9 tuusq; ē ept. sup quo dit g
a' a' doctor ē a' alio melior opat in eod' n' sut omis
eqli sapia p dei. ali' uō alio mag' min' ut baptiza
tus est sũ ab inferiore siue a maiore baptizate d' n' p'
q' i d'. Joan. 6. 9 tn̄ valz baptism' p hoies 9cepti
biles q' p apl'z datus ita n' illi' sz x' esse 9g'scit sic
in oi a' sacro i q' 9 in secio pnie e duo 9sidare q's
picrut penā debitam pnie s. sacmētale absolucõne;
q' p cōm abluit peccm et certam peccis debita mutat i te
palem et aq' cetia pta tēpali relaxat sacrale sat
scōms i iuctas i iuncciōz q' ē ex pte absolucōs talis q' a
bo maiore minor possit absolue n' plus remittit d'
pena d'bita maior q' minor iuq' uo ad s' sci' q' illa
satisfaccõ aut iniugitur sacmētali soli aut simli
sacrali solũ sic si ope expleat' d'r relaxat ptinz
sacmētalē iniūcta ptinq; penalis ē sta tagrā tuz
mō nō relaxat n' b cetiatam q'ntate nō plus i me
q' in alio alius eisdē se hntib; mutz n' plus q' a un'
qui qu ab hoie. Si uō iniugitur sacmentali indu
ulgēciali simul sic dta pot ce sola ex ea ce q' op' re
laxat indulgēciali. nō a' ex ea ce q' relaxat sacm
tali i q' 9 op' mag' pnale penale iniūctũ sit sacral;
tũ a' ad min' pnale iniūctũ sit alij sacmentale indu
gēciali. simil' ab illo qui pot p'di indulgēcia 9ferebũ
pot min' pnale plus de pena relaxare q' mag' pnale
et tāto pl' q'to indulgēcia maior 9fert. i q' si posset
ueht inister pnale opus com pena debitam relaxa
re ut tōlr tali ope 9pleto totum relaxatũ est. hu
sim 'tēco ppe sit t lz posset facē q' 90; facit p mas!
¶ Matas ũos asido remãbut in ona 9iugij hedirz
cōmicta 9to malle mix nuq' ueisse m potis tu ce
ciısare prin alleuiare nrem. sic p i nobis ammissi ē
i vob' redp̃esetur. h solo nos 9iugij uo penitebit
si nobis lapso nr p fecit pxim puxillo mrez eē u
gini ac si v'ginitate dōlez ecce qz dic malle i he
res nuq' uelsse q' ip's bonos 9cdc'r pficentur ip
in diuracde ille uginitatem sbdit dices. et uti
na; nō hausisz i ui dic quex pfitem q tn̄ pfite'
ego in duracde ille v'ginitatez sbdit dicens et utina
nõ licuisz i in dic que x' p'at ecce uoluit ugo pmāsisset
n' pfitetur viduitatem n' filias hũisz pfitetes uginitatē
alis g' eisdē retinētis n' pp lon̄ plus mrimonii uginita
ti pferēd' est. sz eo mag' boni ē plus nō tn̄ pdest nu q' eqz
bon' sit q' eũ genuit carne q' q' eũ genuit fide. dñ tex a'
de ugie maria. in li' de scã uginitate sept'ũ i eiũsz lio q'
cũqz fecit uo' pris in ipe in fr' mr' soror est. qd a'
nos dicēs n' carnali 9geñone g' ut in spuale spone n'
inde beatos nos eē si iustis scis carnis ppinqtate ugi
mur. si si eoz doctinis moribz obediendo aut imitando
coheresciñt. Ita cōz. g' maria p cipiēdo fidē x' q' 9cipiedo
carnē x' ei mr' na ppinqtas n' marie pfuisz n' felicius
x' fide q'm carne gestasisz. vn' si alia ugo felici' x' gestasisz
q'm maria magis eh q' marie pfuisz. Cum g' elizabet
p corrupcõz iohm baptistã genuit maius tn̄ 9cebuit q'
ipa ugo pmansisz. alis eisdem retētis. vidl; q' alia eũ i
corrupte genuisz carne. ipa tn̄ q' illa genuisz fide
cetis hi'. ¶ Ad p' obm q' sil' pot vinũ velle i altm detestari
qz uolūtas est liba. d' q' lz uō est id. sz qz oba nō sut 9ia
vt dcm est. ¶ Ad sm q' hic huc filui est ans ad fornicatã
fuisse. d' q' uīm est sz p actus. pōtuisz e' huisse eius sui for
nicacõē i 9 di q' nō pot vale' ans sui 9utē. d' q' uīm ē qui
est p se 9ms n' aut qui est solum pactus.

Circa sm ar' nllm pponebatur. ad q' d' q' si ea 9dcã ea
que sunt ordinis pure execucõm eeccs sin sp' hnt ē vn
epi heticus scismaticus ul' excoicatus quos ordinat ordia
ti sunt. sic quod 9secrat 9secratũ est. Et id 9silt. q' tōsurat
q'oz in excoicacõe tōsuratur clicus est. i tōsuratus abē dz u
tōnsurari. si uō lz sit pure intecõms. quia sup li nlla fui
p hibicõ q' tōsuratus in excoicacõe n' recipit. id ad huc
quod fcm est ē ipm ratum est.

Sequit ptin cē hoies ad statum culpe p'sentas q' bmi
erat ex fco pc̃to. Quedam uo a' ex fco p'sente pmu
quoz illoz erat ut res p'scpta in lo' fide cũ notũ fuit de
mala statim tenēs ea teneat restitue illã ei ad q' alias
de iure dz ptine i ar' q' non qz res iuste tem pot e' aucte
qui ea; pot dare. sz dcō de p'scpcõe quadriēnali b n' ape
none dz q' pnceps om'' rr omni ht quo ad pptetatē i tal' p'
bn̄ rem dare i aucte ei' bn̄ pot retinē. sz tenes rem ma
la fid' p'scptam n' vi aut clam ue' lz' retinet eã aucte
pncipis qui in lege de p' scpcõe sup hec aucte suã adhi
buit g' ē. ¶ Conē id dz restitui q' absz pcc̃o mortali
n' pot teni. sz eius res absqz pcc̃o mor'li n' pot retin. ex d'
p'scpcõē' uitio v' d' q' qui p'scēbit nllo tpe dz scire rē alie
nã. g' q' m cito aliena iam n' bz ei p'scpcõ g'' re. ¶ Ad ad
h q' ois p'scpcõ a dit potum peny q' dz uale aut ad mrig
ulis d'elacom aut ad ei' effectore; obuiacom aut ad tras
g'ssionis eius punicõm de pmis duob; mois n' ad ppositu
Sz de 3' sci' q' ad tnsg'ssionis punicõm ius pōtiui d'r
penalia statuta 9stituit. yno mō penas ctas delictis
impo' ut q' voluntarius hoicida captus occidat' de quo ad
huc n' ad pns. ¶ Alio mō in testacõm vin' cmis punicõz al
tius se se uō intrmittēdo de q' pot aug' ex'' p' de lib' ar. dicens
discuciend' n' ut' hostis irruens ul' insidiator sicarius sui
p uita sup libtate sup pudicicia sui nlla iuficiatur. libi
dine si dicatur q' uō ¶ Con hec statim 9cludit n' g' lex
iusta est q' dat potatem ul' uiatori ut latrone ne ab ipo ceci
datur occidat. l' cuipiã uiro ul' feie ut violetũ stup'torē
irruētē an illatũ stupz si possit intimat i q' pp uigmd
aug' legem n' rep'hndo q' tales nō pmittit intficia i ut
in lege ista q' pp' regendo scp'bit recte l' pmitte i p dimã
puidenciaz vindicari. Ea e' vindicādo g' lz assiūt q' satis
sit 9silia; depati hōb; in pitis i q'nta possint p hoies re
gi. 3' g' q' isto mō stetintur in detestacõz cmis nō piñcõ
sz pmitted' statim n' dz n' pp bo'' pace rei pu'ce i q'm ug'
in pate. i bon rei pu'ce. vn' si eent causa q'ui in quib; lege

Aug.

No.

No.

Nota

Ddialog' s

ptes potitor' i mīte mīti p'mā i puie

legem h' statuti obseruare nullo mo urget impacie et lo. x. p casus h' excipi debent quia iniquu esset ipos sb gnali statuto cophendi. Itaq et si in p'ncipio legis constitucoe legis lator n eos exciperet p'mor legis dictamis sui corrupcioni eos debet excipe ut si in p'mo statu de p'scripcoe n eent excepti casus illi quib; aliquis vi uel clam p'scribere p'quam optimum esset q' urgent in detrimentum et disturbacom rei publice excipi debent uel aliqum debuit legis lator sapiens eos uelle a'r idem de iclud. vn quia lex de p'script. iuste instituta est ex [illegible] inducte instituta e ut ne lites fierent in mortales et in pena deferentium p totu tpe p'scripcoms sua repete sic d; lex intelligi de p'scripcoe ut in hus legis latoris intencoe obseruet a. g. ex impole q' pole est intemp'mis inocencia obuetur.

Est e duplex statuti de p'scripcoe ex po sim duplicem oppinione ee p'ma tacta est de p'scripc. vigilanti uel. f. ind. bi. vna q' res p'scripta contine uel vi uel clam uel [illegible] alioq' condic. com in casus tantum quib; iura diciant legem et modum p'scribendi iure p'scripcois. sua est p'scribens [illegible] tpe p'scribendi autem p'mo et iam debuit ee illius a'que p'scribitur ita q' querens de cetero no e audiendus et b leges ciuiles ut dicit. G. ex de p'script. e. uel. q' p'scribens tempore p'scripcoms sunt male fidei et in iuste aeq; in pecco mor'tis [illegible] det detinent alienum tn elapso tpe p'script. e ia suus e bone fidi possessor et iuste et sui. oi pcco incipit detine n alienum s; quod suum est et h leg latoris et leg quere q' nemo peccat sz cum ipa p'sit ee p'scriptio e. Et planum oib; q' sacere id q' est alienu n ee suu. s; alienu et ee alterius illis pot n vna dca ex hus duob; aut q' ille qui hec facit maior h'e dnium in re illa ita q' in flor uim ius h'e in ea re n de uoluntate illius et qua dnu ipe voluit sic s. fecit quod id q' erat egypcios esset ebreor qui p'cepit eis quod spoliarent egypcios exo. xij. sic et dnum pot fa cere q' ho que sunt serui sunt s; alterius. aut quia est ad tus leg ne aut dine aut huane pp q' q' suu e d; ee no suum s; alienum et h n n' pp debitu; illius au est q' urget in detrimetu et disturbacom; rei publice, quo ledit inocencia et fouet malicia h mo aucte legis uel iudex iuste leg fa cit quod id q' est illius q n uult reddere mutuu fiat n su um. s; illi cui mutuo dedit hec et mo p eade ecclastica i ce tis cumb; consuetis q' eciam feodum q' est alienu q' tenz de ecia fiat n suu. s; ecce a q' tenz illud. vn in casu i quo ledit inocencia et fouetur malicia absq; bono q' inde possit puenire rei publice uel est. nec d; ee i tuicons legis a' legis latoris aut iuste leg quod id q' est alienu fiat non suu solum s; alienu. nec d; leg lator h statuere uel aut dare occom quod fiat. Immo pot n pimittere et statuere ne possit fi. In p'posito uel cum p'scripcois q' est suu n fit su um s; alien. alienu. n ex ultima ca. s. ex leg statuto ut pote p'cca op. S; quod n sic d; intelligi lex de p'scripcoe sic exponit ecia dca op. hec ex ea dcas vn decima. ut e p; ex eau dcis statutum penale faciens de suo n suu. hec d; facere pp culpam uiam l' p'sumptam et p'sumpcoe q' q' n est admittitur excepcio eius cui res p'mo urgetur i de trimentum rei publice nec uel p'sumptum ita q' id eo ex hoc n ledatur inocencia nz foueatur malicia nz de oca h absq; emolutissima utilitate rei publice que al obtinu n pt; vn statutum de p'scripcoe sic d; intelligi ut p'p' parte rei publice utilitas et n ledatur inocencia nec foueatur malicia. put est pole si ita quod i e no sit i tuis intelleg scilicet tum p quem ex statuto in aliq casu si posset contingere ledi tum p quem ex statuto in aliq casu si posset contingere ledere etur inocencia et fouetur malicia absq; emolutissima utilitate rei publice que aliter obtinu no posset. Quere i e tilitate rei publice que aliter obtinu no posset. contingere q' ex merentes peregrinari i casu no ppono posset contingere q' ex merentes peregrinan i remotis ptib; fundum aliq locet vicino suo usq; ad annum sub tali condicone q' ex tuc restituat eu h'dib; q' anni sub tali condicone q' ex tuc restituat. statim. Ille a' no seruat pactum anno elapso relinquit et statim. Ille a' no seruat pactum anno elapso no restituit fundum s; mala fide possidet tamq' suum

h'edib; forte p'uuli aut negligentib; restitucom fundi n petentib; uel reclamantib; et sic p'scribit tpe no p'scripcois n's elapso deinde restituitur peregrin' et petit fundum. Ille a' qui detinuit dicit quod n reddet q' fundus suus e iure p'scripcoms. ecce si ille detinetur quo inocencia ledtur et malicia fouetur. p; d'am intellem statuti. Sed dices quod et si ledi sine culpa sua no tn sine culpa suor. s; esto qd no dimisit h'edib; suis in suo recessu q' fundus ille suus erat et qd esset p'tm nim restituendus esset. s; totu hec bone fidi eius quasi de tue sine culpa sua et suor inocencia lederetur. s; dicet debuisset dimisisse p'curatorem diligentem. s; rapona q' p' sunt s; moram el p cum modicu tpus in sua q' nusq' n in dicarent eu debere dimisisse p'curatorem et in tuc cap tus violent uel in domo sua detentus uel clam ad lo ca remotissima p totu tpe p'scripcoms absens ita q' nullo posset scire quid ipe detineit sic adhuc nullo mo e in cul pa. s; dices adhuc q' si in isto casu ledi inocencia sine culpa no tn sine ca que est p'octa pp q' statutu editu e q' pp v nu casu no d; infligi q' et excipi a statuto n d;. q' p' dc'am casu absencie sue forte p'bare n posset et io n e detur ei. s; esto q' p'bare posset et hec i iure appont vera uel q' audiri debet. vn p'scrip. e. pl'tis. si malicia ua leat p'scripcois absq; bona fide. d. q' bn debeat audiri qui uult p'bare malam fidem ab inicio h'uisse q' p ea p'scribere n potuit. vn talis casus si p'cogitat fuisset s; a leg latore excipi debuisset aut d; assignare eu de tre utilitatem rei publice impediente q' aliter p'ueo obtineri et. s; dices q' illa est ne lites fiant i mortales q' sal tem salua ista vtilitate sic d; tepari intelligi edcm aut ob seruata ista utilitate et qualq; a' sic d; istu edcm q' po et mag' consulitur inocencie que lodatur et obuiatur malicie ne foueatur hec a' fit si cu h q' lex pn n assumitur. s; h fci corretoz legi separi. s. dine diui tendo. s. consciencie detentoris ne si h'at consciam q' mala fi des fuit p'scribendo aut ab inicio detentos rei a p'mo de tentore quod restituat detentu sicut alienu. d; a' q' resbuet si uelit p hec e' q' sit consciencie sue relinquitur no inim' consulite pati rei publice q' in sua secura e i co scia s; mi' consulit inocencie q' inim' resistitur malicie pp q' est alior op. q' res s; oms condicones p'scribendi sunt p'scripta. h solo deficiente quod alia impfecto uel ab inicio uel intetinedio uel ipe q' nunc re detinz uel aliqs p'decessor eius fuit male fidi possessor n est iure p'scripcoms sic fcm p'scribentis aut tenentis eam q' desinat ee illius d' q' p'scribitur. s; q' decreto co ram iudice sup illius rei repeticoe n est audiendus quia ut d; de p'scrip. e. ad aures. Quadragenalis p'scrip cio expresse accom excludit et sic lex pimittit consciencie sue i restituere uel no restituere et sub correccoe d' consciam q' n reddat legi dine et iudico dei i q' h'eatur consciam q' ab inicio ipe uel aliq' p'decessor suor in illa re fuit ma le fidi possessor uel in consciencia iniure p'scrip. d; sup hoc consciam depone qua putat se male detine. Immo d; eam s' informare q' in re uel utilitate ea male detinet hinc oppinone p'mo esse iuceem et cas q' mag' concordare uim canonico et si forte alia mag' concordet uim a iure q' in hoc d; p'mutari ius canonicum ut ex de pre scrip. e. ca. vn a' assumptum v d'. Qui ee q' n e ex si de pecto est synodali iudicio distinimus ut ulla valeat absq; bona fide p'scripcio tam canonica q' ciuilis cu gnali sit osm constitucom atq; consuetudini derogandu que absq; mortali pcco n pot obseruari. vn d; ut q' p'scribit nullo tempore pte rei h'eat consciam alieno. Quod non est ex fide g. i. de consciencia tam canonica q' ciui gl'o. uel q' pp uoluit p'inducere p'scripcoem la corum que leui h' ubi hunt mala fidei. In p'scrip tione dicebat jo. q' rex pn hec statuit pp de p'scrip.

laycorum quod omnis actio pecuniaria saltem in directe perimitur ad c. ey.
s. de iudic. novit et secundum hec omnia iura civilia que tendunt
de prescriptione non tenent hodie. sed hec non credo. sed quo
ad ius divinum illud est ideo quia sunt in ore illi pecco laycus pres
lens talem rem retinere non potest. et ille qui prescribit
bonam fidem debet habere. et lex ad considerauit quam canon. lex
ei consideravit negligentiam non petentis rem suam sed contra
vigilantiam. sed canon consideravit prescribentis malam fidem
et non excusat negligentiam non petentis rem suam. et ideo
dicit hic quod nulla debet valere prescriptio canonica vel civilis que si
ne peccato mortali non servari non potest. unde potius est ca
noni quam legi in hac causa standum. prescribens non excu
satur per eam leges et ideo consilium nichil prodest pro pecuniis ar
gumentum leges iure corrigere. Ex hoc plane quod consilium prohibe
re tam voluit prohibere prescriptionem legum que mala fide
fiunt in prescriptione id est in retinendo rei aliene a bi non quo ad
hoc quod iniuste tenent hodie. immo tenent quo ad hoc quod quam ma
le fidei prescribente post prescriptionem nemo audietur et hoc ab ne
ar probare malam fidem. sed si canones debent audiri ut dictum
est iam et quo ad hoc iura canonica corrigunt leges non teno
nent. hoc est sic sumitur in iudicio seculari ut sequitur in glo.
predicta hoc secundum iura divina que canones imitantur non prohibe
tur. sed vindicatur illud quod leges permittunt de prescriptione
et in hac non tenet secundum legem divinam quod tenet secundum legem divinam
civilem non tamen in hac ille leges iniquitate sunt ut dictum
est secundum Aug. ubi ibidem dicit laudo ipso istam quamvis multo
actum minusque puniri vi est lex ista que regendis civi
tatibus fertur multa concedit atque impunita relinquit que per
divinam tamen providentiam vindicantur et recte ei qui non omnia
facit ideo que facit improbanda sunt. unde leges de prescriptione
permittunt impunitos mala fide prescribentes non ideo ma
le sunt ut sic revocate. unde non teneat in bonis deus hunc
quod ad male sunt leges permittentes usuras et per canones
hodie non tenent. sed revocate super omnia quia in nullo habent
bonam causam ut notatur de usuris c. quia in omnibus. Et hec
ideo quia causa pro non permittere quidem omnino malum est iniquum
est. hoc quam de facto possit dissimulari. Sed non leges civiles
intelligunt sicut dicunt predicti quod quod prescriptio prescribe
tes in mala fide assecuraret et excusaret ne deberet post
prescriptionem rem restituere hec iniquitas fuisset et quo ad
hec per periculum anime ne quis prescribens putaret se excusa
ri canone deus corrigit leges. unde si per legem prescriptionis
deberet aliquis excusari detinendo rem alienam oportet quod in prescri
bendo in nulla parte temporis ab initio quo incipit prescri
bere usque in finem habeat conscientiam rei aliene quia si contingat
post prescriptionem non tenetur dominus facere conscientiam de re quod sit aliena sive
sit ab eo sive a predecessoribus suorum ab initio male detenta aut in
mala fide prescripta. immo debet eam deponere si potest tamquam erro
neam. sed si omnino non potest ut evitet mortale quod in eam rem de
tinendo rem contra conscientiam debet eam restituere secundum illud capitulum de prescriptionibus.
vigilanti studio cavendum est ne male fidei possessores in
prediis alienis quam nulla antiquorum dierum possessio iuvat et quia
male fidei possessorem non respicientia per se noverit aliena pro
fide cum bone fidei possessor dici non possit. ubi glosa tangit du
as oppiniones predictas super illo se noverit. dicit sic quod intelligendum
est sive ante completam prescriptionem habuit malam fidem quam quod
mala fide prescribit non possidet. sed pone quod post completam
prescriptionem incipiat habere malam fidem nunquid tenetur ipsam reddere
non domino videtur quod sic quia scit quod res sua non est quia non
dimittitur peccatum. xiiii. q. vi. si res. Sed dicitur quod comple
ta prescriptione iam tutus est secundum utrumque ius quo iure pos
sidet. sed iure quo iuste et bene. Secundum consilium canonis vel legis pos
set dare alienam et tutus ero. ff. de eiectis liberis. q. di.
quadriennali prescriptione. bene Azo et pro et sic in illo
foro ius potuit inducere hanc prescriptionem in odium neglige
ntium quorumdam dominorum quod qui habet conscientiam rei aliene tene
at eam reddere alias peccat quod videtur. Filius dicit unicus quod non tenetur

eam amplius reddere quod iam non est aliena immo sua et
iuste eam possidet quia iure. Sed non videtur verum. secundum peccatum illud quod dicit
ex. verbum eius exponendum illud. Sed dicit quicumque habuit malam fidem
et maxime si ante completam prescriptionem et quod dicitur quod tutus secundum utrumque ius
dicitur quam verum est secundum ius civile non autem secundum canonicum ut patet ex dictis.
Ad 2m ar. primo quod conditor legis potest dare legem alienam dicitur
quod non patria princeps est sicut non dominus sed subditorum ne nec enim
sed tutores ac defensores habentes propter stipendia sibi deputata
in prima institutione non ut hoc de populi voluntate qui regem sibi instituen
do non subiecit sed potius eius in quo ad personas. in quo ad res
suas. unde qui pro suis stipendiis debet esse contemptus, et pro voluntate sua fa
cere potest detinere quod est alienum fiat suum dicente Aug. de illo
dominum secundum xx. Jo age rem publicam ut dicitur augeas non esse
damnabiliter per eam cui quadam providentia militibus sunt
stipendia constituta ne dum si iniquus comitur peccato esse et xxiii
q. quia reddite dicitur que cesaris precepit tenendum est quod impar tollerandum
dum est. sed sic intollerabile dum prelati exercentes actum inicat
quicumque sibi stipendia dedit conceditur si amplius querit tamquam talium
peccatorum consuluit Johannis sine contemptu. In usum tamen rei publice
principes possunt si opus esset bona subditorum querere cum sint pro se et
ideo debitum est quod singuli de proprio contribuant in usum publicum. Eodem
modo canonicus ut summus pontifex qui aliam potestatem habet
super bona ecclesiastica que tenent singuli quam principes sunt bona tempo
ralia singulorum fortasse possunt facere quod meum fieret tuum et hoc
ne statuto et per statutum prescriptiones sed non videtur statutum forent
hominum ideo ut patet ex predictis.

Sequitur consequenter utrum committit homines ad statum culpe istatus ex facto
presenti et eiusdem ea quorum unum de culpa precedente ex habita
tate. bo de culpa precedente excupiditate. tertium quod de culpa
precedente ex malicia. Quorum primum erat utrum non potens continere
si ut fortius astringatur ad continendum voluerit se iniungere religionem
quam summe detestatur si amplius recidivet contingit quod
recidivet teneatur intrare illam religionem. Secundum utrum li
ceat emere hereditatem pretiosam. Tertium utrum peteret non gaudens
de bono opere alterius. Circa primum arguitur quod sic quia voti impletio
necessitatis est absolute sicut absolute promittit promittitur. ergo et
si promittatur sub conditione necessitatis est extante conditione que continue existat
conditio. ergo et cetera. Contra. matrimonium spirituale non debet fieri sine consensu sed necessarium ille
quia cum ille non consentit in ingressum talis religionis quia causam
ire detestatur et per ingressum quo tamen non fieret matrimonium spirituale
ergo et cetera. Difficultas huius questionis in hoc quod in hoc voto sunt duo
involuta. sed unum ut quod recidivare in fornicationem et alterum ut
s. intrare religionem intrare per quod contrarius obligatio voluntaria
sit et in tantum voluntarium apparet quod hic fit ulla obligatio. Secundo est
ita contra voluntarium apparet sicut est illud ineligibile est alterum. ut quia
malum et in simpliciter non eligibile vel apparens malum et in non eligibile
illi cui apparet malum et hec ut absolute. ut in opposito non eligibile cum absolute
quia simpliciter malum sic istud in proposito eligibile est non fornicari et
non intrare religionem detestatam quod est ei apparens malum. Sed eligibile
est alterum in opposito ut minus malum simpliciter et minoris mali simpliciter
dicit Gregorius. Paulus contra quosdam in ecclesia continentes aspiceret concessit
sit minora mala ut maiora declinaret. ut ut maius malum sit
vel minoris mali hoc extimacionem dicit decretorum. xiii. duo mala licet
cautissime sunt precavenda tamen si periculi necessitas unum ex his
perpetrare compellat id debemus resolvere quod minori nexu constringitur ob
ligare tale extimatum est in proposito. quia enim maius malum est fornica
ri et minus malum secundum extimationem intrare dictam religionem bonum potest
eligibile esse ingressus eius vel actus fornicandi. et ideo in opposito potest
esse illud velle. et ut omnino fugiat maius malum sub conditione ad illud ex
timatum malum se voto obligare etiam si esset conditio in ho
nesta ut si quis dicat mihi permittere fornicari tecum et voveo
deo quod intrabo religionem cum hoc fecero statim conditione ob
ligatus est ad voti impletionem et hoc quia talis conditio extans
non repugnat impletioni voti quia malum bonum potest esse occasio boni
et impletio voti est correctiva huius mali. Ad argumentum in oppositum iam patet
quod visio et ei quod hic modo non sit voluntarium absolute est tamen volunta
rium in opposito et hoc et hoc sufficit et in matrimonio carnali sic

detestare quis uxorem q si odium fornicacionis promittet se eam ducere in uxorem. si contingeret eum fornicari uel si promittet se fornicari cum ea aliter quam de constante tenetur promissum implere.

Circa sextum ar. q li. emic reddituum perpetuorum queritur. q pecuniam dat sub pacto ut plus recipiat committit usuram que illicita est contra illud aug. in orig. sup. ps. xxxvi. et de ea die misereatur et fenatur. Et etiam xiiii. q. iii. dic sic si feneratus homini. i. mutuam pecuniam tuam dederis a quo aliquid plus quam dedisti expectes accipere non pecuniam solam sed uel illud sit triticum siue vinum siue oleum siue quid aliud si plus quam dedisti expectas accipere fenerator es. Attende quod fenerator non minus uult dare et magis accipere. Si facit emens reddit perpetuos g. c. Ex quo plati et viri religiosi tales redditus emunt ex emie contractus quod non faciunt si usura esset et si li. ceret. Dico ad hec sed quod aliqui dicunt quod differt mutui et vendicionis seu empcionis mutuum est de re non sua. Est enim mutuum liberale sine spe amplius percipiendi iuxta illud evangelium mutuum dantes nihil inde sperantes uel non pecunia nec quid aliud ad incitandum est sed aug. emptio et uenditio debent esse ordo equalis. Et secundum medium iusticie commutative. vii aug. xiiii. de ciui. dicitur de quodam mili emere et carius uendere omnibus edidit esse. Cetera que rerum iniqua est ut dicitur de quo alibi satis tractatum. Cetera emere pecuniam ualere quod est iniqua per se non cadit emptio nec uendicio ut exemplum. Si non medium utriusque sic idem expositum est. Non enim quodcumque edis pecuniam ... in casu ... medium uendicionis et empcionis mutuo ... spes accipiendi plus pecunie ... procul dubio contra illud aug. usura est. Si ergo pecunia mutui data ... in illa ordo empcionis et uendicionis inuenitur ... recipia post lapsum temporis et ad amplius de quo ... dubitat quin sit usura siue ut pro quota aliqua singulis annis recipiat intencione plus recipiendi recepta sorte. plus dico recipiendi uel per se quo ad uitam suam uel per se et per heredes suos successores suos ad uitam plurium et ad perpetuum procul dubio non uideo quin sit usura. nec ei ad perpetuum ... in casu differt emie talis redditus ad uitam quam ad perpetuum non quia maior est cupiditas amplius recipiendi ultra sortem ad perpetuum quam ad uitam. ... rei ... est empcio ... solum appellari ut patet ... quia ut dictum est extra solum ... contractus et obligacionis per se sunt pecunia scilicet data et per hec ... quotas recipienda. Sed est purum mutuum si est empcio quotas recipienda ... uendicio ut ... possit dici quod pro tanta pecunia emie redditus ... oportet intelligere contractum ... immo duos contractus esse ... aliarum que per se ... est ... empcionis et uendicionis ut ... res illa puta fundus aut mensura terre uel ... uel meliorata in maiore mensura ... pecunia uisa emantur ... quia quota pecunie annuatim uel ad uitam uel ad perpetuum uendatur ... concedatur ... quota ... emantur an debeatur ... puta quia fundum aut mensuram ... uendidit ... aliis ... uel ... religiosorum pro tanta quota pecunie annuatim reddenda aut dedit ... si illos redditus ... uendidit ... liceat est ... emat eos ... dare pecuniam per redditibus ... iure temporali quod ... recipere ... redditus ... per fundo suo perpetuo ... isti ... illos redditus reputentur eadem ... reputentur ... illis duobus modis ... li. emie redditus sine perpetuos siue ad uitam absque pacto ... emuntur redditus nisi in recompensacione alterius rei in qua ... per uendicionem et empcionem res data ab emente ... pro pecunia potius ut non ... emantur redditus uel pecunia pro pecunia ... ut alia ... in similibus ... ex solo ... aliquam ... puta si unus uendit fundum suum pro aliqua quota pecunie ... hoc in recipiendo illam quotam ... tuo ... Si non alius ... fundum ...

certam summa pecunie eidem obligare fundum suum ad soluendum in perpetuo redditus esse quota non licet qua hic nullius rei uendicio est. Sed sola obligacio fundi in pignus. Sed si ille postea emet fundum ... suus esse posset licite ... uel reuendere eundem eidem pro ... quota in perpetuum annuatim recipienda ... diffusius declaratum est in ... alio ... quod plures ... redditus emunt aut consimilis alius uel eos emunt ... sic ... dictum est.

Circa 3m ar. quod non gaudens de bono alterius peccat quia hec obuiat caritati ap. e. ad co. xiii. de caritate que congaudet ueritati. Sed i. opibus iusticie. Et ... bonum opus unius impeditiuum est boni alterius quia aliud sit illud agere non possit. uel ... gaudendum de impedimento boni operis sui g. re. Dico quod non gaudere de bono operis alterius ... negatiue. Sed quod non ... aut ... et priuatiue que ... odio ... quod ipse bonum ... odium ... ipsius bonum ... est peccatum ... Ad primum quod non gaudere ... caritati ... priuatiue. Ad secundum quod de impedimento boni sui per se facienda ... gaudere ... fiat ... per bonum opus alterius non impedit bonum opus ... nisi recompensatio si non ... opus ... alteri ... in impediendo bonum opus ... non est bonum ... melius fiat per alium quam per te et tunc debes gaudere ... quia melius quam per te et alium ... non potest ... gaudendo quod melius fit per alium congaudendo i. ad opus ... est recompensacio maioris ... quam ... per te faciens.

Consequenter spiritualis peccati ad prelatos ... ad principes ... ad prelatos seculares. Sed ad principes ... quam alia ... ad prelatos ecclesiasticos. Id ... pro delicto principis possit subditi iuste ... pro ... occasione ... bonorum ... capere ... ... depredacione ... sic ... quia ... pro delicto ... sint ... maiore ... minore ... est spiritualis ... puniuntur delicta pro delicto ... pena spiritualis ut ... ... pro delicto ... pro ... in ... sua ... principatum ... sicut ... se habet ad ... principes ... et ... quibus principat ... pro ... iuste puniuntur ... et ibi et ... subditi ... Ex hoc sic ... malum ... esse ... subditi sint innocentes ... pro nocentibus ... puniri ... Ad hoc ... principis ... aut ... aut ... aut ... ecclesiastica ierarchia ... esse ordinata ... ecclesiastica ... qui ... prelatorum ... suos ... pontifice ... delicto ... subditum ... non ... inferior ... per ... superior ... ad ... ... uoluntate ... subditorum suorum ... In hoc ... bellum ... principales ... subditi eorum ... priores ... corruptum ... incendunt ... ad ... oneri ... ad hoc ... mallorum ... omnia dampna que per singulos ... restituenda ... obligata ... ... eorum absoluendi ... certa ... quousque satisfecerint singuli de maleficiis ... tis possessionum ... debet in restitucionem ...

ad

Mutuum

Emptio

Pu

nec i alios usus couertere p se uel p alios p quos i hiles fiat ad satisfaccionem. nam forte fiunt ex illis tales q p habilis du bitatur potiunt an domini eorum iustum bellum habuerunt. q iusticiam causam impugnandi suum ad usurum. In hoc ei casu domino suo assistere debent q excusantur a delicto. xxiii. q. i. quid culpatur v in fine dicitur iur iustus si forte sub i quo rege homine sacrilego militet recte potest eo iubente bellare si in ueritate pacis ordine seruans q s iubere non ea q di preceptum uel uerum sit certum non est ita ut fortasse reum faciat regem iniquitas imperandi innocentem autem militem dicit ordo seruiendi. Si non suorum p iniuria eius uel rebellione iuuadat i fidorem iustius p se q p suis dicit hec bellum i oppo nentes se p ita facta. alias uo non. unde eodem i prin nocendi cupiditas ulciscendi crudelitas inplaca tus atque implacabilis animus feritas rebellandi libido dominandi q si qua h sunt que in bellis iure culpantur. q p nim ut q ie puniantur ad iussus uiolencias resistere cum sit adeo sui ab ipso bono ipso gerenda ipsa bella suscipiuntur. unde eius dicit aug. de uerb. domini militare non est delictum. sed propter p dam militare peccatum est. Item in eodem apud nos di cultores q ipsa bella pacata sunt que non cupiditate aut crude litate sed pacis studio geruntur ut mali coherceantur et boni subleuentur. Ad primum in oppositum dicendum q non est simile de pena spirituali et corporali quia quod in pena spirituali ex parte una amittitur ex bono obediencie recompensatur in pena corporali propter q licitum est ratione principis punire innocentes subditos pena spirituali ut primum principes eorum corrigantur a pena corporali. Ad secundum quod p peccato david fuit post. dicendum q id h eciam q nocentes non innocentes erant et h uel forte dicendum in quo peccauit consenciendo uel non resistendo ut dicit glo. uel i aliis peccato dauid peccata eorum non commit tens quod iuste puniuntur inde p nuntius q ipse id peccatum q eo rum ordine communis est iuste punitus est dicente ro gregorio p qualitatibus subditorum disponuntur acta regentium ut sepe p malo gregis eciam uita boni delinquatur pastoris dauid eo teste laudatus timore repentino elatus propter populum peccauit et ipsis p penam suscepit q secundum uita plebium disponuntur corda rectorum. uides in iustus peccantis interim ex ipsorum animaduersione corripuit quorum cum peccauit quia iniusta et innocentes puniuntur sicut p in cum impius a domino ut eorum probet paciencia et augmentet gloria sicut ad in iob permisit a dyabolo flagellari. sed eciam secundum naturam ad proprietatem ualent sic eciam innocentes a cunctis solum punire potest qui potest occulta uirtutum et demeritorum a cuncte non discernere unde in iudiciis humanis et p mundi filium non potest insistere ut iustos punire possit conuinctis uel i ipsis. Ad tertium quod p pec cato uoluntatis iuste puniuntur iure in filiorum q in nis. dicendum q non est simile quia in eadem tota radicantur omnes in res anime quod est agere et pati p singulas uires. ipso quod secundum sunt unam anima iuste puniri potest secundum omnis quia ipsius radix est in omnibus que patitur non sic autem est sed uires eorum connexe i sua quantum ad hunc principes et subditi. uel in ubis q secundum est quia ineis nunc puniuntur nec sentiunt et quod sentit non est nisi anima propter quod meis adhuc non puniuntur nisi anima quod peccauit.

Sequitur de quinta quod prelatos ecclesiasticos v quibus est uiuum pertinens ad dispensacionem temporalium et cetera quedam alia pertinent ad dispensacionem spiritualium. Item quod uiuum erat utrum liceat eos superflua retinere. et arguitur quod non. b. ad leuiticum senonensem archiepiscopum clamant nu di. clamant famelici conqueruntur. et dicit dicente fati sunt in stenio quod fiat aurum nobis fame et frigore nu rabiliter laborantibus. quod conferunt tot mutatoria uel ex tensa in perticis uel plicata in manticis nostrum est quod effun ditis nobis crudeliter subtrahitur quod seruit expenditis nris necessitatibus detrahitur quod accedit uanitatibus uestris. Et quod est exemplum i ioseph qui ea que tempore penurie erant sup flua retinebat. Sic ergo uide quod temporalia perti

ad ministros ecclesie est. ergo secundum quod in temporalibus bonis ecclesie non est dominus nisi ihesus xpistus. xii. q. i. res ecclesie. ii q. ii. quia secundum quod certe i domino oblate et hec quantum ad i uerum terram sed a se sed erat res nia re et usu ministrorum templi deputate possessio autem est ecclesie uel eius defensio autem et dominium et principalis possessionis commissa est summo pon tifici et sub ipso ceteris et ceteris personis ecclesiasticis quibus non ne cessarius de secundum commissis concessum est. unde super illud non quia fecerit glo. Sed g de rebus ecclesie ciuitas eorum id ad id non est tamen sed dicas q id est solummodo clericorum q p habitu recte conuinuntur. Ad h est intellectum secundum quod ista sex p ordinem se habent circa bona temporalia usui humano concessa et semper precedentis continetur i se nec sequentia et non econuerso semper preceder plus habet in re quam sequens ita q primum maximum ultimum non minimum quod sunt possessio nuns sui hereditaria proprietas sui dominium fructus usus fruendi possessio sui possessio iuris a qua as denominatur possessor est hereditarius quoniam hereditarie as habet alie uel proprietate quia actualem re tensione proprietas a qua as denominatur proprietarius potest esse sine possessione actualis retensionis. sed tamen proprietarius habet in re ius quo debet possidere ipse propter quod et si non possideat manet tamen uerus dominus. neutrum istorum in temporalia bona sunt ecclesie sed so lo dominium. xii. q. i. c. si puratur. unde mira sunt quorum procuratores quodam modo gerimus non proprietate uel ius in iure pacienti deputati uendicemus. glo. quia tamen illius procuracio nobis commissa est. ergo prelati dicuntur procuratores rerum ecclesiasticarum et quia dicun tur et quoniam defensores non tamen habent generale et liberam amministracio nem sed quod procurator cesaris modicum tamen dare potest et loco domi habetur cum bene amministrat loco proprietatis commune. Et quoniam sunt lo co domini quo ad hec autem quia iure dicitur dominus et sub h in quo de p fide certum ministris ecclesie dominum rerum ecclesiasticarum. unde non proprie dicuntur fructuarii. Fructuarius est sui usufructuarii as a fi ta qui et si non habet dominium aut proprietatem iure tamen habet liberam eius fructus qui perueniunt de re secundum ad recipiendi et dispensandi re cursum ut. puta qui ius filia sedet habet ad uitam suam u suum fructus potest omnes fructus singulis annis in usum suum con uertere aliis propter eo tribuere p libito sue uoluntatis non sic autem mini stri ecclesie possunt de fructibus bonorum ecclesie sibi commissis disponere quia ut dictum est non possunt nisi modica dare nec habent generalem et liberam amministracionem. quia tamen de bonis ecclesie ea que sibi necessaria possunt accipere et quo ad hoc proprie dicuntur usuarii ab usu iuris. est eius usuarius quicunque in medio habet iure tamen in rebus iure quam usufructuarius aut non plus potest secundum at re habet in singulari opus habet continuo. sed tamen usuarius de residuo nec habet aut potest disponere non quo ad hec amministracio sibi fuit concessa ab usufructuario et quo ad hoc ministri ecclesie plus habent in bonis ecclesie iuris quam iure usuarius quia habent in amministra di de residuo eius quod in necessarium usum suum habent recte continente ut h sit usuarius solo quo ad id quod in proprium usum conuertit. minister tamen est pauperum quo ad residuum eius quod dicunt continentis ministerium ut respiciendo ad utrumque simul proprie possit dici minister nisi tamen generalem et liberam secundum specialiter egenis et indigentibus. xii. q. i. episcopi ecclesiasticarum rerum habeat potestatem ad dispensandum erga omnes qui indigent cum summa reuerencia et timore dei propter quod et ipse q bus indigent si tamen indiget tamen in suis quam in fratrum qui ab eo sus cepit necessariis usibus proferendis ut nulla qualibet occasione fra udentur. Iuxta sanctum apostolum dicentem sic habentes uictum et uestitum his contenti simus. quod si contentis istis minime fuit conuertat ad res ecclesie in suos domesticos usus et eius commoda uel agrorum fructus non omnia p presbiterorum dyaconorum consilia preter. sed eorum potestate domes ticis suis aut propinquis aut fratribus filiis conuertat ut p hu ius per occulte ledantur res ecclesie synodo puniente penas ipse p soluat. supra id indigent x. q. ii. episcopi uel fere id cum in ipsa glo. so lum quibus ex potius indigent ut arceatur tamen ad uictum et uesti tum quantum melior uel peior est dandus secundum qualitatem personarum glo. super id xii. q. i. dicitur et i refert h necessitas ad uite necessitatem quia tamen pensanda est secundum qualitatem personarum h est fratre est bonum ministru ministerium suum honorificare alias autem dare potius est se ipsum glorifi care. unde dicitur. b. in prefata epistola honorificabis ministerium

Sup

uel

bella iusta qs q

principium dampnum generale

prelati que dicunt domini et qui procuratores

quod quis proprie dicuntur bona ecclesie

hereditarius

proprietarius

9

fructuarius

usuarius

b. [illegible]

Archiepiscopus senonensis b.

ficti possessioni ... in pauperibus

dra mi bo ... equalia

tuum uestitum nequaquam non diuitiis ipsum itaque honorificabis non
nos uanum qui querunt que sunt sua se cupit honorari non
suum iustitium honorificabis aut non cultu uestium non eq
fastu non amplis edificiis. sed ornatis moribus studiis spi
ritualibus operibus bonis aut fratribus. h. x. c. i. q. ii. presumunt e. que si
carnali amore faciat. unde eis danda non sunt nisi pura nisi q
pauperes sunt. tunc enim potius prouidendum est quam alius certis pauperibus
dicit aug. epistola quadam ad letum dyaconum alias a eis
dare est pauperes defraudare. unde x. q. ii. me. pertendo libet si ne
episcopi qui circo sunt presbiteri uel dyaconi accusent quamque ex
creditibus uel ex quibus circa esse ueniunt in usu suos collige
et pauperes fraudat et fame conficiunt. et hoc quid corripi et
in quo casu intelligitur est quod auctoritas predicta facturarius est
a fratre siue ab usu fidei deus tamen esse id est dominum ab alio habere u
sus concessus est tantummodo preter quod fidei est in uendendo et in inuis
tus concessus est inter alias dictionarius conti domo remaneat quod
tal fauarius ut alias dictiarium contrario domo reuocat que
to est principalibus contemptis tanto est quo ad statum perfectior
quam certorum religiosorum. qui bonis suis communibus sed mobilibus
sed in mobilibus dominium retinuerunt aliquid. quia minori sollicitudine
necessarius usus fidei per singulos dies acquiritur quoquomodo sunt
partes siue per mendicatorum sed alio modo quod adiu est ab hiis
bus solum mobilia in communi dominium sit acquiritur et custoditur.
omnis enim sollicitudo in acquirendo usum fidei necessarium est uita
ne. Illa uero que est in custodiendo est preter necessaria que necessario
ne. Illa uero que est in custodiendo est preter necessaria quod necessa
prueniret ex minori conficiens. propter quod necesse de perfectione diminuit semper est
alius eisdem retentis preter necessaria sollicitudo quantum status aut
statum maiorem requirit de perfectione in statu uel in fratre diminuit
ut alibi expositum est. unde et si sepius maior fuit sollicitudo in so
lo usu fidei acquirendo quam simul acquirendo et custodiendo in mobi
aut in mobilium communi. quia tamen illa sollicitudo est omnino necessaria
ista autem in parte preter necessaria ideo illa sollicitudo est maior quam est
necessarie prouisionis in nullo de perfectione diminuit. sed ista minor quo
ad hoc scilicet quod est preter necessaria. et ideo communiori conficientia de domo
sed forte dices quod illi sollicitudini necessarie maiori prouidere per
istum ne sit necesse eam esse tantam propter quod et ista quo ad c
todiam reputata est esse necessaria et illa et non minoris conficienti
sed non est ita quia et si sepius contingeret illam sollicitudinem
necessariam in acquirendo usum fidei esse maiorem semper tamen necessaria est si
deleat esse maior quia forte non erit opus ea omnino aliter forte
poterit esse minor. Certum est autem quod semper custodia bonorum temporalium aliquid
apponit sollicitudinem. unde quamuis omnis sollicitudo distrahens
ex se sit mala. quia cum illa propter omnimodam necessitatem non omnino
est excusabilis. ista autem neque eligere aut minus malum certam
cum ad cunctam maius malum. incertum non est sine difficultate
cum cuatendi illud maius malum et ita esset diminuta in dio
adiutorio super necessaria uite optinendis propter quod dominus in orate
dominica non docuit petere nisi cotidiano uictu necessaria qui dixit
panem nostrum cotidianum da nobis hodie ubi cum dixit
panem excluditur necessitatem excludendo auaritia diuicata preter
necessaria iudicante. cum non dixit cotidianum excluditur necessarium di
ei instantia excludendo esse preter necessaria custodienda auari
tiam. unde aug. i f. de oratione dominica exponens illam petitionem
dicit sic. Jam tercia postulamus sed tamen necessaria nam dicitur
pa. no. co. da. no. hodie. Sapientia ita et diuina prouidentia c
docuit et panem solum petere et hodie necessarie. Si enim cito et audi
tas conuaricia tolli. et humane uite in simulacro in cum f co
uoluit sollicitari esse in crastinum. Vere enim ingens est eum in multos
annos et tempora et cetera in alium diem necessaria postulare et forte
cras nostre est uita finienda. competenter quod oramus pa. no. co.
da nobis quia crastinus dies quecumque pariat ignoramus.
Ideo omnis sollicitudo in custodiendo quo sit minor diminuit
de perfectione. non autem ille que est necessarie prouisionis et sic semper quod
est expers sollicitudinum perfectior est status in quo quis
solum usus fidei quam in quo quis ita qualescumque dominum. Et non
solum quantum ex parte sollicitudinum sed etiam semper quantum est ex natu
re status est perfectior ipse alius eisdem retentis in solli
cito de fratre uendendo quam in acquirendo et custodiendo fratris quos

naturalem amicitiam habita quam non habita afficiunt dico pro se et ex
natura rei quantum habitum magis est coniunctum quam non habitum ne
dicit aug. in epistola ad paulinum sed quod alibi diximus sed per accidens
sed extimatione eius unde aug. in fine primi de doctrina xpiana. sed
equalia et cetera sed interest quod equale plus diligit aliquis
habet uel esset aut cum aduenit certum aut ardentius diligitur
ad eptum quam desideratum sed contingit quia experimento in re ad
delectationem in repatum bono plus existimat quod est esse in uniuersi
ri sanctitatis non inuenit non potest propter quod dicit sim de temporale bonum tamen
sicut dicit aug. dicit non est faciat quia tamen ita est certa fides est
meta esse ac ex excellentia certum enim bonum contingit quod non p
sumus ipsum extimare quam est ideo ni? extimat quam esse sic p si u
amice tamen posse inueniri impossibile quod in uenit propter quod dicit sim de temporali
bonum tamen assignans aug. dicit nulli est considerantia concedendum de illo ex
timare quam in se habet et cetera. Certum autem iustum esse qui bonis proprie
tatis renuntiauerunt propter iustitiam esse sine ipse se pro uita pri
sed propter pauperes et iustitium publicum esse sustinuendo in nullo ex
hoc patiuntur status perfectionis diminutionem. sed potest senciunt
augmentum ut xii. q. i. expedit facultates ecclesie possidere.
Cum possessio fidei aquid dicitur aliquis fidei possessor est in modo est ille
qui omnino uel possidet non per horam quod id est in usum suum quo sed
tamen consumitur contrahit non usum fidei pro futuro in uero est dominium
est penes quemcumque alium hoc autem hoc contrahit eum possessionem fidei
contenta esse possent pauci et uagi qui sidereunt se non uelle
habere usum fidei pro futuro quod uero dominium esset penes alium tamen quod
hoc esset in diminutione perfectionis et status eius error esset penes
alium tamen quod non esset in diminutione perfectionis et status eius error
esset. Cum sollicitudo necessarie prouisionis sit excusabilis sit et
ideo nullo modo quantum ipsum de statu perfectionis diminuit ut dictum
est quod tamen ex se mala est et admisceat dispensat tanto perfectior est
status quanto in ea nata est esse minor absque omni sollicitudine
preter necessaria et illud quod esse statum uictum est diminue hoc sollicitu
dinem necessariam urgeat propter in augmentum quam in detrimentum perfectionis
ipsius status quod cum aliquis habens dominium in rebus necessariis ad usum
fidei aliquorum concedit ut fidei quoquomodo necesse habent ut non oporteat
alteriorem sollicitari ad ipsum obtinendum hoc initium natum est
diminuere sollicitudinem esse necessariam prouisionem habens usum fidei in eo est
alius habens dominium in plus in nullo de perfectione aut suis statu dimi
nuit sed potius augmentat quod ad non diminutionem status perfectionis
benuite si per anglum cum sustinentur et in eius uestitu et uictum
ut non oportet illum sollicitari ad acquirendum illa uel ar
tificio uel mendicitate uel alio modo sed dices quod nunc esse fidei
si necessaria apponere sollicitudinem impetrando ut hoc gratia in
alius domo habent usum fidei in esse. Ad in tercia sicut ita nullam
oportet eis apponere sollicitudinem ideo non sed potius ut deum est
urgere in augmentum perfectionis quam in diminutione ipsa tamen sollicitudo
do in hoc apposita sine qua exerceat necessariam prouisionem in eisque
sunt uictum et uestitum esse status necessaria omnino excusabilis est
ut de statu perfectionis diminuit minus et omni aliorum qui propter sep
sos dominium habent in re quasi. Si uero sollicitudo illa excedat
necessariam prouisionem usus fidei aut. s. quia fiat prouisio ad
ullam super fluum de sine propter uel thesaurizacionem aut sub
colore ac intentione ac prouidentie non necessarie in futurum bu
potest ex hoc ullum derogare statum perfectionis defecto quod est de
iure hoc non dicitur sed si qui si flue sollicitaret potius est quod
statum derogarent quam prohibendi ne perfectiones eum conficiant
sancte plus pretium concedi ad aliquam rem necessariam comparandam
quam iusti examinari possit rem necessariam ualere. eam sic
hoc philosophi fratribus moralibus in scholis propter unde et sicut dicitur
ex hoc requiritur et uita ullum statum perfectionis derogata
uel ubi possit esse perfectior status alius habens ad fidem dominium
eius sollicitudinem pro necessaria minus sed disgrediens dirimus
ad declarandum aliqua que uisa sunt alias in quo de statu
perfectionis a nobis obscure diuersitatis et ad propositum
exprimimus prudentius quod distinguendo quam nisi aliter esse
quam intelligere retinere super sua usum intelligo preter tempo
ris dicitur quia duplex incidentium non propter usu priuatur

q.d. dominium ... primi ... p...

sin ipsius a suorum solum modo mo pp usum pn d. pauperum et
sin ipsius in q est aut dz ee vn ex pauperibus sz mo
do q no li quia fuerint sensu fructuarios bonorum ecce qredo
que sua sue defraudatio pauperes quorum debent ee illas s; h p
sue facie dna decal sua s. ex nimio timore q timet q
s ad p futuro deficiat a ex cupiditate so ce mo li q h
e cautela in quod no e ppsena tpe oronem resue ad u
sum pauperum mag optimum ad usum a pp unum p mutio
p futuro p minori qui de bonis pauperum eis refunde i futuro
sz no eet eis p ius p mis sum q has tres cas reseruandi
in p ouum bo ecce tangit. jo xv. q. n. gl a epi est pau
pum opibus p uide sguoma sacerdotis e pri scitue diuicias
et reta accipe pauperibus erogandum a esurientibus plib; res
uare ut cautum in tumidi est aut q apertissimum scelis est
qcunq ad sibi tanc oim p coni crudelitate superat in cum
tum ecce actus in quo li reseruare vn glo fortem glo fit q
ex pectat maior ncitas li is est q s quod dic aug. xn. q. i
habeat dns loculos a fidelibus oblata q sua s a suorum nec
tatibus a aliorum indigentis tribuebat tunc p mi ecclastice
peccunie forma instituta est ut intelligemus quod papitu
pecunie for m instituta est ut intelligemus quod p pitu
ce cogitadi ut estimo no ad hec fuisse p cep tu sue ius
pecunie reseruare a sas si ne deo pp ista s uia a pp inopie
timore ius ta debatur et ic e casus pri pp que no de
bent miss ecce suare supflua vn si io ut timidu glo
io faat. q tum ne sibi desiaet talem pp timorem
inopie desit iusticiam qua p tpe iustitiam que suat d;
pauperibus erogare dicte amb. de off. aur hz ecce no
ut suet sz ut erroget subueniat necessitatibus a i cu pas
sus eius inopes fame mori a ecce hebas aur vn mis
tiltes almonia. glo. i. mustum tribuisses pp talem tio
tem no li nuls ecce res uare in necitate sz deta
la futorum h his hec absq pfecos corum dimittes q i hi ui
dicam eis una de ca xpc locules huit q ius pp tale tio
re li in pfcis aut nu pfcis bo puari p ut cerit
aliqu reseruare p futuro cum infirmitati q ded ces xpc
ex a ei loculos huit ut ali d aug. p h quarte olia
b. n. lo in eam qui reseruasset supflua a ex cupiditate
josep a bo. q s uauit p cautela futuro suabat qd
lictum est s ia dem est l p sit mutatu.

Equitur quia cu plaros. ecclasticos q ad dispesacio
ne spualium v querebatur vnu primes ad abso
lutois prualis rati habiciones sz no ad cure spual ib
solutionem. teiu no ad cure spual seculum commutacione. q
no ad cofessor reuelacom. p crat si habens potestate ab
inuitata si absoluens de aliis a primodum a supiori
qui sup ill he potestate absoluendi petat rati habicom
vo rati habicio obtenta sufficiat sz erit uerii abbas
secl p qfessione ei nobilis sui qstitutum meum po
chiam ee corruptore pochianarum suarum tractatur eum
nocare ad altaciam suarum a cura amoneri quis du
orum fiui itiniorum quorum vn genit est ex matrimonio p
cedete tu clandestino. alte no genitus e ex tercio secudo p
supto sollempnite tu fco in facie ecce him e ad cura
aiarum suscipiedas si ambo sunt sacerdotes . sa si a s io
fessione dimit se alteri q noiauit accusum a q uelis
tu he nobilitatem sacerdos tui qfitea potit dre illiq
qnnnatus est conuegius vos aq infitentur ad ecce
diu vos. Cte p ar quod rati hitio sufficie ad h qd
solo fco puualeat a qfites sit de absolutus q ex d
his que sunt a p lato si qsi u q nos. de q rati hitio
ca. vz fitum plati sup quo p se potestate no huit g a
sili inposito p rati hitio valeat fitum p ram si q p se
potestatem n huit. g a sili inposito p rati hitio va
leat absolo que sine ca no valeret. Cetera si qsiderat
qui no h potestatem qcedendi a ut vz q fetur q re fi
at no pot valere a efficax ee p alie potestate huius in
ta hitio g e. Sed ad hec q ea que sacramentale si

mit p ceu in fctis qsistunt p uba de sensu ie clemetiu
a h q ex pte sacri a imps q est ex pte ministris sacri in e q a
si ex esse sacri efficere potuit nisi in quibus adhibent
fine sacris a e li hi potestatem hoib; p ueris a miste ecce potius
sec tbuisse ut s. sola i uo cacte a intercessione absq sacris a
effectu effcas sacramentorum egisset nisi rati hoim merita nz ecce
hos potestate tbuit ut dic aug exponens d jo i. vidi spm ds
decentem q. cohibam re. a se et ego nesciebam pp quod dico
tu in absolone p uiati requi potestas ordis a e execucio exp
ce miste a uba absolutoria applicata ad ipm qfessum ut ad
mam in cu altem deficit ut ad utrumq no hetur sacramentum
hetur absolo. In pposito aut ex pte sacerdotis absoluetis de
ficit potas s ponem ex pte aut supiorum qsi sit solum so
la rati hitio deficit tu ubum cu applicatio ad elementum
jo ecco no sufficiet aut dz suorum potestate alicui qmitte p q
absoluatur a s hec s ar. Ad p in oppo q in alienacone
sufficiet rati hitio si uens g a in pposito dd quod no e sile
q alienaco depend; ex sola potestate hntis ro te alienandi pp
quod alienaco depentes a no te plui si uoluntas pcedit suf
ficiat rati hicio qua hetur uoluntas alienis subsequens qtinui
ata tu note poris q note pendens a no plus reuocata a no p
reuocata q tue no est sola rati hitio. sz gemma qcurtes uo
luntas. vn a si absolucio in pposito dependeret a sola uo te supiore
sili ualet p sola in eius rati hicom nec de e ita ut dcm e
jo no sufficiat rati hicio.

Ostea s ar q abbas ille no dz monachi sui curam sie
uocare. ex de pe ci e ois vtriusq sexus di de qfessionibus
caueant ois ne ulo ut ad ius mo aliqate peccatorem pdant
p elem de amocom; pectm illi pdere g re. Cugium est qd
tue abbas viam appuit malicie a quodam mo fco ne
phane qsi adhibet q posset inpedire. Sed ad h q sigil
lum qfois dz ee tu q a si qfessus de sup a fco a suo sup
iore absolutus esset ad di uitate no tu dz ee io reuellare in
deo suo a e q scaut ex sola qfessione p quod q mo
peccatum qfitetis posset reuellari l; q io dem a satum i qfte
no eet p se ptines ad qfitem q quod i qfessione scit non
scit ut p di a iuramentu u obligat ipm ad dd ad nq no
ipt in q hi pp qd io q nouit abbas in qfessione no dz uno
ne ipz in agendis negociis in q est hi sz solum mo quea
git in q e secretarius dei. Ea a que agit ut abbas in
pno agit in q hi h m hec sit miste dei pu e. ca aut q a
ge hz ee subditum suum ne hat ccom corrupendi pochia
nas d; age in q est secretarius dei a io in secto pot h in
ccom a illi amoda pp salutem eorum illorum si in pno dz hi io
a ccom amodi ipm absq scandalo a suspicione qm si h pot
te ipm dz depone no secretar d i a p u puo miste ut dat sca
dalo ccom aut suspicione a si forte alio qsci fea aliqt tali
posset fieri scadali aut suspicionis ccom pp qm bonum istd no
dz omitti sia mo eq qpetenti absq oi suspicione acceptam no
possit sulo ita hz no potest si pp careat ioms aut aliquis
an mo di ipm possit oem scadalum a suspicio q pp cue ad
ipm amouimus nullo mo dz ipm depone q nullo mo sut facta
mala a nobis ut eueniat bo. Imo in hec casu deo negociu
totum qmictendu est sicut tenetur q no pmitter hi ma
la si d iustu eet ea si an i potes eet q scaz ea in bo de
diate ut quo ad h note mam dne bona in volendo s qd
ipe uult nos uelle in pd mbro pte distinctois pcedit
s ar te eni solum apud uia malicie a illi malo qsetatz
si lo in hret tom sine ccom deponedi illum a no depon
et aliis a neqq imo apud mam dampacoi sine a in fatz
s pu qsetur. In so no mebro pcedit p ar m tue e solu p fite
tem actie si sine ccom a ca deponet illu alias neqq ut de
Ceterea z m ultimum ponebatur ar m ad q dm q eca s e
ecce p racia iurisdiconis mag sue q illos qui fuerunt
q a eo ca ecce. ut forcius obsuetur a mag sz ad ista eo
dicta que nouit eca a de quibz h iudicare. vn cu ecca
pot eo dem pcedere q nlls illegitimus ad curam aiarum acce

dat h est modium cople ex̃ mmonũ ab eccã approbatum
pp quod illi qui nõ sunt pegrini ex inũo approbato p eccam
qr; hic taciũ qum ac ẽ nos est eõdem pcessum ꝑ nõ a illis
qui sunt mrio approbato p eccam qr; nõ sit contra eccam
aõ qr suup̃ aõ q ẽ q si ille p m ex hũno mrio conaris ãõ
nõ tñ approbato p eccam suscipiat quum aliq̃ s medũ
eccẽ suscipit ꝑ est irregularis alt no neqq̃m.
Circa 2m ar quod dcis ꝯfessor dz iniungere illi cui
ꝯfessus insidiatur qr dz peruare lo pxum ꝑ i pe
dire malũ eidem hec facit ex pte intus qr illũ iniungo
ut p; g ac. Sꝯũ hẽ scãdaretur ꝯfitẽs qr nõ ꝯtingeret
qn ex gestu alterius paper q esti mimitus ꝑ h nõ ñ ab
ipo ꝯfessore. Sz ne scandalum fiat lo eẽ opinend g ac.
Ad ad h sm distincõz iã pꝯita i dissolde sic qõmsc fit
peccãtis q si ꝯfessor possit hr aliãs lõm rõr ꝑ cẽom uni dz
illum pt hec q deum ẽ ei in ꝯfessiõe debet iniungere alm ꝑ
maxie ao facere h rom siue ccõz nõ obstãte q ille exiz
nõ scãdalizaretur qr ẽ pinde eet ac si eet alios ꝑ ad modo
illa qniaõ z alii frm scauis; q ẽ r ille scãdaliz accepti
nõ dati q p iueãtẽ inte pleuime dz pnnti fi si nõ aliz
illam rõm aut actõz mimiedi illum poterit hr ut ex im
mittẽ psima furmit aliu posse scãdalizari ꝑ reputare ꝯ
fessorem ꝯfessionis reuelatorẽ ꝑ ꝯfessi pditorem i hoc
cãu ad scãdalũ aciõi euitandũ dz illum nõ iniungere h
si eo aurẽsẽ quia nõ pot plus facere p h patet olr.
Sequi qrta spali ẽ circa qr ĩ diotas v qrebatr vnũ
ptines ad cãture scia. s. de loco inferni h. s. de cãture
mm. s. de nũacre lunnũ in medio. cẽo querabant qrta
ma prm ad cãture virtute ꝑ illoz erat ne loc inferni
erat cent tre fm erat ut spẽs ines actep nũm a sso
an ab olõ. Circa p ar q sic qr loca glie ꝑ pene debent
sic hr ex oppõsto sic se h; glia ꝑ pena. Sz glia ẽ in loco
suppmo id in celo epyreo. g pena est in loco ifimo id icẽ
tro tre loc a pene cẽne nõ est ñ infi g ac. Ite in pssõ dz
te ãmptas descẽret inferiora tre. Sz inferiora tre nõ sunt
ñ in cẽtro ꝑ illi nõ descendiũt ñ in infini g ac. Ite i tnos
nature nõ frustraret i h. s. q g̃ma nõ posset in cẽtr fiu.
In ꝯtre dicit nal romis modicũ nos inualt dicte g̃g̃. x
xv. moz. e. ix. octa inferni vnõ nobis nũ sũu penetrat
vim a dectarẽ est loc sui sit. v sit. vñ in h dcis sõz
ex sepẽs sãs adhendũ est. dt g̃g̃. xu. moz. e. ix. cẽ aa
infigra infin loca cẽ ꝑ alia sũora cẽtenda sũt ꝑ h io qr
ꝯe i ps. lxxxv. eruisti aiaz meã ex inferno infiori q ex
pones aug. dic h sũt nob tãq cras ex posse suitersca
tis hic sũ ẽ ꝑ q accid desceptes sãs tñ aucto dic ũl ex me
intelligim naq; duo inferna esse sũ ꝯ a infi ꝯ vr g fier h
tacio cẽ qm celestis an lor i una mefficabilui gaudiorz
illa pr ij sũna est. h inferior inq sunt in terre. i sta inor
talitẽ. s; i fũs ab hec inferno i. ab hac pte ĩtra est ao ifio
quo erut motu pp ista duo ifna missus ẽ filius dei nõ dz
liberans ad h i infernum missus est nascendo ad h moriendo
ecce q pter istum infrm inistiqi h si ficiet tre iquo inuy
mo de quo nr ad pris dc infmi ñ cẽ ita infero de quo i
tãm ꝯ ꝑ istum qõ distingt in ptem supiorẽ in q erant
pres in fiorẽ in qua erũt dampti. dz. fortassis ap inferos
ipos est aliq pp infior quo tdut ipu qui plurimu pcaliat
ꝑ quidã dues torquere ap inferos ꝯ intet abraham le
nauit oculos nõ ẽ posse leuatis oculis inter ñ tẽ esse sũis
ibi infio h tñ nc ad hec afirt vñ sũdat siue istud sũ ibi sit
hic me saltatorẽ ṽiudei nõ temariũ affirmatorem
tenearis g̃g̃. a xuj in ho moz. c. xiv. tres mõs infin dis
tinguit dz. qr ad sublimitate celi h aeris caligine si statim
uni i flus d pot qr uo ad cuiste altitudinẽ ais ẽra qi
flus iacet i fuus pfundus intelli pot q uo ad cĩte tre
altitudinẽ q illa loca in fin pfundiss appellat i signat sub
trasunt i fin supiorẽ ꝑ infiorem. Sz itm inter trẽ sunt i
late vr isinuare p h q. iij dyal. e. xxxvj. recitãõ ini

oniem ẽtam heremite i sicilia de theodico rege sic inqes
theodicus hestina die hora ix inter Johm pp ꝑ symaa
chũ patnũ districtus atqꝫ discalciatis vinctis manibz dedu
ctus inxta hanc vulcani insulã iactatus est. Sz id fuit
forte in sũo ymaginaria vñ ꝑ inter Johm ꝑ symachũ dedu
ctum indic tñ qnt hebat rome incar ẽ ut dt g̃g̃ ibi
ex hec ẽ cta fides h nõ pot nuõ qn ꝑ sicmento ind
tam eet introitus nõ tñ sẽ qñ pot se desẽẽ ug; ad
centrũ tre ꝑ maxime spaciũ ẽ cetrum cẽcupare quod de
medium sit hic nescio ñ qd in cẽo quod sit i fius sũ cũ
ꝑ qnto remocius fi pot alcõ supiori ꝑ h q ñ sit ñ icẽ
tro ꝑ cẽ cetrum tre v distingt aliqui qtr in celus suas
q vna sũ alia ut fũd inferior ꝑ sentina sit infir cap
tor. supi a ex aõ latere sit pgatorũ aiar iustarum ꝑ
ad hue supius ex eod late v aõ ao limb pnuloz in
origiali dũtaxat ꝑ ad h supius sũ ex eod lato sũ ex ao
limbz pnm vnptũ de hec aug om executõz ex tre illis
ingenij remoz decl. dz. h. xx. xvj. e. dns sic judicams
his qui nõ sunt septi in h intear inernu igne missurq
ignis ꝯ h ꝑ in qua mudi v ĩ ẽ pte futurus sit hoiez arbi
trior scire neminẽ ñ forte cui sps dn ostendit v expsse nõ
solum dubitat sũ nõ expinat v mo sit h; dubitat
an v futurus sit v nõ futurus est. Ad ar in opp
quod si infernus eet in centro frustrarentur g̃ma cẽlo
lo loco. dz q h nõ est medeus ueritate dma q ad istũ
tus sunt inter cum ñ rece g̃uedie tre qre nũq ad
q̃uana e descedunt.
Circa h ar q spẽs in eo nõ recipit nisi ab olo qr ñ
est in ipo. Ad ñ nõ a sso q duo spẽs lum sũt icos
i pspectiua pba p diuisas libras. Cũ q ad hec
cos expiens tactẽ in ho av dnt q spẽs i medio nõ
uidetur a sso h; ab olo. ꝑ hec qua iconie ẽ ꝑ fit
uni ꝑ stãs in sso. h; tansiens qr est ex h sũ ita
fuatur inter ñ ad psectã ipi obi ab illo aut iõo nisi
aquo hẽ cẽ ꝑ ꝯbuari q iõ stare nõ po qr q cũq; de
bile cẽ hr tñ nõ est nl h ad i h acẽ q o ad pncealibi
ab ipo tãq tãq ab agẽte hẽ fi ꝑ cẽ de nouo i medio
hec nõ pot intelli ñ vno ex tbz moñs aut p mgracõ m
ut intelli spẽs aa po fuit in obo ꝑ ab obo migrat i me
q est impole q accñs est accns ꝑ hoc pnp plur
altari i p mugtõz a pse a pproductõm ꝯ ꝑ q est
impole quia hec esti eare q ẽ ꝯ potatem cẽau p ya
o cẽt cãte p; p om qui s ex meth dz ꝯ actorẽ
foy si fõe fieret agenante i in hc ex m genera cẽ
cãeo aut p uenugnõz ꝑ h nõ v ꝯ se medin ex
se dispõta sic in q ẽ ueritas. Si sic tuc q sũt
ẽe ne spẽs de ẽaẽ po inc g̃uãnt in medio tpalibz
intercedere corrupẽre ut de po ex tam sũ inõ diuise
alredisse eaque s diuisaz spẽz de diuises potentiã
ei tam sũ ut de aa po me albũm ꝑ de alio nigrum
Sz tñ nigrum sit color pomus. Queciũq; a dc sẽe
po me geiant diuisa qr h cũtẽ mõd accõnt hũ. cẽ
in sso sit eciẽ inter ne posse. Sz qrecũq; h sẽ ꝯ
cuitur i meod sso debent pduci de diuisis potẽtiis
p h; a a ꝑ a a nõ hr cẽ in sso q cũ diuise spẽs luces ne
differunt plus q nũo sic nc diuise luces sũt ne diui
se spẽs albedinũ sic nc diuise albedines. Ide diuise
spẽs dnt idẽ est ac si dictũ ut diuise ꝑ q ꝯ
nõ qr ea spẽ dnt h; q nõ sic ut ꝑ h ꝯ
ꝑ quo ad hec spẽs diuise q spẽs luis aut alle
dinis sunt eaz sũt vna ꝑ spẽs illa no pot ꝯ
tate pte medij imo quotquot ponatur p agent
ꝯ sẽ mead pte medij sũt vna h; nũ h; sunt
diuisa lima ola medio inquo lumen gnãt ꝯ illa
in genõne illius ꝯcurrũt q essent vnũ ꝑ qd
q illoz sm maior ꝑ apparet inuencõnis siue quicũq;
agat in illis luis inuicẽ h; diuisa ñ sit apponatẽ

et eque primo agant in medium et si successive unum post alterum quoniam tunc in illo puncto medii uniuntur virtutes omnium et fiunt una virtus que generat speciem que lumen est in puncto illo secundum intensionem proportionalem illius virtutis sub quo generasset ipsum unicum agens luminosum equalis virtutis intensionis illis pluribus. Si vero successive unum luminosum adveniat post alterum tunc primo adveniens generat in lumen item sibi secundum proportionem virtutis sue et sub illo fuerit augmentabitur iterum corum lumen iam generatum et hoc secundum proportionem virtutis sue et sic de tertio et quotquot successive apponuntur et si plura apponantur simul fiet primum illius generationem in virtute una augmentate secundum proportionem virtutis utriusque sicut dictum est de eius generatione a pluribus simul et sicut contingit in quolibet puncto eius et in uno puncto medii et sicut contingit in quolibet puncto eius contingit in medio se habente ad diversas luces sibi corum diversa lucida ad circuitum opposita. Si dicis ergo eadem ratione visu a medio fit unus species luminis generata in oculo a diversis corporibus luminosis quare tamen secundum speciem acceptam tunc nec iudicaret visus plura luminosa visa non iudicaret nisi unum sicut est species unica qua iudicatur. Sed non est ita nec sic sed ex predicto quoniam bene licet est quod non est a diversis corporibus luminosis nisi una species luminis generata modo secundum tamen quod habet in sua sola intensionem proportionalem singulis luminosis ut dictum est sed hoc visu corum luminosorum [illegible] se habentium secundum rectam oppositionem ad oculum motorum [illegible] ut intendendo speciem luminis in ipso secundum maiorem luminis intensionem quam ab ipso fieri sit per se solum natum esset generare in oculo et ipsa illa species non immutat oculum ad intendendum ad luminosum nisi secundum illam proportionem qua ab ipso est generatum aut mixtum sive sic equalis sive inequalis proportionem secundum quam est generatum ab alio luminoso. Propter quod licet illud lumen sit unum in sola proprium tamen indicantur diversa corpora luminosa ut diversa et distincta cuius ratio est quod ut probatur in perspectiva omne quod videtur sub angulo pyramidis videtur cuius basis est in extremitatibus rei vise et conus in puncto interiori [illegible] in quo concurrunt nervi duorum oculorum in quo virtus visiva de visis iudicativa et sensibilium iudicans sed quod tot superficies eius contenta inter bases pyramidis offeruntur virtuti visive in angulo conum sub isto puncto in illo [illegible] res visa duobus oculis non una sed due species indicaret ut fiet probatur. Item nunc autem ita est quod quecumque corpora luminosa diverse obiecta visui in illo puncto iungente bases diversas inter se distinctas et distantes a se invicem quia unum est sub eo [illegible] fiunt conum eorum [illegible] ad distantes [illegible] ita quod singule pyramides concurrunt in predictum eundem punctum tamen sed ex alio et alio [illegible] et secundum diversos conos inter diversas pyramides et distantes inter quas lineas superficies obiectorum et lumina ab ipsis diffusa in eis distincte conos distincte preferantur inter lineas eorum pyramidum in uno cono in potentia est representari speciem aut lumina diversa diversorum visibilium [illegible] quod ipsi illorum sub suo cono diversum et distinctum [illegible] ab alio et solum medio [illegible] medium [illegible] et lumen corporis quod innutat per se visum sub illo cono non coniuncta [illegible] linee [illegible] in medio puncto medii sunt coniuncta ut medium est aut punctum est simplex unica sed illo puncto esset visus visiva [illegible] in illo centro simul quod coniuncta in unum lumen a diversis corporibus luminosis quare tamen visus non indicaret nisi secundum diversos conos inter lineas pyramidum diversos preferantur non indicaret nisi distincte et separatim quia a singulis procedit licet in ipso hunc modum [illegible] licet a diversis sit secundum predictum modum unum lumen in eodem medio sed tamen inter ab luminosorum corpora [illegible] et lumen illuminatum [illegible] corporum spatium preter umbram in medio illuminato ab aliis secundum processibus quo corum luminosum patiens obstaculum natum est augmentare lumen generatum in medio et sic de singulis ita quod cuiuslibet proprii umbra remanebat licet tamen non fit nisi unum lumen [illegible] in te tamen est [illegible] una in virtute et intentione [illegible] quod pluribus non potest probari quod in medio sint diversa lumina

nus fuerunt. Sed quod virtute solum utrorumlibet eius motorum singulis corporibus luminosis per singula obstacula singulas umbras necesse est [illegible] per hoc patent obiecta.

Sequitur quarta pars ad ostendere in anime virtutem ubi probabatur duo pars ad virtutem activam corporis in spiritualem et duo alia primum ad virtutem passivam corporis actionem primum erat ut ignis corporalis unam partem possit agere in spiritum sed utrum lapis possit virtute fugare demones. Secundum utrum in speciebus sacri possit generari unus. Quartum utrum ignis possit fugere. Circa primum arguitur quod non quia non potest virtute ut agens prius quod omne est inferioris nec in virtute in actu quod specie agens est ante sed plurimum spiritus dicitur esse potentius praecedente nisi a imminuente sub vo ris agentis ut instrumenti quod omne attingere ad spiritum non potest sic dicitur instrumentum ad passivum. Circa istud supponit ignem quo patitur spiritus forte materialem quod a tamen Augustinus indubio dimittit c. xx. de civitate dei ut in predicta auctoritate. Secundum contra c. xxix. v. dicit sic: Infernus a maiore et inextinguibilis ignis et cruciatissimus imis ab aliis atque aliis aliter atque aliter est expositus. Alii quippe utrumque ad corpus alii utrumque ad animam retulerunt alii proprie ad corpus ignem tropice ad animam unum quod non tropice sed proprie ad animam ignis. Sed Gregorius animis nos debet asseverat dicens in iiii. dyalogorum c. xxvi. cum necesse est quod credit exire sine repletos exivit ignis ex quo nec credendus est quoniam in corporeum teneri ignis corpore potest ut in tormento sic vivendo et movendo igneum namque eo patitur quo immittitur et quod tormentum se aspicit [illegible] sit quod fit ut quia res corporea incorporea exurit dum ex igne visibili ardorem sentit [illegible] ut per ignem corpoream mens incorporea in corpora flamma cruciatur. Ecce plane quare ille ignis corporeus est et etiam quod firmiter credendus est quia sic Christus dicit in evangelio: Ibunt in ignem eternum et a in igne virtute non solent appellare ni corporeum. Sed quis sit modus quomodo agere possit in spiritum de hoc est difficultas erat una opinio quod anima separata et sit non sit corpus gerit tamen similitudinem in se corporis in quo de posse pati dicit Augustinus animam sic de iiii. mortuorum alterum licet differre me existimes sed quod anima non sit corpus tamen negare sic posse ut anima mortuorum sic tormentis in similitudinem corporis sint sentiat sive bona sive mala et ita quod sit tale ad apud inferiores geritur in eis se non corporibus sed corporalium similitudinibus se agnoscit cum eius estimatio patitur quoniam in somniis et sub umbris corporum similitudinibus se agnoscit cum etiam [illegible] sit illa similitudo nisi umbra corporea non est in pene similitudo sed pena. Sed hoc non potest stare quia similitudines corporalium non sunt nisi in parte spiritu imaginativa sub quos anima patitur decepta in sompno estimando similitudines corporum esse corpora ut similitudines ignis esse ignem nunc autem anima non habet in imaginativa nisi in organo corporis et ut est coniuncta non ut est separata. Sed etiam prius non procedit nisi ex decepte estimatio se corporea et pati ab igne estimato nec est in proposito quod non verum penam tollent. Ideo alii dicunt quod in anima est vis quod pati potest ab igne corporali et hec nisi ut est coniuncta mediante corpore in quo ipsa per se dolorem sentit ab igne patiens non a corpus in ipso quo est [illegible] dicit Augustinus xxi. de civitate dei c. iii. Dolor corporis magis ad animam pertinet dicit enim est dolore non corporis sed etiam ei quia causa dolendi existit in corpore quod in eo laeso leditur sed ledi corporis est quia [illegible] quod potest agere in eam mente potest et in mente quia motum actione potest causas medias absolute. Secundum eadem ergo vi quod patitur pure absque corpore ab igne potest pati ab eodem extra corpus quedam enim supponi quod non potest stare quoniam mente pati non potest nisi secundum in spiritum actu extensam per organum corporeum quod separata non habet non potest. Ideo alii addunt et dicunt ei non quod licet anima separata non sit vis spiritiva sub actu quia non habet organum corporeum in quo extendatur est tamen in ipsa virtute quod radicaliter et potentia et est immo. Sed divina virtute operante potest pati per illam potentiam quod est in radice et virtute in anima est per organum extensa. Sed et si sic posset dici ex parte anime lumino

uel ex parte animae in qua non sunt intellectus et uoluntas in radice causa-
tiua sensitiua. Ideo quarto modo dicunt alii unus prima materia incluse sicut Gregorius. quod
spiritus separatus ab igne corporeo sic quod includitur quod nullo modo potest
separari ab eo, propter quod impeditur ab agendo quae agere cupit et
in hoc summe affligitur. ut hic intelligit Gregorius per hoc quod dicit
dum ex igne uisibili ardore inuisibili cruciatur. Sed hic modo non pa-
tetur ab igne inferente passionem nisi occasionaliter. Sed in se hic
dolorem excitaret sicut homo in se excitat passionem uindi-
ctae ad praesentiam eius repugnantis. Ideo dicitur quinto modo quod pa-
tiatur ab igne non ut est natura illi affligitiua. Sed ut est instrumentum
diuinae iustitiae infligendo modum aliquem passionis ad quod spiritus est
in potentia ut est diuinae iustitiae instrumentum quod ex natura sua ei nullo modo
infligeret. Sed sic spiritus non patitur ab igne in quantum calidus quam
ab aere. Immo posset aer esse instrumentum diuinae iustitiae in affli-
gendo spiritum sicut et ignis. Nec ignis nullo diceretur affligere nisi quod
est calidus cum minime discordare dicatur sensus. Ideo est dicendum in
quantum ignis affligit spiritum in quantum calidus et eodem genere afflictionis
quo affliget ipsum corpus. Sed cum non est actiuum siue passiuum
correspondentiae non potest ignis agere sua similitudine actione in
spiritum ipsum affligendo nisi spiritus possit pati ab ipso passionem
realem qualem ipsum recipit ab igne recipiendo has passiones
nec sic nisi ipse et actiua actiuorum non sunt nisi in patiente et dis-
posito dicatur. Aut uero utrumque non hic restat quod difficul-
tas ex parte spiritus quomodo passionem ab igne corporali in se pos-
sit habere. Utrumque nec potest dici quod est medio ullo quia tunc indiffe-
renter patientur omnes in igne infernali spiritus peccatores et non
peccatores et minus peccatores et magis peccatores cum peccatum non sit dispositio
ad poenam nisi meritorie. Illud autem falsum est dicente Gregorio Dialogorum.
licet unus gehennae ignis non eodem modo cruciat peccatores
unumquemque enim quantum exigit culpa tantum illic sentit de poe-
na. Nec potest dici quod spiritus inhabitat naturam spiritus uincit quia tunc
non sustineret poenam qui commisit culpam. Restat igitur dicendum
ut quod sicut nos spiritum angelicum et humanum quam uim quod pati
possit ab igne corporali imprimunt sensibus nostris. Ut sic utrumque nobis
incertum nobis latet. Sic etiam tempera ut peccatis poenam
congruentem per illum sustineat. Ut sicut dicit Gregorius. Miro
quidem modo angelorum atque hominum sic non dissimilis una tamen poena
implicat quos unus in crimine reatus ligat.

Circa secundum articulum probatur ut ad quod dicitur quod unus dyabolus non
sustinet corporeum creaturam credit nec est aliquis unus
in lapidibus aut herbis quod ipsum cogere potest uel fugare. Nullo
modo fingere possit se cogi per herbas aut lapides aut
carmina sicut se ex se nihil homini facere posset nisi deus spiritus
eis uirtutem huius individuis quam ad indiuiduum eo sacris
uerbis sacramentalibus. Unde nec ex uerbis euangelicis nisi in
tonic figuratis fugari possunt quia ut sunt ad hoc ordinata
sicut nec ad sanandas languores corporales ad quos frequen-
tiae mires frequenter eis utitur quod non sunt.

Circa tertium articulum quod ex speciebus sacramenti non possit generari ali-
quid quod ex non substantia siue propter mixtum non fit substantia. Species autem
non substantia nihil est substantia ergo etc. Item ut per generationem substantiae fit
in actu nisi de potentia materiae producitur. Illi enim est forma substantialis
ea autem de eo et sic non generatio. Sed in illis speciebus non est materia substantia
quae fuit siue in figura ergo etc. Item non est generatio unius nisi
in corruptione alterius. Sed contingit species illas uetustate
corrumpi. Nihil igitur obstat sicut naturaliter aliquid generari et quod
uidetur ad quod articulum tertium etiam quam aliqua difficultas est ut-
biaque. Dicendum igitur quod circa hoc diuersimode species illae mouentur. Est
autem uerum hunc magnitudine et quantitate absque forma substantiali
et materia quae precessit sub eis quod tunc quantum contrarium ex eis est
quod per agens naturale approprians potest generari ex aliis
speciebus et produci quodcumque generari potest ex illo composito
et produci ex materia quod quocumque forma in illa agente potest
produci ex materia quae precessit et ex illis speciebus non refert in quod
non cum forma producta de materia cum ipsa materia constituet unum substantiale
compositum substantiam forma educta de potentia speciei quae fuerit sacramenti non
constituitur cum ipsis speciebus. Iam facit per transmutationem specierum uer-
mis ex speciebus sacramenti non ueniunt actiue siue uirtute per actionis
et est unum modo per actionis formae substantialis sui in hic tempore et
species et est ut unum informat substantiam sui et ut species ille per quod
fere fiunt uermes et configurantur eis non fiunt de certo speciei sacra-
menti nunc tamen adhuc habent unde quod fiunt et quod dictum
compositum sicut in eandem unum potest in agendo et patiendo quod
habet cum materia quae precessit aut uidelicet mutando unum
attrahit per quod generatum est et separat ipsum alterando uenie-
nte noua prima forma corrupta substituatur forma illi substantialis
et ipsa informaretur quamdiu informata fuisset sicut materia precessis-
set cum unum fuisset et similiter modo diuisionibus. Iterum substi-
tuitur iam compositum ex materia et forma et sicut fecit prius
id compositum quod dissolutum est et sua uirtute diuisiones in-
uenitas augmentaret quamdiu augmentatus sit alium in speciem
in composito substantialiter mutata fuisset et postea unus qui prius
erat unum compositum per actionis et non substantia et forma absque ma-
teria habens rem ab illis actionibus tamen in diuisionem quod iterum
ex non ex mutato fit unum compositum substantiale ex materia et forma
ut sic absque nouo miraculo subueniente supposita in-
teresse in speciebus. Ex quo miraculo oportet non ponamus omnia
haec sunt possibile non. quod potest poni ad hoc miraculo in talibus
melius est astringere nec omnino quam miraculo omnino autem
tamen nec et primum miraculo dicitur et non. Augustinus sic res deus
administrat ut eas proprios motus agere sinat nec unquam
faciat nouum miraculum nisi sicut alias specialis sit quod nec
adiutorium in sua opere ut non sit hic necesse ponere quod in
corrumpere nihil speciei materia dissoluta eadem nunc per eadem
aut terminationem qualemcumque quod sub speciebus illis habet aut
quod aliqua alia de nouo sub ipsis eueniret aut ab extra adderet
nec post tradunt actionem corrumpunt et forma a qua sunt per
prius actionibus generantur medio tamen instanti fiunt hic talia s.
actionem per precedentem corruptionem alterationem corruptionem
et medio uictor et forma de ipsa producta quoque quae horum
opinionum teneatur non replico nec periculum opinionum omnium als-
so. est alius modus poni magis contrarius quod species illae non
solum sunt in potentia ad formam sed ad perfectum compositum ex materia et forma
et ipse ad illam materiam producendam sicut forma eadem
illam quam sine illa absque omni miraculo et noua creatione immo
iste generantur nec est hic difficultas in actu non quo ad hoc quod
sit materia esse recipiet nouum in composito sicut et illam formam quod
non contingit in aliis generabilibus. Ad primum in oppositum quod non ex
substantia fit substantia. Dicendum quod unum substantia ut sola actum habeant omnem uir-
tutem efficaciam substantiae unum potest est ex non substantia generari substantiae nec
ipse species alterari possent nec omnino corrumpi nisi deficere
esse cum in eo quod sunt quantitatis separata non habent omnino. Ad secundum
quod nihil quod nihil generatur nisi de potentia materiae principaliter est eodem modo
nullo. s. praesupposito miraculo quod non tamen habet omnino unum
nec quo praesupposito ex non potest materiae. Sed ex eo quod habet esse in
potentia materiae ut in composito unum potest fieri pure generari generationem dico quod
ad productionem formae in esse actu de non esse actu. Sed in potentia tamen
tamen absque omni creatione et quod ad constitutionem unius per actionis
sed non quod ad constitutionem unius compositi substantialem quod est per se
generatum in illis aut substantiam formam quod ad generationem com-
positi ex materia et forma.

Circa quartum articulum quod ignis possit infrigidari et hoc ab agente
naturali quod ex igne generatur aqua per actionem naturalem aquae
in ignem quae uictio precedit alteratio qua aqua ignem
alterat infrigidando et humectando et hic agens naturale
hic potest facere aliquid uel frequentia maiore et aliquando
fiat frigidus ergo agens super naturale hoc potest summum fri-
gidus. Contra ignis qui per calorem formalis est quod calidi-
tas eius sit in summo quam nec potest uenire igne manente
et sic nec infrigidari quoquomodo. Dicendum est ad hoc
quod generatio illius sic per actiua in quod existit in forma substantialis
unius productione ad compositum constituendum et alterius
corrumpendi ad aliam compositam destruendam non est in utroque
alterationes quae uictio precedit generationem per alterationem omnium

Qx

accidentium contrarietatem forme corrumpende et ingenerande
fiant et ingenerantes forme generande et quod in instanti in quo
dicto fit sunt ingenerantes vim forme contrariantes alicui in
forma precedens corrumpitur et forma succedens generatur ita quod
post tempus alterationis in est actu sub forma corrumpenda que in
medio instanti ultimo corrumpitur et simul alia generatur quod est in ne
ulla medio nec sub forma priori et posteriori. Ita quod in esse po
nis forme non sit dare ultimum instans. Sed prioris tamen se
cundum declarationem philosophi in vi physicorum. hec alterationes in divisionibus bene
exponit. aut tamen dicendum in proposito est de ista ordinibus forme caliditatis
quam agit in aquam incipit aquam augere et extendere in divisionibus
et inclinari divisionibus aeris conquerens pervenit ad magnam qua
ntitatem aque tunc denudatur a forma et a qualitate
divisionum aque et speciem formam recipit aeris et quantitate
divisionum propria forme aeris et sic fiat forma frigiditatis
in aere. Sed quod omnis divisiones aeris non cessant diminuendo
ut expellatur in ea sua forma et recipiat formam aque et sic
est de alteratione secundum divisiones quantitatis sic est de alteratione
secundum dispositiones qualitatis. quod dicitur forma caliditatis aeris
quod dicitur forma quam agit in aquam incipit aquam calefacere et extremum
augere et extendere in caliditate et inclinari caliditatem aeris cum gradus
pervenit caliditas ad magnam quantitatem intensionis in aqua
tunc subito denudatur a forma aque et caliditatem et intensio
nem caliditatis aque et propriam formam recipit aeris et intensionem quam
caliditatis propriam forme aeris et sic facit ergo frigiditas aque in aere
Sed quod intensio caliditatis aeris non cessat remitti donec ex
pellatur a materia forma aeris et recipiat formam aque ut secundum divi
sionem in numquam denudatur a divisionibus non contrariis nec di
visiones simplices denudantur a prima materia sic nec a
actum omnia corporibus contrarius proprie quod dicit philosophus in secundo de generatione quod
actum simbola que erant in corrupto manent in genita
to sed singula actum ut sunt determinata cuiusque forme contrariis ipsam co
rrupta corrumpuntur et cum ipsa generata generantur quod omnia
actum forme generande esse talem intensionem qualia sunt
forme generande ~~esse talem intensionem~~ non contrariantur nec penitus
repugnant forme corrumpende immo similes sunt cum ipsa in materia et in corpo
re ex materia et forma sunt actum et in ipso existunt et sicut ho
mo attingitur in generatione aeris ex aqua et eodem sic et illi in omni n
ec generatione et corruptione ut idem deveniat licet de aqua et aere solum
modo existunt quod ad gradum perfectum est in generatione aeris ex aqua et
ergo quod forma caliditatis ignis quam agit in aquam incipit aquam calefacere et
extremum augere et extendere in caliditate per caliditatem quam propriam aeris
et consequente eandem et inclinari caliditatem ignis cum gradus perveniat
caliditatis extremus in aqua ad magnam quantitatem intensionis
tunc primo subito denudatur a forma aque et a caliditate et intensio
ne caliditatis aque et propriam formam recipit ignis et intensionem
caliditatis propriam forme ignis et sic facit ergo frigiditas aque
in igne. Sed quod intensio caliditatis ignis non cessat re
mitti donec expellatur a materia forma ignis et recipiat formam aque.
Et sic hoc est ad quaestionem quod ignis manens in forma ignis in
frigidari potest ultra esse tamen intensionem frigiditatis per se forme
aque autem tunc nulli autem forme aeris actualis et est de igne
fit aqua et hoc per alterationem pretereunte agente frigido aquam in calorem
ultra et assimilante sibi passum quia passum licet in principio sit
dissimile in fine est simile ut dicitur secundo de anima et cum agens prohibeat
magis contra passum ultimum est quod quantumcumque ignis sit ac
tivus per calorem quam patiatur a frigido aque in tantum quod quo
ad actum intensionem caloris in igne remittatur aliter esset in nullo
pateretur a frigido aque nec frigida aqua magis sibi assimularetur
ignis si sub forma ignis extantem et per quanto remittitur caliditas
ignis et per tanto movetur motu frigiditatis in frigidationem
dicitur ad medium non attingit extremum non est motus
ab uno extremo in medium nec per cum mixtione alicuius quod est al
terius extremum est et medium secundum philosophum in quinto physicorum utriusque extremorum
dicitur utriusque ita quod motus ab extremo in medium et eo
reducatur ad motum ab extremo in extremum propter tamen vio
lentiam reactionis calidi ignis in quo frigidum corruptum eius

et reactionem forme substantialis ignis ad intensionem caloris maxi
mam latitudinem et remissionem caloris sequitur comparata aliquantum
contraria alia minus et actum magis lateribus comparantur in remis
sione quantitas sibi proprie et quod ultra medium in quo consistit extrema
per equalitatem comparantur secundum qualitatem suam gradum propter
quod et si alia elementa possint esse actum sub dispositione qualitatis
sibi contrarie ut aer frigidus et aqua calida ignis tamen nequaquam frigidus
actu esse potest sed nec tepidus ab agente naturali immo esse teporem
secundum gradum calidi ignis extremus non patitur forma eius propter magis
infrigidari si fit in magis proportionaliter forme ignis si amplius infrigidetur
et proportionaliter forme aque ut sit perfecta frigiditas cum forma aque ideo
dicitur dicente augustino in libro super genesim in principio. Cum possint sibi
cetera elementa ignis frigescere non potest intelligo tamen ut frigidus
fiat factum per extrema infrigidatione ultra tepidum medium
inter calidum et frigidum unde contrarie extremo de se secundum hoc sibi dicit sicut alius
extinguitur ut ignis non sit quam frigidus maneat aut
si alius frigidi contactu tepidior et est si actio aliquantulum
remittitur in calore contactum frigidi et necessitate illius actionis
qua ut dictum est necesse esse agens naturale quantumcumque excellens in
agendo compatitur non tamen usque ad gradum illum in quo possit dici
tepidus ut licet possit per actionem frigidi corrumpente dicatur tunc aliquantulum
minus calidus ex hoc non dicitur tunc tepidior quia nec ut nec
primus omnino tepidus sunt prius est quam sic remittatur in calore
ut non mereatur dici calidus sed tepidus corrumpitur. Iuxta quod dicit versus sine
se solus solus. Ignis si calore careat nec ignis quod est et philosophus
dicit in proposito quod contraria nata sunt fieri circa idem nisi alterum insit ut gradus
calidum. Et contra quod sunt quatuor elementorum calidum frigidum humidum siccum
ita quod quodlibet elementorum habet unam partem et aliam cuiuslibet contrario elementi est
ignis calidus per se et per accidens siccum et habet contrarium terra autem sicca per
se sed frigidum habet cum aliquo que per accidens frigida est et hoc
humidum communicat aere quam participat humidus et calidus habet contrarium dig
nitatem aliquam quod hoc eius secundum suam propriam qualitatem non potest alte
rari ut sibi contraria dispositione et hoc dicit avicenna quod aqua pura non cale
fit sed propter terre cum ipsa admixtione aliud dicit quod aliqua
non calefit sed ignis generatus est cum ea ex materia propter hoc habet de calo
re. Sed hoc ultimum aptum est in propositio quia aqua non tantum est ex
tincta ignis admixto et frigido illi aqua secundum quantitatem et contrarium potest al
terari ut fiat sub contraria dispositione quamadmodum potest terra possit ca
lefieri et aerem frigescere et secundum hoc licet ignis non possit infrigida
ri possit tamen humectari et unum est quod prius patitur humectationem
quam infrigidationem quia tamen calidum naturale sit siccum sed plurimum est lumen
caloris ideo ratio licet quam sit ex parte forme substantialis ignis sibi possit per
humectari quam infrigidari propter tamen assidue actionem caloris summe in
tensi humectari non potest ultra gradum contrarium caloris cum quo
salvatur forma ignis et ultimus nequaquam. Per dicta patent quod
bene procedit prima articuli contraria quod infrigidari possit ignis quo ad
hoc quod aliquantulum in suo calore remittatur non tamen quo ad hoc ut
aliquantulum frigidus fiat excedendo medium quod est in tepore et
hec per agens naturale nec autem per agens supernaturale si tamen ignis substantialis
sit terre legatam potentiam ad frigiditatem quod in potentia esse ea in ei
actu sub forma ignis. Et etiam proposito quod ignis esset frigidus secundum actum
contraria coexisterent in eodem. Sed quod frigidus esse et quod in potentia esset
ipsum esse frigidum aliquas ab agente supernaturali in generante
possit ipsum esse frigidus quod in in virtus potest esse agens sup
ernaturale tenere formam substantialem in materia et dare dispositionem aliquam similem ut
teneat in ea sibi in corporatione qua necesse esset eam corrumpi aut
separari ab agente naturali si non esset illa dispositio quod admodum corpora damnatorum
tanto calore calefient quod non possunt substinere anima manens
in corpore. Ad secundum argumentum quod ignis est calidus in summo non est
sed illud summum non est in proprium ei quam forma ignis comparatam seu
eius remissionem aliquam ut patet ex iam dictis et hoc actio in ipso non
est agente ad corruptionem ignis et contra non generationem in tamen quod omnino infrigida
ri possit per agens supernaturale.

Explicit disputacio de quolibet magistri henrici de ga
ndago.

Bona disputatio nra de quolib; q. qons xxvij q; quedam sunt de deo s; in ordine ad creaturas q tam non sunt de ipsis creaturis. Circa primum dupliciter relce di ad creatas vnica singulari de relone simplr int deum et creaturas utr. s. ois relo int deum et creatam sit quia ipa creatura refertur ad deum et non ec. alterum utrum relationi d' re lone di ad creaturas p rones ydeales. utr. s. qs potuissent ples creaturas sim spes produxisse si non essent in ipo plitas ydearum. Circa primum arguebatur q ois rlo inter deum et creaturam est q creatura refertur ad ipm et non ec. p mo sic rlo alic ad aliud q referetur ad ipm et non ec. p mo sic rlo alic ad aliud qr refert ad ipm est in illo alio sim rem et non sm rone tm ut p3 de rlone int deum et creatam sm deum et non sm virtutem q de ut dns refert ad creaturam ut ad suam et est in creatura sm rem et non sim rone tm. s; in deo ad creaturam ulla est relo sm rem q; sm rone tm. qr aliter esset mutabilis aut mutatus qd no dno sciis e dns aut ec. s; cessante oi creatura ab ee deo dno fic esset et dns g' et c. Scdo sic rlo int deum et creaturam est rlo omensationis sm phm x meth. in qua sz q me nsura refertur ad mensuratum. qr mensuratum refertur ad ipam g' et c. Tercio sic d3 ee sua in optimum ordinem p rones creaturarum in eendo non refertur ad ipas n; qr ille refereuntur ad ipz. Alit ei deus realr refereret ad creatas non qr ille refertur ad ipz d3 a' in magis dicendo et volendo non refertur ad creaturas ad ipz d3 sua im ordinem in se p rones creaturarum i eendo g' et c.

Contra vtere sunt eterne rones innite diuina sm aug. lxxxiij q. q. xlvi. quib; refertr ad creaturas non qr ipe referuntur [illegible] quia illius etiam in deo pot ee aliqua ro q est mea [illegible] g' et c. Ad hoc q' aug. v. de trin. c. i. oms ee q relatiue dr et ad e excepto rlo sic ho dns si e no esset ho. v. aug. ista non essz qui relatiue dns dicet qua pp ut dr q no est ad ad seipm. no est oio quo relatiue dr ad a' creatura g' nullam hz rlom ad deum nisi sit ad ad se ut s se ad se a' no e ad n; sm eem n; sm eem creaturam a se ipa s; ab alio tm quo est id q est ut posset quoq mo dici ad eam i' apli. i. ad cor. iiij. quid hes q n ac cepisti ad n' g' n; ad deum de relatiue n ab a' sit ad ad se et h no n aid no e ad n ordie ne quodam extite int il lum a quo est et id q est vt ille p' et istud sit sm q et i di ius id est similitas eternitas quia filius nt hz n q acce pit a pre p gnone. io ordo quida ne est int prem et filium et int gnatec quo pr dat et genitum filius accipit q expositi ius in qoib; nris ordinate disputatis. Q' g' rlo q e int pn et sm que se hnt sicut a quo est ad et q e ad ne n qua pi quoquo mo. s. sm roz saltz refertur ad sz et no ec. rlo g' ois int deum et creaturam q consistit int deum et creatam qua creatura est ad id q est sui sm eem sui s gnatez ut e int ipos potius quia de referetur ordine hz ex rone sui itellcius et volitatis ad creatam ut a quo est id q est qm ecs quia ipa creatura refertur ad deum et no ec. ut ia patebit in soluto dicta. vn oceddi est ar' ad istaz ptem pcedit c' deo ne int deum et creaturam i eendo ab ipo id q est p cez sicut ia; patebit in pte et pstius in dissolutre qnis sequentis.

Ad pm g' in oppm q si int deum et creatam est rlo qr de' refertur ad creaturas. ille e in deo s rem. dd' q no o; in dip' mo relone di ad creaturas. Ad cuius intellem o; scire que e rlo s rem et rlo sm rom et vn et quot modis hac ee in po d' rlonibus sm ro; de quib; ne pn' est sm mo. de mite de relonib; s rem vt p hec tn deistas qm de ill' sciat que hnt ee in deo et qe et quo rlo creature et que no. Est a' rlo sm ro; tm que no fundatur in re absq; osidatione et ope intellectus. Et illa et h d'. vno mo ex osidatione sola et ope intelles de rez cando re latio; i utraq; ex mor. alio ex osidatione intellectus et ope ei; de rem cando rlo3 de. vnu ex mor in ordie ad altm iq e rlo s rem et vtroq; mo d'. Scdm e p' mo intelles opat vno mo relones diuisas hntes diusitate ex n rei a' vno mo diusa. Alio mo de extrema hntia diusitate ex sola osida tione intelles absq; oi diusite rei p' mo rlones ronis sunt g' ex ses de hoiem et al' sc mo relo ronis est p' dump de ide re bis acceptu sm ronem. sm mo; no sm opat intelles rede de vniuersa ex niui in ordine ad altm q ad relo; q est in alio vno mo ut de illud quod ex se n pcedit aliq hnitatem ut intelles ce id ope r' loz q ad opa dextri aut sinistrum de columpna in ordie ad dextrum et sinistrum q sm rem est in ali. alio mo ut de id quod ex se hz aliqm hnitate ut intelles de illo' ope relo; s; h dr. vno mo quod rlo illa q est s rem p existit in alio ex mo et sm eius coresponden' ta for metur in alio ut p3 relo illa sm rem quodammo e ro cendi illam que est s ro; ut o' ulti i relone q est me se ad mensuratum et que sunt di ad creaturas ex tempore.

Alio no mo quia relo illa q est sm ro; n sit por in eo in quo est et s eius corespondent hat ecd q e alt m eximii et rlo realis i illo ut p3 relo illa s ro m quo quo mo est ro cendi illam que est sm rem ut o' vlt in relob; que ab eterno sunt in deo ad creaturas et vli in relob; que ab eterno sunt in deo ad creaturas et ex pte diui intelles et diue uo tis. Ex osidatione e' diui intelles de diuina eem ut est intellecta ab ipo sunt i ipo rones ydeales sm mod' expo' in seqnte qone q se re lones ex hec in deo sro; ad ipas ees creaturarum q ex li sunt ad seem q ptinent ro mb; ydealib; in deo ex istentib; et ioe ipi' eentie ear hnt rlo; realem ad deum ex oplacentia aut diue voluntatis in diuinam eem ogitam a suo intellectu ut in se hz rones ydeales et p3 in eentis creaturas ut p suas ydeas ognite se ab intellectu diuino est in deo rlo sm ro m ex pte volutatis q dr creatiuus ipa ee creature creabilis. vn no eius quod no e ad p eem ne hz rom ydeale in deo nullo mo est creabile qd. vltius a' ex tractione diue volutatis q ab eterno exelectione h ar. detinauit has ees se ee creaturas ex tpe mee exntie et forte alias no hz ex pte volutatis sm rlo; ad illa que est creaturas q de creatiuus et ipa eem creature de creanda est et dif fe h ab illa sm ro; mb q r' creabilitatum no creandor dife ordie; creandor actualem admutatio; qua creata alii actu creabi.

Vltius aut ex h q deus volte sua ceas creat s actu mee exntie hz rlom ad illa creata q di creator a suo actu creandi et illa deum creatas sua creatione passiua. s; solumo s ro; differunt illa tn i ro et sunt id i' s ro; differentes solo noie quo dr creati ius et ceus h; e noiatio illa q dr creans siue creator et ei ex tpe qua creatura est creata et i qr refertur ad ipz ipe cm i' creata est et est ipe ad creaturam no qr ipe cm i' creata est et est ipe ad creaturam no qr cre ata ad ipm. s; potius ec q ad creature actie potius est ro eius q e creari passiue q ec pa' e' no deri vi. p nrs e effectus illa eiq; actionis et illa e ille actus quo deus creat eterne qua suum velle est eternu s; pi quo deus creat etnitas qua suum velle est eternu s; pi qua creatura creatur noua sit et ex tpe quo creatura q' sit de nouo mee ex eterno velle et eternitatq; atq; detinate volutatis n q illa creatio de creato actiua nona noiatio est actionis atque ab ipa noua pl nona noiatio est actionis ex eo q creata hz ulteriore relacion; rea ne vltius a' ex h q creata hz rlom ad deum q dr sua ex tpe de deum correlative ei relo sm ro; qua dr dns q dr relo in deo ex tpe qr creatura refertur ad ipm ut sua ipa no dr sua qr ipe refertur ad illam ut dns et no e ipe noua et rlo s; noua noiatio atq; relonis eade enim relo q ab eterno dr est denoiatiuus et creature dr dns sm dnas ex tpe s q iadem est de creaturis et creature et diffe rlo que dnatur ad mo ab illa denoiatur a creature q ad differunt actus creandi et actus osuari di creatum. vn relones qua osuetu e dicere i deo ex tpe qua creatum e ad ipm no sunt p relones s; noue noiationes eem creatum rlonu quib; ab eterno s iam expositu mod' q; s rom hz referri ad creata

no q: creata refertur ad ipm s3 posa9 est. hic e qd aug.
aug9 hz rlacs ex tepore posa9 vocat novas nocacones
sii appellacones qr novas relones nes. Dic g aug. v. de tri.
c. ulte no maneat q spe q sit acten9 pri et filio di tn ad
ex tpe veluti h ipi q creatum est. via sepiterne sit domi
tpali a donatu. via si deo d3 n n olim remap fiui ai
tn appllo rla ex tpe est dno. sa sepitna creata est cui
ille est dns ille sempitne no dnaretur n et ista sepit
tmas famular3. Et dicitur ul'quum ista rlo noua ex
tpe qua dns ut dns refert3 ad creaturam q: creata refert
ad ipm ut sua et illa q columpna dextra refertur ad al
q: refert3 ad ipam ut sinistrum. J columpna est ulla oio
pfiut ex se rlo ad al' que p hac s' fcm est sinistrum
noua appellacone di dextra. Rec ilh ad sup qd exn rei
rlo q appellatur dex fuite3 pp qd cu noua appellone
d' aducit noua rlo. S; f roz et intellig oppoem et io pt
columpne omnodaz mutacoz, ideo et pfiut rlo ad contraz
fiu iam dictu mod q p hec quod creatura de nouo fcta
e s' sua noua appelloe d3 dnm que prius e uido dna
turu sicut et meenas creare erat rlo qua ab etno d' po
tuit sinetua sii fuil aut sincaa et h q ad instus q9 in
etna di pscitacoe potuit d' qmeabil' sui amicaum
deo. et ex tpe de nouo d' amic' di qn de nouo incipit
amare deu et sic p suaz mutacoz deo9 a ab etno potui
te d' amicabil' siue amicabil aut amicatur creatur
pp eiuz amore q hunt ad ipam et ex tpe de nouo d3
amic9 no pp a'q amore nouu ad ipm ideo sepp no
nu amorem increata et io e inde illa noua dnoiaco
abs3 siu mutacoe q: ulla aduciente rlc noua sic
aduent columpne l3 f rom ut dictu est pp q in ulto
mui9 sii sua mutacoe recap appellor noua f rlom gnu
columpna et l3 rlo q colupua de dext posuit a9 mo
d' acad' e et mutabile queut columpne siu roz q: tep
al' ei aduent ullo cu mo rlo h9 ad creaturam pot d
acade deo aut mutabili. ore crate f roue q: etnali
ei queit p q soluit aug9 qui quo deus ex tepore de
deo nouo pot, d' amic' et co q tn h ei no acadat
sic acade crate di. i. v. de. tri. c. ult. Quo obtineb
mu9 no f actus d' dnm n q: ipi9 uel uel actit q9 mu
te3 ut ei sit actu rla que q aliqua mutacoe n d q
b3 dni acadunt sic amic' rlc d3 sup. is et h actuali
vu se3 qtg9 uz e' ee incipit. f amic' n q amare ee
pit fit g aliqua mutaco uel ut amic9 di et ista
q g qtar d' icapit et q no diceba tu e relc dia
no tn f actus di q ei accit. S; plane f actus e ad
q d' aliqua deo9 incipit rlc et q amic' dei iust ee i
capit ipe mutatur de9 a ab sit ut al'q tpali dilige
q. noua dilecoe que in ipo deo no erat. ap q u p
tita ti seu et futuri in sua sut. Itaq oes scos suos
au mundi qstitucoz dilex sicut pscitaui. sz q qn
tituit et iueniut illum et tn incipe ab eo diligi dnr
ut eo mo dicit quo pot ab hu'mo effari capi q do.
D. g actu amadi absolut9 id est et immutabil' q do
amat se et creatas et anq erat. et sit tn q ip9 h amat
qn cu ip9 amant seu amare incipiut ace a q dat
est creata amata dni anq eet et dni amare q e io
amore exns l3 sit id tn mutat creata f cu q icap a
mare dnm et io rlo q est di ad creatas f roz uolunta
tis siu qua di amicans a amicatur aut amic' fu
data i actu amacos e q amat creatis oio e ead
immutabile ei q es. rlo no que est creatura ad dni b3
rem qua di amicatia aut amicatia ut sic licet
at finge noia a amica fudata i actu amado
nis e9 quo amat dm l3 oio sit ead re diff es so
la rte tn mutabile q ei f oms rtes crate e muta
tee q uc creatur pus erit creanda et p mod e creata
et sile e de amare amatur ee et amauisse ex pte
et simili dei amari amadam ee et amata q est ex pte
sua q: et q ex tpe incipit amare sic qmutabili icapit
amare q p9 n fuit et mutabili desiuit d' amicatia a
amicatia cu p9 tal' diceba et sic e de ista rlc q d3 cu
tu amicabil' et amica sic est de alr d' qb3 d' cab u creata
q creata et uli de ob3 de qb3 reali refertur ad dm et sile e d
omnib3 qb3 f roz uo9 ipe d3 refertur ad creatas et e vna rlo
f rem que ex pte crate dnisa f ro m d' di qlr q3 dni
simode noiectur et sile ex pte di r crate est una f roz
q e ex pte di vni et q: d3 ueta actie re e crea dado ei ee et
in ee dato qsuat vna est rlo q i9 crate di creator et qser
uator. et sicut vnicu ee q e et lz mutabile p creacoz i q qs
uatur ead re e f rem differente solu mo f roz refert ad te
mn ut creatura incee ut qsuata i ee sic e ex pte di cate
acto est creature qsuere sic ex pte creature ead pa e cau
et qsuari. S; pa ista di cra3 p indiquu mutacos quo creata
ne po p sute i ee et sile de acto di creare aut qsuari pa
et qsuare acto p toto tpe residuo. Dixim9 tn in po u o
quol3 aliam acto m qua d3 res creatur in ee et q creatas qs
uat qmuando in creacoe passiua mutacoe siu q res creatas
qsuat p actum creacos no posset i ee que no manz i qs
uacoe rei i ee et in re mutacoms illi9 anexe actu creacoms
no anexe actu qsuacoms uc ei qmutate relia ali9 est
actus qsuacois et creacois pp dos a mos relom f roe
q3 deus refertur ad creaturas mo intellig et uo ra e adhuc
tams quo refertur ad ipas mo n be de quo iferius erit
suo ia. Rlo no f m rem siue realis est f q alr exposi
mus que in re fundata est et h pase ex ueritate re ipi9
sup q fundat absq oi qsideracoe aut ope intellec l' uolutat
ipam ut ia pexitem in ex ueritate a ue rei abs intellec pot
rlo fundari d3. vno mo ex pensa n ipi9 rei absolute fi
rlo fundari absq oi ordine suo ad rem alia absoluta
q hz fundari absq oi ordine suo ad rem alia absoluta
alio mo no abs3 tali ordine primo mo sut rlcs reales
inde ad ut fundate in ipi dina ee sine nra pp q dic re
laces no referint fi3 s3 cu n qstituunt suppo que ipis rlo
b3 int se referunt f mod in aliq qoibz alias a nob expo
tu3 et hec mo impole e q ma a n ul ee funde3 aliq relaco
realis. fi e qtradit ex infinitate et illimitacoe ipi9 dine eene
f q hec q declarauim9 disputando de emanacoib3 dinap pa
vn in creaturis relcoes reales hut ee tm f o mo ut ppca bi
tudo rlonis necco in creaturis sit fundata impsib3 i q no si
tudo rlonis ne cco in creaturis sit fundata impsibz i q no sii
tatur in vno absoto absq a alto g' con iucte i quo sii
funda f q intia qoe sequete amps declabi et io relo realis
in creaturis requirit mutuu ordiez int se illoz sup que sii
datur pp qd a psupponut supposita q sbsistut i quibz sut
n q b3 sz qd fundatur et n qstituit ea. s3 referut no tanc
ipas nras sup q fundatur i e ipa rlo ordo quidaz int rlata
illa in quibz funda ca in diuus rlob3 n sit ordo n int sup
po que referut et qstituuntur p ipas rlones ordo a iste
q: tal' est rarii rei et no rlonis ab ope intellec aut uo al
enim tal' rlo ros ee ut p3 ex ia dcis. so neco pce ex n u de
pfecta viri9 ut ad alteru q so se minimo expectat ut ip
sis funde3 rlo. Jo e funda in vno alio n ceesista a a
et ex hec ipa rlo tal' no solu est hitudo qda et ordo. s3 cu h
est quedam depedua cu tn rlo in diuus qsistat in ordine
quodam rloy. s3 absq o' u depua q: n sup q fundat ut
ipa fundetur no expectet q acqua ex se vni et q: indiuus n
existit q expectat ad ee ut funde3 aut existat in eo ad
q nli hz existe a fundari in eo. io tallem ordine d nle
millo mo pot hi ds ut ad q est in eo ad id q est ex se et
si p in pole. Jmo p i qpole pouatur ee sine oi depua et q: si
ue isto ordie ut de n e rlo ad ex realis id eo impole e oi
no q deus realiter relom hat ad creaturas q sut ex eis s3 si
aliq ordiez hat ad illas illi e rois tm q: p intellectu et
uo te ut dcm est ia a mo m be ut ia dice et sic ordo ul
qui d3 ee int relata ad inuicem que sut ex se impedit q
di ad creaturas nulla e relo realis inde et si p cludatur a q

filiacio

in creatis sunt res creature ordinis ipse enim non potest esse extra
alicuius ordinis nullus relatio realis inter ipsum et creaturas. Est extra certum ordinem
creature, creature cum ex hoc dicatur esse eiusdem ordinis quod sit ex-
ma ordinis eiusdem nullus relatio quod habent ordinem universalem ad deum
ut ad principium efficiens formale aut finale ut iam dictum est. Ideo creaturae ad
ipsum ratio habent relationem realem ante istam radicem precedunt aliæ
scilicet conditio mutabilitatis et imperfectionis propter quas est dicuntur esse reales creature
secundum ... inter se causantur actiones ut creature naturaliter et ex se absque
[illegible] et voluntate operante habent in ipsa fundatam relationem que realis
dicitur ex hoc propter quas ad hunc ambas repugnat deo habere relationem realem ad
creaturas quia mox deo repugnat quod sit dependens ad aliquid aut ex
se imperfectum aut quod ad per aliud sit acquiratur et per hoc transmutabile
unde quia propter hoc prohibent in deo relationes reales ad intra non posuimus propter
eius simplicitatem sed omnino esse in ipso negaverunt et probabant aliquas
relationes reales ad intra solummodo inventas in illis quod potius sed quod dicit
simplicius in fine super capitulo de relatione in illis quod propter distinctionem ipsarum
universalem diversitatem habitudo stabilitatur. In hiis autem que sunt secundum distinc-
tionem et similia et impartibilia continua quoniam utique erit habitudo in forte
quod quidam dicebant sicut et distinctio ... et diversitas
quia et [illegible] in illis non posuerunt relationes reales ad extra et hoc
propter actualitatem quam importat et transmutabilitatem quam ratio super
ponunt sicut et contra quod declarabitur sed quod de ipso dicitur idem simpli
cius nulla est hic habitudo in intelligibilibus in quibus non est alienum in
alio ut habitudo in sensibilibus quando aliquid ad aliquid aut aliquid ut ad invicem aliquo
modo se habent quod possibile est in illis ipsum ad ad considerari in sensu
aliquam nanologiam sicut et causas diversis et creata. De hoc modo
in fine ad hunc autem si superventa non habent dicitur ipsa ad ad et
ad necesse assimilari et etiam acutissimi ... extrinsecorum dependen
tem habent quod in illis considerari ista possibile est quod dicitur nullo modo id
ideo per hoc omnino in deo et sensibus in illis quas dicitur posuimus nullo modo
probabant relationes reales ad deum sic enim ordinem non necessario pro-
cedit dependenti ut relatio dicta ordo dependentis sed quod dicitur
secundum dependentiam necessario procedit mutabilitas ut dicitur ad aliquid de
pendens non dependet ad secundum habet ad acquirendum et hoc permutationis et quia non est
natura acquirendi ad quantum permutationem non propter suam imperfectionem
ideo mutabilitas necessario presupponit imperfectionem quia res non habet
perfectionem esse nisi sue et hoc propter eius limitationem que est prima radix omnium
limitatio est enim imperfectionis et ponens omnium aliorum quia creata li-
mitata est est ideo imperfecta est et quia imperfecta ideo mutabilis et quia
mutabilis ideo est dependens et quia dependens et ideo ordinem habet universalem
ad id a quo dependet ut ad quoquo modo perficiatur per id quia relatio
inter proportionalium id super quod fundatur puta album in alio simile
non habet totaliter in se rationem albedinis sed solum participationem eius ideo de
pendet ad aliquid album quia perfectius sicut ideo sicut habetur in duobus propter
[illegible] illorum. In actionibus autem necessitate non quia aut non habet in formam
producendam in passivo participatam ut ad calefactionem aut non
in virtute ut solum formam unius ideo non dependet ad suam perfectionem
habendam ab ipso passivo et multo fortius econtrario in quibus et planum
est quod non ... quod nostrum est et habet suam perfectionem
[illegible] nequaquam. Quod autem quod relatio in deo et creaturas
est relatio commensurationis in quo non refertur deus ad creaturam in quod creatura
creatura refertur ad ipsam quod deus quod deus non solum refertur ad crea
turas secundum commensurationem rationis sed etiam secundum rationem proportionis et secundum rationem
actionis ad extra intellectam secundum quod secundum philosophum quinto metaphysice causae dicitur relatione
et sunt modi relationum secundum tertium genus esse formalis efficientis et finalis ad quas
omnes relationes habent reducuntur et ille que sunt secundum rem et ille que sunt
secundum rationem. Sed philosophus ponit eos in relationibus realibus et est prius eo
secundum rationem in proportionibus proportionalia est relatio habent inter se secundum rationem uni-
versum ... et philosophus vocat eum et etiam modo numerum unum ut dicitur
et multa propter quod philosophus vocat ... et multum diversum et dissimile et
quinto metaphysice habet idem simile et equale et multum diversum et dissimile et
inequale et ut dicitur in quinto equale et simile et idem dicuntur secundum unum modo quia
inequale et ... est secundum ... quod proportio unius est eadem
referuntur ad unum et est secundum ... inequale dissimile et diversum
quod ex uno per quod intelligit quod inequalium ... inequale dissimile et diversum
dicuntur secundum eundem modum et quia referuntur ad multum eo quod proportio
unius est diversa in utroque extremorum ab alio tamen et est in omnibus
istis relatio secundum genus esse formalis quia non est in eorum quod ... genus autem
[illegible] est equale et inequale in quantitate ... diversum in substantia simile

et dissimile in qualitate sed dissimile inter diversa species secundum qualitatem
simile non propter inter eadem species et diversum inequale dissimile diversum
in eadem est formalis. Secundus autem modus in actionibus activa et pas-
siva sunt relativa per potentiam activam et passivam dispositionem est relationis
unum eorum non acquirit ... alterius ut calefaciens et calefactibile
quod calefit ut habetur quinto metaphysice et iste modus est secundum genus
cause efficientis. Ut manifestum in istis duobus modis est relatio secundum ...
rem in utroque extremorum dicente philosopho in quinto metaphysice omnia quod dicuntur in
numero et potentia sunt relativa quia esse eorum dicitur ad aliud et non quia
idem ad dicitur ad illud et secundum quantum et non quia alterum eorum inest in relatione
per se sed super utrumque. Tertius vero modus est in mensurantibus
secundum quod mensuratum dicitur ad mensuram et est secundum istum modum relatio secundum rem
in mensurato secundum rationem vero in mensurante dicente philosopho et etiam in intellectum
et scitum dicitur relativum quia ad aliud dicitur ad aliquid aliud non dicitur quia
relatio est duobus modis aut in ista utrisque aut sola alte-
rius tamen et in altero propter istud et est iste modus secundum genus cause finalis
illi ei quod primo est unum quod est mensura hic non actus ei per com-
plementum quia sicut est ad me perfectum complementum quod res perfectio-
nis et complectionis omnium aliorum in se continet. Est primus istorum
modorum qui consistit in proportione secundum formam sed adest quod con-
venientia in forma possunt convenire ea plura sicut quod dicitur uno
modo simpliciter et absolute nulla prerogativa secundum formam existente in uno
super alterum. Alio modo in aliquo eorum existente secundum formam alia pro
gativa et hoc vel secundum rationem intentionis vel secundum rationem produc-
tionis. Primo modo dicuntur similia et equalia alba secundo modo magis album
et minus. Tertio modo quantitas et qualitas quarto modo producens et productum
Et primis duobus modis istorum modorum non est aliqua relatio dei
ad creaturas quia creature non participant formam deitatis
secundum rationem qua est in deo neque secundum inequale neque secundum magis et minus sic
minus album participat eadem formam cum magis albo. Sed creature
participant formam deitatis secundum rationem etiam imitationis quod per
tinet ad primum modorum relationis et illarum rationem imitationis participant
quo ad esse existentie secundum rationem productionis sed hoc pertinet ad secundum mo
dum relationis. Iuxta primum istorum modorum in divinis tres
persone sunt equales et similes in substantia nec secundum modum nulla est relatio
in divinis quia in illis non sunt magis et minus. Iuxta tertium
modum est relatio filii meo quod est imago ad patrem et spiritus sancti ad
utrumque. Quarta modus principalis relationis qui est communicationis vel
solo modo cadit in divinis inter personas quia nulla persona habet formam deitatis
participatam ad mensuram sed equalem ... est in illis
per divina. Sed est inter deum et creaturas inter quos sunt ...
duo modi principales relationis. Sed differunt quoniam secundus respicit
solummodo creaturarum existentiam primus vero et tertius respiciunt
earum esse. Sed differunt quoniam primus respicit esse simpliciter ut est
esse earum cut est determinata quantitate in gradu ... Secundus primus
modus non respicit esse creature sed ... quod est esse simpliciter et
absolute absque omni relatione imitationis quali secundum primum modum
sese respiciunt equalia alba et magis et minus alba sic enim
non est relatio nisi inter illa que habent causas rationes formales. Secundus relatio
dei ad creaturas secundum modum primum relationis respicit esse earum
sub ratione imitationis sic enim essentie creaturarum habent similitudinem
ad deum et est inter deum et creaturam relatio secundum genus cause formalis
est inter extremum et secundum rationes ... reales a quibus formaliter hic non
effective sunt creaturarum esse nisi id quod sunt ad se ad per esse
et ideo philosophus posuit in deum esse eternum et illa que ab deo existunt
secundum speciem in uno individuo non est ab aliquo productione nec formaliter
sic esse ex se formam quandam necesse esse hic secundum formam in ideis quas
nullus posuit relationem realem aliorum ad primum quia ad hunc
nititur dicens quod nulla est relatio inter deum et creaturam nisi secundum
rationem esse efficientis et formalis exemplaris et per quas negant deum se habere
ad creaturas in triplici genere esse quia non est genus esse iam
secundum quod non habet habitudo et relatio inter ipsum et creaturam. Post genus
quidem debemus ponere quod creature sunt ... ex alio ... contra
existentia in divina cognitione id quod sunt ad se ad per esse in ab
alio et id quod sunt per esse ab existentia in sola cognitione non est
... effective secundum genus esse effectus quia id solum respicit
... existentias necesse habemus ponere quod ab aliquo est. Sed hic

Q7

g° ee forl' exis tm et hec ardinib; ydealib; s q expreet
in qonib; sequte et sit expte intellc bm ides ydeales deus
h; relom ad creat b p^m mod' r'lonis li b idm tm q ad
ydeac ad bm idm tm et est ista r'lo inde ad creaturam
n q creatura est ad ipm. li mag eo ce scia di ex sola
se est ca rey no quo ad ipay eem tm Cum q b hunc
modum creatura est ab eo id quod est p eem q est hec
ipm bm imitacon; ratio est ipm ut mensura b gdu
ne deitatum ex quo ht reloz ad dm b idm mensurata ad
suam mensuram est ei eem creature d' osidare. vno mo
b id q e p eem a° mo b m qntitate et gdu; ipi eene
p^o mo mo refertur ad dm ut ad extum q tre forlis
et h q exer ut for refertur ad ipm et li b p^m modu
r'lonis p q da reductoz. b° mo refert ad deu ut me
suratu eius et eb ad ip^m ut mensura et h no n quia ipa refert
ad ip; et h b tciu mod' r'lois et quo h amp expte isequ
ti qoe et sint ista duo moi relonis fundati in ee creaturis
ad dm absq; ordine eius ad extra aliam i q r'lo di ad ee
creature b p^m mod' et idm fore psuppoitur relon creature
ad dm bm tciu mod' et roz finis et ista duo psupponut
r'lom di ad creaturam inordie ad eay existeay ex dmu
intellcm que est ex pte eius et ptinz ad bm moduz
r'lonis et idm effcus. Ad tciu q deus eem sua i q eo
tuz pfcones creatay includendo no refertur ad creaturas
n q ipe refert ad ipz al' enim inde eet r'lo real ad e
creaturas n q ipe refertur ad ipm al' enim inde eet r'lo
real ad creaturas q reali. o; illas pfcones n q creat
tura refert ad ipm ad q bn n est. q deus bm tciu
mod' r'lonis qui osistit i omniu r'lonibz ee sua refert
ad creaturaz quia creata refert ad ipm qui sua ee ree q
est ee simp est inca mensa om creaturay et no quo sup
qntitas et gdus eene eay ht o gsdi et h p se et ex se q
tu ipa ee dina ut mensura p se ogstd deitate qntitas
eene creature b gdu deitatuz h no est n in q^m o; pfcone
eay b q h patebit i qoe sequeti. 8; tu iste mo non
refertur b tciu mod' r'lonis ad creatura n q creata re
fertur ad ipm q id plus ptinz ad g° ce final b q no
est r'lo finis ad aliq n q refertur id ad ipm. Quare
osistit q deus in ogsdo et no no refert ad
creaturas ree sua inquiz ontinz in se pfcones creaturay
i cendo. ad quod idma ce eed ides sunt pfcoales
et ydeales differunt rec sut a' hec tm ides q ut s
pfconales et ut sut ydeales no sut inee et n eene
abte i virtute tm li solum ex osideratce intellc ut
p; ex ipis inq^m sut ydeales et ia amp patebit i seq
te qoe v a declabi quo sut inee b ee ex osideratce intellc
in qntu sut pfcoales differunt a' sola roe q ad fore
ad est p^m cendi et ogsdendi ut fore et p^m pfidui
finis quia in q^m sut ides ydeales ptinz ad dm ut est
ca forl' creatay in q^m no sut pfcoes ptinet ad eudez
ut e ca final' et i q^m sut ides ydeales refert deus
ad creatas p ipas ut ipe creature sut ad p eem ad se
et ut ipe ydee se ides ogsdi illas et h b p^m moz r'lo
nis inq^m no sut ides r pfcoales refertur deus ad creat
as p ipas ut ipe creature sut ad limitatum i gdu
qntitas ne et ut ille sut rees mensurandi gdu qntitatis
in ee creature et h b tciu mod' r'lonis et b° mo r'lonis
no refertur deus ad creaturas p intellcm et ideo q ca
ce referunt ad ipm 8; eg b° h b° mo b q ut patebit
[illegible] in sequti qoe.

Quarta b ar q si in deo no eet plitas ydeay b una
tm aut nulla ipe no potuisset pla pducere q ipe
alia no ognosceret pla alia a se. q et id pducit b sua
potetia idm ogsdendi et id b idm q est. Q si no esset
in deo plitas ydeay no faceret n id. sicut no ogsdat
n idm qui e f^m g° ae. Ad istud de cas sequi q
ad e mag simpx et vniti tanto ad pla se extendit
g° si in deo esset tanta simplicitas q in ipo no eet oio
ydeay plitas ad pla se posset ad extendere in agendo et og
noscendo qm agens actuale ex vno hitu simplici pla p
ducit g° deus multo forci ex una ide que e in ipo
Uhic o; intr quo ds hic no intelligit pfcos ad a se
i pfcones ydeales et quo ipsa o; inde plitas ponere
ydeay et p q mod'. Est g ps scido q in intellic ad n
id q p se est obm virtutis qua ognoscit ree id cuius
id aliud p se obm est ad ogsdendi. quia virtus q i
tellcu intellic que est intellc eius passiua est no mo
ne' ad actum i telli di ma a p se obo. obm q intellc
ot simpliciter id in obi pot ee d'. vno mo pom in intellca
na formido actu intelli di sua actde. alio mo ipm in
telli di sua actone. a° mo ipm actu intellige eliciendo
sua ogscde p^o mo n est obm p se diuin intellc
n dina ee ut est intelli le qdam huis idm in Quini
dicit phs i xij. meth bm expo; qm. intellcui e pfcos
intellitas 8. in q^m mouet ipm ad sua pfcoz que est
intellic et sic si a a sua ee est p se ob m informans
diuin intellcu actu intelli di te sola sua no eet nobi
lissima om q nobilitas no esset n q pfica p ad
q aliud ute e ut sit nobilis eo. b° mo o' do ee
ob; intellc d'. vno mo pmariu. a° mo bariu obm p
mariu no est nisi obm informans actum intelligendi
et no est n ipa dina ee que p se intelli. adeo et inch
a° ab ipo b deitaloz phi i' tcm. obm a' bariu est a a
se si e' nullo mo a° a se eet obm ogctu ab ipo tinc
eet in spitencium ut dicit phs. i. de aia q eius. 8;
a° a se ut o; in bariu sue ogtionis pot ogsdere d' v
no mo ogsdendo de creatura id q ipa e inde. alio mo o
gsdendo de ipa id q ipa ht ee in se ipa a° a deo q ius
no hac ee exe eius noticia p° mo ogt herades ogs
cedo herat ymaginem b q est res queda n b q est
ymago. h mo ds ogsdat aa a se ut sut in sua ee ree
q ipa et sic no ut aa qui ut sit s
q ipa et sic no ut aa qui ut sit b o a° mo ogt
in eo sut vnu simpx o ea omnibz modis. b° o a' mo og
noscit alia a se ut sunt quo no est inde p fca notia
q ad nuq ogscedo a; p fce herculez in ymagie sua
n ogsdat yagies sicuti ree qua est ymago. sic a' sua
ee qua ognoscit se ognoscit aa a se no dico sua
ee ut est simpx ee b q idm sua ee se solu ogsdat
et no aa pout sut i ipo id q ipo 8; ut ipa ee eius tho
idm i' quo respicit aa a se no ut quelibz peni
ciam ad ex inscipis. li q sub p eem ad indiuia og
ce intellz inde q dina ee est id et tot exis intou
ut forl' et ca et p^m forle extay ut 8 tactu est et
ut puto bm roz tal caltas qm. 8. xij. meth itelligit
dm ogsdere aa a se odyut et unitas est a b q sciat se
nu sciat ee inee q e ca ee coy et scia equinote d' de
scia sua et unu sua e' scia est ca entis ens a' est
ca scie ure. Ita a' id in dina ee b q sua ee est id a'
ogsdat aa a se ut ad est q mutabilitas q ab aliis
inutile q no causat ydeay que est tal no sine r' i dia
eo no tu se ut ee e b se et ab^ten i virtute et q ipo
8; ut est ia ogta i obm p^m intellc dum bm actuz et
p h b actu h; id illa ee in ee ex osideratce intellc eo
cam gb ide mutabil' ut b h ydea n' ad sit deido ue
sua forl' q i mutal' ex osideratce intellc [illegible]
ee et h no inutis tm quo inutal' a creatura [illegible]
inefi. 8 e' q no ogsdet aa a se n ogtee [illegible] ut
vnu sit i' ille est vnus et sic itez singla [illegible]
in pa et si est phifice [illegible]
et hec ab ope intellc. intellc e' [illegible] spicacitatis
est infinite tam virtute sue eene intellectus [illegible]
qadiu ut utar eo qm qui scit n' colours [illegible]
calor simpl' no de nescire. sino scire nm calorisier
itas in rebz calidis est nullus [illegible]

gradus caloris qui omnes continentur virtute in illo indistincte esse in calore suo. Cum autem sit caloris ignem non sub quo calor simpliciter omnes gradus illos sub quos sunt plures existentia attingere in uno simplici. Cognitio quo non habent esse ut plura et sub gradus, sed ut unum sub diversas rationes virtute minus existentes et habet attingendo per cognitionem sub actu omnes illas rationes non itaque eandem cognitionem sicut rationes quasi connotando ad alia sub ratio cognita [illegible] sed ut rationes quasi connotando ad alia sub ratione cognita, id est illa que sunt extra sub gradus existentia quorum sunt rationes [illegible] quod deus cognoscendo naturam entis in eo quod est consequens simpliciter quod est ipse cognoscit naturam entis in quolibet ente existens quod est in illis participatum, licet sub alia natura in esse inferiore quam sit in illis participatum et sub diversas naturas specificas sub quas sunt divisim et divina esse et sub diversas naturas specificas sub quas sunt divisim divina esse in ipsis participantibus, ubi tamen non est sicut existens in deo calor dicitur in ipsis participantibus [illegible] in rebus sub diversos gradus in quantum est in illo sicut requirit omnis calor existens in rebus sub diversos gradus [illegible] cognoscit quod deus in eo efficit a calore simpliciter et in mente cognoscit quod deus in eo quod est ipse unum equaliter entis sub gradus simul extra quod cognoscit entis simpliciter quod est ipse unum existens extra suos sub omnes gradus suos existentes quia entis existens extra suos sub omnes gradus suos continet in virtute mente simpliciter quod est ipse non quasi ut maxime virtute [illegible] singulari quod virtute est omnia virtute in virtute. Sed ut maxime singulariter quod virtute simpliciter quod est ipse continet virtute [illegible] et quia virtute simpliciter quod est ipse continet in virtute sub omnes gradus suos etiam que sunt extra in se [illegible] entis sub quod entis simpliciter quod est ipse omnes gradus entis existentes extra per cognitionem in quo non habent esse ut plura sub gradus sed ut unum sub diversas rationes virtute existentes et habet attingendo per cognitionem sub actu omnes illas rationes non ut rationes quasi connotando intellectui ipsa alia [illegible] sed ut rationes connotata que sunt extra sub gradus existentia quorum sunt ut vario cognita que sunt extra sub gradus existentia quorum sunt [illegible] rationes in deo non sunt nisi rationes quibus [illegible] ideas et [illegible] ad [illegible] se habent ad creaturas [illegible] extra [illegible] ad quam [illegible] se [illegible] ad divina in eo quod id quod sunt ad perfectionem extra [illegible] quedam sunt cognoscenda et distincte unum [illegible] sub cognoscit [illegible] in cognito [illegible] non habent esse ad per [illegible] formalis [illegible] ab ipso [illegible] in esse suo cognito [illegible] ad intellectum [illegible] constituit in esse cognito que sunt [illegible] divina [illegible] quorum intellectus [illegible] non est [illegible] quod habent esse [illegible] quod sic habent esse non habent [illegible] in quod habent esse cognitum [illegible] quod sunt in esse cognito intellectus [illegible] intellectus [illegible] ut [illegible] cognita et [illegible] non sunt in cognito intellectus [illegible] ut [illegible] agentia intellectus et facientia [illegible] ut [illegible] ut intellectus [illegible] actu [illegible] ipsa faciunt ut intellectus non sit intellectus sub actu [illegible] quod se ipsa faciunt [illegible] esse in esse cognito intellectus quod non faciunt [illegible] non ex se sub actu esse [illegible] intellectus [illegible] est ens in [illegible] sic [illegible] esse [illegible] entia [illegible] entis quod [illegible] est sine divina [illegible] non tamen sic [illegible] divina sic sunt [illegible] operata ab intellectu non quod [illegible] natura sunt [illegible] ad esse [illegible] intellectum [illegible] esse cognitum quod habent [illegible] in intellectu [illegible] non sunt sic divina [illegible] entis quod [illegible] est et [illegible] in esse cognita [illegible] in esse sicut ad ad se per essentiam quod [illegible] in deo efficiente existente [illegible] divini intellectus [illegible] esse cognitum [illegible] quod est esse unum et perfectum [illegible] secundum philosophum VI metaphysice [illegible] mentis divine quod [illegible] esse eius constitutum ab intellectu in cognitione [illegible] non habet ad esse [illegible] et [illegible] unum et perfectum [illegible] mens per actus sive [illegible] in eius [illegible] sive [illegible] intellectus [illegible] ad se et ad naturam ex [illegible] non [illegible] intellectum [illegible] in solo intellectu [illegible] ad [illegible] ad [illegible] non ab [illegible] res [illegible] ad perfectionem non ab [illegible] intellectus [illegible] sunt ad simpliciter per [illegible] ad [illegible] est per essentiam ad [illegible] simplicius [illegible] in hypostasi sive [illegible] est [illegible] que est mentibus [illegible] sit in hypostasi sive [illegible] intellectum existat [illegible] ad [illegible] non [illegible] quod hypostasi res significante a [illegible] existentes

Huius [illegible] descendendo specialiter ad [illegible] dico quod si in deo [illegible] esse non haberent [illegible] ab [illegible] et [illegible] ad [illegible] deus cognosceret [illegible] sua essentia et se ipsum

et illa que [illegible] se sunt ipsa esse et [illegible] eorum que sunt esse non sub quo sunt in ipsa et ad ipsum [illegible] ipsa quod non esset [illegible] quod cognosceret ipsa ut ipsum esse et alia ab ipso ut alia ab ipsa ut sunt alia ignorare. Ultimo si non esset in ipsa [illegible] immutabilitatis et [illegible] ad creaturas simpliciter non cognosceret per suam essentiam alia a se [illegible] et scientia simpliciter non esset [illegible] et esset cognito sua in cognito [illegible] quartum sunt simpliciter etiam et esset cognito sua in cognito [illegible] alia a se imperfecta et [illegible] ut dicitur commento XII metaphysice [illegible] de scientia dei [illegible] est [illegible] sit [illegible] que sunt in actu [illegible]

Ultimus si non essent [illegible] immutabilitatis in ipsa non [illegible] aut specierum [illegible] ad hunc non haberet [illegible] scientiam [illegible] aut specierum [illegible] ipsarum specierum que super formam [illegible] generis addunt [illegible] formas [illegible] quia individua non addunt formam super formam speci [illegible] solummodo [illegible] ut [illegible] in quo [illegible] rationes sub suas formas specificas [illegible] ideo [illegible] notitia eorum consistit ad perfectam notitiam rationum. Et ideo [illegible] tot rationes [illegible] sive ydeas quot sunt species specialissime [illegible] illarum quas sunt ydee et [illegible] ydeas illarum cognoscit ea sub [illegible] illarum [illegible] sint simplicia sive sint composita [illegible] in illis ipsa [illegible] et non habent ydeas [illegible] ut [illegible] illas ea que eis accidunt et non habent ydeas [illegible] ut [illegible] illas ea que eis accidunt [illegible] sunt rationes reales et ea que sunt rationis esse [illegible] ab anima sunt [illegible] ea que sunt [illegible] sunt ut singularia individua sub ipsis [illegible] et [illegible] ea que sunt [illegible] sunt ut singularia individua sub ipsis specie [illegible] non [illegible] scientia [illegible] non [illegible] ab [illegible] dei [illegible] non [illegible] quod scientia [illegible] non [illegible] dei [illegible] que sunt [illegible] species [illegible] specialissimarum eque perfecte cognoscit [illegible] species et singularia individua sub ipsis [illegible] quod ponere ydeas esse in deo [illegible] ut perfecte explicemus necessitatem ponendi eas [illegible] ponere ad cognoscendo [illegible] a se perfecte [illegible] plures ydeas in deo sub [illegible] non [illegible] a se perfecte cognoscat. Si quid ut dicit Augustinus [illegible] de ydeis [illegible] nisi [illegible] sapiens esse non posset [illegible] ut non huius intellectus sapiens esse non posset [illegible] ut dictum est [illegible] cognoscere illa quam habet cognoscere alia a se [illegible] ut dictum est [illegible] scientia de rebus ex parte dei est [illegible] exemplaris [illegible] ut sunt ad se ad perfectionem [illegible] plures [illegible] differentes ut se ad perfectionem necesse est ponere ydeas plures in deo [illegible] sunt ad perfectionem necesse est ponere ydeas plures in deo gradibus ut notitia sua habet presencialiter ut in deo [illegible] ut notitia sua habet presencialiter ut in deo [illegible] singularia presencia ab eterno que numquam futura erant [illegible] quidditatibus que sunt per suam essentiam per divina scientia [illegible] per se ab eterno [illegible] cognosceret [illegible] se [illegible] nosceret ut principaliter aliorum [illegible] se in sua cognitione ut quedam cognita ipsa scientia ad a se habent esse [illegible] sunt per suam essentiam et ad a se et [illegible] est perfectissima scientia [illegible] perfectissimus [illegible] a se [illegible] ipsa scientia [illegible] habent esse [illegible] quod sunt per essentiam in cognitione [illegible] ut a causa [illegible] per voluntatem per efficaciam ut a causa efficiente [illegible] existentia [illegible] modus quo habent esse [illegible] sub formam [illegible] modus quo habent esse [illegible] ut dicit Boethius [illegible] de consolatione [illegible] qui [illegible] pulcherrimus ipse mundum mente gerens [illegible] ymagine formans [illegible] Bernardus Silvester [illegible] naturitatis divina cele [illegible] que se [illegible] ad [illegible] in [illegible] similitudine [illegible] spiritus [illegible] ymaginatione [illegible] in qua [illegible] ymagines [illegible] mundi intelligibilis [illegible] in speculo [illegible] quod [illegible] dei [illegible] in individua singularitate [illegible] quod [illegible] quicquid [illegible] potuerunt [illegible] digito [illegible] series [illegible] seculorum [illegible] pauperum fortuneque [illegible] regum illic potestas militaris illic philosophorum felicior disciplina [illegible] illic quicquid angelus [illegible] humana [illegible] illic quicquid celum sua complectitur [illegible] Et Seneca ad Lucillum epistola lxviii [illegible] exemplar ydeam [illegible] est ad quod aspiciens artifex id quod destinavit efficit [illegible] exemplaria rerum omnium deus [illegible] se [illegible] mundi [illegible] que agenda [illegible] et [illegible] mente complexus est [illegible]

huius figuris quas Plato ydeas appellat immortales immutabi-
les infatigabiles in quibus homines perierunt ipsa quam humanitas ad
quam homo effingitur primam quibus concordat Augustinus lxxxiii questionum questione xl
vi sic inquiens ydeas Platonem primum appellasse perhibetur non ta-
men si hoc nomen antequam ipse institueret non erat ideo uel ipse res
non erant quas ydeas uocat uel a nullo erant intellecte
sed alio atque alio nomine ab aliis nuncupare quecumque res sunt
res in uidamus que maxime consideranda atque noscenda est
ydeas igitur latine possumus formas uel species dicere sunt namque
ydee principales quedam forme uel rationes rerum stabiles
atque immutabiles que ipse formate non sunt atque per hoc eterne
ac semper eodem modo se habentes que diuina intelligentia continentur et cum
ipse neque oriantur neque intereant secundum eas tamen formari dicitur omne quod oriri
et interire potest et interit. Quod si recte dici potest restat ut
omnia ratione sunt condita nec eadem ratione homo qua equus hoc enim absur-
dum est estimare. Singula igitur propriis sunt condita rationibus.
Et ne aliquis peruerse exponeret dictum quod inuenit ex parte condi-
ti ut alia ratione que est in homine conditus sit homo et alia que est in
equo conditus sit equus quasi secundum illum [illegible] ne subsisterent ille rationes
ideo continuo subdit has autem rationes ubi arbitrandum est esse nisi in ipsa men-
te creatoris. Non enim extra se quicquam intuebatur ut secundum id quod con-
stitueret quod constituebat. Cum igitur concordat Plato cum sanctis
patribus [illegible] est. Dicit enim in principio secundum Thimei cum eius cuius
contemplatione intellectus est genita ydea contemplatur intelligi-
mundi. Sed utrum Plato consequentibus suis ydeas appellabat re-
rum quasdam immutabilitates in diuina esse uel ipsas rerum causas
in diuina cogitatione existentes non satis clarum est ex dictis suis quia ta-
men ydeam ignis ignem appellat et sic de ceteris secundum quod dicit
[illegible] fine Thimei mouendo dubium de parte ydearum sic in-
quiens est ne aliquis ignis seorsum potius uel cetere species quas
[illegible] in uere dicimus separatas a ceteris corporum specierum fore
architypa extra rei sensibilis [illegible] omnia sunt que [illegible]
corporis intentione sentimus nec preter hec ulla sunt usquam
sed frustra presumimus esse intelligibiles species que sunt [illegible]
generis sensibiles eas quidem uel aliud esse quam [illegible] respondet post
aliqua interposita fatendum est esse hoc speciem semotam a sen-
sibilibus etc. Magis apparet quod posuit ydeas ipsas res esse in
diuina notitia quam ipsas rerum causas in diuina esse. Et maxime patet ex
hoc quod dicit Augustinus in dicta questione ydeas latine possumus uel
formas uel species dicere ut uerbum uerbo transferri uideatur. Si autem rationes
eas uocamus ab interpretandi proprietate discedimus
rationes enim grece logos appellantur non ydee. Constat quod esse
in diuina notitia ipse dicuntur forme aut species non autem rationes
[illegible] Augustinus ut iam dictum est eas uocat res tamen quisquis
hoc uocabulo uti uoluerit a re ipsa non abhorret. Sunt
namque ydee [illegible] ut dictum est [illegible] eterne rerum ut sunt in diuina
cognitione extra sui ipsius ut hominis sunt in existentia quodammodo
quamuis diuina esse secundum rationes ydeales est formare rerum que eterne
[illegible] sunt id quod sunt non quidam [illegible] quod autem
theologorum magister consuetus est appellare ydeas rationes
immutabilitatis secundum quod expositum est secundum Platonem ydearum secundum quod esse
[illegible] appellantur ydee quod ad nostras [illegible] secundum quod eterne sunt op-
time exponit autem in sua metaphysica secundum quod alibi [illegible]
secundum Platonem ydearum contra Platonem nititur improbare [illegible]
posuisset ydeas esse separatas a rebus existentibus et extra intellectum
diuinum et forte intelligebat eundem quod nec ponendum erat eas
nec in diuino intellectu sine notitia quia esse rerum [illegible]
non possent nisi [illegible] existentias et [illegible] esse ex se
existimo uel forte [illegible] adeo ut iam dictum est. Sed quod catholi-
[illegible] hec innititur eum negando ydeas iam esse in
diuina notitia fuisse ut quedam cognita ab eterno hoc sane
[illegible] est [illegible] patet predictum. Maxime cum hoc sit unum
eorum in quibus Augustinus docet dicta Platonis concordare cum sacra
doctrina quod dictum apparet. Ergo non modo necesse est ponere ydeas [illegible]
non [illegible] ydeas quia necesse est ponere in eo [illegible] perfectas
quibus est [illegible] singularum [illegible] differentie et sola [illegible]
rei ydea et perfecto intellectu ad [illegible] intellectum [illegible]

[illegible] in qua consistit tria species secundum [illegible] quod secundum philosophum x et v metaphysice
mensura est illud per quod cognoscitur quantitas rei et est transsump-
tum hoc nomen mensura ab uno numerali quod est mensura numerorum ad quam
hec eorum que dicuntur mensurare sicut est transsumptum hoc nomen quantitas a quan-
titate numerali unde quantitas hic [illegible] appellatur [illegible] rei in
dignitate uel et esse et mensura appellatur in unoquoque genere illud
quod est per se cognitum in quantitate uel et esse sue et non cognoscendi quantita-
tem aliorum quod adhuc in mensuris que sunt ab institutione [illegible]
quantitatis nota est ex se et ideo est mensura omnium [illegible] et inter
mensuras que sunt a natura rei unitas cuius quantitas notissima
est dicitur mensura est omnium numerorum unde si [illegible] mensura aliqua quod
habet aliquis notus eo quod habet mensurari semper reducendus est ad ad primum
quod est simplicissimum et notissimum in suo genere quod aliorum [illegible]
in [illegible] mensura dicitur philosophus v metaphysice c. de uno prima mensura est
[illegible] et ideo quod primo [illegible] apud nos est prima mensura in quolibet
genere [illegible] et cognitum [illegible] illam cognoscitur mensuratum itaque
quod in singulis generibus sunt singule mensure tales tamen in ge-
nere entium [illegible] sit mensura aliorum unum eius primum et prima [illegible]
ut dicat [illegible] intendebat [illegible] esse primum motorem qui non est primum
sicut motor sed sicut forma et finis et est ad intendendum quod [illegible]
[illegible] est [illegible] et secundum hec est ratio mensurandi talium mensura est enim quantitas t. mensura
mensura que [illegible] excedit semper et ideo non mensurat nisi replicatione
est [illegible] quam excedit quantitatem excedit quantitas equatur et ideo quantitas
mensura replicatione quantum explicatione quantum [illegible] Est uero triplex
quod mensuratum semper excedit et ideo mensurat sola explicatione uerbi gratia
primo est modo mensurandi unitas que primum est et simplicissi- 1. modus mensurandi
mum in numeris et ipsa nota in sua quantitate non mensurat numeros nisi
sua replicatione unitate enim tantum constitui esse numeros quorum
cuius constituitur [illegible] replicari unitas quantitas binarii
constituitur unitas nisi bis replicari et quantitas ternarii quam
constituitur [illegible] nisi replicari et sic de ceteris. Secundo modo me- 2. modus
surandi motus diurnus celi est primus et simplicissimus in mo-
tibus quia uniformis est et in [illegible] quodam consistit sine additione
et diminutione ab eodem [illegible] et ideo notissimus in sua quantitate quod
motus in quantum includit mensuram sibi intrinsecam quod est tempus aliquos
quos mensurat explicatione aliquas partes quod in se continet indistinc-
tam [illegible] quodammodo in uirtute et in ipso. Motus uero quod
ipsum excedit mensurat se ipso [illegible] sui replicatione uel rep-
licatione sui ipsius super se pluries uel [illegible] semel. Motus uero equa-
les [illegible] mensurat se ipso simpliciter absque replicatione aut explicatione.
Si enim uidere uolumus quantum maior [illegible] cognoscendo me-
surant quantitatem motus eius dicimus quod [illegible] duratione [illegible] quod mo-
tus celi diurnus est mensura aliorum motuum [illegible] mensure
habet motus secundum spatium de qua [illegible] ad presens [illegible] aspicimus
ad motum celi diurnum applicando illum [illegible] ad [illegible] motum
mensurando quadam siquis uellet mensurare spatium [illegible] cubitum et sim-
[illegible] mensura excedens mensurat explicando [illegible] atque
signando aliquam partem [illegible] que illi equatur et secundum illam cognoscitur
quantitas sic mensuratum ut motus mensuratus si sit semidiur-
nus uel [illegible] partes quantitatis diurni motus continens et sic secundum
[illegible] proportiones in plus uel in minus [illegible] semidiurnum [illegible]
Si uero inuenitur quod mensura excedit tunc mensurat replicando se ipsum
uel partem eius et dicitur esse diurnus et quartam partem uel sextam uel aliquam
hoc continens aut bidiurnus aut tridiurnus et sic de ceteris
proportionibus. Si uero inuenitur quod mensura non excedit iudicatur motus 3. modus mensurandi
ille diurnus simpliciter. Tertio uero mensurandi deus est mensura omnium entium
[illegible] est primum et simplicissimum et in quantum [illegible] ex se notissimum
[illegible] in sua quantitate uel [illegible] eo quod illimitata et infinita est
[illegible] non [illegible] sed [illegible] secundum quod alibi declarauimus est mensura ex-
cedens omnium aliorum entium eo quod omnia limitata sunt et finita in
quantitate et gradu [illegible] Ita quod [illegible] deo ut mensura debeat [illegible]
[illegible] quantitas et gradus [illegible] alicuius entis creature hoc non potest esse
se ipso simpliciter sed [illegible] explicatione alicuius quantitatis uirtua-
lis [illegible] in mensura excedente que [illegible] respondet quod
[illegible] mensurande et sic [illegible] est illi secundum quandam [illegible] et [illegible]
simpliciter quod adhuc motus diurnus se ipso uel replicatione aut exp-
licatione ad [illegible] motum quantitas [illegible] illa [illegible]

inde explicanda quod equalis dicitur esse quantitati rei mensurate
per quantitatem continentiam et si non simpliciter contineat non habet esse inde secundum rem
simpliciter signata et distincta actu quantitatem quantum ad intentionem secundum rem
sunt et actu signata sex autem ordinata et distincta ad invicem
ut si denarius esset quantitas numeri numerata senarii expli
catio numerorum quantum ad et aliam explicatione quaternarii sine nec
signata nec distincta quantum ad motum diurnum secundum rem sunt
semidiurnum diurnum esse habet secundum non signata aut distincta
ab invicem secundum actum sed signantur secundum intellectum continuum
motum mensurat aliquo partes sui replicatione omnis quod sit ideo
sola ratione aut nullo modo in ipso ut mensura potest cognosci
nisi inde quantitas. Sola autem ratione non habet esse in esse non
mensurande quantitas sola autem ratione non habet esse in esse in essentia
ex sola consideratione intellectus quare singulis gradibus in essentia
ex sola consideratione intellectus quare in singulis gradibus in essentia
ad hec quod dicitur sit omni mensura ut qua cognoscitur gradus rei
quantitas in sua esse quod sua sola intellectus consideratione habent esse
ibi rationes ille divise et hec tamquam rationes tamquam rationes singulorum
in mensura et ipsa per cognoscendi quantitates earum ut dictum est
consideratus sit mensura omni gradus et excedentes rationes non in se sunt
gradus sunt mensura singulorum per quantitatem continentiam coequate que quidem
rationes eadem sunt cum rationibus ydealibus et differunt sola ratione
quia ydeales dicuntur inquantum sunt rationes cognoscendi essentias ut sunt
essentie simpliciter secundum perfectionem modo dicto non rationes perfectionales
inquantum sunt rationes cognoscendi perfectionem quantitate et gradum in
esse et non cuiuslibet entis creati et habet quod referri per hunc modum ad causam
turas rationes essentie simpliciter earum inquantum sunt ydee penes primum
modum relationis non quia creatura refertur ad ipsum sed eo
magis secundum quod dictum est. In quantum non sunt rationes perfectionales habent
referri ad easdem rationes quantitatis earum penes tertium modum
relationis quod creature refertur ad ipsum et non e converso ut sit ordo
dico ideo quod conscientia dicitur rationes ydeales sit causa intellectus cogitatum causando
secundum rationem esse formalis secundum partem id quod sunt ex se necesso ordine
causalitatis et primum et quodam ordine nec prius est ratio ydee
ales inde quantum sit in creatura id quod est ad se per essentiam
ideo deus refertur ad creaturam secundum ydeas non quod creatura refertur
ad ipsum sed e converso magis. Ex eo autem quod creata adeo per rationes ydeales
ales habent id quod est ad se per essentiam aliquam necesso habent causam secundum
tiatam quantitatem igitur non quod derivatur in ea secundum rationem esse fortitudinis
causa ideo ydealis quod quidem quantitas licet in se sit derivata a causa
sua quantitas tamen sit gradus eius ex se non consistit derivatione quo
usque applicetur et per intellectum sua mensura quantum ad motum quo
consideratur inde licet in se sit quantitatis derivatio secundum di
gressiones eius ex quo gradus sit in derivatione consistit nisi per applicationem eius
ideo et quod gradus sit non derivatione consistit nisi per applicationem eius
ad motum diurnum. Et ideo dico esse rei sua quantitate secundum rem
refertur ad deum ut ad mensuram qua cognoscitur et hoc ut ipse
deus est esse primum simpliciter simplicissima et notissima ex se
sicut dicitur esse per se mensura et eius sit derivatione ipsum divina esse ut
esse est non cognoscitur gradus derivatus rei sed solum ut mea
consideratur ideo perfectionalis illi conveniens non tamen dicitur per se in
sic ipsa esse ut est esse simpliciter quod ipsa sola ex se non est
non et ideo perfectionalis sic nec ex se habet esse in quod ipsa esse sed so
lum consideratione intellectus quantum ad motus primus non dicitur insimul
motus diurnus simpliciter non ratione partis explicatione quia motus
motus diurnus ex se motus est in sua quantitate non autem secundum
nec ex se habet esse actu in illo sed sola consideratione et significatione in
intellectus ut sit deus ratio essentie sue ut est eo non refertur in illo
modo ad creaturam non quod creatura refertur ad ipsum secundum primo
modo relationis quo deus refertur ad creaturam non quod creatura re
fertur ad ipsum non refertur ad ipsam non ratione sue essentie simpliciter
ut est essentia sed solummodo ratione ydee et ratione qua est ydea secundum
modo relationis quo deus refertur ad ipsam creaturam
autem quia creatura refertur ad ipsum ipsa creatura refertur
ad ipsum ratione essentie divine simpliciter ut esse est et si non derivet
quantitatem creature nisi secundum rationem perfectionalem et ut perfectionalis
est et sic quando esse dicitur ut esse est refertur ad creaturam
quod creatura refertur ad ipsam et similiter ut ratio perfectionalis
sed esse secundum quod est esse ut est mensura ultimus et excedens secundum vero
quod est ratio suo modo perfectionalis ut est mensura gradus et essentia quo

causando et secundum hunc modum licet relatio secundum rationem consideratis non
fiat ex se in mensura rationem causalitatis nisi secundum gradus esse finalis
sed tamen presupponit mediante causalitate secundum alterum gradus esse quod secundum eo
gradus relationis refertur ad ipsum prius ut est dictum communiter super
passumptum de quinto metaphysice. Unde ut omne mensurans prius sit in
omni genere in quo invenitur prius in esse et cognitione. Ita quod licet
secundum id gradus relationis quod est in ratione mensure secundum gradus esse finalis non re
feratur ad id quod id refertur ad ipsum tamen secundum ad gradus
esse unum refertur ad id non quia id refertur ad ipsum
tamen secundum ad gradus esse unum refertur ad id non quia id refertur ad ipsum
verbi gratia unum quod est mensura numerorum est prius in esse numeros
ipsos constituendo secundum gradus esse mensuram tamen eorum non mensurat prius
esse essentie non per prius quod est in eis in dictis ex quo eos
ponitur. Ut dicitur omnino idem secundum scientiam quod est mensura
scibilis est prius in esse eius ipsum ad generando in sciente
secundum gradus esse effectivus ut secundum id quod est mensura refertur ad id
secundum gradus esse effectivus quod est causa eius in esse sive quod id
quod est mensuratum secundum gradus esse qua est causa eius in esse. Sic quod id
refertur ad ipsum. Sed post eo secundum non gradus esse finalis in mensura
qua solum est causa eius in cognitione neque refertur ad
illud nisi quod id refertur ad ipsum. Ita tamen quod non refertur
ad id secundum tertium modum quod id refertur ad ipsum quod non prius
refertur ad illud quod id refertur ad ipsum secundum aliud modum
relationis et est super relatione secundum rationem mensure secundum rationem in mensura
et secundum rem in mensurato relatio non secundum ad gradus esse et aliud
modi relationis presupposita unum est secundum rem in utroque extremo
sic scibile et cum mensuratur in quo est causa efficiens. Sic ista
sic scibile et cum mensuratur in quo est causa efficiens. Sic ista
secundum modum relationis refertur ad scientiam et est relatio re
alis in utroque extremo sed in eo solum in eius scientia in quo est causa
forte extrinseca scilicet est ratio secundum rationem et in scibili secundum rem ut patet
ex dictis. Quarto et ultimo modo intentio est ponere in deo ydeas
ad ipsas producendum rationes in essentia actuali quod non possit
pluralitas divisa et distincta producere nisi ut ea producere
da cognosceret ut precessit primum argumentum. Contra quarto ad illos secundum quod
dictum est non per ydeas unum plures quoniam non possunt ideo
pluralitatem rerum ut sunt rationes imitabilitatis in essentia
sicut dicitur licet ponere ydeas ut esse rationes in sua cognitione sicut
dicit licet ponere ydeas ut esse rationes in sua cognitione sicut
posuit alius non potuit ponere plura producta adeo
eque immediate quia producto ista ratione esset non ordo
divinum quod creature habent ad deum per naturas ipsorum non
quod deus habet ad ipsas secundum derivationem sue essentie ut
dicitur ex dictis autem aliqui a nobis precantis. Sic gradus videtur
patet ex dictis autem alicui a nobis precantis sic gradus videtur
dicitur est ad quod quod si ideo non esset ydea non possit ad
ex se virtus est ab ipso cognoscere et per consequens ut cognosceret
ex se inesse producere. Et si ideo non esset plures ydee
ex se non possit scire plura ex se nec per consequens producere
ideo non possit scire plura ex se nec per consequens producere
unum ponere ipsum deum esse et ydeas non habet est ponere
nec ex se cognoscere aut producere et in ratione divina esse
[Ad] primum in oppositum quanto aliquid est magis simpliciter tanto
ad plura se extendit verum est. Licet non secundum rationibus
to ad plura se extendit verum est sed non secundum rationibus
quia simplicitati eius non repugnat sed magis convenit
hoc est quod unum est tantum super quod quanto simplicius est tanto
plures negationes et plures relationes habet sicut alii exposuimus
unum ponere simplicissimum et super plura ratio est ponere
et negare quoniam est causa non nisi negatio rationes
[Ad] secundum quod agens artificiale eadem
arte facit plures domos secundum quod ... dicendum quod plures domi
aut sunt que specie differentes sicut civilis quedam
aut sunt que solo numero differentes ut omnes civitas
res et rusticanae inter se de domibus differentibus quod so
lo numero unum est quod eadem arte fit et sic qua
ydea cogit quam facit plura individua sunt eadem specie sed quod
alibi exposuimus de pluribus differentiis que specie non est
unum quod artifex eadem qua arte facit plures domos
non loquendo de arte consistente in habitu. Immo ad faciendum
eas oportet quod de communi arte habituali induceret pluralitatem di
versas artes species speciales que sunt diverse domus
in anima de quibus diverse domus secundum speciem producuntur
ex ea et per hunc modum dicitur non nisi diversis ydeis producit

ex^e diuisa s^m speciem. || S^m se et quer. an unu pertines
Sequitur q^o utrum ad omnes entitates d^m pl^r
ma a^d pertinea ad diuersas entitates pertinet id unu entit
d^r predicto relationis qr in entitates ut^m conuersa re sim
similiter r^lo possit significari p^r n^o prime impositionis et ar. q^r s^e
q^e est ad a^u rei n^o a^e h^e in potentia est ill^o q^o fit
ab ope intellectus. Et r^lo solu^mo h^e realitatem alia
ut sui fundamenti alie e ponet opinionis medius p^s que o^sta
tu^s ex p^s sicut cum relata proprietate q^a a^e ex se ymaginis h^e re
alitatem no h^e ex se h^t nisi de imponis g^o a^c. hic i
plicatur difficultates de predicatione relationis de quas o^z m
de si r^lo sit ad tur^g septo fundamento et quid sit q^e
ei ee debile h^e || unde est aliquibus quod pt^e funda
mentu n^i sit ad in rebus ex^e h^e solum in aia et ab aia
q^m ut ex ens in^e de motu pre manet r^lo que est
filiatio in filio cu ex morte patris nulla o^io sit distinta
ee famula no n^r b^r rem uariatur mutatio et sic d^r o^ibus re
l^obz sequentur q^o manet no mutato eo e fu^o q^e
q^o mutationem extrite in quocumque alio || Alius ulo m^e o^ti^u
videlicet q^o r^lo sit ad b^r rem p^t rem fundamenta p^e
mod qui est ad a^o esse qui quoquo modo a^i repie i d^is
quorum ro est q^m r^lo e vnu ex predicamentorum predicamentorum
tu^z a^e q^li p^nr importat no solu dic modu rei h^z a^i
rem b^am alt^e ei e^e in cui sit mod^o ee^ndi. Et id q^o
est in a^o ut actus e^r ead^r r^de c^ostituet vnu predica
mentum sic r^e e^e ad a^d. e^e id q^o est ad a^d cu no sit p^r
^r predicamentum istarum n^i mod^o e^e id. Q^a a^r ex eo q^o b^o dic q^o
x. pri^nta sunt x p^ri^ma g^nua r^r significantia ut dic li
p^licans i^n exposit^e equiuocorum hic de p^rmis dtonibus q^i sint
p^rmaria simplicia r^r significatiue componit de^e s^t
quibus o^ia h^ic reduci. sicut unu^s cuiusque rei in
predicamentum n^i s^b una cathegorica rebus e^t ut dic i to
tu^e g^nibus d^r relatio a^e no est res n^i actus r^s
p^t mod^o e^endi ad a^d est ad b^r rem in s^o exus
ut g^o o^a eo^o ne q^onis predicte p^rsonis p^rsequuntur. s^d
est q^r simplicia^s in expositione capituli de r^lacione dic b^r q^r rem
est quod aliqui dubitant an r^lo sit h^itu
tudinis est quod aliqui dubitant an r^lo sit h^itu
do b^r se p^t fundamentu sit ypostasis et res a^e q^a p^t
rem fundamentum n^r n^o solu p^latu s^t o^e existentibus
rebus que sunt fundamenta h^itudinis cu d^z b^r q^o e dup
lum id no d^r i^o m^i et r^e dic q^o sit n^o solu naturam e sic
enim h^itudo sit r^lo n^l o^io n^z res n^z mod^o n^z i^r a
n^z ex^e eet mentibus q^o absurd^o est dic. sic^o e q^o d^r
simplicia^s in expositione id eorum que s^r notam completionem
d^o augent uetata eet et n^i iane s^i n^r e^e cu eis q^o significatur
et capitur duplum aut dimidium q^o specialiter sup p^rme
tu relationis de quibusdam r^lonibus declarat di. sic q^o quid
om h^itud^ine i^n m^i d^r po^do f^r q^o o^io sit palam ex eo q^o o^z
sicut s^ilia et q^ualitate et aliorum g^nuum vnumquodque i^n h^itud^z
m^e e^e p^oi cu nulla oportunitate in i^po exhibeatur
enim g^nua in que s^b ipis sunt c^ione h^ebuit aliq^i ad i
iuicem n^i ad fit h^itudinis mentibus i^n eius a^r et a^r m^o
m^e i^n time intime a^r mensurabile et eq^le et c. d^i g^r
ut g^r h^z sunt n^gccia nulla est ad h^itudo et infra h^z
e^r q^rtas est p^o^a peneturis et p^r q^ua et p^r q^li. q^z d^ua et p^r
ea que s^b ipis ordinantur q^o si no essent distingeuntur
utique o^a ab o^ibus. Suppono g^o q^o r^lo no sit nox
sola. s^z ad mentibus signatur p^utte q^o d^z duplu dimi
dium et h^i^o aliqui ut stoyci probat q^o r^lo p^t suu fundat^e
no est ad mentibus existens an in rebus ex^e aiam s^z i aia
ipi vnu ut q^o similitudo n^l a^d sit q^i concept^o mitas q^o col
lectiua e^e duas qualitates conformes puta e^e duo
alba dicit simplicio sup ca^m de relatione simile l^r eq^le u^r
autem ee preter id q^o in utroque q^le in^l q^utu q^i q^d p^er
ustius cu h^itue^z o^z statim implebat di. h^itudo itaque
erit quedam medium operatur que a se ipis sunt et d^utas
q^o h^z et i^h eadem magnitudinem h^nt et eadem proprietate ad

o^ia a^r talia ut dic obuiare o^z. d^o^o. s. p^t c^oti^o s^d dic e^z q^o
rem imitatur iudicium et im^o est intellectus qui s. iudicat se
ad intellectum q^o est ex^e natura sicut uterque e^t h^itudo s. intre ex^e i
aia solu^mo s^i a^e n^o dic et ad s^r intre ex^e intelligentia ip^s sile
et eq^le et n^o e^e o^z et intelligentis m^is tamq^m eucia spotentibus s
e^e ipa ad ad p^om o^z q^i sunt h^itudine et ip^su ad a^d ipa yp^o
tasi q^le enim et q^o b^m se quid^r sunt s^ilia dicunt et equalia dicu
et participare h^us q^i b^r h^z h^itud^ibz intellectus a^e p^r p^rius ypostasis
p^rs realitatem in rebus ex^e aiam et quo h^z ia^z infra videbitur
simp^s g^o concedo est q^o r^lo seu h^itudo preter suu fundamentum
sit ad in rebus ex^e aiam q^o no solu n^i aut conceptus mentis
b^r ia dictu mod^o. est g^o intell^o quod q^da r^lones no s^t nom
solu s^z ad ex^e aiam existens ut sunt r^lones reales. alie a^e s^e n^a et
conceptus mentis solu e^e id q^o denominant absque eo q^o i^e concep
tus sit ab eo sola q^o denominat ut sunt r^lones s^z rom sic dextra
aut sinistrum in columpna. 3^e ulo sunt nomina et concepte nec
tis antiq^s aut no^ca antiq^ e^e id q^o denominat sui id nomina fu
it nouu in denominando sicut antiquu nouu sic r^lones att
buuntur deo de nouo et ex tempore sunt nomina solu impositu antique
l^om b^r r^oz sicut dictu e s^o no e concept intellectus aliq^s nom e^e
dnm quo d^z dicit s^z solu concep illu antiquum r^lo^z quo p^s dicere
ba^z denominatiuis et quia denominata e^e a^e reali et^a e b^r ua re^r
iam nominat a^d nomine quo deus d^r dicitur ut dns s^i no sit a^r
ad antiquu e^e columpnez d^z dextrum ut sinistrum alis b^r p^r ex
positu mod^o d^z dexter aut sinister a quo s^i d^o denominat
columpna dextra aut sinistra. Est g^o r^lo realis de qua e b^r mo
intelligere ad preter fundamentum suu ex aiam ut q^a ad n^i sit
d^z id quod d^r an. vii. de tem. Oia ee que relatiue d^r et
d^z ad excepto relatiuo et c. ut h^itu est s. Jupin^o p^rmis
est ad excepto relatiuo et c. ut h^itu est s. Jupin^o p^rmis
ad p^rma q^oz sic n^r est d^z q^o e^e relatiuu quo ad relatiue
d^r ad est excepto r^o. et de illo a^d uidetur p^re s^ignificato
quid sit. Et q^o an sit ad vnu simp^z an a^e q^a p^la ut q^a ad
id q^o r^e d^z sile p^r albedinem est h^uius albe ita q^o in ipo sit
ad q^a ad ipa albedo et s^bz in quo e a quo h^e sic et ipa r^o
sit aliqua p^la puta situ^do quorum uti q^z partium ad predicat^e ie
vnu r^lonis. s^z q^o sint p^la equalia r^oz rei h^uiusmodi hec e^o ipo
q^a te no posset vnu predicatu constituere q^z ut cia dem e. x
g^nua sunt p^rimorum r^r simplicium significantia. ueto g^o se h^nt
sic res una et una m^a^s cuius q^o multi concedunt ponentes rem illa
e^e b^u. actus inherens que no transfert manens ad diuina s^i s^o
lumo mo^s illa s^z tunc no ne transferret p^rincipium r^lonis
ad diuina manens meus b^r q^o e^e h^z h^itus e b^r mo in q^o r^bz di^s
putatus ordinarie ordinarie predictu est in quo a^d e res a^d
modus ue consistit in q^a re sui^o in mo. ut p^z de p^r dicto
s^e p^r quo^s ille r^lonis sit ad a^d e^e sic mod^o s^e e p^r se e^e
et actionu realiu est in a^o e^e rei a^e illi eo p^r dicto relonis b^rs
q^i e a^d a m^o isto no q^r mo^s i^e ut s^e q^o h^z e^e ad a^d q^z illo
q^o ad a^d d^z no est n^i suppositum ut albu l^r q^r ad ad h^n^s o^z
g^o q^o m^o ille g^at ei ut fundamento a quo iudicialiter fluat et o
n^e^at n^i sit ad b^m ro^z solum de quo intelligi h^z a^r f^lz e cu
mod^s ad ad in situ et eq^li fundetur in q^ualitate et q^ntitate a^t
ead^r est illa res q^ualitate et q^uantitate et sic no e de p^r dicto r^lo
m^s aut id^r modus s^r m^z e^endi ad a^d h^ebit p^la fundamenta
sui mete siue mete siue i^n mete q^o est impossibile sic e i^r possibile q^o
id^r mod^s qui est e^e in a^o s^r m^z sit in plurib^z actualib^z i^n mo
sic albedini se ipa sicut p^a a se o^it mod^o e^endi in a^o ut ei
q^o h^e e^e in illo sic albedi se ip^s o^it mod^o e^endi ad a^d ut
ei quo ad h^e e^e ad aliud sicut p^r fundamentu sit g^o o^z p^o
n^e q^o o^e r^lm quo ad d^z r^lo excepto eo q^o r^e d^z n^e n^i ad
vnu simp^x ad p^apiendu a^r diuersas m^e r^loz h^i^s et fundame
tum suu et quo est ad vnu et simp^x ex^e aiam p^t sunt
fundat^e et quo no et quo mod^s et quo res et q^o horum et q^o ho
rum un^s. sed^r est q^o o b^m simplicium ex sola h^itudine
ad alteru o^riatur. imo r^lo e ipa h^itudo q^a vnu eorum uni
tuo est ad alteru et q. mediu m^e ipa d^r h^e c^sil^r ipa r^lo
n^o uno ut est. q. m^e^m et i^e eualiu h^itu^m m^e se h^itue^z
Alio m^o ut fundata in ipis no separari ab eis de p^o mo

relatio est una duorum sic enim similitudo est una inter duos fratres et filiatio inter patrem et filium et inter quaecumque ad invicem se habentia. Secundo autem modo plurificatur secundum pluralitatem relatorum et ipsorum fundamentorum sicut est in duobus fratribus sunt due fraternitates et similitudo que est una inter patrem et filium in patre est paternitas. In filio vero filiatio et hec sicut in aliis predicatis dicitur singulariter et pluraliter et totaliter et quantitas in ad aliquid et ipsum ad aliquid et ipsum ad aliquid et singulariter et pluraliter dicitur non solum pluraliter ut quidam posuerunt sed etiam simpliciter et primo modo est purus modus et ratio essendi ad aliquid ad aliquid quod sunt ad aliquid et fundamentorum per que sunt ad aliquid quia ad esse in. purus modus essendi est autem quod est in alio et quod est ex se ad aliquid esse nullam recipit distinctionem aut diversitatem sive fuerit in divinis sive in creaturis sive in relationibus secundum esse rerum sive in relationibus secundum rationem non illo modo penes ipsum sumitur realis gradus species in predicto relationis. Secundo autem modo sumitur realitatem et fundamentalis species ipsorum relationum penes quod in relatione reali secundum caracterizationibus ipsarum similitudinem penes quod in solo intellectu nititur genera et species in relatione et primo modo est in solo intellectu. Sed ut modus in genere accidentis absolutus ab intellectu existens consideratum in ipso. Sed ut modus in genere accidentis absolutus ab illis sicut conceptus ad modos distinctos et quod absolutus ab illis sicut in ipsis relationis appareret. Secundo autem modo per fundamentum habet esse in ipsis relationis precipue principalibus similitudinem et sic est medium et diversitas diversitatis precipue principalibus similitudinis et sic est in medio inter fundamentorum a quibus abstrahitur ut est medium inter fundamentorum a quibus abstrahitur sicut qualitates secundum suum naturam sunt est quod dicitur simplicibus sicut qualitates secundum suum universalium habet est quod dicitur simplicius sicut qualitates et similitudines secundum suam naturam sunt corporibus intellectu sunt ita et similitudines secundum suam non sive corporibus intellecte in corpore sunt ita et similitudines secundum suam naturam preter intellectum in corpore sunt. Nam similitudo est id ad suam naturam preter intellecta in corpore sunt. Nam similitudo est id ad secundum se et hec quo ad primum modum considerandi eam proprietatem quod ratio secundum se et hec quo ad primum modum considerandi ad invicem ad alterum et secundum quod ad ista habent similem esse dicitur ad invicem ad alterum et secundum quod ad secundum modum cum enim considerat genere dominum similium est non secundum ipsum ad ad secundum modum cum enim considerat secundum illa dominum consimilia alius generibus sed aliqui et societas sed est secundum se habet dominum consimilia alius generibus sed aliqui et societas. Ergo secundum se dicitur simpliciter in relatione dicitur considerare secundum absolutas. Ergo secundum hoc dicam simpliciter in relatione dicitur considerare primo rationem illam que est similitudo sola et modus quidam sive consideretur secundum se ut est medium intellectuale univocum sive consideretur secundum se ut est medium in precipue principalibus ea et plurificatur sed illa quod ratio non considerat ut est in principalibus ea et plurificatur sed illa quod ratio non considerat ut est in principalibus eam ut plurificatur sed illa quod ratio non considerat quod predicato ad aliquid ex ratione sui generis immo est ratio et modus quod predicato ad aliquid ex ratione sui generis immo est ratio et modus illius generis differens a modis et rationibus aliorum generum quibus genera distinguuntur ab invicem preter distinctionem quod habent quibus genera distinguuntur ab invicem preter distinctionem quod habent arcte. Sed quod sumitur genera et species in singulis predicamentis. Secundo arcte. Sed quod sumitur genera et species in singulis predicamentis non est in relatione considerare rationem dicitur quod ab illis convenit in quibus non est in relatione considerare rationem dicitur quod ab illis convenit in quibus fundantur per quadam caracterizationem ab eis secundum quod realiter sunt tur in predicto relationis genera et species distincte et quibus duo bus secundum ex modo et realitate quod habet per caracterizationem a fundamento bus secundum ex modo et realitate quod habet per caracterizationem a fundamento integrantur et in eisdem consistit ypostasis relationis differentie sim pliciter. Quid enim nihil que ad aliquid cum ipso caractere similitudo consistit ab omnibus concessum est et infra. Sicut enim similitudo consistit ab omnibus concessum est et infra subsistendi secundum se ad alterum et similitudo necesse ergo est ipsum in eo quod secundum diversa caracterem existere caracter autem et alicubi quidem quod secundum diversa caracterem existere caracter autem et alicubi quidem qualitas est alicubi autem quantitas alicubi autem tempus alicubi autem locus. Itaque similitudo simul coexistit caracteribus et cubi autem locus. Itaque similitudo quod coexistit caracteribus et unum sit utrumque et infra quaecumque deficient horum non salvatur tale predicamentum non enim similitudo nuda secundum se est in diversa secundum tale predicamentum non enim similitudo nuda secundum se est in diversa si ne similitudine faciet hoc predicamentum quod infra sine ambo genera hanc ypostasim ad aliquid tales quales dixi ex diversa simul et similitudine ypostasim ad aliquid tales quales dixi ex diversa simul et similitudine consistentem et infra ad enim ipsum equale preter ipsum quantum et ad ipsum consistens et infra ad enim ipsum equale preter ipsum quantum et ad ipsum consistens non infra ad enim ipsum equale preter ipsum quale hanc et ypostasim non sunt convenientia simile preter ipsum quale hanc ypostasim non sunt convenientia quod ad sex habentem autem VI predicata que dicuntur accidentia extrinsecus advenientia de quibus tractatur in libro qui dicitur VI principiorum. Sed convenientia de quibus tractantur in libro qui dicitur VI principiorum. Sed equale quod genus principalibus cum principalibus generibus secundum equale quod genus principales cum principalibus generibus secundum simile non tractatus qualium non penes assistentes similitudines secundum simile non tractatus qualium non penes assistentes similitudines sed ab extrinseco advenientes ut generaliter ipsorum continuitate ex sed ab extrinseco advenientes ut generaliter ipsorum continuitate ex istentium cum ipsis. Quod tamen non sic debemus intelligere quod intelligamus quod res fundamenti secundum quod huius cadat in significato relationis cum similitudine ut possint aliqui secundum esse eos ut dicit simpliciter cuius in genere secundum composita facere genera ex pluribus et sic ut cuius in genere secundum composita facere genera ex pluribus et sic ut ad ad ex qualitate et ad ad ut dicit super post predicamenta ad ad ex qualitate et ad ad ut dicit super post predicamenta ex positio caracteribus de opposite aliud est unumquodque ad principaliter ipsi sicut equale ipsum quidem est terminus eorum quod sunt ad ad quantitatem

sed ipsorum quadam quantitatem secundum in quibus est equale sed id secundum debemus intelligere quod similitudo que nuda est secundum se et non modus quidam ipsorum fundamentum in quod fundatur ipsorum caracterizat dicitur esse per hoc quod tamen non realiter suam in eo inter quod similitudine que continetur realitate fundamenti ut in se et per se considerantur purus modus essendi ad aliquid est in quo nulla cadit distinctio aut triplex aut dicitur sive in divinis fundetur esse sive in creatura sive ex natura rei sive ex opere intellectus ipsum fundamentum in quo super ipsum fundatur secundum conditionem suae realitatis determinat ut alia sit similitudo secundum rem secundum quod ad rationem est similitudo per se fundamentum quod ad curvitas de se dicitur concreta [illegible] determinatur rationem in creatura sive nasus cum hic esse in ipso dando determinatam rationem curvitatis quod dicitur simitas huius per se hic fecit dicitur ei propriam rationem curvitatis quod dicitur simitas huius per se hic dicit ei aliam a suo secundum ipsum quod in diffinitionibus propriarum passionum ratione aliam a suo secundum ipsum quod in diffinitionibus propriarum passionum cadit id quod est secundum se loco generis et subiectum loco differentie ut cum dicitur simitas est curvitas nasi. Curvitas quod est quid intrinsecum est loco generis in quo determinans est loco differentie et est ratum est loco generis in quo determinans est loco differentie et est ratio similitudo hic inde non quod curvitas secundum se rem variam et absolutam ordinis simile hic inde non quod curvitas secundum se rem variam et absolutam figere determinatam secundum rem generis determinati que sua est et quod est ad in esse similitudo non est nisi modus rei ordinis determinatum in se ad in esse similitudo non est nisi modus rei ordinis determinatum in se rem generis et similiter rem speciei quod nullam ex se habet autem importat rem generis et similiter rem speciei quod nullam ex se habet in secundum genus generalissimum in ratione in secundum aliquid species contrahit in secundum genus generalissimum in relatione in secundum aliquid species contrahit sed ipso quia quod realiter habet predicamentum relationis sed ipso quia quod realiter habet predicamentum relationis secundum gradus et secundum speciem non est ex aliquo in realitate quod eidem est ex se sicut dicitur in predicamentis secundum quod solummodo ex suo fundamento se sicut dicitur in predicamentis secundum quod solummodo ex suo fundamento continet igitur primum relationis distinctio aliis predicamentis quod quod re continet igitur primum relationis distinctio aliis predicamentis quod quod re alio concretam a fundamento continet in quo per similitudinem in determinata alio concretam a fundamento continet in quo per similitudinem in determinata te simpliciter applicat dicitur quod si secundum se haberet similitudinem aliis predicamentis ut iam dictum est secundum simplicitatem ipsorum quod semper aliis predicamentis ut iam dictum est secundum simplicitatem ipsorum quod sepius alibi diximus quod relatio tamen in realitate sua continet a suo fundamento quod ex se non est nisi similitudo nuda quod non est nisi modus determinatio quod ex se non est nisi similitudo nuda quod non est nisi modus quidam rei habendi ad aliquid et non res quod est ex se sed solum quidam rei habendi ad aliquid et non res quod est ex se sed solum modo modus rei non extra rem ut iam modus rei dicitur non modo modus rei non extra rem ut iam modus rei dicitur res secundum quod alibi exposuimus propter quod quod dicitur simpliciter ipsum ad ad res secundum quod alibi exposuimus propter quod dicitur simpliciter ipsum ad ad sed secundum solam intuitionem praesentatur non competitur nobis res sed secundum solam intuitionem praesentatur non competitur nobis res quod est similitudo in quaquidem similitudine nuda continet omnes quod est similitudo in quaquidem similitudine nuda continet omnes modi relationum tamen in genere generalissimo quod in speciebus specialissimis modi relationum tamen in genere generalissimo quod in speciebus specialissimis et in individuis sed ipsis non quod in ad continet generis generalissimi et in individuis sed ipsis non quod in ad continet generis generalissimi specialissimum sumatur a nuda ratione similitudinis distinctio autem specialissimum sumatur a nuda ratione similitudinis distinctio autem speciei sed ipso per diversas caractere caracterem quod sed quod dicitur simpliciter sed ipso per diversas caractere caracterem quod sed quod dicitur simpliciter caracterizat alicubi quidem qualitas ut in eo quod est albus caracterizat alicubi quidem qualitas ut in eo quod est albus alicubi sunt tempus in eo quod est senior alicubi autem locus ut in alicubi sunt tempus in eo quod est senior alicubi autem locus ut in eo quod est superius habent ut dicit et relationes secundum res mixtas dicuntur eo quod est superius habent ut dicit et relationes secundum res mixtas dicuntur quod nec dicitur secundum id vere similitudinis genus secundum quod modo essendi quod nec dicitur secundum id vere similitudinis genus secundum quod modo essendi ad ad quem importat nomine similitudinis secundum se sit tamen id generis ad ad quem importat nomine similitudinis secundum se sit tamen id generis relationis secundum quod distinguitur genus relationis a genere simile tamen quod illorum est relationis secundum quod distinguitur genus relationis a genere simile tamen quod illorum est modus proprius essendi per se et quod ergo predicamentum principium modus proprius essendi per se et quod ergo predicamentum principium modus essendi secundum quod distinguitur ab ad preter rem suam realem modus essendi secundum quod distinguitur ab ad preter rem suam realem litas autem quod per non sed in modo constituit predicamentum et sic genus ge litas autem quod per non sed in modo constituit predicamentum et sic genus generalissimum et secundum omnes species continetur sed ipso sic tamen predicatur neralissimum et secundum omnes species continetur sed ipso sic tamen predicatur absolutas suam qualitatem quantitate ex se non ab ad sic ipsum absolutas suam qualitatem quantitate ex se non ab ad sic ipsum to relationis et quod in aliis sex extrinsecus advenientibus ab alio to relationis et quod in aliis sex extrinsecus advenientibus ab alio ut in tractabimus et in principio relationis specialiter aliis fundamentis ut in tractabimus et in principio relationis specialiter aliis fundamentis a quibus abstrahitur continet similitudo realitatem quod primo a quibus abstrahitur continet similitudo realitatem quod primo distinguit species specialissimas in relationes non secundum diversas distinguit species specialissimas in relationes non secundum diversas fundamentorum sic enim plus dicuntur in predicto relationis simile fundamentorum sic enim plus dicuntur in predicto relationis simile et equale quod pertinent ad eundem modum relationis quam fundamenta et equale quod pertinent ad eundem modum relationis quam fundamenta super res diversorum predicamentorum quantitatis scilicet et qualitatis quod simile super res diversorum predicamentorum quantitatis scilicet et qualitatis quod simile et calefactivum quod pertinet ad diversos modos relationis convenit et calefactivum quod pertinet ad diversos modos relationis convenit fundantur super res eiusdem predicamenti simile est fundatur super fundantur super res eiusdem predicamenti simile est fundatur super quamquam res predicamenti qualitatis generaliter calefactivum autem et quamquam res predicamenti qualitatis generaliter calefactivum autem et quaecumque pertinent ad secundum modum relationis pertinet ad secundum tertium quaecumque pertinent ad secundum modum relationis pertinet ad secundum tertium genus quantitatis quod fundatur super illas potentiam in potentiam quam genus quantitatis quod fundatur super illas potentiam in potentiam quam velut qualitatem suam magis sive ipso. Sed dicitur species velut qualitatem suam magis sive ipso. Sed dicitur species specialissimas secundum diversos modos fundandi in relationes sicut ipsas specialissimas secundum diversos modos fundandi in relationes sicut ipsas res unum quod sunt secundum eundem modum fundantur super unum et res unum quod sunt secundum eundem modum fundantur super unum et multa in quantitate sicut equale et inequale super unum et

nullam inequalitatem, id est magis unum in genere substantie, aut qualitatis, ut simile et dissimile, aut quantitatis, ut equale et inequale, que sunt relationes realissime. Distinctis autem diversis speciebus specialissimis in genere sub relatione secundum diversos modos fundandi supra sua fundamenta ab aliis sequestratur generalia usque ad generalissimum in quo concluduntur omnes relationes realiter, communissimam realem illius generis sub ratione habitudinis simpliciter esse suum habentem a duobus ut iam dictum est secundum simplicium non consistit predicamentum relationis illa autem intentio realis communissima sub ratione habitudinis simpliciter tamen secundum diversas specificationes illarum realitatem consimiliter usque ad diversas non autem ipsam rationem habitudinis quoniam descendit in diversas species specialissimas constitutas ex genere et differentiis realibus non ex ipsa realitate sicut contingit in predicamentis absolutis. Secundum etiam ab aliis predictis ut dictum est habitudo simpliciter [illegible] a quo dividuntur diversitates que secundum species considerantur. Secundum id habitudinis ea esse modis istis [illegible] autem species secundum subsistentiam habitudinis et in quibus habitudo consideratur que proprie dicitur ad aliquid. Ipsa autem habitudo non autem ipsa habitudo ad aliquid dicitur diverse simpliciter non est possibile de habitudine ipsa dicere ad aliud aliqualiter se habere secundum ad aliud aliqualiter se habere secundum habitudinem consideratam sicut et ipsum habere fundatum dicitur in habitudine ad ipsum sed in habitudine ad aliud secundum hoc genus relationis est ad extra causam preter suum fundamentum ut modus et habitudo sed ut reale sed ut reale quod innititur a fundamento quod tamen reale sed quod infra exponetur non est diversa res ab ipsa, sed solummodo quedam ipsius modi caracterizatio ut dictum est, unde predicamentum relationis transferri ad diversa ita habitudo ut habitudo et nuda transfertur ratione habitudinis non ratione caracterizationis. Sed videmus habere aliquas caracterizationes sicut et ad fundamentum. Sic igitur patet quod extra conceptum res fundata relationis sive in eo sunt in ratione non est nisi quidam modus essendi ad aliud sicut esse in alio non est simpliciter ad non modus quidam essendi quam omnis relationibus realibus non est fundatus non in re et habet absque omni consideratione intellectus ut sepius diximus. Item talis modus ad suum fundamentum potest considerari dupliciter: uno modo prout est ut fundatus in illa, alio modo ut fundatus in illa recipit ab ipsa caracterizationem. Et hoc descendendo ad quam autem modo relationis possumus intelligere conceptibus rem sive fundati dupliciter: uno modo circumscribendo ipsam secundum intellectum sive per possibile sive per impossibile prout se ut fundatum in ipsa non autem ut caracterizatum ab ipsa. Alio modo circumscribendo ipsam non solum ut fundatum in ipsa sed etiam ut caracterizatum ab ipsa. Si primo modo sic dico quod relatio est nomen prime impositionis sicut et generalissima aliorum predicamentorum absolutorum. Preter hoc quod nomina aliorum predicamentorum absolutorum preter hoc quod imponuntur rebus que ex se pertinent ad illa predicamenta et non ipsi modo sicut relationi que ista est ipsi predicamento quod generalissimum ipsi sic impositum rei que sub est modo qui est extra se et non ipsi modo nomina relationis ut est non relationis ut est non predicamenti impositum ipsi modo qui est in habitudine predicamenti non se sed caracterizatur a fundato suo et est non predicamenti prime impositionis non res ipsius modi ad aliud ex secundum illius caracterizans in quo differt a predicamentis absolutis simplicium.

Si secundo modo sic dico quod relatio est nomen secunde impositionis et non non predicamentum non est predicamentum non est non ut modus est caracterizatus est a re fundati et sic fundo questionem de predicamento relationis sed quod posita sunt absque omni distinctione etc. quod non est prime impositionis non secundum relatio tamen quod possit intelligere modum illius predicamenti non est non nomen secunde impositionis. Quod eo amplius intellectum ut cognoscamus quod nomen prime et secunde impositionis et quod secunde impositionis sicut quod secundum quod concipitur ut ab intellectu aut concipitur ut res per se aut ut modus per se aut modus caracterizatus re quod concipitur primo modo in quantum huiusmodi sic est non prime impositionis et hoc sive fuit vera res sive sic est sunt nomina prime impositionis nomina omnium predicamentorum absolutorum sed secunda quantitas

quantitas sive fuit ficta aut vere sic enim nomina figmentorum sunt nomina prime impositionis ut chymera tragelaphus sive fuit ab homine vel vera sic enim non prime impositionis est hoc non vel. Quod non concipitur secundo modo in quantum huiusmodi sic enim nomen secunde impositionis quantum ad hoc nomen individuum est non secunde impositionis quantum ad hoc non individuum est non secunde impositionis esse secundum quod tamen dicitur esse non [illegible] secunde impositionis vel secundum quod dicitur esse homo dicitur esse subiectum homo dicitur esse subiectum et est predicatum quod sunt subiectum et predicamentum non secunde impositionis. Quod vero concipitur tertio modo in quantum huiusmodi sic est non prime impositionis et hoc propter caracterizationem non propter modum sicut dictum est et hoc sive fuit modus ille caracterizationis a re extra aut in ratione quia est quantum in ille sunt nomina sunt prime impositionis que caracterizantur a qualitatibus que sunt in illis esse quando fuit ut esse quod non sunt quantum calciatum esse et vestitum esse et multa alia illa que sunt in illis esse que sunt de predicamento habitus sunt nomina prime impositionis que caracterizantur ab eo quod est in habitu esse quod sunt sed solummodo ab eo quod habent ut infra dicetur sive fuit caracterizatum a re extra in anima quantum ad dextrum et sinistrum esse columpna sunt nomina prime intentionis non caracterizatum ab eo quod est in columpna sed ab eo a quo caracterizatur dextrum et sinistrum in animali quando concipitur ab intellectu et secundum illa intelligitur formaliter dextrum aut sinistrum esse columpna et in huiusmodi relationibus distinguuntur nomina prime impositionis et secunde illa solaque significant per se modos rerum ut per rem exprimitur dicuntur esse nomina nominum certa non omnia dicuntur esse nomina rerum et hoc largo modo sumendo rem et appellando rem secundum modum qui est esse rei per se sive ut in re ex existentia sive ut est in solo intellectu vel ab ipso intellectu secundum caracterizatum modum. Sed omnia illa nomina que significant modos per se quoniam non illos significent illa sola dicuntur esse non rerum intentionum certa non omnia dicuntur esse non primarum intentionum propter hoc patet articulus ad utrumque partem proposite questionis.

[illegible] Quod igitur arguitur primo quod relatio circumscripto quod est fundatum est aliquid extra non rei ergo est non secunde impositionis quia non secunde impositionis non est non illius quod fit ab opere intellectus. Dicendum quod verum est si intellectus circumscripta caracterizatione relationis non intelligit rem fundati sive per impossibile sive per impossibile quamvis est ista circumscriptio non sit sed tamen per impossibile possit fieri hoc non est non opere intellectus et modo sic intelligit non habet esse ab intellectu non ut intellectum, in circumscriptione dicitur quantum ad id quod huius esse ab intellectu species est ut homo sed circumscriptio non habet a sorte et platone hoc opere intellectus non tamen est ab opere intellectus immo intellectus in quantum est factum in intelligitur est ab huius esse ab ipso sed quod intelligibile secundum actum est autem intelligi secundum actum. De illo quod in modo relationis inter id quod est sic ad intelligibile ad aliud fundatum sed quod sit in sensibile est ad sensibile per se et primo ex sensibile proprium quantum ad lucem aut calorem minimum calidum aut frigidum tactum est ad sensibile per se sed non secundo quantum ad sensibile commune et figura quod similiter sentitur consentit sensibile proprium immo alio modo circumscripta non ab intellectu sensibile proprium aliud est esse per se et primo seu late sicut in intelligibili est aliquid intelligibile per se et primo ut quidditas sunt ad absoluta ad intelligibile per se sed non primo ut modus rei quantitatis et per hoc intelligi non similiter cointelligi intelligibile absolutum ut res sive fundata aliud est esse intelligibile per se et primo illo modo circumscripta relatione fundati sive ut per hoc non sit intelligibile circumscriptione.

Ad alia ad opposita concedo que difficultates que tacte in principio solutionis ad questionem generantur in tertia pars opponebatur quod quod eius forte et ipsas exponere. Quod igitur secundo opponebatur quod relatio non sit ad invicem esse sed tamen in anima et abstracta quantum relatio non sit ad invicem ex [illegible] consimilitudine aliorum extremorum quod non est in [illegible] quod non esset si relatio secundum quod relatio esset ad absolutum quod est relatio est non corruptio nisi per extremorum corruptionem ad consimilitudine absque talem in anima sed solummodo per partem corruptionem sive in subiecto et absque omni consimilitudine et corruptione cuiusque alterius extremi sive non sit tale quod esse et genere ipsi ab illo deficeat quantum ad tempus esse luminis et medio absentia corporis luminosi sunt relatio et si non sit esse ex non rei sed quia ita expositum est et nunc est sed quia non est absolutum sed solummodo ut habitudo [illegible] quod id quod est secundum se sit unum ad extrema et fundamentum illius ut intervallum inter illa sic est pertinentia habitudinis. Est tamen

indiuisio inq̄ illis caracterizatur q ph̄ diuisificat ut pz et
in dei q sic nō est in aō alioz illoz n̄ in ordie ad altm
ne id eō una sit hitudo me generantem q gn̄atu q ige
niante est patrinitas ingenito nō est filiatō pp q tns
ūante est pātinatis ingenito nō est filiatō pp q tns
mutato eo sm rlōm eo ḃ rlōm q hitudinē ut est ieo ad
q ad rlone sua dī rle q ip̄ nccō simil ḃ rloz suam tns
mutatur quia hitudo que fundat in ipō nō in fu
datur illo alio. Ita q ipā hitudie deficiente q corrupta
i una p corrupcōz siu fundati i eo ipā simil nccō defic
q corrpta i alio absq corrupcōe siu fundati i illo q h
q hitudo nō ne nisi in dm̄s q ad altm ne in uno n̄ i
ordine ad altz in quo hē esse suū q est h tnsmutaōq ipā
rlōm q sō sm ipam incāturis q̄ n̄ ei gtinget aut ia
ta eēt ei gueniire in illo, nō eēt actus incātis sic ne
indinus dnc̄s aug. v. de trin. c. iiij. accns dia nō solet
n̄ quod cum aliqua mutacōe eius rei cui accidit amitti
poē q h l' gmutacōe sed in quo fundē actus ut gmutā
cōe sm ipm actus solū nō ḃ q sbdit gcio quo ē ad utz
mod Nam ut dicit siqdam dur actū inspabilia sic
plume corui nig colorē amittit eum tn̄ minq dum
pluma est. sz quia nō sp est pluma q'ius q actus q se
pabile dr mutacōe amittatur sicut est capill' hōiuz
nigredo. qui dum capilli sūt possuit albescē q qlitas eo
loas bri atq mutari q ad mod' mutacōis p' tnsim
tacio rlōis ptinz qui tnsmuta' in aō sō ad mutacōz
sm fundamēti ineod ad mod' nō mutacōs sm ptinet
tnsmutacōms rlōis qui tnsmuta' i uno absq tnsmu
tacōe sm suum fundamētum ad tnsmuez suaz i alio
tnsmutacōes siu fundati lz mhec mag diusitas qm ḃ
actū abso' nō fit mutacō penes ḃ mod n̄ uno actuō
corrupto absq oi gn̄acō ah ut si duo alba sint silia si
altm comparatum in n'ū i manēte corrupz ut silīco ab
sq oi gn̄one eōz forte si exbet arguet ās q i'ō si r's
ua aliqua ex' aiaz in sō ecns pter rem siu fundamēti
quia nō fit tnsmutacō in aō n̄ ḃ q est res aliq i ipō
q q in ipō tnsmutacō n̄ est n̄ res aliqua. Illud g̃ qd
corrupta tnsmutatur maliquo absq oi tnsmutacōe
q corrupcōe ḃ ad ad in io ecns nccō est aliq in illo pter
io q alia ab io quia sicz ead cū illo ḃ uni' q id ad ip'
simil' q semel eēt tnsmutatū q nō tnsmutatū q z g bz
rloz sit mutacō eius meo in quo est fundamētum absq
oi mutacōe eius sm rem fundamēti rlō g est aliqua res
ua in sō ecns pter rem siu fundamēti q nō purus modq
quia ḃ illum nō fit pse tnsmutacō. Et ḃ q sm simpli
caciō est g mutacōis quo i'is si rlō ut hitudo mu
tatur in sō ul ut ius loci fundamētum aut ipm sbm
rloz ad ad est g tnsmutacōis quo res aliq abta ut
res fundati tnsmutatur ut sō aut sbm sm ipm ḃ q
bo' dic de trin. c. xiij. g pus rlōnibz ebint q sm reo iu
ab eisde di. stet. as ci g si accidat dexte ille et sinister
ad me gparatus nō q ille ipe sinister sic sz q ego dexter
accessim rursum ego sinister sic sz q ego dexte accessi
immo' accedo. Item ille sic dexter nō q ille ita sic pse
dexte uelut albz q log'. sz q me accedente fit dexter at
q id quod ante q ex me ninime nō ex sese ul' loqdo
de hō mō tnsmutacōis dic phs in p' motu q sol qsta
p siu tnsmutacōz est sb stoptum aōz ozo aut q opio
neq sz soluta p mutacōz rei alterius. g de qua ē ozo ul'
opio q tn nō fit absq tnsmutacōe sua de f d' de gnē
q'ius g ut dic simplic' ip ad ad ut ḃ se paciat i illi p
p'n gn̄s fundati tm̄ ut sr is illoz tnsmutacōis tnsi
telligo ul in uno ex mo ul in ābobz q ipā ad ad sit tns
muta' q h simp' p actus in illo in quo nō fit tnsmutacō
ḃ ip' fundamētum sig' ut dicat simplicius tnsmutatur
sicut nata sicut tnsmutari c' g q dic ut ē accepte et
pris q filij som' tnsmutacōz ḃ q talia pris ei tnsym'
est filij altacō q moibz ad ad ead sufficit rō. Si ē ncoz

i altō est q alt'in illo ao tnsmu' q ipā simil tnsmuta'
tur bat a mltis ut dic q non indent eē ipā ad ad
sm se tnsmutacōz h aut nō est dig'n gexqui n̄ e iq'n
ḃ se suē. h in q ad ad q gsidare eē ipās tnsmutacō
nem. Si ei ēcui suē qua suē ad altm quid mirz si inue
altius tnsmu' in altō sit ipi' tnsmu' q se bē ad ad
Non ei q q'ies ne in q q'tius gsidamd ipi' tnsmutacōz
q q si corrupuit cū alteracōe q tnsmutacōz fundamēto
q q si corrupuit cū altacōe q tnsmutacōz fundamēto
tum h g ea que s' gt ḃ q pea patebit s' g pz q ḃ q
iam dictum est indissolutē pcedit rō u q nō potest
argui q hitudo nō sit ad ex' inttlm q nō manet
meo in quo est illō corrupto incod'. Sz inalio h est
ut sue est qua difft a n̄ ab'tōz que nō corrupit in
sō corrupto alio ex' uni alpi'cō ad sm g' tnsmutai'
q i' illius ul' repudo tnsmutacōz ḃ p'n g' ipam uocato
uocabli amissione bo' tn dic de trin. c. xiij. Si auferas
ḃ uiā abstulisti quoz dūm. si auferas alteda in ē abstu
lis quoq album. Sz inest q albedo accidēs illo q nō al
bedine sblata perit album aut indomno si ḃ uiā au
feras perit uocablz quo dns uocatur alpi'cō nō ad
p'n g' tnsmutacōnis sbdit. Sz nō accōs ḃ ius dnō ut
albedo albedo alto. Sz poōs quedam qua ḃ ius eōz
cetur acō impio que qm sblato ḃ nō accepit gstat n̄ caz p
se d nō accide. Sz p ḃ m quoda extento accessum appellat
ex' i potacō nō ad ab solutū de gnē qlitat. h i'n' fum
caē si id ab tn ē ineam poreūte i'n ex qua gtio rlō
nibz remoiz tnsmutacōz penes sbm gnūs sb ceus
nō g' dicipoē pducacōe rla quecq rei deq d' ḃ secus
de ul' iminuō l' mutare q dō nō meo q ē eē gsistit
Sz meo q est ipā proprietatem nō factus pdō in ul' al
tare ul' mutare gtinit. illam qz oiō uariam dēm
ne tn̄ eq ex hi' gnūs tnsmutacōnis poē argui q
rlō sit res alia a suo fundato inhēns sō q pē moz
cēndi ad aliud. ipi cum nō ineo q mod' est pā ē
ista tnsmuta' q eē sbm q eē fundamētuz manens
quod pz in mō cēndi inacturas in sō cuz ē in sba
quod pz in mō eēndi inactiuas in sō cuz ē in sba
quod pz in mō ceudi inacturas in sō cuz ē in sba
prims p'n hnt eēcienciā que manet in sacio alta
ne q sue mac sia primis tnslata ineoz ē x ulti tn
mutacōe alia fca eē illa actū fca ē tnsmutacōe eē
ip'n eē mod eēndi in. q iā nō sue in quibz p' fuīte
iam eēt tnsmutacō eē illa actū de nō eē. Inad nō
eē in q sic ex tali mō tnsmutacōis ḃ rloz pocius
epbaripoē q ex se pe realitate fund'ta rlō nō sit
ad n̄ mo' puri' qm gtmi. Si em esz ad ao ḃ p se fiet
tnsmu' sm p'n g' tnsmutacōis iam dictū q ḃ ip'
mod ad aliud p actus ḃ g' tnsmutacōis. Quā tns
mutacōis isto ḃo gnō tnsmutacōis nō arguit re
lacōis uolles incaturis eē ad ḃ rem pē rem fu
damēti q pter mod eēndi ad ao q ā ne arguit cerrta
eē ad ex' intellm. h plane pz ex h q talis tnsmuta'
est in rlōmbz que sūt sm rōz tm̄ q i intellu ecpe
intelltus ad tnsmutacōm e' alis ḃ locū mutatur
columpna adextro in sinistrum n̄ aut eq' nō sit
tnsmutacō sm dextrum q sinistrum in ali ad q
aliq tnsmutacōz in columpna tunc a i'el tnsmuta'
tm̄ arguit q soluūm rloz ḃ rem in utq ex mo qui
uice ula q mutuo ad tnsmutacōz ē q illoz p se
ḃ fundamētuz q rloz nata est fi' tnsmuta in altō
ḃ rlōm solū. sicut em nō manz filiu' ḃ intitu' lz
maneat sm sbam. sz qm ad tnsmutacōz uni' ḃ fu
damētū q rlōm fit tnsmu' in uno q nō eq ut dic
tū est de ali q columpna tē in illo est rlō ḃ rem ad
ē tnsmutacōz tnsmutat altm ḃ rlōm in reliq'
nō ḃ rōz solum. Et ḃ hec gnāle fuit aup phēz q
rlō ḃ rem n̄ ē n̄ in tnsmutabilibz q nō phl q ḃ ipās
in tlligēcia separata a rē illam in se oiō nata sē
recipe tnsmuta penes ḃ g' tnsmutacōis eo q

illam i eeu sua

nullam in creaturis sua secundum ipsos habent operationem et quod ipsa causa nullo
potest esse actiue. nullam omnino relationem realem possunt
neque ad intra neque ad extra ut dictum est in tertia questione precedente.
te. sed in hoc errabant quod relationes reales in deo ad intra
que fundantur in eo quod simplicia quod est diuina esse
et id absque omni transmutabilitate et actualitate uera
antiquis inferius uidebitur. Sed non errabant quod relationes dicerent
ad creaturas quantum ad hoc sit quod ille non posuerunt ex parte dei esse
secundum rem. sed secundum rationem tantum quod bene declarat modo esse relationes quas deus
habet ex tempore augustinus in fine v. de trinitate. De quo obtinebimus
... ut bene declarat modo esse relationes que dicuntur ex tempore augustinus in
fine ... habitum est supra in questione precedenti. Ad id uero quod arguebatur relationes
esse ad inuicem predicamentum fundantur. et modus qui est esse ad aliud
eo quod est unum. x. predicamentorum. dicendum quod secundum predicamentum quod relatio predicamentum non
solum quo modo sed rem ipsam circumstantiatam. sed non aliam realita-
tem quam que est sui fundamenti a qua habet ab illo ut alia re-
alitatem habent sex predicamenta que dicuntur extrinsecus aduenientia
menta. sed non eodem modo circumstantiandi predicamentum est hic
ut dictum est in primo habitus ad id quod habet et propter hoc accesserunt
sunt supplementa eius quod habent ad habitum et non ex se uerum
et circumstantiationes suam continet et non ad habitum sed ab eo. sed ab
eo quod habetur sed quod species predicamenti dicuntur calciatio uestitio
et huiusmodi ab illis que habentur scilicet a calciamentis et uestibus et huiusmodi. Ista
quod predictum habet quantum est ex parte habitus non enim modo per unum
in parte et in hoc quodammodo conueniunt predicamentum relationis et pol-
hoc. In predicamento enim relationis relatio ex ordine ad id quod est habere re-
alitatem. et ex ordine ex habitu ad id quod est habet rationem modi. tamen
... predictis quod habet ... ex ordine ad id cuius est non est non modo
tamen ex ordine autem ad id quod est habet realitatem. et cum assume-
batur quod modus purus qui est esse ... sit tantum rem nullam non ex
hoc habet realitatem ut constituat predicamentum quia neque modo essen-
di ad aliud non dico habet aliquam propriam realitatem preter istum
modum ut petit argumentum aliud quam ... quod esse ... non consti-
tuit predicamentum sicut esse ad et est dicendum quod generalem artem
discernendi quis modus essendi habet constituere et quis non habet
docet nos simplicius expositor predicamentorum qui In predicamento quod
in ... modum sic ingens ... nulla sunt quam in actu dominus sola
duo sunt que in tempore et que in loco ... predicamenta fecit dicendum quod ...
sicut actus in ... si ... ad est album in eorum est ...
... album quia socii corpus quod ... esse ... albu-
... et quod est forte esse in tempore ... quod ... non ...
predicamentum ... et non quod est ... ad faciendum per
... et quod in ... ad quod in toto ... et quod in partibus totum
et ... in speciebus et quod species in genere et ita esset nobis ...
... respondere ... quod non esse quod in actu dignius est
... predicamento sed sola illa in quibus hec quod conuenit
utroque suam naturam seruante et neutrum alterius parte facta neque
completa alterius. In hiis enim solis id quod est in actu natura
quedam non dependens sit preter habitudinem ipsum subsistens
uelud quod est in loco aut in tempore corpus esse. ... tempus
et loco separata que in ipsis existunt subsistunt. ad hoc uero alia
non sic ... est quod est in actu hec quidem complectiua sunt ut partes
tes et totum et genera et species et principans et principato. hec autem non
possunt seorsum subsistere ut quod ... et species et in ... ac
cidens quod quid et forma ... quod et ... appellatur predicamento
... album quando ... erit album in altero ... ab in-
uicem separata secundum ypostasim. sed secundum intellectum solum
in tempore et in loco. Immo alias sunt in actu. ... in tempore et in loco
... In ... quod ... in actu ... forte ut
... ex dictis simplicii quod ... esse id quod est ... quod ...
... predicamentum est. ... id quod ... non est comple-
tiuum eius in quo est et quod possit subsistere separatum ab illo
in quo est ... aliquo eorum deficiente esse ... non constituunt
... predicamentum et ... id quod ... in ... est illud quod est
... et ... completiuum eius ... separabile ab ipso
sic enim ... est quod sit in toto et ... quod sit in specie
et species quod sit in genere et forma quod sit in ... et ... quod sit in

... et similiter secundum omnes alios modos essendi in ... esse in tempore et esse in lo-
co in quibus esse in omni actu ... quod ... in quo ... in non est comple-
tiuum eius in quo est et potest subsistere separatum ab eo in quo est. Consimiliter dico
in proposito quod esse in causis quod omnino est actiuale eius quod est ad quod quia est ...
... habitudinem essendi ad eo quod non est completiuum eius ad quod est et potest
subsistere sine illo quatuor enim et duo non sunt quatuor et duo sunt ad
ad et sic est unum eorum est in altero ut pars in toto et totum in partibus
per quod unum eorum est completiuum alterius ... toto et unum est ...
... ab altero ut totum a parte. Sed sunt ad ad secundum quod considerantur
ut quedam excessus maioris et minoris. secundum hoc est unum eorum non
est completiuum alterius. Sed ab eo separatum ut in eis secundum quod considerantur
esse esse ad et secundum quod esse ... se ipso enim duo in quatuor sunt et se ipso
albedo est corpus. sed non se ipso duo est subduplum ad quatuor neque
quatuor duplum ad duo. sic neque se ipso album unum est ad ad
album sibi actu coalbo ... est subiecta neque secundum se neque ut subiectum fundamentum
relationum non sunt ex se aut per se ad. sed solum ... habitudine
qua participant non per coexistentes. dicit philosophus v. metaphysice capitulo de
relatione et relatorum est quod ... modo actiuum. sic hoc quod est relatum quia ac-
cidit esse duplum ad ... et hec est relatorum et similium actiuum eius ut sit
album et duplum quod ... dicitur ... hoc enim sed quod hoc neque est duplum
neque album ... quod ... est quod esse ad omnino actiuum esse ad quod potest esse et
non esse ad. Ideo dico quod esse ad est ad preter id quod est ex ...
... subsistens in ypostasi et constitutiuum predicamenti. sed non secundum circumstan-
tiationem ab eo in quo fundatur secundum quod dictum est esse ad in quo ...
... quod ... actiuis secundum ... in separabile est a subiecto ... quod si ...
separatur ... habet ... et ... ad ... Ideo omnino
est ei secundum ... quod sit in ... ypostasi ... esse in ... non est ex ... in
... ad subsistens in ypostasi ut constituit predicamentum sicut fu-
erit esse ad. ... ... eorum ex se sit ad ... quod ... modus essendi
unum ipsa albedo et suum esse in albo actu ... secundum eandem
rationem actiuitatis et secundum eandem rationem denominant corpus. id est et corpus esse al-
bum quod albedo esse in corpore ... quod ad id predicamentum pertinet. ...
hoc albedinem non pertinet ad predicamentum hoc sed solum ad predicamentum
qualitatis ad quod pertinet albedo. sic et albedinem esse in non pertinet
ad ad predicamentum quod ad quod pertinet albedo ... quod in ...
... et ... quod actiuitas esse est in esse ... ipsa ... sit modo quo
quia ipsius rei que est actiuitas quo respicit subiectum et esse est ...
secundum existentiam sic modus alius est esse quo ... respicit ... ut
... sine secundum formam uel existentiam secundum efficaciam ut habitum est supra
esse ad in separato ut in loco aut in tempore et habere ad separatum per
tunicam in dorso uel galeam in capite pertinet ad diuisa pre-
dicamenta non est ... esse ... esse simile sui ad ad quod non est non ad separa-
... sui quo ... esse quod est ad id ... quo ... quo ... ad ad unum
... esse ad quod ... se ipso non alterius participatione quod ad unam albedi-
nem esse ... sit similis alteri ad idem predicamentum pertinet cum eo quod est ad unam
esse albus esse similem alteri id est quod unum esse secundum speciem eandem alteri esse
quod hac in eadem specie ... ad est quod hac et illa esse albedinem simpliciter
quod est eadem secundum speciem supra ... ut ... habent esse id quod esse simpliciter
sic ... aut individuum in specie quod reducitur ad modum
essendi speciem in genere quod esse in non separat predicamentum ut dictum est. Sed hec
... obuians dicens sicut albedo se ipsa est ad quod dicitur simul alteri
albedini sibi albo ipsa albedinis sua similiter ad quod dicitur simile alteri
albo quia sicut ... non pertinet ad ad predicamentum quod ad quod pertinet
albedo. sic nec hec pertinet ad ad predicamentum. Et est dicendum quod non est
ita secundum quod alius magister exposuit quia esse ad quo albus dicitur esse ad
quod dicitur album esse simile albo non conuenit ei ratione albedinis ut est al-
bedo sicut albedini conuenit esse ad rationem qua albedo est quod dicitur albe-
do esse similis albedini. Immo id esse ad quod albo ratione albedinis
ut est similis in ... non refert albedinem sic refert conuenien-
... dicitur simul alteri. Sed refert ipsum album et sic istud esse ad omnino est
actiuale illi quod est esse ad ... fundamenti et ratione subiecti illius ratione con-
... ex ... sed alius actiuitas fundamento et alius subiecto eius aliquo modo
... ex ... ut ... inferius uidebitur ... quod refert non fundamen-
to ... ex ... sed ... eius uel ... ex ... subiecti ...
referat ... ut patebit ... tamen id non refertur se ipso
aut ipso fundamento preter albedinem quod ad ipsum albedo se ipsa ab-
sque alterius albedinis participatione refertur ad aliam albedinem quod dicitur

ei simul. si refert principaliter actiuus similitudis. vn ista e p se
s p^m mod' dr p se duplum ee ad ad ista no q^m est ad ad
e p se s 3m mod' dr p se duplum e duplicitate e ad
ad sicut ho humanitate est ab q est ptum de rone sui
i for eius q^m no q^titate est ad ad. sicut ho humanitate
e aliq re ptum de rone sui i for eius q^m no q^titate e ad ad
sicut ho humanitate est risib q est sim ca pti ista a^r ho est
ad ad est p actiug. est a^r scd^o ad maiore declaracoe; ista dcoz
i eoz que in quibz dca q^lle quoh dixim^s q rlo sup formam ab
solutam hz fundari cp^x uno mo si fo em accitalem ut hz
ee in sb. puta sile sup albe^e ut e in core. a^o mo si forin
sbalem ut hz ee in supposito q sup humanitate s q hz ee
in sorte aut in plone. 3° sup hmt aut illaz ut fin se co
sidatur pt ee in sb aut supposito. p^mo mo e rlo acti
lis sb. so mo est sbal. supposito p qnto for spei est sbalis
supposito. s; solu mo accitalis p qnto accit forme q sici
supposito i neutro mo denoiat sm fundamtu. si solumo
sbm aut suppo^m. no e d^s s hec mo s q albedo aut humanita
sit silis aut similitudo. s; solu mo d^s q album e sile albo
albedine i in^s ho alii humanitate rlo 3° mo oio eenl i nullo
mo actiuis re ipi^s fundamtu i si forte ad accitalitatis
hz. qz no hz ab una illaz fop tm aut s actuz fundari
sup ipam n p coexncieaz alterius. si illa accitalitas no fac
q ptinz ad a^o p^micetuz sic in accitalitas e^s q e ee in. h se
patr pot ab accite i lacio alterius alterius q no apponebat
alteius. q s lonu i simplicu. q. x. p^nta. sex. p^ma gna
r^i significatia siue p^ma r^i i simplicu r^i significatiua
ut s n totaliter r^i reb; distinguntur q sut gna. co q ipi ac
cipiut^r large rem p oi eo q est ee aliam ad sbsistentr i yp
tasi; ul natum sbsiste i largissime sumdo ypostasiz isb
siste ad id q hz realitate pam eius p se i in se q e pp^ri
sbe cu pp^rissime c^ue to sbsistedi i to ypostasis i ad id q d^s
hz realitate q eius in a^o q hz oe accntib; accalb^us s.
qualitati i qnti^a solumo i ad id q est mo^d illi^o q no est co
plectm alterius i pot sbsiste separati ab eo i h in q reap
caracturacom ab alio s ia dictu mod' ut dictu est no solu
q^e p^nito r lonis. s; alis sex extne aduenientib; q ad s d s
loci i tepous caracturantur p^nti ii i qn i ubi as sunt^toy
caracturant^e qn i ii q ad huc in pte ia amp patebit i fuis

Est q ultimo assuitur q rlo p^ter mod' ad a^o ut fundam^n
no pot ee ii res a qua inherens alteri ut sb. d^r q negare qn
p^miti rlonis real' s co^m accitis sit incaturis s. i^r rom illa q
mod' est s se i q hz caracturacoz a fund^co. s a^o i a^o mo ut
ia indebi oio absurdu e dnte aug^s. v. de trin. c. iiij. ul' incom
s accitis d^r q n^r ei accit n^e tn ee q d^r sm sbaz d^r. In rebus
e^t ceatis atq; mutabilib; q no s sbaz d^r restat ut s accitis di
catur. oia e^t accitia eis que amitti possunt ul' minui i mag
tudines i qualitates i q d^r ad ad i sic i hitus i loca i tepa
i opa atq; passiones dic a^r amitti posse ul' minui. q amissio
ul' minucio. cu; sint mutacoes sig^ sut i indicia q quoz;
talia sut q amitti p^ssut ul' minui accitia sut illi^o aquo a
mitti i in quo minu posse pp q dic c^o xvi. n^l accit. co qnti
qua no e mutal' i misi a ubi ca accitia sunt que oaliq muta
coe r^i de quib; dnt accit. Ergo a^r ee accitis in aco e ca muta
bilitatis. s id ineod. ut id q dic e. ij. deo ad accide no pot
q id sola est inmutal' sba ul' ee quo deus e. i c. xvi. ipius
ne ul' accitis quo mutes h g^o oz inte quo rlo sit accitis ic
mo differt ab accitib; absolutis i quo sit ad in sb exns i quo
no Ad e^t intellm scd^o est q ons r lees reales oz pone accitia
ee incaturis i h ca ite hitudis sui moi q ipctat q rec ca
racturacomis. h ab^s i ab^s ex quib; ut dictu est integratur
p^mictu r lonis ut s hec ne totu p^ntuz r lonis dicatur esse
p^mentuz accitas dnte simplicis. In expte eoz aut q se huius
x. p^nito dion in duo. x. e eni sb actite oph ndit i illa
p^ma alioz innatur i hec um est gnali appellando accitis
ee dsiz ex opposito s sbam. ut ei statim sb dit queoz no se
accitia oio sbe sut appellanda. s. accitia quecuq sbe i alis pre
exntib; in sba supuenint mois tn diusis accitia dnt p^nta i.

ab^ca qntitas. s. i q^titas i illa p^nita vij. que hitudines
in pctat simplicius sup id eoz que s illaz coniunctione
dnt distingt p^nta sic exncieaz h quid s se hmt ee qs
oms sbas gphndt. hec a^r in alis sbsistut i hoz hee q
de s hitu e; gsidantur hec a^r siue hitudine hec quid sm
foecom gsidantur i sut oms s quale. hec a^r s dimensio
nem que sut s q^ttuz. Eoz no que s hitudine hec q d dnt
gsila q^s oz gtinz ad ad p^mictuz. hec dnt no gsila p^ui
telligt q illa de p^nito r lonis intrinsecus hmt i p^s s quos eqle
dnt ad inuicez. illa no a^a sex neqq s in illus r^i^s sol^e ei v
no in ordine ad altm dnte simplicio. In ii i qn no ac
cipi^t tpus i loca hitudo ad id q e in loco i tpe. s; ei^s q e
in loco ad locuz i q e in tpe ad tpe i sic de alis. vn ne
ad se dnt expssi i a^r differentem accitalitate in istis. vij
possumus discernere sic. Cuz n gnali dnt accitia queaus
pexntib; supueniut eis to li ab intr i dnt accitia omo i
trisec^e aduenencia ut sut qntitas i qualitas que ex so
la n^e abs^ca eius eui aduenit ut sb gtint ead' aut si ueni
unt to li ab ext accitia sex oio ex trisec^e aduenencia q
ex solo eius cui sbueniut ad altm l' ad alteri^o ad ipm ad
ueniunt illi. ista vn ista ul' aduenit ex ordie alterius ad id
cui aduenit ul' eo. p^mo mo est ultimu p^ntum. s. hz q
hita aduenit ex ordine eius q hz ad hitem dic eni r^s q
hnis ad id q hetur q id i^o appellatum est ei s^o mo sut
v. a^a p^nta extrinsecus adueiencia aduenit eui ei cau
sunt ex ordine ipius ad a^o quod pp int p^nta oio extrin^e
adueien solum p^nitum ho d^r acquisitu; taqn magis
extrisecus aduenieus pp q. ultimo ordietur dnte sim
plicio i expoicone p^menti hz aut q ex se ipo ee p^necipa
lius existimat ee eo quod extrisec^e aduenit i acquisito
qui a^a quod' oia gna l' iusta ul' in hitib; quib; da exn
cia a se ipis ptem qmda ad ee gferiut. hoc a^r extrisecus
to^m i acquisitiuumr ee nes sit. pp q ultimo ip^m a se ipis in
telligo. i. ex eo q ex sola n eius e^s sut hnt etia e^s s acto
i pa^o qn u. i situs acto eui i pa^o aduenit motu i passio
ab agente. q; sup motu n^l addit n i^p^s duilles quib; ut se
distinguntur ambo ei fundant in motu. q; ab agente
p^tit inpassum acto eui for^r dic i^p^s fundatu i motu ut
ipe recipit inpassum in quo differunt p^nitu accionis ipa
ms ab alis reb; . qm acto i pa^o hnt fundamentu imedi
atu; s. motu eductu ab agente in passo. a^a no n^l ponut
meo in quo sut n i^p^s prius immediate in illo. qn si illo
aduenit ei q est in tpe ex ordine ipius tpe i fo eti dic
i^p^s q^dam eius q est in tpe ad ipm tpe ex h q e in ipo a^r
a^r supuenit ei q est in loco ex ordine eius q e ite lo
cus ad locu fo rli ei dic i^p^s loca^s exntis in loco ad ip^m
cus ad locu for^r ei dic r^p^s loca^s exntis in loco ad ip^m
locum ite totaus loci ad cta locato i h roe eius q sic ei
in illo. situs no supuenit toti q est in loco ite sbaz p
cu ordinatarum in loco i h ex ordine ipaz ad ptes di
uisas loci in eo indez q duisi^e situantur. sm dispoim
tur in illo p^ntum no r lonis in e^m e int p^nita oio in
trisecus i oio extri^e sbueniencia hitudo e in qua gsistit
ptum est intrisec^e aduenies ptu; no extrisec^o r lo e ut
est p^mentum s p^a ea duo hz intse i dm moi ad a^o i ro;
caracturacomis i ro; utrisq; accitalitatem. s; dnisi modo q
accitalitate caracturacos oio hz ab extrinco. s. ab ipo fu
damto accitalitatem. no moi qui est nuda hitudo pei hz
ab extrinco ut a suo fundamto i ptum ab intrinco ut ab alio
s^t coniuncte ex i pp rlo q qm media sit inter accitia i
trisecus et extrin^e aduenencia magis tn ab intrinco ad
uenit q ab extrinco i magis gnaturi ei accitalibus
itrisecus q^m cum extrinsecus aduenetib; pp q q uocat
rlo hitudo gnata q a^o z sex hitudo uocetur simp^z
aduenien dnte simplicio pordietur que s se hns q ad
ad fut plib; nete est aduenire hitudine ad ad post
h a^r a^a p^mictu. no s ogteam hitudine s; s adueien
cia fundamto e^t similitudinis ut albedini q^m e de se ce
le est q sup ipam fundet^z sm accitu i nata sit fundari

habitudo similitudinis et eiusmodi est albedini quantum est de se quia scilicet
eam album dicatur simile. sed non habet ex se sola perfecte ut sic ac
tum. sed solummodo ex eo quod alterius albedinis in ad suo convenit
simpliciter. unde relatio que ad ad sit esse non est habitudo non est
in uno. sed alterius sub ad alterum. quod quia ambo coexistunt. si deleatur
ac habitudo in ipsis salvatur alio solo manente non erit
habitudo. unde quia reliquum non potest coexistere ut sic in ac
tum sit habitudo vel non coexistere ut non sit secundum actum habitu
do et hoc per corruptionem ipsius fundamenti corruptione ipsius subiecti. Ideo secundum dictum
formam actualitatis que est quod ad est et abest. preter corruptionem
subiecti sed et preter corruptionem fundamenti ipsum hec mutatio fit
secundum ad ad in uno ad mutationem secundum rem absolutam in solo
altero. sed est advertendum quod licet totum predicamentum relationis ut dic
tum est accipiatur sive a re modi et re caracteris quorum tamen est a ad
et ab alio. ideo re actualitas hinc inde et ad atque ad. ideo eius au
tem. ratione enim caracteris tamen modis solum significat habitudinem
caracterizationem. uno modo ut ipsum fundamentum primo cum ipsa habi
tudine constitutive predicamenti et compositum relationis quadam similitudine figura
que est in sigillo cuius caracter cuius esse in cera applica
ta eadem numero caracter cere. alio modo ut non ipsum fundamentum
sit caracter habitudinis. sed ad a fundamento quod impressum habitu
quadam sigillum non suam figuram imprimit cere. sed eius similitudinem
secundo modo ut tamen ad intelligatur habitudinis caracterizatio quod de
terminatio ad illud in quo fundatur que ex se indeterminate
ad nasum et ad ad. Et iste est modus quo contingit secundum et verum
modus ex diversa determinatione per diversa fundamenta habitudo diver
sificatur secundum speciem et genera ab illis abstracta et sic licet cum habitudo fun
datur super unum in qualitate ut super duo alba dicitur similitudo quia non
super mixta in qualitate dicitur dissimilitudo non quod ad preter mo
dum sive habitudinem sit de predicamento relationis ut innuit res.
fundamentum ut ad ab ipso quod est mixta habitudine et ad ab ipso
quod est mixta habitudine et ad ab ipsa et hoc quadam similitudinem motum
non esse de predicamento actionis et passionis. sed solum. quosdam
diversimode fundatos in motu et determinatos per ipsum. et sic
de ceteris predicamentis que consistunt in habitudine. ut non dicantur
esse de predicamento illorum nisi nudam habitudinem diversimode determinati
sive caracterizationem nisi quod per illorum quod determinatur ut ista
determinatio dicatur realitas predicamenti relationis istud non intentum
probabile probatur. in caracterizatione et si predicamentum relationis non con
tineat in se rem fundamenti ut quod similitudo non significat albe
dinem in qua fundatur quod dicitur ipsum significat in quantum per ipsum determinatur
sed iste modus ut in habet solam ymaginationem et impossibile
non enim caracter qui est secundum ad secundum rem abstractam in actu sic
se caracterizat ad se quemcumque nisi dicas caracterem se habere ut separa
tum ab illo. et totaliter sic ipsum quod ad ceram totalis est et separata
accipio eius similitudinis caracterizationem recipit ut ad hic quod sic sim
pliciter sit totale quod et inseparatum a suo fundamento nisi sic se
potest habere ad album quod non intelligitur in quo illo secundo modo potest cara
cterizari ut possit in habitudine ad iure diversum omnino et ab ipso
modo ad ad et ab ipso fundamento. sed quod de hoc dictum est supra sed predictus
modus ut videtur in est ille quod tamen simplicius ut patet quod secundum
dicendum secundum ipsum et non obviat huic positioni nisi quod idem esset in
diversis predicamentis quod similiter videtur simplicius negare de relatione ut
supra habitum est. sed hinc videtur de facili. ideo quod res alia
in predicamento puta albedo que qualitas est secundum quod tamen esse non est de
predicamento quantitatis. sed relationis caracterizatur habitudine non est in
conveniens quod sic de predicamento relationis dicente simpliciter in persona ca
pitulo de actione et passione ad ad secundum se secundum solam habitudinem considerata
in aliis predicamentis habet esse habitudo. et secundum se non est sic quod in qualitate est
simile et dissimile sic et in quantitate et inequale et tamen in circumstantiis idem esse
sub duobus predicamentis penes eam que secundum se et per positionem. et penes
habitudinem ad invicem et hoc quod ad secundum aliquos motus que secundum
se est de genere quantitatis aut alius predicamenti in quo est motus
est tamen in generibus actionis et passionis in quantum relationes secundum quos distin
guntur ista duo predicamenta fundantur in motu. Si ergo as
signetur caracterizatio relationis primo modo ratio est quod relatio
ratione sive caracterizationis illarum ad ad importat actualitatem

quam est eam que est secundum fundamentum et sic sicut secundum fundamentum
actualis est similiter puta albedo hominis et inherens eidem ut sic sic et sic
secundum per fundamentum illarum ad habet actualitatem relationis secundum fundamentum immo
magis ymaginabilitatem et consistentiam. unde si fundamentum non esset
actuale nec ipsa similitudo actualis esset sicut nec relatio in diversis actualis est
ratione sive caracterizationis quia super diversam speciem et esse fundatur
immediate et tamen diversa est in caracterizando relationem. hinc videtur quod
in divinis relatio fundatur super substantiam simpliciter ut substantia est puta quod verum
dicitur ditas paternitas est intrinseca autem non fundatur relatio quod actualis
est secundum actualis ab eternitate nisi ratione sive inherentie in suo subiecto quod in illis non dicitur
quod albedo et in hoc plus continet relatio in divinis quam ratione esse illius ut consistit
que fundatur in albedine simpliciter quia de illa verum dicitur quod albedo
est similitudo ut dictum est supra. dicitur autem in hoc quod relatio non
denominat in divinis non enim dicimus quod ditas est pater denominative pro
ut ditas intelligatur restricta paternitate sicut dicimus quod albedo est similis
et in hoc plus continet relatio divina ratione actualis illa est non denominat
fundamentum. non enim dicimus actualiter quod albedo est similis sic
nec dicimus quod ditas est pater ut iam expositum est. sed hic in ratio
denominat solum suppositum ideo in divinis generans est pater et in crea
turis homo vel album est simile. Si ratio assignetur caracterizatio relationis
secundo modo sic idem sciendum est de relationis actualitate cum eo quod iam dictum
est de primo modo. quia quod secundum idem currunt isti duo modi licet quoad
modum dicendi. tamen ponatur sive caracterizatio pertinens ad relationem modi ad ad
illam realitatem habet relatio nisi a suo fundamento et largissime accipiendo
super idem fundantur eadem habent realitatem. Judicium enim omnino est ea
dem realitatis omnium relationum divinarum que fundantur in eadem essentia
et in creaturis tamen idem secundum albedinem eadem est similis alii albo
et dissimilis nigro similitudo in quantum fundatur super illam eandem al
bedinem habet eandem realitatem. unde tamen in divinis quam in creaturis quod
relationes sint reales habent a suo fundamento sed quod sunt diverse hoc
habent ab eo quod sunt ad obiecta diversa. unde similitudo et dissimilitudo
fundate sunt in eadem albedine quia similitudo est ad similitudinem fundatam
tamen in nigredine et consistit ista diversitas relationum fundatarum
super idem non nisi ex parte ipsius modi ad ad quia diversus est secundum diver
sitatem terminorum eadem existente realitate in eis. Et unde et quod fit diver
sitatem terminorum eadem existente realitate in eisdem. unde et quod fit transmutatio realem absolutam mutatio
mutatio in relationibus per transmutationem realem absolutam in alio ab
solum omnino transmutatione ab eo in suo subiecto. illa fit penes modum non
quod penes caracterizationes nisi valde per accidens in quantum non potest manere
actu penes caracterizationes corrupto modo in quo
caracterizatio. sed ratione caracterizationis corrupto modo in quo
caracterizatio. sed ratione caracterizationis non existit in relatione nec exactum
habet esse. unde quia talis actualitas non existit in relatione nec exactam
litate sui fundamenti. ideo actualitatem que sequitur fundamentum ut in ma
gis et minus et sequitur hoc relationes dicente simpliciter sicut ad predicamentum
intelligi per suam ipsam ad ad consistit. et sic in aliis. quod non significat
qui accipiuntur in predicamento habent quantitatem habebunt et ipsa dicentur
sed non et non habebunt quecumque enim in suo genere suo et ad ad habent
et in una habitudo in
equalitatem secundum quod qualia. sed non secundum quod ad ad. sed in una habitudo in
tensionem et remissionem suscipit. quod enim ad alterum se habent. sic
se habent et non secundum quod habitudo et ad ad. sed secundum quod talis et secundum quod qualitas. intelligo
et magis et minus suscipit. secundum quod talis et secundum quod qualitas. intelligo
et secundum quod determinata est qualitate fundamentalis subiecta et per hoc caracteriza
ta ab ipsa secundum modum aliquorum predicamentorum. Sic ergo loquimur de actualitate relationis
ratione modi ad ad cum sic predicatum ille primum oritur ab extrinseco. sed a
fundamento pertinet ab extrinseco. sed a se convenientie in quantum oritur ab in
trinseco. illarum omnino habet actualitatem relationis sui fundamenti quod esse est ei quantum
est ex se quod in quantum mutabili fundatur in ipsa ut dictum est quod autem
in divinis in relationibus illarum omnino habent actualitatem relationis divine essentie. sed
quantum huiusmodi actualitatem habent ad suum sive suppositum quod referunt
et hoc non nisi per fundamentum quia est fundamentum actuale sic et modus
ad ad ad fundatus in ipso ideo actualis denominat suum et ipsum sui
datum in quantum est actuali sic et unum per actualis constituitur ex actuali
et sic quod est per se subiectum relationis. sed secundum quod actualitas. sed in hoc dif
fert modus in creaturis et in divinis. in divinis enim est ecclesius suppo
quod refert et denominat quia est constitutivum ipsius hic autem non sic
sed accidentalis. quod supponit suppositum ut constitutivum in esse
unde penes modum ad ad in quantum habet oriri a suo fundamento non fit trans
mutatio in suo subiecto nisi ad transmutationem eius secundum fundamentum. si non
consideretur modi illius actualitas in quantum oritur ab extrinseco licet non est

b q̄ iam dictum est nisi quia id extrinsecum pot̄ coexistē
q sic nō pot̄ poīt hu⁹ actualitatē p se in r̄ ad idem mō
ille ē natus in eē p se ut fundamento q̄ iūe te fun̄to eā
alti ut slō sm dictū mod. s; solum in r̄ cuis ad h̄ eē
n̄c p se illud extrinsecū. sīu ad sit sīu ab sit poīt ad ī eē
slō aut fundato s; solū q ad est poīt ad eē ig ab ē poīt
ab eē ī iō sicut cū trāsmutacōe argua² actualitas in
r̄lōne. Jlla nō pot̄ argui quo ad cuis eē. in. s; solū
mō 8; quo ad cuis eē ad. n̄c eni cū h slō ut fund̄
inest ul' nō inest quod nō inhūit ul' inhūit. s; solūmō ex
hoc slm p̄ fundamentum est. q ad q p̄us nō fuit l' nō ē ad
aliud ad quod p̄us fuit q sic r̄uia sm modū 8 exp̄ositū
b r̄lōes sit mutāō ū b alia iō; eē. in. s; solū b iō; eē ad
q nō b eius mod' mutacōis r̄lōnes p se hn̄t iō; actiuas
q sit actū b iōm quia sit ad aliud nō b iō; q̄ sit ī ad
sīu ut in fundato sīu ut in slō. q sic b realē trāsmuta
cō;. b r̄lo; trāsmutāō slm aut fundamentū quo ad eē
ipo; ad ad ul' ad nō eē ad ad nō d' quo ad ad eis inēē
l' nō inēē ū p actus in q̄ nō ad ē nou⁹ mo⁹ ad aliud
eē ū de nouo sit fundat⁹ in fundato q p fundamentū in
sit slō in deficiat quo ad eē ad ad ū deficiat quo ad eē
in. q p huc mod' r̄lō ē b q dic̄ puxū mod' sīu hitudiē
mutam eē[n]di ad ad. actus ē in eatis q b; ip̄⁹ sit trāsm
utāō in slō q eē fundamentum. s; nō est sic actus fundā
q² nō fundat⁹ in ip̄o iōe sue eē ne b se. 8; b iō; sue ihē
q² nō fundat⁹ in ip̄o ū p slm q² est fundamentū inest slō iō
eē. s; tū nō inē ū p slm q² est fundatū inest slō q sic p idē
q illud q ei inē ut fundato p idē inest slō q sic p idē
est actus slō. q̄m tam q p se inherētiaz in slō sicut
hn̄t actū abita neqquam h̄t. vñ ai dic p̄ns ī p̄mus eoz
q sit ad ad queda sunt in slō q dic de slō ut accñ
inia. quedam nō sūt in slō q nō dic de slō ut accñ p̄n
cipalia ut qualia accñ stati; quibus ad ad d' sunt
iō; large p slō quo inferius in loica p̄ncipali. slm ē
sicut quidē queda dic̄ de slō q p slō quo ad sic dicit
accñ quo quo mō qui de queda sūt in slō s; slō; q eē
in. equiuoce dic̄ actus ab e̅ q respectu qui ab ad p
se sit in slō p inherētiā respectiua nō iōe similitudinis ne
q²; s; p se q p se nō sūt ū in slō fundamentalr̄ nō ī hē
tēr. v ip̄; fundat⁹ appelle³ slm ip̄ talem mod' eēndi. in
b q̄stiōnem. 8 dixit simplicius quecūq; in sūt gn̄ slō
in sūt q ad ad ū ex p se fundatū appellat slm p ip̄⁹ ad
fundat⁹ ut dictū est. vario inē slō tn ī ē fundat⁹ s;
aut actū h̄t nullo mō posse b̄ r̄lōes in diis. q² nō fu
datur ū s; id q ip̄ ū iō nullo mō pot̄ b r̄lō; eē q̄ciū
trāsmutacō sicut est in actiuis ū pactur ī ip̄o trāsm
utāō sm slm sicut in eatiuis nō pot̄ eē trāsmuto
sm r̄lō; ū pactur trāsmutāō sm fundamentū in altera
eēnt; ut in utroq;. Ju ad ad ē p se oīō nō fit trāsm
utāō sm phm. v. phicoz. s; hiis iā existimo possum
patē quecūq; obscura relinquit de r̄lōes inerē ica
eis de quib; p in tēco; locuta nō sunt lectum aliacun
in qōnib; de quolib;.

Sequitur quedam p̄tm ad diuersas eatas spāle. p̄o p̄tm ī
ad eatias intellectuales. s̄o ad eatias nō intellectuales
eē q̄rebatur queda p̄tm ad intellectuales q̄ tā agli
cam hī q̄ hūanā q̄ vnū eē eatura anglica tm̄ et
p̄ma eē eatur am hūam tm̄. Circa p̄m q̄rebatur. v. p̄m
ex parte intellect. ut sciā sit ad q̄positū ī intellectu q ō ex
parte uolūtatis quoz p̄m erat de uoluntate quo ad se ip̄;
ut uolūtas moueat se ip̄m. s̄o erat de uolūtate ī ī
intellectu ut ī pare sit actus uolūtatis an iōis sui intellect
Circa p̄m arguit q sciā sit ad q̄positum in intellectu p̄mo sic
sciā successiue acq̄rit̄ g ō h̄t partes quaz vna acq̄rit̄ p̄ aliā
eē ab his partes est q̄positū ex ul' q ac. s̄o sic p sciā
acq̄sita ī q̄posito scito q q̄posito ad nō acq̄sita nisi q̄posit̄
posito g ad. Contra nō q̄po ex m̄ q for̄ q² nō est ū for
n̄c exuitute q slō quando est slm aliq̄ qui sūt duo
mō; q̄positionis ad quos alij hn̄t reduci q² q̄. Dico q
ali⁹ exposuimus loco de simplicitate dī quod ē q̄ciā q̄po q ad
q̄po; alia q est quedam q̄po q ad q̄po ex aliis loquendo
de p̄o mō q̄positionis clarū est quod sciā ē q̄posita q̄d
quia q̄po intellectu sciētis sicut actus. s̄o. loquendo nō de
s̄o mō q̄positionis cū ille sit m̄. ut ū est exp̄ositū aliqs
illoz q̄ sciē q ad s; nō. Jtaq eni q̄po que est ex diuersis
sm rem in nullo q̄cuitib; ē mō est illa que ē ex m̄ et
for̄. de qua ut pcedit sm aa¹. p; q sciā nō q̄posita
quia ē for̄ accñtal' ū hīs m̄ ex qua s; in qua tm̄. Et
nō est dubium de sciā cū sit q̄posita ex ptib; for̄lib;
ut sciā sit una for̄ q̄po ex plurib; formis et ex eādu
bitacōis exp̄lla in p̄o ad. et est ad q oīs for̄ que per
agēs nāle aut mō in trāsmutacōe q mot⁹ ē edu
catur de p̄o ad actū ptes h̄t in quib; successiue eē
ad q ad g ad differens b q̄pletum q inq̄pletū, p̄cia
cendo ab inq̄pleto ad q̄pletū ī q vnū coz p̄cedat
de alto ut de eo q est inp̄o q inq̄pletū id q est ī actū
et q̄pletū. vltimo stando in aco simp̄ p̄fco q q̄pleto
b iū; ill⁹ forme quaz p eam diuisitas simp̄ pot̄ ītl'
ligi aut b iō; aut sm intēcō; aut sm rē. s̄o mō p
tes h̄t oīs for̄ acquisita p motū intēcōis q remissiōs
q² pcedit de p̄fco ad in p̄fcm in ead for̄ spē tm mag
e' q mi⁹ infor̄ mich differt spē 8; mō tm̄. sic mag
albū q et mi⁹ albū. s; actualr̄ mag̃ diuit mag̃ albū
q mi⁹ albū q equalr̄ alba. g n g sciā sui albedo q; q̄;
alia forma recipiēs intēcō; q remissiōm ptes h̄t in
sua eē q ad oīs for̄ alia recipiēs mag̃ q mi⁹ ne
gare nō possum⁹. ī mo ex p̄sse q̄cessim⁹ q exposim⁹
quō hi⁹ ptes h̄t talis for̄ in qōe queda de for̄ intē
cōne q remissione. 8; ex talib; ptib; talis for̄ nō est
dicā eē q̄pōita quia b tectata ī iā nata q̄one ptes
for̄e recipiētis intēcōm q remissionē nō manēt ī
ead' distincte ab inuicē b suos g̃dus inquib; na
te eēnt stare indiuisi ū b iō; tm̄ sp̄ in⁹ intēsoie
manēte ī mag̃ intēso in uirtute solū ī q eē for̄ eē de
q̄sidate b iō; intēsi q remissi sp̄ existit simpr̄ nō
hn̄s ptes differentes re aut intēcōe in q¹ h̄; ī; rē
tm̄ ita q in quoq; g̃dus sistat g̃d⁹ aliq qui q uir
tute sūt ī illo nō sūt differētes ab illo ū b iō; solū
q r̄ cū dcā aoz in aco b iō; solū ut patet q̄pōm in
corpe q ad pītas iōm ī p̄fco ratiōm ī intēco illaz
q̄pōm ponit in p̄o. Jdcirco q sciā in intellectu nullo
mō dcā est q̄po ex eius ptib; q q successiue acq
rantur. q² s. nō manēt ū in eod' simp̄ in quo ū
hn̄t distinctō; ū b iō; solū alr̄ tm̄ b iō; sine b
dicā q intēco b iōnes p̄fcōales q² hic b iōm actus
intur diuisi g̃dus in ip̄a for̄ existes in uirtute q
g' in ead' for̄ nata sūt succedere q de orsū stare ī uo
b iō; infor̄ distinctis nullo mō posse eē ut intelli ut
v imaginari ū slō. s; solūmō ut diuisa iōnes q̄b
erūt in aliis for̄is diuisi g̃d⁹ stātes se orsū indiui
sis dicentes b iē. vñ inde q̄cipiuntur iōes q pcedat;
ut differentes b iōm tm̄ q nō b intēcō; n̄c b g̃dus
inferes recipiētib; intēcō; q remissionē q̄cipiuntur
ptes eē les ut differentes b iō; ut dc̄. Secundo mō
ptes h̄t oīs for̄. que spēs ē slō gnūs q sūt ptes eius
g̃ et dria ex quib; q̄po nō ex differentib; re. s; intē
cōe tm̄ q sūt aliqui qui ponūt q h id' sint b iē;
dicā sola intencōe gnūs q quecūq; dicē ei⁹ exn
tes in eod' bruto p̄ū in eod' ali corpeū uiuēs et
sp̄l' c ingrōne p̄o extendit q gnāt ab eē sīale ī
eē corruz q ex corporeo ī vnū et ex vno in sp̄ uas
q ex sp̄ irāte in sensu ea sic de ceteris sū p la sine pau
cōra p̄āntur inueniētur ut sic ex parte gnōis nō ē
medium mutacōis sit cū p̄no n̄c id' ip̄i n̄c sit sic
q̄mēo n̄c id' ip̄i sic n̄c ex parte for̄e gnātē nō sit gnā

Q7

medium cōpositū ultimi cōmedio nec ē id ipsi sm intencōm q̄rs
eni ut dicit in fine ⁊ ultimo hūt esse unū cōstitutū in
illa nō tm̄ sil' sunt hūt illa diūsa eē sic que p motū re
apiunt ⁊ cōplete nō hūt illa diūsa eē sic que p motū
recapiunt ⁊ cōplete nō hūt ń in initio. Et sic dicit gn̄ōne
ńlem dicit eē motum ⁊ forē inchoacōnes in ń i q
de ńture forme ul' acq̄ p gn̄ōm s; solū eē ad ⁊ aliud
s q alī plenū p̄tium v' declaū quō in insiz ē q gn̄ō
ń sit motus. s; mutacō in fine motus alteracōnis p cedē
tis impantis s̄bm sm actū ut sit in ncitatis ad gn̄ō ipi
fore que tota s̄ itm ⁊ eē sim eē educi de pō me S; q q
mō se hāt de h plaum est q id q sic hē ptes siue succe
mō se hāt de h plaum est q id q sic hē ptes siue succe
siue gn̄atas sīt sil' q est cōpositū ex diūsis nō s̄ rem. s; s
intencōm gnis ⁊ dr̄e. s; ter cōpōco; exptib; possimus pō ńc
in scia q ptes s inteco; differentes hē sic albedo ⁊ q̄au
alia fore sil' exns in spē spālissia. Tercio mō ptes formales
sm rem ad inse cō intellic dr̄. ul' q ptes hius sint eiusdē rōis
in toto l' albius ⁊ albius. pō mō linea est cōpōita ex diu
sis ptib; quaz queliz linea est aliq̄ q sucessiue intelli
gunt lineam in se acquire p motū qui intellit flue
dom linea fluxū. tal' cōpō nullo mō est in scia. quia nō est
ń in simp̄ca aīa s; si aco mō intelligi possit eē cōpō h erit
q ad' si intelligam' geometria. vn̄ hitū scīe cōpōtū ex di
uisis hitib; diuisō p̄norū ⁊ diusaz cōnū ut intellz q h
p n̄m ⁊ qlz cō hāt pō hitus in aīa re diusos ex qb; integ
tur un⁹ ⁊ de isto mō p̄cedit ut ēco qō sua difficultate ēt
est scia q oscia sit hitus cōgtius qui tū hitu affirmo gtie
in pa spē quatis que ex opposito distingt' cō alias spēs quatis
s cotem gn̄e que est qualitas gō eē nō descendit in spēs
ń p duas ex qb; cōge cōponūt spēs necē ē ponē q hitus
simpl' q est vna spēs qualitatis sbalterna cōptā ex ge
ńe ⁊ dr̄ia cūq hitus cōgtiu ⁊ affectiui nō sit ex de po
ńe ⁊ dr̄ia. necē est ponē quod descēdat hitus simp in
ne cōtem rōis. necē est ponē q hitus scial' simp cōpōtus sit
mos p duas ⁊ sic oz ponē q hitus scial' simp cōpōtus sit
ex gē et dr̄ia. si querit de cōpōē reali an sit cōpō ex ptib;
re diusis quaz vna acquiritur p' aliā ut pō p; vna i q cō
sistit hitus p ıı dem p; aa in qua cōsistit hitus cōtus p
⁊ sic deinceps. Ad si sit scia intelligatur eē cōpō h mō scia
simp que incōre scīe cōtinz eē g. scio ut gmaticā loicā
methaciā ⁊ ceteris omis dicetur eē. cōpōita ex illis ⁊ nō est h cōpō
ad qm̄ q̄dam agguī s; nc de hec querit qō q sic q d; siue
scīe diuse scia vna posse d' cōpōta ⁊ sic vna ex illis. S; quit
de scia illa que s unitatem dr̄ eē una ab unitate sui ⁊ nō
dicit. tm̄ successiue acq' p; cius pē pte de qb; ptib; ē qō
ut in scia ad cōpōtum ex illis sic ⁊ scīedū s q deciamus ia de
an theologia sit una scia. q scia nō dr̄ una pp unitatem
realem s gō aut s spēm eoz de quib; cōsidat s; pp unita
tem rōnis ⁊ mōi cōsidi eē. vnū s; ad q pla attribuitur
pp. vnā formalem rōm cōsidi omib; q etem dicit aplo pho
i hō poste vnū in q vnū. S. s. vnā rōz cōsidi. una ē scie
s q declaui in pma qōe de diusite theoe ab alijs scia. li
sint aliq̄ diusa q nō q̄eant in rōe cōsidi. nullo mō hūt v
nū hitum scīe i aīa ut moral' scia ⁊ mathea suo su
nu hitum scīe i aīa ut moral' scia ⁊ mathea suo su
to sbm id' s rem pp tm̄ diusas rōnes cōsidi. id nō hē vnū
hitum scīe in aīa. s; diusos q ad' ut scia ⁊ astrologia q
cōsidant aliqx motū celestiū. q nō eod' mō oid st diu
si hitus i aīa mathca q que cōsidat de pō ente ⁊ id de ete
simp ⁊ oib; etalz s rōz cōe cōsidandi. ut eius vnicū hē
tur gn̄at aaz a sciaz qlz s p'ma rōz cōsidi vnicū hē
gn̄at ⁊ in q metha scia simp dicit q aas ipa co
pos ex gē q ē scia simp ⁊ pa dr̄a cōpōne rōnis ⁊ alie
sūt ab ea nec distinguūtur spālissimis spēb; in quib;
stat distincō ⁊ est qlz scia scias in spēmo. vn hitus cōpō
ne rōnis cōpōtus ex gē ⁊ dr̄a nō dissolt ulcius s forme
addicōz aut dicz s; indiuidua ut gmatica in gmati
cā sortis ⁊ gmaca plonis quia quelz talium hitum scia
hn̄ nō sit hetur. s; successiue acquirendo pte p' pte id

de vnoquoq; talium est qō utrum sit cōpōitus ex illis ptib;
⁊ sic utrum scia sit cōpōita cōpōne tali p ter cōpōz ex gn̄ē
⁊ sic dr̄a que ē rōnis. Et ē dr' q queliz scia q est hitus i
spālissimo scīe cōsistens vnicus est ⁊ simplex carēs omi
cōpōe reali ex diusis sm rem ut ptib; existib; ⁊ manētib;
in ipō ⁊ h ēt eqli simplicitate illi qui hē quilz hitus asta
uus ⁊ illi quelz for una recipiēs intēsionē ⁊ remissionē
⁊ h s mod' ia ē tactū. vnde nō est maior simplicitas in hitu
scīe methe in quoq g̃du hāt cam ⁊ q qui in hitu tēpātie
⁊ q in albedine ita q p p'mū actū gn̄atū hitus h ⁊ tota re
alitas hitus q ad' ex p'mo actu gn̄atiuo albedis hēt tota
realitas albedinis. h; ing̃du in pfectissimo aquo hē qcedere
p intēcōnis motū ad g̃du pfectū. s; hitus quouis sunt
s declaro g̃du pfcōnis debili firia in ilō ⁊ cōfa li mol' ń dim
hitus. s; dispō que fit ipē hitus p pfcōm ad g̃du maiorē ⁊
nō dr̄ia ē quo ad h in forē recipiētib; mag ⁊ min ń i acci
bi s' l'necētib; quib; diusice diuse fore intēdunt ut de ip
sed meis fiat pfectū pp q maior in eē dr̄ia p eū meb; tā
q in aliis ⁊ io maior apparz meis cōpō ex ill' ptib; q in aliis
sunt eō denuo talium foz quedā que nō ń ex actib; cōforib; ⁊
reiscē s spēz gn̄antur ⁊ augmētātur ut sunt ille q sunt ń
les p'm albedo q ab actu in frigidandi gn̄atur ⁊ intēdi in
mie ⁊ h siue a diusis infrigidātib; siue ab eod' mō ifgi
dando intēcio mō remissius aut lumē q ab actu illumiādi ge
nūatur ⁊ intēdi ⁊ h siue a diusis luiosis eādē pte medij illu
minātib; siue ab eod' illumiante mō remissius mō intēsius S
no alie forē recipiētes mag ⁊ min⁹ que gn̄ant ⁊ augmē
tātur ex actib; diffōrib; ut sunt hitus cōgtiui scīaz spālium cō
tinētur. cōnes p'noz ⁊ cōgtiui quoz min eē diusi hitus ut aliq
sit hitus cōmū aliius p'noz ⁊ diusi hitus diusoz p'noz et
diusaz cō in ex quib; cōpōatur sicut ex re diusa ipa scia
to hoz cōgtiua puta methca aut geometria qlz mō nō
min' in se hz cōpōz forē illis nō ex actib; illis. S; ex actibus
ut gn̄ante ⁊ augmētātes; nō ē ita quia imi⁹ talium sciez
spēcificaz nō est nisi vnic⁹ hitus simplx ⁊ nō min⁹ simplx
q forme illes ex actib; vniformib; illib; gn̄andi ⁊ ē vnus
quisq; hitus talium sciaz spēcificataz gn̄atus ex actib; illis
cōgtus ⁊ augmētatus ex quo ā cōsiles actus hūt elica q ad;
⁊ singule virtutes que sunt hitus affectiui simplices hitus st
elicatiui talium actuū ex quib; gn̄antur. vnī pcūi si ordie rōo
acquirendi aliquē talium hitum cōgtiuoz pcedatur p'mo hē
gn̄ari ex actu cōgtiuo quo cōgnoscimus p'm p'n̄m illius scīe ⁊ ē i
g̃du infimo ⁊ inq hius ē hitus p'n̄ij p'm quod ē p'n̄m cōgs
cendi aa p'n p'tiora. ut spēs p cedētes s id quod de hitu gn̄atū
est de ipō sit p'n̄ij ⁊ dispō ap cōgscete cōgscedi seqs. ⁊ q ex
quolz actu cōgtiue augetur ⁊ intēdi hitus cōgtiu⁹ gn̄atus
a p'mo actu cōgtiuo cōgscēdi p'n p'n̄m simp p' ⁊ sp quo ad
h q p ipm hitus p'mus ē intēsus dr̄ ille id' hitus eē hitus p'n̄ij
illius ut cōms cē ē actus ⁊ sunt illi actus cōgtiui diusi sic ⁊ ipsa
p'n cōgtiua. sunt diusa quoz qlz plificat pot s numz ⁊ sic fir
mare ⁊ intēde hitū quo aduentiā illius p'n̄ij eē actus plifica
tur ut p h mag vnū p'noz cōgscat q ad ⁊ nō solū sic aug
mētatur hitus in cōgscēdo pla p'n plib; actib; s spēm differen
tib; ut q̄z. s; ⁊ in cōgscēdo id' p'n̄m plib; actib; solū mō nūo
differentib; cūq hitus dcās sic sit gn̄atus usq; ad cū g̃du exac
tib; cōgniti p'noz ipē hitus p'noz ⁊ dispō cōgscēdi cōnes p actus p
actus ipō cōgtiuos qui ā sunt augmētatiui hitus p cetisa ul'
lius alcius gn̄atum ⁊ quo ad h q p actū cōgscēdi cōne hitus
p'mus est intētus dr̄ id' hitus eē hitus illius cōms ⁊ h diusaz
cōnū s q p actus cōgnos diusaz cōnū auge qui sunt diusi me
se. q spē ⁊ q. differentes gn̄e ab actib; qb; hitus p'noz ē gn̄a
tiuus ⁊ augmētatus quoz qlz qui est ad eand cōm plificare
ri pot s nūz ⁊ sic firmare ⁊ intēdere hitū eūdē quoz ad nō
illius cōns ut p; h mag. vna cōo cōgscat q alia ⁊ nō solū
sit hitus augmētatus in cōgscēdo plres cōnes plib; actib; q
s; s spēz differentib; S; ā in cōgscēdo eand cōm plib; actibus
solo nūo differentib;. s; ā in cōgscēdo eand cōm quociq plib;

actib; solo nuo differentib; S; e ad itend q tam ee pn q ee
ones vary sut moti ggscedi q ge ee pn tplex pn e ogs
cuns. vno mo in qa tios ogscunt q est ma diffini scdo q o
p n pn q ogscuns ao mo ma sa memo e q expiecie pn
q ogscunt 3o mo rce ducere ad mpo le gnes q ogscunt
sito sb quo gtinet eiti ma q iductone sb q gtinet ex q h
v hn do me in de mostrim q ob; me augmentatur hitus in
sins actib; s; no n sm ecd; q remissiom sp mteso q remisso
exnte eod simpli b rem differte solu b rom ut dee e d
altredie. Cumq; hitus fiut g nat in ipo h nt eiui actus
gstles eis ex quib; e gnatus q i singlis mte d hitus ut
pfcius ogscitur tu pn qm ones pn est pfcius ogs
tuntur g ex ipis ognoscuntur g nes eliciete q o nes pe
fcius ogscitur g ogstunt ipn resolute q vnu pn
pfcius ogscitur. mx alem ogtu q vna qo mx altem q
singla ogta mx singla no solu in pnus q o mb; vnius
scie. s; plium siue sint peitus dnise su se hant ut pet
totum siue ut sbaltnans q sbaltnata de quor dnis alibi
locuti sumus. C q; g ar pmo q scia e opo q acq pr p
ptem. dr q no oz h de scia plus q de altredine no e he pe
ples n ituite q rce sola differtes sic m altredo ut dictu e
C Ad b dr q scia est gpo m. quia p ipm scies asila gpoto
p io posi. pvan q teus est gpoitus quia sua scia que e eem
sua assilatur opoito. io dr quod, for m re opo sic est pn
sua assilatur gpoito. io dr quod et ad gpoita q totius gpoita i
q io en eendi q sui ipius ut est ad mpo sic est pn m ogsecdi eor
q est opo m q me ut est ad mpo sic est pn m ogscedi eor
dem q est p se mesa scie que hetur de scibli q io sicut ipe
simp x est h dat ee gpoto q me sic q scia mesurata b ipam
simp x est. h p ipm heat scia de gpoto.
Arcii b ar q uolutas no moueat se ipm q; g ipe sit simp
q bna q ead. te id r eitem est sir acti q po. q moues ico
q moues i actu b e mota q motu in po e i p mouetis h a
est in pole. q; act q po sut oia ee id que sese no g paciut
C Con gue q mle quid est mouy se ipm cessante grante
q no exnte pnlere q sih alia i moti pcessiuo g mlto for
tius. g mlto fortius uolutas q e q d i mle. C hic oz o sida
re sex hntia se p ordine b ro; mouendi que b ordine sim
maiore q minorem dnia; hnt mt moues q motu i ipo e mm
differenter q in bo q sic deinceps q h largissie accipiedo mo
ad motu b re q ppissie dictu q ad motu b ro; q i ppissime
dicta q illr est um in omnib; mouetib; q motis q uirtus i
io mouetis q moti necio sut gie q; ut pedit p ma obico
uirtus q io mouetis est ex dispoe pfconis q e in actu et
fiunt i a d uirtus a moti ex dispoe inpfcois q est q est in
actu q fiunt ma d uirtus a moti ex dispoe pfconis qua e
in po q recepit ad sua pfco; ad ab ao q io illr moues in
lo mo motus e moi est deus q illr motu illo mo p ma
m sume distat b ee; q; de est pure actus q sume pfcius
m no est pura po q sume inpfca illa q sex q dco mo se
hnt p ordine b ro m mouedi sut ista. pu est totalis dia
i nodo b m est notalis etta inoledo de qua est qo q ipe q
ad meiore declarad; ei de aliis b moet mdicam . 3m est in
telles eitus mtelledo. Q i tu est gue aut leue i mouedo se
ip de quo gpte b ia obo. Q ntum est al inmouedo se ip
motu pgssiuo. Sextum est gnans i mouedo ad ex se sepa
tum ad a e gnom. pu istor mouet se ipm i uodo su ad ac
tum uoledo q no differut uolutas ut moues q motu n
b rom tm sicut q ipa uolico b rom tm differt ab eisde
vn largissime loquedo q n extedo uelle siue act uodi
di moco siue motus quidam b rom d inina uo te q b;
ro; uolutas ipa mq moues est est q; pfcm mactu q iq
q motu e q pfcm q in po q ip uolico e q moco q acto er
ntis q inpo. ita q dee b q est q in po actia in actu sic no
ntis q inpo. ita q dee q est in po cetu no moueta q moti seq
uens se ipm b q est in po certa no moueta q moti seq
ordie ne mag recedut ab ipo meiore hnt q inore dnm
int moues q motum vn ietiu moueus q motu i sexto
gdu q moues q motu dnia; hnt int se b m sdm ree;

q distant loco q magtudine gmoueta q mota in
aliis gdib; mtemedius no penitus differant sm sb;
aut sm locum. vn in qrto gdu intmedius mbiat mo
uens se ip m motu pcessiuo moues q moues q motu p
tim differut b sbm q ptu no. q ptim distat loco q pti
no q io mapiedo asumo pbs in 3o de aia detiat q
p m mouens b locu no est po uegetatiua q; ipi n rndet
organa pgssiuo mo p inplantis m intellectiua spe ula
quia no speculatur agibilia pp que e motus m itel
ligetia ptica b q detiat q b quod ibi expssius the p
ticus intelles no est dns actus quia sepe ne dicitur
dignu fuga puta tire motu aut bestiam q saltat cor
tu mane; in loco al q delectabile aliq ptisla cois se
tt qiacsat tu totu al taq ao exnte d no cuis q e
moui at no m; gcupita motus dna est in ita gtinetes
e uati gcupiscetes quiescut q gcludo detiat q h duo
mouent appetitus q intelles pticus. s; intelles no mo
uet n quia appetitus mouet. vn in motu aliqui
p gressiuo mouens est aia bruti b appetitu sensitiu
al no quod est ho m q tu; ho b appetitum roalem
qui dr uolutas totu a gpoitu est motu. S; quia al
no mouetur n organice oz q sit organu aliqd
quo aia b appetitu utitur ad motu in quo poned
est id q appetit ut moues est. vn ut dicit an. corp
d mouetur a pmo instro ita q p m instru q mouet
q q est sbm aie desidatiue est in corpore alis i vno lo
co quo appellantur ptes quedam q ad q attributur
ptes a e q g h q g h oz q in illo sit id ad q p n m q finis
motus ee possit. ois n motus gpoitus ex a tte et
expulsione nece est ut p n m a quo fiat expulsio sit
finis ad q est atractio sicut motus gyratiu q qm a
est motus alis gpoitus est ex atractione q expulsione
m qm q; p; dext moue a uob q sub sbtatia sinis
sinus sinistra aut quedam ptes illius ptes expulse
erunt ad intius ut antiores q queda atrate ut q se
postiores q atrcto q expulsio aly no est in rectitudie
s; b lineas mag tuas q rectas q io assila gyro et
ista pp acquisites est p motum motu atractois finis q
p motu expulsionis p n m q io nece e c ee giblu i q
sig m me m ingibbo sit quiestes a quo erit p n m expl
sionis q in quo erit finis atractionis q gtanu sit mo
tu; tu atractes q q sinistes q sut p n m q finis in h mo
tu dnisa diffinitoe magtudie q id sicut eetiu q q
tale est in ali est cor. C Id e aphore intellm q aliori
no mdat dem ay r mibus de motu pgssiuo q de cais
motis alui q no hnt eos tinslatos ut die i pas
su isto. Scd q moi motu alis ex se gnale e io q mo
q mouet ex se aliq fixum in moble inquo fig q sus
tentatur q h tu mt se qm ex se de eo e q tale dr esse
mt se dt phs de cais motus alui i pu o ois motus
alui. quia si moueatur aliq ptila quiesce aliq
q pp hec incture mallr; sut q ad eim centro vtu
tur incturis q sic co pp inqua est inctura q vna
q due q recta q curnaua pimittatus po q actu pp
incturam q aut in incturis po q actu sut aliq
de. vn alii a dide. s; sp p n m p n m q n p n m gestat
mota pta queda stus ut puta bebio qd mo
to cubit toto a inbro h mius tibia quid geni
to to a socsto b ebru q infra q; sua ee brachi
um hie utiq est p n m aie mouetis q infra sp
a nece est i medio ee ambor p nor p n m aie !
moueftis alor e ex mor mediu intum d eo no
q tale dr ee ex se d r i dem int ia dea. Q e gte g
vniuq; inse ipo aliq oz bz quiesetes vn p n m e
q mo e et m. S; ois qui in ipo quies insufficies
d no sit ad ex simp quiecus q i mo le q acte
e in ipo oz ad i mo le ee si fuerit sit motu sic

Q

motu sic ad hunc magis aliquod corpus est in mole ad grapiam sum modo quod motus si cadit ipsum puta in ruribus quando mare na progreditur non procedit ipsum aliquid si non terra maneat in volacio aut natacio si non mare aut aer sistat et ut dicitur de motu progressivo aliud ipsum permutat quod modo fir matum ad suppositum ipsi propter hoc sine sistus fit secundum nervo locus quod non firmari queat quod faciat in ipso motum suum solum nec unam habet resistenciam huius que movetur ut in ipso post movere se ipsum et ut dicitur de causis motus aliquid necessarium quod et secundum alterum est a moto et totum a toto et post ulla est eius quod motus et infra talia omnino necesse est habere quiescentem et extra ad quod appulsentur que ut dicitur est non solum necessaria sunt in motis ex se secundum locum sed in motis secundum spiracionem et respiracionem et aliis motibus ex se ad situm ad quem lis modus motus progressivum aliud qui dicitur est in ac tog est de motu progressivo ipsum quod modo duabus utilibus cognitum est de motu progressivo ipsum quod motus duabus utilibus cogniti as partibus quibus facit motum et secundum distinctis in eodem secundum dextrum et sinistrum secundum quod prius privaci sedit dicens unius corporis per locum mutacionis principium non quod dextrum oppositum aliquod natum est sequi sinistrum et ut dicitur de motibus aliud amborum necesse est in medio esse principium anime moventis si moveantur alio necesse est unum esse secundum aliquod est anima alterum extra a eius alio necesse est unum esse secundum aliquod est anima alterum extra a magnitudine tali huius quod in corde huius aliquod in proporcionata magnitudine tali huius quod in corde huius aliquod in proporcionata habet et secundum quod tertiat in 3o de anima secundum omnes consideratur per ordinem se invicem quorum primum est movens non motum appetibile cognitum secundum est movens motum secundum ad motum quod movet quod est instrumentum anime appetitiva mota ab appetibili cognito motu alteracionis quod est in appetitu ideali quod sentimo bonum est appetibile quod fugit et alterando causant spiritus fantasias et intellectus fantasie aliquod intellectus habentes intentes in ingenium prince propter appetitum fantasie est appetivas in virtutes substancias secundum calidum et frigidum secundum in suis organis alterant propter et statim quod actio alterat eas motu appetitus ut de non appetente fiat appetens cumque appetit sicut hic motus fuit motu alteracionis deinde per eius statim ipse tuose movet membra organica motu locali duis actionis et pulsionis ut iam membra tamquam id quod movet alteracionis motu eius secundum quod dicit philosophus de motibus aliud alteracio motu est secundum locum qui est primum autem permutacio secundum calididatem et frigiditatem aliquid quod aliud etiam parvum cum fiat alteracio est corpus habere simul permutat extensa et conducta partes ut ex necessitate ipsum secundum fiat motus in aliis et in partes ut ex necessitate ipsum secundum fiat motus in aliis et in tam facit communis duracionem et ruborem et pallorem et timor ribus et huius communis intellectus aliquod operabili cognito alterat principium quidam spiritualis affectionis voluntatis ut iam infra in debeat ad quod se alterat secundum appetitum quod de non volente fit volens et tunc in primo suo movet organa motu locali quod ad movet appetitus sensitivus ut dictum est unde tertium movens motum et eodem motu movens quo movetur scilicet motu locali et est membrum quod est organum in virtutis appetitive et motive iam in proporcionabilis quod secundum quod iam dicendo modo anima appetitiva anime attractione et expulsione motu movet alias partes habitas et non se habentes ad se sed invicem tali motu non evenire in dextre parte modo in sinistra et non similiter in utraque quia una mota necesse est aliam quiescere ut dictum est et iam ampliter declarabitur. Quartum cum quiescere ut dictum est et iam ampliter declarabitur est motum non movens et sunt partes habite et membra aliis exteriora alio tamen et iam modo motus organum id secundum partes dextrum scilicet et sinistrum aliud appetitiva attractione et expulsione quod ab ipso eodem motu movet partes habite ut iam dicere ponam aliquod consequens in fine 3 de anima reducit ad radicem sic et primum quod movens depellit et non depellitur ultimum aliquod solum depellitur non depellens medium aliquod utrumque ut ita media et sic movens in motum reducit ad unum nisi tamen ad propositum vel aliter inde distinctio eorum secundum differentie motus modi ut iam patebit et sic ut dicitur in communi motus in talibus composito ex toto scilicet post motore medio

a primo moto medium aliquod potest esse unum et plus uno id aliquod organum de quo iam habitum est primo esse primum quod est medium cordis ubi spiritus vitalis in quo principium est virtus anime appetitiva et motiva ut in signum indivisibilis quod ambit ab ipso organo secundum partes suas distinctas penes dextrum et sinistrum ante et retro sursum et inferius principium ut tamen penes dextrum et sinistrum et est ipsum organum toto post quod unum opponere aliquod duo quia alterum duo quiescente in eo puncto sinistrum alterum modo puta dextrum et secundum invicem sed quod secundum omnia colliguntur ipsum de motibus aliud que obmisit declaranda in libro de anima pro mittendo et secundum declaracionem in hoc libello et ut dictum est invicem altero dextrorum quiescente alterum modo movetur tamen horum alterum ab altero motus sed ab altero in modo ordo quod est anima qua ut dicitur unum philosophus non quod ipsum se ipsum movere sic quod utrum per moveatur aliud ita quod sit motus receptus et ut dicitur ante finem aliud loquens de dextro et sinistro et in organo dextro cuius movetur ut non sit in quiescendo sit sic dextrum movet sinistrum in eo quod secundum id supra aliquod in superiori aliorum principium et necesse esse in medio esse principium anime moventis aliorum est extremorum medium ultimum et sic lex medium est principium motus inter dextrum et sinistrum similiter et inter partes secundum alias differencias posicionis unde contra sedit similiter aliquod habent et alios modos habet ad eos qui deorsum et deorsum puta eos qui de capite ad eos qui a spina nullo quoque modo est hic motus receptus extremis quod est et conscius amborum non quo ad hoc ut dictum est medium id est utrumque utriusque extremis in utroque movens utrumque sed dextrum utrumque esse in sinistro et sinistrum ut quiescit in dextro secundum quod iam declarabitur ut secundum hoc quo modo dextrum possit movere a sinistro et e converso unumquodque id partes possint movere et quiescere invicem ab anima et per illas alie partes aliis exteriores id dicit ante finem de motibus aliud quod necesse est illud organum non esse punctum secundum magnitudinem aliquod et secundum divisum in dextrum et sinistrum ut secundum hoc in alio secundum eorum modo motus ex se intelligimus ista tamen prius significatum unum indivisibile tamen quo modo ex se intelligimus in medio dicti organi inter sex differencias posicionis quod sunt dextrum et sinistrum secundum que partes id organum distinguntur deinde philosophus de motu secundum quod continua secundum sunt ad in medio et secundum existens prius tum progressivorum esse conveniens secundum motus utriusque per eam similiter et extracionis secundum eam que dextrorum per cium copulonem dico dextrorum et sinistrorum et eorum que superius et inferius que posterius et anterius quod significatum necesse est quiescens quod in omnibus permutacionibus fit enim in flexione et rectificacione et principium esse et fine ut spera modicus motus in sensibili parte est medium id sive secundum alteracionem sive secundum locum secundum motum magnitudinis sive multum et magis motum facit in extremis partibus omnes qui ut dicitur de causis motus in dica permutacio facta in principio multas et magis facit differencias de in cepit veluti gubernaculo secundum ad modicum transposito magis procedit transposicio non in minimus partes organum que sunt propinque sig et existentes id per mutaciones ad ipsum que principium intelligi ad propositum esse dextrum et sinistra quorum quelibet habet in se ante et retro sursum et deorsum 3o non secundum intelligimus ceteras partes habitas in an tamen minores quam exteriores existentes illud organum que sunt modo in toto organo et hec motu magno ad motum parvum in organo et tanto maiore quanto partes sunt exteriores et magis re mote a medio et ab organo quare ad motum cordis orbicularem motum volucionis maximum habent motum et velocissimum partes que sunt ex in superficie minimum non et tardissimum partes que sunt centrum quare eciam si unico motu simul moveantur tote motor toto in magis et non solum in minor est toto ut dicit philosophus quod centrum est maioris et non solum mihi deinde motus organi et partium habitarum quia de non esse celis distinctio in motu aliis medium organum id et ceteras partes ut organa non dicitur movens et motum certe aliquod partes mote tamen sed deinde in motu certus et pulsus qui sunt principium motus localis. In primo motu certus et pulsus qui sunt principium motus localis tibus est dextris et sinistris dicitur sive tractio et pulsio et secundum principium secundum modis in illius secundum alias differencias posicionum uno modo in partibus organum alio modo in partibus habitis uno est modo est tractio partis per organum alio modo in partibus habitis uno est modo est tractio partis per contraccione et abbreviacione quare ad medium in aliquo vocatur in testimonium ere quod partes interiores aut priores ambit ad medium eius sive extensio secundum longum ingressit ipsum contra et contra sunt retracta brevior facta est alio non modo est tractio partis absque eius contractione abbreviacione quare ad sicut in cuando genu attrahat sibi tibiam ex hoc

tibia ut qñ ut rugescit aut vino fit sil' uno mo est pulsio
ptis p eius extensionem et plicationem q ad uidem9 i iesti
uo tire q pte q pmo actinta a theca athendo deinde i suo
p g'ssu extendit ex se q pellendo. Alio uo mo est pulsio
ptis ab sq eius extensione et plicatione q ad siquis genu i e
uatim rectificet ip h pollat a se tybiam ex h tybia in seu
sit mag extensa uc longior pmis mois tractus et pulsio fiunt
in ptib; dextris et sinistris organi que ppinque sunt deo p'no
dicte pho in fine de motib; aliu; pp hoc et sp' oplatur h u
exns sil' ad hoc q sic motus et exeat iuuitem ōia a' mot
pulsior et tractor q' o; organu angi posse et abuiari tal' aut
est sp' na que utitur aia sicut instro imouendo organi
illud aliis aut modis tractus et pulsus fiunt in ptib; hitis
organi fiunt tractus et pulsus sicut in sentiente et aiato aia s.
ut e in vna pte attrahente s' a'a' l; p ut attrahit ut est i signo
medio quiescens pp q organu h est mouens motu no tu q
p ipsu mouentur ptes hite. s; quia p una aiai q ad' q i
motu peni i testim tire hunc dicit an finem de causis mo
tus et inabili a tali et eni istam h d9 ee q' alcato pp ipm uc
ut iam sup in ptib; uo hitis fiunt tractus et pulsus no sicut i
sentiente s; sicut in aiato ul' operante ad motu q ad' manus
tenens baculum acuta attrahit sup et baculu; nc est dua i h
pp q p hita est mouens no mota hic dicit phs pay an ubi
iam dictum qui a' q et ad manu hec ad in eliatq; puta
si moueat baculu m' quia no erit utq i neut extremoz
cuia in m extimis eu' q mo' m m alto p'no et eni hg' hec pu
et fine et ad manu. Itaq et pp h et si no in baculo mouens ab
aia p'm est m m manu sil' eni h et extremi man9 et capon
et h pt ad cubitu ul' eni diffe que sunt ad nata ab hu q h fit
eni q ad' aufiblis pt lacls et sic p'm mouens s; loca i q mo
ues nullo mo h; ee i ptib; hitis s; ut motu tm. In ptibus
uo organi hic ee ut motu et mouens. In signo uo medio u
mouens tm et motu u p actus in q m in q medii sig m u h
ee u in extimis motis hunc d' phs in fine de causis motus
existimatm9 existiand' a' ostare al' q ad' ciuitato bu l'
gib; rectam. In ciuitate aut qui semel statuit fuit odo
ul' opus est separato monarcho q o; ee p singula coz q fi
unt. s; ipsoz qlib; facit que ipius ut ordiatu est et sic h
p'st h pp osuotudine. In aiali; id' h pp na; fi' et q' natu e
vnuq'q; sic ostatu' fiere pui opus ut ul' opus sit i vnoq;
ee aiam. s; in quoda p'no cors existente a' q ee inde eo qd'
ad nata sunt fiere a' ppriu op9 pp n' q quid' p'm cors l;
sit p'nr incordis medio i' totius cors cu toti cor mo de
moto loco ad locu e tri i quoquo mo in qual; incitura
o manente toto core incod' loco mo' pt ei9 aliq in sig' aco
medio int' quiescens et motu i' ptis mote ad pte quiesce
tez q ad' c' centro alia uiciet' uiciuris ut hitu e sup
et fine sp' tractus et pulsus in ptib; hitis manente in eisde
ead' fa. sicut et ead' mag'tudine q ad' q' i motu istoz se
se in pellecui et extendi. In ptib; uo organis mutata f'a sic
et optime dicte pho de causis motus p' mod' i athomatis q
d tenib; no est alitacio et si fiat minores q' ine9 roto et certo
moueant. In aialib; a' pote et mai9 et mi9 fi' et fig'e augu
tari p quitatis ptib; imo l; in ptib; hitis no tu sunt tce
sm fig'am aut s' q'titate tu in ptib; organi nece e oa i
mutari utroq; mo sp' eni meis sit o tco ad sig'm mediu q
existens no s' lineas. s; s' eua pte illius q mo' et h ptib; q'
mouentur motu ottomis motis ab initioi et s' inoz ius
q'eius et inferius ad signu mediu manente pte quiescente
a motu p g'ssus s' lineam rectam p totum in eu acoms p
tis alteius. s; linea illa recta in q' ocumatur signo medio
inclinata ad p'tius ab initio l; quousq; incipiat i euari
sp mag' ac mag' declinet ad alterius ut idcirco tu pp im9
ptis inclinaco; q'm pp alteius rectitudine ip m sig m mediu in
nece sit tede ad spe a p'tius et spe a uisus p'eius fuce g'ssu i
int' ptes ut geniaz sic uisus antius ita q si sil' o hantur
pt dext et sinist est queda inclinato ad a'tius int' archus

ptis dextre et sinist igitur ad p'eius inquo e sig m m e
q s figura semicirculi quod fit q'cd a uo i motu salt9 i mo
tu. ei a p'no salt' exinte medio sig' int' dext m et sinistru
q int' lineas rectas s' fi' t angulare sit sic mot' et in
curuaco sm dext m et sinist m et fit me m i g'ssu int' lineas
curuas et arcuato sit i rificantur fit reuersio ad tag'lm
et i fra ista o'rtone a dicte hnt ptes ab inuice fiucoz et
resistencia; int' se mutuo pt fiucoz ab i' ex p q'm p'u m mo
tum exns in sig' medio utq; attrahit in actone et repellit
a se impulsione et mo' ul' sm to m sit i saltu hic d' phs
in p'no de motu p g'ssiuo q saltat et ad ip m firmetu;
q d sup et ad id quod sub pedib; facit saltum hnt ei
q dam o resistencia adiuicem ptes inflectob; et ul'
fixum ad opsitu; pp q saltant plus hntes saltatios
lapides q' no hntes et currente uelocius curriit o moue
tes man9 fit ei queda o resistencia ad man9 et ad cor
fit. e i motu salt' q ad' siquis deorsum otenentes moue
aut crura ad anteius. si uo pt organi dextra et sinistra
no simul o hantur et extedantur. s; incisu; cu; una e
uatur alta r'tifica tu e extesa ad anteius in pte i fe
riore et ad p'eius in pte supiore o tinua signo q m s li
neata euam et infingit in sua eleuacte et inclinacone
sup r'tam et h; resistencia in ipa in sua extesione q fit
simp' i motu abuiacois g'ssibliu una pte p'mete
et alia p'ssa et que attolli fereti p bet hom9 et si cordi
natur s' homus fi' ex una pte hnte lineas rectam
ex alia uo curua. s; in tli p g'ssu dext pt p'm e ult
mo toms ut p'mo ut sit nata o i sup sinistru et i
curuacte sup illa; eleuari et post eleuaco; o actoz ium
extedi ut sic ex pte dext incipiat motus et ppona' p'o
pes dext ad anteius et p'ea quiescente dext o ha' sinist m
et incuruacte sua eleue' sup dextr et deinde extedat et ppo
natur pes sinist dext et sic ut dicit the9 sup. g' o'aia
o hecia et extede n' uicissim sinist et dext p g'dint' alia
ut e' dic phs de motu p g'ssiuo stante unaq; pond9
in hac est motis i in anteius o; petem p'cedente leue ee
oti9 a' g'ssu fco rursum in h pondus suscipe et pcede a'
in anteius. O; a' s' hunc modu p' sit incipiendo motu
a dext s p g'diatur. alia s' q dic in p'no de motu p g'ss'
sig m e ferre o'ia in sinistris sic e facilius q' moui q
feitur l'ib eo q d; motu p'mo pp quod i hom9 no est
i motiuo. s. sup sig m mediu sic uc in p'mo motu. s;
solum i mouendo o; in ppon. Si c' i mouente et p'no mo
tus in ppoa aut tol' no moueb; aut difficili9 sic g'
p; quo ptes organi q; mutat' i motu s' quatitatez
et o; s' d iusitate motuu mutari et sm fi' ptes uo
inte quia no mutantur sm q'titate. Io qlt; cuq; moue
antur q' est ex se no o; mutari s' i m fi' imo q m est
ex se respiciunt sig m mediu s' lineam r'tam ex se e r'te
recte site et sic sm fi' t angulare. si uo respiciunt s' figura
t angulare. si uo respiciunt s' fi' z cua h actu eis q; no
otinuat illi sig' u p lineas arcuales illi organi et no
solu que dca sunt otingunt i motu p g'ssiuo g'ssibliu
hnia dext m et sinistru parent distincta dicte pho ibidez
loqndo de dext et sinistro h a' declaratu est altas magis
q altas queciiq; eni organicis ptib; utencia piu pedib9
aut alis aut quocuq; alio tali deo; p mutaco; facuit
e talia mag' de articulata queciiq; a' no talib; ptib;
ipo a' cors distinctones faciecia p ceduut q ad' sin pe
dib; puta s' petes et quocitur i restitutu testina tre
existat qd' et h; ns q dictu est no aut p; silr. bii u sal
tu u q' simul dext et sinistra mouentur u. imp dextru
nisi pus mo' q ms imp cepte. sic et q' i uolatibus
alis i natatilib; pennulis po mouent alam ul' penu
lam dextra q sinistra h i in ptetibilit pp q a' g'ssus
illoz mag' assilatur saltu q'm ambulacoi et sic p'ta
geingunt in hnte duos pedes tu salt. et in b'utib; p'les

penes ut qtuor quia tn ut dicit phs pur g'ssus eorum
est antius p'ciora eorum mouentur ad antiora s' dyametrum
p' dextru cui petem antiore sinistru p'tiore mouent de
inde sinistru antiorem p'te s' dextrum postiore eod' a'
mo; quia; a' p'tes hnt pendeo sim' sicut motu oz ei
q'ad' in 9oz que deinceps postiora ad intiora mo m s'
dyametru palam aut in leuite motus sicut 9 t in hn
tib; 9oz pedes aut plures sic 9 t in ipis hntib; 9oz pe
nulas aut petes 1 9tinget in aiub; si hnt 9oz alas
aut plures 1 essent moib; tn pedu qm alay qm pena
rum motus ad latus sicut e mo in hntib; duo ul' pla
iiloz. simile a' accit i motu repetu ut p; in intestino
tie q' 9stat sup tiam q'tu in toto corpe a medio u' e
approsale eodi p exteduo 1 p lo~gitur expulsione p
tes antiores q incipit a signo q' est i medio u' p'mo
ti app; in pte p'ore deinde ei 9 t hntur de p'ssione q sur
icapit a deo sig' 1 po app; item 1 sili atraccoe ab eod'
sig' 1 appete i'cz extedut p'tiores 1 p'qm sili extre
se te demu teo t hntur ad id sig' 1 app; po in ipo 1
est to' al' q'tum sic p'us 1 te in ma p'tece ut p'us
sic g' p; quo in isto motu aliu p'g'ssino moues 1 mo
tum no sut distincta s' m totum 1 se se ab extigere
tum no sut distincta s'm totum 1 se se ab ex tige
ta sicut 9 t in mouetib; 1 motis mo pcedente s; a
nima ead' in toto corpore 1 oio simpx quo ad itel
lectiuu in hoib; u' extesa s' ptes eorum in brutis mo
uet i unico sig' indiuisibli exns orgnice totu al' s' oq;
mod' 1 sic q'camo se ipm p'ut est i ptib; p se motis
1 q p'ut est in signo p'tco moues u' p actus ut dictu e
¶ Que uo sut mouetia 1 mota s. gina 1 leuia 1 q'
to g'du adhuc uni9 distinguit 9e sut corpa simpl'cia
inaiata no mouet' p appetitu s; p nlez ipetu 1 in ea
est distinctio i ipis s' orgna sic 9t inaialib; n'llo m
p'sut moui ex se ut declarat viii phs intelligi ut sut
g' p' n'm inchoandi motu sine ca extna ut sit moues
p p'n'm q' ex ps i una pte mouet inuicem alteru h
de aiatoz p'ut est 1 ali possent stare i medio motus
ex se ipis ut 1'd' dicit q' que no mouetur a se ipis ut
gina 1 leuia mouet a' ageniante 1 faciete g'ue
aut leue aut ab impediccia p'hibencia soluente ab
alto e' hoz celente hec q' incipiant moui q' 9 hnt
inter' moue ex se p se q' to motu 1 quo ad hoc
mouetur ex se p actus duce qm sup viii ph igdu
gin e p n'm receptois ut mouea ab extno n p'n'm
accois n p actus ex se e' moue ex se q' to motu ul'
p remouens phibes p hoc po ipa in illu statu in quo
p forma in natum post exequi motum 1 sic p actus
mouetur a se ipis no quia in exsecucoe motus ad
sic quo moueant q' ipa se ipis n c q' cessante i pedo
ad q' se ipis motu inchoant j ino quo ad execucoem
mot' sut p se ca motus 1 g'nans atq; remoues p'in
tens sut cae p actus s; q' no recipiut se moue p'e
q' no mouebat p'hibens sut cae p actus si q' n re
cipiut se moue postq' mouebatur p'us n q' no e
rant in dispoe qua possent moui ul' p' forte care
ntam ul' p forme bene i perdimetu 1 quo ad h se ca
motus s'm p actus 1 g'nans atq; remoues p'hns p
se ita quod si simile 1 leuis p'is nllo mo exeas moue
tur n p uiolenciam in quo differut mouer gina 1 leuia
1 alia que ex se sine alio mouente n s' ips; a ppe q' illa
inchoant motu p'q' p'us mouebatur 1 cessant a
motu se ipis q' no posse face gina 1 leuia vni 9t
ait p'tem g'nans est id q' dat simpl'r g'nato forma sua
1 9 sequtu 9ngencia forme quoz vnu est mot' 1 io
co s; intelligere q' no p se i mete dat motu sic dat
forma s; q' dato forma dat motu q' for no est ipe
dita sufficiens est 1 ca motus vni cu p'fecta hnt for
ma ex sui loci ntem 1 absenciam g'uancis si cessat
p'hns statim se ipo absq; oi alio mouete mouere se ipo
ad locu sum dnte alg' p'o meth cu dicit i ceu celi 1 cali
actilem s; cu actiuis uocat cu impe eo q' caui n p'ueni
ex ea s; ex q' q' no sit cu debita cendi causa n cu illa
sic qui remouet columpna sustimetez rectu dicit diruere
q' no est uim eo q' ca ruine recti est cui pondositas s; retine
iem ps subsistenciam columpne remoto g' columpne apu
ut id ad casu 1 ruit q' erat ei s. g'ui p'a actu ul' sicut
scamonea dicit infrigidare eo q' aufert colerum que p'hib;
n infrigidari ng' erit frigescere s; cu motum fiat q'phi
bet 1 scamonea erit ca remocois colore no ca ifrigidu
q' se post remocoz colore inter sic g' p; q' sicut n est ca
p se infrigidas 1 amoco colore no n p actus p se est
scamonee 1 p actus infrigidacoms sic in g'ui ca p
se descesum est ipis g'ue p sua forma 1 amoco p'hibe
tis hn ips amoues p'hibens est ca descesus p actus q
q' amoues est amocois p'hibens p se ips q' p' p'ta
sidet cu po ut ad motum q' accit i ueri i icere sp'a
qm i ue citur i ipe sue g'uacois q' no mo ad suu lo
cu ntem e a' impedito qm g'uatur in loco exercise
eo aut qm erit e alto suo ntali abaco ex hec n in
dig; ad h q' exeat i actu motore extnco e e nli ca
sit inpo actuali 1 eu ita sit 1 id q' mo' eclu e id i quo
e po nu ad motu s. po receptois motus tue id q'
mo niuei mutate hoc motu e in ex qua g'nat e cor sp'x
ut g' q' aer qui e in po ignis 1 supi est id q' mo i tei in
tute recti ad supi qm fit ig's 1 h ageniante ut dcm e
s; 9g'natu est 1 sic ex locu sum abs; oi a' p se mo
i ipo dnte phs in viii ph 9tingit impeditu ad suu si
ce s; si quis fert i pedimetu agit 1 suum sit s; p se
moues s. for actualis g'uis p se no motu ipi in corpus g'
uis qm ex in 1 for sili que no distinguit nc loco
nc situ sic distinguit moues 1 motu s' ptes i alii q'
ad motu locale ut ia dictu e 1 ei quo ad motu augm
ti s; tinmo dirigitur sicut for 1 ls ex ns in actu p'for
1 s'ui exns in actu p forma s; q' ph exns assignans differeciam
i motum ex se qua e i augmito 1 motu g'uiu 1 leuiu
i hec indeb; q' quo ad ad g'ue 1 leue mag hnt in se
p'n'm motum suoz q' que augmitatur dic in q'to ce 1
in mag' a' g'ue 1 leue in se ipis inuenit hz p'n'm h oz ps
p'pinquissima ce s'o cor. ex hm. expones dic i te totu
ig'm moz totum s; i augmetabili p's una augmitate
aliam distincta ab ea loco 1 alt' sup eiide q' dic sic
cu q' moz se remoto impedimente est quia motus ei' 9sez
forma g'uis sic p'p'ns actus 1 ig' no indig; extnco moto
re de quo 1 dicit sup textu eidem q'ad' cetera actu exii
cia in re g'nata no exusta j ea nisi mo re for g'ua
ta 1 e te hec motu i paulo ante 1 ips est hec 1 e mot no
est p'mus 1 eclis a motore extnco s; a for moti et
ido mo ex se g'ue 9 impediens qui eunt 1 s' istum modu
assila ei q' mo p se lap' cui moz se in q' e g'uis in
actu 1 no in q' est in po deorsum ca a' h est q' opo
ex in q for for ei ei' moz in q' est for 1 mo s' q e in
esse e' no est in po inferius. Est tn p'ceaduteo q' te
g'ui e differut p successione motus 1 mutaco subito q'
q' est ex pte mouetis 1 mutatis g'ue se p se u' e p for
mam g'uis se mutat subito facto se deorsum su sit me
dium resistes ut si sit me resistes successiue moz
se deorsum 1 h est ul' uelocius ul' tardius s' disp; me
dy 1 g'uis q' uo est ex pte moti ul' mutati g'ue ex
se mutatur deorsum n p uiolenciam aut resistenciam mu
tacoms s; p oledieciam 1 h absq; oi successione mot'
s; q' mouentur h est ex se s; no sui medio resistete te
sic mouet se g'ue actuale 1 cu i sit ut dic qm sup
viii ce 1 m necce est ut moueat se q' moz celi ad
a se v. g. ho no moz se actualr i naue n' q' mouet
naue celi 1 sic lap' no moz celu n d'ez in q' e 1 sic

sequit motu aeris sicut e de hoie i naue i m fic ca d
in q aer est uectus i motu lapidis q e id q pmusim
a tertiani ephicis s i e lc est genaor. vn gina et
leuia ptq sut gnata in for pfca absq impedimento
quodammo mag ex se mouet se tendendo ad sua loca
nua q alia mouet ex se ad loca in qb inuenit sua
appetibilia qz g ma q leuia reqrut quiescet nec mouet se
nec ex se dicte pho de caus motus alii de inanimatis
quecuq moueret dubitabit utr ad ut i cpis e qes
cens i mouens i ad extrinsecor gestenerum appti nate
q b q in po pu ignea tiam autem calidum i ad q fe
ca. sigina i leuia no mouentur ex se q a gnante i
remouente. phis hnt pu in mo fortiter nec alia q no
hnt form appetitus n ab appetu aquo hnt pu mo
tus ut dem est ut spea nec libe moueant se bruta i
eis que se mouent mota. 8. in tio g du in tellitu i in
tellectu. cu ei intelles motus fuit ab iteltu intellectum e
simplicis intelligetie uirtute sua quasi q hc n l fe
se i sup sui actum i sui obm oppoit se eis ut intelle
tum q dam moui a se ipo ut a memoria intellectuali i
forta ipa noticia simplici et obm que sut vnu obiti
moues eisdem intellm sic qsium in fortiuo ip noticia
declarat q alt declaratiu exgsitens. i sic disting
id intelles i moues i motum. Est e moues ut i forte
est noticia simplici q mod ut mixta intelles i impo
ad noticia declaratiua. i q lz no potuit se facere ad pu actu q
no erat n i pum po i actus intelliendi pot tn se facere
ad s actu q ad q hc de actu q fit i intellib ipedit in quid
expositum i in questionib ordinariis i est in h dicta mte moues
i motu id eo i inolest dicta q i pcedentibz Et se mo
ues q motu i so gdu. 8. i uoluntate i mouendo se ipm
ad actu uolendi de quo e q o ppo i dnt aqui s q dic ap
i ut sentire phs in x bona for ma q pm motu uotus
no pot ce alie ip sta e o de quo i altis q b suffic de
clarauimus q no e i ea dicto e i si o mou dta s gnalem
a mistece q diuisit de s o ncsse mo lia ut gina dorsum
leuia s su q sic uote se q oqz no tn ex hec mot omi de
lent assbi n ut cac usi q pt hic sut motum diuiso
inuestigande diuise pticulares caute qz esse no sut ac
eb uedi deo i si ab illo sut mreg q ad motus ginu
no de actibu dicti form giius q mo quo ad e d augu
q deus sic res a mistet ut eas ppo s motus age smat
fil iio dne q uotas mo a bono ggto sic a suo ppo ob
iecto pu pasibile q ad ania og scibili mo intelles si n
lz no molet q no pot stare qm te sicut intelles p di
sente in tlligibili no pot no moueri ab ipo ad actu itelli
sic uoluntas psente bono ggto nobis no pot no mo
ui ad actu no uolendi q sic pit libm arbitriu i p oms
ois id miti q domiti q suasiones ac deliberacones i q
siliacois i cetera h que necla sut ad uitutes. Jo
dne. illi q for intelles e pse pu macionu hu q quo
uotas e appetitus qui no e n i teller qda forma intelles
dz q for intellati est idui s indeterminate se hnt ad i tellin
sui i i illo uotas ut no necce sic ipsa determinate ichian
ad vnu sic ut uoluntate artificis ad aliqu domu si
si sic for intelles mouet uoluntate ipsa z inclinando i imo
sicq ip no cce n q da inclinacio ad bonu ggtu q ad
form gnius gse inclinatio deorsum ut no sit aliud
appetitus eius cendi deorsum n h i uelo de sic boni
uel appnsui mouet ipm indeterminate ut ex n no dene
cessitate appetat ad pte boni sb mo sit ptre bo n
appensu necco mouet ipam i inclinat ut determinate
i ex necessitate appetet id i ptet in hec libu ar Jo
dnt q actus uoluntatis qui e uelled pot gsidari
vno mo quo ad actus determinacoz qo mo quo ad exer
ciu q ad i artifice si no pe n vm dom fac i mite n
pt uelle fure aa arti for. sd uo mo determi a fine

q ad artifices n hnt n vna form dom ad hnc
pt in differe sz tn domu facere ut no facere i p
mo dnt bo de mou ab intellu q lz ut ittum
e for actu uolendi specificans ut de e ut siquis
uellet necce est q id uellit no a bo mo q sic e
obm e bo n sb rone boni i i fims que pot i diff
ent uelle psequi q no uelle i sic e uoluntatis mo
ue se i quecs omnes in suas actones ia ite sic ab
ipis Sz si quo ad actus specificatoz q lecu q
pu in motum no sz ecce intelles ut bonu intellm
pcra mone uoluntate de quero de specificatione q po
uotas moui. dnt e e pura omissio sui ablacio boni
fca uoti ab intellu recipiete ei impssione ab in
tellecto olo intellh q ad ipm passiuum recipit a suo
po actiuo vii necesitate absq oi libertate ipe in
telles ad recipiendu n q ad in pot recipe ut uere
eque form s q pot ce ut no ce ages i pincs ci
sz li n ex libertate a q aut e aliqu inclinacio fca i
uoluntate. di po mo de uotas nec a bono i intellecto
nec ab ipo intellu mo q n mo ab aco n aliq i
pssione fcq in se ab illo. i io si mo ipa uoluntas
a se ipa mo i li sui mouea declarando s sui actu
obm siue extendendo aut exequendo sui actu ita
q ntz mo maneat plena libertas uotas r sui ac
tus n opz intelles ad h q fiat in sui actu ip uo
lutas nisi ondendo si offerendo obm i li no n fiat
q passione i siue quia no ut s li si ibi sit aliq de
terminacio est ipi intelles qua determinat passiue ab i
telli agente i determinante sua passiua i ip psenta uo
obm nullo mo que ab itellu agete declarat passiue
ip uotas ad actu uolendi. si po mo. 8. si a aliqua in
clinacio fca i uoluntate. aut g illa inclio n est aliq
uolicio. dz impssio aliq inclinans ad uolendu sic
podo q ad ipm inclinet ad hnt exius in ipo at est
aliqua uolicio siu actus uolendi si po mo de no
obstante illa impssione inclinante maneat i sua
plena libertate agendi i no agendi p illa impssione
ac si no h unsz eam lz de no ita fal posse uelle cont
eius si no mouetur ad ad uolendu a se ipo mo e tn
quo ad determinacoz actus i obm qm quo ad exerciciu actus
sic pius. dz uo sq mo illa inclinacio sit aliq uolicio b
uicio no sit n q da uelle q ad dic aug sup i o p. In
clinacio determinatum i testimonia. t. q ind est inclinatum de
ad ad h n uelle dz quo ad uile id exeqe n ipedi
ad actu i si extus no sit aliq execucio sic a cta no e ad
actu i si extus no sit aliq execucio fit acta no e ad
exercicium actus q ip uelle ut sicud sit pole ponere
quod intelles dico mo moueat uoluntatem quo ad act
a determinacoz sui. exquo ad exercicium q no pot uo uelle
exequi appetitus cui sit opo ut ait phs de motibus
aliu i iam declarabi s ipm sic g si uotas mouet ab ip
q tinq modice nullo mo poss ce actiua ce id ipz repelle
do. s i nece cce id exequi sui psequi ut adipiscetur q ei
sel passiui est ab aco sp ab eode passiui est i q qm
actiu lz possit ce actiu ce ad q adm intelles qui e pas
siu ab obo intellectus simplici po sic passiue pot ce acti
i se ip ad gnandum in se ipo noticiam declaratiuam i
constituendo noua intelligibilia q a ce intelligibilia p mo
ggta. 8c q intelles in q lu est inactu quo ad gne ptcom
agit ad h ut fiat s ggtoz q nu sic i uotas dicitur i
actu aco uolendi a d p intellm bn poss moue se ip
ad uolendu ad ordinatu ad id ut uoles sanitate mo
ce intelles poss se ipz moue ad uolendu pcedo in illo mo
tu poss p dcam fom recede a uolendo id ad quod mo
ta est p intellm ut uelit pcepta ei d determinatum a ro
ne i qntu eni est determinatum ut est finis ut inclndit
r om fine. in hoc nudelz q fine ipo no poss hu fine
q io de necessitate mouz ut finis et bo n sm o a pticularia

et ut sm cem osidacoz boni quod ei ee est necitat uo te
superando ipm quoad pluralitatez i° q iij. vii si intelligs pponit
a q uo ut bo qua pot d phone ab si oi deriacō ii mo
vo nerō ulli c bo appi hifum mo necō uo te u fims pp
h q arte fint deriatiu. vii d ph's de motib; aim moi
pii q appe le a intellectuale nō a ce 8; q opabilui fims pp
q boz est q moz. h nō ce q bonu in q e gra h ad a in q e
fims coz q a tuus gra existit moiz a h de neccitate nō
a in q est ad bo ad i° e n moi ut dnt a qui n osilio
pcedente ut cu ac uult sanitate de hiis que s ad sanitate
incipit osiliari ita q uel illoz i uult n tamē fimto osilio
q q liber pot expetere ardee l nō expetere l expeditu expecta
re ul nō expectare ul expectatiu ul datum aroe pt seq
re ul nō sequi eo q osiliu est inquisicō quedā nō determīata
a in hec dnt osistere uotis libertatem. Cū si fuit deriatiu
a rōne ut q° determīatiua a includens rōz finis dnt aliqui
q uolūtas i° nō pot nō uelle. si ūo nō fuit deriatiū arō
q uolūtas i° nō pot nō uelle. si ūo nō fuit deriatiu arō
ne ut q° determīatiua. si ut q persuasiua dnt q pot nō uel
le si si uelit a eligat i° nece est q motu uoluntatis q° ult
i° q pcedente osilio a sili motu uoluntatis quo ult osilia
ri de uolēdo i° pcedat ali motus uotis nō a se ipō. si ab a°
a h ul ab appetibili a° intellcto a deriato h; rōe finis l si n
ab illo appetibili ut appe le istud sit pimo uolitu. h n abs
q osilio pcedete ab aco alio ut a celesti core ut adeo a fa
ta aut bona for . . . aliquo h° pmi uo istoz. 8. si fuit
ad bonu deriatiu arōe simpr a i ut q° determīatiua a ut i
clinās rōm finis q uotas nō possit i° nō uelle. h qd
mouea ad h uolend ab intellcto ut passiui inle a
suo pō actiuo ut ee pimo ph'i pō. vj. eth. fundata si h
q appetitus est mouens motu ab appe li ogito ut deria. 2° d
aia q in hō de alis motus aliu u uult q uolūtas ex nece
mo ad osentiend suu uolend a ad psequd uolitu si nō
simpediatur exterius ut pō passiua ab appoli ogito sie a
duo pō actiuo q ad intellcs mo ad asentiend sui albe
duu ogito a nō intellco sicut a suo pō actiuo itaut q
efficacia demōnicōis intellcs in speculabilib; ut n
possit dissentire aclusio sic a uolūtatem in agibilib;
q expssius in ur sentire in libo de motib; aliu q alibi
i emdie sic quō a intellcs q; quid opa q; a nō opa
a moz quaqz. quaqz a nō moz ur sili actib a de imobili
b; intelligibilib; a sillogicantib; sicuid i in theorema si
mes q° e duas pptes intellexit a apposuit h a ex duab;
ppōib; intellexit a apposint h a ex duab; ppōnib; q° fit
opō ut puta cu intellexit q oi hoi ambuland ipe
a hō ambulat ofessim. si a q nulli nc ambulandi n;
hoi ipe a hō statim quiescat a h ambo facit si nō ad
phibeat u pt aliqua impotēa sdit quod quid opō q
mo potād in ocupisceria dic istud a potale si a fa
tasia aut intellcs statim bibit in quo ultim facit dm
i motu appetitus rōalis ab intellctu a appetitus sbiti a
sb li q fantasia q p; ex eo q sdit oti e sic quid g ad
motu a opari aliu epti faciunt ultra quid ca ci e
q est motu appetitu extīte h a pō aut p sm aut p
fantasiam a intellcia appetecu opari h qd pp ocu
piscēciam aut iram h a pp uo te h quid faciunt h a
agunt. si qntaqz dntes ymi ptō 8. q si bo m ad su
it deriatum arōe ut determīatiua dnt uolūtate
moui ab intellctu absqz uolencia a coacōe q nō mo 8
taqz inie ad oim deriatum q ad mo suo sursum. sz ta
qm cad i deriate se his ad intra nō a° determīante ad unu
illoz ultu oi auferunt libertatem arbitrij in uolēdo uo
litu que requirit libertatē absqz qoi necessitate. vii a in
diuis in spirando spm sem. h; dnts ipm a pre a filio
spirari libera uote pp tn necitate inmutabilitatis
annexam nō d cum spirari libo uotis ar° sic d ad
cān caturas. 8; de h alias scie h itu est maius qonib
de quoz q. s uo tas sic determinari nō pot a quo oz deriato

nsp intelli ut bonu summi i me te in sum. vh in hac uita
n pot sic deriari n i uiā s q hō nō pot nō uelle ee bn ue
ptim ad pntem qōm. si solu mō an uolūtas in sit uole
do ab alio moueatur a e siad pncaz appe l i intellctu ab si
oi determinacō q uolūtas recipiat ab appe li ogito uo
lūtas libe se ipm mouendo ad actum uolendi feritur
i uolitu si tn annexa sit necitas a inmutabl a nullus eo
actdus ut nō possit nō ee uelle q sic uult oio libertas a
auferitur ut dictu e. 8; q sic uolendo uolūtas nō moue
atur ab obō ogito ex h p; q tuc nō a° necitate mouet
appetitus rōalis que d uolūtas ab appe li ogito p intellctu
qm appetitus sl ab appetibili ogito p sm a fantasiā
q a bn expssit ph's ut ita dice q i sm est. quia in hec
uolūtas n ee rōalis ar nō solum nō ee. h. ar. a ageretur
mag q agēt dnte dam. li° ij° summa c° xx°. In rōabilib;
appetitus fit aliē a ofestim a impetus ad opōm a agit
alia appetitu iō n; uolūtas d irōabili appetitus i oib; e
i rōabilib; entib; ducit mag rōal appetitus q duci a e
xxix° aut ei nō e t rōale ens dns e actuu a infra sb
dic de irōabilib; agitur mag a n q agat a g dnt n
h appetitu. s sic cu appetierit a impetitu faciunt ad ac
tu hō rōal enis mag agit, nāz q agatur. Sed; uo p
doz. 8. q si bonu ad nō fuit deriatu arōne ut q° deri
atiua si ut suā p suasoria ad h q uelit ip m aut uelit
osiliari de ipō nerō pcedit alius motus uotis ab alio a
se a si nō peratur alius pcedere ab ono ogito sb rōe finis
h incitur declare rōe th. 8 iad uelit ad eoz que sunt
ad finē cu pus nō uoluit i° nc de necitate uelit motus
ab intellctu h nō uult n pcete osilio. osiliu a nō agg d
nc peti de necitate. sz libe i mo li° ar° uolūtatis uolens
sup h osiliari q ge uolūtas nō mouea in eis q sunt ad fi
nem n ex osilio q cu uolūtas que nō uult osiliari a
pus uolint nerō ab aco mouea ut uelit osiliari p
q uelit i° q uolend est ex osilio aut g° ad uelle osili
ari mo ex se ab a° nō ex se q° o osiliu sit eoz que sunt
ad finē nece e q hunc motu uoluntatis pcedat osiliu
a ead rōe i° pcedit a° a sic i infinitu q cu h sit ipo
nece e ponere q uolūtas ad uolend i° q est ad finē et
q q; uoled est osilio ab a° a se. Ex ierūa posuit ph's
ul ado in hiis que nō cadunt sb li° ar° a que nō sunt i
nra potate nre ogitacōis a pcasionis ut exposuimus i
qōe de bona fortuna ul a corpib; sup celestib; in hiis que
cadit pot sb nra ophisione nn ex speribus. 8; inere
intellcu pō q appetitus intellcs deriatur a mo a de tan
inpssione sicut a spirit a h in hiis in qb; deriatur uotas
ab intellu quia deriacōz in uote ab intellctu q deriacōm
i uolūtate ab intellctu nō posuit quoad oa intellcs p e q
dic ulius finem de motib; aliu sp° statim sunt alteracōes
qdaz excites fantasia a a intellcia hnt rez uirtute a de
mō spēs intellcta calidi aut frigidi aut delectabilis a trista
bilis tal existit qual quid a i. t. vnaqqz pp q tunt a ti
ment intellcites solu; h a oia alteracōnes a mutacōes
sunt in corpore. alteratis a in core h quid maiora h a mio
ra fiunt in fra pm g quid motus q ad dictu est qd
i opabilib; psequibile a fugibile ex necitate a ose medi
tacōe a fantasie eoz caliditas a fridditas tristibile e fu
gibile delectabile aut psequibile sunt a tristibilia a delecta
bilia oia fere o frigiditate aliqua a caliditate a in fin
hiis aut actuulib;. s hunc mod ad hic fitto a pao tal ez
hntib; nāz ut sit h quid factiui i° a passiui a n d
fiet ipōz que in rōne ofestiz hec quid facit h a pati
pp h a sic ut est dcē intellit q ambulandu a ambulat
8; nō a° ipediat alien a organicis e ptes ipat pronee
pncs appetitus a fantasia h a fit p intellctu aut p sm
sic a a ceo q passiui a actiui a eoz ad inuice s num ut
sb h intelligatur. i° dictu tal est uolūtas in h dib; q de
indie uidnit pr incop. r celui intelligta infiati loqm

demoin actio immediate et nō esse intellc ad qm ymagia
cōz qu̇ me qua ores spēes sicut teli effē et ē illas formē
sp̄ sp̄ sensus intellc bm intellm uolūtas et h mō actum et ipa
sim nlis et si aīa p̄ratum ius incorpora tm ponendo quod ta-
li uolūtas eius mō ab intellu pōt quod mō actio l; n imē
et directe. vn phs .3°. de aīa p̄mū mouens quod ē uolūtas nō
distingt ab intellu. s; cōphendit sb intellu et cū intellu in hoc
cōphendit p eodē p̄n° uirtute ymaginatiā quod distin
gr ō appetitiuam sensibilez et p̄ h distinguendo ymaginatiō
nem ab intellu pōt tamen mouentia ponitantē p uno pone
duo tm ita quod pōt ī moui hoīez q ē aut intellc p̄ri
tus et appetitus sp̄l et ꝯuenīunt quod dīc necce est eū moin
et q quī mouent separatz appetitu intētē appetitiuz quod in
tellc nō mouz ut nō ē sm appetitus nō cecidat quod motus fit
ab istis duobz n̄ ē quod sut diuisa. s; ē totm ꝯ z inquātū ꝯueit
cū eni ut dic q̄ui nō pmouet ab eis et actuali. s; ꝯ ut
dictum est. si uoluntas mouetur ab alio nlr deterīare
ad actum ab h; oi libtate ut posst resistere ab ipō et ita
nō cēt domina suoz actuū nc appetitus qui est uotis
hēet potātem resīuare appetitiuz meis que sut cre in
signez ultimum finis cui dicit dam ē. xxx°. p̄cedo simplr
g° ad quod uoluntas i actuz uolēdi a nullo alio s; a se ipā
sola mo. Sed ad assiunt in ide iā dcā quod uotis i eis
que sut ad finē nō mo insi ex ꝯsilio ad fm est q mo
absq oi ꝯsilio determinato a ide ad vnū ad quod ꝯz bonū
ꝓpositum actē finem ultimū maifē iusum ex se moui pot
et sine motu aquocūq ad sicut et diuītere ab illo et sic n̄
n; pcessus ultior. Quo g° pone de leam quod uolūtas ex
se mo in actuz uolendi ꝯsidandum est. Cum eī uolū
tas uirtus sit supior intellu et supior intellu et p ꝯns ob
mouentibz ē mōs p tractos et nl sit pp libtatem eius ꝯ
ea p ter deum deum inmōr drīa requirenda est inter ipm
et sui ppū mole ab ipō q̄m in mouentibz et motis ē mōs
p cedentes licet mīor quod in eo in quo nō est drā inter mo
uēs ē actū intellī et ipā q mo et ipz actu quo mo n ē
vōz tm ut dictū est. Est g° sciēdū quod in uolūtate pōz ī
um receptiuam iuse actuz uolicōis et libtatē simp
et libtatem ar ut h sut eiusdē pot nō tm sola dē diffīie
s; q. uires in ea et h ex n rei n ex sola ꝯsid acte rōis ut
uolūtatem inquī est pō intelligam ꝯ passiuū et in pō ad
actum uolicōis sicut est intellc in pō ad actum intellō
mo sicut est intellc in pō ad actū intellcōis quod nec est
pone aquocūq mouente uolūtas ponatur moui q̄n de nō
nolēte fit uolens est ē uelle in ea actus et opō inq ꝯsis
tit sua pfcō in hu cē qui pp libtatē uolūtatis q ꝯz cē
dna suoz actuū in pole ē pom quod ab ad iuu actiuo ut
ē n ut ē receptiū uolitē ad a se pcedat de pō in actū h ē
eid repugnt libtati sic dictū est et nō mi agēt appetit
uolūtatis qui ille qui est spūl. vn et ipē. ē. sia ē et a p cep
cedet ut aiā actiuo ut ma est et mō nē nō dcetur p
cedē mō uolūtatis et libtatis sui libalitatis. s; q pcedit
ab agente ut ē h in uolūtate quod dz ꝯcomitat i muta
bilitas ius necitatis dz p cede ore uotis sili et si deo agē
te fiet directe uolens et h n cēt q n eius. s; p ter eaz tam
nō tm dcetur actus libalis nc ē cum essi laudabilis
nc essi oīo actus uirtutis quod cuī acto eius talid; cē
quod ē eaz uolūtas laudabil dicet et uirtuosa oz quod a illo
ad moueat ad actū uolēdi. s; solū a se ipā directe h a deo
assistente et cooprante ut spū sco ut p se ut in mediate
in acto dono eius. ut utroq mō. vn et actū uolēdi sui
diligēdi glo sum indi ē unione apta nō ponim eū
a ab ipō uote cooprante spū scō in se et in dono suo. s; a q
uolentes sustinet motū uotis sequi in forcōz et intellc
ē modū in opinionibz iā dcās expositū h nō p̄atur moui
ab intellu dicunt quod uotis in q̄ liba est mo; se ipām ut
est pō actus uolicōis receptiua. s; nō nisi ē intellc i forā
ꝯ a quod ē me sic ens ē postea expoī mō i pdā pē h quod

intellc non pnatur moue uolūtate. s; si sic essz et eīna
re mo eus ꝯclusi ꝯ tres opiones quod uotis nō cēt do
mina suoz actuū et mag agetur qui agēt sic ē pō
uotis pōt dna sui actus et ageie potius quod agi nō tm
posst euitari qn oīo p cludes libtas arbitiī quod mitane
cessitate oz eū ferri p suū actū in suū obm n pō do
quod ppt tanto pōt uelle quod nō uult et nō uelle quod uult p q̄ do
intellc pōt nō intellire quod intellit quod ut libtas arbitrii
uotis depēdet a rē et totm potius debet dui quod uotis
Ideo adhuc dicunt alij. alij quod uotis ut libtas ut ipā ē
se ipm inclinat ad bonū ꝯgruum ē quod ꝯgruū ē quod ē uel
le quodam; h in pfcm ut pz ex p dcās ē aug. ut sic quadā
necitate immutabilitatis moueat a se ipā ad bonū ꝯg
tum ppo anc mag p ceteris ; rōnis nō tm tāta ad
hēptōne qn se ipā ut est lib arbitrij posst illum actum
repellere aut psequi. s; talis actus h nc elicitur a
uote h tm fit ꝯquadā necitas i immutabilitate in q
nc laus nc uitupiū moz ꝯsistit cēt g° indifferens
nc laudabilis. Si essz ad bonū ꝯgruum quod ē simplr bonū
nc uitupabil h; ēt ad bonū delectabile et appēs tm ꝯ
tm pmi motus sensibiles ē quosdam simplr cē uitu
pabiles indicātur et si ueniales ut sic quod n in
putentur ut de eis vindicā exquirat. ut nō tm exq
uitur vindcā que pctō veniali debetur quod apprz ma
gnū ingens. Ideo nō ut istd cē ponēd. s; cum intellc
i nobis p ticus ex eo quod pticus ē ad opera plus cē uo
lūtatem quod speculatiuus ut eo mōstrato bonū opa
bile sb rōne opalis ad fiat cē uote quod nō fit cū ipm
intellu sp̄culō nō stante vnū nō opabile sb rōne ueri
ad cui nō plus uolūtatē pcedē p n° motiuo ꝯ n̄ as
s; phs ꝯ intellu pticō quod ꝯ speculatiuo nc intellc
pticus pcas dcēt p mū mouens quod speculatiuus. Dico
quod h uotis nllo mō moueatur ab intellu p tico sb ac
tum uolendi faciēdo de nō uolente nō dico de nolē
te uolente mō tm ab ipō ē passione aliq que est
uelud pōndus i ipā uote ut est liba inclinans se
ipāz ad modū hitus ut uelit quod ad i sensitiis ptes
ē calid et frigid appetitus. s; q appetit illu magis
appopriatm agūtur quod agut et sil bruta ē illos
ut inius dicem quod ad grām aliqua adeo i uolūtate
inclinat ipm sicut pōdus ut uelit que tm actus
uotis n elicit nc ipm ad eliciend ꝯpellit quod nō
h; elicīt ad ipm uote liba s; frequēt nō eliciet
eum sine eo pondere inclināte ipm et in eis ꝯtrari
ue ad rōz nūti nllo mō posst ipm sine illo mito
rie elicē ut ē h inclinatō uolūtatis et quocūq ē
vno mō uotas in ꝯpleta qua in pfcō mō mē de
qua dcm est sb ē aug. quod nō ē ad quod uelle. alio mō
pondus quiddam ab intellu p tico p tico ut ab deo
infusi ut forte aliq impetus fcā i uolūtate ē p
ē mod gue dz inclinari infernis qui in ap moui
s; lēte ē mod ē quod dz inclinari inferius qui sur sic
quiescens suo pōte p mit id sup quod quiescit ut
descendere posit. vn et qui fortē ē ius pondus
in pmēdo quod siasstētatis in sustinēdo dē depellit
sustinens se ipō remouendo p ipē eius et descēdit
Et, pōsine phs ēē pondus illud i uote ipā bonū
ꝯgrū ē exponā mod ita q sb instīa moueret
ad n cēt appetitus ꝯ ius pp ter aus quod pōnunt tam
a posse eē pondus uerō motum uotis ꝯuerz
ut ille nllo mō posst cē quz resiste ad quod tm est
n essz ad uitus grām quod ius aliqui aliēa posue
vunt quod ex se cēz mōz ex appetitu sensitiuo sustinē
et repellere. h tm dm est quod mouz sensitiui p
tenet uicēs motū uotis licet nō ē uolēdā cira
ciendo s; circo pondere alliciendo ut necce peras
sentire. s; libet aut simpul ad uitorum regresso

q̄ in se est quod si faceret aliud ei nō decet q̄ ꝯ̄ n̄ fac
alecta h' uolūtas ar̄ ꝯsentit. Sꝫ tantam pondus uo
molēciam nō possꝫ uol̄ti imponere solus intellectꝫ
imponit s' sua ꝑ̄ta migtas. vn̄ aspicio ad tantillum
pondus quod p̄ se imponit ei intellectꝯ dico q̄ nō est
tāti qn̄ uoluntatis ut h'. ar̄. possit ꝯtrariū eius ad
quod inclinat uelle q̄ cū q̄ sit id citra aptā in
sionem vltimam ꝛ finalis boni a q̄ ꝯ̄ ꝯ delectatur
ab intellectu q̄ sit ad faciend' ad uolend'. Solū ē fi
nale bonū ꝯgtuꝫ p̄ intellm̄ aptā in sione tm̄ h' ē p̄o
d'is inclinātis attrahendo nō uiolentando uolun
tatem ut libere uelud id q̄ tm̄ quod tm̄ ꝯtem in mu
tabili necitate nō p̄t nō uelle id dico libe. ꝯ
tm̄ nō h' ar̄ q̄ nō ꝯpecadit ec̄ fine ꝫ libtas sol'
i mo ec̄ ea que sūt ad finē ꝛ h' ꝯ ph̄m nō n̄ i q̄
eius ēlectō depēndꝫ a iudicō ꝯcordiātiō rōis ut dc̄ ē
s' ii ē distingt dam. i li°. ii. c. xxvi. ad fi' uolūtati
a nob eligentibꝫ ꝛ ad a nob nō eligentibꝫ ꝛ p' uellen
opi' uol' sū rōcinacōe ꝛ iō nō simō. Sꝫ solū nō p' a
sma rōis. Cū e' maiore ꝑ̄tōm ꝯ̄pōit itlli' p̄tā
tali' boni delectatur ꝛ minor nota ē itllu ꝯe' uolūtā
maiore nō i rōsistēdo minori p' ꝯue se' opo ꝛ h' uote
oba q' bo' q' allicit i maiori p̄te placꝫ. ꝫ libe ꝫ n̄
h' lb' ar. electōne quia nō expectat minorē. Jn in
sione. ē b̄a. uisō summo bono dic intellectꝯ ꝑ̄tic' uel
le ꝫ bo' est poi. ꝑ̄ intellū a' ꝑ̄pectatiuo uoluū ē eꝫ
q' ꝑ̄ē ꝫ ē. ꝛ iō ꝛ nō ꝑ̄tica minore uisō summo bono
sbito ꝛ immutabilr uolūtas uult id absqꝫ rōcinatōe
ꝛ minōis ꝑ̄tractacōe. Cū nō maiorē ꝑ̄pōi ꝑ̄pōit appe
titus tali' boni formiū ut possilē delectari ꝛ uotiua
s' m fantasie aut intellectꝯ h' ē delectare minore hita
maiore nō se' s' primū opō n̄ ꝑ̄tractata minore ꝛ sic
uult q'ꝫ nō tā libe q' libertatis arbitrio ꝛ nō subitoab
sqꝫ rōacōe. hc̄ dic̄ ph's de motibꝫ aīm ꝑ̄pōes subito
p̄ diuersis spēs fuit p̄ bonū ꝛ p̄t p̄uta si ambula
re bo' hoi q' ꝑ̄ē ho nō q' imora ꝑ̄ q' cūqꝫ nō rōcina
tōnes opām uel ocn̄. sic q' de appetitu sitiō q' di
ꝯcupiscen' quod potabile m bonū istud a' potabile
sic dic̄ aut fantasia aut intellectꝯ statim bibit. ꝫ
absqꝫ rōcinacōe ꝛ ꝑ̄tractacōe minoris p̄cedente. ꝫ in
hoc ultimo nō sequi' phm̄ in duobꝫ. Jn primo q' uolu'
q' ꝯ̄ ecōtra a' ꝑ̄pō forma p̄ bonū n̄ sit de summo bono
a p̄te uisō nō necō statim opaā. ꝑ̄ mo p̄t libere re
ꝑ̄cere ꝑ̄pōitū. Jn s' o quo ad fin q' q' ꝯ̄ ꝑ̄tatur
ꝑ̄pō forma p̄ p̄t ꝛ minorē dic̄ sic fantasia aut i
tellectꝯ nō necō de cetū opatur q' q' d' ꝫ tc̄ ꝯne dima
tiua uol'ti delectē libe p̄t id repelle. ꝫ id imponit ei
oī quo i bua' ad aliud fac' quo ieap uolūtati de
lectatur. libe p̄t id repelle' in foū ꝯsciā q' id delectat
facere q' tm̄ nō obstante ꝯsciā p̄t nō facere n̄ c p̄t
uolūtas ꝫ honꝯ repellere dic̄tē p̄ q'ū ē i' ipi' sit mle
passiuū ꝫ ꝯ i' illi' est passiui nꝫ actiui. nꝫ in honꝯ
tale augmētato nꝫ dicte repellendo ipā tm̄ uolūtas
q' ē p'mo honꝯ receptiū in se p'mo passiua nō oꝫ
q' ꝫ sit passiua d' etiqꝫ ꝛ nullo mō actiua. ꝑ̄ mo p
ꝫ q' est passiua nō oꝫ q' ꝫ sit passiua i' ecꝫ ꝛ nul
lo mō actiua. ꝑ̄ mo p' ꝫ q' est passiua s' hꝯ dispōꝫ p̄e
ām efficaciam sit actiua ad ꝯ'uand' in se dāꝫ dis
pōꝫ uolūtas eni ꝛ lꝫ se ex se possꝫ moue' s' actū uo
lendi in bonū ꝯg'tuꝫ absqꝫ illo hone inclinātē
nō tm̄ ita effice est q' uolūtas s' o actiua ad depul
sionē illiꝯ honeris indutē q' e' id honus ipsi
s' ipi ꝯ'ōne ex eo q' ita rōacinacōe uīs delectaut bo'
ec̄ uol' uolūtas suo ipio rōꝫ sū intellū p̄t repel
lere ad iueniend' rōꝫ eq' efficacē ad ꝯ'ui ul' si nō
p̄ tc̄ opa' ꝯpelle' ad ēd' ꝯ'ui si tm̄ rō nō sit d'cta
ta me' uc tēmtio et euicerio. ꝫ m̄ n̄ fū a' q'ū rōe

ad illud ēd' ꝯpelliꝯ ul' p̄t dici s' q' ali' delectaunus
et si tc̄ pondus n̄ in essꝫ uol'ti a delectacōe rōis erit
vlti' fine ex se possꝫ se moue' ad q' ꝯꝫ uellꝫ. s' ꝫ ad
ꝯōꝫ d' ē q' uol'te ad actū uolēdi nō moꝫ n̄ ꝑ̄ se ꝑ̄aꝫ
s' q' dc̄ē ꝛ ꝫ libe in summi boni p' sēciali uisū ꝛ p'in
te uolūtatis ar' in quolꝫ ad ꝛ illud id q' nō p̄senta
alr uisum ꝫ in illi. sic in illa nō p̄t ꝫ nō uelle cē
b' ꝛ p̄t ei tlis uis actiua in se ipm. q' eo q' ē sepata
a mā sī se ē ꝯūsiua ad agēd' in se sicut ꝛ intellectꝯ ad
faciend' a se mixto q' mꝯ distant ꝫ actiuū ꝯpassiuū
q'm ex p̄te itllectꝯ q' intellectꝯ actꝯ nō p̄t cē n̄ p̄ o pa
tiatur ita q' nō agit ad in se n̄ ꝯtra dictōē s' q' igō
nibꝫ ordīarius expositiꝯ. uolūtas uō ꝛ si n̄ fuit p̄ o
passiua i dictū p' ondꝯ recepto tm̄ ad solam p̄sēciaꝫ
boni vniti ꝯg'ta i intellectu possꝫ se ipm̄ moue' s' actū
uolendi. i d. ꝛ ꝫ quia n̄ moꝫ se ut p'mū mouēs ꝫ ut
mouēdi rō ꝫ s'ā e' cuꝯ p̄ o e sūt intellectꝯ ꝛ uolūtas
intellc̄ē ip'o intellectū ut ad sui ꝛ sili' uult uolūtas ꝛ iō intell
ꝯ'ēto p' intellm̄ bo' p' uolūtē moꝫ se ip' in uolūtate ad uo
lendiꝫ. iō ita q' si intellectꝯ ꝛ uolūtas nō eēnt p̄ o e eidem
n' in ead' p̄ota ale ul' nature i corpe fundate. Sꝫ ꝯsidēta
ut quedam diuisa quoꝫ vnū sit p̄ se ꝛ p'n'le intelligēs
ꝛ altem sit p̄ se ꝛ p'ncipale uolēs cū uolūtas n̄ sit ꝯg'e
ꝛ nō ꝯtingit uelle n̄ ꝯg'tum nullo mō uolūtas se ipam
mouet i actū uol'di. Ad q' arguebātur p̄ o q' uolūtas nō p̄t mo
ue' se ipm̄ quia cū sit simplex tūc id' i' eidē sit eꝫ ac
tū ꝛ p̄ o. d' q' id' i' eidem s' mod' eēꝫ ipo le ē q' sit actu ip'o
aut mouēs ꝛ motū. ꝑ̄ mo ꝫ m' illa oꝫ a' q'm ēē diuisitatē
diuismode tm̄ s' diuisas rōes motiui ꝛ mouentiui ac moto
ita q' nō requira' eq' diuisitas mī mouēs ꝛ motū in
spūalibꝫ ꝛ corālibꝫ sicut nꝫ motus eidem rōms est inhis
ꝛ in illis vn̄ ut pꝫ ex p'atis i uolūtate sufficiēs ē diuisitas rē
mouēs ꝛ motū tali mocōne que ē i uoluntō ꝯ'uis sit
simp's s' item. Ad arḡm ad oppositum ꝫ ꝑ̄ ꝯuenīt ꝯced' sit tūc
de motu ꝯ'uis ꝛ leuis ex se ꝛ aliū s' locū nō ualꝫ ad ꝑ̄pō in
n̄ quo ad ꝫ q' in illis nō sūt p̄enitꝯ diuisa ꝛ ab inuicem
sepata mouēs ꝛ motum sicut n' hic maxe' tm̄ ē diuisitas
quia in illis re differūt id rōe eꝯ mouēs moꝫ ꝛ rōe eiꝯ
mo' ꝯ'ue enī moꝫ se s' form ꝛ mo' s' mām nō q' for moue
at ꝛ m̄ moueatur. ꝫ for est quo to' moueat ꝛ m̄ quo
to' moueat. sil' in alīali aīa ē quo moꝫ ut for ꝛ q' dā corꝯ
q' moꝫ ꝛ mo' sicut organū ut p̄tes p̄x' e p'uo forē moti
uō ꝛ to' residuū mouēs ē nō motū ut pꝫ ex dc̄is ꝫ at
mouēs ꝛ motū differūt solā rē ꝛ ad plꝫ in tēdōe ꝛ h' n̄
sicut diuise p̄ o e. Sꝫ sicut uires vnꝯ p̄ o e. vn̄ ad p̄bandū
q' tale quod q' ad simp'x s' m itē possit moue' se ip'm nullo
mō nꝫ dictū me' Jmo magis ualꝫ ad oppositum q' si ex ꝯ'ui
ue ꝛ leue ꝛ alia mouēt se ip' ꝯtuāimpis ē i uolūtē diuisa
s' rem quibꝫ distingui possūt mouēs ꝛ motū g' ex ꝯpō to
cū talia diuisa nō possit iueniri i uolūte seq' q' nullo mō p'sit
moue' se ipm̄ ꝛ uim ē tali motū ꝯ'u illa mouet se ꝛ eq' si
uolūtas q' ꝑ̄ suam simplicitatē est uirtꝯ ꝯ'uisiua sup
se p̄t moue' se ipꝫ ut mouēs ꝛ motū oīo sint id' s' rem
seq' q' ꝯ'uia ꝛ leuia ꝛ alia quia sūt materiali nullo mō p'
sūt se moue' ut mouēs ꝛ motū sint oīo id' s' rē ꝛ q' si nō
hēnt m̄ ꝛ eēt ꝯpō' ex m̄ ꝛ for sū ip'e sū ad eiꝯ ē ut aīa ul'
angelꝯ ul' ex quibꝫ oꝫ diuisis aliꝯ s' rem nullo mō p'sꝫ moue
se sicut mō moꝫ. Sit actus rōis n̄ uol'tis. q' i ꝑ̄are n' ul'

Circa 3m ar' q' i ꝑ̄are aliud est q' ad faci' alti intima
tiue. ꝫ d' ē rōis i' uolūtatis g' ꝛ ē. Ad ꝑ̄ ꝑ̄are ꝑ̄ p' p'tꝫ
ad id q' est supmū ꝛ tribꝫ n̄ diuin maiꝯ hīs talis nō ē n̄ uo
lūtas i toto regno aīe g' ꝛ ē. Ad q' cū ꝑ̄are sit actō a
lieni dirc̄ta ad ad exeq' d' eiꝯ sit actō ut opātis ꝫ oꝫ per
scrutari ex rebꝫ ad i inucēꝫ ꝯparatis. s' ex sbitudine q' oꝫ ꝑ̄aris
hīe ad illū eiu dirig' ipm̄ ꝛ ex ordīne actus qui i ꝑ̄at ꝛ ex
dispōē eiꝯ eiꝯ i ꝑ̄at q' sbꝫ p̄scrutatis plane apparebit q' actus
ꝯ'pandi dꝫ attribui uol'ti ꝛ nō intellectui. p̄ o g' q' i ꝑ̄are sit actꝯ

vo^tis nō intellc̄ 9sidat^r ex hītudine imp̄atis ad illud c^i ip̄m dirig^r. quia c^i imp̄as ad eū c^i ip̄m dirig^r hītudinē sr̄ioris ad iferiorē d3 hr̄e quo ad a^cq̄ gr̄ō ū jp̄r ei ip̄are nllr h3 ip̄m Ī hoc d3 ad imp̄as
q̄ illo m^o iferior insuperiorem. Cū g^o q̄ō ē de ip̄are i hoie s^r
tū si^r ea q̄ sunt intr̄ se b^r q^r in p̄o d3 ēē aliq̄ u^rtus q̄ extīs ip̄at
q^r b ea que sunt ex^a se. Si e^i in hoie sit uirtus aliqua que ext^a
ī8 ip̄at quesunt ir^a se illi q̄ attribun d3 ip̄m ad ea que sunt
ex^a se talem a^r uirtutē illam unā extīs oz ponē i hoie dn̄te
ph̄o. p̄mo pol^r. queaiq3 ex p̄lib3 9stituta sunt 7 sunt unū
ad 9e sine ex 9iunctis siū ex diuisis ī uōib3 ui^d p̄ncipās 7 sbm
7 h ū il r^o a^r e^r opis q^r a p̄ncipante d3 impari illō. ip̄ q^r p̄re
misit i^rtem ut aut̄ h gāe p̄ncipa^s h quid ibi c^r ē aliq^r hoꝝ
opus. Ista g^o q̄ō q^o ad h iustū dependz ab illa q^r q^r q^r sit u^a
siue p̄o supior in hoie. ip̄e c^i supiori 7 p̄ncipalior d3 attribui
p̄ncipatus 7 ip̄m siue dn̄m ut e^r dr̄ p̄mo pol^r. ū melius ē
p̄ncipans p̄ncipato q^r a^r p̄o^y in hoie sit supior 7 p̄ncipalior sr̄
h nō est dubiū ū de intellēū 7 uolūtate ip̄ quod dicētes intellm
ēē p̄ōm sr̄iore3 dn̄t quod intellc̄s est impare 7 q^r uo^tis est opio Sēt ð. eq. x. q. ra ap...
ei obedire 7 imp̄m suscipe ip̄ans est ut dn̄t ordinat eū
cū imp̄at ad ad agend^o 7 hoc intimādo 7 denūciādo ut ip̄a
re n^r ad sit q̄m ordiare siue actus rōnis ordinantis ad a
gēd^o 9quadā intimatiua monēndo p mod^o 9silij 7 suasiōis
ad opus uolēdum b q^r intimacō exp̄imitur p ūbu3 i dicat
tiui modi ad^o h est ē fiad^o. S3 p mod^o p̄cepti 7 9pulsionis
ad opus exeq^ndum b q^r intimacō exp̄imitur p ūbū ip̄atiui
modi ad^o fac hoc 7 q^r q̄n p̄fc̄e imp̄it iō uoti ut uelit tūc
iam uult. q^r aīn imp̄at 7 nō uelit hoc est q3 imp̄fc̄e ip̄at
ut p̄ote 9fluctuat iō int^r duo 7 sic ip̄are rōnis ut dn̄t q3
ordinare est. p̄p̄ius actus rōnis qui sicut nō ē in brutis ut
ip̄m q̄ius p̄mū mouēs ad exercitū h^r actus sit uo^tas q^r ad
c p̄^ut mouēs i ob3 uirib3 aīe ad exercitiū actus eaꝝ ut s^o fiat
i uirtute uo^tis 7 p suppōtē act^r ei^r. quia b mouēs ū mo3 ū il
tute p̄mi mouētis 7 p̄ uirt^r p̄oris mouet i actu scḡte 7 sic
q^r iō moueat sic i ūtute uolūtatis 7 ip̄are sit actus rōis
suppōto actu uolūtatis in c^r uirtute iō mo3 p̄ ip̄m ad exercit
iū actus l3 nō ad ip̄i^r actus imp̄andi determinacōe3 q^r ad 7 di
citū q^r ad exercitiū actus quo uolūtas uti^r ad uo^tis mo3 intelli
l3 nō ad illi^r act^r q^r ad determinacōe3. S3 mag^r. eg^o ut b istū mod^o b
q^r dn̄t iō possit ordiare de actu uo^tis 7 sicut p̄ot̄ iudicat
req^r bo^m sit ad uelle ita ip̄are possit q^r ip̄a uelit i^o 7 sic
actus uolūtatis possit ēē ip̄atus 7 rōe 7 dis^r act^r sim^s
p̄p̄ius possit ēē ip̄atus s^r quia i iō q^r sup̄ se ip̄3 reflecti^r
sic p̄ot̄ imp̄ādo ordiare de actib3 aliaꝝ p̄oꝝ sic 7 d^r actu
suo. supponēdo a^r ex aliis q̄ōib3 q^r uo^tas ē p̄o sr̄ior q̄ intellc̄s
dico q3 q^m ē ex p̄te sr̄iozitatis p̄o^r p̄o^d est q^r uo^tis ē ip̄are opio ȝ̄ra
7 intellc̄s 7 om̄i aliaꝝ p̄oꝝ obedire atq3 ip̄m uolūtatis sus
cipe. uo^tas e^r 7 uelle 9 dictum rōnis p̄ot̄ 7 ip̄3 rō3 coger
ne recedat a suo iudicio 7 p h ip̄m ad 9senciend^o s^r 7 oms
alias p̄ōs suo ip̄io 9stringē q3 ad actū ip̄ij a uo^te p^tus oz ēē
actū i intellc̄s q3 in 9g^ra uelle nō possim^o q̄ui relinqui ad
uo^tē3 mō p̄ceciato ad ip̄adū uolitū uo^ti deicet q. iti^a
tiua inocicē q^r nō est imp̄m sz ad ip̄m dispoīt q^r ip̄m l^r ui
sio dici nō p̄ot̄ q3 uolūtas illi mocōi p ītellē astringi ū p̄
q^r tū uria iudebi in eo cū fit ip̄m necō regit^r q^r suasti
g^cē iū nō ess3 ad ip̄m q^r iōius itimatia mocō q^r ū so
lū eēt mocō sz ad obedied^o 9pulsio 7 q3 iō sic disp̄oit sua i
timatia mocōe ad ūm ip̄um uo^tas io sua mocō sui 9
pellat sū nō 7 si imp̄m p̄e dici nō p̄ot̄ d3 tm̄ msio q^r q̄ti
imp̄ij rō3 h3 mex imp̄m soli uo^ti cōuīt. Jux^a iō tam de
duab3 naturis i una p̄ x^r d^o ip̄m rōal^e appetitū ope iōm
q3 lib arbitrio est sb p̄ote hūs irōales passiones 7 in
dicās 7 gub̄nās 7 freno ducēs has iram 9cupiā 7 sbm
7 b 9 p̄gressiuū motū. hec .n. obediētes 7 suasibiles rōe sunt
irōabiles passiones nate ei suadēri atq3 7 sbordiari 7 q
mo3 ut utiq3 uib3 iō inhūs que b ū^r hob3 7 infra 9iūgā
tur g^r intelligēcia 7 appetitus ut nō ī uolūtarie faciam^a
q̄ irōabiū rōales existēs ex itē ēēe q^r in hōe distigt

appetitum 7 intelligēciam 7 appetitū cōuīt gub̄nare
7 sb freno duce q^r nō est n p̄n^r 7 ip̄antis. Jntelligēcie
a^r cōuīt b rōm insinuando uelle d3 nō impellēdo ad ac
tū l3 sicut facit uolūtas 7 b hunc mod^o loq̄ndi possz ex
pom^o q^r de intelligēcia sp̄e^ua dic̄ ph̄s 3° de aīa nō in
bet a^r imitē q̄i ad melius p̄ciam b p̄tineat q^r nō ē iūn
quia ut dicit i^rtem the^r p̄ticus intellc̄s nō est de^r mo
tus dn̄s a^r motus est ille cui^r ē p̄ur uelle atq3 p̄cip̄e
7 sic intellc̄s ū p̄p̄e dic̄ fac h ū p motiuū 9silij u^r ē ip̄i^r
ordinare p̄ur nisi 9silēdo in excq̄ndo a^r et 9pāndo sol^r
uolūtatis est ordiare. b intellc̄s. sp̄ ordiare. ut dic̄ tm̄
7 h b mod^o quo ei 9^r uelle ut dictū est. ut ē uolūtas so
lūmō i imp̄ando p̄mum mouēs quo ad exercitū actus
exseq̄ndi ab intellū. ut p ueniat ad determinandū i^o q^r d3 ip̄
ari. S3 p x^rm̄. quo ad ip̄oꝝ actus illis uirib3 a quib3 d3
p imp̄ium exseq̄ui. l3 h quodcūq3 fiat i uirtute intellc̄s
p dictum mod^o 7 h b nullo mō actus uo^tis p̄ot̄ ēē ip̄at^r
atēn sicut n^r a^r alius sui sumo p̄p̄us sui altius. S3 g^r
quid opatur ut^r 7 ex a uo^te imp̄at^r 7 h 9^r ei b 7 a tū
ex ordine ad intellēū 7 sili^r ad oms alias uires aīe. q3
sr̄ior omīb3 aliis est 7 sic p̄mo 9sidatur q^r ip̄are sit
actus uoluntatis nō intellc̄s ex hītudie ip̄antis ad illud
cui imp̄m dirigitur. Secd^o a^r 9sidatur p̄tum ex hītudine
ip̄antis ad illud cui ip̄m dirigitur. hō aut̄ 9sidrat^a
p̄tim ex hītudie eius cui^d est ip̄are ad illud cui dirigi
d3 ip̄ium p̄tim ex ōne eius q^r imp̄atur q̄ū imp̄ās s^e
d3 ēē supior illi cui imp̄atur q^r 9pellere posse a^o mō
inferiorem ad exeq^ndo imp̄atū. q3 imp̄io in sr̄iore. p̄ndz
obediā in inferiore q^r si nō p̄ndz nūl. nō h3 ip̄m nūl ordie
sup illud que inferiori nō p̄ndz. q̄ū3 q̄d^r q3 nō ē i sua
p̄otāte actus imp̄atus nō e^r intellc̄s p̄ot̄ obedire uo^ti si
p̄cipiat intellc̄e q^r ē s^a suam p̄otātem ut intuere3 sup nlē
i^r. Si p̄cipiat ei dissentire a^om determinacōnis maifeste l3 eū
suo ip̄io possit retrahe ne de illa cogitet b 9 mod^o dn̄ uo^tas
uirib3 negatiue n^r h3 ip̄are q3 nō sunt natē obedire
q̄ū3 uo ū p̄ndz obediā i inferiori p̄fc̄e quia p̄ti ē i sua
p̄otāte 7 p̄tim nō quia q^r ad appetitus sensitiuus p̄ti dep̄e
det a disp̄ōe organi 7 sic nō ē in p̄otāte illi^r obedire i
p̄io rōnis qui etiā exhibēati nō p̄ot̄ p̄ueni atēn p
tim uo dep̄ōd3 ab aīe 7 sic 9sistat uolūtas 7 suadēt
rō necē h3 obedire ip̄ q^r dic̄ ph̄s p̄o pol^r. q^r rō dn̄at^r
irasci^li 7 9cupiscibili p̄ncipatu politico qui ē p̄tis ad
liberos. sz nūbris dn̄a^r p̄ncipatu dispōto qui ē dn̄i ad s
uos in quo nō h3 suos locum d^o^rio 7 hi q^m mot^r mēb3
r^rla^r a uirib3 sensitiuis sic r^rlat^a i motu b locum ut p3 ex
dās in p̄ce^u gāe. vn̄ q̄ū mot^r illo p̄i^r est a disp̄ōe or
gani q^r cum aīe sentia maligib3 mēb3 illa mb^r in q̄b3
sunt de hi^r motiuis quo ad illos motus nō sunt nata
obedire rōi sz mouetur motu inuoluntario de q̄b3 d^r
ph̄s i fine de causis mot^r aīaliū. Quo mouet^a motib3
uolūtarius alia 7 p̄p̄ q̄s ctūs dictū est mouet^r a^r et
a q̄b3 i uolūtarius q̄dā p̄tiū p̄lib3 a^r nō uolūtarius d^o
a^r i uolūtarios. ut p̄tia ei qui cordis 7 eū q^r p̄ucēdi
mouēs eū a p̄ente a^o nō tū iubēte intellēū mouetur
ut uolūtarios a^r ut p̄ū sopnū 7 uigiliā 7 respiracō3
7 quecūq3 alij tales sunt. nullus e^r hoꝝ dn̄s ē simp^r n3
fantasia n3 appetitus. p̄ō q^r ū l3^r de motu cordis iar
tādē 7 pulsione ad eūndū motū p̄gressiuū de quo hi
tiz ē s. ille e^r p ure uolūtarius est 7 cadit sb ip̄io uo^tis
7 appetitus. sz de illo qui fit repulsiū qui p̄ure ē uolūs
n^r a fantasia mot^r a^r appetitu ut de illo qui fit p̄r
ip̄m uo^tis sz p̄ueit ip̄s^a uel^r de quo d^r in 3° de aīa nl
totiēs cogitat intellc̄s in aco timoroso a^r in aco de
lectali. S3 nō p̄p̄ h eit timor a^r delectacō cor a^r mō de
q^o a^r dic̄ de causis motuū fantasia a^r 7 intellā h3nt r^r r^r u
tutē 7 c^r ut q̄ē p̄cete. vn̄ 7 cā3 h^r motuū caliditas
7 frigiditas q̄dā foris 7 quedā int^r existēs nālēs 7 p^r

uoluntas utique sunt motus diuersi per cuius altitudinem incidente sunt et sic ut
per fantasiam et intellectum precedentes ut excitata a fanta
sia et intellectu in quantum sunt sensitiua passioni afferendo species sensitiuo
et intellectiuo ut imperetur contione dictum est et ut dicit textus in fine de
causis motus quod quia eadem intelligibilis fit motus qui
preter ipsam imperabiliter quia a non eam quia in esse passiua non quia
aut non tantum aut talis dicit ergo imperans esse tale quod ille cui impera
necesse habet et ei obediret ad explendum id quod imperatur quia igitur id
quod ex se habet libertatem arbitrii non astringitur ad obediendum
dicit illi potius aliqua omnia et libertas arbitrii uoluntatis quod ex se tanquam primum
alius non eius participatiue quantum ad uirtutis primi mouentis ma
net in mouente secundo quod alius sufficienter declarauimus ex consideratione
gratitudinis quantitatis ad eum eam quantum per secundo quod imperare sit
actus uoluntatis unde quod dicitur aliquam quod radix libertatis sic eam est
id sine intellectu licet subiectiue eius sit uoluntas ut ex hec solo uo
luntas libere possit ad diuersa ferri quod id potest habere diuersas
operationes bonum absit hec quod aliquis omnino nullus non posse stare
immo uoluntas in est bonum libertatis et radix pro aqua per pro
prietatem ad ipsum in impressione eius inueniri in actibus ipsius et aliarum
uirium sicut in uirtute semper aliud declarauimus. unde intellectus
sua actione preuenit uoluntatis actionem uoluntas habet ab intellectu quod sit
rationalis non quod libera arbitrio quia non eius actio uoluntatis precedit in
tantum actio intellectus licet a uoluntate quod sit liberi arbitrii non quia quod sit id per quod
intellectus nisi potest est sicut et operatur quia non operatur non pos
sunt uelle non agit id rationale quod est potentia intellectus nisi per
quod liberum arbitrium quod est potentia uoluntatis et nisi prius habet uoluntas
ab intellectu quod sit sic rationalis quia intellectus quod sic liberi arbitrii [¶] Propter
quod eius esse rationale est liberum arbitrium et eius et esse intellectus et uolens
et eius secundum damascenum ut dicit libro 2. capitulo 29. in principio in quibus est ratio
consistentiam continua liberum arbitrium est quod ratio precedit liberum arbitrium
continuans et non eius et secundum hoc uel libertas arbitrii attribuitur actio
nibus uoluntatis per participationem uero in actionibus intellectus sit
ut rationabilitas attribuitur et actionibus uoluntatis et intellectus per se sed
intelligi in actionibus intellectus per participationem uero in actionibus
uoluntatis unde dicit damascenus libro 2 similiter capitulo 24. uoluntas est ra
tionalis arbitrio rationalis appetitus. liberum est in arbitrio et idem modo
intelligo in arbitrio id est in uoluntate in ratione id est in intellectu ut per sit
consilium dicit eius rationabiliter ei in idem arbitrio modo id est intellectui
uoluntas et similiter consiliari dicitur libere quod arbitrio appetit et liberum arbitrium
et liberum arbitrium inquirit et liberum arbitrium scrutatur et liberum arbitrium iudicat et liberum arbitrium dis
ponit et liberum arbitrium eligit et liberum arbitrium agit et operatur sed in hiis que
sunt inter sunt nichil nisi per liberum arbitrium admittitur aliqua actiones que
intellectui attribuuntur ratione in quantum quod si intelligamus aliquas il
larum esse uoluntatis et actus intellectus illis que sunt uoluntatis intelligemus
attribui libero arbitrio esse et aliquas que sunt rationis per solam participatio
nem et similiter eius sic dicimus eius intellectus est liberum arbitrium et rationabi
liter illis sed eius rationabiliter est in ratione et liberum arbitrium modo rationabiliter igitur appe
tit et rationabiliter intelligit et rationabiliter inquirit et rationabiliter instruit
et rationabiliter iudicat et rationabiliter disponit et rationabiliter agit eligit
et rationabiliter impetitum facit et rationabiliter agit et operatur in hiis
que per naturam et sic hec tam theologi quam philosophi frequenter confundunt
naturam intellectum et uoluntatem et eorum appetitus operantes et modos
operandi sed diligens lector dicit singula distinguere unde dicit
damascenus de duabus naturis et una per rationem irrationabilia non libero arbi
trio mouentur ad appetitum naturaliter ei moto in ipsis appeti
tu non habita in potentia rationis dicit autem in eius appetitu uicta unde
consestim mouentur ad actionem nec ab altero prohibentur propter
quod non sunt libera arbitrio. sed sub potestate procul dubio quod dicit
non habitatem rationis imperare confundit sub ratione intellectum et uoluntatem
que expresse ostendit distinguit dicens rationabiliter quod illa potentia
habet subiectum naturalem appetitum et non subicitur sed uincit et contra dicit
uitate residium uelle et exercuit et fuerit uleris ratione multi secundum eius duce
ratione uictores uoluntarie pressuris ad mortem et a cibo appeti
tum retraxerunt et sompno et reliquis ducentes naturam li
beram. Ecce quod distinguit propter dicens duce ratione id est consilio
deinde dicens ducentes naturam id est in appetitibus naturalibus liberum arbitrium
id est imperando uiribus inferioribus et eas subueniendo ab eis que

appetunt secundum quod sicut sub dicit tamen per aliqua in corpore ratione omnis
irrationabiliter carnaliter rex oditus est homo et rationalis et intellectualis eius
appetitiue intellectus et ratione et rationabilis et intellectiuus uelle arbitrio
appetit. [¶] Ideo apparet quod imperare sit actus uoluntatis spa
liter ex conditione eius quod imperatur ei cui ab imperante dirigitur i
primum id ei quod imperatur est quasi actus exequendo ab alio cum impera
unde illi habet sicut ipsius in dispositione que non habet eam ab ipso sed
tamen habet sicut ab alio imperio quia uoluntas non habet uelle non ea que
pertinent ad exercitium aliarum potentiarum ut quod uelit intelligere considerare et
huiusmodi aut que dictat secundum intellectum per dictum quorundam et primum uelle
nullo modo imperatur uoluntati actione secundum potius per ipsam uoluntas imperat ipsi
ut ipsi concedit. sed primum uelle per ipsos non causatur ab ipsa uoluntate sed ipsa
mouente sed potius ab intellectu et a bono cognito secundum eos non uolunta
imperari non potest unde et simulando ipsum quantum sit in rebus corporis pri
ncipatu deposito secundo modo potius est quod intellectus habet imperare non
sed alterum eorum necesse habet alterum imparare cum est imperare simpliciter sed
uoluntatis imperare non autem intellectus per dicta patent omnia utrumque
[S]equitur unum quod pertinet ad nostram euangelium secundum se et primus.
erat uerbum eius sit gloria uel actus et ante quod sit gloria quia in sua
est in regimine suo in secundo secundum philosophum 10 methaphysice. eius autem est in sua
substantia angelica et substantia non est in regimine uel gloria generis et cetera. [¶] Consequens solo
lius dei quod sua substantia est sua in sua. quod ergo eius sit in sua substantia aut
non ergo est gloria eius gratia et cetera. [¶] Ad quod eum eius non est in sua quod
dam eius in omnibus modis in sua et hec ex comparatione eius ad alias pa
tebit ipsius enim modi in sua sit eius. Et secundo quod in qualibet re ex in
te in actu duo est considerare unum secundum eius esse et eius exercitia
et sic uero eorum secundum ei in sua ex parte est esse in sua dei est sua
in sui status que sola rem differunt. In esse autem circa dicitur id in sua
una secundum quod est eorum simpliciter secundo modo secundum quod est extensa et multipli
cata secundum partes primo modo quia certum duplicem habet in sua una
nitatem que est limitatio in gradu uel esse et esse aliam est id quod est
primum et dignissimum et ultimum eius in suo genere et ultimum quo ad
res eius quia ad quod est primum eius simpliciter quod est diuina substantia quare
per se in sua eius secundum quod est ex se quid absolutum et non habet in quantum
huiusmodi relationem ad creaturam nec quod ipsa habet relationem ad illam ut ex hiis quod ta
tum habent relationes ad deum rationes personales considerentur in deo
quantum ad aliquam ponunt quod rationes attributales non ponunt
in deo uel quod intellectum creatum secundum correspondentiam eius que deo
attribuitur per intellectum referentur ad deum ut in hec quo modo
considerentur rationes personales et personales personales ei consideratur
in deo non quod hec quod creatura esse habet referri ad deum sed eius
magis et in iam dictis modis in sua nulla cadit actualitas
et nullo horum modorum eius est in sua considerando quod in sua esse
secundum quod est extensa licet est in sua eius quantitas continua sub eius partibus per
tes sunt extense et per istam quantitatem actualem mensura
quod quantitatis dimensionalis extensionis que dicitur locus et similiter ac
tus est. secundum uero quod est multiplicata sic actus sub numeris in libris
nullis nec ad hunc deum non talium in sua est eius et sic neque est
omnino ratione pertinens se ad esse rei id est ipsius esse sed solum
modo est deum in sua rei. id est sine esse eius in sua est duratio
in esse et idem iustificatur secundum diuersum modum durandi in esse et est
in comparatione generis est enim quedam duratio ab omni uariatione
et est solius dei que dicitur eternitas et differt sola ratione ab esse
esse dei. [¶] Quedam uero est uariabilis secundum quantitas dispositiones et
dicitur tempus que non est per se in sua motus et non alterius in quantum
mutabile est secundum quantitas dispositiones in esse deum et uero non est eius
est uero quedam autem que est in uariabilis secundum quantitas dispositiones tamen
et est dicitur quedam ut similes que non est nisi in sua eius quod est
medium inter eos uariationis enim in est in instans quod est per se
in sua mutationis subire et mutari secundum quod est sub tali muta
tionis quedam uero manens que est in sua esse rei manentis
in esse potest non esse inquantum manens potest tamen cadere in non esse quod est
simpliciter in sua fixa et stans absque innouatione et successione
sicut et esse eius est in sua substantia autem eius quod esse et quid absolutum sub
stans absque fluxu propter istam mutationis potest quod nec
utrumque istorum non habet esse nisi consequens et quo ad hoc est magis cognitum
quod sit eternitas quod est manens sed eius istius est magis cognitum

Mo abam. theo.

istantis quod e ad oppositum ut tpe. i b aquo fluat ins'i
quod q p motum congsti qui motus e quoddam compositum
stile p se l; q ea phic nobis mag cogitum i p motum tpe
silem hns compoz i p tpe ipm instans. Etg enim actus ad
reducendum ad g' qstatis. Ad arm in oppo' q e insa vim
genera insato h solum intelli dictum de insa extensa g
q ter idne sue eene simpr quod e sic est insaste sta
aliqua est et est s artem phy in quoz g' reprire tale
q e insa omnium aliis gnis. vii no v; ad ppositum de euo
q e mensa altius rois ut p; ex dcis.

Sequitur qsta ptm ad nam huam spale et qrebant qstā
ptm ad qstam ps huas prograntivas spali et qda
alia ptm ad hoies i huam nam generale. Ct pmo qrebat
ta ptm ad corpus xi i sanguinem duo ex pte coris i vnu
ex pte sanguinis. querebatur q vnum ptinens ad ma
timonium i votum virginitatis gliose virginis in qsdi
querebatur q vnu ptines ad sepulturam coris i cor
dis quam nobilissimi pncipis. quoz pimu erat de
sacio x ex pte eius ita q fiat quisio panis. vt in s. cod. li
est corpus meum tenz ecca s usum i dcm scoz q fiat co
usio in sbam aie roalis b qd dat ee corporeum l' in sbam
inm ut hec ptes suas extensas sb ptib; dimsionum
an in ad opositum ex m i forma qa pot quaz ru ttitua
b in erat de sacio eod' ex pte eius qgnti utri m pams
maneat post qusionem. 3m erat de sacio sanguinis
quo ad form vboz quib; fit qusio uini in sanguinem
verum si h. i. est calix sanguinis mei. qm erat utr
cum voto virginitatis simpr stet vm i pfectum ming
Quintum vtrum qui sepeliunt in sua ecca ptem cor
poris illius qui elegit alibi sepulturam corporis sim
simpr teneatur ptem illam restituere i illi ap ques
fuit sepultura p cor simpr elcta teneantur illam re
petere. Ct pmo istoz ar qd qvent po ecam tene qusione
panis fi in maiam x roale b q dat ee corpeum. qz cu tenz
q qusio fit in corpus x tenz q fiat i illud q dat ee cor
poreum. si qvenit po q una sola for sit in hoie q vol
tet q sit corpus sui ee corpeum. sicut i ee uiuu ite
et roale g ie. Co qventer ponitur tene ecam qusio
nem fi i m' si q h; pte ex ptem sb quantitate m sa
ut plus q qtenet ecca quod qusio fiat in corp qcet
tenz q fiat in id quod ue pot dici ee corpus. s; in
q absq; for roali. ve pot dici corpus quia bruta ex
se mouent i io bm phm. viii. phi. sut diuisibila in eo
in pse moues i in pse motum. p se a' moues e aia
p se motum no est n corpus g' ie. Ct no tenat
qusionem fi in maa forn ar qua cu ut plus tenet
q fiat qusio in cor no tenz q fiat in aliud q i id
q ue possit dici corpus. s; no e ue corp asolam. q
uum corpus in q fit qusio e uum corp q est sba n ei
fit qusio in pas diuisiones panis. quia manz i co
stituunt corpus q est sba non ei fit qusio in pas di
mensiones panis qz manent qstituunt cor q e qti
tas corp aut q est sba qsit ad ut spes in gne sbe
est n ab aliqua for sbali q no tenz ecce unus q sit aia
roalis quia ipa pot n ee p q coitatem sicut i dictus x
no a' est; qusio i hm cor n est in id q sbale dat ee co
poreum. g ie. Quarum qusio sbe panis b m i forma suaz
sbalez fiat ut i m i for eius sbalis qtinetur d' h utiq
est dubio. quia quis teneat i sp in sca ecca tenuerunt
s; dubio est ex pte eius in q d; fi qusio q h q ad qd pp
est no ut fiat qusio in vnu dcoz tm q est qd q
uis. s; quid tenz s usum sinum i dcm scoz sup h
ecca q est qd fit. s; i id tredit q cu ecca no err; in eo
q tenz tenz quod in id fit qusio in id q fit b rei uita
tem i in tale quid q b uitate est i q d; dici i q r
ro d; indicare ee uum corpus. s; quia iudicium ro e ro
ms supp h ex se no est certum i notum. io pponitur qd

usu ecce i dcis scoz sup hec ex quib; tamq ex auc
toritatib; id mag tenz nob ee pot q artis q iom
fortis que frequenter appareant sut ut nia ee edimus
i io mag e nobis securum in hec insuer ieis q sit fidi
autem i herere q ibi dicit aug in pn de morib;
ecce quia caligantes hoies uites pspicuitati s; ne
cessitati q; rois aspectum ydoneum intende neque
salubrime qpatiu; est ut i lucem veritatis aciem q
tubantem inducat auctas i infira. Cofugiendo e g
ad coz pceptia quos sapientes fuisse pbabile e ex
dcis g' illoz quos pbabile est fuisse sapientes q
de hac tenendo sit ad p sens inuestigandum est. iuxta ei
ad hendum est. Et si dcis illoz clarescere no possit per
spicue quousq; ecce auctas sup h ad ea diffiniendum fu
it iux doctoz discusiouib; inuestigatum in quod q;
gnali i indistincte sciendum est. q. s. qusio fiat i id
quod est uum corpus x qtuq; sit id siue a for sua no
siue a qua for diffiniat ei mens q sut fidi v ut est
ut sapientium; auctas ut io pspicua diffinit pi
closum est. qz si sm esset diffiniri q pcinaciter de feu
sum hereticum ee. s; tale piculum max qtingit ampli
qste tpe antix. qui no dicit expresse xano nega xp sic
deum fuit ei tpe martirii s; inouet ad cedendum ad q
xpm in quo q no recedendo a xp implicite negat x
ut e dic leo pp in smone vi. de epia ephia ad fide
qui in actis psecutoz in effitate fuit recta ncce
di arte cesserit. s; qz p or terrestrae bind qgemit
i quedam ius arcate equinitatis ingulare cautela
sicut illa discrimina que de oco ipius patas ozuit q h
uis tpalib; dicit aug i omelia sup ps. xxxi. ipue
spsus est sanguis iustus ons est ex simulaco iis
hostis in de leo fuit qgatio se inebat non draco
est cu occulte insidia i mag metuendo est cu
fallit q qtenit illo tpe cogebat xanos negare
xpm illo a' tepore de q xanos negare x vitela
re fremens lidicus ue difficle ut doces negare
xpm q no inueq i recea a x re u post tpa mar
tirio illi deum est nega xpm. s; o cui e ab aliqb;
dic xpm no esse n uim i carne pt cuiz o io
ut pt intelligca dicit aug. sup jo. xxix. apolin
aristae dixit hoiem i q suscepit sapia di no huisse
qpitem huam. s; tm aiaz sui intelligca hua s ips
uci. oi erat in illo ho e p tire exclusi sue i sic no
defunt alii qui dixerunt illum hoiem no huisse nec
aiaz. s; tm dixit uerbi i caro erat i aia v no
erat i ecca catho ca expelit eos qfiteri est i catho
lica fide hoiem illum q suscepit sapia di nil min
huisse q ceta hoies qtem ptinz ad integritatem nre
huane nature dicit. In hec qsenciendo q singula
hoies x uce puttanda sut b h iuitate. s. caro i
aia huis intellectua in quo p di gigam ne o qsen
cire. s; ulciores opiniones in h tpalib; orte sut p
tacte. s. i art. vtrum e no piculose quo ad a' qs
tilaz q; duc dnt q de integritate hos no se u duc
ne. s. m i aia huana h; int se diuisam in h qd
vna dic hoiem no d' cor ex aliqua for sbali a
uo dic q ex aia hua dicit quecq o ie u ce for
h. eca ua dicit q de integritate hois sut ti nate
s. m i forma sbalis corporeitatis educta de po me
ope nature i aia roalis ab extrinseco adueniens in
quo timendo e ne illi in' ad q oz aut isti pl x
attribuant q ad integritatem hue nre ptineat in
quib; aliq cursit picium qsile quo q ino eis q tale
tali sut in dcis erroribus vna e ut ut aliqua isti uerit
dicit negat xpm aperte ut cogit ut negat simpl
i ab ee q dicat q ille ho q adorat ecca n sit
x qmiss in lege alia tn de q negatur xm quod

y ma. nte

Dyn. leo
vmo

suadet ut credatur xpo quem colit et ul' ... messe q n ic
ul' no in ce quod in e. q tercia ut aliud e quam dce ne
gando q xpc q colit et no est xpc in lege p missus pp
quod ne picm tale incurrat sicut prium p mag
defendatur quousq; sr. li q ad dixit distinctio et ad
euidentissima re ce aut ex pma auctoritate fuit declaratum
s; singla p dca in xpo ho e fore simp 2 ecd. 2 sicd. sm
s m duas sui s tres r p omis de gursione ulr q. s. simp
sit in vnu corpus xpc. 2 quaq; sit illud sive in sola su
9 for a ab aia ronali siue in qui ro in q dat ce cor
poreum. li no inquitur dat ce aiatiu. S; in hec 3o cat
quali dx sina vna q no est gursio in sbam aie li in in b;
ro in ce corpei q b; ab aia que dic q in sacro altaris sba
aie no est ii p q nda realer oco itancam sicut nc dictus
xpc alia no q eet gursio in sbam aie sicut et i in li ii ii s
ro in que dat ce corporeum. i q s m ro; qua dat ce aiatiu
no hat aiace in sacro ii p q dea realem o coitanciam. Q d
de p dcis 2 sueuit d ns tene certa et quid eincetus de hec
modis sed 2 tinetur inuestigand est s q querit qd et
illa et tercia mag ad hend ii est et li no ptinat defend
ceet et q no plene clarum ceet quid de hec 2 sueuit tener
certa et quid senciant sci doctores. Q d g hacten d li te
nunt certa qt poc pate ex usu 2 i et dans scor po i q redi;
e ex pte cois xp. s o ex pte gursionis in p. ex pte cois s. q
delemn itellir noie cois aut in solu ut solumo h; pte
ex ptem s q de aut unu talem 2 ce corpeo no includendo
in roe cois suam sbam ip; aie ul' a in ai ip sba aie ut dat
ce corpeu inclusa in roe cois ul' ut cum aliq sbali for cor
pea a for que est aia. Si ex aspiciam ad usum ii cco
q unq ii nomi fuit auditi loqui de plib; mois cois q
de math co et de nu et quod cor math cu no e dictu ii in ut
est sb for corpeitatis et dimisionib; quantitatis abstractas aqu
tatib; sbibilib; tale no no est dictu ii in 2 for ul' ut e
sb dimisionib; exntib; cu qualib; sbibilib; d in a s se
q dictur ce corpus in hmo ptem ex ptem auditu ne
vii phs. viij me te no distingiut 2 duos deos inos me
v dicit in p se no 2 g sat et queda in est sbibil' et qda itel
li sensi. ut cupru et lig in intellii ut id q est insbibilib;
no s q sut sbilia ut math ca et sicut nuc et sicut nuc fit
usus appellare nudam in corpus q 2; intelligatur. vi p
tem ex ptez sic nc ecco i a co dco auctetico ip sic appellata
e corpus aliq tm apprciam dedit illa p inagiaco dedit il
la p tis me ex ptem ad notam ul nudam cor quoquo in
s q p tetauimus. in pa qone nra de quoli qu po illa reras
erat no tm p scrutata q a mo pp qd nc eam i rep hedi
s solumo ca; alius ex posuim ut diffinicio. sili q in hunc
ce corpeu exclusa sba aie sic q no includa i roe cor
poreitatis vnqm fuit appellata corp ii ut is tpib; ii eo
q talis corporeitas sii sba aie ii includit ii puram ro
nem et rom 2 sidacoms que no 2 sticunt ad ut spe; d p co
sbe quale d; porri corp hois s q corpus e. vn nc in deco aco
auctetico antiquo tale quid appellatu est ce cor ponetes
aiaz ce in sacro p solam 2 coitanciam et no ce a forma i hoc
nc in ut est huius ptem ex ptez ce cor necce hnt s pone pp
q nlo 2 eneus e dre q cor e in et forta aia inclusa i ro
ne cois quo ad ei sba sbm in q dat ce corpeu p q ia co
rigitur dictu i me te p cedens. s; nc d corpus in hoie ab
aia rocali absq a forma ut ipm iu. v sitatiu e dm nc
veebo q h unq in aco scpto atiquo nc e h pone s phia
ay qm aiaz intellectiua q isti solam p onut ce in hoie ii
posint ce forma et actu me 2 posint vna ce in omib; si qd
s infra dicet. vn nc artifice artiste posuit uq q s phi
cam ca; lis reponetur in ista alis distinct ab aiais aiab;
p aiaz intellectiua. S; p aliq sbam nobilem eductam
de po me que s no ponetes g duo for in cois eductis
de po me q dat ce corpeu. et s suam sbam e ad cois vn
q m ur usus atiquus obtinuit max ap theologos

corpus hois no dici corpus absq aliq for in in educta de
po me alia ab aia intellectiua que e ab ex tn so li illi formo
nu no attribuant uires aie uegel aut sen. eo q ponunt
aiaz roalem cum illa ce actu et forma cois sic ei attribuunt
has uires sequentes phm arle eo quod eo q ipe no posuit aiam
roalem 2 illa for corporeitatis ce actum et forma cois. s. posuit
separatum s rom actus et solum 2 iunctam nob p naturam sanca
sbam s m rom motous s qd exponit ip in 2 m. sr. 3o. de aia ex
eo qd theologi posuint qd aia roalis ceet actus cois et qd
singlor corpora ceent singlc aie posuerunt porie q for corp
eitatis educta de po me no he uires quia 2 ueint ipi aie ro u
posuit attribui ut ipa ex se hat ad quo 2 ueimus ci brutis
et ad quo differimus ab eisdem s; mead sba. li ex se no hat q
2 ueiam 2 cor illis i aiatis li c est 2 im suo ue cum sit ad rom cor
poreum. q; sic 2 iu no pot ce ro for sm 2 ivy sic nc incorpeu
pot ce ro forius corpei dando ce corpeu me rone ip roalis telu
datur. Q; tercia mur sentire tractores catholici. dicit dam
li. ij. sniar. xiij. c. cs ex uisibili et i uisibili na 2 dit hoie; ex
tra plasmatum. no g ab aia est corpus. q; tue q eet corp
pos ceet inflatum ii ci est plasmaco simie de tra nuda in t
aia ceet 2 uigeda dans ce corpeum. vn sbdit. c. xiiij. 2 cat ci
in aiatis quid s cor et 2 ecco in que est qtuor elis 2 sba a q
si aia daret ce cor no esset i aliqua for mixti ex elis n ceet
altius nc in hoie alia for qua e cor a for e aie tm 2 dicit
dam. li. iij. c. iij. Ju pole e in quo vim ne ce aiaz ci cor ad
i ncem 2 pata. vn pp istam diusitate dic c. vj. v meu est
cum p medium in tm di ubum q diusitate mag explicat
c. xvj. dices singlaris ho ex duab; naturis 2 poitur e aia et
corpore. s uat e altut. ip vnione illem p tecre et in sta q
necce est dre ad mini 2 po ce ex qtuor natis. i. ex qtuor elis
ex aia intelligo ex qtuor elis no manetib; iiij or ii in uirtute
tpu. s. in for mixti ut ue no dicat 2 poitus ex duob; du
ii. s. ex mixto et aia ul' ex tplici. s. in et dup ci for qua vna
est for mixti alia aia roal qm s q sbdit ois 2 po ex quae
pric 2 posuerit 2 poia di ce. Jta et in dno nro xpo xpo n pte
peium intuemur. S; que p rie 2 ponut. i. deitate et huanita
tem atque hoiem duar nar dntes e s in xpo dre cogemur
pp quod in simbolo athanasij dic sicut aia roal et caro
vnus est ho. Jta deus et ho un est xpc constat q in xpo due ne s
vin suppositi deus et ho. g in hoie aia et caro aut ut ceet q
dne de hec hic dr de spu et aia c. xiij. mira societas carnis aie
sps uite et limi tre sicut scptum est fecit deus hoiez de limo t
tre et inspirauit in faciem spiraculum uite dans ei sbm et in
tellem ut p sbm limi s socialum uiuificaret et p intellum re
geret et in sta plenum fit miclo q tam diusa et tam disa ab id
iucem potuerunt 2 iungi nc mi fit mirabile q limo nro
deus se ipm 2 iuxit ut s' inuicem vniret dra et limi tanta sbli
mitas et tanta uilitas. Jt de spu et aia ca o penult dr dns
cor p 2 iugij copulam sciant di nro no iudico coagulum
i uictura et 2 pingi atque fori ac forto iam corpore aiam cum
et infimdi ut uiuat ex ulo ho ex aia 2 stans et cor e ii duas
aias e d in me ce in hoie vna aialem q aiat cor et alia spi
talem q ro; ministret S; d e cadem ce aiam in hoie q et corp
sua societate v siret et semet ipm sua roe dispcat ecce q
clarius q dre ia formato cor e aiaz crari et infundi no d
fortium est il aliqua for hre et dre Ric de sco uictore. iiij.
de tri. c. xvj. 2 pp unie hois hre sbale ce ex 2 ppagatce sui p
ciecte. na p catur aia cor 2 ppaga 2 ppium est brutor he sba
le ce ex 2 ppagace sola p ui est anglor he sbale ce ex sola p
creace si ec 2 ppaga s cor 2 ppagaco a no est solius iure mist
coe. si alicui fore ex in p ductce q 2 ppagaco dr. vn dr id
ps filij tui sic nouelle oliuar dic aug 2 uauit te p e
2 micando carne suam suam cauit te deus ad hilendo for
sibaz alz ei no ceet 2 ppagaco ut parentes ad agerent in p pa
gacoe. vn ue parentes d possent ut maria ua mr e posse
dici. si no ue s carnis sbam p ceasset hre aug. sup. jo. p. i.
s m. viij. d. quo sciat q mariam uq uere xpc ce negabat

dicit mr erat carnis mat hũanitatis. vñ mag dam. li. 3
c. v. loquẽs d xp̃o dicit ꝯfuxit s ex castis ꝯ purissimis
sanguinib; carnem p̃am. ꝯ c. x ꝯo. ex ũaa no carnis in
ip̃o no per di genitricem ꝯ li. iij. c. v. virginis puros
ꝯ imaculatos sanguines sup̃i. si ipi in scialr carne sbsistunt
corpus enĩ incium est diuinitati q ex virgine cor de quo gre
nalius loqs lx dicit de duab; naturis. c. vjo. pt ptu hoc
caro oĩs hũana ex hũana carne deducatur. vñ differencie
modũ pductionis hoĩs pmi ꝯ ẽ corp ꝯ sm aĩe explicat
scriptura cum dic gen pmo formit hoiẽ de limo tre ꝯ q°
ad corpus ꝯ inspirauit infaciem eius spiracl'm uite. ꝯ quo
ad aĩam amb; sup io. bĩ immaculati manus tue domine
fecerunt me ꝯ plasmauerunt me dicit hec g° ho geine scẽ aĩa
ei est fcã scã a figurata. et ut dicit aug. io vjo. si gũ
ad liam visibile mcore in sensibil i aĩa ꝯstãs ex aĩa ꝯ core
vñ ꝯ ete pph̃a. xxxv. io loqs de corpm repacẽ in glosa
ꝯ fine ut dicit. G. dicat accesserunt ossa ad ossa vnũq; ad iunc
turam suam ꝯ ecce sup ea carnes ꝯ nerui ascenderunt ꝯ ex
tensa est in eis cutis desup ꝯ spm no hebant. Glo iacebat
tm̃ hũana cor no hñas spm ꝯ sup io q sc ꝯ mgrius
est mea spe ꝯ uixerunt glo. ut opio quo in pma pductõe
hoĩs sufflauit deus infaciem ei ꝯ fcs ho ĩ aĩa; uiuentẽ sic
et sia ꝯdicõ. i. r. mortuorꝯ insufflante spũ viuificetur
excitatis ꝯ udis. i. ꝯgregatis mortuorꝯ ecce q est in pmo pm
hoĩs ciacione ꝯ in vltia oĩm repacõne describat scriptura
ha; corpm forõm q paĩa; ꝯuictõm de quo amb; sic ind
man ine dñe fecerunt me ꝯ puluerem de tra ꝯ plamaue
hoĩe; n puluis. v plasmacõ q de limo est resistitõe tra
ei incitã reddit; si forte dicet aꝯ q hõ est ex corpore ꝯ aĩa
nõ q corp sit ad seorsum ab aĩa n tc me. s; q cor sit ad
tre eius q est forma qua est cor ꝯ ẽ no n ab aĩa p hnc
enĩ mod aꝯm por dici eẽ ꝯpositus ex aĩa ꝯ cor q ꝯ d aĩa
bruti d; ins de aĩa q ipa q ipa est actus cor ꝯstat a q
ipm est ꝯpositum ex actu ꝯ eo ei est actus. Q; in sensu
se aug ꝯ de aĩa ronali n d in fine d immortal aĩe aĩa nõ
localr nugitur sinus illis etiuus ronib; por q cor q to
ꝯ cor melior ñ a uita ꝯ pingtas. no loco s; in ordie pcti
fit ẽ aut ordine intelle asũma eẽ spẽs cor p aĩa; tbu
q est in q tũq est p aĩa; g° cor sbsistit ꝯ eo ipo ẽ quo
aĩam siue ulr ut mũdus siue ptic. vnũq; al' int mũd
ꝯ in fca manere quippe aĩa corpus p illam sbsistit d atẽ
spem nõ admittere ꝯ infra ẽ dit enim spem aĩa cor ut
sit corp in q est ꝯ infra qua n ẽ dicõe spẽi sit cor p
aĩam. et is cor ẽ nllm fit n acci p aĩa; spem q toti
plene recitat explicando q no erat de intẽce sua eẽ cor
peum in hoĩe eẽ ab aĩa. ꝯ aĩa ꝯ ei insũ fiunt. sic e die in
io retractacõm retractando ia dcã a se in io de i mortalitate
aĩe tene dictum est asũma eẽ spẽ; cor paĩam tbu q ẽ
n ꝯtinũ ẽ paĩam. g° cor sbsistit in eo ipo ẽ quo aĩat siu
ulr ut mũd siu ptic ut vnũq; al' int mũdũ. ꝯ to p ꝯs
teme dictũ est. Q si sic g° ꝯ in differedũ ẽ cor spẽ; no
paĩa; tbu qua ẽ in q est ꝯ q no paĩa; sbsistit in q ꝯ
corpus ꝯ q nõ est eo in q cor quo aĩatur ꝯ ẽ ho ꝯ ẽ in
tellexit aug p ꝯ ꝯ dubio retractando ꝯ gnalr tã d aĩa m
di q posuit plo q d aĩa hoĩs. s; de aĩa hoĩs solũ mõ quo
ad hec q dicit ei cor dari eẽ corpeum. de aĩa io mũdi q°
ad ẽ id ꝯ quo ad ẽ q ut asbere q mũdus hẽ aĩam. s; ẽ
qua nõ senti; hec eẽ fm. s; q no ertitudialr nomi ẽ
eẽ uin ẽ retractacõ; hnc quo ad illa; eciam. siue ulr ut in
d expssit in io retractacõm retractado quedã dcã in io im
sic die sic aꝯ eẽ totum mũdu; sic plo sensit aly q phi
plim. nc rõe certa indagine. nc diuinaꝯ scipturaꝯ auctte per
suaderi posse ꝯgnoui. vñ tale ad a me dictũ quo id acti
pi posse ꝯ in libro de immortalitate aĩe teme dictũ no
tãqi no quia fm hec eẽ ꝯfirmo. s; q ut uim eẽ ꝯ phendo
q sit al mũd. vñ q cõe cẽe retractacõ; fcã; in io de imor
talitate aĩe exposuit aa a recita i d de eo q dix aĩam hũa

nam dare eẽ corpeum oĩo no exposuit nc sup ea reu
sus est cu; tñ eque ꝯcõ; hnc reuitẽdi sup vnũ sicut
s aliũ ut p; ex eis que de pxio pcedẽ ia dcã clar;
est ꝯ uiad q retractacõ; illam quo ad dcã de aĩa hoĩs
oĩo iacta; hnt nc eam in aco expone eam eẽ putaunt
q dico pp aꝯ io dictum ia no qua ẽ flm ꝯfirmo uo
lentes retorquere ꝯ ad retractacõm dcãm de aĩa hoĩs
q nequã posuit quia expsse ẽ hec p aĩa se demũat id
q notauit teme dictũ quo ad illam illam. sic. ulr m
dus ut p; aspicienti. nc pot aꝯ dce q aug inteille
aĩam dare spem cor de dare spe; quod aut. posuit in
ꝯ ingenciasu dare ꝯ ꝯ ut p; inspicienti intendit p
bare q aĩa no pot ꝯ uti incor de quo mag indetilr
p ẽ. s. mem q dat ei form se ipa que nullo mõ p cor
pot ad im ex quo dat eam illi. vñ ꝯ expsse dicit q°
cor est ipa aĩa a qua aĩatur q no ẽ n dando form
que ip est ut ẽ inẽte aug id sit hic aĩa dare form
cor ꝯ ipam se ipa eẽ form cor aĩr eẽ ei aliꝯ aa for me a
int aĩam ꝯ cor qua ipm corpus informetur. actõe aĩe
suinetis illam ꝯ in p ueniãs eam cor q expsse negat
dicens pt ubi ꝯ ꝯ ꝯ nc inuenitur ad int sũmam
uitã que scã ꝯ ꝯ ꝯ inmutabilis ꝯ ꝯ id q ultimũ
uiuificaꝯ i. corpus n uiuificans aĩa ex quo ꝯcludit i
textu; dicens q sic ꝯ ꝯ spem aĩa cor. ut cor sit in
q est nõ. v ꝯ utique spem ꝯ dando adimit. adimit aut
aĩa incorpus ẽ ꝯ ꝯ ꝯ. s g aĩa sũ p se ipm corpus
fit q no n manente aĩa p eam corpus fit. sũ p aĩa;
q n ẽ cõne spei fit corpus p aĩam ꝯ ad euiptõe spei
aĩa incor ꝯ ꝯ tetur q nllo mõ sc n aĩa corpus ꝯ for
te se ip ꝯ intelligatur q ꝯ aĩa tãquã temarie dictũ rete
tauit ut dictũ est. quia io aug intpoit siue ulr ut
mũdus siue ptic ut vnũquodq al. int mũdũ uoluit a
qui ꝯcludẽ q ecce ꝯ aug. bruta hẽ formas q; sunt
cor a suis aĩab;. s; in est q no loꝯ n de aĩa ronali
vñ al no pot ꝯ suppone n p aĩali ronali. nllo e mõ
est intencõ sua de pbando aĩa; ronale; nõ posse ꝯu
n incorpus ꝯ p ẽ ipm eẽ immortalem ad q tñ ẽ in
ducit intimẽdo pbat vnũ membr; diũis e ꝯ nib int
uit ex ẽ ꝯcludendo q aĩa oĩo est imor a quo iti
tulauit to libr; dando ei n de immortalitate aĩe ꝯ q
ẽ patent inspicienti p ꝯ ꝯ in. vñ adiungit plõ; ex hi
bundant q nc aĩa roal possit ꝯ uti in aĩam irronale
cũ dicit ẽ de irronali aĩa ꝯ. q ꝯ no pot eẽ corpeu q
ponit hoĩem in spẽ scẽ sbstancia n ab aliqua for reli
quitur g° de mẽte aug. fuisse in hoĩe eẽ aliam form
pter aĩa; ronale; que dat eẽ cor ẽ q ẽ cor q ab aĩa
siunt eẽ unum aĩata ꝯ ute eo d aug de trib; apli. s. x
vj. si dñs nr ihũs x̃c tãmo aĩa; hũa; suscepit nib
ei n eẽnt n aĩe nre q; io ꝯ cor suscepit pfecto ulr
nib sunt ꝯ cor nra ꝯ infra. p seũa aĩe tue caro uiuit
ẽ ẽ aĩa uita ꝯ ꝯ viuit caro et in fra spẽ di habitat in
aĩa ꝯ paĩa; ĩcorpus. ut cor nra templum sit spc s.
quia g° ad integritate nc hũe ptinz ut aliq dug sim
form corp. s. ꝯ aĩa io x̃ a lo accepit unq altm eo
rum dimisisse ꝯ ute dam de duab; naturis. ꝯ x̃. q
go aĩam hũa; hũt aĩat nre potẽte hẽo po di aĩa;
me q. Q; a cor hẽ testis ioseph. qui petiit cor x̃ q
ne cda p ꝯ in sinum lo di sic d; de alus mortuis cor
b; cor id mortuũ dici d; ihũ sbdit. Q; a ꝯ ab aĩa
aĩales ꝯ ꝯ es ꝯ passiones assumpsit testis sunt q p
corpus nõ corpeõ oĩo sct ipi aĩe operacões bidit e
ꝯ c. n e uidit oĩo ꝯ ipi corpus corpeõ in. si; decisio
nem ꝯ fluxum nlr sbstinuit. corrupcõ e mea ex
q b; cor resolucõ ꝯ aĩa oĩa ꝯ ꝯ est que e aĩa
hs ꝯ pma ex aĩa t ꝯ cor est ecce quia x̃c cor
hnt nc corpeõ. q nc separata aĩa iudit corpeũ
cũ pma aĩe intra; tbuit q no cet dicor io ab aĩa

cor' eet. illud e' corpus e' aia eet ut aia eentis i' q ee cor
poreum. h'et ab aia necc corruptiz eet quo ad ioz cors
lz manet. s ioz me aia separata pp q dicim' in uno po
quolz quod mag' osoliuu est fidei que ponit pp ph'iaz
d' corpus x' cuz ; no corped ponere q corpus di' in hoe
apcibz me q ponere q qd' de corpus a for' corporeitatis a
ab aia que est putrdis de nouo introducta t a qm po
nere q de corpus a forma corporeitatis que manz in cadaui
ma separata si ponatur ire in corpore sicut forma putre
dinis. id' ei m q eius se' iter modo podi. s. q q dictum
aph'e cor' x' indet corruptoz q no seq' ponere corp'
de d' apcibz me. sz postqm ponim' illam forma corporei
tatis manente separata aia idali sz diuo miraculo de
tim. s q p' mod' i alius q'lz declaruim' ad h no se' illo m
dictum ingenis quia manet incadem dispone qua erit
sb aia pp quod t eandem opim he q hebat sb aia he
eiee i m iuetute miraculi datus ei ee sbale corporeum
a osuans eam atq3 q potiuu ex ip et ma nllo a'm
dispones ad putrefacoz corruptoz tz dispoz ad quam
statim se' nec actus putrefactionis aut aptus est
sequi t sic pone q talis for' sic posz osuari nllo mo e
pone quod for' aliqua pnt' in dno possibili siga opp
ne q neco sequeretur dispata for' putrdis si inducta
pone' q illa forma no e nata ee in e iu osuare eaz
aut oppitum ex ipa t m nisi ut est in ma ad putre
factoz et ultimatam corrupcoz q statim t neco oseq'
actus t sic ponendo q corp' est ho ad eai forma saluat
q id' corpus x' erat uiui t mortui manes oio ide
t incorruptum id' dico no solum s ioz dim supp' sz
sm ioz forme in' q no pot saluari podo q h' diatur
cor' ab aia io' q: h pone no pot saluare cor' x' no
fuisse corruptu s m ioz cors inquo illam poz q corp'
in hoie dicitur ap tibz me ex ptes quidam opatiue
i' alci' ponus que dic q cor' in hoie de ab aia io' t h
quo ad articulum de cors x' incorruptione cum no e qm illu
eiuidem articulum p'mod' inpbare supp' max q: illa go
ne illam de alz ponu cum om'cdiq ii opatiue. sz ullaz
eq ab de tenui aut sbstitui sicut patet in spiciti. s
g' ut g' ut in in' clay est q s cta scoz ho x' sic t tenz
est ex cors t aia corpore exute seorsim ad ab aia no
ide me tm t p eiu ei' ex tenem ex ptes. sz in ide for' sta
lis corporeitatis alcius a for' que est aia qm mo no pot
dici asum' opitus ex cors t aia quia ip no e corp'
ad seorsu ab aia n ione me. si q est corp' h no est
n a for' que est ip aia bruti. vn q ad' in nuda se hz ad
aiam bruti. sic in sb forma corporeitatis sui ipm corp'
supp' ad aiam hois e e' utriuqz cors ituam huis pos
abiciens aiaz suam sui aquo aia dans ee e a abla
ta p in illin dur' ee ei anilo po ituam hiia q adm
sem hz pou ut uiuat corpus a' organicu in utsqz
cor' mo se hz ad aiaz utraqz e e in utsqz q organi
cu e po ituam huis no abiciens aiaz r e' in utrisz
q organicu e po' ituaz huis quia hz ica aia q agat
t patia. sz in illo tpr in quo de po ituam huis n' ag
n' pati' sz e sicut al' dormiens t de in po intepore
in quo n ag' an' l'undz actus actus hz eg'diens ab ac
tu pmo qui est aia ut no sic hec mo ab huis uitu
impo nisi actu aiatur aia que est pn in for' actiui
tate quos respicit illa po t est dca in cendo aiaz
actu cors organici instructo et in hoie quo ad duo p
q: aia bruti no solum est for' t actus cors organia
s q est organicu dans organico in q' est organicu
ee organicu in eliudendo eb in aie in ione organica
cors sz e for' ut actus cors simp' s q e simp' s q
est mixtum ab te sz s aia aliaz t mixtaz q e for'
t actus corporis simp' ut est mixtum ione qua e for'
simp' huis. in for' mix est no for' actus cors orga

nici ioe quia est forma que e aia t est introgo inte ad
p' ee et imp'fcoe ista no posterior t p'fcoe. iui t includit
illam in eodem simplici s rem. sz illa p'fcoe distinguitur
p' in duas q: s intencoz uegetal' est p'fcoe organici mi
xtum i q cui mixtum est s no intencoz scitiui est p'fco
organici scitiui ut hz uitiorem intencoz. s h he aia tres
tres intencones qz vna ulia includit alias i corez
et h'e eas s id' simp' x' iure sz ac dus stat in planta su
taia t p'ma stat in lapide sine alus. q no hois non
est forma t actus cors simp' s q est mixtum sz ete
est ab qa forma s p' eu in qua o'e o lapidibz. sz ete
solum forma t actus cors organici s q est s q e organi
cum dans ei esse organicu in eludendo eb in aie
in ioe cors organici sz s duas intencones q: s sui secdo
uero uege' est p'fco organica inici tjui in q' ti uuit
tum est in quo est ho q' o plantis. s in no incetom
sciti est p'fco organica sciti t h ec no solu s'm siui
aie. sz s p'os organicitas osiles in h potecius organicas
aie. sz hac hz ultiorem intencoz. s. r oalem
sine intellualez s q' est p'fco hois in quantu ho est et
corporis organici ut hois est t h ec s sim. sz no s eo
rom q: po ista separata est no organica q: hz opoz in
ea di. no ut in organo ex q p'ficit po illa q ad
po in sua p'ficit oculum lz indigeat organis sciti
t cor op'ibz ad suam opoi. vn quoad iom uege'
q scitr' dicco illa aia e actus cors organica po uita
hitis oio uniuoce o' e hois t bruti inq tu nahos
p'fic s ioz uege' t scit' lz ei ista educta est de po me
t scalr' extensa s eius extensionem illa no nequaq'
hec no p'fc ad ioz s em eez eiid' mod' t eand' ioz aia
hois t aia bruti p'ficiut corp' organicu s ioz uege'
et scit' ita q no est aia p'ficit mo s illas iones q
si esz de po me inq' id aia hois p'fic s ioz tot sine
intelluab. lz q ad n' sic aie vniuoce p'fic sz q' tu
ad iom ip'ius poe ro' pure equoce p'fic cu aue po
teius t no dic q in. p' pmu supp s'm de aia si p'e est
diffiniri aiaz dicco ne in uh nlla dicco est magis
inis ubis q' ista ne mag oes sic aie t in dixit hanc
s'monem sb for' dub'ms o dix. sz q ad ulc a' e in
oi aia dicem' q est p'ma p'fco cors n'us organici ex
cusando se ab equiocacoe actiue in p'tibz dissoiuis h
p'fco c' in aia io'ali t illus' intellectibz dic fecerod' p'
equiocacoe qm ut dic in fer' no lz sz in' est ex hc
dicoe q ipse sit q aia sit abstracta a cors s om' ptes
aut s alias ei' app' e' q q acta c' uirtute s sint p'fcoes
p eiu cors s q forales p'ficiut p m' t ite in poe e
ut sit abstractu ab eo p q p'ficit. sz h no e in io b;
ptibz eius cu sic pole ut as dicat q quedaz ps ei'
no est p'fco alic' uib cors t in hec dolo restat q
dicco predca sit pure equoce p q dixit fore. sz os
q ponimus q aia s suam stam est for' t actus cors iml
do fortius minore nec' huis pone iuuo tacoz q p sint
aie. et h in hoie sint de fore s p tertiatiz modu. q: cu v
na p'fic s'm ioz cors simp' alia s iom organici t sic
p'fecco ab una nullis est t p'fcoins ab aia jo ium vn
ile opositum est ho ex cors organico ut e brutu i q
n e for' n p'mai t hec ab vnitate for' ulte q: opoti
ex m t for' p'cedens no e ad in actu p'fco i' formeu
tunc. sz solu in po sic in aie ei opositu no dicetur v
nu sicut no d' vnu opositu ex m t inca for' si in eet
ad in actu in opoto n sicut dur' vnu illa que s' vnu
p ptactu t ligatu. ne a' q: e in i' aie in hoie lz in se sit
opoitu tn in opoe ad ipm n sic in ad form. io opo' m
q est ho no de vnu n q: sua for' ulia e una pp q ne
de ad q ho est cor' t aia ne q est aia nees core sz q
est ue opo' m ex cors t aia ut est ex m t for' q e aia
q lz no dat ee cors s q e cor' simp' dat tn ee cors s

q est corpus simp dat tn ee cois s q est organicum
ut p3 ex ductinatis .v. ii aug qui dix in lio de imortalitate
aie spem coi p aiam tbui qua est inqt gre p aiaz g sb
sistit i eo ipo est quo aiatur i certa hi peilu in ueo iz ad
loqtus de corpore sb rone qua e organicu quia ip aia
dat ee organicu nc ip e abiciendo aiam ut dictu est
stiu a est loqtus de corpore sb rone qua est corpus simpli
ut p3 ex dcis i quia aug si h nl distinxerat in lio dei ho
de in mortalitate ie aie id in ueritando dix tom id ee terme
dictu max respicio ad id q dix inqt cuiq est paul dubio
implicauit q in aia hoi dat spem i ee coi s cuiq3 totum
cois osidat q no est ium ut deu est i ip q illud bn in
digne recitacioe ex quib3 solut argumentacio aliquoy dn
cium q si aia hois no pficeret hoiem s q est cor simpli
si q a forma que est n est aia educta de po me dx ingens
i impole se vnu q mic corp simp in hoie no psit
nutri aut augri q3 mictu3 aut augmentaru agimu
tmeutum sua forma ipm in se gitenendo in fine fa
sile q impole est in p no gui s phm. so de aia. i pmo
de g. forma a dca piua. cato. vn cato gn est aia. si mix
ti simpli ista nllo mo h3 age actones nutricionis i au
gmti .q3 no sunt actones forme n que est aia s phm
n de aia. Illud no q gois for que est aia nobilior
est qui illa que no e aia sicut i unies no uiuete i for
qua brutu3 est s simp corpus i mixtu3 e aia sic i in
uens no uiuete si in bruto no sit pone g dus for
forma no qua ho est corpus simp i mixtu3 no e aia
nc dans uita3 nobilius g mixtum est corpus bruti q
corp hois Et est ad ad pmu quod sicut in bruto mi i mit
tte n agit in rone sua in roe forme bti. s q dat ee mix
ti li nutcio no he esse mixto aut augmentacio n p gusione
in pprm pn s quod e ad in forma mixti h p ur s q
e ad infor mixti h pn agit organicum forma sua
sm rodz veget que s sdm i sm pom veget est actus to
ci mixti s q mixtum mixo ad uege le in plata i in b
to li n s aliaz form sm ror tn altius intencois i po e
pfabil ab ead for i p li nuttom i augmentum recip
corpus i mixtum e in planta i in bruto no tn agendo
forma agenti mixti s q tale e mixti. sic dico in ppoito q
li in hoie in nutrcoe i augmentacoe no agit for mixti e o
ducta de po me q3 ius mipm phr h3 fit gsio nutrimti q
fit nutco i augmentu. quia tn for hois que aia e s suaz
sbam i pom siue intencone est pfco illius mixti inq de
gamenti sm iam dca for sua inq organica est agit
mixtu id nutrimentum i gutit ipm asilando forme
mixti li ei sit sm rem alia for que est aia i aliaq est
mixti li c sit s rem a a fo in hoie i non in bruto tamo
tn aia roe potencie sue vegetatiue vim he asilandi
nutrimento mixti nutriendo i augmentando. sm q mixt
e q lz for bruti po i intencoe vegetal no refe ad pro
sui nisi illa uegetatiua sit in ead forma cu for mixti si
no p id p3 in pto. ad s ad est e q s gm sup. vii. meth q
semina sunt illa que dat for r generantur ex semib3 p for
quas dedit scia genitiua que sunt uirtutes ules dune
gnantes sibi silia s q artes gnant artificiata i id q
in ii. de aialib3 q ie uirtutes assilantur intellectui q a
actone intellc n p instrum strum corde i p li dnt a uirtuti
b3 natib3 que incorpore alis agunt p instra deciata s3 uir
no agit n p calorem qui est in seie. scia e que descidunt
ab hoie i brutis i plantis in calore nli hnt impssas uirtute
for pfecty illoy a quib3 descidutur i in uirtute illay sem
sm phm ii. phi i v. meth actum est i mouet ad gno
nem silis sm form. i q si in seis to for e a quo seme
descindit est mixto ipm p fte to educe de po in actu a gnat
silis in spe i for pfca. ut plata ex seme plate i brutu ex
seie bruti. si no i in f seis no fiunt in po to forma e
a quo descinditur. li ad eius age tn [illegible] ac si to3

posset educi de po me in actu i quia totm no pot pduci
qd ex in e pducile sm eand pfcom forme q naa e ee
ex eo a quo sem descidit i quo ad illud p for assilat q is
g forma bruti roe q est aia. s. roe veget aut sbi rite
totius nobilior sit for mixti in hoe ut mixti e in hoine
qadm quo ad h forma inferiorius vnius nobilior e for
celi si non e sbsistes p aiam i viues tamen tn qua e for
mixti simp multo nobilior est illa for mixti gnando
in hoie de po me i est multo nobilior mixtio q i vno q
alio q nobilior est ius gnatia aie hos impmens li
tute in seie qui seme actu q ius gnatiua cuiq3 ait
ius caite dute alg. v. me de ex omib3 gmixtionib3
illa est pfcor q sit forma hois q he aptitudine reci
piendi form huam li no h exprimit. exprimit tn aute
cius expositor fuit ut dicit iam a quo a discordabat
ac phoy qui ponebant q intellcs ect ius in oib3 [illegible]
for. si motor tois tn plane ponebat quod ho erat i g
eneru absq3 aliqua forma pp aiam qui ponebant
quod ho no erat ing in diuisis ceut diuisi. q pbat
forma tot ppagari i ppetuari a generanti a nli i tue aia
a creatore infundi. dicit eni auic. in vi me de sue no p
ee ut ei qui ppetuacat ex rus p se no in sbo nc de lo ia
lo mo sit ee p no ee. si o3 ut pendeat ad mo a sbo ad
hec ut sit q a fiunt no est res que e exus p se si e ex
ad ut q pmu no est sic corpus q e exyle i for s e sic
aie ideales. q gnone copui q tc plitas sui ee petebit
ex illo i in fing g ei sit cor v g. sic igr no e plalitas
sui esse h3 e sbm i h e in g ies ex q fit p e for q fit
ia n i fit cor ex gnucoe eoy aia quocuq3 no pueit
n p ee sbi coi i plitas in illo sui ee e exus p id pp h
q illa tn qq appellatur s a quia aia no h3 ee p t
no ee corporeu3 s mod gmixtionis p q aptat fi in ad
stm eius p q distinctur eitudo sue noue incep cois
no q eitudo eius sit nulla te cu fuit illis corib3 ph
tas li gmixtionis te eit plitas e eudi aiaz li q rema
senerint antiqui doctores. vn dic magr. wb. alt in
summa sua in gnone hos p mo est in for. s. for sens
postea recipit meliorem for quo usq3 habilitata
sit bnitate sui organizacoe ad receptoz aie i s pce
deri aum q sil de eo dem instata ista for gnatur
q aia cturia i dat illa for mixta ee corpm ut sit
gpoitu ex yle i in q est p s una hos i aia e p alia di
tente auic. v. meth. dns q corpis dr genus hos
i dr g hois i dr in hois q a fiut in hos q, sine
dubio est p e impole e a ptem pu de toto q ntio
mo esset cum si corpeitas eet a sba aie roal te e cor
peitas eet a sba aie roal te e corpeitas no esset n i
tencio mq fuda .o gmis qiut gfusi m i in dectacte
p de eius cius est ut dictatd nc eet allig edriam
me cor q e p im cor q e g plus in hoie q in bruto
ei s imponentes vna form mixto pt vle no e a ecipe
ptis n s intencoz g ins q dne. ut in b to nc s roz diffe
runt cor ut e p i cor ut e g. In hoie a cor ut ag
sicut quod dectatum i for in corpeitatis differentias
a corpeitatib3 extitib3 in aliis cum ad ueit for alia
pt corpeitatem addita illi i mea sbstancia sic e
p ut no aca. sicut quod dectatum incorpeitate q
in b to dca ppe in corpeitatis aliqua dectatur i i hec
aliqua ac nobilior dca corpeitatis dectiat diffen
tib3 solum inter se dectiato i indectiato sicut intecos
nes no sunt res dnise sicut cor e g hos sic b ti
q descedit in hoe p nobiliore dnam corpeitatis i e
illud gpoitu3 s roz ex intecoe g ius q dne includes
in se ius cor q e p hos illi e aduenit aia rōalis
ut dca qua gstituitur in spe spalissia i in q h3
tum dnay intencones inq3 distingr a uege b3 q b
tis q anglis. ut dca ppe corpeitatis ppe differat ab

in aiatis. dua ppe vegetabilitatis a plantis dua ppe sensibilitatis a brutis. dua ronabilitatis ab angelis. ē ē ofinium h9 corlium et incorlium creatura differens suo rōnali ab ut sicut ab illis. hinc dicamus de corpe q ē g pri de opposito ex corporeitate que ē sic ut ex aia collecto e hoc sua est quius sit 9iucto ex utrisque. Vn si vegetatiuum in hoie esset for corporietis educta de po mēsic i brutis et aia ronal cum sola po ronis suu intellectuali eēt ab extrinsece sūi nō al' vno mō eēt g9 hōs ao mō p et eēt hō opositus ex aliis et aia ronali dūtaxat. si accipiatur al' tū 9dōue ut nō sit in sua simplicitate ti corporitas et vegetabilitas et sensualitas et ut id q est pt sit pt ipius ts nō est longe quia sit ut hōi et sim c9 for ē aia ronal ex quo claret uisti quo Vtu ullo mō pot dr compositum ex core et aia sicut pz g9 redtendo ad ppositum q lz f rom iute vius nobilior est celo si tū a ipz for sine vinis est multo nobilior q sit viuus ar ad inferioz que gnari hnt a celo cs eni agens pstatā est patiente et pducēs pducto in ordinatis celis q ordinantur celuz et ista inferiora ab ipo gnata.

Sic g9 pz quod ex parte cois xi po9 tenid est b usui hinc tenus obseruatum et b dcā scōz signa noie cois et seq in grec quid poti9 tenēd est ex parte ipi9 9iusidis in corpus xi iq. s. to sua patris et b uz et b forin po est 9iuti q suppod est q ul' sic er pmaneat opleta 9iusi one q 9 inu cor9 xi 9iusione psui po d est i' esse et ue ee. lz iu i loco ul' sicut sbm sb accntib q ppus geniti tib 9iubatur loco ne sic in signo tui si q qtm hnt sacro po et nō est ibi p aliq loca mutacoz. quia te aes cētēs de celo nō manet in celo b q dic magr W. alt in suma sua sin ao descesu et motu est cor9 xi ī sui ao asensu for pams desinēte eē ē cor9 xi in celo vii si mul ē in altari et in celo. corp9 a vui n pot localr eē in diuisis locis ut uis inudz aut g nō cib ibi b mo appuit hunc sacro at et i' pguisione altius in ips illon manente q 9iusum est. lz nō a inchato. si ē ad q eat ad finit offitium nō utiqz oio nō eēt. si e' oio nō esz p ad uichacoz l' oio eēt manete id q pus nō eet 9iusione p illaz tusbacoz eēt ibi ad q pus nō erat et p cedēdz ps ista oio apte pceet in id e' q b usui eēte et dcā scōz opretum est appellare corp9 piura ul' hūc ptem ex pte nc tenid e q in illam solam fiat 9iusio in ea 9 tery usus ut dictu est q to sua paris ab in et b form 9iutatur usus ut dictu est q si alteru manet et h fiet spūali miraculo id po do ul sine for sali ul' eo 9 tū h nō eēt 9suetum poi ni miraclm 9iusio s et p illam cor9 xi eē n pius nō fuit et actiuu et p sensibile si q et in paris et for e' sualis in ul 9iuim9 esse hat in q for sualis. te magr et uius eē 9iute actone diuina i hus nu9 eē q ē ingens. quia sic b aug9 bxx iij. gonn. de9 nō ē ca in nō eē sic tali ē cu cedendi ti9 esse. quia uez mo9 est tey de in defectu sui. sic n est obtentum appellare cor9 ul' b ioz eē corpei absqz ipius forme in tōe cois sic nō ē obtentu fiat 9iusio in tale corpus max aū eē absqz rei ipi9 for nō est pter ul' u rō seu in pro p q et sic nō esz 9iusio in cor9 illi reale. sz cōis id' intectōis solum s sicut nō ē opte tu appellare cor9 ul' cu aia ro li inclusa iuxe cois d nc ab antiquo obtentu est scilz q fiat 9iusio in tale cor ne ui patris i aia xi sicut ij quod in diuite xi dico nō solum in aiam ut est auetus h' nc intem que ē aia ro. sz ij ponit po nouissia dicens q aia ē for cois dāt ei totuz eē pfcū. s. corpeu et eē aiatu et sic de aliis 9ilor g9 b istius for patris in form cois xi sic igitur vole b q dat eē corpeu n e b q dat eē aiat tū aia q ad' siquis ponet q vegetatiuu et sitiui sit po quedā in for mixti educta de po m sicut

9t in brutis b negantes g9dum formaz in ipis dicet q cō uisio fiet in forma illam que eēt aia sensi b q dat eē corp eum nō xi b q dat eē aiatum tū aia q ad' siquis ponet q vegetatiuu et sitiui po sit qdaz in for mixti educte de po m sicut 9tenit in brutis bm negantes g9dum for in ipis dicet q in ipis 9iusio fiet in foz illaz que eēt aia sensi b q dat eē corpeum nō xi b q dat eē aiatum tū aia sz si ita eēt te n eēt 9iusio in cor9 gnatum de uirgine q a nuia ronal b nullam roz est gnata q filiu est dūte amb pte ne ordine gnauit uirgo et h q oficium9 cor9 de uirgine ō q seq s. Vn alt dic in tesi. iu li sacro cor9 xi illi q erat de uirgine p cu corpus nō vt eē a for n b q ē nuca q cu in tduo mortis aia nō fuit in core nc in m cois xi nō potuit dici q cor xi fuit in sepulcro n b ut q nc in tduo potuissz fcā fuisse 9secto n in nudam m et nō in corpus q deficit 9iusionis et eo q cor9 ut dnt nō est cor9 n ab aia in toc cois i clusa i b q dnt in illo tduo nō fuit id' corpus mortuū qd prius vnū n unitate dūi suppositi et sic p eode core unitate corporitatis b se nō fuit totalr b se nō fuisset in tduo ista n ba 9secrōis. h est cor9 meum. p quo erat n an tduu imo nc oio erat n in tduo. q nc erant de corp9 ut dcm ē. p si hostia 9secrata an mortem 9tinēs in se sacrm cois xi 9iusio ne inc paris i illius xi i illaz aīe. b q dat eē corpeu te 9 inctu lo mortis aia fuit separata am et p b n mansit corpus ut dictu ē te manētib spēb defecissz sacri res et nō fuisset cor9 xi sub spēb. et si forte ptes fuisset cor9 xi sb spēb et si forte ptes fuisset sb ipis separate q cu h sint in gen nc possit euadi b q in app n pco corp9 xi ab alia for q a for aie b potius mod' id tō lz ti uelim deprecari oppioz nllo mō tū nc m secu h sume. piculosum tenē illam. vn sicut b hunc mod' 9suetum et appellari ē cor9 b eūd mod' tem dz q in nc q in tale cor9 fit 9iusio q sp mansit et in tduo mortis ut dictum est et sic corpus 9secratum potuit i tduo mortis id' q pius 9secratum remansissz sic pius n q hoā mortis xi incte mortuus fuissz p solu aie separacoz q pius erat unui dūte magro W. alt si patimur q ds ex discipulis reseruassz id tduu ista 9cē est corpus xi mori in pixide p inolētiaz cor illatā incurrit separatur aia ab eodem core xi q est in pixide q a 9cedi cor xi moritur i pixid' intelli aliq noua ptas aduenire sz is ē spus aia xi incepit n eē hinc et sic nc est ponēd q maneat in nuda sui for nc q aliq for cadauis noua in educta et b hec stat q sp 9suetu ē ponm q dicitas et aia xi quo ad rom que ē ipa nō hnt eē in sacro ex ui 9secrōis. si solumō ex reali 9comitancia. ut. s. deitas sic sp erat 9iuncta cor xi sic sp fit ē et et in sacro et sil aia qū fuit in core in tduo qū aia fuit separata si fuissz 9secrata aia xi sb sacro q ad ut si sang9 xi fuissz oio in tduo ex cor xi te 9secto core solo nō fuissz i' sanguis p 9comitanciam et si hostia pius 9secrata qn sang9 et aia fuit in core fuissz 9suata i tpe trigni aliq erant separata a core te qū b rem separatur a core n remanebunt diuici9 sb sacro cois sz h nō est pp defcm a q in sacro ul in illis 9secrōis ei9 si solumō p rei uariacoz ut dictu est sz quod modum qui tenet q 9iusio fiat i aiaz xi b q dat eē corpeum dnt sepius aiaz nō eē sb sacro ex ui 9iusionis et for illoz. si solu p realem 9comitanciam q n esse iuui siue 9iunctoz i' ē et reliquu dz expoi q aia n ē i' in p q aliam 9comitanciam in q dat eē veget seusit aut rol. si for est i' ex ui 9iusionis in q dat eē corpeum b dictu modum a a ad si incor9 brunt i uirtute diuina fiat alicuius 9iusio ad h esse corpus vta ē i' ex ui illoz aia vta in q dat eē corpeu sz p 9comitancia in q dat eē vele et senle. sz si subtilitate is tam intelligere [illegible] deus nouit ad m9 in 9cedo ea de ipa nullaz penitus faciebat incō q app ex sēptis atigs imo po9 faciebat incō de 9to sic dic ppo9 in suma sua auctoritatem inducens doctoz sui tēporis. magri m dūt q sb utraqz spē tm paris transiat in corpus et tm vini in sangne
Ω dr g nera ee sb spē panis. vnde q i' ē corpus et i' est

sanguis quod corpus non est hoc esse sine sanguine alioquin esset in animatum corpus nam et anima est ibi non tamen dicitur quod panis in animam transsubstantiatur esset quod non potest animam esse meorem per transsubstantiationem sicut in sanguinem autem tamen vel esse conversum est vinum et quamvis possit ab esse eius conficitur mortuum habet quod dicat magister. Et quamvis transsubstantiatur in corpus Christi et vinum in sanguinem tamen sub utraque specie est Christus integer non enim corpus est sine sanguine et anima nec sanguis sine corpore et anima. Sed non in hoc argumentatio sed forma panis est corpus Christi et sanguis ex transsubstantiatione quod ad est transsubstantiatum in sanguinem ut patet in substantia materia Christi quaerens tamen ex transsubstantiatione nisi tamen transsubstantiatum est in ea intelligo sicut in in sanguinem quia aliter non esset substantia materia nec esset eorum modo per concomitantiam cum sanguine et cum corpore in quo tamen in illa modo dicitur insinuat immo conveniam magister ut patet in supradicto. Quod ergo ex iam declaratis magister non tenendum quod non sit corpus ab alia forma praeter animam et quod in corpus ex materia et illa forma compositum fit conversio iterum quod sit in formam quae dat esse corporeum itaque conversio ut ipsa habeat esse in sacramento ex vi consecrationis et non per concomitantiam. Videtur et ideo non est forma dans esse corporeum nisi est in virtute divina fieret conversio alicuius in corpus bruti. Modo hoc est corpus bruti esset in ultimo et non per concomitantiam quod est secundum rem sed quo ad rationem vegetativam et sensitivam ut dictum est aut non esset conversio in corpus. Sed tamen in istis partes eius quae corpus non appellantur ut instum est. Ad primum quod convenienter potest quod sola anima sit in homine quae dat esse corporeum generatione et partes conversio ex dictis quo convenienter potest et quomodo non. Sed enim sola anima dat esse corporeum organicum non dat esse corporeum simpliciter nec autem conversio non fit in corpus secundum quod est organicum hoc enim non est ab anima per se te m corpore. Sed solum modo secundum quod est corpus simpliciter quod est ad aliam formam in quo separata anima non manent organa nisi organa si figurae organorum tamen unum quod dicitur de duabus natis Christi vel Christus habuit in specialem formationem testis quae cum unguento et petes rigavit lacrimis et cum pixi in palmis et plantis pedis lancea quae aperuit latus et recumbens super pectus discipulus linguam quod dixit signis signat et manat et vibrat os quod dicit scilicet dentes et guttur dicentes praesens et stomacho transmittens et hepar in sanguinem convertens et ceterum habent horum omnium unam figuram retinuit dominum corpus Christi manens id in medio in triduo mortis et hoc propter virtutem forme corporis manentis non solum propter unitatem suppositi ibi retinentis unionem cum corpore quod plus non tamen retinuit in illis organorum rationem quod non credit nisi praesens anima in Christo sicut nec in aliis omnibus propter quod in triduo propter mortis organa et corpus in quantum organicum ex organis constitutum quae erant et in mortuo et in vivo et non erant idem numero nisi secundum materiam et formam mixti solum in Christo et ubi suppositum oculus ei quod non potest in ipsum corporis et formam suam quod est mixtionis aumbit de quo dicit philosophus secundo De anima si oculus esset animal visus esset eius anima et in mortuo homine equivoce oculus est quamvis enim sit membrorum nunc aliqua animae et in uniuersa non tamen est sentiens nec organum sensus et sic non est integer idem manens equivoce ratione formae amissae et univoce ratione formae manentis quae manet idem numero et sic habent partes organicae manent eadem numero non solum secundum materiam remotam quae non aliud est quam materia simul et secundum materiam propinquam quae est simpliciter constans ex carnibus ossibus musculis nervis et ceteris homoeomeris in quibus omnibus est una forma mixti quod solum modo differunt secundum diversas passiones coagulationis ex calido et frigido ut habetur ex fine quarti meteororum propter quod omnia habent univoce et idem numero ex sua forma erant manentia in corpore Christi constitutum ex carne osse nervis et huiusmodi continetur ex vi sacramenti quod est Christi sacramentum hoc potius exprimit nomine carnis hoc non facit nisi a spiritu ad usum sacramenti. Iohannis VI. Caro mea vere est cibus quia homines potius solent manducare carnes quam ossa. Ad secundum quod convenienter potest vel dici corpus a sola materia. Dico quod non est verum secundum quod est partem non dicitur corpus nisi ab aliquo nisi a solis partibus eius bruta quae ex se movetur in anima ut per se movens et in unum ut per se motum et non est per se motum nisi corpus ergo nec potest dici esse corpus. Ad quod dicitur de motu animae de motu animae quod hoc in motu locali animae per se movens secundum animam et hoc secundum vel ex potentia nisi ut habet esse in signo dedicato organum motus localis per se tamen motum non est materia nec simul totum aliter est per se idem motum quia ad aliquid enim motum generis et levis secundum praeteritam non est aliter motum localiter ex se moventes idem animae eque potentia et per se

motus secundum omnes partes suas quod contingit si ex se movet per se idem motum sicut per se motum ratione animae generis est ex se movens secundum idem formae et ex se motum ratione materiae et per se et primo motus secundum omnes partes suas et hoc multo verius quam grave motum per violentiam sursum equaliter secundum omnes suas partes praeter eius generis principaliter pellit partem quam immediate tangit per continuationem ad illam sic pellit aliam secundum quod gravis moventis equaliter motum in qualibet parte gravis sed in motu aliter secundum velocitatem anima ut existens in signo dedicato et requiescens in una parte pellit a se aliam ut in requiescens in sinistram pellit a se dextram et vis alterius et in eius requiescens in dextram secundum modum dictum expositum et sic per se movens sit anima hoc non est nisi secundum se sed ut se tenens ex parte quiescente per se aut motum non est nisi per aliam et hoc maxime propter quod totum aliter per se movetur secundum partes sed partes secundum totum et sic est distinctio in duo quorum unum est per se motum ut est aliqua pars eius sed in diversa modo una modo alia et ad per se moventes ut est anima existens in signo quiescente in parte alia sed quia non movetur per se altius partis quietem ut dictum est secundum potest dici per se moventes sit anima contra parte quiescente quod per se per se movens idem animae moventis ut in ea quiescit quod ad sacramentum novae legis divinae causa gratiae quod est ut meis existit efficit gratiam secundum quod aliter exposuimus et ergo propter motum per se potest dici motum idem materiae ut secundum hoc aliter ex se motum dicitur de idem duo quorum est per se movens et hoc idem alius quod est in eo forma ut est alia pars eius et aliam per se motum et idem alius quaestio in eo in ut patet reliqua et hoc intellige non tamen ita principaliter motum dicitur motum ratione materiae sicut movens dicitur movens ratione formae forma est quiescente existens principaliter motum non autem ipsi quiescens. Ita quod ad est per partem quiescentem movet quia anima movens et non ergo autem existens in motu non principaliter motum sed propter magis est. Ita quod ad est ex parte per se totum motum et non materia nisi ratione ipsius ad eius per se est idem motus secundum locum non est nisi idem existens in actu dimensionatum per se autem agens motum ipsius est ipse actus existens in parte quiescente et non dicitur propter quiescens movens per animam sicut per instrumentum quod ad dicitur ignis calefacere calore sed si gerens animam ad totum aliter ut est movens et motum de ipsum aliter est simpliciter per se movens et agens principaliter sed anima existente in parte quiescente ut instrumentum hoc non sit per se motum sed solum per partem ut dictum est. Cum ergo constat ex arbitror firmiter tenendum.

Circa secundum articulum quod in pane post conversionem maneat quidem non habens ad conveniens eo quod non habet quantitatem et esse manens eo quod est simbolum quod in transsubstantiatione nunc manens eo quod non habet dimensionem conveniens. Contra non habet esse conversio aut transsubstantiatio quod secundum est generatione et. Quod quaeritur utrum materia post conversionem et utrum ad maneat alibi in hoc sacramento tertia et aliquando ponentes ad conversionem aut transsubstantiationem secundum sacramento probabant quod in sacramento tota illa substantia panis manet post consecrationem. Putabat iste quod Lucae XXII hoc est corpus meum spirituali esse intelligendum et non esse dictum nisi ut in signo et figura motum ex hoc quod Christus dixit Iohannis VI. Si non manducaveritis carnem Filii hominis et biberitis eius sanguinem et ceteris dicitur est enim durus est hic sermo. Hoc nota eis spiritus est qui vivificat caro non prodest quicquam quia dicit quae ergo de corpore meo et sanguine dico intelligentis spiritualiter sed fide firma tenendum est in sacramento esse verum corpus Christi sicut verba sonant quibus dicitur hoc est corpus meum ut non sit tunc veritas sicut in solo signo sicut erat in sacris veteris legis. Unde ideo nunc ille nobis cum sint usi ad consumationem scilicet intelligere debemus de veritate corporis praesentiae in sacramento ut corpus quod est uno modo existendi praesens est in caelo praesens et nobis est in sacramento et hoc in veritate eiusdem corporis existendo praesens vel et hoc non sola fide complexum hoc quod dicit Augustinus sursum est corpus tamen hoc non verum est corpus corpus enim in quo resurrexit uno in loco esse oportet veritas autem eius diffundi. Vel nisi tamen hoc est corpus meum nisi requirit spirituale intelligendum sed ideo nisi manducaveritis quod carnem non litteraliter sed non modo spirituale requirit litteralem quo ad id quod manducare et secundum ea dicitur sacramentum.

sicut verus est dei filius dominus ihesus christus ita vera christi caro est quam
accipimus spiritualem quo ad modum manducandi quia ut ait
augustinus super psalmum 98 exponens verbum predictum spirituali intelligite que lo
cutus sum quia non istud corpus quod videtis manducaturi estis et san
guinem quem fusuri sunt qui me crucifigent vel intellexerunt manducationem eodem modo eius
non manducauerunt hic enim modo caro non prodest quicquam. sed sub specie
sacramenti manducando corpus id est verum corpus manducando spiritu
aliter et prodest quod dicit augustinus super johannem ut quid paras dentes et ventrem
crede et manducasti. unde et manducando sacramentum corpus
christi manducando est in fide spirituali. sic enim ipse est qui
iustificat quia eum corpus christi verum sub specie panis esse in sacro
et ut ita dicam est sed non videtur esse per aliquam loci mutationem quia non sit
per aliquam mutationem eius quod prius erat quantum ad ipsum per corruptionem
aque incipit esse vel prius non erat quod sic nec fit per loci mutationem
id adveniret nullo modo est sic tunc sed locum diuiditur mag
gnali quod probatum est quod fuerat opinio aliquorum quod non manens repu
tacium conuersionem ut ne in aliquo fore impossibile quod necesse habe
bant ponere propter iam dictam quod sub speciebus sacramenti erat verum corpus christi
et quod non conuersa substantia panis et manente non posset esse verum corpus
christi absque loci mutatione illius quod non suppetebat sibi necesse habe
bant ponere quod substantia panis non manet et per eius absentiam
statim fiet corpus christi quorum aliqui posuerunt quod substantia panis
annichilatur sed omnino adnichilatur. alii vero quod resoluitur in primam
materiam ad hoc non potest poni quia deus et solus est causa per se quod
fit in isto sacramento ipse autem ut dicit augustinus lxxxiii questionum nullius
est causa tendendi in non esse potest ipsum ideo non est causa aliqua suffi
ciens ad istud sed non potest poni quod resoluitur in materiam primam nec in
forme que erat in pane in illa ista ergo resolutio in formam
nec in materiam panis ita quod ipsa materia panis existat sub forma panis
quia materia actus in ea resoluti non potest. In illa ergo materia resolu
ta forma panis ipsa materia manet intra species illas aut extra
et extra sed sub illis speciebus sub fiat sub aliis speciebus sub non
sub materia maneat sub forma substantiali sub non hoc non potest poni quia hec
est per species sacramenti prius deficit et prius quam ex se nullius est
possit per hoc ergo non possit poni de nouo esse corpus christi. Si vero materia
illa manet sub illis speciebus aut ergo in illa fit alia forma sub
speciebus illis aut non. Si sic tunc est id impedimentum ne possit
de nouo esse corpus christi quia resolutio forme panis non est causa es
sendi in nullius alterius forme quia corruptio unius forme
quod concomitatur generatio alterius non est causa generationis illius sed
non sit alia forma illius in illa materia sub illis speciebus adhuc
ipsa sola tamen impediet presentiam corporis christi quia si fieret sub non
ua forma quia sic manet forma resoluta in ipsam nec inspi
ns deficit qui ex se nullius est potens nisi ex aliqua virtute
[illegible] sed potius ex virtutis defectu per se enim autem corpus christi sub speciebus
panis dicitur esse quadam virtute illa que agit quod sub speciebus
panis non habet esse panis. Sed et est ergo dicendum quod substantia panis aut
adnichilatur aut in primam materiam resoluitur quod ipse ea
hic omnes ponunt substantiam panis conuersionem in corpus christi et per illam
esse de nouo corpus christi et quantum ad hoc nulla alia transmuta
tio esse substantiam panis sufficeret quod ad nullam sufficeret transmu
tationem ut sub speciebus symbolis aeris et ignis fieret
ignis quod ex aere. Sed dicunt aliqui quod ista conuersione facta non
manet substantia conuersa sed non adnichiletur sic non sequitur quod substantia
ex quo generatus est igitur non sit non non erit sed ad in
de ipsius quod sit annichilatus. Sed cum non manens in eo
quod non manet aliquo modo ad nichilum est non ens quia si
nullo modo est non ens fuerit omnino manet omnino non ad nichil
atum aliquo quod non ad nichilum ad nichilum aliquo modo est
eius aliquid esse omnino [illegible] fuerit et annichilatio non est
sed simpliciter quod ista conuersione facta substantia panis non ma
net sic non est simpliciter eadem quod manet sed est eadem quod quodam
modo manet et quodam modo non manet et quia quod sic manet
ut dicunt aliqui non potest manere sub forma forte sed tamen sub
[illegible] non est quia est eius in potentia [illegible] est in non ens
simpliciter et omnino eius actu secundum philosophum in methaphisica. Jdeo dicendum di
cunt quod forma panis resoluitur in suam materiam et in ipsa fit

virtute vero corporis christi ut fiat una materia cum illa virtute diuina que
de materia panis cum materia corporis christi quantum ad unam materiam fit immediate
quod mittit conuersione facta virtute agentis illius sed non potest sta
re quo ad primum articulum scilicet quod forma panis resoluatur in materiam quoniam non est
tenendum quod hic fiat aliqua transmutatio in virtute illorum verborum
hoc est corpus meum quod non significat conuersionem sed ei quod determinat
[illegible] quia hoc demonstratur uniformiter [illegible] presupponit
non tamen materiam panis quod forma uniformiter ergo fit conuersio tantum in corpus
christi quod forme non ergo resoluitur forma in materiam nec illa materia panis in
materiam corporis christi vertitur sed totum conuertitur immo totum in totum id est re
pugnet forme illorum quod dicitur hoc est corpus meum corpus enim ut dictum est
non puram materiam sed formam cum materia significat. Quo ad secundum articulum quod
fit conuersio materie panis in materiam corporis christi manentem materia panis sic quod
una fiat materia ex hiis magis est contra quia tunc sequitur quod christus materia panis
adueniente materia [illegible] aut salte augeretur ad hoc ut
te sacramenti de substantia sua quam prius non habuit et esset in ipso plus de materia
quam prius et sic semper toto tempore quo sacramentum hoc conficeretur materia christi esset
huius plus et plus in substantia ut ad quod prius non habuit et esset unitatio
realis ex hoc sacramento et esse christi quod vero dicto hereticum est dicere. Jdeo materia
non esse dicendum quod tota substantia panis et secundum materiam et secundum formam conuertitur in corpus christi non
ambo in illam solam nec ambo in formam solam quia hoc est contra formam
illorum quibus dicitur hoc est corpus meum. corpus enim non significat materiam tantum
nec formam tantum sed compositum ex materia et forma non forma in illa quia debet esse
forma panis immorari talis quod quodammodo ut dictum est debet relinqui ergo
ponendo quod materia panis conuertatur in materiam corporis christi et forma in formam et quod neu
trum tamen horum maneat in eo quod erat prius. in tamen quod neutrum esse corpus
desinat esse simpliciter immo utrumque illorum desinendo esse id quod erat
in se iam conuersum erat in aliud sicut quantum ad dicit augustinus loquendo de
conuersione seu conuertibilitate anime rationalis in corpus in corpus dicit animam
nem de immortalitate anime quod esse eam esse in romanacione hac ut aliquid
ad nichilum peruenire non possit quantum ad maius forsitan tamen
sit. Si enim quod esset animus ad nichilum peruenire non possit conuersi
in corpus [illegible] erat animus in corpus fuit esse non utique omnino
non erit. et sic secundum quod dicit magister Walterus panis transit in corpus
christi in quantum ut de pane remaneat sed transit in id quod prius erat et
sic secundum quod dicit nunquam non adnichilatur quod utrum verum innuit sigillatim
[illegible] sed non ambo simul prius est ut dicit innuit in transitu formarum
quod nichil de transeunte manet secundum vero quia non fit transitus in id quod
erat scilicet quo ad eius esse completum vel esse eius quod nichil manet in se
sed in aliquo quod tamen prius non erat ipse quod non adnichilatur et hoc supponen
tes in eodem genere formarum in proposito in questione de conuersione [illegible]
dicit aliquid aliud post corruptionem generatione hominis potest esse in sua forma sed
sub forma seminis postea recipit meliorem formam quamuis habilitata
sit habilitate materia sua organizatione ad recipiendum animam
intellectiuam est quod forma transit in formam et tamen nichil de forma transeunte rema
net sed non inueniri in nutrimento nutrimentum quod transit in corpus que
ritur. Sed primum non inuenitur quod ad detrimentum relinquitur in nutrito
unde prima duo sunt non inueniuntur integre sed in dictis quo ad con
uersionem dictam et fit illa conuersione sic quod in toto tempore [illegible]
illorum substantia panis est idem quod prius erat in se sed mutatio instantanea conuer
sa est in adnomanens ad quod ipse prius erat antequam conuersio facta est sed
tamen manet in aliquo. Sed in quantum iam conuersa est in quod ista transmutatio conuersa
quod est ea eodem hoc primo sed sicut et in aliis est sub illis speciebus corpus christi
postquam sub eis fuit corpus panis sic in creatione id quod prius non est preparata
est in generatione quod prius est aer postea est ignis sed conuersio generatione
quia inuenitur est ad quod subiectum peruenit in actum et subsistens ambobus tamen
inquo differunt a transmutatione nulli que non est sicut enim sub ipse
quod cum dicitur in generatione nichil quod prius erat aer non est hic. hic quod sup
ponit per sub conuersio conuersionis. dicitur in creatione quod prius non erat non
non est sed quod supponit per esse quod est quod generatio est ad esse et ad non esse et a
dicitur in ista conuersione quod prius erat substantia panis. Sed et per eandem
est conuersa quod est corpus christi et non est substantia panis et sic sicut in creatione
non de eo quod est nichil ex nichilo actuali fit ad sic in hac conuersione
nec de eo quod est nichil ex [illegible] fit ad nichilum eius non tamen integre
id quod est ad hoc sed conuertitur in ad nichil fit ad nichilationem eius non tamen
aer eius quod prius in se erat et differunt nichil spirituali enim hoc gu
sionis et generationis ipsius quod in hac conuersione transit in tantum ut aer in ignem
ut panis in corpus christi sed vero non transit tantum ut aer in ignem

ß sbm onē · tñsit ab uno in altm̄ in quo 9t quotcūmō h' quī
sio 9 g'uone ñli ai h' actū gia mō hūt sb se hnt sbām
mō aliam sic' sbm nō bē in se unam forīā mō aliaz
dissf a' spūali anitōe ad cōrūpi in pō; mc ut for mīt
mēti q ad manz in ao ut m̄ i mitto bic a' nr cōrūpi in
pōm manē nr q; manz ssē panis nc ipā manz ad oio ul' q
p9 erat ul' q̄pea fcā est nc tn̄ cāiātu q; manz in ao q;
in io m q ē gūsa q cū nc p'us erat ē nc p'e mod fcā est · ex
p dais se mo9 p'udi ucuos q ē se hut p ordie; nū eo;
h p'tur de aio ab te p ubū ccūdi nō g° d9 q panis ē cor9
x at ēs sic quod ens est nō ens at aer ē ig'ō ul' ē 9 p'tur
tn̄ in icgō medi te p'poitōe · ex · ādo ex pane fcm̄ ē ss̄ spē b;
cor9 x · ut tn̄ ēz tnsmutacō; intelligam9 cē panē 7 ullaz
cē cor9 x 7 h' p li · ex de notāto gst ē'stricta ordis ii ssi
cē istā qūsione 99; ē tnstātāā conotās ss; manēs nō
ad mittitur i p'dicatōe h9 qūsionis at cāōis vn nc ihē
qūsione fit ut in ōacōe di q vnū pot ēē ad in q̄ m̄ li pot
ē nota ssi sic di in gūōne q aer pot ēē ig's 7 eād rōne
nō recipi' i istis p'dicatō tcē ēō de pane fit cor9 x sicut
recip' illa de aere fit ig's s nc ssli · p'dicatō de p'tito at fuīō
ēō cor9 x fuit panis ut panis erit cor9 x sic di aer fuit
ig's ul' fuit eit ignis s nc p'ubum fi' ad panis fit cor9
x; li pp actū gia ēō mō p'dicatōnes hic posset recipi q
recap ut pp 9c ssi magi tn̄ Walt · gcedit p'dicatōnes
que fuit p li · fit dās talem rōaz oms lōnes que signt
tnsitum gcedēe sut sic h' panis tnsit in cor9 x ut tnsit
r statur ut unita ul' cor9 x fit sicut ouis ille negāte sō i qb
nō sig'ficat' tnsic' sic ie panis est cor9 x panis ē cor9 x pa
nis pot esse cor9 x sz min̄ ē q gcedit illam panis fit cor9
x · q fi nō dō ad nisi sic tz ad q q ad' di cātura fu' 9 ē
ul' sic sbm 9ne manēs ut dictū est nōa' di fi' tz aquo ii
siuuō fi' ordiale sic' fi oie m9 q mane fit meriās vpt ma
ne 7 sic forte gcedit illam panis fit cor9 h ordiali nō so
lz poi li fit ii mediāte p'poitōe ad ex mane fit nidies 7
h' simeco · li ex ordiale 7 nō ssiectiōe quādā gcedē tlos ex
pane fit cor9 x · cor9 x fcm̄ est ex pane 7 h' tota tnsmutacōe
in p'tata p ss' intellecta cē panē 7 nūa cē cor9 x ut dictū ē Ad
p'imū in oppo m q sicut in panis manet q; nō hē 9uicōrūpēs
ad q ii est si ista qūsio fiet accitē nc que nō fit ssi 9 io cōrū
pere q nō manz nc qua fit acede si nli lz nō sit 9pe cōrūp
tn̄ bn pot nō mane nisi q; manz quod mō in opposito tinoz
q in nulla aā tnsmutacōe 9t Et q; assūit' nū panis ē simso
lum gc pam 7 cor9 x ad q in tnsmutacōe nū q fit p qui
nō fit aliquis cōrūpcō ii q; nū9 est 9ui fuit ß p'hiū · vbi ye de
9ui est p' ex imi ex mo ii calid' frigido ii medū ex mo q;
p° est p'se 9ui for li pp q nō cessat for · agētis quousq io oid
cōrūpat · bm nō nō est 9ui ii pp disp'oin intēsi ul' remissi in
for pp q cessat for agētis a corpōto 9tinensium ul' remissū
ad equale 7 s' pporcōnale p'duxit talis est nenit ab altero
natum est corpi aut pati · sz pocius 9s'uari ii est ei cōrūpē
ii excellencie q; 9 in ulli hē 9iectatō nc pō nc so pō oi q
manēat mō i actōe agētis tūc ālle nō est agēs i ista 9uā
one sz sup'n̄le qui potate hē sup cōmsiam pp q pot illam
ssiz panis in sbm cors x 9uīte nū maneat id q erat at ad
cuis ii tn̄ ad mehe qualitē nō 9ui' nc per ad mehilacōm
in apt ēē cor9 x ii p'us nō erat 7 qua ii ad mehla manz q°
q° mō in seo mq 9uit ut pp ea m' posse d' q tn̄ [illegible]
q li h cōō · h ē cor meū nō solum dēm̄ q est ss spēb; p i
stanti finite placōis 7 qūsionis fcō ut ip' cor9 x in q fcā ē cīi
sio s q ca expo sim9 · Sz q p toto tēpore placōis dēmē ssm
panis p ip 7 i tēō m̄sali dēmē ea ut iā qūsa ē in cor9 x 7
sit nō p ss̄a panis · sz tn̄ mō p eo in q 9ūsa qūsa ē iā 7 in quo
matz quo ad h' q nō ad mehilat ex h' e' sole q manz nullo
q° quo mō di nō ad mehilat 7 p h' dēmē ip' cor9 x in q fcā
est 9ūsio p quo 7 ii ficato locucōm attacen9 adu' ato io
q p'us erat de ss̄a panis · nc tn̄ aēō p manēte h' tolli in cor9
x 9ūsio 7 h' p'cātē dīnacui mh ol adiē; ē ois cātura ut icq

luz 9uēi posset p habito sūe vo9 ab si oi ad mehilacōē ie9
p'manēcia 9ūsi Art' m° oppō m 9ced' est.

Circa 3m ar' inhus ubis h' ē caly sanguis mei · 9sistit for'
sāgs q; ii ubis istis placis iam fcā ēēt 9ūsio ii' essz
sāg's ssā ēēt istā placō 9ui fm ē g° art' Cōe lue xxij d'
hic caly nou testi i meo sāg'ne ut ad metpom' nc mag'
detiarū est de ēō uni9 evvāgeliste q; alcius in q ēō for'
fu ilor 9secrandi 9sistat g° ar' Ad q gnale in illis q p
tinet ad fidelium obs'uanciā in q' m̄ us fcō 9sistit maxe ū
sump9 nr ētetinat teneud9 est usus ecāē qui ab aplis di
natii qui multa in obs'uacis diunis fuit ecāē que in scrptas
auttētcas nō intergenūt · q' ai for ilor 9secrōnis in
fcō puro 9sistit 7 ad obs'uāciam p tinz eoz que x pc fcē
7 faciēda instituit ut de illa a' aplos ctiā quād ex p'sse
ec quod ulla in quib; 9sistit for' 7 p que bē fi 9ūsio adi
usis ewangelistis quib; nū par exhibe' auctās diuisi
inode exprimitur 7 in uiō 7 i ordine 7 inq'tē de for g'
ilor 9secrōnis in h' de sacto tened9 ē firmiē us9 ecāē si
li qui in missali 9sēptus est 9 cū eōitus ēē ab aplis
7 h' bm formā q andierūt 7 indūt x' 9secisse · Sz cū p'lima
uba 9tineantur v' ētiā est 9tiā formā ilor sup 9secrō
ne sanguinis que 9nexa sunt cū d' ut hētur i missali h'
est caly sanguinis mei noui 7 eterni testamenti misteriū fi
di qui p nobis 7 multis effundet' in remissione pcōz
ētiā tn̄ nō est uē' m̄ oia uba h' sūt de for' no ii oib; p'sa
tis sb vno 9textu sūt 9secrō an aliqua illoz vn q a
modubis bang' sp tened' ē ētum 7 dimittēd' inetiam
7 dimittēd 7 h' p'cipue in fcō q q pp q' aliquas p'sua
siones pocius inducitur ii tm9 ēto id ēto in 9secrōne san
guis 9tinua diligen' 7 integrē oia uba p'oīa sb vno
9textu sūt p'ferēda · quia ēiā ē q tē 9fectiū ē 9o° dēns
nc est sup h' tāta ētetudo p'se aliq ilor p'lata existiā
tn̄ ab aliquib; q illud misteriū quip nob' te pa9 p ti
neat ad esse sacti 7 ā 9secrōn p p'cedēs q' ad form 7
7 necitate 9secrōnis ulcius aubitur ab aliquibus
q prīlla noui 7 eterni testi · misteriū fidi po9 expomt
uirtutem sacri q' ptinz ad form ei9 7 ad 9secrōis
necītate in ut f h' in solis ubis illis h' ē caly sangs
mei 9sistit for' ilor quib; 9plete dās statum 9secrū
est · 7 h' q ulla que sūt h' sacri nō sūt sag'ficatiā sief
fectiua ei9 q signt in h' p h' p'assiō; 9sec' i ip' q; cū
uba dēā nō sunt assēctiua eius q ptinz ad uitate h'
sacri ii quo ad illa · hic ē caly sanguis mei · ut ius tō
for' ilor 9sistit 7 h' nominū q' in s'ra 9secrōne cors for
ilor p'cisa 9sistit in istis ubis · hec ē cor9 meū · ut p
ilor 9plena sit 9 fortās ilor 9secrōnis 7 cors 7 sanguis
x · q ego 9pocius aubitur si intāto misto ad iacerer
aubitari sūt tn̄ aliqui 9 dicūt q oia que 9secrāt tācū
ba · hic ē calix sāg'nis mei · 9 illa noui 7 eterni te · s
q de ssā ea intell' iōre q sūt quedā determinacōnes 7
io ptinēt ad integritatem locucōis 7 ad reg'tatē
9secrōnis lz p p'ma hic ē calix sanguis mei · 9 sig'ficet
ipa 9ūsio uini in sanguinē eo mō quo in for' 9secrōis
h' p p'ma · hic est caly sāg'nis mei · sig'ficet ip' 9ūsio
vini in sang'nē eo mō quo in for' 9secrōis panis · Sz
plani est q illa io fcā suppōit · Jllud ē genitiū 7 e
ēm nō sūt ad i tēa h9 sbstātiā sāg'nis · lz illo · s · tes
termini · ut p; ex ubis q ponit lucas assūptis i ar' cō
9 quod p; 9struēti pucatū p illa uba noui tcīn
ē ab illis ubis p fcōm imptaret ii ba sequēcia · testi
misterii 7 9striunt cum illo genitiū · sanguis testi · 9
illo noiatio · calix · tnsitē sb q; illica copla · 7 post
h' mei · 7 h' · misterii 9striunt 9 illo noiatio calix
spētifice 7 q addūt · q p p'ma ulla h' ē caly sanguis
mei · sig'ficat 9ūsio vini in sāg'nē eo mō quo i for'
9secrōis panis ēō h' ē cor9 m · p; q aptū ē 9 ēēō
9 c' dēm̄ ē uba ulla nō solum sūt sig'ficatiua · sz ef

fectiua cuius quod significatur. Sed g° p illa uba hic e calix
sanguinis mei significatur conuersio uini in sanguinem sic per
illa. hoc est corpus meum significatur conuersio panis in corpus. g° illa
efficiunt conuersionem uini in sanguinem sicut illa panis
in corpus. q si sic nullum g° illorum consequitur e de forma ut dictum e.
Ad i ar p. i. g. no h(abe)nt efficaciam irreprobabilem. multo tamen ef
ficacia ut ee in ipsis q in iste. quare ut i p(re)cedentibus iam dictum
probando quod nullis solis uerbis. hic e calix sanguinis mei
sit cum forma post tamen fiunt ad me(n)te g di ii in huius uerbis form
ista consistit sic ec e fine iste hic est sanguinis mei. q sa
tate no ec e i sanguis ipsis plantis e te q f alias dict
est i id dictum est s de forma illorum in consecratione calicis. li
h n dicit ad p tpi sue placionis. si p tio placionis to
tius sermonis i s h uaritatem he ille s(er)mo h est corpus meum
sic dico in p(ro)posito ii p tpi in quo profertur nec solum p(ro) g(e)n(er)
in quo profertur. id h est calix sanguinis mei. si i p tpe
i quo profertur totum residuum i sii q ille s(er)mo hic e calix
sanguinis mei no significat. q absit ad p tempore in quo ipse
profertur p(er)casse. sed p toto tpe in quo ipse o toto residuo
profertur ul post dici q li. h no deurat ii sermo uini ut e
ad q e inse usque ad placionem totam i toto plato dimit sa
guine x. i tamen no ii p eo q hic ee i illo sicut iam s dictum
est de dimittate s' ii ee sermo panis i s hoc uerba illa p ima
ul significant ul assumpt p(ro)fe usque ad placionem totam i no ut prius
ad effectum. Ad s q lucas ad apponit q no apposuit
alius euangelista qui ponit p(er)se illa uba. hic e calix
sanguinis mei. d est quod si ad apposuit lucas h no fuit
ad exprimendum ad q ad erat de forma. si po p(ro)ptimes ad exprim
inuitatis i efficacie sacri ut dictum est.

Circa quartum ar q quoto uirginitatis simplex non stat u
i p(er)fectum matrimonium quia tradens marito plenam p(otes)ta
tem sui corporis consentit in carnalem copulam q: ad illa
reddit corpus i matrimonio mutuo quod ut cohentes. h ex repu
gnat uoto uirginitatis dicente jo uouentibus no solum nulle
sed uelle uult c(ontra)riu ille est i sic tradit potestatem marito
qui h est in p(er)fectum matrimonium c(on)tra i ioseph i h(abe)nt uo
tum uirginitatis simplex. Hic soli distinguunt de tempore
emissionem uoti quia aut emissum est an matrimonium
contractum aut post. i dicunt q si pri(us) mo ut dicunt aliqui q i uo
to uirginitatis simplex emisso no stat ii matrimonium
nec post tale uotum potest aliquis p sine p(e)cc(at)o consentire mo
q: te puelo imo necessarium amittendi uirginitatem se ex
ponit uelli medicio uiro potestatem plenam corporis sui q: si q:
p(er) hoc in carnalem copulam i uirginitatis amissionem
quoque non consentit ad m(at)ri(moniu)m implenda. Sed o uoto uirgin
tatis simplex i sollempni emisso post matrimonium et an
te copulam bene stat ii p(er)fectum matrimonium absque oi peccato et
distinguunt uni dicentes q maria sentiens uel lo m mag m ii
ginitate. s i fecunditate utriusque s illorum ambulat
i desiderabat. sed uirginitatem tamen optimam i deo accep
tissimam proferebat dicente aug. in s(er)mone quodam de na
tiuitate be uirginis h duo ipsa fecunditas amabat
uirginitatem. s i fecunditatem uirginitatem q hac deo
p(er)placere intelligebat fecunditatem q sii hac ma
ledictum legis que ad huc carnalem custodiebat i tacere
metuebat inter tamen angustias fuante uirginitatis
uirgo aut totam intentionem suam totum amorem sum
totum studium suum ad h uite dic ut corpus suum i aiam
deo uirginitate p(er)petua consecraret sciebat q quanto sa
cius deum c(on)suaret tanto sibilius ei qui omni castitati
summo qui ius castitas est appropinquaret. h sic uirgini
tatem proferebat i studium habere atque desiderium ipsius
consecrandi p uotum sollempne uotum quia sciebat opera
p(er)fectiora et p(er)fectora i magis laudabilia o ex uoto ce
lebrantur. Sed q lex moysi ad huc carnalem obs
uabat ut apparet numeros qui nullos carnalis gnationi
i liste p uirginitate. i h maledictum legis si no qui hec

i genimine plus ex uiro uitaret metuebat taciturne
no e dicendum ut dicit nouisse uirginitatem antequam desponsaretur
ioseph. lz enim in desiderio habuit quod tamen diuino arbitrio co
mittens ut legis maledictum euaderet se joseph. in coniugio co
pulauit h quod mores illius tempus exigebat. si primo modo sic
quod uotum uirginitatis emisit aliis no ul q an matrimonium
bonum sed tantummodo uoto simplici expresso in corde confirmaret p(ro)po
tendi ipsum i h no absolutum. sed sub conditione ii deus aliter or
dinaret i io diuinitus certificata ex spiritu sancto s. consilio q
joseph erat in consilio p(ro)posito uirginitatem suam deo quitteret
joseph se in matrimonio cumixit i potestati eius tradidit i consensit s
in copulam coniugalem tradendo alteri corporis sui potestatem
in quo consensu consistit ii matrimonium i p(er)fectum matrimonium q m e de p(ri)ma per
fectione rei q attingit ex forma s ee ii i ex fine suo in
for c ee ii matrimonium no est ii indiuisibilis coniunctio animorum
dictione p(er)fectis corporum p q coniuges s mutuo fidem consuua
re tenentur. In copulam autem carnalem ut dicit no consensit simplex
i absolute i solummodo sub conditione si deo placet. q s. copulare
carnaliter quia q i deo no placuit. sed ut uouet consensum
uiri optinuit quia in sui desiderio erat i sic post contractum ma
trimonium consensu sollempne uotum uirginitatis emisit i
e coniugio magistri sinay. l. iiii. de xxx. c. p(ri)missis dc sic sane
credi potest no solum mariam. sed i joseph. antequam se desponsasse
seruare uirginitatem ii deus aliter iubeat et q sic consensit
se coniugalem societatem ut neque de aliquo reuelante spiritu
sancto intelliget q uirginitatem seruare uelli: ii deus alii inspi
raret. sed illam uoluntatem uerbis no expressas. sed no expresse
rint i in uirginitate p(er)manserunt consensit g maria i matri
monialem societatem. si no in carnalem copulam ii de eq si
s p(ro)pter eum consilio i maritali contractu consensit copula i c. co
firmat uerba autem aug. bonum si plenum dimittis n conceptum ma
trimonium i no fuisse p(er)fectum q de p(er)fectione rei s q attigit
exercendo opus debitum forme quo consequitur finem suum
ex opus enim ex est carnalis copula quo ples q finis est
ex p(ro)creatur que quo copula quia no erat secuta quod ad
h no fuit p(er)fectum matrimonium. sz q: in actu qui est p(ri)ma sibi opo
consistit rei p(er)fectio ii assequitur finis. i q si absque oi opatione res a
qua finem suum consequitur no est ex h imperfectior. Imo multo p(er)
fectior q si opatione ulla illam attingeret dicente pho. i ij. de
celo i mundo quod quedam sunt res imperfecte que ulla opatione p(er)fectionem
possunt attingere quedam uero pluribus opationibus suam p(er)fectionem
attingunt quedam uero paucioribus una aut modica q io
p(er)fectior est quedam no habet suam p(er)fectionem absque oi opatione i illa
est p(er)fectissima. licet g° matrimonium marie cum joseph opatione co
pule carnalis p(er)fectionem no habuit non tamen p(er)fectum fuit dicente
ambrosio. li de uirginitate. ut h. xx viij q. ii. c
coniungium defloratio uirginis no facit coniugium si pactio
coniugalis dicunt cum coniugitur uiro coniugium est non commixtione
ambitione coniug i sit. Aliud pacto e glo. i gil o ossibus
de p(er)fecti. si h max i matrimonio marie q: h matrimonium inter
ipsam i joseph. ex matrimonio p carnalem copulam ii habuit
prolem p(ro)genitam. tamen prolem habuit uirialem in maria i josep
educandam i io tamen simpliciter p(er)fectum matrimonium quo ad bonum
prolis i finem eius lz absque copula carnali i io p(er)fectius h(abe)nt
ee illos ut dicit aug. fo de nup. i concupia nuptiarum bonum
impletum est illis parentibus xpi proles fides i sacramentum ple
consecrati ipsum dominum ihesum xpm. fidem q: nullum adulterium sacramentum
q: nullum diuortium. solus i' uirpeciam contubit no fuit
q: in carne peccati fieri no poterat sine ulla carnis concupiscentia
ui i p(ro)pter illas proles sic concepta uirgo maria maledictum le
gis euasit dicente aug. in s(er)mone p(re)dicto dedit g ei ut
i uirgo q magis optabat maneret i ut neo illam
a maledicto legis ulimam dubitaret fecunda fieret i uirgo
fecunda. fecunda spiritu sancto. quia oia fecit dat qui h hec
edictum legis q ad exceptionem legis latoris de matrimonium
conceptio n erat ii p(ro)lem habenda ex copula ita q si potest
alia aliqua uia proles suo copula casum istum intellexit legis le

tior exceptus ut sit extra preceptum legis. lator et epicelios
ut talis mulier illaqueatur ex accepta a lege maledictione et
dicto. si ergo matrimonium contraxisset. sed non copulam consummavit ut
in casu legis et maledictio non erit in sterilitas et subiectio per
voluntaria dicitur. vi. et vii. non erit apud nos sterilis utrius-
que sexus. ipse ergo convenienti mariam matrimonium non fuit preter ex-
teriorem magis venerandam. sic ducenda et ut suspicionem tolleret quod de
incestu genuisse suspicaretur. sic ergo dicitur quod votum mari-
que simplex fuit contra matrimonium constat quod non votum simplex
sed sollempne impedit matrimonium contrahendum et quod sub condicione fuit
sed qua condicione divina certificata erat et illa condicione conti-
nebatur implicite dispositione dei de consensu in matrimoniale copu-
lam ideo non peccavit. licet non consensit in carnalem copula-
tionem quia talis huiusmodi consensus non fuit appositus. consensus
matrimonium non impedivit quod expressius in precedentibus quod sed est quod
bonum matrimonium sed plenum perfectum et omnis talis condicio appo-
sita tollit matrimonium et sic non implicite in carnalem copulam consensit
quod non sup hec consilium sufficit hunc. Quo ad hoc ergo quod di-
citur aliquem mariam ante matrimonium desiderium habuisse servande vir-
ginitatis verum enim est quod forte non continuo post intimam dile-
ctionem habuit celibatum de virginitate perpetuo conservanda in
certum habuisset revelationem spiritus sancti quod forte non habuit ex de-
liberatione eius virginitate servatura sine revelatione ac
liberatione eius virginitatem non disposuit aut voluntatem et absque
aliqua certificatione non disposuit aut disposuisset
voto firmavit quam si absolute voluisset aut disposuisset
et votum expectare virginitate absque aliqua certificatione
revelatione sed hic dicta et iterum si voluntate sola in sua simpli-
citer voto et simplex confirmasset contra ius sub condicione clam non dicitur
disponeret et ipsa servaret eius quod iam vellet consequi et copula
in quod est ex se simplex copulam abnegativum contractum est condicio quod in
sibi occurrit non adiecta huiusmodi et sic quod est de se legi contrariet
non et si non voto sollempni expresso ubi sed et non abs-
que voto sui consensus matrimonium sine in aliis peccasset et si im-
absque voto quod contra voto et sine matrimonio quod cum matrimonio quod sicut
matrimonio habet cum hoc quod contrariare legi pro nobilitate prolis
dicto nos exponet ipse quod dicitur xxvii. q. ii. in c. sed qui qua
se continentiam proposuit sed quod sunt propositum vel consensit in carnale
se copulam realiter est voti virginalis mentem et si non contraxerit in
copula realiter est voti virginalis mentem et si non contrahere non
oblatio quod de ea sentire nefas est ipse quod qui talis in condic-
cione augustinus tractat virgo proposuit se servaturam virginitatem
enim reveletur ostendens quod virgines si eam dimisso sponso
consensit matrimoniale copulam non illam appetendo sed divini spi-
ritus revelatione et voluntate obediendo quod sup. revelaret. Vitae
quod virgo potuit contrahere matrimonium et revelante et si voluisset
et sollempniter quod votum fuit sub condicione immo quod ibi absolute sic
votum ipse intelligitur excepta auctoritas ut ex de venerie. vi sic
sed ergo ut in beata virgo et si ante matrimonium affectum pre-
sidium servande virginitatis habuit absque revelatione aut certifica-
tione non sunt habuit sed votum simplex sicut voto sic ergo
est possibile quod revelatione aut certificatione habuit de preservatione
virgini reliquit sed hoc ad vote fuerit et non postea a te-
legi vel ex sed hoc ad vote fuerit et non postea et sollempniter
et sic quod votum fuit sub condicione et sollempniter
sit ex se potuit quod conditionatur sed non potuit hinc
sed ante matrimonium et post equaliter ergo ante et post potuit novisse
sollempniter quod aut ex se quod a deo expresso dicitur precedit
modo maria quod se matrimonio ioseph coniunxisse quod no-
visse non ut teneretur quod augustinus in libro de sancta virginitate in-
diligit ea pro novisse de uiro consulte. et filium dei con-
cipere dicit est sic prius quod conceperetur et tota dicata deo ne
pariret dicitur est sic prius quod conciperetur et ab angelo
certe elegit hoc indicant verba que sub anima angelo
maria reddidit quomodo fiet istud quoniam virum non
cognosco quod prefato non diceret nisi deo se virginem ante vovis-
set. quod ante vovit et concepit quod non ante vovit quod nup-
serat quod ante vovit et concepit quod non ante vovit
sic indicant quod in mente sed quod licet israelitarum mores adhuc
recusabat desponsata est viro iusto. sed ne desposita
virum est. sed prius quod vovit se continere non molest abla-
ablatum oportet sed virginem ut viro volente eam violare mola

retur ut Christus de ea virgine existente conciperetur. sed quod pri-
sit ante verbum per scripturam dei. io. virginitatis eius gratiosior et ac-
ceptior quod non eam Christus concepit de viro violatam conservavit
ret perpetuum voto castitatis post coniugium emissa. sed iam deo
dicatam. ante sed coniugium elegit. Quod bene indicant augustinus in eo
quod addit quod iam illa novit quod nunquam noverat de preterito non quod
ipsa intelligitur mores desponsatam esse viro iusto non eam vio-
latam sed custoditam quod eam novisse prius nullo modo erat opti-
mum non sit ut prius quod sciret quod Christus de ea nasceretur vovet ut
absque alterius consensu ante contractum in matrimonium ne iam contracto matrimonio
eius consensu et vovet ut de cetero non haberet necessitatem reddendi ei
eius consensu et si vellet virum exigeret virginium futurum
in copula carnali et si vellet viri exigeret virginum futurum
tam ut sed matrimonium vovet et sic gratiosior esset virginitas ma-
rie dependens ex absoluta electione propria non ex consensu viri et
necessitate reddendi eius ut sic dicit anselmus virgo tanta puritate
polleret quod maria sub deo esse non posset. Unde quod filium dei esse
concipiendum non prius noverat quod sibi dicit quod sed sic soli dixisset
conceptura non prius noverat subdit quod quod sic soli dixisset
quomodo fiet istud nec addidisset quoniam virum non cognosco nisi virgo
iussisset utique promisisset sed filium quomodo femina paritura esset si concubitu
nupsisset potuit mulier et virgo permanere in qua filius ferens sine
concubitu virilis accipit. sed exemplum sanctis futura virginibus
ne putaret sola virgo esse debuisse que prolem et sine con-
cubitu concipere meruisset virginitatem deo dicavit cum ad huc que
sit esset concepta nesciret. ut in terreno mortali corpore celes-
tis vite imitatio voto fieret non precepto amore eligendi
non necessitate serviendi. Itaque Christus nascendo de virgine quam ante-
quam sciret quis de illa fieret nasciturus virgo statuerat permanere
virginitatem sanctam approbare maluit quam imperare et sic in ut
in ipsa femina in qua formam servi accepit virginitatem esse liberam vo-
luit. Unde quia multo liberius est votum virginitatis non dependens
ex consensu viri post matrimonium et multo purius non consentiendo simpli-
citer in copulam carnalem quod sub condicione et sub illa sed copula
esset quod ipsa intelligeret et si non apponeret sed ut dicitur eius ex sancta
sanctis virginibus novum conceptum pro virginibus celestis ne putaretur sola
virgo esse debuisse. que prolem sine concubitu concipere meruisset et
ante conceptum coniugium ne putaretur consilium nulla virgo esse debu-
isse quam prius coniugio copularetur sic ergo dicitur quod maria ante
matrimonium vovit. sed non certificata de preservatione sua in virgini-
tate quod et intellexit augustinus per id quod dixit simpliciter quod ipsa iam voverat
ipsa quod certificationem contraxit absque omni periculo de virginitate servanda
tendat et non consensit in copulam carnalem nisi sub condicione in
tendens aliter ordinare quod apposuit non quod dubitavit se virgi-
nem preservaturam. sed quod deus mater. sed quod vovit maria se virginem
preservaturam. Unde angelo ait quomodo fiet istud quoniam virum non
cognosco si illam condicionem non apposuit. quod illa certitudine et se non
cognosco sed illam condicionem non apposuit quod illa certitudine et se non
habuit. sed si intelligitur quod in carnalem copulam potest esse consensus di-
habuit sed quo ad actum copule vel quo ad potentiam copulandi. supra ut est
matrimonium sub lege celebrando ut dictum est consensit simpliciter ipso
copulandi si maritus petere vellet sed non implicite nec expli-
cite implicite eius illa consensit quod ut omnis condicio de copula co-
gitavit. sed ipsa voti integritate non consensit in actum copule
carnalis nisi sub condicione dei sciens quod nunquam petere pateret aut
si peteret quod deo disponente ad actus executionem perveniret et
ipsa simpliciter consensit in potentiam et non consensit in actum. sed non sub con-
dicione expressum non erat et perfectum matrimonium non preter unum
qui professionem promisit se contactum matrimonii. sed ipsa promissum
in plenum dicitur est de presenti et nulla apposita condicione expressa et non
consentiat in actum copule omnino verum contrahit matrimonium sed tamen con-
sentiat in potentiam tacendo se simpliciter potentiam exhibere. sed contrario
opposito se se statim subtrahendi ipsa ingressum religionis
est in opposito preterito vero. et actum quod illa condicio non ipse
dicit et apponere actum natum fuit non sed est condicio depentens quod
voto humana apposita impedit votum simplex. ut si quis in
voto humana apposita impedit votum simpliciter ut si quis in
gitatur si placet viri sive matrimonium que pendet omnino a volun-
tate divina cum impedit ut votum dimittit quod sterili. sed ei si non
apponatur. Unde si ante et ante sub lege novisset maria sicut
novit non certificata ipsa contra legem egisset et peccasset nec vo-

Q

tum uel iussi siqua no mo pt euictum esse ne ualeat uin
monui pt sollempnitatem q instituit esse pt uotu tle similiter
in uo non obseruacio in actum copule. si in alia et in pria
ad copulam mo quo bta uirgo consensit. et si forte uiriliter se
haberet. unde sicut et bta uirgo dixit tui si non esset certificata de
actu q sic ad non puideretur si ne viuis teneretur ad actum
habet necessitatem sic ipe uelle iube cum per bta esset esse q d
edictum esse facere i pricio fac di a uotum se exponet et sic
non implicite in copulam consentire fco h explicite dissentire et
in uno. Si il est certitudo de uoluntate diuina consensus in ipm
nullo mo potuit consensum in actum nec implicite q ex sic n
dependet pt a uoluntate uiri q possit reduci ad actum ista
re illa certificacione q ad pdestinatus h aute pot dap
n actum cui impo e ipm statute pdestinacione. v nqu
consensus in ipm pp certitudinem nullo mo implicat obligo
ad actum nullo mo derogat uoto. quia uotum no e n i
actus et inter coniuges extendi actu eo qd dissensus in actu
nullo mo derogat uiro. qr pet ut no petet actum re
linq uoti cohercioni. possit enim ex consensu si uelit se
obligare ad omnino petendum. qr ut dicit aug. secundum a
connubia piri uoto continencie in epla et sili ex consensu p
concedere de dum tm sit in utroque pot ut actu n ex
cludat necessitas sic qr in sponsionibus cui qb non obic
uiro in. si uo tal sic q eqm alio sufficientes essent
ad copulam si uellet. Sz quid dicemus ad aug. qui
indicat magis ad confirmacionem sue ponis ad e in
illius sad q de uoto beate marie est considaret
plicite consentit se affectum sui desiderium de continendo et uotum
simpl enim sunt p se deo sui mente sola siue i uoce
emissum ut se actum et uotum sollempne. vbo expre
sum qd secum joseph ex consensu utriusque affectum a siue
desiderium tale non e dubium qn ipsi hunt pt actum ad quos
dilectionis de uel q tum no uouit nec uolunt sui dis
posuit fineatur quousque certificata pt certo mo fuit
vn ino pdem uirum no cognosco. i. ure no cognitura qpo
sim in ei qr tunc uirum no cognoscebat nec e inqui q
mo possit hre filium. Sz q nunq cognitura posuerat
intelligo qm erat ex se n lex ad h constringeret. vn dic
G. sic g p q maria uolebat continentiam se desponsa
at uoie et ugitatem consuetie intelligo q inse erat ex
pte electionis sue nec tm simpl posuit qn pp legis ne
cessitate disposuit et hec que plez sustentare pcepit
uotum tum ocitum simpl fcm ut ipm et deum p pdta e
inisit enim uirorum qui q qm ex se erat potius ipi
sollempnizasse. sic fortasse sollempnizandi i te fuissi q fo
te et fecit ut esset pfeins uotum uolens tm satisfacere
legi qm potuit consuetudo i uiro h p dcm mo q
donum pt pt xpm accepit vna cum uiro sollempni
zauit qm potuit et de eo sollempnizare uoti los aug
i pro q magis indicare pso et plane astruit p eum sic
ex mutuo consensu ambor sollempnizauit joseph
e in consilio pro o maria q forte ei. joseph reue
lauit. si tm ale sup h certificata no fuit de sta
uirginitate. ut ia dictum est q uotum uitandum simpl p
q sciret q filium di oncipet. vn l. a aug. sic lege
tu e. bta uirgo maria se pseuerata uirginitate et ex uo
to occulto simpl. tum qr no excluditur pp ipo iu h icter
ditur et respicit uoti sollempnizacioz latere q inat
to fuerim certa expoiuit b pcta inqz ibi fcm uoto
n se in ut magis dicit cu uno labuns expessit et
utque i ugte pmansit et magis intelligit q pus
uitam uotum simpl expessit q no est n. magis ibi
hanc omittit q aug. intelligit qui uotum labuns
expessit q expmit de certo inquo integre pot dcm ante
tais qr predictis dic cum sit postea no q filium genuit
q corde concepit sit cum uiro et e. ad q et si no esset cum
tais to uires auctei h declat expte joseph qui h

ea erat expte sua erat in sil desiderio uouendi uirginitatem
o maria contra p illo tempore n uni erat aliquis legi ag pli
i minus pcaindit q maria q n i uote firma n dispone n
uoto debuit se astringere ad uirgini est custodiam pcipue q ma
ria qr cum illa sui pro no disposuisset h uoluisset custodia uirgi
nitatis n sup h habuisset spiales reuelacionem aut certitudinem
qr nec sili sz joseph qr supposito sit q sine pro sil nouit
cum maria qr sepultura dic cum uirum fcm fuisse supposito est
q uotum i no fec sil cum maria sui spali sic h reuelacio
ne aut certitudine sic nec fecit maria de joseph aut de
dc ambobus sic i p desiderio tenuit me joseph e desponsa
ta cum maria cuz eam genuine uto uidisset et esset uis uo
luit eam educere et iq ad hunc nullum odierat oraclm g
an ceptum nullum huit oraclm sil reuelacioz. Si g ex reue
lacioz. si g ex reuelacione uouit consensu no nouit n pt x o cep
tum q si aut an huiat de uouendo et q ambo dic qr nullum 36
adhuc odierat oraclm intelligi de x oceptu aut g
sciuat q maria sil huit oraclum at no. si no duisisset
eis uoue cum sicus esset qr ut dei pcdalit. Si uo sciunt q o
raclm de uouendo huit illa g mo suspectoz de aduentu
d ipm huisset q tum huit ut i de text ambo sil i fuuiat
reuelacio g de uouendo o maria nullo mo huit an ora
culum quo ipz de spu sco in pgnatam cognouit v ego q is
tud uotum maria o joseph tum sollempniter no fec n pq
filium genuit ut uideo. Sz pt ter istud expsse poit aug. ad
psumpsisse de uirginitate ut dictum est de quo e dubo an fuit
cum uiro an pt etiam dubo man inim magistri q pp e
curacionis no declat tpe. sz tpe de uiato sic e dicto de illo
uoto no man dubo et sic nl ualz ad pbad pp sium
ex quo pz q hugo e suam in q cog poitu magistri sua
tenuit bedam qui tenuit mariam cum uiro uouisset in 120
uiste reph dic sic inqens in sumis suis beda i ex pte s
luca uz affirme beatam mariam antequam nuisset cum joseph con
gruum decuisse q intam ducet uirginitate q dequ a iure ut de mare
o bta uirgo prudentissima esset et uouisset quia pie pmittente
esset p fidelr p soluenda in sic e q ab adolescentia se deo totam
cumsat pata fuit ad nullo sua continendo q ad uelle
cogn stet. Quod testatur aug. i ho de tempe. et alibus. hic ii
bis hiuis e de e q bta uirgo mente dumtaxat et consensu uni
fuat cum x. joseph et q posuisset p mane i uirgite sipia
esset de et alr age. si ipe uellet ex hac auctoritate et ex h q ipa
no renuit desponsari mane appz eam antequam desponsaret
continentiam no uouisse q tum certum est eam et uirum e p uinsis
se ex quo uez insistitu i cartis omnis anglo reuelante reil p
dem uirginis fecit eam pelige uirginitatem ut dictum est cer
tificauit eam intam an cuiugui uouet ut iam dicet para
cum h ad uubeo s q ptem sua dm uelle ag uerat et pus
q certificata erat et an cuiugui potius uirginitate p maneo pp
sunt h ali age. si et uelle. vn ex auctoritate aug. et qr certifica
ta no renuit desponsari nullo mo eam appz antequam desponsa
retur continentiam no uouisse certum est et ex dcis eam uouisse
absque uiro plus q institutum i cartis omnis aliquid eor inotuit
et h ipe p mod cum uiro uotum sb maiori sollempnitate istud ut
dal q auctoritas q hugo i poit aug. de temp. et cetera. n e ill
lo hus. vn nesco an sit aug. et vn eam suppleat. sic g ma
rie o joseph simpl n et pfcm erat uiro pp plem et consu
ut dictum est et simpl uotum uirginitatis et cum uiro pp reuela
cioz et certificacioz nec minorem uinta et p fcm e derogatum pp
sens uotum qr erat sb conde state ex certitudine sup h hita
aut reuelacione nec ipm uotum in aliquo e uiolatum p seqs s uiri
monium qua no erat in copula carnalez. nec restat g d
bo n restat de mo quo maria sup pdcis fuit certificata
Et dicunt aliqui q p maria sup pmissis certificata fuit et hec
spali. s. s. consolio eum n condito ex pte uirginis qr d h ex psum
auctem no uidi hic nec dixit h ur tum in q alius modus
certificacionis eius generacionis et sufficiens sui illo pot sui ex uerbo
aug. in pdco smone quibz dicit sic dicit amor in eam fuad

virginitatis exclusit ab ea timorem incurrende maledictionis
in sua iuventa propter illa que supra sunt posita responsio. Amplectendo gratia
quod acceptabilius esse cognovit deo legis spernit et credidit se plus
ne evasuram maledictum dicte legis reputans secundum illum
tante bonitatis tante sapientie et divini se illaturum iuxta conscientiam suam
melius scire aut posse facere quod faciebat ad interitum conscientia
in nequid peccati in illis subiret inveniret nec acceptum esse quod se
paravit in domino et dilectus est ab eo deinceps in tali statum inte-
gram eius tam castum propositum eius tam firma fide et constanti spe
et indeficiente in dicta caritate eius eo iure sue intentionis esse de-
illam ut nec sanctitas intentionis eius frustraretur nec castitas proposi-
ti eius violaretur nec aut firmitas fidei infirmata aut spei con-
stantia titubaret aut caritatis in ea plenitudo deficeret de-
ficeret dedit ei ut et virgo quod magis optabat permaneret et
ut nemo illam a maledicto legis ut bina dubitaret fecit
ta fieret sic ergo ex iudicio rei redimitur ad tantam gloriam gratia virgi-
melius quid iudicaverit fecunditati exempla virorum maliti
ut est Augustinus dicit et tamen licet per revelationes sicut sancti apostoli et doc-
ti fuerunt de interioribus tamen manifestius ac eminentius tanta
perfecte spiritum eius ipsius virtus intelligebat profunditatem
hoc quod pertinet ad propositum quo adiunctam in te bonum virginitatis
et fecunditatis ex matrimonio propter quod de libera electione amplexata est
eam tamen magis sciens deo placere et ex hoc conficiens de eius sapi-
entia et bonitate quod ei provideret ut virgo permaneret maledictum legis
effugeret et sic cum matrimonium castitatem voluit absque omni alia
speciali revelatione illuminata sapientia naturali industrie et gratie et mota ad
hoc faciendum vero bona fide firmata spe roborata et caritate infla-
mata peccatis mortalibus sed deo plus libens et gratiosius eius vo-
tum factum erat et ideo deo magis placuit quod fecisset si votum iuste
tum autem revelationem magis specialem ad hoc innuisset vero et propter hoc
post Christum concepit mente quam corpore dicente Augustino libro de virginitate
in fine propter virgines nec Marie profuisset in felici Christi fide quod car-
ne gestasset. Ipsa quoque virginitas eius ideo gratior et acceptior
erat ut habitum est quod sic enim primo concipiendo permittit quod in secant
ut eum postmodum conciperet carne dicente Augustino. Iste per totum sed sic si-
ve in sapientia dei illam in massa generationis humane unam inveniret pro
quod ut disposuerat in mundum veniens luctuose perditionis libera-
ret donec ad istam de qua loquimur virginem ventum esset. Debe-
mus ut in mundum per humane generationis lineam tantum omnis boni initium
te atque constantia perfecte resplenduit ut ipsa dei sapientia vestigium
indicatur per quod in homines veniens sola perfectius mediatrix esset
et meruit et sic quod Maria confinium veteris et nove legis et
virgo erat et nupta et inchoatio consilii de virginitatis obs[ervatione]
initiata ab ipsa inciperet ex libertate nove legis et nuptie ini-
tiata ab ipsa incipere ex libertate nove legis in ipsa initiatum ut certo
ad virginitate veteris legis in ipsam eiectum. ut certe de-
teat sit ... votum nullum sine fine simpliciter sit
sollempne est sollempnizatio de eos actus in quibus votum ea
ut sit sollempnizari instituta est ab ecclesia et statutum ne certe
de pro talem sollempnizationem possit contrahi matrimonium et impedit omnino
ne contrahi possit. Si ex sollempnizatione ab ecclesia instituta nulla effecte
voti sollempnizatio licet enim unum potuit fuisse magis perfecte fieri
quod ad non erat in hoc in actibus dictam quod ad modo est votum simplex
sed fiat privatim sub perfecte per actus illos in quibus ecclesia ordi-
navit voti sollempnizari quod quocumque tempore fuisset factum sine
tempore evangelii per actus sollempnizationis quos statuit ecclesia
ut matrimonium sequens fieret et non tenet sed contraxisset conveniens
votum simplex vero non hodie contingens ex quo confirmatur votum voto
votum simplex et ad contingentem frangendo votum tamen firmum est videlicet
simplex et alteri contingens nec illo frangendo votum tamen firmum est ut ...
in non quod alteri debet reddere debitum quod potest sine peccato licet non possit
... quo perfecte ... et contingere voto ... simpliciter
... quod votum virginitatis simplex non stat cum perfecto ratio quia
... plena voluntate cordis sui viro consentit saltem implicite
... carnalem copulam quam consensus repugnat voto virginitatis
... simplex quod tale votum tali consensui contrarium est contra-
... volunt matrimonium quod fecit sine predictam quod consensus plenam potest
... cordis sui viro consentit in carnalem copulam dicimus
esse ratificata quod sic perfecte est ideo ne in quantum venit ad actum

ratificata autem nequaquam consentit in actum copule carnalis hoc
sentiat impositum quod non repugnet voto virginitatis simplicis
ut dictum est. Sic enim virginem posse in actum copule carnalis non
repugnet voto virginitatis simplicis dicendum perfecte non velle actum
sic dare alteri posse sed corpus suum ad copulam non repugnet eius
dominium tamen retinendo absit quod numquam actus contingat talem de ea
tudinem habuit virgo Maria ideo ea sciens sciens quod
si Joseph non fuisset sic iustus quod noluisset petere ab ea actum
copule quod potuit pro illo tempore fecisse sine periculo admittendo in
dicere quod tamen dominus sic disponeret quod numquam ad actum pervenirent
absque tamen suo peccato ipsum denegando videlicet scilicet et in esse Joseph
fuisse in proposito sibi conspirante bonitati virginitatem numquam petendi ac-
tum copule hoc non erat necesse ut sine peccato virginitatem simplex
votum opposito contrahendi propter legis veteris sufficit ad perfecta
votum erat ad istum debet esse nobis ratio quod ad id quod potest fieri vero modo non requi-
ritur istud debet esse nobis regula quod ad id quod potest fieri modo non requi-
ratur per ea nec hoc quod potest fieri sine miraculo speciali miraculo ne-
que quod potest fieri ex dono nec specialiter dono gratie nec id quod potest fie-
ri ex dono supernaturali dato modo communi specialiter dono supernaturali dato in
dono superaddito dato modo communi specialiter dono supernaturali dato vel ex
communi impenditur dono speciali dono dato modo speciali. Unde cum ex
scientia naturalis industrie et dono gratie date modo communi quo alius
solet dari licet in maiori habitudine potest beatam Mariam certam fuisse
secundum dictum modum quod de corpore non quam veniret ad actum
copule carnalis licet non fuisset certa ex speciali modo revelationis
sed fecit sicut haberetur non fuisset certa de Joseph quod sic iustus erat quod
secundum fecit sic hoc non fuisset certa de Joseph quod sic iustus erat quod
esset in consilio proposito cum ipsa talem revelationem debet factam fuisse ut
animo matrimonio simplex voveret et postmodum perfectum matrimonium contraheret non
oportet ponere sed tamen scivit quod Joseph esset sic iustus ut eam non
esset violaturus si tamen modo custodiretur sicut dicit Augustinus ad hoc
non requirebatur specialis revelatio propter quod dicens eiusdem
non erat Marie damnabile matrimonium deo modo contrahere. Quia tamen
modo post votum simplex factum aliquid contrahere non licet si post matrimonium
velle nubere esset ei damnabile quia matrimonium modo nec in precepto
nec in consilio sed in sola permissione quod post simplex votum et
si tenet matrimonium contrahens peccat quia non facere hoc in quantum
modo carnalis copule consentit ut dictum est quod post votum et sollempne
simpliciter peccat et quod quantum apud deum reus minus obligat simplex
quod sollempne cum propter ecclesie modo dictum post votum sollempne matrimonium
non tenet. Unde quod sub nova lege virgo contrahit post votum
modo sed non oportet eam posse modo vel specialis revelatione di-
vina aut auctoritate ecclesie cum esset ea super dispensare quod ad tempus
comparatum suam quoque modo in actum carnalis copule consentiret et periculo
constituendi illum se exponeret quod non sic erat de Maria quod erat
confinium utriusque legis ut dictum est propter quod cum in nulla speciali re-
velatione indiguit quod in hoc nec licet si solum ratificatione propter dictam ad
velatione indiguit quod in hoc nec licet si solum ratificatione predictam ad
factum quod fecit ut patet ex dictis quod tamen cum tali ratificatione revelatio
quod multum poterat ei fuit facta non petitus ab ea quod hoc ipso
facto consistit. Si sive ex tali revelatione sive absque modo ratificata fuit
et sibi post matrimonium votum sui non de quo nihil est potius in fide
tatis in tali conversa cum sanctorum fuisse probabiliter quod ipsam prefuit non de
fuisse perfectius quod ipsam presumendum est cum ex dictis patet quod licet
cum matrimonium perfectum obscuravit potuisset voluisse simpliciter vo-
vere matrimonium perfectum obscuraret ut potuisset noluisse simplex videlicet
Queritur super iis obitu et ad maiorem intellectum questionis cau-
telis rex quidam potentissimus regis perficiens cum
filio herede suo successuro in regno sepulturam corporis sui simpliciter
legit faciendam in ecclesia quorumdam monachorum monitus a rege
legit faciendam in ecclesia quorumdam monachorum mortuo a rege
predicto in regione longinqua visum est filio suo ei succedenti in
regno honerosum et periculosum corpus deferre continuis ad
locum sepulture electum et intestina ab eo extracta destinavit sepeliri
in ecclesia quorum dictum sicut ad instantiam archiepiscopi loci et canonicorum
rum ecclesie matricis pretiosa quod intestina in ecclesia eorum sepel-
liretur. Quod de ordine factum dictorum procuravit erga dictum heredem
quod cor ei offerret ad sepeliendum in ecclesia sua non multum distante
ab ecclesia dictorum monachorum. Quo facto et corde cum corde delato
usque in civitate regiam abbas dictorum monachorum cum suo conven-
tu constanter petiit sibi cor cum corde tradi ad sepeliendum quod conci-
tu negatur et constanter ab herede iam novo rege tradere pro ploratur et
cessione per multam contentionem licet in vita dixerit dictam abbas et mon-

ch quod abstinuerit h' q' rex decord' faceret ex quo p'sumebat rex ipsos adhibere q'sibus ut cor sepelire' in eccl'ia d'c'is fr'ibus a corp'e suorum. q' a sic f'ci fuisse p'positi erat sup' q'
e q'o u'tr' fr's illi cor' id tenentur d'c'is monachis restituere
a an monachi tenentur id rep'ere. Et ar' q' sic q' di. xu.
q. ii. c. in ic. q' i glo. siq'uis d' in casu no' c'cesso recepit
corp' alienum a sepultum reddere cogatur q' cum oibus q' cor e' ipsi'
recepit q' i ea sit id in p'te a in toto cor g' id q' erat
d'c'is fr'ibus alienum quia ac fi'cto corp'e fuit collatum mo-
nachis u' erat a iure c'cessum fr'ibus ut ip'i ad sepultura acci-
p'ent q' mortuus u' p' corp'e n' p' corde sepultura ap' fr'es eli-
gerit fr'es g' cogendi sunt ut restituant cor monachis id q' c'olu'
que a corde receperit a si illi tenent' restituere monachi tenu-
alio rep'ere q' alr' i iniuriare' eccl'ie eorum a ipsi tenent' rep'ere
ea in q'bus eccl'ie eorum iniuriant'. Item si alicui leg'ce ex. a illi b'
habuit unum s' de' ex de illo restituere a si sunt legati eccl'e
de ea rep'ere. quia tamen h' eccl'ia illa c' ac fr' au' dac' g' c'dar'
monachi cor' simp' fuit legatum ad sepulturam a in corde sup'
legato legat' q' q' est de integritate cor' g' a c'. Sed contra
ar' in p' sic. Et in illis ligit de tinere tu' a alicuius p'fic' a c'
tum d'iui augmentat licitum est fr'i in sepeliendo cor'
c' h' quia ex hoc monachi illi passi sunt detrimentum q' no'
p'ciderent h'unt oblaciones aut emolumenta p' solo corp'e q'
si cor fuisset cum corp'e sepultum ap' eos a h' multum p'ficeret fr'ibus
a alie de fu'cto diuinus q' cultus augmentatus e' q' plures
iuisse multum celebrarent p' defuncto ip' hoc q' sicut sil' cor sep-
ultum cum corp'e ap' monachos fr'm g' fr'i in sepeliendo cor
licitum fuit ex licite f'c'a in illa restaurare restitucio aut repu-
lco g' a c'. Secundo sic q' i de monachi eadem fr'ibus tenentur
repetere cor a fr'es restituere eadem rec' tenentur q' a iterum
ne repetere a p'tis canonicas a illi ip' restituere monachis e'
h' g' h' f'm sic g' a c'. Tertio sic burra canlia b' sepultum est
corp' uere c'setur locus religiosus ac si totum corp' i' esset
sepultum a si membra alia alibi fuerint sepulta g' in isto fr'
eius n' corp' cum huius a b'ch' is' a alius membris maioribus
e sepultum q' cum h' sepultum sit corp' monachos corp' simp'
ap' eos censendum e' ce sepultum. nl' a ad q' cor' sup' le-
gauit eis sepeliendum defunct' g' a c'. Quarto sic iu iure
autem cautum est q' p'ncipes possent mutare cumula q' fis'
g' isto forcius poss' n' cumulatum cor' diuide a p'te eius
in cumulo seorsum ponere q' g' fr'es q' fecerunt cumula-
to corde auc'e p' napis fecerit g' a c'. Quinto sic possessores eius cum aud' y a collode fr'es sepeliuerunt cor q' fu-
erunt intestina patrum q' uxorum suarum patri a uxori su-
orum patri a e c'e sepelienda n' uoluerunt q' ui uenerunt p'-
tibus uinculis. Si c'suetudo dat ius maxime regibus a p'ncipibus g' g' a c'. Sexto s' q' possunt antiqui cumulari a
licubi p' q' eis datum e' posse deferre a cumulare ali-
q' eosque q' c' fr'ibus d'c'is data fuit o' intestina a potuisset ea sil' i' eccl'ia sua sepeliuisse si no' fuisset alicui c'-
diuerso g' potuisset illa ul' a' q' p'te d'cululisse a ideo
fr'm u' ne cor sepultum est sepeliuisse q' cui sic fr'i il-
le qui oportuit cor sepeliendum ap' eos fr'es licite p'-
tuit c'tesie a apud illos sepelire g' a c'. Septimo sic
q' potuit ad tumulare potuit ad tumuland' dare ul'
alic' de illi' q'sibus q' q' cor cum intestinis datum sit decedenti
p' c'dito suo ipsi potuerunt id sepelire potuerunt a aliis ad
sepeliend' ali' dare ul' a' alic' eorum q'sibus q' cum rex de
eorum q'sibus q'b' data erat intestina dedit fr'ibus cor ad
sepeliend' ii mo' sepultum est g' a c'. Octavo sic q' potuit
dare integrum a p'te ex illo cum g' rex potuit intestina
dedisse ad sepeliend' no' accepto corde sic dedisset ea no-
uicis n' fr' cor petiuisset a dedidi c' fr'ibus illius n' a' r' e' q'
se opposuisset g' a cor potuit dare fr'ibus illud sepeliendum
u' ut est sepultum g' a c'. Nono sic q' fit p'te c'sen-
tiente a auct'e sup'ioris assistente sup' aliq' distor-
dia licitum est q' in sepultura cordis facta ap' fr'es

p'sensit s. abbas a monachi ad p'ces a uoluntatem h'edis
auct'e a sup'ioris ut legati de latere p'p'e a ep'i loci qui cor ad
eccl'iam fr'm attulerunt a p'p'iis manibus i tumulauit. Insuper alio
f'o adhibuerunt auct'em sepeliendi u' cor q' no' tu' erat immo
uiuens q' adhibere illo tam q' a c'. Ad eadem h' q' fr'm istud d'
possimus c'siderare uno mo' s'c'm sim ip'is iure. alio mo' b' q' ei
sup'uenit dispensacio auct'e sup'ioris. hoc mo' est b' mo' i dicto
licite ultimi ar'ti. sic g' loquimur de ip'o f'o mo' sed' q' b' q' scri
bi. xiii. q. ii. ultima uoluntas morientis c'suetudo. glo. q' e' racionabilis.
Cum g' ultima uoluntas fuit regis defuncti q' a p'p'iis ib' ex
p'ssit e' s. ut cor eius simp' sepeliretur a h' et abbati a
c'uentui suo ipsum dedit sic potest est in casu quia d' simp'
dicitur ul' excepta a qui simp' dat ad d' certo p'l' deinde alicui re
tinens ultima g' uolutas regis q' ad sepultura corp'is sui fuit
q' integre nulla p'te excepta alibi sepelienda aut alicui dacta
q' sic implenda fuit sed q' uoluntas regis i h' r'nal' ar' erat
ex p'te loci in quo elegit sepulturam a ex p'te corp'is sepeli-
endi ex loco q' i' sunt sepultura patrum suorum a ut p'bat' p' li-
b' ex' s' xiii. q. ii. c. b' rou. a id c'cludit in sepultura parentum fi-
liorum corp'a collocanda sunt u' dicit glo. q' h' c'saluu' est a no' ex
elecc'e mouentur de p'e d' q' tam c'saluu' e' a no' ex elecc'e ex
r'one p'cedit melius a r'onabilius est facere id q' iure c'suetu-
tur q' c'riu id eo r'onabilis fuit regis uoluntas in eligendo l'
corp'is sui sepulturam a melius fecit alius eius ex ui tanto r' e'
ligendo q' i' alii ide fuisset ei quo tamen no' ignominiosum b' e' q'
dicit glo. sup' p'ordium c' i' Joseph moriens in egypto roga-
uit fr'es suos ut tempore uisitacionis sue ossa sua secum de-
ferret a in sepultura ui patrum suorum ea collocaret q' ignominiosum
c'suetum erat q' a' no' sepelire' in sepulcro patrum suorum. unde est
unus casus in quo locum sepulture a iure dedicatum potest q' di-
mittere b' e' q'd i' cetera dicit glo. si q' iure q' q' sepeliri d'
in eccl'ia n' audit d'iuum offi'm ut ex' de sepulturis i nra n' i
b' eius si uelit c'suetudine ad ep'ale eccl'iam ut xiii. q. ii. v.
c' ul' si eligit sepultura in loco magis religioso ut ex'
de sepulturis fr'nitate ul' si uelit sepeliri in sepulturis
patrum suorum ut xiii. q. ii. placuit. Ex p'te uero corp'is sepe-
liendi sili r'onabilis fuit regis uoluntas. I' q' cor suo se-
p'lture in eo loco elegit simp' nulla p'te accidit i' separando
ad alia eam sepeliendum e' e' iustum r'oni c'sonum ut corp'
q'to integrius potest sepeliatur a p'lis e' r' o. vii. diuisis membris
inter c'sp'it diuisas p'sonas in eccl'iam. In h' iudicem q' sicut
id ip'm ad p'municam sollicitudine sunt membra in corp'e sic debent ee
p'sone in eccl'ia sollicitudo g' q' debet h' p' e' in eccl'ia diuise p'
i uice ex uoluntate illa d' e' ad instar sollicitudinis q' h'nt mem-
bra in corp'e ex n'. Cum g' sit laudabile a p'le desid'ium uo'
est m' sese amantes ut membra corp'is eccl'e q' q' p'le e' fr' mori
entes eligant sepeliri in sepulcris amicorum suorum maxime patrum
a c'sanguinitate aut affinitate c'iunctorum ut p' ex iam d'c'is
ut pau' sunt ad sil' resurgendi i uomistio die uni' k'pa a' as
signando q' Joseph uoluit ossa sua sepeliri in sepulcris pa-
trum suorum dicit glo. sup' p'o c' c'. q' in sp'u uiderat q' d'ns
resurgere debet i' nale g' desid'iu a laudabile est i membris uni' cor-
poris ut in sil' a q'to magis c'iuncte possunt sepeliant' sil' ex-
pectantes resurrectionem ut mag' q' c' in se p'ati ad illam p' h'
q' est tale desid'ium p' ti' magis i membris corp'is q' i' p' uot'e i me-
bris eccl'ie max' ex h' q' unum membrum no' potest resurgere n' al-
ti c'iunctum q' potest i' p'q'uel h' q' in sit ab a' separata q' c'ro'
a no' in h'oe ad h' fit q' laudabile a n'le desid'ium corp'is sui de-
bent iplere quo ad id in q' in h' c'fic' uia ut r' p' q' h' m'b'
dispositum a uoluntas elegit a p'posse n'le a laudabile desid'ium
membra implicant ui' g' laudabile a r'onale e' q' quilibet moriens
cor' suo p'uideat ut integre sepeliatur q' h' fr' ualeat a hoc
ut dictum est maxime i sepulcris patrum suorum. Unde ut puto nullo
mo' placuisset iacob q' ab ex membris suis p' in ciuitatibus ut ex
racionibus filii sui potest simp' elegit sepulturam in sepulcris patrum
suorum sepeliuisset alia p'firmacio e' g' c'sit r'onale a laudabile
q' eligere sepulturam cor' suo simp' in uno loco q' integre uelit

corporis sepeliri non supplicat romanus voluit cum quod si prudentissime moreretur in illam de corpore suo sepultura ad similitudinem prudentissimi quam ad ioseph commovebatur quia videt quod fratres sui non sufficerent ad deferendum corpus suum in sepulcrum patrum suorum sine magno periculo et gravamine quamquam concedant vero corpus suum sepeliri tamen non praecepit non composita sua secundum sepeliendum in sepulcro patrum deferret et carnes maneant manent in egypto propter hoc utilitate jacob autem sciens quod post mortem ioseph sine gravamine corpus suum integrum statim possit deferri sepeliendum in sepulcro patrum suorum non praecepit filius suus tamen de sepultura ossium sed corporis sui simpliciter unde filii sui ex eius praecepto patris praesumentes integrum corpus suum velle deferri et in sepulcro patrum sepeliri non invenitur quod ad intestina cordis subtraxerunt sepeliendum in egypto vel in alio loco et in medio sed corpus simpliciter conditum aromatibus sepeliendum detulerunt et sepellierunt quod quoniam vero talis regis voluit fuit negligendo sepulturam suam apud dominos monachos et hoc precore simpliciter in quo praesumendum quod integritate dico quod vero talis regis quo ad duo scilicet et quo ad hoc quod corpus suum sepeliretur apud dominos monachos et quo ad hoc quod integrum sepeliretur ad implenda fuit non forte cum voluit simpliciter in integrum sepelliretur ad implenda fuit ...
mente pro qua praesumendum est quod ad similitudinem de corpore suo sepultura ordinasset quod ordinavit sic illarum prudentissimi quod si forte non fuerit voluntas eius ipsi quod cor regis sepelliri debuit et potuit apud fratres et quia ita erit simo in solone ...
prius sepeliendum et sepeliret et non cor sepulturam reddere cogendi sunt cum omnibus que ab ipso receperunt et teneant cor restituere et sic monachi repetere cum rex sepulturam suam apud eos elegit simpliciter non tamen in favorem eorum quod pro nunc et secundum eorum esse et sepulture patrum suorum quam apud illos est ut hoc ad fratres in iniuriam ...
alicuius corporis plenam dissimulare possent non tamen tale quod quod fratrum est iniuriam esse sine et secundum eius quod primum processum regis est ... magnum detrimentum esse ut ita inde quod possit in postmodum ...
habet sic ... est ... et sic ... non concluditur non ... potest
potest

Ad argumentum ... usque ad ultimum in quo ... sumitur in principio ... distinctionis ... ponitur in principio respondendum Et primo ad primum quod sepultura cordis apud fratres in nullius vergit detrimentum adhuc quod non est iam immo ... magnum detrimentum monachis ... et hoc est de facto quod principaliter secundum ... iuris ... apud fratres ... dictam corporis regis esse sepulturam propter cor quod apud monachos propter totum residuum sic ita ... facilius rex filius suus ... possit inducere ad eligendam sepulturam suam apud fratres et ad ... successores ... sui et filii illorum ... et sic ... regni quo ad omnes successores apud fratres quam apud monachos ... forte ... ex cordis sepultura data non suis ... Et quod assumentes ... eis summum detrimentum sic ... considerandum ... quod fratrum ... alicui ... non est ... in oblationibus et questu temporali ... ei in spiritualibus ... Si tamen ... quod ... ergo ... Si tamen ... cum ... non ... cor sepeliendum recepit ... fratres ... Si ... quod ... cor ... eis ... sepulturam ... quod ... in ... ad ... quod ... cultus dei augmentatur ... quod ... quo ad statum ... non tamen quo ad modum faciendi ... placet ... non placet fratribus ... modum faciendi ... displicet ... modum faciendi ... quod ... cor ad ... et ad ... non ... offensis non oblationibus ... placet ... indicia offensis ... Si fratres non ... cor sepeliendum non receperunt ... simpliciter non ... dimittere ... non ... ... non est reputandum ... quod ... electus sepulture suorum ... in Christo ... relatum ... quosdam ... agentes qui ... videlicet abbates monachi qui non studio caritatis sed zelo ... et docere

atque secundum non cessant seculares quos ... post in res suas atque possessiones sive in vita sive in morte monasteriis illorum ... quibus ... et ... receperunt vel de locis relinquunt

Ad secundum quod dicunt monachi receperunt vel de locis ... in ... et ... monachis ... arbitrium ... quod non est simile ... quod ... xiii. q. ii. ... placuit ... arbitrium ... antiquorum patrum canonice institutione ... sepulture ... cum ... in ... elegit ... ex ... antiquorum patrum ... consuetudine ... audiat ... impeditus ... regione ... honerosum ... periculosum ... portare corpus regis ... intestinis sepeliendis ... ad sepulcrum patrum suorum quod elegit rex ... intestinis sepeliendis potuit ad ... aliam ... Si ... prudentissime ... debuisset ... ioseph de solis ossibus suis in sepulcrum patrum sepeliendis ... est ... et ... epicureales ... potuit ... in v. ethicorum Si ... reputare ... prudenter ... ne forte sentiretur fetor et asportari cor integrum ... sepulture ad ... cor esse ... ad sepeliendum ... intestina a corde et dare alii esse ... ad sepeliendum ... intestinis ... de parte corporis ut de corde quod ... cor fuit asportatum ... locum sepulture et sic hoc ... disposuit ... cor dare sepeliendum ... deferre ad sepeliendum ... ad ... invenerit ... immo si commode potuisset ... cor integrum cum intestinis detulisse hoc facere debuisset voluntatem patris sui ... adimpleto ... ad hoc faciendum ... ioseph non legitur intestina de corpore patris sui iacob extraxisse ... mortis iacob in diem sepulture ... dies plurimum ... preceptum ioseph servis suis medicis ut aromatibus condirent patrem quibus iussa complentibus transierunt xl dies et flevit eum egyptus septuaginta dies et hoc ... ioseph ... chanaan que ... distabat ab egypto ... xl dierum

Ad ... locus religiosus ... corpus ... esse sepultum vel sepultum est ... sed ... civilis ... sic ius ... iuris ... ius canonicum ... Ius ... in capite ... humano ... et ... capite ... corpus ... nobile ... esse ... sepulturam ... residuum corporis sepulturam ... capite ... in ... corporis ... In capite est ... corpus In capite ... vigor ... In ... in ... ... quod ... et ... membra ... venarum ... corporis ... In ... quod ... in corde ... est ... a corde est ... motus ... spiritus ... in ... ad ... arterie que sunt ... in sanguine spiritus ... nobile

i p̄uaīs ubi est cor eius censendus ē post Ficedus intrīs illis i eā sepultū qm̄ ii sepultū est corpus ad reputatī i eū dum corpus sepultū absque corde fōrte sū decrē. vū. i potius censend q i resurget licet ii cor sepultum est relatū ad cor toto residuo corpis q eius ꝑtgnato i eūn ꝑgens q eā ut ē di eze. xxxvii. ubi loquitur ꝑpha de re ire ne i eo mō cūe d eē cōmocōne di nouissime di eē cōng cōq ancessit ossa ad ossa iunguntur ad iūcturam sua et ē illa iūcta intende sicut iūctio in quo iugetur aiā a quo ichoatur motus aliū ꝑgsingi ut htu ē s i sic b Ficedus intrīs ūalis potius censend ē cor eē sepultū aps fier qui apud mōchos. ¶ Ad q̄ntū sz q ūiq civilia pn ceps p̄ mutare tumultus ic. dō quod arg̃ F in supposit q̄ ii iueit iure ciuili q princeps posse mutare ȳo a leua uoluntatē defūcti ul totu cor ul pte corpis alibi sepeliendo. Sz si corpus iā sepultū d tūsferri de loco ad locū hec dñ auctē pncipis ut rectoꝝ puīcie i glo ordinaria exposite. i. ep̄ ut epi q q dicunt d h iura gnlia hec est ō iuri canonica que distōre ꝑhibent ne ꝑs seculares disponat de rebz eccliasticis qr eū moibz i rebz coībz ul hec ego ꝑ cōsiug q religas fidelum q̄s eos scōs reputauit ꝑcep in fide catholica decessisse cōn tur q illa i resurrectionis i ine glosa ordinaria resiupis aīabz p aīas glia ꝑfri in sempiternū ul g ex reliquis corpm fideliu defūctoꝝ in eam ul iniciatio sepultura hunt oīs principes ꝑncipes distes ne cor tumulatū ꝑpā auctē de tumulo in tumulū trāsmutē sicut ii cor ul tumulata corpa qui duas sepultas eligūt ꝑ a pic do et diuisis ꝑtibus ea tumuladas cēnde ¶ Ad quītū rege ꝑdecessores nom regis intestina pdecessoꝝ suoꝝ i lō gīnqs ꝑtibz morientum ꝑtunt fuerunt i ē dō q si cōo loco ii mag necessitate ī toa decā intestina a corpe se pare alı sepeliendo ne debuere ne potuerut n q cumq consuetudo in h casu eis i ꝑsup licz q̄ nō eē cōsuetudo. Sz corruptela incīnuēcūo Sz ex rebz eccliasticis dispēn dis n in casibz aūnie l ex pnlio s cōmiss quere ē abit eā si supuenerit posse sil b q sūs tactū ē sepetire i una eclā intestina ul in diuisis pciētā eā. Si tū ꝯtigit ea ul pte corpis asportari ꝑ ꝑr locū electū sepulture i corpis sui sinupr ius hēret i hīisset p illis ecce pre cēdi asportatum i illi ap q̄s i uētū eet tenentur restituere q si aliqs expēsas fecisset posset forte age ad inuicē ul ergā heres in defūcti si sine expēsis n fuisset asportatum ul ergo ꝑ illis eccle. ¶ Ad sextum q in testina tota ꝑ eqm data erant frībz ad tumulandū sicut potuissēt ea licite tumulasse n mō tumulatū ē dō q nō est ium q dā intestinata ii fuit eis data ii ad eū actum s. tumulandi i s i statum i ꝑꝑ ead cōm q extracta sūt ex corpe ꝑꝑ q nō potuiē ea l pte eoꝝ deferre i offerre ali tumuladi ¶ Ad vii. dicitur ē per id ¶ Ad viii. pz p id i p pdicta q regia i ex tuue tunc ꝑo tuit dare cor ad tumuland ii illa intestina desunt tumulata ul pse tumulandum in a eclā ex ꝑōa bili tū de eā ul sit cum aliis intestinis. Sz ad defen dum ꝑꝑ locum ii ꝑꝑ ꝑā suis elegūt cor sunt sua suā sepulturā nō potuit dare q te cessasset eā q dē bet ali sepeliri ipuī aut a intestina. Si ē possent deferri sine mag gruamie i piculo i pclo ipē rect tū eā deferre usqz ad locū sepulture ecclie sicut dictū ē ¶ Ad ix q abbas i mōchoꝝ cōsilii intuerent i auctoritas su ꝑioꝝ dō resumendo sūt uribz disributio in sco p te ut n q si libalis cōsilis coꝝ intuerent i auctoritas supioꝝ libe lē. Si tū cōsilii hunt auctē in cōmittendi ordinacōꝝ defūcti rēia hnte frm est q sup cordis sepulchū frm est ut ip̄i tenetur cor restituere ne inochi posse aut tenet ipsi repetere q supp dō ē q si fecasset libere tunc rōz dis pensandi in h illi supiores hīisset ali ce nō fuisset leg

tunc fem coram deo i pichii dist inniet sicq i h eet omissiū illis supioribz i illis qui eos ad h iduxerunt. i q cūqz erat i ꝑli ꝑendo ē ad pinā roꝝ que dīe siquis i i casu ii cōcesso q eiō q mh illo expleui solo cōsiliu ē illo ꝑtas intueriente i supioꝝ dispensatione uima facit casum in quo frībz cōcedo sepelire cor ¶ P̄ id pz ad s q abbates vini ꝯ x. que legatur s tur id restituere om est ē ii fiat desu illius cui sbch i h in rebz eccle cx auctē suioꝝ sē h potestatem h uem sicut sūn ꝑom q in ꝑꝑōto. Si ꝯ cōsilii ab bates i mōchoꝝ fit nō libalis sz coactus i metu aimicē di leū lad bita ul nō ad ꝑistōs leū ad ꝑi scā illicat ire ras corā deo queq erat fem ii suiores ex uima eā hiisset potestatem in hec mittendi uoces defūcti q ii uoce albus i mō choꝝ potuiut tū ꝑ clia uba expssisse cōsiliu suū l cōsiū h uis sunt i meto q ei cōsiliu aducientem auctē supioꝝ albas et mōchi ullam forte huit potestatem cor repetendi in fies de nentur ipi restituere dico q ad foꝝ eccle in licitas l coram deo a i cōscius uo est ꝯ rū. Si nō fuisset cōsilius illoꝝ omō libal a nō supueniss auctas supioꝝ eō q nō ualuisset cōsiliū illoꝝ in ꝑiudiciu eccle i eiū fauore rex elegit sepulturā q tenentur mōchi repetere cor. ex ꝑꝑ eā illi restitue ut. xxiii q. iiii. si nō eps ui d d glo ea que in nobis cōmittitur fale ꝑ sūn remitte eā uo que in alium fit cōmissa eū mag desida eē. v. dīe. Glo. si nō epē pōt remitte iniuriam illata eē nō eō q ꝑꝑ solus epē remittere sz ꝯ epē ꝑ eīcor di cau ticaꝝ reꝝ. ut xii. q. i. e. ult. vii ci sit ꝑ ciuedur cōdz eē nō pōt facere detiore ut ex de cōa. c. ii. q multo mi nec albas cōsentiū sic tenent repete mōchi cor i si tū sū scādalo fi posset. xxiii. q. iii. nō pōt ut cōstituet Sz li si suiores metu qui cadere potuiut i ium cōstāte iduxā fuisset ad adhibēdū cōsiliū ubo ul fco cordis sepulture nō uellūiss fribz corā deo q tenent. l sz forte ab eā suioribz huabz rōnz frm suū nō cogente restitue ut mōchi posset ē repetere ¶ Quo a sup h iuitatis sit q ad h quo i mez [illegible] cōstituit ipi p quos actū ē uidimus.

Sequitur illa q ptinet ad hunā ii et ad hōēs gra sīi ii q elebātur qdā ex pte aīe qdā uō ex pte corpis. q dam uō ex pte cōiūcti ex corpe q aīa. ¶ Ex pte aīe q̄ebat uiuū ptines ad statū eius siūlem ut gra i glia sunt id i duo ptin ad statū cū ū lez. vum ex pte sue sēt ut ex sudatis ap l ꝑlitondi q intellq i oibz sit un uno an ā qū possit demari ad expte cōgnus eius ut i nob sit ad i cthe addita ¶ Et prim ar q gra i glia nō sit id quia ē id actus id ē actus. Sz nō est id actus gre i glie. q si ccut id cōact glē sit i me te uidet deū per cētū tūc id eēt actus gre i huiꝯ glie. uidet deū in me de pcēm l z inplete sic gra eēt hitus inplet sic gra eēt hitus inplet i glē sū glia inpleta. Si gra i gla essēt id aīs f in est g i aīs. ¶ Q uīi ē hie elicieus actu hitudis in diligendo dīn ex pte uo i l infuso ut est hitus caritas g i sit. in ꝯgnoscendo q cōhitus quo ipiū inpura cōgsauit sic gra qca i quo infuso eā cōgstēm eēt gla g e. ¶ Eo q ꝑꝑ [illegible] aliu sols appllan gla obiectum in quo b n glorietur. si q dz i ꝑꝑ glia mea tu es. ¶ Aliu actus intēdi sū cōgsec di deū. i e. ix qui gliat in h gliet sare i nosse se me. ¶ Aliu delectatio om q sa lxvi. delictiaꝝ affluā tis ab oī glia ei hic tū solūmō sunt ꝑhitu i hec pūr expte intellq de quo maior est dubio q cohi tū ex pte nō l ex pte ē notus hitus ē caritas quo diligimus dīm in pña i in futuro q s e aut ex pte intellq ē ai hitus quo in pna deū in gem ꝯ et infuso uidebim ubi et q uerū sit infuso aliq lum gle tractat in fusim deferēs pcēm a gra q hī ipura sū th lūinue q gla appellatur. ꝑsa. he. uerus lumi tūri i gla dūi sup te orta est. i e hic supp d h q ab deriuatur gra gratū faciens etns p se i eē me

proprium in ea esse super illi perfectiones et reddens deo gratiam ab esse redundat in potentias et eas perficit secundum diversitates potentiarum secundum diversas rationes diversarum virtutum quemadmodum lux infundens se in solem membris secundum rationem luminis per diversarum dispositionem in diversis partibus colores diffundit secundum rationem diversorum colorum ut patet in yride. Ut sunt haec in re gratia et virtus gratuita sunt idem et differunt sola ratione et est donum caritatis ut perficit voluntatem ad actum suum voluntarium amoris et intellectum ad actum suum aliis intellectualis cognitionis et hic exposuimus. quia ad hoc quod fit potest ex parte data patria finaliter non restat hic unde in gratia perficiens totam animam secundum dictum modum sufficiat ad perficiendum eam in patria sicut hic in via. quia si sic positum est quod gratia et gloria sunt idem omnino ex parte quod sunt diversa. Et dicunt aliqui quod cognitio dei in via et in patria omnino altius et altioris est potentiae cognitiva quae dispositione egeret ad actum cognoscendi sicut indiget intellectus ad cognoscendum deum secundum diversitatem actuum diversi dicitur dispositionem igitur esse aliam dispositionem intellectus in via et in patria. cognitio dispositio patriae est gloria et dispositio viae est gratia. gloria igitur et gratia nullo modo possunt esse idem quemadmodum igitur diversi sunt habitus spirituales quibus ex diversis scientiis habent diversa media ad cognoscendum eandem conclusionem puta terrae rotunditatem per medium naturale et geometricum sic sunt diversi habitus gratiae quibus disponitur intellectus ad cognoscendum deum non in speculo et in enigmate in patria et revelata facie in futuro. et quia voluntas sequitur intellectum idem est requirendo diversus habitus ad diligendum in patria alius ab eo quod diligimus in via et dicunt quemadmodum extra in esse animae redundat in potentias animae et sic totam animam perficit in patria. sic habitus gloriae est in substantia animae et redundans in quas potentias animae per quod sunt principes beatitudinis et sic perficit totam animam. quia si ita esset in vita praesenti non haberet in anima habitus gloriae quia superflueret quia actus eius in patria non habet extra sic in vita futura non habentur in via habitus gratiae quia eius actus non haberetur et superflueret ponere habitus non possint exerceri actus. Praeterea quoniam se habet ex parte intellectus non sic se habet ut dictum est ex parte voluntatis actus enim diligendi non est aliquis alius in utroque statu quia non est ut ad obiectum praesentem sive ipsum fruitionis in obiectum ut est habitus et non sic quia est ex parte sua non est altius rationis quoad inferiori actione volitionis quo ad id quod se ipsum habet et forte sic ut est aliquis actus volendi obiectum quale est intellectus praesentem sive in enigmate sive a parte vera et si voluntas sequitur intellectum in hoc quod non potest velle nisi cognitum non tamen ad diversum genus volendi differt solum penes perfectum et imperfectum ut loquimur perfectius cognitum perfectius diligatur. Si igitur ex parte intellectus non potest intus gloriae diversus ab habitu gratiae nisi propter conditionem nisi igitur cognitionis ideo tamen ex parte voluntatis non dicitur ponere alius et alius. Sed sufficit idem propter id quod volendi differens solum sicut perfectum et imperfectum non sicut caritas imperfecta in via quae voluntatem imperfecte elevat assistente et cooperante spiritu sancto ut voluntate mediante elicit actum volendi gratuitum licet imperfectum sic caritas perfecta in patria voluntate elevata perfecte et spiritu sancto perfectius operante elicitur actum volendi gloriosum perfectum. Ex parte autem intellectus secus videtur quia licet ex parte voluntatis non inveniatur sicut dictum est nisi unus modus volendi ex parte tamen intellectus invenitur triplex modus cognoscendi scilicet intellectus credendo per fidem per sapientiam videndo ut est sapientiae opinio habendo omnis habitus cognitivos et videndo per claritatis clarae praesentiam qui animae actum credendi qui non manebit sicut nec fides. et propter repugnantiam eorum ad apertam visionem ratione perfectionis ex parte enigmatis et amicabiliter succedunt actus videndi et ad quod non ordinatur elevatur habitus sapientiae quia est ipse ad eliciendum actum intellectivum et idem habitus non est ad diversos actus elicitivos quorum unus actus manet super invicem nobilissimi et requirit habitum disponentem potentiam ad actionem et aptam eam ad actum. Si est requisitus in actibus inferioribus propter eorum excellentiam quia excedit statum naturae multo fortius in actu suo qui summe excedit statum naturae necesse est igitur ponere habitum manentem cuiuscumque sit dispositionem elevantem intellectum ad visionem gloriosam quae sit lumen ad quod naturale quod appellatur

lumen gloriae. Et hoc videtur propter actum intellectus lumen istud non parum in substantia animae quod sufficienter disponit per gratiam et aptat ad esse perfectionem recipiendam per actum istius potentiae sicut non sufficit dispositio habitus autem caritatis licet parum solum modo in potentia intellectiva ad perfectionem ipsius secundum dictum modum et ideo quamvis gratiae eius in substantia animae non redundat lumen istud in intellectum. Sed immediate illi a deo infunditur propter quod dicunt quod gloria et gratia non sunt idem. In dicto isto non video aliquam necessitatem cum lumen istud non intellectus potentiam nisi propter actum videndi constat enim quod actus videndi non dicitur in intellectu ex habitu aliquo quia habitu utimur perfectum quando volumus et sic ab sed praesentiandum se maiestatis ex habitu illo possit dicitur actus videndi quod falsum est immo propter sola praesentia luminis immediate elicit intellectus actum videndi secundum quod alii eminentius declaravimus et sic lumen istud gloriae non oportet ponere ad disponendum potentiam in eliciendo actum videndi sic igitur ponere ipsum sic necesse licet non esset nisi ad disponendum potentiam in elevando eam per hoc eam aptando ut per praesentiam divinitatis eliceat in se actum videndi ad quod faciendum ut videtur sufficit habitus sapientiae quemadmodum ex parte voluntatis sufficit habitus caritatis ad elevandum et si non sufficeret ad eliciendum nec quidem ad cooperandum nec videtur propter ad oportet ponere habitum sapientiae in patria actus enim intelligendi eo dicitur per statum viae quia non erat nisi ex fidei supposito in futuro ut alii declaravimus non manet ipse sicut nec fides et licet maneat actus intelligendi in patria quod habuit in via ex fundamento fidei aut forte eiusdem secundum alium modum vere licet habitus sapientiae non ordinatur ad actum videndi in patria melius ut ad actum intelligendi eliciendum quod eliciebat in via aut secundum eundem modum ordinatur tamen ad actum videndi in elevando potentiam et aptando eam ut sit ydonea ad recipiendum illum et si in eo quod ordinatur ut ordinabilis est ad actum aliquem eliciendum alium ab actu videndi vocetur habitus sapientiae in eo tamen quod ordinatur elevative ad actum videndi nec nominatur nisi habitus gloriae. Quantum ergo ponimus propter non et secundum hoc quod idem sunt gratia et gloria et quod gloriae lumen non est nisi perfectus habitus sapientiae quod non est nisi in gratia redundans de esse animae in potentiam intellectivam. Si tamen alii hoc praeter lumen supernaturale quod gloriae lumen appellatur non privative vel elisio necessitatem tamen non video et hoc necessarium est ad primum. Ad primum in oppositum quod gratia et gloria non sunt idem quia actus gloriae non est actus gratiae. Dicendum quod actus dicitur gloriae vel quia est actus qui est ipsa gloria vel quia est actus a gloria elicitus et simpliciter potest dici actus gratiae actus gloriae dicitur summe eo gloriae primo modo est ipsum videre quia ipse actus est ipsa gloria secundum unum modum ut iam dictum est et actus gratiae illo eodem modo non est videre ut procedit obiectio sed solummodo gratificare animam deo et sic non est quod actus gloriae igitur non sunt idem nec gratia et gloria. Actus gloriae secundo modo sumendo gloriae dicitur ipsum videre quia est habitus quia dicitur gloria secundum alium modum contractum. Isto autem modo gloriae idem est actus gloriae et gratiae quia idem sunt habitus cuius actus est videre nec elevative sic est per gratiam in spiritu videmus deum licet imperfecte ut patet ex dictis. Sed elevative ad quod ea levat imperfecte ad videndum deum in patria imperfecte et in cursu nisi vel licet maiestatem quemadmodum visus fuit apostolo in raptu. Sed perfecte elevat in vita futura ad videndum deum perfecte in permanentia quemadmodum visus est beatis. Et sic ... ponebatur alia ... tamen non dubitando

Circa secundum ... quaestionem singulorum sicut intellectus sibi animae rationales secundum unum ... tantum sed sicut alius orator quod constituit unum intellectum esse in omnibus alius quod multos per multitudinem. In primis videtur non esse tamen quod homines dubitaverunt quando fuit aliquis singulariter habens duo ... An intellectus sit forma et actus corporis. et an sit idem numero in diversis an singuli in singulis immo ut arbitror ipse in sic sicut in indubio fuit nec umquam per supposito quod fuit quod prius non habuit quod intellectus unus numero sine in quod diversi in diversis in quod esset forma et actus substantialis quod non esset. Sed inter utrumque horum fluctuans modo per unam partem modo per aliam apparentiam protulit secundum quod quidam expositorum eius Themistius et ... Grecorum quia Arabicorum exponunt eum in omnibus dictis suis ... per unam partem et aliquando per aliam. quia est dubitans non fluctuat tamen tamen ... per unam partem cui magis adhaeret quia ... plurimarum auctoritatum quae apparent esse pro parte ... inter ... ex modo ... quae non ... sonare pro una magis tamen pro

n̄c ex d̄cis expositor̄ eius h̄ fundamentis eius de q̄bus nulli dub̄
ē qn̄ ea p̄ ut n̄c dicetur statim in sp̄ia d̄ ē quod si p̄mississ͡ et sectā
at aut saltem cui p̄ta mag̃ consentiat q̄ si de alta p̄te eius
nō fuit u ē ad n̄c̄t q̄ consid̄o de aīa hūana ad duplicē
sciām in ph̄ia p̄tinz s. ad n̄lem q̄ mathem̄ticā s̄ ē q̄ d̄r i s̄o
ph̄ ph̄icu oz cons̄ sc̄e sc̄em q̄ad medicū ūnui q̄ fabricē
usq̄ue ad cui vim eiusq̄ z ic̄ h̄ que sūt separate q̄ad sp̄ēs in
in a h̄o c̄ generat hoīem q̄ sol quō a h̄ separl̄ q̄ q̄ sit p̄ne
p̄ine determinare op̄ ē h̄ est d̄ic q̄ n̄lis ph̄s considat for̄ sep
am in m̄ ta existentem usq̄z ad aliq̄ t̄mi determinatum s̄ cūmū
nalem i ccōnis sue q̄ad medicus considat ūmi usq̄ p
tinz ad sanitatem q̄ est finis ei⁹ q̄ sil̄r faber eos usq̄ tū
ptinz ad artificium ex illo q̄ est ille ē̄ ph̄i n̄l̄ c̄ for̄ ptinz
separata q̄ ptini in m̄ existentem cui⁹ est aīa r̄oalis que for̄ h̄o
minis s̄ q̄ ē ē gn̄dinis d̄ās hoī c̄e q̄ quo ad h̄ ptinz ad cō
sidaco̅z n̄lis usq̄ nō est separata s̄ uirtutē intellc̄ q̄ ap̄ p̄ius
ē hoī ptinz ad considacoz meth c̄ s̄ q̄ d̄ic xii me t̄ cause
mouentes sūt que p̄cedunt h̄ a sūt h̄ sic hō ē san⁹ sai
tas q̄ h̄o sūt in simul si a ad remanz in p̄ceno querend̄
est de hoc si aīa est tal̄ est disposicōnis nō tota s̄ intellc̄
tota ē forte est impole hoc est d̄ic q̄ c̄ mouentes p̄cedē
dūt gn̄atum for̄ aut ē sit cū eo q̄ nō p̄us h̄ c̄ h̄ sa
n⁹ q̄ h̄ c̄ sanitas est eius s̄ si aliqua remanz su eo
aīt est for̄ de h̄ querend̄ est s̄ i meth̄ c̄a nō q̄ si iā d̄d
n̄c talis assit q̄ sit tal̄ q̄ q̄ maneat p̄ hoīem h̄ assat
q̄ nō p̄cedat supposito t̄ q̄ sit for̄ q̄ actus sīalis n̄e ex
quo p̄mo eutes est ip̄ nō afferre q̄ in hoīe corrupto
Querit mo de aīa ut̄ a intellc̄ separat⁹ a magnitu̅ne
intelligat ad separatum sb dubio ppōnit sic q̄ id p̄o eius
de si ē ad aīe separati opin aut passionū p̄pū contingit
utiq̄z separari si nō ūnui p̄pū ē ip̄o nō utiq̄z erit sepa
s̄o n̄c cōndes ē ex coe ipm̄ nō assere intellm̄ c̄e formā
q̄ actū n̄e ex q̄bz d̄d ultī⁹ nō ē cōndes an posint intellc̄
plures plui ul̄ vnicū singlor̄ si ei sensissz q̄ nō eēt
actus q̄ for̄ n̄e s̄ oīo ab ea separatus ex fundamento suo
q̄ indubitatē posint q̄ s̄b eād sp̄e nō plificatē i diuid̄
n̄ p̄ m̄ ut iā declarabī necc̄e hebat ponē q̄ singlor̄ nō
sūt singli intellc̄ s̄ vnic⁹ omi q̄ h̄ si sensissz q̄ esset
actus q̄ for̄ n̄e ex fundacō quo posint q̄ sp̄es exn̄s i m̄
ut for̄ q̄ actus ei⁹ plificar̄ s̄ plificacōz n̄e ut iā declaba
itur necc̄e hebat ponē quod singlor̄ singli sūt intellc̄
q̄ curientes ē q̄ nō assunt intellm̄ c̄e formā q̄ actum
n̄e n̄c q̄ negant sil̄r cōndes est q̄ nō assunt intellm̄
c̄e vnicū oīm̄ hoīm n̄c singlos singlor̄ vn̄ ulz p̄oē
titudinalr̄ continuare sicut quoq̄z consissz aut rōz cō
cessissz qua p̄ba q̄ nō sūt singli intellc̄ singlor̄ q̄z
c̄ intellc̄ p̄us manz s̄ unitatem quolz hoīe corrupto
q̄ s̄ alz posuere mūdū eternū infiti hoīes p̄cessinnt ḡ
nūc c̄ent infiti intellc̄ sil̄ mouentes q̄ exn̄tes nō p̄
ds suppone q̄ alz lex z̄ndissz quia nō h̄ ab ipo q̄ assba
ne posint intellm̄ c̄e actū n̄e q̄ plificari p̄ q̄ntam atq̄z
manē in p̄ceno q̄ si h̄ posuissz necc̄e est ip̄m̄ cōcedē q̄ nē.
Si aūt nō posuissz negassz illam qua d̄z q̄ hoīe cor
rupto manz as intellc̄ p̄pūs eius post ip̄m̄ q̄ nē aūt
d̄eaz nō concedēt n̄ s̄ modū quo d̄ic algazel i meth c̄a
sua in quo fuit multād ei ordine s̄ ecūn in finitas n̄
remouē ab eo sic n̄c a motu celi n̄c ab aīabz manētī
bz post corpa q̄m eo q̄ una eaz nō est cā alti nō est
ordo eaz c̄e ius quo remoto aīa desinet c̄e aīa si sil̄ sē
i n̄ incentus sius s̄ q̄ cēnt sūt h̄ causs̄ vna p̄cedē
altām s̄ t̄ps causacōnis sue s̄ z re h̄ modū istū nō ponet
alz q̄ n̄ tali ponet c̄e nouū ut iā incidet vn̄ ut
arbitror h̄ alz h̄ incordinatis actuālz mūdi eēt in ḡ es
successiue in infinitū ire sine cā s̄u p̄t sic nō ē i d̄ es
d̄cōnē cōtinua p̄cedē in infinitū s̄ d̄cōnē q̄ augmentū
p̄ diff app̄oz mag̃ tm̄ ē ē ing̃ens ei ponē bis i finita
sil̄ c̄e i actu sic ē ipi in q̄ es ponē cō tū actu c̄e d̄ifsū

in finitum et c̄e ad infinitum ex illoz app̄o z° ph̄.
Ex quo clare p̄z q̄ alz nuq̄ in ph̄ia n̄ia al̄bene posuit
q̄ aīa separab̄l ēēt for̄ hoīs q̄ si h̄ i n̄l̄i ph̄ia posuissz nuq̄ i
methafīa in qua p̄posint supposint determinata in ph̄ia n̄li
s̄b ccōne p̄posuissz Uiterius quia ex q̄bz d̄ā alius fuit
sius clarz q̄ for̄ nō ē una sp̄e q̄ plures nūo n̄ p̄ m̄ d̄nte ipō
xii meth vniū nūo pl̄a h̄t m̄ q̄ vn̄ ei s̄tē c̄e q̄ nō h̄t m̄
vniū eoz statim est vnum n̄c p̄o d̄ici q̄ ip̄e diffinite
posint multiplicari p̄ m̄ nō que est ad c̄ene sue h̄ c̄ ex
p̄sse negauit h̄ cui⁹ ip̄ ē actus q̄ad aīe determinat aīas
plificari s̄ coz q̄ ut dictū est n̄c ip̄e plane determinat q̄ ip̄
ēēt actus coīs vn̄ quia hoīs actus nō ēēt intellc̄ n̄ q̄
intellc̄ in aīa ēēt for̄ ei⁹ sic alz lex h̄ nō assuit n̄c ad
Dico a intellm̄ quo intellit aīa si a ēēt ad p̄ quo hō in
tellit vn̄ q̄ cū tres sūt tres uires aīe p̄ncipales Intellc̄
tiui vegetatiuū sensitiuū vt intellc̄ differat ab aliis s̄b
s̄lō ut s̄ nō sūt in eadē s̄tā aīe an sit i° d̄ illis s̄lō
q̄ sūt sic t̄gonū in tetragono in determinatū reliquid h̄uic
q̄ qui diffinies aīam dixit q̄ aīa ē actus p̄m⁹ coīs org
anici d̄ic nō determinando de intellc̄tu sic c̄e n̄ si forte ēēt act⁹
coīs sic sūt aīe alie uires in brutis q̄ uegetabilibz p̄p q̄
s̄b d̄it s̄ oz ad q̄ē i oī aīa d̄icē q̄ ut n̄ sup̄ expositū ē
quō in unitate sic ē p̄o d̄ intellc̄tiuz aīaz c̄e forz sīalē hoz
quīs c̄ alz lex nō diffiniuit an aīa sit for̄ s̄bal̄ hoīs
in qua sūt uegetatiuū sensitiuū intellc̄tiuū sic t̄gonū i tetrag̃
gono q̄ q̄ p̄ s̄bam suā ē for̄ q̄ p̄fcō coīs organici sensitiuo
p̄fcō organoz exn̄s q̄ nō nō separab̄l. Intellc̄tiuo nullo⁹ organi
exn̄s q̄ nō s̄ hec separab̄l oīa tenuit que determinat de aīa hūana
determinat si esset de sua m̄te certissime que ē ūa for̄ s̄bal̄ hoīs
q̄ tot aīe quot hoīes q̄ tn̄ n̄l̄ cā de hec tenuit de aīa ē c̄
p̄o intellc̄ h̄ certissime tenuit q̄ in hoīe ēēt aīa ē p̄o ēēt
vegetatiuū q̄ sensitiuū sū in ead̄ aīa in q̄ cū ill̄ ē intellc̄tiuū s̄ si
hāt aliq̄ ordiē ad hoīez hec ē sic nauta ad nauē totū
s̄b cōne dixit sicut ē illud. Quid ḡ nō sit aīa separabil̄
a corp̄e aut p̄tes quedam ip̄i⁹ si p̄tib̄z apta nata ē nō in
n̄ q̄zdam ē p̄tiū actus esse p̄taz aut nō s̄ cīs cā n̄l̄ phil̄oz
p̄p q̄ nulli⁹ coīs sūt actus p̄p q̄ s̄b d̄it inferius. Ue i illu
liut q̄ p̄ sp̄ectiua p̄o n̄ ad huc m̄ s̄ m̄ ḡ altm̄ c̄e q̄ h̄
nō s̄ q̄ d̄ic cōm̄ q̄ d̄cā diffo equoce q̄ant aīe intellc̄tiue cū a
lus s̄ ut s̄b d̄it p̄p contingē separari h̄ sic p̄petuū a corp̄e ti n̄
solū cū aīa in qua ē a corp̄e s̄ ab aliis p̄tibz aīe ne separ
q̄ aīa hāt actus suos sic h̄t intellc̄ suū p̄p q̄ s̄b d̄it reliq̃
a p̄tes aīe m̄ q̄ nō separabiles s̄ s̄ de separatō ea quo ille
n̄ sūt in ead̄ s̄tā aīe cuz intellc̄u an q̄ sūt in ead̄ d̄nā sola
rōe hec relinq̄t s̄b dubio ū d̄ic De intellc̄tu a q̄ p̄ sp̄ectiua
p̄o n̄l̄ ad huc m̄ q̄ s̄ q̄ s̄b d̄it inferius siue separabili existē
s̄ ab aliis p̄tibz sūt separabili s̄ magnitudinē s̄ s̄ rōz q̄ determinat
d̄ictaz q̄ ad mo m̄ cōsid̄i intellc̄ ab aliis q̄ libz in libroz ponē
ut p̄z in sp̄ia tā lr̄az ut d̄ubiū oīo d̄imittat insolutā
ex d̄cis ḡ n̄ m̄ plane hēntē c̄e ad q̄oz p̄ p̄a ei⁹ p̄te d̄d
q̄ ex d̄cis suis ineis quo determinat de aīa ut n̄r ph̄s b̄ p̄
h̄ ond̄i q̄ intellc̄ sit act⁹ q̄ p̄fcō coīs q̄ i unitate in d̄iuid̄ū
ēēt cū h̄ opinatus fuissz alz nisi s̄b cōne p̄posuissz suā determi
acōz q̄ in determinatā reliquid supposito ē q̄ ē act⁹ coīs vni
uote sic alie pot̄e q̄ p̄t h̄ q̄ ille sūt educte de p̄o n̄e intellc̄
aūt ab extrinseco uenit tetigit in eis que de aīa dixit
q̄ q̄ talis ēēt supponit in tota sua determinatē h̄ nō determinauit re
n̄ debuit supponere quia si ad de intellc̄tu determinaret aliter sic
illis ph̄s nō debuissz de intellc̄tu determinare q̄ q̄ nō possz ponē
intellc̄ for̄ s̄bal̄ hoīs in coīs n̄ ipi apparet se cū sup
ponis q̄ ex d̄cis suis possz ead̄ rōne q̄ singli sic intellc̄
diuisoz n̄ ex cōne q̄ suppone determinacōz suā p̄posuissz q̄ sic
tus coīs ēēt p̄ corp⁹ in diuiduari possz. Si nō respiciam⁹
ad aīa fuit suā mag̃ gūabia videlz de mūdi eternitate
hoīm infinite p̄cedentū q̄ intellc̄ corruptoz q̄ p̄manentiā p⁹
corp⁹ ex quo seq̄ q̄ iā ēēt infiniti intellc̄ sil̄ exn̄tes q̄ ut
dicitū ē nullo nō estimo ipm̄ posuisse cōsid̄ando ā q̄ fuit

pont q nl novi pot fi i mundo n mediante motu celesti
q aie humane no gnant ex m nisi mediante motu celi
nullo mo potuit pone aliq aias novas h corp sunt nova
a si eet actus corpis in singli hent singlas aias oportet
q infinite aie pcessisset ab etno oia corpa humana gnantur
p motum celeste q sic eent mo infinite sicque fuint
vinite sic eent mo infinite vmete q nuq erat vinite q
oia inn in apud ipm fuisse mo eni vn q d i xii me
di asa maia mp treno uciam d hicum est h dicto
dicte dixit quia demete sua no fuit ad posse ee pte
tum ex pte postq ex pte fuit an ut plane pat
ex fundamentis suis pmo ce q iii de gnatione q corruptione
fili potuissz ab etne posuisse aias manere pt corp qm qn an
que sunt separate eent sine ppiis corpibz q manente nl cantu
diali deciaunt hec ei huit p pmo q nl fuit ei iniu
deciandu n q ex sensibilibz et ex motu no potuit gnaie
et ex ex sensibilibz q ex motu no potuit ei appere q hee
aliq insii i mundu n moveret corp quia nllm insu cay
pcipe possint potuit n ex motu pcedentis ab ipsis corp
bz sensibilibz pp ea in xii methe ex motu qntitatm plurabile
rom assupsit quia gclusit q dicent sunt separate sine
corpibz pp is q eent ociose nuq g posuiss p intencon
aiam sp manere pt corpus qn q posuissz ea fuisse
sp an corpus g ab etne deciat formu pcede no id aut
est sz sub dubio q gconuo de aia dic q maneat ipe
mo no tota sz intell q addit dubitatie tm e forte
impole pp negatiu q ssitiu de qbz omisit sb dubio
an sit idem sbo intelleco et te maniente saltem i spm
aie vel ut in radice an differt sbo pcul dubio n ma
nent sz aliis suis fundamentis magis liquet q maltm
pteem magis declinet intell q intell si manz i pos
tremo pfuit i an imo q in pmo maneat li magis
p tto h mt qn dixit hec separi g magis h mt p tto
q an pfuit q sic q n actus corpis h i hec eius n fui
q ulterius q inim plificari no potuit q plificacoz si
in pti est ingnabilibz q corruptibz n posuit un q sit
pp cem rei q ad posuit plificari in eade spe ma e
atem que opta ex m q for hnt in a pte ceni e sic
vl que sit sbui ceni ipius forte q ad posuit icad
spe plificari actu nulla vn in ptius q corrilbz n po
sunt n vnicu indiduu in spe vna pp q dic xii meth
si ples celi fuint sic hoies erunt s vni spe q ples
mo q gnabiles q corruptibiles pp m ut pz ex lia
i dein C g ap ideum quecuq de aia idli in libris m
bz tetaue ex suppone q adhuc dixit si esset for q act
corpis ut ex nllo sequatur q ad ipm ee form q actu
corpis asseruit. Ex aliis aut fundamentis suis q simp
posuit sequitur q aia no sit actus corpis q io q no pl
urificetur p pla pluritate corpm ut pz ex ia dcis id
eo sentiend est simp de itelleu an sit actus q for
corpis q an sit p hoies plurificatus ut eu dixit p se
aut deciaut q tn magis deciaut seqndo sua pncipia
fundamenta q for q actus corpis no sit nc plificatur
s plificacoz corpm ut eu fudats suis in tm edidit q
io q ex huius seqtur ex pse assere voluit ut de fa
reph endi posset in dubio reliquid quia rones aiaas
efficaces hnt qbz capitudiale in nac nesciunt qn i
intell eet for q actus corpis q io p plificacoz corpm pli
ficatus sz fudamentis suis q ronibz illis magis adhe
sit ex qbz ut yndeamus ad sam pte qois ecclsie de
mirari pot q aia sit for q actus corpis q q p ques p cor
plificabilis quarz una pncipalr est q in nobis expim ac
tum intelli actus a nulli gt n a for eu debe a q
ipe e ip for aut q for e ad ei po e mo intellig an
ut intellia q e quedam for separata a m so mo i intell
ho aia si est for q p s aliq meo si a p mo intellec
te ho no eet ho nisi aia intes in actibz suis corpe

et no eet corpus de sba hois ut posuint aliqui et
max pronici eius cetrarii e suppont dic e viii me
i rebz naturalibz ho gnat hoem in est g q no oz qd
sit aliqua for q exemplar si ut pi possit agere q sic
ca forme i m i ut genet g form que e mistis car
nibz q in istis ossibz q ut gnet sortem q calia q ut
gnet aliu pp m q ut id sit sm form quo for n di
ditur q cu ista for q aqua lo sit intellig n deciat
vn seqtur in ti ca sz difficile e ut h sit separabile i
tellu ut for hois que sp in incarnibz q ossibz q pa
bz istis d sm impole est eni hoem intellige sin car
nibz et ossibz oz g ut ho dicat intellige p q mo q sic
oz q aia sit p aliq hois q p h ho erit g potu ex a
nima q corpore q ie ho ex ista e aia q ex isto corp
h q sedit ggatum si fuit mo simpliciter aia q cor
tuc ista aia q istud corp erit sic vile q pare sz q
sup h sentire deb eat quo ad aiaz iolet reliq sb
dubio vn se intus laco breay vti aut pe m
talui aliquoz pserutadu q h phs suppont q h e
n sit gpo ex aia q corpe q si illa sit itellectia suppo
tm q sit ipius aia q corpus no a q sotu p qd
dicat x eth pp hoiq p intellm unta si gte ma
vie hic ho revera io ista neciam q sufficiens i se
sz no est sufficiens suppoitis fundamentis pdcis
ay pp q no fuit ei sufficiens q io h ipi q alegi s
les secut eum dubitare ne sup dcis ad ea ecti
naret magis tn fundamentis suis adhesit p ma
pte ut dictu est vn nobis qui fundamenta ei tanq
ficta q errronea negare debemus ex rone fulcata fid
e ad ee omo tenendu q fundamenta a q for
aliqua pot maneie i postremo sin corpe que tm n i cap
et ee n in corpe q plificari plificacione corpis i mug tn
finito quia potamus indimi incepisse q gnoim
horum qnz cessare.

Circa 3m ar q i nob sit pote ad intellie aliam
spe ab q factas de qi hec dic aug x de c pl
i etiu e xii. Eo in fine si pcior di q i pole est
nos hr nobilissimu hitus q nos lateat g q nllo
forcius nob lissimos actus eo q lateat m q hitus
eu moi sunt itelli abdita qui tm nob oio latent
g q ic. Pod q q o ista mo ad intellnd dcu aug li
hec qui memoria intelliam q no rez ponit i ab
dito intis quarz datu ir qsdam noticias q te quota
mo pcede in modicu atqz in aspectu intus uelit
apertus poni que cogitantur te ei se ipf mes et
meminisse q intellie et amare e i uenit vn q neo
meminisse q intellie et amare c i uenit vn q neo
gitabat qn ad excogitabat sz an pat illa tn i
hitu solo ut quoquo mo iacuit n est clay ex dcis
suis ut c q in solo hitu ex eo q dicit in pio ca
pli ad dcm sui gsiucom gsidem ad ee te no esse
nosse ad no cogitat eni re siq posse ut novit ho
ad q no cogitat qn no mte cogitat duay l pli
um disciplinay pitus qn vna cogitat aliqz y alias
q si no cogitat novit tm q ic q gstat q ie n nov
n in hitu vn expssius dic e vi o qn se cogitat
no sic qd q sno sz de illa sinis fortus obtuit
sz tn novit se tanq ipa sit s memoria sui sic
multay disciplinay pitus ea que novit ei me
mo gtinet n c est inte ad i r intus ei vn no
cogitat et insra n c qn cogitando intellectum se co
spicit tanq s an in cogita fuit sz ubi s no erat
q ad nota s res que i memo gtinetur sz q hec
no dixit n suadendo no asbendo pz ex eo q s dot
Noticia no cuiqz rei q in eest mti i qn de ip no co
gitat ad solam dz memoriam n ptinet si e i eet
no hebit h tn ut sui memnisse q se intellieret et
amaret. sz meminit sui tm i pea cu cogitare se

cepit tuc se intellexit atq; dilexit. vn h'ita sup li di
ligeciore pscrutatie in prio c. dic nolui ad hbeq
lectiq; documentu quo posse ondi i quo ex hiis que me
moria ptinetur recordantis aies informetur et
tle ad gigitur. v hd cogitat qle nulla enit ii ante
cogitacoi; meminiat. nam si nos referim ad interiore
mtis memoriã qua sui meminit et interiore intellri
qua se intellit. et interiore uolu q se dilig. v h ea si
sit exquo ee cepit sui cogitatiu. inde h q d v'go
tuitatis et ad solam memoriã ptinec q intelligo.
i yimagis que osistit in ogtcendo eoqua sequit
ofestim. vn dic c. x. p fco exquo ee cepit nuq
sui meminisse nuq se intellire nuq se amare de
sistit ac p h qui ad se ipm cogitacoe sit tinitatis
in qua i iuenini ia pot intelligi. 8 g qma illa poit
ta distincta. qua alr no eet ymago. p indubio
g poit illa in actib; quia in hitu non sut u vui
sui actum. vn i ip memo que ps ymagis e pone
actualem. f q statim declarat. c. xi. h aut ta poit
i abdito mentis ab inte oio accepta no a ab extra
f q dicit. c. viii. ecce mo meminit sui intellit se di
ligit se h. 8i cernimus tinitatem n qd dni. s; yimag
ginem di no fcm secus itnem q aspicet intellg
dic odit cois nc noluntas forminsecus iuxit qd
declat. q declat ocio i ducendo. f os mos qbz nou
pot sibi ab extrinseco ocludendo f q dem c. c. x. q si
eiat imito exquo ee cepit q aut ut iam dicetur no
posuit hitus in aia ab imco sui ee ut id dicitur. inlo
g mo potuit pone illa in ea in solo hitu. s; poca
in actib; suis quos tn no pcepit nc de eis indicat
ipediti f quod dic c. vo. ip se nosse eada est. si in
tenta nimis i eas qs p cois sitit tato maiore q
nouiore cepit delectacoe sentire no ignorare se pe
s; cogitare n pot. vn ettudialis ocludit in fine cai
pli inne tm eos nos ee sufficerit qd cu ho de no
dua nta cogitare potiut atq iuenire q ii est alr
no iueat q prueo se ipm inueniet a no q uera
ebat. 8; vn no cogitabit. De tli g actu intellon sic
quod scia p'lonis fuit q aie p'cedebat eor i celis
exitudo q in cor q oplib; stellis descendendo i hui sca
los secu deferedo. h; no osidare f ipos eo q pceu
ce corpus et corpalia p'ssim amore decebnt ad sen
sibilia. ne otim mentis cuitat ad illa q fe spi i ea
q p studiu n hd adiscit. 8; solumo excitatur ad
reimemorand illaq sut nota q que aim f actu
nouit q p molez cois ondidit obliuioni dne bre
de q solone. 8i p'lonis inusa psonat. vn q quis
q8 discat i memor recordatur q' sinam aug no
teuunt h imiris p'lone seait est. dic. c. xii. dec. c
iiii. p'lo enim ille phs nobis psuadere conat e iux
ille hic aias hoim anq ista cor gerer ti hic ee
q ea que discitur remiscimini n poci cogitaq
cognoscitur noua et imf. 8; po eo est mtis i tel
lectualis ita odictam ee int ut rebz intelligibilib;
nili ordie dispo nete oditore 8biecta sic ista i ue
at in quatez luce 8 in gne in corpea q'ad ocls
carnis ind; que in h'c corpea circuiacet luce an
lucis capax et que ogruens est catus i e illa
lux inenta in q sola aug posuit sincera iutate;
posse ogsia ta q in quodam repsetatio oium ogss
ribili ee tatas que deus ab etno que ut sut
obiecta cogita ab ipo ab etno aug appellat ea
i corpeas rones dices i'd e plan n sic fuer e ut
ee delinunt ac sic futura que nc no st. 8; id ipm
ee hnt sp nitura st manet ag tiq inspea
n cortiua nehiti cor. 8; i nu in cordi sic i celba
pista st titib; aspectib; sic ista in tetis iusibha

ul otrectabilis cois ssib; no solu a tr ssbilui i lacis
poitar sn spacus localib; manet intelligibiles icorles
q rres vm q mocdum itpalib; tinseuntu sn tpali tinsi
tu statet q ipe intellles ad quos mtis acie puenit pauco
rum q q pueitur q fi pot no mens man; ipe puctor
8; nehiti acie ipa reuberata repelli. et fit rei no tinsi
torie. tinsitoria ogtao que tn cogitacoi tinsiens per
disciplinas qbz erudit aim memorie omdat ut sit
quo redire possit que cogi inde tinsire no e sic ma
net igit n g. qd ti cois incorpea et inmutal ro sic i
ea man; hos cogitacoi tn q in rapint. et si tinsies iu
tie aspectus q q. g luaens inentre ita imemo repo
siut. poit recordando quocamo rumiare et indisti
plinat q sic didicerit actherere et lio. xiiii. c. xv. hinc
est q ipi cogitante etnitatem. et nta a recte rce re
phendit. roe laudat in hoim morib; qbz ea tade ri
indicat na mqnb; uidet q ad quis; iuue debeat et
infra n g septe st n i libro lucis illi q iutas di. vn
lex oims iusta desc bi. Est g intencio aug. no q aie
sepate erat ant cor secu; diffentes hitus ad quos p
ssius aia excitata no addiscens. 8; reminisces reuertit
ut posint p'lo. 8i postq intellia rey ssibs ifu ofiserit
i fantasmatib; p ss recepitis a ssib; se sotvhit i fan
tasmatib; et p h attingit p deus i corpeas rones in
ip intate in corpea exites se ei eate cogitu q pocia i
ula i fantasmatib; q yper incorpee rones in ip intate e
tna no sut c a q im ipe ne q ee ri attingeo attigeo
q illas incorpeas roes illustrone q ca ab illa spe lu
cis etne q si no ut obitco ogiteo 8; ut roe ogsciedi ogsi
tit de illis sin co; intate q ex ssibz et fantay haui
rire no posse. 8; q alibi diffusis exposiuim et ph aia
hitus nos sciales acquirit eoz q intellmi q qd hit
fortur i intellect; intellectus fodas nc tn ex ssib; et fant
q' ex ipa luce etne ieintas et illustratio e ettray q fut
p'ables rones qbz de ab etno illa nouit f q dc logs
de p'cta spe vj. de t. c. x. ars q'ca oipoteitis di atz sapi
etis plena oim roni iuuetu et omutabiliu. i ot q ui
inea sut q ip unu ibi nouit deus oia q fec p ipm
et id cu succedat q decedat ipa no succedo ad nc dis
cedit ad sce di n e que cansaty g id scitur adeo
quia fca sut ac no potius id fca g mutabilia q in
mutat ab eo sciut qcuq; abstcta a ssib; et fantasi b;
intate sciuterit intellim q iuteri illis etnis roib;
statim se opponit caligines ymaginu cor lum et nu
bula fantasmatu q obnubilat serenitate q po ic
tu dilupit ut dic lio. viij. c. iij. manet tn ad imeo
ria ad q recedi e. yn fortur sca ut dictu e q ut
dicitur lio. xi. c. vi. r lic sup mete nram icomutai manet ab
r q ppbare apud nosmipos r inpbare q uictutur q rce
ad q ppbam ingeet q clarz desup iudiciu intas ac sinu
ris in corruptissimis r lis fimi et si corru ymaginum
q quodam nubulo obtexit no tn inuolutur q sic in
altissimis morcu acciede solz q serenissimã luce sup et
densissimas nebulas ssitus aspiciat q sparsim. Juf uo fo
mo cuisse ac stabilis iutas luce incor p sincissis q ro
nis i mentis mee aspsu q illam fantasie nules q desup
ctio in pturbabili etitate pfundit res quedã inti lu
cata p ocloc memorie q tinfusa ymagiacom o spe; fut
8; ad mete ospicao ic de istis f illam iudicam q illam
cpim r oalis ntis iutuitu q sequitur. c. vij. Jn g etia
iutate ex qua tepalia fca sut oia for bm q sum q fc
i nobis ul in corb; n q rta rone ad opatur usu ntis
aspiciam atq inde ocepta rr uace noticia taq u bum
apud nos hem. Ceitu aute possim dictu istud aug
e acceptum de phia p'lonis qui posint fors separatas ee
p'nm ogitonis fow ssibliu i in extiu ut enim dic aug
q et ita arbitror ee ssibiles i in exites p ssm nuicate

memorie qz diffusa ymaginariaqz faciunt intellectum nostre
concipiente intelligibilia in fantasmatibus. Sed licet cum forte in concussi
bilis ueritatis que est ars diuine sapientie plena rationum immu
tabilium perfundit lucem in cor nostrum sincerissimamqz rationis et uirtutis
aspectum illum ymaginarium quem augustinus appellat fantasie
uidemus te in illa luce et per illam in illa eterna ueritate ex qua facta
omnia mente conspicimus formam secundum quam sumus et in qua fore secundum quam scha
lent esse illa de quibus habemus ymaginarium intellectum et secundum illas
ut secundum se conspicimus eas indicamus de eisdem ut habent esse
in re et per hec habemus de eisdem ueritatem ut habent esse in mente et per hoc
habemus de eis ueram noticiam secundum quod pluribus auctoribus in quodlibet
ordinariis esse primum declarauimus et sic per formas que sunt eterne
rationes ut secundum se conspiciuntur illustratione lucis in mente conscientie
uera noticia ipse rerum forte ut habent esse in re que conspiciam
tur in fantasmatibus illustratione lucis eterne que est intelli
gentias secundum quod alibi exposuimus ut secundum hoc intellectus agens illustrans
mentem ad cognoscendum sinceram ueritatem fore mentis inspiciendo ut le
in eterne forme secundum se abstracte licet non secundum se existentis sed in sola
mentis noticia primo in mente diuina in mente existentis dicatur
ipse deus quod ad intellectus agens illustrans mentem ad cognoscendum ym
nariam ueritate forme in lis in conspiciendo ille informans
mente abstracto a forma particulari existente in re. ex dicta aliqua intrus
tanta ut possit aliquid aliud et secundum quod huius aliud habet esse
in re extra aliud in hoc sola mentis noticia secundum hoc ipse dicitur esse aliud et alia
hec res sit tamquam primo cogitata et non existens nisi in mente sola
de mente cogitata existens extra ipsam quod dicit augustinus iam secundum quod res piculis
miniata sitat acceptum licet mente ad conspiciendum licet non sit ad re
differat intellectus agens qui est deus et qui est potentia anime tota
gens et qui est deus agit sit ars que ponit formam in re ar
gens agens non qui est potentia anime agit sicut lumen esse facta secundum quod
alias exposuimus. Sed in talium forma qualiter intellectum innitur quaerunt
plom in ponendo et quod ille posuit separatum apparet et quod ad
extra mentis noticiam sic enim non esset ille sed singularitate eas non esset
primum cognoscendi id enim est secundum quod ubi procedunt autem. Sed pluri
sic posuit ille separatum arte est. Sed solum mentis noticiam
in ueram rationem uniuersalis habet non singularis sic ubi secundum dictum modum
platonis et augustinus potest esse primum cognoscendi formam particularem
existentem in re et in toto excludunt rationes autem quod pluribus ut pri
spicienti eas et peccata peccandi. Descendendo ergo ad quomodo in
telli e abditam secundum precedentia ex illis augustinus quod hoc in intellectu
augustinus intellectu in habitu. Sed solummodo de intellectu in actu et hoc non
ab ex amunculo ille et fantasia et actus intelligendi ia
ex fantasmate sed de actu intelligendi qui precedit eum actus
intelligendi abextior quod operatur in mente illustratio sola lucis eterne
a qua sic a forma artis causata illa noticia sui in mente describi
quod in ipsum abarte illa non nugando. Sed tamquam imprimendo transf
fertur sicut ymago ex anulo in ceram et anulum non relin
quid et quod dicit de impressione habitus iustitie in anima iusti alege e
terna. xiiii. de trinitate c. xv. in fine et sit in mente ista impressio ipsa luce
eterna ut ratione manifestandi ipsum obiectum intelligibile et imprimendi mente
ut rationem ueram noticiam de ipsa re intellectu quod ad si lux prius oculo
conspecte in sit oppositum in ipsum in sui ipse mentis se in ipsum actum informans
et hic secundum quod magis et minus disposita est uirtus receptiua secundum modum
quo diuersi aliqui phantasma quod a splendore intelligentie manabat
nuris dese belatur forma noticie sic quod quanto aliquid eam accepit
ris et magis abstracta a sensibilibus et fantasmatibus tanto pri
de splendore intellectus resultat in ea et ampliore lucis resp
lendet in corde terso et polito et leni quam in rubiginoso et as
pero et est ille modus cognoscendi anime illis uite intellectua que eam non
ex recepit hoc si sectatur in statu in nocentie magno splendo
re sed postquam coniuncta corpori corruptibili quod aggrauat animam hoc splen
re sed postquam coniuncta corpori corruptibili quod aggrauat animam hoc splen
dor tenebrescat et plus fantasmatibus inoluitur et pamo
rem inhesent cogitis ymaginario intellectum ex eis sicut quo
tum quodammodo coagitari a et ab illo adiuncte ut dicit in e. xv.
pro ut ei dicit libro. x. c. v. in illo penitus dispicit proprietatem
sui sit oblita secundum agit. Dicet ei eciam in infectis pulcra
in ipsa cogitatione non que deus est a gustare. Sed ut eis fruatur augustinus ab
eo in eque et labitur in minus quod putatur amplius. Quarto

impossibile est nos habere nobilissimos habitus et nos late
re. Quod quod istud dicit augustinus contra platonem qui ut dictum est posuit
animas ante corpora separatas et in corporabant inuestus seculi discere
quibus sunt remimoratio intelligebant. Sed augustinus non
posuit illos habitus sed luce eterna illustrari ad cognoscendum modum
intellectibilium quantum habitui a posuit plato ex habitibus quan
tis et consuescitur quod hoc quod magis impossibile est in nobis esse no
bilissimos actus et lateant nos. Quod quod actus sui motus
existentes in intellectu aut uoluntate dicitur potest se habere aduersus aut
omnino latentes aut in aliquo modo patentes et hoc est aut
patentes. Sed insitorie aut quod patet sed indistincte aut
patet et distincte primo modo posse esse sui motus quod ad aliqui
unum millesimum uidere motum in sensu si fallit eum ut non percipiat motum sicut dicitur in libro de sensu et sensato. quia ergo potentia anime in
distinctis post producta actus esse minimi. Unde posset latere nos
ex eadem ratione secundum platonem posset latere ipsum habitus quia non cognoscitur nisi
per actus. si actus ex ipsis elicitu essent tam tenues ut
lateret mentem. secundo modo latent actus sui motus quia in principio
ponitur cum sunt non tamen sic respiciuntur ut recordacionem
habeant quantum ad quem missum et quod dicit augustinus. xii. de trinitate c. x. me
moria mensura non talis autem quod in ad internum non enim sit in hac
re prima quam auditum facile est conspicere loquente coram nobis
aliquid aliud cogitando non audisse nobis uidemur. Falsum
est autem audiuimus est et non meminimus quia qua uoluntas
sensibus est in tenta actus interiores latere necesse est eadem
ratione secundum platonem posse latere ipsi habitus. Tercio modo latent actus
sui motus ex uno mouente quia non possunt discerni ab actus
precedentibus ab mouente quantum ad actus amoris eliciti ex a
more caritatiuo ab actu amoris eliciti ex amore na
turali aut animali alii eiusdem homo possit tendendi scire utrum
in suo actu esset dignus amore uel odio quia ergo actus in
intelligendi lumine agentis unius et alterius pertinet discerni non pos
sit ut ex hac alio eidem autem procedit ab uno quantum ad contingere pro
proposito de cogitatione in in mente quod habet de re sui ab agente uno
siue ab alio et de alius a se secundum quod dicit augustinus. x. de trinitate c. viii
quid tamen in mente quam mens. Sed quoniam in his que cum amore cogi
tat sensibilibus assueta est non ualens sui ymaginibus corpus
esse in se unde ipsa hinc ei aborti erroris dedecus dum non se
secrat ymagines secum a se non potest ut se solam uideat
quam dum se solam intus cogitare se nisi se putat esse sui quo
non potest cogitare cum post percipere ei ut se cognoscat non se tamquam
sed decepta querat. Sed id quod sibi addidit detrahat et ita cognos
cat. Sed ipsa non quod se non scierit. Sed quod scitum amando
eo sensu fuit et concreuit quodammodo atque ita dum sic unum
diuisa complectitur unum putauit esse diuisa sunt quia et actus
quibus cognoscitur eadem ratione latere necesse est et eadem ratione
quibus secundum platonem posset latere habitus quia non discernunt actus se
secundum plato non quarto modo sit actus patentes et distincti sic secundum platonem
non conceditur est quod sit in nobis nobilissimi habitus quorum ta
lis sunt actus sic esse patentes ut distinguunt suos actus
ab actibus aliorum et lateat nos quando patet actus et sui
ab actibus aliorum bene habitus in
habitus patentes. Unde supposito corpore platonis quod si essent alii habitus in
nobis quam acquisiti ex actibus uris illi nullo modo possent
esse ex eis rationis contra acquisitas nec actus qui patent illorum posset esse
nullo modo latentes quod est non posuit nisi ex motu ex habitibus
omnino negaret tales habitus. Sed non hoc uno modo et
eadem ratione negaret eadem re et multo fortius secundum quod precedit
negandi actus abditos quos posuit augustinus in ueritate
ponendi ipsis eos consistit pertinet cognitionis contemplatium in
ne et in ipsis fundatur perfectio contemplatiua in statu beatitu
dinis unionis intellectualis eorum que fiunt per modum
de quibus inferius ad presens.

Sequitur questio de homine ex parte corporis. Unde querebatur
unum pertinens ad statum corporis
humani si ualent. Unde .8. corpus in passibilitatis sit dis
positio potentia in corpore. Duo non pertinent ad statum eius
intelligentia aliorum unum erat ex parte sui corporis ut intellig
supponitur sicut phisici sic enim possit quod sit homo
a homo ab homine ex parte anima in infinitum dicitur uo ex parte

9 dotis theus ottu ex cois ppagucois vt'. s. nobilitas
gnis ab uncos pcessit ab igobili. Et p' ar' q' dos ipas
sibilitatis n sit aliq disp positiua in core q' no ne claris
q' ois tal disp corle q'iud est in corlium p'n gietatis
ad ad a' clare dos a' impassibilitatis no e corlis n' cor
lui n' gui he. It n' e disp n' celestas q' illa no au
fet in' clarem eo q' no giatur ei 7 n clarus pp gietate
nido poit passibilitate. Ite n' est illa disp ab aia q'
aia no collit n' clare ut p'us g' e. Co e id apli
mor'le h induet imortalitate 7 corrup'le h induet in
cor'ne. Incorruptio aute poit impassibilitate. impassibli
tas a' b phm b p bo de aia q'dam abiecto gentis ex g
ri receptione 7 q'da e receptio gentis ex impfcois adico
ne passitas p'mo mo corruptibilitas i in aiatis 7 mor
talitas i aiatis passibilitas 2o mo pfctibilitas q'da est
s' c' intellig patis irecapiendo sp'iaz et in sciendo 1st' irea
sensato7 7 insensato h ba passibilitas no tolli p dote
n' giatur ei q' ptin ad pfco7 n' vn in corib7 coib7
bo7 erit pfcte oni oponos imm intellectiuaz 7 viciaz
volot e' 7 sacent indebite 7 audient 7 ult. sacet q'cuq
sut eis 7 bitudim eo7 genaq ai ex pte mim extio7 q'
intio7 p'ma no passibilitas giaz dota 7 p ipm tolli b'n
no erit in corib7 sco7 multo min' q' in corib7 celestibus
de q'b7 dicant phi q' no recipiunt peg'nas ipssiones
7 pp h o7 pone in illis dote impassibilitatis qua requi'
n huiane. q' q' sit in cor' h est ei nale sic nle e gin ce
in cor q' no sit ex corpus h est q' nun suam sic est q' n
g'ius ce ex centru sic a' est ei q' nun q' sit ex ipm sic
gni est eius, n' q' ad sit in cor' p q' n dec he ce aliq
ex cor' q'ad' gnu ecet n' g'ius. h ad ece in cor' q' aliq
to n dec h'et expelli ex ip'' q' quelt he cepctri q'us
q'ousq sit lubin expeditu ab eo q' e n' sue gnu aia g'
huiana pfco7 sue n' no he quousq ipassiplitate sec
in core suo huit. q' cu aia no est data cor' n ut suaz
pfco7 hat illo 7 b maxe p statu gloso o7 g' q' glosoz
cor oia sint impassiblia 7 imortalia q' o h no possiut
h'ro ex pui is ul'b7 suis que sut ult gia 7 corruptiua
o7 q' h sit exaco dono supnu q' appellam9 dote ipas
sitas dequo e qo quid sit 7 q'uo he ee 7 qd agat i cor'
Ad cuius intelli sciend' q' imortalitas siue incorruptibilitas
q' se' ipassibilitas tem triplex e quaz pa est ea istatu
in nocete hois qua poeiut nomoui p diutina oser
ua co7 a morte 7 corrupco e ex esu ligni uite quousq
repetau ad imortate q'ueerit corpm glosoz p'e ro7 ba
tio i mortalitas erit corpo7 beato7 qua ho no potit
mori ab aliq ca' intu'ca ut a' extisecta ctra agete ut
pou agea corrupco7 7 mortem quar' ut e in anglis
n' in celestib7 corib7 bm mod ifra declandum. Tcia est
imortalitas quaqus nullo mo pot mori n' aca itri
seca n' extri'ca oio qualle solu est id q' est for nate ce
7 iuti, euimoi est solus deus 7 cui' oia ma' sut 7
mortalia 7 corrup'lia i michau n mau diua deuient
b' q' teseatur plo in hec multo melius senciens alar'le
qui dixit in bo thymei loq's imortalib7 7 incorrupti
catur e odi deo7 quo7 opifex idq' pr ego opa siquid
nos mea dissolubilia nia me tu ita volete i eo dis
solubilia ce siquid q' ouictu e n dissolubile. Aet
no q' boa rone nictiatq modulatu dissolui uelle
no est oi q' pp qua tri genitiq estis imortales qd
neqq n' oio 7 dissolubiles n' tu unq dissolueni
n' mortis necitate sbibitas. q'uotas ineq maiore
nexus 7 uegetatior ad etnitatis custodia q' illi nex'
intales ex q'b7 etnitas ura coaugniatati atq o poi
ta est impassibilitatis penes i 7 imortalitate7 cu7
no querim9 illa eni repugt n' eate 7 pp ia e sop ne
incate n' illius penes q' h'etur imortalitas po mo
q' illa no poit necitate n moriedi 7 h solu pbalitate

8; querim9 tm impassibilitatis. tcio mo penes q' ncte est
q'' ex rone p'n o7 in eiuscor7 no mori n' possum9 dcere q' ille
ca sit mera notas di b7 q' dictu e de imortate 7 de icorrup
tibilitate deo7 i auctte p loie ut pp' talis impassibilitas s'
ipa dos. q'na diu notas est ex tercia 1a tal ipassibilitatis
a respic p fectualem corrupco7 q' 1 e7 decidat i nichilu
n' possum9 dre q' illi9 ca sit ad talle q'le e in diis deo7 su
sint an'ti su sit co7. q' illo7 i corpitas est ex puris pu
ritib7 q' e ab h oi gietate rone cui' 7 di b'cata eco dia
diue no tas eucent i nichilu pp q' dixit plo i mortales
q'uid neqq' ecte no tn h est pp aliq' necte ex puris i ense
tis impellentib7 ad dissolucoi q' impellunt insisibliai mix
tum n' possum9 ut i dre q' illi9 ca e ablaco acconu illu
gtrarium actiaz 7 passiuaz que sic calefacie aut ut frigi
dare 7 hi' q' no manebt eo q' no se de p fcte rei ipse pp p
fco7 spei in a' ex q'les actoes no manebt in corib7 sco
ru. 87 tm actones q' ptinet ad pfco7 rei ut se qual' e ca
ledi calere in q'ub7 actoib7 gbuabit' mixto 7 for mixti
i corib7 uisto7 q' sic impassile 7 incorrupile no ect bti
ex aliqua dispone positiua. h p'uatiua tm dice' e solum
i passile ex defcu agentis 7 insuentis passiom q' ad' sic in
toto q'uescet in centr' dicat' i mobilis q' desic ure' for
cor expellens ipm a centro q' sit uirtus ei9 p a qua se teni
in centro. f q' dic auois in fine de sba orbis q' tra h'et ppe
tua q'ete q'ua h7 ppetua uirtutis mouetis ipaz q' a's
di i passil e aut imo'le simp' e passile 7 mo'le q' e ex se
tale e natu pati aut moui h7 nuq' patie' aut moueb'
tr'a ei simp' mo'le quid e 7 si nuq' hat moues sili' de
corpus ex se passile simp' 7 corrup'le ect 7 sic efficet co7
rupens necte ei h dote p'ponim9 ad potnui in core sup e'
nulla n' pot adhuc d' q' id potemi sit ad impecto quo 9f
uetur ne q' est ex se ab int' aliq passioe mouea' q' oio
p'fuat q'ltates passiuas a passione q' h7 agut actiue
q'ad' adam asuassz quoq' mo esu ligni uite q' e' sic est
impassibile ab int' non ex p'eludi q' possit pati ab a'o ex
q'ad' tra 7 si no solu quiescat in cetro ex carencia mouetis
ip' ex centru h etia ex uirtute poua eade quiescit in
cent' q' moue' ad centru mol' tn di 7 passi' q' moui pot
a centro p uirtute extiore excedentem uirtute qietis ei9
diue pho de cais motus alui o7 uirtute equale mo
uentis 7 ea que mota e e' aliqua mutacio uigoris p q' ma
net q' manet q'ad' 7 s q' monet mouens e q'da proporco
ex necitate q'ad' 9io7 motiui sic 7 qiueti 7 eqles qcc
ipassibiles ad inuic sic e' pelles pellit sic p illisu pelli' bu
tute. 81 e' a' excedat uirtute actia motus tre qete moue
bit ipm a medio 7 uirtus h q' no infinita q' n' g'inta sip
lens Ad g' h mo e in passile aut moueb' q'ad id q' icete
uisile est 7 si nuq' moueb'. Ad g' dre q' istud potem sit
ad i impecto quo 9f uetur n' oio aquocuq agete sii inti
ore sii extiore possit pati p'ter deu casu7 i nichilu n' pot
dici q' id sit aliq' uirtus colis q' no eius claris ut dc e n'
celestis q' aliqui posuit dnau in core huano p' n ue
h mo dneut eam ita q' sicut sup' mo corrup'lia pp actue7
elo7 sic te erut incorrup'lia 7 i passibilia pp acto7 celestis
cor7. h h fictio e q' cor' celeste h7 sbam no ueit i mixtione
a cetis q' no gtat iui p uirtute a' no eminitur quib7 ela
ipediat in suas actoes. h mag' expediat. o7 g' p'ecui
sic ad supnle q' ab oi passo tam ab intiore agentis q'
ab extiore p'buet cor' glosu ad dissolucoi eo7 ex quib7
9po' ut dical' i passile 7 i dissolu'le quia nete e ei oio
no dissolui n' corrpi. h e' in core gloso apls atbuit u
tuti x' phil'. iij. formabit cor' humilitatis nre 7 c. Et
sut aliqui qui dicut q' illa disp no est ad q' gla aie p
q' cor' suu erit ei pleue sbm pp q' in core gloso no potit ee
aliq' mutaco aut passio q' ei' dispom q' passio no fit ab
aco agete impassium n q' diuini fore dubita' sup' paces
Ad no ut' sufficies q'' q7 e' cor' sit sbi aie si n' receptu

sit motor p q ex se sit impassibile q2 q no patit h e alia ro
ne ex h g ut pius he bn q nich patit no tn qn ex
se moueat passibile i q pot pati fine ferue q querimus tn
talis impassibilitas q necte e ipsi ne pati nich ne posse. Ete si
nich dimi fore q e aia pot dubitari sup n q cor e i ois
pa fit p victoriam agentis sr paciens ut pz ea in q e corp
a ois passio fit p victoria agentis sup paciens ut pz ea in
que e cor n possit sbici glio dnanti colle ad dimi aie
sup cor ut salte ipm diminuendo tn dimi v m ex glita
tibz activis i passiuis si nich dubitare pz dimi aie posst
tn ut dictu e debilitari i io possz ob h sr pri inquitate
incere i passium. li nich sicte i sic ut pius ad hue eet ne
incere passibile q ex se necte e no pati ne aco mo posse pati ut
passibile q ex se neco e no pati ne aco mo posse pati ut
dictu est. vn existat ide no pot pom cor impassibile ppe
dictu est. vn existat ide no pot pom cor impassibile ut no sit ho g
gliaz n pos q aia in hoie dat ee corpeu ut no sit ho g
poitur n ex sta q e aia i m pa il no mco a q mixtio
ne ne forz eli ne illay q e ex elis no q corrupez q separato
ne aie acore n pp dissolucoz i miacte aliquoy i core ex q
bz opo q p sua pncia ocin forz illa q e aia q pot ut
de infine pim de aia. q si sola aia eet for in hoie n uco
caz corrupcoy aut passionis si aia sit glificata si no
Oz si corpus huanu ex se passibile sic i corruptibile p forz q
a b poie ut huu est S. Si dz b dez mod ce impassibile oz q
h fiat ex aliqua dispone positiua b se pt aia i manz b hec
v m ioct corp cu sic fuit factu de cor i passibili i cor eq
impassibile i sile dispone ipe ei ho de mortali fcs fuit imor
n nouam iucta accidit s cp da casu sui pursione iatc. i tn q
si p impole aia no glosa cor exutu ech dispe gnugeretur
i mortal ee ho n q aia separi poss a corp i onde ide ne
separi poss a m i eet ho i mortal si eet oposius ex sola
aia i m. q2 m ita i cor e ex q datu cor ex dca dispone q
appllatur dotem. Queritur g a quo e dispo in cor e glosio
ee d q radix passibilis q e abiecta i corrup is nly i m n
bi e p uo exitis i m puo e ut dic ph p ph. e p n gnonis
pactus i h i gnati. Si tn nacin gnom ut dic i de z gm.
q2 ut dic gno fit ex no ente p accns. i ex sbo eui acat q i
eo sit p uo iei q gnatur i puo for no pcedet in sbo no
gnetur ex eo Si ut dic phs in fine lib puo nil rocies
y magiabz ad maleficiu gni. mag destructe q ce qui
s q sbdit qin no otredit puoz gni. no pot dre qr appe
titus est me ad recipiedu fors post fors i no solu bz ex
puacoe appetitu for n hnte. si i aptitudie i poz ad illa
itaq sb hec sicq for e i m absz puacoe ad forz o iq iq ces
sat aptitudo ad alia forz i po dico m q m decedet a puone
lz n i q m decedet a sba me iecssat i p qus ois gno i cor
i ois altacio q2 no est po l inis altacio i no est pol gno ut
pz ex po de gnone. Dico g q ex puo ione aie glose au
cor ab oi formite pcti q sc erat forcu in statu inocencie ex
redundancia glie aie in cor corpi i fundi q dca dispo q tolle
illam dispoz defectiua que erat puo sic tolli. adueiet
for eni erat q ia itaq a mota puacoe q tolli ois appetit
me q ois appetitus me i ois po e. i aptitudo ei ad alia forz
q sit illa que e i forta dico nuq appetitus po i aptitudo de
pcedent a puone li in i q m decedi in sba me q manz sic i m
pa celestia for cui puo pus erat inea q ad ancetia fore
eli est i m cors celestis li meo sit m pter h q i m ceh n
est aptitudo aut po ad forz eli iz q m e ex pte sbe me sicut
iz q m est ex pte puois. Ju m uo cors glosi ut dictu est
manet illa q m est ex pte sbe me li no q m e ex pte puois
Et adca dispo in fusa sbtrait illa dispoz defectiua p h se
ip poit i mortalitate i sic destructa i nuica morte i duit
i mortalitate i cor le induit incorrupcoz b q dic apls i cor
xv. ita q stante dispone illa no p lus cor glosiz e po ad
forz eli aut alterius mixti q ip m celu n q celiz ne q m e ex
sba me sue ex pte puois ullo mo he poz ad forz aliaz
q tn hz aco mo cor glosiz q m e ex pte sbe me sue ut m
hac differus sit i mortalitas i incorruptibilitas i celo i

i core glosio vn q2 ut pa n q p puoz e gnu i impo. ideo
q lesaiq sunt acciones natli core sui ab m e sui ab ex
no plus paciatur q mo p a spera lune a calore igs
q in sua ocatuitate q tiz i p h cor hz simpl factu
i passibile i incorruptibile i h b ipm simp i mor l i icor
no q2 ut dic aug. xiij. de a. dei. c. xvij. cor q de tra
fctu e no ip m erit si q2 dono ce n ia tale est ut i ce
lo i collecto no amissa n. si mutata q lei de gat i ut
au bic dispo ista qualitas est reducenda ad nlem
pos deta spe q uas n q qde he age de fali agu ceno
micatur cursor et pugillator ut qua q s he n solu
difficile pati agu denoiatur. di iz. sz q he i pole pati
ut dictu est. Con est g p q ar isili b q ds po n
la que e dos no e ab aliq cont n cet aut elari glo
z m q no e ab aia. q2 ip no tollit n elare co q o
bm est q ad io q e de n i p fede sbe elaris q2 de
dimuet pfcoy cor huanu ut pz ex dcis bn tn tollit
ad q e defais q i p fcoins ne elaris i ih et amps
Circa bm ar q ho h e gnari ab hoie i infinitu. pfic
Accipte an fz fundamenta ay l q2 dic i vij. meth ce
y gnatur gnatu a s sili noie i diffone. Si g i e
ho gnatus. g ab alio hoie gnatus g ab alio ho
inde gnatus est i ira cad ree ab ao i sic i ifitu
Con. xij. meth. inult q omis for in po i pma
m ma i actu est in actu i po motore q no e actu
ipo motore i po i p m i actu est ipo motore q uo
est actu ipo motore inuo q i m motor ex se sii ad
pot ex ao pduce. Ad q sima phy fuit q sicut
spes sci. n hne ee ex intellis noq n in singlari
iunco aut plib si ne hne cam n ineisde i bn dix
it in hec spes illas que sbsistut i vuo i didio
tm ne gnabili ne corruptibili posiut ecnas no catus
ab ao ap no p ducitiuo b e q dic. xij. meth celu no
be cam nec. si i inanimi spes no gnabili i corrup
tibiliu. b ioz spali no posiut pductos n pout hne
ee in suis i didius p gno ne quoy caz prima pe
gnetur peire i ppagatas posiut celu ita q spes
ip adeo nllo mo bat q sit ceca ab ipo n p q to
gnatur i suis i didius i h n medicate celo ex m
indiduali ceciata p spes i didius indiduatu
he i plificari. Sz a celo q ocz cursuz alr posiut spe
gnari i suis i didius al no impfcoy ex solo ce
lo agete i m vim seminale absz pri agete sibi
in spe posiut posse ex m exire de po i actu pter
deserat ee i oibz suis indiduis. vn loqndo de tali
in gnata ipi aciesar a celo dc i iiij. methoroz ca
in loz dissgas nlis osit ostare fuit dissgata in
celo e q it alii fi a q aspcu i eculacoz q pus n
erat quoy effe pus est aliq spes gnabe i co
rrupl. spes no pfcoy no a solo celo pteri agete
sb illi in spe posiut exire in suis i didius de po ad
actu sol. e i ho gnat hoez ut dic phs. ij. ph
tales q spes posiut phs sempitnas i nuq de
finisse. Sz cantas tn abstitis absz i didiuis i ex i
stum exnas ne sic q singla spes sbsistat i a
indidiuo sempitno cam sicut sbsistut spes de
h i intelli e. Sz q sp vnu i diuiduoy gnati est
ab alio sp in pteito i sile in pteito gnabit i fu
turo i sili spes ip in quolz eoy ita q nuq sic
cepit ce q no p fiut ne desinut ee q no erit i
posteru i quol indiduoy icipiete ce i ipo icip
i desinete ee ipo desiut spes ce b ipm h mo tn sic
spes icap ce sp p fiut ne sic desinz ce qn sp post
mod erit aco e simp q si incipit ee p gnde h
eqiu p fiut tn in alio gnate pz i h q desinit ce
i vno p morte ei manz tn sp in ao gnato ul
ab ao ipo i sic h q lbz i didiuum sb tali spe sic

Qz

sit etiam q̄ñ p̄fuit · s; p̄ñt ēē incepit ⁊ silr̄ spēs
i illo · nō tñ sē q̄ ip̄ spēs sic ēē cepit q̄ p̄ritus ñ p̄
fuit · f̄ā ē e illa ꝓpō que dic̄ q̄ spēs alla ē noua ēē
⁊ incepit ꝯp̄ritis ñ p̄fuissꝫ · c⁹ q̄lꝫ in īdiuiduī incep̄ti
to ñ nouū ⁊ sic cepit q̄ nō p̄fuit c⁹ q̄lꝫ i īdiuiduī
incep̄tito ñ erat nouū · ⁊ sic cep̄ ēē q̄ nō p̄fuit
p̄mit⁹ hꝫ e⁹ q̄lꝫ i īdiuiduī sic ēē cepit q̄ p̄ritus ñ p̄
fuit · illūi tñ eoꝝ s̄ phm̄ sic incepit esse · q̄n ad
aquo ēē cepit nō p̄fuit spēs cꝰ nō hꝫ ēē fuisse
l' forte solūmō p̄ ēē aut fuisse · aut fore vni⁹ in
diuidui · s; eꝫ in differēt · est eī ꝓpō illa silr̄ q̄ dic̄
oē p̄ritum siue ꝓpinquū siū remotum certā dis
tanciam hꝫ ad presēs · quia est ad tūc g⁹ totū tp̄e
p̄ritum est finitū cū lynd; ar · iii · iiij · ph · dicēs
q̄lꝫ q̄libꝫ tē siū tp̄e p̄ritū sit finitū q̄ tñ i tp̄e est
actp̄e tūc añ tūc ⁊ p̄ritū aut p̄ritū ī infinitū
iō nō est totū tp̄e p̄ritū finitū · ꝯp̄o e⁹ ex fitis
q̄tā mō q̄ infinitis · et iō ī infinitū hꝫ ēē p̄
teritum añ p̄ritum ⁊ sic ⁊ lꝫ ultūi sit hoīs ī īdiuiduī
q̄n ēē cepit ꝯp̄ius nō fuissꝫ · q̄ tñ ī īdiuiduī hoīs
ē añ ī īdiuiduī ī finitū s̄ phm̄ · iō hō s̄ eū nō icep̄
ēē ꝯp̄ritus ñ p̄fuissꝫ sic n° tp̄e ⁊ ē sic de ptibꝫ tē
poris ⁊ ī īdiuiduoꝝ hōs q̄ sic tp̄e p̄ritū simp̄ ha
buit ēē p̄ q̄lꝫ n° sic ⁊ hō ⁊ silr̄ spēs quelꝫ p q̄d
libꝫ ī īdiuiduū sim̄ ⁊ iō s̄ phm̄ spēs equi ñ sic ia
pit ēē vnū ī īdiuiduū c⁹ q̄n aliud p̄fuit ī infitū
q̄n spēi incepcō simp̄ nō pot̄ arguī ex incepcōe
vni⁹ aut eꝫ in īdiuiduī s̄ se ꝯ nō p̄fuissꝫ · s; solūmō
ex alte⁹ ī īdiuiduī incepcōe ꝯ n° ꝯp̄ui n° ad in īdiuiduī
illi⁹ spēi p̄fuissꝫ ꝯ p̄cedenti spēi incepcōe bñ stat
spēi eternitas l; ꝯ uīa ut p; ex dc̄is ⁊ sic s̄ phm̄ celo
⁊ eīs ex ñtibꝫ sempit̄nis equs potuit gñari ab
equo p̄cedē ⁊ hō ab hoīe ī infinitū absq; oī repug
nācia n° tñ ut nō sic oīo ponē p̄ m hoīez aut p̄ᵐ
equū · ī mo q̄ plus ē s̄ phm̄ ipo ē ī ꝯcilia spē ali
quod ī īdiuiduī ponē q̄ nō p̄cessissꝫ ad ēē spēi sui
ꝯ ꝓpagatis niquibꝫ nō pot̄ vni p̄cedē de p̄o adat
tum ñ p ad p̄cedens sue spēi · s; ī ni alius quo ī
diuidua p̄dua p̄tē in virtute celi solius · c iō ē s; ph
q̄ p̄ᵐ agens ⁊ mouēs sp̄ est ⁊ fuit sp̄ agēs ⁊ mou
ens ex quo g⁹ egit ⁊ mouit tp̄e infinito ipo ē
q̄ hūc p̄ē aliq° virtutē aut dispōz siū a ꝓpriū
ꝓduci ad in īdiuiduī q̄n p̄ius hūit ꝯsilē virtutē
ꝓduc̄ silē q̄ ⁊ eād' iā ꝓduxit ⁊ hꝫ infinities in
infito tp̄e q̄ p̄cessit ⁊ iō s̄ ip̄m q̄oꝝ spēs q̄ ꝯ op
piones aut leges religiones secte aut heses
s̄ mō infinities p̄cessiuē ⁊ talia ēē spē reu
tētur ī futuro ⁊ qualiciq; nē fiūt sē talia ī fini
es finita sūt ⁊ silr̄ p̄cessiūt ꝯ qūis coꝝ p̄p̄ āntiquita
tē nō restat memo ⁊ sic oīs q̄ ī īdiuidua gñant
p ꝓpagacōez posset gñari a solo celo ⁊ spēs repa
ri ab oībꝫ ī īdiuiduis simꝫ alīi corruptis ad huc eadē
⁊ ēē nō ꝯstringet ponere p̄ᵐ in īdiuiduū q̄ ī infinities
s̄ phm̄ q̄lꝫ spēs talīi fuissꝫ corrupta oīo ⁊ iō repa
ta · Cōa ista ex f̄ā suppōē p̄cedē s · q̄ spēs reꝝ sūt
etnē ⁊ ulla ñ ꝯtent⁹ dependꝫ in ēē ab indiuiduis ge
nabilibꝫ ⁊ corrupbꝫ q̄ n° tñ n° n° rē iōi ꝯcedat
de eutura eī alias spē sep̄i⁹ declaraui⁹ q̄ ñ pot̄
fuisse etna · si c⁹ potuissꝫ fuisse etna ab sꝫ ī ꝯtr̄e
ex ñ rei potu possꝫ ab etno fuisse ⁊ si fuissꝫ ab etno
ēī s̄ m phm̄ in etnis nō dr̄t ēē ⁊ posse ⁊ ipoīe
fuissꝫ ab etno actū distanciam fuisse a pō ⁊ sic ī
ꝓp̄le fuissꝫ ip̄⁹ incepisse de nouo q̄ p ifinitū tp̄e
p̄cedēs actus fuissꝫ distās a pō ⁊ sic ex aliqbꝫ
teticitas suppoitm⁹ ī poīe q̄ p̄antur celū etia ⁊
etia quoꝝ spēs abliſitat ī vnico in īdiuiduo fuisse
ab etno sp̄ de quo nō q° qō · s; suppō q̄ illa fu
issēt ab etno utrū s̄ fidā ⁊ illaꝝ l' ūcē sit ponē q̄ bō
gñauit hoīem sp̄ ex p̄te añ ī infinitū l' duo siꝫ ꝯsi
deranda · p̄ᵐ si tñ oī hoīe aut equo corrupto ī ꝯcēdio l'
diluuio uirtute celi ex ñtꝫ etno hoīez sp̄ fuisse ab
hoīe equū ab equo ab sꝫ aliqbꝫ p̄mis eqs ⁊ p̄mis hō
nibꝫ añ quēs illi · De s°o istoꝝ dat ar · fūiaꝝ dictīa
ñ dic̄ s̄ polītice ī sic dixisse p̄s s̄ trigene eme siī
ex cōniptōe quedaz saluata fuē silr̄ ēē ⁊ ꝯ tigētes
⁊ insensatos ⁊ ꝓbat p̄ hec ꝯ magis leges p̄ ēē inu
tandas eo incelꝫ q̄ hoīes alī p̄ quas p̄mo ciuita
tes sē ꝯstructe ⁊ leges institute post alīs destruc
tōꝫ · n° eī uīt diluuio igis aut aque erāt ꝯ qualesq;
ī moribꝫ ⁊ statim s̄biꝫ ꝓp̄ q̄ leges irōcilles institue
rūt ⁊ hec siū post illaꝫ alīeꝫ destructōꝫ fiūt illi hoīes
tigene ī · geniti de tra a sole que querit q̄ō illa sū
ex corruptōe illi inqua totū g⁹ hūanū p̄ierat salua
ta sicut fuē n° saluatus est parcham tpr̄ illis di
luuij aque ⁊ deucalion parsensis mōtis tp̄e dilu
uij igis q̄ fuit igita dīc ar aliqui tenētes vnā
p̄tem incelꝫ q̄ virtutes celi ⁊ stellaꝝ cum extā ū bꝫ
etoꝝ oīā formē ꝯ pficiunt ⁊ q̄ nō indigent ꝓpagā
tibꝫ ñ ꝓp̄ ꝯ iꝓdūis ⁊ frequēcius gñāri q̄dā cx p̄ āe
de muribꝫ ꝓ gñātis de tr̄a q̄ postmod̄ gñant
ꝓpagātō · s; q̄dā sic de aliis hec illo mō pot̄ poni de
hoīsꝫ q̄n nō p̄n⁹ p̄fti gñāri hoīes ꝓpagātōe q̄
gñentur a stellis quia meliora fomenta ī ꝯtra
dāt ꝓpagātes q̄ darēt stelle · s; uidem⁹ tñ in
bestialitate ī ista gñātis a ꝓpagātibꝫ q̄ ñ fouecint
exti⁹ arte ⁊ ingenio ꝓpagāti q̄ uedia fiūnt eis
inouenīc est ⁊ sic ⁊ si gñarentur a stellis q̄ igsm ī
bestialitate aut meliore ab aliis gñāri ncē esse p̄ q̄ ad
p̄fcoꝝ puenēt ⁊ sic p gñātos a stellis g⁹ hūanū repa
ri nō possꝫ ⁊ q̄ amp̄ q̄ s̄ phm̄ nō deficit ī uccus
si stellis eēt inditā añā ius hoīm gñāta ꝓuidissꝫ
eīs de fouētibꝫ eēs post gñōm · q° ꝯ in j ūq ꝓuidit
eis nō est p° q̄ hāūt gēitatiua aīam hoīm · ⁊ hec
ꝯ silr̄ rōē q̄ ꝓbat phs in fine de aīā q̄ aīm vegetatiua
ñ hꝫ ēē p̄ m motū s̄ locū q̄ tūc nā ꝓuidissꝫ pla
tas inqbꝫ est ius ad vegetatiua ī stra q̄bꝫ moueretur
localr̄ ⁊ eād' rōē ꝓbatur q̄ n° alia p̄fta p̄ma q̄oꝫ
fectus indiget multō p̄ntū a stellis gñāri pos
sēt ꝓp̄ q̄ q̄uis stelle suffic̄ mouēt ad spēs mixtoꝝ
ī uenatoꝝ ⁊ tre nascētiū ⁊ plātaꝝ silr̄ aīm ī corea
sibim ut fuē s̄ pētes ⁊ uīnes ⁊ silr̄ aīui ī p̄fcōy vñ
mixtū dissiliū sicut sē mures ⁊ uespertiliones tñ
nō suffic̄ mouet ad spēs p̄fcoꝝ aliūꝫ n° in hoīe
ad tā nobilē formā mixti qualēz requirit s' sbiec
taꝫ ī corp̄e q̄ dꝫ ī fore aīa rōl' ꝓp̄ q̄ p° d' ē q̄ q⁹ in ꝯsfiūt
diluuium aque aut igis sp̄ denēs aliquibꝫ hoībꝫ ꝓuidit
saluacōis remediū gñale fuisse ñ aque tpr̄ noee n° fu
tiꝫ ēē ñ igis ī die iudicij ⁊ hꝫ nō nāl' · s; potius miracu
lose · De s°o g° p̄missoꝝ restat p̄scrutādam ab q̄ phs q̄
ius s̄ p̄dcm mod̄ poat hoīez ab hoīe p̄cedē in infinitū ex
p̄te añ tñ ꝯ hec poiē q̄ ñū simp̄ ⁊ ēēi semē potius p̄cē
ab hoīe q̄ hō ex semie dic̄ c xij · meth · in reph ñ dō illaꝫ
q̄n dixiūt q̄ p̄ sēn p̄ñ rī nō sūē boni aut noble q̄
sūē inpfta ut reꝝ semīa · lꝫ boni ⁊ pfectū est in illis q̄ sē
ex eis q̄ na sūē ēēa pfta ut plāte ⁊ alia ꝯ quos dic̄ s
ꝯō est uīm q̄ estimat̄ q̄ impfta ut semīa nō sūē ab te
p̄n p̄fcoꝝ · s; eq° semīa ē ex q̄bꝫ sūē ēēa pfta sūē ex aliis
p̄cedētibꝫ pftās p̄ᵐ e⁹ ut dic̄ nō est semē factū s; ad p
fectū · v · g⁹ q̄ hoīez oꝫ ēē añ spma ñ id q̄ fit ex hec s;
ad ex quo fit semē s̄ q̄ ñ oporteat hoīez ēē añ spma
nō illum fit ex spmate · s; aliū ex quo fit spma ex
quo p; q̄ q̄uis phs iste ex fundamētis s̄ suis q̄bꝫ p̄ri
ī intebatur nō posuit hoīez añ hoīez ⁊ hoīez ex spmate
spma ab hoīe ī infinitū · hic tñ ipa ueritate coactus

a parte potentie quod secundum veritatem in unum reducitur simpliciter et ille homo prius
factus est semine et hoc est non alterum ordine nisi licet semen prius
cedat huic homini facto ab illo sed non est nisi quia semen precedit
alius homo ex quo habet esse id semen nisi secundum hoc quod iste homo precedit il-
lum actualiter et sic actualiter semen precedit hunc hominem quod fore est
ab illo quod homo simpliciter precedat semen simpliciter esset ordine quia cum
ita sit in rei natura quod primum ordine esse non habet nisi ex parte eo-
rum. Sed ergo id est ex quo fit alterum in quantum huiusmodi est primum illius quod
fit ex eo secundum speciem. Ergo homines aut equi simpliciter non habent fieri ex semine
hominis aut equi licet non nisi in individuis eorum. Sed ergo exigente hoc or-
dine esse ulterius quia cum hoc inordinatis accidentaliter processus potest ire in
infinitum in esse tamen ordinatis ut probatur ii metaphysice necesse est
ponere statum quare est ergo de ratione hominis et seminis et in eius individuorum in quorum
simpliciter status est ut non semper procedat homo ex semine et semen ex homine
sed simpliciter semen ex homine et hoc in aliquo individuo hoc semine precedente
sed simpliciter semen ex homine quod non processit ex semine simpliciter ergo productionem
de ex isto homine qui non processit ex semine simpliciter ergo productionem
hominum factam ex semine sic ex semine et productionem seminis reducere oportet ad pro-
ductionem hominis factam ex non semine et ideo ex aliqua causa tamen sua efficiente
actione immediate aut certe corpore aut aliqua causa non celesti corpore ut
iam habitum est. Ergo actio et hoc non secundum speciem separata sed in aliquo eius
individuo uno et pluribus. Sic ergo si celum et elementa essent eterna quod
in individuo uno et pluribus sic ergo si celum et ela esent eterna quod
in singulis individuis factum fuisset actio tamen necesse est ponere ali-
quod unum hominem aut plures immediate factos a deo aliquos ulterius et
quod unum hominem aut plures non posset facta fuisse
aliquibus certa quare unus homo unus vel plures non posset facta fuisse
ab eterno quia tota est periodus totius universi generabilis et corruptibilis necesse
esse est ergo hominem individua aliquo incepisse quare neque ipsum neque alia in-
dividua hominis precessisset et eadem ratio est de omnibus perfectis quae immediate a
celo produci non possunt et secundum necesse est species omnium talium incepisse
quare prius non fuissent. Secundo est ergo unum quod de omnibus secundum est per plurimum species gene-
rabilium et corruptibilium non esse eternas nisi per generationem unius ab alio
et a celo ex parte immediate immo necesse est perfectas immediate causari a deo in
aliquibus suis individuis et tunc postea ex semine illorum concurrente celo
hic produci individua consimilia in specie ex tamen illo non plurimum modo indi-
vidualiter actus simpliciter precedat potentiam licet potentia in hoc precedat actum in
illo ut licet potentia in hoc ovo precedit tempore actum in gallina ex illo
generata et sic tempore precedit potentia actum et actus in hac gallina potentiam
in ovo ex quo hec gallina est generanda hoc tamen non procedit in infinitum
immo necesse est stare in gallina que non habet ex ovo. Sed quod precedit
de omni et certe gallinarum generatarum ex quo et sic actus simpliciter
necessario precedit potentiam tempore quod et ipse Aristoteles testatur esse necessarium
in dicit ix metaphysice quod licet in eodem secundum numerum quod de potentia precedit ad
actum potentia tempore precedit actum id tamen secundum speciem in aliquo individuo
existit in actu prius quam ad aliorum existit in potentia dico immediate ut ex
quo ad precedit de potentia in actum. Quod ergo arguit potentia quod si
philosophus homo semper generatur ab homine dicendum quod ratio illa licet erat de mente sua
sed non est verum ut dictum est. Ad secundum dicendum quod forte ipsa in ut sunt
actu in motore potentia et cetera. Dicendum quod verum est appellatio motore primo
dicendo omnia enim antequam fiant sunt in actu in mente eius notitia in mente et
rationes ydeales et perfectionales ut habitum est. Sed unum potest ex ipso
producere immediate omnia secundum quod produxit ut habetur Genesis i sed hoc est
contra philosophum qui intendit quod non potest producere ad aliquod existens
in ipso nisi mediante motu celesti secundum quod dicit commentator viii physicorum nobilitas
antiqua vel novum facit nisi mediante antiquo scilicet motu celi et sic
Aristoteles intendit concludere quod motor primus nihil cursu naturali mediante celo produ-
cat ex materia preiacente ut non sit opus hominem semper generari ab homine et cetera.
Dicendum quod licet omnia sint actu in primo motore que sunt in ipso in mundo
tamen sic quod oportet ut perfecta sint ipso ab ipso producta immediate si-
cut et celum et alia mediante celo et mediantibus perfectis eum in-
producat individua consimilia ut in ipso dictum est.

Ulterius queritur an quod nobilis semper precedit ab antiquo ab antiquo nobili
quia cum semper nobilior est suo effectu quanto causa magis recedit a potentia
stipite eo non est minus nobilis stipite ergo et cetera. Unum generi est
philosophus secundum rethorice. Ad quod secundum philosophum potentia potest esse verum ad quod virtus et vi-
tium declinant unum et illum et nobiles et ignobiles. Si homo non est
tamen aspiciendo ad habitus generatos quam ad naturales dispositiones quibus
homines recipere nati sunt eos ut habetur secundum ethicorum nec tamen aspiciendo ad
dispositiones huiusmodi ut habitum est ab re quam ut dictum tamen est per multos

medios ab antiquis progenitoribus nobilibus qui per il-
lem nobilitatem quam nunc vel sunt in actus nobiles esse
cedo et per hoc habitus nobiles acquirendo quibus innuere philosophi
ad populus et post heredes suis iure hereditario et secundum hoc philosophus di-
citat quod nobilitas requirit antiquitatem cum generis non
tamen nobilitas generis precedat ab aliquo nobili aut ignobili
dicendum quod si loquimur de nobilitate simpliciter secundum non refert sic non oportet quod
nobilis precedat a nobili immo ignobilis et ... unde
potest generare nobiles si quia licet non sit ille nobilis
sic nec ille nobilis habitu sicut ergo aliquis nobilis potest procede-
re ignobilis ut iam dicetur. Si vero loquimur de nobilitate generis
secundum quod vulgo solent appellari nobiles qui sepius habi-
tu in antiquitate sunt ignobiles sic nobilitas requirit antiquitatem
et tunc distinguendum de initio generis quia aut est primo de
initio generis vel de initio simpliciter si primo modo sic dico quod no-
bilitas semper procedit a nobili non est inchoative quando nobi-
litatis ab initio in quo generis nobilium non nobilis et ...
estimatur nullus est ab initio incipit dicendum aut ipsa re ipso
nisi per aliquam probitatem qua prefecit eis par est imparem nullum
quoniam ipsum unum Nemroth secundum magistrum historiarum primo sibi vendicavit
quod fuisse venator robustissimus hoc est bellator
fortissimus qui se ille nobilis fuit ut probitate sua primo
cepit dominari in regno Assyriorum et accepit uxorem de in
nobilitate et ... genuerunt plures nobiles dicte
probo primo potentie ex ambobus dominis et virtuosis et nobili-
bus per generativis radicibus quidem utique significabit ...
generari ex illis quod dicit ... ... dignificatur
est et ut dicitur homines et ... esse quando ex homine homines et ex leo-
nis bestias sic sic ex bonis boni et hoc quia mores boni
et nobiles informant nobiles virtute ymaginativa quam
hora conceptus cum affectu ad prolem generandam et in tenore
... imprimit secundum cognitionem ymaginationis in disponitur et inducere no-
bilitatem generantium et hoc ideo quia anima simpliciter non solum se habet
ad corpus ut forma ad materiam aut ut movens ad motum sed
ut artifex ad artificiatum sicut est artifex mediante forma
exemplari artis imprimit consimilem speciem ipse in artificia
alio sic anima forte nobilis virtutis et probitatis affecta
per virtutem generativam in calorem ... ut per instrumentum similem aut
... disponitur corporales imprimit materiam cuius dispositione habi-
litetur et inclinatur ad consimilem acquirendam secundum quod ...
... per ymagines receptas a virgis concepit fec-
tus ... in colore ymaginum quod ... in glo. ex po-
nens ... dicit. In ... anime discolor fantasia ex ...
itu ... per virgas ... pocios ... ... dicitur ... si-
... xxiii ... fuit ... tales erunt et nati ex ...
procedit quod filii ... et ille nobilium honorata ... aptius
... ... velut ille boni et nobiles ... ... consu-
etudine ... sequitur ... ... e ... plures assuetare ...
... non solum in dispositionibus corporis sed et anime ut plurimum generent
... et ... generent ... et iracundi iracundos ...
... mansuetos licet in hoc frequenter ... occurrentes impedi-
mentum deficiat ... quod ... philosophus ... dicens ... ...
esse multotiens tamen non potest quod ut dicitur in secundo rethorice quod
... in pluribus non accidit nobilitas. Sed sunt multa ... in ...
... unde dicit ... ... si ... ... fiunt ... sicut ...
de bonis ... ... exeant filii et de malis boni. Sed ra-
ro quia hoc est preter intentionem unde ... ... dicit ... ...
... ... omnis homo nascitur duos oculos habens ...
digitos aliquando tamen nascitur homo sex digitos habens aut ...
omnino non habens sic ergo ex ... ... raro procedit ut dis-
similis nascatur filius parentibus ... ... tamen accidit ut per
malam consuetudinem et pravam disciplinam non sequatur ... dis-
positionem ... parentibus et ... ... habitus ad generantem ut
... naturalis esset nobiles ... habitu ... ... ignobiles et
soli nobiles sunt vulgi opinione et generant plures mi-
nus nobiles ... dispositiones corporis quod ipsi erant geniti a suis
genitoribus et sic vadit nobilitas in defectum ...

d(e) nobili(tate) ... fl(?) ... hi ipsius

filii in pluribus moribus imitantur parentes sicut ergo consequitur iuxta nobilitatem quam acceperunt a parentibus tamen si studuerint imp... et maiorem quam habent in seipsis si tamen generati sunt a parentibus ambobus nobilibus qui innixa virtus...
...tum in procreatione fuerit infectum a nobilitate aliorum generatorum plus innocentie ut ex his filii nobilium sunt sunt nobiliores parentibus non degeneret et tanto nobiliores quanto magis dominatur a primis individuis. si tamen sunt ab aliis generantes sunt nobiles secundum quod dicit philosophus in secundo rethoricorum longe magis quam ipse factus honorabiliora et magis laudabilia. si unus generantium fuerit nobilis et alter non tunc ut dicit etiam si mater fuerit bona et pater bonus medium filii patrem sequitur medium matrem et tunc minus nobiles sunt quam si ambo nobiles essent et boni et quamvis sic quandoque sequuntur patrem quandoque matrem tamen sicut dicit etiam frequentius est ut natus patrem sequitur et matrem est ut arbitror quod nobiles plus repre tenent nobilitatem generis patrum quam matrum. Si non de nobilitate loquimur de virtutis simpliciter sic secundum intentionem philosophi in quo ne potest dici tamen quod licet gradus nobilium infinites potuerunt secundum carnem a nobili et ignobili simpliciter et filii gradus nobilium processisse gradus ignobilium et deinde sequuntur infinities ex parte post. potest tamen ignobilis ascendere ut nobilis et bonum ut dictum est et ille nobilis incipere gradus nobilium quod dicitur in eo ignobili ille potest ignobilis potuit processisse ab ignobilibus secundum gradus nobilium ignobilis potest incipere unum gradum ignobilium ita secundum quod secundum philosophum gradus nobile et ignobile et ignobile ineandem lineam sese generantium infinities potuerit variari et ex parte ante et ex parte post. Ad quartum probandum quod nobilitas semper incipit a nobili dicendum semper nobilior est causa... quod hoc non est necessarium ordinatus ut tum celi nobilius est mixto in causalitate et ordinatus sic ordinatur homo generatus secundum ad generatum non oportet ut dictum est.

Sequitur postea ad homines quamvis ex parte coniuncti ex corpore et anima ubi querebantur quedam pertinentia indifferenter ad quoslibet homines et quedam specialia ad quosdam status hominum. Circa primum querebantur duo de opere bono et unum de opere malo quorum primum erat de opere bono simpliciter utrum bonum proprium magis sit procurandum quam commune. secundum erat de opere bono ex gratia facto utrum largitas elemosine pro defuncto in gratia ambobus scilicet dante elemosinam et recipiente eam existentibus in peccato mortali proficiat defuncto illi pro quo fit. tertium erat utrum scandalizans in illo casu so peteret mortaliter. Circa primum arguitur quod bonum commune magis est procurandum quia est indiminutivum. Item ordinata ordinata caritas est prius et magis diligere se quam proximum. bonum ergo proprium procurare est amare seipsum. bonum autem commune ex amore proximi. quare etc. Contra quod bonum commune ... et quia quoddam est bonum temporale quod proprium pertinet ad corpus et quoddam est bonum spirituale quod pertinet ad animam similiter est proprium quod includitur in communi et est quod non includitur. Si ergo bonum proprium includatur in communi tunc bonum communis procurandum est bonum commune et proprium quod ... includitur in communi amborum eisdem se habentibus. Si non bonum proprium non includatur in communi tunc utrumque bonum aut est temporale aut utrumque spirituale aut unum temporale et aliud spirituale. si primo modo tunc aut pariter multum indiget aliquo et proximus multum indiget commune magis est procurandum aut pariter modicum indiget aliquo et proximus multum commune tunc magis est procurandum aut mediocriter indiget et sic de extrema necessitate ambobus tunc ut arbitror ad hunc commune magis est procurandum quia istud ... bono temporali non includitur quam temporale non tamen procurationis quam spirituale includitur ex multo procurantis et bonum spirituale magis est procurandum aliis eisdem se habentibus quam temporale. Si non utrumque bonum sit spirituale tunc proprium est procurandum magis quam modicum bonum generis aut proprie ... et spiritualiter et magis quibus vellet quod maximum ... contrario ... vellet solus salvari et omnes alios damnari quam econverso. Si non vero bonum spirituale sit et alterum est aut illud spirituale proprium est spirituale et alterum temporale aut ergo spirituale est proprium et temporale est commune aut econverso. Si primo modo magis

procurandum est proprium et multo magis quam si commune et esset spirituale. si secundo modo aut pariter indiget temporali puta in extrema necessitate puta pane ne moriatur aut non tamen. Si secundo modo sic magis procurandum est commune si primo modo aut commune non procuratum redundat in detrimentum publicum ecclesie in fide et moribus aut non. Si aliquis primo tamen. Si primo modo tunc magis procurandum est commune et si pro defectu proprii temporalis debet homo mori. Si secundo modo sic ergo. Circa primam partem obiectionis in speciem, quantum ad sensum magis est procurandum non est commune diminutivum aut non simpliciter aut non procuratum diminutivum quantum commune non quam est magis procurandum sed quod in proprio includitur diminutivum proprium diminutive est quam proprium quod non includitur in communi semper magis est procurandum sicut et spirituale proprium spirituali communi quod proprium non includitur in communi ut dictum est. In talibus non in quibus commune magis est procurandum procurare commune non tollit quin caritas a se ipsa incipiat quia hoc non facit nisi quia in communi includitur proprium.

Contra secundum arguitur quod elemosina elargita existenti in peccato mortali ab illo qui similiter est in peccato mortali non proficit defuncto pro quo elargitur quia datum non placet ex dato. si autem ex dantis animo aut recipientis hoc non placet ex animo alterius horum quia melius quod fit ab animo existentis in mortali placet deo cum immo magis displicet dicente gregorio cum is qui displicet ad intercedendum mittitur irati animus ad deteriora provocatur. gregorius etc. Contra omnis elemosina prius creatori deo cuius factus est reddere non dubium illi pro quo datur gregorius etc. Dicendum quod secundum augustinum suffragia non proficiunt defunctis nisi quatenus merebantur dum viverent ut eis proficerent. Si eis fieret sed quod elemosina elemosina elargita non prodest defuncto ex animo dantis aut recipientis non placentis sed prodest solum modo ex animo qui fuit in defuncto olim licet scilicet facta ex animo suo iam elemosinam dependeat et ideo ergo dico quod licet sit in peccato mortali dans elemosinam et recipiens tamen proficit defuncto pro quo data sic et proficeret missa illi pro quo ordinata est ad quam licet sacerdos dicat eam in peccato mortali existens. Ad argumentum in oppositum quod datum non placet ex dato. sed ex animo. dicendum quod illud est secundum determinandum cum arguitur quod non proficit nisi ex animo. verum est etiam illi cui proficit oportet quod ex animo eius proficiat. sed non oportet quod proficiens iste ex animo alterius dependeat. unde si dicitur elemosinam proficere dantem eam oportet proficiat ex animo eius qui placet et ideo dantem eam in mortali non proficit ei ut probat. ideo proficit tamen defuncto ex animo illius ut dictum est. unde quod dicit gregorius cum is qui displicet etc. dicendum quod verum est quod cum missus provocatur. non quod cum mittente provocat et si mittatur malus de quo tamen multum presumitur quod sit bonus non provocatur dominus contra mittentem. sed potius contra missum qui presumit orare cum displiceat. unde mittentibus prodest quando intercedat ut tamen contra mittentem quam contra missum non provocetur.

Contra tertium arguitur quod scandalizans in illo casu peccat mortaliter. quia si aliquis opera exhibendo talia in quo esset peccatum veniale occasionem daret alii peccandi mortaliter ergo multo fortius in illo casu in quo est peccatum veniale scandalizando quia per hoc occasionem spirituale aliis. Si in illo casu quis scandalizet etiam non est scandalum datum quia non est tale in quo quis debet scandalizari sed est scandalum tamen in quo non peccat scandalizans. sed scandalizat tamen. Dicendum quod de opere omittendo de quo presumitur quod posset quod scandalum oriatur quod vitandum etiam relinquitur salva vita sine iustitie sive doctrine. unde opus alias licitum omittendum est propter scandalum. i. cor. viii. si esca scandalizat fratrem meum non manducabo carnes in eternum ne fratrem meum scandalizem. unde b. super primum ix. c. dicit incipit apostolus exemplum ut sic ipse abstinens alicuius etiam et illi abstineant et intelligo quod quibus abstinendum est quod si non abstineat in periculum scandali percipiat dico quod mortaliter peccat. et si non ex genere operis tamen ex circumstantia operantis quia et multo fortius siquis consideret quod ex illo casu quis scandalizaretur et non abstineat arbitror quod mortaliter peccat. Si non debitam diligentiam adhibeat ut quis infirmus abstineat ... quis scandalizari valeat et si tamen peccatum veniale opus adhibeat eo quod non est peccatum mortale ex genere facti sed ex circumstantia ex parte facientis non credo quod mortaliter peccet quia ex parte operantis non esset scandalum datum sed solum

d bono g̃po 1 q̃ri

damnificari ... d̃ scandalo

pins

acceptum ex parte scientie alicuius qui non debet scire talis qui eo
quod finis non est malum mortale de genere suo sed quod potest esse
ex obiecto. Si autem finis esset malum de genere suo, eo quod tale quid
est veniale et ex se posset in firmo esse, tunc credo quod quidem
sacerdos ex hoc facto scandalizaret qui mortaliter peccaret. Sic quando
intendit genere facti operam adhibet quod alias esset veniale, si modus
talis in eo contingeret peccaret mortaliter ut predictum est supra.
Si tamen non esset opus malum de genere suo sed ex sola consuetudine
ex parte operantis et adhibet diligentiam quam debet et ipsi sequitur
mors hominis non credo quod mortaliter peccaret.

Sequitur quarto de hoc pertinentes ad diversos status et primo
pertinentes ad prelatos et prelatos. Et erant tria. Et prelatos
ecclesiasticos et superiores. Unum et alias duo. Et erant et
unum de prelatos seculares. Quorum primum erat utrum prelatus episcopus
vel si archiepiscopus ... erat utrum sacerdos huius
competentis beneficii possit ad deserire de luce temporali. Tertium erat
utrum sacerdos curatus possit absolvere penitentiam suam
cum qua peccavit. Et illa possit ad adire sui obtinere eius
licentiam. Quartum erat utrum iudex secularis possit cogere eum ad
confitendum ad quod secundum mors corporis. Circa primum dicendum quod episcopi
... potestatem a Christo quia sunt sponsi ecclesie et sic non ...
... generando in ecclesia Christi in sponsi ... Item decretum x super questione
mota de legalibus ... obsequiis ... confiteri ...
... Sic dicit magister in hystoria quod petrus surgens primus ...
dixit non esse imponendum fidelibus ... loquente iacobo
iherosolimorum episcopus adherens ... petri auctoritate pontificali
protulit diffinitivam sententiam dicens. Viri fratres audite me. Sy-
mon narravit ... ego iudico ... meum proferre
sententiam quia est in dyocesi mea sed non faceret pro iudicium ...
... si in ... habet ab ipso petro qui ... principi
qui sunt successores apostolorum ... habet ... fuerat
petri. ... ipse est caput ecclesie ... ut nichil ...
membra habent iurisdictionem a capite et episcopi et ceteri prelati ... Circa
secundum ... quantum ad ... potestas ... ordinis et iuris-
dictionis. Illa que est ordinis a deo ... habet in ecclesia ... et episcopus
et ... non ... delegante ... principium ordinis sacerdotalis
... in novo testamento ... sacerdotale cepit ...
... pontificatus ... est dicente domino tu es
petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Et ligandi solvendi
potestatem ... accepit ... in primis ... ceteri
apostoli ... potestate et honore ac-
ceperunt ... quando dictum est ei pasce oves meas ...
... in loco eorum surrexerunt episcopi ... petri suc-
cessor ... quod omnis episcopus sit par ... quo ad ordinem ... se-
cundum. Illa vero potestas que est iurisdictionis ... xxiiii q. i. lo-
quitur ... edificavit ecclesiam suam ... apostolis ...
pare potestate ... ut unitatem manifestaret unitatis
eiusdem originem ab uno incipientem sua auctoritate dis-
posuit ... pares sunt in ordine et dignitate
consecrationis secus in amministrationis plenitudine ... diffe-
... ii q. vii ... v. quis nesciat illum apostolatus
principatum ... lxxx di. in ... qui ...
apostolos ... institutio ... omnibus. Circa illa ... iuris-
dictionis duo ... iurisdictionis acceptio et iurisdictionis exe-
cutio. ... iurisdictionis acceptionem illa a Christo in apostolis ...
... acceperunt ipsi episcopi et non in alio ... medio modo
... consecrationis et confirmationis sive electionis. ...
... a Christo accepit immediate et non ad medio quod ...
... consecrationis aut electionis ... quo ad ... potestatis
... quod pertinet ad regimen ecclesie ... di-
... lege ... amplitudinem ...
... solum ... per ... multum ...
... ad ... mediante ... ix q. iii ...
... ecclesiam suam auctoritate ... iudicare ...
... excellentia potestatis ...
... ita ... episcopi habent iurisdictionem

[illegible]

... domini
... prelatorum
Ordinis
Iurisdictionis

... papa ... immediate ... episcopi non ... sta-
tuta non possunt facere ... aliquos ... papa ...
dyocesi. In quibus ... papa plenam ... iurisdictionis si ... con-
siderem ... iurisdictionis executionem sic dico quod papa habet iurisdictionem
limitandi ... reservandi ...
et episcopi habent potestatem ... a Christo ...
ordinis ... est ... in ordinando ecclesias ... institu-
... iurisdictionem in ordinando ecclesias suas
... a papa ...
... habent ... Circa ...
sponsi ecclesie ... est de quibus episcopi ...
... dyocesi ... potestate ... a Christo immediate ...
papa ... ut dictum est ... sponsus ... ec-
clesie ... habet ... potestatem super omnes ... mo-
dum. Circa ... iacobus tulit sententiam ... amo ...
... petro presente ... quod ... non fecit ... in sua
... parem ... petri ... iacob
... sententiam illam ... primum ...
... quia congruum est ... inferior pre-
... grande inferiore sua potestate ordinaria ...
habet ... inferiori ...
... executionem ... eam ... ideo petri ...
... iacobo in sententia illa proferenda ... iure ...
non arguit quod petrus ... eandem sententiam proferendam ...
... habuit.

Circa secundum arguitur quod sacerdos habens competens beneficium ... possit
ad deserire pro luce temporali quia hic est ...
... est consuetudo sacerdotum. Circa quod ... sacerdos aut
... a prelato suo ad deserviendum beneficium ... quod ...
... beneficii ... aut in-
... primo modo dico quod ...
... est ... ad deserire ...
re emolumentum ... pauperes ... sed ...
aut appetit questum ut ... aut ut
pauperes pascat ... sic dico quod non potest sine
peccato ... beneficio ...
... quod ... ad statum ... quod ... dispensato
... dispensatores pauperum
... habundantius ...
... pauperes defraudat ...
... clamat ... clamat ...
... nobis ...
... expedit ...
... accedit ... Si ...
appetit pro luce temporali deserire ... beneficium ... per
pauperes pascat aut ... necessitate ...
... pauperes ... non ...
... non solum ... sed ...
... melius ... beneficio ...
... quo alii beneficio ...
... non ... solum ...
in ministerio necessitatis. Circa ... Circa ...
... prelatorum ... sacerdotes ... beneficio
... ...
... sacerdoti ...

Circa tertium arguitur quod sacerdos possit absolvere penitentiam
suam cum qua peccavit ... adire alium ...
... ex peccato suo non amisit potestatem ... penitentia-
... Circa ... sacerdos non potest ... sacerdotis ...
... audire et absolvere ...
... non possit adire alium et sic ...
... satisfactionis ...
... sacerdos ... peccato suo
... audire et absolvere ...
... ut ...
Si ... absolvere ... licentiam ... petere

... a illo licentia ...

non obtenta licentia possit alium adire et hoc est dubium. ¶ Et est ad quod quoniam permittitur ab ecclesia in suo fine nullam [illegible] per hanc excusationem propter quod non debeat eam non debeat eam petere ab illo statutum contra generalem. omnis utriusque. Si forte sentiens se fragilem timet quod in petendo debeat eam sollicitare. Si autem petierit et ille denegaverit non gratia timet de sollicitatione ad recidivum confiteri ut prohibeatur suam aut illius aut non si confundit quod bene sit correctus nec est ei periculum de confitendo illi. Si primo modo nullo modo dicit ei confiteri sed adire penitentiarium vel aliquem habentem auctoritatem potestatem superioris et illi confiteri vel ab illo petere licentiam confitendi alieno sacerdoti non sic tamen sic tamen exprimere ut proprie prohibet quoquo modo sacerdotem suum infamare. Similiter arbitror quod petita licentia et non obtenta potest alium adire. ¶ Ad articulum in oppositum quod diminuetur virtus sacramenti penitentie per subtractionem verecundie dicendum quod quia sunt in penitentia quae sacramentum penitentie sunt essentialia et decent integritatem ut aperte patet integra confessio secundum quod sacramentum. Si quid ad ad horum immineat sacramentum penitentia in penitente audiendo et absolvendo et non posset agere et illa vel non sine quod sunt accidentia sacramenti penitentie ut accidentia de [illegible] non ex gratia ut confessio in [illegible] sacramento. Si quid autem horum deficiat non ex hoc diminuitur virtus sacramenti satisfactio. Si quid autem horum deficiat non ex hoc diminuitur virtus sacramenti et effectus essentialis et principalis qui est peccatorum absolutio per gratiae collationem licet diminuatur effectus est [illegible] qui est remissio vel quod se extendit per se virtus sacramenti et talis diminuens est verecundie subtractio.

¶ Circa quartum articulum quod iudex secularis secularis nocentes praeter cogendo ad confitendum ad ad quod sed mortis alterius qui in hoc [illegible] fuerit mortem peteret puniendo iniuste innocentem quia frequenter [illegible] evadere penas dampnant nocentes. ¶ Inquirendum est iudicium secularium consuetudo. ¶ Sed licitat per extorquere veritatem a reo vel accusatore et quod sit quod nocens vel quod [illegible] si est ille qui dicitur vel ad plenum. Sed quod est dubius quod mortis ad iudicium vel iudicis confiteatur condempnari a quibus aliquo iudices per penas veniant exigere complices suos malefactores vel licitat hoc iudicibus et est dicendum quod talium complices sunt aut sunt omnino occulti et non sunt super hoc suspecti in iudicio nocentes aut [illegible] infamati super hoc sunt ad iudicium vocati quod diffamati sunt. Si primo modo nullo modo debent eos ad confitendum sic occultum cogi per penas quia peccatum sic occultum peccatum est et mortale [illegible] quam alium ad mortem prodere compellere vel [illegible] illis penis compulsi debent confiteri et debent hoc sacerdotes in hoc qui audiunt confessiones. Si non sunt suspecti fama vocati ad iudicium arbitror quod super illis criminibus articulis qui imponuntur audiendi si probet absque penis non vel licet dicere veritatem quod possit eam penis extorquere ut si quod dicitur probatum est dum penis corporalibus subiciunt quae gesta sunt facile veritatem exprimunt. Sed non ad hunc isti sic testes et dicentes eorum quod dampnetur. Sed ut ex hoc presumptio aliqua habet probatur ad probandum quod ex eorum confessione nunquam dicitur sequi mors. Immo iniquus esset iudex qui propter tale confessionem aliquem morti adiceret sive essent innocentes sive nocentes vel aliter constaret facinus iudici. Nec illam confessio aliqua presumptio dedit. Nam plerique [illegible] tormenta [illegible] ut exprimi veritatis ab eis nullo modo possit. Alii potius se [illegible] quam pati tormenta volunt et falsitatem in [illegible] faciunt nocentes quod innocentes dampnare. Et ideo quod si iudices servant consuetudines hoc modo iam iniustum puto quod est alias quae est corruptela.

¶ Sequitur quintum an homines subditos [illegible] secularibus secundum secularibus et subditos ecclesiasticos. Ideo verum erat ut quod propter mortem licite posset abire si [illegible] licitum habet. Et dicendum quod non licet subtrahere magis nec minus corpori [illegible] est magis quod iudicis quam alteri [illegible] capitis iudicia subtrahe quantum ad rem. Quod nec licitum est ei subtrahere illi corpus suum subtrahet et si abire gratia et. ¶ Si constat abeundo vitam suam posset salvare remanendo autem occidendi seca

ret quod nihil hoc gratia et. ¶ Ad quod plures habent potestatem super eadem re diversis respectibus non eodem modo ut quod unus habet [illegible] appetente alterius [illegible] hoc diversi dicit eorum potestate sua uti potest sed [illegible] rem dummodo non fiat hoc in lesionem alterius. Sed quod alterius inmodo per ordinem se habeant quae super eadem re diversas potestates diversi habent possunt diversi quod sit fas licitum inferioribus. Necessitas includit supra prius in prioribus. Fas est equitas naturalis quod quis potest uti re alterius absque modo illius ut est de articulo de. i. q. Ius leges transire per agrum alienum fas est. Et equum quod sub [illegible] et noxius est transitus. Licitum est quod a lege indultum est quo quis potest uti re aliena in aliquo sine dampno eius inventum est lege licitum erit quo modo [illegible] magis alterius. Sed tamen exportare et colere spicas sed tamen fas est [illegible]. Ius est equitas quae dat actionem rem iudicandi. Necessitas est opportunitas utendi re aliena discipulos est quod per segetes transeundo evellere spicas et dedere ipsi Christus vero innocentes vocavit quod coacti fame hoc fecerunt ut dicitur de con. di. v. discipulos. Et de [illegible] necessitas famis excusat furtum. Dicendum ergo ad oppositum quod sicut corpus dampnati ad mortem potestatem habet iudex secularis capiendi detinendi et occidendi. Habet autem ipse etiam dampnatus quo ad eam potestate sua et corpus utendi eo ad vitae suae custodiam in qua consistit eius profectus sine iniuria alterius. Et hoc non solum est fas equitatis naturalis quae fas est et rem alienam. Sed quod licitum est et non solum licitum tamen a lege nec ei dicitur in aliquem alterius preiudicium. Sed quod ius est secundum legem neque non solum ius. Sed in casu necessitatis excedendi ius suum ut si oportet captivum [illegible] fame mori. Non oportet accipere clam quod nollet custodis panem ei in hoc potestatem ius atque necessitate utendi corpore ad panem capiendum et vescendum et fit hoc sine lesione alterius. Quia necessitas facit commune quod est proprium ut item occupanti concedatur. Sic dicendum in proposito quod iudex non tamen habet iuris super corpus dampnati quam ipse dampnatus sibi habet quod ipse habet ille iuris detinendi et occidendi tantum hoc et et plus in abeundo cum potest et vitam custodiendo et plus iuris habet. Quia iudex non tantum necessitate compulsus condempnare et occidere quam necessitate propter instinctum metum mortis compellitur dampnatus quod se providet ne vitam a profectu in corpore amittat quia si in hoc non provideret si possit incurreret locum et tempus ut si forte esset sine vinculis et ostia essent aperta nec adesset impedimentum abeundi et per hoc vitam salvandi si [illegible] homicida esset non providendo sibi sic debet. Et hoc concedendum est per articulum. ¶ Ad primum in oppositum quod non licet captivum subtrahere quod cuiusque est quod rem qui nec corpus suum. Dicendum quod sicut quid quod rei necessitas ad custodiam vite suae possit subtrahere dum tamen eius subtractio non urget in preiudicium iuris quod habet iudex in corpore illius. Sed cum ut dictum est casus in vinculis necessitate habet mori fame nisi subtrahet ei panem hoc licet ei quia hoc nullo modo urget in preiudicium iuris quod habet detinendi vel occidendi quia subtractio contra necessaria si ad vitae suae ad vitae suae custodiam quod facit absque omni preiudicio potestatis quod habet iudex sicut corpus eius quia sentit quod corpus non est in vinculis et quod ostiis apertis nullum restat obstaculum. Ideo in tali casu licet corpus suum subtrahere utendo iure suo sicut in alio casu licet subtrahere panem iudicis. ¶ Ad tertium in illum secundum quod superior quod dicitur potest habere potestatem suam nisi numquam quo ad proprietatem rei quam quo ad usum ratione aliqua excusanda et rem propriam potestate aut ius illi tamen habet iudex secularis super corpus dampnati plus quod super [illegible] sed tamen quod consistit in tribus scilicet in corpore capiendo et vinculando sive incarcerando et in occidendo potestatem quo ad proprietatem in sola anima habet subditus et tamen ius suum inhabet custodire absque iniuria alterius. Quod custodiret in preiudicium et iniuriam iudicis si corruperet [illegible] vinculis aut infringeret custodiam ut abiret vincula disrumperet aut carcerem propter hoc est dimidius priuando esset consistere terminus capiendi quam de iure potestatem habet cum vinculandi et includendi intelligenter quo sed ad actum vinculationis et clausionis. Et ideo non sine iniuria iudicis rumperet vincla aut carcerem sed quod iudex in actu occidendi ipsum viveret iudicia si rebellaret pensando ipsum ab actu suo impediendo cum immo dicitur prevalere sustinere ut extra corpore excedat actum iustitie sed forte sine iniuria aliqua licitum esset quocumque modo sanguine suam defendere. Si tamen iudex dampnatum dimittat in carcere sine vinculis et negligit firmare carcerem in quo dampnatus et sic dimittit exire ex ipsius ius quod habuit quae nec cadit nec tenet absque omni iniuria iudicis quam nullum ius habet in subditos contra corpus

Andreas

[illegible]

sn alleodine q ad sibs sepiat agrum [illegible] tusar
pagrum illius sepem i impedium [illegible] no sessi ei
licitu quia eet in piudiciu [illegible] alicuius [illegible]
it sepire agru suu si tn sepis n fuit licita c pagru suu
re eo mo quo pius dictu est et q pius si pcipiat ei [illegible]
cacem [illegible] tn no oz q [illegible] ubi [illegible]
[illegible] in quo [illegible] in illo ei obedire
oz quia [illegible] potentie in hoc [illegible] quibus [illegible]
[illegible] in claustro
[illegible] illius faciat
[illegible] suu extere om [illegible] su ot eius i iuria pot [illegible]
excessu [illegible] q suu est p enim ille no amittit ius suu
qui pot [illegible] i merita i uit adde suu et retine et occide sicut
plus si n exercendo ius suu alia excedere q potest et debuit
[illegible] suo alienatur h negligencie sue imputetur.

Sequitur qnta pctm ad subditos ecclasticos quorum quia erant
ee subditos religiosos et quam ee subditos n religiosos
ee religiosos erat [illegible] quo ad reuelacoem commissi uti religiosus
subditus qui recepit a quodam ad infecto no urgens
i damp equum te id reuelare plato suo peccatum ut ei reuele
sim erat d reuelacoe pcti uti religiosus subdit sciens sec
to et solus q frem suu subsidium pccto [illegible] peccasse peccatu
relacoe id plato suo cui secretum amonicoe tenu erat d [illegible]
minoribus uti religiosus ia professus ee fco quinimeu cum re
ligione ingressum et cum omni obligacoe ad illam [illegible]
[illegible] inflamatus amore ueniendo erga ipsum subsecuta car
nali copula i qua no [illegible] intencoe recedendi a suo saltibus [illegible]
credit se consensisse i [illegible] de psenti uti [illegible] talis
p sit manere in religione credendo uotu suu [illegible]
ad seculum et illam ducere sollempniter in uxorem et peccatum [illegible]
[illegible] affectu si licet Cert p [illegible] q subditus [illegible] plato
suo peccatum reuelare secretu s omissiu [illegible] expresse a dicite
Cum sit ad ex
[illegible] quia [illegible] fidelitate que c [illegible] iusticie
se licitu [illegible] precepto regio ab illo cui obediendum est [illegible]
religioso qui ut dic b. qui professo se totu subdidit [illegible]
tinuit q q [illegible] est custodire secretu post q tn plat
subdito qui [illegible] retinuit reuelare pcepit no sic [illegible] si
[illegible] platus agendi illud secretu reuelando [illegible]
occultando Cuod q religiosus in sua religione uoto ad
[illegible] se astringit q ad licita et honesta [illegible] statu
[illegible] illius solutionem ad obedienciam q si [illegible] honesta et illici
ta precepit psumpsit maior diuine legi et uirtutibus [illegible]
bz [illegible] illis obediendum c hoi si deo dicitur b. in epla
ad adam [illegible] in malis [illegible] non ee [illegible]
[illegible] obtemperans impius in quo hoi [illegible] obediens
deo plane qui ee plane q [illegible] agitur [illegible] in obediencia
deo [illegible] aut pnsum est [illegible] de obediencia in quo nos
te exibe [illegible] solue obediencia
[illegible] superiorem [illegible] inferiorem [illegible]
quid e nobis [illegible] deus [illegible] audiam hoiem [illegible] deo
no. [illegible] obedire hoi no est obedire imo i no obedie
do illius obedit. quia g [illegible] p secretu reuelare [illegible]
[illegible] in illo mo te subditus pcepto superioris obedire et [illegible]
fidi omissum illi reuel Cuod q [illegible] in oppositum [illegible] utri
tur pceptu [illegible] est [illegible] differentibus
[illegible] professionem [illegible]
[illegible] religiosos [illegible] retinuit [illegible] que [illegible] suu
[illegible] cerca [illegible] libe retinuit [illegible]
[illegible] suo plato.
Queritur [illegible] reuelans pctm [illegible] secreta monicoe peccat q
sicut medic corp peccat subtrahendo medicinam [illegible]
[illegible] curans sic et spual [illegible] peccatore medic [illegible]
spualis in [illegible] fidicanus
spualis [illegible]
[illegible] forte curatz sine
curaz pmittendo secretam amonicoe [illegible] go [illegible] [illegible] foro
[illegible] q no facit illa omittendo [illegible]
[illegible] peccat omittendo [illegible] cuius [illegible]
[illegible] non peccat [illegible] correctionem cuius [illegible]
[illegible] principi [illegible] pot [illegible] sil g peccat

no fr [illegible] correctionem [illegible] clam plato
p [illegible] qui salubrius potuit illum corripe Cuod q corripe
secreta amonicoe [illegible] pctm sit p fr ne correcto
[illegible] pcedat pctm usque ad scandalu [illegible] in
[illegible] reuelat aut p [illegible]
a [illegible] corectoe q [illegible] subitanea [illegible]
[illegible] subitanee et statim [illegible] pcti [illegible]
[illegible] reuelacoe secte [illegible] ei amorie q [illegible]
pot ee tn modica reuelaco [illegible]
[illegible] dic b. [illegible] xviij. [illegible]
[illegible] scandala [illegible] sup [illegible] corripe int
te et ipm. [illegible] pdat [illegible]
[illegible] remaneat [illegible] intelligit [illegible] corripi [illegible]
[illegible] reuelatur [illegible] psencia corripitur [illegible]
no est [illegible] corripe int te et ipm. si [illegible] in [illegible]
[illegible] secreta correptu no fuit te [illegible] adhibeatis [illegible]
adhibeatis. uno aut duobus testibus coram illis corripi [illegible]
quis sit modus [illegible] qui solus [illegible] sup pctm [illegible]
[illegible] ad psens no loquor de [illegible] est [illegible]
possim [illegible] illud alteri reuelare [illegible]
q [illegible] secreta amonicoe no se correxit [illegible] uni uel duobus
de quibus [illegible] possint et debeant [illegible] pctm [illegible] reue
lare et fama negligi [illegible] ut [illegible] repe [illegible]
ob testio [illegible] ut plus corripe ne [illegible] fama [illegible]
[illegible] si no corrigi [illegible] fama [illegible] negligi [illegible]
[illegible] reuelacoe [illegible] negliget [illegible]
de aug [illegible] ad [illegible]
amonere ne [illegible] pcepta pdiat. [illegible]
[illegible] amonicoe [illegible] ad [illegible] iam
[illegible] pdat [illegible] potit [illegible]
[illegible] demonstret ut demonstz ut duorum uel trium
testium possit ore conuinci [illegible] seueritate [illegible]
[illegible] magis [illegible]
innocentes no estis. si fres [illegible] quos [illegible] corri
ge potestis [illegible] princitatis. [illegible]
[illegible] uelit occultum [illegible] secari [illegible] crudelitate
[illegible] misericordie in diatre [illegible] plus [illegible]
[illegible] putrescat in corde. [illegible]
seduce. quia si reuelas [illegible] correctoe [illegible]
[illegible] dicit aug. [illegible] xv. [illegible] pec
cauit [illegible] corripe cu int te et illum solu [illegible]
q int te peccauit quid est int tu scis q peccauit q
[illegible] secretu fuit qui fuit qui peccauit [illegible] secretu [illegible]
corrigis quod peccauit [illegible] si tu solus nosti [illegible]
[illegible] peccauit. [illegible] si multis audientibus [illegible]
[illegible] peccauit [illegible] quos testes
[illegible] iniuria [illegible] peccauit [illegible]
sue iniquitatis efficit [illegible] ipsa corripienda
coram oibus que peccantur coram oibus ipsa corripie
coram oibus que peccantur [illegible] distingue [illegible]
[illegible] secrete q peccauit secretu. distingue [illegible]
dabit [illegible] si te no audierit [illegible] secretu [illegible]
[illegible] expectame
[illegible] sciat. [illegible] q ego scio q ad
quomodo [illegible] sciant q ego scio q ad
[illegible] iustus ioseph [illegible]
apposuit facere ioseph. dicit aug. [illegible] iustus ioseph ta
to flagicio q de uxore fuerat suspicatus [illegible] benignita
te pepat [illegible] de quo [illegible] defecto [illegible]
[illegible] ioseph [illegible] erat [illegible]
dum [illegible] uoluit [illegible] reducere [illegible]
ut no solu [illegible] ab actione
[illegible] seueritate [illegible] potius [illegible]
am remissione [illegible] q no [illegible]
nu [illegible] arguere expectas [illegible] notu [illegible]
q ipse nouit [illegible] sciunt. [illegible]
[illegible] fama [illegible] secreta amonicoe
eos notare [illegible] ita [illegible] q si [illegible]
scio [illegible] secreto [illegible] amoneo. [illegible] si ille q
scit [illegible] platus dicit aug [illegible] nescio q ad hoc
[illegible] nouit [illegible] nemo [illegible] nouit [illegible]

ri [illegible] pc [illegible]

corrigi plus amoni.

uolo enim punire corripere et tu queris in scribe non prodo
tu tamen negligo corripio et secreto. Ideo autem occulte est
dimidium iudicium tuo et uitam conscientiam persuadeo primam
hanc caritatem prodi esse debentis. Unde alii homines reprehen
dunt nos quod non reprehendamus aut putant nos scire
quod nescimus aut putant nos tacere quod scimus. for
te si scis et ego scio non coram te corripio quia curare uo
lo non accusare et infra nos quod non prodimus sed in secreto
arguimus. Unde quod multi in morte iacent tamen uulnus negli
gimus. Anima omnia onerantes homines uulneris peccato constituto sau
ciatque grauiter conscientiam id uulnus esse mortiferum. Unde de G. Io
hannes intelligit tecum occulto quod secrete a multis esse mortiferum
et potest ab aliquibus probari et uocantur testes ut probet
a monitio facta est alias. Ad hoc solorum ex de iudeis no
uit. Unde quod quod dicit augustinus nouit ecce et nemo alius nouit
ut dicunt id quod scit et ego scio dicit quod hoc non excludit
paucos sed multitudinem. sic in tercio qui sedet sola
ciuitas et huiusmodi augustinus ut dicit quod scis et ego scio. Unde ait
addit augustinus non prodimus sed in secreto corripimus sicut ex
plicat quod si an secretam monitionem aliquos aduocare et ex
illis quos scire sciens quod scio prodito esset sed postquam in
secreto ammonitio et sanatio alium illa a scire quod scio sui fac
tum sic sine fama tamen si ego scio facti et scio quod alij
sibi sciunt tamen debeo illos aduocare et arguere si facto
coram aliis si non illi sciunt famam tamen tamen licet conscientia facti
conscientia famam debeo super famam tamen coram illis corripere et de
facto silere licet inter me et ipsum de utroque ipsum reprehendi
di. sed si platus unus eorum qui nouit quod scio tamen ipse debet
et non uocari et coram ipso corripi et de intellectu quod dicit au
in epistula. Anima quod alius deinuncet per quos deuincendus est sine
grauiter prius in proposito dicit ordinem. Si autem negauit tenet adhi
bendi sunt alij. Unde ita coram omnibus possit nisi ab uno teste argu
i. sed a duobus uel tribus quia conuincitur quod contra probari potest
bus adhibitum ad et dispensationem pertinet de notoria libri
iudicium. quod si fuerit recusauit et si non fuerit accessit et de
intrauerit societate piaculum quod intelligit esse uanum qui dicit si
est sicut eunuch quod ut dicit de ciuitate dei. g. xv. in gentiles et pu
blicanos immo fratrem non deputantur quod ergo dicit quod per sec
tam ammonitionem fama negligenda est et reuelando illa qua
possit prodere non ab uite esse uinum nec tamen non reuelare in hoc
negligit quod fuerit quod sciret dicit ut tamen dicunt est sicut augustinus
si forte sic huiusmodi conscientia urget potius sed dicam ex Ioseph
dicite de sua remissione actum quod non reuelauimus
quod alienum cum occultum reuelare et quod arguitur pariter in
re. et quod ne quam alij nouint quod corripies uoluit quod da
re probatio ex eo quod dicit altius ut tecum demonstret ut duo
uel tum testium possit ore conuinci et competenti seueritate co
herceri. Unde sed si fuerit sponte suam negauit etc. ut tamen supra
loco quo de talibus qui possunt esse testes coram iudice ad conuin
cendum et puniendum sic eo quod corripientes testes et non possit esse
de quo quod quod corripies eius reuelauit et in non in de auditu
inimici ipsius ac tale testimonium nullus de accepit. immo ipse cor
reptus possit habere actionem contra corripientem quod ipsum diffamauit
Unde testes in forma correptionis non solum debent esse tales quod
non per ipsos potest probari ammonitio per corripientem prius et dum
denunciante ne possit excipi contra ipsum quod denunciauit bene
ordine si quod per eosdem possit probari fama et factum coram
iudice ad eius punitionem. Anima enim uana esset et inutilis eorum
uocatio et esset infamia sui fructu. quod ergo primum sic esset
tamen quod non satis ipsum et esset infamia sui fructu quoque peccatum
non uniuersum sit ille platus sine subditus ratione secretam ammo
nitionem per se solum non de procedere quoniam conscientia sciret quod
sciet. licet est ut aliquibus uel quod plato nesciente dicit reuelari
quam immo subditus solus nouit quod magis perficit ammonito
plati quam subditi quia tamen magis timendus est de eius minoratur
si ipsum uerecundiam maiorem aut ad maiorem timorem ponere

incipiat se excusare plato corripiente secreto post secretam am
monitionem. subditi per cedente quod subdito solo corripiente. Iocto
sicut nec alij sic nec plato peccatum uni soli conscium dicit reuelari
ipsum quod augustinus dicit de ciuitate dei. g. xv. exponens id corripe ipsum inter
te et ipsum dicit studens correptionis parcens pudori forte enim per uere
cundiam incipit defendere suum peccatum quam nos facit meliorem forte fa
cit peiorem. quia et probat timere quod correptus ex correptione de
terior debeat fieri dicit omitti a secreta ammonitione eius qui singulariter no
uit delictum et sic non huius testes per secretam ammonitionem nisi in dicto
peccatum reuelare nec illo nec singularis alios adducere ut peccatum si
lenti esse de peccatore possit comprehendere licet bono modo illos. Ipse
dicere uoluit ad diligentiam cohibendum esse custodiam correc
tionis possit inducere per quam forte potius ipsum in suo peccato. Ipse
et ad quod tum probandum non erunt testes uel eorum uel plures illi
comprehenderent in eodem factum sed non nec licet ad congressionem peccatum alicuius
explorare dicit augustinus in sermone predicto ammonitionem nos dicimus
non negligere inuenire peccatum uestrum non querendo quod reprehendatis. Sed in
tendo quod corrigatis. Unde per secretam monitionem si testes debent quod sciant
peccatum negotium ulterius deo dicit committi et de occultis committen
da sunt iudicia et huiusmodi maxime in quibus de peccato occulto quod correcto
proximi putat uergit in nocumentum ipsius plurimorum de predictis ac quia
occultas que in uergunt in detrimentum proximi uel rei publice. Dicit ac quod
quod si delinquens non corrigatur ex secreta correctione tunc dicit esse
peccatum plato denunciato reuelare et hoc querendo de peccato il
lo correctorum delinquentis puto uergit in nocumentum proximi. sed hoc
isto licitum esset quod minime denunciato et non que huiusmodi per uel loca
delinquentis. sed puto ipsum non pertinet ad preceptum de filia correc
tione in qua punit quod eorum delinquentis. Unde in forma correctione
pertinet ad iustitiam et est de effectibus eius illa autem denunciato cor
recto inuenta per ipsum pertinet ad iustitiam iustitie non punit
time. sed punit et est de opibus eius. Iocto ex hoc quod augustinus inducit
in illa de uulnere corporis. si autem fuerit tunc uulnus nec eius quod
augustinus sic per pro insipientia litteram. Sed ita exponitur licet sit desiderat
tibi et non uocandus testes contra eos huiusmodi possint ad arguendum
coram illis ut si non emendet correctus dicat plato tanquam medi
co spirituali quo ad hoc si quod. Unde sicut est quod iste crudelis. si
let in proposito sicut crudelis. silet uulnus suum conuellit occultata
re in corde et sed hoc precessit prius obuiam principaliter ad quod adductum
nec est sicut quo ad hoc quod sicut uulnus corporis quod uulneratur uel
celare omnino reuelare et coram medico in tractatu licet id solus
sciat. de uulnere spirituali quod uulneratus uult celare dicit me
dico spirituali ut plato infirmitatem reuelare licet id solus sciat
quam uulnus corporale non infirmat sicut facit uulnus spirituale et ipsum
solam famam custodiendam quod quis solus nouit nulli debet
reuelare. quod quod est secretum quod solus nouit per quod alii reue
lasset iam secretum non esset et fama incipet. Ad. ii. articulum primum
inductum. ad articulum quod uel ualimus potest corripiens a se non correp
tum presentare regi ut ab ipso corripiatur quod ergo addit corripi
endum a se non correptum potest presentare plato ut ab illo
corripiatur et sic reuelare factum illius absque monitione secreta
precedente. Ad quod non est sicut. quod ualimus nec dicit ac potest cor
ripere non confessum aut conuictum per testes in publico iudicio uel
est factum omnino est notorium et sic sua denunciato quod presentat
eum cogi puniendum non infamat. sicut faceret denunciato sine
ta plato ipsum quod ut dictum est ista uel illo modo est licita. Ex eo
quod dictum est iam sed augustinus. Uult mali in morte. Ad. quod
alii mali conscientiam in secreto coram uno solo. aliqui contra pauce
ri ampliore alii contra meo modo coram omnibus uel tribus aut aliquis pri
uilegium plus paucis tamen et sed hoc quod sit in secreto coram uno in
secreto uno corripiente solo. sed fit potest in corde quod non fit
coram omni populo puto. per correctionem fieri coram omnibus in
tantum aut pluribus paucis. si non in mortuis fuerit uno solo cor
ripiente secreto monitur uno corripiente coram uno aut
duobus aut tribus nisi tamen coram illo qui plus. Ad. uel
fide quam a corripiente. ad probandum articulum ex statim sequente
Circa tertium articulum ad eam sed formam quam proposita est ad quod

ꝓximi ue sponsalia precesserunt illo eciam mente contracta. Sed si affini vero
ad huc fuit adductus quod nullaten[us] intrare sponsalium impedi
unt. et post eciam sponsalia carnalis copula est subsecuta. Item
non expresse agitur se dissensisse in copula; coniugale enim con
sensisse presumitur. Est ex facto copule carnalis consensit in copu
lam coniugalem presumitur dico. ex se ipsos consciencia sua. quod si
impliciter consensit et tamen ab ecclesia tali presumpcione contra quam nullam ad
mittet. exceptionem in genere. Sed sentenciando in dicto. Unde eciam
matrimonium perfectum et consummatum quod contrahitur non absoluit uxoris
non habet potestatem subtrahendi se a consorcio mariti. et dicit auctoritas
cum debito quod habet mulier tenere sicut nec econtra de suo sibi consensu.
ambobus dicente apostolo .i. cor. vii°. mulier sui corporis potestatem non habet
sed vir. similiter et vir sui corporis potestatem non habet. sed mulier. propter quod non
possunt nec debent se invicem defraudare nisi ex mutuo consensu ambo
rum. quod contrarium subdit apostolus nolite fraudare invicem nisi for
te ex consensu ad tempus. Sic propter id vir debitum reddat. Sed post quam coniuncti
fuerint et si id potestatem non habet non sibi alterum neget postquam
per illam carnalem venit habet potestatem corporis sui ad usum suum
corporis denegandi alteri propter quod dicitur .xo. vii. q. si vero ut inter virum
et virum alligata est legi viri. similiter ergo quia in hoc pares sunt
de viro alligata est legi viri et similiter eciam quia in hoc pares sunt
ut dicitur. sed primo cor. vii. sed id. nolite fraudare. sed .i. sententia
habe debitum ut si alter eorum perpetua continencia placeat non
ex alterius consensu non possit. unde nec queritur de eorum dissolucione
dicente apostolo in eadem alligatus es uxori noli querere. Sed et si
dicente apostolo in eadem. Sed dicit apostolus de preceptio non eos sed dominus. ux
orem a viro non discedere intelligere nec ego id ideo quod tali religi
onem provotum nullo modo potuit se astringere nec potest in eam primam
nisi absoluto eius expresso consensu per ordinacionem ecclesie. Sed cum ipsum
non nisi obtento eius expresso consensu ordinacione ecclesie. Sed cum ipsum
ad finem reuiti matrimonii consilia solli episcopi nequare et tractare assum
ad sponsalia precedent et carnalis copula sequitur
matrimoniali. Sed postquam sponsalia precedent et carnalis copula sequitur
res si consensus non inveniretur non esset matrimonium quod ad dominum ac quod
ad ecclesiam significatur ecclesie quod consensus non invenerit. ut ex de
sponsalibus c. tua nos. Sed postquam id ecclesie constare non potuit stabit
pro eo quod ei facti constat. ecclesiasticos non religiosos et eccl

Sequitur quarto de subditos duo principaliter pertinens ad bonum spirituale ad
Sepcimum beneficia ecclesiastica hiis conferuntur prius sciencia
vel etate secundum pertinens ad bonum temporale subieccionem inter clericos circa
cur ad exacciones quas layci solvunt ciuitatibus et dominis
temporalibus. Capitulum primum quod beneficia ecclesiastica non hiis conferunt prius
sciencia vel etate quam congruit. Si exo. xviii. dicitur ad hoc solum ministri
debent sumi temporalia ut ministrent spiritualia quia omnes prius spiritu
aliter ministrare non sufficiant quod ministerio eorum requirit etate
et sciencia congrue. Videmus illud quod dicitur ex de plenitudine si motivi
nata consilii sunt in ecclesia ydonei repudiquam sumere possunt
et nolunt in ipsa consultacioni tunc talibus tenentur quod primum beneficia
ti quam non possunt in ecclesia de iure in eadem non debent ydo
nei reputari et si non ydonei quod hiis non conferuntur eis quod non
ydoneis ad desimendum debent confirmari ex de etate et qualitate ordinandi
dicit ex re. In decorum est quod hii debeant ecclesias regere qui nouerunt
gubernare se ipsos cum ad regimen ecclesie tales pre sint ad
merito te qui discrecione preemineant et morum fulgeant honestate
contra quod dicit qui sumere possunt et nolunt quod in posset. Si tamen vel
let uagari et non continue in ecclesiis reside beneficia non solum sunt ...
eis conferenda. Sed collata sunt eis denegandi sunt et cum ...
in favorem divini officii eis concessa. xvi. q. i. generaliter eos monachos
et clericos hoc beneficium habere sancimus qui ad sacrosanctas ecclesias vel
in ministeria permaneant. non denegantes ne et ministeria deseres et
monasteria permaneant non ... ne ...
propter hoc ipsum beneficium eis indulsimus ut aliis omnibus derelictis di
uinis intendant ministeriis conferenda non sunt prius etate
omnipotentis intendant ministeriis. Clericis vero non sunt prius etate
sive moribus propter quod dicit b. in epistola ad theobaldum comitem hono
res et dignitates ecclesiasticas non ignoro deberi de hiis qui eas di
gne secundum dominum amministrare velint et possint porro eas acquiri per
nullo minus parvulis meis et meis nec vobis neque in tutum esse uolumus
Sed si nec honores nec dignitates quia nec ad beneficia inferiora in
dignis et in ydoneis ad illa tutum est acquirere quia ne conferre
quia non expedit. illis onus debitum de beneficio portare non pos
sent quod si sentiret beneficia conferentes non daret ea prius sciencia at

etate ne ipsi primum acceptaret. Sed quia ad honorem respi
ciunt conferentes recipientes non attendentes ad honor
is quod illud quod dicit beatus b. in epistola ad henricum senonen
archiepiscopum multi in tanta fiducia alacritate currerent
ad honores si esse sentirent et onera gravari pro
iuvenis ne contracto labore et periculo quibus affectaret
insulas dignitatum nec non quia solum attendere gloria et non
penam puerum esse clericum erubescunt in ecclesia qui quocumque
emunctorum loco non sunt sublimati scolares pueri et
impuberes adolescentuli ob sanguinis dignitatem promoventur
ad ecclesiasticam dignitatem et de sub ferula transferuntur ad pri
ncipandum presbiteros laicos iam quod magis exhibuit quod
quod invenerunt principatum nec minus quam nec dum in se nunc ipsos
experti sunt inventes quippe illos qui iam ... huiusmodi
capite sarcine subiungitur non solum non gemunt cum quo sub
honore sed super aggerere plus onerari exercere quatercumque ecc
tis sint beneficiis indigni sunt et pium sint maledicti de quibus
dicitur enim docti sunt nec dicitare alteria subditorum mala su
pra vacuare ministris in hac discipulina virtutes ydoneis
ambicione et avaricia unum contra ius in iusticia tua tibi lucra
tua acquirere tibi auunculus indoctis conciliis vigilia post sit
buare tua quibus studio regimini tibi aptum tamen curis
dei tamen ve terre cuius rex est vero dicit in sententia cum eugenium
commendandam sponsam christi educendam parvulis qui assig
ti custodiam eius sponso retinere ... non venerunt non amici
sponsi sponsi sed emuli sunt. Bella ista non implentur
in ecclesia ... ad summum sacerdocii gradum promovere
tur vir celendus sed inter pueros distincta adhibenda est et
prius sciencia et moribus beneficia ecclesiastica ministrare sunt conferenda
quam aliqui adulti fuerint etate prius tamen etate sed adulti
sciencia et moribus quibus iam a cunabulis sunt post ... acquisite
conprogacionem divino auxilio vel ... virtute etate
supplentibus beneficia hiis conferuntur. Sed quod dicit b. in te ne de quibus
etate dei gracia premature sit nec sera constituentes iudicantur
immo super senes in talibus moribus anticipare dies ...
virtute temporum cuius etati per te compensare virtutibus quo
iuxta commonicionem apostoli nemo contempnat adolescenciam tuam
hores bone in dolis adolescentes in etatis die primis ma
lorum puer centum annorum maledictus est et e regione sanctus
venerabilis non diuturna nec annorum numero computata sicut
hec senes promotus invenitur opus dei est hinc ergo et clerus non
sunt mirandum non mutandum. unde et si qui tales sunt fugi
unt ab omnibus reputantes se ipsos ... dicente amos. sed id
post voluntaria ... excusaba se Jeremias dicens ecce
domine nescio loqui quia puer ego sum bene ... hac etate corpus
domine ... precedebat ne excedens celestibus imperatis impar adoles
centiam opponere detur. Sed et qui morum magis quam annorum considera
cionem oppinere decetur sed ... robusta
in ducit enim etatem et in iunctum corpus in maturitate robusta
scapus in suo sumulo pruidet ait noli dicere quia iunior sum ego
Sed heu hodie contra ego id quod dicit b. in sermone ... in clero
passim ab omni etate et ordine ad eccias pueri et indoctis
aducunt et statim curas ... quisque incertus sit
ad accuras pueri. Nota secundo de terra in oppositum quod quis
quod ad curas pervenerint de pueris promovendis in regionibus
quod propter inspicere loquitur de pueris promovendis in regionibus
monachorum uel domino famulantes de quibus locus invenit qui
beneficia pro etate sua sumere sufficientes. Sed non inter castris benefi
cia in quibus sumere non in eos ... in se quod in fidelibus suis des
tinare ad quod nequaquam essent ydonei in forte beneficia esset tamen
dicta et sui curam quod sufficere posset ad ea de fuerta in monen
dicta sui cura quod sufficere posset ad ea defuncta monen
bus ordinibus ad quos iura ecclesie promovere pertinebit.

Circa secundum articulum quod clerici tenean tur ad exacciones quas clerici
sunt per civitatis tenentur ad illa pro quemelius civitas
gracia. In causis fuit iura canonica. Dico quod clerici aut sunt
mercatores negociantes quolaycas sicut ceteri layci aut non
si primo modo dico quod de questibus suis et negociis tenentur ad
exacciones prestandas sicut layci ut extra de vita et honestate clericorum
c. inter ex litteris potestatem comitis mellerun quod contra clerici

Q

tate sue potius secularibus negotiis quam officiis diuinis intendit et gaudere uolentes priuilegio clericali noluerunt statutis ipsarum negotiationum suarum consentire, sed mandantes quod sicut [illegible] seculares ad [illegible] ab hiis non resipuerint si negotiationibus insistunt super dictis constitutionibus abierint priuilegium clericale. In quo modo hiis se implicent de suis facultatibus statutis et consuetudinibus patrie subiacerent non defendas [illegible] tam mobilibus quam immobilibus non tenentur non sicut ceteri clerici qui non se implicant huiusmodi de quibus super illud contra hiis se implicant. G. dicit quod dico si non implicant se priuilegio gaudebunt in rebus suis sicut in rebus ecclesie quia res clericorum et ecclesiarum eodem priuilegio gaudent ut xii. q. i. [illegible] de immobilibus tamen suis tenentur tributa debita sicut et layci. xi. q. i. si tributum petit imperator ager ecclesie soluat. Unde augustinus [illegible] principes prosecuti sunt [illegible] illud est xpistianum [illegible] regis [illegible] eorum rex milites suos prohibuit impedire [illegible] que debent regibus [illegible] dixit reddite que sunt cesaris cesari et que sunt dei deo [illegible] tributum de ore piscis [illegible] persoluit [illegible] militibus regum [illegible] quid facere debent pro eterna salute [illegible] non ait [illegible] soluite arma [illegible] regem [illegible] ut [illegible] omnis anima potestatibus sublimioribus subdita est et post ait ideo et tributa prestatis ministri enim dei sunt [illegible] reddite omnibus debita cui tributum tributum cui uectigal uectigal. Unde dicit G. si principes statutis ad [illegible] dicens non reddatis quia reddet [illegible] in defensione [illegible] contra [illegible] tenentur ad [illegible] et ad refectiones [illegible] et defensionem sine negotiacione [illegible] hereditatem habent [illegible] ad institutiones dominorum tamen non habent quedam facultates et sufficientes ad [illegible] fiat constructiones et refectiones [illegible] quia ad [illegible] non tenentur sed ad exactiones extraordinarias non tenentur clerici sicut [illegible] ecclesie xvi. q. i. generaliter. Nouas collationes et sordidorum munerum in uniuersitate [illegible] [illegible] sanctorum [illegible] inuenisse [illegible] nullis nouis collationibus obligabis. Sed [illegible] sordidorum munerum G. dicit [illegible] appellantur [illegible] necessitate [illegible] nouis collationibus G. extraordinariis ut supra [illegible] repentino casu quod nouas collationes non possint layci ab ipsis [illegible] alias necessitates [illegible] ad collationem que fit pro communi utilitate laycorum dum non tangit clericos [illegible] soluendis [illegible] [illegible] laycorum [illegible] ad clericos non tamen [illegible] [illegible] imperatorum ut patet ex decretis que non [illegible] clericis [illegible] conferuntur [illegible] conferebant [illegible] erant dicti [illegible] statuta [illegible] in fauorem [illegible] ad dignitatem [illegible] ad dignitatem status [illegible] quod eodem modo manet sui ecclesie et [illegible] ad ipsos defendendos [illegible] exactionibus [illegible] statuta [illegible] statutum [illegible] ad [illegible] [illegible] que [illegible] clericos [illegible] exactione [illegible] quia in hoc non [illegible] [illegible] casu locum [illegible] quia [illegible] facere [illegible] legem [illegible] applicat [illegible] specifica [illegible] ticularia. Sed [illegible] quod non [illegible] [illegible] legis laycos [illegible] legem [illegible] [illegible] in quibus [illegible] [illegible] lex

situenem [illegible] ascendere muri de nocte tempore belli [illegible] capietur ciuitas. legem istam non possumus [illegible] specificare [illegible] casu [illegible] ciuitas [illegible] possumus [illegible] legislatoris [illegible] legem [illegible] specificare [illegible] ciuitatis [illegible] ut [illegible] [illegible] v. metheorum [illegible] statuta [illegible] dignitas [illegible] ecclesiastica [illegible] que adhuc manet [illegible] rogetur dignitatem [illegible] specificare [illegible] casus quo aliquid noluerunt clericos de nouo astringi ad [illegible] exactiones. [illegible] interpretatio [illegible] est [illegible] quod [illegible] elemosine [illegible] non debent [illegible] satis [illegible] necessitatis [illegible] caritate [illegible] tenentur [illegible] ad instructionem murorum [illegible] et ad instructiones [illegible] principis [illegible] hostes ecclesie debent [illegible] et etiam offerre sicut layci. Intelligo [illegible] hostes ecclesie impugnatores fidei aut [illegible] regni [illegible] ciuitatem [illegible] ut dicit G. si [illegible] necessitatis [illegible] laycos sed per episcopos petetur ut [illegible] immunibus ecclesie non [illegible] in aliis casibus predictis in quibus [illegible] forte tenentur [illegible] urgente cogente necessitate que legem non habet [illegible] defensionis fidei aut regni aut ciuitatis ponere posset manus ad res ipsorum si per episcopum ad [illegible] non posset. [illegible] obiectio utrisque partis.

Sequitur [illegible] pertinens ad corpus xpisti [illegible] utrum per miraculum idem corpus possit esse in diuersis locis simul in eodem tempore [illegible] quod sic quia [illegible] impossibile per miraculum diuisa corporis esse in eodem loco [illegible] in eodem tempore esse in diuersis locis [illegible] per miraculum [illegible] qui [illegible] natus est clauso [illegible] qui ad discipulos suos [illegible] clausis ianuis [illegible]. [illegible] corpus xpisti [illegible] per miraculum in sacramentis altaris [illegible] diuersis dimensionibus [illegible] esse in diuersis altaribus [illegible] in diuersis locis [illegible] dimensione [illegible] diuisionibus [illegible] per miraculum possunt dimensiones [illegible] in dimensionibus [illegible] dimensiones corporis xpisti [illegible] dimensiones sacri sicut [illegible] corporis xpisti [illegible] esse [illegible] dimensiones in eodem loco [illegible] diuersis dimensionibus in diuersis altaribus [illegible] dimensiones corporis [illegible] in diuersis altaribus [illegible] diuerse dimensiones [illegible] non [illegible] dimensione corporis xpisti [illegible] totum et integrum corpus xpisti [illegible] esse per miraculum in diuersis locis [illegible]. [illegible] est quod [illegible] esset [illegible] per miraculum [illegible] dimensiones corporis [illegible] dimensionibus [illegible] idem corpus esset in diuersis locis esset unum [illegible] non unum. [illegible] ad hoc quod [illegible] posset fieri ad certum [illegible] miraculo [illegible] obedire [illegible] impossibile est [illegible] agentis [illegible] repugnet simpliciter [illegible] [illegible] agente [illegible] occurreret [illegible] non posset [illegible] agentis indifferenter [illegible] uarios modos [illegible] receptibile [illegible] impossibile est [illegible] quod [illegible] simpliciter est impossibile [illegible] possibile est [illegible] agentis [illegible] indifferenter in uno loco et in pluribus [illegible] in quocumque locis possibile est [illegible] diuina possibile est [illegible] corporis xpisti [illegible] in uno loco et in pluribus [illegible] corporis xpisti [illegible] in uno loco singulari [illegible] possumus [illegible] quod [illegible] ex parte dei [illegible] infinite [illegible] per miraculum possumus facere quod idem corpus indifferenter esset in duobus locis [illegible] [illegible] ipsum corpus possumus esse in illis locis. Si igitur [illegible] impossibile est idem corpus per miraculum deo agente esse in diuersis locis simpliciter [illegible] impossibile per miraculum deo agente [illegible] diuersis locis [illegible] duobus aut pluribus aut [illegible]. Sed impossibile est per miraculum quod [illegible] agente

[illegible] cli. 3°

te idem corpus sit simul in eodem tempore in q· et in omnib;
locis h' n̄ est solu' veritatis· Jo dico d° quod simp̄ et ab' est
ipo'le id cor' esse indiuisis locis simul q2 si eēt po'le q i duo
b; ead' rōne q in t'b; et q in oīb; et q̄ declarabi' co ingētiu'
apertis que sequuntur deni istud q si idem cor' eēt corrūte
et dimēsionale esse i diuisis locis aut q p° exn̄s i vno p°
exn̄s in a° neq q°· si p° mō g° si in uno loco eēt gelu i a°
calor sil' h'eet calorē et frigus· g° si in vno loco n̄ iuuēns
q comedet esuriet in a° et in iuuēns comedēt et saturaret
sil' esuriet et saturet et in vno loco moriret' infirmita
tem ex cās intēpancie in a° nō contrar; sanitate p' tepīe
eēt g° sil' sanus et eger et si in vno loco occideret' i alio
nō sil' moreretur et nō moreret' si bo eēt secūtiu' i ? ?
q b p° mod' ōia sil' eēt· si in vno loco inui' et in a° nō a°
et sic isti eiucnadra in ḡen' eē id cor' indiuisis locis di
niisionali exn̄s q illa qm̄ aliqui qn̄; cōcedebant de cor'
x' exn̄te in cruce dimēsionali et i pixide sacrāli· in cruce q
fuit in cruce passi' et in cruce nc mortuus et q b id corp'
moueba' et nō mouebatur et erat mortuū et mortuū n̄
uiuū et non viuū in eod; instanti· R'ōna oīa ista p i g'
entib; eēt h'e et huit hactenus b q dc. G· alr' p° id uc
eōm d cōr; ingenitū q id cor' uiuo viuit et nō uiuit est
impo'le et gmtiliū· p° hic dut omnis incgri iq dēns cedit
discipuli suis corpus ? le et passile et ista ... ē x' mō
i pixide· h; oīa ille negate sunt· ex° crucifig° in pixide lā
ceatur aut uulnia' in pixide et ? iq· h; ar' cor' x' moue
i cruce morte inq te iuolenta· g° iuolencia iferetur ei
p pixide· q2 sicut cor' mortuu' p uiolēciā illatā ab' aliter
ut cor' ... · a° moret' p uiolēciam illatā capiti eius
sic id' corpus moret' in pixide p uiolenciā; ei illatā in cruce
et hec p separatē aiē a cor'e cit'; fuit· Jō sē' si moret'
in cruce aut mortuus ē· g° mortuu' aut mortuus est
in pixide· n̄ tn̄ se' simili tacu' q uulnia' in pixide· q2 uc
cruq uc crucifigēntes erāt in pixide· et h; eē h; x' erat in
pixid' ut q̄fectionis b uirtute eēt' cōrs iq fcūi erat uā n̄
tam dimēsionalr· sb spēb; dimēsionalib;· q°b; susceptiu' erat
uiolencie pp q in pixide moueba' q2 aīa separaba' ab eo q°
in sacrāmēti erat in pixide nō a' uulniabatur i pixide q2 n̄
recepit p se iuolenciā n̄ p̄ id q p solam cōcomitanciā erat
in pixide et sic ista est p se ut corpus in pixide est mortu
um· q2 u' est p se ista est p se ut a ide' p se actus i mediate
erat aīa nō a' ista cor' in pixide h; uulnia sū est uulniā
tum· q2 ōnō est p se id q p se i uenīte sui p q p se uenīte
recipiebantur uulnia· 8· dimēsiones· vn̄ numq̄ concedim'
eē id ǵnia aut affir' cor' et nēne nō eē cor' x' n̄ cui q h; eēn'
eē id a° et tn̄ ut q hic p° cedi qm̄ alibi pp diuisiū mod
eēndi cor' x' in cruce et in pixide et pp eūd mod exn̄di cor'
id' b qōm indiuisis locis q2 n̄ illa sup inductā q id cor'
li' p se dimēsionale sit simul in diuersis locis simp' sē
impossibilia simp' ad' q impo'le est a° p inmediate id' cor' eē
dimēsionale indiuisis locis ut sup° plus cadit pō q° sup fit
eē duo adiūcta sil' et sic nō possit hec nō est impo'le; q°d
nate· Si qn̄s nō arguat sic corpus x'· cor' x' uulnerabile
i cruce et nō uulniabile in pixide· g° id corpus nō sit uul
nerabile et nō uulniab'· g° sil' in p° pōito nō est impo'ito n̄
est in q̄ens eē id' cor' indiuisis locis exn̄s b loca diuisa
sunt q̄ia et cōdicta et est ad' q ista p° corpus x' nō uulni
erabitur in pixide et q̄stes p° dicte dupliciter sunt q ita
de ... in pixide pot' deriuare ubum exn̄s sb istam
... ubum exp'ssum ut in pōito· id ubum uulniab'
... mō sunt ... cor' x' exn̄s in pixide uul
... distinctōne fcā post h exn̄s· b° mō sunt oms fre
... q existit cor' x' uulniabile in pixide· h; e' id
id' cor' q erat in pixide uulniaba' nō tn̄ ut in pixide
exn̄s uulnia recipiebat sz tm̄ ut exn̄s in cruce· Jn uer'
... cor' x' moueba' in pixide corp' x' mortu
... erat in pixide et ... q2 h p; ex iā dcīs· vn̄ sig°s

arguat sic corp' x' nō uulnerabi' i pixide et
uulniabile in cruce· g° idem in numero uulniab' est
nō uulnerabile· Jmo se' q2 nō se' nō uulniabile i pix
ide· g° nō uulniabile· q2 nō erat in pixide ut na
tus uulniari v° q̄ndo dimēsionale ut dictū ē· sic
nō id filius dī nō est aliq fuit aeternus g° nō ē n;
q b carnem nō est natus aliq eē· imo est fca b
qd et simp' S; seq° cor' x' nō uulniabile in aliquā
in cruce natus erat uulniari· sil' in p° pōito· Sz id
cor' dimēsionali li est p se b° suas dimē
siones eēt indiuisis locis q2 queq' e natū age
in pati i vno et in alio· sil' vn̄ seq' sit b calles
cat in hoc loco exn̄s g° calescit simp' et b° frigescit
i a° loco exn̄s g° frigescit simp' q2 et h se'
simp' q̄uictum· g° calescit simp' et frigescit sil'
sup' i direc' aliq; simp' se' q ḡia et q̄traria posse
eē simul eē id nūo· si pōa idem cor' dimēsionali
posse esse sil' indiuisis locis et nō solū eē ipm· Sz
necesse q2 se' q sit vnū· ex h q q̄mēsurat' dimēsio
nib; vni' loci et nō vnū· li plu q2 q̄mēsurat' plib;
dimēsionib; plurū locor' et dimēsiones cor's b qd'
q̄mēsurantur ... q tur; et q̄ ... dimēsionib; loci si
cut q̄mēsurat' ... et ... si simi
nus cor' glosum eē q nō q̄mēsurantur loco ...
q̄tin' q2 ut dictū est pot' eē sil' q a° cor' ... eo
q sit in loco n̄ p id q̄mēsurat' tn̄ ei b situ q ...
certū nō deriuat ex eo q cor' est dimēsionale ita q
h; corpus absolui possit a situ locali quē ē n̄ ...
absq; q̄tactu a° cor'e et nō ... n̄ p acc'ns· si
id est; in loco q quo est ut dcm̄ ē nō pot tn̄ ab s°
olui a situ derelatōis quo o; ipm eē· ita hic q nō
alr' ut cor' glosum in spaciu' n̄ h'e situ ut in
loco nō tn̄ pot' eē sine situ derelatōis ut dō nō pos
sit eē ... aliorum partium diuisarum situm n̄ sacrāli talis
q in esseret· h; ... loca de cor' x' exn̄te sacrāli sb
diuisis p°tib; ... in sacrā· dix· q· de sacris
li q· p° viii· ē· xi· totū hic et totū ibi nc in̄ i pte
q in toto nc in̄ in toto q° in pte quotq; p°es fe
ceris in singulis totū est nc in ceteris op' dēi ē ?
et nō est mirū sz mirabilia mirabilia op'a· Quo iq°
cor' vnū in eod tpe indiuisis pot eē hic a eē toti'
utrobiq; ē i multis locis sil' nō mirum et i fine
q2 ēt ipe fecit ut corpus unū in uno loco eēt q fcm
est iudicata id' eo mirari si an ad uideā audis q̄m
uide et audire q̄sueuisti · pz ex q̄tumacia littre
... et b° q̄ncia et n̄ lo° eē esse unū cor's
i diuisis locis sil' n̄ eē cor' x' sacrāli n̄ sb diuisis spē
b; sacrālib; ... vn̄ mirū ē si aliqs ex istis ...
uelit arguē id cor' posse eē nō sacrāli indiuisis lo
cis sic repugnē n̄ rei· ad' est simp' q i pō'le ē id' cor'
unū eē i diuisis locis li h sit po'le sacrāli q° tn̄ ...
d' pluralitas q̄pheēt est sup° ... ?
et anglor; Circa op̄· in q° d° cor' post eē i eod'
loco g° id indiuisis· ad' q nō est sile q2 ut dictū est
i h'c obiect° q̄ ... eē id unū cui' alia ... nō pot
absolui a s° et sil' nō post adeē aut sit ab eē imo
... q̄ia dispō ad eē sil' q̄ a° alio q°
pot absolui et id alia ab eo nō repugnit eē sil' a°
... q2 nō repugnit ipm eē sil' nisi dimēsionē ...
h nō pp eē in dimēsionū ... q ... se h'eī
loco q ui est actus dimēsionū sic situs q ui est ordo
eas int' se i toto est dcā eē h; ut pp q ui e situs a° de
ordine ad locū ... se cor' et ... se ex se et se
se ... nō possunt et est ... dispō i p° ... dimē
sionib; et est p° eē in dimēsionū ... dispō q
... nō sit sepale ab illo est tn̄ sepale ab eisdē
dispōe sit ... que ē ... q est ... ut diffi

pō non resistēdo sic q̄d nō resistat aliud nō ad 8'.
q sic est ius qua cor' ē nē illabi pot' ēē alicui absq;
eo quod tangit in resistēdo pū q̄ si ēē cor' nō h̄ē ēē p
se in loco p q̄ tamē tā n̄ lata cor's ēcuidātis sz solū
mō p se cedant 8' sicut i cor' e q̄ ipm̄ excedit pūi
āe. q sic ē sic q cor' e 8' equali q̄ p se ē in loco h̄ corp'
pactus ē in eod' loco cū illo q q̄tinet' tūc p lata q
tinētis p actus q̄z latā illa n̄ separat n̄ distare fa
cit. si illa separat q distare facit cor' ad q̄ quo ē sic.
Ad h̄ q̄ dimisiones panis q̄uertentur i dimisiones
cor's sic q̄uisione sub̄ panis in sb̄am cor's x' ēēt eis
dimisioālē i diuisis locis .8. nō inuisibil. cū q̄ i euka
ristia duo sint. l sacm̄ q̄ ē sp̄ēs insil' sp̄ēs q res sa
cm̄enti q̄ ē u̇ cor' x'. et q̄ duo ē cōsir' q q̄uisionē sb̄a
i ips q p q̄uisionē sunt ēē alicubi u̇ p̄us nō erat
absq; oī trāsmutatione sua q n̄ possz ē ēē sīn p̄p vn̄e
nullo mō absq; sui mutatiōe b loci possz cor' x' u̇ ēē
alib' ex' locum i q̄uo ē in celo absq; eo q̄ aliq̄ q̄ui
sio fiat sit in ipm̄ n̄ sūi ip̄is b locum mutatiōe q
necē h̄ēt dimittē locum q̄ tenz in celo q̄z n̄ essz
p̄p ipm̄ dimisioābil' sz p̄pias dimisiones ēē sil' in
plib; locis. sicut n̄ q̄ozāo ut dictū est dicte aug'.
dn' s̄m firma' sursū cor'. h̄ ēn̄ hic ē nobcū ē uitas
cor' cor' e' n̄ quo surrexit vno loco oz ēē uitas ā ei'
ubiq; diffusa q̄ exponēs hugo i sūmā suā dic' sic
uitas i. dimitas ill' ipm̄ cor' ubiq; celebt'. id dixi
ubiq; celebrātur. q̄ n̄ ē est cō' cor' x' ubiq; ēē q̄ ē solo
dimitatis. h̄ g° b p̄dcm̄ sacrāli possz ēē ubiq; si panis
ubiq; i ipm̄ q̄uertetur tū procul dubio vni ē q̄ nō pot
ēē ubiq; dē ēē cor's x' in loco sz p̄pias dimisiones q̄z q̄
rēē ex se nō possz ēē in oib; n̄ in nob; ut dem ē q
sic iā dem est sic h̄ sm̄ q̄ 8. cor' x' n̄ pot ēē alicu
bi ex' celum manēs in celo absq; p̄p̄is p̄o .8. q̄ ad
q̄uersi' in ipm̄. sic dic' aliq̄ q̄ n̄ p̄'in pot ēē ab
sq; hoc ut .8. q̄ si p̄ia' sunt q dimisiones q sb̄a panis
q̄uti in dimisiōb; q sb̄m cor's cor's x'. cū q̄uisio ne eor'
x' ue ē ēē q̄uisio fiat sunt q panis desinit ēē panis
Q̄. Nūq ēēt nō tū ēēt cor' x' . b p̄p̄; suaz dimisionū
sic dimisioāli te quā mō queit q̄d. an .8. id cor' x'
sit ēē in diuisis locis q id ex illo nō pot p̄bari. licet
e' q si dimisiones cor's x' q̄uitent' i dimisiones panis
absq; q̄uisione sub̄ panis in sb̄āz cor's x' ēēnt in sb̄ā pa
nis dimisioāle. q̄z tē ipās informent q extēdent ut
h̄eent ptē sb̄ ptib; dimēsionū x' sic p'' h̄nt sb
dimisionib; p̄p̄is. aut si nō informent sb̄m panis
sz solūmō sucm̄ sb̄ām q̄ n̄ est p q̄coitātam q essz
sb̄ā panis i simplici q indiuisibili existens. q̄z ut d' p̄o ph̄'
di sb̄ā ē n̄ magtue; h̄ebit ultā n̄ ē possz h̄ē ptē
q̄ ptē absq; dimisionib; informātib; n̄ forte sp̄alit
vicissim ad huc nō ēēnt dimisiones cor's x' dimisi
oālī q̄ n̄ essent n̄ ū tē illi' sb̄ē manentis q̄ ue ibi
dimisioāli quare q si totū q̄uiti' nullo mō ēēt n̄
dimisioāli. q̄z quomō n̄ pēā ū ēē uitute q̄uisionis
h̄ nō pot fori dimisioālī vni q si aliquis dic' q̄ p q
uisionem sb̄ām alicui totū q̄uitendo i to'' dimisi
ones q sb̄m cor' ēēt si erat p' q̄ q̄uitebat puta in
āe nō tū ēt indimisioālī plus q̄ mō est i sacro q̄
tū n̄ fori pot aut dz q̄z q cor' n̄ fori ēē ab celum ēēt
celū n̄ p̄p sp̄ēs insibiles que sic se rēē sacri vn̄ q cū
desinūt ēē ille sp̄ēs ab sensibiles insibiles desinit ū ēē
cor'. Si aut totū q dimisionib; q alijs accidētibus
q̄uiteū' n̄ sit ū inap̄ēs aliq̄ sp̄ēs sacrantal. ullo g°
mō cō' ē cor' x' ēē n̄ totū q̄uisim est i totū q sb̄a
sb̄m q b actū q̄ui n̄ possz ū fori ēē nō sacrāli q̄ n̄ ū
n̄ ē q̄ui si nō incip ēē sacrāliter si sp̄ēs sc' n̄ h̄ sp̄ē
b; q desinit ū ēē desinētib; sp̄ēb; ēē. b q̄ h̄ .h. h. i. p
vii. c. xii. si in aco assitudie deficit inceperit

dubio sacrm̄ nō ēēt n̄ ullo mō est sacrm̄ n̄ sp̄ēs nō
sint p̄ritus a° ex mō i' ēē p̄om nō pot q̄m h̄ g° mō i' essz
res ip̄ ut dic' hu. in fine dcā c. xiii. p̄ter q inceū sesque
eminenti miraculo q̄ nō q̄tr q̄ dm facerent locū h̄ p
h g° si cōlem x' p̄sentem queris in celo q̄re i' q̄re n̄ ip
sunt q̄ p sacrm̄ sunt cor'z ēē u' incipit q vn̄ n̄ descen
sit q̄ ad te uenit. Si g° q dimisiones panis sint eim̄
q̄uisionē in ac° loco aēr nullo mō ē cō' q̄ post eor' q̄uisio
nē cū sb̄a panis in corpus x' h̄ē in illo loco aeris ēē q
nō erat ad remtuens panis q ita nō tempus ad sacrm̄
p q cor' x' nō essz dimisionalī nō iplerz locū q̄ p̄us n̄
ipleuint dimisiones panis q i nō manet illa capacitas
sz instanti q̄uisionis ptes aeris cito q̄curreret q vn̄
tinui q desinet aer ēē locus q̄m panis q sic p ipm̄
nō manet ū corpus sic n̄ mō nitiz corruptis sp̄ēb;
panis. si g° ad huc manet h̄ n̄ ēēt n̄ p sb̄m pan a
eris que ante p̄us tangebat dimisiones panis q sic
sp̄ manet ū cor' x'. q̄z sp̄ mane posset in sb̄a ille ptes
aeris q̄ oīo absurdū est dicē q ut credo q̄ uitatez sacri
q̄ q̄ si nō sit sacrm̄ q̄ indeus sit dicē cor' x' ēē cor' q̄ exc
tuz locū q̄ h̄z in celo p q̄ oia que in fine q̄tinitatem
resident in suis locis q̄ q̄bitiatur q̄siu sic b n̄ dictus
i scl'a seculor amen. Expliat nonum quolibz incipit x
Anīa disputatiōe i gñali x' p̄ponebāt
xvij. q̄ōnes q̄z q̄dā erāt de ptinētib; ad
sac. q̄dam nō de nō ptinētib; ad nō sacru
q̄ cā nō ptinebat ad sacrm̄ ptinē. q̄ cā nō
ad sb̄a cor' x' q beator. Cāc p''ino h̄ p̄p̄ox
bant iiij. q̄z p'' ptinz ad actū q̄fitēdi n̄
s. error sit dicē q̄ ne p̄itens q̄fessus iure
absolutus ab eo q̄ pot cū absoluē de gñā q ex p̄uilio sp̄āli
n̄ tenea' eād pēā iam illi q̄fessa itato q̄fitē illi aucte
ne' q̄fiti de iure cōi ex illo statuto gñali ex de pe. q re.
oīs utriusz sexus. C Scdm nō ptinz ad auctēz q̄ mi ssaz
audienti q̄fessionē de gñā q ex p̄uileg. q de gñā posse
audire q̄fessiones q absoluē a pcīs sumpz q̄cedat potat
absoluēdi a maiorib; casib; reseruatis epis. C Tz erat
de pnis infligēdis nō q̄fitētib; illis quib; tenetur q̄fiti
de iure q̄i ex statuto gñali. ut .8. adultos qui ad an
nos discretionis p̄uenint nō q̄fessos sel' in anno oīa p̄
cata sua p̄p̄o sacerdoti alias eād' nō q̄fessa debet ipi p̄
hiui ecclīe uiuētes ab ingressu ecclē arcere q morietes
p̄uare ecclastica sepultura put dic' statutū id gñale
posicū. Omis utriusz sexus. Qrta q̄ fuit d' electōe q̄fes
sor a p̄p̄ietatib; ut .8. expediat sb̄ditis eligē s' q̄fesso
res q̄it q regulariter p̄ uoce sua.
Circa p''m arr q̄ q̄ errror sit dicē ne pēitēte q̄fessū ab ū
pitē ab eo qui pot eū absoluē q si nō n̄ de gñā q p̄
uilio tenē eadē pēā iā illi q̄fessa itato q̄fiti ei ē te
siti de iure q̄ n̄ uitute illius statuti. oīs utriusz sex'. p̄mo
sic erroneū est dicē q̄ sacrū q̄cūq; sup eand' tū b
rē iēodē mō se h̄ntē de ncītē deleat itari. q̄z h̄ iniuri
de rogatz uitute sacri q poñet ipm̄ ēē i firmū n̄ eni
itato adinbe' n̄ sel' adhibitū nō sufficeret ex opere
exsitū sacri. q̄z q̄ p̄nia q̄ad ptes eius que sc' q̄tr i
q̄fessio q satisfacto sit ue sacrm̄ noue leg' n̄ scz i sīna
regenua ecla sic b apl'm gel' iiij. erat sacra ueris leg'
erroneū g° est dicē q̄ pnia quo ad q̄fessionē de id eo
sitētem q ab eū manētē in eod' statū sū p̄p̄o p̄c pc
absolōm nullo mō d'beat itari. Est g° error dicē de q'ni
tētem re. Confitētur q̄ uā id p'iter q̄ b in brui sōz
pnia est sc̄a tabula post naufragiū q̄ ita q̄ p̄s bap
tismus. sic g° error ē dicē baptismū nullo mō debē itari
n̄ sic g° error est dicē p̄niā q ad q̄fōm debē itari de
pctis eisdē. C Scdo sic sic statutum ē q̄ sb̄ditū scire
sel' in anō q̄fitēantur oīa pccā sua p̄p̄o sacerdoti ubi
oīs utriusz sexus. sic statutū est id q̄ suscipiat ad .

minus in pascha eukaristie sacramentum nisi de consilio proprii sacerdotis
dixerint abstinendum et illud ita susceptum a proprio sacerdote si non
obstante illo statuto generali siquis eukaristiam in die pasche
susciperet ab alio quam a proprio sacerdote quamvis sit peccatum quia maxime
ex privilegio non tenetur ad hunc ipsum suscipere iterato etiam eodem
a suo proprio sacerdote hoc enim non permittit ecclesiastica consuetudo
quod scilicet aliquis ab uno eodem die et quasi continue petat quod certe
ab alio ergo et cetera. ¶ Confirmatur quia isto ideo possibile quod si ex sta-
tuto generali ordinetur quod nullus de aliqua parrochia baptizet alium
suum ex gratia privilegii sui contra statutum directe non est ille a suo
proprio sacerdote baptizandus ergo et cetera. ¶ Tertio sic dicendum ad ex quo
scisma in ecclesia oritur erroneum sit est tale nec dicere penitentes
et cetera quia papam minime dicunt quod non teneant ut quidam religiosi
alius contradicentibus ut quibusdam episcopis ergo et cetera. ¶ Quarto sic omnia
sacramenta nove legis efficaciam habent a solo Christo instituente
eam neque aliquo ab aliquo instituendo humano quia ... ergo ab hoc
instituatur quod sacramentum ad proprio sacerdote ministrare si tamen ab
alio qui potest eum administrare administret efficaciam habet suam
personam in illam potest esse confessio ad sacramentum accedens iterato non ita
tamen apponat ad efficaciam ergo et cetera. ¶ Quinto sic ad confitendum pecca-
ta quod non est nemo potest obligari quia generale statutum omnis
utriusque sexus neminem obligat ad confitendum aliud quam pec-
cata sua que scilicet habet in conscientia ergo peccata de quibus non penitens
tenens est et rite confessus et absolutus ab eo qui potest eum absolvere
non sunt sed iam deleta sunt ergo et cetera. ¶ Sexto sic penitens
habet offerri unum in sermone pectoris sui et de tertiis omnibus quibus
quam aliquibus liberam potestatem audiendi confessiones et absol-
vendi illos qui in hoc aliquis erant obligati hoc sciens et peni-
tens quamvis alterius facit si sciens et prudens me quod delectum
non confitetur alii nisi hoc auferat ab illo cui debet eam pro ergo et cetera.
¶ Contra non est erroneum dicere quod aliquis teneatur ex precepto proprie ad
aliud quod est per se licitum per se licitum est quod confessus iterum
tamen libere in ex proprio voto confiteatur alii ergo et cetera. ¶ Ad hoc
quod ista quod per se est et forte meritum peccati si aliquis confessus
sit forsan magis gratiam licet tamen est ... erroneum sic dicere quod
non penitens confessus et rite absolutus ab eo qui potest eum absol-
vere teneatur eadem peccata alii confiteri quod confessores quidam religi-
osi quibus confessiones fiunt in privilegio apostolico recordationis
Martinus pape quod plenam habent potestatem audiendi confessiones
et absolvendi penitentes eisdem teneantur apud se imperium
assistentiam consolationem earum imponere assistendo talesque penitentes
penitentes et confessi et rite absoluti ab eo qui potest teneantur eadem peccata
alii confiteri error est et invia talis propositio quia est proprio iuris illius
et legis potestatis nia dicere iudicandi personas regulares et in
pluribus hactenus confessionis magis de ... proposita inter peccatum in
aliquo pars est et potest decidentibus eam in potentiam nec illa consolationum
imponendo nec dicere proponi asserere quod omnino opposita tenetur
quod non penitentes et confessi rite absoluti ab eo qui potest de gratia et
ex privilegio speciali non teneatur eadem peccata alii confiteri cum de iure
communi teneatur confiteri ex illo statuto omnis utriusque sexus error est immo
quod teneatur error non est. Ex opposita ergo conclusione intelligendum
quid sanctum sit et sibi de proprie illa consulta. Dico ergo ad quod
nec hac sunt prejudicio et sub protestante alias in quo certa
alia mota super dicto privilegio in quodam alio modo quolibet.
Dico ergo privilegia dicta protestacione ad quod scilicet quod est tenetur eadem
peccata sit confessa tamen confiteri ex aliquo statuto de pluribus in pluribus
confitendo eadem peccata et quod est tenetur eadem peccata iam confessa
sub privilegio speciali alteri confiteri ex statuto generali de confitendo uni
dico enim sub primo modo formetur quod ... sic error dicere quod aliquis
teneatur directe eadem peccata plures vel pluribus confiteri ex statuto
generali vel precepto hoc non est aliud querere quam querere an
possit statuere dominus aliquis quod non quasi pluribus vel plures eadem
peccata confiteri est in consilio tamen et quod sunt consilia et non cadunt
sub precepto. Sed ideo hoc non videtur quod quomodo eadem sit in consilio tamen quod
est ex se et natura sua. Sed cum sub consilio sunt ideo bene potest cadere sub pre-
cepto continue enim et non convenit decreto quoniam est ex se in consilio

est. Ex causa tamen bene cadit sub precepto sicut quod continentes
uxorem suam statim est in causa xxxiii. q. ii. c. Admo-
nere. Quod decreto non ducatur uxores nec ducere possunt
nisi quod ex causa in virginitatem professe possunt per papam ipsum ut vel
vel nubere iubere. Dico ergo si causa idonea subsit quod statim possit
sic pluribus vel plures eadem peccata confitenda esse. Item quod ad hoc
aliquis directe teneatur nec hoc in ratione repugnet ... et
efficacie sacramenti penitentie sicut est ex natura sacramenti penitentie repugnans
ei iterato esse eadem peccata confitenda esse ex devotione quibus alio non
ut quis actus ... consequentur ... modo esse licitum
plures vel pluribus confiteri eadem peccata vel semel ipsum ex voto ob-
ligare ad hoc sicut nec iterum baptismi cuius contrarium
in quolibet et tenetur consuetudo ecclesie. Unum sanctum est quod sta-
tuens pluribus vel plures eadem peccata esse confitenda hoc potest sta-
tuere ex duplici intentione sive causa. Uno modo intendendo
hoc statuere propter causam seu rationem acceptam ex parte ipsius
sacramenti scilicet propter infirmitatem sacramenti debilitate. Scilicet quod est in
firmum et debile ad effectum suum producendum cum non esset penitentie
nisi plures vel a pluribus ministrare sed quo forte est prius
proposita. Alio modo intendendo hoc statuere propter causam seu rationem ac-
ceptam ex parte ipsius peccati scilicet in detestationem eius et in
penam committentis ipsum atque in cautelam committendi ulterius.
Primo modo dico quod id statuere non potest et est error dicere
quod ex illa causa aliquis teneatur eadem peccata plures vel pluribus
confiteri. Secundo modo vel inquantum possit statuere et non est er-
ror dicere quod ex hoc statuto aliquis teneatur directe eadem peccata
pluribus vel plures confiteri per quod in detestationem ...
... ut forte ... hoc est ... statuta ge-
neralis statuti quecumque committat ... secundum
plures vel pluribus teneatur id iterum confiteri si non per modum
... quod ... error sic dicere quod aliquis teneatur eadem pec-
cata plures vel pluribus confiteri scilicet unum ex gratia et privilegio
alium non ex statuto et precepto ut directe non teneatur
confiteri eadem ... scilicet si ... est quod proposita ... in
esse distinguendum quia vel statutum sive preceptum aut
est precedens confessionem factam ex gratia et privilegio aut est sequens. Si
si sit intelligatur preceptum sequi confessionem factam ex gratia
et privilegio dico quod non habet locum generale statutum quod
est consilium ... si preceptum. Sed dicit aliquis quod non ab
... posset precipi simpliciter sive statuto talibus sic con-
fessis et absolutis quod eadem iterato alii confiteantur. Immo quod hoc
non ... liberam ... omne simpliciter
et absolute loquendo et non ... propter quod talem dispensando
... si ... occurrat precipiendi hec
... potest papa ... confessus unum et abso-
lutus ab eo iterato teneatur eadem ... alii confiteri et absolvi ipso
absolvi ... si confessor prius precipiat quod confessio et
absoluto non sit ... quod ... iterata
confessio eorumdem peccatorum nihil est tamen potest et ... papa precipere
iteratam confessionem eorumdem peccatorum. Item quod dicitur in statuto illo
omnis utriusque sexus. Sacerdos autem sit discretus et cautus et
more periti medici infundat vinum et oleum vulne-
ribus sauciatis diligenter inquirens de peccatis et de peccatorum circum-
stantiis quibus prudenter intelligat quale ei debeat consilium
et quo modo medium ad hibere diversis in se experimentis utendo
ad sanandum egrotum. Unde si intelligat iteratam confessionem prodesse
maiorem vel ad confessio esse magis medicinalem
illius potest ei in satisfactionem iniungere atque precipere et illud hic
... debet suscipere quia ut quod confessio dicitur iterum. In iniuncta
secundum penitentiam pluribus ... impleri licet ... confessionem
sicut ieiunare et peregrinari super consilium fieri non precep-
ti ex causa tamen et iniuncta satisfactione ... confessio bene pre-
cepti ... arbitrium confessoris precipi et sic cadere sub pre-
cepto ... si ... preceptum sive statutum intelligatur
precipere confessionem factam unum ex gratia privilegii in hac causa pro
posita est quod referendo ... ad privilegium domini Martini

Q7

concessum quibusdam religiosis defensionibus audiendis. Unus est in notitia quod papa Innocentius III postea statuit generali et precepit in generali concilio contento in omnis utriusque sexus in quo erat preceptum et statutum ut generale unusquisque esse quod saltem semel in anno confessus esset a quo vel uno omnia peccata sua que commisit in libero nostre confitentis confiteri et aliorum peccata plures proprio sacerdoti qui habuit potestatem de aliis confiteri si vellet et non confitendi item eadem nec plures nec pluribus si vellet. Sed quia non vacabat sacerdotibus curatis audire confessionem plures de eis peccatis non erat aliquem concessa potestas audiendi confessionem subditorum curatis suis illo proprio confessore quia sepius subditi nolentes confiteri non potuerunt de facili impetrare ideo dico ut puto quod cum in favorem religiosorum quod confitentium eis concessit postmodum religiosis dominus papa Martinus plenam potestatem audiendi confessiones et absolvendi et iniungendi penitentias salutares quibuscumque qui vellent ad eos accedere nisi cogendo per preceptum quod statutum ad confitendum aliis. Sed hinc illa ubi non de quibus tunc quod statutum illud. Omnis utriusque sexus non relictum eo et sic statutum illud. Omnis utriusque sexus non est de intentione confitendi eorumdem peccatorum directe et precise et per actus sicut penitentes scilicet prius confiteantur religioso privilegiato quam suo sacerdoti. Sed sic intelligendo statutum generale possent sisse quod privilegium domini Martini subsecutum fuisse ad dissolutionem quoniam restat investigare an per istud privilegium subtrahi vel suspendi obligatio illius statuti generalis ut scilicet confitentes dictis religiosis a debito contento in dicto statuto de confitendo proprio sacerdoti semel in anno omnia peccata sua sint absoluti an non. Sed eque manifestum est debitum ex statuto suo obligatio privilegio predicto et sic eo quod si proprio modo sic in rei veritate error esset dicere quod confessis dictis religiosis teneantur eadem peccata iterum confiteri suis propriis sacerdotibus. Sed non proprio modo sic predictus error est dicere quod confessi dictis religiosis non teneantur eadem peccata confiteri suis propriis sacerdotibus quia confessi illis religiosis non minus manent obligati ad confitendum peccata illis confessa suis propriis sacerdotibus quia confessi illis religiosis non minus manent obligati ad confitendum peccata illis confessa suis propriis sacerdotibus quam erant prius quando illis non erant confessa. Item dicti religiosi quod per eorum privilegium infringitur confitentes debitum seu obligatio illius statuti generalis. Omnis utriusque sexus. Sed contra quod ad hoc quod confessa eis non oportet iterum sacerdotibus parochialibus confiteri dicentes quod hoc clarum est eis nec dubitant inde et quod nemo debet dubitare nec moveri. Sed ad probationem mos qui dicunt contra prelatos scilicet alios qui contenentur quod per illud privilegium nullo modo infringitur obligatio contenta in illo statuto generali. Sed quero quomodo hoc est eis clarum an ex fortitudine illorum an ex affectione quam habent sive hoc a domino papa. Si primo modo hoc dicere plus libertatis valde mirabile est cum sit ita simpliciter dictum tamen grammatice non intelligitur litteras que eis iuste ordine minor sunt latent in privilegio statuti propter faciem apertam quod dictum statutum generale per privilegium non tollitur nec infringitur immo potius confirmatur non infringitur quia per illud privilegium infringitur nec est in privilegio ex prima clausula de non obstante eo quod est contentum in iure communi forte talis quod per privilegium concederetur aliqui quod non posset aliquibus obtinere in quibus debebatur de iure communi presbiteri sacerdotes parochiales debent de iure communi pape decimas novalium provenientium in suis parochiis et quibus tamen religiosis concedi quod incipiant novalia non percipiunt vel talia iura de terris quas propriis manibus excolunt pro tale privilegium non infringitur debitum ex iure communi sic et contingit in proposito quod stare sit quod eadem peccata que confitentur prius religiosis ex gratia iterato confiteantur propriis sacerdotibus ex debito. Unde dicunt aliqui quod si non gaudetur illa clausula volumus autem quod hii qui fratribus confitebuntur eisdem suis parochialibus sacerdotibus confiteri saltem semel in anno prout generale concilium statuit nihilominus teneantur. Tamen nullo modo idem privilegium derogaret statuto generali et ideo quia illud privilegium quo ad audiendum confessiones datum in preiudicium aliorum scilicet est interpretandum ut extra de decimis c. i. tua quod non de usu pallii in prima glossa. Quia ut extra de rescriptis in preiudicium prelatorum sic dictum privilegium per ex hoc hoc quod per ipsum religiosi datur in tantum ad maiorem securitatem ipsis et iustitia valentium libere exercere suum officium ipsius per commutatum est eis preiudiciale libere esset in favorem per contentum non sufficient eis audire plures confessiones suorum subditorum et per tanto large esset interpretandum. Verbi gratia quod large interpretatum privilegium aliud prelatorum de eligendo sibi confessores extra de penitentiis sicut per delegatum in hoc scilicet quibus aliquando contentum erant sub talis [?]. Sed quia illud. Omnis utriusque sexus incepit in clausula illius statuti. Omnis utriusque sexus ut i. incebur in clausula nec obstante quod contentum per idem eorum privilegium quamvis ideo non exprimatur non obstante illa clausula eo quod est in favore aliorum eo quod non est presumitur sic ipso illa esse per sententiis ad eorum confessiones audiendas large est interpretandum quia si non presentes confitenti ad suos superiores propter eadem confitenda et sic derogaret iuri communi. Omnis utriusque sexus quia non esset illa clausula volumus autem quod ipsis sal narent. Sed quod sit de hoc luce clarius est quod per hanc clausulam volumus autem statutum idem confirmatum in suo robore confirmatur. Unde et ad istud debitum prius sacerdotibus precepit dominus Martinus in fine privilegii dictis religiosis quod confessores suos ad hoc exhortarentur. Quare autem dicta clausula non potest infringi per aliquam quia quod est de plano habere comprehendit idem generale statutum de hoc satis in eo quolibet. Sed non dicitur dicti religiosi quod clarum certum est eis privilegium ex assertione aliqua quam habent a domino papa ergo dicunt prelati qui multo magis assertionem aliam sunt ab eodem hoc contrarium sillogismus habere ut apparet prima facie peticione prelatorum et de quo mirum non est indicere in contrarium per litteras exprimitur ut in nostro. Magistri debent esse de intentione dicti illustrissimi domini privilegii quod ipsi religiosi inducere intentionem eius indubium. Sed dices quod nullo modo obstat privilegium quando confessi religiosis eadem debent confiteri iterum suis sacerdotibus quod ad hoc licet platis iudicare de privilegio. Unde extra de iudiciis. Conveniens super privilegiis sedis apostolice cum circa volumus de ipsis per aliquem indicari de. B. sed intelligitur non aliud confessionem probat. Et solum pendo. Si verba sunt manifesta index potest dicere non obstat privilegium extra de sicut in ista causa hoc autem habet locum cum verba privilegii obscura sunt et ambigua tunc enim est interpretari cuius est condere et quod absque dubio intentio prelatorum magis certa quod nullum est privilegium immo est sufficientem scilicet confessum vero in tota de novo confiteri aliter ut magister ut est preiudiciale aliorum confessa religiosorum non confiteri iterato suo proprio sacerdoti si forte privilegium sic non infringeret ius comune generale statuti. Sed ergo dico quod intentio regulari illius propositionis utique quod est legis positione quod penitentes confessus et absolutus rite ab eo qui potest teneatur eadem peccata alteri confiteri error est. Similiter dicere veritas illius propositionis nec debet pertinens opposite que est legis divine. Quia nec penitens et confessus rite absolutus ab eo qui potest ex gratia privilegii non teneatur eadem peccata confiteri alteri cum teneatur confiteri de iure communi quod non revocatur sed salvatur in privilegio error est immo dicere quod teneatur non est error sunt enim sicut nec sicut iste due omnino de positione gladius suus reddendus est depositori furioso furibundo gladius suus non est reddendus. Unde mirum est quod sibi quod dicunt aliqui religiosi propter regulare veritatem illius propositionis nolunt sustinere suam oppositam pertinere nec volentes includere. Sed involvere sub veritate illius propositionis affirmative regularis nec veritatem huius affirmative pertinentis quod nec penitens et confessus rite absolutus ab eo qui potest ex gratia privilegii non teneatur eadem peccata confiteri alteri cum teneatur de iure communi error et pungentes intentionem suam ad confessionem sibi ipsis et absolutionem ab eis virtute privilegii domini Martini et ad sacerdotes curatos cum teneantur confiteri de iure communi illius statuti. Omnis utriusque sexus quod revocatum esset per idem privilegium non salvatur in ipso. Unde inducunt in probationem intentionis sue decisionem XVII magistrorum theologie ut dicunt qui sillogizantur eis in quadam littera illam affirmativam esse tamquam regularem contra ut esse non concedunt requisiti illam pertinere esse illud in quo mihi dictis magistris iniuriantur fulcientes eius et ponentes et tali intentione dictam litteram interpretantes quod numquam sunt eorum ad de proposito pertinet aut pertinentibus ad illorum privilegium indicere nec de illis eciam cogitabant ut apparet ex illorum intellectu qui propriis vocibus testificati sunt coram iiii episcopis congregata una cum pluribus magistris tunc actu regentibus tam religiosis quam secula-

tibi mr' quos ego m' eram qui p'dcum licentiam sigillauit
qui omnes maiorem confessi sunt quod illa ulis illo mo appli
cari h' ad istam n' d; a'o mo aut pot illa sb illa i mol
m' ¶ Ad p' ar''' quo arguitur q' error sit dic' confessum religi
oso ex gra' priuilegii iterum debere confiteri eadem peccata sacerdoti pp
obligationem statuti. quia hoc derogaret iteratum sacri pnie pp' i
eo infinitate ¶ Ad q' sm est n' e' sex adhibitum iterato
adhibere quia sex adhibitum n' suffi' explanat effectum sac'
menti sui p' et pn' ad q' pn' ordinat'. si exhibere iterato pp'
obligationem precepti generalis esse explendum q' sacerdoti suo
debitum ei reddere no' tn' sine effectu suo ad ut iam patebit
q' bn' licitum est q' itum' possit pp' obligationem ex p'o uoto i
plendum pt ei ex expresso uoto ho' se obligare ad idem
peccatum plures uel pluribus confitendi aut ad idem confitendum p' pnias
confessionem pt q' iterato adhibere pp' alias causas p'cedentes et ea q' in
unie sunt exposita a' q' de nouo emige ut in alio quolibet ex
posita et in quibuslibet adhibitione sacri pnie et si no' hcatur ef
fectus eius p'ius et plan' q' suffi' hibitum est in p'ma adhibi
tione pp' q' sacrum pnie e firmum et no' debile cum q' est si il
lum n' hret ut ultimus effectus in a'to h't tn' alios effectus
et uarius et no' puri' ¶ Ius ad sit effectus pnie p'ius et quisquam
pn' expositum est in a' quolibet pp' hic effectum uarium sacrum pe
necie est. quod a' adiungit ad confirmandum r'onis q' pnia e s'a ta
bula c'e. d' q' r'o r'onem sensum importat p' h' q' pnia d' tabu
la s'a et baptismus s' inqui expriment plane dicit ad p'
mam tabulam q' p' sui p'ue bap''' pp' q' pnia bn' pot' h'
alias conditiones et ueritates pp' quas e iterabilis baptismus aut ne
q' p' et e pnia et radicat' ea ut puto q' baptismus n' h' n' offe
quos pfce explet sex adhibitus pnia aut neq' pp' q' e'
pnie sacrum pot' sustituendi de eius iteratione ut directe m'i
directe ut h'itum e s' n' a'ct baptismi de quo iam uidebitur inf' qui
inst aliqui dicunt et confit'e mitatur q' pnie sacrum iteratur ad idem
peccatum h't solum est pp' dn' an s' penitens p' fuit ue contritus
et ita a peccato absolutus n' a' pp' a' q' effectum uarium n' pp' dimi
ssionem pene. quia ut dnt possit in p'a confessione uel absolutione
tm' contritus postea tot opa satisfactoria agere q' nullum debitum
pene restat; diminendi n' pp' reconciliationem esse quia ut dnt
i p'a confessione et absolutione qua absoluitur peccatum et esse q' ut dnt in
p' iunctum et sic reconciliatur. It' absolutus a curia romana in remi
ti' aut absoluendus ab e' consueto cumeratione g' sex absolut'
pfce reconciliatus e esse n' idem absoluendus pp' reconciliationem esse
faciendam n' pp' augmentum gre' q' sacrum pnie est ad sanandum in
egrum ut in illa constitutione omnis utriusque sexus. si sanatio n' con
sistit in aug'to gre' d; solummodo in absolutione culpe et relaxa
tione pene g' r' e'. It' sacrum in for' sua d; p'tendere eo''' effectum
suum. si in adhibitione sacri pnie no' p'tendere totum effectum
suum. si in adhibitione sacri pnie n' p'tendit effectus alius q'
deletio culpe ut dicit sacerdos ego absoluo te et c. g' r' e' ¶ It'
s' ea peccata gnia originale s. actuale et ueniale et actuale
mortale. et a sunt sacra eis correspondentia baptismus. extrema unctio et
pnia baptisma q' originale p' n' s' unctio q' ueniale pnia q' ac
tuale mortale s' baptismus et extrema unctio n' conferunt gratiam n'
augmentum gre' n' ex ordine ad peccatum delendum g' n' pnia q'
si no' h' delere peccatum ad h'itum n' gratiam conferre aut augm
tare. quia post p'ma' absolutionem n' de peccato a quo e' abso
lutus restat delendum g' n' sequente et iterata confessione p' absolutionem
nulla gra' g' o'o confertur aut augmentatur ut dicunt q' si ex confessio
ne et absolutione iterata h'ret augmentum gre' h' no' est ex ui sa
cri. s; ex merito humiliationis qua confitens recog'scit peccatum su
um ut di offensam ut de pnia. di. i. c. q' pena. ¶ A' pe
nitentia de eadem peccata in uno no' est iterabile sic n' ceteria sacra
arguunt sic et e ad pn' s'qua. In aliis sacris o'b; ita q' de id
inuo o'o iteratur. n' baptismus de eodem baptizatum de idem
peccatum originale n' extrema unctio de id peccatum ueniale n' ordo
de id ordinatum. n' matrimonium de id coniuges n' confirmatio de
eundem confirmatum n' eukaristia de consecratione eiusdem hostie
aut omnino ex eam i uno q' indisolubiliter q' n' sacrum pnie
de eundem. omnino eodem modo se habere absi nouo p' pp' iteral'
est. It' sacrum aut e p'n' q' p'gnum ut baptismus pnia extrema
unctio. s; peccatum id n' est iterabile n' sacrum g' q' n' ut
pz de baptismo q' originale et extrema unctione q' ueniale. g'
pnia q' eadem peccata in uno no' est iteranda. ¶ g' p'incip'
s' de sacro pnie q' si deletur de id peccatum h' solum e pp' du'
bium s' penitens fuit p'ius ue contritus et a peccato absolutus
¶ Ad q' si ita esse te no' esset dicta de baptismo de peccatum iorn
q' n' est iterabile in eod' iuno et pnia de peccatum actuale
mortale q' sicut id ui'o n' est iterabile in eod' uno. sic g' iterum
baptizare in'eas est n' pp' dubium et te n' est iterum bapti
zandus n' s' s' d' ne' e'o n' de iterum baptizo sui rebapti
zo. s; si no' fuisti baptizatus ego te baptizo. sic idem
est id sacrum pnie adhibere sub conditione et absolui n' pp' du
bium ut confiteor n' sit iterum confiteor n' absoluendi n' s' b'
done e'o. n' iterum confiteor sui reconfiteor sui n' iterum ab
soluo sui reabsoluo te d; si no' fui confessus talia contrictione
confessus e' confiteor. si n' fuisti absolutus ego te ab
soluo q' q' h' no' obseruet consuetudo generalis esse q' dis
crete custodienda est n' est d' q' solum pp' dubium id pec
catum confiteri sit et ab eod' absoluendum sic pp' id originale
n' est iterum baptizandum n' pp' dubium ¶ Alii u' pp' diminutionem
pene no' est iterum confitendum q' p' esse ho' in quo nullum esse
debitum pene debite n' sic effectus est confessionis et abso
lutionis q' no' possit adhibi qui istum effectum h'at. si q'in
est de se ipsum h't si ad de pena restat de qua s' pot a
liq' restare pp' quod istud sacrum institutum est esse iter'a
bile de eadem peccata ut iam dicetur q' ad i' m' absolutio
peccati e e' effectus n' aliud peccatum s' aug''' sup' id ps. dixi
confitebor e' q' qui dicit mag' di pietatis ut ad solam p'
missionem peccati dimisit dns pnia aut ore et c. tn' confe
ssionis et absolutionis sacrum bn' adhibet pp' effectum aliu
et pp' x' preceptum et e' si forte ho' esset in tali statu q' nul
lo illorum indiget n' q' cui p'sumendum est q' nullo eorum egret
et sine q' nullo eorum p' sit in se caripe ¶ Ad a' alii u' qui
pp' reconciliationem esse iteranda est pnia. q' in p'ma abso
lutione pnie p' gra' suscepta reconciliatus est ei. d' q'
iste est in proposito eam n' d' pp' proprium iterato confitendi
esse multiplicitis q' c' nunc suppo'. in eo' q' h' e' q' ad
ue contritus p'ius q' ueniat ad sacerdotem tm' p' p'ani esse
reconciliatus. si pp' propositum confitendi sacerdoti in eccam
militantem ita q' si cadat a tali proposito n' confitendi cadit
a reconciliatione iam facta nouum peccatum committendo pp' q' d'
indiget noua reconciliatione p' confessionem et absolutionem seperate
ita q' si in tali proposito maneat semper confessio sit et
forte no' pp' nouam reconciliationem esse faciendam. s; pp'
iam factam custodiendam ¶ Ad a' de id q' consuetudo curie
romane e' q' ab eis iniqua n' remittit aliq' a d' absol
uendum q' no' faceret n' iterum absolutione esset perfecte esse
uendum q' curia de plenitudine potestatis ab
e' reconciliat. d' q' curia de plenitudine potestatis ab
soluit n' o; q' in e' absolutione h'eatur propositum confi
tendi alii pp' aliq' obligationem h'ca propositum pp' q' confitendi reco
ciliat esse h' mittit aliu' ad reconciliand' a' ad reco
ciliationem custodiendam' u'intu. b' n' mittit pp' satisfactionem
i p'ncipis salutarem iniungendam q' d' h' confessus p'positio
a quo si resiliat cadat a reconciliatione ut n' sic o'o
solida reconciliatio n' h' uili' pniam iniungenda suscep
it p'n sicut ille ad reconciliationis confirmationem d; aliquid
pniam suscipe sic in proposito semel confessus d; aliquid
iterum confiteri ¶ Ad a' ultimum q' sacrum pnie n' h't effectum
s' tm' augmentum gre' q' est ad sanandum egrum i ui'o. e.
omnis utriusque sexus. sanatio q' consistit i sola amotione cul
pe et no' in collatione gre' n' in ordine ad culpam d' q'
ad sanationem egri generandam tria q' ad p''' effectum or
dinatur prima in contritione tria ad sanationem eam confortandam
bn' tria q' ad s' effectum ordinatur sanitas e' p'fca n' solum
consistit in amotione morbi in sanando. si in q' fortatione eo

3a gra peccatorum

ualescentis in sanitate. unde sicut medicus corporis non solum
debet esse sollicitus ad hoc quod medicinam adhibeat ad curationem morbi
inguinando sanitatem sed et ad eius confortationem qua convalescentis
in sanitate augmentando et synthomata morbi amo
uendo. sic medicus debet esse discretus more peritis medici
solum intendendo a morbo peccati preteriti per medicinam
sacramenti penitentie conferendo gratiam in qua consistit sanitas spiritua
lis. sed et ad ipsius confortationem augmentando in eo gratiam ad
mouendum synthomata male concupiscentie ex peccato di
missa. ¶ Ad secundum ad idem sacramentum in fortiori suadet dimittere
totum effectum suum. Dicendum quod falsum est quia fortior baptismus in effectu
suo quam ... de baptizato non infingente. Sed nec sacramentum
confirmationis ... in uulgo est de essentia salutis. Sed
fortior penitentia est effectus est ex parte uero eius sufficit quod ille sit paruulus
qui ubi excludit ... ¶ Ad tertium ad idem quod
baptismus qui est contra peccatum originale et extrema unctio que est contra pec
catum ueniale non conferunt gratiam aut augmentant nisi ex or
dine ad peccatum delendum. quia nec penitentia. Dicendum ergo non sit peccatum
delendum non est penitentia adhibenda. Dicendum quod ratio ista ... solu
bilis est quia conclusum aperte falsum est. non solum in sacramento penitentie
sed etiam in sacramento baptismi. Dicendum enim aliquem perfecte penitenti per contri
tionem ante omnem confessionem peccata sua sunt dimissa de quo nullus
... dubitat quin possit fieri. immo credo quod pluries euenit
et cum tamen sic esset quod non esset in eo peccatum delendum nihilominus de
tenetur confiteri illa peccata. et est ei sacramentum penitentie adhibendum
et tamen solum statutum est a domino de confitendo peccata actualia
mortalia. licet non ... ab effectu quo prius sunt peccata
indiget nec constitutum esset ... Exemplum etiam per impossibile quod
non de peccato restaret in debito quod ... in ... illius esset ... in tali
statu quod in ipso caritas augmentata non esset quod nullo modo
possibile est. nec omnino presumendum quod ... nec occasione reconciliandus
tamen ipso per sacramentum est reconciliatio custodienda. Sed ex parte
baptismi si quis paruulus circumcisus esset in fine temporis quo
sacramenta ueteris legis habebant efficaciam suam et per consequens
omne in ipso deletum fuisset peccatum originale ... tamen tempore no
ue legis sacramentum baptismi ei erat adhibendum et tamen solum
statutum dominum de baptismo licet non suum effectum ... unde
et in Maria magdalena si non fuit baptizata quum Christus remisit ei
et Maria ... omnia peccata sua debuit ... baptizari et sic ... In dicta
ab omni peccato remissa ... sanctificatus tempore legis Christi de
buit baptizari. unde Jo. baptista in utero sanctificatus dixit Christo
ego a te debeo baptizari. unde ad formam argumenti et ad sup
... in ipso dicendum quod ... assumptum quod dicta sacramenta non conferunt gratiam
nec augmentant nisi in ordine ad peccatum delendum dicendum est ...
quia delendum potest esse principium ... non ueniale. si sit peccatum
... ex ... per deletionem passiuam de futuro simpliciter accepta
... in ordine ad peccatum delendum ... quod delebit
per ipsum sacramentum penitentie et nondum est deletum et sic simpliciter est falsum
Si uero sit ... ueniale est ... per passiuam deletionis simpliciter
absque ... ratione dicendum ... in ordine
ad peccatum delendum est ... quod ... de se et non sua simpliciter dignitate
... est ... per ipsum deleatur et sic non peccatum est originale quod
est ... sua dignitate et debitum est deleri per baptismum et si nullum
quod restat delendum. Sed est de ueniali uel unctionis et de mortali
actuali uel penitentie. unde illa sacramenta non conferunt aut augmentant
gratiam non in ordine ad peccatum delendum ... quod non sunt
principaliter instituta ad gratiam conferendam uel augendam sed ad pec
cati deletionem et sic quod gratiam conferunt uel augent licet non est nisi
in ordine ad peccatum simpliciter sic quod si sit deleat ipsum et si non sit
quod delet ipsum si esset non solum ... in ordine ad peccatum delendum
principaliter in quo ... sed conferunt non ...
quia ... deleri in ... et aliter in genere
... ut dictum est. et tamen licet non ... in arto.

Q. ... si ex confessione et absolutione ... augmentum gratie licet non est ex ui sacramenti sacramentaliter adhibiti. Sed so
lum ex merito humiliationis quam confitens recognoscit peccatum suum
quod fecit ut deum offenderet aut sic ... non ... oratio ... du

concedatur quod confessio scilicet ... iterari possit alia ... eadem peccata
et in ... modo proposito iterari debeat. sed in hoc dicendum ... solli
... est ... quod consistit in ... sacramenti effica
ciam quam adeo in sua institutione accepit ut ... efficaciam quam non recepit. sed ... in dicto illo duo ...
... sic stare non posset quod ... sacramento ... adhibe
re effectum sacramentalem quem dictum est sic effectus ... gratie ex eius ad
hibitione consequitur ... opere operantis. Sed ex de
notione et humiliatione eius cui adhibetur non ... operis operati et
sic nihil adhibitione quod figuratur sicut nec efficaciter sacramenta ue
teris legis post circumcisionem ... esset debile ... sicut erant sacramenta
legalia que omnia ... in ...
ue legis et in ... sacramenta legalia figurabant
futurum quod non efficiebant ... possunt ... sacramenta
noue legis ... efficere nature est ... non efficeret
quod figurat ... significatum est ... non est plenus ... modo tale sacramentum
in tali adhibitione potest esse non signum. Sed falsum ... quod est mag
num inconueniens de sacramento dicere et ut timeo ...
quod sacramentum noue legis adhibeatur ... ad spiritualem efficiat quod figur
at ... quod si non efficeret ... non esset in precepto nec in consilio eius
adhibitio. immo in prohibitione potius. unde et ... preceptum aliquod sacramentum adhibitio ... est ... ut dictum est
in baptismo ... ut dictum est in penitentia ... effectum
nec potest homo esse ... in tali statu ut saltem non est presum
dum quin sacramentum ... effectum et ipsum habet ... quod ad ...
... esse suum effectum sacramentalem ullo modo percipi possit quia ...
esset in ... sacramenti. ¶ Quod uero ad confitendum ... dicta ... auc
toritas Augustini in libro de penitentia et de ... de pe. di. v. c. Quem penitet omnino
peniteat. Ubi dicitur in ... capitulo dignus est ... qui in spiritu la
bore gratiam petit laborat ... per ... erubescentiam. sed
quod ... magis est peccatum quam erubescit ... sit dignus ...
... quod ... qui ... pluribus confitebitur in spe uenie turpitudine
... tanto facilius consequitur ueniam et remissionis. ex quo patet re
... quod ex opere operante. ... ex merito humiliationis ... confes
sione et absolutione habet augmentum gratie nec ... ... ex ...
... negatur. sed quod solum habetur ex hoc non ex ui sacramenti. sed ex
opere operante sic ... hoc non habet ex ... Augustini. sed ...
... manifeste ... quod ex ui sacramenti adhibiti consequitur ... re
missionis de qua loquitur ... ad pene relaxationem ... lo
... augmento gratie ... quia forte sit gratiam augere ... pro pene remit
titur ... quod illa humiliatio sit ... ut ipsum sacramentum effica
cius effectum suum consequitur. Sed et ... ipse sacerdos ...
plus ... possit ... plus confitentibus facere ... presbyteri ...
remittitur remittit deus. ¶ ... quod ex illa humiliatione sacerdos
plus potest perficere et confitentes ... eos remissione ...
... quod non loquitur de remissione culpe quam illam non recipit ...
... aut ... suppouit ... remissam prius sed pene tantum ...
... lazarum de ... suscitauit ... obtulit ...
discipulis soluendum ... potestatem soluendi concessam
sacerdotibus ... dixit ... quodcumque solueritis super terram erit solutum et in ce
lis et quecumque ligaueritis super terram erit ligatum et in celis ...
et omnes celestes milicie ordines et omnes sancti in gloria mea laudant
... quos ligatis et soluitis glo. quos ligan
tis ... et ... non dicit ... quod sacerdos
... suo sacerdotali penas ... relaxat. ¶ Ad
ultimum argumentum quod penitentia est peccatum eadem numero non est iterabilis ...
ad sacramentum est id numero ... ¶ Ad quod sacramentum est eadem ...
uno modo ut est signum ut baptismus est baptizatis. ... extrema
est unctum penitentia est penitenti ... Eukaristia quo ad eius consecratio
nem seu benedictionem est hostia que consecratur quo ad eius usum est
... cum ... confirmatio est confirmatus ordo est ordinatum ...
est coniuges. ¶ Alio modo ut est obiectum sui effectus sic baptismus est
caractere imprimendo et ... delendum et gratiam conferendam et augendam
... Extrema uero est ueniale delendum et gratiam augendam penitentia
est peccatum actuale mortale delendum et gratiam confirmandam et est peccatum
debitum mortis ... relaxandam aut per
toto aut ... eukaristia ad gratiam augendam et sic consimiliter

ordo et matrimonium et est etiam modus in quo ad coniuges viventes et ordo ad
caracterem imprimendum sunt confirmatio quorum nullum iterari debet esse idem
ordo eodem modo se habens sed quedam eorum nullo modo sunt iterabilia esse
idem secundum rem quocumque modo aliter varietur ut sunt illa que imprimunt
caracterem scilicet baptismus ordo et confirmatio et hoc ideo quia semel adhibi
ta effectum suum totum habent quem habere possunt sine aliquo impedimento
ex parte sui eo quod effectus eorum non dependet ab aliqua materia compone
ndum cum non perdantur eius obice in nostra voluntate alio modo iterabilia sunt
esse idem secundum rem et hoc ideo quia scilicet adhibita habent unum effectum et possunt
habere alium adhibita postea eo scilicet quod effectus eorum dependet a nostra dispositione
ac compositione puta extrema unctio unctio scilicet adhibita post intervallum
temporis quo potest persistere incentivum concipisse nova venialia in eadem infirmi
tudine et contritione quod eis timeatur gravamen iterato adhibeatur tamen non potest
debet adhiberi licet forte statim cum esset notum quod ad venialem esset in ipso
possit adhiberi habet effectum suum similiter penitentia scilicet adhibita post inter
vallum temporis in quo advenit peccatum nova contritione iterato debet
adhiberi et non debet prius quia licet forte posset prius adhiberi et adhibita
effectum haberet prius tamen adhibita non debet propter reverentiam sacramenti ne
propter eius frequentiam iteratio vilescat et fastidiatur forte ex causa
speciali ut supra solvendum debitum confessionis semel in die pasche sta
tim ante communionem vellit confiteri suo proprio sacerdoti eadem peccata secundum
eucharistia scilicet adhibita aliquando post intervallum temporis quo presu
mitur quod nova devotio sufficiens ad iterum suscipiendum ad
venerit iterum potest exhiberi quia licet forte posset prius exhiberi tamen non debet sim
ul nisi sacerdos plures hostias conficiunt quod opus sit et presupposito
unam posse eum percipere ad esse aliquam non habere et eam custodiat
peregrino et illam sumere vel ut necesse habere plures eodem die cele
brare et eadem hostiam fieret quocumque esse causa potest fieri. Secundum matrimonium
scilicet adhibitum aliquando eius coniugis per intervallum temporis quo
per mortem alterius solutum est vinculum matrimonii potest superstitem
iterato adhiberi alterius coniugis esse eosdem coniuges nullo modo
potest iterari quia scilicet esse eosdem adhibitum operatur quecumque esse eos operari
potest et sic dicta est extrema unctio et matrimonio et eucharistie et
penitentie illa enim non debet nec posse iterari non variatio secundum istud
posset ut dictum est. Cuius autem ratio est quia scilicet illa adhibita totum suum
possunt ut dictum est. Cuius ratio est quia scilicet illa adhibita totum suum
unum effectum suum habent quem habere possunt esse tale secundum si non sit obex
eo quod effectus eorum non dependet a nostra cooperatione eucharistia autem
penitentia iterari possunt secundum in eadem dispositione continua remanente ut dic
tum est cuius ratio est quia scilicet adhibita non totum effectum suum quem habere possunt
sed habent effectus eorum dependet a nostra cooperatione et sic patet quomodo si
mile et quomodo non in penitentia et in aliis sacramentis quo ad eorum iterationem esse
idem secundum rem quoniam tamen sacramenta que caracterem imprimunt ut baptismus et confirmatio
et ordo nullo modo sunt iterabilia esse idem secundum nec idem omnino secundum numerum
neque sacramentum eucharistie quo ad eius confectionem esse eadem hostia
aliquo modo. Alia non quatuor iterabilia sunt esse secundum rem. Sed extrema
unctio et matrimonium non sine variatione facti esse libet quo ad omnes verbo
et non est iterabilis non variatione facta quo ad peccatum veniale de
lendum per ipsam nullo modo non est iterabile non variatione facta quo ad
idem in mente coniugum. Eucharistia et penitentia licet iterari non
debeat esse idem secundum non variatum saltem per supratemporale lapsum
temporis seu novam devotionem quo ad eucharistiam vel novam contritionem
quo ad penitentiam propter reverentiam sacramenti possunt tamen suos effectus
habere. Sed differentia est inter hec duo sacramenta quia eucharistia non potest primo quam
nova devotio adveniat adhiberi ut habeat suum effectum non ex
tamen pluribus enim eucharistie confectum vel simul vel successive absque
intervallo quo potest presumi ad esse nova devotio et sic tamen non est
non unica omnino habens unicum effectum ita quod error esset putare
maiorem effectum plures hostias conficere quam circa simul et unica per unam
est plures simul sumere et plures successive absque intervallo notabili
quo presumitur ad esse nova devotio totum et tempus idem per unum idem
reputatur quo unica hostia nata est sumi. Penitentia non bene potest
adhiberi ut habeat suum effectum esse idem secundum non variatum in se quia
confessionem de aliquo semper et ab te se mater ex causa licet etiam ita confessus et
actum contritione eius non debeat sive eam iterum sumi ad confessionem
si tamen sumat sacramentum habet effectum suum. Quantum igitur non debet matrimonium
celebrari ut in quadragesima propter temporis reverentiam sacramenti et si non ex
aliquo precepto vel ante dictum est. Si tamen adhibeatur ex causa forte bene
habet effectum suum proprium. Si confessus fuit in die pasche
vellet eadem peccata confiteri ante communionem propter scrupulositatem.
Causa enim differentie inter hec inter sacramentum eucharistie et penitentie est
quia penitentia quo ad diminutionem pene restantis post
primam absolutionem est esse et non obviare et esse idem quod est ma
ioris necessitatis et debiti esse penitentem quam sit eucharistia
quo ad gratie augmentum magis enim necesse est penitenti esse
magis obligatus est tamquam debito ut peccatum sive reliquias
eorum pene quod tenetur solvere deo quam necesse sit etiam devoto
ut petat secundum augmentum gratie et quod obligatus sit ad hoc
et si quo ad hoc sacramentum penitentie est maioris necessitatis quam
sit eucharistia et ideo magis et citius atque frequentius potest
adhiberi absque intervallo notabili sicut quamlibet in se
suum effectum habeat quam eucharistia et sic penitentia est sacramentum
magis iterabile quam esse idem secundum et esse idem omnino quam ad alios nec ordo
sine est quo ad iterationem de hoc sacramento et de quorum aliorum vel
ordo sine est quo ad iterationem de hoc sacramento. Sed cum per actum
si ordo esset sine quo indicebatur vel ordo qui sacramentum est penitentie
a peccatum non potest iterari non peccatum iteretur ut patet in baptismo quod
non iteratur quia ordo non iteratur et in extrema unctione quia
non iteratur vel iteratur venialibus quia nec penitentia que est contra peccatum
actuale mortale iteranda est nisi peccatum mortale iterato est. Sed
idem peccatum mortale nullo modo possit iterari nec penitentia
contra ipsum potest iterari et quod dictum est eadem peccata potest iterum penitentia
quod a aliorum et est quod baptismus sunt remittere
penam et etiam penam illud dicitur et idem possunt quo ad ve
nialia de extrema unctione ipsa quod a sua institutione bap
tismus et unctio esse eadem peccata sunt iterabilia. De sacramento autem peni
tentie que est contra peccatum actuale mortale cum debeat multa et
magna pena temporalis non possunt quod sit culpa et eius pe
na eterna debita remittatur sed solum porcio etiam et si per equa
lem quantum est ex se ipso quod restat de solutione remittat pe
nitentia a sua institutione esse eadem peccata non est iterabile.
Ad 3m quod erat ad privilegium accipientis in paschate
eucharistiam a non suo sacerdote non tenetur iterum recipere eam
a suo sacerdote quia in confessione alteri tenetur idem confiteri suo sac
erdoti quamvis eorum equale statutum in omnibus reperitur scilicet
ad hoc secundum ideo contra quam assumptum de eucharistia quod communicare
ab omni in paschate non tenetur iterum recipere eam a suo sacerdo
te dico quod verum est non tamen ipso hoc verum est quod sibi nec tenetur confessus
alteri tenetur eadem confiteri iterato suo proprio sacerdoti quia non est sine
eo quod sic ita dictum sacramentum eucharistie maioris est reverentie
quam sacramentum penitentie maioris necessitatis est quam sacramentum eucha
ristie. Sed quare tamen in immunitate pascha sic se fecerit aliquis confi
tendo et custodia et ab eo si inmedio et supra privilegio tali per
missio quale est dominum martinum quod non possit in debita de
votione ne in recte et iterum infra annum quod fuit in pascha suo
proprio sacerdoti confiteri eadem et ad etiam ab ipso transgressore esset
tunc et in mortali peccato cum ex eo de licentia sacerdotis prestitis
expectaret et melius de se preparet contritione et devotione vel quod
aliquis potuit post pascha confiteri prius confessa alteri et super a
liqua transgressione prius quam dicere et ab eo et sic redderat deo et
sacerdoti debitum adhuc in quo manet obligatus quousque
persolverit vel si eum expectaret de confitendo usque ad sequens
pascha et infra annum illum scilicet dictum peccatum cum eis alius in fine
eiusdem anni commisit suo sacerdoti confitendo hoc etiam non sufficit
fieret quam pro hoc quod est in mora solvendi debitum in quo
gratuitur ei tempus absolutionis. Sed obligatus manet ad sol
vendum quam cicius potest unum autem licet eum expectare usque
ad sequens pascha de communione pascha acceptio ab eo tempore
quia super transgressione meo quod a suo sacerdote non est communica
tus non potest satisfacere communione ab ipso acceptio si de tran
sgressione illa penitendo et eam illi confitendo super transgres
sione autem meo quod illi non est scilicet in anno precedente confes
sus satisfaciet penitendo vel tamen alteri confessa ita transgressi
one eidem iterato confitendo. Unde si aliquibus ex gratia privilegii
concessum esset quod possent singulis annis ministrare sacramenti

Q7

eucaristie sicut et penitencie quando opus esset et ministrarent
ipsi autem pascha ut nova devocio possit incitari de administrari
dum ipsum a suo sacerdote in pascha licet si in die pasche vel
le ministrari unum scilicet non debet tamen ultra mediam diem reci
pere quam a suo sacerdote et si tempus restat quo eodem die con
suetum est communionem recipere quam a suo sic tamen non est de confes
sione quia si in die pasche quis alteri confessus est et non con
tritus ab eodem die vel eodem die eandem confitetur proprio sacerdo
ti. Si restat tempus sufficiens illius autem in quo sicut ma
complete possit confessionem et confessionem completa. si ad hunc restat
autem illius diei ab eo recipere communionem ne fiat contra generalem
statuti de semel in anno confitendo suo sacerdoti et communionem
ab eo recipiendo quod si non restat recipiendi communionem statim
est contra statutum generale. Statuti quo ad hoc et de illa trans
gressione statim stat penitere et confiteri suo sacerdoti eadem
quod circumstancias potest per hoc ei satisfaccio de se debito. Si non
diei non velit communionem recipere ab eodem circa pascha se
quens ut supra dictum est per decretalem patet ad confirmacionem de sacro
baptismum non est simile de baptismo et penitencia et minus simile de penitencia
et eukaristia. Baptismus enim natus et habet omnem effectum suum simul et
semel non sic eukaristia et penitencia ut supra dictum est. Ad 2m quod
ex eo quod dicitur confessum ex gratia tamen eadem iterum confiteri suo sa
cerdoti oritur scisma inter prelatos et religiosos. Ad 3m dicendum
de scismate sive de scandalo quod dicitur illud ex quo oritur
scandalum vel scisma est erroneum. Verum est dum tamen illud di
ctum non sit de illis que pertinent ad veritatem optimam ad
dictum vel iusticie aut doctrine. Si non sit de illis que pertinent
ad aliquid [illegible] veritatem illud dictum non est erroneum nec quo
ad rem dicitur nec quo ad actum dicendi dicendum quod in quo
est quod pertinet ad veritatem iure quia ut supra dictum est ipse de
illo in quo consistit periculum animarum et nec temporis optimum
tali ad dictum eo quod hec fortes contradiccionis. Ad 4m quod sa
cramentum penitencie efficaciam habet a solo Christo non ab illo dis
statuto etc. Ad 5m quod licet est tamen in principali eius effectum qui
in fario nec [illegible] eius per institucionem ipse dat ei non
tamen efficaciam ut supponit argumentum habet tamen ut dictum est
non omnem effectum quod intendit penitens. Ad 6m quod nemo
potest obligari ad confitendum quod non est. Ad 7m quod non obligatur
homo ad confitendum peccata que iam actu habet in macula si quidem
habet tamen et manent in memoria in conscientia non venia
lis coram deo prius quam alicui confessus est non habet istud
maculam quia per contricionem et propositum confitendi deleta
est tamen clarum est quod illa peccata que non sunt confessa de consciencia
confessione religiosi licet non habent maculam peccati quia per ab
solucionem et propositum confitendi illa eadem proprio sacerdoti sunt
sicut in contricione contrariorum esset non delentur peccata nisi sit ad
esse propositum confitendi ea sacerdoti tempore oportuno. Item quod si ante
confessionem resiliret a proposito confitendi generalius esset committeret quod
erant peccata prius deleta sicut ergo fratres religiosis esse
dicti privilegii quod tamen esset prefata non delerentur peccata in absolu
cione nisi sit ad esse propositum confitendi illa iterum suo proprio sa
cerdoti nec esset ne penitentes sicut nec ille esset ne contritus ita
quod si ante iteratam confessionem confessus sit resilierit a proposito
confitendi iterum generalius esset committeret quod erat peccata prius de le
ta patet quod idem martinus papa ne confessi deinde religiosis
tale onus ministerio incurrat paupertatis illius religiosis sicut ad hanc
dicitur et effectu sit data eis a domino gratiam eos ad hoc exhor
tentur. Ad 8m quod papa qui habet omnia in scrinio pectoris
sui nisi [illegible] confessiones audiendi illorum qui vellent ve
nire ad eos quam debebat sacerdotibus curatis concedit
dictis religiosis. Ad 9m quod aliud racione est tenere quod habetur
in re temporali et quod habetur in re spirituali de illo quod habetur
in re corporali quia non potest habere sit a pluribus in solidum. Unum enim
quod quando confertur uni aufertur alteri ut dictum est supra de decimis
novalibus de illo non quod habetur in re spirituali non. Sic est
quia illa potest a pluribus sic possideri in solidum non est illud quod
unus in illa concessum uni aufertur alteri sed immo manet

integre apud utrumque. Sic est omnino est vis de audiendo confessiones et ab
solvendo. Ad 10m quod in modo proposito quod non est erroneum tenere expresse
excepto papa ad eo quod alias esset licitum. Ad 11m quod verum est dictum
suum tam sive ex [illegible] per dictum alias ac bene posset esse erroneum.
Quia si autem quod ex concessione privilegiorum de absolucione a peccatis
simpliciter conceditur potestas absolvendi a maioribus etiam
plus que sunt reservata episcopis papa sic. Qui simpliciter recedit nichil ex
cipit totum includit quia quod proprium illum simpliciter conceda religio
sis potestas absolvendi a peccatis et audiendi confessiones illorum nisi in simplici
citer excepisset. Si igitur licet generalis peccata includit generaliter etc. Ad 2m ideo sic quod
non est prohibitum ut de concessum domini martinus includit fratribus
simpliciter potestatem audiendi confessiones prelatorum non prohibuit eis
casus episcopales generaliter etc. Ad 3m quod sic id in eodem privilegio concedetur eis plena
potestatem audiendi confessiones et absolvendi si non est plena potestas
que se extendat ad aliqua peccata et ad aliqua peccata et ad aliqua non
generaliter generaliter et est. Ad 4m quod in tempore decem fieri collacione simpliciter non potest
extendi ad dignitates sive ad beneficia quibus dignitates sunt
annexe ut extra de prebendis capitulo ultimo. Generaliter nec potestas concessa super peccata
simpliciter illo modo potest extendi ad maiora crimina episcopis reservata.
Ad istam quod iam innuens dominus clemens papa in rescripto quodam
in quo dicit dicte loquens ad fratres predicatores liceret predicare
potestis audire confessiones absolvere nobis confitentes ac penitencias
nobis confitentibus iniungere salutares nostro et inferiorum prelatorum et
rectorum ecclesiarum ac sacerdotum parochialium assensu nullatenus requisito
in illis casibus exceptis qui de iure vel consuetudine a Romano
pontifice ab eis specialiter facta sedi legatis et ordinariis predictis specialiter
relinquuntur ad quos non licet nobis manus extendere nisi nobis
specialiter committantur. In illis dominus clemens ut iam declaravi
quod non licet in virtute et privilegiorum a predecessoribus suis concessis
se eis de predicando et confessiones audiendo simpliciter. Si in
privilegio domini martini non committit eis specialiter illa casus quod de
eis nullam facit mencionem sed solummodo facit fratribus simpliciter con
missionem in commissione generaliter facta fratribus simpliciter illo quod non intel
ligitur illa casus committi aliquin ex eadem commissione intel
ligentur eis committi casus reservati domino pape nisi forte dicatur
quod in commissione generali per privilegium princeps committit quic
quid committere potest preter illa que specialiter pertinet ad ipsum specialiter quia
valde large sunt interpretanda ut quod licet excepto illo qui ea
concessit. Generaliter dominus papa martinus committit simpliciter fratribus pota
tem audiendi confessiones et absolvendi in omnibus casibus preter
quod sibi reservatis quia non bene possit eis committere casus episcopales et
eis iniungitur ut habetur in dicto rescripto domini clementis generaliter in
illa commissione committit eis potestatem super casibus episcopalibus et
tunc redundat ad dictum privilegium domini clementis eo quod licet ipse
in concessione quam fecit fratribus simpliciter excepit casus episcopales
quia tamen legem non potuit instituere suis successoribus quia per
in parem non habet imperium non obstat quod successores eius a proposito
tunc fuerit concessionem fratribus simpliciter nichil excipiendo sicut fecit
expresse dominus martinus in suo privilegio et per hoc totum eis con
cessisse preter quod specialiter sibi reservatum vera dictum est quod non potest
stare quia eadem fratribus iam concessa est potestas audiendi confessiones
simpliciter et absolvendi ut potest a domino papa alexandro et forte etiam ab
aliquibus aliis etiam tamen nulli concessione generali simpliciter facta in illo
modo intelligebatur eis concessa potestas super casus speciales quos non
sunt in concessione habent in privilegio suo a domino papa martino
sub eadem forma et magis restricta concedi. Ad 2m simpliciter igitur
licet concessione potestas in privilegio vel in privilegiis concessis vel
concessis fratribus a domino papa alexandro aut ab aliis predecessoribus
eius non intelligitur concessa eis potestas super casus episcopales plane
patet ex declaracione domini clementis pape qui successor domini alexandri
fuit licet mediatus nunquam declaracione expressit quod in privilegiis
a predecessoribus suis concessis concedit eis potestas audiendi
confessiones et absolvendi requisito consensu prelatorum quod aliqui
negabant quod quos fecit fecit illam declaracionem. Ex premissis
et in illa declaracione quod ex illis concessionibus non est eis concessa
potestas in casibus episcopalibus in concessionibus vel eis specialiter
commissa dicendum est sicut quidam tenuerunt sencientes et cetera.

in fine et legitur exquisite totum hoc capitulum. Secundo est quod
ut in ... quod papa in simplici commissione committit quod ipse
potest committere scilicet reservata aliorum quam ex commissione
simpliciter facta simplici provisione de beneficio ecclesiastico extenditur
sed ad provisionem de maiori beneficio et dignitate quod non est verum ut
... consilium ... quod sit peritus satis in hac commissione
et ista commissio est provisionis de beneficio simpliciter non potest
extendi ad provisionem de beneficio maiori aut dignitate quia
maior requiritur industria in admissione maioris
aut dignitatis quam minoris consilium et maior requiritur in au-
dienda confessione et absolutione et penitentie iniungende super
maioribus criminibus quam super criminibus parvis sic ergo provisione
commissa simpliciter de beneficio conferendo non intelligitur commissio facta
de conferendo maiori beneficio aut dignitate sic in commissione
facta simpliciter de audiendo confessiones et absolvendo penitentias
iniungendo non intelligitur commissio potestatis quo ad illa que in
maioribus criminibus reservantur episcopis. Unde ut dictum est in
... ad exceptionem casuum in privilegio domini Clementis quod licet in
concessione quam fecit fratribus in suo privilegio excepit casus
episcopales propter hoc non erat astrictus dominus Martinus quin potuit
facere concessionem absque omni exceptione casuum unde tamen est quod plenam
concessionem potuit eis dominus Martinus fecisse nulla facta
exceptione si voluisset. Sed non est verum quod dominus Clemens in suo privilegio
fecit eis concessionem modo casuum excipiendo immo solummodo de-
claravit privilegia illis a suis predecessoribus concessa super duobus
quorum primum erat quod non oportet eos petere licentiam audiendi con-
fessiones a propriis prelatis inferioribus et sacerdotibus curatis
... super ... licentiati essent a sede apostolica aut legatis
eiusdem aut ordinariis locorum quod aliquem necesse fore asse-
rebant. Secundum erat quod proprio motu declarando expressit quod per
concessionem talis licentie aliquorum papa vel predecessorum vel suc-
cessorum non habent eos extendere manus ad casus episcopales nisi eis specialiter
committerentur. Quia dominus Martinus licet casus in suo privilegio non con-
cessit illos specialiter ut patet nullo tamen modo ex illo privilegio istos casus
intelligimus istis concessos. Quia licet dominus Clemens in illa concessione eis
fecit in suo rescripto sed solummodo declaravit ... patet ex serie
litterarum in speciali eorum non concessione sed declaratione. Quod autem dominus Mar-
tinus in suo privilegio non intelligit concedere fratribus potestatem super
casibus episcopalibus hoc precipue ex hoc potest convinci quod nullo modo
liberius concederet fratribus potestatem super casibus episcopalibus quam super ...
bus qui concessi sunt sacerdotibus curatis eo quod maiora commis-
sa diligentia et cautela debent committi quam minora. Sed
in concessione facta fratribus sic temperavit in casibus concessis de
iure communi sacerdotibus curatis quod ius eorum et auctoritatem in au-
diendis confessionibus suorum subditorum reservavit illibatum per
illam clausulam: volumus autem etc. ut patet ex serie predicte clausule ex
dictis in eo quod hec non aliter sic temperavit concessionem in casibus
quod si hic concessionem intellexisset in casibus episcopalibus liberior
concessio fuisset eis facta in casibus episcoporum quam sacerdotum quod quidem
nullo modo est presumendum quod in sua concessione generali concessisset
sed casus episcopales non sic temperavit et ideo casus sacerdotum. Quod dixi: volumus
autem etc. sic temperasset etiam casus episcoporum. Volumus autem quod qui in eis
qui fratribus confitebuntur eisdem suis episcopis confiteri saltem
semel in anno non deceptis quoque eis specialiter iura vel consuetudo
concedere melius intelligebant. Quare cum sic temperavit nullo
modo senciendum est quod ex illa concessione eis intendebat con-
cedere potestatem super casibus concessis sacerdotibus parochialibus
de iure communi comparando ut dictum est ad primum articulum.
Quod erat in oppositum cum simpliciter concedit vel exceptio concedit
concedit concedit. Dico quod exceptio quadrupliciter potest fieri super
concessio vel per clausulam specialiter expressam et adiunctam vel per na-
turam ... vel per consuetudinem vel per intentionem habitualem concedentis et
bene verum est quod qui concedit simpliciter nihil excipiendo concedit
totum. Dum tamen nullo predictorum modorum fiat exceptio non autem si
saltem non fiat exceptio per clausulam appositam et cetera hec ultra
fiat exceptio per clausulam appositam si tamen fiat aliquo aliorum
trium modorum non concedit id quod illo modo excipitur. Unde quia duo

domini Clementis qua dixit quod ex simplici concessione
facta fratribus non intelliguntur eis concedi casus episcopales sed potius
explicat quod iuris communis est ex illa declaratione nobis
innotescit quod in concessione facta a domino Martino casus
episcopales sunt excepti prius etc. Quarto vel sunt excep-
ti de consuetudine quia dominus papa ex concessione simplici
et generali non consuevit concedere maiora ut dictum est
et patet quia maiora non debent concedi in commissione cau-
tela ... in quibus maior est industria. Illi casus sunt
excepti ex intentione habituali concedentis sed quod si for-
te illos casus adiunxisset illos excepisset sive de iure sive
de consuetudine fuisset excepta. Quinto idem patet ad
hoc quod non est prohibitum in concessionum verbis aliqua
... exceptionem vel ut alii dicunt id brocardicum in
illis maxime que sunt amplianda non autem in principiis
restringendis quale est istud principium. Ex quo nec
concessum intelligitur esse prohibitum. Unde quod supra dictum est quod
privilegium large est interpretandum quod ubi exceptio cessat
istud concessit quod ibi est quam in alterius speciale
preiudicium non vergit. Secus autem surgit in illius pre-
iudicium ut habitum est supra. Ad tertium quod papa concedit eis
potestatem plenam verum est quantum patitur concessionis mo-
dus super illa parte adque extendi que sunt communia po-
testatis curatorum de iure communi commissa non autem conced-
it plenam simpliciter quia modus concessionis hoc non patitur.

Circa tertium articulum quod prelati episcopi debent permittere per
generali statuto subditos quos constat non fuisse con-
fessos scilicet in anno omnia peccata sua suo proprio sacerdoti pu-
nire sic extra de penitentiis et remissionibus. Omnis utriusque sexus. Siquis venit contra
decretum episcopi ab introitu ecclesie ... in illo forte si quis venit
contra decretum generale concilii ipse et alii non confessi et ... ve-
nit contra decretum de concilio contemptum nulla littera eius utriusque
sexus quod etc. Cum maior est transgressio decretorum
in preceptis decalogi quam decretorum conciliorum. Sed transgres-
sores decalogi non sic sunt puniendi quod etc. Et ali-
as pena inflicta talibus magis scandalum generat
propter quod inconveniens subtrahenda est severitas puniendo
transgressores quod etc. Cum quod frustra essent pene in-
stitute contra transgressores decretorum nisi fieret earum debita
executio. Quia executio episcopis singulis in suis dyo-
cesibus suos subditos est commissa. xi. q. i. multi. vel si
quis sit executor aliquis superiori sibi commissa debet
obsequi ex virtute obedientie debite et cum tempore
curis optimum ... et transgressores et peccatores
per obedientiam contra superiorem penarum alias executio tempore
optima commissa malefica sunt commissa. ut extra de peni-
tentiis que sit ... a potestate ita sit ... sicut est con-
temptus. Sed que quis deliquerit toties puniendus
ne maleficia permaneat impunita. ipse est impuni-
ta dimittere est iniustum. Vel infligere et audaciam deli-
quendi transgressoribus prevere. Ergo si non exequitur certe pe-
nas iuris contra maleficia fiunt peccata non solum pec-
cat contra superiorem et contra dominum et loci tenet per iole-
sis ... iniustum. Cum ergo etc. sic non sic predicte debeat
debent exequi contra transgressores penas iuris sta-
tutas et sic quod non confitentes scilicet in anno omnia peccata
sua suo proprio sacerdoti debent per ... vivos
cohercere ab ingressu ecclesie et morientes privare ecclesias-
tica sepultura. Quia constat tamquam eis clarum illo
modo dubium quod auditi a fratribus virtute sui privi-
legii teneantur peccata vel confessa scilicet in anno confitenti suo
proprio sacerdoti nisi in ... quod non confessi debent procul dubio
confessos fratribus virtute sui privilegii vivos cohercere
ab ingressu ecclesie et morientes privare ecclesiastica se-
pultura non confessa vel prius confessi suis sacerdotibus vel
proprio confiteantur eis. Item elapso anno usque ad
pascha cum debet eucharistiam sumere concilii sic. Item

puniri transgressores

confessionis fratribus nec propriis sacerdotibus et statutum omnis utriusque sexus contra ius commune et ideo standum est iuri communi quousque certum sit de eius revocatione. si non verba eius predicti fuerint ambigua et de revocatione illius statuti generalis dubitaret tunc non est quod tu non debent procedere ad pene executionem contra confessos fratribus nisi sacerdotibus sed prius expectare predictam interpretationem ab eo qui ipsum condidit. sed nunc ex quo postquam verba predicti episcopi certa sunt et clara nec revocantia illud debent potius procedere ad penarum executionem nisi quod expectanda interpretatione predicti et notanda ista distinctio aliquis est illo ex quo iudicium venissent. unde licet eadem tenendum quo ad decem penarum executionem aut si esse circa singulares aut circa communitatem. si primo modo statim procedendum est ad penam ne plures ex eorum impunitate corrumpantur ceteri et ut pena unius metus sit multorum. si secundo modo parcendum est multitudini nec est procedendum contra eam ad istarum penarum executionem nisi timeatur detrimentum ut in proposito amissio prelatorum et fugere subditos et subtractio illorum a vera obedientia et quibus timendum est in proposito cum si subditi non compellantur sed in animo confiteri dicunt peccata sua proprio sacerdoti et fratribus contes sicut dicitur in sequenti questione. Et si fecisset episcopus abinde quod fratres uti ceperint suo privilegio extremo quod fratres qui non recusant petere contra episcopos interpretationem suam privilegii quo ad duos articulos in quibus est discordia inter ipsos statim concurrendo ad dominum papam conquesti fuissent de episcopis et postea ad suam interpretationem sunt expositi dum privilegii quod ad ea in quibus discordant pervenissent. Et puto quod episcopis competendo de iure est procedendum ad penas contra petere privilegii interpretationem [illegible] et quam ampliandum est. Sic etiam ag[illegible] gessi fuerit credo quod statim audierit conquestum contra eos et ad provocationem venerint ad iudicium pape et sententiaret citius, non puto privilegii interpretationem peteris. Ulterius praeterea credo est.

Ad primum in oppositum quod non sic punitur transgressio decalogi. Dicendum quod immo debent puniri secundum modum quo ita pena eorum dictante et hic in manifestis quia in occultis reservatur iudicium dei et sacerdoti in confessione. Si quis non esset manifesta debita contra decalogi non dictat lex quod esse illa dimittenda punienda ad arbitrium eorum et cetera licet magis sit peccatum contra decretum decalogi quam contra decretum hominis quia tu decretum hominis semper sit et peccatum quoque in iniuriam proximorum cum plurima decreti decalogi sit et peccata quoque non vergit in iniuriam dei aut hominis aut propter privilegii praeter hominum tamen plus solet iudicari quod fit contra proximum et puniri de iudicando quod fit contra ipsum primum. Ulterius praeterea fructum quod punivit cum tamen punitum sit maius peccatum.

Ad secundum quod peteret illius inflictio magnum scandalum generaret. Dicendum quod per hoc detrahendo esset severitati iuris procedendum sine et subito ad illos sed tunc deum quem timere plus debent vitanda scientia quod forte multum timendo est. immo aliquando pro tempore pro[illegible] est scandalum oriri quam veritatem ut ut peccata et contra adventum opinionum penarum executionem.

Quarto queritur si expedit de subditos pro voluntate sua sibi eligere confessores de permissione domini et cetera. Procedendo quod petitum dominum. Et in oppositum multum peccatum ut vincere ad gradum quem committi sacerdotem secundum ligare et solvere nec conneglig[illegible] est se extiterit negligat ab eo illo qui comiserit misericordie more. Expedit igitur pertinet querere confessorem quod non possit facere non licet ipsum eligere pro voluntate. Igitur et cetera.

Ut expedit fratribus ad hoc liberum quod illorum eligatur quia ali[illegible] non [illegible] propter hoc contra prelatos.

Contra non licet sibi querere mediatorem meliorem pro sua voluntate expedit igitur nec spiritualem.

Ad quod ut puto istam questionem mota fuit propter privilegium fratrum. Unde dicendum. Expedit fratribus esse concessum quod quilibet subditus curatorum pro sua voluntate possit eligere aliquem de fratribus sibi in confessorem et inde est distinguendo quod eligere confessorem pro voluntate sua quod

[illegible] quod dicit aut passim et sine causa rationabili et preter consensum proprii curati aut superioris aut ex causa rationabili et cum consensu illius aut superioris. Si primo modo dico quod nullo modo expedit ut iam dicitur. Immo multum valet secundo modo expedit. Inde tunc si peccata sua frequenter peccatis se eligerit sibi confessorem contra necessitatem minimum et coram quo minus verecundetur et ob hoc fugeret confessorem sibi deputatum ne forte cum dure coram eo plus verecundaret. Sed tamen non expedit reipublice. Immo sine necessitate ob hoc si non cogentur eligere ad prius aut postmodum confiteri eadem proprio sacerdoti plus est quod quilibet confitetur alium et detegit suam infirmitatem contra aptitudinem ad confessorem et fit ei magis obediens a lubricitatis. Et per hoc quod ei subtrahitur a quo confitetur peccatum qui non est illi confessus ut confessurus subtrahit obedientiam ut et tenetur ad ipsum unde generaliter concederet subditos posse pro voluntate sua passim sine ex causa sibi eligere confessores extraneos et concedere episcopos nec alicui confessurus sic modo recedere peccatum est quodam declinare ut tamen animo concussit obedientiam quam debent subditi prelatis suis. Inde quo ad omnes similiter regularis observantie quo ad religiosos que subtrahunt inferioribus sed curatis etiam redundabit in superiores sed in episcopos et usque ad monarcham quia per obedientiam et reverentiam quam habent subditi ad suos curatos conservantur et fovetur obedientia ad superiores sed quod habent precellentiam in quo quolibet subtrahentes subditos a prelatis debent super eis obtegere multum eorum ne eos possit agnoscere ne sufficit consulere si opus sit quod curatorum peccatorum debet consultationem medicinam contra sequelam.

Si non eligitur confessor ex causa rationabili et cum consensu prelati aut superioris sicut ut si contra de petere eligendi confessorem. Ulterius ideo quod petita licentia a suo superiori cum alias debet confiteri de iure communi et absque eo quod ille confitetur prius aut postmodum alteri confitenda aut contra peccata tamen et obtenta licentia a suo superiori ut de eisdem prius in confessione facta aut postmodum facta. Si primo modo sic expedit prelatis pro voluntate sua eligere sibi confessores quia frequenter curatos suos non habentes in de eorum industria ineligendo sibi ydoneos confessores multum plurimum et ideo non eis permissum est de iure communi sed quod dicit extra de penis et remissionibus ne pro dilatione penitentie periculum immineat animarum permittimus episcopis et aliis superioribus nec non minoribus prelatis exemptis ut quod preter suorum superiorum licentiam providum et discretum sibi possint eligere confessorem. dicitur ibidem. Et quod autem istam permissionem ut sic contra omnis utriusque sexus. ex quo non habuerunt aliquem episcopi et archiepiscopi usque ad papam erant excepta sub ea generali statuti omnis utriusque sexus et appellabatur ibi proprius sacerdos quilibet curatis superior. Alio modo sunt exempti soli prelati manentes igitur adhuc contenta sub ea omnes subditi et seculares et religiosi clerici et layci quos papa Martinus concedit generaliter fratribus potestatem audiendi confessiones omnium et absolvendi quin adhuc contineantur sub illa prima clausula omnis utriusque sexus ad quos remittit. Dicitur ibi ut quod fratres igitur habent potestatem audiendi confessiones omnium subditorum et absolvendi eos sive sint seculares sive religiosi sive clerici sive layci necnon quo ad hoc sint excepti aut ad specialem habent quo minuatur et confessiones cum suo proprio curato eadem quam in privilegio domini martini non est facta probibatur largo sumpto vocabulo ipsi quod prelati ex iure speciali eis concesso possunt eis confiteri non confessionum eadem alius. Pro quo autem modo eligere confessorem pro voluntate. Nullo modo expedit subditorum habentes proprios sibi curatos quod de eorum et de eorum industria in eligendo sibi confessores ydoneos non sic presumitur et ideo non est idem eis ad hunc concessum. Immo prohibitum de penitentia distinctione vi. Placuit ut deinceps nulli sacerdoti liceat terminibus commissum alteri sacerdoti ad penitentiam suscipere sine eius consensu cui se commisit. non pigeat illius addit glossa. Vel propter aliam causam quod quod preceptum in illo statuto omnis utriusque sexus. Istis igitur omnibus non derogatum est contra episcopos quo ad illum articulum nulli sacerdoti liceat quam commissum alteri sacerdoti ad penitentiam suscipere sine eius consensu et hoc per id unus tamen dictum sic pro dilectione unde. Sed quod sine licentia suorum superiorum qui eligere illorum curati et sine reclusione ad ipsos et quod omnes sacerdotes quo ad eundem articulum per privilegia fratrum in quo inhibetur neque fratres in executione audiendi confessiones impediatur quod frequenter curati faciunt si oportet subditos

lincam ab illis petere obtinere quo ad h' interogatum e p primum
firmum alii inui quia omnis utriusq sexus in quo precipitur q sb
titis aliam confiteri no auceat n' pus a suo curato licenciam
petita z obtenta h' affirmatum sit quo ad h' q scil' in eno ppo
curato facienda est omni proprio confessio ut dictum est s' z istud
est sedum nubz sb distinctionibus in quo potest eligendi confessorem c
cedi omibz sb ditis petita cu z obtenta licencia adeundi aliu a suo
ppo curato ut confite de confitendis alius sta ut facta p hunc eui
mod expedit oibz sbditis elige s' p uote confessores pp q s
hunc forum concessit d' martinus fribz suis priuilegium ut dictum e s
in qone prima. ¶ Ad illud q p ob q inus concedit nota confiteri
q querat sacerdotem discretum ut inueniat gratiam dicit q h' n' conced
passim fac' s' solum mo de lui curata q no debet h' concedere
n' ex iusta causa cu vn dicit glo recurrendum ei qui preest asst tale ad
eat p' hunc de qu as'bu no oz querere ut quis confiteatur fribus
ad remedium est ad dictum q s' ead confitenda sunt infra annum
q de fuicit q h' expedit fribz vn pot ee si audiat confessiones
ut tenentur diliat s. amonendo confessores s' ut s' id statutum
oius utriusq sexus confiteatur ei ppo sacerdoti al' ut puto n' ex
pedit fribz spualiter z h' forte tepaliter. ¶ Ad ar in opp^m q
no l' passim egrotum elige medicum eodem q ni spuale
id dicit q h' est n' psiliatur discretus ad eligend sic psiliatur d
platis pp q concessum est s' elige confesses ut dictum e q no
concessum est aliis sb ditis q tal' discret no psiliatur ce in
Sequitur quia de eisque pertinent ad cor' sci x z ple eis
d' ato p z erant d uo. vnu de ydemptitate s' spē cois. x z pe
tri. utrum f. cor^s x vnu z cor^s petri mis vnu se id spē ¶ Aliud
erat de comparatione cois petri ut alterius mortui. utrum s. cor^s
petri mortuum sit aliqua ad comparacione ad eradu ¶ Ad p^m ar. q cor^s
x vnu z cor^s petri vnu n' sunt id spē q cor^s x vnu z mortuum
e id nuo q n' mansit in morte incorruptum s' 10 ps. so tabis
seriptum inde corruptio; ut alibi expositum est z na amp expo
nam. corpus a petri vnu z mortuum differt no solum nuo s;
s' z spē. q forma corporeitatis petri vnu in morte oio corrupta
est corporeitas cadaueris in troducta est q' spē differt a corp
oreitate petri vnu. li a no est si cor' x vnu z petri s' vniuncet
id spē. q forme eiusdem spei co d' mo se hnt. ad sua spuo
nes g^o q. ¶ Ad que equaliter participat eandem nam z spēm
ne. q spēs se n' x pē z petrus equaliter participat ho s' n' q
xpē no n' n' nram totam assumpsit. q no n'lla ho assu
psit recemit ei de g^o n' sunt cor^s x vnu z petri equaliter participat
n' cois nulla aut cor sunt eiusdem spei g^o ar. ¶ Ad ad hec
q cod sit spēs spalissima s. de suecia z de ydemptitate
spei sbaltine no est ysta quod intelligenda sic eni oia corr nna eo
spei sbaltine no est ista go intellida sic ei oia cor nrla eo
pleta z terciata intra dria eiusdem spei sunt ut sunt hois a
sin lapidis z arboris z oim indiuiduorum suorum q oia continen
tur sb corpe simp^r q est spēs sbz z sic id est cor alicui ee
id spē z g^e. q id cor simp^r q est e spēs s' b alteria z suo
rus est g^s sb alterum z inferiorum. s' spēs in q^m confida s' oi
corporeitatis simp^r g^e illo mq^m illa corporeitas h' e dria
n' p diuisas drias tr illas quousq descendat in spēs
spalissimas iue colligu est g^o go portia intelligencia so
liu mo de spē spalissima que in suis indiuiduis signata e
z no deciata diuisis dris sbalibus dicit ei spēs spalissima omis
for ius compta ad indiuidua ut solo nuo z nulla dria sbz
li forte z ineis sit addita s' sic pot dici for' cois spēs spa
lissima d' pē s. z ge pe qu forte illa no est nata decia
n' p drias quasi sbales z etiam indiuidua signata que illo
mo nata sunt disting' p drias quas sbales sicut sunt
spēs spalissime ho asinus leo z h' cois e de dr spēs spa
lissima q' forte cois que nata est deciari p drias q' ri
as sbales indifferenter ad indiuidua diuisarum sperum que disti
guntur ut se p drias sbales z sili indiuidua sperum singular
gulitur ut se p drias sbales z sili indiuidua spei sing
que int se nulla dria sbali dient osid' atur simp ut
nulla dria deciata z ut ad oia illa indiuidua compat mq^m
n' deciatur p driam aut spēs s' p formam sin cois signata
tm. s' ad d' q cor^s simp^r e spēs spalissima ad q cor^s

mq^m est corpus simp^r z restat queritur multum d' duob'
corbz indiuidualibz completis s' formam ultimam dria uti
sunt id cor^s spē mo spei spalissime z s' o vn ad qo
nem simp^r dicit est q x cor^s vnu z petri cor^s vnu id
cor^s spē sicut z corpus petri vnu z pauli vnu. alr
e' vnu x no h'eret vmuoce h'uam ut nob eu s; sit
id corpus spē spalissima ppe dcam mq^m cor^s h'uan
z d'ncisolo nuo z h' io q dut alias significationes
cois h'uani s' vna dciam speciali a completam no sunt
z id cor^s hois z sili cor^s eidem hois spē z h' io q a
b. s. x z petrus sunt id ho spē participatione e spei
ut d' porphirius ples hoes se vnus ho a h' conced' e
sin ar^m. ¶ Aut no id cor^s spē spalissima cois dcm et
d' nt solo nuo iq h' mq' cui sunt corpus simp^r z h'
io q dut duas significationes cois simp^r s' d' ias
specificam incompleta h' mq' h' no sunt id spē spalis
sima ppe dcam p sq' patebit i' rusio ad p^m ar. s; pus q
rendenti ad formam ar' oz p'mo iude in petro z in ipso
mortuo ad fore ut aliqua for manet q pus fuit
in ipso s' b for' ut sb aliqua for' ure z deinde id i
ipso z mane quo ad idm cois sine forme corpeita
tas simp^r z q corpeitas d' est s. mathematica s'
sedm formam actualem qtitas z sbal' s' formam celem ste
primo induit est au in petro mortuo maneat ad corp
eitatis actuus que pus fuit i viuo. Deinde uero ad
corpeitatis sbalis. consideracio a receptio rest in
petro viuo z mortuo vniquoq gnato z corrupto
¶ Est a de h' sciend q plies in aliis qonibz tetigi
q ead qtitas dimensiua terata est in oi gnato z cor
rupto z manz ingnabilias z incorrupti que tn n' est
ad extus in ipso in e. s; e in sua ee differens p actu a m
z ad imp fectum psiabile a' s' diuisas rationes q' io'
motu z transmutacione s' fors suppoitur acto ne z e ex
se ipa in ipso ad diuisas rationes dimensiuas sic ma
pma ex se ipa e in ipso ad diuisas rationes dimensiuas
sic m' pa ex se ipa est in ipso ad diuisas rationes sbales
s; ista ratio aliqui ponunt mq' tare dimensiua p ad
s' intrinsecum de g^e qtitatis z sic deciantes quid sit di
mensio interminata q si supficies tolla^r a corpe manz cor
interminatum si tolla^e linea a supficie manz supficies in
terminata. s' si tolla^r punctus a linea manz linea interminata
dnt e q' co io intiacoms que est in qtitate dut a
puncto s; sic ponunt diuisiones interminatas n' g^e intr
ria. s' i ymaginacoe est tm. vn n' g^e ipa sic intellig
qui ut dicit phs. 2° meth' te linea sin apta stare
sup duas dimensiones i. sup duo puncta impossibile e
ut cophrida imp intellim eo io qui consua ymaginacio
ne accipiat lineam infinitam n' deciabit dimensiones
eius. i. puncta q' condiuisione terminatam no deciabit
dimensiones eius. i. puncta q condiuisione interminatam oz
ponere ut s' q ipa est sbm transmutacois ilius succe
dentibz s' inter diuisis forte sbalibz q' oius transmuta
co rius est in q^o to z suppo' q^m q recepta a dencata
te p suppoite ie transmutacois tc z sic necco p'cc' for
sbalem i ut poerte a no pot ut terata q no h' e terat
n' p formam ut p'cedere g^o p'ce' ut terata z sic oz
diuisione ponere ut ad i m' s' tintare ex ymaginacoe
ex ymaginacoe z impole est ipam ponere no mt suos tra
statione z sic ut terata terate q' ta q est tracio mentis
sli qua n' pot ee qtitas diuisiua mie ex ymaginacoe
ne. vn qtitas est dispo s' b ici in transmutacoe me
inter duas fors s' succedentes media pte m' spe
terata qtitas ar e sic sbm mutat de for' i form
q s' succedit i m' quibz ipa tra ex se extus indeterminata
tra. sili diuisio de tres mtios qtitas que s' succed'
i ip diuisione iq qo z p' terare ex se extus indeci
atam q fin est ei. ei pp int eois manetes sic z ip

v̄ ꝙ dep^te z spē.

v̄ diuisione terata i m' ppe no ...

d' cor^e viui z mort.

mi maris in toto continuitatem ne a forma in forma ut
iam patebit. et in ibi utrumque forma quod patet de exemplo si cum vinum
replens dolium mutetur in acetum non dicitur dolium evacuari
et si reverteretur per miraculum acetum in vinum non diceretur de novo
repleri. et hoc ideo quia continuum et acetum contenta sunt et rep
letiva dolii manent eadem divisio et hec non variata sufficiae
et mutatum non continet nec replet. Item dolium ligneum
si mutetur in plumbeum non desinit continere id quod prius et si re
vertatur plumbum in lignum non incipit de novo continere
quod prius et hoc ideo quia idem. unde continentiam manentem eadem divisio et hec
ideo quia id vinum continentiam manentem eadem divisio et hec variata quia in
variatum non continentiam. sicut nec continet. quod autem quod ergo modo oportet ponere
dimensiones interminatas esse et alio modo variari quod quantitas
tamen dimensiva dicitur est variatio una in mathematica que est in so
la quantitate et est illa de qua iam sermo habitus est cum dicitur
tur interminata variatio sive secundum et per ymaginationem que est in sola
ymaginatione ut dictum est. est alia variatio quantitatis dimen
sive naturalis que non est per adintrinsecum quod est de genere quantitatis
sed per intrinsecum quod est de genere substantie ut per formas substantiales
ad quas sequitur ipsa variatio quantitatis secundum exigentiam
ipsius forme cum cuilibet natura constantium statuta est terminus
magnitudinis et augmenti ut dicit philosophus. unde tales terminos
magnitudinis et augmenti ut dicit philosophus. unde tales termini
mutantur ipsius quantitatis per mutationem formarum dimensione
eadem variata tamen semper manente. hic dicit avicenna nullo terminus
orbis qui de aqua generatur aer non cessat in a certo
de nullo quousque fiat proportionabilis aque et ergo qui de
aere generatur aqua non cessat nisi cum etiam hec. unde ista variatio non
est variatio quantitatis sed ideo quantitas simpliciter sed solum modo secundum terminum
et si est divisio interminata divisio substantias inter terminos eos
dem eosdem quantitatis variare quantitatis per medium se habens inter
magis extensum et minus sicut continet plane de maiori celo
fit in minori et eo sola variatione in raro et denso nullo ad
dito nullo remoto nec etiam divisio manens inter terminos eosdem
quantitatis si variatur secundum terminum maioris et minoris et est iterum
certa in sola continuitate media inter duas terminationes
vel inter unius forme corruptionem et alterius generationem sed quibus
divisione est necesse esse variatam. simpliciter et ipsum sub in
divisione est necesse esse variatam. simpliciter est ipsum sub
eadem hic variatio. secundum extensionem quantitatis quia ipse variationes
sub ipsis formis diversis sunt minoris similes et rarum densum in
distincte ut patet in vino et aceto et in vivo et in mortuo
et est ista variatio quanta non secundum quod est quantitas. sicut predictas. sed quod
est rarum et densum et quod hic sunt plures omnium naturalium continuitatem
ut multi philosophi. unde philosophus et extremum quod sic differt rarum et densum
est quod partes propinque iacent. rarum est cum partes distant
quod non est intelligendum per aliquas partes inter magis quantitatis
et partis magis inclusum quod in raro ut aliqui volue
runt dicere. sed quia a puncto signato in medio densi omnes partes
circumstantes minus distant a puncto quam partes rari a pun
cto medio signato in ipso partis et sic rarum fiat densum et eo
ipso dimensione eodem modo esse variatam ista variatione in qua
consistit extensione secundum magis et minus et eadem ratione ipso
quantitate que aliquando per continuationem alterationis per variationem
sub secundum rarum et densum eodem modo esse variatam variatione in qua con
sistit intentio secundum magis et minus et hec inquantum repletive
magis et minus variatur cum et interminate in uno solo continue
quantitatem. sed quantitate in ipso secundum hanc quantitatem symbole secundum esse et
gradum interminatum inter maius et minus semper manet eadem in
generato et corrupto. sed solum variantur secundum gradum variatio
nis termini maioris et minoris sub diversis formis substantialibus propter quod
in habentibus symbolum non solum facilior est transitus in
continuitate. ab uno in alterum ut patet in motore ignis
et aeris fit ergo intendi calor qui in intensione fiet
in proportionabilis forme substantiali aeris et proportionabiliter forme
substantialis aeris et proportionabilis forme substantialis aeris ergo quod et
fiat in illis potentia forme in propria sicut ei necessitate suscepi
priorem formam et sic ipsius in forme generato est alterius alicuius

si et post transitum maior manet similitudo inter generatum et corrup
tum quoad qualitatem et quantitatem variationis. sed utroque et hec manet
in illis que sunt in motione in et hec quam variationes continue dis
in non possunt ut patet quo ad dimensiones et figuras et quantitatem
... acetum in vivo et in mortuo. in vino et aceto sic ergo patet ex
dictis quod in mortuo eadem manet corporeitas actualis que prius fuit
in vivo. sed ipse divisiones corporis interminate que necessario aliter essent
sunt in vivo quod erant in mortuo et quo ad hoc corpus quo quod modo
est idem in vivo in vivo et in mortuo. sed quia in manens eadem et dimen
siones aliqualiter et esse eadem in utroque. nec quo ad hoc nulla est
differentia quo in Christo et petro in asino et bove et ulterius in quocumque generato
et corrupto ex quo aliqui ponentes formam unicam in quo
cumque uno istam ypotheticam corporeitatis actualis ulterius
extenderunt ad aliquam ypotheticam corporeitatis substantialis. dicentes quod ea
dem est forma in eodem per quam ipsum est substantia corporeum vivum et sic dece
dens si quod in ipso est ad formam quo quo modo sit corporea hec. eo
dem hic vivum et mortuum et ulterius generato et corrupto. sed ab ipsa dimen
sione et hec ipsa corporeitatis eadem manet in vivo et mortuo
generato et corrupto. sed id a quo sumitur corporeitatis non sic semper
manet idem in eodem. sed in sub dimensione ad quam formam quam aliam est in a
nes in morte hec quantitatem et ordinem in armonia et organiza
tione repartis illi tanto enim. est ergo ut dicitur idem corpus vivum
et mortuum quia in sub dimensionibus interminatis manet eadem huius
partes substantiales sive sub partibus dimensionum et formam que est anima sub
variata habitu est idem respiciat in situ quod prius respexerit quod prius
respexerit et prima respiciet in actu. Dictum istorum quo id corpus
quod est ergo in ad per se in genere naturaliter omnino potest habere efficaciam
formam est substantialis aqua ad est ipsa secundum totum ipsum gradus generalis in
simul non descendit in speciem sui substantialem sive specialissimam
non per ordinem substantialem necessario eiusdem forme fundatum secundum quod et
expositum. si ergo descendit in speciem specialem que est corpus
ut constituat ipsum habendo ipsam corporeitatis hec est per ordinem spe
ciem medio supplicientem ipsius genus non dicit per aliud actuale
et in omni sit dimensiones predicte in in nec id hec facit ad ipsoe
habitudo autem separate ad id quod intendo tale non tollit quin corp
oreitas illa non sit in pure actualis et si secundum illas dimensiones
quoque quod modo id sit corpus vivum et mortuum id non est in actuale
aut in substantiale per formam substantialem quo ad presens et dicit sic substantiali qua
modo utrum est idem in mortuo id quod fuit in vivo quod est secundum modum sed
potentia. Et est eodem quod de ypotheticate corporis in mortuo et in
vivo concludit. quia aut intelligitur esse id completa corporei
tate in utroque. aut incompleta in vivo et incompleta in alio. secundo
non de ypotheticate corporis in vivo et in mortuo. primo modo dico quod
tamen secundum illos qui ponunt plures formas substantiales nullo modo est id corpus
vivum et mortuum secundum hoc substantiale nec actuale. quia a cum dicitur corporis
simpliciter sive ab eadem forma qua dicitur hoc vel asinus sive albus id
hec ipsa corporis in perfectum nec interminatam nec potest habere ipsa perfectam
corporis huius species nec ulterius non sub ipsa ultime differentia sit vincta
formam nec sub ipsa ultime forme. si sint plures in eodem sic est dicendum
est secundum de dimensionibus et quantitatibus terminatis et interminatis quia inmutatur
percedunt formam substantialem habent ipsam in perfectum et incompleta et in
terminati per formam et perfectum et completi terminatum non in sub forma substantiali et ab
ipsa sic intelligendum est in formis pluribus secundum gradus et differentiis et
in dictis pluribus secundum ordinem mediante forma per te differentiis ultime
solum sunt completum et incompletum quod sicut non est eadem divisio
et qualitas dico simpliciter in vivo et in mortuo et ulterius in generato
et corrupto quia completiones et variationes que sunt sub diversis
formis aut sub diversis dictis omnino sunt diverse et sub alio et alio gradu
perfectionis secundum quod ipse inter se habent aliud et aliud gradum perfectionis
ut predictum est. secundo et hic in formis substantialibus et dictis corporeitas
est simpliciter sive substantialis sive actualis que est in homine hec sunt hos
ut simpliciter consideratur non tamen humana non ut est forma hominis
nec sub dictis ultima a qua homo est homo sed qua aliud hic gradus
perfectionis quod habet sub aliqua forma ut nec sub dicta parte et in si
participatur per se sive variatione per ultimam formam aut dictam. unde in
proposito homine mortuo et si eadem corporeitas manens que erat
prius in vivo sive substantialis sive actualis quo quod modo. nullo tamen modo

posset eadem esse simpliciter secundum eandem perfectionem et completam racionem quia si in mortuo sit sub alia forma substantiali ubi necesse est quod sub alio gradu racionis in genere sit quam sub illa que erat sub vivo, et ideo simpliciter non est idem sicut nullo modo potest esse simpliciter idem calor et eadem corporeitas sive substancia sua accidentalis in aere ut est racionatus sub forma aeris que prius fuit in igne racionatus sub forma ignis de quo generatus est aer, ut sicut non possumus dicere quod primum corpus aeris est corpus ignis aut sunt idem corpus aut quod corpus vivum generatum de bove sit corpus bovis, et quod ideo sit corpus bovis et equi illius, sic non possumus dicere simpliciter quod idem sit secundum esse racionis complete corpus vivum aut mortuum aut quod corpus mortuum est corpus vivum ut in christo vivo et mortuo quod non est quia non est secundum unam perfectionem corporeitatis quod ab anima recepit in vivo a qua dicitur in vivo corporeitas humana non manet in mortuo ut iam amplius patebit. Et quecunque corpora per istum modum sunt eadem specie per accidens sunt eadem specie specialissima generali, deinde loquendo non de ypostatice communis secundum modum dictum quod in homine ponentes solam animam rationalem esse formam illo nullo modo est idem corpus mortuum et vivum quia species anime non manet forma substantialis que prius erat in alius et in homine ponentes plures formas in ipso alii (?) secundum opinionem ponencium quod corporeitas substantialis manet eadem in generato et corrupto sit accidentalis et non fit resolucio per corrupcionem formarum substantialium usque ad primam materiam sed stat in forma corporeitatis simpliciter et secundum opinionem ponencium quod nulla forma substantialis manet idem in generato et corrupto sed fit resolucio usque ad materiam primam tenendo primam opinionem sic dico quod secundum eos ponentes plures formas in eodem idem est corpus simpliciter et secundum numerum sive substantiale sive accidentale vivum et mortuum et illius corrupti et generati quod corpus (?) initiatum quod quidem idem est in quocunque fuit ut secundum quod predictum est in divisionibus inicialis quod certum sequitur et sic filios non plus est idem corpus christi vivum et mortuum quia corpus per vivum et mortuum nisi quod in christo idem est suppositum in vivo et mortuo et non in ipso idem est corpus in supposito vivum et mortuum secundum quod in alio autem in quolibet gradus per separacionem anime nova forma introducta est secundum quod in alius quia derivativum et secundum tenentes unicam opinionem eandem corporeitatem que est in vivo non solum manere post eius corrupcionem. Dico quod perfinit animam eius generacionem secundum quod tenens istam formam dicitur in igne sicut de duabus naturis sic sunt componentis alicuius composicionis composita sunt que erat sine componentis alie substantia a alius sive per se sola sunt alius nec tamen diu manet in alicuius composicionis habitu sed quamquam ipsa iam extincta componatur et partes a se invicem fiunt dissoluta unde quicunque modo generatus fuerit est homo iam corpus est ut antipater quicunque non iam dissolutis anima a corpore non est homo ad huc corpus et species que probatur per illa corporis atque species que non dicitur nisi corpus partis et iam dissolutis dicitur ut de antipatro dicitur quod est in hibernatus et de philetote quod est situs insepultus que meo tuum (?) loquor de isto dicentur non enim iacet et est ad huc esse generale corpus et secundum istum corpus non sunt eadem in secundum speciem specialissimam contrariam (?) nec non secundum opinionem dico quod in nullo alio excepto est idem corpus numero in mortuo quod fuit in vivo in incorrupto quod fit in generato non secundum illos qui ponunt plures formas in eodem sed unam generatum corporis post illam aliam nisi unam secundum divisam esse completam gradatim usque ad primam materiam. Isti enim non statim ponunt corporeitatem vivi corporis in mortuo et non ponunt eandem formam substantialem manere in mortuo que fuit in vivo usque ad tempus sed non semper precipue cum per iam declarabimus loquendo non de ypostatice communis et modo sic dico ut prius et eadem est dicendum quod in homine esse ponentes solam animam rationalem esse formam in illo modo est corpus vivum et mortuum. In aliis autem et in homine secundum ponentes plures formas in ipso species est corpus idem incompleta corporeitate in vivo et in mortuo quia in vivo ipsa est completa sub suo complemento in mortuo autem ipsa est incompleta absque illo complemento et hoc secundum primam declaracionem duarum opinionum secundum autem utramque opinionem in solo christo est eadem forma corporeitatis vivi sub complemento anime et mortui absque omni alterius forme complemento quia in christo vivo [corporeitas] est alta racionata in gradu dignitatis secundum illorum anime in christo mortuo est semel racionata in hiis per racionem forme anime que habet ordinem esse celestem inclinacionem ad id determinandum et in dicta racione perficitur secundum disposiciones quas anima sua separacione ab eo substraxit et sic dissoluta mortis racionata est non ad novam formam sed tamen ad eam potentiam secundum ad formam corporeitatis sub gradu dignitatis inferiori non quomodo quale habet sive nova forma fuisset introducta sed pro eo quod privacio sub gradu incomplecionis qui perficitur usque ad gradum superiorem et perfectiorem revertente anima in sua resurreccione non solum illud sit de corpore meo sed et de corpore christi id quod dicitur tamen resurrexit est quod recedit reparacio sed quo ad per illa corporis nostri redacta in pulverem sunt reparanda que erat corpus christi non quod erat dixit quod non est iterata vivo anime corporis quod esset necesse si non corpus sub eius esset reparandum quod modo non est verum quod corpus mortuum in resurreccione in disposicionibus innovari substantialibus secundum omnem gradum qui est in genere substantie et actualibus eis inherentibus non solum quod habuit in vivo de quibus sunt ille que pertinent ad armoniam elementorum et qualitatum et disposiciones organorum sed que pertinent in iustis ad corporis dotes que sunt claritas subtilitas et immortalitas ut est advertendum quod si aspiciamus ad illas disposiciones tantum communis que habent ab anima et sub anima in vivo non est idem corpus christi vivum et mortuum quia illis disposicionibus privatum est corpus mortuum quas habuit in vivo est tamen idem modo predicto quo ponunt aliqui nullam novam formam introduci in mortuo et hoc quo ad hoc quod corpus in mortuo est incompletum privatum complemento predicto in talibus quod non corporis de se tamen includat racionem complementi bene dicitur equivoce in vivo et in mortuo id ut sunt omnia nomina partium corporis homogenearum sive non organicarum bene enim dicitur quod caro erat univoce in christo vivo et mortuo quamvis non formaliter in suo significato includit racionem complementi et ab illo ipso non dicitur univoce in vivo et mortuo id sed equivoce tamen ut sunt omnia nomina partium corporis homogenearum sive organicarum omnis enim quod est non impositum partibus corporis nec est perfectum in sui unione ab anima id non dicitur bene est idem oculus christi vivus et mortuus univoce sed equivoce tamen et sic de similibus unde in alius obiectis aristoteles in quibus nomina sunt equivoce in vivo et mortuo secundum opinionem dicencium quod in corrupcione statim sit resolucio usque ad primam materiam magis manifesta est equivocacio in partibus organicis quam in consimilibus partibus ex quibus constat et ideo quia forma eam secundum quod hic magis est manifesta quod ad est et ab equivocacione illarum dicitur philosophus in methaphysica: mortuus equivoce et defunctus equivoce et universa organa manus non de aure et osse etiam manifesta. Hec enim quoque cum forma nomine mistis manifestum est ut per multum plurime universa de sunt de tractata opera que enim post faciente sine ipsius opus est singulum quod omnis modo quod non nisi per equivoce ita sicut caro sed opus ipsius minime est in scilicet impliciter atque ita manifesta certa es et argentum universalia in virtute quadam sint quod de re quorum existit et quorum non usque talia perspicere non valere in veritate sit et virtute sole sunt reliquias quod ad unitatem corporis mortuorum ...... fuerint insepultis. Ad formam gradus alterum quod corpus christi mortuum et per mortuum non sunt idem specie generali per vivum nisi christi vivi vivo per hoc quod vivum est idem in vivo completa corporeitate secundum speciem specialissimam per eandem mortuum autem mortuo secundum completum et secundum speciem specialissimam et dicendum sic tamen quod per mortuo corpus initiatum est sub opposita racione quam fuit in vivo nullo modo natum est sub racione quam habuit in vivo et non mortuo corpus initiatum sub illa racione est natum esse sub eadem racione sub qua fuit in vivo secundum numerum non secundum speciem tamen. Sed in christo mortuo hoc accidit eciam est et naturale quod est de natura humana nova forma inducta fuisset in christi corpore et sic derelicta fuisset sicut et fuit in nostris corporibus per naturalem expositionem et fuisset ille due forme nove existente specie eadem tamen in christo mortuo et in per mortuo sic et due anime separata

rep morte sit eiusdem spei in xpo vivo et post in
uo. sive a qua primitivi recepta est corporalis x
mutari absque inductione forme cadaveris quod maxime habitum
esse negare illi qui dicunt quod in homine una est forma secundum
sim rem nisi anima racionalis quod est constituit quod ipsa tota separata in mo
te nullo modo possunt ponere quod corpus vivum et mortuum eidem
hominis ad separacionem anime sit idem numero. si tamen specie et sub oppositi
tiacione qua sit in uno sive tam .3. modi quibus ponentes quod
non sit forma in homine nisi anima racionalis idem ponunt fuisse corpus
x vivum et mortuum quorum primus est dicendum quod corpus pro sic
mis non est ad quod in extensa dimensionibus sed tamen corpus substantia
ni esse species sed alterna quia non est species nec specialissima
nec substancia nisi per dictam formalem ut sive corpus equoce
sed ut ibi. Sed non ita corpus cum substantia uno modo est sua om
nium substanciarum corporearum in specie specialissima subsistencium ad
uno modo ergo ut in aliquo quolibet de corpore x declaravimus hoc modo
est dicendum quod corpus mortuum dicitur x vivum. sed quod vivum ta
le dicitur talibus iuris quia in ordine nec non potuit in morte
fieri nisi in uno sit tale unum non nisi de tali more. Sed ex hoc
non dicitur corpus vivum et mortuum idem sicut nec dicere idem corpus vivum
invitis. Sed dicendum quod immo ipsum et sic spiritali modo qui in solo
x invenitur quia scilicet idem erat suppositum x vivum et mortuum in quo
subsistebat tam corpus x mortuum quam vivum quod in nullo alio
homine invenitur quia suppositum hoc sic nunc habet proprietate anime in corpore
quendo est in ipso mortuo nec invenitur in aliquo alio quod
quolibet ab alio tamen suppositum a sua propria forma nunc et in illa
adhuc est eadem forma vivum et mortuum generati et corrupti. Sed ista
veritas non est ipsorum corporum nunc sic querimus hic ideo
P sic dicere corpus mortuum in sepulcro fuisse corpus x vivum
instrumenque de duobus corporibus quo querimus
corpus mortuum in sepulcro x fuisse vivum. 3m modo dicendum
est quod anima x manens separata habuit habitudinem et inclinacio
nem et ordinem creatam ad creatam partem nec sub quacumque
forma sive cum sive mixta nature respiciendo illa creatura
ut ipsa armonice et organice reparata et unita. Sed anima
non dat sed actum totum corporeitatis humane nisi in quantum dat cre
aturam ideo corporeitatis ut eam consequitur complexionis
armonice et organizaciones corporales ipsius hominis quia non dat
nisi quantum que actu est unita nec separata ergo anima non dat nisi
sed habilitatem et aptitudinem quam sunt nec nunc sub dimensionibus
qui separata non potest dicta corpus proprio ordine anime ad illam
nisi secundum habilitatem et aptitudinem quod ad hoc est in corpore
sed actum et sunt isti .3. modi dicendi x et in aliis hominibus suppositum
alii in ista versione quorum primum est quod in homine
anima racionalis est aliqua forma in vobis reservata fuit in ipso .3m. quam
fuit reservata in opere Quartum quod non forme substantiales in
alii in mortuo ad quod fuit in vivo. Primum istorum
suppositorum scilicet quod homine sint plures forme substantiales aliquid docu
mentis et rationibus in uno quolibet et auctoribus iam quoque duabus
auctoribus quas aliquis non possunt sufficiat ad presens declarare
quarum prima est hugonis de sancto victore in tractatu de sancta scientia
x. scilicet ad interrogationem a Waltero de mauritania de
tertiam super hoc que sic incipit hugonem sancti victoris prioris W
salutem nuper de pueris venientis et cetera in qua sic dicit quis de
anima x. id est de illo racionabili spirituali qui humanam in x carnem
vegetavit quam ubi non cum carne ipsa sed in unitate post vul
nus x in una persona duabus naturis cum ceteris una inde h
ipse quoque homo et deus ipse quod fuit indivisibilis naturis divina sed
et humana et cum ceteris divinitate carne et anima sunt sepa
ta conunctis sine confusione sociatis. Ecce quod plane di
vinitatem carnem et animam ponit forte tres essencias in x distinc
tas et manentes in unione distinctas quod ad hunc capitulum
explanat sub textis inferius. Tres essencie sunt in x caro
anima divinitas. quod si tres essencie ergo tres nec tres forme quia una
sed caro sub se minor includit quod nullo modo nunc est esset si anima
racionalis esset forma in homine dans esse corporeum unum. Videtur
ab hac quod carne in morte x ipsa manente eadem sed re

nostram separata est anima x et de x carne unita fuit et caro mor
tua exuta sive spoliata anima et spiritu vita. unde in ultimo
ca col. 4. hic expolians principatus et cetera habet sed hylarius exuit se
carne quam exponit. hylarius ix. c. vi. dicit. Quero autem quid sit caro
illa spoliata et quod si est non id est. est x quod caro spoliata animis
spoliate in oncie .2. idest spoliata idest caro est xpistus mortuus. ecce
ce plane quod x moriens per carnem ne erat spoliatus sive
exutus. ut id spolium quo erat spoliatus sui vestimentum id
quo erat exutus anima enim intelligitur qua spoliatus sui exuit
erat in morte proprie dicendo eam. ut tamen intelligamus esse tres essencias sine
naturas in xpisto x enim unus et idem in spiritu contines in se illas tres naturas
sui esse. secundum divinitatem suam erat spolians secundum carnem non suam e
rat spoliatus spolium non erat anima deposita. sive quia ita quod caro
que fuit invicem anima vestita non eadem manet deposita xpisto
moriente. x mortuus in illo modo esset caro spoliata immo si anima so
la forma quod est anima esset caro ipsa et quicquid forme est in natura humana in
ipsa anima depositum esset et spolium et esset ipsa nunc spoliata et esset xpistus
non caro spoliata. Sed potius in spoliata P ostea primo in me
thaphisica (?) principiorum et nenenam est dicendum quia neque est absolucio privatio
quod habet in subiectum de qua dicit vere dicit quod neque est absolucio a
liquid negatum simpliciter privacio non est absolucio cuius anima creata et
quod illa nunc fuit deposita per privacionem et idem in forma affirmacionis et hoc
intendebat cum dixit de qua erat privacio levem ut philosophus dicit in .v.
phisicorum. privacio quodammodo est. Quartum cum privacio quedam sit in xpisto
mortuo est caro spoliata caro est non subita spoliacionis et spoli
acioni talis est affirmativo et species quodammodo suo forma de carnem
et sic ut existimo certa fide tenendum est quod caro que erat unita
et anima vestita tamquam forma sua et habitu ipsa eadem manens in mor
te est ipsa anima spoliata et subiectum privacionis sive carencie anime cum
eius et idem quod manens in morte deo quod fit anima in forma non erat ca
ro spoliata sui privata. sed potius erat caro vegetata tal
a caro licet assumpta fit mediante anima mansit tamen illo unita
anima separata. nec de novo assumpta est anima reversa nec tiarres (?)
perfectiones quas caro x amisit anime separacione quam reparata sunt sane
reversione dicitur ubi divinum te dimisse et post de novo assumpsisse
quia sub mansit idem sed esse humane nec in qua erant assumpte
et ante eorum corrupcionem et post eorum reparacionem. Jn se ipsis eis assump
te non erant. sed si anima vegetativa et sensibilia tenet a esse a forma
scarnis et anima racionalis et per se separacionem anime corrupte et redac
te in potenciam in ea illam dimisisset verbum et iterum assumpsisset
verbum tamen ipsius separatas per anime reversionem hunc apliam fidem
secundum hoc non capit. ut dicit hylarius in primo dicti capituli et ut dicit
in primo v. capitulo precetus hic fuerat in apostolis consciens et dominum ipse fidei
scienciam ad eptus cum non igitur aut in capitulo est esse et mundum et
hominem phisicam aut ad col. et primo vide ne quis vos deci
piat per philosophiam et inanem decepcionem secundum tradiciones hominum secundum ele
menta mundi et non secundum xpistum. Revera isto tempore hoc maxime cavendum est in oppo
sicione de carne x si forte inveniantur modo homines qui sic in
titantur philosophie ut in hac materia et pluribus aliis solas raciones philosophicas
per se adducant nec curantes de auctoritatibus et dictis sanctorum autem maio
rum sed quod dicitur quidam articulus nuper in anglia inter hereses re
putatus loquens de eius dominicis et dicens sic Quod in nullis ista dicere
nisi deus inclinabilis sitem ad bibie auctoritate preter in generali ut augustinus
et consilium et eulogius magistri. si tamen auctoritas biblie inventa sit in
quo et si revelata excellent auctoritatem biblie in eo sancto tamen non
plus ei fide adhibent quam auctoritati alicuius sanctorum quem indiffe
renter intuitur exponere auctoritates biblie quo unius eius sub in
ane sic et auctoritas sanctorum unum multo alii exponet de una auctoritate
apostoli quam eam exponit hylarius in tractatu hylarii quoniam cuique clarus sit a
inveniatur dare exposicionem quam litera eius pretendit. unde non adherere
ut ibi sed apparenti repugnancie nec aliquis quod esse consilio quia ut dicit
magister in prima summa. scilicet non de eterne studium impediunt sed huius q
sompniancium sapiencie in lumina conceptatione invenit non in se placa
ti ideo secretates quas ievia ex phisica capiunt. qui ut dicit glosa super
id col. per philosophiam quod non est secundum xpistum in aliqua parte per quos solent
seduci qui capiunt preteritis mundi in mundo. quis enim non videt
esse quod maius sit tota illa quam premissa inducta de carne in x

manente que dicit res nō pōt eē ⁊ nō eē ū quia i m̄ ad
pōnit pōt melius q est impōle fore q̄ lȝ eē q nō pōt esse
sola pus que mutacō est inter t̄os appositos quoȝ unus
pducatur ab agēte q amouet priorem formā in inceptū
ab eo cagēs ū intendit p se corr̄e. sȝ gn̄are ut alī ex po
situl. Q. cū corrupcō hōs sit vera mutacō oȝ q mea
sit forma noua inducta p agēs qua aa expellit. Ad
q iīm est si n̄ x̄ in morte oīo cursu nē fuit p missa. q̄ tē
sola actōe nāli in morte x̄ aa for fuisȝ i nā inducta ⁊ cor
peitas x̄ sbat oīo corrupta disponēs ei inducte i cor
p inolēciam unū nāin fiiebat necitatē q ērat ex se
ad formā nouam inducendam ⁊ impossibilitatē ad p
manēciam nō solum aīe ibalis sȝ ⁊ fore corl' in x̄. ad co
corrupcōm necō secuta fuissȝ putrefaccō. dicte ē aug
in simone quodam de assūmpcōe absȝ ulla ambiguitate
soluendum in morte post mortē est futurum putreto. sȝ lȝ
ū spālē diuinū miraclm intercessisȝ dicte ē aug inf moē
coō dictū est p imo peni puluis es ⁊ i puluerē ibis q si
de morte dcm est p imo peni et talis ē sūa de resolucoē i
puluerem hnc coōm cardō x̄ euasit de carne marie sup
ta que corrupcōē nō sostinuit corrupcōē in se ipō p imo
nō sostinuit postmodō pulurizacōē i m. d lȝ ē scriptū ē
Non dabis scm̄ tuū uidē corrnē. sȝ ex pincipio spāli ueiā
infra exponetur. Et quis est qui nō uideat q uana
sit rō tā ueluerit q palitatem for̄ talis. Impōle ē pone
ad rē eiusdem sile eē in actu ipō lȝ rōe diuisoȝ sit pōle
Cum g. pro cuiqȝ formā existentē i m̄ cpoitū hētur exns in
actu p illam. g. s illam nō est impō ad ulteriorē. q sī fu
it illa erit actus. Ad q iīm est qn illa forma pma dat
actum pfcm̄. s gdū aliq in suo gn̄e q cuiqȝ impfte
pfcois q dat aliquē ac fore qlem dat for mixti. simp
in lapide. vegetat simp i planta sūt simp in bruto. lȝ
for lapidis dat gdū impfcm̄ impfcm̄ iu plance ⁊ forma
plante impfcm̄ bruti. sȝ qn s nullm gdū ū dat actum
pfcm̄ alicuius spēi. sȝ s eȝ gdum nō dat ū actū ipfcm̄
tē bn ad s i d est in actu s iōȝ ipfcm̄ ⁊ impō s iōȝ pfcois
q expectat a for ulterioū q gt in ppoito ⁊ in illo solo. J
solo ei hoie q eximū mediū inter pure corlia ⁊ pure
spūalia ⁊ lȝ rōe aīe intellctie que ē finis intm̄ ⁊ pm sup
nhū dicte pho in ult. pol' guo a pm ē ⁊ finis ab aco
est pm alicuius finis. rō a in nobis ⁊ intellectus ē ut sis
iā est pfca forma ulterior q ū possit pduce q for ulti
or dat fore nāi ⁊ inte pfcōm. s iōȝ os gdus. s. sc corpei
tatis ⁊ oh s iōȝ ppam q dat esse specificū in specialibus
s q illam pot dare formā prius educta de po. oem
ē pfcoȝ s omis gdus q pot induce ū agēs de po m̄e i eo
dem incluit in una ⁊ eadē forma pp q sola actōe nāli
nūq sūt plures fore in eod lȝ q in eo occurrūt agēs
nāle deficiens ⁊ agēs sup nāle pficiens pp q phs ū sciuit
eius aīam tālem eē actum ⁊ for in hoie ut in p cete
quoȝ declamimꝰ pōt q oīs for nāis dat actū pfcm̄ i
spē ita q nō sit inpō ad actū ulteriore nāle. unū q argu
unt ad id nā nō est pō ū contrariū ⁊ peacte disponēs
p quas fit impōle ad eē alicuius fore pcete ut sit necitas ad
eē nō eē illi ⁊ ad eē alicuius fore seqntis ⁊ eē pcastem
disponēs p q̄s fit necitas ad eē alicuius fore seqntis s
possibilitas ad eē fore pcetis. Qn g. sit necitas ad for
tuā aīe i hoie necō sit impossibilitas ad for̄ corpeita
tis inducte p se nō ē g impō ad plures fors, ut s grad
⁊ ordinē se hntes. Et est dō q unū ē i fors que dat
ad eē pfcm̄ s iōm aliē gnis ut spēi q cuiqȝ sit actus in
pfcs ⁊ actus alicuius fore. sȝ qn nō dat actū s iōm ē
pfcs gnis aut spēi ū impfcm̄ ⁊ ordinarū ad ulteriorē pfcoȝ
in eodem gdu q sit pfcs actus alicuius fore nō ordinate
ad ulteriorem pfcōm nā s for̄m qua ē ad unā formā i per
fcm̄ bn pōt eē ad aliā formā pficiē ⁊ sȝ possȝ eē nāls ⁊
p agēs nāle pcenū sup formā p cedentē ita q agēs nāle

possȝ pducē unam formā dantē eē impfectū ⁊ aliā
que in pfcoȝ illam possȝ pficē ab unico agēte nāli
plēs fore ūales possēt eē i eod. unū q h ū possit eē
ab uno agēte nāli ut iā dictū est. g. ut aliꝰ sepe
dixi i solo hoie i quo occurrit d agēs nāle ⁊ supnā
le in que recipit ipfcm̄ actū ab una for nāli educ
ta de pō me ab agēte nāli bn̄ ē ad hnc inpō ad ulte
riorē sup nāle formā pducta p agēs sup nāle nō de
pō me pficiente tā in m s'm eand pōm cū for pcete
nā manēte. q ipā nō est nata dare suā pfcoȝ q ē
cplemētū in cpleti ⁊ i pfcā p cetis statiue actui
pfcō a for pori. for ē cpleta ⁊ incpleta dicuntur
s'm eēm ⁊ s g quaȝ una dat eē cpletū alia nō dat
illud incpleti cplementum. ū dō eē cpletū q i se
intute includit incpletū qle cpletuȝ dat aīa rō
i hoie sī eē incpletum q dat in eod for nāl ⁊ s'm
gdum sc̄e ⁊ s'm gd corpeitatis ⁊ sic de ceteris bn
stant simlȝ nō ille quaȝ una dat eē i pfcm̄ alia
nō eē pfcm̄ includēs in se intute illud ipfectū
in eq que sūt eiusdem gnis ⁊ spēi ut calor pfcs
⁊ impfcs s negantes plēs fors in hoie dicunt q
qn nobilitat corpus pulcriorē armoniam ⁊ orga
nizacōȝ corpeitatis illa q dabat eē incpletū desit
eē s in tam for in ppozcōali p aduētum aīe cō catū
in eq cpoito ex m̄ ⁊ in sūu eē i q matꝫ ultiue eē
q dabat prior corpeitatis. sȝ tē ut manet in hō ex pduc
tuȝ actōe pducte ut ⁊ nō essȝ illo tuō op nē dis
pō ad aīaȝ iōēȝ ū inte sua corrupcōe. sic for cū
disponit ad formā carnis intente p sua corrupcōē
⁊ sic nō uē ⁊ ppe possȝ dici q hō gn̄at hoiem sic q
nō gn̄ans ad q incet carnē incet ipm ⁊ sic n̄ p
sȝ cor illud ⁊ for nāli dici cor hōs ū q nō ū ex illo
hē gn̄ari hō p aduentum aīe ⁊ lȝ p cūsimitacōȝ nāle
induccēcem disponēs q id cor q nā fit inppozcōa
bilis ad formā que ē aīa q ad ergo cor hoīs mo
tū p formā cadauis nō dī hoīs cor ū q nō ū
ex hoie hē gn̄ari p cūsmitacōm nāle cē hōeȝ
qua nā fit inppozcōabil ad formā hōs ⁊ ppocōa
bilis ad formā cadauiis ut s hec illa forma cor
poris pcetan. p tpē pcedē i fusionē. nō q nullo
mō pōm pot sic fuisse in xpō q i instanti cō
cepcōis s fuit pfcus hō formatus est. Jux g.
formacōe aut nullo fuit illa for aut sī fit aco
rupta iam i aduētu aīe id et in nullo i stati eo
dē est sil gn̄ata ⁊ corrupta q est impōle. Ueȝ
in aliis hoib nō in cōceris ut ā simp s se q
q duo se hnt sic incpletū disponēs que sūt cō
tes inductōi cplemēti nullo mō possȝ eē sine
⁊ repugnantes incpleto alicuius ē incpleto repug
ret suū cplemētū ⁊ eē i suū cplemētū ⁊ eē
i cpōle ipm deueire ad id q est iugens. Jta aīa
nē n̄ ut dictū id in se ingens q nā nō agit du
pōe ad fore unꝰ corrupcōm ū disponēdo nāl ad
alicuius fore q nata ē pducē inductō ū dixi in
alio quolȝ. Et sic nō est dō q nā plus gn̄et ta
lem formā corpeitatis ⁊ pcea eā corrupat illaȝ
aliam pducendo sic nā q corrūpat formā eē
omīs p ū dispo in ad tal corpeitatis hūane
pductōȝ q nō pducat. sȝ inte eiꝰ creator aīaȝ rō
nalem infundat q inte dat eē corpeitatis hūa
ne pfcm̄. q illa for ⁊ sī pducta fuissȝ dare nō
potuissȝ. sȝ ē dō q nā plus inte ⁊ sil durōne p
ducat illa formā q nā ut ad incplemētū dy
po ad aīam ut ad cplemētū quia deus ē creā
do illaȝ infundit. unū de ecclastitis dicitur ꝯlbȝ
cor d coagulari i nulua ⁊ cpingi atqȝ for
ac forco iaȝ core aīa creari ⁊ in fundi ut inuiat

hō in ucō ex aīa ostās et corpore sic tū ut for̄ il
la corpeitatis dat eē in oplet̄ū corpeitatis tīa
te quā opōtuz est cor⁹ sump̄ cū aīa sup acdit o
plemītū p h̄ dando eē opletū corpeitatis ꝗ tīa
te q̄ opōtū ē cor⁹ huanū omi corpīu dig̃ssimū
q̄le oplemītuz p fcōis u n̄c in vnica forma n̄c
i n pl̄ib; pduce potuit· s; solūmō pformā q̄ pro
ducitur ad illā dispōz potuit sic in opletū ad ople
mētū ut p· j· declabr· ut sic in solo hōie si pole sic
eē plēs for̄ s̄baleś pficientes vnā porū inē q̄ vna
n̄lis est· a⁹ lo sup n̄us q̄ for̄ n̄us illa suffic̄ p
ceū potuit· In omib; ex al̄us for̄ inca q̄ n pduȳ
pōin q ad ipm̄ ē sc sola pfice suffic̄ p iam dictā
r pz fm suppō q dcā for̄ n̄lis ix̄ abs; corrupcōe
i s̄bā r p ons abs; puluizacōe i ui s̄b for̄ putredis
adeo ab uata fuit· Id q̄ ex eodē ʒ° suppō dcī ē
suppō for̄ n̄lis i uiō ad osuata fit p̄tq̄ b dictū p
p̄he ad fit puluā x̄ r q̄ ō fit p̄ iuliū x̄ quo ad
nō s̄bsistere corrupcōz aug̃ n̄ iuuere i s̄moē q̄d
sane dictū p̄ mo p̄ cta puluis eś r i pul u· ib· Et
si d morte di gnāl ē s̄nīa s̄ d resurreccōe i puluem
huc ocōm x̄ caro euasit q̄ corrupcōm n̄ s̄bstinuit
q̄nuit g⁹ ut n̄ q n̄ s̄bstinuit corrupcōz in for̄ corpei
tatis pdcīo nō fit cā q̄ ptmod n̄ s̄bstinuisset pu
luizacōz q̄ si r̄ sua accelerata nō fuisset r sic ut n̄
i mitt q cū nō s̄bstinuit corrupcōȳ i carne puluiu ei⁹
fit l; mori p separacōz aīe ab illa carne q̄ ē alius
eē fit s; n̄c sic q̄ i n̄ mori ex debito p iuliū ei⁹
fuit d̄nte aug̃· sup iō p̄s· lxix· collocauit me i
obscuris sic mortuos sel̄i· h in capite ag̃ ratis
ille cū p nobis mortuus fit ē s; nō mortuus sel̄i
qui sc mortui sel̄i n̄atō mortuitnt recipientes
iugitatis q̄ morte ducentes ex ppagine pctī· zc ille
qui i ao p̄s dixit qui nō rapui tc̄ exsoluebā dix
i ewāg̃· ueit princeps mundi· r n̄ ime iuenet n̄llā
culpā q̄ mori deleam n̄ a morte dig⁹ sū n̄ feci
ut moriar· s; feci ut moriar· sic hō sm̄ adiutorio
inē mortuos lib· q̄ nō soluet a uinclis n̄ lib⁹ aiū
elās· ille lib morte occidit in culpā n̄ icit· ecce q̄ mo
ri nō debuit· s; a morte lib fuit· r iō asp icād adiuo
te debitū q̄ alij s̄bstinerunt excipit de illa gnāli
s̄nīa q̄ d morte d̄ caro x̄i nuda p̄ugritē assupta
r sic nō mori puluā e⁹ fit n̄ g̃ ē mortuus q pulz
fuit n̄ q̄ uoluit r h b q d̄ aug̃· illi p inocentes mo
tem libarentur qui hānt q̄ morerentur· q si h cā n̄
fuisset q puluā sum̄ mortuus nunq̄ fuisset n̄c morte
~~mortale~~ carnē mortalē assumpsisset· si a puluā suū
fuit n̄ mori n̄ ex uote q̄ ex cā s· p̄p̄ morientū p fec
tū pons ei⁹ puluiū fit nō corrumpi· b formā carnis n̄c
ictus puluizari n̄ ex osili eē· Et g̃ illa nō s̄bstinuit
q̄ ex illa puluizacōe q corrupcōe n̄lls p fect⁹ morie
tib; puenisset q̄ pfc̄ ex sola morte puenit· Ig̃ ut q°
ad nō corrumpi ut n̄c b carnē q n̄ puluizari puulm
iō s̄ buarunt· Si an fuit ei⁹ puluiū quo ad n̄ s̄bsis
te puluizacōm ut ull̄s h cū x° de e⁹ uote ȝe h̄ret
de hec dubitat i maria matre x̄i i s̄moē p̄tdō ut l;
x̄i puluiu fuit incorruptū mq̄rie i for̄ corīs r pons
i iuie a puluizacōe· maie tū eē o ipō ē potuit ma
nē immunē a puluizacōe r si nō corruptū i formā inē
vn̄ p̄tq̄ aut corrupcīs n̄ uidit qui tcia die resurex
it adiecit· s; h ill eā qui uoluit resurge potuit
Excip̄ g° de illa gnāli s̄nīa de ilgie suptu n̄ q fili
marie oginit oginit tū filio q̄ genuit· ecce q̄ deo
corrupcōz nō uidit n̄ tm̄ l; intellig de corrup n̄c p pul
uizacōz ut aliqui exponunt· dō q̄ illa for̄ q fuit in
x̄o uino māsit i x̄o mortuo· s; accelatā resurreccōe
p̄ uētā fuit i ipō puluizacō sic e⁹ l; n̄ i s̄nuaret

aug̃ de puluiū x̄i osenciat q̄ que huit cū x̄o maria q̄d
puluizacōz nō recepit· vn̄ sc⁹ ineodē s̄ moē p̄tdō r ueri
nus huane ē obp̄biu oditōnis aq° obp̄bio q ih̄s fit
alienus q̄r marie ex ap̄ q̄ x̄ ih̄s de ea accepisse pbat· r j iō
g° sanctissimū cor⁹ de quo x̄pc carnē assumpsit escā uer
mib; editū q̄ui sorte putredis r fūti d iuib; puluis q̄ sc
cerit nō uale o dicē p̄ mēs ito· Certu ilo suppoitū d·
q n̄ forte s̄balis n̄alī· magis i mortuo ad x̄pō q̄ plus fūit
i uiuo ex h declatur q̄ iā d cadū ē r ceciū inquol; p
tecte osic eisdē dispōib; quib; in fit improprocōal forme
ē bonis· r ipo statē s̄b illa improcōr atq; necitas fit ad
suscipiēdū in se nō cā formā corpeitatis hōs q̄ i d alr suus
ad q̄ illa dispouit osilr eisdē dispōib; ōuis q̄b; in exns s̄b
forma hōis i que est aīa iōal r que ē educta de pō m̄e
sic improporcōal r in pol ad s̄bsistendū s̄b ul̄ fors r necitas
ad suscipiēdū in se a⁹ formā r h indifferent sūi pōa⁹ vna
for̄ i vna sū plēs nūo quocūq; ad onis e⁹ s̄lr fit in̄ neci
tas aut ipot⁹ aut s̄lr dunucē sū q̄ pducta ineodē pūtā
in hōe s̄balitas hōs ut ē hōs r s̄ corpeitas que sit ad q̄
forma· d· n̄h r sup n̄ i hōe r forma aīati s̄bl r tōr sū sit
d uisē for̄ e b iē sū vna r eadē q̄ sic in hōe a sola aīa r
s̄lr sil⁹ a n̄ abicuite abicuite gnāta ē in asino s ultimā
dnāz s̄pē cū hac asinitate s̄lr gnātur· b dnāz s̄b alterā
h aīalitas r h aīacō r h corpeitas r h s̄balitas r eaz i corp̄ ue
ut ucce sit eaz gnāo; inchoari a pla in̄ r eaz resolui i p̄aȝ
ul⁹ a⁹ e s̄bin gnāonis r corrupcōis nō eet q̄ in pō iuē eius
r nō eius· r sic q n̄ gnāo r corrupcōe currunt cursu n̄c n̄ i pe
dite o in sit necitatis r i possiblitas ad for̄ ultiāz s̄lr fit ne
cessitas aut i possibilitas ad q̄ ad i forȝ p cedes us; ad p̄mā
ut quoq; ponatur forme ineodē r si tū uinca for̄ p̄cā
ineodē s̄lr fit s̄lr necitas aut impossibilitas ad ipm̄ s̄b
iōe g̃ du ultiāe dnē q dat iōm eē opletū r s̄b teē r gd ugc
nus puū r eaz dnē intmedie l; e⁹ n̄ p̄tām⁹ i s̄balib; aliqm
i corpeitate inicia i inanē ead ingenerate r corrupcō sic
iuanȳ ead corpeitas actu⁹ inicata ut ead iuicata qn̄
tas b p tēiata r h iō q gnāo n̄ tia n̄ ad eē· esse s̄lr actu
geto s̄laz r cor° ad eius nō eē p̄p q ead for̄ s̄bans b iē n̄
pōe eē i corrup⁹ r ingenia b esse inietatū r gnābit r
corrupcī⁹ b esse tiatinn augmētū a⁹ r dimnucō b q̄tiā
interius r remissiuz b q̄litate nō tiā ad q̄tītē r q̄ntitatez
actingē do eoȝ eēm s; s̄oliū g̃ du inēe eē ipa p̄p q vn̄ for̄
ead q̄ntitas i tiatā eē incorrup l⁹ r ingenab⁹· corrupl⁹ r
gnāb⁹· b g̃ d⁹ tiacōnū r s̄lr· eadē q̄ntitas inanē abs; ge
nōne r corrupcōe i sua eē r eē gnābil⁹ r corrup⁹ b g̃ d⁹
tiacōnū· vn̄ tū ponunt⁹ in ead for̄ unō i eod̄ s̄bali simp
pecīu nō suscipientem mag̃ r min⁹ ut mag⁹ aut min⁹ g̃ du
b incōcōes p̄ fcius q ine pformā ut s̄balitas corpeitas aīa
cōis r c· h⁹ g̃ dus tiacōnū s̄balūt seu ecunū dnisos nō
e⁹ s̄balitas sig̃atur for̄ illa iniata oio noie a corpeitate
aīacōis s̄bsibilitatis· r iō abilitas sig̃ eadē ut in diuisis g̃
dib; s̄b diuisis dnis radicatis ineē ei⁹ d for̄ e tiata ē n̄c
n̄llo inō ad⁹ q for̄ e plēs inducunt⁹ ineod̄ pordinē aut
dispōib; ioplētis in sit necitas ad formā s̄balem i ople
tam r illa gnāta p a⁹ dispōnes oplecōres fit necitas
ad formā oplecōrē q̄ n̄ nuq̄ fit in necitas ad vna formā
gnāndā qui s̄lr r eisdē dispōib; fiat impossiblitas ad a⁹
q a⁹ formā s̄balem exute i in abiciēda r ego s̄lr e gnāo
eet sū cor n̄c s; n̄c ad formā inopletā sū s̄b rōe iopletā ge
nandam n̄ q̄ in fit necitas qui s̄lr r eisdē dispōib; fiat
necitas ad formā opletā sū opletā gnāndā r eaz nuq̄ fit
impossiblitas ad inīa expellēdā qui s̄lr fiat i possibilitas
ad a⁹z expellendā· Sz statū a⁹ arguet q nos ex dcīs
q ppe n̄ sit ue r n̄ fuit mortuus sicut petrus· q̄ s iā dcā for̄
corpeitatis in x̄pō educta de pō m̄e ē n̄ltia necitas ad
aīaz intellectiuaz· si g° illa for̄ corpea manente aīe separe
separacō illa ē i n̄a r solūmō miraculosa sup n̄r r q̄ so
litū ē s̄lr n̄c· s; q̄ solitū o cursū n̄ eet ne eet q̄ illa for̄

corpora generata non infunderetur anima et sic eo volente posset non infundi. ex quo patet quod in morte Christi non erat miraculum unum manere separatam aliquam in corpore remanentes a corruptione per solam esse rationem dispositionum actualium anima separata manente illa forma similiter sunt indispositiones ad animam ut dictum est quia dispositiones ille non sunt dispositiones ad animam nisi per hoc quod sunt ordine naturae prius dispositiones ad illam formam corporeitatis ordine naturae praecedentem quam animam quae cum illa forma non maneat licet non maneret ille dispositiones accidentales illa forma non separatur nisi ab illa forma corporea anima vero non separatur ab ea quae separatur ab ea in aliis hominibus in quibus non manet ad separationem ipsius animae. Et illa positio sollicitativa est et non habet plures defensores ut aliae quia est magis significativa quod non est ita dicens ita aliam aliarum positionum ipsius quantitas pluribus in spiritu quod unum de unitate formae in homine magis approbat quam aliae quae magis in diversis apparet. Non tamen quod approbat quaedam forma exponere et ponere est approbatio unius rei quam quod approbat quaedam forma exponere et ponere plures formas in homine approbat inveniens non rei et quod aliquae formae sunt plures formae in homine approbat adveniens primo modo ut supra argutum est illis quae non dant esse simpliciter advenientes primo modo ut supra argutum est. Expone et ponente quod non sit in homine uno nisi unica forma solum approbat inveniens quamquam formam.

Ad hoc sustinendo quod Christi necessario forma non educta esset et non mortuus fuit ut petitur quod in Christo forma non educta esset non est necessitas dico non ultima necessitas in ea ad animam post mortem est necessitas dico non ultima necessitas in anima quo ad earum intellectivam sed potius corporis dispositionum in qualitatibus et quantitatibus quo ad earum actiones quibus non proportionaverat forma embrionis et earum actiones quibus non proportionaverat forma carentem dispositionum propinquarum ad certam non proportionabat erat forma ... actiones quas expectant a forma humana quibus in embrionis non actiones quas expectant a forma embrionis et forma necessitatis ad eius corruptionem est in proportionabilis forma embrionis et forma ante in aliquo sic procedit a natura quia toto tempore aliquo praecedit motus alterationis in quo dispositiones ille continuantur quousque corrumpatur. Per tantum in quo dispositiones ille continuantur ... quas habebat a forma embrionis et quibus non erat ei proportionabiles actiones quas habebat a forma embrionis et in ultimo instanti illius temporis quo non est actu sub forma embrionis et in ultimo instanti illius temporis quo non corrumpit dispositiones ille secundum rationem actionum dearum et approximantur corrumpit dispositiones ille secundum rationem actionum ... quantum actionibus accipiendis a forma humana et in illo signo quo post quam actionibus accipiendis a forma humana et in illo signo quo post corruptae sunt ille dispositiones ... non post et in medio instanti corruptae sunt ille dispositiones ad corruptionem illius formae embrionis ... corrumpit in eodem instanti sed ad corruptionem illius formae embrionis in quo corrumpebant dictae dispositiones sed in signo posteriore secundum rationem quo in quo corrumpebant dictae dispositiones ... nisi post et contra illarum actionum et approximatio ipsarum dispositionum ad actiones alias quam ipsius formae praecedentis corporis quia corrupta ad actiones alias quam ipsius formae praecedentis corporis quia corrupta tunc primo non est necessitas ad duas formas in homine recipiendas. Unde non una ne alia supernaturaliter producitur in eodem instanti secundum rationem illa duae formae in quo corrumpitur forma praecedens sed in posteriori signo secundum rationem quia simpliciter prius est praecedentis corruptio quam sequentis productio ad ... productionem consequitur in proportione dearum dispositionum novarum inclinationes secundum exigentiam illarum formarum et principium animae quibus non est proportionabilis ut permaneat in ipso quod sit in eodem instanti secundum rationem in quo producuntur ille formae sed in signo posteriore secundum rationem quia formae spiritualis praecedunt naturaliter in omnia actionum operationum quae ad ipsorum actiones sunt quod secundum hoc ad productionem earum forme in ... quam ultima dispositio quia non forma est necessitas ad illam non est ad post ... in praecedente virtute agentis et dispositionum initiatarum approximatio ad actiones recipiendas a forma sequente. Sed defectum tamen ut sit ad actiones recipiendas a forma sequente sed defectum tamen ut sit corporis dearum actionum et formae praecedentis non est denudata et spoliata a forma embrionis per corruptionem actionum quas certe dispositiones habebat ab alia forma dispositionibus illis approximatis ad certas actiones habebat ab alia forma ... ultima nova a forma humana inductas quia per hoc dispositio est summa et ultima nova a forma humana inductas ... ad requirens quod est de se ad susceptionem dictae formae in se totius non ad requirens quod est de se ad susceptionem ... in virtute agentis illi producat formam corporeitatis in illo post ... in virtute agentis sed non est ex de novo ad corporeitatem et anima virtute agentis sed non in ... ut imperfectiores sed generaliter istarum in eodem instanti secundum rationem sed imperfectiores sed generaliter illius dispositionum ... secundum rationem ab una forma tamen a principio cum sequitur dearum dispositionum ... secundum rationem ab una forma ... ad illam formam prima actiones quibus non est proportionalis et dispositae ad illam formam prima actiones quibus non est proportionalis et ... de corruptione formae embrionis ... et consequenter ... in homine ad unius formae corruptionem et alterius separationem ... praecedit in homine ad unius formae corruptionem et alterius sequentis ... quo ad actiones quas habebat ab eodem corpore illarum dispositionum quo ad actiones ab alia forma ... et approximatio illarum ad certas actiones ab alia forma ... est necessitate in homine ad unius formae corruptionem ... in generanda fuit naturae necessitate et non ad ad unius formae corruptionem et alterius non separationem et alterius formae generationem ut sit in alia

actiones ut dictum erat in generatione priusquam sint in ... praecedente et sic simul utriusque formae consequitur sic similiter fuerunt sua ... corruptio ... in eodem proportionata ... ad utrumque et maxime ad animam quanto plenius ab anima ... ut quod ad quodam ordine naturae plus producatur anima nisi illa forma forma corporea quod tamen ... infundit animam ut dictum est supra et sic quodam ordine naturae prius separatur anima quam ista forma corrumpatur in aliis a Christo generata sine corruptione in Christo vero et dicitur in illa quod manet et in aliis post animae separationem ut supra ... unde dico ad argumentum quod si illa forma corporea esset dispositio faciens necessitatem naturae ad animae receptionem. Unde non esset ad maius quod illa manente separata anima illa manente esset in illis quodammodo et supernaturalis atque miraculosa et solutum cursum naturae sicut esset in aliis et contra solutum cursum naturae quod illa corpora forma corporea generata anima non infunderetur quia ad quod naturae ponendo quod illa forma corporea non facit necessitatem naturae ad animam sed quia praecedit in aliis esse contra solutum cursum naturae quod tamen postquam est forma dicto modo necessitatis ad formam hominis naturae dicta forma corporea producetur per ipsum naturae anima infunderetur a deo si tamen manet nuda ab ... omni forma et sic eo volente sic posset fieri non ... et potest esse quod supra posuimus quod ad animam dicta forma corporea non est dispositio ut faciens necessitatem ad animae productionem in capitulo praecedente ... ut non necessitas naturae ad illam formam et ad animam producendas ... ex dictis. Sed quod illa forma dicitur dispositio in non ad animam sed solum est secundum illum modum quo incompletum dicitur dispositio ad suum completum ut dictum est unum esse completum naturae et quod post ... ab ambobus et sic praecedit nullam illarum inherentiam secundum autem consequitur. Sed ad plenam necessitatem facta naturae ad partem illarum separationem animae et illius formae corruptionem sufficit et dispositio et in proportio aliarum naturae praecedit corruptionem actionum quae erant in dictis dispositionibus aliunde formae secundum complementum ab anima et ipsarum approximatio ad alias actiones a forma generanda. Itaque ulterior permanentia praeter ... ad alterius earum sine alia ut ambarum simul esset omnino in illis et supernaturalis et miraculosa sicut in Christo non fuit necessitas ad ipsas alterius earum non productio in morte sed necesse esset omnino in Christo et sic in morte Christi non erat nisi unum miraculum scilicet illius corporis privatio a corruptione.

Quod autem contra hoc quod ille dispositiones non sunt dispositiones ad animam nisi per hoc quod sunt ordine naturae prius dispositiones ad illam formam corpoream et ... ut supra dictum quod ... ex intellectu et esse dispositiones facientes necessitatem ad corporis et esse dispositiones quia facit illa forma corporea ad animam ille est dispositio per quam ... cum alteratione et corruptione formae est necessitas ad corporis illius formae et ad animae separationem non sunt dispositiones primo ad illam formam corporeitatis productam ... in similitudine ad animam ... praecedunt naturae formam corpoream ... formae per hoc quod praecedunt naturae formam corporeitatis naturae praecedente animam ut ille supponit in articulo. Sed omnino quod sunt ... actiones sequuntur ad illam formam et ad animam et totum compositum ... ex anima et corpore quas habent ab utroque sed ab anima principaliter quam illa forma et non per illam corporeitatis sit non necessitas ad animae separationem sive quando ad illius formae corruptionem et tanto tamen magis ad animae separationem quanto magis ab ea erant ille actiones per hoc quod erant ... magis proportionales et non obstante quod illa forma fuit ... incompletum ad incompletum per solam illam dispositionem ad animam sicut incompletum ad incompletum per solam ... dispositionum corruptionem in non est perfecta necessitas ad illarum animae separationem et manente supernaturaliter illa forma. Forma est illa in ... est dispositio ad animam non tamen sicut incompletum ad completum perfecte modo quo est quod illa in nullo gradu graduum ... dat esse completum sed incompletum quia incompleta ... incomplete ... corporeitate ... perficiat ... ergo completum ... quo ad istos gradus ... formam ... dat perfectionem ... quo ad complementum ... corporeitatis et sic tamen quo ad istos ... perficiat per ... forma ... completo et est una dispositio ad aliam ... non esse in necessitate ... ad ... per ... anima supra illam formam incompletam

ut dca sup q° · li que fuit ostituut in eod' rom ge
nis gnalissimu q e sba q sile· rom gnis sbaltin
q e corpus sinitus aia hr i uirtute sua q adac
roes dcaz se sola sup rom corpeitatis q e sbalti
hic a ex rom dua forz oueniet · 8 · cor° dca aia
coing · g · natur la facit corpus aiatu q sinitu se
aente olinito corpus aiatu facit aial q olinito al'
roah facit hoez · vnde q quo ad actu pfidi m'' for
corpea e dispo in m ad aiam · qe · s · aia no natu
datiue oplementum il psupposito ult° illo in ople
to n sic est dispo ad aiaz · r° actus pfiendi su
ppo quo ad actiu tn pductois eq3 in ee m n est
vna mag' iu dispo ad aiaz q e3 · ue una poe
aliam aut psuppositur alti · 8 eque po uilr am
be nate sit pdua fuit sicut q m eas oio est
nectas ad utrumq3 · Q si ille dispones b suas
tiaces no eent dispones ad aiam il p liq° d'
esset ordie ne pus pus disponetes ad illa forz
corpeam tm q ad suma dispoem q i media facie
tem nectatez me ad aiaz aliquali ut suppoint
ai''' forte sequerez oclusiu in qte · li ai no est ita
ut dictu i est claz est q ullo mo se3 · Est · r ad ma
iore d'clone deoy aiad' · ted q ee illa form coz
peaz dr osid'a° ordo · vn° i° actus pdu°i eaz i eec'
r° actus pfidi a dandi ee me i toti oposito hn
do no aspectu ad p'' ordine dca for nesq e dis
po ad aiaz · s3 ea que b p dca facit nectatem ne
ad aiam ne iulr · pcedit aiaz · s3 iulr · sil' in eadez i
stati b ree a in eode sig° b roz aiule fore pducut
i ee sn'do quod aspectu ad b ordine dca for cor
pea est dispo ad aiaz q pcedit ipm i m ulr · ut
e° dic i uo · uy · polic · Corp° q aia duo sut · cor a'
gnoe pus q aia q naz i8 dixim° a aucte au
g° de ecclasticis dignitatibz ofirmam° illa e° for
et si r° actus pducedi mee ue pfae ne in pfae di'
ponitur m ad aiam · tn r° actus pfi° i mee ipae°
pfea dispo me ad aiam sicut in opletu q pfi
uat ea b ee in opletu r° opleuera q adit pfo
i ee q q pfic eaz b ee pfam ofor illa i pfa q ib ee
faclius de q b n d aspcu ad fi illaz fozs bui
nllo mo pcec aliaz · b'uo d'aspectu adee i nl b
ua e dispo pcedes uilr ad aiaz b q ifra dicem°
dimisiones mutatas m fi pcede fors sbales i
gnabilm a coruptibilm i m inesse a sequas
Q ex duobz sic se hntibz q unu no pt manie
absq3 pmanecia alteus no sit ingens uirtute
diua illud oio manie q oio depend3 a pmanecia
alteus pz in sba panis et ei° actitabz · actitibz
actus ei ullomo uilr · natu est manie su stet
manet actu pmanent · q h u q for uilr corrupe
tur in nichilu ad no o buare illa mee b mod'
eodem in anemacie cicaturaz li actu sit aciden
lr in nichilu ouraculo deus possz illa tene
ee · Q as q ista pp e sollicitari · d° d' q nos e i ad
solutam pter q pec q i mo osuadi colors form
mee post aie sepacoz in dbz e aliis ut q iniau
oaltera ex alis duabz fiunoiis a pio dbz otur
runt o aurrut in quo ad id q est ei solutariu
plene ocsint illam illaz · ut pz ex dca aucte
[illegible] plane pruaeaut · ppha dixit
n dabis sem tuu3 inde corruptoz ut pz ex pce
aug° · Q arguit q mag° ingens e appeis q
nu i pone plui for · moris q q fca i pce ..
q q no e ingens pferre q exprimit pro res
mes i ... r r b doctas phycis ul' fca
si ni ... mtellexit q no e insule que i la
el a in aliis fuis pncetibz ad fide et tenemus

ad unua istru ccce cum nimu mgens appens i eis q fi
te tenem° maximi debem° reputare mgeus q dte q
qcuq3 ro huia q ciq3 efficax app3 tn in silitudio decet
dixpit ut b qd' dicit aug° de robz que inducut q in
tates otentas in sacra scriptura q quaz ueitate euistez
auctis suo que in sacs ecce lec ptam ozle a cetra ista
tuta a xpo q adeo fca tenem° ex osuetudie ecce dic
tus scoz q si de aliis in sac scptu nlla oio fiet mag
q in oprabilr pfenda sut hi° fca q sacro scptiure dca
oibz eis que apphis dca sca scpta ne ill' opati q ut d'
Imps de phis qui erat sup doctus indices q docto
ies gentiu absorta sut uicti petre indices eoz · ut
dic aug° · petra · i · x° · ouicti · i · opati indices eoz tacqui
indicaces de moribz q sinam pfendam dix li ay · ad
uige illi petre q ab fortis e apud infos otremisc
dixit ti pictagoras dix li p'lo ad uige illos petre q
pa aucte3 illoz aucti ewagelista qopa inflatos p°
aucafixo dicim° eis uos lras uras ohscp silutis i cor
dibz sup loz ille cruce suaz fixit in frontibz regu g°
ab forti sut uicti petre indices eoz ta diu uir° addi
ce dou° opentiw petre p si fiut as eoz i uotus dre q
dixit x° gentillani illi 8 erat nulta q' hdicat Q g°
et audies uba mea qm puallueut · puallueruit uba
ab illoz dca sut quedaz ab eis discte · 8 a me ne ecce
q q diu no fuut opata dca phoz dcis q fcis x' dcis
i sac° scpta q fcis in satus q in corpe quo ad y pti
i uuo q in mortuo q coz p g nacom q i corpe mo q q°
ad oru propagacoz q ceta m° ta diu post indi discte
dic ad · 8 q copetat petre in dcis q fcis sic dicat ti
e eis idri° eoz · q · ad dicat ue · vn · q3 ceta osequi in
dentur igen ce pta fcp diua ex pone vn° solus
for sbar in hoc q q3 in uisimul ro pducet expria
q no forte e solue tn a mag° pito eredez q q apli°
e si no possent intui oia mgeu ce dca fca · po in
hoie o aia roali una form corpeam tm q illa i mor
tex ofuatam miraclose tm · 8 ulr g° ego dimissa
ppone que m ur ad p ses pbabilior q meli° uitate
ora mgen ce dcu q fca q a° po ci° po uez i hoe i multo
ples ules fors quoaiq3 mo grieau pouentur q cor
rupta mane ulr · una ul ples in core x' mortu ad
aie sepacoz q aie tm viuci q3 mo a ponetibz eas
form corpeitatis ullo manie x° mortuo q pus i m
uo no disso · il q ego illa form no pono 8b ticato
ne alti° for° sic illi pont ea ultimaz resolutoz q q e°
illaz pono mane miraclose illuio ulr · ut quo ad h
irre pita ullo mo differant · li solu i mo po dict
p n in mora mgen ex n rei appent sequi expoe plui
foz in hoe q vna ut q acce pats ur pducet i filio
q q uiri · corrupto eet sine iqn gnone q q plimu
hi q in aliis disputacobz deq3 ptctam Q reitcod g'
ad pp° m pz ex h q deo ur forestial qu gno q corrup°
pcedut cursu ucu ipedito micy id ingenato q co
rupto s i i viuo q i mortuo et ex eo q ex li suppono
8 · q i morte oim hoim a x° corp° pcet cursu ne no
ipedito · q3 pseuacoe a cor ne fuit puiliu solus x°
ut pz ex dcis nllo g° mo pono id coz uno manere
i pctiu mortuo q fuit i petro uiuo · 8 dicez as g° i
cete i articulu nup dapnatu in anglia q hereticu re
putaru q° dic sic textus e · qui dicit sic coe° e hz sci
ul' hos aliqs sit ppetuitoz uintatu i aliias ue eia n
ee id° uno cu core ei° uiuo n b qd f · roe ine coris fu
sut uitu que i mee ... ut curo q immis q
roe accepcois ohs f · opera s' simp° at ee coe° mortu
un a uiuo q spe uno · Reiui q mdo b mod' ipue
articuli illi i anglia reputac erronei · Q uie m°
bri exprimit ille qui eos fore erroneos ppulgan°
Cu e° octauo articulo sic dix · vin° e q i hoe tm est

una forma . s aia rot et ita aa forma sbal adupit o
tinue sbdens fit ex qua opione mue os heses sup dce
an heses sint gtrie otete dcis articul n indico nc q
heses sint asso . sz q os sequit ex oppione quo vin
articulo dic q in hoie tm est una for sbal s . aia rod
in illa aa ostint affirmo q si hesis e pcedins
ceta gsili heses sut . sz li no tl uo hnt aliq qmet
ex illa sn aut ut e gra ae dapnat sn eg mh ci
no facio m q sic sexta que me appz tetigisse q tale
cor cul sci ac ucia s osili directe se ex illa opio
ne tracta i vin arti o . sz no simp sz s vnu mod incli
gedi illa oppiom q mo reua eq hetic e sic illa opio ex
q seq sn ut dapt p illa sn eg . mh e n facio in ut dic
tu est s a alui mod intelli di ipm ullo mo se ex illa
opione ne eo nc otinz i se ad errors aut hesis . sz ut
puto intce . cor e sci aut genali cui hz hos mortua
te sire solucoem sua p putfactioz n ee id i uio o core ei uiuo
no pot otinge n ex li q for cois uiui ablata e nc ma
nz i mortuo . h q for uiui oio aufertur a no manz ad ei
i mortuo li da te ci pot otinge aut . s . q . in hoie n est
aa for sbal q aia roal q aufertur oio a m i morte at
q a si oilla sit a q aa ut a plees aliqua . a illa n ille
sil corrupunt a in pom me resoluitur sic a sit gen Dice
antur o . aia infusione aie ut s exponitur e
a ex pma ea q cor sn aut cuiuz gnali hos mortui
aut an resolucoz ei sn post inquo ulla e dria no
sit id mo o e core uiuo n q s quidreua hetica e si
illa opio est hetica q se directe a simp ex illa si e
i hoie uno tm est una for sbal . s . aia rdat das ee e
pcu que separata est rocalr am eciq hos a x/illo in
cor illo uiui cor est ab ead for sbali qua cor ei cor
mortuum illo no simp . sz tm s quid id . s . s . ma/ idi
mensiones actuales inactitas a hz in alus . ut x a o . s
a spall e id . in x pp vtemptiue me a aie separatem
suppoito ubi q om facit ad vcepti te cois o core i se
sz solumo . q icto q no est aa vceptialis s hue mo
du maior inc x cor mortuum a uiuum q alioz / sublt
aut q ex hac ea uer positum cor cuiuq hos uiui
a mortui no id e ei ullo mo manie eand corporeitate
i mortuo q fuit i uiuo / dre no ex ha ea q cor sn aut
gnali cuiq hos mortui excepto durauat core x n
sit id mo o core eius uiuo n s qd/ illo mo e hetica
q si opio illa sit hetica . q li pone ex hac ha ea stat
o oppoito illi oppionis . s . opone plul for i hoie a id
no . se oio ex illa opione a no est dria i hac apd po
nete in hoie o aia intellectiua vna form aa aut plees
q sil corrupunt in separacoe aie sine aie sn an cors
mortui resolom sn post dicam no ee id o core uiuo
simp sz s quid n quo ad sens . a spcia qui no pot dis
cerne in carne a osse a cetis ptib q sili b qui exsistut
ead s form simp a qm no/ nisi mag muta sca fui
ee ca p resoloz incines aut inpulues . aut g none ai
al eius fige ex ipsis a lilo . q ss fo sbale perp n
post/ a cor hoim a aialui illi recete mortua pax
inis distare a uiuis/ sic a accti amisin pax app di
tare a uiuo sic a inpuiubz q q sue intene sn ppq
nc . Jn oibz e talibz eo q gd armome i uno a di
ponu uariacoe s modica i tensione aut remissione
p modica accoz sue in a i a po le . ad form illi a ne
cessitate e ad for uiua i dia / vn in hoie sua mor
bida dispo q ut necitatem moriendi si quo ad ar
monia sua a dispo q salua a ea for hos sbal modicu
intendatur ul remittat statim in fit i a pol sore hois
a necitas ad form cadaueris modica tm sca mutacoe
i figis a quibz dam alus q ibz simbolicis quo ad illa
i figis a quibz dam alus q ibz simbolicis quo ad illa
tiacones ut si quis ins ine gnatiz a corrupcim mo
dicaz aut intam pottie diuisitate discne/ q s modicu

uariata est riatio inil pp for incurrite ita ut i
mortuo a uiuo core appeat no solu i omnibus id
corp ead caro id ni ns . sz ea i amicamnis a pp id ca
pud id ocul id nasus ead mainus ea cetera h li for
sbalis in eis sit diuisa . sz qm corpa mortuoz diu i
sepulcris iacet ee sola figa cois uiui e in eis si eu
tangitur manu uel uenti ex sufflacoe statim deci
dut in puluies a ce pa pp magin distanciaz q e int
cor uiui a reliqas corpoz mortuoz pcipit sbl q
no est id cor simp s spcem spalissimaz fe deciz in
in a reliquias illaz s ie tm ea ueritate pcepit sta
intellig e est pape form sbale q ntiae vceptiuas
s form sbalem maior i core mortuo ad cor eius
uiui q ipsz relicas cois mortui q ad sps gust a odo
ratus pcipnit q n est vceptitas aut modica i sa
pore a odore maior i accto q ad vini q ad aqua in
q resolut accti li li n pcipiat sensus tact aut
auditus . Apud ponetem n in hoie o aia po le ee
vnam aliaz form sbalem l plees q tm no sil corrup
putur in separacoe aie sz manet p ad interuallum a ma
iore uariatione sui incore corrupitur una post aliaz
li sunt plees mag e dria modo no est id cor mortui
sicut pleres mag e dria modo no est id cor mortui
um uiuo n s qd ante resolucoz in pulues a post ps
n ei post dce q aliqtulum manz id cor mortuum q
fuit uiui post aie separacoz anq . s . q p putrefaccoz
inutatum sit mauras ul eia . li no maneat post s
peciata dicent q fit gnacoem an pulueriam cpam
aie infusione post q dre ullaz ee dicaz quo ad hoc
ix a in alus vbbz n q x resin accelerata fuit a
pueit cois corrupcoz q n fit inalus pp corrupta for
sbali in eis uigte in piture fcoz a no e dria int istos
mos po di n in li q prior mod poit eand corporeitate
reseruata miraculo in solo x mortuo q fuit i uiuo n
ad horam . li simp ut q si no fuisset accelata resur
no fuisset corruptum nc q potuisset corrupi ul assi . ut
reg diretur i pulues ul uolent p combustione ut re
digetur i cineres dico sta dino p miss q p om
ait diuind ppha dices no dabis scm tuu inde cor
ruptoz sic uo ordine spota pcestmeatis uo pot di
pri li simp a al te ordine diua pdestinat pot corrupi
iste uo mod potuit q illi solum pmasic sic a ma
nz malus ad tpe li q nos no possimus tenie resoluz
fi ingnone a corrupcoe us ad pma m illa for
sbali inpiete illi . hec arguit aliqui sic . si no ma
net aliq for sbal ead ingenerato a corrupto in ea
dem accnia ooia sit fudata i m manere illi . hec
arguit aliq sic . si no manz aliqua for sbal eade
ingenerato a corrupto in ead acciu ooia sit fundata i
m manere for sbali s id plni . po plni sbiecta m o
for a e . q i o posim s q aliqua coia maneat q aliq
for a e q i o posim s q aliqua coia maneat q aliq
uit certicatus/ oz q maneat aliq for sbal . ly i ca pleta
a initiata mediata q funda i m alie e illa accia p
tedet for sbalem i mediate ad herent m q for sba
lis q ipa ee i m mediatabz ul a ect potius fore
sbales q illa q pom sbal Jte sic ead accnia q
pius erat i uiuo manet i mortuo a li q sunt sylola
uteq for a manent for aut a appietatibz eqz post com
pi eo q ill no repugnit no est corrupto n roe repug
nancio a pecca fruist . ee coz cor ex quo coes sue
gnato a corrupto . sil o for sbaliitatis a corporeitatis
sit symbolez a coes oim gnato a corrupto . no g
mi debent ee manere incorrupto a genito q ipe
forme accnales Jte arguit q id no pot tenis s si
cem sic ostat ex fide xana q ho abstanti i fuse
aia intellectiue q hic peum ori le/ a li no ex n aie q i te
si separata dare tunt in se ori le q fui e/ nc ex si me q
te fuisset i x ori le in quo cois m nobiscu erit q s

fluum. ergo quod hoc sit ab aliqua dispositione inducta in materia generante immediate qua anima unita est materie convenit originale. Et sic dispositio illa potest animam inesse quod non dependet ab ea in esse immo manet anima remota et si sit activa necesse est ut patet quod sit sicut manens alia substantialis materie qua ut prius fundatur in materia et substantialis unum quod supra dictum est aliqua forma substantialis manet anima separata que ratio potest eam non ergo anima separata substantia sit resolutio usque ad primam materiam ut sit ad aliquam ... et sic illa dispositio perdit materiam in materia. Et si sit substantialis sequitur ergo plures forme substantiales in homine. Si non sit accidentalis ergo supponit in materia animam aliquam substantialem vel non contentam et hec est dispositio inconveniens propter lis opposito ex materia et forma corporis et sic id quod prius sequitur non est a ista dispositio inconveniens plus non quam prius fuit aperte difficultas inconveniens scilicet ~~et a corde scilicet derivata in corde seminis~~ et a corde seminis derivata in corpus plus. Si a esse non possit in eadem forma corporeitatis et idem corpus quod fuit in semine corrupto sed formam seminis manet in prole generata ex semine quod est contra dicta mea supra. Ad primum dico ut prius eadem actio initiata manet ingenerato et corrupto, nulla tamen forma substantiali que manet initiata sicut per argumentum quod hoc non potest stare cum omnia actio sit fundata in materia mediante forma substantiali aut est actio in materia precedente formam substantialem et est immediatius ad hec tertio. Verumtamen quod non obstante quod actio sit fundata in materia mediante forma substantiali unum tamen actiua initiata possit manere in generato que erant in corrupto quia sic numquam sit in aliquo instanti reali non sint tamen ut per exigentiam unius forme ut alterius sic numquam sit in materia non mediante una forma substantiali vel altera unum tamen ad idem quod est secundum certitudinem una numero in forma actiua a prima forma substantiali manet et est secundum aliam certitudinem numero a forma actiua a sua forma substantiali et fundamentum in materia mediante illa forma substantiali. Et quod forma actiua sit absque omni sua certitudine esse et in materia absque fundamento forme substantialis hoc non est nisi secundum intellectum in consideratione et in instanti reali secundum intellectum hec est inconveniens in instanti reali abiecto unius forme et inducto forme alterius et mutatio materie que est generatio qua abiecta una per corruptionem producat alteram tamen quia naturaliter prius est abiecto forme vel in quantum transmutatio qua producitur altera et sic naturaliter prior est transmutatio generationis qua forma altera producitur quam sit ipsa forma producta. Ideo in instanti unum secundum ordinem nature intellectu signa diversa solum secundum rationem ut in primo intelligatur forme prioris abiectio et in ultimo forme sequentis inductio et in medio ipsa generationis transmutatio in quo secundum considerationem intellectus in materia ut est in potentia et non in actu aliqua forma. Sed materia in ente actu sed forma vel in ens ordo est subiectum illius transmutationis et similiter accidentium symbolicorum permanentium et secundum hunc modum precedit in materia secundum ... ipsa forma substantialem et non fundatur in ipsa mediante forma substantiali fundatur tamen in ipsa materia in potentia ad formam substantialem quia cum materia ex se sit potentia ad formas substantiales et accidentales potentia ad formas substantiales est prius et immediatius adheret materie quam ad formas accidentales scilicet unde quod forma substantialis inducta in positione signi immediatius adheret materie quam forma accidentalis et quo ad eius certitudinem quam habet a forma substantiali et quo ad symbolum initiatum quod subiectum est illi transmutationi et secundum hunc modum precedit formam substantialem in materia accidentalis secundum esse sed secundum ordinem secundum prius et prius debent convenire materie formam substantialem et accidentalem ratione unius temporis quo ad formas ... in materia ... ordinis quo ad esse earum in materia secundum prius ordinem divisionem initiate et prius ... accidentium iterare precedere in materia formam substantialem generabilem et corruptibilem propter quod sunt divisibiles secundum diversas materie secundum divisionibus ad divisionem divisionum generabilis et corruptibilis propter pluralitatem illorum accidentium ad diversas certitudines et plus quod accedere ad unam certitudinem faciunt materiam certitudinem determinatam ad unam formam et impossibile permanendi sub alia. Et ergo propter hoc quod accedere ad aliam certitudinem formam ... celi quia in materia potest non est divisibilis divisionum non est divisibilis diversa materie ad ... et non posse divisiones hoc est una certitudo quam habet ab illa propter quod naturaliter est ingenerabilis et incorruptibilis. Sed ad ... sed quod forma substantialis certe ... divisionum propter et ideo sed in non sunt

dantur accidentia in materia non mediante substantiali forma in quolibet tamen instanti reali sed secundum considerationem intellectus in signo medio secundum rationem non sunt dantur in materia non mediante potentia ad formas substantiales. Ad secundum si actiua que sunt symbola possint manere ergo et forme substantiales et corporeitatis quia in eis habent symbolum corruptum et generatum. Dico quod non est simile secundum ponentes quod in eodem sint plures forme differentes secundum rationem et tot quot sunt gradus in predicamento substantie dicendo quod brutum aliam formam secundum quam est substantia sed quam est substantia corpus aliam vegetabile aliam non sensibile et quod non fiat resolutio ad primam materiam sed sic status corruptionis in forma corporeitatis vel incipiat generatio exclusive. Ista enim possint ponere quod eadem forma corporeitatis et substantialis secundum numerum que fuit initiata vel alia manere in corrupto et generato ex illo et similiter secundum ponentes quod forme substantiales specie et individuis non differunt sed esse differentes specie specialissima quod dictum secundum esse tamen eidem forme et eandem speciem ... sed quod sit status corruptionis in forma corporeitatis utrumque eadem forma corporeitatis substantialis sit una quod reale secundum speciem specialis similiter ... dictum differens solum secundum diversum esse secundum rationes diversa specie specialissima propter dictam, isti enim possent dicere quod eadem corporeitas secundum numerum initiata quo ad esse que fuit in corrupto tamen ... sub uno esse manet in generato ex eo tamen secundum ... ad esse secundum ponentes aut quod forme substantiales puta substantialitas corporeitas animatio et sic de aliis individuis differunt genere et specie et numero secundum quod dicunt illa in compositis suis ut quod substantialitas asini et lapidis differunt genere sicut asinus et lapis et similiter eorum corporeitas et sic de aliis in quibus autem aliquam unum specie sicut quod substantialitates equi et leonis differunt specie sicut et ipsi et sic substantialitas fauelli et brunelli differunt numero sunt sub specie specialissima cum dicunt sicut et ipsi differunt specie specialissima ut dictum. Ista nullo modo possunt ponere symbolum formarum substantialium sicut in accidentalibus quia symbolum non est nisi in eisdem formis substantialibus sed numero differentibus sed magis et minus ut magis vel minus sicut habitum est supra. Sicut secundum dictum duas dispositiones symbolum est in eisdem formis substantialibus sed numero differentibus sed diversas certitudines vel penes diversas formas ut dicit prima opinio vel penes diversa esse ut dicit secunda et ultima simbolum non possunt ponere ista ... ponentes resolutionem fieri usque ad primam materiam et sic inconveniens istam quod quecumque forma substantialis est in corrupto non potest esse symbolum quod non potest manere cum quacumque forma generati quod necesse habet pertinere in esse ad illius corruptionem. Ad secundum dicendum de tertio articulo originale hoc est concedendum quod non contrahitur ex unione anime nec ex unione in materia sed ex una dispositione corporalis morbide introducte a generante in corpore ex ... in forma corrumpi quam secundum dixerunt esse dispositiones convenientes ad suscipiendum animam rationalem que precedat illa dispositio animam non sed non duratione in modo composito ut in instanti unum reale in quo forma illa unius generati composito tamen ex anima ... in materia dispositione morbida inficitur et anima rationalis illi composito infunditur dicendo et secundum aliquis sed rationem et in composito intelligatur forma ut sui compositum ex ipsa forma generari in medio ipsum compositum forme ... in medio animam infundi et per illam dispositionem originale contrahitur. Quod autem assumitur si ista dispositio dependet in esse ab anima quod eam potest ergo anima remota potest manere et sic non est forma substantialis. Dicendum quod licet ista dispositio in esse non dependeat ab anima dependet tamen a suo ... quod naturaliter sic habet corrumpi in anime separatione et propter hoc in illo simul corrumpitur illa dispositio et non manet aut si manet hoc non est nisi sicut qualitas simbola et permanentia sed ... modo non arguit permanentiam alicuius forme substantialis. Ad secundum declarationem et ad secundum modum ostendendi originale quo ad infusionem illius dispositionis morbide et quid sit originale advertendum quod peccatum originale est non puta carentia originalis iustitie quia cum non infunditur anime propter peccatum parentis primi manente ipso in rectitudine nullus fuisset in peccato. Quod est propter quod ille qui eam sepsit vitiare salvare tenetur omnibus si non potest quia istam carentiam non habet ex aliqua dispositione subiecta sed ex sola voluntate dei volentis illam iustitiam infundere ideo nullo modo est culpa, immo peccatum originale est carentia illius rectitudinis qua anima habuit pronitatem et inclinationem ad bonum dicitur in anima a statu sue illius rectitudinis quam obligatur quod habet in se inclinationem et pronitatem ad malum sic habet in se anima actu ex peccato non solum carentia originalis iustitie dicit Augustinus XIIII de civitate dei capitulo ... propter magnitudinem culpe ... dampnatio mutauit in peius ut quod peccabilis precessit in peccantibus hominibus primis naturaliter sequeretur

Unde contrahitur originale

quid sit originale

initiata

inascentib; actis. Vn phoiem qui descendit in ierl'm i
iherico luc. x. Glo intellit g° huanu p pctm pm' pctis
expoliatum gratuitis 7 uulneratu i nālib;. Isto aut uulnus
7 obligo in nālib; nō est adeo in flicta imedte si imōne cōr
pullam morbidam dispōm circa pullam e' nlr aia coz cui
cta obliqtu 7 hē in se p uulnus fomitē concupiscē i hūc
q hē adulte in actu nec circ illa dispō inple p ad idem
mō ẽinfusum in sēam plus q p'us fit in sdam pctis imo
q ẽinfuād' in illam sēam nō est n' residuū incitati
nō aut aliq pto se corūs petis ut quidā solebāt
dicē uolētes p h saluare cēcū orīs incitamētu q p'us q
recipiebat i uasis genitōis illo mō hē in se illā morbidā
dispōm. Vn si ex ipo imēte adeo forē ples nō cōhet aīa
ei' ex cōiūctōne ex illa forta orīs s; p casū receptū ē i ua
sis genitōis 7 in generatiua corrupi for glutinis ige
nitur for seis te po orī' nlr 7 ip se ad plis p cacōz cū
fund' seim illa morbida dispōc q dr sap. xii. sem
maledictū erat ab inicio ita q sic de illo seie i'tate di
na forē corp' phs aīa ex cōiūctōe cū illo cōhet orīs si
cut cōhet ex cōiūctōe cū core forto de digito hois genti
i orīs q semē uirginis. Vn in pō infantia concept' e'
in loco plasmacōis nāl corp' x' ope spūs s. formaū ē et
aīa cōita infusa in ipā cum core a deitate assūpta e illa
quā nlr descēdit in formacōis purgatiuum est addita
dispōe q aīa x' orīs nō cōhit ex unione cū core forto
ex illa. Cuiq seim ifectū apte descēd' 7 in loco formāis
repō eād uis generatiua q inib; formatiua q erat i pēte
ad generādū seim ex incitamēto 7 i ficād' ip cōd mō in
aliis in seie ad generād' cor' huani corpeitatē sū for
for corpeitatis educēdo de pō ine 7 corrupend' cor' huani
corpeitatē forma seis 7 sic ad inficād' cuiud cor' eadē
dispōne qua seim erat infectū sic 7 uis generatiua pctis
ific seim eadē infectōe q ipe infec' erat lemmu sicut
sum ē cōrīs formē in genatis manēt tū fomes i mēbris
nlis. De quo dic ap' ro. vii. scio q nō hitat bō' i car
ne mea nec est drā in hec siue ples generacōs 7 corrupcō
nes nlles ponat in generacōne. Prima forē seis 7 ulti
mam huani coris qui sp' manēt in eād generandi 7 i
ficiēdi in quol; itime' que fuit i seie 7 in pēte q° pēte
7 pl'inic eadē mām radicalit leprī pētes nlr leprosos q
si ita sit in uteo quō ponētes in hoc eē aaz formū aīa 7
uinia possint ponē mod' cōhēdi orīs cū i' illa pos fit inf
cō inc. quia ex ipō illa fit in genō p; 7 ex h q nō ē ncce
drē q ad h q cōhat orīs eād for que fuit in seie mane
at in ple 7 id' cōpositū ex illa 7 for corpeitatis q quid uniuersi
q ē infectū i ple q. ca illa nō posst infecto seis desecere
plem n dico eād num si spe sicut infecto que fuit in pēte
nō eād num descendit in semē sz eād spē tm. Iz aliqui illud
uolunt 7 p hec pbare q in genione 7 corrupcōe eād for
manēt in genato que fuit in corrupto 7 nō fit resolō for
dum in pima mlr sic g' drē q in pctio mortuo nō mansit e
ad' for coēs que fuit i uiuo 7 ex hac cū illo mō ē heticū
nec seq' ex illa opione in viii. articulo 7 cōtinuū reuocō
h sic q manet eād for sū q nō maneat nō dz iudicari
erroneū aut heticū q' nō est in eē q error ut helis.
Est g' sad' q ista in fine 7 erroneū heticū sic se hūt p or
dinem q eē heticū ē erroneū 7 nō cō 7 eē erroneū ē lz
sz nō cō. Erroneū e' nō eē in fine i doctrina fidi ut mor
ut redūdās in ipm q eē po dz heticū qū cū ptinacia de
fendē fine. Simpl' ē q nō ē in doctrina fidi aut mor n;
redūdās in ipam ut sūt pure nālia 7 phica ut ē drē q an'
taugli nō sūt cōsile de uiuo quoz fluit ē alterum hoy q i pctē
mortuo nō manēt eād for coēs nlr que erat i uiuo nō
e' nisi ē drā de hoie mortuo 7 uiuo 7 de asino mortuo
7 uiuo in hoc cōcat hō 7 asin' 7 7 oia cōrlia 7 i aiata.
S; e' in vno cōpoz ples forē nlles q vna ultīa corrup
ta manet p aliqntulū tpis. aa ultima eaz cōsilr h' cōt in

oib; alius sic g° nō ē error q si forte fluit ē q r asi
no mortuo n manēt eād for coēs q p'us fuit i uiuo
cōsilr n est error drē lz fine fit forte silē in pctō
mortuo 7 uiuo. sz dices forte q n ē silē. quid dem
de pctum n a' de asinu ē sz. redūdās i doctrinā fidi
7 mor adoram' cor' scōz mortua q nō facerem' n
forē eēnt i mortuis q fuit i uiuis. q n ē apte cō
rupte sūt forē q erāt aliis forēs eductas de m' uc
adoram' illa cor' ut p; si uimes ēēt genati d' cor
sci nō adoram' alios. Ad q nō adoram' cor' scōz
mortua p formā q uiuis remanet de corib; uiuis
alr ē nō adoram' cuies scōz potius q' uimes scōz
generatos q' nō plus de forēs corpoz uiuoz manēt
incinib; qui tū adorādi sūt q' i uiuib; quū n lz
adorādi s pp aaz eoz nō incitabr in seqnti quōe q'
si ille articulus q nō manēt eād for in core hois
mortuo que erat i uiuo simpl' fuit dāpnatus i an
glia 7 quicq cū h posset pōm pēcad' nō fuit op'
salua pace dāpnatis nō sic forte de dāpnatō ne
illius qui po' ex cā b q' se ex dēo opione de unitate
forē in hoc q reuiq 7 si nō dū sit fuit dāpta usq ad
tpa ista qn sbstitui potiuit 7 poē ad huc p opione
b q aliās dum 7 ad hue dicō in tū uī 7 dm uisit est
q drā copiosa sacroz doctoz concordāt explicat q
xpc erat pfctus hō ex aīa rōali 7 huane substinēs
sic dr in symbolo atanasii. ut sic x'ms pfectu hoez nō
testificat qui dnt ipm hr huam carnē sū aīa et
deitas in ipo sic loco aīe sic nō testificat ipm pfcā
hoēz qui dnt ip' hēe aiaz rōalē 7 carnē ab aīa alia
for q sic aīa. S; q aīa loco for aliq ē in tute eā cōti
nēs dās inc eē coēs 7 carnis ut q; e' ut puto sūt filitos
tes x' denegato. x q ptinz ad pfcōm nec huane hic d'
aug' de fid ad petrū c. v. di filius q sit deus eēnus
7 uius cōpre b ditatē p nob fcs ē hō uius 7 plen' i co
nūs q uāui hī huam u'; In eo nō plen' q carnē sūs
cepit 7 aīem rōalē 7 hūc carne q pmasit aīa separata
7 sō caro ab aliq for ab aīa q pē patica declarat sbdes
In cruce id' deus hō fuit pēpēdit 7 in sepulcro id' deus
hō fuit iacuit 7 ab inf; id' deus hō. tēia die resurexit
sz inifinū b aīam solam descendit. q' de' ifis ad aīnē re
uētēte id' deus b carnē qui in sepule iacuit de sepulcro
surexit. Ecce q ad carnē que iacuit in sepule aīa re
uētēte deus b eā resurexit. Je ad oros 7 passus 7 mortu'
7 resurexit 7 ascēdit in celū sedet q; ad dexterā dī pa
tris 7 ueniet ad iudicād' in eād for carnis atq; sbe in
qua q in sepule iacuit dnte aug' de ulo do'. h' dō om
ibi agitatum' geminaz x. sbām diuinam. S. eq. eq' nat
est p eā huani qua minor est pre ut; aut simul n i
duo. sz un' x' nō sit cōtinens n tīnitas ē. sic ē un'
ē hō aīa rō 7 caro sic xpm in onib; huis xpī xpi
cōsitemū singlis cōsitem'. Qd g' p q fcs ē unid' xpc
sz in for di quis est sbpōcio pylato crucifixus ē x illic
sz in for x' suu. Jte de singlis qb; hō cōstat q ē celle
tus in ifno est xpc illic sz in aīa sola quis resurrectu
rus iacuit tduo in sepule ē caro 7 intellit sola caro
q' dixit nō solū unū est eē de onib; sz de singlis 7 sic
q intelligat satis expssit mortuū simpus assēs q nō
solus hō xpc dz filius di. S; 7 sola caro que in sepul
cro meruit appellari. 7 paulo p' ac. pls cōdm' i di
filiū qui sepultus pfecto di filiū fecimi 7 carnē q so
la sepulta est. sz ponētes mart; for; in hoc modicū re
putat tales auctēs qrcūq; expssas. sic q dr septiz ar
ticls dāpnatus i anglia qui tal' est. Qui uult i drē
7c. h sis. Qui e' ponit unā formā fuisse inducta
i morte d' in eād cōc cor' x' nō tm dico altātū. imo
formlr ē imitatū 7 h pbat tā logca q phica. Qui nō
intuit' plnē fid nō fid nō ad hiber n' dōi accepte assi

locali

britz et educenda insibilia et nō aucti aut deo eqm
n quia exhibz iom. Ad qm principalium sic dicendum gratia
b[..] moribz eis que ptinet ad sciam fidi p3 aucp
fidi eo qz fides est de nō insis[..] eis que sub ige
mo abs sup nā illustrōe sciri nō poss in qōibz ums
ordiarius satis ptiam. Cum sit aut insanū e dicere q
in qōne de vnitate forme in hōe nō ē eadem sn rōm ipsa pu
e accepta ex phia aristot. et p ypateticorum p qz eipi
nō posuerunt oio quaz rōne eē formam et actū in hōe k
formam aliqm mē hnas uires aie uegetatiue et sitiue
int inpcedente quolz ptitquunt quod ex dcis corp
sit accipe uias rōnes ad pbād in hōe forme sbāl. tac
tus in e est sola aia rōl et illa form in e qui illi pō
sunt. Velia neqqz. vn qcuqz rōes ex phia inducu
tur. qz plalitate form in hōe et si uere ine hnt ueritate
ialius ab hōe tn nllo mō hnt ueritate nō e sue s
aiali ue putat dictū ē ex phia sup̄ tactū hnt ac
tū et eē ab una form sbāl in eod qz omis form sbāl dat
fuū eē fine actu cendi. i nō est pōle recipi ad n e
illi n qz f sup dcā n e ila n de form sbali que dat eē
apletū in aco g du p mētī sic quale eē dat ois form
sbāl in reliquis reb3 cm ab hoīe et id in solis illis hēn
tate dictū id hnd ad ma solū lo phs dicta
id xpo de form ā sbli q nō dat eē n in aplectū qle
dat form corp in solo hōie educta de pō m e nō e in ip
e nō dat n eē inchoatiū et dispositiū in quolz g du
pmētī sic ut dictū est sup requiret scdi formam q
est aia rōl q dat apletum. vn q aliqui dnt q rō
ta dcā qz nō e ponē plalitate form in alus ab hoīe et
hē locū in hōe nō e iuu si uaniū et furiosū dictū e
dcā phica de reb3 pure uilib3 applicare illi ad hōes
sit ē aliqui qui dnt q nō d3 sp form dare actū eē n
di n dat aia rōl si suppositū fundamentū in dina n
aut e in g eēnt duo eē et xpē essz duo existes. hic h
erit sermo infernis.

Circa 3 ar qz corpus x mortuū aut alicuius sci n sit
adorād qui si sit adorād h e qz id q erat i uiuo
inam i mortuo ad e nō e i mortuo pp q e adorand
hec fini e qz i iune gnato de corp sā mortuo mam
salte in qua tn nō pp h e adorād g dicē. Anguit est
videte. Et nestimenta scōrum adorant que minus
ad scōs ptinet qz ipsorum corp mortua g multo fortius
corp ipsorum mortua sit adorāda. hic oz p mo uidere quid
sit adorare et ad h oz scire q ista v. reūt ad honorare la
udare glificare adorare. se hnt p ordinē et p cuius sp
ad sup plus. Reuereri e ē alio magis reputare bona que
quis inde aut estimat eē in ao pumpendo sp se illorum
bona que sidat in sep̄o sidare honorare uoieieā
exiteam intrinsus in aio ope exteriori indicare hic e qz ho
nor dr eē exhibitō reuerentie in testimonium uirtutis se
q reuetur. Laudare uō e honorari ploris que in sc hz
alius amendare. Glificare est laudes honorari large la
te qz pcomendare pp q dr glia eē scēs eē fama cū laude
Adorare ut est in id q e reuerend laudand honorādū
atqz glificād pp eminentia sci sine scitatis et uirtutis
totā fiducia atqz spē se illi submittendo pcē pp q adorado
actus sup pp diligente inteconz et id q adorat id e colli
dr cui quis studiose mise tedit opi sua illi exhibendo sic
acer it qualiqz ad ei e q adorat diligēt. q e q colit ob
sequium exhibe in oronibz genuflexionibz in oblaconibz
sacrificorum et alio corporum mar fide spe et caritate sz
aug in enchi dr sunt curia ex bi opa exhibent
ei q adorat. in eccogidens ... sup adorātur et e
isto mō adorād ad ... se et p actus et ... se ... d
uno mō tāq fuus p ... in quo aple ... fuis ad rā
ūs ... spes atqz fiducie ao mō tāq ad uinctu illi sum
e amando adorās ... sunt ut in eo spes et fiducia

aplearit pmo mō est ad q adorand pp se et pse sic solus
deus trinitas e adorād adoracōe que uocat latria s. ipso
ea que ipius sunt sicut dr pfaco de ciuitate. In eē uitas ips
apetas. i maiestate adore equalitas et x pē hō rōe p et x pē
hō rōe p dine et est id latria grece q suiuis latine. vn p
qpōz dr ydolatria ydolorum suiuis et h gnali ois adorō suiu
quidā sic ut dcm est. qz tn suiuis dr latria et cōe n s appa
tn panthonomenia qz ad pp aliq excellentia dr q dr apls
simp intell paulus et q dr poeta simp dr uirgilius. vn et
ao noīe dr pietas pp eminente eeium deuotōnis quo dz ipu
dino exhibendo suiuicū s debitū 3o a noīe dr theocosebia
i. diuinus cultus qz i ipa singli colit deus. 4 ex eo noīe dr eu
sebia. i. bonus cultus panthonomenia optimus ē adorado cōie
dru. et v. mō dr religio qu ad hui adoracōz hō similr se ob
ligat dnte tulio in rethor. religio cuiuda supiori ēmonia
afft. Scdo mō est ad adorād p se et pp ad ... queda ue sut
adorande pp diuinam nās sōnictā et h dr sicq dr dina pua p
eē qnicta ne huāne n pp ineffabile unionē totā pleitu
dine pticipacōz ei ad ipiscēdo pō mō dina uā qnicta hu
manitati x que ut dic hug in tractatu de scia aie x n sorte
pticipacōis ex illa ingine sl prulio vnitatis totā psed
In qua ut ait apls hitat ois pleitudo diuinitatis corpl ut
x in se h intelligat p g com qz deus e p n. et id sibe grā
q h n. et loge ad est id hē et id eē qz hē ptim ad gn eēp
tim ad iūm qz pleitudo i illo ei uincta e ex cpi p gram qz ic
exceintur sunt pris. bo mō e dina n qnicta huāne ue e
aiqz sci quia ut ait hug. b ia sup sine diuinitate sū ab
oibz pticipa cond sit in oibz nō tn ab omibz eod mō p
tipa. si os qui f qōz suā aut donū gre largioris inn
ac magis hui acōis ea re qionis ac pticipacōis capiunt
se de pleitudie eius nō pleitudine si gre pticipacōz accipi
unt pp istā baz oppiom coiom adorande sunt a que pine eā
ture adoracōe que dr dulia pp a pma qnicta adorādic
e sola humilitas x m est iuncta diuinitati et qcqz ptinet ad
ipām ut aia cor quo ad ni et form iule et h tri pstatu mor
tis in quo erat corpus et aia separata q pstatu inter in q qunc
ta qz in uitz statu deitas sp equalr sunt iuncta ambobz ro
qnecaiqz in ipō et ē ipm qsidantur cē r finsse ut mors pa
ssio figura q qntitate et cetiqz h rōe qcuqz ineasit. vno m
rōe p et hec adorōe que uocat latria de qua dr aug d uib
do s. lix. Cumo quod carne eius qz ncarnam eē nō negas sit
cū diuinitate adoras atqz n mi q de diuinitati d plus ego co
cū carno imo p fertz in xpō hūanitate pp ea ad oro q adiunita
te suscepta e atqz uincta diuinitati. s in unitate p. Scdo mō
rōe nc diuinitati iuncte et h adorōe que uocat yp dulia h e ad
oracōe que supiore e adorōe q e simp x dulia tz inferiore q
sit latria. Si nō qside humanitas x p se ut qnicta diui
tatī p donū gre cāte si tn tale q in ipō q excedat dona
gre aliorum scōrum quo ad h pleitudine nō diui te s hec cō
uictā. si excellentissima pticipacōe et ea adorāda adorōe du
lie simp nō late aut yp dulie dnte aug in o si hōes sepa
ms aeo illi nuq sermo f. latrā aut ypdulia et poite ex
deus uelud siquis ueste aut purpuram aut dyadema rega
le iacēs inueniat nuq ea conabit adorare q. d. n s. adorāe
illa qua rex adorat in illa q rex adora. vn sbdit q ea rex
fuit indutus piculū mortis incurrit sit ad orare cū rege qs
contepsit ea in dominio s. e. Adorōne a simp dulie n
pp a h p se sci uiui adorādi sint. et oia meis sut ut scire ic
s. aia corp in et form uilis q oia corum actū que qsidat ct ipos
q aie eorum seperate qz meis manz unio ditatis p donū gre sic
sit qiun ex corp et aia ostitutis p donū e gre cor nō unitz
deo n p aiaz inq e ipi donū e gre cor vn si corp sci alic ad
separacōe aie manz h form corpe id i mortuo qi fuit i uiuo
p miraclm sic masit ix ut pn in oibz hōibz s a osaio essz
adorādū n exhalationē et ordie q h ad suā aiaq in uo
tois aliis sci aiyax que nūc manz sz sbal form ut p3 ex dic
tis ex p qōe. vno mō e adorāta p se ao mō nō. sz solū

pactus uel iam dicitur · pactus est ad est adorandum eadem
oratione qua adoratur simul adorandum per se ad quod reducitur per ordi
nem aliquid quod habet ad id quod est adorandum per se. Ista autem adoratio habet
fieri · vi · modis · secundum · significationem virtutem connectionem defectionem
continuitatem per ordinationem ad per se adorandum · Primo modo sunt adoran
da etiam similia in sacris que sunt signa indicativa vel significa
tiva gratie per quam sancti coniunguntur deo et per hec sunt pactus adoran
da simpliciter dulia et similiter verba evangeliorum et sacre scripture leg
dine quia sunt signa secretorum que etiam christi et dei sunt adoranda secundum
per se et magis reducuntur ad ea que sunt adoranda latria vel dulia vel
yperdulia similiter eisdem modis sunt adoranda etiam ipsa latria dominum eodem
modo sunt adoranda sicut est adorandum pactus eadem adoratione adoran
et adorando per se ad quod reducuntur sive in mente sive mente per ordi
nem ad se adorandum · ¶ Secundo modo sunt adorande ymagines ydo
latre estimantes quod divine virtutes essent eis in sua in sua
forma artificiali in dicte virtute stellarum sub quibus erant facte
in libris suis de ydolo · sed · secundum quod sunt ymagines et ad aliquid sive
sunt ymago naturalis sive artificialis sive realis vel figuralis domini
damasceni libro iiii · c · vii · cum gratia nos adorantes adoramus non quia ymagi
nem non quia secundum ymaginem dicti simul ymaginis honor ad pro
totipum et exemplar pervenit cuius gratia moyses et populus tab
ernaculi adoravit typicum sive ymaginem ferens celestium
... adoraverunt typum sive ymaginem ferens celestium
sed tales ymagines adorande sunt dulia vel yperdulia sicut
et sua ymaginata ... latria quia deo nulla potest fieri yma
go dicente damasceno in libro iiii incorporei et infiniti ... et infigu
rabilis quis potest facere ymaginem · unde in veteri testamento non erat yma
ginum usus nec ... in lege ut dicit Stacius thebaidos · libro · xii ·
... metalla forma dei mentes habitari
nulla autem effigies ... ymaginatum ...
pectora gaudet quia deus secundum veritatem ... secula ad memo
riam ... adoramus non in illis secundum ymaginatum ...
non evangelium vel crucis ... adoramus secundum figuratum ¶ Per ordinem
ad per se adorandum · 3° modo adorari potuit latria columba in qua ap
paruit spiritus sanctus sicut habraham gen · xviii · ymagines trium
virorum adoravit latria in figura trinitatis dominum ... que apparuit
in illis. Vel similiter · 3 · angelos adoravit in illis speciebus illa ad
oratione dulie sicut in speciebus factum · unde corpus christi adoramus adoratione
yperdulie. ¶ Per ordinem ad per se adorandum quarto modo adorantur
vestes sanctorum et capillos quam non restituerunt in resurrectione habent
adoratione dulie · vestes vero christi et sepulcrum ... latria autem quemadmodum
habet crucem ... adoratione yperdulie quemadmodum ad christum humana
natura · sed crucem ... adoramus · secundum istum quartum modum · cruces
vero alias adoramus secundum predictum modum ... vera cruce. In isto
quarto modo principue adoranda est yperdulia beata virgo in qua christus
... in velo ... involuto ... latria
... que per se adoranda est dulia ... forte latria in
quantum est mater non solum hominis sed etiam dei · sed ... humanitatem
valde per actus ¶ Per quintum ordinem adorandum ad per se adoran
dum adoramus adoratione dulie corpora sanctorum mortua aliorum ... ipsorum
super divinum novam formam inductam fuisse ad separationem ... iste
modus ... ad propositum quod dictum est ... eius ... corpus ...
et mortuum ... per formam et suppositum corpus ... mortuum dicit
esse ... quia tale corpus mortuum non potest per generationem ... des
cendere de ... immo per eius corruptionem ¶ Ad cuius intellectum sciendum
est quod in ordine generationis non semper quod habet generari ex quolibet quod est
generationis ... in quolibet est in propinqua ad quod ... habet
quia ... non habet ... nec ... in ... id in propo
pinquo ... ipse ad ipsum · non est ... in mente ... nec ...
propinqua ad ipsum · sed ... nec ex alio quo
libet ... habet generari sanguis in mente quia non lapide aut me
le · sed solum ... in mente ... nec ex quolibet habet generari ...
in mente ... solum ex ... sanguine nec sperma ex quolibet sed solum ex
... nec embrio ex quolibet · sed solum ex spermate nec homo ex quolibet
sed solum ex embrione hominis sed ex ordine corruptionis non semper quod
habet corrumpi ... ipse in quolibet generandum ex eius ...
... sed ... non ... corrumpi ... in ...
... habet generari ex illo ... ex eo quod est in propinquo ...
per se ad id ... est corrumpi per se ordinem in ...

... generari nisi ex vino et consimili corpus mortuum
hominis ... per formam non est per se ordinem ut natum generari
nisi ex corpore hominis vivi · nec ... corpus hominis mortuum et ...
corpus vivum ... in hoc corpus mortuum sic resolvitur ...
... in pulveres ... immediatis ... generatis ex
ipso ... resolvitur in illos in quibus ... habet co
rrumpi ... generari ex ... usque ad resolutionem in
pulveres. Ita quod ... corpus habet resolvi in ...
pulveres et non ... pulveres habent relinqui
ex corpore ... et non ex ... pulveres corpus mortuum sive
mente sive in mente non habet resolvi in pulveres ...
pulveres ... habent relinqui ex corpore mortuo ...
sic se habent per ordinem eo quod unum eorum est in propinquo prima et
... ut per se alterum ... et non ad habet generari ex
illo ... in quod corrumpi · forma ei omnium talium ... sunt
appropinque non dico ordine dignitatis · sed ordine generationis et
corruptionis ut ... in se ... habet de symbolo et modo
... sic ... ab uno in aliud
et per ... in quibus habet symbolum non ...
... id quod est in mortuo sine corrupto ...
... est in generatione ... et per talem ordinem ...
... corpus mortuum esse et cum erat ...
... non sit id corpus ... sicut ...
... quod nulla est eadem ... nec per y
... quoniam ... eadem ...
... ad animam ... ad ... est corpus mortuum
adorandum ... descensionis ... et sunt ...
sunt in quibus per ordinem sit corpus ... ad ... resolutionem
in pulveres et sunt ipsi pulveres ... eadem ... sunt ... si
est per ... corpus mortuum vel pulvis eius est ado
randum ... per divisiones ... manentes eodem autem
... ad illam ... eodem ... generatus
ex ... corpus mortuum ... sanctorum est adorandum quia eadem ...
... sunt ... formam ...
... cadaveris qui ... modo est adorandus ... non
secundum ordinem ... per se ... descendit ... de corpore vivi
corrupti ... possit dici corpus ... corpus est ... vivi
sic dicitur cadaver eius aut pulvis eius. Sed quecumque sunt
... eo quod ... non per se et ex se sola est per se in
propinquo ... generetur ex ea · sed solum per ... quo
... disgregans sic ... et facit ... disgregati
... medium ... generatur ...
... corpus ... exit ordine ... des
cendentia ... resolutionem in pulveres. Unde quia ex pul
vere non est natus ... ad ... generari · sed in
differente resolvitur in unum elementum et in ad ... corpus per
generationem ... ex eo · ideo ... ex pulvere genera
... resolutus ... in unum elementum ... ipsa
... non ... in ... modo ... illumine
... est adorandus ... de reliquiis · unde solum illa que ...
ordinatam descensionem sunt ... adorande et honorande
tur · adoratur et honoratur ... quia illa sunt vere religie
... et devotius adoranda ... corpus vivi
... et devotius est adorandum ... christi devotius
est adoranda ... adoratione ... corpus ...
... devotius est adorandum ... et ...
... sunt adorande
... in symbolicis dispositionibus magis ... a quo des
cendunt. Vel ... ex tali ordine ad corpus ... que dimiserunt
... illi quorum ... modo ... resumptum sunt adorande
et ... adorantibus ... expressit damascenus
... li · iiii · c · vi · ... christus prebuit sanctorum suorum reli
quias ... cunctis ... laudes ...
... ex se ... non sunt mortui qui in spe
... dormierunt. Et quia eodem modo ... adoratione ado
randi sunt pulveres ... mortui ... in illos
pulveres ... est resolutum in quibus pulveribus

nisi est non operire substantiam sed ponit aliquam formam que preserat in ea corpore vivo ut adoraretur quia non in corpore vivo ut adoraretur quia non in mortuo post mortuo non resoluto in pulveres per secundum ordinem ad propter se ad oratam adoranda est non que propri potest fuisse in corpore vivo aliter sed significacionem formam incidente et sic potius in quo est non sit adorandum ut dictum est vel in [illegible] sed forma vivus considerari potest vno modo secundum ordinem ad formam vivus ad quam habet habitudinem subiecti et est actu creata sub illa. Alio modo in ordine ad formam sed quia fuit in vivo ad quam habet habitudinem subiecti et est actu creata inhibitu ut sub illa sit alia. Si primo modo dico quod non est adoranda sicut nec ipsum cadaver. Si isto modo consideratum post sub forma cadaveris potest ipsa esse adoranda sicut et ipsum cadaver. Si secundo modo sic dico quod in illa sicut fuit sub forma cadaveris sive vivus sicut quamvis adoranda est per ordinem consequentialiter ad se ipsum ut est forma in vivo meo. Et quia vivus est creatura [illegible] per ordinem quam habet ad animam suam resumendam in illa non est adoranda ut est sub forma aliqua prima vivus et per mente sola veneranda sicut adoranda non tamen corporaliter ut genuflexione ne indicatur vivus adorari. Per hoc patet solucio ad argumentum primum quod corpus sanctum mortuum non est adorandum quia ut maius in eo quod fuit in vivo propter debet adorari. Ad quod dicendum quod corpus mortuum non adoratur propter remanens in eo de vivo sub forma. Et quia per nullam ipse corruptus vivus nisi ordine descendit ideo ut reliquie eius. Unde in corpore vivo non tamen maneat figura totius vivus medium sub [illegible] nec tamen non propter hoc sub unitate sub istius apparentiam potius est reliquum corporis vivus non potest adorandum quam pulveres in quos ordine nisi corpus illud est resolutum licet maiori devocione propter maius symbolum ut dictum est. Unde ut intelligimus in anglia in quibus religiosis dicitur in sedibus quod corpus sancti mortuum et vivum non est idem nisi sub quodam quia non sub aliqua forma substantiali sed solummodo sub nomine tamen et in quadam accidencia simbola nisi derelinquerunt propter quod curates [illegible] ad insilendum [illegible] quod dictum quod caput sancti Thome cum alterius alicuius sancti mortuum non esset vere caput illius nisi simpliciter sed tamen sub quodam et ideo non esset adorandum ut caput illius. Immo quod caput id mortuum non sit id quod prius vivum [illegible] propter quod tamen ut dictum est adorandum non a sub aliqua forma substantiali et ideo non est quid est id mortuum quod fuit prius vivum quantum ad oculos in capite mortuo non est id sub forma oculo prius in vivo quia forma vivi oculi erat in suis quibus fuisset eius anima. Si oculus vivi fuisset [illegible] quo non est quod non sit oculus mortuum et ideo non sit id oculus [illegible] quod vere tamen et simpliciter dicitur quod id caput mortuum est eius cuius fuit vivum licet aliter [illegible] quia vivum fuit eius ut pars sua integralis organica mortuum autem est eius ut reliquie sive residuum eius remanens in illo post seperacionem ordine perfecto [illegible] capite eius vivo [illegible] propter hoc non adorandum est tamquam reliquie sancti non tamquam pars eius integralis eius magis tamen in maiori devocione esset adorandum tale reliquum si maneret id idem quod forma substantiali quod ad mansit corpus mortuum id quod in vivo prius quod non maneret id in substantiali forma [illegible] sub hoc fecit ex istis sic declaratis. Et si forte aliquis velit tamen pertinere opinionem dictam quod non eadem forma substantialis sub numero manens in mortuo quod prius fuit in vivo [illegible] non esset adorandum nisi esset [illegible] tamen dampnacio [illegible] potius quam [illegible]. [illegible] duo [illegible] fuit. [illegible] ad non [illegible] probabantur.

Sequitur quedam questio ad omnes creaturas generaliter et quedam pertinent ad hominem specialiter. Ex parte autem ipsorum [illegible] ponebantur tamen quorum primum erat de ex parte essentiali et esse simpliciter utrum scilicet ponens essentiam creature esse id quod suo esse potest salvare creacionem sub non erat de ex parte esse actualitas esse sui absoluti. Utrum scilicet actualitas existentis in suo fit ad esse existentie quod sit esse existencie suum absolutum. Creatura quod erat de modo creandi esse accidentis a suo subiecto. Utrum scilicet propter se possit esse cum sufficiencia sua accidentis.

Circa primum arguitur quod ponens essentiam creature esse id quod cum suo esse non potest salvare creacionem. Primo sic sicut se habet materia ad formam in generacione sic se habet esse ad essentiam in creacione. Sed non materia acquirit formam per generacionem sic essentia acquirit esse per creacionem. Sed ponens materiam id esse re cum sua forma non potest salvare generacionem. Et alteracionem quia tunc per generacionem non acquiretur forme esse in materia sicut nec materia quod est in [illegible] generacionis [illegible]. Ergo sic ponens formam esse id quod suo esse non potest non posse intelligi esse nisi sub non esse quia si aliqua sit id aliud unum possit intelligi esse nisi sub non esse quia si aliquid sine altero concepto non tamen potest intelligi sub illius opposito. Verbi gratia sicut sine albedine id sit in homine sub re [illegible] sicut albedine intelligi sicut non collecto non potest tamen intelligi sub [illegible] cum opposito intelligentis sit in eodem quod est impossibile. Si ponens quod esse non potest intelligi sub non esse potest quod non potest esse sub non esse quia sic potest intelligi sic potest esse. Tamen non potest salvare creacionem quia non est creacio nisi mutacio de non esse creature in eius esse. Ergo et cetera.

Circa secundum arguitur quod omni mutacione saltem differenciam abinvicem. Si in differenciam a forma generacionis et corrupcionis in mutacione que generacio et in creacione esse sit secundum tamen sic non esse et esse. Ergo abinvicem differunt et non quod cum neutro sit id quod si [illegible] alterius ut esse id [illegible] creatio et cetera.

Contra si esse esset aliud ab esse re essencie per creacionem acquireretur esse sic sub [illegible] adveniens acquiretur forma per generacionem ut sub quod in omni transmutacione habetur subiectum quod acquiritur per ipsum de sub producitur ut forma in materia per generacionem esse in creatura producetur in ipso esse per creacionem. Si sic non quam creacio esset de nichilo sicut de aliquo quod esset non nisi creacionis ponens essentiam non esse id quod esse suo non potest salvare creacionem.

Dicunt aliqui quod ab infimis [illegible] debemus inducimur ad superiora similia que solum sunt intelligibilia sunt in [illegible] et est ita quod id quod propter se solum est in potencia ad ad propter se non est subiecti id nec tamen participatione habet esse sub actu ad propter illud quod est ipso id ut propter in materia forma quod sit per actum est ergo quod habet esse sub actu id sit ad differentiam ab illo per quod potencia est ergo quod esse creature propter se ex eo quod esse creature sit in potencia ad esse propter se ergo non est in se nisi ex se sub actu sed per ad quod id est ad ab illa. Quoniam propter formas habet esse est ergo esse re ad quod habet creature et [illegible] participatio oppositum est ergo sunt duo que habent ad esse sub intellectu oppositam in sint forma que est positiva et privacio que non est forma opposita in actu quod est ideo non [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] actu positivum. Esse ipso creacionem sunt esse quod est positivum et non esse quod est non positivum esse propter [illegible] esse essencie congeneratum que non habent ad esse non habent esse et [illegible] propter intellectum et ideo plus distat ab eo quod habent esse quam opposita privativa. Et actualitas generis differencia potius et eorum est essendi et actualitas materie que est forma a materia sic quod re sit alia ab illius et actualitas essencie que est esse differenciam illa nisi quod formas et actualitas essencie que est esse differt ab essentia sic quod sit re ad ab illa super quo fundatur id oppositum ab esse sic quod sit re ad ab illa super quo fundatur id positum. Ergo esse de se non est nisi quod non possit non esse nisi [illegible] potest esse quia tunc non possit esse et est ergo possibile esse et non esse de se. Sed non existit prius quam possibile est esse et non esse existit per esse ergo esse ex se non est esse. Et quod consequitur per [illegible] qui dicit [illegible] creacionem est quod esse et id quod est quod nostro intellectu de esse creatura non creatoris quia sequitur [illegible] ipsum non nisi actus quod est creatoris potest formam essendi atque substitutum.

Sed [illegible] in omni composito ad esse ad est ipsum quod est unum sicut in nullis per transmutaciones simplex acquiritur forma et id transmutatum in materia fecit scire vel differre sub [illegible] sic [illegible] per creacionem in esse creature acquiritur esse et id creatum [illegible] facit scire essentiam creature sub remanens ab esse sicut essentia non est in potencia ad formam et ad eius privacionem sub re absque intellectu consideracione quantum ad generacionem quod est id cum [illegible] sub re dicitur est in potencia ad materias sola consideracione intellectus sicut esse sub re absque consideracione intellectus est in potencia ad esse et non esse. Unde in oppositione [illegible] de quibus intelligitur non reducitur ad actum nisi per actualitatem generis et addicionem quod est ex [illegible] generis nisi per differencias non reducitur ad actum forma et privacionem nisi per realem differenciam ab ea cum [illegible] modo esse non reducitur ad actum esse nisi per quod est ex [illegible] eius differens

X

re ab ipa e moi est ee eius ratio q° distt ee ab eo· sicut
g° nō dnt g° oz dare ad realr dicens ab ee sic sic eãio
omis ostr ē imitatō hē suū pole suū actuale g° q eãtō q
sit ita imitatō· vn sic pō m̄ ee id q for̄ sti ut pole
cu actuali nō poē as salluare gnōm lz possi saluare po
dicens actuale q ip actuale differens ab illo illo mō pt
saluare cãcōz b q ppelsit pma rō· Ex ista ei pō ue ue dne
sequitur· multa que nō poste saluari mentib; quoy p ē
q ee nō possi intelligi nō ee sic ppessit ba rō ad pncipa
le· s̄m rō ē q ee eãture nō ee quid diminutū q incomple
tū m ee eius q nō est quid pticipās aut pticipatū di
minutō q nō est i in pticipacōe pticipare c id ē q pte
cipe p ar rõ tota in pfectū est ut pxim s̄m i° v· metħ q
aut nō esse pticipacō pz q nō pticipacō n i n pol aut
in actuali b q recipe ipoli q suolis pole q actuale rote
ptū i pol q pticipacōne pl tollis pole a q actuale tol
lis poncō ee id ee eãture q ee eius q n pticipat se ipō
n est pole, p s̄m ipius q sic incitā tollis oēm defectū po ita
pmo se rei in se b inopte q pō res de fuit in se q in q pte
zm nō est q nō esse eius p actus q pmo res pticipat ee
q alius que sequitur eē q nō est ens p actus n pticipā
do illa que sic post eē dnte bre° de eb eē q ē pticipare
de eo q est ee ut sit alio nō pticipat ut ad sic ac p hec
id q est pticipat ee ut sic ē nō ut pticipz i alio quoz
Qrtū est q nō eet genus incitū is q g° nō ē n go
pole i dua z si g° nō dnt pole q actuale g° nō ē p n ideo
q id sunt pole q actuale ee q ee in ipō nō est id g'ius· Qn
tū ē q nō esse distincto p dō 4 ste ab actionib; sb alio
logia entis q te nō eet id ee q hē q iz pmo q p se tuqu
illi q ē pmo ens q actiua tuq illi q nō eet eius n q ē eius
pmo actus hēt ppū ee ad ab ee sic· Hic oz pō vide quo
se hē ee ad ee m· bo ex lz p nle qntū sup p cepitate ee
ea q cēne incitātis hita est queda q̄ō ecclcata i mō pō q sz
v divinin q ad hnc dicem q ee eãture nō ē ad re abso
luta ad ab ip eē eãture additum ei ut sit inesseū imo
ip eãtura ee sua qua est id q est hē ee nō in q in ē ee b
se ca b te osidata· sz ut osidata est in ordine q q pōe ad di
nam eciū in q est ip re ip abs oi abto addito ē sitto
dine eēne b rōm ee forus q ei ee eēne· Jn q in ē ip ē in se
abs zoi ab to addito est effts dine eēne l inete l in eē age
te illi b m rōm ē effi tas q ei ee eēne ut sic n eō eēne nec
ee eēntie addit sup eēm eãture ad forte absolutū· sz solū
mor ub ad a° q tu est eēne nō p e di addi eēne q nō ē ee
p e n illo ee sz illo ee· sz potius di addi a° alicui q ē te
ppartē gnūs sm q eū rō e ee osticunt eēm q pōta ex q est
c pa rōne l q ee quod ē ipm quo est ut latius infra pl
patebit· Sz arguit q nos in lz adūsās nob aliud q
est ex se est pole ee efficies nō poē id facere actu n se ipm
illi imprimat l ad q ē actus ei quo for hē ee se ip q nō
imprimit ut ostat· Jmprimit g° ad impssū ee talle nō pot ee
n absolutū· q rō nō poē ee p se p actōnis g° q°c. Jte
ex eo q ad hē iᵐ nō ex r ē· sz est ad a° q psuppōit existe
q pole nō existit se ipō g° q°c. Jtem est i i ad ee extēsi
sz nō sine a° g̅ adueniente ut q ti ē actu extēsa g° sic ee
nō ex solo r est actu sb ee sin a° addito· Qd q aliq exse
ē pole ee d r vno mō ut solum p se s b m tūsmutacōmis in
ee rlicō q nō p se tz· a° mū ut tz ei p mo mō i nubz sola
in āpō le ee· bo nō mō sola for educta de pō me ut ipm q
veitū ex m q for ē pole ee· De poli ee pmo n est q ef
fica sine agēs q nō poē fiacere ee m actu n n in pmi
ta ... forin ulz ut ad a° q illo tu q nō di po le ee n r
fore aqua sunt actuale ee q tatū nū pole ee· vn poē ee l
... cexuēte a lz q est sic q le ee ut nū pma i mbz q
... e obm tūsmutacōnis ... nō ē pole ad ee simp q sz hē
ee extāe aco p ceao in ut tz eius a quid ee extūe sup
p ... ee agens ille si tale pole ee nō esse ... ee ac
tualit extūe q nō poē existere in actu sine talli ee sic
... ee sile sine silitudie· bo a mō sim est· Jte ... ei mg
... ee pole ee nō r n alicui fore g° in pncipe sz i effi cias
... actoz que est p ducto tcatas· vn for siml p gnōm

est s̄m actum sb ee q est tz actōnis quo ē gnōo· vn
lz ee nō ut p form s° impssam p tūsmutacōz gnōis
q te sit ee m duo gnōnes· vna q̄ m hē in se actū q
est for· alia qua forma hē in se actū qui ē eē m p ca
coz q sic poē ille eem hēe ee p actū eãtur q te i oi ge
nacōe coiad z actō eãtōnis· sic g° ee p eacōm ē actu
sb q ee q ē tz ei nō hno ee ut form s° impssam q
eductam de pō eēne q suppoit ille i suo a° co q te ee
nō hēt in ee p ceacōz sz p gnōm q b q iii· xii· metħ
q for eductur de pō me te est gnōo· si a poucē de pō
me te ē gnōo· si aut poucē i tm nō ex m ee eãtō sic
pz de eacōne gte in aia si nō esse eãtō q ip ee eãture
p ducitur in effectū n q ip ee p ducetur de nichi
lo n poē dic q hē ee ut p form s° impssam p ceacōz
sic gia imprimitur aie ut dño sunt sit tata· s· eō q lee
q p hec ee eãtur ut sm̄ eo nō ut for m sb exns
ucio p suppoit n ut duracōe sm p us g° n eet q
ee q sit duracoe q sic nō eet n m q pma n v eãtura
ē esse q tn oz pone ut· s· decla b nō g° hnō ee ut
form s° impssam eē est actū sb ee p ceacōz sz hnō ee
i sua ee ex i u ad eãturā in q m est p ducēs eam q
illa est effts ei· Qd argut 2° q· ex r est res ad a°
nō q existit· Jd q revia existe eãture nō ē existēr
simp q ab ee· sz solus eō eãtōris ē talle· sz ee eãture
nō ē existē n sb q tā depēten ad manutenētiā eãtōris
et i in quo dam r q lz eãtura ad deū p o exactu ei
comis· bo exactū gbuacōnis q eē r s id hñd rese
actus eãtōnis passiue q gbuacōnis q sic id ē eãtā
existe q ad a° existe q o o d ad a° existit q existit s°
ab to c eãtr r nō existit oio· Ad 3m q m ē de pō ad
tēsione· sz nō sm a° ei aduenientē q°c· Jd q nō ē sile·
q m nō est in pō ex ad extēsione m ut sm q id nō ua
dit ad actū extēsionis n p a° quo ceūt extēso i for
tm ee nō est in pō ad ee nō ut sm̄ uadēs ad actū
p a° informantē· sz solū ut tz existēs in actu p lz q tiat
actū eãtōnis q est effts eãtōnis ut dictū est· Qra
sup eēm eãture n absolutū reale informis ipm appo
ipm ee p bam suffic· q plia me° impbata qōne quoz
p° est q unitas bonitas unitas n a° addit sup eēm rei
absolutam· q n unitas cui lz nitet ille ad q imo
mō di eius q dicit mx· pmta que ē eius ab ee exn
ae· q lz n addit sup eēm rei hait n unitas n bon
tas aut bonitas· a° mō di ens q existit i r· n q hē
for addita ipi eēne rei alū c eãtu realitate actua
litatis admonēd intellem n tū deseest suffi cias ac
tualitis adexndū p se ex intellū· Sz assupta i hc
in hone plane pz ee sm & ee quo ad existit i r
n est for ab ta addita eēne alr ē possz existe suaac
tualitate quidato q nō sit for sup addita· Sz solus
aus fundatus in ee rei nō ut est ee rei abte sz solū
mō ut ē eãtōris effts nō esse ex se est tāte actualitis
q ex se possit existe in effectū· Sz lz solū hē m eãto
re incp m e effts q ex lz hē q r us ille fūdatus i ipa
eēn necāo a ex se ipa q tū suppoit illa rō· Rato
inca ē q lz eēn nō ee n p ad ab m addita ipi eēne q
id existat in p ee q nō est eãtor· ē g° eãtura de se n
hns existere n p se n m a° g° ei aliud ee a se acqri
p ceacōz q ea deni tōne illi ee ad q sic in infinitū·
Hic lz arguit ille ad id q se sic sic ee ē pole ee q nō
ee q nō ē nece ee n impole ee sic q illud ee g° nō n p
q d s° additu hē existe sicut n ee nūa q sic in infinit
Ec lz mō dicēs q illud ee ē pole eiu acqri ee sbi ē
partus s· q nō hē ee n in pō n ee· v tu q ē de se sp est
q ad dnt phi q ois for q est de se sp ē q ad dnt phi
q ois for q m ē ... est actus quidaz q nece ee· Sz q
nō est nece ee lz est pactus· s· q recipit impoli ee q
m q o nō nō uadit ... in infinitū q id ee p m nō re
cip aliud ee a se· q nō recipit ee n q recipi i a°
q eo hē ee· sz hū dem lz q pz statuz fuitis piculo sior
q· s· for eãturam ex se q ee quo eãtura for ut exns

ut no sint pole ee si nece ee nisi quia sit impo^{le} esse
9 cu no sit nisi mcu nece ee cmoi est ee diuinu n p
plificam ut plixit anne ali in gonib; ordiarius de
clamm. Ex quo sc3 q omis for cature creea q est
de se sit qta diuina ee q ee di q q sit pole ee q recipi
unt impo^{le} ee q q illi sur du sit p3 omib; absur[d]u
e g^o id in quo fundat tota solo. Qz si forte dicat
q solumo dixit sm opio3 pho3 no sic sencientes de
reua no he dco yn soluat arca su ro3 loqs ut x'a
nus si mem3 in soluta. 2° id est q tale ee no p
ee actiuis n^c sta in aut for aut opositu a tyndi di
ces q b3 no sit sta in recapi de se sto porcaco3 e tris
g^e sto sic p'u^{m} a for das actualite ee n^e sic for dat
actualite a li suo mo q ad pincitus e de g^e q'titatis
l3 q'titas n pdice^3 de ipo q no pos stare qm no est
for star de pto ste de c'ee n^e ti. se ipis a suo ee ee^e
no 9stitueret pinetu si suo eo ee x'n^e nec eet ad p
metu il eencus ex'ntib; iti^a ua cui q'rm d^r anne a
in qonib; ordiarius declaum q q d^r simplic' sit p
intia id in qoe de r'one imperfecte quol3 dedeg im'
Ita algazel in loyca sua expsse dic q h' ee ex'n^e
actiuis est entas a anne uult q ee n^e rei actu ee q
no est q ip ut q sit ulis aut pticis in aia l' ee actu
a uil q sit a q no sit ut in qonib; ordiarius sufficient'
declamm'. Aliois a sup d'' mete dic q istud ee e de
pmeto actitas a id q est eo ee n^e e de pineto g'uis q
a ipe suffic^t 9fessus e iam s9 9dixit q eo ex'n^e e for
addita ipi ee n^e no sic q ee ee n^e 9stat q no sta x' q
de nllo mo ptinet ad pinetu actitas. S3 g'uis q sicu
est actiuis stalis nllo mo e de g^e ste sic p'n^{m} sic nec
ee ee n^e q ex' ee g^o ee n^e a io no cadit in 9positoe 9a
q est ingne ad 9stituend' ad 9ositu q sic est ingne
vn sic illud boetii de tri. c. ij. Vnuq^q b3 ee sui ex'nis
ex quib; est. i. ex ptib; suis d^r 9m ee. naq id q eo
est nllo p'sius 9iuc g^e. Ite sup illud d' duab; natis
que est hois dic 9iucto 9iu ee a id q est n^e cuius ge
nis n^e eui sce rois sue a io ipoz 9po ee no pot itelli
go 9stitto a quo id'' q sit ingne p se de c' ee aut foim
g'uis aut diue d'ce 9positu e' ig^e no e il spci spalissia
aut s alena 9stituta ex g^e ex diua 9stituit tu ee 9
co q e 9ositu ut infra dicet que ui no e ad ing^e ide
tocius q iy ut g^o g'nalissim in3 aut diua aut spes spa
lissia aut s'baltna si solu ide ptis cuis que e ipm q
est cui est ee no ut p c^l. si ut for ex g^o que est quedam
diuina pticipaco p q aliaz in qone p'inas diuini q
ee no est g^o sicut a mo q no est ad ing^e si solu id cuiq
ee. Sic g^o tenad' est q ee no sit ab absolutum additi
ee^e cature a inherens ei p'ta co3 ut for inhet in pguo3
et li no solu ee ee n^e ut ille ut ille 9stite^3. S3 a ee ex'n^e q
negare 9cedit n^c tn d' est q ipa ee ex se sola tepta
te sua sit ip'' ee sim a li p huc modu sit id eo a ee li e'
soli diue ee n^e 9^t ut ia amp dice. S3 solu ex li q e effi
di a li quo ad oe ex'ntie de ee q ee n^e iam c^t pmo in fi9
ut sm li ee ex'n^e no addat sup ee ia n r'' ad efficiente
inq'^{m} e eo ut certa est pticipat in effctu diuina silitudie
ut adeo tu si forta ip inse ee ex'n^e pticipat q no pot
d'ee ipi n sicut r'' silitudis fundatus in albedine non
ip albedo n^c tn ad re ab ipa. S3 id' re differens q solo mo
p q declabimus in qone de resoloe no q ee sb suo noie
dicat r'' a ee sit ille r'' s3 q ipa ee ut e sb tali r'' e q'ta
ecnua pticipacoe q'dam a li no pticipacoe alie adue
nictis ei a ab^a ut intendit aduersarius qui intedit p
bare q ee ad ab^{tu} addit sup ee m sic r'' no acq' nq
fundamentum acq'. q'm e' id est i mediatu fundatu
alic r'' si id eet in mole a ex'ni inquo natus e fu
dari cor respondens. sili r'' eet i mole ut nppudco. v. de
est altim ex'ni no possi a nichil aliu ille respect' ex qo
fundamentu manet. q^r sic ee in eo q e ee est in eodem ipal
a iller'' sim n sit aliud ab^{tu} fundat in sola ee g^o a ille
r'' eet in mol. yn a 9io qua p ee fundat r'' in ee ad de
um. id q ee pot separari ab ee a ille r''. si aut no. — d' q
dic sic ipe dic q r'' no acq' n q fundamentu acq' v'' e s3 q
assit q ad e imediatu fundamentu a' cui ac. d' q li n ei
oib; illis respectib; qui fundant in ex'ni ex n'a ipa ipaz ut
9^t in actiuis a passiuis illi p q inp de^{te} quol3 declaum
in qone logi de r'onib;. In illis uo r'' qui fundant in
uno ex'no no solu ex n ipi9 finiti. li cum h ex actoe l illi
alti9 ex'ni ee id no est il'' ut 9^t in pposito ee e q fundat
in ee ex sola n ipi9 ee n^e s3 tm ex actoe altius ex'ni. s. no
di i mol ee q' ppm eem ita q le r'' nouus. p re inp ee po
citur ab alio ex'no sb illo r'' i mol p io q' eo ut s in ista
qone declaui. Qz g^o assuit q p ee funda^r res ad dm inp
ee sim ee n in q'^m ee e id 9sua ee a p ip ee q adeo ee acq'
no ut q a res. s3 ut a^l intento qua. s. est effec di p q' ee n^e
acq' r'' ad dm ut ad sim p'm efficiens a li q. illi p ipaz
eem a effectiuo p actio3 dei ee eem ut ip'' ee n' addat sr eem
n solu r'' aut po' q ip'' ee n' ad sit q id p q e ee ut e effc
di. Qz g^o 9cludit q q' ee q pot ee absolutu3 pot separari ab
ee. sili a ille r'' p illi' ee separacoe a ali f^{m} est q' sicut ille
r'' citus e in ee p di acco3 de tm sic p subtracoem actois
di ee illam in 9suando sepa^r ille r'' ab ee a ip ee in se ip
corrupi a ad n'' citur quo ad ee ex'ntie. Vnq ee est quedam
ex'ntia a pticipacoe quada li est p'fupte silitudis diui
ee in ip ee ee n p ceua; a quo ad li d3 ee ee q'da ex'nsec'
pticipacoe p q dic lec' de trin. loq's de deo e for q' ee ipm
ea ex qua ee est. v' dic 9m a que no ab ao huc mutuat
decom a que cetis omib; ea'de quasi ex'nsecus pticipa
coe 9stat no de qualz sue ee n^e ppetate diced' e. S3 ab eo q'
no albea si sua ee ppe est qm ex eo tm q ex p'mo deo ista
trasfunditur ut de in ea3 diue for p'ticipacoe ppe recte
dicatur est p quod p3 ro ad id q arguit sic qd ad dm est
tale ex sola r'one ad efficiens no h ee tale. Si g^o ee d'se
no h eo. S3 ex sola r'oe ad efficiens no hebit ee. S3 req'
ad forse in forum n^c ad a^o sufficiet. Vo ee q sol9 d3 e ta
lis q sue ee n^e ppe de ipo d' e ye e' sua ee est ip'' ee no
soli ee n^e. si a ex'n^e sue q nlli cature 9ite pot a in hac
simplicitas diue ee n^e excedit simplicite ee n^e cature q'
n nlla catura ppe te sue ee n^e est a io no e ip'' eo sui. S3
pticipat ipm in aliquo in forme le ab ip ee n sic 9clu
dit. S3 sola resoloe ad efficiens no quatuq. s3 q e effc a
silitudo ei9 quo ad ee ex'n^e a li no p ad additu. S3 inp
ee fundata absq oi adnecoe p3 solu r'' a ip istu ex
tinsec' pticipaco3 ptim3 ad pinetu de actiue a li p mo
quo r'ones actiue sint fundamtas ut e declaratu i qo
ne de r'oe 9tn ee ee n^e ptin3 ad pdicatu de g^e. ut disti
guat 9m. sup. v. metl3 n^c tn ex'ntie e oio absq ex'nsec'
pticipacoe ut ia declab' que 9 no pot eo ab ee a p intelli
s3 ab illa h ee q sit ee ut ali' p actauim. li posset ab
ee p intellui ei q e ad q cu ee tradit in 9poe ee^e cature
9 de 9po' ex quo e a quo est. pticipaco autem que 9sistat
in eo ee n^e pot eod ad ee a ab ee a p p li tale ee est ex'
r'om a intellui ee n^e ut no differat re ab ip n^e q' dicat so
la r'oe q' meis que sola r'oe differt vnu eo3 no pot in
telli sine 9io alteius differut tn medio mo. s. i inten
coe a in hiis que sit eade re a que sic differt eo3 vnu p
intelligi sb 9io altius. S3 dic ille n intelligo quid sit
differre intecoe ad q differre r'one declaro ut intelligat
eade r'o le a albu intece se differt ab alt r'o le a li in se a
tali mo differendi quo diua uulz faciut 9po'co3 n^c ex eis
fit ad 9poitu eid a q id deo no 9pa' ho feru oppositu alis
aut oppositu r'ol in quo ad ee n in quo ad ex'ntie sua ut
in ee in intelligi posset sb opposito alti9 illo3 ind3. re so
q r'o le a albu dr'nt re sic sta a actiuis a li tali mo dicen
di quo diua faciut 9pom a fit ex eis ad 9po'^{m} reale a q

id cto opatur sedm volē oppositu albi et quo ad sua eēm et quo ad suam exn̄am ut eē possit intelligi sb opposito alr' et quero utrū iudicat .3° q' volē et al' nō dicūt sola ro ne sic et diffō et diffinitū ut ullam faciat cōpōz in eo cō ex eis fiat ad opositu. Sz plus nō solū quo ad dif fenc s magis ul' mi' in eod' mō differendi s spēz q'ad in deo plus differt sapia et bōitas q' eē et uiue. Sz q° ad differre alio et a° mō differendi s spēz q' faciunt a' q' cōpōm in spē cōstitutā ex ipis et h' io nullo mō diffō ē ex' rōm et intelltiā dīe et eq' nc q' differunt sbā et actus q' cē spēs ex ipis cōstituta nō eēt unū pse. h' tn̄ p actus aut saltē nō eēt unū simpl' in for' s rē. Sz me mod' s. plus. q' rōe sola et minus q' re. Reia n' clau dat ocl'in rōis luci infirmitas nō pōt h' nō inde clar' c'ē q' differt plus q' rōne sola alr' e' g° posse pu' d' dīa et eq° sicut diffō p' de diffinito et eq' nc essz dīa ex' rōz ge nus nc eq° sicut diffō nō est ex' rōm diffiti nc eq°. quia plane ftā sunt clar' e' est q' differt mi' q' dna. re. ali re. alr' e' ex seq° et dīa nō cōstituet' unū in for' simp liciq' e' spēs sic nō cōstituit' ex sbā et accnte q' fluit ē sb' pōt g° nō inde qui meo mō differt et h' nō s' in ma g'a et mi' differre meod' mō differendi s'm spēz ut ap paret. si salū mod' differendi s spēm ab exinus. Est e' alius mo' differendi s spēz quo sbā differt ab accnte q' efficiant cōpōm reale ab eo quo diffō differt a diffinito l' quo mō dicūt sapia et bōitas q' nō faciūt cōpōz. oio ē medi' mod' differendi s spēz quo g° differt a dīa q' aliq' faciūt cōpōm in spē. Sz nō reali ut p' ius. vn' h' ideas eb' modis differendi ē dīa s mag' et mi'. nō tn̄ omis tr' ut duo cor' sunt meod' mō differendi s spēm. Sz indi uisis ideo et pp' h' al' q' est g° pōt intelligi sb opposito rōal' b aptitetur. g° ille mod' medi' attriuet' et in' et si nō cōpetente possit appellari dīa s'm intencōz ut oio id sit differre intentōe et rōe cē' et ad ii° factum est dispu'te de noie q' nō cū ē dare et isto meo° mō dixi et dico eēm et eē s'm cenē differre inter se et q' p' unū illoz ut eē pōt intelligi sb opposito eē exn̄cie nō dico q' posset eē n' i mente tn̄ al' e' si' existeret et nō existet. eē g° q' i rōe p'in in' ponēs ceñcie cīature eē id cū suo eē pōt sal uare cīacōm. ad' q' ponēs eēz appetitt qua eē eē abs ol exīnset' pticipatō ne eē id cui suo eē ut dere c' est cencia sue ceñe appetitte sola dicat' eē s'm eē tal' ullo mō pōt saluare cīacōz sic e' sola eē cīatoris ē id cū suo eō et nulli' cīature ut iā dictū est ponēs a' eē maxpetta te sua nō q' ē ab te eē nā. Sz quia h' q' tā ext'yseruis pticipatōe eē sic id cū suo eē exn̄cie ut de re cui ē eēm tali appetitt' ceñe sue dicat' ē ut eē talis bn' pōt sal uare cīacōz. sic e' oīs eēm cīature ē id cū suo eē v'nitū scd° ut in pō quolz expō sūt q' ista extī' pticipatō ipi' eē bn' et male pōt intelli' uno mō intelligēdo eēm cīa ture ad p'oie sb'cti ut in de qua ad h' pdūci actōe agentis ipm nō eē ad receptū in illo aut de illo pro ductū actōe agentis ut form' sactū q° d' eē et eē ad mō quo eē cor' albū eē recepta in se for' alb'edis ul' m' p' ade ad eē in actu et ē recepta in se for' stāti ul' aīa de g'tiare cepta in se for' g'ne et h' pticipatō albedie ul' for' aut g' cia nō tolli et rē intitas ei' s p'te eius solūmō i seco tinēdo q' ius sonare uba locī o dit q' ē accepta for cēndi est atq' sbsistat que infra expōnet' alio mō in telligūt pticipacōm qui dnt q' eē s rē differt ab eē (la° mō intelli: ista pticipacō intelligēdo eēm cīature ad p'oie obiecto ut tm̄ actōis de nichilo pductū sz p'm nō eē intelltō cīatē eēm ut est actuale obiectū et hz actōis de n'l° ipm pducentis sit similitudinē suam sl ut ip' eē ing'm ē siltudo pducta sit eē in q'dā pticipatū rōe h' siltudic deficientis ab ipō dino eē quo i tli eē pti apat nc tōlitatē nc p'te intitas ei' s solūmō siliz

atq' imitacōm eius in se cōtinēdo nō q' eē sit ad ac quisitū aut receptū tm̄ in ip' eē ut in sb'o et ē iste verus modus pticipacōis ipi' eē p' tectēs a' fan tastica ymaginacō quodāmō fingēs mod' cīacōis pcedē s mod' ul' g'nōnis p' h' q' g'nō n'alis suppo nit sbm̄ cīacō illo nō tn̄ pducat ad in sb'o. sz i p ducit istiz sbiectū et isto. so mō pōd pticipacōiu differt s spēm mo' quo eē pticipat eē et quo pti apat alius postēē p'mo illo mō pōd pticipacōm id ē mod' s spēm quo sbā pticipat eē et accntib; seq'ntib; eē. Qui posuit pticipacōz eē p'mo mō nō possēt sic p'ta saluare cīacōz p'pe cīacōz sic post po netes pticipacōz eē so mō p'e e' cīato nō est de a° sz de nichilo pcedit quicq' p eā pduci' q' et p'pe cīa tum nō de a° Sz de n'l° cīatu est. vn' si al' nollz po nē pticipacōz eē pductū nō de n'l° sz de a° ut de eē q'a q' de pōti suo et ip'm eē m de pō' nichilo ip' g' eē nō est p'pe cīatū. sz ip' eē. vn' uolens dic' q' eē sit ad pductum in eē' te differns ab eē' melius sal uat cīacōz eē nō q' eē pducat' de eē inte suo pō li sbiectiue. Sz q' eē pduca' in eē cū ipā et q' uit q' cor' sit p'oie q'dam ut pducatur obiectiue de n'l° ipā quid eē in se ipm̄ illo eē inceē nō de eē sic e' q' eet ignis cōpōtū ex m' et for' nō eod' cpāet in' sola de n'l° creando pducat for' ig's de m'. Sz q' ita q' eā de n'l° pducat m' sb for' et form' i m' n' de m' q'ius in n'lu pductōe m' sbpōta nata sit for' pducta de m' q' q' si h' ille intendat ad huc nō pōt p'pe sal uare cīacōz ad cuius intelln' oz p'o scire modū cīacō nis p'pe dicte intell' q' res sunt eē cīature ab eo de s' rē h' ē eē ceñe et eē ad p' eēm int' se tū dif fert t unicōe q'ad al' et rōale int' se differt i rōe ne ut dictū est q' q' ē ad g'nis al' s se eē pticipat ut ē siltudo quedā dic' ceñe s rōz eē for' p't' h' q' al' simp' e g° ad hōem simp' de c' rōe sr al' et ro nale eē a' ceñe simp' q' cōlect' x. p'uita nō est g° oio ē eaz ali' declarat'. Sz solūmō g'nis h' s. id cū c'a eē n' ad h' rōz unius g'nis ad spē actius q' eād' rōe eis q' eē ut in g'tūz cōnect p'm ti' excelam et q' iā patebit alicjtulum i ferius h' g° res sū eē cīature ab eod' s rē h' eē et eē a lig' q' tū differt in se intētōe ab a° s' intēcōz eē et ab alio h' eē ad eē. c' h' eo q' ē dinasitua de eē nō ad h' rōe ith' in quo fundat' i' sbtiu' ius un' sup illud d' ebd' dīusū ē eē et id q' ē dio dum. q' e' d' so ē theologi h' eē dnt intelligē q'taz ext'n' denoiatōe ab eē sū p'n" q' unicz pōi eit nō eē ad sz eē nō c' dns hiuaiutate. dō' ez eē Sz eē ad unū ad eē di quadam rōe sū g'nis eē a' dīa q'dā pticipacōe et nō cōsilit' seneced' ē de exīste sū eē p exn̄ia simp' et deexiste ad sū dee peexis' ad p't' h' q' ut dictū ē eē cēnē equecta dnīa pti cipacō s rōz eē for' q' for' stāt' e' q' ē ad p'eēm ex iste nō s rōz eē effitu qua in exn̄ia pducitur ipm eē ceñe et id cuius est pductōe ipi' ceñe i eē exn̄ie et ē ad actuale ipi ceñe. vn' eēnē in ip' eē eq'dā p'oie ut p' cīacōz ceñe pducat' obiectiue i eē ceñe ut existat simp' eē intelln' eē nō ad p'eēm cōsilit' est q'dam p'oie ut p' cīacōz ceñe pducat' in eē ex istēcie ut existat aliq' de intelltu sz sic meod' p' h' eē eē q' eē ad et p'ius existē q' existere ad sic p' citatur eē ut existat q' eē ad ut existat ad s' in q'tam p'porcōz. lu' de cāus p' ir' cīaturaz ē eē et nō est ipm cīatiz ad cīacōne s. qua pducit' eēm exn̄ia cō e' meod' s rē sunt plures intēcōs s' eē uiue sentire intelle et alie h' eē a' sentia' aliā suppoīt et ē appinqu' eē p' o puro et uo s eēm et i

aliu dr e fiat resolo cpoti ex plib; intecto nulr spc sibi resolo inee i idest pia in omib; que ptedr a po qpo eae pe i eesta pceacois acti i nl ad nn re ee ei in re est piu i simpli ocepcus inetis ad nl fort nl decla actus nc formiuus nc declatiuus illie alci quita nl ipia ptedit. s; forbil i in quo incapit i forbilitas pea que educit ab ipo ut e d inonito p dcppis sic ex una for specifica pp h q duisifica i inmundo iferiori ueniut infinita indidua silr ex ee eato p ppea q duisifica appene fore in tllilet in finite nc se iungitur ab inuice sic est se incto i didivo; qui se viui hius multitudie; a multo i vin tate e sp e eod p rem di quel; res ee i ee ad ut di ingnieto illius ppos diuisu; e i q est i ep ce ad qad q diuin est eo q nc g est ab ea e educitur vnie i ex vnie sentire i ex spu idlei sp qli; sequi inn inntlli sus i rone suppoit q li; ptecens se ut no ex nlo s; ex a pduci inquo est inchoacio fin s ex ipo ee q ppe inc atiuus pduci ex nlo nc g fequi um pe sit p eacoz s; pocius p inforicom i soli io ee fit pe p eacoz ut actus pin simpx a ea pg iat tu exndi pductus ut poci ee dicat eacu a p qui eus i ee actum in exnca taeq io q e ea pina for lis eius uehemeci illi uita ut di inginito ppois dee i plus forie influes illi ut d p ppo de caus qui dic ometu no remoui; uirtute suam are oreino uet eam ea pa i exemplificam io pee i inuu ho nem q oz q sit i eiee i in pinis deinde viuu dinde ho viuu g est ca hos pp inq s; a inui s q qui poi ni i rea liente ca; hoi ee vehemecius ca hos q in ualitas qui ca eius e ee ipm ee no est actu n ato a io est inete diua ptcipaco p poictu mod q uo ei est ip deciando ad ppam n tui; rei ptin; ut dictu est. vn iuta an se suppoit eius b nm a itllin a ex ee pduci sic ex ofuso ut dic inue ita simpli cem oceptum s foritum ad ad inta g p scacoz fi n pot q sic ex a o relinq g q fiat p in forico in dico pe loco g ee p omib; dant ee p mod eacois inta a pena oib; viuetib; dat intam no p mod eacois s; p mod informacois. vn sup ppo de cais. xviii. oms res enca sit pp eus p i res inuo sit pp inta p a i sciat hnt pp intllucia sua dic oni. dat oib; reb; in eis p mod eacois ei inta no p mod eacois s; p mo forlem a silr no dat eis que sb ea a d scia intlligib n p mod fore sic g dico q pouens inenca id ee p iem dco ino ee i eem pot saluare eacom deu; ppe i die q pma ineco ir eacu inee exncie e ee eciue i q q alie incecones inead ee fint aeante no ita ppe per eacoz. s; pocius p ip ee eaci qda in forico; i ita q p ali qlem gnom i h quodamo p mod quo dic om. sup v inete. in po recipit forin vlem i inete for uli re cipit alias for. ois e for que p agens de po adactu deduci incoq de po uadit adactu pducto viui de alto pcedit p uiam gnoms aliqr a si solu differt p ee i silr hnt sl pm eem i eem i peand indiuisibilez tinsmutacoum sic q in eaee p istam pom q i inlto fo tius si differut p ee sicut q inenco p aa; opioz de ee i ee ad r ee exncie. vn pouetes gdus for p duisa ee a diam p oplectum i incopletu inead re. no sil p per tiasmutacom successiua educto viui ex alto dnthe tinsmutacoz ee gnom i gnom no ee inutacoz silita s; motu successiui ad q omis d for que p agens inle de po ad actu deduci inco q pino uadit ad actu per nlcui tinsmutacoz p ee i ee dio ut sid re sit inbru to viues spuas sile. i inutacone gnoms p form p ces tendi ab ee in viui. d in auuo i spirans i ex spiritu isple a n est mediu inutacois sit o p uo nc fit sivi

ino q uis e hnt ee ostitutum inead stali for p rem n cam h; illa duisa ee ste sil que recautur p motu oplete no hnt ee n in vltio q si tisinutaco tal ab ino ee i ad d a sola icecone inead for pm re gno e q viui de alto educi ut de suo polli inlto forcius si aq dicat q ee deducatur ex aco d ni so a se pm rem ipius ee pducto n e eaco. s; pocius gno q a e inutaco a eacone i sic qui ponit ee exncie inca tiuis ee ad p re ab ee i ab eius ee ini inlto ino siue ponat q pduci i ee su d ee posst ita pe i ipse eem i ee exncie inea h; ee p ea co; sic pouetes q id p rem sit ee n ee ecne p p dictu ino i si aco ino ymagiaco possit pone eem eaca de nlo d qui ul in qua eaus pangie gnom pducit ee exncie no ppe p eacom. Ad dca a e i sil ad ar ea inoni adducta ryna e p ordine. [Ad] p g de quo di sic se he in ad form in genone sic ee ad ee inc acte. ad q no est n. i ino oio ino se hnt in r for me iugnone q ee r ee incacone qui ignoe in suppomit i p eius informoz for inc a acq ut in slo i ee ipa inc acte no ul suppo. s; tota na rei in ipstaita pduci p eacoz; n meo ut in slo ei i d ip. s; inee ut ad ei i p itecio in ipa i de quo ipius informom pducaint ouis alie in hm do r ad alias intecones in ip ee poci dici pduca d ee a ee fore i po ad eem q eo i io pones ul id re eu for insico in ullom pot pone gnom q pductu pp ppe; gnom ad re d; ee i ab eo de quo pduci pones no ee id oee re p dictu inod bn pot pone eacoz. q ppe eaco no e de ad oio pones no ee diuisum re ab ee inlto ino pot ponie ita ppe eacom ipi ceue i ee exncie inea sic opositu ad eyu i for pduca a in eando for induce i in no dicet ppe eaci tocu s; in a sic manductis illi assilugnone ad eacom deceptoria est a fa ymagiaco no e que sp appont isib; applicari posst ad eacom. p q dic oin sup de d ip n ee inca p x nc oia nc nlla que in nlb; aut inathinaticis intelligut in theologicis accipiecai io; sbtilissime atq; eca tatissime intllucae e ctes ut si; ppas singlo; rones no tare i h quid pp inpitos qui duisa; facultatu rones deant ppas aut coes appat tetigim reuatinco e uel inodino ipa inltos cogit errare in theologia. Ad ii a pr ad id q p in illum inductu e in pno ronis ad cor qois q p se e in po ad p se no est p actu io in; ptcipat eo s; so luino p ad ad re ab illo. ad e q n e qui q e in po no e in sbm tinsinutacois q ip tiusinutaco suppoit de e pduc tu pductu p tiasmutacom neco e ad aslo q e i po ad p ductu de ea p q modu in est in po ad form. s; q ille ex fiat de ea. qui no q e in po no ta e sbm tinsinutacoins l; no alie actus acquisita p tinsmutacoz q obiu dicti d qui q p se e in po est ad p se sic p actu io pt intlli d q p se ee p actu illud pot intlli ul p g ee effi r p g ee for lis p o ino n e q p se ee in sola po ad nucq p se p actu io aut pticipat illo ali e res p se in; de no ee ad ee q e i pole inch e est sin ipius ea ut sit nc oducit ad ee pm aug i. de tni. i h ino ee que p se e in sola po ad ee p se no hr ee bo ino sb distingued q p se form ee p actu io pot intelligi l p eand rom ul p aa; i alia io; su intecoz pino ino ad hue nucq p se e p actu io q no pot ee ead is entis in po i entis in actu p q pli bo a ino bn il est q io q p se obiectiue e in po ad ad ut ad ee p se for p a ro; e p actu io sic e ee eature i ut est ad p eem p se e in po ad ee p existeciam simp a quo ad ee p eem p se e in po ad ee p existeciam simp a quo ad ee p ee; simp i ee ad p eem a no differut ee simp p eem a ee p exnciam simp p re; s; p intecoz solum u; silr ee ad p ex isteciam i uti q ino q in po est no p se. s; agens uad ad actu. pm hnc g mod salua eaco i datur ei pole a suu actuale i suffie intecone q differat sola intecone i no reqrit ip eaco plus inod assumeat. q. s. d; q differat reali qad t le; dca; tnt suu actuale a suu pole req rit gno ad q a si intecoe to. s. ee i ee q pducitur

X

tur obiectiue tn̄ quecūq; ad pducit ꝯstitue p se ꝯ pō ut pn̄
eē ꝯ eē simul·i·ē ad pductū in alio ut sb q est forte i illo
aᵒ inque pducit ad q sbm̄ est q̄ ille rᵉ illius ꝯ sic h aᵈ sic
forte ꝯ̄tue ꝯ aᵈ sbiectiue vnū tn̄ coꝝ nō est sn̄ alio q̄ ca
re q̄ nō est facile q̄ vn̄ sic m̄. materia eᶜ adh q sit m̄ adij
in nō digȝ pducit· Sȝ carē illᵒ ē facile q̄ m̄ sit sb for̄ ꝯ co eē
in nō carē forma nō ē facile q̄ for̄ sit for̄· Sȝ q̄ for̄ sit i m̄ ee
eē in nō carē eē eam nō ē facile q̄ eē sit eē· h q̄ eē sit sb eē ꝯ cā
re eē nō est facile q̄ eē sit eē· h q̄ eē sit mee ꝯ ita h ple sb
iectiue tn̄ ꝯ̄e ē ipm̄ mle· si sit ipm̄ ple tiectiue tn̄ ꝯ̄e
est ipm̄ forte nᶜ coᵒ cum vnū coꝝ nūq̄ eēt sn̄ alio h ut
q̄ coꝝ simul ē vnū ple obiectiue ꝯ ꝓ h intius· q̄ for̄ p sn̄
am corrupcōe pōt separi a m̄ l' ꝯpoito pōt ipm̄ ꝯpoitū sn̄
m̄ corrupi aut ad nichari coꝝ nō q̄ eē p suā corrupcō
m̄ corrupi aut ad nichari vn̄ act' sn̄ for̄
nē pōt separi ab eē pōt ꝯ ip̄ eē ad nichari vn̄ act' sn̄ for̄
le q̄cūq; nō pōt pduci n̄ a suo pōn nᶜ coᵒ. vn̄ n̄ pductū
sit ꝯpoitū aut pductū eē alicuius ꝯpoⁱᵉ ut p p̄ri nūq̄
eēt pductile mee aut reductile in nō eē ꝯ e ꝯ ille ꝯ ma
eēt pductile mee aut reductile in nō eē ꝯ e h de ut pductū
ꝓ q̄cūq; ad pduci obiectiue p se ꝯ pmo ut pductū
eē ꝯ eē sit ꝯ· sla ē nō ē q̄ sit ad pductū ꝯ ad ut dr
feunt ab illo· Sȝ sufficit q̄ sit differēs ab illo sola intēcōe
ut p ex dictis ꝯ sic h ad sit pole obiectiue sic q̄ vnū eo
rū nō sit an q̄ sit aliud ꝯ ad nisi sola intēcōe ꝯ sic
pole nūn carē sine eēm nō est facile q̄ m̄ sic m̄ aut q̄ eē
sit eē s mod q̄ pōit· sȝ h est forte q̄ m̄ h p se sn̄ for̄ pdu
cetur meesit sb eē differēti a se sola intēcōe· vn̄ sn̄ est p
alsint q̄ carē m̄ ē facile q̄ m̄ sit sb for̄ ꝯ eē ē ꝯ neuti eo
rū posst carē p se sn̄ alio q̄ inhens reputat ex pte m̄ sn̄
fᵐ est q̄ adiunt de eē ꝯ eē intellū q̄ sic eē eaē sb eē ab eo
ꝯ differt ab ip̄ sm̄ rem sufficit eᶜ ut dictū ē q̄ aliē sb ipō ꝯ
sb differēti ab ip̄ sm̄ intēcōe ꝯ h nō vnū istoꝝ nō pōt eē
aut carē sn̄ alio· si utrūq; sit q̄ aūsint utrius q̄ for̄
p suam corrupcōe suppōit q̄ m̄ nō pōt adnichari i pt q̄
for̄ separatur ab ea m̄ eē n̄ pt q̄ eē differēs ꝯ eē ab illa p
separi ab ea sn̄ est q̄m̄ sic m̄ ꝯ for̄ differt p eēm sic lu
berit dūisa eē ꝓ ea dūa ꝓ ꝓ eēm ut dicit' insequnē
n̄ sȝ si for̄ separata a m̄ dūa uirtute ꝯ̄ua insuo eē pmo
h puetur illo eē quo for̄ ꝯstituit ꝯpoitū ꝯ m̄e in ꝯpoito
adhuc m̄ pōt corrupi sn̄ ad nichari ꝯ p a corrupcōne ꝯ
ad uisone corrupte ipiᵘ mᵉ quo ad sui ꝓpri eē q̄ sola intē
cōe differt a m̄ ꝯ̄sit ꝓpō q̄ eē ꝯ eē differat sola i tēcōe
ipm̄e corrupte quo ad eē corrupitur eōl ꝯ eē sp mane
at eē ꝯ̄ si ꝓit m̄ nō corrupi n̄ p corrupcōe for̄ e m̄
illa nᶜ eē n̄ p corrupcōe eē q̄ est rē ad illa te m̄ m̄ q̄
est de fōe nᶜ sue m̄ eēm n̄ q̄ eē ꝯ ꝯ eū enata est ad n̄ ali
ut corrupi ꝓ ꝯ huīt eē ꝯ sequeret' oppō pho q̄ m̄ rē eē
rē nō sac ple eē ꝯ q̄ sic ꝯ ꝓ nō ut m̄ ꝯ for̄ ꝯ eē ꝯ eē diffe
rēti ꝯ eē ab ip̄ p quoꝝ separacō ab ip̄is soli eno corrupit
ꝯ q̄ ꝯ pnt tiecti e. Vn̄ q̄ addit actus sn̄ forte q̄ q̄cūq; n̄
pōt pduci n̄ cū suo poⁱⁱ nᶜ coᵒ. cō q̄ n̄ e nō tn̄ ꝓ q̄
q̄ eē differt ꝯ actus ꝯ ple ut dictū est ꝯ ꝯ addit ab illo
n̄ pductū eē ꝯpoitū ꝯ eē· cō q̄ n̄ est illo tn̄ ꝓ q̄ q̄
differat actus n̄ eē ꝯpoitū saltē ex dūisis intēcōe
q̄ eē ꝯpole alit ut dūiso a se sm̄ tēcōe h eē sufficit vn̄
ꝯ ē q̄ nō pōt eē salueri sm̄ eē aut ad nichilacō n̄
ꝯ eē dūa ꝓ ꝓatur m̄ actuali e ꝯ sui pole. Alia ꝓ q̄ q̄ po
tiē eē in ꝯ eē ꝓ potuit eam nō posse intelligi sn̄
nō eē eē· cō q̄ rᵉ eēt. Si potest eam ꝯ sic ut eē p eē
ꝯ ꝯ eēn' eē ꝓ eē cū sua eē intēn
cōe ꝯ differēs ab illo sola rōne sic q̄ intē dūia ꝯ
eē ut ex ꝯpoⁱᵉ q̄ rē differēs a' intencōne sic ut nō te
ꝓ ꝓ eē eēm eāre ꝯ ꝯ eē ꝯ eē ad ipō ꝯ. Si dif
fert intēcōne ab ipō nō est· q̄ ut p ex dc̄is. Ad ad
sue in ꝯ ꝯ ꝯ sile eēt ꝯ eē ipō m̄ hoie nō pōt ꝯ eod
intelligi sb intēl' cō q̄ dᵃ ē nō sileᵉ est in hoie ꝯ̄tū p
rōᵉ h rem ꝯ p intellm̄ q̄ sic nō differt intēcōne n̄ sola
rōne aliqual· si tn̄ ꝯside h se ut e dūa alia ꝯ eē rem ex p

re grāis est cui intencōni nō id le ꝓ q̄ re differt
ab eo p intēcōe bñ pōt intelligi sb ꝯ ꝯ in hoc sb
oppoito cō ꝯ nō ut in hoie ut dictū ē ꝯ sic dᵉ
q̄ ꝯ ꝯ eēm eē idem re ꝯ intēcōe nō pōt saluare
cō bñ tn̄ pōt saluari ea p̄ illa ꝯ eē eadē bñ
differt illo sm̄ intēcōm ex quo p solo ꝯfitē ꝯ
que pōssi induci ad ꝯ eod med m̄ in ꝯ sn̄ to
ꝯ̄ sit est. Quecūq; sunt eadē nūo re meod nūo re
vnū coꝝ nō pōt intelligi cū oppōito alterius q̄ p p
sibiū ex ꝯpoⁱᵗⁱ l' m̄· Si· b· puta ꝯ̄ile in isto hoie
ea p una rōle l' b puta ꝯ̄ile id meod hōe e· t· pn̄
rōale· g· e· ꝯ a· rōle ē rōle· q̄ si sile q̄ e in hoie
pōt intelligi sb irrōli· gᵒ ꝯ irrōle pōt intelligi sb
rōli· sic ꝯppoⁱⁱ sb ꝯppō q̄ est impole impole e gᵒ a
pⁱᵒ s· ꝯ sile in hoie pōt intelligi sb irrōl cō e ꝯ
cū dicit q̄cūq; sunt eadē nūo re ꝯ· vᵉ e si ꝯsideret
ut sunt meod vnū ꝯtū est p ad rem i intellm̄
q̄ sic sile ut e in hoie ꝯ rōll sola rōe differt a rōli
ut dictū est· Ad m̄ q̄ est meod nūo ꝯ re q̄
id nūo re eū illo a· si ꝯsideᵗ ut est ꝯtū p sm̄
intellm̄ nō est vn̄ q̄ sic sile q̄ e in hoie ꝯ idē re cū illo
differt intēcōe aroll vn̄ ad intellm̄ ꝯ po toꝝ cō q̄ sile
in utroq; p mussu pōt ꝯfirmi vno mō ut ē ꝯtū m̄
hoie ut m̄ h hoie sm̄ re ꝯ intellm̄ ad mō nō ut ē ꝯtū
in hoie ut m̄ h hoie sm̄ intellm̄ si pmo mō sic maiore
vā q̄ sile in hoie ut ē ꝯtū p rōle aut m̄ h hoie p
h rōll est id rōll ꝯ intēcōe differēs solū ab eo
sola rōne· sic est bona for̄ sillī ex ꝯpoⁱᵗⁱ tal· sic h
b· ea ꝯ h b· eē gᵒ· e· e· a· Si minor ē ꝯ q̄ h sile non
ꝯpari ꝯ sm̄ irrōl eā ꝯcessū est ia. S· Si sō mō sic
maior ꝯ minor sunt ꝯ ꝯ ꝯ sile i m̄ h eē rōm ꝯ ꝯpari
se a p intellm̄ illa oppō q̄ eē rōle ꝯ irrōle· sic nō ē
h for̄ sillī ex ꝯpoⁱᵗⁱ in quo med' ꝯ dr eē id nūo
sigti pᵉ nūs ex mor nᶜ sufficit q̄ sit id ꝯ sile
ex ꝯpoⁱᵗⁱ nō rem n̄ p illa ꝯ eam. Quecūq; vn̄
eid n̄ nō sē eadē inē se sunt eadē ꝯ quecūq; eā se ꝯ
sbn pⁱᵒ ꝯ rōle ꝯ irrōl sunt ꝯsile eē eē rᵉ eē ꝯ nō eē. Alia
id q̄ ille ad id adducit nū h q̄ mag differt ut
se eē ꝯ nō eē que sunt oppō eē eand' eēm ꝯ dicit
ꝯ̄e que sunt oppō eē eand' eēm· gᵒ for̄ ꝓ nō que sunt
oppō eē eand' eēm q̄ eū actualitas grāis que eē p
dūi eā ꝯ differt sic ꝯpoⁱᵗⁱ eā que eē olō eē rōm
eius apud intellm̄ ut est m̄ quo ē for̄ sic differt ab eē plalita
te q̄ m̄ re eē aliq nō est id re cū illa q̄ actua
litas eēm que eē id re cū sua plalitate quo for̄ pōne
ta q̄ m̄ eē est p p̄ta q̄ nō ē sile n̄ p illo pōne
re q̄ eē nō ē possibilitas sbiectie re q̄ h pduci
ipm̄ eē ut in qua sic pducit dūa in ꝓ re plalita
te grāis ꝯ for̄ in ꝯpoito re plalitate ut i m̄ ꝯ pōne
tes id q̄ eā nō e p s eē ꝯ eē nō obiectiue nō e sile
ut p ex dc̄is q̄ ꝯ q̄ sibi actus ꝯ pole intēcōe dif
ferunt re q̄ tn̄ nō q̄ ꝯ ꝯ dūa nō tn̄ ꝯ q̄
in oppoito differat. Ad illa que inducit ad ꝯ
ex dc̄is ꝯ eē ꝯ ꝯ inꝓpando expōm q̄ illᵒ eē di
in ad quesitū p ꝯ ꝯ ad pⁱᵒ dr hō· ꝯ dūisi
eē rē ꝯ id q̄ est dicto ex ꝯ h q̄ mō quoꝝ bums
tetigi· q̄ b q̄m̄ dī dūisum est eē ꝯ id q̄ est eē
logos quid intelli· p eē id q̄ p m̄ id illo eē q̄ eē
ex p rō· sic ut ad ꝯpoitū· si q̄ nō sic q̄ ex ꝯpoⁱᵗⁱ
illo q̄ q̄ m̄ m̄ eē ꝯ ipm̄ id eē indū est q̄ illo
nō ꝯ ꝯ eē ꝯ pn̄ q̄ eius q̄ id ꝓ ē ꝯ ꝯ h eē
eē ꝯ om̄ nō eē incipit nō est sn̄ nō dū ē q̄ sic
intelligo h eē p m̄ ꝓ sit tn̄ nō dū ē· s· ineo q̄ ē ꝯ
ꝯpitiū eō eō inse eē ꝯ eē eīus p ꝯuacō a' ex tā ꝯ
illo ex ꝯpoⁱᵗⁱ addit om̄ dūisum ē eē ꝯ subsistēcia q̄
ē in subsistēte nū q̄ ē id ē subsistēs ut corporitas ꝯ

corpus humanitas et homo ipsum non esse in idem est eo quod non
qualitercumque est et si enim abstractum est tamen in abstracto. Et
ac hoc abstractum et concretum et in quibus non differat re sed tantum in
consideratione enim de diversitate modorum unde exponitur id diversum
esse et non quod est consistit si id uelimus exponere de esse causatum
quod acquiritur per causam et ipsum esse tamen acquiritur non obstante
quod sunt re cum tamen differant ratione uel proportione in eodem. Unde
dicit de ipsis quod diversum est esse et id quod est in intellectu quod per esse
et per esse eorum eius in effectum que per causam eius acquiritur ut patet ex
sententia cum concordat albertus dicens in libro suo de causis. cap.
c. ij. ubi hanc propositionem exponit dicens sic uideo quod est hoc ad esse
esse et quod est. sed nunc per esse nunc per id quod est. a quo modo cadit in dicere
quedam fit per esse in materia eius uel diversitate in quo diversum
cadet ratio di materia creature que est sed post primum esse
re diversa esse et esse. Quod sequitur. aut uero quod est acceptam forme
essendi est atque consistit. exponitur communiter de generatione composita dicens
at uero quod est in se forme essendi quod abstractum in intellectu accipiatur
proprie accepto dicitur generato est atque consistit. ut corpus eo quod cor
poreitate habet est et homo eo quod humanitatem sed ex hoc uera possibi
litate ponere diversitatem realem inter corpus et corporeitatem hominem
et humanitatem. sicut enim homo est aliter ratione sic humanitas et alitas
ratio alitas consistit. si uelimus exponere de esse causata et forme esse
ndi quod accipit per causam dicendum modo nullo modo ex hoc potest ar
gui diversitas ipsorum realis et in uerum hunc modum concordat
et patet id quod ille assumpsit omni composito ad est esse ad
ipsum est ut dicitur omnium. quod ad est. aliud ad est et sicut ex diu
sis compositum est et ideo omni composito. et omni subsistenti ad est esse
aliquod quodam quod. 8. ad est et quo hoc patet ex predictis. ¶ Ad 3m
quod in omni transmutatione aliquod subiectum differt sed re ab utroque termino quia
et media est ubi est subiectum est esse et tamen non esse et non esse ad quod non est ex
eo quod est subiectum tantum et non terminus. sed ad per transmutationem acquisitum
in subiecto sicut quod id in generatione et corruptione formarum in quibus
esset generato si in subiecto esset eadem re cum alio terminorum de eo uero
quod non differt est subiectum transmutationis quod per se est non est subiectum nisi
quod in proposito et in generatione que fit per informationem sed diversa
esse in eadem forma sed re ut dictum est 3 de unius et sexto et
in istis substantiis materia creato. sed subiectum sit id re et alio terminorum
et sic dicendum creato factio esse causata quia ad est hoc non differen
tem ab esse quod acquiritur per creationem sicut generatio fecit statim ad
differentiam rei a forma et esse sicut quod ille assumit quod sicut in est ipso
ad formam et esse per nomina sed re sic esse ad esse et non esse hoc est sola
ymaginatio est ut dictum est supra et tamen quocumque modo sit de
proportione generationis ad formas generas secundum considerationem intellectus et esse ad
esse et non esse. quia dicta sola intentione differre a forma generationis
non sed re et esse quo creature quod est similiter sola intentione sed potentia
differt ab esse quo est et ipsum quod est ex rationem ipsius quo est sic
dicta ex ratione generationis non dico ex ratione generationis sed ex ratione considera
tionis. quia intellectus accipit formam ut in terminatione accipit ipsam
sub ratione generationis non accipit ratione terminationis quod apponit dicta
et esse et ita utrumque est ex ratione utriusque et similiter est de esse quo res
est et esse esse quia est ad quem aliquid esse causata est subiectum et terminus transm
utationis que est creatio expositum in quo de proprietate generandi
passive utrumque sit in subiecto ex qua ad hoc utique concedo dico
quod hoc in generatione et corruptione [illegible] forma esse [illegible] in eodem instanti
tamen sed rem forma. una compositione albus abiecto et transmutatio
fit in instanti per quod ad inducitur istud tamen instans distinguitur ita
significat sed rationem quia eius instantis fit prius forme potius abiecto quam al
terius inducto illa abiecto fit in potentia significato et similiter quod non
hoc potentia est transmutatio in qua sit in instanti proprie propinqua ad formam
inducendam et esse sub illa in eius mutatione eius et non eius. sed in instanti non
esse forma et esse non esse forme sequitur illa transmutatio fit in
medio significato et ipsa forma inducto in 2o. significato. sic dico quod in
creatione in eodem instanti sed rem non esse ab esse rei creare abi
cit et transmutatio fit quod per quod in esse producitur. sed istud instans sed
rationem distinguitur ita significat quia eius instantis potentia est non esse abiecto quam
ipsius per creationem acquisita illa abiecto fit in potentia significato similiter
quia instanti esse prius est in medio esse et non esse sed rationis considerationem

quam prius non esse recipiat esse et ut est medium proprie sed est subiectum trans
mutationis in proposito propinqua ideo creatio ut est transmutatio que
disponit ad acquisitionem est in signo ultimo et in hoc signo esse non
est significatum. sed terminus creationis quod ad terminum ut est actum sub forma generata
est subiectum transmutationis que est generatio. sed proprius terminus eius ut ad generatum
et sic esse creature non est medium inter esse et non esse proprie est esse
in proposito propinqua et subiectum transmutationis que est creatio. ut non est subiectum
actum sub esse acquisita est terminus creationis ut ad causatum quod ratione ac
quisita in illo ad per creationem habet tamen ad esse. sed esse tamen et non est illud
esse exnunc et ad esse esse creature ut creatura est. sed actum ei et id esse
ex tali esse et esse ut est quo est et quod est. compositum unum per actus generationis
tamen ipsum exnunc operatur ex esse exnunc et regeneris ut ex quo est
et quod est per actus sicut unum per se compositum est ex quo est. 8. ex esse et quod
est. sed ex eo quod ad est non tamen ex diversis in creationibus quoque
modo ut dictum est. 8. unde ipsum esse simpliciter que ut eius indifferens
ad esse exnunc et non esse est subiectum creationis ac est ad causatum terminus eius est
et nullum est in generis quod sic sed diversum generaliter id est prius et post
ius se ipso et causatum generatum sine principio. et subiectum sunt in et finis ut
subiectum hoc quoque modo in et finis coincidit in id et quod magis in
modo est id enim aut quod esse in ille quod est terminus generatione esse terminat ipsum esse
sic terminat in formam et ultimus terminatur per se addita 8 per dictas
ut in sui ille per formam. Ideo enim non est in metaphysicalibus
quod generatio sunt in animo dicta non a forma non a forma quod est esse ab hac est
nec ideo generis nec ratione dicta sunt. 8. a forma que terminat id enim quod
esse ultimus est esse omnis dicte in genere in illa sunt et se tenent ex parte eius
quod est. unde esse exnunc est primum forte in rebus et ipsum que est res ipsa a
quod est communissime acceptum quod est proprium cum generaliter formam generis ge
neralissimum importat hoc est ille quod dicta sub esse per quod est et ipsum quod
est quod sic esse enim esset sic significatum. sed ex intellectum esse nec et
eius quod est ipsum quod est sic ipsum esse et ponitur ex esse per se ad genere
ne sub ipso generalissimo quod per dictas descendit in species subalter
nas et specialissimas ex quo plene patet de formis dictis quod creatio
passiva forma est id est quod esse exnunc rei create in modo sed re uel
ab ipso sicut ab ipsum esse. ¶ Ad id quod arguit probando quod creatio
passiva sit id quod esse exnunc acquisitum per creationem ut concludit
esse non posse id esse et esse per quod non possit esse id re est ipsa
esse potentia ex opposito eius ad esse que est eius potentia ut nunc recipi
entis eius potentia est esse generatio creatio et esse id quod non ualet quod creatio
sed quod est transmutatio quod creata est per potentia esse sed quod in proposito ad esse
et ut in proposito est media inter esse et non esse sic transmutatio ge
nerationis est actus et potentia in eo ut esset media inter formam et
formam et in proposito quia est in proposito quia est actus in potentia sed quod ipsum
esse aut exnunc est potentia continue in quantum est terminus huius transmutationis
in quantum ad formam est potentia et actus in eo. unde non magis sequitur id re
creatio et esse quam generatio et forma hoc enim motus non sit in acquisitio
partis post partem eius quod acquiritur per motum non tamen propter motus
est per illa que acquiritur sed re nec illa mutatio est id quod acquiritur
sed rem nec illa mutatio est id quod acquiritur sed re nec illa mutatio
est id quod acquiritur per mutationem. unde sed ambo. 8. creatio et esse sunt
actus eius esse. si esse exnunc est ad re ab ea ab esse non oportet quod sit
id re. quia sed aliud et aliam rationem esse sed actus eius sicut nec qua
litas et quantitas sit id hoc sunt actus eius id quod diversi de
sunt actus eius. unde conservatio et esse quia non sunt penitus esse id
quia conservatio non est actus nisi composita ex esse et esse non est
actus solius esse. Ideo creatio conservatio et esse que non sunt omnino
id nec forte in creatio et conservatio hoc sit id esse causatum conser
uatum non proprie hoc non eadem ratione refertur causatum ad causato
re et sub creationis actum et sub actum conservationis. Ad uero ad illud
arguit secundo quod ex comparatione creationis ad motum patet quod gener
atio quia hoc motus ipse non motus ut sub autem tamen tamen mo
tus est id ire generatio eius est motus ut albatio generatio albedinis
generatur et ipsa creatio generatio esse quod est terminus eius. dicendum quod non est uerum quod supponit
de motu sed in quantum dicta quia motus nunquam est esse id re ut est
subiectum et tamen terminus quia quod producitur per motum producitur ex
ipso sub motus ipsum a subiecto supponitur. Ad uero producitur
ut terminus per creationem est ipsum subiectum eius creationis et acquisitum per
proprium ut esse exnunc convenit dicendum habent ambo ad creationem

passiuam. Quod non ad id arguitur tertio ex oppositione creationis
ad motum penes dictam quod motus est actus existentis in potentia
quia ut respicit essentialiter potentiam. creatio non est actus existentis in ac
tu et perfecti per esse recipiens respicit actum quem potentiam actuat autem
existentis in actu sed quia hoc non est nisi esse ergo et cetera. Dico quod si ista ratio
quod si plane fuerit est creatio eius non est actus non existentis ut est in potentia
ad esse et media inter esse et non esse sicut generatio est actus medius ut
est in potentia et medius inter formam et formam sive inter formam et privationem
vnde tamen generatio quam creatio utraque respicit ut subiectum essen
tialiter potentiam sed actum. Eius ut tamen respicitur quod potentia. Quod
arguitur ulterius quod ponendo esse recipi esse ideo non potest
saluare multa que notantur de creatione mentibus quorum primum
est quod potentia non possunt intelligi in esse. Similiter quod fundata est in
ipsa ad partem sed patet ex responsione posita ad illam quod si fuerit sed
quod esse creature autem eius non sit aliquid diminutum et imple
tum. quia sed hoc non est ponere quod sit in esse et esse aliquis participatio
sui participans et participatum ut supra inductum est. Vnde quod
fuit est immo bene quod ponere participationem sed esse in esse creaturo
separata et sic non tamen aliquis rei inherentis. Quod autem adducitur ad il
lius probationem quod id sed ipso non participat nisi est possibile primum sine ipso
sine quo non est participatio. Dico quod dixi est participatio in actus
vna quam creatura participat esse ut sit actu qua participat
actu actu ut actu sit sed quod dicitur illa regula boecii de ebdomadibus. Quod ecce
est participat quod est esse ut sit actu non participat ut actu sit
et patet id quod est participat esse ut sit et non ut participat. alio
quodlibet esse autem ut sic potest res multis participare secundum duos modos
supra expositos ut in sua esse ut ipsa esse sit quedam parti
cipatio et diminutum esse sit ipsum participatum non in se ipso sed in sua
similitudine que est ipsi rei esse et est verius modus participandi esse
et sic non participat id se ipso sed creatura participat creatorem
hunc boecii de trinitate cap. Ex hiis formis que preter materiam sunt iste
forme venerunt que sunt in materia et corpus efficiunt nam formas que in
corporibus sunt abutimur formas vocantes dum ymagines sunt assi
milatur eius formis hiis que non in materia sunt constitute. Sed preterea in eo
sed id sed rem est possibile primo sine ipsius sed actu intellecto quod non est
inconveniens sic est ergo est impossibile ad dictas recte admitte ut hi
tum est secundum quod potest intelligi participatio ipsius esse inter aliam
ab ipsa esse comparticipante ut res illa sit quedam participatio in
ipsum esse et est illa ymaginatio generatio et continuatio quodammodo in se
inhibet per quod dicimus quando dicitur participare actu a se ipso quod
recipit in se sed conditio in prima boecii id quod est habere ad
partem quod quamvis ipsum est potest quod tamen modum secundum boecium omnis res
habet a modo quo participatur esse et dicitur in regula fit
eius participatio quod ad iam est. vnde participatio esse omnis et ad
a modo quo participatur in habens participatum ut res illa ab ipso.
Et non quod ad esse equivocatur in ista ratio sicut diximus quod res
ad est ut quedam divina participatione alio ad est ut eo quod est
sui generis hic eius dicitur res ad esse non in se actus secundum inhabens ut
corpus albedine illud dicitur res ad esse eo quod est sui generis in
terminate ipsius esse primo autem modo quo dicitur res ad esse participans sed
inhabens dicitur res ex sua esse et eo quod est sui generis et sub hoc genere
exponitur illa. sed tamen divisum est esse in quod est dictum secundum philosophos esse
subsistentium dicitur solo quod primum sicut quod sunt ea tamen que actu in se habent
et subsistunt. Decimum quod inducitur est quod non esset eius par
ticipatio si ipsum esse esset id quod esse. Dico quod illud est si sic esset id cum magis
non esset actu modo participatio eius sicut est in solo deo sicut id
esse et esse non in potentia nullum participans cadit ut quod non sit est
id quod differat in essentia et est in esse ut quidem participa
tio eius ut dictum est. Ille autem intellectus quod nulla est in habendo in se ad
differens secundum rem cuius plenitudinem in se non habet ut sed non in se
in albedine dicitur participare quod non plenitudinem sicut nam omnis
iustitie aut albedinis in se habet sic est non habet iustitiam
in quantum est per eam ipsius iustitia vel albedinem in quantum esset per eam
ipsius albedo. Quartum est quod de metalibus non esset ergo quod non
est ergo in potentiale quod patet primum actuale quod non possunt esse si possibile
non actuale in se esset id quod non videtur. ponendo eius quod sicut id
re differens ab intentione sed saluatur ergo. quia ergo non est possibile ni

ratio differentiam que datur ei actuale situm quod non dif
fert a genere re. sed sola intentione. Quintum tamen est quod tunc non
esset distinctio praedicamentorum sed anologia in participando esse
non sit idem inmodo in eodem quod per se consequitur sic. et non aliquis ille
sunt in situ. Ecce fuit quod non est in vnum et idem esse in eodem
ut patebit in sequenti questione. Sed quod est quod aliter non possent
situari actus anologiarum vere in esse. Immo esse sic ex
ire actu ab alio esse actus sic recte sicut est aliqua ab
esse actus in est ergo esse est quod quidem anologum abstra
tum ab ipsis magis sicut inus participat esse diuum
sed in existendo diuersa similitudo quod sit actus. vnde esse ano
logum ad sciam non est ad id singularitate. sed so
lum ecunte quantam sicut rationem quod sit communitas generis quod con
tinet sub se .x. genera quod diuificatur secundum diuersitatem rerum parum
ipsius. vnde philosophi asserentes esse ut sunt. et non dicere participa
tionem tamen ipsum attribuunt theologi dicunt quod eo esse
quo res dicitur esse dicitur ad esse et inde est quod hoc nomine
dicitur equiuoce predicari de omnibus ut dicit quem supra dicendum
est esse et quod est. Sextum quod non esset mutatio in diuisi
sit actuale a potentia. Dico quod nunc est diuersitate reali esse
id quod est possibile subiectiue tamen ratio actualis quod producitur de
illo per unam generationem. Sed est illud quod est possibile obiectiue
quod esse et esse rationis et esse rei possibile de quo producitur actuale sunt
per solam intentionem sicut de esse nunc sufficit ad mutationes
a possibili ad actuale sola diuersitas secundum rationem inter il
la ut patet ex supra declaratis.

Septimum sed arguitur quod actualitas existentias in se non sit actus esse
existentie quod esse existentie sunt sibi per se sicut vii methaphysice dicit philosophus
quod acceptum non est. et non quia est ens. quia eadem ratione non est existens in
quod existentis sed autem non secundum esset in ideo esse existentie esset actualitas et
non actus quod sibi ergo et cetera. Solutio sicut sicut esset corpus plura esse consequuntur
per ordinem esse sibi vnum et corpus esse per se alio et sic vnum
corpus esset participatio alterius sunt participantem alio quamuis fuerit
quod est esse summa actualitas quod nullo potest participare sed il
la ratione illud ab. Quod est participare actu potest sibi ipsum esse nullum
in actu participat sit eius participatio quod ad ideo est et actu ad quod
esse suscipit ergo et cetera. Octavo secundum topicum dicitur vnum rei tamen
vnum est esse quod sibi contrarium actum in se habet vnum est ergo et cetera.
Quarto sed boecius de vnitate et vno dicit esse quod est id est quod vo
cationis vno est et ex seperatione res destruitur in suo esse in
vnitione conseruatur quia quia actualitas sibi non sit vnitio vna
sunt materia et forme. vnum ergo tamen est actualitas et sibi quantum ad
compositum ex materia et forma. Quod si actus non habet actus esse esset
quod sibi de consumatione perfectus fractum corpus secundum non manet
sine suo quia non manet in homine ad esse existentie quod fuerit
quod manet existendo sine suo fuit ergo quod actus substantialis quod
non habet actu esse existentie ab esse sine sibi. immo habet esse existentie
perpetuum. Dicitur aliquid quod vnum vnius rei vnum est esse existentie
quorumlibet forme fuerit ideo sunt substantiales sunt actus et quod
ipsi substantiale sunt sunt forme sunt compositum ex materia et forma substantie ipsi
esse et ipsum esse est idem in quo substantie et actum substantie et existe
quod sic terminate et sic totum est per vnum esse omne quod est in ex
tensa est quod subiectum extensionem quantitas extensa est quod ex
cedit ipsa extensio quod in extensa est. actu non actum et forme
quidam substantiales sunt extense quod sunt in extenso sed tamen non vna
extensione formam quod est quantitas et ideo ut dicunt quod diuisione
participant esse existentie diuisione habent existere sic et quod di
uisione participant esse certum est diuisim modo dicitur esse vero
secunda existere quod ei formaliter competit existere quantitas existit
quod est in se existens quantitas existit quod est modus quantitatis
existentis sed se. Primo existit quod est modus existentis in ordine
ad aliud et sic intelligendum de esse et primo ut dictum est secundum
dicitur saluari analogiam in esse sicut supra praedicamenta et ali
non vnum dicitur et sed quod habet in suis notata quod est ergo quod
forma. si plures forme substantiales sed in differentes partes inueo
de hoc est ut supra dictum est id non habet vnum actum existendi
vnitati per vltimam formam hoc est autem contra humanam naturam

actum ex n̄di n̄ p acam tol. qu c nobilitat cor ab
ala. s. organizacom ı armoniam corporeitatis illa
ssalis que dabat esse desinit dare esse ı ala q'ditati
cor o'tat sim esse in quo manet in virtute esse q dab
at precedens for ı ig q ad cu una forma b ice sic g
dus mixtionum qui dant diuisa esse dica s oplectum
ı implectum ut dem e s dece lucra aliacoe ssib
ı idalite in quibus pfor in tec no e p n m exndi co
plectie s inchoatiue ı dispositiue tm. s sola ite
ultie dia i for dat esse exnae pfcm ı oplecti i quo
uirtute man omnia esse in oplecta p cedentia q se tene
bat ex pte gnis ı desinit ille mixtiones dare esse sb
ide impleti ut e aco ino intelld q in aliquo talium
sit plures for re differentes. s intelle sola q in
eod sic pone pla esse differen b rem unu oplecti ad
in oplecti s3. dic ut dicit sint duo esse exntie ı duo
exntes. v n ı in x dut n hu esse exnte ab ala nt i nob
q. sz q esse exntie p dine hit opositu ex core ı ala
ı ala atq cor paciam. Q si in x cet dx esse exntie
unu icatu ı aliud catu esse in x dx suppositum vn d
septe in dea q ne no pono forin esse p n m esse ndi
q c q ponamus in x n m huam su suo esse alias c
est due exntie ı duo exntes ı duo supposita q e in
pole. Ad iii in po esse qsideanda dia int esse esse ntie ı esse
exntie quoy utriq e quo esse est ı int esse m id q ipa
est. est aut id q esse est in unaqz re dr loq do id q
ei q'r rone ne sue b se esse no est inta esse paciptacio q a
d m esse qua esse inse ipa est quedam ssitudo dim esse atq
dine esse no q in acto sup additio c ei n quo ad i exi
pciat m fili do est aut ista pticipacio dim esse b rom
esse formis q p ipm esse esse ut pactu s ppu esse ntie hit
hr id q res est ex ide sm gnis q sic ens ı na acon
ge dicta no solu figmentum ut dem e sup ı oppoi ois
esse creature ex illo q est b se ı ex illo esse sic ex tali ı for
li sic ex q est ı quo est ı di hs eis opositi ı istud esse
abstractum in p intellm ab illo q e ad de g sic q tus
q sit alioy e esse anologie pticipatum a reb x p ıoy
s abstractu ab ente q e sba ı qualitas q hs est ens
q anologice pi de x pmitis Est no dcu pticipacio di
in esse in esse esse exntie in q est silitudo producta a dino esse
b rom cae effitis q p ipm ut pactu sum actuale i q
est silitudo producta a dino esse b m id esse effitus q p ip ut
pactu suum actualem ita q esse ı ide eius q e ı ide
eius quo est actu esse productu q esse exntie abstractu ab esse
x pmitoy anolo e pticipat ab eis ı osili anologia exnts
pi de reb x pmitoy exntib. sz esse esse tin p esse ntia
sue apud intellm e esse diminutum esse no exntie in ı per
fcm no hit n ex intellm nu n ı utriq hoy esse ta exn
cie q qne exntie duplex est qdam n o e esse ta exntie
q esse simpt dictu qle esse hnt m ı for su silat su ac
cidentalis in oposito qdam no e esse ta esse ntie q exnte q dr
sbsistencie q est suppositi ı rei inse sbsistentis p e a isdi
mod ultimi b sbsistens quo ad altum eius pte que e esse
sbsisten in esse os aliy moi sbsistendi ophendi possunt
sb esse esse q in alus qdib usi sumus ipo esse esse ntie ap
pellando. s. esse esse esse q q rei absi eo q in se sb
sistat hnds in se esse pfcm sbsisten actual exntiam
suppositi c q no hit esse exntie n ooplnisione in illa
forma e ı in b ing posito exeat q sbsistit imperfta sb
sisten actuali exntiam hnt exntiam ne ı esse ne sue
qua sunt i exntia ne ı esse ne sue qua sunt in exntia id
q sunt sili ı opositu ex m ı for s. ex core ı ala i x. b
sbsistit in supposito dino p fca sbsisten actuali ex ntia
sic q illud opositu exntiam hat exntiam ne sue ı ex
istencie qua est in exntia id q e plena tin actualita
tem exntie no hnt ex se q no hnt eam n ut ptes
in toto ı ps in q m in toto hit esse pole q e ı imperfcm p h

e in creaturis separate ı distincte a quol suo existit pfcm
actualitatis b q dr esse sbsisten in esse ex intellm Ad qon
g descendendo dico q si loquar de esse esse ne simpt do dicto
ı sili de esse exnte ai esse quecuq no e ppe esse sine suo esse
esse ne q est ppus actus eius quo exntia dr sic albedo e pps
actus quo ad album dr sic g n pot esse albu n hat hnc
albedinem sic nl pt dr esse b n hat esse esse ntie b s ppu ı s
est de esse exntie quotqt g sunt esse ne in eod sunt de p incto
sic su actiuitas tot ıntio sunt esse esse ntie in eod ı tot esse exntie
ı si unu eoy sit pole r alioy sicut una esse est pn r
alia. vn si esse sic ta esse ne q exnte simpt pncipale e q
esse actiuitas sicut sba pncipalior est ala q actiui s. s. esse
utriq q est forme sbal pncipalis e q q in vn ı in oq
posito for in vnu est esse ta exntie q esse ne simpt ı no pla. i
h enim ois for sbalis e p n m esse ndi q posito in quo e ı ut q m
o his for q sequitur in q posito pprietates ı passiones ı o
actu illius ı po esse q ala no sequit n in eod esse b q d i vi
r de eb o. id q est pticipat eo q est esse ut sic e no ut pti
cip quol a d b dic om. v tq g ı ip esse ı aliud ad cu ipo
ab uno solo. r ab eo q est. q reua dic no b theologos. s b
phes ut p ex das in p de g esse. Sz redit ad id n e ited
n q sic id re in eo q est ip. q o s. ı ipm esse ı id aliud ad
cu ipo ı oseq in om. s illa pticipatio q eo q e eo pticipat
n p or est. alia no posterior q no pot esse ad n pr n sit
vn in quol oposito p se ex m ı for sicut sunt due esse ne sic
sunt duo esse utroq mo si sint in oposito p actus ex sba et
actiuo qugtat se in eo exntie diuise sbe ı actiuitas tot s
in eo esse ut mo. Si e actus no hret esse ppu i sbo. s solu
esse sbi illo mo opositu esse unu ens p actus. sic e dr ad
ens ı ut unu simplr a for sbali in eo q q eat toti oposito
ex m ı for sbali sum esse ı unitate sic dr ad esse ens ı unu p
actus a for actuali in eo q q eat toti oposito ex sba ı actiuitate
sui esse ı suam unitatem vn si actus no heret in sbo ppu esse
ne pprm unitate. q unu ı esse osequitur se b lectu i x g
g sic sunt tres esse ne. s. caro ala ı deitas ut dictu e sup s in
ul impl distinguendo carne i m ı form sic s in eo tres
esse utriq mo esse ne. s. et exntie simpt. l pncipalius sic
illud q e for ı b tn ala tot r tors q deitatis r totius
humane ne i x. sic e ala tot r tot q deitatis r totius
ı caro unu est ho idem deus ı ho unus e xpc magis quo
ad b q sic ala tot sum esse q eat caro in sic q deitas sum esse
q eat ne hue vigs e ı vicinius unitur deitas ne hu
mane q ala tot carni. b illa est ab s in forte ı opoi
tione uno e ne d ine cu huana maior est post illam
que e tum p in unitate sic ut dic b eq huardus sup
ei istam q eacco esse sui q facit n dina ı huane hoc x
ne dr q est ho dinus si no loqui de esse q e sbsistencie
de si unuq esse b. sbsistit p una for ul duas esse l e q
dat rei esse sbsisten si b se hit esse separatu sic dico q
unuq sbsistere esse sbsisten ul p esse m in solo intellu si
no sit ad ex ul p exntiam ex intellm tm vnica ı het esse
quocuq sic in eo esse esse ne ul exntie simpt dcam ho e
i solo intellu exns suppositum ymi est. unu ho esse
suppositi p form exns no ex no n. vnica suppositum est p
exntiam vnu hns esse esse ne suppositi cu unitas i utio
repugnt plalite esse p esse m ı p exntiam simpt dcam sic
ne unitas sppoa repugnt vnitati for e ı vnitati in e. i
mo si forte in re no hret in se vnitate ı esse esse ne sue ı
exntie simpt s ppum ultim esse possz ocurrere ı oposi
to ne possz ab illo hn esse supposita sic ne unitas sup
posita aut opposita sm qua ne esse oposita aut suppositum e
hunc dr locus in de unitate ı uno ipn unitas e qua
unaqz res una dr ne pot esse una unitate ne solu v
nitate e una. sz ei ta ta dm e q dm in se unitas e
qr desinit esse unu desinit esse. inde e q quecq e ide e
qr unu ı uno e. l. i. Q p si res unitate ducta ad esse
ı unitate i illo esse custodit vn esse ı esse unu i separabilr

q aer habz s p' esse

ro
nia ... aia ... valde ...
... e ... 2o

coniciuntur se unit esse sit na et h metim q ut e maior unitas et maior entitas tec et n e manus de unitate et unit dee titate teq et q unus et pfectius est unu inore et pfore hui do unitate sui unis et pfctius e eius viore et pfore hundo entitate sui unius et pfectius esse. s q cuiq modu ee q qcuiq meod existit dna p eem pris unitates hnt sb unita te toti nc pp unite toti amittunt pprias unitates sic g et hnt ppria sb ee totius nc ppa amittunt ppr toti. Jmo ma gis p unitates et ee ppa qs hnt manentes. h no effectiue a pma unitate cessat ee q unitate totius dute locao i d ee ee a for ee incatis quan e me. vn phi sic dele vint i entes ee e exncia fore om. q. et for me vni nead ex qmitate uenisq ad vnu gstitui et q for g exns i m q p ficit et custodit vnicuiq ceim unitas q e tesentes ap unitate que tamt eam esse plane q for q existe si m gstitu gpoitu unitas e unitate gi accepit adeo q n ea nit eam et h h mod pere ptitipacionis. Eu g ee et vnu sint eiusdem rois sicut nlls pot dre q m vno gpoito ex pli bz no sit qa unitas q vna que e totius gpoita ex plib jmo m et for et quecuq sut i illo sb unitate illi ita net suas ppas unitates et p unitate eius q e forle et pn le millo tamt unitate totius sic nlls pot dre q i vno g poito ex plib no sit ad ee q unu q e toti. jmo m et for et quecuq sut in illo sb ee illius retinet sua ppa ee et per ee pin et for in illo tamt unitate toti. Et ut id id appli cem ad gfirmacoe dictoz m p ee a qoe sic nlls pot dre q unitas q cuiq in reb e ad additu ei e o aut illr ex qb gpo ut e dr gm. sup. iiij. meth. sa cuil rei est una pse no p rem addita itu sic nlls pot dre q entitas sui ee q g no in reb sit ad additu rei e est aut illr ex qb gpo ica te ceptonis et entis in h eni ut dic phs i fie. viij. meth. q po nunt re ee in actu diuisam a se ipa q fiut in po s; ut d ponut re ee in actu diuisa a se ipa q fiut in po e in actu et it i gm. in rei unitate e vnu id e q fiut in po e in actu et u dic phs no h a iam oio peer motore pducete rem de po in actu et sic si no ht res aliq cau siue unitatis et siu ee i actu exncie e u e ee additu eene ul vnu re differens ab illa. q id est a a ea s for sic albedo est ei cendi album p motore si g nullo mo tenendu e q i vno no sit il viai ee n h intelligatur de ee suppoita siue subsistencie tale e e ee vnicum quo p se et po subsistit et existit ipm totum gtines in se pla a quo gsistunt et existunt m et for sta sui vna sui ples qs sint ad subsistentis et exitas quo q subsistit et existe actualis eius q sut i existe et subsistente no p additi b q l le dicat q ee sit ad additu exta re diuisum ab eo q ex ph cat illo q que diuisi ee fundatum in existe diuise dm ex istere sic et que diuisimode fundatur incute diuise dm ee et ut s ui n poriet ee exute ad additu re differes no p ponere id ee in vno hnte in se pla il pod q meod soiu in for ul inciaria dna dit totum ee exncie. Jn quo h e hnte in se pla dic illud ee exncie forme additu intre differes ab eo cum est q si ita eet no opterz ipm plificare s platitate eoz quae ipso diuisim pticipat. si po q esse nullo mo sit ad ad dim. s; e i d ee res s ptinctum mod. nete e ee ee plifi car; meod sui esse sui exn e pt id q e subsistencie sui in ipa re ee apud intellm sui i ipa exncia ex ut dictu e. et sic de tiaco gomis l intell. de ee. et datiacoe gomis pcedentis eqa de a est ... in se pla dna plificatur s coz plificaco sine fiat scdu sine exnc simp s; plane p; de accntibus q fiunt in sca parte et manet in ipso tiusteto de quibz etc e ... ee hnt. vn accepti e ad ul ultim s h ocd. S [illegible] distinguo aut g ibr aut id pus in sca parte et s ho apoitu aut no et hic id ee e ut de nouo acqsitu s; h n p gnoim incm aut p causalitate aut p id q remoz phibes no p mo mo nc s o ut p; nc. 2o tn q ee totius sn repugn ee illoz que sut in eo ut p; ex dcis et io nullo mo est phibens tn q remouens phibens nc agit et id a quo phibes remouz. S; expoit illu sue nc ee a re ab eo e e

q no fiut pus sb ee et iam no est n in sola po s eius nectio p actoz alicz alie agentis pcedit in actu ali e res s; pus simp de no ee deducet ad ee. s; in actu pt pcede ul agete eo a quo remouet phibes in a gete a quo no pot esse n gnetis aut eius g ut pus. vn si qnz p solam actoz amouentis phibes p ee de po in actu. h no e n q de nouo no enim simp q no e n in sola po que ee in actu acquit. s; q exns i actu vno mo e in po ad existe in actu a mo et re mouens phibes ne res sit in actu a mo p se agit te id in quo subsistit phibes sicut et modicam entita tem que sut siles in pte et in toto ut s for linee s ficiei que p se s extense et for lapidis aut alterius que p actus sut extense qua sut in qtitate po s plificate ita q remouete phibens stati s pla in actu p solam solom gtinuitatis et h q ex se erant plures res gtinue s; mo sut ples distincte d ute boecio de unitate et vno oia unitate appetitu e q ul ta sut vnu d uolut. Quecuq e s aut na unitate vniuntur aut saltem eam simulacio imitat plali tas aut no est n ex ggregacoe vnitatu que vnitates si sut disggate faciut multitudine. si uo s e ggrate s i u faciut magnitudine q pp ut vnitates qtitat gtis et discrete existes i in ul int e n q ille disgga te sut et ille gtie gsut de illr que extedut qtitate et sic id q e ee ee actuatu separatoz a sca parus sic pole ee gtiget ee in unitate x. Si ei hnitas x i xpo assumpta a ubo nllm ht ee pum pter ee supposita in catu manete assupcoe te s matu h naz ieu d in teret sic posset si uellz ei ipe uellet hret ee q pus no hnt e g ei acquisitu de nouo q e i pole q u p gencaus nc p causas nc p remoues phibes q assup to facit q hnana na no ht in se ee separatu sui distin tum ab a q requirit ee suppoita et io cu subtrahit assupto statim ht exncia suppoitu q no in q subst to illa ul pot u separacoz nc hnane a dina s se ca po q no dat ei nouu ee. s; solu nouu mod ee ee pus g hnt id ee q no. s; pus no s rom suppoiti s; simp eis exncie q mo pp separacoz ht s rom su poita in h eni solo dnt exncia simp et subsistencia q no subsistit u separatu existit a a alia ee a e exncia simp i gnuo e subsistencia inseparato. P s; hna n i x nllm heet ee pnm. s; soluni dm suppoiti g id no sit ul ee in catu hnitas g x nllm heet ee x sic no est x e catum q s hnam nm q u e catu ul p Deisto g ee e x ticipacio ee catu gns fm e g et e. De isto g ee ex nencie q est subsistencie sac q est forlz a for dante et ncie ee e e et h e sepa rate siui ee encie et exne simp ulli c e et h e sepa tum aut distincte ita q id ee q est eene p exncie s in q est a for simp e ee subsistene sui fm eem siue s exncia i q dat i separatu aut distincte s; e ee est absolutu aut est respectiuu a for relatiua. pro ho mo hz exnciam subsisteue ois catura s se exns sepa ta a quocuq a so mo hnt exnciaz subsistencie sole tres pe dine. vn a dina ee no e ideo aliquod ee subsistencie qua nllm ht ee distinctu ul separatu a dinis psois et subsistencis eaz s; ee eis eene et exn ae simp e unu in troz p s ht dna ee e una illis pt ta se subsistene ad a et h q ad ab aia roali n e i xpo ad ee subsistencie q nllm ht ee distinctu et sepa tum a dina na et subsistencia ubi et a q ad aia ro i ad hoie ut e pso in nllm ht in se ee subsistencie q no e separata a in alic ee subsistene ht h in p se e separata nullo g mo i inte in se pla a eene differt r se pot ee vnicu ee tm n id sit q d est exp mitur in diffinitiua roe q dr q disto e oro indicans de q e ee de quo itlr assuptu i 3a ite q vnus rei vnicu ee

a de quo dicit boetius [in] de trinitate c. 2 Omne esse ex forma est. statim enim non secundum quod est materia sed secundum formam que in sigillo est effigies aliis dicitur. et sic non videtur secundum materiam esse non d3 sed secundum propriam formam pro eo quod prius quarto ad illud quod sit esse quod fundatur in unione forme cum materia quod non est unicum sed quod procedit. Et ratio non tamen ex hoc sequitur quod in hac simul primum esse commune et sic actum ut ex prius ex dictis immo est esse quod est in composito ex unione forme cum materia in quolibet composito ex materia et forma sui per se separatum subsistit ut in aliis dictis suum in supposito alterius ut in ratione non est ille habet commune et existentie simpliciter ab alia roll. et hic non est ad dicendum nec ad quiditatem que subsistit unum esse divinum suppositum unum simplex ... nature omni. In illo sunt unum quod quod est sic et ideo quod sic non sui in quolibet hoc est quodammodo quod sit alia et ad quod est commune et sed id dicitur esse in x. simpliciter ceteros qui tamen unit unicum in x. est dicitur unice humanum et divinum et per eam etiam in x. dicitur totalis est tertium hic sed dicitur unum alio ad esse et commune et existentie simpliciter quod quantum meo x in me ne hunc non est divina et in x. et in aliis hominibus sed quo ad esse subsistentie nam ... et sic in x. et in aliis quod in aliis esse subsistentie est a forma ... non dicitur differre et esse existentie simpliciter quod non est ... in x. ... non dico ... que est esse existentie simpliciter ut est a forma simpliciter. Et sic esse quod est esse subsistentie non assumpta propter quod in x. in quo forma humana ad alterius subsistentie ratione non est eius esse subsistentie quod ad eum non divina natura in x. sed dicitur ei esse existentie simpliciter non tamen esse subsistentie quod dat ipsum subsistentiam alterius rationis que est subsistentia non absoluta sed relativa et hoc ... proprietate alterius rationis relative constitutiva suppositi ubi etiam ... in xpo non est ad esse quod divinum suppositum etiam est in eo esse absolutum sed relativum tantum. Quod autem dicunt aliqui quod natura est et existit qui subsistit ipsi esse unum et non sic differenti a se secundum rationem sed secundum rationem sui intellectus tantum et quod actus est et existit qui subsistat ipsi esse unum et non sic differenti a se secundum rationem sed secundum rationem sui intellectus tantum et quod actus est et existentie que est in mente et extra unum est non quod non sit ei proprium esse ut illi intendunt et ut concludit philosophus ... ex hoc patet solum si ipsum quo ad id quod est in quo ad id quod est secundum essentiam et secundum esse et secundum existentiam nullo modo est proprium non quod est magis quod existit quod philosophus bene sentiebat quod ex illo dicto suo quo in se unum quod philosophus bene sentiebat quod ex illo dicto suo quo accidentia dicuntur entia quia sunt entis aliquis putaret quod accidentia non habent proprium esse quibus dicuntur entia et ... non super hoc dictionem subdens et ideo forte queret aliquis utrum ambulare sessio aut sanitas significetur eius autem non esse quam nullum eorum est existens per se potens separari a substantia et solum sed ratione substantie. Sed substantie sunt ambulans fiunt de entibus et sedens et sanans ista sunt digniora ut sint entia. Sed sic potest ad propositionem illam de ratione qui supponit eam ex quo hoc precedente ut dixit sic dicuntur entia per se sicut que significantur figuris predicamentorum sunt ... unum eorum ut dicitur communis hoc nomen eius dicitur omnibus de quibus dicuntur predicamenta quod quod significat hoc vel eius id est unum cum eo quod significant dictiones predicationum ex quo concludit quod decem iste rationes divisas quia tenens dicit de ipsis significare esse et ita esse divisa ut non plus potest concludi sic actus non est ... quia est entis ergo non habent proprium esse quod sic actus non est esse ... esse ut ad in sta ergo non habet proprium esse ut ... actus non dicitur entia et quia entis ... esse ... cum esse que est sta non quod non habent proprium esse et proprias esse sed quod non habent sua esse et suas essentias separati sed ... et esse ... [illegible] ... dicit sine hoc ... ergo est et esse ... istud. Quod autem adducitur per illud de extensione quantitatis fiat per nobis ... non sit extensio ... in aliis ... qui sunt in quantitate ... extensio ... non ... per extensionem quantitati ... habet partem ... partes sunt ... quantitas ... alterius habet partem ... partem ... quantitatis ... ergo ... habet proprium esse ... a forma ... proprium

habet si per virtutem divinam existeret sine forma et similiter actu proprium esse habet preter esse illius in quo sunt et per eundem modum quo divisi de mente existente divisimode dicuntur esse et existere. Sed non ex hoc habetur quod propria esse divisa habent quibus divisive secundum se sunt aut atque existunt quo ad ipsorum esse non comparatas ad substantiam ut in ipsa fundante hoc non habet ex intellectu nisi fundata in substantia ... Quod ulterius arguitur quod si plures sint forme substantiales in eodem non habet esse nisi per ultimam non est quo ad eius complementum quod dicitur toti composito et intelligitur dictum est quod est in composito esse subsistentie rerum ... tamen esse in complementum habet per alias formas et alias primum. Quod autem distinguitur quod alie forme priores ad ... ut esse ... dare esse hoc in ... et sic in ... quod ipse sit et desinat esse est quod in ipso ... esse consistit ipsorum esse quod ... illorum per modum suo confert composito et materia. Unde anima ... non dat ... totum suum esse. Sed solum modo complementum eius et non sit ... per ... toti suum esse. Sed solum modo complementum eius et non sicut ... in complementis sed in ... formis ... et singulas dicunt tamquam differentes in se ... unum ... in eodem duo esse commune unum complementum et alterum incompletum ... in eodem ut in hoc duo esse commune ad unum forme quorum unum est incompletum non completum. Et autem addit si in uno sint duo esse illud est duo existentes. Quod quo ad ... dicendo duo existentes in masculino ad non duo res existentes in femineo vel duo existentia in neutro genere ut quod in masculino dicitur unus existens et duo existentes hec denominatio non est nisi ab esse subsistentie sive suppositi quod non est nisi unum in uno sic predicatur et ut nullo modo pro hoc dicitur masculino duo existentes vel duo existentes non quorum sunt duo esse subsistentie. In femineo autem vel neutro quod dicitur una res existens vel duo existentes sunt unum existens et duo existentia hec denominatio est ab esse existentie simpliciter quod ... unum ... in uno suppositorum et ideo unus existens masculine unum dicitur res existentes feminine vel duo existentia in neutro et hoc in differentia in nobis propter ... forma in x. propter ... deitatem ... in x. sunt ... esse existentie simpliciter ut in femineo possit dici plures res existentes vel in neutro existentia ... in quolibet toto habente plures partes ... in ... c. m. ... habet esse suum ex hiis ex quibus est et ... illud ut ... homo constat ex anima et corpore et anima et corpus est ... quod ... quorum sunt separata quod ... dicitur ... in x. ... de duabus naturis de humanitate x. sic anima ... desunt esse ... corporis esse ... homo et si remoto ... desinat esse ... desunt esse ... Quod si sic ... habet esse utriusque ... unum si ... de trinitate boetius ... homo constat ex corpore et anima et corpus est et anima est ... quemque est esse est partis eius est ... quod constat per te ... esse ... non simpliciter ... solitarium ... super illud. In parte ergo non est id quod est ... ad salutem est esse partis ... ad ... et ad ... esse ... ipsum ... quo ... est in quo nullus existens est ... in eo est ad esse preter id unum quo solo est ... ut ... eius ... ... est tamen non nisi unus existens est secundum suppositum in masculino. Unde ... dicit quod in xpo ... esse ... in ipso ... dicitur esse ... in ... non esset unus existens sed potius duo existentes et duo supposita. ... unitas suppositi ... duas naturas in xpo ... dicit quod in xpo non est vel unum esse suppositi et non ad quid esse ... et ad ... non est suppositum ... in ... esse ... absolutum a forma divine existentie ... in quodam modo communicatum ... humanitate ... supposito ... in illi dicunt in xpo forme ad esse ab anima in composito ex corpore et anima ... ergo plane patet esse ... in suo ... formam non ... esse ... in xpo humanitatis ... o esse ... in ipso duo existentia et duo existentes et duo supposita ... ut patet ex dictis non est possibile ... forma existente in materia et non dare esse quod ... non dare ... esse ... ergo ... implicat qui dicit albedinem esse ... et corpus per eam non esse album sic ... implicat qui dicit formam existente in materia et composito per eam non esse aut non existere. Et restat ergo ... si ... plura esse ... et unum eorum esset prius alio ... non tamen ... ut concludit quod unum ... alterum ... non ... fundatur quod est esse ... ergo unum esse ... alio

Sz qrtus; mec̃ s̃ sbiectu ut p3 ex pticiatis nullo mō ex pōne
que poīt pta ēē i eod sc3 q ipm ēē a co pticipet ul' alr̃ dr̃ l3
q h ēē b se nō pticipet a co tn̄ ut s̃ illos ex ēē i ēē vniu
po'm io oppōni pticipat eo ēē io pm q nulla ē ma eens.

Q Ad̄ terciū al. q sbm̄ nō pot ēē cā actiuis exntis meo sic q
ē pō ad ad eo q in qm hi9 ē nō ens io nō pot ēē ut s
actu sic io sic nō ens pot ēē nō cā sue entitatis sbm ex se
solū ē impō ad suū actū g nō pot ēē cā ut s actu sic io s
a esti cū si ēēt cā sui actiuis g ac. C Hic est q uolitas ē
moueñs se ipm i actū uo di qui est actus e9 inquo ē cā sui
actus uo di g ac. C Ad qnta qd app̄ est de cā effiue actiua
gnali. Sz spalr p actus q ē ipe actus uo di quo psit cā
n effectiue ab ipa uo te q est sbm ē eius. Et quo ē rō du
bonis mea qsbm sit cā matialis iº actiuus sui i iui hg
sic in actu qm ad for3 sbalem l eam q3 ē ex se nō ē ii ipo
sic in actu qm ad for3 sbalem l eam qm ē ex se nō ē n ipo
ad form actiualem io nō ego qo exnte i actu tale
qle ē io impō quo reduci9 de pō in actū dico q tale exnte
in actu saltem uirtute i si nō foret q ad sol calid9 ē ipo
facit calid in actu uirtute i si nō foret calid9 ē. Et ut in
hic ēē dr̃ q sm plym. vij. meth ut tactu ē in qōe p cc de
sbā ē cā exnei ēē suor3 accīcin nō solū ut mhil. si i ut
sbā ē cā exnei ēē suor3 actiui l uirtut h h ē a se i nā
efficies. Sz alr i alr q ē cā actiui l mi h h ē a se i nā
sua. Et no sit cā efficacitas eorum nō h ē n a genante et
pducēte eē in sbē mcē pducetis ei ipm iēē impruit ei uitu
te candi effectiue in se oia acti i sic ut in h ēē distinguend
do q sbā ēē sbiecta actiui a sit h ē dr. Vno mō ut ly i se
pfac uirtute agētis insinuat qua uacū est io actus pdu
de d pō ad actū i sic ē sume dispoitū i impō actiuh ad io
actus. Aº mō ut est ad in n s se. si so mō de h mebro bm
ter me ex pedio dō q sbm nullo mō ē cā sui actiuis n sicut
nt i icā mlis existēto ad illud actus ēēh trasmutatiue ex si
pmo mō inquo qsistit difficultas qōnis sic dico dicēdo
qdam induo mebra quor3 pm ē de rōne moi candi actius q ia
est actu impō sbō. b uo de rōne i mō candi actius q mduc
actu in sbō in quo ad pm mbr3 sic dico q pcedit usus i oīo
ne q qncūq3 ad a form ssequit nr aliqne ppetates p
se aut actiones gnales it b illam form ingenāndo sic cā
sume dispoit q qm ē de se sic impō actiuh ad io actus ter
pte me a ex pte fore ex pte me dispo do ipm ut sit actū
hs neitas ad recepcō3 illi9 actiuis i ex pte fore dispo do
ca3 ut sit ncitas ad illi9 actiuus pduciō3 de pō me. Vn
gñans ignē q3 leuitas i caliditas sit p se ppetates se
qtēs form igs sil' dispoit mat igs ut sit ncitas pduc
illa de sua mat i h totū pcedit de uirtute agētis imp sta
igm i quo ad form q io igs statim a gnātus ē quo ad
suum form sbalem de pō me cum ad het i me te gnātd
pō que sue me adher me de pō. ad form sbalē ipas fors
actiues leuitatē. s. i caliditatē. Sz q3 h nō facit i uirtute ge
nantis ignē form igs io form actiui gnātd atribuit
gnanti form sbalē qm dr̃ gnans rem dat ei actū p se i
opōm illi9 ppām actiui a fore sbali ut sequele sue qm dr̃ q
form sbalem gnatā necio ssequitur sue pprietates i ppe o
pones q3 a ad form actiualem q est leuitas p cuie mod
se opo sita que ē motu sursū io phs dr q gnans leue
dat motū leui i p motū locū ppu in tn cā ppria agēs
talm actiui i opōm sue ipe fore i r sui totū a poitu
rōe fore tn. i sic quo ad istud mebrū qōnis pdo dicēs q
ē sbm p suam form ē cā agēs i efficiēs suor3 actiui
ppior3 i sil' om currētib; ēē ipm agētib; pmus que ipm
ad h dispoint b iam dictū mod. Quo ad sm mbr3 qōnis
in quo pur erat ppoita. s. de rōne ica mō candi actiusq n
dū est in sbō s actū. Sz b pōm tn̄ inquo uis ēē maior diffi
cultas dico q sbm gnatū b form sbalē h dicto mō nō sine
cā b actū suor3 actiui i opōm h uō q n q3 sbstm i pedim
tū quo remoto q3 de se a genāntē ex h ia cessaunt a sua ac
cōe i sic absens sume dispoitū e retinēto in se i s in i b3

uirtutem gnātas uirtutem gnātis b p dictū mo
dū statim cat bm form suam actie i b n sua psse
h9 actu i opōnes ut si igs form sbalem poss3 sbstine
aliquod impedimētū ne sit ssequere e9 ei caliditas aut
leuitas i sic ēēt igs i h nō calidus aut nō leuis amo
to statim se ipō agēte b pdictū mod fiet calid9 a leis
Sz h mag clar3 ē in ppris opōnib; que nate sūt sequi
ips formas qm p impedimētū retardatur qm3 pceteit
ne possit in suas ppas opōnes ut p3 de gni i leui āge
nera s for3 gnis i leuis cessante ipedimēto p suas
for3 gnitatis i leuitatis inuetūtur i trasferūt h b sū
io deorsū b q h suffic declam mptere quol3 Quū nō
sbstinet impedimētū i sūt impō tn̄ ad suas opōes
amoto impedimēto statī funt de pō i actū b pdictū
mod. s ē h9 intū qsadi s aliq scia3 cessante ipedi
mēto. sp qm uult p3 ei amoue9 ipedimētū qsidadi
psente uo impedimēto i si cessat a3 tpe amoto ipe
dimēto statim p hitū suū fit i actu qsidadi e oīo ad
g trasmutacōis qua gnatur hitus i addiscēs fit sci
ens i qua scies p hitū fit qsidans i scies s actū sq
mo ē ille ipō scies an gnōm hitus i ie post hit ge
ione dicte ē pho b de aia utrq3 eor3 nō cōe3 possi
ficut quod qm in est ille a possit qsidare n ad phibe
At i hic quod p doctrinā alteratus ē ille a admodo
quis nō est alcior in se ipa c est i ducto i actū a
alcm g altacōnis q3 aut nō est ppe altacō qsacs
b incū fit qsidans ex h clar3 q opō b actū mur dis
tat ap sua q hitus n est ē q3 exitus in actū qsidi
de pō nō ē ppe alteracō q est de cor9 alitus h n sic ex
tus de pō ad hitū. Sz ppe satus i p sco opinias ab
sq oio p q tale actū s qē opō pcipue pot sbm i se
causare de nouo post impedimētū iam remotū Et p eū
eundem modū dico q uoluntas sor libertas sue que
est ius qda in ipa ut ali testiquiur actiue uolunta
te uoluntas mala i i pui mēte ei in uirtute sua ad
candi suas ppas opōnes b iam expoitū mod pot
moue se ipam q educe de pō uolendi actū uolen
i est uo tas eo moueñs i mota eadē. Sz mouens ro
ne qua ē liba que libtas ē forte in ipa mota a rō
ne q ē na que ē uale in ipa q h cessante ipedimēto
qad dictū ē de gni i leui r trasmutacōis i sursū
i deorsū C Ad agscēd a modū quo uo tas pata possit
i pedimētū ne possit uelle quo amoto se ipa libe ua
dit in actū uolēdi. scd q ad a suo actu qm opō est
qsit impsto actu b form qua uacū opari pot ipedimi
dr q3 p ipedimētū potū qad ipede3 sue p obstacl3
ne descendat i p ipedimētū puatiū qad ipede liq
ne illuuet qm nō hit illumabile s psens pmo mō i
pede uotas ne uelit p coacō3. So a mō ipede3 p igrā
cā3 q obiectū uolitū est s absens q nō ē uacū ēē ei
psens n p scia3 sui noticiam i intllcū q b a3 accipit
dr i inuolūtariū. bo eth. s. p uiolētiam i ignorantiam
vn cessante coacōne libe de nō uote qsētū fit uo
lēs i cessante ignorantia p psentiā obiecti iggue
libe se ipa de nō uolēte fit uolēs ipm bonū qgnitū q
ē moueñs nō motū prius nō passū pus ab ab alio
n forte b exigentia3 sue ne ut pma dict sic pō simp
actiua i po actiua i bo passiua i h dr. Sz ordine quoda
pmo a se ipa qm de pō uote uolēte fit actu uolēs
ut dictū ē bo ab obiecto qm ex obiecto pactū uo di g
quicto suscipit delectacō3 i gaudiū i h9 i s h qcedē
sm ar m q sup h erat fūdatū qmus sunt aliqm dicte
q uoluntas simpr passiua est i ipō passiua qm actiua h
b ario a co mō actia inquo excedit uires inferiores
i sēsitias i appetitiuas que oīo sūt passiue q3 ē in
dicit aliqm ex se sit ipō ad sū ad ad i se ipō fiat i act

tu illud nullo modo a° agente 7 mouente ipm̄ s; oīo ē̄ indigens. Q̄ pbant rōnes quaꝝ pma ē illa que
s ad ptē negatiuā q̄onis ē pducta. 6o pbat q̄ id q̄ facit ad in actu s ad ad q̄ p̄us erat in pō. oꝫ
q̄ p̄us sit in actu s, id ut q̄ facit a° calid' oꝫ q̄ ipse
ip̄o sit calid'. Volūtas g° si se ipm̄ de pō faceret i ac
tu uolēdi p̄us uelꝫ an̄ q̄ s faceret. 3° pb q̄ si ad
eius in pō ad se ipm̄ facit i actu s q̄ est i actu eet
eactū 7 s q̄ in pō eet eā. 7 ita esset 7 n̄ esset sua cā eē
tem ē ut q̄ mo' pdi pactus nō ē q̄eus. 8. q̄ i uo
lente fit ad uolens 7 ad motū 7 ad pōle 7 ad pō
le 7 ad actuale. 7 s sic q̄ ingn̄ 7 leui q̄ a° p̄uret
lib'm arbitriū. Jn pbat ē pmi sic qm̄ dnt g̃ue n̄
mo' a se n̄ q̄ mouꝫ ad p̄se 7 id se pactus 7 uelle si
mouet se oꝫ p̄mo moui ab a° a se q̄ 7 sic oꝫ secū
de uolūtate. Jt̄ q̄ dicat' g̃ue moui rōe me 7 moue
rōne forē s ē indigens. q̄ sbam motus nō ē n̄ eē i ac
tu 7 ita ē q̄ moueatur rōe eius quo ē i actu q̄ sic n̄
est in q̄ue nō ē in pō tūc. Si g̃ue mot totū q̄pitū ex
m̄a 7 forma est sbm motus rōe totius ueꝫ ptis
7 eo tm̄ forē q̄ m̄e sit. Q̄ a' sic sbm motus nō ē rō
ne totius in a° ptis eius ē p̄ n° ante rō mouēdi
actiue nꝫ g° forē g̃ue nꝫ q̄potū ex m̄a 7 forē rōe forē
ē mouēs 7 rō mouēdi actiue. s solūmō ad extn̄
secū eod' mō 7 de uo te est q̄ accedit in rōe pōle. Jt̄ sic
dnt si g̃ue aut uotas mouet se p se sp pōle 7 ac
tuale 7 se ead' rōne eē q̄potitū ex m̄a 7 forē mouet
se p̄se. Jt̄ nō mouet se p̄se s totū q̄ simpx 7 re
al' dicā oꝫ eē m̄e mouens 7 motū. Jt̄ de sp mo
uet se q̄ sep ē s' p̄sens. ⸿Sed a' sp q̄ uolūtas
d̄r moue se cp ali' p̄rꝫ libm ay. in pbant sic qm̄ uo
lunt q̄ nō pōt nō uelle 7 tm̄ libe uult. ul' ē bonū
q̄ ē simp' bonū q̄e uelle nō pōt nō uelle 7 tm̄ libe
uult s' bonū p̄a re 7 p bonū q̄ā id uult nō pōt nō
uelle 7 tm̄ libe uult. Vn̄ id indigens se pdo uotē
se moui 7 ab a° si sit indigens equali ē nātāte mo'
a se 7 ab a° uult est ē uolēs qm̄ uult ratiō uult t n̄
coacte s; libe. ⸿Jsti aut in pō do uotē pri actiuā 7
pri passiuā dnt q̄ passiua ē ab obō s actia oꝫ act°
actiua a' ex se quo ad exiēni actus. id s. q̄ ei certa
tm̄ est a rōne ex eq̄ido sic ē elige 7 ip are forē sinit
actus intelle 7 p̄ir. s executiue 7 inseriali. uotas vn̄
q̄pleta electōe p indicū dēlado; actus a rōe 7 uotis
q̄ssilio uotas agit p ap̄ido execuc̄oe i pati 7 psecucōm
eius q̄ electū est in uiribꝫ inferioribꝫ. dei rēi ic exquirē
mod' utrūq; 7 s staudium est in electōe 7 in pro 7 ce
tibꝫ 7. Q̄ aut nō uer the te mouea ab obō siue a fine
arguit q̄ om̄ q̄ ē finis nō mouꝫ metaphice ul' 7 s n̄
n̄ q̄ mouꝫ p se agēte q̄m uerus p se mouet m' ut
pꝫ in opibꝫ artis s' om̄ ueo q̄ uolūtas mouet seip
sam nō est eā sm̄ quā nō arguit sic dupx ē ē cā si
ne quā nō unaq; agit ut alleto in edificādo qm̄
d̄r ab iedificat tal' tm̄ nō ē obm̄ r° actus vo' q;
uotas sine obō n' uellet sine illa a' cā efficiens cōr
ficitꝫ a° est q̄ ad agit q̄ agit ad quo fco a° exit in
actū ut scamonea expellit colleꝫ quo fco uirtus
n' infrigidat que p̄us erat impedita. s; sic obm̄ n̄ ar
guit. q̄ n' pōt facē ad quo fco a° moueat se ipm
q̄ ad p̄se moue se ipm̄ ē p̄se in pōle. Vn̄ cōm de sca
mō ē q̄ illey qm̄ ipm̄ adducit q̄ p se q̄ scamō nō
facit ad quo fco uirtus n' agat in se ipm̄ sꝫ i ad a°
b'tus ē que ē in vna pte corꝫ agit in aaꝫ ptē. Jt̄ ad
id' si obm̄ n̄ ar agit q̄ mo do mellin quo fco uotas
mouet se ead' rōne posꝫ pbari q̄ appetitus bruti
deēt actiu' q̄ nō mo' n̄ sbi p̄us moto ab obō sensi d'
g° q̄ om̄ est cā p̄se mouēs uotē q̄ nō pōt ali' pbari
q̄ig' p̄se eēt cā agēs in cōburēdo ligna q̄ possꝫ d'

q̄ ligna cōburent se ipa ad p̄senciam ig's ut ig's nō pōnet
eē cā cōbustionis n' sine qua nō q̄ nō pōt i ueni ex' q̄ a°
p̄sente a° mo' 7 eo ab sente nō mo' qm̄ ipm̄ sit cā moue sp
se. ⸿Jsta nobis restat p̄tractanda p ordine ad q̄ uolūtas sim
p' 7 sōio actiua est quo ad actū uolēdi 7 nullo mō passiua n' a se
ipā quo ad actū uolēdi s q̄ de pō ducit' in actū 7 quo ad affec
nes gaudij 7 delecōnis 7 h' ab obō ut deīn ē. ⸿Q̄ g° a° q̄
s ad p̄ncipalē q̄oꝫ q̄ ē in pō ad q̄ in q̄ m b' est nō eius id nō
pōt nō q̄ eē nō eē cā ut s actū sit id ad q̄ a' ē nullo mō redu
ad s uirtutem ab a° p̄us q̄ id fac. s tn̄ ad s p̄us recepit
uirtutē ab a° 7 est impeditum amoto impedimēto vn̄ pōt illud
ut pꝫ ex dcīs. Et similr' in argum° q̄ nō eius nō pōt eē cā sue
entitatis ad q̄ a° est dū tn̄ nullo mō ē q̄ tale in alia uirtute h'
oīo nec a se nec ab a° q̄ possit se de pō facē in actum sꝫ tn̄ actu
est sm̄ formā sbālē in ea p uidō uirtutē p'mi agētis post amo
coꝫ impedimēta pōt se ducē in actū eēndi ad ad q̄ p̄us erat
i pō sic 7 cessante oī impedito ducit se in actū p eand' uirtutē
ad p̄senciam p'm mouētis. sic ē g̃ua uis g̃ue mouꝫ g̃ue q̄
ab mo ē uis ad mouend' ingl'u 7 g̃ue se ipm̄ moꝫ q̄ potm
uirtutē q̄ad' se accepit 7 sic mouēs sp se nō sit indigēt fac
se ipm̄ i actu nullo alio agēte 7 mouente ipm̄ ab s' ē oīa°
mouēte p̄us in pōle ē oīo q̄ ad moueat se ipm̄ in actu ris q̄
ad pōt ad moui ab alio q̄ nullo mō moueatur a se q̄ ad;
g̃ue p uiolenciam mo' sursum ⸿Ad b q̄ illi adducūt faci
eus ad de pō in actū s ad oꝫ q̄ p̄us sit in actu. s id ad q̄ a° est
l' forē sic calid' ē in actu p̄us calid' qm̄ de pō calidū ut d' pō
fco facit calidū de quo pcedit augmētū uel ileuali. q̄ ad;
sol est p̄us calid' qm̄ suo radio calido de pō fac actu calidū
7 s hūc mod' ut dictū ē faciēs se d' pō in actū s ad p̄us ē ac
tu tale s; a° mō 7 s hūc modū uolūtas faciēs de se pō uolē
te actu uolētē p̄us erat uol' ē urtuali s. uirtuo uī se potuit
facē i actū uolē di s; nō forē. q̄ualē se facit illa uirtute.
⸿Ad 3m si eius in pō facit se ipm in actū s aliquid effectus
eēꝫ dig'oꝫ cā ad q̄m sin' uirtute eēꝫ p̄us id nē ar q̄ ē uir
tute p̄us illud 7 in s q̄ ipm̄ p̄mū moue in quo p̄cū s; s
aliam rōm sꝫ eē ipse effect' q̄ in eo in quo cā tur formali. q̄ ad;
vnicuiq; p̄cius h' in sua cā p̄ma s; s aliꝫ rōē q̄ in se ipo sm̄
q̄p'aꝫ iōꝫ que nō in se ipis nō sē uita i deo sē uita ut dicit au
s' id jo. 1. Q̄ sm̄ ē i ipō uita erat 7 quo ad s faciēs seipm
de pō in actū p̄cius ē s alim actū q̄ s actū q̄ facit p'mꝫ
tn̄ ut q̄ actus ad integritatē sue p̄fecōis ⸿Ad ma quibꝫ u' ut ī
q̄sens modus pōdi uolūtatem moue se ipm in actū uolendi
pō q̄ ad s q̄ in ipō ē pōle 7 actuale ut ingt̄ 7 leui 7 ipo quo
ad hec q̄ ali' p̄iꝫ libm arbitriū ad itemd' est eē prim q̄ ipo
pōle 7 actuale i uotē eē diuisa re sic ingt̄ 7 leui n' totū pō
pōle rōne m' 7 totū actuale rōe forē que p eēm differunt
int' se. s solūmō eē diuisa rōe pōdo totam uotē eē pōle rē
qua ita est simp' 7 actuale rōe q̄ ē libā que s. n̄ 7 libitas
nō differūt s rem a uotē 7 si s sm̄ aut intēcōꝫ 7 sp s pōle
7 actuale in' distāt in uolūtate q̄ ingt̄ 7 leui s q̄ iq°
s; declaramus distincto diuisa mouētium 7 motoꝫ. ⸿Ad p° q̄
nō ē ita de g̃ui 7 leui q̄ suo actuali mouet se p̄se q̄ nō mo
uet se n' ad moueat 7 id se nō mouet n' p actus g° n° uotas
mouꝫ se p̄se. cū q̄ motus q̄m d' sectē p'tūsiacte cōli sic
cessiua inter ptē 7 ptē alī large p'tūsiactē s'bita 7 sim
plice nō inter ptes ali' uo largissiē q̄ pōe spuali ab agē
te spuali passiuū spuale loco de moti jō mō b' ē q̄ g̃ue 7 in
leue nō mouētur a se n' p actus impellit ē ab eis q̄sic mō me
resistēs q̄ stati quod' fluyū mo' 7 secū defe ad q̄ ipm̄ ipu
lit motū uectoris ac si nauis seipsam impelleret aq̄ 7 aq
suo fluyū motū uectoris secū deferꝫ nauē 7 sic mo' a se p
sectus q̄ nō impellit motū p se p'cu' motū mo' p actus q̄
a' sic mo' p motū alterius q̄ in p'casu alterius mo' mo' oīo p
alterius ut g̃ue sursū loco a' de motū ho mō g̃ue 7 leue mo
uentur a se p se q̄ do mouēt s; rōne ptis p'ur 7 do mouet
s rōne ptis p'n' 7 s p uirtutē q̄ hūc in se s' ptā s; eius age
uirtute recepit vn̄ cessante p'hibente ut amoto s n̄ eēt ne

resistens grave in instanti faceret se deorsum et leve sursum et h per se non per aliud ex se nec aut quod grave descendit successive h propter impediens sua resistencia ne descendat subito et propter defens quod ab impellente movetur successive et io successive descendit ad quod est ad iterandum quod deferens movetur per accidens quia molent ab impellente ipsum et sic delatum movet non deferente accidentaliter patiens quia propter defens quod movetur per accidens ab re et sic delatum est per se moves defe rens et accidentaliter per accidens motum et a se et a deferente h ad modo accidentaliter per accidens est motus a deferente quia est in ipso per accidens a se quia non est per actionem qua ipsum delatum movetur deferens per se est non motus a se ut subito et est ad iterandum tamen quod grave et huiusmodi par cius movetur a se deorsum quia a molestate movetur omnino per accidens sed quo ad sursum lacionem et quo ad successionem in lacione a se movetur deorsum quoque movetur per se sed quo ad descensum simpliciter licet quod ad situm in descensum moveatur a se per accidens ut dictum est loco et de tercio modo motus voluntas movetur a se et in conversione spiritualis ad se ipsam secundum Mam. xvii. pro pel. Omne se ipsum movens primo ad se ipsum est conversum et tale ut dicit quidam non una parte movet et alia movetur quod est in motu per gressivo aliud secundum quod alias exposuimus quod non est simpliciter se ipsum moves quia simpliciter se mo vens non secundum alteram partem est moves secundum alteram motum sed secundum totam suam substantiam est moves et motum ut totum movetur parte alia movet ut ergo quod est quo dicimus in grave et levem totum est terius motus sed parte alia prius movet et ergo ut patet ex dictis non est secundum totum est ipsum motivum aut se ipsum ipso motivum sed secundum partem eius et hanc illam sed tale est se ipsum moves per secundum unum et idem totum movet et movetur et eam que est ipsius motive conversionem ad se ipsum licet et sic motivum sui ipsius ad se ipsum conversum est. Unde etiam aliqui philosophi pro bant quod ut se ipsum movetur loquitur de motu in corporalibus quia dic to propter quod dicta ipsorum et illi non velle ad propositum esset nota nec omnino consilis movetur voluntas se ipsum et grave aut leve sed multo minus secundum omnes rationes quas adducit philosophus de anima quod plonem quod anima est se ipsum movens que veritate includunt in motibus corporalibus pro modo dictis nec omnino concludunt solum. Macrobius in fine libri sui sic dicens. Aristoteles animam non solum ex se moveri sed nec moveri penitus conatur asserere. Plato autem ex se dicit mo veri animam non aliam que inter latet ut movetur anima et arbo res et ita dicit animam ex se moveri ut non aliam causam lateretur accedente interius latente anima et per se movetur ut ignis per se ca let motu centi convente. Sed Aristoteles quod in motum grava ipsum querit in quibus ad esse quod movetur ad quod movetur quorum horum in anima cause per sit in qua nulla distinctio est movetur et motus movetur est et est quod intelli dio capitulo quod cupiditatibus alligatur. Ad secundum quod grave non movetur ratione in quia motum est in actu. Dicendum quod differt dicens ad motum et totius ad motum nimis est quod ingenium in nec est motum nec mutatum per se sed totum compositum sed tamen ideo in quia non in toto per ad mo tum ut fundamentalis ideo in. Quod autem assumitur quod est sub modo motor non est primum eius in ad eius quod. Dicendum quod illud est compositum totius potest enim tre pars ita tamen quod propter non est primum motus sed totum ut patet ex dictis idem et sic totum grave est moves et ideo in motum et multo minus voluntas in non ideo differunt ideo eius movetur et ideo est movetur ut dictum est. Ad tercium quod si voluntas propter potentiale et actuale et simile grave et leve moveret se eadem ideo et esse compositum ex materia et forma quod unum conveniunt per formam similes ad potentias et sunt opposites suas ut habitum est secundum. Sed non sequitur motum ideo. Ad quartum quod non movet se per se quia realiter dicere decet voluntas in movens et motum. Dicendum quod non convenit movere motus ut declaravimus in precedentibus. Ad quintum. Si ad per se movetur se. Dicendum quod illud est in moventibus se naturaliter sit impedimentum vel fuis motus adeptus ut patet in grave et levem non autem in moventibus se libero arbitrio quia movet se et motus ut iam dictum est. Quod autem inducitur secundum contra per rationem quia voluntas movet se. Secundum quia aliter periret liberum arbitrium. Intelli gendum quod in quolibet ex dictis declaravimus quod differt libertas et libertas libertas libertas est est nullam coactionem coac tio ut sit libera electio valens ad oppositum liberum arbitrium et non est ut non est quo libera electio licet est posse malum non sit libertas arbitrii nec pars eius tamen non est sine hac et utraque. Secundum cum liberum

quidam liberum arbitrium requirit quod motum non mo veatur ab alio per coactionem. Per quod patet ad primum obiectum quod licet concedit quod voluntas vult quod non potest non ve lle ut summum bonum simpliciter et bonum ad ad horam quod vult et tamen non ut libere vult dico quod illud est simpliciter quo ad sum mum bonum et que est pro hora quo convertitur ad ad bonum volendo. Secundum conveniens id ad bonum cum isto quia de contra velle simul et verum simpliciter declaravimus. Si tamen non percipitur sic mo tum ab alio a se quod possit convertere. Unde secundum est quod voluntas potest moveri ab alio non reputatur in contrarium propter ab alio motum simpliciter. Sed solummodo propter motum de necessitate ab alio quod libertatem arbitrii tollit simpliciter et ne cessitate immutabilitatis unum potest moveri a se et summi boni necessitas immutabilitatis stat cum liber tate. Sed non cum libero arbitrio quia stati presente summo bono per apertam visionem non potest voluntas non moveri in id unum sed de necessitate ponitur in motum simpliciter et summum bo num a se tamen est ingerens ponit ipsum de necessitate motum ab alio ut a se est ad bonum pro hora quia a se movetur de necessitate immutabilitatis et summum bonum quod non excludit libertatem ab alio autem motum ut a se et ad pro hora de necessitate excludit dico liberum arbitrium. Intelligo si sic ab alio patitur motum vel a se quod in illa motione nisi coactionem quod non possit convertere. Si tamen patitur coacte et quod possit convertere ne motio precedat nec velit sic coagit et omni mo tu quo movetur in bonum agitur non movetur libertas et summum bonum nec liberum arbitrium et bonum ad. Si ergo penetrat sit modo moveri ab obiecto in intellectu dico quod licet sit voluntas in intelligens sic id est ne voluntas agere ita quod non moveatur ab alio nisi modo congruente nec suave et quod sit voluntas patitur motum ab alio non impugnamus sed potius quod non possit movere ex se et quod solummodo moveatur ab alio cum modo coactionis non possit convertere et pro hora nec possit movere ex se et modo coactionis illud impugnamus. Ad secundum dicendum quod vo luntas simpliciter passiva est ab ipso obiecto et ante determinante actum non potest stare si sic ab illo intelligatur movetur vel non cogit ut possit convertere quia de necessitate cum libe rum arbitrium et libertatem tollendo sicut ad calorem ignis ne cessitatur cum combustibilia ut comburatur. Alio autem per dictum modum non est nobis inconveniens ipsam moveri ab alio. Et ipsa simpliciter activa est non autem passiva nisi secundum quod. Ad argu mentum quod omne non movet metaphorice. Dicendum quod illud est quod vel movet metaphorice quia non imprimit in illud sed secundum eius exigen tiam agens non imprimit in eam methonimice movet me taphorice agente et in artificialibus quod in illis quia sunt mo tum movetur quod cum agens licet non motus ab illo nec est ne movens ad quod ipse affectionis primo se ipsum ad vo lendum deinde nec voluntatem ex cognito in eam dico mo. Ad dicendum quod illud est dictum quod sunt qua non est causa nisi agat per se aut passivus. Dicendum quod reducitur ad causam per accidens non sic passivus calor generat quia agit in illud propter quam intendo ad generandum ut sic est agit obiectum in voluntate. Secundum quando ipse ad volendum non ideo modo ut sic musicum edificat quia non musicus possit edificare. Sine obiecto autem cognito voluntas nec potest velle. Sed sicut removens prohibens privative quia non potest ad velle nisi in notitia intellectus presens sit sed obiectum quod non cognitum erat absens. Ad dicendum quod passiva est causa per determinationem actus et in libertate eius dimittitur actus exercitium. Dicendum quod non determinat voluntas in suo actu volendi sic ut necesse habeat ipsum exequi sed manet in suo libero arbitrio de non volendo vel volendo determinatum sic in aliis quod vero declaravimus et sic ideo sua determinatione non est rationis ac tus volendi nisi ideo modo aut non nisi sic cum sine quod non nisi id ostenderet obiectum voluntas non possit id velle vel eligere propter aliqua que placet aut refutare propter aliquod quod dis placet et sic electio in primum per se et forte sunt in volente et quodammodo nec illo modo in se concludunt actum agentis sed simpliciter

Q7

nunc tamen et quamvis est sic eligibile dictaret suo iudicio
et diceret hoc esse eligendum et imperandum sic quod necessario haberet uoluntas
eligere et imperare secundum rationis iudicium. nichilominus tamen ex hoc in ratione
esset ad electionis aut imperii. sed solum dictamen ex parte eius
uoluntas eligeret aut imperaret ratio non causa uoluntatis actus istos
exprimeret. quando hic dictando insensibile et in fortius
imperiunt. ulterius nec tamen unde est oppositio se perfecto lucas et prima
ratio non magis dictat actus determinationis quam exercitii quia uo
luntas non agit ad contrarium. Sic ergo non est libera quo ad actus
determinationem nec quo ad exercitium. ideo cum intellectum secundum
est quod libertas arbitrii uoluntatis uel ad est quod in differen
tia quedam esse actus uoluntatis qui sunt uelle et
nolle siue non uelle et est duplex secundum quod duplex est indifferentia esse actus
uoluntatis quorum una consistit inter contrarios actus esse idem.
scilicet in ad bonum determinatum volendo uel nolendo siue non
uolendo et hec dicitur libertas quo ad exercitium actus. alia consistit
inter contraria siue disparata uolita respectu diuersorum actuum uel
uolendi uel nolendi. scilicet in uolendo hoc uel illud et hec dicitur esse libertas
quo ad determinationem siue specificationem actus. quia igitur uoluntas
uel potest uelle uel nolle non contrarium per intellectum rationem sicut
in omni sit contrarium nulla omnino potest esse libertas arbitrii uoluntatis in
effectu nec quo ad determinationem eius et sic ratio non contrarium facere quia
uoluntas non agit uolendo uel nolendo nec contrarium. licet non
magis dictat actus determinationis quam exercitium eo quod neu
trum dictat. Sic ergo ratio dictat alterum modorum sed non est nec contrarium
ad. sed sed uel simplex intelligentia complexionem in complexum
sub ratione incomplexi uel intelligentia collatiua comparatiua
aut diuisiua complexionem complexum sub ratione complexi. Sed primo mo
do generali comprehensione ratio non est nisi passiua ipsi sua actio
uel omnino dictat aut dictat ex parte actus uoluntatis aut ex
parte uoliti. sed quod dictat ad hoc est ipsius obiectum sub bonum et
contrarium quod pactum contendit se ipsius opponitur uoliti. Sed ille bonum
sic contrarium oppositum uoliti aut uolo est unum solum per se contrarium
tamen et uolitum oppositum aut non. Sed contrarium ad quod consequitur contrarium est
actione oppositum uoliti. Quod si secundo modo quia contrarium potest esse
contrarium sit oppositum uoliti equaliter determinationis facit uel non fa
cit ut non magis moueat liberum arbitrium uoluntatis quo
ad actus exercitii in uolendo uel nolendo per indifferentiam
sed uel in quo ad actus determinationem in uolendo uel nolendo
potius quam id et sic ratio in isto casu non magis dictat
determinationem actus quam eius exercitium. Immo consimiliter est uoluntas
libera arbitrii et non libera arbitrii quo ad actus determinationis
et quo ad actus exercitium. Si uero secundo modo contrarium est unum
solum per se sine alio contrario et sic oppositum uoliti per tamen uoluntas
non potest uelle uel nolle in contrarium et si illud contrarium possit
liberum arbitrium uelle uel nolle in dicente ut sic omnino ma
neat liberum arbitrium quo ad actus exercitium nullo modo non
potest uelle uel nolle ad aliud immo si ad uelit aut nolit
et quod sit istud et non ad ut sic non omnino manet liberum ar
bitrium quo ad actus determinationis siue specificationis. sed contra illa
oppositio contrarium est unum solum siue tamen unum contrarium huius affir
matiuum uel est contrarium et non negatiuum utrum ad
ab est contrarium quero an illa determinatio actus esse quod uo
luntas non maneat libera arbitrium sic manet liberum arbitrium esse
exercitium actus procedat ab illo que ratio contrarium sit unum
solum oppositum prohibet uoliti ratione affirmatiue. scilicet quia contrarium sit
id unum sic oppositum uoliti contrarium ratione negatiue. scilicet quia ratio contrarium
nosset ad non ad est oppositum uoluntati. si primo modo. scilicet ut ratio
dicat dictaret actus determinationis de uolendo hoc et non uo
lendo potius quam actus exercitium de uolendo hoc uel nolendo quia hoc
contrarium ei hoc non potest stare cum sibi dictaret id quia hoc est ei
contrarium aut ergo hoc dictat ipsum id tamquam ipsum tamquam per se aut tamquam
ipsum cum per actus non tamquam ipsum cum per se quia contra illud consequens est
ei contrarium quod est ei contrarium et ad sibi et quod solum est ei contra
rium consequens ergo dictatur actus determinationis hoc uno hoc modo quod est
contrarium per se solum contrarium falsum est ut patet ex predictis sed dictamine
ut ergo et aliis nec tamquam ipsum cum per actus quod est ipsum ad quod sic

ipsum ad ad ut ipsum cum per se dictatur illa actus determinationis. Item illud
aliud ut dictum est non potest esse ad non dicta negatiua. scilicet quod non est
contrarium ad quod tamen non potest esse illius cum per se quia illud dictamen quod
positiuum est et priuatiua negatio nichil est per se cum aliter positiuum. si
ergo illa negatiua est cum illius hoc solum est per actus quod non potest
stare quia contra illud dictatum sit positiuum quando consequens hoc sua actus cum per se
quia contrarium hoc est impossibile ut patet ex dictis. Firmiter ergo et impossibile est dicere quod cum ratio
contrarium sit unum solum quod dictat actus determinationis potius quam exercitium immo
manet liberum arbitrium uoluntatis et quo ad actus determinationis potius quam de
uolendo hoc uel ad sic quo ad exercitium actus de uolendo uel
nolendo hoc. Sed quod potest contrarium effectum uelle hoc non potest contrarium effectum ad uel
nolendum ad illud affirmatiue cum sibi qua non est illa affirmatiua. scilicet in
contrarium est ratione negatiue est negatiue cum est positiua. Sed nec
contrarium est ad contrarium ratione quod est cum eius quod non potest uelle cum
quia scilicet non est ad contrarium ratione quod est cum eius quod non potest uelle cum
effectum ad impedimentum plenus. Quo quidem impedimento ignorantie sine
effectum ad impedimentum plenus. Quo quidem impedito ignorantie sui
uelle aut non contrarium remoto propositum quod est contrario cum ad
tantus ratione tamen liberum arbitrium potest cum effectu uelle aut nolle non
solum id sed et aliud ab illo quod est prius liberum arbitrium aut uelle aut nolle
potuit. Sed non contrarium effectum et hoc non uel ipsum dictum impedimentum negatiuum
non est ipsum aliquod dictamen rationis quo potius dictat actus determina
tionem quam exercitium. Si uero ratio comprehendens intellectiua collatiua comparatiua
aut diuisiua dicitur potius dictare unum modorum quam alterum hoc similiter non
potest stare quoniam si talis ratio ex iudicio potest dictare quod hoc est uolendum
et non ad sine uno contrario sibi prohibet et hoc quo ad actus determinationem
sic potest dictare quod uoluntas debeat hoc contrarium uelle et non uelle
aut econtra et hoc quo ad dictum exercitium actus et propterea dictando quod hoc
est uolendum et non ad sic quo dictatur quod est uolendum et non est uolen
dum quia qui unum oppositorum affirmat negat reliquum et sic nec
hoc modo ratio magis dictat actus determinationem quam executionem immo
ipsum quod neutrum sic dictat quin maneat omnino liberum arbitrium in uoluntate tam quo
ad actus determinationis sicut et quo ad exercitium cum ad altissimo bo
no in se et cum summum bonum uisum sicut non manet liberum arbitrium in uoluntate tam quo
ad actus exercitium. sed liberum pura quo ad ultimum. Unde si exponeretur
ille articulus dampnatus quod uoluntas passiua est et non actiua error
sic ut est quo ad exercitium actus sequitur non ad quo determinationem actus
procedat non est sustinendum quod est ille articulus intelligatur quo ad ac
tus procedit manifeste explicat alius articulus qui dicit sic quod uoluntas
de necessitate mouetur ab appetibili cessantibus impedimentis error quia modo
eo non primo uel ad actus prima determinationis sed modo quia articulus
sic exponitur et exponeretur ad quod ut est simpliciter esse obiectum quod non habet
omnino ratione boni quia intellectus potuit prius uelle et per modum sic est actio
sed pro hora quando uult esse est de necessitate mouetur ab appetibili unde solum
uult de necessitate quando dictatur quando dictatur ab intellectu sed simpliciter
sed pro hora. sed quero aut intendit istud pro illa hora ratione illius
reduplicationis uel simpliciter ratione actionis obiecti in uoluntate in illa
hora absque reduplicatione. si. Si primo modo illud non est inuitale quia
in illa actio est sic contingens quod per tale reduplicationem habet nece
ssitatem esse sicut modo quod iam dicitur Sortes est quando currit est necessario est
et sic uel ad est ad propositum. si secundo modo quero an illa hora quod dictatur
ab intellectu de necessitate moueatur ab obiecto intellectum de necessitate
moueatur ab obiecto uelit et sic necessario uult pro illa absque reduplicatione
ratione quod uel non simpliciter et necessario uult quia potuit prius impedimen
tum fuisse ne uoluisset et postea potuit carere ab illa uolitione si di
cas quod non ergo uoluntas nullo modo de necessitate mouetur ab appetibili sicut nec
ad hora sic non pro illa hora et sic habet libertate arbitrii nec so
lum libere uult quod pro illa uult sed et libero arbitrio uult sic quod possit
pro hora uelle oppositum. licet non potest primo in effectu in primo quia contraria
sit uellet et sic uelit et sic dicitur quod uoluntas moueatur ab intellectu
sicut agens modo iam dicto ita quod pro hora non possit uelle in
in effectu ex cum iam dicta non tamen quod pro illa hora moueatur
de necessitate ut uellet nec sic nec ab aliquo alio est eius mouens quia
eadem liberare potest mouentem sola sicut et sensus ergo ad mouente
sensum ut patet ex predictis et hoc est aliorum modorum intencio in illa expositione
intendunt est quod uoluntas illa necessario uult quod dampnat articulus
non dicens quod non uult quod non dampnat nisi illud est ita factum
quod [illegible] contrarium ab obiecto moueatur de necessitate pro illa hora ergo non in
tendit articulus iuxta ipsum intellectum. Sed ad secundum quod de necessitate mouetur

illa hora p̃p intellc̃ dectãtẽ; sic q nõ possit motũ resiste
qua est necitas coactionis. aut forte q͛ʒ dampnat q p
hora moueat a se necitate inmutabilitatis qm nc p hora i
alio loco a summo i ueniet locũ plenitudine. ut necãõ se
in id transferat. ʒ illo arbitrio tñ q magr̃ cedo ee inn Ulterius
amp declarat tcius articulus qui dic sic manere sciã ptícu
lari in actu et passione q uotas nõ possit uelle sn age op
positũ error. Et et e si exponitur articlis iste ph q ista acceos
a magris nõ est uehencia i uote ii sic necitia sii error i i
illtu q loquit de simultate tpis nõ a de calitate i sic
tps e contradictio utroq sii e ab intellu certu. ul uote leg
nuq pot ee i uno qn sit in alto si illa si illa pro mag
istro sit ita. ʒ ymido asspectum ad calitatẽ si dr q uo
litas nõ pot uelle n cogtum i sicut cõ agitõ ingenali
a uelle cogtũ ingenali i sic est cogtõ i spali i uelle iste
tiali iste si est in intellu ingenali est i uolũtate i si in
spali ut sp pus calitate poa error in re et calitas er
rons sp magr̃ attribuitur idi q uoti sunt sili necãõ sic er
ror i ione i uolutate i die q i sequitur si illud ponitur
ulli nõ est error q tñ q uolutas nõ possit motũ i alio
tps est error sic sedens du sedet nõ pot abulare si pra sic
est e stens a nunc quo est sedes nõ pot errare postea a
pot silr manere sciã in actu i passione p illa hora uotas
nõ pot uelle oppositũ postmodo a pot. nn ista hora uotas
nõ et sedens manes siue sedes du sedet nõ pot ambulare
nõ est distincta si est fla. ʒ in sbu opposita est. q fuist add
etur illa dectas manes sedes ʒ q e ex u ta bu possʒ dis
tingui. ʒ illa e distinguenda sedens nõ pot ambulare s
usum phon silr i illa sedes manes sii sedens du sedʒ pt
ambulare qm ex u tei distingui possʒ ʒ uõ sit consuetum
ne frustra uideatur addi ʒ manes sedes ul uelit ue sedet
vn sicut iste se q sequitur si igis e calidus i ceq. silr si se
e recta i uolitas dicta necitate cõtie. ʒ nõ cõitus dicat
illa pro magistris sit ita nõ est malicia i uolutate n sit
error i ione. ecẽ q imu distincto illud sedes manes sedes n
pot uelle sii age oppositũ q pot ee opposita ut diuisa i sic
pota sic e ita si ocõne tñ si illa e ita nõ e malicia i uote
n sic error in ione q si sic illa si sciã e i ta uotas e i ta i
necia necitate cõiue q necãõ sic se. ʒ nõ necitate cõitus
ut sciã sit ita nõ tñ necitate cõitus uoleti ʒ de necitate
est ita q sic i illo tpe ultiore possʒ ee nõ ita q flm e. si
uõ illa sedes manes de sic diuisa dr q e fla q si sic in
tpe ultiore possi uelle oppositũ i sic si hic ex pote expat ar
ticlm dictũ errore eedz sbu diso q p necitate cõitus sbu her
sbu manere sciã in actu i passione necãõ e uote nõ posse uel
le oppositũ error est. q nõ est id cõis necitũ sp te i pillo tpe i
alio possʒ uelle. q erroneũ est i te q quo ille du
sbu aut oppõito q p necitate cõiue f dcam ee pot. expõitur
articulus ille nõ ee erroneũ sbu i sbu manere sciã i pas
sione in actu necãõ se i uolutatẽ nõ posse p eode tpe i ho
ra uelle oppõm i q ʒ nõ sit error cõitia e e necia eo q
necãõ sit p illa si nõ sequer. An possit q credi ʒ cõm i quo
patebit intellcõe huda in sequite quõe si tñ nõ potat cali
tas ex pte rois q uotas malicia; necãõ se error i ione cõe
dens i si nõ catur rone i uote ʒ ceq. si tñ illa sit ita nõ
e malicia i uolutate n sic error in re sup q fundat se ista
expo. q silr nõ posset sil stare i te sil ue articulus ille p pro
magistris si pro calitate sp nude oio cõnatur articulo pp
ea q cõpuatus e ille articulus q sic dare tõi q sic p hora
necitate i ceteriʒ uolutatẽ ut ad errore vnus sequeret
error alterius. p ʒ e intell actu uolendi tollit libertas ubi ar
bitriʒ meo q nõ pot cõiare. ʒ nõ sic posuit dcã opnõ cali
tatem in re. ʒ solũmõ dixit q si ita ponet sic sequer
i sic ut dictũ est debet articulus expom i cõ a mp e. sicu
litas motõis uotas pa i mõne mouere o uolutate
sic tñ q nõ maneat n f mod cõgentis siue ne cõ quadm
dictũ est de motõe grẽ illo mõ necitatiʒ uote nc cõiaret

articulo Ad mius q ar. om uotis meo q uolũtas
mouet se ipsã nõ ee cãm sine qua nõ e cã p actis
ut alterio in edificio lbri il est q illa ul agit p
se eodẽ q cã aut que ppe dr sine q nõ sp ad agit uo
cã dicet. s q in est cã p actis que agit quo fco ad
exit in actũ sicut dico q imo ad modũ e quo scamo
nea ptea expellit colam que i pedunt iitiue ue
ne possʒ infrigidare statim uirtus ue i frigidat
obin postea mouit intellm ad actum cõgreceus i
a p ʒ expellit igrãnciã que ipediunt uolũtatẽ
ne possʒ uelle id obin statim uolũtas lbe pot uel
le Si arguit cõ ʒ. 8. q s obm nõ agit sic sca
monea. q ul pot facere ad quo fco pot moue se ipm
q ad psens ipole a ul pot facere ad quo fco id agit
ad q est inpole age. ʒ ad bu pot facere ad quo fco
ad pot moue ad a a se q e pse po le sicut cõ ipa
to q uirtus ne in frigidat expulsa cola psca mo
neam uirtus e uc nõ agit mouedo se ipsam nc pte
in qua e exns in vna pte puta in corde mouet ad
frigidandũ pte in pxiam i sic scamonea nõ facit
ad quo fco uirtus nc moueat se ipsam ul id in quo est
vn dr ex in de scamonea directe est cõ illos q ipm
adueniet p se Dico ad ʒ q ut dictũ est obm oõ
agit sic scamonea. q sic scamonea ul agit n ex
pellendo colam a mebro sic ul agit obm n expellere
igrãnciã ab intellu. sic e obm intellm uim ad mouẽ
dum se dat uolũtati qm ab intellu expellit igrã
ciã sic scamonea intellm ul ad mouedu dat uirtuti
nc qm a mebo expellit colam i eo. ʒ sic scamonea
expellente colam p se ex pota e uirtus nc potẽa
sue ul ad mouedo ad s exigẽciã ne abs oi impedi
mẽto sic obõ expellente ignorãciã ab intellu p se
expõita e uis uolũtatis potẽci sue i nitabs oĩ
ipedito ad mouedo ad s exigẽciam sue ne ue illa
hic intell. ad face obm i intellu sic nc i scamonea
ali e nõ ee cã sine qua nõ. ʒ p q sic. i io sic i
expulsa cola a mebro pot uirtus ue infrigidare
mebrũ ad a se q prius hec ad pom m em e q ip
lagens dat ei scamonea ad q pom uirtus ne qa
corls e illo mõ p mouet moue se ipam ul id i quo e
ʒ solũmõ ad aliud sic hic expulsa igrãcia ab intel
lectu pot uotas se ipam moue eo q ʒ prius ad pom
m em e q silr intellecn dat ei ad q pom uotis
quia spualis e illa illo mõ prius motũ spualẽ
qui e cõpo i p se cõitas in actu b q e i actu mouens
ab alio a se i tatem ipam i q amplius e nõ pot uotas
mouere a a se sii spualr siue corls prius q se ipm
moueat pmo. spualr q ad lux illo mõ illuiat q
n pc in se ipo luceat. in q cu age spuale agit ad
ma p us q agit sua ppam op ʒ in se ipo dnt pelo
cexxi. ppõne. Omnis deus a se ipo ordit
cõni. ppõnẽ e eius que in se in se ipo pmo intedit
cõi afluit q o u nõ agit sic scamo. ad q om est
sicut illam pom mouedi se ipm nõ hnt nisi a se i lect
oio in pole de hẽcia sicut suppõit in argumento
si tñ illa hẽ a se nisi cẽ impedita ab execucõne ei
i opus bu pot remoues in pohibens ad face quo fco
pot moue se ipm q prius nõ potuit uõ q ylaʒ pos
uõ hnt. ʒ q impedita fuit cõsili. oio in ce de sca
monea. sic e om nõ pot face ad q fco uolũtas
pt moue se ipam. q nõ pot ei dare hnc pom eo q
solũ pot expellere phibẽs. ʒ illa uirtutẽ nisi hnt i se
uõ expulso phibẽte mou se ipam i sic fac om ad
quo fco uolitas pot p̃ceps q prius hnt. ʒ impedi
tam i mõ hʒ. si solutã moue se ipam. sic ne scamo
pot face ad quo fco uirtus ne pot infrigidare ptem
ad pxiam. q nõ pot ei dare hnc pom eo q solũ pt

expellere p pin lens. Sz malam uiti ctem hz uīte ex se
nō expulso phibente inst ligidat ptem s'p xiatz
a hec facit sile. Scamo ad quo fō uirtus nc pot pra
re qr hunc pnus hī impedita q nō hīt p solutamo
uē ad a se a sic plane ex d scamo est p nc p mod
iam dictū quo ipū alr moueri. Sz īmplere itlle
ctum ab eo qui infus est require quē ine. vn odic
quis pot face ad quo fō ad pot moue se ipm e pse
ipolē inesse potest illud pbare q dz plate. S. q ad
moue se ipm pse est inpo se. Ad pm si obm nō alr
agit q monēdo intellm quo fō uolūtas mou se ead
rō posst dici q appetitus bruti cet actiuus a mouet
seqz mo sbi pus moto ab obō sbi a nō alr. Dico p
pcm q vela obm nō alr agit q mouedo intellm a p
p expellendo tebōs igirācie ab intellu quo fō uo
mouet se qr h hz an sua nō ab obō ii p mod agru
ōce ue sue pracu nc phibentis expulso hac q lib
posit in actu sue po monedo se q pus nō potuit
pp h ipedimētu p sencia si nō ead rō pot d' q ea
cem appetitus bruti cet actiu imouendo seqz nō
mo ii sbi pus moto asbile qui appetitus bruti q mo
neat p actum h nō hz an sua i post sbm ii pus fu
it motus a uirtute ne p pssiones qūitatū sbibilm
a io h nō pot moui ii sbili pus moto asbili oh taq
sbus motus est asbili bn requirit ad moues a sic
nō est oio sile. nc pot ille dic q ē olo sile ii potest et
suppont id q dz plate. Ad 3m q diat q obm ē pse
cā moues uote quia alr nō posst plan cā mouens
pse ii quia cā pot effus a ca nō posita nō po effus
ut p in igne a ligna gbustione ad q ii ē ii uitim
restat ipedimentum amouēdum. ut gt in uitis moti
bz nalibz que sunt actus in pfā sm q impfectū ii cōle
mouens cōle motum mouet p gtactum absq ois
ipedimeta amocōne pp q necio se q si tali sic posito
ponitur effus remoto remo effus. h est cā effus p se i
motibz uo qui sunt oppōnes a pfōnes a io actus
pfā p q pfectū est q ad luce e actus lucis qbz
pfā p q pfecti est q ad luce ē actus lucis qbz
moues pp se mouet ii sit impeditu a igibz pot itue
inre ipedimentū nō est iuri si tali posito po effus a eo
remoto remo q sit cā effus pse. Illud e q ē remoues
phibēs est tale. vn lup si posst ipediri ne luceret amo
to ipedito p se erit inactum lucendi absq eo ad moue
te a tm posito remouete phibēs po effus lucendi et
eo posito nō po a nō sic cā pse. vn a igs ligna gtagē
nō gburit. Sz impedimetu sit in lignis ii precere ac
tōe eius q mou phibens quo ii posito nc ipedimēto
remoto nō gburit. eo ar posito a ipedimēto remoto i
statī gburit a sic nō pbat q p ad ee cā p se q sip
eo posito po effus a nō posito nō po. Sz q cessate ipedi
mēto eo posito po effus a nō posito nō po a sic pbatur
q igs ē pse cā gbures lig q cessante impedimēto
aliq tagit ligna gtagit gburit a pus nō gburit
sic a pbat q uolūtas est cā p se mouēdi se ipam q
cessante ipedito ignorāte pus q uelit pli q obm est
psens mog ade libe pot io uelle ul nō uelle a sic int
ro cessus uolūtas pse pot i mouedo se motu uolēdi
qui est ogō pa q grue p se inclina deorsū q iectad
est ei actus eo q ē ex ronū pū. Ad 4m adiugit i fine
q ex incipi nō pot q a eo psente ad mo a eo abre
nō mo qn io sit ei cā moues pse ad q fm ē. q ex
hētur in oibz inquibz agēs giūctū ē paciēti a pati
ado ipedimetū q ad ac in scamonea a uirtute ne. Si
no intellm paciat ipedimetū nō ē i sciacia qn io seca
pse quo posito po effus a q nō posito nō po. Sz h dif
fert in agere nāli a inagere uolūtarie. q2 i agere
nāli amoto ipedito effus necio po agere pse giūcto
paciēti. In agēre uo uolūtarie neq q pp q uolūtas

dūtant agit i uolēte uel nō simile puta igs inabure
re q nullo mō pot applicari ad motus spūales q eq
uote sint motus g illis.

S Equitur. q'ita que ptinet ad cautum q ē hō spāli
ū quelebant q dam ptin ad oms hōies gnālr uc
de quibz etiam potentus uie. Et aucam ptin ad quedaz
genera hōim spālr. Cet p querebatur vtrum g t pti
nes ad uires intellectuales a spitiuas. vel. s. appeti
tus sbitiuis pot mouere uolūtate ad sencientam glie
ulla de h gcitate noticia i intellu a vtrum ptines spālr
ad intellcm. uel. s. po le sit hoi gpassionari aproi eius
ōui appz s' pxm a vtrum ptines spālr ad uolūtate
inde h uic amicia sit uirtus. Vltrm querebat q
dam ad eoie ptinencia ad intellm a uolūtate.

Q Ircā pm ar q appetitus sbitiuus nō pot mouere uo
lūtate ad gsenciendū alicui de quo nullam hz noti
ciam i intellcu q2 ordine hūt uiē gg tia intellectiua
a appetitiua. q2 appetiua sua actone necio se gtiaz
nō pcedente g noticia ogtōne intellectiua de ea q ap
petibili p id appetitiua sbitiua nullo mō pot moue
uolūtate g aē. Co sig gtiua intellectiua appetit
motu appetitus sbitiuus pus q appetitus moueat p
te uolūtatem appetitus intellectiu sine uolūtas nō
moueatur nō mouetur ab appetibili sbitiuo ind
pus obumbretur errore a nō inficiz uolūtas p mali
ciam q pus obnubz intellet p errore. Sz q malam no
ticiam i intellu pce g oz intellm obnubil p errore pus
appetitus sbitiuus moueat uolūtate q fm ē ut ur
g aē. Ad ad h q noticia i intellcu de motu existe
in appetitu sbili gt d' vno simp noticia q specula
tiua gsenciendo id q ē motu in appetitu sbitiuo et
motū ac modū motus. alio mō gsenciendo ead q p
tinet eis assenciendo a approbado siquid neutro mō no
ticia appetitus sbitiui sic i intellu q q sit i sbm ul
lo mō appetitus sbitiuus pot moue uolūtate ad gse
ciēd illi q ui uolūtas ut dictū ē nō pot ferri in bonū
ii cognitū a q2 nō ē uirtus organica nō fertur i bonū
sbitiuu qua pte ē pmo i sb gdīcōibz nec a bonū ut
inē. Sz sb rōe uls a simp absoluti g cōibz pcibz lo
q moues appetitu sbitiuu inq m a i sbm nō hz no
ii ptis bom rōem ante illis a hoc simp nō hz il pcr
absolute i noticia intellis a io ii noticia intelluālis
pcedat deco q mouet a modo motus i appetitu sbi
tiuo nō pot nullo mōu uolūtas. Si uo nō sit de
appetit sbitiuo noticia in intellcu. bo mō si p mo ti
ta, inhec eo gsistere gōnis difficultate uel s.
appetitus sbis pot moue uoc ad gsēciend illi mo
tui a appetendū id de quo ipa ma deq uo cū intellec
tu a appetendū i q de quo ipa ma de quo cū intellec
nullaz hz noticia absolu ante applōnis. sz sp ea actus
cui. ut. p ii natali noticia uls sit error p ceteris ē in
dictū rōnis gtrāz malicia uotis q nō ē ad querē an
possit ee malicia p appetitu i uote ab appetitu sbi
tiuo exhente gallicente pcēte nullo errore irōe ead
q appetit sbis appetitus ei h si errores fuit cē p
seca pp q fit malicia i appetitu uotis sii salte ca
sii qua nō. Sed c ad. p q d' articuls rōnis tactus
i qōe pcedente istare rōne rca in uli a p itm gloria i q
stat pot uolūtas ei gtrariu a p appetiti genāri mali
ciaz i uote ut sacs manes sacs a pseuerās i sua
ēē posse gcacaz sua agere vn sp fr id pz q extu fo
sita aq ab sorbuisst uos. d' aug mouit hi se q in
in sorbetur qui sems mali a gsetieruā gsecuti a
vinit. se secatō mali nuq manētes sacol inadē
uolūtarie sz gpleta malicia te pse mouit oppi
nato dui ei q pus seruit pp q seruit stiō aug
dicēs ab sorpti mouit. vn aug in lo qs de eo ead' sup
id ps. lxviii. fiat uisa eoz cora ipis i laqueum gsecuti

hic. Qz est inios osencietes a sencientes q' ssentire no debeant ecce noscit muscipulam a pectum mitatt tm uals aio p siupo ut icarā ipis muscipula sic a inead. ir iea muscipula siu laqueus pctm est sil malicia i uolu tate escam in lago lucru ad ut delectones uel alterius alie expectatur a e esca ipis muscipula qui pctm mez a sgetu est . p intsticia un sup. io ps. cxxxix. sed tamen ne domine adhesi meo pctori dic aug. tu desidio tuo facias locu dyab. ecce dyab apposuit lucru a in uitat ad fraudem lucru tu no potes n fraude facis s lucru escam est fraus laqueus si attendas no aes cam ut uideas laqueum fraudem e si feceris capiens fraua desidiu a no cades in laqum si aute uicit te desidiu ecce mittet e collu in laqueu a capiet te anima tua. sic g stante esse i tanta phora in qua stat pot uoltas ei qnari a geniari pus malicia i uolutate q error te dictus genet ita q nullo mo pcedat nz ut ea pp q sit uz ut ea sine q no qdpando dubio intendebat equiuocatur cuius erroneus tactus in fine pcedentis qonis. Secunda licia siu fuit pcti mortal siu uenial in eo e statu eu erro ris aliquis siu obscuracionis in rone. vn sr. io ps. ii. in te loquitur ad eos in ira sua. d aug sic ira di ipa e in ea obscuraco que ssequitur eos qui legem di transgdiut. vn post q dixisset dauid pphia. fiat anima e e. ip mula. ptm adiecit. obscurentur oculi eoz ne uideant. ita clare sic pus suo fto qi ia amplius a libius sdixissent ppha. obscu o. e ue. m. otiuio adiecit a dorsu eoz sp incurua. v d aug ij quis est uia quoz fuit oculi obscurati ne uideant. sed ut dorsum eoz in an. ue cuiq a dorsu uotus sic fuit incuruatu te demu ampliore ira di celi uotis obscuratus oio excecat pp q sed qtio in pphia. Et fude sup eos ira t. v d aug. ira tetitas oculta uindicta e ut e dicit id sup ps. xiii. corrupti sunt a abho. f. sur. pri affectonib sunt ipe sunt affectones que corrupunt aiaz a sic excecant corrupit ut cedat opposita prim ee bm. Cuz cuia sic oclo intellect fuit excecata tunc i uolutate animi latiut pccata sup pccta. vn fr aug no deliniando. sz sine do q te demu i uote fiunt obstinata re ue reuecat ad bo pp q se stinue a no mente. ims. t. celeat. delo uincat a phue mod igitur malicia uo tis sse error rois p obscuratcom a ex error rois maior malicia uolutatis amia maior obscurato a sic gradatim quousz ad plenaz rois excecatom seqtur uotatis fca obstinaco sic tm q sz malitas incipit a malicia uo tis ec illi q dut quida ue in tu est in fine pcetis qonis qua pphiam sequitur ex v i in viij. ceti. diuinitates doctrinam clausam in libs sacl a la sas expositam. ut pz ex dcis ex quib a aduertedu q lz error rois a malicia uolutatis simul sint tpe siu duracone ut dic l la pho amagris. sceda no est malicia i uolutate nisi sic error in roe ex qua se illa. si io est recta a uolutas e recta sz tn na a caulitate pcedit malicia uolutatis puta si primo fuit malicia uotis. in. a. instata siu uenialis siu mortalis a toto tepore pcti potuit pcessisse rectitudo a plenaria ritas rois de qo eius q uolutas elegit. Sz mt sgena tu est malicia uotis. m. a. uico d' instanti declinata est io a sua rectitudine a a sua claritate iustitia declinata e ro ta obscurata. Si mu plus tiae malicia i uote qr io sic est declinata ut b intelligi io instans q est a. opteat diuide in duo signa b phris a prius bm n in posteriore signo malicia uolutatis est generata stante uolutate ad huc rectitudine rois abs omi obscuracone videsa tacta a uolutate. Inp riore uo io declinata est p aliqle obscuracon uco laz a est aduertedu q sic b pcta uotis nuq cuta e malicia infecta a oio adusa alono ta cito est obscurata sicut nc q cito ro a sua rectitudine a claritate declinata ta cito est excecata a oio corrupta aut adio ausa a h io qz uoluntas mag i mg se a vult uolito q intellectus intellecto ut infra dicetur sicut dm

est paulatim primo obscuratur ro p prima malicia a q tatu a est obscuritate plus a plus. t q est a augmentatur malicia uolutatis. Ita q cu i tantu io rois sit p claram noticiam firmu ht iudiciu d ueritate a tutu q sgetus est a sgstuit pri i moralibus a incredibilibus ut q fructu sit malu cogito quid sit fructu a q sit medi a q omis sit sgeto quid sit tps a quid sit ee obscurata rone in sua noticia a deficiente claritate eo incipit iudiciu uacillare a deficere a sua firmitate a rectitudie qe quis e recte iudicat expoto ei dubiu uenit sicut sup io ca. iii. ut teptaretur a dyabolo dicitur a dyabolo dic a a dyabolo. glo. illa que sic incipit sicut fitu diu ut demu augmentata obscuracone ad augmentacom malicie tanta dubitaco e de illis pncipiis a tantu rone excecata deficit oio rectitudo iudicij ee pncipiu a noticia i telectualis timor a pappetitu spuale ex noticia spua h q hz de eis iudicat opposita pnu ut q fructu est bona q deus no sit. vn ps io dicit. Insipiens in corde suo no e ds. a que sit io stic subiugit. corrupti sunt zc. ut ia sup. a te uolutas sit obstinata a impie ps puluere xviii. pbi. quenit in pfudu maloz stepnet q expo nes aug s io ps. cxliij. sim p eis desccetib in lacu d sic qd e stepnet iam n e ullam pniceciam depitat aut si deputat ad illam se ptiue no putat apponit s licencia peccandi. vn si excecaco a ppellemus plenu de fectu iudicij rois no statim io excecatus. Sz p cede ples gdus obscuracoms. Si uo appellemus excecacoz totu pro gressum excecacoms. b q usus fui excecacone in primo quolz tds q excato malicia e i uote io excecat a obscura tur. q ad ho qui gradit stinue ad morte di mori. Ex qb declatur ueritas illius articuli tercij pgita in fine pcedentis qonis manente scia pri mactu a s ptine q uotas no possit uelle oppositu error. Et ulte ppositu magistralis q dic no est malicia i uote ni sit error i rone magistrat q dic no est malicia i uolutate ni sit error in rone a quo simul stat a quo no . primitu ad ampliore utriq intellige e h ad uitend q ista sacs no pot uelle oppositu scie dr e sic illa sedes no pot uelle oppositu scie dr e sic illa sedes no pot ambulare qz pot ee opposita ut li uelle detiet li sacs a sic oppitat ei sb hac sbu. sciete uelle oppositu scie no e pole in quo sbu expo hita ut ecce sgone di. e ca ee uaz. quia s ipam pphora scie no pot uelle oppositu ut pot ee diuisa ut li uelle no detiet li sacs. sz sepet ab ipo sb h sbu sciete no e pole uelle oppositu in quo sbu pculdubio e fa. qr te in nullo tepore uotioe a no manente scia possz uelle oppo sili. illa sciens du scit no pot uelle oppositu sic a illa sedes du sedz no pot ambulare. eod mo e dx a eod mo ua a fla q s coste sbus. sz mag explicatos. Est e iste sbus opposito sciete no est pole q ue uelle oppositi sciete du est sciens no est pole uelle est sbus diuisus sciete du est sacs no hz potestate uoledi de oppositi siu sacs du est sacs no pot uelle ceto oppositu silr ista sciens manes sacs no pot uelle oppositu eod mo dupx a ht siles sbus. sic a illa se dens manens sedes no pot ambulare a pculdubio si nulla no e malicia i uolutate n sit error i rone no est distingued de errore in roe a silr si in illa sacs ma nete scia no pot uelle oppositu no e distingued de sa manete. Sz os sbus pdci opposita sut ua. Si illa e ua. si cu scia est obliqua a uotis e obliq a ego ut sp i ta tuto ppocoalr incedat rectitudi a obliquaco obliq con no possit ee ua q dic ille articulus q sciens moues sui manente scia no pot uelle oppo error ni p sbu diso sicut no pot ee ua q dic illa ppo si scia e uera uotas error n p necitate gntis qz si ecotio bm ua in illius articuli ponuntur omis illi sbus opposita fili ut sa ciens possz uelle oppo du est sacs a te manente scia

aut a post perendinatio illa ppo nō est malicia in uolū[te]
n sit error in rōne fla est 7 sic ista sīto est r'ta ius
ē rtā q necessitate ōme (?) 7 sitiatur articulo dampnato n
distinguit error rōnis vtl scia manens h' e fro o cor
di possit articls 7 rtā ppo ut iam patebit sustinēdo
ḡ dictis appēs de scire 7 velle facisas ēē 7 ib simi o
ppositi ē aliquos mōs ut iam dicetur 7 p diuisiue
h velle me sedē 7 ambulare in sēsu opposito sē ue
7 ui posse simul stare quodāmō ppōm dīm magistri
lem in sua intītate dico q ista ppo error ppo ia decam
est q sciens manēte sciā nō potest uelle oppositū. Sin
pētā dr est a s duos sēsus duas cās hē inuariabilia
q manēte sciā pus p tempus pcedēs actū uolēdi
uoluntas nō possit in oppositum fuuto illo tpe ut sit
i statt pcedēt p'mus actus uolendi 7 sciā opposita in a
nente p totum pcedēs tpe. l; quo quo mō corrumpatur
in illo actu uolendi ut referatur ad h' sier'ior rōnis pcedēt
cā erroris uoluntatis sui ego. In isto sēsu sui istā cāin
clarū est q dictū in illo articulo est error est e' sēsus
dinis 7 maifestior q pot hē aliam uo cām h; intētis
q manēte sciā sit o ipo uelle aut a post id uelle uo
luntas nō pot uelle oppōtū. q nō necē ē uoluntatē
7 sciam cōcordare i rectitudine 7 obliquitate q ē sēsus dis
vni si sciā ē r'ta 7 uoltas ē rtā 7 si sciā ē oblīq 7 uoltas
est obliqua 7 cō q uoltas pot uelle oppositū eo q sciā
manēs dictat 7 sic pot discordare ut q nō obstā
te sciā manēs sit recta uoluntas pot sit ēē obliqua
aut cō nō obstāte q sciā sit obliqua uoluntas pot
ēē recta. Sz uni sēsu distiguēdo est illa ppo nō necē
ē uoluntatē 7 sciam cōcordare sic q nō est necē si sciā
sit rtā uoluntas ē rtā 7 cō si sciā ē oblīq 7 uoluntas
ē oblīq 7 necē negatū pot dīe necessitate cōitis l'ine
Si cōitis sic item clarū est q dictū in illo articulo ē
error q si sciā est rtā nō ē necē q uoltas sit rtā ut n
possit uelle oppositū ut dictū ē in fine pcedētis qōis
Si uo dicat necessitate cōiūtae sic ista. si sciā ē rtā nō ē
necē q uoluntas sit rtā duas hē cās ueritatis. Una
q sciā rtā nō ē cā uoltās rtē. aīa q uoluntas oblīq
pot stare simul cū sciā r'ta. aut cō. In isto pō sēsu 7 h
istā cāin clarū ē q dictū in illo articulo est error
li e ut dictū est i fine pcētis qōis fuit cā pncipalis
dampnādi illū articulū. q s supponit q io sic fit mo
tiuā necessitate in ipām uoluntatē q nō possit oio
cōtin q sōlū est. q libm 7 uoluntariū q ē libi actū
nō pot sic moue de necessitate ab alio absq coactōne q
moiu nō hē a se sola aut a ab alio sēcū mouēte p ne
sue cōgēntiā phibitatē ēē sīmu lō ūsum ut p libū
arm ēē q aiq ad lomū ut dictū ē iā ē que quid co
actō inelī nullo mō stat cū libertate aut cū libo arbitro
i mo tollit ambo ut dictū est in pcedētē qōne 7 ii sus
fiuebat dīe aliqui 7 alias solebat cōcedi si sciā ē rtā
uoluntas ē rtā 7 cō 7 sibi uicoloo in fimbs istis stetit
sb quodā i uoliuto in p'mo quolz q scripsi. Sz mō uit
ris pcedt est. adō q in bo sēsu pp bam cām s. q uoltas
cū sua obliqtōe cōpatitur sciam rectā ut uoluntas
nō possit uelle oppositū manēte sciā simul aut pti
adhuc dupx ē. q aut pot ītelligi de sciā oblīq et
uote rtā ut si sit sciā oblīq uoluntas n pot ēē rtā
uolēdo oppositū aut de sciā rtā 7 uolūtate oblīq ut
si sciā sit recta uoluntas nō pot ēē oblīq uolēdo
oppositū. Si pō mō clarū ē q dictū in dicto articulo
ē error ex quo cū ut dictū est sciā oblīq nō ē cā ob
liquitatis i uoluntate. Sz cō manēte sciā obliqua
nō est cā obliquitatis i uolūtate. Sz cō manēte
sciā obliqua bñ pot ēē uoluntas rtā uolēdo oppo
sitū. bo mō adhuc ī illo sēsu 7 ex illa cā dr ē. q sciā
pot inelī rtā aut pfcā 7 cōpleta r'titudīe absq

omī obscuritate 7 uacillacōe seu dubitatōe. Si pō mō sic
an illa si sciā ē r'ta illa s. obscuratōe aliqua uoluntas n
necē ē r'ta hē illa necessitate cōitis ut uoluntas pōsit uelle
oppōtū manēte tali sciā 7 sic error q nō possit uelle op
positū diligēs r'tor iudicet an illa bñ pot cōcedi a magis
t's nō ē malicia i uoluntate n sit in rōne s. p aliquē ob
scuracōem. vr ēm s p'rtā q uoluntas sua obliquitate q'n
aliq nō cōpatitur sciam rtām. Sz sp uoluntas sua oblīq
rōne ē cā aliqualis obliqtōis sciē ut uoluntas nullo mō
pot uelle oppositū manēte sciā sit recta ut s n sit quo q
mō omis pctēs ignorans quod fuerit maior pphora s decla
ta a nobis in sēo quolz ex qua cū cōcessa est illa nō ē ma
licia i uoluntate nisi sit error in rōne s. sēq s nīl ut cāt
h meo d' in signati bñ rōm aliqūtulū obliqtaluns sciā
h pcētēs nullo mō p'sit ut cū obliqre uolūtatē sic ne
sciē r'titudo p'sit ēē cā r'titudīs uoluntatis p'sit ē uoce
r'tam 7 obliqūn simp' 7 absq calūnae 7 ex pte sciē pcētē
sciā cā recta q obliqua. si bo mō s sciā existe in rectitu
dīe cōpleta sic illa si sciā est r'ta uoluntas sit rtā q sciā a
illo rectitudine impfcā bñ stat cū uote obliqua h nō ai
oio obstinata 7 nō i isto sēsu dictū in dicto articulo error
est. Sz in isto sēsu in dō articulo error est. q sciēs ē pot
uelle oppositū sciē manētis in rectitudīe incōpleta que tn
pot d' r'titudo simpl' r'b ille' obliqtōnis quia 1ō oio cor
rupt' cōpiendo cōpositū p un agibilium ut cantibilium cōstat
ōs obliquacō uoluntatis p sēsum i malū mortal pctī di
cū obliquacō simpl' 7 nullo mō rectitudo l; illa obliqcō
nō sit tanta q'ta ē qn uoluntas oio ē obstinata ut s hec
illa pot cōcedi si sciā est rtā uoluntas est r'ta 7 si obli
qua est sciā oblīq est uoltas 7 cō ppocōnali. hinc inde tn
q sciā obliqua rectitudine incōpleta rōne obliqtōnis
que tn ē cōpleta rōe recta indicū 7 si nō oio firmū. bñ
stat uoluntas simpl' obliqua l; nō ultimata obstinatōe
Sz cū sciā obliquata pfcā obliquatōe qua corrupta est
rō 7 pfcē excecata nō stat obliqtō uoluntatis n obstina
ta. nec cō ut s h intelligatur articulus manēte sciā sil ut pcē
i r'titudīe simpl' l; aliqūtulū obscurata nō possit igitur
error cōtrari' ueritate error est. Sz an rtē manēte i apice r'
titudīs absq oī obstinatōe q uoluntas nō possit uelle op
positū sit iudicat lector cū ut dictū est omī obliqtōm oblīq
cōm uoltis uetio sē simul aliqua obscuracō rōnis 7 etiā
s h intelligatur ppō magistrorum. simul stare cū articulo q si
malicia ē i uoluntate errorē i rōne suppocōnalis ut obscu
ratōnis tn sine sui cōpleta malicia ut excecatōis. Si sit
malicia obstinata. In quoq mōis clarū ē q sit error dictū
in illo articulo sciēs nō pot uelle oppositū manēte sciā i
pti cū passione. In uūco a' ex ppositis iudicet qui uoluerit
cōm ie due stat simul manēte sciā i pti 7 passione uolutās
nō pot uelle oppositū q dampnauit dnis ex 7 illā q cōcessi
sunt magri nō ē malicia i uolūtate n sit error in rōe.

Quod ḡo arr' p'mo q uoluntas nō pot moui ab appetitu
sēsitiuo nisi pcēte de illa noticia intellū cōd. Ad aliud
q ar in oppositū q tē pus obnubilatur intelles q appetitus
sēsitiuus moueret uoluntatē allicēdo q alr mouere eā nō p
set. dō q nō oz ut h ē pole q appetitus sēsitiuus obnubilet
mō aliquo intellēm de quo ē s'mo intellēm a sua rectitudīe
q hē i mēte uoluntate l; ēm īpedire pot in acquisicōne
rectitudīs istis indicis ex rectitudīe acquisita sic eūenit
i frenesis 7 aliis obnubilacōe nō intellēa que pcedit ex morbo.

Quaerebatur ar q nō sit pole hoi ut assenciat ppōe cōtra
appz s' p rōm. q nō p uoluntatē ad h cogēte de quo ma
gis ut qui intelles p sing obm nō pot cogere uote ad cōsē
tiēd' i eius cōtrariū uult. ḡ nec uoltas intellm ad assenciēdū
ei cui cōtrariū nouit. Et in bo de aīa fantasiam' cū uolum'
nō aut opinari. ut hoem cōcupiscētem q nūq opinari
talem ēē opinari aut est opus intelles. q opus i telles nō
hē ex uote ḡo 7 cē. Ad qū te nūq assentire articlis fidei. Ad

ad li bint' q alias inq̄onibz ordinariis detangentibz in li qōnis satis locuti sum'. Ex hiis g° q" dixim' dico distin guendo de rōne q aut est id que solite ueritati inmixe ē 7 nullo mō in fugi pot a co gnoscentibz solomus be aut ē id q dt tuq; apprs sit solite tam ueritati nō inmix' illi aut ē' ōiu appz boi p rōm p' mo mō dictā inpo'e est q illo cogat assentire l' psit q ōiu illi' oio firm est cui nulls ōsentire pot ōgta ueritate ōie. iuitas ē ōgta cogit intellm ad s' assenciend' sic cogit ad discenend' suo opposito. vn l' li ocre' sicut duo p' arum lz modicū faciat adappitū illi uo ē ōiu appz boi pro so mō dictum vn pot l'o assentire p hitū fidi 7 cogi ad li p impium uo tis plus e' mod' pcedit ar" ingm affeti articul' fidi quoy ōiu nunq̄ appz prōm p° mō dictā q sit ē mixi solite ueritati. q si p ipole uuient possz articul' ē ōiu appz tali rōne illi nō est adhendū ut fidi artic° dicte aug° q si rōi rōne 7 in fallū appere possz ōiu ei q to' in scā e tā ut pp illā fide xānā dimitteret q̄e polē inueniri. fino qualistūq; rō appeat de ōio fidei ad assitu' id est. s; illudicione fallit ut alii latius declarauimus ex quo plane p; filitas dem illi' q uoluntas nō pot uelle opp° illi' cuiq indicatum est p rōm possq uoluntas pot uel le oppositū eiūs q indicatū est p rō; p'° ad assenciendū il li ōio cogerīom.

Qrittaz in ar q amicicia nō sit uirtus. q illa ut tolli- ab hoc ex ueris alterius. s; amicicia tollitur a bono fito a mito suo interiō lo g° q ē. Con id est uirtus ē actus eli citum ex hitū amicicia est hitu' ut p; in actibz amicitie ōtinue qui eliciunt' ex hitu caritatis g° q ē. Osta mota est pp defectū phi' in p n°. viii. eth. amici' est uir quedam l' ōitute ū pp disiunctōm dubitā' quid illoy sō sit. an hitus q te ū ritis disiunctis ō hitus aliarū uirtutū an pio° aut actus q dam ōis hitus ultimū. ut 6. modus quidam ē dam amacionis bm spēs e' amacōis sūt spēs a micitie ut dic l' ee. iiii. c. s; q disiunctia ōtis equipol lz copulatiē d'o amicicia uirtus est s hitus separata ab a lus 7 ps quedā iustie. sz nō n ōitute aa apt alius. ps ē l' uuq̄ est solitaria. s; ut sit ōgeneretur uirtute aliq a' q aut aliqs requirit in fundamento. vn q spēs amicicie distinguūtur s spēs amacōis li nō est ut dic l' ōm. q sut id amacō 7 amatā. s; q sic ōen' ut iā uidebit pp q phs l' ee. c. viii° distinguit int' amiciciā 7 amacōm dicēs sic assimilatur quid' amacō passioni amicicia aut hitui. vn ut dicit amici redamant cū electōne 7 bona uolut amicis illoy ḡra nō sm passionē s; s hitū. Ēlid ē' manifestōm sad' q ad amicicie ḡnōm 7 ēe ōcurrit tali p' mō d; h'n uirtute. ut alias i fundamento sm q 7 q' nō pot ōḡnari uō amicicias 7 malicia pp. q d' viii. c eth. c. v. pfcā ē boy amicicia 7 s uirtute; similium p'ma nz g° hoy amicicia quousq; boni sit uirtus ē ē uia sina aliie ē' due spēs amicicie q s. fundat' sup utile 7 delectabile nō sē ue amicitie. vn phs. e. iiii. s amica amicie hec sē n eni s q ē amatus qui sic amat. s; s q tribuit hm quod bonū aliq. hz. a' delectabile facile uuq; solubiles. vn tullius p° de officio qm summi bon sit in sciēnt ut inchoat cū uirtute ōiunctū id q; sius ō uerus n bonestate meti uc amiciciā tolle pot uc tulli' a' je uid' amici' uerus amiciaz 7 gignit 7 ōtinz. So d; hic dispōz insio qua habilitat' quis ut meo sup ahē uenite possit fundari amici' q dispō uocat' amacio 7 est prima dispō que est dispō ad amiciciā ḡnandam sic q hō ea n'is est habilis meo q generetur amicicie. v' inqbz nō est tal' dispō. q ē medio quo dem' 7 re pri- ro nō sūt apti ad amiciciā ut sē solitarii atq; si ue stres hōies seu atq; discoli. de quibz iiii. eth. ut q cuiq; curates discoli 7 litigiosi uocentur. v. de c. r. sut glo ceidi nō est ui curat de aio discoli 7 meritabi les de quibz q d. viii. eth In senectis 7 senibz min

sit amicicia q to in' mag' discoli sūt 7 in' col loquiis gaudent. Justis ē' deficit dem dispō in alius aut excedit ut ille de quo. iiii. eth. ū iamā do recepit singulos. ut o; si meo q quisz sit ē ad ignotos 7 id' faciet. u dic. a. t. recepit q re cepit eo q nō recepit 7 q ua eo tal' ē q ē. Ēlid d; amicicia ut generet' hic ōpās actōnes p q s generatur que sē amare 7 re amare pp q dicit viii. eth. tres sē spēs amicicie equales uuo amabilibz. sm. vnuq; ē' rea damacō 7 infra ut g' amat 7 redamet bm 7 sūt triplici gdu actōes ille amoris p qs generatur amicicia p' mo e ille in quo d; generari hitus amicicie amat bonū uir tutis q in se hē p ipm 7 se p ipm pp id. so amat id' in pxio 7 ppinn pp id ut ē' dē. ix. eth. amica bilia qui ad amicos 7 quibz amicie deriuant' uni' ex his q ad se ipm 7 h id q se 7 sua quisz plus 7 p'us poteq amare d; q aliquā. si q inh de pfec cio amoris nō ōsistit. id so terminat ad pximū vn de pfcō amore caritatis dic . ex eiu. c. in nulls pmuato 7 p'mo sui ipius amore d; ē caritate in. o; g' ut amor ad alterum tendat. ut caritas ee q at 7. iii. c. nō pot amor ee iocund' intertius mutuus alr itaq; erit amore inp̄ctus 7 alter 7 amici repetes. tō uo id q amat in pxio ut a se 7 pxio redamare q amat in se 7 i pxio ut s' amor 7 pfcus i summo dicte. i ee. c. xi. in mutuo amore nichil pciosius q ut ab eo q summe diligis 7 a quo summe diligis alium eque diligi uelis in illis g' mutue dictis exibite s' dilectōis ōsortez equa rōne requirit g° 7 caritatis ōsumacō pxi mitate requirit 7 ē. xv. pfcō vni' exigit ad inc tōm alterius 7 q pfcō utriusq; requirit cohendū tercie. xix. qm solus soli diligit dilcō qd' ē ei dilcō uo est ōdilcō inre d; u duoy effectus ter ciuoris in medio ōflatur uō pfcā amicicia que actōnibz amoris 7 dilcōnis generat' int' paucō res q int' tres eē uo nō pot. q 7 si plures p' dedaut' 7 nllo tū nouis mod' in pfcōne addit ōis ē' dilcō aut ē sumpt' dilcō q pot a' s hē ad se solū aut ē re dilcō q pot in dnis ad aliū aut est ōdilcō q nō possi hi in' q duo ad terciū. si sic tū ad qrtū nō ū ōdilcō 7 ita amicicia stat i tribz. Ēlid bū q dic phs. viii. eth. de amicicia. c. xx. q amica- bilitancie que uera ē ad vnū sit' expost in°. ix. c. xv. dicēs q li un' ōgēre amicis 7 ad utilita 7 ee querit studiosius autonami piēs sunm d; hic amicos 7 pndet scdens q ē queda' uicsa u d' am. 7 ē talis institutus amicoy cū qua pot uiue quete 7 sine pturbatōe cū quibz a' nō pot sic vuie isti sūt plures quibz tam itaq; erit pnatis plures ē' h nō facile forte ap a' actō amoris in vnoquoz dictoy g' dū d; hic tres comites q' iut amorem sequitur q' sē beniuolentia bnficencia et ōfidentia beniuolentia quo aduenit amor generōis amicie bnficēt' quo adeuis p̄gssum ōfidencia quo ad s ōsummacōz ē' quis beniuolentia ē uirtuti sue q diligit 7 s' cā alti cotam appetit 7 in pxim tū ferri ut e' aut tull' de amicicia fructus ingenii 7 uirtutis ōis q; pstancie tūc maximū capit' ōiu pximū cōfferuntur. ut ait aug°. i. de doc. x'ana. iii. c. ōis res que deficit dando ūdū uo da' nūdū hn. quo hita est p tale ē' beniuolentiā incipit p amo ris actōz ḡnari hitus amicie ad pximū q s' sile i uirtute quat so uis oia bona que s' hē. de beniuolentia loco dic. phs. ix. eth. ur utriq; p'ma inuicie ce 7 amicos nō pole ee beniuolos [illegible]

sufficit bonum velle proximo ut ad proximum habitus ami-
citie generetur sed ultra actio que est beneficentie que erga
proximum operatur in eo virtus contrahitur et aliud bonum quod vel
leviter cognitam. unde dicit ix eth. ponunt amicum volentem et op-
erantem bona amicicia vel amicitia facit de mutuo quod est omnibus
ut sicut prestanciam virtutis ingenii fortune consecuti
sunt in persona convenientem quam eam consulit. ... cum similes effi-
ciuntur similitudinem et se se amicum requirit amici-
tia dicente tullio item dispares mores disparia studia
sequuntur quorum dissimilitudo dissociat amicicias
nec ob aliam causam illam boni improbis et improbi bonis a-
mici esse non possunt nisi quia tanta est inter eos quanta maxima
potest esse studiorum distantia. unde et in eis que sunt bona
fortune ad exequare se debent amici proposse ut est de
dicit idem quod in amicicie coniunctionis necessitudine su-
periores sunt exequare se cum inferioribus debent. sed ... benivolentia
volentis beneficia virtus erga proximum ut ad eius amicitiam
accipiat. Si tamen non confidat de proximo ut ei mutuas redama-
mando et reamando reddat perfectam et firmam esse non potest
ideo ut perfectus in quocumque habitum amicicie generet. oportet quod de
proximo talia confidat qualia de se erga proximum sen-
tit dicente tullio de amicicia confirmatum firmamentum sta-
bilitatis constantieque eius quam in amicicia querimus fi-
des est. nihil est stabile enim quod infidum est que ut perfecte habe-
deberet amantes sua proportione secundum ... unde ... apti
pectus ... nec exploratum habeas penitus et
repellere omnes fictiones et simulationes suspiciones quia necessarium est
ad perfectionem amicicie. quantum unde ... est ... boni
duo tenere in amicicia primum ne fictum sit ne ...
tum deinde non solum ab eo oblatis criminationes re-
pellere oportet sed nec quidem ipsum esse suspiciosum per que omnis con-
iunctio ab amicicia tollitur que requiritur ad veram ami-
ciciam. dicente philosopho viii. eth. c. xx. quod propter virtutem ami-
ci consistunt in operari ad invicem prompti sunt ad hoc et de eo
dum tendentium non sunt accusationes neque pugne ...
experientia non habetur nisi ex multis actibus ideo non cito generatur vera
amicicia dicente philosopho viii. eth. indiget tempore et consuetu-
dine secundum proverbium enim non est scire ad invicem antequam sal co-
medere neque acceptari oportet prius nec esse amicos antequam uterque u-
trique amabilis appareat et credatur non sunt autem sine amabile
... voluntas quidem velox amicicie amicicia autem non ...
dicit ... forte est quod ex pauca conversatione cognoscat ...
studiosos. sed tamen latebit utique ut ad ad ...
nes simplices. amici enim non possunt se invicem cognoscere ...
simul consenserint ... multum ...
oportet conversari ad invicem et scire etiam que ad invicem benivolentiam
... quid ad invicem benivolentiam esse ... ...
mentes ... hoc tamen benivolentie beneficentie et confiden-
tie ... amandi generandi habitus quidam connectentes
mentes se amantes ad unitatem quantum possibile est religentes
dicente philosopho ix. eth. c. v. ad amicum habet ... ad se ipsum est
enim amicus alius ipse unde ut ait tullius vis amicicie in eo ...
ut unus animus fiat ex pluribus quid dulcius quam habere cum quo
omnia audeas loqui sicut tecum quis esset fructus in rebus
prosperis nisi haberes illum qui illis eque ut tu ipse gaude-
ret adversas res ferre difficile esset sine eo qui illas ...
quam tu gravius ferret propter quam amicicia omnia virtutum ...
mente exercitium reducit dicente enim tullio amicicia nihil aliud
est quam omnium divinarum humanarumque cum summa benivolentia et ca-
ritate consensio in quo perficitur et aliarum virtutum opera ...
aliarum virtutum opera ut simpliciter fiunt amicicie ... opera
sunt ut ... ... esse ... amicicia perducuntur
ut ... nullus sine amicicia actus virtutis perficitur eo per-
fectius ... ... sine amicicia illa preciosa
esse potest ... virtutum est adiutrix ...
est ut quod solitaria non possit virtus ad summa pervenire
coniuncta et sociata cum altera perveniret que quidem altera amicicia

est propter quod quantum ad exercitium operis aliarum virtutum est ultimus sicut
generalis ... principalis iustitie generalis reddens unicuique quod
suum est et in plures ... ut perceptum ...
propter quod dicit tullius solem e mundo tollere videntur qui amiciciam e vita
tollunt que propter vires tueri eius quod consistit solem opera
... iustitie generalis dicit philosophus v. eth. neque hesperus neque lu-
cifer ita est mirabilis. unde inter omnes virtutes morales magis
caritati infuse conformis est et est omnium moralium virtutum
corona et tanto perfectior quanto sunt plures et perfectiores virtu-
tes morales fundantur ... quarum ... amicicia est virtus
dicente ... principium viii. eth. virtus ... virtutem est dicitur
amicicia sicut ut fortitudo et temperantia et moralium ... sed
est circa passiones et actiones est ut reliquie sunt circa actiones ut
amare passiones ut amationes ... ad ... quod ... ...
habitus in quantum est circa actiones et in quantum est circa passiones ...
non amicicia. sed amicabilitatis et est ... temperantie. sicut ...
... super est medietas ad ... actiones et ...
... deficit et non aptus ad copulam amicicie. adulator
... vehementer delectabilis esse volens amicus et medio
... ... non ... unde de medieta-
te amicicie ... dicit philosophus ... eth. c. xxvi. ...
... et ... in sermonibus et rebus aliis ...
placidi esse ... omnia ad delectationem laudantes et ...
tes sed estimantes oportere ... ... quibus ... esse ... contrario
ad omnia ... ...
... ... laudat qui recipiet ... ut
... unde amicicia esse ... medium habitus de
hac amicicia ... ad ... ipsa est non plus ...
to aliarum virtutum ... amicicia ... est de actiones est
... iusticie ... amicicia de ... est ... iustitie ...
... et ... amicicia ... ... pri-
mo viii. eth. ... ... actu ...
... ... ad ... ...
... ...
... ... actu ... est ... ista amicicia
... iusticie ... ... equitas ... amicicia
amicis equitate distribuit ... ... ad primum
... in oppositum quod amicicia non est virtus quod tollit ... alterius
... quod amicicia ... est ... temperantie ... est ... iustitie ... perfec-
tum ... amicicie non ... sicut et alie virtutes ... habitu ...
ab ... in unoquoque ... in habitu ... ... ad absolutum
... ... ad alium habitum ... ... amico et amato
propter virtutem ... in illo est fundatum ... ...
... et amicicia ... nomine suo ... ...
misericordia et ... amicorum sicut ... ... est et est una ...
duos amicos fundata super duos habitus absolutos sic est
duo habitus et due amicicie ... ut due ...
... ... solum ... perfectam ... virtutis amicicie ...
... habitus amicicie tolli ... in illo qui ... bonus ...
... alterius ... ad ... sicut ... tollere ab uno
... ... alterius de
alio ... non ... tollere quo ad ... habitus ... ...
... ... quod habitum non desinit amare et ...
beneficientie exhibere erga illum ... non ... ...
... ut ... ad amiciciam ... ... fuit ...
... se amicum ... ... exhibitione actuum
benivolentie et ... benivolentie ... sicut ... et ...
... ... tamen non ... amare
... amicicie sicut ... et ... habitus amicicie quo
ad id ... est ... ... est ...
sicut ... habitus aliarum virtutum ... non habet ... amici-
... ... ut dictum est.

Sequitur ... ad ... et ... quorum ...
... ad ... ... sed ... aliqua ... faciendo
... ... possit ... non velle. ... ad
ordinem illorum actuum ... ...
... ... est. ... ... ad efficaciam illorum actu-

uim int se. uti. sopo uo sit finalr pp oppm intllc ut ef-
tiui no prim ad efficacia illoz actuu te sua oba. ut. 8.
magis v ma uoluntas volito an intlle intllcto.

Ulterius p[ri]u. ut q[uod] i ode dictante ad faciedu uo[lun]tas p[ro] hora i[ll]a no p[otes]t
nolle q[ui]a uoluntas ut se 1 gtc 1 mon que se i se sequitur
ordine ut pp pius ca p[ri]oris g[ra] rc. Ite pnte obo bn icro bo[n]m
omis boi simplr no pot i[ll]o no uelle g[o] ut ins boni boi pti
p[ro] hora. Ite voluntate in illa actone uoledi no est mag[is]
liba q[uam] appetitus s[ensiti]u[u]s. Dnt a[li]qui seqtes p[ri]mu qi ctines
se ht ut hora passionis necesse sic se ht te tpt oi tempore 1
tepatus e sic est ineroie oio iudicado opp[osi]t[u]m p[ri]u[s] ut q[uo]d
fornicari sit bonu sic ut dnt incumes in errore e iudicado
i[ll]d i hora p[ro] q[ua] uo[lun]tas uult i[ll]d q[uo]d an uoluit. ita q[uod] p[ro] hora illa
pot illud no uelle quo i[ll]d te dictat ee facied[um] li[ce]t p[ri]us potuit
no nelle qu dictauit opposituj 1 p[ro]a potit 1 oppositu dicta
ut cessate passione te dictu istud plane 9 i[ll]o illu articulu
teiu damp[na]tu tactu in q[uo]mbz p[re]c[ede]b[at] q[ui]u ponit q[uod] manete
sca recta 1 passione uo[lun]tas no possit i opp[osi]t[u]m errore n[on] solu
dico manete ul[ti]us ad hora in qua uult oppositu. s[ed] 1 simul 1
ista hora 1 post sil[iter] ut brtu e s[ed]. ut sic stante scia b actu
1 impetu recta 1 passione uo[lun]tas possit in oppositu. s[ed] quo
te pot ee ua illa p[ro]p[ositi]o magistrali no est malicia in uo[lun]te n[isi] sit
error in rone tu sit tpe quicq[ui]d sit de causalitate te od b suppo
tu q[uod] li no dicat[ur] p[ro]p[ri]e error in rone quousq[ue] iudicet opp[osi]t[u]m p[ri]u[s]
1 p[ro]b oio corruptu p[er] excecatoz. ois tu rois obscuracio sine
obfuscacio qua in suo iudicio rcio quoquo mo debilitat[ur] s[ed]
p[re]dictu mod[um] sup[ra] largo mo pot dici error q[uod] e inca 1 disp[osici]o
ad errore 1 sic l[ice]t. li[ce]t ratio pot d[ici] ea in roe quousq[ue] corrup
p[er] errore p[ro]p[ri]e dictu no tu est in statu p[er]fectio rectitudinis
du in actu i[ll]o obfuscata q[ui]a si intelligo articulu sit q[uod] scia manete
recta oi vir[tu]te ab obscuracoe e errore utq[ue] mo qua uo[lun]tas isti
tenti malicia no sit nece i[ll]om ta aio obscurari aut decli
an in suo iudicio rco ut no stati pcca[t] i uo[lun]te seq[ui]tur pecca[tu]m pcca
i roe n[on] intro quo illa p[ro]p[ositi]o potuit stare cu tco articulo s[ed]
no puto sic intelligi articulu pp p[re]cedens auctes p[er]salum 1 e
ay expones ut uo[lun]te agete q[uod] sciam p[er] tpe p[re]cedes oio r[ect]a
absq[ue] oi obnubilacone ipa scia maneat i apice su[m]m[o] rectitu
dinis in hora qua uoluntas agit [contr]a sciu. siq[ui]d maneat no cor
rupta [contr]a opione li[ce]t obfuscata q[uod] obfuscate. q[ui]a largo
noie b p[ec]ca[tu]m error pot d[ici] n[on] forte dicam[us] q[uo]d instas i quo
p[ri]o e malicia i uo[lun]te sed idiuo sig[no] ita q[uod] in p[ri]ore seq[ui]t[ur]
aliqua obnubilacio rois 1 in p[ri]ore fiat malicia i uo[lun]te 1
sit in illo signo maneat rca i[ll]o absq[ue] oi obscuracoe 1 sic
p[ro]p[ositi]o tpe q[ui]a p[re]cedes q[ui]a ipa no repugnet oio uo[lun]ti [contr]a n[on] q[uo]d te
obscuracio rois necio se maliciam uo[lun]tis ut effectus suam
p[ro]p[ri]e causam 1 sic articulus intelligat[ur] q[uod] manete scia in apice
rectitudinis p[ro] sig[no] p[ri]ore pot uelle [contr]a p[ro] eo sig[no] p[ro]p[ositi]o no ma
gro[rum] intelligat[ur]. q[ui]a si e malicia i uoluntate p[ro] eod[em] i[n]stati n[on] i[n]
hoc signo p[ri]ore e error in roe. s[ed] alic[uius] obscuracois cau[s]e
a malicia uo[lun]tas 1 sic estimo intellexisse magros noie er
roris q[uo]d indicabat q[uod] illa p[ro]p[ositi]o pot [con]cedi no est malicia
i uoluntate n[isi] sit error i roe an sic possit d[ici] ex p[ro]p[ri]o i textu
articuli de scia manetis i rectitudine no tu in p[er]fectio sta
tu r[ec]titudinis que opp[osi]to e errori p[ro]p[ri]e dco qui no e sine corrupto
ne p[ri]n[ci]p[i]i i tco 1 p[ro]p[ositi]o magistroru de sciencia manetis r[ec]titudine i
p[er]fectio statu r[ec]titudinis q[ui]a opponit[ur] errori large accepto
noie erroris qui e sine corrupcoe p[ri]n[cipi]i in roe li[ce]t sit sb a[li]q[ua]
debilitacoe p[ri]ois obscuracoe diligens investigator iudic[et]
q[ui]a nc ibi alii q[uod] articulu ad dce p[er]simo q[ui]a cuz sit scelle[ra]t[us] e[st]
Certu aut q[uod] p[er]tinet ad difficultate q[ue]o[n]is p[ro]p[ositi]o que[ri]t[ur] in sup[er]
ficie sit insu est p[ro]secut[us] sii bn s[ed] pcca[tu]m q[ua]nt[um] est obtu[n]d[e]re intent[um]

Contra. uo p[ri]o obicit[ur] q[uo]d te ut potest uo[lun]te g[o] i[ll]o suo actu p[ri]
or e uo[lun]te g[o] i[ll]o suo actu e tu actu uoledi ut uoluntas no p[ro]
sit i uelle i[ll]d q[uo]d dictat. ad q[ui]a li[ce]t p[re]cedat no tu aliter e ca q[uo]d si
no qua no q[ua]d ad 1 s[ic]ut in nobis ut p[ri]or e intellectu no acce
sericedi e ca actus intellect[us] n[on] sino q[uo]d no 1 sil[iter] in brutis s[ensu]

p[ro]cedit appetitum no tu e ca n[on] sic sine q[uo] no p[ro]ceda
q[uod] in brutis p[ri]m[o] ucio se[cundu]m passio que ucio impellit
appetitum in hoie a[utem] no ucio ad intllm se[cundu]m uoluntas
in intlleci ad p[ro]m[oti]o[n]e. Uo[lun]tas c[on]p[otes]t[a]te obo brtu
bo[n]m ois boni no pot i[ll]o no nelle g[o] i p[re]sente obo ha
bente bo[n]m boni pti[cular]is saltem p[ro] hora no pot no nel
le illud. ad q[uod] illud no est sile q[ui]a ex[ce]l[lent]i[us] huius bo[n]m ois
boni no est bonu q[uod] quiernam uoluntas pp [con]nu[n]i
tate i mutabilitatis lib[er]e tu se ipm mouet i i[ll]d
ex[ce]l[lenti]a no huius bo[n]m boni pti[cular]is indicati p[ro] hora e ad
ad q[uod] no quera[t] uoluntas p[ro]p[ter] q[uod] n[on] i mutabili uo[lun]tas
se mouet in illud sic e[ti]a[m] p[ro]p[ositi]o[n]e sb ide pti[cular]is boni 1 si
indicat bonu simpl[ite]r p[ro] hora c[er]t[e] tu i[n]tell[ect]o i[ll]d in quo est
defectus alicui[us] boni pp q[uo]d defectu uoluntas sua uolu
tate pot ab illo resilire li[ce]t no mouea[tu]r p[er] appetitu
ad id ad. q[ui]a sibi forte nullum est o[mn]i[n]o sim[i]le. u[nde] si[cut] p[ro] hora
no pot [con]t[ra]dictu no uelle i[ll]d aut uelle ei[us] [contr]a[r]i[um] li[ce]t no
e pp a[li]q[ua]m necessitate q[uod] scia impont uo[lun]ti s[ed] solu pp i[ll]o
possibilitate [contr]adictorioz ut [contr]ioz e[ss]e i[ll]d in ead[em] hora
indivisibili ut p[ro]z ex sup[ra] dictis.

Ulterius b a[r]g[uitu]r q[uod] opo uo[lun]tas sit pp oppm intllci ut pp sui[s]
p[ri]ncipalius et li ex ordine p[ri]ncipioz p[ro]p[ri]oz q[ui]a appetitus
n[atura]lis est pp p[er]fcom rei n[atura]lis b ad p[er]fectius 1 similius ipo
appetitui suppositu n[on] rei in ut[ra]q[ue] pp li e[st] [contr]arie suppo[sit]o sia
cuius appetit ee [contr]osium. i[d] e[st] ho suam p[er]fcoz mee ee
suam solum s[ed] 1 appetitus alius e pp p[er]fcom alcui[us] q[uo]d e
sbus ut pp ad p[er]fectius eo suppo[sit]o n[on]. [contr]a[ri]u[m] g[o] uoluntas 1
appetitus roal est pp p[er]fcoz rois que e intllci sii intllc[tu]e
ut pp ad sup[er]ius suppo[sit]o n[on] intllci 1 uoluntate. Ite uo[lun]tas
e p[ri]o in s[ecundu]m for[m]a intllctu q[ui]a mo[uetur] ab illo mouet a[li]quo q[uod] h[ab]e[t] q[ui]a
est in actu e sb p[otes]tate q[uod] motu q[uod] in q[uo]d h[abe]t[ur] no e in
impo tu 1 q[uod] sic sit p[ro]z q[ui]a uoluntas p[er] p[re]scia intllci ex
iterat in actu nadit in actu 1 p[er] absencia ei[us] no nad[it]
in actu g[o] rc. Ite p[er]fcoz est opo ut pp q[uod] e alia q[uod] ost
te sbin virtu amare pot ee te sbm no virtu no a
uisio g[o] rc. Ite si postmod[um] maneat amare te sbm
virtu no ex h est p[ri]ncipalior opo 1 p[er]fcoz ut pp ipm sit
alia post q[uo]d p[ri]mo e r[ati]o virtu. q[ui]a 1 si fides manet in
patria r[ati]o viti no tu ee p[ri]ncipalior visione [contr]a sci[enti]a
sic que inps n[on] eaz h[abe]t sic i via. n[on] maneat in p[at]ria no
tu est p[ri]ncipalior visione diu[in]a g[o] rc. Ite arguunt ex
[contr]p[ar]a[cion]e anime ad alias uirtutes eo e[nim] q[uod] sp e ad alias vir
tutes 1 in [com]p[ar]a[cion]e ad illas sup[er] eas sit[uat]a ut se[cundu]m nu[m]q[uam] est
p[ri]or aliq[ua] h[ab]e[n]t[ur]. q[ui]a sic [con]dicto finite sup eg[reg]ioz ut se[cundu]m
illam nu[m]q[uam] est p[ri]or illa. Ite b p[ro]b[ati]m amicabilia ad
altm sut pp amorem ad seipm. sig[o] a[li]q[ui]s sit p[er]f[ectus] omnibus u[ir]
tutibus p[er]fcius e in illo q[uod] [con]g[n]oscit se tale esse q[uo]d q[uod] uelit
sic eligat se tale e eo g[o] si a[li]q[ui]s sit p[er]f[ectus] sic ultio p[er]fcius e
in illo q[uod] [con]g[n]oscat se talem esse q[uo]d q[uod] uelit se tale ee p[er]
sit electone intllci b[e]n[e] electoe uo[lun]tas p[er]fcoz g[o] est opo intllci
q[uo]d uo[lun]tas. sig[o] una illaz e pp altam p[ro]p[ter] opo uo[lun]tas e pp
oppm intllci q[uo]d e[st] rc. Contra uo[lun]tas mouet se 1 alias p[otenci]as ad
excitu actus. ad a[utem] mouet se no mouet n[on] p[er]fcoz sua q[uod] o[mn]is
mouet pp p[er]fcoz alterius mo[vet]ur p[ri]n[cipali]t[e]r ab illo qui p[ri]n[cipali]t[e]r intedit
p[er]fcoz alterius g[o] rc. Dnt aliqui q[uod] actus uo[lun]tas sit pp
p[er]fcoz intllci q[ui]a uo[lun]tas no mo[vet]ur in ee pp q[uo]d ipm i[ll]e s[ed] pp
rei ab intllctu [con]secucoz. uolo e[nim] finem s[ed] no n[on] ut intell[ig]a[m]
ipm 1 p[ri]ncipalius e inde q[uod] uelle sii appete ut intell[ig]at
1 p[er]fcoz fecti[us] attig[it] finis actone intllci q[uo]d uolunta
tis 1 e[st] uoluntas aliq[ua]l[ite]r p[er]fca p[er]fcoe intllci 1 intllcu
sii inde for[mal]r 1 finalr adhemus deo uo uo[lun]te aut a
more sii caritate. caritas e[nim] no est p[er]fectissima uirtus simp[liciter]
s[ed] solum i uita ordinato ad p[re]mui b statu uie no a[utem]
in p[at]ria 1 b statu patrie q[ui]a amor ibi p[er]fcoz e [com]p[ar]acoe uisio
q[uo]d imp[er]fcum e eo q[uod] e p[ro]fitem ego aut [con]g[n]oscco p[ar]te p[er]fcoz
est amore p[ar]te ut q[ua]d ad ad p[er]fcoz scientie speculative

pfcius vniam plogycam q geometriam tamq p eam
que pfcior est ut instrm ad acquirendum scias spe vas q
geometria sic tn mt scias speculatiuas pfcore geo
eo q sit certitudia q loyca de pimitia notis a itelle
alis satis dix decidendo q opo notis pimm z apm sit
ita q si n notis sic inse pfca ee ut abs opone intelles
poss in sua opom no ess in suam opoz ms intelletia
ma n ob digtate ne notis ipa hret illam ut uisua
pcecete eius opoz q ad fitex tepal est cainte pfcois
ut pse poss moez suam opom illo mo ce ei bius
n ps digtatis e exigetiaz b q no est ad ao sue cu
do angli a singule catuie a osistet pfca btitudo
i amare dm abs inde q no pot d ca ut e si iusio
possit ee pfca sine amore no tn in sola iusione pos
s osiste pfca btitudo q pfca btitudo osit optimu
om bo no osistit n inactu pfcore a meliore q e no
inde sz amare melius est melius e ess deu amare n
iudo q inde no amado q amare simpl melius e
q inde q pba ex sius q is pems e est ponedo b
p impole odire deu a inde q igiare a dilige sic tsp
pei est odiue deu q igrare. Illud a b osiderado pm
est melius est am est sine oppositu est peius maiou
e bono maius malu p se a ee n oppoz. Qr q ar ex or
dine poy q opo intelle se supior a pnor a q p ea qd
opo notis e ps opom intelles q appetitus est ais sp est
pp pfcom rei f ad supius q sit opo appetitus. Qr q ax
est opo appetitus. Una q osistit in dilecone desidio
no hnti de d desidare aa no que osistit indilecone
ia adepti que d r notis amare de pima opone p ce
obi co a ce ma m e q o ms opo appetitus e pp pfcom
rei appetitis f ad suius q sit opo appetit a b m ut q
sit supiori simpl pficiz ip ut sinequa media p
fcom cillius sriois no pot attinge a sic n est q appe
titus gius quo appetitus mota sin ee deorsu e p sals
solam que ht inquiescedo deorsum a appetitus sensis
aliu quo appetit sentire delectale sui ceneripm e pp
ipoz osuacoz ex sruicoue ipius a sensu appetitus itelleti
ua abihu quo appetit inde vnificius boni sui hinp in
e pp ee. q hnt inco q apancre adepti tra q sicut
ingiu appetitus ecendi sui p qeseedi deorsu no e n pp
saliu suam q ht i ee pp ut pp pfcoz rei appetetis
no deorsum n e pp h moi motum n ut pp pfcom
sine qua media no pot illam sui quiete deorsu a sals
p illam attinge sic amtz ali appetitus hndi sui te
nedi delectabile p fruicoz puta i omededo no e n p
fapm sua qua osua sui ee ut pp pfcom rei appetetis
f ad supius q sit ipa opo appetendi qua pficit ut
sriore simpl appetitus no sentiedi puta audi usu
ut odorafu no q e pp his sria n pp pfcom sua sine
q no pot i appetes illud appetile atinge ut el fr
uicoz p illam sui est ee osuacoz. vn actus canis le
poratius n appetit odoratu usu ut auditu leporis
n p talem sum mediu dirigit ad ipm capiedu ut e
um comedat a ex h ee sui osuet a sic oro e i n oa
bilibz appetitus e hndi siue tenedi suum bonum per
fruicoz manuado no est n pp salm sua qua p ficit
illo ut pp pfcoz rei appetetis s ad supius q sit ipa
opo appetedi qua pficit ut supiore simpl appeti
tus no mouedi io ne e pp h moueie n pp p fcom sui
q media no pot appetus illud bonu pfce actinge
ut omus e fruicom a p h illo sua osumacoz loqo
do de sa opone appetitus de quo olo no predit sibi n
est q opo appetitus e pp pfcom rei appetetis f ad sriore
q sit ipa opo appetetis q nlla pot ee p obm pace e
sz illa pfco no osistit in aliq aa ope pot alter ad q
ordinatur. sz in olo illius opois a sic appetitus gius i
quiescedo deorsu no est n pp sui ee osuacoz p ee ia

appetitus alie infruendo delectabili p comestione n p est
no e n pp osuacoz sui ee a sui. appetitus totalis i uolo dm n
est n pp appetitus osuacom inde dine e ais talui appetitum
pnr pp aliq alia opom. Ad 4 q uolitas e pa inferior n
pfcior q intelles quando ad illo q ad q frui est b pceptiua
n sm modu ogruetem ut siue cu l ite pot ostare ia ar q sic
q uolitas p pncia intelles b actu fit inactu a p a consequencia
no sit ad b pdcu q n est sicut cu sine q no a sic ca pp qui
sit. Ad 5 q unsio no pot ee te obm d vinitu sic pot ee a
mor g est pfcio a suius ad q n est in q h o q tallis amor
no osistit n in ope notis in pfca iusio a est opo pfca q tn
aiulo sic pfca p vnione ee obm ut impedit qn opo amoris sit
pfcor a supior. Ad 6 ar nitius cot b q amare ex eo q p mod
manz no est ex h opo pfcore pnor in supior sic nz fides ut
q g co r in suo gene ad q n est si maiuet abs alio mo bin
ctus olo q pnis in anz illa scia a sic manz fides ale e no cet
fides ne a postq ht ee obm vino no iuore q intelles ut i sequ
ti qone uidebit. vn pot amare ee opo supior a pnor q sit iu
sio. Ad 7 qitum q amiq a no pot ee pnr i alias uirtutum
q fundatur sup ipas g ne acto notis sup acom intelles
q accom notis fundatur sup acoz intelles. Ad 8 q imo b pca am
ticia in qtu est pp iusticie a pficit omi uirtutu opones ip
est pnr sup omnes a pnor pp iusticie gnal no sol spal a n sic
alie uirtutes ei ca il sine q no. b ex ppiis accoibz l electiuis de
alias uirtutes a alias opoes ht cau simpl dictu mod. Ad
9 q pfcius e aliq pfcm ad se ogscere tale ente q eligere
si uolle tale ee ad q tuia pfcius e scire tale ente ipsi ce
q uelle se tale fore pfuturo i a q uelle se pfuto scire tale z
fore multo tn pfcius est uelle se tlem ee inpsenti q scire se
tlem ee in psenti a ad huc multo pfcius e uelle pp btitudine
notis que osistit in actu amadi se tale ee in psenti i vel
le se scire q talis e in psenti q uelle se tale ee in psenti abso te
a q uelle ab te pfuturi q tale e in psenti q a multo forcius q sa
re abso te q talis est in psenti pfcius ei est se ee pfcm intu
tibz siue ute p psenti scire se ee tale pp btitudine q scire se
ut ee pfcm ab te pfcius g est in pposito uelle se ee sic uelle
scire ee pfcm i usione di b intellm pp eius fruicoz b note qm
scire se ente tlm. s. pfcm fruicone di a q scire se ente
ee pfcm iusione di abte q scire se ee pfcm iusione abso te
vn q dictu est b illos in soluedo q uolitas no est motus i
tem pp ipam s pp rei abinictu osecucom fini est ut dictu est
Ad 10 q assu q intellm pfcius acting fims a io uolitas
aliq pfcone intelles totu f est a q no forte adh enus
deo uolutate. b intellm q q uolitas caritas no sit suppma
uirtus n in uia a i uito r pmij q frui est hj e de fed vic
lup. v. p. c. de se querens de noie stephani q ab in cedio ca
ritatis decendia dic sic st. pot ut h oia uirtutu dona sr
loros ordines excellecius possec ab hus tn q tn int ista
tu dona illima sibi cogtro inutacom chat scint e dos
tura q int oa uirtutu dona caritas excellit pp q ons
ciat ut ille ordo qui omi eminetissim est a caritate so
la sumet singulare a sui distitte appellacom. q e ogrio
i utatis post amore prin digtate ogrt sat io de ab ipsis q dig
tate fi sue p c p mos angelica spe o g sp t. e de q no lo
de caritate amore aug cce sui iusione n parte angli e no st
imatores de quoz caritate amore. o gtde iusione ua dic
a tn caritate cetis donis p statu p n ie pfce amore o g tom
vincena est sile de manu eto p loycam ad scias demratias
a p caritate ad iusione n illa ect demio illaz sic caritas
est demio sup moz donoz ut e loyca eet pfcior cetis scus
demratis sicut a caritas cetis donis.

Circa 3m ar q mag vni intelle itellecto q notis uolito
sic. qr ex illis fit mag. vni. quoz vnu vnit altri p mo
du informatis q illa quoz uni unit altri p mod i ntis
intelles e vnitur o intellectu p mod informatis uolitu a
notis no q n p mod ntis a plus vni i ei q ipa in fore
abint q q ipam tn tmct qi ab ex. Co vnio vo tis

duo(rum) est realis vnio no(n) intellec(tus) cu(m) intellecto s(ed) s(ecundu)m ro(ne)m tantu(m) p(ro)b(atio)
q(ui)a obi(ectu)m volu(n)t(at)is h(abe)t ro(ne)m boni q(uod) est reale obi(ectu)m a(ute)m intellec(tus) h(abe)t ro(nem)
in quo no(n) est n(isi) s(ecundu)m ro(ne)m solu(m) q(ui)a bonu(m) et malu(m) sunt in reb(us)
v(er)um a(ute)m et falsu(m) n(on) s(unt) in re s(ed) in a(n)i(m)a ut d(icitu)r sexto metha(phisice). Cont(ra)
aliq(ui)d q(uo)d est obi(ectu)m volu(n)t(at)is et intellec(tus) differ(en)t(er) ro(n)e tantu(m) q(ui)a obi(ectu)m
intellec(tus) est ut est quiditas realis s(ecundu)m se et eo obi(ectu)m volu(n)t(at)is ut est
bonu(m) app(re)he(n)sibile s(ed) app(re)he(n)sum ita ut est quid ro(n)is no(n) eni(m)
nisi volu(n)tas rem n(isi) s(ecundu)m q(uod) cog(ni)tu(m) quod est intellec(tus) no(n) intelligit
rem s(ecundu)m q(uod) s(ecundu)m se q(uo)d est maior aut(em) vnio cu(m) a(liqu)o m(agis) est realis q(uam)
q(uo)d ut est quod s(ecundu)m ro(ne)m tantu(m). C(ontra) no(n) q(ui)a q(ua)m(vis) id obi(ectu)m utr(iu)sq(ue) est s(ed)
q(uod) est ad reale id c(uius) m(odi) q(uod) id boni no(n) sunt obiecta volu(n)t(at)is. Quia ut
ap(p)aret di(cendu)m co(mmun)it(er) q(uod) n(on) est obi(ectu)m intellec(tus) boni et volu(n)t(at)is. Quo a(utem) ma
ior est vnio volu(n)t(at)is cu(m) obiecto q(uam) intellec(tus) cu(m) intellecto. intelli(gitur) satis d(e)
clara(ri) nec o(portet) repete(re) q(ui)a n(on) i(n)nouatu(m) n(isi) ia(m) tacta p(ro)p(ter) vniu(m) intellec(tus)
q(uo)d dictu(m) est. hu(ius) sup(ra). vii. c. t. se intrat d(ile)cto. v(er)o scie(n)tia fo
ris est intell(igens) de dilectio(n)e ius no(n) parte q(uia) f(ini)u(m) est. h(ec) e(st) d(icitu)r orn
dendo in seraphi(m) e(ss)e ex(tre)mam b(eat)itudi(n)em d(o)m(i)ne p(ar)ticipac(i)o(n)is ex ei(us)
no(m)i(n)e dic(tu)s sic igne(m) amoris co(m)pleto et p(er)fecto calefacie(n)tes
no(m)i(n)a(n)tur. n(am) q(ui) in v(n)o quo(rum) ordine dilecto no(m)i(n)is singula
rem q(ua)nda(m) at p(ro)p(ri)am notat b(eat)itudi(n)is d(iv)i(n)e p(ar)ticipat(i)o(n)e(m) ex s(cien)tia
scie(n)t(ia) di(vin)a. ... cu(m) sup(er)io(rum) e(ss)e d(iv)i(n)a ... acutu(m)
sup(er) fi(ni)tu(m) q(uod) e(st) n(on) sup(ra) id q(uod) est acutu(m) di(citu)r sic sig(na)t acumen ip(s)e
tu(m) q(ua)n(tu)m amoris fr(er)tis inamatu(m) inte(n)tio et pe(n)etrat
in ip(s)um amor e(st) vniu(m) te fac(it) mult(um) q(ua)ntu(m) q(uam) infra dilecto sic
immet se(n)s(us) et maior est intelligentia plus e(st) dilig(itur) q(uam) intell(igitur) et
intrat dilecto et appropinq(ua)t n(isi) s(cien)tia foris est n(on) dissimulare ue(l)
le(vi)s q(ua)ndo(que) ad amatu(m) p(er)ueniat et co(r)p(or)e aliq(ua)s adhuc se(n)s(us)
intrat in ip(su)m et cu(m) ip(s)o ita p(ro)pinque ut si fi(er)i possit hec id(e)m
cu(m) ip(s)o sic ip(s)e e(ss)e q(uod) ap(er)te n(on) q(ui)a de amore et s(cien)tia par(ti)s lo(quitu)r et an
geli co(n)te(m)platores q(ui)a (cu)m illo m(od)o sunt maiores. C(ontra) ar(guitu)r ro
q(uod) p(ri)mo q(uod) maior est vnio (cu)m illo. se h(abe)t p(er) mod(um) informa(n)t(is) q(uam)
cu(m) illo q(uod) se h(abe)t p(er) mod(um) t(er)minantis tantu(m). d(icendu)m q(uod) n(on) est q(ua)n(do) t(er)minans
est t(er)mina(n)s tantu(m). sic (con)ting(er)et ex t(er)mi(n)atu(m) q(uo)d s(i)c q(ua)ndo radius
t(er)minans ad pariete(m) vn(de) reflecti(tu)r q(ua)n(do) no(n) t(er)minans no(n) est t(er)minans
s(ed) t(er)minatu(m) recip(it) intime p(er) (con)sistere(n)do. aliq(ua)le in ip(s)o t(er)minans
t(ame)n q(uan)to mag(is) co(n)uertit ip(su)m id ip(su)m (con)sistere co(n)tinue q(uam) n(on) forte ta(n)
t(o) q(uan)to mag(is) ... co(n)s(er)uatur. q(uia) (con)seq(ue)n(te)r in forte
te(r)minor vnio rei (con)sequ(itu)r. q(uam) co(n)stituitur. q(uo)d eo q(uod) p(ri)m(u)m in fo(r)t(e)
n(on) (con)sistere(n)do sit volu(n)t(at)is in volito p(er) h(oc) q(uod) sua actio(n)e a(d)mod(um) in
git q(uo)d m(agis) in ip(su)m amor e(st) s(ecundu)m d(iu)i(n)um est est virtus vnitiva
... declarabitur id est sim(ilite)r. s(ed) mag(is) in(ten)t(io)
volu(n)t(at)is (con)iu(n)cto obiecto q(uam) intellec(tus) (con)sim(i)l(is). C(ontra) ... t(ame)n ...
est ad ro(ne)m d(ic)e(ndu)m n(isi) e(st) vincitur ... h(oc) t(ame)n no(n) fuit lo(quendo)
n(on) m(od)o. q(uo)d e(st) d(ictu)m q(uod) vnio intellec(tus) est s(ecundu)m ro(ne)m tantu(m) no(n) est ign(i)
(com)mo(ti) ut dictu(m) est realis. s(ed) s(ecundu)m rei in q(uo)d sunt ex eo ordine q(uod) ta(men)
ad intell(ectu)m ut ali(bi) declaraui(mu)s. s(ed) ... ut d(ici)t aug(ustinus) quoda(m)
ad intell(ectu)m ut ali(bi) declaraui(mu)s. s(ed) ut d(ici)t aliq(ui)d q(uod) boni
est volu(n)t(at)is obi(ectu)m ut est quid ro(n)is q(ui)a n(on) n(isi) ut est cog(ni)tu(m)
i(n) re. d(icendu)m q(uod) n(on) e(ss)e. s(ed) cog(ni)to s(ed) ro(ne) (con)sequendi aut co(n)di m(a)g(is)
co(n)ditione e(ss)e ... id s(ecundu)m q(uod) e(ss)e ... in intellec(tu). sic n(on) e(st) id s(ecundu)m q(uo)d
est obi(ectu)m volu(n)t(at)is. s(ed) no(n) est ita q(uod) res est p(er) se obi(ectu)m volu(n)t(at)is n(isi)
h(abe)t ro(ne)m boni s(ed) no(n) absq(ue) hoc q(uod) e(st) intellec(tu)m. vn(de) volu(n)tas t(ame)n
... in realitate boni cog(ni)ti q(ua)n(do) fi(er)et abs(que) om(n)i cog(ni)tio(n)e ...
Sequi(tu)r q(uod) q(uan)tu(m) p(er)tine(n)t ad que(n)da(m) g(e)n(er)a hominu(m) sp(iritu)alit(er) (con)iu(n)cte duo
vniu(ersa) p(er)tinent ad doctores. vtr(um) s(cilicet). doctor sit magister de
t(ene)n(du)s q(uod) ne(c) siue expressis sept(ent)iis p(er)iculo patet mortis n(on)
explicando veritate(m) q(uod) nou(er)it. Alt(eru)m vero ad p(r)incipes. utru(m)
s(cilicet). liceat oppressores ... iniuria sua p(ro)p(ter) ro(ne)m p(r)incipij.
Circa p(ri)mu(m) ar(guitu)r q(uod) p(ro)p(ter) pat(er)e mortis q(uod) tali doctor ex officio assu(m)p
to obliga(tur) ad v(er)itate(m) declarandu(m) ei(us) retinendam. n(isi) p(ro)p(ter)
scandalum dimitte(n)da est d(icit) gg(regorius) sup(er) ez(echielem). si de v(er)itate
scandal(um) surgit vtili(us) est nasci scandalu(m) q(uam) v(er)itas relinqua(tur).
ergo e(tc). Contrarietas ut in rep(re)he(n)dendo ubi quis e(st) dim(itten)d(u)s
te(n)enda ne s(cilicet). rep(re)he(n)sus deterior fiat ... v(er)itas multi(tudi)ne
intellecta p(re)ue(n)iendo d(icit) aug(ustinus) ad p(re)uinciam. s(ed) p(er)iculu(m)
s(cilicet)... timore p(er)iculo iusticie est dimitte(n)da sic ergo et
v(er)itas doctrine alia est o(m)mitte(n)da et no(n) d(icen)da ... ergo e(tc).
... mor(tis) ... ea. Ad q(uo)d ad h(oc) q(uod) s(ecundu)m aug(ustinum) ... illa

p(s). v. p(er)des o(mne)s qui loquu(n)tur mendaciu(m). a(ute)m e(st) n(on) m(en)tiri ad
no(n) occultare. C(ontra) manifestatio v(er)itatis est ... no(n) e(ss)e culpa(bile)
qu(i)a n(on) occultare. f(act)u(m) a(ute)m d(ic)e(re) no(n) inuen(io) e(ss)e (con)cessu(m) vtru(m)
di(ctu)m d(icitu)r e(ss)e de v(er)itate est e(n)i(m) q(uando) v(er)itas ad d(icendu)m oportu(n)a
q(uod) s(cilicet). no(n) ut doctor e(ss)e utile fructuosa(m) atq(ue) exp(e)
diente(m) audientib(us) et e(st) a(ute)m v(er)itas ad d(icendu)m p(er)nitiosa q(uod) s(cilicet).
no(n) ut doctor e(ss)e g(ra)uamen et nociuu(m) tam audientiu(m) lo
quendo g(e)n(er)a(li)ter p(ri)ma v(er)itate dico q(uod) doctor te(netu)r e(am) ... ut me
li(us) nou(er)it et potuit explicare ad instructione(m) ei(us) audi
entiu(m) d(icitu)r doctoris officiu(m) ex(er)ce(re) et no(n) g(ra)uari alic(uius) p(er)icula (con)
m(od)o d(icit) aug(ustinus) sup(er) illud. p(s). xxxix. vir lingosus
no(n) dirige(tu)r in t(er)ra. q(uod) d(icitu)r ... eius di(citu)r ut mag(is) appetat
audire q(uam) d(ic)e(re) et si s(em)p(er) p(er)fecte cupiat no(n) h(abe)t v(er)itate loq(ui)
di(cen)di ... grandiu(m) ... v(er)itatis in s(e)
h(abe)t ... doctrine ... q(uod) est op(us) e(ss)e doc
t(ri)ne qu(ando) p(ro)p(ter) p(ri)n(cipiu)m q(ua)n(do) ... si s(em)p(er) te delectat
... q(uod) doceas. sic b(e)niuolus es. q(uam) q(uod)
doce s(em)p(er) ... q(uo)s doceas. doctor g(enera)l(ite)r offi(ciu)m
doctoris e(ss)e no(n) ... s(em)p(er) ... q(uo)s doceas. doctor ... ex officio
doctoris no(n) ... assu(m)mit n(isi) p(ro)p(ter) ip(s)os ut q(uod) ea(s) p(ro)uideat
p(ro)fectos faciat et doce(n)do ... q(uod) v(er)itat(is) ... pot(er)it facere
v(er)itatis q(uam) nou(er)it dilucida(n)do q(uod) si no(n) p(ro)fit(er)i nouit
di(lu)ci(d)ando. si p(er) ambages p(ro)cedit et no(n) q(uod) sentit
... dico q(uod) q(ua)n(do) est de se ex off(ici)o suo audito
r(e)s ip(s)os ... cupit ex offi(ci)o ... no(n) ... explicare
dicere ... ut puto morte p(ro)p(ter) ... sui ...
sine odio ad talem v(er)itate(m) sic celandu(m) p(ro)ducat
no(n) solu(m) ... sic ... s(ed) ... offi(ciu)m docto
ris assu(m)pto. s(ed) ... officiu(m) assu(m)at qualite(r)
m(od)o et no(n) solu(m) ip(s)e s(ed) ... sunt ei(us) p(ro)motores ...
gatores et fautores ... m(ax)i(m)e q(uod) doctor nou(er)it
v(er)itatis dissuadatur in ... p(ro)p(ter) ... oc(cul)ta
... in ... q(uo)d ...
... ad q(uo)d arguendo ... q(uo)d p(er)icu(lu)m ab ...
... v(er)itate(m) no(n) explicando ip(s)am no(n) claudit ...
... in ... occ(asi)o(n)e tali i(n) ip(su)m ... cadit. C(ontra)
... v(er)itate sic declarare ... est. q(uod) ergo ... est ...
p(ro)p(ter) v(er)itate(m) scie(n)t(er) ... loq(ui)tur de v(er)itate. s(ecund)o m(od)o
... pot(est) ... celare auditorib(us) ... sic fuit ...
... eo q(uod) no(n) sunt aliqui auditores ei(us) capaces ...
... io(hannis). xvi. ad huc h(abe)o vobis d(ic)e(re) ... s(ed) no(n) pote(st)is
portare m(od)o. sic fuit ... audientiu(m) ...
... intelligo no(n) t(ame)n ... q(uod) ... ip(s)os quos
p(ro)p(ter) audientes doct(ri)na illa potuit p(er)uenire. et h(oc) q(uo)d aug(ustinus).
... Siqui(s) q(ue)ra(tur) ad morte(m) iustus
... no(n) ... ut in ...
... d(icitu)r ... ob(liga)t ...
... ne ... sua ... patet ...
dissuadatio v(er)itatis ... fiet p(er)icul(osa)
... no(n) est dimitte(n)da p(ro)p(ter) scandalu(m)
... q(ui)a p(ro)p(ter) tale(m) v(er)itate(m) no(n) scandalizant(ur) ...
... est odiosa q(uam) ad scandalizati sunt ... dissuadacio
v(er)itatis ... x(ris)t(u)s d(e) quib(us) dixit ... Certe sunt ...
... tes q(uod) ... tamen no(n) optima p(ro)p(ter) ...
dimittenda est ut p(ate)t ex dictis et ... q(uod) ...
q(uod) s(ed) n(on) ... est.
Circa s(ecundu)m ar(guitu)r q(uod) no(n) l(icet) repelle(re) iniuria(m) p(ro)p(ter) ro(ne)m p(r)i(n)c(ipiu)m ... s(ed) q(ui)a
... si vos p(er)secuti fuerint i(n) vna ciuitate fu
gite in alia(m). est ergo ... q(uod) i(n) iniuriatores ...
... q(ui)a no(n) facit repelle(re) ... iniuria(m) ... p(ro)p(ter) ro(nem)
p(r)incipij q(ui)a faciu(n)t q(uod) doctrina x(risti) ergo e(tc). Contra ...
t(ame)n sine quo no(n) pot(est) ... iniuriam ... no(n)
... p(ro)p(ter) ro(ne)m p(r)incipij ... repellens ergo
... est ... repelle(re) ... iniuria
passio ... passi(m) i(n)iuria(m) ... ad ...
... iniurias et ... ad ... iniurias ...
... passus ... in tolle(ra)ndo ...
... ad ampliora. si ... tolle(ra)ndo ...
... p(ro)p(ter) ... v. ... ad ...

maxillam prebe ei et aliam et paratus esto ad plecendum
preceptum patienciam si necesse sint. In ordine vero dicitur in
iniuriam passus primo mitti alio reatum iniurie ex corde
dimittere. Iuxta illud Mt. v. dimitte nobis debi
ta nostra sicut et nos dimittimus etc. Per quod sc. alio remotis libido vindic
te quod nullo modo vel per se ipsum vel per alium debet expectare hec
malorum est. Unde Aug. super illud Ps. c. viii. pro illo ut me
diligerent detrahebant mihi etc. sic reddere malum pro ma
lis habent vel mali vel mediocres. Malis et mediocribus boni
usque adeo ut lex eis tradita est in iudicandi modum oculum pro
oculo dentem pro dente. Quod si dicat potest iniustorum iusticia est non
quia iniustum est ut recipiat quisque quod fecit alioquin ne
que lex id statueret. Sed quia malicia dilectionis libido in eo sita est
in agendo que ad iudicem pertinent alios homines dicencium quod
boni homines sed expectet dimissio aut reatum iniurie et
libidine vindicte omnino repulsa a corde vero dicitur ad iniuri
atoris correctionem laborare et ne in solencior fiat iniuri
ator et iusticia equitatis inter eos fiat emendam satisfaciendo
expetere quod ut dicit Aug. ad marcellinum et habetur xxiii q. v. pro
hoc solum bene agitur ut iniuria homini corrigantur. Hoc autem per illud
sine proprietatum sed ad modo non refert. Sed talis emendacio expe
tenda est per iudicem ecclesiasticum sive secularem sive sed ut
dicit leo papa et habetur ibidem omnis ista alii esse non posset nisi regia
et sacerdotalis defendat auctoritas. Item Aug. ad macedo
nium et habetur ibidem non frustra instituta sunt potestas regis
ius agitatoris ungula carnificis arma militis discip
plina dominantis severitas etiam boni patris habent omnia ista modos
suos causas racionem utilitates continent et mali coherent et bo
ni quieti inter malos vivunt. Sed pro supra hoc requirendum est pa
ciencia inter malos vivunt. Sed pro supra hoc requirendum est pa
pue auxilis ecclesiasticis iudex ecclesiasticus et deinde si com
gendo vel iniuriante iudex secularis. Unde ut habetur ibidem prin
cipes seculi nonnumquam intra ecclesiam potestatis adepte culmina te
nent ut per eandem potestatem disciplinam ecclesiasticam muniant
ceterum intra ecclesiam potestates necesse non esset nisi ut quod non p
valent sacerdotes efficere per doctrine sermonem potestas hoc im
peret per disciplinam terrorem. Quod si iudex defecerit vel celerem
emendam per ipsum habere non poterit tunc expectandum est iudicium dei
de quo Ps. c. xlv. faciet iudicium iniuriam pacientibus
Aug. vero iudicabit iniuriam accipientes et punit in
iuriosos nec differt tamen coram iudice terreno pro secutione cum est ali
cui ut dicit Aug. sed statim ad te procedit vox apostoli
quod est iam quidem omnino delictum est quod iudicia habetis vo
biscum quare non magis fraudem iniquitatem quare non iniuriam patim
ini. Comparet hoc quod nec patimini iniuriam cum sic
passus quisque fuit iniuriam non iniuriatur parcere si in
iuriatore potest habere tunc domini verbum est consilium ut sic nos perse
cuti fuerint in una civitate fugere in aliam. Quod si non po
test effugere tunc fugiat animo ne mente coinquinetur ex ma
lorum contubernio dicente Aug. super illud Ps. lxviii. Non me
demergat tempestas aque. Quibus dictum est si vos perse
cuti fuerint in una civitate fugite in aliam hiis dic
tum est ut nec carne haberet nec spiritum non eius apprehendum est ut
habeamus vel carne sed quando possimus in iniure delemus. Si non ex
imus vel in manus peccatorum veniamus tamen corde hesimus fuit fuimus et
immo perfundi restat pro anima de peccatori ut non habeamus vel ut
consenciamus. Sic ergo dico quod servato predicto ordine bonum hoc
est repellere iniuriam propriam et precipuum et iniquum esset non re
pellere si posset potest esset etc. Et hoc de ea tantum est dubitabo Ad argumentum
primum in contrarium si nos persecuti fuerint in una civitate fugi
te in aliam. Dico quod hoc deum quod si intelligatur causam quando iudex proponit
vel ad repellendas iniurias oppressorum habent non potest re
gnare tamen fugere non debet negligendo emendam expetere ab in
iuriatoris correctione si iudex adhuc proponens vel super sit.

Et isto quolibet sunt xvii. Et est utrum sit dicendum quod ille qui recitet
confessionem ante absolutionem ab eo quod post eum absolvere debet
propria confessione specialiter ad eadem peccata iam alii confessa iterato confiteri
aliud de iure conscientie teneat confiteri.

De disputatione nostra generali undecima continebat xx
questiones. Quarum quedam erant pertinentes ad deum et ad
creaturam communiter. Quedam vero erant pertinentes ad creaturam
intellectualem specialiter, de quibus quedam pertinebant
ad dei actionem circa creaturam. Quarum quedam pertinebant
ad creaturarum productionem quedam proponebantur primo de
virtute quae proponebatur unum pertinens ad creaturam reducenda
tionem sive ipsam. Et ad hunc de primo ea proponebantur quorum unum
pertinebat per naturam ad rem productam utrum scilicet deus possit facere sub
una specie angeli specialissima aliquem angelum equalem in natura tene
spei angelo iam facto sub illa quod alio duo pertinebat per se ad mo
dum producendi ad actionem scilicet ad modum agendi ad esse materiam quod
diu producendi ad adeo sunt ad modum agendi ad esse materiam quod
pertinet vero deus possit facere ad quod non deceret sicut quod non deceret
erat vero deus posset facere quod in supposito et in una forma educabili
eum facere. Alterum vero erat de hoc in supposito et in una forma
de primo materie eductio principalius tenetur in una forma.

Circa primum arguitur quod angelo iam existente sub aliqua specie angeli specialissima
deus possit facere alium angelum equalem in forma et in specie. Primo ex parte
forme sic ne specie et quod forma quod est ex specie non magis nata est
ipsius forme sive ne specie et forma quod est ex specie non magis nata est
esse in uno supposito quam in alio et sic est ergo nata est esse in uno supposito
esse in uno supposito quam in alio. Sed quod actus potest quecumque natura esse supposito
posito et in alio sive in pluribus quare deus potest quecumque natura est esse in
suo etc. Secundo sic ab similitudine potest deus facere alium angelum e
qualem in forma specie cum nec factus est sub specie quod potest facere alium solum
equalem isti qui non factus est in forma specie. Sed potest facere alium solum
equalem iam facto ergo etc. Contra hoc esse quod habet angelus iam forma per
se et esse est consequens angeli quod non potest esse et esse ipsius specie angelice
quod ipsius angeli ut in ratione sit unicum esse et specie in diversis sive supp
positis eius. Sed esse non plurificatur aut comunicatur nisi per plurificatum aut communicato
eo cuius est esse. Quare si fieret alius angelus in quo esse specie conveniret aut
plurificare oporteret ergo supposita hoc angelicam formam et alii ange
lo fiendo aut plurificatum quod est impossibile ergo etc. Hunc quod alias
tetigimus in aliis questionibus de quolibet in quibus determinavimus quo
modo angelis alia per differencias descendit in species quam in corporibus quod quibus supposito
ergo in angelis alia per differencias descendit in species quam in corporibus quod supposito
tis quo ad presentem sufficit scire quod sunt propositiones sive quod in separatis
non esset ad esse specie et suppositi et sic quod esse non subsistit alii in uno
non esset ad esse specie et suppositi et sic quod esse non subsistit alii in uno
supposito et quod intus non esset. Minus ad esse essencie quod ad existencie sicut
quod ipsa esse esset ex se communicata quando necesse esse et communia existencia et sic quod ipsa
supposito subsistens in esse separata esset deus quidam hoc indus est inimi
per modum consumum quod omnino est absurdum apud catholicos ut alias tetigi
mus. Ideo aliqui catholica dicentes quod angelus ita est unitas est hunc ab
illo esse dicunt tamen quod hoc non habet esse existencie effective in adeo tamen
subsistit nisi in unico supposito in quo est perfecta ratio specie et in illo
sic ad esse specie et ad suppositi et sic quod non possit esse ad suppositum al
sub illo. Sed quia hoc determinatum est rationabiliter quod esse sine via sui
forme specifica ex se non est nisi ipsa in habet esse aliquid quod est ad re ab
ipsa quod esse quod dicit esse quod differentia rerum exprimitur quod dicitur quod diffi
nicio est oratio indicans quod est esse omnino esse et nichil est ipsi esse et id
quod ipse re differens ab ipsa sola ratione certa aut omnia sunt est quo modo
accidit eis in omni sive esse in anima sive in intellectu ut magis esse esse
in supposito extra extra animam ut in subsistente eum non solum actum
esse exie quod habet in supposito extra ex animam et actum ei quo esse modo
esse in ipso supposito vel quod hoc alias sepius exposuimus et ratione
speciei est ex se non habet esse in supposito. Sed esse omnino in terminatum esse autem
in supposito nullo modo habet nisi per hoc quod est effectus et hoc per hoc esse terti
natum per quod descendit in suppositum non per ad reale pertinens illo modo
hoc non per hoc quod est effectus et per hoc esse determinatum per hoc quod descendit in
suppositis non per ad reale pertinens illo modo ad naturam forme speciei
quo ad formam generis descendit in speciem per differenciam additam ut ad re
alie pertinens ad formam generis eo quod forma generis in ipso habet esse et se
forma que est differencia et esse in ipso totum quod est forma speciei vel quod etiam
alias sufficienter declaravimus. Sed per id ipsum ut consideratum sub racione determinata
tu quod forma que ex se communis est et determinata non potest descendere in sup
positum nisi aliquo modo determinetur in id quod aliter non esset suppositum quod determina
tum sub specie quod cum dicitur id suppositum requiritur. Item quod si ponatur suppositum
subsistere in re extra sine omni determinacione implicant contradictoria. Si quod
esset determinatum et indeterminatum et illa determinacio fit per aliquod esse non ad ab
ipso esse indeterminato quod genere esse determinatum non est nec actus hoc sit per
rationem speciei determinacio nichil fit per ad. Hic enim idem esset nec actus de suppo

sed spē non esset unum nisi per accidens et ratione per se quod falsum est. Unde secundum divisionem modorum potest dici esse individuatum speciei determinari in supposito. Sed haec divisio potest speciem potest descendere in suppositum aut in supposita. Sed hoc aliter et aliter modo dicitur fieri in formis materialibus et in formis separatis a materia. In materialibus enim dicitur quod illud est quo forma determinatur per materiam in quantum est et realiter non ut consideratur quanta in materia esse simpliciter sed ut est sub dimensionibus. Et hoc dicitur quia in quibusdam ad formam similem in materia praecedunt divisiones materiae ut in generabilibus et corruptibilibus. In quibusdam autem non forma similis in materia praecedit omnem rationem divisionum ut in corporibus caelestibus. Sed quod hoc plane dicitur aliquo modo videndo de subiectis omnibus. In primis autem quia dimensiones quodammodo praecedunt formam similem in materia in ratione divisibilis est secundum suae formae. Ita quod secundum unam partem sui potest esse subiecta formae specificae secundum unam partem sui potest esse subiecta formae secundum determinationem unam quam habet ab illa et non secundum aliam potest esse eiusdem secundum eiusdem formae specificae secundum aliam determinationem quam vere accidit et in metallis quia forma secundum unam determinationem non necessario continet sub se totam suam materiam ad suam simplicitatem per materiam ad suam susceptionem per materiam sic individuorum et plificatio sub una specie specialissima et recipit ipsa forma per hoc divisa esse in diversis suppositis et sunt aliqui sequentes dicta philosophorum qui dicunt quod nullo modo alio possit species determinari ad supposita nisi per materiam et per consequens quod non nisi per materiam potest fieri forma specificae individuatio nec plificatio per plura supposita. Sed aliter in formis caelestium corporum et aliter in formis separatis a materia. In primis enim dicunt quod et si forma speciei quantum est ex se sit plificabilis ut forma solis et lunae quia continet in se totam materiam possibilem ipsam secundum unicam determinationem et hoc quia ut dictum est forma similis in talibus praecedit etiam rationem divisionum et est in sibi secundum eius rationem dicit. Ideo ut dicunt secundum philosophum in hoc dicto et in impossibile est formam talium plificari quia impossibile est omnino plures esse soles aut plures lunas sicut quod deus non posset facere solem alium ab isto nec lunam aliam ab ista. In formis autem separatis angelicis dicunt quod quamvis non sint natae determinari in materia nec esse actus in eis ipsis immaterialis omnino est determinatio per materiam in individuatione sed ipsae formae singulae in se ipsis sunt contractae suppositorum individuatione determinatae formae ita quod in ipsis non differt esse simpliciter et hoc esse nec est illud quod esse eorum simpliciter quantum eorum sui secundum modo fiat de esse eorum sicut esse ex quo esse eorum simpliciter quantum materiae sicut quod iam tactum est. Sed hoc totum secundum errorem atque condempnationem et quod iam tactum est esse formam separatam per materiam quantum est ipsis sunt et hoc non absolute ut iam tactum est de formis corporum caelestium et cetera. Sed solem continet totam materiam suam secundum est et non formam corporum caelestium et cetera lunae sol continet totam materiam suae formae quam ad formam solis est potest iam factum non tamen continet totam factam supposita ad formam solis sed ideo ipsa quod sic deus potest facere materiam de novo possibilem ad formam solis fieri ideo ipse quod sic deus potest facere materiam de novo possibilem ad formam solis talem qualis est illa quae modo est sub forma solis sic potest facere solem novum solem si vellet. Sed philosophi non posuerunt de novo fieri ideo in mente. Sed ab aeterno fuisse factum quidquid ab ipso potest fieri ideo in mente et cetera non potuit talis antecedente illo modo potuerit ponere quod plures soles fieri ideo hoc ipsa forma solis quantum est ex mera essentia possibiles soles sed esse ideo hoc ipsa forma solis quantum est ex se plificabilis esset. Si plificari posset sua materia sicut forma angeli sicut est forma hominis quantum haec rationem illius secundum rationem speciei specialissimae sicut est forma asini et ita ratione eorum et abstracta per intellectum et immateriata atque determinata sed ut dictum est non est sub subiecto et si non per materiam tamen per esse in supposito quod ut dictum est non est supposita non per determinationem aliquam ut impossibile sit dicere quod non sit ad esse eorum angeli simpliciter et huius angeli. Immo dicit quod sunt diversa secundum rationem determinatio et intellectio quam determinationes effective non habet forma ita producere ipsum in existentia actuali quia non determinat actus ad producendum in se ad esse rei simpliciter ut est esse sub ratione determinata sed solummodo ut est hoc esse quia omnis actus et operatio est de singulari forma et habet determinatam actionem in hoc supposito quia impossibile est secundum hoc esse primum hunc suppositum et sic eius individuatio non fit effective nisi per producere et formaliter non per hoc esse quia ut est individuatio nec alia sufficiens exposui. Unde articulus est quod non possit esse plures angeli sub eadem specie ideo damnatus est aliqui volentes fugere illam damnationem dicunt quod angelica species plificabilis est secundum determinationem esse diversorum ponunt quod angelica species plificabilis est secundum determinationem esse diversorum in supposito et quod non est in actu supposito nisi secundum determinatum et dicunt quod esse suae formae angeli potest descendere in plura supposita quantum est de se. Sed tamen ratione perfectionis speciei tamen unicum suppositum potest descendere sicut ipsa forma speciei est unica. Sed quod ratione perfectionis illius esse potest deficere pluribus modis et sic plures gradus in perfectione ideo est ut dicunt in illo secundum angelo in quo est forma speciei secundum esse completum et perfectum possit esse plures alii sed

esse incompletum et imperfectum. Sed hoc dicitur uno modo quod plures quam deus aliquem angelum fecit ipse potuit plures angelos fecisse sub una specie. Ita quod quilibet eorum haberet aliud de perfectione speciei. Sed secundum primum et aliud. Alio modo quod posito uno facto sub perfecta ratione speciei potuit facere plures alios sub eadem deficientes a perfectione illius secundum gradus diversos. Ita sicut dicunt quod quia decet deum facere quod perfectum est non autem decet eum facere quod imperfectum. Ideo ergo sub una specie solum fecit unicum angelum. Sed qui secundum perfectum esse continet formam speciei in ultimo alium et si plures potuit fecisse sub una non tamen fecit quia alium eorum qui est illi qui secundum esse perfectum continet eandem facere non potuit alium secundum esse imperfectum continentem in se eandem non fecit ut quia alium facere non potuit si quia facere aliud non decuit. Super quo notandum quod ipse quod omnino falsum est quod ad esse perfectum angeli sicut ipse continet ex parte aliorum sicut eorum cum eius esse speciei in angelo perfectum quod cuiusque sit perfectum et continens speciem in illo supposito sit determinatum et formam determinans formam specificam ad suppositum necessario differt ab esse eorum speciei simpliciter quod est indeterminatum sicut ad suum formam determinata et indeterminata dicitur esse in compositis ponendo illos magis angelis et esse ipsum esse simpliciter ita quod secundum sit dicendo quod in aliqua creatura consistente in supposito non est aliud esse simpliciter et hoc esse et quod in illo differunt esse eorum quo tamen continet suppositum ipsum secundum esse omnino dictum individuatio est in supposito ad quod esse determinatum secundum suum fuerit perfectum sic fuerit imperfectum et sic esse ipsum ad esse determinata divisa secundum perfectum et imperfectum. Sed ad esse divisa secundum rationem aequalem perfectionis et imperfectionis si non posset deus facere angelum nec posset angelus omnino esse nisi secundum perfectum esse et hoc quod ad formam est plificabilis secundum divisam materiam. Si possibile esset ita esse et non sicut ex parte solis possibile est deum facere alium non secundum quod forma solis est ipso ad alium solem a quo non est nisi unica et aequalis illi et sic cum effectum potest facere plures soles aequales sic ex parte angeli dominus possibile est facere angelum secundum quod ad esse aeque perfectum ut esse quod determinatur angelus iam factus et si non esset alius factus quia secundum ideo esse forma angeli est impossibile ad alium angelum. Quod autem dicunt quod plures angelos potest deus facere secundum esse imperfectum hoc omnino falsum est quia species angelica in singulari individuo consistit secundum rationem recipiens magis aut minus gradum in quocumque est totum est quo ad eandem formam. Quod

addunt quod deus non facit illos angelos quia non decet eum facere illos defectibiles in sequenti quaestione secundo gradu simpliciter dico ad quaestionem quod deus quocumque angelo iam facto potest facere eandem in forma et ratione esse speciei et hoc secundum gradus sint duo per omnia expressa per te. Ad secundum quod est in quantum potest esse quod habet angelus perfectum iam factum perfectum et completum. Secundum speciem angelus dico quod ad secundam speciem angelus aut expressa naturae et formae speciei angelicae aut non ut supra ad aliud deinde quod non est esse sicut quod non est nisi unicum sic unica de illo de posito modo secundum quod non est nisi unicum sic unica esse et talem esse eorum determinatum nequaquam autem esse determinatum id est non secundum eandem naturam perfectionis. Sed per illud quod est esse diversorum est aliud in supposito. Unde si secundum per illud est hanc speciem determinatam in supposito. Unde si secundum philosophum et hoc est verum est quod dicit hoc est dixit philosophus et non dicebat quod in formis separatis non differunt esse simpliciter et hoc esse ut esse simpliciter et hoc in separatis non differunt esse simpliciter et hoc esse ut esse simpliciter et hoc esse quod omnino in eis non differret esse suae speciei et suppositum eorum et quod falsum est propter rationes iam dictas.

Quaeritur secundo an quod deus posset ad faciendum quod nullo modo deceret eum facere ideo ex parte factibilis sicut deus potest facere plures angelos sub una specie quia contrarius est articulus damnatus quod tamen nullo modo decet eum facere quia in se repugnat factioni angelorum quod species in unico individuo potest perpetuari plificatio est individuorum nisi in uno individuo potest perpetuari in unico individuo est non per imperfectionem eius quod non potest perpetuari in unico individuo sicut est in hominibus gradu et cetera. Quod ex parte factibilis et facientis duo ut patet in hominibus et cetera. Quod ex parte factibilis et facientis sic factum ideo factum est meliori modo quo potest fieri sicut dicitur secundum Augustinum quando dicit tertio de libero arbitrio capitulo septimo. Immo ut patet per Augustinum quando dicit natura humana ista deum fecisse quia videt adeo factum fuisse et ita nobis non videtur ut cum potentes ad se cognoscunt et sic in rebus factis non inveniunt nec est ita potentes ad melius in natura cogitare quod tamen artifex fugit quia et sicut ceteris videre non possit et tamen ratione vera talia ad faciendum fuisse contingere deberet. Debuit factum esse quantum ideo oculis non videt quia quod adeo factum est meliori modo factum est quo potest fieri

Q

simp^r est melius b' recta roi ē ōnu nllo mō decet · tm
poss; id face q' deus facit meliori mō pot̄ face mō z
m^o bono · tractū g^o r̄c̄. ¶ Cō q' nō decet dm̄ m̄ d̄es
est dm̄ face q̄ ēē indecēs est ōi ḡens ōmmmi a' i
decēs ideo may^m est impole · bnsel · i lib^o cur de^o
ho · pmo ca^o xx · g^o r̄c̄. ¶ Ad i^a d' q' b' tullm ip
de officiis · de offō d^r ē q^o · vna ptines ad fine · i e ō
bono i suo opposito q' est malū · ut^r · s · q^a ppositū ē
sit bonū l' malū · i duob; bonis ppositis qd illoz sit
melius · i alia ptines ad ea que sūt ad finē · i est
duplex q^o · vna aū · s factū ul' factu^o sit honestū l'
turpe · i duob; honestis ppositis q' illoz sit honesti^s
alia · an factum ul' factu^o sit utile ul' utile · i duob;
utilib; ppositis quid illoz sit utilius ut sunt m̄ d' q^o
sit ois q^o i attribulatib; que sūt bonū hoēstū i utile
q' sūt eade^o ō illis licēs decēs i expediēs · ēē e^t licēs
ex sua n' est bonū i e^o · i ēē decēs est hoēstū · i e^o
i ēē utile est expediēs · i e^o · i ēē a' decēs sū hoēs
tū · i ēē utile sū expediēs est bonū sū e^o · aliq^a ē ex
se bona sūt i licita que tu m; hoēsta sūt ut^r ut^r ia
oia e^t m decet d^r aplis · s; nō oia expediunt · i ueād
di pot^r ut^r hoēsta sūt · s; de utili i hoēsto dilō est
qu^a ēē utile sit honestū · i e^o d' honesto q' decet tu
lius q' ōflatur ex q̄tuor uirtutib; cardialib; · in
ob; ē opib; uirtuosi ōsistit honestū · i q' iō ēē q^o d'
est utile simp^r ex n' sua · quia uirtus ōsona est u^e
i honestū · i e^o nō sic · a' de utili ex tpore q' appl
latur · quod q' in mal^t solūmō pugnā ō honesto q'
e^t est tpore l; sit utile neq^a q' ē eligedū · q' b' b' roē
rōm fi' nō pot̄ q' ō deus m' agit pp utile ō modū
i oiā b' r^o eam rōm i di ope ita sūt bonū honestū i
expediens · q' ō deus · nllo mō pot̄ face q' nō ē boni
i expediens · nllo g^t mō pot̄ face q' nō ē decēs su
decor aut honestum m^a ad clariorē h^a intellim dndū
scdo q' ftm ad dr̄ hoēstum sū decēs ex duplici ordi
ne · pmo ex ordie quo h^a ad facietē · b^o ex ordie ap
ad factū · bm p^m ordinē bon^o i sapiēs nuq^a fac^t n q^o
statui e^o decet i hoēstū sit face · i nuq^a fac^t q' nō
dec; statui sui · q' illud est indecēs statui suo · vn q'
regem nō decet intre tabnam orribulis l; sapiēs
res nuq^a face · i b' istū modū deus q' ē optimus
i sapiētissim^o ut^r fiat ut^r facet ut^r pot̄ ad face q' u
decet eū face · i de tali mō ppe apta est q^o · bm ordie
b' s; ad decēs ut honestū dupl^r q' p; ex suo ōio q' est
indecēs siue inhonestū q' · vno mō d; inhonestū
l' indecēs b' ordinē aliq^a ptiu^r ad aliq^a cam ptiula
rē · i ad fcā aliq^a ptiula · a^o mō b' ordinē ptie nate
illeam ad aliq^a cam illem i ille ad o^a a^a · pmo m
inhonestū est ad malū pene puti ut a^s sit sec^e
ut erat ille de quo est b^mo · Jo · nono · Indecēs est i
inhonestū inordinē ad nātā sua i q' ut i^s ēē d^a ut^r
qui ut^r pentes sui uuorit ut ut decus nascet · s^r i de
ces ē in ordie ad pfcōm alioz spūu i illo q' ind' i de
cēs eet q' patib^m lationū situaretur i medio foro
ciuitatis · b' ul' mali demine^r ciues aut in moreš
ex eis decēs a' est q' sdet ex^a ciuitate ad suspēdēd lq
trones · i ō sūl^r decēs ē q' q' p publica iusti^a cetr^a
male finis · bo mō ul' est inhonestum n' malū culpe
ullm ē malum pene ō^r in pte q' nō ō^r ut ōgit vm
so · ter^o ē · tu i tu ō^a nobis in ōg^a tu in tocāes i sic de
cēs i honestū fuit q' ille ceč nasceret^r q^o d i honestū
q^o s · di glificaretur i d^t de illo · g^o q' est indecēs isto b^o
mō dico q' d' nō pot̄ face q' nō decet ip^m face sic ul'
lo mō p^r peccare · ēt poicō illoz multiplica^t q' hec
q' ē face anglm imperfectū sit tale indecēs · de illo a'
q' ē indecēs pmo mō q' tu decēs ē i honestū p oppo^z
ad indecēs · bo mō dico q' pot̄ face q' ē indecēs nō

sb rōne illa qua est indecēs aspi^o ad ordinē illem i eam
sr lorem i illem b' q' mod' alias declaraui^t quō ip̄ erat ea
decititis i mali pene in illo ceco nato · i q' sic erat decēs
l; bm aliū ordinē indecēs bn^t deū decuit facē l; nō b' q^o
erat indecēs s; solum b' q' erat decēs i sic ab^te dico q' deus
nllo mō pot̄ face q' bm ullm ordinē decet eū face · i q'c' fn
ēē pot̄ fi facet decet eū fēc · i nō n' b' ordinē decēte fūt;
bn fi pot̄ d' petrum dāpnare i iudam saluare d' pō ab^ta
hoc nō est n' q' decet eum l; face bm ordinē aliq^a iusticie
fi facet ut^r ab posš; id face · i sic m' pot̄ deus face de pō ab^ta
qm id pot̄ facere de pō ordiata · l; b' aliū ordie; q' sic n
le pp q' dimittit id face de pō ordiata l; b' aliū ordinē
q^a sit ille pp q' dimittit id face de pō ordiata · l; b' aliū
ordinē q^a sit ille pp q' dimittit id face · Ita tu q' sp facit
q' alius melius est i roabilius aspi^o ad totū ordinē b' q'
multa nō facit que poss; face ex quo p; q' ualde in gens
est dicē q' deus poss; plures anglos face sb eade spē b' p^o q;
modū quos tu nō facit q' nō decet eū eos face · s; a' intl
ligatur q' pot̄ illos face i ab^te q' b' ordinē ullm ōio de^r eu
illos face simp^r f^m est aerroneū fi iō intelliga^r q' pot̄ il
los face b' a' q' ordiem ōenaōēē nō decet eū illos face ut^r de
cuit eū illos feasse bn̄ d; ōcedi · s; utrū iā fecit ples sbe
adem spē l' tm singulares sb singlis spēb; ut sint tot spēs
anglos quot sunt angli ul' sint plures sb vna spē l' ōms e^t
dem spēi de hoc m' ad psens · s; an pole sit plures fi sb ea
dem spē sp tu b' ēē pfctius i impfctius m' p dictū modū
in q^one pcedenti an eqlem l; pfcōm ipius ēē de h' sili · m'
ad psens plus q' iā dictū est. Concedēda est g^o rō ultia pro
bās q' deus m' pot̄ face ¶ Ad p^m in oppo^m q' repugnāt pfec
cōi anglos face ples sb eade spē · d' q' p ceā impfcte q^one
filim est qassuitur · ad illius pbacōm q' plificaco i diduo
rū sb eade spē nō est n' pp ipius spēi impfcōm d' q' plifi
cacō indiuidoz sb eade spē duo respicit · s · i plificatē multa
tudiš ex pte spēi i modū multiplicādi ex pte act^o quo mul
tiplicatur. Quo ad p^m d^o q' nō est n' pp pfcōz fore spēi q^o
ad b' dico q' plificacō p actoz aliuš ut p cacōz nllo mō re
pugnāt pfcōm spēi · Jmo h' est de ei^o pfcōne · plificacō aūt
ei^o p actōm ptiam · s · p ḡnōm nō est sine aliqua impfcōne spēi
q' · s nō pot̄ plificari i vno b' numeā ut pcedit olō ut^r tu ē ip^a
plificacō effectiue pp illam impfcōm · sic ut ip^a gnō sip
plificacō effectiue pp illam impfcōm sic ut ip^a gnō sip
s; poti^o pp pfcōz pfctius ē est generare i pfcoz · tm l; gene
re in aliena ul' sit impfcōis s; h' nō pp ipm generare s; pp p^a
ad ḡitū in aliena ut^r b' q' amp^r declaraui^t scd · loq^a do de
gnōne in diuis ¶ Ad bm q' ftm a deo fcm ē meliori mō
quo fi pot̄ · d' q' ul^m est aspi^o ad totū ordinē qui ut^r ē ire
b; i q' assūi^z q' ōui illius nllo mō dec; d' q' il' est bm illū
ordinē qui ut^r est · fi tu pot̄ id face i facet b' aliū ordine;
eet decēs i melius q' nō face m' e^t oio pot̄ fi intr^r n q' ea
dit ex^a ordinē dine sapiē atq; iusticie oio ·

Cōtra z^m ar^r q' in tanto ōstāte ex n' i fore eduncibiti de pō in^a n
Quis i pncipalius dicā^c cari q' m · q' cacō est mutat^o ad
ēē · q' g^o unus p cacōm recipit d; d' ums cari for^a ē lm^o qm
ēē · q' g^o uinus p cacōm recipit d; d' ums cari for^a ē lm^o qm ¶ Cōtra z^m
ius i pncipalius l; ēē q' m b' plim · vij · meth g^o r̄c̄.
ppria est cacōms r^o mutacōnum aliaz q' ducat ad de
inchoāti ul' psuppoito · q' g^o ter^o oio pdiucit^r ut^r p suppo^o do
inuis i pncipalius d; dici cari m est lm^o r^o forme · q' for m
lis i suo ēē q' recipit nl' psuppoit m' ordie quo dā ucitā
ul' oio psuppoit ut p; g^o r̄c̄. ¶ Quia q^o a tāgit cacōm
sb ate simplicū in quib; ēē ut^r pcacōz aq^a ēē i aliqui dubi
tant q' ēē i ēē quid illoz uius l; cari i pncipalius sit ip
ponito dubitā^c de m' i for^a ēē ē se h'ēt ad ēē ut ut^r sit m ad
formā ib alius q^o; ad collnā scd' q' aliqui sūt pō q' dūt
ēē ḡnōm que nō possūt saluari n' ut^r tūris reali diffe
rat ēē ab ēē · qui i pō soluūt r' roēs gb; pba^t nō psc
saluari cacōz pō ēēm i ēē reali diffire · Et z^o · ipb ar^r
z^es distinctōnes gb; a' qui respōdet · distinctiuitatib; s' ob
mātib; · Et ōto respōdent tb; roib; qua salui iducūt

ad pbandum q e a ee signt eandem rem 1 sili mpbant
sir cones illar tm rom inductas solones datus ad
illas. Quto ondit coste male expone q tam auctem lo
serto adducit z es rones qb; ondit q no poss enciura i
mchium redigi n differet mea reali ee 1 ee qb; iteo di
mus 7 pnce 1 sile illius inductis ab illis 1 a i tib; alns ronib
quib; mititur onde q tollentes talem dnam no poss sal
uare q cature d nouo possit eam ad su pcede ab eo ex
arbitri libertatem. Circa pm g ar dicta sex inducendo di
cut q pm illoz est q ois cature ee pot intelligi 9 opposito
ipius ee uel a pot intelligi 9 opposito sin ipius g a re Et
est pmod sicut rndet aliat in pte 1 sili ad aa seqncia
q ul re 1 rone id cum aco pot intelligi sb opposito illius
sicut nc 9 opposito sin ipi 7 1 si pot intelli 9 opposito illius
reali diffc ab illo 7 tem tn re 9 aco sic ut no apponat
rem differentem illi. s; differens sola intecone ab illo
vn pot intelli sb opposito illius ut q t in opposito de ee r ee 1 n
ee. Sm ut dnr est qb; ee cate pticipat ee ita q ee ee in
creata est q pticipatu n ess; id dca realis ua ois pticipaco
ut est p mod pot ul p mod actus. q. 8. po suscipit ad
actus uo suscipi ab alio h e e pticipare q pte eius cape
q e ad inse sm totu he no pticipat illo. d; plenitudine
he ee ce e reali. exns illud sm si calor eet separat eet
fontalis calor hns in se om rone 1 plenitudine caloris r e
calor i ut eet diminut 1 l pticipatoz ibi receptus ut a
ee pticipat ee sic po actu 1 ee pticipat ab ee sicut aliac
q ee cature no pot recipe ee nc ee recipi ab illa. h
apo q ee cature no pot recipe ee ut loqm de ee cature r v ee dei
ipius ee plenitudine ut loqm de ee cature r v ee dei
sicut de calore i m r v caloris separati. d a calor i m ptici
patus 1 r v sui sbi 1 r v caloris separati d quodammo ptici
pari r v sui ipius q 9 t ei eo q est mpfectu mse sic cum
ise pfcus eet 1 no ess natus recipi ma nc ess ipsa
r u altius oio vn dre q calor est in alio receptus 1 no p
ticipatus est dre repugnancia sic g ee cate no eet ptici
patu aut diminutum n eet in ao receptu dico disti
ccte ab eo b re. ul e se ip diminute recapit. h p h ultim
ccte ab eo b re. nl e se ip m diminute recapit. sic ultimu
quo pnudit s ee r; nd est ad q ee cature pticipat ee per
modum pot ee pticipatur ad illa p mod actus 1 h no
m q sit id si in q differunt intecone 1 q asfunt. q h q re
ee no recipitur ab ee cate diminute. q ul se ipm recapit
diminute. id q sicut ul recipit id s re qua ide h solu
re qua diuisum sic nc recipit illud diminute n rone qua
differens a se saltem sm intecom q quod diminute receptu
est r u recipientis h r u eiusdi ul cum recipit se ipm diminute 1
rone qua diuisum n in se ipo sit id q est diminute sic 1 q ipi
pomt in suo ex de calore. vn q ee cate diminuta e ee r o
ee e diminute dme nlliu ingens est 7 imo euident est q re
apiat ee diminute l; id sint ir recipiens 1 receptu dna
a sola intecone. Tciu est ut dnr q ee in gne scd qre
tata ad gen q no pot saluari n re differet ee 1 ee b
qm e sb medi g d form med int poin 1 actu q editus
g c ib; cature eo ipo q est in g e dre qd in po ad actum
pone qd in po ad ee. ita q b q nata est recipe magis
1 min d ee h hec ostituunt aliu 1 aliu gradum mentib; 1
est in alio 1 alio g e 1 ma a qa spe entis h totu um est
l; no p ipm ee receptu. s; solu p ipm eem recapiente
p eem e suam res sit i pincetis. h sunt ex in re p ptici
pacom ee exnciae 1 sic p eem suam dicitur ois creata
ad g p h e ee e q cature ex for gnis 1 for dre que
qmd for gnis me est int puram pom quo est in ea
int actu pfectu qui est in forma spei spleta e splemtu
est for dre nc est ista cpo ex diuisis s rem h sm intecoz
solum 1 sufficit cpo q sic differentib; ut ostituatur ee
creatur in diuisis gnib; 1 speb; q ista diuisitas 1 h i a na
ipsa diaz b se gsideratarz ab h oi ee actuali ee ne h ee ca
ture pfcu in g du spei spalissime ultius sit in po ad ee
existe q oio actuale e ee ne 1 ne gnis dico q ad suam

intencom q diff ab ee l; no re a q 1 fit tale ee cpo
re eiem actiuem id est po ana quia ee est in po
ad ee exne a pcedente qua for gnis e in po ad form
spei adt dne 1 ulta ipa est ipe actus nc o; q p hec
nalis no differat po 1 actus b rem 1 faciat reale
cpom sic differt ma 1 for i malib; 1 faciut cpo; rea
lem p q sit in feriori g dn q in illa inquoz
ee illa est oio cpo ex diuisis b rem p q p; q no re;
tale quo ipai dnr sic n melis eet cpo ex ma et for
re differentib; 1 no eet vnu eem illius alio. s;
q h eelm eet ipa for n mee e h cature eet cpo ex
po 1 actu reali differentib; 1 no ess; una catura po
ul ea l; ea s; ql; eet ipe actus qui ua no pot in p
differre a forma q reali po a pot ue pot differe
ab actu min q reali q plane p; in g e id na.
Quartu ut dnr est q in entib; est analoga q amo
uetur n re differentie ee 1 ee quia p a nonanalogia
est int pma diceri ee que sut pticipati 1 in ptici
patum. s; si no dnt reali ee 1 ee in reb; no ess;
pticipatu ut dictu q nc analogia. Ecest cu q
9 dide ee pticipati 1 no pticipatu 1 no sint ee
no ta p ee eencie q p ee eene quicq est intcius p
ee aliqd ipi pte no est h e eene ita apd ee aliqd ipi ipe; qz q dicit ee in eencia ipius ut sc q
creaturam est si fint ee si ee r u ee 1 ee ne catur si
ca ois pticipato est actual. b est aliq eenl. ee e cate
est pticipata ee r u eene di 1 sic l; nllm eet ee exne
oio ee tn eene 1 ee ipa cature id q e i q h ptici
patum quid e q 1 licet eene cate no e i ee ad ab
eo ip ee ecnt tam ab s. ee 1 ee exnc catur e i
tam pticipata. Quintu ut dnr est q ois cata
pticipat ad actus q no eet ne e pticipar; ee q
b loe m ul pticipat ad q no pticipat ee q h ua e
s; sim est q actiuit sin differit re ee 1 ee ee no pti
cipat ee. vn ex eo quod dnr q ee exne ul reale age
sup eem no se q ee cature sit ipm ee sim q soli do
opetit. h re illud sequere sine respectu alterius in
rois addet eene q q addit ut ad actile illi ut ac
cides no reale. s; intecoale se q ee no sit sim ee. s;
q ut actiute quoda intecoali pticipat ipm ee q est
po pticipatu ut receptu in ao 1 suppo inqualib;
ad pticipacoe actiutis realis 1 reali differntis a suo
sbo 1 sic p ea loc m ee pticipat cata. ut sic est no n
pticipat alio quol; 1 ad sit. Sextu est ut dnr
q ois catura est ad no mutalis sm stam q no sit
sine reali dna int eem 1 ee q ee mutale ex aliqua i
formitate fortur eo g ipo quo est ee pot acquirere
ee 1 p ee ee 1 mutari 1 sm ee intelli ee ee q in forme
r u ee intelli for pfecto eene 1 p 9ns q ee sit res a
q sm e quo ad n mutua ut p; ex dcis. l; ul sic quo
ad aa. Et b dnr sic replicatur possimus ondere
q a m pofactu ab aliis 9 ipos intel; q ponentes
catam pduci ex eo q ee recip in ee ut diuisu i d in
eo b rem no poss saluare cacom ipius ee q re ca
to ee psupponet aliqd sbm q e q ul cacomis no co
eludit nc pbat ppositu. Pma ma que est ex p
te pducentis sic p; na ut dnr utriq ca suppoint
duo; effectu bn ca suppont effectu d ino nc. 7 in eo g
q deus pducendo caturam tota sit pducat. 8. eem
1 ee in tali accoe nllo supposito agit. sic sicut; 9 po
ex ma 1 for ut lapide l; e for ut lapide l; e for
requirat m; in qua recipiatur nc f possit n i m re
tn d fcat lapidem quo ad ma 1 quo ad forma 1 hec
ex nllo in quo recipiatur tage ppositu in pde p nc l
Sz dico ego q in ostantib; dns i ma ista ad huc p
positu stat l; e sim duracoe ca ne tn 1 for p ti
for catur in m ut q informat 1 d ee po est nata
pduci q tn catur no in ao g. na p ius p ea m q for
in pa 1 q amplius est qn forma nata est educi de po

inmo nō hz ppe ft' p creacōm s̄ po' p ceptem in forīcoz ac
si pduceretur· actō sup' na ex nī p̄te te in tp̄e· lz ī actō
to nō precedat· n̄ ū· cum e' deus agit aliq̄ actōz
inquia pot' aliquo mō q̄tenire nā relinqt n̄ q̄ sunt
ē· vnqm n̄ me est ut de eius pō pducat formam
q̄ est in pō deus g° pducēs ī m̄ form pducibilē de
pō m̄e· ī si simplr' e· cum pducat pducit eū tn̄ de pō
m̄e· ī sic lz impōsis saluatur creacō totius q̄posita ex
m̄ ī for' nō tn̄ ppe fm̄ intrīnsecā eius ptem ī sic nō
ē oīo ppe pō' creari ut ee· Si tn̄ pō ee m̄ ee ū ut for'
pducibil' de pō m̄e pō' ee ī m̄ sicut for' lapidis est
m̄ eius m̄· non' sicut aīa rōal' in core que ppe dr̄
cari lz creetur in corpore q2 nō est forma educibilis de
pō m̄e· ī ita sic dr̄e est dr̄e q̄ ee nō p̄mo creatur· n̄ ita
ppe ut ee ū q̄ cum ānī dz ee vnū si ut dnt illi ee n̄ ca
mi si insistere ipius ee· Scda rā ut dnt q̄ sin
ad ic ē m ex m̄ō pducēdi· quodāmō m̄ excludit ia
dcā sic pz nā b qm̄· xij· meth· si ad fiet in acto· ī nō
ex illo p transmutacōm illius fiet ex nō dato g° per
impōle q̄ ee pcedit ī ū eductū ee m̄e ē· lz nō d pō
ee ī sm̄ trāsmutacōne eius nō ī ppe cā et ee ut pz
de aīa rōali infusā coe'· Sz dico ego q̄ nō vz q̄ m̄ ut
dictū ē si ee nō educi' de pō eene sic ut aīa rōalis
de corpore ī tn̄ pp̄e cātur· ut aīa rōal'· sic g° aīa
rōal' nata ē p se ee non solum in core s' g° ī ee ipm
nātum ē· p se ee sm̄ existere nō solū in ee cāri ē
ānī illi dnt· Q̄ a' dnt q̄ ee nō inducitur in ee p trās
mutacōz ee ne sicut n̄ ē aīa in core p transmutacōz co
sūm est· Si· e' nō trāsmutare' ee recipiēdo ee n̄ ex
ipm dr̄e q̄ recipiēdo ee creatur· e aut aa creacō caret
q̄ ea creatur q̄ est cacō est trāsmutacō quoz q̄m̄ asse
rue illi q̄ tn̄· S· q̄ creacō nō fit aliqua mutacō sm̄ q̄
fm̄ nūl' mod' mutacōis sit mutacō· error est ut de
articlis damp̄tis· P nō est oīo vīm q̄ aīa creatur
in core sine coīs trāsmutacōnib q̄ d' nō creato fit aīa
tum sm̄· nō est oīo il'· Jmo fm̄ est simp' q̄ ee nō
trāsmutacōs q̄ ū ee nō certe fit eius ut infra declarabit
q̄ ī in acto rācōnū quodāmō fit trāsmutacō p trās
mutacōm sm̄ solūmō in acto ut infra dicemus
b simpliciū· Tercia rā ut dnt que sm̄ ee ipa
re pducta ad id pz sic nam creacō sicut ī que lz aa
pducto est p se ī p̄mo tocius q̄posita ita q̄ vnū q̄ pō
ti est vnica tn̄ pducō b totū ī sm̄ oēs ptes e' pro
ducitur e' vna sb aliq ut pō sb actu ī vna q̄ alia
n' in alia ut actus q̄ pō' m̄' in pō sicut nata sūt ee
nō g° pduci' suppō ee ū sic n̄ eg ī quia ead' ē b nū
illoz pducō sine creacō nō mag' ppe catū vnū eoz
q̄ aliud· Jmo si mag' ppe ad illoz creatur· h ē pō' ee
q̄ ee sic mag' ppe genāt' for' q̄ m̄· lz vna gnōne ge
nātur in q̄posito· sp̄ e' pducto p̄n' rīa' ad actū q̄ ad
pōm· Sz dico ego q̄ lz lz e' vnica pducōne pducit
actus ī pō ī nō simul duracōe ut quo ad h q̄ pducto
vni psupponit altiu illoz· n̄ ē ī vnū illoz mag' pcella
pducacōe rīa' q̄ alium tn̄ pducitur quo cā ordīe n̄ v
m̄ illoz pus altō ī d' altō ut dictū est· Jnd' ē ig° al
tum pduci' q̄ q̄ in illo in quo pducitur· ut gnō for'
corporitatis in hōe q̄ creacō aīe rōal' in hōie sic d' ea
m̄n' in m̄ō tecimo quol'· Et q̄ m̄ id in quo alium p
ducitur n̄ pducat' n̄ sb illo lz e' simul fine duracōe h ī
ī id sb h· nā tn̄ pei' est id in quo ad' q̄ id sb q° est
aliud· Vltīus a' dco de scdo ad q̄om p̄ncipalē q°
ī h vnū illoz q̄ sūt m̄ ī for' ee ū ī ee nō mag' ppe
creatur· q̄ alium q̄tū est ex pte actus creacōnis· pp ei' v
nicitem pp tn̄ ordinē n̄ q̄ hnt int' se ipa creata ī co
to vni pot' vnū eoz pus n̄ ī mag' ppe cari q̄ alium
ut m̄ q̄ for'· Si tn̄ for' educi' de pō m̄e pducta ī co
to creacō ppe ī p se psit d' cari de q° ia erit fmo sic

dictum est· Et quod assūt' sialem illoz mag' ppe creatur
hec ē pō' esse q̄m̄ ip' ee sicut mag' ppe genāatur for' q̄ m̄
Ad q̄ h ar' q̄ creacō respic' duos tios· s· tm̄ a quo q̄ ipa
est de n̄' q° ī tm̄ ad q̄ q̄ma est alic' pductiua· Jta q̄ mag'
ppe ī mag' ee n̄l'· Sz q̄ q̄paratur p dr̄am ad alias pducō
nes respicit tm̄ a quo q° tm̄ ad q̄ q̄ ex q̄dine ad tm̄
a quo disting' ee n̄' ab alijs pducōnib nō a' ex ordine
ad tm̄ ad q̄ q̄ q̄ntum est· creacōz q̄ pducit de n̄' q̄ n̄l' ha
pducōm q° non q̄ntum est ei q̄ sit pductiua alic'· Jn
h n· q° q̄ qual' q° pducōne· Jta ā q̄ si oīs alic' pduc
cōnes distinguitur int' se in ordie ad tios ad quos sūt pu
lor diuisitatem f q̄ gnō d' pducō ad sūm ī ā angl'
loz diuisitatem b q̄ gnō d' pducō ad sūm riatū ang
mentū nō riatū ad q̄ tite a tīco a' riatū ad q̄ titate
nō riatū ad b· Sola tn̄ creacō ab alijs pducōib distinguitur
p se ī p̄n' in ordie ī ex ordie diuiso ad tm̄ a quo q̄ q̄ppi
sic creacōm in ordie ad tm̄ a quo q̄ sit ex n̄' ī nullo psupp
posito mag' ppe g° a' est cari q̄ sic ē de n̄' q̄ m̄' psuppo
ppe g° a' oīo n̄ q̄ psupponie sic est ee q̄ q̄ sic est ex nlo
q̄ ad psupponit n̄l' ī oz p supponē sic ē ipm ee ut pz ex
predcīs· Vn si aīa rōl' creatur in core· possz tn̄ cari sm̄ core
sic ī ee sm̄ illo pot' sic ex ipm ee pot' ee ee sm̄ ee ū ant cari
sm̄ ea ut ā illi dnt pp quod ī si aīa creata in core ppe posit
dici cari nō tn̄ ipm in ee n̄ ī pz q̄ nō vz sic q̄ssumptū de
m̄ ī forma in gnōne q̄m̄ gnō mag' p se ā ee ū ius respic
tm̄ a quo ee ei quia dictū est de creacōne· ī nō sp gnō p̄n
cipalius ca' ad id q̄ plus recipit de entitate p gnōne
Sol
ī eā gnō ad id q̄ plus pduci' de n̄' ut dictū est·
ta p̄ma q̄ ide ut dnt illi d' lem ba sobut· nā q° supone
m̄ talem q̄pōm ī ee ee creacō deo nō ee ee pducet d' ee
Si arguētes h dicūt ex opiōne app̄at ē nō recipit fm̄
ī p ceat ī ill· Jtam ūm for' educi' de m̄ n̄ tp̄e p cedit for'
nō sic a' ē decetur· ut dictū est· Si a' id supponat aliq'
dicta ab aūsaras dicem' inqūt illi q̄ mī q̄ ad nos p̄ue
nerūt dcā actoz q̄m tanto ecnt demcie ut dicerēt q̄ m̄ta cō
ne educi' ee de pō ee e sicut in gnōne educit' for' de pō m̄e
Sz dico q̄ dictū aliud nūq° forma educi' de pō m̄e n̄
actus de pō n̄ tp̄e pcedit m̄ ī pō· Vm̄ ē loqndo de gnō
ne n̄l' nō tn̄ est· vm̄ loq° de gnōne sup n̄l' ī illa ē n̄l' n̄
tn̄ est v m̄ loq° de gnōne sup n̄l' ī illa e' suffic' q̄ tn̄ p
cedit form̄ n̄a tm̄· Si e' dr̄ sūto ī m̄e tē ī sup nl' dr̄ retrue
to for'et vitulum ex eadem pō m̄e ex qua for'et ipm n̄
successiue ī p m̄lta media h nō dicetur creacō pe· si in eg gu
gnō sup n̄l' opus e' ee q̄ deus m̄e te faciet n̄ g te n̄ ex
acto pot' facere imediate ex eod'· Sig° deus m̄' ūtes caret
ex cau' pō nata ee formā pduci ī simul duracōe pduc
eet form̄ de illa pō m̄e lz m̄ pe dcē eam for' tn̄ potius
dicetur sup n̄l' genāri sic ī for'cō cor's x' de pō m̄e p te
te de uirgine in q° fortuz fuit ex ope tr̄e sciūs de
pō m̄e fuit forma eius educta coopante uirtute n̄l'
maiuc potius dcā spū scō pducta p actoz silem gnōi
n̄al' q̄ n̄ q pe creacō secus a' eet si for' pducetur ī m̄ ex
e' pō nō est nata pduci te e' tā m̄ q̄ for' creetur· Sz tn̄
mag' ppe m̄ quo ad h S· q̄ ū m̄' oz ea p' ad sūm p d
cōm psupponie ad forma nō n̄ale psupponit m̄'· Si g°
ee eet ī pō ad ee nō solū receptiua sic est cor' ad aīaz
rōlez lz ī fortuna sicut est m̄ n̄al' ad form̄ n̄ale ee pduc
tum q̄ ee d' eo pō' dicetur genāri sup n̄l' q̄ cau' aut sic
ee ē in sola pō receptiua ipi' ee tē ad huc mag' pe ca
ri dicetur ee q̄ ee ut dictū est ut n̄l' pducō m̄' pō
ri dicetur ee q̄ ee ut dictū est ut n̄l' pducō m̄ pō
lis p creacōm nūm' de pe dz q̄ pducōe actual' ī for' q̄ ego
pp q̄ m̄ q̄tinus q̄ deo possz cari ut ee sm̄ for' m̄ q̄ eas for'
m̄a' sm̄ m̄· sic g° ad h de q̄ pmittitur illi an ee educi d' ee
dnt arguetes ex opiōne p a m̄' supponūt id ab ad n̄sa
rus· Dico g° q̄ h sup ponūt ad ad n̄sarius q2 lz h n̄ di
cāt expsse ipliciē tn̄ in dcā eoz ī h lz nō dicūt ee de
educi de ee ne educi' for' gnōm n̄ali de pim p te te ut
pz ex dcīs· Soluūs duab' rōnib' soluc' ā tercia dnt

illi cū sic arguitur cū p̄ma istaꝝ cām est ee ut dicit e^m apō de cāis et est p̄cedens cām uo p̄ informātm ut dr in metō ap̄ris ig. g^o ee n̄ potuit attribui n̄ ee tāq^m p̄cius i p̄ore ee p^o informabit ee q^r eg^o dicemus inquant illi q ee re cipit ee et informat eā et nō eg^o quia separatus i forē p̄ōm et recipit i illum et nō eg^o et q̄factor d' cāis nō accipit q^d p̄ma re cātaꝝ est ee ipsum ee indistinguit q ee in sz accipit ipm̄ īdmoda latitudinē talie ee n' p̄us n' est lacius n' simplicius ul' uehementius rebȝ unicū et adherens eis et oīa a^a se h̄nt paddicōm ad ipm̄ ee quoꝝ addam q ee s' unū ab ipō tū precedit re multitudo et sic b n̄ unm est. q^d ee cātur in ee sic spālle ingeniali et se hȝ ad ipm̄ p̄i forēs uem p^o q^r eg^o uō a' im ē q ee cū' in ee actu ad exñcie ut se h̄t ad ipm̄ p informātm. sz potius eg^o. nā ut d^r g' apō de cāis intelligencia est ex p̄o ex forma que ē sua ee et ee r^o cui^o ip^o for' intellie elyachi q̄ām est. Jd nō ḡpe yle. et m̄. sz ḡ yle. et mle r^o ee q est actus et for' i intellis et sic ut dnt id est dio p' apōitum et yre' in equoco actū si uehem^s loq' de ee q distinguit ḡ eem ad huc possumus saluare q p^a ma re catay ē ee q s p' cā p̄uapali^s p̄ca excōuncitur magis actuale et actus q^r p̄o et p̄ole q adm̄ simuḡm inde^s lux sive colore et uinca visione ālio intēa tur. lux tū sp ē p̄a re. visibilium et p̄ncipalius inuisibile et sic lȝ unica accōe sunt' cāuntur. ee et ee. esse tū est p re cātaꝝ. quia sp p̄ncipalius sumitur rō p̄ductōis ex actu q^r ex p̄o. Sz d^o ego q rō unā dā unū est ad apō^m q̄ de ne a dicte pbat q exn̄e q cā^s in eem ut actus el' s q^o illi dicit n̄ p̄u^r cātur. sz potius ad aliud ut ee latissimi quod se tenȝ ex p̄te ee r^a ee exn̄e et sic rō nō p̄cedit ie quoto. lȝ ee q p̄ncipali^s p̄bat cāri sic equoce dm̄ ee cū ee latissimo. ulterius a' intētō mā ind' cā ide p̄iul^s vigit ad p̄band^o q ee p̄ncipalius h̄t ee p cāōm q^r ip^m ee ex istenē a si sit res a^a ab ip^o ee q pȝ ex p̄mo. si poātur res ee alia. s^o si poātur solus ee r^a s. si ei poātur ee res a^a ee alia. s^o si poātur solus ee r^a s. si ei poātur ee res a^d ee in infor' latissimum penes s' m^o i^o pȝ exh q ee p̄us eē in forē latissimum penes s' mo p̄dicti q^r informa^s p ee exn̄e q^m si sit res alia actus est q^d po et inmedi^te se^r i dividuum aut speȝ specialissimaȝ sm̄ porphiriū et sic q a^d sua sbiecta p̄ncipalius cātur q^r sum actus exiis in eo sic ee p̄ncipalius cāt q^r ipȝ ee exn̄e que q^d ee cātur p informātm q informat ee latissi^m nou q^r informatur ipa ab ee exn̄e. ee g' exn̄e q aduenit ee cie n̄r p̄mo et i mediatius informat ee in q^r informat ee la tissimum. Q^m ip^o et ee tale accīt ipi ee n̄e ut actus sbe sbiecte sba a' nō dependȝ q p̄ductōe sui actūs sic eg^o ee g^o cāri possȝ q^r est de se et si ee exn̄cie ut res a^a nō dētur inea lȝ nō eg^o q si sic ꝯ ee n̄ ē tin^s cācōis sū recipiendo ee accinte. ee g^o illud sui quo nō possȝ cāri ee n' nōiat a^d suis ee in ii r^m sepe dictū et h ē q p̄uis p̄bare ultim^s nō q ee nō sūcit aliq^d ꝯ p̄o^m ꝯ ee. Jmo sil at s' mod' q declaraui^s in m̄is q^o ibȝ ordiāri^s n^c q ee nō sit actus sbe. imo est sic respectus in cātis h̄t ee i actus s' q fili^e r' cēm et in alus q^oibȝ de quibȝ declaraui^s n^c q ee dicit potius eand' rem q^r dit ee ut m h sit nō synonima ꝯ q plures rōnes ḡ in nobis i p̄mis p̄cedt̄ illud e' nō ē rem. sz q ee s ee nō nōiat n̄ respectu q dām qui u' realitatis i p̄tat ab te p^t illā realitatem que ee sbe a qua di r^s realis nō q sit res illa aut sig ficet eam sb rōe rei n̄ largo mō appelle' res ipe r^s sb rōe r^s s q al' declaraui^s et sic q negāte ee nō dicit a^d rem ab eā p^t rem ipi^s ee n̄e sive q̄ a^a est are ipi^s ee n̄e si g^o penes s' mo^d tactū ee exn̄e. sic sol^s r^a s' cān actus absolutū unȝ n̄ oz p̄mo fundari in ee sui i spē q̄sidata sive i individuo. sz i illo q ap̄e et p^o cū^a et sic nō q̄e funda^a q ee e rei ut est ee n̄ declarata lȝ i p^o ipō ee q est latissimum et ee latissimum ut dictū est p^e hȝ ee in q^s ee p̄cedm et sic ap̄e et p se et p̄mo recipit ee ee n̄e nō a' ee n. q̄tent^o ip^o ee in forē ipm̄ ee latissimum et est

ide q ipō ee latissima et p h ee ee n̄e nō informat eem ut ad p se et p̄mo sep^s ipā. sz potius ut a^d p̄cedēs ei quod q̄dem ee exn̄cie p^o informē ee latis simū actualit. q et informatur ab ee ee^i et sic silr ee p actūs ee potius in for' ee exn̄e ut potius ipm̄ p̄us q^r eg^o et q̄ magis uie ap̄e cāta ē res il ab^a q^m quicūq^ȝ r^s. Jō et i^m^s cāta est ee q^r ille r^s i p̄citur p ee exn̄cie. Sc̄da uo dictaꝝ solōnū p̄cedit in equoco inequoco sui. q^m p̄ncipalius dr a^d q̄re aliem dr uno m^o q p̄fectius rō inueni tur i illo alio q p̄us et h s' p' m^o modū exponit illa solo dictū i^d s. p̄a reꝝ cātaꝝ est ee exn̄e q^s s ē magis actuale q^r ee s p^o cā. s. isto m^o p̄ncipa litatis nō attendi p̄ncipalitas nō attēdi p̄ua palitas cācōis. sz s^o m^d q^a. s. nō i ordie ad tim a quo s' p̄e tim ad q^a. sz solū m^o i ordie ad tim a quo s' pre dca ip^o lȝ e' ee largissimū p̄ncipalissie dr cātei q^a. s. n' suppositū i forē r^o cui^s nllm̄ aliōd ap̄e dr cāri q^a q lȝ alioꝝ p̄suppoit n̄r ad q i format et sic m̄m^s ap̄e dr cāri ee exn̄e q^r ee. si poātur aliud ee ab ee q^a ee exn̄e in forē ipam eem actu dnt alh q sp rō p̄ductōis p̄ncipalius sumitur ab actu q^r ap̄o unde est in alus p̄ductōibȝ a cā tōne q^a ad supponit nō a' incācōe q^a u' suppo ut et sic ee latissimum est q p̄mo cāt^a unq^ȝ quoꝝ ē p̄ole actuali p^o r^o ee exn̄e^a et eeuli r^o ee ee n̄e. Circa z^m p̄ncipale dicit illi sic oñso q rōnes in pugnātū ꝯp^os ee ꝯ ee nō q̄cludit declaraui^s q̄ita distinctōnes quas fatuit n̄ suffices ad tollendas difficultates. sūt ab^o distinctōnes tres q̄^ȝ p̄a ē de plūri sbiectie et obiectie sui cācōe. s^a est de ee q quedam existit ḡ actuate sue n^c q̄dam uo extrinsecus p̄ncipātiue. t̄cia uo est de ip^o diffe q q̄dam dicunt re quedam. intētōe que tamē p̄ilo rōe. unū ꝯpba^a ḡ eos q ee et ee reli^r dnt q^z eem est p̄le ee et p̄ole ee nō sit actu exns n̄ p a^o ea ad ditum a^d ee ab ina q nō ē p̄mo aliq q^r ip^m ee dnt q n' ē de p^o sbiectie. ueluti de mā sbiecta ex tensionū nō a te poll obitue ut q^t inp̄po s^o ꝯ p̄ba^a ḡ eos q te a^d acq̄re^t s' ipi. Sz q te ee cā te nō icqpt de nouo ee. quia e' q ee ē ee et inȝ q^d est q^a et ee e^s si id' re sūt ee et ee ei^s. Et ut pot a se ip^o separi ut se ipm̄ p̄te et sic cāta nō posȝ admachari ut admittere ee dnt q lȝ n^m eet si sic nō differret re ee et ee q ee n̄e sua ap̄e te ꝯiȝ ee ut a' h nō est u^m q ee ꝯueniat ei solū m^o q̄cā ex. Sz ꝯp p̄cipatōe acq̄rētō. s. s' q cā nouū r^s. ꝯtra b^a ꝯ eos sic. si aliqua duo dnt una re ad re h^a unū p sit intelligi nō intellēto alio impo^ie ē tamē q unū intelliga^r cū opp^oto alterius. ut q^ȝ d' ente et uno q ad pot intelligi ee ens nō intellēto q sit u' nū nō tū intelligi^do quo sit unū et q forcī^s est res aliq^m nō pot intelligi ꝯ opp^oto e^s q p̄se h̄t intues ad illam. lȝ p sit intelligi sine illo ꝯ opposito ei^s q n ad illam. v g^o. hō pot intelligi n̄ intelle lȝ p se h̄tues ad illam. hō tū n̄ pot intelligi to n^a ethyos inter colore. hō tū n̄ pot intelligi intelligo sit q sit hymbal q ḡ ee pot intelligi ꝯ op posito eius q ē ee. s. ꝯ uō ee et ee n^c cād' re dnt q^d nū est q^m q sunt id' re dnt rōe tū. ut ꝯ^t d' ente et uno q ꝯiti^s ꝯ ap̄o uō a' q^m ꝯ h differt in tētōe sola ut ꝯ^t ēm ap̄poito. dnt g^o p^o q p̄ole ē a^d ē sbe tiue a^d cācōe q et nos ꝯcedim^s. lȝ nō ē unū illo rum sū aliō q^a agēs nō facit ei ꝯpoītū ex p̄o et actu. facē e' n̄ nō est facē q tū sit in q^a ꝯ^m sp sit in ad h nō indigȝ factōe. sz facē in ē facē q sit q sit sb for et u' facē p̄om n' p̄ole ē facē q sit sb actu sine facē forīu inlem nō ē facē q sit for q^a

ad hec non indiget factione. sed facere formam est facere quod illa
sit in materia. dico facere intelligentiam que in sua essentia est forma sine
materia non est facere quod sit forma nec quod sit intelligentia quia ad hoc fac-
tione non indiget sed facere eam est facere quod habeat esse existentie. alii-
ter tamen actus quod ponitur creatus indiget factione et conservatio-
ne quod conceditur est potentia indiget in factione sua sicut sub actu et
ut conservetur sub ipso. quod non est actus indiget ut factio et sit
in potentia et conservetur in ea. ¶ Sed ego dico quod primo falsum est
quod dicitur. potentia est potentialitas creative sive potentialis subiectione. Si intel-
ligunt subiectionem et illud est subiectiue differentia secundum rem quod propter factum potentie
subiectiue verum tamen verum est si intelligunt differentiam secundum intentionem
nec unquam hoc negavimus non est semper omnino quod actus differat
a potentia secundum rem et sic actus quod absolutum. sed sufficit quod dif-
ferant secundum intentionem solum et sic quasi respectivum et consequenter hec
semper esse actum qui est esse existentie sub quo aliquid et principaliter per-
venit creationem creatum in esse existentie ipsum esse existentie cuiusque
et tenetur etiam omnia que sunt esse essentie per se sunt intra existentie
per quamdam informationem secundum predicta. unde de potentiali subiectione per locum
de subiecto esse in naturalibus in materia que est sub forme dico sic et iam
dixi quod nunquam fit actu nisi per ad additum re differentes et
ab illa de potentiali subiectiue et loco de subiecto qualiter ab aliquibus res
sub intentione tale falsum est ¶ Quod autem dicunt illi quod si esse
non est intra ex parte aliquid rem superadditum id est essentiam ex
iste secundum rem ex intellectu et essentiam de essentia quia esse supermanens
essentiam suam semper fit essentia quod est quod esse semper ergo verum est. quod essentia est
ad inte ex et sic in se ipsa habet proprietatem existendi et non potest
ei secundum se accidere corruptio est oppositio in adiecto quod dicitur esse
semper manens sine quod est esse et quod potest corrumpi propter capacitatem corrup-
tionis illi. ¶ Ad hoc dico ego quod nullum horum sequitur et esse creature
in re ex non per rem aliquam superadditam sed per hoc quod ipsa in se est
ens dicitur ex operationis absque omni alio ei adveniente ex hoc opere
perpetuo relatio ad operantem ut sepe dictum est. Sed ille respectus non est
ad creatum obiectiue nisi per actionis quia dicitur esse essentia consequenter quam creat
obiectiue que per actus creandi est potentiale obiectiue relatio
esse sine deo respectus est potentiale subiectiue sicut in relatione mutationis
que est creatio ut alibi diximus et sic magis est differentia inter essentiam
esse essentiam et inter esse essentiam esse existentiam et cetera non ergo si esse semper ma-
net esse per sic ... essentie verum esse semper quod esse sit esse quod similiter ... dicte
de esse essentiam esse existentiam et cetera quia non solum differentia realis et absolutam
solum quod additur aliquam simpliciter variat proprietatem secundum unitatem
et pluralitatem. Sed est differentia secundum intentionem et aliquid respectivum
unum hoc semper est una esse est esse. Sed non semper hoc est una essentia et intellectu
et tamen hoc super essentiam simpliciter nihil addit eam esse intellectum nisi respectus quo-
dam. Sed nihil est variatio fieri quod est consequenter falla actiuitas nec est
alia qua oppositio in adiecto dico quod esse semper est esse et quod potest cor-
rumpi corruptione proprie nec sic est corruptione proprie nec creatur ex hoc
solo quod est effectus dei in se ipsa sic corruptione proprie nec corrum-
pitur desinendo effectus dei nullo aliquo secundum rem addito et nullo remo-
to. unde quod addunt illi arguendo contra eam quia semper unificatur hoc esse
est esse non autem hoc esse est existentia et propter hoc realem differentiam inter essentiam
et existentiam quia contingit illam nullam sit differentia secundum rem sicut ergo semper secundum illam
unificatur essentia esse esse sic et illa essentia est existentia. dico ergo
quod non sequitur. si aliqua sunt eadem secundum rem ergo de quo unum
eorum unificatur secundum rem et reliquum quoniam veritas secundum rem non dicitur de so-
la re. sed ab ipso secundum quod exprimitur per sermonem. unde licet id sit
significatum entis et unum. quia tamen sub alio modo id significatur nomine
entis quod significatur nomine unum propter hoc quod semper unificatur de uno nec
tamen unificatur de alio quod licet hoc semper sit una unum significat in divisione
hoc tamen semper est falla cuius significat in divisionem. Consimiliter est ex parte sui
licet id significat secundum rem esse et existentiam. quia dicitur existentiam ullam rem aliam
absolutam addit super essentiam non tamen id dico de quo semper unificatur unum
eorum de eodem semper unificatur alterum ut id non sequitur quod si essentia
semper fit esse quod essentia semper sit existentia. licet existentia nullam rem aliam
addat super essentiam ¶ Quod non addunt illi ad confirmationem sine differentia
quia sunt id secundum rem ens et unum impossibile est de aliquo unificari secundum
rem quod sit ens quin de illo secundum rem unificetur quod sit unum ¶ Di-
co ego quod est quia dicunt sola ratione sic differret in ratione nisi essent
tamen licet enim idem ut dicta et aliud ut quod id significat secundum rem quia tamen dicunt in
ratione semper est hoc est sic idem est idem nunquam tamen hoc est nec idem est aliud
idem supposita et sic unum predicatum de quo non per aliud ¶ Impleta dis-
tinctione de pluribus dicunt illi volumus improbare distinctionem de esse quod
secundum quedam existit sua proprietate ut illa quod est dei quam non exigit per par-
ticipationem ut illa que est creature quod dicitur consistit in quodam respectu quod potest
esse creature acquiri et amitti ipsa manente esse et non esse ¶ Sed hoc ut dicunt illi
stare non potest quia respectus nunquam acquiritur nisi quia acquiritur aliqua res in qua
fundatur nec amittitur nisi quia alia res amittitur alias enim esset per se acquisitio
et amissio illius relationis per consequens esset per se motus aut mutatio ad respectum
suum ad relationem est contrarium quod patet ex quinto physicorum. sed dico ego quod totum hoc
falsum est. In omnibus enim relativis in quibus ad refertur ad aliud quod id
ad ipsum quod aliter consequenter nominetur illud secundum illam relationem respectus in illis amittitur
et acquiritur absque hoc quod in acquirendo aliqua res in qua fundatur respectus fac-
ta mutatione ab illo verbi gratia sensibile regit respectum rationis ad sensum. quia in sen-
tiendo acquiritur sensum que ex se mensuram respectus. licet ad sensibile et scibile creature essentia
secundum se et ab te consideratam acquirit respectum realem ad deum et sibi creature esse
secundum se et ab te consideratum acquirit respectum realem ad deum. quia deus secundum se esse
agentis quam ab eterno habet rationem secundum rationem ad esse creature. unde creatura
habet sua actione eterna de novo operatur esse ipsum ut sit effectus eius in sup-
posito significato secundum quod exposuimus in precedenti questione ix. quolibet absque ipsius agen-
tis mutatione. quia ista conditionalis que conceditur sive notitia eterna
dependeat. si enim deus eam producit aut conservet in esse hec creatura
respectum realem novum ex sua nova mutatione ad ipsum secundum te. quia consequenter licet
respectus ad aliquid secundum rationem ab eterno hic non nova denominatione et si non con-
venit ab eo amittit respectum illum ad deum secundum rationem sive notitiis quam
deus ab eterno sua notitia ordinavit ipsum in tali supposito non conservat
dum ampliat. Diximus enim in questione que de relativis quod secundum quod esse effectus et effi-
catum habet respectum realem ad deum quia consequenter secundum rationem habet respectum ad ipsum et relatio sic
et essentiam creature acquiritur et amittitur non tamen est per se terminus mutationis. sed ipsa
esse rei que in eo quod eam in significato supposito obiectiue acquirit in ea respectus
terminus subiectiue qui non est terminus creationis nisi per actus. unde et ad muta-
tionem respectus in uno relatorum fundati dicitur inesse rei sequitur mutatio in al-
tero secundum in eo. licet secundum solam denominationem non tamen respectus est per se terminus mu-
tationis. verbi gratia si sor. et plato sunt similes in eo quod sunt homines similitudo
hoc fundatur in puris essentiis illorum et tamen similiter desinat esse homo
relatio similitudinis pereunte in altero absque eo quod ad realem ei subtrahatur
non tamen omnino relatio est per se terminus mutationis plures patet destruit rationes quam
illi intuuntur arguendo quod hoc si deus faceret parietem album et hominem
album esset per alterum dico relatio similitudinis inter parietem et hominem deo operante
nunquam tamen deus possit istam relationem ab altero illorum tollere nisi remo-
vendo albedinem ab aliquo illorum et sic in proposito de respectu creature ad omnem
operationem dei quia quia non potest deus hunc respectum a creatura tollere quod cuique ipso opera-
te creatus est nisi removeret ab esse creature aliquam rem que est immedia-
tum fundamentum huius respectus et est simile quod non est simile quoniam in pariete et
homine respectus non fundatur in illorum esse immediate. Sed in ipsa albedine ipso quod
manente albedine in utroque non potest respectus ille amitti. sed in proposito
illius respectus in creatura non est immediatum fundamentum aliqua res
absoluta addita creature ut ipsi ponunt sed ipsum existenti
creature ut ipsa est significata in supposito determinato immediatum fun-
damentum huius respectus non secundum quod est essentia simpliciter. Sed solummodo secundum quod ipsa est
terminus operationis divine eterne nec omnino requiritur aliqua res media. Immo ipsa sola
esse sic se habens sufficit ad sustinendum huius respectus quod esse addit super
essentiam et nihil aliquid nec in hoc est aliqua differentia nec aliquam differentiam unicam fecimus
sive creatura possit produci ex actione libere voluntatis vel necessita-
tis. illius si esset hec potentia neque est in modo respectus ille fundatus in sola esse
creature non ut est esse simpliciter. sed solummodo ut est terminus divine operationis
vel ab eterno si operaretur esse illam necessitate vel ex tempore sicut modo
consequenter operatur esse illam libertate voluntatis et sic si deus vellet hunc respectum ab esse
creature tollere nec ex quod se ipsum immutet vel quod ad aliquid absolutum ab esse creature
demat. sed operationem suam quam operatur esse essentiam creature ab illa subtra-
hat quod potest facere nulla mutatione facta esse se ipsum sed solummodo esse
creature essentiam in eo. scilicet quod desinit esse terminus divine operationis et per hoc desinit
habere illum respectum ad deum sicut primo per hunc absque aliquo re absoluta an-
nuncta et sic facere essentiam non est facere quod esse sit esse. Sed quod sit effectus
divine operationis et per hoc est huius esse et est annuncta ipsi esse non ut aliqua di-
citur res aliqua absoluta ab esse. sed ut id quod est aliqua ratione fundata

inceen ue aqua he oim suam realitatem que no acq i eem nc tollit ab ea s; solum p h q ip ee est ul no est ex oppoito dine ut dictu est 7 sic euita p h ois difficultas ee hui mi.

Improbas distinctoibz de pli 7 ee dnt illi volunt inplare distinctoz de ipo differre sm dria. quia po o nomis distinctoe ne ips no ee bona. sco q p ea no posst ponetes ea difficultates effugere. Distingit e' eplex differre. s. re 7 roe 7 ratione. na sut quedam dria re ut actus 7 sbm. qdam roe ut diffo 7 diffinitu. Cu g a q plus differunt 7 noce differre intencione s; mod' ie arguendi no v;. no e' se' ex illo q dria istoz sic ine differe re 7 roe. q i ipo differre e actyre minus 7 mini 7 sili. i ipo differe 7 mag differre rone qdamo e ine ine differ re re 7 mi differre roe 7 sic g 7 dria si differunt sola rone mag tn drnt sola roe. mag tn differunt q diffo 7 diffinitu 7 si differunt re. ne tn differunt q actus 7 sbm. Sz dico ego q u' esst id si ita dria differe intencoe 7 roe cet solum s; mag 7 min. Sz intellim q implicat modu dusu differ di sm spem q ad 7 si differe re diffe a differe roe sm mag 7 min no tn solumo drnt sic. Sz q differunt b spes differendi q ad g 7 dria differunt, in spe p q faciunt oppom q illo mo fucent si sola roe different. ut p; de dinis attributis i deo s; arguunt q h; dntes q alius 7 alius mod' differendi n e vnitas rei solam driam rois facit q preq res qlz b se e una sola ro hos modos diusitatis iuenit. Sz dico ego q ne d' mod' differendi rois qineetus est a roe que e po ale. Sz d' rois q cu h; q pceptus est no dico iuuetus est a roe ex se existit in rei ita incol; q ex n rei est q in ead' re aliq solumo differunt b mag tm. aliq no. b mag 7 mi 7 ead hic amplius qua q p mo differunt nco qtinet sb vno mo differendi 7 diffe e ab alus b spem. q sola dria b mag 7 mi nucq diusificat spez illa no que differunt sco mo roe aphori bn posse differe i se 4o mo differendi specifico ab eis q in eade re no differunt penes tale amp. v.g. q g 7 dria sut in ead' re sic diffo 7 diffinitu sut in ead' re su solu in separatis sbus su 7 i corruptibus In h e no e ius. vnu eoz nllo mo pot pu de alto diffo no sp ptiu' de diffinito 7 e q nacio g g 7 dria eu h; q ppi diffe rut in se q diffo 7 diffinitu q conueniet q nenitu eoz pt de alto sicut mutuo pt diffo de diffinito 7 e q differunt ad mo differendi b spem q illa.

Quadut illa q tali difficultico ene no solutur ai' a ne ipa difficultas eunt. dico q si ag sit id re vnu eoz no pot intelligi sb oppoto alterius. na g q pot intelligi sb oppoitis drus no dr una rem. s; aliaz ut est sb una dria 7 id illi q ut est sb a 7 id illi. vnu sit id re. a q dria quocuq; mo dnt differe no pot vnu intelligi sb oppoitis.

Et dico ego q g ut e intelle sb oppoitis drus l; no sigt eadem rem uno aut spe sigt tn eade 7 ratione gnaa q in ea re coincidit cu dria 7 id re cu qntitate gna. s. rom coitatis gnis est inter spe au c' uitra esst y centip titas illa que di geins 7 p illam y ceptiuq te fort gnis ab ut; dria no re nc i spe. Sz sola incede differt q suffit ad de claro in appoti 7 solom ar' n l; maior vnitas ce nc realis q' ee 7 no ee. q' nnalis q' gnis ad oppoitas drias p hu c' modu si aliqui duo sut albi in albedie utq; fucatur r' simitudis vnius ad alterum 7 si alt eoz fiat nig p albedie no albitati fundat r' similitudis ad nigru 7 sit r' illi y similitu ad nigru 7 sit r' 7 illu q; similitudis. s. 7 dissilitudo 7 tu ex pte albedis maneutis id realitatis q est i vno est 7 in q'. s. q similitudie 7 dissili e fundatis si eadem albedine 7 intelligi ead realitate l; i se utq q ead res q est albedo pt intelligi sbiut; r'. ut id re cu q ut realitas ipi d' r' s; solumo q e ex se q no h' realite n a suo fundameto n exteda ni rei ut ali ex posim 7 idr ee 7 ee lr po q ee b deni modu no addit n nindum r' sup eem dnt vna 7 eade rem aut ad aa 7 aa; 7 sic sic eade albedo n no exns sb r' dissilitudis pt ee 7 itelligi sb oppoto r' ut sb puacoe illi' r' sic eade ee uno exns sb ee pot ee 7 intelligi sb puone ee. s. sb no ee abs; oi mo entis.

Id hinc ex addut alij dntes possum' ex ad hinc nitate oin de eam face sillim expositorum. ut si a. sit al roale 7 id id sit irrole. l' pot intelligi ee illi roe 7 id al e i po tit ee irrole q e i 9 ens. vn g n est q a. q e role 7 ei diffe ab irroli ut ab eo q pot in ech ee irrole. Q g pot intelligi 9 oppoito alie' reali diffe ab illo.

Sz dico e sicut alia dnt q quq pot intelligi sb oppoto alicui' reali differunt ab illo nm est de eod' 9cto 7 sm uon de quo teni; silli expositori' solumo no a' est. bm d' eod' no 9cto sm rem sic e ad id re. b g de quo no teni; sin l; expositori' s; dictu h ut dicit illi 9sidat q e p actus nc difficultate euacuat 9sidare c' ad sic dnt alu ut no 9cto actu 7 exnen est illo expositorio. q teni; solum gra m i 9ctis 7 singularibz 7 sic ipsi 9sidat q est q e pactus in nalz. Sz dico ego q imo bn nalz q illud actus. s. siunie no 9ctu e neim i resoluendo p 9ms destructom sillm expositorum 9 sp est. fla 7 i po 7 id in pposito arguendo sic. a. al est role 7 al a. al est irrole. g id est al role 7 irrole. vn n e p eode b g 7 sut amile pmisse ve no a' p eod' b spem aut mo q e alia pmissaz fla. vn si arguat sic h ee e ens 7 h ee est no ens. se' 9o impol. g h ee e ens 7 no ens se' 9o ipol. g h ee e ens 7 no ens no obstante q ee sit id tu ee nc ee addit re a a; pot intelligi ead' ee sb no ee 7 ee sb no ee i alio tepore q nllo mo repugnt.

Prius praempta re sup qua fundatur silli expositori no dnt h difficultate no euacuat. imo mag eam larut dnt h difficultate no euacuat. imo mag eam lar at. na al no 9ctu no dic una rem. sco g differ p intencde 7 differre re. Et q no dic vna re pot intelligi sb duobz oppoitis. Sz dico ut dixi q dic vna re cu eis l; no singlare 7 id diffe sola intentione ab oppoitis 9 hetibz illam 7 sic q dic una re pot intelligi sb oppoi tis.

Circa qstu dnt illi solutis roibz in qbz aliquantas pbat q ponetes ee 7 eem differre b re no pot satua re eadem 7 inpbatis distinctoibz quibz nitr tolle difficultates ingnu orietes restat declare q ea q ad ducunt ad 9firmandas rones faciis abeis ad pbadum. s. no differre reali eem 7 ee no sufficiut nc genat itellcu fecim' q' nos ut dnt illi 7 vin dnt 9cl'ones ut gly gelisimi' eade rem sig re eem 7 ee q p nil' enat vnitas vitas ratitas illam re addut s' eem rei p i g rone f forcori nc entitas.

Ad hinc respondebat dnies aliq q vno mo dic eens p tey 7 sic illa ta eade re d' cu ee 7 ee quelz res ens p sua eem sic e una 7 bona. Aliomo d' eade exencias 7 sic ens dic a a; re q ee 7 e qlis ens pa a; re addita sue eene q pricipat 7 e isto ens no olo id quo 7 totio.

Sz dico ego q h solo ut iam dic suppo' duo p c' suppoit q ee sit quedam res absoluta 7 q tam actualitas exndi in effectu de se q f in e qr 7 posst b se pduci 7 existe p se sine ee mali b mos q di tur q ee no se hz ad eem sic for' r' duci' d' po mo 7 q ee eem dnt q ee q est ex se e est nce ee. l; sit pole no ee qunt malo recip' inche' ex se est for' no educta de po nc aut nce eg q in alio no est n po e ee. n p se p sit ee 7 separatu aql; a. q e' est sic actualitas exn q ex se e nce ee p se se separatu pt ee 7 pduci i ee q 9 ee no possit existe aut pduci su ee ut illi pbat n.

Ad q illi ptm g eh ex se est actualitas qda tm mo. 7 d tenet ad q illam he difficultate. na illm ages fur q repugnt effectui de re e' effeq e q no fiat p se n 9po 7 e tro no est ee.

Et d' ego ut p; ex dcis q h fhm e si intelligat h d' 9poito ex reb; alis diusis q sbus sep atis b potes q eis no est in nulla e tr diusitas 7 sic tu l; talui ut sit effeq di n adds sup eem n r' qda vn si ee e actualitas qda cuca ice rei 7 res qda ab ea 9 incl sit tale n sit ex se een qda q bm pcta no h ex ea co ne. Si g ee ipi' ee tu est actualitas alterius p h qe

malis multo fortius nata est esse actualitas sui ipsius
sui se. vnde secundum quod dixi esse et non esse dico quod esse non dicit nisi respectum si-
ve essentiam ut ad sit effectus dei non addere supra essentiam nisi respectum quendam.
Contra quod illi arguunt dicentes quod hoc falsum est quod solus respectus non
potest produci ut accipi. Sed dico ego Henricus quod praedictum quod hoc
est per se praeter actionem dei aliquid esse idem quod est terminus operationis divine
vnde potest ille respectus acquiri ut ergo produci per hoc quod cessat esse
effectus et terminus operationis talis sicut et propter esse oppositum
fundamentum potest esse ad respectus produci vel acquiri esse sine proprio
fundamento ut forte solo existente albo non est respectus
similitudinis in illo fundatur in sua albedine sed posito albo iam
respectus ille est acquisitus in forte et persone facto in gradu iam est amissus
suus. hoc est quod generationi et corruptioni propriorum ut alias in quodlibet
[illegible] de relationibus declaravimus. Quod ergo illi supponunt hoc quod esse
essentiam non habet actualitatem sui in illo addito ei ut re aliqua quod
sit falsum est. quod sufficit quod ei addatur respectus solus per hoc quod est
effectus dei. Alia est ut dictum est quod si esse non existeret nisi per
esse additum oporteret quod illud esse existeret per aliud esse additum et sic fit.
Et ut dicit Henricus datur ab eis quod hoc non omnino [illegible] exis-
tit per formam non omnino quod illa est forma existit per aliam
in infinitum. quia [illegible] illo modo compatitur ad esse. nam in ex
se est potens esse et non esse. forma autem que tamen est de se per modum [illegible]
philosophorum non habet quod possit non esse sed solum ratione materie in qua recipitur.
vnde philosophi formam separatam aliquam non posuerunt non esse. Consimiliter
dicunt illi logici esse se ipsis quod esse de se potest esse et non esse similiter ipsum
esse et non esse. sed ipsum esse per se consideratum non habet quod possit non
esse nisi quod recipitur in alio et separatum esse necesse esse. Contra hunc
[illegible] ut dicit logicus et nobiles quidam conati sunt arguere dicentes
periculosum esse si ponatur esse causatum ex se fore necesse esse quia tunc
[illegible] quod ideo dixi ego quod periculosum est ponere quod esse aliter causatum
[illegible] ex se est necesse esse et quod non possit impediri [illegible] ad
infinitum. quod tamen esse causatum sic tamen causatum recipit esse ut sit esse
recipiens et esse receptum et causatum idem esse per [illegible] et recipiet esse
[illegible] esse et sic in infinitum. quod non [illegible] dicit quod deus producendo
causatum producit suum esse [illegible] hac productione [illegible] sicut
producere esse non est facere quod sic fit. quia [illegible] est [illegible] esse
[illegible] quod esse sit in esse et extra productione esse habet [illegible] actuale
[illegible] ad [illegible] non quod esse sit esse. quia [illegible] talem haberet [illegible]
existeret. sed hoc accidit ei. quod est in essentia et potest abesse separari
et ei non inesse. Ad hoc Henricus dicit [illegible] quod ideo non dixerunt
[illegible] quod esse causatum sit necesse esse. sed quod esse vnum esse non habet quod ei ac-
cidat corruptio neque actus aut forma sed quod ipsi esse sui actum
aut formam accidit corruptio. hoc quod ei ex eo quod recipitur in natura est
in alio recipi et sic ut dicit quod esse causatum non est necesse esse [illegible]
omnino dictis suis. nam esse causatum ut dicit duo dicit et esse
et esse tale ratione quod dicitur esse non habet unde corrumpatur aut [illegible]
sed solum modo habet ratione qua dicitur tale esse. quod esse receptum est aliter
[illegible] esse esset defectibile et sic si aliquid esse esset non receptum in se
non possit desinere esse. Sed dico ego quod per quod terminum illorum [illegible]
[illegible] expresse dicit sic [illegible] et forma [illegible] et aliquo modo [illegible] ad
esse [illegible] ut supra dicit ergo expresse quod forma quelibet esse que est de se
non habet quod possit non esse nisi quod recipitur in aliquo et separatum esset ne-
cesse esse. Sed hoc ipsi ponunt dicto et sine philosophorum qui posuerunt
essentias que sunt forme separate vel intelligentie esse simplices et quasi
necesse esse et incorruptibiles et incorporales et ideo deos [illegible] ut
alias exposuimus quorum sententia ad hoc omnino heretica est. Contra
non dictum ipsum ego arguo sic si aliquid quod est de se finitum
corruptibile [illegible] impossibile est quod corrumpatur receptione sua in aliquo
ut patet in [illegible] receptum [illegible] ergo [illegible] impossibile
est quod aliquid ex se sit possibile esse et per aliud sit necesse esse et sic dicere
quod esse causatum quod per ipsum est forma quedam et esse ex se incorruptibile
non sit possibile esse nisi quod recipitur in alio. Et similiter dicere quod esse ratione
esse quod habet vnde corrumpatur ratione qua in alio receptum est falsum est
hoc est esse ratione qua esse est aliud et analogum ad esse causatum et esse c-
ausatum non est defectibile aliter est ut dicit et vnde esse esset defecti-
bile esse tamen ratione qua est esse simplex et si non esset receptum in aliquo
sed per se separatum et sic ista distinctio est insufficiens [illegible]

quod illi ponunt. sed quod esse causatum duo dicit. sed esse et esse tale. sed receptum
in aliquo [illegible] non dicitur tale esse. sed communi ad causatum. sed tale modum
essendi ipsius esse tale et sic dicit esse distinctio [illegible] quod esse causa-
tum dicitur. sed esse simplex in quo analogum est esse divino et [illegible]
sed [illegible] causature et distinguitur quod esse divinum quod dicitur potest considerari
vno modo ut est ad per se. alio modo ut habet receptum esse in alio et sic
divinum est et esse in [illegible] de forma quod potest considerari ut forma simpliciter
ratione [illegible] analogi ad formam causatam et in causata ratione tamen habet
defectibilis ut forma. sed causata et hoc dicitur ut per se alio ut est
in alio recepta et hoc esse vnum esse simplex ut forma vnde forma simplex non
sic defectibilis tamen non tale esse ut forma talis. sed causata. verum modo sed cum
consideratur per se ut consideratum sic recepta in alio. vnde defectibilis est ipsi
aut expresse dicit hoc divinum sua [illegible] philosophus ut patet respiciendo
predicta quod forma [illegible] per se non habet quod possit non esse per solam rationem materie
in qua recipitur quod forma ut esse separata ut esse separata non possit
esse quod esset necesse esse et sic ponunt expresse esse quod esse ut forma ut esse
non solum ratione qua est esse ut forma ut esse simplex non est defectibilis sed quod
etiam ratione qua est tale esse forma ut esse. sed causatum quod est ex se et sic forma
non dixerunt quod esse vnum esse non habet quod ei accidit corruptio neque actus ac-
tus aut forma sed et dixerunt quod esse vnum tale esse. sed causatum per se distinctum
[illegible] causans non habet quod accidit ei corruptio neque actus aut forma vnde
tale. sed causatum per se non solum modo ex eo quod recipitur vel natum est recipi
in alio et sic dicere per modum quod esse causatum per se ad separabile eo quod in alio
receptum non habet vnde accidit vnde accidit ei corruptio. Quod tamen est ex se non
sit necesse esse plane est omnino dictis suis positionibus. nam per hoc ideo in alio
quod non solum dicitur ex eo quod recipitur per se ex eo quod natum est recipi in alio
quod sicut ex eo quod recipitur habet vnde accidit ei corruptio. sic ex eo quod
est natum recipi habet vnde natum est ei accidere corruptio hoc non ei non acci-
dit per actum ut sed si tale quod perpetuo esset separatum perpetuo haberet vnde na-
tum esset ei accidere corruptio. nunquam tamen ei per illos accideret et sic
est omnino contra dictum philosophorum dicentium qui dixerunt quod omne esse corruptibile necesse est
aliquando corrumpi. Quod forte perspexerunt alii Henricus dicentes quod
nullum causatum est necesse esse simpliciter actum non est tamen inconveniens quod sit necesse esse
secundum quid. scilicet prout consideratur ut quod intellectus abstrahit a tempore et ut species
sed quod dicitur in illorum michael intellectus species est hoc michael simpliciter vel causatus
vel quod patris homo est tunc [illegible] temporis et quod corruptibile. Sed dico quod
hoc non valet quod expresse loquuntur de esse actualiter existentie et de forma actu
aliter existente quando dicunt quod [illegible] esse aliter comparatum ad esse quod forma et ipsum esse
quod forma quod est de se non habet quod possit non esse. sed solum ratione materie in qua
recipitur. sed quod ipsum esse per se non habet quod possit non esse nisi quod recipitur
in alio et separatum esset necesse. Propter si nullum inconveniens est quod causatum
[illegible] quod est esse vel forma si actus sit necesse esse per quid. scilicet ut considera-
tur ut quod intellectus abstrahit sic nullum inconveniens est quod causatum
que est in [illegible] esse sit necesse esse per eundem intellectum. nullo ergo modo
differunt quo ad hoc comparate ad esse in et forma nec esse et esse [illegible] in
tendunt asserere de causato non suo ut [illegible] nullo modo posse subsistere.
[illegible] non ut dicit quod addicimus ad confirmandas rationes esse quod esse ideo
quod est res aliqua absens non substantia potest esse nec actus ad hoc ut dicit res.
Henricus dicit quod non sit substantia aut actus est tamen aliquid in genere substantie si-
cut punctum et actus substantie et sic reductive est in eo in genere substantie sicut
punctus in genere quantitatis. hunc solum ut ille dicit et vnde [illegible]
[illegible] destruere quod res non sunt in genere nisi per suas essentias. Ita quod vnum
forte vnumquodque est in genere tamen non existit quod existit aliter est substantia quod
tamen non esset in genere substantie per essentiam suam. sed solum per esse. Sed quod ad
dicit ex se ipsis quod esse in genere substantie tamquam punctum non facit idem aliquid
sed substantia quod substantia quelibet est substantia per substantiam essentiam et aliquis res est ideo quod est
per suam quod per suam essentiam habet tamen ipsum esse [illegible] sicut [illegible] substantie non
prout est substantia simpliciter. nam non ideo est adhuc intelligi substantiam esse
quod [illegible] ad quod [illegible] prout est substantia in effectu prout existit
actu [illegible] per quod reducitur ad genus substantie. sicut est omnino. sicut est aliquid
ad ut punctum quando facit ad hoc quod ideo est punctum sit res [illegible]
generis vnitas est ut punctum in genere quantitatis quod facit per suam replicationem
quod numerus sit quantitas et ut numerus sit numerus. sed sic punctum est
ut punctum in genere quantitatis quod facit per hoc quod ab ipso fluit linea
quod magnitudo sui linea sit quantitatis immo quod linea sit linea et sic si
esse esset de genere substantie ut punctum faceret quod quod substantia est punctum esset
substantia vnde si habet rationem punctum [illegible] substantie alio modo. sed non prout est substantia [illegible]

est sua exis sm esseti in re na et no ptinz aliq ad pim tum sic. qm ipsa existe in re na. Qr cu ali declamus sepius existe sm actum in re n. actu in pmeto sic et quas pmetis sr actum. g ee ptinz sic et hz quas albu aut se tes ut sicut dr q ee ht rom pum sic i put e ie esse tu q id put pim reducit ad g sic sicut pot d q albu q se tes ht rom pum. sic put est de albata ur put est in sessione q q id ut pim reducit ad g sic quis est g ee. Qr in pte declarat qse g sbdut. e g dui get scd q no est in gens ad no ex deione rei sup imo ee ptinz ip rei q tn pot ee de roe ipius g aliq mod ut cuppa q no est de roe ctuli simp. imo itellec ctuli simp pot pcede intelitu cupri actu cuppa lz no sit de rone ctuli simp est tn de ide ctuli cuprei sic lz intellec eene pcedat intellectu ipius ee q dio q eem n hz rom pum r ei simp est tn de roe ei ut e i essai Qr si ita est. imo qr ita est q cuppa no sit ptinz ctulo n qr actu ctulo q sit incupro qr pot ee in ao ut i la pide q ligno ipz q in diffone ei no pot cuppa s phz vn. nie ita si cuppa fit de ide ctuli cuprei lz no ide e cuh simp lz no est n sicut albedo est de ide hois sup q sic ee de ide existis sic mestu q in re na q sic qstituit ee q ee vnu quodammo p actus sic albedo q hoie qcels cu cupro. Sz qr est pim aliud q est. vnu p actus e vna ps est sua q ipm est. vna ps alta no e reduced ut pim

Pos q ia ad g sic. imo p se ptinz ad g aliqui actuus. hz q dca q ut illi dicit ee spe ee q no ht ex cacone nc p hec q est in alio. lz q in alio est lz ht p cacoz q p illa cacoz ht iz ad deu ee g s q se ex tu alioz ex se abs ee in alio q absqz dicto est aliqd p eem q ita dictatu ad g aliqt su g cet in se su i alio oz q ex se sit pvili. res alicui pmeti q sic no preductoz ut pim ad ini q sic sit res alie ab ee quozcuqz gnz no tame s illoz n qr ee q liq ad re ab ill eis acquirit ius sr n res illa q s se e ipz ee q sic pcedet in infinitu ut dr id pcedes aut si i u ipius ee p cacom n acquirit p i aliqs ead roe n in quacuqz re acciba q sic ut ur illi in des sius istis qua

Circa quint sic pcedut dictes p no ee ignorauerit. q rones q improbauimus distinctones q rondum q solum rones q improbauimus sut sufficit. q ea p que qfirmat rones p ius fcas no sut suffi n qe intellectui onde volum q hui n expoit auctas loq tus intellm onde volum q bn n exponit auctas loq aie est qme ut dict q n est plat diuisu ee q id qpe dif ferut g s rem.

Ad q soluebat dictes q loqt p ee in telligit ee ipz pm p id q e id q est ex pm q sic diuisu e ee q id q est q differut re cator q catura h rcua dixi q h dico q est vna expo. in qui q va est ut s qm q illi qfitetur p ee deletin intellie pm su deu eo mo quo ipe est omi. s no forli. Sz ceti. qr s. oia dur ee p ipm q sufficit nobis ad ppoitu nim q id aliquam ur si nebim s aliam expom deu illud de solo ee catue q dere q diuisim est ee q id q est. ad q no intelli ista diu sicius de diuiste s rem. Sz tn ur qr diuisi ee s idm ar de drusitate s intencom qpo e inceptura n ps intelli. ex q i usis s rem s q dicit i qm. Est g intelli d q s ia dca si mo. vno a mo ao aptio expos dictu bn q diuisu e ee q id q e qr quelz res cate p id q ipsi e ee q in dctiatu est n dctiatu ad g. Sz solumo p rom sue ee i q tale ee est queda diua pticipato sm roz cate fore exis. vn s qm. ho huanitate no ht ee. Sz tn mo ee ad q s h aliu dixim inqone quadam de pmetis inqm q pmetu no innat ad eu q ee q e q libz pmtu in re ei eu q q sit g gnalissimu. puta in eo q e sua aut qtitas q hz qpoitum ex ee eu q eo eu q ee q e diusum in eo ee q id q est eu q ee. Sz h no sic dicta dere. sz sicut dea in dctoe trin no s roe h quod ee lz spcta sit p ma re cuius qr tn ex se no est dctiatu ad g q pons n ad spem n ad

in diuiduum. id p se sepatum abs eem quese hz ad illud p informacom ctiam no pot n est re ao ab eo q ipm in forte loco a dee. s ho in. z no pot expo dem lo. ad q diuisu est q id q est. qr alz res su ee cate in eo lucie in se ee s o mo deu p q existit ex in sicui q qd diua pticipacio sm rom ee efficientis q sic ho hianitate hz ee ad eu q ee. s h no sit supp q mag cate ee i e q suo vifiou q mo q sic q ee p in ho s sic actuale q suo sb. vn s dc q ad monietu sb bat. sz ut ca effi. q qsuas catura ut actio effectu sbito cadit in nichilum q i n ee opp ee actualr eem cae no tn in no ee opp ee p mo no dt. sic e no nec cate a sua qe ut no sit ee s pctu sic n catu ee. alie e no esz q intellie. sz ymagil e tm ut eyma u ycoe nus. n h ee oz intellie ut re a abso ab ipa ee. imo est eex ee exire q sola re ab ipa differt. a s. n ee exire oz intellie ee re alia absoluta ab ip ee. imo est eq ee eem q sola roe ab ip differt s n ee exire oz itellie ut re a abtea ab ee sic illi dicit. Sz suffic intellie ut itede ao q qda ee ca p q p q n u i q qcam accidit si eem e est r qui sepat ee no pot. id ecto p se sepatum ctiam no pot q vena posz a dicit rem aliam ab tuz ab ee e e ee e ex eo q in secce qda ee s pdctiata ee t pdctiatu ad g q p ons ad spe q q ad in diuidui sic s spe eo q sm q dicit illi esz ma

Ex iors actualitatis q ee e est ut pz ex das. Ex sextu quo ad p e ai. articulum q pcedut dictes q n possie catura in nichilu redigi n differet in ea reali ee q ee eplici ma declaiumus pa q ip catur pductone. sa ex qsuatoe e q tcia ex dfcibilitate e

Pt illa ut dicit sic pz. q ia q ee s se p sic incipere ee actu p se loco qcoom iplicat. qr sp est n ee q act e. actus. si g qcet ut ee incip ee oz q sit tale q no sit ee ut act p se s in alio ex s e pot n ee qr ab illo no pot separi. oz g q ee ee ut act dum cui sit in alio receptu. catura g no pot ee actus tm. sile nc po tm. qr po tm no pot ee q sic e qpo tm ex po q actu q s differentibz re. qr sic no differut sic no posse separi. sic g no differe reale. reliq n posse separi. qr n pot separi a se n ipz p de g qc.

Ad h ego irrideo hic s pcta q ee si eet res ab q actualitas altius in se posz ee. sili q d d actu q iplicat qcom pod q s se possit incipe ee sm est q instacia e in aia ro n q in qptite qtinua q sili ac tus sut altius q tu p se psut icipe ee. qr q pot ma s se care. sic pot ea a suis plibz separi.

Qa ar gunt ad illius qpom q h sp e ua ee e ee q act e actus do q lz h i m sit ee tn esse incip actu q ac tus incipit ee actu. sic s sp e ua ho e ho. q tu h e ua ho incipit ee ho. Illa e sp e li. ho e ho ut li ho in sbo stat p for su p sigficato Et sili illa e li ho in sbo stat p supposito na ho incipit ee ho ut li ho in sbo stat p supposito Adam e ut erat sbsistes ex core h su ex in h q bat aia qunctus incipit ee ho core forto deuit q ia ueua qiuctis incipit ee ho core forto deu q ia p cacom ei aduncta q sili desunt ee ho core ille eo q supto q for ei coeu i pom me resoluta q p h aia ab ipo sepata sui. illa ee sp e ee ua e ut ee i sb. stat p sigficato q h qua sili est ua icapit ee s q ipsi ee stat p supposito q e qtam ee singlaris cu regritur p ad deu pcacoz cuome nece h ee porie ipsi ee qui port q sit res abta s pcti s ita est li sp actus est actus. q sili illa e n aliq ac tus incipit ee actus su eius i actu h e aia sep atu cuta e actus sbsistes q incipo ee act ab id q e in se q sr qpom ex aia q core q sic ee actus qsi pot desinie ee s se abs hec q possit ab a separi

quia posse separari ab alio non est cum aliquo quod possit in se corrumpi, sed magis eius quod assimiletur in fine sicut aliqua non different
secundum non posse separari non est quod concludit ex hoc. Sed si g̃ non differre
realiter realiter non posse separari. Ad quod non est intelligendo per realem
separari separationem rei a re. Sic enim non potest separari ab eo a quo non
differt in secundum rem sicut nec a se et sic ponendo quod esse non apponat rem
quamvis esse non separatur ab essentia realiter, sed tamen intentionaliter sicut
intentionaliter differt ab illa intelligendo non per realem separationem se
parationem secundum illud rei quod distinguitur per intellectualem separationem sicut
ingenio separatur alterius sic esse separatur ab esse reali et propter ipsius
corruptionem licet ab illa reali differat in ratione sola et sic quod
quod accipitur in materia de sophysticis est. Ultima ut dicitur sumitur ex con
sideratione relationis. Nam in ipsa esse creature ut coniuncta essentie cre
atoris sit actualitas quedam quam appellamus esse quod pro
dit a separatione actuo. Illud autem actuale saepe dictum est in
differentia respectu tamen quod solus respectus non potest acquiri nisi per
g° re. Sed dico ego quod relatio ex sola coniunctione essentie cre
ture cum esse creatoris secundum modum coniunctionis esse effectus con
fectu sit actualitas quedam in esse quam appellamus esse et ex
separatione unius ab alio per quam nec est cum ad esse ipsius super essentiam
quod respectus in esse creature fundatur in ordine ad
quod respectus acquiri quod respectus non potest ac
cidere ut saepe dictum est. Quarta ut addi quod iuxta
quam nec poni ad quod primo secundum productum modum et sic nullus conclude
licet in repetitio protractorum. Tertia ut dicunt ad idem
sumitur ex desiderabilitate relationis. Nam omnis desiderabilitas actus ex
ponitur secundum philosophum nono metaphysice per materiam non ex actu
potentie et hoc oportet differre secundum rem quod actus hic
aliter et hoc oportet differre secundum rem ex quo actus
non deficit ab actu. Sed sola potentialitas secundum rem quod cum actus
hoc quod huius non deficit ab actu sed sola potentialitas sic quod in re
differunt potentia et actus sic potest in re esse defectus. Sic non
differret reali potentia et actus unquam alterum deficeret ab actuali
tate secundum rem licet forte secundum intellectum et sic nullo modo ad eliciari
possit. Sed dico ego secundum quamdam quod relatio omnis defec
tibilitas est a potentialitate et ideo actus cum nulla potentialitas
admiscetur omnino deficere non potest eterno est actus divinum esse cum
omnimodo. Omnis autem alius actus potentialitatem habet coniunctam sive actu
aliter qua potest deficere ab actu et hec ratione qua est potentialitas
simpliciter quecumque potentia simpliciter differre ab actu. Item hec est nulla
est differentia non est per modum differentie eorum est modus differens defec
tibilitatis actuum ut si non different secundum rem non potest deficere ut
illi dicunt adversarii ponendo quod in eadem non differret secundum rem potentia et ac
tus ponendo quod differat secundum rem et magis quam secundum quod dictum est con
de actione. Circa sextum quo ad secundum eius articulum sic procedunt
dicentes. Si creatura de necessitate fuisset ab eterno et esset
necesse esse adhuc possemus salvare quod esset creata a deo et con
servata necesse et dependens ab eo et deficiens ab illo. Sed hoc
ponendo non possemus ponere quod creatura procederet a deo in
libertate arbitrii. Sed sola necessitate nec ut vult hic alii corpus
per imaginationem a facie aut sicut vestigium a pede quod nobis
occurrit oportet ponere contra eos qui dicunt in creatis esse non dif
ferre ab esse vel quod creatura nullo modo indiget factore. Si enim
ita esset opinio philosophorum qui dicunt creaturas non procedere a deo me
diante arbitrii libertate sed sola necessitate nec difficile esset ita
probare quod realiter differret esse et esse sive actualis existentie.
Sed non videtur hoc dubium quin si tolleretur ab eis talis differentia salvari
re non possimus quod creature de novo non possent creari a deo nec quod
possent procedere ab ipso ex mera arbitrii libertate sed quod necessitate
naturae. Quinta ut dicunt alii volumus quatuor vias investigare quarum
prima sumitur ex generali habitudine create ad deum. Secunda ex speciali habitu
dine eius ad divinam naturam. Tertia ex speciali habitudine eius ad divinum
intellectum. Quarta ex consideratione natura et suppositi in creatis. Prima
ut dicunt sic est quod creatura quatuor habitudines ad deum. Primo
ut a deo est producta. Secundo ut dependens et deficiens ab eo. Tertio
quod ab ipso est secundum eius mutationem creata. Quarto quod continue indiget
conservari ab ipso propter privationem eius in ipsa. Secundum quod ut dicunt
consideremus creaturam solum sub hac habitudine ut est a deo produ
cta et non consideretur qualiter producta sit non est in creata non ita

a respectus fundatur in natura quia oportet quod producto tribuatur ad illa
habitudo et quod productum realiter referatur ad producentem. Sed similiter
consideretur illa natura ut habet dependentiam ad producentem. Sed si ul
terius consideretur illa non ut habet dependentiam ad producentem
oportet quod natura illa dicat ad defectum et ideo creata non solum in se
habet relationem, sed et defectum ex quo possumus investigare mensu
rationem inter esse et essentiam quod videlicet creature et si necessitate quadam
esset a deo ab eterno non esset suum esse sed esset composite ex non esse
et esse. Nam si creata a deo producta et si actu dependens ab ipso habet
actualem relationem ad ipsum vel actualitas relationis vel celeriter eius ex non
sua et esse a deo processisset et non potuit a deo non procedere et hoc
est in sententia maiorum philosophorum. Sed quod quamquam potuit immediate
a deo procedere totum de necessitate vel ab eterno processit ab ipso. Sed
si esse vel non creature non est sufficiens fundamentum huius relationis
oportet quod aliud addatur ei quod faciat ipsum essentiam esse in actu relationis cum
superaddito ipsius esse se habebit ut potentia ad actum quod vocamus esse. Ex
hoc igitur dicimus quod creatura eo ipso quod non est de necessitate eterna
sed potest de novo creari differre in ea esse et posse esse et esse et actu
et potentia est compositio ex illo in quo tota compositio fundatur ille actualis
respectus et sic si ipsum habet actualem relationem ad deum hoc est in quantum est
coniuncta cum ipso esse quod dependet ex voluntate dei mera. Sed si
ille actualis respectus fundaretur in sola essentia creature cum ipsi
deberetur ex se talis actualis relatio quo posito creatura vel esset
de necessitate eterna et hec ponendo primum illum sicut fundari in ipsa essentia vel non
possit produci mediante suo motu procedere in deo vel mutatione ali
qua unde surgit iste novus respectus et hec ponendo creaturam non eternam
et non semper habere actualem respectum ad deum sed forte dices in quantum aliquid
creatum ex se sed ex mera dei voluntate aliquid acquirit et producitur. Sed hoc
ut inquit satis improbatum est quia solus respectus non potest de novo
acquiri ut probatum quia si productum non habet reale additum sicut esse in
oportet quod essentie de se debeat talis respectus et oportet illum esse inseparabilem ab
ipsis sicut apparet in productione divinarum personarum et non per producta supponitur
non addit nisi respectum ad producentem. In talibus igitur ex quo producens est eter
num oportet quod productum sit eternum vel quod sit facta mutatio in producente
si secundum hunc modum quod ab eo producetur de novo filius in divinis sicut in
creaturis unusquisque eius respectus ac de novo acquiritur vel amittitur non a
quod mutatio fiat in illo in quo aut in alio a quo secundum rem aliquid quod acquisita ac
quisitur respectus et quod posita ponitur respectus ipse eius respectus quia non est ad hoc ad aliquid per se
nec acquiri nec poni potest. Unde sicut creatura potest deo coniungi ex plu
ribus rebus sic quod ille coniungitur vel separatur ex natura dei voluntate potest respectus
ille acquiri vel poni. Si non dicat unam rem simpliciter respectum illum non
potest de novo acquirere nec de novo perdere quia hoc esset per aliud sic facta esset
mutatio in aliquo et hoc solummodo in eo ad quod tamen respectus ille et sic ipso
facta esset mutatio in ipso deo per se eius non potest ad acquirere vel perdere
hunc respectum. Respectus non acquiritur vel perditur nisi quia acquiritur vel perditur suum fun
damentum quod coniunctione et ad nichilationem hoc novus respectus acquiritur vel
amittitur et res nova aliqua acquiritur vel amittitur et sic in creatione et
adnichilatione requiritur compositionem in creatis ex rebus diversis. Quia
igitur ex tertia habitudine creata est a deo producta de novo dependens
ab ipso sine sui mutatione manifeste concluditur quod ipsa est ex diversis
secundum rem composita. Sed dico ego ad singula istorum incipiendo a primo
quod cum dicunt si creatura de necessitate et cetera. Omnino falsum est. Si enim creatura de
de necessitate fuisset ab eterno quod esset necesse esse nullo modo esset a deo
creata et servata et dependens et deficiens ex ipso quia quod est necesse esse
in se formaliter est ipsum esse tale a et si habet esse ab alio ut probatum dis
positionis non tamen per creationem quia nichil est causa quod ex se est non eius nec conservatur
ut dependens secundum suum esse quia esse suum amittere non potest nec habet esse
deficiens quia non est deficiens ratione necessitatis. Mentem hic totum plane
deficiens quia non est deficiens ratione necessitatis ... ad esse secundum istam procedamus nono quolibet ... ratione no
ta ... non differre secundum rem esse et essentiam. Quod non addunt ... quod ponendo in creata non differre secundum rem essentiam
et esse oportet ponere eam procedere a deo nec necessitate non libertate
arbitrii aut illo modo indiget factore. Dico quod falsum est factore ei
creata indiget quia non habet ex sua essentia quod sit nec est differentia quo
ad essentiam et esse sive procedat a deo nec necessitate ut ponunt
philosophi aut libera voluntate quia indifferentia secundum rem inter essentiam et esse non
magis repugnet uni illorum modorum procedendi quam alteri nec secundum
differentiam eorum secundum rem sive eius similiter esset in sectione natura quod ...

artificiale sic operatur ut navem sic ars ut d. 2o phisi- cor et si ars esset in ligno ageret sic operatur natura sic modo ea operatur non quod si deus produceret creaturam modo necessitatis nat. mea esset vel posset esse in dei sine re esse et esse sicut 2o 2o modo producit ea per libertatem arbitrii modo artis producit eam vel potest eam sic producere sicut in media medie esse in esse quod in uno quod dignius est ponere pauciora quam plura actum eque possibile potest quod potest quod potest non est causatum producta a deo sub diversa reali suo producat modo non necessitatis sui modo artis et libere voluntatis Q. uno dicit 3o ar. via prima quod si causata producta est actio ... ab ipso et per hec huius actualis ... ad causam ... ille ... ei ex ... causatur vel ab aliquo alio dico ego quod potentia ex non ipso causa per tantum existente ipsum ... ille sive potentia est in esse causata potentia ex causante ipsum ... ille ... in esse causata ... ipsum est possibilis causari sive actum ... producit factum

[illegible] a. assumit ... quod ... ipsa actio precessit ... ego quod non ... non sive actum esse eripa in causature ... non haberet ... ab eo quod precederet activite et ideo non ... ab eterno ... ab illo est tamen ipsa ... sufficiens fundamentum ... per ad advenire est sive actu fundamentum ... fiat in actu ... sive solum per agens et fundamentum ipsum ... sine ab eterno si tamen ... hec sit possibile sive ex tempore ... ut dictum est ... est quod assumit si ille actualis fundare in sola essentia causate ... deberet ... de se non quod de se debetur ... tamen sit ... in divinis ... fundare in sola divina esse non tamen ipsi debere esse sive sunt actum sed sola actione generationis et spiratio- nis esse ipsum

[illegible] quod arguit ... quod ... non possit causari per ... duci actio sine mutatione ... aut in ... actio ... tate surrexit ... novus ... dico quod non est ... mutatio ... precessit non ... divisione non ... ipsa esse causate ... est ... et ... transmutationis illius ... est causata ... est ... transmutationis que est causatio ... quod ... alii ex positivis et sic extra voluntate ... actio que est causatio ... sive actum acquirit ... ipsa est ... causationis ...

[illegible] Et quod arguit quod hec quod solus ... sive positionem sit in ipsa esse ... possit acquiri ... quod ... est ... solus ... acquiri ... esse ipsa ut est ... causationis acquirere ... per hec ... ille ... actio divina esse ... causature quo ad ipsius conservatione est separata ab ipso ... ille sive actum est separata non est ... divina esse quo ad divinas personas quod divina actio inseparabi- liter ... in divina esse ... est esse ipsum et sic causatum producens est ... productum separa- ... ab ... mutatione producentis sed solum per mutationem ... que acquirit qua acquisita requirit ille respectus sed non ... acquisita sit ... ut dictum est ... illos non solum causationis est ... ut ... ille sit ... illam ... in ipsa ... est ... ille ... hec non est ... est simpliciter ita quod si ... causari ... ipsa est ... ille fundatus ... la et sic acquirere ... fundamentum simpliciter ... compositum ex rebus divisis ut ... composito ex pluribus rebus ... ille res coniunguntur ... separantur ex ... ille potest acquiri ... respectus iste acquiratur ex sola coniunctione diversarum rerum ... ipsa coniungit ... non ... ex ... productione ... generatio ... est ... ex coniunctione ... respectus ... conclusionis ex illorum ... illorum ... ad ... tot sint tales ... quot sunt res ... divise ... hec tot esse ... in composito ... alium ... ponere ... ita tamen quod forte in composito ... sunt composito sicut sunt esse ... fundamentum in ... hanc rationem ... ad ... fundamentum in ... ab ... nulla acquirit ... sufficit ... productio ... in composito ... sufficit ad con- ... esse ... ut illi dicunt est quod ...

... est ... quedam divine ... uno modo alia uno ad modo ... quod ... causam suo ... modo ... quod ... ex ... sive ... eterne ... ad ... ad ... est ... agentis non est ex sua natura sed ex sua productione ad quod requiritur ad ad quod est subditum voluntati agentis et ideo quod ... precedat ab agente sicut quod non ... causa ... esse ... suo esse quod est ideo ad ideo ad nutum voluntatis agentis causatura produc- tione illo alio producto in ipsa ... quod ... ipsa producit ... quod ... et dico ego quod dictum ideo quod est ... divine ... ex sua natura ... ipsum est ... esse causate esse ... divine ... esse ... ab eo quod esse est non ab eo quod producta est que ... sive se ... ex se sola subdita est divine voluntati ... producentis ... ad productam ... ab eterno ... quod voluntate divina potest ... sive suam simpliciter ... ad ... ex quo processum est ... agentis ... gens

[illegible] ... ut dicit ... quod causate ... ad ... divinum speculativum ... quod ... ab eterno intellectum ... ad intellectum divini ... divine voluntatis ... est quod ... ad ... ipsum ... suarum ... ad ... ad speciem simpliciter ... ad intellectum practicum ... recipere esse ... Et quod ... divina ... quod ... practice ... ad ... quo ad esse ... productionem ... divina voluntate quod si res actu existunt per suam esse ... ad intellectum ... practici ex quo ... ab eterno non ... intellecte ... speculative et ... intellecte practice ... ab eterno esse ... producte ... ut dicit sicut dicit quod ... esse est ... intellectum ... intellectus habet talem ... rursus ut plures dictum est ... non subditur voluntati ... facto ... ad ipsa ... dico ego ... usque ad hec quod ... res actu existunt per suam esse ... potest intelligi ... uno modo ut intelligatur res ex ... existere ... ex ... est ... intellectum ... ex ... modo ut intelligatur res ex ... existere quod ... esse in sua simpliciter non ... addita ... esse in actu ... quod ... est ipsa sive se esse ab eterno est ad ... intellectum divinum speculativum ... res ipsa est ex tempore ad ... intellectum dei practici et divina factura ... sit quod esse sit esse novum tamen est quod esse sit factum deo ... simpliciter sive esse ... composito ex ... rei ... coniunctione ... qua requirit ... sic non ... quod ipsa esse sic factum sit ... ad ... esse ... actualis ... ad agens ... speculative ad deum et fundatus ... ad quod ... ambo super simpliciter ipsius esse ... est ... esse ... ab eterno in quo non distat ... differunt ... non est ... esse ... ex tempore ... ipsa esse ab eterno ... ut plures ... est et totiens ... vanum est ... ... repetitio ... divine ... non ... facto ... ad ipsa ... voluntati ... non ... facto ... ad ipsa ... esse ... ut est esse ... ut est ... ex tempore ... per ipsum ... sua actione ... supposito ut dictum est

[illegible] ... ut dictum est quod si ... nihil plus dicit quod esse ... fundatur ... non dicit ad supposita in divinis ... ab ipso esse ... ille. Et dico quod ... actuali et ... non est ... nullo modo quod esse ... hec est ... quod est esse refertur ad deum sine ... subiective ... ad hec quod non ... addita sic refertur ... ipsa esse ... in ipsa ad ... addita ... subiective ... ut per quod ... fundamentum ... tum ... rem ... effective ... completive ... per deum facientem causate esse sua actione eterna existere

ex ep̄i in supposito creato. Cum q̄ nō sp̄ producat ab eo id nō sp̄ hr̄ p actū r̄o illū in se fūdatū nec illo sp̄ refertur ad deū. et h absq; oī defectū meo q̄ facit q̄ fūeria uolūtate nec necitate. Ex q̄ ad fugā h̄ i q̄ cōtra f. q̄ cēm r̄ q̄ d se sur sp̄ pducto i q̄ nō pcedit a cō q̄ in a libertate arbitrij s; mag̃ ex q̄dā ne necitate n̄ oz ponē f q̄ illi dicit ēē p̄ oī cāturā de necitate ēē q̄ pōitā ex re et re q̄z vna se hr̄ ut p̄ reliq; ideo ut actus et q̄ actualis r̄ ad pductorem futur nec i p̄ b se cōtra sp̄ actus ille ēēt pductus. s; fuita ignic tōe intrinsec ut in quolz hoy ut quiger aliq et cōtra quicto cepēd; alia ex ma uote dī. Ji pducto eoy ex uote dī depēndi et sic suppō in cātur is ut dic̃ r̄ tātū sup n̄ ut indiuis. s; oz ponē cāturā ēē p̄ totum in sua ēēa ex ēē q̄ osequēr ēēnt pūta et eo q̄ ad est ut ex q̄ est et quo est et sīlr ex genē et dīa et in ex istēn ex ipā ēē et ipō ēē actualis existēre q̄ sit additū rei abs̄ sup ēēm. Si ego dico q̄ in rei ueritate sur fuit ponē om̄ hr̄ q̄ pōni ex differentib; ide ul' istentē ut et ip̄ ēē existentie dicit solū r̄ sepe dictū q̄ fui tā in sola eē q̄ nō ideo sp̄ ē pducta q̄ nō fūdatur in ip̄ ex se n pōr̄ ut dictū. S; ideo nō sp̄ ē pducta q̄ tō nō sp̄ fac̄ ex q̄ fcōne fūdet nulla ōplectiue et formaliter r̄ ille. utrū q̄ nō sp̄ eā fac̄ cū q̄ nō sp̄ eā facē uoluit l; ipā sp̄ fi' potuit ut q̄ ip̄ nō sp̄ ponit fi' sp̄ nō est pncis specłatōris. Q̄ a' dicet illi q̄ dum r̄ fūdat in quātōe duoy l'uulilz eoy ut quig̃ aliq et id pducto fi' depēnd; ex dī uote q̄ ab ipō depēd; illa quicto h nō oz q̄ nō solū illoy quicto a uote dī depēnd; s; eā ipoy quigētoy ut quictoy q̄ quigi nō posset n ēēnt pducta aut est p̄ q̄ separata vīcē ex se eē ab eterno s; quictōz ab a° ex tpe q̄ ad' siaia bua ex se fimilz ab eterno et sīlr cor būanū. S; nouo et ex tpi similz quicta ex cor° h' a' est hereticū ponē oz g° illo q̄ nō solū illoy quicto depēd; a uote dī s; q̄ ip̄ f se pducto quictoy nō g° q̄ quicto illa tepe dz a dei uote id depēd; ab illoy r̄ pductōe s; poterit q̄ n' loquī de pductōe ōpōtā tal' sb ideq̄ua ōpōitū ē. sic nō est vnū eoy p̄ id aliq q̄ eo ip̄ e' illo ōpōita sb tōe ōpōita pducto ē ipoy ōponētū quicto et eo oz tū q̄ in tali ōpōto aliud ōponēta sit pducta q̄ si sic l; pducat vnica pductōe. tū q̄ bz illoy ppū r̄ aliū et aliū h; ad pductōe sic sur a et a res nec oz q̄ ōpōm hēt aliū r̄ q̄ illū qui est fori' i illo sic nec ad ēē q̄ sb ēē sic h' forē b dictū mod'. Nō g° p̄ clem r̄ fūdādū in eē cāture aut p̄ nouitate pductōis cāture oz ponē in cātā q̄ illa ēē ōpōz ex diuisis reb; et sic suppōm in quib; dā cātis bū pot dic r̄ tm̄ sup n' ei ab s; ōpōe ex reb; diuisis q̄ tam̄ ēē ut in cātis talib; pu m ill' q̄ nō sur ōpōte ex m̄ ex et forē s; sē fori tm̄ abs; m̄ nectō ē ōpō alius ōpōib; pluib; s. ex q̄ est et q̄ ē ex g̃ n̄e et dīa et alius quib; dā h' q̄ ali' declamit ex quo ex eo cā simplicitas dīm suppōti in quo nulla oīo ī tūr ōpōco Ineātis a' ōpōtis ex m̄ et forē suppōm et si inordie ad dīm d' r̄ tm̄ sup ēēm illa tū ēē ōpōm est ex rebus diuisis simplicib; q̄ multo magis recedit a simplicite dīm suppōti ītal; q̄ ēē sit ēē b hr̄ ab eterno et nō ab a' q̄ factōe in quo nulla ē dīa sīl intelliga simpx suppōita realr. Dic' a. notat ēēm simplicitē et simpl b. ec. nolent ēēm ōpōtā ex a. et b. ut ex reb; diuisis et q̄ a. sit a. et q̄ b. sit. b. ētnū sit et abs; factōe sīl' a q̄. c. sit. c. q̄ tū ēē aliq̄ cāte sīl simpx sīl ōpō d mexū actuali h hr̄ a fcōe. oīz e' ēē cāte existēs sīl est. h nō est factū q̄ ip̄ sit ēē. vn cāte ēēm sic nō ē facē q̄ ēē sit ēē. sic nec solū facē q̄ ēē sit sb ēē. sīlr cāte ēē. sic nō ē facē q̄ ēē sit ēē sic nō ē solū facere

q̄ esse sit i ēēn g° aće in q̄ acē for n poāt q̄ hr̄ ōponētia b se hr̄ ēē ex se ab eterno. s; de nouo ōponāt. s; cāte ēēm ul' nec ul' forū ul' ēē si sit res aliq̄ ab eo est face ipm ēēm et ul' ut ēē ul' form. Creare nō ōpōm est cāte illoy sb alio et vnū in a° q̄ tū cātō in a° et sb a° suppoit cāāz utrusz eoy b se q̄uis q̄ alterū eoy nō sit natū ētri separati et sic sup ēēz simplicitē cāte nō oz appo nē ad h q̄ sit in existēcia actuali a° q̄ ipm factōz dīne actōnis p q̄ in ea fm actū fūcte sepe dicta' respectus ad deū et sic nec oz nec ē ponē lex magi nari p magiatiue recta q̄ est ēēnte sup ēēm cāture ad nō et re ouisū ab illa. s; solūmō r̄ predictū.

Sequit' vnicū ppōitū ptinēs ad cāturāz reductōz ī deum. Vtrū s. a' q̄ cāta possit trāsvbāri i deitatē p̄ū sīl panis in sbam diuitatis x̄ sic trāsstatur in sbāz coris x̄ et arguit' q̄ sic q̄ ex h nulla uariacō p̄ ēē deitatē aut pficē x̄. g°. nullū in q̄ ex h nulla uariacō p̄ ēē deitatē aut pficē x̄. g°. nullū in q̄ ex h nulla uariacō p̄ ēē deitatē; q̄ est ex se pot ēē tm̄ oīs actōis que ōcnis se' ip̄ā a' cātis q̄ est ex se pot ēē tm̄ oīs actōis que nullū inuitōz poit ēē cā aut inhēs q̄ ad ipm iuncti nullū inuitōz poit ēē cā aut inhēs q̄ ad ipm iuncti aq̄ boy uo trāsaggēo p act' ipoy uolēta et intellūdi. Et si dī nū ēē est q̄ tāmō cē onū et h magis q̄ ēē vnl' cāte sit ēē alteius. et s; ide ēē dei est quodā mō oīs ēē q̄ omi in se pfectōs ōtinz. Non sic a' vna cātā ōtinz in se pfectōz alterius vnig̃ q; a' mag̃ natū est quia ins' ōcnis q̄ indistouēienr. Cū g° sbā pais quit' in cor' x̄ multo fort' pot quiti i dītatē ei'.

Coñ p quisione id in q̄ fit ouisio de nouo existit n' prius nō existebat. s. n' prius erat id q̄ ouisū est. p̄p̄ q̄ e' cor' x̄ sic ē i plib; alterib; in q̄b; nō erat. s; dītas nullo mō p' ēē n' p' nō erat. q̄ ip̄ sp̄ est ubiq; g° re. Dico q̄ sic ē in ouisio ne trāsstācōis q̄ ouisum q̄ post ouisionē nō ē n' eo q̄ per ouisionē nō est oi adnatitū. Jō necē est ponē q̄ p' ouisio nē sit ad q̄ ēē n' est id q̄ nō ēē ad quicuq; g° q̄ q̄ nō sit n' simp' q̄ nō sit nō ad necē est g° ōcedē q̄ ip̄m sit ad q̄ si nō ōstaz ōtōrium. s. q̄ nō esz et sic ōtōria ēēnt sīl ua. s. q̄ ēēnt ad et q̄ nō ēēt ad. Id g° q̄ ouisū ē post q̄ ouisionē quodāmō ad q̄ nō est n' s; h nō est q̄ erat prius q̄ id totū ouisū est n' ad a° ab illo in q̄ ouisū ē ut nc cū sba panis quiti' i cor' x̄ sicut post ouisionē sīa pais. i. q̄ fuit aliq̄ sīa panis nō est pais sic nō ē lig̃ nec lapis nec ad cetoy q̄ sīc ad a° actoē x̄. oz g° sēture q̄ ouisū p' ouisionē sit ad ut intelz id in q̄ ouisū est. ut v' sit dicē q̄ id q̄ fuit sīa pais sit cor' x̄. aut si h nō ōcedat saltē oz ōcedi q̄ p aliq̄ mod' inuisibilem q̄ forte nob' pbat inta nō plane i telligēt vm sit dicē q̄ id ad quod ē cor' x̄ sine aliq̄ alia cōrs x̄ ut ita liceat loqui sic g° e' q̄ fuit sīa pais q̄ p h q̄ ē cor' x̄ sit p eūdē modū e' q̄ erat sīa pais. aliā e' nullo mō p' sēt o' q̄ ouisū p' ouisionē ēēt ad sīl q̄ ēē ad nō ei ōpe mz; imo optet dicē q̄ oio esz ad n' atū q̄ si sic. Jn oī g° trāsstācō aliq̄tas sīue ēē ei' in q̄ ouisū est p ouisionē ad mō hr̄ ēē ei' q̄ ouisū ut in ppōto ei' q̄ fuit sīa panis q̄ cū sīa panis et ulr oē ōutibile p trāsstācōnē in ad sit sīni tnēē et qui ditate sīl aliq̄tate. aliq̄tas a' dī sit i fita et sīli ēē ei' est i finitū q̄ i infinitū excedit q̄l; finitū ulr q̄ ex ā sua oīo ē finitū nullo mō ōueire potit ēē q̄ i infinitū ut p id i finitū dicat ēē ad et ma ne et ēē id quoq̄ mō dicat ēē illi' ideo g° dico simp' q̄ nulla cāta pot trāsbari in deita te x̄ q̄ nō solū fac i fita distācia int' ēēm cātā et i cātā in aliqn posset opinari q̄ illa bn̄ pot trāsfiri sīl sīl absol ui pacōz uirtutis i fite aq̄ cātur oīa trāsstācō. s; h fa cit infitus excessus aliq̄tatis et ēē dī sīl aliq̄tatē et ēē cāte q̄ oz q̄ illa que sic se hnt int' se q̄ vnū eoy possit trās stāri i ad sic sīli se hāt int' se q̄ ēē eoy et aliq̄tates sint ōpōcōnalia ut sīc h pot p trāsstācō; quiti i id sic eg mō possit quiti in h et sic eq̄ ipōle ē panē trāsstāri i deitatē sic ipōle ē deitatē trāsstāri in panem h dīx' in opiando i sīl pniudicō. S; dicet aliq̄s q̄ nō obstātz ista id ē possz fi' ouisio panis i an' tū q̄ tū mlti nō ōcedent. deleri g° ēē tū ōs q̄ nec in deū nec in aliū posz fi' trāsstācō. nō g° h' cā

est infinitas excessus dei sup creaturam ex creatura, 9 an[us] no exced
in infinitu creatum corleui 9 aiulo sit finita eo q sunt ca
ture. Et est scd q dca ca gra est ex pte dei qi .8. i sup
no pot fi tnslato i intllm est inhens q ei te sunt presce
nceone gra .8. i ds. 8; ista gra sufficit ad prus q a sic illa
ca ds declabi qui qo caueret an panis p sit tnslatio i
angluini i an uin augis p sit tnslatio in alui. Ad p i op
poitu q gilsio inderitas ullam ponet uariatom i illa
q q u est. s; no negatur fi pp uariatom q facet te ips
ut i simulat ar. s; pp ad ut dictu est ad pm q dmu ee
i ee e[us] sint quodamo ce i ee omi vni est. s; mo emine
ti ut i alus qoib exposuimus pp q hnt ifintu excessu
ecn i ee di sup ecm i ee cature pp q; ee i ee vni ca
ecn i ee di sup ecm i ee cature. sic ee i ee di co
ture no gtinet ecm i ee glibus caue sic ee i ee di gtinet ecm i
tinet ecm et ee alus caue sic ee i ee di gtinet ecm i
ee ois caue gtinu ista gen intrinseco ex pte di sic exces
sua cea vni cature li no gtinu ecm alius dicto mo 9
ueit ci 9 ca absq di excessu ifinitatis. Jo eto pp illa
gem cature q hnt illa int se uirtute dina i ucee tnslati
posse que gen ad b hnt abs; oi excessu b in tom ifinita
tis. Que uo no hnt ea; b aoy opione neqq pt i uice
slan. Que a sit illa gen i int que uo sit pp q qdam
i uice posse tnslari i ca no u ptinz gre ad gpo ca gomq
i illa gsistit q8 ca q i nullam sua spualez su cauturam
atam su incitum no possit fi tnslaco ut alia dut. Car
mo pponim no gcludit li c p gicione alie inteitate ip
no posse ee u pus no fuit. si tu alig queritur i pdmi
puta slam panis posse ee ali u pus fuit ad mo q i p us
fuit sta spebz panis sacmetali sic angli no fuit pus u
naliter. Jppoita ptinecia ad creatum ti i itelctuale i i
Sequitur sputr quoy qca ptinebat qt ad aulu tho
ue qca u gre ad singlas eoy ptinecui. q gmat aduz
vmi ptinebat ad sola pte ogtiaz. aa q plu ptinebant
quiter ad pte ogtiam i appetitiaz. Quid vmi enim u
ti ages oponet intales ogtinas qles sc usio audico
i vk sensaco ex pte st i intlleo ex pte intllis sic ex p se
ciete i intlhite p me. Et au q no est ex li int tm fo
sic ages p se opm intalem no est u vmi qle no e ad
ex ut obm ce quo ma ni q u e i se u eu sua spe te u
aco quo ab ipo fit magis scete e vmi q g a e. Vo sic intl
ages p se dic acoz que tnscedit sua spem q ois actio
e ppcionata ageti. 8; aco intal eiuoi est sensaco aut i
tllco tnscedit spez ois no uuu i ngbilitate q e nobilis
fima opo g a e. nobilissimi agetis e no est u vniuqu
q no est ad exus. s; int tm g a e. 3o sic aco geniz
q no est ad exus. s; int tm g a e. 3o sic aco geniz
puls attribut ageti i tenoia ip ut calefaco calefaciet
ti g si ad ex cary acoz senedi no calor ut intlladi ut
intlile te qo dicet calor sentire q st i itelli e i in
tlibe q intlcq uis fm e g a e. Q to sic intli passios
st a ca e u corpalis. s; aia fort ca in se ip adprecia au
ut dic aug i vp. musice g multo fortu u ad ex e ca in
tlctois g a e. Q uto sic sic aco calefaci attribuit calido
sic i aco vmedi uuo tale a no est ad ex q a e. Sexto
sic e li actois nr pm est int tales acoes sc tales g a e.
Q tales acoes nes inte passiones sut i sus i intlls i ut poe
passione se hnt ad illas. bm e phm sentire pati est i silr
intlhe pstm i intllm no e ad pil i ages int g a e. Ad
li q est q b phm in bo de aia q ages i pati tpl d bm
tres mos altacois duisos. Est e vni mo altacois q e
p puatinas dispones mutaco q est a gno i gem p uni
loy corupcoz i altacius genom i e illa q ad rem mutat
aclido in frigid ul eq i d li mutaco qy abiecto ali
no mod e altacoim s q est silis dispois recepco q e
a po in actu deducto absq oi gno i li mutaco de sillu
tis recepco i li e dx. vna q acq dispo ni re ad suaz
gpam opoz i e illa q ad intecoalz muta a sbili a
intlli. alta no est q elicit a re sua gpa opo i e illa

qua ad dispoitu se ipo inducit inactu ut q no vi
tens aut no intllige b actu fact est uidens aut i
tllige i d saluus ad epto pe 8; pmus mod ex pte
st duplex est e e qtam altaco sitit pn in ipo orga
no sensacon que est p spem sibil receptam in illo p me
a st gx est a altaco sitit pn i ipa insitia q i ipa
est inclinaco q ca ad actu opois sue eliciedu e a spe
dca agete i uirtute sili ex i li ex pte sius ex pte
a intllis n i e ab ipo intlli v niuisali q se ipo est
psens intllectui i fatacimare acone intllis agetis pp
q se ipo inclinat intllm no mediate spe q solumo
poim ism q silis in se ipo no pot ee psens int i icli
naco sm ducit ip iactu i li est inclinaco intllis i
ueni hitus agsitum tu ee preceden intllu d q ipmo ge
ueni altacois quee q y abiecto aita cor ut est corp
ule simp. In 8o a gone q est ex pte st p spei rece
ptom alitat cor ule no ut cor simp s; ut organi
ca. In 3o a gene ex pte st alta cor ule organicu
no in q est cor est sili n e in q est organu. s; in q est
cor ule organicu vnu q d q 9 po ex core ula organico
i aia p q est po i a te actu qu est opo su in sbu su
i intelltu q inuue he iom altacois su inuta cois a
motus muta e ois gre dicta i silr motus ex vna p
te i opo ex alta magni hi dm mot e ois e alt sun
dispo impfti b q impfectu e i tedit ad ao a causa
dium i relinq ou i moto q ad calefaco est act cale
facti i relinquid ipo calore i sic ois mutaco gre dic
ta i silr motus ordinatur ad ao ut ad fine i no hnt
i se iom finis i no hnt u iom finis acois tnseutis in
ao b q est ao opo a est act su dispo p fta b q pfectu e
i no ordia ad aliud. s; finis i pftio ulta e cui e aco
nes a intalles que sunt sensaco i intlleto no sunt mutaco
nes aut motus. s; sc gre opoes st i intllis i hnt roz aco
nis manetis in agete q ad opo lucis est luce in i eyai
no a tnseutis i ao q ad mot a luce est illuiare ao a se
i q ad calere e opo calidi in se ipo manes no a q ad m
calefacio est motus acalido inad ex egdies. Jn in a gra
opom sua no pot ies n pcy fine in actu b ois dispo
nes alitas q ad actu requiruit que sc due ex pte st
vna sital que pa est i aa actua que sa est. Et silr
due coresponetes ex pte intllis. pma e mutaco q st ne
ce in actu est agenante q ad ium sitima i dispom
organu ulem i i ab ex. b aa i imutao e est a sbili q
spem sua imittit i organu qua existe in ipo no i li
ad huc existit sesaco ut usio l audico ex eclem opoz
it sitia in organo exus no elicatat i icliata i acti
nata ad actu i dctiari ob l q spes exus i organo a
git pritute e aquo pessit i iu sitima e signicat
q cu ip fint ipedita mag i pulsu dz excitari ut a
tu suu eliciat i ille e tcui ad q se usio ut qz tu q
ip est ts altacois qua inclinatur vis sitia ia co
mo. Jlla e inclinacoe gpleta totu 9po e ex organo. i sic
in sua vi statim opoz sua elicit no ut motu aliq
successiuu n e ut mutacom tnseute ex s; ut simpli
ce acoz manete int hic aug . xj . de tinte . ca . so ce
clauco i sbu visd dicta . v . ncia i qli sbu q se sile ex
spes ab ipo in p sta excitaco p illa vis sitiua ipa sen
saco d e sic 9 ad cor vice ca fincuui e osidare pi
est ip res q vicem ecce p u dm usio ecce sm ia
ia patebit. sc tco q inea re q ut ex dm mac st in ce
tng coloz id est ai iteco. ecce tcui q e dctuz stam no
e u itia excitaco pocuz icliacoz de q pt pauca Nor
que mea re q uidem st te y arts ut gmagt. Nocat
aut aug illam ai itecoz causalt q p illa fit st ai
itec ad obm ptipied se stq a q ia existit i ataute p
us q insile ad occurret ad aiantis u ptuz. ecce qtu
se tu ex core q indac gingm visio . i . st ipo fortur

qui visio vocatur esse quintum. Secundum intendimus et est hoc quod
augustinus equivocatione inconsueto modo sermonem suum involvens modo
suo consueto in libro de trinitate aliter in isto vero sumit visionem ap-
pellat sensibilis organo impressam secundum quod de ea post quod modum tem-
porum dicit sic ipsa quae visio quia ad quod sensus ex eo re quae sentitur
informatus apparet. Hunc autem informationem exponit sub dicens et ipsa forma quae in-
primitur sensui ab eo re visio vocatur. Quod et in quinto visionem ip-
sius operationis patet, quod declarat modum gignendi eius sub dicens post
pauca de illo quinto quod appellatur et visio gignitur a re et ex re vi-
sibili visio sed non ex se sola nisi assit et videns. Intelligo autem
quod ad est pertinens percipiendum. Unde idem comprehendendo subdit continuo dicens quod
certa per ex visibili et vidente gignitur visio tamen differenter
quia scilicet a sensu videntis qui pertinet ad aspectum percipiendum ut est informatio
principaliter. Secundo a visibili autem ut ab ipso mente speciem quae pertinet
ad hoc per quod tertium informatur in sensu declarat sub dicens in fine ferme
ut ex vidente sit sensus oculorum et aspicientis atque intuentis intentio
illa tamen in formatione sensus quae visio dicitur a solo imprimitur corpore quod vi-
detur aliquo visibili et cetera. Itaque non possumus dicere quod sensum gig-
nit tamen formam vel aliquid similitudinem suam que fit in sensu tamen
ad sentiendum. Secundo quod cum dicit non possumus dicere quod sensum gignit
res sensibilis sed sumitur pro visione sive sensatione que pertinet ad qui-
tum percipiendum in qua agens principale est vis anime inclinata
agens autem instrumentale est organum informatum specie. Dicit augustinus modo
dicunt autem iam dicto sensus autem oculorum non oboedit sensus corporis de qua
ipsi oculi membra sunt corporis et quamvis non sentiat corpus ex anima
anima tamen coniuncta corpori per instrumentum sentit corporeum et scilicet in
hiis sensus non procedit ex corpore illo quod videtur sed ex corpore sentientis
animantis cum anima suo quodam miro modo contemperata tamen ex corpore
quod videtur gignitur visio id est sensus ipse formatur ut iam videbimus non tamen
sensus qui in tenebris etiam integer potest sed et sensus informatus sic
qui visio vocatur. Intelligo autem informatus interna sensatione quae est
forma composita ex sensu et organo informato specie et tamen in mente secundum quod
forma composita ex sensu et organo informato specie et cetera. Sic ergo visio et universaliter sensatio ac-
tum etiam gignitur ergo et cetera. Sic ergo visio et universaliter sensatio ac-
tum est inventis secundum quod est vivens quae est operatio non motus nec alteratio nisi
extendendo nomen alterationis ut dicitur secundo de anima et tamen dicitur sensatio pati non
quia sit passione aliqua sensus informatus et dispositus sentire non
potest et est illa passio duplex. Una quae est prior ipsius organi corporalis quae est
dicta speciei receptio. Alia quae est ipsius virtutis sensitive que est dicta
speciei receptio ad quam est ipsius virtutis sensitive que est dicta eius
ad percipiendum inclinatio quod cum quia eius organum sit ipso sensu
fortiori si tamen vis sensitiva sit impedita quod ligata ut in sop-
no vere excitata per aliquam virtutem superiorem operi suo intenta
tamen ut quia esse circa intenta nullo modo fit sensatio nisi tamen sit
excitata et vocata forti inclinatione per speciem fortis or-
gano impressam ut concitat se ad percipiendum unde quamvis aliqui
vocatur voce submissa non audiunt nec percipiunt licet organum
auditus informetur specie soni talis non sufficit excitandum eum
et inclinandum quod ad se vocatus nimirum auditivam vocatam autem voce
vehementiori statim audiunt et percipiunt inclinata in illa
sufficit. Est ergo secundo quod ad sensationem faciendum autem certum motum
aut mutationem ad illa quattuor declarata praesuppositum disposita
secundum congruentiam et correspondentiam anime que sunt obiectum sensibile extra medium
organum et vis sensitiva secundum philosophum in secundo de anima congruentia
et correspondentia proportionis organi medii et obiecti et etiam secundum
augustinum ut dictum est anima quoniam certo modo suo miro contemperata organo
non et iterum et aliis duobus quibus organum contemperatur sic dis-
positis autem sequitur ad quattuor obiectum eius similitudinem suam generat in toto
medio usque ad organum et de inde medium inmediate tan-
gens organum per speciem qua informatur congenerat speciem consimilem
in organo. Tertio autem species in organo existens inclinando vim visi-
vam facit esse intentam ad percipiendum et tunc demum format in composito
ex vi sensitiva et organo specie informato ipsam operationem quae dicitur sensatio cuius
sensitiva elicit principium non sed organum informatum specie instrumentaliter. Ex
parte autem intellectus sunt duo correspondentia duobus predictis ipsum quod
ad intellectualem operationem requiruntur. Prima enim mutatio quod intellectus habet esse in
actu et a caurente ipsum et hoc quo ad nudam in intelligentia sola autem
mutatio eius est ab intellectu secundum presente et hoc non mediante aliquo

speciem ab illo impressa intellectum sed ipso intellectu in mente a quo dif-
fert sola immutatio que fit in intellectum ab illa quae fit in sensu cum idem est
quia sensibile in medio quod non potest per suam similitudinem esse in organo et presens visi-
tive ad ipsum movendum oportet quod sit ei presens per suam speciem quia non
multiplicat suam speciem nisi per actum lucidi et in lucido immediate nisi
potest speciem suam facere in organo nisi per medium ut dictum est. Sed etiam or-
ganum per speciem illam habet in eo cum est immutat vim illam inclinando
ut dictum est. Intelligibile autem quod bonum potest esse presens intellectum humano et
angelico licet aliter et aliter secundum quod alibi declarabatur et in dicetur ipse res autem
obiecta quamvis presens potest esse multo melius quam sua species et est maioris
virtutis et actualitatis magis ideo ipsum quod ex parte intellectus non oportet ponere
species sicut potest ex parte sensus sed quia ad in sensu species existentes in organo
suo organum per illam speciem immutat vim sensitivam ipsam inclinando
eam ad percipiendum per actum sensationis ipsum obiectum sensibile sic etiam intellectum in-
telligibile presens sub ratione obiecti visionis vel in similitudine vel intuitu imme-
diate immutat vi sua actum ipsum intellectum inclinando ipsum ad se
percipiendum per actum intellectionis et dispone illa quae sic est inclinatus
est dispositus ut tenetur ad eliciendum intellectionem tamquam suam propriam
operationem non tamquam ad motum aut aliquam mutationem quae est actus imperfecti secundum quod
ipsum est sed tamquam operationem quae est actus perfecti secundum quod perfectum est. Per
hoc patet singula contraria ad unam partem primo quod operationes huiusmodi sunt omnino
ab agente interius absque cooperatione agentis exterioris sicut forma geludi et ad alterum
patet quod sunt omnino ab agente exteriori sicut forma geludi et sic ad singu-
la similia. Ad quod ergo arguitur quod actio vitalis non procedit nisi a vivente
dico quod verum est ut a proprio eliciente ipsum quia tamen eam non elicit in
virtute eo quod vivit sed inmutatur et ad hoc inclinatur et hoc inclinatur ab
intellectu ut sensus non per se immutatur et ad hoc inclinatur et hoc inclinatur ab
obiecto ut ab agente exteriori in eius virtute per dispositionem talem actum elicit idem
ut a proprio agente dicitur esse ab obiecto quod quidem quia est extra animam esse in sua
ipsius ut per aliquam impressionem in se sit interior per presentiam secundum quod obiectum mo-
vens ipsum dicitur movens ex itaque tamen intelligibile est interius et presens sub ratione
obiecti in quantum est intelligibile dicitur esse movens interius et obiectum sensibile non sic autem
ipsum sensibile ideo ratio obiecti sensibilis obiectum intelligibile dicitur esse movens interius et obiectum
sensibile dicitur esse movens exterius dicente philosopho in secundo de anima et ponente hoc duo secundum
differentiam autem quod huiusmodi quidem activa operationis exterius sunt visibile audibile similiter
autem et reliqua sensuum causa autem est quia singularium secundum actum sensus est scientia
autem universalium haec autem ipsa quodammodo sunt anima et ideo quod quelibet anime ex parte cogno-
scitive operationis passio dicitur quia non elicit eam nisi per id quod primo passus
recepit ab obiecto sicut et quod ex parte sensus et concupiscentiae sive ira sensualis quod
intellectualis non sic autem ex parte voluntatis quia non requirit nisi presentiam obiecti in
cognitiva absque omni inclinatione facta in ipsa quia intentio eliciat suam operationem
sicut et ex parte cognitive. Ad hoc secundum quod nulla actio transcendit speciem agen-
tis dico quod verum est de actione quae est operatio quam operata quod operatum in se talis est
operatio facta est cuiusque secundum suam speciem ut declaratum in fine quinti metaphysicae et
ideo obiectum suum sensibile sive intelligibile in quantum obiectum et si esset nobilius quam
sit ipse intellectus nullo modo operatur in se huius operationem sed in quo tamen et hoc dis-
positive de operatione autem quae operatur in aliquo extra se et sic agens secundum dispositiones
agentis proximum sed non potest eius suscitare suam speciem nisi quod agat nobilio-
rem operationem quam ei operatur operatum in se ipso et sic obiectum non vivum bruto
prestat magis operationem vitalem quam ad celum operatum in universo per gradum nobilem
licet ipse non sit vivens. Ad tertium quod actum denominat agentem dico quod verum est
quoniam est ab ipso ut ab agente proprio et si non sit ideo hoc agentem denominat
ab eo quod non est sed tamen in passo quam autem est ab quo ut a proprio agente in quo
est non oportet nulla enim operatio alio denominat quam illud in quo est. Ex parte
patet ad quartum quoniam enim quia illius actionis causa est non correspondet ut agens proprio
eliciens bonum tamen est agens secundum predictum modum et sic intelligendum dictum augustini
quod anima operationes suas format in se ipsa et sensibile et intelligibile ad presentiam sensibilis et in-
telligibilis dico autem ad presentiam sensibilis aut intelligibilis non ut faciens ad illas
formationes quod prius incliationem quam ipsum ad actum determinat dat ei tamen quod non
ad informandum se ipsum et licet informando se ipsum est movens motum sui
eius determinatione quam habet intellectus numquam ad determinate intelligeret et sic omnia in
initio ab omnibus reciperet ab omnibus reciperet omnia ut intelligatur et sic ex
parte sensus. Ad quintum patet quod per id actum quo eius est actio in te vivo est
actum causans causato quo ad hoc ut eius principium proximum et in ipso non tamen
sic ut absit alterius actio et per tertie quo principaliter et distinctum ad actum sensus
et in luce est ideo dicunt obiectos cognitivas virtutum ab omnibus aliis
Ad obiectum sextum quod ... operationes passiones sunt dico quod non sunt passio-
nes nec ipsae actiones sed sunt proprie operationes sed dicuntur passiones quia non eliciunt

auctute n phi que est prius passa ab obiecto sicut dictum est.

Sequitur pertinet .... ad voicez et ad anglum ex parte virtutis appetitiue de duo ponebantur pertinentia ad cuius actionem sunt. Quorum primum erat ut actio procedit ab agente ut in ad potentiam reducere se ipsum de potentia ad actum. Secundum erat ut actio procedit in obiectum ut in ista intellectiuali cum possit esse virtus vna actiua que possit in omnia alia illo proponebantur pertinentia specialiter ad passionem doloris quorum primum erat ex parte agentis et inferentis ipsum ut vtrum color sit ex via immutatione per apprehensionem vel ex aliqua immutatione reali. Secundum erat ex parte sibi recipientis ipsum ut vtrum ro forte ipius doloris sit i in ap prehensiua an in appetitiua.

Circa primum arguebatur primo sic quod participat ad nobiliori modo quod facere ex se ut habeat in modo ignobiliori. sed ad reducit se de potentia ad actum ex se primo est virtute tale nobiliori modo est tale quam que potentia ad actum ex se primo est virtute tale nobiliori modo est tale quam ... actione ut patet in sole qui nobiliori modo est calidus virtute quam alia que facit calidum actione ergo etc. Item quod mouet se primo est primum mo uens et inter omnia eorum in quibus est primo ordinatur quo modo moue tur omnia alia non sic autem voluntas quod volendo me moueo non moueo volendo me moue a non moueo volendo me moue aptus omnis ... me moue ergo etc. Item potentia actiua secundum philosophum est principium transmu tationis in aliud. sed voluntas est secundum in quo fiunt per transmutatio nem suam actum quorum inest actus et ipsa autem non est alia a se ipsa ergo etc. Item per philosophorum dictum in ... cui est omnia actiuum ut mouere ergo est idem ut efficiens voluntas respectu sui actus est hoc ergo etc. Item aut ergo est idem ut efficiens ... dicitur in primo de trinitate nulla res se ipsam gignere potest quia si vo luntas ad ad generandum suum actum vel actum gignet seipsum saltem per sui ad generandum suum actus vel actum gignet seipsum saltem per actus quia per praeter. Item indigens est quod per se generans concludit in idem genere generans sic totum aut sic pars sit indifferens sunt illa generatum sibi vnum specialiter suum actum. quia sic generans ignem illo genera actum sibi est igitur generatus sic pars aut sic totum. Item nunc generans ig nem est igitur generatus sic pars aut sic totum. Item nunc generans ig calidum est igitur calidus generatus nunc sic pars nunc sic totum. alioquin sequeretur quod ipse generatur se ipsum. sed secundum ... sed secundum cum actiuitate esset causa sui actiuitatis aut voluntas sui actus ergo etc. Item generans agere causa sui actiuitatis ... sed secundum actiuus eius non distat loco ge neratum per deum ... ergo etc. Item id est eius et non est respectu eius ... ad ad pusi ad esse frigidi non est eius respectu illius ... efficiente se in actum est eius ... esse frigidi non est eius respectu illius ... efficientis ergo etc. Item quod parat ad perfectum se in actum est eius respectu eius efficienti ergo etc. Item quod pa ad ad actum non vadit ad actum per se voluntas per istum determina tionem ad actum non vadit ad actum per se voluntas per istum determina ... per actum ergo etc. Maior patet sic minor probatur sic exire ... in actum ergo etc. Maior patet sic minor probatur sic exire ... rectitudinis voluntas in illo instanti aut prius cum effectum in opposi tum aut non potest si non ergo ipsa determinat si sic tale est illa opposita quae soluta non potest si non. ergo ipsa determinat si sic ... Et si dicatur quod ... non est malicia in voluntate nisi sit error in ratione ... est error rationis quia per obscurationem rationis quandoque non potest excecatio est error rationis ... obscuritate ... est cum malicia voluntatis non ... error rationis ex obscuritate ... in apice rectitudinis ... excecatione sed ... non ... quia recta ratio in apice rectitudinis ... ob ... obscuritate rationis et non non est medio ... instanti cum ratio ob ... sed ... ut dicunt voluntas ... ergo ad maliciam voluntatis medio ... instanti non ... aliqua obscuratio ... ergo ad maliciam voluntatis ... Item rectitudo in voluntate non potest rectitudinem ... quod ... Item rectitudo in voluntate ... ergo nec malicia in voluntate potest ... cum rectitudine voluntatis ... ergo nec malicia in voluntate potest ... obligationem in ratione. In contrarium ... modo ... quod in rationalibus voluntas est movens contingentia ... primus motor talis quod si moveri mouet se ipsum ergo etc. Ad hoc quidem patet ... ex dictis in quodlibet ... non ei ... est in potentia actum sui motum voluntas quidem ... quod non est ... motum aut mutatio ... voluntatis quod ad ... est ... et sic ... voluntas ... in primo ... et ... voluntas ... Et ... est voluntas ... non restat in hoc dubio quod ... voluntas facit se in actum volendi ... ab ... mota ... mediante sic ... fa cit ut iam dictum est ... motum et transmutatione ... in voluntate ... se ipsam facit in actum volendi. sed quod ad hoc subsistenti quod ... aliqua transmutatione aut mediante ... ... necessitate istarum quod ... quodlibet ... quaestione ... et ... in nono quodlibet quaestione ... vnde colore ... suppono ex eis quod ... dicta sunt. Et forte ... nona ... quod ... dictis ... quo ista ... repetebam. Ad intelligendum autem est ad maiorem declaratione ... considerando quod voluntas est ... mouens se et faciens se in actum quo ad suum actum ... quod est

motus et quod non est mouens ad se facere ipsum in sta tum et quod ad actum ... quo ad quia aliquis dubitant ... est quod de actiuitatibus ... et in separabilibus non videtur ... ... sit cum agens suorum actiuum ... talis sua ... ... sit determinata ad talia actum et se habet ad illa ... posita illa ponuntur et tale consuetum est ... esse cum ... talem ... et tale ... dicitur esse ... actiuum. Sed ut dicitur de separabilibus ... actiuitatibus hoc ... ad ... dicere ut quod lig num dicatur esse effectiua siue albedinis et siue nigredinis cum sint ... non sit determinatum ad duo contraria nec possit determinari ad illa per quam quia virtute ... in ... agenante quod sunt molencia ... esse ... duo et ... alto sit ... apparent lucidum et tenebrosum. Et si ... esse ... quod voluntas dicatur esse cum siue ... absque molentia possit sine volitione et ... quod ... non repug nat dictis ... nona ... decimo quodlibet ... in ... tur indissolubiliter ... illa ... primum ... distinctionem actiuum ... distinguimus quod solum pertinebat ad ... et ad ... est distinctio talis quod ... sunt actum quae ... suo ... per formam specialem con stitutio ... consequentiae ... sequitur ... per se esse actuale ... impedimentum quod ... et ... impedimentum ... quod impedit illorum actiuum ... ab agente ... ad producendum ... esse actuale illa actum ... sunt ... producendum ... ... ducit illa ... actum ... et si ... loci ... aque generat dat ei ut agens primum motum deorsum ... ei ... ut agens ... et sic per motum dat ei ... loci ... quod si generat ... ... impediens ... moueret ... si per ... quod si generat ... calefiat generans ... agens ... calefiat generans ... generauit ... virtute ... sit suo forte ... cessante impedimento ... agente generati ... se motum quo tendit ad locum suum deorsum ... quo reuertit ad frigiditatem ... motum ... ad ... motum et mutatio nem. Ad dico quod ... exeunt ... sui quod remoto impedimen to et resistente subito facit se deorsum per mutationem non ... tum modo ... se ... pactum ... resistens ... non ... de quibus ... non facimus mentionem quia non pertinet ad propositum ... opponebat quod suo ... formalem constitutio ... non ... sequitur ... esse actuale ... cessante omni impedimento et hoc non sunt ... actum ... separabilia quod non sequitur ... forte ... vllo modo ... per agens ad quod sit ipsum generans ... qua generat ipsum per formam specialem ... actum ... albedo ... nigredo ... lignum ... hoc lignum ... quod lignum nullo modo potest esse causa siue albedinis aut nigredinis quia ad neutrum illorum ... formam ... nec per generans ... formam ... quod ... aqua ... medio quod aqua ... generat ... ... frigiditatem ... cessante impedimento ... agente ... virtute quam habet agenante facit se in motum ad deorsum ... ... modum ... suum motum ... esse deorsum ... siue frigiditatis ... est ... actum ... Contra autem adhuc ... ad illa ... se habet ... forte ... quod talis motus sit ... sua ... non ... illum motum quia sic ... non habet ... motus ... generante ... ergo ... frigiditate habet agenante ... infrigidat se ... non ... si ... motum habet agens ... mouebat. Et est ... ... in ... modo ... quod ... se moueat ... est ... de ... frigiditate ... habet ... motum quod habet ... generatur. sed de motu quod habet ... impedimen tum cessans ... de frigiditate quod de nouo nullo modo ... habet a se nec actum quod sit generans ... esse que non ... impedimentum illa tamen quod per impedimentum cessans fuit ... recipit agenante ... post ... Contra autem ab ali quibus ad hoc ... velle et non velle ... ligno ... albi ... quod lignum ... sua forte non est ad alterum illo rum determinatum. ... nullo modo potest ... cum ... voluntas sit velle aut nolle cum ad neutrum illorum sit determinata. Ad hoc ... quod differentia ... sic ... et non ... potest ... valet ... valet ad opposita ... sit

non rationabilium que irrationabiles vocantur non valent
ad opposita sed ad unum tantum sive ad alterum oppositorum
genitum quod non est rationale sed in puro ille a generante non rationali et
pure naturali non potest habere formam vel vim a suo generante qua possit
ad opposita et ita ad alterum eorum quod natura est susceptiva utrumque
na ex precisa via sui generantis inquantum est ipsi sed solum modo
per contrarias dispositiones sed solum illa a natura generante habet vi
quod ipse per unum quod habet a generante possit in alterum ipsorum
ex precisa natura generantis et sic forte ad illud sunt de via
tali voluntas tamen que est rationalis et ita ex natura sua valet ad opposita
scilicet ad velle et non velle seu nolle. Quod arguitur quod in modo predicendi
sic quod hec res habet a producente virtute que est immediatum
effectiva activitati consimili habet ab agente quod fit secundum eorum
quod ergo quod habeat virtutem sibi impressam a producente ad ad hoc quod
sit causa motus quod non oportet ponere generans etc. et dicendum est ad hoc
ad questionem quia querit utrum de illa virtute an sit idem consimilia pro
ducti an activus eius. Dico quod non est activus eius quia unumquodque pro
ducti an est in sua forma quod est idem quod est potens est in sua forma
sua forma que est id quod est potens est in sua forma ... et in
illo per quod ... habet produci ut lux ad lucendum calor ad ca
lefaciendum et sic de singulis singula etc.
... ut dicitur in fine quinti methaphysice est quod ...
... habet a producente et quod sit id quod est ... et quod est
... ita quod producens simpliciter habet ab eo quod simpliciter
est ... ab eo quod simpliciter est et est ad ... non est pro
ducens ... ad ... habet a virtute et id quod est ...
ne ... ut dixi in questione ... tamen ... ad recep
... ad productionem ... habet a producente a suo ex parte sue
... ut sit disposita ad receptionem sicut secundum
... ex parte vero sue forme ... sue forme habet ab eodem
... quod sit disposita ad productionem activitatis sic efficientis. Si vero illud
quod sit non ... forma que non est a se immediate receptiva
... receptiva tamen est in se et a se activum suorum acti
... ut ... ad ... a generante dispositum est
... est ad ... ut ... disposita supra eam ...
Quod arguitur quod membra concessi quod motus ita non sit ...
est ... non est divisa cum effectiva ...
est divisa ... est tamen divisi ...
... passiva ... activa. Quod vero arguitur quod ...
... realis que est ... activus ...
illo. Et est dicendum quod non est in quantum ... non rationales ex sola con
sideratione intellectus sed reales et ex natura rei et sunt relationes secundum re
non ... formam quod ... non sunt res ... a suis fundamentis ut
aliter exposuimus questione quarta ingenerabili. Ad tertium quod arguitur ad idem ...
sic est diversus modus considerandi rem in se et ut est effectiva actualis
ita diversus modus est considerandi rem in se et ut est secundum activitatis
... diversitate non dicitur quod res considerata in se non est secundum ac
tivitatem sed aliqua virtute ... est quod de se non sit cum activa
... et non est effectiva aliquo
... receptivus ... nominetur ...
... fundamentale ... respectu ...
... tamen intelligamus quod sit ... realis ex natura rei non
... ex intellectu ... non est ... ad
... quod ... reales sunt res sicut ... secundum esse
non reali non tamen ... realitate secundum rem quod sit res fundamenti ...
... sic facit differre ...
realitas ... ex parte ... differentia
... que ... sicut res ... realis funda
... differunt sicut diverse res ...
... ita differentia ... inter se est ... ex parte res
... secundum rem ... differre secundum rem ... in istis ...
quod faciunt ista differre ut album et ... super ... fun
... ex una parte est res ... et ... se ... quod est ... ex
altera parte est res ... et eadem res sed ad alterum ...
secundum se existens et ad alterum existens reales contradictiones ex ...
rei non ... ex consideratione ... quod ... faci
unt ... eandem rem sicut non potest dici realis sic ...
quia non est diversarum rerum secundum se existentium sic non potest dici ...

sine secundum rationem sicut ita quod differre putatione ... ad ... intelle
... quocumque nomine nominetur illa differentia quo modo ...
differt ab alio illorum secundum magis et minus tantum secundum quod secundum rationem differre
... differentia secundum ... potest esse maior vel minor secundum quod alicui ...
quod ... differentia quam appellamus ... non est ... secundum rationem sed forte ...
... differentiam quam ... ita quod ... secundum rationem ... differre ... si iste
modus ... medius est inter illos et differt ab utroque illorum non so
lum secundum magis et minus sed secundum speciem ad differentiam ... non potest ista differentia
reduci quia differentia secundum rationem ... differre non differunt secundum se sed so
lum secundum considerationem ... respectu ... in relatis ... non dif
... a suo fundamento secundum solam ... considerationem ... non esset
... realis ... reali ... solum modo rationalis ... quod ... de
... exquisiti locuti sumus et sic ad ... effectivum ...
... illorum ... ex se ipsis non ab ... ex ...
agente sufficit dicere quod ... et ... est ... et ...
est causa ... et sic non est facile ... ex ... non ...
dicere quod ignis non facit aquam calidam sed aqua ipsa ... virtute ...
... ut ignis ...
... recipit ab agente facit se calidam ut ignis ...
... generans non gen
... recipit ab agente
... producit se ... esse pu
... non possum dicere ... quod
... consequitur productionem ... existere ... ex
... impedimentum ... impediri ...
... de quorum ... productis a pro
ducente ... dispositionem que est ...
... actualiter ab sit impedimen
... ut statim illo producto ... existit in illo ...
... producto igne statim ... et ...
... locum ... ab ipso producto
... in illo ... per virtutem producentis ignem ... ignem ...
... in predicta questione ... quolibet. Si vero in ...
... impedimentum ut non statim consequatur ad naturam consequ
... a suo producente sumere tamen dispositum est ... disposicionem que ...
... per virtutem producentis ... ut cessante impedime
... actum ... consequitur quod ... naturam est
... formam suam sicut grave generatum sursum et impeditum ne descen
... cessante impedimento statim facit se deorsum ... diffusi
... exposuimus in ... questione ... non potest dicere quod
ignis non facit aquam calidam sed aqua se ipsam ... caliditas non est
activus ... forma aque immo ... non habet
virtutem ... ut se faciat calidam sed requirit agens ex ... ut
ignem ... ut ... non ... sine quo non. Immo ... frigidum per
se ... formam ... cessante ... agente scilicet cale
faciente aquam quod est impedimentum ne aqua ... moveri ... ad
frigiditatem statim se ipsam ... motu frigidationis et se ipsam
facit perfecte frigidam et est ... quod amovet calefaciens ... in
frigidationis ... frigidatis ... non. Per eadem ...
non possumus dicere quod generans non generat ... ad ...
se non est nata produci sicut quod ad ... productionem consequitur forte ...
... ad ... esse frigidum et ad ... virtute habet ...
... ad ... in se productum ... non possum dicere quod ignis ullo modo ... sit
se facere calidam sed solo ab generante ... quieto ... actum ... aqua
possit se facere frigidam quia ... non ... frigiditatem
... caliditatem ... amoto ... ignis calefaci
... se ipsam ... aqua se ipsam frigebat ... aqua ...
... impedimentum ... statim consequitur frigiditas ...
... illo impedimento statim se moveret ad frigidationem ...
... dispositione ... aut si ... si non esset calida
... frigida cessante impedimento se ipsam ... frigida ... dispo
... facit per motum ... descendit et sic quod ... est efficiens ...
... activitatis ... est in naturalibus quia ... rei ... est ad ... agere
... impedimentum ... et sic ... quia ...
... rei non est ... impedimentum ne fiat in illo
nullo modo ... virtus efficiendi ad ... in se ipso ut dico ... duo
oporteat concurrere ad hoc quod res moveat se ipsam aut ad efficiat
... agat in se ipsam. Quod arguitur sic quod esse quod ... supponit ... formam

que d(icitu)r in ea acquiri in(tel)l(ectu)s est in(tellectu)s in(tellectu)s fore sicut no(n) solu(m) corp(us)
s(ed) cu(m) s(igni)ficat est t(ame)n q(u)antu(m) q(ui)ntu(m) s(ed) virtus illa p(ro)ce(dit) actus q(ui)
p(er)s(e) esse g(ener)o est t(ame)n (et) in(tellectu)s in(tellectu)s q(ui) no(n) incidit (con)cu(m) effic(it)
[illegible] ad absolutu(m) (et) res a(nim)a a(n)i(m)a q(uod) ad s(ig)-
nificat est a(nim)a a(nim)a actu q(ue) est [illegible] (et) io(n) color ut i(n) isto e(st)
[illegible] i(n) s(ig)nificat q(uod) med(ium) [illegible] no(n) est [illegible] sup(er) [illegible] i(m)mo
est ip(s)a [illegible] agentis ut ab agente
unde est agens (et) [illegible] vn(um) est [illegible] (et) sic [illegible]
ab [illegible] i(n) genti [illegible] q(uod) in(tellectu)s no(n) distinguu(n)t(ur) q(uod) est p(ri)mi
forme [illegible] q(uod) est t(ame)n q(ui) n(on) de toto [illegible] q(uod) est [illegible]
in(tellectu)s activu(m) [illegible] ia(m) (et) q(uod) de [illegible] ut e(st) ad ab(solutu)m
no(n) sic distinguu(n)t(ur) s(ed) ut vno mo(do) est ab(solutu)m a(lio) mo(do) [illegible]
[illegible] sic h(ab)e(n)t t(ame)n effic(ient)is Et [illegible] distinguu(n)t(ur)
q(uod) pot(est) [illegible] ut est p(ri)mu(m) for(ma) no(n) efficie(n)s s(ed)
receptiui p(ri)mu(m) (et) sic sicut in reb(us) [illegible] agentib(us) ad
[illegible] activus in se d(icitu)r q(uod) sic res est [illegible] activu(m) p(ri)n(cipiu)m
[illegible] sic est p(ri)mu(m) [illegible] impetrat [illegible]
[illegible] id q(uod) [illegible] ad in se ab(solutu)m (et) sic id q(uod) facit se [illegible]
[illegible] est quodam(m)o(do) [illegible] fuit [illegible]
[illegible] sic est [illegible] se facit actio(n)e [illegible]
[illegible] no(n) facit se tale s(ed) [illegible] ut virtute calidus
[illegible] virtuoso (et) est
tale [illegible] no(n) facit se [illegible] ut ig(n)is calid(us) no(n) facit se
calid(um) s(ed) aliud [illegible] ad virtute(m) tale [illegible]
[illegible] agente [illegible] actio(n)e [illegible]
[illegible] in(tellectu)s [illegible] calida actu virtute est [illegible]
[illegible] est [illegible] se [illegible] sic erat [illegible]
[illegible] frigidu(m) [illegible]
[illegible] virtute [illegible] calidus est [illegible] (et)
q(uod) no(n) [illegible] virtute [illegible] tale facit
actio(n)e [illegible] ad [illegible] se calid(um) [illegible]
ad. Et q(uod) [illegible] virtute [illegible] actio(n)e [illegible]
[illegible] actus [illegible] actio(n)e [illegible]
q(uod) [illegible] posse [illegible] vnu(m) [illegible]
plures alteratio(n)es. Ideo [illegible] ig(n)is calid(us) actio(n)e no(n) [illegible]
[illegible] virtute [illegible]
se ip(su)m [illegible] impedime(n)tu(m) [illegible]
no(n) [illegible] se ip(su)m facet actio(n)e [illegible] ut dictu(m) est
Et q(uod) [illegible] ut dictu(m) est no(n) est a(nim)a [illegible] actus [illegible]
[illegible] in(tellectu)s [illegible] sua [illegible] (et)
[illegible] (et) [illegible] ad [illegible] Ideo dico [illegible]
[illegible] ad [illegible] (et) [illegible] res [illegible] sua [illegible]
[illegible] virtute [illegible]
[illegible] virtute [illegible]
[illegible] impedime(n)tu(m) [illegible] actu [illegible]
[illegible] actio(n)es [illegible] ad [illegible]
[illegible] Ideo dico [illegible] volu(n)tate [illegible]
[illegible] vita [illegible] ut dicta [illegible] (et) [illegible]
[illegible] a(nim)a [illegible] actu(m) [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] sicut [illegible]
[illegible] arguit aliq(ui)s [illegible] sic [illegible] a(nim)e [illegible] post ad
[illegible] a(nim)a no(n) est [illegible] ad aliq(uo)s (et) sic [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] est s(ed) [illegible] p(er) ad se
ad illos [illegible] solu(m) ut dictu(m) est. [illegible] sic [illegible]
[illegible] ad actus ut mot(us) [illegible]
[illegible] i(n) [illegible] motus [illegible] (et) in(tel)l(ect)e [illegible]
[illegible] actus [illegible] q(uod) no(n) est [illegible] modu(m)
[illegible] q(uod) est motus [illegible] sup(p)o(n)it [illegible]
[illegible] activus [illegible] q(ua) elicit(ur) ac-
[illegible] actus [illegible] actus [illegible] activus [illegible]
actu(m) acquiritur [illegible] (et) [illegible]
[illegible] Et [illegible] mot(us) [illegible]
[illegible] (et) sic actiue [illegible]
[illegible] in [illegible] motus [illegible] velle [illegible] no(n) [illegible]
[illegible] ut no(n) velle [illegible] no(n) velle
[illegible] a(nim)a [illegible] est [illegible] no(n) pot(est) [illegible] ad di-
[illegible] p(er) alia a se [illegible] respectus [illegible] no(n) sunt

ro(n)es agendi [illegible] ad diuersos ac-
tus [illegible]
intell(ig)e(re) velle se(n)tire [illegible] (et) audire [illegible]
a(nim)a differu(n)t intell(ig)e(re) velle [illegible] illud dico [illegible]
[illegible] (et) [illegible] a(nim)a [illegible] a(nim)a(m) [illegible]
sic [illegible] modis [illegible] ad illos act(us) diffe-
re(n)tes [illegible] a(nim)a [illegible] ad or-
ganis [illegible] ad [illegible] organicas (et) alio [illegible] quo ad [illegible]
no(n) organicas [illegible]
[illegible] a(nim)a [illegible]
[illegible] imp(er)atos mot(us) [illegible]
[illegible] cadat in [illegible] sig(nifica)te [illegible]
in(tellectu)s [illegible] ad actu(m) [illegible]
tum [illegible] no(n) sit [illegible]
[illegible] alias [illegible] expositio [illegible] sic di-
[illegible] reales supponu(n)t diuisa [illegible] ista
que no(n) possu(n)t [illegible] a(nim)a i(n) actu(m) [illegible]
est. q(uod) [illegible] reales mod(is) ad di-
[illegible] alteru(m) [illegible] alt(er)i [illegible]
alterio [illegible] (et) [illegible] (et) [illegible]
[illegible] reales [illegible] realitas [illegible] sit a
fundame(n)to diuisitas [illegible] ex ordine ad diuisa [illegible]
[illegible] q(uod) ordine no(n) h(ab)e(n)t ex
[illegible] diuisa [illegible] ex [illegible] (et) ordinate
ip(su)m. Causalit(er) [illegible] actus [illegible]
q(uod) [illegible] est ex parte rei [illegible] ex p(ar)te
[illegible] p(er) distinguitur factus [illegible]
[illegible] no(n) differt [illegible]
[illegible] a(nim)a differt ab a(nim)a ut dic(it) [illegible] sup(er) [illegible]
a(nim)a. In [illegible] differt [illegible]
[illegible] diuisitate a(nim)a a(nim)e [illegible] no(n) pot(est)
esse ex p(ar)te [illegible] a(nim)e q(ue) est [illegible]
[illegible] p(ar)te [illegible] ex p(ar)te [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] est [illegible] diuisitate [illegible]
[illegible] no(n) est p(ro)duce(n)s a(nim)a(m) [illegible]
diuisitas [illegible] a(nim)e (et) distinctio(n)es [illegible] no(n) supponit
distinctio(n)e organoru(m) [illegible] seq(ue)ns [illegible]
ex a(nim)a [illegible] organo i(n) quo sit [illegible]
[illegible] aliqua [illegible] organa sit [illegible]
organicitas [illegible] ut [illegible] possit [illegible] effectu(m) [illegible]
diuisos ut [illegible] no(n) organi-
[illegible] ut intell(ig)e(re) (et) [illegible] intellectu volu(n)tate [illegible]
[illegible] in actu [illegible] effectu [illegible] p(er)
[illegible] ut [illegible] organo fantasie quo ad su-
[illegible] organo [illegible]
[illegible] ad sui actu(m) [illegible] no(n) [illegible] organo
i(n) [illegible] intellectu [illegible] in [illegible]
[illegible] organo [illegible] in quo [illegible] a(nim)a [illegible] p(er)-
[illegible] intellectu agentis actio(n)e [illegible] existere se-
parata ab organo [illegible]
[illegible] in intellectu [illegible] p(er) [illegible] facere [illegible] est virtute [illegible]
[illegible] ad [illegible] (et) sic [illegible]
[illegible] no(n) [illegible] a(nim)a no(n) [illegible] de ea [illegible]
est virtute [illegible] intell(ig)e(re) velle [illegible]
actu(m) [illegible] virtute [illegible] no(n) solu(m) est
[illegible] ad agendu(m) [illegible] sit actuale [illegible]
i(n) se no(n) fiat [illegible] intellectu [illegible] est se no(n) fi-
[illegible] actio(n)e [illegible] est se no(n) fi-
se [illegible] movet [illegible] motor [illegible]
quoy [illegible] in [illegible] actu(m) [illegible]
se [illegible] ad [illegible] ut [illegible] actu(m) [illegible]
[illegible] motor [illegible] ext(er)ior [illegible]
motu(m) no(n) [illegible] movente se [illegible] in suo motu
ab [illegible] q(uod) [illegible] ab [illegible] (et) motus
intellect(us) a motu [illegible]

ab aliis motiua quam a uoluntate ut uoluntas moueat se ipsam
sed potentie fuerit mota habet uim mouendi alias potentias ad
suas actiones et retrahendi ab eis quecumque inducatur ab aliis
uel ad excludendum a priori modo actionis imponendo uoluntatem mo
uere se et alias uires quantum ad exercitium actus sed non quantum ad
determinationem sed quod illa in quodam statu paruo dicitur
sic. Ad intellectum eius quod dicitur uoluntas mouet se et alias in
res quantum ad exercitium actus sed quantum ad determinationem actus est motio
ab obiecto uoluntatis ab obiecto. Dicendum quod uoluntas mouetur suo ipso
quantum ad exercitium actus et cetera quantum ad determinationem actus autem modi
agendi omnes alie uires anime et etiam membra corporis habent uim est
secundum quod ab alio alio moueantur prius autem quantum ad eius exercitium
aut ad ipsum actum uoluntatis eliciendum ut sic ab illo mouente
habeat uirtutem mouendi alia ut ista iam in secundo capitulo tribus potuerunt
hic pertinent. Secundum est sed ipsa est prius mouens in regno anime et id se
ipsam mouens in actum et se ipsam in actum suum determinat sed quod iam diximus
supra et in alio quolibet satis declarauimus. Sequitur. Notandum est
quod licet primus actus intellectus qui precedit sed naturaliter quam liber actus
uoluntatis uoluntas non habet rationem mouentis per modum mouentis uel
impellentis quantum ad exercitium huius actus ut mouet intellectus et a bono
intellecto quantum ad exercitium actus et quantum ad determinationem eius. Verum
quod uoluntas primum actus intelligendi qui est intellectum precedit
aliud ut intelligere non habet rationem mouentis ad actum huius eliciendi
uel determinandi sed post obiectum. Unde ultimo est secundum tamen est dicendum quod exercitium
eius quo ad actus continuationem et discessum ab uno actu in
telligendi ad alium sit a bono solo. In potentia est uoluntatis est sta
tim precedens actus huius est elicitiua intellectum ab ipso retrahere uel in
ipso continuare et actum ipsum continuare quod primum ad exercitium huius
actus sed quod ipsum mouet statim dicitur inferius. Sequitur intellectus autem
sic mouetur ab intellectu et cetera hic apprehendit bonum et perfectum uel ipsius
intellectus uel alicuius operationis inclinat uoluntatem in bonum. Dicendum quod si iam
sit appellando inclinationem excitationem ad motum quo fit prius
in id bonum sed quod alias declarauimus huius inclinatio posse po
ni in uoluntate absque omni inherentia cum libertate arbitrii non tamen ultra
est appellando inclinationem ipsam motionem uoluntatis qua fertur
in bonum cognitum quod tamen implicat littera sequens que sequitur. Et hec incli
natio quod est motio uoluntatis a bono apprehenso habet uirtutem
ut sit uis motiua quo impulsione ipsius intellectus ad suum in
tellectum qui est intelligere continue exerceat esse id intellectum uel se
uel uires alias que sunt necessarie ad intelligendum applicet ad in
telligendum quod consequitur uel ad primum. Dicendum quod dicta inclinatio et si possit
esse quod tamen dubium est an sit posita in uoluntate ab intellectu uel obiecto in
tellecto quia forte non nisi se ipsam inclinat quod sit forte ipso motu
quo uoluntas fertur in bonum ut bonum cognitum moueat mouere
in se ipsam et hoc simpliciter falsum est illa est inclinatio non est nisi dispositio
ad motum qualis est ab habitu ordinante potentiam ad actum et cetera uel
falsum est et dicendum quod hec inclinatio habet uirtutem ut per ipsam uoluntas
sit uis motiua intellectus et aliarum uirium ac si diceret quod sic
sed ipsam uoluntas non habet ex se sed ex illo habet quod mouere possit
alias uires sed quod supra hic continuo secundum potuimus consequitur et isto
modo potest dici uoluntas mouere alias uires inferiores et superio
res quantum ad exercitium et esse domina domina omnium operum humanarum
quia si motio eius que est ab intellectu et bono apprehenso sed actum in
tellectus formaliter est ut intellectus exerceat operationem que est intelligere eodem
modo. Dicendum est quod isto modo uoluntas moueat alias uires et in fe
riores quod intellectus sicut nos superiores uoluntate est falsum et est hec dicta
inclinatio posita in uoluntate ab intellectu per illam tamen non est necesse uoluntatem
mouere ut illa uoluntate nec per illam habet uim mouendi alias
uires quia uoluntas exercitium inclinationis ab intellectu libere potest habere in
clinationem contrariam et non mouere in id ad quod intellectus inclinat in
modo. Et si modo fertur in id uoluntas sed libere fertur et sua propria uirtute
et ea uirtute habet quod possit mouere alias uires inferiores
intellectum et superiorem quia simpliciter superior potentia est uoluntas quam sit intel
lectus ut alibi declarauimus et per illam eandem uim uoluntas potest se ipsam
inclinare ad actum suum et se ipsam eum elicere et ulterius alia mouere
et sic esse domina omnium operationum humanarum perfectarum quantum secundum modum
illorum ut si nullo modo sit necesse ponere uoluntatem inclinari a quo
a se et hec falsum est quod secundum et non appetitus uel uoluntas dicitur mouens
motum tamen ab appetitu apprehenso et hec est uis motiua eius per quam
ad alias uires ut exerceant suas operationes mouentes alia si sit
actiue uel motore sistunt passiue cum cetera sui ipsius non habet in motiua
nisi passiue et quod secundum mouet intellectum a quo mouetur. Dicendum est quod quia
uim ulterius est quia uoluntas sui ipsius habet uim motiuam per se et
mouet se per se mota et a se non ab alio mouet alia a se intellectum
et presuppositionem uoluntas sic scilicet suum quod non tantummodo ut alibi declarauimus
sequitur sic grauia mouentia se dicentes artem a quo determinatur dicitur mouere
se passiue. Dicendum quod exemplum hic sibi respiciat multum est quia eos grauia esse quod moueri
passiue a se ipso hoc non est nisi quia graue impellens se deorsum et inueniens
rem secundum resistentem ipsum impellit et ipsum impulsum successiue diuidit
et per hoc successiue et per motum descendit et deferente passiue in falsis
contrarium per se ipsum deorsum impellit ita quod si non esset medium resistens sed
sic in uacuo subito descenderet ipso inmutante se ipsum deorsum et sic licet
passiue a se ipso moueatur hoc tamen non est nisi prius per se a se ipso inmutante
et ipsum a se inmutatum mouetur ad quod moto ipsum cum illo et in illo
modo passiue per tempus quod in illo modo per se subito inmutatur et pertingeret
eundem terminum per se sed ea inmutatione quod per ad attingit motum suc
cessiuo et per eundem motum in parte uoluntas primum se ipsam inmutat secundum
actum uolendi et ipsum inmutata mouet intellectum in actum sui exercitium
quo intellectum sic moto uoluntas iterum mouetur secundum alium actum uolen
di non autem ab intellectu moto quemadmodum grauia mouentur ab aere moto sed a
se ipsa tamen mouetur et non ab intellectu nisi sicut a causa sine qua non non secundum quod
determinatum secundum dictum de motu grauium et de motu uoluntatis quia graue uere
mouetur ab alio passiue secundum licet prius a se per se inmutatur. Non sic autem uoluntas
ab intellectu secundum se et hoc per se mouetur a sole. Est autem solummodo simile in hoc
quod sicut antequam graue per se mouetur prius ex motu aerem sic antequam mouetur
uoluntas ex prius mouet intellectum licet intellectus motus non tamen mouet uoluntatem
sicut aer motus deferendo mouet graue et sic per se loco graue non
mouetur a se nisi passiue inmutatur quia prius a se per se quod moueatur a se
passiue uoluntas autem nullo modo aut inmutatur aut mouetur quocumque in
sumatur inmutatio aut motus ab illo a se ut per se ut passiue
ut sic actum suum quem non sequitur alibi diffusius declarauimus. Sequitur
tur autem homo qui mouetur per uoluntatem que est ad suum de se ipso mouere per se.
Dicendum quod quodlibet quia actus et operationis ut per se agentis non fit ut sup
positi sed sui inclinationis sui in eo sed quod alibi declarauimus. Unde ultimo id
est quod totus homo mouetur secundum actum uolendi uel uolendi per uoluntatem sicut secundum actum
intelligendi per intellectum et secundum actum sentiendi per sensum et consimiliter mouentis mo
tibus suis quos agit per id quod est forte in ipso inquantum habet rationes diui
sas potentiarum quibus non attribuimus actus sicut agentibus sed potius sicut
medio quo agit non est uoluntas sed ut ipsa uoluntate et sic dicitur et
id quod sic per se dicitur agere et mouere quia per ad suum actum non dicitur per ad suum
mouere sic per se ut ultimo sit dicendum ipsum mouere per se et non passiue quod
est sic mouetur per se quod nullo modo passiue sit motus quod se toto potius
mouetur non assit per ad suum et sic iam est dicendum quod homo moueat se et
moueatur a se non mediante alio exterius sed solummodo mediante alio suum
ut iam dictum est de motu grauium ut sic homo sit primum mouens se
non motum ab alio quia id quod mouet se primo ut uoluntas que est ad suum
est prima ratio mouendi absque motu precedente imponente ab alio alio ex quo
concedimus ulterius et id quo homo mouet aut mouetur mouere aut mo
ueri prius uoluntatem quam homo uult dicitur uelle sic ergo uoluntas est quo homo uult
et dicitur mouere se per se consimiliter dicitur uoluntas uelle et secundum actum uolendi mouere
se per se aut si uoluntas non sit prima id quod totus homo mouetur se per se ex
ponere quod non uoluntate mouetur se per se prius sed post illa totum puta in
tellectum sed illud quod ponit quod intellectus moueat uoluntatem et sic homo non
mouetur se per uoluntatem nisi quia illa mota est ab intellectu et sic non per se
mouetur se ipsum sed potius passiue et per alio quod ipso mouetur uoluntas quia consequenter in
tellectum potest dici homo mouere se per se ut per ad suum quia intellectus non mouetur
nisi prius motus ab obiecto et eadem ratione multo minus dicitur alia in puta
sensibilia nullo ergo modo potest dici quod totus homo mouetur per se per ad suum et per id
dicitur se ipsum mouere per se nisi id sit prius ratio mouendi secundum quod moueat
non motum quia quecumque secundum illos illa non potest esse sensus aut intellectus et precedentes
illas non restat nisi uoluntas totus ergo homo nullo modo potest dici mouere per
ad suum et per hoc mouere se ipsum per se nisi uoluntas sit ratio homini qua mouetur
se prima non mota per hoc et ipsa uoluntas dicatur mouere per se ipsam
non mota ab alio prius secundum. Et ideo concedimus quod non determinatur
ab hoc sed sed postea per inuentionem et doctrina secundum imputatur suum lumen sed ma
lum. Dicendum quod uoluntas suum homo non determinat per uim ad finem quod fiat bonum

vni est. Sz q ad hec deteria p mutacom q doctrina h e p nouitam intelles pa inuestia acq̄sita aut alteius instructoe q in
telles sic noticia deteriet agenda sic ut necce sit uoluntatem
uelle simp q absolute sit determinatu aut saltem sb odicione q s. necce
eam illud uelle sic eam ad uelle ut simul no possit illud nolle
qui h oio simi est s peccati q plib appetitus sine ostensis p intell
pot uelle ad ab illo q est determinatu vnico q ousio i illo deter
ato q no pot uelle a h no e pp aliq determinatoz. Si p nullius
alterius ostensione q ad ouil oio est ousium p intellm uoluntas
oi n pot uelle no pp aliq determinacoz. Si q nl oio est ostensu q g
illa dicet q vni determinato p intellm uoli imputare q no uult ad
sic ad sit ousu sic no oio est. imo nodz uoli imputari si
noscere determinatu no uelle qui ei q est determinatu ab intellcu sb eo
ne bom q tam e malu simp pp q a s illos imputar uoli si
uelit id q est peccatu omissionis q s illos no oz ea id uel
le simp si solu sb odicone sicud uellet q no ei mito imputar q si
simp oportet ea id uelle q ut lra dre illos superiorz q dnr i
intelles a sic mot ab appetitu ic. nllo mo ei deberet imputari. Ju
eorz a eam uol testare ut no uelit qui ut nollet determinatu ne
cessario esset pcctu obmissionis s illos q sic eet uoluntas perplexa q
peccaret id nolo q peccaret qui no uolo q est ipossibile stadiu est
g i pdcis q s. uolutas q est pus mouens i actu uolendi q nole
di separatz libe deteria ad faciendu l no fie q io s sp imputa
re. Supposito g q oia itus passiua ab obo sic ipa ex determinato
obo mo ad determinacoz act. Ita q ex obo simp mo ad actu su
um simp ul ad exercitiu sui actus simp. Dicedu q istud simp
li est uerum sic e se h determinatu sic simp ad simp q bn de
clarant ee q sc. u g. obiu intelle. determinatu q moz itellm ut h o
determinare intelligat moz eu simp ut exerceat actu intelligendi. de
q ut est intellile determinatu q ide q est intellile simp moz itelli
ut simp intelligat q exerceat actu intelligendi simp ide q e itelle
h determinatu moui intellm ut intelligat h determinatu q exerceat ac
tu intelligendi h determinatu q sic h ua sut ex pte itelles. sic oz ee
ex pte uolutatis sup sit ut passiua ab obo uolubili ogito
osilr ex pte uolutatis simp sit ut passiua ab obo uolubili ogito
ut uelit obiu uolubile determinatu q moz uolutate ut h determinate
uelit moz ea simp ut exerceat actu uolendi simp. ita q sicut
intelles q uolutas mouentur ex determinato obo ad determinacoz act ita
ex obo simp mouentur ad act suos simp q necce h dre de
uote sic q de itellcu q no uniu ponitur ea uirtute passiuam
q intellcu q h ab obo q ipsi generalr dnr de h oi uirtute passiu
abo sicut g s ipos intelles determinato intellib determina ut id itelli
gat q exerceat actu intelligendi ce id sic q no possit ipu no itel
ligere q sic determinate a silr oz poni s ipos q uolutas a determinato mo
determinate ut id uelit q exerceat actu uolendi ce illud ex ita ne
cesse h ut dre pcdo uolutate passiua ab obo deo mo ut g
s eos q eqz uult uolutas necce uult ut h ut ut ce aliq uolte
aut diuini vn ut hec osueuit ex psse asserere. Sz osueuit
dre q itelles p obm ogitu q psentatu uoli actu uolendi de
terminat ad q h est legendu simp ita q no a ut qui s q d
uolutas manebit adhuc libia uolend id ul no uolend ita ut
q illa determinate state no possit uelle a aut qui ut q ius
q erat ex se no poss uelle ul h ul a ul qui pp eni de
terminatoz statim ab intellcu pot tantu uelle h. Sz no aliud aut
qui h ia tacitu e s. Sz h dcm eorz q osueuerut dre oio e
inq ens inserto. Si e actus q simp est determinatus a cuiu
uoli no solu sic deteria ut possit uelle id ita q no psit
no uelle ali e no eet determinacio actus simp sic plane q
ex pte intelles in determinacoe actus intelligendi ut p ostsidanti
q e a dea ad uolendu h ul id no uolendu ptinens ad q das
exercitiu act sic q illa a que est ad uolendu h l id ul aliud
no e est io q p obiu pot tolli. vna dea q alia ut q de
terminet uolutas ad uolendu h ita q no a q no determinetur ad uo
lendu h ita q no maneat indifferens ad no uolendu s q
ueniz i dea tolli ex pte intelles p obiu ut pz de se q non
uelle h bonu. a sit ouiso si sit uolutas tol no est n pp i
uelle ad q no uelle h bonu no pp uelle a no e uolu
tas simp q no e uolutas sui actus uolutas n bonu n est ma
h ni q appz bonu [illegible] g fortius uolutas no deserviet.

uelle vnu bonu nisi q uult ad q sit si in anz i dea q
ad actus deuolendo h ul no uolendo necce osilr in a
net quo ad obia de uolendo h l ad q sic impossibile e q sit
determinacio actus r obi deuolendo h ita q no aliud q ma
neat in dea actus r sin determinacoz de h uolendo l no uolendo
ut sit impossibile est q dnr q libertas est i uolutate quo ad
exercitiu act de h uolendo ul no uolendo no a q ad
determinacoz act ad obm de uolendo h ul ad q uti q sit q
dam obm exercitiu actus l vnu ce diuisa obia l q o
ru ce id obm q sic pz q ulla e distinccio q dnr q d
uolutas pot moui ul ad determinacoz actus ul ad exerciciu
q determinacio ad obm n aliud e q ablacio vnius exerci
actus que no pot auferri alia manente ut dictu est
ut sic intelligatur tpr exercitiu in actu uolutatis. Diuisi
e exercitiu actus q ei ce se ipam vnu quo ad actus uo
lutatis diuisos ce obia diuisa c moi osistit i uolendo h
ul uolendo id aliud q ad actus uolendi q eos ce id obm e
moi osistit in hec uolendo q h duo exercicia ia tetigerit.
Et q a exerciciu dre q ei ce uires alias i mouendo
ipas ad exercicia suorz actuu q a tetigimus ia s quoad
modu mouendi in h alias uires a uolutate q repetitur q
seqz. Velut a dre. uolte motiua aliarum uiriu q ad
exerciciu actus oz h intelligi dicto mo ut s. suppo ei
motiue ex apphensione boni in quo est p fco aliarum ipi
misit ei suus impulsum ut alie uires applicet ad
suas opones si sunt actiue mouendo a si sic passiue
i moui ab ab. Et est ad h q pz ex ia dcis q h uolutas
hab in motiua aliarum uiriu q tn h no sit s hunc
modu q ia repetitur s. s aliu potiu i pp illu h e no
lutas libertate plena sup actu uolendi simp l sup e ex
ercitiu ei p tactu sc. offiu e uolutatis est alias uires exci
tare ad pfcones exequendas q pcipue intellm ut fiat i
sua ultia pfcone que est in tre diuina dem h e sua
h appetit uolutas q q h aquirit intelles te uolutas
h appetit uolutas q q h aquirit intelles ad p
est in sua ultia pfcoe inq sistit suus appetitus q ad p
fcoz inqua suus appetitus q ad pfcom itelles finalr
tendit. ad q u est q uolutas alias uires p pcipue itel
lectu ad suas pfcones exerceat s m mod q assign
imus h no s mod q illa osingunt. Sz q h fialr ex pte
intelles appetit uolutas s. ipius itelles ad pfcoz que est
in diligendo diuina dem pocius q sua ppiam pfcom q e
i diligendo ipm h s m est. h e aia iudicium est vnu q
appetitum q pl suam pfcoz appetit q e alcius q s
uolutas finalr appetit suam ppiam pfcoz ut est i sua
ultia pfcoe p pfcom q alcius quo usz sua pa p
fcom adipiscitur q ita q ulterius sistit q est illa inito p
fcom q q cuiqz a q ad pfcuis tis fori ture nobile q
fcoz a q d huius declarauimus. Sequitur. Et io q i
assillari illi s q alias declarauimus. Seqr. Et io q i
ina uite pscitis no pot intelles attinge ad sua pfcoz
ut pous uolutas pp ea si i ina uolutas q in se e in pfcoz
intellcu debeat alcius eleuari q intelles oz q h palo
rem lucu ut pote p caritate q h ut intelles q est lume
fidei. ad q i ina pseutis uite ut intelles ut uolutas p
sue attinge suam pfcom q h q intelles osistit i pfco
ne diuine dem ogtoo que no h s ut i ei a pte insione
pfco q uolutas no osistit n in pfca e dilectoe q ac
quirit apta insione pducete no ut eam pp q sic
ut alii intendunt in pro ui ei ausule q. Sz uolutas sua
hat pfcoz no in se. sz in ipo itellcu. ut ea dcm est. sz
ut eam sine q no h e uolutas in se pfcoz si ore pfcoi
intelles sed q alii iam declarauimus q sic uolutas i vna
solum alcius eleuatur per maiorem hitu q sit itelles
sz ipu est ex se ipo alcoz pot a alcius eleuata q sit itelles
ut sic ah declarauimus ita q tn uolutatis q e caritas su
solu sit alcior q sit hitus itelles i pria q h q pfcoe equo
ta pfcoz e hitus i pria itelles q i ina vnione a pfcoz
est hitus uolutatis i patria q i ina eo q id hitus uo
luntatis qui est i ina eit i patria. sz augmentatur. q caritas

numquam excidit habitus autem intellectus minuitur quia fides omnino euacuatur adueniente uisione secundum apostolum prima cor. xiii. Secundo quia uoluntas fertur finaliter in perfectionem intellectus bonum in illam intendit non sistens in ipsa perfectione sua quam habet ex obiecto suo comparando dei ferri in rem extra intellectus autem solum fertur in perfectionem quam habet ab obiecto apud se quod patet quia terminus finis est quod uerum iacet in anima simpliciter unum est quia intellectus tendit finaliter in perfectionem uoluntatis non sistens in sua propria perfectione quam habet ex obiecto suo et per tanto intellectus tendit finaliter in rem extra ut est res. uoluntas autem solum fertur in se imperfectionem quam habet ab obiecto apud se ut est res sicut eo modo intendit in perfectionem intellectus illam intendit solum ut est res et illa per actus scilicet ut est dictus in sua perfectione. Primum ut simpliciter sic comparando intellectus et uoluntas referendo ipsa ad obiecta patent quo ad modum essendi in obiectis quia sic intellectum est intelligere non per speciem in sua substantia sed per actum quo intelligit qui est in intelligente sicut uolitum est in uolente per actum uolendi quo uoluntas similiter ipsum qui est in ipso uolente per quem uoluntas exeuntis in actu habet unum mouendi alias uires et quod patet quia terminus finis est quia omnino est dissimilis comparatio intellectus et uoluntatis referendo ipsa ad obiecta per quo ad modum essendi in quo intellectum simpliciter quod habet in intellectu et non in intelligere ut in illa quam infert uolitum quod ut uolitum nullo modo habet esse in uolente sed per eius uolens in uolito ut in modum quam fundatur. Quia sequitur sic intelligitur est in intelligente sicut forma est quod dicitur est actus quidam quod est formo quam non est in faciente sed in re extra que est facta ut illuminatio a sole illuminatio est autem alius actus qui est operatio qui non est in operante ut in subiecto sed alio et alio modo in intellectu et in uolente quia operatio intellectiua habet esse in intellectu quoquo modo ab ipso obiecto ut quo perficitur et quia iste actus suus operatio habet esse in intellectu ab obiecto per ipsum obiectum quoquo modo habet esse in ipso intellectum ipsum obiectum operatio non esse in uolente nullo modo ab ipso obiecto uolito non sicut sine quo non fertur quia per ipsum actum uolendi in obiectum ut in quod transfertur quia ille actus suus operatio non habet esse in uolente ab ipso obiecto sed potius ab ipso solo nullo modo per ipsum actum uolendi habet esse uolitum in uolente et sic omnino est dissimile sequitur. Et hec generatur in simili quodam supposito eius motu locali cordis agenerante qui est primus motor ex se in alia sic in toto ut de motore celi in suo motiua in corde apprehensione sensus habet virtutem ut ex omni sequitur motor in quibus alius partibus corporis quod diuersificatur per diuersitatem apprehensionis et alterationis per faciem in corde sic etiam apprehensione delectabilis cor mo ad pertendendum sicut patet plane contra dicit ab a[illegible] de causa motus et per gressum animalium in secundo de causa de mouente dicitur quod si sensus quod de corde quod inducitur per se ab illa parte in suo motiua in corde et est in medio facere pro nobis per parte eius per certe nunquam nulla comprehendit similitudinem est tamen magis sed sic dissimilitudo in aliquo inordinate ad bonum in simpliciter parte similitudo eius est in hoc quod sicut cor motus agenerante non extrinsica impressione facta in ipso agenerante sed ex uirtute quam ipsi imprimit magnitudine in ipso sic a motiuo tali actio modo delectationis scilicet constitutionis in forte assit impedimentum ut in circopi quo cum moto statim ad suum motum reuertitur sed non sicut idem immo mutabile cordis sic mouens a motu ut aliter declaratum sicut quod dictum est in tertia de generatione consilii ad se ipsum mouendam uirtute speciali naturalem agenerante habet uoluntas magis similis in corde cessante impedito secundum uim et vice in dicitur in quo differt motor cordis a uoluntate. unde propter illam uirtutem dicit Anselmus quod primus motor motus uoluntatis est quadam est generaliter de motiua agenerante est dissimilitudo in hoc quod a uirtute motiua locali in corde non sequitur motus in aliis membris corporis aliis uerum in illa uirtute motiua cordis fuit alterata ad apprehensionem sensus sicut eius diuersitatem diuersificata cordis alteratio et motio sua localis et sic alteratio nus illius diuersificationem diuersificatur aliorum membrorum motio et est corporis cordis illa prima alteratio prout illius et uoluntatiua sic a sequentes precedentium ex quibus mouetur localiter mediante

diuite philosophus in fine de motibus animalium. dico autem motus inuoluntarios ut partium cordis et eius quod est precedendi instrumentum eius diuersi est horum terminos sed quia necesse est alterari alterata in alia ut alteratis partibus mo ueantur et permutentur motis hec permutationibus autem causa a mo tiui calliditatis et frigiditatis que de foris sunt et intus per naturam utique sui sunt motus deiuxta preter rationem et alteratione incidente fiunt diuite a motiua in mote ad actum uolendi sunt omni aliqua alteratione uoluntas bonum sequitur motus aliarum uirtutum et membrorum corporis et sicut non est motiua uoluntatis diuersificari per alterationem factam in ipsa ab apprehensione ne intellectus et per hoc diuersificatur mouere alias uires et membra secundum sine naturalem ipsum similium motus precedentium alia eius esse sicut in motibus naturalibus elementaribus et motibus appetitiuis sensitiuis brutalibus ad motum uoluntatis quod absurdum est naturaliter et instrumentum naturale mouens dignitatem humane propter motus eius motus alterationis uerum Damascenus dicit per animas brutalium in suis appetitibus potius aguntur quam agunt. Intellectualia autem quia non mouentur fit motum potius agunt quam aguntur et ideo omnino deficit similiter quod adducitur sequitur. Et hac modo de motu uoluntatis ab uno apprehenso similiter quod supponitur de qua libertas oppositum in homine qui uoluntarius agit et illud suppositum de quo in necessitate simpliciter non patitur. saluatur enim equitas que ratione in necessitate simpliciter non patitur saluatur etiam si per uoluntatis non mota ab obiecto per se sicut isto supposito sic si per uoluntatis non mota ab obiecto per se separata a se ipso esse in actu uolendi. dicitur quod si istud declarasset bene esset et sed hoc est omnino impossibile dictum eius illorum ut patet ex iam dictis omnino libertatem tollit a uoluntate et in eliciendo actum uolendi a mere cessando se in actu intelligendi sed duo genera exercitii possunt tamen sed in secundo genere exercitii maneat libertatis in actione quam quod dicunt non habet uoluntas causa secundum potius ab intellectu magistri per potentiam uim mouendi alias uires habet per hoc quod in actum uolendi modo ab intellectu et similiter libertatem arbitrii simpliciter tollunt a uoluntate cum non audent expresse contra dicere implicite impugnant ut ex hac expresse liqueat quam illi aut precedenti aut intendunt aut in hoc decepti sunt. Ad 3m primum supra adductum ad quod quod potentia actiuum est principium transmutationis in alio non ergo in se ipso. dicitur quod in eo dicitur est transmutatio dico quantum disponens naturales ueratis nocendo sequitur rerum secundum actum quandam primam que est agenerante aliquo res habet omnes suas proprietates naturales in impediens intueciat quarum tamen que est ad dispositionem quam rei imprimit generans impedimentum nunc medicante illa dispositione illam contrariam possit inducere de potentia actiua per transmutationis in alio sicut quod est in alio sicut eius agenerante grauius sursum non impedito est descendens eius deorsum de potentia non actiua sed transmutationis necessarie sicut eius a forma grauis cessante impedimento quo quiescebat sursum grauis descendit et per hunc modum uoluntas a se mouet ut dictum sepe in ipsa transmutatione et sanum quod sine intervallo temporis in potentia res habet similiter agenerante dispositionem debitam naturalem proportionem sui transmutationis debitam illi sed tamen non habet illam transmutationem ut mediante illa dispositione ut illa dispositio sit illius causa propria et generans per hoc non attribuatur generanti propter illam similitudinem in facto non per interuallum temporis res habet esse agenerante sub illa dispositione posterius habet esse sub illa transmutatione et ideo sed equaliter mediante dicta dispositione est illa transmutatio sic potius tamen non attribuitur generanti quia propter id interuallum in se absens est et sic grauius rei ex hoc quod per ipsum habet motus propria motiua est causa omnis transmutationis subsequentis illam suam similiter cessante impedimento et per hunc modum cessante potest quod dicit philosophus de motibus animalium primus motor grauis causa utique esset a motiui forte omnium et secundum per modica pars et augmentationis et alterationis motus ab aliquo fuit. Ad quartum quod nulla substantia cum forma est causa omnium accidentium ut materia non generat ut esse. dicitur quod substantia in quantum substantia est respectu ex se et per se est nunquam esse. dicitur quod substantia numquam substantia ex se et per se est numquam esse per aliquod tamen dispositione sed influxum agenerante bene potest se mouere ut patet de corde motu in illa ordinato sicut se mouent precedentem sed influxum agenerante et illum de grauium descendendo ut sepe dictum est. Ad quintum quod nulla res se ipsam gignit ut sic dicitur quod uerum est secundum totum sic eius nec per se nec partibus quamquam se ipsum gignit quia tunc esset aliquid causa diuite philosopho de motibus animalium generationis et corruptionis necesse quod potentia est ipsum causa esse sed per inesse eius omni ei quod modo mouens generans eiusque generatur non tamen per se eiusdem se ipso a causa tamen recepto in alio ut in aliqua parte eius quod habet in generantis primum unum potest generare se ipsum per actus ut patet in causa per actus unum corpus in ex se actiue quale est grauius quod potest motum deorsum generare aut se ipsum per actum sed ut unum eius perfectiones in [illegible]

i forma sīali oīo est ipole qua neutrū hoꝝ ẜcdm ēē n̄ n̄lui nati est ꝓduci ẜ se alio nō ꝓducto ꝓꝑ impedimentum interueniens ut sic in alio illo recipi posset ⁊ manens iterum ꝓductiua alterius ẜdm ꝗ ꝗꝑo sīale est natū ẜ se ꝓduci ⁊ tn̄ ꝯ ꝓducente unum ꝗ alterum in ipō ꝓducere n̄ ad ēē impedimentū ꝓꝑ ꝗ cessante impedimento illa ui poī ꝓducere illud actus : ꝗ est unū ꝑ actus .s. alterum eius ꝑte.

Ad sextum ꝗ generans n̄ incidit id ꝗ genito nec ut totū nec ut ꝑs ꝯ ẜ iā dcm̄ qd n̄ est idē ce generante ꝑo ⁊ filio quod genitū est unū ꝑ se sīali nō ꝗ ꝯ generante ꝑxio ꝗ qn̄ unū est ꝑ actus ⁊ visa est ei ⁊ h̄ ꝑ se tale actus ꝗ nō ce necitate se ipm̄ ut sic ꝗ est necitas ad id actus cessante illo impedimento ⁊ sic generans ⁊ ignem calidum ut generans ꝑ nunꝗ coincidit inter ꝯ genito nec ut ꝑs nec ut totum. Si tn̄ generans ignē possꝫ ꝑe diri ne igis generatus ēē ex generatione calidus aut manens ignis possꝫ amittere suā caliditatē actualē ꝑx generans calidū tn̄ possꝫ incidere unū cū igne calido generato ut ꝑꝫ ex sic dictū est.

Ad septimum ꝗ generans ⁊ genitum sp distant sīo ⁊ loco ꝯ ẜ cm̄ ꝗ n̄ est ulr̄ in genito sīali ⁊ ce generante ꝑo nō ꝗ ꝯ generante actuali ⁊ generante ꝑxio ut ꝑꝫ ex iā dcīs.

Ad octauum qd sufficit ad tale est actu tale ꝗ sit tale nō ē actu. Sꝫ ꝑo tn̄ gⁿ ⁊ ē.

Ad ꝗ efficiens oꝫ ꝗ sit tale l' formali ul' uirtute. formali qn̄ efficit sic agens ꝑ uniuocū uirtute quē agens ꝑ ulr̄ ul' ꝑx peire ut ꝑꝫ ex dcīs ⁊ ꝗ sic est in uirtute tale ⁊ nō est actu tale ẜm ꝑo. ꝗ ꝗ sit actu formali ⁊ faciat se ꝑ tale h̄ est oīo ipole ꝗ sequere ut ꝗ ꝗ i ēē eitē sit eius ⁊ nō ens tale.

Ad nonum ꝗ id sine intellectus in suo actu deciat imo poī agere libe ꝯ iō nis declaratō ꝗ ꝗ ꝗus ad ꝑlōnē illius an idē exn̄te in apice r'titudis i illo istāti in quo est i eli r'titudine poī uotatis uelle oppo^m cū effectū l' nō. Ad ꝗ sit̄ huc ē querēan in exn̄te sb forma aeris in illo instāti iq° ē sb eam forē poī ne ig'is cū effectu corrūpe formā aeris ⁊ ē ꝯ ꝗ nō ꝑꝑ a'q defectū ig's aut ligume quo ad uim actiuā ⁊ corruptiua fore aeris. li ꝑꝑ in opposit^{te} aeris ꝑem ꝯ dedinis. q̄ i illo istāti mq° ad corrūp' cū effectu ce nō est poīe g° ipm corrūpi ab igne in illo istāti in quo est sb for' aīs est poīe ꝗ poss̄ fuce ꝯ dic torui ēē sil' ꝯdictorio sup ꝗ nulla poī ꝑo nō ꝑꝑ a'q sīu in ꝑōin. li ꝑꝑ r'i repugnāciam ⁊ iō si ꝑo ēē i instāti a^d a nulla uirtute ⁊ infinita poī corrūpi i illo simp' nō poī in illo corrū pi nec tn̄ poī ēē oīo i illo si corrūpa' in illo nec est id pole in pom^{le} q̄ repugnāt ꝑo ⁊ h̄ quid sedes poī stare in quoꝫ i stāti tpis sue sessionis lꝫ nō possit stare dū sedet. Sꝫ ꝗ in a^d instāti corrūp' in toto tpē ꝑcete fuit ⁊ in illo instāti corrūp' in toto tpē ꝑcete fuit ⁊ in illo instāti ad simp' poī

Ad qdm g° ꝯ ꝗ in illo instāti r'titudis ꝑonāte nō poī iō obliq̄ri ꝯ effectū q̄ h̄ est ut lꝫ essꝫ in eod' instāti ipm ēē ⁊ nō ēē in apice rectitudis. uolūtas a' uolēs ꝯ effectū oppositū uerō obliq̄ret in illo instāti in quo sic uellet. Et sic dico ꝗ nō poī i illo instāti ꝯ effectū uelle oppo^m nō poī a'q defectū no lūtatis aut declaratōm implitatis ad actū. li ꝑꝑ r'i impossi bilitatē ⁊ sic ab^{te} dico ꝗ in q̄lꝫ instāti signato uo^{tas} poī iop ꝑo^m idē exn̄ti in apice r'titudis nō tn̄ cū effectu tn̄ ꝑ illo istā te. lꝫ ꝑ toto tpē ꝑcete⁊ in illo instāti in quo uolūtas uult oppositū obliq̄re iō ⁊ si totū. ⁊ cetera.

Q̄ ar̄ ꝯ h̄ ꝗ tn̄ ẜ ꝑo nem stat iō in apice ꝯ ꝗ f^m est. lꝫ ꝑ toto tpē ꝑceti ipole ē a' simp' co^{le} pom ēē ultiō instāti sue corr^{is}. lꝫ solūmodo in illo imo ēēt h̄. est g' sc̄d' ꝗ a'd est po^{le} simp' ut iō ꝫ exn̄tem in apice r'titudis intellectu humano viatoris obliquari est tn̄ alti impo^{le} ut .s. obliquet' in eod' instāte i quo stat est tn̄ simp' pole q̄ nō ꝑ̄uꝑ̄t instāti in quo nō ꝑ sic obliq̄ri r'titudie ꝑcete in toto tpē ꝑceti. est a' ad in po^{le} simp' ut apicē rectitudis hoīs beati posī obliq̄ri nō tn̄ est ipole alicui alti si obliquet' manēte in apice r'titudis intellitudino. ⁊ ꝯtō ad simp' ipole ⁊ ꝯtā i opole r̄ apicē r'titudis tn̄ posse obliq̄re in eodē istāte in q° stat ⁊ i l' mō opponēs putat ipole ēē ꝗ i intellectu manēte i api ce r'titudis uotas possit uolūtas posse in oppo^m ꝯ effectū

qua si intelleꝰ declararet uolūtate nō solū est inpo^{le} uotē posse in oppo^m in illo instāti quo stat r'titudo i mo ēēt oīo ẜm se impo^{le} ꝗ est fl'm. ⁊ sic ꝗ uolūtas n̄ poī in oppositū ꝯ effectū nō est ꝑꝑ a'q in ꝯpotē. lꝫ ꝑꝑ so lam inpossi^{te} ⁊ h̄ nō ꝑ se Sꝫ solūmō ꝑ actus uolun tas ei ꝯpetit est ex se ⁊ actu suo sūoī inꝯpossi^{te} ꝑ se dcā poī ꝯ effectū in oppo^m stāte apice r'titudis intelleꝰ q̄ ex se sunt solūmō disparata nō a' repugnātia aliq̄ op poitōe q̄in possit ēē sil' in eod' instāti sic erete i forte ⁊ stare in ꝑlōne ꝗ a' uelle in oppo^m cū effectu uerāo ꝑo nit obliquatōꝫ rōnis ꝯ ꝑ se oppo' apici r'titudis uerō ꝑ illā obliqtōꝫ n̄ ꝑ actus g^e ꝗ uo^{tas} i illo i stāti n̄ possit in oppo^m lꝫ ꝑ se ⁊ simp' poī. Ita ꝗ o n̄i uelle oppositū ꝑcedit obliqtōm sīc cū effectu lꝫ alo sint sil' ⁊ i eod' instāti ẜ tem ⁊ apex r'titudis neꝗ lꝫ sol' mō ꝑcessit i tpē ꝑcete ꝯ i signo ꝑriore h̄ ⁊ sꝫ illa obliquatō ⁊ in signo ꝑoro aet' uo^{ti} oppositū sīc ẜm ꝑ^{ꝫ} unū ꝑcedit alterm. Ita ꝗ ꝗ in eo ēē signo sīc n̄ ⁊ a pex rectitudis ⁊ uelle oppo^m inꝗ̄ntū ex se nō repug nat̄ n̄l'. lꝫ ẜ rō ⁊ effectū nō ē i eodē signo apex r'titu dis ⁊ uelle oppo^m ut dictū ē. Et sic sīc ea q sīc sil' s^{dt} in eodē i stāti sīc tn̄ i a° ⁊ alio signo q̄ nō sīc sil' na lꝫ ordinē hnt n̄^c sic ea que nō sunt sil' simp' nec in eod' sig° que sīc sil' n̄ ⁊ nullos hnt n̄ repugnancia ꝫ ordine nē. Ita ꝗ g^m est ex se posse ēē ēē in eodē instāti.

Q̄ ar̄ ultiō ꝗ r'titudo i uoce n̄ poī r'titudinē in rōne q̄ nec obliq̄tō obliquatōm.

Ad ꝗ nō sīc ꝗ facilius est destruē eo ꝗ ꝑ ia ad id requirūt ꝗ ad' ē i uicem ꝗ ꝯ ꝗ ē in sīo sit ꝑfcā duo requirūt .s. ꝗ sit obm mouēs ⁊ intus intēta alterm ꝯ suffic̄ ꝑ suū defectū ut nō sit ꝑfcā sic ad ꝑfcām r'titudinē intelleꝰ duo requirūt .s. ꝗ sit obm r'te mouēs ⁊ intelleꝰ directe intētēs alterū tn̄ sufficit ut obliqtur ꝑ suū defectū ⁊ iō uo^{tas} obliq̄re ꝯ h̄edo eam ꝑām obliq̄re r'ta a' nō dat illa duo ⁊ iō nō ꝑ se r'tificat ⁊ si ad faciat ꝯ h̄edo ꝗ̄m ab obō obliq̄re ꝑ ꝗ rectitudō intus obliq̄ta saltim ẜ actū q̄ obliquū recepit in eg̃ ⁊ in' r'tū a' nō q̄ ꝯsistit i ꝑuato

Questio ẜm ar̄ ꝗ nulla sīa intellectuali poī ēē ut' ad ꝯ ꝗ ia iō ex ꝑte intelleꝰ ꝗ nō poī in ꝯia ꝑlurium a'q ac q̄ ꝗ ꝑ se ⁊ ꝑ suā n̄ ad ad g^e est declaratū ⁊ sīr ad sp̄em nō poī ēē iō representatiua ꝯloꝝ hīt est hīꝰ g° ēē ē. ma ꝑbat q̄ ēē tale qd pole est nō natū ꝑ se moue uirtute actualem ꝑad ꝗ est in se.

Itē ꝗ tale ē ⁊ a^a a se ꝗ sīc ē ēē differē ad in^a ꝑ aliꝰ dras ꝑꝑ ꝗ nō poī illa ꝑ se tare q̄ in ꝯ in' res aloꝫ al geny ꝑꝑ maiorē distācia am diuisū ē aut ꝗ̄m nō est repsentatiuū diuisi aut ꝗ̄n impole ē est ꝗ ad sit exp'ssiuū alterius nō nat i se ꝗ̄m impole ē est ꝗ ad sit exp'ssiuū alterius nō i se onis ꝯ actōnes cuius maior ē sēbꝫ in ꝑdi^{tis} ẜo sic iō ꝗ so bilitat ꝑom ad actū nō ē iō elicitiua ill'ꝰ obm ꝑsentado n̄ ē hīt artis est iō intelli^{di} artificiatiuꝫ hīt est h̄ꝰ h̄ cum ē eꝰ n̄ g° ⁊ ē.

Q̄ sīc nō possit i ꝯia ꝑsēm ar̄ ꝗ sic. q̄ si sp̄es repsentat ꝯia ut sp̄es aliꝰ ꝑsēm ar̄ ꝗ sic quiditatis id ꝗ est ꝯm illa. multo mag' ꝑsentatꝫ sim g' naia sb illa appetitus h̄ a' fl'm est q̄ ad illa nō se extēdit sp̄es eē sp̄ei g° ⁊ ē.

Q̄ uolūtas nō ꝑ'sit i ꝯm ar̄ ꝗ ad illa nō extēdit se n̄ elementi g^e asili ⁊ c uolūtas.

Itē uolūtas nō poī solū exire in actū ad ꝑ sēciā alterius q̄ ad n' poī ex se ⁊ q̄ nec ad ꝯia.

Q̄ oppo^m ar̄ nono meth' n̄ uult ꝗ ꝑo^e rōles hēēē post ꝯia oīs sīa intellectual' est rōal ⁊ ex ꝑte intelleꝰ ⁊ ex ꝑte uotis g° ⁊ ē.

Ad i'. ꝯ ꝗ posse i ꝯia poī intelligi mltip'. uno mō ex ꝑte obꝫ que sīc bonū ⁊ malū ex ꝑte uotis. n̄ ⁊ fl'm ex ꝑte intelleꝰ ⁊ ꝗ i talia ꝯia possit ex se oīs sīa intellectual' clarꝫ est ⁊ ꝑ uolūtate ⁊ ꝑ intellem poī ei sb ꝑ uotē uelle bonū ⁊ uelle malū. lꝫ nō malū n̄ sb ꝯpeti boni poī ⁊ intelleꝰ intellē n̄ et fl'm cū sp'ale ꝗ opale lꝫ nō f'm n̄ sb appeti in alio mō intelli. ꝑ se

mala ex parte actuum et obiectorum. Quia ut fugere malum uel consequi bonum ex parte uoluntatis assentire uero et uacanti et dissentire falsitati ex parte intellectus. Et ideo sicut clarum est quod per se in malitia, sed non est esse possibile in malitia. Sicut in actibus suis intellectus aliquis per nobilitatem aut intellectum ualet posse malitia intellectus in actibus. Quia sicut eius omnium est in nobis ex parte uoluntatis scilicet fugere, consequi et non consequi, idem est ex parte intellectus assentire et non assentire, dissentire et non dissentire. Idem uero modo intellectus malitia de mala uoluntate quia ipsa ulla est a nullo decipiatur autem decipitur in assumendo bono presenti actiue intellecto. Et per hoc uoluntate aliquas declaramus sufficienter.

¶ Per intellectum autem non potest malitia quia ipsa decipiatur quia est ex se potentia ... nullo modo possit ab eo dissentire sed necesse est eum consentire. Sed necesse est ab eo eum dissentire et sic ... aliter ei facultas assentiendi ei quod sibi apparet falsum uel eius dissentire ei quod sibi apparet uerum. Et solum potest per dominium libertatem uoluntatis non dependeat ad intellectum ut aliquid uolendum. Sed magis eo simili ut aliquid uirtutum appetitiuarum putatur ... aut concupiscentia sua fuit ... sui intellectualis quod se ipsam et actus suos non tendat ut in se ... est tribuere ... eo est ex parte uoluntatis ... uoluntas est super eorum transitum ... et de se uba. ¶ Quod arguebatur quod sua intellectualis non potest malitia per intellectum quo ad ... omnia ... est hec recte uoluntatis ... precedit ... uoluntatem quia aliter posse malitia quod ... actiuum esse ipsa intellectus possibilis ... posse malitia et magis intellectus ... uoluntatem meliorari per ... necessitari in actum suum quo ad uelle et intellectum ... etiam operis ... satietas quia ut dicitur de motibus ... quo modo intellectus ... non ... accipere ... ex duabus ... intellexit ... intellexerit ... ex duabus ... ¶ Quod autem ... potentia non potest ad actionem ... intellectus malitia quia est ... argumentum ... intellectus ... passiua ... duo sequentia ... aliquam committere ... species rerum ... similitudines que sunt expressiue rerum ... intelligentia plena est formis ... expressi ... intelligere ... non possunt quia non subsistunt in se ... singula ... intellectum ... species ... sepatus ... species expressiue separate ... intellectum ... species in intellectu ... ex ... xi metaphysice. Balneum dicitur esse unum in intellectu ... balneum esse in anima ... eadem forma ... motus ... Constat ... balneum in anima esse formam ... species ... que est in anima ... species in intellectu ... nobis autem ... presentem obiectum ... species et actus ... non est ... actus non est manens. Ideo ... presentatio ... duobus esse ... intellectum ... intellectus ... presentare ... actum intelligendi ad ... intelligentia ... actum intelligendi ... presentia ... actum intelligendi ...

tem eius retinens inclinat intellectum ad determinatum actum intelligendi tiatum ad eius obiectum presentat obiectum quod generet inclinans proximum est ipse habitus et habet in se unam presentationem solius omnium obiectorum ... ipsius ... species ... fluxum est ... ad fieri per duo quod potest fieri per unum ... habitus ad inclinandum et non inclinatio potest ... sic illo presentare ... fluxum ... species in intellectum ad presentandum obiectum ... habitus ... sic res determinata ... ad hoc solum esset simplicius presentans ... intellectus inclinat intellectum ... disposito ... imprimunt actum intelligendi ... ut habent uirtutem ... quo impressum est ... presentandi quod species non est ... spiritualis res ... de ... habitus quod species ... repraesentet omnia scibilia quo ad ea ... ¶ Domus ... producitur a domo quam uacatur in arte artificis ut non solum habitus scientiae habiliter ... ad actum sed ... repraesentet ... actum ... habitibus ... est habitus cognitiuus ... habitus scientiae dicitur habere ... uno modo ... genere ... distinctum ab aliis et sic ... obiectum est ... determinatum ... inclinatum ad actum ab ... presentandi ad ... habitus ... appetitiue ... intellectualis ut notitia eius ... habitualis ... similitudo per quod habet relationem ad intellectum sic scientia ad scibile ... distinguitur ... quodammodo scibilia per illum quod ad scientiam ... omnium presentatiuum ... contrarietatis aut distinctionis ... similitudinis et sic habitus scientiae ... species ... quantitatis ... repraesentatiuus est ... species ... quantitatis ... ¶ Ad argumentum ... quod species ... habitus scientiae ... non presentantur ... ¶ Ad primum quod ... non potest malitia quod ... clarius quod eadem species ... limitata ... ¶ Ad ... quod uoluntas non possit ... actum ... intellectus ... intellectum presupponat ... actus. Ideo ... non obstante quod intellectum presupponat ... actus ... adhuc potest malitia. ... ex sola apprehensione procedit.

Circa tertium arguitur quod dolor ... ex ... aut immutatione reali non ... que fit per ... ab ista ... immutatione reali non ... impedit ... impedit ... quam ... dolor ... ¶ ... ad immutationem que per se delectat nullo modo ... dolor ... quia dolor ... delectationi et ex eodem actu sequitur duo ... persuasio aut uisio intellectus ... per se delectat ... ¶ Ad de dolore sic et de ... passione que pertinet ad ... speciem ... ex duplici radice ... passionum que ad fugam pertinet ut sunt dolor et timore ... offensiua ... in dolore uel ... ut timore ... ad ... per ... ad immutationem ... delectatio ... est immutatio conductiua et saluatiua ... delectatio est ... conuenientis ... est disconuenientis ... in fine ... metaphysice. ... delectatio ... perfectionis ... et id est ... conuenientia ... delectatio uoluptatis et ... est ut per ... ad eam ... delectatio ... conuenientia ... delectatio ... conuenientium ... unum ... est ... in uno ... in perfectione ... conueniens

est [illegible] aptu ut est dicit phs .x. eth. sic exutibus et
ad iuuentem secundum modum presentibus passiuo et affectiuo con
naturale est fit. S. ut dicitur [illegible] delectacionum in actionibus et in elacior
est ad tunc [illegible] que sic dicitur quo aduc durauit [illegible] et in
hic [illegible] delectacio in actione hec est quod dum durauit agens
et placens [illegible] et fine [illegible] ad suum coparare sed dispositiones
nam [illegible] non proxima omnium [illegible] passionum est [illegible]
tionis apprehensio apprehendens cum parte immutacionum [illegible] esse
delectatiua sicut [illegible] et dolor sunt [illegible] sicut disconueniens
Et quia apprehensio est uirtutis cognitiue que non percipit nisi quod fit
in se ipsa uel in organo quo operatur et [illegible] cognitiua
que non excedit uirtutem cognitiuam aut organum est ideo
non est nisi ex immutatione in ipsa uirtute cognitiua aut organo eius
[illegible] ex immutatione que fit in [illegible] et in [illegible] in [illegible] sequitur
dolor quia illa nullo modo apprehenduntur. Est et dispositio [illegible] alia
in uirtutibus intellectis. dispositio est [illegible] interioribus spiritus attendit
et ex parte organi non [illegible] quod est corporis [illegible] sumitur [illegible] quod est
[illegible] suum [illegible] sumitur [illegible] ut in ipso operatur actu [illegible]
gestate siue [illegible] [illegible] quod est [illegible] inta te
gettatiua et organica ad operationes uegetatiue [illegible] quod est orga
nicum spirituale [illegible] potest [illegible] ut in ipso operatur actu [illegible]
quod est sentire siue [illegible] quod est [illegible] illa dispositio ex parte or
gani media [illegible] corporis sensibilium [illegible] in ipso
[illegible] actum [illegible] est [illegible] non est susceptiuum sed est [illegible]
actu alterum non est susceptiuum per [illegible] immutacionis [illegible] al
tius [illegible] susceptiuum coloris est non colore et solum ab
solum et sic decoctio suo [illegible] non licet diuiso in aliis et aliis
sensibus plure [illegible] intellectus possit ut omnium [illegible] et [illegible] sic
[illegible] susceptiuum [illegible] ex se habet actu ut [illegible] phs in primo
[illegible] de anima dispositio interioribus et spiritus ex parte anime est quod ipsa per
[illegible] diuisis organis et per [illegible] quodammodo
diuisis [illegible] est [illegible] diuisis organis et per [illegible] quodammodo
non media [illegible] sensibilium interioribus et intellectus illa dis
positio ut [illegible] non ex parte organi [illegible] forte parti [illegible]
[illegible] ex parte [illegible] solum [illegible]
[illegible] intellectiua non est organica sed ex parte uirtutis solum [illegible]
[illegible] dispositio media [illegible] sensibilium que percipiuntur
sensibilia [illegible] quo ad intellectum speculatiuum quod agendorum
[illegible] quo ad intellectum practicum quod quidem dispositio dicitur est
[illegible] facientem [illegible] in suis potentiis et actiuis [illegible] phi
[illegible] anime in suis potentiis et actiuis [illegible]
[illegible] Est et adiuncto primo quo dolor [illegible]
[illegible] in potentiis anime [illegible] Est et adiuncto [illegible] quo dolor [illegible]
uiribus spiritus [illegible] quod in intellectis et in [illegible] de aliis passionibus [illegible]
[illegible] due sint radices doloris [illegible]
[illegible] De [illegible] sola tamen apprehensio sufficit
immutacio corruptiua et eius apprehensio. sola tamen apprehensio sufficit
si possibile esset ea sine illa immutacione que est [illegible] sic [illegible]
maior esset dolor ex sola apprehensione [illegible] fit in [illegible] intellectus
[illegible] dubio [illegible] quod illa immutacio [illegible] corrumpit [illegible]
[illegible] adimit suum diminuit [illegible] suam apprehensionem [illegible]
dolorem [illegible] fit post immutacionem illa quod fit apprehensio quod sequitur
dolor [illegible] corrupcione que est in uirtute et in organo in
[illegible] fiet apprehensio [illegible] perfectissime sequitur dolor et [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] possibile est ita esse et [illegible] modo [illegible]
homines [illegible] corrupcio ut [illegible] dicit passibilia
[illegible] dicit [illegible] in ferrum [illegible] attingens carnes eo
tamen [illegible] immutabit reali immutacione [illegible]
immutacionis [illegible] ex parte que fit per [illegible] manebit ea
[illegible] ut medium [illegible] ut organum [illegible]
[illegible] calefactione immutabit tamen ea [illegible] genere immutacionis [illegible]
[illegible] caloris [illegible] et sine calefient organo
et sic immutacio [illegible] caloris immutabit excessiue [illegible] tacta
[illegible] sensacione tactiua ad quod [illegible] sequitur dolor. In nobis et [illegible]
[illegible] quia non potest [illegible] sic excessiue immutare [illegible]
[illegible] organum reali non solum [illegible] et sic
[illegible] corrumpit [illegible] quia impedit eam excessiua apprehensio. Ideo ipso
est in nobis sequitur tam excessiuum dolorem. Sed quo [illegible] possit fi
[illegible] non uideo si est in [illegible] immutacione nulla fiet [illegible]
[illegible] immutacionis [illegible] apprehensione [illegible]
[illegible] est [illegible] non est [illegible] sic [illegible]
[illegible] excepcione [illegible] conuenientis et salubris [illegible] non colo
[illegible] sequitur [illegible] delectacio tamen quia [illegible] non igis affligit [illegible]

non [illegible] quodam [illegible] et miraculoso affligit ea
[illegible] si miraculum [illegible] cessaret [illegible] non affligeret ea sicut
si corpus glorificatum [illegible] in igne in ferrum et [illegible] non immutaret
[illegible] modo immutacionis [illegible] possibile est [illegible] per
[illegible] nullo modo ab igne [illegible] affligi possent. Sic [illegible]
[illegible] operetur ponere quod corpus [illegible] ab illo igne affli
getur [illegible] est ex parte ipsorum corporum afflictorum ut
ue passibilia [illegible] sint incorruptibilia [illegible] esse
ue passiua [illegible] quod [illegible] patientur [illegible] omnino [illegible]
tur calefaccionem aut infrigidacionem [illegible] solummodo [illegible]
dolorem qui natus est [illegible] immutaciones [illegible] et
sic non [illegible] temperamentum manens [illegible] aut ex ipso actu se
[illegible] nullo modo [illegible] ille color [illegible] adeo immediate [illegible]
[illegible] nullo modo necesse est igitur aut immutacio nulla penes
[illegible] immutacionis [illegible] et apprehensione [illegible]
[illegible] apprehensione [illegible] ueri color
causari ab igne [illegible] in tormentis [illegible]
[illegible] ab igne [illegible] dicit aug. .xii. super gen. ad literam
[illegible] nullo modo [illegible] potest causari dolor [illegible] ille
due radices [illegible] sufficit sine alia. Inanimata est immuta
tur immutacione corruptiua [illegible] non dolent quia non sentiunt [illegible]
apprehendunt [illegible] spiritus animata et spiritua si non fit immutacio et
si apprehendunt [illegible] non dolent quia non apprehendunt [illegible]
immutacionis corruptiuam seu lesiuam. est [illegible] apprehe
hensionem spiritualem est [illegible] duo. unum [illegible] actu
apprehensionis et alterum [illegible] percepcionis que annexa est
apprehensionis [illegible] actu apprehensionis [illegible] est apprehensio
[illegible] si intelligatur seorsum a percepcione [illegible] color [illegible]
[illegible] ut dictum est ex actu et percepcionis seorsum [illegible]
[illegible] omnis dolor non tamen potest esse sine apprehensione ut [illegible]
apprehensione [illegible] dolor ut [illegible] non percepcionis aut ut
[illegible] ad actum apprehensionis [illegible] includit
[illegible] dolor non [illegible] apprehensionis [illegible] percep
in se percepcionis [illegible] de apprehensione [illegible]
[illegible] differunt tamen quod [illegible]
qui solent ut includit percepcionem [illegible] apprehensionis [illegible]
[illegible] color uel lux audicionis. son
[illegible] et sic [illegible] percepcionis sunt
[illegible] intenciones [illegible] que [illegible] intenciones
[illegible] passionum coloris delectacionis et [illegible]
est intenciones [illegible] conuenientis uel disconuenientis et [illegible]
se [illegible] sunt ad commouendum passiones [illegible]
de motibus [illegible] et [illegible] medietates [illegible]
[illegible] et intellectiua [illegible] intuitum [illegible] intelle
[illegible] calidi aut frigidi aut delectabilis aut [illegible]
existat [illegible] tremunt et timent [illegible]
ligentes [illegible] et omnia passiones [illegible] et infra
intellectus est et fantasia [illegible] fictiua passionum [illegible]
est fictior aufert [illegible] tanto magis [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] ad [illegible] appetit qui ut dicit aug. .xi. de
[illegible] copulandi [illegible] duo ut et [illegible] formid
[illegible] capto [illegible]
ad moueat [illegible] et [illegible] et si tal [illegible]
lata est ut possit uocari libido et [illegible] uoluntas ue
[illegible] non restat piger [illegible] [illegible]
[illegible] colorem [illegible] corpusculum [illegible]
[illegible] ad colores [illegible] facillima [illegible]
[illegible] non est ad [illegible]
[illegible] libidines [illegible]
[illegible] delectatione [illegible] teneriora [illegible]
fortiora sunt primordia seminum [illegible] efficacie [illegible] sequntur [illegible]
[illegible] anime [illegible] et que [illegible] est fantasiam [illegible]
[illegible] aspexit [illegible] dat exemplum [illegible] iacob. [illegible] ut [illegible]
[illegible] hominis [illegible] cogitacione [illegible] uisibilium
[illegible] illecti [illegible] uoces ediderunt [illegible]
[illegible] in medius [illegible] actionibus [illegible] passionibus [illegible]
dat exemplum de [illegible] exterioribus [illegible] ad [illegible]
ymaginacionem [illegible] mulierem ymaginatam [illegible]

Qx

q extimatus est ut et ei se immisceri sentiens q gravita
bil fluet ex quo p3 q eadem vim immittendi q' h'eres
ut i existes ex h3 ut est ymaginativa vel intellectiva et
ipam ut est ymaginativam v intellectivam appellat phs spez
sensum c' h'e sensivam virtutem non g° hic appellat q or
gano est impressum speciem sensivam. s3 p° rem ymagina
re vel intellectuali. ut obiectum appens in actione ymagi
nandi aut intelligendi q est forma sui spes non impressa
s3 expressa. vn aug' ubi sup' d' ani sic alquibus conficit ad
ea que int' ymaginantur d' sic tantum effundi simili
spei expressa ex memo ut nec ipsa rem discerne singula utr
foris cor' ipam ind' a an int' de ad cogitet. statim
medium hoies etc. ut d forte aut ipsa for expressa i
ymaginativa ab ipso for sui spe impressa i memoria ut
a memoria p speciem d' impressam in formet i ymagina
tiva n ops ymaginandi tianda ad illam spem ymag
dic aug' item. Inde n itaq ut cogitatione occupa
ta se volitas a vitat a sensibus atque ita for et animi aci
em variis ymaginibus sui sensibilium tanquam ipsa sensibilia sentiat
tur non tm a' q appetendo i illa volitas intendi sic
cu cavendo q cavendi ea repenti animus i g tuenda ea que
fugiat vn non solu cupiendo. s3 et metuendo i fort ut
fugiat vn non solu cupiendo s3 et metuendo i forte in
sensibus ipsis ut acies ai in formanda ipsis ymaginabili
bus sensibilium ita ut metus aut cupiditas quanto vehementior
fuit tanto expressius forte acies sui sentientis ex corde q
in lecto adiacet sui cogitatis ex ymaginatione cordis q' me
mo g time: a sic q perpetuo movet non est n pactus q
affe motum. vn dicit item phs videmus i movencia al'
intellectum et fantasiam Et e' fantasia et sensus et intellectus enim
de locum hnt indicativa ei oia qui movet p' q appe
tibile et q intellectuale non a' ce. s3 q possibilium fili q g'de
p' non motum mouz appetitus a' et appetitum motum mou
ylti a' motor non nec est ad movere. Intentiones a' de
tis vel disconvenientis d' posse percipi puta intentio nocu
vno modo sb rone motum inimicus et cominatus malum fu
turum. ad mo sb rone instantis et inferentis malum p'sens. p°
mo est intentio in sensata q non est nata percipi a sensu
pt'i. So a' mo est intentio sensata a percipitur a sensu pti
ut sensibile etc. s3 h g' dee intentiones convenientis et disconvenientis
q' percipiunt non ab ipsa ead' virtute apprehensiva sensibili
um aut intelligibilium s3 ab a et h t' spi ut intellectiva sensi
ut ad p'sens loquimur de intentione conveniente adq' se color
i ins' via q ad ovis videns lupum statim extimat in
mitum et times fugit l' intellectiva q'ad' videns erratum
du de nocte suspicatur furem et times vites suas abscondere
q3 a' illa intentio percipitur ab ead' virtute sensitiva apprehe
siva et h' vel ce organum ipsius virtute vel ce ipam virtute
vel ce ei' ops ce virtutis organum apprehendo percipit n
lam intentionem percipiendo lesionem q fit in organo ex q
se' color. s3 h non se p n' q ledi in virtute corruptiva
temperamenti organi. s3 q offend' temperamentum virtutis
existis in organo quo ipsa g temperata vn' e organo eni'
sentire p n' est et sim ipsius offensionem principalius
p ape h a' lesio in organo e' g3 sb' a d' poc g tinger
vel p actus vel p se p actus qui organi senciendi pu
ri sus inc' vn est et media id insibilium ledur i inu
tacce reali puta calefactione et h p se in q est cor n
le sump' pactus in q est organum visus et sile de o
ganis alior sensuum o' e' q° ad sua temperamenta h ut co
rumpi p actus qualitatum activarum q' hictate que sunt
calida et frigida humidum et siccum qbus et corrupit totum al' p
se aut g lesio in organo e' g3 sb' s q ledit i inu
tacce intentionali p spez sui p ij sensibilis excessiva i q
excessive sensibilium excellentie corrupit p se sb s3m
phm so de aia q'uis aliq' dicet q h g p dicit3 ac
co3 realem p se 3 mo dico q spes excessiva g mensu
ra' organi ut sensitivum est corrupit p se. Et ratio
realis q p se corrupit cor' ut est cor' mixtum p act
corrupit illam commensurationem sicut et p actus corrupit
totum al' ut cum ictus tonitrui g' sit g sono ut d' i 2°
de aia. sic e' temperamentum ut medium reale qualitatum sensibilium
realium puta calidi frigidi humidi sicci a temperamento et non minus
excedente in suo temperamento g servatur ab excedente et
ideo aut corrupi p se id' est cor' mixtum et armonia me
realis int' reales qualitates tangibiles p actus a' i q
est armonia media intentionalis int' spes intentionales
illar qualitatum et sile ut est media int' spes alior sensi
bilium quo ad organa alior sensuum activa qui organum su
um ht sb organis alior sensuum sic temperamentum ut e or
gani et medium spez intentionalium puta spei albi et ni
gri et mediorum colorum a temperatum et non nimium excedente
spe impressa in organo g servatur ab excedente a' i nimiu
spe impressa in organo g servatur ab excedente a' i nimium
tum corrupit puta temperamentum organum visus i q organum
tale ab excedente spe lucis diffusa a nimis fulgida luce
et ab excedente spe cuiusque coloris diffusa ab excedente co
lore. vn g q organum in fortitum temperata luce a temperato co
lore aut in illo impedi ab in forti co e aq cuiusque ad lucem aut
colore temperata sit c' infortitur spebus alior colorum et sensuum
g absentatur sensibile ex evanescit illa spes ab organo s3
g infortitur sensibile ex evanescit illa spes ab organo s3
g infortitur spe excedente nimium organum impedit vel i for
metur spebus alior et aliso sensibili ex ad hunc manet reli
quie illius spei impresse ita q in suis ovisus ad a' in sensibilia
non formatur spebus color. s3 apparent ei oia colorata co
lore c' spe erat excessive infortitur q3 impressio inere appz
oculis clausis. Ita q q si h' impressio fortis sit in tantum corrum
pit organum armonia oio et manz impressio illa sensibilis non
quasi lucis aut coloris. s3 qui verius color et nimius spei
organum de cetero receptivum g'm sui h' impressio non sit
t fortis ut corrupit armonia s3 debilitet g tinue et a
nescit a revertit vigor temperamenti dicte aug. xi. d' tri
c. ho plerumque g dinius attenderimus q'aliquid luminaria dein
inde oculos clauserimus q versat in conspectu q'da lucida
di colores varie sese commutantes et minus minusque fulge
tes a quodammodo gradatim deficiendo variant cont color
te desinunt q intellectio est reliquias illius ce forme q facta e
rat in sensu g cor' lucidi videret Et e adiutum q q'to fort
fuerit tanto tardius deficit a q ap quanto manz post tc
e impressa tanto tardius deficit a q' ap qnto manz post cois
extioris absentia p tanto erat spes illa nec p ila et lesiva
et non recepta sb rone spei tm s3 q'dammodo ue rei ut in ta
tum. s3 quodammodo ue retinet non tantum sb rone spei illius lu
cis aut coloris. s3 sb rone lucis q'dammodo aut coloris q
ut dictum est non solum res illa ex' s3 spes ei' i virtute sua
pot imprimere sibi receptibili cor quale est illud organum et h q'ta
mo q ad lux i nube forti impressa ex p'num radior gemi
su multiplicat se sb spe coloris non lucis ut p3 i colore
iridis et ille color existis i exteriori pte organi sic d'
bilitati non a' corrupti ut a nimis sua in organo q° ad
pte ei' interiore et h ad absentiam p'm sensibilis ut h3 sensibile extra
tum s3 organum nullum facit sensibile tm pectum i sensum idco non
ideo in facit sensum ut sit i° inc' sentiendi i sensibilibus exterioribus
a obiciat sentientis intimus q in q' h' impedit sensum ad
a' percipienda ea p hunc mod' sentiunt aliqui cotinuum tin
nitum i auribus et multum impedit ab audiendo alia. Cum
vo virtute sensitiva ipam intentionem percipit intentionem i convenientis
seu ipam h d'. vno mo p a q' sim ipsius lesionem. a° mo
p inconvenientis offendentis perceptionem. p° mo deficit delectatio
a seq' color ex labore in operatione diurna. vn q'rit phs. x
ethicorum q'ue continue nullus delectatur et respondet q ter' t' i q'lo
rat. via e' humana opa non pot continue operari n fit g' de
lectatio v' enim q'rit. sonne o ex labore non operari intimi
non delectatur humidi ex sensibus non delectantur p extensionem ne
delectatur. ex q' in opibus delectationes sunt q'cunque sp continue
operari posse continue delectare ut intellectuales ne quor a'
opus labore intendi h' et delectari deficit s3 q' virtutes
non ledit n q' sunt in organo q ledi p se ro virtus n led'

n̄ pactiūs ⁊ sic dolor ie seq̄ ex lesione organi p se ex lesio
ne ipius u̇tutis n̄ n̄ p actiū ⁊ sic 1ᵉ mod' cāndi dolorē
dz p se reduci ad modum p̄dcm̄ cāndi dolorē . s. ex lesione
organi . s̄o mō se͛ dolor q͛ nō est p̄portcō actiuu ad passi
onū ⁊ h̄ d͛ut ptim ex pte uni͛ ptim ex pte alteri͛ ul'
ex pte uni͛ oio . De s̄o dic̄ ph̄s . x . eth . post fer͛ tacta ꝑ
aliam cōnsiacōm ꝑq̄ e' durit quousq; duratur. Sibi͛ ea
intellige͛ ctio͛ se' app̄ istud nō est p͛ole ut delectet s̄o dele
ctacōne ꝯtinua ⁊ q͛ res h̄uāne nō poss͛ agere actōm ꝯti
p̄p mutabilitatē similitudis que est int͛ agēs ⁊ paciēs . s̄m ꝑ
ex h̄ec q͛ ex pte optima organi dispōne p̄p obi͛ indispō
nē se' dolor ⁊ h̄ q͛ ad m̄ ⁊ bruta alia delectatur ex sonor
⁊ cāticuū melodia ⁊ c̄stātur ex eoꝝ discordia q͛ ꝯcordia
melodie ꝯcordat tēpamēto u̇tutis ⁊ sui organi illi͛ ⁊ dis
cordia discordat ⁊ q͛nto mag͛ ex na spē l' iocunditꝯ tpām
tum est organū ⁊ uirtus sēitiā ei illi͛ ꝯtēpata tanto mag͛
illam delectat melodia ⁊ ꝯtristat discordia ita q͛ a'q' hōies
qui . s . sunt in optima dispōe tēpamēti c͛ organū audi
tus mag͛ delectant̄ i melodiis qui uo nō sunt ut delecta
tur . s; forte pocius offendūtur ⁊ c̄stāt̄ ⁊ sic i alus sēsibꝫ
quidā odoribꝫ ⁊ saporibꝫ aromaticis delectant̄ q̄ⁱ c̄stāt̄
= Circa opōm a' u̇tutis sēitiue ipā u̇tus pcipit inꝑfcōm
īnocentis p ipius opōnis defeccōm . q͛ e' opō cuiꝰ u̇tutis
nata est p se delectare q͛ ipa nō delectat h̄ solū q͛ p̄p pcep
cōꝫ alic͛ imꝑfcōis c͛ ipsi que . s . n̄ pfcā opō elici͛ a u̇te
q̄ imꝑfectō nō ꝯtingit ex se . s; solūmō ex organi defectu
vires e' nō senescūt in se n͛ defitiūt . s; ex organo . Ois g͛
dolor tal' p͛cedit ex pcepcō e' illi͛ imꝑfccōnis sic͛ eā ex pcep
cōne pfcōnis e'ꝰ nascit̄ delectacō ⟦Ad 9ᵐ g͛ respōdēdo
quo ad uires sēitiuas q͛ omis dolor in aiā tanq̄ ex radice
pma ⁊ ex cā p̄p q͛ sic nō se' ex a'qua app̄hensione . s; ex so
la organi lesione ul' u̇tutis offensione l' opōnis d'fectōne
tanq̄ ex ꝯgenitis mutacōe sicut ēō delectacō ut ex radice p͛ n̄ se'
ex a'q' app̄hēsione . s; ex sola organi ꝯfortacōe ul' u̇tutis
pcacō e l' opis pfcōne . ut generali . ēō h̄ assignāt q͛ ad ōs
passiones sēsibiles ut ex radice p' sequit̄ ex itectōe ꝯtinis ⁊
disconueientis iminētis quo ad passiones que respiciunt ma
lū futurum . ul' boni futurm q̄les sunt timor et spes l' instātis
⁊ h̄ quo ad passiones que respiciunt malū p sens ut se' do
lor ⁊ c̄stīᵃ tanq̄ ex radice prima dolor sēitiuus accipit
sioues ex app̄hensione ut sicut l' ex cā sine qua nō ex pcep
cōne ut ex cā p̄p q͛ sit . s; p actiuꝰ ex intēcō a' pcepta c͛ sēi
bile ut ex cā p se p̄p q͛ sit ipsi e' sēile puta lup' a' inꝑ ap
p'hēsi in sēsu aut in ymaginacōe aut intellectū nō se' p se sa
ua passioni q͛ sola ymaginacōe ⁊ intellectū speculatiuo a'
sēsu pti'' app̄hēndūtur que n' dic̄ de actuali bono a' ma
lo n͛ d' fugiendo ul' ꝑmutabili ā ꝯapp̄hendē timēd' a' le
tandū nō uident aut time aut letari ⁊ s͛ sic intellige ⁊ y
maginari i nob ꝯuolum' i nob e' est face h̄ potius sic
ꝯ poitis i cordatis . s̄m fantasiam e' ⁊ intellectū h̄' nos h̄eni'
sicut h̄ cēm' ꝯsid'antes c͛ sēsibia que ꝯsistūt in ordine ⁊ ue
l' oue ri . ꝯtristātur ⁊ letātur ad aiata sēsibia pu' lup' a' inꝑ
ut inimicū et amicū ex n͛ pcepti estimacōe ul' opiōne
ut bonū ul' malum actuale que inbet aut tīnē a' leta
ri ꝯdicē defugiēdo ⁊ ꝑmutabili ꝯpcipiūt timēdū aut le
tādū ⁊ nō s͛ h̄ i nob ꝯuolum' ⁊ ꝯ extimam' aut oppia
mur ad difficile aut c̄stabile statim ꝯpatim' s̄ q͛ h̄omia
hui' ex t̄cō de aīā ⁊ sic est ꝯintēcōnes h̄' pcipiūt u̇te
a' sic est ꝯpcipiūt eadem ⟦De dolore a' quo ꝯ͛ i uirib'
intellectis sa' ex s̄ q͛ dictū ē s̄ de dolore ex app̄hensione sē
sitiā q͛ ut ex radice pma ꝯtingit ex dispōne sui intēcōne
disconueiente c͛ iliā q͛ illa nō h̄ leui ex pte intellig͛ eo q͛d
iō est u̇tutis corp' n͛ in se n͛ in organo q͛ nullū h̄ . s; dol
mō ex dispōcōe offēsiua ⁊ disconueniente ⁊ h̄ nō ex ei' app̄
h̄ensione speculatiuā n̄ ut ex cā sine qua nō . s; ex pcepcōe
⁊ h̄ ul' q͛ illa intēcō est disconueiens u̇tuti aut q͛ ē dis
ueiens uirtuti a' q͛ est disconueiens opōni . s; h̄ pcepcō fit

nō n̄ eadem uirtute s̄ tem ⁊ iuꝫ potencie q͛ fit app̄h̄e
sio q͛ nō est n̄ una p' ꝯgtiua intellectualis que solum
disting' in speculatiuam ⁊ p̄ticam s̄ fines ut ali' decla
rant' app̄llando ea a' u̇tutē p̄ticū ⁊ speclatiuū q̄uis in
tēcō notiua pcipi͛ uirtute alia q̄uꝫ eadem s; nūq̄ n̄ ꝯ
pcip' ut actuali insistēs u̇tute alia pcipi͛ ul' c͛ u̇tu
tem ul' c͛ eius opōm pmo mō ut q̄n d' p̄ticis fit ꝯsid'
acō speculatiua te c' speculatiua nō solum app̄hēdit
bonū ⁊ malū p'sens . s; sbitē ueri ul' fl̄i ⁊ bonū ⁊ sl̄m
quo offendūtur alie uires pcipit p̄ticā p' ad q͛ seq͛
passio ul' q͛ intēcō pcepta est ingens d' offesiua sui
ipius ut q͛ est offensiua sui eoq͛ ē repugnās ⁊ disconue
niens u̇tuti altī pmo mō se' dolor p̄tice pcepcōm . q͛
d . offēdit se ⁊ repugnāt h̄itui suo p̄tico ⁊ sic se' dolor
q̄n nuciat' app̄hēndit discordāciam sonoꝝ aut notitiam
q͛ discordat a'rtis h̄itus sui ⁊ seq͛ delectacō q̄n app̄hendit
ꝯcordiā q͛ ꝯcordat h̄itui suo ⁊ sic in alus artibꝫ ⁊ sili
⟦Secūdo mō co
q̄n p'cōs pcipit opari nō s̄ rās p̄tencie
lor se' pcepcōm p̄tice ptis t'. aut q͛ intēcō pcepta dis
ueniēs est ex pte appotitiue ptis ui uolutiue ut q͛ est u̇t
iusticie ⁊ sic seq͛ dolor ex pcepcōe opis iniusticie q͛ repugnāt
iusti ⁊ sic seq͛ dolor ex pcepcōe opis iniusticie q͛ repugnāt
noti in forte h̄itu iusticie aut est discōueiens in ꝯcupi
tiue in qua est u̇tus tēpancie ⁊ sic se' dolor ex pcepcōe
opis intēpancie . q͛ repugnāt uirtuti intēpancie aut est
disconueniens ui irascitiue in qua est uirtus fortitudis ⁊
sic se' dolor ex pcepcōe ptis formidis q͛ repugnāt u̇tuti
fortitudis ex ꝯuis a' se' delectacō ⁊ h̄ in differenti sui h̄o c͛tia
opa pcipiat in se ipō siue malus . Ergo a' dispōitis h̄itibꝫ
ꝯtrarus ex pcepcōe h̄oꝝ se' dolor aut gaudium siue delectacō
puta i nocens uidet in illo cui i uidet p'spm dolet ꝯuo
uidet ad uisum gaudet . Si uo ab alia uirtute pcip' intēcō
disconueniens opi illa nō est n̄ q͛ u̇tus nō pfcē pōt in
suam opōm ⁊ sic p' speculatiua pcipit defectū opōis u̇
letiue ꝯcupiscibi' ⁊ irascibi' ⁊ intellectualis p̄tice ⁊ se' sp̄ dolor
Si uo intēcō dcā disconueiens pcip' a u̇tute eād' q̄ app̄h̄e
dit ul' pcepcō q͛ pti speculatiue ul' c͛ se ipam ul' c͛
suam opōm pmo mō q̄n pcipit assercōm ꝯtrariam h̄itui
sapiētie aut intellig' . s̄o q̄n pcipit defectū sue opōnis i
intellectualis ⁊ tō sp' se' dolor . siquis a' uelit dicē q͛ quelꝫ u̇t
adminiꝰ cogtiua pcipit defectū sue opōis sili . ⁊ pfectū
tē dz dicē q͛ ex pcepcōe ei' u̇tutis e' est app̄hēdō se' dolor l'
d'lectacō sua opōm nō solū nō se' dolor intellig' ex pcepcōe
disconuenientis c͛ intelligibile . s; ⁊ c͛ sēsibilo ut obꝫ inolis p
dictis ꝯsiderāt' dolor in sēsibili pte ex pcepcōe c͛ app̄hēsione
sēsibilem eiusdem cāt' dolor in pte intellectuali ex pcepcōe
eoꝝ cē ⁊ ex pcepcōe intellectualis ipius passionis q͛ ē dolor
sēsi' q͛ ꝯiūge pcip' a sēsu ⁊ ui sēsitiua pōt pcipi ab intellectū
⁊ in intellectiua ⁊ ex h̄is p' ꝯ rensio ad q͛dꝫ quo ad u̇ intel
lectualem . q͛ a' q͛d p'posita tantū sunt de dolore sēsibili ex h̄abitu
diēi extēdūtur illam ad dolorem intellectualē ⁊ a'r' solum
dicēbat' dolorē sēsibilē . Jō ad illa sēsibilia s̄mō est respōdēdo
ad dolorē sēsibilem ⟦Ad p'm̄ dz q͛ dolor sēsi' l' se' app̄h̄e
sionē ut radicem ⁊ cām p'xiam mō tū iā dcō . sequit̄
cāui intēcōm disconueientem ut radicē pmā que m'
h̄ē cām ut sic h̄itum est sup' ⁊ uni' illoꝝ inoꝝ ex imuta
cōē reali . s; pactiuꝰ ut dcm̄ est . sili et q͛ a' ꝯ s̄ q͛ imu
tacō reali p'cōures reales corrūpit sēsm̄ . dz q͛ n̄ ē in q͛ in
mutat organū reale h̄ tū imutatur in' reali ⁊ organū
tū intēcōali ul' utriq; tū intēcōnalis ad h̄uc cēt dolor
ex lesione et corrupcōe organi p'p'cōm intēcōnalē . s; s̄ a'
tōm sp̄es illa cēt imutatiua ad opōꝫ sēsi' ⁊ s̄ a' corrup
organi . q͛ s̄m id q͛ nō h̄ rōnē excessum imutaret ⁊ cessꝫ
opō illa ex se delectat' nō h̄nt ꝯui sic n͛ s̄ s̄m mod' . s̄ uo id
q͛ h̄ rōꝫ excessum ledit . impedit sēsm̄ p app̄hēsione tū
qua imutat se' dolor s̄ magnitudinem lesionis pcepte ⁊ p
h̄ūc mod' delectacōi q͛ est in sēsu ex pcepcōe ꝯcetus imuta
cōis organi fcē p q͛uꝰ' s intēcōales ꝯuis ē dolor q͛ ē i sēsu ex

pceptione immutatois dicit. Ad aliud dicendum q apphensio est p se delectabilis g non seq eam. Ad q dicitur est ut con ipsa qm sic se tn eam ut eam sit qua non. s. ipa pceptionem qua tn a pceptio est p se delectabilis ad hunc non se illa n p actus. s; p se sequitur pceptionem pcepti q hz in per se actuam passionis ut pz ex pdictis.

Circa quartum ar q forte id doloris sit i vi apphensiua qd sic. In illa vi e forte id doloris in q est forte id sui cuius. s. delectacois est in apphensiua dicte autem. Contra. in x eth. delectacio est apphensio sensibilis conuenientis et intellectualis delectacio est apphensio intellectualis conuenientis apphensio a non e nisi in apphensiua g etc. Secdo sic id q monet corpus f qualitates calidi et frigidi est dolor forte h q passio in ...; q2 dolor alius modo. Licet e apphensio h; phim in demotib; alius g etc. Tercio ois passio e motus ad rem in eam tendens pmu est appetitus non apphensio tus ad re inem tende pmu est appetitus no apphensio ius q apphensio e motus rei in aiam g etc. Ad h ad q ois passio alis disposicio est ad opm sui motum l cendum ad q ois pas alis dispo est ad opm sui motu l cadu vel ptinuacionem l obtinendum ut ptinuando ut obtinere ut continuandum l obtinendum ut continuado ut abstinere dum. oz g q sit medio inter q est ea motus sit ptinuus dum. h est apperere no ut ei ptinuacois ut abiectois h est apperene no ut eius ptinuacionis ut abtectois ad apphensio qz ad impetu appetit mo appbilio ut ad mo tus ptinuacom l ad ei abiectoz ut ad aliqd eius app lesione q pus ptinuq mouetur mali motu alis i qui e al. Jdeo g dico q in solo appetitu manz h; esse ois pas i ita dolor altem appetitus in illis no e mones motiuum ei q p apphensionem mo alteratae quie passio atue appetend moz a Dnte damasceno li fo capto x ... tco passio est motus appetitus sibi i p magiacoe boni a mali. Et loqr de passione spirituali q ie conslu mo etc de passione intellectua. Jt aug de ciuitate ... qdo quedat phos appellantes pturbacones et affectones qsta que plane no sut n i vi appetitiua q h h ... est utia id. Ad pmam in oppositum q delectacio e ap phensiua. dicendum q sm est. Jmo i vi appetitiua q dicit apphensiua detinz appetitiua in sua opone ipa q dic phs x eth. delectacio pfirmat opones i dnitur mores fa cit q inducit. s aut delectacio apphensio pueniens. Ad q opio qnsuit q delectacio e ipa ops inq qsistit rei p fecto et istidzent q delectaco formalis est ista ipa apphen sio et ita i vi apphensiua in q e ipa apphensio ut pte dict arm. h; no est ita. imo lz sit inseparabilis qiuncta ei no tn est id illi dicte pho x eth. delectacones sut appinque opib; et indiscrete sic ut hat dubitacoz si id e opo dle tacoini inqens e lz ipa no separi ui id quib; dam ptr g q differut et est quada qseqns opis et firmans eam et h n ii qz p appetitum ten; sibi in sua ope et q sm h fit in uirtute appetitia dictu damascene dz expom sp dicacom eae effitis ut delecta dicat apphensio ptis q ex illa qseq. Ad s q dolor moz cor s quantes sesi bles et h p apphensione ad hu delectacom dicendum q i motu alis s q tactum est inqoe pcet q da q mouz no mo tu q e pens l disconeniens apphensum q mouz altando ptes organicas s calidi et fridu quoda no est moues motu et h mx est de pte spirituali quoz pma est ipe pte organice que mote p alteratcoz sm calm q frid mouet vi spiritua appetitiua existe in ill s passiones doloris do loris et hs. Sed mones motu est ipa ius appetitia q i forma passione p illa elicit sua ppam opom que e appe te. 3o moues motu est ipa ius appetitiua exus i forma opone appetedi qua moz meb ad fugiendu l imitadu id q appetit q a erat pmu moues et ex mot a illo ultimi motu no est nece ad moue. s; pot ee mo tu no moues sicut de pio istoz dt phs de motib; aliu sic moz pm q appetibile q q d no motu moz q de moz altando ptes organicas s calm et fridu et hs dispos exponit sbdens i ali pot i mai et mmr fi pmutari p

tib; ipa calorem q frigiditatem altatis alterant a fantasie et s ex qua a vr aq mo sic moz exponit ptie sbdens. fantasia aut intelligecia hnt rex in virtute. a e mo spes intellecta cali di et fridi aut delectabilis et tristabilis tal existit q quod et ri vnaq;. De so a q mo ptes organice sic mote et dispote mouet vim appetitiua sm passiones motus et doloris et hs exponit sbdens ptinue post ia dcu ipa q tremut et timet intellectus sd lz h a passiones et alteracones sut al tatis a ptib; in cor h qd meliora h a inoda fuit. Ad h a s caliditatem et friditatem et s a q q passione dicendum a p caliditatem et frigiditatem et s alq qu passione dicendum qfrimgit fiat alterato circator et h s magnitudine in sibi pre mittam facit cois dictam in tailorib; et passiorib; et ti timo rib; et timorib; et hoz qus repetes a ia dcu cet h duo sbdit dices pm g motus p sequibile et fugibile ex necitate aut qseq meditacom et fantasie ipoz caliditas et frigiditas. h la tet circa modica actus hec h s a delectabilia et tristabilia fere ptfrigiditate et caliditate alq h a palam ex passoib; audia cie e et timores et aduenerea motus et a corporalia h qe s pte acalditate aut frigiditate sut h aut s totu cor qtro ale ia qdca sut que intus et cetera que ce pu organicaz peni tus mutatia et mollia et dura existunt. De tco a quo p passio ne dicendum ius appetia ad actu appetendi sbdit dices organi cas ptes spat ydonee passiones appetitus a passiones ap petitum a fantasia q intelligo sic passiones ydonee s calm s. et frid pant sua dispone organicas ptes ut possit moue vim appetitiua ad pnem motus et doloris et hs iste a pas siones q passiones dui lz h equocet n passionis ppant appetitus i vires appetitiuas ut possint elicere suas opones appetendi fantasia a p sm aut intellectum ppat appetitu id est id q appetit ne s. p h q est apphensiuum et pceptiuu possit moue ptes organicas sm calm et h necitate ut q s q pmi sbdi sic et sedo q passiuu et factiuum et sm q pmisit hus aut accidentib; s modu huc et ad hunc passiuo et actiuo s tlem n hntib; et nl defecit eoz q in rone qfestim h qd fac h a patitur. De qrto a. s. quo. s. ius appetitia mota et ex sua in accide appetendi ead necitate ut qfestim mouz mebra ad fu gam aut imitacionem ptinuo sbdit dices ipa h aut sic ut e dic intellic ambulandu qz et no ambulat si no ad impedit altm h q h forte sm ipm equiu sit uez de appetitiua intellectiua h sic et de sensibili tam in rei uirtute no est ita n de appetitu sensitiue appetitus e i rof n n libe mouet. De qnto a q ultimo motu e motu tm no mouens ad declar reducedo h oia ad tu. s. admouens pmu no motu q e appetibile et ad motu ultimu no moues e moi sut meb aut instra exteriora et ad moues motum e sut oia inmedia q qphnudit sb appetitu v dicit q quid g pmu n motu mouz appetitus a et appetitu mo tum moz ultimu a motoz no necce est moue ad. Est a p h ad ntedo q dic simul intellic qz ambulando et ambulat si n aliquid ipediat altm q simp vm e et quo ad appetitu spiritiuu et quo ad appetitu intellectu s; in brutis nihil pot ee impediens mt. s; e in ipis actis et passiuus dats mons dispotis ictus ipulsus ad motus fuge ut imitacoins n sit ipediens ex s q timore ictus cuiuslq claua ut gra ei gladi fug tiuus qm appetit euade est e ut dic aliqua magnitudo in goris et uirtutis sep mouz moues et e qta appetito uendo mo tuu gioz s; optinz ille q pcedit ex maiori uirtute i hoib; a q h q pot ce impedimetu ex sic et in brutis pot ce ipedi metu int e moi est libm arbitrium est posse refrenare p uotesua omi appetitu quo ad mouendu mebra exteriora lz. lz no quo ad interiora qta s. cor et genitalia que moue tur ad appetitus sensitiuos i uoluntarie et sili qta a nib ad inspiracoz et sopnu no uoluntarie. s q dic meod mouetur g motib; uoluntarius alia mouet a a aliq; i uoluntarius quedam ptu plurus a no uoluntarius dco a i uoluntarios pu eu qm pcedi intotiens ciapete aco no tm uolente itlle tu mo no uoluntarios a pu sopnu et vigilia et respira com et qteriq. aly tales sut. ptis e dus e hoz simp n fan

tasia uel appetitus animalis a omnibus motibus uoluntas domina est et potest impedire ipsos aliter est cessante impedimento extrinseco quo ad motus illos nulla est omnino domina in nobis et in brutis

Secundo est hic aduertendum quod licet secundum peripateticos omnis sensus et motus est a corde et forte omnis motus secundum passiones et secundum situm incipiat in corde et hoc quo ad modicum imperceptibile quantum secundum quod dicitur de motibus animalium modicum permutatum factum in principio mutatis et multas facit differentias de corde non in manifestum uelut gubernaculo secundum ad modicum transpositum magna pars re fit transmutatio. Adhuc quia secundum caliditatem et frigiditatem aut secundum aliquam aliam passionem cum fiat alteratio circa cor et hoc secundum ymaginationem in sensibus interius fac cordis ostendunt in ruboribus et palloribus et tremoribus et timoribus et horum consimilibus. tamen non est unicum membrum sine organum quod est appetitus ad omnes passiones et motus in se complendos secundum quod aliud secundum quod sunt alie et alie passiones et motus et similiter alie et alie alterationes disponentes secundum calidum et frigidum et ceteris consequenter diuersimode preparantes ad diuersas passiones et diuersos motus sicut patet hic dicitur 3° de anima de motu secundum passiones et cum id intellectus speculatiua dicitur 3° sic intellectus multotiens intelligit timendum aut delectum non iubet autem timere. sed cor mouetur si uero letum aliquid considerat et est. Vel dicitur alia translatio multotiens cogitat intellectus magis terribile aut delectabile sed non praecipit timere et cetera. cor autem mouetur tristi ioso. si non praecipit hic est timor aut delectatio cor autem mouetur motu tristioso si non patet hic est timor aut delectatio cor a motu motu ti...

motus et cogitat magis ad delectabile membrum aliud a corde mouetur motu delectationis. et ideo quod plane post delectationem morganum non a corde appetitus patet indicans quod sit in ui appetitiua

Tertio est hic aduertendum quod passiones mutuo generant et se inuicem motus se se excitant uel impediunt timore enim maior est secundum fugam impedit delectationem quo ad prosecutionem delectabilis et econtra et illato frequenter excitat iram et motum ad dolorem et ex inconuenienti illato frequenter excitat iram et motum ad prosecutionem uindicte

Quarto est ad intendendum quod licet passiones in intellectualibus non causentur per dispositiones alterationes secundum calidum et frigidum quia appetitus non est uirtus corporalis tamen causantur per ad similitudinem illi. In aliis autem omnibus contingit sic primum mouens in appetitu sensitiuo est conueniens uel disconueniens apprehensione sensus uel perceptum sic et motiuum primum in appetitu intellectiuo intellectus perceptum itaque quod ad experte sensus quantumcumque sit actu perceptio sensitum non tamen non percipiatur sub ratione nociui uel proficui nocuum siue non si tamen non percipiatur sub ratione nociui uel proficui non sequitur passio aut motus in appetitu quantumcumque est obuius inuenit lupum uenientem si non existimaret eum nociuum neque timeret aut fugeret et si uideat canem custodem ouium si tamen cum estimet lupum timet et fugit. Similiter quantumcumque sint lectores uel offerentes sui delectatus apprehensum presentialiter si tamen non percipiatur esse tale apprehensum contingit propter aliquod impedimentum ex parte sensus et intellectus secundum quod dicitur anime. 2° methaphisice prefecto et ideo conueniens preparata intellectus et secundum quod dicitur anime 3° metaphysice prefecto et ideo ...

cetera apprehensa sic si fuerit impediens animam adhuc abhorret eam ut tunc apprehendentem si fuerint impedientes animam adhuc abhorret sapores dulces et eligit propter eius contrarium sic inferius ac abhominat sapores dulces quia non est ab hominibus si preuio delectationis sic conformiter lo sunt tres qui non est ab hominibus si per delectationis ... nec delectatur in ea quo inuenit uictoriam non percipit eam nec delectatur in ea quo usque remoueatur impediens et tunc redibit ad suam naturam. De delectatione autem spiritualia sunt loquitur idem dicens quod nos in uno sensu tamen ... quia nostro corde demissi sumus in multa turpia. Ideo non sentimus in ea de causis eius in plus deposuit delectationem contra quod nos fuimus ad de causis eius in plus deposuit delectationem quia apud nos fuimus ad causas intrinsecas mentis rigorem uoluptatis et ire et sorores earum mentis cuiusdam in ... sic autem per apprehensionem et perceptionem ex parte non sequitur passio ... sic autem motus appetitus sensitiui non precedat morganum alteratio secundum calidum et frigidum. sic post apprehensionem et perceptionem intellectus non sequitur motus appetitus intellectualis nisi precedat in intellectu primo intellectus syllogisticum coniungens preceptum ad motum consequendum. Cum enim sensus apprehensionem et percipere primam maiorem ... Cum enim secundum apprehensionem et percipere premissam minorem ... quia dicat quod inimicus nociuum statim ...

quod ad illum motus appetitus sensitiuus que alteratio si non mitte quod ad illum motus appetitus ... Cum uero intellectus sua apprehensione dicat motus ille non sequeretur. Cum uero intellectus sua apprehensione et percipere dicit quod inimicus nociuum uel statim non ... sequitur ut omne in perceptione dicit quod inimicus nociuum uel statim sequitur motus appetitus intellectus in passio aliqua ad quod nociuo sequitur motus appetitus intellectualis ... si sic nociuum est cum sequitur adiungit intellectus per apprehensionem minorem propositionem que utitur ... quia immediate nociuum fugiendum est quia aduenienti ... intellectus nociuum fugiendum est ...

sequitur primo timoris et motus appetitus in apprehensio longius ab esse et similiter motus fuge non fit aliud quod obsistat et secundum hoc patet similis in de motibus animalium per totum de talis quod alia sunt rationalia sunt irrationalia mouentur secundum appetitum sensibilem alteratione facta per calidum et frigidum circa organum appetitus dicitur motus et precedere eius appetitum aut electione alterato quod secundum sensum aut fantasiam statim subiungit de motu secundum appetitum rationalem facta non alteratione. sed argumentative sic dicens propositio quod intellectus quandoque considerat quandoque concludens non operatur et motus licet quandoque uero non mouetur uidetur similiter accidere et de immobilibus syllogizantibus quia cum duas propositiones intellexerit conclusionem simul ... sed hic ex duabus propositionibus conclusio fit operatio ut prius considerans ... et contraposuit hic autem ex duabus propositionibus et cum omni homini ambulandum ... ipse autem homo ambulat statim. Si autem quod nulli homini ambulandum ipse autem homo statim quiescit et hoc facit si non prohibeat. Similiter facienda bonum domus autem bonum facit domum statim et hoc operatio est. Ergo autem de sensus ad propositionem ... sic imminente nociuo fugiendum est. nunc autem imminet nociuum quod nunc fugiendum est et fugit et quia non fugit contra ... imminente conueniente ... non est fugiendum ... Et

hac argumentatione maior propositio dicitur per modum sub interrogatione ... non considerat intellectus per inuestigationem quantum non ... hoc esse eius nociua per minorem ... statim sicut per perceptionem sensus hoc statim ... appetitus secundum calidum et frigidum propter quod in appetitu sensitiuo tamen in brutis quod in hominibus qui non utuntur ratione perfecte maioris propositionis statim sequitur appetitus et operatio ... non sic intellectiuo apud homines qui non operantur ... ne operatione in propositione maiore et quia ... in maioris propositionis ... sed cum minorem propositionem ... non considerant eam et sic isti non ... quia in manifestum non considerant eam ... propter minorem sed propter maiorem propositionem non uelociter operantur ... qui non curant de minore ... secundum solum timori quod ostendunt sensus et intellectus uelociter operantur ... Vnde dicit philosophus interrogantes sic aliquando propositionem ... manifestam sed minorem uel intellectus consistens ... putas si ambulare bonum homini et sic ... quia ipse homo non ... imuorat quia secundum uirtutem est ... intellectum ... bonum est ipsi ambulare et statim ambulat propter quod sub dicit quicumque non ... operantes uel considerantes de maiore propositione. sed solum sequuntur minorem quod apprehensionem propositionis uelociter operantur. Cum enim optime fuit actus uel sensu aut fantasia aut intellectu ... quod appetit statim facit per interrogationem autem intelligere quia appetitus statim facit per interrogationem ... que debet esse de minore propositione ipsa appetitus fit operatio ... quod statim ad eam sequitur operari potabile in appetitu dicitur ... concupiscit et hoc per minorem propositionem istud autem potabile dicit sensus aut fantasia aut intellectus et statim bibit et hoc non ... non quia per passionem absorbetur non considerat maiorem ... quia in hoc operari concludat ... libertate uoluntatis sed quia ... impediri potest

Quarto quod dolor siue passio mouet corporis ... qualitates sensibiles ... quod mouet corpus ... per qualitates sensibiles ... ad operis executionem ... mouendo immediate ad operis executionem ... appetitum ad actum appetitum sed non mouet corpus ad qualitates sensibiles sed magis econuerso qualitates ille mouent appetitum sensitiuum passiones ut patet ex dictis.

Sequitur questio penultima speciale ... ad angelum secundo ad tertium ... ad angelum erat ... ad alium ... bonum quod nature bonum ... ad eius ... sed angelus possit assumere naturam humanam ... Aliud de eius ... utrum ... eius ... de eius ... Et unum pertinens speciale ad animum ... uel in ... cadit oblique.

Consequenter arguitur quod nunquam potest ... absolute qualitatem humanam ... est intentiuis non est ad quod ... subsistentem ...

ipsius contrahatur non contrahitur habet tamen ubique in contracta
non contrahibilem tamen ipsa contractio qua est hic ita quod non
aliquid dat ei rationem pluralitatis et suppositi pluralitas angeli non
innata est contrahere nisi hoc quod angeli quod natura angeli
unius est contrahitur eo quod magis est abstracta et in illis
quod sit in hoc quod est. Secundo sic in divina pluralitas suppositorum
in pluralitate sua hoc non est in aliqua contingentia
divine nature et humane. Sed minorem contingentiam habet cum
natura creata ad aliam naturam creatam quam ad naturam divinam
quia una natura creata non distat in infinitum ab alia
natura creata sicut quaelibet natura creata distat a natura divina ergo
etc. Contra pluralitas enim propter limitationem limitata est et con-
tracta singularitati naturae sive quae non una singularis
angeli nulli alii pluralitati potest communicari quia sive ne-
cessario non contrahitur duabus pluralitatibus ergo neque pluralitas
sibi singularis unius neque singularis nullo modo poterit commu-
nicari alteri neque singulari. Contra quia sicut quod alius contrahit minus
pluralitas naturae ad est quod distinctam rationem subsistendi esse sin-
gulare naturae quae individuus non est in respectiva quia eidem
eadem natura singularis non potest distingui neque contrahi plu-
ribus absolutis. In contrarium arguitur ratio illa est abstracta et habet quibus
natura singularis in creaturis talem singularitatem per
quam non solum distinguitur una natura creata ab alia sed
sic in se contrahitur ut sit separata a qualibet alia ut sit plu-
ralitas in creaturis etc. Sed natura non est in modo eidem
separatim a qualibet natura creata propter quod nec sequitur procedit in
divina ideo quod pluralitas cuiuslibet creata sit finita et sua fini-
tatione limitata ad suam naturam singularitatem cuius approxi-
mata ut ideo non naturae creaturae pluralitas pluribus naturis possit
communicari propter quod pluralitatem communicabilem pluribus naturis oportet esse
se incontractam et non intercontrahi aliter enim propter naturas contraheret
ipsa pluralitas et sic est oportet quod utriusque eorum sit infinitum sicut
in divina et quia pluralitas eius ut propter intellectum pluralitatis
et non potest ipsa personalitas contrahi nec contrahi limitate eo quod
quaelibet est in creatura finita quam est in creatura natura infinita. Sed ubi
eminentiori ut ideo communicatur omnes naturae diversas et ideo
non requirit ad pluralitatem quod alteri illorum tamen propter quod alias per
divina quamvis natura creata contrahitur sua non potest sed in eadem pluralitate
assumere. Secundum autem una singularis natura creata quoniam est ex alia
et plus est necessitas in duabus quam in una. Ideo contra pluralitas
unius alicuius appropriata. Immo approximata nullo modo poterit esse alterius
licet contra requirit per aliam pluralitatem et sic secundo modo se habet de
contrahibilitate nec in illa contracta et assumpta nec ad alterius neque pluralitate
quamvis natura finita in natura infinitam communicari nullo modo potest
ut habitum est. Sed ad solutionem neque infinite pluralitati assumi potest.
Ad primum in oppositum quod pluralitas angeli non unius est natura contrahi
aliter quam hoc quod angeli. Dicendum quod falsum est quod cum pluralitas in crea-
turis dicitur non potest esse concessio tamen sive nec contracta ali-
ter ipso ostendit est incorporeis naturalis aliter neque sui sit superior sive
inferior sive carnalis. Unde de homine est quod natura huma-
na quia in illis est magis quoad hoc contrahibilis quam
natura angelica propter quod aliquem putaverint quod non differ-
ret in angelo natura simplex et suppositum ut habitum est
secundo et sic non obstante minori contrahibilitate quia tamen non est
contrahibilis in proprietate pluralitati secundum exigentiam qualis est solum
modo sua pluralitas finita vel pluralitas divina infinita communis
nisi eadem ratione est pluralitas finite licet hoc non eminenter
in nullo modo potest humana natura assumi a angelica in unitate
personae angelicae. Ad secundum quod maior est convenientia naturae humanae cum an-
gelica quam cum divina ergo etc. Dicendum quod assumptio non convenit in sua plu-
ralitate non est propter suam contractionem in ratione convenientiae alicuius creaturae
quam divinae nec contrahitur inter se quia nulla natura creata convenit natura creata sed est
solummodo propter convenientiam in aliqua singularitate cum contrahit quia
natura creata contra natura divina in creatura. Sed natura divina convenit in se per quam
eminentiam quia licet creaturarum in se et pluralitas divina contrahit
pluralitatem creatam propter quod quamvis natura creata contra natura divina potest assumi
in unitate personae

Quaeritur de aevo quod non sit unum aevum omnium aeviternorum quod est idem in-
de quod est una plurium oportet quod illa sit mensura primi vel aliorum
ut tempus per motum primi aliorum temporalium non sic aevum primi angeli quod esset men-
sura aliorum angelorum sicut ad esse quia ille natura est et aevum non potest
esse mensura aliorum angelorum qui sunt ignis mutabiles in esse quod ille est
etc. Contra est idem philosophus. 10. metaphysice in quolibet genere est unum primum etc. quod est
unius est unum aevum omnium illorum mensura. Ad hoc dicendum quod istam quae-
stionem potest habere sensus et intellectum unum an singuli angeli habe-
ant habere aevum proprium sed quod aevum primi angeli est mensura omnium aeviterno-
rum et primi mensura omnium aliorum angelorum. Aliud an sit unum
aevum primum angeli quod est mensura omnium aliorum angelorum sicut quod
nullus illorum habeat proprium aevum quia ad unum tempus est mensura omnium mo-
tuum et dico quod primum non quod est una mensura sed nullum plurium
quod est propria unius illorum sicut quod nullum aliorum habet propriam mensuram et
la connexione et ordinationem habent inter se secundum rationem esse natura sed
esse omnium aliorum dependet ab esse primo quantum ad quod in motibus
naturalibus quod omnes habent ordinem a motu primi motoris propter quod tempus quod est
mensura mensura est omnium aliorum motuum quod cum unus angelus
nullam habet causalitatem in esse super alium. Ideo dico quod non est idem
unum propria mensura unius angeli et aliorum per illum sic quod nullum illorum propriam
habeat aevum. Immo dico quod quilibet angelus habet suum aevum proprium. Et
nunc restat inquirere utrum aevum aliquod angeli sit mensura omnium aliorum an-
gelorum contra hoc quod sit mensura omnium aliorum angelorum cum hoc quod sit mensura
unius propria quod per se nullo modo potest quod est mensura unius propria sit mensura
alterius. Sed non est necesse quia illud unum habet causalitatem in esse aliorum
sive alia ponuntur habere mensuras suas non quantum ad suum motus
aliud ponatur a propter habere propria tempora ac suas mensuras sive non
tempus tamen primi motus numquam dicitur esse mensura aliorum motuum nisi
quia primus motus habet causalitatem in esse super alios. Et sic ea-
dem ratione quod pluries unum aevum non potest esse per se mensura omnium aeviter-
norum. Sed si ergo possibile est ut sit hoc non potest esse nisi per accidens sive
quia unum aevum est mensura omnium aliorum aevorum et per hoc mensura omnium ae-
viternorum quod aliquid ponitur per allegatum in hac secundum praedictum esse
aevorum omnium est unum genus entis oportet ergo quod in illis sit unum primum quod
est mensura aliorum. Sed hoc non potest stare quia si ad est mensuratum quod est
mensura mensurae oportet quod sit mensura mensurata sub illa ratione qua est
mensura ut si locus est mensura alicuius quae est superficies quam ille
est mensura superficiei oportet quod secundum eandem rationem mensurandi locus sit men-
sura superficiei et aliud nunc autem aliud aevum est mensura aeviterni aliud non
unum aevum est mensura alterius aevi. Aevum enim est mensura aeviterni quoad
modum existendi in similitudine quadam indefectibili quemadmodum aeternitas est
mensura Dei quoadmodum existendi in similitudine indefectibili et tempus est
mensura motus quoadmodum existendi in quadam successione sicut
quod alias planius exposuimus. Aevum autem unum est mensura aliorum aevorum
quoad dignitatem naturae existentis et sic equo re dicitur mensura hic
modo et secundum primum modum mensurandi non potest esse per se mensura unius
et per illud plurium aliorum nisi id unum habeat causalitatem in esse super
alia ut dictum est de quo nihil ad praesens. Secundum autem modum men-
surandi sic quod unum est mensura plurium de quo loquitur philosophus qui dicit decimo
metaphysice in quolibet genere unum etc. Et sic quod fuerat tertius modus ratio-
nis de quo loquitur in 5 eiusdem isto est modo mensura in unoquoque genere
appellatur id in quo nobilissime et perfectissime reperitur natura illius generis
et sic quod in quocumque alio illius generis reperitur per quendam defectionem
et sub quodam gradu inferiori et per hoc mensura isto modo prin-
cipaliter cognoscendi quantitatem rei mensuratae non quantitate molis quae cogno-
scitur per mensuram secundum primum modum mensurae. Sed quantitate perfectionis
virtutis qua secundum Augustinum in his quae non sunt mole magna id est
maius esse quod melius et hoc melius non bonitate moris sed bonita-
te naturae quod est esse perfectius in illa natura in quo autem gradu digni-
tatis sit unumquodque mensuratorum cognoscitur per mensuram suam quia in
tanto gradu est secundum quod participat id quod mensurae quod est participat
magis est perfectius et melius atque maius propter quod dicitur quod mensura est
unigenea mensurato id est unius generis et dicitur esse mensura quoad unum
in natura singulare magis natura habet esse perfectissime et in quo est status omni-
um contrahentium naturam in quodam supremo dignitate et perfectio-
ne et quo omnia alia contrahitur virtute et eminentia quadam in natura sim-
plicissima illius generis a cuius simplicitate omnia alia recedunt per aliquam

lem oppositum ipse quod dicitur esse minimum in illo genere. Sed genus vniuscuiusque
habet esse vnigenea mensura et mensuratum dicitur est et sub hoc est vnigenitas
et dicit ratio mensure de qua loquitur quia vna magis proprie habet rationem mensure
quam alia ut iam patebit. Est etiam quoddam genus methaphisicum quoddam
logicum. genus methaphisicum accipitur penes communitatem pure analogicam
quod continet diuersa inter se non tamen quod est mensura et alius per quandam attributionem
necessario participatiuam ad id quod sunt mensurata et sic ens dicitur genus vnum
in quo est vnum primum minimum mensura aliorum. De isto genere loquitur loquitur
philosophus cum dicit. quarto methaphisice consideratio de omnibus entis sequitur vnius
est vnius scientie sub genere forte et est in rei veritate scientia prius rei etiam quam
hic depercent et per quam vocatur entia. Et hoc res in genere entis est
deus et est propriissime mensura cuiuslibet alterius entis. Cum etiam propriissime
dicitur mensura ad in ratione genere oportet quod genus id sub communitate analogicam non
equocam dicatur sub quod dicit philosophus item ens dicitur multipliciter et non equoce
dicatur sub quo dicit philosophus item ens dicitur multipliciter et non equoce dicatur ipsa
diuisione in id quod est mensuratum sic quod in primo modo dictionis
stet ratio nominis sub ratione rei simpliciter significatam per nomen absolute omni alia addictione
In secundo vero modo stet per aliquam addictionem quod est extra rationem rei ut per
id significatur simpliciter et sic hoc non ens quod in potentia ad actu essendi simpliciter
dicitur mens quod non est in esse purum quod non potest esse et propter hoc est istius
simplicitatis eiusmodi est deus qui est extra esse generis potentia quod est genus lo
gicum ut iam dicetur et mensuratum tamen iam dicitur esse quod in suo significatio in clu
dit ad potentiam rationem esse et propter hoc cadit in compositionem et deficit a simplicitate
primi entis eiusmodi est causatum esse quod patitur ad genus predicamenti quod tamen
nominat esse sicut et ad tamen esse ita quod res est predicamenti non ingenialis
simo composita compositum quod nominat ex esse latissimo et actu etiam quoniam
id ut alias declarauimus et hoc sub intellectu modo potest exponi id dictum
boecii de ebdomadibus diuersum est esse et id quod est quod quidem id quod est non est
ipsum esse ut dicitur item sub accepta essendi forma est sub hoc non actu. sed item
communis sola. si est sola ratione differt illam faciunt compositionem et est
utrumque principatum et particularitas quoddam in se essendi et eius quod est idque
est deus sic quod est aliquis statuas differt sola ratione vnum tamen illorum
ut ipsum esse est quoddam participatum ab eo quod est ad in ipso non est
aut ergo diuite locus quod est participat alio sed ipsum esse nullo modo alio pra
cipat et sic mensura habet propriissime quod non continet purum esse et vniuersa
tem simplicitatis et esse causata dicitur mensurata quod continet esse et ali
quantitatem ut participatiuam per quandam mutationem ad esse et ali
quantitatem dicitur et propter quod quandam compositionem et istud uni. non in qua dicitur esse id vnigenitam
tamen dicitur et propter quod quandam compositionem mensura est sub quadam sim
tis inter mensuram et mensuratum in ipso mensura est sub quadam sim
plicitate claritate et puritate spiritualis et ipso mensurato sub quadam
gradi ficie obscuritate et impuritatis et mixtione. propter quod sub dicitur
quelibet causatum esse tale quod dicitur propter quod deus non proprie dicitur ens. Sed esse
quod includit esse et quod est ut continue analogum ad deum et etiam
causatum non proprie dicatur ipsum ens. sed ipsum esse ut esse sit ipsum latissimum
commune analogum ad esse dicitur hoc est quod est proprie deus qui non est nisi esse et
ad esse causatum quod hoc est non quod preciso est ipsum esse creature quod ipsum est aliquid
preter esse quod quando aliquitas non cadit proprie in aliquo mensura conditio
esse sed in quod esse descendentes per ypercoptice reale mensuram et ob
sensum ut sit quoddam principatum et participatum esse sicut etiam deus vnum
proprie loquendo dicitur ens vel substantia ut ens et substantia sit analogum quandam
ad ens substantiam que est deus et ad ens substantiam que est causata
consequentur in entium genere entis et substantia mensura est eius substantia quod est mensu
ratum ut est substantia quod est esse causatum sicut etiam sub iam dictum modum esse genera
est vnum genus in quo mensura est primum esse quod est deus et mensuratum ipsum esse
causatum et hoc per se et per hoc esse causatum continens in se esse ut ad sui sic
ens quod proprie dicitur ens in alteris est vnum genus in quo consimili modo etiam
tamen ens est primum quod est quod est mensura aliorum hoc est ens dicitur mens quod
deus ens est primum quod est ut est mensura aliorum non est aliud ut sic deus est esse in sua puritate non per aliud ap
non est aliud ut sic deus est esse in sua puritate non per aliud ad
positionem quod facit compositionem et propter primum esse inter omnia esse sic substantia
est ens in entitatis suis puritate non per aliud addictionem non
primum ens inter etiam in quod proprie etiam diuiditur sic deus est primum esse inter alia
esse et sic esse quod continet creature est esse participationis quandam quod per
quoddam compositionem habet esse in esse maius est etiam simpliciter. sic actus est
ens per quandam participationem quod per quandam ulteriorem compositionem hoc esse

mensura actiuus in quantum actus est sub hoc est sic esse ipsa actiuitate
esse simpliciter per consilem attributionem qua se habet esse ad esse ad
esse dicitur se habet esse ad ens in quantum est ens ad ens quod est substantia et
id in genere entis quod est commune ad sola .x. predicamenta ens quod
est substantia est mensura et ens quod est actus est mensuratum. Sic actus
ens sub iam dictum modo dicitur est vnum genus. ad .x. predicamenta. sic actus
est vnum genus methaphisicum ad nouem predicamenta accidentium quod dicitur
similiter modo modis iam dictis in actus quod est actus simpliciter absque
alio addito quod est quantitas et in actus quod est aliquod per aliud
et sic per additum ut sit alia accidentia que non insunt nisi per quantitatem
et hoc loquendo sub philosophos qui non posuerunt accidentia nisi in substantiis
corporalibus et sic in genere accidentium mensura aliorum est
quantitas que alia non accidunt substantie nisi per quantitatem. Genus per ad
actus est vnum genus continens. viii. alia predicamenta quod dicitur in quantum
actus est vnum genus continens. viii. alia per ad simpliciter absque alio
addito quod est relatio que nisi rei addit super suum fundamentum
per quod accidit et in actus per ad additum quod fit aliud per quod accidit
simpliciter ut sunt alia septem que quantitas potest hoc quod accidit per ad non
simpliciter ut sunt alia septem que qualitas potest hoc quod accidit per ad
per quantitatem rem per aliam absolutam habet et similiter cetera sex et
sic inter etiam accidentia quando accidit per ad mensura est relatio propter simpliciter
licitatem in actu per ad propter quod secundo loco a philosopho ordinatur
post substantiam sub quod propter ipsius ordinationem immediate post quantitatem
disputationem ponit simplicius super predicamentum relationis et sic
procedendo semper in quolibet genere methaphisico est inuenire. vnum primum
minimum quod est mensura aliorum in ratione illius communis licet nisi sub id
quod alia addunt nisi quod actus ut patet ex dictis non solum autem sub dic
tum modum est inuenire mensuram in genere methaphisico quod sub
dictum non habet communitatem nisi analogiam puram in qua est solum
nisi in se et vltra res nec sub in ratione consideratione sed est inueni
re etiam in quolibet genere logico in quo licet philosophus. vii. physicorum
semper latent aliqua equiuocationes que semper in diuisione generis per differentias
semper in nobilibus aliquem extremum quam eis ut dicitur in ratione
est tamen in ipso vniuocatio in quantum est in eo ad esse suis speciebus
sub consideratione et est species que constituuntur per nobiliorem differentiam in
logice puta in substantie genere sicut ipsum diuiditur per corpoream et incor
poream et corporea nobilius nisi eius descendit in incorpoream
quam in corpoream propter quod locus demensura in genere substantie ut est genus pre
dicamenti vniuoce se habet ad concepta sua substantia incorporea est
mensura substantiarum corporearum in quantum substantie sunt vltimus autem in quantum corporee
sunt vnum genus et similiter in quantum incorporee et semper in quolibet vsque
ad specialissima species est mensura aliorum sub aliorum rationem illius generis
species que constituuntur nobiliore differentia. Sed in diuisis sub eadem
specie specialissima que nisi rei addunt super speciem et in ipsius non est cor
specie specialissima que nisi rei addunt super speciem et in ipsis non est or
do dignitatis vllis nec ante nec post ut dicitur quarto methaphisice
[[Ad intellectum autem dic]]
nullius illorum illorum est mensura aliorum. Ad intellectum autem dic
torum duo sunt hic aduertenda primum est quod mensura quod est sub genere logicum
non inuenitur et proprie hic rationem mensure sicut alia que est sub genere methaphisico
cum. Jungitur etiam methaphisico idquod est mensura in simpliciter quod accidentia non ca
dit in diuisione illius generis et in illa sicut quod primo patet et in in
cadit in diuisione illius generis et in illa sicut quod primo patet et in
signatur genus a quo deficit nisi quod significat in statum et cadit in ratione
compositi ita quod nec causatur nec ratione habet mensura et mensuratum
Sed ratio et in genus consequenter mensurato per quandam attributionem et communicationem
nem et ad mensuram et non est inter illa nisi vnigenitas nu
merus et ad mensuram et non est inter illa nisi vnigenitas mi
nutionis propter nimium excessum et super eminentiam non ut signi
ficationis propter nimium excessum et super eminentiam non ut sig
nificatur per mensuram tamen eius ut significatur per mensuratum propter quod
actue perfectissime continet mensura in se mensuratum et inter hec
vniuersalis habet rationem mensure quod est primum mensura sub latissimo genere. sicut esse
vniuersale habet rationem mensure quod est primum mensura sub latissimo genere. sic esse
vt deus quod se toto est mensura totius mensurati et non sit aliquid aliorum
deus est ut ad extremum quod esse est mensura sed esse in quantum est esse
est non in quantum est ad esse causatum deus non est eius mensura in quantum
esse in quantum tamen ipse est ad bonum differens ab esse est mensura eius sed in
quantum est ad sicut et est mensura substantie in quantum est eminenter substantia et in
sua ratione sapientie in quantum est eminenter sapientia et sic de ceteris que
ratione nobilitatis quod imperant sub nomina sua transferuntur ad

dem sba aut q si inquam est eius sm comitatem entita
tis sic quod ens pro sigt est mensura aliorum entium in quantum sint
entia non tamen mensura illorum esse eius quod addunt super predictum
modum sed mensura sm quod logicum quia non stat in simp
licitate generis. Cum ergo dicitur sba alia corporea alia incorporea
incorporeum quod est mensura non stat in simplicitate sbe nisi
addendo sup aliquid quod pro sigt sba sic stat quod est mensura sb
genere metaphysico. Cum ergo dicitur entium aliud sba aliud accns
sba nil addit sup aliquid significatum nomine entis. quia nichil
sigt primo nisi ens quod est sba et sic quod in corpore sit mensura
corporeorum non sm se totum hic est mensura nec illud mensuratum
quia incorporeum non est mensura illius in quantum est sba sm rationem
sue dre quam addit sup genus sbe nec corporeum est mensuratum nisi
ratione qua est sba simpliciter non ratione dre sue. Ratione ergo dre una
non est in illa aliquo modo nec sic esse nobilius nec alio modo licet u
na dra sit nobilior quam alia sed solum modo est in illa ratione
ut in nobiliori in quantum est nobilior ratione sbalitatis descendit
in speciem nobiliorem quam per dram minus nobilem. Sed
ad quod hic est advertendum quod aliter descendit genus quod est sba in spes
et quod hic est advertendum quod aliter descendit genus quod est sba in spes
corporeas et in corporeis in istis enim descendit per solam formam
separatam quam addit dram sup formam generis et sup solam formam
in illis autem per formam dre que recipitur in ma et sic non per sola for
mam. Sed in per materiam que facit quod facit corporeum sit genus sbal
tamen non solum logicum sed ne et sic quod nobilius esse habet sb
alterum in corporeo quia in illa descendit per dram que est
forma in illis et sic manet in illo forma in illis quam incorporeo
quia illa per dram quod est forma in illis et sic fit quodammodo
illa forma forma propter quod incorporeum ut dictum est mensura est corporeum
sm istos diversos modos descendendi generis in spes diversificat
ratio mensure sumende in genere corporei et in genere incorporei quia est ut
aliter declaravimus in genere incorporei quanto plus stat dra consti
tuendo speciem spalissimam tanto speciem perfectiorem constituit
ut aliquid in se est perfectior et quanto tardius constituit spem
spalissimam que per ulteriorem dram descendit quousque
perveniatur ad speciem spalissimam tanto constituit speciem im
perfectiorem et ipsa est in se imperfectior item quod in corporeis spes
spalissima que plures dras in se colligit et in quam ultimo
descendit genus illa est imperfectissima et illa in quam in ultimo
descendit genus illa simplicissima omnium aliarum perfectiones
in se continens in quantum sunt sbe sb ratione eminentiori et non il
la spes est mensura aliarum in genere corporeorum in genere autem corporeo
quanto dra plus stat constituendo speciem spalissimam tan
to speciem imperfectiorem constituit et ipsa in se est imperfectior
et quanto tardius constituit spalissimam tanto constituit
speciem perfectiorem ipsa in se est perfectior in corporeis spes
spalissima que plures dras colligit in se et in quam ul
timo descendit genus illa est perfectissima omnium aliarum per
fectiones in se continens in una simplicissima re sed quod cor
porea licet plures contineat intentiones et illa spes est mensura
aliarum in genere corporeorum ut est species humana sed quod corporea
et habet perfectius rationem mensure est omnium corporeorum quia sm rationem
vegetativi et sm rationem corporis mixti et sm rationem animati vegetabilis
et sensibilis licet sm rationem ultimi illius sit mensura quia per illam dram
ab aliis distinguitur et mensurat per mensuram incorporeorum eo
quod anima rationalis sm rationalitatem infima est intelligentiarum et per
ipsam est confinium incorporeorum et corporeorum per dras alias autem
tamen mensura incorporeorum non est mensura aliorum nisi sm rationem sbe ut
dictum est. Ad tertium quod hic advertendum est quod omnia individua sbe ea
dem spe non possunt habere rationem mensure ratione quia individua quia nul
lum eorum potest esse aliorum mensura ut dictum est quod nec esse habet mensura
sba nisi ratione materie forme speciei et hic spalissime solum quia in illa est sola
perfectionis ratio. Quod si unico mensure sit in uno in dictis duobus
est solum per accns. s. quia spes non subsistit in aliquo quam tamen prius
sed ut dictum est supra ut patet in corpore orbis primi quod ponitur
mensura omnium corporeum sed quod sint corporea et in primo angelorum quasi
sit unius sub illa specie si tamen sit ponere aliquem primum et supremum
quod dico sed non assendo. Dicerent ergo esset aliqua sba separata quam esset

mensura aliorum in ipso esset status. sed articulum quendam dampnatum
parisius. illa causa habet statum in supremo quam superior ea esse potest
eo quod infinitum sup distat a sba creata. Sed in infima est status
sed anima rationali propter quod aliquis posuit eam esse mensuram omnium sbarum
separatarum. quia dicitur aliorum. Si igitur in esse possibile esse non
stetit minus sbarum separatarum. Et quod ut arguitur est esse dyabo
lus lucifer esset mensura omni sbi omnium illorum quod dicitur ipsum fuisse
se supremum angelorum an in infinitum procedit processus angelorum
sm perfectius et perfectius et sic sm spes diversas non video. Sed video
quod si sic sit quod esse infinite perfecte angelorum sunt modo et similiter infinite
sunt esse spes et angelorum in eius notitia licet non sit penes aliquod
ultimum in actu propter processum in infinitum quod si sit non video
quomodo universitas illarum essentiarum et in infinitum distat a divina esse
sic et quelibet illarum sm se ut contra illam eadem ratione sit prius alia omni
bus quam sunt in illa. superiorem que potest sibi fieri sm actum adeo et sic
infinitum ut esset alia infinitas tantum essentiarum in divina notitia et
similiter perfectarum earundem et sic infinitum esset ponere infinities infi
nitas perfectas video et infinities infinities infinitas essentiarum
angelorum in divina notitia nec sufficit dicere quod illa summa infini
tarum essentiarum a divina essentia distat distantia infinita considerando divinam
essentiam ut est esse non tamen considerando ipsum ut est perfecta. quia sic sit infinite
essentie angelorum sunt infinita aliquantum in divina esse et sic in quantum ut
bique est infinitas non distat omnino. Sed equiparantur licet distet in in
finitum quo ad essentiam maximam cuiusque illorum sm se et sic quia ratione
numerorum est equiparatio ut est processus in infinitum sup totam summam predictam
dictam licet sup quamlibet singulariter datam procedit processus in infinitum.
Ad hoc ergo respondendum est quod sicut unitas infinitus essentiarum equiparatur numero p
decem sic unitas essentie cuiusque illarum equiparatur unitati p
decem sue sic ergo non obstante illa equiparantia sm rationem unita
tum qua unitati essentie respondet unitas perfecte ut quod unitati
essentie cuilibet alterius unitatis sue perfecte respondet propter distantiam
tamen infinitam inter essentiam cuiuslibet angeli et essentiam divinam est finite
essentia angeli specificativam unam sup alteram in infinitum sic non
obstante illa equiparantia sm rationem infinitatum qua infinitati
essentiarum respondet infinitas perfectarum ut quod infinitis existentibus spe
cificis angelorum respondet infinite perfecte propter distantiam tamen infini
tam illarum essentiarum infinitarum in quantum sunt essentie ab essentia divina est
eadem ratione sicut sup quamlibet summam infinitarum essentiarum angelorum
aliquam essentiam angeli superiorum species quoque in infinitum distantiam inter
eas inter quamcumque unam essentiam datam et quamcumque summam infinitarum
essentiarum angelicarum ad divinam essentiam et sic habet processus argumen
tacio iam inducta. Non video ergo posse absolute in
finitam distantiam cause ad causatum propter hoc quod sit supponere
angelum sup angelum in infinitum nisi aliqua essentiarum infinitas
adequet quoquomodo infinitatem divine essentie non tantum quo
ad numerum essentiarum. sed etiam quo ad quantitatem perfectionis ipsius essentie ut
est essentia videatur ergo quod potest si infinities infinite essentie ca
tarum possent adequare illam infinitatem ita quod remaneret
distantia infinita inter illas et in sumendo unum ingens numerus
ponatur finita distantia inter causatorem et causatum in eadem in ad sed quod
in infinitum angelorum perfectio perfectio et simplicitas procedit
et quod sit universitas aliqua causatum possit adequare divinam infini
tatem quo ad perfectionem et simplicitatem essentiarum. Videatur ergo quod po
terit an sit ingens ponere primum et supremum angelum et manere
illam infinitam distantiam quia equiparatur in maniere et sup
cessat ponat procedere in infinitum quanto enim nec distat divina
sba a nonne generibus activum tantum distant sba simpliciter ab
activitate et si ponatur quod in infinitum possit procedere processus quod sup
generis activitatis aliquid ad nobilius et nobilius fieri possit nun
quam enim infinitas generum activitatis possit attingere dignitatem
eius quia est eius mensura sm unum et similiter quanto distat infinitalis
stricta parita nisi a deo tamen differt supremus angelus non solum
quia factus est. Sed quia quam fieri possit. quia licet creata finita sm quod iter
se comparentur unum hic quod sunt finita magis est distantia sm genus
inter ipsa tamen sm quod comparantur ambo ad deum ad quem habent distan
tiam infinitam nulla est distantia maior inter unum eorum et
deum et inter alterum eorum et deum quantum ad hoc si duo linee continue

in aliquo pūcto anile eēnt infinite ex pte vna ⁊ finite ex alta· qūtūcūq; vna eay exteret̄ alium ex pte illa q̄ sūt finite equalit̄ tū eēnt infinite ex alta ⁊ ap̄tcib; si tis signatis indētis pūctis equalit̄ distaret q̄ntūcq; i īn finitum ul' infinite distaret ex pte alia quia ex pte i finite distancie nō est ɔpacō s'm magis nc̄ s' minus nc̄ s'm equale int' se tū se sehēent finita s'm excessum ⁊ q̄ns eēt accessus s'm sitū mediolib; ⁊ lineis talis ē in sp̄ualib; s'm nc̄ gēnus· s; qualit'cūq; res se hēat in hoc tusi a; angl's s' aliq̄ spēm ul' aliq̄ spēs angloy ē s; mēsa oīū angloȝ simp'r c'a nō poss; s' supioȝ q̄ status ē i i'ūsa simp' nlos tū q̄ angl's supioȝ sp̄ i digni tate supior est inferiore ille s' h' mani mēsa illius cȝ lib; e'gnūs ut uiindin h' suam ppam mēsam inf'e no bilioris dic' l; sit a'l supioȝ ul' poss; eē⁊ in infinitū s; c'l hn̄t modū mēsa p'ua acturis meo q' h' eē ēē ē i eo tū q' est ens pmens ad pūnctū sit que est i p' diciūo ē eius mēsa ⁊ rōne gn̄s l; aliqui dicit̄ q' nō sit rea- liter aut dic̄ aliqui q' aīa rōalis sit mēsura angloy l; nō est q' tōm i'ūse ce eūs ɔdicōne est eē p'fusūm ut hitu; est s'· ⁊ quo dicit alioys q' ignota in nt'lla po'ig- uitur mns slay sepatay h'et nō dicit quia pēr' notici am ut p mēsam ɔg'schtur· q' ⁊ si eēt ney nō tū p eius noticiam s'm fōm dicay quia int' se distinguitur me- sa ⁊ m'satum n'i in solo deo ut dictū est s; illud dicit alioys q' intell' po'st vna sbay sepatay quia nō ɔg' ta inple est q' oīns sūt ɔgnite. Ad s'ptū te cest eēndo dico q' sicut in s'bas in quib; gēne est pone m'sa ⁊ mēsatū sic ⁊ in actntib; q' ɔponēdo eua differtes ⁊ deūam angloy ē vnū g'o s' altitum eioy sic ⁊ a angloy a s' eūtem modū quo est ponēdum ul' nō ponedū men sam vnam angloy s'm s'bay in vna spē an'li sic ē sūi ponendi inens po'd· s· ul' pōd eiū illius eē m'sam alioy eioy· s; nllo mō alioy euīcoy pp mēse equetatēm ut h'tū est s'· vnī negātes aliqm spēm an'li eē s'm s'bā alioy m'sam negāt eiū cū h'; eē m'sam alioy eioy si a' p'ncut· ⁊ licet pone vnam spēm an'li mac q' supio rem l'ea eiū illius ɔsūr celet poni m'sa oīū cioy u' tū sicut in spēb; angloy que sūt est pone aliq omni' tū sicut in spēb; angloy q' nō est nīm' sīue supiores fiant sū nō s' g' angloy q' nō est m' sūe supiores fiant sū nō s' illud g'o saltem est pone vnam spēm m'sam alioy ⁊ te in illoy alioy eioy· Q' a' aliqui dic̄ q' l; nō sit vnū oī um et eiusnioy q' est em'sa eoy aut sūge eioy redūcū tū i unam mēsam p'ncam oīū que est eētnitas q' vna est intho' tū p'ter illam que est ex g' logicū quer'e sūt ɔe in quib; gēne logico q' ad' ingēne coloy pō uic sa alb' color. Q' ai' si angl's vn' eēt m'sa alioy ⁊ ce eiū alioy eioy ille eēt lucifer et ur' q' sit ingens in sūa loy angloy q' eēt tm̄ eēt si ut mēsure sumēt s' rōm gēe inuc q' nō sit est· s; sicut s' rōm nc̄ q' nō iniftat grā ul' in lucifero ɔeleuat culpa pp q' nllm eēt ingens ipm ⁊ sm̄ eiū pone mēsam alioy angloy le stoy ⁊ eioy ipoy.

Circa 3m' ar' q' an'l' nr' pot' inde corpus x'l sb' sacro q' si ist' pot' albun colorem ⁊ nigrum intore· ac' s; si alb; color nitatur in nigrū ad hūc indebit ipm in grum colore intore eod' q' cū angl's p' intell'u pot' nl' grum colore intore eod' q' cū angl's p' intellm pot' uide s'bam pais ⁊ cor' x'· q' si iitatur s'ba pais i cor' x'l sb' spēb; panis ad hūc indebit ipm ē corpus sb' illis l; a' ē inde ipm sb' sacro g'o ⁊c'. Cō ɔ dyabol' pot' nl' inde angl's bonus dyabol' g' poss; inde in'sium sacri nl' quis est s'ni· q' te nō eēt in'sicam g' ⁊c'. Ad q' in'sicum siue sacrum sēcretū h' saeti ir t'b; ɔsistit quoy p'mū est ɔūsio pains in corpus x' s'm aut s'i corpus x'l nō ē ad m'sacū s; ē ad intore x'l siue eē a liquid h; inillo sū eē ist' q' est cor' x'l ac mō ɔ' ei q' fiut s'ba pains s' q' tactū est s'· 3m ē quo cor' x'l h' eē sacim'tal' sb' spēb; illis sb' quib; fiut pus s'ba pa

nis ⁊ ad nllm istoy pot' se extende inde angli nāle quia q' l; illoy est quod sup n'le· nō ei pot' intere illam tūsūmtacōm· l; possit inde ce ferq sie panis sb' illis spēb; nc̄ pot' inde nll' quo eē ad ɔueniat intore x'l ei quod pus fiut sb' spēb; pains· nc̄ q' eo pot' inde quo corp' x'l est sb' spēb; pains ⁊ q' an sit i' q' nō ē i' p'se n' rōne sic que l; ex se insit sit nll' anglo p'incllcū nō tū ut est i' p' accticū ɔcomitā am· s; solummō ut est al' p' accticū in loco pp sig- nacōm ⁊ s'm h' ɔcedit est ro s'a. Ad p'mam de vi de albun ⁊ nigrum q' q' l; sb' iūsus possit indere albun ⁊ nigrum seorsium in aliqb; corpib; diuisis nō aut̄ in eod' s'dm tū si albū v' pus indet ipm s· i cor' in quo pus indet ipm nō tam̄ ind; ipm sb' ɔtū in qua sb' qua pus indet album ⁊ s'it in ɔposito licet ind; corpus x'l· v' pus ind;· s· sb' spēs dimēsionib; nō tam̄ sb' spē sacri ul' pus nō indit.

Circa q'tum arg' q' in demonib; cadit obliuio sic aug' dicit· vi· mus'· spēs que est imemo q' cito i est incipit labi ⁊ h' causat obliuionē q' ɔtemo ɔg'scit p spēm siue que ē h'itus sū ad a' intellect enim nlla est dicā pot' g' obliuisci· Cō ɔ' in ipo nlla eueit delecō nc̄ p se n'lr' q' in ipo inch n'al' p duc tum est nc̄ p accns q' nc̄ p sb' corrupcōm q' ip'e incorrupl' est nc̄ p accns cassacōm q' pactus i ip' inch geniam est g' ⁊c'. Ad q' i d p abolo sicut ⁊ in anglis bonis duplx h' scia vna ab eterno suo sū ab inicō sue creacōnis p'ure speculatiuam et etna ⁊ re p oīū v'les eēns que ei n'al' est ul' ī est indita ɔp'ducte ipm in eē aliam ex tp'e p'u tum sū expimētale acquisitam ex factis ⁊ ɔti gētib; p'ib; De p'ma dico q' eē eq'm i demōb; p'ma oīo cadit obliuio q' sic integra ipi man; n'ta ut dic̄ dyonis' ca'o q'rto de diuinis noib; sic integ' man; ⁊ talis noticia de s'a dico dico q' h' ē differit uestia ig'ran' ⁊ obliuio q' ɔg ig'ran' ⁊ obliuio est ne sciā· s; nō ɔueit q'e ig rat ad aut obliuis est eius id nescit q' tamen a' nūq' sciunt nescit nō tamē ignt aut obl itus est q' id nūq' sciunt ig'racia aut ex obli uio ɔe loq'o ɔ'suppouet̄ h'icium fuisse u' ad m' quo ad ignoranciam potuisse te nescia tm est q' est i demone· q' mlta potuisse sciuisse si stetis set q' nūq' post ea sciunt· multa q' sūt sc'bilia deo te se ipo que nō posst sciri mō q' illa sūt acā t'ra ⁊ sic quo ad illa dyabolus h' nesciā q' sic quo ad illa dyabolus h'et nescia ⁊ si largo mō possit dici obliuio cadit i eo ne ex illo peti sūi dicite g'gorio q'rto lib'o mora lis sup i'o iob· cō obscuret eū tenebre ⁊ inbra mortis obliuio deb; intelligi Q' a g'o a postata a n' etne obliuionē t'e inmb' mortis obscurat obliuio q' q'e dcā ē carencia noticie p'us h'ite p delecōm i tū' illius quo eam h'ūt ponat fuisse spēs siue h'itus ⁊ q' in ipo nichil illa pot' sū delecō q' ex n'a ⁊ ex c'acōne s'ūr h'ūt id eco i ipo nlla pp'e loco cadit obliuio. Ig'ram q' ep'l' cat vno mō q' aliqs nescit ad q' potuit scire ⁊ addisce· s; noluit fuciō q' eum ab addiscendo i pediuit ul' impossibilem ad ad discendū red didit· alio mō q' p delecōm alic' quo sciuit ne'us est oblitus simp'· 3o mō q' pp passionem sū uementem nō ad uclt ad tpē pō mō dico q' mlta ignorat q' mō sciunt boni angli· s'o mō nt ignorat sicut nc̄ pp'e ē oblitus ut q' al' diu angl's p' h'itus malus ɔg'scit rey v'ha p q' aliq oī sua imitacōe ɔgnoscit eoy singlari s'q' succeduut s'l ⁊ s' q' ɔtinguit in tpe s; ex il lis 3o· mō aliqui ɔg'scit aliq' ea experiencia

gnectmali qbus opiantur ad heret pn̄ti de
xp̄o q erat filius dei supueniente tn̄ motu ire
ꝛ i indie estimatus ē ꝯ̄tm̄ ꝛ sic ad horam igra
uit q p̄us sciuit aut forte q aiā ūe sciunt ex
hitu inferiore ut qd deus iustus eēt ꝑ ꝑassiōes
obnubilatus ad horam sine variacōe facta
in hitu s; solum in actu mētis potuit aliqn̄do
ad horā ignorare q p̄us sciuit q ē ad actus
mētis ꝛ uolūtatis in xp̄o potatur mutacō nulli
est ingens ꝛ hec mō ignorando large loquendo ap
pellādo ignoranciam hac ad tps obliuionē i ip̄o
cadit obliuio. alias q nō que in bonis anglis
nuq cadit q in ip̄is nō ꝑuenit aliqua passio
obnubilans. vn̄ iohes sirracen᷒ qito ca. cel. ie
loq̄s de d'inonib; ꝛ obliuione pa dca dt sic ang'i
sp dicē poss. s; nuq obliuisci ꝛ sē in aliena om
supat obliuionē p iam dcā cā cor᷒ qōis patet
ar ta utrisq ptis.

¶ Sequit᷑ qīta spālr ptin̄ ad hoiem ꝛ erat vnū
ptinēs ad statum ꝯ̄eracōis aīe hōis a suo
core ꝛ pīa alia ptin̄ ad statum ꝯ̄iuctōis e᷒ ꝯ
corpe. Illud vnum erat utr̄ oīa separata nō ipe
dita suo cor' oīo disposito iā ū ꝯ̄ possit reuniri
Et ar̄ q nō q̄ ut ni sicut aiā se hē ex se ad se
pandum se a suo core se nō pot̄ sua iā ultro
separe q̄ ūle s' est eē in core g̊ ꝛ ē. ¶ Cō aiā se
para ūl' inclinatur ad suū corpus ꝑ aug᷑ ut
alias expositum᷒ ꝛ si nō ipedia pot̄ se applica
re illi sicut ꝛ mēie ipm̄ inueniamus for' q ualit
n̄ pot̄ sic incie uel appam n̄ ei uniat ut for' ꝛ
act᷒ g° ꝛ ē. ¶ Ad q aiā aiā nō sit for' educta de
po mē. Imo pti cor' infunda q in eo eda ac
si de po ei᷒ educi possit. ꝛ ph ꝯ̄uicta actōe eq
ꝑsens ut xp̄o ꝑfectibili ꝛ ut ꝯ̄p̄u actuū suo xp̄o
passiuo. dico q ad actōm q̄ recipit passiū actū
p'm qui ē eē q aiā ex se ipā agit ūl' i ꝯ̄p̄u cor᷒
ꝯ sic ei ē appximata ꝑ h ei vni ꝛ uniri ūl'
ut ꝑfcio ꝑfectibili agendo actōm ꝑficiēdi in eo
xp̄o q ꝑficiendo dat cor' se ip̄m q̄ad calim q̄p
imatim calefactibili agēdo actōm ꝑficiēdi i esse
so q dat passiuo calore q̄ agit in xp̄o ꝯ̄p̄u c' ac
tiui appriatum xp̄o passiuo in xp̄o iē ē nō ago
suam appaz actōz n̄ diffē ex pte aīe i aīando ꝛ
cali in calefaciendo nisi q aiā se ip̄m aīat ꝛ ꝑ
ficit ꝛ ūlr vnitur ꝑfectibili calim aut nō n calore
q̄ in passo genat ꝛ sic aiā vnita ca ꝯ̄at ꝛ iures su
as ut forma matie. Jō dico q ꝑacta m̄ sine corpe
sicut erat hacten᷒ ꝯ n̄ inpedita pot̄ se i timare cor' suo
disposito ꝑūti facē sicut ꝛ cuiliz alei cor' ꝯ̄ri intima
ta sic fiunt illi q ex seīali se hē ad ip̄m sicut pa
ꝛ ūl' ꝑfcio ad suū ꝯ̄p̄u ꝛ ūle ꝑfectibile ꝛ sic ꝯ̄p̄u
actiui ad suū ꝯ̄p̄um passiui in recipiēdo actū p'm qui
est eē ūlr sm modū iam dictū vnit se cū cor' ꝛ ag'
i ip̄m actū p'mū qui est ꝑficē ꝛ dare eē ita q licet
aiā nō ipedita uolūtarie trāsferat se i suū cor' ꝛ ei
itima ūl' inclina ꝑh tn̄ nō vni ꝛ sic ē tn̄ aiā quā
angl's ꝑ se se trāsferre in lapide ꝛ i mare se illi aliq
ad agēdo circa ip̄m q̄ actū p'mū qui ē dare eē s; sic
vicinata ūl' intimata volūtarie cor' suo disposito ꝛ
sic appriata ut ūle actiuum ūli passiuo ūlr n̄ uo
uolūtarie n̄ uoce ꝯ̄coītāte vni cor' ꝛ agit i ip̄m actū
p'm qui est ꝑficē ꝛ dare eē p'ncipale ꝛ h q̄ad sb spēb;
sacri altaris uirtute diuina opante reuītē sba pa
nis ꝛ debito mō disposito ꝯ̄ppinquare sic ūl' spēbus
ille spēs. l ūlr se reuniret sbē panis agēdo eē ip̄m ac
tū ꝑficiēdi ꝛ dādi actū qui est eē ꝑ actiue ꝛ ū q̄ad;
g'ue nō ipeditū pot̄ se facē deorsum ꝛ attingens deor

sum illi se vnire ꝛ in ip̄o quiescere sic ē aiā nō ipedita uo
lūtarie appetitū ꝛ amore ad suū cor᷒ ꝑ q dt aug' amor
meus pondus᷒ meū i férōr quoq; feror pot̄ se trāsferre
ad corpus suū ꝛ illi se itimare ūl' inclinare ꝛ sic vnire ut
quiescat ꝛ tūc e᷒ appetitus ꝛ h est reunire suo cor᷒. S; q°
dāmō h ali ꝯ̄ ingn̄ ali in aiā q g'ue ꝑ idem pondus ūle
g'uitatis quo fertur deorsum vnit se cētro ꝛ quiescit i il
lo. aiā aut̄ nē sic. q ip̄ ꝑ ꝑpō᷒ amoris uolūtary fertur
ad suū cor᷒ ꝛ ei inclinatur ūl' intima ꝑ pond᷒ q amoris
ūlr ei vnitur ꝛ quiescit ei᷒ appetitus uolūtarius ꝛ ūlr
i vnione ꝯ xp̄o ꝛ sic pā uirtute pot̄ nō impedita se trāsfere
ad suū corp᷒ ꝛ ei se vnire. s; a ꝛ alia ut ꝑ ex dc̄is ꝛ s;
h decedēda ē sa iō ¶ Ad p'mā q nō pot̄ se separe a suo core
qi n̄ vnire sibi poss; argm q g'ue nō pot̄ separe a cētro ut
ascēdat sursum q n̄ vnire descendēdo deorsum. Ad q nō ē
sile. q sola uolūtate nō pot̄ facē suū cor᷒ indispositū ad se
ꝯ̄suādo ꝛ si uellz ꝯ ūle suū desidiū quo uult eē i core ꝑ q
nō pot̄ ex se recede q sine indispōe ūli nō pot̄ ūlr recede
eo q nō pot̄ recede nō ūle sic n̄ e᷒ intie si eēt i dispo
tum. Indispōm ē intie nō pot̄ n̄ manē meo. Dispō a nō
pot̄ relinquē ꝛ pot̄ ip̄m intie ꝑ inscrā tn̄ ꝛ inueb' cois pot̄
suū cor᷒ facē indispositū ꝛ sic recedē sicut faciunt occidēte
se nullo mō indispositū ex se pot̄ facē dispositum.

¶ Sequit᷑ qīta ptin̄ ad ꝯ̄iuctū ex core et aiā i hoīe ꝛ erat
vnū ptinēs ad hoēz dampn̄tū. pīa tn̄ a ptin̄ ad hoiez
inatore ꝯ vnū erat utr̄ cessacō motus celi post iudiciū
eit tā incōrupcōis cor᷒ dampn̄tor ꝛ aīe q sic q cālit
nō est expte cois eo q illaz hē de tem i corruptibilitatis n̄
ex pte ignis. q nō impeditus qui facit ad incōrupcōm q
inse ē q g' incōruptū manz nō est n̄ ꝯ̄sten᷒ cor᷒ ē depndz
a motu celi g° ꝛ ē. ¶ ꝯ oīs passio magis fcā abicit a sba
n̄ sic vbus impediens ig's corb; dāpnator iniuriam infert
passionē g' si nō esz ipediēs abicēt a sba ꝛ sic finali cor
rūpet nō impedit quies celi q deficīs ē ꝛ sola ꝑuō g° ꝛ ē.
¶ Dicit aliqui suppo duos p'mos mōs imutacōis sup
expositos q oīs imutacō realis ad motū celestem reduci
ad motum p'mi motoris mediante quo uirtutem motiuā
i fluit cuilib; mouenti postioi sine qua ꝑcitus nō mo
ūet n̄ aget ꝑ q celo nō moto ūl' reale imutari poss; ab
agēte ūli ꝛ io cor' hūana dāpnator ꝛ beator iuicē eēt i cor
rupta manē inetnū q sblatū est p'ncipiū mouēs ꝛ co
rūpens. s; in beatis ꝑ plenam sbiectōm cois ad aiāz ꝛ co
uum g'lie spālr ab oī corrupcōne p'ꝑ uabilē imutacōe a
intencōnali q reducit ad n̄ imutatiui intencōnale sic imu
tacō realis reducit ad n̄ imutatiū reali. vn̄ pot̄ eē celū imu
tari ꝛ si stet ꝛ nō ip̄o stāte vn̄ poss; fi' imutato i tecōnalr ꝑ ipm
ꝑ q cor' dāpnator nō imutabitur reale. s; i tecōalr tn̄ ¶ Q
stāte celo oīs motus excepto illo q fit ꝑ imutacōm itecō a
lem cessaret. f'm est oīa stante c' celo si g'ue eēt sursū nullo
ipediēte descēsum. Impole eēt i ꝯ̄geste q eēt ꝑpetua viole
ta quies sine a co inferēte uiolēciam q̄ f'm est. descēdēt g°
a stāte celo nō ipedire a suo motu ꝑ g'ssimo. ꝯ q̄ dicat
aliqui q isti motus eēnt i uacuo sit aiā q'rpuēt
vniū inhora status celi sp ꝛ inetnū vniēt ūlr. sili si
eēnt inēta mortua cadaūa ip̄or inetnū manet i cor
rupta eād ide qua cor' dāpnator. s; g° mot᷒ q reduit p'n
nō eēnt stāte motu ce. ūat᷒ mot᷒ tn̄ q hēt p'n suffi
ciens ut posset eē si staz celi ꝛ h max qn̄ mot᷒ nō cā
tur a uirtute q̄ adeftū ūtutis ē mo ē motus corrupcōs
ꝛ h max qn̄ cor° est sine gn̄ōne. Cum ē sit ꝯ̄curit ūli
gn̄ō ꝛ cor° ages ꝑ se g'nat corrūpit aut̄ pactus q idu
cit ꝯ̄riam uirtutē illi qua ꝯ̄suabat q corrūp' ꝑ e defectū
corrūp' ꝛ sic po᷒ ꝑ defectū ꝛ uirtutis sbtractōm q̄ alicē᷒ po
ip̄ssionē. sig' a ad hec sufficiēs ē ꝑ q dic' phy. ꝯ to phy
q n̄l fit n̄ moueā corrūp' a ꝯ n̄l mō ꝛ n̄l genā n̄ ꝑ trās
mutatōm ab alio corrūp' a ad ꝛ si ad hec aliud alio re
cipiat trāsmutacō; ꝑ motū q n̄l fit ꝑ se n̄ corrūp' pact

aut ipui fit gnō . f p uirtutem mediante motu impssa;
passio pp q'd dic phs dictum muta' ois nā remotiā est z
magis p se corrupcōis cā q' gnōnis destrutiui est ē est
mutaco p se gnōnis q' i ipius eo b actus tc pq' q'ā
dictū ē . sig' aut qe quia g' celum p se suo motu ē cā
gnōnis uim genatiuam p motum influendo corp' q' fit
i mich . ut ex aquo moueat' q' i si staret tc . nō possz fi' mo
tus gnōnis q' nō esst ius genans possz tū fi' corp' i h nō
p se i moues ex fiet tū suffic' p defectū uirtutis ōsuat
tis uel imixta est nō cm solum fi' uirtute celi gena
ti . sz q' post gnōm ōsuata s inesse p uirtutē eiusde
i hx quousq3 uirtus ōsuās oio deficiat sbcta i tc se
corp' nō ex uirtute agete . sz pp' ex uirtute deficiēte ut nō
fit in ch corrupcōne querenda causa positiua . sz pocius
negatiua . vn phs b o de gnōne assignās cam otinue ge
nōing i corrupcōius mixtor p o o t q'lites actuas i pas
siuas altantes in' ce p se causas hor mag gnōnis ū in
strales q ad huc min' q' insitiles sic dices pos attribuit
pp quas genant valde organice ausferētes cam q ē sz
ips cum vi aut igins sic motus pati quo ce si ualde
i maxie facit i mouet ignis sz quo mouet nō intet
qui cetius q' organa sup illud quo mouet nō uitet dic
aut ōmcatas nō faciut n' ages ing' instri nō agēs vm
aut ōincatas nō faciut ... q' iuitem' in qualz dā q d
o destruit p' ages ab a ceatibz . q' iutem' inqualz dā qd
magis sut agen q' q' digna sut vim cōrupat q' uege
tient qua pp nōce est si gpient res ut hāīt agēs q'
faciant ea p tēprametū n' instrumenti e' nō mouet si
ue artis i ōmouebit ad genacōm tm ig' ig' q' nō
mouebit ad corrupcōz tm . Dein phs ōtinuo terciat
gnōm fi' p p'mo moues te bauep q' genabile i corrup
i h motib; gius p vuam . s . gnōnem q' ducit genans
vim genatiuam i ōsuatiuam infendo p'ham corup
cōm vim genatiua i ōsuatiuam subtrahendo dices sic
qm ū sumitico que e b allacōm ptetua est nōce ē ige
natoz ee ōtinue q' adducit genans i allaco p ma cā ge
nacōis q'm a' ōtinua est tes; gnō i corrupcō d' tēm
ce allacōm gnōnis vna quid' ente allacoē nō ōc fi' ā
bo . q' ōia sut id e' sut se hūs pp id inatū est facē quo
cē gnō erit sp aut corp' oz a' m' tos ee motus i ōios a
i allacoē aut inequalitate ōioz e' ce ōa . Jō q' nō p'ma al
lacō cā est gnōnis i cōrupcōis . sz que cē obliqui celm
i hac e' i ōtinua nō est i moueri duos motus nōce ē si
sp eit ōti' gnō i corrupcō sp ad moin ut nō deficiant tm
mutacōnes duo aut ut nō altm ōtingat solū ōtum
uitatis quid' g' totius allacō cā psencie uo i absencie i
eliuacō ōc ē quiz lōge fi' q' az ppe inequali uo distācia e
qualis erit motus . Quo cē si aduemendo ppe ce gnat
i recedendo i lōge ce id ipm corrupit i si in ultociens
aduemendo generat i multociens recedendo corrupit et
ōioz ei ōia esse i meq'u tempore corp' i genaco que b
ū io i tpē vita vni' cuiusq3 uniū i h ē i h deciat oim' est
ordo i ce tpe i uita mēsatur p sto nō tm cad' oius . sed
hz quid' uniu illi uo maiore hus gd' ai'm' . hus q' minor
alius minor p pod' est mēsa appet aut sm sfin q dcās
vitem' ei qui aduemete sole gnō est . zecedēte q' diminuco
i inequale tepore altm eqle em tpē corms i gnōms illius
que est sm u' . sz ōc mltociēs i mora corupi pp ad in cem
ōfusionē . Ju eq'li c' ente m i uō u q3 cad' nōce est i g i ōt
inequale ce bas quid accioces has uo tardiores hnt ex
tum inegrū ut mag' appeat declacō mā iā seq' appli
canda ad ppositū nrm . Rotandum est g' ad hu' hē plam
orem meliciu q' p podus id est q' modulacō armonica
amotu armonico celesti armomate in p'ssa siue iflura
i fioribz aūs i p'ms motuus ad forz inmi principz max
mixtoz i i ul'z p'pue mite cui atq' mēe i i mēe b eas
dem fora ōsuacōm q' armonicam iem appllaut au'o
is ōtēpamētu i ōmisti sut celestes truh tm oim eozū
nō sut nisi duo motus ut uult phs . 3° me' 8 . ad
planes i planes motus q' aplanes q id est q' ordi
natus ē motus p'm mobil' qui dz diurn' i pcedit
ab oriēte i occidentē sup polos mūdi b' crculos eque
distātes quoz medius i maxim' est equinoctialis
i uiffit secū ceteros orbes inferiores i stellas que sut
in eis i solē i ceteros planetas i os stellas fixas ieo
ut oīs gdius toci' orbis ab oriēte in occidētē . mo
tus q' planes quid' id q' erraticus ē motus . vij
orbiū . vij . planetaz ab occidēte in oriētē ō motū
p'm mobil' i in crculo signoz sup polos i odiaci
qui distat apelis mūdi tanta ab inferioz archiar
chico q' asuprior archico . p . xxxiij . g'd' . i xxv . in
muta sbquo tuelo motu forcōrem p'm mobilis
motu captus feruntur . vij orbes planetaz ab ou
ēte in occidente pp q' stelle mote in illi obliq' moue
tur . t' poloz mūdi . 8 . ab aq' iter' ut ab aquilone
i in diem i eq' . b q' sol mō capricorno in cancrū i aq'
pp q' dūr stelle erractice i eaz mot' d' erractic' i pp
illoz mot' dūisos mobil' p'um ab oriēte in occidētē
i planataz eōio ab occidēte in oriētem . dix phs q'
oz mot' ee ōios pp q' mot' pos planataz a' in recto
i eq' dixit q' oz mot' ee inequales ut sit disiunctiua
artis utq3 ei diuisitis req' q' ut dic ōtinuacōnis b
genōm i corrup' cā ē ōietatis inequalitatis mo
tus in obliquo sui declium crculo p q' gnans moe
pius mō absens i q' b q' phs dr in sequentibz l q' sicut
8 motus pies nōce est ut sit pies motores i q' oā
mota aliquo mō mouet' eod' motu i ē motus di
uinus nōce ē q' oz motores ōtineant sb uno p'mo
p'o mouēte q' ē i mo le i ingenale i ieternale istis aut
duobz motibz q' diūsimod' adducit sol p'cipue que
p'cipue est gnans pp q' de sole poci' dedr' ce' q' d' aiā
qa stella i 8' planete alij adducit ōtēpantes altu
tem solum ad uariam i diūsam gnōm diuisimod'
eli mē se tusimitant' inē se i sius accidibz ōmiscet'
ad inicē ad gnōm mixti q' sole illius capricorni de
cedente uincut ela inferiora i qn ascēd' b sius cancrū in
apiut inicē ela supiora i sic sp tusimitans' inicē
i in mixtū diūsi d' i ceularit' q' eū adducat gnās
q'cuq3 cē gnant' eq' cē corrupūt' q abeu ab ducat'
gnans aut h nō solus appella' sol . sz sit p'cipue n'
q' planete q' ipō . sz q' oius ōstellacōes stellaz fixaz
b q'cuq3 dectiata oiū illoz ōcursima appinqcōz et
i remocōz sic e' nō solus est cā gnōnis sz p'cipue sit
geniams in eo q' oz stelle illustrēt a sole sca' n' so
lus sol accessu suo i recessu p obliquum crclm i de
clinē facit p'podū sz p'm' ipm faciat sic p'u' ge
nat q' n' deleret ali nata i hieme . sz tm inesta
te et nata in estate statim debet corrupi i hyeme
q' ulti' p'pod' aut duracō p tusliz aūū q' in eū fes
te finē est . sz gnōm i p'podū ōsuacōnis genati in
eē faciut oia p'dcā sic cē q'cuq3 gnatū in a' hora
ceta b ordineq' i' que hnt inē se sex signa de ascē
dēta b oz ca cū orbz planetis i stellis q sut in eis i ecia b ez
q' q' bnt ad a' sex sig' opposita q' orbz planetis q'
planetis stellis que sut i ill' ex orbz ē dcās b q'z oez
.vij. uia situs ōtēpa' ad aliq' genanda a' i a' sz
aliū i aliū ordinē . ita q' vna uirtus b vnū ordinē
alii nata est genare alia q' a' situs nata ē gnā
re b ordinē aliū i tē cad' nata sit genari b uirtute
ōtēpatas diūsas b diūsos ordines . aut b oz . fortior
tm est uirtus illa b ordinē vnū q' b aliū i b fortitu
dinē illi' uirtutis alis fortiores sut genati i vna ho
ra q' in alia . ita sz ista ess diūsitas ex pte ine' ex
q' gnā' . nā q' sic vnū spēi oiū genatoz uni' spēi
i vna hora ē cad' p'pod' . sz q' diūsitas ē disp'o ine

ex qua generatur diuisi et in vna parte est oledicator et re
ceptibilior uirtutis celestis et in principio mete. Jdeo non genera
tur in eadem hora eiusdem fortitudinis nec eiusdem periodi
sunt esse g ea periodus cuiuscumque dicta fortitudo uirtu
tis stellarum que sunt in sex signis incipientibus ascende
hora generationis consistere debilitate nec sic h enim aliquorum
periodus habet esse dies vnius tantum ut aliquorum piscis qui dicitur
fimerum eius g quo ad totam speciem et omnia indiuidua
eius perficitur in vno die artificiali et similiter omnis eorum in noc
te artificiali. vnde in eodem die artificiali in quo oritur et
moritur nec est natus generari in constellatione tam debili
uirtutis et est in tam debili receptibili in passionibus
ab illa uirtute et sic huius modi aliorum periodus est annus
aut plus aut minus et h sic quam totam speciem et eius indiuidua
quia et sic diuisa indiuidua tamen quia alia indiuidua eiusdem speciei
nata sunt nasci in hora constellationis alterius uirtutis
et ex in alio et alio modo disposita et sic periodus est maior uel
minor. sic quod fortior uel debilior est uirtus celestis a qua generan
tur et sic quod minus est receptibilior uel minus receptibilis minus
et sic quelibet stella fixa et erratica et sic i[llarum] sex signorum
ascendentium hora generationis operatur ad rei generationem et ad
eius perfectum et quelibet stella fixa et erratica sic illarum sex si
gnorum oppositorum incipiente descendere operatur ad eius defectum
et corruptionem et sic h uult philosophus quod horum omnium sit effectus. sed
intelligentes quod operatur ad corruptionem paciens et h dicitur v
no modo. quia ex ui illius ad generant. sic quod nata sunt genera
ri. alio modo quia per h quod h stelle cum huius signis adueniunt abdu
cuntur omne que conciant cum generationis et per abductionem substrahe
tur uirtus et debilitantur et per continuam elongationem perfecte
substrahitur per defectum eius corrumpuntur et quia equale est tempus aduc
tionis talis generantis usque quo fit imperfectione uirtutis
qua perficit generatum et abductionis qua deficit. Jdeo dico
sic tempus equalem est tempus generationis et corruptionis quia primi sig
ni signi ascendentis in hora generationis qua incipit esse s
forma generata usque ad sextum inclusiue computatur in regno s
generatione computando rei perfectum primo. uel septimi signi cum incipit
ascendere usque ad xii inclusiue computatur rei corruptio sub corruptione
computando omnes eius defectum sunt a[utem] isti temporis equales sic illorum quartam
tum temporis elabitur ab ascensu septi usque ad primum .i. g. ab
oriente ad taurum et geminos et cancer usque ad librum
tum est quantum ab libra per scorpionem et sagittarium et cancer uel
quod ad arietem et sic sic h tantum est periodus cuius quantum est eius perfec
tus ut sic perfectus est triginta annorum alius eius postea defectus
eius est aliorum xxx^ta annorum et est totus periodus uite illius
lx annorum. potest tamen attingere etc h impedimentum uel in tempore
defectus uel in tempore perfectus uel in utroque ut per uariationem religionis
et regimen malum aut aliquorum h et sic continue in perfecti
cius uel tardius deficit. sed uel per gradus non potest et tale im
pedimentum computantur dicit philosophus sub confusione et inequalitatem
et indispositionem eius ad recipiendum impressionem autem
te certi an generationem et impedimentum ad continuandum eius
actionem post primam generationem et cum sic dictum modum scilicet uirtutis
signorum et constellationum in tali generatione et in receptibilitate
possit per uostitate elibus generati durationem similem quam tamen per
actus possit impediri ut dictum est et similiter paciens possit im
pediri per omnimodam ineptitudinem in dispositione possit impediri cum licet
generabilis generatio et quod dicit philosophus in decem futurum non cum philosophis
generari futurus est non incedere non incedet et sic generabile in uia
necessitate generabile non ex propositione si uirtus celestis inmineat
in dispositam. sed tamen omne corruptibile necessario corrumpetur. quia necesse
est quod periodum ad finem uenire ad quem peruenit cessante
influentia conseruante per continuam generationem necessario corrumpitur ge
neratum et accidit corruptionem quod ex corrupto aliud ad ge
netum aut si plus per ad actionis totus ad delere. sed substracto e
omnimodum uirtutis conseruatiue et si non sit cum agentes statim
res plus generata corrumpitur nec est in h dicta sed successiue sub
trahitur quousque perueniat ad finem periodi uel ut tamen et h per
aliquam molentiam fieri etc generatum ut cum subito in sic dicitur

pointa ui non potest formam recipere sic nec facta in dispositam per
eam conseruare uel per aliquam transmutationem etc celum a quo uirtus
influitur que est cessatio a motu et ideo dico descendendo ad
propositum quod si celum staret omnia corruptibilia statim corrumperent
ut sunt omnia mixta. elementa autem que ex se sunt incorruptibilia in toto in
corruptibilia non pacientis quia sunt in propria ad formas alias elementorum et mixtorum
ideo cessante actione generationis quod est est melius in uirtute
celesti cessabit et generatio et corruptio elementorum. vnde quod ut philosophus loquitur de
elementis quia vnoquoque corporum in propriam allato regionem in infinito
tempore non distat corruptio. omnium .i. g. aeris ascensus et aque descensus
ut scilicet aer non descendat ad locum aque nec econtrario et ideo philosophus
substracta h est que ad inuicem transitio si est unumquodque manet in
sua ipsius regione et non transmutare ad id quod propter est iam uiis
dissentissent transmutatur quando g pallacioris duplicem quia
ac transmutatur non g manere nullum eorum in illa regione
ordinatum est. g transmutatio vnum elementorum in alio per duplicem al
lationem ea quia nullum eorum manens totaliter quietum in regione or
dinatum est g transmutatio vnius elementorum in alio per duplicem alla
tionem eam quia nullum eorum manens totaliter quietum in regione loci
sui naturalis. sed vnum eorum ascendit ad locum altiorem. g ab opposita
de dicta allatione nullum eorum transmutatur in aliud sic manebit v
numquodque eorum in perpetuum in proprio loco distans ab alio quod nullum
eorum sibi inhibit locum altiorem licet eiusdem contigentia se et contigua

Dico g bonum ad quem quod corpora dampnatorum aut beatorum non ma
nent incorrupta quia corpus ipsorum dependet a motu celi. sine eo
quod esse et conseruatio eorum usque ad finem periodi dependet a mo
tu celi. ideo cessante motu celi omnia subito corrumpuntur et in ela
resoluuntur quia illa cessatio motus finem omni periodo ponit
substrahit est sit omni uirtute quamcumque periodi posset substrahe
successiue. Et ideo sicut finito periodo necesse est quodcumque mix
tum corruptibile corrumpi et si nullum esset corrumpens etc quia id ac
cidit corruptioni et accidit illi quod corrumpit aut quod accidit corrumpi uel
corruptibili per quod corrumpens etc accidere eius corruptio ut iam dictum est. sic cessante
motu celi necesse est illico esse mixtum illico corruptibile corrumpi ut
dictum est. Si g eorum dampnatorum maneat perpetua uel in perpetu
um incorruptibilia oportet illa quereret aliam causam supernaturalem quod sic
quod aliqua certitudinem ex parte corporum beatorum est eos incorruptibiles
quia non solum numquam corrumpentur quod ad aliquid dicitur quod numquam
corrumpentur propter perfectam subiectionem eorum ad animas suas et
propter dotum glorie quod ad adam fuit non corruptus propter donum innocen
cie et donum originalis iusticie. Si qua omnia non posset cor
rumpi et esset omnia incorruptibilia sunt corpora celestia aut angeli ex
parte aut corporum dampnatorum in uirtute opinio tanti gregorii est
quod sic sit semper sunt et manet passibilia sic semper sunt et manet cor
ruptibilia. super eius Job x. nullus ordo libro nono morali
um dicit sic ordo in simplicius non est quia rebus in perpetuum
surgentibus quantitas non seruatur hic flamma que succendit
illuminat illic ignis que cruciat obscurat et quamuis illic
ad consolationem non luceat tamen ut magis torqueat ad aliquid
licet supplicia illa miseros cruciant et iam subsidium extinguen
tes seruat ut sic interim eorum puniat quam eius semper sin
tio cruciatus afficiat quia et ad finem per tormenta properat
et sine fine deficiens durat sic g timbus mors sine
morte finis sine fine defectus sine defectu quia mors uiuit
et finis semper incipit et defectus deficere nesciat. quia g mors pe
rimit non extinguit flamma comburit. sed neque tenebras
discutit quia in obscuritate cruciat. sed tamen est quod lu
men ad tormenta seruat ut ad consolationem gehenne ignis
supplicium nulla claritate candeat et ad dolores cumu
lum quos in odiatate non repsit diligit quam crucient
ostendat ad omnimodam horum declarationem tamen quod in illi dicit
sic quod pronunciam paritatis uite collis supplicia ordine
non habet que non sunt per omnia quia tenet quod sic probare
testimonium in sua expressione non possumus super est ut eodem
uiso doceamus tres quippe pueri succensis ignibus ligatis
manibus et pedibus proiecti sunt quos tamen res incensis uesta
bus deambulantes uidit non apte colligi quod mira distri
batione conditoris ignis quantitas non uisa uirtute temperata et

uestimenta nõ attingit ĩ uincula incendit scilicet in
ris et ad inferendũ tormentum flãma fringitur et ad
soluendum ministeriũ exarsit preter cõmunẽ ergo modum intelli
gere potest quod sicut ad illos pueros ignis seruauit secundum actum
oppositum qualitatem suam non comburendo uincula non serua
uit ad eam non urendo ipsos pueros aut eorum uestimenta
quamuis ipsa essent ualde combustibilia sicut et uincula sic et ad
dampnatos ignis suam qualitatem ex parte lucis seruat
non ostendendo eam que conueniunt cruciamentis non seruat autem
eam ostendendo illa que ostenduntur delectantur sicut
et que cruciant et consimiliter ad corpora dampnatorum ignis quamuis cruciat
ex parte caliditatis qualitatem seruat in calefaciendo non seruat
autem eam in proportionem organorum ipsorum corrumpendo nullo modo alte
rando nec formam corporis substantialem aliquid corrumpendo aut
armoniam illam quam anima requirit in corpore ut ipsum
neat in ipso. si enim seruaret suam qualitatem in corrumpendo
proportiones organorum quibus anima unitur corpori et quibus naturaliter
in ipso et exercet in ipso actum primum qui est esse sumendo per
suam substantiam et actus secundos qui sunt sentire et similiter intelligere
quantum non est sine fantasmate maior esset in eis et forcior
actio eius in agendo corpus. sed corpora illa habent tantam corporis
quod excedunt uires illorum et actio eorum in resistendo aut animam in
se continendo corpus a corruptione in conseruando et per hoc non corrumpentur
quia secundum philosophum de motibus animalium mouens et actione nichil quod fit per
quietem actiui et passiui nec sed est quedam proportio in
quietate actiui et passiui mouens mouetur et consumitur passiuum et qua
tuum quod mouens mouetur et consumitur passiuum et qua
passiuum quod agendo mouetur in eo quod est et tenetur se ne ab
illo consumatur et sic quod superexcedens optime in equalite
excedentia impossibilia sunt ad inuicem. unde quia non seruat su
am equalitatem in corrumpendo tamen non sic conseruat eam in cale
faciendo. ideo mens est summa inmutatio secundum genus tamen sensus
tactus in excessiue calefiunt quia sunt ne passibilia a
calido igitur et quia in eis manet proportio organorum inde ca
est et mens obtinet summa inmutatio et grauis inmutationis et ex
cessiue inmutantur organa secundum speciem calidi et et hoc ideo est
mens summa inmutatio secundum tactum grauius inmutationis et per
fectissime sentiunt caliditatem ignis et percipiunt lesionem per
calefactionem excessiuam et proportionem que debet esse corporis
ut mixtum est ut calidum et frigidum et humidum et siccum et ex il
la perceptione quanto affliguntur summo dolore et cruciantur et
ultra uires ideo quod possent sustinere circa suam corrup
si ignis seruaret suam qualitatem suam sicut in prima
dum tamen essent corruptibilia sicut et sunt passibilia et ei
potius corrumpentur quam persistent in tormento tanto per
tenente extrinseca immutatione et est in tanto ergo quod nec ma
neret corruptibilia sicut et passibilia aliter et non dicent
quod ignis per unam qualitatem seruat. tamen et non seruat
sic ignis ex parte lucis seruat qualitatem suam non ostendendo
captiuitatis ea quibus consolentur constat enim quod hoc fit
per miraculum et uiris suspensionem quandam quia ita sunt
ostensibilia quantum est de se ea quibus consolentur uteca
qui torquentur sed ergo fit per miraculum ex parte caloris quod
suspendatur eius qualitatis. ideo quod nullo modo oporteret ponere
in illa corpora essent ne corruptibilia sicut et sunt ne passibilia
et sic secundum gregorium. si seruarent ignis ex parte caliditatis sue qua
litatem secundum omnino ipsa corrumperet et stante celo et mob
giualiter motum et preter et modum fectutas omnibus
ueret stante celo. secundum in singulari aut gregorium et si motum
monietur celi et fieret nullus generatio et corruptio per illius se
qualitatis suspensione ignis nullo modo corpora dampnatorum
corrumperet quia tamen celum et sicut nullus generatio et corruptio per illius
se qualitatis suspensione ignis nullo modo corpora dampnato
rum corrumperet quia cum celum non agit nisi mediate ele
mentis suspensa qualitate celi quo ad actum corruptionis suspen
sa esset et actio celi quo ad eundem et sic secundum gregorium ille ignis
quantum est ex parte sua per primam de corporum consumatum in tantum corpo
rum extinguere quam seruat per suspensionem consimilis se ter
sit et excessus inmutationi secundum primam qualitatem
sed interim primat ut semper sine tali cruciatus afficiat
et sic et semper ad finem per totum perpetue et sine fine desit

durat. et sine fine intra durauit sub tali excessu sibi quod
hoc alias uere esset eam deficere et preter modum fit in
fernis mors sine morte et finis sine fine et defectus
sine defectu et per gregorium. consistens dispensacionis igitur
quo ad primam et qualitatem incruciatione corporum equaliter
passibilia inequaliter quia non secundum dispositionem passibi
litatis in corporibus sed secundum dispositionem in meritis inquantum dicit
enim idem paulo plus sicut in domo patris mansiones
multe sunt pro diuersitate uirtutis sic dampnatos diuiso
supplicio gehenne ignibus subicit diuersitas criminis quod si
gehenna quamuis cunctis sit una non tamen cunctos una
eademque qualitate succendit. nam sicut in uno sole omnes
tangimur sed tamen sub uno et eodem ordine omnes estu
amus quia iuxta qualitatem corporis sentitur quod possidetur calo
ris sic dampnatis est gehenna que afficit non tamen una quos
quamuis comburit quia hoc quod agit dispar ualitudo cor
poris habet illud exhibet dispar eorum meritorum. sed si corpora illa ne
sunt corruptibilia sicut et ne sunt passibilia ut uisum est per
gregorium. qua ergo uirtute maneant inquantum ab sed corporis ne
est ei aliqua multitudo uirtutis sed quod manet quod manet
mouens ut dicit philosophus de motibus animalium ut non sufficiat
dicere quod manet quia non adest corrumpens sicut dicit auicenna
infine de substantia orbis quod non est dicere quod terra quiescit perpetuo
in centro quia non habet mouens eam extra centrum ut dicit
iohannes gramaticus. sed quia habet in se uirtutem qua quies
cit in centro sicut et quo modo ad centrum ergo est ex ipso. oportet ergo
ponere quod sit aliqua uirtus potentia et perpetuo manet
constat autem quod illa non est ullus quia omnis uirtus corporis uirtus est
finis que ex se ipso non potest esse cum durationis infinite ut
dicit auicenna de substantia orbis oportet ergo quod sit supernaturalis et hoc ut
sola uoluntas diuina quia ipsa corpora conseruat supra semper in equali
corruptibilitate ut aliqua dispositione ipsis corporibus addita impos
sibile quod per omnino modo bene possibile sit deo conseruare in esse sicut et sus
pendere calorem igitur quo ad actum corrumpendi illa corpora
plane perfitemur. sed tamen ratio ad hoc quod corpora dampnatorum perpetuo ob
seruantur absque corruptione intelligere dupliciter contingit uel mi
raculum unum secundum uidelicet suspensionem qualitatis ignis ne corrum
pat alio modo in corporum perpetua conseruatione sub statu corrup
tibilitatis uel incorruptibilitatis. secundo ponamus quod aliqua disposi
ne dictis corporibus impressa que sit. et cetera. infirmitate illa
corpora incorruptibilia sed non inpassibilia. sicut etiam corpora sunt corpora
gloriosa similiter et incorruptibilia et inpassibilia non oportet ad per
petuam permansionem ab illo igne dicorum morum ponere ad quod hoc
uincendum miraculum quo sunt illa corpora incorruptibilia. secundum
enim melius est quod possibile fuit paucora ponere quam plura et quod
possibile est fieri per unum potius fieri per illud quod per plura et sic. non oportet cur
rere ad miraculum quod potest poni eque bene fieri per uiuencium in
tercede ad miraculum ad illud ponendum. fieri non est ponendus plura ad hoc ibi mira
cula quando quod corpora sunt in medio ad animam separandum per mira
culum maneat illud nunc incorruptum. sed hoc non per ad miracu
quam illud erat quod uerbum dei est incarnatum et secundum partes duas
hunc nec secundum animam racionalem et carnem assumpsit nunquam quod al
terum illarum dimisisset et hoc ne plura miracula ponamus ad a
liqua efficienda plures quam et unum. unum sufficit et sic uerbum ponamus
ponendus quod illa corpora per miraculum sunt facta incorruptibilia quam per
miraculum in sua corruptibilitate conseruata quia cum illo secundo
si non corrumpantur ab igne oportet ponere aliud quam ad hoc oportet ponere mira
culum aliud quo ideo ignis non secundum dispositionem corporum. sed secundum dispositionem
criminum corpora dampnatorum succendit uel per dictum consonum ad nequaquam
ut dictum est. nunc tamen restat ad quod intelligere et exponere gregorium
ut intelligamus ignem gehenne ex parte caloris non seruare
suam qualitatem incorrumpendo sicut in succendendo per calefactionem
corporum non quia aliquo modo suspensa sit ne corrumpat per se seu corrup
sit. quo ad hoc uirtus illa quo ad eandem dispositionem corporum non
potest sortiri effectum sicut non potest sortiri corrumpendi substantiam de
monum licet ipsos cruciat et dampnatorum corpora dicente gregorio et eum
spiritus angelorum atque hominum longe sit non dissimile. uidetur tamen
pena implicat quos uniuersaliter in crimine reatus ligat et quo ad
hoc est simile de corporibus dampnatorum et corporibus illorum puerorum. secundum quod ignis
ille sicut corpora puerorum non tetigit molestando per calefactionem nec

vtrum potius infideli de prima uel ex parte potius est subueniendum quam fideli extraneo

Q

eorum uestimenta per corruptionem. sed solummodo uincula sicut corpora dampnatorum ignis gehenne tangit per corruptionem sed solummodo per penalitatem afficiendo non est autem simile quo ad hec quia corpora puerorum et uestimenta que uere erant corruptibilia non tangebantur ullo modo ignis calore suspenso corpora autem dampnatorum que erunt incorruptibilia non tangebantur corruptione tamen passione et sic non erat omnino simile de ignis calore in non agente circa pueros et eorum uestimenta et eorum uincula nisi quia sicut uincula corrumpebantur sic et dampnatorum corpora patiuntur et sic corpora puerorum et uestimenta in nullo tangebantur sic et corpora dampnatorum in nullo corrumpuntur non tamen est simile quo ad hoc quia sicut corpora illorum et uestimenta non tangebantur calefactione propter caloris quantum ad hunc actum suspensionem sic hic corpora dampnatorum non corrumpuntur calefactione propter caloris quo ad hunc actum suspensionem immo calor gehenne agit quantum in se est ut corpora dampnatorum non solum sentiunt cruciente sed etiam si quantum in ipso est ut ad obsistere per sensum corrumperentur non non ut in omnibus quia licet sit quantum per dotem incorruptibilis sed non impassibilitatis qua est in corporibus beatorum ut sic per incorruptibilitatem eternum maneat et per impassibilitatem eternum cruciatur de ista incorruptibilitate dampnatorum loquitur Jeronimus ad mineruium alexandrinum de resurrectione carnis super hoc theodorus sic locutus est. oportet corruptibile hoc induere incorruptionem ut possit in infinitum perire uel in infernis uel celorum regnum perpetuum. diodorus carthenensis episcopus inquit si incorrupti resurgent mortui hanc dubium ad meliora mutari. Quod ergo uere fuit dictum et non omnes inmutabimur et cetera hoc uoluit intelligi quia incorruptio omnibus sit omnium inmutatio autem propria iustorum diuinam gloriam consequitur. Sed hic est sanctorum corpore et anima in melius inmutabitur tam ut tractatur omnium resurgentium de anima in melius inmutabitur ita ut mortuos omnium et sic asserunt hic mortuos debet intelligi peccatores quo resurgent incorrupti ut possint eterna sustinere supplicia que mea inhabiles erunt et non mortales et corruptibiles corpore dissoluantur sine fine magis agestit etiam sed de hoc non aduertit modicum tangit glossa super ad corinthios xv et in hoc patet quia quantum dotes illa et incorruptibilitatis in dampnatis habent diuine misericordie et sic sine omni corruptione in eternum inmutatione ista hoc in corpore in quantum inertium est uel in organo in quantum organum sed cruciatur per organa manentia insius reparamentis per certe leuiciam sensibilium summas passiones per informationes reales in calido et frigido humido et sicco manente tamen semper statu et organorum proportione per illam dispositionem que est quando eos non immutantur est possibile quia sic sine organo et ab ipso sensibili percipitur dolor consimilis in apprehensio intellectuali ex apprehensione et perceptione sensitiua intellectiui absque organo omni medio Ergo quod ad in primo articulo dicendum quia corpora illa non corrumpuntur non est ex dote quia dotem non habent incorruptibilitatis non ut in nostrum hoc ponunt sed solummodo quia non habent dotem incorruptibilitatis quo ad totum impassibilitatis autem si nullo modo habent clementia de uirtute sua et uoluntate mera ipsa conseruat corruptibilia sic tamen quia numquam corrumpuntur quia additur quia non habent manent incorrupta ex parte ignis qui facit quia in se est. Ad quod inmittit est contraria si ponatur manente celo per impossibile quia si stante celo ignis non haberet uim corrumpendi generando et ita per actiuis sic dictum est. hoc tamen possibile habere uim corrumpendi et absque motu celi quia corruptio non perdit per se ex uirtute celesti sed potius ex eius defectu et sic ex uirtute unum ignis possit corrumpi absque omni influentia ex uirtute celi licet ignis corrumpendo unum non possit generare ad absque motu celi et influentia eius uirtutis propter quod hoc dampnatis est parisius articulus iste quod stante celo ignis non possit comburere stupam et sic falsum est quod corpora dampnatorum manent incorrupta quia corruptio eorum dependit a motu celi.

Sequitur questio spiritualis pertinens ad hominem maiorem et erat unum continuatum pertinens tamen ad clericum quam ad laycum

capta pertinens spiritualis uel ad istos uel ad illos. primo enim unum erat utrum patri infideli in sua necessitate potius est subueniendum quam extraneo fideli. uidetur quod sic patri infideli subueniendum quia maius dampnum sequeretur de non subueniendo patri quia per necessitatem moreretur et in anima sicut moreretur extraneus autem fidelis non moreretur nisi in corpore tantum et maiori dampno potius est occurrendum. Contra fundamentum uere amicicie est bonum uirtutis secundum philosophum viii ethicorum sed ergo maius est bonum maiorem debet esse amicicia et ita maior dilectio. amicicia requirit correspondentem dilectionem sed maius bonum uirtutis est in extraneo fideli ergo et cetera. Item quia uelocior est in amicicia talis debet esse in amicicia carnali dicitur. sed in illa potius in bello inuadendus est autem bonus ne occidatur quam pater infidelis ergo et cetera. Dicendum quod debitum subuentionis in necessitatis articulo respicit non tantum dilectionis affectum quam effectum quare et si non ad esse dilectionis quo ad dilectionis effectum inquo maxime considerari debet quantitas debiti et obligationis quia magis maius debitum et maior obligatio potius est soluendum quam minus si ambo solui non possunt quia ergo homo sumne debitore patris quam infidelis iure diuino et obligatione diuini precepti que numquam per infidelitatem soluitur non sic autem fidelis extranei. Ideo simpliciter dicendum quod si ad non obstante sine alius existentem se habentibus in omni necessitate potius subueniendum est patri infideli quam extraneo fideli. Dicitur ut non propter deinde quia ex inde contingit ut precedit prima ratio quia tamen in nullo casu potius subueniendum est extraneo fideli quam patri fideli quod falsum est ut infra dicetur sed propter maius debitum quam maiorem obligationem distinguendum est ergo ut incarnatus quo consulatur. Nam falsum est in casu quod pater infidelis aut eger subueniendo ne impaciendo defectum in cibo potu uestimento aut huiusmodi propter peruersitatem malicie in extremo infidelitatis effectum in eternum blasphemando propter quod oportet ipsum morti uel incarceratum uel in bello contra fideles dimicando et per hoc necessitatem mouendi incurrendo non ei subueniatur omnibus indigentiis potius sustinendum est patri infideli quam extraneo fideli moribus indigentius. Ideo potius subueniendum esset extraneo fideli hoc enim casu subuenire patri potius fouere eius maliciam quam subuenire et sic precessit obiectio. Sed Jeronimus enim uel consilium locus xx ei dicens ad corinthios x venim separare hominem aduersus patrem suum et de decimo qui reliquerit patrem suum et cetera. Ideo hoc enim minus propter deum reliquid quia magis tenetur primitati diuine non quippiam humana. Contrariis illi respuendum est sic contemptuenda est humana auctoritas quam diuina maior et uere auctoritas humana quando contrariatur auctoritati diuine. Ad primum dicendum est in isto casu propter quod maius dampnum quod possit inmutari si patri infideli permittit non quod dico non est in hoc casu potius subueniendum patri infideli quam supersimile dictum est quia si uiueret amplius deterior fieret et deterior moreretur et sic ex hoc non incurretur maius dampnum sed potius minus licet simpliciter per se maius dampnum sit mori uiuum in anima et corpore quam alteram in corpore tantum. Ad ii dicendum quod dicit per amicicia quo ad actum consimiliter dico uel dico quod magis obligat diuinum preceptum patri infideli quam extraneo fideli sicut non fiet obstantia propter nimiam maliciam ciuilem potius subueniendum est extraneo ut in quo patri quantum dico dum simpliciter amicitiam eiuslem oportet dimittere potius patrem occidi quam extraneos quia hic locum habet tantum de patre fideli quam infideli ut hoc quia si ciues haberent iustum bellum patre bellante contra eos et repugnante insistentem et sic de eo consimiliter. Et est aduertendum quod si quis generaliter proponet an magis iste potius sit diligendus pater infidelis quam extraneus fidelis distinguendum esset ut iam per ordinem est in questione de dilectione et affectu et etiam secundum distinguendum esset. ad esset in eternum tamen plus diligendus esset extraneus fidelis quam pater infidelis sed quia in hoc sensu intelligitur omnibus qui dicunt super causam domestica si bona sunt magis fidelius sunt proponenda ut notatur de xxx dicto super aliud capitulo filii.

Sequitur questio de hominum diuersorum pertinens spiritualis uel ad laycum. Primum erat duo pertinens spiritualis ad hominem laycum et ad clericum et erant duo pertinens ad hominem laycum primo uerando primum utrum layci per necessitatem tenentur officiales uexantes personas clericorum que cum ei uoluerit eis obedire sint excommunicati. Secundo incidendo primum utrum in lege noua liceat iudicare secularem occidere quemquam pro solo facto.

Circa primum arguitur quod illi laici sint excommunicati quia extra de sen. exco. noverit dicitur quod statuentes contra ecclesie libertatem sunt excommunicati. Illi autem contra eam in sic faciendo contra clericos et eorum libertatem pugnant. Sed contra quod magis est contra etc. Contra potentes illi clericorum laici sunt iniquius inire potestatem et sic licet eis facere pro licito. Ad secundum nemo est excommunicatus contra etc. Dicendum quod quando autem querit de excommunicatione canonis pro iniectione manus violente in clericum vel alio quocumque debito. Si primo modo dico quod propter illum canonem ex tali facto non sunt excommunicati quia talis canon loquitur de iniuria illata clericis in personis suis tantum. Secundo modo tunc distinguendum est de causa excommunicationis et alio. Nam vexantium autem vel vexant parentes clericorum ut cogant clericos sibi certe se ipsorum iniuriam in illis in quibus non debent esse iudices eorum et ne querant ecclesiasticum in talibus. Preterea est parentum clericorum in isto casu dico quod sunt excommunicati. Audiant tamen illam extra legem et expressius eodem titulo contra quem et expressione auctoritate [illegible] et aliis et contra nullum aut vexat eos pro aliis causis puta [illegible] iuri [illegible] civibus suis aut [illegible] in isto casu eodem vel consilii et si forte generaliter precaverunt quod non sunt excommunicati dicendum est eo quod pro tali facto non sunt excommunicati nisi directe vel indirecte infringunt libertatem ecclesie per hoc patet ad obiecta utriusque partis.

Circa secundum arguitur quod in lege nova non licet occidere [illegible] pro solo furto quia hoc non licuit in lege veteri quia ibi taxavit restitutionem pro una ove reddentur quatuor et pro uno bove quinque boves ut habetur exodi xxii. ubi dicitur quod si non habet unde reddet fur vendetur et de precio suo satisfiet. In lege autem nova non debet observari maior crudelitas quam in veteri quia illa erat lex timoris, ista non est lex amoris dicente augustino contra adimantum brevis differentia legis et evangelii timor et amor. Sed contra etc. Contra est consuetudo observata in ecclesia. Dicendum quod pro nullo delicto quis morte puniendus est dummodo tamen potest aliter corrigi quia semper pene mitiganda sunt. Modus de est dummodo tamen potest aliter corrigi quia semper pene mitiganda sunt mors est ultima penarum est propter quod dicitur in auctoritate ut nulli iudicium sit contra iustitia [illegible] membrorum abscindi aut propter furto nolumus et ex omnino quod licet membrorum abscindi aut mori sed eum aliter castigari. Si tamen aliter corrigi non potest aut morti sed eum aliter castigari quia mors ultima pena qua sic castigari et per hoc mors ultimo iudicetur que ultima est mite quia sicut castigari sine ulla agere correctione quia est morte furum plectendum sine ulla correctione que est sine plectendo sive igitur est quod ut dicitur xxiii. ca. q. v. expedit sine plectendo sive ig se est quod ut dicitur et propter hoc solum bonum agitur ut inter homines corrigatur. In causa quo [illegible] incorrigibilis inventus fuerit. Secundo aliud causa tertia dicitur sicut in incorrigibilis inventus fur loquitur aliud causa de dicitur sicut a iniuria in infectionis a potestate illos puniri in eo quod in alium sicut habet curam in infectionis et potestate illos puniri in eo quod in alium sit et habet causa ut occidit duo in se dicitur utrum bonum occidit iniuste est dum causa ut occidit duo in se dicitur quod ligat in pro iudicium excepte facit quo quis occidendus est. Sed quod ligat in pro iudicium excepte occidit quod in corrit appareat pro de aut proxima causa excepte occidit quod incurrit appareat pro tantum dat furtum causam occidendi et est directe contra legem naturalem patria propter datur furtum causam occidendi et est directe contra legem naturalem humane societatis dicente tullio libro 3o de officiis homines hominis humane societatis dicente tullio libro 3o de officiis hominem magis est contra naturam quam mors vita tolli modo suum commodum augere magis est contra naturam quam mors vita tollere. Id autem non pati ut alior spoliis nostras facultates augeamus et sic unde non est dicunt fures tamquam membra putrida abscindi de cetu humani generis et morte plecti. Debet autem decorum dat causam occidendi quod tollere esse ad remedium. Qualitate autem iudicandus est fur ex humanis presumptionibus quantitate intentionem hominum scire non possimus presumptionem a tali accipitur vel ex magnitudine rei quam furatur vel ex assue ne furandi propter quod quis sic furandi actu diffamatus est tamquam fur est et reprehensus. Sic furandi actu diffamatus est tamquam fure est reprehensus est contra totius humane que prohibent fures simplices occidi pro furto ut humane que prohibent fures simplices occidi digestum est super hoc unde precipiunt fures famosos occidi. Digestum est super hoc unde precipiunt fures famosos occidi digest. titulo de penis contra famosos propter primo lex moysi que in moribus tu de penis contra famosos propter primo lex moysi que in moribus furtis ordinavit talionem maiorem prohibuit sed pena sanguinis sive mortis extimebat quod res futura maiori [illegible] ideo similiter ideo eius meum possessione erat propter primo dicitur exodi xxi. Qui furatus fuerit hominem et vendiderit eum convictus noxe morte moriatur propter secundum achor lapidatus fuit quia propter sacrilegium furando deo consecrata. Unde morte eius legitur Iosue vii. quia ubi dicitur quod turbasti nos exturbet te deus in die hac lapidavit eum omnis populus quod est quia quod furatus erat de pone dum erat. Dicit Iosue vii. fit cunctis hec anathema et omnia que mea sunt quicquid autem auri et argenti fuerit et vasorum et eneorum ac ferri domino consecretur repositum in thesauris eius de hiis autem ille furatus erat pallium coccineum et ccc. siclos argenti regulam quoque auream ut ipse in confessus est Iosue vii. Sed propter primo quod in lege moysi pro furto nemo occideretur et est similiter ideo dicendum quod unum est commissio in moribus in quibus statuit talionem. In maioribus autem ideo tamen talionem dimisit ipsum morte replectendum secundum consuetum legis. Non sic autem modo idem relinquit lex evangelii et hec non tamen in minoribus sed etiam in maioribus in quibus penam talionis statuit et hec erat legi evangelii contrarium secundum legem moysi illa enim habet de ceteris operis et affectis a rebus temporalibus et inferendam ad eterna que pro propter puniuntur spiritualibus hominibus lex vero opera propter formis non docuit sed secundum augustinum de sermone domini in monte docuit que tamen inchoatum in perfectam quod iustitie unde et temporalium rerum amorem prohibuit a ea custodibus suis promissa tamquam hominibus carnalibus qui non dum erant ydonei perfecte iustitie et ad spiritualium bonorum promissiones propter quod furtum quod prodit ex inmoderato temporalium rerum amore magis detestandum est in lege nova quam in veteri propter quod in minoribus ipsam prohibuit furtum absque pena sanguinis statuens penam talionis in rebus sicut quod prime in ad homicida indulsit homicidis civitates refugii lex autem nova quantum nullum furtum punit vel homicidium nec penam talionis statuit furtis minoribus nec civitates refugii prohibet homicidis propter quod non est contra legem evangelii propter furto quoque occidere secundum certatum modum et inquantum quia civitate homicidium ad occidendum excepto licet hoc fit contra legem propter quod licet in vitalibus sed nova lege occidere pro furto propter quod non licuit occidere secundum legem moysi. Quod autem assumitur quod durior esset lex nova quam vetus quod esse non debet dico quod nec est si ipsa dictaret furem esse occidendum quod in nullo casu sed docuit in quo correctionem expectandam docuit et neminem occidendum quousque incorrigibilis inventus esset. Nemini igitur etiam adit qua nullum statutum de occidendo furi dicit sicut nec talionem reddi statuit in quo ad statuta sua lex moysi apte crudelior fuit quam lex nova ut dicit gregorius lex moysi rebus corda delinquentium mansuetudine potius quam rigore correxit per legem quippe deus rigorem tenuit cum dicebat si quis hoc vel illa fecerit morte moriatur sed in evangelio rigorem abstulit qua inducit per mansuetudinem omnibus. Unde lex nova nec in penam mortis infligendam solummodo usum et consuetudinem legis nec observandam relinquit ut crudelitas in hoc non lege evangelii sed potius legi nature imputari debeat que in hoc maioris iustitie quam lex moysi erat propter quod sub lege moysi contra legis evangelice propter naturam quia in qua primo impleri debent nouis supervenientibus temporibus in qua veterum consuetudinis antiqua priorum et vetustissima veterum contemnetis auctoritas sicut pena furtis taxata in rebus et hoc satisfaceret sicut pena furtis taxata in rebus et hoc satis generata sicut pena furtis taxata in rebus. Non grandis est culpa cum quis furatus fuit ut esurientem impleat animam deprehensus quoque reddet septuplum et omnem substantiam domus sue tradet et liberabit se per hoc insinuans quod adveniente tempore perfecte iustitie pro tanto liberari non debeat sed ipsum occidere.

Sequitur pertinentia ad hominem maiorem clericum et etiam duo spectantia pertinentia ad clericum religiosum et plura alia pertinentia ad religiosum quam ad secularem. Primo illorum duorum erat pertinens ad votum simplex utrum videlicet quod vovit intrare religionem secularem liber est intrando laxiorem intrare religionem.

Hoc erat pertinens ad votum sollempne utrum de religione privilegiata quod fratres eius non possent transire ad aliam religionem equalis artitudinis aut maioris fratres alterius religionis que non prohibentur esse maioris arctitudinis. Sed potius minoris possint recipere ad suam religionem fratrem professum in illa religione privilegiata.

Circa primum arguitur quod qui vovit intrare religionem arctiorem liberatus sit a suo voto intrando laxiorem quia per hoc implet votum quo ad tamen cetera religioni quia illa minori religi-

one obseruantur et per tale uotum non uidetur obligari ad
plus quam secundum dicit essentialia religionis ad alia enim
obseruanda solum obligatur per professionem. Ergo qui non implet
integre promissum non est liberatus a uoto. Item talis est
quia duo promisit et intrare et eciam remanere quod non
habet uel enim concessum est quia et iste non solum uouit in-
trare religionem sed eciam religionem in qua tales sunt
obseruancie quales non sunt in alia et secundum quas diuer-
sarum religionum professiones distinguntur tunc enim uo-
torum principalium sollempnitas in quibus religio
ne obseruatur. Ergo ille in uoto suo promisit duo et
intrando religionem laxiorem non soluit nisi unum et
uoto suo non est liberatus nisi super hoc dispensacionem aut li-
cenciam obtineat competentem et hoc magis est si quis in-
trare uouit monasterium ex religionibus hiis quibus locali-
ter et temporalia nomina et in multa distancia sunt distinctorum
monasteriorum non soluit promissum intrando ad sicut
exemplo ut qui uoluit intrare monasterium ordinis
sancti benedicti apud sanctum dyonisium non soluit promissum
complete intrando illud apud sanctum germanum et si sit
faciat ordinis siue religionis simpliciter et in hoc deo non
satisfaciat monasterio tamen fecit suam promissionem
nisi uelit remittere promissum quia ad nichil habet ex il-
lo promisso id monasterium quod non habet ad. Secus autem
est de religione in qua diuersa monasteria uel sibi ap-
parent. Sed quodcumque habent commune est toti religioni et singu-
lis fratribus eius ut quicquid habet singulis eorum in locis suis
monasteriis tenetur habere in locis aliis propter quod in suo
promisso nichil plus iuris habet in illum acquirit unum
monasterium quam ad propter quod uouens intrare unum siue omnino
intra illius potest intrare aliud et soluit perfecte promis-
sum ut contingit in religionibus fratrum minorum et predicatorum.
Ad argumentum in oppositum quod sufficit liberatus est quia ex signo
soluit promissum quo ad essencialia in uotis dicendum quod non
est uerum quia ille non soluit promissum substitit religionem in
ea uoti essencialia obseruantur sed in ea talibus obseruanciis
obseruantur et hoc amplius est si eedem obseruancie con-
traducuntur. Postea tamen non essent eas omnia equalia omnia
sicut non sunt diuersis monasteriis in eadem religione
quibus ad hunc non satisfaceret quo ad eos quibus facta erit
promissio licet satisfaceret quo ad rem promissam. Non enim
qui ad promittit unum et in hoc debitor eius factus est sat-
facit si hec soluit aliquando simile res que possit ab eo
dem solum petibus postquam soluit unum debet etiam ad hunc
soluere alium ut si unum promisit denarium et eciam soluere
sunt satisfacere dando denarium alium per unam parisiensem in certo
adhuc tenetur soluere denarium illum cum eum obligat
ex promisso. Unde talis si intrauit aliam religionem ante
professionem debet exire et intrare religionem cum se de-
uouit. Uel dispensacionem uel licenciam competentem habere et si
scandalum ex hoc debeat oriri quia hoc est illud passiuum est
non actiuum nisi quo ad hoc quod fatue egit ab initio intrale-
neitatem se ponendo et certa debet agere penitenciam et in eadem re-
manere suo usu exitu propter timorem scandali quia quia contra illud
debuisset si prouidisse propter quod ei imputare sic elusio sic
intrauit hoiciendum post professionem autem per magis uotum ab-
solutus est de minori debet tamen agere penitenciam scilicet per consilio-
ne minoris et hoc assumit in arto quod per simplex uotum
non obligatur ad plus quam ad essencialia dicendum quod nec ad
illa tantum obligatur aliter nec ad ipsorum obseruanciam finalem
nec quo ad ipsorum experienciam sed solum modo obligatur ad pro-
cessum uigorum religionis et tenuia obseruancia contra ta-
libus obseruanciis non sufficit nisi intrando talem religio-
nem quo facto statim post professionem liberatus est sed sufficiat et recedere
potest libere quandocumque ei placuerit ante uoti sollempnizacio-
nem hoc quod alibi plenius declarauimus.
Circa hoc quod dicti fratres non possunt dimittere fratres ad suam reli-
gionem recipere autem quod domino et prelato suo arcioris religionis
quia in uoto prelato summo potestate scilicet qui hec in priuilegiis a se dato
prohibuit ut postquam intrauit per esse fratrum instituit per alios scandali
ergo patet quia cuius ex facto suo dat occasionem quod eciam. Contra
ut dicit opponens fit religioni sue. Uidetur quod si omnia essent
uera que supponuntur in casu scilicet quod fratres alterius religionis
non essent strictioris religionis nec eciam haberent priuilegium
factus contra autem si haberent non tamen constaret de illo et quod illi de eadem
religione sic essent priuilegiati et dicit opponens omnino peccare
recipientes dum tamen constaret eis de aliorum priuilegiis
peccaret et propter ipsum factum quia iniuriosum est in se ut procedit
sicut et propter scandalum quod exinde sequitur quia si ita esset scan-
dalum actiuum esset. Si autem ueritas non suffragaretur in dato
casu scilicet recipientes essent strictioris religionis nullo modo pec-
carent quia non obstaret priuilegium illud quod non concedit nisi
transitum de arciore ad laxiorem quod non licet transire de religione in illa
ius quod de iure autem quam non licet transire de religione ad alia
ad quam transitur strictior esset si ei esset equalis restriccionis te
nec esset. Si non esset
transire reputatur debet curiositatis sue leuitatis. Si non esset
laxior tunc transire reputari debet religio sicut et dissolu-
cionis tunc transire ad arciorem religionem petita licen-
cia a prelato laxioris religionis licet non obtenta. Sed contra oppo-
nens ut ostendit religionem suam forte arciorem quam illam
ad quam fratres sui ordinis in uoto prelato suo et contra suum priuilegium
imo quamuis omnis reprobauerunt dicit expresse contra omnes. Et
ecce ordinis beate marie de monte carmeli et fratres qui suos
fratres receperunt esse ordinis predicatorum reprobauit ordinem
suum esse strictiorem uel eque strictum per quasdam litteras domini
innocencii pape in quibus continetur talis clausula sic accepi-
mus dilecti filii prior generalis et fratres heremite de monte car-
meli ad editatis perfectis sancti operibus curiam elegerunt
paupertatis ut mente et corpore expediti et acceptam uelle
ante incommodo intendere uirtute nullas possessiones nec
propriam non subsistentes ualeant possidentes et cetera. Dicebat ergo
ille. Cum nos non habeamus possessiones nec propriam nec mobilium
nec immobilium fratres autem predicatores habent possessiones mo-
bilium per as ordinem licet sint communes omnibus fratribus ordinis manifestum
ergo religio est strictior quam ipsorum super quo iudicium prestitutum
iuribus relinquo.
Sequitur post ea ad clericos tam seculares quam religiosos
sciret unicum quo ad ipsorum bona temporalia et primum ad
quo ad eorum bona spiritualia. Id autem nunc erat inter si a principio
processum sit quibusdam religiosis accipere pedagium quod ta-
lentum usque ad primam autem certe dieci sit et ut extunc teneri
pariat canonici loci. Canonici autem sicut illa die adueniente
spulsari faciunt primam in canonica ex horam consuetam
in religiosi illi debeat amittere pedagium per uenturum usque
ad horam prime consuetam. Et autem quod sic quia in testibus
et priuilegiis non est uidendum est quis ut excepto de quo satis bene ex-
pressis et plus dicto quod locus dicit ut plures. Sed consuetudo usque ad horam
primam simo consuetus est et consuetum est sic uti ut in-
telligatur usque ad horam debitam quia consueuit pulsari
usque ergo ad illam horam habent dicti religiosi ius accipi-
endi id pedagium. Contrarium uidetur dicit opponens dico
supponendo casum illum habet ueritatem quod canonici illi fraudu-
lenter agunt et dolose preoccupantes horam debite
pulsacionis quod non debet cedere in alterius nocumentum nec
proprium comodum quia fraus et dolus nemini debet patrocinari
et sic religiosi illi ius habebant recipiendi id pedagium
usque ad horam prime consuetam ut ostendit per prelatos ad hoc adducta et
signum fieri sunt ut procedit dictum in oppositum et erant dicti
religiosi impediti in percipiendo dicto pedagio iniuriam in
tantum est illi et tenetur canonici eis ad restitucionem
si illud receperint quod si renuant facere canonici prestiterint
religiosi ius suum sic potuit. Si uero dicti canonici ex ca-
rotabili de pulsacionem prime anticipauerunt quo ad hoc non sunt
in culpa uelut tamen per hoc non possent ius in percipiendo dictum pe-
dagium quod autem non essent percepturi dicte hora prime consuetam

acquirere

nota quod ordo ... [illegible]

Sequitur nunc pertinent ad clericos tam religiosos quam
seculares quo ad eorum bona spiritualia quorum primum perti
nebat ad predicatores sacre pagine interpretatores utrum expone
re sermonem apostoli contra planum et expressum uerborum sit com
dandus ut ex uitacione uirulencie domino pape cardinalibus
et curie romane et alia plurima pertinencia ad diuinum of
ficium execucionem.

Uideri potest autem quod ille expositor talis non sit commendandus
certo modo quia ullus presumptuosus interpretator sermonum a
pena commendandus est. certo modo quia presumptio non commendabilis est
nec eciam uirulenciam. Sed contra magis expositor est sed inue
niam illum cuius est sermonem suum intelligi ut uult quod sic
planum uerborum alii cuius omnia sermonis ipsius ...icitur manibus
sed eius licet eius dare intellectum et magis contra planum uerborum ut
est de sermonibus presumptio. Ille autem expositor talis est quod certe
de presumpcione cum noluisse. dicitur in ... quod inter de presumptione apostolo
intendent potest cognoscere si uerba sint clara et manifesta
et si iudici sint fore clara et manifesta et potest dicere si ad
pro lege contra arguatur obstat illud non obstat sed quod dicimus
immo ... quolibet quodammodo et sic solummodo licitum est iudicia
re de dictis in presumpcione apostolico sed planum uerborum contra agno
re... quod est fortissimum argumentum in nullo modo licet iudices ne
... et facere ... expositor presumptionis
contra planum et expressum uerborum ... presumptuosum est contra etc. Contingit dixi oppo
... quod nolumus presumptuosum est contra etc. Cui dicitur opposi
tiens quod uiri sapientes et discreti dicunt talem expositorem
esse de mente et intencione domini pape et ipsi dicunt se certos
secundum quibus in hoc credo est uel ponens autem presum
ptionis ... intencionem ... expositor habet super
mentem et intencionem domini pape
ficies testimonium plurimorum quod sit de mente et intencione domini pape
dicto modo commendandus est contra etc. Ad hoc dicit augustinus de
dicto modo commendandus est contra. Non nobis iudicare non licet
mone domini in monte quod de occultis nobis iudicare non licet
sed solummodo de manifestis sicut de operibus possumus ... qui
ti iudicia per que alias sint occulta fiant manifesta sicut
eius domus ... cognoscere uel agnoscere dampnum occultam hypocrisim quando dicit
eius dominus ... ex operibus eorum cognoscetis eos ut exponit augustinus ...
ex operibus eorum agnoscetis eos ut exponit augustinus ...
xvi. homines uident ea que apparent. deus autem intuetur cor
in presumptis contra de mente et occulta intencione domini pape nobis presu
mere autem iudicare non licet. Et quod manifesta iudicia uerborum presum
nobis iudicare. In presumptis enim uerbis obscuris figuratiuis
et enigmaticis quoniam nos ad presumendum excitantur aliqui
occultam intelligenciam sub illis uerbis intellexisse se credere quibus in
tendunt sed minime pretendunt in quibus aliquid intencium illis et si iste
uera paulo arcius ordinamur. sciendum quod omnis sermo aut
propius est aut figuratiuus. Et est sciendum quod ipsum exponere secundum planum
illorum aliquando bonum est et melius est exponere ipsum alio modo ma
ioribus alii quidam uerba accipere
xie ... dicit gregorius in prologo moralium. alii qui uerba accipere
hystorie intus litteram negligit obligatum sed lumine intellectus ab
scondit ... labore inuenire in eis ad extrinsecus appetit
hic quod foris sine difficultate assequi poterat amittit et potest
... que heremita. Job. xxx. si negaui quod uolebant pauperibus et
oculos uidue expectare feci et secundum hoc de quibus sic dicit dominus
que intellexit si ad allegorie sensum uolentem inflectimus contra
mie ... uacuam alium non sermonem ipsum exponere secundum planum
uerborum bonum est et alio modo sit immo aliis modis pluribus dicit gregorius
non nulla et indagamus nam primo fundamenta hystorie ponimus
deinde per significacionem typicam in arte fidei fabricam mentis erigimus
ad extremum per moralitatis graciam quasi superducto edificium colo
re uestimus talis expositor in theologicis accepta. sermone
... figuratiuum exponere secundum planum uerborum semper melius est dicit
gregorius. Aliquando uerba intelligi uult litteram neque ut quasi sic fiat
gregorius. Alium apta uerba intelligi uult litteram neque ut quasi si fiat
tenus accepta ne ... ... legentibus sed errorem gig
nit ... ei dicitur Job. ... quo ... qui portat ...
... qui nesciat quod nequaquam uanas poetarum fa
bulas sed ut ... molem sub ... gigantum sudore suspi
... et sic huius sermone exponere secundum planum uerborum non est bonum
... quod aliquando sit bonum ipsum exponere contra planum uerborum dicit gregorius
... ne intelligi uult littera debeat ipsa se uerba littere impugnant

Ait namque Job. iii. pereat dies in qua natus sum occu
pet eum caligo et inuoluatur amaritudine quia nimirum
natiuitatis dies ipso ipsius in tempus euolutus stare non
poterit quo contra pecto ipsum uoluit caligine optaret et tamen
si mirum ... ... amaritudinem nequaquam per
... quod in illo modo de die ... dicitur ... amaritudine optaret sed innuimus uerba littere diuini collata
sed querere nequit ad in se ad quod queratur ... ac si dicant dum nos ... nos conspicitis superficie destitui
hic in nobis querite quod ordinatum sibi congruens apud
nos ualeat intus inueniri. Ex quo patet quod sunt tres
modi expositoris et interpretatoris sermonis duo ... et ... figu
ratiuum quorum primus quod malum est exponere alio modo et
magis ... quod secundum planum uerborum de ... eius dicit omnis sermo
potius in presumptis quod dicit exponi secundum planum uerborum et non alio
modo maxime ... ponens aliquos aliorum duorum modorum expo
sitoris ponens secundum modum non competit ei et non dicit ... ...
Expositoris uero ponens tercium modum ei non competit quod non dicit
... sermonem figuratiuum et sic ut dictum est ...
uerbis presumptis insistere et secundum ... quod uerba pretendunt ipsum
exponere dico contra loquendo quod ad dominus papa nicholaus uult
... ... exponi que in hec littera in presumptis ...
... quod si dicto ambigua uel ... dubia in presumptio po
natur et ... possint in eos plures ... sensus uenire
sibiles ... ex titulo de uerborum significacionibus uel ex ...
... qui ... intellexerit presumptuosus est ...
iura quedam ... iura solent exponi ... licitum est
... iura legitime exponi non consueuerunt in scolis ...
doctoribus. ... expone... ... quod presu
... quod solum grammatice exponatur. Si autem dubium
... per illa iura exponi non potest ... non sunt extendenda ...
... plana ... exponere alterum sensum ... uerba
... expositor domini pape expectare ... simpliciter.
... dico quod expositor dicto modo dicta presumpta illo modo ... dicti pre
... intellectum modo commendandus est ... quod non dubium sensum
sua expositore ... quod non ... ei licet quod ...
solus domini pape reseruatum est ... quod ... ... planum
... ingenio ... ...
expositor presumpti domini pape secundum planum uerborum quando ... non est
ambiguum ut doctor huius commendandus qui uero expo
... ipsum contra uerborum ... ambiguum ut interpretator presump
tuosus est corripiendus. qui uero exponit ipsum contra planum
uerborum nequaquam est commendandus et sic talis sua expositione
reuerenciam pape aut aliorum suorum ... non exhibet sed
magis ... reuerenciam maximam ... quod non dominus papa
aut cardinales talem reuerenciam acceptarent. ...
talis commendacio non potest esse caritatiua ad ...
commendari ... sed potius est hystorica et adulato
ria ad ... commendanti beneficia ... et commendato
... non commendat alios quod in se ... ...
... quod ... beneficii quod ...
... non quod in se sunt mala ... et si bona essent ...
... ... quod ... sunt beneficia. unde gregorius. ... moralium sunt non nulli
... qui ... ... hostes
qui dum ... ...
... et non solum ... ...
sed et iustorum rectitudinem inflectere ad peruersa moliuntur
... ... dicit dominus super ...
qui seducunt populum meum qui mordent dentibus suis
... non dedit in ore eorum ... ...
... de qualibus dicit apostolus ... Christo domino non
seruiunt sed suo uentri. ... ... alius cum adulan
... ...
... ... expositor et talis commendator ... ...
... que peruersa ... laudare in quibus duobus consistunt
duo genera locucionum que sunt in humana societate
... ... dicit gregorius ... ... duo sunt
genera locucionum ... ualde et noxia humano ge

tiz vim q aufert ipsius laudare 7 alterum q struere 7
iterum corrige id decessum 9 flumo deduci b nō 9 fu
enna initis obsuare 7 alicui conet mō metus
possit pīmit b elacō erigit illud. Sili. 7 ex fumo
ribz captat. Sz iram cedunis excitat 7 h 9 modu
p id 9 doctores qui sanā doctrinam sibimet in in
ist mph incipiat. Si tn̄ nō fuit aliqui taliū qd
absit. lz qd alstine approbatur illud apli. ii. tho. ij.
iiii. iiii. erit tps 9 sanam doctrinā nō sustinebit
Sz coaciuabit si magistos prurientes auribz
ii dicit glo. q pha est apli. vn̄ recte est eam in
pleri. Sedm predcā 9cessā e p̄ima rō crbu
pcedit 7 intatem iam expoita geludit. Adai
in oppōni q uiri sapiētes 7 discreti dnt tuem ex
poicom ille poit ee demēte 7 intencōe dni p̄e
si q sup h fuit assecuram vn̄ pot ee q h oia na
sut non tn̄ est eis in hec crēdum max̄ si p̄se
et in fauorem illor placita est illa expoitō p̄se
enia cū sua illius testiōm recipe in forēsi nrō
7 in agrie sine expoicōne papali priuilegii cum in
h delem9 exhibere tātum reuerenciam nealic
expōm 9 plaurium illor cōdam9 quouis p̄emiz
nobis qui intendit apire dignetur ne forte 9
ad planū illor fultitas aliqua merus p̄imbo
9tineri ualeat suspicari sz 9 planū illor alieni
altius expō admittatur.

Sequitur p̄tm gd dni officiū executōm de
sacramētor ministratoz. Que dā nō eē p̄dicta
cōmis instructom 7 quedam et hortor obsuatōz
7 in fiar celebrōm. De p̄mo querebatur vtru
de administraciōe pliu sacior cōit uti obligat ad au
diendum sbditor suor 9fessionem 7 alior sacrm
tor ministrōm si laxaretur ab oblige p̄ma eis
tor manet obligatus ad fam. Deinde quere
bātur quedam p̄tm ad ministrōm sacri p̄ine spū
lr ee av. q nō q sicut se he ad alior sacrior mi
nistrōz. q sic est ordo occult absoloīs ad 9fessiōm
q fine illa p̄ccte nllus pot salubrite absolue 7 sa
lubrit sacfcōz iniuge sic est ordo administrōis q
lior sacror ad eand. q s sine illa p̄cc nllc salub
ter alia q̄ministre sacra. Sz absolutus a 9fessione
sbditi audienda nō pot equalit manē obligatus
ad ea salubrit absolucōz cum sacfacōe iniugedū
q h ecce impole fit q h qualit 7 quantitatē p̄ccor q̄
fessa sit dz ad iniugenda ~~gi~~ sacfaco g 7 c. Eco
eccle ordinantur dyaconus ordo 7 sacer docis l; tn̄
nō p̄cedere ordine dyaconatus equali pot recipe
ordinem sacdotii sic si p̄cessissz ut ex de cli. nō
ordi. p saltū ueniens g 7 c. Ad q si sacs sit
obligatus ad duoium si sbū nō pot p̄sequi sn̄
p̄mo impole est eum post q est relaxatus a p̄mo
equalit manē obligatū ad sbm aut est obligat9
ad impole g q est modo nō vn̄ nec p̄cedit p̄ma ar
vn̄ obligatus ad impole g q e ineus vnu ut p̄cet
p̄mū ar ad audiendum sbditi 9fessiom 7 ad
iniugendū ei salutare sacfcōz impole est q eq̄li
maneat obligatus ad h ut p̄us. Sz in p̄poito
de ministracōz alior sacior post sacrm p̄ine p̄uta
eukaristie vice alior est 9siderare duo. s. admis
tcōz eius reglarem b statutū ecce. s. q quilibus
9municet ad min9 semel in ano. s. in pascha l in pas
chate. ut dī ex de pe. 7 re. oīs utriusq sexus
7 administrcōz eius secularē siue p̄uatam plies
i ano. p̄mo mō dico q equalit maneat obligatus
ad eukaristie ministracōz dum certificatus fuit q
sbditus eius 9fessus fuit ei qui hē p̄uiliū p q
relaxatur ei obligatio de 9fessione sbditi audi

enda sō mō dico q nequaqm q nō dz alicui p̄iudicare
p̄e plies sacrm eukaristie ministrare nisi 9stet ei mō
dicta cordis 7 deuocōne spāli que nō poss 9gesta sine
9fessionis audicōne. Imo dz oio denegare 7 expone
discrimen si plies ministrare nesciēs an sit dare eam
ibz q̄ in tali amistcōne nō excusaretur sicut excusa
in p̄ma p statutū ecce īdictū p̄ualiū. Adigin in
oppōitū ad q nō est sile. q h dyaconatus 7 sacdocii
ordo hent ordinem eundem s gradum dignitatis nō
tn̄ 9cependencia inēē qia uti q illor pot ee sine al
tō. clein aut hnt 9nexionem 9fessionis audicō 7
salubris eukaristie amisticō plies in ano ut p; ex
dictis. Pxm ad amistcōm sacri p̄ine spāli quor
Sequit vnu p̄tinebat ad illusione 9fessoris
spasiuiam ut si 9fessus p̄cta que dic se hitea
p̄sat p̄mam sacfcōiam illis ex 9fessionis intenco
ne 7 reusus sequeti die in 9fessione illa alia dicat
eid 9fessori q in p̄cedēti 9fessione fuit oia metit9
7 9fiteatur a c illo medacō p qbz petit s iniūgat p̄e
interiam salutare ut m q 9fessor p̄imam sacfcōm
iniunctam in p̄ma 9fessione debeat reuocare 7 noua
i illa sa 9fessione iniugere. Alia ar duo p̄tinebant
ad illusionem 9fessoris actiuam p̄ p actū 9 fitēti
ut clericus nō exiis in sacris ordibz assumēs hitū
9fessoris 7 audiat sic alterius 9fessione fingēs ese sac
dotem ee 7 9fessorem qua audita ridz de delusisse
9fitētē 9 9fitēte 7 deridz eū vt m clericus ille sit
9fitētē q 9fitēte 7 deridz eū ut mq clericus ille sit s
pensus ut nō possit deceto ad sacros ordies p̄mo
Alim p actū fiei cōmissi ut detinedū. vt 9fessus hūs
rem alienam q iusto metu nō audz restitue illi cui ē
restituenda 7 9mittat eam 9fessori suo ut eaz restitui
at 9fessor q nō eam restituit. vtr ille mq fit absolu
tus arbitrio illius rei.

Q Uia p ar q ille 9fessor dz p̄ima sacfcōm reuoca
re 7 nouam iniūge. q reuocata cā dz reuocari effs
7 noua cā surueniente dz sequi nouus effs p̄cta si se
reuocata sp que dz si noua sacfacōis iniūctō g 7 c.
Ad 9 9fessor nō dz reuocare q nesciat si nc sciat illa p
cām p̄ois 9fessionis nc q iniūxit p illis gr dic ang
q nc nuc sciatur q q in 9fessione sciatur g 7 c. Ite
9fessor nō dz reuocare q nescit an sit reuocandū
s nescit an illa iniūctō sit reuocanda an nō nc dz illa
sz h ecce quia q te dixit se fuisse mētitū in p̄a 9fessi
one eadē rōne possz dic se fuisse mētitū in sa 7 sic de
ceteris g 7 c. Ad q 9fessor an peripe possit q sana
mē nō sana mēte fecit p̄imaz 9fessione an nō si ma
net sp indubio si pot p̄ipe q nō sana totū q fecit
est in illa p̄ima 9fessione q nō dz reputari 7 p nō
facto 7 dz iniūgi noua sacfacō p 9fessis i sa 9fessione
sta. Nam indubio dz pot presumi q nō sana mē
te fecit p̄ima 9fessione s sam q nō ē p̄sumēd q d
in sa 9fessione in qua p̄cipit ee sane mētis sit im
memor sue salutis 7 te reddit in id ac si p̄ripe p
q ipm tuc fuisse sane metis sp q 7 si nō mētitz dz
ei crede dz tn̄ se 9fessioni magis inhere q p̄sumen
dū est q 9fitēs sane mētis in dicat in 9fitēdo re
tio actu 7 nō mag dz reputare sacfcōm p̄imo iniūc
tam nō fuisse iniūgendaz nisi tuc fuisz mētitus
7 nō in sa 9fessione n tn̄ dz id simp reputare q
forte in p̄a 9fessione nō e mētitus. s in sa 7 io po
p̄imā iniūctōz dz reuocare nouā 7 sam iniūge q il
lam p̄imā ratā hi 7 q sa 9fessor p nō reputare
nc p ea ad iniūge nō tn̄ simp. Sz so 9fessor sbū 9
dicēdae sim dixisti in p̄a 9fessione nō reuoco ē in
iūctā nulla nc heo ratam q nō facis 7 q ē iniū
gam sia mētitus i illa 9fessione ut dic nc heo
ratam de facis a me i illa 9fessione sz reuoco eam 7 ccc

dz ei iniunge p̄niam ɔ exigēciam ɔe ɔfessionis ¶ Ad
p̄m in oppositū q̄ p̄cta p̄cedentis ɔfessionis reuocare
gō ē. dd est q̄ ult. est forte illo solum. Sz ue nec q̄ hz
iem p q̄ iniuncta p̄nia p. ul. ɔfessis nō dz reuocari
n sb ɔdone ɔ iam dictū mod ¶ Ad 2m in oppo q̄ ɔ
fessor nescit fcā p̄ma ɔfessione ɔ aug. dd q̄ ē ioan iure
uelanda ē licet sic reuelacōe facienda ad mritus impū
iudicō n forte a° mō scirz ead qz q̄ in ɔfessione sit n sit
ɔfessor vite p. xe. hz solum mō vte di scit tamē illa simp
ut memorit retenta iqualz ɔfessione ex ordie ad cō
fessionē p̄cedentē cū scit peccatis sua multū inti ut me
morit retineat que in ɔfessione audiuit ē facit p̄nias
iniungendo ē p hz ē melius ɔgscendo statū eius ɔitm
ad ɔfitend ipi reuertitur melius ē dustta ipollit ei ɔsilie
ad hm q̄ nescit ɔfessor an p̄ma iiūctō sit reuocanda q.
nescit an sit ɔfitenti credd nulla potius tam ēcd ē
q̄ nō ɔfitenti ēad ē iō illa satisfactō iniungenda nō simp
nō simp. Sz sb ɔdicōne ut dictū est.

Circa 2m ar q̄ clicus ille nō sit suspensus ē nō psit ad
ordines p̄moui qz inquo quis peccat dz ē puniri iste
in sacros ordines peccat fingēdo se hre illos qui hunt ē of
ficium illi debitum exercendo gō in ipis dz puniri ē hi n ū p
hibendo ipm ad eos suscepcōz accedē g ac. ¶ Contra
dei ē hz ecia qui sūt in grauiori delicto nō sūt suspensi ad as
census suscipiendi sacros ordines postq̄ penituerant g
n sic in isto mm. Qz clicus ille aut est sicut dō fcō i indi
cō ɔuictus aut aliis grauiter diffamatus aut nō. Si secūm
cō est de occultum. Si p̄mo nō ē tangū cimosus n pt
uc dz p̄moui. ut ex de quibz ordi. c. ultiō ē xxxi. cap
p̄mo Et de hz nota xxv. ca. ultiō ē sic 2a ab ordibz sept
lir n qz ex fcō illo de iure ab ordinū suscepcōe suspens
sit si p sb sceptrum infamiā. Si bo mō dico q̄ p̄moni pt
ad sacros ordines ¶ Ad ar in oppo q̄ in ordies sacros
peccauit ē c. dd q̄ lz n sit q̄ puniend eet cē sacros or
dines in quos reliquit fictiones ipm puniret sui
pena eius taxaret qz tam iura cē talefam peccat sēa
pena eius taxaret. qz tam iura cē talis fcm peccatz ha
lem nō exprimunt ipa arbitraria est ē statuenda ɔ qntite
ē qualitatē delicti ē p ē max cē ordines singūz ut cō
fessor ē hz ut ut careat ire ad ordines ut ut susceptis
ordibz cē ɔfessiones audiendas diligentius ē cautius se
exerceat ¶ Ad 2m dd q̄ nō est sile de iudeas qz post lap
ipis ponis p̄ors vte nō maiuz delictum nc in scandala
De hereticis ē sile est quo ad infamiam lz ab ipi sūt ex
cōicati ē suspensi ē occulti vū ad ordines nō ascendunt n
ex spali gra.

Circa 3m ar q̄ ille ɔfessus est absolutus a debito qz
in hoc agit bm ɔsiliū ecce et ages ɔ ɔsiliū ecce nō
inciuz in aliqua obligōe pcā qz nc debita restituendi qz
maiz in aliqua obligōe pcā qz n debita restituendi q
ɔ aug. nō dimittitur pctm n restituatur ablatū gō ē
Ex eodem ar ad oppositum hz nō est restitucōz ablatū
gō nō est remissiuum pctm qz ad hūc ad restitucōz est
obligatus ¶ Dd q̄ qui abstulit alienū sic ē obligatus
ad restituend ut p actū suū effcm ɔsequitur restitucio
ut hic fiat obligatus ē p curare aut sp in aū obliga
tus si sic dico q̄ iste ɔfessus nō est absolut a debito hz
obligatus ut paris ē ad hoc posse suo p curare tenē
ad restitucōm ¶ Rones q̄ aduiūqz ptem nō hūt effi
caciam quia bn pot ɔtinge q̄ quis absolutus ē a
ptō q̄ ɔmisit auferendo rem alienam maiz tū obli
gatus ad eius restitucōz qz in firmo p̄posito q̄ hz qs
ad restituend quā ciā facultas se optulerit ab
soluitur quis a p̄ctō nō tū a debito quousq sequitur
restitucōis effcs q̄ si ab stet p ipm ne soluet cadit
a dcō p̄posito ē nouū pctm incurrit. Si aut manet
in p̄posito ē facit q̄ in se est sp in aū obligatus ad
restitu ē unq est in dō pcō nec q̄ si fr sit oio ipotēs
ad solucō tū sp in aū obligatus ē dz ēe in firmo
p̄posito restitu si facultas se offeret ali ē recidiua
ret in p̄stinū pctm. — Ad 4m ar p̄m q̄ iste agit ɔ ɔsi
lium ecce dd q̄ ult est sic ē ɔsulend est ē bm ē q̄ assu
mitur gō nō maiz obligatus obligōne pcti dd q̄
ult est ɔ iam dcā ē q̄ assumitur qz nc debiti dd q̄ f. m
est Ad ar ad illius p̄bōz p aug nō dimitti pcm
nc. ult est n restituatur fctō ul firmo p̄posito ɔ dictū
mod ē talē tū sufficit ad absolucōz a pctō hz solum
factū sufficit ad solucōz a debito ut dictū ē ¶ Ad
ar in oppo ex eod dd q̄ nō ualz qz lz ab solutū
ablatum restitutum p̄posito sufficit ad dimissio
nē pctī ē maiz obligō debiti nō qz ab illa ɔ actū
n soluta dependz obligō pcti. hz obligōis debiti
solucō dependz ab ipō actū solōis p q̄ qui cō
mittit alti restitucōz faciendā bū dz ēe cautus
q̄ ipe fidel agat ɔmissum s qina q̄tociusqz bono
aio ɔmittat nō tū absoluit n ɔmissū fiat sic
iam in testō ɔmittat ut de bonis suis querant
indulgencie nūq illas optinz n q̄ de bonis suis
fiat ordinauit fiat n p q̄pto ab inicō inet bona
deuocō que statim ad inet nō tū totum q̄ optinz
si q̄ ordinauit fiet ē p tanto uolunt aug q̄ pt mor
tem nl recipit mortuus n q̄ merebatur viuus talis
ē bona deuocōe merebatur ut sique ordiabit fiat
indulgencias recipiat quas tū nō recipit n fiat
sic nl bona deuocōe ordinando ul aō mō merebatur
ut siquid fiet ei ualet nl oio ualz ē si fiet.

Sequitur circa pctm ad p̄dicatores instrucōem ire
stant duo vm ptines ad dignitatem boi p̄dicato
ris q̄ inetur ex actu p̄dicadi. vtr ɔ ille qui ex piu
ilo hz potestatem p̄dicadi ē alios p̄dicatōe sua in
struendi ex quo eo q̄ alis p̄dicat ē eos instruit
maior sit ē minus sit pt q̄ qui ɔ pot facē ē facit
int dcōne ordiaria alteri q̄ pt ad pena impedi
entis p̄dicatorem niuitus in eli ex cōicacē. utr
ɔ excōicatus ab ordiario loci qz puc restitit n
ba p̄dicatōi. Si p̄mod celleb sit irregularis.

Circa p̄m ar q̄ ille qui ex priulio maior sit ē mi
nus pz p ex. q̄ dz mt. v. q̄ archisinagogus
quidā noie Jayrus impetiuit a xpō ut filiā suā sus
citarz ē ut dic glo interlinearis Jayrus intptatur
illūians ul illūiatus qz ubis vite p plm illūiant
sicut ut hz possz a spū illūiatus est. Jayrus de tale
sit ut hz possz ē inter iudeos ē uerius pz p ille qz filis
maior erat int iudeos ē uerius pz p ille qz filius
ex quo pz q̄ illūiatus cuis adeo ē ex hoc fit pt eius
ē pot dia pt puelle suscitacē ē aīe fidelis p grāz
uiuificacē hūe lz faciat ex iuī dcōne ordiaria ē
delegata sū ex actu caritatis patiis ē tanto ē nus
sū magis quo magis ē nus est illūiatus ē nus sū mag
q̄to magis ē nus est illūiatus ē hz pz de dauid qui nō fuit
ē p fcus illos illūiat ē hz pz de dauid qui nō fuit
ap̄ha ex offō. sic ysa. ē ieremi. hz tū mō ex actu ap̄ha
ap̄ha ex offō. hic ysa. ē ietī hz tū mō ex actu ap̄hā
ndi quo ceteris expliciuis excellencius ē eminencius p
phauit p q̄ ē ex vm ap̄hay dauis est q. ceteris
excellencior qui p̄dicabat ex offō ipē a nō ut ap
hebreos nō numerat int ap̄has. Sz int agiographa
phos. vii ē alii melius ap̄hizat qui ex solo actu ē
ap̄ha q̄ qui ex offō. Sicut aliquis est ac cantor ex offō a
lii ex actu cantandi ē ɔstat q̄ melius frequenter cantat
cantor ex actu q̄ cantor ex offō. qz ɔmeliorē potentē
ad illūiand alios hūt priuilati q̄ ordinary ex illu
minatōne ē iqz delegatus fungitur vice delegatis
ē iō maiorē oi ordiario ex. de officiō. indicas del. sa
ne. ii. magis ē sint alius doctrina illūiati q̄ p̄st ap
instrucō ē p̄dicatō illūiare q̄ ordinarii. ut pz ex
se qui ex priulio hz potentē p̄dicandi ē illūiandi ē minus
pt q̄ ille cui hz ɔpetit ex potentē ordiaria ē sili. ille
qui hz facit ex caritate si meli docz ē instituit qz

multi multa nouerint que non nouerunt plati[illegible] ¶ Iste tales aut patres dicuntur aut pedagogi. apostolus enim non indistinguit instructores in patres et pedagogos. unde dicit infra .i. cor. iiii. Si habeatis x. milia pedagogorum non tamen multos patres. Sed instructores evangelii pedagogi non proprie dicuntur quia dicitur gal. iii. lex pedagogus noster erat in christo. at ubi fides venit iam non sumus sub pedagogo. omnes enim filii dei estis per fidem in christo ihesu. unde dicit glossa. postquam revelata est fides que prius occulta fuerat in antiquis non sumus sub pedagogo. quod potest intelligi ex alio loco .i. cor. iiii. in illo loco apostolus de pedagogo et fidei in milia pedagogorum habeatis etc. ut supra dictum est. Ecce quod paulus probat sub evangelio se esse patrem quia doctor erat evangelii. ab sic ergo confitemur sub pedagogo. ergo qui docet vetera sub evangelio non pedagogi sed patres dici debent. pedagogus dicitur a paos quod est puer et gogos quod est ductor. quod ducit iste ducit pueros per ad scolas ut erudiantur a magistro qui preest. ¶ Iste pater familias non tantum a patre [illegible] effectum se habet ad servos et ad filios alias enim non esset pater familias dicente ysidoro libro x. ethimologiarum. pater familias omnibus in familia sua ut pater providet et non distinguit condicione servorum ab effectu filiorum. hinc enim pater familias [illegible] ut qui utrique iudicat in servis non reputes se hoc nomine appellari. Si ergo qui providet servis pater illorum dicitur multo magis quilibet bonus doctor qui providet liberis. ¶ Secundo in corporalibus sive carnalibus seu naturalibus ille maior est et unus est pater naturalis filiorum carnalium qui filium generat [illegible] quod est ad in esse naturali et qui [illegible] iam genitum nutrit et educat et instruit in vita et moribus ut perficiat. ergo in spiritualibus ille maior est et unus pater spiritualis filiorum spiritualium qui filium generat et [illegible] ad est in esse spirituali et qui ipsum iam genitum nutrit educat et instruit in vita et moribus ut perficiat in esse spirituali qui habet potestatem ordinariam ille filium generat in esse spirituali a [illegible] ipsum habet quod sit ad in esse spirituali qui habet solam potestatem delegatam solum filium generatum nutrit educat instruit [illegible] non sic pater sed [illegible] invenit iam fidelem cum predicat ergo etc. ¶ Quia in [illegible] libro [illegible] de [illegible] ex rebus corporalibus et naturalibus divinitus [illegible] de corporalibus et spiritualibus [illegible] debeamus [illegible] ergo spiritualibus et spiritualiter maior et unus pater dici debeat [illegible] ex illis qui dicuntur patres in naturalibus et corporalibus ille solus maior [illegible] filii et verus pater dicitur qui filium in esse nature generat et a quo habet quod esse ei conveniat a quo [illegible] duo unum quod [illegible] conservat. alterum [illegible] esse dirigat ille est qui filium generat [illegible] non educere [illegible] ad [illegible] in corpore et instruere quo ad [illegible] in mente dicente philosopho in viii ethicorum in loco de [illegible] amicitie inter patrem et filium ad omnes alios dicit sic differt [illegible] magnitudine beneficiorum [illegible] existimatur maxime esse et nutrimenti et discipline [illegible] cum [illegible] pater est filio esse quod est maximum omnium beneficiorum et nutrimenti quo conservat esse et discipline que dirigit quorum primum non per alium sed per se ministrare solum [illegible] per alium ministrare potest. Et ideo ob hoc solo [illegible] pater dicitur [illegible] si non potest aut non velit ministrare per se potest ministrare per alium [illegible] non [illegible] ab illis pater dicitur quia [illegible] ad illos actus de iure nature tenetur [illegible] actus quo filium in esse producit [illegible] ita quod ad illos [illegible] exercere per seipsum si commode possit. Ideo secundum tales actus pater [illegible] dicto convenientes [illegible] filii generati [illegible] actus [illegible] a patre de iure extendi [illegible] ab aliis quibus pater committit vice ipsius patris. Sed alii qui vice patris [illegible] duo generato ministrant nutritii [illegible] nomi[illegible] patris et patres quodammodo dicuntur [illegible] principales ut veri [illegible] illius qui genuit ut pater ille celestis

pater domini nostri ihesu christi. de quo dicit apostolus eph. iii. Ex quo omnis paternitas in celo et in terra nominatur. [illegible] illius qui ut dicit origenes super i mathei. Cum esset desponsata mater Ihesu maria in excelsis est sine matre et in terra sine patre est quia [illegible] tamen filii [illegible] carnem gerere voluit et matrem eius desponsanti disposuit dicente origene. Item ideo fuerat desponsata ioseph. ut nato infanti curam videretur gerere propter quod non patris [illegible] ut intelligitur pater ihesu diceretur dicente origene super illud luc. erat pater et mater ihesu mirantes super hiis que dicebantur de illo. capitulo ii. pater sic enim appellatus est ioseph quia nutritius eius fuit quod secundum patres dicuntur quia non proprie patres sed ideo proprie nomine pedagogi vocantur a paos quod est puer et agogos quod est ductor. quod ductor puerorum proprie ad hos actus pueros extentos ab alio qui vere et proprie pater est et cui principaliter [illegible] bit cura pueri deputatur. ita quod non alium et tamen licet regula[illegible] [illegible] quales actus exerceat. qualem curam de ihesu gessit ioseph ut dicit origenes [illegible] in egyptum sine inde [illegible] veniens [illegible] dicit glossa super illud gal. iii. lex pedagogus noster fuit in christo pedagogus enim prius alligitur ut lascivus [illegible] teneat [illegible] teneatur corda dum tenera studiis eruditur in futura et metu pene [illegible] preparatur ad maiora et hoc ipsum nomen pedagogi sonat ab eo quod agat .i. ducat. Consimiliter in spiritualibus [illegible] filius dei est per gratiam et doctoris [illegible] gal. iiii. misit deus filium suum [illegible] ad doctrinam filiorum reciperemus dicit glossa .i. bona que per gratiam dantur per que sumus filii iste modo nos deus per gratiam suam genuit ad opus [illegible] per gratiam fidei [illegible] quod dicitur io. i. dedit eis potestatem filios dei fieri hiis qui in nomine eius [illegible] sic spiritualibus [illegible] ille solus maior [illegible] filii et verus pater qui ipsum filium in esse spirituali generat et a quo habet quod esse tale [illegible] duo unum quod unum [illegible] conservat [illegible] ad quod [illegible] in esse dirigat .i. disciplinam et a primo istorum dicitur [illegible] pater [illegible] neque sic in [illegible] Sed [illegible] istorum ille qui [illegible] pater dicitur non sic super [illegible] libus per se solum operatur. Sed operatur etiam per alium [illegible] operatur alius autem non [illegible] ab hiis recipit [illegible] non in [illegible] ut supra dictum est [illegible] pater [illegible] nomen patris quia [illegible] agit esse filium spiritualem genitum vice patris generantis. generantis dico deum gratiam qua fit adoptio conferendo. dico quod agit vice patris generantis esse filium spiritualem genitum in deum gratiam nutriendo primam vel facilem doctrinam fidei et dirigendo per sapientiam perfectam [illegible] illam doctrinam fidei appellat [illegible] potum lactis. cum dicit .i. cor. iii. tamquam parvulis in christo glossa [illegible] lac dedi vobis potum glossa facilem [illegible] doctrinam [illegible] sapientiam autem [illegible] appellat escam quia solidum cibum qui debetur adultis in perfectis [illegible] non escam glossa non [illegible] predicavi vobis. De quibus dicitur .i. cor. ii. sapientiam loquimur inter perfectos glossa qui inter vos incapaces simpliciter locuti sumus sapientiam [illegible] defectus dei [illegible] perfectos hic dicit non perfectos [illegible] et doctores [illegible] non est opus doceri. Sed auditores [illegible] capaces ad quorum capacitatem oportet prius per usum lactis [illegible] dicitur .i. petri ii. sicut modo geniti infantes lac concupiscite ut in eo crescatis in salutem. ¶ Generare autem dicitur [illegible] conferendo gratiam adoptionis. unde dicitur [illegible] pater [illegible] ministro [illegible] solus deus [illegible] omnis autem alius ministro [illegible] quia solus deus pater gratiam adoptionis [illegible] infundit [illegible] ad ministrationem [illegible] quo medio ministerii deus gratiam infundit. Ideo deus solus [illegible] proprie dicitur pater spiritualis et nullus alius sic [illegible] illius [illegible] quod dicitur mat. xxiii. omnes vos fratres estis et patrem nolite vobis vocare super terram. Unus est enim pater vester qui est in celis. Unde ut dicit glossa super id .i. cor. iiii. per evangelium ego vos genui. [illegible] ego vos genui ad [illegible]

per evangelium ne ipsius putaretur esse quod dei est aut ei contrarium
evangelio ne nobis dicatis etc. quod non ideo dicit ut hic non ceteris
collatum sed ne gratia dei qua in eterna vitam generantur
ut vel potatum vel scitatum eorum tribuatur appellantur quod et
alii patres sed non sicut deus qui verius. alibi. verus pater
qui regenerat spiritu sancto quos facit filios ad eternam hereditatem
tem homines non dicuntur patres propter honoris gratiam propter etatem cu
ram et pietatis et hoc non in ministeriali in quo generantur et illi
qui operantur etiam regenerantur per gratiam et illi qui
cooperantur etiam regenerandum ut gratia adoptionis conferunt
quod ingenerali nostri quod etiam cooperantur ministri. sed
differunt in modo operandi quia hii ministraliter solum operantur
ad generationem et sic quodammodo generant. illi autem neque
sed solummodo ad generandum instructionem et directionem et non hi alio
dicuntur patres ministerio bonus tamen et principalius isti dicuntur
patres quam illi et maiores respectu filiorum quam illi ita quod illi respectu istorum
in comparatione patres dici non possunt sed proprio nomine dicuntur pedagogi
ideo paulus reputans se unum de numero istorum et ostendens
illis tamquam maiorem et verum patrem respectu illorum se patrem appellavit
et ab illis non primitatis repulit appellans illos peda
gogos quando dixit prima corinthiorum iiii. ut filios meos karissimos mo
neo nam si habetis .x. milia pedagogorum in christo sed non multos patres nam
nam in christo ihesu per evangelium ego vos genui ut dicit glossa
super illud. ut filios. unde dico quod vos estis filii. quia ego pater
sum quod est quia ait nam si habeatis x. milia pedagogorum in christo glossa si
multum per infinito posuit. id est quantalibet multitudine eru
ditorum non quia non genuerunt vos habeatis non habetis alia littera quam eru
dierunt et est utrumque verum quia erudierunt iam genitos sed
non genuerunt erudiendos. sed tamen non habetis multos patres
qui genuissent vos in fide christi. nam ego vos tamen genui. scilicet
tam singulariter meam nobis communicans sicut genuerunt
patres naturales et carnales. sed in christo ihesu. id est in fide christi fidem
scilicet christi. vobis commendans et hoc per evangelium. id est per mea predicationem
nem et sic ministerio insinuat se ipsos genuisse et per hoc esse
patrem non auctoritate quod dicitur ut removeat a se generare et esse
patrem adoptivum auctoritate quod soli deo convenit ut iam dictum est
et ideo secundum in glossa cum predixisset ego vos genui etc. ut iam
et sic paulus recte dividens et vindicans tribuens quod suum est
paternitatem adoptionis que soli deo convenit a se removet et
primitatem quam ecclesiam decanum que ministrantibus ut quibus regenerant
solum competit sibi attribuit ut ab aliis repellit quos pedago
gos vocat qui solum erudiunt et non generant secundum dictum modum
qui et si patres possent dici aliquo modo non tamen comparative aut in tanto
sicut illi qui generant secundum quod patres illis qui genuit tamen sicut
filium nutrit et erudit et ex illo actu solo quo genuit dicitur pater
non ex exactu nutriendi aut erudiendi sed per ipsos quia facere tenetur
et hoc per se vel per alium qui est proprie pedagogos. inter ipsius
patris est hoc gerens ut sic possit idem esse pater ingenerando et
pedagogus nutritor partem quam hic facit per se quod pater facere per pedagogum
unde paulus sed erat pater thesalonicensium in quantum tamen nutrivit eos non
patrem sed nutricem vocavit se quando dixit prima thessalonicensium secundo facti
sumus parvuli in medio vestrum tamquam si nutrix foveat fili
os suos glossa non alienos. alienos quidem nutrit nutrix. nutrice
non ex amore propter hoc nos diligens dicitur quia solummodo qui ex officio
ordinarie iurisdictionis habet exercere actus curie scilicet predicare fi
delibus et absolvere penitentes etc. proprie dicitur pater et non ille qui hoc
facit ex sola delegatione verum est et qui hoc dicitur verum dicit qui hoc dicit
quod et qui hoc facit ex superioris delegatione vel est autem comparative
etc. quia filium dicitur et magis et quia ad illum qui hoc facit ex so
lo fervore caritatis ille enim non pedagogus dici potest quod non
est aliquis pedagogus nisi ex aliqua commissione ista non
hoc apparet proprie ad opus illud extendit propter quod dicit galatas quarto
quanto tempore heres parvulus est nichil differt a servo cum sit
dominus omnium sed sub tutoribus et actoribus usque ad tempus prefinitum
a patre glossa ambrosii. verum est enim quia patres ius ordinaverunt usque
ad quam etatem subiectionis debeat esse et in qua adultos maiores
statuerunt tutores vel actores vocat illos coniunctos

igitur simpliciter vocavit pedagogos ut iam patebit. iste
qui id quod agit non ex aliqua commissione sed solum
ex caritatis fervore qua diligit ceteros ut fratres et fi
lios patris sui non facit hic pater nec etiam pedagogus sed solum
modo ut frater hoc ex caritate fraterna sed potius ex fraterna et hoc
sive moderando ignorantes sive increpando delinquentes quod
includit correctio fraterna quod non solum hic exercere in parem
aut inferiorem sed quod in superiorem ad habita reverentia quod non
facit ut habens potestatem illam in suum superiorem tamquam
ut superior ut ex hoc possit dici pater illius sed solummodo ut habet
caritatem ad illum sicut ad quoslibet alios proximos aut ad
fratrem hic magis ad unum quam ad alium non enim actu prelatus
dicitur ut doceretur ut pater prelati sed ut frater equalis illo
qui modo inimicans ex solo fervore caritatis potest dici peda
gogus et multo minus pater. comparative autem pater dicitur quod ministri
operando ad generationem diversimode secundum quod diversimode ad hoc po
testatem quia quidam habent potestatem operandi ministralem ut gratia adop
tionis conferatur vel per se scilicet operando opus quod ex se ratione
operis operati ministraliter agit ut habetur actio gratie adop
tionis vel patris. scilicet operando opus quod non ex se ratione
operis operati ministraliter agit ut habetur gratia adoptionis
primo modo ad hunc dicitur quis potest operari per se ut gratia ad
optionis conferatur vel per se ipsum operando aliquis sicut
iam ministro christi vel mediante sacro sed modo solus
christus solus sibi quod est homo habet potestatem ut ratione operis o
perati cuiuscumque si voluit gratia adoptionis conferatur
que vocatur potestas excellentie. secundo modo ceteri
homines habentes officium ministrandi sacramentum maxime quoad
sacramentum baptismi quo fit generatio cuius sunt soli prelati et tamen
tanto sunt maiores in tali primitate quanto sunt sup
eriores et minores in prelatione et sic maior in paternitate
tali est dominus papa qui est pater patrum et omnium aliorum secundo
domini episcopi tertio curati parrochiarum in quibus computantur et abbates
decani et omnes curam animarum ex officio ordinario habentes
dum tamen ex officio habent potestatem administrandi
sacramentum regenerationis hiis qui nati sunt eis subditi
quia tamen unus eorum non generat unus per sacra
menta quam alter. unus istorum non dicitur unus pater quam alter
tertio modo. scilicet patrens non ratione operis operati convertens
infideles ad gratiam fidei per suam predicationem vel
bonam exhortationem dicuntur patres eorum et sunt pa
ries qui sic habent predicare et exhortari publice
ex auctoritate et iurisdictione ordinaria ratione curie et habent
complete et perfecte generare per virtutem sacri fidei
scilicet baptismi administrandi per ipsos et per inferiores autem
ordinarios ut episcopi presbyteros curatos ut tamen hii
quam illi per vicarios vel eorum vices agentes alio
quin siquis sua predicatione vel admonitione aliquem
fidelem convertat ad fidem auctoritate vel commissa vel de
legata ad ex caritate fraterna que excedit se ad
[illegible] homines maiores dici non habent ministrare sacra
mentum predicti per quod fit generatio spiritualis per sacramentum nec
ex auctoritate ordinaria nec ex commissa vel delegata non
dicitur ita comparative pater quia non est ita comparative generans sed dispo
nens et habilitans ad generationem etc. De hiis etiam po
test intelligi quod non patres dicit apostolus prima corinthiorum iii. e
go plantavi apollo rigavit. unde dicit glossa. ego
plantavi predicando ad fidem apollo rigavit ba
ptizando et utrumque potest dici pro operando ad generationem et hoc patet
respectu istius qui solum operatur etiam iam genitum in fide
sed quia per gratiam fidei sine baptismo non consequitur caracter
sic facit baptismus et ita per gratiam baptismalem perfecta
sit adoptio que consignificata sigillo principis que
quasi est inchoata unde per gratiam percipitur baptis
mi unde illos magis comparative dicuntur patres qui ge
nerant per sacramentum baptismi conferentes gratiam non iam
[illegible] quod qui sola predicatione quia non recipit

gratiam preuenientem bap^a uel que ꝑ lapsus a fide
post bapm^m iterum p predicationem reforti^r ad fidem deo
dicit gal. quarto filioli mei quos iterum parturio glo.
primo quod p fidem generauerat eos in bap. sed p^o
ea deforti sunt p psendo quos cum dolore reforti
actum non dicit paulus iterum genero quia non iterare
est noua generatio aut filiatio sicut aliquando ma
net eius filiatio in caractere quodammodo hinc dicit
aug. sup. jo. s. xii. generatio spiritualis una est ex hac
autem quod dicat generauit ac in bapto. Notandum quod genera
re p baptismum quod aliquis dicitur uel auctoritate ordinaria pota
te uel ex commissione uel auctoritate ordinarii eius auctoritate
quia ille pocius dicitur cuius fuit et auctore et auctoritate fit quod
qui illud exsequitur. Ideo tale baptizato patrinus pri
sacerdos curatus p suum capellanum potest dici bap
tizare quam capellanus et potius pater et maior pater quam
capellanus licet dicatur pater magis si plus p su
am predicationem conuertit ad fidem quos per alios b
aptizat quia ad paulus illos quos ad fidem conuertit
p ministros suos baptizauit. Ex quo quando hoc ex
auctoritate ordinaria predicauit et omnia sacra ministrauit
cum in ministerio principalius et actu predicandi
et corrigendi. Huius que regnant et ministerio maiorem
perfectionem quam circa decum baptizandi cum non bap
tizet se ipsum magis. s. quod baptizat p inferiorem sa
cerdotem qui habet baptizare ex auctoritate ordinaria
sub epo uel et sic pater est prout paulus uel pater
fuit corinthiorum licet paucos ex illis baptizauit
quia missus fuit non tam baptizare quam euangelizare
ut dicit. i. cor. i. d. s. descendendo ad quorum dicta quam sic
pater naturalis uel carnalis dicitur ꝑ carnalem uel nunc generationem et
non ꝑ aliud dicitur aug. quia ideo dicitur pater spiritualis ꝑ
spiritualem generationem. s. quia generat et non ꝑ adoptionem
cum iam genitum recipiente gratiam adoptionis que est p
cipue gratia fidei quam diu cum manet informis ut in illis
qui post baptismum incidunt mortale manet fi
liatio adoptionis tamen quando reuertitur ad gratiam cari
tatis p quam fides informatur non acquiritur noua fi
liatio. sed solummodo noua filii fugitiui reconciliatio
ꝑ quod confessores reconciliantes tales p sacramentum pe
nitentie ꝑ hoc non dicuntur esse et uocari patres eorum sed so
lummodo magistri et confessores nomine quia faciunt ad eos sicut geni
tus quia cum sic actus patris est generare filium talis filii
bonum genitum qui offendit penitentem reconciliare et
offensam remittere. ideo et illi quibus quod sic filium re
conciliare fuit auctoritate et potestate ordinaria patres sunt. Ue
ꝑ esse cum ad hos posset fieri auctoritate et potestate delega
ti ad hunc quod ideo non sunt ue et esse patres. non sic sed
presertim sed eorum magistri uel medici agentes. pater autem
spiritualis cum generat ꝑ quod p est ꝑissime et uerissime deus so
lus deus trinitas qui gratiam adoptionis ut agens
principale creat et infundit. et nullus homo nec homo
et christus nere dicitur pater. sed omnes renati in ꝑ se sunt
fratres. homo non ut agens ministralis uel ministerialis sunt modo
dictum dicitur ꝑpissime pater christus in quantum homo et nullus pu
rus homo dicitur esse et ue pater et hic non magis magister quia
ipse merito passionis in sanguine suo omnes nos bapti
zauit uirtualiter unde baptismus ecclesie habet efficaciam et uir
tutem ut p baptismum fluminis aut flaminis baptizamur
dicitur aplo. ro. vi. quicumque baptizati sumus in christo
ihesu in morte ipsius baptizati sumus. unde dicit glo. si. id
in christo ihesu qui baptizat uel. apoc. i. lauit nos a
peccatis nostris in sanguine suo ꝑ quod et christus agens
ministralis respectu dei et magister ad gratiam adoptionis ratione
magis homo respectu aliorum dicitur in baptizando agens ut
principalis minister quia ipse potestate qua baptizat uisi qua
nullus alius baptizat quando sit soli adeo concessa qua alius

sacro preciperet actum sub nobilitate ex posset dari gratiam quando esset p
sacramentum et sub huiusmodi modo christus baptizat potestate sed p aliena
data sunt aquis ad uiua sacramentalia ꝑ quod ipse dicitur bapti
zare potestate alii non ministeria dicitur aug. sup. jo. s. v. cla
mabat paulus cum inter se paulus inter homines po
nentes spem in se ipso nisi paulus p uobis crucifixus est aut
in nomine pauli baptizati estis baptizat ergo paulus tanquam
minister non non tanquam ipse potestas. baptizat autem dominus tanquam
potestas aquo cumque ergo baptizatur ministerio solus pater christus
est qui baptizat potestate et sic sic solus deus trinitas
est pater auctoritate. sic christus potestate et omnes alii ministerio simp
liciter quos maiores et principaliores et primitate sunt
et sic 3° loco patres prelati curati qui ex officio suo ordinario habent
ministerium predicandi et ministrandi sacramenta regnationibus ut quos
ꝑ est primo epi sub curati. cum et omnes alii sub ipsis sunt in primi
tate et in baptizando et conuertendo infideles in quibus cum hoc quo
dammodo esse et ue posset dici patres illi qui non habent illa fide ex
medicatione ordinaria sed ex delegatione ut patrinus ut quando sua predi
catione conuertit infideles ad fidem suam qui baptizat auctoritate ordi
narii et hoc qui hoc facit in casu necessitatis ex sola caritate sed
in illi actu maior est in primitate et principalius pater quod hoc fit
ex commissione uel delegatione superioris quam qui ex solo ca
ritatis fauore sub omnibus autem istis illi infimi in nomine primitatis
sunt qui non agunt ad hoc et iam genitum existentem in gratia
adoptionis et ideo magis esse dicuntur patres sed esse dicuntur ad illatores ut
pedagogi ut dictum est inter hos tamen maiores sunt in pri
mitate magis esse dicuntur illi qui p suum baptismum p sacramentum penitentie re
formatur reuocatos ad gratiam post baptismum quam illi qui solum p
dicando eos illuminant ad doctrinam et ad huc inferiores o
bus istis sunt illi qui ex solo fauore caritatis existentes in fide h
in forum instruunt et respondent qui nec patres nec pedagogi dici
possunt sed tantummodo fratres ut dictum est sed h. h. concedenda est ratio in contrarium ad
illum partem quam tenemus. ¶ Ad primum quod arguitur primo moyses quod ille est
maior et minus pater qui facit predicari ex primo quam qui ex pota
te ordinaria p ex^m iayrio. ad quod rursus non facit ad propositum quia mis
ticum est quod ex mistica theologia argumentationes fieri non
possunt. sed esto quod quia ille qui fuit pater puelle in peccatis illumi
ans et p hoc significat patrem spiritualem anime fidelis quam illuminat spiritualiter
arguitur ex hac quod omnis spiritualiter illuminans est ue pater spiritualis est argu
ere sub fallaciam accidentis conuertens a sufficienti ad in illius. nam unum
est quod omnis pater spiritualis est illuminans quia deus est illuminatus lumine scientie
et uirtutum et alios ex hoc potentes illuminare qui et ratione officii h
facere tenentur et generandos ab ipso quam ad non baptizatos uel et ge
nitos s. iam baptizatos. unde illuminare bonum est actus patrinus. sed non
quo pater patre et immediate fit sed pater ut dictum est unde non non
conuertibilis quod patres sunt pater alicui conuertere uel ex delegatione ipsius
patris uel ex caritatis fauore alicui fideli fratris sic et pater spiritualis
est lucidus uel sciens est pater spiritualis sed et lucidus esto quod quia ipse
est pater puelle et illuminatus et illuminans et ꝑ pro ea omnis illuminans et il
luminatus quod non pater patris dicitur spiritualis fidelis anime tamen sed ad totum
misterium accipiatur ipse jayrus magis representat illuminatos
et illuminantes ex potestate ordinaria quam delegata quia non solum dicitur
pater puelle iayrus. sed et dicitur fuisse archisynagogus et sic princi
patum habens ordinarium in synagoga sic modo habent prelati
ecclesie et sic prius aut solum representat illuminantes ex potestate
ordinaria prelationis unde sup illud ueniet archisynagogus nomine
jayrus dicit glo. interlinearis moyses legis lator p quem prei
prelati illuminantes alios ordinaria potestate potius intelligi quam
habent hunc moyses quam aliqui sunt illuminantes ex sola pota
te delegata uel ex solo actu caritatis qui reuera illo modo pater
dici possunt sed solummodo fratres ut dictum est. ¶ Quod autem assumit quod
tales tanto uel et magis siue maiores debent dici patres quanto
magis unus et perfectius sunt illuminati et sic alios instruendo il
luminare in pater ex sup^o dictis quam in ex actu docendi et illuminandi non
dicitur aliquis pater nisi p actus et in ordine ad perfectam generationem quod fit uirtu
te sacri baptismi ut quando quod aliquis p predicationem conuertit ad fidem et sa
cramentum fidei susceptionem ad quod facto maiorem potestatem habent illi quam

fuerunt illud potestate ordinaria quibus magis competit ratione
officii quod sint magis illuminati et magis illuminantes et melius
et qui etiam habent ex officio baptizare quos illuminant ad fidem conver-
sos quam alius qui faciunt ex sola delegatione qui etiam sic auctoritate maior
dinaria .s. non conveniunt per predicationem sed auctoritate et potestate fra-
tres sed commissa talis sic conversos non habent sacramento regenerationis
perfecte generare sed debent eos ad ordinarios remittere bapti-
zandos et sic perfecte regenerandos et sic habentes auctoritatem ordinariam
illuminandi non sunt tales quod sint magis illuminati ex sua predica-
tione et instructione magis illuminare potentes sed accidit sicut
illis accidit quod sint tales unde et multi prelati magis sunt illumina-
ti multis ex illis et melius illuminant quam illi et sic sed illius generaliter quod
illi sunt magis illuminati et melius illuminant ex hoc vel accides
de per virtute eorum sicut non habent non accipitur quia potentia non ratione actus
generandi in christo per gratiam fidei suscipiendam ex sacramento quod non
suscipit magis vel minus sive conversus quis cum susceptionem
sacramenti per predicationes magis illuminati et illuminantis fuerit ita quod
non per virtute quod habet ex actu suo in ordine ad gratiam susci-
piendam ex sacramento quo regenerat tamen per infidelis est aliquis
convertit ipsum per rudem et modicam predicationem quam ille qui per-
fectissimam et maximam considerando autem per virtutem que ma-
gis illuminato convenit ex ordine ad gratiam fidei datam adeo ante
sacramentum qua ad illam magis disponit sua predicatione quam mi-
nus illuminatis et propter hoc conversus a magis illuminato maiorem
gratiam ante sacramentum recipit quam alius et est perfectius generatus magis
et perfectior factus. sed ergo modo considerando per virtutem magis illuminat
quodammodo bene potest dici magis pater et unus altero sed nullo modo
simpliciter illo cui predicare competit in fidelibus ordinaria potestate
et ultimus competit generare per sacramentum ... cuius enim predicatione sua
convertit baptizandum. Si autem tales predicationes fiant ... ut
generatum ex hoc nulla oritur paternitas ut in isto loco ut dictum est
Sic nunc ex hoc quod patres ... ... ut dicit
apostolus ad hebr. patres nostre carnis habuimus eruditores et re-
verebamur eos. Alius est cum alius eorum aliquis magis est illuminatus
quam summus pontifex et similiter predicando melius illuminat alios
... modo ergo maior est illo et ... patre quod ... est ¶ Qui m-
titur id probare ... per david quod propheta simpliciter aut ...
ex actu prophetandi sed solummodo ex prophetica illuminatione propter su-
orum misteriorum per revelationem cognitionem et si nunquam prophetasset aut re-
velata sed manifestasset unde prophete ex hoc quod scripserunt figuras sub
quibus eis erant misteria revelata non erant prophete sed solummodo ex il-
luminatione et revelatione qua cognoverunt misteria occulta sub figuris
signata alioquin esset nabugodonosor qui sompnium suum quo vidit propheta
ex hoc quod ... fuisset quod non est verum. sed daniel ex hoc solo quod illumina-
tione revelatum fuit ei misterium sub illo sompniato obumbra-
tum propheta dictus fuit quia ... unde ut dicit .i. reg. ix. qui olim
... dicebatur videns nunc dicitur propheta. Et sic in proposito david non ex
actu prophetandi vel aut predicandi quem vidit dictus est eximius
prophetarum sed solum ex clariore illuminatione et illuminatione quam ... alios
recepit ... ut dicitur in prologo glosarum psalterii quod omnes prophetas
spiritus sancti revelatione constat esse locutos david tamen prophetarum eximius
quodam digniori et excellentiori modo quam alii velut tuba spiritus
sancti prophetavit intelligo .i. misteria que prophetavit revelata
sunt sibi ... vidit unde sequitur ceteri alii namque per ... rerum ymagi-
nes atque illorum integumenta .s. per sompnia ac visiones
... ac dicta prophetavit david vero instinctu solius spiritus sancti omni ex-
teriori amminiculo suam edidit prophetiam. Et sic ex actu prophetandi
... sub figuris et enigmatibus multa edidit et magis occulte
... alii quidam ediderunt sed solum ex revelatione spiritus sancti dicitur exi-
mius prophetarum non autem ex actu prophetie ... ipsam edidit vel fortasse per
actus meos intelligo quod clarius eam vidit quia tamen missus non
erat ex officio ad predicandum vel similiter ad prophetandum sicut alii. Iohannes si-
cut inter prophetas non numeratur ut dixit opponens et ... sic non
per se quia melius prophetavit dicitur propheta eximius sed quia clarius vi-
dit ... quia ad clariorem eius visionem consecutus est clarior
actus prophetandi ideo per actus ex actu prophetandi potius dicitur eximius
prophetarum cum illi qui erant prophete et prophetabant ex officio et similiter sed
... meliores docent meliores ... vel magis ... unde dicit

sicut david eximius prophetarum sicut tamen david quia non habuit
tantam auctoritatem prophetandi quantam illi qui ex officio prophe-
tabant nomine quod ex officio et ex auctoritate prophetandi dabatur
non dabatur david sicut aliis propter quod ... est numerus eorum in-
ter prophetas. Et consimiliter ... illi illuminandi sunt inter patres quia
paternitas non tantum respicit actum sed potestatem agendi ...
sed non quamlibet sed solum illum qui est generare ut dictum est.
¶ Ad 3m de cantore dico sicut volunt est non est ex actu can-
tandi melius aut frequentius dicitur aliquis cantor sed potius can-
tor ... nomine equivoce quia aliquis melius cantat sed est qui
magis habet artandi cantandi et organica concessione ...
modulationis artis et sic dicitur cantor .q. secundum primam speciem quali-
tatis alius autem dicitur cantor quia habet spiritualem potestatem ex officio ordi-
narie auctoritatis quod possit cantare cantus incipiendo et regen-
do alios in cantu et si ex arte vel ... membrorum dispositione non
potest prorumpere in opus cum efficacie ut cantor ... et sic
dicitur cantor .q. secundum secundam speciem qualitatis quemadmodum dicitur aliquis pugil-
lator penes secundam speciem qualitatis propter naturalem potentiam sed non habet
artem pugnandi propter quod si fecerit melius pugnat ille qui dicitur
pugillator penes primam speciem qualitatis quam qui penes
secundam principalius tamen nominatur talis qui talis est secundum secundam et
sic cantans melius ... alios in cantu diriges ex sola ca-
ritate vel ex commissione fratris sed nullo modo potest dici verius
cantor ille qui hoc habet facere ex officio. immo ille qui facit
id ex sola caritate nullo modo potest dici cantor penes secundam
sed solum penes primam speciem qualitatis nec ille qui facit hoc ex so-
la commissione vel quatenus gerit vices illius. propter quod nunquam
in nomine illo penes secundam speciem qualitatis est principalior illo
aut equalis sed semper inferior et ideo non solum nominatur cantor
sed succentor vel potius vice cantor quia successor solum ... a
... ex officio esse. Et similiter in proposito de actu illuminandi per pre-
dicationem et etiam generandi quia prelati habent potestatem ad hoc ex of-
ficio penes secundam speciem qualitatis et quamvis ex arte penes primam
predicantes ... ex caritate secundum primam speciem solum predicantes ...
ex commissione sive ordinaria potestate et si ... et melius
possint dici predicatores ex arte predicandi secundum primam speciem
qualitatis secundum quod sunt huius denominationes ... patrem esse per pre-
lationem esse ... huius secundum denominationes ...
... penes secundam speciem qualitatis ut ipsa est principium actionis et pas-
sionis. unde philosophus .v. metaphysice ... filium ... relationes fun-
datas super actionem et passionem quarum principium sunt ... secundum ...
dicens sic et secundum quedam ... secundum tempus ut agens et faciens
sic pater dicitur filii ... agens et faciens. ... exponens
illud quod dicit ... dicit sic relativa ... actionis et passionis
sunt relativa per potentias existentes ... quedam sunt que non
sunt relativa in temporibus ... sicut active et pas-
sive et pater et filius sunt ... in quo non invenitur actio et pas-
sio ... non generant ... existentes
in ... vite ... et filium esse ...
... ex caritate operantes habent maiorem potentiam
ad alios illuminandum quam ordinarii sed etiam habent maiorem scientiam
ad hoc secundum primam speciem qualitatis non tamen maiorem potentiam ...
ad secundam speciem qualitatis secundum quam dicuntur patres ut dictum
est. ¶ Ad 4m ... ad ... ... spirituale probando quod dele-
gatus fungitur vice delegantis ideo maior omni ordinario
... quod triplex est genus delegatorum. quidam enim delegantur ad iudi-
candum causas et negotia ... ad que delegantur ut le-
gati ... ... carnales de quibus ... quod ... dele-
gationis sive quia perfecte funguntur auctoritate ... meliores sunt
simpliciter ordinariis ... que incumbit ordinariis ...
maiores in potestate et principaliores patres quia ... est ex potesta-
te eis commissa. Aliqui vero delegantur ad aliquam ... cum
... ... quam cum ea inchoaverunt ...
... ad ipsam ... ordinario quia de illa ordinarius
non debet ... intromittere quia frustra intrepit eam ...
semel est ab alio assumpta propter quod ... ... in sacra esse
... ... si talis ... in ... non est maior ordi-
nario quia si ordinarius ... eum ... parrochie ... ...

ordinarius

ordinatus cum illius psequi uc pot cum delegatis
ad tam effectu et in hoc ordinarij subsidiu qui aut ulla
oio ht cohcom aut siqm ht illam no n in subsidiu ordi
narij ut nullo mo est maior q no est n coadiutor ordi
nario datus sicut no est maior q ipse nz assumitur tam
tu q ad eundem actu exeqndum eod tepore et loco supp
rogatiua dr ht ordinarius alius eisdem temtis sic a
lias dixi et de illo qui fingit inte delegatis. Ho mo
loq ipe illa lra sane no a delegatis. [2o] mo q nulla
ht cohcom [S]ed illud q tales no possit dici pedagogi
gogi. q ubi fides uenit no simus pedagogo uc dr
gal. iij. hic est difficilioris assumptio. ad q tplex e
status ppli di pncipalis inceptam ac si totius ppls deies
set uni ho quor pmus est suor pdomi tioris qui i h
beredem filior notantur. bus est filior p gram ad
optonis q in hditate dnor gbuantur. 3m est dnor p
gliam qui in heditate gstituuntur quor pmi erat i lege
moysi in qua os erat sui. 2s est in lege euangelij i q
omis sunt liberi. tercius est in visione dei in q omis sunt do
mini sb lege moysi omis erant sui q lex dnino ad
optabat q in sacris suis gram no gferebat n iusti
ficabat n in sacro cruciationis sz h no n ut erunt fili
cri quo fit adoptio i nouo testo et sic sicut p gram fily
erant in ueti testo quo ad h pauebant ad nomi aut h
hebat uirtute nom testi et in illi meo q sui puuli et
pul in hoc coheredi metu pene ut metu pene et si no amo
re iusticie ab illicitis retrahantur et p totam instrucom
ad meliora pmouentur et sic lex erat eis pedagog. hz q
dic gal. iij. sz illud lex pedagog uelud erat. E. uos q pu
eros ab illicitas gpmies et ad recta dirigens timore penar
sb lege aut euangelij omis sunt libi et filij lex eni eua
gelij adoptat q in sacris suis gram gfert et iustificat
q tu sunt sb euangelio meo q sunt filij expectantes hedi
tate et q no hnt finale et gsumata gfectom ad q tedut
cu illi n esse perfecte gnouit illa assequntur no dni h
pui sunt et puuli r illor qui sunt in gloria uisionis dei q
ad et ipsi sb euangelio sunt libi filij et non pfci r illor qui
sb lege moysi sunt sui et puuli et illi sb euangelio he
redes sunt ipi ista a sb lege i. istor no solu ipe heredes sz
solu uocati in hereditate ut dictu est qui sb libi pu
nich sz no cu cohcendi metu pene ut sui q a cohcedi
amore iusticie et sic euangeliu q inq no possit ee hic
iom pedagogi r alic status pfcois in uita ista ad
q ducit hoc cum no sit pfecto lex ut i agto di expta
q in uita ista q p legem euangelicam ducitur q ad ex
pectabant existentes sb lege moysi pfecte i uita ista. 8.
pfom lege euangelica pp lex illa erat simp pedagog
no solu q aco mo ducet ad statu pfcissimu vite hic
h q inducebat a statu inpfco ad statu pfctu. 8. euange
lij aut in hac vita tantu euangeliu r status fitu post hunc in
ta d aco mo simus sui libus pedagog. In visione di sic
lex moysi fuit sui pedagog in fidem et uisione a dios
sunt dni et magni nisi ac puulus nc ut sui sic ut fili
et coresponde s isti tres status legis moysi q sic status
legis moysi e figuralis et inpfctus r status euangelij h
sit inpfctus r status legis moysaice tu est enigmati
cus et inpfctus r status visionis di quo ueniente sicut
q pfectum e ut dr. i. cor. xiij o q q gparando statu euange
lij ad statum uisionis di luc vij. Inter natos mulier n sur
rexit maior Johe bapt. qui aut minor est in reg celor ma
ior e illo et h quia plus uirtutis gpndit minima visio
ne q totus euangelij gtplacone et silr pot d statu
legis moysi ad statum legis euangelij inter natis mu
lier no surrexit maior. Jeremia hic ita qui aut minor est
i reg celor qui est ecam euangelica declat nimio vano

lumo q fuit to lex magno modo q est ex pte legis h e
sb lege aliqui noiunt que patefacta sunt sb euangelio quo ad
h sz sub aug pemebant ad statum euangelij. Est g ad
itend q h 3 cu status distinguntur ut dictu e tn q h mo
sunt infimi medij et supmi et sic s modu status legis aliq
erant incipientes alij pficientes alij pfci sicut et in statu eua
gelij ius modu erant et q in statu erant pfci in illa lege a pe
dagogi aor cohibendo puulos pruitate sinh timore pene
quo ad lege dicendo no puulos pruitate sinh filialis amo
re iusticie quo ad euangeliu et s h in aliquo gueniebat pedago
gia s h in aliquo legis et euangelij. cu e pedagogiu mich
sit ad q magistriu ut offm pedagogi et in incipientes et p
ficientes erant tu in lege q in euangelio sb pedagogio
pfector aut legi in aliquo a differebant quia pedagogi
mi legis cohibebant metu pene. pedagogus a euangelij uc
dictu e exced amore iustic et ppea legis pedagogu euaci
atu est adueniente pedagogio euangelij. h q di gal. iij.
ut augustini est miracz tu pedagogiu euangelij inueniebant
toto tpe militatis ecce q ius status pfcor legis n status
gliem in qua cessabit ee pedagogiu. sz ecce omis pfci eo do
ti adionis sic adueniente lacio noue leg cessabit ee sacrum
ue leg. sic adueniente uisione di cessabit sacrum no. le. ut
dic aug in epla ad maximu sic ctonicatione ab siluit dni
pns aduentus sic baptism auffert. hec eni aduentus sic ei
pp ueit libtas fidei et est remotus sinitus ingu uts xa
nus cotidie carne sicut tunc regenatus in sbis q no dep
nus cotidie carne sicut tunc regenatus in sbis q no dep
nitas q in pus nemo baptizabat. si q ista figat. j. coi
sio cordis et mo dicta gsere manebit interim. hic dic Jo
in j o xi. gonu cd ubi tam. gone xiij. q in ebuiate Jhu te
munere spm uelu templum scissum est in duas ptes gsu
mo ius incorsum querendo an q aut intrib uc in
passione dni id uelu ee gscissum q et tabnaculo. In
templo foris positu fuit et appellabat cocinus to ia legis
reuelata sunt in isfia ut que prius recondita tenebantur
uniuersis gentibz pandentur q a ex pte iudeis et ex pte
gstum gueniunt q pfectum est qui uelu inmine distinctos
est ut oia que ne nob absedita sunt domus di sanm inte
ctum q aut illud in apo. q h pot intelligi ex eo q dr. j
cor. q cito q si decem milia ic. oio fluu est. no a paulus
inpbat. sz ee ptem q erat doctor simp. sz q genuit sua
doctrina alias e qui erudiunt ia genitos erat uitre ut dz
o i de tu pedagogo euangelico lo hic suppo q i cuitate
corinthi illebat pleis bonos doctores ipor ia genitor aq
bz no remouet pedagogiu. sz pruitate q ipe solus eos
genuit s modu s expositam absit g qui multi euangeli
ci sint sb pedagogo h no tali mo qualis erat sb pedago
go illi legalis ipor e pedagogor sb euangelio euacu
atum est quo ad h. 8. q erat simile ut pz ex dcs nc omis
qui uita docet sb euangelio delet d ptes. sz inta se tm
pedagogi. ubi in fine si io. si x. mil. ic. dic glo. dn ios
cor. et pedagogos noiat et pbos illos eos sigt gsferat
illi qui dic heb. v. cu deberetis magri ee pp tpe rursu idi
getis ut nos doceamini que sunt ela exordij simonis dei
et facti estis quibus late opus no solido ab ois e q lactis
est pticeps expers est simoni iustie puul e est alr e
no dret. i. ad j. cor. iij. tanq puulis ic. ut puulis sic d nc
dret petrus. i o. pe. ij. si mo geniti infantes lac gcupiscite
uni sic ap hic gsuetudis similitudine pbat cessacoem
leg moysaice adueniente lege fidei p ci dic q to te por
bz puulus est ic. sic p eandem similitudine possum pbare
cessacom leg fidi p sb euangelio adueniente di uisio
ne dco sic q to tpe ic a i s nos gsimus puuli sb enigmat
te fidi caligantes sum at ubi ueniet plenitudo tepois
tendz deus filius sui exaltatu in gloria ut eos q in fide
se gfitig et hereditate dnor recipiant q ubi explicat id

q dic' ap'. i. cor. xiij. cu venerit q pfcm est euacuabit' qd
ex pte ē ⁊ lo' ad liam de īpfcone quemo ē sb evan
gelio pfcm r' pfconis que erit i pa apta visione p q
explicat cu subdit videm' nc p speculu i enigmate. Itē pōt
s. s. similitudine p q declarat sb heres peccatores dns. cu ē m p
nullus loqbar ut parvulus ⁊c. Cu aut factus sum vir evacu
avi q erat parvuli. parvul' aut erat paul' cu ipe
sb lege ⁊ ↄpone illi' status fuit ē vir aut erat sub
evangelio cu v'ind3 id q dic gal. iiij. tēpz cu eēm'
parvuli ⁊c. ubi lo' tm uno q erat vir sub evangelio f' e'
q fuit parvul' sb lege erat ex pte parvulus v' ei' q fu
it ut erat inglia an q pfcm ē futurum erat ⁊ ex ea
tur ut erat ... de parvulo
h parvulo sb evangelio mag' ↄgruit id ex'' de parvulo
que mdiuetit ap' h ↄsuetudine hūanā qn dic ↄto cpe
heres parvulus est ⁊c. q' s' h parvulo sb lege de quo tbr'
itaq3 ⁊ nos cu eēm parvuli ⁊c. qm ut dictu ē parvul' il
le sb lege mdiu erat heres. s3 cu novatus ut eēt heres
parvul' ⁊c. sb evangelio ita est heres pfcus. Isti g̃ ... i
lo sb evangelio ↄueit q sit sb tutoribz ⁊ actoribz. In
ſlīr. v' p tutores. s' glo qui ei g' hostes defendt per
actores si ut sur' dicit glo. qui eius reb3 agūt ⁊ more
eius informāt. Iti amā qui nos d' pedagogos sum
pōcā ⁊ sit om sb evangelio sit pedagogi sicut sit parvu
h n tn o3 q oms qui sūt sb evangelio ut se apatu p
nūn sīt ⁊ sb nōie pedagogo sic ut oms sb lege h oms
erat sb lege ut sb pedagogo dūte ad evangeliu sicut
oms qui sūt sb evangelio sūt sb ipo ut sb pedagogo dū
te ad pfcā visionem sicut p3 ex dcis. Et g' adde q peda
gog' d' eo q puer ducat ad magistru ut ab eo erudiat
qui pr' est totiū sīa ē. quia mag' meo q solū pūos m
struit q3 n genuit eos n' carnalr' nc in ipo spualr' nō
pot d' ipe pr' extendo ad n' gnacois s' quos ignorāt s' qn
sit sit s' p h d' gnat' sacs sic ex ed i pot n' pmutare ⁊
ois instruens ī cedola tuitive pr' d' h ē gnatizare
sic gnate appellant pres largissie sumedo s' i q' p̄.
antiqui vocat pēm q' s' h honoreāt q' hūt aliquas co
dones uen' pat's. Et a' dic q pedagog' d' q' ductor pu
eri s3 h n solum via pcedu ut oppones intelt' s3 ⁊
via mo3 ⁊ lo3 discip' h... Et a' ni' a' q p'sfamulia
ad ex ea pte ⁊c. Et q large sumēdo pmitate ⁊ gnatia
d s mos usus gnatiēd ē pr' s' dat ⁊ ē. bn de pr'sa qua
tum pr' suo ⁊ lbo3 ⁊ singlis de prude cassi affect. ⁊.
ↄpōnali s' ↄpōcōz arismetricam qua sūt duo se h q
tuor ad duo sicut octo ad qtuor q3 p duplam ↄpōcōm
nō a' s' ↄpōcōz geometricam qua se hūt tria ad duo sic
qtuor ad tres. quia inequali fit excessus. hr̄ inde sic ē sil
lo mō qualr' h' affcm ad hmi ein dat anona ⁊ ad libu
eu parat ⁊ hr' dicē ipe q dic phs ipo politice q' ali' pn
cipatur dns suo pincipatu despotico. ali' pr' filio quia
pncipatu politico q' ad' rō alr' ducat mebris alr' virt
bz anime.

Circa hāc q' ille excitatus celebrāt sic irregularis qr' p
ali cā hordmarium ut ex iusta cā ex conciente ten3 g' e
sma ⁊ sic est ut excitatus celebrās stati gfeus irregu
laris. Et forte sūt exempti vna ut in istei qd statū
qnali in feu istos eos q3 pulbi' istu est iusta cu exca
de qui resistēs p dicatoni iustitie sp'illdubio mortalr'
peccat. tn q' iustite impugnat. tn quia scandalu ↄmou3
g' si celebrat nō est dubiū quin statim fiūs ē irreglaris
ut pcedit p' obvu ast si sit pmunitus hma ⁊ rōali ap
pellacōne aut exemptus a iurē dcone ordinarij sic ab p
pimo nō possit a rōe delicti ↄmissi q si peccavit tal' ap
pellacōē aut hāt ... exemptōz ⁊ restitit ... excitato
in p irreglari d3 hri sic nō ↄstituit ... illi q
b3 attrū h... nō ↄstitue debet ipui h' p excitato ⁊ nūq ⁊
tempe ... ipo ↄtare ipe a sile pn hui hāt at hinc ap
pellavit ul ↄfrue faciet s3 si ex fco suo scadalu orat
gnissime peccat ille ⁊ oms ↄplices simpl' pcou p' ma
tale q' ↄmiseit resistēdo pdicatoni iustitie aquio nō

eas enim p aliq pncipiū posse fore immutem ... ex
iustitie p'ulu' hāt potare impugnadi iustitie agen
tium sic q' iuste nō pugnado nō peccat.

Sequitur qstio ultima vnu de horar. ob' fuit utrum
clericus ordinatus in sacris ordinibz ⁊ utrum
clericus bificiatus ⁊ aut religiosus peccat mortalr'
omittēdo dicē horas canonicas. Item utrum omnis tea
tur ad dicend' uel ad audiend' cotidie offm mis
Circa p' arr' q3 sic q2 facit ↄ pceptu ap'licu fe
cit ↄ celebran m'. Colentes ⁊ die ipe loq3 de cli
cis ⁊ p' lucas ⁊ ce co3 ↄmessacōibz ⁊ q tribulacōibz
illicitis cum puce dm' hore metia ⁊ filii de sacro
tibz celebrātibz missas vix quiē in anno ⁊ silr' de
ote pceōnentibz ut rece dum celebratur dic sic h'
hui' silia sb pena suspēcois pcius in tineos du
tate pcepim' ī iur ... ole die ut diuinu offm
nocturn pr' ⁊ diurnu ↄtinu e' deus dederit stu
diose pariter celebret ⁊ devote. s3 tūs' illor' ap'lica fci
pcepta iurtute sca obedie pecat mortalr' g' ⁊c.
Item qui debet ad p vna vixim nō tm id debitne p
aliam ut ex de pcelendis h ii ↄ q' scolari videtr
obogia mistre ↄpuentus ecclastica quibz sunt
in eccla sua ⁊ sup studio ab solvitur ab uico ad
q tenetur facere mcia g' ⁊ ead' rōne ↄ suico q
tenebatur horas dice. Ad ↄ3 in lege evangelii
a xpo nō sit institutu tpe detiatu quo insistend
sit diuinis obsequiis. q' ttm tpe ab illis ē videtur
d3 sicut i lege veti. ad h fuit institutum sabba
tum ecca tn p pūt ei xpe cūctand' reliquid decernit
ad h oibz generalr' ta clicis q laycis dies dnicas
in memoriam octave resurrectois dnice clicis at
assceptas diuino offo spalr' determit ad h singlis
diebz vij horas iux' illud dcm pphe. septies i die
laudem dixit dne in quibz ordinatis. orōibz ↄ vo
te cmoite dnr' quia ↄ tiatis horis ⁊ q pcetētibz re
lr' sūt dnice ut ex ce ce' missi ↄsibie ut a' dicit
in oī' in suo appatu p'sbr ⁊ sacdos d'yacon' sbdy
conus vel quicumque clicus bnficiatus ⁊ sic large h
sumit p'sbr h' duo gnia clicor. s. in sacs ordibz ↄ
stitutor ⁊ bnficiator in inteligitē aliq h. bnficiator
s. ↄ effcu ut possint fructus illor bnficior pcipe v'
in pte ul' in toto ul' pcenus ut intelligat sic ↄ effectu
ut saltem hat ius spuale de pcipiendo fructus
alii ⁊ q ex h ad horas obligatur ⁊ sic q mortalr'
peccat si ipos sciēt q nō dicat eas s3 nūq sungulis
horis diei sigillati insistend' est. Vocatas ad d' horas
canonicas d' q sic n cū idalis sb sit q'ali eslat hinc
dicit mon' de occupatis d' gsiliu est ut sir' dicat ho
ras oms q ut dic intelligit de oibz cē offm rurale ⁊
tem pncipm occupatis ⁊ spiat' oms dnis ipe ⁊ car
dinales ⁊ epi ↄ mag' pte h'c quo ad horas vno
mlta q' negocia expedire ⁊ melius ē pveire q
pveniri. q a' d'e i nō sir' dicat oms horas ⁊ itelligo
ut. s. sic dicatur oms hore sir' ut nulla hora dicat
qn alia dicat sb vno ↄtu' pterev ↄcā nō q sir' dicat
tur i mane matutine ⁊ terce hore ⁊ ↄpletoriu lic' es
s3 in decens ⁊ in diebus valde s3 q i mane dicat hore sir'
usq3 ad vespas ⁊ ut ē aū cenam vespe ⁊ ↄpletoriu si
ci nō urget mag' necessitas nisi p' in yeme matutie
separatim dicēde sūt de nocte aut forte p'ma ↄ illis
hcq ↄsuetu est in capella dni ipe ut dic' i uo' q ↄsq3
hora noctis dnr' matutine ↄtu' sb vno pterev di
p'ma. Ad 3m q' i nocētius gd ifirmus ⁊ s3 di
centis excusantur adicendo ⁊ ea forte ab audiendo
s3 dicere ut occasionali' obeē timet pbabli ip'm' s' di
cat' audire intelligo cu h si obeēt dic s3 qn audi
re ↄ excusatur ab audire si nō possit hre qui p'se
ca ei' illas dicat. si nūq ↄdie horas d3 iuuare ab
oibz alius dico q sic nc necitas abqualis urgeat ec

n. ut dic̄ Innoc̄ siue equitando siue ad q̄apm̄ dicit
eas q̄sq̄ ꝓsꝫ melius potīt de hac m̄ notā .xij. di. c.
vlt. Quia ꝗ̄ opponens tetigit religiosos in sua q̄o
ne d̄e de religiosis q̄ vīi religiosi simpl'r q̄ꝫ ꝑsūt ēe ꝑ
ni layci nō religiosi Si ꝗ̄ sīt clici ⁊ in sacris ordinibus
ꝯstituti tn̄r rōne ordinum si ꝗ̄ nō sūt in sacris ⁊ h̄t
religio bona ecclīastica s' deputata vn̄ viuūt tenēt
sic̄ clīci bn̄ficiati nō exn̄tes in sacris rōne mēris ꝑci
piendi bn̄ficiū i' q̄ rōe religionis simpl'r nō obligāt
ad horas quod si obligētur ad horas a ꝯ̄ra ꝯstitu
to l' ꝑ̄e uł' ipius religionis h̄ est rōe qua clici re
ligiosi ⁊ sic ꝯcedīa est pa īō ad ꝑ̄mam ꝑtem adduc
ta. Ad 2ᵐ in oppositum q̄ desinens ꝑ vnāꝫ mēm
absoluit̄ nē ꝗ̄ ita est q̄d absolō ita fit ꝑ ꝑuiliū ad h̄
ꝯcessum scolarib; q̄ nō absoluit scolarem ab horis
dicendis simpl'r. ~~sʒ soluꝫ ab ipis dicendis simpl'r~~
sʒ soluꝫ ab ipis dicendis siu aliq̄ moduꝫ determinatū bn̄
ficiatus ē nō scolaris de iure ꝯ̄i re ꝯtinue residē i ecc̄ia
in qua est bn̄ficiatus ad officiandū ipaꝫ. ⁊ ex h̄ ꝗ̄ ho
ras dicendas tenetur ad duo. quoꝝ vnū est ad dicēdū
eas simpl'r. aliud est ad dicendū eas ordinate in eccīa ꝑ ꝯ
suetā sue ecc̄e u' alia ꝯsīt cū lima q̄le cōdī ⁊ sic ab isto
ꝗ̄ ꝯ̄o absoluitur scolaris ꝑ ꝑuiliū q̄ ꝯcedit
ei fructus bn̄ficiorū i scolis ⁊ recōpensatur pop' sītu
diū a ꝑ̄mo ꝗ̄ neq̄q̄ ⁊ sic manꝫ obligatus ad horas
dicendas simpl'r. h̄ nō ꝑ mod' quo dīr in ecc̄ia sua ⁊ sic nō
est sile de vno ⁊ de alio. vn̄ dicit Inno' clici ēꝫ ordis
⁊ plati possūt in ex cā ab officiis que in ecc̄ia durāb
ēē debent tn̄ ꝑuc̄ melius post horas absꝫ sincopi ⁊ de
fcū que si fiant ex c'tā ignorancia morle est alioqn
Si tamen in choro cum aliis cantet ⁊ legit ⁊ rōabile
impeditus n̄ dic̄ v'siculum aut ad aliū siue in ꝑ̄n° siu
i medio siue in fine abꝫ p̄cedētib; cō q̄ nō dꝫ i° re
p̄tē ꝑ q̄ dic̄ Innocēti' sup illam l'ram dolētes. sūt si
de sine malicia s' aliqua lima occupacione nō mēt sit
ut ꝑ̄n° uł' fiu horaꝝ nō oꝫ q̄ atipite incipiat uł' fieꝫ
participat ⁊ h̄ ꝑꝑ vinclm̄ caritatis quo ꝯ̄abis ē vnuꝫ
cor' ꝑꝑ q̄d id q̄ ꝑ alios fit a se reputat' ītm̄ q̄d q̄ d'qu
inis chor' dic̄ v'sū vnū psalmodie ⁊ alius aliū sin
gli reputatur totū dixisse ⁊ fatuū eet sup h̄ s' fore
ꝯsciām. sed ꝗ̄ est sic chor' multū ipuo' ꝓcessit ne nisi
de fine restat. tūc ē re' supple defectum ⁊ incipe ab ii
cio quousꝫ ꝯcurrit cū aliis.

Q|ueritur ꝑ ar° q̄ omīs tenētur ad d' uł' audiend' mis
sam cotidie aut peccat mortal'r. quia in decā l'ra dolē
tes ꝑcipit ꝑꝑ celebrari sollempnia missaꝝ a sacerdoti
b; sint ⁊ si tenēt dicē m̄ꝫ tenētur audire ⁊ ipi aliy
omīs. Contra uł' q̄ de audiendo l' dcō missaꝝ sollēpnia
n' ꝑcipit in decā l'ra ꝑ̄sbi n̄ ꝑcipit horaꝝ obꝑuātia. Inno
cēti' dic̄ q̄ qlib; clicus bn̄ficiat' q̄ nō i sac' ꝯstitut'
dꝫ dicē uł' audire diuā offīā oī die q̄ si d' de offō misse
h̄ solum dꝫ de residentib; in ecc̄iis suis aut si de oib; dē
gn̄al'r dina offīa i' intell'r h̄oc canoīce ꝯ̄lio n. iure
quisq̄ ad h̄ obligat' ut quolꝫ die missam dicat l' au
diat. sꝫ tn̄ h̄ ꝑcipit oib; ⁊ laycis die dn̄ico sb̄ pena
excoīcacōnis de ꝯser. di. i. c. missas v' sit d̄s missis die
dn̄ica scolarib; totas ꝑcipimus ⁊ dic̄ inglo. vn̄ ꝯ̄ ꝑcep
tum faciunt qui dieb; dn̄icis nō audiūt missas nisi
aliqua necitas cogat. sꝫ q̄ in c'tib; nō ꝑcipi' oī die fa
ciendum deuocōni singloꝝ ꝯmitti⁊ ⁊ ꝑ h̄ ꝯcā ē rō ꝑ
hac ꝑte. Ad ꝑ̄mam rōm in oppositū d' q̄ illa l'ra
dolentes nō ꝑcipit sacerdotib; singlis missas dicē aut
audire. sꝫ ⁊ dn̄s ꝑꝑ ꝯ̄ illa l'ra solūmō ꝓhib; sup̄fluas
ꝯuersacōnes ꝯfabulacōnes ⁊ h̄' hora m̄ꝫ celebrn̄
di dina officia ⁊ ꝑcipit diurnū offīm ⁊ nocturnum
deuote celebrari. ꝯ̄fm q̄ ꝑuꝫ ꝑcepat illa l'ra ꝑ̄sbis
quo ad horas diurnas m̄ꝫ ⁊ ꝯ h̄ ꝑcipit q̄ h̄oe diur
ne debent cotidie obꝑuari. sꝫ de missaꝝ sollēpniis

quo ad deriacōm temporis celebrādi ipas n' i vna l'ra n'
in alia nullam fecit mencōm. vn̄ sup illo v'bo offīm illa
dolentes dic̄ glo ad q̄ omīs siue precepto i'to tenentur
s' cod' ꝑ̄sbi ⁊ sic dinum offīm n' extendit i' ad missaꝝ
sollempnia Imo solūmō intelligitur ꝑ horis. sꝫ est ad u
tendum q̄ moib; talib; que sūt de gnē boꝝ n' cadunt
sb̄ ꝑcepto certo dino aut h̄uano ꝑ̄standum ē solita
te quid' ꝑ quo admittendum siue postponendū q̄ ⁊ re
linquitur cui' h̄ ꝯsciē ē index in h̄oc dꝫ ēē solus deus
qui scrutat' renes ⁊ cordi h̄ est cogitacōnes singloꝝ ⁊
desidia. vn̄ ex de celeb. miss. c. quidam n' reprehenduntur
layci qui missas ꝑuatas. q̄ sit meli' audire in q̄s ex se
ipis q̄ missas ordinarias nō ꝑcipi' eis q̄ cotidie audi
ant missam. sꝫ h̄ potius relinqt' in eoꝝ uol'te dicēs sic. sꝫ
si uoluerint ut misse s' dicant' de eo dem die missas audi
ant.

In isto vndecimo quolib; sūt .xxx. q̄ones. P° vtꝫ
deus ꝑ̄sit facē sb̄ una sp̄e aliq̄ꝫ sp̄ualiūa aliq̄
aliuꝫ angelm̄ equalem i na q̄e sp̄ei angelo ia fco
sb̄ illa. ij. vtrum d̄s possꝫ facē aliq̄ q̄ nō sit ꝑcꝫ
eum facto. iij. vꝫ ex n̄ ⁊ sicior cōrruabili de ꝑ̄o me ca
ꝑ̄o principali' tm̄ materia aū forma. iiij. vꝫ q̄a
ꝯ̄ aliquꝫ posse cūsentari in deitatem puta ꝑ̄a ꝑaus i sbꝫ
deitatis ꝗ̄. sic cūsbꝫ in ꝑ̄am cors ꝗ̄. v. utꝫ agēs ꝑ̄oes
intales ꝯgnitiuas quales sūt ia ꝑ̄o q̄dicio ⁊ vi' ꝯ̄acio
ex ꝑte ꝑ̄suis ⁊ intellectiuo ex ꝑte intellēs sit ex ꝯ̄ficiento ⁊ in
telligentem uł' intra. vj. utꝫ ad ꝑ̄sit se ipm̄ reducē de
ꝑ̄o ad actum. vij. vꝫ in ꝑ̄a intellectuali creata ꝑ̄sit ēē
initus vna que ꝑ̄sit in ꝯ̄ria. viij. vꝫ vitus l' dolor sit
ex sola immutacōne ꝑ appꝑhencōm uł' ex alia i mutacōne
reali. ix. utꝫ rō formalis ipius doloris sit i vi. apphe
siua an i vi. appetitiua. x. utrū angl's possit assumere
n'aꝫ h̄uanā eī' ꝑ̄sonalitate. xj. ut' vnū sit eū̄ omī ein
ternoꝝ. xij. utrum angl's possit n'al' inde coꝝ ꝗ̄ sb̄ se ꝯcio
xiij. utrum in demonib; cadat obliuio. xiiij. utrū aīa
separata nō in redita cor' suo oīō dispōito ꝑ̄u uirtute ꝑ̄sꝫ
viui. xv. utrum cessacō motus celi possꝫ iudiciū circa
in ꝯ̄r̄ncōnis corpoꝝ damp̄atoꝝ. xvj. vtrū ꝑ̄ri infideli in
fideli in necitate sua potius ē sb̄ ueniendum q̄ ex ueo fide
li. xvij. vtrum layci ꝑ̄u' tenētes vexantes ꝑentes cli
coꝝ q̄ ipi clici volunt eis obedire sint excoīcati. xviij. utꝫ in lege noua liceat iudicem secularem occidere ꝯ̄q̄
ꝑ solo furto. xix. utꝫ qui nouit intrē religionem c̄tā
rem libatus ē intrādo laxiorem. xx. vtꝫ de religione
ꝑuilegiata q̄ fr̄es eius nō possūt intrē aliā religioneꝫ eq̄
artitudis aut minoris fr̄es alcius religionis q̄ nō pre
sūtur ēē minoris artitudinis. sꝫ p°' minoris possit recipe
ad suam religionē fr̄em ꝓfessūꝫ i illa religione ꝑuilegiata.
xxj. vtrū si a ꝑ̄ncipe ꝯcessum sit quib;dā religiosis
accipe pedagiū q̄dam licitum ⁊ iustum usꝫ ad ꝑ̄mam
alciu' certe ꝯ̄ diei future. ⁊ ut recipiat' canoīca loci. ta
noīa a' illa die veniente pulsari faciut' i auroā ex'
horam ꝯsuetaꝫ religiosi illi debeant amittē pedagiū ꝑue
ciuꝫ usꝫ ad horā prime ꝑ ꝯsuetā. xxij. ut' exponens
ꝑuiliū aphicaꝫ ꝯ planū ⁊ expressum v'boꝝ ꝯ̄m sit ꝯuie
dandus ut exhibitor reuerencie dnō ꝑꝑ̄e cardinalib; cuiuē
ro. xxiij. utrum obligatus ad audiendum sb̄ditoꝝ
suoꝝ confessionem ⁊ alioꝝ sacramentoꝝ ministracōm si re
laxare ab obligacōne ꝑuia equal'r remaneat obligatus
ad eam. xxiiij. utꝫ si ꝯfessus peccā q̄ d' se h̄re recipi
at ꝑ̄niam satisfactoriam ꝑ illis ex ꝯfessoris innotē ⁊ reuisꝫ
in seq'ti die i ꝯfessione aliā dicat eidem ꝯfessori q̄ in p̄or
ꝯfessione fuit oīō mentitus ⁊ ꝯfiteat' aliā cum illo mendacio
ꝑ q̄b; petit iniugi s' ꝑ̄niaꝫ salutiferā. utrū in q' ꝯfessor
ꝑ̄niam satisfactoriam iniunctam i ꝑ̄ma ꝯfessione debeat re
uocare ⁊ nouam illa sc̄a ꝯfessione iniugere. xxv. ut'
clicus nō exn̄s in sacris ordinib; assumēs h̄itū ꝯfessionis
si audiat sic alic̄' ꝯfessionē fingēs se ēē sacerdotem ⁊ ꝯfes

sit ab' aq'bito illi' vel xxvii utr' ille q ex privilegio

h' mag' q' xij magistri h'nrici de gandavo

sororem quia audita videtur se delusisse confitentem et deridet eum. ut' in quo clericus sit suspensus ut non possit de certo ad sacros ordines promoveri. ¶ xxvi. utrum confessor huius rem alienam quam iusto metu non audet reddere tenetur est restituere. committat enim confessori suo ut eam restituat. confessor autem eam non restituit. utrum in quantum ille qui ex privilegio habet potestatem ex eo quod aliis predicat et alios instruit maior sit et minus sit presbiter quam qui hoc potest facere facit iure de ordinaria. ¶ xxvii. utrum ille qui ex privilegio habet potestatem ex eo quod alius predicat et alios instruit maior sit et minus sit presbiter quam qui hoc potest facere facit iure de ordinaria. ¶ xxviii. utrum excommunicatus ab ordinario loci quia pure restituit vel predicanti si presbyter modo celebret sit irregularis. ¶ xxix. utrum clericus ordinatus in sacris et utrum clericus beneficiatus et utrum religiosus peccet mortaliter omittendo dicere horas canonicas. ¶ xxx. utrum omnes teneantur ad dominicum audiendum cotidie officium misse.

Quesita fuerunt in generali disputatione de quolibet duodecimo circa xxx. quorum quedam pertinebant ad deum et ad creaturam intellectualem et erant quinque pertinentia ad deum et ad creaturam intellectualem. vi ad creaturam autem intellectualem incorpoream tamen ad hominem autem compositum ex natura intellectuali incorporea et corporea xxi. sex pertinentia communiter ad deum et ad deum creaturam intellectualem erant de deo ut est obiectum intellectus. ¶ Primum erat utrum deus sub ratione infinita ex parte sua sit subiectum sive obiectum alicuius scientie create. ¶ Secundum utrum in via de deo possit quid est vel quia sit clarius sciri quam per lumen fidei. ¶ Tertium utrum non habens rationem cogente ad aliquam partem questionis possit illi assentire sine formidine. ¶ Quartum quod erat de deo ut est obiectum voluntatis. scilicet utrum possit diligi a creatura intellectuali absque eo quod ab illa ad diligatur vel cognoscatur. ¶ Quintum vero et sextum erant de deo ut cognoscitur et obiectum utriusque quorum primum erat utrum deus possit facere quod intellectus possit videre ipsum quod tamen voluntas eum non diligit. ¶ Sextum erat utrum unus habens meliora naturalia cum equali caritate et gratia in tercio videbit et diliget deum. non quia unum et eundem sub eadem ratione potest esse subiectum sive obiectum scientie increate et finite.

Circa primum arguebatur quod non. scientia dei est infinita scientia intellectus creati est finita. sed plus minoris est quam scientie iste distant in infinitum et sic distinguuntur per rationes infiniti et finiti. distinctio autem scientiarum debet esse penes rationes formales obiecti sive subiecti quia scientia recipit speciem a ratione formali obiecti. quare cum deus sub ratione infinita sit subiectum suum obiectum sive scientie infinite. non ergo sub illa ratione potest esse subiectum suum obiectum scientie intellectus creati infinite aliter enim scientia intellectus creati esset infinita. ¶ Item quia deus sub ratione infinita est obiectum sive scientie id intelligendo se intelligit omnia alia a se. ergo sub eadem ratione infinita esset obiectum scientie intellectus creati intelligendo deum ipse simul omnia alia intelligeret. quod est falsum quia si intelligendo intelligeret per scientiam theologie non sit intelligere omnia ad dicit Augustinus xiiii de trinitate c. v. rerum divinarum scientia sapientia proprie nuncupetur humanarum autem proprie scientie nomen obtineat. non utique quicquid sciri potest ab homine in rebus humanis ubi plurimum superflue vanitatis et noxie curiositatis est huic scientie tribuens. sed id tantum modo quo fides saluberrima que ad veram beatitudinem ducit gignitur nutritur defenditur et roboratur. finis est ergo et causa quod sub ratione infinitatis est obiectum scientie create. ¶ Contra sub ratione illa quod est subiectum scientie cuiuslibet create sub qua est obiectum scientie beatorum quia et ipsorum scientia creata est. sed ipse est obiectum scientie beatorum sub ratione infinita quia aliter non quietaretur voluntas beatorum in eum diligendo et volendo per modum quo ipsum cognoscerent quia ultra quodlibet finitum plus appeteret quare cum sit maior ipsorum appetitus oportet quod eum cognoscant et sciant per intellectum sub ratione infinitatis ergo et cetera. ¶ Dico quod deus sub ratione infinita ex parte sua dicitur potest esse subiectum scientie uno modo utique scilicet et res ipsa que deus est non illa infinitatis sit subiectum scientie et ab utroque scilicet secundum utrumque fertur et ad utrumque tendit sub ratione et ratione utriusque ut alio modo ut solummodo res subiecta illi rationi sit obiectum scientie et ab illa sola fertur et per illam et ad illam tendit sic tamen quod sub ratione infinitatis ut ipsa infinitas in quantum huius seu ratio infinitatis sit quodam annexum subiecto sive obiecto in quantum obiectum est sic in quantum annexum ut sub ratione consideratur sit subiectum vel obiectum ita tamen quod illa ratio non sit obiectum illi scientie. primo modo deus sub ratione infinita finita est obiectum solius scientie dei propter quod scientia dei de deo differt secundum speciem a scientia angelorum et hominum de deo et est scientia dei ex hoc sub alterutrius secundum scientiam de deo angelorum et hominum beatorum et viatorum. Et est iste modus subalternationis quo scientia considerans obiectum determinatum infinitate comprehendit nulla scientia subalternat sibi scientiam considerantem ipsum simpliciter. cuius subalternat sibi scientiam considerantem ipsum determinatum quantum ad scientia de linea simpliciter subalternat sibi scientiam de linea radiosa. unde iste modus non est aliquis illorum quatuor quos ponit philosophus in libro posteriorum quos in questionibus nostris ordinariis exposuimus et sic hec concedenda est. ratio vero ultima ad istam partem adducta ¶ Secundo vero primum et secundum quod ut dictum est sub eadem ratione potest esse obiectum scientie finite et infinite et cetera. dico quod unum est si ratio illa infinitatis intelligatur esse ad obiectum scientie non autem est verum si intelligatur tantummodo esse annexa obiecto per iam dictum modum intelligendum est propter tacta in probatione maioris illius quod quelibet scientia respicit duo et obiectum scibile a quo fertur in scientia et ad quod tendit et subiectum in quo fertur et ab utroque tendit. sed diversimode quia secundum rationem obiecti determinatur ad formam et speciem secundum rationem autem subiecti determinatur ad intensionem et remissionem. verbi gratia in videndo solem ab aquila et homine et noctua propter id obiectum et eandem rationem apte fieri quod est lux sub ratione splendentis et lucentis est eadem visio secundum speciem quod tamen per speciem distinguuntur. species non secundum diversitatem oculorum diversificantur secundum speciem visionis et scientie propter non aliam dispositionem subiecti magis limpidior est visio aquile quam hominis et hominis quam noctue quia species actus activorum sunt in patiente per rationem dispositionis ipsius secundum intensionem et remissionem quia quod recipitur semper per modum recipientis recipitur et non per modum eius quod recipitur. Et ideo dico in proposito quod deus idem et secundum eandem rationem scilicet infinitatis ex parte sua est obiectum scientie dei et beatorum et hominum viatorum et determinatur ad speciem ab obiecto determinatur tamen secundum intensionem et remissionem a dispositione subiecti ut limpidius vel minus limpidius videatur. Scientia dei tamen quod ab obiecto infinito sub ratione infinitatis considerando determinatur scientia et secundum speciem per quod est obiecta scientie uno est modo determinatur et ratione infinitatis et quod est ex parte obiecti et quod est in quo sit. videlicet scilicet obiectum scientie est et scientia et ratio infinitatis sit et est isto infinito ut in scientia solius dei sicut dictum est quod sua scientia se totum ratione suo et totaliter ratione infinitatis comprehendit. alio modo ratione subiecti sed non ratione infinitatis non ut est annexa ipsi obiecto nullo modo quod est ex parte subiecti in quo ut in nostra scientia que creature habet de deo que totum deum quo ad eius substantiam apprehendit sed non totaliter quia non per rationem infinitatis de quo hoc apprehendit quod sunt in deo. tamen nullo modo quod sit et per hoc per speciem differunt. scientia dei de deo et creature de deo et infinitatis habet scientia dei non solum ratione subiecti in quo sed et ratione obiecti quod est ratione subiecti et similiter infinitatis ¶ Beatorum autem scientia quo sub ratione infinitatis annexe obiecti obiectum scientie create dicitur. uno modo in qua cum quodam involucro et absque aliquo involucro. alio modo non nisi cum quodam involucro enigmate primo modo obiectum deus scientie beatorum. secundo modo obiectum in speculo et enigmate primo modo obiectum deus scientie beatorum per quod per speciem differunt inter se et quia secundum scientie hominum viatorum propter quod per speciem differunt inter se et quia secundum species specialissimas quinque est credibile intelligere intellectum tamen non absolute ab enigmate dicit Augustinus in epistola ad consentium ad unius eterne trinitatem indagandam quod licet in hac vita perspicaciter non nisi per speculum et in enigmate videamus et hoc quod scientia nostra non est sine fundamento fidei dicitur tamen quod per speciem subalternatur deo non est sine fundamento fidei attamen quod per speciem subalternatur et non est sui fundamento. et ideo scientia dei de se ipso in quo omnes sunt scientie divine eterne et cetera. scientia dei de se ipso in quantum omnes sunt scientie divine et est cum huius quod scientias humanas de divinis sapientie sunt analogice et distinguuntur quod scientias humanas de rebus aliis que proprie dicuntur scientie ut iam dictum est per Augustinum in proposito. Quare ergo dicitur scientia dei de deo increata et creata distinguitur penes infinitum et finitum. dico quod ista distinctio non est per speciem et hoc rationes constitutivas obiecti formales quod deus sit obiectum scientie finite per rationem finitatis obiecti per quod intrat protecte aliter sed est ista distinctio scientie penes finitum et infinitum secundum dispositiones subiecti potius in quo habet scientia recipit quod capax sit quod est infinite capacitatis in deo scilicet divinus intellectus creatus intellectus finite non capacitatis mensurate scilicet intellectus creatus. Ideo ab obiecto infinito ratione sue infinitatis informatur scientia infinita in intellectu divino intellectus non creatus ab eodem obiecto non ratione sue infinitatis nec in ratione alicuius finitatis sed ratione ipsius esse deitatis simpliciter

ut eis annexa est ro infinitatis. s. dctm mod' informatur scia
finita q sic scia dei q intellcs creati de eo bn possint distingi p fi
q infinitu q e inf dctm mod' deus s ee in roz sua infinita
bn pot ce obm scie infinite di q finite creature li q q°
mo alr scia dei q scia creature respiciat illa roz infinitis
ut ia iusuz e. ut s hec im sit dre q intellcs diuinus itel
ligit se infinitu q infinite siue to"' q toli. Intellcs a' crea
itellit dm infinite. s3 finite q to". s3 no toli. q s b dixim' i q°
mib3 m'is ordinarius q s3 theo e deus e n sb rce qua ge
saluator aut quocuq3 mo alio. s3 sb rce oio absolutis
sima. put i'dem determinatum' pp qo ut puto mota f qo
b deus g' no rce a' e' spalis ronis puta glificatoris ac
restauratoris deitatis ee in deitatis d3 poni sbm theo
loy de deo. Et esto q ita eet n valet ad cor pposi'" q p
hec intedat distigue sciam infinitatem dei de se ipo a scia
finita intellcs creati de deo penes finitu q infinitu. sciam illa
ro spal q intellut no e restauracois seu glificacois
ut e in deo s se e q infinita sic q ip'' ro ditatis s q dei
tas abte sicut q in ydea asim seu io ut est in deo e infi
li s mod' intellndi p hi' rom spalem indicat deitati et
finiti p opom ad iesleni nrm ip' io deitatis ab tr nsta g
io spalis n' faceret ad distinguend' sciam dei infinitu
q sciaz de deo creatam penes finitu q infinitu attead ad
rom molo s se penes q tam rom ut e modo intuitiu
distingue sciam di increatam q sciam de deo creatam pene
infinitu q finitum. s3 ex pte sbi in quo sic debent disti
gui penes finitu q infinitum ut visum est. Ite deus
sb nulla rone finita apte sui seu deitati. q in a'q tali
medo ee ext. pot ee glificator nr. si g' est sbm theo e sb ro
ne qua glificator nr ut ocedut oz q q ocedat ipm sbm
theo e sb rone infinita n' g' valz ad pbaod' dctm nrm
de sbo theo e ista ro infinitis. Ad pm q deus q e obm
sue scie rone sue infinitatis io simul itellit o' a'a se q e. d'o q
n'' est. s3 intellire a' a deo intellndo deum pot ogtinge dupl'
vno mo sb ronib3 ptib3 qb3 differunt int se. a° mo p a'qua
rom com qua se hnt p attribucoz a' q ad deum. p° mo
solus deus nr intellit a' a se intelligendo se. q h pp spalem
mod' poitium quo intellit se sb rone infinita. q h modo
nlls intellcs creatus intelligendo dm intelligit nr. a'do q si sit
bs. q illa modo dm no intuet alia ido nr. s3 solu mo sbm
mod' quo nult onde se sbm roz spetiali q ydee ad modu il
la. mse. s° a' mo intellcs hois uiatoris intelligendo dm p hitu
scie theo e intellit sit omnia alia ab ipo in q'' o' alia p q'
deum attribucoz se hnt ad deu q ptinet s3 scia theo e q per
tinet ad ipm s q exponim' locu de uiritute scie theo e
q e' sbo ingeniib3 m'is ordinarius q pp p'' mod' sciendi a'
a deo no o' que scitur post attributum alicui theo e. s3 solumo
ea quib3 fides generatur nutritur roboratur q defenditur et
talia sc oia alia a deo sbm q hnt se p attribucoz ad deu
q ut ea quib3 q uti possum' sic eis que velud utibilia
ordinabilia sunt ad ip'' dm tamq ad eu quo fruendo e sistit
fine. Sz q ex dictis meis q me intitit arguere. na dixi
q scia theo e q q illor e pticipatio quedam scie diuine ex q
ut dnt nrm se' quod io q e sbm scie dei sb rone absoluta
sit obm scie pticipatiis sb aliqua roe pticl'i q spali. alit n
diceretur scia pticipativa. Ite arguunt sic scia theo e e orga
nu seu instrum ueniendi ad btitudinem. s3 btificamur i deo
sb rone q glificator nr. g° sb hac rce spali d3 poni deus
theo e sbm. sic' q eet sb sua rce abte sbm theo e. ia scia
theo e ageret ult suam spem osido ipm sb rone gnalior q
ut est glificator. Ad p'' dico q ut dixi q adhuc dico scia
lor de deo e quedam ptipatio diuine scie imediate diu
ina a scia diuina. no q osidaret tamq obm suu forte ip''
dm sb a'qua rone finitatis seu spalis q intellut no e res
tauracois l' hi' li e fl'm e ut p3 ex p dcis. s3 oi scia p pti
cipacoz r' scie di eo qo ob3 sui q e q sb rce sua ab"' toli
op hndi no pot sic ipe deus a se ipo ophndi ul io q
ipe infinit' q q sue infinitatis io ut oph hnsibilis a se ipo ut

forte obm di obm scie dei de se ipo n 8 a' scie lor in uiatore
s3 ipe deus s se abte ut tu ei annexa e ro infinitatis que ut ophe
sibilis no pot ce obm alicui' scie create de eo n e lor n in uiatore
ad a° qo di q scia theo e ageret ult suam spem si deus sb rone
abta eet eius sbm. dico q flm est q q o di q ipa e organi ueni
endi ad felicitatem q o di deus in q'' glificator btificat dico
q h e nugacio q3 li e dre glificat in q'' glificator. vn sb nlla
rone spali deitati seu finita glificat s3 magis i q'' de' infit'
abte q q assumitur q ia scia theo e ageret ult suam spez p3 q
flm e q3 no pot ee ro gnalior ideo q illa sb qua e glificator
h e e ro ditatis abte ut apte in sa. l' deus sb rce ditatis sue
abte ut apte in sibilis.

Circa sbm ar' q q e di ut q q e ta' aut crox ad edile d' eo
oupsit h i via clari ogsci sui sciri q p lume fidi q3 si sic oz
q h sit inclariori lime q sit lume fidei. clari' a' lumi nllu e
q h sit inclariori line q sit lume fidei. s3 fictiu e illud ponere g° q c.
inuta istu eo q io no hi in sciptura. s3 fictitiu e illud ponere g° q c.
Ite q clarius ogsci clari' intellr. s3 ogsco clarior de eo q p fid
e iuisio in se ipo p spem et g' in se ipo p spem ps3 ogsci inuta is
ta ois e flm g° q c. Cd' q ues ognoscitur ex p ncapus q io
p n'' resoluitur in diffinitiua roz tior ex qb3 o g'tis ogsciitur
pn. s3 rones roes tior creat li edibil' ut quid di hec noie deus
s n' eius q sic deitatis bn cogr clarius q p lum fidi s q clari'
itellit qd di hec noie deus nn' q alr g° q c. Dico h q certiam
i qonib3 ordinarius q quid e et q q sit tr'in'' q certi edibtia d' illo
clari' posse ogsci q p fidem q h inclariori lue q sit lumi fi
di n e clari' q p fidem posset ogsci no hnt d' edibilibus
clariore noticia vn' fidelis q a' e li firmiorem in modu
magnitudis fidi q flm eet app3 ex hec q post q de scia theo e
dr aug' io. xiiij. de tri. Rey dm ay q c. ut iam sup i qone
pcedenti otie adiungit q scia no pollet fideles plum q ius polle
aut ipa fide plimu istud q polle scia no osistit n in ogsco ims
claritate. q3 ip' scia no e n ogsco quedam s3 forte dicz ay q q3
fides bn recipit augmentu3 bn pot a' s ex solo lume fidi polle
scia fidi plimu q no poll3 alius plimu. Sz d'° si clarior n
poss3 hri noticia de edibilib3 q p fidem sine lume fidei et ita
fides q scia h equipararentur ut q fto pollet fide quis tanto pol
let hac scia q sic qui plimu pollet fide plimu pollet hac scia
otm plene dicit aug. ad° q hac scia no pollet fideles plimi
q ius pollerent ipa fide plimi q sic ogsci sui sciri de n pot ad e
dibilium clarius q fide pp qo a' s pot p suam sciaz clari' scire
edibile ad q' ille quisit illud sola fide. q o timuo ad declaracoz
dci sui addit aug' assignando diam int scire p solam fidem
q p aliam clariorem noticiam sb dcs a° e' e scire tm mo qd
ho ede debeat pp adipiscendam uitam btam que no e n eterna
a° a' est scire q ad h ipm q pijs opitulet q o impios defendat
pus a' opitulacio p hnt sciam clariore qm p doctina maior q
hnt hnt sciam clariorem fidei sua de' miceib3 ut i pijs gnis
q nutriat o impios a' p hnt sciam defendat q roboret qm maiores
qui hnt hanc sciam q s' exercerentur in ro g° alie scie hnt ac
qrit ex sbi3 p media q rones que p hac sciunt elicere ex m
alitu edibilium sine ex edibilib3 intellectis ut est p mis p ncipns
respondet v sui is argumentacoib3 infidelium q hereticor q p pbat
dca eor q p hac fidei iuritate defendunt s q ingenijb3 alijs sa
tis declaraui' vn q scia sacre sciptur e ual' ee no pot n sic
intelligat ut ex ea media q rones de edibilib3 capi post p q
edita p' riora ex alus ut ex p oeib3 intelligi possint talis
a' intellcs h' scie no h' n ex illor edibilium possit talia a' in
tlles h' scie no h' n ex illor edibilium intellectua q plus e ex
suadz ut ia dice q s aug' in ep' ad osentiu. Qd g° ar' in
ortu p mo si clarius sciri posset edibilia q p fidem h eet
inclariore lue dico q itm e pp h ei int dona g'tis datur
eam numerat apls q distingt a fide. qui dic. i cor. xii. alij dat
tur s mo sapientie alij s mo scie alij fides hnt. e' clariore
noticiam sapientia appellat qui est edibilium de reb3 eternis sa
enciam uo qui est edibilium de reb3 tpalib3 sic clare declarat
a' s v. g°. Q g° assumit q no est clari' lume ogtu supnatur
e inuta ista q sit lumi fidei dico q f'm e q a' ad b' p ho3 as
sumitur q tale lumi n h' ex sciptura q io ponere ip'' fictitiu e dico

quod utrumque falsum est quia hoc dicit ex scriptura implicite, hoc non expresse
et utrumque sufficit dicente Augustino in sermone de assumptione virginis que ma
nifesta sunt tanquam recondita existimantur quanto spiritualius existunt auc
toritatis testimonio non possunt ad liquidum volutari et quia quedam scrip
tura sacre veritatis indagationum studiis querenda relinquit non
sunt simpliciter existimanda dum vera indagatione fiunt pate
facta secunda est ex veritatis auctoritate et diu diligenter discutitur veram
intelligentiam parit quod in aliquibus sermonibus absconditum latet. Unde
Augustinus in principio super Iohannem intelligentiam huius versus discutit exponendo
illud Iohannis i. vita erat lux hominum. Dicit enim sic ex ista vita homines
illuminantur et exponit diffuse et expresse quod illa vita que lux
est mentium illuminat homines duplici lumine parvulos quidem lumine fidei
quo nutriuntur ut lacte maiores vero lumine sapientie quo solido
cibo vescuntur de qua sapientia dicit apostolus i. Cor. ii. sapientiam loqui
mur inter perfectos. Gregorius perfectos dicit non contemptores et doctores sed audito
res iam capaces quos et spirituales vocat non capaces autem car
nales quibus dicit non potui vobis loqui quasi spiritualibus sed quasi
carnalibus. carnalibus autem iam fidelibus loquebatur ut eos in fide
nutriret. spiritualibus autem ut eos certe in intellectu eorum que fide tenent
instrueret qualiter defendi et roborari posset ut ei videtur. Gregorius cum
eadem apostolus predicaret spiritualibus et carnalibus cumque pro modo suo
capiebant illi ut parvuli isti ut maiores illi ut lactis alimentum
isti ut cibi solidamentum. quia et si non audiunt amplius tamen in
tellexerunt amplius non enim equaliter mente percipitur quod in fide pariter
ab utrisque recipitur quia autem sit lumen fidei quod accipiunt parvuli autem
non lumen sapientie quod accipiunt maiores expresse declarat ad id
Iohannis i. vita erat lux hominum. sic inquiens multi sunt carnales nec
dumque se possunt ad spiritualem intellectum erigere. quod dicitur in principio erat verbum
verbum hoc a dictis hoc non percipit quid ergo silebimus hic. quare ergo legitur si sile
bitur. aut quare auditur si non exponitur. sed ut quid exponitur si
non intelligitur. ecce quod manifeste vult quod per intellectum credibilium exponan
tur illa que sunt contenta in sacra scriptura et quod hoc sit in vita ista
per aliud lumen quam sit lumen fidei aperte declarat addens Erant homines
de illis montibus de quibus scriptum suscipiant montes pacem
populo et colles iustitiam. Intellige autem per pacem sapientiam qua ma
iores illuminantur post fidem iustitiam et appellat fidem qua
illuminantur minores subdens colles parvule anime sunt montes ex
celse anime sunt que est iustitia quam colles accipiunt fides. non autem ac
ciperent minores fidem nisi maiores ab ipsa illuminarentur ut pos
sent parvuli tradere quod possint capere. suscipit pacem montes id est contem
platione certitudinem ubi appellat autem istud contemplari intellectualem
notitiam ad quam excitat auditores capaces subdens erigite
vos ad eius sermonem. sed in modo non potestis intelligere in motem aque
a domino si non potest cogitare quod sit. dixi ut crescatis. accipite lac
ut nutriamini et sitis validi ad accipiendum cibum. ecce quod fides pro
est in parvulis sine intelligentia. sed in fide nutritur ut validus fiat et
fortis autem validus ad intellectum suscipiendum lumine superiore illuminatur
dicente Augustino in sermone i. de verbis. perceperunt mentes magnorum que montes
dicuntur quos magister veritatis illuminavit lumine iustitie. sed quod dicit est epistola
fundamenti. ego catholicam fidem profiteor et per illam me ad
certam scientiam venire presumo et vera non iam habebis si ipso deo mentes
nostras mentem nostram illuminante atque firmante. propter quod dicit Augustinus ad evan
gelium si nondum potestis intelligere invocate auxilium ad quod illi
non ad fidei generationem vel augmentum quia ex auctoritate illa quantumque homo in
illa non haberet intellectus sine scientia. sed ad veram scientialem intellectum certe
per fidem et sic autem alio lumine illuminatur fidelis ad certum quam ad intelligendum
et est clarius lumen quo intelligit quam quo credit et non est hoc fidei
cum non illis de quibus dicit Augustinus super illud Iohannis stulti corda istorum
lucem capere non possunt ipsi enim tenebre sunt. Quia ergo deus querit ut deo
lumen illud clarius id est ac si diceret pelagium autem tu dicis quod
liberum arbitrium non potest velle bonum sine gratia. unde ergo nobis
illam gratiam aut si dedit videns, respondeo tu dicis gratiam dari non
est talem quod tu non habere possit omnino. sed ille solummodo ubi novit
qui accipit. Et est magis mirabile quod in quibusque alia facultate
peritus meretur scientiam suam quam potest extollere soli autem theolo
gi quidam ut philosophiam videantur exaltare theologiam deprimunt
asserentes non esse scientiam nec credibilia posse fieri intelligi
bilia in vita ista dicens secundum viam scientie et intellectus credibilia penitus

dicunt et alios deceptionem intelligendi. Illa inveniunt quod valde per
niciosum est et damnosum ecclesie et periculosum dicere. immo po
tius suadendum est quod etiam id habere potest de credibilibus per quod potest
venire scientia et intelligi in vita ista. Ad cuius intellectum sciendum quod credi
bilibus id adhibetur duobus. Uno modo ante fidem habitam alio modo
post fidem habitam. primo modo dicitur uno modo ad fidei apprehensio
nem ut ratione probetur id quod credendum est prius quam credatur. quod pro
mittebant se redditurum rationem de credibilibus manichei ut
patet per Augustinum in libro contra epistolam fundamenti in quo cum dicit hoc est in
pole. alio modo ad suadendum quod auctoritas illo modo inducti prius credendum
est quam fides et ideo adhibenda est. ut primo credita post intel
ligantur. Unde Augustinus contra consequentium qui non putavit rationem ullo modo
esse adhibendam credibilibus ut intelligantur. sed solummodo
auctoritatem ut credantur dicit sic si fides nostra ex disputationi
bus rationum et non ex credulitatis pietate apprehendatur neque perfectam beati
tudinem possidet. sed non tamen id requirenda quod auctoritas
vicit ergo ut debas inquirere de hac re. et in secundo de veritate credendi
et discretione patrum in qua precipue fides nostra consistit sola inve
niri certe nec eius intelligentiam queris rationem. nam non contempto te intui
tu hoc scientiam intelligentiam ut cuique includere quod non dominus intus ad
iuvit non pro te ad quod dissentio fratrum sum quam rationem ut pro
eo redditurum non ut fidem respuas sed ut ea que fidei fir
mitate iam tenes quod rationis luce respicias. in rebus ergo ad cer
tam salutarem pertinentibus quas ratione percipere nondum va
lemus fides precedat qua cor mundetur ut magne rationis capi
at et perferat hoc utique rationis est et ideo rationabiliter dictum est per prophetam
nisi credideritis non intelligetis non prolulubio discernens hec duo
dedit quod consilium quo prius credamus ut id quod credimus in
telligere debeamus. Si ergo rationabile est ut magna quedam capia
tur que capi nondum possunt fides antecedat rationem procul dubio
quantulacumque ratio que hoc persuadet antecedit fidem. propterea movet
apostolus petrus nos esse debere ad responsionem omni poscenti nos rationem
de fide et spe nostra quia si a me infidelis rationem poscit fidei mee
hunc ei reddo rationem qua videat quod post possit poscere rationem
earum rerum quas capere non potest. sed autem iam fidelis rationem postulat
ut quod credit intelligat capacitas eius intuenda est ut secundum rationem
redditam sumat fidei sue quantam potest intelligentiam maio
rem si plus capit minorem si minus dum tamen quousque ad plen
itudinem cognitionis perfectionisque perveniat ab itinere fidei non recedat
quod si non dimiserimus non solum ad certam intelligentiam rerum in
corporearum et immutabilium quanta in hac vita capi ab hominibus potest
verum et ad summitatem contemplationis quod dicit apostolus facie ad fa
ciem veniemus. sed expedit quorundam occultam esse rationem ne
rationis cognitione vilescant hoc dictum ut fidem tuam ad
maiorem intelligentiam coarcter ad quod ideo vera percludit cum fi
des animum percipiat in qua quod eidem redditur per dei gratiam quod probatur
hunc potius huius pietatis confessi sunt quod mea fuisse per nos
piscatores non solum credo firmissimo robore verum et intelligo
certissima veritate ac predicat qui id quod ad eam pertinebat fides
egit. id sequens ideo ad eorum que inquirebat inveniet porro autem
qui vera ratione iam quod tantummodo credebat intelligit profecto preponendus est
ei qui cupit ad hoc intelligere quod credit. si autem nec cupit et ea que in
telligenda sunt credenda tantummodo existimat cui rei fides prosit ignorat
intellectum ergo valde ama quia et ipse scripture sacre que magnarum rerum intellectum
suadent fidem nisi eas recte intelligas inutiles tibi esse non possunt
omnis enim heretici qui eas in auctoritate recipiunt non quod eas contem
nunt sed quod eas intelligunt heretici sunt. Ad hoc sunt quod clarior
cognitio de deo quam per lumen fidei est visio quam habere non potest in vita
ista gratia etc. Dico quod quamvis divina decent esse intellecta et inde credere
et assentire veritati credibilium per intellectum ex habitu fidei cum non
ipso hoc modo quo oportet esse doctori certum qui dicit quod adhuc ille
qui credit solem eclipsari nec non habeo ex hac demonstratione
quod habet magis sumus nos nudis oculis interpositione lune inter nos
et solem. sed sic esse tamen ex solo credo magis sunt intellectu autem
cognoscitur ad ex alio perdiscurrit sunt rationes ille diffinitivum vel sillo
gisticum qualiter doctor astrologus intelligit per demonstrationem nec solem
eclipsari quod oculis non videtur. videre autem intellectualiter est oculo men
tis divini ex inde eius precepta conspicere quod adhuc quis videt eclip

sim oclis carnalibz uidendo lumen potuitm int nos ?
solem et sic lz intellie diuina gt clarior lume qz credere inse
tamen distat intellie a uide a differt ab ipo. ee eni ede i simi
mto ppe dictum e intellie q credit. Sz no ergo q? ab dif
fusius declamus. Large tn actus audire credere intellie
possit d uide quedaz. est. n. ede uide q dicu ab. in ep
Pdcai. ht fides oclos suos quibz q dequo ui ee uidz
q nodum uidz et qbz certissime uidz uidiz se uide q edo
Est q intellie dco mo uide q dei dure eod. s. i. fn. 10. vi
dens. Jo. dicebat i p n erat iubum. uidiunt h iuites
magne ut puairent ad id q uider ut de longe aciuere
r n recessit ut puuli q qui non possut hec intellie no rece
dentes a cruce pducuntur ad id q no uident. Consi
large credere impnici a uide in pmo intellie quedam d p
sunt. Ad declacom q ampliorem hoz om a dctoz ine
oz hic a alii. Rondo e ordo actus credi siue eius q e ede
ad actuz intelligendi siue ad ipm intellie a ordo auctis ad
ronz a eo. Sciedi est q lz ee q quis nouit iueniendo ul
addiscendo nouit tn noscere inueniendo p se inz ip uetio
pcedit noscere addiscendo ab alio qui ei nl oio nouit ex
se ipo nl oio pot dce ab alio a io quia que qs nouit ex
se nouit cinunicado c ex ui rei illa intelligendo p illa q
qs nouit ex alio discendo ipm intellie aliqua q nit p
sint cgta cinnicto ipius uetio pcet ee ede no solum ex i
aucte alterius aut ex hitu infuso. Sz q ede gnat sili co
picus. qm ai ce ex tali fide imo a an tal fidi gnidem
uetio pcet intellie inoplexoz a pnoz oplexoz ex qbz
clones qbz talis fides gnatur. lz tale intellie uetio pce
dit hitu fidei si. nl infuse qui puul in fundi in bap. an
om actum intelles a io ulteius lz in discendo ab alio oz
ei ede qui discit tn istud ede a ipam fidem q sic edit q e
hitus gnatus ex sitio topico oz pcede ipm intellie pdo in
a sili ronu topicay oz pcede aucte q docenti edi nus ee
dit alic aucti n pus suasium ei sit rone saltem topica
q debuit ei crede a sic intellie a io ipio pcedit ex rone a
aucte q edi no solu aucto in cui crede ex tli rone si a ee
aucte in cui edi ex uirtute hitus lz ut dictu est tal fides
s hitu in puul bapt pcedat ee intellie a ee ede. Ipa
intellie quo intelles in tellio si dicta a p quis hitu gnatu
ex tli intellie a suacentem rom qua ht talis hitus gna
n pcedit uetio ipm ede ex hitu infuso. sz tn ex ip ipz
ede pcedes ex tali hitu infuso distinguendo e ex pte
edibilm q s. sunt quedam que ita editur q iuicq in
tellir. ut scda hystoria qda no ita editur q pea itellur
ut illa que ptinet ad diuam nam de qbz pur e theo
scia de quibz tn cuq editur. oz pcermitte intellie n
h intelligcia quid p rios eoz signur pcognicone. s. q
est q dz p n saltem gnalissima a ofusa que uetio e
ht ordium a ssu. ut s hec ede in intellium a sciam qui hm
ex e dnonbz p t fidem infusam oppteat quodamo re
duce in sem. Ppt aute tle intellie rioz inoplexoy
aliter oplexi theologi hitum e dco mo ex sbili pri
q est deus q ee. q trinus quid unus lz no ut sit est
oplexu edibile sz magis ut ul. ogscale opmo
dum ex ilt tis q ex aucte sacre scripture seu dei p
posuitum articli edibilu oplexi ex ilt tis ostituti
qbz articulis ppillam aucte in oaudione de fide i
fuse ede a firmit eoz ueriti assenti ppetta e uia ad
intelli d uit. illa incoplexa adiutorio sup illis luis
excedentis fid q lum fidei ogtce mag certitudinem a
magis ptin q erat ogto q phi ex pmo lume ndi p
tinit hre de ill qbz quia quid gnito e acquisita q
ma diuisiua a diffinitiua ogsci quid est res i se
mo clara quo nata est ogsci in uia ut q e deus q e
ce quid trinus quid unus a h ut isti trinni sut ei
oplexionis intellu inse maxie lz pmo nob ut e
dibilis ex aucte scripte ppone pp debilitate nri in
telles r illius qbz trinnus ogtis in pns statu ogs

cunt oplexa ex quibz ostituitur ut pa tca ext q in
tn sciem in theo ut q de e unus q de e trinus q se pn
ex tn in demracoe theo a osili mo in eod lume in
tuce tliu pnoz extinsecoy ogso pn theo intna a ex
ill collone demrativa ogsatur oclones q ex ill sequi
que no inse n ex se ogso ogtone suoy tmoy. lz solu
ex pns a ex illis ogtis ogtione tmoy a p hec hetur
hitus intelles de pns tn intrinsecis q ex trinsecis theo
a scdicium simplr de edibz edibilibz.

Ulterius zm ar q no huius iom cogente pot assetire uni p
ti cdtois sine formidine q sic assetit articlis fidei, q
re demrativa fiat assetire sn fordie id q pbabit ei fer
dine q oq assetit alic pti assetit illi ex roe s goz
assetit sine formidie assetit roe demrativa. ali e ecce h
dea simul. s. assetire cu formidine a sine formidine.

Dico q assetire ogtingit aliam pti cdtois d uno mo
ex ipi ogti clitate in sua ututc. alio mo ex hitu infuso
o ipius uotis inpio. p mo illi assetis sui demracoe fi
iudicat roe sui in diuis. sine in huanis pstatu h ute
Scdo a mo. s. ex uotis ipio cui lume tn fidei ap itlitu bu
assetis alii pti cdtois demracoe a lz sine oi roe q di
rte assetis ipi q sequitur. lz no sine rone q qs suade qd edi
dz ut dictum est s ad in qone pcete. s. lz g ogredi e pa
ro. Ad pam a dz o assetit quicumq assetit alicui pti as
seie illi ex rone q fuit e i ill qbz quis assetit ex aucte ma
xie i huis que st fidei a forte alic dom gnitu ap nos d
quo ad tetigim i. v. quolz q. xxi. tallibz a assetie sui oi
formidie absz oi rone a si adid ha ro pbat p illa tn
in assetiedo nulla e formido sic uz scia e o formidine qui as
de ead ogue hz dmracoz a rom pbabilez sic. lz n. ro pba
ex se sola formidiez poiut ogtiuz no tn ut e ocemracoe
aut uotis inpio. psit diligi absz eo q diligat alio a
Ulterius 6m ar q q cu eo q deus pot se fute ogtn absz
eo q fiat ad alio ogtum o eo s a ad n pot diligi n o
gtum g e a e. Ca. sicut dilig pxim dilig pxim e ad o
ad g e a e p bo quiacentis e q se edio pxim n dilig g
de n diligitur. s q d in cau Johis. qui pxm q uidi n diligit
deu q n uidz diligere qui pot. Dico q s q pcet p ar de
pot pnitui intellui cato a uinori a io sic q sit in illo n pu
tatur illi ad aliud s q in a o quolz declaiu id eo a bu pot
diligi absz eo q ad a o diligat o ipo lz uno reote actu intellioi
n uuato psz simul ad dilige q qui forte in deo h sit inpole o
nlr ogsset a dilig que oz ogsat aut diligit ad ar uiqui
dico q dilige a sili no dilige ad qt intelli d. uno mo. n. q
ad dilig s actum alio mo s hitu no dilige a uno mo d
negatiue alio mo puatiue loqndo a de dilige s actu no se
oio q dilig g pxim dilig q oppo o uitis pot stare o ani
aecente deus. n. bu l diligi st tn q pxim no diligat s actu
si tn deus dilig s actum nece e q pxim diligat s hitu q
oppo omtis n stat o aite te de e diligi no pot si pxim no
diligat s hitu q se eq si pxim no diligat s hitu no dili
gitur s actu. Non dilige a pxim s hitu e no dilige p ua
tie q fundat isti nec s actu qm qui e odire. q. n. odit pxm
n dilig e eu s hitu. n dilige a negatiue pxm bu stat o di
lige pxm s hitum q ho no dilig pxm negatiue qui n hre
noticiam in actu diligendi dm n tn odit ipm. ipm i cui
Ulterius quintuz ar q q no pot fute q intelles intelligat quo al
n diligat ipm q intellie a uidi sint diuisi actus s re de a q
oz reali diuisa pot abinuice separe s ee g e a e. Et uolutas
fertur in obiu suum libe in sua g potente e fin i ip d fin q
qui intelli g e a e. Dico q uolutas lz ad q cuiq inolendo
ordinatur id libe uelit alr tn de inolendo fine. alr de inolendo
id q e ad finem. Ad fiez a lz ordine ut uelud ip libe n
tn oi ut p sit ip uelle ex h. ar. ut est flexibile s eciam ad
oppo. lz sicordia solum mo ad ea que sut ad finem a h io
q od q ult ex tli. b. ar. iac p electoz q a qs uult libe p
electom pot id libe uelle a no uelle. nec q no pot a s ule
no uelle sui nolle p electoz il ex dup de ri. bui q itelles oeo

q in aliquo mod roem boni sil' et mod meod' roem mali putra
cuz intellie formacoem sb rone delectabil' inordinati a^a quem
elliet cuz eo q in aliquo mod roem boni simul mod e meo rez
diminuta putr intellie formacoem sb rone delectabil tn sit
intellie q delectaco formicacoe e boni diminutu que diminu
co ponit roez mali q e defectus ee a' bo^m est ee boni q e ad si
ne et lo li. ar. sp pot uoluntas i^a^m in differet uelle et nolle si
ue sit appeat cu ipo meod' ro mali simp' adiuncta hi sola
ro diminuti n^e pot ad nolle siue pro uelle n pp a' q istaz
duaz etc. ita q sic nolla no pot ad uelle p se n aspicie
ad bonu q n pot uelle p se aspi^cio ad malum ut d' dyo
sic no pot ad nolle p se n aspiciedo ad malu q n^r pot uol
le p se aspi^io ad bonu. q e o in deo intellco sb re boni et intelliti
sb rone q' perte est no pot fi' aspectus n ad bonu et impo^le e
q i ipo fiat aspectus ad malu q in ipo e pfai ro ois boni
et nulla ro mali aut defectus uel eo. dico q simplr impole e q
intellet indiat dm ut finem q e puz ad intellu prcium
ee amabile o sit finis in quo e pfai ro ois boni et q uoluntas no
ht ipm immo nece e q statim uelit ipm siue diligat b qd
pcessit ultima ro. Ad p^m roz in oppo^m q intellie et diligere sue di
uise actiones g^r et e. dico q a'qua deni re que tn ullam hnt
nlem onexionem inter se. s. n^e ex pte uni n^e ex pte alti^us qn
unu eoz qd e ex ordine n^e sine possit ee sine alio et eq^o q ad
si sic re dunt sbi et qttitas otra q planu est sic ee ex pte qntitas
b uli sit prior sba ex uia e' sba ht qntitas q no sic oi ad sba
qn q^ue e ce pos obediene siue psit ee sn ea si sit agens q' sup
tollet pom ht in agedi et o^a etia pot de' separe et fate q unu
eoz possit ee sn alio. q ipe ht unu agedi sup omne poz ole
moiu catura. a^a q diuit re q tn hnt nlem onexione i ee sic
q unu eoz q^ue e ex ordine n^e sue no possit ee sine alio et h
q unu eoz e ee depedez ab alio ul ambo a 3°. p o mo no e fri^te
q unu illoz sit sn alio. q illi sit quoz ee e ad aliud quoda
mo se hee. So mo in pposito uoltas et intellect p de sic se hnt i
intelligedo et uoledo deum q in obito sic otinet q unu eoz sn
alio ee no pot q^ue iz intellie deum et uelle siue diligere ipm sn
uelle psint separi deo agente. ut. s. de' possit intellio dm pu
re spe^cie et no uelle siue amare ip^m d' h pot ee a^a qd. Ad 2^m
q uoluntas feur libe in obm g^r impotate eu est fri et no fri i ip
dico q re uia in potate eu e feri et no fri qn obm e a'o ad fiez
et h no solum ex ubtate. s ex li. ar. ut dictu e. s qn obm eu
e finis sub rone omis boni potatis simp' uoluntatis e q no
est ordinata fri n ad ad sb rone boni s no e impotate eu no fri
in ipm q no fri intele boni olteinu sb rone boni no e potatis
uoluntatis simp' et no simp' potis obodie ut talli actu suos
pendu' ab alio q no e ordinata duiti n ab a^co sb rone mali
b atos mos et io h libe feur in ip^m. no tn li ar. et q no li. ar. io
ueni^te no coacois aiec^tis quia illa excluderet libertate s imu
tabi^tis otitatis fertur in ipm et sic posse fri in boni sb oi rone
boni e potatis simp' unii libertatis et talem sb omi rone boni
aut i malum q e finis sb oi roe mali no est potatis oio qu
tiq eoz e impo^le posse a' no fri in bo^m q e ad fine sb roe boni
l sit ei diminutio anexa a^a in bo^m cu est maliz anexu no est
potatis simp' s defectus libertatis arbitrij. Secus in eqli caritate
Circa sexium ar' q hois meliora nlia in gl'ia q alio inter
Gaudz et dilig' dm. q actus ofortur po^e et hitu f q ages agit
q^e hns maiore pom ex maioribz nlibz i ead' caritate glia itea
agz suam actoz g^o et c. Q^z ofir tur p aug. xij. sr gen. q aia sepa
ta retardat ne fera^t insiniui celum pp appetitum ad cor' h ae
no e n quia separata dimita e i nalibz g^o et e. Con' tue inorez
hnis caritatem ptz ee eqli bon' o hnte meiore q f^m e p lo gn
ac sint. n. alig' duo inglia in eqli gra sn caritate et glia q
ali hat meliora nlia et q'ndo illo in quo ille excedit q^o ad
nla illud diuide p me^m et qtetas caritatis sn glie porcois
illi alti pru collatur de hnte meliora nlia tenia g^o iste in
inior caritate sine glia q ille i meioribz nlibz et q^z re excedi
ab illo in caritate siue glia tn excedit illu in nlibz eqlr g^o
inedbit dm et diligent i^e et ille et sic erut eqlr bo'. Dico qd
inaten btitudis gliosi no ta et intellect duo e ofite. s. ordine

act^s ad ip^m obm ad q tnd et cm bs pactiz suum unie et ordi
neu et ordine ad ipz sbm aq^o actus elici' ex ordinacoe ad
obm recipit forma et spem ex ordinacoe a' ad sbm recip^t
intesionem et remes dispoem sbi ut tactu e s. qce p. exp
te sbi q ptinz ad psente qoz sbuigeo e. q dispoe sbi p
q recipit actus intesionem et remissionem d^r e. s. nlis
po agentis et hitus pot informatis et cu po q hit' d' osiri
post aut quo ad eoz sbam aut quo ad eoz fauore ad ac
tum eliced. sil' ex pte intesois et remissionis distinc' est
q illa a' osistit in ip sba actus ut tedit in obm ul i mod
expedicois in eligendo ipm ex sba osi^ro a' intesionem
et remissionem actus pmo mo sic sp se sbm ex quo elica'
sm dispoem utriq. s p m^r roe fuoris eu quo ad actu me
di in pnti uita et q^o ad sbam actus ut tedit in obm et q^o
ad expedicoz elici^di ip^m ex sbo s fuore e maiore po^e et hit'
caritatis actus intesior meedi elici' et expeditius et h in
tuz ex nob e et ex deo quo ad actu a' p^m recipi^di i uita
gliosa quo ad intesione eu in sua sba ut tedit in obm
sm sequitur s dispoem hit' q in ipo osistit p mu cui
reede p mu intensois actus uo tendit i obm et h a solius
di libalitate. Q^o a' ad intn form modi expedite eliciedi
actu ex sbo se' sm dispoem utriq et io dico q hnt meli
ora nlia in eq caritate expeditius elicit actum intelli
gedi et uolendi q hns minus bona nlia actu tn intelli
gedi et uoledi eritibz equalibz in utsq nie qualitate
hitum glie. Et s h otrco e ultimu ar^m pbas q hns e
qualem gliam i melioribz nlibz no iudit a' diligit
deum intencius h actu uidendi et diligendi q^e e ex se
eliciat expeditius nlla tn exinte difficultate eliciedi
i illo qui ex minrbus nlibz elicit actum in^o expeditre. Ep
dicta ip pz iusto ad p^m dco q u^m est q actus ofortur sp
po^e ul hitus s no sp uniformiter rectus mendi et actus p
imum recipiendi et actus quo ad suam sbam et quo ad ex
pedicoem eliciedi ipm. s sm modu n iam expositum. Ad
2^m pz ad titum de dicto aug. qm aia separata q no est
moimodi pfcone nlui ex sui corpis retardat' in actu
suo no quo ad sbam actus. s quo ad expedicoem in eliciedo
actu fendi n^e tn pp hec erit beatior aia qn e' oiuncta suo
core q qui erit btitudo e' no osistit maior ul minor i expe
dicoe elicdi actum. s solumo in intensione et remissione
act' in sua sba qua tendit in obm et unit intensius et re
missius agetem i' obo. Sequitur circa ea pti incorpea quoz p^m ptinz ad
Sequitur circa ea pti
Se' actoz ut^m peccm in ipa s augmetu pcedat i infiti
b ptinz ad meseran siue actinitate actois ut^m oig'coes ip
in esent miseria qpo ex in disiblibz. 3^m uo ad eu passioz
ut^r psit pati ab igne ab igne h q calefaciat. Circa p^m istoz
Circa p^m istoz a' q peccm s be intellectual' in core pui dino
nis aut aie separate pcedat i infinitu. q se ht ipse
sr bia eoz q in te ocurrunt ascedit. sp illi a' pcipue sunt
demones et aie dampntoz quoz sr bia no ascedit sp n
sp peccado g^o et c. Co ce peccm adimit ad humilitatis ad
bonu quia no e mali n q adimit ut dic aug' i li. con
boni q o illa humilitas sic finita eo q e i li finita si ip
sp pecare i infinitu aliqn tota humilitas ne ad bo^m osumerte
quia ad eius qntitas qtuq modicum qlz peccm adimet
ouis e impo^le. q impo^le e n^a ma^te tolli ab ip ceim humi
suam ad bo^m g^o et c. Dico q in pcco tria osidante. s. act
quo fit et macla q in spectate imprimit et reatus sn debi
tum pene ad q pecatem obligat si osidem' peccm p mo
d^o q pcet inull' i infitum. sp ei hnt malos et pusos actus
et nocte extius quos extius exteet in op' s q adeo pnitu
tur. Si a' osideme peccm. bo mo no uideo quo macla pec
cati q. s. osistat in hitu uicioso psit plus pcede in i finitu
augmetando ex actibz malis q^o hitus uirtutis in anz
bon scaiabz secuz ex illoz actibz bonis hit' a' ille et sit
fora quedam creta in infinitu augi no pot et e eade dif
ficultas in hoc et in augmeto caritatis. si a' osid'em' peccm

2o mo sic tenz fides q no augmetatur detrimtum i disp
tis quo ad reatum pene in infinitum. quia tnc sp deber
pena eoz esse in ifinitiz quia tc sp deber pena eoz cresce
i infinitiz sicut nc augmetatur meritz bonoz nc aug
metatur eoz pmium. Ad 3m dr primo q si vbia eoz qui te
oderut ascendit sp i ei dico q dictu id si exponatur
de demonibz i dampnatis no ascendit nisi f augmetu
macule i reatus. sz solumo f actu maloz multiplicati
onem quoz ad eoz sbam ut dictu e in tellud et illuz
ascensiz bm maculam pcti aut reatu f q exponit aug
moriu a he in glo tc f ipsm expot. l; sp p toto tpe pn
tis vite. ut cons isto mo expo iubum i iue pretens ne
obliuiscaris voces inimicoz tuoz dr uoh eoz si vbia
obliuisci nc obliuisci oio aut pumit aut corrigit. Ad
f q pcti sp adimit d hilitate 4e. dz q bm pbat mte
tum q no pcedit in infinitiz f inclitaz q illaz solum
adimit ad menitus melmaius ad cirum no d f silez
actus l; bm eo deordiacoz ad imat ab extrco elonga
do ipm agra. q r p h deus se elongat ab illo q ille h mo se
elogat adeo. vn gg. exponens de dyabolo. id Job. xviii
socii eius qui no est diez xiiij. li o moz. Qui jd eco ii est
grasiima scia ee recedit a p hec cotidie ex cusente de
fcu q. ad rio ee cedit quo semel abeo qui ue e ceadit
a ii est q ali pot dici f q hilitas respic duo q u ing
est a actum ad q e p ing mo no tollit a to mo nc hunc
ii tollendo hiez ut ad impimeto nc in quo inclinet ad q
rui sz solumo tollit fo mo i ii nc ad est q impedire n
lem hilitte ad bom a pgressu in actu boni q e pmo mo tol
ledi hilite fuit sicut e i ipa si. sz fo iuadit mmfitu
i 8c tollit p pctm seu minuitur hilitas ad boni i fi
tum q in dmoibz ab sz li q in ipis auget macla pcti
aut reatus glz eni act pcti in ipis ponit obstaculum
p gdiedi in actum boni q e in ipis queda spual ne
de ei impedia giam sic est in hoib excomunicacone ad
mittemur ad eccasticam gone que qto plificaa tanto
mag hz ho obstaculum regaliadi ecce i reqrit q libz
suam absolucoz a ii a q ad anis p penas que sut ma
lis suis hz hilitatem ad volaw q diminitur f se p ab
stracio penaz diminur i p obstaclu impediens p gsum
ad actum ut p aliq pondo siue pennis appensum.

Queritur ar q cogitones sbe in corpus separate mensurent mensura
coposita ex indisibilibz. q ouis mensura coposita ex in disi
bilibz. q ois mensura dz ee vnigenea i coresponde*n*s mens
ato f phm. i x. meth. q cu quelz illaz cogitonu sit in
disibil a to sip. sic q int duas illaz n cadat media singe
ins sile g et de mensis g cet. Confirmatur a ro q sic se
ht eviu ad ee intellas ad mutatiz ee a tpe ad motu
i etinitas ad etini. sic a mensura illaz cogitonu ad illas
sz onis hec mensure sunt re heedem cont uatis a druit sz
ronem i ane gsidacom. ille e mense se hnt ad sua mensu
ra sic ent ee ad ee. i sic etuali ee ad ee etini. habita
inte se druit sola rone g i illa. sile pus a prius i motus
id q motus quia g ptes eius tpe q no e ii pus a pa
i motu h gm q phm. eco. phie. sic g ex illis cogitonib
no est ad vnum constitutiz n ex indiuisibz qz in eteri
bis illaz. Ad g in disibile in tpe ut instans sic se ht ad istas
ad q hnc quelz ad duo dat ad gtiim ut tpe mediu q
non copo ex in disibilibz g a sile int duo indisibilia mensuracia
dcas cogitones g cet. Confirmat a ro quia angls pt
continuare tanto tpe ynam cogitonem qto si succedit plures
q no eet n sicet ad gtim int duo indisibilia. Dico
co q mensura ois que est duracio nl ad est ii mo a tota q
res e est mensura pseuat in suo ee a f h dz ee eappor
a e mensura rei pmanentis f eude modu fluens a n per
manes. q g ut pcedit p a ro cogitones dce sigle cog
coues dce in disibiles sut a tote sil. sz tnseuntes ordie v
na pt aliam absq oi conexione illaz int se q vnaca
rum no succedit ex alia eo q intellas sbe separate n disc

sive cogitando vnum ex alio sic intellas nr h cogitz dui sa a
vnum post aliud pp q oz q mense illaz cogitacoum sint sim le
indiuisibiles a tote simul. sz tnseutes consili mo a absq oi co
nexione illaz int se q tn ordinem q gia int se hnt vnaq
dam mensuram ex illis constituitur ut ex discretis q ad applat tpe
qui dr xii. si gru. q deus mouz spualem eatura p tpe l; no
platum test tpe discretum i ex discretis huius pro rone illa q
tpis de quo los ayl no tn e qtitas illa que est mens sic
nc oo l; sic quatitas discreta sz mag 9t cuz orone eo q n per
manet ptes eius sic sicut nc oronis ptes et mn simpl pmane
tes se a si no pmanet h actu ei ele a qre p m ponere no
potuit q acoz e l; sbe separate posuit eternam sbam posuit e
q libz illaz ee dui q dam ut alias declaui. f h g dico
q mensura cogitonu angloz posita est ex in disibilibz discretis tnse
untibz sicut a oro a disting f spez ab orone q ptes ois
l; sint discrete int se qlz in se pot he ronem continui a mensura
no tpe f q morari pluri in placere cui l; sille ut eius placio
mensuretur tpe sic a ma cogito qui inea plusinsit a no e to sile
sicut a quel; cognito anglica a sic gacta e pl r. confir a eius fim
supponit. q sp mensura id e inter consiusato. h e 9t in solo deo. vn
n fuit ut puto illa confirmo adducta pp qr iii sz pp ipam difficul
tatem nisi qm alias satis declam meno a cuiter no oiiado q n
sint idem re. uidem sonco d instante a mutacone a tpe a mo
tu nc obstat q res mense st intus suo ppo mensurato ut e
vnz euius istans mutacoi tpe motu pmi mobil q p illu
e mensura extra a oz motuum quoz ille est mensura sicq ei
illa actu extra sunt suo sbo. Et querit as i quo puncto sit q
dco q e in pdicto qtitatis sic prim eius q ad vnitas i puct a in
stans sunt in pdicto qtitatis q ad cum ex duisis in diuisibilibz
mensurantibz duisas cogitones eiusdem angli constitue vna mensura
discreta que tpe appellat qz constituit ex tnseuntibz mensurantibz
ee rei tnseuntis. sic ex druisis indisibilibz eiusdem mensurantibz
sbam a ee bm sbam plim ar ant iiuo differentu i vna spe a
gloz constitue vna mensura discreta que no mer appllari tpe. q n
constitue ex tnseuntibz mensurantibz ee rei tnseuntis ut tnsies
sz po ex pmanentibz mensurantibz ee rei pmanetis ut pmanes
est a io no vna spes tpis. sz pot vnu a e 1e mens ex discretis v
mcatibz a spiualibz. sicut est sile nus q pont phi ex discretis
incorelibz q contineat q no sit n vmcus aut i vna spe. q tn
ples posit ee f q alias declaui nr rese ad ponedi tlez mens ee
aliq speru qtitatis sic si ee corle eet vnu conmuu nr rese ad
ponedum nuz ulem ee spem qtitatis contimua id diuidi possz sal
tem p intellectu a de coio fiat discretiz. sic g eu mspe conties i se
eva duisi mensura ee duisoz angloz eidem spei e qtitas dis
creta a duusibil i indisilia que sut eva singloz angloz drica
it se f nuz a si ab eius duisoz angloz drictu spe si posit ab
stra mathcis sic a minis duisaz rez corlu drictu spe. de forte sic
e vnus x. homi denarius a x. equoz. l; x. no sut eadem. sic id e
emi in spe omni angloz diusoz spe l; ipa eutiua no eeut ead
spe. Q̄ ar assiu in cofone q ent ee a ee se id re. dico q sip
eteuu intelligas mensura etis ena ut sit ad ubm tpis n e bm
sic nc bm e q tpale ee id est q ee. Sic ens sit ad ubru q li
tatis sic si dicere currere currit tuc id signit ens a ee sicut
currens a curre sz tuc eet nugatoriu dre iste ens e sicut
nugatoriu e dee ee et eius e. Q̄ ar assiu fpale d tpe q pus a
prius i motu sut tpe motus a pus a prius a motu sit ipm
tpe g tpe est id re q tpe motus. dco q ee i alio multis mois d
f phm. q. meth. ce a sut duo ee in ut pa in toto a ut actus in
sbo do g q pus a prius i motu ut ps in toto se ipe motus
q se alie ptes eius pus ar a prius i motu ut actus isbo n
s ipe motus nc ptes eius a ph toc motus a h fo mo intelli
gut phi a cmi sigs diugent i n spiciat tpos q tpe e pus a p
mus i motu a no pmo mo. Q̄ ar ar po ad pte qons
hiam q int duo instancia in diuisibilia e co nu media q est
tpe n copoitu ex indisilibz g sile int duo indisibilia mensuracia
duisitas cogitones angloz do q no e sile q mensuracu l ab
indisilbl no e nc pt ce manes in se sz no e n flues i ad ut pa
mutacos motu pp q l it duo indisilia oz ponere coti ad idisi

b'ia tantum mensura eius proporcionem mensurato mensuratur quia h' abi
diuisibilis pot esse manens in se et si fluat desinendo esse non tamen fluit
in quo est tamen h' ad similiter fluat per in principium ut una cogitacio an
gelus a' h' nulla fluit maliciam et tamen fluxum illius qui imm
continuas oio cadit mit' illa q' h' manet oio distat constituitur
tempus distinctum ex in diuisibilibus Quo ad tercium contrarium quod anima' pt
continuare suam cogitationem unam tanto tempori quanto sibi succedunt ul' ps
succedere plures quia non esset nisi esset contimu' interceptum mit' plures d'
quod quelibet cogitacio est cum sibi insumptibili duracione stans sit suo modo e
eternitas dicitur tota sit ut quia e ex se et ex natura sue duracionis est
maius uel minus ut maius uel unius in duracione unius et alterius h'
si h' mea in telluri h' e i ordine ad tempus quod currit est eius simpli
ci stante eternitate sit est deus dicitur plus durasse aut angelus quam
adam et similiter cogitacio una unius angeli quod due alterius angeli nulla tamen con
tinuacione in hereente ex parte sui i indiuisibili mensurante unam cogita
tionem multum durante ut mit' duo indiuisibilia mensuracia duas co
gitationes tantundem durantes ut una sit ut aliqua continuacio cadit i
eternitate h' ipsa complectatur totum tempus. | non possit pati ab igne
Ostea 3m arguitur quod illa mentibus separata | qui calefiat quia ignis non agit
nisi mediante calore. Sed mediante calore uel agit non calefaciendo
non agit calefaciendo non calefaciat passum g' et c. Calorem in
corpore est receptum in passionibus corporalis calefacit sine calidum esse e ipse
sic corporis g' et c. Dico ad intellectum quod omnis quod dicitur est passio quidem
est corporis quedam uero inquietacio primo modo uel pati
non pati uel corpus substantiam corporis et h' dicitur ul' in ipsius corrupcione
ul' in corrupcione armonie proporcionis que erat necessi
tas ut forma substantialis fieret i m' que similiter est disposicio que necessitas
ad eius conservacionem v' aut est talis passio dicitur quod fiat per contrarias
disposiciones agentis et passi et quia contraria nata sunt fieri circa idem
si talis accio sit calidum quia per se esse est contrarium calido in quo na
tum est fieri calidum et ut procedit sed ideo talis disposicio non e oio
nata esse in substancia separata ideo dico quod tali modo non pati ab igne et ul
quod quamuis modo possit sic pati ab igne quod tamen sit illa passione passiva
ab ipso quod in paciendo nullo modo fiat calefiat nec quod aliud possit dici
quod ipsa sit calida quia non potest uerum esse anima qui patitur ab igne mediante
calore ut e existens in corpore quod in isto modo dici potest de angelo uel anima
separata passio quod e inquietacio e dolor est et hic quod non consi
tit per se in inmutacione que est actum senciendi quod intellectus constituit
talis accio est ex se nata gravare et est per se delectabilis ut quod consistit
per se in aliqua lesione substanciam uel disposicionem a qua sensitiua dicitur in
per se in aliqua lesione substanciam uel disposicionem a qua sensitiua dicitur in
tellectus quia te lesum non senciens in intellectus dolet. Sed consistit
per se et formaliter in sola percepcione lesionis pactum sendi aut tristicie
primus in quod in cerebro dolorem ex accione sensibilis corporis et contrarie
primo lesio in ipso senciente quod intellectus ex accione sensu mihi ipsi
sensibilis sed ipsa sensacio aut intellectio ex accione spiritualis inmutacionis
ab eodem. 3o percepcio illius lesionis ex qua formaliter complectitur
ca' dolor sui pro inquietans in ipso appetitu sensitiuo mente sensu
ul' intellectio mente intellectu sed quod h' latius declarauimus i quolibet p
cepte. Illa a' lesio ab agenti corporali non fit ab agente spirituali per
qualitates actiuas que sunt calidum et frigidum uel racione excellencie
sue per quam primo corrumpit armoniam h' disposicionem qualitatum
actiuarum et passiuarum in passiuarum passio et h' huiusmodi respectum ad
modum accionis quod non excipimus ignem talem agere mediante
calore et ideo tali modo agendi ignis qualem experimur nullo modo p'
si illa quecumque pati dolorem ab igne quia necesse esset ipsum fieri
calidum et ideo dico quod h' modo agendi ignis mediante calore quod non
experimur nullo modo anima uel angelus patitur ab igne nisi mediante
calore cum tamen firmiter quod ab igne mihi passiva et h' mediante
calore cum tamen firmiter quod ab igne mihi passiva et h' mediante calo
re quo agit ignis talem passionem ut mente in isto h' modo
agendi et uirtute ignis et calorem et illam passionem causando
non plene nouimus de quo tamen mencionem fecimus aliquantulum in
quolibet. Cum uero conceditur in prima racione quod ignis non agit nisi mediante
calore dico quod h' potest intelligi dupliciter uno modo ut tangitur mente et istud
in producendo quodlibet est natum produci per agens per similem racionem sicut
forma substantialis alio modo ut tamquam medio isto in producendo tamen modo
ideo per quod non sit necessitas ad recipiendum in se id quod primo natum
e induci per agens primo modo dicitur aliquid quod ignis agit mediante ca

lore in generando ignem ut sed calor agens sicut instrumentum non
solum sua accione attingit intimum sue accionis in pas
so ipsum calorem generatum in illo de quo non calido facit
calidum. Sed etiam attingit ut terminum sue accionis in passo ip
sam formam substantialem ignis generatam in illo qua de non igne
facit ignem et h' forma substantialis nullam inmediate habeat acci
onem in producendo formam substantialem ignis plus quam in producendo
calorem. Sed quodlibet agit et producit mediate calidum agit et
producit inmediate quia non omne agit aut producit e contrario in
quolibet declaraui declarando quod h' e plane contra primum in ipso
de generacione et ideo teneamus h' modum scilicet quod ignis non agit mediante
calore non alterando ad disposicionem et susceptibilem sed in disposi
cionem in h' alteracionis ipsius forme substantialis se sola agit formam substancia
lem pactum generacionis sed diuersitas i h' modicum ualet ad
propositum quod quoniam e illorum duorum modorum ignis agit i substanciam
incorpoream tamen primum quod agit h' ultimum modum per calo
rem attingentem tamen aliquam transmutacionem in illa substancia
quo lesiua est illi quo ad aliquas disposiciones ipsius
esse conuenientes modo tamen nobis incognito et incognita ipsius lesi
one absque tamen eo quod calefiat. h' quod concludit racio.

Sequitur questio pertinens ad hominem composicionem ex natura intellectu
ali in corpore et corpore. Querit primo pertinens ad ea que sunt
hominis substancialia. utrum sola anima intellectiua possit esse forma substancia
lis in homine alia quam prima erant pertinens ad accidentalia ho
minis. Ostea quod probatur arguitur quod sola anima possit esse forma in homine quia tamen
non potest facere eo quod potest facere quod forma acci
dentalis tamen faceat de illo in substanciam ut per mutacionibus
corporum minorum que reperiuntur i mortuus mortuus
mutando formam. Quia forcius ergo h' potest facere de forma substancia
li eo quod minus dependet a subiecto g' et c. Contra si sic esset de homine
esset corpus a substancia racionali et fieret panis transubstantiato in substanciam anime
racionalis quod e impossibile quia non est eadem anime substancie intellectiue
et substancie panis et sic h' est impossibile quod substancia panis possit transub
stanciari in angelum. Dico quod si ex generacione ut anime humane
sit quod forma corporeitatis media quoquo modo sit ad h'
ut humana anima una ut ad hominis constitucionem firmiter te
neo sicut et aliquas sepius declaraui quod sicut anima humana
non possit esse forma corporis assimilis uel clara e corporis esse corporis ab
aliqua forma educta de potencia materie sic impossibile esset solam animam
esse formam materie in homine. Unum concedo quod per improbando
in ductum. Si e homo ihesus christus sic et alii esset corpus et substancia
anime corporalis et transubstanciacio panis fieret in corpus et non esset
transubstanciacio sine conuersione panis fieret in substanciam anime racionalis
non enim possit dici quod fieret transubstanciacio in animam h' quod dat esse
corporeitatis quod tamen non fieret transubstanciacio in substanciam anime quod non
dat esse corporeitatis similiter ut per suam substanciam et non separat
esse corporeitatis quod dat anima et esse spiritualitatis et intellectu
alitatis quod similiter dat ut h' racionem. Unum intelligo quod omnia que
sunt eadem aut sunt accidentaliter accidencia h' transubstanciacio quod ut fit
in ad per substanciam et alia que sunt in ipsa h' ideo nisi intelligatur
in modo quod h' accione h' solummodo in modo quod tamen substanciaret
in alius et sic quamuis concedit quod impossibile est fieri transubstanciacionem
in substanciam anime racionalis et similiter quod sola anima sit sicut et possit esse forma
hominis contradiccionem in suo dicto implicat et similiter quod conuersio fieret in
substanciam anime et non fieret in substanciam eius aut g' oportet concedere quod in
substanciam anime racionalis sit transubstanciacio panis aut negare quod
sola anima racionalis sit forma materie in homine. Quod autem non fiat transub
stanciacio in substanciam anime racionalis bene conceditur. Ideo male g' conceditur
quod sola anima racionalis est forma materie in homine. Quod autem bene concedit
et racionabiliter quod substancie corporee transubstanciacio non potest fieri in animam
racionalem uel in quamcumque substanciam incorpoream ideo h' e quod i
xi. quolibet quod de in i similiter animus assignando per racionem quod
substancia panis non possit conuertiri in deitatem et quia oportet quod
eius conuersionis sit adunacio et sic oportet quod aliquis e in ma
neat et esse eius quoquo modo in illo in quod conuertitur quod non p'
h' fieri racione distancie infinite diuinitatis infinite ad finitam
substanciam panis si poneretur substancia panis conuerti in substanciam di
uinitatis quod quamuis non possit fieri si ponatur substancia panis conuerti in substanciam in

corporeitatem quia ut predictum est ratio non est corporeitas reale sed est nomen substantie panis et substantie incorruptibilis licet sit eis ad invicem sub ratione et sub esse logicum eo quod non conveniunt in aliquo substantiali a quo fiunt conversiones. Quamvis forma corporis sit forma qualitatis quantitatis non est in materia formas que sunt educibiles de potentia materie. Ita quod forma educitur de potentia materie et tamen communitatem non habet cum forma non educibili de potentia materie ut tamen anima rationalis quamvis ipsa sit substantialis forma materie ut sic hec in non potest converti substantia panis facienda sacramentali in materia elementi se subito et finite materia non potest converti. Alio modo conversionis substantie et per mixta materia ut sic hec que in huius quorum unum potest non converti in aliud ad eos naturaliter potest converti in prima materia quod potest potest converti in aliud in illud materie universa posse converti in prima ut si prius prime substantia possit converti in diversitatem et ergo diversas possit converti in substantiam panis et similiter si substantia panis possit converti in substantiam anime intellective ergo substantia anime intellective possit converti in substantiam panis et est eadem ratio conversionis de conversione in substantiam panis et diversitatis in invicem et in conversionem invicem in substantiam panis in substantiam anime que tangit Boecius in libro de duabus naturis et una persona Christi probando per ipsam quod in Christo non certas possit converti in humanitatem sic inquiens et unde hoc quod fieri potest non est omnes res in re ita potest aut transmutari nam in corporea et incorporea in corporeorum materiam que corporis est mutari potest non incorporeum in se invicem formas propter hoc mutant sola enim mutari transformari que in se possunt que habent unius materie communis subiectum et corporea et incorporea nulla ratione poterunt permutari quia nullum eorum in subiecto ... quorum est communis nulla est materia ne mutari in permutari possunt.

Sed dicunt adversarii quod non est verum sicut quod nullo modo in permutantur conversione immo sufficit quod sola anima rationalis sit forma huius corporis et tamen quod in substantia anime per se et de se non fiat transubstantiatio panis in ipsam quia extinte conveniunt corpori ... concedunt quod sic non potest fieri conversio panis in angelum substantialiter eo quod non potest fieri transubstantiatio panis in animam separatam ut separata est quod separata existens non habet communicationem cum pane nam dato quod haberet materiam partem ... esse eiusdem rationis cum materia panis quod oportet ad hoc quod possit fieri conversio eorum ad invicem actum quod in corporis perfectivo per animam dantem rationem corporeitatis est eiusdem rationis cum materia panis ideo dicunt quod dato quod ideo corpus in quo debet fieri transubstantiatio panis nominet compositum substantiale ab ipsa forma substantiali que est anima fieret tamen conversio panis in totum compositum corporis per se hec est in totum compositum ex ipsa anima rationali et materia corporis organizati que melius quod corpus eo quod istud compositum quod dicitur corpus conveniat in materia eiusdem rationis cum materia compositi quod nominat panis et sic ex hoc debeat concedi quod fieret transubstantiatio in ipsam substantiam anime rationalis hec est partialis valde et solummodo ut est coniuncta corpori compositum est in genere ut dicunt dicentes tamen quod non debet concedi quod propter hec conversio panis in hominem eo quod homo nominat compositum ex corpore et substantia anime rationalis non solum ut dat esse corporeum sed et ut dat esse spirituale et rationale nec tamen oportet quod concedens non posse fieri transubstantiationem panis in animam separatam concedat quod panis non possit transubstantiari in hominem homo enim habet ad rationale quod est compane vilis materie ... rationis seu secundum aliquo communitas nec non sic autem habet anima separata ut separata est. Unde et vera ut ex homine potest fieri panis et econverso per multas transmutationes quamvis non ita sit de anima separata hec cum nominat compositum non est hec est ex materia ... sicut panis. Licet forma anime que est perfectio materie hominis non sit educibilis de potentia materie sicut est forma perficiens materiam eiusdem rationis cum materia panis. Unde et homo totus dicitur generari naturaliter ab homine non autem anima ... licet totum substantie anime que forma hominis est esse ex quo et possit rationaliter dici quod licet concedatur quod in toto compositum ex corpore et anima fiat transubstantiatio panis per se et possit et concedi quod per se fit in hominem non tamen oportet quod fieret conversio in ipsam substantiam anime sicut et concedi quod totus homo generatur et tamen anima que est eius forma nec per se nec per accidens generatur.

Dico quod immo secundum predictum modum modo suo non applicantur hec dicta supposito quod in substantiam anime separate aut in angelicam substantiam non possit fieri panis transubstantiatio quod dicunt ad illud declarandum quod materia corporis perfectibilis ab anima dante rationem corporeitatis est eiusdem rationis cum materia panis dico quod non est quo ad ipsam substantiam materie que ratio eadem non in forma naturaliter remotissima educibilium de materia et anime rationalis que est ab extra non autem quo ad potentiam materie et ordinem ad formam que est ratio ad formam propinquam quod ad hunc autem ratio est una et eadem ratio materie sive in unius et eiusdem rationis respectu omnium formarum naturaliter educibilium de potentia materie ut se invicem non omnes sunt educibiles de potentia materie non autem est materia eiusdem rationis formarum educibilium de potentia materie et anime rationalis in quantum respectu aliarum formarum est in potentia sic ut de potentia illius materie sit forma educibilis non de nihilo respectu autem anime rationalis est in potentia passiva sive pure receptiva sic ut non sit de potentia materie illius educibilis sed solummodo de nihilo hic in materia.

Ad hoc autem quod ad totum compositum transubstantiatio in ad compositum quod fit transubstantiatio concedit in materia eiusdem rationis primo modo cum materia corporis quod transubstantiatur panis sed requiritur quod conveniat cum illo in materia eiusdem rationis secundo modo ex hoc enim solo quod convenit in materia eiusdem rationis secundo modo fit transubstantiatio unius compositi in alterum secundum totum sola enim talia habent communitatem generis materie secundum se invicem subiectam materiam et secundum propter quod quando unum compositum ex materia et forma transubstantiatur in alterum consimile compositum ex materia et forma materia transubstantiatur in materiam et forma in formam secundum illorum substantiam in utroque transubstantiatorum anihilatur sed aliqualiter eorum manet in veritate reali aliqua. Si non compositum ex materia et forma puta panis transubstantiaretur in hominem in quantum non substantie panis transubstantiaretur in ad quod est forma hominis per se et secundum rem sed secundum totum in materiam hominis forma ipsius panis transubstantiata in substantiam materie anichilaretur aut non proprie transubstantiaretur sed potius virtute divina in materiam resolveretur non transubstantiaretur proprie quia nulla convenit rei communitas materie cum forma. Si autem aliqua communitas generis subiecta autem sit aliorum corporum ab homine et ipsius hominis anima rationali sola existente forma in ipso illa communitas non est secundum eandem rationem generis hominis et aliorum materie sicut non est eadem ratio materie propinqua ut dictum est supra quod non tanta univocatione generis sunt corpus homo et alia corpora quanta sunt quantum ad materiam secundum sic dico contra illos quod dato quod ideo corpus in quo debet fieri transubstantiatio panis nominet compositum substantiale ab ipsa forma substantiali que est anima numquam tamen fieret conversio totius panis in totum compositum corporis per se hec est in totum compositum ex ipsa anima rationali et materia corporis organizati nec istud compositum quod dicitur corpus in homine convenit in materia eadem rationis cum materia corporis quod est panis non equivoce et valde analogice ut dictum est. Ita quod conveniat si totum substantia panis in ratione materie et ratione forme converteretur in substantiam lapidis quo ad eius materiam ita quod materia ipsius forme panis converteretur in formam lapidis non esset transubstantiatio forme panis ad invicem in substantiam forme lapidis nec per se nec per accidens quia si transubstantiatio panis secundum materiam et formam fieret in materiam et formam fieret in materiam lapidis solam non esset transubstantiatio in lapidem compositum ex materia et forma nec per accidens quia non propter eius et sic illud esset forme panis in materiam lapidis resolutio et sic quod non proprie transubstantiatio aut esset ipsius forme panis anichilatio non obstante quod est eorum materia eiusdem rationis secundum primum et secundum modum et similiter corporeitas in genere quia in isto proposito non esset transubstantiatio forme substantialis panis in substantiam anime nec per se nec per accidens sed potius esset eius anichilatio non obstante quod est mediis materie eiusdem communis primo modo et similiter corporeitas in genere secundum dictum modum et sic sic secundum illos non debet concedi quod conversio fiat in hominem simpliciter eo quod homo nominat compositum ex corpore et substantia anime rationalis non solum ut dat esse corporeum sed et ut dat esse spirituale et rationale sic non debet concedi quod fiat transubstantiatio in hominem secundum quod est corpus simpliciter homo enim non dicitur ut dictum est ad compositum eiusdem rationis cum aliis corporibus seu secundum aliquo sua creatis generis nec consimilis est ad non transubstantiationem nec in substantia anime convenit sicut enim non potest fieri transubstantiatio in animam separatam sic nec in coniunctam licet ab eius coniunctam [illegible] aliquo ratio communitatis generis nec cum aliis corporibus qualem non habent cum anima separata et sic non sic dicunt secundum ipsos dicunt dicere eadem materia ex homine potest fieri panis et econverso per multas transmutationes medias sicut ex pane potest fieri lapis et econverso ut patet ex dictis. Si enim nominat homo compositum ex materia sicut panis dico secundum eandem rationem materie propinqua et hoc quia anima rationalis non est non conveniunt de potentia materie sicut educatur est forma perficiens materiam panis aut lapidis ut dictum est supra quod in anima rationali non consimiliter dicitur forma materie sic forma materie sicut forma panis aut lapidis aut lapidis nec eadem modo materialitatis per eundem modum perficit materiam ... materiam eiusdem rationis. Unde nec in omnibus univoce dicitur generari naturaliter homo ab homine sicut asinus ab asino sed si dicatur cum quamvis tota substantia anime creetur secundum quod in quibusdam de unitate forme in homine latius in hunc articulum tantum sufficit ex quo patet quod non potest rationabiliter dici quod si concedatur quod in totum compositum ex corpore et anima quod est homo fiat transubstantiatio per se quod tamen non debet fieri conversione in substantiam anime immo est necesse sed propter quod hoc dicitur quod nullo modo fiat transubstantiatio in substantiam anime nullo modo debet concedi

q fiat tn̄sbacō in totum hoīem p se quia tn̄ tn̄sbacō fit in
totum hoīem ut n̄ p aliquam ptem eius. Ꝯ pꝯdictā n̄ ꝯsic nō
n̄ p actūs in totum hoīem ꝯ ulcius is p se is p actūs i aīa
rōnalem. quia n̄ ꝯiti pti actūs i ōne totius ꝯn. ꝯcat toti p
se ꝯ ād aīa rōālis in hoīe gn̄atur quoquo mō p actūs qz
totus hō gn̄atur p se. Ad 2ᵐ ḡ adde p filii p filii q totus hō
dr̄ gn̄ari ꝯ tn̄ aīa que est eius forᵃ gn̄atur n̄ p se n̄ per
accns dico q ꝟm est. imo p actūs gen̄a mō quodā ꝯ tn̄
tn̄ gn̄atur p actūs. h. n. ueīnt eoꝝ gn̄etur p se quo ad
suam sb̄am amb̄o ꝯ gn̄antur in ꝯ sue de ꝯpōne hoīs ꝯ
gn̄atur p se sicut ꝯ forma educta de pō m̄e gn̄atur per
accns sim ꝯ pl̄m ꝯ m̄. vii. me ꝯ h aīa rōalis malis gis p
actūs gen̄etur q forᵃ educta de pō m̄e sit n̄ mag̃ n per
accidens q forma educta de pō m̄e ut si ꝯcedetur q tn̄s
sbacio q p̄mis fiet in tōm hoīem p se q nego ꝯcedi appet q
fiet in sb̄am aīe p actūs ꝯ tn̄ in sb̄am aīe ut dictū est.
Ad pᵐ arᵐ quod deus pōt facē q sola aīa sit forma hoīs
puto q nō ē uᵐ eo q h nō eēt fcibile n̄ aīe n̄ p mitteretur
ꝯ sic aīa non eēt aīa ꝯ sic occurret ꝯdicō q pbaꝫ q ꝟ ē
deo pōle quia pōt tn̄sm̄ittere actūs de sb̄ō in sb̄m ad q h
n̄ ꝯ n̄ quia qualitates simbole nate sūt manē in gn̄ato
ꝯ corrupto ꝯ hec pp sbi ꝯ ꝯmptatem ꝯ sic id eē nate sūe
ꝯsuan pp ꝯmptatē sbi cū quo hn̄t ꝯuēciam sii fiut sub
una forma sb̄ali siue sb̄alia n̄ sic aūt est eadē rō sbi r aīe
ut est ꝯforma cōrli educta de pō m̄e ut ut est sine illa ꝯ
nō ut est sine illa in̄ ullo mō h̄t rōm sbi r solius aīe ꝯ
aīa nō est sic ad symbolum ad mixta plura ꝯ ad m̄ sb cor
poritate sic est creata ad m̄ n̄ est sb forᵉ ulti ut est sb forᵉ
mortui pp q nō pōt tn̄sferri aīa ut informet solam m̄ꝫ
q informt cū forᵉ corporitatis h possit tn̄sferri creatē ut
informet m̄ sb forᵉ mortui ꝯ eadē informit sb forᵉ viui.

Sequitur q̄sita ad accntali hoī. Quoꝝ pᵐ ꝯ viueꝯ erat
de actūali hoī ꝯ statu dampnacōnis ꝯ h ex pte corꝯs. utrū
corpus hoīs dampnati in inferno possit sil eē sūme calidū ꝯ sūme
frigidū. aliā aʳ pl̄a erant ptin̄ ad hoīem p statu puris.

Queritur pᵐ arᵐ q corꝯ hoīs dampnati sil possit eē sūme cali
dum ꝯ sūme fridū q nō incidit ꝯdictio eo q calidū ꝯ fridū
oppōꝫ sūt ꝯ nō ꝯdcōrie n̄ hūt eē ꝯ idem quia ꝯ aꝫ pōm me
hꝫ eē calidū ꝯ eē aliam frigidum. Ꝯ sup. m. me dr̄ ꝯ
si nō possit eē sil ꝯdictoria n̄ ꝯia q̄ nō ꝯpaciuntur se.
Dico q illud in pōle est fi q oīo repugt n̄ rei n̄ aūt n̄ ri
ꝯ que in est ꝯ eni inest oīo repugt q ad s̄ n̄fit m̄i ad q̄d ē
indisposita n̄. cum i est q̄ ꝯ calidū ꝯ fridū ꝯ ulr̄ ꝯia nata sint
fi cōm idem m̄i ꝯ m̄ nc est sb vno ꝯoꝫ excellenci oīo est i
disposita ad eē sb ꝯo excellenti h actu suas m̄tecōnes ꝯ sūe
excellencias ꝯia oīa que recipiūt in agē ꝯ m̄ possunt
eē sil. Ideo dico q in pōle est corꝯ dāpnati sil eē sūme
calidū ꝯ fridū. an aūt possit pati ab ictoꝫ sil abꝫ calefcō
ne ꝯ infrigidacōne de hoc alr̄ ē sic ꝯm dictū ē dr̄ passione
aīe an pati possit a calore absꝫ eo q calefiat. Ad 2ᵐ arᵐ ad
pᵐ ptem q deus h ē pōt facē dico q uᵐ ē si sit fcile Sꝫ dico
q nō ē fcibile q arᵉ q imo q nō oꝫ ꝯdicō dico q ꝟm est
ꝯ q arᵉ q nō quia calidū ꝯ fridū sūt ꝯia n̄ ꝯdcōria dico q uᵐ ē
p̄mo ꝯ p se. h qn̄ nō sūt ꝯia n̄ ꝯdcōria dico q uᵐ est p̄mo
ꝯ p se h qn̄ sūt ꝯ mētiā reducūtur ad ꝯdcōria ꝯ hn̄t in se
viu ꝯdcōriaꝫ calidū n. in sūmo ꝯ fridū in sūmo oppōnūtᵉ
sicut calidū ꝯ fridū ꝯ nō fridū. Ad 2ᵐ arᵉ q nō sunt ꝯdcōria
quia nō sunt eē idē dico q imo q̄ h eē dr̄ ꝯstinccionꝯ pōe
ꝯ sic sūe simpʳ eē idē q pōnit ꝯdcōm q qm nō sunt creatē pō
illa eᵉ pō nō pōnit idem aliq̄ s sb̄am h solūmō idem eius
ad forᵐ ut aūt declaūimus.

Sequitur ꝯ ptin̄ ad hoīem accntālr̄ ad statū uite p̄sentis
quoꝝ pᵐ ꝯ viuēū erat ptinēs ad xpm̄ qui ē ꝯ ē uit deus
ꝯ hō. utrū x̄ si fuisset mortuus senio fuisset. Sꝫ corꝯ putrefctus.
pl̄a aʳ aᵈ erant de hoīe puro. ꝯ incipit motū q nō pōt ꝯ
Queritur pᵐ arᵉ q sic quia n̄ nō ꝯ ꝯ ꝯ pl̄m. ꝯ m̄e ꝯ
corrupcōnis coꝯs viuētis putrefcō est ꝯ pl̄m in ꝯ m̄e
thoꝫ ꝯ cū n̄ isti corrupcōis tam in senio ꝯ p eius morte icepis

sꝫ ꝯcio. Ꝯtrā de nō fuisset ꝯti iᵒ dictū pphe nō dabis
sctm tuū uidē corrupcōeꝫ. Dico de ista putrefcōne corꝯs
xᵉ de qua ē qō sic de morte ezechie dr̄ bꝯ ꝯ. lᵒ. x. moꝫ
sic in ꝯquens ulla que in hoc mō hōibꝫ fiunt absꝫ ꝯpo
tentis dī occulto ꝯsilio ueniunt nam cūcta deus p̄sciēs
ꝯ secula decuit que p secla disponūtur n̄ apha ꝯ ꝯ
lge q̄ tpē mortis i notuit quo uir ille mori moriebaᵗ
n̄ dūce ꝯmulta sūe. quia ut ex largitate dī annu in
te ꝯe ut h quoꝫ aū tēpora p̄fixiṁ fiūt ꝯ hūc ḡ mō dr̄
dico ad qōꝫ q xp̄ē si mortuus si mortuus fuisset ꝯfecᵗᵉ
senio q est excessu motus illis fuisset corꝯ eius putre
factū sic tūe qn̄ uiciauit vs. ezechias. fuisset mortuus
ꝯtū tūr ē ex dīna p̄ordiacōne puto q putrefactū neqꝯ
fuisset ꝯ si usqꝫ ad tōꝫ illem deus dēm x distulisset q̄ cū ab
unio in x incarnacōne filius dī hūani n̄ ꝯ itegrū ꝯ q̄
ad corꝯ ꝯ quo ad quāꝫ assūpsit q m̄de possibilr̄ assūpsᵗ
p ic eādē est depositisset aī id corꝯ separata aīe si putrefcōne
corruptū fuisset. Si ḡ pietati fidei ad hūdo dico q putre
fcōꝫ nō fuisset n̄ uiciatū. h deus sua ordiacōne inteḡᵐ
custodisset quousqꝫ ipm resurrēn dedisset n̄ eī difficultas
aᵃ q utrᵉ pꝯ mortuus fuit in cruce statim corrupta
fuit in eo forᵉ corporitatis aut corrupta fuisset si n̄ fuisset
accelata x rī. puto eᵉ q in ullo casū fuisset corruptū h dī
na ordinacōne ꝯsuatum miraclo se sic miraclose ad
dita fuit. x v. ān ānis uitibꝫ ezechie. nō dico miraculo
nouo opato ad hūc x in orbem ꝯ r nem. h āt iquo m
iraclo quo. s. filius dī in sua incarnacōe in desibili in
tegrū hūam qꝯ assūpsit dūce dāma. h. m. c. m. indisibli
ꝯ inuisibli ꝯ indistante ꝯ inuisibli in duabꝫ natis p
nam ypostasim ꝯsitem filii dī. Et leo pp. ꝯmone. x. d ua
tali dr̄ sic q̄ ꝯ si vim mam ab eternᵉ ad cepit ex tpē ꝯ
i vinꝯ ꝯuit ut n̄ sepacōm post. h n̄ finem diuinitᵃ
ꝯ impesserit ut sine in opimia sū in contumelia n̄ dīna
i x̄ carere hūanis n̄ hūana dīnis ꝯ sic hūa n̄ in x̄
finē h nō potuit n̄ ex pte corꝯs que utiqꝫ ut dr̄ i s. vii.
finit n̄ aut ꝯsūpcōne aut sepacōne nō posset eodē ḡ mi
raclo quo tn̄ corꝯ x̄ assūpsit ꝯ aīa s̄ ꝯntica ꝯ ipm ꝯsuauᵗ
a corrupcōne ipᵉ aīa separata ꝯ h in sinuant vba pphe
n̄ dabis scm̄ tuū uide corrupcōm. ꝯ. b. ꝯ. l. corpus meū
ꝯ sctificatum. q. d ex hoc q sctificatū ē ꝯ nō pmittes
ipm̄ uide corrupcōm erit ꝯ illa sctificacō p h q ex vino
ne hūe n̄ ꝯdīna h inueit eū deus p ꝯ pricipibꝫ suis ꝯ
sic h ꝯceo est sa iō. vii q petrus arguibꝫ t in ctibꝫ. c.
ꝯ. xxiii. ꝯ uificari ubi ad ꝯ rinem x accelerari nō est
arᵐ ꝯ h asiguo tū q̄ ꝯ si nō fuisset accelata ad hūc
tū inficatum fuisset uiuum ad ꝯ aliam cāmia dcꝯ
Ad pᵐ in oppōᵐ q n̄ incipit motū q nō pōt tiare dico
q uᵐ est si nō esset ipedita a supiore ꝯ p̄mo agēte ꝯ mo
uēte cꝯ motū potius se onis q motū n̄ inferiōs ꝯ pōdꝫ
iudicari fiendum simpʳ q ē fiēdo iā nō fiendū ꝯ cāmū
illem supiorem q ē est fiendū iā nō fiendū ꝯ cāmū p
ticulare inferiorem ꝯ p hūc modū n̄ in ezechia motū ad
mortē eius incipit q nō ꝯpleuit ꝯ sic q̄ ꝯ ꝯ
impedit fuisset motus n̄ i morte x ex senio p cāmū fi
iorem bꝯ potuisset n̄ isti modū incepisse q nō potuit
tiasse statute cli ꝯ ꝯ potuisset tū simpʳ abeē ipᵐ
cisse ꝯ erat erat ex se. hoīem purum ꝯ ꝯ

Sequitur de ptinētibꝫ ꝯ ad uite actūe quoꝝ pᵐ ꝯ vin
scm̄ erat ptinēs ad infideles. vtrᵐ nō speratus uitā
futuram debeat ꝯ rtum iꝫ eligē mori pre pui aᵃ nō
pl̄a erat ptin̄ ad hoīes fideles.

Queritur iᵒ pᵐ arᵉ q nō q̄ nullus agēs ꝯ ꝯ iꝫ dꝫ eligē id
q ē mls. q̄ ꝯ sic uolunꝯ m̄r eē bōi sic oꝫ uolꝯ
nō eē mali. h alr̄ moriēs p rep in q hꝯ mls ē dū
de aug. xiii. de ciui. c. xiii. v. locꝯs de spe uite future
dr̄ sic qui spe bꝯ ē expectat p patienciam btitudiꝫ
q nō tenꝫ qui ꝯ fine spe ꝯ in ꝯ ꝯ merte cnia
accuꝫ q tꝫ adhibuit tollanciā n̄ ē bꝯ ꝯ ꝫ mls.

fortis g^o etc. Ille qui sic est talis sicut est virtuosus debet diligere vitam suam naturalem quam ille qui est civis talis sicut debet diligere vitam suam spiritualem quia scilicet per virtutes gratie et caritatem quia sicut iste in vita sua spirituali habet iterum bonum sibi ita ille in vita sua naturali. Sed hunc etiam spem non debet mortem eternam que est mors peccati secundum rectam rationem eligere pro re publica. Dicit Anselmus in meditationibus: Si preciare oculum de honorare est hoc deo facere non deberet si necesse esset quicquid est quod deus non est preciare. g^o etc. Quia bonum quod secundum rectam rationem debet preferri privato quia cum vita talis sit bonum privatum, salus rei publice est bonum commune g^o etc. Ille sic membra se habent in corpore ita se habent in re publica. Dicit post apostolus i^a Cor. xii. sed membra pro corpore debent vitam suam exponere g^o et quelibet pars pro re publica. Dico quod id quod secundum rectam rationem debet fieri apud omnes equaliter debet fieri ab omnibus rectam rationem habentibus equaliter debet iudicari de hoc fieri. In hoc diversificantur dicentes iudicia philosophorum et theologorum catholicorum. Nec aliud debet iudicare separans aliam vitam quam non separans nec ergo sic est quod non est apud quosdam non est apud omnes nec est ad illum secundum philosophiam veram quod non sit iam secundum theologos nec ergo sic et de eo quod rectum est aut factum secundum rationem est aut factum rationem. Et sic ista ratione non debet aliter sentire bonus theologus quam sentire iuris philosophus nec ergo consilia de eo quod fit est et quod secundum rationem sicut autem est quod secundum rectam rationem separans vitam alienam iudicare de secundum rectam rationem quod pro eligendum est mori pro salute rei publice non tamen quia speret penam mortis sed restitui et recompensari in premio vite future quia non eligens hec peccaret et deum offenderet quia pro re sua publica vitam suam temporalem non exponet quia idem debet iudicare non separans vitam futuram quod secundum rectam rationem pro re publica eligendum est mori et hoc quod non eligens hoc peccaret et si deum offensam non timet propter penam futuram quia illam non credit. Verum autem rectam rationem sunt opera virtutum eligenda sicut et opera vitiorum fugienda sunt et si non separat vitam aliam hunc homo virtuosus ad fugiendum dicit quidam philosophus si scirem deos ignoscituros et homines ignoraturos peccare dedignarer propter excessum turpitudinis de bona dicit exempla ad contrarium aliter vel virtus sine necessitate numquam virtus dicitur sicut est si philosophus ponit sicut quod in se est iustitia esse concedere et quia virtutes sunt secundum rectam rationem secundum quod homo quod homo virtuosus debet hoc est est ei secundum vitam suam vitiis suis contrariam rationem sic ergo dico quod secundum rectam rationem non separans aliam vitam debet mori pro re publica non addo autem quod necesse est aut pro salute rei publice quia qui eliget mori cum non esset necesse eius mori pro salute rei publice ut qui aliter rei publice de facili possit providere ille non eliget propter mori pro re publica sed propter temeritate sua sicut qui eligeret mori non pro salute rei publice et non pro iustitia et innocentia eius defendenda sed pro honore et gloria habere vel sed potius iactantia et cupiditate est talis non vere fortis sed solum assimilatur ei talis et appellatur ut dicit philosophus fortes secundum politicam fortitudinem de quibus dicit iterum huius libri pericula propter ea que ex legibus vituperationes et obprobria et propter honores tales autem homerus facit fortes putta dyomedem et hectora vel mortem et alia mala pene oportet tolerare pro se dicit augustinus xiii de civitate dei c. vii. vel loquitur de viro iusto quod vis inquit pro fortitudine sic patitur excipere et equo ferre animo quamquam ad ista veniens accidere malit ut non accidat et si possit faciat intelligo ut debeat declinatio ipsorum aliter turpis nobis cum sit turpe et appellatur malum quod semper declinandum est et id ut declinetur malum mors declinanda non est propter quod oportet mala pene pati quam malo culpe consentire vel philosophus v i g. ethicorum dicit mortuus non bonum neque malum quia ut dicit... mortem declinat ut malum desiderat ut bonum consummatio addit autem fortis ille qui non timet quod propter mortem sed que in maximo et optimo periculo sunt ut dicit ... pro se pater loquitur ... amicorum et libertatis ... g^o et sic secundum periculis in tumiditas ... fortis vir et addit philosophus primo et dicit fortis qui esset bona mortem impavidus et quecumque eam inferunt talia et maxime

sunt que de bellica et fortis et instupefactibilis ut homo timebit g^o talia ut oportet aut non sustinebit bonum g^o hunc ei finis virtutis id huius ix. bonum est et testudinosis dicit et amicorum gratia multa agere et pro eis et si oportet mori exponendo se ... dicit quod ... non ... agit gratia amici pro te quecumque necessitatem sive oppressionem ferunt et ad utilitatem in honoris non tendunt pro re publica g^o secundum rectam rationem movendum est et si non esset spes vite future. Quod procul dubio sentit ipse philosophus. Cum felicem felicitate politica de qua loquens ethicorum dicitur perfectum bonum et per se sufficiens dicitur non soli viventi vitam solitariam sed parentibus et filiis et uxori et amicis et civibus et consistit bonum huius in virtuosa operatione ... ari secundum virtutem operari ... ut prudentiam operari virtutum moralium que sunt fortitudo temperantia et iustitia cum melius et beatius est in brevi hora unum magnum opus agere secundum virtutem quam diu inter inopibus ... g^o mori pro re publica non solum est simpliciter melius quia pluribus. Sed et melius est sibi secundum quod dicit in ix ethicorum omnis melior eligit bonum sibi ipsi epyeikes autem obedit intellectui ... et pecunias et honores et totaliter contra pugnata bona pro aliis ... sibi ipsi bonum parvum et enim tempore delectari valde magis eligit quam multum quiete et vivere bene anum quam multos annos qualitercumque et unam bonam actionem et magnam quam multas parvas morientibus sic forte accidit accidit eligunt utique magnum bonum sibi ipsis sibi hoc g^o sentit philosophus de felicitate politica scilicet quod secundum rectam rationem debet eligere mori pro re publica quia in hoc eligit magis bonum ut contingit pro totum. Quero qui sentit de felice felicitate speculativa de qua dicit ix. talis est melior vita quam que secundum hominem non est secundum quod homo est sic vivit sed secundum quod divinum aliquid existit in ipso sic sentit de ipso feliciter quod secundum rectam rationem debet eligere mori pro re publica quod non sentit quia hoc est sibi ipsi bonum aut quia simpliciter bonum sed non sibi ipsi bonum quia contra hoc operari secundum fortitudinem politicam ad modum politicum sed non est sibi bonum ad modum quo dictum est politicum esse bonum scilicet quod melius et beatius est in brevi hora unum opus magnum agere et cetera quod non est virtutis quia non est virtutis quia neque oportet in aliqua operatione secundum virtutem politicam tantum delectari quantumcumque sit magis quam secundum virtutem speculativam quia illa habet mirabiles delectationes ut dicitur in x. non g^o esset sibi bonum quia cadit ab ampliore et permanentiore delectatione ad minorem et breviorem aut g^o sentit philosophus quod felix se habeat speculativa non debet eligere mori secundum rectam rationem pro re publica quia est melius sibi aut si hoc debet eligere secundum rectam rationem hoc esset quia esset melius simpliciter et hoc non sibi secundum modum quo ipse ponit philosophus esse melius positio.

Quod de hoc sentit philosophus credo philosophum non te sentisse de felice speculativo quod sentit secundum rectam rationem speculativus debet id eligere quia id est melius simpliciter et sibi quia et si non sibi melius est quo ad boni alicuius acquisitionem nec omnino nec pro illa hora est tamen melius sibi quo ad evasionem mali culpe secundum quod modum et politicus et solummodo esset melius sibi quo ad boni acquisitionem debet tamen id eligere quia est melius simpliciter et quia melius quo ad evasionem mali culpe. Dico g^o quod ad quod hoc quod uterque eorum scilicet felix politicus quam speculativus tenetur de iure naturali et quod peccaret si id non eligeret et quod turpiter viveret melius autem est mori quam turpiter vivere et quo ad hoc est melius sibi quia hoc pro talem mortem non caderet aliquo ta... ret sibi bonum sed potius omnia sua bona admitteret sed g^o quod dicitur de politico in x. ethicorum felicior in morte est talis de maximo vivere dignus et libere magis bonus privatur sciens esse et hoc et sic hoc bonum ei non contingit quod innuit philosophus per hoc quod secundum rationem sed non minus fortis forsitan esset magis quam in bello bonum pro illo eligit tamen secundum rectam rationem debet eligere quia per hoc evaderet turpitudinem vitiorum ut dicitur in x. fortis et erat talibus homo existentia sustinendo propter bonum uti turpe non propter bonum scilicet acquirendum nisi propter non incurrendum turpe hoc est turpitudine culpe. Et sic secundum rectam rationem debet non separans aliam vitam eligere mori pro re publica sicut et separans illam ex caritate et sic iste secundum rectam rationem debet eligere mori pro re publica secundum predictum modum et si philosophus mortem non incurrit quod esset receptivus in alia vita propter quod ut dicit tullius libro 1. de officiis preclare scriptum est a platone. Non nobis solum nati sumus ortusque nostri partem patria vendicat partem amici atque ut placet stoicis que in terris gignuntur ad usum hominum omnia creari homines autem hominum causa esse generatos ut ipsi inter se aliis alii prodesse possent in hoc inquam debemus duce sequi communes utilitates in medium afferre mutatione officiorum.

Ad i. oportet respondere ad senatum sic ab unico sunt ... ut non matus ut non magis ... cum puritatem ... natum

quia ille per exercitium vel dixit vel actum in eo erit quia ipse per amplius in exercitium turpe est quod virtute suscepit perficitur et hec pe- ne non illam nisi habent consolationem quia ut dicit hec iuvenc(ul)o in pacta vel ista vita mea multo est carior. Jo(hannes) li(bro) secundo in quo se- cundo datum est ut omnes arbitratus omnis dolores cruciatusque pro fide ferant non solum fortiter sed et libenter. Dominus non mens laboribus turbis pavitur quia id pro dignus salutisque pariante equo ani- mo patior moriar non est turpis mors forti viro potest accidere in vir- tutis sapientia atque sapientes nunquam cum sint fortes et sepe a peccarunt. Unde quod philosophus secundum rationem tamen mori eligendi sentiebat pro- pter potius forti et sapienti contemplativo et si non bonum sed solum amissio boni eius contingeret sed modo iam expositum ideo quia dixit in x. li(bro) unam magnam actionem quod multas parvas moventibus eligentibus eligunt utique magis bonum sed ipsis accidit forte quod et si illud non contingeret melius tamen mori sic secundum rationem tamen eligere et secundum hec concedende sunt due ultime rationes inducte ad istam partem quod si forte aliquis posset quod philosophus non poterit felicitatem speculativum debere mori dicto modo quia sic omnino sequestratus ab humana societate non invenies quia homo mortalis sed quasi divinus et immortalis ut dicit philosophus in x. eth(icorum) et quod ideo non debet descendere a sua felicitate contemplativa ad actionem politicam pro re publica et sic potius hic diceret quod potius rationem quia nunc est quod bonum privatum preferendum est publico dum tamen bonum privatum includatur in publico aliter non licet simpliciter preferendo quod est ex parte sui tamen quod ex parte illius cui bonum privatum non includitur in bono publico. Et similiter si diceret ad hanc quod unum membrum exponit se mortis periculo pro conservatione totius unum est quod membrum non habet proprium intellectum ut posset habere suum bonum proprium separatum ex bono to- tius sed tamen pars sive membrum haberet proprium separatum ex bono totius sed tamen pars sive membrum haberet proprium intellectum ut posset habere suum bonum proprium separatum ex bono totius sed tamen pars sive membrum haberet proprium intellectum et bonum quod separatum posset optime quale habet speculativus ne quaquam eligeret illud. Ista non potest stare quia et si philosophus dicit ea que sunt ad finem multa secundum rectam rationem sentiebat illa que sunt ut- sites catholicus tamen illa tamen in ordinando ipsa ad finem et circa fi- nem humane vite in multis errabat sicut alius philosophus quorum dicit aug(ustinus) secundum ipsi sentiebant quidam in vita presenti que est finis operum virtutis et sic ad alium finem ordinabant illam ad bonitatem percipiendam in vita futura et sic errabant. Si tamen posuisset quod- eo felicitatem speculativum sic substituisse a societate humana quod non deberet in actione reipublice hec est eius ut dictum est a quo absolvi non potuit nisi posuisset quod in felicitate illa speculativa perventus esset esset statum peccandi sicut sunt beati in gloria quod omnino oportet eum quia secundum statum nature obligatus reipublice et est in statu merendi et demerendi tenetur eligere mori pro republica secundum dictum modum sed quia licet bonum suum aliquod positivum includatur tamen in illo bono suum privatum quia negativum scilicet evasio turpitudinis et mali culpe ut dictum est et hoc sufficit ad propositum quia nisi in bono publico non sit includeretur bonum suum privatum pictum quod illo modo debet eligere mori dicto modo sicut nec tenerentur hec eligere sed in patria quia non esset in hoc debitor reipublice sicut nec sancti in patria quia si- cut illi non sunt partes civitatis terrene in habitando nec de foro eius sic nec iste esset pars societatis humane secundum hoc nec ad inferre plus in me(rito) ut dicit contra quia non est pars civitatis. Vir ut heremita secundum philosophum erat felix felicitate speculativa. Sed quod dicit ad hoc quod membrum habens proprium intellectum et proprium bonum non debet eligere mori dicto modo nisi bonum suum includeretur in bono communi. Videlicet quod hec singularia membra haberent singulos intellectus in iudicio secundum rectam rationem de eligere ad illum actum deberent plures intellectus illorum esse unus et enim hec ut dic- tum est bonum illius privatum positivum non includatur in illo bo- no publico includitur tamen in illo bonum suum quod negativum et quia ampli- us bonum suum privatum privatum non includatur in illo bono publico tamen in tamen dependet ab illo quod nisi eligeret mori dicto modo peccaret et turpe quod incurreret amitteret suum bonum privatum quia non potest stare bonum virtutis aut felicitatis cum eo quo- modo. Et si non diceretur dicatur secundum quod dictum est quod ille speculativus non est pars civitatis et ita non membrum proprie quod nullo modo tenetur se expo- nere morti pro republica et sic non peccaret non eligendo illud dico quod puto si ita esset quod nullo modo esset pars civitatis quod moriendo et

amitteret omnia bona sua et nichil boni acquireret ut quia ma- lum effugeret quod nullo modo illud eligere deberet sicut nec aliquis homo vivens sive iustus sive peccator deberet eligere ad peccatum committendum aut se precio dampnari ut omnes alii precio salu- tarentur sicut tetigit secundum articulum ad primum questionem. Sed non est ita ut ... heremita quamvis sit abstractus ab humana societate sicut tamen in quo illius solatio indiget et ideo manet eidem obligatus secundum v(itam) et sic non sit pars eius quo ad exercitium multorum actuum quod pertinent ad vitam politicam et regimen domus et similium est amicos et huius est tamen est ipse manet pars eius quo ad exerci- tium actuum necessarium ad salutem reipublice quod si necesse esset pro republica mo- ri deberet quod vir heremita philosophus speculans et sic talis ali- quando esset rector regni provincie aut civitatis ut dimissa sua speculatione deberet descendere ad actionem et fieri rector ci- vitatis et reipublice sicut heremita fecerat sicut philosophi ut ait aug(ustinus) de ci(vitate) dei ... in ... in questione penultima. Ad illud quod ait secundum in contrarium quod nemo debet eligere mori pro republica secundum rectam rationem quia hec eligendo esset iniustus dicit aug(ustinus) dico quod secundum pre- dicta quod revera iniustus esset simpliciter in hoc quod omnia bona sua et ma- la acquisita qualiacumque essent amitteret et secundum intentionem aug(ustini) ad penas eternas descenderet esset tamen iniustum eligendo quia culpam incurreret et minor est iniustitia culpe quamvis pene sive dampni sive supplicii secundum rectam rationem potius eligendo est id quo quis est minus iniustus est quo quis est magis iniustus et hic secundum rationem simpliciter oportet inci- dere ut contra in proposito licet neutrum illorum esset simpliciter eligendum. Ad hoc quod exodus (?) suum dicit Ieronimi dico eligere mortem scilicet naturalem sicut nec ex eis magis mortem spiritualem dico secundum predicta quod non est simile quia ille moriendo morte spirituali amitteret eius bonum suum et incurreret eius malum scilicet culpe et pene cui se obligaret et sic ac ille quia morte sua naturali saltem effugeret malum culpe quod incurreret non eligendo mori et ideo ille debet eligere mo- ri morte nec ullo tamen modo ille debet eligere mori morte spirituali ut patet ex dictis.

Sequitur questio pertinens ad homines fideles pro statu vite huius quibus querebatur unum pertinens ad habitum virtutis utrum scilicet per eam possit generari sive generatione virtutis moralis et aliqua talia pertinent ad exercitium actus. Generari sine vir- Queritur illud utrum aliquis prudentia possit tute morali quia dictam recta ratione aliquid faciendum voluntas potest non eligere illud cum effectum et quantum hec potest fieri semel ex parte intellectus et intelligi et sic ex parte voluntatis eadem ratione pluries sed hec faciendo generatur prudentia sine generatione virtutis in voluntate non generatur virtus quod etc. Et si sic esset tunc vir- tutes non essent connexe prudentia quod est contra philosophum vi. eth(icorum) sequeretur et quod esset contra ... virtute quod non tenemus uno actu prudentia generata sine morali vir- tute. Dico quod dicitur est prudentia in bonis intellectu practico una virtus que est origo aliorum et principium acquirendi aliarum alia non acquisita prudentia illa velut est sicut iudicatorium de operabilibus in intellectu practico sicut est velle iudicatorium de speculabilibus in intellectu speculativo quod est quedam speculativa de qua dicit aug(ustinus) xi. de trinitate in principio hec intelligentia per solam in animo cum haec ... ad eam discendam studio flagravit que omnino ... amare ... potest omnino et philosophus dicit ix. meth(aphysice) necesse est ut addiscens habeat ad cognitionem quia de cognitione quod non ad ... et ad non habet ad inse ideo ad quod ut dicit ... et quod generatur et fit ad in potentia est hoc sit non habet ad ... ex eo quod habebit in postremo ubi generata citharizandi ... cithare tamen et impossibile est ut citharizet non habet ad de arte citharizandi et ideo asinus non addiscit citharizare nec ... qui est natus citharizare de prudentia ... de operabilia dicat Jo(hannes) in epistola ad ... bonum generalis ... statutum est eis in animas veritas ... quodam ut ita dixerim scientie que velud in arte cui prius esset bonum malique iudicium inhonestis ... qui actibus faciet ita sunt que cumque opera ... et sicut se habent in hoc ex parte intellectus

quod non est in ipso sint quedam seminaria scientiarum sic se
habet ex parte voluntatis que in ipsa sint quedam seminaria moralium virtutum quia ut iam dictum est quia aliter impossibile
esset ut eas acquirendas aliquis moveretur. dico autem primo tenendum intellectus practicus absolute primo intuitu operis dictat ea que
sunt ad finem sic voluntas dictans principiis seminalibus
virtutum moralium dictat et constituit ipsum finem et intellectus
practicus id quod est ad finem. et hoc autem operis inchoatione dico voluntas incipit operari incipit velle id quod est ad finem et
operando id tendere in finem sic enim operante voluntate incipit
generari moralis virtus in voluntate et incipit intellectus practicus
ex opere voluntatis ex parte in singularibus operabilibus qualiter
possint possunt et debeant operari et dirigi et statim incipit
generari prudentia practica in intellectu et tunc intellectus pro idem quod
licet s est in istu similiter et pro eo quod ex primo actu est acquisitum
constituit ad operandum ad finem et voluntas id eligit et
operatur ut prius et augetur virtus moralis in voluntate et prudentia in intellectu et sic deinceps usque ad in perfectionem habitus
et ideo dico quod in ratione generatur virtus moralis et prudentia
que non practica dicta ita quod nulla earum sine altera generari potest
que est eiusdem inchoe ut quilibet quasi acquirit de virtu
te eiusdem et de prudentia et propter hoc necesse est omnes virtutes in prudentia
te morali et de prudentia et propter hoc necesse est omnes virtutes in prudentia et
cum esse connexas sicut quod hec alias magis quodam de vir
tutum connexione latius declaravimus quinto quodlibet questione
xvi. et xvii. et per hoc patet quod pars rationis ad partem questionis
ad rationem in contrarium quod quia ratione scilicet recta ratione indi
get ad agendum voluntas potest illud non eligere eadem
ratione et plures dico quod per se loquendo est quia cum prius eligit que
ratione et plures dico quod procedendo est quia cum prius eligit qua
rectam rationem inspicitur vero aqua infusione voluntaris
statim incipit obscurari ratio et obliquari a sua recti
tudine et sic incipit deficere a rectitudine iudicii generan
tur et in scalaturam quousque tote in vicio obstinata ro
tur et sic exceca ut intentionem talia lo simpliciter ad qualia voluntas est
infecta et iudicat opposito propriorum moribus esse etiam contra generis
ix moralium secundum illud Job xxi Vani in superbiam erigit alem
by iniquum malitia incipiens et ad generalia pervenitur vanitas
mentem obnubilat iniquitas tenet quia ut dicitur libro
xi. moralium iniquitatis vinculis peccati necessitate cecitatis generatione
ut quasi assumitur infra parte questionis ingratum quod non sit generis
virtutis moralis et prudentie esse sit similiter contra virtus et virtutum
in eodem dico quod ratione sic generantur sed hoc potest intelligi duplici
vno modo sit quod in primo actu quo intellectus exprimitur operari
dicatur generatur prudentia quo ad statum sed secundum rationem in completis
sima et in primo actu voluntatis similiter moralis virtus secundum ratio
ne dispositionis incompletissime. alio modo sic quod virtutis
generatione est secundum dispositionem aliqua que tamen non est nata fieri
habitus que est difficultatis ad bonum admonitio quod est an
negra habitu vicioso que cum sufficienter sint amota ibi
per hoc factum est quod in que necessitas ad virtutis consistere et virtu
tis generationem tunc primo generantur sic prudentia et virtus
moralis. sed si ita est ut dicitur in isto secundo modo licet actio per se
tractare non ad aliud potentiam sed solum ad privationem que est contrarium rei
quod est agens et patiens et si sint in primo contraria in fine tamen sunt
similia et ideo quod amoventur de dicto virtute actio ad aliud privationem
tamen necesse est ut generet de similitudine ad aliud potentiam quod quasi non
non sit fortis prius generanda est tamen aliqua dispositio potentia
manens cum illa ut est calidicas que generatur de aqua
ignis ita quod in tali transmutatione tractatur actio per se ad po
tentiam patientis et ad privationem sicut hoc contingit in istis sic et
in voluntatis. et in generatione habitus non est dare ad potentiam
generari per quandam commonitionem contra illud fiat et quod in que est nata
tas ad habitum in quantum dispositionem que nata est fieri habitus generatur
complane patet per hoc in hominibus instituti in innocentie habitus similiter
generati consistit. secundum modos agendi intellectus et voluntatis. hoc et ex
predictis et tamen non similiter omnia dicti difficultates ex vicio
amovenda. dico quod secundum quod alias determinavi in primo actu generatio
nis habitus generatur id quod natum est fieri habitus completus per
augmentum ex actis actibus sequentibus. Ex quo patet quod

virtutem non tenemus uno actu non est actum remanens secundum modum
eius et id quod natum est fieri habitus generatur et augmentum et
quod ex hoc concluditur quod tunc contraria sunt similiter in eodem dico quod est contrarium
in generatione et correctione sequentium magis et minus citra tamen
ipsorum excellencias in quibus sese non compaciuntur ut dictum est secundum
et eum suas excellencias quia tunc sese se bene compaciuntur.

Sequitur pertinentium ad exercicium actus hominis in tali questione
erant quedam pertinentia ad actus absolute alia non per
tinentia ad actus in quantum comparatione. Circa primum erat unum per
tinens ad actum episcoporum. utrum episcopus possit subditis suis pro
excessibus et criminibus infligere penam pecuniariam convertendam in usum proprium vel pauperum vel ecclesie sue aliter non est
dam in usum proprium vel pauperum vel ecclesie sue alium non est
erat pertinens ad actum doctorum utrum scolastice doceens
possit ex sinistro affectu motus peccet mortaliter. Duo alia
erant pertinentia ad religiosos. quorum primum erat utrum monachus
vel canonicus secundum ordinem scolaris petens pro litteras ab aliquo officialium
monasterii sui pecuniam ex indigentia ad opus studii peccet
mortaliter et similiter ille qui eam ei mittit. Primum erat utrum
ille ad cuius manus littere hec venerint si eas capiat et legat
ille ad cuius manus littere hec venerint si eas aperiat et legat
abbatique suo eas ostendat peccat mortaliter. alia erant pertinentia ad
tinentia ad quasdam personas indifferenter. Secundum tamen quorum unum erat utrum
excommunicatus sit ille qui legit aliquid de libro in textu sub pena excommunicationis
communis late sine. Primum utrum debent fugere ab excommunicatione una cum alii
quot se a debito facto illius ex questione. Tertium utrum hoc alienata
sit se a debito facto illum ex quarta causa. Tertium utrum hoc aliena
re ecclesie cuius erat in simmiae potentie est ad eundem eius ad opus
illius ecclesie utrum debeat ei tunc fuerint petere ad utilitatem suam.

Circa primum arguitur quod episcopus pro excessibus subditorum non possit exi
gere pecuniam quia inthee .3. reprehenduntur iudices qui
muneribus iudicabant et id est quia iudices. hoc contingere ex ex
cessibus excessivis est actus iudicialis extra de officio ordinarii de dilec
tione. et non est exercendus in muneribus generaliter ecclesie. Et extra de symonia
nemo et in quo quis studuit dicere qui giezi propter gratiam sanitatis vendidit lepram incurrit generaliter multo fortius qui
pecuniam accipiens vendit sanitatem spiritualem hoc quidam propter
correctionem lepram in peccati incurrit generaliter et cetera. Contra dicitur in generali
ex ei de penis. hoc quod episcopus in eo casu in quo dispensare
potest in illo potest spiritualem penam corporalem vel spiritualem in pecu
niariam commutare generaliter multo fortius in aliis casibus in quibus dispen
satione indiget. Dico quod pena que pro excessibus exigitur
consistit in satisfactione et emenda dilectum in iam perpetrati et cau
telam contra delictum perpetrandum. Ista duo in vindicta quod effi
cacius fit ad hoc duo utrumque quia pene exigitur potius
sine ut timore arceantur ne iterato peccent dicto tamen
dico quod pene debent exigi que magis timentur. Secundum statutum extra
de sententia excommunicationis quia pene pecuniarie quandoque magis timentur
id est dico quod quis hoc precipit episcopus potest exigere pe
nam pecuniariam quam aliam que quia non per se et primo im
ponitur ad emendam et satisfactionem sicut pena corporis corporalis aut
spiritualis quia excessus committitur ab intellectu et corpore et
spiritu primo. Ideo circa quod pena pecuniaris non est per se et po
tius exigenda. Et propter hoc secundum negativam ratio que ut dicit ratio
tionis exigenda pene pecuniarie non est per se exactio pe
ne. sed potius pene commutatio in penam. Quod non addi
tione ut exigere posset eam ad convertendum in proprios usus
aut pauperum aut ecclesie sue dico quod non in ad convertendum in
usus pauperum. sed ecclesia sua cum habeat providere inter pauperes
enumeranda est et quia episcopus debet esse unus ex pauperibus
vivens de bonis pauperum accipiendo de necessitate reli
qua aliis pauperibus dispensando ut dicit prosper de vita
contemplativa et alias latius exposuimus. Ideo circa hoc di
co quod pro emenda et satisfactione excessivum potest accipere eun
dem pecuniariam vel ad usus pauperum vel ecclesie vel ecclesie sue
tamen quod qui eam convertit in usus proprios bona ecclesie que alias
esset receptus convertat in usus aliorum pauperum non autem in fas
tum delicias et tales nec de ipsis potest dicere id Bernardi ad
habet seu archiepiscopi. dicite pontifices in freno quid facit
aurum in meo est quod effunditis nobis crudeliter subtrahitur quod
vanitate expenditis nostris viris necessitatibus subtrahitur.

que q accedit neumtatib; mis q b h neccia e ulciario.
Ad p'mum in oppositu q corige est effic iudicial q n̄dz
exceri inmunibz dico q corectio ta respiat p'o corectionu
q' h; facere corigens incorectu b inte mutacez i melius
ex illa osequi cam in correcto z' omissoe p qbz corig' eu
dam sine sat fco; faciedaz a correcto quoz p'm q ptinz
ad platum corripientem z' q ptinz ad ssbditu corect
tuz sue pp sui q ptinz ad deum sz p'm ut pillu dispo
nat ad recipiedu in se b z' no ut nullo o'bne q sue
tres ptes celes correctonis pnie q quo ad ultiaz ha
z tin peni dz fi correctio iudicial i muniibz sic n' q
ministio sacral pnie quo ad aliqs sucz peni. Est g'
ad intendu q sicut in foro sine iudicio ostie differut h ta
s mistie sacri n pnie i munibz acipiedis q mistre ip' p mu
nibz acipiedis q sacris ministone acipe nu' sic i foro sui
iudicio ecce drent h ta s iudicare i munibz acipiedis ac
aceptis q iudicare p munibz q p ip' iudicio nunca acipe
iudicare a' i munibz dz ille qui pecunialem satfco; i nigr
ii pp utilitate correcti sz pp o modiz p'uz q sic no p dispen
sacoz q omutacoz s. pene in ponam. h p q'dam exactom
pene munis q h no ad satfaciedu ecce q deo h; suo p'uo de
sidio q no h quod no h oio quia h no e i iuge satfcom
h; ip'az oio omitte q ideo enis q in emeda satfaciedo satfi
ee deo satfacte suo p'uo desidio. sic si amistus sacri n pnie
no intedet p'n i iuge ad ad satfacie do h; iniugent g' aliq
pecunias ad satfac suo p'uo desidio neqz ita e istoz idi
care i munibz. qz etiaz p tem iudicial offici p munibz ac
apiedis omittit q p eisde a'al duas ptes excet si ab iudic
nunis tal aceptoz intedit omis ei iudicaus i munibus
pp omissione satisfacto mis deo q ecce q' debet iniuge iudicare
p munibz quo ad a'al duas ptes que pp munia satagit
exer ce a' iudicare p munibz q tn no iudicare i munibz
e iudicium integre excerc si tres ex ptes no pp ad q pp mu
nus incedem ul p'mu pp i q sile in h p iudicio a' munus
accipe ot d'. vno mo ioc ip'i iudici ne s. mu' p̄catur pp q
excerc iudicium ul p'ur ul bario h nullo mo h. qz io sbptio te
pali n cadit q io mo bz p'dcis caibz puto omitti symoniaz
sic n' h; pp symoniam exerce opez ad opus diuini ce pplm si
dictu ubi iam michee dic. io sig deo p'ncipibz iuceba' iudi
care q erat rectuz vendebat magis siniaz i munibz iudica
bat sacerdotes quoz no docebat pplm n accepto p'cio q ideo g'
tis accepistis g'tis date illu ceu religioso pecunia p'feretes
g'tiam dni anciae incerce vedebat. ad ac mo q' mun acipe p
iudicio ratione laboris iudicando q pot fi d' vno mo sic q
iudicans eet laboraturus iudicando q si no eet incede munus
oseont. hec bn h a' mo q a'al no eet laboraturus qui q' d'
vno mo aggrediendo laborem voluntarie ex muneris desidio q
q' mercenarius q puto si talis no indigz q no h ei eciam ille la
borare pp mu' tpale q si p'ncipali' intendat mu' ecnui. si n
sit indigens q alii offo obligat q pp istud tpu ppom nece
e puto q no h. sic no h religiosis ex desidio muneris tepe
nolre q absq coactione hois ul oscie dimitte opa otepla
tiue q exerce opa inter actiue que incumbut platis eccie ut
patebit aliqlr inqre auspiciel. si no sit indigens q no obli
gens alii offo puto q h si ei p'mitti ut pupi sacerdote p la
bore suo in celebrando missam recipe denariu q ex desidio
recipiendi illum aggdi laborem. si aut alias no laboraturus
ius aggdi labore coactus. pui qn a' assiu in platu eccie
ul qn cog aggdi ip'i ex oscia puta q coactio p'mo mo h ac
cipe i eo casu quia ius be petedi q debet pete si teniet i no
petedo nis sui piclitate coactu a' b mo sili. h acipe i eo d'
cui qz nis be ex obligone illi ad id tenedum eoz quibus
sunt h'nt ex obligone cuuli pp q no be ius petedi d' q' q
platus exigens emenda pecuniariam si eam exigat iudica
do munibz sm expoitu modu nullo mo h ei. h tn ei bn omnu
pena impena h cm facio n' iudicat i munibz n' p munibz
n' q p iudicio mun' acipit. si no inpos ul' ... intedit

q si sic te p iudicio mun' acipit q i illo casu s h ei h; si
de ul' n facte b modu distincconu in isto incb' ita expo
sitaz p iudicio e eo ip'us mar sicias eet laboraturus
q coactus i ce plature talem aggdiatur labore q sic indi
gens bn h ei ad o'ite aut inpos usus p' necios q
ad fastu nullo mo h no q pp ista pecunie b talem modum
acceptoz q puto simpl' licet q si no sit indigens pp ab
usione q b h dico q p excessibz h epo pecunias accipe
Ad b'm de giezi p'z p idem illius cui mitco p'n suitac
ceptos munis p recepta sanitate ac si dns ex clusus i
cedisz recepisse donum munis p collata sanitate q
no recepit eliseus ille recupare incepit diu uoluit qo
expisse ima sonare uba sup h fco septa qn dix giezi
ad naamam do' me' misit me ad te q c. vn no b hue mo
p ip'o iudicio ro ne iudicii ex pecunias recipet q ca
lepra pti instue eet ne liceret ei q tn b aal inaz q mo
bn h ei ut dictum est. Stice docens q c. peccet mortali
Oftei b'm ar q scola qz e alius cai erudiendi oz e dis
cipulm dz ee deis magri. Et talis forte doc eia
ex oscia e tenes ipu ee n q sic peccatz docedo qm. Dico
q scolastice docens fla si docet illa mala affectio e mo
sine extasione p illa hora sine exitu in eoso odu ul' i
indie a' illos in quoz gratiaine docet fla aut fauoris mor
dicte p a'quibz quibz e cnuctus si sic etia fla que ptinz
ad fidem et mores no solum peccat mortali pp motu
odu ul' in indie h; e pp actu docendi f'l si no no sit tha q
pertineant ad fide aut mores q h peccatz mortali q mo
tu isto aut ex mala uoce q h incotcedo etia n tn operet
q ex actu docendi peccaz mortali s forte venali eo q
illum pielin eet stitue hec plus q' cui eius Ad p'
q tlis mortali peccat qz e alius cai erudiendi dico q n' e si sit er
ror piculosus quel e ille qui e ee ea que sut fidei aut
mor. si aut sit ee talia bn pot peccare tn venali qu
cu e ex ip'o actu docendi ut dictu e q dico q tn mo peccat q'
e ex se q doctrina sua qua venenu ppinquit nauce q
si no sit qui bibat eo q forte no e qui in docedo illi eccat
Ot a assiu i al'to q oz disciplina eee deis magri dico q
n e meis incipubz plus no nouit q q g' sue alias disbia
q h in audiendo magrm p mod' tn discipulis ordiat dz
penes se examinare dca magri amq eis fu. imt ad hec
at dute bec in fine li' b i de disciplina scolariu q mis
iz e ignorq lp iuetis q no ineniendis iter. stulti est
amagrar o'dnibz ofide. sz p'uo e eod' tinc intear
q sencat pea fingens e eamdem in docendo errasse ut
forte repute querit quid omisse obuiet sedulit Ad ar
i oppo' q forte etia docet ex oscia d' q q' ius ea doceat
ex oscia qz tn illa oscia e erronea e ipe e ea bitu incosiu
odiu ul' fauoris g' ad generando ul' motu q io obscurat
no repliando sic supponit qo io in hec ipe no excusatur
io. vn tal' qui doc fla ex tli oscia erronea q' g' forent
e eo illa ee n. Stati tali oscia peplex' e. qz peccat docendo
b'm osciaz suam fla q p'ceriz docedo a' osciam. oria vera
Qrer tz' a' q q monachus scolaris no possit pete p'lines
pecunias ab aco officiali incoltu sui n' ille mittere
su pco q lebz in illa bti bn ta q nl liceat hns ut a' q
monastilla a quoq recipe sine licencia abbis. jo' hi. x n.
q. i. no dicatis. Et e osuetudo. d' q si officialis ille tn
amplam h'e amistetoz g' omissam ab abbe ul g'nali ul
g'nali quo ad ois h' offiu e'icetes ul ex osuetudine
ex licencia abbis obsuata q possit elias face de bonis
ptinetibz ad sui offiu q h nouit ille scolaris. d' q ille
officialis sui pco pot illa pecunias ad us necios studii sui
mitte qz pot te de amistaione g' omissa libuein sui suo
ino elio q' e nco q sit. ille scolaris pot ea sui pco pete
p lias q' q' e icla sic ordinati q ulls lias eniq mit
te sui licencia abbis h tn q eu ad scolas mittit q cedit
ei licenciam credendi illa q requirit status scolasticus

quorum unum est ut puta litteras mittere per modum gerentis suas
suas supplendis si non officiat ille non habet a quo decem vel novem
tamen ampliam amissionem se conuisitam ex post electas suas
aut correctiam de bonis pertinentibus ad officium suum tamen peccato
imittendo premiam et similiter ille scolaris mittendo eam sciendo
nouit quod non licet ab alio petere quod non licet ab alio per illum dare
Similiter de tali potestate illius officialis dubitat per se sine
peccato ei scelere quod se mittat pecuniam sub conditione tamen sub
tantum sup hec hanc probabile patent ob a utriusque partis.

Circa quartum articulum quod ille ad cuius manus ueniunt clerici littere
si eas aperiat et legit et lectas alteri reddat quod mortaliter
peccet quia per hoc proximi sui scandalizat. Quod est quod ille malum ipso
ne fiat scilicet luxuriam mortalium destructo quod rationem. Dico quod in
tali facto est considerare duo. Unum scilicet ipsius apertionem et lectura
et ad hoc conclusionem quo ad primum articulum non firmiter presumens
ille quod littere deuenientes ad manus suas continet illicitum et quod
unde possent incitamentum mortalis luxurie impediuntur eam per
defectus ille multum peccat quia secreta proximi sui rimari con
tendet curiose an mortale an mortale veniale. Hoc indica
dum sunt modum libidinis et intentionem quod habet ad recipien
dum contenta in illa et aperiendi si possit contenta et illu
dum instituitur nec nunc certum quod docetur presumens si non
ille fuit presumens quod licet contineret illicitum et ad quod
possit unde incitamentum mortalis si non impediretur et eam per
defectus puto quod licitum est litteras illas aperire et inspicere cum
certa intentione si sic non faceret quo ad secundum articu
lum nec ad quod possit unde incitamentum mortalis dico quod peccat
eas commendo alteri quia forte minus iuste presumat provocari alteras
commendatorem scilicet mittere litteras et cui mittebant ut dicitur licet illo
certum et in hoc quoquo modo daret occasionem scandali. Si non contineri
pertinent ad illicitum ut ad quod possit unde incitamentum mortalis
tamen tunc sit probabilis presumptio possit absque commissione facti alteri
illicitum id corrigi possit a periculo obviari dico quod iniusto
cum peccaret et in scandalum daret illas litteras commendo alteri sic
et puto quod nec peccaret illa commendo alteri tamquam illi qui omnibus
debet uelle prodesse et nisi pro obesse. Immo ut puto multum pec
caret illas non commendo alteri et prohibiret obviare adeo prae

Circa quartum articulum quod leges aliquas de ecclesia sub excommunicatione intendens
est excommunicatus quia qui semper intendat non excipit quod quod supra
dicitur adito deum si autem non excipit totaliter quod intendat sed etc.
Quod sub aliqui intendat et ad finem contentum aliquo aliquo pri
ma bona quae continetur sicut quae bonum licet legere quod illicitum esset
intendere neque bonum est legere. Dico quod legere potest aliquis de licito
intendo aliquid dicitur uno modo prout est septimum in illius libri contextu
alio modo prout inter se septimum aliud. Primo modo dico quod leges
ad sciendum et exposito in libro sic intendens est excommunicatus non specia
lem super hoc aut generalem habuit licentiam ab intellegente
et hoc quod aliquid excommunicatus esset qui aliquid exponeret de libro intendo sub
excommunicatione ne aliquis quis exponeret ad deo contentis in illo quod ad
modo excommunicatus esset qui aliquid exponeret de contentis in constitu
tione domini nicholai pape sicut rationem fratrum minorum intelligendo eam
aliter quam generaliter ex certa sententia et de libertate. Si secundo modo dico quod
non est excommunicatus quia ad hoc non extendit se nec de ex
tende intentio nec dictis quod aliquid ille non esset excommunicatus qui
legendo evangelium in loco ubi est sermo de actu quod tactum est in il
la ratio exponeret illud aliter exponere tamen consona fidei ut clarum
quod sit expositum in illa ratio predicta patet articulum utriusque partis dico
ei quod ubi contentum in libro intendo quod cuique contineat in se uera
doctrina et sana licet legere potest per se vel continetur continua
tum ad antecedentia et consequentia in quibus continetur illa erronea
propter que est interdicta sicut in licet expone evangelica constitu
ta in constitutione domini domini nicholai pape aliter quam generaliter
et quod littera sonat dico ut sicut contenta in illa continuata ad
antecedentia et consequentia ubi tamen hoc licet legere contentum in libro intendo
maxime quod continet in se ueritatem et sanam doctrinam prout continet
alius seorsum continuatum ad antecedentia et consequentia in quibus non
continetur illa erronea propter que est interdicta sicut ubi licet expo
nere evangelica dicta contenta in illa constitutione ut tamen continen
tur in evangelio continuato ad antecedentia et consequentia eu
angelica

Circa sextum articulum quod debens facere ad ex una causa non liberet
se a debito si faciat illud ex alia causa. Quia si quis debeat a
licui quod ex mutuo et dat ei x ex mera liberalitate et gratuito non
liberat se a debito alio modo. Item si aliquis promittit aliquid sub uo
to vel iuramento ex uno proposito puta intrare religionem ex de
uotione sub proposito expiendi illam non se liberat a debito uo
ti vel iuramenti intendo sub proposito non expiendi sed statim exeundi sed
quod exemplis antecedentis est quia si soluit uotum deo satisfacit sic
intrans non satisfacit deo cum sic intrare deus non acceptet quia
sic intrans peccaret mortaliter tamen quia intentio cuius ab eo quod si habet propositum
expiendi credo quod sic aliter enim non admitteretur tamen quia proposuit se
ad seculum ubi scandalizabit et se religiosos decipimus. Item nouerit intrare
religionem aut uouendo habet intendens deliberatam de expiendo quod
per intentionem et tunc clarum est quod est obligatus ad expiendum non
solum ad intrandum aut habet intentionem de non expiendo sed statim post
ingressum de recedendo tunc non fuit uotum quia non est de bono
aut de meliori immo de malo ut dictum est et uotum debet esse de bo
no aut meliori aut habet intentionem incertam nec de expiendo ne
de non expiendo et tunc tenetur est ad minus quod si autem minus me
peccatorum debuit habere intentionem de expiendo sed aut non est uotum seu
iuramentum omnino licitum aut obligatus est ad expiendum. Item si
aliquis uouet aut iurat se intrare religionem sub proposito non exp
iendi illam illicitum esset uotum id est iuramentum quia non est
uotum nisi acceptum melioris propositi ille non est istud sed potius
deterioris melius est esse nec uouere sub proposito statim exeundi quam
uouere et intrare sub tali proposito id est non est ita nisi quod propositum intra
di cadit sub illo uoto aut iuramento sine quo non est licitum
id est ergo fuerit in soluendo uotum vel iuramentum quod cadit sub illo sed
etc. Quod qui honorat parentes ex mera pietate liberat a se a de
bito quo tenetur eos honorare ex precepto diuino. Dico quod debens
facere aliquid ex una de causa potest facere id ex alia dupliciter uno modo ex
cludendo illam causam propter quam debet id facere faciendo id sed solum secundo modo ex
illa alia causa et nullo modo cum hoc ex prima nec implicite nec explicite aliquo
modo faciendo id ex alia causa et cum hoc sicut ex prima qui facit aliquid ex alia causa
primo modo non intendit se liberare a debito ex prima causa et ideo dico quod
ad huc manet obligatus debito ex alia causa ut processit prima ratio
qui non facit ex alia causa aliquid. Secundo modo intendit se liberare ex debito
per consequens et ideo dico quod liberat se a debito ut processit ultima ratio immo
perfectius quoquomodo liberat se ex debito quia perfectiori uoto
facit id sicut ex alia causa quam ex sola prima causa. Unde et honorans parentes ex
naturali pietate si propter hoc non honoraret eos propter debitum diuini precep
ti uel reputans illud nec curans liberari a debito illud non liberaret
se a debito et esset tamen transgressor diuini precepti et factum suum propter non factum a
pud deum reputaretur. Quod sed quod promittens aliquid sub uoto uel
iuramento et cetera. Dico quod et si faciens aliquid ex una causa non se liberaret
a debito alterius causae si nullo modo faceret illud ex illa alia causa ubi tamen
obligans sub uno proposito liberat se soluens sub alio sicut quod nullo
modo soluat sub uno proposito immo sub omni alio proposito sed quod aliquis
deceptus. Si tamen soluat ex causa obligationis seu quia obligatur
se et hoc ideo quia principium propositum fuit deuotio sub quo uel ex quo uouit aut
uel uouit non est causa debiti aut obligationis quia de hiis et
uel uouit aut deuotionem intendendi ad expiendum esset obligatus ad in
tendendum ut expiret quod factum est quia intendum propositum nemine obligat
et facit debitorem de intendo et quod potest intendere solum modo obligare ad
intendendum sic quod non intendit se obligare ad expiendum per intentum
sicut nec ad proficiendum. Ideo cetero dico quod implendo id quod cadit sub uoto
sed intentum quod cuiusque intentio propositum de expiendo post introductum vel non
expiendo illud omnino absoluitur omnino a debito uoti vel iuramenti.
Quod autem articulum quod hoc quod propositum de expiendo cadat sub uoto et iuramento dico
quod non est uerum immo non cadit sub uoto uotum et sub omnino proposito nisi
esset illicitum ut forte iurando possit aliquem quod tamen non absolo et super
positum hic cum expiretur credo ego iuro vel uouo me intrare
religionem proposito tamen non expiendi causa eo quod tale propositum est de homo
exeundo et pertinet ad actum intendendi quod cadit sub uoto sic
ne iuramento nec aliquis actus super quod cadit propositum nisi quod facit
uotum uel iuramentum illicitum non pertineat ad actum qui per
se cadit sub uoto aut iuramento sic ista modo illi de loquentes
aliter cuius dicat autem ut forte diceret aliquis non est actus propositi de
non expiendo vel actus intendendi ad est intellectum sed quod actus

cadens sub proposito qui solummodo ad praesens locum habet. aut est communis actui
cum sub iuramento promittitur aut non est communis. si secundo modo dico quod
actum sub iuramento vel voto potest esse communis actus cadens sub proposito
suo affirmatus sive negatus. uno modo ratione ipsius actus cadentis sub
iuramento. alio modo ratione obiecti eius quod est. si primo modo tale propositum facit
iuramentum omnino illicitum sive sit communis ei in toto sive in parte. in
toto puta si aliquis promittat sub iuramento aliquam se accepturum in
uxorem et proponat quod numquam eam accipiet. iste est omnino propositum
non implere iuramentum. in parte autem puta si sic promittens proponat
[illegible] se non consentire corde cum ipsam accipiet per verba de praesenti
cum sit propositum non implere iuramentum quia ad impletionem talis iura
menti duo sunt necessaria actus exterior in signo et actus interior
consensus. si secundo modo ratione obiecti puta quod aliquis tali modo promittens proponit
statim illam accepit in uxorem et hoc similiter facit iuramentum omnino
illicitum quia contra naturam uxoris est et iura quod dimittatur sine causa forni
cationis. si tamen potest coniuge dici. uno modo sine causa rationabili proponere
de causa dimittere et est iuramentum omnino illicitum quia talis propositum non implet
id quod sub iuramento promittitur implicite. secundo contra ipsam morari ut quod
eam receperit quia hoc pertinet ad fidem coniugii esset. alio modo
ex causa rationabili quae est ex se licet non sit [illegible] ad propositum praesens sicut
promittens tali modo proponit statim cum illam acceperit in uxorem eam
dimittere propter ingressum religionis tale iuramentum illicitum quia ra
num in hoc iuramento contra tali proposito vel [illegible] consistit. immo multum ma
li quia illudit illam et ideo melius esset quod statim intraret religio
nem sine tali iuramento et implere eius. si autem actus cadens sub proposito
neutro modo est communis actui qui incidit sub iuramento dico quod ille
omnino impertinens est ad actum qui sub cadit promittit sub iuramento vel vo
to et ideo propositum esse talem actum non facit esse [illegible] illicitum
nec esset actum communem praesens sicut si aliquis sub iuramento promittit alicui dare
x. et proponit quod cum dederit x. dabit ei liberaliter alia x. licitum est iuram
tum cum tali proposito licitum enim esset cum proposito contrario scilicet de non dando ei
alia x. omnino [illegible] quod promittens sub tali proposito ante impletionem vel post
mutare propositum et implere per se suum iuramentum. et ideo pro
to. Dico autem omnino ut forte possit inveniri ad casum quaestionis in proposito quod
actus non expediendi in illo duodecim mensium communis actui ingrediendi ac
tu ingrediendi religionem qui novitius sine promittitur quia
non communis ei nec ratione ingressus quia illud derogat actum ingredie
di nec ratione [illegible] religionis quia [illegible] religionis non re
quirit esse novissimum expectationem aut permanentiam et sic non
per totum annum sicut nec per unum diem. Ubi autem quod novitius religionem
supposito statim exeundi non liberat se a debito voti vel iuramenti
quo promisit se intraturum religionem dico quod falsum est secundum praedicta. Quod
autem [illegible] ad illud [illegible] quod isto non liberat se sic intrando quia non satis
facit [illegible] quod factum illud non acceptat. et sic intrans peccat in
mortaliter quia intrat [illegible] se habens propositum expediendi dico quod hoc ad
est ingressus [illegible] novitius [illegible] est intratum sufficientem quod omnem
actum [illegible] licitum est quod actum mendacii ut acceptat
deus [illegible] tamen acceptat actum ingressus et patet per simile [illegible] magis
disputatur. sicut ab ingrediente intentionem expediendi [illegible] audi
ligenter audientem logicam [illegible] quod [illegible] valde negli
genter eam audientem. licet deus [illegible] non acceptet [illegible] ta
men acceptat ingressum. Quod autem statim [illegible] medio
quod ingressus ipse est peccatum quia in ipso scandalizat et si forte scanda
lizat hoc est exeundi. sed hoc non est ex natura actus. sed potest esse ex circumstan
tiis si minus pure [illegible] parentibus [illegible] et illi parentibus sta
tim exirent aut tale fuit factum in religionis diffamationem [illegible]
modo divulgaverit quae circumstantiae si non fuissent sic et sic non
scandalizasset ex actu exeundi non scandalizat. sicut in exactu intrandi
sicut est ex natura sua non scandalizat actus exeundi statim. immo actus
exeundi post experientiam plus [illegible] est religione scandalizat quam
statim quod propter illud in simili quod aliquis est expertus in religione
[illegible] quod exit quod non in simili [illegible] quod [illegible] scan
dalum istud. si forte contingit [illegible]
[illegible] tamen non [illegible] se ipsum scandalo quia [illegible]
[illegible] est ex natura actus exeundi [illegible] alius [illegible]
eius [illegible]. Ad [illegible] cum dicitur quod novitius se intraturum re
ligionem [illegible] habet intentionem [illegible] dico quod [illegible] in actu
[illegible] potest esse [illegible] actum [illegible] qui novitius [illegible]

dico quod obligatur ad actus expletionem et permanentiam
suam quousque impleat qui est novitius merito. sed intrare
ingressum vel [illegible] et explicite si [illegible] vel implicite
implicite et [illegible] aliter est votum vel iuramentum esset il
licitum puta si [illegible] iuraret intrare et non [illegible]
alio modo. si secundo modo aut ille actus pertinens est ad actum
qui cadit sub iuramento vel sine quo non esset licitum aut
est impertinens. si secundo modo dico si [illegible] quod iuramentum sive
votum est illicitum omnino. si secundo modo ut [illegible] modo in quo
non est intrare exire et proponere exire dico quod nec [illegible] nec pro
positum quod in novitio habet exire et proponere. dico quod nec [illegible]
nec propositum quod in novitio habet de expediendo obligat [illegible]
possit illam mutare ut dictum est et [illegible] forsitan aliquis
ut tactum est supra quod tamen non assero quod possit habere in novitio
propositum et intentionem de statim exeundo post ingressum et tamen
est votum simpliciter et licitum de intrando ut dictum est [illegible]
quod si propositum sit de [illegible] iuramento [illegible] non posset [illegible]
ante ingressum mutare ut si quis sic [illegible] iuraret in hunc
modum. ego iuro me intraturum religionem [illegible] iuro quod
habeo propositum de expediendo [illegible] potest esse quod iurando se intra
turum religionem habet [illegible] propositum de perseverando [illegible]
iurat [illegible] quod tamen non iurat quod in ingressu proponet
expediendi non obstante illo iuramento esset propositum de [illegible]
possit [illegible] mutare ante ingressum aut ingressum. ¶ Ad [illegible] quod
[illegible] si habet intentionem de non expediendo sed de recedendo
statim post ingressum [illegible] non fuit votum quia non fuit de bono
aut meliori quod [illegible] melius non fuisse [illegible]
ad non fuit melius intrare religionem illi qui post apos
tatavit et permansit in apostasia. sed ex hoc dicitur de bono aut
meliori quod probabiliter possit praesumi quod [illegible] ex se est me
lius simpliciter alio modo potest esse melius [illegible]
proposito sic est quod religiosus inducens alium ad ingressum
[illegible] praesumere quod ille [illegible] tempore illo non habet propositum de
expediendo post ingressum. sed potius de statim exeundo postmodum
mutat propositum et proponat expediri [illegible] qui alius [illegible]
religionem eo proposito et intentione ut amicum suum [illegible]
[illegible] educeret post suum ingressum mutavit propositum
perseveravit in religione cum amico suo et [illegible] non obstante
quod ille in novitio ingressus suum [illegible] propositum de non ex
pediendo tamen actus ingrediendi quod novitius [illegible] simpliciter
bonus et melior quam non intrare [illegible] et melior potest in
dicari forte [illegible] ut sic votum [illegible] sit de bono et meliori
sicut est propositum de tali quod faceret iuramentum non esse de bono
omnino aut meliori esset omnino illicitum praesens sicut sub iuramento
promittit alicui quod ducet in uxorem cum proposito postquam eam duxerit
esset ab ea ingrediendo religionem. hoc est iuramentum illicitum
est quia [illegible] [illegible] quia illo modo potest esse melius aut
bonum simpliciter actus ducendi de [illegible] nec [illegible] nec potest esse me
lius ex se iurare [illegible] quam non iurare quia [illegible] esset simpliciter
et [illegible] non iurare se ducturum illam cum tali proposito quam iurare sic
melius esset intrare religionem simpliciter et illa absque iuramento
de ducendo et absque ductione quam primo iurare et postea
ducere et tamen dimissa illa religionem intrare quam propter hoc
multum possit vilificari et magnum damnum habere [illegible]
esset ducta et ille nullum emolumentum nec temporale nec spiritua
le. sed si postquam iuravit eam se ducturum proposito commoran
di cum illa mutet propositum de commorando [illegible] propositum de religio
nem intrando melius est [illegible] primo ducere ad impletionem
iuramenti et postmodum intrare ut dictum est. ¶ Prima
dicta patet ad [illegible] quod ad [illegible] in contrario quod non est tale votum lici
tum quod [illegible] licitum est cum proposito non expediendi. sed statim recedendi
in proposito de expediendo quod [illegible] voti cadit sub voto patet
ex dictis quod falsum supponit in antecedente. si tamen esset [illegible]
esset quod sequeretur conclusio quia illicitum est iuramentum quo [illegible]
[illegible] promittit ducere eam in uxorem cum proposito statim dimittendi
eam ductam [illegible] sub illo iuramento cadit propositum de ducendo il
lam ita quod [illegible] iuramentum obligat ad ducendum illam et ad con
tinuandum propositum de commorando cum illa [illegible] quod illam [illegible]

mutare nolunt propositum maxime de ingressu religionis quantum ad hoc licet non sit in proposito sub posito quod uotum sit illicitum quo quis uouet se intrare religionem cum proposito non exeundi illam quantum ad primus non assentimus dicendum enim quod non obstante quod ille propositum faciat uotum illicitum propositum tamen non cadit sub uoto. Quod autem assumitur ad minus probandum quod id cadit sub uoto aut iuramento sine quo totum uotum aut iuratum non est licitum dico quod hec non ualet illud est ad conuellendum sed est quod uotum siue iuramentum non est licitum sine aliquo dicendum de eo. una quod id est circumstantia sine qua sit illicitum quod uouetur aut iuratur ut communiter patet sic sed ut sine qua non dictum modo de genere circumstantie primo modo est omnis circumstantia que per predictum modum est circa actum qui promittitur sub uoto siue iuramento et hec siue sit actiua siue passiua de qua tamen obi dictum quod est et ideo omnis circumstantia sic circa actum cadit sub uoto et iuramento ut patet ex dictis. Verumtamen circumstantie secundo modo est omnis circumstantia sine qua non facit actum qui promittitur sub uoto aut iuramento qualis circumstantia in proposito est propositum de exeundo ut patet ex dictis quod talis circumstantia non cadit sub uoto aut iuramento sic quod sub talis circumstantia aut conditione oporteat implere uotum uel iuramentum et sic uouens intrare religionem cum proposito exeundi non oportet quod intrando habeat propositum exeundi non conuenit licet per intentionem spiritualem et cetera propositum exeundi non est necesse quod cadat sub uoto sed sine ipso non sit licitum uotum et sic tamen sine illo non sit licitum sed fieret sub proposito quod sufficiat ei ut tale propositum sit solummodo concomitans illi quod cadit sub uoto et ideo non oportet illud propositum saluari in implendo uotum ut liberum est ei non agendo. licet oportet existeret tamen emittendo uotum. Quod autem addit quod extendit eodem tempore emittendo uotum oportet quod adsit propositum de perficiendo tempore contrario. et perseuerando ulterius quod sine tali proposito non ualet uotum de ingressu sicut et illud propositum de exiendo quod propositum proficiendi et perseuerandi in religione est finis intrandi religionem et per consequens illud de esse in ingrediente licet iuramenti intentione et ad quod ordinatur propositum exeundi et tamen ipsis dicit quod propositum de perficiendo. sed oportet quod fuerit simul et de perseuerando quod sit propositum de exeundo et sicut esse ut nullo ad hoc quod uotum esset licitum quod manifeste patet per hoc quod si aliquis promittat sub fide et iuramento aliquam ducere in uxorem non iure promissio ut habeat commodum dendi cum eam et eam carnaliter cognoscendi et hec quia si aliquid superueniat conditionem uxoris requirit quod moretur cum ea tamen. si enim ipsa uelit intrare religionem consistit que dicta dicetur quod plus conseruatur. tamen de nunc intret religionem et constat quod ille non conseruatur cum illa cum proposito commorandi cum illa et cognoscendi eam carnaliter. Iste tamen propositum ab initio habuit et habere debuit sed dicitur quod non est ille quia iurans ducere uxorem sub proposito commorandi cum illa non soluit iuramentum non mutando id in melius. Ille autem non mutat in melius. licet pro tempore predicto quod hoc non sit sic in spirituali quo ad hoc quod id non potest mutari in melius est tamen sicut in generali quo ad hoc quod promissum est sub addito proposito non oportet semper soluere sub eodem. sed quod in proposito potest solum uotum non mutando propositum in melius. sed in quantum illud in certius id quod non hec est quod id propositum tamen semper quod licitum iuramentum id hec autem solummodo est tamen sine qua non est licitum ut patet ex dictis.

Circa vii articulum quod licet ecclesie dare transsummam pecunie ad tres emendas ut dicitur in talis certa summa redditum ad uitam suam quia non licet emere redditum ad uitam. In contrarium est consuetudo. Dico quod non licitum est quod quis hereditatem suam pro certa dat ecclesie. sed quod dicitur consilium sic dicens. x. q. ii. Precarie autem ne de rebus ecclesie fiunt presumantur nisi quod de facultate datur ex proprio duplum accipiant de rebus ecclesie in suo tamen qui dedit nomine siue res proprias ecclesiasticas fructuario usu tenere uoluit. Si autem res proprias ad primus dimiserint ex rebus ecclesie triplum fructuario usu in suo tamen quis nomine sumat ut dicit glossa precarie. Hec dicit. Circa precatorem usus retinuit

in compensatione eius proprietatis que dat ecclesie duplum. Si autem dicitur supra eodem si in canonis non dicitur quod tunc dicitur dare. Sed lex illa benignior est canone. Si autem sic licet quod quis hereditatem suam dans ecclesie et illam fructuario usu retinere ad uitam suam et consequenter licet duplum de rebus ecclesie aut triplum accipere multo fortius licet rem suam quam dedit ecclesie usufructuario retinere aut eam ad primus dimittere et ideo in usufructu quod ut retinere ecclesie que illam hereditatem recepit se et suam obligantem ad tantum annuam soluendo quod quantum propriam est pecuniam ecclesie dare ad tres personas suas hereditates emendas ut dicitur certa summa pecunie sine redditus ad uitam. ideo dare hereditatem quam modo quis possidet et reseruare in usufructum certam summam pecunie sine redditus ad uitam ab ecclesia accipiendi. dicendum quod ubi licet dare ecclesie et cetera quod tenet consuetudo ecclesie ut dictum est in facto. Quod primum quod est in oppositum quod non licet emere redditus ad uitam. dicendum quod redditus ad uitam possunt acquiri duo modo ex natura sua debito et hec reseruando sibi usufructum ad uitam suam post hereditatem ut proposito usufructum ad eam tamen summam pecunie ab illo in quod translata est hereditas uel ex alio iusto titulo. quod ubi licet ut ex iam dictis in illo qui sibi ipse sic reseruauit id est non solum habet reditus ad uitam suam sed et licet ius percipiendi illos redditus quod de suo sibi reseruato habet illos que alio continent in usufructum. Ulterius autem quod ut habet in usufructus que sibi reseruauit et quo ad redditus et quo ad ius percipiendi redditus ubi potest alteri uendere qui ipso uendente et emptore emit redditus ad uitam uel illius qui uendit uel si placuit et expediens et magis uidebitur teneri hereditatem ad uitam illius qui emit comunicando uitam uel intrando. Sed non emit solos redditus sed emit et ius quod ille hunc retinuit sibi in hereditate quod ab initio dedit sine quo iure empto redditus enim ad uitam illam tamen ut puto emi possent et ex hoc per inde ita emente ac si ipse ab initio hereditatem illam dedisset ecclesie et sibi reseruasset usufructum ad certam summam pecunie annuatim sic sicut ille a quo ipse redditus illos emit. Et sic intelligitur de hereditate ad uitam sic est de redditibus perpetuis sicut est potest hereditatem suam dare ecclesie et reseruare sibi aliquam portionem in redditibus perpetuis reddendis ab ecclesia licet forte maiorem quam sibi reseruet ad uitam quod et eadem ratione quod prius potest ius et redditus et ius percipiendi illos alteri uendere et ille potest uere quod hereditatem emere ut sic hac eo modo quo licet emere redditus ad uitam iam dictum modo et licet emere redditus perpetuos. Et sic licitum est acquirere redditus ad uitam et perpetuos ex iure sibi debito ex reseruatione proprie hereditatis secundum iam dictum modum consimiliter licet acquirere redditus ad uitam et perpetuos ex iure sibi debito ab alio titulo puta pro debito iure hereditatis uel pure liberali puta ut potest dare alicui pro seruitio sibi impenso uel pure liberaliter x libras de castellum que de iure sibi competunt uel potest tamen uel plures quantum accidit dare de bursa sua reddendas uel ad uitam uel ad perpetuum ad hoc solummodo obligando sicut ad suum personalem suam et successores suos omnia bona sua et illorum mobilia et inmobilia ut ex eadem et in futurum prouenientia uel partem illorum quam potest consimili modo uende et sic dando etiam non dat pecuniam sed plus quam est res quam uero si pro ius percipiendi pecuniam que est res mobilis fundamentum super re contrarie in percipienda ipse illius iuris aut contra obligatur pro illo sic uendendo etiam non uendit pecuniam in quantum uenditione illa fit translatio rei contrarie adueniente in emente et tamen requiritur aliquis adueniente in emente rei in qua fundatur in rem contrarie puta pecuniam ad eius solutionem obligatur per regnum aut bona ipsius ipsorum ultimus autem ille tamen contrarie ostendit ille ius a rege seu uenditum aut aliquorum quod potest illud ius datum uel emptum alteri dare uel uendere et licet predictum modum. Circa viii articulum autem non possit aliquis redditus ad uitam sibi reseruando ius in hereditate quam aut libere contulit aut uendidit uel emendo ipsius contrarie illo quod hunc uetens uendita in hereditate uel aliquid de tale ius ex donatione iam dicto modo et sic ex iusto titulo sed absque omni reseruatione et absque omni dono sibi facto aut emptione secundum iam dictum modum facta secundum quod modo alias determinaui omnino illicitum est emere redditus ad uitam aut perpetuos puta qui autem habet pecuniam et dat dat communitati tamen modo ut recipiat ab illa communitati ad uitam suam uel perpetuo certam summam pecunie annuatim sumendam

est eni in illa acquisitio ita spes usure · vn ex spe usure quota
est h declarand est s qz alias declarauim primo quolz q̄one xx
xiii · 7 viii · quolz q̄e xxviii · Est scdo qz si aliquis haberet xx · s par · vi
delz vna librum mutuaret proximo suo eam sibi tñ sub tali condicione
sine pacto qz quousqz vellet eam retinere daret s aut heredi
bz suis vnum d par inqualz septimana et qn nollet libram
illa diucius retinere integre eam restitueret · planum e qz sit
pura usura · It si mutuauit eam illi usqz ad annum sub tali
condicione qz si voluit eam diucius retinere sub eod pacto qz daret
s aut heredibz suis cum sorte in fine anni · l · ii · d par · qd e
tantum · quod si qualibz sept accepisset · i · d par · l · ii · sep
timane sunt in anno et sic de singulis annis ulterioribz quibz
illam librum retineret ad huc plana usura e · It si dicat
ille mutuo t libram meam usqz ad annum ut qualz sept reddas
m vnum d ill par · sub tali condicione qz si moriar infra annum to
ta sors tua sit tibi restitue debeas heredibz meis ad huc
no puto aliqm idealem ee virum qui no dicat qz ipse in contractu
suo sola spe recipiendi ultra sortem committit usuram Quod g
nuqz si ipse dicat mutuo t libram ut qualz sept reddas m
vnum d par quousqz vixero sub tali condicione qz cum mortuus fuero
tota sors tua sit michi restitue debetis heredibz meis nichilominus
plana usura est puto utiqz qz sic · Si e usura sit reddendo
i vnico anno · lii · d amissa tota residua sorte p mortem i fine
anni et hec ex sola spe reddit amplius multo g fortius usura e in
contractu p xl annos quadragesies · lii · d qui in summa sunt g
lib · xiii · s · et iiii · d par · h ultra sortem crescit · lxxiii · s · et ii
ii · d · qz si ab inicio pacto fieret qz ipse et heredes suos imperpetuum
mutuando vna libra reciperet qualz sept vnum d · l · quolz anno
lii · d ad huc esset maior usura que precedet sortem s in eternum i i
finitum ut in aliqua condicione tñ ad pot accipi ultra sortem s eternum
tum infinitum ut in aliqua condicione tñ ad pot accipi ultra
t sortem · quia ut nisi ad inuencionem emitur aut em pot
lz eni sic licitum qz ad nc usurarius si dicat pauperi peteti s
sup vadiolum suum mutari · xii · d · mutuabo tibi · xii · d
sz volo hz interius accipiendi vnum d · p̄t sortem inqualz eb
domoda quousqz illos xii · d tenere volueris · Et sic ut si mutuo
s ut ultra sortem pot accipi no e empcio aut uendicio sz so
lummo ee singre s qz alias latius declaraui et sic ubi in est
qz s mod quolz eme redditus perpetuos et s eund modum
lz eme redditus ad uitam · i s mod quo no lz eme redditus
ut redditus perpetuos et ceteros · Et sic lz ut sit qz ius incorpore
recipiendi aliquam pecunie summam qd est ad ab qua pecunia qd e
res corporalis et ide illud ius pot percipi certa summa pecunie l
ad uitam ut ad certum determinatum ut ad perpetuum possit uende
di ut emi licite · vendi tñ et emi no pot licite ius certe summe
pecunie in in toliate certa · Sz sol no mere libertate conce
dentis ius aut sumcio ut fundo certo l aliquo re hz ius recipi
ali ci no esset iustus titulus acquirendi ius ·
Sequitur quantum pertinet ad exercicium actus hominis p statu hz vi
te in quo preterierat p xi et vicesimo comparando actum ad obiectum · s de
actu intelligendi intelligere practico · utrum intellectus practicus possit ab
solui ab intencione operis · A xii uo pertinebant comparando vnum ac
Contra illud p in ar qz intellectus practicus possit ab sol tñ ad alium
qui ab intencione operis · quia ad h distinguitur practicus a spec · s · si
cut d z · 3o de anima · et iod di lio de motibz animalium · Ite obiectum fer
le appetitus ut finis e p ii in intellectus practici ut hz i certa ap
petit qz no ab solui ab intencione operis qz ut intellectus practicus
Et intellectus discipuli i moralibz practicus est qz s habitum practicus
et ab sqz operis intencione g et e. Dico qz s qz in ut qz eq ac e
quia intencio operis d pot intelligi · vno modo · uno di intencio
operis disposicio voluntatis qua tendit pot in finem et sic in
tencio operis e voluntas directa in quo ad consecucionem finis alio
modo d intencio operis ipm intentum sicut d e circa sal rea
tum que est sal p mo bu pot intellectus practicus ab solui ab
intencione finis qz pot ee intellectus de operabilibz practice abs eo
qz intendat opari io qz intellectus practice quasi intellectus artifex
carpentarius practice disponere domum possit operari · et modos o
perandi inspicere esse singulare nim abs eo qz intendat illa operari
eius s modum quo ipm concipit intellectus · Sco ac no ne
cesse pot ab solui ab intencione operis quia no est intellectus
practicus n sit de opabilibz lz no eqo ee intellectus qz e de opa
bilibz sit intellectus practicus · sz solum io qz dictat modum opa
di inspicit et e pericia practicum practicum acquisitum ex ex
periencia operis s modum iam sup determinatum qui hz ee est
p̄o directiua in operis opus et hmoi eum pot operari sz
ipm qui uult Quia sit operabilia no p hitum acquisitum
ex ex periencia operis in addiscente sz solummo ex auditu
a magistro qualitercumqz magr doceat ex hitu illi qz
acquisiuit ex experiencia singularium no est ppe eius intellectus
practicum qz p tale intellectus aut habitum quo intellectus no est
potens operari quod illi qui no hnt experienciam instrui
lz doceantur ad quamcumqz hbat sciam certitudinem ex auditu
illa no est ppe practica ut intellectus s illa est ppe practicum
sz po speculativa · Sin qz h lacius in plibz aliis questionibz de
claraui · Primum ar in bn probat qz intellectus no pot ab
solui ab intencione operis · Sco mo quia no e nisi de opa
bilibz ut ostendit illa d ii phi · no tñ ex ill pot concludi
qz possit ab solui ab intencione operis mo pot · Ad ii ·
qz finis appetitus est p ii in intellectus practici dico qz finis
appetitus d e quidam proximus et immediatus cuius est
sua actio sine opo aponi s qz ut magis d ee finalis pp
suum opus aliquo uo e eius finis mediatus et ultimus et e bonum
operale qz ose p sua opera de primo fine appetitus no e nam qz
sp sit p iii intellectus practici · qz pertinet ad intencionem operis po
mo de fco ac fine appetitus nam e qz sp p iii intellectus prac
tici et pertinet ad intencionem operis · Sco mo ut pz ex dictis · Ad
ar iii in oppositum qz intellectus discipuli est intellectus practicus i mo
ralibz qz est s habitum practicum et abs opis intencione
dico qz bn iam est qz possit ee abs operis intencione p o
mo tñ nuqz est abs operis intencione · sco mo · qz no e n
d opabz simi tñ e qz sic intellectus practicum et s habitum
practicum n sit addiscendo ex auditu a magistro ulis ar ti
operando in se ipo experiatur illa in particularibz operis que gd
experientia dz ee aliqualiter aliquis sit proueniens auditor mora
lis sciencie ut dictat simplicium in p iio omnium supplementum
pp qd dic phs in p iio ethicorum hz sciencie no e auditor puer
qz no e expertus eorum qd sunt s sciam et sic dz ee aliqualiter
lum expertus in p iio sic ad h qz ue s habitum practicum sciat
moralem sciam oz qz silia addiscat illa a magistro expi
atur illa p ius se ipm in operibz particularibz ut sic d x d z i
cep facere et docere act · ii o sic dicitur de ycone discipulo
moral sciam incepit facere et discere ·
Sequitur pertinet ad actum comparando vnum ad alium et per
neverat p ima tñ ad oppositum actuum penes causalitatem et erat
p ui pertinens ad actus positiuos · utrum aliquis sciens ex bono actu
possit se reddere impotentem ad implendum diuina precepta · Alia
dico erat pertinens ad actus defectiuos p mii ingeniando p c
catum utrum in peccato omissionis · s qz distinguitur d peccato
commissionis requirat aliquis atqz actus positiuos · s erant in extu
sando pertinens · utrum aliquis error sit l iuris excusat pertinet qz
tum erat pertinens ad opposita actuum penes sibi tate utrum
uoluntas possit actum sue reduci in actum et tñ ii deci
am ab illo a quo actua · Quintum erat penes ordines
actuum ut ui sufficit ad libatorum arbitrii qm potuit ipe
dire ne actualem ab qo tenenti te sextum pertinebat ad
actum preeminenciam utrum opera uite actiue sine p
ficienda operibz uite contemplatiue tamqm meliora et sep ti
mum uix ad preeminenciam statuum in quibz actus hi
hzet exercendum utrum s · status platorum maior sit a pfcior
qz status religiosorum alia a duo et ulcima erant pertinencia
ad actum absoluendi utrum quorum vnum pertinet ad ac
tum actum absoluendi pertinebat ad oppositos actum s diu
sos defectus · ut in exigentur a contemptu uel ab officio no sa
cerdote s ab solom ab eodem infor ecce ab excitante ip
uocet tenetur petere absolucionem p contemptu a suo sacerdote
Secundum qz pertinebat ad pertinebat ad oppositos actum sim

vnum et eundem defectum unde confessus prelato de ea dem confitetur curato suo quod diffinite fuit disputatum secun dum et per se.

Questio xvii istorum articulus quod nullus faciens ex bono actu potest se reddere impotentem ad impletionem divini precepti quia nullus ex actu in quo meretur reddit se impotentem ad impletionem divini precepti ex bono autem actu quis meretur ergo etc.

Contra faciens potest quis professus religionem que bonus actus et tamen ex hoc reddit se impotentem ad honorandum parentes in ministrando necessaria vite quia reddit se impotentem habendi illa acquirendi unde ergo etc. Dico quod si aliquis acceptaverit dicere quod aliquis per votum religionis exuitur ab impletione divini mandati et quod per id votum reddet se impotentem ad impletionem illius hoc mihi videtur esse nova et mirabilis doctrina tamen quia consilia sunt ad perfectiorem et ampliorem impletionem mandati et nemo plus obligatur ad mandata implenda quam ille qui se obligaverit ad implendum consilia dicente beato Ieronimo in epistola ad demetriadem sic in divinis scripturis prohibentur mala precipiuntur bona conceduntur media perfecta suadentur in primo est vicium in secundo preceptum est concludendo eius oppositum continet ipsum non solum illi primus precavetur esse concludendo eius oppositum continet ipsum non solum enim precepta sed et prohibita invenitur esse hoc summa virginitatis eius non quia nichil transgreditur quod omnibus imperatum est duo reliqua tenentur nec illis transgreditur quod omnibus imperatum est et quamvis multa quedam de impotentia omnino sunt contra aliorum et amonens de me impotentia omnino sunt et tamen aliorum preceptorum impletione sed dicit dominus perfectionis dicit eadem supra preceptorum impletione sed eiusdem dominus perfectionis securi consilium vita generale mandatum necnon nuptie vitam immo iustitie unum debemus omnes virgo vidua nupta sumus medius et minimus gradus equaliter valent implere precepta nec a lege absolvuntur qui super legem apponit facere quod minus insuper nullus magis illicita vitare debet quam qui tenetur que intelliget nullus magis illicita vitare debet quam qui tenet quod liceat nec quisquam in mandata pollicetur impleta ut mereatur quam amore perfectionis super mandata concedit et dum apostolus qui amore perfectionis super mandata concedit et quod statuit facere quam scriptum est ostendit minus scriptum esse quod patitur ergo qui tante obedientie se perfecte ut et divini consilium liberter audiat qualiter debet audire preceptum quod dicitur multum diligere intelligo non tamen amore cordis quod obedientia cordis ipsius opere implendo ex quo eligendo consilia minus ostendit scriptum quod patitur et plus pollicetur et multum ipse precepta consilia non astringitur ad obmittenda precepta nec ab illorum observantia absolvitur sed magis ad unam ad illam ligatur et ulterius ad minus id dicitur ad collationem duo sunt genera mandatorum in quibus declaratur esse iustitia prohibendi unum est et aliud dimissum preceptum prohibendi et imperandi equo debemus mandatum est ut virgo non vidua non nupta ab hoc ipso secuta est in quo ius proposito in quo ius gradum equaliter precedentes est illud prohibita admittere vel iussa non facere nec non contra se seducit error qui ex arbitrio suo eligunt ut mandata contempnat quia vel quod nulla vidua vel pura despiciuntur et magis quam ipsi prius ne tibi hoc ovium contempnis securitatem quod eam illicitam faciat quamquam prius licita offert deo non debet impedire iustitiam sed iurare et infra ut certamine acumen recuperans in mandatis atque consiliis voluntas sit et valeamus plenius inherere divinis preceptis etc. et verbis ipsis dicat quod mandatum esse et iuste quod mandatum de honorando parentes ex quo iure omnibus est mandatum et in quo iuris gradum et in quo ius proposito equaliter preceptum est ipsum tunc ergo debere ergo tu quod ex arbitrio tuo eligis religionem atque implere consilia si ducens ne dicas quod propter magis opera consiliorum non sis obligatus ad opus mandati de honorando parentes sicut de illo qui ex arbitrio suo eligunt ut mandata contempnat et cumque vidua et pura reputant vel consiliorum quibus observata contempnunt in vivendo consilia hoc facit eis securitatem quod eam illicitorum ne se peccent intermittendo precepta quod dicitur ne erroneum quia ut scribit Ieronimus quod offert deo prius licita scilicet per vita consiliorum sic ostendit ei votum de observando consilia non debet impedire iustitiam prius ne servet per quam offert professio de servando mandata in ingressu religionis et tamen debet preceptum in iure defficiat sive quia ut iure scriptura Ieronimus observato

consiliorum non est nisi quedam dispositio ad pleniorem observantiam mandatorum quia observantie consiliorum exiuntur mentes animi ad cetera. Sic dicit Ieronimus quibus exitus valeamus plenius divinis inherere preceptis ut sic hoc observatio consiliorum ordinetur finaliter ad observationem mandatorum constat ergo per factio esse vel non si propter consilia oportet divina omittere precepta ut estimo non esse contra consilia perfectionis sed potius divina erronis propter quod ingravagent consilio dei et in ii dist. xxx. si qui filii parentes maxime fideles deserunt occasione dei cultus hoc iustum esse iudicantes et non potius debitum ho norem parentibus reddiderint anathema sit intelligo deserunt vel religionem ingrediendo vel post ingressum ad subveniendum eis succurrendo. Sed quod alias deserunt sed ut dicit glosa et de hoc quod dicitur nec tamen fecerunt occasione illius mentalis qui reliquerit patrem aut matrem propter me centuplum accipiet sed illud non habet locum nisi quando parentes aliis honorari non indigeant et maxime quando impedimento salutis sunt dicente Ieronimo ad Heliodorum Furiam etc. Felix esse pietate non dico honorare parentes sed si ita a vero patre non separat. Item Ieronimus et matrem audi filia etc. ut dicit ad Fabiolam nulla ergo tunc ob sunt cognatio affectus et dum propter iniquitatem respiciunt contra hoc cogis et dicit offendimus auctorem quia ubi monachi dum parentibus miserentur suas animas perdiderunt. Concedo ergo primam rationem quia per religionis ingressum nullus reddit impotentem ad parentes honorandos quos non tenebitur et eos si indigeant honore non tantum modo reverentie exhibitione quedam dicitur sed temporalis subsi dii ministratione et hoc exemplo Christi qui fuit forma religionis et qui utroque modo matrem honorabant quo usque vita mortali necessaria satisfacere est et quod in morte illi providit de eo quia vita sua illi in satisfacerat et quod in morte illi providit de eo qui ante sua in morte providet post eius mortem temporale dicente Augustino in expositione Iohannis ultimo. Cum videret Christus matrem et discipulum stantem quem diligebat dixit matri sue mulier ecce filius tuus etc. hec est illa hora de qua hic Ihesus aqua conversus in vinum dixerat matri sue quid mihi et tibi mulier nondum venit hora mea nondum veniat hora mea de qua fuit moriturus de qua fuit morti natus Hec ergo divina erant non divinitatis sed infirmitatis matrem velud in ligno tamen re fluat non divinitatis sed infirmitatis matrem velud in ligno tamen re pellebat nec et humana ita pacies eam ex qua fuerat factus hominis affectus qui dabat humanos moralis ergo in sinum locus fuit quod facit amor rex suos filios instruit preceptor bonus ac filius prius impendat cura parentibus Ex hac doctrina sana didicerat apostolus Paulus quod docebat si quis autem suis et maxime domesticis non providet fidem negavit et est infideli deterior quam autem cum domesticum quam parentes hoc itaque salubrium preceptum ipse magister sanctorum de se ipso constituebat exemplum quod non ut famule deus sed ut mater homo quod relinquebat alteri pro se quodammodo filio deus sed ut mater in homo quod relinquebat altius se quodam modo filio ius providebat. Nam cur hoc factum fuit quod sequitur iudicat ante evangelista et ex illa hora accepit eam discipulus in sua de se ipso dicens ut ad eius curam quicquid ei deerat necessarium pertineret suscepit ergo eam in sua non predia que nulla proprie possidebat sed officia que propria dispositione exequenda curabat. Quero ergo si Maria infirma fuisset et corporali solatio ab his atque in actu corporali indiguisset numquid Iohannes propter religionem appellatus eam dimisisset desolatam nec de necessariis ad victum providisset sed cum propriis manibus labores sicut propria mundi illi non potuisset sed recedens dixisset ei Maria bona dies sit tibi quod sufficiat sed recedens dixisset ei Maria ... eam honorare voce seu nutu et non opere credo quod negat quia quis sit nec religiosus inmisit eam matrem suam neque que dum tenet debet desolatam hoc eam debet honorare opere ut decimum esse unum ut puto illi qui alia dicunt si qui forte sunt cum tamen ad illa dicenda moventur nec auctoritate nec ratione sed sola affectione fimorum ad statum suum professionis. Unde mores. Unde potest de illud Mt. xv. quare vos transgredimini mandatum dei propter traditionem vestram nam deus dixit honora patrem et matrem. Gloss. in vero veritatis consu natus est nos necessaria tamen ac traditio quia est a quo suberit in quo nulla causa necessaria tamen ac traditio quia est et quo suberit in quo nullam deus declarat in ministrando ipsius contra illos vos autem dicitis quicumque dixerit patri vel matri munus quodcumque est ex me tibi proderit et non honorabit patrem suum aut matrem suam et irritum fecistis mandatum dei propter traditionem vestram. Gloss. hoc filios dicunt parentibus compellunt quod deo oblatum eius in vitios consumunt cibos quia non potest et tamen in impietatem sub nomine pietatis inducunt et docent quod oblisi

dni qui venerat ex pr obsequius prentum pfate. Quero q̄
sit ad dnt. qm̄ suos auditores qui inhec quoq nō filii
auditoris sunt docet q expfessione religionis sic obligati
ad offerendū ei minus obsequiū quo ad obseruātiam
r'lare q̄ n̄ possunt n̄ or minus obsequi sui impēde parētib'
q̄ l'h essent eis illicitū sicut illi dicebant q sac legū ex-
ante offerre nccitatem parentū q posset offerri deo. Ad ·
quod dicendū q religionis ingressum impotens quis factus
est ad tenendum et acquirendi necessaria pū dico q fluie e. Sic etiam
posset hoc vnus pincet ps' debet manib; laborare et p hec
sibi necessaria acquirere q̄ eis que sunt religionis insiste et
p'cep permittere mori fame. In hac et necessitate nō in'as
tringere pnicit quoque ma pot pū q̄ s' ipi ne a'q̄s q;
i tali necessitate pot astringi. ut q d' nichola' pp de pro
uisione necessitatis extrine fr'u minor deficiente ei a'a p
uisione. Et qd si quid nō ē a'q̄ten⁹ p̄sumendū hoc ita
pficient sicut n' ceteris sic n' ipis filiis nūc pli i extreme
necessitatis articulo ad pnidū sustentatōi ne via ōibus
extrema necessitate docetis ōcessa pelug' q̄ ab oī lege ex-
ma necessitatis sit excepta et sic in tali necessitate q̄ pot
acquirere et p acquisitio; ē pot hi vn' pnideat pū ita
h necessitate ostituto sicut et vnū pnidat s' in necessitate

Circa h' ar' q in p̄tō obmissionis ḋ q dnd' ē ofli-
gitur ḋ petm p omissionis ne req' ar actus
positiuus q; q' peccare p tō omissionis fiat ḋ pcepta
negatiua d' t q' ad actū exteriore ē mo; est sueting
q' ad actū interiorem t moi ē ocupiscere sic ē d' lex nō
furtabis sic d' nō ocupisces ō g' petm omissionis sic
se licit ad pcepta affirmatiua sic se h' petm omissionis
ad pcepta negatiua. osili' g' g' d' peccare ḋ pcepta
affirmatiua ptō obmissionis et q' ad actū exteriore et ē
nō face q' te' t q' ad actū interiorem quiescit nō uelle
facere id h' ambob; ocurrētib; n req' ad petm obmissio
nis q' act' positiuus g' ec. Ad h' ar. petm ē est
voluntarium q si nō eet voluntariū nō eet pctm. s; n est
voluntariū sine actu po'ne g' ec. Dico q' ipium ne-
gōne abs et positio nō osistit rō pctī q; pctm nō hē
rōn; pure negacōis. s; pōp' puacōis. f moi fpei et or
dinis. p'uo ḋ necio requirit sbm ē ū. pbm & et o. me
th. in h p' nō differt amogōe et sic petm obmissionis
necio requirit aliq' positiuū. vñ qui oio n' cogitat
et n' uult n' agis ar forte n hn oi ufin. h. ar. pcllo
tpe et hora n' oio pot pcare n ex ordine ad aliq' ac-
tū positiuū in quo sic in radice ceciderunt. q si n' tpe
et hora ad facere nō fuit ei iputaque et h q' ad suf
fragia viuor pliue defunctis p q'to inuere q'. s' uia
te posset si fieret que si fuit se mita sua ex radice
opis q' fecerut viui. vñ dico q' petm obmissionis
illis nō pot osiste in pura negatōe. n' tū dico pp hec
q rō pcī obmissionis ē in positiō actu n sic i radice
s; solumō in qō act' negatē sue obmissione idē ē
petm obmissionis in illo positiō si n sic in radice vñ
tēit obmissio actus q' hē rōn; pcī q' ad rō minū co
sistit in actu q' fuit viuus nō ut i sto. s; ut i iudi
ce aqua hē q' reputatur mortuo i actu q' mortuus
fecit viuus et q' ad petm hoicidy omissū i ebetate n'
i sto osistit fortē in ipō actu occidēdi. ut in radice ar
q' actu potacōis quo se inebriauit in qua radice
est causa' obmissionis q' q' radix nō ē cū necō si n
ipa in se sto in cōsa. nec ē ex si sit petm i obmissio
ne quo ad actū exteriū ut ḋ si nūq pot ee vniu p-
cātum obmissionis sū alio. vñ si aq' i nullo actu ex
ato delinq'ret nullo mō aut ille nō eet oio cū erit
radix obmissionis aut illa obmissio n debet ipu
tari i petm obmittēdi. s; excusare' p iuoluntariū
ex ignorantia inuincibili. s; ē ad rōn q' ille act' poi
tiuus in quo sicut i radice ē cā omissionis l' pot ee
act' volēdi tīa et aduegōn; sū obmissione ei' q' gs
te' h nō sū ēto ad positiuo pū qui ad omittit ho

norare parentes quia hūc actū obmittere sū q' uult
nō honorare ipos eo q' uult fueare pecuniā; q' de
bet eos honorare talis ē ex hoc q' uult h omittit
ul' pot ille actus qui ē radix omissionis ēē ac acti'
actus et p' n' explicat sine excit a' impietat' amote
pū studiū p q' detinet intellcū intentus ē' vniu h
nō possit seruire ad cogit' de facien' id ad q' q's te-
ngū te' qui quid actus studii h sit licit' ḋ se et p
a' tpē in ipō nō eet a'qua omissio omittit tū vo-
lūtas meo q' intellc; tenet itali attētōe pp ōsticta
tpūs in quo debet ēē attēta ad facien' id ad q' te' et
dimittes p illo tpe actū ḋ se licitū ad q' nō te' et iō
sil' o isto actu positiō in quo incidit petm omissionis
incidit in ipū ne act' no tis pōē ē q' ḋ uult omittere meo
e' q' uult intellm ēē tā intentū studio q' nō pot se
quitē ad osti' quid ad fac' ē. uult ipm tamē omittere
id q' facien' est et hec gcē tā ē iō ad s'az s'am pte ad
induta. Ad pma q' omissio pot fieri et quo ad actū
exteriorē et interiore sil' sic omissio dico q' n est et imo
necm est qualicq; obmissio reduci ad obmissionem
i ad actū positiuo q' sit act' vo' sic ē obmittes q' te
facere exti' ḋ dimittit cogitare de illo et uelle id facere
inter' h omitti pot istd uelle vno mō ve ne' oio. s.
q; nō uult ue et ex hec nullū ē petm eo q' in pure ne-
gatiuo nō osistit petm. vñ quo ad hec nō ē sile de
ptō omissionis et obmissionis sic tū pcessit ar' q'
nō pucatiue. s. q; uult nō hec re tū alter' positi sy
ut dctm est. s; o reduci; ad ipm actū vo' ē nō est
pe n obmissio actus exterioris nō interioris. q; ipe act'
exterior negatur et actus interior obmissus po' ē pno q'
nego q' q' g' d' sit obmissio qm; ambas tn' or redu
cere ad aliq' positiū in quo ē p se omissio ḋ dctm mod'

Circa ·3· ar' q error fcī nō excusat. q; achymelech
peccauit errore fcī in sūiu vxorem abrahe n dns
enim o suasit ḋ q' gen. xx. d' illi dns. scio q' i simpli
citate cordis fecis et iō custodiui te ne peccares. Ite
dn' dixit d' iudeis crucifigentib; ipm nesciunt qd
faciunt et h quia errabant errore fcī nō credentes illū
q' crucifixerunt fore xpm et tn' peccauerunt. Ite d'
x' si nō uenissem et loqut' eis nō fuisset petm nou
hent et h nō n q' p ig' rācia excūtes excusari fuis
sent g' ec. Dico q' nō sit id error et ignorācia. s; id
est q' nō error sit ignorācia est ē quecq; ignorācia negōis
q' d' impuris nesciecia q' a' nescit q' nō ē potens aut
natus scire pp sui indispon; ad sciam; sciam illi ig' ignace
et in adultis oī ignorācia nō est error q; n' ē petm n' tā
tū; a ptō pt notis i ig' rāte. error aūt oīs aut ē petm
ieriāte aut a ptō ptō exiguus gtatis. ut ḋ h ig' rācia
sic dictā posset ēē sine ptō ḋ ig'ntis nō d' error. vñ
ignorācia phor quia ignorabant deū trinū et vnū id ē q' ptī
net ad fidei articulos error nō erat n' petm q' dm
sectī q' in se erat ad sciā illa et nō exclusisse a se in-
dus d'uin lūis supnal' assentes d'ni vitati q' nō pot
unt ex puris nālibus attinge decepti ex appetitus falla
ab; quib; uotas exigit intellm pocius asstuere fūis oīs
ē cōtib; ne pū q' uideo sic est vna sta sic et vna p
albia et negātes q' ut sit tinitas p' de ipōy ignorācia
fcā ē error ex ptō de intatis eor; pueniens q; uolū
tate obliquata i sua electōe nūe ē rōi; obscurata i
suo iudicio ut hitū est iā sup. nō ē ē error n assertio
falsitatis i rōe obscurata ex uotis obliquitate. Est a' alia
ignorācia dispōnis sū puōnis que nō ē n nulli' mclb;
uata ē ēē scia sua p a'q' dispōn; q' sunt suscepi' alii'
sciē. s; h ē d' queda fcī quā iuris. d' a' ignorācia fcī n
q' a' ignorat fcm ex h facto q' nō ē faciō. mili ē hnt
ignorānciam fcī et si nō faciant nō faciunt. s; q; ignorat
facta re q' osistut in fcō. Et h ignorācia d' ē q'tā q ex in-
buite debite diligence ad sciā illa. q'tā iō sū illa dili
genti p' excusat a ptō oio ex' iātob q ēdo' s' suppōti

fuisse rachelem cognouit sponsam prius quam assit cui ipse i. ...
sed autem non excusat propter quod quis non adhibuit diligentiam que
debet ad sciendum ea que consistunt in facto ita quod si similem diligentiam
adhibeat in illo excusat sicut forte non est excusatus
lamech occidendo cayn in putando ipsum esse feram. Si aliquis
autem diligentiam adhibeat pro tanto excusatur a peccato
aliquo sicut dicitur de abymelech qui de iure peccasset
si cognouisset saram a se accepta in uxorem quia sufficienter
non inquisiuit an fuisset uxor abrahe excusatur tamen
quia ipso ... quod a deo eius custodiuit quia sara requisita
quod esset dixit se esse sororem abrahe. Vnde credidit abime-
lech eam fuisse uxorem quod si cognouisset neque quod eam cognos-
cere uoluisset in quo ... iusticiam in lege uel in
... cordis simplicitate abstulit eam. Dico quod ignorancia iuris
quod est illorum que ius sacrum dictat et hec uel diuini uel humanum
ignorancia autem illorum que ius diuinum sacrum dictat et que sunt de ne-
cessitate salutis neminem excusat nisi sit ignorancia negocionis
quia est a culpa procedit propter quod ad ipsum pertinet scire illa
quia scire illa pertinet ... ad unum ut ad simpliciter subdi-
tum ad alium non prius ut ad prelatum uel doctorem quia doctores
qui negligunt studere ad sciendum illa que scire requirit
... uel odio esset
ipsorum presertim ... doctores quia
obstinata non excusantur ... tempus
diligenciam adhiberent studio ad sciendum illa que ... igitur
... non possunt ad illorum sciendum
... non excusatur quia non adhibuit dilige(ntiam)
... ut pro modo debetur ad statum
eorum quod debuerunt ... excedebat
qui requirebat quod docerent illa que uires eorum excedebat
Si autem nesciret aliquis quod scit de necessitate salutis ut sunt multa
que pertinent ad ... ea que non tenetur scire nisi pec-
cat ... assensum nisi tenere uelit illam defendere
... tutum quod in omnibus talibus in quibus ...
... sententiam magistri ... ad ...
... dimitte ... in omnibus dubiis
... in honore diuini
... magis pia ... que sed magis ... in honore diuini
... iudicem ne
tene ... magis ... ex eius
... sine ... relinquit quod per fauorem zeli ex cuius
amore ... magnus ... doctoribus ... ut
quo alta caritate fuerit ... ad quod non ...
... radice ... cuius
... studio ... igitur
culpa ... studio ...
et que ius humanum dictat ... non excusat ... exemplum
excusatur ... noticia legum humanarum excusatur ...
eorum ... milites et rustici ... ad ... duo
... Ad 3m in oppositum ... dicendum quod ...
... pertinet ad noticiam iuris diuini a qua nemo
excusatur ... peccans ...
... non ...
eius ... quia ... sciens uoluntatem domini
sui et non faciens vapulabit multis et sic si illis ...
... peccassent ... quod non ... tamen ...
peccasset ... intendit ...
... non ... tamen simpliciter.

Questio ... quod uoluntas possit actuari ab actuari
alio ... non ... ab illo quia uoluntas ... eorum que sunt
ad finem ... duobus ... quod est que sunt ad
finem se ... ad ... sed ... sub ...
... ab illo ... actuatur sicut a bono quod apprehendi-
tur sub ratione finis et omnimoda ... ab ... actuatur et ab
... Et ...
tuare ad ... et ... ad ... fortis uel
effectiue ... quod actuat ... actiue ... a
gens ... Dico quod uoluntas est ... ad actum uo-
lendi uno modo negatiue sed ... non uolendo ... neg-
atiuo actus ... obiectum ... sic est non uult ille qui ... uoluntate
ad ... actum uolendi. ... positiue s.
i. ... nolendo ad non affectat actus ... obiectum ... sic est uult

ille qui habet uoluntatem ad bonum ad detiatre. Secundo modo priuatiue
s. ipsum uolendo et ... nolendo ... actus et negatiue ...
sic ... uult ille qui habet actum uolendi ad non bonum ad ...
... non ... uult ad dormiendum ... uult uigilans esse ... 3o
modo uult non ... non uelle et ne
... non siue nelle. Voluntas ... ut primo modo ... ad
actum uolendi sicut se habet ad illum ut ... et ... per ...
... ex se ut ... ad actum ... 3o modo ... nolendo
affirmatiue uel nolendo priuatiue qui est ... in actu uolendi
... se habet quodammodo ad uelle et ad nolle ... Sed contra
... per intellectum ut ... ex se uel uelle ut nolle. ...
... primo ... aliquos ...
... ad illa non se habet uoluntas ... ex parte mouentis
... ut ...
... est ... actus uoluntatis esse ab intellectu ... intellectus fieret ...
... in actu ... uoluntas fieret in actu non est ... obiectum ...
... sicut intellectum est obiectum uoluntatis ... intellectum ...
... uolitum ... intellectus ... ad actum suum ...
... non est in potentia uoluntatis
... in actu non est in potentia uoluntatis
... moueat intellectum ad actum in
quo ... ex ...
... ex ... uel ex complexione uel ex aliquo ...
... postquam intellectus ... est in actu intelligendi ... primo ...
... in actu ... uolendi ... de uolibilibus ...
uolibile ... non potest esse ... intellectum ... intellectus ...
intelligendo ... et suum actum ... obiectum intellectum ...
... uoluntatem in actu uolendi intellectum ...
... in actu uolendi obiectum quod intelli... ...
... est ex se ... actum suum ... ad actum
uolendi ... ex parte eius ... in actu ...
... intellectus ... ex necessitate ...
... ex necessitate uult intellectum intelli...
... intellectus ... res apprehensa ... in uoluntate
... uolendi ... ex hoc necessitate uoluntatis consideracionis siue intelleccionis ...
... intellectum in uoluntate appellat aliqui actuare
... uolendi ... uoluntate ...
suum actuare uoluntatem ... uolente in
actu. aliqui ... ad uoluntatis ... appellat
... ut uelle ... actum
... uoluntatem ...
non est ... uoluntatis ... primo dicit quod uoluntas ... est ...
quo ad actuacionem ... dicit quod non est ... quo ad actus ...
... appellat actuacionem ... appellat actus ...
... dico quod ... appellant
... actuacionem ... uoluntas ex se sit ... indifferens ad
uelle et ad nolle ... non ... indifferens ad
uolendum et non uolendum ... ad actum consideracionis siue intellectionis
... ut dictum est ... res ... apprehensa ... sit illa et
... ex necessitate ... in uoluntate uolucionem
consideracionis et sic non est ... ex parte actum ... ex parte ...
... actus ... actuacio ...
... ad actum. Dico quod ... obiectum distinguitur quia ...
... ad finem ... apprehensio sub ratione
... uoluntatem actuari et ... ad actum uolendi
... magis ... ad ...
... ad finem distinguitur ... quod uoluntas
... actuata ut uelit intellectum intelligere ... quod est ad finem ...
quod non est finis ... sub ratione ... intellectus ...
... sub ratione ... fornicacionem sub ratione delecta-
bilis ... sub ratione ... intellectus ...
... fornicacionem sub ratione delectabilis ... si ...
modo dicit quod uoluntas statim ab obiecto actuatur ... non necessitatur
... consideracionis ... sit ...
... ad ... ut uelit bonum et si sit ...
malum ... ut uelit malum ... intellectus fornicacionem
... sub ratione delectabilis ... necessitate ... fornicari quia uoluntas ...
... ut uelle ... sub ratione boni ...
... ab ... actiue ... non ... ut dicit ... quod non est ...
sub ratione boni ... sic ut ... in actum uolendi

vel nolendi quo modo necessario actuatur ab obiecto sicut necessario volendo finem quietatur a volendo illum non potest se retrahere. Cum ergo dicit agens et paciens in illis contrarium invenitur. Sed tamen agens ipsum paciens actuat secundum ipsum sub actu quale est agens et necessitat quia agente approximato agens necesse habet agere et paciens pati. Sic corporeat ipsum persistere in dispositione quam ei imprimit agens. Si autem agens paciens molestatur quia disponebat ipsum ad dispositionem quam debet consequenter illi dispositionem quam imprimit ei agens. Ex parte actus voluntatis dicit quod a fine quod se habet sub omni ratione boni actuatur et necessitatur, similiter ab hiis que sunt ad finem et que comparantur nichil sub omni ratione boni actuatur et comparatur sub una ratione tantum et nullo ... molestatur quare generaliter dicitur voluntas eo quod non necessitatur ab eis que sunt ad finem licet in potestate sua libertatis arbitrii ut persit persistere in illa actuatione sive actu volendi vel nolendi in quo est actuata aut potest se ab illo retrahere et sic ipsa voluntas ex se non inactuata est ad velle persistere vel et quamquam ... actuatam ab obiecto quod non est finis sub omni ratione boni quod voluntas in hoc se ipsam determinat suo libero arbitrio et hanc determinationem aliqui consueverunt appellare exercitium actus solo modo et determinationem sive exercitium actus dicunt esse liberi arbitrii voluntatis non autem ipsam actuationem que necessario precedit istam determinationem et sic dicunt istam actuationem voluntatis esse ab obiecto necessitate et nullo modo a libertate arbitrii in voluntate determinationem et sive exercitium actus dicunt esse liberi arbitrii voluntatis quia illa solummodo non esse liberi arbitrii. Si non intellectus inclinetur id quod non est finis sub ratione omnis boni sed bifurcata puta fornicationis sub ratione delectabilis et inordinati vel prohibiti sub ratione sanctitatis ... dicit quod in libertate arbitrii voluntatis est ut possit se determinare ad hoc ut velit intellectum persistere in consideratione ... consideratione ut ... neutrum ... vel ut sistat in consideratione illius sub altera ratione tantum et desistat a consideratione eius sub alia vel ut non sistat equaliter in utraque sed magis in consideratione illius sub una ratione quam sub alia et in omnibus istis necesse est intellectum sequi determinationem voluntatis quamdiu ipsa vult stare in sua determinatione quamdiu enim vult voluntas stat intellectus in bifurcata consideratione quamdiu enim vult voluntas intellectum debet considerare et quamdiu stat intellectus in consideratione de utroque equaliter dicunt quod pervenire non potest actuari voluntas ut unum illorum velit et alterum respuat nec est in voluntate ut quo ad alterum illorum fiat in actu volendi vel nolendi sed cum vult intellectum considerare de altero tantum vel magis de illo quam de reliquo tunc necesse est ipsam actuari ab illo quod solum intellectus considerat aut magis puta cum vult intellectum solum vel multo magis cogitare de fornicatione sub ratione delectabilis quam in obiecto non habet voluntas retrahere ... a delectabili et erit in ea volitio fornicationis et econverso cum vult intellectum solum vel magis cogitare de fornicatione sub ratione inordinati quam in obiecto non habet voluntas elicere ab bonitate fornicationis nec in ea volitio fornicationis et sic in volendo et nolendo voluntas ab obiecto actuatur quia volitio causatur a voluntate a bono apprehenso et nolitio a malo apprehenso in quo sub huius modo ... vel malum apprehensum sunt actuata voluntate et sic sunt actuata isto modo nec est a voluntate nec a libero arbitrio eius quia super ipsam voluntas non habet dominium nisi per actus de libero ... quod possit se non determinasse ad hoc quod voluit intellectum solum vel magis considerare fornicationem sub ratione delectabilis non est plus determinasse se velle intellectum considerare de fornicatione sub sola ratione delectabilis vel magis desistere a consideratione eius sub ratione fornicationis fornicationem non potuisset fornicationem voluntate actuasse actu volendi fornicationem nec causare volitionem sui in illa. Dicunt ergo quod ista que voluntas quo ad determinationem actus quam alii appellant quo ad exercitium actus quod se ipsam per liberum arbitrium determinat et exercitat sub dicto modo bene dicitur voluntas movere se ipsam quia potest se ipsam ad actum volendi dicto modo determinare in modo quo autem ad actuationem quam alii appellant determinationem nullo modo potest movere se ipsam quia non potest se ipsam actuare nisi per actum quem dicto modo potuit facere et non facere. Modo quo scilicet voluntas actuatur ut est ab obiecto quo sic determinando se ipsam movet et hoc per actum scilicet per hoc quod est mota ab obiecto quamquam voluntas sunt in actu et actuata per obiectum sub aliqua ratione ... nullo modo potest se determinare sub aliqua ... determinandi per ... quamquam est intellectus ... in actu ... movere se ipsam ad ... Sed hec ... voluntatem ... per ... quia moveri ad ... sic voluntas ... actu ... finem movet se ipsam ad ea que sunt ad finem sed hoc ... ad considerationem ... sub una consideratione rationem ... est ad finem ... modo

ad volendum id quod est ad finem. Cum autem dicit voluntatis quod ex se ad actum volendi est solummodo in potentia ut determinet se ipsam ... solum in potentia est prius sed in actu quo actuatur quam in actu a quo actuata prius in actu a quo actuatur. Propter se ipsum non facit in actu sed se ipsum sed ... ut dictum est sic est ad in se ipso sed se ipsum causa actuationem etc. id sub quod est actus in potentia simul in potentia et in actu quod est impossibile ex ... nisi ... sed voluntas non exeat in actum aliquo volendi sunt modo se ipsam ut per se ipsam solum dicitur movere se ipsam sed si exit in actum per se ipsum indicatur movere se ipsam sed non est nisi tamen per aliquam dispositionem aliam existentem in ea quam ad aliquid voluntas sub ... quod voluntas movet se per quandam affectiones suas ad est intellectum quo sed in ... habet potius in quo non est adiutorio ... ad ex parte ipsius actus volendi elicita a voluntate et ad ex parte ipsius ... aqua ... Ex parte si quidem actus volendi est ad ... ad ... actus volendi potest ... ad alium ... uno modo penes ordinem ... et ... secundo modo penes gradum superioris et inferioris. Primo ... inter se actus volendi finem et actus volendi illud quod est ad finem ... modo ... inter se actus volendi ... aliquid volibile et actus illud volendi ... Ex parte ... voluntatis est ad ... quod ... est ... quo est ... elicitus actus volendi simpliciter ... in quo ... actus volendi ... modo ... actus voluntatis non actus exit in actum volendi id quod est ad finem nisi per aliquam dispositionem existentem in ea ... per actum volendi finem precedentem in ea ... ut per id quod est causa ... solummodo ut per id quod est causa sui quod non sicut est voluntas presupposito ... bono quod est finis velle illud per ... presupposito actu volendi bonum quod est finis vult bonum quod est ad finem ut per causam sui quam non ... dispositione existente in ea ... in ea que sunt ad finem. Ergo ... modo ... actus voluntatis exit ad actum volendi modo simul ad volibile ... nisi per aliquam dispositionem existentem in ea que est aptitudo quedam in instrumento quod est voluntas ad eliciendum actum volendi talem et est illa ... habitus ... ut possit actum ... elicere ... ad facilitatem ... in quo potest voluntas elicere actum volendi ... ex ... volendi ... quam separate ... actum ex se solo in ... existentes ... posset omnino. Ad actum volendi ... modo ... ad hunc nisi possit exire ... per aliquam dispositionem existentem in ea ... est aliqua aptitudo ad eliciendum actum volendi in instrumento quod est voluntas que aptitudinem ... appellatur affectionem ... instrumentum quod est voluntas ... affectionem et actum ... instrumentum ... modo volendi ... sic sicut ... singula ad suos usus apta quibus ... ut sunt manus apte ad capiendum pedes ad ambulandum ad loquendum visus ad videndum. Ita et anima habet in se quasi ... quibus utitur ut istis ad usus ... Est enim ... in anima quasi sicut suo instrumento utitur ad volendum ... singula instrumenta habent et ... sunt et aptitudines suas ad suos usus discernimus in voluntate instrumento et aptitudinem ... aptitudines in voluntate per ... instrumentum volendi suis aptitudinibus. Et affectiones ... est ... aptitudo in voluntate ... quecumque inclinat ... ad volendum que ... potest exire in actum volendi ... ad ... hominis anima ... vult ... ad illud ... quod non cogitat ut si ... ad statum ... quod ... velit ... adiutorio quod ... affectio sive aptitudo ... est ... nec tradita ... non est ... acquisita aptitudo ... reale ... ad actum volendi ... sic aptitudo ad ... lucem aut colorem ad reale addit ... visus ... talem aptitudinem sive affectionem voluntas ... mutabilis vult ... per intellectum ... se ... illud absque alia dispositione existente in illa ... affectione vult voluntas ... statum ... sic est ... ut ...

moliam statim eaz uelit etiam aptitudinem illi uoluntatis primo accepit quam est de natura sua ad volendum bonum virtutis que est bonum simpliciter delectabile in malo. vicii que est bonum ut nunc .h. ex consuetudine mota sa ouli vel actuali priuor sit ad bonum ut nunc dicte aug idem in questione est. vnde tamen prima sit ad malum ista uoluntas non est eius est eius. Maria deum fecisse etc. v prima causa experimur sic puta post inuenta lratam ipsius apertio et sa adit sup uoluntas habitum uirtutis actum in actum tali promptitudinem non possit exire per se ipsum totaliter quum exit in ipsum conhitudinem uirtutis propter tamen sola apti ne illi per se ipsum in actum uirtutis inperfectum grauatiuo absque omni dispositione existente in ea et in ea malori promptitudine quam in actum vicii potest exire in illum simpliciter absque omni qualibet dispositione existente in ea et in eum meliori promptitudine quam in actum vicii potest exire in illum simpliciter absque omni dispositione existente in ea. vnde de tali aptitudine sui affectionis dicit aug. sciunt homines ab ortu ex uirtute ingenita dicit aug. scilicet homo conuertitur ergo cum cognoscit et non cogitat in deo sumere hic non recte uiuendi et non ad diuersas uoluntates quam illarum affectionum iustum iuste uiuendi. sed in quod utriusque modi aptitudinis declarat quod uult iuste uiuere. s. post paruam sic dicens sicut uisus plures habet aptitudines. s. ad modum lucis et per lucem ad mensuras figuras ad colores. ita istius uoluntatis duas habet aptitudines quas vocat affectiones quarum vnam ad uoluntatis commoditatem alteram ad uoluntatis rectitudinem necesse nunc uult uoluntas que est instrumentum nisi aut commoditatem aut rectitudinem quicquid enim uult aut propter commoditatem aut propter rectitudinem uult et ad has in se falli putat se referre quod uult per affectionem quidem que est ad uoluntatis commoditatem semper uult nam per affectionem que est ad uoluntatis rectitudinem hominem beatitudinem et uult esse per illam uero que est ad uoluntatis rectitudinem uult rectitudinem et iustus esse iniuste propter commoditatem quam uult ad uult rectitudinem et iustus esse iuste propter commoditatem uitam et salutem quam indicat ut amare ut habeat vnde tueatur uitam et salutem quam indicat ut simulet ut amare ut habeat vnde tueatur uitam et salutem quam indicat ut simulet ut uult discere ut sciat esse commoditatem propter uero rectitudinem uult ut uult discere ut sciat recte vel iuste uiuere et per hoc plane insinuatur quod per aptitudinem nature sit ad uoluntatem. sed a sibi acquisita nunc secundum dictum modum assignans autem dictam inter has duas nunc secundum dictum modum assignans autem dictam inter has duas aptitudines sui affectiones dicit sic illa que est ad uoluntatis commoditatem inseparabilis est. illa uero que est ad uoluntatis rectitudinem ita quod nullus nisi uolens rectitudinem uelle nisi rectitudinem recta est. palam quod est eius uoluntatis que est instrumentum ista rectitudine. rectitudinem rectam est eius ut habitus suus et sic sicut in uoluntate rectitudinem recta est quia habet habitum rectitudinis sic in uoluntate commodi non est illud quod natio habet habitum ad uoluntatem illud. sed sicut ad illud sola aptitudo naturalis ipsius uoluntatis que uoluntas in sola libertate arbitrii potest non solum in se commodi per aptitudinem. sed in aptitudine. sed quod dicit aug. post pauca illa uoluntatis commodi affectionis. sed quod dicit aug. post pauca illa uoluntas commodi non illarum aptitudinem que est ad uoluntatem commodi non semper mala est magis dico et plus sunt que est ad uoluntatem commodi non semper bona est sed magis tamen generaliter commodi quia tamen est immo semper bona est secundum magis tamen generaliter commodi quia tamen est mala in quo commodi dictam in in magis tamen habet rationem boni ut nunc sui appetitus ut sibi accidit. sed qui consentit tamen concupiscendo ad uiss spiritum et supplicem mala est. Est aut ad intelligendum occasione illius quod aug. dicit in fine locutionis de uoluntate que est instrumentum et eius affectione illa nec uult que affectione sua uult. vnde absurde possimus dicere affectiones eius uoluntatis quam instrumentum animae dicere quod ista eidem instrumenti quia illa uel in ista sopra cum illius dicitur in qua aduertendo est quod esse actum in actu uoluntatis que est instrumentum animae est constituere duo. s. et ipsum exitum simpliciter in aptitudine sui facilitate exitus meliandi ipsius actum et quo ad hoc sicut et eius ratione boni est quod uoluntas in opera in ille quam promptitudinem melius actum uoluntatis non dat uoluntati in sua aptitudo nisi solum aspectio ad per solum uoluntas in sua illi causa actum uoluntatis non ne ingenti per semper ipsum elicit et causa propter quod sic et in ad ueca supra puta illa exitus requiritur tamen fine quam in habet et politica non elicitum actum simpliciter sed solum coagulat uoluntatem in priuatione et facilius et perfectum actum elicitat dicendo sane que ad hoc nunc in actibus actu quietos et rationem eius quod sola uoluntatis elicit hic actum simpliciter intelligo id quod dicit aug. uocatur ingens instrumentum magis omnia ista quam ut ipsum nostre in quo que sunt in nobis ut manus et lingua et uisus et que sunt extra nos ut stilus et securis et facit omnis uolitionis motus ipsi uoluntatis sed suis affectionibus mouens. vnde potest de instrumento se ipsum se mouens. Dico ergo dicente ad quintum quod sicut

precedentes assignaui differentiam inter actuationem et determinationem que consistit meo quod illum appellant exercitium actionis proprie locutio uoluntatis vnitatis in eo quod illum appellant exercitium actum proprie locutio uoluntas vnit potest actuari et tamen non determinari quia actuatio illi quam alij appellant determinationem non est proprie determinatio actus ut dictum est. sed secundum illos omnis est ad uoluntatem actuari et determinari sicut secundum illos omnis est ad determinationem actus ad et exercitium actus sunt in quorum secundum non est aliud determinari quod quod illi appellant actuari ut dictum est et sed hoc non potest uoluntas actuari et non determinari. sed talis diuersitas in predicta consistit in solo nomine de qua non est nobis cura. Sed quod intendit an uoluntas possit actuari et non determinari vel non excepto quod sit diuisa inter se secundum an non. Et dico secundum quod alias determinatum est certa determinatione actus et exercitium eius in quibus aliqui ponunt magnum differentiam quod non differunt realiter non tamen eo quod vnum forte per hoc ac se habet ad omnes actus uoluntatis et ea que sunt ad finem videlicet et ad illos quos alij appellant exercitia appellant determinatos et ad illos quos alij appellant exercitia appellant determinatos et ad illos quos alij appellant exercitia appellant determinatos et ad illos quos alij appellant actuationes uoluntatis et determinationes eius inquantum

Consimiliter dico de actuatione uoluntatis et determinatione eius quod non differunt realiter uoluntatis eo quod vnum forte alij ponunt magnum differentiam quod non differunt realiter uoluntatis ea que sunt ad finem vnus ipsi per hoc ac se habet ad omnes actus uoluntatis ea que sunt ad finem vnus et ad illos quos appellant actuationes et ad illos quos appellant determinationes. quoniam secundum uerum non est distinctio inter illos actus in uoluntate determinatos. quare consistit uoluntas se habet ad illos secundum dictum modum. dico quod ex quo disiuncte uoluntas se habet ad illos secundum dictum modum. dico quod ex parte rei nulla est differentia ex diuerso ordine quo modo se habet ad uoluntatem inter uoluntatis actuationem determinationem et exercitium. sed eius differentia modo se habent uoluntas ad actum uoluntatis in fine et ea que sunt ad finem nisi nisi quod sicut uoluntas ad actum uoluntatis in fine et ea que sunt ad finem sub omni ratione boni apprehensum necesse habet uelle et non potest ipsum non uelle nec diuiti ab illo nec ab illis que ipsum constat et hoc quamdiu manet apprehensione potest uelle et non uelle indifferenter et similiter illa que ipsum constant sub omni ratione boni et ad ea que constant ipsum nullo differentia ad finem sub omni ratione boni et ad ea que constant ipsum nullo modo se habet sicut est finem clarum apprehensum necesse est uoluntatem uelle similiter necesse est ipsum uelle intellectum intelligere finem et persistere in actu intellectus ipsum similiter ad ea que sunt ad finem et ad ea que ostendunt illa nullo differentia uno se habet perturiendo ergo ad hanc determinationem ratione dicta ab aliquo impugnando eaque in illo quo ad hoc nobis sunt consona approbando sicut quod dictum dico quod conceptus non sit ut illi dicunt quod necesse est per intellectum actum uoluntatis esse ab intellectu etc. ut sed tamen constat ad actum non et per intellectum actum uoluntatis esse ab intellectu etc. ut sed tamen constat ad actum uoluntatis in fine et ea que constant ipsum et similiter ad ea que sunt ad finem et ea que constant illa per modum se habet et que est ex parte sui et quod est ex parte ipsius actus quam est exceptio ipsius uoluntatis et finis sub omni ratione boni sicut necesse est ipsum uelle finem sic et necesse est ipsum uelle intellectum persistere in consideratione eorum que sunt ad finem secundum dictum modum sic necesse est necesse ipsum uelle quam ab intellectu intelligere quod sed hoc occurrit nunc necesse ipsum uelle ideo in consideratione uoluntatis intellectum persistere sed consideratione vnius eius in ipso intellectu immo instanti illo oblato uoluntati per actum intelligendi potest uelle intellectum non intelligere. ideo sed cessare. tertio quod intellectu ad uoluntatem ipsum in consideratione fortius sub ratione delectabilis libertate arbitrii potest uoluntas illa nolle et uelle et sicut in illo aliud intelligere in diuersis uoluntatem in actum uoluntatis intellectum intelligere quam simpliciter in se quam sub ratione boni et in actum uoluntatis obiectum ut bonum est equale et indifferens quam est ex parte sua nec necesse et constanti placeat uoluntatis in ipso actu intelligendi et sic uoluntas quod in ipsam tamen uoluntas uoluntas intellectum intelligere et similiter per ratione ab diuersa ratione quale uoluntas potest se libertate arbitrij ad alterum determinare. Sed quod est ad ut dicit uoluntas nec causatur ab intellectu in uoluntate etc. dico quod hoc sine est quod sed quod se dispensi nec causatur ab intellectu in uoluntate etc. dico quod hoc primum uoluntatis sit ab intellectu et uoluntas certa a bono apprehenso non tamen hoc sic ex causa ipsius quod sit. sed solummodo sicut ex causa sine qua non. quare tamen hoc sic ex causa ipsius quod sit. sed solummodo sicut ex causa sine qua non. quia actum nec acquiri nec causa quod sic non mouet uoluntas ab actu ad actum uoluntatis nec actuari nisi ex ipsa ut non solum dicamus uoluntatem differre secundum suam actuationem et in quibus tamen ut alij dicunt sicut patebit in questione sequenti. sed in omnibus communiter in quibus tamen ut alij dicunt sicut patebit in questione sequenti. sed in omnibus a primo usque in finem includendo omnes actus et primos et medios et ultimos sed ad finem sub omni ratione boni apprehensum et ea que constant ipsum mouendo

Ad ea uero que sunt ad finem tamen libere et non libero arbitrio proprie loquendo. Ad ea uero que sunt ad finem et ea que constituunt illum libero arbitrio tamen ut alias exposuimus. Quod arguitur ad contrarium fictionem dei sui arguitur ideo quod uoluntas nunc potest uelle non sub ratione boni nec uelle sui respuere nisi sub ratione mali dico quod uerum est non tamen quod ideo uelle uel nolle ab actu mouendo quam a se sed quod dicto secundum quod est diuersa ratione boni. si est ratione boni in actu omnimode perfecta ut est perfecta in bono quod in se habet causam rationem boni et nullam rationem mali secundum conuenientiam quare est in eo quod est finis simpliciter nullo modo ex se libertate et in uoluntate necessitate sed non libero arbitrio. si uero sit ratione boni in actu diminuta est modo in ratione boni

moti eo quod est ad finem uel quieta coniuncte ut in malo ... est
delectabili coniuncta in forte cum ratione determinati in illo modo ex se li
bertate arbitrii et potest ab illo resilire non solum propter malum in
ordinationis sed coniunctum propter suam imperfectionem et sic sola ratio boni
coniuncti inclinare non potest, alliciat sicut alliciat actus melior quo
cumque modo imperfectus tamen alliciat ad necessitatem uoluntatis aut ad
tuendum. sed quod multum allicit tepide uoluntas cum eligit
contra illa sicut de illo qui proiecit merces in mare quas uult et non
uult sed magis uult quod non uult et in potestate sua sit perfecte
et non perfecte libertate arbitrii. perfecte licet inducta ratione perfecte
de ex amore et non est omnino simile de mouente in uoluntatibus et de ipso mo
uente in uoluntate. actus enim in uoluntatibus est motio qua actus ip
forum sed quod habet in eo quo tamen sit in actu ut in ipso fine. In uoluntate
autem actus est operatio et actus perfecti. sed quod habet in eo nuntiatur in eo quod per ipsum
perficitur et est dispositio ipsius partis in ipso ad illam non sub quadam
sed solummodo sub priuatiua dispositione cum est quieta uoluntas
comprehendi in actu sanitatis motu philosophus sic ergo ut aliter diceretur
declarauimus secundum modum et determinatum uoluntas seipsam actuat
et ducit de potentia ad actum. ¶ Et quod assumitur quod de eo cuius est potentia
et actus sui potentia et in actu. dico quod cum dicitur quod uoluntas secundum seipsam
seipsam ducit in actum siue causat in se actuationem licet dicant philosophi
seipsum exclusum esse agens et mouens quod est extra se suum esse nec
distinctus secundum rem ab eo cuius est et habitus ad esse actus educibilis
ab ipso modo in non non de exclusum per hoc esse alietatis in eo toto
mouentis et moti quod est intrinsecum ipsi uoluntati aspiciendo ad facta
littere eductionem actum et hoc modo aspiciendo ad id quod est in ipsa uolun
ipsa uoluntas in modo seipsam non secundum id est actus et potentia sui in actu per
quid est esse suum quod secundum nostram est in dicta ad se modum accedente quod ad
genere gestus ... per impedimentum est actu eius secundum formam generatur
est actu uoluntas potest sine impedimento quoad actum secundum quid est operari sed
id quod est ad potentiam uelle perficere actu uolendi sic quod ad genera
est uoluntas in actu ac in actu uirtualis ... quod sic est impossibile ut fiat forma
... et sic illa est dicta in ducendo quod ad moueat se ipsam. se ipsam
solummodo et per ad exitum ipso equaliter est sed sequitur quod ideo secundum est in potentia
in actu sic est uoluntas secundum se non est formaliter in actu uolendi sicut
... affectione autem sed sufficit quod sit in uirtute talis equiuocatio
se ipsum ... affectione autem quoad ... et perfecte in ipsa
quod non est uolendo. actus ... uolendo. sed quia ab alia ad quod est impossibile
unum philosophi qui posuerunt quod non modo a se ipso sed quod esse quod mo
ab alio motu. sic posuerunt quod mouens motum non mouet
se ipsum. sed ad a se ut quod aer motus ab igne ulterius quia mouere
moueat se ipsum. sed solummodo ad a se posse aliquid sic quod uoluntas
se ipsam per se ipsam in exitu in actu uolendi tamen finem quod ea que sunt ad fi
nem. absque omni alia dispositione mouente ex parte sua perfecte mouente
eius dispositionem seu motorem non requirit ad hoc quod exeat in actum uo
lendi a se ipsa agente ad imo per motorem uoluntas non est uolendo quod
nec a se non ab alio nec in actu ... aut sic in
... qui illo modo intrare habere potest sic ... aut si in
tante aliquid habet quod ... per motorem uoluntas non est ab ipsa uoluntate sed adeo
non est ... uoluntas non a se ipsa sed actu habet ... quod mo
... id quod ... ad finem de accordia ... sic in ... quens
dico ... omnes uoluntarios motus facere sed si di
ligenter consideremus ille ... dicitur facere esse quod facit ... uoluntas quod
facit ... uolendi ... sunt sui quibus id ...
uolendi ... sunt sui quibus id ... uel facit. licet est in hoc
quia quo ad determinationem perfecte primam actuationem et quo ad ipsam
primam actuationem quam sic ex se est ipsa ad primam actuationem
sic et ad determinationem post illam et sic per se est ipsa ad primam actu
ationem sic et ad determinationem post illam et sic per se modo determinando se
ad actum determinandi sic sic et ad actum actuandi potest se ipsam
mouere non est ab eo quod uult intellectum ... et per hunc ac
tum intellectui est in actu potest de hoc ... mouendi se ad
determinationem aliquam ... illos ...
... est eius potentia tamen est ad unum potentia uoluntas ad se mouendum
in actu determinationis secundum ipsos est liberum arbitrium quod ad ... non
quod est magis ... dicere quod uoluntas actuat se ipsam quod
quod determinat se ipsam ... est tamen quod intellectus existens in actu perce
dat actum uoluntatis ... non ... dicunt ex parte intellectus
uoluntas de modo se per ad non est ... quod intellectus est potentia simpliciter.

actiua sed est intellectus primo sine in actu per ... ut per
ipsum agens et demum uoluntas sit in actu in motu a
principio uel ... quod actum ... non. sed a se ipsa ad
... que more ex amore ... intellectus
ad intellectus noticiam ... uoluntas ... in actu uo
... a se ipsa ad apprehensionem finis non a fine sed sic
... non ... mouet se ipsam in actu uolendi
ea que sunt ad finem non ut aliquibus modo ad uolendum ea
... propter quod ... solummodo ... fine quod non ...
... est ... inducta ad istam questionem. ¶ Est de prima
que erat in oppositum oppositum quod ... que sunt ad finem
... ratione potest se determinare ... omnino
... sub una ratione non a se. sed ab alio actiuetur ... quod
... propter ex predictis. Immo ... ea que sunt ad finem
a se determinatur et actuatur liberum arbitrium et ... libertate
ut tactum est et alibi expositum. ¶ Et hec sufficiant de ipsa

Circa vi. arguitur quod ad liberum arbitrium potuit impedire neces
sitate actuationis ab alio quia licet de necessitate sit aliquid
quod tamen potuit ... quod ... aliquid ... fuisse ut non fuis
set aliquid ... tamen ... aliquid ... ad utrumque ...
uoluntas de necessitate actuetur ab alio ... quia tamen uolunta
potuisset prius ad elegisse quo electo non fuisset actu
... ab illo ... philosophus ... intellecta ... sub ducta
... elegit intellectum ... sub ... celestis ...
... uoluntas actuata est ad uolendum formatam ... non
fuisset actuata. si elegisset intellectum ... sub ra
tione ... ordinationis tamen quod fuisset in libertate arbitrii ut
patet ex dictis in precedenti questione ergo etc. ¶ Est ... quod intellectus
est ignorans est in malo primo ... primum est ... aliquando
... quod est ... est ignorante quod malum esse
sic prius est esse ... quod hominem eo quod ... est ... ergo est ... non ...
malum ... esse ignorante ... non est ... ignorantia tamen
... liberum arbitrium ... et sed non ... potuit ...
... fuisset ergo etc. ... ignorantia precedat malum ...
probatur per ... super ... xvi. ...
... quod prius intellectus obtundit ...
per exteriora desideria ... ut ... quod ducit uel
... celebrisse ... sub dat. ¶ Est ad li
berum arbitrium requiritur quod sit dominus sui actus. sed actus quo homo ad
agere ... non est dominus liberum arbitrium sed prius ...
tuisset illum impedisse ergo etc. Illi quorum ... in
... questione ... saluare liberum arbitrium ... quod uoluntas
habet per se liberum dominium super determinationem sui actus et non liberum arbitrium
... se ipsam mouere ... se determinando ad uelle et nolle in
ordine ad actus intellectus ... ad sistendo in ipsis uel ad desisten
dum ab ipsis et intellectus ... sub una ratione uel sub alia secundum
supra dictum modum et etiam mouendo ... ad finem actum ... ut
uelit persistere in suo actu mouendo ... actu ...
uelit persistere in suo actu uolendi uel non persistere ... quod
primo habet libertatem arbitrii determinando se ... in dominium
super suos proprios actus omnes habet liberum arbitrium ... liberum
dominium super determinationem ... in actum intellectus ... ut
... ipsius uelle in ... determinationem ipsius
intellectus in intellectu ... mouere ... sed etiam
omnis interior actus que ... determinationem ... habet
dominium super illa ... quod sufficit ad liberum arbitrium ...
... dicitur ex liberum arbitrium ... procedit ex illo
quod sit liberum arbitrium eligit ... ex quo ... potuit ad ele
gisse ... elegisset ... non fuisset ...
attribuunt hominis ex liberum arbitrium super actum uolendi et non uolendi ...
... ut ... actus ... ex actu
... philosophus ... intellectum ... agentis ... qui
... ex ... liberum arbitrium ... agentis ... non
sufficit non sufficit ... omnia ... post ...
ex liberum arbitrium ... ut ... mouentis determinatur
... ad ... quod ad ... ex liberum arbitrium
... a liberum arbitrium aut a mouente ... et sic uoluntas do
mina omnium ... actuum ... in fine ...
quod uel ad a se operis aliquid actionem uolendi ... uolendi in ipso ...

oce[illegible] cuilibet 10. Ad primum in oppositum dicendum quod
quamvis illa res dicatur contingens homo est albus licet non possit non esse
albus, qui est albus, quia potuit prius impedire actum quo factus
est albus, et non solum quia potuit impedire per actum quo factus
non fuisset suum agens, sed etiam quia potuit non actum ille quo homo factus
est albus. Sed non quia potuit impedire esse suum agens primum
nec ipso stante ab ipso homo factus esset albus quia si hoc ultimum
deficeret non solum diceretur homo necessario esse albus quando est albus contin-
gentia tamen si absolute diceretur quod necessario factus esset albus. Consimi-
liter in proposito licet possit impedire actum voluntatis in illo secundo quo potuit
non fuisse factum quo factus non fuisset. Illa tamen cum tunc erat ex gra-
tia ad fuisse factum ... si ex necessitate et non ex libertate arbitrii statim sua causa.
Ad quintum quod ignorantia
in illo modo possit per liberum arbitrium voluntatis impediri. Ad quintum quod igno-
rantia prior est malitia tamen id a quo procedit ... contra
dicitur sicut patet in quaestione XXV. consumendo ignorantiam ... contra
...
est error et sic est prius quam malitia ... in
quo non contingit ... aliquid quod non contingit ... esse
uno modo quia quod est de esse alterius et non econverso sicut est illud
quod est prius in ... et infusus in linea praedicamentali ... quibus ...
contra ... quod homo
est quia prius non est illud a quo non contingit ... ut calor causatur a aliquo
Alio modo unum necessario potest contingere ... et non econverso quia
supposito ... sed non econverso ... si ignis est calor est et non econverso quia
omnis ignis est calidus non autem omne calidum est ignis et de talibus non
est ista illa regula: prius non est id a quo non contingit ... non est
calor est prior quam ignis ... sed ... et sic est in proposito secundum ...
lus quod ignorans ... ignorantia sic de esse malitiae ... quia ig-
norantia ... circa ... a malitia non
... supposito ... quod est ignorantia procedit ma-
est illa quae est error ... ignorantia ... malitia ...
... non est ... quia malitia ... ignorantia non forte
... quod non procedit malitiam non aliquam ignorantiam forte ... error ... est
prius illa quae est negotiis illa ... error ... quia non est
error non excusat ut dictum est potest tamen error ... ut esset
ex una culpa procedere ... potest esse causa non dico ... quam
... sed ... quae non ... quod est ex parte intellectus ...
... sed ... non ... in ... sic dic-
itur ... voluntate in actum sed solum in ... sic dic-
tum est ... duplicem
ordinem inter errorem rationis et obliquationem voluntatis ...
... quo procedit obliquatio voluntatis quae est ...
... sic ... desidia ...
erroris ... illicitis operibus ...
... longum ... mens recta ... ante
... claudunt ... mens recta ... in ...
... se erigere ... nititur ... ipsum ...
eligit ... sive ... delectatione ...
in ordinem priorem tangit in illo ... error ...
... de quo ... dicens quod ...
prius oculos contemplationis amittit ... per ...
... mundi ... testante Sampson ab a-
... filisteis captus qui ... oculos perdidit ad molam deputatus
... exprimens ... qui-
tus est ... ordinem unum ad alterum exprimens ... contemp-
... tentationum stimulis ... contem-
... effodiunt foris in circuitu laboris ... cetera
... tentationum stimulis ... in nocte ... consentiente
oculos effodere ... et sic exercitatus in laboribus ...
et tangit ... difficultas an ... malitia in nocte
ex non ... ignorantia ... quod ... et dico ...
... alias ... sic quod voluntas potest agere per electionem
... iudicium rationis nec ignorantis nec errantis sed ...
... error ... ratione ... generatio in nocte et tunc
de incepto peccans peccat simul ex malitia voluntatis et ...
... rationis ... in fine peccat ex rationis excaecatione
et hunc ordinem tangit glossa super illud ... XVI. clausit
... fecerint ut tactum est ad ampliorem ...
... alii ex pura malitia no-
... absque passione et appetitu sensitivo alliciente ad malum volunta-
tem ... ratione ... ex passione alliciente ...
... impulsiva ... voluntas
se ipsam ... et impellit ... et isto modo peccando ob-
nubila ... lumen ... sic prius ...

peccatum ... Megarenses ... iudice ... vitious
in isto diminuit ... sicut ... solem et oculum ... ad ...
nubes ... obnubilare ... lumen solis ne perfingeret ...
... non ... lumen ... visionis sed postquam obliquatur ...
... obscurat ... lumen rationis in se ... et tunc ... modo
... non solum ignorantia sed ex ignorantia.

Quaestio VI. ... utrum opera vitae contemplativae sint perfectiora operibus
vitae activae ... meliora quia opera vitae contemplativae
... sunt optima ... illud ... Maria optimam partem elegit
... sunt ... opera activae sed ...
... tempore necessitatis et indigentiae
... necessitate ... et non est qui eis ... sufficit ...
... non ... caritas veritatis ...
XIX. de civitate Dei cap. XVIII. ... quaerit caritas ... si
... suscipit necessitas caritatis ... sarcina si
nullus imponit ... atque intuendae vacandum est veritati
... Contra opera ...
... melior ... perfectio ... opera
statum perfectionis praeferenda sunt ... meliora quia perfectio operum
statum ... sunt opera vitae activae
... statum ... statibus ... sunt ... religiosorum ...
... statum praelatorum qui ... Quod ista de operibus vitarum
... opera contemplativae ... ut sic liceat loqui ...
... comparandum ... de ipsis vitis ... meliora ... ut dicit Aug. de civitate Dei
XIX. cap. II. ... sit ... fini bonum ... consi-
... ad ... finem ... in hac
... facit bona
... ad ... sunt ... laboriosa
... lux ... duae vitae ... laboriosa
... Quod ista de meli-
... medius est ... vitae ...
... duas vitas ... opera earum ... ad
illas perfectionem ... perfectius ... in fine ad
... melior et eligibilior
perfectius ... optime ... et vita perfectior ... melior et eligibilior
... opera eius quibus ... in fine ... illa quae
... opera ... duas vitas ... earum opera
ad ... investigare ... contemplatio ... ad finem
Est igitur ... quod ... est contemplatio ... contemplatio ... ad finem
... ad finem vitae humanae ... contemplatio ... quod sequitur
... finis eius quae est ad finem ... quaecumque
... contemplatio ... vitae ... contemplationis fu-
... dicitur vita activa ... vitae fu-
tura ... contemplativa dicitur ... Aug. ... super
... contemplativa ...
... duas vitas ... una est ... alia in spe ...
... una in ... alia in ...
... una in labore ... alia in ...
... una ... alia ...
... una ... alia ... vita ... apostolum Petrum ...
... alia ... ista est signata per ... Petrum ...
... Johannem ... medicum ... ut non ... mysticum ...
... vita ... Johanne ... non est contemplatio ... ad
... actualis vita ... finem ... quia ... fuisset ...
... ad illa quae sunt ad finem ... status ... vitae ...
... quia ... melius fuisset ... quia ...
... melior fuisset
... et ... status ... vitae ...
... statum ... vitae activae ... ad statum vitae contemplativae
... et in ... vitae activae ...
... tempore ... ad finem ...
... contemplationis ... in tanto ... contemplatio ... a quo
... contemplationis ...
... vitae ... ad actionem ... a caritate ... vitae
... distinguendo ... ipsum et ...
... consistit in operibus virtutum moralium ...
... ut sunt ... ad se ...
... ad generales ... ergo ... appetitum ...
... passiones ... contemplativae ...
... contemplatio ... contemplatio
... quies ... contemplationem ... ad finem ...
talis ... praeferenda ... finis ... VI. mor-
talis ... contemplationis ... super
... contemplationis ... sedeant ...
... actuale in
opus se per exercitium ... activae ... in-
... contemplationis ...
... occultat ... actionis ... est
... contemplationis ... ut ... vitae ...

+

de duplici vita activa / contemplativa

exeat atque huiusmodi in horreum quietis condatur. Certum [illegible]
vita activa, dicit Gregorius XXXII moralium c. III, activa vita multo-
rum est, contemplativa vero paucorum. Idem super Ezechielem parte I omelia III. Certe
activa prior est tempore quam contemplativa, quia ex bono opere tenditur ad con-
templationem. Contemplativa vero maior est merito. Sed contemplati-
va incipere potest ad celestem patriam, qui beatus qui potest non negli-
git. Sine activa vero invenire non potest. Si negligit bonum quod potest
operari, illa igitur in necessitate est, ista in voluntate. De quo Ysidorus de
summo bono c. XV: qui prius in activa proficit, bene ad contempla-
tionem conscendit. Quamvis enim adhuc templa et regna glorie aut terrena
leviter affectat occupationem a contemplatione prohibet, iusta ergo per exer-
citium boni operis prius contra exhaurienda sunt vicia, ut
in illa iam pura mentis acie ad contemplandum Deum gressus per-
tendat. Et licet quis statim ad contemplationem conscendere cupiat,
tamen ideo cogitur ut prius in activis actionibus exerceatur. Que-
dam vero alia actio est hominis propter se per ut ipse, que consistit in op-
eribus mechanicis propter necessitatem corporis, quales sunt omnes ne-
gociatores et colentes terras et vineas et alii illius generis,
licet dicitur due in mola etc. Et hec actio est omnino preferenda contemplationi, quia illa
actio frequenter corporis, contemplatio vero spiritualis, et ideo labor iste spiri-
tualis tanto illi preponderat quanto ea que sunt anime corporalibus preferun-
tur, ut dicit Michael propter meritorum [illegible] Cetera actio
tre dicit Ysidorus ubi supra. Activa vita mundanis rebus bene utitur,
contemplativa vero mundo renuncians soli Deo vivere delectatur.
Unde iste actiones renunciant religiosi, qui patrum vite necessitas
alios [illegible] in pluribus divisionibus se accuseret, et illa ad contempla-
tionem disponit ut dictum est. Ista vero contemplationem impedit, unde
Gregorius moralium c. XV et III mentes ad contemplanda celestia perducit,
et non ab his que extra sunt implicatur studiose se subtrahit. Unde
enim dictus dicitur nemo potest duobus dominis servire. Est autem
preter duos dictos modos actionum quas sunt plures propter se ipsos alius
modus actionis propter alium, ut propter curam, quod est actio prelatorum
inquantum prelati sunt, et ad utilitatem aliorum procurandam instituti. Unde de-
cretis agitur XIX de ca. [illegible] c. XVIII: Operatio est nomen operis non hono-
ris, at quia intendunt non delectari, ut ille qui preficitur eis quibus pre-
sitetur sic intendit curam de eorum genere. Scopos autem intenditur
et ex est epus pervenire ad salutem aliorum cer-
tum sic qualiter inferiorum curatorum ideo scopus est epus pervenire intuen-
tem salutem subditorum suorum. Item dicit Augustinus quod
ubi nobis sumus propter nos, ibi sumus propter alios, contrarium vero actio
ex perfectione contemplationis procedit, sicut iam supra declaravi, sic per actio
ad perfectionem contemplationis disponit. Inter tales autem actiones que
necessitati presentis vite debent, propter nos propter perfectum aliorum et con-
templationem vite presentis, quomodo invenit modo attendere, que significant
per Martham et Mariam dicitur S. Luce X per duas sorores sig-
nificant vite spiritualis per Martham actiosam operis duos et ce-
tera ut patet in textu. Circa primum igitur vite activam et contemplativam sciendum est
quod invicem possunt comparari dupliciter uno modo quo ad statum earum alio modo
quo ad earum usum. Primo modo sic dicendum quod simpliciter et absolute preferenda est
contemplatio, eo quod melior est, et ut dicit ex causa reminiscitur in contemplatione, ipsa est securi-
or et magis suavis et huiusmodi probat Philosophus IX ethicorum. Felici-
tatem speculativam que consistit in vita contemplativa et operatione per
minime [illegible] que consistit in vita activa et operibus, [illegible] per[illegible]
est operativa et operatio obiecti delectabilissima et sufficientissima, paucis
sumus indigentes propter se eligenda et quietissima atque perpetua
quorum quedam contingit operibus active. Et ideo dicit B. super Luc. X et Gregorius
super Ezechielem parte II omelia sexta c. III: Non reprehenditur Marthe quia aliqua
bona, sed laudatur Marie quia quod sic operantur sibi infertur que non au-
feretur ab ea, quia contemplativa licet incipiat in terra in celesti patria perficitur.
Activa vero cum corpore deficit. Hec que dicit Ambrosius religiosa mentis intentio
si Christi orationes exercitetur que ipsis operibus. Augustinus: Hec est maius bona proprius opus
de c. VII: Contemplativa vita amabilis valde dulcis est, quam
supra ipsam animam rapit, celestia aperit, terrena vero contemptu [illegible]
[illegible] ad huiusmodi conspicuit melius secundum [illegible] contemplativa simpliciter
melior et preferenda active et hoc propter multas rationes, quas Philosophus ca-
pitulo IX ethicorum sicut in dicto quod bene utatur opere divino dicit consi-
derare illa sunt dones omnis, Marie vero per ipsam et per illos op-
pere indicante operantur. Item [illegible] ad simpliciter precelle alterum quod

sed illud quod est simpliciter melius non [illegible] quod tamen sit ad non simpliciter ab
illo superatur quod [illegible] [illegible] ut in necessitate vite, propter que simpliciter
est minus utile. Et in quo ut ut incubit iam precellit vita ac-
tiva, quod ideo in tanti illo non accedit plus non ponens in
terram fructum et ideo tenens [illegible] apud modicum valent
ad prius catholici ut inquit [illegible] unde se fundare prius [illegible]
Si actio et prius vite contemplationis comparetur unde se
quo ad earum usum, usus vero actionis qui respicit operis ex-
ecutionem executiove ad actionem quod est ad alterum ipsa respicit
et illos ad quos est sive esse quos est ut sunt subditi et
respicit ipsum exequentem actionem ut prelatum. Isto igitur dicendum non
potest actio comparari et considerari ad contemplationem. Si primo modo dico
quod actio preferenda est contemplationi quia pluribus utilis est, quia ut dicit
in decima [illegible] licet illa sit magis secura ista tamen est magis fi-
[illegible] et licet illa sit magis suavis tamen ista est magis utilis
[illegible] fecunditate sobolis lippitudo hec Rachel pulcritudine,
sed plurima hec dicit Gregorius super Ezechielem parte II omelia II c. VI. Erat Lia
lippa et fecunda, Rachel pulcra et infecunda, quia contemplativa
vita speciosa est in animo sed dum quiescere in silentio appetit fi-
lios non generat ex predicatione quietis sue studio minus se [illegible]
collatione succendit, sed activa vita dum non per [illegible] modo
per exemplum ad imitationem suam prius accedit, [illegible] in bono opere
filios generat. Hec dicit Augustinus XXII contra Faustum c. XXIII ad
unum tendens est sed propter hoc multa ferenda sunt. Itaque due sunt ux-
ores [illegible] Iacob. Libet utramque amare alteram tollerare sed quod tollerat
ipsam prius et [illegible] fecunda ut sino propter se ipsam etc. propter filios
diligeret. Sic actio comparatur ad contemplationem. Secundo modo te distinguo
ex parte illius qui eligit actionem exercere aut est et disponitur et perfectus
virtutibus ad eligendam actionem idoneus exequendam aut non. Si
non dico quod melior est ei contemplative usus omnino quam active et
quia sibi proficere possit in vita solitaria contemplationis ut [illegible]
aut non alius [illegible] in vita prius tantum actionis immo tales [illegible]
obsunt, dicitur Gregorius VI moralium c. XXXII: Sepe quidem contemplati-
onem quiete potuerant contemplationibus passi cecidere et pri-
mi obsunt alius quos sit dicit Io. pastoralis c. III [illegible] fit ut contempla-
tor per abrupta gradiendi ad precipitium gressus sequatur propter hoc dicit
iterum Ecclesiastici c. V. Itaque ab appetitu illius cordis infirmi-
tatem nimium necnon imperfecti quisquam culmine arripere regiminis au-
deant et qui in planis stantes titubabant in precipi-
cio pedem ponerent. Unde nisi coactus ad executionem talis actio-
nis accedere debet ut dicit c. X. Si vero modo subdistinguendo quod per-
dentis virtutibus quibus aliis prosit aut non et ex electione abs-
que actione et necessitate accedit ad actionem aut accedit ~~ad ea~~ ~~aut accedit~~ ad illam coactionis necessitate. Si primo modo dico
quod contemplatio precellit, que ut iam dicitur actio nunquam precellit nisi ex
necessitate sancte necessitatis et coactionis sequitur, dicitur Augustinus libro XIX
II contra Faustum est XXIII: Plerique bono ingenio predicanda studio
quoque flagrantes quemvis ydonei rogentur populi esse prelati tamen
cunctantur propter turbulentas occupationes, de quibus pre paucas
sequitur, sed plane ut hanc curam suscipiant vix coguntur.
Si secundo modo dico quod simpliciter actio precellit in tali qui ad usum eius
et melior est quod contemplatio et hoc si ad actionem coactus fuit ab
homine sive ex caritate propter necessitatem et indigentiam quorum modus
esse propter ut possit dicere cum apostolo II ad Cor. V: Caritas Christi ur-
get nos. Sed illa est melior est activa sic assumpta et magis
meritoria quam contemplativa primo propter fugam mali dicit Gregorius
I pastoralis c. VI: Sunt non nulli qui eximia dona perceperunt atque
per exercitatione magis muneribus exaltantur et infra: Qui mun-
rum culmine regiminis si vocati recipere renuunt, quod non per se tamen
donum [illegible] sed et per alius acceperunt. Cumque sua non aliorum lucra
cogitant ipsi se quod privatim appetunt bonis privantur quod et VII.
Sed sunt non nulli qui ex humilitate refugiunt ne eis
quibus se impares existimant preferantur. Quorum perfecto hu-
militas si ceteris virtutibus cingitur tunc ante oculos Dei vera
est cum ad respuendum licet quod utiliter subire precipitur pertinax non
est. Non enim vere est humilis qui superni nutus arbitrium precedit ut deberet
illic et tamen potestate contempnit. Sed divinis dispensationibus subditus
et a vicio obstinationis alienus cum sibi regiminis culmine imperatur

si iam dictis p̄uentus est 7 alius p̄fic 7conte dz fuge
7 i motis oledare. E rgo cū actiua uita sic assūpta est
ercitat 7 magis eligēda p̄p̄ adeptōz maioris lxi dn̄
59 te gḡ. vii. mor. c. viii. plinqz mens iusti ad tanti se
intuitus culmē extēdit ut se ad quorūdā stultitiā tol
lendā ꝯitat quos ē ad forcia cōhe metuit eoꝝ uecēē
ut i firma ut collem⁹ quia ipse iacēte erigit ip̄ qui sta
tus sui rectitudinē p9 passionē flectit. Cum g̃ aliene
ifirmitati ꝯpatimur valētiam nr̄a roboratur mēs
n. mpfiacēs quie minus aliemis ꝯpaciēs ꝯualescere
ꝯ ad iusa nō potat cū ad tollandā pximi ifirmitā
se attēhit ad ad iusa sūanda ꝯualescit ut p̄ amore
iuitatis p̄itis mte crucie teto p̄ fortis appetit
q̄to p̄us ifirma fugiebat incliacōē nāz erigitur
attēcōne cedi cū passione robora 7 h quo ad augmētū
cari tas ad tolland adūsa 7 se ꝯti c cel augmēto
ad ꝯp̄do p̄fcā. Cumqz i amorē se pximi dilatat q̄
ex meditacōē colligit q̄ta fortitudiē in auctorem
surgat caritas nāqz q̄ uos ad vnu ꝯpassionis hū
hiat alc⁹ in culmie ꝯtēp̄lonis leuat 7 multiplicata
iam melioribz desidus estuat iā pueire ad uitaz
sp̄ē 7 peruciatus auhelat 7 desidia sua iux capies
ipas q̄s oudū tēniat pcnas amat tensire p̄ morē
appetit ut optīne uitam plei⁹ possit fundat i ifim
is extingui desidat quo iu⁹ summa ꝯsecdat ecce q̄ i
ta fortifica⁹ uirtus ꝯ ad iusa extendi desidia adii
sa extēdi desidii ad pfcā plem⁹ optīt sūma ut
nō solum sic melior alius uia actō q̄ sua fuiss̄ ꝯtēplo
sz i s 7 maioris mti lz e nō sequit op̄ e utilius g̃ est
maioris mti qui solū ine ē utili⁹ ar. s. cē quos opā
ut ppa 11 e sic illud ag̃ de vg̃ mlr emēs suos ut fu
ciat eos ranos nō est p̄p̄ h eq̄da sce ug̃initati 7 h io
quia io opus lz sit utili⁹ alius quos p̄cimat si ranos
forte tū nō est utilius s ut p̄p̄ h iute p̄fce ii p̄ fice
qā sce ug̃ina b ii tū se opus est utili⁹. g̃o meli⁹ ē 7 ma
ioris mti q̄ sic est utili⁹ ꝯparati 7 ut cē quos opā
ut ꝯc in ppoto. vii si eme suos deo mō eēt utili⁹ nō
tū ille qui emit si 7 emeti q̄ ēto dixe ug̃initate sic ꝯt
ipposito tas mli nō solū eēt eq̄da p̄p̄ h sce ug̃ita sz p̄
fenda. vn̄ iult recte estimare de rebz ꝯparatas ad inuicē
ꝯ ꝯues sicas nō dz attende vnā ꝯne tm̄. si ꝯius ul
plures dixe aug̃. xvi. de ci. dei. c. xxxvi. noym⁹ nō
ex leuis singlis hoies int se ꝯpare. sz in vnoqz ꝯsidez
vni usa q̄ i ꝯ actiua 7 ꝯtēplatiua uite p̄uas nō se ii ad
vsum pueiendi ad ittam etnā. 7 qui aliq p̄ se nō se
ii ad usum e⁹ usus simp est melior ipm̄ simp ē meli⁹
7 p h ꝯcēda ē ultiā io q̄ quo ad usuz uite p̄utis s
mag̃ diligēda 7 eligēda est 7 melior tal uita acti
ua q̄ ꝯtēplatiua. C ōdi io: p̄ma que ē in ꝯ ii q̄ p̄ fen
delest opā ꝯtēplatiuae q̄ se meliora 7 magis elicta
eo q̄ maria optimā p̄tē elegit. ad b p̄ctā q̄ si ma
tha urgēte carite p̄p̄ x 7 discipeloy nctāte illa oparet
tute forte. h op̄ marie ex sua sia 7 gene opis fuis
sz meli⁹ tū martha pl⁹ merebatur q̄ maria. Jn h e
cau op̄ marthe erit de ḡe opis ad q̄ quis p̄p̄ pximi
nctātē accedit 7 forte mariā illam actō sbz inua
re nō p̄cepit dn̄s in h cau q̄ maria ichilbz actōibz
excitata nō fuit q̄ magna fuerat 7 laxuua 7 io non
multū ei⁹ adiutorii marthe p̄fecisse. si ex pieta
te absz nctātate h egit martha erat op⁹ e⁹ de g̃e ac
tōis disponētis ad ꝯtēploz q̄ mag̃ edo. q̄ dr aug̃
de ub dni. s. xxvii. suscepit eū martha sicut solent
suscipi peg̃ni. si aut p̄p̄ ad bonū tēpale io op⁹ egisset
de g̃o actōis. 3o mō dē fuiss̄ i istis illis duobus
mōis maria pl⁹ merebatur ul' ac q̄ ꝯtēplatiua uita
i p̄nti erit militāte q̄ p op⁹ marie melli dz melior
q̄ ps marthe pc op⁹ utilis uita actiā nō q̄ sit
magis meritoria. sz q̄ ē mag̃ necessaria dixe gḡ. sr
eze p. 1. om. iii. e. iii. q̄ mi actiā boā sit melior ē

ꝯtemplatiua quia ista ꝯmorali uita deficit illa uo in mor
uita plem⁹ exeat h dixe ꝯdo nr opat ad vōz uita/ul pt
dici q̄ istud dixe xp̄c i misto figurādo p mariam 7 op⁹ e⁹
op⁹ ꝯtēplonis uigilia ut h hec op⁹ marie dicat meli⁹ quiḡe
ric corpum 7 figam melioris 7 h q̄ad ag̃ sa p̄te sr Joh
s. lxx. assigt ronu q̄ Johes plus diligitur adnō q̄ petrus
q̄. s. petrus gessit typū uite actiue i ecta militante io
hēs uero typū uite ꝯtēplatiue i ecta triūphante dr. ē s̄
hes uero typū uite ꝯtēplatiue i ecta triūphante de. e. s
q̄ p eū signatur cui dz sic eū uolo manere nō ue sz cū ue
nit xp̄c inplebi q̄ ar p hiic sigtur cui dictū ē tu me se
quere ii ne agit ii pueīet ad illud q̄ expectat ut ip̄e
quere ii ne agi ii pueict ad illud q̄ expecta ut ip̄e
nos mi⁹ diligit q̄les ue sum⁹ i ar āplius nos diliget
qn̄ q̄ ei displiceat nō hēbim⁹ ista io ōndi eui amplius
Johēm q̄ petrū amauit xp̄c. itelligo aplius nō io apli
ores mita sz io amplioris figta ꝯsili in ppoto maria
optimā elegit nō i mito illi⁹ act q̄ tūc exiuit sz i sig
to p p̄mi hiic dic aug̃ sr. xxvi. de uibis dni loqns de op
sz marthe bō sunt h meli⁹ tū q̄ elegit maria illud
e⁹ hec ex nctāte occupatōz istd ex caritate suauitte an
di meliorē que nō aufert ab ea 7 se 7 i s. pxio uita sibi
tolli ar q̄ elegisti aufertur. sz bono tuo aufertur ut q̄ me
lius est detur aufertur q̄ labor ut requies detur. Jntelligatis
i hys duabz mulieribz duas uitas eē figuratas eē p̄nte
7 futuram ꝯetā 7 laboriosam. Jn martha erat ymago
p̄ncū i maria futuroz q̄ agebat martha ii sum⁹ q̄ age
bat maria h spam⁹. vn̄ aug̃. sup̄ meodē smone repheē
des illos qui intelligebant io maria optimā p̄tē elegisse
eē sp p̄ferenda i ꝯe opis ꝯpati. Jn hac uita opi marthe
p⁹ q̄ inue sigm dic sic. Elio putam⁹ repheēsum ē ministe
rium marthe h sinceri ē dimittāc hoies q̄ ministrāt e
gētibz eligat s p̄te meliorē q̄ nō aufert ab eis. nl eni
aue sic quis pegn⁹ i mo sit q̄s egeat pane q̄s i domi
to. quis incāo⁹ q̄s redimēd⁹ quis sepeliēd⁹ vacet opa
nue vni iuste faac sz melior marie ps cui nō os h fa
cū q̄ ipm̄ dūm mhac cā patū hius nō e in hac re
timeri⁹ ne offēdām⁹ ei⁹ iusticiā ꝯ patronā huis e⁹ suā
et tū nō ē ita. sz sic dn̄s dic ita e quo intelligis nō e. ē
aut quo itlle celes 7 se ecte uite 7 ē v ꝯtie illū mod
exponit. Qr ar assiu h ē alū. s. cpi indigēcie 7 nctātis tū
tum q̄ ex hec sim q̄ 7 nō simp possit eē melior 7 mag
eligēda atqz diligēda dico q̄ illo nō obstāte ad hic
actō b p̄dictū mod ē p̄fēnda 7 melior simpli q̄ b pm̄
i. 1. pote q̄ ē simp 7 uli ele nō oz q̄ sit ele morbz aut p
sibz h sufficit q̄ sit ele in bn̄ dispoitis p q̄ h declat de io
q̄ dz oē uli p̄ncipatū in hoie dicēs q̄ oz h intēce ex ma
gis se hntibz f uiū 7 optie dispōtū. f cor⁹ 7 b caiaz 7 nō
est icōr upcis Jnp̄ maletibz e⁹ p̄ue se hūtibz p̄ncipari
sepius coep⁹ ane q̄ i i moralibz 7 g̃tuis q̄ ō simp meli⁹
dispoito b moralia 7 g̃tuita hec est melius simp q̄ sit
tacuz vnic tal 7 eēt oibz alius detu q̄ male ul minus
bn̄ eēnt dispoiti q̄ ad sap meliorē fcene simp q̄ melior
ē meli⁹ dispoito lz fortitudo sit melior iuuem p̄p̄ male
dispoz sua ad uiaa 7 sic vnū est meli⁹ simp corrupo q̄
ē meli⁹ bn̄ dispoito p cor. f sano q̄uis coruptu melior sit
male dispoito ut egro q̄ si oms egēt egri pe vni q̄ si q̄
ceut egri pe vni 7 sicius eēt egri q̄ si illi indicarent
corrupū eē meli⁹ simp q̄ oibz talibz mihi eēnt q̄ g̃o uir
tuosus p̄dictus 7 coactus ad actōz ul ab hoie ut assua
tualz p̄dictus 7 coactus ad actōz ul ab hoie ut assua
tur i p̄latū l caritate ut exceat op⁹ p̄lati ē imo oz eē 7
meli⁹ dispo⁹ simp ceēis q̄ ō. imo dz eē mli⁹ dispo⁹ ad ex
cēd opā actiue 7 i ad exēdū opa ꝯtēplatie viasci uita
e⁹ p̄lati dz eē mixta ex actiua 7 ꝯtēplatiua lz e⁹ p̄ncat
sit actiua. Jn eodū tū eē dz ꝯtēplatiua 7 ē re sum⁹ q̄ fac
dz dixe b. in p̄n⁹ de ꝯsidne oīm maxim⁹ ē qui sprecto u
su iur 7 sp̄ui q̄ in hiiane fragilitatis fas ē nō ascēsorius g̃ dibz
s inopiatis excessibz auolare in eodū ꝯtēplatō ꝯsueuit
Cz g̃o meli⁹ est tli meli⁹ ē simpli. q̄ cū ut dcm̄ ē meli⁹ ē
tli p cp̄i h⁹ uite ul p toto ul p plibz ptibz ei⁹ 7 p̄p̄ oms
sbditos ul plos. q̄. s. exceat opā actiue incessim ꝯtie et

iam dicetur opa otplatiue meliora g° sut simp^r p tē
pore h^s uite opa actiue q otēplatiue · 7 nō dz eē eli iell
ocāe ab eā magis uelle ɔ effūi · 8 · oio ppo cō acciō vaca
re otēplom q acciō p tpr h^s uite · Sz ee ⁊ Si ec ad
huc arguet ad nō sez magis ē elid⁹ 7 meli⁹ p tēpore
h^s vite elib; existib; hōb; g° ē mag elid⁹ 7 meli⁹ simp^r
sic oib; hōb; feb aratib; meli⁹ ē oib; elib; cyrup^r vi
no g° ē meli⁹ simp^r nō seq^r · Item ali⁹ arguet 8 q talis
debet uelle q nō eet necitas pp q optaret o_spat idi
gētib; 7 regimi ppli 7 quib⁹ qō q; p falis ɔ quadā elicia
et coactōe dz accede ad regimen · 7 ad acciō n tm pp
piclm qd timet in ego placōis l' acciōis q plus
q in actu otēplōis q pp h q pacōy ipedē d suaui
tate 7 p fectōe otemplōis ita q si ad esset ee⁹ q n̄ m
niet s piclm in statu placōis l' in extiao acciōis
q in extiao statu placōib; ul in extiao acciōis q
otēplacōis 7 illi sic eet ceus q nō eet nece q ye
m debet acciō · Sz q alius possz illā eq bn̄ extere ut ip
se qui uellz ipm ex cere nō tm debet statu placōis
aut extaui illi⁹ acciōis elige g° 7c · Vido ad p^m q
meis que sut ad fine i° dr meli⁹ simp^r q ē ad fine
simp^r utili⁹ 7 tale est b iā dcā q ē utili⁹ bn̄ disposito
q q g° q est ex ɔpōe ad illos eē quos extecā ē actio
nō seq^r ē meli⁹ illis ul p tēpore quo illi indiget g° est
meli⁹ simpl^r q se mag disponi tm q est ex ɔpōe ad
illum qui dz hi⁹ acciōz extere quia ē bn̄ dispositus bn̄
seq^r est melius illi p tpr toto h^s uite qr ul oms i di
get illa acciōe g° est melius simp^r p tpr h^s uite · Sz ex
hec nō se^r melius g° nō est meli⁹ p oi tpr qr tuc ex
clud etur q eet meli⁹ q otemplō pl pate aut status
iocencie q tū est q fcm est · Ad ph ·2· ad fin ad u^m ee
q tal' deberet uelle q nō eet necitas 7c · tm p q ē ne
cessitas simp^r dz po elige otemplōm q acciōm 7 tm dz
ɔ q̄dm elicia tm pp indigentes acciōe quos debet uel
le nō indige tm pp pprium piclum i imines ne ad ac
ciōz nō dz eo q p actionem ipedi a suauitate 7 otēplo
nis p fectōne q dimisit q 7 sic suauitate otēplōis
ipeditur p tempore acciōis tm p t mod ex uirtute acciōis
tal' p certis augmēti ē 7 ea reiūta ad maiore suaui
tez otēplōis huicā i modico tpr q alias hui si i mul
to 7 io pp illam poci⁹ dz elige acciōz p tpr h^s uite quoz
nece sit q otēplom 7 p h simp^r ē meli⁹ illā elige q
est ex pte eligētis q ad fortis b phm · 2 · eth 7 hitui ē s
poci⁹ dz elige fortiter mori 7 agē vitam mag opōm
in pucio q multas tepidas i multo · Et e' ut de uita actiua
dicit gg · sr eze · p · ii · om · 3 · c · vi · 7 si in otēplōne mētē
tene nō vz tm sic d e vii · mor · c · viii · 7 hitui est iā s ca
ritas que uos yad vim ɔpassiōis humiliat alti⁹ i ch
mine leuat in qua hauit et q ex ius in actōe diffūdit
ut b aug · xix · dec · di 7 si acciō suscipienda sit pp caritas
necitate tm ut si oimode uitis delectacō deserenda ē ne sub
hac illa suauitatis 7 opprimat ista necitas 7 h qr mutuo se
se sibi sterē 7 inflamāt pp q d gg · i om · ia dcā sic bou⁹
ord inuedi ē ut ab actiua in otēplatiuā tēda ita pliq;
utile ad otēplatiuā aim⁹ ad actiuā reflectitur ut p h q
otēplatiua mētē accēdit pfectā actiua teneatur dz
g° 7 nos actiua ad otēplatiuā trāsmitte 7 alii tm ex eo
q in iussu mēte ɔspexim⁹ actiuā meli⁹ a otēplatiua
reuocare hinc ut dicit vi · mor · c · xxxi · g nis hinc re
demptor p diem miracla in vrbib; exhib; 7 ad oms stu
dim i mōte puctat ut indez pfcis p dicatorib; innuat
q ui s n actiuam uita amore spectacōis fundit^s dese
rant n otēplōis gaudia penitus nimietate acciōis
otēpnāt · Sz quieti otēplantes sorbeat q occupati er
ga pximos tesimdat 7 sic se huit int acciō 7 otēplo sicut
uirtus moral' 7 p' ten q mutuo vna p altera p ficit⁹ hi
it d · x · mor · c · xvi · scōy mētes eut 7 recent qr p h
q dm p fiste in mōte in otēplōe sufficiut se se ad opoz ut
i hinc q iusta sut se ex cēdo resoncat 7 sup se rursu

surge otēplādo ɔualescāt 7 de h eade otēplo punt
ualla repetunt intefiecent p candubio i e⁹ soliditate
p sistitur n stabilitatē suam inea p didisse dm ē a
qua 7 si sp defiet hac 7 p p dit sp in q̄nt pp q dī
placo i illa dcē · n o p tem sil otēplatis eē ualeas 7
actu⁹ legis lacous ex qui nē ascēdebat i mōtē ut
t dē glia dūi ɔ menoui erit libtate · nē uo descēdit
in castr · ut cū vrili necitatib; ppli p uidet · Q g
accidit int fine iōms · 8 · ia ȝ eet eet ee q nō imminet
7c · in h tig^r b mēbu sb distinctōius intio dcte qui
quis uoluntarie ex electōne 7 absz oi coactōe acce
dit ad placōz u sb distinguēdo ē qui aut hē nece
time ex sua infirmitate piclm immineȝ i acciōe ac
nō · si sic dico q illi pp iustū timorē i firmitatis sue
q dz q h in se b eēz cursū uite putis p sumie meli⁹
est stare in otēploē q exire ad acciōz eo q iniuti ac
ciōis nō excedit initiuz otēplōis n p q ea recōpē
sacōz necitatis nō ex pte agētis q ad deū ē 8 q
acciō ē in necitate qr sine acciōe nemo pōt ītrare
uitā · Sz poci⁹ ex pte aliōz ut dictū ē b aug · i s ar
qōms pp q necitate teris uule pp acciōz dimitte
otēploz eli 7 nō solū nō eet meli⁹ subire acciōz sz
eet p sumptuosum 7 multo id eo terius de eli ɔsili
b; dz · i · past · c · x · plures hui qui subire magistui pas
toralē ɔcupiscut nō illa loca opa nō p ponut et q
ius h elatōis i tendie appetunt opaturos tm se
mag p tegit 7 e · p totu v se · Inter h igq; quid
senciend ē · n ut uirtutib; polleus coact ad regi
mē ueniat u tutib; uacuus ne coact accedat nec
ɔtigat id q dic gg · xii · ho · moi · sepe ɔtingit ut
p utilitate multoz sci uiri exterioribz acciōib; huiat
7 pploy gubuacōib; occupet h i fim aspicientes
7 p sup biam querentes imitari exterioribz se accio
nib; inserut · Sz q to eas nō erudita spūalib; ue
niut tanto eas carnali⁹ exseq^r n est plus logo se
udio cor 7 diuturna ɔsuacōne itelioris celesti
b; ɔualescant ɔ ad exiora agenda refūdi ab oi sta
tu opis vi eradicet 7 se ꝛtem mētems q ppe acti
b; ualde frigescit aim⁹ si mūdi fuit p i tinta dā
Solidati vn necce est ut leca maiora ul exiora
opa que huams necitatib; p futura illi exēta s
cipiant qui h uidicare at q seni nōs p tinere ex
uirtute i tima noiunt · Nā q i firmus q sq ad locū
regimis ul ad exiora agenda tm quo qi ex ducit
eradicatur · Si uo nō hē quisq; nece time ex sua
i firmitate piclm immies quia ē diuin⁹ assecurat
ut supponit 7 sic eē ee q nō eet nece 7 c ut 8 · s ut
p ipm fiet acciō eo q h subditi indigent opossz eq
bn̄ si p aliū impu melius eet ei agere acciōm
pp desidiū meliorl intu 7 h possz fac absz oi p sup
cōne p e pple qui ad p dicacōis offm ut seobe
ut qui se mūdatū ipsit dite gg · i · past · c · viii · 18
qui putti uolunt cū se purgatos indit ne nō pur
gat⁹ q sq adire sacē mūstia augeat q g ualde dif
ficile ē purgatū seq h posse ogsce p dicacōis offm
ui⁹ declinatur · innuitur g° q si quis possz se pga
tum ɔgscetur secure possz mūsiū acciōis adire
pm q est se cogsce purgatū 7 eē assecuratū deo
mō aut si nullo mō melior ē acciō q otēplo sū ma
ioris meri n coacte 7 pp necitate subditoy sita
gg sita coacte dico nō solū ab ueo qui assūpsit
q statum placōis · s · sp i aggssū eh actus d⁹
q tuc quāz p latus pōt hre aliūz de quo sit certus
q eque bn̄ uice sua possit ex ce acciōz eē pplm ut
ipē in z aut forte meli⁹ poci⁹ debet elige otēplom
7 fuge acciōz nō solū tac q io q ē meli⁹ in se s; eā
q meli⁹ ipi · Ex peculi⁹ i m ē qui ipē plat⁹ nō ē a
deo assecuratus · s p dem mod 7 mag qui ille ē
mag p rone ad acciōis execucōz eū uices suas cō

Q x

mittit quod ipsemet prelatus secundum quem modum legis quibus valerius quia impedicionis lingue erat locus in cetero marthyrii quia gratia scientie efficacissime claruit in eos suas committunt quod ille diligenter exivit in quo casu ipse est non licentius ad actum urgente conscientia propter pontificis deffinitum coactus fuit. Sed quomodo ipse prelatus secundum dictum modum adeo assecutus est ipse quod de illo cum in eos committit qualecumque consequentiam sit dubium est an propter infirmitatem suam ille sub homine filii commisso subiaceat secundum se ipso securus est quod ad perficiet et neque quod sibi vult. In isto casu videtur tamen quod ipse sit sufficiens ad exercendam actionem ipsam per excelsa contemplationis est non tamen propter istum secundum possibilitatem quod ipse eum in eos suas committere possit predicti propter quod in illo ut contra hic idem eventum melius esset et fructuosius et in sua penitentia melius agere actionem quam contemplationem non possit invenire eum cum in eos suas committet de quo certus esset quod esset assecutus deo meo sicut supra hic certus est de seipso. Iste est solo casu puto quod in melius esset ei vacare contemplationi quam actioni non tamen propter hoc esset id simpliciter melius quia coactio simpliciter melius esset et fructuosius exercere actionem quam vacare contemplationi secundum se tamen coactus est ad excercendum actionem alius eisdem conditionis est dispositus non coactus sed violenti vacare contemplationi in sua penitentia. Ista est conditio precedens coactionis ex necessitate publica facit quod magis teneatur ea sunt opera que propter statum sunt sicut fratres votiva. Alia ratio est propter eam responsionem neque quod meliora et maioris meriti essent opera active quam contemplative neque quod tamen si sic coacto sint secundum se assumanda opera active quam sunt non ex coactione sed ex electione illa agere nisi quod sunt meliora maioris meriti essent hic dicit gregorius xvi. libro moralium super illud Job xviii. cogitationes mee dissipate sunt torquentes cor meum sancti electorum non aliter hic cogitant. Non enim in terrena res distringunt facere curat quod tanto bonis meritis grandiores se esse eam intuentur quanto celestibus pro admodicum eum elluitur dum est super cetera ad contemplata celestia appetere et ipso quod aliud ex distractione terrena ad ima cogitatione descendunt torqueri se sentiunt. Sic igitur dico quod propter eo contemplative vite penitentiis meliorem et perfectioris virtutibus procedit qui huiusmodi valeant preceptum dum tamen sicut actio hic coacta actio in sua contemplationi secundum hoc melior simpliciter existens ab homine actio quam contemplatio et propter hoc melior simpliciter ex parte agentis secundum deum modicum.

Contra secundum aliqui dicunt minores prelatos arguunt quod status perfectionis duo importat et ideo status in se status perfectionis duo importat et ideo statum perfectionis inter presbiteri curati non sunt in statu eo quod ratione perfectionis inter presbiteri curati non sunt in statu eo quod ratione nobilitatis sue obligationis non possint quia libere possunt statum in nobilitate vel obligationem non possint quia libere possunt curam suam deserere intendo religionem et absque licentia superiorum quia nec sunt in statu perfectionis. Ex eo autem medio arguunt quia nec sunt in statu superiori quam religiosi esto quod sunt in statu perfectionis quia facilius in diligentia transitus a statu inferiori ad superiorem ascendendo quam econverso ut videntur non contrariare quia cum presbiteri in actu in diligentiam presbiteri curatis transitum ad religionem non econverso igitur etc. Ad primum probat per canones videlicet xix. q. i. capitulum qui monachi presbiteri apparent per petuam quod meliorem vitam sequi incipere non liberum est ab episcopo largiri ingressum. v. de. h. h. est. ea sunt fi esse quam de minori ad maiorem transcendus est. Sed secundum leges quod pertinent Dicimus sed ut ritu qui de istis clericis de. i. c. secundo due sunt leges e.g. una publica lege ducitur quod dignior est non prohibetur ad transitum per legem publicam quod dicit. i. v. quod exemptus est quod non potest transire ad religionem invito. Ut propter non exemptus igitur inutiliter. Contra ergo iam arguitur generaliter contra quosdam prelatos quod non sunt perfectionis scilicet leviter qui operantur sed ideo quod est simpliciter imperfectionis est cum conditione non est agere opera que sunt perfectionis sed non est status perfectionis sicut non est ille status virtutis status qui operatur secundum opera virtutis quod econverso non est agere opera virtutis status prelatorum

est huius. nam habere propria et uxorem imperfectionis est et similiter exercere opera est illa sunt opera imperfectionis quod tamen ista operari secundum eum status prelatorum ut quo ad propria patet in quibusdam omnibus prelatis quo ad uxores in prelatis orientalibus esse in minoribus ~~prelatis que ad uxores~~ cum ordinatione esse in statu continentie excercent in sacris sicut quod opera sunt perfectionis sed hic facit perfectionis votum sub quibus fuit. Contra non est status perfectionis nisi ex voto quia qui non est in statu perfectionis statum suum non mutat opera perfecta faciendo nisi illa facere voveat qui vovendo libertatem amittit propria et dimissa in eo in ceteris participatione vide virginitatis observando licet sic opera perfectionis ipsa tamen servata absque voto statum perfectionis non habet. Dicit augustinus libro de virginitate virginitas quia virginitas non habet de et virginitas in ipsa virginitas quia virginitas est sed quod eo dicitur est honorata quod licet in carne sive sit tamen religione ac devotione sua ac per hoc spiritualis est in virginitatis cordis quam integritatem carnis ipsi custodivit carnem voverit et servat continentie. Ulterius arguitur quod si status prelatorum est status perfectionis status tamen religiosorum est maioris perfectionis primo per medium iam dictum sicut ille status est maioris perfectionis quod minus operatur quod est imperfectionis secundum eum opera sunt perfectionis status religiosorum est huius. Sed status prelatorum quia ille operatur secundum propria et uxores que sunt imperfectionis et opera bona illorum non sunt facta ex voto et professione non quod illa operatur status religiosorum quorum est opera facta sunt sub voto et professione igitur etc. Secundo sic ille status qui magis assimilatur statui omnis perfectionis est perfectior et magis eligendus. Unde conclusio philosophi in iii. topicorum quod est similius meliori melius est et magis eligendum et status contemplationis religiosorum vero status actionis prelatorum et contemplatio vite perfectionis magis assimilatur vite contemplative beatorum quam actio prelatorum. Contemplatio est quod iam inchoatio vite felicis dicit augustinus super Iohannem ultimum sic eum volo manere in contemplatione completa maneat donec veniam perficienda cum venero. Et gregorius dicit super ezechielem contemplativa vita hic incipit ut in celesti patria perficiatur igitur etc. Tertio sic status ille qui requirit opera quibus homo magis perficitur

Quarto sic tales est status contemplationis etc. quia per opera contemplative perficitur religiosus in amore et cognitione dei per opera actionis perficitur prelatus in amore proximi et cognitione infirmorum. Quod satis declaratur ibi dicente gregorio vi. moralium c. xxxvi. speculando in dei amore sursum agitur predicando ad proximi utilitatem reducitur ut ibi dicit super ezechielem per. igitur omelia ii. c. v. activa vita est panem esurienti tribuere verbum sapientie nescientem docere errantem corrigere ad humilitatis viam superbientem revocare infirmantis curam gerere que singulis expedit dispensare et commissis nobis qui substinere debeant providere. Contemplativa vero vita est soli desiderio conditoris inherere. Iam constat autem quod homo plus illi similis in quo ad intellectum et quo ad effectum quam in huius infirmus igitur etc. Quarto sic perfectior est status prelatorum quam principis quia huius vite status sunt perficiens perfectior est status prelatorum quam principis quia hic vite status sunt perficientes in virtutibus et felicitate speculativis que perfectiora sunt quam virtutes et felicitates politice quibus perficitur princeps secundum philosophum in x. ethicorum igitur etc. Quinto sic status in actione prelatorum est sicut bellantium in campis status religiosorum est sicut consilio preteriti vacantium in urbibus sed opus bellantium in campis consilium in urbibus non est minoris preeminentie quam opus bellantium in campis dicente tullio libro i. de officiis. Opinio arbitrantur res maiores esse bellicas quam urbanas minuenda est hec opinio et in publica est sicut foris arma nisi consilium domi igitur etc. Sexto sic ingressus religionis absolvit ab omni voto non sic autem ingressus prelationis quod non esset nisi status religionis perfectior superior et maior esset statu igitur etc. Septimo sic securum perfectionis est periculoso status religiosorum est securus prelatorum autem periculosus igitur etc. Octavo sic opus spirituale magis est et maioris meriti quam opus corporale de xlv. dicentes sunt. Electa cordis maior est quam electa corporis contemplatio autem est opus magis spirituale quam actio igitur etc. Nono sic angeli quorum est perfectio sublimis sunt illi quorum est contemplari igitur etc. Decimo status ille est perfectior qui requirit quod in primo ipso exerceat opera perfectiora et qui requirit huiusmodi esse prius perfectiores ad exercendum illa opera que correspondent dicitur esse inter statum et existentes in statu status autem prelatorum est huiusmodi sed status religiosorum et hic tamen in minoribus prelatis quam in minoribus prelatis quam in maioribus quia eius est generis opera vivunt aliorum ut patet ex dictis in precedenti questione igitur etc. Ad rationes

in oppositum dicendum ad hec quod quia vita activa et regimen et opera eius preferenda sunt vite contemplative et operibus illius secundum modum decentiam in spiritu quod est ideo status activorum et regiminis preferri debet. Est status omnium prelatorum et rectorum ipsius tam in sacerdotibus primi ordinis ut sunt episcopi successores apostolorum quam in sacerdotibus secundi ordinis ut sunt curati successores discipulorum. Ex quo manifeste concluditur quod status talis maior est superior et perfectior non solum dignitate et auctoritate sed etiam merito quam sit ex suo officio quisque existens in illo statu si sic in illo vivit ut salvator noster iubet quam status religiosorum. Et quod ideo simpliciter status prelatorum curatorum maior est et perfectior quam status quorumcumque religiosorum nec sunt religiosi perfectiores. Precessit ulterius ... per hac parte adducta quod ideo contra ... excellentia ... prelatis magnitudo et eminentia ... Augustinus in epistola ad Valerium, et habetur di. xl. Ante omnia cogitet prudentia tua nihil esse in hac vita et maxime in hoc tempore facilius et letius et hominibus acceptabilius episcopi et presbiteri et diaconi officio, si perfunctorie atque adulatorie res agatur; nihil apud deum miserabilius et tristius et damnabilius. Item nihil esse in hac vita laboriosius et difficilius et periculosius, sed apud deum nihil beatius si eo modo militetur ut salvator noster iubet. Glossa ... facilius indulgetur ut ascendat monachus ad prelatum quam prelatus ad monachum. Intelligo quod cuiuscumque religiosum ... religiosus est qui quo ad essentialia vota religionis sint equales quod conceditur de prelato quod omnis curatus quod status prelatorum est maior auctoritate, dignitate, officio et etiam merito saltem quo ad effectum dummodo sit bonus prelatus quantum ... exigentiam status sui. Propter quod dicitur bonus prelatus operatur ... omnium divinissimum cooperatorem dei fieri ... est in reparatione salutis animarum. ... Gregorius super Ezechielem ... nullum omnipotenti deo tale est sacrificium quale zelus animarum. Idem in xiiii moralium: ille apud deum maior in amore est qui ad eius amorem plurimos trahit. Sed maior in amore ... perfectior quia in amore caritatis consistit perfectio, ut infra videbitur. Unde sicut illud Iacobi qui non offendit in verbo hic perfectus est ... qui cupit perfectus esse ... alius perfectorem esse ... non ... propria perfectione ... incumbit ad aliorum perfectionem. Unde perfectio prelati maior est quam singularis debet esse tanta quod non ... adesse ... que pertinent ad virtutem in quantum non est sufficiens ... quod alios perfectos facere possit ... cuius est unumquemque perfectum ... conservare ... per ordinem quod dicitur in ... de statu perfectionis duo importat, scilicet statum et perfectionem. Unde non est idem est status. Aliud perfectio et aliud status perfectionis. Sed ut sequentia clarius valeant declarari oportet primo videre quid significet nomine status; secundo quid nomine perfectionis; tertio quid nomine status perfectionis. Significatio enim nominis ex usu loquentium et scripturarum ... ... ex communi usu loquendi status ... significatione sua significat modum existendi rem motam ... ... qui modus est esse in illo sine progressu ulteriori ... vel ex institutione ... ad statum solis dicitur esse ascensus in solstitio estivali et descensus in solstitio hiemali; sed quod ad diem medium morbi esse statum qui est in fine augmenti ... autem et sepius quod ad statum maris in suo fluxu est ... augmentum eius ... quando ... consistit ... unde ... statum dicimus ... statura ex hominis autem ordinatione quod ad currentem in stadio status est ... in cursu, unde ... statum dicitur stadium.

Tali ergo modo status appellatur modus quicumque quo res mota et mutabilis habet esse in quocumque signo mora vel ... modo quod dicitur ... in quo statu est et respicitur ... ut an poterissimum aut in principio aut medio aut fine ... aut post ... volentes loquentibus querimus in quo statu sint ... Ulterius autem ... nomen status ad modum ... quod hec ... et idem quod modus ... quod habet ... de ... solarium distinguens ipsam ... status ... quedam vehementer ... ab acquisitione ... Augustinus de ... c. xlvi distinguit quatuor status hominum ... humane ut quatuor sunt status quibus ... in quo homo ante peccatum in paradiso stetit ... in quo in celo ... est status ... est ille quo

... remanebunt in perpetuum ... ab institutione ... quidam est ... quidam ... ecclesie ... est ille qui est institutus a Christo ... insinuat ut sunt status trium principalium comprehendentes omnes qui sunt fuerunt et futuri sunt in ecclesia. ... in mola vel in lecto vel in agro quorum primus est coniugatorum, secundus celibum, tertius est rectorum. Et sub distinguit in rectores primi ordinis et minori sunt episcopi et secundi ordinis et minori sunt sacerdotes curati qui duo ordines in statu rectorum ... constituunt duos status principales in ecclesia ... et superiores tamen quia a Christo specialiter ... et clare sunt instituti ... quod ... ab eodem quod sunt insinuati ... in ... declarabimus ... non sunt status divisi ... instituti ... ut unus status diversarum religionum.

Ad eventum autem sunt facta ab homine primo et maxime ... distinguntur ab aliis qui sunt in statu celibum et inter se penes diversos modos professionum. Inter duos primos status ... aliorum sicut status ... aliorum sunt status prelatorum seu magistrorum ad statum subditorum ... scilicet prelatorum sunt ... principalia officia ... in ecclesiastica ierarchia ad modum illorum in ierarchia angelica que sunt purgare communicando ... perficere scilicet ad instituendo ... omnium aliorum est ab illis purgari ... perfici ... de genere status et in tanto perfectior et maior est status illorum super statum illorum quod illa magis ... perfectior ... perfectius ... est ... sicut docere et sic de aliis et ideo ... quod omnes sunt perfectiores illi quam isti ... inferiores prelati ... ad eadem opera ordinantur in genere ... maioribus prelatis propter quod quidam religiosi gaudent se alius religiosis perfectiores ... status eorum vel ex institutione vel privilegio ... aliquos actus illorum scilicet prelatorum in ... subditorum.

Quod vero assumitur maioris ... vel ordinis ... sunt in statu dico quod simpliciter falsum est. Quod addit ... in quod status ... immobilitatem importat et obligationem ad ... executionem quod pertinet ad statum dico quod ... non importat nomine status ut patet in quibus ... modis status ... pertinet ad ... statum ... per obligationem et permanentiam ... sufficit quod habeat ... persistendi in illo ... licet ... convolvit ... licet mutare quod ad ... est in statu ... quod ... se ... et defenderetur ab ecclesia ... status sui quo distinguitur ... status laicalem licet possit ... statum suum mutare. Unde ille qui per gratiam dei ... per firmum propositum ... in statu dicitur Gregorius viii moralium ... conditionis ... et custodia est quod in statu ... lapis ... est ... ... qui statum ... non habet ... non ... dicitur non potest habere ... vi moralium ... ab omni statu ... deserviunt ... apostolus i. Cor. v. stabiles estote.

Quod esto quod ... est quod ... in statu ... quodcumque quod non ... de statu ... tamen modus ... requirit ordo ipsorum regere opera perfectionis ut dictum est et iam amplius declarabitur ad ... de vita ipsorum perfectorum ... quod ordo eorum requirit quod inter quoscumque religiosorum ... quod status illorum requirit ... perfectior ... sit ordo illorum quod sit status ipsorum religiosorum ut ... considerantibus religionis ... constringi ... illos esse in statu obligati sunt ... sufficit ad curam suam ut possit in eis ... status.

Quod quod arguitur quod non quia licet ... suam ... religionem dico primo sic quod sacerdos ... curam obligatur ad perpetuam ... persistendi in illa ... mutare voluit in ... professus in ordine laicorum obligatur ad perpetuam ... in illa religione ... velit eam mutare in ... ad ... cum ... obligatur ad ... velit mutare ... carnalem ... velit mutare in ... religionem ... professus in religione laicorum non propter hoc negatur esse in statu ... statum suum deserere aut ille qui ... de ... sacerdos

curatus d3 negari ee in statu l3 in casu libe possit i
mitare statu q dimitte curā. vn̄ si dimittet sacdos
curam nō intendo religionem artam possit ab ea ad
resumēd' eam q h nō n̄ pp obligōm. ¶ Scd̄o dico pp
dicta q trāsiens ad maiorē statū nō d3 minorē dimit
te q3 inu9 ofuit imaiori. s3 nō eo q d statū sacdo
tū ē osidare ins ce i idulgēciā. sic aspiciam' ad
ins tēe d9 q min9 sut obligati sacdotes ad curas
suas inferiores q epi ad curas suas sriores. qn si ue
llet tal' curā suam dimitte optet eū ad h spāli' lic̄e
curā suo epō sicut ne oz epm licēciam a pp i sic nō
magis rōne obligōnis epē est in statu q curatus
sacdos. s3 nō aspiciam' ad indulgēciam ītem acces
sam sacdotib3 i nō epis p illam post curam dimit
te s3 solūmō i gdiendo religionē i sic pp hīs cēe q ea
obligat sic epos eqli' sē in statu 9 illt q data ē idu
lgen gnāl intrādi religionē sacdotib3 po' q epis
q3 ples sē inltō q in9 puecte i infirme pe ut ex h
ples illoz in excedendo offm̄ i magno suē piculo aīe
due negligūt i pp cure ocīo in nō gistēcia 9mittāt
i indulgētia eis ult. q si in hac 9scy sue ifirmitas
q dimissas cura intrent relig' q3 9teplatiā in alih
gionis ē eis magis secura. i io ut dicit G. si' ita de
ecali n̄ 9 q̄ꝑ dem mag' amplectiāa nā dic aug' tene
eum i dimitte incertum q sic pp eamdē cām q quis
debeat fuge curā i intre relig' pt dimitte curā pp
ingssū rel' i ē osciā ppe infirmitatis dicte ad si' xx
xvi. psalmū inquocūq3 gene uite nō oīus inueniūt
pbi nō oēs repbi unt duo in agro ead' pfessio ē s3
nō id cor. vnus i agro laborare qui psūt eccīs sūt q'
de actōib3 mūdi nō recedūt i tūq' d duab3 imolēdi
no vna assūme3 i vna relinqūtur. q sūt qui iz actōes
mūdi pati nolūt sic 9iugati hñtes domos familias
filios nc ad iectā agūt uelud i agicultura laborātes
s3 uelud ad h i firmi recedūt ad ocium q quieti ee dīu
gt uelut memores ifirmitatis sue nō se' 9mittēte
mag's actōib3 i quocūmō i statu i firmitatis roga
tes deū pp q q3 plures sē infirmius rogātes deū
pp q q quia plures sē i firmi q de quo siq3 timeō est
ne sit ifirmius status religionis i l' 9suleō ē nō
a' stat' plācōis pp q Jo' ad ūsq3 ingrātū qui ōnu
assebat d' sit inoātb9 nō doctorus. s3 plāgetis ht
h3 qui ut se in' modū iugeat q dm̄ parno9 prestole3
ad uētū qui sciens inbecillitē suam i vas fragile q
portat timz offencē ne impingat i corruat atq3 frāgē
q i tm̄ castigator sm est ut q q tuta sūt ptimescat
Cur incpmo pgis ad hemiā. ut tua bella nō paciar
ne tue capiat oculus meretis ne forma pulcrima adul
licatos ducat aspectus. lv ncebis h nō est pugne. s3 fu
ge statim acie armatus ut p q vicas cor oīus fateor i
becillitē meam nolo spe pugne victorie ne pdā aliq
victoriā3 si fugio gladiū devito si stetero vincēdum
m ē aut cadend' quid a' necē ē certa dimitte i incerta
sectarier aut scuto aut spedib3 mors iutēdā ē. Vug
pugnās q si stare potes et v incere ego cū fugio nō vi
dor. s3 io fugio ne vincar i sic 9 sacdos dimissa cu
ra intret religionē pocius q infirmus nō potes sustine
arduū pond9 descēdit q ascēdat Et eā religiosus 2
ad curam assūīt po' ascēdit q descēdit. ¶ Ex te arg
bo 9 h ex eod' medio quo pus q indulgē ītre cura
tos trāsire ad rel' nō eq' i e. dico q rerūa facili' idul
getur trāsitus ad sriorē statū ab inferiori dispēsa
tōe pp q curato trāseūd' ē a rel' ad psulatū ead' ex n̄
te utrobiq3 ex pte trāseūtū cīno est pfetō trāseū
tis. ut e' dic dcā lrā cū p utēdi ingrbium ascēde
ad psulatū ē ut 9 utilitē puideat nccitatib3 ppli i
io disp ex pte deletis trāsire a rel' ad psulatū est
dispō q ē ydone9 ad p mag' nccitatib3 ppli q disp ē ex n̄
te ex pte nolētis trāsire a psulatū ad rel' neq q ita
facili' pmittit trāsitus sic dispoīti ad rel' sic ad psulatū
q3 p trāsitū vnu9 ad psulatū pmouet utilitas ppli p al
ter a' trāsitu ipedire et sic est de trāsitu a rel' ad psulatū
sic ē de trāsitu ab ead' ad curā pochialē. q3 si status psulū
ē srior ē pfcior q status religiosoz. q q ipi religiosi co
cedūt i in sceptis suis relinquerit g' dili' i status suc
docui supior est i pfcior eo q sē de statu rtoz i labora
cium i agro ecce i psūt eccis qui cure sūt d' 9 misse ad
regimē aiaz nō a' sūt de statu eoz qui sūt i mola aut
i lecto i illi tr status q hēdūt onis qui sūt inertia ne
dicte status eoz a statu psulū. n̄ sic g' d9 inferior eū 9
missa ē ad ministro pticlaris i de minora i g' d9 srior eū
9missa est ministerio uit' oīa l' ulior i de maiora iteris
e' sic dns pp ē rector illis cote i qli psul sue dyocesis
sic sacdos curatus ē rector sue pochie ut sit in hus rebz
id status pfcōnis dicūt solū penes g'o9. vn̄ bn̄ dicunt
dictes q sūt sicut ppositi ul ballivi sui coadiutores et
opitulacōes epoz d3 sē ueri i ordinarii rectores q isti
tuti in suis pdecessoribz. s. discipuli nō a pdecessoribus
psulū. s. ab aplis. s3 erūt alio ordines i mediate istitu
ti a dūo ut i q̄ce ult declarabi'. et io sic stat' psulū q3 pfcōr
est q status quoz9 3 religiosoz pp maiora opa q reqrit
i qui ordinatur ad finē simp' q ab te pocōrē s. ad com
ūnitatē q ē mai9 bonū q priuatū q io dm9 requirit
pfcōrem pm̄ pmouēdū in psulem q requirit status
religionis i mo stat' ille requirit q pmonēd' i illo s'
iā pfcus status a' religionis i negrit pfcōnē i pmo co
ad ipm̄. nc statum inexistētibz i illo 9sūt pp 9silia opa
h inferiora status sacdotū quia pfcōrē requirit per
fcōrem pm̄ pmocō in sacdotē curatū q requirit stat
religionis ce pmod' ad statū rel' siue ce iā exntū uel
Et pp ea ead' dispōne pp q curato trāseūd' est a psulatu l'
cura ad religionē exire utbiq3 ex pte trāseūtū cinoi
pot ee impfecio ipoz trāseūtū quia status religionis
ē pfr ad h ut de impfcis faciat pfcōs ut iā ample9
uidebi'. Jo dico q3 de pfcib3 psūt poca sine sint i rebz su
ex q sint pfcī l' saltem nō tam pfcū q sufficiat ad regi
mē ppli s qd' i quilibz h d3 de se ipō dd pone n' ad regi
mē. Jo dico nisi coactus accede ut dictū ē sup' facilius
i dulge' q sacdos curatus regularit' possit trāsire ad rel'
q eg9 quia illud indulgetur ut dictū est nō n̄ pp trāsi
eūtis impfcōz. vn̄ bn̄ recoligēdo dico q qn̄ q trāsitus
indulgetur pp trāseūtis impfcōz. vn̄ bn̄ ter aut bonā
dispōm facilius indulge' trāsitus descēdi qn̄ a' eo idul
getur trāsit' ascēdi. qn̄ q eos indulge' pp i pfcōz a' in9
bonā dispōez trāseūtiū facili9 indulge' trāsitus descēdi q
ascēdi sicut d' in pposito p iā dcā. d3 ō h iuxt planeq
la que arguitur i seqūa ide ex duob3 dcīs. ¶ Ad tciū g
q sic trāseūtes ad rel' meliorē uitam accipiūt p q isti
nuat' apte quod melior uita sit religiosoz q sacdotū
curatoz. dico q eo mō ē melior qūo vita sri9 deuiccta melh
or ē ps marie q marthe i qūo 9teplo h' uite ē melior
actoēes tū ut dictū ē acto melior acte ē tū ut dcm est
acto meliorē simp' platoz q 9teplo h' uite religiosoz
eo qd' p dcm mod' melior ē i utilior melius disposito n̄ sol'
a' ill' de quos exte' si a' nō sit melior i utilior in9 bn̄ dis
posito n̄ se ex h q nō sit melior simp' p pcām q3 cū de istis
qui trāseūt ad rel' actiua sub pponēd' ē q h faciūt pp in' boz
eoz dispōz i impfcōz pp q ad h facie' 9cessa ē eis indulgen
ad h ut dictū ē 9ced' inducta i dulgen q accipiūt melio
rē uitam utilio' ē s' q nō 9' n̄ q qaūq3 tal' mag' bz ex
pie se insufficientē ad regēd' pplm pp q d' i seqa ē q ta
les puata lege duc'. ut. s. eo mō quo puata lege duc
eo mō ē eis melior religio q plācō i pp hūc legē pua
tā i ql oīo dimittitur 9sciē sue pt simp' curam intrare
relig'. vn̄ pptū epē h tali lege puata ducat n̄ tū dimitte
h 9sciē sue n̄ metus acūb3 si expsse inēdi ut i decali p
tacā i si. exap' i G. in9 deci due sē q h q3 nō psumūs tm̄
de impfcōe epōz quia pauci sē l' sacdotū i maiori dilt

gen̄ diligunt et nō quia maius periculum est inhere esse sacerdotes
quam esse episcopos esse illos cautius est agendum. Ita quod non est cum diligentia
conscientia sacerdotibus simplicibus et episcopis incertis casibus ita quod sicut episcopis in
dictum est renunciare non ad casum expressum in decretali littera nisi cui preter
urgeat conscientiam suam sic sacerdotibus incertum intelligitur renunciare
nisi eos urgeat conscientia sua quod non sufficiunt regere populum in cura
sua aut quod inveniunt eis periculum magnum nisi esse periculum quod frequen
ter solet curatis occurrere. Unde sicut episcopi debent examinare diligenter
conscientiam suam an lege privata ducatur et spiritu sancto inflammatus
ad renunciandum in incertis casibus sic curatus debent examinare
conscientiam suam an lege privata ducatur et spiritu sancto inflammatus
ad renunciandum ex modo diligenti et consilio quod sicut ille religiosus conscientiae
sue quo ad hec incertis casibus sic et simplex aliquis licentiam recte
debet ut dicitur in decretali in fine et secundum hec intellecto recedens
a positione est quod certum est in religione existat quod ad si quis
sine causa et licentia a religione strictiore ad laxiorem transierit. Sed
ordinibus huius usque [illegible] secundum si illo illud meliorem uitam que dicitur
hec est causa sufficiens quod de minori ad maius transeundo est uel plane
insinuatur quod status religionis sit maior quam sacerdotum. Et to
quod licet talis status uel maior est quod melior sit et ipsi meli
or est uita uel quam cure. Unde non ualet facit ad suppositum illud
quod allegat ioh per se et est. in xxiiij. di. legimus quod loquitur de transi
tu a minori simpliciter ad maius simpliciter propter quod qui congredendo se sub
dit et tunc dicit est sic uiue in monasterio ut clericus esse mereris. xvi.
q. i. sic uiue. Et loquitur de monacho promoto ad curam ad cle
ricatum episcopi propter quod ex primitum quod ille transit a statu simpliciter minori
ad simpliciter maiorem. Ad melius autem illius quod ulterius que
sito de prelatos generaliter tam maiores quam minores quod si sit in
statu non tamen sunt in statu perfectionis. Et est aduertendum illud quod
supra positum quod ad est perfectio ad quam status perfectionis. Est in
perfectio simpliciter et absolute imperfecta adeptione finis ipsius est ex perfectio
simpliciter perfectum in ipsa adeptione est quod per se et per non ordinat
in finem cuius maior est caritas quam qui non habet non est quo ad ui
tam spiritualem quia. i. cor. xiij. unde in spirituali uita perfectus est qui in
caritate perfectus est. Est et perfectio secundum quid in adeptione perfecta
eius quod per se ordinat in finem cum non sit sapientia perfecta in hi
ista et perfectio caritatis per non consistit in dilectione dei gen. xv
ij. ambula coram me et esto perfectus. Secundo quod in dilectione
proximi. mt. v. diligite inimicos uestros et sequitur estote ergo
perfecti. Sed uenio non comple[illegible] in nobis omnino in hac uita
phil. 3. non quod iam acceperim aut iam perfectus sum sequor autem si quo
modo comprehendam dicitur tamen tunc perfecti in hac uita si fecerimus
quod in nobis est ut tantam caritatem habeamus ut omnia primo
ueniunt nos ad dilectionem dei et proximi assumamus et impedimenta
nos a nobis abiciamus et sic quantum possumus ad adeptionem perfectionis
pertinet sequimur. Unde post quam dixit sequor autem si quo modo comprehendam
contra aduenit quicumque ergo perfecti sumus hoc sentiamus propter quod
di. mt. xix. si uis perfectus esse uade et uende omnia et cetera et seque
re me. Et est primum dispositio ad perfectum acquirendum in quo intelligi
tur adiectio perfectionis omnis que impediunt nos in hoc. Secundum uero est id
quo sit perfectionis consecutio quo in eius omnia que ad illa
consecutionem iuuant nos. Unde io⁹ sup. mt. quia non suffic
tum relinquere ad inuenit quod perfectum est. Est autem status perfectionis
facere ut autem qui dicit non opera perfectionis facere non se ad talia fa
ciendum modo disponere. Sed se ad faciendum opera perfecta obligare per
hoc est solum mutat quis statum ut quis non existens in statu per
fectionis fiat in statu perfectionis opera et ad illa se disponat
absque uoto in nullo mutat statum suum quia manet in eadem
libertate quam prius quantum ad non mutat conditionem suam quod alia sunt li
bere. Sed qui se obligat ad seruiendum ei mutat conditionem
sic autem se obligant religiosi per uota sua ad dilectionem dei
et episcopi suscipiendo curam in sua ordinatione. Sed dico quod
sicut secundum perfectum ad statum simpliciter non requiritur obligatio simpliciter sic
non ad statum perfectionis simpliciter requiritur nulla obligatio ad
faciendum illa opera perfectionis. Sed sufficit firmum propositum et ha
bitus uiuendi quod ad opera perfectorum executionem requiritur secundum quod et
secundum nullum esset uotum esset status incipientium proficientium
et perfectorum sine esse genus uirtutis. Et et si nulla obligatio

astricti fuissent ad officia sua apostoli et discipuli christi et
ex sola libera uoluntate fuisset executi suum officium per
firmum propositum et secundum modum ritum quo christus ipsum instituit
exequi fuissent in eodem statu in quo erant astricti per
uotum unde tamen uiuere quod uotum et obligatio facit unum mo
dum status qui uerbum distinguitur contra omnes alios in quibus
homo potest exigere iste sine uoto aut libere sicut est sermo est
status quidam in sui cum obligatione sit libertas est status
oppositis in omnibus absque obligatione omni. Unde causa quando aliquis de
fendit suam libertatem causa status. dicitur. ij. q. vi. et tamen ex uolun
tate sua et implens libertate potest mutare statum et in ser
uitute. licet ergo omnis status qui seruitutem importat pre
dictam non est sine obligatione. Unde est tamen status alius et in
status perfectionis absque omni obligatione et licet sit status
qui requirit seruitutem ut status prelatorum qui requirit
seruitium exibere deo quod non oportet procedere ex conditione seruili
sed sufficit quod ei exibeatur seruitium ex libertate mea
et sola assumptione et deputatione ordinaria ad tale of
ficium exequendum sufficit ad hoc quod aliquis sit in statu di
cati deo. n. seruire regnare est ut dicit gregorius. ut et dicitur io⁹
ad eliodorum comparans dignitatem episcopalem ad regalem il
le uolentibus preest hic uolentibus ille timore subicit hic
seruitute donatur. Ille corpus custodit ad mortem hic
animas seruat ad uitam. Sed ne mihi et christi proba
mus concedamus hoc in proposito dico quod in statu perfectio
nis sunt et prelati superiores et inferiores curati quibus
incumbit officium istorum facere opera perfectionis et subditorum
et ad hec sunt obligati secundum quod dictum est supra de inferio
ribus et concedit ab omnibus de superioribus. Et ergo aliqui ignem
quod non quod status illorum opera secum quod est simpliciter in perfec
tionis ut hic opera et uxores. dico quod sicut non omnis status
ad omnia se extendit sed quibus ad illa quod ad ipsum per
tinet tamen. Unde qui uouet uirginitatem sed non uo
uet paupertatem aut obedientiam in statu uirginum est
sed non in statu uoluntarie paupertatis aut obedientie ita
secundum modum quo sunt illi qui aliquid uouerunt. Sed ergo sta
tus et perfectio prelatorum per se et per non consistit in operibus exercen
dis et regimine christi non oportet quod certas in statu perfectionis
prelatorum careat propriis aut uxore et idem status non christi
sic institutus sed licet hec requiratur de iure status religio
sorum secundum modum iam obseruantia sicut et hec duo repugnent sta
tui prelatorum in quantum sunt prelati ut ex institutione christi sicut
repugnant statui religiosorum secundum institutionem quam nunc obser
uatur ut equaliter ad illa oportet obligari prelatos sicut et reli
giosos sicut si essent in statu perfectionis prelatorum non obliga
ri ad illa sed tamen manent in statu perfectionis per quanto ex
cent uniuersa ad subditos suos. Si ergo non sic fue
rit diuersorum prelatorum institutus ut de necessitate requireret
propriorum abnegationem et uxorum sed ut hoc requireret et de congruen
tia quod habent propria et uxores multum impedire curam et diligentiam
et subditos ita quod de iure status et eius perfectionis non
requiritur nisi diligens opera in cure executione et assumptione sunt de
putatione ordinaria predicta. Sed ad perfectionem per per diligen
ter exequi officium cure ita quod sicut equaliter in statu per
fectionis sunt diligenter exequens eam et negligenter et hoc sui sta
tus sit et uoto sicut equaliter in statu perfectionis sunt qui est extra
status unitur gratia et uxorem et non hunc sed hoc diminuit multum
de perfectione sua. Unde si ita status prelatorum fuisset institutus
apostoli tamen uota religionis uouerunt sicut dicit aug. xvij.
de ci. dei eos uouisse paupertatem hoc erat pertinens ad per
fectionem per non status. Sed tamen hoc non fuit de institutione status
quantum ad quod paulus uixit de opere manuum non erat prerogatiua
non pertinens ad statum. Sed ad personam tamen. Unde paulus
qui uixit non de eleemosynis equaliter et non magis erat in isto
statu perfectionis apostolatus quam alius qui uixerunt de eleemosynis. Licet paul
lus in hoc dixit fuit in sua persona singularis magis perfectus
alius autem si dicatur quod status iste sic perfectionis requirebat
ab institutione sua opera perfecta in apice perfectionis secundum eundem modum

p̃fcõis eē cū apli de eis nõ debuissent uiuere qr
predicassent p̃cipue sicut accepissent i casibz in quibz
paulus sūpsit quia p̃cipue erat duo vni ne grãua
ret illos quibz p̃dicarunt ⁊ p h tardi ad p̃dicacõez
eius accedent aut eam acceptarent .ii. ad tess .iii. v.
⁊ act .xx. g. hō ut sciendo quia p̃dicabat falsa cuiac
capiebat sūpt⁹ ab hiis quos p̃dicabat a p̃dicacõe re
pellet .ii. co .xi. b ⁊ h q̃ quia ut dic .Jo. i ep̃la ad
celleucium uas electõis paulus castigat coi finium
⁊ i suitē redigit ne aliis p̃dicans ipse repbz efficiat
ne p̃fcõis magr̃ ad ise imp̃fectū ondat ne x̃pi
imitator eē p̃ceptū q̃ac ac uoluntatē ꝛ faciat apli
ei nō p̃cepta ⁊ exēpli ē ut nō curent nō ɔsciē tā
tū sz ⁊ fame s. kuuū ⁊ istictu uacuū fuge magrī
gñerum dei uult ē exm̃ eos ad ficenu hões p̃ fice
lui opa p̃fice ⁊ religione q̃rum religiõis disti
plina ɔmendat ⁊ iō sic lumana i multos lucere
nos uiuet i medio uacacõis p̃ue ⁊ p̃uise ut in
credule mētes eruditū ex mor actiui luce igitū
ac sue tebz ɔp̃hēdat vñ ad ro .xii. ac ꝑ uidētes
boa nō solū corā deo sz ⁊ corā hõibz ⁊ alr̃ sū offen
sione estote iudeis ⁊ gētibz ⁊ ecce di sic ⁊ ego oi
bz p oia placeo nō q̃res q̃ m̃ utile ē s. q̃ multis qr
si ita status ille istitutus fuisset i h casibz sūpt
sumē nō debuisset ecti amplius sic nr̃ paulus sus
sit aut p̃dicasse ii mih x̃pc genãlr dispensasse. Et pu
to q̃ statr̃ aplor requirebat q̃m erat ex ñ sua opa
p̃fcõis i apice s eēz mod p̃fcõis ⁊ erat ille q̃ sic
de eis sūpt accipent ut expedicius ⁊ fructuosius
offo suo uacare posset ⁊ erat sp expedicius ⁊ fr̃uo
sius offo aplat⁹ vict de eis sumē ñ in casibz illis
i qbz paulus nō uixit de eis ipp cāz d. Et q x̃pc est
i instituēde aplat⁹ dispēsauit genãli q ⁊ i h casibz
q uellent de eis q̃z de ope manuū sua ipe solus statū
p̃fcõis aplice custodiuit i apice ⁊ q ceti vix̃it de
eis in ill casibz h erat ex dispēsacõe genãli ꝛ qua re
linqt i aplor uolūtate posse sumē nccia de eis ipp i fururē
qr p̃uidit meis ⁊ in suis successoribz si tamē melibz cui
bz sūptus accepit ⁊ q amp̃ ē dispēsauit ɔsuccesso
ribz eor ep̃is q nō solum h̃ent potestate viuendi de eis
accipiēo de die in diem s nccia sicq posset h̃re loco eccē
coia ne p subditor auaricia q̃ nō eent p̃uypti
i iustic de die in diem nccia eēt .ob offir ex sene i
p̃diti ut p illam p̃uicem opet eos curare de esti
no ⁊ ob h x̃pc h̃uit loculos gētes i ipis p iii i p̃fcõr
aplis signm p h lor dum ecclesiar ut .xii. q. i. ecc
ē hebat dñs loculos ⁊ sic nō puto a x̃po fuit sta
tus aplatus istitutus ut apli possent de eis viue
re cū autem ⁊ successores eor de ɔbz bis ecce absz
oi dimitoe p̃fcõis nullus ⁊ sic facte op apli ⁊ nō
sumē sūpt nō erat ñ p̃ioria p̃l a h nā ñ in ill casibz
i quibz paul nō sūpsit vñ ad ex pones iō p̃s. cum
p̃ducēs fermi iunctis ⁊ declarat q̃h q̃ ewangelii
enūciant deberet de eis uiue ꝑ magna exortacõez
subditor ut diliget i nccius p̃uideat iusius curatis
dicit sic. Jtaq curiosi estote ad ista fres mei ⁊ in
ueietis multor di suor indigencia tm̃ ut ueitis i
ueire. s quia delectat nos excusa q̃ multis die uel
acebam ipa ca ipe dñs loculos h̃ebat quo mitte
bat nccia ⁊ possidebatur uirum i usus illor oillo erat
et i vicequē fiebat furius erat paul ut ēe anū q
tes ⁊ oia p̃uicialiter donās. sicq mita i firmi ista ɔtra
eūt magis in firmor p m̃ accepit x̃ solum paul
⁊ i. Cū .ii. uidet paulū ista nō eē ɔtiur p̃uidit ne
dispnaret ɔtintum ⁊ p̃buit exm̃ iufirmo. Nō ergo
q paul meo q ñ in q̃unt nr̃ accepit anonā s debi
tam p obsc̃o suo i firmis sunt nō a de iuiō i firmor q
rū p̃tim gessit x̃pc h̃ndo loculos si de iuiō i firmor e
rant oms recipientes anonā i ill casibz i quibz paul

nō accepit. vñ in h paul apic ceteis p̃fcõe fuit ⁊ apice q
tac s. app̃am requirit status p̃fcõis aplice a q ceti p in
dulgenciam ipp eor infirmitatē ɔ x̃po genãli ɔcessam de
stacxiit. Si cū i illis casibz de eis vixit. Sz adiutoꝛū
q anonā aliqui i firmor quos p m̃ x̃pc gessit i loculis
erat ɔtinui duos q̃dā ex debito officii sui q̃ ipe debe
quidā uō ex caritatis pietate cū absq p̃uo uō ɔtinui
eūt ergo ceti apli dñte aug i eadem dñs ɔstituit ut qui
eūgelium enunciant de eis ɔuiuat misit ⁊ ait ill oia q̃ appo
nur vob manducate dig est ē opari mecede sua ɔ ē dicit
h q apponitur uob manducate ne illi dicant i pbi erimu
ad mensas alienas i digebimus vis nos ita eē frontosos
nō inquid nō ē ista condicõ eor si ura mecs ⁊ in fui aplis
uō inquid nō ē ista ... ego in
latouisi⁹ cū ipig cā exercitus ut ista nō nō peret ego in
quit ullius hor usus sum et g debi ⁊ nō accepit nr̃ ɔde pna
ut eos qui accepit q debebat alii i firmor quor x̃pc
p m accepit in loculis erat ɔtinui ex caritate nō ex debito
officii ut ceti paupes nō i corpes ipsi qbz mutrapiēdo de
bent p̃ores in firma p fri dñte aug i eadem se dicatur
hoies sunētes ñ indiget m̃i qre cū ne quis indigeat
⁊ qui nō indiget inuidat ute q uoluit accipe ⁊ noli
dicē si placuerit dabo capitas g ut petas sic passio lome
di quo eūsente iudicauit. Si sic nos indiget milites x̃pi
ut ɔpetquit. vide ne nos indiget anc petat ⁊ i ca
illis s multo magis ill ita ē sint ue paupes deqbz dr x̃pc
nr̃ .e. bi paupes spū dñte. Jo ad iisus iugilacinū uō simpl
paupes sz paupes spū bi appellatiur d quibz sciptū ē le
paupes qui intellit sup egenū ⁊ paupē i rulga paupibz ɔsitetū
dis neqq intellu. Sz elia op est i sacis paupibz b̃tudo ē
intellige ut ei tribuat qui erubescit accipe ⁊ ɔ accepit
dolz mentes carnalia ⁊ seiatus spūalia. Et nō apli v
paulu ⁊ s. saliu ceti apli ⁊ siles eor i firmi dicā se p mō
S. ad actū q̃redi s nccia firmi cū erat ad excidō r cor of
ficia r quor dūr i firmi qui ɔtinui erat s mō ⁊ ipi i fir
mi dico ad excedō opa r cor fortia de qbz dr aug s. p̃s .e
xx vi. uz ad mensā agūt sic ꝑpoui uelut agricultā labo
rātes sz uelut ad h infirmi secedūt adocui g ⁊ c. ut
ia s. Cur aūt iō q̃ sic p̃ fiuus p indigeu ē magis
bi q maioras bi p̃fectō sumē q anonā ⁊ uiue de eis
i casibz p̃das dispensacõ ꝛ genãlis erat ⁊ sic illud erat
dispēsacõ ꝛ genãl erat ⁊ sicut appo p se ipm sic reliq
eēe potestate dispēsandi ut q i dcis casibz plati p mo
eēe potestate dispēsandi ... q̃les h̃e
bent possiones eccē dispēsādas s ⁊ paupibz q̃les hē
bat apli q̃ s. ɔtota p̃uiciā eccā ut h. act. iiii de ill e
bat apli ... sic ⁊ ceti p̃ut cuiqz op
porcõnes sue mist ebat ... accepit
eumtsa e p̃te s. Jo s mō lxv. in exponēdo iō accepit
eā discipls i suā quedit aug .di. s. que sua Johēs inte
dui accepit nr̃ ē nō ex eis erat qui dicant ei ecce nos
reliqm⁹ oia ⁊ secuti sumu te. h i quoz audierat ɔtiaq
ista dimisit ipp ne accipet in h sidō cencies cū h̃ebat
g ille discipls contip p̃a q dimisit ⁊ q suscipet e
in res qui illa demiat s mea socite Johēs p̃cepat cū
plu h nemo dicebat ad suū s erat ill oia ma sic i ac
tibz aplor sciptū ē sic ē apli erat. q ut h̃ntes o p
sicētes. Q accepit i sua u sū nemo ad dicebat a
q paulo p meos lo leg. q̃ ē possiones ꝑdior l
domor vēdētes afferebat p̃cia illor ⁊ ponebat aū p̃des
aplor distribuebat ⁊ viūcuiqz p̃ut cuiqz op erat ut
ill q̃ bē marie tāq nūi ei p̃uiō tenie mag qr sic
debem⁹ accipe q dcm̃ ē ex illa hora accepit discipls
i sua ut ad ei curā q̃q eēt ei nccia p̃tinet. suscep
g eā i sua ñ p̃dia q nlla ipe possidebat. s officia q
ɔa dispēsacõe exeq̃ndā curabat. ⁊ cūa sic erat h in
pa dispēsacõe ... Johis p̃tinebat q de
h genãli includi iō ad curā .ii. Johis p̃tinebat q de
coi ad g .i marie nccia duplicē accipet. vnā p se alsi
q maria qr t̃pe illo ab ill p̃stabat nr̃ aū accipiebat
q q ɔusti o laū sua hos ɔbz ad uigebat. Et sic r x̃pc
reliq eēe potestate pe ñ ē i p̃uiciā eccā ut plati h̃ēt
possiones mobiliū eccē dispēsādas s ⁊ paupibz s reliq

Dene vive ... paup aplor

plari q posse ... epi ...

et potestate consequenter est ecclesie ut prelati habent proprium et possunt
immo multi quorum fructus ... pauperibus dispensabant dicitur ut ...
actus apostolorum .xii. q. ii. fratrum ecclesiam in generalibus apostoli predicabant
ideo ecclesia predicta in india misit se accepit sed parca nummo ad fovendum
eos egentes ... urbanus papa dicit videntes ecclesiam sanctorum sacerdotes
et alii fideles fideles plus utilitatis posse constituere substan
tias et agros suos vendebant pretium quibus vendebant apostolis
dant eorum ecclesie sunt pretium eorum tamen proventus quod fuerit sibi predicta
congregatione possent ministrare fidelibus eorum vitam ducentibus
quod ex premissis eorum videre ... sine omni professionis diminutione ut
certum . exponere et in qua amplius declaravi ¶ Deinceps
procedente tempore ... dispensatum est ab ecclesia quod cum
eis quod episcopi et eorum possent ... dicit aug. de clericis
de communi vita clericorum et ... ecce ego sum qui statui certum
recepi ... in capitulis ... non omnis quod ... hac
indulgentia a ... ad nepotianum gloria episcopi est pau
perum opibus providere ignominia omni sacerdoti ... studere diui
tiis et per eundem modum dispensatum fuit ... de ...
neoribus et hic ... est a professione status prelatorum a ... institu
ti ... prelati habentes ... et uxores ... in statu perfectionis non
tamen in ipsis perfecte observando ... sine derogatione
statim ... sine professione ... sed solummodo professionis ... extincti in statu
quod ad si dispensatum esset cum monachis ... aliquis ...
ne ... eadem ... in nullo derogarent statum in quo
erant ut professionis illius sed solummodo professionis ... ¶ Ad quod dicitur in arguendo
quod status prelationis comparatur secum ... et uxores ... non est status p
fectionis. dico primo quod ... status prelationis ... fuit a christo institu
tus ut requireret ex debito ab renunciatione ... et uxorum ... omnino
quod hec diminuit de ipso statu sed solum de perfectione ...
quod ... status prelationis fuit institutus a christo sic quod ex
debito essent prelati dispositi ad exercendum opera perfectionis ... dictum modo
dico quod illa duo ... per indulgentiam concessa infirmis ...
et uxoribus carere non possunt sine diminutione ... professionis ...
... non stat ut in nullo modo sine diminutione ... professionis possent ...
... in statu per executionem officii prelaturae ... in statu p
fectionis ... ¶ Sed arguetur ... quod ... ecclesie ...
... diminuet de ipso professionis ... xii. q. i. ex
pedit facultates ecclesie ... ¶ Dico quod non est simile de bonis ...
... et bonis ... ecclesie ... pertinentibus ad dispensationem pla
torum ... possidere non possunt a prelatis sine ... dispensatione ne
... dictum modo ... non absque diminutione professionis ...
ecclesie sunt omni diminutione ... prelatorum et eorum non possunt ... sicut
et accipi ... annone ...
... quod prelati ... status professionis ... ex ... requirit
... vellet sicut paulus ... occurreret opportunitas
... sic ... paulus ... aptae per
fectionis ... quod requirit ... prelati ... non
... laboribus suis annona non quereret quod posset ...
sic solus paulus ... apostolorum ... perfectionis ... solus ...
... si ... aliis ... erant apostolos
erant ... paulum ... dictum intelligo ... quod non erant ... sta
tu perfectionis ... annona ...
optimo . s. ... non occurrentibus laborare
... officii prelationis ...
... Cum ergo talis opportunitas ... non ... occur
rit ... annonam ... in generali indulgentia ...
... laborare ... indulgentiam puto
... annona nova de hora in horam ...
... et ... sepius
... ut qui ...
... tempore quo ... occurreret quod ...
... laborare ...
... de laboribus ...
... ut ... vellet prelatus laborare ...
... laboribus officii ... dicente aug. ...
... monachorum ...
... quod nos ... qui ... officium ...
... illo qui ... nostre ...
... agere ... quod ea quod nos agere cogimur.

Cum et ad ... quo recipit posse sine diminutione
plus perfectionis annona ... quo ad usum ...
... omni diminutione ... ex parte sua ... ap
... cum ... mobilibus quod ... et sic omnino
omni modo ... diminutione perfectionis posse prelati ad suum
usum et pauperum ... possidere ... tamen modo ... im
mobilia quo ... sine omni diminutione perfectionis ...
... distinctio ... ex parte prelati ... quod
possidere ... possidere ... non ...
...
... pauperum ... ex pau
peribus dico ... in nullo modo diminuit ... de perfectione sta
tus ... de perfectione ... in statu ... immo magis perfectionem per
augmentum ...
... dispensando pauperibus ...
... non ... non diminuit de perfectione ... ut
dicit ... ¶ Sicut ... prelatorum posse ... pos
sessiones ecclesie ...
... non possent ... sine difficul
tate ... ministrare ... quod ...
... dico quod ... non diminuit ... de perfectione status
sed ... diminuit de ... perfectione ... ¶ Ad ...
... quod status qui ... ipsis ... non est sta
tus perfectionis sic ... est status ... qui ...
...
culpa ... excusat ...
...
... in perfectione ...
... prelatis indulgentur ... uxores
... status perfectionis ... diminuit ut
dictum est ... non ... status et de ... non est
... status ...
... sic ... est simile ¶ Ad ... quod
non est status perfectionis ... ex voto dico quod ... est religio
... religiosi ... status
perfectionis in religione ... quod di
... status ... status perfectionis ... ad opera
perfectionis ... potest esse status perfectionis absque voto ut
... quo ad paupertatem et castitatem ...
statutum a christo ... non pertinet per se ad executionem
... perfectionis ... prelatorum ... ad
modum ... dictum institutionis prelatorum a christo ...
duo non observare diminuit de ... perfectionis prelatorum ...
que si observarentur ... voto ... augent
et magis augent sic voto ... voto ma
...
... c. xxxv. ... non instituunt votum ...
paupertatis et castitatis ... status prelatorum ut
nulla dispensatione ... ad non observantiam illorum ...
illorum ... non observantia ... diminuit de perfectione status ...
... solummodo de perfectione ... status ... obs
... ut patet ex dictis. ... quod virginitas
non ... voto ... habet statum perfec
tionis ¶ Dico quod est ... virginitas ... laudata
... despecta est. Despecta est virginitas
... dicit aug. ... de ... felicitate ...
... quod virgo ...
... pudicitiam ...
... matrimonium ...
... virginitas ... pudicitiam
... de qua dicit aug. ... virginalis integritas et
... continentia ...
...
... bonum est ...
...
... non ...
... bonus virgi
... augustinus ... virginitas est
...

labor ...

... expositio

reola nō ē ad ꝑfcōem ꝑueniendum nullum uotum necessarium ut
pȝ i infirmitatibus quorum hodie multi ē puellarum istarum uirgi
nitatem ipse inchoant ꝯmuni sp̄uale ꝯ u̇ꝫ. q. ꝑfcōem sa
lutis ꝯficiāt. In p̄a ꝯfirmat q̄ sunt ꝑ ꝯcursum de pucel
la i suo ꝯiunct q. i ꝯiunctōe ꝯ copula ꝯiugali ꝯ sic ig̃
arguit id dictum aug̃ ñ q alicuī gradum in statu uirgi
nitatis uotum sicut ꝯ fuerit in quorum actu pȝ tñ uotum
excedit quibus actum ad sūmum ac ē actus sb uoto īꝯ
io: unde pōt ēē q̄ alter sine uoto nō ē obseruatiā uirgi
nitatis uoto aut cōpatur martyrio ꝑfecto sine uoto dn
de aug̃ i lib. de uirg. nemo q̄ puto ausus fu
it uirginitatem ꝑferre martyrio. ⸿ Ex quo mīꝫ iō uideli
cet uirginitatem ꝑferre aliquid dicē q alia ad id cui uacat plati ꝑ
ñ unū aliqui dicē q aliquid ad id cui uacat plati ꝑ
fōres sunt simplr̄ plati ꝯ offo ꝯ iuto ꝯ statu ꝯ ñ io
qui induc̄ in uitam suam ꝯ ea q̄ ꝑtinet ad illum statum
minorem ꝑfcōem requirit ꝯ maiorem ꝑfcōem acquirit
q̄ si reducit uitam suam ꝑ statum religiosorum uacat
g̃ aliquis in statu religionis ꝯ tunc distinguitur ꝯ meli
ē ꝯ iis d̄m īcedē q̄ uni ⸿ Et status platorum se hȝ ad
statum religiosorum sic status magistrorum ꝯ statum disci
pulorum religiosorum sic status magistrorum ꝯ status disci
plorum magistrorum ꝯ dȝ ēē ꝑfcōr discipulo. nemo ē de
ēē magister qui nō fuit añ discipulus. ꝯ splicando ꝯ ad na
turam modum qui excedit ex uoto ul̓ obligacōne q̄ na
catur opus status religiosorum ꝑfcōr ē uoto quia ē uoto q̄ ē
uacat cum an se nō solum ex offo sȝ ex uoto. ꝯ iō ad duplicem
ꝑfcōem attingit ad unam ex ipso facto ad aliam ex uoto sa
cram. sī ꝯ maiori distincōe ꝯ ēcordia ꝑ q ꝑfcō uacat
religiosi q̄ quilibet alii sine uoto ꝯ ex maiori uoto ex
q̄ opus dȝ pēsari magis q̄ ex eius arduitate ⸿ Ad id ut
q si plati facerent ut eius ḣ q faciūt oīa ꝑfcōra ꝯ facie
rent ex uoto q facerent ex offo tunc eēnt ꝑfcōres q̄ et
status eorum ꝑfcōr sicut erant apli qui fecerunt ex uo
to et offo sic q fecerunt ut sic plati abicerent sic illum
statum ꝯ ideo accederent ad eum sunt ꝯ ꝯ hoc ꝯ ñ sunt
ent ñ de uoto ꝯfessores sunt ꝯ tenēnt oīo holocaustū
sicut religiosi ꝯ ideo nō sunt ñ sacrificium q mīꝫ ē ꝑ ḡg
sic ēē p. y. om. uiij. sed respondendum in toto cō isto uni
ca est ꝯ uius ꝯ mīꝫ ꝯ plagi ex deuocōe ꝯ furore mag
dȝ pēsari in ꝑfcōne ꝯ ꝑeminenciā opis q̄ ip̄ ḡ opis
ꝯ iō oīa rel̓ q: ex uoto sicut facit q̄ hō se totum obligat
deo q̄ est ex ipso uoto ꝑfcōra sunt ꝯ meliora q̄ platorum
ḣ illa sint de genere opis magis ardua ⸿ Et etiam q
sed ista ꝑcedit nō uȝ qz ut dictum ē q̄ uirginitas ob
seruata ex uoto tñ martirium q̄ deuote sustinet ꝯ ꝑfcōs
ꝑfectus ꝯ melius opus est nl̓ ḡ totum uȝ iō dictum in se. ꝯ
bus sufficientes dixerunt q iō uiuat tenȝ ill̓ qui nō uiua
tum se iuuem excedē sicut ꝯtēplatiua priū rel. ꝯ ꝯtēplatiua
priū rel̓ ꝯ ꝯtēplatiua platorum. unde dē de ꝯ. di. u. c. ñ me
diocre. magis ē quiȝ psalmorum cantacōes ꝯcordis priū
tate q̄ totum plalmorum ꝯanxietate hīē ꝯ dē colle pria
coll. u. melius ē ēē deuotum i minoribus q̄ idē uotum
i minoribus q̄ indeuotum i maioribus inueniri ⸿ Dico q
illud q̄ est q aliud eisdem ꝯdicis melius ꝯ ꝑfcōs ē op
q fit sb uoto q̄ q fit sine uoto. s. i eodē genere actio
nis ꝯ equali furore caritatis esto ꝯ q iō sit melius q̄ in
uicem modico ista se excedē. qñ tñ ista mutuo se
excedē quandoque tñ ista mutuū se excedunt melius
faciūt opus ꝑfcōus illud q̄ opus ꝑfcōis magis faciūt
sine uoto q̄ uero illi q̄ faciūt mīꝫ ꝑfectum ꝯ uoto priū
de genere opis i uirg. ꝯ martyrio ut dictum ē de uocōe
ꝯ episcopalis ꝑueri si religiosus dicē horas minori
deuocōe scilicet a i multum feruencius melius ꝑfe
ctum opus scilicet i ḣ q̄ religiosi uel uiri distingue q̄
ꝑ eos accipit uotum ꝯ deuocōem. Ad ꝑpositum ꝯ dico q
rel ḣ plati uouerent sicut fecerunt apli ꝑfcōres ēēnt q̄ tunc
sunt. ḣ nō in ꝑfcōi statu ꝯ ḣ statum eorum ex debito re
quirit uotum quia sine ū requirit statum eorum uotum ñ ex
quo nō ēēt status eorum ꝯ ḣ in ꝑfcōi nisi ꝯ nȝ ut ab ur
obsuā ḣ ipi ēēt ex ḣ ꝑfcōes ⸿ Sed quoniam mī

mīꝫ rōs se hēē dico q status platorum i q̄ ordinantur
ad seruandum eis ꝯ quo iō ad q ordinat ad seruāt de eo
ꝑfcōe ē ꝯ sine uoto ꝯ sine oīa illorum q̄ ꝯ ꝑtinet eis uita sta
tus q̄ quilibet oīa reliquorum que ꝯpetunt eis ratōe status ꝯ q̄
status eorum ꝯ sb uoto quilibet ꝯ si plati nullo uoto ma
obligacōe astringerent ad oīa status sui exercēda q̄ eni sic
ēē ꝑfcā. ⸿ Et ideo ꝑmō ex ratōe ꝯ ꝯdicōe ipius platorum pla
ti ē ē ex ēēē oīa ꝯ ꝯ cū statum. ꝯ ex ꝑte ꝯ ꝯdicōe ipius
status. iō ex ḣ ꝯ q̄ ē oīa ꝯ dȝ excedē se sui status
ḣ uerumque ē sȝ i tñ excedunt statum ꝯ oīa plerorum statum
ꝯ oīa religiosorum q ñ ḣ mō ꝑ uotum illum ꝑtisse
ꝯ istis ꝑmū pȝ quoniam ab deducius est ad sūmum ꝯ ad
ꝑfectum ꝑ oīa ꝑpa religionis ꝑ pō ē ꝑ eque ut aliu
ꝑfectum ꝑ oīa ꝑpa religionis ē pō ē ꝑ eque ut aliu
mature in platus ad exemplum oīa platorum debet ēē
latus scitum ēē ingenue uiuere ꝑ ꝯcessu dicit gg. ꝑfe
xitus medius oībȝ d̄ ex uiuendi ꝑ eum qui ꝯcitus est
tis passionibus moriens iā spūaliter uiuit qui ꝑspa mū
di ꝑponit qui nulla ad usus ꝑtimescit qui sola intima de
siderat de ḣ ꝯ satis dictum ē ē hīc dē quibus. lib. de dignita
te sacerdotali audite sūpsi iam uicem ḡ mē sacerdotale ꝑ
ꝑingo sanctificata ducēs ꝯ i tōuet ḡ ꝯ x. ꝯ ita ḣ nos pre
misisse debeatis ꝯ gñce ut ostenderemus nl̓ ēē nihil scilo excel
lencius sacerdotibus nl̓ sb linum epis reperiri ut adigere monstra
nimus q̄ sunt ꝯ sunt ꝑfectione acōe pō q̄ noie de
mīnat ⸿ Sed pȝ q in illo statu eius ꝯtinet ē ḡ eis dȝ
ēē ꝑfcōs maior ut q diui est paug̃ s iepla ad uen
lur. lib. de dñi. u. sup sicut dīuini nl̓ ēē eius excellencius
sic nl̓ ē miserabilius sicut sciā uita piculare si sacerdos i i q̄ tenu
ne tenet ut leuius ē de plano corruere sicut grauius est q̄ iis
hinnnīedit dignitatis. i. qui sup omnes ꝑ minora sunt
ꝑ mina. hinc dicit gg. exponendo illud Job. xix. abstu
lit coronam de capite meo lib. moral xiiij. q̄ apd fidelium
nē i mūdo sacerdotes accipiunt q̄ ꝑ mībȝ x. ꝑima sunt co
rona ḡ de capite aufertur cum signum temporalis ꝑma
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ cordis ꝑ e ꝯ ꝑuocati intelligit
dicentibus ceteris iam sucubit exitus qui sequebatur
⸿ Tercium pȝ ꝑ gg. dicentem. i. past. c. xiij. qui ad pastora
le magisterium digne puenit meo q̄ter inde debeat de
monstrans dȝ neque ut pretendis sollicite studeat sb ea n̄ est ꝑa
ꝯ de ipis grex uocati si uero e ut ꝯgtōe mūdus actione pa
priū discretus i silencio uelit i uerbo singlis ꝯpassione ꝑxe
ns ꝯtēplone suspēsus bñ agentibus ꝑ humilitatē socius ꝯ
delinquentium uicia ꝑ zelum iusticie erectus erectus in ꝯ
temporalium cura in exterior occupacōe ñ minuēs ꝑ q singla
horum ꝑfcē in singlis cuplis ēēt q̄ talis ē in uitam arduo po
tius q̄ etiam agere dȝ quod eum opibus pertinet ad ꝯ religiosis
quia sūmum in quo religiosus opus sinit erat eius ex parte ꝑ cō
ꝑatis q̄ ex parte opis i sūmum dȝ ēē a quo ag̃ plat i celo
ad religiosus e ē de ꝑfcīs ꝑfcōs suce ꝯ q̄ epiꝫ imp
facio ad ꝑfcōra ponderē q ꝑ multi latere uite platōnis ē
in ꝑfcōs in opus ꝑfcius q̄ sit opus eorum religiosi inq̄ religi
ꝯ sustinet ꝯ magendo in ꝯ de plano inducere ut ē pȝ ex
dc̄is excellencia ē actus plati q̄ ꝯtēplo itē ñ ē eminencior ē
ꝯtēplo nuerit cum actōe religiosi quod q̄ solum uotum ip̄ ꝑfcō
ne religiosum ꝑficere pōt platus ē dispō ꝑfcōr et meliorum
maior dȝ ēē caritatis ꝯ deuocōe ꝯ ḣ q de genere suo maior
est sine actōe ex quo pȝ uerum ēē q dicit q status platorum
exigit meliores in rēcie status religionis exigit meliores
reddē qui q̄ uiuȝ reddit religio uix sufficit ad pre
lacōis statum quid ut id dicit lou moderius uix est bo
nus et ideo status platōnis nō solum requirit meliores
inuenire q̄ rel̓. ymo meliorem reddē q̄ plus augere caritatem
parcior in uerum ꝯtēplacōem in plati q̄ ꝑ ꝯtēplacōem priū
i religiosis ut dictum ē unde dicit aug. sup. io. s. ꝑfectius
amoris in eo qui pascit oues est in eo magna de spūalis
ēēē nequaquam ut in caritate ad mortem ullum timorē quo morti
uolunt ꝯ sic ḣ ꝑfectus eēt ꝑfcōr inuenire si inueniens aliquis
amplius ñ ꝑfecit in eum sicut ꝑfcō ē dicunt sicut q̄ diui
et inuenire ñ inuenit amplius nō dicitur ꝑfcō ē tñ ꝑfcō inueni

si inceptus ulterius amplius non proficeret inveniri sic perfectus
est dum tantum facere quod dum tantum invenire si inveniret amplius non
diceret perfectus est tamen perfecti invenire et multo amplius per-
fectiorem facere quam ille perfectus est et quod si potuit ab illo quod
primo ipsum perfecit quod absumendo perfectum facere semper sicut
perfectius est dum tantum invenire multa amplius dictare quam dictare
potuit ille qui ab aliis dictatur quod absumendo inquirendo
tene semper. Hec etiam debent perdicere prelatis religi-
osi quia hic cedet et multum in religionis honorem quod si
status ille talis et tantus esset ut inter prelati lauda-
biles assumerentur et hoc ipsum debent perdicere prelati
de religiosis dicente Augustino XXII contra Faustum capitulo XXIIII.
Quis quid inde toto orbe terrarum homines ab operibus secu-
li et nec ocium contemplacionis invenitis vel hoc accepi in ecclesi-
e necessitate atque ordinacione quibus ministrum dei casse dispen-
santibus laudamus et applicamus illam vitam et amore celesti spem
seculi relinquentem et ex professione ad minima regendi de pluribus
assumpti sunt ideoque agitur in omnibus laboribus suis ut illa pro-
fessio quia tales rectores plebis reddit laicis et clericis glo-
rificetur. Et Ieronimus ad Rusticum: Ita ergo in monachos dei redu-
dat clericos qui prius sunt monachorum detrimentum pecco-
ris pastoris igitur vita est sic ex regione monachi illius in-
ter laudanda quia veniamur hec sacerdotes est et non debent
gradum pro quo satis est exanimus sic ergo statu religionis quod ipse
perfectos et deslatos recipit ut perfectos faciat multo per-
fectior est status quam quod est ex se non in perfectos autem perfec-
tos recepit et eos perfectiores quam est ex se reddit. Sed
dicet quod pluribus intenderet minor est ad singula sensus ut dicit Gregorius
super id Exodi XVIII. Levius sit et pertico talem hominem dico
quod id cum est aliis eisdem virtutibus in fine recta pluribus et in alia
pro ut sic recta sed qui est eminens excellens potest super
plurimum potest multum eminentem maior est sensus ad singula et ad
plura quam alterius ad unum autem ad prudenciam in pluribus hic melius fu-
it pace pectoris et innocentia et equitatis sua debet in
homine perfecto qualis debet esse prelatus. Respiciamus etiam in hiis
diebus et in prelacie inclinat non ad prelatum quod talem esse in recta
consciencia forte tamen multa sunt que cogitanda videntur hec
in geni. Sed qualiter nobis despiciamus et vana curiosita-
te sed solida ratione describimus qualis debet esse prelatus et in ipso
ordine et in maioribus religiosis suppremi in suo ordine et
quorum debet attendi consideratis pertinencia. Quod est melius est
in melius disposito hic est melius simpliciter sic est in tenendo de ex-
tra habitibus que magis est unius non incorruptas et pesti-
lentibus sed minimum ut dicit philosophus in primo politicorum et huius est si-
sic oportet intendere ex sic perfectis habitibus quod magis est perfectum
et non incorruptis et pestilentibus. Esto ergo quod prelati quidam
nunc in ecclesia tam episcopi quam sacerdotes corrupti multa et pesti-
lentes sint moribus et scientia quod absit in ea religiosi qui
non sunt in causa sint in omnibus perfecti statum est valde extrinsecus
potest comparere utrum se status et opera prelatorum statuum super perfectiorem
maiorem et minorem quolibet comparatione quamvis inutilitatem in con-
ca ex quibusdam comperentes ex prelatis et religiosis pro co-
busdam que non oportet ut in necessaria necessitate hominum obvi-
te ut eciam faciat statum religiosorum et eorum opera esse
perfectiora quam statum prelatorum et quod possit esse eorum opera simi-
les essent quales esse debent ad quales aspicientes sani
ad pestilentes. Sicut ad religiosos tales quales esse de-
bent non autem ad pestilentes si qui tales sunt inter aliquos
quod patet ex confessione Iohannis Crisostomi quod facit inter illos verba dicit in suo
dyalogo intitulato de dignitate sacerdotali sic: Elige quem-
nis aliquem adductus monachum qualis ut sic ex aggeracionibus dicam
Helyas est eum quod divinum solus est si non precium bonum ...
veritate peccat quamvis qui non habet quibus stimuletur atque ex-
asperetur non tamen illi comparandus est qui eodem populi et multorum pec-
cata est compulsus immobilem perseverans et fortis et si sig-
num apponeret propter opera. Ubi malle placet nostris sacerdo-
tum in solitudine monachorum sine operatione eligere id quod pro
diu ... constat ex dictis suis quod cum hec eligendi causa est in
sacerdotibus curatis et episcopis ne dicatur quod tum loquitur de

operis. Unquam prelati tales egerant quales esse debebant
per ecclesiam doctrina non pullulabat sed ideo compigiunte
mundi ratio quia ut dicit Ieronimus ad Nepocianum inter prophe-
Zachariam stulte pastor esse cepit et sapientia deserente
resurgescit caritas multorum pullulare videns. Cum quod
in nobis est resistere debemus quod dum potuimus quia sic quod
dicit Augustinus ad Aurelium minimus dolendum est si ad
tam ruinosam sic vitam monachos solicitemus et tam gravi
contumelia clericos dignos putamus in quorum numero
sumus sic sic vulgares de nobis loquebantur dicentes ma-
lus monachus bonus clericus et tamen nimis bonus monachus vix
bonum clericum faciat. Propter quod dicit Ieronimus docens monachos
debere optemperare a studio talis doctrine dicens in epistola
ad Rusticum monachum: Moyses ut preesset populo in-
deorum XL annis eruditur in heremo pastor ovium ho-
minum factus est pastor. Hec dico ut si clericatus te ti-
tillat desiderium discas quod possis docere nec miles mi-
lites tyrone magister antequam discipulus sis. Sed hoc est humilita-
tis nec iudicare de ceteris et ministris ecclesiarum sinistrum
quicquam dicere habere enim ordinem et gradum suum. In soli-
tudine cito subrepit superbia et si parum ieiunaverit
putat se aliquem esse momenti et animo iudicat alienos
suos nullius vero omnes inferiores putat et inter-
ges sua vagandi qui placetur turbis considerat
ideo ad monachum perfectum providens dicit de curiis cellu-
larum caperanum vitem in sacco tene voluntati de episcopis
simul ferimus quod fuit sub turri ... parentis regi-
mine. Ieronimus ad Helyodorum: Absit ut quicquam de hiis sinis-
trum loquar qui apostolico gradui succedentes christi corpus
nos in ... sumus qui claves regni celorum habentes quo-
dammodo ante diem iudicii iudicant qui sponsam domini sobria cas-
titate conservant. Alliones pascite et ego pastorum curam
presbiterum sequere non hic illum si perierit hec esse Sathane. Et si
te ad eundem ordinem pia patrum blandimenta sollicitant
gaudebo de ascensu timebo de lapsu. Non est enim facile
stare loco pauli tenere locum petri iam cum regnantium mona-
chus si ceciderit orabit pro eo sacerdos pro sacerdotis lapsu
quis rogaturus est. Ieronimus ad Nepocianum: Esto subiectus ponti-
fici tuo et eum quasi animi parentem suscipe quod amo et filios eius
hec epistola et presbiteros nominavimus. Sed ergo etiam dicent cetera re-
ligiosi et ita est in veritate. Immo quia ita quod fiore
audis quis modo nostrorum religiosorum inter quos non sunt cle-
rici quam laici quorum status non est modo ex hoc quod sunt laici sta-
tum religiosorum qui de iure communi debent esse oves de pochi-
is et cura presbiterorum autem opera eius in quo se religiosi comparat
et quam melius est preferre statum et operibus prelatorum in quantum
prelati sunt. Et dicent multi prelati in morte vellent fuisse
religiosi quod nequaquam est aspirando ad honores prela-
tos qui merentur sed quod status eorum requirit. Sed dicent aliqui
quod hec Gregorius hic confessus est de se ipso dicens in primo dyalogorum: infelix
animus meus occupationis sue ulnere pulsatur meminit
tunc qualis in monasterio aliquando fuit etc. At nunc ex occasione cure
pastoralis hominum secularium negocia patitur et post tam pul-
chram quietis sue speciem terrene actionis pulvere fedatur. Quia sepe
condescensione multorum ad exteriora spargitur cum interiora ap-
petit ad hec procul dubio minor redit. Ecce ideo dicit quod
status religionis autem non dico potest dici perfectior quam status prela-
cionis. Sed propter maiorem distractionem prelatorum etc. ut dictum
est. Sed dico quod verum animus prelati assumpti ex religione
dum amaritudine subit actionis quondam tanti vigoris in
flores dulci ubertate recordatur quietis vel distractionis
et ex amaritudine actionis appellat fedationem quam tenere
est non culpe quia si intelligatur aliqua propria culpa venia-
lis non propter hoc debet hic penituisse status sui quia illa status est
augmento caritatis quod ad hoc quamvis prelati ad interiora
contemplacionis minor redit dico quod verum est in primo quia melior
ad distributionem in re interiori statui pacis et ideo retinet
id superior est enim divina contemplari primo dicere tamen pacata
illa altius in divinorum contemplatione elevans ut omni est per

i pfecto i helo

Q

cuitatem et sic bonus et pfectus plat' nō debuit i morte noluisse fuisse religios' aut uixisse s' statū religionis et nō s'm statū placōnis n forte rec̄ tōis meplicto ne forte bñ excusari ... q̄ ptin ad offiū plate. attēdēd illud apli n' m̄ ɔsci' sit nō tñ in hoc iustificatus sū et ideo iob dicebat oīa o pa mea sr̄ quo d' G. quia culpe sb̄repto i uictus actu vix vincit' et sic q̄uis plat' bñ laborauit sū q̄ in statu placōis ꝑꝑ arduitatē status et opis plus īdē est de pfcū opis io forte platus bon' imorte no luisset fuisse religios' uł in statu religioso mortuus fuisse. vñ s' illo q̄ statī se' i iob. q̄ frustra labora ui d' ggr. hoc d' nō quo eū laborasse penitet. sz q̄ ie tū se eē d' p'misisse labores dolz. Si g' si plat' bo nus ꝑo' uellz mori religios' hoc nō ē q̄ peniteat eū laborasse in placōe et dimisisse quietē religionis s; quia plus metuit ē de p'mio et h' nō ꝑꝑ maiorē q̄ in statu religionis c̄dit se s' pcurasse q̄ i statu placōis si eū bñ amministrasset n' ꝑꝑ maiorē i uoce deā at puritatē aut custodiā. n' q̄ acc' purioris et supioris ɔtēplo u' ē. est in eis. n' q̄ et dn̄i i se ... eoy acco et ē ho actiuali pfcōi grauande ... m pfcōs. s; solū ꝑꝑ maiorē securitatē de iūto rec̄ sta tus inferioris in religione et actiuū ē' et mod' uiue di i ꝑs q̄' in placōe ꝑꝑ eminēciā eī' et difficultatē actiui ē' et modū uiuendi i illa et sic id q̄ iducē pu tabat ꝑ se oīo ē q̄ se. Qd aūt q̄ religiosi sē holo caustū q̄ tōt' ɔbu'. plati nō sacrificiū q̄ ꝑ pte p' sue aīa q̄ illo ex pte opm ex pte p' s' ꝑdcā ɔpetit ei oñ ... pfcōs et puto q̄ ex istitucōe p' status req'. ... q̄ sit talis quia requirit q̄ sit pfcus ad ... nea officy siu execucōz. et dic' Io in epla ad helv ... si pfcūs nō nō ē ... g' clic' qui ix fuit ... dictōe plata in ... q̄ d' clericos c' gte sors latine appellac' ꝑꝑ ... clici l' q̄ de sorte di se. l' q̄ dn̄s ipē sor. ... est et ... dic' ꝑ mea dic' ꝑ mea n' ē ... q̄ si ... ad hunc ... ē ... ergo ꝑ dm ... sicut ... argentū ... ego ꝑ dm sūt q̄ leuitē et sacd's uiuo de decīs et altario fuer altaris oblacōe sustētoz hūs uictū et uestitū hūs ... mediam ... Si g' ɔparz se religios' tāi plato ꝑꝑ uota eisdem uotis ɔstringu' plat' sic ɔstitui erāt apli. ut ē de vnoq; illoz d' ... ad ... aplū ... ꝑ pfcōz uiuis ... oīa ɔparupib; distribue et sic leuē atq; expeditū ɔ xpō ad celestia subuolare et sic uidi nīa est pioga tiua religiosao. Qd aūt plati ex dispēsacōē s' pctā mō uotū paupertatis nō faciūt in h' bñ dimitt' q' eoy p fcōe pli et a' ab ipis status dimitt' obsuare si uotū eēt de istitucōē h' tamē nō obstāte pntate q' obsuauit de statu ipī pfcōes cēnt et in statu pfcōi q̄ qauqi religiosi ꝑꝑ illud c' nō ē stat' in se pfcōz et quo ad h' religiosoy bñ sūt sacrificiū et illi holocaustū et s' hñc sñā spect' allegoria gg'. qui d' sacrificiū illos qui bōa tēpalia bñ dispēsant ꝑte aīco pte ū rebuāt s' q' ad sacd'os legal' pte s' de sacrificio re seruauit et pte deo obtulit dic' aūt illos holocau st. qui n' s' reseruāt. sz oīa dimittūt q̄ de holocaus to sacd'os n' s' reseruat s; totū deo ɔburebat' n' i hoc mō plati tenet locū aploy. s' q. xij. q. i. i c. iuuctes s' illo ... tenet locū aploy. d'. glo. x' tenet locū aploy quo ad dignitatē in ordiñ quo ad ... ꝑꝑ ... et ... uitā. xvi. q. i. ex auctē. oē sacerdotes quo ad sa ... disp' xi. q. in. absit quo ad uotū ... castitas et obediē equalit' obligātur ɔ religiosis q̄ptinz ad of ficiū. Ex pte aūt opm relinq' q̄ plat' opa pfcōa ... q' religios' et que sūt uite actiue et que s' uite ɔtēplatiue et h' siu ad stat' placōis ex p' istitucōe sua

requirat' uotū siue nō et nō cū h' opa sūt ecclia plato rec̄ status pfcē ad q' ē plati mō execucōa astringit' d' q̄ rec̄ cētu opm platus mag' ɔpat' holocausto et religio sis sacrificio. n. ut dic' gg'. ps pecudes in holocausto at totū pec offerri ɔsueuerit. ɔ c' ad sm̄i do uotu sac ficiū est. aī e' eē q̄ hē nouit holocaustū ē. sūt a' p latus se totū off' q̄ et uitā ad fruitū et morte ad supplitiū q̄uis fuit optumū religiosi. n' n' dat ex to to n' uitā ad fruitū et h' nō pūe ut plati q' ē mai' s; platū q' ē uni' et i nō dat n' id q' est ps ille in a religiosus e'. q' dat plati. vñ platus bñ ɔpetit illō ps lxviij. zelus dom' tue comedit me. s. ꝑꝑ nimiā ca ritatē q' platus diligit deū nō tm̄ i se ipō ut reli giosus s; q' i pximo zelū hē nō solū di q' soluū hē reli giosus u' plati. sz q' dom' dei. i. ecclē et ie zel' eū c̄olt et i uita et i morte ɔsumit q̄ i uita p'ip' fuit ... se expo do in ep' ado et h' opa excedo et morta finali. se expo nit ut p h' sic totum icēsū. holocaustū q' icēsū di cit ... q' incēdio ɔsuptū. vñ et de hac ɔsupcōe sbdi itr ... ꝑbā expbācui ē cecidit sr̄ me. i. s. a. G. q̄ pseruit sū iniquitates q̄ corripiū q' flagellat in ex̄plo male usa tes. Itm sacrificiū solz magis tecoqui holocaustū solz igne assari. religiosi g' q̄ i motiue ɔtēplōnis q' i ... mito et i calore obtuso decoq' sacrifiū sūt plati q' q̄ iar dore acuto ɔburūtur ꝑꝑe holocaustū sūt et s' sit alle goria q' allegoriā. vñ ꝑ religiosi q̄ platos ... icōmunicat ... ad ꝑ platus i qua religiosos ... cet ... pfcōis opa. Sz ad h' q' p' dnt q' religi osi uouētes se deo patiūe q̄ iū in se ē psbire mirtyriū et ad h' sp ... patiz mag' q' plati ex suore caritatis maiore q' hnt ex ɔtēplōne q' plati ex sua ɔministrōe. si quia martiriū puenit ab extra ... q' platis rōe status sui occurrit et dat eis ... martiriū sustinendi. io platis poci' incūbit euāz suā ponē p do mo di q' rel'. n' o' tamē q̄ ... q' ɔmittūt ... uel ... et ... ɔ sit ... ē ... ut dnt obligatū ... ad morte spialē q' ē ... q' ē uita claustral' ... ꝑꝑ sui diuturnitatē mar tirio equipant sustinentes motis tēpus. Sz dico q' si reli giosus mag' religiosus quoq; tēpore d; aūm hāc patiē do q' a dono di martiriū h' nō hē rec̄ uoti. s; rec̄ cari tatis ad deū et ad pximū simp'. ad h' ē tē q' quo lau dz pl' religios' q' sapit' plat' a' ad h' te' exegem ... q' pl' religioso q' to plus dz ē pfcūs ... q' cāp. ... ex placōis offo ad q' obligatus ē. p'nt dz eē ad mar tirium p aliis offerre ... fuit. i' pa. c. ix. q' ecpatiū desidat. ... desidat. Illo ... quoquis plebib; ... ad martirij ... addu... ... lauda ... ad supplicia grauiora ... et ꝑꝑ ... plat' fer erat ad martiriū et ... ad hūc ... dz ē ... q' ... status ... religiosus hē in se ... aut ex uoto quoq; q' to am pl' est et difficilius ꝑ salute alioy uitā ponē ad q' ꝑ ... plati obligātur q' tēpalia dimittē et castimoniā suare et io oīo pfcōi uł iudicād' est nō solū sit in se p fcūs. sz sic eē et fco alius pfectoz tribuēs. Uēius aūt sicut dnt religiosi se eē ... affectōē et caritate q' q̄ ē in se ad martiriū et ... h' i ullo di... ... pfcōe pla toy d' q' f' ē bon' e' plat' maiorē suorē caritatis hau rit ex ɔtēplōne q' religios' et magn' augmētū ex sua amistrōne q' ille ex sua ɔtēplōne ... ut p; ex dcīs ... morti spual' diuturnitate equipā morti corp... ... q' firmū est sicut n' diuturnitatis ... ob suare ... eqpari martyrio sic ... plato q' ex obligōe q' prelacōnem assumit tenet' eē ipi ... ... s' bonis oīa tēpalia dimitte et eis ... dante gg'. i omel' sr̄ illō ego sū bon' audistis inquit fr̄es ... eruditōz ... et ... n' ... nob' de co

ad quesitos [illegible] 137

tempore mortis via qua sequitur primo ex [illegible] in se
ricordie omnibus impendere. Primo non si uere est mortuus per se de
tentus ministerio et sic ex obligatione huiusmodi plangere per dimissionem
sive in mortis per professionem. Et ideo solo [illegible] sui holocaus
tum quam religiosi. Ultimo autem quod ponitur isti in decimo suo quod
cum prelati sint [illegible] eos holocaustum. Si potest dici quia non fa
ciunt nisi de consilio confessorum suorum quod tamen est ualde absonum
propter quod dictum ad hoc quod dominus [illegible] mittitur de holocausto re
in statu perfectionis existentes oportet quod in omnibus esset sub obedientia
confessoris sui quod preceptum fieri est et absurdum non est ceterum obedire
prelatis suis confessori in aliis quam in quibus se accusat in confes
sione. In omnibus autem aliis que contingent et se facta extra confessionem
non confessor esset obedire ipsi prelato penitenti propter ad primum. Quod autem
dicitur quod prelati sunt in statu perfectionis religiosi tamen sunt
in maiori hoc est omnino falsum est. Ad secundum quod status religionis
magis assimilatur omnino perfectionis statui in quo prelatorum [illegible] dico quod falsum
est quia status perfectionis prelatorum status non solum est actiuus sed ex
perfectione contemplationis quam sit contemplatiuus. Si quam autem est in ipsis
[illegible] opus contemplationis et actionis unde se [illegible] ad statum perfecti
[illegible] perfectione est actio in prelatis contemplatiorum quod per actionem offerunt
deo sacrificium aliorum et aliarum ipsos ad statum salutis perducen
do et suam [illegible] maioris salutis acquirendo quam [illegible]
acquisitur in contemplatione sola prius [illegible] et quod maioris meriti est
[illegible] maioris meriti est simpliciter et sic simpliciter actio melior est contem
platione in [illegible] prelato sicut est status contemplationis religiosis et ceterum
et ordinatur [illegible] ista ad statum actionis prelatorum
[illegible] est status perfectionis acquirere [illegible] quo ad contem
plationem inferioris gradus statu prelatorum et status perfectionis acquisite
in contemplatione religiosorum excedere in statu prelationis sic contemplatio prelatorum
finaliter ordinatur ad actionem [illegible] in qua finaliter [illegible] mo
ri [illegible] est et dimittere contemplationem propter actionem que ad opera [illegible]
oportet dimittere contemplationem propter actionem que ad oportet [illegible] esset
[illegible] contemplatiuum descendere ad actiuum regimen [illegible]
per descensionem [illegible] ut [illegible] est quod opus est maioris caritatis quam ma
iorem caritatem [illegible]. In caritate autem consistit radix meriti. Et
[illegible] ad formam articuli quod filius melioris melior est. Dico quod illud in
[illegible] qui est filius in meliori aliquo non quod ad simia [illegible] sit filior
homini quam equus ex parte communis non est melior in homine non ex hoc [illegible] quod
simia sit melior equo. Consimiliter dico in proposito quod status reli
gionis contemplationis est filior statui prelatorum contemplatiuo dico quod status
prelatorum perficitur in contemplatione [illegible] in se [illegible] noticiam
pertinentem ad intellectum et amorem pertinentem ad uoluntatem in quibus
melior est amor quam noticia ut alias expositum fuit. Et quod status
contemplationis religiosorum sit filio statui contemplatiuo prelatorum hoc est
[illegible] quia [illegible] contemplatio clarius noscat deum quam actio quod significatur
[illegible] fuit [illegible] rachele que fuit clara [illegible]
et maioris [illegible] assimilatur actioni que procedit ex maiori caritate
[illegible] et quod autem [illegible] prelatorum uite siue contemplationis quam [illegible]
[illegible] est finaliter [illegible] non sit ita [illegible] siue puram
[illegible] quod sic contemplatio religiosorum magis assimilatur contemplationi
prelatorum quam ad [illegible] faciat contemplatio religiosorum sic in omnibus [illegible]
tus prelatorum magis assimilatur statui prelatorum et ideo simpliciter melior et
perfectior. Quod autem [illegible] contemplatio [illegible] est [illegible]
contemplationis future dico ad hoc [illegible] ex [illegible]
[illegible] est [illegible] contemplatio [illegible]
[illegible] est [illegible] non [illegible] contemplationis [illegible] est
contemplatio [illegible] ad [illegible] contemplatio [illegible]
[illegible] que [illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible] contemplationis [illegible]
[illegible] dico [illegible] contemplatio [illegible]
[illegible] contemplationis [illegible] est [illegible] contemplationis [illegible]
[illegible] dico [illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sit filius non [illegible] melius [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] contemplatio [illegible]
[illegible] sequitur actio [illegible]
[illegible] actione [illegible] contemplatione

prelatione et maiorem [illegible] in isto [illegible]
[illegible] ex [illegible] ad sequendum [illegible]
[illegible] ad uitam actiuam non [illegible]
[illegible] in contemplatione uite [illegible]
[illegible] fuit actiua quam contemplatiua [illegible]
[illegible] perfectior actio [illegible]
[illegible] ad [illegible] contemplatio [illegible] uita actiua
dixit petrus [illegible] nos [illegible] reliquimus [illegible]
[illegible] non [illegible] dixit nobis [illegible]
[illegible] non [illegible] nobis contemplatus
[illegible] congregatus
[illegible] ad [illegible] congregatum [illegible]
[illegible] lo
[illegible] contemplatiue
curatiue [illegible] et [illegible]
[illegible] sit diue
[illegible] studium [illegible]
[illegible] occupa
tiones hac [illegible] quo
[illegible] agimus [illegible]
meditentur [illegible] Ad tertium quod per
[illegible] uite contemplatiue perfectio [illegible] in amore dei [illegible]
actiue in amore proximi [illegible] dico quod uita prelatorum [illegible]
[illegible] mixta est que [illegible] actiua [illegible] amore
proximi [illegible] contemplatiua [illegible] amore dei [illegible]
in magis perficit contemplatiua prelatorum quam religiosorum
[illegible] requiruntur [illegible] prelatis magis
perficit ipsos [illegible] contemplatio [illegible]
[illegible] quod simpliciter actio prelatorum plus perficit [illegible]
[illegible] contemplatio [illegible] uite [illegible] uite
[illegible] diligere deum [illegible] se et
ex suo genere maioris [illegible] diligere proximum
diligere tamen proximum ex necessitate coactionis propter [illegible] uite
maioris est meriti quam diligere deum in se quia quod sic aliquis
diligit proximum [illegible] quo [illegible] diligit
deum in se et quo deus diligit hominem quod uult se diligi
ab homine non solum in se [illegible] et [illegible] necessitas
coactionis [illegible] magis uult quod diligamus eum [illegible]
in se ipso [illegible] singu
lis [illegible] contemplatione [illegible]
[illegible] caritas [illegible] surgit
[illegible] ad [illegible] dei [illegible]
[illegible] ad [illegible] ex quo [illegible]
quod [illegible] contemplatiui magis [illegible]
[illegible] magis [illegible] amore [illegible]
[illegible] contemplatiua [illegible] simpliciter [illegible]
actiue [illegible] uite actiue
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sic [illegible]
[illegible] anathema [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] contemplatiue [illegible] actiue [illegible]
[illegible]
[illegible] religiosi [illegible]
[illegible] religio [illegible]
[illegible] melior [illegible]
[illegible] melior [illegible] est
actiua. Ad [illegible]
[illegible] dico [illegible]
[illegible] actiue uite [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] uita [illegible]
[illegible]
[illegible] melior et
perfectior [illegible] non coacta ut [illegible]

[illegible] contemplationis [illegible] actio

[illegible] perfectior

Frui predicatur

sm precariam accipitur. hec non prencipis qui ut s. qui
ut sub se non prelati qui magis perfectus esse debet quam princeps
posset decus sic sancti superior est illo. Ad quintum quod sta
tus consiliarii est perfectior quam bellatorum g. et c. Dico
quod licet non ubi ad propositum status consiliarii pertinet ad
vitam activam eo quod bella non perficit nisi per consilio rogan
tur dicente tulio in de officiis quod hostem quod ex animo excelso
et magnifico quantum ad efficiendum viribus corporis excedant
tamen corporea ita afficiendo ut obediens consilio omnique pro
in exequendis negociis et in labore tollerando hostem et
id quod exequimus totum proportionem est in animi cura et cogitatione
fortis animi et constantis animi est non perturbari in rebus asperis sed
animo uti et consilio non arte adiscere tenere et in acie illa
ri et manu cum hoste confligere immanem quod animi et beluarum
similis est. Sed cum tamen necessitas quod postulat decertandum tamen
est manu et mors servituti et turpitudini quod est anteponenda et
sic in de tulii assumptum in arte to bonum licet locum
in consilio contra vitam activam cuius quedam actio est interior
in anima circa dispositionem agibilium quedam exterior circa dispositio
rum executionem que illarum est perfectior et melior et est
quod illa que est interior quia ad architectonicam meliores
sunt et digniores in artificialibus quam in manu artifices ut
dicit philosophus in pro metaphisice. Ad sextum quod religiosi ingressus
absoluunt ab omni noto ut sic assumpto cure dico quod
hoc id est quod in male dispositis secundum predictum facilius indulgere
descensus quam ascensus licet in bene dispositis ea facilius ad
mittitur ascensus quam descensus ut dictum est. si autem in male
vel diminute dispositionem et facilius concedi ascensus ad in
feriorem statum quam ad superiorem quod cum nota quia a religi
one sint precipue propter infirmitatem culpe precipue ut emende
vel pene ne inculpam descendat vel ut in bono diminuto perfici
at in religione et melius congruit delictum et facilius quam ex di
cere autem de filiis xiiij et xlv et vel in magis carne ab
infirmis ne imperfecta medicantur quo nota dimitta in illa con
plenius ut propterea status religionis vel omni acceptorum notorum licet sit su
perior vel illorum adhuc tamen magis est status rectorum propter ea
quod facilius permittitur ut a nota absoluatur peringressum
sum religionis quam per curare susceptionem et hoc in illa cum precipue
quia status rectorum est in perfectorum status et religionis quo aditum
tes est status in perfectorum in per ques pervenitur in qui sunt
aliquis notis retenta ut patet ex dictis. Ad septimum quod sta
tus prelatorum est magis periculosus et c. Dico quod licet securum est
magis eligendo periculoso et in melius disposito diminute
vel in bene disposito non in urgente necessitate nec emunitate magis emo
lumentum. sed cum necessitate urgente et homo est bene dispositus et emi
net magis emolumentum magis est eligendo et melius magis pe
riculosum ut in proposito cum homo est bene perfectus et populus indiget
et ipse cogitur ad prelationem et magis eminet emolumentum
id est. supponit g. ar. quod esse periculum sine emolumento
quia religio esset simul magis minoria et magis secura
quam prelatio quod falsum est ut ex dictis patet. Ad viii quod con
templationem est opus magis spirituale. opus ergo est melius di
co quod verum est non opus curale propter necessitatem coactam vel
et communem utilitatem assumitur sicut dicit assumpti prelatio
ut patet ex predictis. Ad nonum quod in mulieribus contemplantes sunt
superiores prelatis dico quod verum est quia statum illos habent an
ut quibus renunciantur et sic ut considerant contemplationem et ac
tio secundum statum status quia illos habent homines inultores ut quibus
inventur propter quod hillis considerantis secundum statum status
contemplationis semper est superior et in bonis et in angelis ut
patet ex supradictis tamen quo ad usum actiuum et communem
per illos multo superior est status actionis in prelatis quam contem
plationis sive in religionibus sive in prelatis ut patet ex predictis.

Circa vij. ar. quod excommunicatus propter contemptum ab officia
li non sacerdote post absolutionem ab eodem in foro ecclesie te
nere absolvendo propter eodem contemptu a suo sacerdote curato
quia re non obediendo officiali non solum est inobediens homi
ni et deo quia sicut per inobedientiam solum homini requiritur absolutio ab homine
solum et in obediencia soli deo requiritur absolutio a deo et hic non in per sacerdo
tem qui in hoc est loco dei. g. o. et c. Contra in ista esset decepti
quia deo tam in obediencia soli huic non consulo. Dico quod excommunicato pertinet sed
pena medicinalis contra peccatum committendum ne committatur et ne perpetra
talis incurrat et non contra iam commissum ut ipse celerius emende
tur quod quis excommunicatur per contemptum non licet non est in ratione pec
cati. s. obmissionis precepti iudicis. in quod si non apponere ex
communicato non esset tamen peccatum id maneret usque ad veniam primam et in
digeret contempto ab illa absolutione ab illo peccato. Si illi si
excommunicatus pro illo antequam esset penitens de illo. sibi manet
obligatus illo peccato. et oportet ipsum de illo penitere et ipsum
confiteri sacerdoti. si esset penitens ante absolutionem ab excommunicatione
esse. dico quod in post absolutionem illam non debet peccare esset enim
peccare absolutum de peccato quod clarum est quia officialis non sacerdos
peccare absolutus et non uti lapsus sacramentali a peccato absolvere
quia clericus non sacerdos sic ut layci sacramentali a peccato absolvere
non potest. et post inde esset sicut sacerdos quia absolutus ille dure
non potest. et pro inde esset sicut sacerdos. quia absolvere ille dure
omnino durare sunt. sic pro actione a quibus fit absolutio. et sic his
communis et plura non licet plures. Ad finem quod tunc multi essent decep
ti dico quod verum est. licet fit quod non sit consuetum confiteri de tali pec
cato. sed ex illis deceptus aliquis bene posset excusari ab
ignorancia sive aliquo modo rectorum in aliqua questione simpliciter
et quod sacerdotes. nec sic contemptientes per ignorantiam ut peccatum
huius non recognoscant non decipiant. debet propter populo suo predica
re. et cum in hoc docere. aliquis ipsemet possit excusari omis
sione peccare. Explicit xi quodlibet.

Incipiunt capitula. j. utrum deus videre infinita ex
se sive obiectum sit aliud sive creature. ii. utrum in una visione
possit quod quicquid est vel quod sit cuius clarius sciri quam per lumine
fidei. iii. utrum non habens rationem cogentem ad aliquid per se cognitio
nem possit illi assentire sine formidine. iiij. utrum deus pos
sit diligi ab intellectuali absque eo quod ab illa aliud dili
gatur ab eo. v. utrum deus possit facere quod intellectus possit in
de ipsum tamen quin non diligat. vj. utrum habens meliora
naturalia consequitur ex gratia intensiorem videbit et diliget deum.
vij. utrum peccatum intellectualis vel in intellectuali sive sanguinem
peccat intensius. viij. utrum constitutes ipsi mensurentur
mensura composita ex indivisibilibus. ix. utrum possit pati ab
igne absque hoc quod calefiat. x. utrum sola gratia intellectiva
possit esse forma substantialis in homine. xi. utrum corpus hominis dampna
tum in inferno possit simul esse simul calidum et frigidum.
xii. utrum christus hominis fuit mortuus eodem fuit sed corpus putre
factum. xiii. utrum non separatus utrum sufficienter debeat per recta
ratione eligere mori pro republica. xiiii. utrum prudentia pos
sit generari sine generatione virtutis moralis. xv. utrum
episcopus possit subditis suis pro excessibus et criminibus infligere
penam pecuniariam convertendam in usum proprium vel pauperum vel
ecclesie sue. xvi. utrum scolastice doctus sciens ex similitudine af
fectionis moritur peccatis mortali. xvii. utrum monachus regule
sancti benedicti scolaris petens licentiam ab aliquo officialium mo
nasterii sive pecuniam ex indigentia ad opus studii sive peccat
mortaliter. et sibi ille concedit sibi mittit. xviii. utrum ille
ad cuius manus tales littere venerunt si eas aperiat et legat
aliunde contra peccatum mortaliter. xix. utrum excommunicatus sit
ille qui legit ad de libro interdicto sub pena excommunicationis
late sententie. xx. utrum debens facere aliquid ex una causa libere
se a debito faciendo id ex alia causa. xxi. utrum licet alicui dare
aliquam certam summam pecunie ad emendo terras ad opus
illius ecclesie. ut det ei certam summam pecunie ad vitam suam.
xxii. utrum intellectus potentiarum possit absolui ab intentione
operis. xxiii. utrum aliquis racionabiliter ex bono actu possit se
reddere impotentem ad implectionem divini precepti. xxiiii. utrum
ratione peccatum omissionis. per quod distinguitur a peccato commissionis
requiratur aliquis actus positiuus. xxv. utrum aliquis cum
sua vel sua excusatione peccati. xxvi. utrum iudicis possit actiuum
cum sui regimine in actum. et cum non declarari ab illo a quo actuatur
xxvii. utrum sufficit ad libertatem arbitrii quod potuit impedire
ne actuaretur ab alio de necessitate. xxviii. utrum opera vite
actiue sint preferenda operibus vite contemplative tamquam meliora.

XXIX. Utrum status prelatorum unio sit et perfectior quam status religiosorum.
XXX. Utrum excommunicatus per preceptum non absolutus a non sacerdote possit absolvi ab eodem in foro ecclesie excommunicatus tenetur potest absolvi per preceptum alio sacerdote. Aliam questionem addidit unde quam plus disputabat. Utrum scilicet confessus pluries teneatur eadem confiteri curato suo. que hic ideo non sunt posita quia valde diffuse seorsum et per se fuit disputata.

Quolibet nostrum XIII. continebat questiones XVIII. quarum quedam erant de deo in comparatione ad creaturas et eorum quedam non de creaturis per se. Circa primum erant unum pertinens quod ad divinitatem. utrum scilicet deus possit videri ab aliquo sub ratione boni absque eo quod videatur ab eodem sub ratione veri. Aliud vero pertinebat ad dei dilectionem. et erat utrum deus plus possit diligi quam cognosci. Circa vero alia ad dei potentiam pertinebat. quorum primum erat circa id quod est extra unum deum. utrum scilicet deus possit facere corpus aliud ad extra celum quod non tangat celum. Aliud erat circa assumptum a verbo utrum deus potuit facere quod anima christi separata a suo corpore existente in sepulchro in triduo fuisset coniuncta corpori ipsius in matrice virginis ... sic tunc fuisset concurrentium. Tertium erat circa assumendum utrum verbum dei potuit assumere naturam non intellectualem in unitate persone.

Circa primum arguitur quod deus possit videri ab aliquo sub ratione boni absque eo quod videatur ab eodem sub ratione veri. quia dicit philosophus in ... intellectum post separationem ... ratio autem veri prior est ratione boni ... quia est simplicior. ratio vero boni includit in se rationem veri. ... Item quia alia ratio est essentie divine ut vera est et ab alio consideratur. et alia ratio eiusdem ut prima causa ... ideo divina essentia potest videri ab aliquo ut vera sed et ab alio sub ratione essentie absque eo quod videatur sub ratione vere ... nisi enim ita esset divina essentia non possit videri ab aliquo quia sub ratione ... Item bonum operabile et factibile potest intelligi ab intellectu speculativo sub ratione veri absque eo quod intelligatur sub ratione operabilis ... quid est virtus moralis ... ergo etc. Contra non minus differunt verum et bonum in deo quam in creaturis ... hec essentia divina non potest videri nisi ipsa etc. Dico quod videndo pluralitatem et distinctionem ... nostro naturali ... in ... et esse respectivum ... pluralitas ... distinctionis ... intellectus et ... attributales ... declaravimus. et ideo cum divina ... intellectu ... obiective se offert ... simplex sub una ratione simplicissima ... ita quod si intellectus apprehendit divinam naturam sub ratione essentie ... apprehensione tali ... ulterius ... pluralitatem rationum in illa ... in virtute. et ... actu solummodo ... intellectus ... veri et boni ... intelligere ... actus ... ab ipso intellectu. ita quod si intellectus apprehendit divinam naturam sub ratione essentie stet in sola apprehensione tali et quamquam ulterius operetur ... apprehensionem ... pluralitatem rationum ... in illa ... in virtute tamen. et solummodo ... intellectus distinguentis ... sub ratione ... illa que est essentia ... intellectiva ... voluntas ... ex illa ... alia ... sub ratione ... simpliciter ... divina natura ... ratione ... non sunt nisi una singularitas simplex ... ratione ... de deo distinctiva ... investigationis ... post aliena ... de ... intellectu

Ergo licet unico et simplici intuitu videat ipsam divinam naturam omnes illas rationes. simul ... pluralitatem ... distinctionem ... quod in illo ... videri ... rationibus ... ac si ... essent in divina natura et se se ... offerret intellectui. et ... illi ... ad videndum eas ... quod dico quod non potest deus videri ab eodem sub ratione veri absque eo quod videatur ab eodem sub ratione boni.

Ad cuius ampliorem intellectum ... est ... quod aliquid unum et idem simpliciter ... distinctas rationes ... una earum et non secundum aliam ... quod non ... possit intelligi ... sicut ...

Et nota primo quod res illa potest habere rationes ... distinctas ... generis et speciei ... singularitatis ... universalis ... ita ... possunt intelligere homines ... sine cognoscere a longe ... sub ratione ... non sine ... rationes ...

Alia est quia res illa in qua sunt ambe rationes non se offert clare ipsi intellectui. aut intellectus propter suam obtusitatem non sufficit ... clare ... discursum notitiam illarum ... investigationibus ... in ... singulas rationes singulis investigationibus ... investigationes ... ut cognoscatur ... intelligere ... cognoscere ... virtus ... investigationibus ... cognoscit ... in proposito ... illarum ... locum habet in aperta visione ... quia in deo non ... universalis. sed quicquid ... est ... cognoscitur de deo invisibile in ipso ... simplicissima ... singularitas ... intellectus ... in una re singulari ... et ... intelligendi ... veritatem ... singularitate ... offerunt ... declarat ... ratione ... alie ... rationes ... declarant ... divina visione ... et ... rationes ... visio ... aliarum visio ...

Secundum autem predictorum ... habet locum in proposito. quia in visione dei aperta nulla est cognitio ex investigatione et discursu. propter quod dico ... quod deus non potest videri ab aliquo sub ratione veri ... ... actus videndi bonum ... sub ratione veri ... sicut alibi expositum.

Ad argumentum primo in ... intellectum post separationem ... dico quod non est verum ... non habet rationem ... cognoscat rem ... apud ...

Ad secundum quod divina essentia potest videri absque eo quod alia ... essentie ... dico quod non est sic ... divine essentie ... creaturarum ... occultari ... cognosci ... in ... cognoscitur ... in alio ... non potest sine ... cognitione ...

Ad tertium quod operabile vel factibile potest cognosci sub ratione veri ... dico quod ... differt ... et cognitione boni ... et sic non est sic de cognitione boni ... in ... ita quod omnis sub uno intuitu intuetur ... manere absque ulla varia ... cognoscere. Ratio in oppositum concedenda est.

Circa secundum arguitur quod deus non possit plus diligi quam cognosci. quia simplex ad simplex ... Sed dilectio de simplici

Q7

seq cognitionem dei simpliciter quam maiorem cogitationem se maiorem di
lectio et sic omnino equaliter et cetera. Contra est simpliciter propter predicta non
potest plus diligere deum quam perspiciet statim quod finem est. Preterea
aequalitatem et ad argumentum simul quia ista quod quidem est de comparacione di
lectionis et cognitionis dico quod in se utrum scilicet dilectio possit
esse minor quam pars tunc dilectionis sit ipsa cogitatio est quod de
comparatis equaliter ac si quereretur de lacte utrum possit esse
plus dulce quam album sua ut dulcedo eius possit esse ma
ior quam sit sua albedo tunc non est quod de comparacione proportionis et
ueritate actualis est secundum philosophum ut superius. Philosophus non est nisi v
nivocis id est unam dispositionem ipse specialissima ut quia
de duobus albis quod illorum sit albius de tali aut comparacio
ne dispositionem diversarum in se dico quod potest intelligi prout
albe sunt intensiorem quando ita tamen est de dulci et albo in
lacte uel prout sunt in diversis quando si quereretur an mel sit plus
dulce quam lac sit album et isto secundo modo intelligendo comparacio
nem dico simpliciter quod magis potest diligi ab uno quam cog
noscatur ab altero et iste magis cogitat ab uno quam diligatur
ab alio puta quod si dilectio sit in uno in quarto gradu in
tentionis sue et cognitio alterius in primo unius in duplo
plus diligit quam alter cognoscat et ille eius uno in du
plo plus cogitat quam alter diligat et sic non intelligatur quod
quia nullam omnino hic difficultatem ut est beato uero contra ma
iores primo modo intelligendo cum distinguo de dilectione
et cognitione dei in via et in patria et sub de dilectione dei na
turali et gratuita loquendo aut de cognitione dei in via quantum
sunt acquisita sunt ex fide ista sunt quarto modo dona gratuita
infusa et dilectione gratuita in via dico quod minus cog
nitionis potest plus diligere et ideo plus cogitare potest minus
diligere secundum quod procedit secundum argumentum loquendo aut de cognitione
dei in via quantum potentia et dilectione gratuita sub in via
et sub de cognitione dei in via quod ergo quia predicta cognitione dei et de
dilectione naturali in prima distinguo quia aut intelli
git comparacio unius dilectionis et unius cognitionis in eodem aut diu
ersarum dilectionem et diversarum cogitationum in esse suo in eodem sic
cessive sunt in diversis. Si primo modo sic dico quod deus
magis diligitur quam cogitatur in hoc quia uoluntas per dilectionem
magis unitur secundum quam intellectus per cognitionem quia intellectus per
cognitionem id simul est in ipso in forma sed in dilectionis quia
ipsa sua uoluntas et unitur secundum per dilectionem quia ipsa sibi in
trat simul esse in ipsis quo ad id quod est quantum potest et [illegible]
mando et propria uoluntas per [illegible] unitur secundum interius quam in
tellectus quanto in [illegible] et per formas est unitur vel secundum se ipsum
quam secundum suam speciem in qua tamen simul ipse unius hic est in se ipso
quam intellectus et nobilius sic omnia que sunt et intellectus eo quod
illic quia est cum intellectu quam nobilius habet esse in intellectu quam in
se ipso propter quod melius est ipsum diligere scilicet quam cogi
tare ut angelum ut quietem et dilectio impedit dilectionem
summum et hoc est diligere angelum ut sine quo melius et per se
melius est cogitare in scilicet quam diligere ea puta in me
tu quantum eius dilectio precedat et dilectione non sunt in
et hoc diligere in me in cordis ad finem et quo ad magis est [illegible]
in igne quamdiu fuerit in actu in igne et directe et igne est
et utraque ac si sibi [illegible] ignis et fuerit in actu
in igne causa directe quam in potentia [illegible] ignis et propria
uoluntas sicut unita sunt plus inardescat in eius dilectio
ne et gradu per [illegible] in dilectione et gradu per [illegible] in dilectione
quam deo precipit intellectus cogitare et maior [illegible] vel cogi
co [illegible] et quod hoc omnia [illegible] de [illegible] si intelliga
tur comparacio unius dilectionis et unius cog
nitionis in uno puncto temporis et alterius dilectionis et cognitionis in eodem
pari alio tempore aut alterius dilectionis et cognitionis in alio sicut procedit
quod sui pars [illegible] distinguo quod talis comparacio talium
dispositionem inter potentiam equalem et inequalem sunt magis tamen non
potest intelligi secundum proportionem geometricam quam est secundum quantitatem

proportio maior est equalis et consimilis consideratio quatuor ad ii et unum
ad iiii. Proportio autem que est secundum duplam proportionem iiii excedit
duo et duo excedit unum. Est autem inequalis et dissimilis quia per illorum
simplex proportionem geometricam. Et est non excedit duo unum in duobus vnum
autem excedit iiii in iiii. Est autem equalis et consimilis est
comparacio secundum proportionem geometricam quatuor ad duo et sex ad qua
tuor quia sic est iiii excedit duo in duobus tamen. Sic autem inequal
et dissimilis comparacio secundum proportionem [illegible] est excedit iiii. Sex
quantum proportionem in qua unum continet alterum in medietate eius
tamen. Si quidem est intelligatur talis comparacio secundum proportionem [illegible] dico quod
deus non potest plus aut minus diligi quam cogitari. Sed tamen equalis quia
talis est proportio dilectionum inter se per se prestet [illegible]
et hoc secundum modum quo est equalitas in iustitia distributiua
quam secundum dignitatem recipientis procedit. Secundo talis comparacio intelliga
tur secundum proportionem geometricam dico quod inuicem deus equaliter cogitatur
et diligitur sed per se dicitur inequaliter quod ei ut tamen est per minor est
dilectio quam cogitatio sicut eo quod uoluntas magis penetrat et ad sum
plicem cogitationem puta ad seq simpla dilectio puta a quam aliquo
et plus secundum quantitates dilectionis quam [illegible] secundum equalitatem quantitatis
cogitationis et non sicut excedat ex uoluntatis penetratione quantitas sicut mo
dicas sui decima pars ipsius a sua uicesima sunt secundum aliquam
alias proportiones sed semper equaliter per equalitatem quantitatis et cognitionis [illegible]
aliquam quantitas dilectionis et duple cogitationis dupla dilectionis
semper quantitas dilectionis. [illegible] dilectionis declarata quantitas
in excedente et duple dilectionis duplum excedent ita quod co
putando cum principali quantitate quam in dilectione per se [illegible]
cogitationem per qualitatem quantitatem excedentem [illegible] ad [illegible] cog
nitionem puta ab sequitur dupla dilectio puta a b et plus in
excedentia secundum quantitates dilectionis ita quod in duplo plus
quam primum et quod est minor in duplo dilectio quam precedens sic
a d ut sub dilectio tota a b c d ubi illa dupla proportio
sit inter dilectiones et una prevaleat inter cogitationes cum ma
iori parte excedit dilectio dilectionem. Quam cogitatio cogitationem quia in maio
ri medietate cogitatio est dupla quam est ab non excedit cogitationem quam
est a in b tamen dilectio aut dupla quam est a b c d excedit dilectio
nem simplam que est a c in b d et plus est b d quam b tamen per quod
est inequalitas secundum geometricam proportionem et excedit in plus du
pla dilectio dilectionem simplam quam excedat cogitatio dupla
simplam cogitationem hic manente ubique eadem proportio arismetica.

Circa iii argumentum quod deus non potest facere corpus extra mun
dum quod non tangat ultimum celum quia non distaret ab
illo sicut est non potest esse album sine albedine sic non potest ali
quid distare sine distantia quia quamvis illud corpus et celum nulla sit
distantia in qua non distant corpora quae inter se et non distant
non se tangunt et cetera. Est secundum philosophum vi physicorum corpora illa tangunt
se quorum nichil est medium inter illud aut corpus et ultimum celum
nichil est medium et cetera. Sed dicendum non est potentia ultimum celum quam extra
intra celum potest dicere contra celum inter cadentibus elementis
in nichilum cum in nullo dependeat celum ab eis in suo esse sed magis
eius ultima latera celi non concurrerent ut se tangerent quam distarent
sicut modo et cetera. Dico quod deus bene potest facere corpus ad ultimum ali
um mundum extra ultimum celum sicut fecit terram inter mundum sub [illegible]
celum et ulterius ipsum mundum et ultimum celum et hoc non in aliquo sed nich
non mediale quia nichil sit ad hoc post nichil quia in nichil erat et hoc
non quia esse illud ibi erat aliquid ut dimensio separata neque ipsum nich
erat quia nichil esset aliquid in qua dimensiones corporis re
cipi possent per ut in principio [illegible] sed expositum sunt totum dicitur intelli
gi negatiue ac si diceret non est aliqua ut tota et aliquas
simul negentur ut intelligamus modo ipsum celum ut corpus
[illegible] loquendo esse in nichilo intellecto hoc secundum modum quo
intelligitur Augustinus ipsum nichil qui exponit Iohannis i sine ipso factum
est nichil. Dicit sic noli tenere ne cogitemus quia nichil aliquid est quia solent
enim multi male intelligere sine ipso factum est nichil putantes ad esse ut
et secundum hoc dicitur de deo Job xxvi appendit terram super nichilum
omnino sed quia non super plenum quod est a parte ut corpus dimensione

non super vacuum quod est ad spacium ut iam dicetur. Similiter huic mo-
do. deus extimus est creat. in illo. scilicet omnino quia secundum philosophum extra celum non
est .i. non est ad dico in proposito extra ad non spacium ipsum quod specifi-
candi quando ibi dicit nec plenum est vacuum ut intelligatur omnino vacare
extra celum nichil esse. et similiter celum secundum ... terra appensa sit nichi-
lum. Ultimo dico quod potest deus facere illud corpus extra celum
distans ab ultimo celo ut procedit ultima ratio nec est hic aliqua
alia difficultas. Nam argumentis duobus ad oppositum. Quod arguitur
primo quod celum et tale corpus non distarent quia nulla esset distan-
tia inter illa etc. dico quod aliquid contingit distare dupliciter uno modo per
se scilicet quia est aliqua distantia positiva divisionis continui in medio
eorum. Alio modo spacium quia tamen non sit aliqua distantia positiva
inter illa tamen nec simul. Item potest esse aliquid quod habet in se divisio-
nem positivam per quam potest addita distantia illorum ut si inter extrema
duorum corporum inter que est vacuum et inter vacuum sit mutuus con-
pedium ideo est corpus quod est super vacuo distare a corpore quod
est sub vacuo et quod sunt sic inter tamen quantitate divisionis corporis
vacui est recipi inter tanta corpora tamen secundum distantiam medi-
ciendum est esse illud inter medium. sed spacium tamen illius spac-
ientem inter medium quod secundum se omnino nichil est spacium est quia ad
ipsum quod appellatur vacuum quia cum nichil sit spacium distantiam separata cor-
poris receptiva et secundum hoc tamen duo corpora non distant in-
si distantia que est vacuum sicut iam dictum est. Quod arguitur
secundo quod nichil est medium inter illa dico quod nichil esse medium
inter illa aliqua potest potest intelligi dupliciter uno modo quia nulla
est distantia nec per se nec per spacium est in medio alio modo preter
in medio ut nullum corpus est tamen in medio nichil quod est distan-
tia spacium et per hoc aliquid spacium scilicet vacuum. de non habentibus me-
dium inter se primo modo verum est solummodo quod tangunt se non autem
est de non habentibus medium inter se primo modo. dum tamen habent medi-
um inter se secundo modo. sed contra hoc arguitur quod forte ad propositum quod dicit quod
extra celum nichil est nec plenum nec vacuum quia nec est distan-
tia spacium per hoc scilicet quod in toto vacuo in medio vacuum esset esse
corpus. Ad quod dico quod sicut vacuum non est distantia sive
divisio separata inter illa corpora nisi spacium secundum dictum modum.
sic vacuum est omnino nec est ad omnino ut aliqua divisio non spaci-
dens sit sicut esse ipso adiacens sicut esse secundo adiacens est et ut dictum
est vacuum divisio sive distantia inter duo corpora et hoc spaciadens
vel quia divisio positiva est iuxta vel nata est esse. ut sic aliud
iuxta ipsum a vacuum habet esse per accidens quia corpora aliqua inter
que est sic situata etc. quod divisio aliqua corporis nata est esse
inter illa. sed non est et propterea si extra celum extremum esset ad aliquod
corpus secundum vel alius mundus situm contactum ad celum et inter
quod esset vacuum forte. secundum mensuram determinatam corporis quia nata esset
illa recipi et alibi non sic nullo modo extra quod est esse vacuum sicut nec
plenum et purum nichil. Unde et ideo philosophus loquens de infinitate mundi dicit
supponens nullum corpus extra mundum esse quod et nunc ... dicit
tamen quod extra celum nichil est nec plenum nec vacuum et hoc nec per se
nec per spacium puta nec aliquod corpus habens distantiam spacii et dimen-
siones nec receptabile corporis determinatum inter duo corpora distan-
tia si deus modo crearet corpus extra celum tangens celum nec in pleno nec
in vacuo crearetur sed in puro nichilo et esset expositio secundo celum
sicut in puro nichilo nec accepto sicut celum creatum fuit in pu-
ro nichilo et puro non erat prius ubi est illud corpus et hoc totum nec
intelligendo secundum istas expositiones modum et propterea si celum esset amota
de ubi celo. ultra celum ponendo esset forte vacuum quod tamen neque
ponendo esset forte extra celum et propterea licet numquam fuit celum similiter esse
contentus tempore et sub ipso quod tamen celum in hoc ... esse
prius necessario creatum est sicut hic similiter divisione per hoc figuratur de
... Job. Deo qui extendit aquilonem super vacuum non aut dicatur
celum quia nichil est creatum per creationem celi habens divisionem. quod non potest
... celum de celo apparet celum extensum super terram sicut quedam
tabernaculum super pavimentum et sic non dicitur celum extensum super ad
positum nec ... nichil sicut terra appensa est super nichilum. quando
nec dicitur appensum super vacuum ... aliquid per aquilonem ... Job.
intelligit celum quia pars celi aquilonaris magis superna videtur
habitabile

Circa .xiiii. arguitur quod deus posset facere quod anima existens in

corpore existente in pixide ipso iacente mortuo in sepulcro. quia
esse fuit in inferno et imaginatum est esse in suo corpore quod ali-
quis per quo sit in inferno potuit fuisse in corpore
suo in pixide. Contra anima non est nata esse in suo corpore
nisi animando. quia si fuisset posita in corpore suo in pixi-
de esset corpus animatum et nunc in pixide quod iacebat
mortuum in sepulcro quod est incompossibile quia etiam non esset mor-
tuum et vivum quod esset in ... etc. Dico quod esse in corpore
convenire substantie incorporee dupliciter vel per naturam substantiam vel per situm
oppositionem per naturam substantiam duplicem vel situaliter vel localiter... iste
ultimus modus omnino potest esse substantiam incorpoream quia tamen locus
sit ultimum continentis. Consimiliter ... nichil potest esse localiter
in corpore non quod continetur inter aliquam corporis ... dimen-
sionibus replet illud et illi equatur locus sicut est ...
locato quoniam dimensiones non habet substantia incorporea. et ideo hoc modo
nec anima nec angelus per naturam substantiam possunt esse in corpore aut in loco quod
est hoc omnino ... Loquendo autem de esse in loco situaliter per naturam
substantiam dico quod ad intellectum talem dicimus quod cum anima separata sicut et
angelus sit substantia incorporea que intelligenda est esse secundum ...
... simplex sicut ... abstracta non autem sicut punctum
que si determinat situm in magnitudine extra quod non possunt
esse anima et angelus nullum situm sive in magnitudine determinant
... quod esse non possunt difficile est michi intelligere quomodo ipsa
anima situaliter sit in aliquo corpore seu magnitudine et hoc absque vel
... nec nulla autem ... ratione ... corpore ... conve-
te situaliter in ipso et ... de angelo. Sed quia hoc tenere preci-
pue articulus de ... non ... dico nec aliquo modo
asserere intendo quia anima et angelus situaliter sint ... substantiam
absque omni operatione ... sint in corpore et ... in loco habent
esse prout dicit de articulus. ... non hoc intelligam quomodo per naturam
substantiam anima aut angelus sit determinate situaliter in loco preter hoc
quod est in illo per operationem. Loquendo autem de esse anime in loco sive
in corpore per operationem suam hoc modo habet esse in corpore dupliciter
uno modo per operationem primam que est dare esse quod convenit ei in quantum
est anima et substantia incorporea distincta et diversa omnino ab angelo
quia hoc omnino non convenit ei nisi in quantum est iuncta esse et in quan-
tum est secundum actum forma et actus corporis animati ipsum. Alio
modo per operationes suas. sed operatio secundum ... potentie anime actibus ... que
convenit ei in quantum est anima et omnino diversa est ab angelo secundum
iam dictum modum. alia non in quantum est substantia incorporea simpliciter
conveniens cum angelo inter substantiam incorpoream simpliciter. Primo istorum modorum convenit anime operatio sua qua dat esse sine composito extra animam
et corpore per suas potentias sentire intelligere velle nec conven-
git ei ista operatio nisi mediante prima. unde nullo modo conven-
git angelo. tamen quia convenit anime secundum id quod differt ab angelo tamen
quia angelo non est nata convenire prima operatio in corpore. Secundo
istorum modorum dicitur aliquid quod nullo modo convenit anime licet con-
veniat angelo puta movere corpus aliquod secundum locum. unde ... tali
quia quod non potest esse in aliquo corpore per aliquam operationem nisi sit in illo
per operationem primam non movet secundum locum aliquod aliud corpus nisi per
illud cuius est actus et perfectio. propter quod dicitur quod anima separata a corpore
quod perficit nullo modo potest esse vel in illo vel in quocumque alio per ali-
quam operationem velut movendo ipsum secundum locum licet concedatur de
angelo eo quod illius corporis ... est esse forma aut perfectio. sed neque
ponendo est quod anima separata non potest esse per operationem suam secundo modo in
aliquo alio corpore quam non sit illo quod perficiebat anima ei separa-
ta et si anima sua ... magnitudine ... oportet in
tali ... medium non discedit ad infinitum ... sit oportet fu-
it in illo. sed an anima separata alio corpore operatione sua secundo modo de hac
quia dubitatur puta an illo possit esse modo ipsum secundum locum sicut potest
angelus allegantes propter eo quod assumptum est in sua ratione scilicet quod
anima non est nata esse in operari in suo corpore nisi animando. Quod pro
cuius dubio utrum est in quantum anima est differens secundum animam in corpo-
ream ab angelo an autem ... ita sit in quantum est substantia incorpo-
rea simpliciter et ... consimilis cum angelo non video. Ad secundum quod
ad questionem dico quod non video quare anima non potuit inter duo fi-
nes in suo corpore iacente in sepulcro non sicut per eius impossibilitate ... quia
... aut per aliquam motum ... esse eius in corpore suo existens

tenere sacramentaliter in pixide a quo est quod ascendo dico quod licet corpus in nullo fuit corporaliter in sepulcro et in pixide alio tamen et alio modo corpus domini habuit esse in sepulcro et in pixide. Similiter quod aliqualiter exposuimus et secundum modum quo habuit esse in sepulcro et in pixide nullam omnino exclusit et nec aliquod extrinsecum potuit illud attingere. Unde videtur ubi exposuimus licet corpus mortuum et vivificatum fuerit in pixide quod movebatur et vivificabatur motore. In cruce tamen movebatur et vivificatum fuit sed non in pixide secundum eundem modum. Dico ergo quod licet anima esse potuit sicut esse in suo corpore in sepulcro et esse illud aliquid operata fuisse non tamen in pixide licet tamen ubi vis esset dicere quod sic in illo corpore fuit, fuit in pixide. Et propterea ei non potuit esse in corpore nisi per concomitantiam et non nisi per hoc quod actu animatum illud sic modo in pixide in suo corpore animato non est dicere esse in sacro per concomitantiam nisi illa quae essentialiter pertinet et ab extrinseco ad illud. Et ideo licet bene dicatur quod corpus quod habuit vulnera erat in pixide non tamen proprie dicitur quod ipsa vulnera erant in pixide. ¶ Ad primum in oppositum quod anima magis nata est esse in suo corpore quam in alio etc. Dico quod verum est secundum actum animandi et secundum quod est anima sic est in illo quo nata est esse. Secundum autem quod est substantia incorporea simpliciter tamen quantum ad actus quos secundum animationem non video quomodo magis nata est esse naturaliter in suo corpore quam in alio quod etiam nata est esse aliquo modo [illegible] in illo ut erat in sepulcro neque tamen ut erat in pixide sicut dictum est. ¶ Ad argumentum in oppositum quod anima non est nata esse in suo corpore nisi animando verum est quoad actum proprium [illegible] et anima erat neque fuit in suo corpore nisi dum ipsum animavit in vita quod tamen nequaquam animavit in pixide licet ibi tantum fuit in illo per concomitantiam. Alio autem modo essendi in modo non video inconveniens quin esse potuit fuisse in corpore in sepulcro sed non in pixide ut dictum est.

Circa tertium arguitur quod verbum non potuit assumere aliam naturam quam intellectualem. Sic arguit Augustinus xiii de Trinitate capitulo ix exponendo illud verbum caro factum est. Sed minus est credibile esse et quod omnia [illegible] sed minus credibile est quod deus possit fieri filius hominis non quam quod filius hominis possit fieri filius dei gratia. Sed illud iam est factum in ipso ergo credibile est aliud posse fieri talis filius hominis. Sic est alter c. ix. fides [illegible] hominibus de [illegible] promittit in evangelio cum dictum est quod dedit potestatem filios dei fieri. Sed ne humana infirmitas tantae excellentiae disparem esset verbum caro factum est et habitavit in nobis, ut [illegible] suaderetur quod incredibile videbatur. Si ei non filius dei filius hominis factus credibilius est [illegible] filios hominis gratia filii dei filios et habitare in eo de quo et solo possent esse per eundem modum arguens [illegible] Jo. dicit sic ut homines nascerentur ex deo primo ex ipso natus est deus.

¶ Si soli [illegible] hoc quia effectus per gratiam filius quia [illegible] ex deo natus est qui hanc unitatem [illegible] tantum gratiam non nobis incredibile videretur quod homines ex deo [illegible] sermonum faceret [illegible] tantum est quod [illegible] quod homines ex deo nascerentur. Attende [illegible] exhibitum [illegible] dicit argumentum Augustini [illegible] esse maius ad maius [illegible] modum [illegible] ad propositum sic. Si quod maius est potest fieri quod minus et [illegible] quod minus [illegible] aliud est unum deo [illegible] quam indignum quia cum non potest unire deo indignam [illegible] quam intellectualem ergo etc. ¶ Item elevata et nobilitata essentia et natura est nobilitari et elevari potentiam quia potentia sequitur eius [illegible] essentiae. Sed [illegible] non est nata elevari secundum potentiam ad actum ultra modum naturae suae [illegible] essentiam vel substantiam [illegible] est illa potentia. Sed in assumptione tali elevatur natura assumpta vel essentia ad actum ultra modum naturae suae quia ad eam [illegible] ergo etc. ¶ Item [illegible] esset dicere quod dicens lapis ad [illegible] ex [illegible] magis [illegible] posset assumere homines [illegible] ¶ Item unio est [illegible] elevari [illegible] cum potentia cum essentia [illegible] assumptivus posset [illegible] [illegible] esse dicere quod [illegible] omnis est [illegible] etc. ¶ Sed corpus Christi [illegible] fuit unitum verbo et potuit esse sic [illegible] in [illegible] anima eo quod [illegible] retinuit animam [illegible] unitam quia

nulla natura tendit ad actionem [illegible] sic eadem potentia ab ipso potuit assumpsisse corpus humanum sine anima. ¶ Item ad dominum potest fieri actus primo [illegible] quia [illegible] est in natura assumpta [illegible] omnis esse ut conveniens quae est in natura assumpta [illegible] omnis secundum creata sive natura [illegible] potentia assumi. ¶ Quia notandum de possibilitate ad assumptionem [illegible] [illegible] et nullam exceptionem [illegible] et dubio an possit sibi assumere [illegible] naturam assumptibilem. Ideo tota difficultas huius quaestionis [illegible] possibilitatem [illegible] assumendi. ¶ [illegible] hoc duae sunt [illegible] [illegible] quibus aliqua [illegible] [illegible] quod [illegible] possit assumi [illegible] principaliter [illegible] tantum multum [illegible] tenentes [illegible] ad primum argumentum si quod maius est potest fieri et quod minus [illegible] et quod maius est etc. Dico quod verum est quando [illegible] [illegible] potentiam [illegible] quod ei potest [illegible] calefacere vel calefaciente [illegible] non [illegible] in proposito [illegible] [illegible] assumptibilis quia [illegible] [illegible] assumptibilis ad unitatem [illegible] suppositi qua sit filius dei [illegible] solummodo [illegible] alius et tunc neque [illegible] potentiae [illegible] [illegible] non sunt ad eundem actum unum nec est [illegible] naturae humanae in unitate suppositi [illegible] unitate oportet [illegible] [illegible] sed [illegible] pluralitas ad utramque [illegible] etiam [illegible] quia argumentum Augustini non tenet [illegible] [illegible] duplex [illegible] [illegible] [illegible] potest fieri quod est maius et quod est minus nec quod est maius [illegible] [illegible] [illegible] ut dictum est non tenet ultimo procedit. ¶ Similiter quod arguitur [illegible] quod elevata [illegible] est elevari [illegible] quod [illegible] est [illegible] elevatur est in natura assumptibili [illegible] [illegible] assumere homines [illegible] in potentia [illegible] elevari in [illegible] est essentia sola potest elevari. ¶ Sed [illegible] supponit unum a quo dependet tota dubitatio an [illegible] sit elevabilis [illegible] non est [illegible] elevabilis ille enim absurditates adducere [illegible] argumento [illegible] dicens esse lapis vel brutum vel [illegible] [illegible] arguit [illegible] [illegible] lapidis aut bruti [illegible] [illegible] hinc ad dignitatem [illegible] illud negant quod indignum esset ei uniri tali [illegible] [illegible] assumere [illegible] aliquid [illegible] [illegible] quod [illegible] accipit hostiam consecratam ad eum [illegible] illam vel si [illegible] in locum [illegible] quod [illegible] esse corpus Christi quod indignum esset ei esse [illegible] hostia [illegible] quod non est [illegible] ¶ Visto [illegible] tota [illegible] natura sit elevabilis [illegible] [illegible] et non sit elevabilis [illegible] quod [illegible] non [illegible] possit [illegible] ¶ Ad cuius intellectum est advertendum quod dicitur triplex [illegible] esse [illegible] uno modo [illegible] et modo congruenti naturae, alio modo voluntatis et modo [illegible] [illegible] [illegible] primo modo habet esse per illapsum [illegible] sic [illegible] omni creaturae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsa [illegible] [illegible] alicui naturae [illegible] [illegible] illapsum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assumpta [illegible] [illegible] ineffabilis [illegible] [illegible] [illegible] quod notandum est [illegible] assumptam [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] assumptionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsa [illegible] esse [illegible] naturae ad [illegible] assumitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsam [illegible] [illegible] esse essentiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lapsu non potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] conservat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xvi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] angeli [illegible] caelum [illegible] aliud est esse [illegible] aliud principale [illegible] [illegible] principale non [illegible] quia [illegible] ipsis [illegible]

n generibus naturis manu retinentur esse neque potest/ creata natura
in illo quae extra tempus est corruptibilis est cum sui ad nichilum ten
derit nisi eam auctor omnium regiminis manu teneret/ dicente
primi auctoris regimine eadem ipsa sibi per se non subsistere valeat in
modum viventium consistant tamquam ut esse creatae acceperunt in
nostra movet in quantum occulto instinctu disponunt/ et cetera
conitur magis ignescit aer obtenebrescit celum iam cernitur
lapides movet angelice virtutes in quod habitus impetuosis
motionibus divinis impulsionibus agitantur per eos in certo
tempore non determinant solum nec quod voluntarie assumit ipsi possibile
sit non habitus et hoc sunt ad duo scilicet ad limitata natura ad actum pravum
quae est esse subsistentiae divinum supposita et potentia ad actum sicut quae est operari
ri actum bonum intelligendi et volendi cum natura ei communicatio
ne non potest in esse divine subsistentiae cumulari in divinam
operationem principale usque. Ex aliqua de divina essentia modo consistente
attinere sub per eam in communicatione dicitur assumpta admirabilis cum est eisdem
tenere elevatur ad operationem divinam prout dicente Damasceno libro
III capitulo XVI certo divina deificata divinitate est ideo communicabilis non
secundum communicationes nec secundum dispositionem unionis secundum quod communica
bilis de illo unitate est certo per eam communicatione secundum communicationem
et ideo autem certo divinis actionibus dicitur est propter sanctissima
ad unionem unionem tamen in carne propter humanam naturam.
Ex argumento sic sicut scilicet habet de modo creata per illapsum naturale
ad divinas actiones perducat sed gradientes limites naturae ut iam
patet certum tamen non potest negari sicut quo ad aliquid quare sicut illap
sus quod tamen invice est spiritus est operari in eo cum deus illabi
tur creata duo sic eam invicio nata est quod tamen est esse per opera
naturalia duo et nulla creata esse est susceptibilis in potest esse
susceptivus. Illapsus autem ad suscipiendum virtute non congruit quia
est susceptivus primi dei operationes patet quia et sic susceptibilis
in se operationis quia nulla creata potest esse per substantiam cui non potest
venire aliqua opus quod potentia quam secundum philosophum in fine quarti methaphysice
omnia opera divina et potentia sunt operationes et cum dicitur quod divi
nos agere suas operationes potentes cum desinunt posse operari
sicut supra operationes et sic desinunt esse. ut Damascenus libro II
capitulo XXI intellectus inspiciens et quod ... non utique
esse nisi quod sicut in operabilis et mobilis est existimabilis et
ideo est per haec in limitata quare non potest elevari propter in
tellectum non esse assumpta ablatus ipsa creata intellectum non ipse in quantum
natura est in secundum quod primitur idem autem rationale et intellectu
ale aliud hoc quaeritur ipse facit est dicere sicut nec in aliqua vel alium.
aliquando scilicet suum intellectum assumptus et hoc est per quod sicut nulla crea
ture naturae est susceptiva autem potest esse susceptiva communicatio
nis dei ad suscipiendum in se scilicet limites et prima dei opera
tiones per quod et sic susceptibilis in se operationis lecte secundum
non est susceptibilis sed per eos intellectus et voluntas quae utique secundum
actu per eam in natura est elevari certum secundum modum ipsum vel non
non ut credo quod gratia in hanc tenet argumentum Augustinus tractatu in
homine in non fallit in aliqua natura quae se sinit ista puta hominis
est elevabilis secundum esse quae sic nequaquam sit elevabilis secundum potentiam
neque secundum esse quod secundum ... sortis est in mortalis et non
cum hoc sortis quod eadem in immortalitatem vel mortalitatis
est in omnibus non talis ... esse talis bene tenet/ ac si teneret
in tanta forme ... scilicet appetitum ad esse rationem/ quia quod a
liquid in puta in mortalitatis anime illa est eadem est in omni
anima quae quia non incognita est ex parte assumpta bilis igitur ubi
difficile est intellectus in intellectus nec aliquam. Contra hoc quarto potest a
per eam hoc in colligitur quo tamen magis applicabilis est ratio
licet non videatur ita ut per eos in secundum tantum ... forte unio est
quod scilicet susceptibilis est actu de modo per communicatione non intelli
gitur magis in placet. Relicto igitur hanc opinionem ad principale
dico ad primum in oppositum rationem potest est ... secundum quod prin
cipium intellectuale intellectuale intelligo et patet natura incor
porea autem rationalis et angeli in specie nam corporis in quantum
ordinatur ad animam ut perficiatur ad perfectionem et quo anima sua
potest intellectuale efficere operatur remota ab ipso omni dis
positione accidentali in perdiente quod tamen est separata ut totum con

positum creat et tamen confunditur in intellectiva sit ipsum susceptib
ile et corporis mediante sed anima et in ordine ad illam et sub anima
ut ipsa est potentia intellectiva/ ita quod in illo modo sit susceptibile
in quo non est potentia intellectiva/ et hoc sub potentia intellectiva
et humanitate totum item quo principaliter consistit ratio
ymaginationis dei quae est in illo ut per communicatione
vel secundum substantiam vel secundum potentiam solum in omnibus hiis ipsa yma
go dei/ quae reperiuntur secundum perfectionem quasi tenarius
hic ... ymago sua impressa est/ hinc dicit David
in capitulo predicto quod secundum ymaginem est renovare volens
dicit in hoc ... ymago dei est hoc secundum intellectum/ ...
ad ... ymaginem nisi in essentia quod melius gradus delinges
quod determinatur est assumpsit quae dicet nequaquam hoc possibi
le esset sicut nisi ratione ordinis quod habet ad intellectum et ergo illi
los qui posuerunt corpus Christi humanum assumptum in ipso ab
anima rationali et ideo per hoc differt sub intellectu et sic extendens con
venit et potentia in assumpta omnis communicatio intellectus gradus in
tellectum vincit et mediatur intellectus dei puritatem tenet vel
in gratitudine. Intelligo autem per unitione tandem unio
nem per eam in communicatione intellectus divinum tamen humana non qui
secundum tres potentias quas memoria intelligentia et voluntas existe
re in unitate essentiae autem unitur per communicationes quae tamen
continua per rationem in unitate divinae ut sic per se ipsa
cum sui ratio propter quod ad susceptibile adeo sit ratio ymagi
nationis dei quae non est in natura intellectuali nec per se ipsa
substantia sola intellectualis sit susceptibilis et per hoc in gloria
assumpta esse per communicatione quam et in divina continetur intellectu
assumpta ymago. quae est ratio intellectualis assumpta
unitur intime ipsi per ea ratio quod est in natura divina ad modum
quo licet in qua est impressa figura sigilli ipsum si
gillum replicetur secundum eundem modum quo ipsum impressit
sub medio omnis angelorum eius quali modo non potest ap
plicari illi in quo non fuerit figura sua prius impressa
hoc solummodo effigiet aliqua. quale est vestigium dei in omni
creatura non intellectuali ... nulla natura non intellectualis
nisi mediante intellectuali secundum dictum modum possit assumi.
Ad secundum quod ad unionem potentia assumptio quia in ipso est ratio
esse et subsistentiae in natura assumpta. dico quod verum est
quod illud est causa ... ita esset nichil potest ad unionem assu
mi sic nec una natura creata potest assumi ad alterum quae non
est tota causa licet ... ex parte assumentis sic nec una
natura creata potest assumi quare per illud ad ipsam potest etiam
supra non tamen ex parte assumptibilis in quo tota causa assump
tibilitatis est quod est ymago et per hoc solum est accessibilis
adeo et elevabilis ad talem unionem in divina esse in
unitate divinae personae secundum dictum modum/ verum ... aliquid causa
finalis propter quod facienda est adeo aliquid nec assumptio potest esse
in assumendo aliam ... quod intellectuale quia non est ne assump
tio finalis nisi ad illam aliquam per modum et per se tamen in natura ele
vatione. quale non potest habere nisi in intellectualis hic dicit
et Johannes Damascenus libro tertio ... prius ubi voluit naturam ex parte et
cum sequitur nascitur eius ... non ... causa naturam ex parte
voluit nisi quia alienum ... nec existimavit ut in mo
talem nec facere quod deus utique secundum causam et ... per immortalitatem
ne faceret quod deus intellige ... beatitudinem/ quia non est in
mortalitate secundum Augustinum XIII de Trinitate capitulo hic dicit ... secundum
dicit hoc fuit est quod fuerit est hoc propter quod dicit fuit esse hoc/ modum
cum illo quo dicit erat est dignitas ymaginis in ipso propter
quod sola quare quod dicit ex parte natura voluit/ non tamen causam in qua ra
tionalitate humana in assumpta est ita quod alia natura in qua
non est talis ymago omnino absque causa assume
tur

Sequitur quarta distinctio secundum ... duo quaerebant
de angelis et posita alia de hominibus. Primus illorum de angelis
erat quo modo angeli corpus an per intellectum in
mediate quod per voluntatem supposito quod per utrumque con
moveant. Secundum est de maxima actionis eius necessarium duo
bus necessariis in ipsis angeli sundeat unitum eius in

qz nō est pmū . ar̄ qd angelus imediate mouet corpus pri
cellēm qr p uolūtatē q forme intellcus assimilatur mouēr
sm ipsum patz . ; tn ut ur immediate mouet g et . Itm appe
qsitū or est intellcus imouē ad calore dicēt qd imme
diate p intellcm mouet ad pducendū calorē . iij . ita
sic e ēe intellcus ei sm rei cōtuz ut arc . Concedi
ellcus nō mouet ni ut finis et q nō n pappetibile ab i
cō p tentū q est imediatū pncipium actois uerum . s
ages mouet anime mediante sm modū in tracto declaratū . Prima
intellcus nō mouet ni ut finis i pncipalio obiectu uolūtatis
sui appetibile finis q tn sit pmū nou tamē est p
sim et imediatū mouens g et . Dico qd reuera
nulla suba separata agit aliquā actonē q extiora sibi
absz intellcu et uolūtate . unde dic aug . 3° de trinitate . producendo
extas . li° . ix . mediante sue cē q est ab eo sm intrinsecam
ut sit ab eo nō pcogitata . nec p bm placitū . quō e ph
possz ēe ei sic pura intelligētia que intelligit se ipsam et i
elligit seqr se ipsaz ut ēe oē sit ab eo ens qd tn nō p
cedit s intellcus se et h ē q cōcomitantibz sua glam
q ipse diligit se ipm ut ēe oīe sit ab eo esse qd ut
cētario pcedit primo intellcus se et h est q cō com
itantibz sua glia q ipse diligit se ipm omne aut si
entia q sit qd puenit circa placitū ei qd puenit ex
ea . s primo placitū ut existentia eēn fluat tunē qd est
esse qd tn nō so pueit uolūtas . ; aut ista duo p ce
dit n q mouet intellcus et tu . h pmū i ordie aq t
plie p reducitur actus secūdm maiū nāe . unde dicit inco
dem pri omī est ēe qd qcqd est ab eo uerum est
qr tn . ad illud nō qd sic ur pmū et imediatū agens
s mediate intellcu et uolūtate . et qd post p dict est
dicit quoniam unitatis aut lūinie nō est sua pma actio
d p suā eēm ipse ei intellit suā eēm qd est pncipi
ū ordis bonitatis mee et ex h intellit qlr est possi
ble et qualit e elegantius pueire eēt totius sm in
dm sui intellcus et se ordinācō bonitatis in ēe . s ergo
mis indico sic pmo pmo exgbus sibi adiutat unite
nb . v . intelligentia pordiez . pmū qd sua essentia
est pncipium ordis bonitatis mee qd nō e sua pma
opo n p suaz eēm ipa tn sua eēm nō agit in iō q
e sit ab ea et uni ne absz cogitare et intellcu uti ia dic
tū e . sm nō est qd ipse intelligit ipam ut oē eē sit ab
ea tm est qd sicut placuit ei ut exeunt eēm fluant
res . sz tn est qd intellcus intellit qlr e possible . ele
gantius res puenire ergo qntū est ordo bonitatis
rez fluens mee sm formam et modum intellcus . Juxta
s° qd sua eēm primo agit in intellcm mouendo ipm ad
actū intelligendi oia q sequt illa . scda sic complacz uo
et spaī qd formet intellcus mō melior pducendi
res et quo qd sm formam intellcus ab eēm mediante
intellcu et uolūtate complacentia p reteriens flu
unt res et quo q sm formam intellcus ab eēm media
te intellcu et mee ut sic p intellcm in mediatus qm
p suam eēm et uolūtatez pducat res in ēe s nulle
actio tps mouet pmū qd est uerum . Juxta hic seu
tentia aliq uolentes sequi ista phz qui audet
sallua fide dicit cōalr ditionū ratione angeli et phis
qd licz angelus nulla ut et ne mō nisi actio uel
extiora nec aliter h sic nec deus in quo quuic
phs sequtur fidez que ponit qd deus ex extiora naturae sue
necte nō agit agit aūt sm formam intellcus dū tra
d rebus et quas ht existere actus et motus suos derg
sm intellcus dic aug . vi . mediante cū finalr in suo ēe m
aia polz et cedis cāis qz aia adiuenit eā primis et h ps
ea ymaginat . ap se actiones et mqliones recipientas
et qualitatez forme tali aut forma here pn atq
intea complaz uo tamq ut ea tā neto et mō pduā
illuc operatur seqr opd ucud sm intellcus sic pn
cipium primum mouens angelus in anglo dterminatz agēe

et post determiactionez exequtes intercedente beneplacito uo
luntas et sic h ponunt in anglo ira h in uirtute ponē i hpie . s
sicut esset neqq esset erit arg pedit actio angeli et hpis h
solūmō ex forma intellcus et ergo sic forme nulla dumū dicta
e qr ad cōz si calor habet intellcm sm absz sic arg . imediatū pn
cipium esset agens calefactione et eū tamē sic mō eā agit
calor sm qd p cedit plo in aliis . ad pma rōnez . Quod ar
calor sm qd p cedit pbo in maioris . ad pma rōnez . Quod arḡ
cāuntur deuenitur ul i uideo et angelus et in hpibz dicō qd intellus
nō determinat agenda i dō ultio mō ut alibi declaraui . nc
in anglo aut hpibz dicō qd intellus ut actio ad determinā
onē uolūtatis sequatur actio sec determinatū actionis sic
tamen utrō qntm angelis qr in hpibz ad sola uolūtate . dico qd
pncipium primum pcedi res ad eo intra et angelum qcuz
agere q ista qrit ee se et tale i angelis et hpibus quo ad actio
nes eoz pncipium primum est uolūtas sm lin arg . s hec
pū sola dico qd sola uolūtate sola pducat res extra se et ta
git qaiqz agit extra illa . angeli aut et hpies nequā quaz
nō est ergo qd uo hunc aliqd statim sm est s post uo
luntatez requirit et inest alia . uis motiua dispositio pti
cellen et uolūntate pducat opis exe re . Dico g dicta
dicō ad qōnē qd sicut i nob primū pn motiue et actionis
est intellcus repsentatis appetabile . sm nō est uolūtas op
ando determinans motiū inferiorē sue uolūtas impans uiribz
motiuis . tertiū uō sc uires motiue motiū exequtes ut pma
pū primum et immediatū mouens et agens sic tn angelus
pū primum et immediatū mouens et agens sic tm angelus
sic tamq p pncipium primū mouet sic uos p intellcm tamq
aut p pncipium mediū p uolūtatez . qr p p intellcm . ad
primū in oppositū . qd forme intellcus assimilat actio . dico q
uerū est ut repsentata ee quid agendū est . tn tamen di
rimo dū actio nisi ut pcedit sa racō . ; nō sequi exhoc
qd dispositio mouet . ad actionē nisi agens dirigente ut p
ut mouentas sic agens si intellctu calefaceret uult autez
qn ponimus qd h tangitur nō agens necte aliq ne ex illa
que sit actua sine ultimū s solūmō libere arg ad nō oz . Juxta
uolūtas li . ar . determinans agenda in mediatus ag
it .

Circa scdm arg qd duobus instantibus inqntē angeli sm uni mqz mō qz duobus tpibus ut linear uidet unus in linea au hc sic posita . Hic sino possz eis sm uidetur unitatz ... h e rōne motus simplicitatis imuuo qr in plibus est mora nō rōne pm qz pla intantia eq simplicia sic ut unū . sim plū e additū simplicia mediante angeli nō rōne sz qz bū aliq succedunt sine mora ut tpi et instantis tpis . angeli esset simul cū instantie nō gum pla instanti tpis . angeli esset sl succ . Ad pmo oz uide quale sit tpt angeli mē tqlic diffe runt aqz mō q alias declaraui qd ubiq tpt angeli discari est sic et sue actiones sui motores qz est mensura discrete et g suciedentes absz medio cōtinuacōe . ; est aduertendū qd multū refert de actionibz angeli intrinsecis manentibz cū motu sic et intellectiones et uolitiones et de eius motibz extiora ex . Primo e actiones opōnes ptū ac tractiones p sa sm qd p sa e simplices tote sl existentia p morari cōpacōne uel tpus seu p cōpacoez ad tpt unui p manentes et qlz istaz est pouta in ēe p eēm . i uno i stanti uel tpus . sz nō actiones intellectiōes sic qbus uolū tatte sua mos se ipm qu transfert dsitu in situ qt uipsa sm qd in p sm est . dimitto aut actiones quas agit ex ex extiora ut ex cōsilia et actiones de primo gne qm dicto p mensura ht tps discrā . ; modus actio nū de primo gne p mensura ht tpi cō pont ex instantibz indiuisibilibz qr tota simul cū distic et p manentibz i mora sic mora hnt tp mensura cm ipse actiones in situ et distinctiones nō est e in a glo intellig cū uolicio sm mora media que hnt adi inter successione . q et una in electo pcessit p aliq tm uiuo rā uel tpis i ultio instantia illius pducat tota simul alia

cogitatio eius quae similiter durat per moram aliquam temporis nostri sicut de necessitate moram istam ... mutationibus quarum in ... [illegible]

[illegible]

Quod vero arguitur de actionibus quae sunt secundum quid ... [illegible]

[illegible]

similiter necessario instanti reali in quo desciendit et sic si angelus ponatur in unico instanti temporis nostri pertransire aliquod spatium sic ... pertransire diversa signa sive indivisibilia ... instantia temporis et sic illa non sunt instantia temporis sed sunt secundum ... ymaginationem ... quod ... instantia temporis angeli ... et intelligitur quod secundum veritatem instans temporis angeli ... ymaginationem tamen potest esse ... secundum veritatem. Ad primum quod ... duobus partibus ... dico quod ... manentes ... non plus occupat ... in instantibus ... possunt esse ... secundum ymaginationem ... spacium distinguitur ... secundum actum. Ad secundum quod videtur arguere ... dico secundum dicta quod non possunt duobus instantibus ... [illegible]

[illegible]

Ad argumentum in oppositum quod per instantia temporis angeli non potest esse simul cum uno tempore nostri ... dico quod verum est ... ymaginationis ... secundum ymaginationem.

Sequitur ... de potentiis ... quae pertinent ... ad corpus ... quae pertinent ad intellectum ... ad ymaginationem ... ad voluntatem ... [illegible]

Circa primum arguitur quod intellectus agens non pertinet ad ymaginationem ... [illegible]

... agens et possibilis sunt duae partes intellectus ... nobilior ... ymaginatione ... [illegible]

generis quod ponitur. [H]ic autem uidetur a principio quod appellatur
intellectus agens et quomodo se habet ad memoriam et intelligentiam. Hoc
uiso patebit intentum. Dicendum ergo secundum philosophum in tertio de anima
agens intellectus est qui facit intelligere omnia tamquam habitus quidam
et ut lux. Habitus autem est non quia est actus non quia sic proprie accidens
[illegible] habitus dicitur quod habet similitudinem habitus. Autem est non quia
accidens non quia sic per accidens sed habitus dicitur quia habet similitudinem
ueri habitus et hoc in duobus quoad opera eius. Quorum unum
illuminare intellectum possibilem sicut lumen materiale dyaphanum illu-
minat sicut lux corpus luminosum. Actio eius secundum ordinem
ad possibiles potentias est lucere quod illuminare est et lux quo-
dam spiritualis in possibili permanens ad potentiam intelligendi
eo modo sicut ipse possibilis et quasi ad lucem in usus et secundum hoc uocat
Augustinus intellectum possibilem per hanc pagentem et hoc sicut uisus
lucem suam quamlibet sumit qua non agente ad formandum actum
uisionis nec ad illum recipiendum. Et secundum hoc dicit Augustinus xii
de trinitate c. ultimo quod intellectus sic intelligit intelligibilia in quadam
luce incorporea spirituali sui generis sicut oculus uidet colores
in quadam luce generis sui carnali. Secundum uero opus eius est
ex ordine suo ad fantasmata sicut lumen diaphani super colores
et per hoc separat fantasmata a conditionibus particularibus [illegible]
uel intelligibili facit [illegible] intelligibile secundum actum et ipsum mo-
uere intellectum possibilem sicut colores mouent uisum ut abs-
tracta sunt secundum actum et imbuta lumine et commixta sunt ipsi ita
quod agens ista duo agat circa fantasmata et in quantum facit quod
sicut forme secundum actum intelligibiles se habent ut ars producens
formas materie et in quantum facit quod mouent intellectum secundum ac-
tum se habet ad fantasmata sicut lumen quo imbuta et colores quamuis es-
sent abstracti non mouent uisum nisi essent lumine imbuti et
commixti ut per hoc uirtute eius moueant. Et sic facit intellectum
conditio actum intellectionis in possibili. Et in una facit
duo circa fantasmata et [illegible] possibilem intellectum circa
fantasmata est quod resplendendo super illa et illuminando ea non egrediens
de a possibili sed coniungendo se illa quia in eadem substantia anime sunt
fantasia et intellectus agens facit illa esse actu intelligibilia
[illegible] mouendi secundum actum intellectum possibilem in quantum
[illegible] quod imbuta et commixta lumine agentis. Circa possibilem autem non
quod resplendendo et illuminando eum. Sed quod lucendo in eo primo
ut est lux indeterminata disponit ipsum ut sic receptiuus actus
quo est intellectio sui qua media non recipit illum sicut nec in
[illegible] actu uisionis nisi in eo luceret media lux communis
[illegible] lux indeterminata [illegible] disponit ipsum ut sit
actus actionis que est [illegible] intellectio sui qua [illegible]
[illegible] melius [illegible] non exerceret actum uisio-
nis nisi esset disposita luce determinata a colore et hoc est quod
[illegible] dicit commentator [illegible] de anima loquens de intel-
lectu possibili sicut ingens debes scire quod intellectus agens
[illegible] intellectum est [illegible] lucis ad dyaphanum. Quemadmodum enim lux est
perfectio dyaphani sic intellectus agens est perfectio materialis. Et quemadmodum
dyaphanum non mouetur a colore nec recipit ipsum nisi quando lucet
ita iste intellectus non recipit intellecta que sunt hic nisi secundum quod perficitur per illum
intellectum et illuminatur per ipsum et quemadmodum lux facit colores in potentia
esse actu ita quod possunt mouere dyaphanum ita intellectus a-
gens facit intentiones in potentia intellectas in actu intellectas et
recipiat eas intellectus materialis. hec. [Q]uod quod clarior [illegible]
sic dixit debes scire quod intellectus agens [illegible] possibilem
est [illegible] lucis [illegible] ad oculum [illegible] intellectus
possibilem est [illegible] coloris ad oculum. Quemadmodum enim lux est perfectio o-
culi [illegible] intellectus agens est perfectio materialis intellectus. Et secundum actio
[illegible] quemadmodum oculus non mouetur a colore nec
recipit ipsum nisi quando lux [illegible] intellectus [illegible]
quod perficitur per illum intellectum et illuminatur per ipsum esse actio est
prima circa possibilem et quemadmodum lux facit colores in potentia esse in
actu ita ut possint mouere oculum esse per unum opus lucis
circa colores quod facit colores in potentia esse in actu [illegible]
dicit ita ut possit mouere oculum sic ita intellectus agens facit
intentiones in potentia intellectas in actu intellectas esse per unum opus
agentis circa fantasmata et secundum ita quod recipiat eas intel-
lectus materialis [illegible] de luce communi in oculo sufficeret
ad mouendum illuminando ad agendum circa colores sic sufficit lux

communis in oculo circa quod sit de luce exteriore in dyaphano quia illa
lux exterior magis [illegible] separato [illegible] est lux interior
[illegible] illa quia ad uidendum
nos colores sunt adiutorio lucis exterioris. [H]oc uiso dico quod intellectus agens
pertinet ad primam intelligentiam [illegible] eius non potest non pertinere ad
imaginem. Et quia secundum determinationes Augustini ymago non consistit nisi in
potentiis anime cum ipsa substantia eius [illegible]
[illegible] a memoria intelligentia
sicut noticia de noticia et ab utrisque [illegible] ad duplici noticia
amor [illegible] a memoria [illegible] uoluntas. Ergo dico quod agens
intellectus [illegible] duas [illegible] illa
quia non includit a memoria [illegible] noticia que est in ea procedit
[illegible] noticia intelligentie [illegible] includit in ipsa intelligentia [illegible]
[illegible] ad ymaginem
[illegible] intelligibilia [illegible] in ipso [illegible]
[illegible] actu [illegible] possunt mouere intellectum possibilem [illegible]
[illegible] noticia simplex [illegible] fantasmata
[illegible] ymaginatiua [illegible] ut fiat memoria actualis intelligentie
[illegible] noticia simplex [illegible] intellectum [illegible] memorie eadem
[illegible] memoria et intelligentia [illegible] distinguuntur ut diuerse
[illegible] nomine intellectus possibilis [illegible] agente [illegible]
[illegible] quia memoria [illegible] susceptiua noticie
[illegible] simplicibus [illegible] eius [illegible] intelligentia
[illegible] memoria [illegible] simplici noticia et
susceptiua [illegible] noticie declaratiue [illegible]
[illegible] distinguitur ab agente [illegible] in ipso intelli-
[illegible] illarum quia [illegible] agens intellectus [illegible]
est a fantasmatibus [illegible] memorie
ut [illegible] noticia simplex ut possit esse [illegible] quo [illegible]
debet ad memoriam [illegible] ad intelligentiam [illegible]
determinationes Augustini ymago non est [illegible] anime [illegible] ut sunt
actibus [illegible] per cogitationes et amore ad eternum [illegible] anima
ymago dei est quo capax dei est [illegible] capax esse potest ad quod [illegible]
[illegible] potest se [illegible] intellectus agens [illegible] duas operationes
[illegible] fantasmata quia [illegible] non habet fantasmata [illegible]
intellectus agens [illegible] in ordine ad fantasmata [illegible]
operationes eius [illegible] illa [illegible] ymaginis sicut
memoria et intelligentia [illegible] temporalia [illegible]
[illegible] noticia [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] ad cognoscendum [illegible] eternas [illegible] noticia
[illegible] dicitur sapientia. Sic ergo intellectus agens pertinet ad [illegible] y-
maginis [illegible] non potest esse nisi ut consideratur in ordine ad intellectum
possibilem. [illegible] alias duas operationes [illegible] et dico quod [illegible]
est [illegible] quod [illegible] ut puta lux in intellectu possibili disponit ipsum ut
sit receptiuus noticie de luce increata [illegible] quod [illegible] est
[illegible] in ipso intellectu increato [illegible] uel [illegible] cooperatur
ut in intellectu formetur noticia de intelligibili increato [illegible]
[illegible] cooperatur [illegible] primo disponit intellectum possibi-
lem ut sit receptiuus noticie simplicis secundum rectum aspectum [illegible]
[illegible] memorie et [illegible] disponit intellectum possibilem ut sit receptiuus
noticie declaratiue secundum quod respicit memoriam [illegible] noticia
simplex [illegible] intelligentie. Aliter secundum operationem
primo disponit memoriam ut in ea de intelligibili increato [illegible]
[illegible] noticia [illegible] simplex [illegible] in memoria formetur noti-
cia declaratiua in intelligentia et hoc secundum modum quo noticia sim-
plex et declaratiua [illegible] de eo [illegible] alibi [illegible]
[S]ecundum hoc dico quod intellectus agens [illegible] duas operationes
[illegible] et ad memoriam et ad intelligentiam sicut ad intellectum possibi-
lem que est [illegible] simplex [illegible] a quo solummodo distinguuntur
[illegible] forma [illegible] in illa [illegible]
[illegible] ad recipiendum [illegible] operationes [illegible] intelligentia
[illegible] agendo [illegible] [illegible] in oppositum
quod intellectus agens non pertinet ad ymaginem quia nec est memoria
nec intelligentia nec uoluntas. Dico quod [illegible] est quod memoria et in-
telligentia ut distinguuntur sicut intellectus [illegible] uoluntas [illegible]
diuerse [illegible] distinguuntur [illegible]
agens [illegible] memoriam [illegible] intelligentiam [illegible] ambabus ut
[illegible] ymaginis [illegible] agens [illegible] possibili [illegible]
[illegible] actio [illegible]
[illegible] actione [illegible] dico quod [illegible] hic [illegible]

ad ymaginē pom uc ē dcm est.

Q (initial) uia scdm augu. q bonu sb rōe cōens sic p se et pmū obm uoluntatis tno sb rōe boni simpl. q2 inqtu cōens uolu tantū h rōnē finis q est obm uolu tris tno sm qd est bonu simpl. q2 dicit phs p°mo eth. si ponet bonu separa no habet rōm finis q est obm uolutat tno sm qd est bonu simpl. q dicit phs p° eth. si ponerent bonu bo separatu no h3et rōnē finis. bonu aut simplr no est nisi bonu separatu. Item in mo dr qd bonu dr equali cum ente q2 bonu ut de qolibz ente dr qd est bonu simpl ng est obiectu uolutatis qd aliqd est nociuu ut ueneu & c. Item i. b. d. ana dr. illud est p pnp ul pena meliori qd est fin ul opis finis & opis no est nisi bonu cōens & c. et hoc dic eustacius & illud oia bonu appetunt. Contra est q2 & obm uolutatis est nimis nobile q sic obm intellectus q2 rō boni cōentis est mag pclaris q rō entis que est obm intellectus. Item sequitur qd ē diligentr inordie ad aliqd aliud q2 cōens spectat ad aliud illud fl u est q2 oia referuntur ad obm pmu. Dico scdm phm. vij. meth. simpl dr aliqd uno mo quod dr sin g ca2 & sic ens simplr est analogu ad x pdicta. 4° mo dr simplr pcisiuu continens ab° rē sic ens dr ens sim plr. Scdm hūc modū dc° qd bonu simpl dupli dr ul p°mo mo sic bonu simpl solu mo est bonu stabile qd in se h3 rōnē omis boni desidabil. Sc bon cōens dr diac. uno mo dr bono cōenti nc nimis cū q p qd ipsa p fiat & saluat mē. d quo dr qd oia bonu appetunt. 4° mo dr bonu cōens appetitu cōnta cui pōt aliqd dia cōens ingnali & pncipali ul nc finis ul ut ens ad pena finē ordinale. et h ul sic cōni cui appetit ta cū i sm simil. loqdo g° de bono simpl p°mo mo & silr d bono cōenti p°mo mo dco q neutrū eo p se p mū obm uolutatis. q2 neut eoru inqtu h est sing & p sno uolutatis inqtu uolutas est h & pcius nate aut q2 inqtu nata sic ē bonu simelia est abu & sacietas. potius tn sm satis & h cetā. loqdo no de bono simplr sco bono & silr d bono cōenti sco bono de illis est bo h d boic p°mo mo dat nequaquam illis & tmodi no dr aliqd bonu in ordie ad uolutatē & ino dine ad uolutatē dr bonu ins mor. bonu. i. sin plr sco mo no est nisi bititud q bh ul in bono tncleo dic aug. d moribz ecce bonou ūmm dr nb est iq infra nb remaneud est iq ultra q̄rend altm est pfectu altm nllm sectnd di bititudo. appetitur est alcetud aut ipa bititas q h oio assum qd ipe est euuq q inmisi co & intelligibili. mo cō tin gencet & q3 utrace & satate i. bonitate pemcul amictata & cō pbenu talle bonu simpl no est n bonu aliquod singlare in quo est cu bitido. in bono cōenti gnalr dco qd est cē uolutatis bonu simplr p°mo simpl q2 in bono uli in quo est bi tudo appetit ip qd in ipa est uarietas in spali. v. c. iu. sm qd dic aug. xiij. de trinit. c. iiij. quo uis rei mag dc ta uit ieri ulca cōngiueruit uitā beata. et ita bonu cōens sco mo inqntu est bonu cōmodu qd cōtinz se se bonu sim plr i cōm. s. bonu singlare qd dr est ips ē est cōmod qd da. s. qd est finis d quo diac aut aū finē d cō cordia in bititudie sm oem sua est sufficieu cō petenciā cōmodu suu omi indigencia contine & ois cōena spali mo dca q est ad finē est ei bonu cōens appetenia tm est bonu qd decet timilui ee appetiui ro alc cetudie aut illud aut bonu cōmodu ingnali ullus pōt no appetere duceant nllus nisi ut i aliquo mo pueat s cōmodu. h ē mō oms bu ee & uolut & i fine dec cordu dic qd cōmoda no uelle neqd tmod uc in ge ali appete & bam bititudie q dr est q2 n alio appe tit nisi sb rōne boi q no est nisi aliqua effigies bi & pueri boni qd est in dco dicit aug. l. ij. 9f. fornicat aia qn auertit a te & qrit nō ap te que puri & liqda no iuenit nisi nec. Jo dub apli oia i oibz erit. qd est

oia qcq hic querebas qcq p magno ltras qc qd h amabas qcqd h uolebas ipe & erit si ō. s. the minecōre rōne bi q h de g cōmod ingnali appete quoqu mō est bitudiē appete dic aug. xiij. de trin. c. c. in fine si dixiss oms bi ee uitas. d ul aliqd qd nllus nisi a uolūtate. no agnoscat qcqd q sig lacit ue bt ab hac uolutate. no recedit ista cali aut pt cōmod de cōens qd est finis ut ds clare nllus q cū cōmod pōt no appeti sb cōens a ingnali cō phendendo oe cōens st cōens nisi ut appllando illud cōens igna h noie cōmodi oe appeabile uidco didic dic aut. d ciuit. gre. xc. ar. c. xij. nl uult uoluntas nra aut cōmodicate aut titudie. qcqd e aliud uult & ad hac & si fallit pu tat se referre q uult p affectione si qd est ad uo leud titudies uult titudies. itectus. i. nisi cē. pp cōmod aut uult ad ut quult amare ul bonitate ut hac uri tuet uita & saluti. q uidet ee cōmoda nec pp titudie uult quult. q latiora discē ut sciat recte. i. ui te uiue. Dico g qd sic & uitis p se & pmu obm uisus qd p se & pmo uisibile est ut lux q2 in h uitute certa & in sin ga sic colores sic & uolutatis ita est p se & pmū obm uo luntatis qd p se & p°mo est uolibile & i e uitute uult quicq uolutas. d sit ei uoli ta tale aut est bonu no cōens ad finē h bonu sim plr qd est bitificans bonu & h rōnē finis in illo ē est pfca rō cōmodi & oms boni aliud & h est bonu cōmodu in quo est bitido. & h ul sic in quo est uli seu gnali bono & sic in quo dā singlari qd est ipe deus in utute cal boni bonu cōens sm ph. s. sm aliu in utacet bonu cōens est ra ee alm inutae appe uenatu ē bo impticii ut s. habet rōnē cōens ad fines eius tem qd iste uoie cōens. appete inū p resplende ciā aliqm boi simplr. in illo quod qrit in illo u cū illud qrere no debe tio dico qd bonu illud si gulare qd est & uoluntatis bono simplr sco mo dñi & h q2 sb rōe illius oe aliud bonu appetit siue sb rōe cōmodi sui sb rōne cōenitis appete d quo dic aug. viij. d trin. c. iiij. no amat ee n bonu bonu bonu h bonu. h bonu id uide bonu si pōt ita dm uide bis no alio bono bonu h bonu oms bom iq ita bonu cōmod pp distinguit bonu cōens qd est uer cōens ad hūc ut ad finē dr & h est bonu simplr q p se & pmu est obm uolutatis. q2 h est bonu qd sm aliud aucta uidet bonu h pōt sm h uidi cat bonu qda a bonu sm qd sē idez ita ei dicim aliud alio melius ope indicam nisi in nobis ee impssa uoco ipius boni sm q appbamus ad aliud taliu ppo nimus h phi no ponēt ipm dm bonu biti cans poucit bonu simpl p° mo ee p se & p obm appetus sm eet uilc abiz cogitare sui biueal h i rōnalis obm & appete rōnalis qe uolutas pmu & p se posu erit bonu cōmodu. qd est ee qd p pdictū ē & bom simpl & tale appetat sic dcm est hic dic phs loqdo in motiuo appetitus cōgrui. 3. d aia. h aut est qd e bonu. q alio cōtinet sb. noie cōmodi inqtu noiat cōens gnalr dictu d quo & continet bonu qd est h nisi sb rōne singlaris. & bonu cōens qd tn distinguitur ut simpl bonu & bonu cōens q est ad finē qd solu ppe d cōens & neq p se & pmu. obm uolutatis scdm qd procedit ultia rō q sm h e q ē sic bonu cōens ppe dcm est qd no appetit n i ordie ad a° & rō pma appeti cōtinet in quek alio cōens g° inordie ad aliud oblig tur qd fl u est. Ad pmu i oppositū q simpl bonu no h rōnē finis aut appetibilis dico qd uni est appetibil aut de quo solu mo lo phs no appllando bititudie n bonu optale. anob i uica ita. h tn bonu

hoc est intencio appetibilis non per graciam donabilis de quo philosophus michi
fiebat pro primo et bonitate, maior dicte bonum velle non potest
sumi nisi quia ad principium illius intellectus ducendo determinati plenius
intra plene quia bonum in similiter entis. in bonum ¶ Ad secundum quod
bonum simpliciter dicitur equaliter enti et cetera dico quod verum est bono primo
ad tertium in prima divisione boni simpliciter de quo non est hic
quod non convenit communiter convenientie commodi quod et bone commodi per
hec uenire nisi in quo est immediatum simul iusticia et per predicte
ab his aliqualiter acquisita et talibus et utilis est bonum quod hoc
simul habitibus et moralibus et simul non ¶ Ad tertium quod pars
intellectiva et finis operis non est nisi bonum conveniens dicendo quod hoc
illud est non loquendo de bono conveniente in genere de quo et lo
cutus est. obiectum enim practica intellectus et finis operis est et
bonum quod est finis et bonum quod est ad finem. hoc autem tale est
obiectum intellectus tale finis operis uerum dicetur in sequenti questione
¶ Ad primum contra quia videtur plane quod primum est per
per se obiectum voluntatis. sic bonum simpliciter primo modo dictum
quod convertitur cum ente. dico quod verum est propter
per se primum obiectum voluntatis est magis nobile quam obiectum
intellectus quia quod nobilius est non bonum quam verum sub eius
ratione sub includitur tamen vero et quod addit est nobi
lius quia est condicio finis ut est perfectio apparens
nunc autem quod hic addo ille quia aliter nobilioris ex parte
quo non est magis perfecte et quod comparatur ante uere comparati
tale quod est magis nobile quod simpliciter virtus praticare uero
vel ingenue tempore quod continue patitur quod aliud nobilius uirtute
quod et sic hoc non boni generis similiter generalis sive specialis specie non
sed est nobilior quam non est tunc uero bonum quod est con
eius intelligitur preter quod uero est proprie per se sub et primum
obiectum voluntatis ut patet ex dictis

Circa tertium arguitur quod actio voluntatis moralis speciem non
habet contra termini ab obiecto quia a qua entitate habet ta
tus entitatem talis eius bonitatem ut et bonitat
tem moris bonitatem moralis. sed ab est obiectum
habet entitatem et bonitatem ut et bonitatem moris ut patet
emergente sed cum entitate actio habet speciem entitatis quia
preter distinguitur factus et actus per obiectum. actus habet
speciem omnis bonitatis quia hoc sed et cetera ¶ Contra ab illo
habet actus volicionis speciem moralis a quo habet quod sit la
udabilis quia bonum moris virtutis secundum philosophum primo
ethicorum. de modo laudabilium est. hoc autem habet ab obiecto
ne voluntatis igitur et cetera. ¶ Quia quod actio de specie volicionis
moralis non est nisi de bonitate actio ens a quo et ea
secundum enim aucem et bonum sub sua ratione generalis
sima accepta convertuntur. Ideo dico quod sicut ens in quan
tum ens speciem habet ab eo quod continet ipsum in quantum bonum est
nunc autem certum est quod prima divisione distinguitur in
ens determinatum et indeterminatum dicitur autem ens indeterminatum
ens in sua simplicitate acceptum. potest considerari sive per
sui consideratum absque omni determinatione consideratione ipsum
quod ideo dicitur ens simpliciter ens non determinatum. dicitur ens per ali
quam determinationem contractum sicut continetur sub utrumque istis
que sunt unum tantum alio. ens est determinatum prima divisione distin
guitur in decem que primum predicamentum est et quia ens continetur
sub determinatione illa que est unum tantum actus quod contra
alia sunt predicamenta in quo ens determinabitur determina
tione illa quod est in quarto consilio sed modo dico quod bonum pa
rili divisione distinguitur in bonum indeterminatum et in bonum
determinatum et dicitur bonum indeterminatum ipsum bonum in sua simpli
citate acceptum sive consideratum absque omni determinatione conti
nere ipsum quod ideo dicitur bonum simpliciter bonum non determinatum dicitur
bonum per aliquam determinationem contractum et sic eius simplicitate
sive indeterminatum habet speciem sive formam entis contractum habet speciem
a determinatione continente ipsum sed et bonum contractum habet speciem et
formam a determinatione continente ipsum. ¶ Cum sit simpliciter
sive indeterminatum hoc est absque alia determinatione acceptum
potest considerari dupliciter aut in quadam singularitate vel
in quadam universitate et primo modo dicitur simpliciter solus deus secundo autem
modo dicitur est simpliciter eius quod secundum decem predicamenta ¶ Con
silio modo dico quod bonum simpliciter sive indeterminatum dicitur deus

sive quod expositum est in questione precedente quod sicut per se et primo obiectum
voluntatis de bono autem simpliciter primo modo dicto et in omni et
solus deus quod nullo modo est determinatum continet non appetite quo modo sed solum
de bono simpliciter secundo modo dicto quod est convertibile cum ente quod sub
decem predicamentis et unum est continetur diversis determinationibus sicut
ens. ¶ Bonum autem simpliciter isto secundo modo dictum determinatur tripliciter
primo hoc determinatum una quadam quod non apponit aliquam ratio
nem propriam bonitatis seu entitatis seu realitatis. solum
ut communiter dicitur bonum hoc vel illud puta lapis vel lignum vel homo et
sic de ceteris rebus que similiter sunt entia et bona. aliquando de
terminatione contractione per abnegationem tollendo hoc et illud
retinendo ipsum bonum intellectum ipsum bonum simpliciter quod deus est
ut dictum est in dicta questione ab eminentia non determinationis contrac
tione per privationem tollendo hoc et illud sic prius intellectum bonum si
mpliciter quarto modo de quo hoc est sermo sed in quantum est determinatum
determinatione tali hoc est modo bonum simpliciter tertio modo quantum
determinatione est res tamen aliqua ut velle intellectum pascere co
mparatum et sic determinatur alia non determinante hoc et bonum sim
pliciter determinari quod apponit aliquam propriam oppositam bonitatis. secundum
determinationem in tantum ut quod pascere hominem et bonum ge
neraliter non potest dici bonum excedens. addit bonum sic
simpliciter tamen prima determinatione sub ratione in complexum quod
unum in complexum continet determinationem determinabile sic generaliter bonum
generale constituit unum in specie et sic non determinationem determinat
ab extrinseca complexa quod duos intellectus et unum complexum
constituit ipsa determinatio determinabile pascere ei est bonum
simpliciter pascere autem est bonum ex circumstantia ¶ Bonum autem
ex circumstantia generaliter tamen distinguitur secundum diversas circumstan
tias apponentes diversos modos bonitatis quia secundum talem per
se distinguentes bonum ex circumstantia generaliter quod enim est et
tres modi talium circumstantiarum. unus ex parte efficien
tis sive agentis ipsum bonum autem ex circumstantia ex parte obiecti et
sic pascere hominem primum est ei proprium obiectum actus pascendi ut
ille qui pascitur et sic ut si obiectum circumstans actum sub tali modo
circumstancie continent omnes circumstancie pertinentes ad
obiectum sive obiectum et quando tempus actus seu exercere quarum una est
materialis et alius et sic hic possidens quod obiectum primum est qui
pascitur potest esse dives vel pauper. si dives hoc non est circumstans
bonum propter quod pascendus est. si pauper autem validus propter
lucrari non pascitur nec est ad hoc circumstancia talis
bonum si pauper infirmus hic est circumstans boni propter quod pas
cendus est et maxime circumstans quod quia. secundum quod esurit nec
habet aliud qui possit eum pascere. talis circumstans dicitur. unde quod
recubat in lecto non potest circumeundo hostiatim mendicare et
sic de ceteris quia potest apponi talis circumstans ex parte obiecti
unde sub actus habet speciem qua est bonus exigentie sicut igitur non acci
pit non agitur per diabolum sed agitur sub quia bonum ex circumstan
tia est tale ad bonum secundum alios duos modos circum
stancie. circumstans est ex parte non est intra appone rationem
bonitatis. actum quam primo sic circumstancia circumsta
ncia quod est bonus exigentie. validus enim in corde valens ex la
bore suo pastum lucrari et nolens propter ocium quod amat propter
dicitur pasci non potest licet multi hoc faciunt se fingunt ut contra frequenter
hystriones propter circumstancia autem ex parte sui addita bono
exigentie dicitur bonum virtutis ut iam patebit propter quod bonum exigentie
solum modo est in virtutis carens forte eius in quantum hic non autem
in quantum in providentia se habet ad dictum propter quod dico quod bo
num exigentie providentia se habet ad modum virtutis et est de bonum genere
finis quibus omne bonum morale ut secundum augustinum. tertio. ar. unde non dis
tinguit nisi ipsas virtutes et cetera talis circumstantia solum modo nisi
quantitates virtutis et minor quorum ipsa una tertie est
obiectum puta bellum iustum obiectum est fortitudinis et timoris
sexta pulcra et cetera temperancie et intemperancie. pauper infir
mus liberalitatis et avaricie et species diversitate talium obiectorum
dicuntur tales quantitates et distinguntur non autem de materia. bonum
autem ex circumstantia finis est sic pascere pauperem infirmum propter
deum talis autem circumstans actus habet speciem quia propter dicitur bonus
ex circumstantia quia distinguit bonum per eam in virtus. secundum per bonum

simplr et qualis e q actus ex eo qd est rect tn aliquo ti
bonu ex genere q ille est actus 9 circustan ois cu quia pdcu
virtutis exercere lz cu hec possit ee in mal ti bonu ex cicustan
cia q ille est actus 9 circustan sunt boni et veres illa disti
guit virtutes vitiis et ille actu ista circustan sunt qd sic
bonus bonitate virtutis complet non aut illa circust
ancia qua dr bonus ex genere licet hec seclerat virtu
nis bene pones qd ad cognoscendas veras virtutes tmmo
intuendu est qd agit utru s sit bonu ex gene qd n sic opus
vere virtutis est quo cuqz fine agat sm qd aug dic ten
tando sr h ca iulian e vi ac in quietis cum
agit fortit prudent tepant et iuste oibz x virtutibz a
git q sm ciaz disputacoes vere virtutes sr s3 ad cognos
cend ut vere sint h cu mo intuend est qd agit vn ne
e videat calupniari ipa ca illa ca pena Ciuitate ung
orig virtutu in romani ara sita t assotiis oris p quas aut
fructuose aut sbilit boni sunt initio sed intal vite pru
den tempacia fortitudo et iusticia hoz g affectu vis cu istis
oibz iste vi quis no ea ad vnu fine mobilit ppetat h pudc
o voluntatis e multi fulant aut ad eccia aut ad tepa
lia dirigunt qd ait no meo qd sr no meo qd agunt
h illo solo variant qd me infr vi noissim g itaq quis posset
nec grus sui cbtine dispendiu sed solus qd appetierunt
prium aut amplitudie dicant aut excellencie fruatur
h v dcdas nescio haec aut sniam tamq erroneam
aug replat tb deus cotinue ia tn cuius ut arbitror co
sequet ee ut vera virtus sit auaroz prudencia q excogi
tant gna lucelloz auaroz iusticia quo gulu3 dispho
ru metu sua ne vug cotepnit potius q vtiq? para ca
lieni auaroz tepara qua luxurie qm sumptuosa est cohi
bent appetitu solo q3 viao ntal tegumtoz q3 coteria
sr auaroz forto qua ut ait oracius p mare paupies
fugiut p saxa p ignes tg virtutes iste tali fine turpes
acq3 deformes et no vtiliter mo gnione ne vero3 virtutes e tn ita
ne videntur et pulcre ut nec nois sui vi glie possint cbta
ne dispendiu h solius qd appetierit pauci excellencie fruu
trenr Qs h sapiat nisi deapiat h videlz hs eruditus
eoz iniquioz iniq linee falsic q h intima videntur ee et ppriu
qua virtutibz cu absint abeis q longe absunt auctoribz vi
cia ham aut sniam sr veris virtutibus a quo sunt forhe
terciat aug tb dens t c xiii sic illis itaq no si officiis s3
finibz aiunt discernendas ee virtutes officiu aut est sumus
ito pp qd faciendu est finis itaq h facit ad il peccare no
vir suo pp h fac pp qd face d3 peccare coniucit q cu no
accedit finis ab officiis separa virtutes veras officia
su finibz appellauerit ee diceret et cbdit aliqui tali vera q
les expmuntur virtutes in divitic voluptates ac lapsi ab
sit aut ut virtutes vere ee3 sunt nn illi rei servire vol
uit? ne sic ipe ne q?ite virtutes do sunt qcqd aut boni sit
ab ipse et no pp h sit pp qd h debere nia sapia papie ti3
opto videt bonu ipo no recto fine pcom est post g
aliq bona si no cu faciendibz aqbz fuit bonu est e utib
neciar hoi pdicarna pcci tm inocenti s3 ille q h facit
si amaro gliaz hoium mag q dei facit no bn bonu fa
at q no bonus facit q no bo voluntate fac absit ei ut
sic vl dicatur volutas bo q malus vl inse ipa no indiuo
glam ac p h nec eius fruct vite dicend est arbor e ma
la fructus bonos no facit huic tb aug dic ilc d opre moa
ch c xxvi ille q pp ista tepalia s elbu glia pdicant no
d3 h meni moue sine co mar tn deus illo ad alioz puen
tu quo ipe nesciat vitat cau q ipe mcu cau qt qd facit
et ochu norat si adu cuius fut simpr corisi co tuu lu
cidu e s ni oculus cuius neq q fuit tocu co tuu tenebr
sum e tenta crit sed ca qu fuit biico tua cu mea
facis sic qd dicat qd cb veiens inocenti pdicatum bo
nu no bn et h no n q no e ne bonu dr et g ex finis
circustan h ex gne bono q sic columno qd nec ne p facit h
si deus ppria tqd e colimo boni ex gene bn sic qu ex
aimini finis sic q colli no est bo volutate n h n exh
hic actus qd sit bonus ope et bo itate mous qui a no est

tacu volutati qd possit aliud velle q bonu et bn ut
sm aug d ciui d yaboll c xxiiii no possit velle n
qd nisi velle eam qu tace et actu volutatis d
co iusticia morali sui virtute ut morale e qd expsi?
dico iusticiam determinat i sine apli peccatorum sicut q
ens volutate ipam sua 9 vult ultima 9 moralia sine
9 vult infinita costat ee opus tam vni d sic e nca
t essencialis et no ee m ea sui iusticia sui i iusticia
t loqr d volutate q est vsus sui opo t d opone q
sola data est ei ut velit ea s 9 moralia i ifima sic
p3 in pncipio serietn sic sine. ¶ Non restat g
ex quo actio sit bona bonitate moris ti cu tanga
ex pte agentis q duplex est vna p recess ex pncipio
eidez nsit iudicio alia no ex pncipia ei dine gre
bn sicco infuso quoz quo primu est arbit libertas
sm est vinci fides quoz primu ee actu appoit cuinci
ca q actio sit bo volutate mous q ei dat qm
mons sa no appoit circustancias q actio sit bona
bonitate meritorii d primo aug v s determinans quo
volutas pot ee iuota volendo s coniens intellig s
qd iustu est et bonu iuste et bn dic sic nte est g sic
i volutate dee ut velit et iuste velit et quo h cbdic
dicebat quatinus sit teper volutate ut reseret
excessum et excederi no an putet pteatez ut s p
h qd volet li ar et modu possit excede p h aut
iuste volet qd no volet excede vn i comisaracoez
uiri inia potuit teligi et no est cengitus et sic dico
qd actio volutatis moralis spem mouis et bonita
cis moralis sortit no ab obo nec a fine h potius ab a
gente illam in q tn s li ar illam velit age et bn
age et potuit eni no age aut no bn age ut sui h
ad h qd sit actio bona bonitate mous requirit
li ar ad duo quoz vnu est ad eliciend actum
ipm bonu ex gne et aliud est ad eliciend actu ipm
bonu bn finis merito s3 sm est mag forte dicta
one bo moralis primu aut mag utile s3 cu ad i
tendu qd bonitas actionis moral sic tn tutes mora
les ut politice sr ponu bn fuisse i phis et in pu
rettoribz apd in fideles quoz actio vel morales
elicuerant a li ar vtrunce bn qd erat honeste in de
i exercicio virtutum moralium et etiam prudencie et sic
pp deu actu genito p q d auxiliacoez ad illu mq
posuerut fine hois et btitudines eius politicam h no i
intricate d igerendi eus ad deu ut est saluator et re
munerator in btitudie vite etne pp qd aug negat
i illis veras virtutes morales fuisse dicens 9 iulianum
v s c iii et io veras virtutes huius sm est pp qd si
ens i nate nre cosentanei ad salute et vera feli
citatez no e absurde virtus diffinicia e ab eis q dix
unt virtus e est aut bitus ne mo acq boni consonentis
v in dixiit s3 qd sit p fide cosentaneus li bitu ac
ac btitudie ne mortaliu nescierut itelligo li
bitude aurgo mortalitatis qd valde est coste
taneu hua nec nate adq plana cotinencie ad
dic i3 ei oms hoies vili in statu i mortales et bn
ee vellent ni ee possent h h statu bonu p eari
hoibz no pot nisi p xpm et eucifixu io ei virtus
ex fide et vivit si g ad q?iday veram btitudine q
nb fides i xpo pmictit nich pse boi virtutes et
i c xiiii q pp no possunt dia virtutes affecit ee p quos
fructuosi aut vtbalit bi sunt h cu virtutes t illi
affectus p q fructuosi et bi simus vn tb dic aug h
e no pot ut vtbalit boi sunt h bi no sunt qcqd
sunt vtbalit sumus ulic g nid sr hoiet vtbalit bi
si q boi no s pote alij ee nimus alij mag mali et
i c xv ut col abilius puniaut q vtbalit q leg sunt
ut quocz facere scdi virtutes in ordine sunt opius
legis ut alius no faciente qd preci nollent h tn p
cauter et qd hoies sunt no ad eu fine ista retuse
runt ad q referre debuerut minus e talium q

cathecumina puniet nō qr iste bonus ē; qr ille mag
criminus impius q̄ cathecumina sabbatum nō vacillā
tet hvīto . s; alijs actionibus nō plū dmātus . Qd̄
adventus dom aug qd̄ officii d giue bom fac s nō
fac s nō ꝑ qd̄ s dr ex vno mō qr sit ꝑ dnm̄ fine
ut facit q̄ convenit i nocenti pudicitia ꝑ nanā
gliā q pl'me peccant i mali st̄ nullo mō st̄ i opa
eoꝝ opa virtutes . s; mali nō i omittendo s; i cōmitte
tendo de qbus deq bus intelligitur dca aug . i . c . xij . ꝛ
xiij . ꝑ signatis alio aūt mō qr sit ꝑ illud nō s;
illaꝝ rōnez em q̄ s dōbus ꝑ illud ut q̄ cōvenit
in nocenti pudicitia ꝑ deum modo quo exempli
pietate i iudicio recte rōnis i lāre lege nc̄ phi
i rectores pollica talia opa fecerūt ut se in h
deo conformaret ꝛ ipsū pōt possibile erat atque
rent h em mō iā tacta isti paul dubio peccāt
sm aug . s; pecco ob imissionis ut ait c . xviij . Signi
tū in qd̄ nullū opus nñqd qrnō est extra peccatū ē
ꝑ ficis inq̄tū . nō est extra peccati est nō qr pse ipm
sm qd̄ est nullū opus peccati s; ꝯ tali ope nō i
dnō gliari . solus in pius negat eē peccatū vn̄ tales
nō peccant nec mali st̄ cōmittendo s; solū modo
in omittendo tm̄ faciendo bona solū sc̄ s; nō boni
simpr . qr in fidei sīt ꝑ in fidelitatē ꝯ suā obmittūt
scienter qd̄ quoquo mō sit nc̄ cō sentaneū s; nō q̄
pfecte sit ei cōsentaneū s; nūqd pfecte sit ei cōsen
taneū nō ꝛ opa eoꝝ lic sint ꝑ dm nō tn̄ pfec
tiue lic opa eoꝝ virtutes sine quia sollicite non
tn̄ pfce sunt virtutes qr nō gratuite . Sui ut
quis qd̄ tantū ait aug . st̄ certis s gentibus q̄ non
[illegible] nullū opus pudicitantes habuit eis
[illegible] fortē ciuilis honestate amicitie in fen
derit ad testimoniū falsum nec corruptus potuit i
pelli quo abīt ut s opa bū faciat an male dicam
rus eis ꝛ bō facit ꝛ bū fructus q̄ bonos facit arbor
mala qd̄ s nō potest vnitas . dicat s; dico ego qd̄
bona facit ꝛ bn̄ non simplr tāb distinctione .
s; qd̄ bū fac pro quo ad fines bonū ꝛ pnō est arbor
s; qd̄ bū fac ꝛ fac fructus bonos s; ꝑ omittes facē ad finē s;
bū ꝛ fac fructus bonos s; ꝑ omittes face ad finē s;
rōnez illam sm q̄ debet facere ꝑ illū nō bū fac
ꝛ nō est arbor bona ꝛ facit fruct bonos s; ꝑ omittē
facē ad finē sm rōnē illam sm q̄ debent facē ꝑ
illū nō bū facit ꝛ nō est arbor bona nec facit s
tur bonos ꝛ in q̄tū est arbor bona plag do ꝛ fruct
eius nō ut pro nō remunerat s; pro puniat sic pu
niet . q̄ facerz illa ꝑ vanā gliaz puniet tn̄ qd̄ omit
tendo peccat ꝛ sic minus illo puniet ꝛ h est qd̄ s dicitur
deus dixit . [S]an pudicitia nō inq̄tū infelix est s;
inq̄tū bō est arbor bona est . adde tn̄ ego dico qd̄
inq̄tū bō est nō simpr s; agens sm recta rōnez nīse
ad finē bonū lic nō p tacetet ut tunc esse arbor bō .
Dic agens ad finē quiuis lic bō neq̄ q̄ tn̄ est arbor
bō s; mala ꝛ dō cū hoie ait ꝛ dominus nō potest arbor
mala fructus bonos face ꝛ sic bō inq̄tū bō nō ē ar
bor bona s; solūmō in q̄tū agit scdm rōne ad finē bo
nūz nō simpr . nō quoquo mō ut dcm̄ est ꝛ sic nō
est mala arbor in q̄tū est h solūmō s; inq̄tū ma
le voluntatis . est nō simplr ꝛ nō ut ille q̄ facit il
la quoquo mō ꝑ deū ꝛ in fidelitate . ꝛ nō mō ma
s ut ille q̄ facit tā opa ꝑ deū ut recte poterit ex
fide i formi ex caritate . q̄ faciendo tā opa nec
q̄ dōnc est peccare est tn̄ simplr arbor mala lic
nō oio . s; q̄ h scdm ut aug arguit ibi deus s; fortē
te dicitur est misericors voluntas bō est recte
istud dicerem . sic q̄ ad in fides x . i . fides q̄ p dilectio
nez opat ꝑ bona est . ita nulla bā eē sp s aūt
repit tunc mala q̄ pauper accipit mundicie ꝑ q̄
rex saul muit adhuc de spirati q̄ ꝯ eius [illegible]
si p humanū reperit affectū sunt auē est male [illegible]
ꝑ aūt dubio tunc aūt est ma in fidelis q̄ ꝛ ipa nulla

pse ipa nullā cōpassione opus est bonū ꝛ isto bono male u
tur ꝛ bonū male facit qui infidelis fac q̄ aūt male fac
qd̄ p eo peccat ex quo colligit ꝛ ipa bona opa que faciunt
i fideles nō iuste ꝯ nullius q̄ bū utitur male ipsū . [illegible]
peccat . [S]ed in est s; q̄ iure omissionis [illegible] ꝯ omissionis
ut dicitur est q̄ in saul . [illegible] modo [illegible]
[illegible] soli deo opibus ꝛ bona hñes cum pollicita . tn̄ steriles quia
opa suo nō consequit uitā etnā s; nō sol let sm [illegible]
penā q̄ incurrit cōmittendo i eodē sic tales bonos pollic
bū p omissione p infidelitate incurrent [illegible] etnā ꝛ sic h
[illegible] que simplr dixit aug . [illegible] bū [illegible]
ꝯ iulianū q̄ posuit virtutes i fideliū eē veras ꝛ p [illegible] eo
p a bō nō ex fide [illegible] nullo ū eē peccatū ꝛ solo [illegible]
cause peccatū tamē peccatū [illegible] est tn̄ bū i diget ex [illegible]
cōne mō [illegible] nequo ut aug . descendere [illegible] cōsenat [illegible]
[illegible] . Qui talē cōcedis opa infideliū [illegible] nō eas
ad salutē sempitnā pducere sacio nos nullius hoīs [illegible] bonū [illegible]
uoluntatez bona nullū opus bonū sine di gra [illegible]
te h uoluntates . arbores bone sufficit . qd̄ ap dm steriles
sint ꝛ p h nō bone ꝛ p hūc modū lō aug . ꝯ [illegible] bō
ut patebit i sequenti qōe . [C]irca sc̄dm in moralibus s. Iob .
mor . ii . li . xvij . exponendo illud iob . xxviij . [N]on [illegible]
[illegible] colorib; dicit sunt phīcon capiaz hunc s; sapie
dme mō tetraz loge ibi eē [illegible] nō confert [illegible]
die coloribus [illegible] quoz [illegible] longe [illegible]
[illegible] errore [illegible] fide [illegible]
[illegible] nō [illegible] ei tēparui de ethiopia . [illegible]
[illegible] ad cōusione [illegible]
[illegible] nō [illegible] coloꝝ [illegible] repleudē in
dane quoꝝ in scriba repuet apte [illegible] i tincture
[illegible] exponentē . tincture . u . [illegible]
les q̄ [illegible] qd̄ [illegible] nō hūt . s; hac [illegible]
gre sr uelentis . tenet [illegible] ē nō eēnt s sētate [illegible]
[illegible] tincta qr [illegible]
[illegible] gra q̄ acceperit . s; nō [illegible] nō [illegible]
[illegible] colorib; [illegible] colores nō [illegible]
[illegible] ab illa phoꝝ fuscatoē distingue
i loco ut [illegible] ab illa phoꝝ fuscatoē distingue
ret tincturas dicens addidit [illegible] tincture [illegible]
[illegible] hu q̄ plus [illegible] pua sedi fuit [illegible]
te tn̄ spū [illegible] gre uenit . tunc ꝯ colores in die [illegible]
mūdi sapientes q̄ quis p infidelitatē ꝛ plures p actionez se
di sc̄ an hmōi tn̄ p colores [illegible] honestatis colore fucate
[illegible] se [illegible] doctrina po . q̄ [illegible] sequites ꝯ imediate [illegible]
[illegible] nulli q̄ mūdi h sapientes [illegible]
a eū que sc̄ [illegible] hoies [illegible] saluaret ꝛ [illegible]
honestate se [illegible] vera mediatore [illegible] [illegible]
c . q . sufficientez . s. phoꝝ doctrina [illegible]
tn̄ dr nō cōferet tinctis in die coloribus . [illegible]
[illegible] bonū ꝯ actiones . [illegible] bonū simpl
[illegible] est [illegible] acto [illegible] qd̄ est [illegible]
[illegible] bonū [illegible] puta pascē pauperē [illegible]
ꝑ dm simpr . [illegible] dr eē actus [illegible] simplr .
[C]irca dr bonū [illegible] agens q̄ hē ex [illegible] est q̄
s; acto moral ꝛ ab illo dr moral ꝛ ipa cōsiderō [illegible] mo
ralis ut moral est ꝛ pōt dici h bonū . bonū [illegible] quo
dr bonū [illegible] agens q̄ hē [illegible]
ad [illegible] ꝛ ipā [illegible] virtutis [illegible] . Est aūt
aduertend qd̄ q̄ tales actus opat [illegible] bona [illegible] dupli
vno mō determinando [illegible] nō [illegible]
fides simpr [illegible] actione [illegible] ꝑ dm [illegible]
[illegible] ꝛ [illegible] [illegible] qd̄ [illegible] alio
mō operando [illegible] actione morale [illegible]
more [illegible] qd̄ fac [illegible]
cōsistit [illegible] nō pōt bonū [illegible]
simplr [illegible] acto q̄ est [illegible] moral . [illegible]
[illegible] moral [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] qd̄ ad [illegible]

modo ut a fine ad quem est, alio modo ut forma eius. Secundo modo dicitur ab effectiva a quo est. Primo modo domus speciem sui formam suam habet a fine qui est in habitando, eius sic enim dicitur forma ut sit apta ad inhabitandum propter hunc est modus finis ostendatur. Sed formam in illo quod est ad finem, nec tamen hunc modum bene potest concedi quod omnis actio moralis formam sive entitatis et bonitatis est liberalis habet ab obiecto tamquam a fine ad quem est. Et sic ut a fine licet dicatur esse eius actionis dicitur forma actionis species modo quo per ipsam conveniens finis potest attingi. Secundo modo domus speciem sui formam suam habet a forma domus in mente artificis dirigente operantem. Et hoc modo a fine concepto in aliquo intellectuali excepto ... convenienti proportione in finem habet speciem omnis actio moralis entitatis et bonitatis sive obiecto ut per suam speciem erit in mente est principium actionis. Tertio modo domus suam speciem formam habet ab edificatore in praemittente eam lignis et lapidibus per eorum situm varium et ordinem. Et hoc modo quaelibet actio moralis entitatem et speciem et omnis bonitatis sive habet ab agente eam et est agens ille voluntas ex solo libero arbitrio. Sed ut actio moralis et sit generata in virtute vite eme ... fide operante pro dicis locutionem ut dictum est. Sed dicto modo habendi et speciem habet quod difficultates suas ... ut exemplo fuit ...

Dicitur autem aliqui quod intellectualibus quod actio voluntatis secundum formam intellectus tamquam agentis proximi et ipse sunt quod tactum est supra in prima questione de angelis. Quod nequaquam verum est. Non enim est forma actionis voluntatis secundum formam intellectus sicut causa per se ... sed si tamen eam sequatur voluntas in sua actione, hoc non est nisi sicut causa sine qua non, sicut sepius declaravimus alibi et est declarabitur ad hoc in sequenti questione. Item et quod voluntas agens moralis bene potest agere libero arbitrio contra formam bonitatis licet sentias sic de voluntate agente artificialiter in artificialibus. Licet enim in agibilibus et moralibus a forma bonitatis neque ... sic voluntas. Aut actio eius habere formam et speciem bonitatis moralis ut ab illa voluntas dicatur bona bonitate morali. Alia eius actio licet ipse agens tales actiones ex voluntate dicatur ab illa bonus moraliter. In factibilibus enim et artificialibus a forma bonitatis dicitur voluntas et actio eius habere formam et speciem bonitatis ut ab illo dicatur voluntas bona bonitate artis et agere per voluntatem bonus artifex et talis actio bona et artificialis. Ad pleniorem intellectum sciendum quod secundum auctorem VI Metaphysicae finis quod acquiritur ex actione agentis in artificialibus dicitur esse unus qui est forma in patiente et acceptus actionis taliter quod non est forma in susceptibili sed est intentio quaedam in cogitatione agentis existentis prius. Et sic forma domus in materia domus quae est finis agentis ad quam pervenit omnis actio et omnis motus et est finis agentis propinquus contingens motum. Item exemplum est sic habitatio quae est principium movens ad edificandum domum et illo modo est forma domus, et est finis remotior ipsius artificis agentis domum licet sit finis propinquus volentis inhabitare domum cum consilio finis remotus est forma domus in materia utrum quod ille est. Et non est finis forma in materia non sit prima propinquum motum in quo tamen sic est quod si ille cuius finis est forma in materia sit ille cuius finis non in materia hoc est patiens et sic cum artifex fabricat domum ut inhabitet in ea tamen eius in quo inhabitatio induceret eum ad fabricandum et est causa prima fabricandi in quantum est fabricator et est causa in quantum est inhabitator ut secundum hoc praedicto loquendo alius est finis eius in quantum est fabricator sed forma domus et alius est in quantum est inhabitator scilicet inhabitatio domus. De fine autem quod est forma in materia est advertendum aliter quod secundum auctorem ... copia ... habet admixta quae praecedunt eum secundum eius secundum acquisitionem in effectu tamen esse per agentem secundo ad recipientem cum ipsum est in potentia tertio addo licet ita est in effectu recipiens quanto ad motum et agentis consideratur est finis et motus est ... recipientis ut est in potentia est bonum et ... malum est ... illi oppositum ... ut est ita in effectu est forma ... talis forma ut est in cogitatione existens est finis et agentis movens ipsum ad actionem quae inducit in materia et ... voluntate ... ad requiritur ad bonitatem actionis artificialis ... bonitates artificiatis ut artifex est quod ut secundum formam illam existentem in cognitione producatur et forma consilii ... ut quidem ... quod est considerandum quod forma actionis quae est in ... voluntatis ... sed bonitas artificis secundum quod est artifex et sic artificiata secundum quod artifi-

catum est sit a forma totius intellectualis et ab illa habet formam et speciem ita et quod sit agens artificialis non potest aliter agere producendo formam et speciem in materia quod sit formam totius sed velit venire producere illam quam ad prius potuerit ... producere. Actio talis indiget secundum formam artis suae quae actio procedit secundum formam illam in qua habet dicitur actio artificialis bona et per consequens artifex bonum artificiat bonum quia cum artifex potest aliter agere quam secundum formam ... in hoc non convenit in quantum est artifex sed in quantum est agens libero arbitrio per quod potest esse negligens aut malivolus et non agere secundum formam artis et totius. Ad bonitatem autem actionis moralis non sufficit forma totius nisi procedat a libero arbitrio secundum iam expositum modum sed formam agibilis sive moralis actionis in cognitione existens neque quod dictum est dare formam et speciem actioni morali ut ab illa dicatur bona moraliter aut agens bonus. Sicut dictum est de forma artis ita quod huius forma agibilis sive actionis moralis in ratione ita quod actu concordat sed aliter agat quam secundum formam totius hoc non est in quantum prudens est immoralis non in quantum est liberi arbitrii sed quia negligens sed solum in quantum liberi arbitrii voluntatis est malitia ad agendum contrarium ut per illam sciens et prudens potens non peccare peccaret volens agere secundum formam prudentiae in ratione huius aut a forma falsi in ratione ... quod actu concordat quod aliter agat quam secundum formam artis est virtus prudentiae aut non est ut dicit alius ... ars indiget virtute prudentiae aut specie virtutis quia dicitur quod artifex peccat agendo contra rationem artis in ratione hoc non provenit ex defectu artis aut artificis in quantum artifex est aut ex malitia eius sed quia est negligens absque malitia propter quod indiget virtute morali inclinante ipsum ne negligat agere secundum rationem agere quod a prudente consideratur peccat non est propter aliquod vel hoc sed solummodo propter suam malitiam. Propter non indiget morali virtute licet negligere quia est hoc sufficiens. Sed prudens actualiter et ne dicatur quod agens potest agere voluntarie contra malitiam contra rationem artis sicut contra rationem prudentiae. Consequenter addit in hoc secundum ... dicens et arte quidem volens peccans eligibilior contra prudentiam autem minus quod dicens secundum commentum si pictor vel scriptor vel edificator dicitur esse contrarius per ...arum artem peccat volens et inartificiose vel male propter opere operis opera agere ... per ... succedit forte personas vel ad tale eligibilior est eo quod propter in artificio iudicatur rigorosa artis in voluntarie ... attingit. Contra autem si prudens directivus existens operabilium contra propriam prudentiam peccat volens et imprudenter vel male propter ... operum opera propter contemptum forte vel ad tale ineligibilior erit immo et vituperabilior eo quod propter imprudentiam involuntarie non attingit. Quod non contra ista dicitur contrarium quia bonitas artificis in quantum artifex est et est operis neque dependet ex libero arbitrio sic dependet bonitas prudentis in quantum prudens est et operis. Exemplum autem illarum dictarum est clarum quod sciens et prudens est et operis. Exemplum illarum dictarum est clarum quod sciens et prudens potest peccare per malitiam sic et artifex per solam negligentiam in quo de voluntate velle quod malitia potest generari involuntarie absque errore et procedere in ratione est mala ... intendentem in sequentibus patet quod prudens propter malitiam quae potest esse in voluntate ad bonum exequendum opus potest indigere virtute quam artifex licet artifex magis indigeat virtute ne negligat prudens.

Quo in quaestione dicitur quod actio non habet rationem laudabilis nisi a libero arbitrio. Sed nec bonitatis aut virtutis hoc concedi potest loquendo simpliciter ... ut est moralis quia ut patet ex expositione quod actio habet rationem virtutis simpliciter et per se habet ex electione finis quod libero arbitrio. Quod autem sit laudabilis non habet nisi ex libero arbitrio in eius quae non sunt in nobis consistit ratio laudabilis et vituperabilis secundum philosophum secundo Ethicorum. Et sic quoque ab alio non habet actio quod sit vitiosa et ab alio quod sit laudabilis.

Quaeritur ... est arbitrium quod ad eliciendum actum voluntatis non sufficit sola ostensio obiecti sed quod requiritur aliquod ad voluntatem in ipsa quia ut ... est de actu intellectus et de actu voluntatis ad

actum intellectus non sufficit sola presentia obiecti talis ut in intellectu agentis, sed cum hoc requiritur species impressa intellectum possibilem ab agente toto [illegible] etc. Item nichil determinatum est in actum nisi per aliquid determinans, quia aliter non posset evenire quod non eveniret voluntas esse omnino indeterminata est ad actum et volitionis [illegible] etc. Item idem movens est ad movere se ipsum sicut idem [illegible] sic igitur ut unum tantum sint res secundum se motae [illegible] alia moveant quia [illegible] idem et idem movetur se et movetur a se et sic secundum se totum [illegible] quod cum illud sit impossibile quia nichil se ipso vadit de potentia in actum, quia ergo quod agit necessario ad est in actu, ergo quod ad agit est ipso etc. Item voluntas est ut libera est in potentia ad actum cum si igitur ut est libera sic movet sive idem sive eiusdem rationes esset in potentia et in actu. Contra istius quia naturale est se distrahere in actum sive esse motiva est sive quia determinatio ad actum actio quae est ad [illegible] et certo [illegible] oportet voluntas est hic aliter non esset libera etc. Dico quod ad actum aliquem eliciendum requiritur duplex. Uno modo ut res sive quo nihil agit omnino in eliciendo actum dicitur motivum dispositionis quae eliciat actus [illegible] in patiendo recipiat quam admodum requiritur removens prohibens ad descensum gravis et hoc modo ut sepius dictum ad actum volitionis eliciendum necessario requiritur obiecti ostensio ad formam intellectus [illegible]. Alio autem modo requiritur ad actum eliciendum ut causa per quod sic agit aliquid et est receptum actus seu oportet ut est elicitum eius et receptum actus agendo dispositio in illo quod habilitat ad recipiendum [illegible] actum quam admodum lux agit in dyaphanum et visum [illegible] in illis lumine mediante quod in illis recipit speciem coloris sive [illegible] in quo de intellectu agente declaratum est. Et dico quod isto modo non requiritur ad eliciendum simpliciter actum volitionis aliud quam solius obiecti ostensio praeter solam voluntatem. Hoc ratio: voluntas est ut est appetitus simpliciter ullam dispositionem [illegible] requirit aliam ad se ut ipse recipiat actum volitionis. In eliciendo autem actus intellectus ad agere duo [illegible] agendo [illegible] aliquid dispositiones sive quia non elicitur actum licet illa non sit co-elicitiva actus a [illegible] in agendo in ipso dispositionis sive quia non expedit naturaliter elicere actus primo modo tamen requiritur voluntas ad eliciendum actum volendi in ipsa sola ut [illegible] h. ar. se sola sufficit ad eliciendum volitionis actum supposita ostensione obiecti [illegible] intellectus et illud sine quo hoc iam determinabitur perfectius solubitur ad tertiam rationem non [illegible] excluderetur actione [illegible] est agentis moti in quibus actione omnis causae et hic eliciendo ipsum actum ut iam habitum est. [illegible] in quo denegata a supplementis non solum inducendo unum quia actus eliciter de quo dicit Augustinus de concordia praescientiae et praedestinationis [illegible] tamen fiat omnis actiones bonae motus quia ipse facit res a quibus et ex quibus per quas et in quibus fuit nulla res habet ullam potestatem volendi aut faciendi nisi illo dante etc. [illegible] si diligenter eos [illegible] ille [illegible] dicit facere omne quod faciendum aut voluntas quod facit [illegible] nocendi quod autem illa dispositio seu affectio vel influxus ab obiecto requiritur in voluntate ad hoc quod ipsa [illegible] eliciat actum volitionis sive determinatum sed sufficiat ad hoc sola ostensio obiecti determinati [illegible] quam illa dispositio quocumque nomine vocetur puta ex affectio nomine affectionis [illegible] complexio in pulsum vel influxum ab obiecto cogito aut habitum quemcumque aut passionem omnino intelligentem [illegible] differentia a voluntate [illegible] non eliceret actum volendi [illegible] quod vult Augustinus quia voluntas nichil vult sive sine affectionibus [illegible] quae est affectata. [illegible] primo modo quia voluntas affectata necessario vult illud ad quod est affectata [illegible] non potest non velle illud [illegible] modus est impossibilis quia omnino tolleret h. ar. [illegible] voluntas [illegible] Augustinus de civitate Dei [illegible] c. xiiii. Secundo modo quia si voluntas ad velle [illegible] est quod sit affectata ad [illegible] esse determinare [illegible] voluntas non potest velle [illegible] sive affectione [illegible] sive affectione [illegible] patebit

quod habet duas causas veritatis et unam quia si velit aliquid nocere ei quod velit illud ad quod est affectata. Aliam quia nichil potest velle ad quod non est affectata. Dicere secundum primam causam est idem cum eo quod dicunt ponentes quod voluntas necessitatur ab intellectu quo ad actus determinationem ut si velit aliquid nocere est quod velit quod ei ostensum est et iudicatum [illegible] sic tamen quod est absolute nocere quod illud velit statim quia potest statim illud non velle contradictorie. Sed et quaero utrum possit illud nolle contrarie hoc est velle non. Si dicatur quod non sic tollitur libertas arbitrii ad nolle et velle. Sed manet solummodo ad velle et non velle quod videtur inconveniens quia si in dignitate creaturae intellectualis h. ar. tunc ordinatur ad attingendum finem actu suo sic quod possit servare iustitiam sine non deserere illam et quod posset eam deserere dimittere. Anselmus c. viii. de concordia gratiae et h. ar. accepit homo h. ar. sine quo iustitia servari non valuit in aliter illam posset deserere quam tenuit cum illam non deseret sed servaret provehetetur ad consortium angelorum. Servare autem illam non habet nisi volendo neque deserere nisi nolendo de dignitate ergo humanae naturae est posse nolle et velle oppositum oratione et eo ad quod voluntas est affectata. Et ita inconveniens est denegare homini quod primus ad eius dignitatem cum hoc attribuere ei in nullo derogat eis quae sunt fidei aut morum immo valet ad illa quae sunt morum etc. Si forte dicatur quod potest illud nolle licet non statim et quia h. ar. quo ad exercitium actus. Quo potest praecipere intellectum ut deliberet de illo vel non praecipere et si praecepit ut deliberet post deliberationem habitam potest intellectus potest iudicare illud non volendum et tunc potest voluntas illud velle et nolle et sic manet libera. Hoc non sufficit ad perfectam libertatem arbitrii quia iam dependeret a libertate rationis de iudicando illud esse volendum vel non immo oportet quod sit h. ar. [illegible] primae ostensionis secundum quod plenius declaratum est in quolibet praecedente xii. q. Et ratio dicti hoc est quia voluntas post primam intuitionem obiecti non potest praecipere intellectum ut deliberet nisi volendo neque neque praecipere ut non deliberet. Est ergo ex prima ostensione libera ad volendum intellectum deliberare vel non deliberare. Et quaero utrum velit voluntas affectata vel non affectata. Si non affectata habeo propositum quod scilicet aliquid vult ad quod non est affectata. Si sic [illegible] est si aliquid nolit quod velit illud ad quod est affectata ergo non posset nolle intellectum deliberare quia nolle hoc cum sit velle non hoc quod est aliqua volitio licet contra obiectum negativum sicut velle hoc est aliqua volitio circa obiectum affirmativum et tamen voluntas ad illud volle non potest esse affectata quia non affectione illa qua vult positivum quia tunc eadem esset affectio esset contrariorum quod est impossibile quia dispositio una et eadem contrariorum [illegible] alius non est ad quam nec eadem dispositio naturalis potest esse ratio quare aliquid determinetur ad contraria. Illa autem dispositio seu influxus ab obiecto non ponitur ab eis in voluntate nisi propter determinatam volitionem. Item nec in influxum seu affectionem aliam vel contraria quia illa non ponitur nisi habet a quo causaretur in voluntate nisi propter determinatam volitionem. Item neque influxum seu affectionem aliam vel contrariam quia illa non potest poni non est habere a quo causaretur in voluntate quia non a forma obiecti est in intellectu nam illa est unica tantum quia unius obiecti quod cum sit naturale agens non potest causare nisi unicum influxum seu affectionem in voluntate et neque [illegible] duas seu contrarias quae cum ab illa forma obiecti [illegible]

intellectum causetur affectio seu influxus quo uoluntas uelit positiuum ab illa non potest non potest causari influxus quo nolit illud seu quo uelit negatiuum. Si dicatur quod immo eadem affectione seu influxu qua potest ipsa uoluntas uelle hoc affirmatiuum puta dulce potest et nolle illud negatiue loquendo de bono quod est ad finem, nisi ei tale potest agere dispositiones aliquas in uoluntate qua ipsa determinetur seu determinet se simpliciter ad uolendum tale bonum quia nulla tali [illegible] nulla alia influxa posset illud nolle et uelle non negatiue et hoc propter propositiones tales bonum seu autem est de bono quod est finis actum si uelit aliquid positiuum aliud oportet quod alia dispositio seu influxus sit causatiuus necti ab alio bono cognito. ¶ Sed et istud dictum quo adhuc est id quod statim supra quod argutum est scilicet quod ista dispositio in uoluntate cum sit unica que unum solum omnino est naturalis non potest ergo esse causa seu ratio coelicitiua actus uocandi non hoc seu contra obiectum negatiuum cum ipsa sit dispositio coelicitiua actus uocandi non hoc seu esse obiectum negatiuum cum ipsa sit dispositio coelicitiua actus uolendi esse actum affirmatiuum ut dictum hoc est dispositio consistit ab agente naturali influxa puta ab obiecto cognito est naturalis eadem autem dispositio naturalis non potest esse ut dictum est per se ratio agendi contraria ergo illa dispositio si est non potest tamen esse causa seu ratio elicitiua actus uocandi contra obiectum uocatiuum sed si est et ut id sine quo non.

¶ Item pridem arguitur contra illud quod addit quod si sit et aliquod obiectum affirmatiuum requiritur alia actio specialis nam actus uocandi potest esse affirmatiuus et obiectum quod est bonum apparens et malum simpliciter tunc actus ille erit malus simpliciter. contra uero actus uolendi contra idem obiectum negatiuum erit bonus simpliciter sed bonum actum et obiectum negatiuum potest uoluntas et elicere absque omni affectione coelicitiua talis actus que causa sit et tamen sine qua non multo magis ergo malum actum contra obiectum affirmatiuum potest elicere ex pluribus naturalibus absque omni affectione coelicitiua ut causa per se quamuis tamen assit hoc solum erit ut causa uelle et id ad quod est affectata. quia cum non sit affectata [illegible] nolle illud et nolle est aliud uelle illud et sic omnino ut prius colleretur licet. et pridem patet falsitas eius quod tactum est in tertia causa. scilicet quod uoluntas nichil potest uelle ad quod non est affectata ut enim iam dictum est licet proprie loquendo nolle hoc uel uelle non hoc non sit uelle aliquid est tamen aliqua uolicio sine aliquis actus uoluntatis. licet esse negatiuum obiectum ad quod nullam omnino affectionem requirit uoluntas inesse et non solum ad talem actionem contra obiectum negatiue non requirit uoluntas affectionem inesse. sed inse etiam nullam requirit ad actum nolicionis defectiuum puta qua uult relinquere iusticiam siue non tenere quam potest relinquere etiam non de bonum ut nunc quod est malum simpliciter quia esse sola potest deficere requirit tamen aliam obiecti ostensionem quia nichil potest uoluntas uelle nisi cognitum. Ita quod si non sit ei [illegible] secundum unam circumstanciam [illegible] deceptum non potest uelle nisi illud tamquam primum et per se cognitum obiectum intellectus potest tamen non uelle et nolle illud si sit bonum aliud autem potest etiam intellectum uelle considerare et non uelle atque nolle [illegible] obiectum intellectum et [illegible] inequalibus intellectione sic ergo non requirit uoluntas ad actum suum uocandi simpliciter nisi solam obiecti ostensionem que quidem esse sola obiecti ostensio sufficiat ad hoc quod ipsa uoluntas ex libertatis sue in se ipsa ut appetitus est exerceat actum nolicionis et obiecti determinati ostensio ad determinatam nolicionem absque aliquo influxu sibi impresso ab obiecto quod plenius patebit soluendo argumenta utriusque [illegible] uidentur [illegible] intermedia concilieant superfluum enim est ponere fi

per plura quod equaliter potest fieri per unum. ¶ Loquendo autem de requisito aliquid ad eliciendum actum nolicionis finaliter, ex parte obiecti concedo quod ad sic eliciendum actum uoluntatis non sufficit sola obiecti ostensio sicut neque sufficit ad eliciendum actus perfectos morales neque maxime ad eliciendos actus gratuitos et uirtuosos secundum quod iam inferius declarabitur immo requiritur et aut impetus quidam a deo de quo alias locuti sumus in questione de bona fortuna uel influxus quidam ab obiecto cognito uel habitus temperancie in concupiscibili uel fortitudinis in irascibili uel iusticie in racionali uel eciam aliqui passionis uel in irascibili uel in concupiscibili que omnia aliquibus uocantur affectiones ut iam uidebitur habitus enim reddunt potencias habiles ad prompte eliciendum suos habitus secundum philosophum secundo et tertio ethicorum, et super habitus adhuc amplius passiones secundum quod dicit in tertio ethicorum ira ad auget fortitudinem contraria dictis istis repellentur in dissolucione argumentorum ut infra plus confirmabuntur et declarabuntur iam supposita que tamen alias a nobis sufficienter declarata sunt et contraria reprobata.

¶ Quod ergo arguitur primo contra primum membrum huius ultime distinctionis per hoc quod ad actum intellectionis requiritur aliquid aliud quam uis intellectiua et presencia obiecti ergo et similiter et ad actum intellectionis requiritur aliquid aliud secundum quod iam declarabitur non tamen illud hoc species aliqua impressa in intellectum quasi consimilis ei qui imprimitur organo uisus exterioris est ad actum uidendi. secundum enim quod alias declaraui in ui sensitiua et apprehensiua requiritur species obiecti quia ipsum obiectum non potest esse simul cum ui sensitiua existente in organo et proximum agens debet esse simul cum paciente et ideo requiritur species sua in organo que simul est cum ui sensitiua que habet uicem obiecti ad mouendum uim sensitiuam in organo existentem. In ui autem apprehensiua intellectiua nulla species requiritur de obiecto quia ipsum existens in fantasmate sensibile uniuersale uirtute agentis presens est et simul cum intellectu. quia uis fantastica in qua sunt fantasmata et uis intellectiua sunt in eadem substancia anime indiuisibili propter quod obiectum uniuersale immediate potest agere in intellectum absque specie aliqua in intellectum impressa quantum de actione eius requiritur ad eliciendum actum intelligendi de quo et statim erit sermo. ¶ Sed esto quod species requiretur in intellectu ad actum intellectionis determinatum sicut et suo modo in sensu ad actum nolicionis determinatum aliquis influxus ab obiecto seu bono conueniens speciei in intelligibili in intellectu quod enim intellectus requiratur species ut dicunt aliqui hoc est quia obiectum intelligibile ut est in potencia sensitiua est tantum intelligibile in potencia nec est sufficiens ut sic ad hoc quod in ipsum moueatur intellectus agens ut ab ipso abstrahat speciem intelligibilem ponendam in intellectu possibili. sed a parte ista obiectum ipsum intelligibile per speciem suam sicut species sufficiens est absque et aliquo influxu acto ab ipso in uoluntate ad hoc quod ad eius presenciam in intellectu uoluntas moueatur in actum uocandi determinatum communem unde nec requiritur uoluntas agens quod illud idem quod facit aliquid esse obiectum sub racione intellectus sub racione ueri facit obiectum uoluntatis sub racione

one bom. Ad secundum cum dicitur quod uolun
tas de se est indeterminata ergo non exit in
actum uolendi nisi per aliquod quod sit in
ipsa super sibi stantiam eius cum obiecti intui
cione dico quod triplex est indeterminat
io uoluntatis una est per differentiam po
tencie ad duos contradictorios actus scilicet ad
posse uelle et non posse uelle quoquo modo.
sicut uisus est indifferens ad posse uidere
et non posse uidere per ipsorum presenciam
set multo aliter uisus quam uoluntas quia
uisus necessario. uoluntas autem non nisi
libere alia est indeterminatio uoluntatis per indif
ferentiam actus respectu obiectorum. Et hoc du
plex quia uel respectu unius obiecti tantum
et hoc uel uolendo illud uel non uolendo con
tradictorie seu nolendo contrarie aut respectu diu
ersorum puta ad uelle hoc uel illud et quodam
que determinatum uolibile quemadmodum uisus
est indifferens ad uidendum album et nigrum
lucem et ceteros colores ad unum uel plura et hoc
uel per ipsorum presenciam set uisus neces
sario per determinationem factam in se ipso uo
luntas autem habet predeterminationem factam in alio scilicet
intellectu quia obiecta intellectus presencia in intel
lectu et determinatio per ipsum non est
necessaria uoluntati ad eliciendum actum uo
lendi nisi sicut causa sine qua non. set tamen ut
eam propter quam sit finalis. scilicet est neces
saria ad actum uolicionis eliciendum et sic potius
propter ipsum actum quam propter uoluntatem
elicientem. quia incognita uelle non possu
mus eo quod actum uolendi non possumus
terminare nisi ad cognitum quod tamen non ut
cognitum set magis ut res terminat actum
uolendi ut sit bonum cognitum ut presens sibi
tudinem est in intellectu presens est actum uolen
di et mouet uoluntatem tamen methaphorice sicut ad
ipsum ut res est actus uolendi terminatur sicut
descensus grauis terminatur ad centrum in quo
natum est quiescere. Omnis autem alia uis
ab obiecto determinatur in se ipsa uis enim sen
sitiua quecumque non elicit actum senciendi ni
si sit determinata in se quadam alteracione
ab obiecto sensibili. neque similiter uis in
tellectiua nisi alteracione quadam determina
ta fuerit ab obiecto intelligibili. similiter
neque uis appetitiua sensibilis elicit actum
appeticionis nisi sit determinata per passiones
ire et concupiscentiae causatas in organo appeti
tus non quidem ex sensu. ut ex causa in principio
te illas set etiam existente in corde que sunt ca
lefactionis contra organum appetitus secundum ca
lidum. et frigidum. humidum et siccum que
quidem alteratio non est ex apprehensione sen
sus nisi sicut ex causa sine qua non postquam ap
prehensionem naturaliter uis alteratiua cordis al
terat organum appetitus ad generandum dictas
posiciones ad quas sequitur appeticio uis autem
appetitiua habet esse determinatiuum suum ad actum
terminum est libertas simpliciter respectu finis
que determinat creaturam non ad uolendum illum
et hoc ar. respectu eorum que sunt ad finem que
determinat uel ad uolendum uel ad non uolendum.
uel ad uolendum non quod talis determinatio
in aliis uiribus sit electiua actus uel coagentem
cum ipsa in que determinatur set ipsa ex quo
dam modo sensum quoniam indeterminata nullum actum
omnino eliceret talem autem determinatio
nem quo ad tertiam indifferentiam que est
media in ordine nichil potest agere in uoluntate
te. neque obiectum neque influxus qui ab ipso
ut principio quecumque aut habilitas siue sit habitus siue
disposicio. quod licet ei talem ad unam naturaliter mo
uet aut uide augustinum loquentem de motu uoluntatis. man
gelo et simile est de motu eius in homine fingimus an
gelum adeo factum per partes et primo ponit ipsum
factum in sua substantia cum suis potenciis naturalibus
scilicet intellectiua uoluntaria quia scilicet sit aptus ad appetitum uole
ndum di. c. xij. de casu dyaboli. ponamus deum facere
angelum quem uult facere bonum non simul totum
set per partes et hactenus iam esse factum ut iam ne
aptus ad habendum uoluntatem. scilicet nondum aliquid
uelit. et querit an ipse angelus sit factus per se potest
uelle aliquid et exponit. hoc quod dicit per se dicens per se
dico per hoc quod iam habet et diffuse prosequitur et post
resumendo questionem dicit de prima potencia loqui
tur cum quero de angelo quem nouimus
ferri et hactenus iam esse factum ut iam aptus sit
per naturam potenciam scilicet ad habendum uoluntatem i. actum
uolendi set nichil adhuc uelit an ipse per se possit uel
le aliquid. Set uidetur dicere anselmus quod angelus
sic factus non possit per se absque aliquo modo alio a
bi addito exire in actum primum uolendi. non con
cludit ueritatem quia ut ille angelus qui iam aptus
factus est ad habendum uoluntatem i. primum
actum uolendi. unde concludit ueritatem quia ut ille
angelus qui iam factus esset ad habendum uolun
tatem. Sed tamen nichil uult non posset habere
potentiam uoluntatem i. primum actum uolen
di etc. et tunc secundum principio. xiij capituli ponit a
deo uoluntati angeli esse indicium quod solum
modo possit esse determinata ad uelle bonum commodum
simpliciter uel solum ad uelle commodum conueniens
et determinat quod tali uoluntate uolendo commodum
qualecumque non posset dici uoluntas sua iusta
uel iniusta. ut patet. capitulo xiii. et similiter in uocando
commodum conueniens ut dicit capitulo xiiij in principio.
et hoc ideo quod non posset uelle aliud. Unde etiam posset
poterit ulterius hic angelo esse indicium et uolun
tatem. uolendi uel commodum simpliciter uel conueniens sibi
et hoc iuste et tunc hoc possit uelle illud in iusticie sicut in
quiens quo quia non solummodo uolendo quod contingit au
tem exitire sic uelit iustus potest appellari nec potest nec di
ci esse bonus nisi uelit tamen iuste uelit necesse est ut sic de
us faciat utramque uoluntatem in illo angelo com
ne. ut etiam bonus uelit esse et iuste uelit qua
tinus sit addita iusticia sic temperet uoluntatem ut
resistet uoluntatis excessum et excedendi non
cum perdet potestatem ut cum per hoc quod uolet esse bonus
modum possit excedere per hoc autem quod iuste uolet
non uelit excedere. Ex hiis dictis anselmi ponitur
aliqui quod deus potest facere uoluntatem angeli .i.
uel hominis per naturam suam non sit peccabilis seu
non poterit peccare et hoc tripliciter primo .i.
modo creando angelum cum potencia uoluntaria
pura non addendo uoluntati angeli aliquam i.
affectionem puta affectionem commodi uel ius
ti sine quarum aliqua non potest exire in actum
uolendi nec per consequens peccare. Secundo
creando uoluntatem informatam sola affecti
one commodi absque affectione iusti uel recti et
tunc licet posset exire in actum uolendi beatitu
dinem. que est ex commodis mediante affectione
commodi set tamen non poterit ex hoc existen
te in actum uolendi. rectum uel iustum et non
uocando ipsum non uocabit peccabit quia non
tenetur uelle et rectum seu iustum eo quod af
fectionem recti seu iusti non habet. Tercio modo
creando uoluntatem informatam sola affecti

one iusti vel recti absque omni affectione commo
di et talis voluntas non posset peccare quia non
posset appetere nisi rectum et iustum a quo tamen non
posset appetere nisi rectum et iustum a quo tamen non
posset retrahi eo quod non haberet affectionem ali
quam commodi aut incommodi per quam posset aliud ve
lle quam iustum et rectum et in nec peccare. Sed
advertendum propter primum tamen et ut patebit
plane consequenter exponendo Anselmum hic et alibi
quia duplex est habilitas voluntatis seu habit
us. Quedam videlicet naturalis alia non attenden
talis et ab soluta. Dicit Anselmus ab ipsa voluntate et sed
addita eius appetitui naturali. Cum ergo dicitur primo
quod possimus creari voluntas angeli absque habilitate
[illegible] supadita ei. Dico quod verum est loquen
do de habitu seu de habilitate accidentali superaddita vel sup
addenda ipsi voluntati quia talis re differret ab ea et
non quod creari possit in esse sanctum recti sine habilitate na
turali ad actum volendi quia talis habilitas est de ratio
ne ipsius potencie voluntatis non accidens additum ei. Unde
non potest esse sine tali habilitate. Et posito quod sit realiter
talis habilitas ad actum vel et de tali habilitate loquitur
Anselmus in de concordia gratie et liberi arbitrii sub nomine affectionis com
modi aut quod illa est inseparabilis quod nequaquam
verum esset si talis habilitas re differret ab ipsa potencia
quia de affectione iusti quere differt dicit quod est
separabilis de angelo autem sic creato cum soli tali habi
litate naturali nequaquam verum est quod non posset esse
in actum volendi nec per consequens quod non possit peccare in
nio hac sua naturali habilitate potest velle commodum
et hoc vel temperate et debito vel excessive aut remissive
et tunc peccaret et hoc necesse est ponere nisi ponatur
quod talis voluntas non est libera arbitrii sed naturaliter
vult quod et vult seu quod potest velle. Et quod dicit
Anselmus quod voluntas non potest velle sine suis affectionibus.
Dico quod nomine affectionis generaliter dicte comprehenditur
habilitas naturalis qua voluntas vult quod dicitur affecti
one velle. Item per hoc dictum tercio sciendum quod si ponamus
angelum factum a deo cum potencia volendi et affectione
volendi solum commodum et hoc naturali non per liberum arbitrium sicut
dicit de angelo videtur loqui Anselmus de casu dyaboli c. xiii.
Per totum autem et factum cum voluntate potencia et affectio
ne volendi solum commodum conveniens et hoc similiter
naturaliter non per liberum arbitrium. Cum quod dicitur de angelo vi
detur loqui Anselmus eodem libro c. xiiii in principio de
angelo in quem sic posito in animo ficto et verum est quod non
possit esse in rerum natura creatus nec Anselmus ponit quod ita
possit esse. ¶ Et quod talis angelus non posset esse iniustus
esse creatus patet quia de ratione potencie voluntatis pertinet
ad angeli vel et huius respectu eorum que sunt ad finem et qui
sit liberi arbitrii in quo intencio est naturalis habilitas ad volen
dum et qua potest velle utrumque quod contingit ve
lle et sicut contingit cum qua tamen habilitate posita
est desabilitas annexa qua potest excedere si uelit. Ac
per hoc non potest esse talis in rerum natura qui posset
peccare. ¶ Tali autem voluntati cum tali habilitate cre
ata si additur habilitas accidentalis iusticie vel pollicitate
vel gratuite operacionis ut passiones accidentales expre
dictus potest in actus iusticie sed in racione solum
per affectionem iusticie gratuite. Insunt tamen affectionibus
semper in voluntate et potencia defabilitatis co
niuncta qua potest uti aliquando sed in hiis dicit Anselmus et
cum intencio quod angeli et hominis voluntati a deo da
tum est ut possit se determinare ad sequendum inclina
cionem iusticie per contrarium agendi. ¶ Quod ergo in arguendo
dicitur quod indeterminatum et non erit in actu nisi per det
erminacionem factam in ipso dico quod hoc non est verum
nisi in determinato quod non habent vim se ipsum
determinandi reducta aut hec in determinandi semper

sam sui voluntate in qua consistit libertas
arbitrii non in ultimum aliquamus si ponamus de
terminari prima determinacione et tercia sive in
se ipsa secundum aliquem influxum ab intellectu a vel ob
iecto cognito aut imperii aut affectione ut qua
cumque quia intellectui talem influxum potest esse cum ipso quam
secundum determinaciones velit vel non velit
ipsa voluntas. Hec solummodo ea sua quam non
et quia semper indeterminata ad determinacionem
secundam nisi a se determinetur licet determina
cione prima determinetur utique secundum obiectum
cognitum et sic etiam ut similiter non potest ve
lle omnino nisi ad volibile determinetur
sicut nec sensus nisi determinetur a sensibi
li potest omnino sentire nec sentire hoc nisi de
terminetur ab hoc sensibili et similiter de intellectu respec
tu intelligibilis ita quod non possit voluntas
velle aliquod nisi cognitum ad quod deter
minatur. Est tamen quod si non nisi unum cog
nitum quo determinetur non possit aliud
velle cum effectu possit tamen hoc vellens
nolle sed non velle et imparare intellectum quod
consideraret aliquid. Si vero plura presententur que
sunt ad finem potens libero arbitrio quodcumque ex illis
sine sub racione minoris et sine sub racione ma
ioris boni presententur velle aliud cum nullius
vel nolle quo electio vel nullum eorum velle in hoc casu
de et intellectum precipere ut aliquid consideret vel
si nichil staremus solum negaremus aliquid agere
volicionis in voluntate in mediate et sine mo
do cum natura sue quemadmodum sol agit in diaphano
actum illuminacionis vel modo non congruenti
nature sue quemadmodum sol agit in dya
phano actum illuminacionis vel modo non congru
enti nature sue quemadmodum lapis proicitur sursum
aut mediate agendo disposicionem in ipsa que est
ne actio causativa volicionis sicut voluntates frigidum
calidum et frigidum generante sed causative sed ut
albi vel nigri. ¶ Ad iii contra idem in ebu
quod est in genere est et cetera. Dico quod propter fugam
huius racionis et in genere quod videtur con
cludere dicunt aliqui quod voluntas nomino
uet se ad actum volendi nisi mota ab appetibili
cognito et hoc non in echa sed non dicit enim
philosophus in iii de anima sic tres per quas sit motus
et sunt unum quidem movens immobile scilicet secundum quod
autem movens scilicet movens in motum tercium quo mo
vetur ubi continuo reducit ipsum quo movetur
ad ipsum movens dividendo illud in duo subdens
movens autem secundum aliud quidem immobile aliud
autem movens et quod movetur. Est autem in
mobile actuale bonum movens autem et ipso
movetur appetitivum est motus et quod appetitur et ap
petitus motus est. Quod autem movetur scilicet ab appe
titu aliquid est quia quod quod appetibile motus et contra
vie dictum dicit quod appetitus etiam mo
vet distinguendo movens in hoc duo et conveniens
est dicere quod intelligam brevi verbo diuinatio mo
vere equivoce tamen dicendum in equivoco. Ergo cum
appetitus vere et non metaphorice motus appetitum
verum et per hoc influxum aliquem disponitive
aliis facere ab appetibili cognito in voluntati si
ne quo voluntas nullo modo movent se ad ac
tum volicionis nec per consequens ad aliquid
aliud quod non movet nisi motum. ¶ Ad quod
dico primum quod deserviam ad argumentum in
quod voluntas non movetur ab appetibili cog
nito nisi mediate et est in suo motu movens per
mo movens secundum quod iam declarabitur et eo

dicitur quod philosophus in tam breui non equiuocat mouere diu eo quod nimo loquendo de appetitu racionali qui est voluntas de quo tamen non loquitur ibi principaliter sed de appetitu sensitiuo qui est principium motus localis in brutis. Sed istam equiuocacionem licet eam non expresserit in alio libro precedente naturalis philosophie naturalis in primo de generacione ubi determinat quod sit alium modum mouendi et equiuoce mouent finis et efficiens appetibile. Autem secundum philosophum ibi non mouet nisi ut finis. Dicit enim ibi sic est autem effectiua causa ut unde principium motus, causa autem et gratia non factiuum, ideo sanitas non factiuum nisi secundum methaphoram. Et enim faciens quando existit generatur paciens, habitibus autem presentibus non adhuc generatur aliquid. Species autem et fines habitus quidam etc. Plane quod causa gratia, scilicet finis siue causa finalis non est effectiua alicuius motus aut mutacionis nisi methaphorice nec alicuius disposicionis producte per motum aut transmutacionem quod appellat philosophus ibi generari. Applicat autem secundum finem intra quem querit inducere agens in materia ut est sanitas. Fines extra ut propter quem multi appetunt sanitatem, ut melius possit studere. Hos enim modos finis Auicenna distinguit in vi. methaphisice dicens finis qui acquiritur ex actione agentis diuiditur in duo, scilicet in finem qui est forma vel intencio in paciente receptibili actionis et in finem qui non est forma sed nisi intencio sed paciente susceptibili. Illo modo est sicut in agente habitacio enim qui est finis fabricatorum domus in principium motus ad edificandum domum ipsa nullo modo est forma domus. Decet autem [illegible] et species et fines habitus quia non habent racionem cause finalis nisi ut sunt in cognicione mentis et per hoc huius in illa causa ut acquirunt extra non sunt cause sed effectus aliarum causarum. Potius dicente Auicenna in vi. methaphisice causa finalis in causalitate precedit causas agentes et recipientes similiter et formam et in suo esse in anima prior ceteris actualis in anima est prior est agente quia anima adinuenit eam prius et postea ymaginatur apud se actionem et inquisicionem et qualitatem forme respectu essendi in intellectu. Non est causa prior causa finali immo ipsa est causa essendi ceteris causis et autem aliarum causarum in effectu est causa essendi illam in effectu. Sicut cum aliquis fabricat domum ut habitet in ea ipsa domus ei in qua [illegible] habitacionis inducit eum ad fabricandum et est prima causa fabricandi in quantum ipse est fabricator et causatum in quantum tantum est habitator et in quantum est habitator finis suus. Alius est in quantum est fabricator. Videtur enim quod finis agentis propinquus et contingens motionem materie sit forma in materia et causa non est finis forma in materia nisi sit principium propinquum motum in quantum est. Sic vero philosophus quam dictam determinacionem equiuocacionem bene determinauit in precedendi libro non fuit ei cure ipsas determinare in iii. de anima.

¶ Supponentes igitur quod voluntas non mouet nisi vere mota ab obiecto licet non possit hoc bene a philosopho declarando suum dictum et modum et modum modi voluntatis dicere quod voluntas non mouet se sed affectum, id est compositum ex voluntate et affectione [illegible] affectionis comprehendendo omnem disposicionem tam in natam si que est siue quod per motum ab obiecto in ea possit causari. Et hoc quia est aliquid est diuisibile in duo dicitur enim quod vna illorum est per se et mouens ut per se mouendi siue motiua et elicitiua formaliter actus volendi, per aliud vero est per se mota ut per se racione qua receptiua est voluntas actus volicionis et sic non modo idem ab se ipso per se et secundum totum neque secundum idem diuersis racionibus

sed alio et alio secundum rem et non ut dicitur differunt voluntas et affectio eius. Et hoc quemadmodum in graui ut dicitur pluries quod descendit a se amoto prohibente. Aliud est racio qua mouet, scilicet ipsa grauitas. Aliud vero quod mouetur ut corpus naturale compositum ex materia et forma existens sub quantitate dimensionali. Et quemadmodum ut dicitur species intellectus a re alia intellectu. Quod confirmant per Augustinum [illegible] per hoc cognoscitur potest aliquis esse voluntatem instrumentum vocandi alicuius eius affectionem quia si dicitur infans hic et dormiunt et inchoat cogitare habere voluntatem viuendi inde et in infans non negatur habere eadem voluntas negatur [illegible]. Palam autem quia non negatur in eo voluntas que deus infusum quam eam habet omnis homo et dormiens et vigilans. Sed illa quam efficatur instrumentum alia est voluntas instrumentum alia voluntas affectio siue generalis siue specialis ut fluxus quidam ab obiecto.

¶ Sed quero quid horum duorum est racio motiua qua mouetur totum affectum et que est racio mobilis qua affectum recipit in se motum. Ergo voluntas sit mouens racio et affectio mota an econtra. Si primo modo cum actus actiuorum sunt in paciente et disposito secundum philosophum secundo de anima et v. phisicorum actio igitur volicionis procedit a voluntate et recipitur in affectione sicut in obiecto non autem in voluntate. Id autem in quo recipitur actio volicionis formaliter potius dicitur velle quam illud a quo generatur quemadmodum intellectus potius dicitur intelligere quam species a qua secundum illos generatur. Potius igitur diceretur affectio velle et hinc affectione formaliter quam voluntate. Consequens est falsum quia volicio non est formaliter actio que est operacio siue perfectio siue vite intellectualis, et per id quod est aliquid de essencia et substancia viuentis quod est racio vite in illo in quo est ut in subiecto. Perfectio autem affectio non est natura viuentis racione intellectualis neque de essencia et de substancia eius ut racio vite in illo igitur etc.

¶ Item quicumque aliquid non est mouens ex se nisi sit prius motum ab alio motu quo recipit in se disposicionem aliquam et tunc compositum ex illa disposicione et eo quod recipit ipsum mouet ex se sic quod vnum illorum sit in illo racio mouens et alterum racio mota illa disposicio [illegible] habet potius racionem mouentis seu est racio mouendi quia habet in se vim motoris a quo recipitur quam id in quo recipitur verbi gracia si generans graue faciat disposicionem grauitatis in ipso puta in lapide ut possit lapis a modo prohibente se ipso descendere secundum dictum modum ipsa grauitas in lapide potius habet racionem et mouentis quam [illegible] vnde [illegible] grauia et leuia dicuntur moueri a generantibus ipsa et similiter est de motu intellectus ab intelligibili per speciem quam causat in intellectu secundum quem modum procedunt eorum similia.

¶ Sed nec econtra possumus ponere quod voluntas et [illegible] sequitur cognicionem dicitur sicut prius [illegible] maiorem cognicionem sequitur maior dilectio et sic omnino equatur igitur etc. Contra [illegible] ydiota non potest plus diligere deum quam [illegible] simul [illegible] possit esse maior quam [illegible] dilectionis sicut ipsa cognicio est quod [illegible] si queratur de lacte utrum possit esse maior quam sit sua albedo et sic non est quod de comparacione [illegible] talis est secundum philosophum vii phisicorum non est nisi vniuoca, id est secundum vnam disposicionem in specie specialissima ut comparatur de duobus albis quod illorum sit albius. De talibus autem comparacione disposicionum diuersarum in specie dico quod potest intelligi per hoc ambe [illegible] quemadmodum iam dictum est de albo et albo in lacte vel per [illegible] in diuersis quemadmodum si quereretur an mel sit plus dulce quam lacte sit album et ideo secundo modo intelligendo comparacionem dico simpliciter quod magis potest diligi ab vno quam cognoscatur ab alio et similiter magis cognoscitur ab vno quam diligatur ab alio puta quod si dilectio sit in vno in quanto gradu intensionis et cognicio alterius in eo. Vnus in duplo plus diligit quam alter cognoscat et sic [illegible] vnus in duplo plus cognoscat quam alter diligat et sic non intelligatur quod [illegible] nullam omnino habet difficultates [illegible] nec [illegible]

cones. Primo quia modo intellectus eius distinguo de dilectione et cognitione dei in uia quamcumque eius acquisitam siue ex actibus siue habitu. Secundo in dono gratuito infusa et dilectione gratuita in uia dico quod minus cognoscens potest plus diligere et quod plus cognoscens potest minus diligere secundum quod procedit secundum articulum. Loquendo autem de cognitione dei in uia quamquam probata et de dilectione gratuita aliter in uia taliter de cognitione dei et de dilectione eiusdem in patria distinguo quia aut intelligitur fieri comparatio eius uirtutis dilectionis et uirtutis cognitionis in eodem aut duarum dilectionum et duarum cognitionum in esse sunt in eodem successiue siue in diuersis. Si primo modo sic dico quod deus per se semper magis diligitur quam cognoscitur tamen quia uoluntas per dilectionem magis unitur secundum quam intellectus per cognitionem unus enim est in se in forti forma intellectionis qui ipse uocatur aut unitur enim per dilectionem quia ipsa coniungitur siue secum in ipsum quod ad id quod est quantum potest est transformando et propterea uoluntas per ea unus unitur secundum intentius quam intellectus quanto unius et perfectius est unitur in se secundum se ipsam quam secundum suam speciem in quantum enim sunt ipse unitur habet esse in se ipso quam intellectum et nobilius sicut omnia que sunt in uerbo intellectum dixit illic que sunt et intellecta que sunt nobilius habent esse in intellectu quam in se ipsis propter quod melius est homini diligere superiora quam cognoscere ut angelum nisi quatenus eius dilectio impedit dilectionem deum et hoc est diligere angelum ut finem ergo melius et per se melius est cognoscere inferiora quam diligere ea prout deum nisi quatenus eius dilectio perficit ad dilectionem suum et hec diligere deum in ordine ad finem tanto magis est eius fortis in ignem quemadmodum ferrum missum in igne tanto est et ignitur undique ac si eodem tantum esset ut ignis et ferrum quam in forti similitudine ignis et propterea uoluntas ac unitur secundum plus inardescat in eius dilectione et ignitur propter ea sit in dilectione quam deo ... intellectus cognitione tamen coniungitur nisi cognitione fortis stat secundum quod hec omnia locus declarauimus si intelligatur. Ferri comparatio .iiii. mense de uirtute dilectionis et uirtute cognitionis in uno per uno tempore talium dilectionis et cognitionis in a^o aut pro eodem tempore sui patrie tantum distinguo quod talis comparatio talis dispositionis inter partes equale et inequale sine magnitudinis potest intelligi secundum proportionem geometricam que est secundum quantitatem proportionatorum eo enim equalis et similis consideratio .iiii. ad .ii. et .uiii. ad .iiii. secundum proportionem. quia sicut secundum duplam proportionem .iiii. excedunt duo sic .uiii. excedunt .iiii. Est autem inequalis et dissimilis comparatio illorum secundum proportionem geometricam. [E]t quia .iiii. non excedunt duo nisi in duobus .uiii. autem excedunt .iiii. in .iiii. ergo autem equalis et consimilis est comparatio secundum proportionem geometricam quatuor ad duo et sex ad quatuor quia sicut .iiii. excedunt duo in duobus tantum. Ergo autem inequalis et dissimilis comparatio secundum proportionem ... ei excedunt sex .iiii. sex alteram proportionem in qua minus continent alterum et medietatem eius tantum. si quis ei intelligat dictam comparationem secundum proportiones quas dico quod deus non potest plus aut minus diligi quam cognosci ... equaliter quia talis est proportio dilectionis in esse prout procedit primo ... secundum modum quo est equalitas in iustitia distributiua que secundum dignitatem recipientis procedit. Si autem oppositio intelligatur secundum proportionem geometricam dico quod cum quis deum equaliter cognoscat et diligat ... dico inequaliter quod enim ut dictum est quia maior est dilectio quam cognitio sit eo quod uoluntas magis penetrat ad simplicem cognitionem. Pura autem sequitur simplam dilectionem pura .a.g. aliquo et plus secundum quantitatem dilectionis quam excedet secundum equalitatem quantitatem cognitionis ... exuolutus penetrationem quantitate sic modicum sine determinatam ... a. siue in certitudine sed secundum aliquam aliam proportionem. sed quod equaliter per equalitatem quantitatis dilectionis secundum duas dilectionis determinata quantitas inequaliter crescente et duple dilectio in duplum crescentis ita quod comparatio eius proportionali quanta quod in dilectione per ... cognitionum ... quantitatem excrescat ad duplam cognitionem pura ... dupla

dilectio pura .a.b. et plus inequaliter crescenti secundum quantitatem dilectionis ita quod in duplo plus quam prius et quod est maior in duplo dilectio quam procederet .a.d. ut sit hec dilectio tota .a.b.c.d. uel hec dupla proportio sit inter dilectiones excrescente parte et equalitatem inter cognitiones cum maiori parte excedit dilectio dilectionem quam cognitio cognitionem quia in maiori medietate cognitio est dupla que est .a.b. non excedit cognitionem que est .a. nisi in .b. tantum dilectio autem dupla que est .a.b.c.d. excedit cognitionem simplam que est .a.c. in .b.d. et plus est .b.d. quam .b. tantum propter quod est inequalitas secundum geometricam proportionem excedit in plus dupla dilectio dilectionem simplam quam excedat cognitio dupla simplam cognitionem licet maneat utrobique eadem proportio arismetica

[C]irca .iii. articulum quod deus non potest facere corpus extra mundum quod non tangat celum quia non distaret ab illo sicut enim non potest esse album sine albedine sic non potest aliquid distare sine distantia. quia quando corpus et celum nulla sit distantia media non distant corpora autem que inter se non distant ... se tangunt ergo etc. secundum philosophum .vi. physicorum ea quorum extrema tangunt sequitur nichil est medium inter illud autem corpus extremum celum nichil est medium ergo etc. Contra. non potest potentia minorem celum quam extra sed intra celum potest dici continere celum tunc et extra ceteris elementis in nichilum ... in nullo dependeat celum ab eis in suo esse sed magis econtra ... celi non contenderent nec se tangerent sed distarent sicut modo ergo etc. [D]ico quod deus potest facere corpus ad uel alium mundum extra ultimum celum sicut fecit istum inter mundum suum. per celum tale ipsum mundum ... celum tamen non in aliquo sed in nichilo non naturaliter quia nichil sit aliquid sed potest nichil quia nisi nichil erat ... quia tamen illud ubi erat aliquid sit diuisio separata in qua ipsum nichil erat quia nichil esset aliquid in quo dimensiones corporis reciperentur ... in prius existens sed expulsum sed totum debet intelligi negatiue ac si diceretur non nisi erit aliquid ut ... aliquid uel negetur ut intelligamus non ipsum celum uel corpus de quo loquimur esse in nichilo intelligendo hoc secundum modum quo intelligit augustinus ipsum nichil quod exponendo ... Jo. i. sine ipso factum est nichil. dicit nec uidere ne cogitetis quia nichil aliud est. Solent enim multi male intelligere sine ipso factum est nichil putantes aliquid esse nichil etc. Et sic de deo Job xxvi. appendit terram super nichilum s. quia non super plenum quod est ad prope ut corpus dimensionatum. uel super uacuum quod est aliquid ... ut dicitur secundum et huiusmodi deus extimum et fecit in nichilo s. omnino quia secundum philosophum extra celum non est .i. non est aliquid dico nec per se existens aliquid nec per accidens propter quod spatium dimensionum ... nec plenum est nec uacuum ut intelligatur omnino nichil extra celum nichil esse tale celum secundum extinctio et cetera ... Ad rationem ultimam dico quod posset deus facere illud corpus extra celum distans ab illo celo ut procedit ultima ratio nec est hic aliqua alia difficultas ... ar duobus ad oppositum. [Q]uod secundo arguitur primo quod celum et terra corpus non distarent quia nulla esset ... tantum quod esset inconueniens ergo etc. [D]ico quod est incorpore potest conuenire esse in corpore duo uel per suam substantiam uel per suas operationes per suam substantiam dupliciter uel situaliter uel localiter et isto ultimo modo omnino impossibile est substantiam incorpoream quia cum locus sit ultimum continentis corporis ... nichil potest esse localiter in corpore nisi quod continetur in ... corporali ... dimensionibus replet illud et illud equatur loco est ... equalitate quales diuisiones non habet substantia incorporea et ideo sic nec anima nec angelus per suam substantiam potest esse in corpore aut in loco nec est hoc omnino ... [L]oquendo autem de esse in loco situaliter per suam substantiam dico quemadmodum tali ... quod cum anima separata sicut et angelus sit substantia incorporea quam ... esse secundum substantiam semper sic ... abstracta

Q

S3 m° dicit ans. q angelus sic fcus no psit p se absq3
gra s' addito exire i actu p'm vo'. vn 9cludit restat
g' ut ille an[ge]l' qui fuit apt[us] fcus e ad hnd vo[lunta]te. Sz tn ul'
ul' no psit b[en]e exp[re]ssi vo[lunta]te. p'm actu vo[luntati] a se et d[i]c[i]t bo
i p[ro]ba xiiij. auph poit a ro vo[lunta]ti an[ge]li ee indiciu q' sol'
mo p'sit ee d[e]t[er]iata ad velle bn[m] 9mod[um] simp' ul'
solu ad velle 9mod' q' e[st] d[e]t[er]iat q' eli vo[lunta]te vo[lunta]te 9
mod' qualiz no psit q' voluntas sua iusta ul' i iusta
ut pz ca° xiiij. q silr i vo[lunta]te 9mod' 9cus ut d[icitu]r ca° xi
in i p[ro]b no q h[ec] io q: no posit velle ali. vn 3° pot ul'tius
h[ab]it an[ge]lo ee inditaz vo[lunta]te vo[lunta]ti l' 9mo de simp[li]' q' 9cus
s' alij iuste q ut e h psit velle illd i i[us]te sic iniq[u]s
qui g[itur] no solumo vo[lunta]te b[e]n[e] ne solum vo[lunta]te q' 9'
9 ex ncia te sic velit iust' p[oter]it appellari ne p[ro]pt[er] ne dz
e[ss]e bt[us] n[on] velit q ij iuste velit neccce e. ut sic deus fi
ciat utraq3 vo[lunta]te nullo an[ge]lo 9it. ut i bon' velit ee
q ide velit q'm addita iusta sic r[e]cepit volu[n]ta[te] ut
r[e]cedz vo[lunta]tis excessiz q excedi no ampl[iu]s p[ro]ptem
ut 9ph q vol ee b[e]n[e] modum possit ee excede per
h ac q iuste vol no velit excede. Ex hijs dcis ans
h a q' q deus p[otes]t face vo[lunta]te an[ge]li ut hoc q p[er]
pone a'qui q deus pt face vo[lunta]te an[ge]li ut hoc q per
ul'z hos q p[er] u'z suam no sit pccal' seu no potit pccari
q h t' p[ro] mo cuendo an[ge]li 9po vo[lunta]t p[ro]ueniano acco vo
lu[n]tati an[ge]li aliq[ua]s affeccoz puta affeccoz 9modi l' iusti
tie q' aliqua no pot exue in actu vo[lunta]ti ut p[ro] 9ms pccam
te. Tho cuendo voluntate in formata sola affeccone
9modi abs affeccone iusta ul' recta q te h posit exue
i actu vo[lunta]ti bitudiez q e ex 9modis mediate affec
cone 9modi. Sz tn no potit ex h exire in actu voledi
i r[e]ctu ul' iniustu q io vo[lunta]te ipm no pccabit q: ut te
velle r[e]ctum seu iniustum eo quod affcoz r[e]cta seu ius
ti no h[abe]t. 3° mo cuendo vo[lunta]te in formata solu.

Sz ne ea possu[n]t ponere q voluntas affcta moueat ab
affccoe ut ip[s]a affecco sit io motiua voluntatis i act' vo[lun]di
elicitiua h e' poss intelligi d[upliciter]. vno mo ut tota volitas
sit mota q n[on] eius mouens s3 sola affecco sit mouens
formali' a° mo ut ad voluntatis sit mouens 9 affccoe ad
vo[lunta]tis sit motiu q' actu volicois in se recipit. Si p[ri]mo
istoz moz intelligat p'dca q voluntas affecta mouet
se q sic intelz q' illa dispo seu dispones si plures
s' sit vo io formalr elicitiua act' vo[lun]di. h no pot stare. q:
illud q no e de sui invictis no pot ee io elicitiua acco
nis intal' nes sic in actu t[ali]s accois pot ee q° q' sta
vnies ali e' affec. s. ip[s]a acco vo[lun]di eet nobilior q' sua
rei formalis hne io elicitiua illi' invien s n. p[ro]ponitur n[on]
vnienti. Illa aut affco seu dispo in vo[lunta]te no e d'sta
vnientis. Sz actus i bo te te differes ab ea. Cu3 g' no
h[ab]es sit acco intell' q p[ro] 9ns nobilior quok ao accnce i
mnete. ab h e' b aliquos p[ro] cue no pot p[ro]om accnsi
cui q: e ro elicitiua accois intellis. i illa g' nulla affec
co seu talis dispo in voluntate pot ee io tota elicitiua
act' vo[lun]di. Tho pz h r q quia 9 qualz affecco fit for[ma]l' nlis
hns p[ro]pria d[e]t[er]iatam dispo[siti]o[n]em mouendi d[e]t[er]iate ad vnu
tm sicut q ee forme nles q sic solumo mouet ad
id ad q vo[lunta]te afficet ut e' d[icitu]r ans. e xi. affz e istz
vo[lunta]ti suis aptitudib3. vn d3 hos aia cu3 vehementer
ubi ad afficta ee ad voled' i° ut' affeccuose velle q p
h i elic[i]to actu volicois oio tolletur. h. ar. q solo nli
impetu. elicet ex 9nuicoe p[ro]pi actu 9ppo p[ro]ssimo omi p[er]
fco i pedi[men]to enon remoto q mor ex nite eli affccoe i vo
luntate n[on] solu necce illam eet velle id. h ad vell3 b ing
dum s' reprobatum. Sz q nece eet q abte vell3 id q no
poss3 illud n[e]c no velle n[e]c nolle. quia ex nite p[ro]po actiuo
nli 9iuncto 9ppo passiuo oi impedi[men]to remoto nece e ipm
age solum p[ro]ximu acco nlem s' debitum n[e]c q posset ve
lle ad p[re]pondantem i virtute quia affeccone mi[nu]s p[re]pon
dantem i virtute quia affeccoe mi[nu]s p[re]pondante neq[ue]
qm moueretur. Sz a p[re]pondante b neutru mouet aut
mouetur b utraq3 p[ar]tem sil' q e impossibile. sic impossibile

e intellie pla sil' n[on] ad vnum illoz mouet intellectus q volutas
mouen[do] ad altm hinc ans. d[e]t[er]iat de cau dyab[o]li c. xiij. q vo
no p[otes]t se moue ad voluntatem dni ad q' accepit q n[on] pot no[n]
moui ad vo[len]d[um] illud s[e]c[un]d[u]m q' b[e]n[e] datz affecoz n[on] accedat vo[lunta]ti
velle ad b[e]ne si accepisset an[ge]l' de quo i' lo' ans. sola volutate
vo[len]di 9mod' s' simp' l' vo[lunta]te vo[len]di 9mod' s' 9cus p alger[us]
illoz affccoz nllo mo posset vo no velle aut nolle n[e]c ad ad
velle n[on] p illud. Si vo p[re]dca i[n]telli[gi]t q vo[lunta]tis affecta mouet
se so mo s[ecundu]m intelz q' affco g[e]n[er]alis q influx[us] sp[eci]alis 9 vo[lunta]te
9curru[n]t in vna rone elicitia actus vo[len]di h ad h 9' itel
ligi r[e]. aut n[on] in tali mo coe actiua affecco 9 i fluen d[ebe]t ee
p[r]in[cipa]l' q moue[n]s i[m]mediate vo[lunta]te ut istco fuo aut e9. aut e9
se hnt ad illaz. h istud 3' tn no pot stare. q te exitite af
feccone i inclinate ipm voluntate ad actum vo[len]di n[on] plus
posset face voluntas qm sequere accoe vo[len]di affecconz q in
fluxum qm exite vo[lunta]te q inclinate ad actum volendi
l vo[len]di pot ad face affecco qn sequatur acco vo[len]di 9ns fluere
q a vo[lunta]te dependz agere b affeccoz ul' no ages q no e9 g'
r e. I[te]m utriq3 duoz p[ri]moz meboz incq[ui]ens pot q pz p[ro]
p[ri]ma rone q' utq3 illoz sil'. q quiq3 ages pure nle q ages
lib° ar' sil' in eadem accone 9curr[u]nt h no pot ee n[on] i accoe
p[ro]pria nli. n[on] q ages lib°. ar: se ages nli pru i agedo ad mo
tum seu transmutacoz g[raui]s no pot 9curre ages li. ar. 9
nli motuo g[raui]s u' i motu descensus. In motu n. ascens'
nli motuo g[raui]s qe e in e violent' no pot 9pari age nle q' p[ro]in g[raui]s
i clinat g' a b i[n]t[e]ntum dca affecco i vo[lunta]te mouz nli taq[ue] p[ro]
forl' li. g' ar: sicut mo sil' moz se' mod' affcois q sic equali
necitate impulsis ul' mouebi ad i vo[lunta]te ad actum volico
nis q b ia dca mouetur a sola affccoe. Si dicat ad illud
q' h n[on] est qn solu inceptu acconis dependz a vo[lunta]te ut q i
ex d[e]t[er]iat p[ro]pter porro nat[ur]ali9 Sz qn inceptu acconis p[re]p[re]ss3
ei9 oio depedz a vo[lunta]te no e n[on]. h pz nq h ad exns g[raui]s
nli 9ph voluntarii se volitate mtet deorsu[m] ita
q' liba vo[lunta]te p[ro]ss pausare i me[di]o mot[us] q ip[s]m r[e]tardare b volo
q' libe acc[ele]rare q tardi[us] acco 9h q eet nl' roe g[raui]s eet i
voluntaria roe libertatis q sic e apte ista. Sz 9 illud ar
guo q: b plurim n[on] q voluntas sint diuisa int se q distincta
ut duo p[ri]n[cipi]a seu roes agedi. h b d[icitu]r vo[lunta]te ro[m]u3 agedi e d[icitu]r
usitas accoum q b d[icitu]r s[ecundu]m g' no pot ee vna q eade acco 9
n[on] q volitas sic elicitia ro io. q: h affecitua i vo[lunta]te sit
eli[citi]u[a] actus volicois ia tal' acco erit n[on] pure nequi
e' nla q voluntas 9curru[n]t in eade accoem ut ei9 elicitie.
Sp[eci]ali' g' h ar' 9 meboz p[ri]m[a]
rone n[on] ip[s]e 9curre[n]t int se. Sp[eci]ali' g' h ar' 9 meboz p[ri]m[u]m
q' intelz in tli motoe vo[lunta]tis no pot affecco ee p[ri]n[cipa]l' acco
instrumu q: in oia agete tri nli q' arti[fici]al' mot' istru se[cundu]m mo
m[ensu]ram p[ri]n[cipa]l'is agetis. calor e nlis no g[e]n[er]at ad b forz similem
n[on] i virtute forme sp[eci]alis asim g[e]n[er]antis exitis in calore
seis insit ab asino descendente seni n[e]c calam9 describit fe
n[on] i motus humanu artificis. h g' p[ri]n[cipa]l' ages q moues fit af
fecco q ip[s]a moz nli impulsu ut dictum est p[ri]us g' q c. I[te]m af
q ar' sp[eci]ali' 9 b meboz q intelz in tli motoe no pot ad vo[lunta]te
ee p[ri]n[cipa]le q affco instrm q ages p[ri]n[cipa]le no elicit accoz me
instro n[on] b[e]n[e] exigecia3 instri. q: 9 affccio instz no se h[abe]t
n[on] ad vnu tm me te illa sic p[ri]us no pot n[on] vnu totu sic si
calam9 no eet mediu istz ex n[atur]a sua n[on] ad depinged' fias
rotudaz neq[ue] q' mediate illo posset depinge figu[ra]3 rotudam
neq[ue] q' me te illo p[ro]ss depige figu[ra]3 angularem. Q[ue] h tn
sentie papue b isto ultimum nibz n[on] sicut ans. qui d[icitu]r
de 9cor. g[ra]te q li. ar. c° xij. i fi. volutas instru[men]tu mor 9u[m] a[li]a in
sta quib3 p[ro]prie i[n]st[rum]ta q que s[un]t in nobis ip[s]e vo se s[e]c[un]d[u]m
affccoib3 mo3 q in fin. q q illa vult que affccone vult
q affcco vult p q' illa vult. sic inde d[icitu]r q ho qui vis[u] in
d3 a ip[s]e indz9 quo indz. vn no absurde possu9 dice af
fecoes e[ss]e vo[lunta]tis q' instru[men]ta ane dyi3 qi istia e9 d[icitu]r q: illa
n[on] n[on] ultum opar[i] p[er]dito g' istco vo[len]di iusticia q rectitudinem
nllo mo n[on] p[er] gram d[e]i reddatur p[otes]t volitas instrm velle
iustiam. Si dicatur aliq[ui] voluntas ans exponc d[icitu]r
tm9 te actum volicois i elicito forl' p[ri]ncipali' ag[en]t
affecco q e vo[lunta]tis l' h. ar. e9 istz aspedo. q ad mod' eli[cien]di ip[s]i

ipsm actum pncipalius alger. li. ar. eo quod ipm ht certiare se
ad actu nodi istud ul nodi h pecti i hec mo aug. lo odice
affcones ee instru. uotis h pmo mo nr loquit aug. q d c
caritte que e affao queda infusa acto q ipa se ht ad uote
sic sessor ad equu. Istg ea ponit p ordine. s. libtate ar
ut e certiatia actus uod. ul uodi a ipaz affcoz a id li. ar.
ut e io eliatia actois q e uolito ut sit affecto me ut
li. ar. ut e act certiatiua io a ut e io elicitiua eide a h po
ne. q. ipm certiaco sic in se qda acto a ab actoe elici
q no e ulm qz nlla e acto uotis n uolico que no sit i uote
p aliq a actoz imo ipa e acto q fit certiaco a certa no e
n relaco qda sine ordo quo uotis se extedit ad uod i n
uod sui ad uod h ul id ad tale sim ordiatoz ut instrm
mediu q si forte requirr et ipm ad elicito actu uolicois
ad n e q ut pone aug. Ad iud a quo h aug affecto
qz po. instrm uolicois a eo h aug. uotis po uolitas
ee instrm affectois et actu uolicois duo sut osidada
s. a illa a actus a modo sine qualitas aut for actus e
sbam ipe et e illa actus q est de se ipm ei d ions a d uisi
tati sua h qliitate a fortu que osistit i uoleco extessine l
remisse ul tepate for a qua uolico e tepatu a eq for q
e aut remissa d e qdam ex obo ad q tia act a uelo
ex roe licitiua actus. ex obo e d acc uolicois excessiuus
qz uoles uult q n q eu uelle ut opetit ut ogit ipm obi uo
ha magnitudiem sic n opetit hoi uelle ee sile deo ai effcu in
teco actu uolutas ex puris nihil illam attinge h e no opte
tit ei qz aliud nimis excedit metas po nlis. Vr a ex
obo remissius. quia uoles uult. quod n q eu uelle ipm
obi uolita p iniite. sic no q hoi uelle ee sile minuto ai eff
tu ad h interco a h qz nimis e intra id ad q n huana na
ta e attinge. Vr a ex obo tepatus qz uolens uult q o
git eum uelle ipm obi uolita mediocritatem sicut ogit ho uelle
ee silem do cum effcu intecto ad id actu uolutatis ad uite
gra a h quia h oginu a osantaneum e ne huane. Ex roe
io elicitiua act a d act uolicois excessiu qz uolens intesius
uult uolitum qm ogit eu uelle id d a tepate qz tepate
sic ogit eu uelle id uult. Dico g q aspicia ad sbaz actus
uolicois a id ad q e h se uolutas e io elicitiua a qz a ius
ogtiua et appetitiua sibi ul h duisimode ut s expoitu e n i
h opatur aut coopatur q ipm uolita quez affcio aspicio a
ad utruq formn a qualitatez actus dico q affcio opa ut
affcio iusti ad uod uiste a tepate a affcio omodi absi ni
exus ad uod excessiue ul remisse. Dico a affcioz iusti
qz quis uult iuste ad a h sui iusti ul i nate rtitudi ad
l h c forma elicitur tepate act mpfci quibz gnig actus
polit sine iusti uitutis polite acquisite ad c forin elicit
actus politia pfci. tepate sui iuste gtuite que caritas ei
fusa ad c forin elicitur act pfcissim uitorij. Opa a ad
forin a qlitatez actus ex obo a affcio cu uote q a ad illam
que e ex eliciete. Ad pma. n. illaz affcio opa pnr a uo
ut illa iusti in qz uotas h ex se sit io elicitiua sbe act n tm sba
h for p se elicit ipm n i uirtute iuste sine affc ita h es mos
itie in deos Ex in a defectiua oie affcois. s. iusti sine i iuste
oie iuste p in q nl ad e q ppa defbilitas. h. ar. ul fo ma l
z ut e hitus iuste uolutas defic in excessu l i remis
sione. Opa a li. ar. i uitute dcaz affecconi iusti. l. iusti
i eliq co actuz uolicois sb for a ex roe obi sic instru illaz q
ad calor qui ex se a ex ppa uitute opa ad elio soli actu ca
lefcois ut instru agit in uitute alti a ad elic actu calefco
nis s forin certiatum ab illo me uirtute ifortur melicaco
sic. n. calor i uirtute ppa. ut s. e calor simpr no agit n ut
ro elicitiua actus calefcois simpr sic nc uolutas. ut. s. e
uolutas simpli n agit n ut io elicitiua act uodi simpr no
agit n ut ro elicitiua act uodi simpli. Et sic calor a
gens ut ro elicitiua calefcois ex se o e in fort uitute a q
nl a ppocionali a eu for sbal gnde ex n calefcibili i n
tute illi ag elicitiendo sb d tiata for a mo actu calefcois
s. h q e actus ille dispos in e ut de ipm for sbal dca gnet
pu dirigedo oggaudo atq onusteco h nd n a sicui onstue l

la sit saco osili uotas ages ut ro elica uolicois ex se
ai e i fortia affcoue a ai i uirtute illi agit actu uoli
cois sb certiata for a mo tempato. s. h exigeciam
a ogruentiam finis p h q illa affcio pui ia e tepam
tiz piis iusti e tepameti qdam in uote ut actus elia
tus a uote sb tepamico quodam ab ipm sicut arone elia
tiua elicia quod plane explicat aug. qui lo de uolute
omodi i uoco h ituez a de uote iusti i uo de hitudinez
iuste. a sic iustu a og um e hoiem uelle illam dices
sic d casu dya li. c gm. qui n e pc nl d ee bes n ue
lit iniuste uelit ee bts nte e ut sic faciat de uiniz
uolutatez i illo ore ut a bes uelit ee a iuste uelio
q tin a iudita iusti a uoti sic tepet uote bitudis ut
resecetet uotis excessuz a excedi n ampniz p ta
tez ut cum p h notz simpr e bts mod psit excede p
hec uo q iuste uoli n uelit excede ecce plane qaf
fcio iustinos e in uote ut ro elicitiua l celebitiua ac
tus uodi sz soluz ut tepatiua uotis qtin uolutas
eliciens actu uolicois ut elicitiua po in uitute illi
agat ut tepate a mo ogenti illiz eliciat resecado
p h excessiz opsit excede. Et sili h aug. dno dicat re
secado seu potius supplecto defcu o psit deficie uo
ue h tepameti q agit uolutas i uitute affcois
de actuz q eliat d q affcio ipm elice actuz ut ro eli
citiua e h neqq sit elicitiua ei quo ad sbaz act q
h h dic aug. i fine de ocord. q n inoent dic q uo
luta affcio uult qtius uppe dicti. n. n. ppe uult n
hus uote nun i uppe d uolutas uelle q affcio eo q
in ipm affecone no e acto uolicois sic e i uote sz hn
h roz illaz q e elicitiua. imo solum h roz illaz q e
elicitiua imo solum h roz illam qua de ipa hz ehcia est
eius receptiua ut h h in a ppe c dica uolutas uelle
h rom illam q elicit actum uolicois q h illam q ipm
recipit a ipm id q hnt uote mag ppe d uelle uolutate
q affecone a sili mag ppe d uelle uolutate h roz q
recipit in se actu uolicois q h m roz illam q eu elic
a h loqco pdicatio forli for e q uoles uult uo e in ipm
uolico loco a de pdicaco effcua sic osi co sbaz actois
uoles solum dui est uelle uolutate ut e io elici
tiua neqq ut e io receptiua sili n ipm affcio eo q n
e io elicitiua ut dictu est. Cosiderando a forin a modu
actois eliciete sic h form que e ex pte obi mag ppe d
uolens uelle affecone q uote a sili affco pdicaco
ne affcua mag ppe d uelle q ipm uoluntas eo q for
illa act mag a pncipalius pcedit ex affectoe q ex
uote. Vn aspicio ad tale form actus dic aug. q cari
tas se ht ad li. ar. ut sessor ad equu. Caritas e q sic
no. tethit li. ar. n excedit i actu elicico a q. cu carib
ing li. ar. a stimulat ne deficiat aut remisse agat
sz ut agat ad finem adipiscend sic o a ogit q ad
equus r sic o a oguie qui decente a piciente ambulet
a ipm h oia uictoria ipe attribuitur caua q li. ar. a i agit
do a i eli co a qbz ozs aug mois. Sic a uolutas i uitute
affcois ag sic calor i uitute a e forme sbal h ia dcz
mod sic ea q ad calor ages ex se ut io elicitiua
calefcois o est c inforuus aliqua. n. i ipm defciueab
de a e for sbalis i uirtute illi agit sb qia for et in
ut calor pui efactus i in c uis dispo b form sba
lez corrupta e uo agit n ut io elicitiua calefcois h q
q putrefit ht deuenire ad acoz plui opletu. s. disgga
do a dissolando phindi exalatoz ea. pie pus i mip
to osfabat agguy p gnom. Consili a uolutas ages
ut io elicitiua act ex s e o. e informa affcoe aliq de
femia i ui illius ag actu uolicois excessiue a remisse
a p hec affcio i iusti e itepametiz q dai i uote ut ac
uliatus a uolutate aliz medio a tepameto eliciat
s g pz quo uotas i elico actu uolicois sb for accep
ta i actu ex roe obi opi. sic istru iusti ul iniusti a
elico a actu sb for accepta ab elico neqq opa uotas

modum talem formam nisi quod actu sit instrumentum affectionum sed potius ex illo affectiones agunt ad illam formam ut instrumenta voluntatis ut li. ar. sic enim forma actionis ex altero consistit in modo medio temperato quo congruit velle finem tunc adipiscendum sicut et forma cursus equi est decens ambulatio qua prope communis passibus pedum anteriorum illos passus passibus pedum posteriorum consequitur sic et forma actionis et elicientis consistit in modo intenso vel remisso vel actione voluntatis intensa vel remissa intendendo in finem predicta per formam presuppositam. Et quemadmodum est forma cursus equi concurrens velox si cursus velox propter esse forme precedentis in ambulando ita huius formam preveniente ex parte elicientis actum quia modo huius non imprimit magis eo instante affectionis sed supposita affectione et forma precedente est actum sicut talis forma ex parte elicientis actum accepta potest ab eliciente actum dupliciter: uno modo stimulante ipsa affectione ipsam voluntatem ad intense vel remisse eliciendum actum et tunc adhuc affectio est principale in actu quoque ad hanc formam inducendam et voluntas instrumentum quia qui voluntatem inducit ipsam ipsa voluntas licet similiter voluntate. Aliud alio modo non stimulante ipsa affectione voluntatem se ipsam stimulante et tunc voluntas est principale et affectio instrumentum quia sunt affluunt ipsam in usum et faciliter eam ad expedite et efficaciter sine intense exequendum actionem sicut et sic quemadmodum sequitur similiter huius in membris ita quod instrumentum quemadmodum in cursu equi utitur illa adiuvante velocitate cursus et currendum ipsa est instrumentum equi et velocitatis in cursu et sic affectio que in quantum est instrumentum voluntatis. Caritas est quidem caritas voluntatis in quantum non stimulat ad motum in actione est enim in ea potentia cum adhuc habet rationem rectoris et principalis agentis voluntas instrumentum vel minimum quemadmodum sequitur agente sua velocitate ipsa potentia que rector est equi ut equus ipse instrumentum.

Ad hoc quod dicitur quod in hiis dictis et aliis contrariis dicitur quod sanctorum expositores et posse ipsum sed requirit diligentem lectorem. Ad intellectum igitur talium dictorum et aliorum sciendum quod duplex est volitio: quedam qua quis vult commodum simpliciter, alia qua vult iustum de quibus procedit determinatio Augustini quod quod voluntas vult est aliis affectionibus vel omnis affectiones quibus aliquid vult voluntas reducitur ad affectionem commodi et iusti quas vocat aptitudines sicut habilitates quasdam ad eliciendum actus voluntatis quare doctor principale in in quibus fuit videlicet ibidem c. xi. sicut habemus in corpore membra et v. sensus singula ad suos usus apta quibus quemadmodum utimur ut sicut manus apte ad capiendum pedes ad ambulandum lingua ad loquendum visus ad videndum ita et anima habet in se quasdam vires quibus utitur velud instrumentis ad usus congruos est namque ratio in anima qua sicut suo instrumento utitur ad ratiocinandum et voluntas qua utitur ad volendum quare igitur singula instrumenta habent et hoc quod est aptitudines suas discernimus in voluntate instrumentum et aptitudines quas aptitudines in voluntatibus possumus nominare affectiones in tractatu c. xij. nam sicut visus plures habet aptitudines scilicet ad videndum lucem et per lucem ad videndum lucem et per lucem ad videndum figuras ad videndum colores. Item instrumentum volendi duas habet aptitudines quas habet vocat affectiones quarum una est ad volendum commoditatem altera ad volendum rectitudinem. Nempe nil vult voluntas que est instrumentum et cetera ut s. ratione quod est per se et primo obiectum voluntatis et ideo c. eodem velle autem equum est sic videre quemadmodum namque dicitur videre quamvis non videat nisi et qui non utitur sed habet aptitudinem videndi ita quod aptus velle et qui non utitur instrumento volendi ita quod non utitur quem affectiones sed est aptitudines habet notandi igitur et c. xiij. ex hiis et duabus affectionibus descendit omne meritum hominis tam bonum sive malum quibus different quia illa que est ad volendum commodum inseparabilis est illa autem que est ad volendum rectitudinem separabilis.

Hoc ius per libertatis sciendum quod triplex est affectio commodi: prima a deo per generationem et per actus moris impressa tam adeo naturaliter indita prima affectio caritatis est in quantum ipsa diligentius deum ut ipse est finis omnium et omnia alia in quantum ordinantur in ipsum et quantum ad finem ipsa est affectio commodi in quantum sub generali nomine commodi continetur bonum quod est finis et bonum quod est ad finem sicut quod s. declaratum est. Sed affectio est amor qui est per prius concepta debebimus nobis placentibus et cum est vehementer dicitur zelus qui cum bonus est recte patitur accipiatur licet dicitur amor amicitie quod vel est malus inter patitur illiatus dicitur amor concupiscentie sive cupiditatis dicente Augustino de civitate dei c. xiiij. voluntas illa que est ad volendum commodum non est quia mala sed qui consentit carnis concupiscentia ad usus spiritus. Tertia affectio est amor naturalis inditus voluntati ad bonum et ita includitur ad dictam est supra cum ait et volitionem primam quod te differat ab illis sed est solummodo quedam naturalis habilitas et aptitudo volendum commodum statim cum offertur. Igitur ut dicit Augustinus c. xiiij. de concordia non velle nequid sine quod et omnia bonum appetunt et non ista affectio est inseparabilis et non solum in hominibus sed et in brutis dicente Augustino de casu dyaboli c. xiij. commodum non solum omnis rationalis natura sed et omne quod sentire potest vult et vitare incommodum prima affectione pauci movent quia in paucis est caritas eo plurimum sed de istis non loquitur Augustinus et sunt separabiles licet per se plures exprimantur modum quod quo non est nisi in voluntas humana non dicatur modum nisi sunt affectio in brutis. Tertio est in omnibus hominibus et brutis et nisi tertia affectione commodi loquitur solum modo Augustinus propter quod dictum est hic quod unum et tertium caritas potest accipi ut affectio commodi tendens potest accipi ut affectio iusti sciendum quod et si ponatur caritas ut affectio commodi tamen est et affectio iusti in quantum illud est finis sed bonum et diligitur est autem affectio commodi in quantum illud iustum est bonum et conveniens eo volenti.

De affectione autem quam iustitiam sive rectitudinem vocat similiter sciendum quod triplex est quedam gratia infusa que non habetur nisi a deo ex gratia quedam politica sive moralis que non habetur nisi ex actione operis quedam non naturaliter est naturaliter indita quarum prima et secunda sunt habitus quidam in voluntate et ideo inseparabiles et different re a voluntate. In qua sicut et de prima non solummodo loquitur Augustinus sed quod de voluntate et de iustitia loquens dicit quod s. c. x. velle illam nequid in habere illam nullatenus potest nisi per gratiam de tertia loquitur philosophus et est iustitia generalis complendens scilicet omnes habitus virtutum moralium quia non potest facere ex habitu iusta nisi huius iustitiam sic nec fortia nisi huius fortitudinem nec tempara nisi huius fortitudinem nec temperata nisi huius temperanciam. Tertia non est habitus sed naturalis quedam aptitudo vel habilitas ad eliciendum quam tertiam tamen sicut et est inseparabilis et re idem cum voluntate sicut aptitudo visus ad videndum et idem cum visu et aptitudo intellectus ad intelligendum cum intellectu cum istiusmodi habilitas multum reprimitur pactus vitiosos magis ista habilitas multum reprimitur per actus vitiosos magis et tamen inter naturalia remanentibus malo et dampnatus et per istam quam sic decessim et de qualiter dicitur tertium iustitiam vere potest dici quod non potest velle rectitudinem sine iustitia in se huius eam ad autem intellectum sciendum est quod tribus modis vult aliquid rectitudinem sive iustitiam primo modo nimis diligendo eam quia ut iustus esse valeat et diligendo eam ipsi sibi acquirat et per huius modum meruit tenuit habitum iustitie per se et secundo modo per iustitiam tertio modo potest intelligere in alio aliud aliud modo primo secundo modo sicut quod dicit Augustinus viij. de trinitate c. iij. secundo modo vult aliquis rectitudinem vel iustitiam et primo vel secundo modo tantum diligendo eam ut per hoc iustus esse valeat dicente Augustino i. de libero arbitrio c. xiij. voluntate bonam si bona voluntate diligamus quod et ille utitur quam in tertio in colent quia habet est invenire iam recte quod vim est de virtutibus et politicis diligendo eam tertio voluntatis tertio modo sed non dicitur gratuitas nisi gratia divina assistente sicut quod eo tamen sicut exponit minus regium tertio modo vult aliquis rectitudinem sine iustitiam sine primo sive secundo modo tantum eam diligendo ut sicut eam operari

no ceteris et sic no nisi iusticie pollitice pot velle iusticiam
seu diligere · generalem iusticiam politicam nec no
nisi iusticie gratuite pot velle siue diligere iusticiam
gratuitam tales enim actus volendi et diligen
di · sunt actus perfecti vocandi iusticias q non precedunt nisi
exhibitum actus aut vocandi et diligendi iusticias · primo modo sunt
actus imperfecti non exhibiti set primi impoliti et dispositivi ad
habitus imperfecte et aremotis. ¶ Secundo modo sunt vocandi habitus
sunt esse in completione · q auget ex actus elicitis ex ipso habitu
cum talibus illis ex quibus primo est generatus ut patet per doctri
nam philosophi secundo ethicorum · sic ergo patet ponendo voluntatem moveri suis
affectionibus ad eundem dictum argumentum mentis ingens ma
ius et quod plus nec ipsi per dicta sua evadere possit difficultatem
concludas mergu quia quia voluntas esse hanc quod declarat
se ac per hoc moveat se in actum vocandi sub affectione iusti
dicitur se ipsa ergo vadit de ipso quantum et secundum idem re est movens
et motum primo et per se. ¶ Quod ergo dicitur in arguendo idem mo
veri etc. dico quod cum dicitur aliquid moveri a se ipso primo secundum totum
ergo notantur quibus vel ex aliquo illorum id habet quod sic in
convenientes quorum primum est ipsum moveri quod moveri quod primus
nunc se habet aliter quam prius quod motio cooperatur ad hoc quod illud
sit inconveniens ut sic inconveniens quia si poneretur aliquid moveri
se ipso primo secundum totum absque eo quod aliter se habeat nunc quam prius
non est inconveniens ponere hoc enim modo deus a se ipso primo secundum se to
tum modo motu intellectionis et volitionis et excluso solo isto
aliter se habendi nunc quam prius a ratione motus · secundum est quod
dicitur a se ipso quod similiter motio cooperatur ad totum in conveniens quia
si ab alio poneretur aliquid moveri per secundum totum nullum omnino
inconveniens est puta cum lapis proicitur sursum · tertium est quod dicitur
primo in quo intelligitur per se quod similiter motio cooperatur ad idem quod si
aliquid poneretur moveri a se ipso secundario et per accidens nullum
omnino est inconveniens puta quando nauta existens in navi movetur navem
que primo movetur ab alio ut a nauta ipse tamen per accidens modo secundum
se totum a se ipso quia per motum navis · quartum est secundum totum
quod similiter motio cooperatur quia nullum omnino est inconveniens aliquod
compositum moveri a se ipso primo secundum unam partem sui et moveri
secundum aliam et hoc sive sit per se compositum quod est unum per accidens quod
sic est gravitas ingravium quia grave movetur se largetur
ine de motu extendendo nomen motivus a diminicione
quod non refert ad propositum quia potest moveri similiter
intrinsece includitur nunc aliter se habere quam prius sive sit per se
compositum quod sit unum per accidens et hoc cum sunt integrantes quantita
tem · quemadmodum dicimus quod alio modo a se ipso primo secundum dextrum mo
vetur et secundum sinistrum motum sui integrantis etiam · quantum ad tertium quod
alio modo a se ipso primo secundum aliam movente et secundum corpus motum
et in solo isto quarto est non inconveniens in proposito sicut in generis eo quod
voluntatem moveri et se habere aliter nunc quam prius nullum est inconveni
ens. hoc enim in solo deo est similiter quod ponatur moveri a
se ipso et primo et secundum totum · si tamen esset sufficiens · necessarium aliquid quod
per se movens et aliquid quod per se movens ullum omnino esset incon
veniens sicut neque quod grave videtur moveri a se ipso pri
mo sed talibus duo ut dicit ar. non inveniuntur in volun
tate quia non sunt in ea diversa nisi secundum rationem tamen diver
sitas non sufficit sic enim moveri a se primo · secundum unam rationem et mo
vere secundum alteram esset moveri a se primo secundum totum quod illud
secundum certas rationes esset id ipsum et totum quod eius est et sic utrum
neque sufficit ad se ipsum movendum alia et alia ratio in illo quod mo
vens inquantum movens est in actu secundum illud ad quod motum
est in potentia et impossibile est quod idem re licet habeat diversas rationes
in actu et in potentia idem et secundum idem et dico diversas rationes sunt in
voluntate et talis diversitate · quod sufficit ut secundum unam illorum
potest esse in actu ad quod est in potentia secundum aliud ad quorum intellectum
distinguendum est de ex parte diversitatis secundum rationes et aliquid ex
parte actus. Est si quidem diversitas aliquorum secundum rationes triplex
est quedam illorum que sunt in ipsa re et ideo eorum diversitas atque pluralitas
tamen ab intellectu sunt percepta mentem et per hoc concepta in in
tellectu et habent esse in intellectu qualis est diversitas in specie generis
et differentie ipsius quod fiat in compositionem in illa · alia non est ipsorum que

sunt in ipsa re · et ab intellectu percepta esse in re ipsa nec ab
intellectu et per hoc concepta in intellectu et hunc esse in intel
lectu qualis est diversitas in specie generis et differentie ipsius quod fiat in
positionem in illa alia non est ipsorum que sunt in ipsa re et ab in
tellectu percepta esse in re et per hoc aut concepta in intellectu quorum
eorum diversitas aut pluralitas non est in re ipsa nec ab in
tellectu percepta in re esse sed ab ipso solo intellectu ex consi
deratione rei et illorum in ipsa concepta est in intellectu et habet
esse in ipso solo qualis est diversitas in deo unitatis et bonitatis et talium
attributorum ut tactum est supra in prima questione · tertia autem
illorum est que non sunt in ipsa re nec ab intellectu percepta
esse in re · ergo nec ipsorum diversitas sed ab ipso solo intellectu ex
simplici consideratione ipsius rei sunt concepta et eorum diversi
tas in intellectu et in ipso solo habet esse qualis est diver
sitas et pluralitas diffinitionis et diffiniti et similiter dextri
et sinistri in columpna. ¶ Dico ergo quod diversitas aliquorum
secundum rationes isto tertio modo non sufficit quod aliquid secundum di
versas rationes possit mobile esse et motum et sic se ipsum
movere sic enim moveret se ipsum secundum diversas rationes esset et
movere se ipsum secundum totum primo ut procedit ratio quia
illa diversitas non est in re nec aliquid facit ad rationem
mobilis vel motum diversitas autem secundum rationes secundo modo suf
ficit ideo ad hoc quod se ipsum vere dicatur movere secundum ac
tum intelligendi sed secundum aliud et aliud secundum rationes in
ipso quia secundum rationem veri movet secundum rationem autem intelle
ctus movetur talis diversitas secundum rationes sufficit in deo ut
vere possit dici movere se ipsum primo licet non secundum totum
set secundum aliquid sui movetur et secundum aliquid movet.
et hoc excludendo ibi a motu omnes conditiones imitationis
in aliter et aliter se habendo sicut dictum est · sic diversitas ra
tionis in voluntate humana et angelica sufficit ad hoc
quod vere possit dici movere se ipsum primo · set non secundum
se totum · sed secundum aliud et aliud quia voluntas tam hominis quam
angeli ut est appetitus simpliciter se habet ad se ipsum ut
est rationalis sive liber · aut li. ar. sicut se habet genus et differentia
hec duo nominat voluntas tamquam speciem compositam sicut
enim homo est animal rationale sic voluntas est appetitus rationalis
in qua rationabilitate includitur libertas eius rei
pectu finis et li. ar. respectu eorum que sunt ad finem ideo ut
dicit damasc. li. ii. c. xxiii. · nam voluntas dicitur rationa
bilium appetitus voluntas · cum est rationalis et li. ar.
rationalis appetitus · et · 3. c. xiii · ideo appetens intellec
tualis · hoc refrenare appetitum vel regimen eius quod in
telligo non de appetitu sensitivo tamen sed de illo qui in
cluditur in voluntate de quo dicit magister · c. xii. dicitur
magis rationalis appetitus li. ii. ar. appetitum motum
quod facit voluntas que est appetitus rationalis eo
quo ratio est ut una pars eius in appetitu in quantum
est appetitus simpliciter ut inclusus receptivus et passivus ut materia
pars eius potest rectitudinem certando movere vel per ip
sum contaminare quod est refrenare appetitum vel regimen
ipsum ut sunt hoc inter ymaginationes aut supius certam
ymaginem · aliam rationalem vel angelicam primo firmi
et in ea substantia que et illa esset in sola potentia esse ad
actum volendi secundo firmum in ipsa appetitum simpliciter per quem
esset in potentia actualis et ad recipiendum in se actum intelligen
di si esset agens immediate tamen libera actione ar. li. per quod est in ipso actualis
ad eliciendum actum volendi et quod secundo ipsi dictam esse affectione
naturalis habilitatis et ad volendum commodum simpliciter · quod ut dictum est
secundum aug. vellet in quid et secundum quod dicitur locatus in nobis
hominum naturali inserta est sui in neque bonis cupiditas aut
aut dicit secundum omnem gradum in habitudines est sufficientia
competentium commodorum secundum omnium indigentiam et quanto ipsa
data esset affectio iustitie appetitudinis ad volens iusticie
modo que ut sic appetitum non sunt in quantum competenti sed hoc
non solum sed cum potentia ipsa non volendi iusticie deferendo
regulam naturalis iusticie et status quia non superadditur les
tur nisi habitus et passiones ut in fluentie si sint sepa.

Ex parte autem actus qui dicitur quo movetur vel id quo movens dicitur esse in actu respectu eius quod movetur vel quo movetur. dico quod agens semper est tale in actu quale est mobile in potentia. sicut actione vel virtute actione puta qui calidum agit in frigidum quod est potentia calidum. et tale est calor. secundum speciem agentis. qui postmodum fit in passo. et hoc regulare est in omnibus generationibus et productionibus ad unum semper est sive producat aliud univoce. sed tale similitudine vel ut dicit philosophus vii. methaphysice. non oportet utique requirere. ut cum ex equo et asino generatur mulus. actio est tamen univoca vel quando sol calefacit esse calidus virtute. et quod generare in virtute est similitudine ipsi deorsum. propter quod movetur se deorsum amoto impedimento. Consimiliter dico in proposito quod sicut lapis a generante habet formam gravis qua descendit deorsum si non impediatur. ut quando recipit desuper formam gravis tamen id movetur deorsum. tamen quod in actu in statu nec preter generata est forma gravis est per se motum deorsum. remoto impedimento generatur sursum est in potentia actuali. ut statim moto impedimento descendat propter quod generata conventia dicuntur in unum per se moventur a generantibus ipsa quia quod dat formam quam movetur. habita tamen illa forma ipsa movet se ipsa per se primo. sed non secundum totum ut dictum est. sic appetitus humanus in organicus sed simpliciter consideratus habet a causa formam liberi arbitrii. quia vult per actum. aut liberam potentiam velle amoto impedimento quod est absentia obiecti. in ipso sed presentia intellectu per considerationem tunc libere vult. sed non sit sensus simpliciter vel per liberi arbitrii velle sit ad finem. et quia recipit homo desuper formam liberam tamen de potentia ad eliciendum actum voluntatis. propter quod quantum volentes possunt dici movere ad actum volendi divinitate ante. Ille visus dicitur facere omne quod facit ut dictum est ut dictum est. Ex post quam tamen homo habet a deo per datam habitum formam potest movere se ipsam cessante impedimento absque eo quod ab alio moveatur. Unde ac per ipsum motum primo. licet non secundum totum. et hoc quando sol esset virtute calidus et calor generans aliquid potentiam est activa in eo quod est fortis in ipso existente. et hoc esset susceptivus calefactionis vel et fortis nature esset recipere in se calorem sed in potentia moveret se ipsum calefaceret cum cessaret impedimentum. Unde maxime in re spirituali. in corporali. de qua primo procedit ratione est. quod omne quod movetur ab alio movetur. quod si inducatur primo de anima. viii. vii. et viii. phisice. secundum modum quo solvit in acceptis ut alias tractatum. quia quorum quod illas solvit in actu mobili. ut alias tractatum. quinque quod moveri qui non est proprie motus successivus vel mutationis communis qui fit actus imperfecti secundum quod imperfectum. sed operatio simpliciter totaliter que sunt perfecti. et permanentes sed libertati agentis. que est actus perfecti secundum quod perfectum est. In uno est motum aut mutationem aliud movens et motum et movens movetur in mobiles sunt diverse. atque separate subiecto et loco. ut quando ignis comburit ligna. in aliis quando movens in mobile sunt diversa tota separata alia non sunt diversa et separata re subiecto situ. sed in loco. ut quando in aliquo bruto dextrum movet sinistrum. in aliis quando movens et mobile sunt partes unius. ita quod una pars sit omnino alia abstracta. in vero cuius quod est in una parte sit materia. alia vero non differunt loco vel subiecto vel situ. sed re tamen. ut patet in motu gravis. alia vero non different loco vel subiecto nec re. sed situ tamen. ut quando in homine in quo una anima est. una anima simpliciter in qualibet parte tota ipsa. ut est in parte dextra motus sinistram. et sic secundum grados. hoc super motor est distinctio movendi. sive eius quo movens movet. sive eius quo motum movetur. mota. sive eius quo motum quod non est unum si anima separata ab organo secundum actiones adhuc unum distinguatur ut in voluntate movens sive ratio movendi. et motum sive ratio mobilis. sicut alterius ascendat. et ad hoc motor. ut motus in illo non est extra eius de potentia in actu. et adhuc differunt agens et recipiens sicut dictum est. Ad primum quod arguitur ultimo quod voluntas ut est libera est libera arbitrii esse est in potentia ad actum. quia non exit per se ipsam in actualem. dico quod si loquimur passiva receptiva actus voluntatis voluntas ipsa ut est libera. sive liberi arbitrii. sunt due potentie quae est libertas vel libertas arbitrii non est in potentia ad actum volendi. sed solum modo ut est appetitus simpliciter secundum potentiam. Si vero loquamur de potentia activa. dico quod quantum est de se aut semper est in uno actu. aut saltem in potentia accidentali ad illum quam tollit ipsum admotum quod habenda. vel adiectio ratione absque cum omni questione secundum illam ut a voluntate in quod sit. Et quod tamen nec est intellectum motivum. sicut etc.

non est ex motus sicut dictum est quemadmodum solet in potentia accidentali. ad illuminationem de qua in lumine non esset presens. ita quod in ipso presentia absque sui mutatione statim illuminat. et sic est de illuminatione solis in aere. ita est sicut modo de actu voluntatis in voluntate et cetera. secundum aliam questionem.

Circa quartum arguitur quod beatitudo principaliter perficiat essentiam anime quam potentiam. quia cum beatitudo sit summum bonum hominis et perfectio principalis debet esse perfectio eius quod est summum et perfectum in ipso. quia secundum dignitatem et equalitatem ad potentiam videtur distributio ut dicit magister de digno. magister de bono tribuatur aliis causis de potentia. sed essentia per se et dignius est illa anime vel potentia. ergo et cetera. Contra per philosophum. beatitudo est operatio quedam. sed operatio principaliter perficit potentiam anime quam illam. ergo et cetera. Dico quod ut dicitur communiter vi. methaphysice. bonum quod est finis non est primo tamen agentis. sive quod est principium motus. et secundum intentionem ipsius et primo et operantibus sive quod est principium motus. et secundum intentionem ipsius et perfectorum bonum quod est finis et beatitudo hominis vel angeli. illo modo perficit eorum essentiam. sed solummodo potentiam mediante operatione. sed hoc confusius dicitur. quia non videtur secundum beatitudinem. vel saltem humanum bonum ut dictum est in questione precedenti. quo omisso dico. quod sicut beatitudo humana sicut et angelica consistit non solum in actu voluntatis et intellectus in quibus non est nisi beatitudo creata in eorum actuum. sed principaliter consistit in ipso obiecto. quod est ipsa beatitudo increata quod deus est. magis principaliter enim beatitudo non nisi per actionem beatitudinis voluntatis creature ipsa anima humana mediante voluntate transformatur. ut contractatum est in prima parte possibile est secundum naturam et habitum amoris secundum quod caritas. ut dicitur ratione voluntatis ipsa volitio scilicet amor cuius secundum dyonisium est virtus transformativa. et consistit amantis in amatum. habetur super primo c. vii. celestis ierarchie. cuius activitatem dicit hugo super ipsum quod quedam amoris fervens serpens se in amatum et intimitas penetrativa. ut non est ipsum quod amat a amato. in ipso sed non ut solum sit ab ipso causa intelligo ex eius spirituali contactu propter quod amplius ardescat et fervencior actu volitionis de in amatum mittitur. vii. secundum sed non cessat ipsum sed diffundit non vadit. ad hoc formis amans in actum dilectionis habens amoris vim ne facere. vult quod ipso quod dilectio superveniet sit ne via magis est intellectiva. plus ei diligitur quam intelligitur. in virtute dilectionis appropinquet non solum forma est. quod etiam aliquid licet hoc sit intellectus ex parte est super unionem quedam mota superius sed spiritualis amplius presumit conformitati et ingerit se. ut si posset hoc idem ipsum. sed ipse sicut unico quando modo. ut per dilectionis ignem in illum transtollit. quod est super se per unionem amoris expulsio incipiat. et exire a se. quam despiciendo esse quod est unum primitive unde quia hoc solum appetit quod amat et se ipsum despiciat in illius comparatione quod amat. ut de se exeat et incipiat esse quod amat si non potest vel per quam incessionem. non anime inhabitans deum. sed potius eius divinitas inhabitans in anima. ut tamen ea vel appareat vel divine dispositionis quando ferrum in medio ignis candescat. et quasi ignis fit ardens. et lucens igne se perfundente in ferrum. unde tota est penetrante. in modo eius fero se perfundente in igne. et etiam illius penetrante conversio et transfusio talis fit potius in essentia anime. et per illam in potentiam. sicut gratia et gloria. que est gratia consummata principaliter est in essentia anime. et redundat in potentias. vel ratio habitus et actus principale est quam in essentiam dicitur potius in illa anime. ipsa illa illuminata lucem illustrata lucem et inflammata ardore caritatis ardentius. et potest esse possibile est diffinitum. sicut ut quod non sit nec appareat esse aliud quam deus. vel distractum quod ab ipso. sicut ferrum candens igne lucem et ardens ut ignis. quod non sit vel appareat esse aliud quam ignis. vel distinctum quod ab ipso. sed ordinatione. et ipsa divinitas inhabitans potius anime hoc est substantie anime ut habet rationem potentiarum cum iam in anima est. ut est illa simpliciter necessitate intelligatur aliud et alius in anima per se. sed in anima sua uniuersaliter in omnibus sive sunt diversas rationes ad diversas perfectiones ordinantur. inhabitans autem per ordinationem in potentia intellectiva. et ipsarum pigritudo amplius illuminat ut clarius videat. sed in illis per ordinationem in potentia volitiva. et per ipsam purgat et pigritudinem amplius inflammat. ut ardentius diligat in quo perficitur et complectitur beatitudo. vel potest isto modo sive conversio in illam anime quod redundat in potentias. propter hoc est dictum de anima x. l. ii. c. xxiii. et significatis sicut in curru sive per positivum vnitati deus omnium congregationem habitat non gratiam. sed per eam quam est per propositam unionem sicut quod dictum intrinsecus. et tanto magis illa caritas et lux que quod fortior est in anima sive eius illam debet redundare in potentias quanto intimior est quam quecumque ut eadem propter ea ipsa sola debilitate de coniunctio

ut illa que est in omni creatura, que vocatur a philosophis virtus que
ibi vocatur natura penetratio. Dico igitur quod beatitudo philo-
sophorum ipsa est qua est finis et beatitudo que in potentia quia illam
perficit quodammodo per suam essentiam, potest quod non per illam operationes
elicitas ad ipsam essentiam. Licet autem in anima hominis hec ipsa perceptio
beatificans non sit veritatis, vel per potentiam ut puritatem ipsam
cognoscendo per [illegible] quod ipsam degustando, dicitur Hugo de
sancto Victore in viii. Duo sunt cognitio et amor, alterum ad illu-
minationem veritatis, alterum ad refectionem cognitionis illuminat
refectionem faciat. Quia nihil beatitudo consistit cognoscere veritatem
bonum gustare in quo solo quietatur. et videre quid [illegible]
dicitur in gustare dulcedo in unde cognitio est. Per hoc patet solutio
primi est potest de beatitudine creata. Similiter de beatitudine increata
sicut in eodem loco ut patet inspicienti.

Secundum potentiam quia ad quietem ex te anima in hominibus
non considerant tamen potentiam ad bonum spirituale. Aliquando potentiam
ad bonum corporale. Potentiam illorum tamen erat pertinens ad finem homi-
nis et est unde aliquis adultus possit esse in statu salu-
tis vel in statu dampnationis. Alia autem duo pertinebant
ad illa que sunt ad finem, quorum primum erat de voto castitatis,
utrum ad opus bonum sine voto posset esse melius quam castitas
sub voto. Secundum erat de ingressu religionis, utrum ingressus re-
ligionis ex voto, quamdiu quis posset hoc vere illius propria
re teneatur per fidem. Duorum vero pertinentium ad bonum corporale
primum spirituale pertinebat ad sacerdotes curatos, utrum sacerdos
curatus possit accipere ad a iudeis primitias ecclesie sue quam
manet. Secundum pertinebat ad omnes ecclesiasticos, utrum prelati
vel [illegible] possent vivere de labore manuum aut de
[illegible] an de negotiatione.

Circa primum arguitur quod aliquis adultus possit esse qui sit in
statu salutis vel in statu dampnationis, quia aut est
in caritate et est in statu salutis, aut non est in caritate et est in
statu dampnationis, nec est medium in illa affirmatione
et negatione, sicut dicitur [illegible] Secundum philosophum non est medium,
igitur etc. Contra videtur adultus statim baptizatus in statu
dampnationis est, quia est in caritate, nec in statu salutis, quia nondum
quid agonizavit; ad apostolum est secundum philosophum, [illegible] nondum
tamen agonizantes coronabuntur. Sed nullus est in statu
salutis qui coronabitur si in illo discedat, igitur etc. Dico
breviter quod quantum non est regeneratus ex aqua baptismi vel actu [illegible]
vel non est in statu salutis sed dampnationis propter peccatum
originale, talis est sive adultus sive non. Hic alia dampnatione
expectat qui originali superaddidit actuale, et ille
qui non potest quod quis sit renatus non potest esse quin sit in de-
clarate in statu salutis vel declinante in statu dampnatio-
nis. Potest prima pars [illegible] ab illo statu possit quis
resilire ad contrarium statum ut non sit necesse ut in fine status
sui adipiscatur vel perveniat [illegible] ad finem. Ad
argumentum quod dicitur unde non est in statu salutis quia nondum agoniza-
vit, dico quod si non dum agonizavit in se, ipse agoniza-
vit cum ipso, ex capite suo. Ipse Christus est caput et
sua membra, qui non sibi per agoniam suam sed nobis sic agoniza-
vit et sufficit cum non superest tempus agonizandi ipsa per
non solum agonizare. Sed quod licet agonizare non dicitur [illegible] quod
certat in agone non coronabitur nisi legitime certaverit, et in illam
agoniam et coronam quam per ipsam expectat non intendit Philoso-
phus de ipsis locutus est, sed solum de agonia que habet corona
glorie unde Paulus qui reddit in ipsa [illegible] agonizantibus.

Circa secundum arguitur quod non possit esse melius opus boni sine voto
quam castitas sub voto. Potest sicut est melius quam opera
penitentie ad penitentiam secunde tabule, quia castitas sub voto est opus
perfectum pertinens ad laicum. et sic ad primam tabulam in qua nulla
cadit dispensatio que cadit in omnibus pertinentibus secunde tabule, quia
perfectior est, ut vult opus in quo nulla cadit dispensatio. Igitur etc.
Sed arguitur ibi quia secundum quibusdam operibus quia est xvi. non est
digna ponderatio anime continentis, ergo digna ponderatio. Quia
aliquod opus possit esse melius illa, igitur etc. Contra Augustinum de
virginitate: nemo est ut puto qui sit ausus preponere castita-

martyrio. Sed autem non est vel quod melius est opus martyri-
um igitur etc. Dico quod vovit non mutatur genus, cum sit species
autem bonum opus aut [illegible]. Sed solum [illegible]
[illegible] illi quia ad [illegible] gratia sit. Primum per hoc melius
est unum unde opus cum voto quam sine voto, aliud vel eiusdem re-
tentas sic quod declarat Anselmus in libro de similitudinibus de duobus,
quorum unum fructus arboris sive offert deo liberaliter
et sine voto, aliter voluntatem et quo voto. Secundum primum quod
opus ut habitum est sed non quod bonum in exordium ad finem.
et sic quod vel ordinatur ad meliorem finem, vel quod melius
ordinatur ad eundem finem. Finis autem ad quem ordinatur opus
bonum et melius non solum ex genere. Sed ex circumstantia quale
est opus castitatis cum voto non est vel beatitudo in [illegible]
quod non videtur melior quia unum opus est melius alio de quibus
loquimur, quia melior modo aptum natum est ordinare se in
fine, quem modo ex circumstantiis potest sumi quod modo operis ad opus
inchoandum, et ad primum exequendum usque ad finem. Unde ut dicitur opus
non est bonum bonitate moris vel exordine in fine inchoatur
ut habitum est. Secundum Augustinum de moribus ecclesie: non enim amo-
ris modus ut dicitur si ultimum ad beatitudinem nos ducat. Et omnino
virtute est affirmatione vel summum amorem dei. Unde primo quod
corporata [illegible] ad ipsum amoris vario [illegible] affecti-
onem et secundum Gregorium in moribus plures sibi sufficiet [illegible]
nocentiam [illegible] ad fervorem spiritus ut [illegible] se ardoris
[illegible] et sic plurimum deo gratia vita amore
ardens post culpam quam securitate torpens [illegible]
ex amore [illegible] in talibus [illegible]
tis actionum [illegible] imo multa opera de vita sua
sunt se [illegible] talia sunt sicut maioris caritatis quam opus castitatis
sub voto [illegible] quod caritas [illegible] quod reddat
tale opus de se [illegible] hic ponderatur [illegible] caritatis ex quam natum
est sic opus castitatis ut [illegible] de opere martyrii
[illegible] dicit non habet maiorem caritatem etc. quia dicitur
opus martyrii natum est sic quod maior caritas [illegible] in exceptione
operantis caritas et ordo est [illegible] modo in operando mihi
potest ponderare in opere bono sine voto sed vel caritas
et ordinis et modi et in operando aliud opus in se vel sicut in
se sub voto. Ideo dico quod simpliciter [illegible] opus bonum non
sub voto potest esse melius et exceptione opus [illegible] operan-
tis quam ad opus sub voto licet est voti [illegible] bono operi
ut dicitur addit non tamen addit. Unde omne opus cum voto
preponderat cuicumque operi sine voto quod dico de quolibet genere
voti. Unde castitas sine castitas bonum unum sine voto
propter formam caritatis preponderatas potest esse vel [illegible] quam
castitas alicuius vel opus eius sub voto. Et per hunc modum
quam castitates viduarum cum coniugali bonum potest preponderare castitati
[illegible] virginum dicit Augustinus xvi. de civitate dei. Nam
in eis quod ex bonis singularis meritis homines comparare [illegible]
conferens virginitate ac per hoc sancto [illegible] nomine [illegible]
coniugio preferret. Melior est fidelis coniugata quam continens
infidelis, et obediens deo quam contemnens non [illegible] in omnibus quod
obediens licet profana sit virgo continentia coniugio preferenda
est cum virginitate. Per hunc modum [illegible] etiam unum sine voto
potest preponderare castitati alicuius sub voto. Ad illud quod dicit de ce-
teris operibus de secunde tabule, quod sic, et per hoc martyrium preferretur
castitati sub voto, quia maiorem caritatem nemo habet etc. ut dictum est
supra, quod potest sicut ultimam [illegible] voti ei inordinati fuerit, aut
addit operi vel ad aliud pertinet et obest saluti, per exclusionem
in [illegible] in quibus, ut dicitur Gregorius in moribus: duo
ad [illegible] veniens dum [illegible] corruptionis considerat in cor-
ruptionis dampnatione. Unde cum alias tres modos virginitatis distingu-
erunt est quedam honorabilis, quedam laudabilis, et quedam despi-
cabilis, ista que est dampnabilis. Sed diceres quod hoc est pactum
quod secundum hunc modum ad opus sine voto est melius quam castitas
sub voto non ex natura operis. Dico quod imo de natura operis
sicut opus sine voto, puta martirium, ex pars est ut patebit
ista meliora sunt secundum se quam opus castitatis cum voto, quia
ex maiori caritate nata sunt et difficiliora sunt. Et est

tū q aspiciēdo ad op⁹ simplr· ut ē boni ex ṅā alba
opis bonitate· cū q̄ cuilī cī enti ł desit· ē opus bōm
exgñe· q̄ includit i suo sig̃ficato ob̄ctum ex ṡōne
ut dictū ē· ƺ opi ināq̄·ut tali bōitate sit boni adūc
q fiat ex caritate et fiat boni ex ɔstātia· nō solū
ingenere moral· ƺ i ingene mitoȝu· ut ṗȝ ɔmede et
bibē q̄ sūt opa d̄ ṗmo gñe· et in ope dādi elam· et
ṗdicādi· q̄ sūt d̄ sc̄o gene aspicādo ad op⁹· ut est bo
nū bonitate mitoria· ł nō ē bm̄ q actū ei ł ex cari
q· eōille ē opi mitorio· mq ē mitoriū· q ṗcedit
ex uolūtate ṡm mod̄ ꝯformē caritati. ¶ Ad ṗm
in oppō· q cultit sb̄ uoto ṗpōdit oī opi ṡe tabule· q
ptīnꝫ ad ṗmā tablam· unq̄ ulla sit dispēsatō· lic
sit adō q̄ ṗcepta ṗme table q ptinēt ṗcclarit
ad dilcōe d̄i· aliis eidē ītēcis sūt ꝯdigona· et
meliora illis d̄ sc̄a tabula q̄ ptinēt ad dilcōem
ṗxī· ƺ q i d̄r q in illis d̄s nō pōt dispēsare· si ta
ulis ṗre cī caritatis· et mō opis bū pōt ṗpōdare ali
q op⁹ ṡe tabule opi ṗme· uic nō obstate· q rōne
uoti castitas sb̄ uoti cēt de sc̄a tabula ut pōtꝫ illa
dispēsari· bū cū pōtꝫ aliq op⁹ ṡe tabule ṗpōdare· ut
dcm̄ ē que tn̄ in omī uoto cēt· si nāctal ꝯtinet
pōtꝫ dispēsare nō tn̄· ṽn dilligēdū ē· de ptiue ad
ṗmā tabulā· q aliqd ptinꝫ ad ipām· ṗse· ꝯrte ut
nō simile ñ dei i uanū· aliqd ṗaccñs· et ex adiūcto
ut castitas sb̄ uoto ad libitū uacād dō· 4ꝫ ideo q ṗo
mō ptinet ad ṗmā tabulā· ñ hīt locū dispēsatō· hīt
tn̄ in illo q ptinet ad ipām· ṗo mō q tale sine sta
tut castitati· uoti uł ppositi unū· et ṗ huiusmodū
martyriū reducitur ad ṗd ṗceptū· aut obsuatō ł
aut caūu marthyrio· ut q nō uł negare uniū dīn
ad ṗm ṗceptū ṗme table· si q nō uult pereiurare dm̄
ad ṡm· si q redarguit ṗo ṗxīoꝝ· ad ad ṗceptorum
ṡe tabule ¶ Ad ṡm q nō est digñ ṗōdicō aie ɔtinē
tis· dicit q̄ uo loqr̄ i decontinētia spūali q̄ ē in sola castitate
ƺ de illa q̄ gñālr ptinꝫ ad oēs ītentes de q̄lr loq
p̄hs· in· ṽn· eth· bū sup̄ id aie ɔtinētas· dicit· G· q̄ ē
huic ɔtinētia spūali scīa fidei· cui ē ɔtinē ab omī
genē uiciōꝝ· et oīa mādata ꝓseruare· ad q̄ se obligat
in fidei pfessione· et sacⁱ bap̄tī suscepcōe· tale at̄
ɔtinētā q̄ ptinꝫ ad oēs ītentes ultū oper· sic ad
boā meōra ɔparat ł ad boā iīma· ut sūt sāie seculares
et boā q̄ extūt nob̄· pōrūt ṗcēre· ṽn sup̄ id· oīs ṗdi
catō· G· uicl opi mōi· ꝯ sapīe seclaris· ƺ q ex illo dāo
ueq̄ q̄ pōt ɔcludi· q in ɔtinētia castitatis pōssit hēe
ṗpōdicōe· et pēdo mod· quo dico aliq̄ opa i sb̄ uoto
posse ṗpōdare castitati sb̄ uoti sic dico· q possit ṗpōdare
ṗpetuitati· sb̄ uoto abs· abstinētiā· ṗ̄pe nolitatis
sb̄ uoto· ƺ p huic mod dico ṡm q al dixi· q opa uite
actiue ṗlatoꝝ uitāt ṗpōdāt· opibꝫ ɔtēplatiuoꝝ
et ideo stat̄ ille pfectior est· ita q si ṗlati ꝯtinēt suo
statui ppcōalr· unō q religiosi suo statū ꝯtinēt per
fectiusi ṗlati· pfectior ē pfessiō religiosi· et cū
ɔtēplatiis ꝯ meliꝰ sūt opa pfectōis· actiue ꝯ ɔtēplatiue
pfectōr ē ex opibꝫ suis actiuis· q̄ ɔtēplatiuis· uō quo ex
pōm i· xii· quoꝫ qōne· xxx· huic religiosi qdā ṗt
ab eis ut d̄r scribit mactatum· quodā· q sōlares ap
ṗllant correctoriū· dicit sic q status ṗlatoꝝ pfctor ē q̄
religiosoꝝ· hoc autē· dignitate ꝯ offō ɔstat· ƺ ueru
nō dico sm ṗiudicō ɔplic dū mō sit boni ṗlatus·
aīaꝝ salutē ptinet· ṗtc dꝫ docēdo ṗcē· ꝯ ṗ uatim
orādo dona et sacrificia offerēdo ṗ pccis suis· et alie
ius obsuādo se ꝯ alios sub qela· sic religiosus ex
pcētia ṗficiat ēcilia sicut sic in uiuēdo sobedīēta
sic ṗpo et in castitate· unde ut dcm̄ ē mag eē mitu
ṗlati q̄ religiosi· et inducit ad h ausctā aug· in
eplā ad ualeriū· a nobis sepe inductam· ubi dicit

Nichil ē in hac uita ꝛc̄ et in hūc dat sibi uocatē ɔfitentur
q̄ tenent· il· n· intēcēt nō sapiēt agent uita religiosi· qui
ɔtēcunt ut ṗlati fiāt· ƺ in quoꝝ statu oꝫ eos ṗpone opa ɔ
tēplatiue· et ut ṗlimū uacare opibꝫ actiue ṗdicādo ɔfes
siones audiēdo ɔsulēdo· aucti ṗluris impetit· ul obla
ta accepit de ꝯcedō opa uite actiue· i ṗdicatōibꝫ ɔsul
tatōibꝫ ꝯ ɔfessionibꝫ audiēdis· Quid ei pōe hōi si uniusū
mūdū lucret· aīe aūt sue detrimētū patiat· Mt· xvi· q dē
detrimētū· uēdo patiat· uita opa actiue· que exceret respēsa
rent detrimē opm ɔtēplatiue q̄ omittūt· ṽn i· q ut ēt
de ṗlatis p̄ religiosoꝝ ɔtēplatiuoꝝ· et d opis actis ipsoꝝ ṗ
opm ɔtēplatiuoꝝ· que debet religiosis ut religiosi sūt
dicē q dā doctē religiosus ualde excellēs· et i sc̄pta relig
religione illā ē ṗfectiorē· q̄ ṗemunt opibꝫ ṗlatoꝝ
actis ɔtat· ꝯ ordiat ad illa exercēdi in adiutoriū ṗlatoꝝ
ꝯ ṗfectū ppłoꝝ· il dicē sic· Summi grad̄ in religionibꝫ te
net q ordināt ad docēd ꝯ ṗdicād· q et ṗpinquissime sunt
pfcōi ṗfcōi· epōꝝ sicut namq ṗmoꝝ nīgūt· ṗnapis sūp
ut dicit dyō· vii· c· d̄ ci· uo· Quibꝫ tn̄ religiosis· nisi
nātas cauetur· ut ex ɔfitia· uł ab hōie ad talia ɔpellet
ea exercē· ñ licet dicitur dyō· vii· c· de cel· ier̄ ñ· ē sicut ē
sūpꝫ pfectōibꝫ ac scē ṗficē opari· qd oīo ṗt ṗpa hostiaꝝ
mīstia ad sacros ordines· Qd exponēs hugo d̄ sic sūs
nō ē hīē licitū oīo ab opari sine sc̄oꝝ pfectōibꝫ· i· q̄ alios
i scītate ṗficiūt· aut scē pfcīs· i· qui ab aliis in scītate
ṗficiūt· ṗt ꝯ ṗpa hostiaꝝ mīstia· i· ṗpa grāꝝ dona· et
ṗpis sacris ordinatōes· i· suos ordines unicuiq ṗpe as
signatos· ita sui grāū opari unū ē ṗt ordinē opari· aut ḡ
ṗilsū ē hīt nāq singli ṗpa dona· sm q ualet opari· ꝯ ordi
nes ṗpos sm qs debet suā opōnē mōdari· ƺ ideo necce ē
ut studeat unusq̄ grām q̄ accepit ɔgnoscē ne ma
piat ṗsumēre in eo q i pōt et ordinē ṗpiū ordineq at
tēdē· ne audeat trāsgredi· ideo q ñ dꝫ huic ordinē sine
dispēsatōis diligēt ṗuād eē· petrus apls· ꝯ iac dicit
unusq̄ sic accepit grām in alterū ꝯ amīstrātes·
et paulus eos q̄ nūc digna ordinatōe ꝯ dispēsatōe te
nē uoluerit· nūq̄ oītī ꝯ ṗpe ꝛc· ƺ ideo sal nō ē· bili qui
dūe grē ṗcipes sūt sicut sunt in mēce aliis tn̄ ṗ hōies eā
acceperūt ad opāi ṗt ṗpa dona ꝯ offī· ut dīna ṗuigētiā
d̄ iōibꝫ ɔstituet· et ordō dispēsatōis sūme ṗserūet· ꝫ ut
uideꝫ id solū unusq̄sq opari ṗsumat· ꝯ q ad ordinem
et offīu d̄ aligato spectare ṗbat ꝫ· quālr sustinē
ñ possūt in eo statu quo dīnaꝫ ṗuidētie ꝫ uitātur·
hic ꝯ iam dm̄ ordīne dispēsatōnū· et alteratōnū· q̄
magnū ṗiculū hēbant uitē de ṗfectōe statuū maioꝝ
uł minoꝝ audiui dm̄ ṗpiū clemētē· cū ad h̄ cēt le
gat ad declinand̄ decis alicīcōes· in qdā ṗdicatōe sua
ṗferre sup̄ statū ṗlatoꝝ statum religiosoꝝ· ꝫ forte
ut dicebat ipi ṗlati ñ ɔgnuerēt in oībꝫ suo statui· ƺ
eēit ita exceis ɔgruētius sb̄ dīa q̄ ṗlati· et h dicebat
exponēdo id canticū· x· Vidi suos meās· ꝯ ṗncipes
ambulare sup̄ terrā· ¶ Sꝫ nūc uitiū ē q̄r aliq̄ sic mitū
tur de ṗme statū ṗlatoꝝ· ut dicat ṗo q̄ incipit ñ re
qrit pfctō ul ṗeminētia scītatis ꝯ bonitatis· ñ solū de
ɔgruētia· et de necessitate status· ¶ Scdo q opaeis
ṗpria ide stat ṗlatōis ñ sūt tāte difficultatis d̄ g̃e suo
ɔtrē sūt opa religiosoꝝ ex ṗpa· ut religiosi sūt· quia
dicit nō ē ult̄ū grāue· seu difficile d̄ gñe ṗdicādo
illuminare ṗplm· ꝯ corrigēdo ipm̄ purgare· ꝯ sac
ramēta ministrādo ipm̄ scīficare ꝯ ṗficē· q̄ sūt opa sacra
ad ṗlatos ptinēt· nō solū ad maiores ut epōs· sꝫ etiā
ad minores· s· ad ṗrochiales ṗsbīos eis ṗpa ide sm stat
ꝫ sm mai̇ et minꝰ ¶ Quō iuł aūt al hoꝝ ꝯ tā inde
tibꝫ auctātibꝫ· et rōibꝫ declaruit· nō tedꝫ· tn̄ alīq iam
dcōꝝ sb̄ ɔpēdio nūc repetere· et ṗpter illa q̄ isti dicūt ɔ stat
ṗlatoꝝ quedā alia addes· et dcā ipsoꝝ quo ad hoc nō
solū rōibꝫ· sꝫ maxīe scōꝝ auctātibꝫ refellē ¶ Eīg ipi

aduitēs · q adit iudicaid ut ē ono ad uincē qd illoz malis p
rogatio emmunt · oz p'mo aspice solu mō ad illa q p se nata
sit illis conuenire nō aut pacciu. sed oz aspicē ad oia et
singla talia · ñ ad aliq cau. ideo oz aspicē ad ea cetā si sint pa
ria. et illa in ppone psupponie eē paria · ut si ideo uelit qre
re castitatē castitatē ilgialē ad castitatē cōiugalē nō oz aspi
cē ad cōdicōes psonaz q sit in utis statiby · puta si meliores sīt
cōes in uēitate in cōiugio q in uirginitate nō ex h psenid cō
iugui qr illd accit statui. sic nō oz aspicē ad cōdicō
nez pactarez solū mō puta si melior ē cōsilis fecāditas
cōiugii q sterilitas uirginii · nō p h siuir psenid ē cōiu
gii uirginit · qr uirginitas in aliis psiby et pacciby p'mii · sic
ñ oz aspicē solū ad cōdicōes q p se singulis cōueniūt. sz ī ad ce
ta que et h nata sint cōe si sint pia · illa eē paria suppo
ne. puta si melior ē cōiux obediēs q uirgo inobediēs
nō p h cōiugii ē psenid uirginit. p q de p'mo dic aug. li. i.
retractacōnū. Enim sacz uirginii uirtutem ego do pudiciae
cōiugali tam ī ualuit. ut ñ uillar ī monales dei casse in
nuptias dicet uiuare ā tali · Tu ne melior es siā ane me
lior ne es q susāna. Cu pendit uh. d bono cōiugali dicet
si res ipas cōpeni nullo mō dubitaid ē meliorē eē castitatē
uirginalē q castitatē cōiugalē hoīes a cōcopā m ille melior
ē q bonū ampli q alt h3. de po dic. li. xvi. d ci. dei. no
uint nō ex bonis singulis hoies ut sese cōparēt. sz simul quaz
cōpensat uniusa. vñ q feaidicas spuāt. q requirūt earū
statu cō solicitate cōz li fecōditā cōiugatoz. sz uirginii p
senid ē dicē aug. li. de uirgini. felicior ptus spual q m
carnal. beatior ē maria sint cōsapiēdo xp'm fide q carne
ñ ei ppinquitas. ul ei psinit. ut felicia ipm fide q carne
genitū. id sup. id. luc. xi. bi qui audiūt ubū dei. et custo
diūt id. h inuct ē dicē. mater mea q appellas felicē. inde felix
ē. q ubū di custodit. nō q ī illa ubo caro factū ⟦E⟧ De cetero
xvi. de ci. di. post ubū pdcm sic singulis inspiadi cōphēdēdo
ceta bā q cōpar possūt ī cē ambolz. q oz suppi eē paria. cō
tinue sic dic dicēr. ac p h sano ubiz osaluo cū cōtinēcia cō
iugio pferat melior ei ē fidel cōiugat. q cōtinēs ī fidelis
et obediēs d. q cōtinēs inobedis fidei inuenit cō obedie. si uo
paria sit ceta cōtinētē cōiugato dis ambigit ⟦A⟧ Attēdi ac
ta gnā opa p se cōuēt statui platoz p se roē siu statur. s.
purgare illuīnare. et pficē qui sūt trēs actus hirarchica p
ordinē se hntes sm q dic hugo ut sup. ut pcedit purga
cō. nō requerit illuminacō. et tū sequit illuminacō nō
neminet cōsumacō. sic ei illuminari nō pot qd nō ē pur
gatus. sic cōsūmari ñ pot q ē illuminatus. qr cōsumacō
stracas ñ nisi nudos illuminat. et pfcō itaris. ut illu
minatos xpi apppinqt ⟦E⟧ Ilsec tā gnā opa p se cōuēt statui
religiosoz roē siu statu. s. obsuacō. paupertas. castitas.
et obedie. et h ex uoto. ceta aūt opa sicularia. cōia sūt oiby
ut sūt ta opa cōtemplacōis. s. lectio meditatio. et oia opera
uirē. ⟦V⟧ Volens g sare statū pemineātā inter platos et re
ligiosos. respicē oz ad opa illa q huis et alte p se cōuēt
roē statuū ipoz et nō ad alia q cetis cōuēire possūt. uō sunt
opa actualia statui. vñ ralch. Constat aū q actus pdcā.
trēs ppi statu platoz. s. purgare illuiare et pficē ut ho p
fecciois sunt q alii trēs. s. obsuare paupertatē castitatē obediā
sic uoto. magis sūt p se opa statuis religiosoz. qr illa sūt opa
ubāls gnāl ad altm. illa uō ad se ipm. et ideo illa tanto
dignior et pfcōra qnto cōia. et ad pla se extendūt. et p
cōseqns dignitior. actis dico pibz. q posse utriz statu cō
grue. q suppōd ē sm iam dcā. vñ et illi dicūt suppōunt
in utroz statu fidamētū oium pfcōis. s. caritatē. nec ē qd
quoz opa sūt pfcōra. ad q obligati sūt roē siu statis. et q ampli
ē addo suppōdē fidem caritatis utruz eāle. s gra alia ap
cētitatis. q sm illa ī quiby status pse diligit ⟦E⟧ Et ide ea
opa platoz roē q ad altm sūt pfcōra sunt. vñ sic id. e. vij.
ce hier. de celesti hier. et ad hoc p'mi ut h3 allitacō dicit
hugo etenī imitat hierarchia sup celestiū pfecto h ē

sm ppiam analogiā ī di imitacōez ascēdē. et cōiū di
iminiū. ut aūt elaga ē cōpatorē sr. et oide diuinaz
in seipo actōez sm possibile elucentē. i. ul dim. aūt
eloquia. ul quo magis diuinū fiat. ut. s. ad alios.
reducēdo in sinudāt pceptis in opis cōpāx pape inuenerit
p dōm ocīane iuspudiue. ⟦I⟧ Itē et illos q sunt in
statu purgandi illuminādi. et pficiendi fiat ipe re
qrit q p'us sint pgata illumināta et pfcā. secūdū ē cō
fic g pfcō cōstat. hierarchie. ut qui pgat purget
q illuminat illuminēt. et q pficiunt pficiant et ī.
postmodū. h sūt suppriores et sublimes et ita appinqores
diuine imitacōe. ab ipsa recipientes. et purgacōes ut sint
mundi. et illuminacōez ut sint clari. et pfcōez ut
sit sa. et ab ille sursū. sm ordinez diuine disposicōis hīn q
secūdū ea cōnē sūcta sūt et purgant et illuminant
et pficiunt. cōstat aūt q quāuis religiosi d uiri cō p pla
tos oz pgati. illuminari et pfici sic et laica quāuis
q cōiugata. qr roē tīz pdcōz uotoz nō hūt q sunt
etiā sacerdotes illitrā. vñ et antiquitus monachi puri lay
cē cōsueuerūt. ut testat decta. sicoz eaūt ē pchi
ani sacerdoti curatoz q quos papiue extollūt. nisi
eaūt eoz p'uilia et exempcōes. p q tn statis eoz. ul oio p
fectiois eē ul acquit. ⟦E⟧ Et g dūt q qūt magis ad cōffe
rēdo sacrificia p ppło qd. q suīne deuocōne. sz h ē d q
b3 utraq statu q suppōunt paria in uia cōpacōe. sm ē
aūt de sacrificare oblacōne. h ei nō cōpetit roē status
ut platis. nō aūt religiosis roē statis sui. qr nō ex
pcōz roē statu sacdos sit in religione. q laici cōiug
bū et sipsisūs et uelis hēnt orōnes et sacrificia are li
giosis q aplatis. h nich ad cōpacōez statuū p cer
ta cōdicōem obsuādā in cōparacōibz. qr ī his debemus
suppone religiosos et platos eē pares. et q amplius ē
platas incūbit roē status orare p ppło. ut purget
illuminet. et pficiat p pieas orōnes. ñ sic aū religiosis sic
ut offerre sacrificia. ⟦Q⟧ Q addit q obsuāre cōtinēcie
status et firmius sūt obligati religiosi q plati quāp
uotū indispensabile ut in cōū nō quāuis sh arduo ñ
aūt rlant ut ubi magis q obsuāntā castitatis dispēsatiue
cū religiosis. sic dispēsatiue ē cū sacerdotibz curatis. q ñ
sūt ad castitatē obligati. ñ ex statuto gnāli ecclie. ⟦E⟧ Et
nec oms sacerdotes tenēt ad castitatē. sic ē gta ī cētin
orientales. Dico gnāli ipsione q castitatē obsuauīa.
ab h matrio nō ē de ie q p se ptinēt ad statū pla
tōz. sz solū mō d illis q ptinēt p se ad statū religi
osis. ita q sī ptineāt ad statū platōis. h ē pramis
accñs. ut. s. libius posse uacare dāl orōniby q p se
cōpetūt platis roē status. vñ et si apli p h castitatē
obsuauit et sb uoto. neqq tū p se roē stat erat op
ut xpo. sicut ui aūt ut. et tūc q nō obsuabat apostis
h erat p dispēsacōez qdam eccie gnālē. p q decani
in pcedēta cōtiby. h in h nō derogat pfcōm stat in
aliq. sz p q q sūt in illo solū mō. q ad sīdispēsacōe eccīm
cū stiby minoriby. q possēt hīe ba me. qui uellent i
h cōtis nō dēt derogari pfcōm istc stat illoz q pos
sūt hī ī cōhīe. qād q sorores oīdū suū uitz moi
ales hūt possōnes et reddit. in illo derogat regule
et statui sūi ivnoz ii pfcōe nolētiū illa integre obs
uare. et ideo licz in h pminerēt religiosi roē q castitatē
suāt et stricti q plati q ad obligacōez hē in platis d
accūlibz statu. et dimunt de pfcōe pp castitatē ñ ob
suātū ea stricte tādie q xpc eam obsuari instituit
sit tū in sbtenit. et apli obsuauīt. nich a diuint de
roē stat licz dispēsatiue gnāli eccie ñ obsuabat. et
quō q nō obsuaūt ab occidētaliby. hē ut illi dūt
ex gnāli statuto p q sūt plati. ad castitatē astbri
ciat religiosi ex uoto ⟦S⟧ Sz tū neqq dum eē puto
qr cū dsqz ordinat in subdiaconū. idē ei exp. si huiuz i

incessanter. amodo cautius conversatio et tractabilitate vovet et tessellaverit nomine. Licet si religiosus sit lapsus animam faciente et absque contradictione in religione perseverans cercetur perfecte. Quod autem facilius dispensatur in monasteriis quoad castitatem quam in religiosis, hoc non est propter maiorem obligationem, sed propter evidentiorem causam dispensandi. Similiter hoc quod a clericis secularibus non autem in religiosis, hoc non est propter maiorem obligationem, sed propter evidentiorem causam dispensandi. Ad quintum dicendum quod castitas sub voto non sit de statu praelatorum et curatorum episcopi, tamen observatio castitatis ad quos est de agendis statum praelatorum, licet presbyteri pertineat ad statum religionis; et ideo licet nulli perfectiores essent religiosis quantum ad castitatem, ex hoc tamen non est de necessitate salutis in illis quibus licet uti matrimonio. Non tamen sequitur quod sumptis essentialibus religionis perfectiores sint praelatis propter hoc quod considerandam perfectionem considerandam in comparatione vel quia scilicet opera tamen praelatorum vel curatorum pertinent omnibus operibus observationis a religiosis sub voto. Licet iterato (?) quod est amplius declaratum in alio quolibet, unde amplius declarabitur. Ad sextum dicendum quod praelati ad opus ministrationis praedicationis non sunt obligati ex necessitate status sui nec curati, saltem parochiales, licet forte ad hunc teneantur ex necessitate curae episcopi. Ad episcopos vero quod hic ponitur forte, cum dicit apostolus I Tim. III oportet episcopum esse doctorem, et Cyprianus I oportet episcopum esse [...] amplectentem eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem ut potens sit exhortari in doctrina sana. Alia sana [...] quod contradicunt arguere. Et super hoc sunt plura capitula in distinctionibus de clericis qui loqui debent haec adducere. Glossa autem exponens illud I Thim. I super illud: pastor XV piam officium suscepit qui ad sacerdotium accedit. Hic Moyses praecepit in tabernaculo sacerdos ingredienti tintinnabulis ambiatur ut videlicet vocem praedicationis habeat ne superni inspectoris iudicium ex silentio offendat. Scriptum quippe est ut audiatur sonitus quando ingreditur et egreditur sanctuarium in conspectu domini ut non moriatur sacerdos, nam ingrediens vel egrediens moritur si de eo sonitus praedicationis non auditur, iram quippe contra se occulti iudicis exigit si sine sonitu praedicationis incedit. Sed hoc dicitur propter hoc quod presbyteri aliquid tamen est non semper tenentur praedicare ipsi per se, sed tamen tenentur praedicationis doctrinam ut patet sic ad exemplum ipsum et ipsa per alios necesse sunt. Alii autem bene possunt ipsi exemplum praebere [...] vero tamen ratione status semper est obligatus ad eam sacerdotii [...] quoniam sunt sic sacerdos amat ex officio [...] suo semper est obligatus ad audiendum confessiones subditorum suorum licet illas quas bene possit audire per alium ut extra de poenitentia et remissione, omnis utriusque sexus. Ad septimum dicendum quod licet presbytero competat eius ex officio, tamen ad hoc non sunt obligati ratione status quia propter magis perfecte esset in statu damnationis cum parva scientia qui faciant et maiorem sit quam faciant. Dico quod per hoc etiam dicitur contra eius quod non est verum quod officium praedicationis necessario competat eis ratione status. In quo fuit de LXXII discipulis quibus magis competebat ratione status quam assumptum fuit eis mittentes a Christo. Luc. XXII. Apostoli vero tamen eadem praecepta omnes dederunt eis mittentes ipsos ut patet Math. X. et Luc. IX. Unde Luc. X dicitur: sicut in apostolis forma est episcoporum, sic in LXX forma est presbyterorum secundi ordinis. Mutatum est quod tot linguarum gentibus evangelium praedicaret. Ad octavum dicendum quod non sunt in statu damnationis. Dico quod sicut licet faciant vel praedicent aut licet faciant et non praedicent, per hoc quod recipit indigentia populi propter eorum operationes. Quia adhuc alia praecepta affirmativa obligant sed ad hoc non requiruntur in maxima communi sana modicis temporibus. Hoc maior requiritur in episcopis quam curatis. Non propter modicum quod est in presbyteris vero quod parva scientia quantum necessaria requiritur ad exequendum. Non quod non sint in statu damnationis. Potest et aliquis ad se habeat tempore procedentium qui erant hic [...] habebant tempora sua sint praedicationis actu sit esse quod parva scientia et in fine sufficit propter statum eorum requiritur et propterea dicendum esset quod esset in statu damnatorum. Quare ut dicitur dicere hoc potest tamen dicendum esset quod sufficit dicere esse ipsorum statum in materia. Ad nonum dicendum quod laborantes praelati non sunt obligati ad praedicandum ratione sui status. Unde hoc competit religiosis ratione status ipsorum quia propter apostolus magis tenentur quam laicis qui sic ordinare ipsorum. Et sic dicendum eorum vel hoc ad proponendum. Ad decimum quod adducit dicentes dicto quod ad opus praedicationis ordinantur ut episcopi et curati. Et hoc ipsorum ad ipsum sed sunt instructi. Unde tamen ad curam non est tantae difficultatis exigere sua vel arduitatis quantae sunt exigere suo actu religiosorum ut ipsorum abnegationem. Ipse vero propter cuiusque suam abrenuntiationem. Dico quod etsi in officio praedicationis non sit magna difficultas in corpore afflictione, mas in animo tamen est in afflictione magis. Si eo modo exerceatur debet ut status variorum auditorum requirit. Unde dicit Gregorius in pastorali: non eadem congruit exhortatio cunctis quia nec cunctos par morum qualitas astringit. Saepe namque aliis officiunt quae aliis prosunt, nam et plerumque herbae quae haec animalia nutriunt alia occidunt. Et lenis sibilus equos mitigat, catulos instigat, et medicamentum quod hunc morbum imminuit alteri vires iungit, et panis qui vitam fortium roborat parvulorum necat. Pro qualitate igitur auditorum formari debet sermo doctorum ut et ad sua singulis congruat, et tamen a communis aedificationis arte nunquam recedat. Aliter namque admonendi sunt viri atque aliter feminae, aliter iuvenes atque aliter senes, aliter inopes atque aliter locupletes. Et est hic plus quam XXX. Item in ipso Moralium in eodem opere doctorum quaero refrenandae considerare hominum sunt vitia. In praedicatione sermo ipsorum inueniri quando vel in cautae ordinata considerat vel despicere vel etiam timeat vel de exhibita misericordia vel despecta in severitate despiciat. Si autem temperare et sacro temperare in verbo praedicationis exercitatus est impossibile et pauci possunt. Ita quod multo facilius est debitam obligationem solvere ipsorum ab renuntiatione et propter votum abdicatione quam debitam praedicationis. Ideo exercere quod sunt illi qui volunt retinere debitam abrenuntiationem abdicationis et praedicationis. Et quod deficiunt noverunt. Ad undecimum addit quod religiosi bene exercent opus praedicationis ex privilegio, quod et eis mali non praeferunt praelati. Dico quod hoc vel ad propositum quod possunt exercere ex privilegio superiorum ipsorum. De hoc nihil ad statum religiosi. Si autem non est hoc primo non destruitur non de pertinentia propter opus suorum praeserumentiam. Gratia opus praedicationis praeserutine et ad statum praelationis quod est opus illuminationis. Si autem ad statum religiosorum. Nullo modo quo ad hoc comparari potest propter quaeque opera sua statum religiosorum statum praelatorum. Ad duodecimum adducit ultimus quod actus correctionis quod pertinet ad purgationem non est tantae difficultatis quantae sunt opera decem religiosorum. Dico quod verum est. Si quis debeat corrigere propter rectam requirunt. Nimia enim difficultas est illa quo ad duo. Quorum unum est iudicium. Incipit ad omne quod corrigere indiget indagationem. Secundum est post indagationem corrigendi modus. De primo dicit Gregorius in libro Moralium XIX super illud Iob XIX: causam quam ignorabam diligentissime investigabam. Quamvis modo est ne ad perferendam sententiam numquam praecipites esse debemus ne temere indiscussa iudicemus. Nequaquam mala audita nos moveant ne passim dicta sine probatione credamus. De secundo dicit XX libro Moralium: tantum quidem talis debet esse dispensator regiminis ut sic praeesse subditos sciat et mensuram moderaminis. Ipse et subditos frangimus dum plus iusto rigorem iustitiae tenemus quam profecto iustitiae rigor non est, si se sub iusto moderamine non custodit. Et saepe ad disciplinae metum constringimus subditos. Si nostro regimini hilaritas fiat et laxatum disciplinae cui vel minus tamen delectatur. Si una sine alia teneatur, sed erga subditos in rectoribus debet esse et iuste consulens misericordia et pie saeviens disciplina. Quatenus unumquemque qui curandus vulneribus perfusus in more sit districtionis ad hilaritatem et oleo mollitiem pietatis. Sic est virga disciplinae ferita manna dulcedinis. Sit amor non molliens, sic rigor non exasperans. Sed zelus et non immoderate saeviens. Sic pietas est sed non plus quam expediat parcens. Idem in libro fine libri XIX: tunc est apud deum oblatio veri rectoris cum de radice iustitiae excedit ramus pietatis. Sunt namque non nulli ita districti ut ceterum mansuetudinem benignitatis amittatur. Et sunt non nulli ita mansueti ut perdant districtionem in ta regimine. Ut cautelis rectoribus summo opere tenenda sunt ut nec disciplinae rigore benignitatem mansuetudinis nec vero sin in mansuetudinem desidunt disciplinae rigorem quatenus nec a pietate compassione obdurescant cum contumaciter corrigunt nec disciplinae eius valet vel disciplinae rigorem molliat consolatione et infirmorum animos consolatur.

Curati nescientes praedicare sunt in statu damnationis ;j

requirit gradus rigoris disciplinae mansuetudinem, et mansuetudo oportet (?) rigorem. et sic alterum condiatur ex altero, ut nec rigor sit rigidior, nec mansuetudo dissoluta. Remanet igitur quod seruare modum difficilius est quam seruare communem obseruantiam regularem. Dixerunt autem quidam in tempore inexperientia sua (?). Hinc dicit Augustinus in libro de opere monachorum: Non alligamus onera grauia et in umeros hominum imponimus, quae nos digito attingere nolumus. Quaerite et agnoscite labores occupationum nostrarum et corporum quorumdam nostrum, ut nos ad illa opera quae nos hortamur uacare non sinunt. Quamuis dicere possimus: Quis militat suis stipendiis umquam? Dominum Iesum, in cuius nomine securus dico, testem inuoco super animam meam quoniam quantum ad meum attinet commodum, mallem per singulos dies certis horis aliquid manibus operari, et ceteras horas habere ad legendum et orandum aut aliquid de diuinis litteris agendum liberas, quam tumultuosissimas perplexitates causarum alienarum pati de negotiis saecularibus uel iudicando dirimendis uel interueniendo praecidendis. Item quinto, alia innumerabiles ecclesiasticae curae quas forte nemo credit nisi qui expertus est. et inde quidam dicunt et dicere consueuerunt quod inexpertus est, aut forte quia respicit ad illos qui perfunctorie illa opera agunt, quibus facilia sunt quae laboriosa sunt ex corde agentibus illa. Sicut quod dicit Augustinus in epistula ad Valerium circa initium: Peto ut cogitet religiosa prudentia tua nihil esse in hac uita et maxime hoc tempore leuius et facilius et hominibus acceptabilius episcopi aut diaconi officio, si perfunctorie atque adulatorie res agatur, sed nihil apud Deum miserius et tristius et damnabilius. Item nihil esse in hac uita et maxime hoc tempore difficilius et laboriosius et periculosius episcopi aut presbyteri aut diaconi officio, sed apud Deum nihil beatius si eo modo militetur quo noster imperator iubet. Quis autem iste sit modus, nec a pueritia nec ab adolescentia mea didici, et eo tempore quo discere coeperam uis mihi facta est merito peccatorum meorum, nam quid aliud existimem nescio. Quid illic agatur, quasi doctior et melior reprehendere audebam. Itaque postquam missus sum in medium, tunc sentire coepi temeritates reprehensionum mearum, quamquam et antea periculosissimum iudicarem hoc ministerium etc. Sed ad ciuitates aut praebendas tolerare tres meas non noui, et aliquo momento arbitrabar etc. Ipsa uero medicina quod sit homini necessarium qui populo ministrat sacramentum et uerbum Dei etc. Sed fortasse dicit sanctitas tua: Vellem scire quid desit instructioni tuae. Tam multa autem sunt ut possim facilius enumerare quae habeo quam quae habere desidero. Audeo enim dicere me scire et plena fide retinere quid pertineat ad salutem nostram. Sed hoc ipsum quomodo ministrem ad salutem aliorum, non quaerens quod mihi utile est sed quod multis ut salui fiant etc. Quo autem hoc fieri potest nisi quemadmodum ipse Dominus dicit petendo, pulsando, quaerendo, id est orando, legendo, plorando.

Non quod dicitur uel leuius et facilius et acceptabilius episcopi autem diaconi officio, non addit autem presbyteri sed diaconi. Item non esse leuius addit autem presbyteri quia officium presbyteri scilicet curatorum de quo loquimur multi habent honoris, sed modicum honoris saecularis circa [illegible]. Sic habet officium episcopi et diaconi uel archidiaconi. Alias cum diaconi non habent propria officia in ecclesia super populum.

Sed addunt de sacerdotibus ad ministrandum ad populum praeficiendis quamuis sit sublime nomen et dignissimum, non tamen sunt maioris meriti dispensatores sacramentorum, nec est in eis tanta arduitas et difficultas quanta est in actibus religiosorum. Dico quod licet illa actio talis administrationis sacramentorum aliquo modo mechanica quae uidetur sit talis administratio si esset perfunctorie agentibus, propter quod talem modum aspernantur qui hoc dicunt, non tamen in ministrando quod sacerdos debet ea ministrare, sicut quod ipse nos iubet, de quo iam dixit Augustinus: scilicet quod sit homini necessarium qui populo ministrat sacramentum et uerbum Dei. Verbo Dei adiungit sacramentum, quia sicut multa requiruntur ad istum administrandum uerbum Dei et quasi ad omnes spirituales in diuersis labores discendo, quod [illegible], ita et ad sacramenta debite ministranda innumeri spirituales labores, tamen propter pluribus procedunt ministerio [illegible] dando quibus et quando sacramenta sunt ministranda, et quibus non, et quibus summo studio et labore custodiendo [illegible] ut quolibet hora parati sint in ministerio.

in administrando, sicut enim indigne recipientibus damnabiliter recipit, sic indigne ministrantibus damnabiliter ministratur. Labor autem iste circa ministrandum sacramenta multo maior est quam sit labor circa quaecumque opera pertinentia ad statum religionis. Sed esto quod ita sit ut dicunt de opere ad ministrationem sacramentorum, non tamen propterea professio esset non tamen professus est simpliciter status religionis quia in aliis operibus praedictis multum praecedit status prelatorum ut dictum est, sicut quod opus non est attendendum ad unum sed ad singula in speciali sicut dictum est supra in sua comparatione. Sed addunt de actu arduo martyrii quo religiosi ad illum non tenentur ratione sui status sine [illegible]; sic tenentur ratione sui status prelati, tenentur tamen ratione scandali uitandi, quia fugiendo magis scandalizarent quam prelati. Dico quod licet esset tamen prelati ratione obligationis ad ponendum animam pro ouibus suis magis pertinet fugiendo quam religiosi et ideo ad non fugiendum plus sunt astricti. Et est actus pertinens ad statum prelatorum, non ad religiosos nisi per accidens, ad id autem quod est per accidens non est attendendum in comparatione statuum ut dictum est. Sed consimiliter quod religiosus plus scandalizaret, immo quanto prelatus sanctior et honestior tenetur esse in populo quam religiosus, tanto dicendum quod prelatus tali exemplo qualiter deberet esse plus scandalizaret. Sed addunt quod si nulli praeferuntur aliquibus religiosis, puta templariis et hospitalariis, qui tenentur se exponere morti pro populo christiano non fugere. Dico quod tale opus non pertinet per se ad illos ratione status religionis, ad quem solummodo per se pertinet obseruantia trium uotorum, sed solummodo pertinet ad illos ratione specialis institutionis quae accidentaliter se habet ad statum religionis simpliciter, et sine speciali obligatione pertinet per se ad religiosos tales. Et consimiliter quod ad illos qui talia promittunt cum in illo statu super hoc habent in sua regula. Et postea cum secundum Augustinum martyrem non facit pena sed causa, quanto causa maior et principalior est, in ea patiens martyrium gloriosius est et maioris meriti. Et sic sine obligatione ad id se exponendo. Nunc autem dicunt religiosi: sicut pro populo christiano tenentur se, ut dictum est, morti exponere, tamen hoc non est nisi contra illos infideles qui infideles acceptare possent, et iste sunt inferiores autem in rebus corporalibus, prelati autem in talibus infidelibus qui tenentur se exponere pro populo suo, sicut exposuit se beatus Thomas in [illegible] scandalorum, et sic insultus spiritualibus defendendo fidei christianae contra hereticos ex quo etiam non tenentur se dicunt religiosi morti exponere quia lapsi sunt [illegible] in quo non nisi spiritualibus armis eloquiorum christianis pugnandum est, sicut quod dicit Gregorius in pastorali xv. Pastori recta timuisse dicere, quid aliud est quam tacendo terga praebuisse. Et est istud cum martyrium multo maius et principalius quanto procedit quanto bona spiritualia corporalibus sunt potiora. Et sic omnino actu martyrii prelati et dicunt religiosis et omnibus aliis praeferuntur. Sed addunt quod ita grex quos periculo non [illegible] et si lege conuincitur, non ita multi efficiuntur sacerdotes sicut modo. Dico quod uerum est: et omnes non accederent ad sacerdotium animarum. Ita debet esse periculum ut propinquius ad martyrium pertinet. Sic perhibebat tempore quo dixit Apostolus: Qui episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Quod ut dicit Gregorius in Pastorali capitulo ix: illo tempore dictum quando quisquis plebibus praeerat primus ad martyrii tormenta ducebatur. Tunc ergo laudabile fuit episcopatum quaerere, quando per hunc quemque dubium non erat ad supplicia grauiora peruenire. Quod non est illaudabile in eo quod episcopatum non opus sed honorem sine emolumento quaerit quia nec sic contra ipse sibi testis est quia episcopatum non appetit. Intellige nec sacerdotium qui per hunc boni operis ministerium sed gloriam quaerit honoris. Dico autem hoc quod modo non [illegible] ad sacerdotium aut episcopatum [illegible] mercenarii quam pastores sunt quidam. Et si non contingat persecutio, ubi ad martyrium semper debet esse paratus. Ratione status pertinet ad perfectionem, et consequenter quia religiosis consilio non sic ipsi dicunt. Prelati possunt dicere quod persecutio religiosorum in martyrio uno etc. et si persecutio fieret non ita multi efficerentur religiosi sicut modo.

Q. x ad hinc addit q ad actiu matriq n sut
curati mortt anti qz poss reliere curam ad re
ligio. ut ad fugere inte melioris qd dnice n epo sic
fuit ordinat in ocilio tolotano. n g si sit obli ad
hs acti tam arduum. sz ex suppone tm ut nuc. s.
s. si uelint stare in offo suo. Dico q in h sit
d epis qm e eis talis dispensao ad intra sb cura
tu ad religione dimissa cura qual e sacerdotib; cu
ratis qui tn de iure coi sunt ita i mg li cure sue astri
cte epi pp quod simpl roe status sui simpl obli ad ac
tu deum sic tepi qr cui dispensatiu e q sacerdotes sc illo
pro qt cu epis i quolz pcepta roz astrigitur. Q. tn cu
to q n sunt obli imo ad h nl vz ad pfon illoz ino
ad hec quia saltez plus obli erant ad dem actum
tpe quo steterunt in illo statu platoꝝ qz pt tp transiert
ad statum religiosoꝝ ut pz ex dcis. Quo a stat religi
gionis sit meligionis ris vice satis e expositu i deg
gionis. Q. addit q ad abdicaciones pprie cau q abnegationes se
totius sunt obli religiosi q n plati. qz p se hec q re
ligiosi roe stat sui sut pfctores. Dico q si religi
ligiosi roe stat sui sut pfctores platis a hnod aspectu ad statu
oni i hec sc pfctores platis q hnod aspectu ad statu
qui mo e obuiat inceta a platis no a ad alq
inertbas aut abstractum qui alii sunt a pstat esse
ti ex h no sez q religiosi roe status sui simpl sit
pfctores qz i na opine p p dca oz aspice ad singla
q oz s. ppa opa prelacionis q p se roe status pre
dca inito sc pfcora dcas opibz religiosoꝝ p pdca n
n obstante q aspiciendo ad statu modicoꝝ i aco sc pe
fcora q aspiciendo ad statu modicoꝝ i aco sc pfctores
q i p q plati tn sc simpl pfctores aspicien ad dca eoꝝ
opa fa q opando ipa ad dca religiosoꝝ. Q. q addit
q sc multi alii actus ardui q difficiles ppi religiosis
s. abstinencia jeiunium aspitas victus q uestitus et
ceteroꝝ talium ad q no tenentur plati roe status sui.
Dico q oia talia sut accna statui tn religioꝝ quia
platoꝝ qz sc p se ta iota p se opa religionis q pe
ta p se opa platoꝝ pp q p pdca nl ualz h ad ppo
mag qz cu ill eba gemibz opu ppis platis q i debet
eis pla a dnexa q sc potiora q difficiliora oibz re
iunis q ceteris aspitatibz religiosoꝝ c nisi sc opa pi
etatis q iuic ergo sbditos illa debite exercere ut q h
eoꝝ possit dice q bono. Job. c. xxix. ocls fui ceco q pes
claudo. pat eram paupm. vidue osolatus sum q
cu bono paulo. i. cor. ix. cu; ex oibz ees lib oium me
suu feci q c. Q. dnt si stat platoꝝ eque ad statum
sit religiosoꝝ q ad agendum pot i d q stat platoꝝ e
minutior e a pfcior q statis religiosoꝝ qz agunt
pl q ex offo hnt alios pfice ee pfctores q religi
osoz n q de necessitate opteat platos ee tles h e cet
dampnare eos pauci eat intl sc tles si agit c q sc
tles q b h intellr oms auctes qs aliq induciit p ipis
ad pbad h cum qs tn i ducit qe si de necessitate opt
platos ee tles q e de n stat eoꝝ q no c vn agit tn
eos tles du ci roe p mo quid roe honoris diffile e e
i honore eo et in gtuum gaudui q cum difficultas
n fit ad mag nutriu. quia fi di sc honores sic co
hitare cu nsmbz q ntine e diffile inte eas h tn n
auget nutri. si minuit. So agit eos ee pfctores roe
honoris piculosi. Dictu illud i suo sio scpm des
strint qz pfcius n agit sen deg q w e pfcida n
sic nc meliores honores n mag honor e pmiu u
tutis vbibz l ne sic intentio sis. qz h plz honorest
pmiu ututis ul psiptie sic pncipibz ul digtatibz
ostituti q maiora loca melioribz q minora minoribz
quia pius pua decet sic pz i iusticia distributiua
s apporcioz ayni. qi si ogriut q decet ogruites i statu p
lacois ee pfctores q li no sic tles li necessario ee pot n
roe status q qr e de se necio requirit tles pp qd
q p sicuitur q qui sunt i statu illi sint tles q id suggit p
latos ee pfctores religiosis. no e qz status eoꝝ pfctois h
necio requirit i q n post plati ee ydonei qui sic tles
q pus q assumantur ad platois statu. sz h tus simpl
q albe. sz solum i v sbditoꝝ nc inceod q equi g du pfco
nis. i. v cui sbditoꝝ debent plati ee pfci qui a debent
sbditos pfice pfci q debet ee qui hnt alios pficere
q ut hitu e sup h huig soꝝ pfcores vocat bs dyos eo
q ut hitu e supra h huig soꝝ pfctores vocat bs dyos eo
qui ceteram adeo gram pcepit ut a ceteris ad scitate pficiat
sci p fci sut qui ab ipis superioribz pficiuntur qz tn de iure coi re
ligiosi quicqz roe stat sui sic subdita platis roe status eoꝝ h
pexempcom soli sibi sint summo pontifici exceptos q nl diuigat
de roe statuum r g statis religiosoꝝ req status platoꝝ
hre pfcos no solum agit q tles hat. Q. g dnt q diffi
cultas annexa statui platoꝝ roe honis q honis n fac ad
augmentu nutri. sz minuit. dico q q si h sit vm in hus q i oic
poz q ultio se offerentibz ad statum placois nego tn vm e
p se et in hus intentibz pdci q coacti ad statum placois q e
n si sc dcis ut ipsi non fuit. sz magis cum de compulsi no
cedunt tles e sc pcls n tingunt. sz magis desiderando sui q alioꝝ pro
assuendo piclin nc honore. sz mag desiderando sui q alioꝝ pro
fectu pati sut hostis insidiantis piclis occurre vigilant q
e valde diffile. et io intu h difficultas ad augz nutri si p
sidetum q a p sunt ea eqn. i iunto opa ppa religiosoꝝ. vn re
ligiosi sc. vti nl vz sile dcm de cohitatione omlibz q pcipue
cu voluntate cohitant. Q. a addit p sa auctore aug. de si
militudibz de dyao bellu hnc q h e in bello suo he xpia
nissimu monachu q sr monachu obuiatoz tm agloꝝ. q si s
n g si statu monachi. p q os religiosi intellr n e status
platoꝝ. sz solummo angloꝝ. Dico q sic pz inspicienti sntu
illam aug. i lo de dia securitatis status monachoꝝ et
angloꝝ i bello di q dyalus aut li e sit i statu oio securo tm
q exites iturri castelli. ut nllo mo possit attigi dyalo mo
chi a tamq i castello i suma scacitate ad q n pot accede
dyalo q io nc aliq monchu accide n nolutate exierit. g q le
ne vm e q q ad securitate s statu monchoꝝ n e n status
angloꝝ. status n platoꝝ sume piculos e vt ipe te qz h
declauit sat ubo q ad pfcoz q nutriu iute status plato
tu e s statu monchoꝝ q pyroz statu aniloꝝ q p h id q ex
pssi nc ee p qpis q de religiosis monchis quos hortat est
ad opa maiui de sic. n sic cessauit apls exhortari fideles
qui hrent h mundisbz ut mch dect nccitatibz suoꝝ dei
qui celsiore sacti g du u ect tene uolunt ut sci seclaris
vicla cuncta pcedent q suum hbe diue militie dedicarent
sic a ntellida puto qaiqz silia indua p sut n salsa addu
cent pp solon. Er g sbditoꝝ q religiosoꝝ oim plati ro
ne sui status debet pfci q opa pfcora q piclosiora q diffi
ciliora ut dictum e hat tce qui illa tamq mpfci r plato
ru ut plati ee debet n audeant attinge statu sz opibz
suo opetetibz tamq securioribz h mpfcioribz otenta sint ut
e dr aug. sr ps. xxxvi. veluti ad illa ciuium recede ad
ociu q quieti ee diligut meliores infirmitatis sue n seco
ntentes mags actibz et quodammo istam infirmitatis
rogantes dm q h i sinu sint q i spfci r platoꝝ reputande s
roni stat sui stat tm eoꝝ status pfctois e. Ra pfctonis
g q dicit status pfctonis stat pcelatoꝝ. Ille e stat p
fctonis generande pp tm gna opa ad q p se ex voto oblig
cant p que mpfci nati pduci sut ad pfcoz pp q n regrit
pfcos recipe. sz infirmos recipe. sz infirmos recapit ut ad
pfcoz pducat o teplatiua uitae. Iste no. s. status pla
toꝝ e stat pfctois vitade pp tm gna opm ad que plati ex
iuncto offo extendere obligantur. quibz a hnt pfice tam
teplans q actiuos pp q regrit pfcos ut dictum e q est
ex roe status. sz no eque. qz status re g d ho qz i hitibz sr
iore i gnales cura requirit mag pfcos. min a pfcos i
hntibz cura inferiore q pticularez mag pp q eliores p
latoꝝ cu mag pfectum q ydoneum hre poss illum debet pf
re q n min pfcum e min ydoneum qz dec accep sd p q min
ydone cnudit q mag ydone hu potit suge sz h potit

ut mag' p'ddiens p'fecta' de fidelib; q' p's eminentib; et
q'les status q' est ex se requirit sufficit electorib; ponit
mag' p'cedit cum sufficie' modico adiutorio hat p'fic'em
ideo melius e' e' q'pom q' qui nullu' i' stat' ipe p's emi
nentiam opin p'fcam p'm requirit q' tn' e' ex p'te illi'
qui ponend' e' i statu n'oz s; q' sit p'fcs. ut s' h' si a' mo
n' de necessitate s; de cong'ntia. req' q' p'fcs sit pri' l' ponend'
i statu p'lati. h' congruentia e' solummo attendenda ex p'te exi
tus i statu neq'q' a' ex p'te ip'i' status. imo necitas i
h' ponendo e' depravare. s' potiores i statu p'lator' si n' s'
p'fci. s; solummo qui potent bn' p'fectores i p'li se ingimi
et ad h' inb' bn' p'cedit duc tac' congruentia qui ponit
q' neq'q' p'sit h' loc' aspici' ad ipsu' statu'. status e'
q' e' ex se requirit q' no' n' p'fcs in eo p'latus. i sic q'e
e' de exigentia status necce' e' p'latos p'fcos ee' q' q' apls
explicat ubi q' necii' i p'tat qui. dic' i. th' iii. oz a' ep'z
sui cuius ee' glo. q'l' ep'c debeat ee' describit ut bn' opari p'
set. i thi. i. oz ep'm sui cuius ee. be. i. ad titulo; officiu. vn'
gre. i. past. ix. apls ait. siquis ep'atu' desid'at bo'm opus
desid'at bo'm op' desid'at qui tn' laudis desid'iu' i paviorez
ut tempi' q' laudabitur creperit s'bugit. oz ep'z ee' irrep
hensibilem et fauet. g' ex sidesidio i ei; ex p'cep'to i e. xim.
tui oz acco' ipli acco' tinsende p'sil' q' distare sol; agge
mta pastoris naq; ut minu' solli'c' studiat q'ta tenere
rectitudis necitate conseng'. s' eius extimatione p's h' gx
noui' sit g' oz q' sit cogitatione mundus a ode p'cipu' e.
q' enuat que sue p'fci nuri eccle quo i uba apli i glose
necitate; i opitutitem ponit p'fcois de ponend' i a p'ri
in statu platois q' e' de ep'o de p'porconali de sacdote cu
rato intelli' q' s' h' a' aliie quecere cosiles de necitate in illur
q' e' ex p'te stat' ut toe status p'e plator' dz ee' p'fectores q'
ad opa p'fcora i difficiliora obliti se q' relig' i h' d'uti'
seruant imo soluz de agg' en' ex p'te p'z i statut. Qz dnt q' h'
sunt i statu p'fcois n' tn' curati h' eis conpetat ecde actiones
q' ep'is conpetunt p' obligco; p'petuaz no' de curatis. Di
co q' de iure coi equali sunt statui suo i opib; illi' cura
ti i ep'i. h; curatis se h' concessa sit concessio dispensaco' g'nal'
q' ep'is p's conced' q' h' concessa eet ostat q' neq'q'm mutur;
l' diuinet in a'o statu; ep'or q' n' diminuit statu' cura
tor' aut mutat. Qz dnt que n' illa dispensaco' inveniat'
i iure i n' i uelet. certum e' quo h' post' dde cui statu s' dix
ut q' sic sit ordiati in concilio coletano. v' a' illa g'nal'
dispensaco' i iure inveniatur i quo icellud sit q' cunt' tnsi
re fecit ad relig' p' frugem melioris uite i quietu sp' s' et
de minori ad maiu' totu; declarati e' i p'te' q' h' in q'de d' pe
tinueri int' platos i religiosos. Qz dnt q' exponens illu'
luce. x. maria optimam p'tez elig' l' q; s' l' q' mag' maso
uam n' tn' mag' imitoria; sic sit. Ad e' refracco; aliqui
redicenda s' ad memoria q' occiuu i p'te' quoz; i q'one
de cope' uite actiue i contemplatic' penes p'minecia; distinxi
e' i'. ep'licem ordine' merce eximeu. s'. laborantu in ag' labo
ranciu' i mola i requiescentiu' i lecto quor' p'm' e' plator' sc' p'du
gator' q' z' religiosor' i signit' p' noe. job. i daniel. distinxi
i' ep'licem vitam actiuam. vnam s'pam p'lator' ad sb'ditos
s' et acc' p'lator' p'dces aliam congruitor' in opib; op'us me
chanicor' i negociacionu' sclariu' tciam cot'in tb; dcis ord'cb;
i exacaco opin mandator' di' i uirtutu' moraliu' distinxi i
dup'ce contemplativam vitam una' iue i a'a p'ue. distinxi q'
ex p'te op'us uite actie i contemplatiue cui' q' p's considari iue
sbe actiui' l' roe usus cor' qui respic' initiu i fine' op'm i d'u
i q' aspici'o ad s'ba; actiui opa contemplatiue sunt p'cora s'.
q' a'c' quia sit pacata i quieta. opa uo actiue sut labo
riosa i turbulenta. vn' glo. i d' maria sedz q' contemplatiua
uitas quiete fruitur marcha stat q' actiua laborio d'fu
dat meritui'. Item aspicio ad statu' op'm p'cora s' opa
contemplatiue quia mag' mansiua. ut d'e sa exp'o p'a si illo q'
n' aufer'tur ab ea. s. ib' exp'osito icilige q' a marcha aufertur
p's q' eleg. q' transit labor. vn' glo' magnal' ut rep'hendi p's
macho. quia i ip' bona s; lauda' p's maie que quo sit op'cia

ss' in fetur que no' aufertur ab ea. quia contemplatiua h'
incipit i molesti p'nia p'ficit actiua a' concor' deficiat
quia meterna p'nia p'mat n' p'rung' eiecta. q' neq' esurgz
ut eccli opa nuc agz q' n' erut necia illam g' ba ex
p'o; s' has coones differentes neq'q' p'ot a's dce' s; ec
vn' q' dnt eam siam ee' estimo q' h' dixit i de adulte
s. n' tn' mag' imitoria. vn' i q' h' adult audites g' g'. vi.
moralium i aug' de bono coniugali qb; p'ba' q' conte
platiua e' mag' imitoria q' neq'q' sit q' illud adultu
aspicio ad merito; ar' Ine' dissolucione ponit dce ex
p'ones diui e' modum q'oe q' aspicio ad usu; dcar' exp'oni
contemplatiue s. a' actiue. q' si loqmur sp'ali' de opib; actiua
ue que p' se sp'ali. i p'e cui' plati' i q' p'lati s' s. i de
sui status q' p'cora s' opa actiue simpli'. q' ad statu'
tote uite p'sentis i mag' imitoria q' sit conu; opa co'
templatiue uite p'uitis diu; tn' platus coactus acce
dat i tal' sit i talis op'e qualem i qualis opa're sta
tus requir' s' modu' i exp'o etia in p'te tucu' aspicio
g' sp'ali. ad alia op'a opa actiue p'lator' i contemplatiue
uite p'uitis uia e' illa adicco. opa e' alis actiue opibus
alis contemplatiue mag' imitoria s' ut i de sufficientib;
auctorib; p'lata ue q' h' inueniet a' q' auctem. vn' q' ar
gumentu; intebac p'bare p' illud dictu' maria optima'
p'tem elegit q' a' contemplatiue uite p'uitis opa p'cora
eent i mag' imitoria q' opa dca actiue p'lator' bn' as
signa e' q' i istius a'r' merito; dca exp'o i uba et male
rep'hensa n' ostendunt quod opa contemplatiue uite p'
sentis sint mag' imitoria q' opa actiue p'lator' p'dca
q' nunq' p'bat s; solummo supponit i illa abstractione
roe i auctoritate rep'hendit quecere e' quas illi s' aug' i
g'g'. adducit ad p'bandu' q' opa contemplatiue uite p'uitis
mag' imitoria s' q' opa actiue neq'q' loq' de opibus
actiue p'lator' p'dca; s' solummo de opib; actiue labora
ciu' i mola l' p'tinentib; ad o's de opa mandator' i uirtu
tu; moraliu' ut' q' p'lator' ad que n' coacti. s; ulte' acce
dut ad q' casi i d' adducunt i de quo solummo loquitur
ut p; inspicia' i sic malo ab ill' recognitur q' dcam
ba; exp'o; Ulterius ac ut truttar sup calupnia' p'dce exp'o
nis adducendo dcis in q'one p'dca sed' e' q' sic opa p'dcor' pre
dcam p' necii de toci' corp'is uite p'uitis p'ferunt opibus
contemplatiue p'uitis uite h' opib; cor' actiue q' ulterius se op'
ferunt p'ferant opa contemplatiue i h' q' ad s' lege mo
ysi opa coniugii p'ferebantur p'creacio ep'i opib; conti
h' in a'quib; tue p'ro' i aliis erat opa continencie i pro
tempore modno opa continencie p'feratur. vnde filii
tui sicut nouelle oliuar' in circuitu mense tue i uideas
filios tuor'. nc no de continentib; dz. adhesit auia mea
post te. Jo' q' eluciodu' h' stecu' ut putet me alicui fecisse
distanciam i scos ueteris de lei i noui. i. int' eos q' he
bant coniugia i eos q' q' plerib; p'uitus recesserunt. vn' p'
conditione temporu. alii eis ee' sbiecisse sunt i alii nos Jo
naq; sibi a' cessit ut succeda p' ca. io plen' e' ois cta
nos no' cepit. io ag' sorte ut metat. vn' aug' de bg'
p'orib; quib; c'p'e tp'ib; necio s' cuiusce x' p' g' car
nis i ampliari gene necii fuit. ne' a' q' creatu' hoim g'
cio p'plm' di mib' x' colligunt lacrim v'gi q' p'ot capere
capiat de quo Jo' ad cultac. q' a' erat ineti lege fe
licitatis cu' uacuus erat orbis i sola erat bndic
co' liberor' paulati a' crescente segete messor inmiss' est
v'go erat helyas elize' ui'go uirgines filii p'phar' seune
dicti e' tunc accipies uxore q' g'g'. s' e' illu' q' e' p'centia
tp'u exciuet ritus castitatis i cor' translacoe q' assencione
diuina delig' i cerut o'nd' uia enoch. uxore i filios hnt
helyas uo ut uxore ut filios le' h' uisse translat' e' enoch
p' cor'cu; gnte' rapt' e' helyas p' cor'tu' genitus. s; n' p'
cor'tu' genitus assumptus e' uo dnd' ut n' p' cor'tu' g'ntus
ut no' p' cor'tu gnit'. a uiris suus. li'o ii. sup luc' deinz ma
ria ex' eodoit i ip' e' cep' digitus uig'mu. Jo' in li' de ho'
p'fco q' v'go pepit q' v'go concepit q' p'ius mat' sca e' q'

mancipata. Consilii omnia opera pietatis in vita ad plus inter
active in aliquibus pars pro actuato tempore perfecti per sunt opibus
vite contemplative praeteritis merite ut maria sit per illas in
insiste pro illo tempore vite opi pietatis active vite quod opi contemplative
contemplative quod ad ogen xviii. abraham angelos tres in specie
virorum recepit qui festinavit dicitque pro quod fer
tinavit perfectus operis fuit sarre et puero vivare habitat
forte et magis tuitorum pro illa hora quod misiste contemplationi
sit quod in proposito forte pro ipsa quod domino suus erat a martha
et maria forte ut hospiti perfectus et magis tuitorum
sunt marthe esse sollicitam erga opus pietatis exhibendi
christo quod erat vite active et sic magis tuitorum forte
fuisset marie si excitata fuisset in illo opere sicut martha
quod quia non fuit et in illo pro fuisset marthe. Sed illa notas
sed loquitur ut dicit glossa ex ironia pro qui divina contemplationis
igitur solum dicitur frater dilectionis operis magis nimium
cuiusque fuisset pro hora pars marthe. sumpsit si yconea fuisset
ad opus illud ecce hic posset illa pro christo quia omnis loquebatur erat
et absque omni absurditate non discordans fidei et moribus
pro quod nequaquam dicitur reputari fuisse falsa dicitur aug. in gen. si
pro quod gen. quia omnis duos libros legimus intitulatum initium dicitur
pri gen. quia omnis duos libros legimus intitulatum initium dicitur
victor in effectum qui de paucis ubi eruuntur id potius
simul dilgamus quod apponit appetit eum superire quod legimus
si ad hoc lateat id quod constanciam sciret non impedit et consona
fide concordat. quia in proposito lateat quod sic aliqui non tamen
varie expositiones in ipso esse nec impedit littere sensum et ipsa
concordat cum sana fide nequaquam quod falsa reputari est. Certum quod presse
duas expositiones non applicat quia sed cum nequaquam concordat sive
dat quod ex presse declarat quod nequaquam de apostolis vite presentis
ad actionem est deum quod dictum id istud sic sibi voluit id intelli
si potius de actione vite presentis et contemplatione vite future quas figurant
maria et martha. Sed diceret aliquis quod in apostolis fue
omnis perfectio quod ad omnia religiosorum et prelatorum. vnde statum pre
lacionis habent sibi iunctum sed in diversis actibus quod sunt
continentiam abdicationis omnis proprietatis et abnegationis propriae voluntatis
obedientie succedunt eis religiosi. vnde non fit ab homine illa tamen
quod est de sua statu religiosus. sed quia totam plenitudinem
perfectionum non habent non potest consistere in uno. ideo in hiis quae sunt auctoritas
et dignitas solummodo episcopi succedunt episcopi apostoli et sacerdotes
curati lxxii discipulis. vnde patet ut dicitur religiosi in diversis
laboribus actibus succedunt apostolis ex quo patet quod status religiosorum
non est perfectior quam status prelatorum et quod est a christo institutus
sicut et prelatorum. Dico quod non omnis perfectio fuit in apostolis dicta
omnibus. vnde gregorius prerogativa pauli quod apostolis manibus laborabat
et gentis elegit dispensavit sui sumptu quod nullus aliorum apostolorum
fecit. ut infra dicitur. sed esto quod in ipsis fuit omnis perfectio quod ad
opera religiosorum et prelatorum ad omnia tamen certum est status
tus prelature institutus a christo non videmus in scripturis quod expresse eis precepit
cepit tamen nova religionis et si illa eis suasit et ipsi sponte
et voto ad eorum observantiam se obligaverunt postquam audierunt christum
genus predicantem de continentia dicentem. Matth. xix. si ita est causa cum
cum uxore non expedit nubere. si quod de eis videtur christus quod non
expedit. sed magis consensit quia non expedit hic est dicit
ambrosius lib. 3. de virginibus. de eodem. Itaque iam tunc docuit dominus esse
tale ex iniquitate studium castitatis. vnde et apostoli cum tetis per eum
ine chuertes si ita est causa cum viri cum uxore non expedit nubere quod
dominus et gratia iudicaverunt honera coniugii et ne integritatis
gratiam postulavit sed dominus qui sciebat pauciorum omnibus integritatem
imitandam paucis. ut ostendit inquit capiunt verbum istud hic
est non pro infirmitate sed pro virtute concedit et sic hic enim potest de castitate
titate sic et de paupertate. vnde aug. de opere monachorum ut ipse
ius dicit dominus apostolis permisit ut de evangelio vivere et non pro
cepit aliquin paulus peccasset de labore vivendo nec enim sibi precep
aliquin paulus peccasset de labore vivendo. quia tunc aliquis preceptis
serit quod de labore non vixit. permisit ergo eis ut non necesse
esset de labore. sed de ipsis eos vivere. si voluissent et sic de
recte status prelationis a christo institutus in apostolis non est obligando ad
obligationem castitatis et paupertatis. sed si ipsi ex voto propria voluntate
ad illa se obligaverunt sicut ex christi et doctrina ea suadendo

christum et ea postis suis suadendo verbo et exemplo docuit et est quod illis
tis actibus succedunt apostolis religiosi hic non est ut in illis quae apostoli
ratione status tenere debuit illis est et quo ad illa quae sunt honoris
et honoris soli episcopi et succedunt apostoli curati discipulis. sed sol
modo ut in illis quae propria voluntate assumpserunt ut expediretur officia
prelatus et discipulatus exequi possent et sunt illa multo diffi
ciliora et ardiora in quibus episcopi et plebani curati succedunt apostolis et
discipulis quod illa in quibus religiosi ut dictum est prius quod omnis perfectior est
status prelatorum quam religiosorum. nec post a modo status simi ar
gue a christo institutus. sed exemplo et doctrina eius solummodo suasit quae per
hec quoque modo editum est et institutum sic sunt comitte religi
ones et omnis observantia operum perfectionis et consiliorum tamen ipso religionem
quod est. quod adducit ultimo quod instituit lxxii discipulorum fuit in
mediate a christo ut a summo pontifice et ideo misit eos ut summus
pontifex non ut christus et ideo summus pontifex successor eius habet potestatem
pontifex non ut christus et ideo summus pontifex successor eius habet potestatem
mittendi quos misit. Quero quia ut dicit hic de apostolis non tamen quod
mittendi quos misit. Quero quia ut dicit de apostolis non tamen verum
evangelii eque ante et ad consilia opera et consiliorum edictis lxxii
discipulos misit ut patet manifeste ex serie textus evangelii luc. x. vnde
dicitur post hec autem designavit dominus ihesus et alios lxxii. et misit illos in
nos ante faciem suam etc. et subdit paulo post ite ecce ego mitto vos
sicut agnos inter lupos nolite portare sacculum nec peram etc. ecce
quod id christus et post quod id misit discipulos lxx et ad consilia opera et
consiliis edictis qui et post quod hic mittat xii apostolos ut patet est post
luc. et plane patet per aug. in libro de opere monachorum aucturus pt
primum vnde consilium id quod dictum xii apostolis nolite possidere aurum neque
argentum nec pecuniam etc. dignus est enim operarius cibo suo etc. subdit
aug. neque aug. arbitratur solis xii hoc fuisse concessum vide
quid in lucas narrat post hoc inquid designavit dominus et alios lxxii
et misit illos etc. ecce quantum ex serie textus evangelii quod
expositione aug. patet quod id christus et post quod id misit. s. post quod christus ut post quod
christus tamen lxxii discipulos quod xii apostolos et non apostolos ut quod scilicet christus
lxxii discipulos ut hic primus dicit cum quod christus post quod hic et non post quod de
aut christus misit lxxii discipulos est dicere ad finem ratione et auctoritate
inmo contra ut in via evangelii manifeste et omnes sancti tamen exponentes
sicut est apostolus paulus a christo post quod deus in regnante in celis missus est ut
dicit de se ipso gal. i. notum vobis facio fratres evangelium quod evangelizatum est
per me. quia non est secundum hominem nec ab homine accepi illud nec didici. sed per
revelationem ihesu christi. vnde si id non est secundum hominem vel docente me hominem vel
nec accepi illud ab homine vel ut homo me eligeret sed per revelationem
glosa clare ostendit certum non quod apostolus paulus docens aut missus fuit a christo
post quod homo mortuus est sed post quod deus resurrexit ab homine deo ut regnante in celis vnde
et in raptu suo hora sue visionis videtur clare divina celum in
illa visione accepit revelationem evangelii et vidit archana non
verba que non licet homini loqui dicitur greg. xxx. moralium paulus in medio ad ac
ceteros electos vigilantie se ac pastoralis excitare cum tamen in sua visione
aspicio prefatos quod terra superna pietatis celos aperit seseque intus
de sublimibus omnium lumine cordis ad terram prodit lumen cordis in spectu
accepit quod si paulus in mente missus a deo nunquam et tamen apostoli sub
si apostoli non ne et discipuli hic non non unus eorum percepit. pater ergo. sic ergo
adeo sit ordinatum ut ipse esset ceteros apostolos et discipulos cum tamen dispen
tatet filii. pre successor et successores apostolorum et discipulorum
statute sibi immobili ordinatione quod christus illis ordinavit de quibus
aliis sunt locuti sumus. vnde post non loquitur decretum anacleti episcopi di
xxi. in novo testamento.

Circa 3[m] quod ingressus religionem ex voto et experimento post ingressum quod post
sic honera illius potentie tractare in illa professione quia sic se habet vo
tum ad ingressum sicut experientia post ingressum se habet ad professionem
sicut non non est votum non post ingressum sic nec est experientia non pro professione
sed voveris se ingressum religionem aliquam tertia ingressum ergo sed
expertus in illa. s. quod possit honera illius potentie tractare et in ea proficere
Sed non mittens manum suam ad aratrum non aspiciens retro aptus
est regno dei luc. ix. sed iste expertus iam misit manum ad aratrum
religionis recedendo et non perficiendo aspicit retro ergo non est ap
tus regno dei. Item non est nisi quod peccat mortaliter non perficiendo ergo
hic te facere id quod non faciendo mortaliter peccat ergo et cetera. Contra volens
volens intrare religionem non plus tenetur facere ratione voti quam sine voto
sed volens intrare religionem non plus tenetur facere ratione voti quam sine voto
stare sed professio non continet illud voto ingressum. quia tunc nolens
ingressum sicut volet professionem quod falsum est quia nec non experientia
et aliter non posset extra aliquo tempore experimentum an fortis esset ad potentiam

dum bona religionis an tantum debilis quod non religionis quam
que etc. Dicit aliquis quod quando quis tenetur facere id sine quo illud
ad quod tenetur sive ex voto sive alio modo non potest impleri non vane et in-
utiliter, puta si miles promittat regi quod secum vel sine veniet ad
bellum contra adversarios illius quia vane et inutiliter intraret contra
totam adversarius in bello si non maneret et manendo pugnaret
et in pugnando perseveraret; sed recedendo antequam impleret promissum
de eundo seu veniendo ad bellum sine mora et pugna et perseveran-
tia totaliter cum detractando supervenit puta egritudo aut notitia quod rex
iniustum bellum moveret aut aliud huiusmodi quia sine eis vane ve-
niret quia non proficeret et inutiliter quia aliis militibus exemplum recedendi
preberet quod pro toto exercitu regis in timorem et fugam converteret. Sic
ingressus religionis ad quem quis tenetur ex voto non potest impleri non
vane et inutiliter si non maneret et manendo experiretur et expertus profi-
teretur et perseveraret; si recederet quasi sine illo vane et sine profectu intraret
atque experiretur et quasi inutiliter quia aliis sibi consimilibus exemplum recedendi consimili-
ter preberet et ad recessum quam ... esset provocaret et sic eos scandalizaret
nec est cum voto de recedendo intravit et numquam profecto quasi nec ex parte sua
sed ex parte religionis; quia supposito quod quelibet religio quantum est ex par-
te sui sit conveniens cuilibet valenti bona illius portare, quilibet vo-
vens ingressum religionis tenetur non solum ingredi tantum sed et manere quousque
sit expertus vires suas dicendo non et sed profiteri si sit expertus quod
bona illius religionis sufficit portare. Sed hec duas pones rationes
Ad istam autem in oppositum dicit quod professio non continetur sub voto
de ingressu primo nec continetur tamen sub illo ex annexo quia volens in-
gressum de hoc potuit deprofitendo si expertus fuerit vires suas
sufficere ad onera religionis illius portanda et ideo professio fuit
cadit sub voto secundum conditionem si credens vires expertus fuerit fore in se nec
illis expertis potest exire et quia expertus sit esse non potest nisi prius
experiatur nec experiri nisi maneat ideo quasi implicite et ex annexo sub
voto de ingressu cadunt simpliciter et absque ulla conditione manere et exp-
eriri post ingressum quousque super viribus suis certitudinem habeat experientiam.
Dico ergo quod in ista questione de quocumque observantia religionis ex voto
quod est quo in proposito est et qualiter erat quo quamdiu manerent in parte illa quousque
utique indubie ingressus religionem ex voto poterit si sequitur exeat
post ingressum voti sui expleverit duo sunt consideranda et
ius et obligatio voti et ius atque obligatio statuti ecclesiastici sicut
est aliarum observantiarum sic editum et similiter ius et obligatio consuetu-
dinis aliarum observantiarum regularium et perfecte que initio rigore iuris
debeat optime sic statutum ad hoc quod in proposito est prius
vel post ingressus religionem ex voto poterit post lapsum anni probationis
libere exire si statutum ecclesie contineat quod talis post lapsum anni sta-
tim teneatur profiteri seu teneatur profiteri aut quasi consuetu-
do antiqua observata voti illud solummodo et precipue in proposito
est sibi vim et obligationem voti. Dico ergo quod mea est intendere ad propo-
situm quoniam quando quid fuit in intentione ad quod deceret per certum quo
hic habendo solummodo et precise ad vim et obligationem voti salvo
omni statuto ecclesie et observantia regularis in qua est proposita edito vel ec-
do et sic consuetudine observata vel observanda quia et ordinatione
ecclesie et voti statuendo et statuto ecclesie atque consuetudini predicte
celestium melius omnino fore assero hac ergo protestatione proposita et in-
tellecta quod in hac questione mositibus dico quod revera ingressus religionis
sive ex voto poterit de ingrediendo sine absque voto de prius experiri
vires suas antequam profiteatur. Unde et ad hoc nequis indiscrete pro-
fiteatur datus est ei annus probationis sicut dicit illa decretalis non solum
in favorem conversi ut est dictum et ambas in epistola ad monachum tempus indigere
ut hoc maturius agamus nec precipitemus consilia et id quod si
placuit lecta est omnis vitis et diuturna aetatis cum iudicent prius
quod examinat. Et hoc precipue ad illa de quibus sunt consilia que
dicit libro primo de virginitate quod nos sunt in voto magis sunt quam
in magisterio sive precepto quia ut dicit Augustinus libro de adulterinis coniu-
gis facienda sunt non lege iubente sed libera caritate et ea sunt
in nostris officiis gloriosa quia conlicet nobis non impendere tamen cum dilec-
tus impendimus et ideo ut dicit idem de virginitate in utroque initio col-
locant ipsi quod de celibus dicit eos qui post eadem experiantur non ex necessitate
potestatis heredes vite bonis sicut dicit idem ergo ut dicit de poenitentia vo-
le seu profiteri dicit. Ideo ad comeditatem scilicet asperitatis vite fir-
mavit ut vires suas agnosceat quis dum vult esse potest

tum eas se didicit hec optima est ordinatio sunt consulte
quod ipse quod capiat ne nullus professit ad eam unde quia sed forte
ipse sua est possit psito et ambas libro de ind. nisi ergo bonis
praefaciatur esse gentis aliorum in potentia bonis sit ritu
vel doctoris infinitas est sed tres abstinentie communes
nec tota servanda est sed relinquendo est ut unusquisque cum se prae-
ni dicere aliqua precepti sed in eiusmodi gratie provocata vel
precepti est lex est vel consilium gratia est preceptum ad nostram revo-
cat consilium ad gratiam provocat. Sed hoc non omnibus imperat sed omnibus
flagitatur. Et est qui prius dum distribuit equitate sed ex
animis reservare pensa est quod dicit sapientia quam ita didicit virtu-
tes viresque estimare singulorum et ideo ad virtutes provocat
non et ad infirmitatem vinculis alligat. Sed quoniam ut sic
dicit deus nequaquam sub quo non accipit debet quod aggressa est propo-
nere nulla de considerando ad videndum ulla substrahatur pro-
obligationem nisi quod ut ait sicut alleram subire homo quod
sic non potest ne ut ait Gregorius libro primo pastoralium
cum in plano stantes titubant in precipitio pedem
ponat. Et hoc ponat ut dictum est ingressus religi-
onem debeat experiri vires suas prius quam profiteatur
ut non sit dissimile profiteatur dico tamen quod vovens ingressum
religionis et illum solummodo explicite vel verbo cordis
sive explicite verbo cordis aut oris quod in vovendo
hec apponat et de manendo et experiendo et de exp-
erimento et quasi de profitendo sive prius modo explicet
sed cum intelligatur implicite in voto et expresse in-
tendat illo cordatis aut oris se obligare ad
permanendo et ad experiendum vel ad profitendum vel
sed vel sub conditione si sufficientes se noverit invenit
ad ultimum illorum se obligat per dictum votum nec continet
etiam sub annexo sicut nec simpliciter sed cadunt solummodo
sub modo proposito quod neque obligat sed est solummodo cir-
cumstantia voti sive talis castitatis voti sui quo
ipsum non esset votum nec quod esset ratum proprium nisi in
tali fieret puta tractando modum vel huiusmodi vel aliis consi-
liis. Et in ipso quolibet sic possit voveri ingressus
religionis sub dubitatione dimisit questione xix. Et
sic dico quod ex ratione et forma sua vovere sic vovendo
nihil amplius vovet quam ingressum et ad nihil amplius
se obligat et sic ut in vero nihil illorum nisi est quasi assump-
ta est sive in solone ultimum ar. tunc et sic professio sub
dicitur q. de. s. si expertus fuit non cadit sub voto
si prius quod aliqua declaravi nec mora nec experientia ca-
dunt sub voto ingressus quamvis si aliqua illorum implicite
aut ex annexo caderet sub voto prius caderet et sub
voto ipso ipsa professio quam mora vel experientia quia profes-
sio est finis ingressus more et experientie finis et
sic principalius cadit sub proposito et intentione propo-
nentis in proposito et proposito quod ad eorum quasi sunt ad finem et
sic quoad. Siquis voveret se daturum pitanciam ali-
cui religioni in aliquo certo die et sic proponeret illa
mittere illo die nec incideret in proposito se obligare
ad ingressum nec in vovendo pitanciam nullo modo dicere-
tur esset talis eo obligatur ad ingressum nec debet quod
ingressus cadet ullo modo sub illo voto sed sic ita
si quis voveret se ingressurum religionem et simul
proponat manere et experiri et profiteri nullo modo
dicendus est esse obligatus ad moram ad experientiam seu professionem
nec implicite nec explicite nec explicite nec
implicite vel interpretative nec prius nec ex annexo
quod qui est de vi voti simpliciter ingressus quod totum
sunt stati viris sed si quis voveret se professurum
denique proponeret expresse aut voveret se intraturum
et servire non tamen implicite et interpretative et
ex annexo censendus esset vovere ingressum vel illis
moram ad perficiendum et experientiam si non velit
statim in ingressu profiteri et hoc ideo quia professionem
implere sive implendo per se potest tamen potest impleri sine

si in implendo votum prius tamen potest impleri sine periculo implendi
vero contra se dilationes et terminos recte absque statuto esse
post ingressum mora et experientia quae hic potest in ista professionis
debeant precedere professionem in quo tamen quilibet potest ex proprio
sponte esse sine preiudicio se ipsum statim ad professionem
futurum obligando aut in statim profitendo, ideo profitentes statim
aut obligantes se ad professionem debent intrare et morari non ad
experiendum sed ad votum implendum non tamen ea post ingressum
tenetur ullo modo morari et experiri aut profiteri quia est sub
voto ingressus non tenetur experiri. Si religionem ingressus tenetur
prius quam potest bona eius portare non tenetur profiteri quod dico
si solummodo expresse votum emiserit. Si non sic expresse tenetur
ex hoc profiteri nisi quod si quis esset perfecte expertus quod sufficeret sustinere
ad portandum bona religionis sicut sunt clerici plurimi
qui morantur cum religiosis qui sectis consiliis et labo-
ribus prout decet ad onera religionis intendunt qui in ex-
perientia ... quod auditus et alterius spiritum plus possunt noscere
bona religionis quam novicii in illa quorum experientia operis ...
... ineunt religionis statum esset obligatus ad statim
professionem quam factum est quia in tali quoniam ... annum professionis
qui fructus ... primum esset statim profiteri et ex-
petere usque ad annum non quam minor experientia esset in ipso sicut
experientia spiritualis esset experientia operis in ipso quod si non esset sed non
... quod non requiritur in hac summa experientia alia est novicii
... debent intrare sectis consiliis ordinis in quibus ... et ar-
dua ordinis ... in pluribus ordinibus nequaquam ad
intitulantur ... ex quo ... sequitur quod vovens
simpliciter intrare tenetur ad professionem si expertus fuerit se fore promptum
... ad bona religionis portanda ... vovens ...
in secundum modum tenetur permanere experiri aut profiteri si invenerit
se promptum quod ... simpliciter absque omni ... voto ...
... est quod ad ... quod ... vovit aut
promisit ... ex familia ... potest ... intrare ...
... statim exeundi quin ... peccatum ...
... ille qui in ... esse duceret ... de presenti ...
cum non esset in ... obligatus ... ex proposito ...
statim dimittendi et intrandi religionem et tamen si ... non est
obligatus ad standum ... qui ... in illo obligatur
... sicut ... ad permanendum in religione ubi quod
post introitum religionis aut ex voto aliqua mora ...
experientia expectanda sunt ... non est ex aliqua obligatione in
voto de veniendo sed solummodo ut professio fiat in dilatione ut patet
ex decretis ... non ... esse ex statuto suo ... tempore in du-
... non ... indicio ... vel ... sed quod tamen
tempore annuale ... ordinaverunt ... non ... ex ... modo
... quod ... in una religione sufficeret ad exp-
erientiam tempus annuale forte alicui vel in alia religione non sufficeret
tempus ... ex ... indicio ... tamen tempus ... et
... est ... quod ... homini ... tamen temporis
sufficeret ad ... experientiam ... et status ... reli-
gionis sic ... ad hoc dico ... ad propositum quod est
de eo quod quis voveat intrare religionem cum proposito intrandi
permanendi experiendi et profitendi tamen ... ingressus est ... sol-
... de intrando ... tamen ... quod vovit ... ad sol-
vendum non tenetur ... absque omni ... solvit votum ...
missum suum ... continuato proposito ... intrando ...
procul dubio necesse est implere ut dictum est ... tamen fuit ei necesse ad
solvendum votum quod intrando habeat propositum ... permanendo ex
proposito ... profitendo ... statim post introitum ... exire absque omni mo-
ra experientia ... et ... non ... permanere et
non permanere ... in aliquo permanentiam ... et non experiri
et ... post ... experientia ... si invenerit se promptum profiteri et
non profiteri ... quod ... ei placuit et post ingressum libere potest exire
absque omni peccato. Est etiam ... vovendo intrare ... vovere ex
proposito ... permanentiam experiendi et profitendi, hic tamen necesse
... non ... tale ... placeret ... et simpliciter placere
... permittetur ... satis quod possit bona
ordinis portare necessario esset ... ad profitendum obligatur quin

... vovet sub illa conditione si invenerit se ex experientia promptum
... ad portandum bona religionis tunc est illa conditio extra
statum obligatus esse ... primo modo ... statim exirent
... in solo ... quod ... voto non plus no-
... se professurum si experiatur se posse portare bona religionis
quod non professurum si experiatur se non posse portare illa ... tunc
... licitum ... non profiteri si non possit bona religi-
onis portare ... profiteri ut patet ex dictis ... quod ... plus est
non plus est vovere se permansurum ... experiturum ... professurum
... si velit quod non permansurum ... experturum ... professurum
si nolit ... tamen hic liceat hic forte non expediat. Immo omnino illo
modo vovet aut obligat se permansurum aut non permansurum exp-
erturum aut non experturum professurum aut non professurum ... ins-
... conditione illa. Dico ergo tertio simpliciter quod ... si tale ... sic post
ingressum ex voto ... de ingressu quod ... bona religio-
nis portare nequaquam tamen propter hoc tenetur profiteri ... religio-
nis tenetur ... ex illo voto vel promisso recipere ad professionem ... si
ille velit ... fore illi ... volentem profiteri ad admitten-
dum ... esset ille ... non ... exeundi. Quod ergo dicunt ... quod ... de ...
quod ... ut recitatum est ... dico quod utiliter et fruc-
tuose ad opus ... ipse ... uno modo illi cui vovetur et promit-
titur alio modo illi qui vovit ... promittit. Et hoc primo modo tale ...
et non permanens in experiens ... profitens simpliciter ... professurus ... ex-
perturus non impleat promissum utiliter et fructuose illis quibus
vovit. Immo ... magis ... tale ...
... tamen ... utiliter et fructuose ... non ...
... fructuose non acquirendo ... signando ...
... non ... voti ... quod ... si ...
... Apostolum ... et ... Apostolus ... non ...
... non solum ... sed velle ... culpabile
est quod tamen nequaquam ... ingressum ... et non per-
manendo aut non exigendo aut non profitendo ... ut dictum est
nullo ... sub voto et ideo absque ... potest ...
ad liberum ... mutare statum post votum ... ingressum ... nec
... et ... proposito ... sub quo vovit ... se ...
... obligatione sicut qui primo promisit ducere mulierem
et vult intrare religionem post primo ducere illam absque peccato non
tamen propter ... non ... hac ... consummatum
... carnaliter copulam ... uxori dimittere propter ingressum
religionis simpliciter ... melius bonum est religio quam matrimonium
quod ... promissione qua se obligaverat post solvendam ...
ut dictum est ... peccaret ... qui absque ... voti ... intraret
religionem ... statim exeundi aut duceret mulierem ab
... obligatione ... ipsi duceret ... statim religionem
intrandi ... simpliciter ... quod quis ... illo
modo potest impleri ... non ... et ... promittit ...
... promittit et ... ex voto vel promissio-
ne ... imperfectum illius cui vovet vel promittit ...
plectus et ... implere ... si tamen ... imperfectum
illius ... vovit aut promisit ... potest ... impleri sine ... in-
pletus ... votum sine promissum sit ... ut ...
... favorem illius ... sic ... sic ... dicere ... sicut ...
de milite qui ex promisso tenetur ire ad bellum cum rege ... proposito
quod ... sit ... regis ... et ... favorem et ideo
... regis ... debet ...
... fuisse ... non ... ad ...
... quod rex ... non ... ad solum veniendum secum
ad locum belli sed ad pugnandum ... in bello ...
... et ... fuisse promissum ...
... ad bellum ... promissio de intrando reli-
gionem fit ... favorem ipsius voventis et ...
... votum ... et ... quod ... plures ... ad
tam arduum et periculosum nolunt se statim obligare sed
... experimentum ... ad profitendum ... ad
experientiam ... experientia ... ad ...
permanendum post ingressum aut ... in dubium est
... placere debeat ipsum permanere aut exire ... si nulla ...
occurrat propter quod debeat ... displicere ... si ...

minus rationalis ei occurrat quod ei displiceat in religione ei esset omnino mihi permanere aut exire sine complacentia et sic non obstante quod esse votum possit implere mutato proposito de permanendo expleto et perficiendo. Secundum tamen quod est ex se eius bonum ex quo iturum est in bono voti quamvis postmodum mutet propositum dicenti quod bonum esset et quod eius in voto si manet propositum dictum quod mutatio vel permanentia inveniens omnino est accidentalis voto et sufficit ei quod tempore voti sit propositum implendi illa tamen quod constat necessaria ad finem voti sed non necessaria ad implendum voti. ¶ Ad quintum dicendum est advertendum quod ad finem voti necessaria duo concurrunt quorum unum est in voto finem actualem non est constitutum voti quia actus sit bonus ex constituta et ad patrem voventes obligatur tamen non autem ad finem nisi secundum condecet si velit assequi premium in effectu quod ad in baptismo quilibet adultus vovet decem observare divina mandata puta honorare parentes et de hoc in proposito impleat vel expleat quod sufficiat illa ex caritate alia est fictus ad baptismum accederet sed si postmodum occurreret necessitas honorandi parentes si ipsos honoret ex solo timore pene transgressionis legis quod incurreret ipse mandatum implet sed premium vite eterne non obtinet. Similiter si quis vovet quod infirmum quod est dicit pauperem visitaret et contingit post quod ei denarium caret et postea invitatus de dando denarium et visitans vel dans vel alia votum impleret licet cum proposito tradendi accederet et hoc est quod communiter dicitur quod sine caritate potest impleri substantia mandati sed non finis mandati. Sed non iste finis est sit in proposito implet votum implendo substantiam intentus sed non finem qui est premium vite eterne premio mitto intentus et sic etiam peccatum devitat et omnino non peccat. Et propter illa duo diffinitur voti quod est conceptus melioris propositum. Ut unum voti intelligamus per se conceptus et res concepta constitutum non per se melioris propositum et de proposito est ad quod est melius quod illa actus sit et natum est facere ipsum actum meliorem quam sit extra sicut ut sic dictum notitia per decem gloria per est in ultima ro. ¶ Ad sextum in oppositum sicut sic habet votum ad ingressum etc. Dico quod votum est quo ad ordinem prius et prior. Quia sicut votum precedit ingressum sic experimentum precedit professionem et sic ingressus possit esse sine voto precedente sive precedente experimento sed non est simile quo ad illorum connexionem mordacem quia votum obligat ad consecutionem ingressus quod ipse est in voti non experimentum ad professionem quia veniunt illorum cadit sub precepto ex precedentis. ¶ Ad septimum nemo mittens manum et cetera dico quod ubi in Ethica loquitur Christus per aratrum intelligit opus bonum quod fit in religione continue sed exiit ad bonos fitus apte per manum intelligit caritatem desiderium ad mala relicta … aliter dictum est de aratro sic et de bono opere est quedam bonum opus precepti et aliud bonum opus consilii. Ad aratrum opus precepti manum mittit qui voluntatem suam illi ad se illo extendens apponit et retro aspicere missa manu et ad istud aratrum est per desideria carnalia ad mala relicta se convertere. Ad aratrum consilii proponitur absque omni promissione et voto religionem intrare et retro aspicere ad actiones mundi licitas relicto proposito minore perfectionis proposito peccat non est eo quod ad non propositum illos nullo modo obligaverit ad opus supererogationis exequendum. Secundo alio modo secundum propositum voto manum mittit ad aratrum. Ut dicitur uno modo per solum votum de intrando. Alio modo per professionem de perseverando quorum quilibet retro aspiciendo dicitur aut indebite de promissione recedendo sed tamen propositum implendo aut ad contraria eius per quam liber se promisit. Et isto secundo modo quilibet precedentium retro aspiciens non est aptus regno dei sed prout non adimplens quod promisit vel est aliud post votum vel professionem de manu apponere ad aratrum quia vovens de intrare et qui professus est de professionis sive opera ad implere ut peiorum oblitus ad meliora que professus est converterit ad gressum. Si de primo modo. Sed de permisso precedendo qualibet horum retro aspiciat neuter aptus est regno dei. Ad secundum per … promittendo quia ut dictum est qui vovit religionis ingressum precedo quod modum votum implet ingrediendo aliud sed proposito manendi premium non meretur apud deum inquantum hoc licet penam transgressionis voti evadat. Secundum in religione professus. Si opera sive professionis faciat quo ad substantiam facti peritus tamen de professione et voto in hoc facto premium non meretur eternum licet penam transgressionis evitet et hoc dictum de hiis duobus unum est et locum habet in aliis votis et professione alicuius operis supererogationis quod quidem non est de necessitate salutis. In

illis autem operibus que sunt de necessitate salutis. In illis quamvis quis vovet assumendo baptismum vel alias aspiciens retro aliqua sed non faciendo affectus aptus est regno dei non quia tale insolutum gratiam non meretur sed penam dampnationis incurrit et si substantiam operis impleat sed non ex caritate propter tanto retro aspicere. Quia in si penam transgressionis dicitis opus precepti eius dat. Gloriam tamen que debetur observatoribus preceptorum non meretur. Si quis autem sine opera preceptorum absque adque debitum … vovet consilia si debeat mereri gloriam sit te ad implendum preceptorum et consiliorum non quo promisit consilia vovendo. Secundo respondendo … non solum de ad observationem preceptorum sed et consiliorum in quo retro aspicere. Sui observantis consiliis mandata non observet. Sui eius observantis mandatis non observat consilia unum tamen obligando dicit secundum ad devinctum loquitur de preceptis et consiliis virdens et virginitatem quam vel obtulisti et vestis quod ipse precepit integre nec persolvere de transgressione alterius est preceptum observantis consilium sive non eorum de excipientie que secundum in sola castitate plaudentes propter castitatis bonum non consistit sed per virginitatem offerre voluit ut in confessione peccatorum premium virginitatis advenient atque primo impuritatem perdit vel de impudicie de castitate coronandas esse putaret et in regno celorum certis presentias que sunt mandatorum transgressione aditum dives et sicut hoc est unum de voto castitatis sic et de aliis ut aliter dicitur etiam preceptum de honorando parentes et transgressione autem eius de consilia dicit Augustinus super psalmum lxxv. Quisque quod voluit voveat et ideo accedat quod vovit reddat. Sicut piciat retro malum est quod … respexerit ad nuptias non quia voluerit nubere dampnatur sed quia antecessat iam ad anteriora tamen quia est iam voluisti iam te astrinxisti aliud facere est non licet.

¶ Circa questionem alteram quod sacerdos non potest accipere a iudeis ad computare pecunie sive in qua manet quod non mittit spiritualia et non sunt de sacerdotibus de iure accedit applicitur … lia et quia amisit eius spiritualia ut prima Corinthios ix. dicitur etc. ¶ Item iudei nec habent nec de usura quod est restituendum quod multis licet accipere non adrestituendum est etc. ¶ Contra ordinatum est in quibus pochiis quod sacerdotes annuos redditus habent de singulis hospiciis existentibus in suis pochiis sed hoc non est non idem in hinendis qui cum iudei illa inhabitent ab illis potest accipere pecunie pochiale. ¶ Dico quod iudei et certi usurarii vel habentes non de usura quod est restituendum non possunt dare nec alienare per quod commune de restituendo potestate fiat deterior nec aliquis potest quisquam recipere ab eis … per actionem quod quamquam non ea intentione ut acceptum restituatur vel per labore quo agit negotium eorum quibus restituendum est ut iudei ab illis fiat restitutio nec aliquid contractus potest fieri omnino cum eis quibus impotentiores fiunt ad restituendum nisi forte pro necessitate extrema victus et vestitus. Sic igitur communis existentes in pochia sic sacerdoti ad decimas redditus obligantur sed quod dicitur et supponitur in hac questione dico quod debitum reale est nec obligatur inquilinus nisi idem dominus quia cui non habet iudeus in hiemis quod solvere possit de suo in annis esset obligatio qua talis inquilinus obligatur pro domo in annis esset … quia illum quod in copia excusatur et sic dico quod licet teneatur sacerdoti quia ignoratur cum tamen non habet de suo unde solvat et de alieno quod habet non potest solvere quia non licet recipere ut dictum est sed manet in annis obligatio et quo … ad decimas teneri nec debet permittere quod iudeis domus … in suis pochiis aut si ipsis in iustis locet debebit petere nunc sua a locatoribus quorum sunt domus aut manus ponere per pecuniam iustitiam ad ipsos domus que eis sunt obligate. Sed et adversus iudeos non potest recipere sicut dictum est et ut patet per rationem que concedenda est. ¶ Ad primum in oppositum quod sacerdos non potest recipere a iudeo temporale quia non ministrat ei spirituale dico quod imo sustinet adde de suo et hoc quia non est debitum personale sed reale ut dictum est. Et ad quoniam propter spiritualia que seminant metunt temporalia hoc est ratio debiti personalis. ¶ Ad aliud patet per iam dicta.

Circa quintum arguitur quod ceteris paribus maioris perfectionis esset
vivere de labore manuum quam de elemosinis aut de mendicitate quia
per hoc repelluntur pseudo .ii. cor. xi. non gravantur subditi
et ad bonum provocantur sicut est acte. xx. et .ii. thess. iii.
et a malo revocantur .i. cor. ix. et ut habetur vii invitet et
per invitet in furtis ministrum actum. xx. ps. li. ii. omnino dicit
augustinus paulum super ceteris apostolis qui viverent de elemosina quasi
mirando non tenemur quere et vivere de mendicitate contra
Vivere de evangelio vivere sit perfectius arguitur quia per hoc expedi
tius et sine impedimento exequitur opus evangelii tempore eius
laboris et meditationis non potest vacare elemosine et sic ab
illo retraherent. Vivere de mendicitate sit perfectius
arguitur quia in hoc imitatur christum qui dixit in ps. ego mendicus sum
b. dicitur de se ipso. ieronimus est maria bethanies et ita mar
xie perfectio philip. ii. bethaniam semet ipsum omnissis illis quod
non laborant nec volunt laborare propter ocium solemnum ut sunt
validi mendicantes qui nec bibunt elemosine nec divine contem
plationi insistunt quibus malum est non laborare etiam de la
bore vivere et quibus non licet mendicare nec dare eis etiam dicit
dicente augustinus in epistola ad vincentium et habetur v. q. v. non omnis. utilius
esurienti panis tollitur si de cibo securus iustitiam negligebat
quam esurienti panis frangitur ut iniustitie seductus acquiesceret
et hoc ut dicit in fine de opere monachorum ne pervisa iniqua
magis eorum future vite noceat quam praevisa subveniat nam
qui non laborant nec de labore volunt propter opulentiam possi
dendi nec elemosine bibunt nec contemplationi vacant quibus licitum est
non laborare. sed licet eos mendicare. unde ieronimus ad damasum
sunt posita et habetur xvi. q. i. quoniam quicumque qui bonis parentum
sunt propriis et operibus sustentari possunt si quod pauperum est acceperint sacrile
gium incurrunt et committunt et per abusionem talium iudici
um sibi manducant et bibunt nec talibus etiam danda est dicente co
mmuni de mendicantes da pauperibus non divitibus nec propinquis
si non ad luxuriam sed ad necessitatem sive ille sit sacerdos sive
cognatus sive vicinus sive in illo ad considerandum quod paupertatem tali
bus autem perfectius esset de labore vivere dicente eodem ad eundem
nec ideo eum ab opere cessandum est quia deo propriorum utilitate in
diges. sed in dominio omnibus laborandum est ut per te nunquam opus
ad cogitet quod quia ad dominum proprium bonitate semper loquitur
quamvis omnes debemus tamen pauperes distribuas utraque erit
prodesse quam quia manibus tuis opera conficientis vel in usus ipse vel
in extra... congruum ... Quia non laborant nec de labore
vivunt propter corporis debilitatem nec elemosine bibunt et si sciunt
et destituti contemplationum non sunt talibus enim non esset bonum la
bore nec de elemosine vivere debent. unde non est eis melius quam vivere
de mendicitate et talibus precipue danda sunt elemosine maxime quando
parati sunt laborare et victum acquirere pro posse suo dicente
augustinus de opere monachorum propter corporis infirmitates
corporales quoniam dicere non possunt non solum permittit apostolus sanctorum
indigentias supplere aliorum fidelibus sed et salubriter perso
nare. ideo contra quem infirmitatem et corporis officio operandi insolentiam
vel impietatem sicut non bonis corporis infirmitate ait evangelio bene
perfectius est tunc vivere de elemosine quam de labore vel de mendicitate quia
erat thymotheus de quo dicit augustinus in eodem libro quod thymotheus
sciebat corporis infirmum quia in opere manuali laborare non potuit
ne forte cum indigeret et nollet uti victu cotidiano ab eis
quibus elemosine ministrabat aliquo nego quereret quibus animus eius
implicaretur monetio sic hortatur paulus .s. n. eo multi
tas deo quere. et ne angustias pateretur dicens fodere non valeo
mendicare confundor adiunxit laborantem agricolam oportet primum
vitam ... et sinite ab illis qui nisi tibi vocabat non eum
christianis sed potentes nec tamen ad opus manuale confirmo egentu
dinem corporis reputamus idoneos. sed et consuetudine opidi
bonitas et impietas de quibus dicit augustinus item siqui saltem ha
bebant ad ista quo facile sine opificio sustentaverint eam ...
ad dominum indigentibus dispersa sunt et caritatem eorum infirmitas
et ferenda solet. ii. cives que melius sic multi putant. sed
quia est vim languoris educatur labore operis corporalium sustinere non
posse et sic talibus melius est mendicare. si tamen quoque non per

sunt perfectius est labori exponere dicente augustinus item illi qui relic
ta vel distributa opulentia inter pauperes christi inimicati volunt contra
causa magis offendentibus vitam sustentandam vitare eorum res ipsa insi
na caritates debeat tamen si et ipsi manibus operentur ut pigris
auferant excusationem multo misericordius agunt quam quod sua indigen
tibus diviserunt. et si nolunt quis audeat cogere quibus tamen vi
menda sunt opera in monasterio et sic totum factorem libentiora. sed vi
gilanti administratione curanda sunt ut nec ipsi tamen sunt quin
ita fere est contra mendicarent. permissis quod potius tribus ... bonum
nec de validis qui iure status ... rebus carere debent et aliis
operibus vacarent ut non quererent otium sicut primum nec habent per
primum sic si nec sunt ... sicut tamen qui quidem validi sunt
prelati ecclesie et religiosi quidem prelati qui soli potestatem habent vi
vere de elemosine qui et possunt vivere de labore aut mendicitate quia ut
dicit augustinus de opere monachorum quod ... sunt quod de elemosine vivent non ins
... sed permissa sunt et ut dicit quod admirationem quia ait dominus nolite
... sed permissa est apostolis ... nolite possidere aurum nec argentum in zonis vestris non illa in s
crinia ... sed permissa est apostolis ... est paulus apostolus manibus suis
... sed permissa est apostolis ... paulus apostolus manibus suis
operatus victum querebat ad ii. ii. dixit omnia illa ne pecunia
ut non opus esset ab eis acciperent quod annuntiabant regnum dei in
militia ... nec estimum cogitamus quia non propter ista temporalia quod praeci
ad estimum sed propter illa sempiterna unde est hodiernis religiosi quia
... qui non habent potestatem vivendi de elemosine sed tamen ut spiritualia o
perantes manducent panem suum absque labore contra tamen qui ... per
tem vivendi de elemosine .s. habent prelati ecclesie maiores et minores
eis data in apostolis et discipulis. unde augustinus de opere monachorum sed solum non habent
potestatem vivendi de labore aut mendicitate ut sic restringatur non
ad illos qui sunt in statu perfectionis generaliter ut sunt religiosi qui
cumque vivunt de bonis quibus ecclesie. Secundum hoc in primis distinguo
de non laborare suo de non laborantibus nec vivendi de laborare
dico manuum de quo loquitur augustinus libro de opere monachorum dicentes
in statu perfectionis generaliter qui sunt generaliter religiosi sicut in primo
loco dicens in primo libro non de opere corporali in quo vel agricole vel opifi
ces laborant precepit apostolus ii. thess. iii. qui non vult operari
non manducet. non ii. potest esse elemosine. unde ait dominus matth. vi. ne
solliciti sitis etc. ut nos curetis opificum honoraret quod propter
opera spiritualia debemus accipere etc. et vindices eius augustinus sed dicit sic
ille conatur se recte ... ab ... et ... denunciamus
in quo quis non vult operari non manducet audivimus
enim quosdam ambulare inter vos inquiete nihil operantes et ista
quid ad hec dici potest de talibus inquit qui quoniam ... sunt labo
rare tamen propter malis ... in divino opere spirituali .s. laborare
corporaliter omittunt distinguo quod quidam horum non laborant propter con
templationis complementum ut contemplativi quidam propter aliorum negotium
ut prelati activi. Et de primis distinguo quia aut sunt tales quod
se exercere possunt in spiritualia generaliter contemplationis quod sunt lectio oratio
et meditatio ut cum lassati fuerint in uno mutatione laboris
refocillentur in alio et sic persistere possint in contemplatione contemplatio
nis aut non et de primis item distinguo quia tales aut victum
suum minori sollicitudine acquirere mendicitate aut manu
ali labore aut econverso et dico quod sic maioris perfectionis est acquirere
victum minori sollicitudine istius et similiter si frequenter labores ma
nuum inter se et sibi secundum mendicantes contemplatur non se sic ma
ioris perfectionis est acquirere victum suum illo modo in quo est
minor sollicitudo et per utrumque modum querendi paucissimum
debent esse contenti quia minor est sollicitudo in querendo paucum
quam multa. unde de talibus inquirendo victum mendicitate dicit augustinus
de moribus ecclesie secretissimum ab omni hominum aspectu parte so
lo qui eis per certa intervalla temporum affertur et aqua contenti
desertissimas terras incolunt perfruentes colloquio dei cui
puris mentibus inheserunt et eius pulchritudinis contemplatione
beatissimi ... non qui querunt victum labore in eiusdem
dicit ibidem sed si hec excedat utrum tolerantiam quis non illos
miretur qui contemptis mundi huius illecebris in communem vitam castissi
mam et sanctissimam congregati simul etatem agunt viventes in orationi
bus in lectionibus in disputationibus nulla superbia tumidi nulla pervi
cacia turbulenti nulla invidia lividi sed modesti
verecundi pacati concordissimam vitam et intentissimam in deum gratis

similiter minus ipsi offerunt nec quisque possidet proprium nemo cuiquam onerosus est operantur manibus ea quibus et corpus pasci possit et ad deum animus impediri non possit etc. Ceteris autem paribus que pertinent ad sollicitudinem inquirendi victum dico laborare vel mendicare secundum eius tibi perfectius est querere labore manuum quam mendicare ut patet per dicta. Et hoc Ieronimus ad Demetriadem et hoc Augustinus de forti muliere operari carne et non spiritu velle non est operari aut spiritu et non carne pigri est. Unde Ieronimus ad Eliodorum apud grecos philosophus ille laudatur qui de quo vivit manu sua fecit gloriatur et propter quod dicitur in psalmo labores manuum tuarum quia manducabis beatus es et bene tibi erit. In quo tamen intelligo intelligo id dictum Augustini de opere monachorum ex agunt qui operari corporaliter nolunt cui rei vacent scire desidero orationi inquiunt salmis lectioni et verbo dei sancta plane vita et dulcis. Si ab his ad vocetur non sumus manducandum est hic ipse est cotidie sperande. Si quis autem ad ista vacare suorum dicens minutalis temporis necessitas cogit cur non in preceptis apostolicis observandis aliquas partes temporum deputemus. Sed contemplatium non sunt tales ut possint stare unquam extra
27 contemplationis distingo quod aliqui contemplatives quidem qui possint stare in contemplatio studio studio contemplationis indigent otio auxilio temporum vacationis sive autem non. Si sic distinctio est ut iam est distinctum est de illis et eodem modo distinctio. Si non dico quod perfectius esset eis laborare manibus quam mendicare hinc dicitur Ieronimus ad rusticum facito aliquid operis ut te semper diabolus inveniat occupatum manus opere cibum quare nimius lectione sacietur. In doctrinis eorum cenobiis Egyptiorum monasteria hunc morem tenent ut nullum absque labore et opere suscipiant non tamen pro victus necessitate quam pro salute ne vagetur. Augustinus de opere non tantum pro victus necessitate quam pro salute monachorum cum ad Tytum scribit apostolus sed communis pena legis pertinet et Apollo curans premitte ne nichil illis desit. Ut ostenderet unde nichil deesset cum continuo subiunxit discant autem nostri bonis operibus preesse ad necessarios usus ne sint infructuosi quia hoc est ut ceteris fratribus non laborantibus de labore illorum necessaria ministrent et sic deesset alterutris nichil necessarium suppleatur. Dicit Augustinus de opere monachorum suppleatur ex obligationibus bonorum fidelium quam laborantibus et ad vitam necessariam confugiunt operantibus per infirmitates aliquorum corporales vel per ecclesiasticas occupationes vel eruditionem doctrine salutaris esse putaverint. Et in fine absque absque(?) nulla lucri opera facientibus sibi vel non supplendo necessariorum de esse non deberent ut horum gubernatio ad eruditionem animarum ita vacat ut illa corporalia gratia non possent nisi opprimantur cum egestate. Secundum vivere contra de laborare et eorum mentes illos. Hoc puto fore perfectius quam vivere de quacumque mendicitate vel cotidie querenda. Quoniam qualiter vivunt aliqui religiosi vel habent per devotionem fidelium provisa quam qualiter vivunt monachi et canonici illo vero modo vivere de labore et non laborantibus non est vivere de mendicitate quia omnia eorum fratrum sunt omnia. Dicit Augustinus idem quod non dicere ...proprium sua tamen celestis non ut illo ipsum quod propriis manibus elaborat commune habeat cum fratre et siquid ei desunt de quo suppleat. Unde sic hunc modum illi quibus apostoli et discipuli qui erant de illa civitate tunc erant cor unum et anima una et omnia eis erant communia. Ministrabant spiritualia et debitores temporalium erant illis quare unde apostoli non semper accipiebant de more nec sed postea de potestate quam Paulus et Barnabas illi actulerunt de collectis fratribus ex gentibus dicunt autem idem quia utiles fuerunt gentibus que ab idolorum cultura convertebantur debitores eorum dicit apostolus ex gentibus christianos esse adiudicat quia sicut spiritualibus eorum in quo communicaverunt gentes debent et in carnalibus ministrare eis quare propter illi qui omnino contemplationi se possent dare vacare possent. Nec habent secum laborantes manibus sed solum ministerio suo insistentes et sic soli meditationi inquirendo victum nutriuntur omnem sollicitudinem immediatio nutriuntur quia perfectius vivunt paucissimi deberent contemplatio alias quam ipsos intelligi loquitur. Augustinus cum dicit idem scire si postea quibus dicitur sic operari non debere quare nec volentes volucres celi seminant nec metunt de quibus similitudinem nobis dominus dedit ne de cibis necessariis cogitemus cur ergo non attendunt quod sequitur ... est hoc tamen dictum est quod non seminant neque metunt. Secundum dictum est neque congregant in apothecis apothecas vel horrea vel reponitoria dicit possit. Cur ergo ista manus otiosas et plena repositoria nolunt habere cur ea que sumunt de laboribus aliorum recondant et servant unde cotidie proferant etc. Sed si hec plus studeat bonis fidelibus re-

gnis esse tam fortissimis eius militibus furere ut sed neque quoque ipse cogitantur. Sed iam illos qui tunc erant Ierosolimis novo genere discipline sequentes se et ipsum rursus istos apostolus Salomonem convincit supererogavit quia se redemerunt ut cotidie in agros tamquam in pastum pergunt et quo tempore invenerunt percipiant et sopita sapientia recitantur. Sed plane propter agrorum custodes quod bonum esset si et penas larguiri dignarentur ut servi dei magis alienis invenire non tamquam fures comprehendentur sed tamquam stirpem fugiterent etc. Ceterum quis ferat non sicut infirmiores tollerari sicut seniores et providi. Est autem advertendum quod de tali labore contra vivere dupliciter uno modo tamquam secundum venditam ipsum modo laboris alio modo usum rei tantum modo ex illo ex precio ut tunc demum cum primum tenetur practice sustineatur et ad nisi[?] de medio accedat. Et hoc ultimum credo forte perfectissimum. De illis autem qui non laborant manibus et hic propter
priorum negotium saluti animarum intendentes distingo quia aut labor manuum possit exerceri ab eis absque detrimento priorum vel non. Si primo modo dico omnino quod perfectius esset eis vivere de labore quam de evangelio vel de mendicitate ea ratione qua prius nisi post ponetur labor propter complementum contemplationis tunc est dicendum esset ut iam est distinctum. Quod si secundo modo aut ergo ad priorum negotium exercendum gratuita caritate urgetur aut debito officii competentis utriusque cum illorum cessante nullus perfectus deberet insistere vel negociis exterioribus vite active quamquam contemplatio deesse in necessitatibus. Hoc accidit propter necessitatem sic inexcusabilis imperia quorum declamatio ... de permixtione vite utriusque active et contemplative. Et utrobique illorum modorum existere aut nullo debito cum ... seu tamen occurrit propter quos illi quos propria laboraverunt aut sine aliorum vel plures occurrunt. Si primo modo dico quod competentius debito officii omnino perfectius est vivere de evangelio quam de labore aut de mendicitate. Unde in isto casu vivebat Paulus de evangelio iam est perfectus est vivere de evangelio quam de mendicitate. Unde quia Thymotheus non poterat vivere de labore timebat vivere de evangelio putans hoc minus perfectum esse quia videbat magistrum suum Paulum pro non velle vivere de evangelio Augustinus ... ne cogitaret dicit vivere post de aliquis negociaciones necessitatem cogitavit se dicit adiuvando quia perfectius esset vivere de iusta negociatione quam de mendicitate quod tamen perfectius esset ... ... laborare et non tendenti ad consummationem contemplationis in medio negociorum priorum negocium exercendo quod non habent potestatem vivendi de evangelio dico quod perfectius est vivere de mendicitate quam de labore quamvis contemplative ex officio vivendi de evangelio ... ... impedimento seu retardaretur a priorum negociorum executione nec in isto casu si illi qui urgent ad negociationem priorum forma caritate acciperent victum ab illis quibus militant esse mendicantes ... sed potestatem hanc non ex debito officii et divine institutionis tamen ex debito caritatis et obligationis. Si vero aliquis debitorum casuum seu casuum in quibus Paulus laboravit manibus occurrat dico quod perfectius est secundum utriusque modum exercitibus negocia priorum vivere de labore vel de mendicitate sumpta ab aliis quibus non militant quam de quali vivebat Paulus quibus obiunxisse labore sicut Augustinus testatur dicens de opere monachorum putant apostolum esse
3
diebus quibus fuit Athenis non fuisse operatum propterea quod ... ... Macedonia supplebant eius indigentiam. Sicut dicit ibi adeo Corinthios quam aliis horis et noctibus potest qui nullo modo et ad contemplationem ... de proprio vivere labore aut conferre sumpto et hic ne sumendo ab aliis meritur ab illis quibus ministrat impediret cursus evangelii qui iniuria ... prout multi ... per discretionem per causas magnis divisis cautibus spiritualibus. Paulus non accepit ab illis quibus militavit. Sed quis accepit ab aliis et quibus vivit de labore sicut quod quibus ... cum bonum videbat ei accepere cumque occurrebat eam propter quod in sinum est ei laborando carpebat ad hoc certas horas tamen dicetur quod de nocte magis et nocte in quibus sine ... dispendio potuit se gerere apostolorum etiam laborabat dicit autem de opere monachorum ipse apostolus quo vacavit operari manibus suis non ad eorum gratia verbum dei ea tempora constituerit nec tamen dicit et non latere nos voluit. Nam et cuius artis opifex fuerat et quibus temporibus vacabat dispensando evangelio sancta scriptura non tacuit nam cum dies perfectionis urget

septem cause quare apostolus laborat manibus

Oz

mendicare etc. Unde declarat Aug. quod per[illegible] de die disputavit et predicavit per quos insinuat ratio quod de nocte propriis laboravit. Quinta causa est: optima est et gubernatio ut omnia sua temporibus distributa ex ordine gerantur ne animum [illegible] turbulentis implicationibus involuta perturbent. Et [illegible] operabatur apostolus post hec inquid egressus ab athenis venit corinthum et inveniens quendam iudeum nomine aquilam et priscillam uxorem eius accessit ad illos et propter artis similitudinem mansit apud illos operis faciens erant enim tabernaculorum artifices. [illegible] pro quibus apostolus manibus operabatur erant septem quarum prima erat ut pseudo apostolis predicandi [illegible] ii cor. xi. ut amputem occasionem eorum qui volunt occasionem. Glosa immo pseudo [illegible] studium erat in petitionibus accipiendis. Quia apostolus accipere renuit ne illi essent [illegible] accipiendi sciebat [illegible] quod si non acciperent non diu predicarent [illegible] non laboravit aut in gratis evangelium evangelizavit vobis alias ecclesias expoliavi accipiens ad ministerium vestrum nam quod mihi deerat suppleverunt fratres qui venerunt a macedonia et ii cor. ix. ne quid [illegible] evangelio [illegible] Glosa quia si acciperet apostolus pseudo libere acciperent et sic in predicatione [illegible] et ita impedimentum fieret evangelio et hic laboravit dicente Aug. de s. d. in monte c. xxiii. erant enim multi qui [illegible] acquirendi et vendendi evangelium querebant quibus [illegible] volens amputare apostolus manibus suis victum querebat et de opere monach. c. iiii. ipse stipendium sibi debitum non exegit ut se formam daret eis qui exigere non debita cupiebant. Ergo quod sibi debebatur accipere noluit ut suo exemplo coherceret qui sibi non ita ordinatis in ecclesia illa deberi arbitrabantur/ Secunda ne subditos suos gravaret ii cor. xi. Cum essem apud vos et egerem nulli honerosus fui et in omnibus sine honere me vobis servavi et servabo ii thess. ultimo. neque gratis panem manducavimus ab aliquo sed in labore et fatigatione nocte et die operantes ne quem vestrum gravaremus. I thess. ii. memores estis fratres laboris et fatigationis nostre nocte et die operantes ne quem vestrum gravaremus quod dicit Aug. de opere monach. c. viii. [illegible] neque impedimentum dare evangelio. [illegible] ut exemplum [illegible] ceteris [illegible] ii thess. ultimo. Ipsi enim scitis quomodo oporteat imitari nos quoniam non inquieti fuimus inter vos sed ut nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos. Aug. de opere monach. c. iiii. [illegible] nos imitemini [illegible] act. xx. [illegible] omnia ostendi vobis quoniam sic laborantes oportet. Ut ego et [illegible] ministraverunt suscipere infirmos. Glosa ad ministerium infirmorum sic ergo feci [illegible] Quarta ut pauperes qui erant per ipsum sustentarentur. act. ex hiis qui mecum sunt ministraverunt manus iste. Unde ad idem hortatur suos eph. iiii. qui furabatur iam non furetur magis autem laboret operando manibus suis quod bonum est ut habeat unde tribuat necessitatem patienti et item post [illegible] eph. [illegible] vos autem fratres nolite deficere ad benefaciendum. Glosa pauperibus quia et si oportet [illegible] non nisi indigentibus et ideo [illegible] ne illi qui habebant unde [illegible] necessaria preberent pigrescerent hac occasione [illegible] qui [illegible] est in largiendo. Quinta ut ipse appetitum rei aliene compesceret et honeste conversaretur act. xx. argentum et aurum aut vestem nullius concupivi quia ad ea que mihi opus erant [illegible] ut iam dictum est. Unde ad idem hortatur [illegible] dicens i thess. iiii. operemini manibus vestris sicut precepimus vobis ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt et nullius aliquid desideretis. Glosa quia honestum est et lux ad infideles et sic [illegible] alienis ne rogetis vel tollatis/ Sexta ne venale videretur ponere evangelium i cor. ix. dominus ordinavit hiis qui evangelium annuntiant de evangelio vivere. Ego autem nullo horum usus sum et infra que est ergo merces mea ut evangelium predicans sine sumptu ponam evangelium. Glosa [illegible] ita facio ut [illegible] abutor potestate quod utique facerem si sumptuosus [illegible] evangelium [illegible] exigendo vel [illegible] accipiendo. Aug. de opere monach. c. xi. ut non sit credentibus sumptuosum evangelium ne putaretur ad hoc se evangelizare ut [illegible] evangelizante quod vende[illegible] tur. [illegible] de [illegible] c. xxiiii. [illegible] appone[illegible] [illegible]

rium querendus est non tempore sed dignitate. Nec enim ideo debent evangelizare ut manducent sed ideo manducare ut evangelizent. Unde non propterea evangelizamus ut manducemus sed manducemus ut [illegible] evangelium [illegible] sed non ideo evangelizavit ut [illegible] ad cibum et ad necessaria [illegible] ut id impleret. Id. de opere monach. c. xii. infirmior est [illegible] venale evangelium [illegible] hoc fecit. Septima quia [illegible] necessaria non deerant. i cor. iiii. laboramus operantes manibus [illegible] nobis necessarius quia nemo dat nobis [illegible] i cor. ix. ego autem nullo horum usus sum [illegible] accepisse quia illi non dederunt et de sua potestate [illegible] hac de causa dixisset [illegible] non scripsi autem hec ut ita in me fiant. Glosa quod dicit non sum usus sed nec modo volo [illegible] sed ut ego accipiam [illegible] quia oportuit [illegible] ab illis quibus predicabat fuisset propter causam [illegible] accepit [illegible] dicit de opere monach. c. xii. [illegible] ad [illegible] indigentiam ut de longinquis ecclesiis ei necessaria mittentur [illegible] quos erat [illegible] a quibus tamen accepit non tamen propter suam necessitatem [illegible] c. xvi. [illegible] non solum curavit [illegible] utilitate [illegible] plebium [illegible] noluit sed et [illegible] necessaria [illegible] magis ipsis qui hoc faciunt [illegible] illis erga quos faciebant. Octava causa operandi [illegible] tangit paulus sed solum non subditos suos fugere [illegible] et curiositatis i thess. iiii. operam detis ut quieti sitis et ut negocium vestrum agatis [illegible] curiositate [illegible] quia [illegible] operam detis quia difficile est dimittere consuetudinem sed vos cogite ut vestrum negocium agatis. Glosa dimissis alienis quia [illegible] nos quietos esse [illegible] fuit prerogativa pauli in labore manuum super ceteros apostolos de quo dicit Aug. de opere monach. c. xvi. [illegible] eo quod sibi debetur [illegible] sic paulus apostolus noluit [illegible] non exigendo [illegible] debitum sed cotidianum victum suis laboribus transigendo [illegible] c. vii. non ergo solus barnabas et paulus non habebant potestatem non operandi sed omnes pariter habebant hanc potestatem non operandi sed omnes pariter habebant hanc potestatem quia isti non utebantur [illegible] in [illegible] locis in quibus evangelizabant [illegible] c. xx. quid ergo ceteri apostoli qui non operabantur [illegible] aut afferebant impedimentum evangelio qui dicit hic paulus ideo se non usum [illegible] potestate [illegible] impedimentum dare evangelio. Absit. Si enim [illegible] non operantes [illegible] potestatem non operandi [illegible] evangelio vivendi [illegible] accepit [illegible] hanc potestatem quam paulus [illegible] non utique peccaverunt [illegible] non [illegible] est impedire evangelium. Et infra Aug. [illegible] apostolo [illegible] credo [illegible] apostolo [illegible] sciebat [illegible] non oportet portare venale evangelium [illegible] apostolos [illegible] sed distinguens [illegible] evangelium [illegible] provincias ut paulus et barnabas ad gentes [illegible] illi autem ad circumcisionem [illegible] Aug. quod alii non peccaverunt quod eis predicabant a quibus potuit [illegible] sumptus accipi sine impedimento evangelii. paulus autem non talibus sed illis a quibus non erat [illegible] sumptus accipere nec accipi sine impedimento evangelii et [illegible] c. vi. et [illegible] c. xx. quod omnia illa [illegible] licet ei de [illegible] argentum in zona [illegible] acceptum de labore [illegible] quod paulus fecit [illegible] non fecerunt propter causam [illegible] quibus ipsi predicabant. Sed hic sunt ordinationes et observationes [illegible] ecclesie admonente spiritu sancto [illegible] ceteri apostoli [illegible] ad predicandum gentibus sicut paulus et barnabas [illegible] thomas [illegible] ad indos. bartholomeus ad ethiopes [illegible] de labore vixisse paulus [illegible] de labore [illegible] ergo quod ceteri apostoli non peccaverunt non laborando [illegible] non occurrunt [illegible] paulo [illegible] sumptu et dando impedimentum evangelio [illegible] sine sumptu et non

laborando ve ita no peccassent alii in ꝯsilib; casib; nec paul⁹
peccasset accipiendo sumptus et no laborando in suis casib; us
alr enim no fuisset ei potestas ꝯcessa sumendi sumptus. te in mis
icordius egisset nolendo accipe debitam mercede q fr̃ez ee d
aug⁹ ex dcis pauli sic inquiens i ꝯtra f c. vii. nunq hunc iq
licentiam manducandi et bibendi nunq hnis licentia soloze
talicium cavendi qr licentia dicit u qr eos cedit ei qs
ad pdicandu regni celoꝝ misit dicens ea q ab ipis sit man
ducate dign⁹ e e mercenarius mercede sua. i se ip̃m sponsis
ad eundem pcacis exeunt cum fidelissime mulieres necessaria de suis
facultatib; ministrabant. amp autem fecit apostolus paul⁹ ꝯtinentia
tiz inhibet hui⁹ licentie adiuo pmisse nec n. reph nñdes sibi
sic ceti apli s; ut hunc ondet hec se accipe voluisse q e no
accipe ceteros ꝯmunicabiti q eius more pbare. po q dicat
licuit accipe q no accepit q no fuisset ali qui no laborant
n peccasset qui nec ceti apli inccasib; ꝯsilib; et h u e et sic pau
lus misericordius egit qua ceti et pfectius sic pfti ꝯag
ꝯtinens q ei possit tulle sine pcco n tam uult tulle q sic q
la. ꝯsio ag no ur in sufficere ad ꝓpositu. Dico g⁹ q ce
ceti apli n peccabant. quia no ꝯpabantur. s; accipiebant
sumptus q ꝯcurrentib; dcis casib; ali ei no accepisset pecca
tem no ꝯpandi tuc nec inveniendi de ewo. ut di ia co Vbi ar
i oppo q imo q afferebat impedimentu ewo. dico q alii ac
cepant potestate te no laborandi et uiuendi d ewo qua pau
lus ad ute erogans uti noluit q sic n peccaverit nisi q
impendunt ewo. in quo ꝯsistebat peccatu. s; q ut d i ia co
in illum peccatu e ipedire ewo. distingo de ipedire ewo qd
uno mo ꝯt ipedire ewo faciendo id quo cessat cursus ewo
q ad sendo apli pdicatores ꝯtra fila ewo ipediebat ewo. qs
apls no actu cursus e ab actu pdicandi remouere q coge ces
sare de qb; dicit gal. v. nos ꝯturbant et uolunt ꝯuite ewo
x. ao mo fido id quo bn n ewo itu celerem cursu ut ha
bet. si no fiet qd d pot si uno mo faciendo q no e licitu
si q ad; ipedunisset apli cursum ewo s p ewo no inue
sent incia eis q pdicaverunt fecalis sic fecit pseudo q tn
si ꝯtra ewo. s; ueritate ewo pdicaverunt quos apls necesse
bat repellendos s; puniendos dicens phil. i. quice di
oi mo siue p occasione siue p ueritate x c annuciet q i h gaudeo
alio mo faciendo q licitu e fi. h; no sit pfti⁹ fieri et isto mo
apli cea accipiendo sumptus q indicis casib; dederunt ipedime
ewo paul⁹ nequaq quia p h q paul⁹ sumptus no sumpsit in
dcis casib; s; laborauit de labore uiuit de labore fortius
ad pdicandu et ꝯcurrit ewo qr cucurrisset si sumptus
accepisset q q cucurrisset ad pdicacoz ꝯy. si occurrentib;
dcis casib; sumptus sumpsisset. Dico g⁹ q ipedire ewo in pmo
mo grue peccatu e et incenarioꝝ. Impedire e p mo g lussi
mu est peccatu et lupoꝝ q; die ipeditu pcc ex fco oid mia
to. Impe te e ewo z. mo q no e ppe ipedire. h; e pps n ex
pedire bn pot ee pastoꝝ q absq oi peccato q; pcc ex ope ha
to i quo nullus peccat n p ceteroz scandalizatq nisi nos qua
le scandalu oriri no potuit ex sumpti q accipiebant
apli. quia modica excepint et no pecierunt n abstulerunt
q; ali no honeste abundasset ut dr in v. cau pdco. C ii. n.
eis necia detinebantur aut no ulto offerebantur te erat
tpe excutiendi puluerem de pedib; et pacifice recede. vn pue
nui delebat sic et no debet pueniri i uicib; suis dicite au
si id ps cupounces fenu iumentis iuuitas uedicatis scilicet
iudeces n indiget uri ꝯtra neqs indigeat et qui n in
digz iucipiat uite q noht. noli dre si peccaverit aliq exp
tes g⁹ ut petat sic fasa louemdei qui sufficiente indicare
illi peteti das si sic uit uos indiget x ut q petat inte
ne nos iudicet anq petat alu⁹ ad te ueit ut petat da
illi s; multo ita q minus petit tanto mag e uigilandu e ne
pauperes petitur aut forte no petitur et ali deprimatur
q infra no indigz cibo forte forte ueste indigz n i di
get ueste. forte tecto indigz. forte q fabricat forte ad
utile in domo di molit et expectat ut attendas. Et g⁹
licite no laborauit q sumpt accipe et absq scandalo h
n expediebat cursui ewo facto op⁹ pdicacois sic pau

lus neqq peccaverunt. quia ad tale op⁹ pdicacois
no tenebantur eo qd no erat iustitia a eo ut dicatu e
iam nec te quis ad opus pdicacois nullo a peccat
facto id ad q no tenet p tempore et loco hic d aug⁹ si dic
tu loci ego nichil nullo hoy usus sum o ndit s debi
et no accepit nec ꝯdempnauit eos qui no acceperunt
q debebant ꝯdempnandi erant exigentes indebita no
accipientes mercede suam. Ille tn et ipam mercede ad
uc no q e alius donauit no debes aliud. Ed g⁹ ar
p mo q unie de labore pfectius dico q um e mo q
icau quo paul⁹ laborauit. s q pcedit allegata in
ar. co alias a neqq pt q s tacta mcore solonis
Ad s q unie de ewo est pfca. dico q um e s p dcam n
in casib; laborando manib; expedicio e ewo s pcca
h; aliqntulum tpis labor carperet q laboras s decidat
s q nuin⁹ ewo retardat q s dictu e. Ad 9 q unie de
mendicitate e pfcius. quia m h imitat x e deciuo dicitu est
Ego a mendicus sum. dico q sicut paup di s ebrius
q pax impera habens et egen⁹ q. egens aliud honu tos
quib; e alt honoratus et mops q. sui opib; sic inidi
cus di q. inite indicans. si eo. s. q pax i pecca hec et
bonis quo alt est honoratus indigz q p h deficiu
hndi d bono aliuis indicans. s; h ꝯt si d. uno mo pe co
quod e ppiu mendicacitu no hntu potestate accipiendi
qualem hebant apli quo potas accipiendi distingz ꝯ me
dicacionem petentium que id ꝯgrue dr mendicitas. alio
mo ipsu indigeaciam insinuando et pferendo q bñ fece
rit apli et x pc m h mo hntes potestate accipiendi largo
noie dici indica s q h distinco po expsse ab aug⁹
sr ps pdicto. quo inquo aug⁹ xpc i passione i fui mo
riuus pua sibi tuuit psignitez. sic et in loculis hndis et
exigendo quodammo annona no petendo. s; pferendo indigencie
suscepit ex q distinccoe ee fem x e locus satis expmit
q h mihi uno loculos indicus fuit no tn p mo mo s; so
q no expsse petendo exigebat. s; quodammo exigebat i
digenciam pferendo. v in eo q dicit exigebat q die quo
na bn nota q pferendo indigencia querebat de alieno n
no ua indicat; s; ex potestate exige e no hnt medica
tes ve p o mo. s; solumo potestatem hntes exige e suppo
nuis debitum q bn insinuat in anone q no debetur
ue mendicantib; s p⁹ modu s; solumo potestate recipi
hntib; unde dic glo. si id. Ego a mendicus sum. h d x
de se ex p bn addit s q ho mendicus e. q ab ao petit te
ua e s illu mod mendicus q indigebat q expoit ꝯta
additu et paup n tn s modu quo mendic⁹ e qui no ex
igit pferendo indigencia s; expsse petendo v n no indico x
fuisse mendicam aliq mendicitate q illa q mendicavit
mar id q; u iueio niq ip alia mendicasse q illa q repo
nebat i loculis suis n intrinsecus sunt po q ip indigencie
suppleatu dicite aug⁹. si id ps. c viii. psecutus e homin
i opez et mendicu mendicui aut quo nullus u forte q
dixit mulieri samaritane da m bibere et meruceat
sicio. In h g⁹ q recepit reponenda in loculis aug⁹ eu me
dicu no indicauit et hoc q; illa no recepit ex mendici
tate. s; ex potestate ꝯsili illi potesta q ꝯcessit apls n tn
illo q fco ex⁹ dicite aug⁹ sup id pouces fenu iumentis si
cu uidet paulu n ista qitur pundet ne dapnatz ꝯtra
pmqt ne dampnet et pbat ex in infirmo v noie in
firmi ꝯphendit ceteros aplos a paulo ut declaim i p ce
quolz i qone de pfcoe platoꝝ. vn et ceti aplii ad ex x i
sumpt⁹ acceperunt dicite aug⁹ de ope monach. c. vi. dus
more misericordie sue infirmitatib; ꝯpaciens cu ei posset
an minstr e loculos hnit quo mittet pecunia q ꝯferebat
a bonis fidelib; eoꝝ victui necia q p modicu h ex d
mittebatur. apli ad accipiendu s debitu abu ꝯstatue q
no fuisset eis ꝯgrim ex⁹ querendi sic debitu n x q illa
accepisset eiq debitu xp h e pmisit nolite potare
aurq te. ut s dictu e. aus q quib; i cibit necias pau
uidi s necia. q; no hnt vn sumat ex debito bn i sic

ex° s' pmodu de fucino dicte aug' li. y. de s' co' in monte
ucheme ranciu' est ne forte tamen indinnus aliq' simi
di pinde ne ista nccia de fuit. l' s' ul eis quoy s' gmissa
nouam' grin q peceptum tu face et de teno de solliciti
nem et ipe dnis cu ministrat aul. tu pp el nequis pen
singulis preter cu aliq fuoy eius mandi uctis. ista i
ne pauare locali bic digtus e et quo ad ito q xpc
locu' de el' pouunt ueu acupredi et tributo inquo ex
de in fol aplis et discipuli et eoy successoribz et alus
qui ministeriy pudi sunt nociti et h tamq infirmus non
valentibz s' mandz qute neciia alimen tesuando acep
tum in fuciz in quo ex de oiz oibz alus tamq infirmi
oibus. si neutro ex ce locu' lecatus e paul' tamqui
miles strenuissim' ¶ Dz g dici iam' qd e pfectus iq
mitatr xpc dico q ois x' actio mia e instructio fui sua
oia nobis sunt q quedam uba instructoria q tamq
pfectu face expediat. qua a quid tamq impfectu face
liceat pino quit uo fcu x fuit ex pfcis et s opa per
fcoms ex genie et rone fca et ex aio fucauis ele ex ad
ni qui bora sua uenit passionu eius se obtulit qui dicit
si queritis me sinite hos abire. opa ce x fo mo sunt
ex impfcis et sut opa pfcois ex aio fuactus tu tale
ex ue dedit x' in passione qui dixit tristis e mea r e y q
de uctoz dic aug' s' dictu locu ps. o nj. Cum uideret mar
tos pnos et gaudentes ad martiriu passionuz
exultantes in ipa passione fortes senatores et ma
nostros ad bonu ecce quali gpetit ex opis x
pmo mo. Se gtu e de fo mo quozda cam ifir
moy quos uidebat posse turbari futura passione
ne deficerent. Sz potius uote huana uoluti catoris
gnugente pro y pini uoluit accipe i passione. x' dic
eius tristis e aia mea usq ad mortem et ictu pri fi
fi pot transeat a me calix iste cotinet quid eet dictu
fius infirmus h secutus oc quid face debet i fimul
rumpti no q ego uolo. sz q tu uis pi. egit g xpc
et docuit et pfectionis et impfcois opa dico q tu e
ex genie i rone opis sz i exemplu alus et alus
que tu ambo pfca erat ex intetide facietis idico
g q pfectus est opus inquo ymitatur x' seqt
do roz pfcois in illo qualle tenuit x' et p h nu
y modum opoz x' pfcius fuit paulo coicide thymo
theum operatio uideoy ifir tata q no gsiduire. h n
ey tude simplr eet pfciy de quo actu x yn assumes
euadic. cum ps uideos. b. ne offensi. alicarentur. pp q dic
i. coy. ix. frus sii uicus luefi carem et p huc modu h
carnes gmede tesli p missiones gmode tu pp infirmos ne
cadent no lice pfctois eet et eo pfcois e no gmede ac
no bibe vinu ne pxim p infirmitate scandaliztetur
i comestione aut potacione q forte alias licitu eet aut
pfcois comode ut pote pane i aq impnitetia. ro. xiiij
bo e no gmede carnes ny bibe vinu. in inquo fr sui
ostendi aut scandalizatur aut infirmat et s' si laborat
manibz pbuisset scandalu aut offendiculu alus aplis et
ubiu pfectu eis quibz pdicabat pfcus fuisset ei n labora
re q laborare neqr tu eet pfci' sequi in elibz quiz stetz
accomis x ut fuge passione ex iusta cam aut pp i iticz
illam sostine q h iho no p seq roz pfcois x. qr no e ista
turus inh doctor illis ecce sic fuit x' qua ii e institut'
i h doctor illis ecce sic fuit x' pp q h fuge in p'o fuit
opus pfectois. bo mo no tu sic malo eet opus pfco
is et p huic modu h ruy fuit opus pfcois non
laborare. sz viue de elbo no sic fuisset opus pfcois i pau
lo sic n fuit i alus aplis seqo a roz pfccois opu
x iux pmu modu eqoz eius ille pfcis e opus inquo gs
mittit ciun i sic genali. oiu tepabi abrenuncio hi isto
q magis requere meis solumodo cotidianu usu fca t de
elbo t de labore t de mdicate. unde e status pfcois q
x obseruauit viuendo de elbo et ibo docuit dos n tulit

i via et i comedentes et bibentes que apud queapud il
los sut dignus e opiarius mercede sua dicunt i ex macca
a scollibz s' et sius et necia sic dictu est ob suauia au pfco
nis viuendo de labore et de mendicite xpe etat alus resumant
s' g in paulo pfci fuit laborare manibz i no viue de elbo
q imitatus x' viuendo de elbo in quo cu imitati sut alij apli
pp q paul' sblimius egit q ceti apli ut dic aug' si otiu lo
cum ps. ciij. nisi ifini ista qiturii erat paul' sblimi' egit
s. no ista qitur ut statim pruisic. Et te gti quenit aug
nuq in x' sblimi' et respondz x' sblimi' i q misericord in
nuq in x' sblimi' et respondz x' sblimius t qui misericord
q nin e quo ad animi opantis et paul' misericordit opat
e i mulibz opando. vn q no uoluit stipendia sume ne venale ui
deretur posse elbo h fecit misericordie ne offendiculu poneret
pro iusp id q elbo de no ewagelizaret n pp supe dicte aug
8 ope monach. cx infirmitati hom gpaciens id faciebat
pp q. s. coy. ix. u expo t illaz cum gti expo t qualr iplibus
alus opibz sius misericordie gdescendit infirmitati pxioy
sbcams. na ai lub eez oibz o m me. fui fcu ut ples lucificare
q e. sz xpc misto misericordie opatus e hiid laculos qr co fec
ier de cocunctu oiu decetu paucissimis exceptis qui ad ad
uellent sic erogare. paul' a io fecit solamo in ex iadeum
tm paucoy pfcoy qui in h cu erant imitati i in pfcoy q q eu
ad fumsi ee tune suspicati. Q ad pfectoz aut ire giis sii ste
opus opis pfectus egit paul' q xpe sic pfci egit pfcu
erat de genie opis qui passione sbstinuit qui qu lapidacto
ne fugit. ¶ Q g arguebat q uiue de mdicate e pfci q h
e max humiliacoo q dx e humiliacoo q ca exterior i q da interior i
h tam t iuxta ope q i medicitate q ne q evangelizate i
e quelz istay de bonis interioribz et nulla eay q e de se bo e nec
genie et bono mo fiue q c eis bn et male uti. Illa aute
que exterior gsistit in quadam vilitate. s. b reputacoz hoim i io
de illa. m ad bonu in de quo e qo bn ad tale vilitate pro
uo reputat boi inor tubus tibz actibz n pp inlitrez tale ad
uplacenda. s. ut ho vil repute in hoi i extina cae oz as sei
deis opibz humiliare qr b ungit in hos diffiatoy et ata oz hic
de bono uote n sit. pp elem in luficatoz fugieda oz ho iustus
ab aco illoy tum actuu desiste dum tu. potit ipi factui dus
qute dicte aug' de paulo et manuale 8 ope monach morete et
boneste et quecupta sut humanis usibz opabat sic sese hut o
pa fabz structoy sutoy i bus simia n e honestas ip q reple
dit scriba coy qui honesti uotari uolut. sz ce no atnat n g d
dignare apls sume t rusticanu op ad agtr d sii mopitico labo
te i sancti. cum. n. ait sine offesione estote iudeis et getibz i ecce
di quos in hac ca ben posit. igito si uideos dixim pmatch pecco
ia palme si gtos s. i de phos mltu s' honorables sutores fuint
si ecciaz di illi cui desponsata e ugo maria fab f hic di fo soli q
rum multa c fuit q qi facie et plan tpia ui a tu fugie sine
laudabilia et honesta mostrentur. Illa a humiliacoo que e interior
sut magdam vilificacoe gsistit. s. f reputacoz ppia et hec g actu
po n. ho p ppam ab hoiat inta tamq s' qia fo despic loa ifima
ut tpalia tamq s' insufficiecia 3o no reputat loa mea ut uir
et illa sua tamq ad loa suppma ad ipsitenda ifirma et i ualida
qito pnupedit loa que ad eptus e suppma. s. loa g cuitatu
et h t loy glie ad q toto desidio tedit. ut uitutes i gray do
na. s q h oia pbari posset p dcam scoy h longu eet i impertinens
ad ppositu et cu humiliacoo h i b tres ultias gpoes io e q ppp
tas spus. qr reputacoe sit h e metis sue pay s e e q y hz et est
pp magnimi tus mcyii magnimitas despectiua e i e sbiustitia
abtius ptis magnitus meq. s. ipa est disin dignificatia i b ipsa
magnimu' se reputat dignu magis bonis et ad illa anhelat
dicte pho. iiij. eth. magnimus magis se ipsu dignificat dignus
erus i b a y tristacoz pat se ad res excuriis apt adh ciia
puia a sut hinc a a pp q defectores mu ee de illa s' pteq est
humilitas ad pus nob simo est d'a ius alias forte simo est
q n ppu no bz. si it uitutis simp s' appat q digo et e bii i
ab illa noiat dicte pho magnimitas eet magis quos e teno
q v ee. ¶ Circa humilitate g e ad uitios q si par humilitas sii hui
liacoo assite sui pa cu illa no sit astancia sic dem e pp q'am

— Humiliacio exterior
— Humiliacio interior
— virtus
— paupertas spiritus

utilitatem nec affectatur nisi propter temporale commodum aut uanam gloriam
quam ex illa consequitur qui maior est illa humilitas in mendicitate quam melius
ugilizacio nisi maximum laborem tanto ipsa est ceterior dicitur .ii. iohannis ad cotte
anni difficilius arrogancia quam auro carentius et gemmis huius est abiectis
medium gloriis intumescit animus sordibus et venerabilem paupertatem
preferri auro omnibus propter quod ad sanctam humilitatem exhortans id dicitur
ad demetriadem precipue fictam humilitatem fugiens ita sectare quod non est
nunquam non sit sed bia inclusa virtutis est huius virtutis ubi in bite est
a sequitur igitur ut contradicit ad custodiendum nec gloriam fugiendo querat plures est in hoc
placere cupiunt quam placere contempnit nec plus religiosa uelis indi
uere plus humilis quam necesse est ¶ Dico secundo ad argumentum quod in quo maior humi
litas isto secundo modo in illo est maior perfectio et tali humiliatur sextum quod ar
guitur quod hec est maior in mendicitate dico quod nequaquam unum est qui ceteris
pluribus qui laborare non uult sed mendicitate laborem fugit et ocium querit
et sic se plus debito diligit et non ut congruit non humiliat sese reputat
si est tantum laborare oportet mendico quam opus faciendo aliis eisdem rete
tis sed de labore melius est acquirere quod sufficit et unum alius succ
curatur quam de mendicitate quod melius et perfectius non indigere alieno quam indi
gere propter quod unde est sufficientia conmodorum sine omni indigencia ut dictum est
sed tunc ut dicitur plius .x. ethicorum unde est per se sufficientia secundum nec ita humilitas ma
ior est in mendicitate quam in evangelizacione sed cum quondam ipsius evangelista in
tum semper ipsum despicit quod oculum quibus indiget ipsum evangelizare se
sui facere sicut apostolus .i. cor. ix. cum essem liber ex omnibus et sic supra mendi
tum sunt aut inquitur unius non in gradu eius a quo indicat se subiec hic
sup .xvii. moralium exponens illud iob .xxvi. ecce gigantes gemunt sub
aquis dicit sic gigantes gemunt sub aquis quod quanto quisque altius ex
igitur tanto curis grauioribus honeratur eisque ipsis amplius uirtutem co
gitacione si potest dignitate hoc quippe in sublimibus eleuatus ceteros
sed se substinet quos suppositos regit hiis a qui tibi sequantur
ipsi quam laboris principatur deprimitur.

Disputatio una de quolibet .xiiii. continebat questiones .xvii.
quorum una questio pertinebat ad deum et ad creaturam alie
uero omnes pertinebant solummodo ad solas creaturas. illa uero
erat utrum agens secundum agens in uirtute primi
agentis habeat in se uirtutem illius in actiuam et arguebatur
quod sic res que est in actiua habet habitudinem eius est res in ce
conparacione illud ad quod habet res in ce est conparacione equi habet conparacione ice
illas ad quam equaliter se habet ad illam uirtutem quod est in secunda a prima ad
aliam que sunt in illa ergo secunda et generaliter conparacione quam in illa quod habet ica
esse in actiuam ergo sunt et illa uirtutem ¶ Contra vis primi agentis est in agente
secundo sicut in quodam instrumento sed in instrumento talis vis in actiua non est ut patet
in securi in qua non manet vis ei influxa ab artifice per artem
suam quando artificium exierit ergo et cetera. ¶ Hic ex primo intendo quod vir
tute primi agentis que est in agente secundo quod illa sit in se et illo
effectu quem agit per illam ¶ Et dicunt aliqui quod uirtus agentis primi
in agente secundo sicut forma agentis per quam existit et per quam operatur opus
debitum sue forme quam existit eius est forma ignis in qua ignis est
uocata igneitas quam ignis generat ignem et forma caloris in qua est
calor que dicitur caliditas qua calorem producit talem in dicitur uirtus primi
agentis forte in agente secundo quod habet esse in illo in isto sed hoc non potest
esse in generali mentis ordinatis quorum una est prima et altera secunda
sed ei tentatur cum secundo id quod est habet esse actum prima quod neque uero est nec
uero esse potest non in causam simpliciter prima a deus est solummodo ratione eius alterius
tamen quod cum secunda est ratione illius prima ipse solus est causa prima a qua habet esse
causa secunda sed id quod est quod ipse est primum ens et ut dicit .xxiiii. de causis
res omnes entes sunt propter eius primum. ut in commento dicitur et causa prima est
causa entis. illo ergo non est generali uirtute si potuerit quod non sit ea causa
causa prima ratione alterius nisi solus deus aut quod ab illa causa prima
que non est deus habeat esse sed quod est ipsum causam secundam quorum uenit tamen est ratione
namque aliquam prime ratione que non sunt causa et agentibus non habet causam secundam
esse id quod est prima inoperibus celi intelligit mouens celum esse causam prima
et ipsum celum est causam secunda in operibus elementorum et corporum ex elementis celum est causa prima
et elementa sunt causa secunda et tamen elementa non habent esse quod sunt a celo sicut actum sua
intelligentia ab intelligencia non sendrem aliquorum phanciorum pri
auicenne .ix. methaphisice sue actum ergo causa prima si sit ad secunda uirtus
in causa secunda illa necesse est ad preter illa que sunt dicta ipsius agentis sed
et preter id quod est forte actum prima quod deus est non sit ad uniuersa secunda quod
agit suam propter operationes preter quod id quod est ipse propter quod dicunt aliqui quod in singulis
causis aliis adeo que sunt esse secundum illius non est non id quod uirtus sed in
mediatum est ad id quoquelibet aliorum agit primam operationem cooperante
secundum id ut quod ignis sola forma igneitatis generat ignem
et forma caloris generat caliditatem siue calorem in quo deus non cooperatur
influit in ignem nec in calorem eius ut generet calorem propter hoc
quod tamen in ipso formam igneitatis et caloris in quo quamquam agit in
eo quod fit et patitur ab agente tanto siue mediate siue inmediate hoc
agit uirtute nec siue potentis specialis ut propter quod ab eo influxum a
genti secundo unde dicitur antiquitatis pluribus effectibus agentium secundorum dicit augustinus
a .d. ca. dicitur hoc omnia facit atque agit inmediate quod unde si sic deus
id est totus potentie potest dicitur aliquando quod in articulo operatur igitur
que agit in igneitatis aut caloris quam per illa inquantum illa op
eratur est in igne ita quod non sit ponendum quod inmediate operatur quod in ope
quorum creature aut operacio ab illa preter hoc quod operatur inmediate illa in quo
id quo illa operatur habet esse ab ipso in illa ut sic illud intelligatur
dixisse in augustinus contiunue post ita dicitur .vii. de ci. di. c. xxx. sic
itaque omnia que creauit administrat ut et eius proprios motus
agere sinat et ansi. hoc de concordia prescientie et liberi arbitrii dicit sic sic
deus non facit iniusticiam et non facit ad iniustum esse qui cum facit
omnes actiones motus quod ipse facit res a quibus et ex quo et per
quas in quibus fiunt et nulla res habet ullam potestatem uolen
di aut faciendi non illo dante. et non dicit augustinus sed deus res a
ministrat ut cum illis proprios motus illarum agunt ¶ Qui et in quo
nectum sit ponere quod aliud quam per tactum modum immediate aut
mediate cooperetur creature in omni operatione secundo ego in aliis uideo ¶ Nec tamen
assero hoc. ut esse ponendum aut non necesse esse potest forte et ratione dici
mediante cogit et id modus potest esse quod quicquid mediante eius cogit ne
cessario ei cogit quod in ipso nec est contingens et quicquid ei inmediate
aut cogit et quibus ei non inmediate aut non cogit impossibile est ei ice
aut cogiuere. sed nec assero quantum sit potest aut quia. sic ue
potest tamen quam cogens diuine mediate quod ad hoc quod agens secundum
agat ad formam sed adeo inpressa est ad inuenientem informante
ad aliquod alias uirtutem necessario illam ad agens a quo illius conpo
sine qua per formam suam indita non possunt agens secundum aliquam
operationem suam producere mediante cooperationes suas indigeat esse
baire eius et elaribus supra formam ad sed illa mediante [illegible]
ter influxa ab alio agente primario sed illo omnino id est primum
a celo a quo non habent elementa nec elementaria mixta ex elementis quo
ad species suas formas suas quibus agunt secundum ea dicitur que tamen
non agunt suas proprias operatus nisi per actionem uirtutem influxam
a celo sed quod dicunt philosophi secundo physicorum homo generat hominem et sol.
unde ut quod dicunt aliqui quia celum non influit illam uirtutem
nisi mediante motu. si celum starem nulla esset alteracio neque generatio
aut corruptio aut motus aliquis quantum ad inuentis aut inu
tis est quia nec elementa calidum calefaceret nec frigidum frigefaceret
sed in hoc alias sequentur et tamen ut puto dicentes quod sed
elementa aut forte substanciales atque accidentales eorum non sufficiunt
ad generationem mixti in formam mixti sine uirtute celi illius
influxa sine qua semen uiuentium mixti non sufficit generare aliquid
itaque non equum sufficiunt causa secundum quod elementa per formas ipsorum substanciales
et accidentales ad generationem substancialium per formas substanciales. itaque igitur
igneitate generat ignis et calore sua generat calidum. Et quamquam
plus est dicitur a quibus quod elementa sua formam accidentalis sola generant substan
ciam substancialem elementa nec mixti ut ignis calore existente in se ipso
de aqua ignem et equus calore existente semine ab ipso de ipso
semine ab ipso deciso equum et hoc sola uirtute caloris sed diui
sos gradus caloris diuisa et uaria mixta generando ut ex se
mine et sub uiui equum gradum caloris equum et ex semine a
sini sub malum gradum caloris asinum ab sed a quia uirtute que
semine influxa in calore ab illo a quo semen decisum est. Et nul
lo modo potest stare quod cum calor consideratur ut est tantum calor secundum diui
sos gradus non differt ut est in secundo uel in magis et minus nec simi
operationes nec operatione mediante eius operatione differre possit aliquod
quam secundum magis et minus. hoc est tamen agens per operationem completum operatum
per se sunt ordinata ad inuicem et in talibus tenet regula illa si
simpliciter ad simpliciter et cetera. quod operationes caloris differant specie in generatione
et corruptione putrida disgregare per putrefactionem et congregare disgrega
ta per generationem ex putrefactione dicitur philosophus .q. li. methaurorum et alia in
nascuntur putrefactionis eo quod disgregans calitas sub eius sit
constans facit disgregata et sibi dicit specie separata a calore

in generatione equi et asini et ex semine equi et asini et ex semine
asini ergo quia calor hic tamen non solum differat ... et
... ad ... per additionem ad aliud quod deviat ipsum
ad ... et aliter ... ad ... aliud ...
... in agente ... ab agente primo ... in celo
... quia fit ... ad ...
... ab ... in semine equi ab illius ...
quo semen ... a se solummodo ... in ...
semine sit commixtum et ... a duobus differentibus ...
ex asino ... in generatione muli ... commixta ab utroque
in calore existente in semine commixto ... virtute ...
... in calore ... semine ... generatur ex filii ex quo ...
equo ex quo ... ex ... semine ... asino ex asino ... ex eius
... mulus ex mulo ... fit mulus ex asino et equo ...

[illegible]

n producs i mete ab agente oio. primo s. acto siue mete
ab agente oio primo s. acto siue mete ab ao qd illo quoz
pducto li sit coicit ap ca sima siue puritate acci i sio
n pp tn eod primo pducti q ante pducit nulla q e id op iq
comunicat agens b a p siue sit ds siue ao q b totum
tantz ee p et s ee se qz dans ee dat tale ee 1d ac unie
dat ele uniue qz sp id ip sit in eadem sit in eode id
sit ille q hagsere q aliq ocedunt s distinguunt ado q
qz ee n id faciunt b to i mete s no coiter ut intelz
qz intelliga facere unie ee i mete q ee ad mete n
li no i mete ee ad mete n s no i mete ee ad q
mete diua uirtute agente ee simpl q h sit id tu
prius e se ipo et depedz a se ipo ut e a ca prima s
melius ut puta d pot ado i. q id q id q dignus e
n pducta pur solz actibus ee supiora pp q i to
res imediate a deo pducatur ipe dr pducere ee
meeca b q e eius q e digior id medo i mile b q
e ita cas et i ingrato et s ult qui res i mete pro
ducit asa ca li tolit pducta ab imeo p u otn pp co
opoz q fac deus i illa pducto ee attribuit ei et ee
aliq ee se et qz h ad trahit siue acto i mete pdu
ta res siue i mete ca sa sp dice si p ca oz et ad ee
p informaco3 que intellexit .qui. si. lot d obo q li
teralis et b li intellia et expoa sit illa ginta su
c et no intelli lecst q meis q fuit iact act. nuc e
sic catum quid a deo i gd ceteras ipm sic pducti
a catura nisi ee q ee rei fouatur sm rem dee su
aliqui posint ee quos al suffic disputam s nc
sic lo de ill gu in porcis letis s. pee exatis. s so
lum pee ecue q est auiologu ad x. p inita uite e
acquiritur ee cp ucie q quid sit q ali satis expo
sium q. mag m ge rugens e dec q sic a gina so ut
possiut age ut i uirtute agetis p ini s e effetus
voz agentiu no pot mee pduci ut ei sbstuat
effetus agetis p mi ut sicut ages psuppoit ages
sic effets psuppoit effetu n forte q ad hec q effetu agetis
no p us e effetus agetis p m. sic ille p q n ag i sim q
agens sm. Nec e g ponet q n catum qcap agat s
q ois acto i ois moto a tq epa et s ee sm su opatus
sic a solo deo nulla e e catura q caz p ope q apo se for
mam no solum in spualibz s in corlibz s phm in fine
octi metis. Et quedam illoz no solum hnt appi s
ad sua actoe pducunt ut solz s form actiuez no solu
disponedo sbm ad susteptoz for sual s i attinge do for
smilem et ip m in ee pducedo li n ip pducit in ee obuado
qz li doms ficio sic ca dom s i ee ei no tn s p manentez
ci d qual e ca pma q e deus no delinqs catu q se hz
ad rem pductaz i ee no sic edificator ad domu q maz
edific te corlipco s sic edifictor ad fi sic su edificu com
r c edifictor q n e ca i actu edifi di ex ns dz e sp e ca i actu
exns ch tate q itelligo no quo ad actu pducedi ge ee
q pducto ei sp sic infi s quo ad actuz obuadi i ee
ee q ad state cor huo sol um indyaphano no e sp i fi.
ab illo s obuia ab ipo infco ee. b q alias declaui m s
tn no sc ex h q deus i mete o in catam obuat q sic ca
eius b actu in mete s solumo q sic ca fi e mee sui
i mete siue mete t h ul mete sola p h data aut o h u te
e illi i fluxu ut quorz illoz moz p t p ima n pducto
ope ad h infi coz ctu tn sit q ad huc opetur i infi coz
q p ad mudi gubnacoz i mensuracoe coz q ptinz ad m
d eo. dite aug. iij. sup gn. c. xiiij. Neqz e sic structor ad
id q fabricauit ab secdt aitqz illo cessate i ab scedete stat op
eius i illo q i ictu ocli stare potit. s ei d regimine sui sbt
hic proui q ds aut p z meius ul ne opatur acti e no q ca
opis e que vniusam catura quantz mqz ad misite o ali e
p s intelli si dicit i no opatur u no ee nece ut opis ocu
i necessit accipe ali e cogit intellim aut ul ne ex illo. s. qi
q sidet opatus e. nec q aut aug. s dicit ne opat nece ee

opis ocinuaco3 intelligi. s. in opate opete ali q dr ea tabi
ia o iures opadi. s ai de usq nc i simulado opm pducoz
i mee q ali opi ino q i mete pduco s. pducta a catis os
uado. h aut sic solu n exprimit q expssiuz si digussi g ne. ij.
requireut ab oi ope q fecit dite aug. g ne. c. xviij. ab oi
q fec i se ipo requieuit aqua nuq recessit s si deet regeus
se. h a faciedis ul ad q n fecisse intelli e. Descedo g ad q oz
s caa uirtute iter. sic inasiua i agente b o q i oibz agetibz
ulibz ip e inasiua. si diuisiue b diuisitate recipi ut i sebus
e inasiua si fouea ut dz usqz ad actu te. j. q natu e q p
ducta deo inquo e puta i scie eq si recipia in nutu eq et
calore e foueat. s a e ex cedit o calore p s statu corpi
et s r ingruo q i ouo pad tpe minimi calore ul frigore alte
j. q sip usq ingruo aut ouo p antiquitate gin aut om u
illa o ficiat si gnui tpe ogo o iucta tie et fouieto alar gal
lie pducit effetu sui de ouo et gruo et q intu e inasiua
i rebz ulibz e adiua ordiacte que in influ i cas bis aps
ordiauit i sic certo tepore osuat qto cedit et n illaz pos
se osuari q cedit tam quo ad li logius tpe tn quo ad b
ul i sic pressit p u q e e de se deus singla cati osuat i ee
que tn diuisice osuat. b diuisitate ipaz rez pp q d. xxiii
i ipo de cais. ca pma existit in oibz rebz b dispo3 una q est
sic dic o oz q qius ca pma existat in oibz rebz tn unaqq
ri recipit ca b mod pot siue q e. q exeis sue q i recepit ca
receptace etia et exeis sue q recipit ca recepte tepali q
b hec forte sicut uirtus i ca est principiis rem ulej i ee s
est manes inea et psi q p n m gb uas ca mee. b q eg dnt
aliqui de do q ex h q po p n m i mee osuadi q hz ie i ee oz qd
patur et i mee p n m pduci q hz ie mee sic et ia dictu e s h
no sic ca ulis p q b apo lm nq. de oi. no. q e de se vni fo it i oibz
ope et no acut diuisitas n a sius cas mediatibz qbz opa
que in se diffoss sit q b u pbat deu no opari effetu i me
diantibz cais sis i quo ad ee simp r lz no asseru ut opei ipn.
sic nc omi e eo q ucuqz impertinens e ad ppora q oz. I naturali
alibz a q ars no agit n a dee ee res et ita no n p motu
locale n e uirtus artis instro puta insecuri n mot q ca
r us anolut u e rm artis i intellu artis io no manz i ate
instro o manu exit aut e manus a motu cessat s q pred
sa io. [illegible] ce ptinetibz ad solas catas ut qrebat vmai pti
Seq [illegible] nes git ad os caturas de mee qrebat quedam a
spali ptm ad catas io a vmc vt m mcatis vniu et i ee
b rem possit ee funda plui r loni ro lui et ar q no sic q
no gt aliau n ice sue infinitus nulli catiue g re pot qz no
pot hz illa ifinite. s ai ples r lones fuerit meoe s re hec
no gt aliquui n ice sue ifinitas hei. ut u no gt dine ee ue iz
tz p n ice sue infinitatis g ee e. Con actiui reali r lone
refertur ad passium et eo b phm v. me actiui et et passiui
fundatur sup. vini et id in actiuis que se ipas mouet ut ho
et angls. sm intellm i io te g q e. Elo ista ut puto iduc
ta e pp difficultate tactu mh so ar to an ad id possit ee mo
nes et mouens et motu qz si no ut posse relones ille fuca
ri in eode qz no fundatur h p motu distictu pate ipassu
sic sic de bn posse sup id finitatr ut clari descedemus ad p po m
sitio q duisas finitaci finitati r loes reales i eode b ie pot i
alii d ul in eode simp q r in eo de ex plibz opoito q d vni iso
et h e in se pla b ie dauaz q reu bn bio illoz moz q b aut mo
sinndo moin large ad mutari. h ei motu g siue remoto ipe to
moz se ip m ut sepe exposuim. h i no sem moz se ip igno
ne at ex seio b modu tactu ipte u qoe et s ilr aq calida
moz se ad frigidite ut al dixim h q ino nullo ex in e age
te cois iuxtu a se ipo corrump b phm iij. phoz. et intelgi eod
duise relones reales fundantur sup ice tn. b ao qa b ie
mipo. h e u m e q age et pati sp sit o poitu atz toc us tu q
sp ad q ad o poitu seu totu sit agens et ad passiu ut siut sepa
ta et tigui se se qtibz siue duip. seorsum exntibz. s suffi e
q id to m sit agens ao su i io sit paciens totu b ao ad su u
b h no ppedicatur taliodas age i h diuitate siue alio sic eod
so su in alio i ao h pte totu o po ut alru su h ns ise ca

Qx

lorem dr agere et totum oppositum ut humidum sibi huius i(n)sehu
miditatem d(ic)i(tur) pati. unu(m) q(uod) sil(iceat) su(n)t medio d(e) isto calore et hu
miditas id ut tot(aliter) ut opp(osit)o agitur i(n) se ip(su)m s(ed) ad suu(m) ag(er)e
et ad suu(m) pati p(ro)pt(er) q(uo)d agens t(ra)ng(it) passu(m) t(ra)nge(n)s a(u)t tactu
quo tactu(m) aut oi(m)o q(ua)n(ti)t(at)e tangentis no(n) semp(er) req(ui)r(itu)r q(uod) s(upe)rp(ri)us
expositu(m). ¶ Ex quo p(ate)t n(on) valere q(uo)d a(rgu)m(en)t(um) intu(m)t(ur) arguere de ea
ra(tione) tac(tu)s q(ui)a no(n) ag(it) n(ec) pat(itur) n(is)i toti(us) oppositi. tangens
g(ener)a(tu)r isto no(n) possunt e(ss)e agens et patiens sine activu(m). Q(ui)c(qui)d
arguit q(uod) ult(imu)s for(m)e est agere ad sui sui destruc(ti)o(n)e(m) s(ed) p(ro)pt(er)
ad eius co(n)s(er)uac(i)o(n)e(m) q(ui)a te(n)d(it) ag(er)et ad dist(ru)c(ti)o(n)e(m). cu(m) t(ame)n vnu(m)
q(ui)d n(ihi)l agit ad sui ip(s)i(us) co(n)s(er)uac(i)o(n)e(m) dic(endum) q(uod) h(oc) no(n) h(ab)et ueritate(m)
n(isi) in simplicib(us) in mixtis n(un)q(uam) cessat calor n(is)i co(n)sim(il)es
humidu(m) al(ite)r e(st) nu(n)q(uam) corrupe(ret) mixtu(m) n(u)llo extrinsec(us) agente
s(ed) q(uod) hec aliq(ui) suppone(n)tes p(ro)bant tu(m) disputato(rum)
i(n) co(n)t(r)a(rium) q(uod) ali(ter) rep(ro)baui(mus) in mixtis g(ener)a(tur) calor n(is)i co(n)rup(it)
h(umidu)m suu(m) et sic se ip(su)m l(icet) p(er) se unu(m)q(uod)q(ue) mixtu(m) saluare se
p(ro)p(ri)u(m). s(ed) i(ste) mo(dus) agendi ad i(n) se ip(su)m no(n) est ille de quo ad
p(re)s(en)s q(ue)rim(us). s(ed) q(ue)rim(us) de eode(m) simp(li)c(ite)r s(ecundu)m rem de quo distinguo
q(uod) aut q(uod) h(oc) q(uod) ip(su)m e(st) id re est i(n) idem re aut cu(m) h(oc) est diu(er)
sum re. Si p(ri)mo m(od)o dic(endum) q(uod) nu(n)q(uam) medio n(ec) medio n(ec) i(m)m(edi)ate
id diu(er)se r(ati)o(n)es reales fundantur. no(n) .n. medio differt re
intellect(us) et uolu(n)tas nu(n)q(uam) e(ss)et emanatio(n)es diu(er)se i d(iu)i(nis) s(ed)
diu(er)sas r(elati)o(n)es ut ali(ter) satis declarau(i)mus ex p(ri)mo quol(ibet) q(uaestio)ne .vj.
in quib(us) loq(ui)m(ur) si sim(us) de r(elati)o(n)ib(us) actiuoru(m) et passiuoru(m) ut
sint indistinctis suppo(s)itis. l(icet) s(ecundu)m id re s(ecundu)m aliam (et) aliam r(ati)o(n)e(m)
fundat(ur) ut q(uod) i(n) d(iuin)is abs(que) co(m)mutac(i)o(n)e et motu a(d)eo ut i(n)
actiuu(m) (et) passiuu(m) sunt distincta s(ecundu)m suppo(s)i(ta) i(n) re ab(solu)ta i(n) q(ui)b(us)
e(st) motus aut q(ua)m p(er)p(ri)e d(icitu)r et id i(n) n(ec) r(elati)o(n)es diu(er)se reales q(uo)n(iam)
sim(u)ltas i(n)diui(n)us n(is)i s(ecundu)m emanat(iones) et d(iuin)os cau(sa) posset e(ss)e i d(iu)is
g(ener)a(tio) et inq(ui)o tu(n)c i(n) (crea)t(ur)is in quo no(n) sunt r(elati)o(n)es reales diu(er)se n(isi)
s(ecundu)m maiorem diu(er)sitatem fundamento(rum) q(ua)m i(n) d(iu)is ut iam patebit s(ed)
g(ener)a(tur) sic a(d) id simplicitate et ea diu(er)sitate re aut g(ener)a(tur) re(lati)o ab(solu)ta h(oc) est
abs(que) ordi(n)e ad a(liu)d extrinsecu(m) re differens q(uod) exigit ut sic illa(rum)
r(elati)o(nu)m fundam(en)t(um). Si s(ecun)do m(od)o dico q(uod) in solo eo sup(er) id s(ecundu)m diu(er)sa(s)
r(ati)o(n)es fundantur r(elati)o(n)es disparata s(ecundu)m duo genera r(elati)o(nu)m p(ri)mu(m) s(ecundu)m actu(m)
g(e)n(er)a(ti)o(n)is actiue (et) passiue sup(er) d(iui)na(m) e(ss)e(nti)am ut h(abe)t r(ati)o(n)e(m) intell(ectu)s q(uo)q(ue)
s(ecundu)m actu(m) spirac(i)o(n)is actiue et passiue sup(er) ea(n)de(m) e(ss)e(nti)am ut h(abe)t
r(ati)o(n)e(m) uolu(n)tat(is). s(ecun)do s(ecundu)m m(od)o aut g(ener)a(tur) id re re i(n) r(elati)o(n)e exceptiua respec
tiua vni(us) ad vnu(m) aut vni(us) ad diu(er)sa s(ecundu)m s(ecun)do m(od)o sic i(n) (crea)
tur(is) b(e)n(e) diu(er)se r(elati)o(n)es reales fundant(ur) sup(er) id re s(ecundu)m p(ri)ma(m)
s(ed) s(ecundu)m ordine(m) e(ius) ad diu(er)sa p(ri)mu(m) s(i)c(ut) ea(n)d(em) albedine(m) i(n) uno albo
fundatur simil(itu)d(o) i(n) ord(ine) suo ad a(liu)d albu(m) (et) dissimil(itu)d(o) i(n) ordine
suo ad nigru(m) et sunt simil(itu)d(o) (et) dissimil(itu)d(o) due sp(eci)es r(elati)o(nu)m i(n) re
e(ss)e(nti)a q(uam)q(ua)m q(ua)l(ibet) requirit i(n) te(r)minis diu(er)sitate(m) reale(m) fundamento(rum) ab so(lu)to(rum)
silic(et) q(ui)d s(ecundu)m ut(ra)q(ue) s(ed) eade(m) sp(eci)e(s) qualitat(is) dissimilitudo no(n) s(ecundu)m sp(eci)em
s(ecundu)m eo(rum) g(e)n(u)s q(ua)n(ti)tat(is) et q(uod) nulla diu(er)sitas real(is) ab solutoru(m) cadit
i(n) d(iuin)is. id(e)o plures tales r(elati)o(n)es reales no(n) poss(un)t fundari s(ecundu)m
id vnu(m) singulare q(uod) e(st) i(n) d(iuin)is de qua h(ab)it(a) pl(ur)alitate ad huc no(n)
querim(us). s(ed) q(ue)rim(us) de pl(ur)alitate r(elati)o(nu)m realiu(m) in d(iuin)is de s(ecundu)m
plura s(ecundu)m re(m) sup(er) q(uo)d c(ontr)a(riu)m fundantur s(ecundu)m diu(er)sas r(ati)o(n)es r(elati)o(n)es respectiuas
vni(us) ad vnu(m) s(cilicet) illa(rum) r(elati)o(nu)m ut r(ati)o(n)e fe(?) ¶ Et e(st) c(ontr)a q(uod) sup(er) id s(ecundu)m
diu(er)sum s(ecundu)m r(ati)o(n)e(m) t(ame)n p(ri)mo poss(un)t fundari r(elati)o(n)es reales plures
co(n)uenie(n)tes i(n) no(m)i(n)e e(ss)e (et) m(od)o equale sil(iceat) et eo(rum) c(ontr)a(ri)a q(ui)a ut
dictu(m) e(st) r(ati)o(n)e r(elati)o(n)es q(ue) sunt reales requirunt reale(m) diu(er)sitate(m) fu(n)d(amen)to(rum)
ut sil(icet) r(elati)o(n)es diu(er)se reales s(ecundu)m inc(om)mu(n)icabil(e) (et) inc(om)mu(n)icatu(m) q(uia)
alte(r)a(rum) ista(rum) s(ecundu)m r(ati)o(n)e(m) e(st) s(ecundu)m phi(losoph)u(m) .v. metaph(ysice) n(ec) illa q(ui)d e(st) i(n) d(iu)i(n)a. si g(ener)a(tur)
oc(cu)r(r)it diu(er)se reales opportet q(uod) e(ss)et d(iuin)a inc(om)mu(n)icatu(m) q(uod) n(e)c(ess)e re
diu(er)sa s(ecundu)m diu(er)sas p(ro)fectio(n)es reales (et) sic s(ecundu)m id s(ecundu)m m(od)o(s) q(uo)s q(ue)
rim(us) no(n) poss(un)t fundari plures r(elati)o(n)es s(ecundu)m duos m(od)os r(elati)o(nu)m
n(ec) i(n) d(iu)i(n)is n(ec) i(n) (crea)t(ur)is. si g(ener)a(tur) id sit p(ossibi)le s(ed) solu(m) oz e(ss)e i(n) actiuis
(et) passiuis q(uod) p(ro)cedunt s(ecundu)m sic(ut) n(e)c(ess)e e(st) pone(re) i(n) d(iu)is p(ro)pt(er) e(ss)e(nti)am
(et) similit(er) i(n) d(iu)is d(ic)it r(elati)o(n)e reali i(n)t(er) se s(ecundu)m utr(um)q(ue) ext(re)mo(rum) s(ecundu)m
r(ati)o(n)e(m) actiui (et) passiui si d(iu)i(nu)m e(st) m(u)ltas co(n)ting(er)e i(n) (crea)t(ur)is id(e)o n(on)
multa q(uod) i(n) (crea)t(ur)is h(oc) id e(st) i(m)p(ossibi)le q(ui)a actiuu(m) et passiuu(m)
sunt agens (et) actiu(m) sc(ilicet) p(ro)duce(n)s (et) p(ro)ductu(m) i(n) (crea)t(ur)is no(n)
sunt sine motu aut mutac(i)o(n)e s(ecundu)m q(uod) uadit ad de p(otenti)a ad
actu(m) actiue de p(otenti)a n(e)c(ess)e sunt (et) n(ec) pacuit(?) se se ad
m(ateri)a(m) id. vn(de) p(ri)me m(ateri)a dicit(ur) e(ss)e(n)s s(ecundu)m totu(m) ambitu(m) sui
e(ss)e. n(on) e(ss)e(n)s aut e(st) i(n) p(otenti)a (et) sic m(ateri)a aut e(st) i(n) actu (et) sic for(ma) u(e)l

h(ab)ens forma(m) s(ecundu)m actu(m) a(ut) (et) p(otenti)a(m) simul e(t) e(ss)e(nti)a(m) (et) ideo agens et
actu(m) n(u)llo g(ener)a(tur) m(od)o in eod(em) re simp(li)c(ite)r e(ss)e(nti)a q(uod) q(uan)to re diu(er)sificat(ur)
poss(un)t e(ss)e actiuu(m) et passiuu(m) siue agens et actu(m) u(e)l id ip(su)m
re sic agens et actu(m). ¶ Alit(er) e(st) res se ip(s)a(m) for(m)ar(et) et q(uod) est
i(n) p(otenti)a se se deduceret ad actu(m) et e(ss)et sil(iceat) et i(n) p(otenti)a (et) in actu
et s(ecundu)m q(uod) e(st) patiens d(eb)z e(ss)e i(n) p(otenti)a. ¶ Et id dic(endu)m aliq(ui) q(uod) r(elati)o(n)es
r(elati)o(n)es reales due q(ue) sunt i(n) actiuis et passiuis nullo m(od)o p(ossi)b(i)l(e) s(u)nt
sup(er) id re differens sola r(ati)o(n)e fundari i(n) actiuis h(oc) h(oc) sit p(ro)
m(od)o no(n) n(is)i uadit de p(otenti)a ad actu(m) s(ed) i(n) d(iuin)is s(ecundu)m id actiuu(m)
et passiuu(m) abs(que) o(mn)i i(n)nouac(i)o(n)e. et s(ecundu)m a(lia)d r(ati)o(n)e q(uod) i(n) (crea)t(ur)is q(uo)d i(m)
p(ossibi)le est e(ss)e i(n) (crea)t(ur)is sicut iam patebit. dico q(uod) i(n) (crea)t(ur)is p(otenti)a
e(st) c(ontr)a actu(m) no(n) cui(us)cu(m)q(ue) s(ed) aliqui est (com)plementu(m) ip(si)us p(otenti)e re
e(st) actus cu(m) res e(st) i(n) p(otenti)a no(n) e(st) e(ss)e cu(m) ip(s)a e(st) i(n) p(otenti)a act(us) n(on) est
et ista s(ecundu)m act(us) i(n) p(otenti)a qui d(icu)nt e(ss)e i(m)p(ossibi)le e(st) q(uod) ad id re n(on) e(st)
i(n) p(otenti)a ad ele(men)t(u)m actu(m) deducat se ad actu(m) illu(m) id t(ame)n req(ui)r(itu)r
e(st) i(n) p(otenti)a ad tale(m) actu(m) p(ri)mu(m) uolitas ad actu(m) r(elati)o(n)is si sit
h(oc) q(uod) e(st) i(n) p(otenti)a ad illu(m) s(ecundu)m una(m) r(ati)o(n)e(m) ei(us) possit e(ss)e i(n) actu s(ecundu)m illo(s)
alteru(m) ei(us) r(ati)o(n)e(m) s(ecundu)m q(uod) natus e(st) ille act(us) p(ro)duci ab eode(m) s(ecundu)m a(li)a(m)
r(ati)o(n)e(m) ip(s)i(us) e(st) mouens q(uod) id e(st) ut e(st) i(n) actu s(ecundu)m una(m) ei(us) r(ati)o(n)e(m) se ip(su)m
ut e(st) i(n) p(otenti)a ad illum s(ecundu)m a(lia)m r(ati)o(n)e(m) deducat de p(otenti)a ad actu(m) u(e)l g(ener)a(tur)
si sol cu(m) h(oc) q(uod) e(st) calid(us) u(ir)tute e(ss)et i(n) p(otenti)a ad actu(m) s(ecundu)m for(m)a(m) calo
ris se ip(su)m p(ro)ut e(st) i(n) actu (et) u(ir)tute tal(is) qual(is) e(st) de p(otenti)a ut fiat
talis s(ecundu)m formaliter caloris de p(otenti)a calid(us) fieret factu(m) actualiter.
¶ Sic si for(ma) sit al(iquid) lapid(is) h(ab)eret in illa(m) q(uod) h(abe)t for(mam) actuali g(ener)a(tur)
grauitatis existe(n)te i(n) p(otenti)a te(n)d(it) p(ro)pt(er) h(oc) q(uod) e(ss)et i(n) actu s(ecundu)m in illa(m) poss(et)
lapide(m) facere i(n) actu(m) s(ecundu)m descensum deorsu(m) cessa(n)te i(m)pedime(n)to ad
q(uo)d i(m)pedime(n)to existe(n)te erat i(n) p(otenti)a actu(m) cu(m) s(ecundu)m illa ui. sic dico i(n) p(ro)p(osi)to
q(uod) uolu(n)tas i(n) r(ati)o(n)e sue lib(er)tat(is) e(st) i(n) uirtute tale q(uod) q(ua)lis e(st) uolic(i)o for
m(a). siue que e(st) i(n) p(otenti)a p(ro)pt(er) q(uod) ip(s)a uolu(n)tas q(ue) u(ir)tute tal(is) e(st) q(ua)le
ip(s)a s(ecundu)m forma(m) q(uam)uis e(st) informata for(ma) uolic(i)o(n)is siue q(uod) uolic(i)o ip(s)a se
ip(s)a(m) ut e(st) in p(otenti)a ad for(mam) uolic(i)o(n)is pot(est) reducere de p(otenti)a actu(m) et
e(st) uolic(i)o actus q(ui) e(st) co(m)plementu(m) illi(us) p(otenti)e (con)tra n(on) poss(e)t e(ss)e sil(iceat) ac
tus. et q(uo)d uolu(n)tas e(st) i(n) u(ir)tute tale n(ec) uolic(i)o(n)i n(ec) p(otenti)e ad illa(m)
(con)t(r)a(rium) s(ed) e(st) simil(iter) (com)mu(n)i q(uod) e(st) alt(er)i(us) g(e)n(er)is q(uo)d (con)uolu(n)tas uo
lic(i)o(n)is se ip(s)a(m) fac(it) de p(otenti)a i(n) actu(m) e(st) actio agentis equiuoci sicut
(et) sol g(e)n(er)at ho(m)i(n)em aut calorem. ¶ Cum g(ener)a(tur) q(ue)rit(ur) (et) arguit(ur)
sic aliq(ui)d si uolu(n)tas (con)tinet u(ir)tute for(ma)m illa(m) ad q(ua)m e(st) i(n) p(otenti)a aut
g(ener)a(tur) sic (con)tinet aut sic agens. dico q(uod) sic agens p(ro)b(abi)le (et) e(ss)e
q(uod) adducit illa g(ener)a(tur) for(ma) q(uod) uolu(n)tas (con)tinet uirtute aut e(st) eade(m)
m(od)o cu(m) illa ad q(ua)m e(st) mot(us) uolic(i)o(n)is at no(n) dico q(uod) ip(s)a eade(m)
e(st) sic(ut) eunde(m) calore(m) e(st) q(uo)d g(e)n(er)at sol ex i(n) m(ateri)a p(ri)us (con)tinebat eu(m)
et sil(iceat) q(ua)n(do) eu(m) p(ro)ducat et p(ro)ducat s(ecundu)m actu(m) for(m)e q(uam) (con)tinet eu(m)
u(ir)tute. s(ed) solu(m)m(od)o ad semel g(e)n(er)ando illu(m) eunde(m) s(ecundu)m nu(meru)m ad
plures (et) i(n) uno i(n)finiores g(e)n(er)and(i) (con)tine(n)t uirtute eunde(m) s(ecundu)m sp(eci)e(m)
s(ed) arguit si uolu(n)tas (con)tinet illa(m) ea(n)de(m) nullo (con)t(r)a h(abe)t uoli
c(i)o(n)e(m) illa(m) dic(endum) q(uod) nulla e(st) s(ecundu)m illa(m) a(liqui)d h(ab)ent q(uod) uirtute. u(e)l for(ma)
ad q(uod) sic e(st) i(n) p(otenti)a sil(iceat) q(uod) arguit(ur) si (con)tinet illa(m) ut aliam
m(od)o g(ener)a(tur) no(n) poss(un)t sil(iceat) e(ss)e i(n) (crea)t(ur)is q(ui)a s(ecundu)m me(liu)s dem(onstr)ata sp(eci)ei ip(s)i(us) nat(ur)a
m(od)o ei(us) e(ss)e q(uod) for(ma) q(ua)m uolu(n)tas (con)tinet u(ir)tute o(mn)es uolic(i)o(n)es
q(ua)s pot(est) in se h(ab)ere e(st) ip(s)a p(otenti)a uolu(n)taria ut actiua e(st) q(ue) sola r(ati)o(n)e dif
ferit a(b) illa a(ni)me e(st) e(st) p(otenti)a e(st) p(otenti)a ip(s)a illa a(ni)me s(ecundu)m re(m) et e(ss)e(nti)a(liter) et id sicut
differu(n)t g(e)n(er)a(ti)one ip(s)a a(ni)me et (s)ua ip(s)a uolic(i)o sic for(ma) que e(st) s(ecundu)m (et)
for(ma) que e(st) sic d(ic)itur for(ma) q(uam) (con)tinet uolu(n)tas u(ir)tute (con)tinet formam
que est uolic(i)o et e(st) i(n)uitas i(n) gen(er)e maior(um) nesciuerit dis
tinguere q(ua)lit(er) ad (con)tinet for(ma) a(liquid) q(uod) ut ig(ni)s i(n) se calore(m) simul et
u(ir)tualit(er) ut sol illu(m) calore(m) q(ue)m ig(ni)s (con)tinet formalit(er). ¶ Circo q(uod)
ista uide(n)s de facili no(n) p(ot)e(st) redargui i(n) hac m(ate)ria clare
unde q(uo)m(od)o id eius actu u(ir)tute pot(est) sibi sese ip(su)m deducere i(n)
actu(m) s(ecundu)m for(ma)m a(d) q(ua)m e(st) i(n) p(otenti)a et sic for(ma)lit(er) se ip(su)m sic (et) ip(s)a for(ma)
aliu(m) si tal(is) actus posset t(ra)nsire i(n) alteru(m) et e(ss)e alte(r)i(us) q(uod) agen
tis sic e(st) i(n) motu t(ra)nsit i(n) alteru(m) re e(st) alterius q(uod) sit mouens
s(ed) id no(n) e(st) natu(m) (con)ting(er)e s(ed) q(uod) l(icet) actu(m) i(n) (crea)t(ur)is n(ec) e(st) t(r)a(n)sduc(ti)o(n)e
natu(m) fi(eri) i(n) d(iu)is s(ecundu)m d(iui)nos act(us) qui s(unt) g(e)n(er)a(ti)o (et) spirac(i)o i(n) (crea)
t(ur)is s(ecundu)m actu(m) uolic(i)o(n)is (et) illi (con)sil(ite)s s(ecundu)m quos se pot(est) duce(re) d(e)
p(otenti)a in p(er)factu(m) ut dictu(m) e(st) et sil(ite)r n(ec) i(n) (crea)t(ur)is s(ecundu)m alios i(n) quib(us)
n(is)i se ip(su)m s(ed) solu(m)m(od)o aliu(m) de p(otenti)a pot(est) i(n) actu(m) deducere ut p(ate)t i(n)
calefaciente et calefacto h(oc) t(ame)n o(mn)i multu(m) a(lia)d et alio m(od)o
i(n) q(uo) s(ecundu)m h(oc) t(ra)ng(it) r(elati)o(n)u(m) i(n) actiuis (et) passiuis oportet accipi
¶ Ad e(st) intellectu(m) s(ecun)d(u)m q(uod) i(n) fundac(i)o(n)e d(iuina)(rum) r(elati)o(nu)m realiu(m) i(n)

dicit sicut idem est duo considerare unum .s. ipsum idem et divisum solum ratione ut super ipsum fundatur una relatio et alia ad illud .s. paternitas et filiatio per singulas relationes cum ipsis fundamento. Et ad primum quod simile est de ma cum fundamento super ipsam relationem actum passivum ideo non. Quod ad secundum quod magis est dicendum quia in hoc relationes cum fundamento sunt divisas illo relationes non constituunt ipsum relata sed ipsum fundamentum per divisas relationes secundum rationem actuum passivum reducitur secundum unam rationem ad se ipsum secundum aliam rationem et ideo licet ipse relationes non fundantur super illud unum in hoc non producunt productum in fundamento quod est ad re et fundamento ad quod est voluntas ad volitio et contingit ista divisa reperiri vel de magis in actis et passivis in quibus relationes fundantur secundum re divisa. Ita dico quod non est unum secundum rem quod est fundamentum utriusque relationis et cum illa relatione constituunt actum suum agens et producens ut patet quod dicta est ut est forma per activa secundum quod fundatur paternitas generat tamen ad quod relatione constituit passivum suum actum et productum puta filium qui eadem dicitur ut generat et potentia passiva super quod fundatur filiatio cum generatur non est ad medium productum dicto esse ut motus seu forma educta per motum aut operatio quod est volitio in nobis ut non habet divina productio de actis et passivis in omnes relationes in superioribus ut modo stat per illos et dicere ut in fundamento illorum et modo relationes a quo et quod ab et a solo potius denominatur pater producens et quod modo ne producit denominatur spirans generans ab alio non relatio eius filius denominatur productus et productus genitus et sic in ista productione ex parte producentis non est considerare non suppositum quod est per se producens et unum potentia defectus esse ut formam et potentiam activam qua producit et ipsum esse ut quod in et potentiam passivam de qua producitur et non relationes quae ab necesse est considerare in illis plures innatorum sicut fundamentum duarum relationum non constituentium relata licet non est per ad dicens de fundamento quod educitur de ipso ut dictum est. actum et liber patet est activum quod virtute continet actum ad quod passivum est ipso et sic est in actu relationis passivum et passivum patet est passivum quod de ipso est educitur forma qua fit in actu formam quod ex se solum virtute continebat agens sic dictum est producens ut est actum illa dicta. Illud actum formaliter et producitur ut est passivum de illo ut est potentia et causa forma unum actus ut sub alia patet omnes relationes unitate relatis in fundamento secundum quod constituitur modo omnes actionis et passionis habet esse producens ad unum quod denominat producens et productum aliquis plus quam habet plus de ratione actionis et passionis quod est plus activa ipse qui est volitio ad .s. re differens a fundamento ad quod volitio potentia volitivas actum potest dignitatem fundamentum nomina fungere sicut ab infrigidante denominantur infrigidantis et ista gradatio et est realiter ex parte inter volutas et volita sicut inter actum agens moventem et motum et in istis productione ex parte producentis est suppositum quod est per se volitivas in formam se ipsum volitionis forma sicut calefaciens est informis ad formam calorem ut movens est informis ad formam motus et ipso est ius volitiva virtute continens formam volitionis sicut sol calefaciens virtute continens formam caloris ut generans movet formam motus et ut in se formam generantem ex illo ex parte ius volitiva est forma et potentia activa quod producit et non relationis quod est quo sunt in illo quia a voluntate in volitiva ex ipso suppositio actus voluntas quae est quod ut ipsum moveat se ad actum volendi et est idem modo dicendum dicitur ut formam quod agit quod non in re differt actio et sic ex parte productionis licet in dicit quod licet voluntas dicitur producit non est dicta non quod relatio constituit suppositum vel neque quod ex parte producti licet sunt due re dicta .s. ipsa voluntas ut est in potentia passiva de quo producitur ipsa volitio et cum licet ipsum volitio quae producitur et forma relatio quae ab volitivi in informatum volitionis actu est a voluntate. In creaturis vero ad quod ad alioquin cum fundamentum licet duplicas relationes realis utrumque ex agente est passivum et quod procedit ab ipso ut patet in calefactione et licet non solum per aliquod dicentis a fundamento productionis de ipso fundamento et modo est calor in calefacto sicut per modum aut transmutatione medio fundamento a calefa ciente quia quod secundum rem differt a calefacto ut in producente .s.

.s. calefaciente sicut constituit suppositum agens et forma qua agit et materia in qua subsistit quod sicut duo dicta secundum rem in ipso et cum hoc est ut tamen .s. non relationis aliqua .s. .s. calefacientes et calefactum in producto quod .s. in calefacto considerantur tamen actum quod est suppositum patiens suum in .s. per motum quo secundum quod actu est in educendum est .s. frigiditas et inducendum forma alia .s. calliditas patet quod vel necessitas est motus et sic tamen sunt secundum rem dicta in calefacto .s. in motus per quod de una forma a motu forma alia inducta per motum in quantum est non relationis quod actu .s. calefactum est ab agente calefaciente et a forma inducta sunt denominatur virtute puta a calore calefacto activo et a motu sic denominato denominantur agens in actum sic sunt in omni passivo quatuor non de quod sicut de quod per .a. et .ab. quod dicitur in ad secundum pro ducitur quod .s. forma est educta per motum in ipsum actum .s. calefactum est per motum ab agente quod licet sed magis per motum quod est omnis producens in ea quod habet considerare et solum de ma in plus et neque de sa quod est volitio et intellectio in quatenus sunt continentur et tamen non quo ad ipsos actus quod sunt perfectiones simpliciter manentes toto simul secundum quod quantitas habet considerare metha .s. quo ad sa bilia ad magis et intellectum et intellectione in potentia volle non sunt sine fantasmate. Ex quibus patet quod multum defert omnes agentis et actus in divinis in creaturis et secundum mentes primo modo in secundo in secundo est modo quia non fundatur in ipsis relationes quia sunt a .a. et ab .ut per in motum qui est actus imperfectum secundum quod imperfectum quod motum in quantum est secundum actum motus imperfectum quod est in ad perfectum nam agens ad necesse est perfectum secundum distinctum inducendam per motum vel virtute vel formam sui forma producendo et ideo non necesse requirit realis divisitas actum in passivum et licet secundum quod incorporalis. Immo dico quod in ipsis relationes quia sunt a .a. ab fundantur non super motum quo ad aliud producitur sed in mente perfecta aliquae vel ad producendum quae est actus perfecta secundum quod perfectum est et in quantum est sub illo per fectos suos habet et est perfectum forma in virtute sicut tamen ipsius eius perfectum virtute sola et licet quod opposita unius eius non est in ab ipso et manens in ipso ut secundum hoc multum equivoce dicitur agens et actum producens et productum actio et productio in divinis non est sine omni transmutatione et omni ab eo acquisito in fundamento et in creaturis ut non est sine mutatione in non sine aliquo ab eo producto in fundamento licet in illo alia ipso in modo in secundo ut patet in quo ideo secundum divisum ordo debitur inditum de actibus .s. est creatis in primo modo secundum illa quaecumque in secundo est de actu secundum alia quod inter in creaturis aut primo aut secundo per quod plane solum quaerunt aliquid sic de ratione relationis est quod sit ad aliquid ad quod ipsum ad referentur ad ad relatio .n. secundum quod est in alio est habitudo ad ad et de sui ratione distinctionem et extremorum relationum quae ipsarum fundamentorum requirunt in quo philosophus per dictum ipsi dicit ad ad talia dicuntur quaecumque hoc ipsum quod sunt aliorum esse multum non simpliciter sicut illud lectum. Ex quo cum est relatio secundum rem et est secundum rationem non de specie est quod plures relationes secundum rationem exigunt plura extrema et plura fundamenta secundum rationem distincta ut patet in omnibus relationibus secundum rationem ergo et plures relationes secundum rem mutuo ad invicem se habentes exigunt plura extrema et plura fundamenta secundum rem distincta secundum relationes activi et passivi sunt mutuo reales ad invicem ergo exigunt extrema per eas relata et sic fundamenta distincta adinvicem secundum rem in divinis vel actum et passivum fundantur super eadem rem licet non habent distincta fundamenta realia habent tamen dis tincta extrema quod sic in creaturis in multo magis differunt in divinis extrema patet tamen in extremum secundum rationem immo necesse exigunt secundum rem extrema distincta et licet fundata divisa realiter sunt plures relationes secundum rationem sicut nunc exigunt plura extrema distincta secundum rationem et secundum plura fundamenta divisa secundum rationem. Et dico quod quia sunt idem et secundum plura fundamenta divisa secundum rationem in utroque extremorum quod alii habent divisa extrema sunt relationes secundum rem ut sunt relationes secundum .s. mutuae necessariae et reciproce secundum rem ut sunt relationes equivalentiae ad se ipsum alii non habent secundum rem ut sunt relationes quorum unum distinguitur secundum rem sunt fundamentum ideo secundum rem quod alia relationes secundum rem in uno extremorum tamen et in alio secundum rationem ut sunt relationes mensurae et mensurati quae habent divisa extrema in se diversa fundamenta secundum rationem quae sunt ad licet quod sunt relationes secundum rem in utroque extremorum ut sunt omnes in potentia sicut divina inter creaturas de quibus non est primo requirit divisa fundamenta in actis in passivis primum motum sed in omnibus fundantur sicut ideo non per ad re differt in

catis no puta in uote vn n p ad differes realr illa ut
e uolicos f pcat sp aut requirit diuisa extima relata
sz p rem absolutam ut in actiis et passiuis p vnimo
tum ualuis d no n p ipas rones q sole faciut q
ad sit extimu rlonis p se qualr o e pt se ipas rlor inmig
q ad ad siue relatie dni p actiis relatie dni dnr acti
q est relatiu s q actiu ei ipur lz vn duplum meo q
e duplum i meo q duplicitas e ad ens p se dr ad ad
q e relatiu ho a ut lig cui actiu q sit dup dr rlm p
actiis ei actiu duplicitas sic dz p actiis albi q actiu
ei albedo dite pho v meth Et rlor e q dz no actiu
sicut ho qui est relatiu q actit ei ee dupli alic rei act
e cid ut sit duplum albu q qui i qui hoi actit ues
duplum ad ad actiu e ut sit r lm sic actit ei ut sit al
bum ho e q ho n e dup ut albu sic i actiis et pas
siuis sui ho motu relata no reqre aliq distinco q q fuit re
lata p se n ipas rlones h i uote ipa relata p actiis ut
e ipa uolitas ut e actia p pim passiua illar rlones
b acti no pot hre n p ad re s puolico sic in actiis et
passiuis no motu no possit hn indifferentr re ab ta
le rlones n p motu sic quo ad h rlones no e dra
i eo i uote n q i eo fucte sup id re no p ad duise
rlones reales q fundao ostituut diuisas p s i uote
necesse et q i eo n p ad rei fuda si id iuolute aut no
n p aliu re b sol cui quo ad h solu quo ad h ille re
lones actiit fundo et ille n pr dnit extima rlonis
i uolute q medi sut ostitutie s et no i uote sic idu
tis actiu passiuni que fundant si eas re h no hut
distincta fundta realr hnt tu distincta extima actiiit
s re rla actiti fundto sic inde n actiu passiu fudat
si eas rem h no hant distincta fudta reali hut tu
distincta extima p se s rla eerh fu to bn gerat e id q na
ratur i p no ad fudaco ar ta vicez q ee tre rlois i q sit
ad ad q q reqrit distincto ex moz i q rlones rlo ad
tur reqrit distincto ex moz fundamtoz b ita q ober
aliu distinco ex moz b suppo ut iu dictu e i aplic ro cause
relatiuus distinco ex moz q iqorbz ordiatur dicet
illo no se gehst s q plres rlones b rem mutue et
igat pla extima et pla fudata b re imo sunt rlones b
re i utq extimo no sp reqre plalitate ex moz b rem
solu si bn opacuit secu illoz plali te p se rlois eenlis
ceate bntate fu sic rloes b re i utz ex moz n sp req
re plalitate fun toz b re h bn opacuit secu unitate illoz
extite pli te eioz b rem accilem q p se rlonis actiie sicut
dictu est quod e uisp q phs simpliar notat rlum qd
ph d impli ad ad tha dnr ee q re ita nono e q h dicat
ad ex p mea q ul vni no pertus b re i uoz quo ad extimu
fundatu rle pot d h ez ul q sola re differat b re
ul ptm sic b re expotum modu no tn pot eeh nom q
si rlo sit b rem q sit ad ad ab tu b re ab ta sp tu bm est
q iste relatiu ad ad sit b rem relam ut dictu e ut eo
pot nom q si sit rlo b rom q no sit n ad no b ioz quia
bn e ad ad b rem ab ta i b re relatiu ut pz i relone n
se ad ipsm mesuratu ut pot nom q sit rlo b re q si ad
ad b rem ut pz i mesato ut ince se vn si not simpliciq
q d incelatis relo mbz realibz utq q re ab ta dif
ferunt extima i fundta h e no e n q intellit q no fiunt
ila relatia realr utq q nl incolibz mquibz se uegni
q re n extit opus sic q eles rones negat ee i spua
libz ut alias diuu mgco qone logra ee relonbz q in
colibz yn im est q no sut utq rlones reales qu
differe extima i etia fundata re ab ta q neq qr req
rarur i spualibz d quoz iuo e uerz su hris uolutate
in q bio s ad hue argiunt actiuis notas q magis
differ a uolicote ip q ip a se ipa ut e actia i passiua reali
q notas po celbt refri ad uolicoz q ad se ipaz ut s
e actiu i passiuu q tri no e it q me sbm q actiis n e
relo Je arguit si uolicio eet me ut actiu passi

i uote forte io eet pole s q p uolicoz mediu i mediu uo
litas ut e actia et passia referre ad se ipaz ne a uolicio
i uote e sic extiu ti i sic mediu Je arguit sic siue
hnu i uote ponit aliqs rlones p uolicoz p illam no re
fertur uotas ad se ipaz si po ad uolitu a qua in bec
p fao uolicouis sicut intellas p sua fom ad scie p q in
p fco uolicouis sicut intellas dico ad huc q uolun
tas p fco scie ad quoz intellam dico ad huc q uolun
tas ut e actia act uolicois refertur ad se ipz ut e pas
siua i receptia ill h mete actu uolicois sic mouens
refertur ad id q mo rego mete actu i p actu qui e mo
tus q no e sic intellio b q pcedit olia q ille rlones
ul a qua illav sint i motu aut uolicoe sic in fuda to
at sint i illo si i mea illav sp e in agete fun ta i illo si
pom actiaz q elicit motu de moti aut uolicoz d uote
et altia illaz sp e i passo fuda ta i ipo sup poz passiua
et q elicit act qui e mot exis i mo sic i illo ti amo
uete dite pho v phie mot e act b s agetis i h s
passo aut act qui e uolicio exis i uote ut e passiua sic
illo ti ab eo te ut e actia i sic sit act ei ut e actiua
ineas ut e passiua et qr eee rlones no hut ee i agete
i passo quoz b acti q ten motus aut uolicio pced
ab agete i passu ut me p huc mod ut uti i mouens
i agens illi di referri ad id q mo i eq p motu et me te
motu aut uolitioe i sic dnr dee rlones ee et fudari i
ill p motu i uolicoz aut mediatibz ill prit e eod mo
di uotas ut e mouens refri ad se ipm ut e mota p uo
licoz et me te uolicoe et sic calefaciens ad calefactu
mete i p motu calefacois p e h q tal mot e actus
ipsius causes ma uolicio e act p fcti mouens i eo e ei
actus uolicois ip mouet aut mutat q de uolete sit no
lens et e mea a se ip q g e ac po q uotas p actu uoli
cois refertur ad se ipm ut e passia et co h reali po
dz reali refri ad uolicoz dico q i eet si io melious
dee fiet ista rlo et ip uolicoe fundare rlo p q uolutas
refertur ad se ipm q s ip uolicio i uote ut iusa h n e
ita q rlones actioz et passiuoz no fudat i aeo n re
dnte queest p pos actiuas et passiuas q no se n inuit
lz no n p motu aut uolicoz meq ut dictu e id eo sb re
acti i passiui nllo mo pot referri uotas ad uolicoz si so
lu mo ad se ipz sic ut mouens ad actu qui e mouens h so
lumo ad id q mo lz n mete uolicoe et motu sic dez e
Ad b q uolicio no e me h potius extimu dico q sic mot
ad passiuu opat d i vno mo ut ad sbm i q e ad mo ut ad
ad passiui q pat d vio mo ut ad sbm i q e a mo n ad
eim i q ab agete recip i mo bn n e q e passi se bre ut
extimu q ut actiis ad sbm b o tu mo no e n me inter
agete i passu fluens ab vno i alterm sic se e i illi i q
tu pte aiote p e passa sic in sbo ip extimu e i illay
i q tu pte aiote agete et recip i eaz passay ut ita
sp e mem illoz sic q me eet int ut i ilhu i uote su
ilis eet ip motu vni tis Ad s sui uote eet aliq rlones
p uolicoz p illaz po referretur ad uolitu q ip ad se ipm
d s ia dm q n eet si uotas refret ad ad p uolicone
ut p id i quo at si q fudaret rlo p q refert sic intls
refert ad re intellcoz a sciens ad scitu p sciaz q e i ipo
sciete et i intellite q i ip reali fudaret rlo p q intellcus
ul sciens refertur ad intellm ul scitu et h patiis dite
pho v mete rloy e q dz mo actiui sic po q e relatu
q s actit ei ee duplu ad alic q si actit ei ee duplu alic
q si actit ei qtitas i q fudatur duplicito vn q m
q ee opioz circa cui q sciens rlatiue dicitur ad scitu p
actiis q scia e q ee ul pimsit dices ista esbiaco q
actiis q scia e q eet ul praemisit dices ista estiaco actit q rloy q ad ad i ince referut ip h q duc
ieod i q existatur q scia e hic q e i quo duit sciens
et scitu q ut me sit ex h rloy nec a uotas n ad
se ipz n ad ad refert p uolicoz ut p id i q fundatur
rlo q refertur h refertur h po ut p me sui q rlones
b actu neq q fudaret i actiis i passiis ut dictu est
ut tn ee scia i scito i uolicoe i uolitu no e uolicio mea

a uolito sicut scia a scito. s; solu mo albitate aut ab. ar.
tis. Sed q p; ex dcis q inexat due rones oppote s; actu
a passiui posse fundari in eod s; rein s; p mod l; no scenes
s. a s; h; 9cca e s; a id ad p ma i opposit q h; e p u dic ille rce
sive ifinitis dico q n e qua fundat si id no p ad additu
illi q ie diffe ab illo p additio tn alie re differe ab illo
p additio tn alie re differentis h; no e p dicte ne i mo
repugnet ei conueit cate i p mo duoy ddoy moy. ce catas
sic p; ex dcis. Ex quib; a plane intelli deu bxey ecte
et om. et de quo sint med tn ultia ar d e lect. i. d ci
e xiiij. sic id e eq id id e. Et illis e intute prius ad fi
lui rutusq; ad s. s. ut e q e ce ad id q e id q si id icet
is reb; aus no pot iueiri fue. h; 9gta adducis reb; alti
tas 9 nu id a. s. ref u aliq iut se q oib; q se iuice id se
ut q refert iuice id ob; ce quib; sue no pot iueiri nisi cu
aliis reb; a. nulle alie res sue in qb; h; posse iueiri. Q si hec
iu aliis reb; iueiri pot vera h; fac altitas q 9gta e addu
ctis reb; no e h; illoy quib; se altitate diuisa sue a se qb;
subsistentib; ut n hac alitate diuisa p sit ad se inuice refri
a se p t pauca. q ius hoy cu ad se rloy a rlonu cu 9pcat
diuisoy vnus et simp r deus ee m a ulate altius altey. alia
utem hic adde et ulate p ad actis ei q alti e ali et
altius ali. ut a sto id in aliis reb; iueiri no possit n hoc
altitas. l s. q sunt tn rlonu in alio a alio rloy altey e a alio
s; rem puto huanitas uxorem a impl e c 9 dut id a t 9 vn
dr p; aut uo filius l qua fimo exite eod s; re singlare illi
actit ad. s; ab s; q e ages et ali s; q e paties pu uo a uolio
tu. s; q e ages sui nole facies actit ei uolio a ab ip s; io q
passium actit ei q uolio sit mp s; s; expo tu mod et q ali
tas ut oz. uti; hoy moy remo a cco meo q e poductis l p
ductu q sile assu ddi ut e id poducen actie a passiue. id pou
cedo mdo e ab; oi altitate. et p o mo i s o a sic id simp ut ce
funda ti pn i relonu realui 9tay e pu ce ie sue ifinit
n pot 9te alieu cate pot tn 9iuge id i catis pistu modu
altius s; rem additu ab; mo altitatis q ia mp dcis recuus
remoue ad ius alu a alui mod altitatis lxe explicat u
remoz ip a dis n dic ipu dei capli n accessille ad p o
dco ut p; fiet. u; c cepit u q ee p; eo q sial e ei filij q p o
co v dic qui p tagedo mod altitatis poictu q pea cepo ut
iam e dictu dices. diq; plitas inpe et filio a ipu sco q n u
vna ce sut ce no pot. tn e e q no sut sialib; plib; deinde
tangit aliu mod 9ti e et ip n expo e dices. n e actiutib; n e p;
d deo ad s; tpe accessisse. n e alie accessione cep e ee p; n q
alie accessi cep t ee eo q id i quo ex se filiu poduxit n n ista est
s; h; g dico i p posito q h; ageti et passo expte uo ar no sit a q
diay sialui plitatis e q n sit n vna simp r ee et s e no diffe
plib; sialib; dr ie tn actiue q e actus qui e uolio q uu o ac
cessit ei s; tpe e accessione cepit ee. ages eo q actus e ei poduc
to e q e i forttu uolicie q e vnu p actus 9potu ex uo te ut e ui
passiua et uolicie a sic id i quo uolutas. ut ages ex se potu
sui poduxe e ad aliud q ista ei s. ip uolio i q ip p se potu
est 9poitu ex ista ei et uolicie sic a mouete ex poductu e 9po
ex s; ba mo et motu i quo nulli; actit i 9eus n e ma io diogut p
ducedo i q multu diffe ab illa. e e indis rlo poi a poductis sic
eid ad se ip j h; uideli; q i relatis. s; re 9p e refe ad filiu ul p e
rlones app i funda to illay me te quo mt poduces a poductu si
det rloes i illo sic ulatis s; ioy 9 id de ad se ip; ul ad ei illi p
rlones rons. qui ut d e 9m. sic in huc no aufe rloy illa illoy
9tei q; yceptitas ita pris ad ad filiu et utra q ad s. s. rlom
no aufe h; q deus. q sit e vi d deus sit coy yceptitas. Juta
tiuis ee puta i uo te neq e rlo poducetis et poducti sic e ee
ad se ipm a h; uideli; q in relatis s; rem. 9ages ad paties ino
ad p e rlones app n e fu to ine te quo s; poictu mod fudat
rloes in illo a sic i vte et q aliq; cata yceptas ifini to si ul g t
ei additum aufe rloi actiui a passiui a i s; i inexatis sut rloes
acti oz q h; faciat altitas cata ex tn addito.

Sequit deceptitutib; ad catas deitatis vt n vnu p; qrebi
ue tn ptines ad sba; corle tn. Deu p la a a pe tn ad cata

spualem tn ut ad opoitam ex corli et spuali. Illa vnui
erat ut foi separata s; rrorem q inpoit p los ut p; i spia co
a poda uco lam sua q tat. h; no e inpole n i motoi; 9s
cor aut uirtutes in corb; a no p; plus indcis 9a a adui
ficatio; app s; dcea y. q istud. certa a q adiugit n petu ad
9pom ex pis dca app s ay. s; in al solu mo se 9uitur ex dca
i sua expte s; m ad a dca dcai p lois quib; i pte 9cordat a
qb; ii pte discordat a p mo ex sua expte 9cludit 9cta i q o
plom expos sic 9cordat dices. Et io extimauit plo q
moti ex se moue a motoib; ex ab stractis. s. q pene
bat q moues se est moues ab stractu a abstractu e moues se
vte dic 9 oz pay an expo; iam dictam videba plom qo
motus ex se 9po ex motore qui mo se. Et p cuil d u o ut
dic 9o 2 v m e de moto ec motore no moto oio ab a o. celu a
ho ab aia a motore e celu no mo celu u; ho s cor ab aia
n motores p o mouet se motu uolutatis. bruta a n mo
uet se s; locu hec no e n q p ius mota se ab alio s; appe
titu ita. p n se inguito et iustificat dictu plois q ia poiut
et io extimauit p lo a te. iste dces si a ita fuit tuc moues et mo
tu; nuc dn equoce cu; motu qui e h. et icirca mot q e
illic r. i abstractis quo mouet se p o p uo te mot qui e h. s.
i corib; motus ab illo pu celesti a huano multu equoce d s
s; q p; ex s dcis in q oe sit de motu vocit a se motu uolu
nis et motu allectu a cu lecta ce. s; q statim equo e n mo
plo p e inpoit ei 9 oz. io in h; statim rephedit eu s d ces
et errori qui 9 c plom ex hec. s; p o a nq explic; i q o erra
uit s; puittit quedam inquo ip u 9medat. dices quia opi
nebatur quod p ius motor i co e qui mo; ex se no e co e
a te i illo pio. et statim adiugit i quo ipm reprehudit. di
ces et opinatus e ci hec q ois motor sive sint coe s; n
mo; n moueq vno motu a dco vnu te. q a pd du o sunt est
ut in s; aq oe p recte expo uim n l o a ay l e q h; inpoit plom
ce aiam argui to s ci tnp o l o te aia si h; q ipe plo posue
aiaz moue se ipm i du o ar to 9 ii motu corlem ut si plo
poiussi; aiam moin a se tli motu vni te tli q ii ab qua i mo
coe s; inatb u isi se lu si u l 9 nd; io ib; ay l p equo e mot a
ad motus aic a se a motu cois et d t q no sut d nate
plois q aia mouet se vni te tli motu q ii mo coe et p
cui d i mod l 9 nd e io ib; acceptis ex dcis ay l a alioy de
motib; co m ad p bad q aia sui uo tas no possit moue
se ip z. v n tn ayl vii. phic. au dcam app s r; quo e ip s le
ut ad o m nli 9etni mouea se ip m s; nate e ut motor
i quol; coy sit distictu a moto. a ut d e 9oz d; ee distic
tu; a moto aut s; disto; a ce sic sic illa q mouet ab ex
aut s; disto; tn ut e dispo i hntib; aias aia e q e mo
tor i eis disting a core q e motu s; disto; l; n distigu a
s; ce s. q inpole e ce aiaz sine core n cg ce sig e quis dictu
h; ay a om uelli; applicado ad spualia quo ad motu uo tas
coy d s; q h; dicit 9 oz q illo no e ipo le i spualib;. s; lo ay l
solu de motu co l m sic q mai sut ce 9mutatoris no a l equo
pu color aut allec d hat om io; aloy que s; se sut huc
pri ii in s; o a ar q s e q e p ceu tle he tem om illoy q
p p ticipacoz se tlia q nate ce q i illo sit p itat ip io spei
q ad d; plo posuisse tle q i sunt cis. s; for illa a h; q e se
pata ab oi sb o e p ceu tle eo q a illo ptia te e g o a e.

Cum mag to separata e i stacto altitatis a tn no h; io; om
mag tudini i m q; h; e deciata to; ex e sionis q nite
mag tudies exites i m exced e g e ae. Dico q q e
ista suppoit q tlis for sit separata q sim e. Jmo forte
a n e separ e uiture cuiq; agetis s; q; ut d e pli d u
sim peccatu e dic q no oz s. poied s m a toz n s; uiere
s; modu. ut s a si sit i po l aut i 9po l s; uirtu tn e 9ce do
i 9en p oza s; mod quo potu e q arce sunbun d i h
qonis p tecoe potta g tli for separata i secule extiea
et q aiaz a ce sbm dico i p mis q uate e poue q o
ip in q iu his inerteta e a ierte si l a i dig sa a idi sit
s pies q; h e ois mag to ae exteia a alsi l bas a h;
si pra ista nu a m seni separata a sb a ce aiaz q n q e

Oz

et alias formas a magnitudine. sic ut h' qui est in eis una q' si separata parte a quantitate et ex alia inquit h' inextensa est in extensi mota in indivisibile per partes existentes q' sic extensi in extensa atque divisa et divisa sunt partes ex partes si quantitate hutes per se sunt sic in partibus quantitatis p' quantitate ut per an sit q' non non a quantitate ut a ca pp q' sit. Sz solummodo ab agente illi q' forme ules sbales extensi sic q' divisibiles sb quantitate in potentiam materie. Sz ab agente s' q' dicte forme actuales ut sic sit q' tunc i in solo p agens sunt intensibiles vel remissibiles s' g'dus perfectionis ice eas ad quam intensionem vel remissionem quo ad perfectionem inest forme s' mag et minus sequitur sic intensio ite sio l' remissio eius quo ad actuale eius in operando s' mag. et minus ad q' uleus gforte se intensio l' remissio eius quo ad participacionem eius a solo q' sbin s' eas mag l' minus alteo r putata mag ut minus est cum calz q' mag l' minus est tale facte p h q' calor iste maior ut minor in q' mag l' minus i perfecte sic sunt cu eius q' e maius ut minus i vigore in ip tiapate s'q h alias certanimus i q'de de maius et minus Dico ulteius q' qlz ut hz ee in solo hz qlz g'd' perfectionis vigoris et intensionis i quod' similitudine h' excep

[illegible]

qo' errores q' exorbitates aiaz r v q' c. si esset illa positio esse necesse posse ad ille p abstractis intellectis ab hominibus q' se h' q' p o quelz illaz p tantum esset q' dicitur singulare p se subsistens huius tantum i g'du ne necesse esset patet l' sing' realiter spei sb q' pler ee posset tales q' qlz in se haberet perfectum g'du g' du spei et illaz totalitate ee illius si q' aliu deriuauin' de angelis ~ 3o a' mo e abstractio p poz ipsole q' e illa de qua loquimur q' quo est tu' que s' habent ee p s'i. siqu' p n' ee hut i tote et in p ticipate q' qlz i multis hent iu' videz plorita tu q' ille ticipate p' vz hut ad illa a quo se p ticipant eq no hut n i p ticipacoe r' vz hut ad illa a quo se p ticipant ca q'le no hut p de plorie hut a' forte ie r vz ad p ticipans no quod deriuata ad deriuatum pu' h calor separat' ad h corp' aquo in illi abstract' de n. no excedit g' du illi q' hut i

[illegible]

illa accidat ei quod est compositum contingens et non ex se nullum gradum potest habere gradus speciei sue ut dictum est. Ideo forme abstracte admisse differentiis istis secundum magis et minus aut magis et minus pura magis caliditas et minus caliditas necesse est quod gradus contineantur [illegible] separata non possit intendi in se secundum gradus rationes omnium magnitudinum que sunt participate sub sua specie [illegible] tamen potest illas habere formaliter separatas quantitates etc. Ad secundum specialem tamen separata aut conuenit

Sequitur de pertinentibus [illegible] duo pertinentia [illegible] ad [illegible] prima pertinebat ad statum glorie spiritualis [illegible]

[illegible]

Q

illum oportet eum sollicitari. sic non indiget aliquis in ipso eius
tamquam utiles si oporteat alios sollicitare. Vita enim felicis secundum se
speculativa secundum scientiam liberalis in quantum sapiens quod quidem in uita liberali hoc est de philosophia
x° ethicorum propter se sufficientissimus est. uidetur quod ipse paucissimis
indigere uideretur quia ipse agit et solus contemplatur. unde oportet quod
maxime uite libere .i. cor. ix. cum liber ex omnibus .g. i. nullius nostris
ob hoc primo dicitur actuum xx. argentum aurum aut uestem nullius con-
cupiui quoniam ad ea que mihi opus erant ministrauerunt manus
iste. Et hinc dicitur Io° ad Eliodorum apostolus gratias pro ipsos ille laudat
qui esse quo uti in materialibus terrenis gloriatur. est ex quibus sumuntur
tur alie due differentie et sic coniungendo dictas quasi conformitate
que est genus libertatis dico quod libertas est facultas qua quis active potest
libere facere sed non indigens alio ad hoc et sic est. si sic libertas quam operatur
quo solum sicut actu agit ex principio quod est in ipso per se et propter
hoc est quinta differentia. Sed hoc etiam ad hunc potest pertinere in ut est dicta
quantum intellectuum uniuersalia sunt certiata operatione ut dictum est
ex eis sunt que incipiunt rem bonum per operationes unam et ex eis sunt
que recipiunt ~~rem bonum per operationes~~ tamen per operationes multas incomplete
totum libertatis ordinate et dicitur quod .s. est facultas qua quis potest
operari sed absque alterius indigentia ex principio in ipso et hic inuenitur
in eo [illegible] ex aliquo inter quo potest pertinere non propter suam
potest in finem, propter bonum. Sed quia et hoc potest intellectus quo ad actum
sine exercitium qui facit in actu per intellectum simpliciter differt
dicendo compositio et confirmando. Ita quod non ad eundem esse ex parte libertatis
tis quod non est in libertate intellectus perit et eque libere certe excep-
tis [illegible] ad eum dicere. Sed quia constat quod intellectus ab extra cognoscit
actus potest retrahi per uoluntatem in ipsum ideo et in ipso intellectu
a deus operibus suis retrahit et in ipsa intellectus ad libitum uoluntatis
tis [illegible] quod expressum in modo uoluntatis totam libertatem habet quantum
iactum suum ipsum potest non absque ad eum retrahi. Sed absque impul
su uadit in suum actum et absque eo retrahere ab illo cessat
a suo actu ueniendo. Quod ad quantum aspicit ex suo certo accedit
de uoluntate quantum ad actus suum ingressum licet neget quantum ad suum actum de-
terminatos quod uoluntas necesse sequitur iudicium rationis. quia ut dicunt in
ea uoluntas necesse mouetur ad ea uolendum. ad huc non excludit libertas
non est sed hoc est necessarium quod non est in uoluntate sicut libere quia est causa actu
nostro se in patientem dispositio quod uoluntas per se sit libera
per motorum uoluntatis [illegible] sue. Sed libere quamuis necessario se-
quitur ex suo quamuis in modo ad preceptum [illegible] quodammodo
necesse et tamen libere quia complacet [illegible] in uoluntate est in mouendo
necesse sed tamen necesse se [illegible] in simpliciter sic mouet se [illegible] necesse se-
cundum iudicium rationis sicut intellectus qui preualet rem in suis principiis
per se et ipsum iudicium libere ex hac libertate ut dictum est libertas
[illegible] libertati [illegible] sic dictum quod uoluntas sibi modo
[illegible] non mouetur libere et sic libertas uoluntatis non est in libertate
intellectus ideo intellectus magis libere est quam uoluntas. Sed si uidetur
de motu uoluntatis quo ad ingressum actus inchoationis actus uolendi
quia uoluntas in illo differt motus uoluntatis in fine et in eis que sunt
ad finem immo sic in fine preter preiudicium rationis modo libere sunt
libere [illegible] ad ea que sunt ad finem quamuis ergo uoluntatis libertas
[illegible] possit quo motus eius in materia neque quantum tamen libertas arbitrii
quamuis uoluntas uaria incohoare possit actum uolendi uel cessare
ab ipso et iudicium rationis est [illegible] expressum esse uos iam que sunt
ad finem. Sed de hoc alias sufficienter disputatum est quod [illegible]
et iudicium non hoc pertinet ad liberum arbitrium uoluntatis per quam
ad libertatem eius quod [illegible] libertas in libero arbitrio est eorum
que sunt ad finem. Sed ergo non ad intellectum de motu uoluntatis inchoando
ipsum quia sine motu uoluntatis per se potest inchoare actum suum
intellectus multum tamen de motu exercitii intellectus inchoando ipsum
et incessio ab ipso quia ut inchoauerit cessare potest ipsum sed ipsum
uoluntas et ideo intellectus a libertate uoluntatis qui intellectus non
modo ad exercitium actus nisi prius motus ad actum illum est ipsum par
tur per intellectum determinatum ab ordine [illegible] dictum est in ea dicta
uoluntas et modo ad actum pertinens motum uoluntatis certiata ab
aliquo in ad exercitium actus atque ad ipsum actum [illegible] Ideo
ergo simpliciter dico quod licet intellectus quantum modo sit [illegible] patet ut dic-
tum magis libera est uoluntas quam intellectus et ideo in diffinitione libertatis quantum
libertati super libertatem intellectus ad quam addere .vii. et addendo differentie
que libertas uoluntatis est facultas qua potest in suum actum quo acquirit

bonum suum ex principio intrinseco se uolendo et absque impulsu uenire
esse ab alio a motu extrinseco intellectus quod per determinationem actus sui actum
intellectui superat intellectum et per se ipsum ab illo [illegible] a uoluntate appellit
libere uel non ipsum in actum exercitium et habet animum retinere ab illo ex
libere [illegible] constat quod intellectus non habet libertatem nisi quo ad exercitium ac-
tus constat quod intellectus non habet libertatis nisi quo ad exercitium actus
tus donec uoluntas pertinet ipsum quod dictum est simpliciter quod uoluntas motu
libertatis est quam intellectus [illegible] ad hoc adducta in esse libe-
ratione [illegible] uult contra philosophum quod uoluntas pertinet qui ordinat [illegible] ethicorum
tate [illegible] uoluntas primum [illegible] et est talis libertas certa uoluntatis ea qua
quod est [illegible] per actum et est talis libertas certa uoluntatis esse in actu
ad finem quam non solum potest esse in illa libere sed in hoc ad certum intellectus
et sic ad possit agere libere nisi tamen potest agere [illegible] hic dicitur uult de
patronis quod est libertas potestas [illegible] ut [illegible] uiuit ut uult
in quantum uult qui ut legibus propter metum peccat quod non dicitur ut
facere ut cogitatur non libenter ac libere et [illegible] ille res [illegible] agere
retrahere ab ipso perfectius sicut ut est illa res quam [illegible] ei perficiebat quod
ipsius uoluntatis atque iudicium solum [illegible] sapienti ut non fuit
at in malis ut [illegible] ut coacte quod constat [illegible] non quam ita est affectus
libere neminem [illegible] illud liberi quem non [illegible] negare potest. Ad primum in
illum [illegible] et ideo sicut intellectus se ipsum actus suos et quod per se eliciunt
quamuis quod uoluntas sic et intellectus se ipsum [illegible] ad eius proprium quod hoc constat potest per hoc quod [illegible]
dico quod non est [illegible] ad eius [illegible] quod hoc [illegible] per hoc quod spiritu
alis est dico quod [illegible] sed non oportet quod si non sit impossibile quod ad moueat
a se ipso non immotoribus quod se [illegible] at ut [illegible] impossibile quod se [illegible] actio quod
equalis sit possibile in omnibus motoribus quod non sic [illegible] est ubi se mo
uet secundum uoluntatem in spiritualibus quod homines. Est autem [illegible] quod aliquid mouet
dicit quod [illegible] solummodo [illegible] de spiritualibus separatis in quibus [illegible] se
intellectum et intellectum eo quod de entibus [illegible] conuenit [illegible] facere motorum [illegible]
terra non facit certe solum intendo facere excepta [illegible]
quod est illa spiritualia reprehendit quod damnatorum quod impossibile philosophi
ut per se inspiciendo et ponendo [illegible] qualitate est hoc non est possibile
non immotoribus quod sunt [illegible] aut uirtutes in corporibus et non per se plus [illegible]
dicens [illegible] ad intensificationem propositionis dicere [illegible] quod illud certa [illegible] quod adiungit
non pertinet ad expositionem dicte propositionis [illegible] Sed in illa solummodo se [illegible] ex
dictis in sua expositione [illegible] ad quandam [illegible] philosophi quibus in parte concordat
et a quibus in parte discordat et pro ex sua expositione concludit quandam in quo
philosophi et expositionem sue concordat dicens. Sed ergo continuatur philosophus quod
mota ex se mouentur a motoribus abstractis. quod quod probat quod mo
uens se est mouens abstractum et abstractum est mouens se ut dictum est quod
parvam expositionem [illegible] uidebatur philosophus quod motor ex se [illegible] et
moto et motore qui mouet se. [illegible] dicit quod [illegible] est de mo
to in motore non moto [illegible] ab [illegible] celum et homo ab [illegible]
motore [illegible] celum non homo [illegible] quod motores
mouere [illegible] non mouetur celum [illegible] non mouetur se secundum locum sed non
potest mouere se motu uoluntatis bruta [illegible] non mouet se secundum locum [illegible]
est non quod per se mota sunt ab [illegible] appetitum [illegible] ignis et infinite
dictum philosophi quia posuit et ideo ex scientia ut philosophi quod [illegible] dicit ita
fuit de mouens et motum ille dicit equiuoce conuenit motu quod est hic
reuera motus qui est [illegible] in abstractis qua mouet se ipsum per uoluntatem mo
tus quod est [illegible] in corporibus motis ab [illegible] celestia et in [illegible]
equiuoce dicitur quod [illegible] in [illegible] dicitur motu uoluntatis a se motu
uoluntatis et motu celesti a celestia [illegible] non intendit philo
sophus [illegible] in statu reprehendit eius [illegible] quod [illegible] philosophi
ex hoc [illegible] explicat in quo errauit philosophus [illegible] quod
ipsum conuenit dicens quia opinabatur quod primus motor in [illegible] moueret ex
se non [illegible] opinio et statim adiungit in quo ipsum reprehendit
dicens et opinatur [illegible] quod omnis motor sui fuit [illegible] non mouet
non mouetur uno motu [illegible] uiuentes quod [illegible] est [illegible] quod
[illegible] expositum [illegible] in [illegible] philosophum [illegible] animas [illegible]
ipso hoc de anima [illegible] quod ipse philosophus ponit animam mouere se ipsam [illegible]
[illegible] motum celestem ac si philosophus ponit animam mouere se [illegible] motu
[illegible] ab [illegible] mouere [illegible] Sed [illegible] in [illegible] sunt [illegible]
[illegible] quod motus ad motum animarum se in motu corporis et dicit quod non
fuit de mente philosophi quod anima mouet se [illegible] motu quo [illegible]
[illegible] modum [illegible] est [illegible] acceptis [illegible] aliquid [illegible]
de motibus corporis ad probandum quod anima sui [illegible] non possit mouere se
ipsum [illegible] physice [illegible] quo est impossibile ut a
[illegible] moueat se ipsum [illegible] ut motor in [illegible]
corpore sit distinctum a moto et ut dictum est [illegible] esse distinctum a moto
aut [illegible] distinctum [illegible] esse [illegible] illa que mouetur ab ex [illegible] distinctum tamen
ut est [illegible] in [illegible] anima est quam est motor [illegible] distinguitur a
motore quod est motum [illegible] distinctum [illegible] non distinguitur [illegible] quod impossibile est esse [illegible]

siu corpore ñ educto. si qs q̄s dictū h ay 7 om̄ uel zappli car
ad sp̄ualia quo ad motū uot̃ cor. dr̄ ꝑ ꝙ h o ꝙ itud
nō est impole i sp̄ualib; s; ls a solū de motu cor̄ sic ī ua
lui ut dcū ē. dein̄ 9or repetit io mq̄ iā p̄iori 9or addbat ut
addat ad ꝙ sūt ī p̄ote educta. et fuit ip̄e ꝑ o ip̄is uo moto
qui ē cor̄ moueat se 7 istr q est ūt̃ motor 7 est ēēn tū mo
ueat se. ꝙ 9or dr̄ ēē distinguēd? mēs ꝙ 9tie ꝗdr 7 h ēē
u's si aīa moūet se ēēl aut nō ēēl. 7 cō h. s. ꝙ aīa ē īcor
eet u's si aīa moūet se ēēl. dat ī q ꝙ h ū eet d's si aīa
moūet se ēēl. s; ꝙ de bū posti ēē ī cor 7 mouē se 7 expo
ꝙ sit mouē se s'bot dicēs. et mouē se motu ꝓ abstractis. s.
ut intellectus 7 intellm̄ i ea ess; id ut declaratū ē de p̄mo motore 7
de ceteris iodoral; abstractis ꝑ ꝙ inteā c cō ꝙ mouē nō ēēl mo
tu nō ꝓo abstractas. s. ut itllēr 7 intellectū nō sit id ut itelligat
illa sola mouē a se ēēl in quib; sit id intellēc 7 intellectū et illa
mouē a se nō ēēl i qb; nō sit id itllēr 7 itllm̄ 7 ꝙ mouēs se
ꝓ m̄o abstractū ē solū 7 nō ē motor ūtus icore ut sit ꝑ ph;
os motores separati s; mouēs se ꝑ m̄o nō sit abstracti s; est
ūt' icore h nō corp's coīs educta sit for' ūt ut sit ꝑ ph̄m aīa 7
motor celi 9iūct' vii ut iā dictū ē ꝑ om̄ ipole ē aīa; ēē sū core
ū egde ꝙ s' itllr de motore celi 9iūcto ex quo p; ꝙ dcm̄ sūt
de mouētib; sei i quib; id ē intellēr 7 intellectū inp'tinēs ē cidex
ꝓo; de ꝓoīs aūl' in pole ē ꝙ illud ꝙ mouē se moueat se ꝑ cō'
n' pot d' ꝙ 9or i expo to illā ꝓoē ꝑ ꝑ ꝙ o h nō ē ipole ū imo
torib; q sit cor' aut uirtutes icore exeēt p; ꝙ solū sit pole ī sp̄i
alib; intellib; id ē intellēr 7 intellectū. imo expsse īsinuat ꝑ iā dcā
ꝙ o' sp̄ualia i quib; sit id intellēr itllēto 7 intellēm̄ sit uolēs uo
lito 7 uolitū si qua ēēnt talia q̄lia h ꝑ ip'' et ꝑ ph̄m ulla ērunt
sit talia oīa sp̄ualia ēē' bi'uiū dm̄ exīntia posset mouē se nō ēēl
et ꝙ istuū ēēt impole ꝙ ad motū ēēt act' coīs puto aīā ñ tm̄
ut ūtus coīs educta de ꝓo me uō ē de motore celi 9iūcto ꝙ
7 expsse i simulabunt iā sup' u dixit amotore celi nō mō celū
7 ēēt sic intellēc 9or ꝙ illud sit pole in sp̄ualib; quor motus
dē equare 1'' motus coīs 7 in h 9iūt ꝑ ꝙ s'bot 9or ītūe dcā
9iūcti. s; ic motus d' egde 9motu qui ē a corib; aut motorib;
qui sūt cor' aut ūtutes icorib;. 9stat ē' ex ꝑ dcis i ꝑ a qōe ꝙ ñ
sit di motus equore d' ideo in quo id ē itller 7 intellm̄ uolēs
et uolitū et de corib; s; 7 d' egde de ideo in quo ē ad uolēs
uolitō 7 uolitū 7 corib; ꝙ ius 7 ūt ut dcm̄ ē 7 d' eq' ūtuū di
catur motus corpor 7 uot' in h differūt a motu di ꝙ ideo
id sūt remouēs motū 7 motus ī uot' ē sūt id mouēs 7 mo
tū a qb; ꝑ rem differt mot' in corib; aut differē ꝑ rē mouēs
et motū et sic mot' abutē. [C]ꝗd ꝑ ꝙ pot' idales ex h ꝙ s ro
uales yales ad opp' dico ꝙ ū ē. 9uist actiue pūē 7 ideo ꝙ
sit actiue ū e' h dr̄ a lo' solumō de 9pīe por actiua; idali
um 7 nō idalni. s; ūni ūc ex nō arguit libtatē nō ꝑo' ut
actis po' ē pastiue ꝙ ē; ualit ad opp'. libtas tm̄ ex h ū p'
eis 9pete ꝙ nō posti eis 9pete ū inordiē ad passionē ꝑ ꝙ po'
actis nō 9petit libtas ū inordiē ad acto; nē ꝙ ēē paciēs i
ꝙ paciēs ipē ut illi pati u' posti nō pati p'ite actiuo siue
id illi agat sū h. ar. id ē repugē libtati vū multū mirule
ē dcē ꝙ uolūtas ē uirtus passiua libe tm̄ sic mirale ēēt dcē ꝙ
ad ēēt ūs actiua ūt libe tm̄ ex quo pueit ꝙ 9tingēs eq
le pot' inueiat uote sit ꝑ alterā ꝑtē nō sit ā a agēte m̄u dūte
9tū. si ꝑ ph̄os. 9tingēs eqlr ipole ē ꝙ iueiat ex eo alteā du
a; actō nīū ū exaltā tm̄ adnūcta 9 eo qm̄ ueuē actō ē digor
ut sic ichō 7 tm̄ l' sit actō nō iueit ex eo ū ex a ēē exīse
de 9iūcta cū eo a 9tingēte ā egle ulla actō pueit ꝑ ꝙ ē 9
tingēs eqle qm̄ ū ē ē ū m' 7 nō ū fore. ꝓ' sic ꝑ de aīa ulla
ꝓo actiuā pot se hēē ad ueh; i' 9ior. imo oīs ꝑ' ꝓo ē ꝑ ꝑ'
sua 7 ie ꝑ ē ut ūt q reducat ad actū ꝑ alēu illor a ꝑ a agēte
siue sit ūa m̄ siue aīa. vū 7 imy ē ꝙ aliq' h ad ducat ad ꝑ
bās ꝙ uolūtas ē ꝓo ualēs ad ōia de h e' o' sic s' h ū ē ipole
ū īmotorib; qui sit cor' aut ūtutes icorib; eo ꝙ illa ū ū sūt
agiē i sp̄ualib; aīa q libe agēt h necō ꝙ ē impole 7 io i intel
li. s' e hēē ad ōia ū ē ū tē ūt 7 passiua i sp̄ualib; aīa b ū ꝑ ē
id fore 7 act' h g' eq idal' sit ꝙ' totat aut ī mag' 9 tm̄ nō
sit actiā ꝓo ū ꝑ us passiā ūt 7 actiā quo ad ēēticiū act' 9 i
indicō ꝙ ē op' ꝙ mag' libo agit ū ꝑ 9placētiā uot' ꝑ ꝓoēā

io non tam libere ū; ad oppō ut uo tās s; dūt ꝙ si nō tās nō
libe h 9 t s' qz mō ꝑ idm̄. Qua si nō mouē ꝑ idō; ū mo
uet' libe dico ꝙ id ē ū' pot' sp̄uales distincte d' s'das
idales 9 t mse 9tinēs ꝓom̄ appeticiam ꝙ est uo tās et
ꝓom̄ cogitatiuā que ē intellēr h ꝑ nois uiū id appē in
tellectiu que distinguit d' ꝓom̄ appetitiuā 7 cogitatiuā i cor
lib; 7 aīe 9 t dcā qua ambo et intellēr 7 uo tās dūr
idales nō mag' et intellēr idal' ꝙ uolūtas qz sic itllēr
idalē sū idabilr itllēt s' 7 uo tē sic intellēr idalr uult s'
ꝙ intellēctu aīe aū q intellēr ꝓe dī io nō mag' dr̄ ū s'
idal' ꝙ intellēr uolūtas sic ē intellēr nō di uolitās ex h ꝙ
uolitās ex h ꝙ s' e ipūi uo tās ꝙ nō pot' nō seq sic ū dī
uo tās idal' ex h ꝙ s' e indiciū idis mae cū posti ip'' nō
sequi ꝙ s; aīe dē a co mō idal' h ē ex a ēēti qz elq' seq'
idi cū posti nō seq' ū' tm̄ sē cō ꝙ exactiui quo intellēr
s' e ipūi uo tās dicā uolitās qz nō pot' nō seq'. vū 9uo tās
moueatur i sie; ꝑ itē eo ꝙ nō pot' nō mouē iūtē ꝓo
di ūē 7 illū ꝙ idabilr; libe utiq; uolūtas h mō ū dē
9eidal' ū qz electōe libi ar'u sēc' rectū indiciū idis sic
tm̄ sine q' nō. vū iur' tū aliq' desidē ieo ꝙ dūt ꝙ libās
uo tās nē ū ab ꝑ te idis qz id cadit indiffēe uot' 7 ꝑ h ex
libtate idis qua indicat libe ē libtas i uo tē 7 io uo
lūtas mō' libe ꝑ idō; h e' sūū ē ꝙ id cadit i diffōe uo tās
ū sūmo ido; 9 t ut 9tinē; itllectū 7 uolūtē. ꝙ s; dicā ꝙ
cadit saltem indiffōe uo tās libe dico ꝙ f' ē ū ꝑ act'
i ꝙ ē uotas sē i'tū indiciū idis pot' d' uolūtas idal' et
s' libtas idal' aīē q ꝓa ē itllm̄ ut dictū ē nō tm̄ ex
hē sine ex idē at libtate indicy ē libtas i uo tē 7 sic
nō d' uotas ū libe ꝑ idō; qz libtas ē' ēēl ē aīe s; qz
ꝑ uo tās electō; aīē ēā sequi i'tuin indiciū idis ꝑ ꝗd
solūmō diffinitur libtas: ꝙ sit facultas uo tās 7 idis. [C]ꝗdo
tēm ꝙ itllēr est mag' lib ꝙ i actū suo imp depēdē; a uo tē
ꝙ ēē dico ꝙ h h ū' sit 9tū ad dētiacōm actuū suor
i h ꝙ uo tās regrit actū p'' s; dēbat dētiati ad actū
suū et nō ēē ꝑ ꝙ ꝑ cedit ol' multo mag' tm̄ itllēr q' ad
act' sui dētiacō; depēdē; a uo tās ꝙ uo tās ab itllctū
qz itllēr nō requirit solū p'ūē; obi ut eo p'sēte sēip'
faciat i actū ab ol' sic uo tās reqrit p'n̄aam act' itllēr
s; i reqrit ꝙ faciat ab ol' p'us ꝙ potit aliq' actū i ꝑ itlli di
elicē qm̄ neqq' reqrit uolūtas ab intellctu ꝓo ꝑ sui ac
tum ꝑ ut alias sepi' declauim' ex ꝓo d' quō uo tās
nō depēd; ab itllctū ū sic ex tā sūe q' nō tū q' itllēr
aū depēde; ab ol' sic ex tā ꝑ ꝙ sit. 7 h de intellctū spē'
aū itllēr ꝑ ut' n' dētiacō; sū actus hē ū a motu uo tās
qz boū nō ē obm̄ intellēr ut ꝑ tāē ē. i ꝙ ē bo'' simpli-
ꝗ solū id' ē bm̄ uolitū. aliās q'' 9; intellēr intel
ligat boū 7 sū rō bi nō intellēt id ū ut ꝑ e ē spēctā
tē intellēr ꝑ o bm̄ sū ratē bi simp' intelligat ꝑ mod
ꝑ pū s' b rōe bti uolitā ꝑ ꝙ dēꝑ rō hē id; 9pabilr
ꝑ ꝓo intellēr spēctat extēsione 9 tā sit est ptiās
[S]Equitur quedā ꝑ tū ad s'bam sp ū ' le; dē 9uic
tā spēctat emoi est aīā hūā ꝑ requirebā' fo
vii ꝙ ptiā; ad ꝓ aīā; hūā; ptr. Demū q'rebā
tur ꝑ ls a a ꝑ tū ꝑ' ut' ad 9iūctū ex corē et aīa s; ꝑ
aīā; ꝓ illud vnū erat ut' ēē quod dicatū sit ab in
tellctū ꝓoh ꝑ actū intellēndi 7 at ꝙ nō qr itllctum 7 itllēr
sit illa quor ꝑ ph̄m ꝑ pīncti̧s illiū ē de alii' ut s'
ēē quiditatū ē obm̄ intellēr ab eo intellectū g' o 1 o [Q]
ēē quidditatū ē ūle ꝙ ē diffinitia id ūl' 7 9 uiulo
cū illo s; ūle ē q' b ope intellēr qz si id ꝑ deaīā ule
aut ut' e. aut ꝑ eū ē dr̄ 9or ꝙ intellēr opē ule
i reb; [D]ico ꝙ dx ē actō itllēr pot' vna q' itllēt
ꝑ a intelligēcia 7 simp' a ad q' dētiā ꝑ obm̄. a a uo
actō ꝑ sa q' se exēet 7 diffeitur ab vno ialtiu
dicendo 9 g' grāto 7 9fēdo 7 dico ꝙ lo'' de ꝓo ac
tu intellēndi neqq' ēē q' ditatū ē abitllctū ꝓo ꝑ
e' actū aut ī ule intellctū q ē ꝓpū ei' obm̄ imo ē
ꝑ intellēr pot' quo ad elicēm actū hēē ēē ab ꝓo uiū qr
fortū ē i fātasia ꝑ s ꝗgitacō; 9 acōni ꝑ ū'' lucē i
itllēr agētis ꝑ mod' p'ds aīe expositū ab ulti.ti.

vñr adoppo i

sic existentem in fantasmate quod et ymaginationes intellectus creati ad presentis intellectionis
confusam simplicissimam. Secundo uero de eo actu intellectionis dicendo quod ab
ipso habet esse non est ita quod aliquid est hoc et quod est sit ille quod est id distinctum
in natura illius per se dicto et cum ipso sic dictum est oppositio distinc-
tum, proprie loquendo quia ipsius esse difficile per gradus et diuisas ut consideratio secundum
res confusi et indistincti per partes que esse deberent indistincti
tunc res secundum esse ...
omnes ipsius distinctionis per partes ut habet aliquid intelligibile habet ipsius uel
esse ab actu intellectionis intellectus post per abstractionem ... singularibus intelle-
ctus informatur ab hoc et ab alio abstrahendo et intellectis hominis
simpliciter ... intellectus hec ... est quod ... est ut
dicit ... ab opere intellectus quod ... est sic. Dico quod esse quod
dicitur habet esse ab intellectu dicendo congregando ... intellectus
operatur fuit ... est primum ... confusa intellectus ...
pit meo gradus suppremum ... distinctiam
...
gatur ad gradus ... diuidit aggregatum ...
illi quocumque ... et ... appellatione quod est ... dif-
finitiua ... et est operis intellectus simpliciter quod tamen forte cum fuit ab in-
tellectu per ulterius dicas aggregatum ... distinctum et
creatum per partes motum intellectus ... forte ...
intellectos creatiua ... intellectus appellatione uerbum ... quod est
... quod Augustinus ... appellat uerbum ... sic ... quod est
ab intellectu simpliciter intellectum ... intellectum et forte
ipsum quo ad intellectos creatam declaratiua. Ad primum ...
quod intellectus et intellectum sunt relativa ... dico quod hoc non est ...
et habet locum in omnibus relatiuis quod in ... sunt relatiua ...
in mordine ad alterum ... considerando ...
... ut filius sui patris et sic ...
... ex dictis. Pertinentia ad conuictum in hoc ...

Sequitur pertinentia ad statum distributionis ...
primo in futuro ... pertinentia ad statum uite ...
in presenti ... soli xii apostoli cum Christo in die iudicii
iudicabunt mundum ... sol dixit ... uerbum ... iudi-
cantem promisit quando dixit ... xix. Amen dico uobis uos qui secuti
estis me et reliquistis omnia sedebitis super sedes iudicantes xii tri-
bus Israel etc. Augustinus ... ps. xlix ... tempe-
state ... exponens ... xix. Amen dico uobis et cetera quod
sic xii apostoli sedebunt non apostolus ... est apostolus Paulus ...
... quidam ... ordinatus Matthias
... duodenarius ...
Augustinus ... duodenarius ... xii sedes
non iudicabit Paulus apostolus an forte sedes iudicabit ...
... iudicare ... sedendo ...
... non iudicabit ... dicens non
est ita non omnis ... iudicabit quod ... plus laborauit
sedes ... iudicabit ... Item qui ... in statu uite
... in statu perfectionis ... est ...
... ut episcopi
minores ut curati ... in statu uite in presenti cum
apostolis et discipulis Christi ...
... in futuro ...
bit ad primum ... Item Gregorius ... xxi Moralium ... si quis stimu-
lo diuini amoris excitatus hic passiones relinquit ...
... potestatis optinebit ut sit tunc ... iudice ...
... indicis ... paupertate casti-
gatur. Dico quod motiuum ... perfectio Pauli ...
... xii sedium xii apostolis ...
non erat Paulus ... Augustinus ... locum ...
dictum ... apostolus Paulus ...
diligentius cogitare et perscrutari ... xii sedes ...
... xii ...
sedibus in xii homines ...
sedes ... perfecti esse ... dictum
est sedebitis super sedes xii ... de toto mundo ...
probat per Paulum ... apostolus Pau-
lus ... arguit fideles laycos ... iudicia sua ad eccle-
siam ...

cum qui angelos iudicabimus ... ad iudicem se fecit. Sed
solum se sed omnis qui ... iudicare ... expectet ...
... xii sedibus non xii homines etc. Dico quod non solum xii apostoli
xii apostoli ... Paulum ... xii ... iudices erunt sed quod
perfecti ... vii ... Moralium
... xii iudices ... non habent ...
... exprimit quia ... stimulo
... Pauli ...
... dictum est ... Pauli ...
Augustinus ... arguet ... Paulus ... in futuro iudicem
... Augustinus ... Pauli ... quorum ...
... iudicando quo iustitia exercere imputauit ...
... iudices erunt ... potestatis
... exerceat ut
... iudices ... iudicium et iustitia ... se et aliquos
... iudices ...
... Pauli ... quod ... iudicia
... tunc
... in futuro ... Pauli et
iudicabunt ... homines iudicare ex quo ... Pauli et
... Augustinus ... non solum quod ... iustitiam
quod eadem debent exercere in futuro ... iudicia excellentius
... iudices erunt ...
... excellentiores iustitie quam prelati exercent ...
... contemplatiue aut actiue exerceant ...
solas tanto ceteris ... ad status suos pertinent ... in
futuro iudices erunt ... in futuro ... Gregorius
... iudicium et iustitiam ... xxvi Moralium
super illud Job iudicium pauperibus tribuit et reges in solio collocat ...
in reges uocantur ... prelati ... motibus ... appe-
titum ... auaritie ...
reges ... motibus non ...
... regendo ... potestate regis ad potestatem ...
... semet ipsos regendo ad ...
ne solio ... collocant ... accipiunt ... iudicare
quo ... semet ipsis ... iustitia ...
in iudicium iustitia ... irreprehensibiliter ...
... iudicandum potestatem ... Job ... iudicium ...
... iustitia ...
... iudiciarie potestatis ... potes-
tas ... iudicant ...
latorum ... xi ... non solum ... iudicat ...
iudicium dies aduenit ... agentibus ... stulte
sentientibus iudicare non cessat. Ad primum ergo quod solum dictum est
xii apostolis sedebitis super sedes xii iudicantes xii tribus Israel ... quod
... dixit ... de iudi-
candis xii tribubus Israel ... dixit ... omnium nationum ...
Augustinus ... iudicari ex toto mundo sic et iudici ... ex toto mun-
do. Alia ... sunt ... // bonum in presenti de agen-

Sequitur pertinentia specialiter ad statum uite et cetera // ... in quibus ...
... queritur duo ... statuta
... queritur ... duo ... statuta
... quorum ... statutis ...
... utilitatem ... statuere possit ...
... teneatur seruare ... utilitatem ...
... generalia ...
... statuta ...
...
... recepturi
... titulo ... largitori.

Contra ... tenetur seruare statuta ...
... ad ... utilitatem ...
seruare unum ex tribus statutis eadem ...
... tenentur seruare ...
... tenetur ...
... Contra ... non pertinet ad ...
... de necessitate salutis ...
...
... statuta non pertinent ad ... uotum ...
... de necessitate salutis ... statuta ...
... omnium ... statutorum sit ...

sent quod princeps statuere [illegible] laycos quod solvent eis decimam omnium bonorum suorum et illi tenerentur sic dominus papa hic statuit [illegible] clericos solventes decimas. Hoc autem videtur inconveniens quia contra [illegible] et cetera. Item si etiam princeps statuere tunc per [illegible] statuta laycos aufferre potius dispositionem de rebus suis per violentiam quod [illegible] videtur inconveniens et cetera. Dico quod [illegible] principum vel prelatorum dicitur esse salus [illegible] rei publice [illegible] esse [illegible] sicut [illegible] sunt partes civitatis [illegible] tenentur intendere una cum principe in illud in quo consistit bonum principis [illegible] civitate ad quod tendit princeps et [illegible] de civitate referre bonum publicum [illegible] suam actionem cuius oppositum fuit ut [illegible] politice in primo ethicorum amabile [illegible] soli bonum melius [illegible] [illegible] et divinius [illegible] [illegible] ad senectutem sic abiicio [illegible] magis me mea [illegible] esse [illegible] rei publice [illegible] debui [illegible] quod rem publicam tutabar nec mortem [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] exercitum [illegible] virtute suscepit [illegible] quia finis ipsorum [illegible] ad [illegible] intendere in finem illum [illegible] ad finem illum [illegible] ut ipsi [illegible] ordinat [illegible] principis [illegible] sit [illegible] ordinare quantum [illegible] ad illum finem [illegible] architectonica de qua dicitur philosophus in primo ethicorum quas debitum esse disciplinarum in civitatibus et quales unumquemque addiscere [illegible] [illegible] dicendo [illegible] quod [illegible] [illegible] obedire statutis editis a superioribus [illegible] adhuc finem aut [illegible] [illegible] [illegible] ipse adipisci non potest aut [illegible] commode [illegible] sit [illegible] [illegible] quod statutum [illegible] sit [illegible] ad finem vel ad [illegible] ordinatorum ad [illegible] quia princeps eo quod omni [illegible] claritate debet esse [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] ut ipse sit quodammodo bonum totius civitatis [illegible] bonum sit bonum unius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] civitate [illegible] tullius [illegible] [illegible] consule [illegible] [illegible] satis diu [illegible] [illegible] satis fortasse [illegible] quod maximum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed audire [illegible] soli [illegible] [illegible] soli natus esse [illegible] salutem omnium octavo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subditi [illegible] utiles principi [illegible] [illegible] princeps ordinat ad aliud sicut [illegible] liber homo ut dicitur [illegible] de libertate [illegible] [illegible] liber homo [illegible] [illegible] sit alius [illegible] quod subditi debent tenere superiorum statuta. Impossibile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] utilitatem [illegible] [illegible] [illegible] principis [illegible] [illegible] debuit [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et maxime ex aliis pluribus statutis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] finem [illegible] [illegible] debent subditi supplicare superiori [illegible] statutum revocare quod si non voluit revocare [illegible] [illegible] statutis superiorum obediendo [illegible] statutum superiori tollatur quod si non sit [illegible] spes correctionis [illegible] debent subditi agere ad depositionem superioris [illegible] quod tollatur [illegible] obedire.

Ad primum argumentum procedit et bene supposito [illegible] [illegible] et iniustum [illegible] quod [illegible] presumendum est [illegible] status [illegible] [illegible] [illegible] politice [illegible] [illegible] [illegible] antiquis [illegible] [illegible] regem sic arguendo [illegible] regem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regem a senatu [illegible] [illegible] [illegible] de senatu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] princeps [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] successores [illegible] [illegible] presumendum est [illegible] [illegible] [illegible] ex ambobus [illegible] [illegible] [illegible] ingenuis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dignificati [illegible] ex homine homines [illegible] [illegible] bonum [illegible] [illegible] [illegible] multotiens quod tamen non potest non supponi [illegible] principis iniustia. Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esset sed [illegible] agendum [illegible] depositionem [illegible] hereditarie regnaverunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] statuere [illegible] debitum esset ei obedire quia non esset ei [illegible] quod sua statuta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tollere [illegible] statutis [illegible] [illegible]

Ad [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] statuta [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] de necessitate salutis [illegible] non est obediendum eis. Dico quod [illegible] pertinet ad spirituale [illegible] [illegible] [illegible] et singulorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] persone [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] placuit

quod quidam notum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in superiore et hoc vel per electionem vel aliquorum [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] superioris vel in hereditate successionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod tamen alii maiores de civitate [illegible] [illegible] [illegible] singulorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] quibus [illegible] se non obligari ad tenendum [illegible] [illegible] a superioribus [illegible]

Ad [illegible] quod tunc subditi laici tenerentur solvere decimas principi [illegible] [illegible] [illegible] dico quod [illegible] est [illegible] sit ad dictum finem et non solum decimas immo mediam [illegible] immo totum immo se ipsos. Sed [illegible] debent [illegible] superiores [illegible] [illegible] statuat [illegible] exigat [illegible] [illegible] [illegible] sit ipsis quod sit ad omnem utilitatem seu publicam non tamen ad privatam [illegible] [illegible] statuta [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] ab ipsis non de [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clericos aut laycos [illegible] suorum superiorum [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] clericorum eo quod nullum hereditarium ius habent [illegible] [illegible] [illegible] sicut principes [illegible] [illegible] [illegible] quod principes [illegible] [illegible] [illegible] statuto superioris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de bonis suis [illegible] quod [illegible] eo quod [illegible] clericorum [illegible] [illegible] pauperibus [illegible] [illegible] quod ipsos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alias satis expositum.

Ad [illegible] quod tunc subditi non possent disponere de rebus suis dico quod [illegible] est [illegible] statuta superiorum alias [illegible] possent. [illegible] [illegible] in statutis [illegible] [illegible] [illegible] sit in

Circa [illegible] [illegible] quod generalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel colloquium [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suos auctores tenere debent. Sed quia [illegible] generalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sicut [illegible] est accipere [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dico quod quia [illegible] princeps quodammodo representat totam civitatem quod est sub ipso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quo nullus omnino innoxius [illegible] [illegible] [illegible] qui in multitudine non sunt noxii [illegible] noxa [illegible] [illegible] noxii [illegible] [illegible] nova [illegible] capitis [illegible] quod membra reputantur [illegible] noxa capitis [illegible] quodammodo omnes sunt noxii noxa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsius principis. Sed si princeps forefaciat [illegible] solius principis non tamen [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] singulos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obstante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible] potest quod in civitate sint aliqui innocentes.

Ad [illegible] [illegible] [illegible] clerici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dico quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non debent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prelati sunt velut

Circa [illegible] argumentum quod subditus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non debet obedire [illegible] quod sciat [illegible] facere iniuste [illegible] subditus scit prelatum suum facere iniuste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non potest esse iusta [illegible] [illegible] prelatus [illegible] simpliciter prelatus est ei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prelatus est in [illegible] obedire [illegible] [illegible]. Dico quod prelatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subditus est illi aut [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]. Sed [illegible] simpliciter [illegible] [illegible] ei obedire quia quo ad hoc non est ei subditus quia tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod prelatus subdito [illegible] ipsius [illegible] homo [illegible] obediens [illegible] plane

principes [illegible] [illegible]

quicq̄ q̄ ꝑemam agit̄ in eodē ſolet̄ te exiles ueste
puiſu ē ꝓficite obediētē in quo noſcis ſuꝑiorē ꝓfitet
orem diuiaꝫ ꝑ huiaꝫ ſolue oblīg q̄ ut q̄ uibꝫ ꝓhibet
deus ⁊ ego audiā ho̅ eꝫ ſur d' deo n̄ cꝰ apl̄i clamant
dn̄tes melius ē obedire deo q̄ hoīb3. Si uō platus ꝑ
capit . . . te ſbdit̄ in oīb3 inobedire ⁊ ſibi i eis q̄
. . . n̄ ſit ētū q̄ ugat̄ ꝯ ea q̄ ſt ꝑ
dꝫ tūc te obedire quouſq̄ ī ꝓlatura ꝑmitit̄ ſu potit
ab eo ipetr̄a q̄ deſiſtat alias ē dꝫ ꝓ ſumē . . .
capit regle ꝯgruat ⁊ ad ipletōꝫ eoꝝ q̄ ita ꝑcapit
ꝯferat n̄c inhet ē dr̄a de inferiori plato qui pēa
ꝑ . . . aliaꝫ ꝓuātaꝫ q̄ . . . alios ⁊ ceti plati religi
oſoꝝ ⁊ de ſupiori plato eccl'ſtico qui pē . . .
ꝓuidi . . . religionis q̄ . . . ⁊ ceti ſb ipo epi
⁊ . . . de q̄ibꝫ iā h'itū ē . . . ē ſa . Q̄o
. . . q̄ ſbdit' ſit ſtus platū ſuū īdeā ꝑmcōe
iniuſte agē q̄o . . . dico q̄ ſi pōt eū ſtare in ſi ꝑuicōne
iniuſte agē . . . ut dictū ē n̄ ē obed
alias . . . ē ei q̄ nō pt̄ ſcire q̄ iniuſte agit n̄ eeꝑ
. . . tū ut in ī nō dꝫ . . . ē ad ſiorē l' ꝑ ap
pelle l' ꝑ . . . ⁊ ſic nō ē ſiorē ad q̄ ē . . .
. . . nō pt̄ . . . ſtare . . . quouſq̄ de
. . . ſufficit . . . poſſe . . .
. . . Q[uer]itur . . . ſtatu ſuū de recepti ſuii ielia titulo pan
. . . reſtitue ꝓ ſic tēt eē ab ap̄lo . ii . cor . ix . uo
ca . . . eē pe nō fuit . . . ut ꝑ
. . . ylaac ꝯtulit iacob . ī uce eſau gen̄ . q̄
. . . [illegible]

[illegible]

delent accidi sicut patuit ap lis et sicut pbatur fit eis qd
ad eor pdicaco infidelos convertunt tn qr ad h spialr eos uisit
x et miracula concessit dices eis illud. ucetis religiones q
mo albe st admessem. religiones qd alie ad messem erant
infideli multitudines parte ad quisitiones magis delent s facere
conscia p ea si ad infidelium il quisitione no laboravit sz nec p
q scede infidelium i sua infidelitate st obducatur ce fide tanqr
ut n sit spes de illor quisione nc sig in quisionis eor fuit p ca
pruit nc ad h missione spiale susceperunt neqr sup illa omissione
dolent s ptu facere consciam et tn h maxime id est qua ad liba por
tes ce ritus et lege sua infideles ueniat admittitur si capitali
sina statim plectitur pre dicant nt acceptantes b q sic h saracce
nor ex psim hr edictu pu i ch statu saracenos adire nt ad
ecce qsta morte sine fructu pcurare q n h d.uite. aug. item
q. consilii ad bonefaciem qui ad h ciut v dolor bubat ad pagani
nor celebranda solempnes ingentia tuor agum ueniebant
no ut ydola facerent sz ut infideles delectarentur ydolor id si accep
tal licent apostate fuce uellet siquid eis accidisset posset hec
cilegi ubram nois mirtus et d ad hec ueniebant ut integ
pcolis ipi punientur. unn si uice in sua ptin inductatis p
paucu dicunt apli id actur. qua indignos uos fecistis u
bo dicere quitum agentes nc de ceto n rlat pdicare iudeis
h gentibus tn s omnib. i fidelib. mo pfidia induratis dice de
lent ill ecce doctores qi i digni uos fecistis ulo dicere ona
m ad fideles mo. s si tn admittent absq legis edicto d eor
pnicere festina sic ad mitebat aphi qm licuit cuiq secta
i ritu uiuendi elige q uoluit. b id q d tull li p de off.
ipi gere q p in uelmi i tra uote pfectse ut n illi omnis
sit uniuacte maior suu qda institutu quorum h g ai qui
i pmas h coed e. quos uos et ecisies ee uelm i in quo gne u
te q celibat e oiu difficilimu. na heracle dat ute ap zenoph
tem q quasi uiuendi nacsit ingressus. Dati e exisse i soli
tudine atq i seduce diu secu multuq dubitasse tandi
as cu et mas. una uoluptas altera uirtutis. uti ingdi me
li ess mq celibacte ad sua ee n ee consilium e reuocandu
ut ostare iiute ppetuitate possim nob nc ipis ne in illo
claudicare siq pdicatores nec cito mo admittent no
uideo qn. doctores eccle delent s facere consciam peti si n alii
laboraverint i tepturet an posset eos oiute qualem debuis
sent d fecisse apli. si te no laborasset ad infidelium consi
one p q pz uo ad p obm. [illegible] nob pcet qrm
tur pbare q nc apli debuisset laborasse ad cosione isti
debui qr cane s erat an sua quisione n forte distingue
uelim de canib ab q sic canes rabidi q mo dei pane
eis aspotantes nc uolut illu comede sz po pedib sui conculi
tant et sic canes n rabidi q no morent pane eis afferentes
sz po applaudt et pane eis oblatu libent comedunt p m
canes spuali sunt infideles mod in tepore quib doctina
ueritatis pposita no e. qr contumelias et blasphemiis q pe
dib suis conculcaret i sup et pdicantes illico occidunt sic dic
tu est. Dom canes canes fiunt i fideles tpe aplor qb
doctrina ueritatis pposita fuit qr absq iuria pdicatu con
dio illud erat mltis susceptu et comestura ut d canib fi
erent p fidem rationales hoies. absq pecto accipe ulr sortem et sol

Quita h ac q pupilli p s | ua sorte a diuis tutob acce lo
suor q cendunt lz firecpt e a uote amicor et petiu illor
qui libent de bonis illor negociarent et deducto pupillos sb
stentarent et quz sorte augent pl lucrando de bonis illor q tenet
tutores ad eor sustentacoe p ui x. lib annuatim pcesi et s
q pupilli illas x lib pcetu accipiunt annuati i uita fact
ne et coacti p sustentacois neca i quo ut ul uiliz pcat g
ce. Et s tene sb tutelam coitatis lra pupillor freqr
ugit ugis intulitate rei pu te q comedo i sine i pigetur
n pon s pinde de tota pecunia ptrato q daut ad pomo
de ctatis et s acap ut ul licitu e g re. Je h tenzus pli
um contrati q no facent ut ul n licet g re. Et cus
tutoribz delibat pecunia ut nuarco q ut h no hr i cpce
et uendicte n tez modu i q no dant sla. ut us ut qz no
deliberatur n sb rone mutu aut depoti sz rone unius nc alter

h sume quatia ulr sortem qua ulsi ee g re Dico
ug ppessum ulti ar q ex quo dca tutores n tenent
bo pupillor n sb sor pecune mutate qi q tm dm usa
sua sta no ht ut no psit p ei usu ad finu nc pot ce
ex mu ep ti aut uendite ut plus p ei dece tenent
accipia q ualat nc plus uale ie p et i epto i uendito
dz ce ualous eqtuus put declarab i qce sepe ser do iq
dico q pupilli dca x. lib dcas salua sorte c lib n acci
piunt h sicut pte illas qndam c lib q usto mo q uite
pot ce sn usura mera. sz quodamo licite accipe i dez
ad ulr sortem no uideo q ali possit accipi n sb rone inte
ece q amoleto et iniurioso detentore relatiuus. ex u n pu
pulo licite ex pte pupillor recipi etia dm tn ipi sunt pote
tes et valentes lucri de pecunia sua aut potes ipor uel
lent eam hre ad negociando et dilote eor a dcis tutoub
detinea et tc p. c lib no delet ee ds nuus pecunie recipi
uideliz x. lib. sz solu mo ad arbitriu boni uiri mge consta
ciam locu et pzy qui de pecunia negociarentur ut i te
dci tutores dcam pecunias absq pcto i iurie possent deti
ne no e intee solutu sollempniter n p iuriosa tea eqz
detetce et e h detene mit te possent ce tutores bonor
pupillor nc in licet iniuriosi nc detetores uiolenti ecut
tn si ipsimz pupilli l amici eor uellent negociari d illis
bois et illi no uellet illa d libare st hrn tutela nc ne
gociari de illi ad pfem pupillor iniuriosi et uiolenti dete
tores quo ad h Et ac po q dci pupilli ncitate coac
ti recipiunt dcas x lib. f pp su az sustetacoz dico q pp
ncitate sustetacois ex mta h accipe aquozz et quolibz
mo. sz h n hujido ethu ad mutuatu l depoitu. illo e
neqr h q sic ncitas pupillor qa absq ncitate e
cent dcas x lib p c recepti n excusat illos a uico u
sure et si debitu mee excusaret q multo mag inculpa
ret illos iniuriosos tutores et si dcas x lib psoluant
p intee et sic i cez eueniu aut pupilli pcat et tenet ad
restitucoz accepti ulr sorte aut ipi tutores q h q au
ati soluunt x. l. p intee Et sic id b q id ugit i utilitate
coitatis. dico q h quilz de ciuitate tenea scire suo
h couo ciuti. qui sic dic tull. li 2 de off. ut [illegible] scrip
tum e aplone n a nob solu nati sum ort [illegible] pei
patria uendicat pti pria uendicat pti amici [illegible] celen
dnce siqui cees utilites i me in afferre mutare offor
dico racio et iusta obi mr cas societas h est et q omi
quas ad cos hoies usum n geniut ita suada e. coitas
ut sic ingrecor publio e amicor q oia ce coia q tn titas
titulo credie a cor bo d uote illor t aliar cor uolentu
p ur de eis negociari detineat iniqtas e gubnatu q
tate aut si ultro p. c lib x. acapiunt ulr sorte n titulo
intee p d d ulir usa e. Et sic id l q li tem usus plu cita tu
dico no usus sz abusus nc ob hec delicta s inora q plec
cis uiuta sunt et multa sic faciut ecco q igitur sicut ac
ingle de h istitia s | indigenciam emptoris h uende re

Quita i ac q sp i ce | pl debito sic tri res in q uedi p
qr oires uedi possit pl debito pp indigencia eptoris ci
tuib q hi pot p illa ab eptore i digente si h re q oz
uende tm q ut g re. Et ic uedes i h q rem sua uedit
pl pp indigencia eptoris uedor q sui no e. s necessitate
p indigencia emptoris uedit alienis i h uidel q illa pot
ipte ep q rem sua pp illa illa pl pacto q neqr h g
re. Dico q b q alias declaui mta qoe de quob. an
s. liceat. eme re p minori pcio q ualeat pp igrancia re
dentis equalitas dz obuari quo ad pciu i tepru et
yeditu sui datu et acceptu put reqrit iustia q mutat
tia. s. b qu te sui disposicoz aut constancia tpor et locor i q
bz fuit empco et uedo et h p c qua eqtuas apius p sua
n ug extimacoz r de rois. Id co g qr talis eqtuas i
cepto q n hua qr indigencia eptoris no e constancia pp q dz
augi pciu uediti i mo e constancia q dz uedito ino
in ad libera uedede re sua et facili et sic pp q po pciu
extante dimu debet q ex a q cupit augi do q dio

illicitum est plus vendere rem suam propter emptoris indigentiam et preco quam accipit venditor ultra iustum pretium id est estimationem nemini iustum non est venditori. Si ex toto sic et in specie eius hoc certum est factum. ¶ Ad primam in oppositum quam tamen res quam vendi potest etc. dico quod non est de potentia iuris quod dicere certa iure relata quam aliquid solum possit licite et absque peccato quod dimittere presumere non est de potentia facti sui de potentia absoluta quod id posse dicitur quod ex consuetudine iam certum licite presumunt et in aliquo non quod vendi potest absolute dici potest facti quod per ipsum sit quod non licet pro loco et tempore licet aliquis licite possit potentia absoluta facti simpliciter dicitur illa que fit quod ordo iustitie est et iusto tamen licitum ut ad veritatem vel occasione in occasione quod eius ipso tempore res ista non possit plus vendi de potentia iuris. Sed solum de potentia facti et de potentia absoluta quod forte iam tamen licitum est. illa vero certe tamen propter conditionem certam temporis et loci illo quod modo res deterioratur tamen vel quamvis illi potest vendi potest. et ideo talis venditio non est liganda sub certo modo. ¶ Ad certam quam pertinet de pena infligenda vel

Sequitur questio de penis singulari per. utrum scilicet iudeus pungens hostiam consecratam qui in cruentus sanguine emergente compunctus ipsius rubescere in ipso miraculo conuertitur et baptizatur pro illo delicto puniri iuste possit. Sed cum de penis infligendis duobus operatione ut intelligitur quod puniendus sit quod secula considerate uterque intelligit gratia maior peccatis minus puniendus sit quod secula vel erat de pena infligenda vel unicuique tamen vere sed sufficit de ipsius defectus suam propria consuetudine tantum per suum forum per tempus ueniente hora misse sit propter hoc puniendus.

¶ Quod sic: quia de iudeis de iudeo non propter delicto post baptismum receptum est puniendus sic iudeus committens contra suam legem puniendus est secundum illam quod committens contra legem christianam sicut per illam puniri debet quod commiserit contra legem christianam quam ...
... in iure sed si de suo puniri apud iustitiam secundum legem christianam et maleficium non maneret impunitum quod iudei non punirent. ideo etc. ¶ Ad si baptismum susceptum sit venit ... non puniri de iusti in fideles solo metu mortis facientes se baptismum effugerent per hoc penas pro illis que commiserunt ut iecta; ¶ Item baptismus non tollit penam sed culpam tamen quod non tollit irregularitatem contractam ex bigamia ante baptismum sed cum hac penam non tollat ad hunc est illi infligenda ergo etc. ¶ Item tunc esset puniendus pro ... quam puniri ... aut homicidio quod ante baptismum commisit quod est iniquus ergo etc. ¶ Contra iudeus iudeus cum hostiam credebat fuisse non consecratam quod credebat infidelitatem consecrationis quod christianum illi adhuc tamen quod credebat infidelitatem consecrationis quod credebat non consecratam licet non esset sed ... pro punctione hostie quod crederet non consecratam non esset puniendus pro iustitia pro ... quam aut modicum peccatum quam non sit pro ista punctione aut iusti pro ea puniendus est iudeus quam aut modicum in illa peccauit. ¶ Dico pro dictis de modo procedendi in dicta punctione hostie consecrate quo ad iteratam iudei pungentis quia aut pungebat cum ex pura malicia omnino sed in ... conuincendi ... quod christianum voluit sub speciebus hostie et tunc grauissime peccauit. sed solum in legem christianam sed in lege iudeorum ... aut pungebat eam ex dubietate animi sed tales sacrificatio esset in illa quem ... ad ... perficiendi pro ad signum forte ... ad ... esset et tunc adhuc grauiter peccauit temptando deum in non solum in legem christianam noui testamenti sed in legem iudeorum veteris testamenti. ... estimationem iudeorum quam in lege veteri scriptum est non temptabis dominum deum tuum deuteronomii vi. et repetitum est a christo in nouo testamento. ... Sed ... quod minus peccasset sub intentione experiendi id fecisset quod ... ad fidem christianam sed experimenti efficacia legis christiane et hoc mentis discretione ipsius examinando et aliis legibus comparando secundum preeminentiam in ... quo ... tertio modo in ... et concordat ... aug ... cum ... examinant legem christianam et eam pelegit proptera magis ... cetris legibus in ueritate ut est dicitur in prologo libri ... epistolarum fundamenti. Ego ex quo non credebam nisi me ecclesie catholice commoueret auctoritas. Et propterea ... pro ... quod ecclesie auctoritas mouit ipsum ad ... dicentes sermone ad matheos dicens. sed apud nos ... que me iuuet ... sola profitetur pollicita ueritatis que si tam manifesta monstretur ut in dubio uenire non possit preponenda est illi rebus omnibus quibus in catholica teneor. Sed ... ueritas non exstiterit nec me mouebit ab ea fide quod animum meum tot et tantis nexibus christiane religionis astringit. Et ut testa

in principio de vera religione. eadem conuouent nos ad conuersionem id fidem christianam nos prouocet si ... et insurgeret mentis ... distractione sed in ueritatem legis et fidei christiane experiri quam sic mentis experiri querit in dubio sit de sua perfidia pro quam incipit recte ad veram fidem experiri aut sic hoc miraculum ... ex potestate id omnino illicitum est sicut forte experiri noluit in ... in quo multum peccasset minus tamen ut ... quod ... ex malitia fecisset et multo minus puniendus esset pro isto commisso peccato post eius conuersionem ... per experientiam id commisisset quod ... communicata. Sed tamen si per hoc certificari potuisset ... in ... post baptismum puniendus esset. Sed quam ... noluisset quam non se ... doce aut scire ad ... ut si sic ... certa ista possit hoc permittat historiali exponere et ... ueteris testamenti talia ... ueteris legis exterere sed post quam ... noluit ad quod est antiquitus mos miraculo dei ad ecclesiam se ... peteret baptismum pro ... quod impingere illi ... et post quam pro illo ad carcerem ... aut non peteret baptismum ... calumpniatus est sicut ... et forte ... magis ... fuisset quod non ... propter metum mortis et fugam ... noluisset ut pro hoc ... potuisset ... tunc ... baptismum ... debuisset ... probabilibus iudiciis apparet ... ipsum ... fuisse et non timore mortis baptismum petisse ... est fictus reputari debent et ad baptismum non recipi. Sed post ... penas ... Sed post modum aut si forte probabilibus iudiciis apparere potuit ipsum non fidem et in metu timoris recepisse potuisse. Sed ... ne ... amore fidei christiane omnino recipi debent ad baptismum. Et tunc ... postquam ... ante baptismum puniri debet pro delicto commisso et hoc pro iustitia ... penam corporalem quam puniendus fuisset. Si igitur noluisset ... mortis quam de pena spirituali adeo infligenda pro delicto commisso certum est quod per baptismum ... remissa est omnino ... Si tamen non ficte baptismum assumpsit et hic ... puto aut constare post peccatum ... iudicia post susceptum baptismum ... fictus accessit ad illum ... dico quod non est ... iam ... puniendus est ... quam ... baptismum quod tunc ... propter ... suspicione ... fraudis quam decepit ecclesiam cui ... baptismum aut ... quod ... firmiter stat ideo quod assumpsit et quod ... ad baptismum accessit et ... dico quod commissum istud ... puniendus ipsius ad ecclesiam sui ad legem christianam quam ... illi commissum est ... ecclesie in ... in illa ... membra ecclesie sed non est ut ... singularis ... in punctione illius factum ... postquam susceptum eum ecclesia ad baptismum et per hoc ... ut membra ... suis ... iniuriam quam ... emendam ... rancorem ... commisso. Sed ... iniuria ... si ... suus iniuria ... fuit postquam recepit illum ad ... amicitiam et familiarem ... in ... quibus homines illi remissa ... illi ... non possit actione iniuriarum ... et ... emendare iniuriam ipsam ... quod ... recipiat ... omnis iniuria illi remissa est ... summa iniuria esset post remissionem iniurie vindictam expetere. dico quod ... in ... illi iudeo iniuriare si post quam per baptismum ... ut ... per baptismum susceptum ... eum puniri ... modo non solum extremo mortis supplicio que non debet puniri ... sic ... membra ... ut certa membra ... dicit aug. in epistola ad marcellinum vindictam ... iuste ... ut dicit in epistola ad marcellinum. Inplectendo ... solum agere ut uita hominum corrigatur ... post quam sic ... ad baptismum susceptus est ut ad ... et ... pro delicto suo per ... exhibuit et de ... ipso satisfecit non ... tam quam ... nouissima agendus ... ad aliud non ... indutus ecclesie dicitur illud ... de ... ut in ... ut ex toto ... illum non ... minus ... ecclesia ... aug. in epistola ... non displiceat ... quam ... collige non ... Unde ... ecclesia ... ante baptismum baptizat ... aug. ad ... hereticos aut de ... sic ... ecclesia ... catholica ... lxx. episcoporum ... cartagine celebrata ... ut ... baptismum uellet ... ad bonifacium de baptismo ad hereticos ... et certa

solub3 arch[iepiscop]i p[er] nod' ad ecc[lesi]am c[on]silis d[e] ecc[lesi]a p[ro]fe[r]e eos dissi[dentes] illi ecc[lesi]am semed[…]
illa ne c[on]iugat illi uo e[ni]t[e]tis illa uere nos ab errore illi ut p[ro]p[he]tes in
errore sic ecc[lesi]e caritas laborat ut neo nouo [..]ceros laborat fuor nec
ocad[er]e in iusta uito errui[n]tas sedes [et] i[n] mo[r]edia ecc[lesi]e hi[c] afflictos maius
c[on]solat[ur] e[t] fluctus. na[m] n[on] a[ccipi]unt ista sunt c[om]missa ubius lauda[tur] d[omi]n[u]s q[ui] co
nare dign[a]tus e[st] ut sui ei[us] passionib[us] suis lucient[e] f[id]es suos [et] o[m]nes
mortifero errore disp[er]sas i[n] pace[m] salutis c[on]gregaret. et istis i[n]terrogantib[us]
s[ed] dicet dice[n]s. quid ap[ud] nos c[on]uos tinstum accipim[us] s[ed] no[n] quid accipitis
bap[tis]m[um] q[ui] nob[is] ex c[on]pag[in]e [...] ecc[lesi]e potuit p[ro]de[ss]e no[n] potuit. s[ed] accipitis b
u[nitat]e[m] spi[ritus] i[n] u[in]c[u]lo pacis. [S]i u[er]o ad ultima[m] p[ar]te[m] c[on]stituit q[ui] g[ra]ua[tur] p[r]o
q[ui]a mac[ul]a ille puniend[us] e[st] q[ui] c[om]misit i[n] lege[m] x[ris]tiana[m] dico q[uod] n[on] e[st] s[ed] no[n] ali
satisfact[ion]e ecc[lesi]e ut alo ei delictu[m] remisisset [et] ad reconciliatio[n]e[m] recep[tu]s
s[i]t q[ui] satisfec[it] bap[tis]mo e[st] ex ui[rtu]te passionis x[risti] satisfec[it] d[e]o. [et] imo x[ristu]s p[ro]
nob[is] cu[m] sua bo[ni]tate q[ui] uoluit bap[tis]m[um] suscip[er]e [et] sic m[em]b[ri]s suis eo[rum] p[ro]p[ri]o
a se b[e]n[e] satisfec[it] ecc[lesi]e. [P]er h[oc] p[atet] ad illud q[uod] maleficiu[m] illud no[n] manet in
punitu[m] q[uia] i[n] q[uo] peccauit i[n] eo punit[ur] e[st] p[ro] eo x[ristus] i[n] q[uo] n[on] peccau[it] [et] etia[m] punit[ur]
e[st] se[m]p[er] pr[opte]r ex inle[n]do sui ei[us] [et] dei p[re]tium. [A]d 3[m] q[uod] si ie p[ro] susceptu[m]
bap[tis]m[um] punire[tur] d[e] metu mortis bap[tis]m[us] i[m]punes manet sup[er] c[om]missis dico s[ed]
ia[m] dc[tu]m q[uod] no[n] e[st] ita q[uia] si p[ro]p[ter] p[ro]p[ri]a q[uod] metu mortis peteret bap[tis]m[um] tu[n]c o[mn]io eis
c[on]sili bap[tis]m[us] de[ne]g[ar]et et ad pena[s] ecc[lesi]e d[e]u[olu]ti statim [et] s[ed] si p[ro]p[ter] susceptu[m] bap[tis]m[um]
c[on]stitue p[ro]p[ter] q[uod] solo metu mortis illu[m] suscepisset. sec[undu]m q[uod] ecc[lesi]e si uel c[on]uicti uel
l[ib]et sic d[i]ctu[m] e[st] [et] h[oc] q[uod] ad q[uod] d[e] paulo qui p[os]t sua[m] bap[tis]mi c[on]uersio[n]e[m] puniri
n[on] debuit q[uia] ecc[lesi]am p[er]secut[us] fuit sic [et] saraten[us] qui i[n] excitu saracenoru[m]
i[m]pugna[n]te ecc[lesi]a[m] ecc[lesi]as spoliare [et] sacra altaris i[n]cultu[m] p[ro]i[ecit] p[e]dib[us]
c[on]culcare puniret[ur] ab ecc[lesi]a uiso miraculo i[n] c[on]culcac[ion]e sua c[on]uert[er]et[ur]
statia ad dimissa societate saracenoru[m] s[ed] unil c[on]uerti ad ecc[lesi]a[m] fide[m] c[on]fe[ss]o
c[on]fitendo [et] bap[tis]m[um] petendo acci[pere] susti[neret]. [A]d 4[m] q[uod] bap[tis]m[us] n[on] tollit pena[m] sic
n[ec] irregularitate[m] bigamie dico q[uod] n[on] e[st] n[ec] i[n] ui[rtu]te sacra[m]e[n]tali bap[tis]mi
a pena d[e]b[it]a libat[ur] q[uia] no[n] purgat ea[m] sic n[ec] bigamia[m] s[ed] solu[m] b[ea]ta[m] uo[lun]t[at]e[m]
qua petit si uib[us] ecc[lesi]e [et] se i[n] p[er]petuu[m] fineo x[risti] [et] ecc[lesi]e asseruit [et] e[st] p[ro]
hoc ecc[lesi]a c[om]missu[m] i[de]o s[ed] o[mn]io i[n]dulg[et] [et] ei[us] s[ed] reconciliat ut d[i]c[tu]m e[st]. [a]d
v. q[uod] te[ne]t mac[ul]a [et] e[st] ec[clesi]e puniend[us] p[ro]p[ter] bap[tis]m[um] p[ro] furto c[om]misso a[nte] bap[tis]m[um] [ue]l p[ro]
homicidio dico q[uod] n[on] e[st] i[n] q[uo] punito e[st] fac[tu]m tanq[uam] ei[us] d[e]licta ecc[lesi]e aut melius
ei[us] in q[uo] n[on] ub[i] ei[us] sunt si[m]p[li]c[ite]r q[uod] tene[n]s tn[tum] e[st] facta p[ro]p[ter] p[ri]uatis ut se d[i]c[tu]m e[st] i[n]
q[ui]b[us] c[om]missu[m] e[st] et ut singlares sunt p[er] ei[us] q[ui]b[us] c[om]missu[m] e[st]. b[e]n[e] e[st] puniend[us]
q[ui]b[us] c[om]missu[m] ... u[ir]i uxor pagana c[on]uersi si fornicata fuit a[nte] bap[tis]m[um] punit[ur] c[on]uicta
c[on]sorcij mariti sui. ut ex[tra] de diuorciis gaudem[us] i[n] fi[ne]. v[e]l d[i]c[tu]m. e[st] d[e]
... tollit i[n] bap[tis]mo quo ad d[e]u[m] q[uod] a[nte] c[on]uersio[n]e[m] fornicatio l[e]l adult[er]io
s[ed] quatu[or] ista fornica[tio] respic[it] uiru[m] n[on] tollit i[n] bap[tis]mo [et] paulo p[os]t d[i]c[tu]m
... c[on]misit i[n] se tollit q[uod] c[om]misit n[on] se tollit q[uod] c[om]misit alium n[on]
tollit. et s[ecundu]m hunc mod[um] d[i]c[tu]m q[uod] o[mni]a ia[m] q[uod] loq[ui]t[ur] de punic[ion]e p[ro] c[om]missis a[nte]
bap[tis]m[um] expo[n]i [debe]t de iniuria facta i[n] p[ro]p[ri]am p[ri]uatu[m] ut p[ri]uata c[om]missa e[st] i[de]o d[i]c[tu]m
hostieum. ex[tra] de diuor[tiis] gaudem[us] v[er]s[us] d[i]c[tu]m i[n] fine. [D]e quolibet homicidio l[e]l
furtu[m] a[nte] bap[tis]m[um] c[om]misso p[os]t d[i]c[tu]m q[uia] c[om]missus p[ro] bap[tis]m[um] remittit[ur] p[e]cc[atu]m t[ame]n
manet obligat[us] ad penas te[m]p[or]ales [et] qui manet obligat[us] ad tales
penas expo[n]it paulo dice[n]s. o[mn]e p[e]cc[atu]m tolla[tur] p[ro] bap[tis]m[um] q[uod] ad d[eu]m p[ro]
ta[n]tu[m] q[uod] satisfac[tio] d[e]bi fac[ien]da. q[uia] n[on] dimitti[tur] p[e]cc[atu]m n[isi] restituat[ur] ablatu[m].
[S]i t[ame]n d[i]c[tu]m i[de]o e[st] s[ecundu]m eundem leuiu[m]. si a[nte] bap[tis]mum furtu[m] u[e]l homicidiu[m] quis
c[om]misisset p[os]t bap[tis]m[um] et accusa[tur] et c[on]de[m]p[n]ab[itur] na[m] h[ic] dimitti[tur] p[e]cc[atu]m
quo ad d[eu]m [et] quo ad lege[m] p[ro]mo[tio]nis quia p[ro]mou[er]i pot[est] c[um] ius pec[catum]
quo ad d[eu]m [et] quo ad lege[m] ... sic notoriu[m] t[ame]n ad accusac[i]o[n]e[m] [et] penas alias n[on]
ca[n]ti a[nte] bap[tis]m[um] c[om]missi. sic notoriu[m] t[ame]n ad accusatio[n]e[m] [et] penas alias n[on]
spirituales b[e]n[e] ligatur p[os]t bap[tis]m[um] b[e]n[e] puto q[uod] si q[ui]s c[om]misisset homicidiu[m]
l[e]l furtum a[nte] bap[tis]m[um] puniend[us] e[ss]et ad satisfac[tionem] d[e]b[i]t[a]m p[ri]uatis p[ro]p[ter] quoru[m] p[er]
te occidit l[e]l c[ui]us p[er]sone[m] abstulit a[u]t si quis alia[m] tenetur ad pena[m]
furtu[m] a[nte] bap[tis]m[um] ista no[n] tollit inq[ua]ntu[m] p[os]t bap[tis]m[um] ut e[st] de glo[ssa] ia[m]
d[i]c[tu]m. Inq[ua]ntu[m] ec[clesi]e q[uia] bap[tis]m[us] tollit s[e]c[un]d[u]m alia opera. sic i[n] libertate q[uam] ac[cepit]
h[abe]t sup[er] aliu[m] aut sup[er] s[er]uu[m] suu[m] n[on] e[st] amittit illa[m] ex bap[tis]mo d[icitu]r te ap[osto]lo
... in ea p[er]maneat. q[uia] i[n] ea uo
... ubi ... q[uod] ... i[n] q[ua] uocatione uocat[us] e[st] in ea p[er]maneat. s[ed] i[n] ea uo
cac[i]o[n]e [et] in ea c[on]dic[i]o[n]e [et] addit irrepugna[n]te. s[ed] ei ad q[uod] uocat[us] e[st] ut
... d[i]c[tu]m s[ed] h[oc] ad eas c[on]dic[i]o[n]es l[e]l c[on]suetudines uite retulit q[ue] n[on] obs[un]t
fidei l[e]l bonis morib[us] [et] q[uod] sic tal[is] c[on]d[ici]o ex p[re]cepto ap[osto]l[u]s ... uo
... q[uod] ... n[on] sit ... h[oc] e[st] ... ad ... in co[m]muno e[st] p[ro]
... libertate[m] [et] q[ua]s sit status ad q[uem] uocat[us] e[st] ex p[re]cep[to] ... i[n]
... unusquisq[ue] in quo uocat[us] est statu p[er]maneat ap[u]d d[eu]m
... inobs[er]uac[ione] mandatoru[m] dei i[n] illo q[uod] addit q[uod] s[ed] no[n] repugna[n]te a
p[ar]te ... q[uia] q[ui]s uocat[us] e[st]. sic repugna[n]s c[on]dic[i]o ad
q[uam] q[ui]s uocatus uocatus e[st]. i[n] ea p[er]manere no[n] d[eb]et. [et] h[oc] a[liqu]i ... p[er]manere
no[n] d[eb]et ... puto si uxor c[on]uersi ad fide[m] ma
ne[re]t i[n] i[n]fidelitate c[on]seruat h[abi]tare c[on] n[on] t[ame]n abs[que] c[on]tumelia creatoris
... ad mor[em] ... testific[ati]o ... ut ... c[apitulo] ...
gaudem[us] [et] sic ... bap[tis]m[um] absolui a pena ... intelligit[ur] ... de
... q[uia] illa ... obs[er]uata mandatoru[m] dei ad q[uod] uocat[us] e[st]. q[uia] a illa

... q[uo]d te[...] uictus ... ecc[lesi]e ad pena[m] mortis ... suo ...
obs[er]uata n[on] possit ... ad q[uod] uocat[us] e[st] p[ro] bap[tis]m[um]
ab h[oc] ... sine ... bap[tis]mo ... d[e]mu[m] mod[um] absolui
[et] s[ecundu]m ... c[om]misso ... puniri ... si i[n] ... puniend[us] e[ss]et
i[n] ... ecc[lesi]e no[n] t[ame]n ... mortis. ... q[uod] ... pena
... puniend[us] e[st] ... ab h[er]esi reu[er]sus ad ecc[lesi]a[m] ... q[uod]
mag[is] ... ad ... hostia ... c[on]se
cratam pugebat reu[er]sus ... ab h[er]esi morte plectend[us] n[on] e[st].
s[ed] ... q[uod] ... qui ... fuit ecc[lesi]e ... d[i]c[i]t
aug[ustinus]. de reu[er]tentib[us] ab h[er]esi ad ecc[lesi]am ... de ... bap[tis]mo c[a]p[itulo]
eo[rum] ... ad ... q[uod] ... collectis
ad nos ... sine ... ut b[e]n[e]
... agat ... qui ... fideles ... catholici ...
... q[uod] ... ecc[lesi]e
p[ro] ... puniri ... illo ... q[uod]
... facta ... e[st] ne
morte plecta[tur] ... q[uod] ... aug[ustinus] ... morte ... pena[m]
... irreabliora ... puniuit ... in ...
... putasse ... officij ... erga
eos misericordie[m] agere ... quo[rum] ... h[abe]re
... plectend[us] ... co[n]
... bap[tis]m[um] ... punita ... no[n] ... al[iter] ...
... q[uod] ... puniendo ... pena[m] mo[rtis]
d[e] pena[m] te[m]poralem ... quoq[ue] ... [et] aliquo c[om]misso ...
... aug[ustinus] ad c[on]pugna[n]d[u]m. Cur n[on] flecteris ... puniend[a]
... leniore[m] ... si ... no[n] ... q[uod]
pena mortis plecta[tur] no[n] ... ex ... i[n] ...
... q[uod] p[e]cc[atu]m c[om]missu[m] a[nte] bap[tis]mu[m] remitti[tur] quo ad d[eu]m
[et] quo ad ... lege[m] ... q[uod] ... pot[est] q[uod] ...
possit si morte plectend[us] e[ss]et. [A]d ... q[uod] ...
no[n] ... hostia[m] illa[m] fuisse c[on]secrata[m] ... q[uod] n[on] e[st]
p[os]t ... q[uod] ... credebat ... fuisse c[on]secrata[m]
... ecc[lesi]a ... potuit c[on]secrare ... credebat ...
... ea[m] ... potuit c[on]secrare ... crede
bat ... credebat ... fuisse c[on]secrata[m] ...
ea c[on]tinebat ... q[uod] ... sua[m] ... regis ...
... puniend[us] ab ecc[lesi]a ... susceptione b[ap]t[is]mi ...
c[on]uiat[us] ... ante ... pungeret ...
q[uod] nullo mo[do] cred[er]et c[on]secrata[m]. s[ed] n[ec] simpl[ic]it[er] n[on] ... potuit
c[on]secrari ecc[lesi]a ... illa[m] potuit pungere ... pungere
bat ... in illa[m] pungendo [et] sic neq[ue] ... adducti[m].

[Q]ueritur ... religiosus ... peccans ... p[ro] ...
pun[ien]d[u]s sit q[ua]m secularis ... peccans. ... magis ...
... puniri no[n] e[ss]et eq[ui]us iudex q[uia] no[n] e[st] eq[ui]tas ...
... q[uod] ... a[n]s[elmus] ...
loq[ui]t[ur] de religiosis [et] secularibus ... peccatum ... mo[rtale]
e[st] maiore[m] q[uam] laic[us] ... q[uod] ...
... punit[ur] q[uam] laic[us] ... religiosus ...
... de religiosis ... magis s[ed] ... debuerat ...
mag[is] ... [S]i ... humilis ... e[st] ... et
... filius ... i[n]
suo famulari q[uam] ... sic ... filio suo ...
... sic ... filio suo ... pietatis ...
q[uod] ... e[st] sic ... filio suo [et] pietatis ...
... pater n[on] punie[n]s
... famulu[m] ... [C]ontra q[uod] ... ut ...
... sic ... ex ... p[er] influe[n]tia[m] celestiu[m] regi
... q[uod] ... e[st] existit p[er] influe[n]tia[m] ...
... i[n] ... sic ... i[n] suo effectu ... q[uod] ...
... s[ed] ... illuat ... uniformit[er] ...
... [et] ... disposit[ion]e ... recipie[n]tes
... effectu[m] regis ... existit ... sic effectus i[n]
influe[n]tia [et] effectu[m] regis ... existit i[n] ea. sic effectus i[n]
... ad recipie[n]d[u]m effectu[m] i[n]flue[n]tie regis ... s[ed] disp[ositi]o[ne]m ...
s[ed] diu[er]sitas s[ed] diu[er]sitate recipie[n]tiu[m] ...
... recepcio[n]is n[on] sit ex ... ut ex illa ... ca[usa]
... diu[er]sitatis. s[ed] sit p[ro] recipie[n]s diu[er]sitat[ur] ...
... fit de ... regis ... homines i[n] puniendo ...
... q[uod] si ... maiore[m] ... q[uod] ... e[st] ...
[et] ... q[uod] ... puniat ...
... religiosus q[uam] secularis
... seu ... ex p[ar]te ... q[uod] ...
... e[st] ex p[ar]te ... ex ... p[ro]
... puniendo ...
seu ... diu[er]sitas e[st] ... ex p[ar]te ...

conis me dni qbz s dei pfectis suos meritis sic mia
nitas ut ipa teus sp pmiam qp pmat et condigni pro q
remittat sibi ulc condig nitio qr i pmiendo pmn e crudel ipu
niendo s plus iusto s pro cetera delicto eet n e ligite inpui
d s eqle iusto s tm meritu debitu q iusti requirit · Si em
ts ipmiendo ipz s m illi iusto qd reqrit iusta hic tuq
id mm no sit q iusticia q pmia q in hec tale iusta est e eo
q decet benitatez diuina q meritis s inpmiendo s cet condig
i sic benitate suaz decet q pl si iremuniando s ulc condi
gn n conferre sic i remunerando s iusticia eqlis s in pus
iremittendo s mm ito ym qz pena ag pmia oibz patiue
dens eqle cpi e ex pte sua eqlis recipitur n sit a q ex
pte dei in sacris tm tam i ito q i ipi recipiunt pene peccatis debi
te q conferunt dona gratia indebita id ito sacra singla eqles
credunt in singlis hoc effectus ¶ Ulterius a est aduertendu
q ille diuisitas no pfit hoibz recipientibz ge ex pte me cu
equal sit n longa sb spe hita n forte in x p cati epi oz
g ex sit ex pte illoz q hic eet i na n no quoz qz ut aeta
eu illiu · Sz illoz solu mo q potas et pmia respiciunt i noi
n sit n pari atq demitia et dona gratia dei atq merita ut spea
diuisitas in peccatis et demeritis q in donis et meritis sic ea i io pl
pmiandi l pmiendi unius q altrm · Sz ista diuisitas pot istic
d unomo ex pte peccatis meriti et gre donoz dei atq demi
iti et gre donoz dei atq demeriti · alio mo ex pte act psen
tis in quo e ipz meritu l demeritu pquo qs pnt pmiendus e
aut remunerandus · Si po mo dico q demerita pcedentia ca io
pl ppmiendi unu q alterum et in h mo pcedo unu q altri p
mias q sibi merita q dona sic ea i io plus remune di unu q al
tum p pietate · dico q quo ad gnalem miaz q excedit a ce
tiam pueato · ptea et demerita unius depnata se hent ipondere
misa et mo comparati a demerita alterius sicut c libre ad unu · si
ille qui p ceta demerita hec ad misam illius libre ptis ipa
ad misam etelsime ptis unius c · q misericors iusta regrit
ut maiori culpe mius indicat pena q quo ad gnalez pietate
q excet et saluatos · pt si dona et merita unius saluendi se het
i pdic mo ad misa ad dona et merita alterius saluendi sic centu
libre ad una · si illi qui dona et merita het ad misam unius libre
auge illa i suis ut gra in ptiti · ulc condig ad misa et po
dus unius centenarij alti auget ad misam centu denarioz qz pia
iuste exigit ut mag merito maior gratia fiat · Ut tu i
augendo bona gre i maioribz q i diuiniendo debita mala pene
... pro dona et merita unius pcedunt se hnt ipon se misa et
mio ad dona et merita alterius sic centu libre ad una · Si il
le qui dona et merita het ad misaz unius libre ptis inpetu ad m
i p so unius decati ptis ad misaz · c · d · t si eciq condis
sic sive ambo religiosi sunt ambo seclares · sic uni religio
sus et alter seclaris · et hec si ambo peniteant sic unus peniteat
et alti n isti gratius pmietur pena etiu penitens no dicitur · Sia
nent eoz peniteat grauius sp pmie ille qui pla dona rece
pat et pla merita ozgauiat · et qz psint q tal e religiosus r
secularis ppt h dicit aug · de monacho si penitere noluit ma
iorem q laicus dampnacionem subiacebit · et h q sunt qui uo
tu dni sui scit et n fac uapulabit multis ut dicitur luc · xij · Si uo alius
peniteat et alius no ita porto aspiciamus ad merita i pmi qui peniteret
do q certis eistem ceteris tibz alii q plus peniteret et alte ex maiori
deuocione pmiaz ag pent b misam illoz pot pi recepelaces si
p uoti sb quo uni peniteret et no alt · ut aliu q pl peniteret et ex
maiori deuocione seu tute et ex eqli minus pea et h pot i
telliga q aug · i me au ubi uadem dic sic · Si de mutep fessi
et monachu i nolente pfiti iudicat sicos q eu p casse peite
re n solum c q fessu minus indicat ii pfesso sz quod lay
co i h seculo cstituto h eius id pro omittit q toto ex cor
de monachu derelquisse peniteat eiusqz e se subdidit ordinez
suetu amore custodiat maiore q laicus meritu conseqt qm
i e peniteat seclaribz adhuc detinent · Sz pro q ito ho mo p
dicto diuisitas i peccatis et demeriti sic ea i io pl pmiendi unu q
altm · s ex pte act in quo e ipsum meritu l demeritu p quo pnt
pmiendus e qins aut remunerandus tunc puto in eius distinctio q si
h religiosus aut omisit peccatu suu an pfessio aut pt si
po mo et ca agendi pnia a i iniit religione p pfitere dico q
alius eisdem ceteris ceteris n ni pmiendus e q laicus p pro eqli a
a maiori aliqualiti id tibi ex psse lo aug · xxvij · c · locps s

pmiz q ut ad s redundz ineius et ius isit q ali · saluent i no uale
at n fio dist comes pnie fint rescecta ut q ide pgari pfecte
qat alicui iniustio spote sua se allegat pfessionem · Si uo m
aduertendo q n e diuisitas ex pte pfessionis · qz a pfessio e elig
ia religioso no pfite cz mo o pfeccionis n e q q malius e
opari p posse suo · aut e pfessio i qua religiosus eta eliqt site
si po mo cie religiosus ic debite peccauit q diuin cu pfessio e opa
satisfaccionis ipui al indebite s · si no peccauisset diuige emi se
illa q no cadit sb uoto suo ad q agenda se n obligat · Sz lib
sue tribuauit i qz elig ac pimdi n cadit sb uoto ite uota n au
gz meritu q uotu no augz meritu opis i ceidat sb uoto ipe q
dic aug · i similitudine de duabz arboribz q alius qnosit fructus
sue arboris ex uoto acceptabilior e i eius obli deo q illi q q offert
ea n ex uoto ita q si ille qui fecis unius arboris offert ex uoto
hnet a az arbore e fruct peius arboris e n eet acceptabilior f
tus oblatus de alia arbore d tli q religioso pccate i peniete
tus post uotu i dico q qnto tal religiosus gnius peccat tanto gnius
diaceo pium imi et eius s decedat ut deum e · Si si recedat ad
uotu i agat pmiaz i quo casu ne loqm q q fcuts e sb uoto
mi op pme b ei pl pta alius eisdem ceteris suam alius n re
tentis eius seclaris mi op p me agat op meriores ita h sm uoto
ualebit i hec ut mag ei pta e h q ad dic aug ho · x · q uilia
tu tollabilius pmie infidel fauges oza de q lo q ali i fidelis
uoles illa facie ite ei aulser de ceteris pra sp dz ce pportonal
i sp pequalitate buccete delicto ut q qsi tendi glisticauit se i ite
lucis sunt tm de eid tomento et luctu sic dz apte x · vij · q ut dz
tul · xxv · si misaz delicti dz ee iplagaz mo q h no sportconz ari
q e b eadem q ti et no b eqd pportonz ut sic q se hnt ad ? s
sex se hnt ad qtuor sic e qtuor excedit duo i duobz sic sex ex
cedit qtuor i duobz h no se hnt sex ad qtuor b pporcionz dupla ad
sb dupliu sic se hnt qtuor ad duo n b eliz d pporcionz pcio res
pondz pea q h pctu sit unu i eqle i plibz i quo ad statu siue
ad g pcti et quo ad h pcto eod i eqli monisig quilibet eadem
eqr pea debet ponere ex cdcionibz tn diuisis pnt et cotractus exubia
i ipis i eqli pcto b g et statz pta mag ceat una pq altera
puta pnceps aut plat q sbdit et religiosus q seclaris et mi
qto mior e a pla dona gratia a deo suscepit tanto plus peccat · Et
io maiori pea pleciendus e eqli tu pporcio ali b appcoz geo q e b
hitudinez n et b eadz qtite b q sic sebuit q ad duo · sic se hnt
ceto ad qtuor q relinq e hitudo dupli ad sb dupliu h ono
dupla ceto excedit qtuor s iqtuor d q no excedit illa n i duobz
tn peccat c ista pporco b ita distribuciaz b digtate maiore et mi
norem pti b q digniores pe plus remunerant i belli pnta miliges
q rustici h eqli laboret et b h pmiend e d religiosus q eius
q seclaris b mod pdcin · si a religiosus so mo b cz mod d fice
a offert se do i p e pfessione peccat gniusce peccat et tu reus c
ad pmaz mag ei peit cens et nuci agit q ipo qz qq agit lo
to pme sb uoto agit et decili ut m d c aug · illud i c · ji · sic aute
deus inf pfessiu monachu re sic ia s q bn declat ? silicet q
subdit · i · xxv · sbcens q ut ut apostolus a sili meream re · ut p z i spi
c eo i quo disti g e pfessione hus religiosi de quo e sermo i hec
so mo a religioso de quo e sermo i mo po pec ec p pmissiones d q
suoz quoz pnas ad s tribuat de ipo uni domino satisfacere possit · ac
si cotigit eu i suo sito peccare e pmissioni q ad dat uotu pec
religiosi ali uo nl s retribuauit de ipo · Sz se i sua i to q pt dno
oferre ut sicu qm dcqz h dmin peccaue cotingit · n de alieno · Sz de eo
put dno placuit eadem assumit e pmissioni oio q ad dat uotu
hus religiosi q ad hec aug declat i c · zij · de duabz arboribz dicens
sz et rursus a sili re i quo similr pbat q ite uota acceptabilior
e deo pnia tal monachi q laici ex qbz clare pz q solu mo i c tu
le religiosi i seclare intedit pare · Sz ipe ut dicat s q i q m eleg
inente aut incisse potuit ¶ Est a aduertendu q tu io i isto i ipse
dicis q s bn mag peccat i eqli q alti q e certa sia eius lue
vij · duo debitores erat re q donauit vtriq q uis gs q eu plo
diligit · i se c estimo qz is c pl donauit et se c ap bo i ulusiois
sit ille dix ei recte iudicasti q i eligo de diligendo q se c disti
ne ad pmiaz ad pns meritu aut demeritu de quo sermo hic e
ia i bo diotus p b q pnt pertis · o uso e qui p maiore dilacone
agit o ja pmie mag diuin sp est ideo q p mi ag opa mi
nua mag meret i pena debita s ni m ui et gratia aug · bn d
ice g pl q dilige certa gentile q iudeu q b statu pcti i
maiori gra s offerat et b pcertu de mag fecit te etiz ice a

pe[illegible] forte [illegible] intelliga[illegible] que [illegible] plus quam [illegible] ad penam
p[illegible] reddit [illegible] qui [illegible] ad [illegible] aut [illegible]
d[illegible]quo iam [illegible] [illegible] die [illegible] dicens [illegible]
[illegible] fuit [illegible] mag[illegible] remittere [illegible]
[illegible] mos [illegible] vn[de] sic [illegible] qui [illegible] plus d[illegible]
qui plus accepit sic qui plus accepit quam [illegible] gratias
[illegible] plus ei [illegible] qui [illegible] dies et [illegible] p[ro] p[ro]niam
[illegible] plus [illegible] p[ro] [illegible] forte [illegible] aliq[ue]
[illegible] qui [illegible] diligit [illegible] modum [illegible] plus recipit quam [illegible]
[illegible] plus diligit [illegible] modu[m]
[illegible] plus recipit [illegible] ut [illegible] religio[sus] [illegible]
[illegible] religiosus quam secularis alius [illegible] noua ad
[illegible] opus vn[de] et hac [illegible] dicens [illegible]
[illegible] secularis dicens [illegible] ad [illegible] opus [illegible]
[illegible] diligere [illegible] secularis e[st]
[illegible] diligit [illegible] opus offerre uoluit [illegible] diligit
[illegible] totum ei offerre se [illegible] plus [illegible]
[illegible] patitur et plus [illegible] maiore dilect[ione] [illegible]
[illegible] ex [illegible] opus [illegible] opus [illegible] ut
[illegible] dicis. Sed e[st] aduitendum q[uod] [illegible] monacho mag[is] [illegible]
[illegible] ad maiore[m] penam [illegible] [illegible] solu[m]
[illegible] non [illegible] secularis [illegible] penam [illegible] sed non [illegible]
[illegible] maior sit illa pena que restat monacho [illegible]
aut maior [illegible] plus remittit [illegible] religi-
osus plus peccat secularis ut [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad sex et [illegible] pena [illegible] plus [illegible] religioso [illegible]
ad [illegible] se [illegible] remittat [illegible] duorum [illegible] secularis [illegible]
[illegible] sex remittat [illegible] et [illegible] pena restat religioso
[illegible] ad [illegible] sex [illegible] secularis [illegible] religios[us]
[illegible] maiori [illegible] intelligat [illegible]
[illegible] religioso quam seculari [illegible] plus [illegible]
et equalibus [illegible] notum [illegible] uideo quo[modo] [illegible]
[illegible] stare possit [illegible] ex [illegible] religionis. Est [illegible] aduitendum [illegible] mag[is] remittit monacho [illegible]
alius [illegible] tamen [illegible] si maior [illegible]
[illegible] statim [illegible] ei remittere [illegible] intelligitur alius
[illegible] monacho [illegible] secularis [illegible]
explicaui [illegible] dixit [illegible] toto ex corde [illegible] penitere [illegible]
[illegible] quod si [illegible] monachum [illegible]
[illegible] quod non [illegible] sumpsit [illegible]
[illegible] maior [illegible] agit
[illegible] religioso qui non ad [illegible]
[illegible] iusticiam. [illegible] ad [illegible] oppositum
ut [illegible] aut [illegible] monacho qui peccauit [illegible] professione aut [illegible]
[illegible] dominus [illegible] penitente mun[illegible]
[illegible]. [illegible] agit [illegible] et suo familiari [illegible] ex hoc
[illegible] dominus [illegible] ad reddendum [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad retinuit sic [illegible] reli-
gios[us] [illegible] se [illegible] modo [illegible]
[illegible] ad [illegible] timentes
[illegible] malorum [illegible] ad aliquos malos [illegible]
[illegible] quorum [illegible] generaliter [illegible] penam et
[illegible] mutat.

Contra [illegible] arguitur quod multitudo defendens [illegible] consuetudinem [illegible]
[illegible] est [illegible] illam [illegible] tuque
[illegible] illam defendens. [illegible] multi se in
[illegible] ut [illegible] diligere non posset [illegible]
[illegible] est. [illegible] quod paulus [illegible] qui [illegible]
[illegible] est et [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] consuetudine [illegible] tollitur [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] tollitur [illegible] cum [illegible]
[illegible] festiuis
[illegible] ad [illegible]
[illegible] tollitur mag[is] [illegible] mag[is] [illegible]
[illegible] est [illegible] consuetudine [illegible] mag[is] [illegible]

re fiat descripcio ne nos in nostra potestate. [illegible] dominus in uero sermone ti-
meatur. [illegible] plus mouebuntur spirituales uel spiritualibus proximi quam
[illegible] et [illegible] multitudo frangatur. Et sic patet argumentum
primum et secundum.

Explicat explicat ludere scriptor eat.

Incipit . vij . quolibet .

1\. Vtrum quelibet res habeat propriam ydeam in deo .
2\. Vtrum deus ad influat in ipsis rebus .
3\. Vtrum diuina essentia possit cognosci ab intellectu creato bonitas absque eo quod cognoscatur vel trinitas eius .
e. Vtrum intellectus beatorum uideat diuina essentia ea uidet ea .
4\. Vtrum homo purus in hac uita uidens sensibus possit esse plenus beatus .
6\. Vtrum laus uocalis habenda sit in patria
7\. Vtrum angeli sint corporales et diuisio .
8\. Vtrum ex costa fuerit possibile formari mulierem .
9\. Vtrum aliquam mutatus posset [illegible]
10 Quare . xxx . apparet morientibus . et tempore apparet [illegible]
11\. Vtrum [illegible] in . xxx . [illegible] ieiunia .
12 Vtrum [illegible] separate cognitione .
13 Vtrum anima possit intelligere vel [illegible] aliqua aut habitu absque actu
14 Vtrum intellectus possit informari specie cognoscendi [illegible] habitu .
15 Vtrum possit sit resurrectio corporum humanorum .
16 Vtrum possit sit generatio hominis sine quantitate .
17 Vtrum illi qui in hospitio [illegible] quod propter eum [illegible] propter [illegible] labore suo [illegible] sacerdos suus debet [illegible]
18 Vtrum [illegible] ad predicandum non recipitur [illegible] in loco ubi predicatore indiget [illegible] pastore destitutam [illegible] non putat [illegible] hospitem possit [illegible] bonum pastorem et sufficientem predicatorem peccet mortaliter .
19 Vtrum tacens ueritatem propter hospitem suum vel aliud dictum a quo sperat refici ne offendat eum et mutat bonam refectionem peccet mortaliter .
20 Vtrum si sacerdos curatus in parrochia sua parat sit uel predicare et sic [illegible] priuilegium ut possit predicare nullo eorum impediente [illegible] debet cedere alteri .
21\. Vtrum sacramentum [illegible] officium plus quam [illegible]
22\. Vtrum [illegible] confessus tunc absolutus ab eo [illegible] teneatur eadem peccata [illegible] confiteri .
23\. Vtrum confessus fratribus predicatoribus et minoribus [illegible] teneatur eadem peccata iterato confiteri suo proprio sacerdoti [illegible] confessa . [illegible] in confessione teneatur
24\. Vtrum celare sit [illegible] confessa iterum confiteri .
24\. Vtrum si prelatus supra committere alicui sacerdoti ut audiret alicuius confessionem et absoluere eum [illegible] audita [illegible] alia peccata confitens [illegible] confessus vel omne fide vel reuelatio sine uelus ad prelatum dicere [illegible] ipse est confessus [illegible] ab omni peccato .
26\. Vtrum confessor absoluens confitentem teneatur ipsi [illegible] ad alias confitendo . [illegible]
27\. Vtrum [illegible] necessaria [illegible] mercedes [illegible] recipiendo .
28\. Vtrum [illegible] temporalia diminuat de statu perfectionis .
29\. Vtrum liceat clausure de statu [illegible] bona immobilia [illegible] ad illorum statum [illegible]
1\. Vtrum ydee pratice [illegible] in deo . [illegible]
2\. Vtrum [illegible] argu [illegible] entiam dei .
3\. Vtrum [illegible] aliquid agere quod est [illegible] fieri .
4\. Vtrum esse [illegible] possit fieri in mente et deo .
5\. Vtrum duobus [illegible] ad [illegible]
6\. Vtrum [illegible] demonstrari .
7\. Vtrum [illegible] gaudium [illegible]
8\. Vtrum in [illegible] sit status .
9\. Vtrum aliqua [illegible] sit [illegible] necesse esse .
10\. Vtrum [illegible] intellectualis possit [illegible] actum malum .
11\. Vtrum dampnati possint [illegible] ad bonum .
12\. Vtrum intellectus agens intelligat .
13\. Vtrum intellectus possibilis intelligat fantasmata .
14\. Vtrum aliquis articulus fidei possit demonstrari .
15\. Vtrum appetitus [illegible] incorruptibile .
16\. Vtrum religiosus debeat facere magis bonum [illegible] preceptum [illegible]
17\. Vtrum sit magis perfectum [illegible] negocium [illegible] plati . [illegible] religione . [illegible]
18\. Vtrum opera [illegible] taxata . q° 18 .

19\. Vtrum peccatum [illegible] a sacerdote dubito [illegible] satisfaciat pro tota pena purgatorii .
20\. Vtrum [illegible] ab episcopo [illegible] debeat iterum confiteri . 1.
21\. Vtrum res [illegible] bona fide [illegible] restitue [illegible]
22\. Vtrum non potest [illegible] religionem [illegible] detestatur [illegible] religiones .
23\. Vtrum liceat [illegible]
24\. Vtrum non gaudere de bonis [illegible] peccet
25\. Vtrum [illegible] possit [illegible] puniri .
26\. Vtrum liceat prelato [illegible]
27\. Vtrum si [illegible] peccatum [illegible] absoluere [illegible] 4.
28\. Vtrum [illegible] sufficiat . 6.
29\. Vtrum [illegible] 7.
29\. Vtrum [illegible] 8. 9. 10.
30\. [illegible] sacerdoti in confessione [illegible] 11.
[illegible] 12.
31\. Vtrum locus [illegible] sit centrum . 13.
32\. Vtrum species [illegible] accipit [illegible] 14.
33\. Vtrum igitur corpus [illegible] passiones possit agere in spiritum . 16.
34\. Vtrum ex speciebus [illegible] possit [illegible]
35\. Vtrum igitur possit in [illegible] 17.

Explicit . viij . quolibet . Incipit nonum quolibet .

1\. Vtrum omne [illegible] creatura sit [illegible] ad [illegible] 1.
2\. Vtrum [illegible] 2.
3\. Vtrum [illegible] possit signari [illegible] 3.
4\. Vtrum scientia sit [illegible] seipsam . uoluntatis . 4.
5\. Vtrum non moueat [illegible] 5.
6\. Vtrum [illegible] sit actus 6.
7\. Vtrum [illegible] sit [illegible] actus . [illegible] 7.
8\. Vtrum [illegible] corpus [illegible] 8.
9\. Vtrum [illegible] maneat . [illegible] 9.
10\. Vtrum [illegible] 10.
11\. Vtrum [illegible] matrimonium
12\. Vtrum accipiens [illegible] sepulturam . 11.
13\. Vtrum gratia et gloria sint idem . [illegible]
14\. Vtrum ex [illegible] possit ostendi [illegible] 12.
15\. Vtrum in nobis sit ad intellectum [illegible] homo [illegible] 13.
16\. Vtrum [illegible] sit [illegible]
17\. Vtrum nobilitas generis [illegible] 14.
18\. Vtrum bonum [illegible] sit magis [illegible] 15. 16.
19\. Vtrum elemosina [illegible] pro defuncto in gratia [illegible] existentibus in peccato mortali ualeat . 17.
20\. Vtrum [illegible] mortaliter .
21\. Vtrum potestas [illegible] 18.
22\. Vtrum sacerdos [illegible] pro lucro temporali . [illegible] possit absoluere [illegible] 19.
23\. Vtrum sacerdos [illegible] cum qua peccauit . 20.
24\. Vtrum iudex secularis possit cogere reum ad confitendum [illegible] licite possit abire [illegible] 21.
25\. Vtrum licite [illegible] tempore [illegible]
26\. Vtrum religiosus [illegible] ad secreto [illegible] reuelando [illegible] tenetur reuelare prelato suo [illegible]
27\. Vtrum religiosus [illegible] confitens [illegible] peccasse mortaliter [illegible] reuelare prelato suo [illegible] secreta .
28\. Vtrum de matrimonio [illegible] 22.
29\. Vtrum [illegible] legitime [illegible] 23.
30\. Vtrum [illegible] soluere [illegible] temporalibus .

31\. Vtrum [illegible] loco .

Incipit decimum quolibet .

1\. Vtrum [illegible] absolutum [illegible] eandem [illegible] seruus .
2\. Vtrum [illegible] audire confessiones [illegible] absoluendi [illegible]
3\. Vtrum [illegible] confessus [illegible] sacerdoti [illegible] debet [illegible] confessorem [illegible]
4\. Vtrum [illegible] uoluntate sua
5\. Vtrum [illegible]
6\. Vtrum [illegible] alia [illegible] saluare [illegible]
7\. Vtrum [illegible]
8\. Vtrum [illegible] sui [illegible]
9\. Vtrum [illegible] accidentis .
10\. Vtrum appetitus [illegible] possit moueri [illegible] ad [illegible] nouam [illegible]
11\. Vtrum [illegible]
12\. Vtrum [illegible] sit [illegible]
13\. Vtrum [illegible] possit [illegible] non uelle .
14\. Vtrum [illegible] ut eos .
15\. Vtrum non magis [illegible] intellectus [illegible]
16\. Vtrum doctor [illegible] mortaliter si explicando [illegible] nouit .
17\. Vtrum [illegible] repellere [illegible] principali .

Incipit xi . quolibet . [illegible] angelos [illegible]

1\. Vtrum deus possit facere duos [illegible] equales in [illegible]
2\. Vtrum deus possit aliquid facere quod eum non decet facere .
3\. Vtrum bonum [illegible] formatio [illegible]
4\. Vtrum [illegible] possit transferri in [illegible] dignitatis [illegible]
5\. Vtrum agens [illegible] ex parte [illegible] ex parte intellectus [illegible]
6\. Vtrum [illegible] possit [illegible] ad actum .
7\. Vtrum [illegible] intellectuali [illegible] possit [illegible]
8\. Vtrum [illegible] sit [illegible] ex [illegible] vel ex [illegible] immutatione reali . [illegible]
9\. Vtrum [illegible] doloris sit [illegible] [illegible]
10\. Vtrum angelus possit assumere humanam naturam in [illegible] personalitatem . [illegible]
11\. Vtrum sit unum [illegible] possit uidere corpus [illegible]
12\. Vtrum [illegible]
13\. Vtrum [illegible] oblivio [illegible]
14\. Vtrum anima separata non impedita [illegible] possit [illegible] [illegible] incorp
15\. Vtrum cessatio motus [illegible] corporum [illegible]
16\. Vtrum pater in filio [illegible] sit magis [illegible] quod [illegible] filio . [illegible]
17\. Vtrum laici tenentes [illegible] dire sit [illegible] iudicem secularem [illegible]
18\. Vtrum in lege noua [illegible] pro solo [illegible]
19\. Vtrum qui nouit [illegible] religiones [illegible]
20\. Vtrum [illegible] aliam religionem [illegible] possit sit [illegible] religiosi
21\. Vtrum [illegible] usque ad [illegible] dies [illegible] canonica [illegible] die [illegible] religiosi [illegible] usque ad horam [illegible]
22\. Vtrum [illegible] planum [illegible]
23\. Vtrum obligatus [illegible] confessiones [illegible] ab obligatione [illegible] obligatus ad [illegible]

62. v trū si ꝯfess⁹ p̄ro q̄d dr̄ se h̄re reṗiat pēi tēnā satisfactōiaz p̄ ill' ex ꝯfessiōe tn̄ē tōe ītent⁹ sc̄ati dic̄ ī ꝯfessiōe illa aliaz dīat eid ꝯfessori q̄ ip̄e dc̄̄t ꝯfessiōe fuit oīā m̄ētir⁹ ꝯ tr̄a ē āl ia cū illo mētit⁹ p qub; potu ꝯ̄ diligi pēitētiā salutarē · v'rū pn̄ītēa cūtēti ī p̄ma ꝯfessiōe ꝯfessor debeat reuocare ꝯ nouā illā ꝯfessiōē iniūgere · ꝯ ex ūt ī sacr̄ ordib; ꝯstitu

24

42. v trū clericū ... at s'uente h̄nū ꝯfessoris ꝯ audiat sic alic⁹ ꝯfessiōe; ... se sacerdotē eē ꝯ ꝯfessorē q̄ audiat ... se decipisse ꝯ fitētez ꝯ deceptoz cū v'm āq̄ ille clericus r⁹ ... pensus ut nō possit v' cedo ad sacerdotiū uel p̄mouer̄ · al ienā q̄ ī mstom eni

26

62. v trū ꝯfess⁹ ... nō audet restitue illi cui ē restituenda ꝯmittit eā ꝯfessori suo ut eā restituat · ꝯfessor aūt nō eā restituit v'rū ille sit absolut⁹ ad ... rei ·

72. v trū ille qui ex p̄uilegio h̄t potestatē p̄dicādi ꝯ alios īstruēdi ex eo q̄ alius p̄dicat ꝯ alios īstruit maiō sit cui⁹ pat q̄ aū ... p̄t facē ꝯ fac̄ in ... ordināria ·

82. v trū ex ꝯtractus ab ordināro loci ꝯ publice restituit si ... ꝯ dicatū si p̄mod celebrat sit irregulare ·

92. v trū clericus teneat⁹ dice horas canoīcas ·

03. v trū oēs teneant⁹ cotidie audire missam ·

Incipit · vij · quolibet ·

1. v trū dr̄ sub roē ... alic⁹ ... creatē ·

2. v trū ī una ... possit q̄ qde nt' q̄ sit cum clar⁹ scit q̄ p̄ s'um fīdi ·

3. v trū nō h̄is roēm cognitē ad aliq̄ ptein ... p̄t cui assētire sū formidine ·

4. v trū dr̄ possit diligi absq; eo q̄ diligat aliquid aliud cū eo · ... p̄t ... ·

5. v trū dr̄ possit facē q̄ ī ... nō dil ...

6. v trū h̄ic meliora ... cū ea ... ī g̃lia ītena⁹ uidebit dm̄ ·

7. v trū peccā ī itelligētia augeat ī ifitū ·

8. v trū ... meliora ... ex ... ignē abseo q̄ ...

9. v trū possit pati ab ... holē ·

01. v trū aīa ... sola p̄ sit eē sola satiue

11. v trū corp⁹ dampnati ... nō possit eē liūne ... mos ... ·

21. v trū q̄ ... mortue se ... p̄fectō ·

31. v trū nō sperat ... debeat ... roez ... p̄te pu̇ ... signē ū

41. v trū p̄udētia possit ... ·

51. v trū ep̄s p̄t subditus suos ... tēnib; sue ... possiz p̄ ... ·

61. v trū solatiue ... ex ... affectōe mouet peccet mortalit̄ ·

71. v trū moach⁹ regule ... hui⁹modi solatie pecter p̄ ... pecuniā ab ... officiali ... n sui ex idigētia ad op⁹ ... poter ... nōtaris ... ille q̄ eā ... mittit

81. v trū ille ad cui⁹ man⁹ uenit ... tre ... aperiat ꝯ legat alterum ... peccet mortalit̄ · ... ille q̄ loquit ad d' libro ex

91. v trū ex ... sit ... ab ex una ... late sententie ·

02. v trū aḋ debet fa ... se a debito faciendo p̄ ex alia causa · ... dare ... ꝯtrasit

12. v trū ... alterū ... peccūe ad emendū ... ad op⁹ ille⁹ ... ut det ei ... ma potuisse ad uitā suā · ... absolutab

22. v trū ītellige ... possit ... ·

32. v trū aḋ tenent⁹ ex bono actu ... se red dere ... ad ... dim̄ ... pecī

42. v trū ī peccō ... ad ... ꝯ ... peccatū ... reqrat ... actē ꝯtritu⁹ ·

52. v trū aḋ error sit ul' un' ex causis peccī ·

62. v trū nō p̄t accusari ... nō declarari ab illo a quo accusatur ·

42. v trū sufficiat ad libertatē arbitrii q̄ ... ipe ... ne cogat ab aliq̄ de necessitate ·

82. v trū operatiue actiue sit p̄ferenda operib; uite ꝯtemplatiue · ... meliora sit · ... q̄ statue

92. v trū stat p̄latus ... sit ... religiosor̄ ·

03. v trū ex ... p̄ ꝯceptu ab officiali ... sacerdote p⁹ absoluō ab eodē ... ex ... p̄ ... absoluō p̄ ꝯceptu a suo sacerdote ·

Incipit · viij · quolibet ·

1. v trū dr̄ possit uidei ab aliq⁰ sub roē uel abstracte ... sub roē boni ·

2. v trū dr̄ possit pl⁹ diligi q̄ cognosci ·

3. v trū dr̄ possit facē corp⁹ ex ... ·

4. v trū dr̄ potuisset fecisse q̄ aīa xp̄i fuit ī corde ex ... ī sepulcro

5. v trū filius ... aliā nāz q̄ ... ·

6. v trū angelus īmediate moueat corp⁹ p̄ ... p̄ uolūtatem · ... angeli ... unū

7. v trū duob; īstātib; ... ītēpe mō ·

8. v trū ... agens ... ad ymagiē ·

9. v trū boni sub roē boni ... roē ... obiectū ... morat' ... moūs sorti

01. v trū act⁹ uo ... ab obiō ... a uolūtate ·

11. v trū ad eliciendū ... actū uolūtatis sufficiat sola obiecti ostēsio ·

21. v trū beatudo ... p̄ficiat ... ·

31. v trū aliq̄ ad uitā p̄t ... nec sit ī statu ... aut ī statu dapnatōis ... uoto q̄ ...

21. v trū possit eē meli⁹ bonū ... cū uoto ·

41. v trū ... religiosū ex uoto ... p̄ ... q̄ possit bona illi ... relicta p̄fici ·

61. v trū aliquis sacerdos p̄t accipe ab audiēdo ... p̄ uite ... sue ī q̄ manet ·

71. v trū ... paurib; maiōis p̄ficiat eē ... de labore manuū q̄ ... aut ... ·

Incipit · viij · quolibet ·

1. v trū agēs ... agens ī uirtute ... agens ... ī se ... p̄ ill⁹ ... ·

2. v trū unū ... in re possit eē ... ·

3. v trū pura ... illoz ... ī sub ... sua ... ī ... possit p̄fice ī ... ·

4. v trū ... abs ... eo q̄ p̄ficit ... ·

5. v trū ... uolūtas ... ·

6. v trū eē ... possibili ... intelligendi · ... ·

7. v trū soli ... · ... nō sit ...

8. v trū q̄ ... ad ... ·

9. v trū ... q̄ ... sunt ... ·

01. v trū ... ·

21. v trū ... possit sustētari ... ·

31. v trū doctores ... debēt ... eo q̄ nō ... ad ... ·

61. v trū pupilli ... possint ab ... accipe bonorū ... salua forte · ... ·

41. v trū ... ·

61. v trū ... saguine ... ꝯ ... baptizat p̄ ... pena ... ·

41. v trū religiosus ... p̄ ... secularis ... ·

81. v trū ... ꝯsuetudie; ... sit ·

[illegible] 12

[illegible] 12 [illegible]

[illegible] 12 [illegible]

[illegible] 12 4

[illegible] 12 [illegible]
[illegible] 12 24

[illegible] 18 19 [illegible] 20 [illegible]
[illegible] 26 [illegible] 28.

[illegible] 8 20

[illegible]

[illegible] 8 [illegible] 26
[illegible] 12 [illegible]
[illegible] 12 [illegible]

[illegible] 8 4.

[illegible]

[illegible] 8 [illegible]

[illegible] 6

[illegible] 22

[illegible] 6

[illegible] 12 4